Txa²wã¹sṹ³na² Wãn³txa²

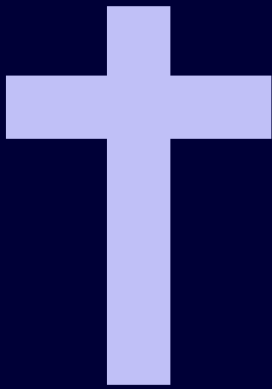

New Testament in Nambikuára, Southern (BR:nab:Nambikuára, Southern)

Txa²wã¹sũ³na² Wãn³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern (BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a

Contents

Mateus 1
Markos 137
Lukas 224
Joãu 355
Atos 486
Romanos 610
1 Korĩntios 689
2 Korĩntios 747
Kálatas 783
Efesios 805
Filipẽnses 827
Kolosẽnses 841
1 Tesalonisẽnses 860
2 Tesalonisẽnses 872
1 Timoteo 878
2 Timoteo 893
Tito 903
Filemõ 910
Ebreus 913
Tiako 963
1 Petro 979
2 Petro 1001
1 Joãu 1012
2 Joãu 1027
3 Joãu 1029
Jutas 1031
Apokalipse 1036

Mateus

Je³su²jah³la² a²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³si³wxe³jau³xai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Jah¹lai²na² a²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³xai²la¹wa². A²nxe³sxã³ Je³su²jah³la² sũ³nu²tu̱³ Ta³vi²yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ta³vi²yah³la² sũ³nu²tu̱³ A³bra³ãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxa²ha¹te¹ A³bra³ãu²ah³lai²na² sa²kxai³lu² a²ki³lha³tu̱³ I³sa²kah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². I³sa²kah³la²ki³lha³tu̱³ Ja³ko²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ja³ko²ah³la²ki³lha³nãu³tu̱³ Ju³ta²ah³lo²su² a²lon³yah³la²nãu³su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Ju³ta²ah³la² sa²kxai³lu² a²sĩ³sa³ka³lxu³nu¹tai²na² so¹ka³tu̱³ a²ki³lha³nãu³tu̱³ ha¹li¹ a³li³lah¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²na² ĩ³lxa² Pe³re²sah³lo²su² Sa³ra²ah³lo²su² nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Pe³re²sah³la²ki³lha³tu̱³ Es³ro³mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Es³ro³mah³la²ki³lha³tu̱³ A³rãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

4 A³rãu²ah³la²ki³lha³tu̱³ A³mi³na³ta²bah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A³mi³na³ta²bah³la²ki³lha³tu̱³ Na²a³sõ²mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Na²a³sõ²mah³la²ki³lha³tu̱³ Sal³mõ²mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Sal³mõ²mah³la² a²sxe³xa³ka³lxa² Ra³ka²ba³ka³lxu³su² nxe³ya³sxã³ a²ki³lha³tu̱³ Bo³a²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Bo³a²sah³la² a²sxe³xa³ka³lxa² Ru²ta³ka³lxu³su² nxe³ya³sxã³ a²ki³lha³tu̱³ O³be²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². O³be²jah³la²ki³lha³tu̱³ Je²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Je²sah³la²ki³lha³tu̱³ Ta³vi²yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² I³sa³e² nũ³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ta³vi²yah³la² I³sa³e² nũ³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³yah³lai²na² a²sxe³xa³ka³lxa² a²wi¹lhĩ¹na² U³ri²ah³la² sxe³xa³ka³lxu³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ya³sxã³ a²ki³lha³tu̱³ Sa³lo³mãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Sa³lo³mãu²ah³la²ki³lha³tu̱³ Ro³bo³ãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ro³bo³ãu²ah³la²ki³lha³tu̱³ A³bi³a²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A³bi³a²ah³la²ki³lha³tu̱³ A³sa²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

8 A³sa²ah³la²ki³lha³tu̱³ Jo³sa³fa²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³sa³fa²ah³la²ki³lha³tu̱³ Jo³rãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³rãu²ah³la²ki³lha³tu̱³ O³si³a²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

9 O³si³a²sah³la²ki³lha³tu̱³ Jo³tãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³tãu²ah³la²ki³lha³tu̱³ A³ka²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A³ka²sah³la²ki³lha³tu̱³ E³se³ki³a²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

10 E³se³ki³a²sah³la²ki³lha³tu̱³ Ma³na³se²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³na³se²sah³la²ki³lha³tu̱³ A³mõ²mah³lo²su²

ta¹hxai²hẽ¹la². A³mõ²mah³la²ki³lha³tu̱³ Jo³si²ah³lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Jo³si²ah³la²ki³lha³tu̱³ Je³ko³ni²ah³lo²su² a²lon³ti³nãu³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tãu³a² Ba³bi³lo²na² nũ̱³ka̱³txa²
wxã³sxã³ so¹hxa³kxi²sxã³ Ba³bi³lo²na²ko³nãu³a²
sa³wxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Hã²wxãn³txa³ Ba³bi³lo²na²ko³nãu³a² sa²wxe³nyhain¹nũ²la²
hã²wxãn³txa³ Je³ko³ni²ah³la²ki³lha³nãu³tu̱³ Sa³la³ti³e²lah³lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Sa³la³ti³e²lah³la²ki³lha³tu̱³ So³ro³ba³be²lah³lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la².
13 So³ro³ba³be²lah³la²ki³lha³tu̱³ A³bi³u²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A³bi³u²jah³la²ki³lha³tu̱³ E³li³a³kĩ²mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
E³li³a³kĩ²mah³la²ki³lha³tu̱³ A³so²rah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
14 A³so²rah³la²ki³lha³tu̱³ Sa³to²kah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa³to²kah³la²ki³lha³tu̱³ A³ki²mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A³ki²mah³la²ki³lha³tu̱³ E³li³u²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
15 E³li³u²jah³la²ki³lha³tu̱³ E³li³a³sa²rah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
E³li³a³sa²rah³la²ki³lha³tu̱³ Ma³tã²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Ma³tã²ah³la²ki³lha³tu̱³ Ja³ko²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Ja³ko²ah³la²ki³lha³tu̱³ Jo³se²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²sxe³xa³ka³lxa² Ma³ri²a³ka³lxu³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³ri²a³ka̱³lxai²na² sa̱²kxai³lu² wẽn³su²
Je³su²jah³lo²su² a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² Je³su²jah³la²
ĩ³yĩ¹li²hain¹jau³xa²sa¹. Kris²tu³jah¹lo²su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³jau³xa²su² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²nũ³a² so¹jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³la² sũ̱³na²nãu³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ A³bra³ã̃u²ah³la² ã³si³wxe³ki̱³ka³tu̱³
Ta³vi²yah³la² hãi¹nxã¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²sũ̱³na²nãu³xa²
ĩ³yĩ¹lih²xai³ain¹te²nãu³tu̱³ hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ ha¹li¹
wxa²sa²so¹xi²sxã³ 14 nxe³ki̱³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³
Ta³vi²yah³la² ã³si³wxe³ki̱³ka³tu̱³ hu³ Ba³bi³lo²na²ko³nãu³a²
sa²tã³nyhain¹tãu³nai³tã² hãi¹nxã¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
a²sũ̱³na²nãu³xa² ĩ³yĩ¹lih²xai³ain¹te²nãu³tu̱³ hi³ka²
hxan³sxã³ ha¹li¹ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²sxã³ 14
nxe³ki̱³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ Ba³bi³lo²na²ko³nãu³a²
sa²tã³nyhain¹tãu³nai³tã² ã³si³wxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hu³
Kris²tu³jah¹la² a³li³lah¹ju³ta² hãi¹nxã¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
a²sũ̱³na²nãu³xa² ĩ³yĩ¹lih²xai³ain¹te²nãu³tu̱³ hxi²ka² hxan³sxã³
ha¹li¹ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²sxã³ 14 nxe²ki̱³te²ju²hẽ³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³li³lah¹jau³su²

18 Jã¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³li³lah¹jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹. Ma³ri²a³ka³lxai²na² Je³su²jah³la²

a²hã³ka³nai²na² nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² Jo³se²ah³la² so¹nyhu¹kxi³ju³ta³nũ³a² e³hau³kon³ta³lu²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². E³hau³kon³ta³lu²nain¹nũ²la² yxãn¹ta¹ so¹nyhu¹xa³ta̱³lxa¹ Ma³ri²a³ka³lxa² wẽh³ni³ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ Jo³se²ah³lo²la³ wĩn¹txi²nxa³ta̱³lxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² te²hi²sen³su² wẽ³sai²la² a²ẽ¹nai²na² ũh³wxe³ni¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Nxa²ha¹te¹ Jo³se²ah³lo²kxai³lu² ju¹tai²li² ã³ne³wxe³nũ²la², Ma³ri²a³ka³lxa² wẽh³ni³ju³ta² ã³ne³wxe³nũ²la² a²ẽ¹na² ne³kxe³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Ne³kxe³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— Wain³txi³ kãi³jah¹lo²sa¹xã¹. Hai³txi³ kuh³lxa³thin¹sxã³ kãi³te²txã³xã¹. Ta¹ka³lxai²na² wẽ³sa² wẽh³ni¹kxa² wet1sa²jah¹lo²sxa³xã¹. Nxe³kxan²ti³ kwa² ĩ³ãu²lxi²sa²ju³ta² ten³sa²nxa³nhã¹. Nxe³sa²nxa³ha²kxai³ kwa² hãi³a² ã³a¹tũ¹xã¹. Ma³ri²a³ka³lxa² ã³a¹tũ¹xã¹. Nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³tãu³ãn²tu̱³ta¹ nũ¹ha̱in³nha²tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²si¹hã³jah¹la² oh³xan¹jah¹la² wxa²kan³sxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³ka³tu̱³ Jo³se²ah³la² sxa³sxã³ ãu³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ãu³xi²tãu³a² ã³nhxi²sxã³nho³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nhxi²sxã³nho³kxi²te³nah¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² sa²si¹hã¹jah¹la² ã³tĩ³sxã³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Jo³se²ah³lãi³. Ta³vi²yah³lu¹ta² a²ne³sa³wit3si¹lxi¹. Txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xa² wi¹lain³kxi¹sẽ¹li¹. “Ta¹ka³lxa² Ma³ri²a³ka̱³lxa² so¹nha¹tũ¹xã¹.” Nxi¹lxi¹. Nxẽ¹nha²kxai³ hxi²waun³txi³txa³hẽ¹li¹. Ta¹ka³lxai²na² so¹sẽ¹li¹. Wẽ³sai²na² ta¹ka³lxa² wẽh³ni¹kxa² hai³txi³ yuh³xai²nãn¹te² we¹kxe³su² nxe²nxa³i¹. Yxãn¹ta¹ Sũ̱³na² yãu³ka³jxah¹la² te²hi²sen³su² wĩn¹txi²nxa³kxan²ti³ wẽ³sa² wet1jah¹lai²la¹wi¹.

21 A²nxe³ta¹ka³lxa² wẽ³sa² a̱³li³la̱h¹kxi²tu̱¹wi¹. A²ki³lha³lxa² a³li³lah¹kxi²tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²ĩ³lxa² Je³su²jah³lo²su¹ nxe² ĩ³yĩ¹li²txa²hẽ³li¹. Nxe³sxã³ hã²wxãn³txa³ wẽ³sai²li² txon¹nũ²la² a²nũ²a²nãu³xai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² a²yxo²ha³kxa¹ ã³wa²sut1ti³hit1tain¹tu¹wi¹. Oh³xan¹jah¹la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 A²nxe³jau³xai²na² kxã³nhxĩ¹nai³tãn²jau³xa² Sũ̱³na² ĩ³hen³txi²tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1ta³la³ jau³xain²txi³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xu¹tai²na² te³nah¹lxi¹:

23 — Nxe³jah³lxi³wxi¹. Tu¹ha³ka³lxa² in³txa² wĩn¹ti²nxa³ta¹ka³lxa² wẽh³nĩ¹tu¹wi¹. Wẽh³nĩ¹ka³tu̱³ wẽ³sai²li² a²ki³lha³lxai²li² a³li³lah¹kxi²tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²ĩ³lxa² ĩ³lxi³ha̱in¹tu¹wi¹. E³ma³nu³e²lah³lo²su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te² ĩ³lxai²na² a²si³yxau³tãu³khai³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ah³nẽ³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³ Jo³se²ah³lo²kxai³ txu¹lxi²ka³tu̱³ ĩ³sa²yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³sa²yxau³nũ²la² oh³xa² sa²si¹hã³jah¹lai²na² wãn³txai²na² sa²yxo²we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²yxo²we¹te³na¹ Ma³ri²a³ka³lxa²kxai³lu² so¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 So¹kxan²ti³ hai³txi³ ũ³whĩn¹txi³nyha¹sxã³
o²la³kxi²nyha¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Wẽ³sai²kxai³lu²
a³li³lah¹xa³tạ̱³lxa¹ ũ³whĩn¹ti³nyha¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹
wẽ³sai²li² a³li³la²kxi²te³na¹ wẽ³sai²na² ĩ³yĩ¹li²yha³ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³lo²su¹ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

2

A²nũ²a²nãu³xa² u²lxan¹ko³xa² wxã³ain¹jau³su²

1 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² E³ro²jah³la²
kãin²jah¹la² Ju³te²an¹ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³la²
yxau²xai³lhĩ¹nu¹tai²na² Je³su²jah³la² a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Be³lẽ²thĩ³na² Ju³te²a²ko³xan¹thĩ³na² a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³ãn²tụ³ a²nũ²a² a²hoh³lxi³khai¹nũ̱³kạ̱³txa² ha³lo²a²
u²lyxau¹ko³xa² u³je³na² a³li³xi²tãu³an¹ko³xa² a³li³xain¹nũ²la²
wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³ain¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
Ju³te²a² ko³xan¹thĩ³na² kãin²khaix1nxe³thĩ³nãn²ta³
ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹sxã³ e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

2 — Ĩh¹nũ¹la³tạ̱³ Ju³te²a² wa³kxẽn³yah³lo²nũ³a²
kwẽn¹ta² a³li³lah¹jah¹la² he¹ji¹wi¹? Txa²ha³lo²a²
a³li³sĩ¹na¹hĩ¹nạ̱i³tã² a²hxi³ka²ta³khai³xa² ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹.
Nxe³ka³tai²na² ĩ²sĩ¹na¹ha²kxai³ wẽ³sai²li² sa²nẽn¹kxi²te³lhxã³
wxã³ye¹nx2ti³nha¹wi¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxe³nxa²ha¹te¹ nxe³jau³jau¹xai²na² ain³kxain¹nũ²la²
E³ro²jah³la² yụ̱h³lxi³khaix1ta¹hxai²hẽ¹la².
— A²wa³kxẽn³yah³lo²sa¹ju³ta² sa²tã³ni²lã³kxi²sa²te³na³na¹.
Nha²jau³su² E³ro²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxũn³sxã³
Je³ru³sa³lẽ² tũ̱³kạ̱³txa² whãi²na¹ E³ro²jah³la² yã¹nxe²
yụ̱h³lxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxe³te²kxa³yạ̱³lhu² E³ro²jah³lai²na² te²hi²sen³su²
a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xa² nxe³te²he³la³kxa²
ã³yã³nũ²kxi²xi²si¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wã³nxĩn¹te²
si³yxau³tũ̱³kạ̱³txi³nãu³xa² ĩ³kaix1tha²kxai³ ha³tẹ̱h³nxã³nxa²
a²hoh³lxi³su² nũ̱³kạ̱³txa² ĩ³kaix1tha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na²
Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹la²nũ³ãn²ta² a³li³la¹jen³nũ³a²
ĩh¹nũ¹la³tạ̱³ a³li³la¹ji¹wi¹? Nxẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³sxã³ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Be³lẽ²thĩ³na² Ju³te²a² ko³xan¹thĩ³na² a³li³la¹kxi²nẽ³tu¹wi¹.
Sũ̱³na² hen³txi³jah¹lai¹tã³ Sũ̱³na² wãn³txa² au³hxai²jau³yai¹tã²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

6 “Wxãi²na² Be³lẽ²thĩ³nãn¹tũ̱³kạ̱³txi³si²yah³lxi¹lxi¹.
Ju³te²a²ko³xan¹thĩ³nãn¹tũ̱³kạ̱³txi³syah¹lxi¹lxi¹.
Thĩn³kãi²nxa³te²hũ̱³kxan²ti³ Ju³te²a² hxi²kan¹te²nãu³xai²na²

kãin^{2}te^{2}lo^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ti^{3}lo^{3}nx2tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} Ĩ^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ha̱^{2}kxai^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}no^{3}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}.”

Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} E^{3}ro^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hãi^{3}a^{2} kaix1tain^{1}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} hi^{3}ka^{2}ta^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} wxã^{3}je^{2}nãu^{3}wa^{3}kxai^{3}tã^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

8 Ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sxã^{3} ĩ^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ai^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wẽ^{3}sai^{2}li^{2} ã^{3}ten^{3}khai^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ã^{3}ten^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wxã^{3}nũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Wxã^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nũn^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kain^{1}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

9 Nxe^{2} e^{3}ta^{3}lun^{2}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}waix3tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}waix3tain^{1}tãu^{3} hi^{3}ka^{2}tai^{3}ta^{3}lxi^{2} u^{3}je^{3}na^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}an^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}ai^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} hi^{3}ka^{2}tain^{2}txi^{3} ĩ^{2}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}xain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ai^{3}ain^{1}tĩh^{3}na^{2} ne^{3}ka̱^{3}ta̱^{2}ain^{1}ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la̱^{2}. Ne^{3}ka^{3}ta^{2}ain^{1}sxã^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} sxa^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nhau^{3}kot3sĩ^{1}na^{1} ã^{3}yit1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

10 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ai^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} hi^{3}ka^{2}tain^{2}txi^{3} ĩ^{2}ain^{1}te^{3}na^{1} kãin^{2}ka^{3}li^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ai^{3}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}ha^{2} wẽ^{3}sa^{2} sxa^{3}thĩ^{3}na^{2} a^{3}txain^{1}nũ^{2}la^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3} Wẽ^{3}sai^{2}na^{2} ĩ^{2}i^{2} Wẽ^{3}sa^{2} hã^{3}ka^{3}na^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{2}i^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}ka^{3}ti^{3}wxe^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}tãu^{3}a^{2} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ou^{2}ro^{2}ki^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lũ^{3}tũ̱^{3}xa^{2} ĩn^{3}sẽ^{2}su^{2}tũ̱^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lũ^{3}jau^{3}xa^{2} mi^{2}ra^{3}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12 Nxe^{2} ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{3}li^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}xai^{1}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wa̱^{3}lah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2} hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} tĩh^{3}na^{2} wxã^{3}ain^{1}tĩh^{3}nai^{1}tã^{2} ĩ^{3}xai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} tĩh^{3}nu^{3} ã̱^{3}lxi^{3} ĩ^{3}xai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xa^{2} ih^{3}sau^{3}nain^{1}jau^{3}su^{2}

13 Nxe³nxa²ha¹te¹ tĩh³nu² ã̱³lxi³ ĩ³xain¹tãu³a² Jo³se²ah³la²
sxa³sxã³ ãu̱³xi²nũ²la² hxi²sxã³nhoṉ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu̱³a²
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²an¹jah¹la² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ẽ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jo³se²ah³lãi³. Ẽ³sa²yxau³txu¹li¹. Wẽ³sai²na²
tẽ³i² a²hã³ka³nãin²txi³ tẽ³i² nxẽ³ka³tu̱³ E³ji²ta²ko³xa²
ih³saun³txa²hẽ³li¹. E³ro²jah³la² Wẽ³sa² ĩ³su²lhã³te³na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ wa³su³txi³ ih³saun³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²ai²li² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yxau²ta³lun²na³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³hen³txi³nx2ta¹tu¹wi¹. Oh³xan¹jah¹la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe² hxi²sxã³nhon³ta³lun²nũ²la² txu¹lxi²ka³tu̱³ wẽ³sai²na²
tẽ³i² a²hã³ka³nãin²txi³ tẽ³i² nxe³ka³tu̱³ ka³nxah³tãu³an²tu̱³
wa³su³txi³ ih³saun³sxã³ E³ji²ta²ko³xa² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Hã²wxãn³txa³ E³ji²ta²ko³xa³nãu³a² yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
E³ro²jah³la² ka³te̱³na² he¹tãu³a² yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³jut3su² kxã³nxai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
hen³txi³jah¹la² jau³xau³hxai²tẽx1ta² e³ta¹hxai²hẽ¹la².
E³te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² Si³yxau³jah¹lo²na¹xai²na² Txa²ki³lha³lxa²khai³xai²na²
E³ji²ta²ko³nãu³a² ĩ³kaix1sxã³ sa²sai¹ai¹na¹hẽ³li¹.
Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Wẽ³ha³lxa² sun²tã¹ain¹jau³su²

16 Nxe³nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹
a²hoh³lxi³su² nũ̱³ka̱³txai²na² wa̱³li²nxa³ju³ta³nũ³a²
ĩ²nũ²la² ĩ³a̱n³txi³khaix1ta¹hxai²hẽ¹la². Ẽ³a̱n³txi³te³nah¹lxi¹.
A²sa³wi³ha³lxa² kwa³na³te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Be³lẽ²thĩ³na² ã³nxai² Ra²ma²thĩ³na² ã³nxai²
ha³lo²a² ti²ta³lo³kxai²na² ã³nxai² nxe² ã³ten³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ in³txa² wẽ³ha³lxa² jũ¹lxi³te²a²
kwẽ³kxa² ye³ha¹li¹ kwẽ³kon³sxã³ hi¹nai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³
nxe³te²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³sun²tã¹jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Ã³tox3ã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ju³tai²na² E³ro²jah³lai²na²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³ Wẽ³sai³ta³lxi² ĩ³su²lhã³kxai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Jã¹nxe³jut3su² kxã³nxai³tã² Je³re³mi²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
jau³xau³hxai²tẽx1ta² e³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
18 — Ra²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² kãin² nã̱³ni² kãin² ĩ³ãin²ta³kxi²
nxe³ain¹te²sin²tai¹. Ra³ke²la³ka³lxai²na² sa²kxai³lu²
a²wẽ³ha³lxi³khai³xa² ĩ³nã̱n³kxain¹na³li¹. Wẽ³ha³lxan²tu̱³
sun²tã¹hxa³kxain¹na³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
hxi²kan¹txi³ a²ka³lxa¹te²nãu³xa² ya³lo³txai¹nxa³lho³li¹.

Nxẹ^{3}tạ^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ạ^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãin^{2}ti^{3} kxã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} Ra^{3}ke^{2}la^{3}ka^{3}lxi^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} kãin^{2} nạ̱n^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ạ^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2} wi^{1}ton^{2}kxi^{2}nxa^{3}tạ^{3}lxa^{1} ã^{3}nhxi^{2}ka^{1}txa^{3}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} nạ̱n^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxaix3jã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} Ra^{2}ma^{2}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{1}ka^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{2} nạ̱n^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} ĩ^{3}xain^{1}jau^{3}su^{2}

19 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} ya^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{3}lu^{2}nũ^{2}la^{2} Sṵ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}an^{1}jah^{1}la^{2} wxã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wxã^{3}te^{3}na^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} sxa^{3}sxãu^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

20 — Nxex3sa^{2}lxi^{1}. Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}txu^{1}li^{1}. Wẽ^{3}sai^{2}na^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}nũ^{1}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} tẽ^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{2}txu^{1}li^{1}. I^{3}sa^{3}e^{2}ko^{3}xa^{2} ĩ^{3}xi^{2}txu^{1}li^{1}. Wẽ^{3}sai^{2}na^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}xi^{2}txu^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxe^{2} hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tṵ^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}ka^{3}tṵ^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Wẽ^{3}sai^{2}na^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}nai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{2}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. I^{3}sa^{3}e^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}xi^{2}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}xi^{2}tãu^{3}ãn^{2}tṵ^{3} a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} ha^{3}tạ^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}hen^{3}txi^{2}nyhain^{1}te^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} Ju^{3}te^{2}an^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} ko^{3}xa^{2} kãi^{2}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} ha^{3}txih^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}laix1tã^{2} ya^{2}la^{3}tṵ^{3} ya^{3}lu^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ya^{3}lu^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} Ar^{3}ke^{3}lau^{2}sah^{3}la^{2} ã^{3}wẽ^{3}not3sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lon^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ha^{3}tạ^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nũ^{2}la^{2} yuh^{3}lxi^{3}jau^{3}su^{2} thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}thĩ^{3}nai^{3}tã^{2} hai^{3}txi^{3} wạ^{3}li^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}to^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} hxi^{2}sxã^{3}nhon^{3}txi^{2}si^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} wạ^{3}li^{2}si^{1}hxa^{3}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2}nãu^{3}a^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} ko^{3}xạ^{2} kãi^{2}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} ha^{3}txih^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ai^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lyain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Ko^{1}xai^{2}na^{2} yxau^{2}xai^{3}lyain^{1}nũ^{2}la^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lyain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1ta^{2} e^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}sin^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³txain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ jũ¹nxa² kxã³nãu³a¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³te²a² ko³nãu³a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² he¹xai³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³a² wxã³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² Wãn³txa² ĩ³hen³txin³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³hen³txin³tain¹te³nah¹lxi¹:

2 — Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. Wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³sxã³ ã³nxa̱³wã²na³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ã³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² ti³hẽn¹te³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

3 A²nxe³ju³tai²na² kxã³nhxĩ¹nai³tã² I³sa³i²ah³lu¹tai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² a̱³jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a² ai³sxã³ ĩ³ye³kxi²tu¹wi¹. Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² hxi²kan¹jah¹lo²su² wxã³ju³ta²nũ³a² yũ³kxai²nãn²tu̱³ a²wxã³tĩh³na³nũ³a² wxa²hau³ko³tain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³a² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wxa²hau³ko³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ya²la³tu̱³ wxã³ti³wa³ki³lxon³na³li¹.” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Jã¹nxe³jah¹la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu² wã²la² ũ³whih²kxi²nha²ka³lo³a² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹: Ka̱³me²la² a²wã²la² tẽ³sxã³ ũ³whih²kxi²nha²ha²kxai³ a²si̱³ĩ¹nha²ka³lo³a² po¹na² wã²la² wxa²si̱³ĩ¹nha²ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la². Yain³txa² te²a² so¹lxi³ yain³te²ju²hẽ³la². Ka³ya̱t3su² ĩ³so¹jĩ²ha²kxai³ txu³ha²yau³xa² so¹lxi³ ĩ³na²ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³su² a³li³nũ²la² wxã³ha²kxai³ Ju³te²a²ko³xan¹tũ̱³ka̱³txa² wxã³ha²kxai³ Jor³tãu²yau³xa² a²ha³lo²khai³xa² a²yxo²ha³kxa¹ wxã³sxã³ tĩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

6 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu¹ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² Sũ̱³na² ĩ³hen³txain¹sãn²nũ²la² i̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyhu¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ã³wa²su¹jau³su² yxo²ĩ²ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxo²ĩ²ah³lxi³ha²kxai³ i̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyhu¹ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxe³tãu³ãn²tu̱³ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² wxã³ha²kxai³ sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txa² wxã³ha²kxai³ i̱³yau³xa²

ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyhu¹te³lhxã³ wxã³ain¹tãu³a¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² e³te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Txa²wã¹sũ³nai²li² ã̱n³txi¹nx2ti³na³li¹. Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹sain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹yex1sain¹tũ¹xã¹, a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa²su¹.” Nxe³nyhah¹lxin¹kxan²ti³ ti³he¹nxe²nxa³wi¹. Nxe³sxã³ wi¹lhin¹ki³lxo³yah³lxin¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³nai²li² ĩ³ki²ha¹kxi²yah³lxan³tho³li¹.

8 Ya²la³tu̱³ wxa²kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²si¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ kãi³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Hi³a²ne³kxai²na² wi¹lye²kxai²nãn²tu̱³ a²nxã̱³kxai²na² wi¹nũn³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³jah³lxi³nũ³nhẽ¹li¹. Wi¹tẽ³kxai²na² wi¹lxa³nxã̱³kxi²kxa²yã¹nxa² wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.

9 Nxe³yãn¹ta¹ wãn³txi³la³ ĩ³wa²lũ³xi²sah³lxin¹jau³la³ nxe² e³kxi²sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Sah²lxan³te³nah¹lxi¹: “A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³su² ki̱³tã³li¹. Nxe³ki̱³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wi¹lhxã³ ĩ²nẽ³tu¹wi¹.” Nxe² ĩ³ye³kxi²syah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² wxa²sũ³nu²khai³su² kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Ten³kxai²nãn²tu̱³ kwa²txah³la³kai²na² tẽ³sxã³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³a² ka³te̱³na² wet1si¹jau³su² hxi²ka¹nhĩ³nx2na³li¹, Txa²wã¹sũ³na²su¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² wẽ³ha³lxi³su² ti³hi¹tai¹nhĩ³nx2na³li¹.

10 Jã¹nxe³jut3su² hi³a²ne³kxai²na² ĩ²li³te²la³ wi¹nã̱³kxi²nxa³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² hxi²ka² ĩ³tau³ka²tã³sãn²nũ²la² ha³nxe²a² yat3sxã³ hxa³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³te³lhxã³ kxa²yã¹nxe² wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ kõ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe³nũ²la² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹tũ̱³ka̱³txai²na² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Jã¹nxa¹jut3su² txai²na² sa²kxai³lu² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nxa²lxin¹ju³ta³nũ³a² hxi²ka¹nhĩ̱³na¹wi¹. Wxa²kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²si¹nx2ti³sãn² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nxa²lxin¹ju³ta² hxi²ka¹nhĩ̱³na¹i¹. Nxe³nx2ta¹kxa²ha³ta̱³nxãn²tu̱³ txa²si³yo³na² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²sa²jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Wxã³te³na¹ hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²sa³ha²kxai³ a²yu³kxa² yu³wi²kxi²nha²ka³lo³a² tẽ³sxã³ ã³nhit1sxã³ ã³si³tẽ³kxi²na¹kxe³su² hxi²ka¹nhĩ̱²nxa³nha²wi¹. A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nx2ti³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³nhxan³ka²ti³nx2ti³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su²na³li¹.

12 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² hai³sxa² wa³kxẽn³yah³lai²na² hai³sxa²
wi¹wen¹ha²kxai³ ãn³sxã³ yain³ta³ki³a² wxa²so¹te²ju²hẽ³li¹.
Wxa²so¹kxai²nãn²tũ³ wã³nã³la³ka³lo³a² hxi²tẽ³nha²sxã³
yain³txa³ki³a² ĩ³ya³lan³kxi²xai³te²ju²hẽ³li¹. Ĩ³ya³lan³kxi²nũ²la²
yain³txa³ki³a² a²wi¹ki³a² so¹sxã³ ũ³wha¹ha²kxai³ a²ka³lo³a²
ã³na¹sxã³ ũ³thũ²kxa² sa²hẽt1sa²kxai³ nxe³kĩ³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²nãu³xa²
oh³nãu³nũ¹ka³nãn¹ko³xa² ũh³wxe³ũh¹hai¹nha²kxai³ a²nũ²a²
ĩ³lxa³thi¹nxa³te²a² yuh³nãu³nãn¹ko³xa² ha³lo²a² i³sa²tẽ³ko³xa²
ã³na¹kxai¹nha²kxai³ nxẽn³tain¹tu¹wi¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyhu¹jau³su²

13 Nxe³nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² Je³su²jah³la² Ka³li³le²a²ko³xa²
a³li³nũ²la² wxa²kan³sxã³ wxã³nũ²la² Jor³tãu²yau³xan¹ko³xa²
ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³ha¹txi²te³lhxã³
ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ³ha¹txi²te³na¹ Jo³ãu²
Ba³tis²jah³la² hxi²ka² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹si¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Yxãn¹ta¹ ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyhu¹xa³tã³lxa¹ Jo³ãu²
Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxãi²li² kõ³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sxa³lxi¹. Ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nxa²ha¹ju³ta
wai³nxa³wi¹. Ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹san¹ju³ta² wai³nhĩ³nx2na³li¹.
Nxe³kxan²ti³ txa²hxi²ka² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹si¹nxa²ha¹jau³nũ³su²
wxã³san¹kxai²nãn²tũ³ti¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³wi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wain³txi³
sa²yxo²we¹te³la¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²
e³kxi²ta³lun²nyhu¹nũ²la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² hxi²ka² ĩ³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyha¹nhũ²la²
Je³su²jah³lai²na² ĩ³yau³xa² wxa²li³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹
oh³sĩ³na² sa²yxo²hai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²yxo²hai¹ka³tũ³
kwa³sxa³xa² hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la²
oh³nãu³a² a³ka³nxi²xi²ye²ka³tũ³ Je³su²jah³lai²na²
ãn³ka³la³kxi³wẽ³kxi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Ã³ka³la³kxi³wẽ³kxi²yain¹sxã³ oh³nãu³an¹te²a² wãn³txa²
ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²na² Txa²ki³lha³lxa²khai³xai²la¹wi¹.
A³lxi²na¹kxah³lai²la¹wi¹. Wi¹lxo³kxi²sain¹jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4

Kõ³nxe³ti³ kãi³sain³si¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
hi²sen³su² Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²xai³sxã³ ha³lo²ai²na²
a²nũ²a² yxau³nũ¹xa³ko³xa² ã³sa²so¹si¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² sa²yxo²ã³
ĩ³wa³ka³nxe³sain³si¹jau³su² Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su²
ã³tĩ̱³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ta¹hxai²hẽ¹la². Hxi²ka² hxan³sxã³
wxa²sa²wa²la³kxi²sxã³ wxa²sa²wa²la³kxi²nũn³sxã³ te²yã¹nxe²
wxa²sa²wa²la³kxi²nũn³sxã³ a³lan²ta¹hxai²hẽ¹la². 40 nxe²
a³la²ni² 40 nxe² ka³nxa³hi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a²
yain³txa² kwa² ã³na¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ heh³lxi³
yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³nxa²ha¹te¹ Sa³ta³na²jah¹la² ã³tĩ̱³sxã³ e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
E³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²su² nxĩ¹nha²kxai³ txah³lxa³kxai²na²
e³kxi²txai¹nhẽ³li¹. Txah³lxa³kxa² tẽ³sxã³ yain³txi³nũ³xa²
ĩ³yat1sxã³ wet1si¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹sẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³sxa³wi¹. Sũ̱³na²
wãn³txu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³te³nah¹lxi¹:
“Yain³txi³khai³xa² so¹lxi³ yain³sxã³ yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² a²yxo²sai¹jau³xai²na²
hãi¹nxe³ti³jau³xa¹ wet1yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² Sa³ta³na²jah¹lai²na² hi²sen³su²
ã³sa²so¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wi¹lhin¹thĩ³nãu³a²
ã³sa²so¹nũ²la² Sũ̱³na² sxi²ha² kĩ³khaix1thĩ³na²
a²ne³ka³nah²nãu³a² ũh³wxe³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Ũh³wxe³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²su² nxĩ¹nha²kxai³ yuh³ã³na¹nha¹txa²hẽ³li¹.
Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah¹la²
a²hxi²ki³kxai³lu² wi¹lhau³ko³txa²tu¹wi¹. Nxe³nĩn¹ju³ta²nũ³a²
Sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txai²na²
wi¹lhau³ko³txa²si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³sxã³ wi¹lhau³ko³txain¹kxai²nãn²tu̱³ a²hxi²ki³khai³xa²
ã³sa²so¹nxain¹tu¹wi¹. Txah³lxa³kxi³su²
ã³yu̱³kxĩh³ton³nxa²kxa²ya̱n³txi³su² nxe³nxa²ha¹wi¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³wa²lũ³xi²te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
yau³xã̱³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

“Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Wxa²hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹la²
wi¹la³ ã³si³tẽ³kxi²ju³ta² ye²si¹jau³su² wã³nxĩn¹ju³ta²
o²la³kxi²sain³txa³hẽ¹li¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Jã¹nxe³jut3su² Sa³ta³na²jah¹lai²na² hxi²ka² ã³sa²so¹nũ²la²
wã³la² kĩ³khai¹nxe³ka³txa² ũh³wẹ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a²
ha³lo²a² yuh³xan¹ta² ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ yuh³xan¹ta²
nũ³kạ³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ wã²nã³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Wi¹khai¹nxe³ye²kxe³su² wã²nã³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Wã²nã³ũ¹hain¹te³nah¹lxi¹:
9 — Ju¹tai²na² ha³lo²ai²na² hãi¹nxe³ju³ta² ũ³hũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Wxãi²na² ã³ka³ti³wẹ³sãn²sxã³ sa²nẽn¹kxi²san¹kxai²nãn²tụ³
ũ³hũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³xa² kwa³na³te³nah¹lxi¹:
— Sa³ta³na²jah¹lãi³. Ã³waix3txa²hẽ³li¹. Ten³nxa²hxa³nhai¹.
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
nxe³te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² so¹lxi³ ã³ka³ti³wxe³sxã³
sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Jah¹lai²na² so¹lxi³
sa²yxo²wet1sxã³ yau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ nxe² e³kxi²ta³lun²nũ²la² Sa³ta³na²jah¹la²
ã³waix3sxã³ a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³waix3sxã³ a³li³nũ²la²
oh³xan¹ta² nũ³kạ³txa² wxa²kan³sxã³ wxã³nũ²la²
Je³su²jah³lo²kxai³ yain³txa² ũ³hũ² ĩ³nxũ²kwại³lxũ¹ni²
nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ka³li³le²a²ko³xa² wa³ka³la² kãi³ ã³si³wxe³jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² sxi²ha²
kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxi²wxe³ain¹jau³su² ha³tạ³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la² ain³kxi²sãn²nũ²la²
Na³sa³re²thĩ³na² Ka³li³le²a² ko³xan¹thĩ³na² ai³lhxã³
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³sxã³ Na³sa³re²thĩ³na² yxau²xai³hxai²na²hẽ³ nxe³thĩ³na²
a³li³nũ²la² Ka³far³na³ũ²thĩ³na² ã³ya²kxi²sa²tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ye³na² kãin²je³na² u²lxan³thĩn³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ko³xai²na² a²ĩ³lxa² Se³bu³lo²na²ko³su² ha²kxai³
Naf3ta³li²ko³su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
14 Nxe² ã³ya³kxi²sxã³ yxau²xai³kxe³su² I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
wãn³txa² Sũ³na² ĩ³hen³txi³jau³xau³hxai²tẽx1tã² e³ta¹hxai²hẽ¹la².
E³te³nah¹lxi¹:
15 — Se³bu³lo²na³ko³xa² Naf3ta³li²ko³nãu³a² ĩ³ye³na²
kãin²je³na² a²wạ³kan¹ko³nãu³a² yxãn¹ta¹
Jor³tãu²yau³xa² a²ha² ya¹nãn¹ko³nãu³a²

Ka³li³le²a²ko³xa² nxe³te²nũ³ka̱³txe²nãu³xa² Ju³te²a²
nũ³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xai²la¹wi¹.
16 A²nxe³te²nãu³xa² wãn³txa² wi¹jau³xa² yũ²na³li¹.
Ka³nxah³ju³ta² yxau²xai³tũ³ka̱³txi³sin²ta²wi¹.
A²nxe³te²nãu³xa² ha³lo²a² ha³te¹khai¹nxe³ju³ta²
ĩ³ain¹na²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xa²
ya³lu²te²hũ³nxe² yxau²xai³te²nãu³xa² ha³lo²a²
ka³nxah³khai¹nxe³ju³ta² nxe³tũ¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
ha³lo²a² sa²kxĩ³kxi²su² ĩ²ain¹na²hẽ³li¹. A²ẽ¹nãu³ai²na²
ya³lu²ju³ta² so¹lxi³ yũ³na²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ hĩ¹na²
ka³tẽ³na² wi¹tãu³a² yũ³ain¹na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Jã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² yxau²xai³ka³tu̱³
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³hen³txi³te³nah¹lxi¹:
— Wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³sxã³
ã³nxa³wã²na¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ã³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a²wxã³ti³wa̱³kxi³lxon³na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³lo²kxai³ a̱i³na² sai¹tũ³ka̱³txa² ĩ³kaix1so¹ain¹jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³la²kxai³lu²
ĩ³ye³nai²na² Ka³li³le²a² ye³nai²na² a²yxo²ka³te̱h³tĩh³na²
ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³nũ²la² in³txa² ha¹lin¹te̱²a²
ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Si³mãu²ah³la² Pe²jah³la² ĩ³yĩ¹li²nũn³jah¹lo²su²
ha²kxai³ Ãn³tre²ah³lo²su² ha²kxai³ a²lon³ti³nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ya³te²na² a̱i³na² ta³lã²la²ka³lo³a² ĩ³ye³na² ã³na¹i²
sa²sai¹xi² nxe² o²la³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ju¹tai²na² so¹lxi³
o²la³kxi²ya³te²ju²hẽ³la².
19 Jã¹nxe³sxã³ a²lon³ti³nãu³xa² ĩ²yah³nũ²la²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxex3jah³wxi¹. Ã³si³tẽ³sa¹hẽ¹li¹. A̱i³na²
ã³na¹yah³to³hxain¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ã³si³tẽ³sa¹hin¹kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹ja³hin¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹,
ã³si³tẽ³kxi²sa²si¹hain¹jau³su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe²e³ta³lun²nhĩ¹na¹ a²kwẽn¹tai²na¹ a̱i³na² ta³lã²la²ka³lo³a²
ã³sxã³ ã³si³tẽ³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³ka³tu̱³ta¹ jũ¹nxa² yan¹nãu³a² ã³nxai³ain¹ka³tu̱³ta¹
Se³be³te²u²jah³la² a²ki³lha³nãu³xa² Jo³ãu²ah³la² Ti³a²kah³la²
nxe³ya³sxã³ ka³no¹a² ka³lo³ẽ¹na² ã³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³wxe³sxã³ a̱i³na² ta³lã²la²ka³lo³a² sa²ka³tũ¹sxã³
sa²hau³ko³tain¹je²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ a²kwẽn¹tai²na¹
Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ³kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Ĩ3kaix1te3na1 Jo3ãu2ah3la2 Ti3a2kah3la2 nxe3ya3sxã3 a2wĩ3na2
ã3waix3ti2 ka3no1a2 ka3lo3a2 ã3i2 nxe3yah3nũ2la2 Je3su2jah3la2
hi1txai3lya3ta1hxai2hẽ1la2.

Wãn3txa2 wi1jau3xa2 ĩ3hen3txi2 wi1kãi3i2 nxe3jau3su2

23 Nxa2ha1te1 hã2wxãn3txa3 Ka3li3le2a2ko3nãu3a2 Je3su2jah3la2
ai3lha2thet3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3tu̱3ta1 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2
ã3nũ2kxi2tĩ3nãu3xa2 ã3wih1xai3lha2thet3sxã3 wãn3txa2
wi1jau3xa2 ĩ3hen3txi3ha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
wi1jau3xa2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3ju3ta3nũ3a2 nxe3jau3xa2
ĩ3yau1ũ3ha2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3kxa2yu3su2 a2nũ2a2
ĩ2li3te2na1 ĩ3ta3ka3txa2 ĩ3ton3ta̱3nxa2 kwa2ha̱i2ha̱in2ta̱3nxa2
nxe3te2na2 ã3tã̱3kxai2nãn2tu̱3 nxe3te2na2 whãi2na1
wi1we2txi2ye2ta1hxai2hẽ1la2.

24 Nxe3te2kxa3ya̱3lhu2 Je3su2jah3la2 a2ha3ta̱3nxa2
u2lxi3 ã3na1ha2kxai3 ai3lhxã3 Si2ri3a3ko3nãn1tũ̱3ka̱3txa2
ain3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain3kxain1nũ2la2 ĩ3ta3ka̱3txa2
ĩ2li3ka3txa2 ĩ3ton3te2a2 yũ3kxai2nãn2tu̱3 ã3sa2so1ha2kxai3
ĩh3nha2ju3ta2 yũ3te2a2 ã3sa2so1ha2kxai3 a2nũ2ai2na2 ko̱3nxe3te2
yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1lo2su2 te2na2 ã3sa2so1ha2kxai3
ã3tau3txẽ3kat3sũ̱3ka3ta2 yũ3te2su2 te2na2 ã3sa2so1ha2kxai3
a2nũ2ai2na2 nũ3kan2ta3kxi2te2na2 ã3sa2so1ha2kxai3 a2nũ2a2
wi1lain3ta3kxi2te2nãu3xa2 nxe3yain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3sxã3
Je3su2jah3la2 hi2sen3su2 tũ̱1ka̱3txai2na2 a2yxo2ha3kxa1
we2txin2tain1ta̱1hxai2hẽ1la2.

25 Jã1nxe3te2kxa2ya̱n3tu̱3 a2nũ2a2 ka3lxa2khai1nxe3te2nãu3xa2
Ka3li3le2a2ko3xan1te2nãu3xã2 Te3ka2po3li2ko3xan1te2nãu3xã2
Je3ru3sa3lẽ2thĩ3nãn1te2nãu3xã2 Ju3te2a2ko3xan1te2nãu3xã2
ha3lo2ai2na2 Jor3tãu2yau3xa2 ha3tih3xan1ko3nãn1te2nãu3xã2
nxain1sxã3 Je3su2jah3lo2kxai3 ã3si3tẽ3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.

5

Wã3la3ka3txa2 ne3ka3nah2nãu3a2 Sũ̱3na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

1 Ã3si3tẽ3kxain1tũ̱3ka̱3txa2 Je3su2jah3la2 ĩ2kxain1nũ2la2
wã3la3ka3txa2 wxa2ka3la3ta1hxai2hẽ1la2. Wxa2ka3la3ka3tu̱3
ã3wxe3ta̱1hxai2hẽ1la2. Ã3wxe3nũ2la2 a2sa3wi1ha3lxa2
ya̱u3son3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.

2 Ya̱u3son3kxain1nũ2la2 Je3su2jah3la2 a2yxo2wãn3txa2
ĩ3yau1ũ3jau3xa2 ĩ3yau1ũ3hain1ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ3yau1ũ3hain1te3nah1lxi1:

Ka3lih3kxi2ki̱3khai3jau3su2

3 A2nũ2a2 ĩ2li3te2na2 a2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1:
— "Txa2ẽ1nãu3ai2na2 a̱u3txi3 hxi2ka1nha1ju3ta2
yũ3ti3hex1sa2nxa3nha1. Txa2wã1sũ̱3na2 so1lxi3
hxi2nũn1sa2jah1lai2la1wi1." Nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3

ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a²
yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wi¹.
4 Hĩ¹nai²na² ãin²ti³sxã³ nãn³ta² ha³lo²ai²na²
hin¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Kxãn³nãu³a¹ ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹nx2ti³tu¹wi¹.
5 Hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² thãi³ti³la²
yxau²xai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³jau³xai³tã² hãi¹nxe³ti³xa¹
sa²hau³ko³tũh¹nx2ti³tu¹wi¹.
6 A²nũ²a² he³ja³lu²te²nãn²tu³ yain³txa² yxo²kwain³te²ju²hẽ³li¹.
Ya³lxu²khaix1te²nãn²tu³ ĩ³yau³xa² yxo²kwain³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³tũ³ka³txai²li² yã¹nxe² Txa²wã¹sũ³na² wain³txi³
kãi³ju³ta³nũ³a² ten³sxã³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Kxã³nãu³a¹ a²nũ²a²
yain³ta³lun²te²na² ũ³kxi²kxa² yã¹nxe³sxã³ ha³lo²a²nũ³a²
ã³xa² ten³yah²lxan³tho³li¹.
7 A²nũ²a² ã³xai²na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³ko³jah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³txa²txi³tu¹wi¹.
8 Hĩ¹nai²na² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹ju³ta² so¹lxi³
yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ³na² yã¹nxe² yxau²xai³yah³lxi¹nha²kxai³
kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³nain²txi³ ye³ĩ²yah³lxin¹tu¹wi¹.
9 Hĩ¹nai²na² a²nũ²a² ã³nhãu²no³nyhu¹kxi³ju³ta²
o²la³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² te²hi²sen³su² a²ki³lha³lhxu²
ti³hi¹txa²lxi³tu¹wi¹.
10 Hĩ¹nai²na² wain³ju³ta² so¹lxi³ kãi³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
khãuh³lxa³thin¹nx2tain¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹txa²
Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.
11 Hĩ¹nai²na² Txa²wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi¹lxi¹.
Yxah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²nũ²ai²na² Sũ³na² wãn³txa²
sa²yxo²ã³te²su² te²a² kõ³nxe³ti³ e³kxi²nx2ti³ta³nxa²
khãuh³lxa³ti³nx2ti³ta³nxa² ki³han³jau³su² e³kxi²nũ¹nx2ti³ta³nxa²
nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu³ ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
12 Kãin² ka³lih³sxã³ wi¹lxon³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²ai²na² oh³nãn¹ko³nãu³a¹
ũ³yho³hi¹nx2ti³ju³ta³nũ³a² wi¹ju³ta² yũ³nx2ti³tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³
kõ³nxe³ti³ kãi³nx2ti³kxa²yã¹nxe² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
wxa²ne³hẽ³tu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²

ĩ³hen³txi³tũ³kã³txu¹tai²na² khãuh³lxa³tain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹li¹,
Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹te²nũ³kã³txa²su¹.

Sãh²ne³ka² ha³lo²a² sa²ha²tet1jut3sũ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ sãh²ne³ka² yã¹nxe³yah³lxi¹lxi¹.
Sãh²ne³kai²na² a²nũ²a² hxi²ka² tẽ³sxã³ yain³txa²
ũ³sa²wi²kĩ³kxai²nãn²tũ³ wi¹yain³kxi²kĩ³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
sãh²ne³kxai²li² a²kxah²ju³ta² sũ¹nxe³kxi²kxai²nãn²tũ³
hai³txi³ ten³kĩ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Kĩ³sxa²kxai³ kwa²
ka³la²ko³kĩ³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³te²hũ³yah³lxi¹lxi¹. Wi¹kãi³sxã³
yxau²xai³yah³lxin¹ju³tai²li² a²nũ²a² e³lxah²lxi³xa³kxai²nãn²tũ³
kwa² ha²yã³kxa³lxi³sah¹lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
14 Te²yã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹ha³lo²ai²na²
a²ha²tet1jut3sũ³yah³lxi³tũ³kã³txi³syah¹lxi¹lxi¹. Wã³la³ka³txa²
a²ne³ka³nah²nãu³a² sxi²je³na² we¹kĩ³kxai²nãn²tũ³ hãi³i²
yxau³hĩ³nx2nxa³wi¹. A²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ e³lxah¹ ĩ²ain¹tu¹wi¹.
Te²yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹ju³tai²li²
a²nũ²a² e³lxah²lxi³kxai²nãn²tũ³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
e³lxah²lxi³ ĩ²ain¹tu¹wi¹.
15 Jã¹nxe³sxã³ lã³pi³ãu²tẽ³na² hxi²tẽ³kĩ³kxai²nãn²tũ³ hai³txi³
kwa³ta³lẽ³na² ũ³tĩ¹kxi²kĩ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Hãi¹nxe³sxã³ ha³lo²a²
ko¹kon¹ju³ta² ũh³wxe³kĩ³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kĩ³kxai²nãn²tũ³
txa²wã¹sxi²ha² whãi²na¹ wi¹ko¹ko²tũh¹lxi²te²ju²hẽ³li¹.
16 Te²yã¹nxe³jut3su² lã³pi³ãu²tẽ³na² sa²kĩ³kĩ³kxai²nãn²tũ³
ha³lo²a² wi¹lha²tet1te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe²
kãi³yah³lxin¹ju³tai²na² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ e³lxah²lxi²na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ wi¹kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ Txa²wã¹sũ³na²
oh³nãn¹ko³xai²na² yxau³jah¹lai²na² sa²nẽn¹kxain¹tu¹wi¹.
Nxe³ju³ta² kãi³jah³lxi³hẽ¹li¹.

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³jau³su²

17 Nxa²ha¹te¹ wxa²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na² Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ³kã³txai²na² wãn³txu¹tai²na² nxe³jau³xai²na²
whãi²na¹ ã³na¹si¹jau³su² Je³su²jah³la² a²ten³jau³su² na³xã¹.”
Nxe³yah³lxin¹jau³tũ³ nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wai³nxa³wi¹.
Nxe³to³ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹txai²na² hãi¹nxe³ti³xa¹
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³ye¹nxa²lxa¹wi¹.
18 Ya²la³tũ³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Txa²wã¹ha³lo²ai²na²
oh³nãn¹ko³nãu³a² yuh³nãn¹ko³nãu³a² nxe³sxã³ wa³su³txi³
tĩ¹hxan³kxi²nẽ³lxa³lho³li¹. Nxẽn²nxa³tãu³a² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txu¹tai²na² tĩ¹hxan³kxi²nẽ³lxa³lho³li¹. Wãn³txai²na²
yxau³ka³na³ka³na³kxan²ti³ yau³jũ¹lxi³jau³su² kxan²ti³
hai³txi³ tĩ¹hxan³kxi²nẽ³lxa³lho³li¹. Jã¹nxe³jau³xu¹tai²na²
jau³xau³hxai²tẽx1ta² we¹ta³lun²sãn²tu¹wi¹.

19 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ wãn³txai²na² e³kxi²te³nah¹lxi¹: “Sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta² ten³sa²nxa³nhai¹. Ã³na¹hxa³ta¹tũ¹xã¹. A²nũ²a² ã̱³xa² jau³jau¹xai²na² ã³na¹hxa³si¹hain¹jau³su² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² nxe²e³kxi²ke³la³te²kxai³ kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na¹ jah¹lai²li² hai³txi³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²ju³ta² yũ²nxa³lho³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ Sũ̱³na² wãn³txa² whãi²na¹ ĩ³yau¹ũ¹hxa³ti² sa²yxo²we¹ti² nxe³kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ Sũ̱³na² A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na¹ kãin² ĩ³sa²nẽn¹kxi²ju³ta² yũ³tu¹wi¹.

20 Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. E³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² nũ̱³ka̱³txa² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² nxain¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² sa²yxo²we¹tai¹nxa³wi¹. Nai¹nxa³ha²kxai³ wxãi²na² sa²kxai³lu² wa³to²hi² wi¹la³ wet1jah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yũ³nx2ti³xa³lho³li¹.

A²nũ²a² ĩ³a̱n³ta³kxi²nẽ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

21 Nxe³nxa²ha¹te¹ txa²wã¹yah³la²nãu³xa² ain³kxain¹jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³sun²tã¹ki̱³ju³ta² wai³nxa³wi¹. Ĩ³sun²tã¹ain¹yah³lxin¹kxai²nãn³tu̱³ wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xai²na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³sxã³ ĩ³sun²tã¹nx2ti³ha³tai¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

22 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² nxe³nx2ta¹te³nah¹lxi¹: “Wxa²lo³nai²na² ĩ³a̱n³ta³kxi²nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xai²na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³sxã³ ĩ³sun²tã¹nx2ti³ha³tai¹.” Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²lo³nai²na² nxe²e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Ra²ka²jah¹lo²si¹lxi¹. Ĩ³lxi³thi¹nxa³jah¹lo²si¹lxi¹.” Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Si³ne²tri³o²tũ̱³ka̱³txai²na² Ju³te²a² a²hxi²kan¹ti³nũ̱³ka̱³txai²nãn²ta² hxi²ka² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³sxã³ ĩ³sun²tã¹nx2ti³ha³tai¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ nxe² e³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²hoh³lxi³su² yũ³nxãn²nxa³i¹.” Nxe² e³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² ko̱³nxe³khaix1ju³ta² ha³nxe² ĩ̱³sa²tẽ³ju³tai²na² yxau³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² yũ³yah³lxi¹nha³tai¹.

23 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ai³sxã³ ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³: “Txa²wã¹sũ̱³nai²na² yen³kxa² ũ³hũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ²sxã³ ĩ³sa²wa²lho¹xi²nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wã³tã̱³xai²na² hit3txã²ti³kxe³su² ĩ³sa²wa²lho¹xi²yah³lxin¹kxai²nãn² hãi¹nxã¹jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Yen³kxai²na² Sũ̱³na² ũ³hũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta³nũ³ai²na² hãi¹nxã¹jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹.

24 Nxe3yah3lxi3sã2nĩn1ka3tu̱3 wxa2wã3tã̱3xai2li2
hãu2non3si1jau3su2 e3kxi2nyha1jah3lxi3hẽ1li1. Nxe2na3na1
hã2wxãn3txa3nu2 yen3kxin3txi2 tẽ3xi2ka3tu̱3 Sũ̱3na2
ũ3hũ1tain1yah3lxi3hẽ1li1.
25 Wa3su3txi3 hãu2not3nyha1jah3lxi3hẽ1li1. Yxãn1ta1
nyhah1lxan3kxai2nãn2tu̱3 wxa2wã3tã̱3xai2li2 tẽ3nxa2lxi3sxã3
hxi2kan1ta2 si3yxau3jah1la2 ã3sa2so1nx2ti3ha3ta2wi1.
Ã3sa2so1nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 po3li2sa2jah1la2 sa2nũ1nx2ti3ha3ta2wi1.
Sa2nũ1nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 sxi2ha2 kan2thĩ3na2
ũ3tĩ1kxi1nx2ti3ha3ta2wi1.
26 Nxe3nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 ya2la3tu̱3 wa3su3txi3
ã3wa2su1kxi1nx2ti3xa3lho3li1. Yen3kxa2 ũ3yho3hi2ta3lun2yah3lxi3sã2nĩn1ka
hã2wxãn3txa3 ã3wa2su1kxi1nx2ti3ju3ta3nũ3a2 yũ3hĩ̱3nx2na3li1.
Nxe3ju3ta2 yã1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 ã3wa2su1si1nx2ti2jau3su2
ĩ3ye3kxah2lxan3kxai2nãn2tu̱3 ko̱3nxe3ti3 ĩ3yĩ1li1nx2ti3ha3tai1.

Txu1ha2 ã̱3xa3ka3lxa2 ũ3whĩn1ta3kxi2nyhu1ain1ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

27 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 jau3xau3hxai2tẽx1ta2
nxe3te3nah1lxi1: “Txu1ha2 ã̱3xai2na2 ũ3whĩn1ta3kxi2nyhu1ah3lxi3txa3hẽ1li
Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1.
28 Nxe3yãn1ta1 e3kxi1nx2ta1tu1wi1. Txu1ha2 ã̱3xai2na2
ĩ2yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 wxa2ẽ1nãu3ai2na2 e3yah3lxin1jau3su2
nxe3te3nah1lxi1: “Txu1hai2li2 ũ3whĩn1ti3sah2lxun1nãn3kũ2.”
Nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 wxa2ẽ1nãu3ai2na2 ya2la3tu̱3
txu1hai2na2 ũ3whĩn1ta3kxi2nyah1lxin1kxa2 yã1nxe2 hxi2ki3te2li3
yah3lxi3hĩ̱3nxa1lxi1.
29 Jã1nxe3te2kxa2ya̱3tu̱3 wxa2ye3ki3ki3a2 ye3wi1tãu3a2
ko̱3nxe3ti3 kãi3si1nyhah1lxin1kxai2nãn2tu̱3 wxa2ye3sai1nha2sxã3
u2lxã3na1jah3lxi3hẽ1li1. A2nxe3ju3tai2na2 ye3ki3ka3na3ka3na3ki3a2
ã3na1sxã3 ã3ye3ki3kho3nhãn3kxai2nãn2tu̱3 jũ1nxe2
ãin2ta3lxi3nha2hĩ̱3ki̱3tã3li1. Yxãn1ta1 txa2wã1nũ2a2
whãi2na1 ha3lo2a2 ko3xai2na2 ha3nxe2a2 i̱3sa2tẽ3ko3xa2
ã3na1nẽ3tain1kxai2nãn2tu̱3 kãin2 ãin2ta3lxi3nha2hĩ̱3ki̱3tã3li1.
30 Te2yã1nxe3jut3su2 wxa2hxi2kai2na2 hxi2wi1tãu3a2 hxi2kai2na2
ko̱3nxe3ti3 hxi2kãi3nyhah1lxin1kxai2nãn2tu̱3 ĩ3hxi2ki2lho1nha2sxã3
u2lxã3na1jah3lxi3hẽ1li1. A2nxe3ju3tai2na2 hxi2ka2
ka3na3ka3na3te2a2 ã3na1sxã3 ã3nhxi2kho3nyhah1lxin1kxai2nãn2tu̱3
jũ1nxe2 ãin2ta3lxi3nyhah1lxi3hĩ̱3nxa1lxi1. Yxãn1ta1 txa2wã1nũ2a2
whãi2na1 ha3lo2a2 ko3xai2na2 ha3nxe2a2 i̱3sa2tẽ3ko3xa2
ã3na1nẽ3tain1kxai2nãn2tu̱3 kãin2 ãin2ta3lxi3nha2hĩ̱3ki̱3tã3li1.

Txu1ha2 ã3na1ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

31 Txa2wã1yah3la2nãu3xu1tai2na2 wãn3txa2 nxe3te3nah1lxi1:
“A2nũ2ai2na2 a2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1 nxe3te3nah1lxi1:

‘Txu^{1}sa^{2}khai^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ã^{3}na^{1}a^{1}tũ^{1}xã^{1}.’ Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} a^{2}ten^{3}jau^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}txã^{3}nxai^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} txu^{1}hai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}jah^{3}lxi^{3}sãn^{2}sxã^{3} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}hḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.

32 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}: Txu^{1}hai^{2}na^{2} txu^{1}sa^{2}khai^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} in^{3}txa^{2} ạ̃^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ti^{3}nhãn^{2}nxạ^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxãin^{2}txi^{3} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} in^{3}txa^{2} ạ̃^{3}xah^{3}la^{2} so^{1}nh^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} txu^{1}hai^{2}na^{2} te^{2}ain^{2}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ạ̃^{3}xa^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ti^{3}nyhu^{1}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} hxi^{2}ki^{3}la^{3}hḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} in^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{2}li^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}hai^{2}li^{2} ã^{3}na^{1}kxi^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}li^{2} nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxãin^{2}txi^{3} so^{1}nh^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} txu^{1}ha^{2} ạ̃^{3}xa^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ti^{3}nhyu^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} hxi^{2}ki^{3}lon^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} hḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}.

Ha^{3}lo^{2}a^{2} kãi^{3}kḩ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{1}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yau^{3}xạ̃^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wxãi^{2}na^{2} e^{3}in^{1}jau^{3}su^{2} nxĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}nu^{2}sa^{2}na^{3}li^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}.’ Nxĩn^{1}jau^{3}su^{2} nxĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ya^{2}la^{3}tṵ^{3} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ki^{3}han^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}in^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} e^{3}in^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} nxe^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{2}nxa^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}na^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}sa^{2}na^{3}li^{1}. Ya^{2}la^{3}lyau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}.’ Nxẽn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{1}jau^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.

34 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} e^{3}a^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ạ̃^{3}lxi^{2}jau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}. Nxe^{3}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: Wãn^{3}txa^{2} e^{3}in^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} e^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Oh^{3}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ko^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}.

35 Yuh^{3}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} Sṹ^{3}na^{2} yu^{3}kxai^{2}na^{2} tḩ^{3}yṵ^{3}wxe^{3}nha^{2}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}. Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}thĩ^{3}nai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3jah^{1}la^{2} a^{2}sxi^{2}khai^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}.

36 Wxa^{2}ne^{3}kxa^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ne^{3}kḩ^{3}sxai^{2}na^{2} ne^{3}tḩ^{3}tḩ^{3}yo^{2}tạ̃^{3}nxa^{2} ne^{3}hãn^{3}tạ̃^{3}nxa^{2} nxe^{3}sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}nxã^{2}nxa^{3}i^{1}.

37 Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} e^{3}in^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} nxĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxẽn^{2}na^{3}li^{1}.” Tạ̃^{3}nxa^{2}, “Nxe^{2}nxa^{3}wi^{1}.” Tạ̃^{3}nxa^{2}, nxĩn^{1}jau^{3}su^{2} ã^{3}nhḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxĩn^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} jau^{1}xai^{2}lan^{1}nha^{2}kxai^{3} wai^{3}nhḩ^{2}nxa^{3}wi^{1}. Kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}hḩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}.

A²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³wa³lxĩn³kxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

38 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² ain³kxain¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nxa²kxai²nãn²tụ̱³ ã³wa²to²hi²sxã³ kãi³ũh¹txa³hẽ¹li¹. Nxĩn¹ju³kxai³la¹. A²nũ²a² ã̱³xai²na² wxa²ye³na² sa²ye³sai¹nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ nxe³kxai²nãn²tụ̱³ jah¹lai²na² ye³nai²na² te²yã¹nxe² kãi³sxã³ ã³wa²la³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tụ̱³ sa²ye³sai¹ai¹nĩn¹kxai²nãn²tụ̱³ nxe³ju³ta²nũ³a² wain³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xai²na² wxa²wxi²ai²na² sa²wxi²sa²tã³nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ nxe³kxai²nãn²tụ̱³ jah¹lai²na² wxi²ai²na² te²yã¹nxe³ kãi³sxã³ ã³wa²la³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tụ̱³ sa²wxi²sa²tã³ai¹nĩn¹kxai²nãn²tụ̱³ nxai¹nĩn¹ju³ta³nũ³a² wain³te²ju²hẽ³li¹.” Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1jãx1sxã³ jau³xai²na² nxe³ta¹hxai²ḥẽ¹li¹.

39 Nxe³yãn¹ta¹ txa²yxo²wãn³txa² e³a¹jau³xai²na² jau³xã̱³lxi²na³li¹. Nxe³na¹jau³xa²sa¹. Kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹nxain¹jah¹la² ĩ³wa³lxĩn³txa³hẽ¹li¹. Nxe²nxa²te²kxa³yạ̱n³txi³su² wxa²ne³xa² wxa²ne³wi¹tãu³ai²na² wxa²ne³su²nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ wxa²ne³ha³tih³nãu³a² ã³nxã̱³yxo¹o³tũ³txai¹nhẽ³li¹.

40 A²nũ²a² ã̱³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹: “Wxa²ha³la³sẽ³nãn¹ta³ka³lo³a² yxo²kwạ̱in³sa³nha¹. So¹kxi²si¹jau³su² txa²hxi²kan¹jah¹la² ĩ³ye³kxai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³kxai²nãn²tụ̱³ wxa²ha³la³sẽ³nãn¹ta³ka³lo³a² ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹. Nxe³kxa²yu³su² wxa²wã²la²ka³lo³a² wi²kxi²nhãn¹ka³lo³a² kwa²sa²son¹ka³tụ̱³ ũ³hũ¹tain¹nũ³nhẽ¹li¹.

41 Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² hxi²kan¹te²su² te²na² e³kxi¹nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²yen³kxa² sạ̱²nah³sọ̱¹sxã³ ũ³hũ̱h¹sẽ¹li¹. Tĩh³nai²na² ai³na¹tĩh³na² ũ² ki³lo²me³tro³tĩh³na² ã̱³si³tẽ³kxi¹sẽ¹li¹.” Jau³su² nxe³nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ tĩh³na² ki³lo²me³tro³tĩh³na² tĩh³nha¹li¹ yen³kxai²na² sa²nah³so¹sxã³ ã̱³si³tẽ³kxi¹txai¹nhẽ³li¹.

42 Te²yã¹nxe³jut3su² a²nũ²ai²na² wxa²yen³kxai²na² a²ten³jau³su² e³kxi¹nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³: “Wxa²yen³kxa² kwa² ũ³hũ¹sẽ¹li¹.” Nxe³nxain¹kxai²nãn²tụ̱³ kwa² ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹.

A²nũ²a² txa²wã¹kọ̱¹kon¹te²a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

43 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² yau³ã̱³xai²na² ain³kxain¹jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² wa³kxa² yxau³nũ¹jah¹la² a³lxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ wxa²kọ̱¹kọ̱¹ah³la² ḥụ̱t3jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³sxa³wi¹. A²nũ²a² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ te²nãu³xu¹tạ̱i²na² wãn³txi³su² tạ̱¹hxai²ti³ạ̱i¹ti²tu³wi¹.

44 Nxe³yãn¹ta¹ txa²yxo²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wxa²kọ̱¹kọ̱¹nãu³xa² a³lxin¹txi³txai¹nhẽ³li¹. Ha³lo²a² khãuh³lxa³ti³hi¹nx2ti³si¹hain¹jau³nũ³a² Sũ̱³na²

ĩ3ye3kxi2nx2tain1kxai2nãn2tu̱3 nxe3kxan2ti3, “Wi1lhin1ju3ta2
so1lxi3 yxau3txai2lã1. Khãuh3lxa3ti3hit1sah2lxin1tũ3ka̱3txi3
ĩ3nxai2na2sa1.” Yah3lxin1jau3su2 Sũ3na2 ĩ3ye3kxi1txain1yah3lxi3hẽ1li1.
Ĩ3hi̱3txã2tain1te2na2 sa2kxai3lu2 wi1ju3ta3nũ3a2 so1lxi3
ĩ3wa2lã3xi2txain1yah3lxi3hẽ1li1. A2nũ2ai2na2 yxo2ha3nxe3lhxa3txi3
ko̱3nxe3ti3hit1sxã3 ĩ3yĩ1li1nx2ti3ta̱3nxa2 khãuh3lxa3ti3nx2ti3ta̱3nxa2
nxe3nx2tain1kxai2nãn2tu̱3 Sũ3na2 wi1lĩ2si1hain1ju3ta3nũ3a2 Sũ3na2
ĩ3ye3kxi1jah3lxi3hẽ1li1.

45 Nxe2 kãi3ũ1hain1yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
Txa2wã1wĩ3na2 Si3yxau3tãu3a2 oh3na2 yxau3jah1la2
a2ki3lha3lxa2nãu3lot3nx2ti3tu1wi1. A2nxe3jah1lai2na2 sa2kxai3lu2
Txa2wã1sũ3nai2na2 sa2kxai3lu2 a2nũ2a2 a2yxo2ha3kxa1
wi1lhin1te2la3 ta̱3nxa2 ko̱3nxe3thin1te2la3 ta̱3nxa2 nxe3te2na2
a2yxo2ha3kxa1 u3je3na3ka2 ĩ3ha3te1kxi2te2ju2hẽ3li1. Te2yã1nxe3sxã3
a2nũ2ai2na2 wi1kãi3ta̱3nxa2 ko̱3nxe3ti3 kãi3ta̱3nxa2 a2yxo2ha3kxa1
wẽ3ha2yau3xa2 wẽ3hã1si1jau3su2 sa2si1hã3te2ju2hẽ3li1.

46 Jã1nxe3kxe3kxa2ya̱3lhu2 a2nũ2a2 a3lxi2nx2tain1te2na2 so1lxi3
a3lxi2yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 ũ3yho3hi2yah3lxin1ju3ta3nũ3a2
kãi2nhĩ2nxa3lho3li1. Nxe3sxã3 a2nũ2a2nãu3xa2 ũ3yho3hi2ki̱3ki3a2
so1kxi2nẽ3tũ3ka̱3txa2 te2yã1nxe2 kãi3ain1nũn3te2ju2hẽ3li1.

47 Te2yã1nxe3jut3su2 a2nũ2a2 ne3khauh2hain1yah3lxin1te2na2
wxa2wã3ta̱3nãu3sxu2 kxai2nãn2tu̱3 nxe3te2na2 so1lxi3
wi1le3kxain1yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 wai3nhĩ2nxa3wi1.
A2nũ2a2 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txi3sxa3te2nãu3xa2 te2yã1nxe2
kãi3ain1nũn3te2ju2hẽ3li1. Nxe3te2nãu3xa2 hai3txi3 ã3wa2to2hi2
wi1le3kxi2yah3lxi3hĩ3nx2nxa3lxi1.

48 Jã1nxe3kxa2ya̱n3ti3su2 Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3jah1la2 Oh3na2
yxau3jah1la2 hãi1nxe3kxe3hũ3sxã3 a3lxi2nha2jah1lai2la1wi1.
Nxe3kxa2yã1nxe2 kãi3sxã3 a3lxi2nha1jah3lxi3hẽ1li1.

6

Yen3kxa2 wã2nhũ1kxi2ki̱3ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

1 Ju1ta3la3 nxe3ha2kxai3 wi1lhin1sxã3 kãi3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
a2nũ2a2 sa2nẽn1kxi1nx2tain1jau3nũ3su2 yũ3tu1wi1.
Nxe3nx2tain1ju3ta2 wi1na3li1. Yxãn1ta1 Txa2wã1sũ3na2
sa2nẽn1kxi2si1nx2ti3jau3su2 jau3xa2 so1lxi3 kãi3sxã3
ãn3ten3jah1lxi3hẽ1li1. Nxe3to3ta1 nxe2 kãi3sxã3
ãn3ten3yah2lxan3kxai2nãn2tu̱3 kxã3nãu3a1 Wxa2wĩ3na2
Si3yxau3ka3txa2 Oh3nãn1jah1la2 wi1kãi3yah3lxin1kxa2yo3ha2
ũ3hũ1nx2ti3xa3lho3li1.

2 Jã1yxah3lxin1jut3su2 a2nũ2a2 yen3kxi3txa2te2na2
hxi2nũ1nu3hain1yah3lxi3to3hin1tãu3a2 hai3txi3 ju1ta3la3
kãin2 ĩ3yũ1khaix1yah3lxi3txa3hẽ1li1. A2nũ2a2 kwa2

wi¹lhin¹ki³lxo³te²nãu³xa² nxe² kãi³ain¹te²ju²hẽ³li¹. Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹sxã³ ĩ³yũ¹kxi² sxi²je³na²
ai³sxã³ ĩ³yũ¹kxi² nxain¹te²ju²hẽ³li¹. Kwa² sa²nẽn¹kxi²nha²ju³ta²
yxo²kwa̱i³nain¹te²ju²hẽ³li¹. A²nxe³te²nãu³xa² kãi³ain¹kxa²yo³ha²
hĩ¹na¹ so¹lxi³ yũ³te²ju²hẽ³li¹.
3 Yxãn¹ta¹ wxa²nũ̱³ka̱³txa² te²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Hãi¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²nx2ti³xa³tãu³a² yen³kxi³txa²jah¹la²
hxi²nũ¹tain¹jah¹lxi³hẽ¹li¹, kãin²te²lo³nx2tain¹kxa²ya̱n³txi³su¹.
4 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hãi³a² wi¹kãi³ye²yah³lxi¹nha²kxai³
Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹la² hãi³a² kãi³ki̱³kxa² ĩ²nẽ³jah¹la²
ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wi¹.

Sũ̱³na² e³kxi²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

5 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²yah³lxi³to³hin¹tãu³a²
a²nũ²a² wi¹lhin¹ki³lxo³te²nãu³xa² te²yã¹nxe²
kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nxe³te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹sxã³ a²nũ²a²
ne³kxaix3tãu³a² ĩ³sa²nxũ³sxã³ e³kxi²to³hi² sxi²je³na²
nu²ki³ye³lot3tãu³a² ĩ³sa²nxũ³sxã³ e³kxi²to³hi² nxain¹te²ju²hẽ³li¹.
Kwa²sa²nẽn¹kxi²nha²ju³ta² yxo²kwa̱i³nain¹te²ju²hẽ³li¹. A²nxe³te²
he³la³kxi³nãu³xai²na² hĩ¹na¹ so¹lxi³ kãi³ain¹kxa²yo³ha²
yũ³te²ju²hẽ³li¹.
6 Yxãn¹ta¹ wxãi²na² sa²kxai³lu²: “Sũ̱³na² e³kxi²to³ha¹tũ¹xã¹.”
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²kxi²nẽ³jah¹la² nũh¹lxi³
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
te²hi²sen³su² hãi³a² e³kxi²ki̱³to³jau³xai²na² ĩ²kxi²nẽ³jah¹la²
Te²hi²sen³kxai³lu² ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wi¹.
7 Jã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² e³kxi²yah³lxi³to³hin¹tãu³a²
wãn³txa² yau³ka³lxa¹txi³ kwa²to³toh³lxi³jau³xa²
e³kxi²yah³lxi³toh³txa³hẽ¹li¹. Nxe³te²yãx1jau³xa² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ²ai¹nxa³tũ̱³ka̱³txa² nxe³te²yãx1jau³xa² e³ain¹to³te²ju²hẽ³li¹.
A²nxe³te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu²: “Yau³ka³lxa¹txi³
kwa²to³toh³lxi³ Sũ̱³na² e³kxi²sĩn¹to³ha¹kxai²nãn²tu̱³
ain³kxi²sa²sĩn¹tũ¹xã¹.” Ain¹jau³su² nxain¹ta¹ hai³txi³
ain³kxi²nũ¹hai¹nxa³lho³li¹.
8 Nxe³ha²kxai³ te²yã¹nxe² kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² te²hi²sen³kxai³lu² ã³ten³yah³lxin¹jau³su²
e³kxi²yah³lxan³ta̱³lxa¹ ã²la² wi¹ko̱³nh²te²ju²hẽ³li¹.
9 Nxe³yãn¹ta¹: “Sũ̱³na² e³kxi²na¹tũ¹xã¹.”
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ jau¹xai²na² e³li³kxi³jau³nũ³a²
e³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³te³nah¹lxi¹:

“Txa²wã¹wĩ³na² oh³na² yxau³jah¹lãi³. Wi¹lhin¹sxã³ sa²nẽn¹kxi²
kãin²te²lo³txa²ju³ta² ten³sa²sĩ¹nhai¹.

10 Wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kxan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xa^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3}
yũ^{3}nũ^{1}sa^{2}nhĩn^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhai^{1}.
Oh^{3}nãn^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ten^{3}nxa^{2}ju^{3}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}
wa^{3}su^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3} ta^{3}lu^{2}nain^{1}te^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}nãn^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} te^{3}xa^{2}yã^{1}nxe^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3} ta^{3}lu^{2}nain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ten^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhai^{1}.
11 Yain^{3}txa^{2} hãi^{1}nxa^{2} ũ^{3}hũ^{2}sa^{2}sĩ^{1}nĩ^{1}nhĩn^{1}txai^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
12 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}hain^{1}sĩ^{1}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
13 Ha^{3}lo^{2}a^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}si^{1}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ã^{3}sa^{2}so^{1}sa^{2}sĩn^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kọ̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} wxãi^{2}na^{2}
so^{1}lxi^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{1}lo^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}jah^{1}lo^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sa^{2}tẽ^{3}sĩ^{1}nĩ^{1}lxi^{1}.
Ta̱^{3}lu^{2}na^{1}wi^{1}. A^{2}mẽ^{3}.”
Nxe^{3}kxa^{2} he^{3}la^{3}kxi^{3}su^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}to^{3}hẽ^{1}li^{1}.
14 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ne^{3}wã^{2}na^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}ti^{2} Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} Oh^{3}na^{2}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}.
15 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wxa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Jah^{1}lai^{2}li^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}na^{1}.
Ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}ha̱in^{1}nxa̱^{3}lho^{3}na̱^{1}.” Nxĩn^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} wxa^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}hĩ̱^{2}nxa^{3}wi^{1}.

Yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sũ̱^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}ki^{3}lxo^{3}nha^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}nha^{2}jah^{1}la^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} he^{3}la^{3}kxi^{3}su^{2} yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ye^{3}hi̱^{3}nhã^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
hxi^{2}khai^{2}lxi^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ne^{3}te^{2}kxai^{3}la^{1} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nxa^{2}
yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}yain^{1}kxe^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}nain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} hĩ^{1}na^{2}
so^{1}lxi^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}hain^{1}ju^{3}ta^{2} ta^{3}lu^{2}nain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ki^{3}han^{3}nxa^{3}wi^{1}.

17-18 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}na^{2}: “Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}la^{1}nhai^{1}.
Yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}a^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wxa^{2}ye^{3}hi̱^{3}nha^{2} wxa^{2}hxi^{2}khai^{2}lxi^{2} nxe^{3}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã̱^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{2}nxa^{2}tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nxa^{2}ti^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3}ta^{1}

Wxa²sũ³nai²na² ĩ²ki̱³sxa³jah¹la² ĩ²nxa²ti³tu¹wi¹. Ĩ²nxa²ti³ha²kxai³
kxã³nãu³a¹ ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wi¹.

Yen³kxa² kãin² ũ³wha¹kxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

19 Nxa²ha¹te¹ yen³kxa² kãin² ũ³wha¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wa³la²la² ĩ³kho³kxi²ha²kxai³ yen³kxa²
ĩ³nã̱n¹kxi²sxã³ khon³nha²kxai³ nxe³kxi²nẽ³te²ju²hẽ³li¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹jah¹la² hãi³a² wxã³sxã³
kãi³sa²no¹ki²nẽ³te²ju²hẽ³li¹.
20 Nxe³yãn¹ta¹ oh³nãu³nãn¹ko³xa² wi¹kãi³yah³lxin¹kxa²yo³nhũ³a²
ũ³wha¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxa²lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ wa³lan²txa³
ĩ³kho³kxi¹nx2ti³xa³ha²kxai³ ĩ³nã̱n¹kxi²sxã³ kho³thxa³txa³ha²kxai³
nxẽn²nxa³lho³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹jah¹la²
hãi³a² wxã³sxã³ kãi³sa²no¹ki²nxa³lho³li¹.
21 Nxe³sxã³ wxa²yan³txi³nũ³a² ũ³ha¹ah³lxin¹ti³xa² so¹lxi³
wxa²ẽ¹nãu³a² nũ¹ha̱in³nyhah¹lxin¹tu¹wi¹.

Wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

22-23 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹ye³nai²li² ye³wi¹kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹nũ²a² whãi²na¹ wi¹lo²la³kxi²nha²ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
ye³wi¹lxa³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹nũ²la³ whãi²na¹ hai³txi³
wi¹lo²la³kxi²nha²ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³jut3su²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wi¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹kãi³sxã³
yxau²xai³ki̱³tã³li¹. Yxãn¹ta¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
wi¹lxa³kxai²nãn²tu̱³ wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³sxa³wi¹.

Yu³ka³na³ka³na³ju³ta² so¹lxi³ sa²yxo²we¹ki̱³jau³su²

24 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ha¹lin¹te²na² nxe³ya³sxã³ nxe³te²na²
wãn³txai²na² hxi²kan¹ti³ sa²yxo²we¹ta³lxi³ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Nxe³sxã³ txa²wã¹hxi²kan¹yah³nẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²na²
ĩ³hi̱³ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹hxi²kan¹yah³nẽ³jah¹la² ã³xai²na²
a³lxi²ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
txa²wã¹hxi²kan¹yah³nẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²na²
sa²yxo²we¹ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹hxi²kan¹yah³nẽ³jah¹la²
ã̱³xai²na² sa²yxo²ã³ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³te²ju²hẽ³li¹.
Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³ sa²yxo²we¹ta̱³nxa²
yen³kxa² kwa²ũ³ha¹kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a² o²la³kxi²ta̱³nxa²
yu³ka³na³ka³na³ju³ta² so¹lxi³ hxi²kan¹txi³ kãi³ki̱³te²ju²hẽ³li¹.
25 Jã¹nxe³jut3su² na¹ha²kxai³ ya²la³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹i¹.
Wi¹yxau³yah³lxin¹ju³ta² hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
Yain³txi³su² yain³yah³lxin¹kxe³nũ³su² ta̱³nxa²
ĩ³na²kxi³jau³su² ĩ³na²yah³lxin¹kxe³nũ³su² ta̱³nxa²
hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Wã²la² ka³lo³ai²li²
ũ³whi²kxi²nhãn¹ka³lo³nũ³ai²li² hxi²waun³txi³nha²sxã³
yxau²xai³ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nxe³jut3su² ka³te̱³na²

yxau²xai³kḭ³ju³ta² sa²kxai³lu² yain³txi³su² a³lxi²
wa³to²hi²te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²wã¹nũ²ai²na²
sa²kxai³lu² wã²la²ka³lo³su² a³lxi² wa³to²hi²te²ju²hẽ³li¹.
26 Nxe³sxã³ a̱i³kxe³su² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Hai³sxai²li²
ũ³whḯ¹ai¹nxa³ha²kxai³ yain³txi³su² wxa²so¹sxã³
ũ³wha¹ai¹nxa³ha²kxai³ nxai¹nxa³kxan²ti³nũ¹ Txa²wã¹sṵ³na²
Oh³nãn¹jah¹la² hi²sen³su² ũ³yhai¹tain¹te²ju²hẽ³li¹.
Jã¹nxe³kxe³hṵ³nxe² Txa²wã¹sṵ³na² te²kxai³lu² ã²la² kãi²non³sxã³
a³lxi²sa²tẽ³nx2ti³na³li¹.
27 Kãin² hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³ ã²la²
a³lu²on³sxã³ ka³tẹ³na² yxau²xai³yah³lxi³hḯ²nxa³lxi¹.
28 Te²yã¹nxe³jut3su² wã²la² ũ³whi²kxi²nyhah¹lxin¹ka³lo³a²
hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Si³sa³yãu³sa²
ha³lo²a² wen¹ka² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Hai³txi³ hai³sxa³la³
wa³ko³nai¹nxa³ha²kxai³ wãn²txa³ we¹tai¹nxa³ha²kxai³
ain¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.
29 Sa³lo³mãu²ah³lu¹tai²na² I³sa³e² nṵ³ka̱³txa²
a²wa³kxẽn³ta² kãin²jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Yen³kxih³khai¹nxe³ha²kxai³ wã²la² wi¹khaix1ka̱³lo³a²
ũ³whi²kxi²nha²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹, Nxe³kxan²ti³nũ¹
si³sa³yãu³sa³kxai²na² wi¹wa³to²hi²te²ju²hẽ³li¹.
30 Hĩ¹na¹ wi¹we¹nha²kxai³ ka³nxa³ha²ta³ai²na² i̱³hxa³nha²kxai³
nxe³te²ju²hẽ³li¹. Txa²wã¹sṵ³na² te²hi²sen³kxai³lu²
ĩ³wi¹we¹je²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹, si³sa³yãu³sa³kxa² so¹lxi³
kxan²ti³na¹. Nxe³te²yã¹nxe² Txa²wã¹sṵ³nain²txi³
hxi²kan¹txi³ wi¹lhau³ko³tũ¹nx2ti³tu¹wi¹, hxi²kan¹sxã³
wa³to²hi²yah³lxi¹nha²kxai³lu¹. Jã¹yxah³lxin¹ju³ta²
yxo²ĩ²syah¹lxin¹ju³ta² kãin²ye¹nxa²ti³xa³wi¹.
31 Jã¹nxe³jut3su² hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
E³yah³lxin¹jau³su² nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah²lxan³te³nah¹lxi¹:
“Ĩh¹nxe² yain³txa³nu³la³ so¹kxi²sxã³ yai³nhḯ³kḭ³ji¹? Ĩh¹nxe²
na²kḭ³jau³nũ³la³ so¹kxi²sxã³ ĩ³na²hḯ³kḭ³ji¹? Wãn²ta³
ĩh¹nxe³ka³lo³la³ ũ³whi²kxi²nha²hḯ³kḭ³ji¹?” Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
32 Nxe³ju³tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Sṵ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ai¹nxa³tṵ³ka̱³txi³nãu³xai²na² yen³kxa² yxo²kwa̱in³sxã³
ã³te³nain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxãi²kxai³ ha³lo²a²
ã³taut3to³jah³lxin¹kxe³su² Wxa²wĩ³na² Si³yxau³tãu³a¹
Oh³nãn¹jah¹lai²na² Hi²sen³kxai³lu² taut3to³jah³lxin¹kxa²
whãi²na¹ ĩ²jah¹lo²su² na³li¹.
33 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1hxa³jah³lxin¹ju³ta² txa²nũ² ã³te³ni² Sṵ³na²
wi¹lhin¹ti³hit1txa²lxi³ju³ta³nũ³a² txa²nũ² ã³te³ni²
nxe³jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ yen³kxai²na²
ã³taut3to³txai³yah³lxin¹kxai²li² ũ³tet1sũ³nx2ti³tu¹wi¹.

34 Jã¹nxe³jut3su² ka³nxa³ha²tai²nãn¹ta² yen³kxi³nũ³a²
hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²ka²nãu³a² yxau²xai³yah³lxin¹ju³tan¹te²ka³ya̱³lhu²
hĩ¹na² sa²kxai³lu² hxi²waun³ta³kxi²yah³lxan³sxã³
ã³wa²sut1sxã³ yxau²xai³yah³lxi¹lxi¹. Ka³nxa³ha²ta³ai²na²
te²yã¹yxah³lxi³nũ³nĩn¹tu¹wi¹.

7

A²nũ²a² ã̱³xai²na² kọ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 A²nũ²a² ã̱³xai²na² yxo²wa³su³txi²sxã³ kọ̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yãn¹ta¹ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² kọ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³nũn³tu¹wi¹.
2 Nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xai²na² ĩ³yĩ¹lain¹yah³lxin¹kxa²yã¹nxe²
ĩ³yĩ¹li¹nx2tain¹tu¹wi¹. Hxi²kxã̱u³khaix1nxe³sxã³
o²la³kxi²nyhu¹ah³lxin¹kxa² yã¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²kxã̱u³khaix1nxe³sxã³ kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹.
3 Wxa²wã³tã̱³xa² kọ̱³nxe³ti³ kãi³jut3su² ju³ta² kọ̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
kãin² wa³to²hi²na³li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹.
A²nxe³ju³tai²na² yã¹nx2na³li¹. Wxa²wã³tã̱³xai²li² hi³a²
sĩ̱³na² ye³wi²kxe³su² yũ³hĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³yãn¹ta¹
hi³sa³ka³txa² ã³ye³wau¹kxi²nha²hĩ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³kxe³su²
wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²: “Txa²wã³tã̱³xai²li² hi³a² sĩ̱³na²
sa²ye³sai¹kxi²na¹tũ¹xã¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹
hi³sa³ka³txa² ã³ye³wau¹kxi²nha²kxe³su² ĩ²nyhah¹lxan³kxe³su²
wai³nhĩ̱³nx2nxa³wi¹.
4 Nxe³sxã³ wxa²wã³tã̱³xai²li² e³kxain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Hi³a² sĩ̱³na² sa²ye³sai¹kxi¹nxa²sĩ¹na¹tu¹wi¹.”
Nxe³yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹ hi³sa³ka³txa²
ã³ye³wau¹kxi²nha²kxe³su² yũ³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
5 Nxe³yah³lxin¹ju³kxai³lu² wxãi²li² wi¹lhin¹ki³lxo³jah¹lo²su²
yah³lxi¹lxi¹. Hi³sa³ka³txa² sa²ye³sai¹nhat1jah³lxi³sã²nhẽ³li¹.
Nxe³sãn²nũ²la² wi¹lĩ²nha²sxã³ wxa²wã³tã̱³xai²li² hi³a² sĩ̱³na²
sa²ye³sai¹kxi²nyhah¹lxin¹tu¹wi¹.
6 Yen³kxa² wi¹lhin¹kxa² yũ³yah³lxin¹kxa² tẽ³sxã³ wai³a³lxa²
kwa²a³na¹ũ³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ã³wa²lhxã³ ye³kãi²ne³nx2ti³ha³tai¹. Te²yã¹nxe³jut3su²
txah³lxa³ki³a² a³lxi²ki³ai²na² yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
kwa³jan³ta² yxa³kxa² ha³lo²a² yuh³xã¹na¹ũ³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe² ã³na¹ũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yxa³kxai²li² ti̱³ka³la³ju³ta²
yũ²na³li¹. Nxe³sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ã³nhe¹kxi²sxã³
ĩ³ya²lu¹nx2ti³ha³tai¹. Nxe³ju³kxai³lu² nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³yah³lxin¹tãu³a² nxe³jau³jau¹xai²na²

a̱n3ta3kxi2sxã3 en2txain1kxai2nãn2tu̱3 ha2ya̱3kxa2
ĩ3hen3txi3txain1yah3lxi3hẽ1li1.

Txa2wã1sũ̱3na2 hxi2ki3kxai3lu2 yen3kxa2 wi1kxa2 ũ3hũ1nẽ3jau3su2

7 Txa2wã1sũ̱3na2 ĩ3wã̱3jah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 a2wi1ju3ta2
ũ3hũ1nx2ti3tu1wi1. Te2yã1nxe3sxã3 yen3kxa2
ã3ten3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 a3ya3ti2yah3lxin1tu1wi1.
Te2yã1nxũn3sxã3 sxi2ha2 a2yxo2a2 ĩ3yxo2to1tot1jah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
sa2yxo2than2yex1nx2ti3tu1wi1.
8 Te2yã1nxe3kxe3hũ̱3sxã3 Sũ̱3na2 ĩ3wã̱3jah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
nxe3yah3lxi3te2 ĩ3nxãn2tu̱3 a2wi1ju3ta2 ũ3hũ1nx2ti3tu1wi1.
Yen3kxa2 ã3ten3yah3lxi3te2 ĩ3nxãn2tu̱3 a3ya3ti2yah3lxin1tu1wi1.
Sxi2ha2 ĩ3yxo2to1tot1jah3lxin1te2 ĩ3nxãn2tu̱3
sa2yxo2than2ye1nx2ti3tu1wi1.
9 Jã1nxe3ju3kxai3la1 wxa2wẽ3sai2na2 yain3tũ̱3xa2
ĩ3wã̱3txi3nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 txah3lxa3kxa2 ũ3hũ1yah3lxi3hĩ̱3nhãn1te2la1xã
10 Te2yã1nxũn3sxã3 a̱i3na2 ĩ3wã̱3txi3nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 txih3xa3
ũ3hũ1yah3lxi3hĩ̱3nhãn1te2la1xã3?
11 Hai3txi3 ti3he1nx2nxa3wi1. Ko̱3nxe3ti3hin1yah3lxin1kxan2ti3
yen3kxa2 wi1te2na2 so1lxi3 wxa2wẽ3ha3lxai2na2
ũ3hũ1ain1yah3lxi3hĩ̱3nxa1lxi1. Te2yã1nxe3ha2kxai3
Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3jah1la2 Oh3nãn1jah1la2 sa2kxai3lu2
ĩ3wã̱3ti3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 yen3kxa2 wi1kxa2 wa3to2hi2sxã3
ũ3hũ1nx2ti3tu1wi1.
12 Jã1nxe3jut3su2 a2nũ2a2 wi1lo2la3kxi1nx2tain1ju3ta2
ten3yah3lxin1kxa2yã1nxe2 kãi3ũ1txain1yah3lxi3hẽ1li1.
Nxe3jau3xa2 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 jau3xau3hxai2tẽx1ta2
ĩ3hen3txi3tũ̱3ka̱3txu1tai2na2 wãn3txa2 nxe2 ĩ3ye3kxi2nẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu

Tĩh3nu2 ha1lin1tĩh3na2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

13 Yuh3nãu3ãn1ko3xa2 hin1ki̱3tãu3a1 tĩh3na2
yxau2xai3ki̱3tĩh3na2 ha1lin1tĩh3na2 yũ2na3li1. Nxe3sxã3
kãin2tĩh3nai2na2 sa2kxai3lu2 a2nũ2a2 ka3lxa2tũ̱3ka̱3txa2
yxau2xai3lain1tĩh3nũ2su2 te2ju2hẽ3li1. A2nxe3tĩh3nai2li2
yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 yan1nãu3a1
khãuh3lxa3ti3sa̱2tẽ3nhẽ3tu1wi1.
14 Nxe3nxa2ha1te1 ha3tih3xan1tĩh3nai2na2 kãi2nxa3tĩh3na2
yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 yan1nãu3a1
Txa2wã1sũ̱3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3ju3ta3nũ3a2
yũ3nũ1nhẽ3tu1wi1. Ka3te̱3na2 wi1tãu3a2 yxau2xai3ki̱3tu1wi1.
A2nxe3tĩh3nai2na2 sa2kxai3lu2 a2nũ2a2 ka3lxa2nxa3tũ̱3ka̱3txa2
yxau2xai3tĩh3nũ3su2 te2ju2hẽ3li1. A2nxe3jut3su2 tĩh3na2
kãi2nxa3tĩh3na2 ya3lo3txi2sxã3 yxau2xai3jah1lxi3hẽ1li1.

Hi3sa3ka3txa2 nxã̱3kxi2ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

15 Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³tũ̱³ka̱³txa² nxe³ki³lxo³nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² wxã³ha³ta²wi¹. Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² ki³lxo³tai¹nha²kxai³ a²tai²na² o³ve²a²hũ̱³ye²tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a̱u³txi³ a²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³thi¹nai¹nha²kxai³ ã³na¹nx2ti³te³lhxã³ nxai¹nha²kxai³ ha̱u³hũ̱³te²sin¹tu¹wi¹.
16 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³sa²si¹hã³ye²nxai¹nxa³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. O²la³kxi²ye²yhain¹ju³ta² wi¹lhin¹jut3su² ta̱³nxa² ko̱³nxe³thin¹jut3su² ta̱³nxa² a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹ko³nyha¹lxin¹tu¹wi¹. U²va²ki³a² kwa² hu³kxẽ¹ha² ĩ²li³tẽ¹ha² kũh²sxa³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ fi²ko²nxã̱³kxa² kwa² hi³sa³ka³txa² ã³nxã̱³kxi²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³te²sxa³jai¹ti²tu³wi¹.
17 Jã¹nxe³ha²kxai³ hi³sa³ka³txa² wi¹ka³txai²na² sa²kxai³lu² wi¹ta³nxã̱³kxa² so¹lxi³ ã³nxã̱³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ hi³sa³ka³txa² ko̱³ka³txai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ta³nxã̱³kxa² so¹lxi³ ã³nxã̱³kxi²te²ju²hẽ³li¹.
18 Te²yã¹nxũn³jut3su² hi³sa³ka³txa² wi¹ka³txai²na² hxi²kan¹txi³ a²nxã̱³kxa² ko̱³nxe³ta³nxã̱³kxa² ã³nxã̱³kxi²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Hi³sa³ka³txa² ko̱³ka³txai²na² hxi²kan¹txi³ a²nxã̱³kxa² wi¹ta³nxã̱³kxa² ã³nxã̱³kxi²te²sxa³yu²hẽ³li¹.
19 Jã¹nxe³jut3su² hi³sa³ka³txa² wi¹nxã̱³kxi¹hxa³kxai²nãn²tu̱³ hãi¹sxã³ a̱²nũ²a² hxi²ka̱² ta̱u³ka²sa²tã³nũ²la² ha³nxe²a² ũ³thũ²ka³tu̱³ i̱³hxan³ye²te²ju²hẽ³li¹.
20 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² o²la³kxi²ye²yhain¹ju³ta² ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹na² a²ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxah¹lxin¹tu¹wi¹.

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²nẽ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

21 A²nũ²a² ĩ²li³te²a² hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yxau²xai³lai¹nxa³lho³li¹. Nxe²e³kxain¹kxan²ti³: “Nxe³sa¹lxi¹. Txa²hxi²kan¹jah¹lo²si¹lxi¹.” Nxe²e³kxi²kxan²ti³nũ¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² yxau²xai³lai¹nxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wĩ³na² Oh³nãn¹jah¹la² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ten³jau³su² sa²yxo²we¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²na² ĩ²li³te²la³ oh³nãn¹ko³nãu³a² ã³wih¹tu¹wi¹.
22 A²nxe³tãu³a¹ kwa² ĩ³ye³kxi²sain¹tu¹wi¹. Ĩ³ye³kxi²sain¹ju³ta³nũ³a² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe³sa̱²sĩ¹lxi¹. Wxa̱²wãn³txai²na² ĩ³hen³txi³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wi¹. Wxa²ĩ³lxa² ĩ³ye³sxã³ ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³na² a³li³si¹jau³su² kwa³na³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²ĩ³lxa² ĩ³ye³sxã³ nũ³kxũn³khai¹nxe³ju³ta² o²la³kxi²sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³ wxa²sa³wi³ha³lxi³khai³su² sĩ¹na¹wi¹.” Nxe³ain¹tu¹wi¹.
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²na¹jau³nũ³su² nxe³na¹te³nah¹lxi¹: “Ĩ²nx2ta¹tũ̱³ka̱³txi³su² yah²lxa³lxi¹. Ã³waix3jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ko̱³nxe³thin¹ju³ta² kãi³tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxi¹.” Nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.

Sxi²ha² txon³te²a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

24 Jã¹nxe³na¹jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³te²na², Txa²wãn³txa² ain³kxi²te²nãn²tu̱³ sa²yxo²wet1sain¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² a²hoh³lxah³la² yã¹te²hũ̱³na³li¹. A²nxe³jah¹lai²na² a²hoh³lxah³lai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha² ton³nũ²nhai¹. Txah³lxa³kxa² ũ³si³ka³tũ²kxi²sxã³ ton³nũ²nhai¹.
25 Ton³ta³lu²nain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ wẽ³ha²yau³xa² kãin² wẽ³hã¹yain¹nũ²nhai¹. Kãin² wẽ³hã¹ye²ha²kxai³ ka³wã³lxai²na² kã̱in² hũx1tha²kxai³ it3ta² kã̱in² it3tha²khai³ nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ hai³txi³ sxi²lha³ sa²khot3je²nxa³nũ²nhai¹, txah³lxa³kxa² ũ³si³ka³tũ²kxi²sxã³ to³nai¹nha²kxai³lu¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lai²na² nxe³kxa²yã¹nxe²na³li¹.
26 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² Txa²wãn³txa² ain³kxi²sa²te²nãn²tu̱³ sa²yxo²ã³sain¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² hxi²ka̱u³ka̱un³jah¹lo²hũ̱³na³li¹. A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha² ton³nũn³nũ²nhai¹. Ka³yã̱³la² ũ³si³ka³tũ²kxi²sxã³ ton³nũ²nhai¹.
27 Nxe³ka³tu̱³ ton³ta³lun²nxa²ha¹te¹ wẽ³ha²yau³xa² kã̱in² wẽ³hã̱¹ha²kxai³ ka³wã³lxa² kã̱in² hũx1tha²kxai³ it3ta² kã̱in² it3tha²kxai³ nxe³te²kxa³kxa¹ sxi²hai²li² sa²kho³kxi²ye²nu²nhai¹. Sa²nai¹hxa³je²nũ²nhai¹, ka³yã̱³la² ũ³si³ka³tũ²kxi²sxã³ txon³kxi²ha²kxai³lu¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sa²jah¹lai²na² yã¹nx2na³li¹. Jã¹nxe³na¹jau³su² nxe³ye¹nxa²lxa¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² a²nũ²a² ã³si³tẽ³kxi²tũ̱³ka̱³txai²na² nxe³sxã³ Je³su²jah³la² a²yxo²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² sa²hxi²kat1ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

28 Nxe²e³ta³lun²tãu³a² a²nũ²a² ain³kxi²tũ̱³ka̱³txa² o²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
29 O²lain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² hxi²kan¹jah¹la² wãn³txa² e³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³ ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² nũ̱³ka̱³txa² te²yã¹nxe² wxi²kan¹sxã³ e³ai¹nxa³wi¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8

A²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ ka̱³lã̱un³ta³kxi²jah¹la² we²txi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ e³ta³lun²nũ²la² wã³la³ka³txa² ka³nxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³nxi²te³na¹ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² ã³si³tẽ³la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe3tãu3a2 in3jah3la2 khon3ta3kxi2sxã3 kạ̱3lã̱un3ta3kxi2jah1la2
hi2sen3su2 Je3su2jah3la2 ĩ2te3lhxã3 wxã3ta1hxai2hẽ1la2.
Wxã3nũ2la2 ãn3kax3ti3wxe3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. “Wxa2ĩ3ta3ka3txa2 hxi2kan1txi3
we2txi2nxa2ha1tũ1xã1.” Sa2ki3kxai3lu1. Nyha1ta1hxai2hẽ1la2.
3 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 sa2nxũ3sin2nha2sxã3
wxa2wxai3ta1hxai2hẽ1la2. Wxa2wxai3te3nah1lxi1:
— Ten3sa3nhai1. We2txi1nxa2ha1wi1. Nxe2e3ta3lun2nhĩ1na1
a2ĩ3ta3ka3txai2li2 we2txi2ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 ãh1e3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3nxa2ha1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 wã3nxĩn1ta2
si3yxau3jah1la2 ai3sẽ1li1. Ain1tãu3a2 we2txi1nxa2ha1ju3ta2
a2nũ2a2 a2xã̱3xa2 ĩ3hen3txi3txa3hẽ1li1. Hãi1nxe3sxã3 wã3nxĩn1ta2
si3yxau3jah1lan2tu̱3 ai3sxã3 ĩ3yau1ũ1nhat1je1txai1nhẽ3li1.
Nxai1nĩn1kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 ka3yxuh3xa2
Moi3se2ah3lu1tai2na2 ĩ3yau1ũh1nxain1kxe3su2 ũ3hũ1txai1nhẽ3li1.
Nxai1nĩn1kxai2nãn2tu̱3 wã3nxĩn1jah1lai2na2 sa2kxai3lu2
ka3yxuh3xai2na2 tẽ3sxã3 Sũ̱3na2 ũ3hũ1yhain1tu1wi1.
Nxe3kxai2nãn2tu̱3 a2nũ2a2 a2yxo2ha3kxa1 Txa2wã1sũ̱3na2
we2txi2nxain1ju3ta2 ĩ3yau1ũ3nha2yai1nĩn1tu1wi1.
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 hxi2ka2 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2a2 we2txi2jau3su2

5 Nxa̱2ha̱1te1 Ka̱3fa̱r3na3ũ2thĩ3na2 ai3sxã3 ã3wih1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3te3na1 Ro3ma2no3 nũ̱3ka̱3txa2 so3ta2to2 a2wa3kxẽn3yah3lo2su2
ã3tĩ3xi2ta1hxai2hẽ1la2. Ã3tĩ3xi2sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
6 — Nxe3txi1. Txa2sa3wi3sa̱2 ĩ3ton3kxi2sa3na2hẽ3li1.
A2nũ2ai2na2 whãi2na1 kan2ta3kxi2nha2sxã3 sxi2ha2 sxa3ha2kxai3
khãuh3lxa3ti3nha2khai1nxa2hẽ3li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
7 Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3lo2kxai3lu2 ĩ3wa2lũ3xi2te2an1jau3kxai3lu1:
— Wxã3na1tu1wi1, we2txi2te3lha3ku1. Ta1hxai2hẽ1la2.
8 Nxa2ha1te1 Ro3ma2no2 nũ̱3ka̱3txa2 so3ta2to2
a2wa3kxẽn3yah3lai2na2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Nxe3sa2lxi1. Txai2li2 wxa2ye3na2
kãin2 sa2nxa3wi1. Txa2sxih2nãu3a2 ã3si3tẽ3kxi2san1ju3ta3nũ3su2
ã̱u2li2sa3nhai1. Nxe3sa3ha2kxai3 hãi1nxe3sxã3 a̱2wãn3txa2 so1lxi3
ĩ3ye3kxin1kxai2nãn2tu̱3 txa2sa3wi3sĩ3na2 we2nxi2tu1wi1.
9 Jã1nxe3na1jut3su2 te2yã1nxũn3na1wi1. hxi2kan1jah1lo2su2
yũ3sa2nũ3nha2kxai3 so3ta2to2 nũ̱3ka̱3txa2 sa2yxo2wet1sain1tũ̱3ka̱3txa2
yu3nũ3na1ha2kxai3 te2sa1wi1. Nxe3sxã3 txa2sa3wi3sxai2na2
ai3si1ha1jau3su2 ĩ3ye3kxi2na1kxai2nãn2tu̱3 ai3hĩ̱3nx2na3li1.
Te2yã1nxe3sxã3 sa3wi3sxa2 ã̱3xai2li2 wxã3si1jau3su2
ĩ3kaix1so1na1kxai2nãn2tu̱3 ya2la3tu̱3 ã3wxã3hĩ̱3nx2na3li1.
Te2yã1nxũn3sxã3 txa2wa3ka3lxa2 wa3kon3si1ha1jau3su2
ĩ3ye3kxi2na1kxai2nãn2tu̱3 ya2la3tu̱3 wa3kon3kxi2sai1nhĩ̱3nx2na3li1.
Te2yã1nxũn3te2sa1wi1. Ta1hxai2hẽ1la2.

10 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ka^{3}lih^{1}ti^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
jah^{1}la^{2}nu^{1}tai^{2}li^{2} ĩ^{2}sain^{1}te^{2}sai^{1}nxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ta^{1}
yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ĩ^{2}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sai^{1}nhxai^{2}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.

11 Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Kxã^{3}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} yũ^{3}hĩ^{1}na^{1}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}, I^{3}sa^{2}kah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} me^{2}sa^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ĩ^{3}yain^{3}te^{3}lhxã^{3}
ã^{3}wxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ha̱^{3}lo^{2}a^{2}
u^{3}je^{3}na^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}an^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} wxã^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} u^{3}je^{3}na^{2}
kaṉ^{3}tãu^{3}an^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} wxã^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} wxã^{3}sxã^{3}
yai^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}.

12 Nxain^{1}ta^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sai^{1}nxa^{3}te^{2}na^{2}
ka^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} oẖ^{3}nãn^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} u^{2}sa^{2}tã^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha̱^{3}lo^{2}a^{2}
ka^{3}nxah^{3}khai^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} u^{2}sa^{2}tã^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2}
tũ̱^{1}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
kãin^{2} nã̱^{3}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} yxo^{2}ka^{3}ta̱^{3}ta̱^{3}tain^{1}tu^{1}wi^{1}.

13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} Ro^{3}ma^{2}no^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}jah^{1}la^{2} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— ĩ^{3}xi^{1}txu^{1}li^{1}. Yxo^{2}ĩ^{2}san^{1}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} wxa^{2}sa^{3}wi^{3}sxai^{2}li^{2}
we^{2}txi^{2}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}hĩ^{1}na^{1} sa^{3}wi^{3}sai^{2}li^{2}
we^{2}nxi^{2}ta^{3}lun^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ĩ^{3}ton^{3}kxi^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

14 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ai^{3}nũ^{2}la^{2} Pe^{2}jah^{3}la^{2} sxi^{2}ha^{2}
ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wih^{1}tãu^{3}a^{2} Pe^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hã̱i^{3}na^{2}
ĩ^{3}hi^{1}la^{3}kxi^{2}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}ton^{3}sxã^{3} sxa^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}tãu^{3}a^{2}
ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{2} hxi^{2}ki^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hxi^{2}ki^{3}hĩ^{1}na^{1}
ĩ^{3}hi^{1}la^{3}kxi^{2}ka^{3}txa^{2} we^{2}txi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. We^{2}txi^{2}nũ^{2}la^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}nũ^{2}la^{2} yain^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2} ãu^{1}la^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} wet1sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}nxa^{3}hi^{1}te^{3}lhxã^{3}tãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxu^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
wxã^{3}ai^{1}ni^{2} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}ai^{1}ni^{2}
nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
ĩ^{2}ain^{1}tãu^{3}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}te^{2}a^{2}
a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}khai^{3}xa^{2} we^{2}txi^{2}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{2}txi^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Jã¹nxe³jut3su² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²na² I³sa³i²ah³lu¹tai²na² a²wãn³txa²
jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² sa²kxai³lu² txa²wã¹ĩ³ta³ka³txa²
ã³wa²su¹tẽ³lha²kxai³ txa²wã¹nũ²ai²na² khãuh³lxa³ti³nha²kĩ³ju³ta²
ã³wa²su¹tẽ³lha²kxai³ nxe³jah¹lo²su²na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³la³kxi²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹khai¹nxe³kxe³su²
ã³nũ²kxi²ye²ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² hi²sen³su² ĩ³ye³nai²na²
yxo²ha³ti³lhi³si¹jau³su² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³tãu³a² in³jah³la² ha³tẽh³nxã³nxa² a²hoh³lxah³la²
wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Ha³lo²a² ĩ²li³tãu³a² ã³nxai³lin¹tãu³a²
ã³si³te³kxi¹nx2ha¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³sa²lxi¹. Wai³a³lxa²si³ta³lã²tẽ¹nai²na² a²sxi²lho³tẽ³na²
yũ³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ ai³kai²na² a²ye³sa² wet1sxã³
a²sxi²lho³ju³ta² yũ³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ain¹ta¹ Txai²na² Sũ³na²
Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lai²na² hai³txi³ ha³lo²a² kwa²
sxa³na¹ju³ta³nũ³a² yũ³sa²nxa³wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Hã²wxãn³txa³nu² a²sa³wi³sxa² ã³jah¹la² wxã³sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ã³si³tẽ³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹
Txa²wĩ³na² ka³tẽn³su² hin¹tãu³a² yxau³kxi²nũ³na¹tu¹wi¹.
Hã²wxãn³txa³ ya³lu²sãn²nũ²la² sa²nĩ¹kxi²sã²na¹ka³tũ³
ã³si³tẽ³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² ã³si³tẽ³kxi²sẽ¹li¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹txa³kxai²nãn²tũ³
a²nũ²a² ya³lu²te²a² yã¹nxe²na³li¹. Nxe³te²na² sa²kxai³lu²
wxa²ka³lxa¹te²su² te²a² ya³lu²kxai²nãn²tũ³ sa²nĩ¹kxi²txai²li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² hxi²ka² ĩ³ye³na² ã³wxe³lhu²si¹jau³su²

23 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² ã³waix3si¹jau³su² ka³no¹a²ka³lo³a²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ã³si³tẽ³la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxain¹nũ²la² ĩ³ye³nai²na² yxo²ha³ti³lhi³tãu³a² it3ta²
ũn³txi³ sa²xit3ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ũn³txi³
sa²xit3tha²kxai³ ĩ³yau³xai²na² sa²ne³kxi²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² hxi²tha³ha²kxai³ sxa³sxã³
ãu³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³tĩ³kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la²
wxa²yũ³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Txu^{1}lxi^{1}si^{1}lxi^{1}. Ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}sa^{1}si^{1}lxi^{1}. Ã^{3}nxũ^{1}tẽ^{3}te^{3}lhxã^{3} sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} txu^{1}lxi^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}yan^{3}ti^{3}ta^{3} yuh^{3}lxah^{3}lxin^{1}ji^{1}wi^{1}? Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxan^{3}tai^{1}. Nxe^{2}e^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}nũ^{2}la^{2} it3tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}xũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}kwai^{2}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}je^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

27 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yan^{3}tu^{3} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yxo^{2}o^{2}lha^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}jah^{1}lo^{2}tan^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} it3ta^{2} ũn^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} sa^{2}hãu^{2}not3si^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ten^{1}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Kon^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwai^{3}li^{3}jau^{3}su^{2}

28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}son^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} Ka^{3}ta^{3}rẽ^{2}na^{3}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wih^{1}te^{3}na^{1} in^{3}txa^{2} ha^{1}lin^{1}jah^{1}la^{2} ne^{3}khau^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ha^{1}te^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2} in^{3}txai^{2}na^{2} kon^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwai^{3}yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sxi^{2}khai^{3}xa^{2} yũ^{3}ya^{3}hxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lun^{2}te^{2}a^{2} sxa^{3}ko^{3}xa^{2} hoh^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. An^{3}txi^{3}khaix1nxe^{3}jau^{3}su^{2} nũ^{3}kxũn^{3}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2} kon^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} kon^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}si^{1}yha^{3}jau^{3}su^{2} kãi^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} yuh^{3}lxi^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} tĩh^{3}nai^{2}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.

29 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ya^{3}sxã^{3} in^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1ja^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}sãn^{2}si^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Tah^{2}sa^{2}nhi^{1}lxi^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}? Ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}nhau^{3}ko^{3}nxa^{3}ta^{3}lxa^{1} ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhĩn^{1}jau^{3}su^{2} wxãn^{3}nhĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

30 A^{2}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ul^{2}ye^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} kwa^{3}jan^{3}ta^{2} yxa^{3}kxa^{2} ka^{3}lxa^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} hoh^{3}sxã^{3} ũh^{3}yait1tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

31 Ũh^{3}yait1tain^{1}te^{3}na^{1} kon^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã^{3}txi^{3}ya^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxũ^{2}kwai^{3}li^{3}sa^{2}sih^{1}nhĩn^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu yxa^{3}kxa^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} nxũ^{2}kwai^{3}yxau^{3}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

32 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}waix3jah^{1}hin^{1}kxai^{2}lẽ^{1}. Jau^{3}su^{2} nxũ^{2}la^{2} ya^{2}la^{3}tu^{3} nxũ^{2}kwai^{3}li^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu^{3} yxa^{3}kxai^{2}na^{2} nxũ^{2}kwai^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3} yxa^{3}kxa^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} ne^{3}kxu^{2}nxa^{2}

wã3la3ka3txa2 wxa2kan3kxi2si1hain1jau3su2 ĩ̱3ye3nãu3a2
sa2tã3nũ2ta3lxi3si1jau3su2 ĩ3lon3ta3kxi2ta1hxai2hẽ1la2.
33 Nxe3te2kxa3ya̱n3tu̱3 in3txai2na2 yxa3kxai2na2
wa3kxẽ3nãu3xa2 ĩ2ain1nũ2la2 yuh3lxa3txi3 ã3ni3hain1ta1hxai2hẽ1la2.
Ã3nih3sxã3 a2sxi2yhe3nai2na2 ã3wih1ka3tu̱3 a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1
ĩ3hen3txi3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. In3txa2 ko̱3nxe3te2 yãu3ka3txa2
a3li3si1hain1ju3tin3txi2 ĩ3hen3txi3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
34 A2nxe3jut3su2 sxi2je3na2 yxau2xai3tũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2
a2yxo2ha3kxa1 Je3su2jah3la2 ne3khauh2si1hain1jau3su2
a3li3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3tu̱3 Je3su2jah3la2 ĩ2sxã3 ã3tĩ̱3nũ2la2
yuh3lxai1nha2kxai3 ha3lo2a2 ã3waix3si1hain1jau3su2 win1ta2te2lxi3
ĩ3wã̱3txi3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.

9

In3txa2 kan2ta3kxi2ju3ta2 we2nxi2jau3su2

1 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 ka3no1a2ka3lo3a2
ã3wih1ka3tu̱3 ĩ̱3ye3nai2na2 yxo2ha3ti3lhi3ka3tu̱3 a2sxi2jen3khai3xa2
Ka̱3far3na3ũ2thĩ3na2 wi3xi2ta1hxai2hẽ1la2.
2 Wi3xi2tãu3a2 in3txi3nãu3xa2 ne3khauh2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
A2nxe3te2nãu3xai2na2 in3txa2 ĩ3ton3jah1la2 kan2ta3kxi2ka3txa3la3
ĩ3ton3jah1la2 tẽ3sxã3 wxã3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Hãi1sxã3
sxa3ye2ta1hxai2hẽ1la2. Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 a2kãin2ju3ta2
in3txi3nãu3xa2 yxo2ĩ2ain1tũ̱3ka̱3txi3su2 ha2kxai3 sãn2sxã3
ĩ2nhai1nha2kxai3 in3txa2 kan2ta3kxi2jah1la2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Txa2wẽ3sãi3. Nxex3txi1. Nxũ2kwa̱i3lxũ1txa2hẽ3li1.
Wxa2ko̱3nxe3ti3 kãi3in1ju3ta2 sa2wa2su1txa2ha1wi1. Je3su2jah3la2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
3 Nxe2e3ta3lun2nũ2la2 ha3te̱h3nxã3nxa2 a2hoh3lxi3su2
te2nãu3xa2 a2ha3tih3sa2 te2nãu3xa2 e3lain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2li2 Txa2wã1sũ̱3nu2su2 ki3lxot3sxã3 kãi3nĩn2tai1.
Yxãn1ta1 Txa2wã1sũ̱3nu2su2 nxa3wi1. Nxe3ha2kxai3
ko̱3nxe3thin1jah1lo2su2 na3li1. Ain1jau3su2 ki3han3sxã3
e3lain1ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 tũ̱1ka̱3txai2na2
a2ẽ1nãn1jau3xai2na2 wi1ko̱3nha2kxai3 e3kxi2xi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3sa2lxi1. Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 ko̱3nxe3jau3su2
wxa2ẽ1nãu3a2 e3kxi2nyhah1lxin1ji1wi1?
5 Nxe3ha2kxai3 ĩh1jau3la3 wãn3txa2 wa3sut3jau3la3te2la1xã3?
“Wxa2ko̱3nxe3ti3 kãi3in1ju3ta2 sa2wa2su1txa2ha1wi1.”
Nxe3jau3xai2la3ta̱3nxa2: “Ĩ3ton3jah1lãi3. Ĩ3sa2yxau3sxã3
ã3nxĩ3xi1sẽ1li1.” Nxe3jau3xai2la3ta̱3nxa2 nxe2hĩ̱3ji1wi1?
6 Yxãn1ta1 Txai2na2 Sũ̱3na2 Hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lot3sa2kah3lo2su2 na1ha2kxai3 wxi2ka1na1ju3ta2
ĩ3yau1ũ3nx2ta1tu1wi1. Nxe3ha2kxai3 ĩ3ton3jah1lo2 ĩ3nxai2na2

ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹wi¹. Ĩ³sa²yxau³txi¹. Wxa²sxan¹ka³lo³ai²na²
sa²so¹sxã³ ã³nxĩ³txu¹li¹. Nxe³nxa²ha¹wi¹. Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² kan²ta³kxi²jah¹la² wã²nxũ̱h¹lxi³
ĩ³sa²yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ ã³nxĩ³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nã̱u³xai²na² ã³si³tẽ³kxi²te²nãu³xai²na²
ju¹tai²na² ĩ²ain¹sxã³ ka³lih³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ka³lih³kxain¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²i² wxi²kin³ti³to³ni²
nxe³yain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² kãin²jah¹lo²su² na³li¹, a²nũ²a² nxe²
ĩ³hxi²ka¹tha²kxai³lu¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ma³te²ah³la² ĩ³kaix1so¹jau³su²

9 Nxe³nũ²la² ã³nxai³nũ²la² in³txa² ũ³yho³hi²ki³ka²
so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̱³txa² ka³na³ka³na³jah¹la² ĩ³ha¹txi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ma³te²ah³lo²su² nha²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
sa²kxai³lu² Ro³ma²no²ko³xan¹ta² hxi²kan¹jah¹la² te²hi²sen³su²
ĩ³sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² ã³wxe³sxã³
ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²ju³ta² o²la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ã³wa²to¹tain¹tãu³
ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ã³si³tẽ³kxi²sẽ¹li¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Ma³te²ah³lu¹ta²kxai³lu²
ĩ³sa²yxau³nũ²la² ã³si³tẽ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Hã²wxãn³txa³ sxi²ha² ã³wih¹nũ²la² ĩ³yain³te³lhxã³
ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² ã³wxe² a²nũ²a²
ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̱³txa³ ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa²
ã³wxe² a²nũ²a²nãu³xa² ko̱³nxe³ju³ta² kãi³te²su² te²nãu³xa²
ka³lxa¹te²nãu³xa² ã³wxe² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ã³wxe² ain¹sxã³
ĩ³yai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³ju³tai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na²
ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— ĩ³tih³nxe³nx2ti³jah¹la² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka²
so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̱³txi³su² a²nũ²a²nãu³xa² ko̱³nxe³ju³ta²
kãi³te²su² te²nãu³xa² nxe³te²su² ain¹sxã³ ã³wxe³sxã³
ĩ³yain³ya³hain¹ju³tu¹tai²na² ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ã³wxe³sxã³
ĩ³yain³ya³hain¹sĩn¹te²sin²ta²ku²? Wi¹kãi³jah¹lo²sin¹ke³la³te²kxai³
nxe² ĩ³yain³ya³hai¹nhĩ̱³nx2nxa³wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la² ain³kxain¹tãu³,
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² wi¹lain³kxi²nha² te²hi²sen³su² hĩ³ne³kxa²
wa³kxẽn³yah³la² ã³ten³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²
ĩ³ton³te²su² te²a² so¹lxi³ ã³ten³te²ju²hẽ³li¹.

13 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
nxe³te³nah¹lxi¹: “Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³nyhu¹ah³lxin¹ju³ta²
ten³sa³nhai¹. Yxãn¹ta¹ yen³kxa² ũ³hũ¹sah¹lxin¹ju³ta²
so¹lxi³ ten³sa²nxa³nhai¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
A²nxe³jau³jau¹xai²na² a²si³yxau³tãu³a² wi¹kõ³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Jã¹nxe³sxã³ txai²li² hai³txi³ a²nũ²ai²na²: “Wi¹lhin¹sa³nha¹.
Kõ³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² yũ²nxa³nha¹.” Nxe³te²su² te²na²
ĩ³kaix1so¹te³lhxã³ wxãn²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²
kõ³nxe³jah¹la² so¹lxi³ kõ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³
ã³na¹la³kxi²nha²te²su² te²na² so¹lxi³ wxa²wa²su¹tain¹te³lhxã³
wxã³na¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Heh³lxi² yxau³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
wxã³sxã³ ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Nxe³sa²lxi¹. Fa³ri³se²a² nũ̱³kã̱³txi³nãu³xai²na²
Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²sa²wi³ha³lxi³na² nxe³sĩn¹sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³kxi²te³lhxã³ heh³lxi² yxau³sĩn¹to³ha¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² hai³txi³ ti³he¹nxai¹nxa³wi¹.
Ĩh¹nxe³kxa²yã̱n³ti³tã̱³ heh³lxi² yxau³ain¹to³hxa³ji¹ku¹.
Sĩ¹na¹nhai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Yxau³nuh¹nx2ta¹tãu³a² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ heh³lxi²
yxau³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. A²nxe³ju³ta²
in³txa² txu¹ha² so¹nyhu¹kxai²nãn²tũ̱³ a²yã̱³la²nãu³xa²
ĩ³kaix1so¹yhain¹te²ju²hẽ³li¹. Ĩ³kaix1so¹sxã³ ã³yãn³nũ²kxi²sxã³
kãin² ĩ³yain³ya³hain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ju³ta²
sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹yah³la² yxau³ye²yhai¹nhĩ¹na¹
ĩ³kaix1so¹ain¹tũ̱³kã̱³txai²na² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³
heh³lxi² yxau³ain¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹
yxan¹nãu³a¹ a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² so¹kxain¹sxã³
sa²tã³tĩ̱¹kxi²nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tũ̱³ nxe³hĩ¹na¹
a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹ain¹tũ̱³kã̱³txa² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ heh³lxi²
yxau³ain¹ju³ta² wain³tu¹wi¹. Jã¹nxe³ju³kxai³lu² fa³ri³se²a²
nũ̱³kã̱³txai²na² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
nxain¹sxã³ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² heh³lxi² yxau³ain¹te²ju²hẽ³li¹.
Ne³to³ta¹ txa²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² ã³waix3txai¹na¹hĩ¹na¹
so¹lxi³ heh³lxi² yxau³ain¹tu¹wi¹. Ã³waix3txa¹na¹kxe³su²
ĩ³ãin²ta³kxai¹nha²kxai³ heh³lxi² yxau³ain¹tu¹wi¹.

16 Jã¹nxa¹jau³su² a²nũ²a² wã²la² ũ³whi²kxi²nha²ka³lo³ai²na²
tĩ³ka³lo³a² ã³ten²ti³kxai²nãn²tũ̱³ hai³txi³ tah²ka³lo³a²
ũ³nhũ²kxi²sxã³ ũh³yxãi¹ain¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Tah²ka³lo³ai²na² ũ³nhũ²kxi²kĩ̱³ke³la³te²kxai³
ũ³wha̱t3kxai²nãn²tũ̱³ tah²ko³lo³ain²ti³ ĩ³jot1sa²kxai³

tĩ³ka³lo³a² ĩ³jot1txa³ha²kxai³ nxe³sxã³ ã³ten²ti³hi̱³nx2na³li¹.
Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa²
a̱in³so¹ki̱³sxã³ hã²wxãn³txa³ te²yã¹nxe² Txa²wãn³txa²
ã³ki³ka³ti³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ nxe³ju³kxai³lu² wai³nxa³wi¹.
Txa²wãn³txa² so¹lxi³ a̱in³so¹kxi³ju³ta² wain³na³li¹.
17 Te²yã¹nxe³jau³su² hai³txi³ ka³yxuh³xa² wã²lẽ¹na²
tĩ³ka³lo³ẽ¹nãn²ta³ yain³txi³yau³xa² txah²yau³xa²
ã³nẽ¹na³wi¹sxã³ ũ³wha̱³ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Ã³nẽ¹na³wi¹sxã³
ũ³wha³ki̱³ke³la³te²kxai³ a²yain³txi³yau³xai²na² sa²kxai³lu²
wã²lẽ¹nai²li² ĩ³txi³ha̱u³kxi²sxã³ ĩ³khot3sxã³ a²yau³xa²
ã³nẽ¹na³hxa³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²yain³txi³yau³xain²txi³
ha³li³hxa³ni² a²ẽ¹nãin²ti³ ã³kho³ti² nxe³te²ju²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ yain³txi³yau³xa² tah²yau³xan²ta³ wã²lẽ¹na²
ta²hẽ¹nãu³a² ã³nẽ¹na³wi¹sxã³ ũ³wha³ki̱³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nai²na² ã³khot3txa³ha²kxai³
a²yain³txi³yau³xa² ã³nẽ¹a³na¹xa³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³li¹.
Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wãn³txa² a²ha³tih³xa²
sa²yxo²we¹tha²kxai³ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa²
a²ha³tih³xa² sa²yxo²we¹tha²kxai³ nxe³ju³kxai³lu² wai³nxa³wi¹.
Txa²wãn³txa² hãi¹nxe³jau³xa¹ sa²yxo²we¹ju³ta² so¹lxi³
wain³na³li¹. Nxe³jau³su² Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Jai²rah³la² wẽ³sa² ĩ³ton³sxã³ ya³lu²jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ wãn³txai²na² e³ta³lun²nxa³ta̱³lxa¹
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² a²wa³kxẽn³yah¹la²
ã³tĩ̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³tĩ̱³sxã³ Je³su²jah³la² a²ne³kxai³tãu³a²
ã³ka³ti³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³ka³ti³wxe³sxã³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Txa²ka³ne³lxa² kwẽn¹ta²kxai³
ya³lu²kxi²sa³na²li¹. Yxãn¹ta¹ ya³lu²kxi²sa³kxan²ti³
ã³wxãn¹ju³ta² ten³sa³nhai¹. Wxãn¹kxai²nãn²tu̱³ txa²wẽ³sai²li²
wxa²wxain¹kxai²nãn²tu̱³ ka³te̱n³sa²xi²tu¹wi¹. Nxe³ju³tai²na²
ten³sa³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³ha²kxai³ ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ã³si³tẽ³la³kxain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxa²ha¹te¹ ã³wxã³ain¹ti̱³kxai³lu² txu¹ha³ka³lxa²
aun³ta² tĩ̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na²
kãin² ĩ³ton³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹
wxa²hait1so¹xi²nũn³txa³ kwẽ³ko³nhĩ¹nai³tã² sa²kxai³lu²
ĩ³si³ti³hon³ka³txa² ã³nĩ³ton³ãn³si³wxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³
ĩ³to³nxi²tu³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² Je³su²jah³la²
yon³nãu³a¹ ã³tĩ̱³ha²kxai³ a²wã²la²ka³lo³a² wxa²to³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³sxã³ a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³lai²na² wã²la² kwa²hãi¹nxe² wxa²to³ha¹kxai²nãn²tu̱³
we²nxi²sa³tũ¹xã¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe3tãu3 Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 sa2wa3tḯ3nha2sxã3
ĩ3ye3te3nah1lxi1:
— Nxex3sa2nxi1. Ĩ3nxũ2kwa̱i3lxũ1txi3nha1sẽ1ni1.
Yxo2ĩ2sa1nha2kxai3 we2nxi1nxi1. Nxe3jau3su2 nxe3tãu3
a2kwẽn1tai2na1 ta1ka3lxai2na2 ĩ3ta3ka3txa2 we2nxi2ta1hxai2hẽ1la2.
23 Nxe3nũ2la2 a2wa3kxẽn3yah3lai2na2 sxi2ha2 ã3nxai3sxã3
ã3tḯ3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ã3tḯ3sxã3 ã3wih1te3na1 a2nũ2a2
ka3lxa2tũ3ka̱3txa2 wãi2lhũ3ka3txa2 kãin2 hai3ni2 ã3xa2
nũ3ka̱3txa2 ã3ka3nxẽ1ka3nxẽ1ka3nxe2 kãi2nxon3yã1nxe2
nxe3yain1ta1hxai2hẽ1la2.
24 Nxe2 ĩ2sxã3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1, Je3su2jah3lai2na2
wãn3txi3kxai3lu1:
— Nxex3jah3lxi3hẽ1li1. Ã3waix3kxi1jah3lxi3hẽ1li1.
Hai3txi3 wẽ3sa3la3 ya3lu2nxa3wi1. Hãi1sxã3 ãu3xi2na2li1.
Nxe3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. Yxãn1ta1 a2nũ2a2nãu3xai2na2
yxo2ĩ2nyhai1nxa3jau3su2 ĩ3yxo2kwa3lxi3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
25 Nxe3nxa2ha1te1 tũ1ka̱3txai2na2 ã3waix3si1hain1jau3kxai3la1
sxi2ha2 ã3wi2xi2ta1hxai2hẽ1la2. Ã3wi2xi2sxã3 wẽ3sai2na2
a2hxi2kai2na2 hxi2ki3sxã3 sa2yxo2ka3ta3wxe3ta1hxai2hẽ1la2.
We2nxi2khaix1nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
26 Jã1nxe3jut3su2 wẽ3sa2 we2nxi2ju3ta2 u2lxi3
ha3ta̱3nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

In3txa2 ha1lin1te2a2 ye3han3txi3te2a2 ye3we2txi2ya3jau3su2

27 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 ãh1ã3nxai3nũ2la2 in3txa2 ha1li1
a2yo3na2 ã3si3tẽ3kxi2ya3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3ya3jah1la2nãu3xa2
ye3han3ya3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3sxã3 ã3si3tẽ3kxi2ya3sxã3
ĩ3kaix1ja3te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lãi3. Txa2wã1sũ3na2 Hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lo3txa2kah3lo2si1lxi1. Nxĩ1nha2kxai3
ye3han3sa2sĩn1ju3tai2na2 wi1lhin1sxã3 thãi3ti3la2
sa2hau3kot3sa2sĩ1nhẽ3li1. Nxe3ya3ta1hxai2hẽ1la2.
28 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 sxi2ha2
ã3wih1nũ2la2 hã2wxãn3txa3 ye3han3jah1la3nãu3xai2li2
ã3wih1sxã3 ã3tĩ3ya3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3tu̱3 Je3su2jah3la2
ĩ3wa̱3txi3te3nah1lxi1:
— Nxex3jah3wxi1. Hxi2kan1txi3 we2txi2nx2ta1ju3ta3nũ3a2
yxo2ĩ2sya1te3sin1ji1wi1? Nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe2
ĩ3wa2lũ3xi2ya3te3nah1lxi1:
— Yxo2ĩ2nxa2sĩ1na1nha2wi1. Ta1hxai2hẽ1la2.
29 Nxe3ka3tu̱3 wxa2ye3wxai3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3wxi1. Yxo2ĩ2sya1hi1nha2kxai3 wxa2we2txi1nx2ta1wi1.
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
30 Nxe3tãu3 ye3we2txi2ya3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3tu̱3
yxo2sa3te̱1txi3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— We²txi¹nx2ta¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ju¹tai²na² a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ³yau¹ũ³nha²ya³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe² ĩ³ye³kxi²kxan²ti³ Je³su²jah³lai²na² nũ³kxũn³sxã³
o²la³kxi²ju³ta² a²nũ²a²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³nyha²ta¹hxai²hẽ¹la².

In³txa² yxo²ka³tũ³te²a² yxo²we²txi²jau³su²

32 Nxa²ha¹te¹ in³txai²na² ye³we²txi²ya³te²na²
a³li³xi²tãu³a² a²nũ²a²nãu³xa² ya̱u³son³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te²nãu³xa² in³txa² yxo²ka³tũ³nha²kxai³ kọ̱³nxe³te²
yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³ha²kxai³ a²nxe³te² in³txa²
ã³sa̱²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² jut3sĩ²nũ²la²
kọ̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su²
kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ ya²la³tṵ³
nxũ²kwa̱i³li³ha²kxai³ yxo²ka³tũ³ju³ta² yxo²we²txi²ha²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jut3su² ã³si³tẽ³la³kxi²te²nãu³xa² ju³ta²
ĩ²nũ²la² ĩ³wã̱³wã̱³txi²sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa̱²wã¹ha̱³lo²ai²na² I³sa̱³e²kọ̱³nãu³a̱² hai³txi³
ĩ²ki̱³sxa³ju³tai²la¹wi¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³yãn¹ta¹ fa³ri³se²a² nṵ̱³ka̱³txai²na²
ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na² wãn³txa² ki³han³jau³su²
ĩ³wa²lṵ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— A²ta³a² hxi²kan¹jah¹lo²su² te²a² a²sa³wi³sxai²la¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ ĩ³hxi²ka¹txai¹nha²kxai³ kọ̱³nxe³te² yãu³ka³txa²
a³li³si¹jau³su² kwa³na³in²tai¹. Txa²wã¹sṵ̱³nu²su²
ti³he¹xai¹nxa³wi¹. Fa³ri³se²a² nṵ̱³ka̱³txai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³ãin²ta³lxi²nha²jau³su²

35 Hã²wxãn³txa³ sxi²jen³nãu³a² kãin²thĩn³su²
ta̱³nxa² kãi²nxa³thĩn³su² ta̱³nxa² hãi¹nxe³thĩ³na¹
ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² Ju³te²a² nṵ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹to³ha²kxai³ Sṵ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi² Txa²wã¹sṵ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹txa²
Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² nxe³jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hi² a²nũ²a²
ĩ³ta³ka³txa² whã̱i²na¹ we²txi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxe³sxã³ a²nũ²a² ã³si³tẽ³la³kxi²tṵ̱³ka̱³txi³su² ĩ²sxã³
ĩ³ãin²ta³lxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Tṵ̱³ka̱³txai²na² o³ve²a² yã¹xain¹na³na¹. Tĩh³na²
tĩ¹kxi²kxai²nãn²tṵ̱³ kwa²hãi¹nxe² ã³nxai³lha²the³ti² kwa²
khãuh³lxa³thi¹ni² nxe³te²ju²hẽ³li¹, o³ve²a² a²wa³kxẽ³nxa²
yũ²nxa³te²na²su² nxe³kxe³hṵ̱³nxe² tṵ̱¹ka̱³txai²na² yã¹xain¹na³na¹.
Nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxe³ha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Tṵ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² hai³sxa² yain³txa²
sxa³ko³xa² wi¹wen¹ko³xa² yã¹xain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹

wxa²ni²lho¹kxi³tũ³kã³txa² ka³lxa²ti³he¹xai¹nxa³wi¹. Nxe³kxa²
yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² yxo²ĩ²sain¹te³lhxã³ te²nũ³su² te²nãu³xa²
ka³lxa¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³yau¹ũ³nyhain¹te²nũ³su² te²nãu³xa²
ka³lxa¹txi³he¹xai¹nxa³wi¹.
38 Nxe³ha²kxai³ hai³sxa² Wa³kxẽ³nxa² Si³yxau³jah¹la²
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Wxa²so¹tũ³kã³txa² ã³xa² ã³nũ²kxi²sxã³ ĩ³kaix1tain¹si¹kĩ³jau³su²
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

10

Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1so¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa²
hxi²ka²hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²nũn³tũ³kã³txa²
ĩ³kaix1ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³sã²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹. A²nũ²a² ĩ²lu³tẽ²a²
kõ³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwã³yxau³kxai²nãn²tũ³
hxi²kan¹txi³ nxũ²kwã³li³ain¹sih¹nx2ta¹jau³su²
ĩ³sã²si¹hã³nx2ta¹ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²lu³te²a² a²ĩ³tã³kã³txa²
ĩ²li³ka³txa² we²txain¹sih¹nx2ta¹jau³su² ĩ³sã²si¹hã³nx2ta¹ha²kxai³
jã¹nxe³te³lhxã³ nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Jã¹nxe³tũ³kã³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³lxi²hain¹jau³xa²sa¹.
A²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹la² sa²kxai³lu² Si³mãu²ah³la² tã³nxa² Pe²jah³la²
tã³nxa² nxe³jau³xa² yau³ha¹li¹ ĩ³yĩ¹li²te²ju²hẽ³la². A²lon³yah³la²
Ãn³tre²ah³lõ²su² tã¹hxai²hẽ¹la². Ti³ã²kah³la² ã²lõ³nai²li²
Jo³ãu²ah³la² nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ya³te²na² a²wĩ³nu²su²
Se³be³te²ah³lõ²su² tã¹hxai²hẽ¹la².
3 Fi³li²pah³lõ²su² ha²kxai³ Bar³to³lõ³me²ah³lõ²su² ha²kxai³
tã¹hxai²hẽ¹la². To³me²ah³lõ²su² ha²kxai³ Mã³te²ah³lõ²su² ã²nũ²a²
ũ³yho³hi²kĩ³ki³a² sõ¹kxi²nẽ³jah¹lõ²su² ha²kxai³ tã¹hxai²hẽ¹la².
Ti³ã²kah³la² Aũ³fe²ah³la² ã²tah²su² ha²kxai³ Le³be²ah³la²
Ta³te²ah³la² nxe³ĩ³lxa² ha¹li¹ ĩ³yĩ¹li²te²ju²hẽ³la². Nxe³jah¹lõ²su²
ha²kxai³ tã¹hxai²hẽ¹la².
4 Si³mãu²ah³lõ²su² ha²kxai³ ã²nxe³te²a² ã̃³lxi³sxã³
se³lõ²ti³nũ³kã³txi³si²tã¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ju³tas²
Is³ka³ri³õ²jah³lõ²su² yxan¹nãu³u¹ta²kxai³ kõ¹kõ¹xa²
hxi²ka²nãu³a¹ Je³su²jah³la² ã³yũ³ain¹jah¹lõ²nũ³su² ha²kxai³
tã¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³sã²si¹hã³si¹hain¹jau³su²

5 A²nxe²te² in³txi³nãu³xai²li² a²sa³wi³ha³lxi³khai³su²
ha²kxai³ ĩ³sã²si¹hã³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹tã¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³sã²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tũ³ hai³txi³
Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³lxa³ ai³yah³lxa³nha²kxai³
Sa³ma³ri³tã²na² sxi²jen³ti³la³ ai³yah³lxa³nha²kxai³
nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.

6 Hãi¹nxe³sxã³ I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² a²sxi²ti³nãu³xai²na²
so¹lxi³ ai³jah³lxi³hẽ¹li¹. Tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² o³ve²a²
aun³tih¹sa³tĩ¹lxi³te²a² a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ²te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Nxe³kxa²yã¹nxe³ju³ta² tũ̱¹ka̱³txai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ²ai¹nxa³tũ̱³ka̱³txi³su² na³li¹. A²nxe³txa³nũ̱¹ka̱³txai²na² so¹lxi³
ai³jah³lxi³hẽ¹li¹.

7 Nxe³sxã³ ai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³txain¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lon³ju³ta³nũ³a² wxã³ti³wa³ki³lxon³na³li¹.”
Nxex3tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

8 Nxe³yah³lxin¹tãu³a² ĩ³ta³ka³txa² ĩ³ton³te²a²
we²txi²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² ya³lu²kxai²nãn²tu̱³
ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹yhah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a²
khon³ta³kxi²sxã³ ka̱³lã̱un³ta³kxi²te²a² ĩ³we²nxi²yah³lxi¹nha²kxai³
a²nũ²a² ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³te²na²
ĩ³nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su² kwa³na³yah³lxi¹nha²kxai³
nxex3jah³lxi³hẽ¹li¹. Wã²nxũ̱h¹sxã³ ĩ³hxi²ka¹txa²lxa¹wi¹.
Yen³kxa² ũ³yho³hi²sah¹lxin¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhai¹.
Nxe³nx2ta¹kxa²yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³yah³lxin¹kxa²yo³ha²
so¹kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wã²nxũ̱h¹lxi³ a²nũ²a²nãu³xai²na²
hxi²nũn¹tai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

9 Jã¹nxe³sxã³ ai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³yho³hi²ki³a²
ou²ro²ki³su² ta̱³nxa² pra²ta²ki³su² ta̱³nxa² ko²bre²ki³su² ta̱³nxa²
sa²so¹sxã³ tẽ³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

10 Wã²lẽn¹ta³ te̱³xã̱n³nha²kxai³ wã²la²ka³lo³la³
ka³lo³ã̱³ka³lo³la³ tẽ³xã̱n³nha²kxai³ yu³wi²kxi²nhã̱n¹ka³lo³la³
ko³lo³ã̱³ka³lo³la³ tẽ³xã̱n³nha²kxai³ tãu²ka³ta³la³ tẽ³xã̱n³nha²kxai³
nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ ã³nhxi²nũn¹ta³kxain¹yah³lxin¹te²su²
te²na² yen³kxa² wã²nhũ¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³ju³tai²na²
wain³na³li¹.

11 Nxe³ha²kxai³ ai³yah³lxin¹tãu³a¹ sxi²jen³na²
ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ thĩ¹nai²na² yxau²xai³te²a²
wi¹lhin¹sxã³ sxi²lho³nx2ti³te²a² ã³ten³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³te²he³la³kxah³la² a³txi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
nxe³thĩ³nai²na¹ yau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.

12 Jã¹nxe³sxã³ sxi²ha² ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lĩ³hen³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

13 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa²
wi¹lhin¹kxi² sa²wi¹son¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ a²wi¹lhin¹yah³lxin¹ju³ta²
yxau³ya³nx2ti³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹kxi²
sa²wi¹son¹nx2ti³xa³kxai²nãn²tu̱³ a²wi¹lhin¹yah³lxin¹ju³ta²
yxau³ya³nx2ti³xa³lho³li¹. Sa²wa²li¹nx2ti³tu¹wi¹.

14 Te²yã¹nxe³sxã³ sxi²je³na² ĩ²li³jen³su² je³nãn²tu̱³:
“Wxãi²na² ten³nxa²lxi³sĩ¹nxa³nhai¹.” Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³la³ ain³kxi²ti³ten³ti³he¹xai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³
sxi²je³nai²nãn²tu̱³ wa²li³jah³lxi³hẽ¹li¹. Wa²li³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
kĩ̱h³nũ³xa² wxa²yu̱³kxa² ti³son¹tũ̱³xa² ti³yu̱³tu̱n³ta³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li
Nxe³ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
ĩ³yau¹ũ³ain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
15 Ya²la³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Kxã³nãu³u¹tai²na²
So³to²ma²thĩ³nu¹tai²na² Ko̱³mo²ra²thĩ³nu¹ta̱i²na²
ha¹lin¹thĩ³nu¹tai²na² ko̱³nxe³thin¹khai¹nxe³thĩn³sain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³
Nxai¹nha²kxai³ yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²hi²sen³su²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² sa³te̱¹txi³ ũ³yho³hain¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ sxi²jen³ta³ en²nxa²lxain¹thĩ³na² ã²la² sa³te̱¹txi³
ã³wa²tot1sxã³ ũ³yho³hain¹tu¹wi¹.

Ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

16 Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. O³ve²a² yã¹yxah³lxi¹lxi¹.
Tũ̱¹ka̱³txai²na² ĩ³sa²si¹hã³nx2ta¹tũ̱³ka̱³txai²na² hau³xa²
yã¹nxain¹na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ju³ta² so¹lxi³
te³nain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Jã¹nxe³sxã³ txih³xa² ne³kheh¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe²
ne³kheh¹khaix1nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³
kwa³sxa³xa² wi¹lhin¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe²
wi¹lhin¹khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
17 Jã¹nxe³jut3su² te²yã¹nxe² a²nũ²a² ĩ²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³jah¹lai²li² khãuh³lxa³thi¹txa²lxi³ha³tai¹.
Wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ã³sa²so¹nx2ti³ha³tai¹. Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³sa²so¹nx2ti³sxã³
ĩ³ta³lo³su²nx2ti³ha³tai¹.
18 Yxo²ĩ²sah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wxa²ha³lo²a²
wxa²wa³kxẽ³nxa² si³yxau³kxa³ta² Ko³ver³na³to²yah³lo²su²
ha²kxai³ ã³sa²so¹nx2ti³ha²kxai³ wxa²nũ̱³ka̱³txa²
a²wa³kxẽ³nxa² si³yxau³kxa³ta² pre³si³tẽn²jah³lo²su²
ha²kxai³ ã³sa²so¹nx2ti³ha²kxai³ nxe³nx2tai¹nha³tai¹.
Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²sah³lxin¹ju³ta²
ĩ³wã̱³txi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²na²
whãi²na¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² whãi²na¹ nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹tu¹wi¹.
19 Nxe³yãn¹ta¹ nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²waun³txi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su²
nxe³yah²lxan³te³nah¹lxi¹: “Ĩh¹nxe³ ĩ³wa²lũ³xai¹na¹lhon³ku¹.
Ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³ye³kxai¹na¹lhon³ku¹. Nxa¹nha¹.”
Nxe³jau³su², nxe²e³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe²nxa³ha²kxai³
ĩ³wa²lũ³xi²yah³lxi¹nhĩ¹na¹ wãn³txa² wain³jau³xan²tu̱³
wi¹ko̱³nh²yah³lxin¹tu¹wi¹.

20 Wxa^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}sxu^{2} e^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}e^{3}jau^{3}su^{2}
yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

21-22 Nxe^{3}hĩ^{1}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}lon^{3}khai^{3}xa^{2}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}wĩ^{3}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wẽ^{3}sa^{2} khai^{3}xa^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
a^{2}wẽ^{3}ha̱^{3}lxai^{2}na̱^{2} sa̱^{2}kxai^{3}lu̱^{2} a^{2}wĩ^{3}na̱^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}yũ^{3}so^{1}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ai^{1}nha^{3}tai^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}
nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}syah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Sa^{2}yxo^{2}ã^{3}syah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kxã^{1}nãu^{3}a^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

23 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}jen^{3}su^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}ti^{1}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2}
nĩ^{3}nã̱^{3}sa^{2}nũn^{3}thĩ^{3}na^{2} aun^{3}txi^{2}xai^{3}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Wãn^{3}txi^{3}khai^{3}su^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. I^{3}sa^{3}e^{2}ko^{3}xan^{1}ta^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2}
thĩ^{3}ka^{3}lxa^{2}khai^{1}nxe^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ka^{3}lxa^{1}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
sxi^{2}yhen^{3}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} whãi^{2}na^{1} ai^{3}lha^{2}thet3jah^{3}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}yah^{2}lxan^{3}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} Txai^{2}li^{2} ne^{3}ka^{3}ta^{2}sxã^{3} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3}
ã^{3}wa̱^{3}li^{2}sã^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.

24 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}ta^{3}lu^{2}nxa^{3}jah^{1}la^{2}
kãi^{2}nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jah^{1}la^{2} kãin^{2}ti^{2}lã^{2}na^{3}li^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wit3su^{2} hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
a^{2}sũ^{3}nu^{2}yah^{3}lo^{2}khai^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}lã^{2}na^{3}li^{1}.

25 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}te^{2}lo^{3}te^{3}lhxã^{3} yã^{1}nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} e^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
hxi^{2}kan^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}te^{2}lo^{3}te^{3}lhxã^{3} yã^{1}nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
e^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}kan^{2}ti^{3}
e^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{2}ta^{3}a^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}.”
Nxe^{3}ha^{2}kxa̱^{3}la^{1} wx̱ãi^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha̱^{3}lxi^{3}su^{2}
yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} e^{3}lain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ta^{3}nxũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ta^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2}
te^{2}ai^{2}li^{2} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}yuh^{3}lxa^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

26 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yu̱h^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ũh^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} hãi^{3}a^{2} he^{3}son^{3}kxain^{1}kxan^{2}ti^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{2}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Ĩ^{2}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
yan^{1}nãu^{3}a^{1} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

27 Ka³nxah³tai²na² wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
a³la²ni²tãu³a² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ jau¹xain²txi³
ĩ³hen³txi³tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
28 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹nũ²ai²na² ĩ³su²lhã³nẽ³jah¹la²
yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³te²su² hxi²kan¹txi³
txa²wã¹yãu³ka³txa² ĩ³su²lhã³nẽ³lxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹
wxa²yãu³ka³txai²na² wxa²nũ²ai²na² nxe³sxã³ whãi²na¹
tẽ³sxã³ ha³lo²a² ko̱³nxe³ko³xa² ha³nxe²i̱³sa²tẽ³ko̱³xa²
ã³na¹kxi³jah¹la² Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³ka³jah¹lai²na² so¹lxi³
yu̱h³lxi³jah³lxi³hẽ¹li¹.
29 Txa²wã¹su̱³na² wi¹lxa² hau³ko³tũ¹nhẽ³na³li¹.
Nxe³ju³kxai³lu² a̱i³ka² wẽ³sa² ha¹lin¹te²su² te²a²
hxi²tẽ³nyhah²lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³yho³hi²ki³a²
ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ũ³yho³hi¹nx2ti³hi̱³nx2na³li¹. A²yo³ha²
kãi²nxa³wi¹, a̱i³ka² a³lxi²nxa³ha²kxai³lu¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹
Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su² a̱i³kai²na² ki³ka³na³ku²
kxan²ti³ yuh³xai²na² a³hi²kxai²nãn²tu̱³ Su̱³na²kxai³lu²
ĩ²kxi³lxi³hxai²na²hẽ³li¹.
30 Jã¹nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹su̱³nu²kxai³lu² A²hoh³lxi³
Si³yxau³jah¹lo²su² na³li¹. Wi¹lxa² hau³ko³tũ¹nx2ti³ju³ta²
ten³na³li¹.
31 Jã¹nxe³ha²kxai³ hxi²waun³txi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
A̱i³ka² wẽ³sa² jũ¹nxa² so¹lxi³ a³lxi²hxai²na²hẽ³li¹.
Ki³ka³lxa¹txi³ a²nũ²kxi²ki̱³kan²ti³ hai³txi³ a²yoh³la³
kãin²ti³he¹nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹su̱³na² a³lxi²
wa³to²hi¹nx2ti³hxai²na²hẽ³li¹. Nxe³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
wi¹wi¹nxe² sa²hau³ko³nx2ti³tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² a²sa³wit3su² ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

32 A²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na² a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ³hen³txi³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³la² a²sa³wit3su²na¹wi¹.”
Yah³lxin¹jau³su² yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²su̱³na² oh³xa²
yxau³ta²si³yxau³kxah³la² ĩ³ye³kxi²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:
“Jah¹lai²li² txa²sa³wi³sai²la¹wi¹.” Nxe³na¹jau³su² nxe³na¹tu¹wi¹.
33 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na² a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ³hen³txi³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³la² a²sa³wit3su²nxa³wi¹.”
Yah³lxin¹jau³su² yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²su̱³na² oh³xa²
yxau³ta²si³yxau³kxah³la² ĩ³ye³kxi²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:
“Jah¹lai²li² txa²sa³wit3su²nxa³wi¹.” Nxe³na¹jau³su²
nxe³na¹tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² sa²wi³lhon³kxi³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² jau³su²

34 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² wxã³na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
a²nũ²a²nãu³xa² hãu²non³sxã³ yxau²xai³nyhu¹ah³lxi³ju³ta³nũ³a²

yũ²nxa³lho³li¹. Nxe³to³ta¹ he¹kxi²nyhu¹ah³lxi³ju³ta³nũ³a²
yũ³tu¹wi¹.
35 Nxe³ju³kxai³lu² wxã³na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
a²ki³lha³lxai²na² sa̱²kxai³lu² a²wĩ³na² ã³nhe¹kxi²ha²kxai³
a²ka³ne³lxai²na² sa²kxai³lu² a²hã³ka³na² ã³nhe¹kxi²ha²kxai³,
a²sĩ³sai²na² sa²kxai³lu² a²ha̱i³na² ã³nhe¹kxi²ha²kxai³ nxe²
ã³nhe¹kxi²nyhu¹ain¹tu¹wi¹.
36 Nxe³sxã³ wxa²yu³ta³khai³xa² a²ha³tih³xa²
ã³nhai¹son³kxi²yah³lxin¹tu¹wi¹.
37 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² wxa²wĩ³na²
wxa²hã³ka³na² nxe³sxã³ a³lxain¹yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ ã³wa²to²hi² a³lxi²sa²tẽ³sah¹lxan³kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²
ĩ³nxãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ txa²sa³wi³ha³lxi³lot3sah¹lxan³tho³li¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² wxa²ki³lha³lxa²
wxa²ka³ne³lxa² nxe³sxã³ a³lxain¹yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ ã³wa²to²hi² a³lxi²sa²tẽ³sah¹lxan³kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²
ĩ³nxãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ txa²sa³wi³ha³lxi³lot3sah¹lxan³tho³li¹.
38 Nxe³ha²kxai³ ĩ³hit1sah²lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ye³khãuh³lxa³thi¹nx2tain¹ju³ta³nũ³a² ta̱³nxa²
ĩ³su²lhã³nx2tain¹ju³ta³nũ³a² ta̱³nxa² nxe³nx2tain¹ju³ta³nũ³a²
yu̱h³lxah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³syah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
Txa²sa³wi³ha³lxi³syah²lxan³tho³li¹.
39 Jã¹nxa¹jau³su² wxãi²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱
“Yu̱h³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹la¹tãu³a¹
a³lxi²sa³nha¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³a¹kxan²ti³
ya³lu²ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹.” Nxe³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² yxau²xai³lyah²lxan³tho³li¹.
Yxãn¹ta¹: “Yu̱h³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a²
txa²wi¹la¹tãu³la³ a³lxi²sa²nxa³nha¹. Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³su²lhã³sain¹kxan²ti³
yxo²ĩ²a¹ju³ta² ã³na¹nxa³lho³na¹.” Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²sa³wi³ha³lxi³syah¹lxin¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su²
Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.

Wi¹kãi³kxa²yo³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

40 Jã¹nxe³jut3su² ai³lha²thet3jah³lxin¹tãu³a² wa²su¹wa²sun¹sxã³
ã³wih¹si¹nx2tain¹jau³su² e³kxi²nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
nxe³te²nãn²tu̱³ wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹sain¹jau³su²
e³kxi²sain¹nũn³na³li¹. Nxe³sxã³ wa²su¹wa²sun¹sxã³
ã³wih¹si¹sain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹la²
wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹nyhain¹jau³su² e³kxain¹nũn³na³li¹.
41 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹la² wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹nyhain¹tãu³a²

nxe²e³te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹hai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³jau³su² nxe³te²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹la² ĩ³hen³txi³kxa² yo³ha² yã¹nxe³sxã³ ũ³yho³hi²nyhain¹nũn³tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹lhin¹jah¹la² wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹nyhain¹tãu³a² nxe²e³te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²na² wi¹lhin¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ wa²su¹wa²sun¹sxã³ ã³wih¹si¹hai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³jau³su² nxe³te² ĩ³nxãn²tu̱³ wi¹lhin¹jah¹la² ũ³yho³hi²ka² yo³ha² yã¹nxe² ũ³yho³hi²nyhain¹nũn³tu¹wi¹.

42 Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² a³lxi²sai¹nha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² sũ²jau³xa² ĩ³na²jau³su² a²nũ²a² ã̱³jah¹la² ũ³hũ¹nyhain¹sxã³ e³te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² kãi²nxa³kxan²ti³ Sũ̱³na² sa³wi³sxai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ĩ³na²jau³xa² ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³su² nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ya²la³tu̱³ wi¹kãi³ain¹kxa²yo²ha² yũ³tu¹wi¹. Jã¹nxa¹jau³su² tai²li² nxe³ye¹nxa²lxa¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

11

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³wã̱³txi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² a²to²se³ nũ̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³ta³lun²te³na¹ ã³waix3ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²jen³nãu³a² ai³lha²thet3sxã³ ai³sxã³ wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hi² Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi² Je³su²jah³la² a²yxo²wãn³txa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxẽn³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹txa³lxi³ sxi²ha² kan²txi³ ũ³tĩ¹kxi²sxã³ sxa³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²jau³su² ha³ta̱³nxe³nũ²la² a²sa³wi³hxa³lxa² ĩ³ka̱ix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxe³sxã³ ĩ³kaix1tũ²la² Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txi³si¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ah³lxin¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³sa̱²si¹hã³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³u¹tai²na² ũ³sa²si¹hã³ũh¹sa²sĩn¹jah¹lo²su nĩn¹ji¹wi¹? Nxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ã̱³xa² wah³nxe³sa²sĩn¹te³lin¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxex3jah³lxi³wxi¹. Wãn³txa² ain³kxah¹lxin¹jau³su² ha³lo²a² ĩ²yah³lxin¹jut3su² whãi²na¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxa²li³sxã³ ĩ³hen³txi³jah³lxi³hẽ¹li¹.

5 Ye³han³te²su² te²a² ye³we²txi²ha²kxai³ ha³lxu³ha² ai³te²su² te²a² sa²yu̱³we²txi²ha²kxai³ a²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ ka̱³lã̱un³ta³kxi²te²su² te²a² we²txi²ha²kxai³ a²ne³nxẽ³na² ne³ka̱³tũ³te²su² te²a² ne³we²txi²ha²kxai³ a²nũ²a² ya³lu²te²su² te²a² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tha²kxai³

a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²su² te²a² Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³su² txa²wã¹ẽ¹nãu³a² sa²hau³ko³tain¹si¹hain¹jau³su² ĩ³hen³txi³nhyai¹nha²kxai³ nxe³jau³su² jau³xa² ha³kxa¹ ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

6 Txa²wãn³txa² hxi²ye¹ta³lxain¹sxã³ en²sai¹nxa³te²su² te²a² wi¹lhin¹khaix1xain¹na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² aun³txi³sxã³ ĩ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ Je³su²jah³lai²na² sa̱²kxai³lu² sa̱²wa̱²nha²sxã³ a²nũ²a² ã³si³tẽ³la³kxi² te²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² ai³sxã³ ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹nai³tã² ĩh¹nxe³te²ta̱³ ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Ka³tĩ³ka²txã³nxa² kwa² sa³xit3sxã³ sa²hai³hain³jut3sũ³nxe² a²nũ²a² ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²sain¹jah¹la² ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹?

8 Nxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹te²ta̱³ ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? A²nũ²ai²na² yen³kxih³jah¹la² wã²la² a³lxi²khai¹nxe³ka³lo³a² au³khaix1nxe³ka³lo³a² wi¹khai¹nxe³ka³lo³a² nxe³ka³lo³ai²na² ũ³whi²kxi²nha²jah¹la² ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Nxẽn²nxa³wi¹. A²nũ²a² wã²la² wi¹khai¹nxe³ka³lo³a² wih²kxi²nha²te²he³la³kxa² a²nũ²a² sxi²ha² kãin²te²si³yau³jxah¹la² sxi²ha² so¹lxi³ yxau²xai³lain¹te²jai¹ti²tu³wi¹.

9 Nxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹la² ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Jau¹xai²na² wain³jau³xai²la¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa² ã³wa²to²hi²sxã³ yxau²sa²tẽ³jah¹lai²la¹wi¹.

10 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³nẽ³te̱³nah¹lxi¹: “Ne³ka²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²sa̱³wit3su² ne³ka³ta²nxa²sxã³ ĩ³sa²si¹hã³a¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa̱² ĩ³tih³nxain¹tu̱¹wi¹. Txa²wãn³txa² hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²sih¹nxa²ha¹jau³su² nxe³jau³xai²na² ĩ³hau³ko³tain¹tu¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.

11 Jã¹nxa¹jau³su² ya²la³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nũ̱³ka̱³txu¹tai²nãn¹jau³xai²na² wxi²kan¹jau³xai²la¹wi¹. Yxãn¹ta¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³jau³xai²na² wxi²kan¹sxã³ wa̱³to²hi²na³li¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹ Txa²sa³wi³ha³lxai²na² hxi²kan¹tũ̱³ka̱³txi³sai¹nxa³kxan²ti³nũ¹ wãn³txa² ĩ³hen³txi³si¹hai¹na¹jau³xai²na² wxi²kan¹sxã³ wa³to²hi²sa²tẽ³na³li¹.

12 Jã¹nxe³sxã³ txa²nũ² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³te²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²na² ã³yxo²o³tũ¹kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² wi¹lhin¹sxã³ ĩ³ũ¹hai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³jau³su² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³tih³nxe³te²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²

a2nũ2a2 ka3lxa1te2nãu3xa2 Txa2wãn3txa2 a̱in3so1ai1nha2kxai3
ya3lo3txi2sxã3 Sũ̱3na2 wãn3txa2 yxo2ĩ2ain1na3li1.
13 A2kxã3nxãn1jau3xu1tai2na2 Sũ̱3na2 wãn3txa3
ĩ3hen3txi3nũ̱3ka̱3txai2na2 a2yxo2ha3kxa1 Moi3se2ah3lu1tai2na2
Sũ̱3na2 wãn3txa2 ũ3wha2li1jau3xu1tai2na2 nxe3sxã3
Txa2wã1sũ̱3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3ju3ta3nũ3a2
ĩ3yau1ũ3nhẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. Nxe3ka3tu̱3 hã2wxãn3txa3
Jo3ãu2 Ba3tis2jah3la2 ĩ3yau1ũ1nhẽ3te3nah1lxi1: “Txa2wã1sũ̱3na2
A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3ju3tai2li2 hĩ1na2 yũ2na3li1.”
Nxe3nẽ3ti3a̱i1ti2tu3wi1.
14 A2nxe3jau3xu1tai2na2 E3li2ah3lu1jãx1jah1la2 wxã3ju3ta2nũ3a2
ĩ3yau1ũ3nhẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. A2nxe3jah1la2
wxã3jah1lai2na2 Jo3ãu2 Ba3tis2jah3lo2su2 na3li1. Ya2la3lyau3tu̱3
ã3ten3nxa2ti3kxai2nãn2tu̱3 yxo2ĩ1jah3lxi3hẽ1li1.
15 A2ne3nxẽ3na2 yũ1nx2ti3kxai2nãn2tu̱3 ain3kxi1sah1lxi3hẽ1li1.
16 Nxe3yãn1ta1 a2nũ2a2 a2hĩ1nãn1te2nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2
ĩh1nxe3txe2hũ̱3nhũ̱3te2la1xã3? Wẽ3ha3lxa2 yã1nxain1na3li1.
Sxi2je3na2 kwa2 wa3ni̱3lo3nain1te2ju2hẽ3li1. Wa3ni̱3lon3sxã3
ĩ3kaix1nyhu1ain1te3nah1lxi1:
17 “Wãn3txa2 wi1lhin1jau3xa2 ĩ3hain3sih1nx2ti3sĩ1na1tai1ti2tu3wi1.
Yxãn1ta1 ĩ3ka3li3kxi2ya3sai1nxãn3tai1ti2tu3wi1. Hã2wxãn3txa3nũ2
ĩ3ãin2ta3kxi2jau3xa2 ĩ3hain3sih1nx2ti3sĩ1na1tai1ti2tu3wi1. Yxãn1ta1
nã̱n3kxi2ya3sai1nxãn3tai1ti2tu3wi1.” Nxe3kxe3hũ̱3sxã3 a2nũ2a2
a2hĩ1nãn1te2 nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 kã3nxai3tãn1tũ̱3ka̱3txa2
yã1nxain1na3li1. Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ̱3ka̱3txa2
e2nain1na3li1.
18 Jã1nxe3jut3su2 Jo3ãu2 Ba3tis2jah3la2 wxã3hĩ1nai3tã2
yain3txa2 kwa2hãi1nxe2 ã3na1ha2kxai3 vĩn2yau3xa2
ĩ3na2xa3ha2kxai3 Jo3ãu2 Ba3tis2jah3la2 ta1hxai2hẽ1li1.
Nxe3te3na1 a2nũ2ai2na2 e2nain1sxã3 wãn3txa2 wai3nxa3jau3su2
e3lain1te3nah1lxi1: “Jo3ãu2 Ba3tis2jah3lai2li2 ko̱3nxe3te2
yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1lo2sin2tai1.” Nxe2 e3lain1na2hẽ3li1.
19 Jã1nxẽn3tai1. Txai2li2 wxã3na1hĩ1nai3tã2 yain3txa2
ĩ3yai3ni2 yain3jau3xa2 ĩ3na2 nxa1tai1ti2tu3wi1. Nxe3na1ta1
a2nũ2ai2na2 wãn3txi3kxai3lu1, en2kxi2sain1te3nah1lxi1:
“Je3su2jah3lai2na2 yain3txa2 kãin2 yain3jah1lai2la1wi1.
Yain3jau3xa2 ĩ3na2sa3wen1jah1lai2la1wi1. A2nũ2a2 ũ3yho3hi2ki3ka2
so1kxi2nẽ3tũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 ko̱3nxe3thin1tũ̱3ka̱3txa2 nxe3sxã3
ã3ya̱3lxi2nyhain1jah1lai2la1wi1.” Nxe2 e3lain1na2hẽ3li1.
Nxe3lxain1kxan2ti3 a2nũ2ai2na2 a2hoh3lxi3su2 te2a2 wain3txi3
kãi3kxai2nãn2tu̱3 a2wẽ3ha3lxa2 wain3txi3 ĩ2ye2ain1tu1wi1.
Je3su2jah3la2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

Sxi2jen3ti3nãu3xa2 sa2yxo2we1tai1nxa3jau3su2

20 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² sxi²jen³ti³nãu³xa² ĩ³kwa̱ix1ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nãu³xa² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²nũ¹ha̱in¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ nxe³kxan²ti³nũ¹ hai³txi³ a²kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ã³na¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
21 Jã¹nxe³jut3su² sxi²jen³txi³nãu³xa² ĩ³kwa̱ix1txain¹te³ãn¹jau³kxai³lu¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ko²ra³sĩ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txãi³. Bet3sa³i²ta³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txãi³. Kọ̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. Kxã³nhxĩ¹nai³tãn¹thĩ³na² Ti²ro³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txai³tã² Si³tõ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txai³tã² nxe³sxã³ kọ̱³nxe³thin¹khai¹nxai¹nha²kxai³ ya³lu²hxa³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹t Yxãn¹ta¹ wã³nxĩn¹sxã³ kãi³ũh¹nx2ta¹ju³ta² ĩ²ain¹ke³la³te²kxai³ a²kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tu¹tai²na² ã³na¹sxã³ ã³yxo²o³tũ¹sai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Wã²la² sa²kẽ³nã²ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²sxã³ ha̱³nxe²a² sin³so³xa² ã³wxe³sãn²sxã³ ã³yxo²o³tũ¹sai¹nhĩ̱³nx2na³li¹.
22 Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ yxan¹nãu³a¹ txa²wã¹o²la³kxi²ki̱³kxa²yo³ha² Sũ̱³na² ũ³yho³hi²nẽ³tãu³a¹ Ti²ro³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txai³tã² Si³tõ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txai³tã² nxe³sxã³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²yo³ha² kãi²nxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹ kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²yo³ha² ã²la² kãi²non³tu¹wi¹.
23 Nxa²ha¹te¹ Ka³far³na³ũ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu¹: “Oh³nãn¹ko³nãu³a² Sũ̱³na² ha³lo²a²nãu³a² ka³la³sxã³ ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹.” Nxĩn¹jau³su² yxãn¹ta¹ yu̱h³xan¹ko³nãu³a² ha³nxe² i̱³ko³nãu³a² sa²yu̱³lhọ̱¹txa²tu¹wi¹. Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² So³to²ma²thĩ³na² kọ̱³nxe³thin¹khaix1ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³ kọ̱³nxe³thin¹sxã³ kãi³ain¹kxa²yo³ha² ũ³hũ¹nyhain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹ju³ta² ĩ²ain¹ke³la³te²kxai³ hai³txi³ ya³lu²hxa³nai¹nhĩ̱²nxa³wi¹.
24 Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxẽn³su² tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² So³to²ma²thĩ³nũ¹tai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² kãin² ye³khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ye³khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³ju³ta³nũ̱³a² kãin² wha²to²hi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² hxi²ka² hxi²nũ¹nain¹jau³su²

25 Nxe³ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Txa²wĩ³nãi³. Oh³xan¹thĩ³na² whãi²na¹ yuh³xan¹thĩ³na² whãi²na¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Nxĩn¹sxã³ ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²nãu³xa² a³la³kxi²khai¹nxe³te²nãu³xa² nxe³sxã³ wa³ka³la² kãi³in¹ju³tai²na¹ wãn³txa² ĩ³tih³nĩn¹jau³xai²na¹ ĩ³yau¹ũ³ai¹nxã³nhẽ³li¹.

Yxãn¹ta¹ a²hoh³lxi³sxa³te²su² te²nãu³xa¹ wxa²wãn³txai²na²
ĩ³yau¹ũ³ai¹nĩ¹nhẽ³li¹. Nxai¹nĩ¹nha²kxai³ sa²nẽn¹kxi¹nxa²ha¹wi¹.
26 Wã²nxũh¹lxi³sxã³ nxe²kãi³ĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³jau³su²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² Sũ³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³ha²kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ãh¹ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Yen³kxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wĩ³na² ũ³hũ¹sa³na²hẽ³li¹.
Txa²wĩ³na² so¹lxi³ a²ki³lha³lxa²na¹xai²na² ĩ²sa²jah¹lai²la¹wi¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wĩ³na² ĩ²te²la³ yũ²nxa³wi¹. Txai²na²
a²ki³lha³lxa²na¹xai²na² so¹lxi³ ĩ²jah¹lo²sa¹wi¹. Te²yã¹nxũn³sxã³:
“A²nũ²a² ã³xai²na² Txa²wĩ³na² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tũ¹xã¹.”
Nxa¹kxai²nãn²tu³ nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Wĩ³na² ĩ²jah³lo²su²
nũ³nhĩ³nx2na³li¹.
28 Jã¹nxa¹jut3su² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² hxi²tha³ah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² yen³kxa² sa³te²kxa² sa²nah³so¹sxã³
hxi²tha³te²hũ³nxe² te² ĩ³nxai²na² nxe³sxã³ ã³wxã³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²su¹nha²sxã³
yxau²xai³nũ¹nxa²lxa¹tu¹wi¹.
29 Txa²wa³ka³li³yu³ta² sa²yu³ta³lot3jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³
txa²wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹jau³xa² wi¹kõ³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Txai²na² thãi³ti³la²khai¹nxe² yxau²xai³jah¹lo²sa¹wi¹.
A²nũ²a²nãu³xai²na² yu³hẽ³nãu³ai²na² yxau²xai³jah¹lo²sa¹wi¹.
Nxe³na¹kxa²yã¹nxe² yxau³nũ²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²su¹nha²sxã³
yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.
30 Jã¹nxe³jut3su² txa²wa³ka³li³yu³ta² sa²yu³ta³lot3jah³lxin¹ju³ta²
ĩ³wi¹lxon³kxi¹jah³lxin¹kxi³te²ju²hẽ³li¹. Sa²ka³la³hẽn¹kxi²yah³lxin¹kxe³hũ
wa³lo³lon³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

12

Sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² a²wa³ka³li³yu³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² e³ta³lun²nũ²la²
sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² hai³sxa² wi³txa² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³la² ã³nxai² a²sa³wi³ha³lxa² ã³nxai³li² nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² he³hain¹jau³su² yain³txi³nã³kxa²
wxa²ni²lho¹sxã³ yai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ³ka³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na²
ĩ²ain¹tãu³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Nxex3txi¹. Ju³te²a² nũ³ka³txi³su²
sa²ba³to³ nxe³tãu³a² a²wah³ka³lxa² a²yxo²ha³kxa¹
ã³na¹xai³ki³te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxa²sa³wi³ha³lxa²
jau³jau¹xai²na² sa²yxo²ã³ain¹ti²tu³wi¹, yain³ti³nã³kxa²
wxa²ni²lho¹ai¹nha²kxai³lu¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2}
ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wi^{1}. Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} he^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} he^{3}hai^{1}nha^{2}kxai^{3} nx-
ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
4 Nxain^{1}tãu^{3}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2}
yain^{3}tũ^{3}xai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}tũ^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}so^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}yain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ^{1}xai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2}
sxi^{2}ha^{2} hau^{3}ko^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}ka^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3}
yain^{3}tũ^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta^{3}nxãn^{2}ti^{3}
yai^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
5 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}jut3su^{2} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} hau^{3}ko^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xai^{2}na^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}xai^{3}ain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxain^{1}kxan^{2}ti^{3} hxi^{2}ki^{3}la^{3}
te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.
6 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2} wxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}.
7 Sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}.
Yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}nhĩn^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nhai^{1}.”
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{3}kxa^{1} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
wi^{1}kõ^{3}nh^{2}yah^{3}lxin^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}ki^{3}la^{2}nxa^{3}te^{2}na^{2}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}yah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nx2nxa^{3}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} yah^{2}lxa^{3}lxi^{1}.
8 Nxe^{3}na^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

In^{3}txa^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}la^{2} hxi^{2}we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

9 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Ã^{3}wih^{1}te^{3}na^{1} in^{3}txa^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}la^{2}
ĩ^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}wã^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{3}ton^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} wai^{3}nhĩ^{3}ji^{1}wi^{1}?
Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2}
kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}ju^{3}ta^{2} a^{3}ti^{2}si^{1}kxi^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}wã^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} te^{2}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} o^{3}ve^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}.
Nxẽn^{1}ka^{3}tu^{3} o^{3}ve^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2}
ã^{3}wi^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} sa^{2}ba^{3}to^{3}
nxe^{3}ti^{3}xa^{2} nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} o^{3}ve^{2}ai^{2}na^{2} kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2}
sa^{2}sai^{2}lho^{1}xi^{2}hĩ^{3}nxãn^{1}ji^{1}wi^{1}?

12 Jã1nxe3kxe3hũ3sxã3 a2nũ2su2 a3lxi2wa3to2hi2khaix1nxe3te2ju2hẽ3li1.
Nxe3te2kxa3yan3tu3 wi1kãi3ũh1ki3ju3ta2 sa2ba3to3 nxe3ti3xa2
nxe3kxan2ti3nũ1 wain3te2ju2hẽ3li1. Nxe3jau3su2 ta1hxai2hẽ1la2.
13 Nxe2e3ta3lun2nũ2la2 sa2wa3ti3nha2sxã3
hxi2yã3nãn3ta3kxi2jah1la2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— ĩ3hxi2sin2nha1sẽ1li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ka3tu3 ĩ3hxi2sin2nha2hĩ1na1 a2hxi2ka2 sa2kxai3lu2
ĩ3hxi2we2nxi2ta1hxai2hẽ1la2. A2hxi2kxã1xa2 yã1nxe2
hxi2wi1lxi2ta1hxai2hẽ1la2.
14 Nxa2ha1te1 fa3ri3se2a2 nũ3ka3txa2 a3li3ain1ka3tu3
ĩ3he3son3kxi2nyhain1sxã3 Je3su2jah3la2 ĩ3su2lhã3si1hain1jau3su2
ĩ3ne3wa3ko3nain1ta1hxai2hẽ1la2.

Txa2wã1sũ3na2 sa3wi3ha3lxa2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

15 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lo2kxai3lu2 ju1tai2na2
ĩ2nha2nũ2la2 ã3waix3ta1hxai2hẽ1la2. Ã3waix3te3na1
a2nũ2a2nãu3xa2 ka3lxa2khai1nxe3te2nãu3xa2 aun3ta2
ĩ3hi1tain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3tãu3a2 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2a2
ka3lxa1sxã3 ĩ3hi1tain1yah3lxi3nũn3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nxa2ha1te1
Je3su2jah3la2 hxi2ki3kxai3lu2 we2txain1ta1hxai2hẽ1la2.
16 Nxe3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3wxi1. We2txi1nx2ta1wi1. Nxe3nx2ta1kxa2ha3ta3nxãn2ti3
a2nũ2a2 ã3xa2 ĩ3hen3txi3yah3lxi3txa3hẽ1li1. Je3su2jah3la2 wãn3txa2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
17 A2nxe3jut3su2 kxã3nxu1tai2na2 I3sa3i2ah3lu1tai2na2
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3jah1lu1tai2na2 a2wãn3txi3su2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jau3xau3hxai2tẽx1ta3la3 te3nah1lxi1:
18 — Nxe3jah3lxi3sa2lxi1. Jah1lai2li2 Txa2sa3wi3sai2la1wi1.
Ĩ3kaix1so1na1kxah3lai2la1wi1. A3lxi2na1kxah3lai2la1wi1.
Ĩ3wi1lxon3kxi2sa2jah1lai2la1wi1. Ã3nũ2nxi2sxã3 ai3na1tu1wi1.
Nxe3kxai2nãn2tu3 a2nũ2a2nãu3xa2 a2yxo2ha3kxa1
ko3nxe3ti3 kãi3ain1ju3ta2 ã3wa2su1kxi2na1ju3ta3nũ3a2
ĩ3hen3txain1tu1wi1.
19 Hai3txi3 kwa2 ĩ3he1he1kxi2nyhu1xa3ha2kxai3 kwa2
ĩ3kaix1nyhu1xa3ha2kxai3 sxi2jen3nãu3ai2na2 kwa2
ĩ3kãi2non3si1nha1jau3su2 ĩ3ye3li3xa3ha2kxai3 nxe3jah1lai2la1wi1.
20 Ka3tĩ3kxa3ti2nxãn3su2 sa2ka3lũt3sxã3 sxa3nxã3nxa2
sa2nãu3lxi2nxa3lho3li1. Te2yã1nxe3sxã3 lã3pi3ãu2te3na2
ũ3hũ1lxi3te3lhxã3 tẽ3na2 hai3txi3 ũ3hũ1lxi2nxa3lho3li1.
Nxe3kxa2yã1nxe2 a2nũ2a2 yxo2ĩ2sxã3 hxi2tha3kxai2nãn2tu3
hai3txi3 ĩ3ya2lu1thxa3kxi2nxa3lho3li1. Nxe2nxa3ha2kxai3
ĩ3nxũ2kwai3lxũ1txain1tu1wi1.
21 Jã1nxe3jut3su2 Jah1la2 wãn3txai2na2 sa2kxai3lu2
a2nũ2a2nãu3xai2na2 a2yxo2ha3kxa1 yxo2ĩ2ain1tu1wi1.
I3sa3i2ah3lu1tai2na2 wãn3txa2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

Bel3se3bu2ah3la2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

22 Nxa²ha¹te¹ in³txa² kọ̄³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹la² ã³sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² ye³han³ye²ha²kxai³ yxo²kan²ye²ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²kxai³lu² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² in³txa² ĩ²kxi²nũ²la² kọ̄³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su² kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³ yxo²we²txi²xi²ha²kxai³ ye³we²txi²xi²ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 A²nxe³ju¹tai²na² a²nũ²a² ĩ³hi¹tain¹te²nãu³xa² ĩ²kxain¹nxa²ha¹te¹ o²lai¹nha²kxai³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²li² wã³nxĩn¹khaix1jah¹lo²sin²tai¹. Txa²wã¹sṵ̄³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²su² yxau³sxã³ wah³nxe³kxi²ki̱³jah¹lo²su² nxe³jah¹lain²txi³ te²sin²tai¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxe³yãn¹ta¹ fa³ri³se²a² nṵ̄³ka̱³txai²na² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na² e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Bel³se³bu²ah³la² a²ta³nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² a²sa³wit3sin²tai¹. Nxe³te²si¹nha²kxai³ hxi²kan¹txi³ kọ̄³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su² ĩ³ye³kxi²te²sin¹yu²hẽ³li¹. Fa³ri³se²a²nãu³xa² nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² fa³ri³se²a² ẽ¹nãn¹jau³su² wi¹kọ̄³nha²ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. A²nũ²a²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² wã²nxṵ̄h¹lxi³ ã³nhe¹kxi²nyhain¹kxai²nãn²tṵ̄³ ya³lu²hxan³nyhain¹te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ sxi²je³na² ta̱³nxa² kwa² sxi²ha² ta̱³nxa² a²nũ²a² yxau²xai³te²nãu³xa² ã³nhai²ta³lxi³sxã³ yxau³ain¹kxai²nãn²tṵ̄³ kan²txi³ yxau²sa²tẽ³ai¹nxa³lho³li¹.

26 Te²yã¹nxũn³sxã³ Sa³ta³na²jah¹la²kxai³lu² wã²nxṵ̄h¹sxã³ nxũ²kwa̱i³li³si¹nha²jau³su² ĩ³ye³kxi²nha²kxai²nãn²tṵ̄³ hai³txi³ a²ha³lo²ai²na² nũ³kxũn³txi³ yxau²sa²tẽ³xa³lho³li¹.

27 Nxe³ha²kxai³ wxa²wãn³txa² e³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³lai²li² Bel³se³bu²ah³la² a²sa³wi³sai²la¹wi¹.” Yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹ fa³ri³se²a² nṵ̄³ka̱³txe² ĩ³nxai²na² wxa²wẽ³ha³lxa² kãi³a¹kxa² yã¹nxe² kãi³ain¹nũn³na³li¹. Nxe³ai¹nha²kxai³ wxa²nṵ̄³ka̱³txai²na² ĩh¹te²ta̱³ sa³wi³ha³lxi³la³ te²la¹xã³?

28 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sṵ̄³na² Yãu³ka³txa² Te²hi²sen³su² ĩ³hxi²kat1sa²ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ kọ̄³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su² ĩ³ye³kxi²na¹wi¹. Nxe³na¹kxe³su² ya²la³txi³ Txa²wã¹sṵ̄³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²su² ye²te²sa¹wi¹.

29 Te²yã¹nxe³jau³su² sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² nũ̱³kxũn³jah¹lo²su² ye²kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹ti³ sxi²hai²na² ã³wih¹ka³tu̱³ a²yen³kxa² kãi³kxi²ti³hex1nxe³hĩ̱³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ nũ̱³kxũn³jah¹lai²na² i³sxã³ sa²tai³kxain¹ke³la³te²kxai³ sxi²hai²na² ã³wih¹ka³tu̱³ a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹ti³ kãi³kxi²sxã³ wxa²so²hxa³hĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³na¹ha²kxai³ a²ta³nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹la² Bel³se³bu²ah³lan²tu̱³ nxe² kãi³kxi²na¹hẽ³li¹. Hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²ta³ai²na² a²nũ²ẽ¹na² nxũ²kwa̱i³yxau³te²su² te²a² nxũ²kwa̱i³li³si¹hai¹na¹wi¹.

30 Nxe³ain¹jut3su² a²nũ²ai²na² ã³ya̱³lxi²sai¹nxa³te²su² te²a² txa²ko̱¹ko̱¹sain¹na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ o³ve²a² yã¹nxe² ã³nũ²kxi²sai¹nxa³te²su² te²a² ha³te̱n¹txi² aun³txi³si¹hain¹tu¹wi¹.

31-32 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ ã³yxo²o³tũ¹kxai²nãn²tu̱³ ã³wa²su¹tain¹ju³ta² yũ²na³li¹. Txai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²su² te²sa¹jah¹lo²na¹xai²na² ko̱³nxe³te²lot3sain¹kxan²ti³ ã³wa²su¹tain¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹. Nxe³to³ta¹ wxãi²na² wai³nxa³jau³xa² e³lah³lxin¹jau³kxai³lu¹: “A²ta³a² hxi²kan¹ta² hi²sen³su² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²ka¹tin²tai¹.” Yah³lxin¹jau³su² yah³lxin¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ko̱³nxe³te²lo³jah³lxi¹lxi¹. A²nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ko̱³nxe³te²lo³jau³xai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³ ã³wa²sut1ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ yan¹nãu³a¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa² yo³ha² a³ya³ti²ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na¹ ã³wa²su¹ju³ta²nũ³a² yũ²nxa³lho³li¹. Hxi²ki³te²la³ yxau²sa²tẽ³ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ yũ³tu¹wi¹.

Hi³sa³ka³txa² a²nxã̱³kxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

33 Jã¹nxe³kxe³hũ̱³jau³su² hi³sa³ka³txai²na² wi¹kxai²nãn²tu̱³ a²nxã̱³kxa² wi¹te²jai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ hi³sa³ka³txai²na² ko̱³nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²nxã̱³kxa² ko̱³nxe³te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sxã³ hi³a²nxã̱³kxi³khai³sxu² ĩ²ki̱³sa²kxai³ hi³a² wi¹ta̱³nxa² ko̱³nxe³ta̱³nxa² ĩ²ki̱³te²jai¹ti²tu³wi¹.

34 Nxe³ha²kxai³ wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² txih³xa² wẽ³ha³lxa³ yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Ko̱³nxe³thin¹khai¹yxah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yxo²e³yah³lxi¹lxi¹. Ju¹tai²na² wai³nxa³wi¹. Ya²la³txi³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² nũh¹ e³kxi²nha²kxa² yã¹nxe² txa²wã¹yxo²e³jau³su² nxe³te²ju²hẽ³li¹.

35 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhi¹nha²kxai³ wi¹lo²la³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ain¹ta¹ a²nũ²a²

ko̱3nxe3thin1te2a2 a2ẽ1na2 whãi2na1 ko̱3nxe3thi1nha2kxai3
wi̱1lo2la3kxi2te2sxa3yu2hẽ3li1.
36 Jã1nxe3ju3kxai3lu1 ya2la3tu̱3 e3kxi1nx2ta1wi1. Wãn3txa2
toh3lxi3jau3xai2na2 whãi2na1 e3yah3lxin1te2tu̱3 yan1nãu3a1
kãi3yah3lxin1kxa2 yo3ha2 a3ya3ti2kxe3su2 nxe3ti3xa1 ko̱3nxe3ti3
ĩ3yĩ1li1nx2ti3tu1wi1.
37 Nxe3sxã3 wxa2wãn3txai2na2 wi1jau3xa2
sa2yxo2sai1kxai2nãn2tu̱3 wi1lhin1te2lo3nx2ti3tu1wi1. Yxãn1ta1
wxa2wãn3txa2 ko̱3nxe3jau3xa2 sa2yxo2sai1kxai2nãn2tu̱3
ko̱3nxe3thin1te2lo3nx2ti3tu1wi1. Je3su2jah3la2 ta1hxai2hẽ1la2.

Fa3ri3se2a2 nũ3ka̱3txa2 ko̱3nxe3thin1sxã3 kãi3ain1jau3su2

38 Nxa2ha1te1 a2nũ2a2 ha3te̱h3nxã3nxa2 a2hoh3lxi3su2 te2su2
te2a2 fa3ri3se2a2 nũ3ka̱3txi3su2 te2su2 te2a2 nxe3sxã3 ka3na3ku2
ã3tĩ3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3la2 tih3nxe3nha1jah1lãi3. Wã3nxĩn1sxã3 kãi3in1ju3ta2
wã2nã3ũ1sa2sĩ1nhẽ3li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
39 Nxa2ha1te1 ĩ3wa2lũ3xi2te3nah1lxi1:
— Ko̱3nxe3thin1khai1yxah3lxi1lxi1. Sũ3na2 ĩ3sa2si1hã3sa2jau3su2
jau3xa2 ten3ti3he1yxah3lxa3lxi1. Yah2lxa3nha2kxai3
Sũ3na2 ĩ3sa2si1hã3sa2kxe3su2 wã3nxĩn1sxã3 kãi3a1ju3ta3la3
ĩ3ye3kxi2sah1lxi1nhẽ2li1. Nxe3yãn1ta1 hĩ1na1 wã3nxĩn1na1ju3ta3la3
wã2nã3ũ1nx2ti3nxa3lho3li1. Wãn3txa2 wã2nã3ũ1nx2ta1jau3xa2
tĩ3yau3xu1tai2na2 so1lxi3 Jo2na3jah3lu1tai2na2 Sũ3na2 wãn3txa2
ĩ3hen3txi3jah1lu1tai2na2 wãn3txa2 so1lxi3 ĩ3yũ1jah3lxin1tu1wi1.
40 Nxe3jau3xu1tai2na2sa1. Jo2na3jah3lu1tai2na2
sa2kxai3lu2 ye3ha1li1 ka3na3ki1 a3la2ni2tãu3a2 a̱i3na2
a2ẽ1nai2na2 ka3te̱n3su2 sxa3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1.
Hã2wxãṉ3txa3 a3li3sa2sai1xi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1.
Nxe3kxa2yã1nxe3kxe3hũ3nxe2 Txai2na2 Sũ3na2 A2hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lot3sa2jah1lo2na1xai2na2 sa2kxai3lu2 ye3ha1li1
ka3na3ki1 a3la2ni2tãu3a1 kxĩh3nxẽ1na2 ya3lu2sxã3 sxa3na1tu1wi1.
Hã2wxãn3txa3 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3na1tu1wi1. Nxe3ju3tai2na1
Sũ3na2 sa2si1hã3sa2ju3ta2 e3lxah1 ĩ2yah3lxin1tu1wi1.
41 Jã1nxe3jut3su2 yan1nãu3a1 Txa2wã1sũ3na2 sa2kxai3lu2
a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 kãi3ain1kxa2 yo3ha2 a3ya3txi2kxe3su2
nxe3ti3xa1 Ni3ni3ve2thĩ3nãn1ta2 nũ3ka̱3txu1tai3na2
nxe3te2hi2sen3su2 ko̱3nxe3ti3 ĩ3yĩ1li1nx2tain1tu1wi1.
A2nxe3te2nãu3xu1tai2na2 sa2kxai3lu2 Jo2na3jah3lu1tai2na2
wãn3txa2 ain3kxai1nha2kxai3 ko̱3nxe3thi1nain1ju3tu1tai2na2
ã3na1ain1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. Jo2na3jah3la2 hxi2kan1jah1lo2su2
ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. Yxãn1ta1 kãin2 wa3to2hi2jah1lo2sa1wi1.
Nxe3sa3kxan2ti3nũ1 Txa2wãn3txa2 sa2yxo2wet1sah1lxa3lxi1.
42 Te2yã1nxe3jut3su2 kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Se2ba3thĩ3na2
a2wa3kxẽn3na1ka3lxu1tai2na2 sa2kxai3lu2 Sa3lo3mãu2ah3lu1tai2na2

wãn³txa² a²hoh³lxi³khai¹sa²jau³xa² ain³kxi²te³lhxã³
u²lxan¹thĩ³na² a³li³sxã³ wxã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
A²nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² yan¹nãu³a¹
Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² kãi³ain¹kxa² yo³ha²
a³ya³ti²kxe³su² nxe³ti³xa¹ kọ̃³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹.
Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Sa³lo³mãu²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
wi¹lain³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txai²na²
sa²kxai³lu² Sa³lo³mãu²ah³la² ĩ³kãin² wa³to²hi²na¹jah¹lo²sa¹wi¹.
Nxe³sa³kxan²ti³nũ¹ Txa²wãn³txa² ain³kxi²ti³ten³yah³lxa³lxi¹.
Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.

Kọ̃³nxe³te²a² yãu³ka³txe²su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

43 Nxe³ha²kxai³la¹ kọ̃³nxe³te² yãu³ka³txa² a²nũ²a²
nxũ²kwa̱i³li³kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²ai²na² ĩ̱³yau³xa² yũ²nxa³ko³xa²
a²hãi¹nxe³ti³xa¹ ã³wxe³sxã³ ĩ³ye¹nxi²si¹jau³su² ã³ten³sxã³
ai³lha²thet3tin²tai¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³ye¹nxi²je³na² ĩ²xa³nũ²nhai¹.
44 Nxe³yãn¹ta¹ ĩ²xa³kxe³su² e³nha²te³nah¹lxi¹: “Txa²sxi²ha²
a³li³a¹thĩ³nai³tã² ã³wa̱³li²na¹tũ¹xã¹.” Ain¹jau³su² ã³wa̱³li²tãu³
a²nũ²ẽ¹nai³ta³lxi² a²nũ²yũ²nxa³ha²kxai³ wi¹we²txi³ha²kxai³
wi¹lhau³ko³nha²kxai³ nxe³ye²kxe³su² ha³lo²a² ai³lxin²tai¹.
45 Ai³ka³tu̱³ kọ̃³nxe³te² yãu³ka³txi³nãu³xa² ha¹li¹
ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe³te²nãu³xa² kọ̃³nxe³ti³khaix1
wa̱³to³hain¹te²nã̱u³xa² ĩ³ha¹txai¹nĩn²tai¹. Nxe³te²nã̱u³xa²
sa²so¹sxã³ ã³wa̱³li²xi²sa²tẽ³in²tai¹. Nxe³ju³tai²kxai³lu² in³txa²
ẽ¹nãu³a² kọ̃³nxe³ti³ ã³wa²to²hin²tai¹. Te²yã¹nxe³jut3su²
hĩ¹na² yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²
kọ̃³nxe³thin¹khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²hã³ka³nai²na² a²lon³ti³tã̱u³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

46 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³li²ta³lu²nai¹nxa³ta̱³lxa¹
a²hã³ka̱³nai²na̱² ã³wxã² a²lon³ti³tã̱u³xa² ã³wxã²
nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³lo²a² yxau³sxã³
ĩ³ye³kxi²nyhu¹si¹nyhain¹jau³su² ã³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxe³sxã³ ĩ³hen³txi³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Nxe³txi¹. Wxa²hã³ka³nai¹tã²
wxa²lon³txi³tãu³xa² ha³lo²a² yxau³ain¹na³li¹.
Ĩ³ye³kxi¹nxa²te³lhxã³ wxã³ain¹na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
48 Nxa̱²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hã³ka³nai¹ta̱³ txa²lon³ti³tãu³ã̱n²ta̱³ ĩ̱h¹te²la³ta̱³naiṇ¹te²la¹xã³?
Nxe² e³nũ²la² a²sa̱³wi³ha³lxi³nãu³xa² wã²nã³ũ¹hain¹te³nah¹lxi¹:
49 — Tũ̱¹ka̱³txai²na² txa²hã³ka³nũ²su² ha²kxai³
txa̱²lon³ti³tãu³su² ha²kxai³ nxe³kxi²sain¹na³li¹.
50 Nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wĩ³na²
Oh³nãn¹jah¹a² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ten³jau³su² sa²yxo²wet1sxã³
kãi³kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²nãn²tu̱³ txa²hã³ka³nũ²su² ha²kxai³
txa²lon³ti³tãu³su² ha²kxai³ ne³te²sain¹na³li¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².

13

Yain³ta³ki³a² wi¹ki³a² ũ³whĩ¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ sxi²hai²na² a³li³xi²nũ²la² ĩ³ye³na² ne³kxu̱n²nãu³a² ai³sxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Ã³wxe³ka³tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa²khai¹nxe³sxã³ ã³wxã³wxã³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la² te²kxai²lu² ka³no¹a²ka³lo³a² ã³wih¹wxe³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² te²kxai³lu² ha³lo²ai²na² ĩ³ye³nai²na² ne³kxu̱n²nãu³a² yxau³ai¹nha²kxai³ nxẽn³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 A²nxe³tãu³a² Je³su²jah³la² hi²sen³su² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² yau³ka³lxa¹txi³ ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³tih³nxe³te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. A²nũ²ai²na² hai³sxa³nãu³a² ai³nũ²nhai¹. Yain³ta³ki³a² wi¹ki³a² ũ³whĩ¹te³lhxã³ wxa²sa²tãu³wa³ya²txũ³lhain¹sxã³ ũ³whĩ¹nũ²nhai¹.

4 Ũh³wĩ¹tãu³a² yain³ta³ki³ai²na² ki³jũ¹nxe² ã³nhai¹tãu³a² sa²kxai³lu² tĩh³na² yxo²ki³sa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. Ã³yun¹na³tãu³ a̱i³ka³nãu³xa² wa³su³txi³ wxã³sxã³ yai³nhxa³kxain¹nũ²nhai¹.

5 Ãh¹ki³jũ¹nxe² ã³nhai¹tãu³a² sa²kxai³lu² txah³lxa³kxa² si³yu³hẽ³nãu³a² nxe³kxĩh³nxũ³xa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. A²nxe³ kxĩh³nxai²na² au³la³ka²txi³nh²nxa³ha²kxai³ wa³su³txi³ ka³lũ³nũ²nhai¹.

6 Ka³lũ³te³na¹ u³je³na³kai²li² wxa²ki³ka³la³ka³tu̱³ ĩ³wãn³ya²lun¹ti³nũ²nhai¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³ yain³ta³ki³ne³ka² a̱u³txi³ sxa²nxa³ha²kxai³ ya²lun¹txi³nũ²nhai¹.

7 Ãh¹ki³a² jũ¹nxe² ã³nhai¹tãu³a² sa²kxai³lu² ha³lo²a² ũ³yen³ko³xa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. A²nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² ka³lũ³xi²nũ²nhai¹. Nxe³ta¹ ũ³yen³ko³su² ha²kxai³ hi³a² kha¹ka³txa² ka³lxa¹txi³ ka³lũ³ye²nũ³nha²kxai³ nxe³te²kxai³lu² yain³ta³nxe²kxa² wãn³ne³sa³te³kxi²sxã³ ya²lun¹txi²ye²nũ²nhai¹.

8 Nxe³yãn¹ta¹ ãh¹ki³a² jũ¹nxe² ã³nhai¹tãu³a² sa²kxai³lu² kxĩh³nũ³xa² ti̱³ti̱n³tũ³xa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. A²nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² wi¹ka³lũ³ha²kxai³ wi¹we¹nha²kxai³ yain³txa³ki³a² kãin² ki³kan²kxi²ha²kxai³ kãin² a̱n³nũ²nhai¹. A²nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² a²hãi¹nxe³ki³sa² ki³an²tu̱³ wa̱³li̱³kha³lhon¹txi² ã³ki³i¹nhe¹ha²kxai³ a²hãi¹nxe³ki³sa² ki³an²tu̱³ ka³lxa¹txi³ ã³ki³i¹nhe¹ha²kxai³ a²hãi¹nxe³ki³sa² ki³an²tu̱³ kũ³we²ki²la² ka³lxa²nxa³txi³ ã³ki³i¹nhe¹ha²kxai³ nxũ²nhai¹.

9 Jã¹nxa¹jau³su² wi¹ko̱³nyah¹lxi³ti³ten³nxa²lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

10 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² ã³ti̱³sxã³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}yan^{3}ti^{3}ta̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxai^{1}nĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} tah^{2}yau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} sa^{2}hau^{3}kot3jau^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} txa^{2}nũ^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} hĩ^{1}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

12 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yan^{3}tu̱^{3} in^{3}txi^{3}su^{2} yen^{3}kxih^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{2}la^{2} kãin^{2}sxã^{3} ũ^{3}yhen^{3}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yen^{3}kxi^{3}khai^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} in^{3}txi^{3}su^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} jũ^{1}nxe^{2} so^{1}lxi^{3} yen^{3}kxih^{3}kxi^{3}su^{2} sa^{2}so^{1}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} yen^{3}kxi^{3} txa^{2}khaix1nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} jũ^{1}nxe^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2}non^{3}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}.

13 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxai^{1}na^{1}wi^{1}. Nxai^{1}na^{1}kxan^{2}ti^{3} ĩ^{2}ain^{1}kxan^{2}ti^{3} ã^{3}ye^{3}wxe^{3}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Ain^{3}kxain^{1}kxan^{2}ti^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

14 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1ta^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

“Wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ne^{3}kat1sa^{2}tẽ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Ĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}kah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wi^{1}lĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.

15 A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} kan^{2}na^{3}li^{1}. A^{2}yen^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1} wxa^{2}ye^{3}tĩ^{1}nha^{2} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1} wxa^{2}ne^{3}tĩ̱^{1}nha^{2} nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ai^{1}nx3tho^{3}li^{1}. Nxai^{1}nxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} a^{2}yen^{3}na^{2} ã^{3}ye^{3}wxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ain^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}sxã^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tai^{1}hĩ̱^{3}na^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} nxai^{1}nxa^{3}wi^{1}.”

I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.

16 Yxãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}kxai^{3} txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}syah^{1}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}kxai^{3} te^{2}yã^{1}yxah^{3}lxa^{3}lxi^{1}. Wxa^{2}ye^{3}na^{2} wi^{1}lĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} wi^{1}lain^{3}kxi^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}nx2ta^{1}wi^{1}.

17 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} wi^{1}lhi^{1}nain^{1}te^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tain^{2}txi^{3} ĩ^{2}ti^{3}te^{3}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxah^{1}lxin^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}ti^{3}te^{3}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}ta^{1} hxi^{2}ka^{1}nain^{1}te^{2}sxa^{3}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.

Yain³txa³ki³a² ũ³whĩ¹jau³su² a²si³yxau³jau³su²

18 Jã¹nxa¹jau³su² yain³txa³ki³su² ã³yun¹na³jau³xin³ti³
a²si³yxau³tãu³a² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
19 A²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa² tah²yau³xai²na²
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² ẽ¹nãu³a²
sa²hau³kot3jau³nũ³su² nxe³jau³jau¹xai²na² ain³kxi²sxã³
ã³ne³wxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ Sa³ta³na²jah¹la² a²ta³a²
hxi²kan¹jah¹la² wxã³sxã³ ne³wã²na³ti³hi¹te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³kxa²yã¹nxe² yain³txa³ki³a² tĩh³na² ne³ku²nxa²
ã³yun¹na³ki³ai²yã¹nxe³te²ju²hẽ³li¹.
20 A²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ain³kxi²kxai²nãn²tu̱³ wi¹lxon³kxi²sxã³ ain³kxi²te²ju²hẽ³li¹.
21 Nxe³yãn¹ta¹ a̱u³txi³ yxo²ĩ²xa³kxe³su²
ha³lo²a² ko̱³nxe³to³nha²kxai³ Sũ³na² wãn³txa²
ain³kxi²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³khãuh³lxa³thi¹nai¹nha²kxai³
nxe³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wãn³txai²na²
wa³su³txi³ sa²yxo²ã³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe²
yain³ta³ki³ai²na² kxĩh³nxa² txah³lxi³ju³tai²na²
ã³yun¹na³ki³ai²yã¹nx2na³li¹.
22 A²nũ²a² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa²
ain³kxi²nũn³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ ha³lo²a²
hxi²waut3ta³lxi³nha²khaix1nxe³ha²kxai³ a²yen³kxa² ta̱³nxa²
a²ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³yho³hi²ki̱³txã³nxa² ta̱³nxa² kãin²
yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ wãn³txa² wi¹jau³xa² ã³na¹ain¹sxã³
hai³txi³ Sũ³na² sa²yxo²we¹ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Nxe³kxa²yã¹nxe² yain³ta³ki³ai²na² ha³lo²a² ũ³yen³ko³nãu³a²
ã³yun¹na³ki³ai²yã¹nx2na³li¹.
23 A²nũ²a² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa²
ain³kxi²hĩ¹na¹ wa³su³txi³ ã³ne³wxe³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³sxã³
ã³nhai¹tũ³tũ³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxa²so¹sxã³
kan²txi³ i³ka³tu̱³ wi¹lhin¹khai¹nxe³sxã³ sa²yxo²we¹tai¹nha²kxai³
ãh¹ ã³nhai¹tũ³tũ³ka̱³txa² ãh¹ ĩ²li³te²a² wi¹lhin¹sxã³
sa²yxo²we¹tai¹nha²kxai³ ãh¹ ã³nhai¹tũ³tũ³ka̱³txa² ãh¹ ĩ²li³te²a²
jũ¹nxe² wi¹lhin¹sxã³ sa²yxo²we¹tai¹nha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ¹li¹.
Nxe³kxa² yã¹nxe² yain³ta³ki³ai²na² kxĩh³nxa² ti̱³ti̱n³tũ³xa²
ã³yun¹na³ki³ai²yã¹nx2na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko̱³nxe³ki³a² ũ³whĩ¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

24 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo²a² yan¹nãu³a¹ a²nũ²a² kãi³ain¹kxa² yo³ha²
a³ya³ti²ti³wa³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. A²nũ²ai²na² yain³ta³ki³a²
wi¹ki³a² ũ³whĩ¹kxi²jah¹lai²yã¹nx2na³li¹.
25 Nxe³jah¹lo²su² nũ²nhai¹. Nxe³yãn¹ta¹ ka³nxah³ti³na²
ãu³xi²ti̱³kxai³lu² a²nũ²a² a²ko̱¹ko̱¹su² jah¹la² hãi³a² wxã³nũ²nhai¹.

Wxã^{3}te^{3}na^{1} a^{2}ki^{3}a^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ki^{3}a^{2} hãi^{3}a^{2} ũ^{3}whḩ^{1}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} ih^{3}xi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

26 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}nũ^{2} yain^{3}txa^{3}ki^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}lũ̱^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}we^{1}nha^{2}kxai^{3} ai^{3}la^{2} a̱n^{3}ye^{2}nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ki^{3}ai^{2}li^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}lũ^{3}hi^{2} wi^{1}we^{1}ni^{2} a̱^{3}ni^{2} nxe^{3}ye^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ã^{3}tḩ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ãu^{3}la^{3}na^{3}xãi^{3}. Nxe^{3}si^{1}lxi^{1}. Yain^{3}txa^{3}ka^{2} wi^{1}ki^{3}ai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ũ^{3}whḩ^{1}nhĩn^{1}ta^{2}lu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩh^{1}te^{2}a^{3} hxi^{2}ki^{3}ta̱^{3} kǫ̱^{3}nxe^{3}ki^{3}ai^{2}li^{2} wen^{1}sĩn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Kǫ̱^{1}kǫ̱^{1}su^{2} jah^{1}la^{2} hxi^{2}ka^{2} kãi^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}lin^{1}tai^{1}.” Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kǫ̱^{3}nxe^{3}tẽ^{3}kxa^{2} wxa^{2}ha^{3}txut1sxã^{3} wxa^{2}nũ^{2}kxi^{2}sĩn^{1}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}?” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Nxe^{2}nxa^{3}wi^{1}. Hĩ^{1}na^{2} wxa^{2}nũ^{2}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yain^{3}txa^{3}ne^{3}kxa^{2} wi^{1}tẽ^{3}kxa^{2} wxa^{2}ha^{2}txut1jah^{1}lxin^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2} nxa̱^{1}nhai^{1}.

30 Hãi^{1}nxã^{1}jah^{1}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. A^{2}yut3su^{2} we^{1}nain^{1}txai^{2}lxi^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a̱n^{3}ta^{3}lun^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yain^{3}txa^{3}ka^{2} wxa^{2}ni^{2}lho^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ai^{1}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Kǫ̱^{3}nxe^{3}tẽ^{3}kxa^{2} wxa^{2}nũ^{2}kxi^{2} sa^{2}so^{1}jah^{3}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Yah^{3}lxi^{3}sã^{2}nĩn^{1}ka^{3}tu̱^{3} ũ^{3}thũ^{2}hxa^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} yain^{3}txa^{3}ne^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} wxa^{2}kxi^{2}so^{1}jah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nhẽ^{1}li^{1}, ũ^{3}wha^{1}a^{1}thĩ^{3}na^{2}su^{1}.’ Nxe^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.” A^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Mos^{3}tar^{2}ta^{2}ki^{3}a^{2} wi^{1}lwen^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

31 Ãh^{1}lxi^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}yã^{1}nx2na^{3}li^{1}. Te^{3}nah^{1}lxi^{1}: Hai^{3}sxa^{2} yxau^{3}tẽ^{3}kxa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} yain^{3}txa^{3}ki^{3}a^{2} mos^{3}tar^{2}ta^{2}ki^{3}a^{2} ũ^{3}whḩ^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

32 A^{2}nxe^{3}ki^{3}ki^{1}ai^{2}na^{2} ki^{3}jũ^{1}lxi^{3}khai^{1}nxe^{3}ki^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3} ta^{3}ki^{1}ai^{2}na^{2} ka^{3}lũ̱^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} wi^{1}lwen^{1}nũ^{2}la^{2} hai^{3}sxa^{2} yxau^{3}tẽ^{3}kxa^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}ton^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Hi^{3}khai^{3}xa^{2} wen^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} a̱i^{3}ka^{2} ã^{3}wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} yeh^{3}nxi^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}la^{2} ĩ^{3}xã̱^{3}lxi^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2} jũ^{1}nxa^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} ye^{3}jen^{1}na^{2} ã^{3}kãi^{2}non^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Yain^{3}tũ^{3}xa^{2} ĩ^{3}wa^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xai²yã¹nx2na³li¹.
Nxe³jau³xa²sa¹, txu¹ha³ka³lxai²na² te²hi²sen³su² yain³txa²
ĩ³wa¹ki³nũ³a² tẽ³ha²kxai³ tri²ka²nũ̱³xa² nẽ³nha¹li¹
ka³na³ki¹ ne³ki³lhi³tẽ³na² ũ³sa²wi¹sxã³ ũ³kxẽ³ni³nũ²nhai¹.
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ tri²ka²nũ̱³xa² whãi²na¹ ĩ³wa¹je²nũ²nhai¹.
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ a²wi¹lhĩ¹na² a²nũ²a² ka³lxa¹nxa³te²
ĩ³nxai²na² yxo²ĩ²sah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ yan¹nãu³a¹ a²nũ²a²
ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ²sain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Ĩ³yau¹ũ³jau³xa² a²si³yxau³jau³xan¹jau³su²

34 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² jau³jau¹xai²na² so¹lxi³
ĩ³yau¹ũ³jau³xai²na² so¹lxi³ e³ta¹hxai²hẽ¹la². E³lxah²lxi³jau³la³
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
35 Nxe³sxã³ wãn³txa² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lu¹tai²na²
wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa² hãi³a² txa²wã¹ha³lo²a²
ãn³si³wxe³hĩ¹nu¹tai²nãn¹te²tu̱³ hãi³a² yxau³jau³xan²tu̱³
ĩ³yau¹ũ³a¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xu¹tai²na² hĩ¹na¹
we¹ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko̱³nxe³ki³a² ũ³whĩ̱¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

36 Hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu²
a²nũ²a²nãu³xai²na² ã³ain¹nũ²la² sxi²ha² ã³wi²xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³wi²xi²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³a² ã³tĩ̱³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Wãn³txa² ko̱³nxe³ki³a² ũ³whĩ̱¹jau³su²
ĩ³yau¹ũ³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Yain³txa³kxa² wi¹kxa²
ũ³whĩ̱¹jah¹lai²yãx1jah¹lo²sa¹wi¹.
38 Txa²wã¹ha³lo²ai²na² sa²kxai³lu² hai³sxa²yã¹nx2na³li¹.
A²nũ²ai²na² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sah¹lxin¹te² ĩ³nxai²na²
yain³txa³ki³a² wi¹ki³ai²yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Sa³ta³na²jah¹la²
ĩ³hi²txain¹te²nãu³xa² ko̱³nxe³ki³ai²yã¹nxain¹na³li¹.
39 A²ta³a² a²hxi²kan¹jah¹lai²na² Sa³ta³na²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
a²nũ²a² a²ko̱¹ko̱¹su² jah¹lai²yã¹nx2na³li¹. Txa²wã¹ha³lo²a²
ne³ki³son³ti³wa³kxa² nxe³tãu³su² tãu³ai²na² sa²kxai³lu² hai³sxa²
wxa²ni²lho¹kxi²ti³xai²yã¹nx2na³li¹. Oh³xan¹jah¹lo²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² yain³txa² wxa²ni²lhon¹tũ̱³ka̱³txai²yã¹nxain¹na³li¹.
40 Nxe³sxã³ txa²wã¹ha³lo²a² ne³ki³son³ti³wa³kxa² tãu³su²
tãu³a² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³tẽ³kxa² wxa²nũ²kxi²so¹sxã³
ũ³thũ²hxa³txain¹kxa² yã¹nx2na³li¹.
41 Jã¹nxe³tãu³a² Txai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu²

oh³xan¹te²nãu³xa² ĩ³sa²si¹hã³a¹tu¹wi¹. Ĩ³sa²si¹hã³a¹te³na¹ a²nũ²a² kọ̃³nxe³ti³ kãi³si¹nyhain¹te²nãu³xa² whãi²na¹ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³te²na² whãi²na¹ nxe³sxã³ wã²nxa³kxi² so¹na¹tu¹wi¹.

42 Wã²nxa³kxi² so¹na¹kxai²nãn²tụ̃³ ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta² ã³na¹sxã³ wxe³ain¹tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² tũ̱¹ka̱³txain²txi³ ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin² nã³ni² kãin² wxi²ka³ta³ta³ti² nxe³sa²tẽ³yah³lxi³tu¹wi¹.

43 Nxe³te²kxa³kxa¹ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²lo³te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wĩ³na² ha³lo²a²nãu³a² ã³wih¹si¹nyhai¹nha²kxai³ u³je³na³ka² ha²te¹kxa² yã¹nxe² wxi²kin³ti³to³nai¹nha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Jã¹nxa¹jau³su² wi¹kọ̃³nyhah¹lxi³ti³ten³nxa²lxin¹kxai²nãn²tụ̃³ ain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Yen³kxa² a³lxi²kxa² hai³sxa²nãu³a² hãi³a² sxa³jau³su²

44 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²sa³wi³ha³lxi³lon³ju³ta² a³lxi²khai¹nxe³ju³tai²la¹wi¹. Nxe³sxã³ yen³kxa² a³lxi²khai¹nxe³kxa² hai³sxa²nãu³a² hãi³a² sxa³kxa²yã¹nx2na³li¹. A²nũ²ai²na² kwa² ai³sxã³ a³txi²kxai²nãn²tụ̃³ hã²wxãn³txa³ sa²no¹xi²nũ²nhai¹. Nxe³ka³tụ̃³ ka³lih³kxi²nha²sxã³ a²yen³kxi³khai³xai²na² ã³nũ²kxi²nũ²la² hai³sxa² a²wa³kxẽn³yah³la² yen³kxa² whãi²na¹ ũ³yho³hi²nũ²nhai¹. Nxe³nũ²la² ta²ko¹xai²na² yen³kxa² hãi³a² sxa³ko³xai²na² so¹kxi²nũ²nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²ro³la³ki³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

45 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²sa³wi³ha³lxi³lon³ju³ta² a³lxi²khai¹nxe³ju³tai²la¹wi¹. Nxe³sxã³ a²nũ²ai²na² txah³lxa³ki³a² a³lxi²ki³a² pe²ro³la³ki³a² ã³ten³jah¹la² yã¹nx2na³li¹.

46 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² txah³lxa³ki³a² a³lxi²ki³a² so¹kxi²nyhu¹kxi³te² nũ̱³ka̱³txa² ai³lha²thet3sxã³ ã³ten³nũ²nhai¹. Nxe³tãu³a² a³lxi²ki³a² ĩ²kxai²nãn²tụ̃³ hã²wxãn³txa³ a²yen³kxi³khai³xa² whãi²na¹ ã³nũ²kxi²nũ²la² tẽ³sxã³ ũ³yho³hi²ha²kxai³ ta³ki¹ai²na² so¹kxi²nũ²nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

A̱i³na² ta³lã²na³ki²ka³lo³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

47 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a²nãu³xa² kãi³ain¹kxa² yo³ha² ĩ³yĩ¹li²hain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. A̱i³na² ta³lã²na³ki²ka³lo³a² yã¹nxe³na³li¹. A²nxe³ka³lo³ai²na² a̱i³na² ĩ²li³te² he³la³kxa² ĩ³ne³kxih²li² ta³lã²na³ki²nũ²nhai¹.

48 Ĩ³ne³kxih¹nũ²la² ka²lo¹a̱i²na² sa²sai²lho¹nũ²nhai¹. Sa²sai²lho¹nũ²la² ã³wxe³ka³tụ̃³ a̱i³na² wi¹te²a² ũ³ha¹i² a̱i³na² kọ̃³te²a² ã³na¹i² nxe² wxa²nxa³ki²so¹nũ²nhai¹.

49 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² txa²wã¹ha³lo²a² ne³ki³so¹nhxan³nhĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² oh³xan¹te²nãu³xa² ũ̱³sa²si¹hã³tu¹wi¹. A²nũ²a² kõ̱³nxe³thin¹te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ wã²nxa³kxi²so¹si¹hain¹jau³su² ũ̱³sa̱²si¹hã³tu̱¹wi¹.
50 Nxe³ka³tu̱³ kõ̱³nxe³thin¹te²nãu³xan²ta³ ha³lo²ai²na² ha³nxe²a² ĩ̱³xai³ju³tai²na² ã³na¹sxã³ wxe³ain¹tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² tũ̱¹ka̱³txain²txi³ ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin² nã̱³ni² kãin² wxi²ka³ta³ta³ti² nxe³sa²tẽ³yah³lxi³tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.

Wãn³txa² ya²la³lyau³su²

51 Jã¹nxa¹jau³su² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³su² a²yxo²ha³kxa¹ ã³ne³wxe²sa²sai¹yah³lxin¹ta¹ji¹wi¹? Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ĩ³wã²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Ã³ne³wxe²sa²sai¹sĩ¹na¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
52 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xin³ti² ã³ne³wxe²sa²sai¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³jah¹la² a²hoh³lxi³su² jah¹la² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Txa²wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xai²na² ã³ne³wxe³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³hi² Txa²wãn³txa² Tah²yau³xai²na² ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³yah¹lxi¹nha²kxai³ sxi²ha² wi¹thĩ³na² a²wa³kxẽn³yah³la² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Nxe³sxã³ a²ya̱³lxi³te²su² te²a² wxã³kxai²nãn²tu̱³ yen³kxa² a³lxi²ki³u¹tai²na² ta̱³nxa² tah²yu³tu¹tai²la³ ta̱³nxa² wã²nã³ũ¹nyhain¹na³li¹. Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³yhah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ te²yã¹nxe² ai³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Na³sa³re²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²ã³jau³su²

53 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ta³lu²nhxa³tũ²la² ã³waix3ta¹hxai²hẽ¹la².
54 Ã³waix3tũ²la² ã³nxai³sxã³ a²sxi²jen³khai³xa² Na³sa³re²thĩ³na² ã³wih²xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Wih²xi²ka³tu̱³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³hen³txi³ta³lun²tãu³a² ain³kxi²tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³wã̱³txi³sxã³ e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² a²hoh³lxi³khai¹sa²sxã³ ĩ³ye³ha²kxai³ wã³nxĩn¹khaix1nxe³sxã³ o²la³kxi²ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩh¹nxet3sxã³ hxi²ka¹nai¹nhĩ̱³te²la¹ku² ki̱³nhai¹.
55 Sxi²ha² txon³jah¹lo²su² jah¹la² ta²hai²la¹wi¹. A²hã³ka³nai²na² Ma³ri²a³ka̱³lxai²la¹wi¹. A̱²lon³ti³tãu³xa² Ti³a²kah³lo²su² ha²kxai³ Jo³se²ah³lo²su² ha²kxai³

Si³mãu²ah³lo²su² ha²kxai³ Ju³ta²sah³lo²su² ha²kxai³
nxe³ain¹na³li¹.
56 A²ha³lĩn³ti³tãu³xa² txa²wã¹yu³ta² yxau²xai³lain¹na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ ĩh¹nxet3sxã³ ã³nut1sxã³ kãi³hi̱³te²la¹ku² ki̱³nhai¹.
Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
57 Nxe³ha²kxai³ hxi²ye¹ta³lxain¹sxã³ e²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ta¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
a²sxi²jen³khai³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txai²na² so¹lxi³ a²sxi²khai³xan¹ta²
nũ̱³ka̱³txai²na² so¹lxi³ sa²nẽn¹kxi²kxi³la³ yũ³te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
58 Jã¹nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

14

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² su²lhã³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ nxe³ti̱³kxai³lu² E³ro²jah³la² Ka³li³le²a²ko³xai²na²
a²hxi²kan¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² o²la³kxi²kxe³su²
ha³ta̱³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³te³na¹ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹,
E³ro²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jah¹lai²li² Jo³ãu² Ba³tis²jah¹lo²sin²tai¹. Ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²te²sin²tai¹. Nxe³kxe³su² hxi²kan¹khai¹nxe³sxã³
wã³nxĩn¹ti³ o²la³kxin²tai¹. E³ro²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 A²kxã³nxa² E³ro²jah³la² te²hi²sen³su² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su²
te²kxai³ hxi²ki³nũ²la² sa²hxi²tai³kxi²nũ²la² sxi²ha² kan²thĩ³na²
ũ³ti̱¹kxi²wxe³si¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jut3su² a²lon³yah³la²
Fi³li²pah³lo²su² jah¹la² a²sxe³xa³ka³lxa² E³ro³ti²a³ka³lxu³su²
hxai²na²hẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² hxi²ki³la³sxã³
ũ³txĩ¹kxi²wxe³si¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Jã¹nxe³sxã³ kxãn³kxai³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na²
a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— E³ro²jah¹lãi³. Kãi³in¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. Wxa²lon³na²
sxe³xa³ka³lxa² so¹kxin¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wi¹. Jo³ãu²
Ba³tis²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lai²na² ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²:
— Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² su²lhã³si¹ha¹tũ¹xã¹. Jau³su² nxe³ta¹
a²nũ²a²nãu³xa² kwa²hãi¹nxe² ã³si³tẽ³la³kxi²te²nãu³xai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²li² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹. Ain¹jau³su² ha²kxai³ yu̱h³lxi³jau³su²
E³ro²jah³lo²su² te²kxai³lu² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² hãi¹sxã³
ũ³ti̱¹kxi²wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ a²ha² yan¹nãu³kxai³lu¹ E³ro²jah³lai²na²
a²hi²sen³kxai³lu¹ a²hã³ka³na² ẽ¹na² a³li³la¹hain¹ju³tai³tã²

ain³kxi¹xi²te³lhxã³ kãi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kãi³ain¹ju³ta²sa¹,
E³ro³ti²a³ka³lxai²na² a²ka³ne³lxai²na² wxã³sxã³ nũh¹
ã³nha³tẹ̃³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ E³ro²jah³la²
ĩ³ka³lxi³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³tai²li² E³ro²jah³la²
yạ̃³lxi³te²nãu³xa² yxau³sxã³ ĩ²lxain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ³ka³lxi³kxi³san¹nhĩ¹. Nxe³sa¹nha²kxai³ yen³kxa² ĩ²li³ju³ta²
ĩ³wã³txi³san¹kxai²nãn²tụ̃³ ũ³hũ¹nxa²ha¹tũ¹xĩ¹. Txa²wã¹sũ̃³na²
ĩ²nẽ³lha²kxai³ ya²la³tụ̃³ nxe²kãi³ũ¹nxa²ha¹tũ¹xĩ¹. E³ro²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ wãin²ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ai³sxã³
a²hã³ka³nai²na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi²ka³tụ̃³
a²hã³ka³nũ³nu¹ta²kxai³lu² ĩ³wa²lũ³xi²jau³su² ĩ³yau¹ũ³sãn²nũ²la²
wãin²ta¹ka³lxa² te²kxai³ E³ro²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²ne³ka² so¹lxi³ ten³sa³nhai¹.
Pra²ta²ka³lo³a² ũ³yhe³hẽ²ti³sxã³ ũ³hũ¹sẽ¹li¹. Kwẽn¹tai²na¹
ten³sa³nhai¹. Wãin²ta¹ka³lxai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³ju³tha²kxai³ E³ro²jah³lai²na² ĩ³ãin²txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ ha³la³je¹nĩn³kxai³ a²wãn³txai²na² a²yen³kxa²
wãin²ta¹ka³lxai²na² ũ³hũ¹te³lhxã³ nxe³jau³xai²na²
yxo²ạ̃n³ta³ti³ e³jau³xai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²i² ain³kxi²
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ai¹nha²kxai³ E³ro²jah³lai²na²
sa²kxai³lu² wãn³txai²na² ĩ³wa²li²ju³ta³la³ ten³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
10 Nxẽ³ha²kxai³ kwẽn¹ta²kxai³ a²sạ̃³wi³sa²
kwa³na³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²ha² kan²thĩ³na² ai³sxã³ Jo³ãu²
Ba³tis²jah³la² ũ³nhe³ki²lho¹si¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³ka³tụ̃³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ũ³nhe³ki²lho¹nũ²la²
a²ne³kai²na² pra²ta²ka³lo³a² ũ³yhe³hẽ²ti³sxã³ wãin²ta¹ka³lxai²na²
ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ũ³hũ¹ain¹ka³tụ̃³ ta¹ka³lxai²na²
a²hi²sen³kxai³lu² a²hã³ka³na² ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ju³tai²na² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxa²
ain³kxain¹ka³tụ̃³ ya³lu²te²a² a²ne³ki³txa²ti³hit1sxã³ so¹sxã³
sa²nẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²nẽ³kxain¹nũ²la² Je³su²jah³la²
ĩ³hen³txi³si¹jau³su² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² ka³lxa¹tũ̃³kạ̃³txa² yai³nain¹jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² E³ro²jah³lai²na²
wãn³txa² ain³kxi¹nxa²ha¹te¹ ka³no¹a²kạ̃³lo³a² ã³wih¹sxã³
ã³waix3ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yũ³ai¹nxa³je³na²
nũh¹xai³sxã³ ã³yit1ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹
a²nũ²a²nãu³xa² ã³si³tẽ³la³kxi²tũ̃³kạ̃³txai³tã² ã³waix3jau³su²
ain³kxi²tãu³a² sxi²jen³nãu³a² a³li³ain¹sxã³ a²yu³kxa²
ĩ³hi²txai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²xai³lain¹nxa²ha¹te¹
ĩ³ne³khauh²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ka^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}kxain^{1}te^{3}na̱^{1} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}khaix1xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} we^{2}txa^{3}lxi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 Nxe^{3}nũ^{2}la̱^{2} ka^{3}nxah^{3}ta^{3}lon^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ti^{1}ai^{2}na^{2} sxi^{2}jen^{3}ti^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} yain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ha^{3}nãu^{3}hi^{2}nẽ^{3}te^{1}ni^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}hit2txain^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} he^{3}hain^{1}jau^{3}su^{2} sxi^{2}jen^{3}txi^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}, yain^{3}txa^{2} so^{1}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}la^{3}ku^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}:

— Ã^{3}waix3si^{1}nhẽ^{3}lain^{1}jau^{3}su^{2} wi^{1}lxa^{3}wi^{1}. Wxãi^{2}na^{1} yain^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1}:

— Yxãn^{1}ta^{1} yain^{3}txa^{2} yũ^{3}ki̱^{3}kxa^{2} kãi^{2}nxa^{3}wi^{1}. Yain^{3}tũ^{3}xa^{2} tũ^{3}ha^{1}li^{1} tũ^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} so^{1}lxi^{3} a̱i^{3}na^{2} ha^{1}li^{1} so^{1}lxi^{3} nxe^{3}te^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

18 Nxa^{2}ha^{1}te^{1}:

— Yain^{3}txai^{2}na^{2} a̱i^{3}nai^{2}na^{2} wxa^{2}nũ^{3}ũ^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}:

— Si^{3}sa^{3}yu^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} e^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} yain^{3}tũ^{3}xa^{2} a̱i^{3}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}nũ^{2}la^{2} ten^{3}sa^{2}tã^{3}ka^{3}la^{3}yxo^{2}nũ^{2}la^{2} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxon^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tu̱^{3} yain^{3}tũ^{3}xa^{2} wã^{2}nãu^{2}lxi^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}nũ^{2}xai^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

20 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yai^{3}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} ũ^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} yain^{3}txa^{2} wã^{2}nãu^{2}lxi^{3}kxi^{3}su^{2} wã^{3}kon^{3}kxe^{3}su^{2} wxa^{2}yo^{3}so^{1}ka^{3}tu̱^{3} ha̱^{3}ti̱^{2}a^{2} hxi^{2}ka̱^{2} hxaṉ^{3}sxã^{3} ha^{1}li^{1} wxa^{2}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũn^{3}tẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ne^{3}kxi^{1}lhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} wa̱^{3}li̱^{3}kha^{3}lhon^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{2}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} 5.000 nxe^{2} wa̱^{3}li̱^{3}kha^{3}lhon^{3}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} a̱^{2}txu^{1}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a̱^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{3}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}sxã^{3} ũ^{3}kxain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} ne^{3}ka^{3}na^{2}ha^{2} wxã^{3}jau^{3}su^{2}

22 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} yain^{3}kxi^{3}su^{2} ta^{3}lun^{2}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} ka^{3}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² a²nũ²a²nãu³xin³txi²
ĩ³xi²si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Ĩ³sa²si¹hã³ka³tu̱³ nũh¹xai³sxã³ wã³la³ka³txa²
ka³la³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
ka³nxa³hi²hĩ¹nãn¹te²tu̱³ nũh¹lxi² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Jã¹nxe³ti̱³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² ka³no¹ai²na² ĩ̱³ye³na²
nxũ²kwa̱i³ye³la³nãu³a¹ ne³hẽn³kxi² hãu¹tãu³a² it3ta² kãin²te²a²
sa²it3txa²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ũn³jau³xa² ne³khau²xi²ha²kxai³
nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ ka³la³ka³la²a² ĩ³yxai²lxi²ti³xa²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ̱³yau³xa² a²ne³ka³na²ha² ti³ne³wxe³
yxau²xai³sxã³ wxã³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa̱²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ka³no¹a²
yxau³ain¹te²nãu³xa² u²lxi³ ten³sa²tã³ain¹tãu³
Je³su²jah³la² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²ain¹sxã³ o²lha²kxai³
ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— A²yãu³ka³txi³sa²lxã²na³na¹. Nxain¹jau³su²
ĩ³wxa̱¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxain¹nxa²ha¹te¹ a²kwẽn¹tai²na¹ Je³su²jah³la²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxũ²kwa̱i³lxũ¹jah¹lxi³hẽ¹le¹. Txain¹ta³ta¹we¹.
Yu̱h³lxah³lxi³txa³lxe¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ya³la³tu̱³ nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ̱³ye³na² a²ne³ka³na²ha² ti³ne³wxe³ yxau²xai³sxã³ ã³nxai³sxã³
ã³tĩ̱³si¹nxa²ha¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹sẽ¹li¹. Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³ti³kxai³lu¹:
— Ã³wxã³txu¹li¹. Jau³su² nxe³ha²kxai³ Pe²jah³lo²su² te²kxai³lu²
ka²no¹a²ka³lo³a² a³li³xi²nũ²la² ĩ̱³yau³xa² a²ne³ka³na²ha²
ã³nxai³sxã³ Je³su²jah³lo²kxai³ ã³nhe²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²kxai³lu² it3tai²na²
nũ³kxũn³sa²ik3kxi³su² ĩ²tãu³ yu̱h³lxi³jau³su²
ã³nxũ̱¹txãn³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ã³non²ta³kxi¹sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³nũ²la² a²kwẽn¹tai²na² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu²
a²hxi²ka² ĩ³sa³nxũn³sxã³ hxi²ki³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Te³nah¹lxi¹:
— Yxo²ĩ²san¹ju³tai²na² kãi²nxãn³tai¹. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
ĩ³wã̱³wã̱³txi³san¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² ka³no¹a²ka³lo³a² ã³wi²xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³ kwẽn¹ta²kxai³ it3tai²na² ã³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³ju³tai²na² ka³no¹a² yxau³ain¹te²na² ĩ²ai¹nha²kxai³
e³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ya²la³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²si¹lxi¹. Ny-
hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² hxi²ka² ĩ³ton³te² nũ̱³ka̱³txa² we²txa³lxi³jau³su²

34 Nxa²ha¹te¹ ĩ̱³ye³nai²na² yxo²ha³ti³lhi³ka³tu̱³ ha³lo²a² Je³ne³sa³re²ko³xa² wa²li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Nxe³ka³tu̱³ ha³lo²a² yxau²xai³lain¹te²nãu³xa² Je³su²jah³la² ĩ²kxi²xain¹tãu³a¹ a²nũ²a² ĩ³ton³te²a² sa̱²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ti²ta³lo³an¹ko³xai²na² ĩ³sa²si¹hã³sxã³ ĩ³ta³ka³txa² yũ³te²na² sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Sa²so¹ain¹te²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³lai²na² a²wã²la² yxo²ka³teh³tĩh³nãu³a² so¹lxi³ wxa²to³ha¹kxai²nãn²tu̱³ a²kwẽn¹tai²na¹ we²nxi²ta³lun²sa³tũ¹xã¹. Nyhain¹jau³su² nxe³sxã³ wxa²to³nyhain¹te²na¹ ĩ²li³te²na¹ a²kwẽn¹tai²na¹ we²nxi²ta³lu²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15

Ju³te²a² si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũ³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³ain¹sxã³ Je³su²jah³la² ã³tũ̱³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

2 — Txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³la̱in¹ta¹hxai²ti³ai¹ti̱²tu³wi¹. Nxe³nẽ³la̱in¹te³nah¹lxi¹: “Yain³te³lhxã³ yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²khai²lxi²jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² Sũ̱³na² yen³nãu³a² wi¹lhin¹ye²tu¹wi¹.” Txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxa²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² te²yã¹nxe² kãi³yai¹nxãn³tai¹. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ wãn³txu¹tai²nãn¹jau³xai²na² sa²yxo²ã³ain¹ji¹wi¹? Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi̱²te³nah¹lxi¹:

— Kwa²nxi¹lxi¹. Wxa²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah³lxi³hxain¹nhẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxi²nẽ³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²ã³yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹.

4 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “Wxa²wĩ³na² wxa²hã³ka³nai²na² wi¹kãi³ũh¹xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³jau³xa² yã¹nxe³te³nah¹lxi¹: “Wxa²wĩ³na² ta̱³nxa² wxa²hã³ka³na² ta̱³nxa² ko̱³nxe³jau³su² nxe² kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²a² ĩ³su²lhã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

5 Nxe³yãn¹ta¹ wxa²wãn³txa² e³kxah¹lxin¹jau³su² nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² a²wĩ³na² ta̱³nxa² a²hã³ka³na² ta̱³nxa² yen³kxa² wã³kon³kxain¹kxe³su² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: ‘Wĩ³na² nxe³txi¹. Txa²yen³kxa² ũ³hũ¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ sa²yat1sxã³

Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}, txa^{2}yen^{3}kxai^{2}na^{2}su^{1}.’
Nxe^{3}jau^{3}su^{2}.
6 Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}hi^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}.
Nxe^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}si^{1}yhah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}te^{2}lo^{3}jah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
wxa^{2}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}hi^{1}lxi^{1}.
7 Wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}tũ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.
I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jah^{1}lo^{2}yãx1jah^{1}lo^{2}nãu^{3}syah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
8 Txa^{2}nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}hit1sain^{1}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
Sũ^{3}na^{2} Na^{1}xai^{2}na^{2} ten^{3}sain^{1}jau^{3}xa^{2} yũ^{3}ai^{1}nxa^{3}wi^{1}.
9 Yxãn^{1}ta^{1} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}sa^{2}ki^{3}lxot3sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
A^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nyhain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}su^{2}ki^{3}lxo^{3}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nyhain^{1}to^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2}
I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Yen^{3}kxa^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jau^{3}su^{2}

10 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}hit2tain^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}kaix1tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Ain^{3}kxi^{2}sa^{2}sxã^{3} a^{3}la^{3}kxi^{1}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
11 Txa^{2}wã^{1}yxo^{2}a^{2} ũh^{3}yxo^{2}wi^{1}nhẽ^{3}kxe^{3}su^{2} hai^{3}txi^{3}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}hit1tẽ^{3}lxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txa^{2}wã^{1}yxo^{2}a^{2}
sa^{2}yxo^{2}sai^{1}nẽ^{3}kxe^{3}su^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}hit1tẽ^{3}na^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Wãn^{3}txa^{2} kwẽn^{1}ta^{2} e^{3}kxin^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}an^{3}txi^{1}si^{1}hai^{1}ni^{1}nhẽ^{2}li^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Hai^{3}sxa^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} Oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ũh^{3}wĩ^{1}xa^{3}tẽ^{3}kxa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ha^{3}tut1si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}
kwa^{3}na^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}sxã^{3} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ũ^{3}wh^{1}xa^{3}tẽ^{3}kxa^{2}
yã^{1}xain^{1}na^{3}li^{1}.
14 Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} hãi^{1}nxã^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ye^{3}han^{3}jah^{1}la^{2} yã^{1}nxain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}han^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
ne^{3}ka^{2}ta^{1}sxã^{3} ã^{3}sa^{2}so^{1}nyhain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{2} kãi^{3}ain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2} ne^{3}ka^{2}ta^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}nãu^{2}i^{2} yo^{3}nãn^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
ã^{3}nãu^{2}ai^{1}ni^{2} nxe^{3}yain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yã^{1}nxe^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxan^{3}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.
17 Yain^{3}txa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} txa^{2}wã^{1}yxo^{2}ai^{2}na^{2} ũh^{3}yxo^{2}wih^{1}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yo^{1}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}lon^{3}sxã^{3} tan^{2}sa^{2}tã^{3}ki̱^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
18 Yxãn^{1}ta^{1} txa^{2}wã^{1}yxo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}sai^{1}kxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ãn^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}sai^{1}nha^{2}kxi^{2}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
19 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wã^{2}nxũ̱^{1}ha̱in^{3}nha^{2}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} a̱in^{3}nha^{2}jau^{3}su^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} su^{2}lhã^{3}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} a^{2}txu^{1}ha^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}kxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} ki^{3}han^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ti^{3}hit1jau^{3}su^{2} sa^{2}ne^{3}sai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} ki^{3}han^{3}jau^{3}su^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nyhu^{1}kxi^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ne^{3}kxe^{3}kxi^{2}nha^{2}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
20 Ju^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} ĩ^{3}yain^{3}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}ki̱^{3}ti^{3}wa^{3}kxa^{1} hxi^{2}khai^{2}lxi^{2}ki̱^{3}sxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3}nũ^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}lhĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}jau^{3}su^{2}

21 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} Ti̱^{2}ro^{3}tĩ^{3}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{2} Si̱^{3}tõ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}nxai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}sa̱^{3}wi^{3}ha̱^{3}lxa̱^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} txu^{1}ha^{2} Ka^{3}na^{3}ã^{2}ko^{3}xan^{1}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} a^{2}sxi^{2}khai^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3txa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wãi^{3}lxi^{3}na^{2} we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}ka^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}na^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{2} txa^{2}wãi^{3}lxi^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxaun^{3}tai^{1}. Khãuh^{3}lxa^{3}thi^{2}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Je³su²jah³lãi³. Ta¹ka³lxai²na² ã³ni³si¹nhẽ³jau³su² ĩ³sa²si¹hã³txa²hẽ³li¹. Txa²wã¹yo³na² ĩ³kaix1txi²nẽ³to³nha³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²ai²na² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² o³ve²a² tĩ¹kxi²xai³kxa² yã¹nxe³ te²nãn²tu̱³ nxe³te²a² so¹lxi³ sa²hau³kot3si¹hai¹na¹jau³su² wxã³na¹hẽ³li¹. A²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²su² te²na² sa²hau³ko³tai¹na¹ju³ta² ti³wa³ki³lo³nxa³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe³tãu³ãn²tu̱³ta¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² yxau³son³kxi²nũ²la² ã³ka³ti³wxe³ka³tu̱³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Hxi²nũn¹sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxa²ha¹te¹:

— Nxe³sa²nxi¹. Wẽ³ha³lxai²na² yain³txũ³xa² sa²so¹sxã³ wai³a³lxa² ũ³hũ³sxã³ ũ³yhai¹kxi²kxi³ju³ta² wai³nẖĩ³nx2nxa³xĩ¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³jut3su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²an²tu̱³ wẽ³ha³lxi³su¹ nxe² ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²su² te²an²tu̱³ wai³a³lxi³su¹ nxe² ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Jã¹nxe³nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxai²na² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² ĩ³yain³ka³lo³a² yu³hẽ³nãu³a² wai³a³lxa² hi²sen³su² wah³nxain¹sxã³ yain³tũ̱³xa² kwa² ã³na¹kxe³su² ĩ³yai³nxai³lain¹te²ju²hẽ³li¹. Wxa²nũ̱³ka̱³txi³su² te²sxa³kxan²ti³ txa²wãi³lxi³na² we²txi¹sĩ¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³nxi¹. Yxo²ĩ²sa²sxã³ te³nĩn¹jau³su² ha²kxai³ ain³kxi¹nxa²ha¹xĩ¹. Wxa²wẽ³sai²na² kwẽn¹tai²na¹ we²txi²na¹xĩ¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²nũ²a²nãu³xa² we²txa³lxi³ain¹jau³su²

29 Hã²wxãn³txa³ ko¹xai²na² a³li³xi²nũ²la² ĩ̱³ye³na² Ka³li³le²a²ye³na² yxo²ka³te³tĩh³na² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³tãu³a² wã³la³ka̱³txa̱² ka̱³la̱³sxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxe³tãu³a¹ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹sxã³ wxã³sxã³ nũ²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³ a²nũ²a² ĩ³ton³te²na² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²nũ²a² yu̱³kan²ta³kxi²te²su² te²a² ye³han³te²su² te²a² yxo²kan²te²su² te²a² nũ̱³ya³nãn³ta³kxi²te²su² te²a² nxe³sxã³ ĩ²li³ka³txa² ĩ³ton³kxi²te²su² te²a² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Tẽ³ain¹nũ²la² Je³su²jah³la² yu³hẽ³nãu³a¹ ũh³wxe³ain¹ka³tu̱³ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ Je³su²jah³la² hxi²ka² we²txa³lxi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Nxe³ka³tu̱³ta¹ tẽ³ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²ain¹te³nah¹lxi¹ a²nũ²a² yxo²kan²te²su² te²a² wi¹le³ha²kxai³ nũ̱³ya³nãn³ta³kxi²te²su² te²a² nũ̱³wi¹lha²kxai³ yu̱³kan²ta³kxi²te²su² te²a² wi¹lã³nxai³ha²kxai³ ye³han³te²su² te²a² wi¹lĩ²ha²kxai³ nxe³ju³tai²na¹ ĩ²tãu³ o²lain¹sxã³ I³sa³e² A²hxi²kan¹ta² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² ka³lxa¹khai¹nxe³te²nãu³xa² yai³nain¹jau³su²

32 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Tũ¹kã³txai²na² ĩ³ãin²ta³kxi²na¹nhai¹. Ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a² ã³si³tẽ³la³kxa² ho³ha³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³hĩ¹nãn¹te²tũ³ yain³txi³la³ yũ³ai¹nxa³ha²kxai³ ã³nxai³si¹hai¹na¹jau³su² ten³sa²nxa³nhai¹, heh³ti³sxã³ hxi²tha² ã³ya³hain¹kxa²yã³ti³su² nxa¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ti¹ai²li² a²nũ²a² yũ²nxa³ko³sin²tai¹. Nxe³ha²kxai³ yain³txi³nũ³la³ ũ³kxain¹tũ³nũ³la³ ĩh¹nũ¹la³tã³ so¹kxi²sĩ¹nhĩ³kĩ³te²la¹xã³? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Yã¹te² yain³txi³nũ³txa³ yũ³nx2ti³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:

— Yain³txi³nũ³xa² nũ³ha¹li¹ nũ³ha¹li¹ nũ³ha¹li¹ ka³na³ki¹ yũ³sĩn¹na³li¹. Ai³na² jũx1te²xa² jũ¹nxe² yũ³nũn³sĩn¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ã³wxe³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³ka³tũ³ yain³txi³nũ³xa² hxi²tẽ³nha² ai³na² hxi²tẽ³nha² nxe³sxã³ Sũ³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²kĩ³jau³xa² ĩ³ye³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² yain³txi³nũ³xai²li² wxa²nãu²lxi³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa² ũ³hũ²xai³ka³tũ³ a²nũ²a²nãu³xai²na² wxa²nhũ²xai³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ yai³nai¹nha²kxai³ ũ³kxin²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² yain³txa² wxa²nãu²lxi³kxe³su² wã³kon³kxe³su² wxa²na³so¹sxã³ ha³ti²a² nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ ka³na³ki¹ ne³ki²lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

38 A²nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xa² in³txi³nãu³xa² wã³li³kha³lhon¹tũ³kã³txa² ka³lxa¹khai¹nxe³sxã³ 4.000 nxe² wã³li³kha³lhon¹tũ³kã³txi³la³ ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su² a²txu¹txi³nãu³xai²na² a²wẽ³ha³lxi³nãu³xai²na² nxe³sxã³ ĩ³yain³sxã³ ĩ³xũ³kxi²nyhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Jã¹nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³ a²nũ²a²nãu³xai²na² yai³nain¹tũ³kã³txa² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³xi²si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ ka³no¹a²ka³lo³a² ã³wih¹ka³tũ³ ĩ³ye³na² yxo²ha³ti³lhi³xi²nũ²la² Ma³ka³tã²ko³xa³ wa²li³ta¹hxai²hẽ¹la².

16

Fa³ri³se²a² nũ³kã³txa² yen³kxa² wã³nxĩn¹te²a² ĩ³wã³txain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Ma³ka³tã²ko³xa² wa²li³sxã³ ã³wih¹tãu³a² fa³ri³se²a² nũ³kã³txi³su² te²a² sa³tu³se²a² nũ³kã³txi³su²

te²a² nxe³sxã³ ã³nhai¹tũ³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la²
ko̱³nxe³ti³hit1si¹hain¹jau³su² ã³tĩ̱³sxã³ ĩ³wã̱³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³la² oh³nãu³a² wã³nxĩn¹sxã³ kãi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³ju³ta²
ĩ³wã̱³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ka³nxa³hi²nẽ³te³lhxã³ tãu³a² ĩ³ye³kxi²yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Oh³sĩ̱³nai²na² he³hen³yen²tai¹.
Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² wi¹ko¹kon¹tu¹wi¹.” Nxe³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
3 Te²yã¹nxe³sxã³ ã¹ka³nxa³ha²ta³a² nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Oh³sĩ̱³nai²na² he³he³nha²kxai³ tĩ̱³tĩ̱³nha²kxai³ yen²tai¹.
Nxe³ha²kxai³ kãin² wẽ³hã¹nẽ³tu¹wi¹.” Nxe³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ oh³sĩ̱³nai²na² ã³ye³wxe³yah³lxi¹nhẽ³li¹.
Nxe³yãn¹ta¹ wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²na¹ju³ta² ĩ²yah³lxin¹kxan²ti³
ã³ye³wxe³sah¹lxa³lxi¹.
4 Wã³nxĩn¹sxã³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹ju³ta³nũ³a² ten³yah³lxi¹nhẽ³li¹.
Ko̱³nxe³thin¹khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³ a²ko̱³nxe³ti³su²
o²la³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ yah³lxi³te²si¹lxi¹. Yxãn¹ta¹
wã³nxĩn¹sxã³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹ju³ta³nũ³a² yũ³nx2ti³xah³lho³li¹.
Jo²na³jah³lu¹tai²na² a̱i³na² ẽ¹nãu³ai²na² ka³te̱n³su²
sxa³jah¹lu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² so¹lxi³ yũ³nx2ti³na³li¹.
Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
ã³waix3tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³txa² ĩ³wat1tũ̱³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

5 Hã²wxãn³txa³ ĩ̱³ye³na² ã³yxo²ha³ti³lhi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³yxo²ha³ti³lhi³ain¹tãu³a² a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu²
a²kxã³nxa² yain³tũ̱³xa² nxe³wã²na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txa²
nxe³sxã³ a²yain³txa² ĩ³wat1tũ̱³xa² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Ĩ³ko̱³nxe³ton³kxi¹nx2tai¹nha³ta²wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ain³kxi²nũ²la² e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Yain³tũ̱³xa² yain³kxi²ki̱³tũ̱³nũ³a² ne³wã²na³ki̱³sa²kxai³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² nxe² e³kxi²nẽ³na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² e³kxi²nyhain¹jau³xa²
ĩ²nha²nũ²la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Yxo²ĩ²sah¹lxin¹ju³ta³la³ kãi²nxa³wi¹.
Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ yain³tũ̱³xa² yũ³yah²lxan³kxe³su²
ĩ³ye³ye³yah³lxin¹ji¹wi¹? Yain³tũ̱³xa² ne³wã²na³yah³lxin¹ju³ta²
hxi²ye¹ta³lxi³sa²nxa³nhai¹.
9 Kxã³nxai³tã² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³nãu³xa²
wa̱³li̱³kha³lhon¹tũ̱³ka̱³txa² 5.000 nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
yain³tũ̱³xa² tũ̱³ha¹li¹ tũ̱³ha¹li¹ ka³na³ki¹ so¹lxi³ yu³kxan²ti³

a²nũ²a²nãu³xa² yain³sxã³ ĩ³xũ³kxi²sãn²nũ²la² yain³txa² wã̱³koṉ³kxa² ha̱³ti²a̱² nẽ³ka³lxa¹txi³ ne³ki²lhain¹tẽ³na² ne³wã²na³yah³lin¹ta²lu¹wi¹.
10 Te²yã¹nxe³sxã³ kxã³nxa² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³nãu³xa² wa̱³li̱³kha³lhon¹tũ̱³ka̱³txa² 4.000 nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² yain³tũ̱³xa² tũ̱³ha¹li¹ tũ̱³ha¹li¹ tũ̱³ha¹li¹ ka³na³ki¹ so¹lxi³ yũ³kxan²ti³ a²nũ²a²nãu³xa² yain³sxã³ ĩ³xũ³kxi²sãn²nũ²la² yain³txa² wã³kon³kxa² ha³ti²a² nẽ³ka³lxa¹txi³ ne³ki²lhain¹tẽ³na² nxe³kxe³su² ne³wã²na³yah³lxin¹ta²lu¹wi¹.
11 Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ã³ne³toh³yhah¹lxan³ji¹wi¹? Hai³txi³ yain³txa³khai³xa² e³kxi¹nx2ti³nxa³hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txa² nxe³sxã³ yain³txa² ĩ³wat1tũ̱³xa² e³a¹li¹.
12 Nxe²e³tãu³a¹ ã³ne³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la̱². Hai³txi³ yain³txi³khai³xa² ĩ³wat1tũ̱³xa² e³kxi²nxa³ha²kxai³ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txa² nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² e³kxi²ha²kxai³ nxe³jau³su² ã³ne³wxe³ ã³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lon³ye²kxe³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ Se²sa³re²a² Fi³li³po²thĩ³nãn¹ko³xai²na² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tãu³a² Je³su²jah³la² a²yxo²wãn³txa² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ã̱³xa³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³yĩ¹li²sain¹jau³xa² e³kxi²nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³yĩ¹li²sain¹jau³su² ĩ³ye³lain¹te²la¹xã³? Ĩ³yau¹ũ³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxa̱²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³wi¹. A²nũ²a²nãu³xai²na² a²ha³tih³xa³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ wa̱³lxi³jah¹la² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³ ã̱³xa² ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu² E³li²ah³lo²su² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³ ã̱³xa² ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu² Je³re³mi²ah³lo²su² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³ ã̱³xa² ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³ nxe³nyhain¹sĩ¹nhxai²na²hẽ³li¹. A²sa³wi³ha³lxa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la̱².
15 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wã̱³txain¹ti³an¹jau³kxai³lu²:
— Nxe³yãn¹ta¹ wxãi²nãn²ta³ ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³yĩ¹li²syah¹lxin¹jau³su² e³yah³lxin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxa²ha¹te¹ Si³mãu² Pe²jah³lai²na² te²kxai³lu² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²nãn²ta³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²si¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ka³te̱³na² Si³yxau³jah¹lai²na² Tah²si¹lxi¹. Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Wai³ni¹lxi¹. Wi¹lhin¹te²si¹lxi¹. Si³mãu²ah³la² Jo²nah³la² tah²si¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ kwa² a²nũ²khai³xa² ĩ³yau¹ũ¹nxa²jau³sxa³wi¹. Txa²wĩ³nu²khai³xa² Oh³nãn¹jah¹la² te²hi²sen³su² ĩ³yau¹ũ¹nxa²jau³xai²la¹wi¹.

18 Te²yã¹nxe³sxã³ e³kxi²nxa²nũn³na¹wi¹. Pe²jah³lo²si¹lxi¹. Wxa²ĩ³lxai²na² a²si³yxau³tãu³a²su¹ txah³lxa³kxa² wẽn³su² nxe³te²ju²hẽ³li¹. Jã¹nxe³sxã³ sxi²ha² txon³tũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² tẋah³lxa̱³kxa² tẽ³sxã³ kẋĩh³nxa̱² si̱³tah³nãu³a² ũh³wxe³ain¹te²ju²hẽ³li¹. Hã²wxãn³txa³ a²sxi²khai³xa² ũ³txo³nain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ txah³lxa³kxa² si³tah³nãu³a² ũh³wxe³kxa²yã¹nxi¹lxi¹. Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sain¹te² nũ̱³ka̱³txa² a²sxi²ha² yã¹xain¹na³li¹. Jã¹nxe³jut3su² Txa²wãn³txa² ĩ³tih³nxai¹nĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ²sain¹tu¹wi¹. A²nxe³jut3su² nxe³kxe³su² ya³lu²nẽ³ju³ta³nũ³a² hxi²kan¹txi³ ã³nhe¹kxi²sxã³ ã³nhai³sa³ko³tẋa³lho³li¹.

19 Jã¹nxe³jut3su² yan¹nãu³a² yxo²ĩ²sain¹te²nãu³xa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ti³hi¹txa²ha¹tu¹wi¹. Nxa²ha¹kxai²nãn²tu̱³ oh³nãn¹ko³nãu³ai²na² sa²kxai³lu² ĩ²li³ju³ta² sa²tai²kxa¹kxai²nãn²tu̱³ wxãi²nãn²tu̱³ yuh³nãn¹ko³nãu³a² sa̱²tai³kxai¹nĩn¹tu¹wi¹, Yxãn¹ta¹ oh³nãn¹ko³nãu̱³ai²na̱² ã³wa²su¹kxa¹kxai²nãn²tu̱³ yu̱h³nãn¹ko³nãu³a² ã³wa²su¹txai¹nũ³nĩn¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã̱³xai²na² ĩ³hen³txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² su²lhã³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

21 Nxe³ha²kxai³lu¹ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³yau¹ũ³to³te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³na¹ju³ta³nũ³a² yũ²na³li¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ I³sa³e² hxi²kan¹txi³su² te²a² Sũ̱³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹te² si³yxau³tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²a² nxe³sxã³ te²nãu³xa² ĩ³a̱n³ta³kxi²sai¹nha²kxai³ khãuh³lxa̱³txi³sai¹nha²kxai³ ĩ³su²lhã³si¹sain¹tu¹wi¹. Nxe̱³nũ²la² hã²wxãn³txa³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³la²ni²sxã³ ka̱³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹.

22 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² jũ¹nxe² ã³waix3kxi²ya³sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ju¹tai²na² nxe² kãi³nxain¹ju³ta³nu³a² wai³nxa³wi¹. Txa²wã¹sũ³na² wi¹lĩ²nxa²tu¹wi¹. Nxe² kãi³ũh¹ti³he¹nxain¹nxa³lho³li¹. Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² sa²wa³ti³nha²sxã³ Pe²jah³la² ne³nxẽ³na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sa³ta³na²jah¹lãi³. Txa²si³yo³na² ã³waix3txu¹li¹. Hxi²kau³kaut3san¹nhai¹. Txa²wã¹sũ³nai²na² a²ten³jau³su² ten³nxa²nxa³i¹. A²nũ²ai²na² a²ten³jau³xai²na² so¹lxi³ te³ni¹lxi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ãh¹e³kxi²te³nah¹lxi¹: A²sa³wi³ha³lxa² ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²nãn²tu³ ã³si³tẽ³kxi²ti³ten³sain¹kxai²nãn²tu³ a²ẽ¹nãu³a¹ au³txi³ ten³khai¹nxe³ju³tan²tu³ ã³na¹txai²lxi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²sain¹ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ ya²lu¹ju³ta³nũ³a² yuh³lxin²nxa³sxã³ ã³si³tẽ³kxi²sain¹txai²li¹.
25 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² ĩ³ye³kxi²nha²kxai²nãn²tu³: “Yuh³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹la¹tãu³a¹ a³lxi²sa³nha¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³a¹kxan²ti³ ya³lu²ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹.” Nxe³nha²kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² yxau²xai³lxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹: “Yuh³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹la¹tãu³la³ a³lxi²sa²nxa³nha¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² ĩ³su²lhã³sain¹kxan²ti³ yxo²ĩ²a¹ju³ta² ã³na¹nxa³lho³na¹.” Nxe³nha²kxai²nãn²tu³ Txa²sa³wit3su² sain¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² yxau²xai³tu¹wi¹.
26 Te²yã¹nxũn³sxã³ yuh³nãu³an¹te² yen³kxa² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ so¹kxi²hxa³kxai²nãn²tu³ yxãn¹ta¹ a²ẽ¹nãu³ai²na² a²ka³ten³su² ju³ta² tĩ¹kxi²kxai²nãn²tu³ nxe³te²su² te²na² ju³ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ tĩ¹kxi²hĩ³nx2na³li¹. Hxi²kan¹txi³ ã³wa²li²sxã³ yen³ka³lxa¹kxan²ti³ so¹kxi²xi²hĩ³nx2nxa³wi¹.
27 Yan¹nãu³a¹ Txai²na² Sũ³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wĩ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ĩ³wxi²kin³ti³ton³sa²sãn²ka³tu³ oh³nãn¹ta² sa²si¹hã³tũ³ka³txa² ã³si³tẽ³kxa² wa²kan³sxã³ wa³li²na¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tu³ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ kãi³xai³ain¹kxa²yo³su² wi¹lhin¹ta³nxa² ko³nxe³thin¹ta³nxa² ũ³yho³hi²xai³ai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nxa²lxa¹wi¹.
28 Ya²la³tu³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ti¹ai²na² sa²nxũn³sxã³ ain³kxi²sah¹lxin¹te² ĩ³nxai²na² a²ha³tih³ ĩ³nxai²nãn²tu³ ya³lu²ju³ta³nũ³a² wa³su³txi³ yũ³yah²lxan³tho³li¹. Wa³li²na¹ju³ta³nũ³a² ĩ²sah²lxin¹tu¹wi¹. Sũ³na² Hxi²kan¹ta²

Si³yxau³tãu³lot3sa²kxe³nũ³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹tãu³lot3sa²ju³ta³nũ³a² ĩ²sah²lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

17

Je³su²jah³la² ĩ³ã̱³lxi³to³nha²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³lan²ni²tãu³kxai³lu² Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² Pe²jah³la² ĩ³kaix1tha²kxai³ Ti³a²kah³la² ĩ³kaix1tha²kxai³ a²lon³yah³la² Jo³ãu²ah³la² ĩ³kaix1tha²kxai³ nxe³tũ̱³ka̱³txãn²tu̱³ tẽ³sxã³ wã³la² kĩ³ka³txa² nũh¹lxi³sxã³ ka³la³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Ka³la³ain¹ka³tu̱³ a²ne³ka³nah²nãu³a² he¹ain¹tãu³a² Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ã̱³lxi³to³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². A²yen³nãu³ai²na² sa²kxai³lu² u³je³na³ka² yã¹nxe² ĩ³kxĩ̱³nha²ha²kxai³ a²wã²la² ũ³whi²kxi²nha²ka³lo³ai²na² ha²te¹ju³ta² yã¹nxe² ĩ³han³kxi²txi³nha²ha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxe³tãu³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² E³li²ah³lu¹tai²na² nxe³ya³sxã³ kwẽn¹ta²kxai³ ã³wxã³ye²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ e³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxain¹tãu³a² Pe²jah³lai²na² e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ti¹ai²li² ha³lo²a² wi¹khaix1sĩn¹nhai¹. Nxe³sĩ¹nha²kxai³ sxi²ha² thĩ³nha¹li¹ ka³na³ki¹ txon³sĩ¹na¹tu¹wi¹. Wxa²sxi²ha² txo³ni² Moi³se²ah³la² sxi²ha² txo³ni² E³li²ah³la² sxi²ha² txo³ni² nxe³sĩn¹nxa²lxa¹tu¹wi¹, ten³nxa²ke³la³te²kxai³lu¹.

5 Nxe²e³ta³lu²nxa³ta̱³lxa¹ oh³sĩ̱³nai²na² ha²te¹khai¹nxe³sĩ̱³na² ne³ka³ka̱³khai¹nxe³ha²kxai³ ã³tĩ¹kxai¹nha²kxai³ ã³ye³ãu²la²to³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³ãn²tu̱³ oh³sĩ̱³nãn¹ta² wãn³txa² ain³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²na² Txa²ki³lha³lxa² a³lxi²khaix1na¹jah¹lai²la¹wi¹. Wi¹lxo³kxi²khaix1sa²jah¹lai²la¹wi¹. Wi¹lain³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² jau³jau¹xai²na² ain³kxi²tãu³ ã³kxu²thu²kxa² ã³ya³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la², kãin² o²lai¹nha̱²kxai³la².

7 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³ a²sa³wi³ha³lxi³su² te²kxai³ ã³tĩ̱³sxã³ wxa²wa̱i³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ĩ³sa²yxau³jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxe³sxã³ ĩ³sa²yxau³ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³la² so¹lxi³ ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³jah¹la² ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

9 Hã²wxãn³txa³ a³ka³nxain¹tãu³a² Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³hen³txi³yah³lxi³sãn²txa³hẽ¹li¹. Hã²wxãn³txa³

ya³lu²sxa³sã²na¹ka³tu̱³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²sã²na¹ka³tu̱³
hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
wain³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— “E³li²ah³lu¹tai²na² txa²nũ² wxã³tu¹wi¹.” Ha³te̱h³nxã³nxa²
a²hoh³lxi³su² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³lain¹to³hxai²na²hẽ³li¹.
Ĩh¹nxe³sxã³ nxe²e³kxain¹tax1ji¹wi¹? A²sa³wi³ha³lxa²
nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ya²la³tu̱³ E³li²ah³la² wxã³tu¹wi¹. Txa²ne³hẽ³txa² wxã³sxã³
yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ sa²hau³ko³tũ¹sa²tu¹wi¹.
12 Yxãn¹tah¹lxa¹ wãn³txi³khai³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. E³li²ah³la²
ã²la² wxã³na²hẽ³li¹. Nxe³txai¹tã² ã³ye³wxe³kxain¹nxa³hẽ³li¹.
Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² so¹lxi³ te³nai¹nha²kxai³ ko̱³nxe³ti³
kãi³ũ¹hain¹na²hẽ³li¹. Jã¹nxa¹jut3su² nxe³kxa²yã¹nxe² ko̱³nxe³ti³
kãi³ũ¹sain¹nũn³tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe²e³ta³lun²ka³tu̱³ e³lẽ³na¹ wãn³txai²na²
ã³ye³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²
ĩ³yau¹ũ³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ kan³sxã³ wa̱³lain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²li²
ĩ³hit2tain¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²li² ĩ³ha¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ha¹txain¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ in³txa² ka̱³na³ka³nat3sxã³
ã³nhe²kxi²ha²kxai³ ã³ka³ti³wxe³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
15 — Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³kot3sẽ¹li¹, txa²ki³lha³lxai²na²su¹. Ã³tau³tẽ³kat3sũ̱³ka³txa²
kãin² ĩ³ton³na³li¹. Ha³nxe²a² ã³ya³hi² ka³wã³lxai²na² ã³ya³hi²
to³hxai²na²hẽ³li¹.
16 Wxa²sa³wi³ha³lxa² we²txain¹si¹jau³su² sa²so¹sxã³
ũ³hũ¹ai¹na¹li¹. Nxe³ta¹ hxi²ka¹nai¹nxa³hẽ²li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ã³ne³tot3syah¹lxa³lxi¹. Yxo²ĩ²nxã²nxa³sxã³
wain³txa̱in³kxah²lxa³lxi¹, kan²txi³ yxau³kxi¹nx2ta¹kxan²ti³nu¹.
E̱n²nx2ta¹ha³ta²wi¹. Wẽ³sai²li² tẽ³sxã³ wxã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
18 Nxe² e³nxa²ha¹te¹ wẽ³sa² tẽ³sxã³ wxã³ain¹nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa²
ĩ³kwa̱i²kxi²nũ²la² wẽ³sa² nxũ²kwa̱i³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²kwẽn¹tai²na¹ we²txi²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Hã²wxãn³txa³ a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² nũh¹lxi³sxã³
ã³tĩ³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa²
nxũ²kwa̱i³li³si¹sa²nhĩn¹jau³su² ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
hxi²kan¹sĩ¹nxãn³thĩ²li¹?
20 Je³su²jah³lai²na² ĩ³wa²lũ³xi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:

— Jũ¹nxe² so¹lxi³ yxo²ĩ²sah¹lxi¹nhẽ³li¹, wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Mos³ta²ta²ki³a² yã¹nxe² a²kãin²ju³ta² yxo²ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wã³la³ka³txai²na² hxi²kan¹txi³ e³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Wã³la³ka³txãi³. Ti¹ai²na² a³li³txu¹li¹. Nũ¹ka³na¹ ã³yit1sxã³ yxau³txu¹li¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² ya²la³tu̱³ a³li³hĩ³nx2na³li¹. “Hxi²kan¹sa²nxa³nha¹.” Yxah³lxin¹jau³su² yũ³yah²lxan³tho³li¹.

21 Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹kxe³su² kan²na³li¹. Yain³txa² ĩ³yain³ki̱³ju³ta² ã³na¹sãn²nũ²la² Txa²wã¹su̱³na² ĩ³ye³kxi²sãn²nũ²la² nxe³hĩ¹na² so¹lxi³ ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³hĩ³nx2na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² su²lhã³ain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³to³jau³su²

22 Nxa²ha¹te¹ Ka³li³le²a²ko³xa² ã³nũ²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³ãn²tu̱³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ko̱¹ko̱¹xa² hxi²ka² ã³yũ³so¹sain¹tu¹wi¹.

23 Nxe³sain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³su²lhã³sain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ su²lhã³sain¹kxan²ti³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³la²ni²tãu³a¹ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe² e³ta³lun²ka³tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ãin²txi³khai¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Yen³kxa² ũ³yho³hi²ki̱³ki³a² so¹kxi²jau³su²

24 Hã²wxãn³txa³ Ka³far²na³ũ²thĩ³na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹tãu³a² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki̱³ki³a² so¹kxi²nyhain¹jah¹la² Pe²jah³la² ã³tĩ³te³nah¹lxi¹:

— Pe²jah³lãi³. Wxa²hxi²kan¹jah¹lai²na² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ũ³yho²hi²ki̱³kxe³su² ũ³hũ¹sai¹nhxai²nxãn³thai¹li¹? Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe³ha²kxai³ Pe²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Kwa²nxi¹lxi¹. Txa²hxi²kan¹jah¹lai²na² ũ³yho³hi²hxai²na²hẽ³li¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³ sxi²ha² ã³wih¹nũ²la² Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:

— Pe²jah³lãi³. Ĩ³ye³kxi¹sẽ¹li¹. Txa²wã¹ha³lo²a² yuh³xan¹ko³nãu³xa² a²wa³kxẽn³nãu³a² te²hi²sen³kxai³lu² ũ³yho³hi²ki̱³ki³ai²na² ĩh¹te²la³ta̱³ so¹kxi²hĩ³te²la¹xã³? A²sa³wi³ha³lxi³nãu³su² ta̱³nxa² kwa² ã³wxã³tũ̱³ka̱³txai²la³ ta̱³nxa² nxe³hĩ³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:

26 — Kwa² wxã³tũ̱³ka̱³txa² ũ³yho³hi²ki³a² sa²so¹kxi²te²ju²hẽ³li¹. Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²sa³wi³ha³lxi³khai³xa² ã³wa²sut1sxã³ yxau³ain¹te²sin²ta²wi¹.

27 Yxãn¹ta¹ kwa² ĩ³yxaih¹nẽ³lain¹kxa²ya̱n³txi³su² ĩ̱³ye³nai²na² ai³txu¹li¹. Ain¹kxai²nãn²tu̱³ ta³nu³la² a̱i³na² sai¹ta³wxi²a²

ã3na1txa2hẽ3li1. Nxẽn1ka3tu̱3 a̱i3na2 sain1te2a2 a2wi1lhĩ1nãn1te2a2
sa2yxo2hai1txa2hẽ3li1. Nxe3te2na2 yxo2ẽ1nãu3a1 ũ3yho3hi2ki3a2
wxi2sxa3ye1nx2tu1wi1. Nxe3ki3ai2na2 wxa2ya3la3xo1sai1kxit1sxã3
ũ3yho3hi2ki̱3tũ̱3ka̱3txa2 ũ3hũ1txai1nhẽ3li1. Nai1nĩn1kxai2nãn2tu̱3
wxãi2na2 Txai2na2 ã3wa2sut1sxã3 yxau3ki̱3tu1wi1. Je3su2jah3la2
ta1hxai2hẽ1la2.

18

A2nũ2a2 hxi2kan1te2a2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

1 Hã2wxãn3txa3nũ2 a2sa3wi3ha3lxa2 ã3tĩ̱3ain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lãi3. Txa2wã1sũ̱3na2 Hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lo3txa2hĩ1na2 ĩh1jah1lo2ta̱3 hxi2kan1txi3yxau3jah1lo2su2
hĩ̱3te2la1xã3? Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
2 Nxa2ha1te1 wẽn3su2 sa2so1sxã3 nxũ2kwa̱i3ye3ye3lot3sxã3
ũh3wxe3ta1hxai2hẽ1la2.
3 Ũh3wxe3ka3tu̱3 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Wãn3txi3su2 ĩ3ye3kxi1nx2ta1wi1. Wẽ3ha3lxa2 yã1nxe2
ã3yxo2o3tũ1sxã3 yxo2ĩ2sah1lxi3hẽ1li1. Nxe3sah1lxin1kxai2nãn2tu̱3
Txa2wã1sũ̱3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3sa2ju3ta3nũ3su2
tãu3su2 tãu3a2 txa2sa3wi3ha3lxi3syah1lxin1tu1wi1.
4 Wxa2ẽ1nãu3ai2nãn2tu̱3 wẽ3sai2na2 yã1nxe2
ĩ3kãi2not3txa3kxe3su2 yũ3nyhah1lxin1kxai2nãn2tu̱3 Txa2wã1sũ̱3na2
Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3sa2ju3ta3nũ3su2 tãu3su2 tãu3a2
ĩ3kãi2not3ti3hit1txa2ti3tu1wi1.
5 Te2yã1nxũn3sxã3 a2nũ2a2 ĩ2li3te2na2 a3lxi2sa3ha2kxai3
wẽ3sai2na2 te2yã1nxe3 te2he3la3ku3la3 sa2hau3kot3txi3nyhain1kxai2nãn2tu̱
txai2na2 hxi2nũ1sain1kxa2 yã1nxe3hĩ̱3nx2na3li1.

Ko̱3nxe3ti3 kãi3si1nyhain1jau3su2

6 A2nũ2ai2na2 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3te2na2 sa2kxai3lu2
Txa2wãn3txa2 sa2yxo2ã3si1jau3su2 ĩ3tih3nxe3yah3lxi3txa3hẽ1li1.
Nxe2 ĩ3tih3nxain1kxa2yo3ha2 kãin2 khãuh3lxa3thin1tu1wi1.
A2nũ2a2 tah3lxa3kxa2 sa3txe̱2khai1nxe3ka3txa2 tẽ3sxã3
ĩ3yxe2ta3kũ1nha2te2su2 jah1lan2tu̱3 ĩ̱3yau3xa2 u1jau3xa2 so1sxã3
ãn3sa3nũ̱1ke3la3te2kxai3 nxe3jah1la2 khãuh3lxa3ti3nha2ju3ta2
kãi2nhĩ̱3nx2na3li1. Nxe3kxa2ha3tih3xan2tu̱3 a2nũ2ai2na2
kwẽn1ta2 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3te2na2 sa2kxai3lu2 Txa2wãn3txa2
sa2yxo2ã3sa2si1hain1jau3su2 ĩ3tih3nxe3te2su2 jah1lan2tu̱3
ko̱3nxe3thin1khaix1jah1lo2su2 hĩ̱3nx2na3li1. A2nxe3jah1la2kxai3la1
khãuh3lxa3thi1 wa3to2hi2hai1nhĩ̱3nx2na3li1.
7 Txa2wã1yuh3xan1ko3nãu3ai2na2 hin1ki̱3tãu3a1 ko̱3nxe3ti3
kãi3si1nhẽ3ju3ta2 yũ3hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. Nxe3ha2kxai3
ko̱n3ton3tu1wi1. Yxãn1ta1 ko̱3nxe3ti3kãi3sih1nx2ti3jah1la2
ko̱3ton3khai1nxe3tu1wi1.

8 Jã¹nxe³ha²kxai³ kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²yãn³ti³su²
wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxa²hxi²ka² tã³nxa²
wxa²yũ³kxa² tã³nxa² kõ³nxe³ti³ kãi³sih¹nx2ti³jau³su²
kxai²nãn²tũ³ ĩ³hxi²yo³la³kã¹nha² tã³nxa² ĩ³yũ³yo³la³kã¹nha²
tã³nxa² nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ hxi²ka³na³ka³nat3sxã³
õ³nha²tã³nxa² yũ³ka³na³ka³nat3sxã³ õ³nha²tã³nxa²
nyha¹lxin¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ ka³tẽ³na² ne³ki³so³nxa³ju³ta²
ã³wi¹yhah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ wi¹lhin¹yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
Nxe³yãn¹ta¹ hxi²kha¹li¹ õ³nha²tã³nxa² yũ³kha¹li¹
õ³nha²tã³nxa² nha¹jah³lxi³sxã³ ha³nxe²a² a²lan²ju³ta²
ĩ³yũ¹li²nxa³ju³ta² ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³
ye³khãuh³lxa³ti³nha²khai¹yxah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
9 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²ye³nai²na² kõ³nxe³ti³
kãi³sih¹nx2ti³jau³su² kxai²nãn²tũ³ ũ³yhe³ki³sa²tã³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³sxã³ ye³ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ye³o³nyhah¹lxin¹kxan²ti³
yan¹nãu³a¹ ka³tẽ³na² ne³ki³so³nxa³ju³ta² ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³
wi¹lhin¹yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ye³ki³ha¹li¹
ye³o³nyhah¹lxin¹sxã³ ha³nxe²a² ĩ³sa²tẽ³ju³ta²
ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³
ye³khãuh³lxa³ti³nha²khai¹yxah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.

O³ve²a² wẽ³sa² ih³sxã³ tĩ¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

10 Jã¹nxa¹jau³su² wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. A²nũ²a²
yxo²ĩ² ã³si³wxe³te²na² ne³wã²na³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² a²oh³xan¹jah¹lo²khai³xai²na²
a²nũ²a² yxo²ĩ² ã³si³wxe³te²na² ĩ³hau³ko³tũ³kã³txai²li²
he¹ho³si¹hxai¹na¹hẽ³li¹.
11 Jã¹nxa¹jau³su² a²nũ²a² kõ³nxe³thin¹sxã³ kãi³te²na² a²ẽ¹na²
sa²hau³ko³te³lhxã³ wxã³na¹wi¹.
12 Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. A²nũ²ai²na² o³ve²a² ka³lxa¹txi³
100 nxe³ tũ³kã³txa² a²wa³kxẽn³yah³lo²sa²nũ²nhai¹.
A²nxe³jah¹la² wi¹lhau³ko³tain¹tãu³a² o³ve²a² ka³na³ka³nat3sxã³
wã³lã³ka³txa²nãu³a² ã³nxai³sa³tĩ¹kxi²nũ²nhai¹. Nxe³ai¹nha²kxai³
a²wa³kxẽn³yah³lo²su² te²hi²sen³kxai³lu² o³ve²a² a²ka³lxa¹tãu³xa²
ã³nũ²la² ã³nxai³sa³tĩ¹te²li² ã³ten³te³lhxã³ ai³lha²thet3tũ²nhai¹.
13 Hã²wxãn³txa³ o³ve²a² ã³nxai³sa³tĩ¹te²nãn²tũ³
ĩ³ha¹txi²kxai²nãn²tũ³ kãin² ka³lxi³lhain¹nũ²nhai¹.
A²ka³lxa¹tũ³kã³txa² ka³li³lhai¹nha²kxai³ ã³nxai³sa³tĩ¹te²li² kãin²
ka³li³lha²kxai³ nxain¹nũ²nhai¹.
14 Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na²
Oh³xan¹jah¹lo²kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ĩ² ã³si³wxe³te²na²
ka³na³ka³na³kxan²ti³ ya³lu²ha²kxai³ Sũ³na² yen³nãu³a²
ã³tĩ¹kxi²ju³ta³nũ³su² te³nxa³wi¹.

Kõ³nxe³ti³ kãi³ũ¹nhẽ³te²a² ĩ³tih³nxe³jau³su²

15 Jã¹nxe³jut3su² wxa²wã³tã³xai²na² kǫ³nxe³ti³
kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tṵ³ ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³sã²nhẽ³li¹.
Nxe³yah³lxi³sã²nĩn¹ka³tṵ³ wi¹lain³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tṵ³
ã³nhãu²no³jah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
16 Yxãn¹ta¹ ain³kxi¹nx2ti³xa³kxai²nãn²tṵ³ a²nũ²a²
ha¹li¹ tạ³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹ tạ³nxa² ã³sa²so¹sxã³
ĩ³ye³kxi¹xi¹txai¹nhẽ³li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³
ã³ye³yxo²nũ¹nxai¹nhĩ³nx2na³li¹, wxa²yxo²wãn³txa² kǫ³nxe³ti³
kãi³ũh¹nx2ti³ju³tai³tã² ĩ³ye³kxai¹nĩn¹jau³xa²su¹.
17 Jã¹nxe³sxã³ ain³kxi¹nx2ti³xa³kxai²nãn²tṵ³ Txa²wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ³kạ³txa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³sxã³ yxo²ĩ²tũ³kạ³txa² ain³kxai¹nxa³kxai²nãn²tṵ³ Ju²te²a²
nũ³kạ³txi³sxa³te²su² ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ a²nũ²a² ũ³yho²hi²ki³a²
so¹kxi²nẽ³jah¹la² yã¹nxe² he³la³kxah³la² ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ a²nũ²a²
ĩ³lxa³thi¹nxa³te²a² ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.

Yu³ka³na³ka³na³ju³ta² ten³kxi²nẽ³jau³su²

18 Wãn³txi³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ha³lo²ai²na² ĩ²li³ju³ta²
wxi²kan¹sxã³ ĩ³hau³kot3jah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹
jau¹xain²txi³ a²kxã³nxa² ã²la² ĩ³hau³ko³tain¹te²sin²ta²wi¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ ha³lo²ai²na² ĩ²li³ju³ta² wxi²kan¹sxã³
ã³wa²su¹jah¹lxin¹kxai²nãn²tṵ³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ ju¹tain²txi³
a²kxã³nxa² ã²la² ã³wa²su¹tain¹te²sin²ta²wi¹.
19 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹ha³lo²a² yṵh³xan¹ko³nãu³xai²na²
a²nũ²a² ha¹lin¹te² ĩ³nxai²na² ha³lo²a² ka³na³ka³na³ju³ta²
ten³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ Txa²wã¹sũ³na² oh³xa²yxau³jah¹la²
nxe²ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ya²la³tṵ³ ĩ³we¹txa²ti³tu¹wi¹.
20 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ha¹li¹ tạ³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹
tạ³nxa² nxe³te² ĩ³nxai²na² yxo²ĩ²syah¹lxin¹te² ĩ³nxãn²tṵ³
ã³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wxa²nũ²ki³ye³lot3sxã³
yxau²xai³la¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a²nãu³xa² kǫ³nxe³ti³ kãi³nẽ³lain¹ju³ta² ĩ³tih³nxe³jau³su²

21 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³la² ã³tĩ³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²wã³tã³xai²na² kǫ³nxe³ti³
kãi³ũ¹hain¹to³kxai²nãn²tṵ³ ĩh¹nxe² ã³nhxai²na¹te²ta²hẽ³li¹?
Ye³ka³lxa¹txi³txa³ ne³wã²na³hain¹to³ha¹ju³ta² ne³ki³son³sxã³
ã³na¹a¹hĩ³ji¹wi¹? Ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
ã³nhĩ³na¹te²lã¹xã³? Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
ã³ũ¹hai¹nĩn¹kxai²nãn²tṵ³ a²ne³kit3sxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ se²te³
ve²ses³ se³tẽn²ta³ nxe² ye³ka³lxa¹khai¹nxe³to³hain¹sã²nĩn¹ka³tṵ³
a²ne³kit3su² tu¹wi¹.

23 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ãin²ta³kxi²nẽ³lhxã³
kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta² ne³wã²na³jau³su² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹.
Ha³lo²a² a²wa³kxẽn³yah³la² yã¹nx2na³li¹. A²nxe³jah¹lo²kxai³lu²
yen³kxih³khaix1nũ²nhai¹. In³txa² ũ³yho³hi²txã³nxa²
kwa²sa²so¹xi²te²nãu³xa² a²nũ²a² ka³lxa¹ain¹nũ²nhai¹.
Nxe³te²nãu³xa² ũ³yho³hi¹xi²si¹jau³su² ã³yã³nũ²kain¹nũ²nhai¹.
24 Nxe³tãu³ãn²tũ³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la²
ũ³yho³hi²txã³nxa² 10.000 nxe³txã³nxa² nxã³ka³lxa¹txi³
kxã³nxai³tã² kwa²sa²so¹xi²ha²kxai³ nxe³txã³nxai²na²
ũ³yho³hi¹xi²si¹jau³su² kwa³na³kxi²nũ²nhai¹.
25 Nxe³yãn¹ta¹ ũ³yho³hi²txã³nxa² yũ²nxa³ha²kxai³
a²yen³kxi³khai³xa² a²nũ²xã³xai²na² so¹kxi²si¹jau³nũ³su²
te³nha²kxai³ a²nũ²khai³xa² yo³ha² te³nha²kxai³
a²sxe³xa² a²yo³ha² te³nha²kxai³ a²wẽ³ha³lxa² yo³ha²
te³nha²kxai³ a²wa³kxẽn³yah³lo²su² nũ²nhai¹. Nxe³sxã³
ũ³yho³hi²hain¹kxai²nãn²tũ³ kwa² wa³ka³li³lo³tain¹nũ²nhai¹.
Nxe³kxai²nãn²tũ³ ũ³yho³hi²txã³nxai³tã² a²kxã³nxa² kwa²
sa²so¹kxi²kxa² yo³ha² ũ³yho³hi¹xi²hĩ³nũ²nhai¹.
26 Nxa²ha¹te¹ in³jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³ka³ti³wxe³sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ha³lo³kxi²
yxaut3sã²nhẽ³li¹. Ye³jen¹tãu³su² ũ³yho³hi²txã³nxai³tã² whãi²na¹
ũ³yho³hi¹hxa³txa²ha¹tu¹wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
27 Nxe³te²kxa³ya̱n³tũ³ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³yan³ta³kxi²nha²sxã³ ũ³yho³hi²txã³nxai³tã² a²yxo²ha³kxa¹
ne³wã²na³nũ²nhai¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² in³txai²na²
ã³wa²sut1sxã³ ĩ³xi²nũ²nhai¹.
28 Nxa²ha¹te¹ in³jah³lai²li² ã³wa²sut1sxã³ ĩ³xi²tãu³a²
in³txa² ã̱³xai²na² ĩ³ne³khau²hain¹nũ²nhai¹. A²nxe³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² in³txa² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² nxe³te²hxi²ka²
ũ³yho³hi²txã³nxa² jũ¹txã³nxa² so¹lxi³ txã³nxãi²na²
a²kxã³nxa² kwa²sa²so¹kxi²nũ²nhai¹. Jã¹nxe³tãu³a² in³txa²
a²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹lai²na² ĩ³xa̱n³txi³sxã³ in³txa² ã̱³xai²na²
wxa²yxe²ta³ta³ki³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Ũ³yho³hi²txã³nxa²
kwa²sa²so¹kxi²san¹txã³nxai³tã² hĩ¹na² ũ³hũ¹sẽ¹li¹.”
Nxe³nyha¹nũ²nhai¹.
29 Nxe³ha²kxai³lu¹ in³txa² ã̱³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹
ã³ka³ti³wxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Ha³lo³kxit1sã²nhẽ³li¹.
Ye³jen¹na² ũ³yho³hi²txã³nxa² a²yxo²ha³kxa¹
ũ³yho³hi¹xi²nxa²ha¹tu¹wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
30 Nxe³yãn¹ta¹ in³txa² a²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹la² a²yen³kxi³khai³xa²
ten³khaix1nxe³ha²kxai³ in³txa² ã̱³jah¹la² hxi²ki³nũ²la² sxi²ha²
kan²thĩ³na² ã³na¹sã³wxe³si¹nũ²nhai¹, ũ³yho³hi²txã³nxa²
ũ³hũ¹xi²si¹sãn²jau³su¹.

31 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² ju¹tai²na² ĩ²kxain¹nũ²la² ĩ³yan³ta³kxai¹nha²kxai³ ha³lo²a² wa³kxẽn³yah³la² ĩ³hen³txain¹nũ²nhai¹.
32 Nxa²ha¹te¹ a²wa̱³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² in³txa² a²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹la² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Wxãi²li² kwa²wa³ka³li³yut3ta³lot3san¹jah¹lo²si¹lxi¹. Nxe³yãn¹ta¹ ko̱³nxe³thin¹khai¹nxi¹lxi¹. Wi¹lhin¹sxã³ ĩ³ye³kxi²san¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sa¹nha²kxai³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²khaix1nxe³nxa²ha¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sxã³ yen³kxa² ũ³yho³hi¹xi²san¹ju³ta³nũ³a² ne³wã²na³ũ¹nxa²ha¹tai¹ti²tu³wi¹, wi¹lhin¹sxã³ ĩ³ye³kxi²sa¹nha²kxai³lu¹.
33 Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³ in³txa² ã̱³jah¹la²kxai³ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tai¹nĩn¹ju³ta² wai³nhĩ̱³ta²lu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³txã²ha¹ha²kxai³ jã¹nxe² nxẽ²nxãn³tai¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
34 Nxe²e³ta³lun²ka³tu̱³ a²wa̱³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxi²nha²sxã³ ũ³yho³hi²txã³nxai³ta³lxi³ kwa²sa²so¹kxi²txã³nxai³tã² ũ³yho³hi¹xi²si¹jau³su² kwa³na³kxi²nũ²nhai¹. Nxe³kxa²yo³su² nxe³ti̱³kxai³la² ye³khãuh³lxa³ti³si¹sa²jau³su² a²sa³wi³sa² kwa³na³nũ²nhai¹.
35 Jã¹nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxa²wã³tã̱³xai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a̱u³txẽ¹nãu³ai²na² ne³wã²na¹ain¹yah¹lxan³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wĩ³na² oh³na² yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² nxe²kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxa²wã³tã̱³xai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a̱u³txẽ¹nãu³ai²na² ne³wã²na³ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wĩ³na² oh³na² yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² nxe²kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

19

Txu¹ha² kwa² ã³na¹ju³ta² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ta³lun²ka³tu̱³ Ka³li³le²a²ko³xa² a³li³xi²nũ²la² Jor³tãu²yau³xa² yxo²ha³txih³nãu³a² Ju³te²a²ko³nãu³a² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa² ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³tãu³ãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹txi³ ĩ³hi¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² ĩ²kxain¹kxai²nãn²tu̱³ we²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³ka³tu̱³ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² a²ha³tih³xa² ã³ti̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wãn³txa² ĩ³ki³ha¹kxi²si¹hain¹jau³su² ĩ³wã̱³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. In³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ²li³tãu³a² a²txu¹ha³ka³lxa² ã³na¹kxai²nãn²tu̱³ wain³ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² wãn³txu¹txai²na² ne³wã²na³yah³lxin¹ta²lu¹wi¹. Nxe³jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² in³txi³su² txu¹su² wet1ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.”
5 Te²yã¹nxũn³te³nah¹lxi¹: “Nxe³ju³kxai³lu² in³txai²na² sa̱²kxai³lu² a²wĩ³na² a²hã³ka³nai²na² nxe³sxã³ ã³wa̱ix3tũ²la² a²sxe³xa³ka³lxa² so¹lxi³ tẽ³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ in³txa² txu¹ha² a²nũ²ka³na³ka³na³ton³tu¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
6 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ha¹lo³nxa³wi¹. A²nũ²ka³na³ka³na³jah³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ã³nũ²kxi²ya³te²sya¹hin²ta²wi¹. Nxe³kxe³su² a²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² ã³nhai²ta³lxi³si¹hain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe²kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
7 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² te²nãu³xai²na² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nẽ³lain¹te³nah¹lxi¹: “A²txu¹ha² ã³na¹ti³ten³kxai²nãn²tu̱³ ha³teh³nxã³nxa² ã³na¹hxa³txã³nxa² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹txai¹li¹.” Nxe³jau³xu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² nxe³nẽ³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³
Nxe³jau³jau¹xai²na² ĩh¹nxe³kxa²yaṉ³ti³ta̱³ txu¹ha² ã³na¹hxa³txã³nxa² ĩ³tih³nxe³nẽ³lain¹nũ²lhai¹li¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ti³ten³nxa²lxa³nha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹ta¹hxai²hẽ¹li¹, wxa²sxe³xa³ka³lxu³khai³xa²su¹. Yxãn¹ta¹ a²wi¹lhĩ¹nãu³u¹tai²nãn¹te²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ten³jau³sxa³wi¹.
9 Jã¹nxa¹jau³su² in³txa² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ a²sxe³xa³ka³lxa² ã³na¹ka³tu̱³ txu¹ha² ã̱³lxi³te²a² so¹ain¹ke³la³te²kxai³ txu¹ha² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²kxa² yã¹nxe² hxi²ki³lot3hĩ̱³nx2na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³nx2na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ha² ã³na¹ta¹ka³lxa² in³txa² ã̱³jah¹la² so¹ke³la³te²kxai³ in³txa² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²kxa² yã¹nxe² hxi²ki³lot3hĩ̱³nx2na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³nx2na³li¹. A²nxe³ta¹ka³lxa² a²sxe³xa³ka³lxa² a²wi¹lhĩ¹na² so¹nyhai¹nxa³ta̱³lxa¹ in³txa² ã̱³xai²li² ũ³whĩn¹ta³kxi² o²la³kxi²nyhu¹ke³la³te²kxai³ txu¹ha² ã³na¹ju³ta² wai³nhĩ̱³nx2na³li¹.
10 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² wãn³txa² ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— In³txai²na² txu¹hai²na² nxe² kãi³nyhu¹ain¹ke³la³te²kxai³ so¹nyhu¹kxi³ju³ta² a²wi¹lhĩ¹na² wi¹lxa³hẽ³li¹. Nxũh¹lxa³txi³su² yxau²xai³ju³ta² wi¹lhĩ̱³nx2na³li¹.
11 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Jau¹xu¹tai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ã³ne³to³hxa³te²na² yũ³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hau³kot3sa²kxai³ nxe³te²su² te²a² wi¹kõ³nha² a³la³kxain¹te²ju²hẽ³li¹.

12 A²nũ²ai²na² so¹nyhu¹kxi³ju³ta² hxi²ka¹nyhai¹nxa³te²na² yũ³hxai²na²hẽ³li¹. A²ha³tih³xai²na² wẽ³sa² txo¹nai¹nhĩ¹nãn¹te²tũ³ a²nũ²khai³xa² wi¹lxa³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ so¹nyhu¹kxi³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Ãh¹ a²ha³tih³xai²na² a²hxi²kan¹jah¹la² so¹nyhu¹sih¹xa³jau³su² in³txa² ya³la³ki³a² ya³la³ki²sa²tã³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ so¹nyhu¹kxi³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Ãh¹ a²ha³tih³xai²na² Txa²wã¹sũ³na² wa³ka³la² so¹lxi³ te³nain¹jau³su² so¹nyhu¹kxi³te²sxa³yu²hẽ³li¹. A²nxe³jau³su² wã²nxũ¹hĩ²sxã³ hxi²kan¹kxi³kxe³su² ã³kãi³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² wẽ³ha³lxa² a²yxo²ha³kxa¹ a³lxi²jau³su²

13 Hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² a²wẽ³ha³lxa² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² Sũ³na² wi¹lxo³kxi²nẽ³txi³si¹hain¹jau³su² wxa²ne³wai³te²si¹hain¹jau³su² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³tai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³kwãi²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² jut3sĩ²nũ²la² e³te³nah¹lxi¹:

— Ne³ka²sah¹lxi³sa²lxi¹. Wẽ³ha³lxa² tẽ³sxã³ wxã³ain¹ju³tai²na² ĩ³hxi²ko²lain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wẽ³sai²li² a²wĩ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² yxau³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² yũ³nx2ti³tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxe²e³nũ²la² wẽ³ha³lxai²na² Sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ti³hi¹te³lhi¹hain¹jau³su² wxa²ne³wai³tũ²la² ha³lo²ai²na² ã³waix3ta¹hxai²hẽ¹la².

In³txa² yen³kxih³khaix1jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

16 Nxa²ha¹te¹ in³txa² sa³nxe³la³kxah³la² ã³tĩ³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Ĩh¹ju¹tã³ wi¹ju³ta³la³ kãi³a¹ke³la³te²kxai³ ka³tẽ³na² wi¹tãu³a² so¹kxi²hĩ³na¹te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² ĩ³wa²lũ³xi²te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yã³n³ti³tã³ yen³kxi³la³ wi¹ju³ta³la³ ĩ³wã³txi³san¹ji¹wi¹? Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³ wi¹lhin¹khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ka³tẽ³na² wi¹tãu³nũ³a² ã³wih¹ti³ten³nxa²kxai²nãn²tũ³ Sũ³na² wãn³txu¹tai²na² sa²yxo²we¹thxa³txa²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxa²ha¹te¹:

— Ĩh¹jau¹la³hĩ³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² su²lhã³nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Txu¹ha² ã̱³xa¹ka³lxa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ã̱³xai²na² yen³kxa² kãi³kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ã̱³xai²na² ĩ³ki³ha¹kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

19 Wxa²hã³ka³nai²na² wxa²wĩ³na² nxe³sxã³ sa²nẽn¹kxain¹yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a² a²wa³kxa² yxau³nũ¹nxa²te²a² a³lxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxa²ha¹te¹ sa²nxe³la³kxah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Jau¹xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹jah¹lo²sa¹wi¹. Ĩh³jau¹tã̱³ on³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Sa²yxo²we¹thxa³ti³ten³nxa²kxai²nãn²tũ̱³ nxe³sẽ¹li¹. Wxa²yen³kxa² sa²so¹sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² so¹kxi²si¹hin¹jau³su² kãi³txa²hẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tũ̱³ so¹kxi²nxain¹kxa² yo³ha² tẽ³sxã³ a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²na² wã²nhũh²xai³txai¹nhẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tũ̱³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ yen³kxa² wi¹ju³ta³nũ³a² yũ³nxa²tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ nxe² kãi³ta³lu²nĩn¹kxai²nãn²tũ̱³ ã³wxã³sxã³ ã³si³tẽ³kxi¹sẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² sa³nxe³la³kxah³lai²na² sa²kxai³lu² ain³kxi²te³na¹ ĩ³ãin²txi³sxã³ ĩ³ta¹hxai²hẽ¹la². Yen³kxih³khaix1nxe³ha²kxai³ yen³kxa² a³lxi²ha²kxai³ hãi¹sxã³ ĩ³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Wãn³txi³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. A²nũ²a² kãin² yen³kxi³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ju³ta² wa³lxe³te²ju²hẽ³li¹.

24 Jã¹nxa¹jau³su² ka³me²la² ka³yxuh³xa² kãin²khaix1te²su² te²a² hai³txi³ a²ku¹wxi²si³xẽ¹na² ã̱³wih¹sxã³ ã³wa²to¹ti³he¹nxe³lhĩ̱³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² kãin² yen³kxih³khai¹nxe³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ju³ta² wa³to²hi² wa³lxe³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² jau³jau¹xai²na² ain³kxi²tãu³ ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²nha²sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹ha³lo²nãu³a² a²nũ²ai²li² yen³kxi³kxai²nãn²tũ̱³ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²jah¹lo²su² ye²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³jut3su² ha²kxai³ a²nũ²a² yen³kxi³te²su² te²na² kxã̱u³nxa³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³kxai²nãn²tũ̱³ a²nũ²a²nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³kĩ̱³sxa³lho³li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}lo^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxex3sãn^{2}si^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2}
ã^{3}na^{1}sãn^{2}sĩ^{1}na^{1}ka^{3}tu̱^{3} wxãi^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxi^{2}sĩ^{1}na^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sa^{2}sĩn^{1}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Pe^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Wãn^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
Yan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} tah^{2}lxi^{3}wẹt1sĩ^{1}na^{1}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}si^{1}ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxa^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Txai^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} I^{3}sa^{3}e^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}txi^{2}ha^{2} hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3} ha^{1}li^{1}
wa^{2}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũn^{3}ka^{3}tu̱^{3} nxe^{3}te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}su^{2}
yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}.
29 Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} Txai^{2}na^{2} a^{3}lxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
sxi̱^{2}ha^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}lon^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}ha^{3}lĩ^{3}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}
a^{2}wĩ^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}
hai^{3}sxa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} nxe^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kãin^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}sxã^{3} ũ^{3}yho^{3}ha^{1}nu^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ai^{1}na^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}nũn^{3}sxã^{3} kãi^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}nũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
30 Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nha^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{2}te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}kxan^{2}ti^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{2}te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}kan^{2}ti^{3}
yan^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}.

20

Hai^{3}sxa^{2} wa^{3}ko^{3}nain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}
yo^{3}ha^{2} a^{3}ya^{3}ti^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}su^{2}
yã^{1}nxũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}sxa^{3}nãu^{3}a^{2}
ĩ^{3}wa^{3}kon^{3}kxi^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}yũ^{1}li^{2}nxa^{3}tạ^{3}lxa^{1}
ai^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
2 Ĩ^{3}kaix1te^{3}na^{1} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ki^{3}a^{2} wain^{3}txi^{3} yo^{3}hi^{2}ye^{2}kxe^{3}su^{2}
ũ^{3}hũ^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxũ^{2}la^{2}
hai^{3}sxa^{3}nãu^{3}a^{2} ũ^{3}sạ^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
3 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ki^{3}ka^{3}la^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} ai^{3}tãu^{3}a^{2}
in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} wa^{3}ko^{3}nai^{1}nxa^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

4 Nxe^{3}te^{2}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}hai^{3}sxa^{3}nãu^{3}a^{2}
ai^{3}sxã^{3} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ka^{3}nxah^{3}ta^{3}lon^{3}tãu^{3}a^{2} wain^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.”
Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ai^{3}sxã^{3} hai^{3}sxa^{2}
wa^{3}kon^{3}kxain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
5 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ne^{3}ka^{3}ka^{3}tãu^{3}a^{2} ai^{3}sxã^{3} ãh^{1}ĩ^{3}kaix1so^{1}xi^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}ta^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} ai^{3}sxã^{3} ãh^{1}ĩ^{3}kaix1so^{1}xi^{2} nxe^{3}to^{3}nhũ^{2}nhai^{1}.
6 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}nxa^{3}hi^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{2} ai^{3}lxi^{2}sxã^{3} in^{3}txa^{2}
ãh^{1}ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} a^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{2} u̱^{3}txi^{3}
wa^{3}kon^{3}yah^{2}lxan^{3}tai^{1}?” Nxũ^{2}nhai^{1}.
7 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}kaix1sain^{1}sĩ^{1}nxa^{3}kxi^{3}su^{1}.”
Nxũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Txa^{2}hai^{3}sxa^{2}
ai^{3}sxã^{3} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}to^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Nxũ^{2}nhai^{1}.
8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}nxa^{3}hi^{2}tãu^{3}a^{2} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}kaix1txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ĩ^{3}kaix1tai^{1}nĩ^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wa^{3}kon^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Ã^{3}ne^{3}ki^{3}sot3sxã^{3} wxã^{3}ain^{1}te^{2}na^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2} ãn^{3}si^{3}wxe^{3}sã^{2}nĩn^{1}ka^{3}tu̱^{3}
hã^{2}wxã̱n^{3}txa̱^{3} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}ta^{2} wxã^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ã^{3}ne^{3}ki^{3}so^{3}tĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sẽ^{1}li^{1}.” Nxũ^{2}nhai^{1}.
9 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xin^{3}txi^{2} ka^{3}nxa^{3}hi^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1}
ã^{3}si^{3}wxe^{3}sxã^{3} wa^{3}kon^{3}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ki^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{2}hu^{3}xai^{3}sxã^{3}
wa^{3}kon^{3}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ki^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
10 Te^{2}yã^{1}nxe^{2} ai^{3}sxã^{3} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}sxã^{3}
wa^{3}kon^{3}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Ki^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sa^{2}te^{3}lxa^{2}na^{3}na^{1}.” Yhain^{1}jau^{3}su^{2} yxãn^{1}ta^{1}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ki^{3}ãin^{2}txi^{3} so^{1}kxain^{1}nũn^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
11 Nxe^{3}te^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}tu̱^{3}ti^{1} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2}
ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ã^{3}tĩ̱^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
12 “Tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}sot3sxã^{3} wxã^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} jũ^{1}nxa^{2}
so^{1}lxi^{3} wa^{3}ko^{3}nain^{1}te^{1}ni^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
a^{2}lan^{2}ta̱^{2} hã̱i^{1}nxe^{2} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}te^{1}ni^{2}tu^{3}wi^{1}.
Sa^{3}txe̱^{1}txi^{3} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} wã̱n^{3}ya^{3}lu^{2}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}sĩ^{1}na^{1}te^{1}ni^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}kain^{2}txi^{3} ũ^{3}yho^{3}hai^{1}nĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}kain^{2}txi^{3}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxĩ^{1}nhẽ^{2}li^{1}.” Nxũ^{2}nhai^{1}.
13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} wã̱n^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxe^{3}txi^{1}.
Txa^{2}ya̱^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kã̱i^{2}ũ^{1}nxa^{2}hxã^{3}nhẽ^{2}li^{1}. Ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2}
ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ki^{3}a^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}ki̱^{3}ten^{1}tu^{3}wi^{1}.

14 Nxe^{3}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} so^{1}kxi^{2}san^{1}ta^{3}ki^{3}ai^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ĩx3txu^{1}li^{1}. Na^{1}ta^{1} ã^{3}ne^{3}ki^{3}sot3sxã^{3} wxã^{3}jah^{1}la^{2} ki^{1}ain^{2}txi^{3}
ũ^{3}hũ^{1}ti^{3}teṇ^{3}sa^{3}nhai^{1}.
15 Txa^{2}yen^{3}kxai^{2}na^{2} a^{2}ten^{3}nha^{1}jau^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} txa^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{3}lxi^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã̱^{3}xa^{2} hxi^{2}nũ^{1}nai^{1}na^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{2}
yxo^{2}kwa̱in^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}." Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
16 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} ã^{3}ne^{3}ki^{3}so^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ne^{3}ka̱^{3}ta̱^{2}xai^{3}ha^{2}kxai^{3} ne^{3}ka^{3}ta^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}ne^{3}ki^{3}sot3si^{1}ha^{2}kxai^{3} nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{3}kaix1tai^{1}na^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ka̱^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}sxã^{3}
so^{1}kxi^{2}na^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}to^{3}jau^{3}su^{2}

17 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ka^{3}la^{3}xi^{2}te^{3}lhxã^{3}
ain^{1}tãu^{3}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
a^{2}to^{2}se^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} nũh^{1}lxi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
18 — Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ki̱^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txai^{2}na^{2} so^{1}sain^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}
si^{3}yxau^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}teḥ^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2}
tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}te^{2}nãu^{2}xai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}ka^{2} sa^{2}so^{1}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ya^{3}lu^{1}sain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
19 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
sa^{2}nũ^{1}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Sa^{2}nũ^{1}sain^{1}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}
ĩ^{3}ka^{3}lxi^{1}lũ^{1}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ta^{3}lo^{3}wait1sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}te^{2}kxa^{3}kxa^{1} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} ya^{3}lut1sai^{1}nha^{2}kxai^{3} sa^{2}nĩ^{3}kxi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{1} ka^{3}teṇ^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}txa^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}na^{1}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}ha^{3}ka^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}jau^{3}su^{2}

20 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} nxe^{3}nũ^{2}la̱^{2} Se^{3}be^{3}te^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}sxe̱^{3}xa̱^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}nãu^{3}xa^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}an^{2}tu̱^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}tĩ̱^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}tĩ̱^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2}
ã^{3}ka^{3}ti^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
21 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}tin^{1}ji^{1}xi^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1}:
— Wxãi^{2}na^{2} wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}sin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
txa^{2}ki^{3}lha^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}wi^{1}tãu^{3}a^{2} sa^{2}we^{1}txi^{2} wxa^{2}wa̱^{3}tãu^{3}a^{2}
sa^{2}we^{1}txi^{2} nxe^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²ki³lha³nãu³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²yen³kxa² ten³ya³hin¹ju³ta² ã³ne³wxe³ya³hxa³lxi¹. A²nũ²a² kõ³nxe³thin¹te²nãu³xa² khãuh³lxa³ti³sain¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe²nx2ti³ju³tai²nãn²tũ³ hxi²kan¹nx2ti³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ya³te³nah¹lxi¹:

— Hxi²kan¹sĩ¹na¹wi¹. Ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²ya³te³nah¹lxi¹:

— Khãuh³lxa³txi³sain¹kxa²yã¹nxe² khãuh³lxa³txi¹nx2tain¹nũn³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ txa²wi¹tãu³a¹ sa²we¹txi²jut3sa²ha²kxai³ txa²wẽ³tãu³a¹ sa²we¹txi²jut3sa²ha²kxai³ nxe³kxi³nũ³su² hxi²kan¹sa²nxa³nhai¹. Txa²wĩ³na² ha³lo²ai²la¹wi¹. Nxe³sxã³ Txa²wĩ³na² ã³ten³te²su² te²na² so¹lxi³ sa²we¹tain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxa² wã³kon³te²nãu³xa² hxi²ka²hxan³sxã³ wã³kon³te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² a²lon³ti³tãu³su² te²a² ĩ³an³ta³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³su² a²sa³wi³ha³lxa² ã³yã³nũ²kxi²si¹hain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ã³xa² wi¹lhin¹ wa³to²hi²nha¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²na² a²wa³kxẽn³txi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³kãin²txi³nha²sxã³ nũ³kxũn³txi³ ĩ³wa³kxẽn³txain¹to³te²jai¹ti²tu³wi¹.

26 Nxe³yãn¹ta¹ te²yã¹nxe² kãi³ũ¹nyha¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Wxa²yu³tai²na² ĩ²li³te² ĩ³nxai²nãn²tũ³: “Hxi²kan¹te²sa¹i¹.” Nxe³jau³tũ³ ten³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ wxa²yu³ta² a²hãi¹nxe³ti³xa² ã³non²ta³kxi²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

27 Te²yã¹nxũn³sxã³: “Txai²na² a²si³yxau³jah¹lo²sa¹wi¹.” Nxe³jau³tũ³ ten³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a²wa³ka³li³lo³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

28 Jã¹nxa¹jau³su² Txai²na² sa²kxai³lu² wa³ka³li³lo³sa²si¹hain¹jau³nũ³su wxã²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³non²ta³kxi²te³lhxã³ wxã³na¹wi¹. A²nũ²a²nãu³xai²na² a²kõ³nxe³ti³ kãi³sxã³ te²hxi²ki³lxain¹kxe³su² ã³wa²su¹te³lhxã³ ya³lu²na¹tu¹wi¹. Nxe³te³lhxã³ wxã³na¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

In³txa² ye³han³te²a² ha¹lin¹te²a² ye³we²txi²jau³su²

29 Nxa²ha¹te¹ ãh¹ã³nxai³ain¹tãu³a² Je³ri³ko²thĩ³na² a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³ain¹tã̃u³a² a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹te²nãu³xa² ĩ³hi²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxe³tãu³a² in³txa² ye³han³te²a² ha¹li¹ tĩh³na² ne³kxũn²nãu³a² ã³wxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la² ã³wa²to²hi²jau³xa² ain³kxain¹te³na¹ ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²wã¹sũ³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3txa²jah¹lo²si¹lxi¹. Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³te²kxa³yan³tu̱³ti¹ a²nũ²a² ã³si³tẽ³la³kxain¹tũ³ka̱³txai²na² ã³ka³nahx2si¹jau³su² ĩ³kwa̱i²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹ in³txi³nãu³xa² ĩ³ka³na²ya³to³hxa³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²wã¹sũ³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3txa²jah¹lo²si¹lxi¹. Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³kaix1tain¹jau³xa² ain³kxi¹nxa²ha¹te¹ ã³yit1tũ²la² ĩ³kaix1so¹ain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ju³ta̱³ kãi³ũh¹nx2ta¹ju³ta³la³ ten³nxa²lxin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxa̱²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lãi³. Ye³we²txi²sa³nhĩn¹ju³ta² ten³khaix1sa²sĩ¹nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ãin²ta³kxi²sxã³ wxa²ye³waix3ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³ wa³su³txi³ ye³we²txi²ta³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

21

Je³su²jah³lai²li² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wih¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ãh¹ã³nxai³lxi³tãu³a² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ya̱u³so³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Bet3fa³je²thĩ³na² ã³yit1txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nai²na² wã³la² o³li³ve²ra³ka³txa² u²lxa³ko³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na² ã³yi¹ka³tu̱³ Je³su²jah³lo²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² in³txa² ha¹li¹ ĩ³sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ĩ³sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:
— Sxi²je³na² kãi²nxa³je³na² ã³wih¹ja¹hu¹li¹. Yxah³hin¹kxai²nãn²tu̱³ a²kwẽn¹tai²na¹ ju³mẽn²ta² ka²va¹lhũ̱³te²a² a²hã³ka³na² sa²tai²kxã¹sxã³ ĩ²ya³hi¹nha²kxai³ a²wẽ³sa² ĩ²ya³hi¹nha²kxai³ yxa³hin¹tu¹wi¹. A²nxe³te²na² sa²ta²la³kxi²sxã³ tẽ³sxã³ wa̱³li¹ja³hẽ¹li¹.
3 Nxe³ya³hin¹tãu³a² a²nũ²a² ĩ²nx2ti³sxã³ ĩ³wã̱³txi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³kxi²ja¹hẽ¹li¹. Nxe³ya³hin¹te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ten³na³li¹.” Yxa³hin¹jau³su² ha²kxai³ ju³mẽn²ta² ha¹lin¹te²a² ũ³sa²si¹hã³nx2ti³tu¹wi¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta² nxe²e³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²e³te³nah¹lxi¹:
5 — Si³ãu²thĩ³na² yxau³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Wxa²hxi²kan¹jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Yxo²thãi³ti³la²

wxã³ha²kxai³ ju³mẽn²ta² ã³ka³tih³yạu³kxi²ha²kxai³
wxã³tu¹wi¹. Yen³kxa² ã³ka³tih³wxe³nha²te² ka³yxuh³xa²
tẽ³sxã³ ã³ka³tih³yạu³sxã³ wxã³tu¹wi¹.
Sũ³na² wãn³txu¹txai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Jã¹nxe³jut3su² a²sa³wi³ha³lxa² ha¹lin¹te²na² ã³nxai³yah³nũ²la²
Je³su²jah³la² e³kxi²jau³xa² yã¹nxe³sxã³ ha³lo²a²
ĩ³ha¹txi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³ha²kxai³ ju³mẽn²ta² a²hã³ka³na² a²wẽn³sa²
nxe³sxã³ sạ²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a²
a²wã²la³ka³lo³a² ã³ka³ti³hẽ¹tha²kxai³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³
a³ka³tih³wxe³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ ne³ka³ta² ai³tũ³kạ³txa² ka³lxa¹tũ³kạ³txa²
a²wã²la³ka³lo³khai³xa² tĩh³na² Je³su²jah³la² ã³nxai³tĩh³na²
ũ³ha¹sxã³ ai³ai¹nha²kxai³, a²nũ²a² ã³xa² ka³lxa¹tũ³kạ³txa²
he³la³nxã³nxa² sa²nãu²so¹sxã³ tĩh³na² ũ³ha¹sxã³ ai³ai¹nha²kxai³,
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ a²ka³lxa¹tũ³kạ³txa² a²ne³ka³ta²a² ai³ai¹nha²kxai³
a²ka³lxa¹tũ³kạ³txa² a²si³yo³na² ai³ai¹nha²kxai³ nxe³ain¹sxã³
ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nxa²sĩ¹na¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na² Hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²si¹lxi¹. Ta³vi²yah³lu¹tai²na²
txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lu¹tai²na² a²ne³tah²su² te²si¹lxi¹.
A²nxe³jah¹lu¹ta² yã¹nxe² sa²hau³ko³tẽ³tu¹wi¹.
Wxi²kin³ti³ton³khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxa²ha¹te¹ nxe²xai³ain¹sxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ã³wih¹hain¹tãu³a² thĩn¹nãn¹ta²nũ³kạ³txa² on²ta³kxi²nyhain¹sxã³
e³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹jah¹lo²tạn³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ ã³si³tẽ³kxi²tũ³kạ³txai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jah¹lai²li² Je³su²jah³lai²la¹wi¹. Sũ³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wi¹. Na³sa³re²thĩ³na²
Ka³li³le²a²ko³xan¹thĩ³na² yxau²xai³jah¹lo²su² na³li¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wi¹hain¹jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wi¹hain¹nxa²ha¹te¹
a²nũ²a² ka³lxa¹tũ³kạ³txa² yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹sxã³ o²la³kxi²
ũ³yho³hi²kị³ki³a² so¹kxi²nyhu¹sxã³ o²la³kxi² kwa³sxa³xa²
ũ³yho³hi²sxã³ ũ³hũ¹te²a² o²la³kxi² nxe³ye²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³la² hi²sen³su² yen³kxa²
ũ³yho³hi²nyhain¹te²na² ha³lo²a² sa²tã³kxai¹nha²kxai³
ũ³yho³hi²kị³ki³ai²na² a²me²sa²ka³lo³a² ũ³sa²tã³ha²kxai³
kwa³sxa³xa² ũ³yho³hi²sxã³ ũ³hũ¹te²na² ã³wxe³ka³lo³ai²na²
ũ³sa²tã³ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² wha²li¹txã³nxa² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²sxi²hai²na² sa̱²kxai³lu²
ĩ³ye³kxi²sah¹lxin¹thĩ³nai²la¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Yxãn¹ta¹ ĩ³ã̱³lxi³to³nha²sxã³ yen³kxa² kãi³kxi²nyhu¹kxi³thĩn³su²
ĩ³ã̱³lxi³ton³yah³lxi¹nhẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Hã²wxãn³txa³ sxi²hẽ¹nãu³a² a²nũ²a² ye³han³te²su²
te²a² a²ha³lxu²kxa² ai³te²su² te²a² ã³wih¹sxã³
ã³tĩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ tũ̱¹ka̱³txai²na²
a²yxo²ha³kxa¹ wi¹we²txi²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kxa²te²nãu³xa²
ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²nãu³xa² nxe³sxã³
nũ³kxũn³sxã³ kãi³ũ¹hain¹ju³ta² ĩ²kxai¹nha²kxai³ wẽ³ha³lxai²na²
ka³lxi¹sxã³ ĩ³ye³lain¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ta³vi²yah³lu¹tai²na² Ta²ha² Wxi²kin³ti³ton³khaix1jah¹lo²si¹lxi¹.
Nxe³jah¹lai²li² ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ain¹jau³su²
ain³kxai¹nha²kxai³ kãin² yxai¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Yxaih¹ha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wẽ³ha³lxai²na² wãn³txa² toh³lxi³jau³su²
ain³kxain¹nxãn³ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Jau³jau¹xai²na² ain³kxai¹na¹nhai¹. Nxe³na¹ha²kxai³
wãn³txa² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
“A²nũ²a² wxi²ka¹nai¹nxa³te²na² a²yxo²wãn³txa² wẽ³sa²
a²su³su³yau³xa² i³te²na² a²yxo²wãn³txa² nxe³sxã³
ĩ³sa²nẽn¹kxi²nxain¹na³li¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³jau³jau¹xai²na² ĩ²yah³lxin¹ta²lu¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³ain¹ka³tu̱³
Be³tãn²ya³thĩ³na² ã³wih¹sxã³ sxa³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Fi²ko²ka³txa² nxã̱³kxi¹hxa³kxe³su² ya³lu²jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ a²ka³nxa³ha²ta³a² Be³tãn²ya³thĩ³na²
a³li³ain¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wa̱³li²tãu³a² Je³su²jah³lo²kxai³
heh³ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³ka³tu̱³ ai³tãu³ãn²tu̱³ hi³sa³ka³txa² fi²ko³nxẽ³kxa²
ka̱x3ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Yxau³son³tãu³
a²nxã̱³kxa² yũ²nxa³ki³su¹ a²nxã³nxa² so¹lxi³ yũ³kxi³sã¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Fi²ko²nxã³ki³nũ³a² yũ¹ti³he¹nxa³lho³li¹. Nxe²e³te³na¹
a²kwẽn¹tai²na¹ a²nxe²kxai²na² ĩ³ya³nat3sã³ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la².
20 A²nxe³ju³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³wã̱³wã̱³txi³sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxet3sa²kxai³ fi²ko²nxẽ³kxa² a²kwẽn¹tai²na¹ ĩ³ya³nat3sxã³
ya²lun¹jã¹nxẽn³ta²? Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Yxo²ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ ĩ³wã̱³wã̱³nha²txi³ ti³hex1yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³
fi²ko²nxẽ³kxa² kãi³ũ¹ha¹kxa² yã¹nxe² he³la³ko³la³
kãi³yah³lxi³nũ³nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su² wã³la³ka³txa²
ĩ³ye³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te³nah¹lxi¹: “Ã³ha²txu²kxa²
sai¹nha¹sẽ¹li¹. Ĩ̱³ye³na² kãin²je³na² ã³sa³nũ¹xi¹sẽ¹li¹.”
Yxah³lxin¹jau³su² nxe³kxai²nãn²tu̱³ sa²yxo²we¹nx2ti³tu¹wi¹.
22 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² ĩ²li³ju³ta² ĩ³wã̱³txi³sah¹lxin¹jau³su²
yxo²ĩ²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ju³tain²txi³ sa²nũ¹nx2ti³tu¹wi¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²hxi²kan¹ju³ta² ĩ³tih³nxe³jau³su²

23 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nũ²a²nãu³xa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³yau¹ũ³ain¹ti̱³kxai³lu² a²wã³nxĩn¹te² si³yxau³tũ̱³ka̱³txa²
a²nũ²a²nãu³xa² a²hxi²kan¹ta³nãu³xa² nxe³sxã³ ĩ³tĩ̱³yain¹sxã³
ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹jah¹lo²ta̱³ ĩ³sa²si¹hã³nxain¹thai¹li¹? Ĩh¹nxe²
ĩ³hxi²ka¹txa²hĩ̱³te²la¹xã³? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Yau³ka³na³ka³nat3sxã³ yau³ã̱³lxi³jau³xa²
ĩ³wã̱³txi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wain³txi³ ĩ³wa²lũ³xi²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³hxi²kat1sa²jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹.
25 Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
tẽ³sxã³ ĩ̱³ye³na² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹kxe³su²
ĩh¹ti³xa² ĩ³sa²si¹hã³jah¹lo²ta̱³te²la³hĩ̱³te²la¹xã³?
Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³xai²la³ ta̱³nxa² a²nũ²khai³xai²la³ ta̱³nxa²
nxe² ĩ³yau¹ũ³jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ wã²nxũ̱h¹e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— “Oh³nãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³kxai²la¹wi¹.” Nxe²e³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³wa²lũ³xi²nẽ³lai¹nhĩ̱³te³nah¹lxi¹: “Nxe³kxi³sa²kxai³
ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²yah²lxan³thai¹li¹?” Nxe³nẽ³lain¹tu¹wi¹.
26 Yxãn¹ta¹: “A²nũ²khai³xa² ĩ³sa²si¹hã³kxai²la¹wi¹.”
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ yu̱h³lxi³nẽ³na³li¹. A²nũ²a²nãu³xai²na²:
“Jo³ãu² Ba³tis²jah³la³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su¹.”
Nxain¹jau³su² ha²kxai³ su²lhã³kxi²nẽ³lain¹kxa²ya̱n³txi³su²
ki̱³nhai¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ko̱³nxe³sĩ¹nxa³nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³xa³lho³li¹.
28 Nxe³yãn¹ta¹ ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹.
In³txai²na² a²ki³lha³lxa² ha¹li¹ yũ³nũ²nhai¹. Nxe³ka³tu̱³ta¹

ye^{3}kan^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wẽ^{3}sãi^{3}. Hĩ^{1}na^{2}su^{2} txa^{2}hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kon^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.” Nxũ^{2}nhai^{1}.
29 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ha^{3}yo^{1}. Ai^{3}sxã^{3} wa^{3}ko^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ta^{1} wa^{3}ko^{3}nxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
30 Ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}tãu^{3}a^{2} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} kãi^{2}nxa^{3}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Hai^{3}sxa^{2} ai^{3}sxã^{3} wa^{3}kon^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.” Jau^{3}su^{2} nxe^{3}ta^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nhai^{1}. Wa^{3}kon^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.” Nxũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ye^{3}jen^{1}na^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ya̱^{1}tha^{2}kxai^{3} ai^{3}sxã^{3} wa^{3}kon^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
31 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ĩh^{1}jah^{1}lo^{2}ta̱^{3} wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}su^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} hı̱^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kãi^{2}nxa^{3}jah^{1}lo^{2}su^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Wãn^{3}txi^{3}su^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} so^{1}kxi^{2}nẽ^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} txu^{1}ha^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}nhxi^{2}wxe^{3}nu^{1}sain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} wxãi^{2}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} ã^{3}wi^{1}yhah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
32 Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} wxã^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}tĩh^{3}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxan^{3}nhẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ye^{2}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxan^{3}nhẽ^{3}li^{1}.

Hai^{3}sxa^{2} kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Hai^{3}sxa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}su^{2} nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}hai^{3}sxai^{2}na^{2} u^{2}va^{2}tẽ^{3}kxa^{2} ĩ^{3}whı̱^{1}i^{2} a^{2}yxo^{2}ka^{3}tẹh^{3}nãu^{3}xa^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} yxo^{2}wxaih^{2}na^{3}kxa^{2} ai^{3}sxã^{3} txon^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} yain^{3}txa^{2} ũh^{3}wxı̱^{1}so^{1}ka^{3}txa^{2} hau^{3}kot3sxã^{3} we^{1}tũ^{2}nhai^{1}. Sxi^{2}ha^{2} kĩ^{3}khai^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}txo^{3}te^{2}ka^{3}kxa^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} wi^{1}wa^{3}kon^{3}kxi^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}hain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ha̱^{3}lo^{2}a^{2} u^{2}lxan^{1}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
34 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} hai^{3}sxai^{2}na^{2} wi^{1}wen^{1}nũ^{2}la^{2} wi^{1}nã̱^{3}kxi^{2}ti^{3}wa^{3}kxa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}sxa^{2} a^{2}yo^{3}ha^{2} so^{1}kxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
35 Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}te^{3}na^{1} wa^{3}kon^{3}kxain^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Sa^{2}si^{1}hã^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}so^{1}ka^{3}tṵ^{3}

ka³na³ku² ĩ³wai¹tha²kxai³ ka³na³ku² ĩ³su²lhã³ha²kxai³ ka³na³ku²
txah³lxa³kxa² tẽ³sxã³ ã³na¹sã³ya²lu¹tha²kxai³ nxain¹nũ²nhai¹.
36 Ã³ta³lo³hẽ²tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa² ã̱³xa² nũ̱³ka̱³txa²
ka³lxa²ton³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³nũ²nhai¹. Nx-
ain¹ta¹ a²wi¹lhĩ¹nãn¹tũ̱³ka̱³txan²tu̱³ te²yã¹nxe²
khãuh³lxa̱³txain¹nũ²nhai¹.
37 Hã²wxãn³txa³ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
“Txa²wẽ³sai²na² sa²nẽn¹kxain¹te³lxã²na³na¹.” Nxe³jau³su²
wẽ³sai²li² ĩ³sa̱²si¹hã̱³nũ²nhai¹.
38 Nxe³ta¹ hai³sxa² wa³kon³kxi²tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
wẽ³sai²na² wxã³ju³ta² ĩ²ain¹nũ²la² ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹wa³kxẽn³yah³la² ki³lha³lxa² wxãn³na²wi¹.
Ĩ³su²lhã³a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³sxa²
so¹kxi²ki̱³tu¹wi¹.” Nxe³nyhain¹nũ²nhai¹.
39 Nxain¹ka³tu̱³ wẽ³sai²li² sa²so¹nũ²la² hai³sxa²
sa²li¹ha³lo²sa²tã³ka³tu̱³ ĩ³su²lhã³ain¹nũ²nhai¹.
40 Jã¹nxe³jut3su² hai³sxa² wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³xi²tãu³a² ĩh¹nxe³kãi³ũ¹hĩ̱³te³ji¹wi¹? Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa̱²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Ko̱³nxe³thin¹khai¹xain¹te²sin²tai¹. Nxe³sxã³
ko̱³nxe³thi¹nain¹kxa² yo³ha² ĩ³su²lhã³ain¹tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³
a²nũ²a² ã̱³xa³nãu³xa² hai³sxa² wa³kon³kxi²si¹hain¹jau³su²
ĩ³kaix1so¹ain¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ hai³sxa² yain³txa²
wain³txi³ wxa²nhũ¹ain¹tu¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³te³nah¹lxi¹:
“Txah³lxa³kxa³txa² a²nũ²a² sxi²ha² ton³te²nũ̱³ka̱³txai²na²
o̱³nxa³jau³su² ĩ³ye³kxain¹sxã³ so¹sxã³
ã³sxã³ ã³na¹ain¹ka̱³txa² kwẽn¹tai²na²
ã³si³ka³la¹tã³khai³xain¹ka̱³txa² hxi²kan¹khai¹nxe³ta³ka³txa²lxã²na
Nxe³ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³ain¹na²hẽ³li¹.
Nũ̱³kxũn³khai¹nxe³ju³txai²la¹wi¹.”
Ũ³wha²li¹txã̱³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³jau³xai²li² ĩ²yah³lxin¹ta²lu¹wi¹.
43 Jã¹nxa¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³kxe³su² en²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a²
ã̱³xa² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Sũ̱³na² wãn³txain²txi³ sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.
44 Jã¹nxe³jut3su² txah³lxa³kxa³txai²li² kwa²sa²tã³yu̱³to³kxai²nãn²tu̱³
kãin² ã³nĩ¹ton³tah³lxi³hĩ̱³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ txah³lxa³kxa³txai²li²
ã³hi³sã³nhe¹ta²lxi³kxai²nãn²tu̱³ sa³txe̱¹ha²kxai³
ã³ya²lu¹txa²lxi³hĩ̱³nx2na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³te²su²
ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su²

ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na² nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xai²na² ain³kxain¹ka³tu̱³ wi¹ko̱³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Sũ̱³na² wãn³txa² e²nain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³kwa̱i²kxi²si¹hain¹jau³su² wi¹ko̱³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
46 A²nxe³jau³xan²tu̱³ ĩ³a̱n³ta³kxain¹sxã³:
— Je³su²jah³la² hxi²ki³ki̱³tũ¹xã¹. Nyhain¹ta¹ a²nũ²a² ãn³si³tẽ³la³kxain¹tũ̱³ka̱³txai²na² yu̱h³lxa³kxi²nyhain¹jau³su² ã³sxã³ wah³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Je³su²jah³lo²kxai³lu² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹. Tũ̱¹ka̱³txai²na² wãn³txa² nxe³ha²kxai³ yu̱h³lxi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

22

In³txa² txu¹ha² so¹ha²kxai³ ka³li³ha² yai³nain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ãh¹ e³kxi²sxã³ ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² ha³lo²a² a²wa³kxẽn³yah³la² yã¹nxe³hĩ̱³nx2na³li¹. Ha³lo²a² yu̱h³xan¹ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²ki³lha³lxa² txu¹ha² so¹te³lhxã³ nxũ²nhai¹. Nxe³ha²kxai³ yain³txa² kãin² yain³kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a² ĩ³hau³ko³tũ²nhai¹.
3 Nxe³te³na¹ a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹si¹jau³su² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ta¹ wxã³ju³ta² te³nai¹nxa³jau³su² nxain¹nũ²nhai¹.
4 Ãh¹lxi³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹: “Yain³te³lhxã³ ĩ³kaix1so¹ai¹na¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: ‘Ka³yxuh³xa² sĩ̱³na² ãu¹la³kxi²hxa³ta¹i¹. Po¹nai²na² ha³nẽ³txi²na¹te²na² ĩ³su²lhxã³ yo³li³na¹li¹. Yain³txa² a²yxo²ha³kxa¹ te³kxi²ta³lu²na¹li¹. Nxe³na¹ha²kxai³ ã³wxã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.’ ”
5 Nxe³ta¹ wet1txai¹nxa³nũ²nhai¹. Hãi¹nxe³sxã³ a²wa³ka³li³yu³khai³xa² o²la³kxi²yah³lxi³nũ²nhai¹. Ka³na³ku² hai³sxa² ai³lha²kxai³ ka³na³ku² yen³kxa² so¹kxi²nyhain¹te³lhxã³ ai³lha²kxai³ nxe³yah³lxi³nũ²nhai¹.
6 Ka̱³na³kon¹te²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxai²na² hxi²ki³ha²kxai³ khãuh³lxa̱³tai¹nha²kxai³ su²lhã³ain¹nũ²nhai¹.
7 Nxa²ha¹te¹ ha³lo²a² wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxi²khai¹nxe³sxã³ a²ya̱³lxi³nãu³xa² nũ³kxũn³txe²nãu³xa² ĩ³sa²si¹hã³ain¹nũ²nhai¹. Ĩ³sa²si¹hã³ai¹nha²kxai³ a²nũ²a² we¹tai¹nxa³te²nãu³xa² ĩ³su²lhã³ain¹sãn²nũ²la² sxi²ta³ta² hi¹la³kxain¹nũ²nhai¹.
8 Hã²wxãn³txa³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹: “Txa²wẽ³sai²na² txu¹ha² so¹te³lhxã³ nx2na³li¹. Nxa¹ta¹ a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹ai¹na¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³li³thin¹ti³he¹xai¹nxa³wi¹. Nxe³ha²kxai³ en²txai¹na¹li¹.

9 Nxai¹na¹ha²kxai³ tĩh³na² kãin²tĩh³na² ai³yah³lxin¹sxã³
a²nũ²a² ĩ²li³te²na² ĩ³ha¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxã³si¹hain¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.” A²wa³kxẽn³yah³la² nxe³nũ²nhai¹.
10 Nxe³te²kxa³ya̱n³tu̱³ a²sa³wi³ha³lxan²tu̱³ a³li³sxã³
ã³nxai³ain¹nũ²la² a²nũ²a² wi¹lhin¹te²na² ĩ³ha¹txi²
ko̱³nxe³thin¹te²na² ĩ³ha¹txi² nxai¹nha²kxai³ a²yxo²ha³kxa¹
ã³sa²so¹ain¹nũ²nhai¹. Nxe³te²kxa³kxa¹ sxi²ha²
ĩ³ne³kxi¹hain¹nũ²nhai¹.
11 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² hi²sen³kxai³lu²
wxã³ain¹tũ³ka̱³txa² ten³sa²tã³nũ²la² in³txai²na² wã²la²
wi¹ka³lo³a² so¹nyhain¹kxa² wã²la² en²kxe³su² ĩ²nũ²nhai¹.
12 Nxe³ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Nxex3sa²lxi¹.
Ĩh¹nxet3sxã³ wã²la² so¹nyhain¹kxa²ka³lo³a²
ũ³whih²kxi²nha²nxa³sxã³ ã³wi¹hin¹thi²li¹?” Nxũ²nhai¹.
Nxe³ha²kxai³ in³txai²na² hxi²kan¹txi³ e³kxi²nxa³nũ²nhai¹.
13 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
a²sa³wi³ha³lxai²na² ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
“Jah¹lai²na² so¹sxã³ sa²hxi²tai³kxi² sa²yu̱³tai³kxi²
nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a²
ka³nxah³khai¹nxe³ju³ta² ha³lo²sa²tã³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³tãu³a²
ye³khãuh³lxa³thin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin² na̱³ni² kãin²
wxi²ka³ta³ta³ti² nxe³ain¹tu¹wi¹.” A²wa³kxẽn³yah³la²
nxe³nũ²nhai¹.
14 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
a²nũ²a² ka³lxa¹khai¹nxe² ĩ³kaix1tain¹na³li¹. Nxe³kxan²ti³
ka³lxa²nxa³tũ³ka̱³txa² so¹lxi³ ĩ²so¹ain¹na³li¹. Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ũ³yho³hi³ki̱³ki³ai²na² ũ³hũ¹ain¹ki̱³jau³su²

15 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³waix3tain¹nũ²la²
he³son³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la²:
— Ko̱³nxe³te³si¹jau³su² Je³su²jah³la² wah³nxe²
yxau²xai³ki̱³tu¹wi¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³ha²kxai³ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² a²sa³wi³ha³lxa²
ĩ³sa²si¹hã³i² E³ro³ti³ã²na² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³i²
nxe³nyhain¹sxã³ ã³tĩ³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² ĩ³tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Wãn³txa²
ya²la³lyau³xa² e³jah¹lo²si¹lxi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
wain³txi³ ĩ³yau¹ũ³hai¹nhxai¹nhẽ³li¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²a²
ye³a̱n³txa³nih¹kxan²ti³ hxi²kan¹khai¹nxe³kxan²ti³ wxãi²na²
yu̱h³lxi³jah¹lo²sxã³lxi¹.
17 Nxĩ¹nha²kxai³ wãn³txa² wain³jau³xan²tu̱³
ĩ³yau¹ũ¹sah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txa²
a²hxi²kan¹jah¹la² Se²sa³jah¹lo²su² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki̱³ki³ai²na²
ũ³hũ¹ain¹ki̱³ta̱³nxa² hãi¹nxã¹ta̱³nxa² ĩh¹nxe² wain³txi³
kãi³sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² wãn³txai²na²
ta²ko¹ta²kon¹jau³xai²na² wi¹kọ̃³nh²sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²yạ̃n³ti³tạ̃³ wãn³txa² kọ̃³nxe³jau³xa²
sa²yxo²sai¹sa²te³lhxã³ ten³nx2ti³ji¹wi¹? Wi¹lhin¹ki³lxo³tũ̠³kạ̃³txi³syah¹lx
19 Ũ³yho³hi²ki³ai²na² tẽ³sxã³ ũ³hũ¹sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Ĩ²ti³ten³sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ̃³ ũ³yho³hi²ki³ai²na²
ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Jã¹nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ye³na² ũ³wha²li¹lho¹ain¹kxe³su² te²a² Ĩh¹nxe³te²a²
a²ye³nhũ̠³ji¹wi¹? Ĩh¹te²a² a²ĩ³lxi³su² ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxa²ha¹te¹:
— Se²sa³jah¹la² a²yen³su² ha²kxai³ a²ĩ³lxi³su² ha²kxai³
te²la¹wi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²
ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Se²sa³jah¹la² a²yen³kxi³khai³xa² ũ³hũ¹yah³lxi¹nha²kxai³
Txa²wã¹sũ̠³na² a²yen³kxi³khai³xa² ũ³hũ¹yah³lxi¹nha²kxai³
nxe²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Jã¹nxe³jut3su² jau¹xai²na² ain³kxain¹nxa²ha¹te¹ ĩ³o²nha²sxã³
ã³waix3txain¹sxã³ ĩ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² ya³lu²te²su² te²a² ka³tẹ̃n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta³nũ³su²

23 Jã¹nxe³hĩ¹nai³kxai³lu² sa³tu³se²a² nũ̠³kạ̃³txa²
ã³nhai¹tũn³te²nãu³xạ̃i²na² ã³wxã³ain¹tạ̃¹hxạ̃i²hẽ¹la².
A²nxe³tũ̠¹kạ̃³txai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ya³lu²kxai²nãn²tụ̃³
ka³tẹ̃n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta³nũ³a² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
A²nxe²te²nãu³xa² ã³nhai¹tũ̠³kạ̃³txa² ã³tĩ̠³sxã³
ĩ³wã̠³txain¹te³nah¹lxi¹:
24 — Je³su²jah³la² ĩ³tih³nxe³nẽ³jah¹lãi³. Ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
Sũ̠³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te³nah¹lxi¹: “In³txi³su²
ya³lu²kxi²kxai²nãn²tụ̃³ a²wẽ³ha³lxi³khai³xa² yũ²nxa³kxe³su²
ha²kxai³ a²lon³yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²txu¹ha²
so¹nyha¹ta¹ka³lxai³tã² so¹nyha¹txai²li¹, a²lo³na²
ya³lu²ã³jah¹la² ta²ha² wet1si¹jau³su¹.” Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
25 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹ha³tih³nãu³ai²na² a²lon³ti³tãu³xa²
ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ yxau²xai³lain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³te³na¹ ye³kan¹jah¹la² txu¹ha² so¹nha²hẽ¹li¹. Hã²wxãn³txa³
ya³lu²na²hẽ³li¹. Ya³lu²ha²kxai³ a²lon³yah³lai²na² sa²kxai³lu²
a²txu¹hai²na² so¹nh²na²hẽ³li¹.
26 Ye³jen¹nãu³a² ya³lu²nũ³nha²kxai³ a²lo³na² ã̠³xa²
txu¹ha² so¹nha²kxai³ ya³lu²kxi² a²lo³na² ã̠³xa² txu¹ha²
so¹nha²kxai³ ya³lu²kxi² te²ka³kxa¹ a²lon³ti³tãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹
ya²lun¹txi²hxan³kxain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹txi³ wẽ³sa²
we¹txi²nyhai¹nxa³hẽ³li¹.

27 Hã²wxãn³txa³ txu¹hai²li² ya³lu²nũn³na²hẽ³la².
28 Jã¹nxe³ha²kxai³ yan¹nãu³a¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ki̱³tãu³a¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ĩh¹te²la³ta̱³ in³txa² a²wẽ³sãi¹lxo³khai³lxa³te³ji¹wi¹, a²yxo²ha³kxa¹ so¹xai³ai¹nha²kxai³lu¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²yxah³lxi¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³to³yah²lxa³nha²kxai³ Sũ̱³na² wã³nxĩn¹ju³ta³la³ ã³ne³to³yah²lxa³nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxi¹.
30 Yan¹nãu³a¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ki̱³tãu³a¹ txu¹ha² so¹nhyu¹ki̱³ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³li¹. Oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² yãx1ki̱³tu¹wi¹.
31 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxũ¹txai²na² sa²kxai³lu² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ki̱³kxe³nũ³su² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ta²lu¹wi¹.
32 Nxe³tãu³u¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹, “Txai²na² A³bra³ãu²ah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ I³sa²kah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ Ja³ko²ah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ hĩ¹na¹ nxe³te²sa¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jau³su² ha²kxai³ ha¹li¹ ka³na³ki¹ jah¹lo²nãu³xai²na² ka³tẹn³su² yxau³ain¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ka³tẹn³su² na³li¹. Kxã³nãu³u¹ta²kxai³ ya³lu²ain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²tu̱³ hĩ¹na² ka³tẹn³sain¹na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxa²ha¹te¹ jau³jau¹xai²na² a²nũ²a²nãu³xai²na² ain³kxain¹tãu³a² o²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² wa³to²hi² wxi²kan¹jau³su²

34 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³wã̱³txain¹ju³ta² ain³kxain¹nxa²ha¹te¹ ã³nũ¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Ã³nũ¹nain¹sxã³ ka³na³ka³na³te²na² ha³tẹh³nxã³nxa² a³la³kxi²khaix1jah¹la² ĩ³ye³ta³la̱i³na³kxi²si¹jau³su² ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
36 — ĩ³tih³nxe³nẽ³jah¹lãi³. Ha³tẹh³nxã³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² ĩh¹jau¹la³ta̱³ ã³wa²to²hi² wxi²kan¹jau³la²hĩ̱³te²la¹xã³?
37 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— “Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² a³lxi²txai¹nhẽ³li¹. Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² whãi²na¹ a³lxi²txai¹nhẽ³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²kwa̱i³nha²kxai³ wi¹lain³kxi¹nha²kxai³ nxe³txai¹nhẽ³li¹.”
38 Nxe³jau³jau¹xu¹tai²na² ã³wa²to²hi² wxi²kan¹jau¹la²te²la¹wi¹.

39 Ã³ta³lo³hẽ¹jau³xai²na²sa¹: “Wxa²wa̱³kxa²yau³nũh¹nxa²te²a²
a³lxi²nha²kxa² yã¹nxe² a³lxi¹tai¹nhẽ³li¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
40 A²nxe³jau³xu¹txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na²
si³tah³lxi³yxau³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²
A²wĩ³nu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su²

41 Jã¹nxe³tãu³ai²kxai³lu² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau³ain¹tãu³a² Je³su²jah³lai²na² a²yxo²wãn³txa² nxe³te³nah¹lxi¹:
42 — Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²su²
ĩh¹te²la³ tah²su²hĩ̱³te²la¹xã³? Nxa²ha¹te¹
ĩ³wa²lũ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Ta³vi²yah³la² a²ne³ta²sin²tai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ã³si³tẽ³kxi²ha²kxai³ a²hxi²kan¹ti³lho³kxe³su²
ĩ³ye³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³te³nah¹lxi¹:
44 “Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² a²yxo²wãn³txi³kxai³lu²
Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²
ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹: ‘Txa²wi¹nẽ³tãu³a¹
ã³wxe³txu¹li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ko̱¹ko̱¹xa²
a²yxo²ha³kxa¹ wxa²yu̱³hẽ³nãu³a² wa³ka³ti³lot3sxã³
ah³si¹hai¹na¹tu¹wi¹.’ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
ta¹hxai²hẽ¹li¹.”
Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ta¹hxai²hẽ¹li¹.
45 Jã¹nxe³jau³su² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² a²yxo²wãn³txa²
a²hxi²kan¹jah¹lo²si¹ke³la³te²kxai³ ĩh¹nxe³sxã³
a²ta²lhot3hĩ̱³te²la¹xã³? Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² hxi²kan¹ti³
ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³
ãh¹ĩ³wã̱³tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

23

A²nũ²a² ũ³wha²li¹txã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txai²na² fa³ri³se²a²
nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ãh¹e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ain³kxi² a²sa³wi³ha³lxa² ain³kxi²
nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxain¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ũ³wha²li¹txã³nxu¹txai²na² a²hoh³lxi³su²
nũ̱³ka̱³txai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² nxe³sxã³
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² hxi²kan¹sxã³
ĩ³yau¹ũ³ti³hit1tain¹te²ju²hẽ³li¹.
3 Nxai¹nha²kxai³ ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹jau³xai²na² whãi²na¹
sa²yxo²we¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ kãi³ain¹kxa²yã¹nxe²

kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yau^{3}xã̱^{3}lxi^{2} ĩ^{3}ye^{3}i^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxi^{2} kãi^{3}i^{2} nxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

4 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} sa^{3}tẹ^{2}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} jau^{1}xain^{2}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}nhai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} yen^{3}kxa^{2} sa^{3}tẹ^{2}kxa^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}so^{1}si^{1}hain^{1}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} yen^{3}kxain^{2}txi^{3} a^{2}hxi^{2}ka^{3} wẽ^{3}sa^{3}ka^{3}kxan^{2}ti^{3} ũ^{3}hxi^{2}nũ^{1}nai^{1}nxa^{3}wi^{1}.

5 Nxẽ^{2}nxa^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} e^{3}la^{2} ĩ^{2}kxain^{1}kxi^{3}nũ^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Sũ̱^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2} ũ^{3}yhe^{3}hẽ^{1}nha^{2} a^{2}nxũ̱^{2}ka^{2} ã^{3}nxũ^{2}ki^{3}hẽ^{1}nha^{2} nxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Sũ̱^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}ye^{2}ain^{1}kxe^{3}su^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} tãu^{3}a^{1} a^{2}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}khai^{3}xai^{2}na^{2} tĩh^{3}na^{2} a^{3}lu^{2}tĩh^{3}nu^{2} ũ^{3}kũ^{2}txi^{2} ai^{3}ain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} tĩh^{1}na^{2} a^{2}lu^{2}txi^{3} wa^{3}to^{2}hi^{2}ye^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

6 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yain^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}te^{2}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} sa̱^{2}nẽn^{3}nha^{2}khaix1nxe^{3}te^{2}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}nain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

7 Sxi^{2}je^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1tain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wxãi^{2}li^{2} txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}no^{3}tain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

8 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3}: “Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}.” Nxe^{2}ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}jau^{3}su^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} A^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3} a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}su^{2} nyhah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.

9 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3}: “Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lãi^{3}.” A^{2}nũ^{2}a^{2} yuh^{3}xan^{1}te^{2}na^{2} nxe^{2} ĩ^{3}lxi^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}kah^{3}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}li^{1}, Oh^{3}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}su^{1}.

10 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3}: “Txa^{2}wa^{3}kxẽn^{3}ta^{3} si^{3}yxau^{3}kxah^{1}lãi^{3}.” Nxe^{2}e^{3}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Wxa^{2}wa^{3}kxẽn^{3}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}kah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}.

11 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}: “Txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}wa^{2}to^{2}hi^{2} hxi^{2}kan^{1}to^{3}na^{1}kxi^{3}nũ^{3}su^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{1}.” Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}yu^{3}txai^{2}na^{2} yu^{3}hẽn^{3}nãu^{3}a^{2} hxi^{2}nũ^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

12 Wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3} ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}ta^{3} wi^{1}le^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yu̱^{3}hẽn^{3}yxau^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yu̱^{3}hẽn^{3}yxau^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}

hxi²kan¹txi³lo³txa²lxi³tu¹wi¹.

A²nũ²a² wi¹lhin¹ki³lxo³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ ũ³wha²li¹txã³nxũ¹tai²na² a²hoh³lxi³su² tũ³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxa² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²ĩ³nxa² wi¹lhin¹ki³lxo³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. A²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² nũ̱³ka̱³txi³lxon³ju³ta² te³nain¹kxai²nãn²tu̱³ ã³na¹ain¹yah³lxi¹nhẽ³li¹. Nxe³sxã³ Txa²wãn³txa² en²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²ai²na² Txa²wãn³txa² sa²yxo²we¹te³lhxã³ te²su² te²na² ã³na¹yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹nhẽ³li¹.

14 Wi¹lhin¹ki³lxo³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxin¹tu¹wi¹. Txu¹ta³ka³lxa² wha³te̱³son³ta¹ka³lxai²na² sxi²ha² kãi³so¹ah³lxi¹nhẽ³li¹. Hã²wxãn³txa³ ĩ³yan³txa³kxi²ki³lxot3si¹yhah³lxin¹jau³su² wãn³txa² ka³lxa²khai¹nxe³jau³xa² Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ a²hxi²ki³la³ yah³lxin¹ju³ta² ã²la² kãi²non³tu¹wi¹.

15 Wi¹lhin¹ki³lxo³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxin¹tu¹wi¹. Yu̱h³xan¹ta² ha³lo²a² ai³lha²thet3jah³lxi¹lxi¹, a²nũ²a² ka³na³ka³nat3sxã³ ã³si³tẽ³kxi¹nx2ti³si¹jau³su¹. Ã³si³tẽ³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa² kãi³ wa³to²hi²si¹hain¹yah³lxi¹nhẽ³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wxãi²yãx1nxe³sxã³ ha³nxe²a² i̱³je³na² ã³na¹sa²tẽ³ain¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹.

16 A²nũ²a² ye³han³te²nãu³xa² ne³ka³ta²te²na² so¹te²na² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ a̱in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi³nũ³ni¹lxi¹. Nxe³sxã³ ki³han³jau³su² ĩ³ye³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “ ‘Wãn³txi³su² e³a¹wi¹. Sũ̱³na² sxi²ha² ã³ye³yxo²nũ¹sa²na³li¹.’ Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² nxe²e³kxai²nãn²tu̱³ we¹ta³lun²nxa³kxan²ti³ ko̱³nxe³ju³ta² yũ³hũ̱³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹: ‘Wãn³txi³su² e³a¹wi¹. Sũ̱³na² sxi²ha² ou²ro²ka³lo³a² a³lxi²khai¹nxe³ka³lo³a² ã³ye³yxo²nũ¹sa²na³li¹.’ Nxe³jau³xai²na² e³kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txi³khai³xa² kãi³ũh¹kxe³su² o²la³kxi¹sẽ¹li¹.” A²nxe³jau³xai²na² e³yah³lxi¹lxi¹. Yxah³lxi¹nha²kxai³ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxi¹lxi¹.

17 Ã³ne³to³ti³he¹yxah³lxa³lxi¹. Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ a̱in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Ou²ro²ka³lo³a² a̱³lxi²na³li¹. Yxã̱n¹ta¹ sxi²hai²na² ũ³ha³la³hẽ¹nha²thĩ³na² ã²la² a³lxi²khaix1te²ju²hẽ³li¹. Jã¹nxe³sxã³ sxi²hai²na² sa̱²kxai³lu² ou²ro²ka³lo³a² ã³nha³la³hẽ¹nha²kxa² ĩ³wxi²kin³ti³ton³si¹te²ju²hẽ³li¹.

18 Te²yã¹nxe³sxã³ ãh¹jau³xa² yã¹jau³xa² e³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “ ‘Wãn³txi³su² e³a¹wi¹. Txah³lxa³kxai²na² Sũ̱³na²

ũ³yhen³kxi²ye²kạ³txa² ã³ye³yxo²nũ¹sa²na³li¹. Sṵ̃³na² ĩ³ki³ha¹kxi²ye²nxa³kxi³sã¹.’ Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² nxe² e³kxai²nãn²tṵ³ we¹ta³lun²nxa³kxan²ti³ kọ̃³nxe³ju³ta² yũ³hḩ̃³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ yen³kxa² txah³lxa³kxa² ũ³nhe³wxe³jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹: ‘Sṵ̃³na² ũ³hũ¹kxi³nũ³su² ã³ye³yxo²nũ¹sa²na³li¹, Sṵ̃³na² ĩ³ki³ha¹kxi²ye²nxa³kxi³sã¹.’ Nxe³jau³su² nxe² e³kxai²nãn²tṵ³ wãn³txi³khai³xa² kãi³ũh¹kxe³su² o²la³kxi²txai²lxi¹.” Nxe³jau³xai²na² e³yah³lxi¹lxi¹.

19 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ ạ̃in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Ĩh¹ju³ta³la³ wxi²kin³ti³ton³sa³wa³to²hi²hḩ̃³te²la¹xã³? Txah³lxa³kxi³su² Sṵ̃³na² ũ³yho²hi²si¹ka³txai²la³ tạ̃³nxa² yen³kxi³khai³xa² ũ³hũ¹kẹ̃³kxi³nũ³ai²la³ tạ̃³nxa², Ĩh¹ta²yen³kxa² kãin²wa³to²hi²te²la¹xã³?

20 Ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³kxai²nãn²tṵ³ txah³lxa³kxa² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³i² yen³kxa² ũh³wxe³kxi²kḩ̃³kxa² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³i² te²a² whãi²nah¹lxi³hḩ̃³kḩ̃³tã³li¹.

21 Te²yã¹nxe³sxã³ Sṵ̃³na² sxi²ha² ã³ye³yxo²nũ¹si¹kḩ̃³jau³su² e³kxi²kḩ̃³kxai²nãn²tṵ³ Sṵ̃³na² sxi²ha² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³sa²kxai³ thĩ¹na² yxau²xai³jah¹la² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³sa²kxai³ nxe³hḩ̃³kḩ̃³tã³li¹.

22 Te²yã¹nxũn³sxã³ oh³nãn¹ko³xa² ã³ye³yxo²nũ¹si¹kḩ̃³jau³su² e³kxi²kḩ̃³kxai²nãn²tṵ³ Sṵ̃³na² ã³wxe³ka³lo³a² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³sa²kxai³ ã³wxe³ka³lo³a² wa³kxẽn³yah³la² ã³ye³yxo²nũ¹kḩ̃³sa²kxai³ nxe³hḩ̃³kḩ̃³tã³li¹.

23 Ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² a²hoh³lxi³su² tṵ̃³kạ̃³txi³su² te²ĩ³nxai²na² fa³ri³se²a² nṵ̃³kạ̃³txi³su² te² ĩ³nxai²na² nxe³sxã³ wi¹lhin¹ki³lxo³yhah¹lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ kọ̃³nxe³tọ̃n³khaix1yah³lxin¹tu¹wi¹. Yen³kxa² jũ¹nxe³te²su² te²a² yain³kxi²kḩ̃³ki³a² or³ta³lã²ki³su² tạ̃³nxa² ẽn²tro³ki³su² tạ̃³nxa² ko³mĩn²yo³ki³su² tạ̃³nxa² yũ³yah³lxin¹kxa² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ki³ka³na³ka³nat3sxã³ Sṵ̃³na² ũ³hũ¹yah³lxi³hḩ̃³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ha³tẹ̃h³nxã³nxu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su² ya²la³lo³khai¹su² wain³txi³ kãi³ũh¹kxe³su² tạ̃³nxa² a²nũ²a² ạ̃³xai²na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tũh¹kxe³su² tạ̃³nxa² e³la² kãi³ũh¹kxe³su² tạ̃³nxa² nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²ã³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³ju³tai²na² a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²a² yxo²ha³kxa¹ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wain³na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ ne³ki³san¹te²a² sa²yxo²ã³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹.

24 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ ạ̃in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Khũn³sa¹txa² ĩ³yo¹lah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ĩ³yxe²ta²yxãi²nxa²lxi³hḩ̃³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ Ka³me²lai²na² ka³yxuh³xa² kãin²te²na² wa³nũt1sxã³

ĩ³yo¹lhxat3jah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Nxe³ju³ta² yã¹nxe² ki³han³sxã³ e³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Kãi³ki̱³ju³ta² jũ¹nxe² so¹lxi³ ko̱³nxe³thin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³thin¹khai¹nxe³kxai²nãn²tu̱³ wi¹ti³he¹nxa³wi¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² wai³nxa³wi¹.

25 Jã¹nxe³jut3su² wi¹lhin¹ki³lxo³yhah¹lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxin¹tu¹wi¹. Ka³ne²kxẽn³su² ta̱³nxa² pra²ta²ka³lo³su² ta̱³nxa² a²tai²na¹ wxa²hi̱³lxi³sxã³ wxa²hxan³kxa²jah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a²nũ²a² yen³kxa² kãi³kxi²nyhu¹ah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³ yen³kxa² kãin²ka³tã³yah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³ yen³kxa² kãin² yxo²kwa̱in³yah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³ nxe³kxa²yã¹xah³lxi¹lxi¹.

26 Fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxai²na² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ a̱in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. A²wi¹lhĩ¹na² txa²nũ² ka³ne²kẽ³nai²na² pra²ta²ka³lo³ai²na² a²ẽ¹nãu³ai²na² wxa²hi̱³lxi³sã²nĩn¹ka̱³tu̱³ a²txai²na¹ ã³nhxan³ka²ti³nũ³nhi̱³nx2na³li¹.

27 Jã¹nxe³jut3su² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² a²hoh³lxi³su² nũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxai²na² nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³txi³ a̱in³nyhah¹lxa³nha²kxai³ ye³han³kxa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxi¹lxi¹. A²nũ²a² ya³lu²te²na² sa²ni̱³kxi²ki̱³tẽ³na² yãx1yah³lxi¹lxi¹. Nxe³sxã³ a²txai²na¹ tĩn²ta²yau³xa² hãn³jau³xa² tẽ³sxã³ ũ³to¹la³kxi²sxã³ ĩ³hãn³ne³ki³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ a²ẽ¹nãu³ai²na² ya³lu²te²a² a²su³ai²na² so¹lxi³ ka³lun³ju³tai²na² so¹lxi³ yũ³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³yah³lxi¹lxi¹.

28 A²nũ²a² ã̱³xai²nãn²tu̱³ ĩ²nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ye²yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² wi¹lhin¹ki³lxo³ju³ta² so¹lxi³ yũ³nyhah¹lxi¹nha²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ yũ³nyhah¹lxi¹nha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³li¹.

A²nũ²a² wi¹lhin¹ki³lxo³tũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

29 Jã¹nxe³jut3su² ũ³wha²li¹txã³nxũ¹tai²na² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxai²na² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxai²na² nxe³sxã³ wi¹lhin¹ki³lxo³yhah¹lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxi¹lxi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² kwã̱³kxẽ¹na² ũ³txon³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²u¹tai²na² a²kwã̱³kxẽ¹na² ũh³yxo²tĩ̱¹kxi²ka̱³txa² wi¹wha²li¹la³kxi²yah³lxi¹lxi¹. Nxe³sxã³ ĩ³ye³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

30 “Txa²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² yxau²xai³lai¹nhĩ¹nai³tã²
hin¹sĩ¹na¹ke³la³te²kxai³ hai³txi³ Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³te²nãu³xu¹tai²na² a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³
ĩ³ya²lu¹tain¹si¹sĩ¹nxa³wi¹.” Yah³lxin¹jau³su² nxe³yah³lxi¹lxi¹.
31 Nxe³ha²kxai³ wxa²wãn³txi³khai³xa² hxi²ki³la³nx2ti³na³li¹.
Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
ĩ³su¹lhã³te³nu¹tai²na² wẽ³ha³lxi³yah¹lxi³te²si¹lxi¹. Te²yã¹nxe²
kãi³yah³lxi³nũ³ni¹lxi¹.
32 Nxain¹kxa²yã¹nxe² kãi³yah³lxin¹ju³ta² ta³lun²yah³lxin¹ju³ta²
hxi²ki³lon³yah³lxin¹ju³tai²lẽ¹.
33 Txih³xa² ha³nxeh³lxi³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
wxãi²na² ha³nxeh³lxi³yah³lxi³nũ³ni¹lxi¹. Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³
ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta³nũ³a² hxi²kan¹txi³ ih³saun³yah³lxan³tho³li¹.
34 Nxe³ha²kxai³lu¹ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³sa²si¹hã³i² a²nũ²a² a³la³kxi²khaix1te²na² ĩ³sa²si¹hã³i²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² a²hoh³lxi³su² te²na² ĩ³sa²si¹hã³i²
nxe³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ a²ha³tih³xa² ĩ³su²lhã³i²
a²ha³tih³xa² hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi² a²ha³tih³xa² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹so¹sãn²sxã³ ĩ³wai¹txi²
a²ha³tih³xa² khãuh³lxa³txi³sa²thet3ti² nxain¹yah³lxin¹tu¹wi¹.
35 Nxe³ta³lun²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²ki³la³khaix1yah³lxin¹tu¹wi¹.
A²nũ²a² wi¹lhin¹te²nã̱u³xa² sun²tã¹ain¹te²nãu³xa²
whãi²na¹ A³be²lah³lu¹tai²na² wi¹lhin¹khaix1jah¹lu¹tai²na²
su²lhã³ai¹nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ Sa³ka³ri²ah³lu¹tai²na²
Ba³ra³ki²ah³lu²tai²na² tah²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² Sũ̱³na² sxi²hẽ¹na² su²lhã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Jã¹nxe³te²nãu³xu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ hxi²ki³la³yah³lxin¹tu¹wi¹.
36 Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Hĩ¹na²
hin¹yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha²
khãuh³lxa³ti³nx2ti³nũn³tu¹wi¹.

Je³su²jah³lo²kxai³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³lxi²jau³su²

37 Nxa²ha¹te¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa²
su²lhã³ain¹yah³lxi³to³hi¹nha²kxai³ wxã³nũ¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txai²na²
wha³tin³kxain¹yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³sxã³ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxi¹lxi
Yah³lxi¹nha²kxai³ ka³la³ka³la² a²hã³ka³nai²na²
wẽ³ha³lxa² a²nxe̱³ki³yu³hẽ³nãu³a² wã²nut1te²ju²hẽ³li¹.
Jãx1te²hũ̱³nxa¹tũ¹xã¹. Wxa²wẽ³ha³lxa² nxe³nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wi¹.
Ye³ka³lxa¹txi³nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
ten³yah²lxan³tai¹ti²tu³wi¹.
38 Nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ wxa²sxi²ha² a²nũ²a²
yũ³ai¹nx2tho³li¹.
39 Ya²la³tu̱³ wãn³txan²tu̱³ ĩ³ye³a¹wi¹. Hĩ¹nãn¹te²tu̱³
ĩ²sah²lxan³tho³li¹. Kxãn³nã̱u³a̱² wxa²wãn³txi³nũ̱³su²
ĩ³ye³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²ai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²

sa²si¹hã³nẽ³jah¹la² wi¹lhin¹jah¹lo²su²na³li¹.” Yah³lxin¹jau³nũ³su²
yxah³lxi³sã²nĩn¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

24

Sũ̱³na² sxi²ha² wxa²nai¹ain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² e³ta³lun²nũ²la²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³tãu³a²
a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha² wi¹txo³nain¹ju³tai³tã²
wã²nã³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sxi²hai²na² txah³lxa³kxa² wi¹lhau³kot3je¹nxain¹nĩn²tai¹.
Yxãn¹ta¹ kxãn³nãu³a² txah³lxa³kxa² a²yxo²ha³kxa¹
wxa²nai¹ain¹tu¹wi¹. Ya²la³tu̱³ hai³txi³ ka³tha¹li¹
ã³ne³hẽ²kxi²ka³txa² yũ²nx3tho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Ha³lo²a² ko̱³nxe³ton³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su²

3 Hã²wxãn³txa³ o³li³ye²ra³ka̱³txa² ka̱³la̱³sxã³
ã³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² ã³tũ̱³sxã³
wã²nxũ̱h¹ ĩ³wã̱³tain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³sãn²si¹lxi¹. Ĩh¹nxe³hĩ¹na² wxa²nai¹ain¹te³ji¹wi¹?
Ĩh¹nxe³ti³wa̱³kxa² wa̱³lin¹ju³ta³nũ³a² ĩ²ki̱³te³ji¹wi¹?
Ĩh¹nxe³ti³wa̱³kxa² txa²wã¹ha³lo²a² ne³ki³son³ju³ta²nũ³a² ĩ²sxã³
a³la³kxi²hũ̱³ki̱³te³ji¹wi¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wi¹lĩ²nha²khai¹nxe³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³ha³tai¹.
5 A²nũ²a² ka³lxa¹te²a² wxã³yah³lxi³ha³tai¹.
Txai²la³ki³lxo̱³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ wxã³sxã³ ki³han³jau³su²
e³yah³lxi³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Wxa²kan³sxã³
wa̱³li²na¹hẽ³li¹.” Nxe³jau³su² e³yah³lxi³to³ha³tai¹.
Nxe³yah³lxi³to³ha²kxai³ wxa²nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³
ã³nhai¹tũ̱¹sxã³ ĩ³ki̱³ha¹kxi¹nx2ti³ha³tai¹.
6 Jã¹nxa¹jau³su² ti¹na² yxau³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na²
kãin² ã³nhe¹kxi²nyhu¹sxã³ su²lhã³nhyain¹kxai²nãn²tu̱³
nũ¹ka³na¹ u²tãu³ai³tã² yxau³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai³tã² kãin²
ã³nhe¹kxi²nyhu¹sxã³ su²lhã³nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³jau³xa²
ain³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yu̱³lyhah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Wãn³txi³su² kxan²ti³ hai³txi³ hĩ¹nãn²tu̱³ ha³lo²ai²nãn²tu̱³
ne³ki³so³nx3tho³li¹.
7 A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa²
a²lhun³tu² ã³nhe¹kxi²nyhai¹nha²kxai³ a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³tãu³a¹ a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³ ã̱³xa² a²lhun³tu²
ã³nhe¹kxi²nyhu¹ha²kxai³ a²nũ²a² sxi²je³na² ka³lxa¹je³na²

yain³txi³ txa²khaix1nxe³sxã³ he³ja²lun¹ti³ha²kxai³ ha³lo²a² kxĩh³nxa̱² sa̱²wi¹win¹nũh¹lxi²ha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wi¹.
8 Txu¹ha² wẽh³ni³khaix1ta¹ka³lxa² ĩh³ju³ta² wxã³kxai²nãn²tu̱³ wẽ³sa² a³li³lah¹kxi²ju³ta² hãi¹nxe³sxã³ ã³si³wxe³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ ju¹tai²na² wxã³nũ¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ khãuh³yxah³lxin¹ju³ta² ã³si³wxe³tu¹wi¹.
9 Hã²wxãn³txa³ i³nx2tain¹sxã³ a²nũ²a² khãuh³lxa³thin¹kxi²ju³ta² ã³yũ³nx2tai¹nha²kxai³ ĩ³su²lhã³nx2tai¹nha²kxai³ nxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Txa̱²wãn³txa̱² kan²txi³ ã³hxi²wxe³nũ¹sah¹lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³xa̱n³ta³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹.
10 Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹tãu³a² txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sxã³ ã³waix3sain¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³ a²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ã̱³xa² ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txa² ã³yã³nũt1sa²kxai³ ĩ³xa̱n³ta³kxi²nyhai¹nha²kxai³ nyhain¹tu¹wi¹.
11 Nxe³kxa²yu³su² a²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa² si¹ki³lxo³tha²kxai³ ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tai¹nha³tai¹.
12 A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² kãi²no³nha²kxai³ a²nũ²a² a³lxi²nyhu¹kxi³ju³ta² kãi²nxa³ton³tu¹wi¹.
13 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²ai²na² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²na² a²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²sut1sxã³ yxau³tu¹wi¹.
14 Jã¹nxe³sxã³ txa²wã¹ha³lo²ai²na² yuh³xan¹ko³nãu³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² hãi¹nxe³ti³xa¹ ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ ã³kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²na² a²ẽ¹na² sa²hau³ko³tai¹na¹ju³ta² yũ³jau³nũ³su² ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. Nxe² ĩ³hen³txi³ ta³lun²sãn²te²ka³kxa¹ wa̱³li²na¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹.

Khãuh³lxa³thin¹khai¹nxe³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su²

15 Nxe³yãn¹ta¹ ĩ³lxi³thin¹ti³he¹nxa³jah¹la² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ wxa²khot3thun¹jah¹la² wxã³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹sxã³ sa²nxũ³sxã³ yxau³ain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² wain³ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³li¹. A²nxe³ju³tai²na² Ta³ni³e²lah³lu¹tai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹lhxã³ wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Ha³te̱h³nxã³nxai²na² kãi³yain¹ju³ta² yũ³hĩ¹na¹ ã³ye³wxe³yah³lxin¹tu¹wi¹.
16 A²nxe³jah¹lai²na² wxã³sxã³ yxau³ju³ta² ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³naun³ti² ã³nih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ju³te²a²ko³xa² yxau³te²su² te² ĩ³nxa² wã³la² kĩ³ka³txa² ã³nih³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
17 A²nxe³ju³ta² a²nũ²a² sxi²ha² ne³ka³nah²nãu³a¹ he¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²yen³kxa² sxi²hẽ¹nãu³ai²na²

wi²sxa³kxai²nãn²tu̱³ ã³wi²xi²sxã³ so¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ u²lã³ni¹jah³lxi³hẽ¹li¹.

18 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² hai³sxa³nãu³a¹ he¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³wa²li²sxã³ wã²la² ha³la³sa³nãn¹ka³lo³a² wxa²so¹xi²te³lhxã³ sxi²ha² ã³wi¹hxi²sxã³ wxa²so¹xah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ u²lã³ni¹jah³lxi³sã²nhẽ³li¹.

19 Ko̱³nxe³jah¹lai²na² wxã³ju³tai²nãn²tu̱³ txu¹ha² wẽ³nhain¹te²su² te²na² kãin² khãuh³nxain¹tu¹wi¹. Txu¹ha² a²wẽ³sa² ũ³hi³lain¹te²su² te²na² kãin² khãuh³nxain¹nũn³tu¹wi¹, hxi²kan¹txi³ yãn¹txi³ ã³ni³hai¹nxa³ha²kxai³lu¹.

20 Nxe³yãn¹ta¹ wa̱³txi²tãu³a¹ ta̱³nxa² sa²ba³to³ nxe³tãu³a¹ ta̱³nxa² nxe³sxã³ ã³nih³yah³lxin¹ke³la³te²kxai³ kãin² khãuh³yxah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.

21 Nxe³hĩ¹nãu³ãn²tu̱³ ha³lo²a² ko̱³nxe³khai¹nxe³ju³ta² ĩ³lxa³thin¹ti³hex1nxa³ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Txa²wã¹si³kxã³nãu³hĩ¹nũ¹tai²nã Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²ai²na² we¹thĩ¹nãn¹te²tu̱³ a²ko̱³nxe³ju³ta² yũ³ju³ta³nũ³a² kũ³we²ki²la² ko̱³nxe³thi¹nxa³ha²kxai³ yxan¹nãu³a¹ ha³lo²a² nxe²xai³tãu³a¹ ko̱³nxe³ju³ta² yũ³ju³ta³nũ³a² kũ³we²ki²la² ko̱³nxe³thi¹nxa³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ a²ko̱³nxe³ju³tai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ju³tai²nãn²tu̱³ so¹lxi³ ã²la² ko̱³nxe³thin¹khai¹nxe³ju³ta² yũ³hĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³ju³ta² a²nũ²a² ã²la² kxa²kãin² khãuh³lxa³ti³hĩ̱³nx2na³li¹.

22 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³a¹ ha³lo²ai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³khai¹nxe³ju³tai²nãn²tu̱³ ã³yã³ni²lã³ain¹sãn²tu¹wi¹, a²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² ã³yũ³so¹xi²kxe³su² te²a² a³lxi²khaix1ai¹nha²kxai³lu¹. Ã³yã³ni²lã³ai¹nxa³ke³la³te²kxai³ hai³txi³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³ta² he³la³ku³ ka³te̱n³su² yxau²xai³hĩ³nx2nxa³wi¹.

23 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ ĩ³ki³han³jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³: “Ti¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹la² he¹na³li¹.” Ta̱³nxa², “Nũ¹ka³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹la² he¹na³li¹.” Ta̱³nxa² nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²ain¹sxã³ yxau²xai³lyah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

24 A²nũ²a² ã³wxã³ain¹sxã³ ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² ka³na³ku² te²a²: “Txai²li² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹.” Ka³na³ku² nũn³te²a²: “Txai²li² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wi¹.” Nxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Nain¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² nũ³kxũn³ki³lxot3sxã³ kãi³ain¹tu¹wi¹. Ain¹sxã³ a²nũ²a² Sũ̱³na²

ã^{3}yũ^{3}so^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2tai^{1}nha^{3}ta^{2}wi^{1}. On^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
25 Yan^{1}nãu^{3}a^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{2}xai^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txai^{2}li^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
26 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{2}e^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ha^{3}lo^{2}a̱^{2} sxi^{2}ha^{2} yũ^{2}nxa^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{2} Sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3jah^{1}la^{2} he^{1}na^{3}li^{1}.” Ta̱^{3}nxa^{2}, “A^{2}sxi^{2}hẽ^{1}na^{2} he^{1}na^{3}li^{1}.” Ta̱^{3}nxa^{2}. Nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2tain^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}.
27 U^{3}je^{3}na^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} ha^{3}lai^{3}nĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3} u^{3}je^{3}na^{2} kan^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}tũ^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3} wxã^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nu^{3}a^{2} e^{3}la^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
28 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} ya^{3}lu^{2}sxa̱^{3}ti^{3}xa^{2} wa^{3}lu^{3}hxa^{2} ã^{3}nũn^{2}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxã^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}

29 Yxan^{1}nãu^{3}a^{1} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{3}lan^{2}tan^{1}ta̱^{3}ki^{3}ain^{2}ti^{3} ĩ^{3}ka^{2}nxa^{1}hi^{2}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}nxah^{3}txan^{1}ta̱^{3}ki^{3}ain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ka^{2}nxa^{1}hi^{2}ha^{2}kxai^{3} i^{3}la^{3}kxa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1} oh^{3}sĩn^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}nhait1sa^{2}kxai^{3} oh^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} hxi^{2}ka̱u^{3}ka̱un^{3}ti^{3} ã^{3}nxai^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} o^{3}sĩ^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}ã̱^{3}lxi^{3}ton^{3}tu^{1}wi^{1}.
30 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}na^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}ki^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{2}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}te^{2}kxa^{2}ya̱n^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nyhain^{1}sxã^{3} nã̱^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txai^{2}na^{2} oh^{3}sĩn^{3}nãn^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} hãn^{3}ta^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} a^{3}ka^{3}nxi^{2}na^{1}ka^{3}tu̱^{3} wxã^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}kĩx3khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Wxã^{3}na^{1}ju^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
31 Nxa^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}xan^{1}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}sa̱^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wxa̱^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}hĩ^{1}na^{1} oh^{3}xan^{1}ta^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{2}te^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}nũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}kxe^{3}so^{1}lxi^{3}kxe^{3}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}xa^{2} u^{2}lxi^{3} yxau^{3}yah^{3}lxi^{3}kxan^{2}ti^{3} ãn^{3}sa^{2}so^{1}sxã^{3} ã^{3}sa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.

Hi^{3}yãu^{3}sa^{3}kxa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

32 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ta^{3}kon^{3}ta^{3}ki^{3}yãu^{3}su^{2} ha̱u^{3}ta^{3}lun^{2}sxã^{3} ãn^{3}ki^{3}i^{2}nha^{3}na^{1} nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kwẽ^{3}kon^{3}ju^{3}ta^{2} ya̱u^{3}son^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kwẽ^{3}kon^{3}ju^{3}ta^{2}

hau³kon³na³na¹ nxe³je³nãu³wa³kxa² a²ĩ³lxa² ta³kon³ta³ka³ta²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³lain¹te²jai¹ti²ti¹.”
33 Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² ha³lo²ai²na² ã³wxã³na¹je³nãu³wa³kxa²
nxe³kxa²yã¹nxe² yũ³nũn³na³li¹. Wãn³txi³su²
e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ju¹tai²na² e³kxi¹nx2ta¹ju³tin³ti²
kọ̱³nxe³khaix1ju³tin³ti² ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³
ã³wxã³na¹ju³ta³nũ³a² a²kwẽn¹tai²na¹ yũ³tu¹wi¹. Wxa²sxi²yxo²a²
ã³ya̱u³son³kxi²nx2ta¹kxa²yã¹nxe³hĩ̱³nx2na³li¹. Na¹jau³su²
wã²nxũ̱h¹ a³la³kxi¹jxah³lxi³hẽ¹li¹.
34 Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ju¹tai²na²
ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ hĩ¹na² ka³tẹ̱n³su² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa²
ya³lu²ai¹nxa³ta̱³lxa¹ jau¹xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ kãi³ta³lun²tu¹wi¹.
35 Oh³nãu³nũ¹ai²na² hxa³ni² ha³lo²a² yuh³xai²na² hxa³ni²
nxe³ain¹tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wãn³txa² so¹lxi³ ya²la³ti³
yxau²sa²tẽ³tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² wa̱³li²je³nãu³wa³kxa² kọ̱³nha²kị̱³sxa³jau³su²

36 Nxe³yãn¹ta¹ nxe³ju³ta²nũ³ai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ju³ta²nũ³a²
ũ³hũ¹nhẽ³lain¹je³nãu³wa³kxa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
kọ̱³nhai¹nxa³ha²kxai³ oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa²
kọ̱³nain¹nũ³nxa³ha²kxai³ Txai²na¹xai²na² kọ̱³nhũ³nxa³ha²kxai³
ya³sain¹tu¹wi¹. Nxe³je³nãu³wa³kxa² Txa²wĩ³na² so¹lxi³
wi¹kọ̱³nha²te²la¹wi¹.
37 Txai²na² a³kan³sxã³ wxã³na¹ju³ta³nu³a² No³e²ah³lu¹ta²
he¹tãu³su² tãu³a² yã¹nxe³tu¹wi¹. Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
No³e²ah³lu¹tai²na² txa²wã¹ha³lo²a² yxau³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
38 Nxe³tãu³u¹tai²na² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũx3ti³wa³kxa²
a²ka³lxa¹ti³nãu³xu¹tai²na² kwa²ĩ³yain³kxi²nyhu¹i²
kwa²ĩ³na²kxi²nyhu¹i² txu¹ha² so¹kxi²nyhu¹i² txu¹ha²
ũ³hũ¹nyhu¹i² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²nyhai¹nxa³i²
ain¹sxã³ No³e²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² na³vi²o²tẽ³na²
ar²ka³tẽ³na² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
39 Yxãn¹ta¹ No³e²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
a³la³kxi²yain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Ĩ̱³yau³xa²
wẽ³hã¹sxã³ ã³so¹ai¹nhĩ¹na¹ a³la³kxi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txai²na² a³kan³sxã³ wxã³na¹ju³ta³nu³a²
a³la³kxi²yain¹nx2tho³li¹.
40 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² in³txa² ha¹li¹ hai³sxa² tau³ya³tãu³a²
ka³na³ki² sa²so¹ha²kxai³ ka³na³ki² ot3sa²kxai³ nxe³ya³tu¹wi¹.
41 Ai¹nha²kxai³ txu¹ha² ha¹li¹ nxũ̱³sa² o²la³kxi²ya³tãu³a²
ka³na³ki² sa²so¹ha²kxai³ ka³na³ki² ot3sa²kxai³ nxe³ya³tu¹wi¹.
42 Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² nũ¹hĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹,
wa̱³li²na¹je³nãu³wa³kxa² kọ̱³yah³lxa³nha²kxai³lu¹.

43 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² ka³nxah³ti³na² so¹lxi³ yen³kxa²
kãi³jah¹la² hãi³a² wxã³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxi³sa²kxai³
sxi²ha² wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa² kãi³jah¹la²
wxã³je³nãu³wa³kxa² a³la³kxi²ke³la³te²kxai³ ye³ten³nha²sxã³
wah³nxe³hĩ³nx2na³li¹. Sxih²yxo²a² yxo²ĩ¹in¹kxe³su² yen³kxa²
tĩ¹kxi¹nxa²hĩ³nx2nxa³wi¹.
44 Jã¹nxe³jut3su² ye³ten³nha²kxi³hũ³nxe² wahx3nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³: "Hĩ¹na² wxã²nxa³lho³na¹."
Nxe³yah³lxin¹jau³su² nxe³ti³wa³kxa² wxã³na¹ha³ta²wi¹.

Sũ³na² sa³wi³ha³lxa² wi¹lhin¹te²a² wi¹lhi¹nxa³te²a²
ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³su²
45 Te²yã¹nxe³jut3su² sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² a²sa³wi³sa²
wi¹lhin¹te²na² so¹lxi³ ã³ne³wxe³khaix1te²na² so¹lxi³
a²sxi²khai³xa² hau³kot3si¹jau³su² ũh³wxe³te²ju²hẽ³li¹.
A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wi¹lhi¹nha²kxai³ yain³txi³su²
ũ³hũ²xai³ain¹te²ju²hẽ³li¹.
46 Wi¹kãi³kxai²nãn²tu̱³ a²wa³kxẽn³yah³la² wxã³tãu³a²
wi¹lxon³kxi²kxai²nãn²tu̱³ kãi³ti³hit1tain¹tu¹wi¹.
47 Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹
hau³ko³te³lhxã³ ũh³wxe³tu¹wi¹.
48 Nxe³yãn¹ta¹ a²sa³wi³sa² a²ẽ¹na² e³ke³la³te²kxai³
nxe³te³nah¹lxi¹: "Txa²hxi²kan¹jah¹la² kxãn³sa²sxã³
wxã²nxa³lho³na¹." Yha²jau³su²,
49 Nxe³ka³tu̱³ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa³wi³ha³lxa²
ã̱³xai²na² ĩ³wai¹tã³si³wxe³ha²kxai³ kãin² yai³nha²kxai³ kãin²
ĩ³na²sa³we¹nha²kxai³,
50 Nxe³tãu³ãn²tu̱³ta¹ ko̱³nha²nxa³ku¹ha² a²wa³kxẽn³yah³la²
ĩ³xi²tu¹wi¹.
51 Nxe³sxã³ a²sa̱³wi³sai²li² kã̱in² ĩ³wait1si¹ha²kxai³
ha³lo²a² wi¹lhin¹ki³lxo³te²nãu³xa² ũh³wxe³si¹je³na² ũ³tĩ¹kxa²
wxe³kxain¹tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² ye³khãuh³lxa³thin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
kãin² nã̱³ni² kãin² wxi²ka³ta³ta³ti² nxe³sa²tẽ³tu¹wi¹.

25

Txu¹ti³nãu³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³su²
1 Jã¹nxa¹jau³su² a²nũ²a² a²ẽ¹na² sa²hau³ko³te²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³hi²
a²ẽ¹na² sa²hau³ko³txa³te²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³nx2ta¹tu¹wi¹.
A²nxe³te²na² wãin²te²nãu³xa² yã¹nxe³ti³hĩ³nx2na³li¹.
A²nxe³te²nãu³xai²na² in³txa² kwẽn¹tai²na² txu¹ha² so¹te³lhxã³
jah¹la² wahx3nxain¹nũ²nhai¹. Wi¹lxon³kxi²jau³nũ³a²
ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ wahx3nxain¹nũ²nhai¹. Nxe³sxã³
ka³nxa³hi²ha²kxai³ lã³pi³ãu²tẽ³na² tẽ³sxã³ a³li³ain¹ka³tu̱³
wahx3nxain¹nũ²nhai¹.
2 A²nxe²te²wãin²te²nãu³xa² a²wã³kxi³kxai³ ha¹li¹ ha¹li¹
ka³na³ki¹ a³la³kxi²yai¹nha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ ha¹li¹ ha¹li¹

ka³na³ki¹ a³la³kxi²ye³yhai¹nxa³ha²kxai³ nxe³te²wãin²te²nãu³su²
nũ²nhai¹.
3 A²nxe³sxã³ a³la³kxi²ye²yhai¹nxa³te² wãin²te²nãu³xa²
o²lyau³xa² taut3ton³jau³xa² sa²so¹ai¹nxa³ha²kxai³ lã³pi³ãu²tẽ³na²
so¹lxi³ sa²so¹ha²kxai³ nxain¹nũ²nhai¹.
4 Nxe³yãn¹ta¹ a³la³kxi²ye²yhain¹te² wãin²te²nãu³xa²
lã³pi³ãu²tẽ³na² sa²so¹ha²kxai³ o²lyau³xẽ¹na² ãh¹
sa²so¹ai¹nha²kxai³ nxain¹nũ²nhai¹.
5 Jã¹nxe³jut3su² in³txai²na² txu¹ha² so¹nh³jah¹la²
wa³su³txi³ wa̱³li²nxa³ha²kxai³ wãin²te²nãu³xai²na² wah³nxa²
hxi²tha³nhai¹nha²kxai³ ãu³xi² ã³si³wxe³ain¹nũ²nhai¹.
6 Nxa²ha¹te¹ ka³nxah³ta² wi³ta³lon³sxã³ ĩ³kaix1tain¹jau³su²
ain³kxain¹nũ²nhai¹. Ain³kxain¹te³nah¹lxi¹: “In³txa²
wẽ³sãi¹ah³lai²na² wxã²na³ni¹. Ã³ne³khauh²kxi¹jah³lxi³hẽ¹ni¹.”
Nxe³nũ²nhai¹.
7 Nxe² ain³kxi²nyhu¹te³na¹ wãin²te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³sa²yxau³nũ²la² a²lã³pi³ãu²khai³xai³tã² wxa²hau³kot3sxã³
tẽ³sxã³ ai³ain¹nũ²nhai¹.
8 Nxe³tãu³a¹ a³la³kxi²ye²yhai¹nxa³te² wãin²te²nãu³xai²na²
a²yxo²wãn³txi³kxai³lu¹: a³la³kxi²ye²yhain¹te²
wãin²te²nãu³xai²na² ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
“Nxe³jah³lxi³si¹nxi¹. Wxa²ol²yau³xa² wã²nhũh¹syah¹lxi³sĩ¹ni¹.
Lã³pi³ãu²tẽ³na² tẽ³sĩ¹na¹kxa² ĩ³yũ¹la³kxi²sa²sĩn¹na²ni¹.”
Nxe³nyhain¹nũ²nhai¹.
9 Nxa²ha¹te¹ a³la³kxi²ye²yhain¹te² wãin²te²nãu³xa²
sa²kxai³lu² ĩ³wa²lũ³xi²nyhain¹te³nah¹lxi¹: “Kwa²nhi¹nxi¹.
Hxi²kan¹sa²sĩ¹nxa³nhi¹. O²lyau³xa² whãi²na¹
hxa³nẽ³kxa²ya̱n³txi³su² nũh¹xai³yah³lxin¹sxã³
o²lyau³xa² so¹kxi²nyhu¹kxi³thĩ³na² ai³sxã³ tah²yau³xa²
so¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹ni¹.”
10 Nxe³nũ²la² a³la³kxi²ye²yhai¹nxa³te² wãin²te²nãu³xai²na²
o²lyau³xa² ãh¹so¹kxi²te³lhxã³ a³li³ain¹tãu³a² in³txai²li²
wa̱³li²nũ²nhai¹. Wa̱³li²sxã³ wah³nxe³te²wãin²te²nãu³xa²
ĩ³yain³kxi²te³lhxã³ ã³wi¹hya³hain¹nũ²nhai¹. Ã³wih¹nũ²la²
hã²wxãn³txa³ wi²wxã³je³nãu³wa³kxa² ha³nãu³hi²ha²kxai³
sxih²yxo²a² ũh³yxo²ĩ¹nũ²la² yain³kxi²nyhain¹nũ²nhai¹.
11 Hã²wxãn³txa³ a³la³kxi²ye²yhai¹nxa³te² wãin²te²nãu³xa²
ã³wa̱³lain¹nũ²la² ĩ³yxo²to¹to¹tain¹te³nah¹lxi¹:
“Sa²yxo²than²kxi²sa²sĩ¹nhẽ³li¹.” Nxain¹nũ²nhai¹.
12 Nxa̱²ha̱¹te¹ in³txai²li² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹: “Nxe³sa̱²nxi¹.
Ya²la³tu̱³ ã³ye³wxe³nxa²lxi³nxa³nhi¹. Hxi²kan¹sa²nxa³nhi¹.”
Nxe³nũ²nhai¹.
13 Jã¹nxa¹jau³su² ye³ten³nha²sxã³ wahx3nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ha³lo²a² wa̱³li²na¹ti³wa³kxa² ko̱³yhah¹lxa³lxi¹.

A²sa³wi³ha³lxa² ha¹li¹ ka³na³ko¹ta³lxin³te²nãu³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Te²yã¹nxũn³jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wi¹kãi³kxi²sain¹te²su² te²na² a²yo³ha² wi¹lũ³yho³hai¹na¹kxi³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yã¹nxe² hĩ³nx2na³li¹. Nxe³te³nah¹lxi¹, in³txi³su² yen³kxi³nh²jah¹la² ha³lo²a² u²la²nãn¹ko³xa² ai³te³lhxã³ nxũ²nhai¹. Nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1sxã³ a²yen³kxi³khai³xa² wã²nhũh¹xai³ain¹nũ²nhai¹.

15 A²wi¹lhĩ¹nãn¹ta² sa³wi³sa² ũ³yho³hi²ki³ki³a² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe² ka³lxa²ki³a² wã²nhũh¹nũ²nhai¹. Ã³ta³lo³hẽ¹te² sa³wi³sa² ki³ha¹li¹ wã²nhũ¹ha²kxai³ ne³ki³son³te² sa³wi³sa² ki³ka³na³ki² wã²nhũ¹ha²kxai³ nxain¹sxã³ ũ³yho³hi²nyhu¹ki³a² hxi²ka¹nain¹kxa² yã¹nxe² a²yen³kxi³khai³xa² wã²nhũ²xai³ain¹nũ²nhai¹. Nxe³ka³tu̱³ u²lxai³nũ²nhai¹.

16 Nxe²ai³tãu³a² a²wi¹lhĩ¹nãn¹ta² a²sa³wi³sa² yen³kxa² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ki³ai²na² tẽ³sxã³ wain³txi³ wa³kon³kxi²ha²kxai³ ki³lã̱³xa² ãh¹ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ãh¹so¹kxi²nũ²nhai¹.

17 Te²yã¹nxe³jut3su² ã³ta³lo³hẽ¹te² sa³wi³sa² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ki³ai²na² tẽ³sxã³ wain³txi³ wa³kon³kxi²ha²kxai³ ki³lã̱³xa² ãh¹ki³ha¹li¹ ãh¹so¹kxi²nũ²nhai¹.

18 Nxe³yãn¹ta¹ ne³ki³son³te²a² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ka³na³ka³nat3sxã³ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ta³ki¹ai²na² tẽ³sxã³ a³li³nũ²nhai¹. Ha³lo²a² ai³nũ²la² kxĩh³nxa² wxa²xu³sxã³ ũ³yho³hi²ki³ai²na² wã²nhũ¹hain¹ki³ain²ti³ ũ³whĩ¹kxi²nũ²nhai¹.

19 Hã²wxãn³txa³ ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ton³tãu³a² yen³kxa² a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ³xi²nũ²nhai¹. Ĩ³xi²ka³tu̱³ a²yen³kxa² ĩ³hau³kot3si¹jau³su² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1tũ²nhai¹.

20 Nxe³te³na¹ a²wi¹lhĩ¹nãn¹ta² sa³wi³sa² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ki³lã̱³xa² so¹kxi²ki³ain²ti³ hxi²tẽ³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Txa²sũ̱³nãi³. Ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ũ³hũ¹san¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ ki³lã̱³xa² ãh¹lxi³sxã³ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ãh¹so¹kxi²na¹hẽ³li¹. Ĩ²txa²hẽ³li¹.” Nxe³nũ²nhai¹.

21 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹: “Wi¹na³li¹. Yen³kxa² jũ¹nxe² ũ³hũ¹nxa²ha¹kxai³tã² wi¹wi¹nxe² wa³kon³kxi²sa²te²sin¹tai¹. Nxe³ha²kxai³ yen³kxa² kãi²li³sxã³ ũ³hũ¹sa³wxe³nxa²ha¹tu¹wi¹, sa²hau³kot3si¹nxa²ha¹jau³su¹. Wi¹lo²la³kxi²xai³ki̱³tu¹wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.

22 Te²yã¹nxe³sxã³ ã³ta³lo³hẽ²te² sa³wi³sa² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ki³lã̱³xa² so¹kxi²ki³ain²ti³ hxi²tẽ³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Txa²sũ̱³nãi³. Ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ũ³hũ¹san¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³na¹ta¹

ki³lã³xa² ãh¹lxi³sxã³ ki³ha¹li¹ ãh¹so¹kxi²na¹hẽ³li¹. Ĩ²txa²hẽ³li¹.”
Nxe³nũ²nhai¹.
23 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
“Wi¹na³li¹. Yen³kxa² jũ¹nxe² ũ³hũ¹nxa²ha¹kxai³tã² wi¹wi¹nxe²
wa³kon³kxi²sa²te²sin¹tai¹. Nxe³sa¹nha²kxai³ yen³kxa² kãin²
ũh³hũ¹sa³wxe³nxa²ha¹tu¹wi¹, sa²hau³kot3sih¹nxa²ha¹jau³su¹.
Wi¹lo²la³kxi²xai³kĩ³tu¹wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
24 Te²yã¹nxe³sxã³ ne³ki³san³te² sa³wi³sa² ũ³yho³hi²ki³a²
ki³ka³na³ka³nat3sxã³ so¹kxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
wai³nxa³jau³su² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Txa²sũ³nãi³.
Hxi²kxã̱u³jah¹lo²si¹lxi¹. Yain³txa² wa³kon³nxã³kxan²ti³ hãi¹sxã³
wa³kon³kxi²nxain¹kxa² yen³kxa² sa²so¹nha²kxai³ yain³txa³ki³a²
ũh³wĩ¹xan³kxan²ti³ yain³txa² ũ³whĩ¹kxi²nxain¹kxa² yain³txa²
sa²so¹nha²kxai³ nxe³te²si¹lxi¹. Wxa²yen³kxa² kãi²non³nha²kxai³
wxa²sa³wi³ha³lxai²na² yen³kxa² kãi²no³txa³ha²kxai³
nxe³te²si¹lxi¹.
25 Nxĩ¹nha²kxai³ yũh³lxi³nxa²ha¹hẽ¹li¹. Nxa²ha¹ha²kxai³
a³li³a¹nũ²la² kxĩh³nxẽ¹na² wxa²yen³kxa² ũ³whĩ¹kxi²na¹hẽ³li¹.
Nxe³sxã³ wxa²yen³kxai²na² ti¹na² yũ³ye¹nx2na³li¹.”
Nxe³nũ²nhai¹.
26 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
“Kõ³nxe³thin¹khai¹nxi¹lxi¹. Ĩ³lxa³thin¹ti³he¹nx2nxa³lxi¹.
Yain³txa² wa³kon³nxa³kxan²ti³ hãi¹sxã³ sa²so¹na¹ha²kxai³
yain³txa³ki³a² ũh³wĩ¹nxa³kxan²ti³ yain³txa² sa²so¹na¹ha²kxai³
nxe³na¹jut3su² ĩ²san¹ji¹wi¹?
27 Nxĩ¹nha²kxai³ ĩh¹nxe³kxa²yã̱n³ti³tã̱³ txa²yen³kxa²
tẽ³sxã³ a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³a² o²la³kxain¹tũ̱³kã̱³txa² kwa²
ũ³hũ¹ai¹nxã³thai¹li¹? Nxĩn¹kẽ³la³te²kxai³ hã²wxã̱n³txa³
ĩ³xi²na¹tãu³a² txa²yen³kxai²na² ka³lxa¹ton³kxi³nũ³su²
ũ³hũ¹xi²sa²hĩ³nxa¹lxi¹.
28 Jã¹nxa¹jau³su² nxa²ha¹te¹ txa²sa²wi³ha³lxi³ ã̱³lxah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Ki³ka³na³ka³nat3sxã³ tẽ³ain¹kxa²
sa²so¹kxi²txai¹nhẽ³li¹. Sa²so¹kxi²sxã³ jah¹la² ki³a² hxi²ka²
hxan³sxã³ ki³ai²na² hxi²tẽ³nha²jah¹la² ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹.
29 Nxe³sxã³ a²nũ²a² yen³kxi³nh²te²na² ãh¹
kãi²non³sxã³ yen³kxa² ũ³hũ¹nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³
yen³kxih³khai¹nxe³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²jah¹la²
yen³kxa² jũ¹nxe² yũ³kxan²ti³ sa²so¹xi²hxa³txain¹tu¹wi¹.
30 Jã¹nxe³sxã³ jah¹lai²na² ĩ³la³thi¹nxa³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² tẽ³sxã³ ha³lo²a² ka³nxah³ha²lu²on³ju³ta²
ũ³sa²tã³ũ¹tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A²nxe³tãu³a²
ye³khãuh³lxa³thin¹ju³tan¹te²kxa³yã̱³lhu² kãin² ĩ³nã̱³nha²kxai³
kãin² wxi²ka³ta³ta³tha²kxai³ nxe³tu¹wi¹.” A²wa³kxẽn³yah³la²
nxe³nũ²nhai¹.

A²nũ²a²nãu³xa² kãi³ain¹kxa²yo³ha² ĩ³yĩ¹li²jau³su²

31 Nxa²ha¹te¹ yan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²tu¹wi¹. Nxe³sa²hĩ¹na¹ a³ka³nxi²sxã³ wạ̃³li²na¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tṵ³ oh³xan¹ta² nṵ³kạ̃³txa² tẽ³lĩ³xi²na¹tu¹wi¹.

32 Jã¹nxe³tãu³a¹ a²nũ²a² nṵ³kạ̃³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ã³yã³ki³nũn²kxi²sain¹tu¹wi¹. Nxe³te³na¹ ha³na³ka³lxi³ sa³wxe² ha³na³ka³lxi³ sa³wxe² ai¹na¹tu¹wi¹.

33 Nxe³te³na¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² yxo²ĩ²sain¹te²nãu³xa² wã²nxa³kxa² so¹sxã³ txa²wi¹lha²tãu³a² ũh³wxe³ai¹na¹ha²kxai³ a²wã³kon³tṵ³kạ̃³txa² txa²wạ̃³tãu³a² ũh³wxe³ai¹na¹ha²kxai³ nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.

34 Nxa¹kxai²nãn²tṵ³ txa²wi¹lha²tãu³a² sa³wxe³te²nãu³xa² ĩ³ye³kxi²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹: “Wxã³jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wĩ³na² ĩ³wi¹lxon³kxi¹nx2ti³tu¹wi¹. A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²kxai³ ha³lo²a² tah²ko³xa² ĩ³ye³hau³ko³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Hĩ¹na² ko³xain²txi³ ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wi¹.

35 Nxe³sxã³ kxã³nxai³tã² heh³sa³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ yain³txa² ũ³hũ¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Yạ̃³lxu²sa³ha²kxai³ ĩ³na²kxi³jau³xa² ũ³hũ¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Txa²yạ̃n³ta³ yũ³sa²nxa³ha²kxai³ sxi²ha² ũ³hũ¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.

36 Wã²la² txa²sa³ha²kxai³ wã²la² ũ³hũ¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Ĩ³ton³sa³ha²kxai³ wxã³sĩ²sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxi²sai¹nha²kxai³ wxã³sĩ²sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.” Nxe³na¹jau³su². Nxe²e³kxai¹na¹tu¹wi¹.

37 Nxa²ha¹te¹ wi¹lhin¹te²nãu³xa² ĩ³wa²lũ³xi²sain¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹te³nah¹lxi¹: “Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³kah³lãi³. Ĩh¹nxe³hĩ¹nai³tã² nxe² ĩ²nxa²sĩ¹na¹lhai¹li¹? Heh³nxa²ha²kxai³ yain³txa² ũ³hũ¹nxa²sĩ¹na¹lhai¹li¹? Yạ̃³lxu²nxa²ha²kxai³ ĩ³na²kxi³jau³xa² ũ³hũ¹nxa²sĩ¹na¹lhai¹li¹?

38 Wxa²yạ̃³la² yũ²nxã²nxa³ha²kxai³ sxi²ha² ũ³hũ¹nxa²sĩn¹na¹lhai¹li¹? Wã²la² txa²nxa²ha²kxai³ wã²la² ũ³hũ¹nxa²sĩn¹na¹lhai¹li¹?

39 Ĩ³ton³nxa²ha²kxai³ wxã³sĩ²nxa²sĩn¹na¹lhai¹li¹? Sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxi¹nxain¹sĩ¹nha²kxai³ wxã³sĩ²nxa²sĩn¹na¹lhai¹li¹? Ĩh¹nxe³hĩ¹nai³tã² nxe²kãi³ũh¹nxa²sĩn¹na¹lhai¹li¹?” Nxe³sain¹tu¹wi¹.

40 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wi¹. Nxai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Wãn³txi³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² kãi²nxa³kxan²ti³ wi¹kãi³ũ¹yhah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wi¹kãi³ũh¹sah³lxi³nũ³nhṵ̃³nxa¹lxi¹.”

41 Nxe³nũ²la² a²wạ̃³tãu³a² sa²wxe³si¹hai¹na¹te²nãu³xa² yxo²ĩ²sai¹nxa³te²nãu³xa² ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wi¹. Ĩ³ye³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Ã³waix3sah¹lxi³hẽ¹li¹. Kọ̃³nxe³thin¹yah³lxi¹lxi¹. Ha³lo²ai²li² ha³nxe²a² i̱³ju³ta² ã²la² ãu¹la³kxi³ko³xai²na² a²ta³a²nãu³xa² ũ³sa²tã³kxi²si¹ju³ta³nũ³a² ũ³sa²tã³nx2tain¹tu¹wi¹.

42 Kxãn^{3}nxai^{3}tã^{2} heh^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} yain^{3}txi^{3}la^{3}
ũ^{3}hũ^{1}sah^{1}lxan^{3}nxãn^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ya̱^{3}lxu^{2}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}na^{2}kxi^{2}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}sah^{1}lxan^{3}nxãn^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
43 Txa^{2}ya̱n^{3}ta^{3} yũ^{3}sa^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} wxa^{2}sxi^{2}ha^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sah^{1}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Wã^{2}la^{2} txa^{2}sa^{2}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}la^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sah^{1}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ĩ^{3}ton^{3}ta̱^{3}nxa^{2} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2}
ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}sĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.”
Nxai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{2} e^{3}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
44 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wã̱^{3}tãu^{3}a^{2} sa^{2}wxe^{3}ai^{1}na^{1}tu̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} heh^{3}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3}
ya̱^{3}lxu^{1}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}ya̱n^{3}ta^{2} yũ^{3}nxã^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}la^{2}
txa^{2}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ton^{3}nxa̱^{2}ha^{2}kxa̱i^{3} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2}
ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nxa^{2}ju^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}kxan^{2}ti^{3}
wi^{1}kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}sĩn^{1}nxa^{3}lhai^{1}li^{1}?” Nxain^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{2}
e^{3}kxi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
45 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ai^{1}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Wãn^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}a^{2}
wi^{1}kãi^{3}ũh^{1}nx2tai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}kãi^{3}ũh^{1}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.”
Nxai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{2} e^{3}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
46 A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ha^{3}nxe^{2}
i̱^{3}sa^{2}tẽ^{3}ju^{3}ta^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}tẽ^{3}nhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}
wi^{1}lhin^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}te̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1}
wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hãi^{3}a^{2} i^{3}so^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} wã̱n^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}hxa^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ãh^{1}e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
2 — Ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}tãu^{3}a^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2}
ya̱u^{3}son^{3}ye^{2}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ya^{2}lut1sain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ã^{3}yũ^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}yã^{3}ki^{3}nũ^{2}kxi^{1}xi^{2}sxã^{3}
kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}ti^{3}u^{3}tu̱^{1}ta^{2}kxai^{3} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}sxã^{3}
ain^{3}kxi^{1}xi^{2}te^{3}lhxã^{3} o^{2}la^{3}kxain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxe^{3}ain^{1}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kai^{3}fa^{2}sah^{3}la^{2} sxi^{2}han^{2}tu̱^{3}
wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2}
ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
4 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hãi^{3}a^{2} i^{3}so^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}
ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Pas²kwa²nxe³je³nãu³wa³kxa² o²la³kxi²kḭ³tãu³a² hãi¹nxã¹a³sah¹lxi³sã²lxi¹, a²nũ²a²nãu³xa² ã³nhe¹kxi²nẽ³lain¹kxa²yạn³txi Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ũ³nhe³kẽn¹kxi²jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Be³tãn²ya³thĩ³na² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². A²sa³wi³ha³lxa² ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³sxã³ Si³mãu²ah³la² sxi²ha² sxi²lhot3ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² Si³mãu²ah³lai²li² kxã³nhxĩ¹nai³tã² ĩ³ta³ka³txa² kạ³lxạ̃un³sxã³ khon³ta³kxi²nẽ³kạ³txa² ĩ³ton³ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sxi²ha² sxi²lhot3ta¹hxai²hẽ¹la².

7 A²nxe³tãu³a² ã³wxe³sxã³ ĩ³yai³nain¹tãu³a² txu¹ha³ka³lxa² wi¹lũ³jau³xẽ¹na² a³la³bas²tro³ẽ¹na² a³lxi²khaix1tẽ³na² jũ¹lxi³tẽ³na² hxi²tẽ³nha²sxã³ ã³wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³ wi¹lũ³jau³xẽ¹na² wxa²nãu²lxi²sxã³ a²yau³xa² ũ³whi¹sai¹sxã³ ũ³nhe³kẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxe³ain¹ka³tụ³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ²ai¹nha²kxai³ ĩ³yxai¹hain¹sxã³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ wi¹lũ³jau³xa² kwa² hxa³kxi²nha²lxã²nãn³khi³ nxa¹nhai¹.

9 A²nxe³jau³xai²na² tẽ³sxã³ a²yo³ha²khai³xa² so¹kxi²kḭ³ke³la³te²kxai³ a²yo³khai³xa² kãin²kxe³su² a²nũ²a² yen³kxi³txa²tũ̱³kạ³txa² ã³yxu¹nũ³ai¹nẖĩ³kḭ³tã³li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² e³kxi²nyhain¹jau³xa² a³la³kxi²ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ta¹ka³lxa² ĩ³xạn³ta³kxah¹lxi³txa³lxi¹. Wi¹kãi³ũh¹sain¹na²li¹.

11 A²nũ²a² yen³kxi³txa²tũ̱³kạ³txa² yxau²sa²tẽ³kxi¹nx2tain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ Txai²na² yxau²sa²tẽ³ũh¹nx2ti³nxa³lho³li¹.

12 Nxe³sxã³ jau³xai²na² wi¹lũ³yau³xa² txa²ne³ka² ũ³nhe³kẽn²kxi²sai¹nhĩ¹na¹ txa²nũ²a² ya³lu²na¹ju³tũ³su² ãu¹la³kxi²sain¹na²li¹.

13 Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² u²lxi³ ha³tạ³nxe³tu¹wi¹. Yụh³xan¹ko³nãu³a² a²yxo²ha³kxa¹ ha³tạ³nxe³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² txu¹hai²li² wi¹kãi³ũh¹sain¹ju³ta² te²yã¹nxe² u²lxi³ ha³tạ³nxe³tu¹wi¹, sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ã³yũ¹ain¹si¹jau³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxa² ã̱³nhai¹tũ¹nũn³te²na² Ju³tas² Is³ka³ri³o²jah³lai²na² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kxa³te²nãu³xa² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² ã³yũ³nx2ta¹kxai²nãn²tụ³ ĩh¹nxe² ũ³yho³hi²sah¹lxi³hḭ̃³nxãn¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxũ²la²

pra²ta²ki³a² ũ³yho³hi²ki³a² hxi²ka²hxan³sxã³ ha¹li¹ ha¹li¹
wxa²sa̱²wa²la³kxi²sxã³ nxe³ki³nãu³xa² 30 nxe³ki³a²
ũ³yho³hi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Ju³tas² Is³ka³ri³o²jah³lai²na²
hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² ã³yũ³ain¹si¹jau³nũ³su²
o²la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Pas²kwa²tũ̱³xa² wa³lo¹lo¹nxa³tũ̱³xa² yain³kxi²nyhain¹jau³su²

17 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² yain³txa²
wa³lo¹lo¹nxa³tũ̱³xai²na² ĩ³yai³nain¹to³ju³ta² ã³si³wxe³tãu³a¹
a²sa³wi³ha³lxai²na² ã³tĩ̱³sxã³ e³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Yain³txa² wa³lo¹lo¹nxa³tũ̱³xai²na² yain³kxi²kxi³ju³ta²
ĩh¹nu¹ãn¹thĩn³ta̱³ yain³kxi²thĩ³nũ³a² sa²hau³kot3sĩn¹te³la¹ji¹wi¹?
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Sxi²je³na² ã³nxai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
in³txa² ĩ³ha¹jah¹lxin¹tu¹wi¹. Ĩ³ha¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ye³kxi¹txain¹te³an¹jau³kxai³lu¹: “Txa²wã¹yah³la²
wãn³txi³kxai³lu¹: ‘Ha³lo²a̱² ne³ka̱³ka̱³tã̱³li¹.
Pas²kwa²nxe³je³nãu³wa³kxai²na² Txai²na² Txa²sa³wi³ha³lxa²
nxe³sxã³ wxa²sxi²ha² ã³wxã³sxã³ yain³kxi²sĩ¹na¹tu¹wi¹.’
Nxe³sain¹na²li¹.” Nxe³tai¹nhẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³nũ²la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹thxa³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Pas²kwa²nxe³je³nãu³wa³kxa²
ãu¹la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Hã̃²wxãn³txa³ ka̱³nxa³hi²tãu³a² ã³wxe³ha²kxai³
a²sa³wi³ha³lxa² a²to²se³nxe³tũ̱³ka̱³txa² ã³wxe²xai³ai¹nha²kxai³
yain³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Yain³yah³lxi³tãu³ãn²tu̱³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wãn³txi³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Wxãi²nãu³ ĩ³nxa²
ã³nhai¹tũ³te² ĩ³nxai²na² ko̱¹ko̱¹xa² hxi²ka²nãu³a¹
ã³yũ³sai¹nĩn¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ a̱u³txi³ a²ẽ¹nãu³ai²na² kãin² ãin²tai¹nha²kxai³
ĩ³wã̱³wã̱³txi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²sũ̱³yah³lãi³. Txai²la³hĩ̱³na¹ji¹wi¹?
Nxe²xai³lain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— A²yain³txi³nũ̱³xa² sa²so¹sxã³ yain³txi³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sai¹ya³sa²jah¹la² ka³na³ka³na³te² ĩ³nxai²na² ko̱¹ko̱¹xa²
hxi²ka²nãu³a¹ ã³yũ³sain¹jah¹lo²su² na³li¹.
24 Ya²la³tu̱³ su²lhã³sain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Yxãn¹ta¹ ã³yũ³sain¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ton³khaix1jah¹lo²su²
na³li¹. Hai³txi³ a³li³lah¹xa³sxã̃³ txo¹nxa̱³ke³la³te²kxai³ ã²la²
wi¹lhĩ̱³nx2na³li¹, jah¹lo²su¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Ju³ta²sah³lai²na² kǫ¹kǫ¹xa² hxi²ka²nãu³a¹
ã³yũ³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³wą̃³txi³te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txai²la³hĩ³nxãn¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²wãn³txa² e³in¹jau³xai²la¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³jau³xa² a²si³yxau³tãu³khai³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

26 Nxa²ha¹te¹ yai³nain¹tãu³a² Je³su²jah³la² hi²sen³su²
yain³tą̃³xa² hxi²tẽ³sãn²nũ²la² Są̃³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹jau³xa²
ĩ³ye³kxi²sãn²sxã³ wxa²nãu²lxi³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa²
ą̃³hą̃²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ũ³hũ²xai³lain¹sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Yain³tą̃³xai²li² Txa²nũ²ai²yã¹nx2na³li¹. So¹kxi²sa²sxã³
yain³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³nũ²la² ĩ³na²tẽ³na² hxi²tẽ³nha²nũ²la² Są̃³na²
ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹jau³xa² ĩ³ye³kxi²sxã³ ũ³hũ²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³na²xai³jxah³lxi³hẽ¹li¹.
28 A²nxe³jau³jau¹xai²na² Txa²ti³ha²yau³xai²yã¹nx2na³li¹.
Wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai³jã¹nxe²
kãi³ũh¹nx2ta¹jau³nũ³ai²la¹wi¹. A²nũ²a² kǫ³nxe³ti³
kãi³ju³ta² sa²wa²sut1si¹ha¹jau³nũ³su² Txa²ti³ha²yau³xa²
ha³li³hxan³sa³tu¹wi¹.
29 Nxe³yãn¹ta¹ nxe³kxa²yã¹nxa¹ju³ta³ ĩ³na²kxi³jau³xa²
wą³su³txi³ ĩ³na²xi²nxa³lho³li¹. Txa²wĩ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²hĩ¹na¹ ĩ³na²xi²kị³tu¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³yain³ta³lu²nain¹ni² ĩ³na²ta³lu²nain¹ni² nx-
ain¹ka³tụ³ ka³li³nhẽ³jau³xa² ĩ³hai³nain¹sãn²ka³tụ³ wã³la³ka³txa²
o³li³ve²ra³kat3su¹ nxe³hxai²na²hẽ³ nxe³ka³ka¹txai²na²
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³lai²na² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

31 Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹są̃³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² wãn³txa²
nxe³te³nah¹lxi¹: “O³ve²a² ną̃³kạ³txa² a²wa³kxẽn³yah³la²
ĩ³su²lhã³a¹tu¹wi¹. Na¹ha²kxai³ o³ve²a² ną̃³kạ³txai²na² sa²kxai³lu²
ã³ni³sxã³ ĩ³ha³te¹ha³ten¹tain¹tu¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³jau³xai²yã¹nxe³kxi³hą̃³nxe² hĩ¹na¹ ka³nxah³nxe³hĩ¹na¹
wxa²ną̃³kạ³txai²na² hãi¹nxe³ti³xa¹ ĩ³yãu²lxi¹nx2ti³tu¹wi¹,
Txai²na²su¹. Nxe³sxã³ ã³waix3sxã³ ã³sxã³ ã³nih³sah¹lxin¹tu¹wi¹.
32 Nxe³yãn¹ta¹ hã²wxãn³txa³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹ka³tụ³
Ka³li³le²a²ko³xa²nãu³a¹ ã³ne³ka²ta¹nx2ta¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Kwa²nxi¹lxi¹. Ãu²li²sxã³ ã³nih²nxã²nxa³lho³li¹. A²nũ²a² ã̱³xa² ãu²li² hxa³nain¹kxan²ti³ txai²li² ti³he¹nxẽ²nxa³lho³li¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wãn³txi³su² e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ka³nxah³tai²nãn²tu̱³ ka³la³ka³la²a² ĩ³yxai²lxoh³lxi²nxa³ta̱³lxa¹ wxãi²na² Pe²jah³lo² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ten³si¹sa²nxãn³jau³su² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ĩ³ye³kxi²xin¹tu¹wi¹. “Je³su²jah³la² ĩ²te²txã³wi¹.” Nxẽn¹jau³su² e³ye³kxi²xi¹nĩn¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe³yãn¹ta¹ Pe²jah³la² yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ko¹ko¹su² ĩ³su²lhã³sain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ hai³txi³ ten³si¹sa²nxãn³jau³su² ĩ³ye³ti³he¹nxe²nxa³lho³li¹. Pe²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa² whãi²na¹ te²yã¹nxe² e³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

36 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² nxe³sxã³ ha³lo²a² Jet3se³ma³ni²ko³xa² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ti¹na̱² ã³wxe³sxã³ wah³nxe³sa̱h¹lxi³hẽ¹li¹. Nũ¹a² ai³sxã³ Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³la¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxe²e³nũ²la² sa³wi³ha³lxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹ Pe²jah³lo¹na² Se³be³te²ah³la² a²ki³lha³nãu³xa² ã³sa²so¹ka³tu̱³ jũ¹nxe² yan¹nãu³a¹ ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² ha³lo²a² ko̱³nxe³khaix1ju³ta³nũ³a² sa²te̱²txi³ ĩ³ãin²txi³ha²kxai³ hxi²waun³ta³txi² ĩ³ãin²txi³ha²kxai³ Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ãin²ti³ya³lu²te²hũ̱³sa³nhai¹. Ti¹na² ã³wxe³sxã³ wahx3nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Jũ¹nxe² yan¹nãu³a¹ ai¹na¹ka³tu̱³ Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe² e³kxi²nũ²la² jũ¹nxe² yan¹nãu³a² ã³nxai³sxã³ ã³kxu²thu²kxa² wxe³sxã³ Sũ̱³na² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wĩ³nãi³. A²yen³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ hxi²kan¹te²si¹lxi¹. Nxe³ha²kxai³ a²ko̱³nxe³ju³tai²na² khãuh³lxa³ti³sa²ju³tai²na² sa²wa²tot1so¹kxi²sẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ ten³nxa²nxa³kxai²nãn²tu̱³ wxa²wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹txa²ti³ten³sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxe² e³ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ã³wa̱³li²ka³tu̱³ a²yxo²ha³kxa¹ ãu²xi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pe²jah³lãi³. Jũ¹nxe³ju³ta² he³la³ku³ hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³ten³nha²sxã³ yxau³yah²lxan³ji¹wi¹?
41 Ye³ten³nha²sxã³ yxau³jah¹lxi³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹, ko̱³nxe³ju³ta³la³ ã³wih²kxi¹nxa²ti³kxa²ya̱n³ti³su¹. Wxa²ẽ¹nãu³a² a²wi¹ju³ta³la³ ten³khaix1yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹

wxa²sĩ³nai²na² sĩ³wi¹nx2ti³ju³ta³la³ hau³kon³yah³lxa³lxi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

42 Nxe³ka³tu̱³ jũ¹nxe² ã³waix3ti¹xi²nũ²la² Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:

— Wĩ³na² nxe³txi¹. Khãuh³lxa³ti³sa²ju³ta² hxi²kan¹txi³ sa²wa²tot1so¹kxi²sa²nxa³kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa² ten³nxa²ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nhai¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

43 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ã³wa̱³li²xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ãu³xain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la², hxi²kan¹sxã³ ye³ten³nha²sxã³ yxau³ai¹nxa³ha²kxai³la².

44 Jã¹nxe³sxã³ ã³waix3ti¹xi²nũ²la² Sũ̱³na² wãn³txain²txi³ ĩ³ye³kxi²xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

45 Hã²wxãn³txa³ wa̱³li²xi²ka³tu̱³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ãu³xi²sxã³ ĩ³ye¹nxi²sa²tẽ³ye²yah³lxin¹ta²lu¹wi¹. Hãi¹nxo¹nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Ha³lo²a² hau³kon³na³li¹. Hĩ¹nai²na² ko̱³nxe³thin¹te² hxi²ka²nãu³a² ã³yũ³sain¹tu¹wi¹.

46 Ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³nxai³ya³sah¹lxi³wxi¹. Ã³yã³yũ³sa²jah¹lo²su² te²a² ya̱u³son³nẽ³na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³la² so¹ain¹jau³su²

47 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ta³lun²nxa³ta̱³lxa¹ a²sa³wi³ha³lxa² ã³nhai¹tũ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²a² Ju³ta²sah³lo²kxai³lu² ã³tĩ̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³tĩ̱³te³na¹ wã³nxĩn¹te² si³yxau³tũ̱³ka̱³txa² a²nũ²a² hxi²kan¹te²nãu³xa² nxe³sxã³ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³ai¹nha²kxai³ Ju³ta²sah³la² ã³si³tẽ³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yu̱³la² kãin²te²su² te²na² tẽ³lxi² hi³ki²a³li³su² te²na² tẽ³lxi² nxẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² a²kxã³nxai³tã² ã³yũ³so¹jah¹la² ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— In³txa² ĩ³yxo²sai¹la³kxi²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te²a² kan²txi³ i³sxã³ sa²so¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ju³ta²sah³la² a²kxã³nxai³tã² nxẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

49 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Ju³ta²sah³lai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ã³tĩ̱³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe³nũ²la² ĩ³yxo²sai¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

50 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²ya̱³lxãi³. A²ten³nxa²ju³ta² kãi³sẽ¹li¹. Nxe² e³ta³lun²nũ²la² ko̱¹ko̱¹xa² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² ã³tĩ̱³sxã³ i³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

51 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxa² ka³na³ka³na³te²nãn²tu̱³ yu̱³la² kãin²ta³wxi²a² hxi²tẽ³nha¹nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹te² si³yxau³kah³lai²na² sa̱³wi³sa̱² ĩ³su²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³su²te³na¹ a²ne³nxẽ³na² ũ³nhe³i²lã³ta¹hxai²hẽ¹la².

52 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Yu̱3lai2li2 ũ3whi2xi1sẽ1li1. Nxe3jut3su2 a2nũ2a2 ĩ2li3te2a2
yu̱3la2 tẽ3sxã3 ĩ3su2lhã3kxai2nãn2tu̱3 nxe3jah1lain2txi3 yu̱3la2
ĩ3su2lhã3ain1nũn3tu1wi1.
53 Jã1nxa1jut3su2 ten3sa3kxai2nãn2tu̱3 Txa2wĩ3na2
ã3non2ta3kxi2sa2hĩ̱3nx2na3li1. Oh3nãn1ta3 nũ̱3ka̱3txa2
wa̱3li̱3kha3lhon1tũ̱3ka̱3txa2 hxi2ka2 hxan3sxã3 ha1li1
wxa2sa2wa2la3kxi2 nxe3tũ̱3ka̱3txi3kxi3nãu1xa2 ĩ3sa2si1hã3sxã3
ã3non2ta3kxi2sai1nhĩ̱3nx2na3li1.
54 Yxãn1ta1 Sũ̱3na2 ũ3wha2li1txã3nxu1tai2na2 a2wãn3txa2
yã1nxe2 kãi3ye2na1tu1wi1. Je3su2jah3la2 ta1hxai2hẽ1la2.
55 Jã1nxe3tãu3a2 tũ̱1ka̱3txi3nãu3xa2 ãh1 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Hi3sa3ka3txa2 hi3ki2a3la2 tẽ3sxã3 wxã3yah3lxin1ti2ti1.
A2nũ2ai2na2 yen3kxa2 kãi3kxi2jah1la2 i3sxã3 sa2so1kxa2yã1nxe2
i3sxã3 sa2so1sah1lxin1ta2lu1wi1. A3lan2ta2 hãi1nxe2 Sũ̱3na2 sxi2ha2
ã3wxe3sxã3 wãn3txa2 wi1jau3xa2 ĩ3yau1ũ1nx2ta1tai1ti2tu3wi1.
Nxe3na1tãu3ai3tã2 i3sxã3 sa2so1sah1lxan3tai1ti2ti1.
56 Yxãn1ta1 Sũ̱3na2 ũ3wha2li1txã3nxu1tai2na2
we1ta3lun2si1jau3su2 kãi3ũ1sah3lxi1lxi1. Je3su2jah3la2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2 Je3su2jah3la2 sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2
a2yxo2ha3kxa1 ã3waix3sxã3 ih3sau3nain1ta1hxai2hẽ1la2.

Wã3nxĩn1te2 hxi2kan1te2nãu3xa2 Je3su2jah3la2 en2tain1jau3su2

57 Nxa2ha1te1 a2nũ2a2nãu3xai2na2 Je3su2jah3la2 i3sxã3
sa2so1nũ̱3ka̱3txa2 wã3nxĩn1te2 si3yxau3kah3la2 Kai3fa2sah3la2
sxi2ha2 ã3sa2so1ain1ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3thĩ3na2
ha3tẹh3nxã3nxa2 a2hoh3lxi3su2 tũ̱3ka̱3txi3su2 te2na2
a2nũ2a2 hxi2kan1txi3nãu3su2 te2na2 nxe3sxã3 a2kxã3nxa2
ã3nũ1nain1ta1hxai2hẽ1la2.
58 Nxe3yãn1ta1 Pe2jah3la2 hi2sen3kxai3lu2 u2lxi3
ĩ3hit1xai3ta1hxai2hẽ1la2. Ai̱3lhxã3 Kai3fa2sah3la2 sxi2ha2
wai2ha2 yxo2tã̱3lxa2 ã3wih1ka3tu̱3 so3ta2to2nãu3xa2
ã3wxe3ye2ta1hxai2hẽ1la2. Je3su2jah3la2 kãi3ũ1nyhain1kxi3nũ3su2
ã3wxe3sa3wah3nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
59 Nxe3ti̱3kxai3lu2 wã3nxĩn1ta2 hxi2kan1te2nãu3xai2na2
sa2kxai3lu2 hxi2kan1ta2 a2nũ2kxi2tũ̱3ka̱3txai2na2
sa2kxai3lu2 a̱in3nhain1ta1hxai2hẽ1la2. Je3su2jah3lai2na2
ĩ3su2lhã3ain1si1hain1jau3su2 a̱in3nhain1ta1hxai2hẽ1la2.
60 Yxãn1ta1 hxi2kan1ti3 a̱in3nha2ti3he1xain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
A2nũ2a2 ka3lxa1txi3 wãn3txa2 ki3han3jau3xa2 Je3su2jah3la2
ĩ3ye3ki3ha1kxain1kxan2ti3 a̱in3nha2ti3he1xain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
Nxe3nũ2la2 in3txa2 ha1li1 wxã3ya3ta1hxai2hẽ1la2.
61 Wxã3sxã3 ĩ3ye3ya3te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2 ain3kxi2sĩ1na1hẽ3li1. Nxe3sxã3
ain3kxi2sĩ1na1te3nah1lxi1: “Hxi2kan1txi3 Txa2wã1sũ̱3na2
sxi2ha2 sa2nai1a1kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 ye3ha1li1

ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a² ũ³txo³nxi²na¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xai²li²
ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹. In³txai²li² nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
62 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹te²nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³sa²yxau³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Jau³jau¹xai²na² ĩ³wa²lũ³xi²nxãn³ji¹wi¹?
Ĩh¹nxe³jau³tą̱³ kǫ̱³te³kxi²nxain¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
63 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² ka³nahx2nxe³sxã³
yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ wã³nxĩn¹te²nãu³xa²
a²hxi²kan¹jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— E³lxah¹ ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
ĩ²nẽ³lha²kxai³ ya²la³tu̱³ ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Sũ̱³na²
Ta²nhĩn¹ji¹wi¹? Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3txa²jah¹lo²sin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
64 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wain³na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wãn³txi³su²
e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ye³jen¹na² yan¹nãu³a¹ ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³kah³lai²na² a²wi¹tãu³a²
wxi²kin³ti³ton³ti³hit1sain¹sxã³ ã³wxe³na¹ha²kxai³ oh³sĩ̱³nãu³a²
wxa²kan³sxã³ wą̱³li²na¹ha²kxai³ nxe³na¹ju³ta² ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
65 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹te²nãu³xa²
a²hxi²kan¹jah¹la² ain³kxi²te³na¹ a²ha³la³se³nãn¹ka³lo³khai³xa²
sa²ten²txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²ten²txi³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² kǫ̱³nxe³te²lo³tain¹na³li¹. Hãi¹nxã¹a³sah¹lxi³wxi¹.
Wxãn³txai²li² Sũ̱³na² kǫ̱³nxe³te²lo³jau³xai²na²
ain³kxi²ki̱³ti²tu³wi¹.
66 Nxe³ki̱³sa²kxai³ ĩh¹nxe³ki̱³te³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Su²lhã³ain¹ju³ta² so¹lxi³ wain³na³li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
67 Nxain¹ka³tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³ye³ka³su³hẽn¹kxi²ha²kxai³ a²hxi²kai²na² ĩ³su²lai¹nha²kxai³
ĩ³wai¹tha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
68 Nxe³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3txa²jah¹lo²sin
ĩ³su²nxa²jah¹la² ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³la² a²yxo²wãn³txa² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³su²

69 Nxe³ain¹ti̱³kxai³lu² Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha²
wai²ha² yxo²tą̱³lxa² ã³wih¹sxã³ ã³yxo²wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³ãn²tu̱³ti¹ wã³nxĩn¹jah¹lai²na² sa³wi³sa³ka³lxi³na²
ã³ti̱³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² Je³su²jah³la² ka³li³le²a²ko³xan¹jah¹la²
ã³si³tẽ³kxai¹nũ³nĩn¹tai¹tu³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

70 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}.
Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Jau^{1}xai^{2}na^{2} kọ^{3}nha^{2}nxa^{3}nhĩ^{1}. Ĩ^{2}te^{2}txã^{3}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
71 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} sxi^{2}ha^{2} wai^{2}ha^{2} yxo^{2}tã̱^{3}lxa^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}te^{3}na^{1}
a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{3}ka^{3}lxa^{2} ã̱^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{2}kxain^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} yxau^{2}xai^{3}ain^{1}te^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}nãn^{1}jah^{1}la^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
72 Jã^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{2}a^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}txã^{3}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
73 Jũ^{1}nxe^{2} ye^{3}je^{1}na^{1} kwa^{2} yxau^{2}xai^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}ain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wit3su^{2} ta^{2}lu^{1}wi^{1}. Jah^{1}la^{2} yxo^{2}wãn^{3}txa^{2}
e^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} e^{3}i^{1}lxi^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
74 Nxe^{2}e^{3}tãu^{3}a^{2} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}ã̱n^{3}ta^{3}ti^{3}
ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxah^{2}lxin^{1}kxah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{2}ti^{3}hex1te^{2}txã^{3}wi^{1}.
Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}a^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wi^{1}lain^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{3}li^{1}. Ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ta^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
ã̱n^{3}txi^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}sai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Pe^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}tãu^{3} ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ĩ^{3}yxai^{2}lxoh^{3}lxi^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
75 Nxe^{3}ka^{3}tụ^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txin^{3}txi^{2}
ain^{3}kxi^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{3}kxi^{2}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ĩ^{3}yxai^{2}lxoh^{3}lxi^{2}xi^{2}nxa^{3}tạ^{3}lxa^{1} wxãi^{2}na^{2}
Pe^{2}jah^{3}lo^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1}
ten^{3}si^{1}sa^{2}nxãn^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}la^{3}je^{1}nai^{3}tã^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}
Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}xi^{2}ka^{3}tụ^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} kãin^{2}
ĩ^{3}nã̱n^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

27

Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ã^{3}yũ^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxạ^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{1} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}
si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}sa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ã̱in^{3}nha^{2}sxã^{3} nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Ã̱in^{3}nha^{2}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} sa^{2}hxi^{2}tai^{3}kxi^{2}sxã^{3} tẽ^{3}sxã^{3}
ãn^{3}sa^{2}so^{1}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
a^{2}hxi^{2}ka^{2} ã^{3}yũ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} sa^{2}ya^{2}lu^{1}nha^{2}jau^{3}su^{2}

3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} kọ^{1}kọ^{1}xa^{2}hxi^{2}ka^{3}nãu^{3}a^{2}
ã^{3}yũ^{3}ain^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}sxã^{3}
ten^{3}sa^{2}tã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

ĩ²ha²kxai³ ĩ³ãin²ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ãin²ta³kxi²ha²kxai³
ũ³yho³hain¹ki³ai³tã² hxi²tẽ³nha²nũ²la² wã³nxĩn¹ta²
si³yxau³ka³ta²nãu³xa² a²nũ²a² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² nxe³sxã³
tũ¹ka³txai²na² ũ³hũ¹xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Ũ³hũ¹xi²te³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Ko³nxe³ti³ kãi³a¹hẽ³li¹. A²nũ²a² hxi²ki³la³nxa³te²na²
ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ ã³yũ³nx2tai¹na¹hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³yãn¹ta¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²ha³lo²sxa³wi¹. Nũ¹hĩ²txa²hẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ka³tu³ ũ³yho³hi²ki³ai²na² tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
sxi²hẽ¹na² ã³na¹ka³tu³ a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³nũ²la²
ne³kxe³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Ya²lu²na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³tu³ tĩh³na² a³lo³xĩh³na²
tẽ³nha²sxã³ sa²yxe²ta³tai²kxi²nha²sxã³ ha³lo²a² kĩ³ju³ta²
a³li²sin³sxã³ sa²ya²lu¹nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³ta²nãu³xa²
ũ³yho³hi²ki³ai²na² tẽ³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ki³thon³ku² ki³nhai¹. Ũ³yho³hi²ki³ai²na² sa²kxai³lu²
Sũ³na² sxi²ha² ũ³ha¹sxã³ wxe³kxi²ki³kxe³su² wai³nhĩ³nx2nxa³wi¹.
A²nũ²a² su²lhã³kxa² ũ³yho³hi²ki³ai²la¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe² e³kxi²ta³lun²nyhain¹nũ²la² ha³lo²a² kwa³ta³la²
we¹jah¹la² ha³lo²ai²na² so¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ko³nãu³a¹
a²nũ²a² wa³nũt3jah³la² wxã³kxai²nãn²tu³ kwa²hãi¹nxe²
ya³lu²kxai²nãn²tu³ a²nxe³ko¹xai²na² sa²nĩ³kxi²ko³su² te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Jã¹nxe³jut3su² ko¹xai²na² sa²kxai³lu² tih³yau³xan¹ko³su¹ nxe²
ĩ³lxi¹kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 A²nxe³ju³tai²na² sa²kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²nãn¹jau³xa²
we¹ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹lu¹tai²na² Je³re³mi²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
ũ³wha²li¹te³nah¹lxi¹:
— Ũ³yho³hi²ki³ki³a² hxi²ka² hxan³sxã³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
wxa²sa²wa²la³kxi²sxã³ nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² 30
nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ũ³yho³hi²kxe³su²
na³li¹. A²nxe³sxã³ I³sa³e² sa³wi³ha³lxa²
nxe²hau³ko³tain¹na²hẽ³li¹.
10 Nxe³kxai²nãn²tu³ kwa³ta³la² we¹jah¹lai²na² ha³lo²a²
so¹kxain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ju³tai²na² Sũ³na²kxai³lu² nxe³
ĩ³yau¹ũ³sa³na²hẽ³li¹.
Je³re³mi²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

Pi³la²jah³la² ĩ³wã³txi³jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² yen³nãu³a² Je³su²jah³la²
ã³yũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Pi³la²jah³la²
ĩ³wã³txi³te³nah¹lxi¹:

— Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 Si3yxau3jah1lo2sin1ji1wi1? Ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3la2 ĩ3wa2lũ3xi2te3nah1lxi1:

— Wxa2wãn3txai2na2 wain3na3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.

12 Nxe3ka3tu̱3 wã3nxĩn1ta3 si3yxau3ka3ta2nãu3xa2 a2nũ2a2 a2hxi2kan1ti3nãu3xa2 nxe3sxã3 ko̱3nxe3ti3hit1si1jau3su2 ĩ3ye3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxain1kxan2ti3 ka3nahx1sxã3 yxau3ta1hxai2hẽ1la2.

13 Nxa2ha1te1 Pi3la2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:

— Wãn3txa2 ka3lxa1txi3 ko̱3nxe3ti3hit1nxain1jau3su2 e3kxain1na2li1. Ain3kxi2nhãn2nxãn3ji1wi1? Ta1hxai2hẽ1la2.

14 Nxe3yãn1ta1 wãn3txi3la3 yau3ka3na3ka3na3kxan2ti3 hai3txi3 ĩ3wa2lũ3xi2ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Nxe3ju3tai2li2 Pi3la2jah3lu1ta2kxai3lu2 ĩ2nũ2la2 ĩ3wa̱3wa̱3txi3ta1hxai2hẽ1la2.

Pi3la2jah3la2 Je3su2jah3la2 ya3lu2si1jau3su2 kwa3na3jau3su2

15 Nxa2ha1te1 Pas2kwa2nxe3je3nãu3wa3kxa2 nxe2xai3ti3wa3kxa2 ha3lo2a2 wa3kxẽn3yah3la2 te2hi2sen3su2 nxe2 kã̱i3ũ1hain1ta1hxai2hẽ1la2. A2nũ2ai2na2 sxi2ha2 kan2thĩ3na2 ũ3tĩ1kxi2wxe3te2na2 ĩ3lxi2te2na2 ka3na3ka3na3jah1lan2tu̱3 than2kxi2sa2tã3ũ1nyhain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2 te3nain1kxah3lo2su2 jah1la2 than2kxi2sa2tã3ũ1nyhain1to3t

16 Nxe3ju3ta2 sa2kxai3lu2 in3txa2 ko̱3nxe3thin1khaix1jah1la2 Ba3ra3ba2sah3la2kxai3lu2 tĩ̱1kxi2wxe3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jah1lai2na2 sa2kxai3lu2 a2nũ2a2nãu3xai2na2 a2yxo2ha3kxa1 ĩ2ain1jah1lo2su2 ta1hxai2hẽ1la2.

17 Nxe3nxa2ha1te1 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 ã3yã3sa2kxi3nũ2kxain1tãu3ãn2tu̱3 Pi3la2jah3lai2na2 a2yxo2wãn3txa2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— In3txa2 ka3na3ka3na3te2a2 than2kxi2sa2tã3ũ1hain1to3hxai2na1hẽ3li1. Jã1nxa1tu1wi1. Nxe3na1ha2kxai3 in3txa2 ha1li1 tĩ̱1kxa2wxe3yain1na3li1. Nxe3na1jut3su2 ĩh1jah1lo2ta̱3 than2kxi2sa2tã3ũ1te3la1ji1wi1? Ba3ra3ba2sah3lo2su2 ta̱3nxa2 Je3su2jah3la2 txa2wã1ha3lo2a2 si3yxau3jah1lo2ye2kxi3jah1la2 ta̱3nxa2 ĩ3yau1ũ3sah1lxi3hẽ1li1. Pi3la2jah3la2 ta1hxai2hẽ1la2.

18 Nxe3sxã3 Pi3la2jah3la2 a2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1:

— Je3su2jah3la2 wã3nxĩn1sxã3 o2la3kxi2ha2kxai3 ka3tã3khai1xain1nha2kxai3 ã3yũ3nyhain1na2na1. Ta1hxai2hẽ1la2.

19 Jã1nxe3ti̱3kxai3lu2 a2hxi2kan1jah3la2 ã3wxe3ka3lo3a2 ã3wxe3tãu3ãn2tu̱3 Pi3la2jah3lai2na2 sxe3xa3ka3lxa2 ĩ3sa2si1hã3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Jah1lai2li2 Je3su2jah3lai2li2 wi1lhin1khaix1jah1lo2sin2tai1. Ka3nxah3ti3na2 nxe2hxi2sxã3nhot3sa3hẽ2li1. Nxe3sa3ha2kxai3 ko̱3nxe3 ĩ3yĩ1lain1ju3ta3nũ3a2 kãi3txa3hẽ1li1. Ko̱3nxe3ti3

ĩ³yĩ¹lai¹nĩn¹kxa²yan³txi³su² hxi²waun³txi³khaix1sa³hẽ²li¹.
A²sxe³xa³ka³lxa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe³to³ta¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³ta²nãu³xa²
a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xa² nxe³sxã³ a²nũ²a² nũ³ka³txa²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ba³ra³ba²sah³la² so¹lxi³ than²kxi²sa²tã³ũ¹nhe³lhi¹hain¹jau³su²
ĩ³wã³txi³sain³txain¹yah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³
Je³su²jah³la² ĩ³su²lhã³si¹hain¹jau³su² e³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Pi³la²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— In³txa² ha¹lin¹te²a² ĩh¹jah¹lo²ta³ than²kxi²sa²tã³ũ¹te³la¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³lu¹:
— Ba³ra³ba²sah³la² so¹lxi³ than²kxi²sa²tã³ũ¹txai¹nhẽ³li¹. Nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu²:
— Nxe³na¹kxai²nãn²tu³ Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹la² ye²yah³lxin¹kxe³su²
nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ĩh¹nxe² kãi³ũ¹ha¹ju³ta³nũ³a²
ten³yah³lxin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³:
— Hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³txai¹nhẽ³li¹. Nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe² ko³nxe³thin¹sxã³ kãi³lhai¹li¹? Nxe³jau³su² ha²kxai³
ã²la² yxo²xũn³txi³ ĩ³kaix1txain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²txai¹nhẽ³li¹. Nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³ka³tu³ hxi²kan¹txi³ wãn³txa² ĩ³wa²li²si¹hai¹nxa³kxe³su²
a³la³kxi²ha²kxai³ hãi¹sxã³ kwa²he¹kxi²si¹nyhain¹jau³nũ³su²
a³la³kxi²ha²kxai³ Pi³la²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² hãi¹nxã¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³yau³xẽ¹na² tẽ³nũ²la² a²nũ²a² nũ³ka³txa² a²yen³nãu³a²
hxi²khai²lxi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Hxi²khai²lxi²ye²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² ko³nxe³thin¹jah¹lo²sxa³wi¹. Su²lhã³kxe³ju³ta²
hxi²ki³la³te²la²nxa³wi¹. Nũh¹ĩ²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Pi³la²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² nũ³ka³txai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²nũ³ka³txi³na¹xai²na² so¹lxi³ txa²wẽ³ha³lxi³na¹xai²na²
so¹lxi³ jah¹lai²na² su²lhã³kxa² hxi²ki³te²la³sĩ¹na¹wi¹.
Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³te³na¹ Ba³ra³ba²sah³la² than²kxi²sa²tã³ũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la
Te²yã¹nxe³sxã³ so³ta²to² hxi²ka²nãu³a² Je³su²jah³la²
ĩ³ta³lo³wait1si¹sãn²nũ²la² hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²si¹hain¹jau³su²
ã³yũ³nyhai¹nha²kxai³ Pi³la²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

So³ta²to²nãu³xa² ko³nxe³ti³ ka³lxi¹lhain¹jau³su²

27 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³lai²na² a²so³ta²to² nũ³ka³txa² hi²sen³su²
Prai³a³to²ri³ã²thĩ³na² Je³su²jah³la² sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Nxe³sxã³ so³ta²to² nũ³kạ³txa² a²yxo²ha³kxa¹ ã³tĩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³tĩ³ain¹sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²li² ĩ³ka³lxi¹lha¹sah¹lxi³wxi¹. Kọ³nxe³ti³ kãi³ũ¹sxã³ wã²la² sau¹saun¹ka³lo³a² ũ³whi²kxi² wai³la² wxa²xu³kxi²sxã³ ũ³nhe³hẽn¹txi² nxe³ya³sah¹lxi³wxi¹. So³ta²to² nũ³kạ³txa² nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la² a²wã²la³ka³lo³a² sa²sai¹kxi²sãn²nũ²la² wã²la²ka³lo³a² sau¹saun¹ka³lo³a² tẽ³sxã³ Je³su²jah³lan²tụ³ ũ³whi²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Wai³la² wxa²xu³kxain¹sxã³ ũ³nhe³hẽn¹tai¹nha²kxai³ hi³sa³ka³txa² wẽ³sa² wxi²kan¹kat3sũ³ka³txa² hxi²ka² wi¹tãu³a² ũ³hxi²wxe³kxi²nha²ha²kxai³ a²ne³kxai³tãu³a² ã³ka³ti³wxe³kxain¹nha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wi¹lhin¹te²si¹lxi¹. Ju³te²a² nũ³kạ³txa² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹jau³su² nxe² ĩ³wai³ka³si³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxe³nũ²la² ĩ³ye³ka³su³hẽn¹kxai¹nha²kxai³ hi³sa³ka³txa² wẽ³sa² sa²so¹xi²sxã³ ka¹txain²txi³ ĩ³ne³su²lai¹nha²kxai³ nxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Nxe³sxã³ kọ³nxe³ti³ ĩ³wai³ka³si³xain¹nũ²la² wã²la² sau¹saun¹kạ³lo³ai²na² sa²sai¹kã³ain¹nũ²la² a²wã²la³ka³lo³khai³xa² ũ³whi²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³ ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²si¹hain¹jau³su² ã³sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxain¹jau³su²

32 Nxa²ha¹te¹ sxi²ha² a³li³ain¹tãu³a² Si³mãu²ah³la² Si³re²na²ko³xan¹jah¹la² ne³khau²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ hi³sa³ka³txa² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²ka³txa³nũ³a² sa²tã³ka³la³kxi²hẽt1so¹nha²si¹jau³su² Si³mãu²ah³lan²tụ³ yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Nxe³ka³tụ³ ã³nxai³ain¹ka³tụ³ wã³la³ka³txa² ko³ko²ta²kạt3su² nxe³jau³xa² a²si³yxau³tãu³a² sa²kxai³lu² txa²wã¹ne³ka³lo³su² nxe³hxai²na²hẽ³ kạ³txa²nãu³a² tẽ³sxã³ ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Nxe³hĩ¹na¹ vĩn²yo³jau³xa² hĩ³ne³kxa² fel²yau³xa² ĩ³nẽ³ju³ta² ã³wxe³nẽ³jau³xa² nxe² ũ³ke³ni²jau³xa² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ĩ³nxũn³sain³nũ²la² ĩ³na²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

35 Nxe³nũ²la² hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³ Je³su²jah³la² wã²la²ka³lo³a² sa²so¹te²txai³ain¹sxã³ tah³lxa³wẽ³sa² o²la³kxain¹sxã³ a²wa³kxẽn³yah³la² nũ¹hain³nyhain¹ka³tụ³ wã²la²ka³lo³ai²na² sa²kxai³lu² wxa²nũ³te²txai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³ka³tụ³ ha³lo²a² ã³wxe³ain¹sxã³ yxau²xai³sxã³ ten³sa²tã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Jã¹nxe³tãu³a² hi³a²ka³lo³a² wãn³txa² ũ³wha²li¹lhãn²sxã³ a²ne³ta³lxo³ka³nãu³a¹ ũ³kũ¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ũ³wha²li¹lain¹jau³xa²sa¹:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

38 Jã^{1}nxe^{3}tãu^{3}a^{1} in^{3}txa^{2} ha^{1}li^{1} o^{3}nxa^{3}ti^{3} kãi^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} kãi^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ya^{3}te^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}yain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wi^{1}tãu^{3}a^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxa^{2}wxe^{2} a^{2}wã̱^{3}tãu^{3}a^{1} ka^{3}na^{3}ku^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxa^{2}wxe^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

39 Nxa^{2}ha̱^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ne^{3}wa^{3}nxĩn^{3}wa^{3}nxin^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

40 Nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} sa^{2}nai^{1}hxa^{3}sãn^{2}sxã^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}sxã^{3} ã^{1}sa^{2}to^{3}nxi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxĩn^{1}jau^{3}su^{2} e^{3}in^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Tah^{2}sin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} a^{2}hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ka^{2}nxĩ^{1}nhu^{1}li^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

41 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{2}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}te̱^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} nxain^{1}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yhai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

42 Nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}to^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wã^{2}nxũ̱h^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}nhãn^{2}nxãn^{3}tho^{3}li^{1}. I^{3}sa^{3}e^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} kan^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}nẖĩ^{3}na^{1}wi^{1}.

43 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}sin^{2}tai^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}kxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã̃^{3}wa^{2}su^{1}txai^{1}lxi^{1}. A^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Sũ̱^{3}na^{2} Tah^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} e^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

44 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} in^{3}txa^{2} o̱^{3}nxa^{2}ti^{3} kãi^{3}ya^{3}te^{2}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}yain^{1}te^{2}na^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nyhai^{1}nxa^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

45 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} ha̱^{3}lo^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} ka^{3}nxa̱^{3}hi^{2}khai^{1}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}lan^{2}ta^{2} ne^{3}ka^{3}ka^{3}thĩ^{1}nãn^{1}tu̱^{3} ã̃^{3}ka^{3}nxa^{3}hi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}sa^{2}ti^{1}tã^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} ha^{2}te^{1}ti^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

46 Nxe^{3}te^{3}na^{1} ki^{3}kan^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kãin^{2} ĩ^{3}wxan^{1}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— E^{3}li^{1} e^{3}li^{1} la̱^{3}ma̱^{3} sa̱^{3}ba̱^{3}ka^{2}ta^{3}ni^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}sũ̱^{3}nu^{2}khai^{3}xah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}sũ̱^{3}nu^{2}khai^{3}xah^{3}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} ã^{3}na^{1}san^{1}thi^{2}li^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

47 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wai^{3}nxa^{3}txi^{3} ain^{3}kxai^{1}nxa^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1tain^{1}nĩn^{2}tai^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

48 Nxe^{3}te^{3}na^{1} a^{2}kwẽn^{1}tai^{2}na^{1} in^{3}txa^{2} kwa^{2} yxau^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nih^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yi^{2}lho^{1}tũ^{3}xa^{2} so^{1}sxã^{3} yain^{3}txa^{3}yau^{3}xa^{2} kah^{3}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}sxã^{3} ũ^{3}whi^{1}sai^{1}te^{3}na^{1} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}ki^{3}wi^{2}kxi^{2}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}o̱n^{3}na^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ũh^{3}yxo^{2}tẽ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

49 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ha^{3}lo^{3}kxit1sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. E^{3}li^{2}ah^{3}la^{2} sa̱^{2}hau̱^{3}kot3te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{2}wah^{3}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

50 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kãin^{2} ĩ^{3}kwa̱ix1xi^{2}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}wi^{1}tãu^{3}a^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

51 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} wã^{2}la^{2} a̱u^{3}khaix1ka^{3}lo^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}sxi^{2}ha^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} a̱u^{3}txi^{3}yxau^{3}thĩ^{3}na^{1} yxo^{2}tĩ^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} ãn^{3}ten^{3}ti^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Oh^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}ten^{3}txi^{2} wxa^{2}kan^{3}ka^{3}tu̱^{3} yu̱^{3}hxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}ten^{3}txi^{3}sxã^{3} ã^{3}yxo^{2}hai^{2}ta^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} yxau^{3}je^{3}na^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3} ĩ^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}te^{3}na^{1} kx̃ĩh^{3}nxa^{2} kãin^{2} sa^{2}wi^{1}wi^{1}ni^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} kãin^{2}ka^{3}txa^{2} kwa^{2} a^{2}yxo^{2}hai^{2}ta^{3}lxi^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

52 Jã^{1}nxe^{3}te^{3}na^{1} kwã̱^{3}kxẽ^{3}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}nĩ̱^{3}kxi^{2}tẽ^{1}na^{2} yxo^{2}hai^{2}ta^{3}lxi^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} wi^{1}lhin^{1}te^{2}na^{2} ka^{3}lxa^{1}sxã^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

53 Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}hĩ^{1}nã^{1}nũ^{3}a^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}te̱n^{3}ti^{3} yxau^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}yhe^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

54 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} so^{3}ta^{2}to^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}yxau^{3}sxã^{3} wah^{3}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} kx̃ĩh^{3}nxa^{2} sa^{2}wi^{1}win^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}ai^{1}nha̱^{2}kxai^{3} kãi^{2}no̱^{2}lain^{1}sxã^{3} e^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Tah^{2}yah^{3}lo^{2}sin^{2}tai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

55 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} wi^{1}lã^{3}non^{2}ta̱^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{2}yxau^{3}ain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

56 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ha̱^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{2} Ma̱^{3}ri^{2}a^{3} Ma̱^{3}ta̱^{3}lẽ^{2}na̱^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} nxe^{3}sxã^{3} te^{2}na^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} Ma̱^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxu^{3}su^{2} nũn^{3}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} Se^{3}be^{3}te^{2}ah^{3}la^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} hã^{3}ka^{3}nu^{2}su^{2} te^{2}na^{2} ain^{1}sxã^{3} ĩ^{2}yxau^{3}yain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} txah^{3}lxa^{3}kxẽ^{1}na^{2} sa^{2}nĩ̱^{3}kxain^{1}jau^{3}su^{2}

57 Nxa²ha¹te¹ sũ²ni²tãu³a² in³jah³la² A³ri³ma³te²a²thĩ³nãn¹jah¹la²
yen³kxih³khaix1jah¹la² Jo³se²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² Je³su²jah³la² sa³wit3su²nũn³nha²kxai³ ya³lu²ju³ta²
ĩ²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
58 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Pi³la²jah³la²
ãn³tɨ̃³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³tɨ̃³sxã³ Je³su²jah³la²nũ²a²
ĩ³wã̱³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Pi³la²jah³la²
hi²sen³su² Je³su²jah³la²nũ²a² ũ³hũ¹nha²si¹hain¹jau³su²
sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
59 Nxe³ka³tu̱³ Jo³se²ah³lo²kxai³lu² Je³su²jah³la² a²nũ²a²
hi³sa̱³ka̱³txa² sa̱²sai¹kxã¹nũ²la̱² sa̱²so¹nũ²la² wã²la² wi¹ka³lo³a²
tah²ka³lo³an²tu̱³ tẽ³sxã³ wxa²wa³lã̱u²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
60 Nxe³nũ²la² Jo³se²ah³la² a²tah³lxa³kxẽ¹khai³xa² tah²hẽn³su²
ha²kxai³ ũ³whi²wxe³ta̱¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tẽ¹nai²na̱² sa̱²kxai³lu²
tah³lxa³ka³txa² wxa²xu³sxã³ wẽ³si¹nyhain¹jau³su² Jo³se²ah³la²
a²kxã³nxai³tã² sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³jut3su²
ya³lu²te²nũ²a² ũ³whi²wxe³ta³lun²nũ²la² tah³lxa³ka³txa²
kãin²ka³txa² ũ³wa³ti³kxi² sa²tã³sxã³ ũh³yxo²tɨ̃¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ũh³yxo²tɨ̃¹kxi²nũ²la² ĩ³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
61 Nxe³ju³ta² Je³su²jah³la² sa²nɨ̃³kxi³ju³ta²
ã³wxe³sxã³ ĩ²yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², txu¹ti³nãu³xa²
Ma̱³ri²a² Ma̱³ta³lẽ²na̱³ka̱³lxa² nxe³ha²kxai³ Ma̱³ri²a²
ã̱³xa¹ka³lxa² nxe³ha²kxai³ ha¹lin¹ta¹ka³lxa² ã³wxe³sxã³
ĩ²yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txah³lxa³kxẽ¹na² wi¹lhau³ko³tain¹jau³su²

62 Nxa²ha¹te¹ a²lan²nũ³tãu³a¹ pas²kwa²
yain³txa² hau³ko³ta³lun²ti³xa² ha³nau³hĩ²na³na¹
ãh¹a³la²ni²tãu³a¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³ta²nãu³xa²
fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ain¹sxã³ Pi³la²jah³la² sxi²ha²
ã³yã³sa²kxi³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²ba³to³ nxe³kxan²ti³nũ¹
wxã³sxã³ ã³yã³sa²kxi³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
63 Nxe³sxã³ ĩ³ye³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Jah¹lai²na² ya³lu²jah¹la²
ĩ³ki³ha¹kxi²nẽ³jah¹lai²na² wãn³txa² ain³kxi²xi²sĩ¹na¹wi¹.
Nxe³jau³xai²na²sa¹: “Ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xai³tã² ain³kxi²xi²sĩ¹na¹wi¹.
64 Nxe³ha̱²kxai³ txah³lxa³kxẽ¹na² a²nũ²a²
kan²txi³ ĩ²yxau³si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³txai¹nhẽ³li¹.
Ya³lu²jah¹lai²na² a²sa³wi³ha³lxa² hãi³a² wxã³sxã³ a²nũ²a²
son²sih³kxain¹kxa²ya̱n³txi³su² kɨ̃³nhai¹. Nxe³ain¹ke³la³te²kxai³
a²nũ²a² ĩ³hen³txai¹nhɨ̃³te³nah¹lxi¹: “Ya²la³tu̱³ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ti²tu³wi¹.” Ain¹jau³nũ³su² nxe³ke³la³te²kxai³
a²ne³ki³son³sxã³ ã³kẹ̱³tũ¹ain¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³nũ¹sain¹sĩn¹tu¹wi¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

65 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³lai²na² a²wãn³ti³kxai³lu¹:
— So³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² yũ³yah³lxi¹lxi¹. Txah³lxa³kxẽ¹na²
wi¹lhau³ko³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
66 Nxe³ka³tu̱³ a³li³ain¹nũ²la² txah³lxa³kxẽ¹na² kan²txi³
wi¹lhau³ko³tha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²yxau³sa²tẽ³te²nãu³xa²
sa²si¹hã³ai¹nha²kxai³ txah³lxa³kxa² ũh³yxo²tĩ̱¹kxi²wxe³ka³txa²
ũ³txã¹tha²kxa̱i³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ka³txa̱i²na²
ũ³txã¹tain¹ju³tai²na²sa¹. Kũ̱³ni³nho²su² ũ³txã¹tain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
hxi²kan¹txi³ sa²yxo²tha²nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

28

Je³su²jah³la² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ sa²ba̱³to³ nxe³ti³xa² ha³nã̱u³hi²na³na¹
ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ to³mĩn²ko³ nxe³ton³tãu³a¹ txu¹ti³nãu³xai³tã²
Ma³ri²a² Ma³ta³lẽ²na³ka³lxai³tã² Ma³ri²a² ã̱³xa¹ka³lxai³tã²
ain¹sxã³ txah³lxa³kxẽ¹na² ĩ²xi²te³lhxã³ ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxa²ha¹te¹ a²kxã³nxa² a²kwẽn¹tai²na¹ kxĩh³nxa²
kãin² sa²wi¹win¹ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
oh³xan¹jah¹la² wxa²kan³sxã³ wxã³nũ²la² txah³lxa³kxai²li²
sa²yxo²than²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ txah³lxa³kan²tu̱³
ã³wxe³ta̱¹hxai²hẽ¹la².
3 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ha³lai³yu³hũ̱³nha²kxai³
a²wã²la³ka³lo³khai³xa² hãn³khai¹nxe³sxã³ ne²ve²nũ̱³xa²
yã¹nxe³hũ̱³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² ĩ²yxau³sxã³
wah³nxe³kxain¹te²nãu³xa² kãin² o²lai¹nha²kxai³
ĩ³ka³ta³ta³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ya³lu²te²hũ̱³sxã³
sxa³ain¹ta̱¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹. Txu¹txa²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹ni¹. Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹sxã³
ya³lu²jah¹lai¹tã² ã³ten³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² ĩ²te²sa¹xĩ¹.
6 Yxãn¹ta¹ ti¹ai²na² yũ²nxa³xi¹. Ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²ni¹.
E³kxi¹nx2ti³ka²yã¹nxe² ĩ³sa²yxau³xi²na²ni¹. Yxãn¹ta¹
sa²nĩ̱³kxi²tẽ¹na² ya³lu²sxa³je³nai³tã² ã³wih¹sxã³ ĩ²ja¹hẽ¹ni¹.
7 Ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ²ta³lun²yah³hin¹kxai²nãn²tu̱³
a²sa³wi³ha³lxa² ai³sxã³ ĩ³hen³txi³tain¹yah³hẽ¹ni¹. Ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²jau³su² ĩ³hen³txi³tain¹yah³hẽ¹ni¹. Ya³lu²sxã³
sxa³nxa̱³xĩ¹. Nxa²ha̱¹te¹ Ka³li³le²a²ko³nãu³a² ĩ³ne³ka²tah¹na²ni¹.
Nũ¹ai²na² ne³khau²hxi²yah³hin¹tu¹xĩ¹. Nxe³yah³nx2ta¹xĩ¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³ka³tu̱³ ka³lih¹lxi²sxã³ o²lai¹nha²kxai³ txah³lxẽ¹na²
a³li³ain¹nũ²la² yãn¹txi³ ã³nxai³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa²
ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} ne^{3}khauh^{2}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ne^{3}khauh^{2}xi^{2}sxã^{3}
wi^{1}le^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2}
ã^{3}ka^{3}ti^{3}wxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}yu^{3}ki^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Yu̱h^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}ni^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}txain^{1}ya^{3}hẽ^{1}ni^{1}. “Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{2}
ã^{3}nxai^{3}sxã^{3} ne^{3}khauh^{2}xai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}txain^{1}yah^{3}hẽ^{1}ni^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

So^{3}ta^{2}to^{2} ĩ^{2}yxau^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}jau^{3}su^{2}
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}li^{3}ya^{3}tı̱^{3}kxai^{3}lu^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2}
txah^{3}lxẽ^{1}na^{2} ĩ^{2}yxau^{3}sxã^{3} wahx3nxain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}sxã^{3}
wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{3}nãu^{3}xã^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{2}nãu^{3}xa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}nũ^{1}tain^{1}sxã^{3}
a̱in^{3}nhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} kãin^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txã^{1}nyhain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{2}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ka^{3}nxah^{3}ti^{3}na^{2} ãu^{3}xi^{2}sĩ^{1}na^{1}tãu^{3}a^{2} ya^{3}lu^{2}jah^{1}la^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
hãi^{3}a^{2} wxã^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} so^{2}a^{2}sih^{3}kxi^{2}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.”
Ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} nxe^{2} e^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
14 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ãu^{3}xah^{3}lxin^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2}
ã^{3}wih^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}le^{3}kxi^{2}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2}
ko̱n^{3}ton^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}xah^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
15 Nxe^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} so^{1}sxã^{3} wãn^{3}txin^{3}txi^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xin^{3}ti^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
wãn^{3}txin^{3}txi^{2} u^{2}lxi^{3} ha^{3}ta̱^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}jau^{3}su^{2}
16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3}
ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} wxa^{2}hait1so^{1}xi^{2}nũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wã^{3}la^{2}
wã^{2}nã^{3}ũ^{1}ka^{3}txai^{3}tã̱^{2} ka^{3}la̱^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}te^{3}na^{1} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}jain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
18 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}tĩ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}nãu^{3}a^{1} yu̱h^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}nãu^{3}a^{1} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}kat3su^{2} tãu^{3}sa^{1}wi^{1}.
19 Nxe^{3}te^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} yu̱h^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ai^{3}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}lon^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nyha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}lxa^{2} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nyhah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} A^{2}tah^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}lxa^{2} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nyhah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ĩ^{3}lxa^{2} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nyhah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nyha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sye^{1}nxain^{1}ju^{3}ta^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}.
20 Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ya^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Yuh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} ne̱^{3}ki^{3}so^{3}nxa^{3}tãu^{3}a^{1} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ya^{3}nx2ta^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Markos

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jau³su²

1 Wãn³txa² wi¹jau³xa² Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na² Ta²ha²
yxau²xai³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³xa², hĩ¹na² ãn³si³wxe²na³la².
A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
2-3 Nxe³jau³xai²na²sa¹, kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ã̱³jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Ha³lo²ai²na² a²nũ²a²
yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a² ai³sxã³ ĩ³ye³tu¹wi¹.
Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² hxi²kan¹jah¹lo²su²
wxã³ju³ta²nũ³a² yũ³kxai²nãn²tu̱³ ã³wxã³tĩh³na²nũ³a²
wxa²hau³ko³tain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³a²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wxa²hau³ko³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ya²la³tu̱³ wxã³ti³wa³ki³lxon³na³li¹.” Nxe³tu¹wi¹.
I³sa³i²ah³lu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su² te²kxai³lu¹, wxã³sxã³
ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a¹ he¹ta¹hxai²hẽ¹la².
He¹te³na¹ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ã³yã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³yã³nũ²kxain¹nũ²la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²kxai³la¹
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
yũ³khaix1yah³lxi¹lxi¹. Yxah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³ãin²ta³kxi¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa² wah³xa² ã³wa²su¹txa²ti³tu¹wi¹.
Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ta¹ ĩ̱³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹si¹ha¹jau³su² ã³tĩ̱³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Jo³ãu²
Ba³tis²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² Ju³te²a²ko³xa² yxau³ain¹te²su² te²a²
hãi¹nxe³ti³xa¹ a³li³i² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau³ain¹te²su² te²a²
hãi¹nxe³ti³xa¹ a³li³i² nũ²la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa²
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² Sũ̱³na²
ĩ³hen³txain¹sãn²nũ²la² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³la¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²
yo³ha² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ã³wa²su¹jau³su²
yxo²ĩ²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxo²ĩ²yah³lxi³ha²kxai³ ĩ̱³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ka³yxuh³xa² ka³me²la²
a²wã²la²ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²ha²kxai³ po¹na² a²wã²la²

sa²sī³ĩ¹nha²ha²kxai³ ka³ya³txa² ĩ³yai³ni², txu³ha²yau³xa² ĩ³na² nxe³ha²kxai³ nain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 A²nxe³jah¹lo²su² jah¹la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²si³yo³na² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²sa²jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Wxã³te³na¹ hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²sa³ha²kxai³ a²yu³kxa² yu³wi²kxi²nha²ka³lo³a² sa²yu³ta²la³kxi²nũ¹ha¹kxe³su² hxi²ka¹nhī²nxa³nha²wi¹.
8 Txai²na² ī³yau³xa² so¹lxi³ ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ya³nx2ta¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹ jah¹lai²na² hi²sen³su² Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³jxah¹la² Wi¹lhin¹jah¹la² ũ³hũ¹nxa²lxi³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³nhxan³ka²ti³nxa²lxi³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ī³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹jau³su²

9-10 Nxe³hĩ¹nu¹tai²na², Je³su²jah³la² Na³sa³re²thĩ³na² Ka³li³le²a²ko³xan¹thĩ³na² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na² a³li³nũ²la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² hxi²ka² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹si¹jau³su² Jor²tãu²yau³xa² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² a²hi²sen³kxai³lu² so¹sxã³, ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹, ī³yau³xa² a³li³ain¹te³nah¹lxi¹, oh³sī³nãu³a¹ sa²yxo²hai¹sxã³, kwa³sxa³hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² oh³nãu³a¹ a³ka³nxi²xi²ye²ka³tu³ Je³su²jah³lai²na² ãn³ka³la³kxi³wxe³kain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³tãu³ãn²tu³ti¹ oh³nãu³an¹te²a² wãn³txa² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² Txa²ki³lha³lxa²khaix1si¹lxi¹. A³lxi¹nxa²ha¹kxah³lo²si¹lxi¹. Wi¹lxo³kxi²khaix1san¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko³nxe³ti³ kãi³sain³si¹jau³su²

12-13 Nxe³nxa²ha¹te¹ kwẽn¹ta²kxai³lu¹ Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³kxai³lu¹, Je³su²jah³la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a¹ ã³sa²so¹si¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nũ¹ã¹ ka³yxuh³xa² ũn³txa² he¹tãu³a¹ ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ta¹hxai²hẽ¹la². Ye³hxi²ka² hxan³sxã³ wxa²sa²wa²la³kxi²sxã³ wxa²sa²wa²la³kxi²nũn³sxã³ te²yã¹nxe² wxa²sa²wa²la³kxi²nũn³sxã³ a³lan²ta¹hxai²hẽ¹la². 40 nxe² a³la²ni²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹, Sa³ta³na²jah¹la² a²hi²sen³su² o²la³kxi²sxã³ Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ³na² a²ten³jau³su² jau³xa² ã³na¹si¹jau³su² ĩ³wa³ka³nxe³sain³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ hai³txi³ hxi²ka¹nha²txi³ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³nũ²la² oh³xan¹te² nũ³ka³txa² wxa²kan³sxã³ wxã³nũ²la² Je³su²jah³la² sa²hau³ko³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ka³li³le²a²ko³xa² wa³ka³la² kãi³ ã³si³wxe³jau³su²

14 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tɨ̰^{1}kxi^{2}wxe^{3}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2}
te^{2}kxai^{3}lu^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}nxai^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
15 Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wxã^{3}ti^{3}wa^{3}ki^{3}lxon^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}sa^{2}wa^{2}nha^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tɨ̰^{3} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
16 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}xa^{2} Si^{3}mãu^{2}ah^{3}la^{2} Ãn^{3}tre^{2}ah^{3}la^{2}
ain^{1}sxã^{3} a̰i^{3}na^{2} hoh^{3}lxi^{3}su^{2} ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ɨ̰^{3}ye^{3}na^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}ye^{3}na^{2} ta^{3}lã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ã^{3}na^{1}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} ɨ̰^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2}
a^{2}yxo^{2}ka^{3}tẹ^{3}nhãu^{3}ã^{1} ã^{3}nxai^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1} a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17-18 Ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}sxã^{3}, ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}ja^{3}sa^{2}lxi^{1}. Ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}sya^{1}hẽ^{1}li^{1}. A̰i^{3}na^{2}
ã^{3}na^{1}yah^{3}to^{3}hxain^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}sya^{1}hin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tɨ̰^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}ya^{3}hin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1},
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sya^{1}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ta^{3}lã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ya^{3}sxã^{3}, kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxe^{3}ka^{3}tɨ̰^{3}ta^{1} jũ^{1}nxe^{2} yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2},
Se^{3}be^{3}te^{2}ah^{3}la^{2} ta^{2}ha^{2} yxau^{2} a^{2}lo^{3}na^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} yxau^{2}
ka^{2}no^{1}a^{2} yxau^{3}ya^{3}sxã^{3} ta^{3}lã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ã^{3}sa^{2}ka^{3}tũ^{1}sxã^{3}
ãn^{3}sa^{2}hau^{3}ko^{3}ja^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
20 Nxe^{3}ka^{3}tɨ̰^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya̰u^{3}son^{3}kxain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}kaix1tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}kaix1te^{3}na^{1} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}
Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} a^{2}wĩ^{3}na^{2} ka^{2}no^{1}a^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}na^{1}i^{2}
a^{2}sa̰^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xã^{2} ka̰^{2}no^{1}a^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}na^{1}i^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}nhya^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

In^{3}txa^{2} ko̰^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̰i^{3}wih^{1}sxã^{3} yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}

21 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ka^{3}far^{3}na^{3}ũ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{1}ka^{3}tɨ̰^{3} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̰^{3}txa^{2}
ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tɨ̰^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhyain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxe^{2} wxã^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tɨ̰^{3} ĩ^{3}wã̰^{3}wã̰^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ã^{3}no^{2}non^{2}ta^{3}kxi^{2}nhyain^{1}ta^{1}hx
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}ha^{2}kxai^{3}
hai^{3}txi^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}ka̰^{3}txa^{2}

ĩ³ye³kxu¹jã¹nxẽ²nxa³ha²kxai³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xã¹ ĩ³wa̱³wa̱³ta³kxi²nha²sxã³ ã³no²non²ta³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³ai²na² a²nũ²a² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹la² he¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² ĩ³wxan¹te³nah¹lxi¹:
24 — Je³su²jah³lãi³. Na³sa³re²thĩ³nãn¹jah¹lo²si¹lxi¹. Ĩh¹nxet3sa¹nhĩn¹ji¹wi¹? Sun²tã²hxat3sa²sĩn¹te³lhxã³ wxã³nhĩn¹ji¹wi¹? Wxãi²na² ĩ²nxa²te²sa¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²si¹lxi¹. Ko̱³nxe³ju³ta² yũ³ti³hex1jah¹lo²si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² wxi²kan¹sxã³ kwa³na³te³nah¹lxi¹:
— In³txai²li² ka³nahx2nxe³sxã³ nxũ²kwa̱i³li³txa²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³ka³tu̱³ ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txai²na² sa²kxai³lu² kãin² wxan¹khaix1nxe³ka³tu̱³, in³txai²na² ã³nhẽ¹nhẽ¹nhyain¹te³na¹, nxũ²kwa̱i³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³jut3su² ha²kxai³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xã¹ kãin² o²lain¹sxã³ ĩ³wa̱³txi³nhyu¹te³nah¹lxi¹:
— Ju¹tai²na² ĩh¹nxe³ju³khai³sa²hĩn³te²la¹ku². Jah¹lai²na² wãn³txa² tah²yau³khai³sa²te²la¹ku². Ki̱³nhai¹. Je³su²jah³lai²na² wxi²kan¹txi³ kwa³na³te²la¹i¹. Kwa³na³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ha³ta̱³nxãn²txi³ sa²yxo²wet1sxã³ a³li³ain¹na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³ju³ta² sa²kxai³ Je³su²jah³la² wxi²kan¹txi³ kãi³ye²jau³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Ka³li³le²a²ko³nãu³a¹ yxau³te²a² yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Si³mãu²ah³la² ha̱i³na² ĩ³ton³kxi²jau³su²

29 Nxe³nxa²ha¹te¹, ã³ki³nũ²kxi²thĩ³nai²na² a³li³ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Ti³a²kah³la² Jo³ãu²ah³la² whãi²na¹ sxi²ha² thĩ³na̱³xã¹ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nai²na² a²wa³kxẽ³nũ̱³ka̱³txa² Si³mãu²ah³la² Ãn³tre²ah³la² nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
30-31 A²nxe³thĩ³nãu³ai²na² Si³mãu²ah³lai²na² a²ha̱i³na¹ka³lxa² ĩ³hi̱¹la³kxi²sxã³ ĩ³to³nha²kxai³ sxa³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na² Je³su²jah³la² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² wxã³sxã³ txu¹hai²na² hxi²ki³sxã³ sa²yxo²ka²la¹te³te³na¹, wa³su³txi³ ĩ³hi̱¹la³kxi²ka³txai²na² ã³wa²su¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³kxai³lu¹ txu¹ha³ka³lxai²na² a²hi²sen³kxai³lu¹ Je³su²jah³lai²na² nũ̱³ka̱³txa² yain³txa² sa²hau³kot3sxã³ ũ³hãu¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² hxi²ka² ĩ³ton³kxi²nũ̱³ka̱³txa² we²txi²jau³su²

32 Nxe³nũ²la² ki̱³kan³nũ²la² a²nũ²a² wi¹lain³nha²te² hi²sen³kxai³lu¹ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ton³te²su² te²a² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ tẽ³i² a²nũ²a² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³te²su²

te²a² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ tẽ³i² ain¹sxã³ Je³su²jah³la² ã³tḩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³sxã³ sxi²yhe³nai²na² Ka³far³na³ũ²thĩ³nãn¹tṵ³kạ³txa² a²hãi¹nxe³ti³xa¹, tḩ³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Tḩ³nyhain¹sxã³, Je³su²jah³la² yxau³thĩ³na² yxo²ti²ta³lo³kxa² ã³nṵt1sxã³ yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ta³ka³txa² ĩ²li³te²su² ĩ³ton³te²a² ka³lxa¹tṵ³kạ³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
34 A²nxe³tṵ³kạ³txai²na² Je³su²jah³la² sa²we²ti² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ka³lxa¹txi³ Je³su²jah³la² wxa²sa²tã³kxi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² Je³su²jah³la² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txi³nãu³xa² kan²txi³ ãn³ka³na²si¹jau³su² ĩ³kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²tain¹kxe³su² a³la³kxai¹nha²kxai³ ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Sṵ³na² wãn³txa² wi¹jau³su² ĩ³hen³txi³jau³su²

35 Nxe³nxa²ha¹te¹, ka³nxa³ha²ta³kxai³lu² ĩ³yũ¹li²ti³he¹nxa³tãu³kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² ĩ³sa²yxau³nũ²la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa², ã³nxai³nũ²la², Txa²wã¹sṵ³na² nũh¹ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
36 A²nxe³tḩ³kxai³lu² Si³mãu²ah³la² nṵ³kạ³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³hi¹txai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Ain¹te³na¹ Je³su²jah³la² ĩ³ha¹txi²te³na¹:
— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³ten³nxain¹na²li¹. Si³mãu²ah³la² nṵ³kạ³txa² nxe² e³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Yxan¹nãu³a¹ sxi²yhe³na¹ ạ³xã¹ ã³nxai³yah³sah¹lxi³hẽ¹li¹, Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxain¹si¹ha¹jau³su¹. Nxe³ai¹na¹ju³ta³nũ³su² Txa²wã¹sṵ³na² sa²si¹hã³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nũ²la² Ka³li³le²a²ko³xai²na² yxo²ha³kxa¹ ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Ju³te²a² nṵ³kạ³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³xa² ã³wih¹to³ka³tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ĩ³sa²si¹hã³i² nxe² ai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ kạ³lạ̃un³ta³kxi²jah¹la² we²nxi²jau³su²

40 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ kạ³lạ̃un³ta³kxi²jah¹la² ai³sxã³ Je³su²jah³la² wxã³sxĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³sxã³ ãn³ka³ti³wẹ³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²ĩ³ta³ka³txa² ten³nxa²kxai²nãn²tṵ³ sa²hau³kot3sa²hḩ³nxa¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

41-42 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}nũ^{3}sı̱n^{2}nha^{2}sxã^{3} wxa^{2}wxai^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}txi^{1}. Ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Wxa^{2}ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txa^{2} we^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3} a^{2}ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} we^{2}nxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
43-44 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} yxo^{2}sa^{3}te̱^{1}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— We^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}a^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2} ai^{3}sẽ^{1}li^{1}. Ain^{1}tãu^{3}a^{2} we^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}a^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3} ai^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhat1je^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nai^{1}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nxain^{1}kxe^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxai^{1}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}yxuh^{3}xai^{2}na^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}yhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxai^{1}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}je^{1}nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
45 Yxãn^{1}ta^{1} jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} we^{2}nxi^{2}jau^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} sxi^{2}yhen^{3}nãu^{3}xãn^{2}ta^{3} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}ki^{3}ka^{3}ti^{3}kxain^{1}sxã^{3} ã^{3}nhxi^{2}ka̱u^{3}ka̱u^{3}txain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}sa^{2}. Ai^{2}nha^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxau^{3}kxan^{2}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} sxi^{2}yhen^{3}nãu^{3}xa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}te^{3}lhxã^{3} tũ̱^{3}nhãun^{1}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2

In^{3}txa^{2} kan^{2}ta^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} we^{2}nxi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{3}la^{2}ni^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Ka^{3}far^{3}na^{3}ũ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nũ^{2}la^{2} a^{2}sxi^{2}lho^{3}thĩ^{3}na^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ain^{3}kxain^{1}ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Ain^{3}kxain^{1}te^{3}na^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}khaix1tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} yxau^{3}thĩ^{3}na^{2} tũ̱^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}lxa^{1}khaix1nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} sxih^{2}yxo^{2} ti^{2}ta^{3}lo^{3}kxa^{3}nãu̱^{3}a^{1} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} he^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}ã̱n^{2}ta^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}lin^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}, wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. In^{3}txa^{2} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}la^{2} kan^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}la^{2} hãi^{1}sxã^{3} sxa^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}sxã^{3} ka^{2}ma̱^{2}ka̱^{3}lo^{3}a^{2} wh̃ãi^{2}na^{1} ã^{3}ki^{3}wxen^{3}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3} wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}ain^{1}tah^{1}lxa^{1} sxi^{2}hẽ^{1}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}ka^{3}tũ^{3}je^{2}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
sxi^{2}ha^{2} ne^{3}ka^{3}nah^{2}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ka^{3}la^{3}nũ^{2}la^{2} te^{2}la^{2}ka̱^{3}lo^{3}a^{2}
sa^{2}sain^{1}ta^{3}kxi^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}la^{2}
ka^{2}ma^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}ne^{3}kxai^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
a^{2}nxũ^{2}kwa̱^{3}wi^{3}tan^{2}ta^{2} ũ^{3}yhu^{3}lhxot1sxã^{3} ũ^{3}ha^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} kan^{2}ta^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ka^{3}txa^{2} we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{2}
yũ^{3}tũ^{1}xã^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wi^{1}ko̱^{3}nh^{2}nxa^{2}ha^{1}te^{1}
kan^{2}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Sa^{3}nxe^{3}la^{3}kxah^{3}lãi^{3}. Wxa^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}in^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}ti^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2}
tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2} te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} thĩ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{2}yxau^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2}
ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
7 Nxe^{3}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
so^{1}lxi^{3}, hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}
hxi^{2}kan^{1}ti^{3} wxa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}khai^{3}so^{1}lxi^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}jau^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2}
ki^{3}han^{3}sxã^{3} e^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8-9 Nxain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} he^{3}son^{3}kxi^{2}nyhain^{1}jau^{3}xa^{2}
wi^{1}ko̱^{3}nha^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— He^{3}son^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{2} e^{3}li^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ne^{3}kxa^{2}a^{3}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. Ĩh^{1}jau^{1}la^{3}ta̱^{3} wãn^{3}txa^{2}
wa^{3}su^{3}jau^{3}la^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? “Wxa^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}in^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}txa^{2}ha^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}la^{3}ta̱^{3}nxa^{2}: “Ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}lãi^{3}.
Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ã^{3}nxĩ^{3}xi^{1}sẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}la^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
nxe^{3}hĩ^{3}ji^{1}wi^{1}?
10 Yxãn^{1}ta^{1} Txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} Na^{1}ha^{2}kxai^{3} wxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}.
11 Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} wxa^{2}sxan^{1}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} sa^{2}so^{1}sxã^{3}
ã^{3}nxĩ^{3}txu^{1}li^{1}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3} in^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2},
wa^{3}su^{3}txi^{3} sxa^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} a^{2}sxa^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3}
a^{3}li^{3}xi^{2}ye^{2}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}ta^{3}kxain^{1}sxã^{3} ã^{3}no^{2}non^{2}ta^{3}kxain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}lã^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nũ^{3}kxũn^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}nxe^{3}te^{2}la^{1}wi^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} hĩ^{1}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{2}ki^{3}tã^{3}li^{1}. Kxã^{3}nxai^{3}ta^{3}li^{2} te^{2}u^{1}jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} ĩ^{2}ti^{3}hex1ki^{3}sxa^{3}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Le^{3}vi^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}jau^{3}su^{2}

13 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} yxo^{2}ki^{3}sa^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}nxai^{3}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ãn^{3}ki^{3}ka^{3}ti^{3}kxain^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}ki^{2}ka^{2} so^{1}kxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sxi^{2}ha^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}ki^{2}ka^{2} ũ^{3}wha^{1}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Le^{3}vi^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3}, ĩ^{3}yain^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}wxe^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}wxe^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}to^{3}te^{2}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}wxe^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}ki^{2}ka^{2} so^{1}kxi^{2}nẽ^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}wxe^{2} ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}.

16 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}, ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2}nãu^{3}a^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2}nãu^{3}a^{2} ain^{1}sxã^{3} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xã^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}ki^{2}ka^{2} so^{1}kxi^{2}nẽ^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}te^{2}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}te^{2}su^{2} ain^{1}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}ya^{3}hain^{1}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2}, ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} wãi^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}ya^{3}hain^{1}sĩn^{1}te^{2}sin^{2}tã^{3}? Wi^{1}kãi^{3}jah^{1}lo^{2}sin^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} nxe^{2} ĩ^{3}yain^{3}ya^{3}hai^{1}nhĩ^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ain^{3}kxain^{1}tãu^{3} ĩ^{3}wã^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} wi^{1}lain^{3}nha^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2}, hai^{3}txi^{3} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ã^{3}ten^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3}, hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ã^{3}ten^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txai^{2}li^{1} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2}: “Wi^{1}lhin^{1}sa^{3}nha^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}nha^{1}.” Nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}te^{3}lhxã^{3} wxãn^{2}nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}

ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ ã³na¹la³kxi²nha²te²su² te²na² so¹lxi³ wxa²wa²su¹tain¹te³lhxã³ wxã³na¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Heh³lxi² yxau³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

18 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² sa³wi³ha³lxi³ nũ̱³ka̱³txa² nxe³ha²kxai³ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² nxe³ha²kxai³ ha¹lin¹tũ̱³ka̱³txa², Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³kxi²te³lhxã³, kwa²hãi¹nxe² he³lhxi² yxau³ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² a²nũ²a² wxã³sxã³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txa² kwa²hãi¹nxe² heh³lxi² yxau² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txa² kwa²hãi¹nxe² heh³lxi² yxau², ain¹to³nha³li¹. Yxãn¹ta¹, wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² nxe³ain¹to³hxa³wi¹. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³, wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² kwa²hãi¹nxe² heh³lxi² yxau³ain¹to³hxa³ji¹ku¹, sĩ¹na¹nhai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Yxau³nuh¹nx2ta̱¹tãu³a² ĩ³ã̱in²ta̱³kxi²nha²sxã³ heh³lxi² yxau³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. A²nxe³ju³ta² in³txa² txu¹ha² so¹nyhu¹kxai²nãn²tu̱³, a²ya̱³la²nãu³xã² ĩ³kaix1so¹yhain¹te²ju²hẽ³li¹. Ĩ³kaix1so¹sxã³ ãn³yãn³nũ²kxi²sxã³ kã̱in² ĩ³yain³ya³hain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹ai²na² yxau³ye²yhai¹nhĩ¹na¹ ĩ³kaix1so¹ain¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³ã̱in²ta³kxi²nha²sxã³ heh³lxi² yxau³ain¹ju³ta² wai³nxa³wi¹.

20 Yxãn¹ta¹ yxan¹nãu³a¹ a²wẽ³sãi¹ai²na² so¹kxain¹sxã³ sa²tã³tĩ̱¹kxi²yhain¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ nxe³hĩ¹na¹ a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ã̱in²ta³kxi²nha²sxã³ heh³lxi² yxau³ain¹ju³ta² wain³tu¹wi¹. Jã¹nxe³ju³kxai³lu² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² he³lhxi² yxau³ain¹te²ju²hẽ³li¹. Ne³to³ta¹ txa²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² ã³waix3tai¹na¹hĩ¹na¹ so¹lxi³ he³lhxi² yxau³ain¹tu¹wi¹.

21 Jã¹nxa¹jau³su² a²nũ²a² wã²la² ũ³whi²kxi²nha²ka³lo³ai²na² tĩ³ka³lo³a² ã³ten²ti³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ tah²ka³lo³a² ũ³nhũ²kxi²sxã³ ũh³yxãi¹ain¹te²sxa³yu²hẽ³li¹. Tah²ka³lo³ai²na² ũh³nhũ²kxi²ki̱³ke³la³te²kxai³ ũ³wha̱t3kxai²nãn²tu̱³ tah²ka³lo³ain²ti³ ĩ³jot1sa²kxai³ tĩ³ka³lo³a² ĩ³jot1txa³ha²kxai³ nxe³sxã³ ã³ten²ti³hĩ̱³nx2na³li¹. Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa² a̱in³so¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ Txa²wãn³txa² ũ³nhũ²kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ nxe³ju³kxai³lu² wai³nxa³wi¹. Txa²wãn³txa² so¹lxi³ a̱in³so¹kxi³ju³ta² wain³na³li¹.

22 Jã¹nxe³sxã³, hai³txi³ ka³yxuh³xa² wã²lẽn¹ta³ tĩ³ka³lo³ẽn¹ta³ yain³txi³yau³xa² txah²yau³xa²

ã³nẽ¹na³wi¹sxã³ ũ³wha̱¹ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Ã³nẽ¹na³wi¹sxã³ ũ³wha̱¹ki̱³ke³la³te²kxai³ a²yain³txi³yau³xai²na² sa²kxai³lu² wã²lẽ¹nai²li² ĩ³txi³ha̱u³kxi²sxã³ ĩ³khot3sxã³ a²yau³xa² ĩ³yẽ¹na³hxa³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²yain³txi³yau³xain²txi³ ãn³ti̱¹i² a²ẽ¹nãin²ti³ ã³ti̱¹i² nxe³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ yain³txi³yau³xa² tah²yau³xa² wã²lẽ¹na² tah²ka³lo³ẽ¹nãu³a², ã³nẽ¹na³wi¹sxã³ ũ³wha̱¹ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wãn³txa² a²ha³tih³xa² sa²yxo²we¹tha²kxai³ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa² a²ha³tih³xa² sa²yxo²we¹tha²kxai³ nxe³jau³kxai³lu² wai³nxa³wi¹. Txa²wãn³txa² hãi¹nxe³jau³xa¹ sa²yxo²we¹ju³ta² so¹lxi³ wain³na³li¹. Nxe³jau³su² Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² a²wa³ka³li³yu³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

23 Nxe³nxa²ha¹te¹, sa²ba³to³ nxe³jut3su², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye¹nxi²to³jut3su² ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ sa²ba³to³ nxe³ju³tai²na² Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² whãi³na¹, yain³txa² wen¹ko³xa² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³ain¹te³na¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² yain³txa³nã̱³kxa² wxa²ni²lho² ã³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxe³nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũ³te²nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩ²txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² sa²ba³to³ nxe³tãu³a² a²wa³ka³la² a²yxo²ha³kxa¹ ã³na²xai³ki̱³te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxa²sa³wi³ha³lxa² jau³jau¹xai²na² sa²yxo²ã³ain¹ti²tu³wi¹, yain³ti³nã̱³kxa² wa²ni²lho¹ai¹nha²kxai³lu¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Sũ̱³na² wha²li¹txã³nxa² ĩ²yah³lxin¹ta²lu¹wi¹. Ta³vi²yah³lu¹tai²na² he³ha²kxai³ a²sa̱³wi³ha³lxi³nãu³xu¹tai²na² he³hai¹nha²kxai³ nx-ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

26 Nxe³tãu³u¹tai²na², A³bi³a³ta²rah³lu¹tai²na² wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³txa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³nxa²ha¹te¹ Ta³vi²yah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹nũ²la² yain³ti³nũ̱³xai²na² Sũ̱³na² ũ³yho³hi²tũ̱³xai²na² wxa²so¹sxã³ ĩ³yain³kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³tũ̱³xai²na² Sũ̱³na² sxi²ha² hau³ko³tũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³ yain³ti³nũ̱³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

27 Jã¹nxa¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²hi²sen³su² a²nũ²a² wet1sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³nũ² a²nũ²a² hxi²nũ¹nẽ³te³lhxã³ sa²ba³to³ nxe³ju³ta² ĩ³ye¹nxi²ki̱³ju³ta²nũ³su²

hau^{3}ko^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2} hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ju^{3}ta^{2} we^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

28 Nxe^{3}na^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}kah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3

In^{3}txa^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}la^{2} hxi^{2}we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} sxi^{2}ha^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}wi^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{2}xi^{2}te^{3}na^{1} in^{3}txa^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}te^{3}lhxã^{3} wahx3nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} he^{3}son^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}kĩ^{3}tãu^{3}a^{2} hxi^{2}we^{2}txi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}kxi^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}kĩ^{3}txai^{2}li^{1}. Nxe^{2} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} he^{3}son^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}wxã^{3}txu^{1}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ne^{3}kxa^{2}sah^{1}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxi^{2} tã^{3}nxa^{2} kõ^{3}txo^{2}la^{3}kxi^{2} tã^{3}nxa^{2} ĩh^{1}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nhĩn^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tã^{3}nxa^{2} we^{2}txi^{2} tã^{3}nxa^{2} ĩh^{1}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nhĩn^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}xã^{3}n^{3}txi^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}wa^{3}tĩ^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ya^{3}la^{3}tũ^{3}jau^{3}xa^{2} yxo^{2}kwĩn^{1}kxain^{1}kxe^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ãin^{2}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tũ^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} in^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{3}hxi^{2}sin^{2}nhat1sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tũ^{3} in^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} sa^{2}hxi^{2}sin^{2}nha^{2}sãn^{2}ka^{3}tũ^{3}, a^{2}hxi^{2}ka^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}we^{2}nxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} wa^{2}li^{3}ain^{1}sxã^{3}, E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} whãi^{3}na^{1} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ka^{3}tũ^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}ain^{1}si^{1}hain^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2} he^{3}son^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}a^{2} we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

7-8 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1}, a^{3}li^{3}ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} kãin^{2}je^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2}

a3li3i2 ka3lxa1nũn3tũ3ka̱3txi3 ã̱3xa2 Ju3te2a2ko3xa2
a3li3i2 ka3lxa1nũn3tũ3ka̱3txi3 ã̱3xa2 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2
a3li3i2 ka3lxa1nũn3tũ3ka̱3txi3 ã̱3xa2 I3tu3me2a3ko3xa2
a3li3i2 nũ1ã1 Jor3tãu2yau3xa2 a2yxo2ha3ti3nhãu3ã1
a2nũ2a2 ka3lxa1nũn3tũ3ka̱3txi3 ã̱3xa2 a3li3i2 Ti2ro3thĩ3na2
a2ti2ta̱3lo3kxa3nãu3a1 a3li3i2 Si3tõ2thĩ3na2 a2ti2ta̱3lo3kxa3nãu3a1
a3li3i2 ain1ka3tu̱3 Je3su2jah3la2 ãn3si3tẽ3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.
A2nxe3tũ3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 Je3su2jah3la2
kãi3ũh1ju3tan1jau3xa2 ain3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1sxã3
tĩ̱3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.

9-10 Ain1ka3tu̱3 Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu2 a2nũ2a2
ĩ3ton3te2su2 te2a2 ka3lxa1txi3nã̱u3xa̱2 ĩ3we2nxain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ha2kxai3 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2 nũ̱3ka̱3txi3 ã̱3xa2
ka3lxa1nũn3tũ̱3ka̱3txa2 tĩ̱3nyhain1sxã3 Je3su2jah3la2
wxa2wxai3te3lhxã3 ã3yãn3ja3lxu2sa2tã3nyhu1i2, sa2wxa2li2nyhu1i2
nxe3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ju3ta2 sa2kxai3lu2
Je3su2jah3la2 a2wãn3txi3kxai3lu1 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Ka2no1a2 so1sxã3 sa2hau3ko3kxi2sah1lxi3hẽ1li1,
a2nũ2a2 ka3lxa1tũ̱3ka̱3txai2na2 ã3nũ̱2kxi2sa2sxã3
ãn3kho3kxi2sain1kxa2ya̱n3ti3su1. Nxa1nhai1. Ta1hxai2hẽ1la2.

11 Nxe3ju3tai2na2 ko̱3nxe3te2 a2yãu3ka3txi3nãu3xa2 hi2sen3su2
Je3su2jah3la2 ĩ2ain1to3ha2kxai3 ã3yxo2thu2ka̱3kxain1ka3tu̱3
ĩ3wxan1to3te3nah1lxi1:

— Wxãi2na2 Txa2wã1sũ̱3na2 Tah2si1lxi1. Nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

12 Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3la2 a2wãn3txi3kxai3lu1 yxo2xũ̱n3txi3
ĩ3kwa3na̱3ain1to3te3nah1lxi1:

— Txa2wã1sũ̱3na2 Tah2sa1ju3ta2 a2nũ2a2nãu3xai2na2
ĩ3yau1ũ3yah3lxi3txa3hẽ1li1. Nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 sa3wi3ha3lxa2 ĩ3kaix1so1jau3su2

13 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3lo2kxai3lu1 wã3la3ka3ta3nãu3a1
ã3nxai3ain1ta̱1hxai2hẽ1la2. Ai1nha2kxai3 a2nũ2a2
te3nain1kxa2 so1lxi3 ĩ3kaix1so1ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1sxã3
ĩ3kaix1so1ain1tũ̱3ka̱3txai2na2 ã3tĩ̱3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

14 In3txi3nãu3xa2 hxi2ka̱2hxan3sxã3 ha1li1
wxa2sa2so1xi2nũn3tũ̱3ka̱3txa2 ĩ3nxa3kxi2 ĩ3kaix1so1ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Ĩ3kaix1so1sxã3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Kan2txi3 ã3si3tẽ3sah1lxi3hẽ1li1. Sah1lxin1kxai2nãn2tu̱3
ĩ3sa2si1hã3nx2ta̱1tu1wi1. A2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 Txa2wã1sũ̱3na2
wãn3txa2 wi1jau3xa2, ĩ3yau1ũ3hain1yah3lxin1tu1wi1.

15 Ko̱3nxe3te2 a2yãu3ka3txa2 a2nũ2ai2na2 nxũ2kwa̱i3yxau3te2su2
te2a2 ĩ3ha1jah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 nxũ2kwa̱i3li3ain1si1ha1jau3su2
ĩ3sa2si1hã3nx2ta̱1tu1wi1. Nxe3ta̱1hxai2hẽ1la2.

16 A2nxe3sxã3 ĩ3kaix1so1tũ̱3ka̱3txa2sa1: Si3mãu2ah3la2 a2ĩ3lxa2
ã̱3xa2 Pe2jah3lo2su2 nxe3ha2kxai3

17 Ti3a2kah3la2 Se3be3te2ah3la2 a2ta2ha2 nxe3ha2kxai3
Jo3ãu2ah3la2 Ti3a2kah3lai2na2 a2lo3na2 nxe3ha2kxai3
a2ha1lin1jah1la2nãu3xai2na2 Je3su2jah3la2 ãh1ĩ3yĩ1li2ta1hxai2hẽ1la2.
— Wxãi2na2 ta2li1ti3hũ3ya3hi1lxi1. Ya3hin1ha2kxai3
Bo3a3ner2jah3la2 ĩ3yĩ1li2nx2ta1i1. Je3su2jah3la2 nxe2 ĩ3yĩ1li2jau3su2
ta1hxai2hẽ1la2.
18-19 Nxe3nxa2ha1te1 jã1nxe3sxã3 ĩ3kaix1so1tũ3ka̱3txa2sa1:
Ãn3tre2ah3la2 nxe3ha2kxai3 Fi3li2pah3la2 nxe3ha2kxai3
Bar3to3lo3me2ah3la2 nxe3ha2kxai3 Ma3te2ah3la2 nxe3ha2kxai3
To3me2ah3la2 nxe3ha2kxai3 Ti3a2kah3la2 Au3fe2ah3la2
a2ta2ha2 nxe3ha2kxai3 Ta3te2ah3la2 nxe3ha2kxai3
Si3mãu2ah3la2 nxe3ha2kxai3 a2nxe3te2a2 ã̱3lxi3sxã3
se3lo2ti3nũ3ka̱3txi3si2ta1hxai2hẽ1la2. Jã1nxe3sxã3 Ju3tas2
Is3ka3ri3o2jah3la2 yxan1nãu3u1ta2kxai3 ko̱1ko̱1xa2 hxi2ka2nãu3a1
Je3su2jah3la2 ã3yũ3ain1jah1lo2nũ3su2 nxe3ha2kxai3,
nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2. In3txi3nãu3xai2na2 yxo2ha3kxa1
Je3su2jah3la2 a2hi2sen3kxai3lu2 ĩ3kaix1so1ta3lun2ka3tu̱3 sxi2ha2
ĩ3xi2ta1hxai2hẽ1la2.

Bel3se3bu2ah3la2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

20 Nxe3nxa2ha1te1, a2nũ2a2 ka3lxa1tũ3ka̱3txa2
ãn3sa2ki3nũ2kxain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3kxa2yu3su2
Je3su2jah3lai2na2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2 ain1sxã3, hxi2kan1ti3
ĩ3yai3nain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
21 Nxe3jau3xai2na2 Je3su2jah3la2 a2ya̱3la2nãu3xã2
ain3kxain1nxa2ha1te1 i3sxã3 sa2so1te3lhxã3 wxã3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
— Wi1lain3nha2te2la1ku2. Wen1te2la1ku2.
Nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
22 Nxe3nxa2ha1te1 ha3te̱h3nxã3nxa2 a2hoh3lxi3su2 tũ3ka̱3txa2
Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 a3li3sxã3 wxã3sxã3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 Bel3se3bu2ah3la2 a2ta3nãu3xa2
a2hxi2kan1jah1lo2su2 ha2kxai3 nxe3jah1la2 a2sa3wit3sin2tai1.
Nxe3te2si1ha2kxai3 ã3si3tẽ3kxi2ha2kxai3 hxi2kan1txi3 ko̱3nxe3te2
yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3li3si1jau3su2 ĩ3ye3kxi2te2sin1yu2hẽ3li1.
Nxain1ta1hxai2hẽ1la2.
23 Yxãn1ta1 Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu1 ĩ3kaix1tain1sxã3
wãn3txai2na2 ĩ3yau1ũ3jau3xai2na2 ĩ3yau1ũ3hain1te3nah1lxi1:
— Ha3lo2ai2na2 nxe3te2nũ3nhũ3na3li1. A2ta3a2 nũ3ka̱3txa2
a2hxi2kan1te2 si3yxau3tãu3a1 Sa3ta3na2jah1lai2la1wi1.
Nxe3ha2kxai3, hai3txi3 Sa3ta3na2jah1lo2la3 a2ta3a2
nũ3ka̱3txi3khai3xa2 ãn3sa2tã3hxa3tai1nx3tho3li1.
24 Jã1nxa1jau3su2, a2nũ2a2 nũ3ka̱3txa2 wã2nxũh1lxi3
ã3nhe1kxi2yhu1ain1kxai2nãn2tu̱3 ya3lu2hxan3kxi2nyhain1nhĩ3nx2na3li1.
25 Jã1nxe3sxã3 a2wã3tã̱3xa2nãu3xã2 a2nũ2su2
te2an2tu̱3 ã3nhai2ta3lxi2sxã3 yxau2xai3lain1kxai2nãn2tu̱3
hxa3tai1nhĩ3nx2na3li1.

26 Jã¹nxe³ke³la³te²kxai³, Sa³ta³na²jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³yxo²kwĩn¹kxi²nyhu¹sxã³ ã³nhe¹kxi²nyhu¹ke³la³te²kxai³ kan²txi³ yxau³ai¹nh̰ĩ³nx2nxa³wi¹. Nain¹kxai²nãn²tu̱³, hxan³khaix1ai¹nh̰ĩ³nx2na³li¹.
27 Jã¹nxa¹jau³su² sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² nũ̱³kxũn³jah¹lo²su² ye²kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹ti³ sxi²hai²na² ã³wih¹sxã³ a²yen³kxa² kãi³kxi²ti³hex1nxai¹nh̰ĩ³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ nũ̱³kxũn³jah¹lai²na² i³sxã³ sa²tai³ta³lxi³kxain¹ke³la³te²kxai³ nxe³sãn²nũ²la² sxi²hai²na² ã³wih¹sxã³ a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹ti³ kãi³wxa²so²hxa³th̰ĩ³nx2na³li¹.
28 A²ya³la³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. A²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ a²ko̱³nxe³ju³ta² ĩ²li³ju³tan²tu̱³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² ko̱³nxe³jau³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² ko̱³nxe³te²lo³jau³xa² ĩ³ye³kxain¹kxai²nãn²tu̱³, hã²wxãn³txa³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ ã³yxo²o³tũ²ain¹kxai²nãn²tu̱³ ã³wa²su¹tain¹ju³ta³nũ³a² yũ³ain¹tu¹wi¹.
29 Nxe³to³ta¹ wãn³txa² wai³nxa³jau³xa² e³kxain¹jau³kxai³lu¹: “A²ta³a² hxi²kan¹ta² hi²sen³su² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²ka¹tin²tai¹.” Nxain¹jau³su² ain¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ko̱³nxe³te²lo³tain¹na³li¹. A²nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ko̱³nxe³te²lo³jau³xai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³ ã³wa²su¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ yan¹nãu³a¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² a³ya³tain¹ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na¹ ã³wa²su¹ju³ta²nũ³a² yũ³ai¹nxa³lho³li¹. Hxi²ki³te²la³ yxau²sa²tẽ³ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ yũ³ain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³ju³ta² ha³la³je¹nĩn³kxai³ ha³tẹh³nxã³nxa² hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txa² a²wãn³txa²su¹:
— Je³su²jah³la² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau²na³li¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²hã³ka³nũ¹na² a²lon³ti³tãu³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

31 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² a²hã³ka³na² hi²sen³su² Je³su²jah³la² a²lon³ti³tãu³xa² hi²sen³su² wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³ ha³lo²a² sxi²ha² ti²ta³lo³ka³nãu³a¹ yxau³ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³la² wa²li³si¹hain¹jau³su² ĩ³kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxe³ju³ta² a²nũ²a² kãin² tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³la² ãn³ki³ka³tih³kxa²wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxet3sĩ¹lxi¹. Wxa²hã³ka³na² wxa²lon³txi³tãu³xa² ha³lo²a² he¹ain¹sĩn¹na³li¹. Ĩ³ye³kxi¹nxa²ti³te³nain¹sĩn¹na³li¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33-34 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— A²nũ²a² ã³xa², txa²hã³ka³na² hũ̱³te²su² yũ², txa²lon³ti³tãu³xa² hũ̱³te²su² yũ² nxe³ain¹na³li¹. Nxe³sxã³ ãn³sa²wa³ti³nha²sxã³ a²nũ²a² ã³ki³ka³tih³kxain¹sxã³ ã³wxe³yain¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² ĩ²sa²so¹ai¹nha²kxai³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na² txa²hã³ka³na² txa²lon³ti³tãu³xã² hũ̱³yah³lxi¹lxi¹.

35 A²nũ²a² a²ten³te² ten³jau³su² te²an²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³kxai²nãn²tu̱³ a²nxe³te²su² te²he̱³la̱³ku³ tx̱a²lon³su² nxe³ha²kxai³ tx̱a²ha³lĩ³ti³su² nxe³ha²kxai³ txa²hã³ka³nu²su² nxe³ha²kxai³ nxe³te²sain¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

4

Yain³ta³ki³a² wi¹ki³a² ũ³wẖĩ¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ̱³ye³na² a²yxo²ka³te̱h³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxa̱i³ a²nũ²a² kãi²li³khaix1tũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxa̱i³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu², ka²no¹a² ĩ̱³ye³na² sxa³ka³lo³a² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxa̱i³ kãi²li³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²yxo²ha³kxa¹, ĩ̱³ye³na² a²yxo²ka³te̱h³nãu³ai²na² yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 A²nxe³tãu³a² Je³su²jah³la² hi²sen³su² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² yau³ka³lxa¹txi³ ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Ĩ³tih³nxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. A²nũ²a² hai³sxa² wa³kxẽn³yah³la² yain³txa³ki³a² wi¹ki³a² wxa²sa²tãu³wa³ya²txũ³lhain¹sxã³ ũ³wẖĩ¹nũ²nhai¹.

4 Ũ³wẖĩ¹tãu³a² ki³ka³na³ku² ki³su² ki³a² tĩh³na² yxo²ki³sa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. Ã³yun¹na³tãu³ a̱i³ka² wxã³sxã³ yai³nhxa³je²nũ²nhai¹.

5 Ãh¹ki³ka³na³ku² ki³su² ki³a² kxĩh³nũ̱³xa² a̱u³txi³ tah³lxa² yũ³ko³xa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. A²nxe³ kxĩh³nxai²na² kxĩh³nxa² a̱u³lxa³ha²kxai³ wa³su³txi³ ka³lũ̱³ye²nũ²nhai¹.

6 Ka³lũ̱³ye²te³na¹ u³je³na³kai²li² wxa²ki³ka³la³ka³tu̱³ ĩ³wa³ne²nũ²sxã³ wãn³txi³ye²nũ²nhai¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³ yain³ta³ki³a² a²nxe²kxa² a̱u³txi³ sxa²nxa³ha²kxai³ ya²lun¹txi³ye²nũ²nhai¹.

7 Ãh¹ki³ka³na³ku² ki³su² ki³a² ha³lo²a² ũ³yen³ko³xa² ã³yun¹na³nũ²nhai¹. A²nxe³ki³ai²na² sa²kxai³lu² ka³lũ³xi²ye²nũ²nhai¹. Nxe³ta¹ ũ³yen³ko³su² ha²kxai³ hi³a² kha¹ka³txa² ka³lxa¹txi³ ka³lũ³ye²nũ³nha²kxai³ nxe³te²kxai³lu² yain³ta³nxe²kxa² wa³ne³sa³te³kxi²sxã³ ya²lun¹txi²ye²ha²kxai³ hai³txi³ wi¹ki³la³ ã³ki³i²yhe²nxa³nũ²nhai¹.

8 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ãh^{1}ki^{3}ka^{3}na^{3}ku^{2} ki^{3}su^{2} ki^{3}a^{2} kxĩh^{3}nũ̱^{3}xa^{2}
tı̱^{3}tı̱n^{3}tũ̱^{3}xa^{2} ã^{3}yun^{1}na^{3}nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}nxe^{3}ki^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wi^{1}ka^{3}lũ̱^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}we^{1}nha^{2}kxai^{3} yain^{3}txa^{2} kãin^{2}
ki^{3}kan^{2}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} sxa^{3}ye^{2}nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}nxe^{3}ki^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}ta^{3}ki^{3}sa^{2} ki^{3}an^{2}tu̱^{3} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2}
ka^{3}lxa^{2}nxa^{3}txi^{3} ãn^{3}ki^{3}i^{1}yhe^{2}ha^{2}kxai^{3}, ã̱h^{1}ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}ta^{3}ki^{3}sa^{2}
ki^{3}an^{2}tu̱^{3} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}ki^{3}i^{1}yhe^{2}ha^{2}kxai^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
ãh^{1} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}ta^{3}ki^{3}sa^{2} ki^{3}an^{2}tu̱^{3} wa̱^{3}lı̱^{3}kha^{3}lhon^{1}txi^{3}
ãn^{3}ki^{3}i^{1}yhe^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

9 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} wi^{1}kọ̱^{3}nyah^{1}lxi^{3}ti^{3}ten^{3}nxa^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
wi^{1}lain^{3}kxi^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Yain^{3}txa^{3}ki^{3}a^{2} ũ^{3}whĩ^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}jau^{3}su^{2}

10 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}kxai^{3}
kãi^{2}li^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}yai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nũh^{1}yxau^{3}hĩn^{1}kxai^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} on^{3}sxã^{3} he^{1}yain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} whãi^{2}na^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wãn^{3}txa^{2}, ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}nhĩn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} tah^{2}yau^{3}xai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ẽ^{1}nãu^{3}a^{2}
sa^{2}hau^{3}ko̱^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} txa^{2}nũ^{2}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} hĩ^{1}na^{2}
ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}.

12 Nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
Wi^{1}lĩ^{2}ain^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} wi^{1}ne^{3}ka^{1}nain^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ai^{1}nẖĩ^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}.
Ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}, a^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2}
sa^{2}ne^{3}wa^{3}tı̱^{3}nhai^{1}nha^{2}kxai^{3} sa^{2}wa^{2}su^{1}tai^{1}nẖĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Jã^{1}nxain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}, ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}na^{3}li^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã̱^{3}xa^{2}su^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

13 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxa^{3}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
jau^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
ĩh^{1}nxet3sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxãn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?

14 Jã¹nxa¹jau³su² wãn³txai²na² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
a²si³yxau³tãu³a¹ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. A²nũ²a² yain³txa³ki³a²
wxa²sa²tãu³wa³ya²txũ³lhain¹sxã³ ũ³whɨ̃¹jah¹lo²su²
te²an²tɨ̱³ a²nũ²a² Txa²wã¹sɨ̱̃³na² wãn³txa² ĩ³ye³jah¹lo²su²
kxa²yã¹nx2na³li¹.
15 A²ki³ai²nãn²tɨ̱³ tĩh³na² yxo²ka³teh³nãu³a² ã³yun¹na³sxã³
sxa³ye²ki³ai²nãn²tɨ̱³, a²nũ²a² ã̱³xa² Txa²wã¹sɨ̱̃³na² wãn³txa²
ain³kxi²kxa² yã¹nxe³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹, ain³kxain¹tãu³a¹,
kwẽn¹ta²kxai³, Sa³ta³na²jah¹la² a²ta³a² hxi²kan¹jah¹lan²tɨ̱³
wxã³sxã³ a²wãn³txa² wi¹jau³xai²na² ã³wa²lho¹kxain¹te²ju²hẽ³li¹.
16 Jã¹nxe³sxã³ a²ki³ai²nãn²tɨ̱³ tah³lxi³ju³tai²na²
ã³yun¹na³ki³kxa² yã¹nxe³ju³tan²tɨ̱³, a²nũ²a² Txa²wã¹sɨ̱̃³na²
wãn³txa² ain³kxi²kxa² yã¹nx2na³li¹. Te²nãn²tɨ̱³ a²wãn³txai²na²
ain³kxain¹ka³tɨ̱³ ĩ³ka³li³hai¹nha²kxai³ wãn³txai²na²
te³nain¹te²ju²hẽ³li¹.
17 Yxãn¹ta¹ te²na² yain³txa³ka³ta² a²nxe²ka²
yũ²nxa³kxe³yã¹nxe² yxau²xai³jah¹lo²yã¹nx2na³li¹. Nxe³ha²kxai³
ą̱u³txi³ yxo²ĩ²xa³kxe³su² ha³lo²a² kǫ̱³nxe³to³nha²kxai³
Sɨ̱̃³na² wãn³txa² ain³kxi²ju³tan¹te²kxa³yą̱³lhu²
ĩ³khãuh³lxa³thi¹nai¹nha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yą̱³lhu² wãn³txai²na² wa³su³txi³
sa²yxo²ã³te²ju²hẽ³li¹.
18 A²ki³ai²na² ha³lo²a² ũ³yen³ko³nãu³a² ã³yun¹na³ki³kxa²
yã¹nxe³ju³tan²tɨ̱³ a²nũ²a² Txa²wã¹sɨ̱̃³na² wãn³txa² ain³kxi²kxa²
yã¹nx2na³li¹.
19 Yxãn¹ta¹ ha³lo²a² hxi²waut3ta³lxi³nha²khaix1nxe³ha²kxai³
a²yen³kxa² tą̱³nxa², a²ha³tɨ̱h³nxã³nxa² yo³hi²kɨ̱³txã³nxa²
tą̱³nxa² kãin² yxo²kwą̱i³nai¹nha²kxai³, Txa²wã¹sɨ̱̃³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ã³na¹ain¹sxã³ kwa² wa³nɨ̱³lon³sxã³
yxau²xai³lai¹nha²kxai³ nxe³kxa² yã¹nxain¹na³li¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yą̱³lhu² Sɨ̱̃³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
20 Ãh¹ki³ai²nãn²tɨ̱³, kxĩh³nɨ̱̃³xa² tɨ̱³tɨ̱n³tɨ̱̃³xa² ã³yun¹na³sxã³
sxa³ye²ki³ai²nãn²tɨ̱³ wą̱³lɨ̱³kha³lhon¹sxã³ ãn³ki³i¹yhe²nũ²nhai¹.
Nxe³kxa² yãx1ju³tai²nãn²tɨ̱³, a²nũ²a² Txa²wã¹sɨ̱̃³na²
wãn³txa² ain³kxa²so¹sxã³ kan²txi³ i³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³te²a²
ã³nhai¹tũ³tɨ̱̃³ką̱³txa² ĩ²li³te²a² jũ¹nxe² wi¹lhin¹sxã³
sa²yxo²wet1sai¹nha²kxai³ ãh¹ ã³nhai¹tũ³tɨ̱̃³ką̱³txa² ãh¹
ĩ²li³te²a² wi¹lhin¹sxã³ sa²yxo²wet1sai¹nha²kxai³ ą̱̃h¹li³nũn³sxã³
ã³nhai¹tũ³tɨ̱̃³ką̱³txa² ãh¹ ĩ²li³nũn³te²a² wi¹lhin¹khai¹nxe³sxã³
sa²yxo²wet1sai¹nha²kxai³, nxe³kxa² yã¹nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Sxi²hẽ¹na² sa²kxɨ̱³kxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

21 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³te³lhxã³ sa²kĩx3kḭ³tẽ³na² ũ³thũ²sxã³ sxi²hẽ¹nãu³a¹ tẽ³sxã³ ã³wih¹kḭ³te²la¹xã³? Hai³txi³ kwa³ta³lẽ³na² ũ³tḯ¹kxi²wxe³kḭ³sxa³ha²kxai³ hai³txi³ ka²ma²ka³lo³a² sxa³sxã³ ãu³xi²kḭ³ka³lo³a² a²yu³hẽ³nãu³a¹ ũh³wxe³kḭ³sxa³ha²kxai³ nxe³kḭ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ kĩn³txi³ ũh³wxe³kḭ³kxai²nãn²tṵ³ sxi²hẽ¹nãu³a¹ whãi²na¹ wxa²ko²ko²ta²nẽ¹te²jai¹ti²ti¹.

22 Jã¹nxa¹jut3su² kxãn³nãu³ãn²tṵ³ Txa²wã¹sṵ̃³nu²kxai³lu² oh³na² yxau³jah¹la²kxai³lu² yen³kxa² hãi³te²a² whãi²na¹ wã²nã³ũ¹nx2ti³tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ̃³na² yen³kxa² ũ³ho¹ain¹kxa² whãi²na¹ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³tu¹wi¹.

23 Jã¹nxa¹jau³su² wi¹kọ³nyhah¹lxi³ti³ten³nxa²lxin¹kxai²nãn²tṵ³ Txa²wãn³txai²na² wi¹lain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹li¹.

24 Wxa²kãi³nyhu¹ah³lxin¹kxa² yã¹nxe² Txa²wã¹sṵ̃³na² kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹. Ã³wa²to²hi² kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹.

25 A²nũ²a² yen³kxi³nh²te²na² ãh¹ kãi²non³sxã³ yen³kxa² ũ³hũ¹nyhain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²jah¹la² yen³kxa²jũ¹nxe² yũ³kxan²ti³ sa²sai¹xi²hxa³tain¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³txa³ki³a² a²wen¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

26-27 Nxe³ha²kxai³la¹, ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xa² yã¹nx2na³li¹. Nxe³te³nah¹lxi¹. A²nũ²a² hai³sxa²nãu³a¹ yain³txa³ki³a² wxa²sa²tãu³wa³ya²txũ³lhain¹sxã³ ũ³whḯ¹nũ²nhai¹. Nxe³ka³tṵ³, ka³nxah³ti³na² ãu³xi² a³lan²tin³na² ĩ³sa²yxau² jã¹nxe² jã¹nxe² nxe³kxai²nãn²tṵ³ a²ki³ai²nãn²tṵ³ wi¹ka³lṵ̃³xi² wi¹we¹ni² ye²nũ²nhai¹. Yxãn¹ta¹ a²nxe³ki³ai²na² ĩh¹nxet3sxã³ wi¹ka³lṵ̃³sxã³ wi¹wen¹te²sin²ta²ku². Kḭ³nhai¹. Kọ³nxe²kḭ³sxa³nhai¹. Nũ²nhai¹. Nxe³kxa² yã¹nx2na³li¹.

28-29 Kxĩh³nṵ̃³nãu³a¹ yxau³te²ki³a² kwa²hãi¹nxe² ãn³ki³i¹yhe²nũ²nhai¹. A²wi¹lhĩn¹ju³ta² kạ̃un³sxã³ ka³lṵ̃³ka³tṵ³ a²nxã³nxa² ka³lṵ̃³ka³la²na³na¹. Nxe³ka³tṵ³, a²wxi²a² ã³wxi²i²sxã³ ã³wxi²kan²kxi²na³na¹. Nxe³ka³tṵ³ hai³sxa² wa³kxẽn³yah³la² wãn³txi³kxai³lu¹: “Ka³yạ³txa² kan¹na²hẽ³ni¹. Wxa²nãu²so¹jah³lxi³hẽ¹ni¹.” Nxe³nũ²nhai¹. Txa²wãn³txa² yã¹nx2na³li¹. Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxi² kãi²non³tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Mos³tar²ta²ki³a² wi¹lwen¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

30 Ãh¹lxi³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xa² yã¹nx2na³li¹.

31 Nxe³te³nah¹lxi¹. Yain³txa³ki³a², Mos³tar²ta³ki³a² yã¹nx2na³li¹. Nxe³ki³ai²na² kxĩh³nṵ̃³xa² ũ³whḯ¹kḭ³tãu³a¹ hĩ³ne³ka³ki³a² yxo²ha³kxa¹ ki³jũ¹lxi²sa²sai¹ki³ai²la¹wi¹.

32 A²nxe³ki³ki¹ai²na² ki³jũ¹lxi³khai¹nxe³ki³su² kxan²ti³
ta³ki¹ai²na² ka³lũ̱³nũ²la² wi¹wen¹nũ²la² hai³sxan¹tẽ³kxa²
ã³wa²tot1sa²sai¹nũ²nhai¹. Hi³a²khai³xa² wen¹nũ²nhai¹.
Nxe³sxã³ a̱i³ka² ã³wxã³ha²kxai³ yeh²nxi³nũ²nhai¹. Nxe³kxa²
yã¹nxe³sxã³ Txa²wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹la² ĩ³a̱³lxa³ti³hi¹txã²ti³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ a²wi¹lhĩ¹na²
jũ¹nxa² so¹lxi³ yxo²ĩ²sah¹lxin¹kxan²ti³ ye³jen¹na² ĩ³kãi²non³sxã³
yxo²ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Jã¹nxe³sxã³ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ka³lxa¹jau³xa²
te²u¹jã¹nxe³jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nũ²a² hxi²kan¹ti³ wi¹ko̱³nyhain¹kxa² yã¹nxe³sxã³
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²si³yxau³tãu³khai³xai²na² sa²kxai³lu²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² so¹lxi³ wã²nxũ̱h¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ĩ̱³ye³na² ã³wxe³lhu²si¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

35 Nxe³nxa²ha¹te¹ sũ²ni²khai¹nxũ²la² Je³su²jah³la²
wãn³txi³kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³ye³na² Ka³li³le²a² ye³na² yxo²ha³ti³lhi³a³sah¹lxi³wxi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³te³na¹, a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ wxã³sxã³
ãn³sa²ki³nũ²kxain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³ a²sa³wi³ha³lxi³khai³nũ̱³ka̱³txa²
sa²kxai³lu² whãi²na¹ ka²no¹a²ka³lo³ai²na² ũ̱h³nxũ̱³sa²tã³nũ̱¹xi²sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² ka²no¹a² a̱³ka³lo³a² kũ³we²ki²la²
ka³lxa²nxa³ka³lo³nãu³xa² ai³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Nxain¹tãu³a² kãin² sa²xit3jain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa²xit3sxã³ ĩ̱³yau³xa² sa²so¹sxã³ sa²ta³kãu³sxã³
sa̱²ka²la¹so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka²no¹ai²na² ĩ³ni³sa²wi¹sxã³
ã³nũ̱¹te³lhxã³ yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Nxe³hĩ¹kxai³lu² Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ka²no¹a²
si³ka³la³nhãu³ã¹ sxa³sxã³ ãu³xi²nũ²la² wã̱²la²ka̱³lo³a²
ãn³ne³ka²la¹nha²sxã̱³ sxa̱³sxã³ ãu³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹
Je³su²jah³la² ĩ³tu¹lxi²si¹hain¹jau³xa²sa¹:
— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Nxet3sĩ¹lxi¹. Ĩ̱³lo³nxi²nẽ³te³lhxã³
sĩn¹na³li¹. Hxi²waun³ta²kxi¹nha²sĩn¹nxãn³ji¹wi¹?
Yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ ĩ³sa²yxau³sxã³
i³txai²na² ĩ³kwa̱i²kwa̱i²kxi²ha²kxai³, ĩ̱³yau³xai²na²
ĩ³ye³kxi²ha²kxai³:
— Ã³yit1sxã³ ã³nhãu²no³txa²sã²nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ i³txai²na² ã³wxe², ĩ̱³ye³nai²na² ã³nhãu²no³ti²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} yu̱h^{3}li^{3}nx2ti^{3}ji^{1}wi^{1}? Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

41 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}yon^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}ta̱n^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} it3ta^{2} ũ̱n^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} sa^{2}hãu^{2}not3si^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ten^{1}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5

Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} ã^{3}yxo^{2}ha^{3}ti^{3}sai^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} Je^{3}ra^{2}sa^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxau^{3}ta^{3}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Ã^{3}wi^{1}hain^{1}tãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ka^{2}no^{1}a^{2} a^{3}li^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} ne^{3}khau^{2}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3-4 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} sa^{2}nĩ̱^{3}kxi^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ũh^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ye^{3}ka̱^{3}lxa^{1}txi^{3} kwa^{3}thi^{3}lĩh^{3}na^{2} sa^{2}hxi^{2}kĩ^{1}i^{2} sa^{2}yu̱x3kĩ^{1}i^{2} nain^{1}to^{3}kxan^{2}ti^{3} ya^{3}lot3sxã^{3} ĩ^{3}hxau^{3}kxi^{2}nyhain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ĩ^{3}hau^{3}kot3tain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
5 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} sa^{2}nĩ̱^{3}kxi^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{1} nũh^{1}yxau^{2} wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2}nãu^{3}a^{1} nũh^{1}yxau^{2} ka^{3}nxah^{3}ti^{3}na^{2} wxan^{1}to^{3}hi^{2} tah^{3}lxa^{3}ka^{3}ta^{2} to̱^{1}ka^{3}ta^{2} ũ^{3}yho^{3}li^{3}nha^{2}to^{3}hi^{2} a^{3}lan^{2}ti^{3}nha^{2} jã^{1}nxe^{3}to^{3}hi^{2} nxe^{3}yain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} u^{2}ten^{3}sa^{2}tã^{3}sxĩ^{2}tãu^{3} yãn^{3}txi^{3} ĩ^{3}ha^{2}no^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽ^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
7-8 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— A^{2}ta^{3}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jah^{1}lãi^{3}. Wa^{2}li^{3}txu^{1}li^{1}. Jah^{1}lai^{2}na^{2} wxa^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}txu^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} wxan^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Tah^{2}si^{1}lxi^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}sa^{2}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}? Ĩ^{3}khãu^{3}lhxa^{3}ti^{3}sa^{2}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sain^{3}nxa^{2}ha^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} oh^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}sa^{2}jau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Ĩh^{1}nxet3sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nhãn^{1}ji^{1}wi^{1}, wxa^{2}ĩ^{3}lxa^{2}su^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Yxo^{2}ka^{3}lxa^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}, ka^{3}lxa^{1}khaix1te^{2}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}

10 Jã¹nxa¹jau³su² ta²ko¹xai²na² a³li³si¹sa²nhĩn¹jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩn¹txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³hĩ¹nãu³a² wã³la³ti²ka³nãu³a¹ ka³yxuh³xa² kwa³jan³ta²
yxa³kxa² ũ³yhait1ho³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ain¹ye²ha²kxai³ a²ta³a² nũ̱³ka̱³txa² a²wãn³ti³kxai³lu¹
Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txi³sain³te³nah¹lxi¹:
— Yxa³kxa³nãu³xai²na² ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Ka³yxuh³xai²na² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹ti³ten³sa²sĩn¹nhai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³ti³kxai³lu¹:
— Jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³, a²ta³a² nũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² in³txai²na² wxa²nxũ²kwa̱i³li³ain¹sxã³,
yxa³kxi³nãu³xai²na² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³tu̱³ yxa³kxa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² yxo²ha³kxa¹
a²wã³la³ti²ka³nãu³ai²na² ã³ni³hi²kan³sxã³ ĩ̱³yen³nãu³ai²na²
ã³yu¹nũ̱³sxã³ ĩ³lo³nxi² ya²lun¹ti²hxan³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³ha²kxai³lu¹ yxa³kxa² nũ̱³ka̱³txai²na²
a²wa³kxẽn³ti³nãu³xa² sa²kxai³lu² yuh³lxa³txi³
ã³ni³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²yhe³nai²na² ã³ni³hi²
Je³ra²sa² nũ̱³ka̱³txa² a²ko³xai²na² yxo²ha³kxa¹ ã³ni³hi²
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³ ha³lo²ai²na²
ĩ³ye³kxa²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³, a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ aun³ti² wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², ha³lo²ai²na²
ĩ²te³lhxã³ka².
15 Aun³ti² wxã³ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³lai²na² ĩ³ha¹txai¹nha²kxai³
in³txai²na² a²ta³a² nxũ²kwa̱i³li³nyhain¹jah¹lai²na²
ĩ²ai¹nha²kxai³, nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². In³txai²na² wã²la²
wi¹wi²kxi²nha²sxã³ yxau³ha²kxai³ wi¹lxon³kxi² yxau³ha²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² a²nũ²a²nãu³xai²na² ĩ²ain¹tãu³,
yu̱h³lã¹khaix1ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16-18 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu¹ a²nũ²a² ha³la³je¹nai³kxai³
ha³lo²a² ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu¹ ĩ³ye³sxã³ aun³ti²
wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹, a²nũ²a² ko̱³nxe³te²
a²yãu³ka³txi³nãu³xai²na² nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹la² we²nxi²ju³ta²
ha³ta̱³nxain²txi³ ĩ³yau¹ũ³ai¹nha²kxai³ yxa³kxa² nũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ya²lun¹ti³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³ai¹nha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³
a²nũ²a² aun³ti² wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txai²na² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ai¹nha²kxai³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Txa²ha³lo²a² ko¹xai²na² wxa²li³txa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹kxai³lu¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹
wa²li³te³lhxã³ nxe³ha²kxai³ ka²no¹a² ã³wih¹ka³tu̱³ a²nũ²a²
a²ta³a² nxũ²kwa̱i³li³yain¹jah¹la² wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ã³si³tẽ³nxa²ha¹ju³ta² ten³khaix1sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Yxãn¹ta¹ hai³txi³ Je³su²jah³lo³la³ hãi¹nxe²
wxã²nã¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³kxai³lu¹ Je³su²jah³la²
a²wãn³ti³kxai³lu¹:
— Wxa²sxi²yhe³na² wxa²ya̱³lxi³nãu³xa² sxi²ha²
ĩ³txu¹li¹. Nĩn¹ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³kxi¹nxa²ju³ta²,
ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la̱².
20 Nxe³nxa²ha¹te¹ jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³sxã³,
a²sxi²yhen³nãu³xai²na² hxi²ka² hxan³jen³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³lai²na² kãi³kxi²ju³ta²
ĩ³hen³txi³sxã³ ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ kãin² ĩ³wã̱³wã̱³txi³kxi²nhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Jai²rah³la² Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²jau³su²

21 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ̱³ye³na² a²yxo²ha³tih³nãu³a¹
Je³su²jah³lai²na² ka²no¹a² ã³yxo²ha³ti³sa²sai¹ka³tu̱³ a³li³hĩ¹na¹
a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² ã³nũ²kxain¹sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22-23 Nxe³ju³ta² in³txa² a²ĩ³lxa² Jai²rah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na²
a²hxi²kan¹jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Jai²rah³lo²su²
te²kxai³lu¹ wxã³sxã³ Je³su²jah³la² ĩ²ain¹ka³tu̱³, ãn³ka̱³ti̱³wxe³sxã³,
ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Txa²ka³ne³lxa² ya³lu²kxi²sa²tẽ³na³li¹.
Wxã³sxã³ txa²ka³ne³lxai²na² wxa²wxai³kxi¹sẽ¹li¹.
Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ we²nxi²xi²tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu², Jai²rah³la²
ã³si³tẽ³kxa² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta²
a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² ã³ki³ka³ti³kxain¹sxã³
ãn³kax3tũ̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txu¹ha² ĩ³ton³kxi²ta¹ka³lxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

25-26 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txai²na² nxe³tau³ta²
ka³na̱³ka³na³ta¹ka³lxu³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na²
kãin² ĩ³ton³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Hxi²ka²hxan³sxã³ ha̱¹li¹
wxa²sa²so¹xi²nũn³sxã³ kwẽ³ko³nhĩ¹nai³ta² sa²kxai³lu²,
ĩ³si³ti³hon³ka̱³txa² ã³nĩ³ton³ ãn³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ hĩ³ne³kxa² hoh³lxi³sa²jah³la² ĩ³ta³ka³txai²na²
o²la³kxi²te³lhxã³ a²ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³yho³hi²txã³nxa²
hãi¹nxe³ti̱³xa² ũ³hũ¹hxa³tain¹kxan²ti³nũ¹ hai³txi³
we²nxi²ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³
khãuh³lxi³ton³nha²ha²kxai³ hãi¹nxe³sxã³ ã²la² kãin²
ĩ³ton³to³ha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³nxa̱²ha̱¹te¹ ta̱¹ka³lxai²na̱² sa²kxai³lu²
Je³su²jah³la² a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² we²txi²jau³su²
ain³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ wxã³sxã³
Je³su²jah³la² ĩ³hit1sxã³ ã³ya̱u³son³kxi²ka³tu̱³ a²wã²la²ka³lo³a²
wxa²to³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} he^{3}la^{3}ku^{3}
wxa^{2}to^{3}kxi^{2}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} we^{2}nxi^{2}sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}nha^{2}sxã^{3}
wxa^{2}to^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
29 Wxa^{2}to^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2}
we^{2}nxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
— Txa^{2}nũ^{2}ai^{2}na̱^{2} wa^{2}su^{1}wa^{2}sun^{1}khaix1sa^{3}nhã^{1}.
Nxe^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
30 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}sĩ̱^{3}na^{2} wi^{1}la^{1}tãu^{3}a^{2} so^{1}kxi^{2}sain^{1}na^{2}na^{1}.
Nxe^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2},
a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}sa^{2}wa^{3}tĩ̱^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}te^{2}la^{3}ta̱^{3} txa^{2}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} wxa^{2}to^{3}syah^{1}lxin^{1}si^{2}lxi^{1}?
Nxe^{3}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31-32 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}ye^{3}li^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}ki^{3}ka^{3}ti^{3}kxi^{2}wxe^{3}sxã^{3}
ãn^{3}to^{3}nxain^{1}sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3}:
“Ĩh^{1}te^{2}ta̱^{3} wxa^{2}to^{3}sain^{1}ji^{1}wi^{1}?” Nxe^{3}nhĩn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}nhĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
wxa^{2}to^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{2}te^{3}lhxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}wa^{3}tĩ̱^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
33 Yxãn^{1}ta^{1} tu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, ju^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}khai^{1}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, kãin^{2}
yu̱h^{3}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ka^{3}ta^{3}txa^{3}sa^{2}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}ka^{3}ti^{3}wxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxet3s̱ã^{1}nxi^{1}. Yxo̱^{2}ĩ^{2}sa^{1}nha^{2}kxai^{3} we^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}xĩ^{1}.
Wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1} yxau^{2}xai^{3}txa^{2}hẽ^{3}ni^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jai^{2}rah^{3}la^{2} wẽ^{3}sa^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2}

35 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}tĩ̱^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2} Jai^{2}rah^{3}lai^{2}na^{2} sxi^{2}ha^{2} wxã^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jai^{2}rah^{3}lãi^{3}. Nxet3sĩ^{1}lxi^{1}. Wxa^{2}ka^{3}ne^{3}lxin^{3}txi^{2}
ya^{3}lu^{2}kxi^{1}nx2na^{2}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ka̱u^{3}ka̱u^{3}sĩn^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
36 Nxe^{3}kxan^{2}ta^{1} jau^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}kxan^{2}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Yuh^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}sxã^{3} yxo̱^{2}ĩ^{2}sẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
37-38 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{1},
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}sxã^{3}
wahx3nxe^{3}si^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Pe^{2}jah^{3}la^{2}
so^{1}lxi^{3}, Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3}, Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2}

a²lo³na² so¹lxi³, Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³la³kxah¹lxi³sxã³ a²sxi²ha² yau³son³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹ thĩ¹nai²li² a²nũ²a²nãu³xã² yxau³te²nãu³xa², kãi²nxon³sxã³, kãin²nãn³ti³sxã³ hxi²kau³kau³nha²sxã³ he¹li³ye²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxe³ju³ta²kxai³, Je³su²jah³la² ã³wih¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ hxi²waun³txi³nha²sxã³ kãin²nãn³khaix1yah³lxin¹ji¹? Hai³txi³ wẽ³sa³la³ ya³lu²nxa³wi¹. Hãi¹nxe³sxã³ kãin² ãu³xi²na³li¹? Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² yxo²ĩ²ai¹nxa³jau³su² ĩ³yxo²kwa³lxi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu¹ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ aun³ta²li³si¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²wĩ³na² so¹lxi³, a²hã³ka³na² so¹lxi³, Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² so¹lxi³ sxã³ Je³su²jah³la² tẽ³li³yhu¹sxã³ a²wẽ³sa² sxa³thĩ³na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Ã³wi¹hain¹ka³tu³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² wẽ³sa² a²hxi²ka² hxi²ki³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wẽ³sãi³. Ĩ³sa²yxau³nxi¹. Nxe³nxa²ha¹xi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

42 Nxe³hĩ¹na¹ wa³su³txi³ wẽ³sa²kxai³ ĩ³sa²yxau³ka³tu³, ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la², wãi²ta² wẽ³sa²kxai³la². Nxe³ju³ta² ãn³si³tẽ³kxi²tũ³ka³txai²na² kãin² wã³txi³lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

43 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹, yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa³na³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Ju¹tai²na² a²nũ²a² ã³xa² ĩ³hen³txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ wẽ³sai²na² yain³txa² ũ³hũ¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

6

Na³sa³re²thĩ³nãn¹tũ³ka³txa² sa²yxo²ã³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ nũ¹ã¹ wa²li³ain¹ka³tu³ a³li³lah¹sxã³ ton¹ta³ko³xai²na² ã³nxai³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe³nxa²ha¹te¹, Sa²ba³to³ nxe³ju³kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka³txa² ĩ³ye¹nxain¹to³ju³kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wãn³txa² jau¹xai²na² a²nũ²a² ka³lxa¹tũ³ka³txa² sa²kxai³lu² ain³kxain¹ka³tu³ ĩ³wã³wã³txain¹sxã³ yxo²o²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² ĩh¹nxe³ju³khai³xa² ĩ³hxi²ka¹txai¹nhĩ³te²la¹ku¹? Ĩh¹te²ta³ wxi²kan¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³hĩ³te²la¹ku¹?

Ĩh^{1}nxe^{3}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}hĩ̱^{3}te^{2}la^{1}ku^{1}? Ki̱^{3}nhai^{1}. Ko̱^{3}nũ^{1}hxain^{1}ki̱^{3}sxa^{3}nhai^{1}.

3 Jah^{1}lai^{2}na^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2} ton^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Jah^{1}la^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ti^{3}a^{2}kah^{3}lai^{2}na^{2} Jo^{3}se^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} Si^{3}mãu^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} ain^{1}sxã^{3} a^{2}kan^{3}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}la^{1}wi^{1}. A^{2}ha^{3}lĩ^{3}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} yxau^{3}ye^{2}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}li^{1}. Hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}sxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} hxi^{2}ye^{1}ta^{3}lxain^{1}sxã^{3} e^{2}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} hen^{3}txi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}wã^{3}tã̱^{3}xa^{2}nãu^{3}xa^{2} hi^{2}sen^{3}ta̱^{3} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, sxi^{2}yhen^{3}khai^{3}xa^{2} yxau^{3}yain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}ta̱^{3} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} hi^{2}sen^{3}ta̱^{3} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ain^{1}na^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sah^{2}lxin^{1}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} nũ̱^{3}kxũn^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}su^{2} ka^{3}lxa^{2}nxa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3}, wxa^{2}hxi^{2}to^{3}hain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}we^{2}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6 A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}nxe^{3}khaix1ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} sxi^{2}yhen^{3}nãu^{3}xa^{2} ai^{3}lha^{2}thet3sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

7-9 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3} ha^{1}li^{1} wxa^{2}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}sxã^{3}, ha^{1}li^{1} wxa^{2}hau^{3}kot3sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ai^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ai^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Tãu^{2}nxa^{2} so^{1}lxi^{3}, tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} yain^{3}txi^{3}nũ̱^{3}la^{3} tẽ^{3}xa^{3}i^{2} wã^{2}lẽn^{1}ta^{3} tẽ^{3}xa^{3}i^{2} ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} ũ^{3}yho^{2}hi^{2}ki̱^{3}txã^{3}nxa^{2} wã^{2}lẽn^{1}ta^{3} wi^{1}so^{1}sxã^{3} tẽ^{3}xa^{3}i^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yu^{3}wi^{2}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} yu̱^{3}wi^{2}ki^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}la^{3} tẽ^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

10 Jã^{1}nxain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Sxi^{2}yhe^{3}na^{2} ĩ^{2}li^{3}jen^{3}su^{2} je^{3}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}nxai^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}te^{3}lhxã^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ka^{2}la^{1}txa^{2}lxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2} so^{1}lxi^{3} ãu^{3}xi^{2}, yai^{3}ni^{2},

nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sxi^{2}yhe^{3}nai^{2}na^{2} he^{1}yah^{3}lxi^{1}nhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} sxi^{2}ha^{2} ã̱^{3}xa^{2} ã^{3}ya^{1}ya^{1}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

11 Yxãn^{1}ta^{1} sxi^{2}yhe^{3}na^{2} ĩ^{2}li^{3}jen^{3}su^{2} je^{3}nãn^{2}tu̱^{3}: “Wxãi^{2}na^{2} ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}sĩ^{1}nx3nhai^{1}.” Ne^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}la^{3} ain^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sxi^{2}yhe^{3}nai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wa^{2}li^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wa^{2}li^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kĩ̱h^{3}nũ̱^{3}xa^{2} wxa^{2}yu̱^{3}kxa^{2} ti^{3}so^{1}yah^{3}lxin^{1}tũ̱^{3}xa^{2} ti^{3}yu̱^{3}tu̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12-13 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}ta^{3}lo^{3}ta^{3}wxe^{3}ki̱^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}hai^{1}ni^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} o^{2}lyau^{3}xa^{2} a^{3}se^{3}to^{2}na^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxa^{2}ne^{3}to̱^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}we^{2}txi^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}jau^{3}su^{2}

14 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}jau^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ya^{3}lu^{2}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}.

15 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— E^{3}li^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}la^{1}i^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}lxi^{3}nũn^{3}te^{2}a^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nẽ^{3}kxu^{1}jã^{1}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Yxãn^{1}ta^{1} jau^{1}xai^{2}na^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ha^{3}la^{3}je^{1}nai^{3}tã^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ũ^{3}nhe^{3}ki^{2}lho^{1}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} hĩ^{1}na^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17-18 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1}, ha^{3}la^{3}je^{1}nhĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}lu^{1} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}lon^{3}na^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Fi^{3}li^{2}pah^{3}la^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} Fi^{3}li^{2}pah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}la^{3}je^{1}nhĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}lu^{2} hait1so^{1}kxi^{2}yha^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— E^{3}ro^{2}jah^{1}lãi^{3}. Nxet3sĩ^{1}lxi^{1}. Wxa^{2}lon^{3}na^{2} Fi^{3}li^{2}pah^{3}la^{2} a^{1}he^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} hait1so^{1}kxi^{2}yha^{1}hin^{1}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. Kãi^{3}in^{1}ju^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} te^{3}nxa^{3}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}khai^{1}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}yah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} i^{3}ain^{1}sãn^{2}sxã^{3} sa^{2}tai^{3}kxain^{1}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tɨ̱^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}ti^{3}ten^{3}khaix1ain^{1}ta^{1} hxi^{2}kan^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa̱^{3}hẽ^{1}la^{2}.

20 Hxi^{2}ka^{1}nai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} wain^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}xã^{1}. A^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}ti^{3}hex1jah^{1}lo^{2}sxa^{3}xã^{1}. Yu̱h^{3}lxai^{1}na^{1}nhã^{1}, Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}su^{1}. Ain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} a̱n^{3}txi^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}ain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} kãin^{2} yu̱h^{3}li^{3}to^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxe^{3}to^{3}ta^{1} a^{2}ha^{2} ya̱n^{3}nãu^{3}kxai^{3}lu^{1} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ẽ^{1}na^{2} a^{3}li^{3}la^{1}hain^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}nha^{2}te^{3}lhxã^{3} kãi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2}sa^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xã^{2} hãi^{1}nxe^{3}tɨ̱^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{2}, nxe^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3} a^{2}yain^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} kãin^{2} ĩ^{3}yai^{3}ni^{2}, yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} ũn^{3}jau^{3}xa^{2} kãin^{2} ĩ^{3}na^{2}, nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1} e^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hĩ^{1}na^{2} txa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}na^{1}. Hĩ^{1}na^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} su^{2}lhã^{3}ai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a̱in^{3}nha^{1}nhã^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} E^{3}ro^{3}ti^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} a^{2}ka^{3}ne^{3}lxa^{2} ya^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}thĩ^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} nũh^{1} ã^{3}ha^{3}tẽ^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}kxi^{2}, E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ka^{2}la^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}kxi^{2} nxe^{3}yhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yã^{1}te^{2} yen^{3}kxa^{2} ten^{3}nxa^{2}ji^{1}xi^{1}? A^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{2}te^{3}nĩn^{1}kxa^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}txi^{3}san^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ũ^{3}hũ^{1}nxa^{2}ha^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} ĩ^{3}ha^{3}la^{3}tãu^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}nxa^{2}ha^{1}tũ^{1}xĩ^{1}, ĩ^{3}wa̱^{3}txi^{3}san^{1}kxe^{3}la^{3}ti^{1}. Ki^{3}han^{3}nxa^{3}xi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}li^{2}na^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}ni^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sa^{2}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} na^{1}nhi^{1}. Nxe^{3}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wa^{2}li^{3}sxã^{3} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}txi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hã^{3}kãi^{3}. Nxe^{3}nxi^{1}. Yã^{1}te^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}tain^{1}hĩ̱^{3}na^{1}te^{2}la^{1}ku^{2}? Na^{1}nhi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}:

— “Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}, ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nẽ^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ne^{3}ka^{2} so̱^{1}lxi^{3} ten^{3}sa̱^{3}nha̱^{2}wi^{1},” Nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}ni^{1}. A^{2}hã^{3}ka^{3}nai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wã^{2}lũ^{3}xi^{2}jau^{3}xa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

25 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}ni^{3}hi^{2} ĩ^{3}whi^{1}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}, ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nẽ^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ne^{3}ka^{2} so^{1}lxi^{3} pra^{2}ta^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}yhe^{3}hẽ^{2}ti^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{2}xa^{1}sẽ^{1}li^{1}. Kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ãin^{2}txi^{3}khaix1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ha^{3}la^{3}je^{1}nĩn^{3}kxai^{3} a^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}a̱n^{3}ta^{3}ti^{3} e^{3}ain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}i^{2} ain^{3}kxi^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} E^{3}ro^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}li^{2}ju^{3}ta^{3}la^{3} ten^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} o̱^{3}nxa^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

27-28 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} so^{3}ta^{2}to^{2}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ũ^{3}nhe^{3}ki^{2}lho^{1}sxã^{3} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, so^{3}ta^{2}to^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} yu̱^{3}la^{2} kãin^{2}ta^{3}wxi^{2}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3}, Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}ne^{3}ka^{2} ũ^{3}nhe^{3}ki^{2}lho^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}ne^{3}kai^{2}na^{2} pra^{2}ta^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}yhe^{3}hẽ^{2}ti^{3}so^{1}sxã^{3} a^{2}wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ka^{3}tu̱^{3} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ya^{3}lu^{2}tai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} so^{1}sxã^{3} sa^{2}nĩ̱^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{2}nãu^{3}xa^{2} yai^{3}nain^{1}jau^{3}su^{2}

30 Nxe³nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³la² ĩ³sa²si¹hã³ta³nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu², ã³wa̱³lain¹ka³tu̱³ a²yen³kxa² kãi³ain¹ju³ta² a²yen³kxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³yau¹ũ³yhain¹jau³xa² a²hãi¹nxe³ti³xa² Je³su²jah³la² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³hĩ¹na² a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³la² ĩ²te³lhxã³ ã³tã̱³i² wxa̱³li² jã¹nxe² nxe³ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² whãi²na¹, hxi²kan¹ti³ yain³txa²ha³ta̱³nxãn²ti³ ĩ³yai³nain¹to³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³, Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² nũ̱h¹ ã³nxai³ya³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nũ¹ã¹ jũ¹nxe² ĩ³ye¹nxi²ya³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Ai¹nha²kxai³ ka²no¹a² nũ̱h¹ ã³wi¹hain¹ka³tu̱³ ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² ã³nxai³te³lhxã³ wa²li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Yxãn¹ta¹ wa²li³ain¹ju³ta² a²nũ²a²nãu³xai²na² ĩ²ai¹nha²kxai³ ain³kxi²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³ sxi²yhen³nãu³xa² hãi¹nxe³ti̱³xa¹ wa²li³sxã³ a²yu³kxa² ã³ni³hain¹ka³tu̱³ a²ko̱¹xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xai²na² sa²kxai³lu² a²ne³hẽ³txa¹ ã³wi¹hũ³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³ka³tu̱³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ãn³yxo²ha³ti³lhi³nũ²la² ka²no¹a² a³li³ka³tu̱³, a²nũ²a²nãu³xai²na² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ²ain¹tãu³ Je³su²jah³lai²na² ãin²ta³lxi³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Ãin²ta³lxi³nha²te³nah¹lxi¹:

— Tũ̱¹ka̱³txai²na² o³ve²a³ nũ̱³ka̱³txi³hũ̱³na³na¹. O³ve²a² nũ̱³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³yah¹la² yũ²nxa³kxe³hũ̱³nxe² hxi²ka̱u³ka̱u³nha²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³hũ̱³na³na¹. Nxe³ha²kxai³ ã³nãin²ta³lxi³sa³nhã¹. Je³su²jah³la² a²ẽ¹nãu³a¹ nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ka³lxa¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nũ²la² sũ²ni²khai³nxe³nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ti¹ai²na² sxi²jen³ti³la³ yũ²nxa³ti²tu³wi¹. Hĩ¹na² ka³nxa³hi²tẽ³na³li¹.
36 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xai²nãn²tu̱³ ĩ³sa²si¹hã³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Ha³lo²ai²na² ta̱³nxa², sxi²yhen³nãu³xa² ta̱³nxa² a²yain³txa² so¹kxain¹si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na² ũ³hũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹, a²yain³txa²sa². Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hxi²kan¹sa²sĩ¹nxa³nha²wi¹. A²nũ²a² nṵ̃³kạ̃³txai²na² yain³txa³tṵ̃³xa² te³nain¹tṵ̃³xa² kãin²khaix1na³li¹. Nxe³tṵ̃³xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² kwẽ³kxa² hãi¹nxe³tị̃³xa² wa³ko³ni² yxau²xai³kxai²nãn²tṵ̃³ hxi²kan¹ti³ ũ³yho³hi²nxa³lho³li¹. Nxe³ha²kxai³ hxi²kan¹ti³hex1sa²sĩ¹nx3nhai¹. Ĩh¹nxe³thĩ̃³nha¹ji¹ku¹? Nha¹nhai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Yain³tṵ̃³xa² yũ³ah³lxin¹tṵ̃³xa² ai³sxã³ wxa²hau³ko³jah¹lxi³sã²nhẽ³li Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ wxa²hau³ko³ta³lu²nain¹ka³tṵ̃³ ĩ³hen³tain¹jau³xa²sa¹:

— Yain³tṵ̃³xa² tṵ̃³ha¹li¹ tṵ̃³ha¹li¹ ka³na³ki¹ tṵ̃³xa² yũ² ạ̃i³na² ha¹li¹ yũ² nxe³sĩn¹nĩn²su²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxe³ain¹ka³tṵ̃³ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Si³sa³yu³ta² au³ju³ta² ã³nhai²wxe²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ha³na³ka³lxi² ã³nũ²kxi²sxã³ jũ¹nxe² so¹lxi³ ã³wxe², jũ¹nxe² so¹lxi³ ã³wxe² jã¹nxe² nxe²xai³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²nạ̃² hxi²kạ̃² hxan³sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa²wa²la³kxi¹xi²nṵ̃³kạ̃³txa² a²nṵ̃³kạ̃³txi³su² ha³na³ka³lxi³ ã³wxe² jã¹nxe² jã¹nxe² ã²la² kãi²lxi³tṵ̃³kạ̃³txa² ã³wxe² nxe²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu¹ yain³tṵ̃³xai²na² tṵ̃³ha¹li¹ tṵ̃³ha¹li¹ ka³na³ki¹ tṵ̃³xa² wxa²sa²so¹xi² ạ̃i³nai²na² ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ten³sa²tã³ka³la³yxo²nũ²la² a²yain³txa² Txa²wã¹sṵ̃³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²jau³xa² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² a²yain³tṵ̃³xai²na² so¹sxã³ wxa²nãu²lxi³sxã³ nxe³tṵ̃³xai²na² sạ̃²kxai³lu² a²sạ̃³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ ạ̃i³nai²na² wxa²nãu²lxi³sxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

42-43 Nxe³ka³tṵ̃³, a²nũ²a²nãu³xa² hãi¹nxe³tị̃³xa¹ ĩ³yain³tain¹ka³tṵ̃³ ũ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yain³txa³tṵ̃³xa² ạ̃i³na² wxa²nãu²lxi³kxe³su² ũ³kxain¹nxa²ha¹te¹ a²wã³kxi³kxai³ wã²nxa³kxa² so¹sxã³ ha³ti²a² hxi²ka² hxan³sxã³ nẽ³nha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tẽ³na², ne³ki¹lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

44 Nxe³ju³tai²na² sa²kxai³lu², in³txa² nṵ̃³kạ̃³txa² hãi¹nxe³tị̃³xa¹ ka³lxa¹khai¹nxe³tṵ̃³kạ̃³txa² 5.000 nxe² yain³tṵ̃³xai²na² ĩ³yain³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ̃³ye³na² ne³ka³na²ha² wxã³jau³su²

45 Nxe³nxa²ha¹te¹, kwẽn¹ta²kxai³ yain³ta³lun²ka³tṵ̃³ Je³su²jah³la² hi²sen³su² a²sa³wi³ha³lxai²na² ka³no¹a²ka³lo³a² ã³wih¹sxã³ ĩ̃³ye³nai²na² Bet3sa³i²ta³thĩ̃³na² yxo²ha³ti³lhi³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xin^{3}txi^{2} ĩ^{3}xi^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}haun^{1}ta^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
46 Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}haun^{1}ta^{2}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} nũh^{1}xai^{3}sxã^{3} wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}ka^{3}la^{3}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
47 Nũ^{2}la^{2} ka^{3}nxa^{3}hi^{2}nũ^{2}la^{2}, ka^{2}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} ne^{3}hẽn^{3}kxa^{2} hãu^{1}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ̱^{1}he^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
48 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} i^{3}txa^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ka^{2}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}ne^{3}khau^{2}kxain^{1}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ũ^{3}kwa^{3}lxĩ^{1}nha^{2}sxã^{3} ai^{3}ai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1} ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ĩ^{3}yxai^{2}lxi^{2}ti^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} a^{2}ne^{3}ka^{3}na^{2}ha^{2} wxã^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}yu^{3}kxa^{2} wxã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
— Ã^{3}wa^{2}to^{1}ta̱i^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
49 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}sa^{2}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} a^{2}ne^{3}ka^{3}na^{2}ha^{2} ã^{3}wxã^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
— Ya^{3}lu^{2}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txi^{3}sa^{2}lxã^{2}nx3nha^{2}khi^{3}. Nain^{1}jau^{3}su^{2}, ĩ^{3}wxan^{1}sxã^{3} yu̱h^{3}lxi^{3}khai^{1}nxẽn^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
50 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txai^{1}ta^{3}li^{3}na^{1}we^{1}. Yu̱h^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}le^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
51 Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{2}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wi^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3} i^{3}txai^{2}na^{2} wxa^{2}nhãu^{2}no^{3}jain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} kãin^{2} yu̱h^{3}lxai^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} wã̱^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
52 Nxe^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} yain^{3}txi^{3}nũ̱^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}yã̱^{3}lã̱^{3}tain^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2} ã^{3}ne^{3}to^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} yu̱h^{3}lxai^{1}nha^{2}kxai^{3} wã̱^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} we^{2}txa^{3}lxi^{3}jau^{3}su^{2}

53 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã^{3}yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} Je^{3}ne^{3}sa^{3}re^{2}ko^{3}xa^{2} wa^{2}li^{3}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ka^{2}no^{1}a^{2} sa^{2}ha^{3}lo^{2}sa^{2}ta̱^{3}ain^{1}te^{3}na^{1} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} kan^{2}ka^{3}ta^{2} sa^{2}nĩ^{1}sa^{2}ta̱i^{3}ka̱^{1}ta̱in^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
54 Nxe^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}kxi^{2}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
55 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, sxi^{2}nhãu^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}ni^{3}sxã^{3} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} sxa^{3}ain^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} sa^{2}ye^{3}hẽn^{2}ti^{3}so^{1}nyhain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}he^{1}tãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã̱^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
56 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} he^{1}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}li^{3}tãu^{3}a^{1} sxi^{2}yhen^{3}nãu^{3}a^{1} ta̱^{3}nxa^{2}, sxi^{2}ha^{2} ka^{3}lxa^{1}thĩ^{3}nãu^{3}a^{1} ta̱^{3}nxa^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2}

ta̱3nxa2 a2nũ2a2 wi1lain3kxi2nha2te2 hi2sen3kxai3lu2 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2a2 tẽ3sxã3 sxi2yhe3na2 nxũ2kwa̱i3ye3li3nãu3a1 a2yuh3xa2 ũh3wxe3yhain1ka3tu̱3 wi1lain3kxi2nha2tũ̱3ka̱3txa2 a2wãn3txi3kxai3lu1 Je3su2jah3la2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Wxa2wã2la2 yxo2ka3teh3nãu3a1 ha3ta̱3nxãn2txi3 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2su2 te2a2 wxa̱2to3hũx1ti3ten3nxain1na3li1. Nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1ka3tu̱3 a2nũ2a2 ĩ3ton3te2su2 te2an2tu̱3 Je3su2jah3la2 wã2la2 yxo2ka3teh3nãu3a1 wxa2to3hain1te2nãu3xa2 ha3kxa1, we2nhxa3sa2sai1ain1ta1hxai2hẽ1la2.

7

Ju3te2a2 si3yah3la2nãu3xu1tai2na2 ĩ3tih3nxe3jau3su2

1-4 Nxe3nxa2ha1te1 fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txa2, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 ã3nhai1tũ̱3ka̱3txi3su2 ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nxa2ha1te1 kxã3nxai3tã2 txa2wã1si3yah3la2nãu3xu1tai2na2 a2wãn3txa2 ĩ3wẽ̱3not3so1ain1jau3xa2, fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txain2txi3 sa2wai3wait3sxã3 sa2yxo2we1ti2 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3nãu3xain2ti3 yxo2ha3kxa1 sa2wai3wait3sxã3 sa2yxo2we1ti2 nxe3ain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1kxa2yu3su2 kãin2 wxa2hxi2han3ta3kxi2ti3nha2sãn2sxã3 ĩ3yai3nain1to3ta1hxai2hẽ1la2.

— Kãin2 wxa2hxi2han3ta3kxi2ti3nha2sãn2ki̱3sxa3kxai2nãn2tu̱3 ĩ3yain3ki̱3sxa3lho3li1. Nxe3ain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Jã1nxai1nha2kxai3, ha3lo2a2 a2yen3kxa2 so1kxi2nyhu1ain1tãu3a1 ã3sxã3 sxi2ha2 ã3wi1hai1nha2kxai3 txa̱2wã1nũ2a2 hãi1nxe3ti3xa̱1 wxa2ho3xi2han3kxi2ti3nha2sãn2sxã3 ĩ3yai3nain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Wxa2ho3xi2han3kxi2ti3nhai1nxa3kxai2nãn2tu̱3 hai3txi3 ĩ3yain3ti3hex1nai1nhĩ̱3nx2to3ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Jã1nxain1nũ3nha2kxai3, ka3lxa1txi3 yau3xã̱3xa2 txa2wã1si3yah3la2nãu3xu1tai2na2 wẽ̱3not3so1ain1jau3xa2 fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2 sa2yxo2we1tain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jau3xa2sa1: Kwa3ta3lẽ3na2 ĩ3na2ki̱3tẽ3na2 wxa2hi̱3hi̱3la3kxi2, kwa3ta3lẽ3na2 te3tu3kxi2ki̱3tẽ3na2 wxa2hi̱3hi̱3la3kxi2, kwa3thi3lẽ3na2 ĩ2li3tẽ3na2 wxa2ye3hi̱3hi̱3li2 nain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nxa2ha1te1 ha3tẽh3nxã3nxa2 ho3lhxi3su2 tũ̱3ka̱3txa2 kwa2 ã3nhai1tũ̱3ka̱3txa2 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 a3li3ka3tu̱3 wxã3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Wxã3ain1tũ̱3ka̱3txa2 sa2kxai3lu2, fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txa2 sa2kxai3lu2 whãi3na1, ã3sa2nũ2kxi2sxã3 Je3su2jah3la2 ĩ3ha1txi2sxã3 he1ye2yhain1ta1hxai2hẽ1la2. Ai1nha2kxai3, nxe3hĩ1na2 Je3su2jah3la2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xã2 ĩ3yai3nain1ta1hxai2hẽ1la2. Txa2wã1hxi2nã3txa2 whãi2na1 wxa2hxi2han3ta3kxi2nhai1nxa3kxe3tu̱3 ĩ3yai3nain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ju3tai2na2 hxi2nã3ti3sxã3 ĩ3yai3nain1ju3tai2na2 fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2 ã3nhai1tũ3te2nãu3xai2na2

hi²sen³su² ĩ²i² ha³tẹh³nxã³nxa² hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txai²na²
ã³nhai¹tũ³te²nãu³xai²na² hi²sen³su² ĩ²i² nxe³ain¹ka³tu̱³
Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na², hai³txi³ txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai
ã³wẽ̱³not3sxã³ ũ³hũ¹nẽ³jau³xa² sa²yxo²we¹tai¹nxa³te¹ni²ti¹.
Yxãn¹ta¹ hxi²nã³ti³ ĩ³yai³nain¹te¹ni²ti¹. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² ũ³hũ¹nẽ³jau³xa²
sa²yxo²we¹tai¹nxa³te²la¹xã³? Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² wi¹lhin¹ki³lxot3sxã³ yxau²xai³yah³lxi³to³hi¹lxi¹.
Yxau²xai³yah³lxin¹ju³ta² kxã³nhxĩ¹nai³tã² I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³ye³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
A²nxe³jah¹lu¹tai²na² ũ³wha²li¹lain¹jau³xa²sa¹:
“Txa²nũ̱³ka̱³txai²na² a²yxo²wãn³txa² so¹lxi³
sa̱²nẽn¹kxi²ti³hit1sa̱in¹na³li¹. Yxãn¹ta¹
a²ẽ¹nãn¹jau³xai²na². Sũ̱³na² na¹xai²na² ten³sain¹jau³xa²
yũ³ai¹nxa³wi¹.
7 Yxãn¹ta̱¹ kwa̱²hã̱i¹nxe² sa̱²nẽn¹kxi²sa²ki³lxot3sai¹nhxai²na²hẽ¹li¹.
A²wãn³txai²na² ĩ³tih³nxe³nyhain¹jau³xai²na² a²nũ²a²
wãn³txa² sa²so¹sxã³ Sũ̱³na² wãn³txi³su² ki³lxo³jau³su²
ĩ³tih³nxe³nyhain¹to³hxai²na²hẽ³li¹.”
Nxe³jau³su² I³sa³i²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
8 Wxãi²na², te²yã¹nxe³sxã³ kãi³yah³lxi³to³hi¹lxi¹.
Yah¹lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa²
sa²yxo²ã³yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² wãn³txa² so¹lxi³
a²nũ²a² ĩ³wẽ̱³no³tũh¹nẽ³jau³xa² so¹lxi³ sa²wai³wait3sxã³
sa²yxo²we¹jah³lxi³to³hi¹lxi¹.
9 Wxãi²na², sa²nẽn¹nha² ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi³to³hi¹lxi¹.
Yah³lxin¹ju³ta²: “Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³la³ ĩ³kwa³na³nẽ³jau³la³
o³nxa³wi¹.” Nxe³yah³lxi³to³hi¹lxi¹. Yah³lxi¹nha²kxai³,
txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² wxa²wẽ̱³not3so¹yah³lxin¹jau³xa²
so¹lxi³, a²nũ²a² wãn³txa² so¹lxi³ sa²wai³wait3sxã³
sa²yxo²we¹jah³lxi³to³hi¹lxi¹.
10 Jã¹nxa¹jau³su² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
“Wxa²wĩ³na² wxa²hã³ka³nu¹na² wi¹kãi³ũh¹xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.”
Ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³jau³xa² yã¹nxe³te³nah¹lxi¹:
“Wxa²wĩ³na² ta̱³nxa² wxa²hã³ka³na² ta̱³nxa²
ko̱³nxe³jau³su² nxe³ti³hi¹txain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²a²
ĩ³su²lhã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
11 Nxe³yãn¹ta¹ wxa²wãn³txa² e³kxah²lxin¹jau³su²
nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² a²wĩ³na²
ta̱³nxa² a²hã³ka³na² ta̱³nxa² yen³kxa² tau³to³nain¹kxe³su²

ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1: ‘Wĩ3na2, nxe3txi1. Txa2yen3kxa2
ũ3hũ3na1tũ1xã1.’ Nxa1hẽ1li1. Yxãn1ta1 sa2yat1sxã3
Txa2wã1sũ3na2 so1lxi3 ũ3hũ1ai1na1tu1wi1, txa2yen3kxai2na2su1.”
Nxe3ain1jau3su2.
12 Nxe3ain1kxai2nãn2tu3 wxa2nũ3ka3txai2na2 a2wãn3txi3kxai3lu1
a2nũ2ai2na2 ĩ3ye3kxain1yah3lxin1te3nah1lxi1: “Wxa2yen3kxai2na2
wxa2wĩ3na2 wxa2hã3ka3na2 ũ3hũ1ai1nxa3ju3ta2 wain3na3li1.
Sũ3na2 yen3kxai2la1wi1, hĩ1na2su1.” Nxe3yah3lxi3to3hi1lxi1.
13 Nxe3yah3lxi1nha2kxai3, Txa2wã1sũ3na2
wãn3txi3khai3xa2 ĩ3hxi2ka1nxa3si1yhah3lxin1jau3su2
nxe3te2lo3jah3lxi1nha2kxai3 wxa2si3yah3la2nãu3xu1tai2na2
wãn3txa2 sa2wa2lho1xi2yah3lxi1nha2kxai3 nxe3yah3lxi3to3hi1lxi1.
A2yen3kxa2 ã3xa2 te2u1jã1nxe3te2a2 ka3lxa1te2a2
kãi3yah3lxi3to3hi1lxi1. Ta1hxai2hẽ1la2.

Yen3kxa2 kọ3nxe3ti3hi1tẽ3jau3su2

14-15 Nxe3nxa2ha1te1 Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu1
a2nũ2a2nãu3xa2 yxo2ha3kxa1 ĩ3kaix1sxã3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— A2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 nex3ka2kxi2sah1lxi3hẽ1li1.
Sah1lxin1kxai2nãn2tu3 wi1kọ3nha1jah3lxi3hẽ1li1. Txa2wã1yxo2a2
ũh3yxo2wih1nẽ3kxe3su2 hai3txi3 kọ3nxe3ti3hit1tẽ3lxa3wi1.
Yxãn1ta1 txa2wã1yxo2a2 sa2yxo2sai1nẽ3kxe3su2
kọ3nxe3ti3hit1tẽ3na3li1.
16 A2ne3nxẽ3na2 yũ1nx2ti3kxai2nãn2tu3 ain3kxi1sah1lxi3hẽ1li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
17 Nxe3nxa2ha1te1 a2nũ2a2nãu3xai2na2 ã3ain1sxã3
sxi2ha2 ã3wi1hain1ta1hxai2hẽ1la2. Ã3wi1hain1ka3tu3
a2sa3wi3ha3lxi3nãu3khai3xai2na2 sa2kxai3lu2 Je3su2jah3la2
ĩ3ye3kxain1sxã3 wãn3txai2na2 ĩ3yau1ũ3jau3xai2na2
ĩ3wã3txain1ta1hxai2hẽ1la2.
18 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Wxãi2na2 ã3ne3to3nxa2lxi3nũn3ta2lu1wi1. Jã1nxa1jau3su2
ĩ3ye3kxi1nx2ta1wi1. Kọ3nxe3ti3 kãi3ki3ju3tai2nãn2tu3 yain3txi3la3
ĩ2li3te2la3 ĩ3yain3ki3kxa2 ha3ta3nxãn2txi3, hai3txi3 kọ3nxe3ti3
kãi3ki3te2sxa3yu2hẽ3li1. Jau1xai2na2 ã3ne3wxe3nx2ti3xa3ji1wi1?
19 A2yain3txai2na2 ĩ3yain3sxã3 txa2wã1ẽ1nãu3ai2na2 ã3wih1sxã3
tan3sa2tã3ki3te2jai1ti2ti1. Ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jau3xai2na2
a2si3yxau3tãu3a1 yain3txa2 yxo2ha3kxa1 wi1te2ju2hẽ3la2.
20 Jã1nxe3sxã3 Je3su2jah3la2 wãn3txa2 nxe3te3nah1lxi1:
— Kwa2hãi1nxe2 txa2wã1ẽ1nãu3a1 tẽ3ki3jau3xa2
kọ3nxe3jau3xai2la1wi1. Nxe3jau3xai2na2 ne3kxe3kxi2nha2ki3sa2kxai3
hã2wxãn3txa3 txa2wã1hxi2ka2 kọ3nxe3ti3 kãi3ki3te2ju2hẽ3li1.
21-22 Txa2wã1ẽ1nãu3a1 tẽ3ki3jau3xa2sa1. Wãn3txa2
kọ3nxe3ti3 ạin3nha2ki3jau3xa2 tẽ3i2, kọ3nxe3thin1sxã3

o²la³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² a²nũ²a² ã̱³xa² a²yen³kxa² kãi³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i², su²lhã³yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² ã̱³xa² sxe³xa³ka³lxa¹ ũ³whĩn¹ti³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² ã̱³xa² wẽ³sãi¹ah³la² ũ³whĩn¹ti³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱i³no³nyhu¹ki̱³ju³ta² tẽ³i² a²yen³kxa² ko̱³nxe³ju³ta² kãi³ki̱³jau³xa² tẽ³i² ki³han³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² kwa²yxo²ka̱u³ka³ti³ e³ki̱³jau³xa² tẽ³i² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ka³tã̱³yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² a²nũ²a² ã³xa² o³nxa³sxã³ ĩ³ye³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² yxo²sa³te̱³txi³ ĩ³ye³kxi²yhu¹ki̱³jau³xa² tẽ³i² wãn³txa² wain³jau³xa² sa²yxo²ã³ki̱³jau³xa² tẽ³i², nxe³jau³xa²nãu³xai²na² whãi²na¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ tẽ³ki̱³te²ju²hẽ³li¹.

23 Tẽ³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ne³kxe³kxi²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ju³ta² kãi³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Txu¹ha³ka³lxa² yxo²ĩ²jau³su²

24 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ĩ³sa²yxau³sxã³ nũ¹ã¹ a³li³ain¹ka³tu̱³ Ti²ro³thĩ³nãn¹ko³nãu³a³ Si³tõ²thĩ³nãn¹ko³nãu³a² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³ka³tu̱³ sxi²ha² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Thĩ¹nãu³ai²li² nũ̱h¹yxau³ti³ten³sa³nhã¹. Yxau³na¹ju³ta² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ²kxi²sain¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhã¹. Je³su²jah³la² nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ka³na³ku² te²a² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25-26 Ain¹ka³tu̱³ txu¹ha² yau³ã̱³lxi³ti³ e³ta¹ka³lxu³su² te²a² Si²ri³a³ko³xa² to̱n¹ta¹ka³lxu³su² te²a², Kre²ka²yau³xa² so¹lxi³ e³ta¹ka³lxu³su² te̱²a² ta¹hxa̱i²hẽ¹la². A²nxe̱³ta¹ka³lxai²na² a²ka³ne³lxa² ĩ³ton³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² yxau³ju³ta² ain³kxi²ka³tu̱³ wxã³sxã³ Je³su²jah³la² a²yu³kxa² ãn³yxo²thu²kxi² ã³yu̱³ka̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² txa²wẽ³sa² nxũ²kwa̱i³yxau²na³li¹. Te²su² ĩ³sa²si¹hã³kxi²txai¹nhẽ³li¹. Txu¹ha³ka³lxai²na² a²wãn³txa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹ txu¹ha³ka³lxai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ha³lo³kxit1sã²nhẽ³ni¹. Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² txa²ya̱³lxa³khai³xai²na² sa²hau³kot3sã²na¹tũ¹xĩ¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² ã̱³lxi³te²su² sa²hau³ko³tũ³na¹tũ¹xĩ¹. Nxe³jut3sũ̱³ju³ta²sa¹. A²wi¹lhĩn¹khai¹xa² a²wẽ³ha³lxi³khai³xa² ĩ³yai³nain¹sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³nũ² ãn³ta³lo³hẽ²ti²nũ²la² wai³a³lxi³nãu³xa² sa²kxai³lu² ũ³yhai¹tain¹te²ju²hẽ³ni¹. Ju¹ta² wain³na³ni¹. Nxe³ha²kxai³ ha³lo³kxit1sã²nhẽ³ni¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Yxãn¹ta¹ txu¹ha³ka³lxai²na² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Wxa²wãn³txa² wain³khai¹nx2na³li¹.
Yxãn¹ta¹ wẽ³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³yai³nain¹kxai²nãn²tu̱³
a²yain³txa²nũ̱³xa² a²yu³hxai²na² a³hi²te²su²
ã³ya̱³nũ̱³nũ̱¹tã³tũ̱³xa², a²wai³a³lxi³nãu³xa² sa²kxai³lu²
ũ³yhai¹tain¹te²jai¹ti²tu³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxa²wãn³txai²na² wain³nũn³na³ni¹. Na¹ha²kxai³ a²yen³kxa²
te³nĩn¹kxa², kãi³sxã³ ũ³hũ¹nxa²ha¹tũ¹xĩ¹. Ko̱³nxe³te²
a²yãu³ka³txai²na², wxa²ka³ne³lxa² nxũ²kwa̱i³li³na²ni¹.
Wa²su¹wa²su¹xai³txu¹ni¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³ka³tu̱³ txu¹ha³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ĩ³xi²ka³tu̱³
a²wẽ³sai²na² sa²kxai³lu² a²sxa³ka³lo³a² wi¹lain³kxi²nha²sxã³
sxa³ta¹hxai²hẽ¹la². Ko̱³nxe³te² a²yãu³ka³txai²na²
yũ³ti³he¹yxe²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Yxo²kan²jah¹la² yxo²we²txi²jau³su²

31 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Ti²ro³thĩ³nãn¹ko³nãu³xa²
wa²li³xi²sxã³ Si³tõ²thĩ³na² ã³wa²to¹ti², sxi²yhen³nãu³xã² hxi²ka²
hxan³jen³nãu³xã² ã³wa²to¹ti² nxe³sxã³ ĩ̱³ye³na² Ka³li³le²a²ye³na²
ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxe³nxa²ha¹te¹ in³txa² hxi²kan¹ti³ha²kxai³
ne³ka³tũ³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
a²nũ²a²nãu³xa² hi²sen³kxai³lu² tẽ³sxã³ ai³ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³la²
ĩ³wa̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³, jah¹la² wxa²wxait3sĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33-34 Nxe³te³na¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ in³txai²na²
ĩ³yũ³so¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² a²hxi²ka² wẽ³ha³lxa²
a²nũ²a² ĩ³ton³jah¹lai²na² a²ne³nxẽ³na² wxa²ne³tĩ̱¹la³kxain¹ka³tu̱³
ĩ³ka³su³hã¹sãn²sxã³ wxa²yu²he̱³to³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³tu̱³ oh³si̱ṉ³nãu³a¹ ten³sa²ka²la¹sxĩ²ka³tu̱³
ĩ³yat1sai¹kxi²nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— We²txi¹jxa³hxu¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe³sxã³ in³txai²na² sa²kxai³lu² e³xa³ju³ta² yxo²we²nxi²sxã³
wi¹lĩ³ye³i² nẽ³ka³tũ³ju³ta² we²nxi²sxã³ wi¹ne³kat1sa²tã³i²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxe³te³na¹, Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
a²nũ²a²nãu³xai²na² hãi¹nxe³ti³xa¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ju¹tai²na² ĩ²yah³lxin¹ju³ta² a²nũ²a² a̱³xa²
ĩ³hen³txi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹,
kãin² ĩ³ye³kxain¹to³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³nũ¹ kãin²
ĩ³ye³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Ain¹sxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³wa̱³wa̱³txi³sxã³
ĩ³ye³kxi²yhain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² a²yen³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ wi¹khai¹nxe³sxã³
kãi³na³li¹. Kãi³ha²kxai³, a²nũ²a² ne³ka³tũ³jah¹la²
ha³ta̱³nxãn²txi³ hĩ¹na² wi¹ne³kat1sa²tã³i², a²nũ²a² hai³txi³
ĩ³ye³xa³jah¹la² ha³ta̱³nxãn²txi³ hĩ¹na² ĩ³ye³i² nxain¹na³li¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8

A²nũ²a² ka³lxa¹khaix1te²nãu³xa² yai³nain¹jau³su²

1 Hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² ka³lxa¹khaix1tu̱³ka̱³txa²
ãn³yãn³ki³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹nũ²la² yain³txi³
txa²khaix1ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Tu̱¹ka̱³txai²na² ĩ³ãin²ta³kxi²na¹nhai¹. Ye³ha¹li¹
ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a² ã³si³tẽ³la³kxi² yxau³kxi²sain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ yain³txi³la³ yũ³ai¹nxa³tai¹tu³wi¹.
3 Yũ³ai¹nxa³ha²kxai³ heh³ti³ ya²lun¹tain¹kxa²ya̱n³ti³su²
hai³txi³ ĩ³sa²si¹hã³ai¹na¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhai¹, u¹lxi³
wxã³ai¹nha²kxai³lu¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³su²
ye²ha²kxai³ ĩh¹nxet3sxã³ ka³lxa¹ain¹tu̱³ka̱³txai²na²
ĩ³ya̱³la̱³ja³hain¹sĩn¹ki̱³te³ji¹wi¹? Hxi²ka¹nha²sĩn¹nx3nhai¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Yã¹te² yain³txi³nu̱³txa³ yũ³nx2ti³ji¹wi¹?
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
a²wãn³txi³kxai³lu²:
— Nu̱³ha¹li¹ nu̱³ha¹li¹ nu̱³ha¹li¹ ka³na³ki¹ yũ³sĩn¹na³li¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu¹
a²nũ²a²nãu³xa² ã³wxe³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxain¹ka³tu̱³ yain³tu̱³xai²na², hxi²tẽ³nha²nũ²la²
Txa²wã¹su̱³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²ki̱³jau³xa² ĩ³ye³kxi²ka³tu̱³
wxa²nãu²nãu²lxi³sxã³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khaix3ai²na²
sa²kxai³lu² ũ³hũ²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khaix3ai²na² sa²kxai³lu², a²nũ²a² a̱³xa²
ka³lxa¹tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² wxa²nhũ²xai³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Jã¹nxai¹nha²kxai³, a̱i³na² wẽ³ha³lxi³su² kwa²ha³ya̱³kxa²
ka³lxa²nxa³te²a² yũ³ain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²su²
hxi²tẽ³nha²nũ²la² ĩ³wi¹lxon³kxi²ki̱³jau³xai²na²

ĩ³ye³kxi²sãn²ka³tu̱³, a²sa²wi³ha³lxi³khai³xa² ũ³hũ²xai³ka³tu̱³
a²nũ²a²nãu³xai²na² sa²nũ²xai³nyhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³sxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ũ³kxin²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² yain³txa² wxa²nãu²lxi³kxe³su² a²wã³kon³kxe³su²
wxa²sa²wi¹sxã³ ha³ti²a² nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹
ka³na³ki¹ ne³ki²lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 A²nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xa² wa̱³li̱³kha³lhon¹tũ³ka̱³txa²
ka³lxa¹khai¹nxe³sxã³ 4.000 nxe² wa̱³li̱³kha³lhon¹tũ³ka̱³txi³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³xi²si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³te³na¹ kwẽn¹ta²kxai³ Je³su²jah³la²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³xai²na² whãi²na¹ ka̱²no¹a²
ã³wi¹hain¹ka³tu̱³ ha³lo²a² Tal³ma³nũ²ta³ko³xa²
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txa² yen³kxa² wã³nxĩn¹te²a² ĩ³wã³txain¹jau³su²

11 Nxe³nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txa²
ã³nhai¹tũ³te²nãu³xai²na² a²hi²sen³kxai³lu² tũ³yhain¹sxã³
Je³su²jah³la² ĩ³wã³wã³txi³sxã³ ĩ³ye³ye³kxa² ĩ³sa²nũ¹xi²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹l
— Oh³nãu³a² wã³nxĩn¹sxã³ kãi³ju³ta² wã²na³ũ¹sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la²
ko̱³nxe³ti³hi¹tain¹jau³su² ĩ³ye³kxi²sai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la²,
fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txai²na²sa².
12 Nxe³sxã³ Je³su²jah³lo²kxai³lu¹ kãin² ãin²ti³sxã³
ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² yxau²xai³yah³lxin¹tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
wã³nxĩn¹ti³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹ju³ta² ten³yah³lxin¹nhai¹.
Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ten³yah³lxin¹ji¹wi¹? A²ya³la³tu̱³
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Hai³txi³ wã³nxĩn¹ti³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹ju³ta³la³
wã²nã³ũh¹nx2ti³nxa³lho³li¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³ain¹sxã³
ka²no¹a²ka³lo³a² ã³wi¹hain¹ka³tu̱³, ĩ̱³ye³na² yxo²ha³ti³nhãu³ã¹
ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³txa² ĩ³wa̱¹txi³nũ³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Ĩ³ye³nai²na² yxo²ha³ti³lhi³ain¹tãu³a² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khaix3ai²na
yain³tũ³xa² ne³wã²na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³na³ka³na³tũ³xa²
so¹lxi³ ka²no¹a²nãu³a² yũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txa² E³ro²jah³la² nxe³sxã³
a²yain³txa² ĩ³wa̱¹tũ³xa² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ã³toh³nx2ti³ha³tai¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³jau³xai²na² yain³txi³nũ³yau³xai²na²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nũh¹ĩ³ye³kxi²nhain¹te³nah¹lxi¹:
— Yain³tũ³xa² yũ³nẽ³lxa³i¹. Nxe³ha²kxai³ nẽ³lain¹na²li¹.
Nxe³nhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nyhain¹jau³su², Je³su²jah³lai²na² ain³kxain¹ka³tu̱³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ yain³tũ̱³xa² yũ³nẽ³lxa³jau³su²
e³ah¹lxin¹ji¹wi¹? Ha³lo²a² ĩ³yah³lxan³ji¹wi¹?
Ã³ne³wxe³nx2ti³xa³ji¹wi¹? Ĩ³ne³wã³nũn³kxi¹nx2ti³ji¹wi¹?
Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 — Wxa²ye³na² whãi²na¹ yũ³nx2ti³kxan²ti³,
ĩ²yah³lxan³ji¹? Wxa²ne³nxẽ³na² whãi²na¹ yũ³nx2ti³kxan²ti³,
ain³kxi²nyhah¹lxan³ji¹? Nxe³wãn²yah³lxin¹ji¹wi¹?
19 Ha³la³je¹nhĩ¹nai³tã², yain³tũ̱³xa² nũ̱³ha¹li¹ nũ̱³ha¹li¹
ka³na³ki¹ wxa²nãu²lxa¹sxã³, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³su²
5.000 nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ũ³hũ²xai³ai¹na¹hĩ¹nai³tã²
a²yain³tũ̱³xa² a²wã³kon³te²tũ̱³xa² ĩh¹nxe² ha³ti²a² ne³ki¹sxã³
so¹ah³lxin¹thai¹li¹? Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa̱²ha¹te̱¹:
— Ha³ti²a² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tẽ³na¹,
ne³ki¹sxã³ so¹a̱³sain¹tai¹ti²ti¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Jã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³la² e³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ha³la³je¹nũn³tãu³ai³tã² nũ̱³ha¹li¹ nũ̱³ha¹li¹
ka³na³ki¹ wxa²nãu²lxa¹sxã³, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³su²
4.000 nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ũ³hũ²xai³ai¹na¹hĩ¹nai³tã²
a²wã³kon³te²tũ̱³xa² ĩh¹nxe² ha³ti²a² ne³ki¹sxã³
so¹ah³lxin¹thai¹li¹?
Nxe³nxa²ha¹te¹:
— Ha³ti²a² nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ ka̱³na̱³ki¹
ne³ki¹sxã³ so¹a̱³sain¹tai¹ti²ti¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wãn³txai²na² a²si³yxau³tãu³khai³xa² ã³nẽ³wxe³nx2ti³lã²nxãn³khi³.
Nxe³nx2ta¹nhai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ye³han³jah¹la² we²txi²jau³su²

22 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² nũ̱³ka̱³txa² Bet3sa³i²ta³thĩn³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³thĩ³na² ã³wi¹hain¹ka³tu̱³, a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³
ã̱³xa² sa²kxai³lu² ye³han³jah¹la² tẽ³nũ²la² Je³su²jah³la²
ĩ³ha¹txi²te³lhxã³ tũ̱³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Wxa²to³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. A²nũ²a²nãu³xai²na² ĩ³wã̱³txi³sxã³
ĩ³ye³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹
ye³han³jah¹lai²na² a²hxi²ki³kxai³lu¹ hxi²ki³sxã³, tẽ³sxã³ ha³lo²a²
sxi²yhe³na² yxo²tu³ka³nãu³a¹ ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
a²ye³na² ye³han³jah¹lai²na² a²ye³na² txa²wã¹yxo²ka²si¹yhau³xa²
wxa²ye³wã̱³lã̱³kxain¹ka³tu̱³ a²hxi²ka² wxa²wxai³ain¹ka³tu̱³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ju³ta² ĩ²in¹ji¹wi¹? Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³han³jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— A²nũ²a² ĩ²a¹wi¹. Yxãn¹ta¹ hi³sa³kat3sṵ³tain¹na³li¹. Te²su²
ã³nxai³ain¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² jã¹nxe³sxã³
wxa²ye³wxai³ai¹nha²kxai³, wi¹ten³sa²tã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ wi¹lĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sa²wai³wait3sxã³ wxa²sxi²yhen³khai³xai³tã² ĩ³xi²txu¹li¹.
Yxãn¹ta¹ sxi²yhe³nai²na² ti¹nãn²ta³, ã³wih¹txa³hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²ye²kxe³jau³su²

27 Nxe³nxa²ha¹te¹, Se²sa³re²a² Fi³li³po²thĩ³nãn¹ko³xai²na²
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tãu³a² Je³su²jah³la²
a²yxo²wãn³txa² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³wa̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² a̱³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³yĩ¹li²sain¹jau³xa²
e³kxi²nyhain¹kxai²nãn²tṵ³ ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³yĩ¹li²sain¹jau³su²
e³lain¹te²la¹xã³? Ĩ³yau¹ũ³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³xai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³wã²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a²nãu³xai²na² a²ha³tih³xa² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ wa̱³li²jah¹la² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³
a̱³xa² ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu² E³li²ah³lo²su²
ĩ³yĩ¹li¹nxai²nha²kxai³ a̱³xa² ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu²
Sṵ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² ĩ³yĩ¹li²nxai¹nha²kxai³
nxe³nyhain¹sĩ¹nhxai²na²hẽ³li¹. A²sa³wi³ha³lxa²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³wa̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Yxãn¹ta¹ wxãi²nãn²ta³ ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³yĩ¹li²syah¹lxin¹jau³su²
e³yah³lxin¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na²
te²kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²si¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³ha²kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³jau³jau¹xai²na² a²nũ²a² a̱³xa² ĩ³hen³txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² su²lhã³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

31 Jã¹nxain¹jau³su² Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³yau¹ũ³hain¹jau³xa²sa¹:
— Txai²na² Sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³na¹ju³ta³nũ³a² yũ²na³li¹. Nxa¹kxai²nãn²tṵ³
I³sa³e² a²hxi²kan¹txi³su² te²a² Sṵ³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹te²
si³yxau³tṵ³ka̱³txi³su² te²a² ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su²

te²a² nxe³sxã³ te²nãu³xa² ĩ³a̱n³ta³kxi²sai¹nha²kxai³
khãuh³lxa³txi³sai¹nha²kxai³ ĩ³su²lhã³sa²si¹nyhain¹jau³su²
ĩ³kwa³na³nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³ ye³ha¹li¹
ka³na³ki¹ a³la²ni²sxã³ ka³te̱n³su¹ ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹.
Nxe̱³ta¹hxa̱i²hẽ¹la².
32 Nxe³jau³xai²na² yxo²wain³ti³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ka³tu̱³ Pe²jah³la² a²hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³lo²kxai³lu²
ĩ³yũ³so¹sxã³ ĩ³kwa̱i²kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jã¹nxe³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la², Pe²jah³la² wãn³txa²sa².
33 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ sa²wa³ti̱³nha²sxã³
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² ĩ²sa²sai¹ain¹ka³tu̱³ Pe²jah³lai²na²
ĩ³kwa̱i²ta³lxi³te³nah¹lxi¹:
— Sa³ta³na²jah¹lãi³. Txa²si³yo³na² ã³waix3txu¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² ten³nxa²nxa³i¹. A²nũ²ai²na²
a²ten³jau³xai²na² so¹lxi³ te³ni¹lxi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Jã¹nxe³jau³su² a²nũ²a²nãu³xai²na² ã³si³tẽ³kxain¹te²nãu³xa²
a²sa³wi³ha³lxa² ain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²nãn²tu̱³
ã³si³tẽ³kxi²ti³ten³sain¹kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³
ten³khai¹nxe³ju³tan²tu̱³ ã³na¹txai²lxi¹. Te²yã¹nxe³sxã³
yxo²ĩ²sain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ ĩ³ya²lut1ju³ta³nũ³a²
yu̱h³lxi²nxa³sxã³ ã³si³tẽ³kxi²sain¹txai²li¹.
35 Jã¹nxa¹jau³su² wxãi²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱
“Yu̱h³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹la¹tãu³a¹
a³lxi²sa³nha¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³a¹kxan²ti³
ya³lu²ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹.” Nxe³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² yxau²xai³lyah²lxan³tho³li¹.
Yxãn¹ta¹: “Yu̱h³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a²
txa²wi¹la¹tãu³la³ a³lxi²sa²nxa³nha¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²a¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
ĩ³hen³txai¹na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³su²lhã³sain¹kxan²ti³
yxo²ĩ²a¹ju³ta² ã³na¹nxa³lho³na¹.” Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²sa³wi³ha³lxi³syah¹lxin¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.
36 Te²yã¹nxũn³sxã³ yu̱h³nãu³ãn¹ta² yen³kxa² a²hãi¹nxe³ti³xa¹
so¹kxi²hxa³kxai²nãn²tu̱³ yxãn¹ta¹ a²ẽ¹nãu³ai²na² a²ka³te̱n³yu³ta²
tĩ̱¹kxi²kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²na² ju³ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
tĩ̱¹kxi²hĩ̱³nx2na³li¹.
37 Ya³lu²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²ka³te̱n³sa²ki̱³ju³khai³xa² hxi²kan¹ti³
ũ³yho³hxi²sxã³ so¹xi²ki̱³sĩ̱³nx2nxa³wi¹.
38 A²nũ²a²nãu³xai²na² yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txai²na²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹to³hi² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³na¹sxã³ ã̱³xa²sũ̱³na²
te³nain¹to³hi² nxe³ain¹to³nha³li¹. A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na²
a²nũ²a² ĩ²li³te²an²tu̱³ Txai²li² ĩ³yãu²lxi² txa²wãn³txa²

wi¹jau³xa² ĩ³yãu²lxi² nxe³sain¹kxai²nãn²tu̱³ Txai²li² Su̱³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² yan¹nãu³a¹ wxã³na¹tu¹wi¹. Txa²wĩ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² wxã³na¹tu¹wi¹. Su̱³na² sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² wi¹lhin¹te²nãu³xa² oh³nãu³a¹ yxau³te²nãu³xã¹, ã³si³tẽ³kxi²sa²sxã³ wxã³na¹tu¹wi¹. Wxã³na¹kxai²nãn²tu̱³ ãu²li²sa²jah¹lai²na² sa²kxai³lu², Txai²li² ãu³lxain¹nũ³na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

9

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² a²ya³la³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³sa³ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xai²na² yxau³son³na³li¹. Wxa²nu̱³ka̱³txe² ĩ³nxai²na² ka³na³ki²nũ² ya³lu²yah³lxi³xa³ta³lxa¹ ju¹tai²na² ĩ²yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³ã̱³lxi³jau³su²

2 Nxe³nxa²ha¹te¹, ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³lan²ni²tãu³kxai³lu², Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² wã³la³ka³txa² kĩṉ³khaix1ka³ta̱² ka̱³la³ta̱¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Pe²jah³la² Ti³a²kah³la² Jo³ãu²ah³la² whãi²na¹, Je³su²jah³la² ãn³sa²so¹sxã³ ka³la³ya³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³la³ya³hain¹ka³tu̱³ a²ne³ka³nah²nãu³a² he¹ain¹tãu³a² Je³su²jah³la²nũ²a² sa²yã¹nha²ha²kxai³ ã̱³lxa³txi³ ĩ³we¹yhe²ta¹hxai²hẽ¹la².

3 A²wã²la³ka³lo³a² ũ³whih²kxi²nha²ka³lo³a² wã²la² yãn³txi³ hã³ka³lo³a² ĩ³ya¹nha²ha²kxai³ kãin² hã³ni² nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹ ye³ha²te¹ta³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxe³tãu³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² E³li²ah³lu¹tai²na² ain¹sxã³ a³ka³nxa² wxã³yai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³tãu³a¹ Pe²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ti¹ai²li² ha³lo²a² wi¹yxau³khaix1sĩ¹na¹nhai¹. Nxe³sĩ¹nha²kxai³ sxi²ha² thĩ³nha¹li¹ ka³na³ki¹ txon³sĩ¹na¹tu¹wi¹. Wxa²sxi²ha² txo³ni² Moi³se²ah³la² sxi²ha² txo³ni² E³li²ah³la² sxi²ha² txo³ni² nxe³sĩ¹na¹tu¹wi¹, ten³nxa²sĩn¹ke³la³te²kxai³lu¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxe³ju³ta² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² kãin² yu̱h³lai¹nha²kxai³ ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²nha²sxã³ ĩ³ye³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxe³nxa²ha¹te¹ oh³sĩ̱³na² hã³thĩ̱³na² a³hxi²sxã³ ãn³tĩ¹kxai¹nha²kxai³ oh³sĩ̱³nãn¹ta² wãn³txa² ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² Txa²ki³lha³lxa² a³lxi²khaix1na¹jah¹lai²la¹wi¹. Wi¹lain³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Ain¹ka³tu̱³ a²ha² kwẽn¹ta²kxai³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² sa²ne³wa³ti̱³nha²sxã³ ĩ²sa²sai¹ain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³la² so¹lxi³ ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³te²su² yũ³ye²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

9-10 Nxe³nxa²ha¹te¹ wã³la³ka̱³txai²na² wxa²ka̱³nain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ju¹tai²na² ĩ²syah¹lxin¹ju³tai²na² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³hen³txi³ti³hex1yah³lxi³sãn²txa³hẽ¹li¹. Hã²wxãn³txa³ Txai²na¹xai²na² ya³lu²na¹ka³tu̱³ ka³te̱n³ti³ ĩ³sa²yxau³xi²na¹tãu³a² hã²wxãn³txa³ a²nũ²a² ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² wain³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxai²na² ko̱n³ton³ti³khaix1ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ nxe³ju³tai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Ya³lu²sãn²sxã³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta² a²si³yxau³tãu³khai³xa² ĩh¹nxe³khaix3te²la¹ku¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe³te³nah¹lxi¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² a²wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txa² e³jau³xa²sa¹: “E³li²ah³lu¹tai²na² txa²nũ² wxã³tu¹wi¹.” Ain¹na³li¹. Nxe³ju³ta² ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ wãn³txa² jau³xai²na² ĩ³ye³ain¹te²la¹xã³? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ya²la³tu̱³ E³li²ah³la² wxã³tu¹wi¹. Txa²ne³hẽ³txa² wxã³sxã³ yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ sa²hau³kot3tũ¹sa³tu¹wi¹. Nxe³to³ta¹ a²nũ²a²nãu³xa² en²sain¹sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹sain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta²nũ³a² ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

13 Yxãn¹ta̱h¹lxa¹ wã̱n³txi³khai³su² e³kxi¹nx2ta̱¹wi¹. E³li²ah³la² ã̱²la² wxã̱³na²hẽ³li¹. Nxe³txai³tã̱² a²hxi²kan¹ti³nãu³a² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² so¹lxi³ te³nai¹nha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹hain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ju³ta² ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Wẽ³sa² we²txi²jau³su²

14 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² nũ̱³ka̱³txa² a²hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³xa² wã³kon³tũ̱³ka̱³txa² ya̱u³so³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² hi²sen³kxai³lu² a²wã³kon³tũ̱³ka̱³txai²na² ã³ki³ka³ti³kxi²yhai¹nha²kxai³, a²ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txa² a²hi²sen³kxai³lu² a²wã³kon³tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³wã̱³wã̱³txi³sxã³ ĩ³ye³kxi²yhai¹nha²kxai³, ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na² Je³su²jah³la² nũ̱³ka̱³txa² ya̱u³son³sxã³ ĩ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}tãu^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}ni^{3}sxã^{3}
wi^{1}la^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
16 Ain^{1}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}jau^{3}ta̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}ji^{1}wi^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Yxãn^{1}ta^{1} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} tau^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Tih^{3}nxe^{3}sa^{2}jah^{1}lãi^{3}. Txa^{2}wẽ^{3}sai^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} tĩ^{3}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}.
Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
txa^{2}wẽ^{3}sai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}xa^{3}wi^{1}.

18 A^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{2}na^{3}na^{1} nain^{1}ka^{3}tu̱^{3} kĩh^{3}nũ^{3}xa^{2} ti^{3}sa^{2}tã^{3}
yxo^{2}ka^{2}tũ^{1}yhai^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} yxo^{2}ka^{3}si^{3}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2}
wxi^{2}ka^{3}ta̱^{3}ta^{3}tha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a̱i^{2}na̱^{2} ĩ^{3}kan^{2}ta^{3}kxi^{2}ti^{3}ha^{2}kxai^{3}
ain^{1}na^{3}li^{1}. Ju^{1}ta^{2} wxa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}li^{1},
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
hxi^{2}kan^{1}ti^{3}hex1nai^{1}nxa^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}ne^{3}tot3syah^{1}lxa^{3}lxi^{1}. Yxo^{2}ĩ^{2}nxa^{3}sxã^{3} wain^{3}txi^{3}
ain^{3}kxah^{2}lxa^{3}lxi^{1}, kan^{2}txi^{3} yxau^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}kxan^{2}ti^{3}nu^{1}. Wẽ^{3}sa^{2}
tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

20 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}tãu^{3}
a^{2}wẽ^{3}sai^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ka^{3}ta̱^{3}ta̱^{3}kxai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} kĩh^{3}nũ^{3}xa^{2}
ã^{3}ya^{3}hain^{1}sxã^{3} ã^{3}nhe^{1}nhe^{1}ain^{1}sxã^{3} ãn^{3}wa^{3}ti^{3}wa^{3}ti^{3}txa^{1}ain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}yxo^{2}wxãun^{1}nha^{2}khaix1sxã^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21-22 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}wẽ^{3}sa^{2} wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}lhai^{1}li^{1}? Nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— A^{2}wẽ^{3}son^{3}ti^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ĩ^{3}to^{3}nain^{1}na̱^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
ha^{3}nxe^{2}a^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}ya^{3}hi^{2}sxã^{3} ã^{3}nhi̱^{3}li^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
i̱^{3}yau^{3}xa^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}ya^{3}hi^{2}sxi^{3} ã^{3}nũ^{1}i^{2} nxe^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1},
ĩ^{3}ya^{3}lu^{2}si^{1}jau^{3}su^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hxi^{2}kan^{1}nxa^{2}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
wxa^{2}hau^{3}kot3sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Txa^{2}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hit1sa^{2}sĩn^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— “Hxi^{2}kan^{1}nhĩ^{3}nxãn^{1}ji^{1}?” Nxe^{3}sa^{2}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Yxo^{2}ĩ^{2}san^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{2}te^{3}nĩn^{1}kxa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} wxa^{2}hau^{3}ko^{3}txa^{2}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}:

— Yxo^{2}ĩ^{2}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2}
sa^{2}wet1sẽ^{1}li^{1}. A^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

25 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}ni^{3}sxã^{3} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}ki^{2}
ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ka^{3}tu̱^{3}
wxi^{2}kan^{1}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txãi^{3}, ne^{3}ka^{3}tũ^{3}si^{1}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txãi^{3},
yxo^{2}ka^{3}tũ̱^{3}si^{1}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txãi^{3}. Ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}.
Wẽ^{3}sai^{2}na^{2} wxa^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}txu^{1}li^{1}. Ã^{3}wi^{2}xi^{2}ti^{3}hex1txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} kãin^{2}
wxan^{1}ka^{3}tu̱^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} kãin^{2} ã^{3}nhe^{1}nhe^{1}khaix1ain^{1}ka^{3}tu̱^{3},
a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wẽ^{3}sai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ya^{3}lu^{2}te^{2}hũ̱^{3}nxe^{2} sxa^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ya^{3}lu^{2}na^{3}li^{1}. Ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la̱^{2}.

27 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ki^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ka^{3}ta^{3}wxe^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
wẽ^{3}sai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}
sxi^{2}nhãu^{3}ã^{1} ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} nũ̱h^{1}
ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}sĩ^{1}nxa^{3}thi^{2}li^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} te^{2}u^{1}jã^{1}nxe^{3}ka^{2} he^{3}la^{3}ku^{3}la^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ki̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}to^{3}jau^{3}su^{2}

30 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wa^{2}li^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
Ka̱^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko̱^{3}xa^{2} wxa̱^{2}ha̱^{3}nãu^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}he̱^{3}li^{1}la^{2}. Yxã̱n^{1}ta^{1}
he^{1}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} ain^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} te^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

31 Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} nũ̱h^{1}yxau^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ti^{3}ten^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{1}ko̱^{1}xa^{2} hxi^{2}ka^{2} ã^{3}yũ^{3}nhi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxã̱n^{1}ta^{1}
su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}tãu^{3}a^{1} ka^{3}te̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

32 Yxã̱n^{1}ta^{1} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}kxan^{2}ti^{3}
yu̱h^{3}lain^{1}jau^{3}su^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2}
ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} kãin^{2}ti^{3}yxau^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ka^{3}far^{3}na^{3}ũ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} yxau^{3}ka^{3}tu̱^{3}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}txi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Tĩh^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}yah^{3}lxin^{1}tãu^{3}a^{2} ĩh^{1}nxe^{3}jau^{3}ta̱^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}yu^{2}lhi^{2}li^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34 Yxãn^{1}ta^{1} ko̱n^{3}ton^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

— Txa^{2}wã^{1}wa^{3}kxẽ^{3}na^{1}xai^{2}na^{1}, ĩh^{1}te^{2}la^{3}ta̱^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}la^{3}
ki̱^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} tĩh^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ko̱n^{3}ton^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

35 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{1} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3},
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}ka̱^{2}hxan^{3}sxã^{3} ha^{1}li^{1}
wxa̱^{2}hait1so^{1}xi^{2}nũn^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{1}ne^{3}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}sã^{2}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}:

“Hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} ti^{3}ten^{3}sa^{3}nhã^{1}.” Nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lo^{3}je^{2}txai^{1}nhu^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36 Nxe^{3}te^{3}na^{1}, wẽn^{3}su^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}ye^{3}lot3sxã^{3}
ũh^{3}wxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} wxa^{2}sa^{2}ha^{3}lxo^{1}so^{1}ka^{3}tu̱^{3}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

37 Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxa̱^{2} a^{3}lxi^{2}sa^{1}nha^{2}kxai^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2}
te^{2}yã^{1}nxe^{3} te^{2}he^{3}la^{3}ku^{3}la^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tai^{1}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
Txai^{2}na^{2} hxi^{2}nũ^{1}san^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Hxi^{2}nũ^{1}san^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
hxi^{2}nũ^{1}nain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} Txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}
hxi^{2}nũ^{1}sa^{2}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}lxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wxa^{2}ya̱^{3}lxah^{3}lo^{2}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

38 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}sa^{2}jah^{1}lãi^{3}. In^{3}txa^{2} ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} wxi^{2}ka^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}so^{1}nxain^{1}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2}
yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
ĩ^{3}hit2txi^{2}nxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}: “Hãi^{1}nxã^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.”
Nxe^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}, ĩ^{3}hi^{2}txi^{2}nẽ^{3}lxa^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

39 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ĩ^{3}hxi^{2}ko^{2}lain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3},
Wxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}so^{1}sa^{2}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
hai^{3}txi^{3} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ya^{3}nx2ta^{1}wi^{1}.

40 A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}son^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lai^{1}nxa^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}an^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}yan^{3}tain^{1}te^{2}lxã^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}hxi^{2}ko^{2}lain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

41 A²ya³la³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Wxãi²na² txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³sah¹lxi¹lxi¹. Yah³lxi¹nha²kxai³, a²nũ²a² ĩ²li³te²a² a³lxi²sai¹nha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ka³te³ha² ne³ki¹sxã³ ĩ³na²te³lhxã³ ũ³hũ¹nxa²lxain¹kxai²nãn²tu̱³ te²kxai³ a²yo³ha² yũ³ain¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²ya³la³tu̱³ ũ³yho³hain¹tu¹wi¹.

Ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹nyhain¹jau³su²

42 A²nũ²ai²na² yxo²ĩ² ã³si³wxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³si¹jau³su² ĩ³tih³nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe² ĩ³tih³nxain¹kxa²yo³ha² kãin² khãuh³lxa³thin¹tu¹wi¹. A²nũ²a² tah³lxa³kxa² sa³txe̱²khai¹nxe³ka³txa² tẽ³sxã³ ĩ³yxe²ta³kũ¹nha²te²su² jah¹lan²tu̱³ ĩ̱³yau³xa² u¹jau³xa² so¹sxã³ ãn³sa³nũ̱¹ke³la³te²kxai³ nxe³jah¹la² khãuh³lxa³ti³nha²ju³ta² kãi²nh̃ĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³kxa² ha³tih³xan²tu̱³ a²nũ²ai²na² kwẽn¹ta² yxo²ĩ² ã³si³wxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sa²si¹hain¹jau³su² ĩ³tih³nxe³te²su² jah¹lan²tu̱³ ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹lo²su² h̃ĩ̱³nx2na³li¹. A²nxe³jah¹la²kxai³la¹ khãuh³lxa³ti³ wa³to²hi²hai¹nh̃ĩ̱³nx2na³li¹.

43 Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yãn¹ta¹ wxa²hxi²ka² ko̱³nxe³ti³ kãi³sih¹nx2ti³te³lhxã³ kxai²nãn²tu̱³ ĩ³hxi²yo³la³kã¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ hxi²ka³na³ka³na³ta² so¹lxi³ yũ³ah³lxin¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ ka³te̱³na² ne³ki³so³txa³ju³ta² ã³wi¹yhah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹yah³lxi³h̃ĩ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³yãn¹ta¹ hxi²kha¹li¹ yũ³ah³lxin¹sxã³ ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta² ĩ³yũ¹li²nxa³ju³ta² ã³wih¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ khãuh³lxa³ti³nha²khai¹yxah³lxi³h̃ĩ̱³nxa¹lxi¹.

44 Nxe³tãu³a² a²nũ²a² ya³lu²ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta² yũ³ha²kxai³ nxe³sa²tẽ³tu¹wi¹.

45 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²yu̱³kxa² ko̱³nxe³ti³ kãi³sih¹nx2ti³te³lhxã³ kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yu̱³yo³la³kã¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ yu̱³ka³na³ka³na³ta² so¹lxi³ yũ³ah³lxin¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ ka³te̱³na² ne³ki³so³txa³ju³ta² ã³wi¹yhah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹yah³lxi³h̃ĩ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³yãn¹ta¹ yu̱³kha¹li¹ yũ³ah³lxin¹sxã³ ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta² ĩ³yũ¹li²nxa³ju³ta² ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ khãuh³lxa³txi³nha²khai¹yxah³lxi³h̃ĩ̱³nxa¹lxi

46 Nxe³tãu³a² a²nũ²a² ya³lu²ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ ha³nxe²a² i̱³sa²tẽ³ju³ta² yũ³ha²kxai³ nxe³sa²tẽ³tu¹wi¹.

47 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²ye³nai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³sih¹nx2ti³te³lhxã³ kxai²nãn²tu̱³ ũ³yhe³ki³sa²tã³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ ye³ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ye³yũ³ah³lxin¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa³hĩ¹na¹ yxau³yah³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹yah³lxi³h̃ĩ̱³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ye³ki³ha¹li¹ ye³yũ³ah³lxin¹sxã³ ha³nxe²a²

i̱3sa2tẽ3ju3ta2 ĩ3yũ1li2nxa3ju3ta2 ã3wih1yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 khãuh3lxa3ti3nha2khai1yxah3lxi3hĩ̱3nxa1lxi1.
48 Nxe3tãu3a2 a2nũ2a2 ya3lu2ju3ta2 yũ2nxa3ha2kxai3 ha3nxe2a2 i̱3sa2tẽ3ju3ta2 yũ3ha2kxai3 nxe3sa2tẽ3tu1wi1.
49 Jã1nxa1jau3su2 kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 ka3yxuh3xa2 ũ3hi̱3lhxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 ũ3hũ1ain1ki̱3kxai2nãn2tu̱3, sa̱h2ne3kxa2 ũ3kah1sãn2sxã3 wxa2si̱3nã̱u3ta3lxi3sãn2sxã3 ũ3hi̱3lhxã3 ũ3hũ1ain1to3ki̱3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1. Jã1nxe3to3ki̱3tã3li1. Jã1nxe3sxã3 a2nũ2a2 sa2yxo2wet1sah2lxin1kxai2nãn2tu̱3 ã3ne3wxe3yah3lxin1tu1wi1. Nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3, wxa2ẽ1nãu3nũ1ai̱2na2 whãi2na1 wi1le3nx2ti3tu1wi1.
50 Sa̱h2ne3ki3su2 tẽ3ki̱3kxai2nãn2tu̱3 yain3txa2 ũ3sa2wi2kxi2ki̱3kxai2nãn2tu̱3 wi1yain3ki̱3te2ju2hẽ3li1. Yxãn1ta1 a2kah3ju3ta2 yũ2nxa3sxã3 sũ̱1kxai2nãn2tu̱3 hxi2kan1txi3 kah3xi2te2sxa3yu2hẽ3li1. Te2yã1nxe3kxe3hũ̱3sxã3 hãu2no3nyhu1sxã3 yxau2xai3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 sa̱h2ne3kxa2 yã1nxe2 a2nũ2a2 wi1kãi3ũ1hain1yah3lxi3hĩ̱3nxa1lxi1.

10

Txu1ha2 kwa2 ã3na1ju3ta2 ĩ3tih3nxe3jau3su2

1 Nxe3nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 ĩ3sa2yxau3sxã3 a3li3ka3tu̱3 Ju3te2a2ko3nãu3a1 Jor3tãu2yau3xa2 a2yxo2ha3tih3nãu3a1 ã3wi1hain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ju3tai2na2 a2nũ2a2 ka3lxa1tũ̱3ka̱3txa2 tĩ̱3nhãun1sxã3 Je3su2jah3la2 ĩ2ain1te3lhxã3 tĩ̱3xain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3la2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3hain1to3kaix3 jã1xain1ta1hxai2hẽ1la2.
2 Nxe3nxa2ha1te1 fa3ri3se2ai̱n1te2a2 ka3na3ku2 wxã3ai̱n1sxã3 Je3su2jah3la2 ĩ3ki3ha1kxi2si1hain1jau3su2 ĩ3wã̱3txain1ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ3wã̱3txain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lãi3. In3txai2na2 sa2kxai3lu2 ĩ2li3tãu3a2 a2txu1ha3ka3lxa2 ã3na1kxai2nãn2tu̱3 wain3ji1wi1? Ai̱n1ta1hxai2hẽ1la2.
3 Nxe3nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1 ĩ3wa2lũ3xi2te3nah1lxi1:
— Ĩh1nxe3jau3ta̱3 Moi3se2ah3lu1tai2na2 ĩ3ye3kxi1nx2tain1ta1hxai2hẽ2lhai Ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxe3nxa2ha1te1 fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txa2 ĩ3wa2lũ3xi2te2an1jau3kxai3lu1:
— Moi3se2ah3lu1tai2na2 hãi1nxa2 ã3ni3lain1ju3tai3ta2su1: “In3jah3lo2su2 te2ĩ̱3nxa2: ‘Txa2sxe3xa3ka3lxa2 ã3na1a1tũ1xã1.’ Nẽn1kxai2nãn2tu̱3 wxa2sxe3xa3ka3lxa2 ã3na1te3lhxã3 nẽn1jau3su2 ha3te̱h3nxã3nxa2 tẽ3sxã3 a2ten3jau3su2 ũ3wha2li1txa2hẽ3li1. Nẽn1kxai2nãn2tu̱3 a2sxe3xa3ka3lxa2 ã3na1in1ju3ta2 yũ2na3li1.” Nxe3ju3ta2 Moi3se2ah3lu1tai2na2 hãi1nxa2 ã3ni3lain1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wi1.
5 Yxãn1ta1 Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu2:

— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ti³ten³nxa²lxa³nha²kxai³,
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² txu¹ha² ã³na¹te³lhxã³
nxe³jau³xai²na² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹nx2tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
6 Yxãn¹ta¹ a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²nãn¹te²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na²
a²hi²sen³kxai³lu¹ in³txa² we¹ti² txu¹ha² we¹ti²
nxe³to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
7 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² in³txai²na² sa²kxai³lu² a²wĩ³na²
a²hã³ka³nũ¹na² nxe³sxã³ ã³waix3tũ²la² a²sxe³xa³ka³lxa² so¹lxi³
tẽ³tu¹wi¹.
8 Nxe³sa³ha²kxai³ in³txa² txu¹ha² a²nũ²ka³na³ka³nat3ton³tu¹wi¹.
A²nũ²a² ha¹li¹o³nxa³wi¹. A²nũ²ka³na³ka³nat3jah³na³li¹.
9 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu²
ã³nũ²kxi²ya³te²sin²ta²wi¹. Nxe³kxe³su² a²nũ²ai²na² sa²kxai³lu²
ã³nhai²ta³lxi³si¹hain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe² kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³ju³tai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha² ã³wi¹hain¹ka³tu̱³
a²sa³wi³ha³lxai²na² jã¹nxe³ju³ta² ĩ³wã̱³txi³sain³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— In³txa² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ a²sxe³xa³ka³lxa² ã³na¹ka³tu̱³
txu¹ha² ã̱³lxi³te²a² so¹ain¹ke³la³te²kxai³ txu¹ha² ã̱³xa²
ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhain¹kxa² yã¹nxe² hxi²ki³lot3hĩ̱³nx2na³li¹.
Ko̱³nxe³ju³ta² kãi³kxi²hĩ̱³nx2na³li¹, in³jah¹la²sa³.
12 Jã¹nxe³jau³su² txu¹ha² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ a²wẽ³sãi¹ai²na²
ã³na¹ka³tu̱³ in³txa² ã̱³lxi³te²a² so¹ain¹ke³la³te²kxai³,
in³txa² ã̱³lxi³te²a² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyha²kxa² yã¹nxe²
hxi²ki³lot3ta¹ka³lxu³su² hĩ̱³nx2na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²la¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² wẽ³ha³lxa² a³lxi²jau³su²

13 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²wẽ³ha³lxa² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³la² wxa²wxai³tai²la¹ ain¹jau³su² tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xã² ĩ³hxi²ko²lain¹jau³su²
yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu¹ Je³su²jah³lai²na² ĩ²ka³tu̱³
ĩ³xa̱n³txi³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ne³ka²sah¹lxi³sa²lxi¹. Wẽ³ha³lxa² tẽ³sxã³ wxã³ain¹ju³tai²na²
ĩ³hxi²ko²lain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wẽ³sai²li² a²wĩ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² yxau³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
yũ³nx2ti³tu¹wi¹.
15 A²ya³la³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa²
ten³nxa²lxi³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²

Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³ai²li² ĩ²yah³lxin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³sxã³ a²wẽ³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²ha³lxo¹so¹ain¹sxã³ wxa²wxai³ain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² wi¹ju³ta² ũ³hũ¹nx2ti³tũ¹xã². Ta¹hxai²hẽ¹la².

In³txa² yen³kxih³khaix1jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

17 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² ã³nxai³xi²te³lhxã³ nxa²ha¹te¹ in³txa² sa²kxai³lu² ã³ni³ha²non¹sxã³ ĩ³ha¹txi²sxã³ ãn³kax3ti³wxe³sxã³ ĩ³wã³txi³te³nah¹lxi¹:

— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Wi¹lhin¹jah¹lo²si¹lxi¹. Nxet3sã²lxi¹. Yã¹te²a³ wi¹ju³ta³la³ kãi³a¹ke³la³te²kxai³ ka³te³na² wi¹tãu³la² so¹kxi¹nxa²hĩ³na¹te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²ya³n³ti³ta³ wi¹lhin¹jah¹lo²su² san¹ji¹wi¹? Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³ wi¹lhin¹te²ju²hẽ³li¹. Ã³xa² hai³txi³ wi¹lhin¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.

19 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na² ain³kxi²to³hxain¹tai¹ti²tu³wi¹: “Su²lhã³i², ã³xa² sxe³xa³ka³lxa² so¹sxã³ ũ³whĩn¹ta³kxi², ã³xa² yen³kxa² kãi³kxi² a²nũ²a² ã³xa² ki³ha¹kxi²sxã³ ko³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹jau³su² ĩ³ye³kxi²nyhu¹i² ki³han³jau³xa² ã³ye³yxo²nũ¹ni² nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wxa²wĩ³na² wxa²hã³ka³na² wi¹kãi³ũh¹xai³jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³nxa²ha¹te¹ in³txai²na² sa²kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi²te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Sa³nxe³la³kxa² wet1sa²hĩ¹nãn¹te²tu³ nxe³jau³xai²na² sa²yxo²wet1sa²sai¹hxai²na¹hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ĩ²ain¹sxã³ a³lxi²sxã³, ĩ³ye³kxi¹te³nah¹lxi¹:

— Yu³ka³na³ka³na³ton³na³li¹. Wxa²yen³kxa² sa²so¹sxã³ a²nũ²a² ã³xa² so¹kxi²nxa²si¹jau³su² kãi³txa²hẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu³ so¹kxi²nxain¹kxa² yo³ha² tẽ³sxã³ a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²na² wã²nhũh²xai³txai¹nhẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ yen³kxa² wi¹ju³ta³nũ³a² yũ³nxa²tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ nxe² kãi³ta³lu²nĩn¹kxai²nãn²tu³ ã³wxã³sxã³ ã³si³tẽ³kxi¹sẽ¹li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu², in³txai²na² sa²kxai³lu² ain³kxi²te³na¹ ĩ³ye³han³ti³nha²sxã³ ĩ³ãin²txi³sxã³ ĩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², kãin² yen³kxi³nha²kxai³la².

23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² sa²kxai³lu¹ ĩ²sa²sai¹ain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² kãin² yen³kxi³te²su² te²a², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ju³ta² wa³lxe³te²ju²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

24-25 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}khai^{3}xa^{2}
ĩ^{3}wa̱^{3}wa̱^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{1} ãh^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{2} wa^{3}lxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} ka^{3}me^{2}la^{2}
ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} kãin^{2}khaix1te^{2}su^{2} te^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} a^{2}ku^{1}wxi^{2}si^{3}xẽ^{1}na^{2}
ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ã^{3}wa^{2}to^{1}ti^{3}he^{1}nxe^{3}lhĩ^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
a^{2}nũ^{2}a^{2} kãin^{2} yen^{3}kxih^{3}khai^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}
wa^{3}lxe^{3}ju^{3}ta^{2}su^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xã^{2} kãin^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}wa̱^{3}txi^{3}
yxau^{3}ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} yen^{3}kxi^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}su^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} ye^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxih^{3}te^{2}su^{2} te^{2}na^{2}
kxã̱u^{3}nxa^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}
Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

27 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} hxi^{2}kat1te^{2}lo^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ye^{3}ãn^{3}si^{3}wxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxet3sã^{2}lxi^{1}. Txa^{2}yen^{3}kxa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ã^{3}na^{1}sxã^{3}
ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29-30 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3} Txai^{2}na^{2} a^{3}lxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
txa^{2}wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} a^{3}lxai^{1}nha^{2}kxai^{3}, sxi^{2}ha^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}
a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}ha̱^{3}lĩ^{3}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a̱^{2}hã^{3}ka̱^{3}na^{2}
ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa̱^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}
a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}i^{2} nxe^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}ha^{2}
kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} sxi^{2}ha^{2} yũ^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}lon^{3}nãu^{3}xa^{2}
yũ^{2}, ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}ha^{3}lĩ^{3}ti^{3}nãu^{3}xã^{2} yũ^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2}
yũ^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}wĩ^{3}na^{2} yũ^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
yũ^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} yũ^{2} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}, hau^{3}hau^{3}kon^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a̱^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2}
yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ka^{3}te̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tu^{1}wi^{1}.

31 Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nha^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{2}te^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hĩn^{1}txi^{3}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}kxan^{2}ti^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}

ka³lxa²te²nũ̱³ka̱³txa² a²hĩn¹txi³ ĩ³sa²nẽn¹kxai¹nxa³ju³ta²
yũ³kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ ĩ³sa²nẽ¹kxain¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² su²lhã³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³to³jau³su²

32 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wa²li³nhẽ¹tĩh³na²
ã³nxai³ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ãn³ne³ka³ta¹nyhain¹sxã³
ai³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai³yain¹te³na¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ãn³si³tẽ³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² ĩ³wã̱³txain¹to³ha²kxai³
yu³lhain¹to³ha²kxai³ ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² a²hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³xa²
hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³yũ³so¹ka³tu̱³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³nxai³ki̱³tu¹wi¹.
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Txai²na² so¹sain¹sxã³ a²nũ²a² wã³nxĩn¹te²
si³yxau³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su²
tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² nxe³te²nãu³xai²na² a²hxi²ka³nãu³a²
ã³na¹sain¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹kxai²nãn²tu̱³ ya³lu²si¹sain¹jau³su²
ĩ³yĩ¹li²sain¹tu¹wi¹. Nxe³ka³tu̱³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa²
sa²nũ¹sain¹tu¹wi¹.

34 Sa²nũ¹sain¹sxã³ ko̱³nxe³ ĩ³ka³lxi¹lũ¹sain¹ka³tu̱³
ĩ³ye³ka³su³hẽn¹kxi²sain¹ka³tu̱³ ũn³txi³ ĩ³ta³lo³wait1sain¹ka³tu̱³
ĩ³su²lhã³sain¹tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
a³lan²tãu³kxai³lu², ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²su²
na¹ha²kxai³lu¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Ti³a²kah³la² Jo³ãu²ah³la² ĩ³wã̱³txain¹jau³su²

35 Nxe³nxa²ha¹te¹ Se³be³te²ah³la² a²tah²nãu̱³su² Ti³a²kah³la²
Jo³ãu²ah³la² nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te² tah²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²ya³te³nah¹lxi¹:

— Ĩ³tih³nxe³sa²jah¹lãi³. A²yen³kxa² ĩ³wã̱³txi³nxa²ya³ha¹kxai²nãn²tu̱³
ũ³hũ¹sa²sĩn¹te³lin¹ji¹wi¹?

36 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Yã¹te²a² wxa²hau³ko³kxi¹nx2ta¹ju³ta³nũ³su²
ten³nx2ti³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wã²lũ³xi²ya³te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Wxãi²na² wxa²ha³lo²a² a²wa³kxẽn³sin¹kxai²nãn²tu̱³
ka³na³ki³ wxa²wi¹tãu³a¹ ã³wxe², ka³na³ki² wxa²wa̱³tãu³a¹ ã³wxe²
nxe³ya³ha¹ju³ta² ten³ya³sa³nhai¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²yen³kxa² ten³ya³hin¹ju³ta² ã³ne³wxe³ya³hxa³lxi¹.
A²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹te²nãu³xa² khãuh³lxa³ti³sain¹tu¹wi¹.

Jã¹nxe³nx2tain¹ju³ta³nũ³a² hxi²kan¹ti³ en³ya²te³lin¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe³nxa²ha¹te¹ ha¹lin¹tũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hxi²kan¹ya³ha¹wi¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Tx̱ai²li² khãuẖ³lx̱a³ti³sain¹tu̱¹wi¹. Na̱¹ha²kxai³ wxãi²na²
jã¹nxe³sxã³ khãuẖ³lx̱a³ti³nx2tain¹nũn³tu̱¹wi¹.
40 Nxe³yãn¹ta¹ tx̱a²wi¹nẽ³tãu³a¹ ã³wxe² tx̱a²wã̱³tãu³a¹
ã³wxe² nxe³ya³hin¹ju³ta² hxi²kan¹ti³ ũ³hũ¹nx2ti³nx̱a³lho³li¹.
Ju¹tai²na² Tx̱a²wã¹sũ̱³na² a²ha³lo²ai²la¹wi¹. Tx̱a²ha³lo²sx̱a³wi¹.
Tx̱a²wã¹sũ̱³na² a²ten³te²su² te²na² so¹lxi³ sa²we¹tain¹tu̱¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lx̱a²
wã³kon³te²nãu³xa² hxi²ka² hx̱an³tũ̱³ka̱³tx̱a² ain³kxain¹sxã³ kãin²
ĩ³x̱aṉ³txin³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³ãu²ah³lai²na² ĩ³x̱aṉ³ta³kxi²
Ti³a²kah³lai²na² ĩ³x̱aṉ³ta³kxi² ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lx̱a²
hãi¹nxe³ti³xa¹ ĩ³kaix1tain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sx̱a³tũ̱³ka̱³tx̱a²
nxe²xai³te²jai¹ti²tu³wi¹. A²hxi²kan¹te² hi²sen³su² a²sa³wi³ha³lx̱a²
yxo²ha³nxe¹lhx̱a³txi³ hxi²kan¹txi³lo³tain¹te²jai¹ti²tu³wi¹.
43 Yxãn¹ta¹, wxãi²na² jã¹nxe³yah³lxi³tx̱a³hẽ¹li¹. Wx̱a²yu³ta²,
ĩ²li³te² ĩ̱³nxãn²tu̱³. “Hxi²kan¹te²sa¹i¹.” Nxe³jau³tu̱³
ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³, wx̱a²yu³ta² a²hãi¹nxe³ti³xa¹
ĩ³wa³ka³lxi³lo³tx̱ai¹nhẽ³li¹.
44-45 Jã¹nx̱a¹jau³su², “Tx̱ai²na² a²si³yx̱au³jah¹lo²sa¹wi¹.”
Nx̱a¹jau³su² ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² yxo²ha³kx̱a¹
ã³wa³ka³lxi³lo³tx̱ai¹nhẽ³li¹. Jã¹nx̱a¹jau³su² Tx̱ai²na²
sa²kxai³lu² wa³ka³li³lo³sa²si¹hai¹na¹jau³nũ³su² wx̱ã²nx̱a³wi¹.
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yxo²ha³kx̱a¹ ã³non²ta³kxi²te³lhx̱ã³
wx̱ã³na¹wi¹. A²nũ²a²nãu³xai²na² a²ko̱³nxe³ti³ kãi³sx̱ã³
wã²nxũh¹lain¹ju³tai²na² ã³wa²su¹te³lhx̱ã³ ya³lu²kx̱ai¹na¹tu̱¹wi¹.
Nx̱ain¹te³lhx̱ã³ wx̱ã³na¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hx̱ai²hẽ¹la².

In³tx̱a² ye³han³te²a² ye³we²nxi²jau³su²

46 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² nxe³ha²kxai³
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nxe³ha²kxai³, ã̱³lxi³tũ̱³ka̱³tx̱a²
ka³lx̱a¹tũ̱³ka̱³tx̱a² nxe³ha²kxai³ whãi²na¹, tẽ³li³nyhu¹sx̱ã³
Je³ri³ko²thĩ³na² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na²
wa²li³ain¹tãu³a¹ a²nũ²a² ye³han³jah¹la² Bar³ti³me²ah³la²
tĩh³na² kx̱a³lxu³sa³kxu²nxa² ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
Ti³me²ah³la² a²ki³lhan³ta³ ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² a²yen³kxa²
ĩ³yai³nxũ³yhain¹te³lhx̱ã³ o²la³kx̱ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

47 Nxe^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} tọn^{1}jah^{1}la^{2},
yạu^{3}son^{3}ju^{3}ta^{2} ain^{3}kxain^{1}te^{3}na^{1} ĩ^{3}kaix1jain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kãin^{2}
ĩ^{3}kaix1jain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3txa^{2}kah^{3}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Ye^{3}han^{3}sa^{2}ju^{3}tai^{2}na^{2}
wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

48 Nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txai^{2}na^{2}
a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} yxo^{2}xũ̱n^{3}txi^{3} ĩ^{3}kwạ̱i^{2}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}ka^{3}nah^{2}nxe^{3}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nain^{1}kxa^{2}ha^{3}tạ̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} ã^{2}la^{2} kãin^{2} ĩ^{3}kaix1jain^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3txa^{2}kah^{3}lo^{2}si^{1}lxi^{1}.
Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

49 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}yit1sxã^{3}
ĩ^{3}kạ̱ix1so^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1tain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ya^{3}lo^{3}txi^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}kaix1txa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}.
Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ait3sĩ^{1}nu^{1}li^{1}. Yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

50 Nxe^{3}te^{3}na^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ye^{3}han^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ha^{3}la^{3}sãn^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} sa^{2}sai^{2}ã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}tị̱^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

51 Nxe^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}nxa^{2}ji^{1}wi^{1}?
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} ye^{3}han^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ye^{3}we^{2}txi^{2}san^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}khaix1sa^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

52 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ã^{3}nxai^{3}txu^{1}li^{1}. Hĩ^{1}na^{1} yxo^{2}ĩ^{2}sa^{1}nha^{2}kxai^{3}
ye^{3}we^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tụ̱^{3}
wa^{3}su^{3}txi^{3} ye^{3}we^{2}nxi^{2}sxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxa^{2}
ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11

Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}yat1ã^{3}wih^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ã^{3}nxai^{3}ain^{1}te^{3}na^{1} wã^{3}la^{2} o^{3}li^{3}ve^{2}ra^{3}ka^{3}txa^{2} yạu^{3}son^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}
A^{2}nxe^{3}ti^{3}wa^{3}kxa^{2} sxi^{2}jen^{3}txa^{2} thĩ^{3}nha^{1}li^{1} wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2}
yxo^{2}yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}thĩn^{3}txa^{2} Bet3fa^{3}je^{2}thĩn^{3}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} Be^{3}tãn^{2}ya^{3}thĩn^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}yi^{1}ka^{3}tụ̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
ha^{1}li^{1} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}yhain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Sxi²je³na² ha³ti³hi³nãu³a¹ ai³jah³hẽ¹li¹. Ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³
a²kwẽn¹tai²na¹ ju³mẽn²ta² ka²va¹lhũ̱³te²a² wẽ³sa²
nxe³te²a² sa³tai³kxa² wxe³sain¹te²a² ĩ²yah³hin¹tu¹wi¹.
A²nxe³te²a² a²ka³tih³ya̱u³ai¹nhxai²nxa³hẽ³li¹. Nxe³te²a²
sa²ta²la³kxi²so¹jah³hẽ¹li¹.

3 Ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²an²tu̱³
ĩ³wã̱³txi³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³: “Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
sa²ta²la³kxi²ya³hin¹ji¹wi¹?” Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ye³kxi¹txain¹ya³hẽ¹li¹. “Txa²hxi²kan¹jah¹la² a²ten³jau³su²
ha²kxai³ sa²si¹hã³sain¹sĩn¹na²li¹.” Nxe³txain¹ya³hẽ¹li¹.
Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxe³nxa²ha¹te¹ ã³nxai³ya³te³na¹ ya²la³la¹ ju³mẽn²ta²
wẽ³sa² sa²tai³kxi²kxa² sxih²yxo²a² a²ti²ta³lo³kxa²
yxo²wxe³ain¹kxe³su² te²a² ĩ²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a²
sa²ta²la³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ha³lo²a² he¹ain¹te²a²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ju³mẽn²ta² wẽ³sai²na²
sa²ta²la³kxi²ya³hin¹ji¹wi¹? Nxain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ̱³xi²ya³ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹la² a²ten³jau³su² ha²kxai³
sa²si¹hã³sain¹na²li¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nyhai¹nha²kxai³, ju³mẽn²ta² wẽ³sai²na² tẽ³sxã³
Je³su²jah³la² ũ³hũ¹yhain¹ka³tu̱³ wã²la²ka³lo³a² so¹sxã³
ũ³ka³ti³hẽt1ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³lai²na²
sa²kxai³lu² ã³ka³ti³ya̱u³ye²ha²kxai³ ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxa²ha¹te¹ ne³ka³ta²a² ai³ain¹tũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa²
a²wã²la³ka³lo³khai³xa² tĩh³na² Je³su²jah³la² ã³nxai³tĩh³na²
ũ³ha¹xai³ain¹ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa²
he³la³nxã³nxa² sa²nãu²so¹sxã³, tĩh³na² ũ³ha¹ai³ain¹nũ³nha²kxai³
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ju³ta² tĩh³na² Je³su²jah³la²
wi¹wxa²hau³ko³kxai¹si¹hain¹jau³su² ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe³ha²kxai³lu¹ ã³ne³ka²ta¹sxã³ ho³hain¹tũ̱³ka̱³txain²ti³
ĩ³kaix1ti² a²si³yo³na² ho³hain¹tũ̱³ka̱³txain²ti³ ĩ³kaix1ti²
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³kaix1tain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³la² ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lai²la¹wi¹.

10 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³wa³kxẽn³to³tẽ³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Te²u¹jã¹nxe³te²su²
te²a² hĩ¹na² ã̱h¹ ũ³hũ¹nẽ³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³,
Wxi²kin³txi³ton³ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe²
e³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nũ^{2}la^{2}
ki^{3}kan^{3}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3} ha^{1}li^{1} wxa^{2}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũn^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2},
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Be^{3}tãn^{2}ya^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Fi^{2}ko^{2}ka^{3}txa^{2} nxã̱^{3}kxi^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} ya^{3}lu^{2}jau^{3}su^{2}

12 Ain^{1}te^{3}na^{1} ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{2} Be^{3}tãn^{2}ya^{3}thĩ^{3}nai^{2}na^{2}
a^{3}li^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} heh^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}, yain^{3}txi^{3}ka^{3}ta^{2} fi^{2}ko^{2}ne^{3}kxa^{2}
ã^{2}hã^{1} u^{2}la^{1} ten^{3}sa̱^{2}tã^{3}ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}ta^{2}
ãn^{3}ya̱u^{3}son^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yain^{3}txa^{3}nã̱^{3}kxa^{2} so^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}yain^{3}te^{3}lhxã^{3} ya̱u^{3}son^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
a^{2}ka^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}nxã̱^{3}kxa^{2} yũ^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} a^{2}nxã^{3}nxa^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}la^{3} yain^{3}txa^{3}nã̱^{3}kxa^{2} ka^{3}to^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2}
ãn^{3}si^{3}wxe^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
14 Nxe^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
a^{2}yain^{3}txa^{2}ka^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} wen^{1}nxã^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nĩn^{1}ka^{3}tu̱^{3}
wxa^{2}nxã̱^{3}kxa^{3}la^{3} a^{2}nũ^{2}la^{3} ĩ^{3}yain^{3}kxi^{1}ti^{3}he^{1}nxẽ^{2}nxai^{1}nx3tho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
ain^{3}kxi^{2}khaix1ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}jau^{3}su^{2}

15 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} wxã^{3}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yen^{3}kxa^{2}
so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki̱^{3}ki^{3}a^{2} so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3}
o^{2}la^{3}kxi^{2} kwa^{3}sxa^{3}xa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}te^{2}a^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}
nxe^{3}nyhu^{1}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}nyhu^{1}ain^{1}te^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
sa^{2}tã^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki̱^{3}ki^{3}a^{2} a^{2}me^{2}sa^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}sa^{2}tã^{3}ha^{2}kxai^{3} kwa^{3}sxa^{3}xa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}te^{2}na^{2}
ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} ũ^{3}sa^{2}tã^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
16 Ain^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}hẽ^{1}na^{2} ã^{3}wa^{2}to^{2}ka^{2} ai^{3}si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ko^{2}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2} jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1ta^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}sxi^{2}hai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}thĩ^{3}nai^{2}la^{1}wi^{1}.” Ta̱^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}ya̱^{1}nxa^{2}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}thĩn^{3}su^{2}
ĩ^{3}ya̱^{1}ton^{3}yah^{3}lxi^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

18 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}
ain^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}, ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}
ain^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ain^{1}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}te^{3}lhxã^{3}
o^{2}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}txi^{3}sxã^{3} he^{1}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{1}lin^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} yụ^{3}lhain^{1}jau^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} te^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} sũ^{2}ni^{2}khaix1nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} wa^{2}li^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Fi^{2}ko^{2}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

20 Ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{1} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tụ^{3} yain^{3}txa^{3}ka^{3}tai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}wa^{2}tot1sxĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}ta^{2}
ĩ^{3}ya^{3}nat3sxã^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
21 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} Pe^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}nũ^{2}la^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}sũ^{2}ta^{3}ti^{3}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}jau^{3}kxai^{3}
ain^{3}kxi^{1}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Yain^{3}txa^{3}ka^{3}tai^{2}na^{2}
kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tin^{1}ka^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ya^{3}na^{2}kxi^{2}sxã^{3} ya^{3}lun^{2}su^{2}li^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22-23 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tụ^{3}
wã^{3}la^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3},
“Wxa^{2}ha^{2}txut1sai^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} kãin^{2}je^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.”
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} hau^{3}hau^{3}kon^{3}sxã^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1}
hai^{3}txi^{3} ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}ta^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}
sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
a^{2}yen^{3}kxa^{2} ten^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yũ^{3}khaix1yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
24 — Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}ta^{3}kxi^{2}nhyah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}ta^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxi^{3}txa^{3}h
Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}: “A^{2}yen^{3}kxa^{2} te^{3}na^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2}
yũ^{3}khaix1sa^{3}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Kan^{2}txi^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
yũ^{3}khaix1yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
25 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} e^{3}a^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}hũ^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
ne^{3}wã^{2}na^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3},
Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} oh^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{1}la^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}nx2ti^{3}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}.
26 Yxãn^{1}ta^{1} wxa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Jah^{1}lai^{2}li^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}na^{1}.

Ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}hain^{1}nxa^{3}lho^{3}na^{1}.” Yah^{3}lxin^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} oh^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{1}la^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}hḩ^{2}nxa^{3}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2}

27 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ã^{3}wxạ^{3}lain^{1}ka^{3}tụ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}nhãu^{3}ã^{1} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tụ^{3}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}, ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2} nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} whãi^{2}na^{1} ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Ã^{3}tĩ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}hḩ^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Ĩh^{1}jah^{1}lo^{2}tạ^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nxain^{1}thai^{1}li^{1}? Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jau^{3}xa^{2} yau^{3}ã^{3}lxi^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}wã^{3}txi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}sah^{1}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Sah^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} sa^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} nxe^{3}nx2ti^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

30 Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ḩ^{3}ye^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}kxe^{3}su^{2} ĩh^{1}jah^{1}lo^{2}tạ^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}thai^{1}li^{1}? Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}khai^{3}xai^{2}la^{3} tạ^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}khai^{3}xai^{2}la^{3} tạ^{3}nxa^{2} ĩh^{1}nxe^{3}hḩ^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}sah^{1}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}.

31 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, wã^{2}nxũh^{1} e^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— “Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}kxah^{3}lai^{2}la^{1}wi^{1}.” Nxe^{2}e^{3}kxi^{2}kị^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}nẽ^{3}lai^{1}nhḩ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxe^{3}kxi^{3}sa^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}yạn^{3}ti^{3}tạ^{3} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxan^{3}thai^{1}li^{1}?” Nxe^{3}nẽ^{3}lain^{1}tụ^{1}wi^{1}.

32 Yxãn^{1}ta^{1}: “A^{2}nũ^{2}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}kxah^{3}lai^{2}la^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}kị^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} yụh^{3}lxi^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}: “Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}lo^{2}khai^{3}su^{1}.” Nxain^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}kxa^{2}yạn^{3}txi^{3}su^{2} kị^{3}nhai^{1}. Nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Kọ^{3}nha^{2}sĩn^{1}nxa^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hã^{3}xã^{1}. Kọ^{3}nyhah^{1}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12

Hai^{3}sxa^{2} kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}xã̱^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Hai^{3}sxa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}su^{2}
nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}hai^{3}sxai^{2}na^{2} u^{2}va^{2}nẽ^{3}kxa^{2} ũ^{3}wẖĩ^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
Ũ^{3}wẖĩ^{1}i^{2} a^{2}yxo^{2}ka^{3}tẹh^{3}nãu^{3}xa^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ũh^{3}yxo^{2}wxaih^{2}na^{3}kxa^{2}xai^{3}sxã^{3} txon^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Sxi^{2}ha^{2}
kĩ^{3}khai^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}txo^{3}te^{2}ka^{3}kxa^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2}
wi^{1}wa^{3}kon^{3}kxi^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
ha^{3}lo^{2}a^{2} u^{2}lxan^{1}ko^{3}xa^{2} ã̱^{3}nxai^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
2 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ã^{3}ki^{3}i^{2}tãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yain^{3}txa^{3}kxa^{2}
wã^{2}nhu^{1}nyhu^{1}si^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
3 Yxãn^{1}ta^{1} hai^{3}sxa^{2} kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2}
kãi^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}nhũ^{1}nyhai^{1}nxa^{3}ke^{3}tu̱^{3} hãi^{1}sxã^{3} su^{2}la^{3}kxa^{2}
sa^{2}wa^{2}ye^{2}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
4 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ã̱^{3}xa^{2} yain^{3}ta^{3}ka^{2}
wã^{2}nhu^{1}nyhu^{1}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nũn^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ne^{3}ku^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
ãu^{2}li^{2}ton^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ã̱^{3}xa^{2} ãn^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}to^{3}kxa^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}kxah^{3}la^{2} kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txai^{2}na^{2}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} hai^{3}sxa^{2}
wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}ta^{1}
kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2}
te^{2}a^{2} ĩ^{3}wai^{1}txi^{2}, ka^{3}na^{3}ku^{2} te^{2}a^{2} su^{2}lhã^{3}i^{2} ain^{1}to^{3}nhũ^{2}nhai^{1}.
6 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}
hãi^{1}nxẹ^{2} wẽ^{3}nha^{3}kxa^{2} a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}kxa^{2} hãi^{1}nxe^{2}
on^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2}
a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Txa^{2}wẽ^{3}sxai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}.
A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} kwa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}kxi^{3}sã^{1}.”
Nxe^{3}jau^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
7 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxai^{2}na^{2} hai^{3}sxa^{2} yã̱u^{3}son^{3}ye^{2}hĩ^{1}na^{1}
tũ̱^{1}kã̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} wxa^{2}nxũh^{1} ĩ^{3}ye^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ki^{3}lha^{3}lxa^{2} wxãn^{3}na^{2}wi^{1}.
Ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}a^{3}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hai^{3}sxa^{2}
so^{1}kxi^{2}ki̱^{3}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2}.
8 I^{3}sxã^{3} su^{2}lhxã^{3} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tain^{1}ka^{3}tu̱^{3} A^{2}ki^{3}lha^{3}lxai^{2}li^{2}
ũ^{3}ha^{3}lo^{2}sa^{2}tã^{3}nã̱^{1}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
9 Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã̱^{3}tu̱^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2}
ĩh^{1}nxe^{3}ta^{3} kãi^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}ju^{3}ju^{1}tai^{2}na^{2}
e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3}
ĩ^{3}lxi^{3}thi^{1}nxa^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txai^{2}na^{2} sun^{2}tã^{2}hxa^{3}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
a^{2}nũ̱^{3}kã̱^{3}txi^{3} ã̱^{3}xa^{2} hai^{3}sxai^{2}na^{2} sa^{2}si^{3}wẽ̱^{3}no^{3}tũ^{1}hain^{1}tu^{1}wi^{1}.
10 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

“Txah^{3}lxa^{3}kxa^{3}txa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} sxi^{2}ha^{2} ton^{3}te^{2}nu̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
o̱^{3}nxa^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}sxã^{3} so^{1}sxã^{3} ã^{3}sxã^{3}
ã^{3}na^{1}ain^{1}ka̱^{3}txa^{2}, kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} si^{3}ka^{3}lah^{3}xan^{1}ka^{3}khai^{3}xa^{2}
hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{3}ka^{3}txi^{3}lã^{2}na^{3}li̱^{1}.
11 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}su̱^{3}na^{2} kãi^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nu̱^{3}kxũn^{3}khai^{1}nxe^{3}ju^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}.” Ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxũ^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}nu̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxũ^{1}nhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}
tu̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}ko̱^{3}ni^{2}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} i^{3}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}khaix1ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} yu̱h^{3}lxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
— A^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}nu̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2}
ki̱^{3}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}
nu̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}ain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}kxi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{1}

13 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} kwa^{2} ã^{3}nhai^{1}tu̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}la^{3}ha^{2}kxai^{3}
E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} kwa^{2} ã^{3}nhai^{1}tu̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}la^{3}ha^{2}kxai^{3}
ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ãn^{3}tĩ^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}tu̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ãn^{3}tĩ^{3}xain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
e^{3}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxain^{1}te^{3}lhxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wah^{3}nxe^{2}
yxau^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
14 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}tĩ^{3}xain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}jah^{1}lãi^{3}. Wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2}
e^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{2} nhi^{1}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ye^{3}a̱n^{3}txa^{3}nih^{1}kxan^{2}ti^{3}
hxi^{2}kan^{1}khaix1kxan^{2}ti^{3} wxãi^{2}na^{2} yu̱h^{3}lxi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} sĩ^{1}nxa^{3}lxi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1}, sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}su̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}nhxai^{2}nĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2}
wain^{3}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ro^{3}ma^{2}no^{2} nu̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} Se^{2}sa^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}kxi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ki̱^{3}ta̱^{3}nxa^{2} hãi^{1}nxã^{1}ta̱^{3}nxa^{2} ĩh^{1}nxe^{2} wain^{3}txi^{3}
kãi^{3}sĩn^{1}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
15 Yxãn^{1}ta^{1} tu̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wi^{1}ko̱^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wi^{1}ko̱^{3}nha^{2}kxe^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} wãn^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}
sa^{2}yxo^{2}sai^{1}sa^{2}te^{3}lhxã^{3} ten^{3}nx2ti^{3}ji^{1}wi^{1}? Ũ^{3}yho^{3}ha^{3}kxi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2}
tẽ^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ĩ^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} tẽ^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ta^{3}ki^{1}ai^{2}na^{2} a^{2}ta^{3}lo^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}jau^{3}xa^{2} Ĩh^{1}te^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxi^{3}su^{2}ji^{1}wi^{1}? A^{2}nũ^{2}a^{2} ye^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2} ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ye^{3}nhũ̱^{3}ji^{1}wi^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1}:
— A^{2}ĩ^{3}lxai^{2}na^{2} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ĩ^{3}lxi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
a^{2}ye^{3}nai^{2}na^{2} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ye^{3}nhũ̱^{3}nha^{2}kxai^{3} sĩn^{1}te^{2}jai^{1}ti^{2}ti^{1}.
Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2}, ũ^{3}hũ^{1}xi^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2}, ũ^{3}hũ^{1}xi^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{2}xai^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}nyhain^{1}sxã^{3}
ã^{3}kọn^{3}ton^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2}

18 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Sa^{3}tu^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2}
ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}ye^{3}ain^{1}to^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:
— A^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tũ̱^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txai^{2}na^{2} kwa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}jah^{1}lãi^{3}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1ta^{2}
Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “In^{3}txi^{3}su^{2}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}kxai^{2}nũn^{3}tũ̱^{3} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2} yũ^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} a^{2}lon^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}txu^{1}ha^{2}
so^{1}nyha^{1}ta^{1}ka^{3}lxai^{3}tã^{2} so^{1}nyha^{1}txai^{2}li^{1}, a^{2}lo^{3}na^{2}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}jah^{1}la^{2} ta^{2}ha^{2} wet1si^{1}jau^{3}sa^{1}.” Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
20 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}lon^{3}ti^{3}tẹãu^{3}xa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1}
ka^{3}na^{3}ki^{1} yxau^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. A^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}a^{2} txu^{1}ha^{2} so^{1}ka^{3}tũ̱^{3}
hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{2} ya^{3}lu^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Hai^{3}txi^{3} wẽ^{3}sa^{3}la^{3}
yũ^{3}ti^{3}he^{1}nxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
21 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wẽ^{3}sa^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}lon^{3}yah^{3}la^{2}
so^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} in^{3}txa^{2} ya^{3}lu^{2}nũn^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}lo^{3}na^{2} ã̱^{3}xah^{3}la^{2} so^{1}nyhu^{1}i^{2} ya^{3}lu^{2} nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
Hai^{3}txi^{3} wẽ^{3}sa^{3}la^{3} we^{1}ti^{3}hex1to^{3}hxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
22 Nxe^{2}xai^{3}sxã^{3} a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}xa^{2} ya^{2}lun^{1}txa^{2}hxan^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
Yxãn^{1}tạ^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wẽ^{3}sa^{2} we^{1}txa^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
txu^{1}hai^{2}na^{2} so^{1}sxã^{3} ã^{3}ain^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}lu^{1}
ya^{3}lu^{2}nũn^{3}nũ^{2}nhai^{1}.

23 Jã¹nxe³ha²kxai³lu¹ yan¹nãu³a¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²kị³tãu³a¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ĩh¹te²la³tạ³ in³txa² wẽ³sãi¹ah³lo²khai³su² hỹ³te³ji¹wi¹, a²yxo²ha³kxa¹ so¹nha²xai³ain¹nạ²ha²kxai³lu¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²yxah³lxi¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³to³yah³lxa³nha²kxai³ Sũ̱³na² wã³nxĩn¹ju³ta³la³ ã³ne³to³yah³lxa³nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxi¹.
25 Yan¹nãu³a¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²kị³tãu³a¹ txu¹ha² so¹kị³ju³ta³nu³a² yũ²nxa³lho³li¹. Oh³xan¹ta² nũ̱³kạ³txa² yã¹nxa²kị³tu¹wi¹.
26 Kxã³nxu¹tại²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wã̱n³txạ² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³xa² wi¹kọ³nyhah¹lxin¹ta²lu¹wi¹. A²nũ²a² ya³lu²te²na² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹kxe³su² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Wã̱n³txu¹tai²na² hi³a² nxã³nxa² ka³tẹn³nxã³nxa² i̱³sa²tẽ³kxan²ti³ wã²nhxa³nxa³kxe³su² nxe³jau³xu¹tai²nãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txai²na² A³bra³ãu²ah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ I³sa²kah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ Ja³ko²ah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ hĩ¹na¹ nxe³te²sa¹wi¹.” Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
27 Nxe³ha²kxai³ ha¹li¹ ka³na³ki¹ jah¹lo²nãu³xai²na² ka³tẹn³su² yxau³ain¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ka³tẹn³sa²na³li¹. Kxã³nãu³u¹ta²kxai³ ya³lu²ain¹kxa²ha³tạ³nxãn²tụ³ hĩ¹na² ka³tẹn³sain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³ wxa²nũ̱³kạ³txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² a²ya³la³tụ³jau³xa² ã³ne³wxe³yah²lxa³lxi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² wa³to²hi² wxi²kan¹jau³su²

28 Nxe³nxa²ha¹te¹, ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su¹ tũ̱³kạ³txa² ka³na³ka³na³jah¹la² yạu³son³ta¹hxai²hẽ¹la². Yạu³son³nũ²la² Je³su²jah³la² a²wãn³txa² sa³tu³se²a² nũ̱³kạ³txai²na² ĩ³ye³kxi²yhain¹jau³xai²na² wain³txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹jau³xai²na² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹ka³tụ³ ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² ĩh¹jau¹la³tạ³ wa³to²hi² wxi²kan¹jau³la³ te²la¹xã³?
29 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wa³to²hi² wxi²kan¹jau³xa²sa¹: “I³sa³e² nũ̱³kạ³txãi³. Ĩ¹ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³ai²na² A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³ai²na² hãi¹nxe² ka³na³ka³na³jah¹lo²su² na³li¹.

30 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}kah^{3}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}kah^{3}lai^{2}na^{2} a^{3}lxi^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} a^{3}lxi^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}nha^{2}kxai^{3} wi^{1}lain^{3}kxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tha^{2}kxai^{3} nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}."

31 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}: "Wxa^{2}wa̱^{3}kxa^{2}
yxau^{3}nũh^{1}nxa^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}nha^{2}kxo^{2} yã^{1}nxe^{2}
a^{3}lxi^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}." Ha^{1}lin^{1}jau^{3}xai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wa^{3}to^{2}hi^{2}
wxi^{2}kan^{1}khaix1jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Hai^{3}txi^{3} ã^{2}la^{2} wxi^{2}kan^{1}jau^{3}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

32 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxah^{3}lai^{2}na^{2}
a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}sa^{2}jah^{1}lãi^{3}. Wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} wain^{3}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hãi^{1}nxe^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3}
Sũ^{3}na^{2} ã̱^{3}la^{3} yũ^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}nĩn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}ya^{3}la^{3}jau^{3}khaix3ai^{2}la^{1}wi^{1}.

33 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}, txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} whãi^{2}na^{1} a^{3}lxi^{2}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lain^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}wa̱^{3}kxa^{2} yxau^{3}nũ^{1}nhẽ^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}nha^{2}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} a^{3}lxi^{2}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2}
whãi^{2}na^{1} wa^{3}to^{2}hi^{2} wxi^{2}kan^{1}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}. Hai^{3}txi^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2}
su^{2}lhã^{3}sxã^{3} ũ^{3}hi̱^{3}lhxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ki̱^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3},
nxe^{3}ju^{3}ta^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2} wxi^{2}ka^{1}nhĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}nha^{2}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}kxe^{3}su^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{2}
jũ^{1}nxa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ton^{3}nĩ^{1}lxi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yu̱^{3}lhxai^{1}nha^{2}kxai^{3},
hai^{3}txi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sain^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

35 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}hẽ^{1}nãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
"Sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}ai^{2}la^{1}wi^{1}." Nxe^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.

36 Nxe^{3}nx2ta̱^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Wãn^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
A^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

“Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}la^{2}
ain^{3}kxi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: ‘Txa^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{1}
ã^{3}wxe^{3}txu^{1}li^{1}. Nxĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ko̱^{1}ko̱^{1}xa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxa^{2}yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{2} wa^{3}ka^{3}ti^{3}lot3sxã^{3}
a^{3}hi^{2}si^{1}hai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.’ Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.”
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.

37 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}si^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}ta^{2}lhot3hĩ^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3} kãin^{2}
ka^{3}li^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

38 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{1}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wi^{1}lĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} wã^{2}la^{2} a^{3}lu^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}yã^{1}nha^{2}kxe^{3}su^{2}
yxo^{2}kwa̱i^{3}no^{3}tai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Tĩh^{3}na^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}lo^{3}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}tãu^{3}a^{2} wi^{1}le^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ju^{3}ta^{2}
yxo^{2}kwa̱i^{3}no^{3}tain^{1}nũ^{3}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
39 Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}nai^{2}na^{2}
ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a̱^{2} sa̱^{2}nẽn^{3}nha^{2}khaix1nxe^{3}te^{2}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
yxo^{2}kwa̱i^{3}no^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3}
yain^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}wxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa̱^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
yxo^{2}kwa̱i^{3}no^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nyhai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
40 Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} txu^{1}ha^{2} wha^{3}te̱^{3}son^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2}
yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}so^{1}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}ai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yau^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
wi^{1}le^{3}kxi^{2}ki^{3}lxo^{3}xa̱i^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}
ain^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Kxãn^{3}nãu^{3}a^{1} ko̱^{3}nxe^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nu^{1}hain^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} nxe^{2}kãi^{3}ai^{1}nxa^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nu^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} kãi^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txu^{1}ha^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

41 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, kwa^{3}ta^{3}la^{2} kãin^{2}tẽ^{3}na^{2} Sũ^{3}na^{2}
sxi^{2}nhãu^{3}ã^{1} sxa^{3}tẽ^{3}na^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tẽ^{3}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} wxã^{3}sxã^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}yho^{3}ha^{3}kxi^{2}ki^{3}a^{2}
ũ^{3}whi^{1}sxã^{3} ũ^{3}wha̱^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}te^{3}lha^{3}ka^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}wxã^{3}sxã^{3}
kwa^{3}ta^{3}lẽ^{3}nai^{2}na^{2} un^{2}ta^{3}kxi^{2}nxa^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}

a²nũ²a² ĩ²te³lhxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a¹ a²nũ²a² a²yen³kxih³khaix1sa² te²a² ka³lxa¹tũ³ka³txa² wxã³sxã³ a²yen³kxa² ũ³yho³ha³kxi²ki³a² sa²kxai³lu² ki³ka³lxa¹txi³ ũ³wha¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxe³ju³ta² txu¹ha² wha³te³son³ta¹ka³lxa² yen³kxi³txa²ta¹ka³lxa², ã³wxã³sxã³ ki³jũ¹lxi³ki³a² ki³ha¹li¹ ũ³wha¹ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Ain³te³na¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³kaix1so¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— A²ya³la³tu³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Wha³te³son³ta¹ka³lxai²na² yen³ki³ txa²ta¹ka³lxai²na², a²yen³kxa² ũ³wha¹ki³a² kãi²nxa³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² a²yo³ha² kãin²ye²na³li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² a²wã³kon³tũ³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² a²yo³ha² kãin²ye²ai¹nxa³wi¹.
44 Nxe³ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a²yen³kxi³ki³ki³a² a²wã³kon³kxain¹kxa² so¹lxi³ ũ³hũ¹ain¹te¹ni²ti¹. Yxãn¹ta¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lo³ yen³kxi³txa²kxa²ha³ta³nxãn²ti³nũ¹ a²yen³kxa² yũ³kxe³su² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ²hxa³te¹ni²ti¹. A²yain³txi³khai³xa² ũ³yho³ha³kxi²ki³a² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹te¹ni²ti¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

13

Sũ³na² sxi²ha² wxa²nai¹ain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha², Je³su²jah³la² a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa² ka³na³ka³na³te² hi²sen³su² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Ĩ²txa²hẽ³li¹. Thĩ¹nai²na² yxo²ha³kxa¹ kãin²khaix1ni² wi¹khaix1ni² nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi²te²an¹jau³kxai³lu²:
— Sxi²hai²na² txah³lxa³kxa² wi¹txo³nain¹ju³ta² ĩ²in¹ji¹wi¹? Nxe³to³ta¹ kxãn³nãu³a² txah³lxa³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ wxa²nai¹ain¹tu¹wi¹. Ya²la³tu³ hai³txi³ ka³tha¹li¹ ã³ne³hẽ²si²ka³txa² yũ²nx3tho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Ha³lo²a² ko³ton³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

3 Nxe³nxa²ha¹te¹ wã³la³ka³txa² O³li³ve²ra³ka³txa² Txa²wã¹sũ³na² sxih²yxo²a² ten³na¹ain¹je³nai²na² Je³su²jah³la² a²nũ³ka³txa² ã³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wxe³ain¹te³na¹, Pe²jah³la², Ti³a²kah³la², Jo³ãu²ah³la² Ãn³tre²ah³la² whãi²na¹, wxa²nxũh¹ ĩ³wã³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Ĩ³wã³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³sãn²si¹lxi¹. Ĩh¹nxe³hĩ¹na² wxa²nai¹ain¹sĩn¹te³ji¹wi¹? Ĩh¹nxe³ti³wa³kxa² ya³u³son³sxã³ txa²wã¹ha³lo²a²

ne^{3}ki^{3}son^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2} ĩ^{2}sxã^{3} wi^{1}ko̱^{3}nha^{2}hĩ̱^{3}ki̱^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wi^{1}lĩ^{2}nha^{2}khai^{1}nxe^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}.

6 A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}a^{2} wxã^{3}yah^{3}lxi^{3}ha^{3}tai^{1}. Txai^{2}yã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}lxon^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wxã^{3}sxã^{3} ki^{3}han^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Wxa^{2}kan^{3}sxã^{3} wa̱^{3}li^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}ha^{3}tai^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1} ã^{3}nhai^{1}tũ^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}.

7 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, ti^{1}na^{2} yxau^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} kãin^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}nyhain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nũ^{1}ka^{3}na^{1} u^{2}tãu^{3}ai^{3}tã^{2} yxau^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{3}tã^{2} kãin^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}nyhain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ain^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}yu̱h^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ya^{2}la^{3}lyau^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3} hĩ^{1}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ne^{3}ki^{3}so^{3}nx3tho^{3}li^{1}.

8 A^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ã̱^{3}xa^{2} a^{2}lhun^{3}tu^{2}, ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}tãu^{3} ã̱^{3}xa^{2} a^{2}lhun^{3}tu^{2}, ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}ko^{3}xa^{2} kxĩh^{3}nxa^{2} sa^{2}wi^{1}wi^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yain^{3}txi^{3} txa^{2}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} he^{3}ja^{2}lun^{1}ti^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txu^{1}ha^{2} wẽh^{3}ni^{3}khaix1ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ĩh^{3}ju^{3}ta^{2} wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wẽ^{3}sa^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}si^{3}we^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} wxã^{3}nũ^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} khãuh^{3}yxah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}tu^{1}wi^{1}.

9 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} nũ^{1}hĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{3} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} i^{3}nx2ti^{3}sxã^{3} ãn^{3}yũ^{3}nx2tai^{1}nha^{2}kxai^{3}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ta^{3}lo^{3}su^{2}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} wa^{3}kxẽ^{3}nxa^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} ko^{3}ver^{3}na^{3}to^{2}yah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ã^{3}sa^{2}so^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txa^{2} wa^{3}kxẽ^{3}na^{2} si^{3}yxau^{3}kxa^{3}ta^{2} Pre^{3}si^{3}tẽn^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ã^{3}sa^{2}so^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nx2tai^{1}nha^{3}tai^{1}. Nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

10 Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}

ã³kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²su² te²na² a²ẽ¹na² sa²hau³ko³tai¹na¹ju³ta² yũ³jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³ain¹yah³lxin¹tu¹wi¹. Ĩ³yau¹ũ³ta³lu²nain¹yah³lxan³tãu³a² ha³lo²ai²na² ne³ki³so³nxa³lho³li¹.

11 Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ i³nx2tain¹sxã³ a²nũ²a² ãn³yãn³nũ²kxi²ju³ta² ã³yũ³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²waun³ta³kxi²nhyah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. “Ĩh¹nxet3sxã³ ĩ³ye³kxai¹na¹lhon³ku².” Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² wi¹jau³xa² Txa²wã¹su̱³na² a²hi²sen³su² ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Wxãi²na² ĩ³ye³kxain¹yah³lxin¹jau³xa² hai³txi³ wxa²wãn³txi³khai³sxa³lho³li¹. Txa²wã¹su̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² Wi¹lhin¹jah¹la², nxũ²kwa̱i³yxau³nx2ti³jah¹la² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³si¹tu¹wi¹.

12-13 Nxe³hĩ¹na¹ yxo²ĩ²sah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. A²nũ²a² yxo²ĩ²xa³te²na² sa²kxai³lu² a²lon³khai³xa² ĩ³ya²lut1si¹jau³su² ã³yũ³so¹nha¹tu¹wi¹. A²wĩ³na² sa²kxai³lu² a²wẽ³sa² khai³xa² ã³yũ³so¹ha²kxai³ a²wẽ³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² a²wĩ³na² a²hã³ka³na² nxe³sxã³ ã³yũ³so¹nyhai¹nha²kxai³ nxe³nyhai¹nha³tai¹. Te²yã¹nxe³jut3su² nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ sa²yxo²ã³syah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Sa²yxo²ã³syah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹su̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³a² yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wi¹.

Khãuh³lxa³thin¹khai¹nxe³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

14 Nxe³yãn¹ta¹, ĩ³lxi³thin¹ti³he¹nxa³jah¹la² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ wxa²khot3thun¹jah¹la², wxã³sxã³, Txa²wã¹su̱³na² sxi²ha² ã³wih¹sxã³ sa²nxũ³sxã³ yxau³ain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² wain³ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³li¹. A²nxe³jah¹lai²na² wxã³sxã³ yxau³ain¹na³na¹ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³naun³ti² ã³nih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ju³te²a²ko³xa² yxau³te²su² te² ĩ³nxa² wã³la² kĩ³ka³txa² ã³nih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ũ³wha²li¹txã³nxu¹txai²na² ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³ye³wxe³yah³lxin¹tu¹wi¹.

15 Nxe³ju³ta² a²nũ²a² sxi²ha² ne³ka³nah²nãu³ã¹ he¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²yen³kxa² sxi²hẽ¹nãu³ai²na² wi²sxa³kxai²nãn²tu̱³ ã³wi²hxi²sxã³ so¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ u²lã³ni¹jah³lxi³hẽ¹li¹.

16 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² hai³sxa³nãu³a¹ he¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³wa²li²sxã³ wã²la² ha³la³sa³nãn¹ka³lo³a̱² wxa²so¹xi²te³lhxã³ sxi²ha² ã³wi²hxi²sxã³ wxa²so¹xah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ u²lã³ni¹jah³lxi³sã²nhẽ³li¹.

17 Kǫ³nxe³jah¹lai²na² wxã³ju³tai²nãn²tṵ³ txu¹ha² wẽ³nhain¹te²su² te²na² kãin² khãuh³nxain¹tu¹wi¹. Txu¹ha² a²wẽ³sa² ũ³hi³lain¹te²su² te²na² kãin² khãuh³nxain¹nũn³tu¹wi¹, hxi²kan¹txi³ ã³ni³hai¹nxa³ha²kxai³lu¹.
18 Nxe³yãn¹ta¹ wa̱³txi²tãu³a¹ ã³nih³yah³lxin¹ke³la³te²kxai³ kãin² khãuh³yxah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Nxe³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
19 Nxe³hĩ¹nãu³ãn²tṵ³ ha³lo²a² kǫ³nxe³khai¹nxe³ju³ta² ĩ³lxi³thin¹ti³he¹nxa³ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Txa²wã¹si³kxã³nãu³hĩ¹nũ¹tai²nãn¹ Txa²wã¹sṵ³na² ha³lo²ai²na² we¹thĩ¹nãn¹te²tṵ³ a²kǫ³nxe³ju³ta² yũ³ju³ta² kũ³we²ki²la² kǫ³nxe³thi¹nxa³ha²kxai³ yxan¹nãu³a¹ ha³lo²a² nxe²xai³tãu³a¹ kǫ³nxe³ju³ta² yũ³ju³ta³nũ³a² kũ³we²ki²la² kǫ³nxe³thi¹nxa³ha²kxai³ nxe³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ a²kǫ³nxe³ju³tai²nãn²tṵ³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ju³tai²nãn²ta² so¹lxi³ ã²la² kǫ³nxe³thin¹khai¹nxe³ju³ta² yũ³hĩ³nx2na³li¹. Nxe³ju³ta² a²nũ²a² ã²la² kxa²kãin² khãuh³lxa³ti³hĩ³nx2na³li¹.
20 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³a¹ ha³lo²ai²nãn²tṵ³ kǫ³nxe³khai¹nxe³ju³tai²nãn²tṵ³ ã³yã³ni²lã³ain¹sãn²tu¹wi¹, a²nũ²a² Txa²wã¹sṵ³na² hxi²ka² ã³yũ³so¹xi²kxe³su² te²a² a³lxi²khaix1ai¹nha²kxai³lu¹. Ã³yã³ni²lã³ai¹nxa³ke³la³te²kxai³ hai³txi³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³ta² he³la³ku³ yxau²xai³lhĩ³nx2nxa³wi¹. A²yxo²ha³kxa¹ hxan³khaix1hĩ³nx2na³li¹.
21 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tṵ³ ĩ³ki³han³jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tṵ³: “Ti¹na² Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² he¹na³li¹. Ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Ta̱³nxa², “Nũ¹ka³na¹, Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² he¹na³li¹.” Ta̱³nxa² nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tṵ³ yxo²ĩ²ain¹sxã³ yxau²xai³lyah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
22 A²nũ²a² ã³wxã³ain¹sxã³ ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² ka³na³ku² te²a²: “Txai²li² Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹.” Ka³na³ku² nũn³te²a²: “Txai²li² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wi¹.” Nxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Nain¹kxai²nãn²tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² a²nũ³kxũn³ju³ta² ki³lxot3sxã³ kãi³ain¹tu¹wi¹. Ain¹sxã³ a²nũ²a² Sṵ³na² ã³yũ³so¹te² ĩ³nxai²na² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. On²sxã³ yxo²ĩ²ain¹yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² ye¹nx2ta¹wi¹.
23 Yxa¹nã¹nhĩ¹na² ha³lo²ai²nãn²tṵ³ nxe²xai³tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ Txai²li² kwẽn¹tai²na² ĩ³hen³txi³nx2ta¹wi¹. Jã¹nxe³nx2tain¹kxa²ya̱n³ti³su² nũ¹hĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.

Je³su²jah³la² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

24 Yxan^{1}nãu^{3}a^{1} a^{2}kǫ^{3}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{3}lan^{2}tan^{1}ki^{3}ain^{2}ti^{3} ĩ^{3}ka^{3}nxa^{3}hi^{2}ha^{2}kxai^{3}, ka^{3}nxah^{3}tan^{1}ki^{3}ain^{2}ti^{3} ĩ^{3}ka^{3}nxa^{3}hi^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
25 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} i^{3}la^{3}kxa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1} oh^{3}sĩn^{3}nãu^{3}a^{1} a^{3}hai^{1}nha^{2}kxai^{3} oh^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} hxi^{2}ka̱u^{3}ka̱un^{3}ti^{3} ã^{3}nxai^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} o^{3}sĩ^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}ã̱^{3}lxi^{3}ti^{3}si^{1}tu^{1}wi^{1}.
26 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} Txai^{2}na^{2} oh^{3}sĩn^{3}nãn^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} hãn^{3}ta^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} a^{3}ka^{3}nxi^{2}na^{1}ka^{3}tu̱^{3} wxã^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}kĩx3khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Wxã^{3}na^{1}ju^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
27 Nxe^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}xan^{1}ta^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}kxe^{3}so^{1}lxin^{3}te^{2}kxai^{3} so^{1}sxã^{3} wxa^{2}sa^{2}nũ^{2}ti^{2}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nũ^{1}ã^{1} u̱^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} sxa^{3}ain^{1}te^{2}ain^{2}ti^{3} ãn^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2} nũ^{1}ã^{1} u̱^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} kan^{3}tãu^{3}a^{1} sxa^{3}ain^{1}te^{2}ain^{2}ti^{3} ã^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2} nũ^{1}ã^{1} u̱^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} a^{2}ta^{3}n̥ã^{3}nẽ^{3}n̥ã̱u^{3}a^{1} sxa^{3}ain^{1}te^{2}ain^{2}ti^{3} ã̱^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2} nxe^{2} wxa^{2}sa^{2}nũ^{2}ti^{2}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sxa^{3}ain^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}kxe^{3}so^{1}lxin^{3}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2} ãn^{3}sa^{2}so^{1}sxã^{3} ã^{3}sa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.

Hi^{3}yãu^{3}sa^{3}kxa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

28 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ta^{3}kon^{3}ta^{3}ki^{3}yãu^{3}su^{2} ha̱u^{3}ta^{3}lun^{2}sxã^{3} ãn^{3}ki^{3}i^{2}nha^{3}na^{1} nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kwẽ^{3}kon^{3}ju^{3}ta^{2} ya̱u^{3}son^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kwẽ^{3}kon^{3}ju^{3}ta^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}na^{1} nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} ta^{3}kon^{3}ta^{3}ka^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}lain^{1}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.”
29 Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ã^{3}wxã^{3}na^{1}je^{3}na^{3}kxa^{2} nxe^{2}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} yũ^{3}nũn^{3}na^{3}li^{1}. Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ju^{1}tai^{2}na^{1} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}tin^{3}ti^{2} kǫ^{3}nxe^{3}khai^{1}nxe^{3}ju^{3}tin^{3}ti^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}wxã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{2}kwẽn^{1}tai^{2}na^{1} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Wxa^{2}sxih^{2}yxo^{2}a^{2} ã^{3}ya̱u^{3}son^{3}kxi^{2}nx2ta^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Na^{1}jau^{3}su^{2} wã^{2}nxũ̱^{h1} wi^{1}kǫ^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
30 A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hĩ^{1}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ya^{3}lu^{2}ai^{1}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} jau^{1}xai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{3}ta^{3}lun^{2}tu^{1}wi^{1}.
31 Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ai^{2}na^{2} hxa^{3}ni^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yuh^{3}xai^{2}na^{2} hxa^{3}ni^{2} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} ya^{2}la^{3}ti^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}tu^{1}wi^{1}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wa̱^{3}li^{2}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} kǫ^{3}nha^{2}ki̱^{3}sxa^{3}jau^{3}su^{2}

32 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}, nxe^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lain^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
kọ̃^{3}nhai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} oh^{3}xan^{1}ta^{2}nṹ^{3}kạ̃^{3}txa^{2} kọ̃^{3}nhain^{1}nũ^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3},
Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} kọ̃^{3}nha^{2}nũn^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ya^{3}sai^{1}nx3tho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}kọ̃^{3}nha^{2}te^{2}la^{1}wi^{1}.
33 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ^{1}hĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2},
wạ̃^{3}li^{2}na^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} kọ̃^{3}yah^{3}lxạ̃^{3}nha^{2}kxai^{3}lu^{1}.
34 Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} nxe^{3}te^{2}nũ^{3}nhṹ^{3}na^{3}li^{1}. In^{3}txa^{2} sxi^{2}ha^{2}
a^{3}li^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Ĩ^{3}ai^{1}nxa^{3}hĩ^{1}na^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} kaix1so^{1}sxã^{3}
a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}khai^{3}xa^{2} wxa^{2}nũt3sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} yxo^{2}we^{1}jah^{1}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}te^{3}lhxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}
nxe^{3}te^{2}hṹ^{3}na^{3}li^{1}.
35 Jã^{1}nxe^{3}te^{2}nũ^{3}nhṹ^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
wi^{1}lĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sxi^{2}hai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{1}ta^{3}lxi^{2}:
“Ĩh^{1}nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} ĩ^{3}xain^{1}te^{3}ji^{1}ku^{1}. Kọ̃^{3}nhain^{1}kị̃^{3}sxa^{3}nhai^{1}.”
Nxe^{3}te^{2}nũ^{3}nhṹ^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. “Sũ^{2}ni^{2}khaix1tãu^{3}a^{1} tạ̃^{3}nxa^{2},
ka^{3}nxah^{3}ti^{2} wi^{3}te^{2}lon^{3}tạ̃^{3}nxa^{2}, ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ĩ^{3}yai^{2}lxi^{2}tãu^{3}a^{1}
tạ̃^{3}nxa^{2}, a^{3}lan^{2}tin^{3}ti^{2} ten^{3}sa^{2}tã^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{1} tạ̃^{3}nxa^{2} ĩ^{3}xain^{1}te^{3}ji^{1}ku^{1}.
Ain^{1}kị̃^{3}nhai^{1}.” Nxe^{3}te^{2}nũ^{3}nhṹ^{3}yah^{3}lxin^{1}nha^{2}wi^{1}.
36 Wxã^{3}na^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} kọ̃^{3}nhyah^{3}lxan^{3}nha^{2}wi^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Kan^{2}txi^{3}
ãu^{3}xi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}yu^{3}hxa^{2}, sxi^{2}ha^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{1}tã^{2} yãn^{1}ti^{3}
ĩ^{3}xi^{2}ye^{2}nx2tain^{1}kxa^{2}yạ̃n^{3}ti^{3}su^{2}, nxe^{3}ye^{1}nxa^{2}lxa^{1}wi^{1}.
37 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}wi^{1}. “Wi^{1}lĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.”
Nxe^{3}ai^{1}na^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hãi^{3}a^{2} wxa^{2}i^{3}so^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṹ^{3}kạ̃^{3}txa^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hin^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lai^{1}nhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}na^{2} nṹ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ã^{3}wa^{2}su^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ̃^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṹ^{3}kạ̃^{3}txa^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}xi^{2}nha^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ãn^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}sxã^{3}
yain^{3}txi^{3}nṹ^{3}xa^{2} wa^{2}lo^{1}lo^{1}nxa^{3}tṹ^{3}xa^{2} ĩ^{3}wa^{1}kxi^{3}la^{3}
sa^{3}wi^{1}hxa^{3}tṹ^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Yãn^{3}tai^{2}na^{2} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}je^{3}nãu^{3}wạ̃^{3}kxa^{2} yạ̃u^{3}son^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}
Ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}la^{2}ni^{1}xi^{2}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}ko^{3}nxa^{3}tị̃^{3}xạ̃^{3}lxa^{1}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} nṹ^{3}kạ̃^{3}txa^{2}
ha^{3}tẹ̃h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tṹ^{3}kạ̃^{3}txa^{2} whãi^{2}na^{1} a^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2},

ĩ³ne³wa³kon³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² hãi²i³sxã³
ũ³tɨ̃¹kxi²sxã³ su²lhã³te³lhxã³ ĩ³ne³wa³kon³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ju³ta² ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Wa²lo¹lo¹nxa³tũ³xa² ĩ³yain³kɨ̃³sĩ¹na¹ hau³hau³kot3sxã³
Je³su²jah³la² i³ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ã³nhe¹kxi²nẽ³lain¹kxa²yạn³ti³su² kɨ̃³nhai¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ũ³nhe³kẽn¹kxi²jau³su²

3 Nxe³nxa²ha¹te¹, in³txa² Si³mãu²ah³la² khon³ta³kxi²sxã³
kạ³lã̱un³ta³kxi²jah¹la² sxi²yhe³na² Be³tãn²ya³thĩ³na²
yxau³ain¹to³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na²
a²sxi²nhãu³ã¹ Je³su²jah³la² ã³wxe³sxã³ ĩ³yain³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tãu³a² ã³wxe³sxã³ ĩ³yai³nain¹tãu³a² txu¹ha³ka³lxa²
ã³wxã³sxã³ tah³lxẽ¹na² wẽ³sa² a²ĩ³lxa² A³la³bas²tro³ẽ¹na²,
tẽ³sxã³ ã³wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tẽ³nai²na² hĩ³ne³kxa²
ha³nẽ³jau³xa² wi¹lũ³khai¹nxe³jau³xa² a³lxi²khai¹nxe³jau³xa²
a²ĩ³lxa² Nar²tu³yau³xa² wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹,
txu¹ha³kạ³lxai²na² sạ²kxai³lu² tạh³lxẽ¹nai²na²
wxa²nãu²lxi³sxã³, wi¹lũ³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la²
ũ³nhe³kẽn¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³ain¹ka³tụ̃³ a²nũ²a² kwa² ĩ³yain³yain¹nũn³te²su² te²a²
ĩ³xạn³ta³kxi²sxã³ a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— A²nxe³jau³xai²na² a³lxi²khaix1jau³xai²la¹wi¹.
Txu¹ha³ka³lxai²na² ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ̃³ kwa²
hxạ³kxi²nha²tã²nxãn³khi³. Nha¹nhai¹.
5 Nxe³jau³xai²na² ũ³yho³hi²kɨ̃³ke³la³te²kxai³
ũ³yho³hi²kɨ̃³txã³nxa² sa²kxai³lu², a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²su²
te²a² ũ³hũ¹ai¹nhɨ̃³kɨ̃³tã³na¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³
ĩ³kwạ̃i²ta³lxi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹ a²nũ²a²nãu³xai²na²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ta¹ka³lxai²na² hãix1nã¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³kwạ̃i²kxah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
Kãi³ũ¹sain¹ju³tai²na² wi¹khaix1na³li¹.
7 A²nũ²a² a²yen³kxi³txa²te²su² te²a² yxau²sa²tẽ³kxi²nyhah¹lxain¹te²ju²
Nxe³sxã³ ĩ²li³tãu³a² wi¹kãi³ũ¹hain¹yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² yũ²na³li¹.
Yxãn¹ta¹ Txai²na² yxau²sa²tẽ³nũ¹nx2ti³nxa³lho³li¹.
8 Ta¹ka³lxai²na² a²yen³kxa² yũ³ain¹kxa² yxo²ha³kxa¹
wxa²hau³kot3sain¹ten¹tu³wi¹. Nxe³ju³ta² txa²nũ²ai²na²
ka³tẹn³sa²na¹kxa² ha³tạ̃³nxãn²txi³ hĩ³ne³ki³yau³xai²na²
wi¹lũ³te²yau³xa² tẽ³sxã³ txa²nũ²ãin²txi³ ũ³nhe³kẽn¹ya³sai¹nhĩ¹na¹
ya³lu²na¹ju³ta³nũ³su² ãu¹la³kxi²sain¹na²li¹.
9 A²ya³la³tụ̃³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
u²lxi³ ha³tạ̃³nxe³tu¹wi¹. Yụh³xan¹ko³nãu³a² a²yxo²ha³kxa¹
ha³tạ̃³nxe³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² txu¹hai²li² wi¹kãi³ũh¹sain¹ju³ta²

te²yã¹nxe² u²lxi³ ha³tạ³nxe³nụn³tu¹wi¹, sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ã³yũ¹ain¹si¹jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

10 Nxe³nxa²ha¹te¹, yãn³tai²na² a²sa³wi³ha³lxa²
ã³nhai¹tã³nũ³te²na² Ju³tas² Is³ka³ri³o²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
wã³nxĩn¹te² si³yxau³kxa³te²nãu³xa² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te²na² hxi²ka² ãn³yã³yũ¹ain¹si¹hain¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³jau³xai²na² ain³kxain¹ka³tụ³ wã³nxĩn¹te²
si³yxau³ka³txa² nũ̱³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ka³li³kxi²khaix1nyhai¹nha²k
ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³hũ¹kxi³nũ³su² e³hau³ko³nye²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³ Ju³tas² Is³ka³ri³o²jah³lai²na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³la² ã³yũ¹ain¹si¹jau³nũ³su² o²la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³txa² wa²lo¹lo¹nxa³tũ̱³xa² yain³kxi²nyhain¹jau³su²

12 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ̱³kạ³txai²na² ãn³yã³nũ²kxain¹sxã³
yain³txa² wa²lo¹lo¹nxa³tũ̱³xai²na² ĩ³yai³nain¹nxa³je³na³ka²
ye²ain¹ti³xa² o³ve²a² wẽ³sa² su²lain¹ti³wa³kwe³nxa²
ãn³si³wxe³tãu³a¹ hau³ko³ni² Txa²wã¹sũ̱³na², kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
ã³wa²su¹tain¹ju³tu¹tai²na² ain³kxi²xain¹si¹hain¹jau³su² o³ve²a²
wẽ³sạ² ĩ³su²lhã³tọ³tã̱u³ạ¹ hạu³kọn³nũ³ni² ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² Je³su²jah³la²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Yain³txa² wa²lo¹lo¹nxa³tũ̱³xa² ĩ³wa¹ki³la³
sa²wi¹hxa³tũ̱³xai²na² yain³ni² o³ve²a² wẽ³sa² ĩ³so¹jĩ²
nxe³kị̄³kxi³ju³ta² ĩ¹nhũ¹ãn¹thĩn³tạ³ yain³kxi²thĩ³nũ³a²
sa²hau³kot3sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
a²sa³wi³ha³lxa² a²ha¹lin¹ya³ti³xa² ĩ³sa²si¹hã³ain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Sxi²je³na² ã³nxai³ja¹hẽ¹li¹. Ã³nxai³ya³hin¹kxai²nãn²tụ³
in³txa² ĩ³ha¹txi¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³jah¹la² ĩ̱³yau³xẽ¹na²
ũ³whi¹so¹tẽ³na² sa²ka³la³ki²wxe³kxi²so¹nyhe¹nx2ti³tu¹wi¹.
Nxe³jah¹la² ĩ³hi²txi¹jxa³hẽ¹li¹.
14 Ya³hin¹kxai²nãn²tụ³ sxi²ha² a²wa³kxẽn³yah³la²
ĩ³ye³kxi²txain¹ya³hẽ¹li¹: “Txa²wã¹yah³la² ĩ³ye³kxi¹nxa²si¹sa²sĩn¹jau³su²
sa²si¹hã³sa²sĩn¹na²li¹. ‘Ĩh¹thĩn¹tạ³ Txai²nãu¹xai²na²
yain³txa² wa²lo¹lo¹nxa³tũ̱³xa² yai³na¹thĩ³nu³la³ sĩn¹te²la¹xã³?’
Nxe³sa²sĩ¹nhẽ²li¹.” Nxe³ja³hẽ¹li¹.
15 Ya³hin¹kxai²nãn²tụ³ oh³xan¹thĩ³na², kãin²thĩ³na² wi¹thĩ³na²
wã²na³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹. A²nxe³thĩ³nãu³ai²na² a²yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ wi¹lhau³kot3sxã³ sxa³tu¹wi¹. A²nxe³thĩ³nai²na²
yain³txa² we¹ja¹hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³ka³tụ³ a²sa³wi³ha³lxa² a²ha¹lin¹ya³ti³xa² sxi²je³na²
ã³wi¹hain¹ka³tụ³, ha³lo²a² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la²

ĩ3ye3kxain1kxu1jã1nxe3ju3ta2 ĩ2ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1ju3ta2 thĩ1nai2na2 yain3txa2 wet1ja3ta1hxai2hẽ1la2.

17 Nxe3nxa2ha1te1 ka3nxa3hi2tãu3a1, Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2 hxi2ka2 hxan3sxã3 ha1li1 wxa2sa2so1xi2nũn3tũ3ka3txa2 whãi2na1, ã3sa2so1nũ2la2 thĩ1nai2na2 ã3wi1hain1ta1hxai2hẽ1la2.

18 Nxe3ain1ka3tu3 ã3wxe3sxã3 ĩ3yai3nain1ka3tu3 Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu1 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— A2ya3la3tu3 ĩ3ye3kxi1nx2ta1wi1. Ĩ3yain3kxi2sah1lxin1tũ3ka3txi3 ĩ3nxai2na2 ka3na3ka3na3te2su2 te2 ĩ3nxa2 ko1ko1xa2 hxi2ka2 ã3yũ3sa2yai1nĩn1tu1wi1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

19 Nxe3ju3ta2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2 kãin2 ĩ3ãin2txi3khaix1ain1ka3tu3 ã3si3wi1wi1sxã3 Je3su2jah3la2 ĩ3wã3tain1te3nah1lxi1:

— Txai2la3 te3la1ji1? Txai2li2 nxe2nx3tho3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.

20 Nxe3nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 a2wãn3txi3kxai3lu1 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Wxãi2na2 a2yain3txi3nũ3xai2na2 so1sxã3 a2yau3xai2na2 ũ3hũ1kxa2 yain3kxi2sah2lxin1ti2tu3wi1. Wxa2yu3ta2 hxi2ka2hxan3sxã3 ha1li1 wxa2sa2so1xi2nũn3tũ3ka3txe2 ĩ3nxa2 ka3na3ka3na3te2su2 te2 ĩ3nxa2, ko1ko1xa2 hxi2ka2 ã3yũ3sa2yai1nĩn1tu1wi1.

21 Ya2la3tu3 su2lhã3sain1tu1wi1. Nxe3jau3xai2na2 ũ3wha2li1txã3nxu1tai2na2 nxe2ĩ3yau1ũ3nẽ3ta1hxai2hẽ1li1. Yxãn1ta1 ã3yũ3sain1jah1lai2na2 sa2kxai3lu2 ko3nxe3ti3hin1khaix1jah1lo2su2 na3li1. Hai3txi3 a3li3lah1xa3sxã3 txo1nxa3ke3la3te2kxai3 ã2la2 wi1lhĩ3nx2na3li1, jah1lo2su1. Je3su2jah3la2 ta1hxai2hẽ1la2.

Yain3tũ3xa2 a2si3yxau3tãu3khai3xa2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

22 Nxe3nxa2ha1te1 ĩ3yai3nain1tãu3a2 Je3su2jah3la2 yain3txa3nũ3xai2na2 wxa2sa2so1sxã3 Txa2wã1sũ3na2 ĩ3wi1lxon3kxi2si1jau3xa2 ĩ3ye3kxi2sãn2sxã3 wxa2nãu2lxi3sxã3 a2sa3wi3ha3lxa2 ũ3hũ2xai3ain1ka3tu3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Yain3tũ3xai2li2 Txa2nũ2ai2 yã1nx2na3li1. So1kxi2sa2sxã3 yain3jah1lxi3hẽ1li1. Ta1hxai2hẽ1la2.

23 Nxe3nũ2la2 ĩ3na2ki3tẽ3na2 hxi2tẽ3nha2nũ2la2 Txa2wã1sũ3na2 wi1lxo3kxi2jau3nũ3a2, ĩ3ye3kxi2sãn2sxã3 ũ3hũ1xai3ain1ka3tu3 a2nũ3ka3txai2na2 yxo2ha3kxa1 ĩ3na2xai3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

24 Nxe3ju3tai2na2 sa2kxai3lu1 Je3su2jah3la2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Jau1xai2na2 Txa2ti3ha2yxau3xa2 yã1nx2na3li1. Wãn3txa2 tah2yau3xa2 ĩ3ye3kxi1nx2ta1jau3xai3 jã1nxe2 kãi3ũh1nx2ta1jau3nũ3ai2la1wi1. A2nũ2a2 ko3nxe3ti3 kãi3ju3ta2 ã3wa2sut1si1ha1jau3nũ3su2 Txa2ti3ha2yau3xa2 ha3li3hxan3sa3tu1wi1.

25 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}na^{2}kxi^{2}jau^{3}xa^{2}
wa^{3}su^{3}txi^{3} ĩ^{3}na^{2}xi^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}hĩ^{1}na^{1} ĩ^{3}na^{2}xi^{2}ki̱^{3}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
26 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}yain^{3}ta^{3}lu^{2}nain^{1}ni^{2} ĩ^{3}na^{2}ta^{3}lu^{2}nain^{1}ni^{2} nx-
ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ka^{3}li^{3}nhẽ^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hai^{3}nain^{1}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3}, wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2}
O^{3}li^{3}ve^{2}ra^{3}kat3su^{1} nxe^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3} nxe^{3}ka^{3}ka^{1}txai^{2}na^{2}
ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

27 Nxe^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“O^{3}ve^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}a^{1}tu^{1}wi^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3} o^{3}ve^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}ni^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}hax3te̱^{1}hax3te̱n^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} wxa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
hãi^{1}nxe^{3}ti̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}yãu^{2}lxi^{2}syah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}, Txai^{2}na^{2}su^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}waix3sxã^{3} ã^{3}nih^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
28 Yxãn^{1}ta^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}ka^{3}tu̱^{3},
Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}ne^{3}ka^{2}ta^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{3}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
29 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ka̱^{2}nxi^{1}lxi̱^{1}. Ã̱u^{2}li^{1}nxa̱^{2}sxã^{3} ã^{3}nih^{2}nxã^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ã̱u^{2}li^{1}hxan^{3}txain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} txai^{2}li^{2}
ti^{3}he^{1}nxẽ^{2}nxa̱^{2}hxa^{3}lho^{3}li^{1}. Ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la̱^{2}.
30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A̱^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ka^{3}nxah^{3}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}su^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ĩ^{3}yai^{2}lxi^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Pe^{2}jah^{3}lo^{2} ĩ̱^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ten^{3}si^{1}sa^{2}nxãn^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xin^{1}tu^{1}wi^{1}. “Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
ĩ^{2}te^{2}txã^{3}wi^{1}.” Nxẽn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xin^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Yxãn^{1}ta^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} yxo^{2}xũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kox1ko^{1}su^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxa^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} hai^{3}txi^{3}
ten^{3}nxa^{2}hxa^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}ti^{3}he^{1}nxe^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Pe^{2}jah^{3}la^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti̱^{3}xa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxu^{1}jã^{1}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}

32 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1},
ha^{3}lo^{2}a^{2} Jet3se^{3}ma^{3}ni^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ti^{1}na^{2} ha^{3}lo^{3}kxa^{2} ã^{3}wxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Txai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Nxe^{3}sxã^{3} Pe^{2}jah^{3}la^{2}, Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2}, Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}
ã^{3}sa^{2}so^{1}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} kãin^{2}
hxi^{2}waun^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}khaix1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ãin^{2}ti^{3}ya^{3}lu^{2}te^{2}hũ̱^{3}sa^{3}nhai^{1}. Ti^{1}na^{2} ã^{3}wxe^{2}yxau^{3}sxã^{3}
wah^{3}nxe^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
35 Nxe^{2} e^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} jũ^{1}nxe^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{2} ã^{3}nxai^{3}sxã^{3}
kĩh^{3}nũ̱^{3}xa^{2} ãn^{3}yxo^{2}thu^{2}kxa^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}nxẽ^{3}txi^{3}nha^{2}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}sa^{2}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
36 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wĩ^{3}nãi^{3}. A^{2}yen^{3}kxa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti̱^{3}xa^{1} hxi^{2}kan^{1}te^{2}si^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}ju^{3}tai^{2}na^{2}
sa^{2}wa^{3}to^{2}kxi^{2}sa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ten^{3}nxa^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} we^{1}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
37 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
ãu^{3}xi^{2}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Si^{3}mãu^{2}ah^{3}lãi^{3}. Ãu^{3}xi^{1}lxi^{1}. Jũ^{1}nxe^{2}ju^{3}ta^{2} he^{3}la^{3}ku^{3}
hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ten^{3}nha^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lxan^{3}ji^{1}wi^{1}?
38 Ye^{3}ten^{3}sxã^{3} yxau^{3}jah^{1}lxi^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}, ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} ã^{3}wih^{2}kxi^{1}nxa^{2}ti^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{1}.
Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} a^{2}wi^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} ten^{3}khaix1yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
wxa^{2}sxĩ̱^{3}nai^{2}na^{2} sĩ̱^{3}wi^{1}lhin^{1}ju^{3}ta^{2} hau^{3}ko^{3}nxa^{2}lxa^{3}lxi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
39 Ĩ^{3}ye^{3}kxã^{1}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}nxai^{3}ka^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}jau^{3}xai^{3}jau^{1}xain^{2}txi^{3} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
40 Nxe^{2} e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} ãu^{3}xain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, hxi^{2}kan^{1}sxã^{3}
ye^{3}ten^{3}sxã^{3} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1}
ĩ^{3}ye^{3}wã^{3}nã^{3}wã^{3}nãn^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xin^{2}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
41 Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ãh^{1} ã^{3}nxai^{3}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}
ãh^{1} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}to^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ãu^{3}xi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}ye^{2}yah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.
Hãi^{1}nxo^{1}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}li^{1}.
Hĩ^{1}nai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}te^{2} hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{2} ã^{3}yũ^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
42 Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ã^{3}yã^{3}yũ^{3}sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ya̱u^{3}son^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}ain^{1}jau^{3}su^{2}

43 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lu^{2}nxa^{3}tạ^{3}lxa^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
a^{2}hãi^{1}nxũ^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}tĩ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} yụ^{3}la^{2}
kãin^{2}te^{2}a^{2} tẽ^{3}i^{2}, hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} tẽ^{3}i^{2} nxain^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxa^{2}
ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2},
wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{3}nãu^{3}xa^{2}, ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}
a^{2}họh^{3}lxi^{3}sa^{2}nãu^{3}xã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}tũ^{3}kạ^{3}txi^{3}la^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
44 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} ã^{3}yũ^{3}so^{1}jah^{1}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. In^{3}txa^{2} ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}na^{1}kxe^{3}su^{2} nẽ^{2}na^{3}na^{1}, kan^{2}txi^{3} i^{3}sxã^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3}
tẽ^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} a^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2}
nxẽn^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
45 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}tĩ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2}
ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
46 Nxe^{2} e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kọ̱^{1}kọ̱^{1}xa^{2}nũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
ã^{3}tĩ^{3}sxã^{3} i^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
47 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} yxau^{3}nũn^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} yụ^{3}la^{2}
kãin^{2}te^{2}a^{2} hxi^{2}so^{1}nha^{2}sxã^{3}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2}
a^{2}sạ^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}sụ^{2}lhxã^{3} ĩ^{3}nẹ^{3}nxẽ^{3}ni^{2}lã^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
48 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}
kãi^{2}lxi^{3}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}yah^{3}lxin^{1}ti^{2}ti^{1}.
A^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}jah^{1}la^{2} i^{3}sxã^{3} sa^{2}so^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} i^{3}sxã^{3}
sa^{2}so^{1}sạh^{1}lxin^{1}ta^{2}lụ^{1}wi^{1}.
49 A^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{2} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wxe^{3}na^{1}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}tãu^{3}ai^{3}tã^{2}
i^{3}sxã^{3} sa^{2}so^{1}sah^{1}lxan^{3}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Sũ^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} we^{1}ta^{3}lun^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} kãi^{3}ũ^{1}sah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
50 Ain^{1}ka^{3}tụ^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{2}
ã^{3}waix3sxã^{3} ih^{3}sau^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
51 Yxãn^{1}ta^{1} sa^{3}nxe^{3}la^{3}kxa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} yxãi^{1}nxã^{2}nxa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ã^{3}wi^{2}kxi^{2}nha^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tụ^{3} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
52 Ĩ^{3}ye^{2}nyhain^{1}ka^{3}tụ^{3}ta^{1} sa^{3}nxe^{3}la^{3}kxah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}so^{1}lxi^{3} ã^{3}nih^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} en^{2}tain^{1}jau^{3}su^{2}

53 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}kạ^{3}ta^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}si^{2}nãu^{3}xa^{2}
whãi^{2}na^{1}, ãn^{3}yã^{3}sa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}ka^{3}tụ^{3}

Ju³ta²sah³lai²na² nṵ³ka̱³txai²na² a²hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² tẽ³sxã³ wã³nxĩn¹te² si³yxau³khaix3ka̱² hxi²ka² ã³yũ³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

54 Nxe³yãn¹ta¹ Pe²jah³la² a²ha¹ u²la¹ ĩ³hit1xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai³lhxã³ wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³txa² a²sxi²ha² wai²ha² yxo²tã̱³lxa² ã³wih¹ka³tṵ³ so³ta²to² nṵ³ka̱³txa²kxai³ ã³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ha³nxe²a² ã³yxo²wxe³kxi²sxã³ hxi²kẽ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

55 Nxe³tı̱³kxai³lu² wã³nxĩn¹ta² hxi²kan¹te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² hxi²kan¹ta² ã³nũ²kxi²tṵ³ka̱³txa² sa²kxai³lu² a̱in³nha²ti³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³lai²na² ĩ³su²lhã³ain¹si¹hain¹jau³su² a̱in³nha²ti³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, hxi²kan¹ti³ a̱in³nha²ti³he¹nxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

56 Nxe³ju³ta² a²nũ²a² ka³lxa¹te²hi²sen³su² wãn³txa² ki³han³jau³xa² Je³su²jah³la² ĩ³ye³ki³ha¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ hai³txi³ wãn³txa² ĩ³ye³ain¹jau³xai²na² ĩ³we¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

57 Jã¹nxe³ju³tai²na² a²nũ²a² ka³na³ku² te²a² ĩ³sa²yxau³ain¹ka³tṵ³ ĩ³ye³ki³ha¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

58 Ĩ³ye³ki³ha¹kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txa² ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe³jau³xa²sa¹:

“Txa²wã¹sṵ³na² sxi²hai²na², a²nũ²a² hxi²ka² to³nain³thĩ³nai²na² sa²nai¹a¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tṵ³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³la²ni²sxã³ sxi²ha² ã̱³lxi³thĩ³na² txa²hĩ³na² sa²ton³ta³lu²na¹tu¹wi¹. A²nũ²a² hxi²ka² sa²to³nai¹nxa³thĩ³na², Txai²li² sa²to³na¹tu¹wi¹.” Nxe³na²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

59 Nain¹ta¹ hai³txi³ we¹nyhain¹jau³la³ yũ³ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

60 Nxe³nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹te²nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² nṵ³ka̱³txai²na² nxũ²kwa̱i³ye³ye³lo³tãu³a¹ ĩ³sa²yxau³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Jau³jau¹xai²na² ĩ³wa²lũ³xi¹nxãn³ji¹wi¹? Ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ko̱³te³kxi²nxain¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

61 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ wã³nxĩn¹te²nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹lo²kxai³lu¹ ãh¹ ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na² Txa²wã¹sṵ³na² Tah²sin¹ji¹wi¹? Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²sin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

62 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³te²sa¹wi¹. Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³kah³lai²na² a²wi¹nẽ³tãu³a² wxi²kin³ti³ton³ti³hit1sain¹sxã³ ã³wxe³na¹ha²kxai³ oh³sı̱³nãu³a²

wxa^{2}kan^{3}sxã^{3} wa̱^{3}li^{2}na^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}sah^{2}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

63 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{1} ain^{3}kxi^{2}te^{3}na^{1} a^{2}ha^{3}la^{3}se^{3}nãn^{1}ka^{3}lo^{3}khai^{3}xa^{2} wxa^{2}ten^{2}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wxa^{2}ten^{2}txi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hãi^{1}nxã^{1}a^{3}sa̱h^{1}lxi^{3}wxi^{1}.

64 Wãn^{3}txai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}ki̱^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}ki^{3}nũ^{2}kxi^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}na̱h^{1}lxi^{1}:

— Su^{2}lhã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} wain^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

65 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}ka^{3}su^{3}hẽn^{1}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱h^{1} ĩ^{2}li^{3}nũn^{3}te^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ũ^{3}yhe^{3}tĩ̱^{1}sãn^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wait1sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}ta̱^{3} ĩ^{3}wai^{1}txain^{1}sĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxa^{2}wai^{1}tain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pe^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}jau^{3}su^{2}

66 Nxe^{3}ain^{1}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} sxi^{2}ha^{2} wai^{2}ha^{2} yxo^{2}tã̱^{3}lxa^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ã^{3}yxo^{2}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}ãn^{2}tu̱^{3}ta^{1} wã^{3}nxĩn^{1}jah^{1}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}na^{2} wxã^{3}ka^{3}tu̱^{3} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} hxi^{2}kẽ^{3}li^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ka^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

67 — Wxãi^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{1}la^{2} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}nũn^{3}to^{3}hin^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

68 Yxãn^{1}ta^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{2}te^{2}txã^{3}xĩ^{1}. Wxa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ãn^{3}ne^{3}wxe^{3}ti^{3}hex1sa^{2}nxãn^{3}nhi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}, sxih^{2}yxo^{2}a^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}li^{3}xi^{2}hĩ^{1}na^{1} ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ĩ^{3}yxai^{2}lxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

69 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{2}xi^{2}tãu^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxa^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}te^{3}na̱h^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxai^{2}la^{1}wi^{1}. Wãin^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

70 Jã^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}xĩ^{1}. Pe^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}ha̱^{1} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} yxau^{2}xai^{3}te^{2}a^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}sxã^{3} to̱n^{1}khaix3nĩn^{1}ko^{3}lxã^{2}na^{3}li^{1}. Nĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}si^{1}lxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

71 Yxãn^{1}ta^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}a̱n^{3}ta^{3}ti^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxah^{2}lxin^{1}kxah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{2}ti^{3}hex1te^{2}txã^{3}i^{1}.
Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}a^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wi^{1}lain^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{3}li^{1}. Ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ta^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
a̱n^{3}txi^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}sai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Pe^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
72 Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3} ka^{3}la^{3}ka^{3}lan^{1}ti^{2}
ye^{3}ãn^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yxai^{2}lxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}
Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}:
— Ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2} ye^{3}ãn^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2} ĩ^{3}yxai^{2}lxi^{2}ta^{3}lu^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1}
wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} ten^{3}si^{1}sa^{2}nxãn^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lu^{2}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}la^{3}je^{1}nai^{3}tã^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3}
kãin^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}nã̱n^{3}khaix1ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15

Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ã^{3}yũ^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{1} ã^{1}ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}a^{1},
wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}ta^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}kaix1ti^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1ti^{2} ha^{3}tẹ̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2}
tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1ti^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}kaix1ti^{2} ain^{1}sxã^{3} ã̱^{3}sa^{2}ki̱^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} a̱in^{3}nha^{2}te^{3}lhxã^{3} nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A̱in^{3}nha^{2}ta^{3}lu^{2}nain^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}tai^{3}kxi^{2}sxã^{3}
sa^{2}so^{1}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2}
a^{2}hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{2} ã^{3}yũ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wxãi^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}sin^{1}ji^{1}wi^{1}?
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}:
— Wxa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hit1si^{1}jau^{3}su^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
4 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} ã^{3}ka^{3}nah^{2}nxe^{3}sxã^{3} yx-
aun^{1}ji^{1}wi^{1}? Tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}si^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}sa^{2}ye^{2}nxain^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}nhãn^{1}ta^{1}nxe^{3}ji^{1}wi^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}ka^{3}nah^{2}nxe^{3}sxã^{3}
yxau^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2}
kãin^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pi³la²jah³la² Je³su²jah³la² ya³lu²si¹jau³su² kwa³na³jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ yain³tṵ³xa² wa²lo¹lo¹nxa³tṵ³xa² yai³nain¹je³na³kxa² nxe³xai³ti³wa³kxa² ha³lo²a² wa³kxẽn³yah³la² te²hi²sen³su² nxe² kãi³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²ai²na² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tṵ¹kxi²sxa³te²na² ĩ²li³te²na² ka³na³ka³na³kan²tṵ³ than²kxi²sa²tã³sxã³ sa²nũ¹xi²nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³te²a² nṵ³ka³txai²na² te³nain¹kxah³lo²su² jah¹la² than²kxa² sa²nũ¹xi²nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² in³jah³la² ko³nxe³thin¹jah¹la² Ba³ra³ba²sah³la² tĩ³kxi²sxa³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² nṵ³ka³txa² a²hi²sen³kxai³lu² ha³la³je¹nhĩn¹kxai³lu² a²hxi²kan¹ti³nãu³xa² ã³nhe¹kxi²nyhain¹sxã³ a²nũ²a² su²lhã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² tĩ¹kxi²sxa³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8-10 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nṵ³ka³txai²na² ka³lxa¹tṵ³ka³txai²na² yau³so³nain¹ka³tu³ yxo²xṵn³txi³ Pi³la²jah³la² ĩ³wã³txi³sain³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ka³na³ka³na³te²su² than²kxa² sa²nũ¹xi²sa²to³nhĩn¹tai¹ti²ti¹ Kwẽn¹tai²na² jã¹nxe³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Yxãn¹ta¹ Pi³la²jah³lai²na² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³ta³nãu³xa² a²ẽ¹nãn¹jau³la³ a³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kãin² ĩ³ka³tã³nai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² ãn³yũ³ain¹ju³ta²kxai³ a³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Nxe³ha²kxai³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ju³te²a² nṵ³ka³txa² a²si³yxau³jah¹la² than²kxa² sa²nũ¹xi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Ju¹tai²na² ten³nxa²li³xa³ji¹wi¹? Pi³la²jah³la² a²wãn³txa² nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Yxãn¹ta¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³ta³nãu³xai²na² a²hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² kãin²tṵ³ka³txai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ba³ra³ba²sah³la² so¹lxi³ than²kxi²sa²tã³sxã³ ũ³hũ¹xi²nẽ³lhi¹hain¹jau³su² ĩ³wã³txi³sain³txain¹yah³lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² ten³ki³sxa³jau³su² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Ba³ra³ba²sah³la² so¹lxi³ te³nain¹si¹hain¹jau³su² a²nũ²a² kãi³li³tṵ³ka³txai²na² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Ba³ra³ba²sah³la² ten³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ jah¹lai²na² Ju³te²a² nṵ³ka³txa² a²si³yxau³jah¹la² ĩ³yĩ¹li²yah³lxi³to³hin¹jah¹la² ĩh¹nxet3sxã³ kãi³kxi²te³la¹ji¹wi¹? Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

13 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² kãi³li³tṵ³ka³txai²na² kãin² ĩ³wxa¹nain¹te³nah¹lxi¹:

— Hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ ĩ³ya²lu¹tain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩh¹nxe² kọ³nxe³thin¹sxã³ kãi³hĩ³thai¹li¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ kãin² ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:
— Hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ ĩ³ya²lu¹tain¹sĩ¹nhẽ³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³ha²kxai³ Pi³la²jah³lai²na² a²hi²sen³kxai³lu²
a²nũ²a² kãi²li³tũ³kạ³txai²na² ĩ³wi¹lxon³kxain¹si¹hain¹jau³su²
Ba³ra³ba²sạh³lại²na² than²kxi²sạ²tã³si¹sxã³ ũ³hũ¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ũn³txi³ ĩ³ta³lo³wait1si¹hain¹ka³tụ³ hi³sa³ka³txa²
ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²si¹hain¹jau³su² ã³yũ³yhai¹nha²kxai³ Pi³la²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².

So³ta²to²nãu³xa² kọ³nxe³ti³ yxo²ka³lxi³lain¹jau³su²

16 Nxe³nxa²ha¹te¹ so³ta²to² nũ³kạ³txa² hi²sen³su² Je³su²jah³la²
so¹ka³tụ³ a²hxi²kan¹ta² si³yxau³jah¹la² sxi²ha² kãin²thĩ³na²
Prai³a³to³ri³ã²thĩ³nãn²tụ³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ³
so³ta²to² nũ³kạ³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ã³nũ²kxi²si¹hain¹jau³su²
ĩ³kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe³te³na¹ so³ta²to² nũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu¹
wã²la²ka³lo³a² sau³saun³ka³lo³a² tẽ³sxã³ Je³su²jah³lai²na²
ũ³whi²kxai¹nha²kxai³ wại³la² wxa²xu³kxain¹sxã³
ũ³nhe³hẽn¹tai¹nha²kxai³ nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Ain¹ka³tụ³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²ki³lxot3sxã³ ĩ³ki³wai³ka³si³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Wi¹lhin¹te²si¹lxi¹. Ju³te²a² nũ³kạ³txa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
19-20 Ain¹sxã³, hi³sa³ka³txa² wẽ³sa² hxi²so¹xi²sxã³
Je³su²jah³la² ĩ³ne³su²lai¹nha²kxai³ ĩ³ye³ka³su³hẽn¹kxai¹nha²kxai³
ã³ka³ti³wxe³kxain¹sxã³ wi¹lhin¹ki³lxo³jau³xa²
ĩ³ye³ki³ha¹kxain¹sxã³ kọ³nxe³ti³ ĩ³yxo²kwa³lxi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxạin¹te²kạ³ka¹ wã²la² sau³saun³ka³lo³ai²na²
sa²sai¹kxain¹sxã³, Je³su²jah³la² a²wã²la³ka³lo³khai³xa²
ũ³whi²kxi²xain¹tạ¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²si¹hain¹jau³su² sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxain¹jau³su²

21 Nxe³nxa²ha¹te¹ Si³mãu²ah³la² Si³rẽ²ne²ko³xa² tọn¹jah¹lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A³le³syãn²trah³la² Ru²fu²jah³la² a²wĩ³nu²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²su² te²kxai³lu² a²kxã³nxa¹
ha³lo²a² wa²li³sxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³
so³ta²to² nũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² hi³sa³ka³txa² Je³su²jah³la²
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²ka³txa³nũ³a² sa²tã³ka³la³kxi²hẽt1so¹nha²si¹jau³su²
Si³mãu²ah³lan²tụ³ yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³ka³tụ³ ã³nxai³ain¹ka³tụ³ wã³la³ka³txa² Ko²ko³ta³kạt3su²
nxe³jau³xa² a²si³yxau³tãu³a² sa²kxai³lu² txa²wã¹ne³ka³lo³su²
nxe³hxai²na²hẽ³ ka³txa²nãu³a² sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} vĩn^{2}yo^{3}jau^{3}xa^{2} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} mi^{2}ra^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩh^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}lu^{1}nhẽ^{3}jau^{3}xa^{2} nxe^{2} ũ^{3}ke^{3}ni^{2}jau^{3}xa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}nxũn^{3}sain^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}na^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
24 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wxa^{2}sa^{2}so^{1}te^{2}txai^{3}ain^{1}sxã^{3}
tah^{3}lxa^{2} wẽ^{3}sa^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}sxã^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}ton^{3}yah^{3}la^{2}
nũ̱^{1}ha̱in^{3}nyhain^{1}ka^{3}tu̱^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wxa^{2}nũ^{3}te^{2}txai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
25 U^{3}je^{3}na^{3}ka^{2} wxa^{2}ki^{3}ka^{3}la^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
26 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} hi^{3}a^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhãn^{2}sxã^{3}
a̱^{2}ne^{3}ta^{3}lxo^{3}ka^{3}nãu^{3}a^{1} ũ^{3}kũ^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
27 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{3}su^{2}lhã^{3}to^{3}jah^{1}la^{2} ha^{1}lin^{1}jah^{1}la^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la̱^{3}kxain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{1}
ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}wxe^{2} a^{2}wã̱^{3}tãu^{3}a^{1}
ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}wxe^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
28 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
29 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ne^{3}wa^{3}nxĩn^{1}wa^{3}nxĩn^{1}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xi^{2}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ha^{3}we^{1}. “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} sa^{2}nai^{1}hxat3sãn^{2}sxã^{3}
ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{2} a^{3}la^{2}ni^{2}sxã^{3} ã̱h^{1}sa^{2}to^{3}nxi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.”
Nxĩn^{1}jau^{3}su^{2} e^{3}in^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}.
30 Hĩ^{1}na^{2} wã^{2}nxũ̱h^{1} ĩ^{3}hxi^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2}
ka^{3}nxi^{1}nhu^{1}li^{1}. Nxe^{3}a̱in^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}ta^{2}nãu^{3}xa^{2}
ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}si^{2}nãu^{3}xa^{2} whãi^{2}na^{1},
yxo^{2}ĩ^{2}nyhai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}to^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} wã^{2}nxũ̱h^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}nha^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
32 I^{3}sa^{3}e^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} hi^{3}sa̱^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ta^{2}la̱^{3}kxi^{2}nha̱^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ka^{3}nxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}nẖĩ^{3}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} in^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ya^{3}te^{2}na^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2}
ã̱^{3}xa^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}yain^{1}te^{2}na^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}jau^{3}su^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}nyhai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Nxa̱²ha¹te¹ ha³lo̱²a² whãi²na¹ ka³nxa³hi²khaix1nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A³lan²ta² ne³ka³ka³nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ ã³ka³nxa³hi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³ki³kan³tãu³a¹ so¹lxi³ ĩ³ha²te¹txi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Ki³kan³nũ²la² Je³su²jah³la² kãin² ĩ³wxan¹sxã³
ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— E³li¹ e³li¹ la̱³ma³ sa³ba̱³ka²ta³ni¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³a² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²sũ̱³nu²khai³jah¹lãi³. Txa²sũ̱³nu²khai³jah¹lãi³.
Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ã³na¹san¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² kwa² yxau³sxã³ ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
wai³nxa³txi³ ain¹kxain¹nũ²la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ne³kat1jah³sah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. E³li²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kaix1tain¹nĩn²tai¹. Nxe³ain¹ta̱¹hxai²hẽ¹la̱².

36 Nxe³te³na¹ a²kwẽn¹tai²na¹ kwa²yxau³sxã³ ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
ka³na³ka³na³jah¹la² ã³nih³sxã³ ĩ³yi²lho¹tũ̱³xa² so¹sxã³ yain³txa²
yau³xa² kah³jau³xa² ũ³hũ̱¹sxã³ ũ³whi¹sai¹te³na¹ hi³sa³ka³txa²
ũ³ki³wi²kxi²sxã³ Je³su²jah³la² ĩ³xo̱n³so¹si¹hain¹jau³su²
ũh³yxo²tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo³kxa² yxau³a³sah¹lxi³hẽ¹li¹. E³li²ah³lu¹tai²na²
wxã³sxã³ sa²hxi²ta²la³kxi²te³lhxã³ wxã³si¹jau³nũ³su²
ĩ²wahx3nxe³yah³sah¹lxi³hẽ¹li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Nxe³ka³tu̱³ Je³su²jah³la² kãin² ĩ³kwa̱ix1sxã³
ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Nxe³hĩ¹na¹ wã²la² a̱u³khaix1ka³lo³a² Txa²wã¹sũ̱³na²
a²sxi²ha² nxũ²kwa̱i³ye³la³nãu³a¹ a̱u³ti³yxau³thĩ³na¹
yxo²tĩ̱¹ka³lo³a² ã³ten²ti³ta¹hxai²hẽ¹la². Oh³nãu³a¹ ã³ten³txi²
wxa²kan³ka³tu̱³ yu̱³hxai²na² sa²kxai³lu² ãn³ten³ti³sxã³
ã³yxo²hai²ta³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxe³ju³ta² so³ta²to² a²hxi²kan¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Je³su²jah³la² yxo²ĩ²tãu³a¹ sa²nxũ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta² ĩ²ain¹tãu³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² ya²la³tu̱³ Sũ̱³na² Tah²yah³lo²sin²tai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

40-41 Nxe³nxa²ha¹te¹ ha³la³je¹nhĩ¹nai³kxai³ Je³su²jah³la²
Ka̱³li³le²a̱²ko̱³xa² he¹ai¹nhĩ¹kxai³ txu¹ti³nãu³xa̱² hi²sen³su²
Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³kxi² a²yen³kxa² wi¹lã³non²ta³kxi²
yhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tũ̱³ka̱³txa² ha¹li¹ ka³na³ki¹ ta¹ka³lxi³nãu³xa²
a²ĩ³lxa̱²sa̱¹: Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka̱³lxa̱² nxe³ha̱²kxai³
Ma³ri²a³ka³lxa² Ti³a²kah³la² ka̱u³ka̱un³jah¹la² a²hã³ka³na²
Jo³se²ah³la² a²hã³ka³na² nxe³ha²kxai³ Sa³lo²ma³ka³lxa²
nxe³ha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txa²
hĩ¹na² u̱²yxau³sxã³ Je³su²jah³la² hxi²kĩ¹la³kxain¹ju³ta²
ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² ha³la³je¹nhĩ¹nai³kxai³
txu¹ti³nãu³xã̱³xa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³kxa²sxã³

Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} u^{2}lyxau^{3}yain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} txah^{3}lxa^{3}kxẽ^{1}na^{2} sa^{2}nĩ^{3}kxain^{1}jau^{3}su^{2}

42-43 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} a^{3}la^{2}ni^{2}hĩ^{1}nai^{3}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yain^{3}txa^{2} wet1sxã^{3} ãu^{1}la^{3}kxain^{1}to^{3}tãu^{3}a^{1} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tãu^{3}a^{1} sũ^{2}ni^{2}khai^{1}nxe^{3}tãu^{3}a^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} A^{3}ri^{3}ma^{3}te^{2}a^{3}thĩ^{3}nãn^{1}jah^{1}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{2} wahx3nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lo^{3} ya^{3}lo^{3}txi^{2}sxã^{3} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ã^{3}nxai^{3}sxĩ^{2}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

44 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxi^{2}tãu^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}txi^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

— Hĩ^{1}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}tãn^{2}ku^{2}. Nxe^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}ta^{1}nx3thi^{2}li^{1}? Nxe^{3}yhu^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

45 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ya^{3}lu^{2}na^{2}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ya^{3}lu^{2}jah^{1}la^{2}nũ^{2}a^{2} so^{1}txu^{1}li^{1}, ten^{3}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}txa^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

46 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{2}la^{2} hã^{3}ta^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} tẽ^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}su^{2} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} ãn^{3}ka^{3}nxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}wã^{3}lã̱u^{2}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} tah^{3}lxa^{3}ka^{3}tẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ũ^{3}whi^{2}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} tah^{3}lxa^{3}ka^{3}ta^{2} wxa^{2}xu^{3}sxã^{3} wxa^{2}we^{1}tẽ^{3}nãu^{3}a^{1} ũ^{3}whi^{2}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}ẽ^{1}nai^{2}na^{2} tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} kãin^{2}ka^{3}ta^{2} ũ^{3}wa^{3}ti^{3}kxi^{2} sa^{2}tã^{3}sxã^{3} ũh^{3}yxo^{2}tĩ̱^{1}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

47 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}nĩ̱^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3} Ma^{3}ta^{3}lẽ^{2}na^{3}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{1}lin^{1}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} ha^{3}nãu^{3}hi^{2}na^{3}na^{1} nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} ka^{3}nxah^{3}ti^{3}wi^{3}ta^{3}lon^{3}tãu^{3}a^{1} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3} Ma^{3}ta^{3}lẽ^{2}na^{3}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Sa^{3}lo^{2}ma^{3}ka̱^{3}lxa^{2} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ain^{1}sxã^{3} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} wi^{1}lũ^{3}tẽ^{3}kxa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sxã^{3} so^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}nũ^{2}a^{2} wxa^{2}tu̱^{1}la^{3}kxi^{2}te^{3}lha^{3}ka^{2}.

2 Ain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ To³mĩn²ko³ nxe³ju³ta²kxai³
u³je³na³kai²na² a³li³xi²hĩn¹kxai³ txu¹ti³nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
aun³ta² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nũ¹ka³na¹ sa²nĩ̱³kxain¹ju³ta²
aun³ta² ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Aun³tain¹tãu³a² ĩ³ye³kxi²nyhu¹te³nah¹lxi¹:
— Tah³lxa³ka³lo³ai²na² yxo²tĩ̱¹nha²ka³lo³ai²na²
ĩh¹nxe³te²ta̱³ sa²yxo²than²kxi²nẽ³lain¹te³ji¹xĩ¹,
kãin²khaix1ka̱³lo³sa²ha²kxai³lu¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Yxãn¹ta¹ ten³sa²tã³ain¹te³na¹ kãin²khaix1nxe³ka³lo³ai²li²
ũh³yxo²than²nha²ju³ta³nu¹tai²na² ĩ²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ain¹ka³tu̱³ tah³lxa³kẽ¹nãu³ai²na² ã³wi¹hain¹ka³tu̱³
in³txa² sa³nxe³la̱³kxa² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la̱². Sa³nxe³la̱³kxa²
wã²la² hãn³ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²jah¹la² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² txu¹ti³nãu³xa² a²wi¹nẽ³tãu³ai²nãn²tu̱³
ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². O²khaix1xain¹sxã³ yu̱h³lxi³khaix1ain¹ta¹hxai²hẽ¹la
6 Yxãn¹ta¹ jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— O²lhxã³ ĩ³wã̱³jah³lxi³txa³hẽ¹ni¹. Je³su²jah³la²
Na³sa³re²thĩ³na² to̱n¹jah¹la² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² hi³sa³ka³txa²
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ ĩ³ya²lu¹kxe³su² jah¹la² ãn³ten³yah³lxi¹nxi¹.
Yxãn¹ta¹ jah³lai²na² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²ni¹.
Hai³txi³ ti¹nãn²ta³ he̱¹ti³he¹xai¹nxa³xi¹. Tẽ¹nai²li²
hã̱i¹kxain¹te³nai¹ti²tu³ni¹. Ĩ²jah¹lxi³hẽ¹ni¹.
7 Jã¹nxa¹jau³su² hĩ¹na² sa²kxai³lu² ĩ³sxã³ Pe²jah³la²
ĩ³hen³txi² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xã̱³xa² ĩ³hen³txi², whãi²na¹
nxe³jah³lxi³hẽ¹ni¹. Ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹jau³kxai³lu¹:
“Je³su²jah³la² ne³ka³ta²nx2ti³sxã³ Ka³li³le²a²ko³xa²
ã³nxai³tu¹wi¹. Nũ¹ã¹ ĩ²syah¹lxin¹tu¹wi¹.” Jau¹xai²na²
ha³la³je¹nai³tã² Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³tai¹ti²tu³nĩ¹.
Jã¹nxe³jau³su² nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹ni¹. Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹ txu̱¹ti³nã̱u³xai²na² tah³lxẽ¹na²
a³li³ain¹sxã³ ã³ni³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kãi²no²nha²ha̱²kxai³
ĩ³ka³ta̱³ta̱³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ hai³txi³ wãn³txi³la³
a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ye³kxain¹ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Ma³ri²a² Ma³ta³lẽ²na³ka³lxa² Je³su²jah³la² ĩ²jau³su²

9 Nxe³nxa²ha¹te¹ To³mĩn²ko³ nxe³ju³ta² ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa²
Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²te³na¹
Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxa² ĩ³ha¹txi²ta¹hxai²hẽ¹la̱².
A²kxã³nxai³kxai³ ta¹ka³lxa² a²nxũ²kwa̱i³nãu³a¹, ko̱³nxe³te²a²
yãu³ka³txa² ka³lxa¹te²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹
tũ̱³ka̱³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ a²ta³a²
nũ̱³ka̱³txai²na² Je³su²jah³la² a²ka³te̱³na² yxau²xai³lhĩ¹nai³tã²
nxũ²kwa̱i³li³si¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ã³nxai³ka³tu̱³
Je³su²jah³la² a²ya̱³la²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la̱².
A²ya̱³la²nãu³xai²na² kãin² ãin²tai¹nha²kxai³ kãin²

ĩ³nã̱³nai¹nha²kxai³ Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxai²na² sa²kxai³lu²
ã³wxã³yain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³xa²
ta¹ka³lxai²na² Je³su²jah³la² ĩ²ain¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹hain¹to³ta¹
a²yã̱³la²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

A²sa³wi³ha³lxa² ha¹lin¹ya³te²a² Je³su²jah³la² ĩ²ya³jau³su²

12 Nxe³ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ a²yã̱³la²nãu³xai²na² ha¹lin¹te²su²
te²a² ha³lo²a² ã³nxai³ya³tãu³ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã̱³lxi³
sa²yã̱¹nha²sxã³ ã̱³lxi³te²hũ̱³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Ha¹lin¹te²na² sa²kxai³lu² ã̱h¹ ã³wa²li²ya³sxã³
a²yã̱³la²nãu³xai²na² wã³kon³tũ̱³kã̱³txa² ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³lai²na² ĩ³ã̱³lxi³te²hũ̱³yain¹jau³xa² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²wã³kon³tũ̱³kã̱³txai²na² hai³txi³ ĩ³we¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹l

A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² Je³su²jah³la² ĩ²ain¹jau³su²

14 Hã²wxãn³txa³ ye³jen¹nãu³a¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³xa²
hxi²ka² hxan³sxã³ ka³na³ka³nat3sxã³ wxa²sa²so¹xi²nũn³tũ̱³kã̱³txa²
ã³wxe³sxã³ ĩ³yai³nain¹tãu³a² Je³su²jah³lo²su²
te²kxai³lu² wxã³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³yain¹sxã³
sa²yxo²we¹nyhai¹nxa³ju³ta² ĩ³kwã̱i²kxai¹ni² ã³ne³to³hai¹nxa³ju³ta²
ĩ³kwã̱i²kxai¹ni² nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ju³tai²na² a²nũ²a² ĩ²ain¹te²na² a²wãn³txa²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² yxo²ĩ¹ai¹nxa³ha²kxai³lu¹
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ ã³nxai³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ã³nxai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹
ĩ³yau¹ũ¹tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Ain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: Je³su²jah³la²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³tan¹te²kxa³yã̱³lhu² a²nũ²a² kọ̱³nxe³ti³
kãi³sxã³ yxau²xai³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ Je³su²jah³la²
yxo²ĩ²ain¹kxai²nãn²tu̱³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha²
wa²su¹ti³hi¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
16 Nxain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tu̱³
yxo²ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nẽ³jau³xa²
sa²yxo²wet1sain¹kxai²nãn²tu̱³ te²su² a²kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
wa²su¹tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² sa²yxo²ã³sain¹te²su²
te²an²tu̱³ a²kọ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² yxau²sa²tẽ³ai¹nha²kxai³
yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² kọ̱³nxe³te²lo³jau³su²
yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.
17 A²nũ²a² yxo²ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa² wã³nxĩn¹ju³ta²
kãi³ain¹tu¹wi¹. Kãi³ain¹ju³ta²sa¹: Txa²ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li²sa²sxã³

kǫ̲³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹hi² wãn³txa² yau³xã̲³xa² tah²yau³xa² ĩ³ye³i² nxe³ain¹tu¹wi¹.

18 Jã¹nxain¹kxai²nãn²tu̱³ txih³xa² yxo²kǫ̲³nxe³te²a² wxa²sa²so¹ain¹kxai²nãn²tu̱³ kho³nai¹nxa³ha²kxai³ tih³na³la³yau³xa² ĩ³na²ain¹kxai²nãn²tu̱³ kho³nai¹nxa³ha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wi¹. Jã¹nxain¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² wxa²wxai³ain¹kxai²nãn²tu̱³ we²nxain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² oh³nãu³a² wxa²ka³la³ye²jau³su²

19 Nxe³nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²jah³la² ĩ³ye³ta³lu²nain¹nxa²ha¹te¹ oh³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̲³na² A²hi²sen³kxai³lu² so¹sxã³ ka³la³ka³tu̱³ Sũ̲³na² wi¹nẽ³tãu³a¹ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³jut3su² ha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² ã³nxai³ain¹ka³tu̱³ ha³lo²a² ĩ²li³je³na² ã³nxai³ain¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̲³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ai¹nha²kxai³ hau³hau³kon³nũ²la² Je³su²jah³la² a²hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² hxi²nũ¹te³lhxã³ a²yen³kxa² nũ̲³kxũn³te²su² o²la³kxai¹nha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ wãn³txai²na² a²sa³wi³ha³lxai²na² ĩ³ye³ain¹jau³xai²na² Je³su²jah³la² a²hi²sen³kxai³lu² sa²hxi²ka¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Lukas

Lu²kah³lai²na² wãn³txa² ĩ³ye³ãn³si³wxe³jau³su²

1 Te³o²fah³lãi³. Wi¹lhin¹ti³ hxi²kan¹khaix1jah¹lo²si¹lxa². Wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa². A²nũ²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹jah¹la² wxã³sxã³ yxau³ya³sain¹jau³xa² ũ³wha²li¹lhai³nain¹na²hẽ³la². Nxe³jau³jau¹xai²na² ain³kxi²nẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa².
2 Jã¹nxe³ju³ta² sa²kxai³la¹ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹jah¹la²kxai³lu² wxã³sxã³ yxau³ya³sai¹nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ²ain¹tũ³ka̱³txi³su² yai¹nha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxi³su² yai¹nha²kxai³ nxe³tũ³ka̱³txi³su² na²hẽ³la². Nxe³te²kxai³la¹ wãn³txai³tã² ũ³wha²li¹lho¹sxã³ ĩ³hen³txi³nẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa².
3 A²nxe³ju³kxai³lu² tũ¹ka̱³txa² yã¹nxe³sxã³ a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ²sxã³ ã³si³tẽ³kxi²na¹kxah³lo²su² nũn³te²sa¹wa². Nxe³jah¹lo²sa¹ha²kxai³ nxe³jau³jau¹xai²na² wi¹wi¹nxe² wain³txi³ hau³kot3sxã³ ai³jau³xai³tã² ĩ³hen³txi³nxa²ha¹tu¹wa².
4 Ũ³wha²li¹lye¹nxa²ha¹tu¹wa². Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³ wi¹ko̱³sxã³ a³la³kxin¹tu¹wa². Lu²kah³lo²na¹xai²na² nxe³nxa²ha¹wa².

Jo³ãu²ah³la² a³li³lah¹hĩ¹nũ¹tai²nãn¹jau³su²

5 Nxe³te³nah¹lxi¹ kxãn³nxai³tã² E³ro²jah³lai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³hĩ¹nai³tã² Sa³ka³ri²ah³la² Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² hau³ko³ta¹hxai²hẽ¹la². A³bi²a³ nũ³ka̱³txi³su² a²nu²la³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² a²sxe³xa² I³sa³be²la³ka̱³lxi²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹ka³lxa² A³bi³a²sah³la² a²nũ³ka̱³txi³su² nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 A²nxe³te²sya¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² wi¹lhin¹yain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ya³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² hxi²ka² hxi²kan¹txi³ ko̱³nxe³ti³hi¹tain¹ya³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
7 Nxe³ain¹yah³xa³ha²kxai³la¹ ta¹ka³lxa²kxai³lu² hxi²kan¹txi³ wẽh³ni²nxa³ha²kxai³ a²wẽ³sa³la³ yũ³ya³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ya³kxa²yu³su² yah³lo¹ni² a̱³ka³lxo¹ni² ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² wxa²sa³ha³la³ti²lho¹xi²sxã³ tẽ³sxã³ wa³ko³nai¹nhxai²na²hẽ³la². Jã¹nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la², in³txi³nãu³xa²sa̱³.
9 Ai¹nha²kxai³ wxa²wẽ³not3sa²kxai³ ha³nxe²a² wha³lxin¹txa² wi¹lũ³ju³ta² ũ³thũ²hain¹ju³ta² tẽ³nũ²la² thĩ¹na² ã³wi¹hain¹to³hxai²na²hẽ³la². Jã¹nxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la², Sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²si¹jau³sa³.
10 Ã³wih¹tãu³ãn²tu̱³ti¹ sxi²ti²ta³lo³kxai²li² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ wah³nxain¹tãu³ãn²tu̱³ti¹ Txa²wã¹sũ³nai²li² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} txah^{3}lxa^{2}
ne^{3}ka^{3}nah^{2}nãu^{3}a^{2} yax3txain^{1}tho^{3}xa^{2} a^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2} yxau^{3}sxã^{3}
wa^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}an^{1}jah^{1}la^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3}
wxã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}waun^{3}txi^{3}sxã^{3}
o^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}lãi^{3}. O^{2}lha^{2}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}to^{3}hin^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ain^{3}kxi^{1}nxain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Ain^{3}kxi^{1}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxa^{2}
wẽ^{3}nhi^{3}tu^{1}wi^{1}. Wẽ^{3}nhi^{3}ka^{3}tu^{3} wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} we^{1}tin^{1}kxi^{3}nũ^{3}a^{2}
a^{3}li^{3}lah^{1}kxi^{2}tu^{1}wi^{1}. Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} wẽh^{3}sai^{2}li^{2}
ĩ^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}: “Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{1}.” Nxe^{3}sẽ^{1}li^{1}.
14 Nxe^{3}ya^{3}hi^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}hain^{1}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}.
15 A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2}ye^{2}tu^{1}wi^{1}. Hai^{3}txi^{3}
vĩn^{2}yau^{3}sa^{2} ta^{3}nxa^{2} ũn^{3}jau^{3}sa^{2} ta^{3}nxa^{2} ĩ^{3}na^{2}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}lah^{1}xa^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nxũ^{2}kwai^{3}wih^{1}sa^{2}tẽ^{3}tu^{1}wi^{1}.
16 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1 ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
17 E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nx2ti^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{1} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}nũ^{3}kxũn^{3}si^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} nũn^{3}tu^{1}wi^{1}.
Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lain^{2}txi^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2}
a^{3}lxa^{3}kxin^{2}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}wa^{2}la^{3}kxin^{2}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxẽn^{3}txain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} wxã^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{3}lu^{2}nain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

18 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxex3txi^{1}. Txa^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} a^{3}ka^{3}lxo^{1}ni^{2} txai^{2}na^{2}
yah^{3}lo^{1}ni^{2} ã^{3}h^{1}sa^{2}sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Ĩh^{1}nxet3sxã^{3} wẽh^{3}ni^{3}hĩ^{3}na^{1}ji^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txai^{2}li^{2} Ka^{3}bri^{3}e^{2}lah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2} yxau^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nxa^{2}si^{1}sain^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}sain^{1}na^{2}li^{1}.
20 Sai^{1}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}nhxãn^{3}su^{3}li^{1}. Nxẽn^{2}nxãn^{3}kxan^{2}ti^{3}
ye^{3}jen^{1}na^{2} ya^{2}la^{3}tu^{3}jex1tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} yxo^{2}ĩ^{2}sa^{2}nxã^{3}nha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}ye^{3}xan^{3}tho^{3}li^{1}. Yxo^{2}kan^{2}ta^{3}kxi^{2}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}. Kxãn^{3}nãu^{3}a^{2}

txa²wãn³txa² kãi³ta³lu²nhĩ¹na¹ wi¹lĩ³ye³xin¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³ain¹tãu³ãn²tu̱³ti¹ ha³lo²a² yxau³tũ̱³ka̱³txa² kãin² wah³nxe³sxã³ e³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Thĩ¹na² kxãn³sa² yxau³ain¹na²li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nyhain¹nxa²ha¹te¹ Sa³ka³ri²ah³la² a³li³xi²te³na¹ hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³xa³ha²kxai³ hãi¹sxã³ wxa²ye³wxã̱i³wxã̱i³sa²tã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wa̱³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹tãu³a² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Hxi²sxã³nhon³jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²in²tai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ kxã̱n³nãu³a² Sa̱³ka̱³ri²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² in³jah³la² ã̱³xa² ã³si³wẽ̱³not3ha²kxai³ ĩ³xi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Hã²wxã̱n³txa³ a²sxe³xa³ka̱³lxa² wẽh³ni̱³ha²kxai³ i³la³kxa² ki³ka³lxa¹tãu³kxai³la¹ a²sxi²ha² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxai²na² a²wãn³txi³kxai³la¹:
— Kxã³nhxĩ¹nai³tã² wẽ³sa³ tx̱a²sa³ha²kxai³ ã̱u²li²sxai²hẽ¹li¹. Yxã̱n¹ta¹ hĩ¹na² wẽh³nha¹ha²kxai³ ã̱u²li²sa²hxai²nxa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lxo³kxi²sa³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a³li³lah¹ju³ta³nũ³su² ĩ³hen³txi³jau³su²

26 Nxe³nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxa²kxai³la̱¹ wẽh³ni² ã̱³si³wxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ i³la³ka² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ sa²tã²tĩ¹ka³tu̱³ hã²wxã̱n³txa³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² Ka³bri³e²lah³lai¹tã² oh³xan¹jah¹lai¹tã² ãh¹ sa²si¹hã³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²yhe³na² ne³nã̱³xan¹thĩ³na² Na³sa³re²thĩ³na² sa²si¹ha̱³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na² Ka³li³le²a²ko³xan¹thĩn³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
27 A²nxe³thĩ³na² Ma³ri²a³ka³lxa² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³ta¹ka³lxa² Ta³vi²yah³lo²nu¹txai²na² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² wa³kxẽn³yah³lo²nu¹txai²na² a²ne³tah²nãu³su³ ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxain²txi³ Jo³se²ah³la² hi²sen³su² so¹nyhu¹kxi³ju³ta³nũ³a² e³hau³ko³ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Jã¹nxe³ta¹ka³lxu²su² kxan²ta² Ka³bri³e²lah³la² hi²sen³kxai³lu² Ma³ri²a³ka³lxa² sa²kxai³lu² tũ̱³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ma³ri²a³ka³lxã̱i³. Wi¹lhĩ¹nĩ¹nxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nxa²ha²kxai³ wi¹lxo³kxi¹nxa²tũ¹xĩ¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxa²ha¹te¹ Ma³ri²a³ka³lxu³nu¹ta²kxai³lu² ã̱³ne³wxe²nxa³jau³su² e³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³hĩ̱³te²la¹ku². Nxa¹nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Oh³xan¹jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wã̱³wã̱³ta³kxi²nha²txa³hẽ¹ni¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nxa²na²hẽ³ni¹.
31 Nxĩ¹nha²kxai³ ye³jen¹na² wẽ³nhĩn¹tũ¹xĩ¹. Wẽ³nhĩn¹ka³tu̱³ wẽ³sa² a³li³lah¹kxi²nxa²tũ¹xĩ¹. Nxe³ka³tu̱³ wẽ³nyhe³nxã¹kxa², “Je³su²jah³lo²su¹.” Nxe³sẽ¹ni¹.

32-33 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}sxã^{3}
a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}khai^{3}xa^{2} ye^{2}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nyhain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
wxa^{2}ka^{3}lxa^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} I^{3}se^{2}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txan^{2}tu^{3}
wa^{3}kxẽn^{3}ti^{3}hit1tũ^{1}xĩ^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxain^{2}txi^{3}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} jah^{1}lai^{2}la^{1}xi^{1}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} wxã^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}wa^{3}kxẽn^{3}sain^{1}sa^{2}tẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxũ^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}ni^{1}.
Wxa^{2}wẽ^{3}sai^{2}na^{2} jah^{1}lain^{2}txi^{2}na^{3}ni^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nxa^{2}ha^{1}xĩ^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txai^{2}li^{2} in^{3}txi^{3} txa^{2}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} nũh^{1}yxau^{2}xai^{3}la^{1}ha^{2}kxai^{3}
ĩh^{1}nxe^{3}sĩ^{3}nxa^{1}te^{2}la^{1}ku^{2}. Nxa^{1}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
35 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
wĩn^{1}txi^{1}nxã^{2}nxa^{3}kxan^{2}ti^{3} wẽ^{3}sa^{2} ũ^{3}whẽh^{3}ni^{3}nxa^{2}tũ^{1}xĩ^{1}.
Nxĩn^{1}te^{3}na^{1} wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ki^{3}lha^{3}lhxu^{2}tũ^{1}xĩ^{1}.
Wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}lo^{2}si^{2}tũ^{1}xĩ^{1}. Nxe^{3}kxi^{1}nxain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}.
36 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wxa^{2}wã^{3}tã^{3}ta^{2} I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxai^{3}tã^{2}
wẽh^{3}ni^{3}nũn^{3}na^{3}ni^{1}. Nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
wẽh^{3}nĩ^{3}hxai^{2}nxa^{3}tai^{1}tu^{3}ni^{1}. Yxãn^{1}tah^{1}lxa^{1} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}li^{2} i^{3}la^{3}kxa^{2}
ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{3}ha^{1}li^{1} sa^{2}tã^{3}tĩ^{1}ka^{3}tu^{3} wẽh^{3}nĩ^{3}na^{2}hẽ^{3}ni^{1},
a^{3}ka^{3}lxon^{1}kxan^{2}ti^{3}nu^{1}.
37 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2}
hxi^{2}ka^{1}nhĩ^{3}nx2na^{3}ni^{1}. Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
38 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxu^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}no^{3}sa^{2}ka^{3}lxu^{3}sa^{1}wi^{1}. Sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}nha^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2} e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2}
oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxa^{2} ai^{3}sxĩ^{2}jau^{3}su^{2}

39 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2}
wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} yũ^{3}ko^{3}xa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3}
ai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
40 Ai^{3}nũ^{2}la^{2} Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}la^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2} I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyha^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}nxi^{1}. Wi^{1}lhi^{1}nĩ^{1}nxi^{1}. Nyha^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
41 Nyha^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxa^{2}
ain^{3}kxi^{2}hĩ^{1}na^{1} a^{2}wẽ^{3}sa^{2} yxau^{3}nit1te^{2}a^{2} hxa^{3}lxi^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ka^{3}tu^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa^{3}i^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2}
a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}si^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
42 Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}si^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Tu^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Nx-
ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhin^{1}khaix1sĩ^{1}nĩ^{1}nxĩ^{1}.”

Nxe^{3}nxain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Kxãn^{3}nãu^{3}a^{1}
wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Nxe^{3}te^{2}a^{2} wi^{1}lhin^{1}nũn^{3}tũ^{1}xĩ^{1}.
43 Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2}
wxã^{3}sxĩ^{2}sain^{1}na^{3}na^{1}. Kãin^{2}ju^{3}tai^{2}la^{3}xã^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txai^{2}li^{2}
kãin^{2}sa^{2}nxa^{3}xã^{1}.
44 Wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sa^{1}nhĩ^{1}na^{1} wẽ^{3}sa^{2} yxau^{3}ni^{1}sa^{3}te^{2}a^{2}
ka^{3}lih^{3}sxã^{3} hxa^{3}lxi^{2}nhi^{1}.
45 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
wi^{1}lhin^{1}khaix1nĩ^{1}nxi^{1}. I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} ĩ^{3}hain^{3}jau^{3}su^{2}

46 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}na^{1}nhi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} txa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{3} e^{3}kxi^{2}nha^{1}nhi^{1}.
47 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}kxa^{2} wah^{3}xa^{2} sa^{2}sai^{1}kxi^{2}sain^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}sa^{3}nhi^{1}.
48 Txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
a^{2}wa^{3}kxẽ^{3}no^{3}sa^{2}ka^{3}lxu^{3}sa^{1}xĩ^{1}. Nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3}
ne^{3}wãn^{2}sai^{1}nxa^{3}hẽ^{3}ni^{1}. Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
ĩ^{2}sa^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}.
49 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Nũ^{3}kxũn^{3}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}xi^{1}.
Wi^{1}kãi^{3}ũh^{1}sain^{1}na^{3}ni^{1}. Wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}xi^{1}.
50 Sa^{2}yxo^{2}we^{1}txain^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}to^{3}tũ^{1}xĩ^{1}. Ha^{2}ya^{3}kxa^{2}ti^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}lho^{3}ni^{1}.
51 A^{2}nũ^{2}a^{2} kãin^{2}te^{2}lo^{3}nhain^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
ĩ^{3}hxi^{2}kau^{3}kau^{3}nain^{1}na^{3}ni^{1}.
52 Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
sa^{2}hxi^{2}ka^{1}txa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}nxa^{3}te^{2}lo^{3}nh^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}hi^{1}txai^{1}nha^{2}kxai^{3} ai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}ni^{1}.
53 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} heh^{3}khaix1te^{2}a^{2} yain^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
yxãn^{1}ta^{1} yen^{3}kxih^{3}te^{2}a^{2} hãi^{1}sxã^{3} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}sxã^{3}
a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}ni^{1}.
54-55 Nxe^{3}jut3su^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} txa^{2}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}nãu^{3}xu^{1}txai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}jau^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{1}ta^{3}lu^{2}nũ^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}ni^{1}.
Nxe^{3}te^{2}kxai^{3}la^{1} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}u^{1}tai^{2}nãn^{2}tu^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}ni^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sa^{2}tẽ^{3}yain^{1}na^{3}ni^{1}.
I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} txa^{2}nũ^{3}ka^{3}txi^{3}khai^{3}xan^{2}tu^{3}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{3}ni^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}su^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
56 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} i^{3}la^{3}ka^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} sa^{2}tã^{3}tĩ^{1}ka^{3}tu^{3}
I^{3}sa^{3}be^{2}la^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}kxi^{2}ka^{3}tu^{3} a^{3}li^{3}sxã^{3}
wa^{3}li^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jo³ãu²ah³la² a³li³lah¹jau³su²

57 Nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³a² I³sa³be²la³ka³lxa² tḯ²kãin²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². A²wẽ³sa² a³li³lah¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
58 A³li³lah¹kxi²tãu³ãn²tṵ³ti¹ a²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xã² a²ya̱³lxi³nãu³xã² a²ka³lxa¹txi³nãu³xã² ain¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ye²si¹jau³su² ain³kxain¹nũ²la² ka³lih³sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tin²tai¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
59 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³lan²ni²sxã³ a²wẽ³sa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²te³lhxã³ wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² nxe² e³lain¹te³nah¹lxi¹:
— “Sa³ka³ri²ah³lo²su².” Ĩ³lxi²ḵḯ³tũ¹xĩ¹, a²wĩ³na² nxe² ĩ³lxih²nha²ha²kxai³lu¹. Ain¹tah¹lxa¹ a²hã³ka³na² ten³yain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
60 Nxa²ha¹te¹ a²hã³ka³na² ĩ³wa²li²yain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹: “Jo³ãu²ah³lo²su¹.” Ḵḯ³tu¹wi¹. A²hã³ka³na² yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
61 Nxa²ha¹te¹ ãh¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² te²yã¹nxe² ĩ³lxi²nha²te²la³ yũ³sĩ¹ḵḯ³sxa³xi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
62 Ai¹nha²kxai³ ĩ³lxi²hain¹jau³nũ³a² a²wĩ³na² wxa²ye̱³wxã̱ix3so¹ain¹sxã³ ĩ³wã̱³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
63 Nxa²ha¹te¹ Sa³ka³ri²ah³la² hi²sen³su² ũ³wha²li¹lho¹ain¹txã³nxa² wxa²so¹nũ²la² ũ³yhe³ka¹te³nah¹lxi¹:
— “Jo³ãu²ah³lo²su¹.” Nxe² ĩ³lxi²sĩ¹na¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
64 Nxe³ju³tan¹te²tṵ³ti¹ Sa³ka³ri²ah³la²kxai³lu² ãh¹ĩ³sai¹sxã³ ĩ³ye³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹khai¹nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
65 A²nxe³ju³tai²li² ĩ²ai¹nha²kxai³ kãin² on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Ju³te²a²ko³nãu³a² wã³la³ka³txãn¹ko³nãu³a² u²la³ ha³ta̱³nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
66 Jã¹nxe³kxan²ta² Txa²wã¹sũ̱³na²nãu³xa² hxi²ka² yxau³ye²kxe³su² ĩ²ai¹nha²kxai³ wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sãn²sxã³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Wẽ³sai²li² ĩh¹nxe³ton¹sxã³ kãi³hḯ³te³ji¹ku¹. Ḵḯ³nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Sa³ka³ri²ah³la² wãn³txa² ha³lo²a² wxã³jau³nũ³jau³su²

67 Ain¹nxa²ha¹te¹ Sa³ka³ri²ah³la² hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³wi¹ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
68 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹khai¹nx2na³li¹. I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² A²si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹, txa²nũ̱³ka̱³txai²na²su¹.

Ĩ²nẽ³te³lhxã³ wxã³na²hẽ³li¹. Wxã³nũ²la²
txa²wã¹kọ̃³nxe³ti³ kãi³kị̃³ju³ta² sa²hau³ko³tẽ³na²hẽ³li¹.
69 Txa²wã¹sụ̃³na² hxi²kan¹jah¹la² sa²si¹hã³sain¹jah¹la²
kãin²khaix1nx2na³li¹. Nxe³jah¹la² Ta³vi²yah³lu¹tai²na²
Sụ̃³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lo²su² ha²kxai³
a²ne³tah²nãu³su² na³li¹.
70 Nxe³jau³xai²na² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Sụ̃³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tụ̃³ka̱³txu¹tai²na² wi¹lhin¹tụ̃³ka̱³txai²na²
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
71 Ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:
— “Txa²wã¹sụ̃³na² hi²sen³su² kọ̃¹kọ̃¹nụ̃³ka̱³txa²
a̱n³ta³kxi²nẽ³lain¹tụ̃³ka̱³txa² a²yan³txi³su²
ã³non²ta³kxi²nẽ³lain¹na²hẽ³li¹.” Ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
72 Nxe³jut3su² txa²wã¹ka³lxa¹txi³nụ̃³ka̱³txu¹tai²na² wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³tin²tain¹jau³su² kọ̃³nxe³ti³
kãi³ain¹kxa² wah³xa² ũ³yhoh³xai¹nxa³ha²kxai³
Txa²wã¹sụ̃³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxũ¹jau³xu¹tai²na²
wi¹lhin¹khaix1jau³xan²tụ̃³ kãi³ta³lu²nha²kxai³
nxe³nũ¹hain¹na²hẽ³li¹.
73-74 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² te²yã¹nxe²
ĩ³ye³kxũ¹nũn³te³nah¹lxi¹: “Wxa²kọ̃¹kọ̃¹nụ̃³ka̱³txa²
ã³non²ta³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Yụ̱h³lxi³nx3txi³xa³lho³li¹.”
Nxe³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kan²txi³
sa²yxo²wet1sah¹lxin¹tu¹wi¹.
75 Nxe³ha²kxai³ ka³tẹn³su² yxau³yah³lxin¹tãu³a²
a³lan²ta² yxo²ha³kxah¹lxi³sxã³ wi¹lhin¹sxã³
kãi³sa²tẽ³yah³lxi¹nha²kxai³ wain³te²lo³nha²sxã³
sa²yxo²wet1sah¹lxi¹nha²kxai³ nxe³sah²lxin¹tu¹wi¹.
Txa²wã¹sụ̃³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
76 Jã¹nxe² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wẽ³sãi³. Wxãi²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sụ̃³na²
Si³yxau³jah¹lai²li² a²wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sin¹tu¹wi¹.
Nxĩ¹nha²kxai³ ne³ka³ta²a̱² wxã³sxã³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wxã³ju³ta²nũ³a² a²nũ²a²
ẽ¹nãu³ai²na² wxa̱²hau³ko³tũ²xai³si¹hain¹tu¹wi¹.
77 Nxĩn¹ka³tụ̃³ a²nụ̃³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ¹hai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
“Wxa²kọ̃³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³na¹yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̃³
Txa²wã¹sụ̃³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nx2ti³sãn²sxã³ kọ̃³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² nxe³wã²na³kxi¹nx2ti³tu¹wi¹,
ĩ³ãin²ta³lxi²sai¹nha²kxai³la̱¹.”
78-79 Te²yã¹nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sụ̃³na² hi²sen³kxai³lu²
wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³lha²kxai³
a³lan²ju³ta² ĩ³ha²te¹kxi²nẽ³jut3sụ̃³nxe² txa²wã¹ẽ¹nãu³a²
sa²hau³ko³tẽ³tu¹wi¹. Nxe³nẽ³kxai²nãn²tụ̃³ kọ̃³nxe³ti³
kãi³kị̃³ju³ta² ã³wa²su¹kxi²nẽ³li² hãu²nxe³sxã³
yxau²xai³nha²si¹nhẽ³li² nxe³nẽ³tu¹wi¹.

Sa^{3}ka^{3}ri^{2}ah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
80 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wẽ^{3}sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
wi^{1}txon^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wxi^{2}kan^{1}to^{3}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}ko^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
yxau^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}jau^{3}su^{2}

1-3 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} Au^{3}kus^{2}jah^{3}la^{2}
Ro^{3}ma^{2}no^{2}ko^{3}xa̱^{2} kãin^{2}ko^{3}xa^{2} a^{2}wa̱^{3}li^{3}kha^{3}lah^{3}lo^{2}sa̱^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}sxi^{2}jen^{3}khai^{3}xa^{2} txon^{1}nhĩn^{1}thĩ^{3}nai^{3}tã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
wxa^{2}hau^{3}kot3so^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lho^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, jah^{1}la^{2}sa^{2}. Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2}
a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na̱^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lho^{1}ẖĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Ki^{3}ri^{2}aẖ^{3}la^{2} Si^{2}ri^{3}a^{3}ko^{3}xa^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tãn^{2}tu̱^{3}:
— Wxa^{2}txon^{1}nhĩn^{1}thĩ^{3}nai^{3}tã^{2} ĩx3sĩn^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lho^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ũ^{3}ha^{2}li^{1}lho^{2} nxex3sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}sxi^{2}yhen^{3}khai^{3}xa^{2} a^{2}txo^{1}nain^{1}thĩ^{3}na^{2}
ĩ^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
4 Nxe^{3}xai^{1}nha^{2}kxai^{3} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2}
Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}sxi^{2}yhe^{3}na^{2}
a^{2}txon^{1}jen^{3}khai^{3}xai^{3}tã^{2} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}nãn^{2}tu̱^{3}
ã^{3}nxĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}thĩ^{3}na^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}sxi^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
ĩ^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}sxe^{3}xa^{2} so^{1}te^{3}lhxã^{3} nhya^{1}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}nhya^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhau^{3}ko^{3}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} ta^{1}ka^{3}lxa^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2}
wẽh^{3}ni^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
7 Nxe^{3}nũ^{2}la̱^{2} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}ai^{1}nhĩ^{1}na^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Po^{1}na^{2} sxi^{2}hẽ^{1}na^{2}
a^{3}li^{3}lah^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} sxi^{2}ha^{2} ne^{3}ki^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} wã^{2}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxa^{2}wã^{3}lã̱u^{2}kxi^{2}so^{1}sxã^{3} ko^{2}syẽ^{1}na^{2}
ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

O^{3}ve^{2}a^{2} hau^{3}ko^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}jau^{3}su^{2}

8 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}wa̱^{3}kan^{1}ko^{3}xa^{2} o^{3}ve^{2}a^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} he^{1}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}nxah^{3}tai^{2}na^{2}
wah^{3}nxa^{3}ki^{2}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2}
wxa^{2}kan^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} wxã^{3}hĩ^{1}na^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2}

sa²ko¹ko¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²ko¹ko¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin²
on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Ain¹nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— On²txi³sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²sah²lxin¹jau³nũ³a² ĩ³hen³txi³nx2ti³te³lhxã³
wxã³na¹wi¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ka³li³nx2ti³tu¹wi¹.
11 Hĩ¹na¹ Ta³vi²yah³la² sxi²yhe³na² wẽ³sa² wi¹khaix1te²a²
a³li³lah¹na²li¹. A²nxe³jah¹la² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³wa²su¹jah¹lo²nũ³su² tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
Hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² na³li¹.
12 A²nxe³te²a² po¹na² sxi²ha² wxa²wã³la̱u²kxi²nha²sxã³
ko²syẽ¹na² ã³na¹sxã³ ã³wi¹ha²kxai³ sxa²na³li¹. Nxe³ju³ta²
ĩ²ah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxa²ha¹te¹ wa³su¹txi³ oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² wxa²ka³nxi²
wxã³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³yain¹nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² oh³xa² yxaut3jah¹la² kãi²te²a²
Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³
ĩ³wxi²kin³ti³ton³ti³hit1txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yxah³lxin¹sxã³
a²nũ²a² yuh³xan¹ko³xan¹ta³ nũ̱³ka̱³txa² wi¹lhin¹sxã³
yxau³ain¹tu¹wi¹, Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³
ĩ²ai¹nha²kxai³lu¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Ĩ³ye³ta³lu²nain¹nũ²la² oh³xa² wxa²ka³la³xi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹nxa²ha¹te¹ o³ve²a² sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txi³nu¹ta²kxai³lu²
ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Nũ¹ka³na¹ Be³lẽ²thĩ³na² ai³sĩ²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
kwẽn¹ta² ĩ³ye³kxi²nẽ³lain¹jau³xa² ain³kxi² ĩ²i² a³sah¹lxi³wxi¹.
Nxẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³ain¹nũ²la² wa³su³txi³ ai³ain¹nũ²la² po¹na²
sxi²ha² a³li³kxi²nyhain¹nũ²la² Ma³ri²a³ka³lxa² Jo³se²ah³la²
ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², Nxe³sxã³ a²wẽ³sa² whãi²na¹ ĩ²
nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Hã²wxãn³txa³ ĩ²ta³lun²nũ²la² ĩ³xain¹tãu³a² wãn³txai³tã²
oh³xan¹jah¹lai²na² wãn³txai³tã² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³ai¹nha²kxai³ o³ve²a² sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa²
ain³kxain¹te²na² ĩ³yon²txi³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te²la¹ku². Wãn³txa² ya²la³tu̱³te²nha²ku². Ki̱³nhai¹.
Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxa²ha¹te¹ Ma³ri²a³ka³lxa²kxai³ ju¹tai²li² ĩ²sxã³
ne³wa³kon³sa²tẽ³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxa²ha¹te¹ o³ve²a² sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txa² ã³naun³ta²
ĩ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²nẽn¹kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sṵ³na² Kãin²ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Oh³xan¹jah¹la² sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³jah¹lai²na² wãn³txin³txi² ya²la³tṵ³ ĩ²kị³ten¹tu³wi¹. Nxe³kị³sa²kxai³ Sṵ³na² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³lxa² ĩ³lxi²jau³su²

21 Ain¹nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³lan²ni²nũ²la² nxe³hĩ¹na¹ wẽ³sa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²te³lhxã³ a²nũ²kxi²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Je³su²jah³lo²su¹. Nxe² ĩ³lxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²ĩ³lxa² a²wi¹lhĩ¹na² Ma³ri²a³ka³lxa² wẽh³ni²nxa³hĩ¹nai³tã² oh³xan¹jah¹la² wxa²kan³sxã³ ĩ³lxi²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Je³su²jah³lo²su¹. Nxe² ĩ³lxi²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sṵ³na² sxi²ha² ai³ain¹jau³su²

22-24 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² hi²sen³su² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txu¹ha² kwẽn¹ta² wẽ³sa² a³li³la¹kxi²ta¹ka³lxu² ĩ³nxai²na² wẽ³sa² tu³kxi²tãu³a¹ wa³ka³li³yu³ta² hãi¹nxã¹txa²sã²nhi¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹jau³su² ha²kxai³ Ma³ri²a³ka³lxa²kxai³ ain³kxi²nha²sxã³ ã³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² a²wẽ³sa² tu³kxi¹nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sṵ³na² sxi²ha² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹ta² sxi²ha² wẽ³sai²li² tẽ³sxã³ ã³wih¹ka³tṵ³ wã²nã³ũ¹hi² yen³kxa² hxi²tẽ³nha²sxã³ ũ³hũ² nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³kxai³lu¹ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sṵ³na² kwa³na³te³nah¹lxi¹:

— Wxa²ki³lha³lxa² a²hxi²kan¹te²nãu³xa² tẹn³sa³nhai¹. Nxe³te²nãu³xa² txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³si²tu¹wi¹. Ãh¹lxi³sxã³ kwa³sxa³xa² ki³ha¹li¹ kwa³jan³ta² kwa³sxa³xai²la³ tạ³nxa² sa³wxe³nãn¹te²la³ tạ³nxa² nxex3sxã³ tẽ³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² sxi²nhãu³ai²na² ũ³hũ¹sẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ nxe³ain¹tãu³a² a²nũ²a² Si³me³ãu²ah³la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹lhin¹sxã³ wet1ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ I³sa³e² nṵ³kạ³txa² A²hxi²kan¹jah¹la² Txa²wã¹sṵ³na² hxi²ka² wxã³jah¹la² kãin² wah³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sṵ³na² A²yãu³ka³txa² ã³si³tẽ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Ã³si³tẽ³kxi²sxã³ nxe³te³nah¹lxi¹:

— Si³me³ãu²ah³lãi³. Hĩ¹na² wa³su³txi³ ya³lu¹nxã²nxa³lho³li¹. Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² ĩ²sã²nĩn¹tu¹wi¹. Yan¹nãu³a¹ sa²kxai³lu¹ ya²lun¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² ĩ³hen³txi³nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³txa² ã³si³tẽ³kxi²sxã³ Si³me³ãu²ah³la² ai³ya³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² sxi²ha² ã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³ãn²tṵ³ti¹ a²wẽ³sãi¹ah³la²

a²hã³ka³nai²na² nxe³sxã³ Je³su²jah³la² sa²ha³lxo¹so¹sxã³
wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
wãn³txa² we¹te³lhxã³ ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxa²ha¹te¹ Si³me³ãu²ah³la² sa²kxai³lu²
wẽ³sa² sa²ha²lxo¹so¹kxi²nũ²la² Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
29-32 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Sũ³na² nxe³txi¹. Wãn³txa² ĩ³ye³kxi²san¹jau³xai³tã² hĩ¹na²
ta³lun²ye¹tu¹ti²tu³wi¹. Nxe³ju³ta² wxa²hxi²kan¹jah¹la²
txa²yen³nãu³a² ĩ²a¹wi¹. Nxe³jah¹la² kxã³nxa²
ũ³yhe³kxũ¹sa²nhĩn¹jah¹la² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ²ain¹tu¹wi¹. A²nxe³jah¹la² I³sa³e² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xa²
a²yxo²ha³kxa¹ wxa²wãn³txa² ĩ³hen³txi³nyhai¹nha²kxai³
I³sa³e² nũ³ka³txa² Txa²wã¹sũ³na² kãin²si¹hain¹jau³su²
ĩ²hen³txai¹nha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wi¹. Ai¹nha²kxai³
ya³lu²na¹ju³ta² hĩ¹na² wi¹na³li¹. Ka³lih³khaix1sa³nha²wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Ĩ³ye³ta³lun²nxa²ha¹te¹ a²wĩ³na² a²hã³ka³na² whãi²na¹
wãn³txai²na² ain³kxai¹nha²kxai³ o²lya³ta¹hxai²hẽ¹la².
O²lya³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te²la¹ku². Ki³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
34-35 Nxa²ha¹te¹ Si³me³ãu²ah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³wxi¹. Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹ti³hi¹txa²ti³na³li¹.
Nxe³jau³su² e³sãn²ka³tu³ Ma³ri²a³ka³lxa² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ma³ri²a³ka³lxĩ¹. Wxa²wẽh³sai²li² kxãn³nãu³a² a²nũ²a²
I³sa³e² nũ³ka³txa² ka³na³ka³nat3te²a² ã³kãi²non³si¹ha²kxai³
a²ka³na³ka³nat3te²a² a²kãi²nxa³tot3si¹ha²kxai³ nxe³ain¹tu¹xĩ¹.
Nxain¹kxai²nãn²tu³ a²nũ²a² ka³lxa¹te²a² sa²yxo²ã³ain¹tũ¹xĩ¹.
Nxain¹kxai²nãn²tu³ti² au³txi³ ãin²ti³khai¹nxe³nxa²tu¹xĩ¹.
A²nxe³jah¹lo²kxai³lu² a²nũ²a² a²ẽ¹nãn¹jau³la³ ĩ³sai¹ai¹nxa³jau³la²
wi¹ko³nha²hxat3tain¹tu¹xĩ¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
36-37 Nxa²ha¹te¹ nxe³ain¹tãu³ãn²tu³ti¹ txu¹ha² A²na³ka³lxa²
yxau³nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu²
a²wĩ³na² Fa³nu³e²lah³lo²su² ha²kxai³ a²ka³lxa¹ti³nãu³xa²
A³se²ra³ nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ta¹ka³lxa²kxai³lu² kwẽ³kxa² ko³ha¹li¹ ko³ha¹li¹ ko³ha¹li¹
ka³na³ki²tãu³a² in³txa² so¹nyhain¹sxã³ yxau³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² jah¹la² ya³lu²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ya³lu²kxi¹nxa²ha¹te¹
kwẽ³kxa² ka³lxa¹txi³ 84 nxe² kwẽ³kon³tãu³a² nũh¹yxau³ha²kxai³
a¹ka³lxon³khaix1nxe³sxã³ kxãn³su² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ta¹ka³lxa²kxai³lu¹ Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹ju³ta²
ĩ³hen³txi³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha²
wi³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Wi³xi²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Kãin²khaix1nxi¹lxi¹. Nxe² ĩ³ye³sxã³ ã³ti³hex1ta¹ka³lxu²su²
nxa³ha²kxai³ yain³txa² ã³na¹ha²kxai³ hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Jã¹nxe³kxan²ta² Si³me³ãu²ah³lo²kxai³lu² ĩ³ye³ta³lun²kxan²ta²
ta¹ka³lxa²kxai³lu² A²na³ka³lxa²kxai³lu² wi³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Wi¹xi²nũ²la² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ³kã³txa²
Sũ³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² wxã³ju³ta²nũ³a²
wah³nxain¹te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Na³sa³re²thĩ³na² ĩ³ain¹jau³su²

39 Ain¹nxa²ha¹te¹ Moi³se²ah³la² kwa³na³jau³xu¹tai²na²
sa²yxo²we¹ta³lu²nain¹nxa²ha¹te¹ Ka³li³le²a²ko³xa²
ĩ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la³, Je³su²jah³la² a²wĩ³na² a²hã³ka³nũ¹ta²sa³.
A²sxi²yhen³khai³xa² Na³sa³re²thĩ³na² ĩ³xi²sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxe³tãu³a² a²wẽ³sa²kxai³lu² wi¹txo¹ni² nũ³kxũn³txo¹ni²
wxi²kan¹sxã³ txo¹ni² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su²
Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ³na² sxi²nhãu³a² e³kxi²nyhu¹jau³su²

41-42 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
I³sa³e² nũ³kã³txa² ã³non²ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
E³ji²ta²ko³xa² a³li³si¹hain¹jau³su² ã³non²ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³hĩ¹nu¹tai²nãn¹te²tũ³ kwẽ³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹
ye³ka³na³ka³nat3sxã³ Sũ³na² kãi³ũ¹hain¹ju³tu¹tai²na²
ĩ³sa²wa²lho¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ã³nũn²ta³kxain¹sxã³ ĩ³sa²wa²lho¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ti³xai²na² sa²kxai³lu² pas²kwa²ti³xa²su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³ju³ta² Je³su²jah³la² a²wĩ³na² a²hã³ka³nai²na²
nxe³ya³sxã³ jã¹nxe³ya³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³nũ²
Je³su²jah³la²kxai³lu² kwẽ³kxa² hxi²ka² hxan³sxã³ ãh¹ ha¹li¹
wxa²sa²so¹xi²nũn³ka³tũ³ kwẽ³kon³sxã³ txo¹nhĩ¹na¹ a²wĩ³na²
a²hã³ka³nai²na² nxe³ya³te²kxai³lu² wẽ³sai²na² ã³sa²so¹sxã³
ai³yain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
43-44 Nxa²ha¹te¹ ã³sa²wa²lho¹xi²ta³lun²nyhain¹nxa²ha¹te¹
a²wĩ³na² a²hã³kã³na² ĩ³xi²te³lhxã³ a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³kxain¹te³ji¹xã¹. Ain¹tah¹lxa¹ hai³txi³
ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
yxau³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ a²wĩ³na² a²hã³ka³na²
ju¹tai²na² kõ³nhe²ya³nxa³ha²kxai³ ye³ka³na³ka³nat3sxã³
a³lan²ni²sxã³ a³li³sxã³ ã³nxĩ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Hã²wxãn³txa³ ĩ²xi²ya³hxa³ha²kxai³ hxi²waun³ta³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹l
Nxa²ha¹te¹ a²nũ³kã³txa² ã³si³tẽ³kxain¹te²nãu³xa² whãi²na¹
ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³te³nxi²te³lhxã³
wã³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Wã³lain¹nũ²la² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²nũ²la²
Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wih¹ka³tũ³ ĩ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²kxã³nxa² wã³li²sĩ²ai¹nxa³tã³lxa¹ jah¹la²kxai³lu²

a²hoh³lxa³nũ̱³ka̱³txa² ã³tĩ̱³xi²nũ²la² nxũ²kwa̱i³ye³lot3sxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ain³kxi²nyhu¹ha²kxai³ wãn³txa² ĩ³wã̱³txi³nyhu¹ai¹nha²kxai³ nxe³nyhu¹ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxe³nyhu¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wẽ³sai²na² wãn³txa² ain³kxain¹te²a² on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² wxi²kan¹jau³su² ha²kxai³la².
48 Jã¹nxe³kxan²ta² a²wĩ³na² a²hã³ka³na² nxe³ya³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²nhãu³ai²na² ã³wih¹sxã³ ĩ²ai¹nha²kxai³ kãin² o²lai¹nha²kxai³ ta¹ka³lxa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wẽ³sã̱i³. Ĩh¹nxe³nhĩn¹thai¹li¹? Kãin² ã³ten³nxa²nha¹hẽ³li¹. Hxi²waun³txi³khaix1sa̱²sĩ¹nhẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
49 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ten³sya¹hin¹thai¹ni¹? Txa²wĩ³na² sxi²ha² ã³wih¹sxã³ ã³wxe³na¹ha²kxai³ ĩ²sya¹hxan³thai¹ni¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
50 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² a³la³kxi²ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
51 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ã³si³tẽ³kxi²sxã³ Na³sa³re²thĩ³na² ĩ³xi²sxã³ yxau³ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². A²wĩ³na² a²hã³ka³na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ we¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³tai²li² a²hã³ka³na² a²ẽ¹nãu³ai²na² a̱in³so¹tu³ta¹hxai²hẽ¹la².
52 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² wi¹txo¹ni² wxi²kan¹to³ni² nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ai¹nha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ka³li³lhi³sxã³ ĩ²ai¹nha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

3

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jau³su²

1-3 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ Ti³be³ri²ah³lai¹tã² Ro³ma²no²ko³xa² kãin²ko³xa² ã³wẽ̱³non³sxã³ ã³wa³li³khan³tot3ta¹hxai²hẽ¹la². Kwẽ³kxa² ka̱³lxa̱¹ton³nũ²la² 15 nxe² kwẽ³kon³nũ²la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²kxai³lu² ha³lo²ai²li² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² ho³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹la² Sa³ka³ri²ah³la² ki³lha³lhxu² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³hĩ¹nai³tã² Ju³te²a²ko³xa² Põn³si³o³ Pi³la²jah³la² a²wa³li³kha³lah³lo²lo³tha²kxai³ Ka³li³le²a²ko³xa² E³ro²jah³la² a²wa³li³kha³lah³lo²lo³tha²kxai³ I³te³ri²a²ko³xa² Tra³ko³ni²ta³ko³xa² ko³ha¹lin¹ko³xa² Fi³li²pah³la² a²wa³li³kha³lah³lo²lo³tha²kxai³ nxe³jah¹la² E³ro²jah³la² a²lon³syhe²nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ A³bi³le²nã²ko³xa² Li³sa̱³ni²ah³la² a²wa³li³kha³lah³lo²lo³tha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² Kai³fa²sah³lai¹tã² A³na²sah³lai¹tã² nxe³sxã³ sa²hau³ko³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³tãu³ãn²tu̱³ti¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²kxai³lu² Jor³tãu²yau³xan¹ko³nãu³a² ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la².

Yuh^{3}xan^{1}ta^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} ai^{3}lha^{2}thet3te^{3}na^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}la^{1} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}khaix1yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{1}nyha^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li Nxe^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} wah^{3}xa^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nyhah^{1}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yãn^{3}tũ^{3}ta^{1} ĩ̃^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2} ã^{3}tĩ̃^{3}kxi^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}jut3su^{2} I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kxã^{3}nxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̃^{3}jah^{1}la^{2} wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{2} ai^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}tu^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} wxã^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ã^{3}wxã^{3}tĩh^{3}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

5 Wain^{3}tĩh^{3}na^{2} a^{3}li^{3}ha^{2}kxai^{3} tĩh^{3}na^{2} kĩn^{3}sxih^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}wau^{3}waut3sxi^{2}ha^{2}kxai^{3} tĩh^{3}na^{2} ka^{2}yãu^{1}ka^{2}yãu^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ha^{3}la^{3}tu^{3}la^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} tĩh^{3}na^{2} yax3lũ^{1}yax3lũ^{1}si^{1}ju^{3}ta^{2} sa^{2}ne^{3}ka^{3}tũ^{2}si^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} tĩh^{3}na^{2}nũ^{3}a^{2} wa^{3}su^{3}hĩ̃^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} wxã^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wxa^{2}hau^{3}ko^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

6 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã^{3}lhu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{1}nain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ^{1}hain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ya^{2}la^{3}tũ^{3} wxã^{3}ti^{3}wa^{3}ki^{3}lxon^{3}na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}tu^{1}wi^{1}. I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ̃^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} kã^{3}lxa^{1}txi^{3} wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}li^{2} ãn^{3}txi^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}nyha^{1}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ĩ̃^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} wi^{1}lhin^{1}yex1sain^{1}tũ^{1}xã^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{2}su^{1}.” Nxe^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} ti^{3}he^{1}nxe^{3}nx2ti^{3}xa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}jah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}li^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}yah^{3}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.

8-9 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ya^{2}la^{3}tũ^{3} ã^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} wi^{1}lhin^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} hi^{3}a^{3} ne^{3}ka^{2} ĩ^{2}li^{3}hxa^{3}te^{2}la^{3} wi^{1}nã̃^{3}kxi^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}ka^{2}

ĩ³tau³ka²tã³sãn²nũ²la² ha³nxe²a² yat3sxã³ hxa³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹. A²nxe³ju³kxai³lu²: “A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³su² sĩn¹te²sa¹wi¹.” Yah³lxin¹jau³xa² e³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. E³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² txah³lxa³kxa² tẽ³sxã³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³su² wet1ti³hit1ju³ta² hxi²kan¹na³li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxa²ha¹te¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxet3sxã³ o²la³kxi²sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— A²nũ²ai²li² a²ha³la³san¹ka³lo³a² ka³lo³ha¹li¹ yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³lo³ka³na³ka³nat3sxã³ tẽ³sxã³ a²nũ²a² a²ha³la³san¹ka³lo³la³ yũ²nxa³te²a² wã²nhũ¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ yain³txa² wã²nhũ¹txai¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxa²ha¹te¹ in³txa² ũ³yho³hi²ki̱³ka² so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̱³txa² i̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ju³ta² te³nai¹nha²kxai³ yxau³so³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ̱³ka̱³txa² hi²sen³su² ro³ma²no² ũ³yho³hi²txã³nxa² sa²so¹xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² sa²so¹xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² ya̱u³so³nain¹nũ²la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Hxi²kan¹jah¹lãi³. Txai²nãu¹xai²na² i̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹sa²nhĩn¹te³lhxã³ ĩh¹nxe² o²la³kxi²sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

13 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²yo³ha² wain³txã³nxa² so¹lxi¹ so¹kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Wain³ta² a²yo³ha² ã³sen³sai¹te²la³ so¹kxai¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³wã̱³txi³ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²sa¹. Ĩh¹nxe³sxã³ o²la³kxi²sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:

— Nũ̱³kxũn³txi³ yen³kxa² sa²so¹kxai¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² ko̱³nxe³te²lo³jah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ yen³kxa² ũ³yho³hi²nxa²lxain¹txã³nxa² hãi¹sxã³ ĩ³ka³li³jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ya³lo³txi²sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo¹la³te²la
Ki̱³nhai¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxa²ha¹te¹ a²nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²si³yo³na² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²sa²jah¹la² wxã³tu¹wi¹. Wxã³te³na¹ hxi²kan¹txi³ wa̱³to²hi²sa³ha²kxai³ a²yu³kxa² yu³wi²kxi²nha²ka³lo³a² sa²ta²la³kxi²nũ¹ha¹kxe³su²

hxi²ka¹nhĩ²nxa³nha²wi¹. Nxe²nxa³ha²kxai³ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nx2ta¹ju³ta² hxi²ka¹nhĩ³na¹wi¹. Txa²si³yo³na² wxã³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nx2ti³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³nhxan³ka²ti³nx2ti³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² na³li¹.

17 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² hai³sxa² wa³kxẽn³yah³lai²na² hai³sxa² wi¹we¹nha²kxai³ ki³kan²tãu³a² yain³ta³ki³a² wxa²so¹te²ju²hẽ³li¹. Wxa²so¹kxai²nãn²tu³ wã³na³la³ka³lo³a² hxi²tẽ³nha²sxã³ yain³txa³ki³a² ĩ³ya³lan³kxi²xai³te²ju²hẽ³li¹. Ĩ³ya³lan³kxi²nũ²la² yain³ta³ki³a² a²wi¹ki³a² so¹sxã³ ũ³wha¹ha²kxai³ a²ka³lo³a² ã³na¹sxã³ sa²ya̱t3sa²ha²kxai³ nxe³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²nãu³xa² oh³nãu³nũ¹ka³nãn¹ko³xa² ũh³wxe³ũh¹hai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ĩ³lxa³thi¹nxa³te²a² yuh³nãn¹ta³ko³xa² ha³lo²a² i̱³sa²tẽ³ko³xa² ã³na¹kxai¹nha²kxai³ nxẽn³tain¹tu¹wi¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

18 A²nxe³jau³xa² wi¹jau³xa² yau³ka³lxa¹txi³ Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³sxã³ e³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² E³ro²jah³la² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— E³ro²jah¹lãi³. Wxãi²na² ko̱³nxe³thin¹khaix1ni¹lxi¹. E³ro³ti²a³ka³lxa² so¹kxi²nyha¹hin¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²la¹wi¹. Wxa²lon³yah³la² a²sxe³xai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ wxãi²na² so¹kxi²nyha¹hin¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²la¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹kxan²ti³nũ¹ sa²yxo²we¹tai¹nxa³ha²kxai³la¹ ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi² kãi²non³ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Jã¹nxe³kxa²yu³kxai³la¹ kxã³ta³lon³tãu³a² E³ro²jah³la² hi²sen³kxai³lu² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²kxai³ sa²so¹sxã³ sxi²ha² kxan²thĩ³na² ũ³tũ¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹kxi²jau³su²

21 Nxa²ha¹te¹ ũ³tũ¹kxai¹nxa³ta̱³lxa¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²kxai³ a²nũ²a² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ta³lun²nũ²la² Je³su²jah³la² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³la¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a¹ oh³sĩn³na² sa²yxo²hai¹ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Sa²yxo²hai¹ka³tu̱³ kwa³sxa³xa² hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² oh³nãu³a² a³ka³nxi²xi²ye²ka³tu̱³ Je³su²jah³lai²na² a²ka³la³ki²wxe²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tãu³ãn²tu̱³ti¹ oh³nãu³an¹te²a² wãn³txa² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²li² txa²ki³lha³lxa²khai³si¹lxi¹. A³lxi¹nxa²ha¹kxah³lo²si¹lxi¹. Wi¹lxo³kxi²khaix1san¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² si³kxã³nãu³an¹ta² wĩ³na²nãu³xan¹jau³su²

23 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² a²wah³ka³li³yu³ta² ãn³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² Jo³se²ah³la²ki³lha³lxin²tai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² kwẽ³kon³sxã³ 30 nxe² ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³sxã³ wa³ka³li³yu³ta² ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Jo³se²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ E³li²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

24 E³li²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ma³ta²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³ta²jah³la² wĩ³nu²tu̱³ Le³vi²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Le³vi²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Me³ki²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Me³ki²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ja³nai²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ja³nai²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³se²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Jo³se²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ma³ta³ti²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³ta³ti²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ A³mo²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A³mo²sah³la² wĩ³nu²tu̱³ Na³ũ²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Na³ũ²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Es³li²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Es³li²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Na³ka³i²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Na³ka³i²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ma³a³te²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³a³te²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ma³ta³ti²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³ta³ti²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Se³me³i²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Se³me³i²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³se²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³se²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³ta²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Jo³ta²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³ã³nã²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³ã³nã²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Re³sa²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Re³sa²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ So³ro³ba³be²lah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². So³ro³ba³be²lah³la² wĩ³nu²tu̱³ Sa³la³ti³e²lah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Sa³la³ti³e²lah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ne³ri²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Ne³ri²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Me³ki²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Me³ki²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ A³ti²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A³ti²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ko³sã²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ko³sã²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ E³ma³tã²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². E³ma³tã²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ E²rah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

29 E²rah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³su³e²ah²lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³su³e²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ E³li³e²sah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². E³li³e²sah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³rĩ²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³rĩ²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ma³ta²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ma³ta²jah³la² wĩ³nu²tu̱³ Le³vi²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Le³vi²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Si³me³ãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Si³me³ãu²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Ju³ta²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³ta²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³se²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³se²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Jo³nã²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³nã²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ E³lya³kĩ²mah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

31 E³lya³kĩ²mah³la² wĩ³nu²tu̱³ Me³le³a²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Me³le³a²ah³la² wĩ³nu²tu̱³ Me³na²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

Me^{3}na^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ma^{3}ta^{3}ta^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ma^{3}ta^{3}ta^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Na^{3}tã^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Na^{3}tã^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

32 Ta^{3}vi^{2}yah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Je^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{2}sah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} O^{3}be^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. O^{3}be^{2}jah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Bo^{3}a^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Bo^{3}a^{2}sah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Sa^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sa^{2}lah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Na^{3}sõ^{2}mah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Na^{3}sõ^{2}mah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}mi^{3}na^{3}ta^{2}bah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}mi^{3}na^{3}ta^{2}bah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}ta^{3}mi^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}ta^{3}mi^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}nhi^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}nhi^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Es^{3}rãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Es^{3}rãu^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Pe^{3}re^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Pe^{3}re^{2}sah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ju^{3}ta^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{3}ta^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34 Ja^{3}ko^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} I^{3}sa^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. I^{3}sa^{2}kah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Te^{3}ra^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Te^{3}ra^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Na^{3}ko^{2}rah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

35 Na^{3}ko^{2}rah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Se^{3}ru^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Se^{3}ru^{2}kah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ra^{3}ka^{3}u^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ra^{3}ka^{3}u^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Fa^{3}le^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Fa^{3}le^{2}kah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} E^{3}pe^{2}rah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}pe^{2}rah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Sa^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36 Sa^{2}lah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Kai^{3}nã^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kai^{3}nã^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}fa^{3}sat2jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}fa^{3}sat2jah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Se^{2}mah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Se^{2}mah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} No^{3}e^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. No^{3}e^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} La^{3}ma^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

37 La^{3}ma^{2}kah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Me^{3}tu^{3}sa^{3}lẽ^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Me^{3}tu^{3}sa^{3}lẽ^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} E^{3}no^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}no^{2}kah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ja^{3}re^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ja^{3}re^{2}jah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Ma^{3}la^{3}le^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ma^{3}la^{3}le^{2}lah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Kai^{3}nã^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

38 Kai^{3}nã^{2}ah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} E^{3}no^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}no^{2}sah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} Se^{2}tah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Se^{2}tah^{3}la^{2} wĩ^{3}nu^{2}tu̱^{3} A^{3}tãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} wã^{2}nxũ̱h^{1}wet1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{3}, a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{2}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4

Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sain^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Jã¹nxe³kxan²ta² Je³su²jah³la²kxai³lu² Jor³tãu²yau³xa²
a³li³nũ²la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa²
ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³su²
nxũ²kwa̱i³yxau³sa²tẽ³ha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ĩ³tih³nxe³sxã³ ã³so¹xai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nyhai¹nhĩ¹na² Sa³ta³na²jah¹la² wxã³nũ²la²
Txa²wã¹sũ³na² a²ten³jau³su² sa²yxo²ã³ ĩ³wa³ka³nxe³sain³si¹ta¹hxai²hẽ¹la
A³lan²ta² ye³ka³lxa¹txi³sxã³ 40 nxe² ye³ka³lxa¹txi³
a³la²ni²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² yain³txa² kwa² ã³na¹ha²kxai³
he³ha² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Sa³ta³na²jah¹la²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Txa²wã¹sũ³na² Tah²su² nxĩ¹nha²kxai³
txah³lxa³kxa² tẽ³sxã³ yain³txa³nũ³xa² wxa²ya¹ta²sxã³
wxa²wet1txa²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na²
jau³xau³hxai²tẽx1 jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
“Yain³txi³khai³xa² so¹lxi³ yain³sxã³ yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² hãi¹nxe³ti³jau³xa¹
wet1yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5-7 Nxa²ha¹te¹ Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su² Je³su²jah³la²
sa²so¹sxã³ wã³la² kĩ³kha̱i¹nxe³ka³txa² ũh³wxe³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a² ha³lo²ai²li² yxo²ha³kxa¹ yuh³xan¹ta²
nũ³ka̱³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ a²kwẽn¹tai²na¹
wã²nã³ũ¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ko¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ txa²ha³lo²su²
tai¹tu̱³wi¹. Txai²na̱¹xai²na² ha̱³lo²a² a²wa³kxẽn³su²na̱¹tai¹tu̱³wi¹.
Nxe³ha²kxai³ ha³lo²ai²na² a²nũ²a² ã̱³xa² ũh³wxe³ai¹na¹ju³ta²
hxi²ka¹na¹wi¹. Ai¹na¹ha²kxai³ txa²yu³hẽ³na²
sa²yxo²we¹je²san¹kxe³su² ã³ka³tih³wxe¹sẽ¹li¹. Nxĩn¹ka³tu̱³
sa²nẽn¹kxi²sa²hẽ³li¹. Nxe³san¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ ju¹tai²li²
ũ³hũ²nxa²ha̱¹tu̱¹wi¹. A²wa³kxẽn³su²hit1txã²ha¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na²
jau³xau³hxai²tẽx1jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³kah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² so¹lxi³
ã³ka³ti³wxe³sxã³ sa²nẽn¹kxi¹txa²hẽ³li¹. Nxe³jah¹la² so¹lxi³
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la²
sa²so¹ã³nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wih¹nũ²la² Txa²wã¹sũ³na²
sxi²ha² a̱²ne³ka³na̱h²nã̱u³a² ũh³wxe³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
ĩ³ye³kxi²ti³ã̱n¹jau³kxai³lu¹:

— Je3su2jah3lãi3. Wxãi2na2 Txa2wã1sũ3na2 Tah2su2
nxĩ1nha2kxai3 a3li2sin3sxã3 ã3ya3hi1sẽ1li1. Nxĩn1kxai2nãn2tu̱3
Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3jah1la2 a2hxi2ki3kxai3lu2
wi1lhau3ko3txa2tu̱1wi1.
10 Nxĩn1kxai2nãn2tu̱3 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txu1tai2na2
jau3xau3hxai2tẽx1jau3xu1tai2na2 yau3xã̱3xai2na2 nxe3te3nah1lxi1:
“Txa2wã1sũ3na2 hi2sen3su2 oh3xan1ta2 nũ3ka̱3txa2
wi1lhau3ko3txa2si1hain1jau3su2 ĩ3ye3kxain1na2hẽ3li1.”
11 Ãh1jau3xa2sa1: “Wi1lhau3ko3txain1kxai2nãn2tu̱3
a2hxi2ki3khai3xa2 ã3sa2so1nxain1tu̱1wi1. Tx̱ah3lxa3kxa̱2
sa2tã3yu̱3kxĩh3to3txa2kxa2ya̱n3txi3su2 nxe3nxa2ha1wi1.”
Ta1hxai2hẽ1la2.
12 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Kwa2nxi1lxi1. Txa2wã1sũ3na2 wãn3txu1tai2na2
jau3xau3hxai2tẽx1 jau3xu1tai2na2 yau3xã̱3xai2na2 nxe3te3nah1lxi1:
“Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3jah1la2 Wxa2hxi2kan1txa2 Si3yxau3jah1la2
wi1la2 ã3si3tẽ3kxi2ju3ta2 ye2si1jau3su2 wã3nxĩn1ju3ta2
o2la3kxi2sain3txa3hẽ1li1.” Ta1hxai2hẽ1la2.
13 Nxa2ha1te1 Sa3ta3na2jah1la2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2
a2ten3jau3su2 sa2yxo2ã3 ĩ3wa3ka3nxe3sain3si1jau3xa2 e3hxa3tũ2la2
hãi1nxa1sxã3 ã3waix3tain1ta1hxai2hẽ1la2.

Ka3li3le2a2ko3nãu3a2 o2la3kxi2 ã3si3wxe3jau3su2

14 Nxa2ha1te1 ye3jen1nãu3a2 Ka3li3le2a2ko3xa2
ã3wa̱3li2ta1hxai2hẽ1la2, Je3su2jah3la2sa3. Nxe3te3na1
Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3jxah1la2 nũ3kxũn3txi3
ã3si3tẽ3kxi2ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jut3su2 u2lxi3
ha3ta3nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
15 Jã1nxe3nũ2la2 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txa2 ã3nũ2kxi2thĩ3nãu3xa2
ã3wi1lha2the3to3ta1hxai2hẽ1la2. Ã3wih1nũ2la2 Sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jau3xai2na2
ain3kxain1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1
sa2nẽn1kxain1ta1hxai2hẽ1la2.

Na3sa3re2thĩ3na2 ĩ3xi2to3jau3su2

16 Nxa̱2ha1te1 Na3sa3re2thĩ3na2 tx̱o1nain1thĩ3na2 ĩ3xi2nũ2la2
sa2ba3to3 nxe3hĩ1na2 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txa2 ã3nũ2kxi2thĩ3na2
wi2xi2to3hxai2kxai3 jã1nxe3to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2
Txa2wã1sũ3na2 ũ3wha2li1txãn3nxa2 ĩ3yau1ũh1si1jau3su2
ĩ3sa2yxau3ta1hxai2hẽ1la2.
17 Ĩ3sa2yxau3nũ2la2 I3sa3i2ah3lu1tai2na2 Txa2wã1sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3jah1lu1tai2la3ha2kxai3 kxã3nhxĩn1nũ1tai2na2
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ũ3wha2li1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3txã3nxa2
ũ3wha2li1txãn3nxai2li2 ũ3hũ1ain1nũ2la2 sa2hai1nũ2la2 wãn3txai2li2
a3txi2sxã3 ĩ3ye3ta1hxai2hẽ1la2.
18 Ĩ3ye3te3nah1lxi1:

— Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã³si³tẽ³kxi²sa²na³li¹.
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a²
kọ³nxe³te²a² ĩ³hen³txi³te³lhxã³ sa²si¹hã³sain¹na³li¹.
Sai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ũ³tĩ¹kxi²yxau³te²a² wa³su³txi³
a³li³xi²si¹jau³nũ³su² ĩ³hen³txi³ha²kxai³ a²nũ²a²
ye³han³te²a² wi¹lĩ²sxã³ wet1si¹jau³nũ³su²
ĩ³hen³txi³ha²kxai³ a²wah³ka³te²a² ã³wa²sut1si¹jau³nũ³su²
ĩ³hen³txi³ha²kxai³ nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.
19 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² kọ³nxe³ti³ kãi³kxa²
wah³xa² ã³wa²su¹tũ¹hain¹ti³wa³kxa² yạu³son³si¹jau³su²
ĩ³hen³txai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xa² Je³su²jah³lo²kxai³ ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe² ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² ta²nxã¹nxai²na² sa²wạ³lã̱u²kxi²sxã³
ũ³hũ¹xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxũ²la² ã³wxe³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³nũ²kxi²tũ³kạ³txa² ain³kxi² yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³ha²kxai³la¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jau¹xai²na² e³ain¹jau³xu¹tai²li² hĩ¹na² ã³si³wxe²na³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ain³kxain¹tũ³kạ³txa² wi¹le³ha²kxai³
kwa²on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ nxe²e³kxi²ji¹? Jah¹lai²li² hãi¹sxã³
Jo³se²ah³la² ta²hai²la¹wi¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Wãn³txai²na² e³kxi²sah¹lxin¹ta²lu¹wi¹.
Nxe³jau³xa²sa¹, wxãi²na² hĩ³ne³kxa² wa³kxẽn³si¹lxi¹.
Nxĩ¹nha²kxai³ wã²nxũ̱h¹we¹txi²nhi¹lxi¹. Nxe³jau³xai²na²
e³kxi²sah¹lxin¹ta²lu¹wi¹. Ãh¹lxi³jau³xa²sa¹:
Ka³far³na³ũ²thĩ³nai²na² wi¹lo²la³kxin¹ju³ta² ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹.
Wxa²txo¹nĩn¹thĩ³na² te²yã¹nxe³ we¹txa²hẽ³li¹.
24 Yãn¹tah¹lxi¹ a²nũ²ai²na² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
hen³txi³te²nãn²tụ³ a²sxi²yhen³khai³xan¹ta³ nũ̱³kạ³txa²
en²tain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³te²yã¹nxe³sxã³ en²txi³sain¹nũn³na³li¹.
25 Ne³kạ²sạh¹lxi³wxi¹. Kxã̱³nhxĩ¹nu¹tai²kxai³lu²
E³li²ah³lu¹tai²na² yxau³hĩ¹nũ¹tai²kxai³lu² Ju³te²a² tu¹ha²
a²wha³tẹ³son³ta¹ka³lxu³nãu³xa² ya²la³tụ³ ka³lxa¹txi³
yũ³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ain¹ta¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
ye³kwẽ³kon³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
26 Ha³lo²a² whãi²na¹ wẽh³ha²yau³xa² ã³na¹xa³tãu³a²
hai³txi³ Ju³te²a² tu¹ha³ka³lxa² ka³lxa¹kxan²ti³
hai³txi³ ã³non²tạ³kxi²tẹ³lhxã³ sa²si¹hã³ũ¹hxạ³ha²kxai³
yxãn¹ta¹ Si³tõ²ko³xa² Sa³rep2ta³thĩ³nãn¹ta¹ka³lxa²
a²wha³tẹ³son³ta¹ka³lxai²na² so¹lxi¹ ã³non²ta³kxi²te³lhxã³
sa²si¹hã̱³ũh¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
27 Te²yã¹nxe³sxã³ E³li³se²ah³la² yxau³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Ju³te²a²
nũ̱³kạ³txi³nãu³a² a²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ ka³lã̱un³ta³kxi²sxã³

kãin² ĩ³ton³tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ hai³txi³
we²txain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ Na³mãu²ah³la² so¹lxi³
Si²ri³a³ nũ³ka³txi³su² jah¹lai²na² so¹lxi³ we²txain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxa²ha¹te¹ wãn³txai²li² ain³kxain¹nxa²ha¹te¹
ã³nũ²kxain¹tũ³ka³txa² kãin² an³ta³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² ĩ³sa²yxau³ain¹nũ²la²
Je³su²jah³la² hxi²ki³sa²wa²yat1sa²tã³ha³lo²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ai¹nha²kxai³ wã³la² ne³ka³nah³nãn¹je³na² sxi²yhe³na²
txo³nain¹jen³ka³si²ha²kxai³ ka³la³ain¹nũ²la² Je³su²jah³la²
ã³na¹sxã³ a³ka³ti²sxã³ ã³ya²lu¹tũ¹xã¹. Ain¹jau³su²
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Ain¹ta¹ hxi²ka¹nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³lo²kxai³lu² a²hãix1tĩh³na² ĩ³ka³nxi²sxã³
ã³waix3ta¹hxai²hẽ¹la².

Kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwai³wih¹sxã³ yxau³jah¹lo²su²

31 Ĩ³ka³nxi²nũ²la² Ka³far³na³ũ²thĩ³na² Ka³li³le²a²ko³xan¹thĩ³nai²na²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wih¹nũ²la² sa²ba³to³ nxa²hĩ¹na¹ a²nũ²a²
ã³nũ²kxi²te²a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Ai¹nha²kxai³ ain³kxain¹tũ³ka³txa² ĩ³yxo²o²lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la³,
wxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxai¹nha²kxai³la².
33 Nxe³ain¹tãu³a² ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³ai²na² in³txa² kọ³nxe³te²a²
yãu³ka³txa² kxã³nxa² nxũ²kwai³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹la²
ĩ³wxan¹sxã³ kaix1ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Kaix1te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Na³sa³re²thĩ³nãn¹jah¹lo²si¹lxi¹.
Ĩh¹nxet3sa²nhĩn¹ji¹wi¹? Sun²tã¹hxat3sa²sĩn¹te³lhxã³
wxã³nhĩn¹ji¹wi¹? Ĩ²nxa²te²sa¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na² Tah²si¹lxi¹.
Kọ³nxe³ju³ta² yũ³ti³hex1jah¹lo²si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² kọ³nxe³te²a²
yãu³ka³txa² wxi²kan¹txi³ kwa³na³te³nah¹lxi¹:
— In³txai²li² ka³nahx2nxe³sxã³ nxũ²kwai³li³txa²hẽ³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
ã³nhẽ¹nhẽ¹yain¹te³na¹ ã³na¹nũ²la² nxũ²kwai³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² in³txai²li² wi¹lain³kxi²xi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³jut3su² we¹txain¹ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxa²ha¹te¹ a²nũ³ka³txa² kãin² o²lain¹sxã³
ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ju³khai³nxe³hĩn³te²lã¹xã³? Jah¹lai²li²
kọ³nxe³te²a² a²yãu³ka³txa² wxi²kan¹txi³ kwa³na³ha²kxai³
nxũ²kwai³li³ain¹txã²na³li². Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxe³jut3tai²li² ha³lo²a² u²lxi³ ha³ta³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² hxi²ka² a²nũ²a² ĩ³ton³te²nãu³xa² we²txain¹jau³su²

38 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² a³li³xi²nxa̱²ha¹te¹ Si³mãu²ah³la² sxi²ha² ã³nxai³sxã³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² a²hã̱i³na¹ka³lxa² kãin² ĩ³hĩ̱¹la³kxi²ha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³hẹn³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe³ha²kxai³ a²sxan³ka³lo³a² ã³nxai³sxã³ ã³ya̱u³son³kxi²nũ²la² ĩ³ta³ka³txai²na² we²nxi²si¹jau³su² kwa̱³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² a²kwẽn¹tai²na¹ we²txi²nũ²la² ĩ³sa²yxau³sxã³ yain³txa² hau³kot3sxã³ ũ³hãu¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa̱²ha̱¹te¹ ka³nxa̱³hi²te³lhxã³ tãu³a² a²nũ²a² ĩ³ta³ka³txa² ĩ³ton³te²a² yxo²ha³kxa¹ sa²so¹nũ²la² Je³su²jah³la² ã³tĩ̱³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² wxa²wai³te²a² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ we²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa²ha¹te¹ ko̱³nxe³te²a² a²yãu³ka³txa² kãin² a³li³nũ²la² ĩ³wxan¹sxã³ kaix1jain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kaix1jain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²si¹lxi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lo²sin¹kxe³su² a³la³kxai¹nha²kxai³ ka³nahx2sxã³ yxau³si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³jau³su²

42 Nxe³ai¹nha²kxai³ ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ sxi²yhe³na² a³li³xi²nũ²la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² nũh¹xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Ka³far³na³ũ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nĩ²xi²te³lhxã³ a³li³ain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ³ha¹txi²nũ²la² a³li³sxã³ ã³waix3si¹hai¹nxa³jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxa̱²ha̱¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Sxi²yhe³na² yxo²ha³kxa¹ ai³lha²thet3sã²na¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa² ĩ³hen³txai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ai¹na¹ju³ta²nũ³su² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²si¹hã³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
44 Nxe³ain¹jut3su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³xa² Ju³te²a²ko³xan¹thĩ³nãu³xa² whãi²na¹ ai³lha²thet3tũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txa² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5

Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1so¹ ã³si³wxe³jau³su²

1 Hã²wxãn³txa³ ĩ̱³ye³na² Je³ne³sa³re²ye³na² yxo²ka³teh³nãu³a² ai³sxã³ ã³yit1ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²te³lhxã³ wxã³sxã³ ã³nũ²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ai¹nha²kxai³ a²ne³ku̱n²nãu³a² ka³no¹a² ka³lo³ha¹li¹ ĩ²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² a̱i³na² sai¹te³lhxã³

ain¹ka³lo³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a̱i³na² sai¹tũ³ka̱³txa²
a³li³nũ²la² ta³lã²la²ka³lo³a² wxa²hi̱³la³kxi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³ain¹kxan²ta² Je³su²jah³la²kxai³lu² ka²no¹a² ã³wih¹nũ²la²
a²wa³kxẽn³yah³la² Si³mãu²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³
ã³wih¹nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo²a² jũ¹nxe² ã³nhai¹a³sa³wi¹. Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² ã³wxe³ka³tu̱³ ã³nũ²kxi²tũ³ka̱³txai²li² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Hã²wxãn³txa³ ĩ³yau¹ũ³ta³lu²nain¹nũ²la²
ĩ³ye³kxi²nyha¹te³nah¹lxi¹:
— Si³mãu²ah³lãi³. Ĩ³ye³na² u̱t1tãu³a² ta³lã²na²ka³lo³a²
tẽ³sxã³ ã³na¹sxã³ ã³nũ¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. A̱i³na² sai¹a³sah¹lxi³wxi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ Si³mãu²ah³lai²na² ĩ³wa²lũ³xi²nyha¹ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³la² txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. O²la³kxi²sxã³
ã³a³lan²sĩn¹na¹hẽ²li¹. Nxe³nha¹kxan²ti³ hai³txi³ a̱in³ta³
sai¹ti³hex1sĩ¹nxa³hẽ²li¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³ye³kxi²sa²nhĩ¹nha²kxai³
ta³lã²na²ka³lo³a² ã³na¹sxã³ ã³nũ¹ta¹tu¹wi¹. Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ ã³na¹sxã³ ã³nũ¹tain¹nũ²la² a̱i³na² ka³lxa¹txi³
sa²sai¹a̱i¹nha²kxai³ ta³lã²na²ka³lo³ai²na² sa²ten²ta³kxi²te³lhxã³
ta¹hxai²hẽ¹la², a̱i³na² ka³lxa¹sxã³ sax2txe̱¹yai¹nha²kxai³la².
7 Nxe³ai¹nha²kxai³ a²ya̱³la²nãu³xa² ka³no¹a²
ka³lo³ã̱³sa²nũ³ka³lo³a² wxa²ye̱³wxã̱ix3so¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ã³wxã³a̱in¹nũ²la² ka³no¹a² ka³lo³ha¹lin¹ti³xa²
a̱i³na² ne³ki¹sxã³ sa²sai¹ai¹nha²kxai³ ã³nxũt1te³lhxã³
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Ain¹jut3su² Si³mãu² Pe²jah³la²kxai³lu² Je³su²jah³la²
hxi²kan¹khai¹nxe³jut3su² ĩ²nxa²ha¹te¹ a²ne³kxai³tãu³a²
ã³ka³ti³lhu³ta³kxa² wxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²nyha¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³
ã³nix3txu¹li¹. Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Jã¹xain¹jut3su² Pe²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² ain¹sxã³ a̱i³na² ka³lxa¹txi³ sai¹nha²kxai³
on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Te²yã¹nxe³jut3su² Si³mãu²ah³la² ya̱³li²nyhain¹tũ³ka̱³txa²
Se³be̱³te²ah³la² ki³lha³nãu³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²na²
ĩ³lxa² Ti³a²kah³lo²su² ha²kxai³ Jo³ãu²ah³lo²su²
ha²kxai³ ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ya³te²a²
on²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³la²kxai³lu²
ĩ³wa²lũ³xi²nyha¹te³nah¹lxi¹:
— Pe²jah³lãi³. O²txa³hẽ¹li¹. A̱i³na² ã³na¹to³hxain¹tai¹ti²tu³wi¹.
Yxãn¹ta¹ a¹hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ã³si³tẽ³san¹kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²a² ĩ³kaix1so¹nĩn¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹tu¹wi¹,
ã³si³tẽ³kxi²sa²si¹hain¹jau³su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Ain¹nxa²ha¹te¹ ka²no¹a² sa²ne³ha³lo²sa²tã³nũ²la² Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³hit2txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Khon³ta³kxi²sxã³ kạ³lạ̃un³ta³kxi²jah¹la² we²txi²jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³kxai³lu² sxi²yhe³na² Je³su²jah³la²kxai³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² a²nũ²a² khon³ta³kxi²sxã³ kạ³lạ̃un³ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹la² yạu³son³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Yạu³son³kxi²nũ²la² jah¹la²kxai³lu² Je³su²jah³la²kxai³ ĩ²nũ²la² a²ne³kxaix3tãu³a² ã³kạ³ti³wxẹ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ win¹ta²te²lxi³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. “Wxa²ĩ³ta³ka³txa² hxi²kan¹txi³ we²txi¹nxa²ha¹tũ¹xã¹.” Sa¹ki³la³te²ki³lha³ti¹. Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

13 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ sa²nṹ³sin²sxã³ wxa²wxai³nyha¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ten³sạ³nhai¹. Wxa²ĩ³tạ³ka³txa² ã³wạ²su¹tũh¹nxa²ha¹wi¹. Nxe³nyha¹ta¹hxai¹hẽ¹la². Nxe³nyha¹hĩ¹na¹ a²nũ²a² kwẽn¹tai²na² ĩ³to³nạin¹tẹ²a² a²kwẽn¹tai²na¹ we²txi²ta¹hxai²hẽ¹la².

14 A²nxe³jut3su² Je³su²jah³la²kxai³la¹ ĩ³ye³kxain¹ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:

— Nxe³nxa²ha¹ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹la² ai³sẽ¹li¹. Ain¹tãu³a² we²txi²nxa²ha¹ju³ta² a²nũ²a² ạ̃³xa² ĩ³hen³txi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹lan²tṵ³ ka³yxuh³xa² Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³yau¹ũh¹nxain¹kxe³su² ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹. Nxai¹nĩn¹kxai²nãn²tu³ hã²wxãn³txa³ wã³nxĩn¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ka³yxuh³xai²na² tẽ³sxã³ Sṹ³na² ũ³hũ¹yhain¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tṵ³ti² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sṹ³na² we²txi²nxa²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³yhe²ai¹nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxe³yãn¹tah¹lxa¹ nxe² ĩ³ye³kxi²kxan²ti³nũ¹ ju¹tai²na² u²lxi³ ha³tạ³nxe² ĩ³ye³e²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² a²nũ²a²nãu³xa² kãin² ã³nũ²kxi²nũ²la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ain³kxi² ĩ³to³nain¹te²a² we²txi² nxe³te³lhxã³ ã³nũ²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³nyhain¹to³ta¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ã³waix3tũ²la² ha³lo²ai²li² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² ã³nxai³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sṹ³na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ã³nxai³to³ta¹hxai²hẽ¹la².

In³txa² kan²ta³kxi²jah¹la² we²txi²jau³su²

17 Ain¹nxa²ha¹te¹ kxã³non³tãu³a² a²nũ²a² ãh¹lxi³sxã³ kãin² ã³nũ²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²yhe³na² Ka³li³le²a²ko³xan¹thĩ³nãu³a² a³li³i² sxi²yhe³na² Ju³te²a²ko³xan¹thĩ³nãu³xa² a³li³i² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³i² nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³tṹ³kạ³txa² fa³ri³se²a² nṹ³kạ³txi³su² ha²kxai³ Txa²wã¹sṹ³na² wãn³txai²na² ĩ³yau¹ũ³tṹ³kạ³txi³su² ha²kxai³ nxe³yain¹sxã³ sxi²yhe³na²

a3li3sxã3 ã3nũ2kxi2nyhain1nũ2la2 ã3tĩ3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1tãu3a2 Txa2wã1sũ3na2 hi2sen3kxai3lu2 Je3su2jah3la2 kãin2 ã3nhi2ka1tha2kxai3 a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 nũ3kxũn3sxã3 ĩ3we2txa3lxain1ta1hxai2hẽ1la2.

18 Nxe3tãu3ãn2tu3ti1 in3txi3nãu3xa2 wxã3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3tũ3ka3txai2li2 in3txa2 kan2ta3kxi2ha2kxai3 hãi1sxã3 ka2ma2ka3lo3a2 sxa3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3te2a2 ka2ma2ka3lo3a2 whãi2na1 ã3ki3wxen3ta3kxi2sxã3 sa2so1sxã3 ã3nxai3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1nũ2la2:

— Ã3wih1sĩn1ki3tũ1xã1. Kan2ta3kxi2jah1la2 tẽ3sxã3 Je3su2jah3la2 a2ne3kxai3tãu3a2 ũ3ha1a3sĩn1ki3tũ1xã1. In3txi3nãu3xa2 ain1ta1hxai2hẽ1la2.

19 Nxe3ain1tah1lxa1 sxi2hẽ1nãu3a2 a2nũ2a2 nũ3ka3txa2 ã3ka3tũ3je2nyhai1nha2kxai3 hxi2kan1txi3 ã3wih1hain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Nxe2nxa3ha2kxai3 sxi2ha2 ne3ka3nah2nãu3a2 ĩ3ka3la3nũ2la2 te2la2ka3lo3a2 sa2sain1ta3kxi2ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2 ĩ3ton3jah1la2 ka2ma2ka3lo3a2 whãi2na1 Je3su2jah3la2 a2ne3kxai3tãu3a2 a2nũ2a2 a2nxũ2kwai3wit3ta2 ũ3yhu3lhxot1sxã3 ũ3ha1ain1ta1hxai2hẽ1la2.

20 — Je3su2jah3la2 hxi2ka2 kan2ta3kxi2nẽ3ka3txa2 we2txi2ju3ta2 yũ3tũ1xã1. Ain1jau3su2 ũ3ha1ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ju3tai2na2 Je3su2jah3la2kxai3 wi1ko3nh2nxa2ha1te1 ã3yxo2o3tũ1nũ2la2 ĩ3ton3jah1la2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Wxa2ko3nxe3ti3 kãi3in1ju3ta2 ã3wa2su1txa2ha1wi1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

21 Nxa2ha1te1 fa3ri3se2a2 nũ3ka3txa2 ha3teh3nxã3nxa2 a2hoh3lxi3su2 tũ3ka3txa2 nxain1sxã3 he3son3kxi2nyhain1sxã3 ki3han3jau3su2 e3lain1te3nah1lxi1:

— A2nũ2a2 ko3nxe3ti3 kãi3ju3ta2 Txa2wã1sũ3na2 so1lxi3 hxi2kan1txi3 ne3wã2na3ain1te2ju2hẽ3li1. Yxãn1ta1 Je3su2jah3lai2li2 a2nũ2khai3xai2la1wi1. Hxi2kan1nxa3wi1. Nxe3ha2kxai3 Sũ3na2 ko3nxe3te2lo3jah1lo2su2 na3li1. Nxe3jau3su2 ki3han3sxã3 e3lain1ta1hxai2hẽ1la2.

22-23 Ain1nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2kxai3 he3son3kxi2nyhain1jau3su2 wi1ko3nh2nũ2la2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— He3son3jah3lxin1jau3xa2 ha3ya3kxa2 e3li3jah3lxi3hẽ1li1. Nxe3ka2a3sah1lxi3wxi1. Ĩh1jaut3ta3 wãn3txa2 wa3sut3jau3la3te2la1xã3? “Wxa2ko3nxe3ti3 kãi3in1ju3ta2 ã3wa2su1txa2ha1wi1.” Nxe3jau3xai2la3ta3nxa2: “Ĩ3ton3jah1lãi3. Ĩ3sa2yxau3sxã3 ã3nxĩ3xi1sẽ1li1.” Nxe3jau3xai2la3ta3nxa2 nxe2hĩ3ji1wi1?

24 Yxãn1ta1 Txai2na2 Sũ3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3sa2kah3lo2su2 na1ha2kxai3 wxi2ka1na1ju3ta2 ĩ3yau1ũ3nx2ta1tu1wi1. Nxe3ha2kxai3 ĩ3ton3jah1lo2 ĩ3nxai2na2 ĩ3ye3kxi1nxa2ha1wi1. Ĩ3sa2yxau3txi1. Wxa2sxan1ka3lo3ai2na2

sa²so¹sxã³ ã³nxĩ³txu¹li¹. Nxe³nxa²ha¹wi¹. Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yan̲³tu̲³ ĩ³ton³jah¹la² wa³su³txi³
ĩ³sa²yxau³nũ²la² a²sxa³ka³lo³a² sa²so¹sxã³ ã³nxĩ³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹su̲³na² sa²nẽn¹kxi² kãi²non³jau³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³ye³kxi²lã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³ai¹nha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³wa̲³wa̲³txi³sxã³
ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹su̲³na² nũ̲³kxũ̲n³khaix1nxe³sxã³
wi¹lhin¹khai¹nx2na³li¹. Kwẽn¹tai²na¹ ĩ²ki̲³tã³li¹. Yxãn¹ta¹
kxã³nxai³kxai³lu² te²xi²yã¹nxe³ju³ta² ĩ²ki̲³sxai²nxa³tai¹tu³wi¹.
Tah¹ hĩ¹na¹ ĩ²ki̲³tã³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Le³vi²ah³la² ĩ³kaix1so¹jau³su²

27 Hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³la²kxai³lu² a³li³xi²nũ²la²
a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²nẽ³jah¹lai²na² Le³vi²ah³lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha²
ũ³yho³hi²ki³ka² ũ³ha¹thĩ³na² ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²na²
Pu³pli³ka²no² nũ̲³ka̲³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̲³ta¹
Je³su²jah³la²kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Ã³si³tẽ³kxi²sẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³ai¹nha²kxai³ Le³vi²ah³la²kxai³lu² a²yen³kxa² whãi²na¹
wxa̲²wxe²a³nũ̲²la² ã³si³tẽ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̲³lhu² hã²wxãn³txa³ Le³vi²ah³la²
a²sxi²nhãu³a² yain³txa² kãin² we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ Je³su²jah³la²kxai³ wxã³sxã³ ĩ³yain³si¹jau³su²
kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² ũ³yho³hi²ki³ka²
so¹kxi²nẽ³tũ̲³ka̲³txa² ka³lxa¹txi³ ã³wxã³ha²kxai³ a²nũ²a² ã̲²xa²
ka³lxa¹txi³ nũ¹nain¹sxã³ yai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³ain¹nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̲³ka̲³txi³nãu³a²
ha³te̲h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̲³ka̲³txa² nxain¹sxã³ ju¹ta²
ĩ²ain¹sxã³ kãin² ĩ³hi̲³ta³lxi³sxã³ Je³su²jah³la² a²sa³wih³ha³lxa²
ĩ³kwa̲i²kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̲n³ti³ta̲³ a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka²
so¹kxi²nẽ³tũ̲³ka̲³txi³su² ko̲³nxe³ju³ta² kãi³te²su² te²nãu³xa²
nxe³te²su² ain¹sxã³ ã³nũ²kxi²sxã³ yain³ni² ĩ³na²
nxe³kxah³lxin¹si²li¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²nyhain¹ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Ne³ka̲²sa²sa̲²lxi¹. A²nũ²a² wi¹la̲in³kxi²nha̲²te² hi²sen³su²
hĩ³ne³kxa² wa³kxẽn³yah³la² ã³ten³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² so¹lxi³ ã³ten³te²ju²hẽ³li¹.
32 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²ai²na²: “Wi¹lhin¹sa³nha¹.
Ko̲³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² yũ²nxa³nha¹.” Nxe³te²su² te²na²
ĩ³kaix1so¹ai¹na¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Yxãn¹tah¹lxa¹ hãi¹sxã³
ko̲³nxe³jah¹la² so¹lxi³ a²ko̲³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³

ã3na1la3kxi2nha2te2su2 te2na2 so1lxi3 wxa2wa2su1tain1te3lhxã3
ĩ3kaix1so1ai1na1ju3ta2 yũ2na3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.

He3lhxi2 yxau3ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

33 Nyhain1nxa2ha1te1 ĩ3ye3kxi2nyhain1te3ãn1jau3kxai3lu1:
— Je3su2jah3lãi3. Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 Jo3ãu2
Ba3tis2jah3la2 sa3wi3ha3lxai2na2 sa2kxai3lu2 Sũ̱3na2
ĩ3ka3li3kxi2te3lhxã3 he3lhxi2 yxau3to3hain1sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2
ĩ3ye3kxain1to3lhai1li1? Ai1nha2kxai3 fa3ri3se2a2 a2sa3wi3ha3lxa2
te2yã1yxain1nũ3nhxai2na2hẽ3li1. Ain1ta1 wxa2sa3wi3ha3lxa2
hai3txi3 ti3hex1yu̱3nxãn2nxa3wi1. Nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
34 Nxa2ha1te1 ĩ3wa2lũ3xi2ti3an1jau3kxai3lu1:
— Yxa̱u3nuh1nx2ta1tãu3a̱2 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3
he3lhxi2 yxau3yah3lxin1ju3ta2 wai3nxa3wi1.
A2nxe3ju3ta2 in3txa2 txu1ha2 so1nyhu1kxai2nãn2tu̱3
a2ya̱3la2nãu3xa2 ĩ3kaix1so1yhain1te2ju2hẽ3li1. Nxe3ju3ta2
sa2kxai3lu2 a2wẽ3sãi1yah3la2 yxau3ye2yhai1hĩ1na1
ĩ3kaix1so1ain1tũ̱3ka̱3txai2na2 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3 he3lhxi2
yxau3ain1ju3ta2 wai3nxa3wi1.
35 Yxãn1ta1 yxan1nãu3a1 a2wẽ3sãi1yah3lai2na2 so1kxain1sxã3
sa2tã3tĩ̱1kxi2nyhain1tu1wi1. Nxe3kxai2nãn2tu̱3 nxe3hĩ1na1
a2nũ2a2 ĩ3kaix1so1ain1tũ̱3ka̱3txa2 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3 he3lhxi2
yxau3ain1ju3ta2 wain3tu1wi1. Jã1nxe3ju3kxai3lu2 fa3ri3se2a2
nũ̱3ka̱3txai2na2 Jo3ãu2 Ba3tis2jah3la2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2
nxain1sxã3 txa2wã1yah3la2nãu3xu1tai2na2 wãn3txa2
sa2yxo2wet1si1hain1jau3su2 he3lhxi2 yxau3ain1te2ju2hẽ3li1.
Ne3to3ta1 txa2sa3wi3ha3lxai2na2 sa2kxai3lu2 ã̃3waix3txai1na1hĩ1na1
so1lxi3 he3lhxi2 yxau3ain1tu1wi1. Ã̃3waix3txa1na1kxe3su2
ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3 he3lhxi2 yxau3ain1tu1wi1.
36 Nxe3ha2kxai3la1 ĩ3yau1ũ3jau3xa2 ãh1 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— A2nũ2a2 wã2la2 kwẽn1ta2 yxãi1ka3lo3a2
wi1ka3lo3a2 tẽ3sxã3 ko̱3nxe3ka3lo3a2 ã3ten2ti3ka3lo3a2
ũ3nhũ2kxi2sxã3 ũh3yxãi1yain1te2sxa3yu2hẽ3li1. Yxãn1ta1
ũh3yxãi1yain1ke3la3te2kxai3 wã2la2 wi1ka3lo3a2 ã3kho3te2ju2hẽ3li1.
Jã1nxe3kxa2yu3su2 wã2la2 tĩ3ka3lo3la3 ã3sai1hĩ̱3nx2nxa3wi1.
37 Jã1nxe3jau3su2 yain3txi3yau3xa2 txah2yau3xa2
hai3txi3 ka3yxuh3xa2 wã2lẽ1na2 tĩ3ka3lo3ẽ1nãn2ta3
ã3nẽ1na3wi1sxã3 ũ3wha1ki̱3te2sxa3yu2hẽ3li1. Ã̃3nẽ1na3wi1sxã3
ũ3wha1ki̱3ke3la3te2kxai3 a2yain3txi3yau3xai2na2 sa2kxai3lu2
wã2lẽ1nai2li2 ĩ3txi3ha̱u3kxi2sxã3 ĩ3khot3sxã3 a2yau3xa2
ã3nẽ1na3hxa3te2ju2hẽ3li1. Nxe3ha2kxai3 a2yain3txi3yau3xain2txi3
ha3li3hxa3ni2 wã2lẽ1nain2ti3 ã3kho3ti2 nxe3te2ju2hẽ3li1.
38 Yxãn1ta1 yain3txi3yau3xa2 tah2yau3xan2ta3 wã2lẽ1na2
ta2hẽ1nãu3a2 ã3nẽ1na3wi1sxã3 ũ3wha1ki̱3te2ju2hẽ3li1.

Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wã^{2}lẽ^{1}nai^{2}na^{2} ã^{3}kho^{3}txa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} ã^{3}nẽ^{1}a^{3}na^{1}xa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
39 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} vĩn^{2}yau^{3}xa^{2} tĩn^{3}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}na^{2}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} tah^{2}jau^{3}xa^{2} ãh^{1} ã^{3}te^{3}nain^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}: “Tĩ^{3}yau^{3}xa^{2} ã^{2}la^{2} wi^{1}na^{3}li^{1}.” Nxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6

Sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} kxã^{3}nãu^{3}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1} hai̱^{3}sxa^{2} ha^{3}nãu^{3}ha^{2} ai̱^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}tãu^{3}a^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} yain^{3}txa^{3}nã̱^{3}kxa^{2} wxa^{2}ni̱^{2}lho^{1}nũ^{2}la^{2} wxa^{2}ti̱^{3}kxi^{2}sxã^{3} wxa^{2}ki^{3}ka^{3}tuk1kxa^{2} sai^{1}sxã^{3} yai^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yain^{3}txa^{3}nã̱^{3}kxa^{2} wxa^{2}ni̱^{2}lho^{1}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}la^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}na^{1}xai^{3}ki̱^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ta^{1} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}yah^{3}lxin^{1}ten^{1}tu^{3}wi^{1}, yain^{3}ti^{3}nã̱^{3}kxa^{2} wxa^{2}ni^{2}lho^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3-4 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2} ĩ^{2}nx2ti^{3}ta^{2}lu^{1}wi^{1}. Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} he^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}sa̱^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nã̱u^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} he^{3}hai^{1}nha̱^{2}kxai^{3} nx-ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxain^{1}tãu^{3}kxai^{3}lu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2} yain^{3}tũ̱^{3}xai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}tũ̱^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}xai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} hau^{3}ko^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} yain^{3}tũ̱^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} yai^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.

5 Nxe^{3}na^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}la^{3}sa^{2}kah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

6 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ãh^{1} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}ti^{3}xa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{2}xi^{2}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}to^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} in^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2} hxi^{2}yã^{3}nãn^{3}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}hi^{2} ha^{3}te̱^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}hi^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hxi^{2}we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}te^{3}lhxã^{3} wahx3nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} he^{3}son^{3}kxi^{2}nhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sa²ba³to³ nxe³ki̱³tãu³a² hxi²we²txi²kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹su̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² sa²yxo²ã³kxi³ju³ta² ĩ²ki̱³txai²li¹.
Nxe² ko̱³nxe³ti³ he³son³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ he³son³kxi²nyhain¹jau³xa² Je³su²jah³la²kxai³lu²
a³la³kxi²ha²kxai³ hxi²yã³nãn³ta³kxi²jah¹la² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³wxãx3txu¹li¹. Nxe³jau³su² nũ²la² in³txai²li²
ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³wxã³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³la¹:
— Ne³kxa²sah¹lxi³sa²lxi¹. Sa̱²ba³to³ nxe³ti³xa²
wi¹lo²la³kxi²ta̱³nxa² ko̱³to²la³ki²ta̱³nxa² ĩh¹ju³ta²
wai³nẖĩ³te²la¹xã³? Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² su²lhã³ta̱³nxa²
we²txi²ta̱³nxa² ĩh¹ju³ta² wai³nẖĩn³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Ai¹nha²kxai³la¹ ĩ²sa²sai¹ain¹ka³tu̱³ in³txai²li²
e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³hxi²sin²nha²si¹hain¹jau³kxai³lu¹. Nxe³ha²kxai³
ĩ³hxi²sin²nha²sxã³ we²txi²ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² he³son³kxi²nyhain¹tũ̱³ka̱³txin³ti² kãin²
ĩ³a̱n³ta³kxi²sxã³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxet3sxã³ Je³su²jah³la² su²lhã³ẖĩ³ki̱³te³ji¹ku¹.
Tũ̱¹ka̱³txai²li² nxe² e³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1so¹jau³su²

12 Hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³la²kxai³lu² wã³la³ka³txa²
ka³la³ta¹hxai²hẽ¹la², Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³lha³ka². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxa³lan²ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nũ²la² a³lan²ni²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa²
ĩ³kaix1ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² a²sa³wi³ha³lxa²
hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²nũn³tũ̱³ka̱³txa² ĩ²sxã³
sa²so¹te̱³nah¹lxi¹:
— Sa²si¹hã³nx2ta¹tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³ha²kxai³la¹ tũ̱¹ka̱³txai²li² ĩ³yĩ¹li²jau³xa²sa¹
Si³mãu²ah³lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹la² ĩ³lxa² ã̱³xai²na²
Pe²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²kxai³lu² a²lon³yah³la²
Ãn³tre²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ti³a²kah³lo²su²
ha²kxai³ Jo³ãu²ah³lo²su² ha²kxai³ Fi³li²pah³lo²su² ha²kxai³
Bar³to³lo³me²ah³lo²su² ha²kxai³.
15 Ma³te²ah³lo²su² ha²kxai³ To³me²ah³lo²su² ha²kxai³
Ti³a²kah³lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹lai²li² au³fe²ah³la² ki³lha³lhxu²
ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Si³mãu²ah³lo²su² ha²kxai³ a²nxe³te²a²
ã̱³lxi³sxã³ Se³lo²ti³ nũ̱³ka̱³txi³si²ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Jã¹nxe³sxã³ Ju³ta²sah³lai²na² ha¹lo³ta³lxi³sxã³
ka³na̱³ki² te²a² Ti³a²kah³la² ki³lha³lhxu² ha²kxai³
ã̱³xai²na²su² Is³ka³ri³o²jah³lo²su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³te²nãn²tu̱³ kxã³nãu³a¹ Je³su²jah³la²kxai³
ĩ³ki³ha¹kxi²jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³
a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² ã³yã³yũ¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}sxã^{3} sa^{2}so^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2}

17-18 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}ka^{3}nxain^{1}tãu^{3}a^{2} wã^{3}la^{2} yxe^{2}ta^{2}wau^{3}waun^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}yit1tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} nũ^{2}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}te^{2}a^{2} wxã^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}te^{2}a^{2} wxã^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ka^{3}teh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} a^{2}sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2}sa^{1} Ti^{2}ro^{3}thĩ^{3}nãn^{1}te^{2}a^{2} wxã^{2} Si^{3}tõ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}te^{2}a^{2} wxã^{2} nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} nũ^{2}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}a^{2} we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wah^{3}nxa^{3}kxi^{2} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}sxa^{3}te^{2}a^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wah^{3}nxa^{3}kxi^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}wxai^{3}sai^{3}nain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} we^{2}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wa^{3}nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}jau^{3}nũ^{3}su^{2}

20 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxex3jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Yen^{3}kxi^{3}txa^{1}nxa^{2}lxi^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kxãn^{3}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

21 Ãh^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1} hĩ^{1}na^{2} he^{3}ja^{3}lu^{1}nxa^{2}lxi^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kxãn^{3}nãu^{3}a^{2} ũ^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Hĩ^{1}na^{2} kãin^{2} na̱n^{3}yah^{3}lxin^{1}ji^{1}wi^{1}? Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kxãn^{3}ton^{3}sxã^{3} kãin^{2} ka^{3}lxi^{1}yhah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

22 Sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kxãn^{3}ton^{3}sxã^{3} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{1}nx2txai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}ten^{3}nxa^{2}lxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}txi^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ha^{3}ya^{3}kxa^{3}ti^{3}lo^{3}txa^{2}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}.

23 Nxe^{3}nx2tain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}nx2tain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yãn^{3}tai^{2}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}nyhain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}w Jã^{1}nxe^{3}nx2tain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}lxi^{1}sxã^{3} a^{3}li^{2}sin^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}nx2tain^{1}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}yhah^{1}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} kãin^{2} yũ^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

24 Yxãn^{1}ta^{1} yen^{3}kxi^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} hĩ^{1}na^{2} so^{1}lxi^{3} ka^{3}lih^{3}khaix1yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kxã^{3}ton^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

25 Te²yã¹nxe³sxã³ yain³txa² kãin² yũh³te² ĩ³nxai²na² hĩ¹na²kxai³ ka³lih³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ kxã³nãu³a² he³ja²lun¹ti³nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³nx2ti³ha²kxai³ ye³khãuh³lxa³thi¹yah³lxin¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ hĩ¹na²kxai³ kãin² ka³lxih¹te² ĩ³nxai²na² ka³li³yhah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ kxã³nãu³a² ãin²ti³sxã³ nã̱n³yah³lxin¹tu¹wi¹.
26 Te²yã¹nxe³sxã³ hĩ¹na²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹le³nx2ti³na³li¹. Nxe³nx2ti³kxa² yã¹nxe³ju³ta² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ki³lxo³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² te²yã¹nxe² kãi³ũ¹nyhain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

A²nũ²a² a²ko̱¹ko̱¹nãu³xa² a³lxain¹ki̱³jau³su²

27 Nxa²ha¹te¹ ne³ka²kxi²syah¹lxin¹te² ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wxa²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txa² a³lxi¹tai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2tain¹te²su² te²a² ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ ĩ³a̱n³ta³kxi²nxãn²nxa³sxã³ wi¹la³ kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
28 A²nũ²a² ko̱³nxe³te²lo³txa²tain¹kxan²ti³ wi¹la³te²lo³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2tain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² nxe² ĩ³ye³kxi²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe²e³kxain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ̱³na² nex3txi¹. Tũ̱¹ka̱³txai²li² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹kxan²ti³ wi¹lĩ²txai¹nhẽ³li¹.” Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
29 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²ne³su²nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ne³ha³tih³nãu³a² ã³na̱³wa³ti̱³tũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Wxa²wã²la²ka³lo³a² wi²kxi²nhãn¹ka³lo³a² kãi³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ha³la³sẽ³nãn¹ka³lo³a² a³lxi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
30 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²yen³kxa² yxo²kwa̱in³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³hũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³hũ¹xi¹nx2ti³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
31 A²nxe³ju³ta² a²nũ²a² wi¹lo²la³kxi¹nx2tain¹ju³ta² ten³nxa²lxi³kxa² yã¹nxe³sxã³ kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
32-35 A²nũ²a² a³lxi¹nx2tain¹te²na̱² so¹lxi³ ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ a³lxain¹yah³lxin¹ji¹wi¹? A²nũ²a² wi¹kãi³ũh¹nx2tain¹te²na² so¹lxi³ ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ wi¹kãi³ũ¹hain¹yah³lxin¹ji¹wi¹? A²nũ²a² kãin² yen³kxih³te²a² so¹lxi³ kwa²ũ³hũ¹ain¹yah³lxin¹ji¹wi¹? Nxe² kãi³ain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹te²a² ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ te²yã¹nxe² kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² wxa²ko̱¹ko̱n¹nũ̱³ka̱³txa² a³lxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Wi¹kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yen³kxa² wã²nxũ̱h¹ ũ³hũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ũ³yho³hxi¹nx2tain¹ju³ta³nũ³a² ne³wa³kon³nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³

oh³nãu³nũ¹ka³na¹ wi¹kãi³yah³lxin¹kxa² yo³ha² kãin² yũ³nx2ti³tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ti² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ki³lha³nãu³su² ti³hi¹txa²ti³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ te²yã¹nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³jah¹lo²su² hxa̱i²na̱²hẽ³li¹.

36 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹la² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³te³lhxã³ wi¹ju³ta³lo³tẽ³na³li¹. Nxe³nẽ³kxa² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xai²na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³jah³lxin¹sxã³ wi¹ju³ta³lo³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

Ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li² waun¹nyhu¹kxi³jau³su²

37 A²nũ²a² ã̱³xai²na² ko̱³nxe³ti³ ju³ta² a³ya³txi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ ju³ta² a³ya³txi¹nx2tai¹nxa³lho³li¹. Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²nũ²a² ã̱³xai²na² kãi³ain¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lai¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2tai¹nxa³lho³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2tain¹ju³ta² ne³wã²na³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ne³wã²na³nx2tain¹nũn³tu¹wi¹.

38 A²nũ²a² yen³kxi³txa²te²su² te²a² wxa²yen³kxa² wã²nhũ¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² yen³kxa² wã²nhũ¹nx2ti³nũn³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ yen³kxa² ka³lxa¹txi³ tẽ³sxã³ wxa̱²hxi²ka̱² ũ³hxi²kũ²xai³nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ hxi²kan¹txi³ hxi²tẽ³nyhah¹lxan³so³li¹, yen³kxa² ka³lxa¹txi³ hũ¹nx2ti³ha²kxai³la². Nxe³ju³kxai³lu² hxi²kxã̱u³ti²la³nxa³nha²sxã³ o²la³kxi²nyhu¹ah³lxin¹kxa² yã¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²kxã̱u³ti²la³nxa³sxã³ kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹. Ã³wa̱²to²hi² kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹.

39 Ãh¹lxi³sxã³ ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ye³han³jah¹la² yã¹nx2na³li¹. Nxe³sxã³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ye³han³tũ̱³ka̱³txa² ne³ka³ta² ĩ³hau³ko³kxain¹sxã³ ai³kxai²nãn²tu̱³ kxĩh³nxẽ¹na² ne³ka³ta² ai³jah¹lai²li² a³hi² ĩ³hi²tain¹tũ̱³ka̱³txa² a³hai¹ni² nxe³yain¹tu¹wi¹.

40 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²a² hxi²kan¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ a²hoh³lxi³su²nxa̱³te²a² hxi²ka¹nxa̱³wi¹. Yxãn¹ta¹ tih³xain¹nũ³nhĩ¹na¹ a²hoh³lxi³su²nũn³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ hxi²kan¹nũn³tu¹wi¹.

41 Wxa²wã³tã̱³xa² ko̱³nxe³ti³ kãi³jut3su² ju³ta² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² kãin² wa³to²hi²na³li¹. Nxe³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. A²nxe³ju³tai²na² yã¹nx2na³li¹. Wxa²wã³tã̱³xai²li² hi³a² sĩ̱³na² ye³we²kxe³su² yũ³hĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ hi³sa³ka³txa² ã³ye³wau¹kxi²nha²hĩ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³kxe³su² wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²: “Txa²wã³tã̱³xai²li² hi³a² sĩ̱³na² sa²ye³sai¹kxi²na¹tũ¹xã¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹

hi³sa³ka³txa² ã³ye³wau¹kxi²nha²kxe³su² ĩ²nyhah¹lxan³kxe³su² wai³nhĩ³nx2nxa³wi¹.
42 Nxe³sxã³ wxa²wã³tã³xai²li² e³kxain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Hi³a² sĩ³na² sa²ye³sai¹kxi¹sĩn¹nxa²ha¹tu¹wi¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹ hi³sa³ka³txa² ã³ye³wau¹kxi²nha²kxe³su² yũ³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Nxe³yah³lxin¹ju³kxai³lu² wxãi²li² wi¹lhin¹ki³lxo³jah¹lo²su² yah³lxi¹lxi¹. Hi³sa³ka³txa² sa²ye³sai¹nhat1jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Nxe³sãn²nũ²la² wi¹lĩ²nha²sxã³ wxa²wã³tã³xai²li² hi³a² sĩ³na² sa²ye³sai¹kxi²nyhah¹lxin¹tu¹wi¹.

Hi³a² ne³ka² a²nxã³kxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

43 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² hi³sa³ka³txa² wi¹ka³txai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³ kõ³ta³nxã³kxa² ã³nxã³ki²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ hi³sa³ka³txa² kõ³ka³txai²na² sa²kxai³lu² wi¹ta³nxã³kxa² ã³nxã³ki²te²sxa³yu²hẽ³li¹.
44 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² hi³sa³ka³khai³xa² yxo²ha³kxa¹ ã³nxã³kxi³khai³xa² so¹lxi³ nxã³kxi³te²ju²hẽ³li¹. Fi²ko²nxã³kxa² kwa²hi³sa³kax3khai³xa² ã³nxã³kxi²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu¹ u²va²ki³a² kwa²hu³kxẽ¹ha² kũh²sxa³te²sxa³yu²hẽ³li¹. U²va²kxẽ¹ha² so¹lxi³ kũh²sxa³te²ju²hẽ³li¹.
45 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhi¹nha²kxai³ wi¹lo²la³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ain¹ta¹ a²nũ²a² kõ³nxe³thin¹te²a² a²ẽ¹na² whãi²na¹ kõ³nxe³thi¹nha²kxai³ wi¹lo²la³kxi²nha²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³ju³kxai³lu² a²ẽ¹nãn¹jau³khai³xai²na² so¹lxi³ a²yxo²khai³xa² ĩ³ye³kxi²te²ju²hẽ³li¹.

Sxi²ha² si³tah³nãu³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

46 Nxe³ain¹nxa²ha¹te¹ e³kxi²sah¹lxin¹jau³kxai³lu¹: “Txa²hxi²kan¹jah¹lo²si¹lxi¹.” Sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³tã³ txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sah²lxan³ji¹wi¹?
47-49 Ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. Hĩ¹na² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. A²nũ²a² sxi²ha² txon³te³lhxã³ ain¹nũ²nhai¹. Ain¹ka³tu³ta¹ ka³wã³lxa³ nxe³ku²nxa² au³txi³ wxa²xu³sxã³ ũh³ya³lãux3sxã³ kan²txi³ ũh³wxe³ain¹nũ²nhai¹. Hã²wxãn³txa³ ka³wã³lxa² hũx1kxan²ti³ a³hi²yai¹nxa³nu²nhai¹. Jut1ai²li² a²nũ²a² yãx1nhĩ³nx2na³li¹. Txa²wãn³txai²na² ain³kxi²sxã³ sa²yxo²we¹kxai²nãn²tu³ nxe³jah¹lai²li² a²nũ²a² yã¹nxai¹nhĩ³nx2na³li¹. Hai³txi³ yxo²ĩ²sxã³ hxi²tha²on³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wãn³txa² ain³kxi²sxã³ sa²yxo²ã³ain¹kxai²nãn²tu³ a²nũ²a² ã³xa² yã¹nxai¹nhĩ³nx2na³li¹. Nxe³te²na²sa¹, a²nũ²ai²li² sxi²ha² txon³nũn³nũ²nhai¹.

Yxãn¹ta¹ jah¹lai²li² hai³txi³ au³txi³ ũ³si³wxe²nxa³nũ²nhai¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² hã²wxãn³txa³nũ² ka³wã³lxa² hũx1thĩ¹na² a³hi²sxã³khox3je²nũ²nhai¹. Nxe³ju³tai²li² a²nũ²a² yãx1hĩ³nx2na³li¹. Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³te²su² te²a² te²yãx1hĩ³nx2na³li¹. Yxo²ĩ²sxã³ hxi²tha²on³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

7

So³ta²to²jah¹la² sa³wi³sa² ĩ³ton³te²a² we²txi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ tũ¹ka³txai²na² e³kxi²ta³lun²ka³tu³ Ka³far³na³ũ²thĩ³na² ai³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ain¹tãu³a² Ro³ma²no² nũ³ka³txa² so³ta²to² a²wa³kxẽn³yah³la² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²a² sxi²hẽ¹nai²na² a²sa³wi³sa² ĩ³ton³sxã³ ya³lu²kxi²te³lhxã³ sxa³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Ai¹nha²kxai³ a²sa³wi³sa² a³lxi²ha²kxai³ Je³su²jah³la² ya³u³son³jau³xa² ain³kxain¹ka³tu³ Ju³te²a² yah³la²nãu³xa² sa²si¹hã³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² wxã³te³lhxã³ nxũ²nhai¹. Jau³xa³ ain³kxi²na¹wi¹. Tãu³a² ai³jah³lxi³sxã³ ne³khauh²jah³lxi³hẽ¹li¹. Ne³khau²hah³lxin¹kxai²nãn²tu³ ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³ye³kxah¹lxin¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹la² sa³wi³sxa² ĩ³ton³kxi²sĩn¹na³li¹. Nxe³kxe³su² hxi²waun³ta³kxi²nha²sĩn¹na²li¹. Nxe³sĩn¹sxã³ wxã³sxã³ we²txi²si¹nxain¹sĩn¹jau³su² ĩ³ye³kxi²sain¹sĩn¹na²li¹.” Nxe³na¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4-5 Nxa²ha¹te¹ yah³la²nãu³xa²kxai³lu² a³li³ain¹nũ²la² Je³su²jah³la² ne³khau²hain¹nũ²la² win¹ta²jau³lxi³ ĩ³ye³kxah²lxi³te³nah¹lxi¹:
— Nxex3si¹lxi¹. Je³su²jah³lãi³. Jah¹lai²li² wi¹lhin¹khaix1sĩn¹nhxai²na²hẽ³li¹. Txa²nũ³ka³txa² a³lxi²sa²sĩn¹nhxai²na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ sxi²ha² a²nũ²kxi²nha¹thĩ³na² txon³kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² jah¹la² wi¹lhin¹sxã³ ain³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Ai¹nha²kxai³ ne³khauh²sxã³ ã³sa²so¹sxã³ tẽ³xĩ³xain¹nxa²ha¹te¹ jah¹la² sxi²ha² ya³u³son³nũ²la² so³ta²to² wa³kxẽn³yah³la² sa³wi³sa² ã³xa² ĩ³hen³txain¹te³lhxã³ sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Txa²sxi²ha² wxã³txa³hẽ¹li¹. Txai²li² wxa²ye³na² kãin²sa²nxa³wi¹. Txa²sxih²nãu³a² wxã³sxã³ ã³wi¹hin¹ju³ta³nũ³a² ãu²li²sa³nhai¹.
7 Nxe³sa³ha²kxai³ wxã³sxã³ ã³tĩ³nxa²sxã³ ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹ju³ta² ãu²li²sa³nhai¹. Nxe³sa³ha²kxai³la¹ hãi¹nxe³sxã³ wãn³txa² u²lxi³ ĩ³ye³a³na¹in¹kxai²nãn²tu³ txa²sa³wi³sai²na² we²txi²tu¹wi¹.

8 Jã¹nxe³na¹jut3su² te²yã¹nxũn³na¹wi¹. Hxi²kan¹jah¹lo²su²
yũ³sa²nũ³nha²kxai³ sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txa²
yũ³nũ³na¹ha²kxai³ te²sa¹wi¹. Nxe³sxã³ txa²sa³wi³sai²na²
ai³si¹ha¹jau³su² ĩ³ye³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³ ai³hĩ̱³nx2na³li¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ txa²sa³wi³sa² ã̱³xai²li² wxã³si¹jau³su²
ĩ³kaix1so¹na¹kxai²nãn²tu̱³ ya²la³tu̱³ ã³wxã³hĩ̱³nx2na³li¹.
Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²wa³ka³lxah³la² wa³kon³si¹ha¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³ ya²la³tu̱³ wa³kon³kxi²sai¹nhĩ̱³nx2na³li¹.
Te²yã¹nxũn³te²sa¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² ain³kxi²nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²
ã³yxo²o³tũ¹nũ²la² tũ̱¹ka̱³txa² ã³nhi²tain¹tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ju¹tai²na² sa²kxai³lu² jah¹la²nũ¹tai²li² ĩ²sain¹te²sai¹nxa³nũ²nhai¹.
Nxe³ta¹ yxo²ĩ²sain¹nũ²nhai¹. Yxãn¹ta¹ I³sa³e²
nũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ hxi²ka¹na¹ju³ta² ye³ka³lxa¹txi³
ĩ²sai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ kũ³we²ki²la²
yxo²ĩ²sai¹nhxai²nxa³hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxa² sa²kxai³lu² so³ta²to²
wa³kxẽn³yah³lai²na² sxi²ha² wa³lxai¹nhĩ¹na² ĩ³ton³jah¹la²kxai³
we²txi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

Wẽ³sa² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³su²

11 A³lan²nũn³tãu³a² Na³ĩ²thĩ³na² Je³su²jah³la²kxai³lu²
ai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai³tãu³ãn²tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² ã³si³tẽ³kxi²
a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ã̱³nhit1txi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Yãn³txai²na¹ sxi²je³nãn¹ta¹ka³lxu³su² a²wẽ³sa²
ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Hã²wxãn³txa³ tu¹hai²na² a²wẽ³sãi¹yah³la² ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la².
Hã²wxãn³txa³nũ² in³txa² wẽ³sa²kxai³ sa³nxe³la̱³kxi³lo³nhĩ¹na²
ya³lu²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Ya³lu²kxan²ta¹ in³txai²na²
kwẽn¹ta²kxai³ ya³lu²jah¹lai²li² ki³li³la³kxi² sa²so¹sxã³
a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ai¹nha²kxai³ sxi²je³na²
yxau³tũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ ã³nhi¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³nhi¹nyhain¹sxã³ sxi²je³na² ã³ya̱u³so³nhĩ¹na¹ a³li³tũ̱³ka̱³txin³ti²
ĩ³ha¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Ĩ³ha¹txain¹nũ²la² Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ³yan³ta³kxi²nha²sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ³nã̱n³ta̱³nxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe² e³kxi²ta³lun²nũ²la² hi³a² ka³lo³ẽ¹na² kwã̱³kxẽ¹na²
ya̱u³son³kxi²nũ²la² wxa²wxai³sain³nũ²la² ki³li³la³kxi²
sa²so¹tũ̱³ka̱³txa² ã³yit1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³la²kxai³lu² ya³lu²jah¹la²kxai³ ĩ³ye³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxex3txi¹. Ĩ³sa²yxau³txi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa²ha¹te¹ ya³lu²jah¹la²kxai³ kwẽn¹tai²na¹ ĩ³sa²yxau³nũ²la²
ĩ³ye³ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} in^{3}txai^{2}li^{2} kwẽn^{1}ta^{2} ka^{3}tẹn^{3}si^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wạ^{3}li^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ũ^{3}hũ^{1}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạn^{3}tụ^{3}ti^{1} tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2} kãin^{2} on^{2}tain^{1}tẹ^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2}khaix1nx2na^{3}li^{1}. Wi^{1}lĩ^{2}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}la^{2} wxi^{2}kan^{1}khaix1te^{2}a^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}li^{1}. Nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Jã^{1}nxe^{3}ain^{1}jut3su^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2} u^{2}lxĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}kã^{1}ko^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xa^{2} ha^{3}tạ^{3}nxe^{3}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}jau^{3}su^{2}

18 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ju^{1}tai^{2}na^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}ain^{1}nũ^{2}la^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}tạ^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ha^{1}li^{1} ĩ^{3}kaix1so^{1}nũ^{2}la^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{3} nxe^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}txai^{1}ya^{3}hẽ^{1}li^{1}. “Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}sa^{3}nxa^{2}sĩn^{1}jah^{1}la^{2} nhĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{2}nxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} wah^{3}nxe^{3}sa^{2}si^{1}sĩn^{1}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}?” Nxe^{3}txai^{1}ya^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

20 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}li^{3}ya^{3}nhũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yạu^{3}so^{3}nain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ya^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxex3txi^{1}. Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{1}nxa^{2}si^{1}sain^{1}sĩn^{1}jau^{3}su^{2} e^{3}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}sa^{3}nxa^{2}sĩn^{1}jah^{1}la^{2} nhĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{2}nxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} wah^{3}nxe^{3}sa^{2}si^{1}sĩn^{1}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}tai^{1}ya^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxe^{3}ain^{1}tị^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{2}la^{2} we^{2}txi^{2} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwại^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ã^{2}la^{2} kwa^{3}na^{3}i^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxex3jah^{3}wxi^{1}. Ju^{1}tai^{2}li^{2} kwẽn^{1}ta^{2} ĩ^{2}yah^{3}hin^{1}ju^{3}ta^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2} kwẽn^{1}ta^{2} ain^{3}kxa^{1}hin^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ja^{1}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: Ye^{3}han^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ye^{3}we^{2}txi^{2}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lxu^{3}ha^{2} ai^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} a^{2}yu^{3}wi^{1}lha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} khon^{3}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} kạ^{3}lã̱un^{3}ta^{3}kxi^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} we^{2}txi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ne^{3}ka^{3}tũ^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} nxe^{3}we^{2}txi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} wa^{3}hxa^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}ti^{3}hit1tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} nxe^{3}jau^{3}xan^{2}tụ^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ja^{1}hẽ^{1}li^{1}.

23 Txa²wãn³txa² ĩ³wa̰³wa̰³txi³sxã³ sa²yxo²ã³sai¹nxa³te²su² te²a²
wi¹lhin¹khaix1xain¹na³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ ain³kxi²yah³nũ²la² ĩ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³sa²wa³ti̱³nxa²xi²sxã³
a²nũ²a² ã³si³tẽ³la³kxi² te²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² ai³sxã³ ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹nai³tã²
ĩh¹nxe³te²he³la³kah³la³ ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹?
Ka³tĩ³ka³ti²nxã³nxa² kwa² sa³xit3sxã³ sa²hai³hain³jut3sũ̱³nxe²
a²nũ²a² ĩ³wa̰³wa̰³ta³kxi²sain¹jah¹la² ĩ³te³lhxã³
ai³lyah³lxin¹thai¹li¹?
25 Nxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹te²he³la³kxah³la² ĩ²te³lhxã³
ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? A²nũ²ai²na² yen³kxih³jah¹la² wã²la²
a³lxi²khai¹nxe³ka³lo³a² au³khai¹nxe³ka³lo³a² wi¹khai¹nxe³ka̰³lo³a²
ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Nxẽn²nxa³wi¹. A²nũ²a²
wã²la̰² wi¹khaix1ka̰³lo³a̰² wih²kxi²nha²te²he³la³kxa²
a²nũ²a² sxi²ha² kãin² te²si³yxau³kxah³la² sxi²ha² so¹lxi³
yxau²xai³lain¹te²jai¹ti²tu³wi¹.
26 Nxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̰³
ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹la² ĩ²te³lhxã³ ai³lyah³lxin¹thai¹li¹? Jau¹xai²na²
wain³jau³xai²la¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̰³txa²
ã³wa²to²hi²sxã³ yxau²sa²tẽ³jah¹lai²la¹wi¹.
27 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² jau³xau³hxai²tẽx1 jau³xu¹tai²na²
nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹: “Ne³ka²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²sa̰³wit3su²
ne³ka³ta²nxa²sxã³ ĩ³sa²si¹hã³a¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³tih³nxain¹tu¹wi¹. Txa²wãn³txa² Hxi²kan¹txa²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²sih¹nxa²ha¹jau³su² nxe³jau³xai²na²
ĩ³hau³ko³tain¹tu¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
28 Jã¹nxa¹jau³su² ya²la³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̰³txu¹tai²nãn¹jau³xai²na² wxi²kan¹jau³xai²la¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³jau³xai²na²
wxi²kan¹sxã³ wa̰³to²hi²na̰³li¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹
Txa²sa³wi³ha³lxai²na² hxi²kan¹tũ̱³ka̰³txi³sai¹nxa³kxan²ti³nũ¹
wãn³txa² ĩ³hen³txi³si¹hai¹na¹jau³xai²na² wxi²kan¹sxã³
wa³to²hi²sa²tẽ³na³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wãn³txai²li²
ain³kxain¹nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wain³txi³ kãi³ũ¹hain¹jau³su²
Sũ̱³nu²kxai³lu² sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̰³txai²li²
kxã³nxai³tã² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² hi²sen³su² ĩ̱³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³
a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̰³txa²
te²yã¹nxain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Ain¹ta¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̰³txi³su² te²a² ha³te̱h³nxã³nxa²
a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̰³txi²su² te²a² nxe³te²su² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nhxĩ¹nai³tã²

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² hi²sen³kxai³lu² hai³txi³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
31 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ãh¹lxi³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² a²hĩ¹nãn¹te²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩh¹nxe³kxe³hũ̱³nhĩ̱³te²la¹xã³?
32 Wẽ³ha³lxa² yã¹nxain¹na³li¹. Sxi²je³na² kwa² wa³ni̱³lo³nain¹te²ju²hẽ³li¹. Wa³ni̱³lon³sxã³ kaix1nyhu¹ain¹te³nah¹lxi¹: “Wãn³txa² wi¹lhin¹jau³xa² ĩ³hain³kxi²sĩn¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³ka³li³kxi²ya³sai¹nxãn³tai¹ti²tu³wi¹. Hã²wxãn³txa³nũ² ĩ³ãin²ta³kxi²jau³xa² ĩ³hain³kxi²sĩn¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ nã̱n³kxi²ya³sai¹nxãn³tai¹ti²tu³wi¹.” Nxe³kxe³hũ̱³sxã³ a²nũ²a² a²hĩ¹nãn¹te² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² kã³nxai³tãn¹tũ̱³ka̱³txa² yã¹nxain¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa² en²tain¹na³li¹.
33 Jã¹nxe³jut3su² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³hĩ¹nai³tã² yain³txa² kwa²hãi¹nxe² ã³na¹ha²kxai³ vĩn²yau³xa² ĩ³na²xa³ha²kxai³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³te³na¹ a²nũ²ai²na² en²txain¹sxã³ wãn³txa² wai³nxa³jau³su² e³lain¹te³nah¹lxi¹: “Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²li² ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹lo²sin²tai¹.” Nxe² e³lain¹na²hẽ³li¹.
34 Jã¹nxẽn³ta¹ Txai²li² wxã³na¹hĩ¹nai³tã² yain³txa² ĩ³yai³ni² yain³jau³xa² ĩ³na² nxa¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³na¹ta¹ a²nũ²ai²nãn²ta² wãn³txi³kxai³lu¹, en²kxi²sain¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³lai²na² yain³txa² kãin²yain³jah¹lai²la¹wi¹. Yain³jau³xa² ĩ³na²sa³wen¹jah¹lai²la¹wi¹. A²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²nẽ³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² nxe³sxã³ ã³ya̱³lxi²nyhain¹jah¹lai²la¹wi¹.” Nxe²e³lain¹na²hẽ³li¹.
35 Nxe³lain¹kxan²ti³ a²nũ²ai²na² a²hoh³lxi³su² te²a² wain³txi³ kãi³kxai²nãn²tu̱³ a²wẽ³ha³lxa² wain³txi³ kãi³ain¹nũn³tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Txu¹ha³ka³lxa² Je³su²jah³la² wxa²yu³hi̱n³ta³kxi²jau³su²

36 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² fa³ri³se²ah³la² ĩ³kaix1so¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ã³wxã³sẽ¹li¹. Txa²sxi²ha² yain³ya³sa³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² ĩ³sa²yxau³sxã³ wxã̱³nũ²la² sxi²hẽ¹nãu³a² ã³wih¹sxã³ ã̱³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
37-38 Ain¹nxa²ha¹te¹ txu¹ha² sxi²je³na² yxau²xai³ta¹ka³lxa² ko̱³nxe³thin¹ta¹ka³lxu³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹ka³lxa² hi²sen³su² fa³ri³se²ah³la² sxi²ha² ĩ³yai³nain¹jau³xa² ain³kxi¹nxa²ha¹te¹ wi¹lũ³jau³xẽ¹na² ne³kih¹tẽ³na² tẽ³sxã³ tĩ̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² a²yon³nãu³a² wxã̱³sxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wxe³ka³tu̱³ kãin² nã̱n³kxe³su² a²ye³yãu³sxa² ã³yu³kxẽ¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ta¹ka³lxai²na² a²ne³kĩ̱³sai²na² Je³su²jah³la²

a²yu³kxa² sa²yu̱³hon³ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³yu̱³jut1sxã³
ĩ³yu̱³sai¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ wi¹lũ³jau³xai²na²
ãn³yu̱³kẽn¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²ah³la²kxai³lu² ju¹tai²na² ĩ²ain¹nũ²la²
a²ẽ¹na² ĩ³ye³kxi²nha²jau³kxai³lu¹:
— Jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su²
ke³la³te²kxai³ ta¹ka³lxai²na² ko̱³nxe³thin¹te²sin¹ju³ta²
wi¹ko̱³nha²hĩ̱³nx2na³na¹. Yxãn¹ta¹ ti³he¹yxe²nxãn³tã¹.
Nxe³nha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nha¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Si³mãu²ah³lãi³. Ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:
— Ĩ³ye³kxi²sẽ¹li¹. Ain³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Fa³ri³se²ah³lai²na²
ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— In³txa² ha¹lin¹te²su² te²a² yen³kxi³txa²ya³nhu²nhai¹.
Ya³ha²kxai³ a²wa³kxẽn³yah³la² kwa² ũ³hũ¹si²yha³jau³su²
ĩ³ye³kxi²ya³nhũ²nhai¹. Ya³ka³tu̱³ kwa² ũ³hũ¹nũ²nhai¹.
Ka³na³ka³nat3te²a² ha³te̱h³nxã³nxa² 500 txã³nxa² kãin²txã³nxa²
ũ³hũ¹ha²kxai³ ã̱³xah³la² ha³te̱h³nxã³nxa² 50 txã³nxa²
kãi²nxa³txã̱³nxa² ũ̱³hũ̱¹ha²kxai³ nxe̱³nũ²nhai¹.
42 Hã²wxãn³txa³ ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³hũ¹xi²je³na²
ti³wa³ki³lon³ta¹ ha³te̱h³nxã³nxa² yũ³ya³hxa³ha²kxai³la¹
hxi²kan¹ya³hxa³nũ²nhai¹. Yah²hxa³ha²kxai³
a²wa³kxẽn³yah³lai²na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³yan³ta³kxi²nyha¹ha²kxai³
ũ³yho³hxi²txã³nxa² ũ³hũ¹xi²ya³ju³ta² ã³wa²su¹kxi²nũ²nhai¹.
A²nxe³ju³kxai³lu² nxe³ain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹te²la³ta̱³
ha³te̱h³nxã³nxa² a²wa³kxẽn³yah³la² a³lxi² wa³to²hi²te²la³hĩn³te²la¹xã³?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxa²ha¹te¹ Si³mãu²ah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ha³te̱h³nxã³nxa² kãin²txã³nxa² ã³wa²su¹kxi²te²la³hĩ̱³nx2na³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Wain³txi³ ĩ³yĩ¹li¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
44 Nxe³ha²kxai³la¹ txu¹hai²li² wxa²la̱k1kxi²nũ²la² ãh¹
ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Si³mãu²ah³lãi³. Ne³ka²sa²sa²lxi¹. Wxa²sxi²ha²
ã³wi¹ha¹ten¹tu³wi¹. Na¹ta¹ wxãi²li² wxa²yu³hi̱n³ta³kxih²sã²nxãn³ten¹tu
Nxẽ²nxãn³ta¹ ta¹ka³lxai²li² a²ye³yãu³sxa² wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²sain¹nũ²la
a²ne³kxĩ̱³sxa² sa²yu³hon³ta³kxi²sain¹ten¹tu³wi¹.
45 Wxãi²li² ĩ³yxo²jut1sã²nxãn³ten¹tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
ta¹ka³lxai²li² ĩ³yu̱³yu̱³jut1sa²sxã³ sa²ju³ti³na² hai³txi³ ã³na¹xa³wi¹.
46 Wxãi²na² wxa²ne³to̱¹lyxau³sa²nxãn³ten¹tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
ta¹ka³lxa² wi¹lũ³jau³xa² tẽ³sxã³ ũ³yhu̱³to¹la³kxi²sain¹ten¹tu³wi¹.
47 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ta¹ka³lxai²na²
kuh³lxa³sin¹khaix1ta¹ka³lxu³su² te²jai¹ti²tu³wi¹.

Yxãn¹ta¹ kuh³lxa³sin¹ta² kãi³kxai³tã² ã³na¹ha²kxai³
kãi³ju³tai³tã² wah³yu³ta² ne³wã²na³kxi²sa²tẽ³a¹hẽ³li¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yan³tu̱³ti¹ kãin² a³lxi²sain¹na³li¹.
Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²na² sa²kxai³lu²
ko̱³nxe³ti³ kãi³kxa² a²wah³yu³ta² kãi²nxa³ke³la³te²kxai³
ne³wã²na³kxi²sa²tẽ³a¹ju³ta² kãi²nhĩ³nx2nxa³wi¹.
A²nxe³te²he³la³kxai²na² jũ¹nxa² so¹lxi³ a³lxi²sai¹nhĩ³nx2na³li¹.
Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Nxa²ha¹te¹ txu¹ha² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³in¹ju³ta² ne³wã²na³kxi²sa²tẽ³kxi¹nxa²ha¹hẽ³ni¹.
Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

49 Nxa²ha¹te¹ yai³nain¹tũ³ka̱³txa²kxai³lu² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹te²la³ta̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ya²la³tu̱³
ne³wã²na³kxi²nẽ³te²la³hĩ³ji¹wi¹? Nxe³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

50 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² txu¹ha³ka³lxa²kxai³lu²
e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sa¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
wi¹lhin¹ti³hi¹txa²ha¹hẽ²ni¹. Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
ĩ³sẽ¹ni¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

8

Txu¹ti³nãu³xa² Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³la³kxain¹jau³su²

1 Hã²wxãn³txa³ sxi²jen³nãu³a² kãin²thĩn³su²
ta̱³nxa² kãi²nxa³thĩn³su² ta̱³nxa² hãi¹nxe³thĩ³na¹
ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wi¹jau³xa² a²hxi²kan¹txa² si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³a² nxe³jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ti̱³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² hxi²ka²
hxan³sxã³ ãh¹ ha¹li¹ wxa²sa²so¹kxi²sxã³ nxe³tũ̱³ka̱³txa²
ã³si³tẽ³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2-3 Nxe³ain¹ka³tu̱³ta¹ txu¹ti³nãu³xa² ka³lxa¹txi³
ã³si³tẽ³kxi²nyhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ̱³ka̱³txa² kã³nxa²
Je³su²jah³la² hxi²ki³kxai³lu² we²txi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ta³ka³khai³xa² we²txi² a²nũ²a² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
nxũ²kwa̱i³yxaut3te²a² nxũ²kwa̱i³li³si¹hain¹jau³su²
kwa³na³i² nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ̱³ka̱³txa²sa¹:
Ma̱³ri²a² Ma̱³ta̱³lẽ²na̱³ka̱³lxu³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ta¹ka³lxa² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² hi²sen³su²
ã³nxũ²kwa̱i³yxaut3ta¹hxai²hẽ¹la². Yãu³ka³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹
ka³na³ki¹ ã³nxũ̱²kwa̱i³wih¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹ka³lxai²na²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² nxũ²kwa̱i³li³xi²si¹hain¹jau³su²
kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ Jo³ã²na³ka³lxai²na²su²
in³txa² so¹ha²kxai³ Ku²sah³lo²su¹ ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
E³ro²jah³la² a²sa³wi³sa³la³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³
Su³sã²na³ka̱³lxa̱² ã³si³tẽ³kxi² txu¹ti³nãu³xa² ka³lxa¹txi³
Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² we²txi²nũ¹hain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²

ã3si3tẽ3kxi2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1jut3su2 Je3su2jah3la2 nũ̱3ka̱3txa2 yen3kxi3la3 yũ2nxa3ha2kxai3 wã2nhũ1nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.

Hai3sxa2 ũ3whĩ1ki3ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

4 Nxe3ain1nũ2la2 a2nũ2a2 ka3lxa1txi3 nũ1nain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2 Je3su2jah3la2kxai3lu2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3jau3xa2 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1la2.

5 Ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— A2nũ2ai2na2 hai3sxa3nãu3a2 ai3nũ2nhai1. Yain3ta3ki3a2 wi1ki3a2 ũ3whĩ1te3lhxã3 wxa2sa2tãu3wa3ya2txũ3lhain1sxã3 ũ3whĩ1nũ2nhai1. Ũ3whĩ1tãu3a2 yain3ta3ki3ai2na2 ki3ka3na3ku2 ki3su2 ki3a2 tĩh3na2 yxo2ki3sa2 ã3yun1na3nũ2nhai1. Ã3yun1na3tãu3 a2nũ2a2 ai3sxã3 tı̱3ti3ha2kxai3 a̱i3ka3nãu3xa2 wxã3sxã3 yai3nhxa3kxi2ha2kxai3 nxe3nũ2nhai1.

6 Ãh1ki3ka3na3ku2 ki3su2 ki3a2 kxĩh3nũ̱3xa2 a̱u3txi3 si3tah3lxi3 kxĩh3nũ̱3xa2 ã3yun1na3nũ2nhai1. Nxe3nũ2la2 ka3lũ3nũ2la2 ı̱̃3yau3xa2 yũ2nxa3kxe3su2 ĩ3wa3ne2ni2 wxãn3nũ2nhai1.

7 Ãh1ki3ka3na3ku2 ki3su2 ki3a2 ha3lo2a2 ũ3yen3ko3xa2 ã3yun1na3nũ2nhai1. A2nxe3ki3ai2na2 sa2kxai3lu2 ka3lũ3xi2nũ2nhai1. Nxe3ta1 ũ3yen3ko3su2 ha2kxai3 hi3a2 kha1ka3txa2 ka3lxa1txi3 ka3lũ3ye2nũ3nha2kxai3 nxe3te2kxai3lu2 yain3ta3nxe2kxa2 wã2ne3sa3te3kxi2sxã3 ya2lun1txi2ye2nũ2nhai1.

8 Nxe3yãn1ta1 ãh1ki3ka3na3ku2 ki3su2 ki3a2 kxĩh3nũ̱3xa2 tı̱3tı̱n3kxı̱̃h3nxa2 ã3yun1na3nũ2nhai1. A2nxe3ki3ai2na2 sa2kxai3lu2 wi1ka3lũ3ha2kxai3 wi1we1nha2kxai3 yain3txa2 kã̱in2 kı̱3kan2kxi2ha2kxai3 kã̱in2 sxa3nũ2nhai1. Jã1nxa1jau3su2 wi1ko̱3nyhah1lxi3ti3ten3nxa2lxin1kxai2nãn2tu̱3 wi1lain3kxi1sah1lxi3hẽ1li1. Je3su2jah3la2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

Hai3sxa2 ũ3whı̱̃1kxi3ju3ta2 a2si3yxau3jau3su2

9 Nxe3nxa2ha1te1 a2sa3wi3ha3lxi3nũ̱3ka̱3txa2 ĩ3wã̱3txain1ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ3wã̱3txain1te3nah1lxi1:

— Je3su2jah3lãi3. Jau1xai2na2 a2si3yxau3tãu3khai3xa2 ĩh1te2ta̱n3te2la1xã3? Ain1ta1hxai2hẽ1la2.

10 Nxa2ha1te1 ĩ3wa2lũ3xi2te3nah1lxi1:

— Wxa2yu3tai2na2 so1lxi3 wãn3txai2na2 tah2yau3xai2na2 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2 a2nũ2a2 ẽ1nãu3a2 sa2hau3ko3jau3nũ3su2 nxe3jau3jau1xai2na2 txa2nũ2 ã3ne3wxe3yah3lxin1tu1wi1. Yxãn1ta1 tũ̱1ka̱3txai2na2 hĩn1ti2 ti3he1xai1nxa3wi1. Wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3jau3xa2 so1lxi3 e3kxai1na1wi1. Nxai1na1kxan2ti3 ĩ2ain1kxan2ti3 ã3ye3wxe3ai1nxa3lho3li1. Ain3kxain1kxan2ti3 ã3ne3wxe3ai1nxa3lho3li1. Yxãn1ta1 wxãi2na2 wi1lĩ2yah3lxin1tu1wi1.

11-12 Jã¹nxe³ha²kxai³la¹ wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² a²si³yxau³tãu³khai³xa²sa¹. Yain³txa³ki³ai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² te²yã¹nx2na³li¹. Ki³ka³na³ki² tĩh³na² ne³kụn²nãu³a² a³hi²yain¹ki³ai²na² a²nũ²a² ain³kxain¹te²la³ te²yã¹nx2na³li¹. Nxe³te³na¹ Sa³ta³na²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wxã³nũ²la² a²ẽ¹nãu³ai²na² a²jau¹xa² sa²kxai³lu² sa²sai²lho¹kxi²nyhain¹na³li¹. Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹kxai²nãn²tụ̱³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² ã³wa²su¹tũ¹hain¹kxa²ya̱n³txi³su² sa²sai²lho¹kxi²nyhain¹na³li¹.

13 Ki³lã̱³xa² kxĩh³nũ̱³xa² a²si³tah³nãu³a² tah³lxa³kxa² hãi¹kxi²ju³ta² a³hi²yain¹ki³ai²na² ne³ki³ai²nãn²tụ̱³ kxĩh³nũ̱³xa²nãu³a² a²nxe²ka² a̱u³txi³ yxau²nxa³kxe³su² wi¹we¹nxa³wi¹. A²nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² yã¹nx2na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ ka³li³hain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ hã²wxãn³txa³ ha³lo²a² kọ̱³ton³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³na¹la³kxi²na³li¹.

14 Te²yã¹nxũn³sxã³ ki³lã̱³xa² ũ³yen³ko³xa² a³hi²yain¹ki³ai²na² nxe³ki³ai²nãn²tụ̱³ hxi²kan¹txi³ wi¹we¹nxa³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ki³kan²kxi²te²a² wxa²ni²lho¹kxi²nyhai¹nxa³wi¹. Nxe³ki³ai²na² a²nũ²a² yã¹nx2na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxain¹na³li¹. Ain³kxain¹te³na¹ ha³lo²a² hxi²waut3ta³lxain¹to³ha²kxai³ a²yen³kxa² kãin² yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ kwa² wa³ni̱³lon³sxã³ yxau²xai³lai¹nha²kxai³ nxain¹na³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² yxo²ĩ²sxã³ yxau³ai¹nxa³wi¹.

15 Te²yã¹nxũn³sxã³ ki³lã̱³xa² kxĩh³nũ̱³xa² ti̱³ti̱³nũ²tũ̱³xa² a³hi²yain¹ki³ai²na² a²nũ²a² yã¹nx2na³li¹. A²nxe³te²nãn²tụ̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ wi¹kọ̱³nha²so¹ain¹na³li¹. A²nxe³te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ kan²txi³ sa²yxo²we¹tain¹na³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sxi²hẽ¹na² sa²kxĩ³kxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

16 Ãh¹lxi³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Te²yã¹nxe³jut3su²: “Lã³pi³ãu²tẽ³na² tẽ³sxã³ sa²kĩ̱x3ta¹tũ¹xã¹.” Nxe³ki̱³kxai²nãn²tụ̱³ ĩh¹nũ¹la³ta̱³ ũh³wxe³hĩ̱³ki̱³te²la¹xã³? Hai³txi³ kwa³ta³lẽ³tã³ ũ³tĩ¹kxi²ki̱³sxa³ha²kxai³ hai³txi³ ka²ma²ka³lo³la³ yuh³hẽ³nãu³a² ũh³wxe³ki̱³sxa³ha²kxai³. Nxe³ki̱³sxa³kxan²ti³ oh³xa² ũ³kũh¹sĩ̱³ki̱³tã³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sxi²ha² whãi²na¹ wxa²ko²ko²txi³hĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tụ̱³ thĩ¹nai²na² a²nũ²a² ã³wih¹kxai²nãn²tụ̱³ wi¹lĩ²ki̱³te²ju²hẽ³li¹.

17 Jã¹nxa¹jut3su² kxãn³nãu³ãn²tụ̱³ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² Oh³na² yxau³jah¹la²kxai³lu² yen³kxa² hãi³te²a² whãi²na¹

wã²nã³ũ¹nx2ti³tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² yen³kxa²
ũ³ho¹ain¹kxa² whãi²na¹ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³tu¹wi¹.
18 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² ain³kxah²lxin¹jau³xai²na²
wi¹lain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wãn³txa² kãin²
yxo²ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ kãin² yen³kxih¹nxa²lxain¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ yxo²ĩ²ti³he¹xah³lxan³kxai²nãn²tṵ³:
“Yen³kxa² yũ³sa²sĩn¹tũ¹xã¹.” Nxe³yah³lxin¹kxan²ti³
sa²so¹hxa³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³su² Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²hã³ka³na² a²lon³ti³tãu³xa² wxã³ain¹jau³su²

19 Ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²hã³ka³na² a²lon³ti³tãu³xa²
ã³wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ã³ka²lxa¹ti³nha²sxã³ yxau³e²nyhai¹nha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ã³nhe²kxi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
20 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la²kxai³
ĩ³hen³txi³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3txi¹. Wxa²hã³ka³na² wxa²lon³txi³tãu³xa²
ĩ²nxa²te³lhxã³ wxã³ain¹na³li¹. Ha³lo²a² yxau³ain¹na³li¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²nyhain¹ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹nyhain¹te²a²
txa²hã³ka³na² txa²lon³txi³tãu³xa² te²yã¹xain¹na³li¹.
Nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ṵ³ye³na² i³txa² ã³wxe³lu²si¹jau³su²

22 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² whãi²na¹
tẽ³nũ²la² ka³no¹a² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹nũ²la²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ṵ³ye³na² Ka³li³le²a²ye³na² yxo²ha³ti³li³yha³sah¹lxi³wxi¹.
Nxe³jau³kxai³lu² e³kxi²nũ²la² ṵh³nxṵ³sa²tã³nṵ¹xi²sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Ai³ain¹tãu³a² Je³su²jah³la² ã̱u³xi²te³lhxã³
sxa³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ãu³xi²yain¹kxa²si³yo³na² it3ta² ũn³te²a²
sa²xit3jain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²xit3jain¹te³na¹ ka³no¹ai²li² Ṵ³yau³xa²
sa²ni³sa²wih¹yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ã³nxũ¹te³lhxã³ yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² wxa²yũn³kxi²sxã³
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxex3si¹lxi¹.
Ã³nxũ¹txe³lhĩn¹te³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³la²kxai³lu² txu¹lxi²ka³tṵ³ it3tai²na² Ṵ³ye³na²
ṵn³je³nai²na² yxo²xṵn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la², it3ta²
ã³wxe³si¹jau³sa². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sa²hãu²not3sxã³
ã³yit1je²ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} sa^{2}hãu^{2}not3sxã^{3} ã^{3}yit1txã^{2}ha^{1}te^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxin^{1}ta^{2}nxa^{3}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} on^{2}txai^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{1}:
— Ĩh^{1}te^{2}la^{3}khai^{3}nxe^{3}ji^{1}ku^{1}. Ki̱^{3}nhai^{1}. It3ta^{2} ũn^{3}te^{2}a^{2}
ã^{3}wxe^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} sa^{2}hãu^{2}not3si^{1}jau^{3}su^{2} ain^{1}ten^{1}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}

26 Nyhain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} yxo^{2}ha^{3}ti^{3}li^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}
Je^{3}ra^{2}sa^{2}ko^{3}xa^{2} ai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
27-29 Ai^{3}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}no^{1}a^{2}
a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} in^{3}txa̱^{2} ĩ^{3}ha̱^{1}txi^{2}ta^{1}hxa̱i^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}wih^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}
hai^{3}txi^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}la^{3} ũ^{3}whi^{2}kxih^{2}nh^{2}nxa̱^{3}ha^{2}kxa̱i^{3} hai^{3}txi^{3}
a^{2}sxi^{2}lha̱^{3} sxa̱^{2}nxa̱^{3}ha^{2}kxa̱i^{3} nxe^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} hãi^{1}sxã^{3}
ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} sxa^{3}ko^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ho^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}ra^{2}sa^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} kwa^{3}thi^{3}lĩh^{3}na^{2}
hxi^{2}tẽ^{3}nha̱^{2}sxã^{3} sa^{2}hxi^{2}tai^{3}kxain^{1}to^{3}ta̱^{1}hxa̱i^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} jah^{1}la^{2}nũ^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}hxi^{2}hxa̱u^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}
sa^{2}hxi^{2}tai^{3}kxain^{1}tĩh^{3}na^{2} sa^{2}yo^{3}li^{3}yain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}jah^{1}la^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}sxã^{3} ai^{3}si^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}tãu^{3}a^{2}
hxi^{2}kan^{1}sxã^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2}
a^{2}ne^{3}kxaix3tãu^{3}a^{2} ã^{3}ka̱^{3}ti^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa̱^{2}ha̱^{1}te^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na̱^{2} kwa^{3}na^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— In^{3}txai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}xi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} in^{3}txa^{2} ĩ^{3}wxan^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}kaix1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Tah^{2}si^{1}lxi^{1}.
Ĩh^{1}nxe^{3}sa^{2}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}? Ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
30 Nxa̱^{2}ha̱^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyha^{1}te^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Ĩh^{1}nxet3sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nhãn^{1}ji^{1}wi^{1} wxa^{2}ĩ^{3}lxa^{2}su^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa̱^{2}ha̱^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}nyhu^{1}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Yxo^{2}ka^{3}lxa^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}, ka^{3}lxa^{1}khaix1te^{2}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhĩn^{1}jen^{3}nũ^{3}a^{2}
sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}sĩn^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
32 Nxe^{3}nyhain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wã^{3}la^{3}ti^{2}ka^{3}nãu^{3}a^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2}
yxa^{3}kxa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ũ^{3}nyhai^{1}tain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Nxe^{3}ain^{1}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wẹ̃^{3}txain^{1}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Yxa^{3}kxa^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ka^{3}yxuh^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nxũ^{2}kwạ̃i^{3}wi^{1}kxain^{1}ti^{3}ten^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhai^{1}. Ain^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{2} nxa^{2}ha^{1}te^{1}:

— Jã^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} in^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} nxũ^{2}kwạ̃i^{3}li^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} yxa^{3}kxa^{3}nũ^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nxũ^{2}kwạ̃i^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̃^{3}tụ̃^{3}ti^{1} yxa^{3}kxa^{3}nũ^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wã^{3}la^{3}ti^{2}ka^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}ni^{3}hi^{2}kan^{3}sxã^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} ã^{3}yu^{1}nũ̱^{3}sxã^{3} ĩ^{3}lo^{3}nxi^{2} ya^{2}lun^{1}ti^{2}hxan^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34 Nxe^{3}te^{2}kxa^{3}yạ̃n^{3}tụ̃^{3} in^{3}txai^{2}na^{2} yxa^{3}kxai^{2}na^{2} wa^{3}kxẽ^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{2}ain^{1}nũ^{2}la^{2} yuh^{3}lxa^{3}txi^{3} ã^{3}ni^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sxi^{2}yhe^{3}na^{2} ã^{3}ni^{3}hi^{2} Je^{3}ra^{2}sa^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}ni^{3}hi^{2} ain^{1}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxa^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

35 Nyhain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} tũ̱^{1}kạ̃^{3}txai^{2}li^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ye^{2}nyhain^{1}te^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3} yạ̃u^{3}so^{3}nain^{1}te^{3}na^{1} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwạ̃i^{3}li^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}kxai^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} yxau^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ye^{2}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ̃^{3} wã^{2}la^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2} wain^{3}txi^{3} wã^{2}nxũ̱^{1}hạ̃in^{3}nha^{2} nxe^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} tũ̱^{1}kạ̃^{3}txai^{2}li^{2} wxã^{3}ain^{1}tũ̱^{3}kạ̃^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̃^{3}lhu^{2} on^{2}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{2}ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}xain^{1}tãu^{3}a^{2} in^{3}txa^{2} we^{2}nxi^{2}ju^{3}tĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

37 Nxe^{3}nyhain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̃^{3}lhu^{2} a^{2}nũ̱^{3}kạ̃^{3}txa^{2} Je^{3}ra^{2}sa^{2} nũ̱^{3}kạ̃^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} on^{2}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} yụ̃h^{3}lxi^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}xi^{2}jau^{3}su^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} ka^{3}no^{1}a^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

38 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txai^{2}na^{2} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}li^{3}xain^{1}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3} win^{1}ta^{2}te^{2}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{3}la^{2}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

39 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}nyha^{1}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ĩ^{3}xi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Wxa^{2}nũ̱^{3}kạ̃^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} we^{2}txi^{2}nxa^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̃^{3}lhu^{2} in^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sxi^{2}hẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ã^{3}nxai^{2}sxã^{3} ha^{3}tạ̃^{3}nxe^{3}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} we^{2}txi^{2}ju^{3}ta^{2} ha^{3}tạ̃^{3}nxe^{3}ye^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jai^{2}rah^{3}la^{2} ka^{3}ne^{3}lxa^{2} we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

40 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² yxo²ha³ti³lhi³xi²sxã³ wa̱³li²nũ²la²
a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ka³li³sxã³ wah³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² Jai²rah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²nũ²kxi²thĩ³na²
hau³ko³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² wxã³nũ²la²
Je³su²jah³lai²na² a²ne³kxai³tãu³a² ã³ka³ti³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² win¹ta²te²lxi³ e³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³lãi³. Txa²sxi²ha² wxã³sẽ¹li¹. Txa²ka³ne³lxa²
ĩ³ton³sxã³ ya³lu²kxi²te³lhxã³ sa³na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
42 A²nxe³ta¹ka³lxa² kwẽ³kxa² hxi²ka² hxan³sxã³ ãh¹
ko³ha¹li¹ kwẽ³kon³sxã³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²a² so¹lxi³
a²wẽ³sa³lo³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³kxan²ta² ĩ³ye³kxi²nyhah¹nũ²la²
ã³si³tẽ³kxa² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² a²nũ²a²nãu³xa²
ka³lxa¹txi³ ã³nũ²kxi²sxã³ ã³ki³ka³tih³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxa²ha¹te¹ txu¹ha² ã³si³tẽ³kxi²ta¹ka³lxu³su² te²na² kãin²
ti³ho³na¹sxã³ ĩ³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nxai³tã² kwẽ³kxa²
hxi²ka² hxan³sxã³ ãh¹ ko³ha¹li¹ kwẽ³ko³nhĩ¹nai³tã² txu¹ha²
ĩ³ta³ka³txai²na² ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ta¹ a²nũ²a²
hĩ³ne³kxa² wa³kẽn³yah³la² wã³nxĩn¹ti³ o²la³kxain¹kxan²ti³
hxi²kan¹txi³ we²txi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
44 A²nxe²ta¹ka³lxa²kxai³la¹ a²yo³na² ya̱u³son³sxã³
Je³su²jah³la² wã²la²ka³lo³a² wxa²wxai³nũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²
wxa²wxai³nũ¹thĩ¹na¹ wa³su³txi³ we²txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩh¹te²la³ta̱³ wxa²wxai³syah²lxin¹si²lxi¹. Nxa²ha¹te¹:

— Txai²lan²nxa³li¹. A²yxo²ha³kxa¹ nxe²ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. A²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ã³to³to³la³kxi²nxain¹ten¹tu³wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Hxi²kan¹sxã³ we²txain¹te²sa¹wi¹. Jã¹nxa¹jau³su²
ĩ²te²sa¹wi¹. Jã¹nxa¹li¹. Nxe³ha²kxai³ a²nũ²ain²txi³
wxa²wxai³nut1sain¹te²nũ³sẽ²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxa̱²ha¹te¹ tu¹ha̱i²li² hxi²kan¹txi³ ĩ³hãi³ai¹nxa³kxe³su²
Je³su²jah³la² o²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ wxã³nũ²la²
Je³su²jah³la² a²ne³kxai³tãu³a² ã³ka³ti³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³ka³ti³wxe³nũ²la² we²nxi²si¹ja³kxa³nũ³su² wxa²wxai³sa̱in³kxe³su²
wa³su³txi³ we²txi²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³su²
a²nũ²a²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
48 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³tha̱²nxi¹. Yxo²ĩ²sa̱¹nha̱²kxai³ we²txi¹nxa²ha¹xĩ¹.
Wa²su¹wa²su¹ ai³txu¹ni¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
49 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²nyhain¹ti̱³kxai³lu² in³txai²na²
Jai²rah³lai²na² a²sa³wi³sa² wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:

— Jai²rah³lãi³. Ĩ³tih³nxe³nẽ³jah¹lãi³. Wxa²wẽ³sin³txi² ya³lu²kxi²nẽ³na²li¹. Ĩ³hxi²ka̱u³ka̱u³nha²sĩn¹txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
50 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³ jau³jau¹xai²na² ain³kxi²nũ²la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹sxã³ yxo²ĩ²syah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹ka³lxa² we²nxi²tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
51 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jai²rah³la² sxi²ha² ya̱u³so³nain¹ka³tu̱³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² so¹lxi³ a²sa³wi³ha³lxa² so¹lxi³ nxe³te²su² Pe²jah³lo¹na² Jo³ãu²ah³lo¹na² Ti³a²kah³lo¹na² nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² so¹lxi³ wẽ³sa² a²wĩ³na² whãi²na¹ a²hã³ka³na² whãi²na¹ nxe³te²a² so¹lxi³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A̱³xa² nũ̱³ka̱³txa² ha³lo²a² yxau³sxã³ wah³nxe³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
52 Hã²wxã̱n³txa³nu² ã³wi¹hain¹tã̱u³a² a²nũ²a² ka̱³lxa¹txi³ yũ³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² kãin² ĩ³na̱n³ti² kãin² wxa¹ni³ ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³ye³kxi²ti³ã̱n¹jau³kxai³lu¹:
— Na̱n³jah³lxi³ta̱³lxi¹. Ta¹ka³lxa² ya³lu²nxa³wi¹. Hãi¹sxã³ ã̱u³xi²na³li¹. Je³su²jah³lo²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
53 Nxa²ha¹te¹ wẽ³sai²na² ya³lu²sxa³ye²ain¹kxe³su² a³la³kxain¹nxa²ha¹te¹ yxo²ka³lxi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
54 Ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²wẽ³sa² hxi²ki³nũ²la² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³nxi¹. Ĩ³sa²yxau³nxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
55 Nxa²ha¹te¹ wẽ³sa² sa²kxai³lu² a²yã̱u³ka³txi³khai³xa² nxũ²kwa̱i³wih¹xi²sxã³ wa³su³txi³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wã̱n³txi³kxai³lu¹:
— Yain³txa² ũ³hũ¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
56 Nxe³ain¹jut3su² wẽ³sa² a²wĩ³na² whãi²na¹ a²hã³ka³na² whãi²na¹ ka³lih³khaix1te³nah¹lxi¹:
— Ta¹ka³lxa² we²txi²na³li¹. Te²yã¹nxe³ju³ta² hai³txi³ ĩ²ki̱³sxa³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin²khaix1jah¹lo²sin²ta²wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:
— A²nũ²a² a̱³lxi³te²a² wẽ³sa² we²txi²ju³tin³txi³ ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

9

Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ũ³sa²si¹hã³jau³su²

1 Ain¹nxa²ha¹te¹ a³lan²ton³tã̱u³a² Je³su²jah³la²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa̱² hxi²ka² hxaṉ³sxã³ ã̱h¹ ha̱¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³sxã³ nxe³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³kaix1so¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³kaix1so¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ĩ³ta³ka³txa² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ we¹txa²lxai¹yah³lxin¹ju³ta²
hĩ¹na² hxi²kan¹ti³hi¹ta²lxa¹ha²kxai³ a²nũ²a²
kọ̃³nxe³te²a² yãu³ka³txa² yũ³te²a² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su²
kwa³na³yah³lxin¹ju³ta² hxi²kan¹ti³hi¹txa²lxa¹ha²kxai³
nxe³nxa²lxa¹wi¹. Nxe³nxa²lxa¹kxe³su² a²hxi²kan¹jah¹lo²la²yãx1yah³lxin¹
Nxe³jau³su² Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe² e³ta³lun²nũ²la² sa²si¹haun³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa²si¹haun³tain¹te³nah¹lxi¹:
— Sxi²je³na² yxo²ha³kxa¹ ã³naun³ti¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³yah³lxin¹tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ a²nũ²a²
ĩ³ta³ka³txa² yũ³te²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ we²txi²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
3 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ti² yen³kxa² tẽ³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³sxã³ khauh²sa²ka³txa³la² tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ wã²lẽn¹ta³
tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ yain³txi³la³ tẽ³yah³lxa³nha²kxai³
ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³yho³hxi²ki̱³txã³nxãn²ta³ tẽ³yah³lxa³nha²kxai³
wã²la²ka³lo³la³ ũ³whẽ̱³no³tã³wi²kxi²nyha¹lxin¹ka³lo³la³
tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²so¹lxi³
a̱un³txi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
4 Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ sxi²ha² wi¹lã³wi¹yhah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³
kan²txi³ yxau³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Hen³txi³ta³lun²sãn²na³na¹
yah³lxin¹ka³tụ̱³ a³li³xi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
5 Yxãn¹ta¹ wi¹lã³wi¹yhah²lxan³kxai²nãn²tụ̱³ti² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ain³kxi²ti³ten³ti³he¹xai¹nxa³kxai²nãn²tụ̱³
sxi²je³nai²nãn²tụ̱³ wa²li³jah³lxi³hẽ¹li¹. Wa²li³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³
kxĩh³nũ̱³xa² wxa²yụ̱³kxa² ti³son¹tũ̱³xa² ti³yụ̱³tụ̱n³ta³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹
Nxe³ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ kọ̃³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
ĩ³yau¹ũ³ain¹yah³lxi³hẽ̱³nxa¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ta³lun²nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txai²na²
a³li³ain¹sxã³ ai³lha²thet3tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a²
Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ha²kxai³ ĩ³ta³ka³txa² yũ³te²a²
we²txa³lxai¹nha²kxai³ ain¹tah¹hxai²hẽ¹la².

E³ro²jah³la² wã̱³wã̱³txi³nha²jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³la² Ka³li³le²a²ko³xai²na²
a²hxi²kan¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ̱³ta¹
a²sa³wi³ha³lxai²na² sa²kxai³lu² wãn³txai²na² jau³jau¹xai²na²
ain³kxain¹nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³la² ne³nxe³na²
ĩ³hen³txi³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³hen³txi³yah³lxi³te³nah¹lxi¹:
— Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²te²sin²tai¹.
Jau³jau¹xai²na² ka³na³ku² te²na² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Ã̱³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²:
— E³li²ah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²te²sin²tai¹. Jau³jau¹xai²na²
ĩ³hen³txi³ha²kxai³:

— Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ nũ³ka³txai³tã² ka³na³ka³na³te²a² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²te²sin²tai¹. Nxe³jau³xai²na² ka³lxa¹txi³ E³ro²jah³la² ĩ³hen³txi³ha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² E³ro²jah³la²kxai³lu² ạin³nha²te³nah¹lxi¹:

— Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² ũ³nhẹ³ki²lho¹si¹hai¹na¹jau³su² kwa³na³ai¹na¹hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ jah¹lai²li² ĩh¹jah¹lo²tạn³te²la¹ku². Nxa¹nhai¹. Ĩ²ti³ten³khaix1sa³nhai¹. E³ro³jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³txa² wã²nhũ¹yhain¹jau³su²

10 Jã¹nxe³kxan²ta² nxe³nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nũ³ka³txai³li² ã³wạ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wạ³lain¹nũ²la² ã³nũ¹nain¹nũ²la² ai³lha²thet3tain¹ju³tai³tã² nxe³kxe³su² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Bet3sa³i²ta³thĩ³na² kãi²nxa³thĩ³na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nũ¹hĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ã³sạ²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe³tah¹lxa¹ a²nũ²a² ka³lxa¹te²a² ĩ²ain¹tị³kxai³lu² aun³txi² hit1tai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa² ka³lih³sxã³ ĩ³yau¹ũ³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ³ton³txi³nũ³ka³txa² wxã³kxai²nãn²tụ³ we²txi³ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxa²ha¹te¹ a¹sũ²ni²tãu³a² a²sa³wi³ha³lxi³nũ³ka³txa² ã³tĩ³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Ĩ²sa²sa²lxi¹. Hĩ¹na² sũ²nẽ³lhĩn¹na³li¹. Heh³sa²sĩn¹nhai¹. Txa²nũ³ka³txi³nãu³xai²li² heh³sa²sĩ¹nha²kxai³ wxã³ain¹tũ³ka³txa² he³hai¹nha²kxai³ nxe³ain¹sĩn¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ ti¹ai²li² yain³txi³la³ yũ²nxa³ha²kxai³ sxa³ki³thĩn³ta³ yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³sĩn¹na³li¹. Nxe³sĩ¹nha²kxai³ sxi²jen³nãu³a² yain³txa² sa²so² sxa³sxãu³xain¹thĩ³na² ãu¹la³kxi²nha² nxe³si¹hain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³txai¹nhẽ³li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

13 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na¹ yain³txa² ũ³hũ¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxạ²ha¹te¹:

— Yxãn¹ta¹ yain³txa² yũ³ki³kxa² kãi²nxa³wi¹. Yain³tũ³xa² nũ³ha¹li¹ nũ³ha¹li¹ ka³na³ki¹ so¹lxi³ ại³na² ha¹li¹ so¹lxi³ nxe³te²na² so¹lxi³ yũ³nẽ³na³li¹. Nxe³nha¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² yain³txa² so¹kxi²nha¹ju³ta² ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩn¹te³lin¹ji¹, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yain¹si¹sa²nhĩn¹jau³su¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 A²nxe³tũ³ka³txai²na² ka³lxa¹khaix1ta¹hxai²hẽ¹la². In³txạ² 5.000 nxe² ka³lxa¹khaix1ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— A²nũ²a² ã³nũ²kxi²sxã³ ã³wxe³si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ain¹yah³lxin¹ju³kxai³la¹, a²nũ²a²nãu³xai²na² hxi²ka² hxan³sxã³ ye³ha¹li¹

ye3ha1li1 wxa2sa2wa2la3kxi1xi2tũ3ka̱3txa2 50 nxe2
a2nũ3ka̱3txi3su2 ha3na3ka3lxi3 ã3wxe2 jã1nxe2 jã1nxe2
nxe2xai3si1hain1yah3lxin1jau3su2 ĩ3ye3kxi1txai1yah3lxi3hẽ1li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
15 Nxe3nũ2la2 wãn3txai2na2 sa2yxo2we1thxa3tain1ta1hxai2hẽ1la2.
16 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2kxai3lu2 yain3tũ3xai2li2 a̱i3nai2li2
nxe3sxã3 hxi2tẽ3nha2nũ2la2 ten3sa2tã3ka3la3yxo2nũ2la2
Sũ3na2 ĩ3wi1lxon3kxi2ki̱3jau3su2 ĩ3ye3ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe2e3ta3lun2ka3tu̱3 yain3tũ3xa2 a̱i3na2 nxe3sxã3 wã2nãu2lxi3sxã3
a2sa3wi3ha3lxa2 ũ3hũ2xai3ka3tu̱3 a2nũ2a2nãu3xai2na2
sa2nũ2xai3yain1ta1hxai2hẽ1la2.
17 Nxe3ha2kxai3 a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 yai3nai1nha2kxai3
ũ3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2 hã2wxãn3txa3 yain3txa2
wxa2nãu2lxi3kxe3su2 wã3kon3kxe3su2 wxa2nxa3ki2so1ka3tu̱3
ha3ti2a2 hxi2ka2 hxaṉ3sxã3 nxẽ3nha1li1 wxa2sa2so1xi2nũn3tẽ3na2
ĩ3ne3kxi2lhain1ta1hxai2hẽ1la2. Yain3txa2 kãin2
wã3kon3ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 Txa2wã1sũ3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3jah1lo2ye2kxe3jau3su2

18 Ain1nxa2ha1te1 ha3la3jen1nãu3su2 Je3su2jah3la2kxai3
a3li3nũ2la2 Txa2wã1sũ3na2 nũh1e3kxi2ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3te3na1
a2sa3wi3ha3lxa2 ã3wxã3sxã3 ĩ3wã3tain1te3nah1lxi1:
— A2nũ2a2nãu3xai2li2 ĩh1nxe3jau3ta̱3 ĩ3yĩ1li2sain1jau3su2
e3lain1te2la1xã3? Ta1hxai2hẽ1la2.
19 Nxa2ha1te1 ĩ3wa2lũ3xain1ti3an1jau3kxai3lu1:
— Nxe3nxa3wi1. A2nũ2a2nãu3xai2na2 a2ha3tih3xa2 Jo3ãu2
Ba3tis2jah3lo2su2 ĩ3yĩ1li1nxai1nha2kxai3 ã̱3xa2 ha3tih3xai2na2
sa2kxai3lu2 E3li2ah3lu1tai2na2 ĩ3yĩ1li1nxai1nha2kxai3
ã̱3xa2 ha3tih3xai2na2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3ka̱3txu1txai2na2 ka3te̱n3su2
ĩ3sa2yxau3xi2ha2kxai3 wa̱3li2 te2su2 te2a2 ĩ3yĩ1li1nxai1nha2kxai3
nxe3nyhain1sĩ1nhxai2na2hẽ3li1. A2sa3wi3ha3lxa2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
20 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Nxe3yãn1ta1 wxãi2nãn2ta3 ĩh1nxe3jau3ta̱3
ĩ3yĩ1li2syah1lxin1jau3su2 e3yah3lxin1ji1wi1? Ta1hxai2hẽ1la2.
Nxa2ha1te1 Pe2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Wxãi2nãn2ta3 Txa2wã1sũ3na2 A2hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lo3txa2jah1lo2si1lxi1. Txa2wã1sũ3na2 Ka3te̱n3ta2
Si3yxau3jah1lai2na2 Tah2si1lxi1. Ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 ya3lu2kxi2ju3ta3nũ3a2 ĩ3yau1ũ3hain1jau3su2

21 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2kxai3lu2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Jau1xai2na2 a2nũ2a2 ĩ3hen3txain1yah3lxi3txa3hẽ1li1. Hãi1sxã3
kwa2 ain3kxa2 so1kxi1txai1yah3lxi3hẽ1li1.

22 Yxãn^{1}ta^{1} kxãn^{3}ton^{3}tãu^{3}a^{1} Txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}tũ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}
a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}a^{2} nxe^{3}sxã^{3} te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yen^{2}ta^{3}kxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}si^{1}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1}
ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}lan^{2}ka^{3}tụ^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ne^{3}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}nãn^{2}tụ^{3}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ạu^{3}txi^{3}
ten^{3}khaix1nxe^{3}ju^{3}tãn^{2}tụ^{3} ã^{3}na^{1}txai^{1}lxi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạn^{3}tụ^{3} ĩ^{3}ya^{2}lut1ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yụh^{3}lxin^{2}nxa^{3}sxã^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sain^{1}txai^{2}li^{1}.

24 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Yụh^{3}xai^{2}na^{2}
ti^{1}ai^{2}na^{2} yxau^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2} txa^{2}ẽ^{1}na^{2} wi^{1}la^{1}tãu^{3}a^{2} a^{3}lxi^{2}sah^{3}nha^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{1}.” Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}:
“Yụh^{3}xai^{2}na^{2} ti^{1}ai^{2}na^{2} yxau^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2} txa^{2}ẽ^{1}na^{2}
wi^{1}la^{1}tãu^{3}la^{3} a^{3}lxi^{2}sa^{2}nxa^{3}nha^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ^{3}lhu^{2} su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}nxa^{3}lho^{3}na^{1}.” Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}.

25 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}syah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wxa^{2}ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} ã^{3}tĩ^{1}kxi^{2} kãin^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nyhah^{1}lxi^{1}ni^{2}
nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} wi^{1}lyah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxãn^{1}ji^{1}wi^{1}? Hai^{3}txi^{3}
wi^{1}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}.

26 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} hĩ^{1}na^{2} Txai^{2}li^{2} ĩ^{3}yãu^{2}lxi^{2} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yãu^{2}lxi^{2} nxe^{3}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
kxãn^{3}nãu^{3}ạ^{1} wxã^{3}na^{1}hĩ^{1}na^{2} kãin^{2} wxị^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3} a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3}
oh^{3}xan^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3}
Txa^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}na^{1}ju^{3}tain^{2}txi^{3} nxe^{3}nx2na^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}hi^{1}na^{2}
ãu^{2}li^{2}to^{3}txạ^{2}lxạ^{1}tụ^{1}wi^{1}.

27 Jã^{1}nxa^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxau^{3}son^{3}na^{3}li^{1}.
Wxa^{2}nũ^{3}kạ^{3}txe^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ka^{3}na^{3}ki^{2}nũ^{2} ya^{3}lu^{2}yah^{3}lxi^{3}xa^{3}ta^{3}lxa^{1}
ju^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ã^{3}lxi^{3}jau^{3}su^{2}

28 Ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² hã²wxãn³txa³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³la²ni²sxã³ Je³su²jah³la²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²xi²nyha¹te³lhxã³ a³li³nũ²la² wã³la³ka³txa² ka³la³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ta¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² Pe²jah³lo²su² ha²kxai³ Jo³ãu²ah³lo²su² ha²kxai³ Ti³a²kah³lo²su² ha²kxai³ nxe³sxã³ ã³sa²so¹sxã³ ai³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Ã³sa²so¹sxã³ ai³nyhain¹ka³tu̱³ta¹ Txa²wã¹sũ³na² e³kxain¹tãu³a² a²yen³nãu³a² ye³ã̱³lxi³hi² a²wã²la²ka³lo³a² whãi²na¹ kãin² hãn³ni² nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹ kãin² ye³ha²te¹ta³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

30 A²nxe³ti̱³kxai³lu² in³txa² ha¹li¹ kwẽn¹ta²kxai³ a²ta³lye²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxin²txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ Nxe³te²a² Moi³se²ah³lo²su² ha²kxai³ E³li²ah³lo²su² ha²kxai³ nxe² ĩ³yĩ¹li²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Jã¹nxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ha³te̱t1ju³ta² ĩ³kĩ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ta¹ ĩ³ye³kxi²nyhain¹ka³tu̱³ta¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wih¹tãu³a¹ a̱n³txi³tũ³ka̱³txa² hi³ka² su²lhã³si¹hain¹ju³ta³nũ³su² ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na² kxã³nhxĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

32 A²nxe³yãn³txai²na¹ Pe²jah³la² sa²kxai³lu² a²ya̱³lxi³nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² nxe³sxã³ hxi²tha³ai¹nha²kxai³ kãin² ãu³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹nũ²la² ĩ³tu̱¹lxi²nũ²la² Je³su²jah³lai²na² in³txai²na² ĩ³ye³kxi²nyhain¹ju³ta² ĩ²i² sa²ha²tet1ju³ta² ĩ²i² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Nxa²ha¹te¹ in³txai²li² a³li³te³lhxã³ nx2na³na¹ ai¹nhĩ¹na¹ Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ti¹ai²li² ha³lo²a² wi¹khaix1sĩ¹na¹nhai¹. Nxe³sĩ¹nha²kxai³ sxi̱²ha² nẽn³nha¹li¹ ka³na³ki² txo³na¹tu¹wi¹. Wxa²sxi²ha² txo³ni² Moi³se²ah³la² sxi̱²ha² txo³ni² E³li²ah³la² sxi̱²ha² txo³ni² nxe³nxa²lxa¹tu¹wi¹. Nxe³jau³su² Pe²jah³lai²na² a²yxo²e³jau³su² kxan²ti³ a²si³yxau³tãu³khai³xa² ã³ne³to³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

34 Nxa²ha¹te¹ e³kxi²tãu³a² o³sĩ̱³na² ã³tĩ̱¹kxain¹nũ²la² a²sa̱³wi³ha³lxi³nãu³xa² on²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Nxe³ain¹tãu³a² o³sĩ̱³nãn¹jau³xa² ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² Txa²ki³lha³lxai²la¹wi¹. Ĩ²sxã³ sa²so¹ai¹na¹hẽ³li¹. Ain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² Je³su²jah³la² so¹lxi³ ĩ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ a³la²ni²xi²tãu³a² a²ka³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ju¹tai²na² a²nũ²a² ã̱³lxi²nũn³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Wẽ³sa² we²txi²jau³su²

37 Nxa²ha¹te¹ a²ka³nxi²nũ²la² a²nũ²a² ka³lxa¹nũ̱³ka̱³txa² ne³khauh²xi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Nxa̱²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² in³txa² ka³na³ka³nat3sxã³
ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Txa²wẽ³sa² sa²hau³ko³kxi²sa²sã²nhẽ³li¹.
Nũ¹ta² we³ta¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³sxã³ a³lxi²khaix1sa³nhai¹.
39 Nxe³te²na² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² a̱n³txi³
ã³wih¹nũ²la² kãin² wxaṉ¹si¹hi² nũ³kxũn³tx̱ã³nhẹ¹kxi²hi²
nxe³to³hxai²na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³na²li¹. Nxe³hĩ¹na² kãin²
yxo²ka³sih¹xi²ha²kxai³ wa³su³txi³ a³li³ti³he¹xai¹nxa³hẽ³li¹.
40 Nxa²ha¹te¹ a³li³si¹hain¹jau³su² wxa²sa³wi³ha³lxa²
win¹ta²te²lxi³ ĩ³ye³kxai¹na¹li¹. Yxãn¹ta¹ hxi²ka¹nai¹nxãn³su²li¹.
Nxai̱¹nxa³ha̱²kxai³ sa²hau³ko³kxi²sa²sã²nhẽ³li¹.
Nxe³ye¹nxa²ha¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ã³ne³tot3syah¹lxa³lxi¹. Yxo²ĩ²nxa³sxã³
wain³txa̱in³kxah²lxa³lxi¹, kan²txi³ yxau³kxi¹nx2ta¹kxan²ti³nu¹.
Wẽ³sai²li² tẽ³sxã³ wxã³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxa²ha¹te¹ so¹sxã³ wxã³tãu³a² ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
kãin² ã³nhẹ¹kxi²sxã³ wẽn³sa² sa²tã³kxi²ta̱¹hxai̱²hẽ¹la².
Nxe³ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu²
ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ĩ³kwa̱i²kxi¹nxa²ha¹te¹ wẽ³sai²li²
we²txi²ta̱¹hxai²hẽ¹la². We²txi²nũ²la² a²wĩ³na²
ũ³hũ¹xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxe³jut3su² a²nũ²a²nãu³xa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
nũ̱³kxũn³sxã³ o²la³kxain¹ju³ta² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ya³lu²kxi²ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³to³jau³su²

Ain¹nxa²ha¹te¹ nxe³ain¹ti̱³kxai³lu² Je³su²jah³la²
ã³yxo²o³tũ¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
44 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ain³kxi²khai¹nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. A̱²nũ²a²nãu³xai²na²
ko¹ko¹xa²nãu³xai²na² hxi²ka² ã³yũ³so¹sain¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xai²na² ne³wã²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxe³to³ta¹ nxe³jau³jau¹xai²na² a²si³yxau³tãu³khai³xa²
ti̱²kxi²ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ a³la³kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Ain¹kxan²ti³ yu̱h³lxain¹jau³su² jau³jau¹xai²na²
ĩ³wa̱³txain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

A²nũ²a² kãin²txi³yxau³te²la³ ĩ³yau¹ũ³jau³su²

46 Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³ ĩ³ye³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ye³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²na² ĩh¹jah¹lo²ta̱³ kãin²txi³yxau³jah¹lo²su²hĩ̱³te²la
Ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxai²na²
ẽ¹nãn¹jau³xai²li² a³la³kxi¹nxa²ha¹te¹ wẽn³su² tẽ³sxã³
ã³ka³lu³sa³wxe³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ne^{3}ka^{2}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxa^{2} a^{3}lxi^{3}sa^{1}nha^{2}kxai^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tai^{1}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txai^{2}na^{2} hxi^{2}nũ^{1}san^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Hxi^{2}nũ^{1}san^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} hxi^{2}nũ^{1}nain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} e^{3}kxi^{2}nhã^{1}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3}: “Txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kãin^{2}txi^{3}nha^{2}sxã^{3} wa^{3}to^{2}hi^{2}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} wi^{1}na̱^{3}na̱^{1}.” Nxe^{2}e^{3}kxah^{1}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}tu̱^{3} kãin^{2}txi^{3} yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wxa^{2}ya̱^{3}lxah^{3}lo^{2}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

49 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. A^{3}lan^{2}tai^{3}tã^{2} in^{3}txa^{2} ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2} wxi^{2}ka^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}so^{1}nxain^{1}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}hi^{2}txi^{2}nxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}: “Hã̱i^{1}nxã^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}si^{1}hain^{1}nha^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}, wxa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
50 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— ĩ^{3}hxi^{2}ko^{2}lain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} wxa^{2}ko̱^{1}ko̱^{1}sai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ya̱^{3}lhxain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ko^{2}lain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Sa^{3}ma^{3}ri^{3}ta^{2}na^{2}thĩ^{3}nãn^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} e^{2}nain^{1}jau^{3}su^{2}

51 Kxãn^{3}ta^{3}lon^{3}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}ka^{3}la^{3}si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2} ya̱u^{3}so^{3}nhĩ^{1}na^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ti^{3}wa̱^{3}kxa^{2} ya̱u^{3}son^{3}nha^{2}kxai^{3} nũ^{1}kan^{1}sxã^{3} ai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
52 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a̱^{2}thĩ^{3}na^{2} a^{2}sxi^{2}ha^{2} ãu^{3}xi^{2}thĩ^{3}nũ^{3}a^{2} sa^{2}hau^{3}kot3si^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
53 Sa^{2}si^{1}hã^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ai^{3}nũ^{2}la^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}nũ^{2}la̱^{2} thĩ^{1}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ki̱^{3}te^{2}sa^{1}ji^{1}xã^{1}. Ain^{1}tah^{1}lxa^{1} yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxa̱ih^{1}ha^{2}kxai^{3} ũn^{3}txi^{3} e^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ã^{3}nxai^{3}jah^{1}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wxãi^{2}li^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tĩh^{3}na^{2} ai^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}nxa^{3}nhai^{1}. Ain^{1}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} aun^{3}ta^{2} wa̱^{3}la^{2} ĩ^{3}xi^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
54 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ain^{1}tãu^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} oh^{3}xa^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}sĩ^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sa^{3}ma^{3}ri^{3}tã^{2}na^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ũ^{3}thũ^{2}kxain^{1}nha^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}nxa^{2}sĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
55 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}yxo^{2}ko^{3}tũ^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxex3jah^{3}wxi^{1}. Ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nhai^{1}. Txa^{2}wã^{3}nxĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} wi^{1}kọ̄^{3}nh^{3}yah^{3}hxa^{3}lxi^{1}. Ya^{3}hxa^{3}nha^{2}kxai^{3} Txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} su^{2}lhã^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} yxãn^{1}ta^{1} we^{2}txi^{2}si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} wxã^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} nxa^{1}hẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

56 Nxe^{3}ain^{1}jut3su^{2} ã^{3}nxai^{3}sxã^{3} sĩ^{3}nạ̄^{3}xa^{2} sxa^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} te^{3}nain^{1}jau^{3}su^{2}

57 Ã^{3}nxai^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} in^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}lin^{1}tãu^{3}a^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

58 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Wai^{3}a^{3}lxa^{2}si^{3}ta^{3}lã^{2}tẽ^{1}nai^{2}na^{2} a^{2}sxi^{2}lho^{3}tẽ^{3}na^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ạ̄i^{3}kai^{2}na^{2} a^{2}ye^{3}sa^{2} wet1sxã^{3} a^{2}sxi^{2}lho^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} oh^{3}xa^{2} wxã^{3}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} kwa^{2} sxa^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

59 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ạ̄^{3}sa^{2}nũn^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} hin^{1}tãu^{3}a^{2} yxau^{3}kxi^{2}nũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} sa^{2}nḩ̄^{3}kxi^{2}sã^{2}na^{1}ka^{3}tụ̄^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

60 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxet3sã^{2}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}txa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} yã^{1}nxe^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}ka^{3}lxa^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} sa^{2}nḩ̄^{1}kxi^{2}txai^{2}li^{1}. Nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

61 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ạ̄^{3}sa^{2}nũn^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}khaix1sa^{3}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}xi^{2}sã^{2}na^{1}ka^{3}tụ̄^{3} txa^{2}ka^{3}lxa^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}sã^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

62 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— A^{2}nũ^{2}ai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}khai^{3}xa^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}waix3kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} nxe^{3}te^{2}a^{2} he^{3}la^{3}ko^{3}la^{3} hai^{3}ya̱^{3}khin^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̄^{3}nxe^{2} ĩ^{3}hit1sah^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ta^{1} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}waix3sah^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{3}la^{3}kxah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

10

70 nxe³tũ³kã³txa² ũ³sa²si¹hã³jau³su²

1-3 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²kxai³lu² a²nũ²a² ã³lxi³nũn³tũ³kã³txa² 70 nxe² ĩ³kaix1so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ye³jen¹na² sxi²yhen³na² ka³lxa¹txi³ ã³nxai³lha²the³ta¹tu¹wi¹. Nxe³na¹ju³ta³nũ³su² ha²kxai³ ĩ³sa²ne³ka³ta¹hã³nha²sxã³ ũ³sa²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³si¹ja³kxa³nũ³su² ũ³sa²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹ha²kxai³la¹ nũ¹a² ha¹li¹ sa²si¹hã³i² nũ¹a² ha¹li¹ sa²si¹hã³i² nũ¹a² ha¹li¹ sa²si¹hã³i² nũ¹a² ha¹li¹ sa²si¹hã³i² nxe³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹ka³tu³ta¹ o³ve²a² wẽn³sa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Nxe³te²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a² he¹lain¹tãu³a² hau³xa² ka³lxa¹txi³ ho³hai¹nha²kxai³ ĩ³so¹jĩ²te³lhxã³ ai¹nhĩ³nx2na³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³ju³ta² ĩ³ha¹txi¹nx2ti³to³ha³ta²wi¹. Te²yã¹nxe³ju³ta² hai³sxa² yain³txa² sxa³ko³xa² wa²ni²lho¹kxi³tũ³kã³txa² yã¹xah³lxi¹lxi¹. A²nxe³ko³xai²na² wi¹we¹nha²kxai³ hxi²kan¹txi³ wa²ni²lho²hxa³tai¹nxa³lho³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² sxi²jen³nãu³xa² ka³lxan¹ti³ha²kxai³ hxi²kan¹ti³ ai³lha²thet3thxa³jah²lxan³tho³li¹. Yah²lxa³nha²kxai³ a²wa³kxẽn³ta² Si³yxau³jah¹la² wi¹lĩ³ye³kxi²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ã³xa² hxi²nũn¹ta³kxi²si¹sain¹sĩn¹ja³kxa³nũ³su² ã³nũ²kxi²sxã³ ĩ³so¹ta²sĩ¹nhẽ³li¹.” Win¹ta²te²lxi³ nxe² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹te³na¹ ain³ta³kxi¹jxah³lxi³hẽ¹li¹.

4 Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu³ wã²lẽn¹ta³ tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ ha³tẹh³nxãn³nxẽn¹ta³ tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ yu³wi²kxi²nha²ka³lo³la³ wẽ³no³kxa² tẽ³yah³lxa³nha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Tĩh³na² ai³yah³lxin¹tãu³a² a²nũ²a² ne³khauh²hah³lxin¹kxãi²nãn²tu³ ĩ³ye³kxah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹sxã³ ã³yit1txa³sxã³ ã³wa²to¹jah¹lxi³hẽ¹li¹.

5 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ sxi²ha² ã³wih¹yah³lxin¹ti³wa³kxa¹ ĩ³ye³kxah¹lxi³sã²nĩn¹te³nah¹lxi¹: “Sũ³na² hãun²ju³ta² ã³wxe³nũh¹nxa²lxi³ju³ta² ten³sa³nhai¹.”

6 Yah³lxin¹ka³tu³ sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² wi¹lhin¹ye¹nx2ti³kxai²nãn²tu³ Sũ³na² hãun²ju³ta² wi¹lã³wxe³nũ¹hain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² wi¹lhi¹nxa³kxai²nãn²tu³ Sũ³na² hãun²ju³ta² ĩ³sa²si¹wha²nx2ti³tu¹wi¹.

7 Wi¹lhin¹sxã³ ã³wih¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ hãi¹sxã³ yxau³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Sĩn³ka³lxa¹ti³ yxau²sa²thet3jah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Kwa²yain³txa² yũ³ain¹kxa² yai³ni² ĩ³na² nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.

Wa^{3}kon^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yain^{3}txa^{2} kwa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}.
8 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} sxi^{2}yhe^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}yah^{3}lxin^{1}tãu^{3}a^{2} wi^{1}lĩ^{3}hen^{3}txi^{1}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kwa^{2}yain^{3}txi^{3}su^{2} yain^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
9 Ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txa^{2} yũ^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ĩ^{2}ain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} we^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ye^{3}jen^{1}na^{2} yũ^{3}nũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
10 Yxãn^{1}ta^{1} sxi^{2}je^{3}nai^{2}nãn^{1}ta^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Wxãi^{2}na^{2} ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}sĩ^{1}nxa^{3}nhai^{1}.” Nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wa^{2}li^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
11 Ain^{1}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Kxĩh^{3}nũ̱^{3}xa^{2} sxi^{2}je^{3}nãn^{1}ta^{2} kxĩh^{3}nũ̱^{3}xa^{2} txa^{2}yu^{3}ti^{3}son^{1}tũ̱^{3}xa^{2} ti^{3}yu^{3}hen^{2}ta^{3}kxi^{2}ye^{2}sĩ^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ye^{2}sĩ^{1}nx2ta^{1}kxe^{3}su^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}syah^{1}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}khaix1je^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ya̱u^{3}son^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} wi^{1}ko̱^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
12 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} kxãn^{3}ton^{3}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}su^{2}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} So^{3}to^{2}ma^{2}thĩ^{3}nu^{1}tai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} kãin^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ny-hain^{1}je^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}yah^{2}lxan^{3}je^{3}nai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wa^{3}to^{2}ha^{2} he^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}.

Sxi^{2}jen^{3}nãu^{3}a^{2} en^{2}tain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ko^{2}ra^{3}sĩ^{2}thĩ^{3}na^{2} Bet3sa^{3}i^{2}ta^{3}thĩ^{3}na^{2} nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ton^{3}khai^{1}yxah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tãn^{1}thĩ^{3}na^{2} Ti^{2}ro^{3}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{3}tã^{2} Si^{3}tõ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{3}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}khai^{1}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}hxa^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}ũh^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}yxo^{2}o^{3}tũ^{1}sai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Wã^{2}la^{2} sa^{2}kẽ^{3}nã^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ha^{3}nxe^{2}a^{2} wã^{2}nhxan^{3}tũ̱^{3}xa^{2} ã^{3}wxe^{3}sãn^{2}sxã^{3} ã^{3}yxo^{2}o^{3}tũ^{1}sai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}.
14 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1} txa^{2}wã^{1}o^{2}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}nẽ^{3}tãu^{3}a^{1} Ti^{2}ro^{3}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{3}tã^{2} Si^{3}tõ^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{3}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} kãi^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}tu^{1}wi^{1}.

15 Nxa²ha¹te¹ Ka³far³na³ũ²thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txe² ĩ³nxai²na²
sa²kxai³lu¹: “Oh³nãn¹ko³nãu³a² Sũ̱³na² ha³lo²a²nãu³a² ka³la³sxã³
ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹.” Nxĩn¹jau³su² yxãn¹ta¹ yu̱h³xan¹ko³nãu³a²
ha³nxe² i̱³ko³nãu³a² sa²yu̱³lho̱t1tin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxa²ha¹te¹ 70 nxe³tũ̱³ka̱³txa² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ai³lah³lxin¹tãu³a² wxa²wãn³txa² ain³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wãn³txa² ain³kxi²sain¹nũn³na³li¹. Yxãn¹ta¹
wxa²wãn³txa² sa²yxo²ã³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³sain¹nũn³na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³sain¹kxai²nãn²tu³ sa²si¹hã³sain¹jah¹la²
sa²yxo²ã³ain¹nũn³na³li¹. Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

70 nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² a²wa̱³lxain¹jau³su²

17 Nxa²ha¹te¹ kxãn³nãu³a² aun³txa² wa̱³lxain¹tãu³a²
kãin²ka³lih³lhe¹kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
a³li³ain¹si¹nha¹jau³su² kwa³na³ain¹sĩ¹na¹hẽ³li¹.
Sa²hi²kat1sah²nhĩ¹nha²kxai³ yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²wet1sain¹sĩ¹na²hẽ³li¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ha³lai³xa² wa³su³txi³ ĩ³wa³tu³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³
Sa³ta³na²jah¹la² sa²hi²kat1txa³kxe³su² oh³nãu³a² wa³su³txi³
a³hi²sxã³ wa²ka³nxe² wxã²na³li¹.
19 Nxe³yãn¹ta¹ ne³ka²a³sah¹lxi³sã²lxi¹. Wã³nxĩn¹na¹ju³ta²
ũ³hũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe̱³nx2ta¹ha²kxai³ txih³xa²
ĩ³nxa²lxi³kxan²ti³ sxe³sxe³kxa² ũh³nxa²lxi³kxan²ti³
ũh³hĩ¹to³txa²lxi³xa³lho³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ Sa³ta³na²jah¹la²
nũ³kxũn³kxan²ti³ hxi²kan¹txi³ wa³ka³to³txa²lxi³xa³lho³li¹.
20 Nxe³ju³tai²li² wi¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ wxa²ĩ³lxai²li²
oh³nãu³a² nũ¹ka³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa²
ũ³wha²li¹la³kxi²sa²tẽ³ju³ta² ã²la² wi¹lhi̱³nx2na³li¹. Nxe³jut3su²
ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² wi¹lxo³kxi²jau³su²

21 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³la¹ Sũ̱³na² Yãu³ka³txa²
ka³lih³si¹ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na²
ne³nxe³na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wĩ³nãi³. Oh³xan¹thĩ³na² whãi²na¹ yuh³xan¹thĩ³na²
whãi²na¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹.
Nxĩn¹sxã³ ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²nãu³xa²
a³la³kxi²khai¹nxe³te²nãu³xa² nxe³sxã³ wa³ka³la² kãi³in¹ju³tai²na¹
wãn³txa² ĩ³tih³nxĩn¹jau³xai²na¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹nxã³nhẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ a²hoh³lxi³sxa³te²nãu³xa¹ wxa²wãn³txai²na²
ĩ³yau¹ũ³hai¹nĩ¹nhẽ³li¹. Nxai¹nĩ¹nha²kxai³ sa²nẽn¹kxi¹nxa²ha¹wi¹.
Wã²nxũ̱h¹lxi³sxã³ nxe²kãi³ĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³jau³su²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe³ha²kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ãh¹ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wĩ³na² ũ³hũ¹sa³na²hẽ³li¹. Txa²wĩ³na² so¹lxi³ a²ki³lha³lxa²na¹xai²na² ĩ²sa²jah¹lai²la¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wĩ³na² ĩ²te²la³ yũ²nxa³wi¹. Txai²na² a²ki³lha³lxa²na¹xai²na² so¹lxi³ ĩ²jah¹lo²sa¹wi¹. Te²yã¹nxũn³sxã³: “A²nũ²a² ã̱³xai²na² Txa²wĩ³na² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Wĩ³na² ĩ²jah¹lo²su² nũ³nhĩ̱³nx2na³li¹. Je³su²jah³lo²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa̱²ha¹te¹ hã²wxãn³txa̱³ a²sa³wi³ha³lxa² hxi̱²ka² hxan³sxã³ ãh¹ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³sxã³ nxe³tũ̱³ka̱³txa² nũ¹hĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. Ju¹tai²li² ĩ²ah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lhin¹yah³lxi¹lxi¹.

24 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³nai³tã² a²yxo²ha³kxa¹ ju¹ta² ĩ²ti³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² ain³kxah²lxin¹jau³xa² ain³kxi²ti³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ain¹te²ji¹xã¹. Ain¹tah¹lxa¹ nxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lhin¹yah³lxi¹lxi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

A²wa̱³kxa² yxau³nũ¹su²te²na² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

25 Nxa²ha¹te¹ ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² jah¹la² ã³tĩ̱³nũ²la² ĩ³ye³ta³lxai¹kxi²ye³si¹jau³su² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Ã¹te²ta̱³ wi¹ju³ta³la³ kãi³a¹ke³la³te²kxai³ ka³te̱³na² wi¹tãu³la³ so¹kxi²hĩ̱³na¹te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² ĩh¹nxe³te²la¹xã³? Ĩh¹nxet3sxã³ ĩ³yau¹ũ³nxa²te³la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Nxa²ha¹te¹ jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txãn³sxu² te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³kah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³kah³lai²na² a³lxi¹tai¹nhẽ³li¹. Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² whãi²na¹ a³lxi¹tai¹nhẽ³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²kwa̱i³nha²kxai³ nũ³kxũn³txi³ sa²yxo²we¹tha²kxai³ wi¹lain³kxi²nha²ha²kxai³ nxe³txai¹nhẽ³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² a²wã̱³kxa² yxau³nũ¹nx2ti³te²na² a³lxi²nha²kxa² yã¹nxe² a³lxi²txai¹nũn³nhẽ¹li¹.” Jau³jau¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jah¹la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wain^{3}txi^{3} e^{3}i^{1}lxi^{1}. Jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} sa^{2}yxo^{2}wet1hxa^{3}tin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}te̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} yũ^{1}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}la^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}ye^{2}nha^{2}kxe^{3}su^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}sain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩh^{1}te^{2}la^{3}ta̱^{3} a^{2}wa̱^{3}kxa^{2} yxau^{3}nũ^{1}sa^{2}te^{2}la^{3}hĩ̱^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ne^{3}ka^{2}sa^{2}sa^{2}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ai^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} Je^{3}ri^{3}ko^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tĩh^{3}na^{2} si^{3}ka^{3}la^{3}hi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}sxã^{3} si^{3}ka^{3}la^{3}hi^{2}tãu^{3}a^{2} kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ne^{3}khauh^{2}hain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}su^{2}lhxã^{3} ĩ^{3}yĩx1to^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}wã^{2}la^{2} kãi^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}te^{3}lhxã^{3} ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

31 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ye^{3}jen^{1}na^{2} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nyhain^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}si^{3}hẽ^{2}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ã^{3}si^{3}hẽ^{2}kxi^{2}tãu^{3}a^{2} sun^{2}ta^{3}kxi^{2}sã^{3}ain^{1}jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ĩ^{2}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} tĩh^{3}na^{2} ya^{1}nãn^{2}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}ni^{2}lhxã^{3} si^{3}ka^{3}la^{3}hi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

32 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ye^{3}jen^{1}nũn^{3}tãu^{3}a^{2} Le^{3}vi^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sa^{2}jah^{1}la^{2} a^{2}jã^{1}nxe^{2} ã^{3}si^{3}hẽ^{2}kxi^{2}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}ain^{1}sãn^{2}sxã^{3} tĩh^{3}na^{2} ne^{3}ha^{3}ti^{3}hi^{2}nãn^{1}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}ni^{2}lhxã^{3} si^{3}ka^{3}la^{3}hi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

33 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} a^{2}jã^{1}nxe^{2} ã^{3}si^{3}hẽ^{2}kxi^{2}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}te^{2}a^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}ain^{1}te^{3}na^{1} ĩ^{3}yan^{3}ta^{3}kxain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

34 Ã^{3}tĩ̱^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} o^{2}lyau^{3}xa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} vĩn^{2}yau^{3}xa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}su^{2}lain^{1}je^{3}na^{2} wxa^{2}to̱^{1}lain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} sa^{2}tai^{3}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}ka^{3}fa^{1}la^{3} khai^{3}xa^{2} tẽ^{3}nũ^{2}la^{2} so^{1}sxã^{3} ũ^{3}ka^{3}ti^{3}wxẽ^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ã^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũ^{2}la^{2} sxa^{3}sxãu^{3}xi^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}sxã^{3} ũ^{3}ha̱^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{2} wa^{3}kxẽ^{3}na^{2} wi^{1}la^{3} ĩ^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

35 Ã^{1}ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}a^{2} thĩ^{1}nai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wi^{1}la^{3} hau^{3}ko^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ã^{3}wa̱^{3}li^{2}na^{1}tãu^{3}a^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Hĩ^{1}na^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nxa^{2}ha^{1}ka^{3}tu̱^{3} kxãn^{3}nãu^{3}a^{2} wã^{3}kon^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} jã^{1}nxe^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}kxai^{3}la^{1}:

— Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} in^{3}txa^{2} ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{2} te^{2}a^{2} ĩh^{1}te^{2}la^{3}ta̱^{3} ĩ^{3}ton^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}wa̱^{3}kxa^{2} yxau^{3}nũ^{1}sa^{2}te^{2}la^{3} hĩ̱^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

37 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ³yan³ta³kxain¹jah¹la² a²wa̱³kxa² yxau³nũ¹sa²te²hṵ³jah¹lai²lxã²na³li
Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxũ²la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe³kxai²nãn²tṵ³ jah¹la² kãi³kxi²nũx1 jã¹nxe² a²nũ²a² ã̱³xa²
kãi³ũh¹txai¹nhẽ³li¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Mar²ta³ka³lxa² Ma³ri²a³ka³lxa² ai³sxã³ ĩ²jau³su²

38 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nxe³ain¹sxã³
aun³tain¹nũ²la² sxi²je³na² wxa²li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Wxa²li³ain¹nxa²ha¹te¹ Mar²ta³ka³lxa² sxi²je³nãn¹ta¹ka³lxu³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²sxi²ha² ã³wi²kxi²sxã³ ĩ³yain³ya³sah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe³nyhain¹nxa²ha¹te¹ ã³wi²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39-40 A²nxe³ta¹ka³lxa² a²ha³lĩn³ta³ka³lxa² Ma³ri²a³ka³lxu³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ã³wih¹kxan²ta²
Ma³ri²a³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² a²ne³kxai³tãu³a²
ã³wxe³nũ²la² a²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ain³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Mar²ta³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²wa³ka³li³yu³ta²
hxi²ye¹ta³lxi³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Txa²ha³lĩ³ta² wa³ka³li³yu³ta² a̱³nũ²la²
hãi¹sxã³ ã³wxe²na³li¹. Ã³nhi²nũ¹sa²si¹hai¹nĩn¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹tai¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Mar²ta³ka³lxãi³. Ĩ²sã³ni¹. Wxa²wa³ka³lxi³yu³ta² kãin²
hxi²waun³ta³txi²nha²khaix1nĩ¹nxi¹.

42 Nxe³ai¹nĩn¹ta¹ yu³ka³na³ka³na³ju³ta² on³na³ni¹.
Nxe³ju³ta² Ma³ri²a³ka³lxa² ĩ²sxã³ sa²so¹na²ni¹.
Txa²wãn³txa² ain³kxi²sa³na²ni¹. Ju¹tai²na² ã²la² wi¹na³ni¹.
Sa²sai¹kxin²nxa³lho³ni¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

11

Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²ki̱³jau³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ha³la³jen¹nãu³a² Je³su²jah³la²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ a³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
Hã²wxãn³txa³ ĩ³ye³kxi²ta³lun²nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³sa²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lãi³. Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² a²yxo²wãn³txa²
a²sa³wi³ha³lxi³khai³xa² ĩ³ye³kxain¹sĩn¹ta¹hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³nai²li² wain³txi³ ĩ³ye³kxi²jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³nyhain¹sĩn¹ta¹hẽ¹li¹. Nxe³jãx1jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³sa²nhĩn¹ju³ta² ten³sa²nũn³sĩn¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. “Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²ti³ten³sa³nha¹.”
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ nxe² e³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹:

“Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}nãi^{3}. Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2} kãin^{2}no^{3}txa^{2}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sah^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Wa^{3}sṵ^{3}txi^{3} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}txa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}.

3 Yain^{3}txa^{2} hãi^{1}nxe^{2} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}nhĩn^{1}tu^{1}xai^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
4 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xai^{2}na^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}hain^{1}sĩ^{1}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ũ^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}si^{1}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}sa^{2}sĩn^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.”
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} he^{3}la^{3}kxa^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ̃^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5-6 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ne^{3}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} sxi^{2}lho^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nũ^{2}nhai^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kã^{3}nxah^{3}ta^{3}wi^{3}ta^{2} sxi^{2}ha^{2}
a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}ya̱^{3}lxa^{2} sxi^{2}ha^{2} ai^{3}sxã^{3} ã^{3}tṯ^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxex3sa^{2}lxi^{1}. Yain^{3}ta^{3}nṯ^{3}xa^{2}
so^{1}kxi^{1}nx2te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}na^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}ah^{3}la^{2} sxi^{2}ha^{2}
u^{2}lxi^{3}thĩ^{3}na^{2} ĩ^{2}sa^{2}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}na^{2}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} yain^{3}ti^{3}la^{3}
yũ^{3}sa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ãu^{2}li^{2}sa^{3}hẽ^{2}li^{1}. Nxe^{3}sa^{2}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
yain^{3}txi^{3}nṯ^{3}xa^{2} nṯ^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} ũ^{3}hũ^{1}sẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.

7 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sxi^{2}ha^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Ṯ^{3}lha^{3}nhai^{1}. Txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} ãu^{3}xa^{3}kxi^{2}sa^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}nhai^{1}.” Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
8 Nxe^{3}jut3su^{2} ne^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}tai^{1}nhĩn^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}?
Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Ain^{3}kxi^{2}nha^{1}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ya̱^{3}li^{3}nyha^{1}ha^{2}kxai^{3} ṵ^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} ĩ^{3}ye^{3}ye^{3}kxi^{2}nyha^{1}ha^{2}kxai^{3}
yain^{3}txa^{2} te^{3}nain^{1}tṯ^{3}xai^{2}li^{2} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}nẖ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
9 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hṯ^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sṯ^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2}
ã^{3}ten^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}ya^{3}jah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3}
sxi^{2}ha^{2} a^{2}yxo^{2}a^{2} ĩ^{3}yxo^{2}to^{1}tot1jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
sa^{2}yxo^{2}than^{2}yex1tain^{1}tu^{1}wi^{1}.
10 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hṯ^{3}sxã^{3} Sṯ^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}tṵ^{3} a^{2}wi^{1}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
Yen^{3}kxa^{2} ã^{3}ten^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}tṵ^{3} a^{3}ya^{3}ti^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
Sxi^{2}ha^{2} ĩ^{3}yxo^{2}to^{1}to^{1}jah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}tṵ^{3} sa^{2}yxo^{2}than^{2}ye^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
11 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} wxa^{2}wẽ^{3}sai^{2}li^{2} yain^{3}tṯ^{3}xa^{2}
ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{3}ẖ^{3}nhãn^{1}te^{2}la^{1}xã
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a̱i^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} txi^{3}hxa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{3}ẖ^{3}nhãn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?
12 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} a̱i^{3}ka^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
sxe^{3}sxe^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{3}ẖ^{3}nhãn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?

13 Ti^{3}he^{1}nxa^{3}wi^{1}. Kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} yen^{3}kxa^{2}
wi^{1}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} wxa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxi^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
Oh^{3}nãn^{1}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2}
Yãu^{3}ka^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Bel^{3}se^{3}bu^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

14 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} e^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}kǫ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nũ̱^{3}kwa̱i^{3}wi^{2}sxa^{3}te^{2}a^{2}
yxo^{2}xũn^{3}txi^{3} a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3} a^{3}li^{3}ha^{2}kxai^{3}
we^{2}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}le^{3}xi^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} on^{2}txain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2}khaix1nx2na^{3}li^{1}. Ka^{3}lih^{3}khaix1sa^{2}sĩ^{1}nhai^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 Nxe^{3}to^{3}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{3}ai^{1}nxa^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
e^{3}ki^{3}ha^{1}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} Bel^{3}se^{3}bu^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}ta^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2}
a^{2}sa̱^{3}wi^{3}sai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}hi^{1}txai^{1}nha̱^{2}kxai^{3}
kǫ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}in^{2}tai^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}su^{2} ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hi^{1}nain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sai^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
oh^{3}nãu^{3}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} wã^{2}na^{3}ũ^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2}
wi^{1}kǫ̱^{3}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ne^{3}ka^{2}sa̱h^{1}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nã̱u^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wã^{2}nxũ̱h^{1}lxi^{3}sxã^{3} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ya^{3}lu^{2}kxa^{2}hxa^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2}
a^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2} ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kan^{2}txi^{3}
yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

18 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
he^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxi^{3}hain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} nũ^{3}kxũn^{3}yai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3}
hxa^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Jah^{1}la^{2}
Bel^{3}se^{3}bu^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wit3su^{2} ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}nxĩn^{1}txi^{3}nĩn^{2}tai^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kǫ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}
wxi^{2}kan^{1}sxã^{3} kwa^{3}na^{3}in^{2}tai^{1}.” Nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}lah^{3}lxĩ^{1}nhẽ^{2}li^{1}.

19 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} e^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}li^{2} Bel^{3}se^{3}bu^{2}ah^{3}la^{2} sa^{3}wi^{3}sai^{2}la^{1}wi^{1}.”

Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} yxãn^{1}ta^{1} wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txe^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} kãin^{3}ain^{1}nũ^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ĩh^{1}te^{2}la^{3}ta^{3} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxin^{3}ta^{3} hĩ^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}?

20 Yxãn^{1}tah^{1}lxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} Te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} kõ^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwai^{3}li^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}kxe^{3}su^{2} ya^{2}la^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} ye^{2}te^{2}sa^{1}wi^{1}.

21 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kxũn^{3}te^{2}a^{2} sxi^{2}ha^{2} wi^{1}lhau^{3}ko^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}yxau^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

22 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{2}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}te^{2}a^{2} wxã^{3}sxã^{3} he^{1}li^{3}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}sun^{2}txi^{3}nyhain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} hu^{3}kxi^{3}su^{2} he^{1}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{3}ka^{3}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nyhain^{1}ka^{3}txan^{2}tu^{3} i^{3}sxã^{3} sa^{2}ni^{2}lho^{1}kxi^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} sa^{2}so^{1}kxi^{2}nxain^{1}ka^{3}tu^{3} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}xain^{1}tu^{1}wi^{1}.

23 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}ya^{3}lxi^{2}sai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} txa^{2}ko^{1}ko^{1}sain^{1}na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} o^{3}ve^{2}a^{2} yã^{1}nxe^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}sai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ha^{3}te^{3}n^{1}txain^{1}tu^{1}wi^{1}.

Ko^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} wa^{3}li^{2}jau^{3}su^{2}

24 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{2}lu^{2} ko^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nxũ^{2}kwai^{3}li^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ai^{3}lha^{2}thet3tin^{2}tai^{1}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}xa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}sxi^{2}ha^{2} a^{3}li^{3}a^{1}thĩ^{3}nai^{3}tã^{2} ã^{3}wa^{3}li^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Ain^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ã^{3}wa^{3}lin^{2}tai^{1}.

25 Ã^{3}wa^{3}li^{2}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}ẽ^{1}nai^{3}ta^{3}lxi^{3} a^{2}nũ^{2}yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}we^{1}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhau^{3}ko^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{2}tin^{2}tai^{1}.

26 Nxe^{3}ye^{2}kxe^{3}su^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ai^{3}lxi^{2}nĩn^{2}tai^{1}. Ai^{3}lxi^{2}ka^{3}tu^{3} ko^{3}nxe^{3}te^{2} yãu^{3}ka^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ko^{3}nxe^{3}ti^{3}khaix1 wa^{3}to^{3}hain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ha^{1}txin^{2}txai^{1}nĩn^{2}tai^{1}. Nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ã^{3}wa^{3}li^{2}xi^{2}sa^{2}tẽ^{3}in^{2}tai^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} in^{3}txa^{2} ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ko^{3}nxe^{3}ti^{3} ã^{3}wa^{2}to^{2}hin^{2}tai^{1}. Nxe^{3}ye^{2}nx2ta^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wi^{1}lhin^{1}sa^{2}tẽ^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

27 Nxe^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} txu^{1}ha^{2} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Wxa^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} wẽh^{3}ni^{3}nxa^{2}sxã^{3} kũh^{1}txa^{2}sxã^{3} we^{1}txa^{2}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ka^{3}lih^{3}khaix1ta^{1}ka^{3}lxi^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Wain^{3}na^{3}ni^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}te^{2}a^{2} ã^{2}la^{2} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}hain^{1}na^{3}ni^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ti^{3}te^{3}nain^{1}jau^{3}su^{2}

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}wxã^{3}wxã^{3}a̱i^{1}nha^{2}kxai^{3} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}nũ^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}khai^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jau^{3}su^{2} jau^{3}xa^{2} ten^{3}ti^{3}he^{1}yxah^{3}lxa^{3}lxi^{1}. Yah^{2}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}kxe^{3}su^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{1} wã^{3}nxĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}nx2ti^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Wãn^{3}txa^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2} tĩ^{3}yau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yũ^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

30 Nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}sa^{1}. Jo^{2}na^{3}jah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}tãu^{3}a^{2} a̱i^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nai^{2}na^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} sxa^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Hã^{2}wxãṉ^{3}txa^{3} a^{3}li^{3}sa^{2}sai^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} Txai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}tãu^{3}a^{1} kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2} ya^{3}lu^{2}sxã^{3} sxa^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{1} Sũ^{3}na^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

31 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Se^{2}ba^{3}thĩ^{3}na^{2} a^{2}wa̱^{3}kxẽn^{3}na^{1}ka̱^{3}lxu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sa̱^{3}lo^{3}mãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}khaix1nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} u^{2}lan^{1}tĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} wxã^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} a^{3}ya^{3}ti^{3}kxe^{3}su^{2} nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Sa̱^{3}lo^{3}mãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lain^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãṉ^{1}ta^{1} Txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sa̱^{3}lo^{3}mãu^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{3}kãin^{2}wa^{3}to^{2}hi^{2}na^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}nxa^{2}lxa^{3}lxi^{1}.

32 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}kxe^{3}su^{2} nxe^{3}ti^{3}xa^{1} Ni^{3}ni^{3}ve^{2}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}te^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Jo^{2}na^{3}jah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Jo^{2}na^{3}jah^{1}la^{2} hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kãin^{2}wa^{3}to^{2}hi^{2}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{2}lxa^{3}lxi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}a^{2} sa^{2}kxĩ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

33 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} yau^{3}xa̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} lã^{3}pi^{3}ãu^{2}tẽ^{3}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ũ^{3}thũ^{2}kxi^{2}sa^{2}no^{1}ki̱^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} kwa^{3}ta^{3}lẽ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}wxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}kxi^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kĩ^{3}txi^{3} ũ^{3}kũt1tũ^{2}la^{2} sxi^{2}hẽ^{1}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}sa^{2}kĩx3te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ye^{3}khe^{1}txi^{3} ã^{3}wi^{1}hai^{1}nhĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
34-36 Txa^{2}wã^{1}ye^{3}nai^{2}li^{2} ye^{3}wi^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxi^{2}nha^{2}ki̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ye^{3}wi^{1}lxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} hai^{3}txi^{3} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wi^{1}lxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

37 Ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} in^{3}jah^{3}la^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}kxi^{2}sẽ^{1}li^{1}. Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}wi^{1}hain^{1}nũ^{2}la^{2} ã^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}khai^{2}lxi^{2}sã^{2}nxa^{3}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
38 Ã^{3}wxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} fa^{3}ri^{3}se^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3} ju^{1}ta^{2} ĩ^{2}nũ^{2}la^{2} o^{2}nyha^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
39 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ne^{3}ka^{2}sa^{2}sa^{2}lxi^{1}. Wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxot3jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}to̱n^{3}khaix1yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ka^{3}ne^{2}kxẽn^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} pra^{2}ta^{2}ka^{3}lo^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}tai^{2}na^{1} wxa^{2}hi^{3}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} wxa^{2}hxan^{3}kxa^{3}txi^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}ju^{3}ta^{2} kãin^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.
40 A^{2}hoh^{3}lxi^{3}sa^{2}yah^{3}lxa^{3}lxi^{1}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}khai^{3}su^{2} we^{1}txi^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} we^{1}txi^{2} nxe^{3}ta̱^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
41 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ko^{2}pẽ^{3}na^{2} pra^{2}to^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2} wxi^{2}sxa^{3}te^{2}a^{2} tẽ^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}sxã^{3} sxa^{3}te^{2}a^{2} wã^{2}nhũ^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ha^{3}ne^{3}nx2ti^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} wi^{1}lhin^{1}nxa^{2}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}.
42 Yxãn^{1}ta^{1} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ton^{3}khai^{1}yxah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} jũ^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} yain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}ki^{3}a^{2} or^{3}ta^{3}lã^{2}ki^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{3}ru^{2}ta^{3}ki^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} hĩ^{3}ne^{3}ki^{3}nxã^{3}nxa^{2} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}

nxã³nha¹li¹ nxã³nha¹li¹ nxã³nha¹li¹ nxã³nha¹li¹ nxã³nha¹li¹
yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ nxãn³ka³na³ka³nat3sxã³
Txa²wã¹su̱³na² ũ³hũ¹yah³lxi³hxain¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
ha³te̱h³nxã³nxu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su² ã²la² wxi²kan¹kxe³su²
wain³txi³su² kãi³ũh¹kxe³su² ta̱³nxa² Txa²wã¹su̱³na²
a³lxai¹yah³lxin¹kxe³su² ta̱³nxa² nxe³ju³tai²na² ha³kxa¹
sa²yxo²ã³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³ju³tai²na² a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²a²
yxo²ha³kxa¹ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wain³na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
ne³ki³san¹te²a² sa²yxo²ã³yah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wi¹.
43 Te²yã¹nxe³sxã³ fa³ri³se²a² nu̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. Ju³te²a²
nu̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² wxi²kan¹ti³ton³te²na²
ã³wxe³ju³ta² yxo²kwa̱in³yah³lxi¹nha²kxai³ sxi²je³na²
ã³nxai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ sa²nẽn¹kxi³sxã³
ĩ³kaix1nx2ti³te²ju²hẽ³li¹. A²nũ²a² a̱³xai²na² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
“Wxãi²li² txa²hxi²kan¹jah¹lo²si¹lxi¹.” Nxe³jau³su²
yxo²kwa̱in³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹.
44 Yxah³lxi³nha²kxai³ ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹.
Wxa²nu̱³ka̱³txai²na² kxĩh³nxa² kwa̱³kxẽ¹na² yãx1yah³lxi¹lxi¹.
Nxe³je³nai²li² a²nũ²a²nãu³xai²na² sxa³ye²je³nai³tã²
ko̱³nhxai¹nxa³ha²kxai³ sa²ka³nex3tai¹nha²kxai³
ko̱³to³nain¹te²ju²hẽ¹li¹. Nxe³kxa² yãx1yah³lxin¹sxã³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³khaix1na³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a²
ĩ²li³te²a² ĩ³tih³nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³te²lo³tũn³tu¹wi¹.
Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxa²ha¹te¹ ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³sa²jah¹la²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Nxe³jau³xai²li² yxo²xu̱n³txi³
ĩ³kwa̱i²kxi²sa²nhĩn¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² wxa²nu̱³ka̱³txai²na² ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹.
Yah³lxi¹nha²kxai³ wãn³txa² sa³te̱¹jau³xa² sa²yxo²wet1sxã³
kãi³si¹jau³su² a²nũ²a² a̱³xa² kwa³na³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹
jau¹xain²txi³ sa²yxo²we¹jah²lxa³lxi¹. Te²yã¹nxe³kxe³hu̱³nxe²
a²nũ²a² a̱³xa² yen³kxa² sa³te̱¹kxa² ã³ta³lo³hẽ¹so¹si¹yhah³lxi¹lxi¹.
Yxãn¹ta¹ yen³kxain²txi³ a²hxi²ka² wẽ³sa²kxan²ti³
ũ³hxi²nũ¹yah³lxa³lxi¹.
47 Nxe³ha²kxai³ ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹.
Yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tu̱³ka̱³txu¹tai²na² wxa²ka³lxa¹ti³nãu³xu¹tai²na²
hi²se̱n³kxai³lu² su̱n²tã¹ain¹te̱³nai¹ti²tu³wi¹.
48 Nxe³ain¹ju³tu¹tai²na² e³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Ĩ³sun²tã¹nyhain¹ju³tu¹tai²na² wi¹lhi¹tain¹na²hẽ³li¹.”
Yah³lxin¹jau³su² nxe³ha²kxai³ wxa²ka³lxa¹ti³nãu³xu¹tai²na²

ya²la³tu̱³ sun²tã¹nyhain¹ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
wxa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² wxa²hxi²nũ¹nain¹tũ̱³ka̱³txa²
yã¹yxah³lxi¹lxi¹.
49 Nxe³yah³lxin¹kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³kxai³lu¹:
“Txa²wãn³txa² ĩ³hen³txi³ta¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³kaix1so¹ai¹na¹tũ̱³ka̱³txi³sa²t
nxe³sxã³ sa²si¹hã³a¹tu¹wi¹. Ai¹na¹ta¹ sun²tã¹ĩ² kãin² ĩ³yĩ¹to³ti²
nxe³nyhai¹nha³ta²wi¹.” Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
50-51 Nxe³ha²kxai³la¹ wxãi²na² wxa²nũ̱³ka̱³txi³khai³xa²
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹.
Kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³ txa²nũ̱³ka̱³txa² sun²tã¹sain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
hĩ¹nai²na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹. A²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³
A³be²lah³lu¹tai²na² su²lhã³ju³tu¹tai²na² Sa³ka³ri²ah³lai¹tã²
sun²tã¹ju³tai³tã² nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²hẽ¹nãu³a²
sun²tã¹ain¹te³nai¹ti²tu³wi¹. Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ wxa²nũ̱³ka̱³txa²
sun²tã¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹.
52 Jã¹nxe³yah³lxin¹ju³kxai³la¹ wi¹lhin¹ki³lxo³jah³lxi¹lxi¹.
Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. A²nũ²a²
Txa²wã¹sũ̱³na² nũ̱³ka̱³txi³lxon³ju³ta² te³nain¹kxai²nãn²tu̱³
ã³na¹ain¹yah³lxi¹nhẽ³li¹. Nxe³sxã³ Txa²wãn³txa²
en²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²ai²na² Txa²wãn³txa²
sa²yxo²we¹te³lhxã³ te²su² te²na² ã³na¹yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi¹nhẽ³li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
53-54 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
jau¹xai²li² ĩ³a̱n³ta³kxain¹nũ²la² ta³nxũ̱¹ka̱³txa²kxai³lu²
ko̱³nxe³te²lo³tai¹nha²kxai³ ki³ha¹kxi²so¹te³lhxã³
ĩ³wã̱³txi³sai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Ũ³tĩ̱¹kxi²na¹tũ¹xã¹. Ain¹jau³su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

12

A²nũ²a² ĩ³ki³ha¹ki²nẽ³jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ka³lxa¹khaix1nxe³sxã³ ã³wã³wã³sxã³
ã³ka̱³tũx3tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ne³ka²sah¹lxi³sa²lxi¹. Fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa²
wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³ki³ha¹kxi²nx3ti³ha³tai¹.
Wi¹lhin¹ki³lxo³tain¹na̱³li¹. Yxã̱n¹ta¹ a²ẽ¹nã̱u³ai²na²
ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹na³li¹. Nxe³ju³tai²li²
ã³ke³tũ¹nx2ti³ha³ta²wi¹. Yain³txa² ĩ³wa̱¹txi³nũ̱³xa²
tẽ³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ yain³txa³nũ̱³xa² ã³kwa³lxĩ¹sãn²sxã³
yain³tũ̱³xa² whãi²na¹ ĩ³wa̱¹te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³
fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa² jũ¹nxa²

ain³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²na² yã¹nxe² kãi³yah³lxi¹nha³ta²wi¹. Ju¹tai²na² wi¹ko̱³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
2 Nxe³ha²kxai³la¹ hãi³a² kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² e³lxah²lxi³si¹hain¹tu¹wi¹.
3 Nxe³jut3su² ha²kxai³ ka³nxah³tai²na² wãn³txa² e³kxah¹lxin¹jau³xai²na² a³lan²tãu³a² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ jau¹xain²txi³ ain³kxain¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ sxi²hẽ¹nãu³a² wãn³txa² he³son³kxah²lxin¹jau³xai²na² jau¹xain²txi³ yxo²kãi²lxi³ e³kxi²jau³xan²ta³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹tu¹wi¹.

Yu̱h³lxi³ki̱³jah¹lo²su² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³lain¹jau³su²

4 Nxa²ha¹te¹ txa²ya̱³lxah²lxin¹te² ĩ³nxai²na² ne³ka²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²wã¹nũ²ai²na² ĩ³ya²lu¹tẽ³jah¹la² yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³te²su² hxi²kan¹txi³ txa²wã¹yãu³ka³txa² ĩ³ya²lu¹tẽ³lxa³lho³li¹.
5 Yxãn¹ta¹ wxa²yãu³ka³txai²na² wxa²nũ²ai²na² nxe³sxã³ whãi²na¹ tẽ³sxã³ ha³lo²a² ko̱³nxe³ko³xa² ha³nxe² i̱³sa²tẽ³ko³xa² ã³na¹kxi²jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah¹lai²na² so¹lxi³ yu̱h³lxi³jah³lxi³hẽ¹li¹.
6 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² a̱i³ka² wẽ³sa² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe³te²a² hxi²tẽ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹ ki³su² nxe³ki³a² ũ³yho³hi¹nx2ti³hĩ̱³nx2na³li¹. A²yo³ha² kãi²nxa³wi¹, a̱i³ka² a³lxi²nxa³ha²kxai³lu¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ne³wã²na³ju³ta² yũ³jah¹lo²sxa³wi¹.
7 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² A²hoh³lxi³ Si³yxau³jah¹lo²su² na³li¹. Nxe³sxã³ txa²wã¹ne³ki̱³sxa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hau³kot3tai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² a̱i³ka² wẽ³sa² ki³kãi²nxa³kxan²ti³ a³lxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³ wxãi²nãn²tu̱³ a³lxi² wa³to²hi²nũh¹nx2ti³te²ju²hẽ³li¹, Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²su¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³ye²nx2ta¹wi¹.

Je³su²jah³la² wi¹le³kxi²ki̱³jau³su²

8 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³hen³txi³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Txai²li² Je³su²jah³la² a²sa³wi³sa̱¹wi¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² txa²sa³wi³sai²la¹wi¹.” Nxe³na¹jau³su² nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.
9 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³hen³txi³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Txai²li² Je³su²jah³lai²na² a²sa³wit3sin²nxa³wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³na¹tu¹wi¹.” Nxe³na¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² txa²sa³wit3su²nxa³wi¹.” Nxe³na¹jau³su² nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.

10 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³ ko̱³nxe³ti³
kãi³kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³
ã³yxo²o³tũ¹kxai²nãn²tu̱³ ã³wa²su¹tain¹ju³ta² yũ²na³li¹.
Txai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²su²
te²sa¹jah¹lo²na¹xai²na² ko̱³nxe³te²lot3sain¹kxan²ti³
ã³wa²su¹tain¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹. Nxe³to³ta¹ wxãi²na²
wai³nxa³jau³xa² e³lah³lxin¹jau³kxai³lu¹: “A²ta³a²
hxi²kan¹ta² hi²sen³su² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kat1tin²tai¹.”
Yah³lxin¹jau³su² yah³lxin¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ko̱³nxe³te²lo³jah³lxi¹lxi¹. A²nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ko̱³nxe³te²lo³jau³xai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³
ã³wa²su¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹.

11 Nxe³ha²kxai³lu¹ a²nũ²a² a̱n³txi³te²a² sa²kxai³lu²
sa²so¹nxa²lxi³kxai²nãn²tu̱³ Ju̱³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³a² sa²so¹ta̱³nxa² ha³lo²an¹ta²
a²si³yxau³ka³txa² sa²so¹ta̱³nxa² nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³wa³lxĩn³yhah³lxin¹jau³nũ³a² hxi²waun³jah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

12 Sa²so¹nx2ti³hĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³txa²
hi²sen³kxai³lu² wãn³txa² ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxin¹jau³nũ²a²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².

Yen³kxih³khaix1jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ĩ³ye³ta³lun²nũ²la²
aun³txa² wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txa² a²nũ²a² ka³na³ka³na³te²a²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— ĩ³tih³nxe³nẽ³jah¹lãi³. Txa²wĩ³na² ya³lu²sa²sĩ¹nha²kxai³
yen³kxa² ũ³hũ¹sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹. Sain¹sĩ¹nha²kxai³ txa²lon³na²
wã²nũ̱t3ja³sa²si¹hai¹na¹jau³su² nxa¹nhai¹. Na¹jau³xai²li²
ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ĩ³kwa̱i²kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa²lxi¹. Wxa²yen³kxa² wain³txi³
wxa²hau³kot3sãn²sxã³ wã²nhũ¹nx2ta¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Hai³txi³
txa²wa³ka³li³yut3sxa³wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxe³ha²kxai³la¹ tũ̱¹ka̱³txai²li² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Yen³kxa² hãi¹nxe² yxo²kwa̱in³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Kãin²
yen³kxih³yah³lxin¹kxan²ti³ kãn³su² hin¹yah²lxan³so³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³ha²kxai³lu¹ ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² yen³kxih³khaix1te²a² hai³sxa² wi¹ko³xa² a̱³nũ²nhai¹.

17 Nxe³nũ²la² yain³txa² kãin²sa²so¹ha²kxai³ a²ẽ¹na²
e³kxi²nh²te²nah¹lxi¹: “Txa²hai³sxa² wi¹wen¹khaix1nẽn³ta²kũ².

Yxãn¹ta¹ yain³txa² sa²tạ³a¹thĩ³nũ³a² sĩ³kãi²nxa³kũ². Nxe³ha²kxai³ ĩh¹nxẹ³ta¹lhon³ku² nxa¹nha²kũ².
18 Yxãn¹ta¹ nxe² kãi³a¹tũ¹xã¹. Yain³txa² sa²tạ³a¹thĩ³nũ³a² sa²hai¹sa²so¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹kxai²nãn²tụ³ yain³txa² kãin² sa²tạ³a¹ha²kxai³ txa²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ũ³ha¹a¹ha²kxai³ nxa¹tũ¹xã¹.
19 Nxa¹kxai²nãn²tụ³ ĩ³ye³kxi²nha¹tũ¹xã¹. Nxe³nha¹te³nah¹lxi¹: ‘Txai²li² wi¹lhin¹khaix1na¹xã¹. Txa²yen³kxa² ka³lxa¹sa³xã¹. Nxe³sxã³ kwẽ³kon³ju³ta² ko³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³sa³kxan²ti³ hxan³kxi²sa²nxa³lho³na¹. Nxe³sa²nxa³ha²kxai³ kãin² ĩ³yai³ni² kãin² ĩ³na² wi¹lxo³kxi²nha¹khaix1nxe² na¹tũ¹xã¹.’ ” Nxe³ain¹nũ²nhai¹.
20 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹: “Wxãi²na² ã³ne³wxe²nxa³lxi¹. Ka³nxạh³tai²na² ya²lu¹nxa²tu¹wi¹. Nxãn¹kxai²nãn²tụ³ ĩh¹te²tạ³ wxa²yen³kxa² so¹kxi¹nxain¹te³ji¹wi¹?” Txa²wã¹sũ³na² nxe³nũ²nhai¹.
21 Te²yã¹nxe³jut3su² a²nũ²ai²li² yen³kxa² wã²nxũh¹ ũ³ha¹te²su² te²na² sa²kxai³lu² yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² yen³kxi³txa²jut3sa²kxai³ nxe³jah¹la² yã¹nx2na³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Hxi²waun³ta³kxi²nha²kị³sxa³jau³su²

22 Nxe³ha²kxai³la¹ a²sa³wi³ha³lxa² ãh¹ ĩ³ye³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Jã¹nxa¹jau³su² yain³txi³su² yain³yah³lxin¹kxe³nũ³a² hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ wã²la²ka³lo³ai²li² ũ³whih²kxi²nhãn¹ka³lo³nũ³ai²li² hxi²waun³ta³kxin²nha²sxã³ yxau²xai³ah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
23 A²nxe³ju³kxai³lu² ka³tẹ³na² yxau²xai³kị³ju³ta² sa²kxai³lu² yain³txi³su² a³lxi² wa³to²hi²te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²wã¹nũ²ai²na² sa²kxai³lu² wã²la²ka³lo³su² a³lxi² wa³to²hi²te²ju²hẽ³li¹.
24 Ại³ka² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Yain³txa² ũh³wĩ¹xa³ha²kxai³ yain³txa² sa²so²nxa³ha²kxai³ yain³txa² sa²tạ³thĩ³nũ³a² yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² ại³ka² a³lxi²na³li¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²li² a³lxi² wa³to²hi² nxe³nx2ti³na³li¹.
25 Nxe³ha²kxai³lu¹ ka³tẹ³na² yxau²xai³lyah³lxin¹ju³ta³nũ³a² hxi²waun³ta³kxi²nyhah¹lxin¹kxan²ti³ hai³txi³ ã²la² a³lu²on³sxã³ ka³tẹ³na² yxau²xai³lyah³lxi³hĩ²nxa³lxi¹.
26 Yxah³lxin¹ju³ta² ha³lo²a² yu³jũx1ju³ta² hxi²kan¹txi³ kãi³yah²lxan³kxai²nãn²tụ³ ha³lo²a² yu³tã³lxi³ju³ta² hxi²waun³jah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
27 Te²yã¹nxe³sxã³ si³sa² yãu³sa² ha³lo²a² wen¹kxa² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Hai³txi³ hai³sxa³la³ wa³ko³nai¹nxạ³ha²kxai³ wãn²tạ³ wet1tai¹nxạ³ha²kxai³ ain¹te²sxa³yu²hẽ³li¹. Sa³lo³mãu²ah³lu¹tai²na² I³sa³e² nũ³kạ³txa² a²wa³kxẽn³ta² kãin²jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

Yen^{3}kxih^{3}khaix1nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}la^{2} wi^{1}khaix1ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} si^{3}sa^{2} yãu^{3}sa^{3}kxai^{2}na^{2} wi^{1}wa^{3}to^{2}hi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.

28 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} si^{3}sa^{2} yãu^{3}sa^{2} wi^{1}la^{3} we^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}a^{2} hĩ^{1}na^{2} wi^{1}la^{3} we^{1}nha^{2}kxai^{3} ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}a^{2} i̱^{3}hxa^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} wi^{1}la^{3} we^{1}nhĩ^{1}na^{2} wi^{1}lhĩ^{1}txu^{1}xai^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxan^{3}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.

29 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} yain^{3}txa^{2} yain^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}la^{3} ĩ^{3}na^{2}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}nũ^{3}la^{3} nxe^{2} hxi^{2}waun^{3}txi^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

30 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}sxã^{3} ãn^{3}te^{3}nain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}taut3to^{3}jah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} taut3to^{3}jah^{3}lxin^{1}kxa^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}li^{1}.

31 Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1hxa^{3}jah^{3}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yen^{3}kxai^{2}na^{2} ã^{3}taut3to^{3}txai^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}li^{2} ũ^{3}tet1sũ^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Oh^{3}nãu^{3} nũ^{1}ka^{3}nãu^{3}ãn^{1}ta^{2} yen^{3}kxi^{3}su^{2}

32 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1}:

— Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Yu̱h^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} oh^{3}xa^{2} a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxi^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}na^{3}li^{1}.

33 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}yen^{3}kxa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}a^{2} wã^{2}nhũ^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}nãu^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} wxa^{2}yan^{3}txi^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}lxi^{2}kxi^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} ũ^{3}ha^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hai^{3}txi^{3} kãi^{3}kxi^{1}nx2tai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} kho^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} hxa^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

34 Nxe^{3}jut3su^{2} wxa^{2}yan^{3}txi^{3}nũ^{3}a^{2} ũ^{3}ha^{1}ah^{3}lxin^{1}ti^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} nxũ^{1}hain^{3}nyhah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

Ye^{3}ten^{3}nha^{2}sxã^{3} wah^{3}nxe^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}

35-38 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Sxi^{2}ha^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}ha^{2} so^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2} yain^{3}txa^{3}nũ^{3}a^{2} yain^{3}te^{3}lhxã^{3} a^{3}li^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1} wa̱^{3}li^{2}ju^{3}ta^{2} wah^{3}nxa^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wa̱^{3}li^{2}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}yxo^{2}to^{1}tot1sĩ^{1}na^{2} wa^{3}su^{3}txi^{2} sa^{2}yxo^{2}than^{2}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} ye^{3}ten^{3}kxe^{3}su^{2} wi^{1}lhin^{1}ye^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ka^{3}nxah^{3}ta^{2} wi^{3}ta^{3}lon^{3}tãu^{3}a^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{3}lan^{2}ti^{3}lĩ^{3}lxi^{2} ta̱^{3}nxa^{2}

wa̱3li2kxai2nãn2tu̱3 ye3ten3su2 wi1lhin1ye2nũ2nhai1. Nx-
ain1kxai2nãn2tu̱3 wi1lhin1sxã3 wah3nxain1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2
a2wa3kxẽn3yah3la2 sa2kxai3lu2 yain3txa2 tẽ3sxã3
kwa2ũ3hũ1nũ2nhai1. Te2yã1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 wxã3ju3ta2
ye3ten3sxã3 wah3nxe3jah3lxi3hẽ1li1. Yen3kxa2 hau3kot3sxã3
wxe3ti2 wã2la2ka3lo3a2 ũ3whi2kxi2nha2 lã3pi3ãu2tẽ3na2
sa2kĩx3sxã3 ũ3thũ2ka2sa2wxe2 nxe3kxa2yã1nxe3kxe3hũ̱3sxã3
hau3kot3sxã3 wah3nxe3jah3lxi3hẽ1li1.

39 Te2yã1nxe3ju3kxai3lu2 ka3nxah3ti3na2 so1lxi3 yen3kxa2
kãi3jah1la2 hãi3a2 wxã3te2ju2hẽ3li1. Nxe3kxi3sa2kxai3
sxi2ha2 wa3kxẽn3yah3lai2na2 sa2kxai3lu2 yen3kxa2 kãi3jah1la2
wxã3je3nãu3wa3kxa2 wi1ko̱3nha2ke3la3te2kxai3 ye3ten3sxã3
wah3nxe3hĩ̱3nx2na3li1. A2sxih2yxo2a2 ũ3kãu3txi2nxã3kxe3su2
yen3kxa2 tĩ1kxi2nxa3kxe3su2 nxe3hĩ̱2nxa3lxi1.

40 Jã1nxe3jut3su2 ye3ten3nha2kxi3hũ̱3nxe2 wah3nxe3jah3lxi3hẽ1li1.
Nxe3sxã3 wxa2ẽ1nãn1jau3kxai3: “Hĩ1na2 wxã2nxa3lho3na1.”
Nxĩn1jau3su2 nxe3ti3wa3kxa2 wxã3na1ha3ta2wi1. Je3su2jah3la2
ta1hxai2hẽ1la2.

Wi1la3 wa3kon3te2su2 te2a2 wi1lũ3yho3hi2jau3su2

41 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lai2na2 a2wãn3txi3kxai3lu1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Jau1xai2li2 txa2nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2
so1lxi3 ĩ3ye3kxi2ta̱3nxa2 a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 ĩ3ye3kxi2ta̱3nxa2
nxẽn1si2lxi1? Ta1hxai2hẽ1la2.

42 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2kxai3lu2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Sxi2ha2 wa3kxẽn3yah3la2 a2sa3wi3sa2 wi1lhin1te2na2 so1lxi3
ne3kheh1te2na2 so1lxi3 a2sxi2khai3xa2 ĩ3hau3kot3si1jau3su2
ũh3wxe3te2ju2hẽ3li1. A2nxe3jah1lai2na2 sa2kxai3lu2
wi1lhi1nha2kxai3 yain3txi3su2 ũ3hũ1xai3lain1te2ju2hẽ3li1.

43 Wi1kãi3kxai2nãn2tu̱3 a2wa3kxẽn3yah3la2 wxã3tãu3a2
ĩ3wi1lxon3kxi2kxai2nãn2tu̱3 wi1lhin1ti3hi1tain1tu1wi1.

44 Ya2la3tu̱3 e3kxi1nx2ta1wi1. Yen3kxa2 yxo2ha3kxa1
hau3kot3si1jau3su2 ũh3wxe3kxi2tu1wi1.

45 Yxãn1ta1 nxe2nxa3kxai2nãn2tu̱3 wã2nxũ̱h1 e3kxi2te3nah1lxi1:
“Txa2si3yxau3ka3txa3 wa3sut3si1nxa3lho3na1.” Nxe3jau3su2
ha2kxai3 a2si3yxau3ka3txai2na2 sa3wi3ha3lxa2 in3txi3su2 ta̱3nxa2
txu1su2 ta̱3nxa2 ĩ3wait1ãn3si3wxe3hĩ̱3nx2na3li1. Nxe3te3na1 kãin2
ĩ3yai3ni2 ĩ3na2sxã3 we1ni2 nxe3hĩ̱3nx2na3li1.

46 Nxe3tãu3a2 ko̱3nha2nxa3ku1ha2 a2si3yxau3jah1la2
ĩ3xi2tu1wi1. Nxe3kxai2nãn2tu̱3 jah1lai2li2 ũn3txi3
ĩ3wait1sãn2ka3tu̱3 ko̱3nxe3thin1tũ̱3kxa3txa2 ha3lo2a2 ũ3tĩ̱3kxa2
wxe3kxai1nhĩ̱3nx2na3li1.

47 Te2yã1nxe3sxã3 a2sa3wi3sai2li2 kwa3na3kxain1jau3xa2
ã3ne3wxe3kxai2nãn2tu̱3 yxãn1ta1 kwa2hãi1nxe2

wet1txa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kãin^{2} ĩ^{3}wai^{1}txai^{1}nhĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.

48 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sai^{2}li^{2} kwa^{3}na^{3}kxain^{1}jau^{3}xa^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kãin^{2} ĩ^{3}wai^{1}txai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yen^{3}kxa^{2} kãin^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{2}nhũh^{1}si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} ĩ^{3}hait2ta^{3}lxi^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

49 — Nxa^{2}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} heh^{3}ni^{3}kxi^{3}kxa^{2}yãx1 wxã^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Wa^{3}su^{3}txi^{3} ã^{3}si^{3}wxe^{3}na^{1}txai^{2}lã^{1}.

50 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}kxi^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} ya^{3}lu^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ta^{3}lun^{2}kxi^{3}sxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} hxi^{2}ka̱u^{3}ka̱u^{3}nha^{2}te^{3}lxa^{1}nhai^{1}.

51 Jã^{1}nxa^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wxã^{3}na^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} hãu^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} he^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}.

52 A^{2}hĩn^{1}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ha̱^{1}li^{1} ha̱^{1}li^{1} ka̱^{3}na̱^{3}ki^{1} sxi^{2}ha̱^{2} sĩ^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}thĩ^{3}na^{2} a^{2}yut3su^{2} nyhu^{1}ain^{1}te^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ha^{1}lin^{1}te^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} he^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}.

53 A^{2}wĩ^{3}na^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} a^{2}ka^{3}ne^{3}lxa^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}hã̱i^{3}na^{2} a^{2}sã^{3}nxe^{3}lxa^{2} he^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nyhu^{1}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}

54 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}la^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— U^{3}je^{3}na^{2} kan^{3}tãu^{3}a^{2} o^{3}sĩ̱^{3}na^{2} yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wẽ^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} wxãn^{3}tu^{1}wi^{1}.” Yxah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} wxã^{3}ye^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

55 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} u^{3}je^{3}na^{2} ta^{3}nãn^{3}nãu^{3}a^{2} kãin^{2} ik3kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{3}lan^{2}khaix1tu^{1}nhẽ^{3}tu^{1}wi^{1}.” Yxah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} wxã^{3}ye^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

56 Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}khai^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} o^{3}sĩ̱^{3}nai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} ye^{3}khe^{1}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxa^{3}lxi^{1}.

Txa^{2}wã^{1}ko̱^{1}ko̱^{1}sa^{2}jah^{1}la^{2} hãu^{2}no^{3}nha^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

57 Wain^{3}txi^{3} o^{2}la^{3}kxah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ã^{3}ya^{3}jah^{1}lxan^{3}kxai^{2}lẽ^{1}.

58 A²nũ²a² ĩ³xa̱n³ta³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹ta² si³yxau³jah¹la² ã³sa²so¹nx2ti³ha³ta²wi¹.
Nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su² wa³su³txi³ ĩ³hãu²no³nyhu¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Yxãn¹ta¹ nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³jah¹la²kxai³lu² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tɨ̱¹kxi²nx2ti³si¹hain¹jau³su²
kwa³na³ai¹nha³ta²wi¹.
59 Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wa³su³txi³ ã³wa²su¹kxi¹nx2ti³xa³lho³li¹.
Yen³kxa² ũ³yho³hi²ta³lun²yah³lxi³sã²nĩn¹ka³tu̱³
hã²wxãn³txa³ ã³wa²su¹kxi²nx2ti³ju³ta³nũ³a² yũ³hɨ̱³nx2na³li¹.
Nxe³ye¹nxa²lxa¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

13

Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² a²nũ²a² ã³tɨ̱³sxã³
ĩ³hen³txi³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Pi³la²jah³la² sa²kxai³lu² hxi²ki³te²la³ka³tu̱³
Ka³li³le²a² nũ̱³ka̱³txa² sun²tã¹nyhain¹nũ²hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² kwẽn¹tai²na¹: “Yen³kxa²
ũ³hũ¹na¹tũ¹xã¹.” Ai¹nhĩ¹na¹ ã³wih¹nũ²la² ã³si³hẽ²kxi²te²a²
hi²sen³su² sun²tã¹nyhain¹nũ²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³
ko̱³nxe³thin¹khai¹nxẽn³tai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ka³li³le²a² nũ̱³ka̱³txai²li² ko̱³nxe³thin¹ wa³to²hain¹tũ̱³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ sun²tã¹ain¹thai¹li¹?
3 Ti³he¹nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ wxãi² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³ wxa²ko̱³nxe³thin¹yah³lxin¹ju³ta²
ã³na¹la³kxi²nyhah¹lxan³kxai²nãn²tu̱³ ya²lu²nxa²lxi³ju³ta²
yũ³nx2ti³tu¹wi¹.
4 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² sxi²ha² kĩ³thĩ³na²
Si³lo³e²thĩ³na² nxe³thĩ³nu¹tai²na² ã³ya³hi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Ã³ya³hi²hĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a²nãu³xa² 18 nxe³te²nãu³xu¹tai²na²
ã³ya²lu¹ta²lxi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³tũ̱¹ka̱³txu¹tai²na²
ko̱³nxe³thin¹ wa³to²hain¹tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³
ã³ya²lu¹ta²lxi³ta¹hxai²yu²lhai¹li¹? Te²yã¹nxe³sxã³
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² wi¹lhin¹ wa³to²hain¹tũ̱³ka̱³txi³su²
ta¹hxai²yu²lhai¹li¹?
5 Ti³he¹xai¹nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²na² sa²kxai³lu²
ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³ wxa²ko̱³nxe³thin¹yah³lxin¹ju³ta²
ã³na¹la³kxi²nyhah¹lxan³kxai²nãn²tu̱³ ã³ya²lu¹txa²lxi³ju³ta²
yũ³nx2ti³tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Fi³ke²ra²ka³txa² nxã̱³kxi¹hxa³ka³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³la¹ ĩ³yau¹ũ³jau³xa²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Hai^{3}sxa^{3}nãu^{3}a^{2} fi^{2}ko^{2}nẽ^{3}ka^{2} wi^{1}wen^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Wi^{1}wen^{1}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}nã̱^{3}ka^{2} wxa^{2}so^{1}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hai^{3}txi^{3} yũ^{3}ye^{2}nxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}.

7 Yũ^{3}ye^{3}nxa^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} kwẽ^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{2} fi^{2}ko^{2}nã̱^{3}ka^{2} wxa^{2}so^{1}te^{3}lhxã^{3} wxã̱^{3}na^{1}ta^{1} hai̱^{3}txi^{3} ĩ^{2}tuh^{3}nxa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} tau^{3}kxi^{2}lũ^{3}ã^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Hai^{3}sxa^{2} a^{3}lxi^{2}sa^{3}nhai^{1}. Ki^{3}lã̱^{3}lxi^{2}ki^{3}a^{2} ũh^{3}wĩ̱^{1}a^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.

8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Hãi^{1}nxe^{2}wxe^{3}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Ye^{3}ka^{3}na̱^{3}ka̱^{3}nat3sxã^{3} kwẽ^{3}kxa^{2} wahx3nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ya^{3}sa^{2}sã^{2}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kĩ̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kĩ̱h^{3}nxa^{2} ũ^{3}kxẽ^{3}ni^{2}sxã^{3} wxa^{2}si^{3}sa^{2}ta^{3}kxi^{2}na̱^{1}tu^{1}wi^{1}.

9 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} nã̱^{3}kxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1} nã̱^{3}kxi^{2}hxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{2}sa^{2} tau^{3}kxi^{2}lũ^{3}ã^{1}a^{1}tu^{1}wi^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txu^{1}ha^{2} ĩ^{3}ton^{3}ta^{3}kxi^{2}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

10 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}tãu^{3}a^{2} txu^{1}ha^{2} ĩ^{3}ton^{3}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}li^{2} kõ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}sin^{2}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ai^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa̱^{3}hẽ^{1}la^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} ku^{2}thu^{2}kxa^{2} ai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kwẽ^{3}kxa^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} kwẽ^{3}kon^{3}sxã^{3} 18 nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{2} sxa^{2}xai^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}la^{1} ĩ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{2}sã^{3}ni^{1}. Hĩ^{1}na^{2} wxa^{2}xĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}txa^{2}ha^{1}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

13 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} txu^{1}hai^{2}na^{2} wxa^{2}ta^{3}lo^{3}wxa̱i^{3}nũ^{2}la^{2} we^{2}txi^{2}ta̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. We^{2}txi^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wa^{3}su^{3}txi^{3} ĩ^{3}sin^{2}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}. Nũ̱^{3}kxũn^{3}khaix1nx2na^{3}li^{1}. Wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}sa^{3}nhai^{1}. Txu^{1}ha^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} thĩ^{1}na^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}nxa^{2}ha^{1}te^{1} kãin^{2} hi̱t3te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}te^{2}jai^{1}ti^{3}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}kxi^{3}sa^{2}kxai^{3} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wa^{3}kon^{3}ki̱^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ki̱^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} we^{2}txi^{2}sih^{1}nxa^{2}lxi^{3}jau^{3}su^{2} wxã^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Wxa^{2}pon^{1}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} wxa^{2}ka^{3}va^{1}lhu^{2} ta̱^{3}nxa^{2} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}

sa²ta²la³kxi²so¹sxã³ ka³wã³lxa² tẽ³sxã³ ã³nxai³ka³tu̱³
ũ³tih¹yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹, sa²ba³to³ nxe³kxan²ti³nũ¹.
16 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² ta¹ka³lxa² A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na²
a²sa³wi³sa³ka³lxu³su² na³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ Sa³ta³na²jah¹la²
hi²sẹn³su² kwẽ³kxa² ko³ka³lxa¹txi³ 18 nxe² kwẽ³kon³tãu³a²
kan²ta³kxin²tai¹. Nxe³ha²kxai³ we²txai¹na¹ju³ta² wain³na³li¹,
sa²ba³to³ nxe³kxan²ti³nũ¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² ain³kxi²nũ²la²
hi̱t3txain¹tu̱³ka̱³txai²na² ãu²lxa²to³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ tu̱¹ka̱³txai²na² ĩ³hi²txain¹nu̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² o²la³kxi²ju³ta² ĩ²ai¹nha²kxai³
ĩ³ka³lih³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Mos³tar²ta²ki³a² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³la¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xa² yã¹te²ta³
yãx1hi̱³te²la¹xã³? Nxe³jau³jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹.
19 Mos³tar²ta²ki³a² yã¹nx2na³li¹. Nxe³ki³ai²na² tẽ³sxã³
ũh³wi̱¹nũ²la² wi¹wen¹te²ju²hẽ³li¹. Hã²wxãn³txa³ hi³a²
kĩn³ka³txa² we¹nha²kxai³ a̱i³ka² a²ye³sa² ã³nhẽ¹ti³te²ju²hẽ³li¹.
Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Yain³tũ̱³xa² ũ³wha¹kxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

20 — Nxe³ha²kxai³la¹ Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xa²
yã¹te²ta³ yãx1hi̱³te²la¹xã³? Nxe³jau³jau¹xai²na²
ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
21 Yain³txa² ũ³wha¹tũ̱³xa² yã¹nx2na³li¹. Nxe³tũ̱³xa² txu¹hai²li²
tẽ³sxã³ tri²ka²nũ̱³xa² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ũ³hau³kot3sxã³
ũ³kwa³lxĩ¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² tu̱¹xai²na²
yxo²ha³kxa¹ kãin² ĩ³wa¹je²te²ju²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hit2tain¹tũ̱³ka̱³txi³su²

22 Ĩ³ye³kxi²ta³lun²nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tĩh³na²
ai³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³si¹ja³kxa³nxũ³su² sxi²je³na² yxo²ha³kxa¹
ã³nxai³lha̱²the³ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe²xai³ain¹tãu³a² in³txa² ã³ti̱³sxã³ ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hi²txain¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³a² ka³lxa²ai¹nxa³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² ã³wih¹ki̱³ju³ta³nũ³a² kan²na³li¹.
Ĩ²li³ju³ta² kãi³sxã³ ã³wih¹ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹. A²nũ²a²
ka³lxa¹khaix1nxe³te²nãu³xa² ã³wih¹ti³te³nain¹ta¹ wain³txi³
ã³te³nai¹nxa³ha²kxai³ ã³wi¹hai¹nxa³lho³li¹. Sxih²yxo²a²
kãi²nxa³te²yxo²hũ̱³nxe² Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²na² so¹lxi³
ã³wih¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxe³su² ha²kxai³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³

sxih²yxo²a² kãi²nxa³te²yxo²a² ã³wih¹kxe³hṵ³nxe² Sṵ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
25 Te²yã¹nxe³sxã³ sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la² ĩ³sa²yxau³sxã³ sxih²yxo²a² ũh³yxo²wĩ¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tṵ³ ti²ta³lo³kan¹tṵ³kạ³txa² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹: “Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Sa²yxo²than²txa²sĩ¹nhẽ³le¹.” Nxe³nũ²la² sxi²hẽ¹nãn¹jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹: “Ĩh¹nhu¹nãn¹te²tạn³yah³lxin¹ji¹wi¹?”
26 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹ti³an¹jau³kxai³lu¹: “Txa²sxi²je³nai²na² ĩ³tih³nxe³nĩn¹tai¹tu³we¹. Ĩ³yai³ni² ĩ³na² nxe³kị³tai¹tu³we¹.” Nxe³ain¹tu¹wi¹.
27 Nxe³ha²kxai³lu¹: “Wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² ĩ²nx2ti³te²txã³wi¹. Ã³sxã³ ã³waix3jah¹lxi³hẽ¹li¹. Kọ³nxe³thin¹sxã³ kãi³sxã³ yxau²xai³lyah³lxi¹lxi¹.” Nxa¹tu¹wi¹.
28 A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² I³sa²kah³lu¹tai²na² Ja³ko²ah³lu¹tai²na² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tṵ³kạ³txu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sṵ³na² ha³lo²a² oh³xan¹ko³nãu³an²ta³ yxau²xai³ti³hi¹je²tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a² sa²tã³nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³nx2ti³kxe³su² ye³khãuh³lxa³thi¹nx2ti³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² kãin² nạ³ni² kãin² wxi²ka³ta³ta³ti² nxe³sa²tẽ³yah³lxin¹tu¹wi¹.
29 Nxe³kxa²yon³kxai³lu² u³je³na² a³li³xi²tãu³su² tãu³a² u³je³na² kan³tãu³su² tãu³a² u³je³na² ta³nãn³nãu³su² tãu³a² a²nũ²a² ka³la¹txi³ Txa²wã¹sṵ³na² ha³lo²a² oh³xan¹ko³nãu³an²ta³ ã³nũt1tain¹tu¹wi¹. Nxe³hĩ¹na² ã³wxe³sxã³ yain³kxih²nyhain¹tu¹wi¹.
30 Jã¹nxe³hĩ¹na¹ a²nũ²a² ã³ne³ki³so³te²na² sa²kxai³lu² ka³na³ki²nũ² ne³ka²ta¹xai³si¹ha²kxai³ a²nũ²a² ne³ka³ta² ãn³si³wxe³te²na² sa²kxai³lu² ka³na³ki²nũ² ã³ne³ki³sot3si¹ha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tṵ³kạ³txa² a³lxin²tain¹jau³su²

31 Fa³ri³se²a² nṵ³kạ³txa² a²hãi¹nxe³hĩ¹na² ã³wxã³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— A³li³txu¹li¹. E³ro²jah³la² su²lhã³nxa²te³lhxã³ nxe³ain¹na³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² wai³a³lxa²ta³lã²tẽ¹nhṵ³na³li¹. Wain³txi³ ĩ³ye³ai¹nxa³wi¹. Nxe²nxa³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Hĩ¹na² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwại³li³si¹hai¹na¹ha²kxai³ ĩ³ta³ka³txa² we²txai¹na¹ha²kxai³ nxạ¹tu¹wi¹. Hĩ¹nạ² o²la³kxi² ka³nxạ³hạ²tạ² o²la³kxi² nxẹ³sxã³ ka³nxạ³hạ²ta³nũn³tãu³a² ta³lun²na¹tu¹wi¹.” E³ro²jah³la² nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
33 A²nxe³na¹kxạn²tạ² hĩ¹nạ² ã³nxai³li² kạ³nxạ³hạ²tạ² ã³nxai³li² te²yã¹nxũn³tãu³a² ã³nxai³li² nxe³na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te²kxai³lu²

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² so¹lxi³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa² su²lhã³ain¹tai¹ti²tu³wi¹.
34 Nxe³ha²kxai³la¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txa² su²lhã³ain¹yah³lxi³to³hi¹nha²kxai³ wxa²nũ¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txai²na² wha³tin³kxain¹yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³sxã³ ko̱³nxe³to̱n³khaix1yah³lxi¹lxi
Yah³lxi¹nha²kxai³ ka̱³la³ka̱³la²a² a²hã³ka³nai²na² wẽ³ha³lxa² a²nxẽ³ki³yu̱³hẽ³nãu³a² wã²nut1te³ju²hẽ³li¹. Jãx1te²hũ̱³na¹tũ¹xã¹. Wxa²wẽ³ha³lxa² nxe³nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wi¹. Ye³ka³lxa¹txi³nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ten³yah²lxan³tai¹ti²tu³wi¹.
35 Nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ wxa²sxi²ha² a²nũ²a² yũ²ai¹nx3tho³li¹. Ya²la³tu̱³ wãn³txan²tu̱³ ĩ³ye³a¹wi¹. Hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ²xi²sah²lxan³tho³li¹. Kxãn³nãu³a² wxa²wãn³txi³nũ³su² ĩ³ye³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²ai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²si¹hã³nẽ³jah¹la² wi¹lhin¹jah¹lo²su² na³li¹.” Yah³lxin¹jau³nũ³su² yah³lxi³sã²nĩn¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ²xi²sah¹lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

14

In³txa² ĩ³ton³te²a² we²txi²jau³su²

1 Hã²wxãn³txa³ sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² fa³ri³se²a² kãin²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²sxi²ha² yain³ya³si¹jau³su² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² sxi²ha² ã³wi¹yha³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹yha³te³na¹ a̱n³txi³tũ̱³ka̱³txa² hãi³a² ĩ²yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ka³tu̱³ta¹ ĩ³ton³jah¹la² ã³tĩ̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²nãu³a² whãi²na¹ wan¹sxã³ ĩ³ton³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ²kxi²nũ²la² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² ĩ³wã̱³txi²te³nah¹lxi¹:
— Sa²ba³to³ nxe³ti³xa² a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² we²txi²kxai²nãn²tu̱³ wain³te²lã¹xã³? Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txu¹txai²na² ĩh¹nxe³te²tũ²lhai¹na²? Nxe³jau³jau¹xai²na² wi¹ko̱³nyhah¹lxin¹ta²lu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Yxãn¹ta¹ ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³ton³jah¹la² we²txi²sãn²nũ²la² ih³xi²si¹jau¹su² sa²si¹hã³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ha²kxai³la¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ne³ka²a³sah¹lxi³wxi¹. Wxa²wẽ³sa² ta̱³nxa² wxa²po¹na² ta̱³nxa² nxe³te²a² kxĩh³nũ³xẽ¹na² ĩ̱³yau³xẽ¹na² ã³nãu²ke³la³te²kxai³ ĩ²kxai¹nhĩ¹na¹ wa³su³txi³ sa²sai¹xi²hĩ̱³nxãn¹ji¹, sa²ba³to³ nxe³kxan²ti³nũ¹? Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxa²ha¹te¹ hxi²kan¹txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Yu³hẽ³nãu³a² yxau³nyhu¹kḭ³jau³su² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² yain³te³lhxã³ nũ¹nain¹te²nãu³xa² sa²kxai³lu² a²si³yxau³ka³txai²na² ã³wxe³ka³lo³a² so¹lxi³ te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jut3su² ĩ²nũ²la² Je³su²jah³la²kxai³lu² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— In³txa² sa³nxe³la³kon³te³lhxã³ ã³nũ²kxi²sxã³ yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ a²si³yxau³ka³txa³ he³la³kai²na² ã³wxe³ka³lo³a² wxe³ah³lxi³txa³hẽ¹li¹, a²nũ²a² hxi²kan¹sxã³ wa³to²hi²te²a² ĩ³kaix1ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tṵ³ wxã³kxa²ya̱n³txi³sa³.

9 Wxã³kxai²nãn²tṵ³ sxi²ha² wa³kxẽn³yah³la²kxai³lu² wxãi²li² jah¹la² ha¹li¹ ĩ³kaix1so¹nx2ti³jah¹lo²kxai³lu² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³tu¹wi¹. Ĩ³ye³kxi¹nx2ti³te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²na² yxau³ka³lo³ai²na² ã³wxe¹lxi¹. Ĩ³sa²yxau³txu¹li¹. Jah¹lai²li² kãin² wa³to²hi²na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ju¹xa¹ ã³wxe³txu¹li¹.” Nxe³ain¹jau³su² ha²kxai³ kwa² ã³wxe³ka³lo³a² ãu²la²to³nha²ha²kxai³ ã³wxen¹tu¹wi¹.

10 Nxe³yãn¹ta¹ ã³wih¹xi¹nhĩ¹na² kwa² ã³wxe³ka³lo³a² yxau³sẽ¹li¹. Nĩn¹kxai²nãn²tṵ³ kãin²jah³la² wxã²nxa³kxai²nãn²tṵ³ nxe²ĩ³ye³kxi²nxain¹te³nah¹lxi¹: Ya²ha³wi¹. Ti¹a² ã³wxe³ka³lo³a² wi¹ka³lo³a² yxaut3txu¹li¹. Nxe³nxa²kxai²nãn²tṵ³ wxã³ain¹tũ³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ wi¹le³kxi²nxain¹tu¹wi¹.

11 Nxe³ju³kxai³lu² wxãi²nãn²ta³ ĩ²li³te² ĩ³nxãn²ta³ wi¹le³kxi¹nx2tain¹ju³ta³nũ³a² ten³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ a²yu³hẽ³nãu³a² yxau³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²yu³hẽ³nãu³a² yxau³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ĩ³kãi²non³si¹nx2ti³tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxe³ha²kxai³lu¹ sxi²ha² wa³kxẽn³yah³lai²na² ĩ³ye³kxi²jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa²lxi¹. A²nũ²a² ĩ³yain³kxi²te³lhxã³ ĩ³kaix1so¹ai¹nĩn¹kxai²nãn²tṵ³ wxa²ya̱³lxi²nũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² wxa²lon³txi³tãu³su² ta̱³nxa² a²nũ²a² yen³kxih³te²su² ta̱³nxa² nxe³te²na² so¹lxi³ ĩ³kaix1so¹ain¹txa³hẽ¹li¹. Tah¹ nĩn¹kxai²nãn²tṵ³ ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ ĩ³kaix1so¹nx2ti³nhyu¹tu¹wi¹. Nxain¹kxe³su² ũ³yho³hi²nxai¹nẖḭ̃³nx2na³li¹.

13 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a² a²ha³lxu²ha² ai³te²a² yu³kan²ta³kxi²te²a² ye³han³te²a² nxe³te² he³la³kxi³nãu³xa² ĩ³yain³te³lhxã³ si¹hin¹jau³su² ĩ³kaix1so¹txain¹nũ³nhẽ¹li¹. Nxain¹kxe³su² nxĩn¹tãu³a² hxi²kan¹txi³ ĩ³wa²lũ³xi²sxã³ ũ³yho³hi²nxai¹nẖḭ̃³nx2nxa³wi¹.

14 Nxĩn¹kxai²nãn²tṵ³ hxi²kan¹txi³ ũ³yhoh³xi²nxai¹nxa³ha²kxai³ kxãn³ton³tãu³a² a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² yxo²ha³kxa¹ ya³lu²sãn²kḭ³ka³tṵ³ hã²wxãn³txa³ ka³te̱n³su²

ĩ³sa²yxau³xi²ki̱³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

15 Nxa²ha¹te¹ in³txa² yain³kxi²te²nãu³su² jah¹la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jut3su² tãu³a² wxã³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³wxe³sxã³ yain³ka³lo³nũ³a² ã³wxe³te²a² wi¹lhin¹jah¹lo²su² tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:

— Wain³na³li¹. Ã³wih¹sxã³ ã³wxe³te²la³ ke³la³ti¹. Nxe³ju³tai²li² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxe³te³nah¹lxi¹, ha³lo²a² wa³kxẽn³yah³la² yain³txa² kãin² we¹tũ²nhai¹. A²ya̱³lxi³nũ̱³ka̱³txa² ĩ³yain³si¹hain¹jau³su² ĩ³kaix1so¹ain¹nũ²nhai¹.

17 Yain³ti²wa²kxa²wxe³hĩ¹na¹ a²sa³wi³sa²kxai³lu² sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² wxã³si¹hain¹jau³su² ũ³sa²si¹hã³nũ²nhai¹. Ũ³sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹: “Yã³hit1jah³lhu¹li¹. Yain³txa² we¹ta³lun²na¹li¹.” Ain¹jau³su² ain¹nũ²nhai¹.

18 Nxa²ha¹te¹ hxi²kan¹txi³ wxã³ai¹nxa³nhai¹. A²yxo²ha³kxa¹ ĩ³ki³han³sxã³ e³ain¹nũ²nhai¹. A²wi¹lhĩ¹nãn¹te²a² nxe³te³nah¹lxi¹: “Hai³sxa̱² kwẽn¹ta² so¹kxai¹na̱¹ha²kxai³ ĩ²te³lhxã³ nxa¹nhai¹. Nxe³na¹ha²kxai³ hxi²kan¹sa²nxa³nhai¹.” Ain¹nũ²nhai¹.

19 Ã̱³su² te²a² nxe³te³nah¹lxi¹: “Po¹na² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ nxe³sxã³ kwẽn¹ta² so¹kxai¹na̱¹hẽ³li¹. Wi¹la³ tẽ³sxã³ ã³nxai³nha¹. Nxe³na¹tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ hxi²kan¹sa²nxa³nhai¹.” Ain¹nũ²nhai¹.

20 Ã̱³sa²nũn³te²a² nxe³te³nah¹lxi¹: “Kwẽn¹tai²na¹ txu¹ha² so¹na̱¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ wxã³nxa³nhai¹.” Ain¹nũ²nhai¹.

21 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³sa²kxai³lu² jau³jau¹xai²na² ain³kxi²sãn²nũ²la² ĩ³xi²nũ²nhai¹. Ĩ³xi²nũ²la² a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ³hen³txi³nũ²nhai¹. Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³la²kxai³ ĩ³a̱n³txi³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Sxi²je³na² ã³wa̱³li¹sẽ¹li¹. Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxi³txa²te²a² sa²so¹nha²kxai³ yu³kan²ta³kxi²te²a² sa²so¹nha²kxai³ ye³han³te²a² sa²so¹nha²kxai³ a²ha̱³lxu̱²ha² ai³te²a² sa²so¹nha²kxai³ nxe³sẽ¹li¹. Wa³su³txi³ ai³txu¹li¹.” Ain¹nũ²nhai¹.

22 Ye³jen¹nãu³a² a²sa³wi³sa² ĩ³xi²tãu³a² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹: “Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Wxa²wãn³txa² ĩ³ye³kxi²san¹jau³xin³na² a²yxo²ha³kxa¹ we¹ta³lu²na¹li¹. Yxãn¹ta¹ wxa²sxi²ha² hai³txi³ ne³kxih³xa³wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.

23 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹: “Ha³lo²a²nãu³a² ai³txu¹li¹. Ain¹ka³tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² ĩ³ye³kxai¹nĩ¹nha²kxai³ sa²so¹ai¹nĩ¹nha²kxai³ nxe³sẽ¹li¹. Txa²sxi²ha² ã³ne³kih¹hain¹ju³ta² ten³sa³nhai¹.

24 Yxãn¹ta¹ a²wi¹lhĩ¹na² ĩ³kaix1txai¹na¹tu̱³ka̱³txa²
wxã³ai¹nxa³lho³li¹. Txa²yain³txi³su² ĩ³wah³kã³nxe³kxi²sai²nxa³lho³li¹.”
Ain¹nũ²nhai¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ̱³na² sa³wi³ha³lxi³si¹nhẽ³jau³su² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

25 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a³li³sxã³ ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² a²nũ²a² ka³lxa¹khaix1nxe³tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³hi¹txai¹nha²kxai³ ã³yi¹ka³tu̱³ ã³yxo²o³tũ¹xi²sxã³
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. A²nũ²a² ã³si³tẽ³kxi²sa²ti³te³nain¹kxai²nãn²tu̱³
kwa²ã³si³tẽ³kxi²sain¹ju³ta² yũ²nxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹
ya²la³tu̱³tain¹kxai²nãn²tu̱³ a²wĩ³na² a²hã³ka³na² a²sxe³xa²
a²wẽ³ha³lxa̱² a²lon³ti³tãu³xa² a²ha³lĩn³ti³tãu³xa² nxain¹sxã³
a³lxi²nyhai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Nyhain¹kxan²ti³ txai²na² a³lxi²
wa³to²hi²sain¹ju³ta² so¹lxi³ wain³na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ te²na²
so¹lxi³ txa²sa³wit3su² tu̱¹wi¹.

27 Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ³hit1sah²lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ye³khãuh³lxa³thi¹txa²lxain¹ju³ta³nũ³su² ta̱³nxa²
ĩ³ya²lu¹txa²lxain¹ju³ta³nũ³su² ta̱³nxa² nxe³nxa²lxain¹ju³ta³nũ³su²
yu̱h³lxah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ txa²sa³wit3sa²yah²lxan³tho³

28 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² a²nũ²ai²li² sxi²ha² kĩn³thĩ³na²
txon³te³lhxã³ ain¹kxai²nãn²tu̱³ ã³si³wxe²nxa³ta̱³lxa¹
ũ³yho³hi²txã³nxa² hau³kot3sã²nhĩ̱³nx2na³li¹. Hã²wxãn³txa³
sxi²ha² kãin²thĩn³su² ta̱³nxa² kãi²nxa³thĩn³su² ta̱³nxa²
hxi²ka¹nain¹thĩn³ta³ txo³nhĩ̱³nx2na³li¹.

29 Hau³ko³txa³ke³la³te²kxai³ sxi²ha² txon³ã³si³wxe³hĩ¹na¹
hxi²kan¹txi³ ta³lu²nhĩ̱³nx2nxa³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ĩ³wã³ka³si³xai¹nhĩ̱³nx2na³li¹.

30 Nxe³ain¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² sxi²ha²
txon³ã³si³wxe³kxan²ta¹. Hxi²kan¹txi³ ta³lun²ye²nxa³wi¹.
Hxi²kan¹ye²nxãn³ta²wi¹.” Nxe³ai¹nhĩ̱³nx2na³li¹.

31 Te²yã¹nxe³jut3su² ha³lo²a² a²si³yxau³kax3jah³la²
sĩ³na̱³xãn¹jah¹la² su²nhyu¹te³lhxã³ wxã³hĩ̱³nx2na³li¹.
Wxã³kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² wxa²hau³kot3sã²nhĩ̱³nx2na³li¹.
In³txi³nãu³xa² ka³lxa¹txi³ 10.000 nxe³tũ̱³ka̱³txa²
tẽ³kxai²nãn²tu̱³ ã̱³xa² 20.000 nxe³tũ̱³ka̱³txa²
hxi²kan¹txi³ ã³wã³lxĩ³nyhe²nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ a³li³sxã³
ne³khau²nyhai¹nhĩ̱³nx2na³li¹.

32 Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹txi³ ã³wa³lxĩ³nyhe²nyhai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³
a²sa³wi³ha³lxa² hãu²not3si¹hain¹jau³su² ũ³sa²si¹hã³ũ¹nyhai¹nhĩ̱³nx2na³li

33 Te²yã¹nxe³jut3su² wxa²yen³kxa² a³lxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹txi³ sa³wi³ha³lxin³nxa²lxi³nxa³lho³li¹.

Sa̱h²ne³ka² a²kah³ju³ta² ha³li³hxan³kxi²jau³su²

34 Te²yã¹nxe³ju³kxai³la¹ sah²ne³ki³su² tẽ³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
yain³txa² ũ³sa²wi²si²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹yain³kxi²ki̱³te²ju²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ a²kah³ju³ta² sũ¹nxe³kxi²kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
ãh¹lxi³sxã³ ã³kah³nxe³xi²te²sxa³yu²hẽ³li¹.
35 A²nxe³ki³ai²na² tẽ³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³sxa²nãu³a²
ã³na¹xai³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³ hai³txi³ wi¹la³
wen¹si¹te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³to³ta¹ hãi¹nxe³sxã³
ha³lo²a² sa²yxu¹kxã³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³na¹jau³su²
ya²la³tu̱³ wi¹ko̱³nyhah¹lxi³ti³ten³nxa²lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

15

O³ve²a² wẽ³sa² ih³sa³tĩ¹kxi²jau³su²

1 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² Je³su²jah³lai²na² wãn²txa²
ain³kxi²te³lhxã³ ã³ti̱³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka²
so¹kxi²nẽ³tũ³ka̱³txi³su² te²a² ã³ti̱³i² ko̱³nxe³ju³ta² kãi³te²su² te²a²
ã³ti̱³i² nxe³tũ³ka̱³txa² ka³lxa¹sxã³ ã³ti̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ain¹nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũ³te²nãu³xai²na²
yxa̱ih¹tẽ³txi³ ĩ³ye³kxi² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su²
tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũ³te²nãu³xai²na² yxa̱ih¹tẽ³txi³ ĩ³ye³kxi²
nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² a²nũ²a² ko̱³nxe³ju³ta² kãi³te²a² ĩ³yain³kxi²te³lhxã³
ã³si³tẽ³kxain¹na³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² ĩ³yau¹ũ³jau³xa²
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ne³ka²kxi²sah¹lxi³sã²lxi¹. A²nũ²ai²na² o³ve²a² ka³lxa¹txi³
100 nxe³tũ̱³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² nũ²nhai¹.
A²nxe³jah¹la² wi¹lhau³ko³tain¹tãu³a² o³ve²a² ka³na³ka³nat3sxã³
ha³lo²a² ih³sa³tĩ¹kxain¹nũ²nhai¹. Nxe³ai¹nha²kxai³
o³ve²a² a²ka³lxa¹te²nãu³xa² ha³lo²a² ã̱³nũ²la² ih³sa³tĩ¹te²a²
ã³ten³nũ²nhai¹. Nxe³sxã³ ã³te³nxi² ã³te³nxi² ain¹ka³tu̱³ ĩ²sxã³
at3txi²nũ²la² sa̱²so¹xi²nũ²nhai¹.
5 Sa²so¹xi²te³na¹ sa̱²tã³ka³la³hẽ¹nha²nũ²la²
ka³lih³kxi²la²nha² ĩ³xi²nũ²nhai¹. Ĩ³xi²ka³tu̱³ a²ka³lxa¹txa²
sa²tã³nũ²kxi²xain¹nũ²nhai¹.
6 Ĩ³xi²ka³tu̱³ta¹ a²ya̱³la²nũ̱³ka̱³txa² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
“Nxex3jah³lxi³wxi¹. O³ve²a² ih³sa³tĩ¹kxi²sa²kxai³tã²
so¹xi²na̱¹li¹. Nxe̱³na¹ha²kxai³ ka³lih³khaix1sa³nhai¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³ka³li³ha³sah¹lxi³wxi¹.”
Nxe³ain¹nũ²nhai¹.
7 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa²
99 nxe³tũ̱³ka̱³txa² wi¹lhin¹sxã³ yxau³ain¹nũ²nhai¹.
Nxe³te²nãu³ãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² nũ̱³ka̱³txa² oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa²
ka³li³hain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹te²a²

ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ a²kǫ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
ã³na¹kxai²nãn²tu̱³ ka³lih³ wa³to²hain¹tu¹wi¹.

Ũ³yho³hi²ki³a² tĩ¹kxi²jau³su²

8 Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹hai²li² ũ³yho³hi²ki³a² ki³ha¹li¹
ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ 10 nxe³ki³ai²na²
tẽ³sxã³ ũ³ha¹nũ²nhai¹. A²nxe³ki³ai²na² ki³ka³na³ka³nat3sxã³
tĩ¹kxi²kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha² whãi²na¹ sa²kxĩx3sxã³
ũh³wxe²txi³nũ²la² kãin² ã³te³nxi²te²kxa³kxa¹ tĩ¹kxi²ki³ai³tã²
ĩ³ha¹txi²sxã³ so¹xi²hĩ³nx2na³li¹. Nxe³jut3su²
nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
9 A²nxe³jut3su² tĩ¹kxi²ki³ai³tã² so¹xi²ka³tu̱³ a²ya̱³li³nũ̱³ka̱³txa²
txu¹ti³nãu³xã² ka³lxa̱¹txi³ ã³nũ²kxain¹te³nah¹lxi¹:
“Ka³lih³ha³sah¹lxi³nxi¹. Ũ³yho³hi²ki³ai²na² tĩ¹kxi²sa²ki³ai³tã²
so¹xi²na¹ni¹. Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ka³lih³ha³sah¹lxi³nxi¹.” Nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
10 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa²
Txa²wã¹sũ̱³na² sa³wi³ha³lxa² kãin² ka³li³hain¹tu¹wi¹. A²nũ²a²
kǫ̱³nxe³thin¹te²a² a²kǫ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³na¹kxai²nãn²tu̱³ kãin²
ka³li³hain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Wẽ³sa² ih³sa³tĩ¹kxi²jau³su²

11 Nxe³ha²kxai³lu¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² yxau³nũ²nhai¹. A²ki³lha³lxa² ha¹li¹ yxau² a²wĩ³na²
yxau² nxain¹nũ²nhai¹.
12 Ain¹nxa²ha¹te¹ ka³ka̱un³jah¹la² kãi²nxa³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² a²wĩ³na³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Wĩ³na² nxex3txi¹.
Wxa²yen³kxa² wxa²hau³kot3sxã³ wã²nhũ¹sa²sĩ¹nhẽ³li¹.”
Nxai¹nha²kxai³ yen³kxa² hau³kot3sxã³ wã²nhũ¹nũ²nhai¹.
13 Wã²nhũ¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ ka³ka̱un³jah¹la²
sa²kxai³lu² yen³kxa² wxa²nũ²kxa²so¹nũ²la² ha³lo²a²
u²lan¹ko³xa² ai³nũ²nhai¹. Nxe³tãu³a² yen³kxa² wa³su³txi³
wxa²sa²ya¹txũ³nũ²nhai¹, kǫ̱³nxe³thin¹sxã³ yxau²xai³lha²kxai³lu¹.
14 Nxa²ha¹te¹ ha³lo²ai²li² yain³txa² yai³nhxa³txai¹nha²kxai³
ha³lo²a² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² whãi²na¹ he³hain¹nũ²nhai¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² heh³khaix1nxe³nũ²nhai¹.
15 Nxe³ka³tu̱³ta¹ ha³lo²a² yxau³tũ̱³ka̱³txa²
kwa²ã³ya̱³lxi³nũ²nhai¹. Nxa²ha¹te¹ kwa³jan³ta² yxa³kxa²
ũ³yhait1si¹jau³su² ha³lo²a² ĩ³sa²si¹hã³nũ²nhai¹.
16 Nxa²ha¹te¹ ũ³yhai¹tain¹tãu³a² he³ha²kxai³ yxa³kxa²
yain³txa² yxo²kwa̱in³to³nhũ²nhai¹. Ĩ³yain³kxi²te³lhxã³
ain¹tah¹lxa¹ hai³txi³ ũ³hũ¹nyhai¹nxa³nũ²nhai¹.
17 Ain¹jut3su² a²ẽ¹nãu³ai²na² wxa²nxũ¹ha̱in³nha²te³nah¹lxi¹:
“Txa²wĩ³na² a²sa³wi³ha³lxa² yain³txa² kãin² yũ³hxai²na²hẽ³na¹.
Ain¹kxa²ha³tih³xan²tu̱³ txai²li² heh³ja³lut2sa³nha¹.

18 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}, txa^{2}wĩ^{3}na^{2}
sxa^{3}thĩ^{3}na^{2}sã^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
‘Wĩ^{3}na^{2} nxex3txi^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Oh^{3}xa^{2} nũ^{1}ka^{3}na^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}ha^{1}ha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}ha^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
19 Nxe^{3}nx2ta^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{1} hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxu^{1}xi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}
hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Hãi^{1}sxã^{3} wxa^{2}sa^{3}wi^{3}su^{1}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.’
Nxe^{3}ai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
20 Ain^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} u^{2}lxĩ^{3}xi^{2}tı̱^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{2}ain^{1}tãu^{3}a^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}nha^{2}yai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}nih^{3}sxã^{3}
ã^{3}ne^{3}khauh^{2}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}yxe^{2}ta^{3}wau^{1}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3}
ka^{3}li^{3}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wẽ^{3}sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Wĩ^{3}na^{2} nxex3txi^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Oh^{3}xa^{2} nũ^{1}ka^{3}na^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}ha^{1}ha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ũh^{1}nxa^{2}ha^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}ha^{2}kxai^{3}
wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxu^{1}xi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}la^{3} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.”
Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
22 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wĩ^{3}na^{2} sa̱^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Wã^{2}lai^{2}na^{2}
wi^{1}khaix1ka^{3}lo^{3}a^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2} ya^{3}lau^{3}xa^{2}
ũ^{3}hxi^{2}wxe^{3}kxi^{2} a^{2}yu^{3}kxan^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}yhu̱^{3}wi^{2}kxi^{2} jah^{1}la^{2}
nxe^{3}txain^{1}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Sa^{2}toh^{3}xã^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
23 Yah^{3}lxin^{1}tãu^{3}a^{2} po^{1}na^{2} wẽ^{3}sa^{2} ha^{3}nẽ^{3}te^{2}a^{2} su^{2}lhxã^{3}
hı̱^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sa^{2}kwxã^{3}not3sxã^{3} sa^{2}toh^{3}xã^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
24 Txa^{2}wã^{1}wẽ^{3}sai^{3}ta^{3}lxi^{2} kxã^{3}nxai^{3}tã^{1} ya^{2}lu^{2}kxi^{2}sa^{2}te^{2}nũ^{3}tũ^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}xai^{1}nĩn^{2}tai^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
kãin^{2} ĩ^{3}yain^{3}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}kı̱^{3}tu^{1}wi^{1}.”
A^{2}wĩ^{3}nu^{2}kxai^{3} nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}lxih^{3}
ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Hai^{3}ni^{2} sa^{2}ha^{3}te^{1}ti^{2} yain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
25 Nxe^{3}ain^{1}tı̱^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sai^{3}lah^{3}la^{2} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kon^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wa^{3}kon^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}xi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ĩ^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2}
sxi^{2}ha^{2} ya̱^{3}so^{3}nxi^{2}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}nyhain^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}
sa^{2}ha^{3}te^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}i^{2} nxe^{3}yain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
26 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}kaix1tũ^{2}la^{2} sxi^{2}hai^{2}na^{2}
hai^{3}nain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Hain^{3}ye^{2}nxain^{1}nhai^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}tain^{1}si^{2}lxi^{1}?”
27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Wxa^{2}lon^{3}yah^{3}lai^{1}tã^{2} ĩ^{3}xi^{2}na^{2}li^{1}. Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{2}ha^{2}kxai^{3}
wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} po^{1}na^{2} wẽ^{3}sa^{2} ha^{3}nẽ^{3}te^{2}na^{2}
su^{2}lhi^{1}sain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{2}li^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ain^{3}kxain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}a̱n^{3}tain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3}
te^{3}nain^{1}te^{2}nu^{3}sxan^{3}tai^{1}. Nxe^{3}ain^{1}jut3su^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} win^{1}ta^{2}te^{2}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.

Nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wxa^{2}lon^{3}yah^{3}lai^{1}tã^{2} ĩ^{3}xi^{2}na^{2}li^{1}. Ĩ^{3}ka^{3}li^{1}ha^{3}sẽ^{1}li^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

29-30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sai^{3}lah^{3}la^{2} ĩ^{3}yxaih^{1}tẽ^{3}txi^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Kwẽ^{3}kxa^{2} ko^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wa^{3}kon^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}san^{1}jau^{3}xa^{2} wet1txa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}wẽ^{3}sai^{2}li^{2} wxa^{2}yen^{3}kxa^{2} sa^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} sa^{2}so^{1}hxat3tain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Txu^{1}ti^{3}nã^{3}u^{3}xa^{2} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}ta^{3}ka^{3}lxi^{3}nãu^{3}xã^{2} wã^{2}nhũ^{2}hxa^{3}nyhain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} nxe^{3}ain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã^{3}lhu^{2} po^{1}na^{2} wẽ^{3}sa^{2} ha^{3}nẽ^{3}te^{2}a^{2} hĩ^{3}lain^{1}si^{1}hin^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}nĩn^{2}tai^{1}. Jã^{1}nxa^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}pri^{2}ta^{2} wẽ^{3}sa^{2} jũ^{1}nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} ũ^{3}sa^{2}nxãn^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}, txa^{2}yã^{3}lxi^{3}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} ĩ^{3}ka^{3}lxih^{3}nũ^{3}sĩn^{1}te^{3}la^{3}ku^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

31 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}: “Wẽ^{3}sa^{2} nxex3txi^{1}. Txa^{2}sxi^{2}ha^{2} kan^{2}txi^{3} yxau^{3}ya^{3}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Txa^{2}yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxa^{2}yen^{3}kxi^{3}su^{2} nũn^{3}na^{3}li^{1}.

32 Ain^{1}jut3su^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}lxih^{3}hin^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Wxa^{2}lo^{3}nai^{2}li^{2} kxã^{3}nxa^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3} yxau^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} ih^{3}sa^{3}tĩ^{1}jah^{1}lai^{1}ta^{3}lxi^{2} ĩ^{3}xi^{2}na^{2}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}na^{3}li^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16

Yen^{3}kxa^{2} hau^{3}ko^{3}tũ^{1}jah^{1}la^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sxi^{2}ha^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} kãin^{2} yen^{3}kxi^{3}nhũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ka^{3}tũ^{3}ta^{1} yen^{3}kxa^{2} ĩ^{2}ũ^{3}hain^{1}si^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} sa^{2}wxe^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} jah^{3}lai^{2}li^{2} yen^{3}kxa^{2} wain^{3}txi^{3} hau^{3}ko^{3}txa^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxãn^{3}nxa^{2} kãi^{3}hxat3sa^{2}kxai^{3} nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2} ne^{3}nxẽn^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}hain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

2 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2}kxai^{3}la^{1} ĩ^{3}kaix1so^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxex3sa^{2}lxi^{1}. Kõ^{3}nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tin^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} ten^{3}sa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxãn^{3}nxa^{2} wxa^{2}hau^{3}kot3sã^{2}nĩn^{1}ka^{3}tũ^{3} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}san^{1}ju^{3}ta^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}tu^{1}wi^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.

3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yen^{3}kxa^{2} hau^{3}ko^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Wa^{3}kon^{3}kxai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ne^{3}ki^{3}son^{3}te^{3}lhxã^{3} nx2na^{3}na^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ĩh^{1}nxe^{3}ta^{3} kãi^{3}a^{1}lhon^{3}ku^{2} nxa^{1}nha^{1}. Nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} wa^{3}ko^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}yo^{3}ha^{2} so^{1}lxi^{3} ai^{3}nxũ^{3}hai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ãu^{2}lxa^{2}to^{3}nha^{1}ha^{2}kxai^{3} nxa^{1}nha^{1}.

4 Nxe³na¹jau³su² hĩ¹na¹ ĩ²a¹xã¹ te²yã¹nxe² we¹ta¹tũ¹xã¹.
Wa³kon³kxai¹na¹ju³ta² ne³ki³son³na³na¹. Hã²wxãn³txa³
txa²ya̱³lxa³nãu³xa² ka³lxa¹ha²kxai³ ã³nũ²kxi²sxã³
yxau³ya³sain¹tũ¹xã¹.” Nxe³nha²nũ²nhai¹.
5 Nxe³nũ²la² a²nũ²a²nãu³xai²li² a²si³yxau³ka³txa² yen³kxa²
kwa²ũ³hũ¹tũ̱³ka̱³txa² ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
“Nxex3txi¹. Txa²wã¹si³yxau³ka³txa² yã¹ta² yen³kxi³ta̱³
ũ³hũ¹nxain¹thai¹li¹?” Ain¹nũ²nhai¹.
6 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹: “A³se³to²na²jau³xa²
tã³po²rẽ¹na² nẽn³ka³lxa¹txi³ 100 nxe² ũ³sain¹na²hẽ³li¹.”
Nxe³nũ²nhai¹. Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
“Txãn¹nxai²li² ũ³hau³ko³txã³nxai²la̱¹wi¹. Nxe³ta̱³nxã¹nxai²li²
tã³po²rẽ¹na² 50 nxe² ka³lxa²nxa³tẽ³na² ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹.”
Nxe³nũ²nhai¹.
7 Nxe³nũ²la² a²ã̱³xah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Wxãi²na²sa¹
yã¹te²yen³kxi³ta̱³ ũ³hũ¹nxain¹thai¹li¹?” Ain¹nũ²nhai¹.
Nxa²ha¹te¹: “Tri²ka²ki³a² sa²kẽ³na² nẽn³ka³lxa¹txi³ 100
nxe² ũ³hũ¹sain¹na²hẽ³li¹.” Ain¹nũ²nhai¹. Nxa²ha¹te¹
jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹: “Nxex3sa²lxi¹. Sa²kẽ³na² 80 nxe²
ka³lxa²nxa³tẽ³na² ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹.” Ain¹nũ²nhai¹.
8 Nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² jau³jau¹xai²na²
ain³kxi²nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² ne³khen¹tai¹.
Ki³ha¹kxi²sain¹kxan²ti³ ne³khen¹tai¹. Ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txai²li²
yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹kxi³tãu³a² ne³khe¹khaix1xain¹te²ju²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³hit1tain¹tũ̱³ka̱³txa² kũ³we²ki²la²
ne³khe¹ain¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.” Nxe³ain¹nũ²nhai¹.
9 Te²yã¹nxe³ju³kxai³la¹ nxe² o²la³kxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² ya²la³tu̱³ ã³wi¹hah³lxi³hĩ̱³nxãn¹te²la¹xã³?
10 Ti³he¹nxa³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ yen³kxa² jũ¹lxi³te²a² wain³txi³
o²la³kxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã²la² kãin²te²su² ju³ta² wain³txi³
o²la³kxah¹lxi³nũ³nĩn¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ jũ¹nxe² ki³han³sxã³
o²la³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã²la² kãin²te²su² ju³ta² ki³han³sxã³
o²la³kxah¹lxi³nũ³nĩn¹tu¹wi¹.
11 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² wxa²yen³kxi³khai³xa² wain³txi³
o²la³kxah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ a²ha²jã¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³kxa² hxi²kan¹txi³ wain³txi³ o²la³kxah²lxan³so³li¹.
12 Wain³txi³ o²la³kxah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ti² wi¹la³
wa³kon³yah³lxin¹kxa² yo³ha² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu²
ũ³yho³hi¹nx2ti³xa³lho³li¹.
13 A²nxe³jut3su² a²nũ²a² ha¹lin¹te²na² nxe³ya³sxã³ nxe³te²na²
wãn³txai²na² hxi²kan¹ti³ sa²yxo²we¹ka³te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Nxe³sxã³ txa²wã¹hxi²kan¹ti³lo³tẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²na²
ĩ³hi̱³ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹hxi²kan¹ti³lo³tẽ³jah¹la² ã̱³xai²na²
a³lxi²ki̱³sa²kxai³ nxe³hĩ̱³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
txa²wã¹hxi²kan¹ti³lo³tẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²na²

sa²yxo²we¹ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹hxi²kan¹ti³lo³tẽ³jah¹la² a̱³xai²na² sa²yxo²ã³ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ sa²yxo²we¹ta̱³nxa² yen³kxa² kwa² ũ³ha¹kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a² o²la³kxi²ta̱³nxa² yu³ka³na³ka³na³ju³ta² so¹lxi³ hxi²kan¹txi³ kãi³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³lo²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² jau³jau¹xai²na² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² ũ³yho³hi²txã³nxa² a³lxi²khai¹xai¹nha²kxai³ ĩ³wa³ka³si³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ko̱³nxe³ti³ o²la³kxah³lxi¹lxi¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² wi¹le³kxi¹nx2tain¹ju³ta² ya³ni̱³li³yah³lxi¹lxi¹. Nxe² wi¹le³kxi¹nx2tain¹te³nah¹lxi¹: “Wain³txi³ o²la³kxah³lxi¹lxi¹.” Nxe³jau³xa² ya³ni̱³li³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹ki³lxo³nyhah³lxi¹lxi¹. Nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² a²ẽ¹na² e³yah³lxin¹jau³xa² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxi¹nxa²lxi³na³li¹. A³la³kxi²ha²kxai³ ten³nxa²lxi³xa³wi¹.
16 A²kxã³nxãn¹jau³xu¹tai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹jau³xu¹tai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² nxe³jau³xu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nyhain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³sxã³ ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3ju³tai²li² hĩ¹na² yũ²na³li¹.” Nxe³nẽ³ti³ai¹ti¹tu³wi¹. Nxe³nẽ³lhĩ¹nãn¹te²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² ã³yxo²o³tũ¹sxã³ Sũ̱³na² yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹na² sa²hau³ko³ju³ta² yũ²na³li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² ka³lxa¹te²nãu³xa² Sũ̱³na² wãn³txa² a̱in³so¹ai¹nha²kxai³ ya³lo³txi²sxã³ Sũ̱³na² yxo²ĩ²ain¹na³li¹.
17 Kx̱ã³nãu³a̱¹ txa̱²wã¹ha³lo²ai²na² oẖ³nã̱n¹ko̱³nã̱u³a̱² yuh³nãn¹ko³nãu³a² nxe³sxã³ tĩ¹hxa³kxi²nẽ³ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² a³lu²xa³jau³su² jau³kxan²ti³ hai³txi³ tĩ¹hxa³kxi²nẽ³lxa³lho³li¹. Wãn³txu¹tai²na² e³kxi²jau³xu¹jã¹nxe² we¹thxa³tu¹wi¹.
18 A²nxe³ju³kxai³lu² in³txai²li² txu¹ha² tĩ³na³ka³lxa² ã³nũ²la² txu¹ha² ta²ha¹ka³lxa² so¹kxai²nãn²tu̱³ txu¹ha² a̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹kxa² yã¹nxa² hxi²ki³lxo³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²la¹wi¹. Ãh¹lxi³sxã³ in³txa² txu¹ha² so³sxã³ye²nhyu¹in¹kxa² ti¹a² sxa³nũn³te²a² so¹ye³nyhu¹in¹kxai²nãn²tu̱³ txu¹ha² a̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹kxa² yã¹nxe² hxi²ki³lxo³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2na³li¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²la¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

La²sa³rah³la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

19 — Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxih^{3}khaix1te^{2}a^{2} yxau^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
A^{2}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} a^{3}lxi^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3}
yain^{3}txa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} yai^{3}nha^{2}kxai^{3} ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
20-21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txa^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}a^{2} yxau^{3}nũn^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
A^{2}sxih^{2}yxo^{2}a^{2} a^{3}lan^{2}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxo^{2}sxa^{3}to^{3}nhũ^{2}nhai^{1}.
Jah^{1}la^{2}kxai^{3}la^{1} ĩ^{3}yau^{3}xa^{3}kxi^{2}sxã^{3} ka̱^{3}la̱un^{3}ta^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wa^{3}ko^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} yain^{3}txa^{2}
yen^{3}kxih^{3}jah^{1}la^{2} wã^{3}kon^{3}kxe^{3}su^{2}: “Ã^{3}yũ^{3}xi^{2}sa^{2}te^{3}ji^{1}xã^{1}.”
Ain^{1}tah^{1}lxa^{1} yain^{3}txi^{3}la^{3} ã^{3}yũ^{3}xai^{1}nxa^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}
wai^{3}a^{3}lxa^{2} wxã^{3}nũ^{2}la^{2} yau^{3}xa^{3}kxi^{2}je^{3}na^{2} ĩ^{3}tũ̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}lo^{2}su^{2} nũ^{2}nhai^{1}.
22 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ya^{3}lu^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Ya^{3}lu^{2}nũ^{2}la^{2}
oh^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3} oh^{3}nãu^{3}a^{1} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2}
yxaut3ju^{3}ta^{2} sa^{2}so^{1}sũh^{3}wxe^{3}ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}nũ^{2}
yen^{3}kxih^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}nũ^{3}nha^{2}kxai^{3} sa^{2}nĩ̱^{3}kxain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
23 Sa^{2}nĩ̱^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}khaix1ju^{3}ta^{2} kãin^{2}
ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nha^{2}khai^{1}nxũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2}
sa^{2}yxo^{2}ka^{2}la^{1}nha^{2}nũ^{2}la^{2} u^{2}ju^{3}ta^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3}
La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2} ã^{3}ka^{3}lu^{3}sa^{2}wxe^{3}nha^{2}kxe^{3}su^{2} ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3}
ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
24 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{3}bra̱^{3}ãu^{2}ah^{3}lĩ^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}nĩ^{1}.
Nxex3txe^{1}. Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sẽ^{1}le^{1}.
La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}txai^{1}nhẽ^{3}le^{1}. Ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2}
wxa^{2}hxi^{2}kũ̱^{3}nha^{2}sxã^{3} txa^{2}yo^{2}he^{3}wa̱x3sa^{3}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2}
nxe̱^{3}na^{1}nha̱^{2}we^{1}. Txai^{2}li^{2} khãuh^{3}nha^{2}khai^{1}nxa^{1}nha^{2}we^{1}.
Ha^{3}nxe^{2}a^{2} a^{3}lan^{2}khaix1nx3nha^{2}we^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
25 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} A^{3}bra̱^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Wẽ^{3}sa^{2}
nxex3txe^{1}. Yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} yxau^{1}nhĩn^{1}nai^{3}tã^{2} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2}
yũ^{2}khaix1nĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} jah^{1}la^{2} kãin^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}ha^{2}kxai^{3}
nyha^{1}hin^{1}tai^{1}tu^{3}we^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} jah^{1}lai^{2}li^{1} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
yxau^{3}ha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2} khãuhx3nha^{2}khaix1nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
ya^{3}hin^{1}ti^{2}tu^{3}we^{1}.
26 Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} txa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} wit3txa^{2}
a^{2}ẽ^{1}na^{2} u̱^{3}tẽ^{3}na^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}le^{1}. Nxe^{3}tẽ^{3}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}te^{2}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}le^{1}.”
27-28 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yen^{3}kxih^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Wĩ^{3}na^{2} nex3txe^{1}. Nxẽn^{2}nxãn^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}sxi^{2}je^{3}nai^{3}tã^{2}
sa^{2}si^{1}hã^{3}txai^{1}nhẽ^{3}le^{1}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1}
yũ^{3}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}le^{1}. Wxã^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2}
nxa^{1}nha^{2}we^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}si^{1}nyhai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhu^{1}si^{1}nyhai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} nxa^{1}nha^{2}we^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}txai^{1}nhẽ^{3}le^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
29 Nxa̱^{2}ha̱^{1}te^{1} A^{3}bra̱^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{2}na̱^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Wxa^{2}lon^{3}txi^{3}tãu^{3}xa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{3}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}

wãn^{3}txa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{1} ain^{3}kxain^{1}txai^{2}lẽ^{1}.”
Nxe^{3}nũ^{2}nhai^{1}.
30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yen^{3}kxih^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Wĩ^{3}na^{2} nxex3txe^{1}. Kwa^{2}nxi^{1}lxe^{1}. Ya^{3}lu^{2}tũ^{3}kã^{3}txa^{2}
ka^{3}tẽn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}sxã^{3} wxã^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}la^{2}
ain^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} a^{2}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}nhai^{1}nh$\tilde{\text{ĩ}}^{3}$nx2na^{3}le^{1}.” Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}.
31 Nxã^{2}ha^{1}te^{1} A^{3}brã^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
“Nxe^{2}nxa^{3}we^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{3}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ^{3}kã^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} ka^{3}tẽn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}sxã^{3} wxã̃^{3}kxan^{2}ti^{3} ain^{3}kxai^{1}nh$\tilde{\text{ĩ}}^{3}$nx2nxa^{3}we^{1}.”
Ain^{1}nũ^{2}nhai^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17

Kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kĩ^{3}ju^{3}ta^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}yuh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} hin^{1}kĩ^{3}tãu^{3}a^{1}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}si^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} kõ^{3}nxe^{3}ton^{3}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hxi^{2}ki^{3}su^{2} te^{2}lẽ^{1}.
Kõ^{3}nxe^{3}ton^{3}khaix1nxe^{3}tu^{1}wi^{1}.
2 A^{2}nũ^{2}a^{2} tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} sa^{2}txẽ^{2}khai^{1}nxe^{3}ka^{3}txa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}yxe^{2}ta^{3}kũ^{1}nha^{2}te^{2}su^{2} jah^{1}lan^{2}tũ^{3} ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} u^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}sxã^{3}
ãn^{3}sa^{3}nũ^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}la^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nha^{2}ju^{3}ta^{2}
kãin^{2}h$\tilde{\text{ĩ}}^{3}$nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}tih^{3}xan^{2}tũ^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2}
kwẽn^{1}ta^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sa^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}te^{2}su^{2} jah^{1}lan^{2}tũ^{3}
kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} h$\tilde{\text{ĩ}}^{3}$nx2na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}la^{1}
khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3} wa^{3}to^{2}hi^{2}hai^{1}nh$\tilde{\text{ĩ}}^{3}$nx2na^{3}li^{1}.
3 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wxa^{2}wã^{3}tã^{3}xai^{2}li^{2}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ye^{2}nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ĩ^{3}kwã̃i^{2}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
nxe^{3}wã^{2}na^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
4 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2}
yau^{3}ha^{1}li^{1} yau^{3}ha^{1}li^{1} yau^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} hĩ^{3}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}lxi^{2}nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}wã^{2}na^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kĩ^{3}jau^{3}su^{2}

5 Nxã^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Kãin^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nxa^{2}nha^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhai^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}jut3tai^{2}na^{2} yain^{3}txa^{3}ki^{3}a^{2} mos^{3}tar^{2}ta^{2}ki^{3}a^{2}
ki^{3}jũ^{1}nxe^{2}ka^{2} yã^{1}nxi^{3}la^{2}sxã^{3} jũ^{1}nxe^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}

hi³a² a³mo³re²ra²nẽ³ka² nxe²ĩ³ye³kxah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“A³mo³re²ra²nẽ³kãi³. Sa²ha³txu²kxa²sai¹nhat1sxã³ ĩ³ye³na²
kãin²je³na² ũh³wĩ¹nha¹sẽ¹li¹.” Nhãn¹kxai²nãn²tu³
a³mo³re²ra²nẽ³kxai²li² ĩ³we²txa²lxi³hĩ³nx2na³li¹.

A²sa³wi³sa² wi¹kãi³jau³su²

7 Yxãn¹ta¹ yxo²kãin²txi³nha²sxã³ ain³nyha¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Wxa²sa³wi³sai²na² hai³sxa² wa³kon³ta³nxa² o³ve²a²
hau³ko³ta³nxa² nxe³hĩ³nx2na³li¹. Nxe³sxã³ ĩ³xi²nũ²la²
nxe²ĩ³ye³kxai¹nhĩ³nxãn¹te²la¹xã³? “Wxãi²thã²ta³
ĩ³yain³txa²sã²nhẽ³li¹.” Jau¹xai²na² ĩ³ye³kxai¹nhĩ³nxãn¹te²la¹xã³?
8 Ti³he¹nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ nxẽn¹te³nah¹lxi¹:
“Yain³txa² ũ³txe³kxi¹sãn²nũ²la² ũ³hũ¹sa²sã²nĩn¹ka³tu³
yain³ta³lun²na¹kxai²nãn²tu³ hã²wxãn³txa³ txa²si³yo³na²
yain³txa²hẽ³li¹.” Nxe³jau³xai²na² ĩ³ye³kxai¹nhĩ³nxa¹lxi¹,
kwa²wa³kon³kxi¹nxa²jah¹lo²su² ha²kxai³la².
9 Nxe³jau³kxai³la¹ ĩ³ye³kxain¹yah³lxin¹jau³su²
wet1txain¹kxai²nãn²tu³: “Wi¹lxo³kxi³sa¹lxi¹.” Ain¹jau³su²
wxa²sa³wi³sa² ĩ³ye³kxi¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.
10 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² kwa²wa³kon³kxi²yah³lxi¹nha²
ĩ³wa²lũ³xai¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: “Txai²li² kãin²sa²nxa³wi¹.
Wxa²wa³ka³lxi³nũ³a² so¹lxi³ nxe³te²si²na¹wi¹. Ĩ³ye³kxi²san¹ju³ta²
yxo²ha³kxa¹ sa²wet1te²si²na¹wi¹.” Nxẽn¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la².

Ka³lãun³ta³kxi²sxã³ ĩ³to³nain¹te²nãu³xa² we¹txain¹jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³la¹ Je³ru³sa³lẽ²tĩh³na²
ai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai³te³na¹ Sa³ma²ri²a² ko³xa² Ka³li³le²a² ko³xa²
wi³tãn¹tĩh³na² ai³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Ai³tãu³ãn²tu³ sxi²je³na² yxau³son³sxã³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³ãn²tu³ta¹ a²nũ²a² in³txi³nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹
ha¹li¹ ha¹li¹ a²sĩ³na² ka³lãun³ta³kxi²sxã³ ĩ³to³nain¹te²nãu³xa²
ĩ³ha¹txi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sxi²je³na² yxo²ka³teh³xa²
ai³tãu³a² u²lxi³je³na² ã³yit1tain¹ka³tu³ Je³su²jah³la²
ten³sa²tã³ain¹tãu³a² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lĩ¹. Wxãi²li² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²si¹lxe¹.
Txa²ĩ³ta³ka³txa² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3sa²sĩ¹nhẽ³le¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxa²ha¹te¹ ĩ²kxain¹nũ²la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah³la²nãu³xa² ai³jah¹lxi³sxã³
wã²nã³ũ¹nha¹je¹tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² aun³txa² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ain¹tãu³a¹ wa³su³txi³ we²nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³te³na¹ in³txa² ka³na³ka³na³te²su² te²kxai³lu²
we²nxi²ye²kxe³su² wa³li²ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Wa̱3li2nũ2la2 Je3su2jah3la2 a2yen3na2 ã3kxu2thu2kxa1sxã3
ĩ3kaix1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ̱3na2 wã3nxĩn1jah1lo2si1lxi1. Nxĩ1nha2kxai3
we2txi2sa1nha2kxai3 wi1lxo3kxi3san1nhai1. Ain1jau3su2
ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jah1lai2li2 Sa3ma2ri2a2ko3xan1jah1lo2su2
ta1hxai2hẽ1la2.
17 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— A2nũ2a2 ka̱3lxa1txi3 10 nxe3sxã3 we2txai1na1li1. Yxãn1ta1
ka3na3ka3na3te2a2 so1lxi3 Sa3ma2ri2a2ko3xan1jah1la2 so1lxi3
ã3wa̱3lin2ju2li1.
18-19 Jah1la2 so1lxi3 txa2nũ̱3ka̱3txi3sxa3kxan2ti3 ã3wa̱3lin2ju2li1,
Txa2wã1sũ̱3na2 wi1le3kxi2te3lha3ku1. Ain1jau3su2 ha2kxai3
ã3kxu2thu2kxa1jxah1la2kxai3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Ĩ3sa2yxau3sxã3 ĩx3txu1li1. Yxo2ĩ2sah1lxin1nha2kxai3
we2txi1nx2ta1ten1tu3wi1. Je3su2jah3la2kxai3 ta1hxai2hẽ1la2.

Txa2wã1sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3ju3ta3nũ3a2
ĩ3yau1ũ3jau3su2

20 Nxa2ha1te1 ĩ3ye3ta3lun2nũ2la2 fa3ri3se2a2nãu3xa2
ã3nhai1tũ3te2nãu3xai2na2 ĩ3wã̱3txain1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3ju3ta3nũ3su2
tãu3su2 tãu3a2 ĩh1nxe3hĩ1na2 ã3si3wxe3te3ji1wi1?
Ain1tah1hxai2hẽ1la2. Ain1nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2
wãn3txi3kxai3lu1:
— Txa2wã1sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3sa2ju3tan1ti2wa3kxa2
ĩ2yah3lxan3tho3li1.
21 Txa2wã1ẽ1na2 so1lxi3 ĩ2nha2ki̱3tu1wi1. Yxãn1ta1 wxa2ye3na2
ĩ2yah3lxan3tho3li1. Nxe3jut3su2 ha2kxai3: “Ti1a2 wxã2na3li1.”
Jau3xai2la3 ta̱3nxa2: “Ju1xa2 wxã3nai1.” Jau3xai2la3 ta̱3nxa2
nxe3jau3jau1xai2na2 e3yah2lxan3tho3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.
22 Nxa2ha1te1 a2sa3wi3ha3lxa2 ãh1 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Kxãn3nãu3a2 nũ3kxũn3sxã3 ã3wa̱3li2na1ju3ta2
ĩ2nx2ti3lxun1nxa2ti3tu1wi1. Yxãn1ta1 ĩ2syah1lxan3tho3li1.
23 Nxe3hĩ1na2 ĩ3ye3kxi1nx2tain1te3nah1lxi1: “Ti1kxai2lxã2na3li1.”
Ain1jau3su2 ta̱3nxa2: “Nũ1ka3nai2lxã2na3li1.” Nxe3jau3tai2la3
ta̱3nxa2 nxain1kxai2nãn2tu̱3 ain3kxah2lxi3txa3hẽ1li1.
24 Ha3lai3xa2 ha3lai3nĩ3kxai2nãn2tu̱3 ha3lo2a2 whãi2na1
ĩ3ko2ko2kxi2te2ju2hẽ3li1. Nxe3kxa2 yã1nxe3sxã3
wa̱3li2na1ju3ta3nũ3a2 a2nũ2a2 hãi1nxe3ti3xa1 ul2yxau3ain1kxan2ti3
ĩ2kxi2sain1tu1wi1.
25 Nxe3yãn1ta1 wa̱3lin2nxa3ta̱3lxa1 hĩ1na2 yxau3tũ̱3ka̱3txa2
a2hxi2ki3kxai3lu2 ye3ka3lxa1txi3sxã3 khãuh3lxa3ti3sain1to3tu1wi1,
en2txi3sain1tũ̱3ka̱3txa2su1.

26 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² No³e²ah³lu¹tai²na² yxau³hĩ¹nu¹ta²
yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²kan³sxã³ wxã³na¹ju³ta³nu³a²
yã¹nxe³tu¹wi¹.
27 Jã¹nxe³hĩ¹nu¹tai²na² tũ̱¹ka̱³txu¹tai²na² kwa²ĩ³yain³kxi²nyhu¹i²
kwa²ĩ³na²kxi²nyhu¹i² txu¹ha² so¹kxi²nyhu¹i² txu¹ha²
ũ³hũ²nyhu¹i² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³nyhu¹ain¹te³na¹
No³e²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² na³vi²o²tẽ³na² ar²ka̱³tẽ³na²
ã³wi¹nhũ²la² wẽ³ha²yau³xa² ã³ãn³si³wxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe² wẽ³hã¹hũx3sa²kxai³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ ya²lun¹ta²
hxan³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² ha³lo²a²
wah³nxai¹nxa³ti³wa³kxa² Txai²na² a²kan³sxã³ wxã³na¹tu¹wi¹.
28 Jã¹nxe³ju³kxai³lu¹ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Lo²ah³lu¹tai²na²
yxau³hĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ kwa²ĩ³yain³kxi²nyhu¹i²
kwa²ĩ³na²kxi²nyhu¹i² yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹i² hai³sxa² ũh³wĩ̱¹i²
sxi²ha² txo³ni² ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
29 So³to²ma²thĩ³nu¹tai²na² Lo²ah³lu¹ta²kxai³lu² a³li³hĩ¹na¹
oh³xa² wẽh³ha²yau³xa² yã¹nxe³la²sxã³ ha³nxe² i̱³kxa² ah³hi²
ẽn³syo²fre²nũ̱³xa² i̱³kxa² ah³hi² nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ wxã³ya²lun¹ta³lxa² hxan³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
30 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²a² wah³nxe³sai¹nxa³ti³wa³kxa²
Txai²na² a²kan³sxã³ wxã³na¹tu¹wi¹.
31 Nxe³hĩ¹na¹ a²nũ²a² sxi²ha² ne³ka̱³nah²nãu³a¹
he¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxa² sxi²hẽ¹nãu³ai²na² wi²sxa³kxai²nãn²tu̱³
ã³wih²xi²sxã³ so¹ju³ta²nũ³a² yũ²nxa³lho³li¹. Hãi¹nxe³sxã³
u²lã³ni³txai²la¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² hai³sxa³nãu³a¹
he¹kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha² ã³wih²xi²ju³ta² yũ²nxa³lho³li¹.
Hãi¹nxe³sxã³ u²lã³ni³txai²la¹.
32 Nxe³ha²kxai³ Lo²ah³lu¹tai²na² a²sxe³xa²
ne³wã²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
33 Te²yã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²nũ²a² e³te³nah¹lxi¹: “Yu̱h³xai²na²
ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹na¹tãu³a¹ a³lxi²sa³nha¹.
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³a¹kxan²ti³ ya³lu²ju³ta²
ten³sa²nxa³nha¹.” Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a²
yxau²xai³ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹: “Yu̱h³xai²na²
ti¹ai²na² yxau³na¹tãu³a² txa²wi¹na¹tãu³la³ a³lxi²sa²nxa³nha¹.
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ĩ³ya²lut1sain¹kxan²ti³ yxo²ĩ²a¹ju³ta² ã³na¹nxa³lho³na¹.”
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²sa³wi³ha³lxi³sain¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² yxau²xai³ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹.
34 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ ka³nxah³tai²na² in³txa² ha¹li¹
ãu³xi²ya³tãu³a² ka³na³ki³ sa²so¹ha²kxai³ ka³na³ki³ ot3sa²kxai³
nxe³ya³tu¹wi¹.
35 Nxe³ya³ha²kxai³ txu¹ha² ha¹li¹ nxũ̱³sa² o²la³kxi²ya³tãu³a²
ka³na³ki² sa²so¹ha²kxai³ ka³na³ki² ot3sa²kxai³ nxe³ya³tu¹wi¹.
36 Nxe³ya³ha²kxai³ in³txa² ha¹li¹ hai³sxa² tau³ya³tãu³a²

ka3na3ki2 sa2so1ha2kxai3 ka3na3ki2 ot3sa2kxai3 nxe3ya3tu1wi1.
Je3su2jah3la2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
37 Nxa̱2ha1te1 a̱2sa3wi3ha3lxai2na2 wãṉ3txi3kxai3lu1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Jau1xai2na2 ĩh1nxu1la2ta̱ṉ3te3ji1wi1?
Ta1hxai2hẽ1la2. Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2kxai3 ĩ3yau1ũ3jau3xa2
ĩ3wa2lũ3xi2ti3an1jau3kxai3lu1:
— Ka3yxuh3xa2 ya3lu2sxa̱3je3na2 wa3lu3hxa2
ã3nũ2kxi2te2ju2hẽ3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.

18

Tu1ha2 wã3ha3te3son3ta1ka3lxu3su2
1 Ain1nxa2ha1te1 ãh1 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1la2:
— Ĩ3nxũ2kwa̱i3lxũ1nha2sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2
ĩ3ye3kxi2sa2tẽ3to3jah1lxi3hẽ1li1. Nxe3jau3xa2 ĩ3yau1ũ3te3lhxã3
ãh1 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1la2.
2 Nxe3ha2kxai3lu1:
— Sxi2hẽ1nãu3ai2na2 a2hxi2kan1jah1lo2su2 nũ2nhai1.
A2nxe3jah1la2kxai3la1 yu̱h3lxi3ti3hex1ai1nxa3nũ2nhai1. A2nũ2a2
yu̱h3lxai1nxa3ha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 yu̱h3lxai1nxa3ha2kxai3
nxe3nũ2nhai1.
3 Nxe3ju3kxai3lu2 txu1ha2 wã3ha3te3son3ta1ka3lxa2
sxi2je3nãn1ta1ka3lxu3su2 nũ2nhai1. A2nxe3ta1ka3lxa2kxai3
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1: “Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Ain3kxi2sẽ1li1.
Ko̱3nxe3ti3 kãi3sain1jah1la2 ĩ3wai3kxũ1sẽ1li1.” Nxe3jau3xa2
ĩ3ye3ye3kxi2to3nũ2nhai1.
4 Nxa2ha1te1 jah1la2kxai3lu2 a2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1:
“Ta1ka3lxai2li2 ain3kxai1na1ju3ta3la3 ten3sa2nxa3nha1.
Txa2wã1sũ̱3na2 yu̱h3lxi3sa2nxa3ha2kxai3 a2nũ2a2
yu̱h3lxi3sa2nxa3ha2kxai3 nxa1nha1.
5 Nxe3sa2nxa3kxan2ti3nũ1 hxi2that3sain1kxa2ya̱ṉ3txi3su2
nxa1nha1. Kwa2ĩ3wai3kxũ1ai1na1tũ1xã1.” Nxe3nũ2nhai1.
6 A2nxe3jut3su2 hxi2kan1jah1la2kxai3lu2 ko̱3nxe3thin1kxan2ti3
ĩ3wai3kxũ1ye2nũ2nhai1.
7 Te2yã1nxe3ju3kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2 wi1lhin1sa2sai1ye2kxe3su2
nxe3te2 hi2sen3kxai3lu2 a2nũ2ai2na2 ĩ2sxã3 ã3yũ3so1te2nãu3xa2
ya2la3tu̱3 ĩ3wai3kxũ1ain1tu1wi1. Ye3ka3lxa1txi3 a3lan2tãu3a2
ĩ3kaix1to3hain1kxan2ti3 ĩ3hxi2nũ1nũ1hain1tu1wi1.
8 Wa3su3txi3 ĩ3wai3kxũ1ain1tu1wi1. Jã1nxa1ju3kxai3la1 a2kan3sxã3
wa̱3li2na1hĩ1na1 ti1ai2nãn1ko3nãu3a1 ĩ3nxũ2kwa̱i3lxũ1nha2sxã3
Sũ̱3na2 ĩ3ye3kxi2sa2tẽ3to3te2na2 ka3na3ki2 te2a2 yũ3ye2tu1wi1.
Je3su2jah3la2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

In3txi3nãu3xa2 ha1lin1ya3te2nãu3xa2 Sũ̱3na2 ĩ3ye3kxi2ya3jau3su2
9 Nxe3ha2kxai3la1 yau3ã̱3xai2na2 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1la2. In3txa2
ĩ3ye3kxi2nha2te3nah1lxi1:

— Txai²na² so¹lxi³ hxi²kan¹te²lã³na¹nha¹. Txai²na² so¹lxi³ wi¹lhin¹te²lã³na¹nha¹. Nxe²e³kxa²yã¹nxe³tṵ³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³te³lhxã³ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 — Nxe³nũ²nhai¹. In³txa² ha¹lin¹ti³nũ²nhai¹. Txa²wã¹sṵ³na² sxi²ha² ã³wi¹yha³nhũ²nhai¹. Ã³ne³ka²ta¹te²a² fa³ri³se²ah³lo²su² nxe³ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹te²a² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³ka² so¹kxi²nẽ³jah¹la² nxe³ha²kxai³ nxe³ya³nhũ²nhai¹.
11 Ain¹nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²ah³la²kxai³ txa²nũ² Txa²wã¹sṵ³na² yxo²ha³txe³ti³nha²sxã³ nũh¹e³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹: “Sṵ³na² nex3txi¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³khai¹xai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Kãi³kxi²nyhu¹i² wain³ju³ta² o²la³kxi²nyhu¹xa³i² tu¹ha² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta̱³kxi² nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ txai²li² ti³hex1te²txã³wi¹. Nxe³na¹kxa²yo³kxai³la¹ jah¹lai²li² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki̱³kxa² so¹kxi²nẽ³jah¹lai²na² yã¹nxẽn²nxa³wi¹. Ã̱³lxi³na¹wi¹. Nxe³jut3su² wi¹lxo³kxi²nha¹nha²wi¹.
12 Yxãn¹tah¹lxi¹ txai²na² sa²kxai³lu² ye³ka³na³ka³na³ta³ sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² ĩ³yai³na¹ju³ta² ye³ha¹li¹ ã³na¹a¹ha²kxai³ yen³kxa² 10 nxe² so¹kxi²na¹ke³la³te²kxai³ ka³na³ka³nat3te²a² ũ³hũ¹nxa²ha¹ha²kxai³ nxe³te²sa¹wi¹.” Nxe³jau³xai²li² fa³ri³se²ah²la² ĩ³ye³kxi²nũ²nhai¹.
13 Ain¹nxa²ha¹te¹ ã̱³lxi³jah¹la² u²lxi³yxau³jah¹la² ãin²ti³nha²sxã³ ã³kxu²thu²kxa² ai³nũ²nhai¹. Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Sṵ³na² nxex3txi¹. Ko̱³nxe³khaix1te²sa¹wi¹. Nxe³te²sa¹ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3sẽ¹li¹.” Nxe³jau³su² nxe³nũ²nhai¹.
14 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² jah¹la²kxai³lu² a³li³nũ²la² ka³nxi²sxã³ ĩ³xi²tãu³a² Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² nxe³wã²na³kxi²nũ²nhai¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wi¹lhin¹te²lot3sxã³ ĩ³nũ²nhai¹. Nxa²ha¹te¹ ã̱³lxi³jah¹lai²na² fa³ri³se²ah³lai²na² ha̱i³txi³ nxẽn²nxa³nũ²nha̱i¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² a²kãin²jah¹lo²su² kxe³su² yxo²kwa̱i³no³tain¹kxai²nãn²tṵ³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³kãi²nxa³te²lo³tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹nai²na² a²kãi²nxa³jah¹lo²su² kxe³su² yxo²kwa̱i³no³tain¹kxai²nãn²tṵ³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³kãin²te²lo³tain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Sṵ³na² ha³lo²a² yxau²sa²tẽ³ju³ta³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

15 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²wẽ³ha³lxa² tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² wxa²ne³wxaix3te³lhxã³ tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ a²sa̱³wi³ha³lxi³nã̱u³xa² ĩ²ain¹nxa²ha¹te¹ ĩ³hxi²ko²lain¹si¹jau³su² yxo̱²xũn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Ain¹jut3su² Je³su²jah³la³ jut3sĩ²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nã̱u³xa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ne^{3}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Wẽh^{3}ha^{3}lxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}ain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ko^{3}lain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wẽ^{3}sai^{2}li^{2} a^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

17 Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}ai^{2}li^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

Yen^{3}kxih^{3}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

18 Hã^{2}wxã^{3}n^{3}txa^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ya̱u^{3}son^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Wi^{1}lhin^{1}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Ĩh^{1}nxe^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ka^{3}tẹ̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} so^{1}kxi^{2}hĩ̱^{3}na^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} wi^{1}lhin^{1}te^{2}su^{2} san^{1}ji^{1}wi^{1}? Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}lhin^{1}jah^{1}lo^{2}lxã^{2}na^{3}li^{1}.

20 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txu^{1}txai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}to^{3}hxain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1}: “Txu^{1}ha^{2} ã̱^{3}xa^{1}ka^{3}lxa^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}nyhu^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}nyhu^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} wxa^{2}hã^{3}ka^{3}nu^{1}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}ũh^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}we^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Sa^{3}nxe^{3}la^{3}kon^{3}sa^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sa^{2}sai^{1}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Yu^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ton^{3}na^{3}li^{1}. Wxa^{2}yen^{3}kxa^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} so^{1}kxi^{2}nxa^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} kãi^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} so^{1}kxi^{2}nxain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} tẽ^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}na^{2} wã^{2}nhũh^{2}xai^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} nxe^{2} kãi^{3}ta^{3}lu^{2}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} in^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxi^{2}te^{3}na^{1} ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{3}, kãin^{2} yen^{3}kxih^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{2}.

24 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ĩ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A²nũ²a² kãin² yen³kxih³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ju³ta² wa³lxe³te²ju²hẽ³li¹.
25 Jã¹nxa¹jau³su² ka³me²la² ka³yxuh³xa² kãin²khaix1te²su² te²na² hai³txi³ a²ku¹wxi²si³xẽ¹na² ã³wih¹sxã³ ã³wa²to¹ti³he¹nxe³lhĩ̱³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² kãin² yen³kxih³khai¹nxe³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ju³ta² wa³to²hi² wa³lxe³te²ju²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ain³kxi²tũ̱³ka̱³txan¹te²a² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹ha³lo²a²nãu³a² a²nũ²ai²li² yen³kxih³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²su² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²jah¹lo²su² ye²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³jut3su² ha²kxai³ a²nũ²a² yen³kxih³te²su² te²na² kxã̱u³nxa³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ki̱³sxa³lho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³nũ²la² Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² hxi²kan¹ti³he¹xai¹nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² hxi²kan¹te²lo³jah¹lai²la¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxex3txi¹. Txa²wã¹yen³kxi³khai³xa² ã³na¹sãn²sĩ¹na¹ka³tu̱³ wxã̱i²na² so¹lxi³ ã³si³tẽ³la³kxi¹sĩ¹na¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29-30 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Ya²la³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²na² Txai²na² a³lxi²sai¹nha²kxai³ sxi²ha² ã³na¹i² a²sxe³xa³ka³lxa² ã³na¹i² a²lon³ti³nã̱u³xa² ã³na¹ai¹ni² a²wĩ³na² ã³na¹i² a²hã̱³ka³na² ã³na¹i² a²wẽ³ha³lxi³khai³xa² ã³na¹ai¹ni² nxe³ain¹kxai²nãn²tu̱³ ã³si³tẽ³la³kxi²sain¹te²na² sa²kxai³lu² kãin² wa³to²hi²sxã³ ũ³yho³hai¹na¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Nxe³ai¹na¹kxa²yu³su² a²kan³sxã³ wa̱³li²na¹hĩ¹na¹ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³nũn³sxã³ kãi³ũh¹nx2ti³nũ³na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² su²lhã³ain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³to³jau³su²

31 Hã²wxã̱n³txa³ a²sa³wi³ha³lxa² hxi̱²ka² hxan³sxã³ ãh¹ ha¹li¹ wxa²sa²so¹kxi²nũn³sxã³ nxe³te²nãu³xa² nũh¹lxi³sxã³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Nxex3jah³lxi³wxi¹. Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³nxai³ki̱³tu¹wi¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³te²nãu³xu¹tai²na² e³kxi²sye¹nyhain¹jau³xu¹jã¹nxe² kãi³hxa³je²sain¹tu¹wi¹.
32 Nxe³ju³kxai³la¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² a²hxi²ki³kxai³lu² ã³yãu³hũ¹nha²sain¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹nũ²la² khãuh³lxa³ti³sain¹ni² ĩ³wa³ka³si³sain¹ni² ye³ka³su³hẽ¹kxi² nxe³sain¹tu¹wi¹.

33 Hã²wxãn³txa³ ĩ³ta³lo³wait1sain¹sãn²nũ²la²
ĩ³su²lhã³sain¹tu¹wi¹. Nxe³ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
a³lan²ni²sxã³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² jau³jau¹xai²na² a²si³yxau³tãu³khai³xa²
ã³ne³to³ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Ye³han³nha²jah¹la² ye³we²txi²jau³su²

35 Ĩ³ye³ta³lu²nain¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tĩh³na²
ã³nxai³ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Je³ri³ko²thĩ³na²
ya̱u³son³tãu³a¹ a²nũ²a² ĩ³hat1txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² yen³kxa² ai³nxũ³nyhu¹te³lhxã³
ã³wxe³e²nyhu¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ye³ha³nha²kxai³
hxi²kan¹txi³ yen³kxa² ĩ²sxã³ o²la³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Hãi¹nxe³sxã³ tĩh³na² ne³ku̱²nxa² ã³yi¹ka³tu̱³ a²yen³kxa²
ai³nxũ³sa̱²tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxe³ha²kxai³la¹ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² wxã³yain¹ju³ta²
ain³kxai¹nha²kxai³ ĩ³wã̱³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
Ĩh¹te²ta̱n³yah³lxi¹nhã¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³la² Na³sa³re²thĩ³na² yxau²xai³jah¹lai²li²
ã³wa²to²ka² wxã³tu¹wi¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nyhain¹nxa²ha¹te¹ kãin² ĩ³kaix1ti³ãn²jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³lĩ¹. Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³txa²kah³lo²si¹lxe¹. Nxĩ¹nha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³kot3sẽ¹le¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe̱³nxa̱²ha̱¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ne³ka³ta²a²
wxã³ain¹te²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ka³nahx2nxe³sẽ¹li¹. Ĩ³kaix1txa³hẽ¹li¹. Ain¹jau³su² nxe²
ain³kxi²kxan²ti³ kãin² ĩ³kai¹xi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah¹lĩ¹. Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³txa²kah³lo²si¹lxe¹. Nxĩ¹nha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³kot3sẽ¹le¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nyhain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu² jau³jau¹xai²na²
ain³kxi²tãu³a² ã³yit1ta² ai³ain¹sxã³ jah¹la² ã³sa²so¹sxã³
wxã³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ã³sa²so¹sxã³ wxã³ain¹nũ²la²
ĩ³wã̱³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ju³ta̱³ kãi³ũh¹nxa²ha¹ju³ta³la³ ten³nxa²ji¹wi¹?
Nxe³ha²kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ye³we²txi³san¹ju³ta² ten³sa³nhai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Ye³we²txi¹nxa²ha¹wi¹. Yxo²ĩ²sa¹nha²kxai³ hĩ¹na²
ye³we²txi¹nxa²ha¹wi¹. Nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kwẽn¹tai²na¹
ye³we²nxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Je³su²jah³la²
ã³si³tẽ³kxi² Txa²wã¹su̱³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ye³we²txi²ju³ta² ĩ²ain¹tu̱³ka̱³txa² Txa²wã¹su̱³na²
sa²nẽn¹kxain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

19

Sa³ke²ah³lo²su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³ri³ko²thĩ³na² wxa²li³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ka³tu̱³ta¹ Sa³ke²ah³la² yen³kxih³khaix1jah¹lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ũ³yho³hi²ki̱³kxa² so¹kxi²nẽ³tu̱³ka̱³txa²
a²hxi²kan¹jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
3 A²nxe³jah¹la² hi²sen³su² Je³su²jah³la² ĩ²ti³ten³khai¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³yãn¹ta¹ kĩ³txi³ sa²nxũ²nxa³ha²kxai³ ĩ³hit2tain¹tu̱³ka̱³txa²
ka³lxa¹ai¹nha²kxai³ ã³yxe²ta³sin²thĩn²te³lha³ta¹
ã³nhi²ka¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
4 Ai¹nha²kxai³lu¹ Sa³ke²ah³la²kxai³lu² ne³ka³ta²sxã³
ã³nih³nũ²la² Je³su²jah³la² ã³wa²to¹tĩh³na²nũ³a²
ã³yit1ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³yit1tũ²la² si³ko³mo²ra²nẽ³ka² ĩ³ka³la³sxã³
ya̱u³kxi²sxã³ wah³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ã³wa²to¹kxa² wxã³nũ²la²
sa²yxo²ka²la¹nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sa³ke²ah³lãi³. Wa³su³txi³ ĩ³ka³nxi¹sẽ¹li¹. Wxa²sxi²ha²
ã³wih¹ti³ten³khaix1sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxa²ha¹te¹ Sa³ke²ah³la²kxai³ wa³su³txi³ ĩ³ka³nxi²nũ²la²
ĩ³ka³lih³nũ²la² sxi²ha² tẽ³sxã³ ã³wih²xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Ã³wih²xi²nũ²la² kwa²ĩ²ain¹tu̱³ka̱³txa² a²yxo²wãn³txi³su²
nxe³te³nah¹lxi¹, hi̱³the³sot3tain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²li² a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹te²a² sxi²ha²
yxau³kxain¹nĩn²tai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ Sa³ke²ah³la²kxai³ ĩ³sa²yxau³sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²yen³kxa² a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a²
wã²nhũ¹ai¹na¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² yen³kxa²
ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ kã̱i³kxi² so¹kxain¹na¹te²su²
te²nãn²tu̱³ yen³kxa² ha¹li¹ ha¹li¹ nxe³ti³xa¹ ũ³hũ¹xai¹na¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu²:
— Hĩ¹na²su² sxi²ha² thĩ¹nai²nãn¹tu̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³
kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹ju³ta² ã³wa²su¹tai¹na¹ju³ta² yũ²na³li¹,
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³su² ha²kxai³lu¹.

10 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ko̰³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³te²su²
te²nãn²tṵ³ a²ẽ¹na² sa²hau³ko³tũh¹te³lhxã³ wxã³na¹hẽ³li¹.
Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ũ³yho³hi²ki³a² ũ³hũ²xai³jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ ain³kxain¹tṵ̃³ka̰³txai²na²:
— Txa²wã¹sṵ̃³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa² wa³su³txi³
ya̰u³son³te²ji¹xã¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tṵ³ta¹
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³ain¹tãu³ãn²tṵ³ta¹ ĩ³yau¹ũ³jau³xa²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ha³lo²a² yxau³nũ²nhai¹. A²nxe³jah¹la²kxai³lu²
ĩ³ye³nha²nũ²nhai¹. Ĩ³ye³nha²te³nah¹lxi¹: “Ha³lo²a² u²ko³xa²
a²si³yxau³kax3su² te²lo³sa²kxe³nũ³su² ã³nxai³te³lhxã³
nxa¹nha¹. Nxḛ³sa³kxai²nãn²tṵ³ hã²wxãn³txa³ ĩ³xi²na¹tũ¹xã¹.”
Nxḛ³nũ²nhai¹.
13 Nxḛ³ka³tṵ³ a²sa³wi³ha³lxa² 10 nxḛ³te²a² ka³lxa¹txi³
ĩ³kaix1so¹te³nah¹lxi¹: “Hĩ¹na² ai³na¹tu¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³
ũ³yho³hi²ki³a² ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ũ³hũ²xai³nx2ta¹tu¹wi¹.
Nxḛ³nx2ta¹kxai²nãn²tṵ³ ai³na¹tãu³a² yen³kxa²
so¹kxi²nyhu¹ah³lxin¹nũ²la² yen³kxa² ãh¹so¹kxi¹jxah³lxi³hẽ¹li¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ĩ³xi²na¹hĩ¹na¹ ĩ³hau³ko³kḭ³tu¹wi¹.”
Nxḛ³nũ²nhai¹.
14 Nxḛ³tah¹lxa¹ ai³ain¹ka²si³yo³na² a²ka³lxa¹ti³khai³xa²
sa²kxai³lu² ĩ³a̰n³ta³kxai¹nha²kxai³ u²ko³xai²na² a²si³yxau³ka³txa²
sa²si¹hã³ain¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² a²si³yxau³kax3su²
sain¹sĩn¹ju³ta² ten³sa²sĩn¹nxa³nhai¹.” Ain¹nũ²nhai¹.
15 Nxa²ha¹te¹ kxãn³nãu³a² jah¹la²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la²
son¹sxã³ wa̰³li²nũ²nhai¹. Wa̰³li³tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa²
ũ³yho³hain¹tṵ̃³ka̰³txai³tã² ĩ³kaix1so¹xi²nũ²la² ũ³yho³hi²ki³ai³tã²
hau³kot3si¹hain¹jau³su² ĩ³wã̰³txain¹nũ²nhai¹.
16 Nxa²ha¹te¹ a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²a² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
“Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ki¹ai²na² ũ³hũ¹san¹ki³ai³tã²
o²la³kxi²na¹ka³tṵ³ hĩ¹na² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹
ki³ha¹li¹ 10 nxḛ³ki³a² so¹kxai¹na¹hẽ³li¹.” Nxḛ³nũ²nhai¹.
17 Nxa²ha¹te¹ a²hxi²kan¹jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
“Wi¹na̰³li¹. Yen³kxa² kãi²nxa̰³te²a² ũ³hũ¹nxa²ha¹tai¹ti²tṵ³wi¹.
Nxḛ³ju³tai²li² wi¹wa³kon³kxi²san¹ju³tan¹te²kxa³ya̰³lhu²
hĩ¹na² sxi²je³na² ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹
ye³ha¹li¹ 10 nxḛ³je³na² a²sxi²jen³na² ka³lxa¹je³na²
a²wa³kxẽn³yah³lo²sin¹tu¹wi¹.” Ain¹nũ²nhai¹.
18 Nxa²ha¹te¹ ã³ta³lo³hẽ²ti²jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
“Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ki¹ai²na² ũ³hũ¹san¹ki³ai³tã²

o²la³kxi²na¹ka³tu̱³ hĩ¹na² ki³ha¹li¹ ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹
so¹kxai¹na¹hẽ³li¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
19 Nxa²ha¹te¹ a²hxi²kan¹jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
“Wi¹wa³kon³kxi²san¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² hĩ¹na² sxi²je³na²
ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki² sxi²jen³na² ka³lxa¹je³na²
a²wa³kxẽn³yah³lo²sin¹tu¹wi¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
20 A²sa²wi³sa² ã̱³xa² tu̱³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
“Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ki¹ai²na² ũ³hũ¹san¹ki³ai³tã²
wã²la²ka³lo³a² wxa²wã³lã̱u²kxi²sã²na¹ka³tu̱³ kan²txi³
ũ³ha¹a¹hẽ³li¹. Ki¹ai³ta̱³lxi²na³li¹.
21 Nxa¹ka³tu̱³ta¹ wxãi²na² ha²ya̱³kxa² yen³kxa²
a³lxi²jah¹lo²sxa³lxi¹. Wa³ko³nxã³kxan²ti³ a²nũ²a² yen³kxa²
kwa² sa²so¹nha²kxai³ hai³sxa² ũ³whĩ¹nxã³kxan²ti³ yain³txa²
kwa² sa²so¹nha²kxai³ nxĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxĩ¹nha²kxai³
yu̱h³lxi³nxa²ha¹hẽ¹li¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
22 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹: “Wxãi²na²
ko̱³nxe³thin¹khai¹nxi¹lxi¹.” Nxe² e²kxi³san¹jau³xi³na²sa¹:
“Wxãi²na² sa²kxai³lu² ha²ya̱³kxa² yen³kxa² a³lxi²jah¹lo²sxa³lxi¹.
Wa³ko³nxã³kxan²ti³ yen³kxa² kwa² sa²so¹nha²kxai³
hai³sxa² ũ³whĩ¹nxã³kxan²ti³ yain³txa² kwa² sa²so¹nha²kxai³
nxe³te²si¹lxi¹.” Nxĩn¹jau³su² san¹ten¹tu³wi¹.
23 Nxe³na¹ju³kxai³lu²: “Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
ki³ki¹ai²li² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki³a² o²la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa²
ũ³hũ¹ai¹nxã³thai¹li¹? Nxĩn¹ke³la³te²kxai³ ĩ³na¹tãu³a²
ki³ka³lxa¹ti³lo³nhĩ̱³nx2na³li¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
24 Nxa²ha¹te¹ kwa²wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
“Ki³ka̱³na³ka³nat3sxã³ tẽ³a̱in¹kxa² sa²so¹kxi²txai¹nhẽ³li¹.
Sa²so¹kxi²sxã³ jah¹la² ki³a² hxi²ka² hxan³sxã³ ki³ai²na²
hxi²tẽ³nha²jah¹la² ũ³hũ¹txai¹nhẽ³li¹.” Nxe³nũ²nhai¹.
25 Nxe³nxa²ha¹te¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
“Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Jah¹lai²li² ki³ka³lxa¹txi³ 10 nxe²
yũ³ten¹tu³wi¹.” Ain¹nũ²nhai¹.
26 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹: “A²nũ²a²
yen³kxih³te²na² ãh¹ kãi²non³sxã³ yen³kxa² ũ³hũ¹nyhain¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²jah¹la² yen³kxa² jũ¹nxe²
yũ³kxan²ti³ sa²so¹xi²hxa³txain¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.
27 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txai³tã³
a²hxi²kan¹jah¹lo²su² ai¹na¹ju³ta³nũ³a² ã³ten³sai¹nxa³tũ̱³ka̱³txai³tã²
tẽ³sxã³ wxã³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ti¹ai²na²
sun²tã¹jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³nũ²nhai¹. Je³su²jah³la²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³yat1ã³wih¹jau³su²

28 Ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tĩh³na² wa̱³lxa²
ka³la³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxe³nũ²la² wã³la² o³li³ve²ra³kat3su² yạu³son³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ti³wa³kxa² sxi²jen³txa² thĩ³nha¹li¹ wã³la³ka³txa²
yxo²yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³thĩn³txa² Bet3fa³je²thĩn³su²
ha²kxai³ Be³tãn²ya³thĩn³su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 A²nxe³tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa² ha¹li¹ sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:
— Sxi²je³na² ha³ti³hi³nãu³a¹ ai³jah³hẽ¹li¹.
Ya³hin¹kxai²nãn²tụ³ ju³mẽn²ta² ka²va¹lhũ̱³nãn²ta² wẽ³sa²
nxe³te²a² sa²tai³kxa²wxe³sain¹te²a² ĩ²yah³hin¹tu¹wi¹.
A²nxe³te²a² ã³ka³ti³yạu³ai¹nhxai²nxa³hẽ³li¹. Nxe³te²a²
sa²ta²la³kxi²so¹jah³hẽ¹li¹.
31 Nxe³ya³hin¹te³na¹ a²nũ²a² nxe² ĩ³wã̱³txi³nx2ti³kxai²nãn²tụ̃³:
“Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ sa²ta²la³kxah³hin¹ji¹wi¹?”
Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tụ̃³ ĩ³wa²lũ³xain¹ya³hin¹ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
“Txa²hxi²kan¹jah¹la² a²ten³jau³su² ha²kxai³
sa²si¹hã³sain¹sĩn¹na²li¹.” Nxe³txain¹ya³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxa²ha¹te¹ ã³nxai³yah³nũ²la² ya²la³la¹ Je³su²jah³la²
e³kxi²ya³jau³xa² yã¹nxa²sxã³ ha³lo²a² ĩ³ha¹txi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³ha²kxai³ sa²ta²la³kxi²ya³tãu³a² ju³mẽn²ta² wẽ³sa²
a²wa³kxẽ³nxa² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ sa²ta²la³kxi²ya³hin¹ji¹wi¹?
Nxain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹la² a²ten³jau³su² ha²kxai³
sa²si¹hã³sain¹sĩn¹na²li¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe² ĩ³ye³hau³ko³tũ²la² ju³mẽn²ta² wẽ³sa² sa²so¹sxã³
ã³nxi³xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³xi²ya³tãu³a² wã²la²ka³lo³a² so¹sxã³
ũ³ka³ti³hẽt1ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ Je³su²jah³la²kxai³
ã³ka³ti³yạu³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxe³nũ²la² ju³mẽn²ta² ã³ka³ti³yạu³sxã³ ai³tãu³a²
a²sạ³wi³ha³lxi³nãu³xa²kxai³lu² a²wã²la³ka³lo³khai³xa² tẽ³nũ²la²
tĩh³na² ũ³ha¹sxạ²xai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxe³nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yạu³son³nũ²la²
o³li³ve²ra³ka³txa² ạ³kạ³nxẹ³te³lhxã³ tãu³ạ¹ a²sạ³wi³ha³lxạ²
ka³lxa¹khaix1nxe³tũ̱³kạ³txa² ã³nhe²kxi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²ju³ta² ĩ²ai¹nha²kxai³
ka³li³hain¹jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³
oh³nãu³nũ¹ka³nãn¹tũ̱³kạ³txa² wi¹lhin¹sxã³ yxau³ain¹tu¹wi¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ai¹nha²kxai³lu¹. Nxe³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³sa²nẽ¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. A²sa³wi³ha³lxai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txai²na² ĩ³kwa̱i²kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Wxa²sa³wi³ha³lxa² ka³nahx2si¹hai¹nĩn¹jau³su² ĩ³kwa³na³txai¹nhẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— ĩ³ka³nahx2ain¹ke³la³te²kxai³ tx̱ah³lxa³kxa̱³txa² sa²kxai³lu² ĩ³kaix1txai¹nhĩ³nx2na³li¹. Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹jau³su² ĩ³sa²nẽ¹kxai¹nhĩ³nx2na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ĩ²sxã³ nã̱n³jau³su²

41 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ten³sa̱²tã³te³na¹ kãin² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²ha²kxai³ ĩ³nã̱n³ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Ĩ³nã̱n³te³nah¹lxi¹:
— Je³ru³sa³lẽ²tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxãi³. Ko̱³nxe³ton³khai¹yxah³lxi¹lxi¹. Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hãu²no³nx2ta¹ju³ta² yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹txi³ ĩ²yah³lxi³hĩ̱²nxa³lxi¹.
43 Yah²lxa³nha²kxai³ ye³jen¹na² ko̱¹ko̱n¹nũ̱³ka̱³txa² wxã³sxã³ ã³ki³wa³nũ³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ a³li³si³kxah¹lxan³tho³li¹.
44 Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ti² wxa²nũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ sun²tã¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³ha² txah³lxa³kxa² ũ³hẽ²ta²ka³la³yah³lxin¹ki²a² yxo²ha³kxa¹ sa²nai¹ã³ain¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² kwẽn¹ta² wxã³nũh¹nx2ti³ju³ta² ã³ne³wxe³yah²lxa³nha²kxai³ nxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹sxã³ o²la³kxi²jau³su²

45 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹nũ²la² a²nũ²a² yen³kxa³ so¹kxi²nyhu¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²ka³tu̱³ta¹ a³li³si¹jau³su² yxo²xũn³txi³ kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Kwa³na³ain¹te³nah¹lxi¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²sxi²ha² ĩ³ye³kxi²sah³lxin¹thĩ³nai²la¹wi¹.” Nxe³jau³su² tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ yen³kxa² kãi³kxi²tũ̱³ka̱³txai²na² a²sxi²sin²ta²wi¹. Nxe³thĩn³su² sa²ne³yax1jah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Hã²wxãn³txa³ a³lan²ta² yxo²ha³kxa¹ thĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³te²nãu³xa² ha³te̱h³nxã³nxa² a²ho̱h³lxi³su² te²nãu³xa² a²nũ²a² a²hxi²ka̱n¹txi³nãu³xa² nxe³sxã³ su²lhã³te³lhxã³ o²la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
48 Ain¹tah¹lxa¹ ã³si³tẽ³kxi²tũ̱³ka̱³txai²li² kãin² ain³kxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³hxi²ka¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

20

Je³su²jah³la² hxi²kan¹jah¹lo²lo³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ha³la³jen¹su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³tãu³a² tũ̱¹ka̱³txai²na² a̱n³txi³tũ̱³ka̱³txai³ta³lxi²
ã³nũ²kxi²nũ²la² aun³txa² tĩ̱³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la², Txa²wã¹sũ̱³na²
sxi²ha̱²sa³.
2 Tĩ̱³ain¹nũ²la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹jah¹lo²ta̱³ ĩ³sa²si¹hã³nxa²lhai¹li¹? Ĩh¹nxe²
ĩ³hxi²ka¹txa²hĩ̱³te²la¹xã³? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Yau³xã̱³lxi³jau³xa² ĩ³wã̱³txi¹nx2ti³nũ³na¹tu¹wi¹.
4 Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² sa²kxai³lu² a²nũ²a² tẽ³sxã³ ĩ̱³ye³na²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹kxe³su² ĩh¹jah¹lo²ta̱³ ĩ³sa²si¹hã³ain¹thai¹li¹?
Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³xai²la³ ta̱³nxa² a²nũ²khai³xai²la³ ta̱³nxa²
nxe² ĩ³yau¹ũ³jah¹lxi³txa²sã²nhẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ hit3the³so³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹jau¹la³ta̱³ ĩ³wa²lũ³xi²ki̱³te³ji¹? Ki̱³sa²kxai³:
“Txa²wã¹sũ̱³na² sa²si¹hã³ain¹nĩn²tai¹.” Nxe³ki̱³jau³su²
nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³wa²lũ³xi²nẽ³te³nah¹lxi¹: “Wain³na³li¹.
Yxo²ĩ²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.” Nẽn³jau³su².
6 Nxe³yãn¹ta¹: “A²nũ²a² hi²sen³su² sa²si¹hã³ain¹nĩn²tai¹.”
Nxe³ki̱³jau³su² nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ã³si³tẽ³kxain¹tũ̱³ka̱³txa²
hi²sen³su² txah³lxa³kxa² hxi²tẽ³nha²sxã³ wha³tin³kxi²nẽ³lain¹tu¹wi¹,
Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² ye²yhai¹nha²kxai³lu¹.
7 Nxe³ye²yhain¹jau³su² ha²kxai³ a̱n³txi³tũ̱³ka̱³txai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹jah¹lo²ta̱³ ĩ³sa²si¹hã³ain¹te²la¹ku² sĩ¹na¹nhai¹.
Ko̱³nxe³sĩ¹nxa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³sa²si¹hã³sa³jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³nxa³lho³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

Hai³sxa² kwa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

9 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Hai³sxa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² nũ²nhai¹.
A²hai³sxai²na² u²va²tẽ³kxa² ũ³whĩ̱¹nũ²nhai¹. Ũ³whĩ̱¹ta³lun²nũ²la²
a²nũ²a² ã̱³xa² wi¹wa³kon³si¹hain¹jau³su² ũ³hũ¹ain¹nũ²nhai¹.
Ain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ha³lo²a² u²lxan¹ko³xa² ã³nxai³nũ²nhai¹.
10 Hã²wxãn³txa³ ã³ki³i²tãu³a² sa²kxai³lu² yain³txa³kxa²
wã²nhu¹nyhu¹si¹jau³su² a²sa³wi³sa² sa²si¹hã³nũ²nhai¹.
Yxãn¹ta¹ sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txa²kxai³lu² kãi³ye²ha²kxai³
wã²nhũ¹nyhai¹nxa³ke³tu̱³ hãi¹su²la³kxa² sa²wa²nyhain¹nũ²nhai¹.
11 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³sa² ã̱³xa² yain³ta³ka²
wã²nhũ¹nyhu¹si¹jau³su² sa²si¹hã³xi²nũ²nhai¹. Yxãn¹ta¹
sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txa²kxai³lu² ĩ³wa̱it1txi²ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³

ĩ³ãu²lxi²to³tha²kxai² nxe³nyhain¹nũ²nhai¹. Nxe³ka³tu̱³
wã²nhũ¹nyhai¹nxa³ke³tu̱³ sa²wa²nyhain¹nũ²nhai¹.
12 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³sa² ã̱³xa² sa²si¹hã³xain¹ta¹ hai³txi³
wet1txai¹nxa³ha²kxai³ ĩ³su²lain¹sxã³ kãin² ĩ³yĩx1tot3sxã³ so¹sxã³
ã³na̱¹ai¹nha²kxai³ ain¹nũ²nhai¹.
13 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²wa³kxẽn³yah³la²kxai³lu²
wã²nxũ̱h¹ha̱in³nha²te³nah¹lxi¹: "Ĩh¹nxe³ta¹lhon³kũ². Nxa¹nhai¹.
Ãh¹ hĩ¹na² nũ¹ta²wẽ³sa³khai³xa² ĩ³sa²si¹hã³a¹tũ¹xã¹. Jah¹lai²na²
so¹lxi³ yũ³na¹kxa² a³lxi²na¹kxa² sa²nẽn¹kxain¹kxi³sã¹."
Nxe³nũ²nhai¹.
14 Yxãn¹tah¹lxa¹ sa²hau³ko³tũ̱³ka̱³txa²kxai³ wxã³yai¹nhĩ¹na¹
ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹: "Txa²wã¹wa³kxẽn³yah³la² ki³lha³lxa²
wxãn³na²wi¹. Ĩ³su²lhã³a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
hai³sxa² so¹kxi²ki̱³tu¹wi¹." Nxe³lain¹jau³su².
15 Ĩ³su²lĩ³ya²lut1sxã³ sa²tã³nyhain¹nũ²nhai¹. Nxe³ain¹jut3su²
ha²kxai³ a²wa³kxẽn³yah³la² ĩ³xi²tãu³a² ĩh¹nxe³ta³ kãi³te³ji¹wi¹?
16 Ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. A²wa³kxẽn³yah³lai²na² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³xi²kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²li² sun²tã¹sãn²ka³tu̱³ nũ̱³ka̱³txi³
ã̱³xa² sa²si³wẽ̱³no³tain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ ain³kxain¹tũ̱³ka̱³txai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³sĩn¹txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³te³nah¹lxi¹:
"Txah³lxa³kxa³txa² a²nũ²a² sxi²ha² ton³te²nũ̱³ka̱³txai²na²
o̱³nxa³jau³su² ĩ³ye³kxain¹sxã³ so¹sxã³ ã³sxã³
ã³na¹ain¹ka³txa² kwẽn¹tai²na² si³ka³lah³ã̱³ka³khai³xa²
hxi²kan¹khai¹nxe³ka³txa³lã̱²na³li¹."
Ũ³wha²li¹txã̱³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³jau³xai²li² ĩ²yah³lxin¹ta²lu¹wi¹.
18 Nxe³ha²kxai³la¹ txah³lxa³kxa³txai²li² kwa²sa²tã³yu̱³to³kxai²nãn²tu̱³
kãin² ã³nĩ¹to³ta³lxi³hĩ̱³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ txah³lxa³kxa³txai²li²
ã³hi³sã³nhe¹ta²lxi³kxai²nãn²tu̱³ sa³txe̱¹ha²kxai³
ã³ya²lu¹txa²lxi³hĩ̱³nx2na³li¹. Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ha³lo²a² a²wa³kxẽn³yah³la² ũ³yho³hi²ki̱³jau³su²

19 Nxa²ha¹te¹ ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su²
tũ̱³ka̱³txi²su² te²a² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³txe²nãu³su² te²a²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹jau³su² a³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²:
— Wã²nũ³so¹sxã³ ũ³tĩ¹kxi²ki̱³te²ji¹xã¹. Ain¹tah¹lxa¹
a²nũ²a²nãu³xa² yu̱h³lxain¹jau³su² hi³ka¹nai¹nxa³ha²kxai³ hãi³a²
wah³nxain¹ta̱¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe³ha²kxai³la¹ kãin² ĩ³a̱n³ta³kxai¹nha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxa²
kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kwa³na³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}a^{2} ain^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ki^{3}han^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Ro^{3}ma^{2}no^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}ka^{3}tu̱^{3} ũ^{3}tḩ̃^{1}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sa^{2}si^{1}hã^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} e^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}nhxai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ye^{3}a̱n^{3}txa^{3}nih^{1}kxan^{2}ti^{3} hxi^{2}kan^{1}khaix1kxan^{2}ti^{3} wxãi^{2}na^{2} yu̱h^{3}lxi^{3}jah^{1}lo^{2}sxã^{3}lxi^{1}.

22 Nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sah^{1}lxi^{3}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ro^{3}ma^{2}no^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} Se^{2}sa^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ki̱^{3}ta̱^{3}nxa^{2} hãi^{1}nxã^{1}ta̱^{3}nxa^{2} ĩh^{1}nxe^{2} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}sĩn^{1}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24 Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}sya^{1}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ye^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2} ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ye^{3}nhũ̱^{3}ji^{1}wi^{1}? Ĩh^{1}te^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxi^{3}su^{2} ji^{1}wi^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}yen^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}ĩ^{3}lxi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} te^{2}la^{1}wi^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

25 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{2}xai^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} yxau^{3}yai^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}ki^{3}han^{3}si^{1}hai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} ka^{3}nahx2sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} sa^{3}tu^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}wxã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}nhait1tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}tḩ̃^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Ã^{3}tḩ̃^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}jah^{1}lãi^{3}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1ta^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “In^{3}txi^{3}su^{2}

ya³lu²kxi²kxai²nãn²tu̱³ a²wẽ³ha³lxi³khai³xa² yũ²nxa³kxe³su²
ha²kxai³ a²lon³yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²txu¹ha²
so¹nyha¹ta¹ka³lxai³tã² so¹nyha¹txai²li¹, a²lon³ya³lu²jxah¹la² ta²ha²
wet1si¹jau³sa¹.” Moi³se²ah³lu¹tai²na² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
29 Nxa²ha¹te¹ a²lon³ti³tãu̱³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹
yxau³ain¹nũ²nhai¹. A²hxi²kan¹te²a² txu¹ha² so¹ka³tu̱³
hã²wxãn³txa³ ye³jen¹na² ya²lu²nũ²nhai¹.
30 Nxe³ha²kxai³ wẽ³sa² yũ²nxa³ha²kxai³ a²lon³yah³la²
so¹nũ²nhai¹. Nxe³nũ²la² in³txa² ya³lu²nũn³nũ²nhai¹.
31 Hã²wxãn³txa³ a²lon³na² ã̱³xa² so¹kxi² ya³lu² nxe²xai³sxã³
a²lon³ti³tãu̱³xa² ya³lun¹txa²hxan³nũ²nhai¹. Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹txi³
wẽ³sa² we¹txi²nyhai¹nxa³nũ²nhai¹.
32 Hã²wxãn³txa³ txu¹hai²na² ya³lu²nũn³nũ²nhai¹.
33 Jã¹nxe³ha²kxai³lu¹ yan¹nãu³a¹ ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ki̱³tãu̱³a¹ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ĩh¹te²la³ta̱³
in³txa² wẽ³sãi¹ah³lo²khai³su² hĩ̱³te³ji¹wi¹, a²yxo²ha³kxa¹
so¹nha²xai³ain¹na²ha²kxai³lu¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. Yu̱h³xan¹ta³nũ̱³ka̱³txa² in³txa² txu¹ha²
so¹nyhai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
35 Ai¹nha²kxai³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
a²nũ²a² sa²yxo²we¹txain¹te²a² ka³te̱n³su² ti³hi¹tai¹nhĩ¹na¹
so¹nyhu¹kxi³ju³ta² yũ²nxa³lho³li¹.
36 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² txu¹ha²
so¹nyhu¹xa³ha²kxai³ ya³lu²ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai² nx-
ain¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹xain¹tu¹wi¹. Ya³lu²xain¹ju³ta²
yũ²nxa³ha²kxai² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xain¹ju³ta²
yxau²sa²tẽ³ai¹nha²kxai² nxain¹tu¹wi¹, Txa²wã¹sũ̱³na²
wẽ³ha³lxi³su² ti³hi¹tai¹nha²kxai³lu¹.
37 Kxã̱³nxu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wã̱n³txa²
ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nũ²a²
ya³lu²te²na² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹kxe³su²
ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Wãn³txu¹tai²na² hi³a²
nxã³nxa² ka³te̱n³nxã³nxa² i̱³sa²tẽ³kxan²ti³ i̱³hxa³txa³kxe³su²
nxe³jau³xu¹tai²nãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txai²na²
A³bra³ãu²ah³la² Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ I³sa²kah³la²
Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ Ja³ko²ah³la² Sũ̱³na²
Si³yxau³kah³lo²sa¹ha²kxai³ hĩ¹na¹ nxe³te²sa¹wi¹.” Txa²wã¹sũ̱³na²
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
38 Nxe³jau³su² ha²kxai³ ha¹li¹ ka³na³ki² jah¹lo²nãu³xai²na²
ka³te̱n³su² yxau³ain¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ka³te̱n³su² na³li¹.
Kxã³nãu³u¹ta²kxai³ ya³lu²ain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²tu̱³ hĩ¹na²

ka³tẹn³sain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²yxo²ha³kxa¹ ka³tẹn³su²
ye²nx2tain¹na³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxa²ha¹te¹ ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ³kạ³txa²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wain³txi³ e³i¹lxi¹. Ain¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Ãu²lxa²to³nha²kxai³ ĩ³wã³txain¹kxe³su² ha²kxai³
hãi¹nxa¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Kris²tu³jah¹la² a²si³yah³lo²nu¹tai²na² nxe³jau³su²

41 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹. “Kris²tu³jah¹la² Ta³vi²yah³lu¹tai²na²
a²ne³tah²nãu³ai²la¹wi¹.” Ain¹jau³su² hxai²na²hẽ¹li¹.
42 Ain¹ta¹ Ta³vi²yah³lu¹tai²na² hain³jau³xu¹tai²nãn¹jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² a²yxo²wãn³txi³kxai³lu²
Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²
ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹: ‘Txa²wi¹nẽ³tãu³a²
ã³wxe³txu¹li¹.
43 Nxĩn¹kxai²nãn²tu³ wxa²kọ¹kọ¹xa² a²yxo²ha³kxa¹
wxa²yu³hẽ³nãu³a² wa³ka³ti³lot3sxã³ ah³si¹hai¹na¹tu¹wi¹.’
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² ta¹hxai²hẽ¹li¹.”
Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ta¹hxai²hẽ¹li¹.
44 Jã¹nxe³jau³su² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² a²yxo²wãn³txa²
a²hxi²kan¹jah¹lo²si¹ke³la³te²kxai³ ĩh¹nxe³sxã³
a²ta²lhot3hĩ³te²la¹xã³? Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

Ha³tẹh³nxã³nxa² hoh³lxi³su² tũ³kạ³txi³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

45 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a²yxo²o³tũ¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ha³tẹh³nxã³nxa² hoh³lxi³su² tũ³kạ³txa²
wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³tũ³kạ³txa² hi²sen³su²
wã²la² a²lu²ka³lo³a² ũh³wih²kxi²nha²nũ²la² a²nũ²a²
hxi²kan¹te²sa²ye²kxe³su² yxo²kwại³no³tai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
Tĩh³na² sxi²je³na² nxũ²kwại³ye³lo³tĩh³na² ã³nxai³tãu³a²
wxi²kan¹te²sa²si¹nyhain¹jau³su² yxo²kwại³no³tain¹nũ³nhxai²na²hẽ³li¹.
Ju³te²a² nũ³kạ³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³nai²na² ã³wxe³ka³lo³a²
sa²nẽn¹nha²khaix1nxe³te²a² ã³wxe³ka³lo³a² yxo²kwại³no³tai¹nha²kxai²
a²nũ²a² ã³nũ²kxi²sxã³ yain³kxi²nyhai¹nhxai²na²hẽ³ nxe³tãu³a²
te²yã¹nxe³sxã³ ã³wxe³ju³ta² sa²nẽn¹kxi²khaix1nxe³ta²
ã³wxe³ka³lo³a² yxo²kwại³no³tai¹nha²kxai² nxe³nyhai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
47 Nxe³kxa²yu³su² txu¹ha² wha³tẹ³son³ta¹ka³lxa²
yen³kxa³ kãi³so¹kxi²te³lhxã³ nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
Nxe³ain¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² yau³ka³lxa¹txi³
wi¹le³kxi²ki³lxo³xai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Ain¹ta¹
ain³kxi²nyhai¹nxa³lho³li¹. Kxãn³nãu³a¹ kọ³nxe³khai¹nxe³sxã³

ĩ³yĩ¹li²nu¹hain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ nxe²kãi³ai¹nxa³tũ³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nu¹hain¹ju³ta² kũ³we²ki²la² kãi²nxa³lho³li¹. Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

21

Txu¹ha² yen³kxi³txa²ta¹ka³lxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² a²nũ²a² yen³kxih³te²nãu³xa² ĩ²ta¹hxai³hẽ¹la². Kai²syẽ¹na² ũ³yho³hi²ki³a² ũ³whi¹ye²tũ³ka̱³txa² yxau³sxã³ ĩ²yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² yen³kxih³khaix1te²a² wxã³nũ²la² ki³ka³lxa¹txi³ ũ³whi¹yhe²ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe³ain¹tãu³a² txu¹ha¹ka³lxa² wha³te̱³son³ta¹ka³lxa² yen³kxi³txa²ta¹ka³lxa² wxã³nũ²la² ki³jũ¹lxi³ki³a² ki³ha¹li¹ ũ³whi¹yhe²ta¹hxai²hẽ¹la².

3-4 Nxe³ju³kxai³lu² ĩ²nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ĩ²sa̱h¹lxi³sã²lxi¹. Ta¹ka̱³lxai²li² ki³kãi²lxi²nxa̱³kxe³su² kxan²ti² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² a²yo³ha² kãin²ye²na³li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã̱³xa² a²yo³ha² kãin²ye²nxa³wi¹. Nxe³ju³tai²li² yen³kxih³tũ³ka̱³txa² a²wã³kon³ki³a² so¹lxi³ ũ³whih¹ye²ain¹na²li¹. Yxãn¹ta¹ ta¹ka³lxai²li² hãi¹ki³li³ ũ³whi¹yhe²na²li¹. Nxe³ha²kxai³ a²yo³ha² kãin²ye²na³li¹, ta¹ka³lxa²su¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ̱³na² sxi²ha² a³lun²ta² hxa³kxi²te³lhxã³ jau³su²

5 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ĩ²nũ²la² e³lxi³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa̱h³lxa³kxa² wi¹lũ³hẽ¹ti² wi¹lũ³wha²li¹li² nxai¹nĩn²tai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩ²sah¹lxi³sã²lxi¹. Txah³lxa³kxa² wi¹lhau³kot3thẽx1je¹nxain¹nĩn²tai¹. Nxe³kxan²ti³ kxãn³nãu³a² txah³lxa³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ sa²nai¹ain¹tu¹wi¹. Hai³txi³ ka³tha¹li¹ ã³ne³hẽ²kxi²ka³txa² yũ²nx3tho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Ha³lo²a²nũ³a² ko̱³nxe³ton³kxi²jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wã̱³tain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² ĩ³tih³nxe³sa²jah¹lãi³. Ĩ³yau¹ũ³sa²sĩn¹nhẽ³li¹. Ĩh¹nxe³hĩ¹na² sa²nai¹ain¹te³ji¹wi¹? Ĩh¹nxe³ti³wa̱³kxa² ya̱u³son³sxã³ wi¹ko̱³nha²hĩ̱³ki̱³te³ji¹wi¹? Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wi¹lĩ²nha²khai¹nxe³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³ha³tai¹. Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ka³lxa¹te²a² wxã³sxã³ ki³han³jau³su² e³yah³lxi³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹.” Nxe³jau³su² e³yah³lxi³to³hi²: “Hĩ¹na² wxã²na³li¹.” Nxe³jau³su² e³yah³lxi³to³hi² nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wet1txai¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

9 Jã¹nxa¹jau³su² ti¹na² yxau³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² kãin² ã³nhe¹kxi²nyhu¹sxã³ su²lhã³nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ nũ¹ka³na¹ u²tãu³ai³tã² yxau³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai³tã² kãin² ã³nhe¹kxi²nyhu¹sxã³ su²lhã³nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³jau³xa² ain³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yu̱³lyhah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ya²la³lyau³su² kxan²ti³ hai³txi³ hĩ¹nãn²tu̱³ ha³lo²ai²nãn²tu̱³ ne³ki³so³nx3tho³li¹.

10 Nxe³sxã³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² a²lhun³tu² ã³nhe¹kxi²nyhai¹nha²kxai³ a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³a¹ a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³ ã̱³xa² a²lhun³tu² ã³nhe¹kxi²nyhu¹ha²kxai³ nxe³nyhain¹tu¹wi¹.

11 Ha³lo²a̱² kx̱ĩh³nxa̱² sa²wi¹win¹nũh¹lxi²ha̱²kx̱ai³ ĩ³ta³ka³txa² kãin² wxã³nũh¹lxi³ha²kxai³ a²nũ²a² sxi²je³na² ka³lxa¹je³na² yain³txi³ txa²khaix1nxe³sxã³ he³ja²lun¹ti³ha²kxai³ oh³s̱ĩn³nãu³a² ĩ³yo²la²ti³ju³ta³nũ³a² yũ³ye²ha²kxai³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin² yu̱h³lxain¹tu¹wi¹.

12 Yxãn¹ta¹ wxã²nxa³ta̱³lxa¹ a̱n³txi³tũ̱³ka̱³txa² i³nx2tain¹sxã³ ye³khãuh³la³thi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³yũ³nx2tain¹nũ²la² ũ³tĩ̱¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Ha³lo²a² a²wa³kxẽn³ti³nãu³xa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2tain¹tu¹wi¹. Txa²wãn³txa² kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹.

13 Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ a²ya³la³tu̱³jau³xa² sa²yxo²wet1sah²lxin¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹yah³lxin¹tu¹wi¹.

14 Yah³lxi¹nha²kxai³: “Ĩh¹nxe³ju³ta̱³ wa³lxĩ³nha¹lhon³ku².” Nxe³jau³xa² ĩ³ye³kxah²lxi³txa³hẽ¹li¹. Hxi²waun³jah³lxi³txa³hẽ¹li¹.

15 Yxãn¹ta¹ ĩ³wã̱³txi¹nx2ti³hĩ¹na¹ txa²wãn³txi³khai³xa² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ko̱¹ko̱n¹nũ̱³ka̱³txa² wãn³txai²na² e³yah³lxin¹jau³xai²na² ain³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ e̱n²nhai¹nxa³sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²nx2txai¹nxa³lho³li¹.

16 Nxe³kxa²yu³su² wxa²nũ̱³ka̱³txi³khai³xa² a̱n³ta³kxi²nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa² hxi²ki³kxai³ ã³yãu³hũ¹nx2tain¹tu¹wi¹. Wxa²wĩ³na² ta̱³nxa² wxa²lon³txi³tãu³xa² ta̱³nxa² wxa²wã³tã̱³xa² ta̱³nxa² kwa²ya̱³lxi²tũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² nxe³sxã³ ã³ke³tũ¹nx2tain¹sxã³ sun²tã¹nx2tain¹tu¹wi¹.

17 Nxe³hĩ¹nai²na² yxo²ĩ²sah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹.

18 Nxe³nx2tain¹kxan²ti³ wxa²ne³kĩ̱³sa² ka³na³ka³na³kxan²ti³ tĩ̱¹kxi¹nx2ti³xa³lho³li¹.

19 Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ya³lu²yah³lxan³tho³li¹.

20 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a̱n³txi³tũ³ka̱³txai²na² wxã³hĩ¹na¹
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³ki³ka³ti³ki²txai¹nhi¹na¹ sxi²je³nãn²ta³
sa²nai¹ain¹ju³ta² ya̱u³son³tu¹wi¹.
21 Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Ju³te²a²ko³xa² yxau³te²su² te² ĩ³nxa²
wã³la² kĩ³ka³txa² ã³nih³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Sxi²je³na² yxau³te²su²
te² ĩ³nxa² ã³naun³tih¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ ha³lo²a²
ã³nxai³te²su² te² ĩ³nxa² a²sxi²khai³xa² wa̱³li¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
22 A²nxe³hĩ¹na² ko̱³nxe³ti³ kãi³te²nãu³xa²
ta³lan²txai²na² ye³khãuh³lxa³thi¹nyhain¹kxi³ai²la¹wi¹.
Nxe³ju³ta²nũ³a² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txãn³nxu¹tai²na²
kxãn³nxãn¹txã³nxu¹tai²na² ĩ³ye³kxũ¹nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
23 Nxe³ha²kxai³ txu¹ha² wẽh³nhain¹te²su² te²na² kãin²
khãuh³nxain¹tu¹wi¹. Txu¹ha² a²wẽ³sa² ũ³hi³lain¹te²su² te²na²
kãin² khãuh³nxain¹nũn³tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³su² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²yo³ha²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lai¹nha²kxai³ ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³ton³tu¹wi¹.
24 Jã¹nxe³ju³ta² ã³nhe¹kxi²sxã³ sun²tã¹sxã³ ya³lu²ai¹nha²kxai³
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² hi²sen³su² a²nũ²a²
sa²so¹sxã³ ha³lo²a² u²lxan¹ko³xa³nãu³xa² ka̱n²txi³
ũh³wxe³ha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³nũ²la² tũ̱¹ka̱³txai²li²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wih¹nũ²la² yxau²sa²tẽ³ain¹tu¹wi¹.
Hã²wxãn³txa³ wa³ka³to³nain¹ju³ta² ne³ki³so³nain¹tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

25 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² u³je³na³ki³su² te²a² i³la³kxi³su² te²a²
hi³ka²ta³su² te²a² sa²ne³yax1tain¹tu¹wi¹. Ĩ̱³ye³na² kãin²
hxa³lxi²ha²kxai³ a²nũ²a² hxi²ka̱u³ka̱u³nhain¹tu¹wi¹.
26 A²nxe³ju³kxai³lu² a²nũ²a²nãu³xai²li² ĩ²ai¹nha²kxai³
yu̱h³lxi³ya²lun¹tain¹tu¹wi¹, o³sĩ̱³na² ko̱¹ko̱¹sa²ye²kxe³su²
ĩ³ã̱³lxi³si¹ha²kxai³la².
27 Hã²wxãn³txa³ oh³sĩ̱n³nãn¹ka³lo³a² hãn³ta³ka³lo³a²
whãi²na¹ ãn³ka³nxi²na¹ka³tu̱³ wxã³na¹tu¹wi¹. Nũ̱³kxũn³txi³
ĩ³kĩx3khai¹nxe³ha²kxai³ wxã³na¹tu¹wi¹. Wxã³na¹ju³tai²nãn²tu̱³
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²sain¹tu¹wi¹.
28 Ju¹tai²li² ã³si³wxe³hĩ¹na¹ ĩ³sa²yxau³sxã³
sa²yxo²ka²la¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²yxo²we¹tai¹yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txe² ĩ³nxai²na²
ã³wa²su¹jah³lxin¹ju³ta³nũ³a² ti³wa³ki³lon³tu¹wi¹.
Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

Hi³yãu³sa³kxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

29 Nxe³ha²kxai³lu¹ ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Te²yã¹nxe³jut3su² sa³wxe³na² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
30 Ta³kon³ta³ki³yãu³su² ha̱u³ta³lun²sxã³ ãn³ki³i²nha³na¹nxe³hĩ¹na¹
yxo²kwẽ³kon³ju³ta² ya̱u³so³nhĩ̱³nx2na³li¹.

31 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² ju¹tai²na² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹ju³tin³ti²
ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²ju³ta³nũ³su² yũ³tu¹wi¹. Nxe³sxã³
wa³su³txi³ wxã³na¹tu¹wi¹. Hi³yãu³sa³kxa² hạu³ta³lun²sxã³
ãn³ki³i²nha²ti³hũ³nxe² wa³su³txi³ wxã³na¹tu¹wi¹.
32 Ya²la³tụ³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Ju¹tai²na² ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³
hĩ¹na² ka³tẹn³su² tũ³kạ³txa² ya³lu²ai¹nxa³tạ³lxa¹ jau¹xai²na²
yxo²ha³kxa¹ kãi³ta³lun²tu¹wi¹.
33 Oh³nãu³nũ¹ai²na² hxa³ni² ha³lo²a² yuh³xai²na² hxa³ni²
nxe³ain¹tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹ txa²wãn³txa² so¹lxi³ ya²la³tụ³
yxau²sa²tẽ³tu¹wi¹.

Ye³ten³nha²sxã³ ĩ²yxau³sa²tẽ³kị³jau³su²

34 Nxe³jut3su² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Wxã³na¹ju³ta²
o²nx2ta¹kxa²yạn³txi³su² nxa¹nhai¹. Kãin² ĩ³yai³ni² kãin²
ĩ³na²sxã³ we¹ni² kãin² hxi²waun³txi² nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³ha²kxai³ wi¹lĩ²syah²lxan³kxai²nãn²tụ³ ka³yxuh³xa² ta³lã²la²
wi³kxai²nãn²tụ³ wa³su¹txi³ ũ³tĩ¹kxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ju³ta²
yã¹nxe² wxã³na¹ju³ta² wa³su³txi³ yũ³tu¹wi¹.
35 Nxe³ju³tai²li² a²nũ²a² yuh³xa² yxau³tũ³kạ³txa² yxo²ha³kxa¹
ĩ²kxi²sah²lxin¹tu¹wi¹.
36 Wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ³na² ĩ³nũ³kũn³nxe³lhi¹hah³lxin¹jau³
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ ju³ta²
ã³wa²to¹ta³lun²ka³tụ³ hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² wxa²yen³nãu³a²
ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
37 A²nxe³tãu³a² a³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ³na²
sxi²ha² ai³nũ²la² a²nũ²a² ĩ³yau¹ũ³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹
ka³nxah³ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ a³li³nũ²la² O³li³ve²ra³ka³txa²
ka³la³to³ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Ai¹nha²kxai³ ĩ³yũ¹li²nxa³tạ³lxa¹ a²nũ²a²nãu³xa²
ka³lxa¹khaix1nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ain³kxi²te³lhxã³
ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wi¹hain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

22

Je³su²jah³la² su²lhã³ain¹ju³ta³nũ³a² he³son³kxain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Pas²kwa²nxe³tũ³xa² yai³nain¹ju³ta³nũ³a²
yạu³son³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ti³xai²na² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² I³sa³e² nũ³kạ³txu¹tai²na²
ã³non²ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³
kwẽ³kon³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ ye³ka³na³ka³nat3sxã³ Sũ³na²
kãi³ũ¹hain¹ju³tu¹tai²na² ã³sa²wa²lho¹xi²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a² yain³txa² wa²lo¹lo¹nxa³tũ³xa² ĩ³wa¹kxi³la³
sa³wi¹hxa³tũ³xai²na² so¹lxi³ yai³nain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Pas²kwa²nxe³ti³xa² yạu³son³ti³xa² a²nũ²a² kọ³nxe³thin¹sxã³ kãi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wã³nxĩn¹te²a² si³yxau³tãu³a² nxe³te²nãu³xa² ha³tẹh³nxã³nxa² hoh³lxi³su² te²nãu³xa² nxe³tũ³kạ³txai²na² kọ³nxe³thin¹sxã³ he³son³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tah¹lxa¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ³kạ³txa² ĩ³ạn³ta³kxi²nyhain¹kxa²yạn³ti³su² yụh³lxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ju³ta²sah³la² ĩ³ki³ha³kxi²sxã³ kãi³jau³su²

3 Nxa²ha¹te¹ nxe³nyhain¹tị³kxai³lu² Ju³ta²sah³la² Is³ka³ri³o²jah³la² ĩ³yĩ¹lih²nũn³jah¹la² nxe³te²a² Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su² ã³si³tẽ³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³su² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²tũ³kạ³txi³su² nxe³tau³ta² ka³na³ka³na³jah¹lo²su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 A²nxe³sxã³ Sa³ta³na²jah¹lai²na² ã³si³tẽ³kxi²jah¹la² hi²sen³kxai³lu² ã³nxai³tãu³a² wã³nxĩn¹te²a² si³yxau³kxa³te³nãu³xa² te²a² Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² a²so³ta²to² nũ³kạ³txi³su² te²a² nxe³sxã³ ã³yã³nũ²kxi²nhyain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nyhain¹sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² ã³yãu³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxa²ha¹te¹ jau³jau¹xai²na² ain³kxain¹nxa²ha¹te¹ ka³li³hai¹nha²kxai³ ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³hũ¹kxi³nũ³su² e³hau³ko³nye²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Nxe³jau³xai²na² Ju³ta²sah³la²kxai³lu² ain³kxi²nũ²la² ka³lih³kxi²la²nha² e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wi¹na³li¹. Jah¹lai²li² ã³yãu³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe² ĩ³he³son³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Je³su²jah³la² ã³yãu³hũ¹te³lhxã³ yxai¹nha²kxai³ hãi³a² wahx3nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pas²kwa²nxe³tũ³xa² hau³kot3si¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ Pas²kwa²nxe³tũ³xa² wa³lo¹lo¹nxa³tũ³xa² yai³nain¹nxe³je³nãu³wa³ka² ye²ain¹ti³xa² o³ve²a² wẽ³sa² su²lain¹ti³wa³kwe³nxa² yxau³son³ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxe³hĩ¹na¹ Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² Pe²jah³lo²su² te²a² Jo³ãu²ah³lo²su² te²a² nxe³sxã³ sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:

— Pas²kwa²nxe³tũ³xa² yain³kị³thĩ³nũ³a² sa²hau³kot3ja¹hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxạ²ha¹te¹:

— Ĩh¹nũ¹ãn¹thĩn³tạ³ yain³kxi³thĩ³nũ³a² sa²hau³kot3sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩ²sah¹wxi¹. Sxi²je³na² ã³nxai³ja¹hu¹li¹. Nxe³ya³hin¹tãu³a² in³txa² ĩ³ha¹txi¹nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³jah¹la² ĩ̱³yau³xẽ¹na² ũ³whi¹so¹tẽ³na² sa²ka³la³ki²wxe³kxi²so¹nyhe¹nx2ti³tu¹wi¹.

Nxe^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hi^{2}txi^{1}ja^{1}hẽ^{1}li^{1}. Sxi^{2}ha^{2} wi^{3}xi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{2}kxi^{1}ja^{3}hẽ^{1}li^{1}.
11 Ya^{3}hin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sxi^{2}ha^{2} a^{2}wa^{3}kxẽ^{3}nxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ya^{3}hin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}yah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxa^{2}si^{1}sa^{2}sĩn^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}sĩn^{1}na^{2}li^{1}. ‘Ĩh^{1}thĩn^{1}ta̱^{3} Txai^{2}nãu^{1}xai^{2}na^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} yai^{3}na^{1}thĩ^{3}nu^{3}la^{3}sĩn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?’ Nxe^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{2}li^{1}.” Nxex3ja^{1}hẽ^{1}li^{1}.
12 Ya^{3}hin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} kãin^{2}thĩ^{3}na^{2} wi^{1}thĩ^{3}na^{2} wã^{2}na^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} wi^{1}lhau^{3}kot3ja^{1}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{2}jau^{3}xa^{1} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}hxat3ja^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} yai^{3}nain^{1}jau^{3}su^{2}

14 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}nhau^{3}hau^{3}kot3hĩ^{1}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3} ha̱^{1}li^{1} wxa^{2}sa^{2}so^{1}xi^{2}nũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} thĩ^{1}nai^{2}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}nũ^{2}la^{2} me^{2}sa^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
15 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}sain^{1}ju^{3}ta^{2} ti^{3}wa^{3}ki^{3}lon^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{2}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} sai^{1}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} yain^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}khaix1sa^{3}hẽ^{2}li^{1}.
16 Nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2}yã^{1}nxe^{3}tũ̱^{3}xa^{2} ãh^{1}lxi^{3}sxã^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3} ĩ^{3}yai^{3}nxi^{2}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}li^{1}. Kxãn^{3}ton^{3}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}hĩ^{1}na^{2} jã^{1}nxũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} yain^{3}kxi^{2}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ta^{3}lu^{2}nhxa^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}kxai^{3}la^{1} ĩ^{3}na^{2}kxẽ^{1}na^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxon^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— ĩ^{3}na^{2}kxẽ^{1}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}na^{2}xai^{3}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
18 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}na^{2}kxi^{3}jau^{3}xa^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3} ĩ^{3}na^{2}xi^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3sa^{2}hĩ^{1}na^{1} ĩ^{3}na^{2}xi^{2}yah^{3}lxi^{3}ki̱^{3}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} yain^{3}tũ̱^{3}xa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxon^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} wã^{2}nãu^{2}lxi^{2}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yain³tṵ³xai²na² Txa²nũ²a² yã¹nx2na³li¹. Ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹tu¹wi¹. Yain³tṵ³xai²li² ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹kxa² ĩ²xi²sah¹lxin¹tṵ³xai²li² yain³nũh¹sah¹lxi³to³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Te²yã¹nxe³sxã³ yain³ta³lun²ka̱³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ĩ³na²kxẽ¹na² ũ³hũ¹ain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³na²xai³jxah³lxi³hẽ¹li¹. A²nxe³jau³jau¹xai²na² Txa²ti³ha²yau³xa² yã¹nx2na³li¹. Wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai³ jã¹nxe² kãi³ũh¹nx2ta¹jau³nũ³ai²la¹wi¹. A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³wa²sut1si¹ha¹jau³nũ³su² Txa²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sa³tu¹wi¹.
21 Ne³ka²sah¹lxi³wxi¹. Jah¹lai²li² ã³yãu³hũ¹sa²jah¹la² txa̱²wã¹me²sa³ka̱³lo³a² ã³wxe²na³li¹.
22 Su²lhã³sain¹sxã³ ya³lu²na¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txu¹tai²na² ĩ³ye³kxũ¹nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ã³yãu³hũ¹sa²jah¹lo²kxai²lẽ¹. Ko̱³nxe³ton³khai¹nxe³tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²li² ain³kxain¹te³na¹ e³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹jah¹lo²ta̱³ ko̱³te³hin¹te²la¹xã³? Nxe² e³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

24 Nxe² e³lain¹nxa²ha¹te¹ jau¹xai²li² ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² e³kxi²nyhu¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² hxi²kan¹txi³lxã³na¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²li² kãin²te²sxa³lxi¹. Ãh¹lxi³sxã³:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Txai²na² so¹lxi³ hxi²kan¹te³lxã³na¹wi¹. Wxãi²na² kãin²te²sxa³lxi¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² a²si³yxau³ka³txa² hi²sen³su² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² yxo²xũn³txi³ kwa³na³nyhain¹te²ju²hẽ³li¹. Ai¹nha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxa² nxe² e³lain¹te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²li² wi¹la³ ã³non²ta³kxi²nẽ³jah¹lai²la¹wi¹.” Ain¹jau³su². Te³nai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
26 Nxain¹kxan²ti³ te²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹: “Hxi²kan¹te²sa¹wi¹.” Nxe³jau³jau¹xai²na² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² hxi²ka¹nxa³te²a² yã¹nxe² ĩ²ũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³: “A²wa³kxẽn³su² te²sa¹wi¹.” Nxe³jau³jau¹xai²na² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kwa² sa³wi³sa²yã¹nxa² ã³non²ta³kxi²nũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
27 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² ĩh¹jah¹lo²ta̱³ hxi²kan¹ wa³to²hi² jah¹lo²la³te²la¹xã³? Yain³txi³su² ãu¹la³kxi²sxã³ ũ³hũ²jah¹lo²su² te²la³ ta̱³nxa², hãi¹nxe³sxã³ ã³wxe³sxã³ yain³jah¹lo²su² te²la³ ta̱³nxa², ĩh¹jah¹lo²ta̱³ hxi²kan¹ wa³to²hi² jah¹lo²su² hṵ̃³te²la¹xã³? Nxe²nxa³wi¹. Hãi¹sxã³ ã³wxe³sxã³ yain³jah¹lo²su²

te²na² hxi²kan¹ wa³to²hi² jah¹lo²su² te²la¹wi¹. Nxe³to³ta¹
Txai²na² sa²kxai³lu² yain³txa² ãu¹la³kxi²jah¹lo²kxa² yã¹nxe³sxã³
a²wa³ka³li³lo³jah¹la²yã¹nxa¹wi¹.
28 Nxe³na¹ha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²sah²lxin¹tai¹tu³wi¹. Ha³lo²a²
kṵ³ton³kxi²sa²kxan²ti³ kan²txi³ ã³si³tẽ³kxi²sah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
29 Sah¹lxi¹nha²kxai³ Txa²wĩ³na² hxi²ki³kxai³lu² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²tu¹wi¹. Nxe³sa³kxai²nãn²tṵ³ ha³lo²a²
a²yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxẽn³si¹ta¹tu¹wi¹.
30 Nxa¹kxai²nãn²tṵ³ Txai²yã¹nxe³sxã³ I³sa³e²
nṵ̃³kạ³txi³nãu³xa² ha³tih³xa² hxi²ka² hxan³sxã³
ha¹li¹ wa²sa²so¹xi²nũn³ka³tṵ³ nxe³te²nṵ̃³kạ³txi³nãu³xa²
a²wa³kxẽn³si¹yah³lxin¹nũ³nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹kxa²yu³su²
txa²yai³na¹ka³lo³a² ã³wxe³sxã³ yain³kxi²syah¹lxin¹tu¹wi¹.
Je³su²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³lai²na² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³nũ³su²

31 Nxe³ha²kxai³la¹:
— Si³mãu²ah³lãi³. Ne³ka²sa²sa²lxi¹. Sa³ta³na²jah¹la²
e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³lĩ¹. Wxa²nṵ̃³kạ³txai²li²
ũ³hũ¹sẽ¹li¹. Sa²yxo²ã³nxain¹ju³ta² ĩ³ye³kxi²sai³nai¹na¹tu¹wi¹.”
Sa³ta³na²jah¹la² nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
32 Ain¹ta¹ Txa²wã¹sṵ̃³na² ĩ³ye³kxai¹na¹hẽ³li¹,
kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxi³si¹hin¹jau³su¹. Nxe³ha²kxai³
ã³yxo²o³tũ¹xi²san¹kxai²nãn²tṵ³ txa²sa³wi³ha³lxa²
yxo²ĩ²sain¹nũn³si¹hin¹jau³su² ã³nxũ²kwạ̱i³lxũ¹txi³txai¹nhẽ³li¹.
Je³su²jah³la²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Kan²txi³ ã³si³tẽ³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Ũ³tḩ̃¹kxi²sain¹kxan²ti³ su²lhã³sain¹kxan²ti³ ya²la³tṵ³
sa²yxo²ã³nxa²sa²sĩ¹nxa³lho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pe²jah³lãi³. Ne³ka²sa²sa²lxi¹. Ka³nxah³tai²na² ka³la³ka³la²a²
ĩ³yxai²lxi²nxa³tạ̱³lxa¹ jau³nũ³a² nxe²e³in¹te³nah¹lxi¹:
“Je³su²jah³la² ĩ²ti³hex1te²txã³wi¹.” Nxe²ĩ³ki³ha¹kxi²san¹jau³xa²
ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ĩ³ye³kxi²xin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².

Yen³kxa² ãu¹la³kxi²jau³su²

35 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³la¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Kxã³nhxĩ¹nai³tã² sạ²si¹hã³nx2ta¹hĩ¹nai³tã²
ha³tẹ̱h³nxã³nxẽ¹tạ̱³ yũ²nxa³ha²kxai³ wã²lẽ¹tạ̱³ yũ²nxa³ha²kxai³
yu³wi²kxi²nha²ka³lo³a² wẽ̱³no³kxi³la³ yũ²nxa³ha²kxai³
nxe³kxan²ti³ yã¹te²tạ̱³ wã³kon³kxi¹nx2ti³lhai¹li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹:
— Wã³kon³sĩn¹nxa³tai¹tu³wi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxa²ha¹te¹:

— Hĩ¹kxai³ ha³tẹh³nxã³nxẽ¹na² tạ³nxa² wã²lẽ¹na² tạ³nxa²
yũ³ke³la³te²kxai³ so¹xi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ yụ³la²
kãin² ta³wxi²a² yũ²nxa³kxai²nãn²tụ³ so¹kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹,
wxa²wã²la²ka³lo³a² ũ³hũ¹ai¹yah³lxin¹kxan²ti³nũ¹.
37 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sụ̃³na² ha³tẹh³nxã³nxu¹tai²na²
nxe³te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a²nãu³xa² te²hi²sen³su² Txa²wã¹sụ̃³na²
hxi²kan¹jah¹la² ĩ³ye³ki³ha¹kxain¹te³nah¹lxi¹: ‘Jah¹lai²li²
kọ³nxe³thin¹jah¹la² he³la³kxi³sye¹txi³na³li¹.’ Nxe²e³ain¹tu¹wi¹.”
Ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Hĩ¹na²
nxe³kxa²yã¹nxe³jut3su² kãi³ta³lun²sain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ²sa²si¹lxi¹. Ti¹ai²li² yụ³la² kãin²ta³wxi²a² wxi²ha¹li¹
yũ³sĩn¹na³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:
— Ãn²na³li¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Sụ̃³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

39 Nxa²ha¹te¹ e³ta³lun²nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la²kxai³lu²
a³li³nụ̃²la² wã³la³ka³txa² O³li³ve²ra³ka³txa² ka³la³hxai²na²hẽ³
jã¹nxe³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Jã¹nxe³sxã³ ka³la³to³nhũ²la² ã³yi¹ka³tụ³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sụ̃³na² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Kọ³nxe³ju³ta³la³
ã³wih¹kxi¹nx2ti³kxa²yạn³txi³su² nxe³nx2ta¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxe³nũ²la² jũ¹nxe² ã³ya¹not3ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² ã³ka³ti³lhu³ta³kxa² wxe³sxã³ Txa²wã¹sụ̃³na²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
42 E³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wĩ³na² nxex3txi¹. Ten³nxa²ke³la³te²kxai³
a²kọ³nxe³ju³tai²na² khãuh³lxa³ti³sa²ju³tai²na²
sa²wa²tot1so¹kxi²sẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ ten³nxa²nxa³kxai²nãn²tụ³
wxa²wãn³txa² so¹lxi¹ we¹txa²ha¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxe²e³tị³kxai³lu² oh³xan¹jah¹la² a³ka³nxi²nũ²la²
ãn³sĩ³nxụ̃n³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
44 Nxe³ha²kxai³ jã¹nxe³sxã³ ã³ka³ti³lhu³ta³kxa² wxe³sxã³
Txa²wã¹sụ̃³na² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²e³kxi²tãu³a²
ãin²ti³sa²txẹ¹khaix1nxe³ha²kxai³ ĩ³kax3lạ̃ux3ka³lạ̃u¹nha²jau³xa²
a²tih³yau³khai³xa² ha³li³at1ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Hã²wxãn³txa³ e³ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa²
ã³wạ³li²sxĩ²nũ²la² ãin²ti³khaix1nxe³ha²kxai³ ãu³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Ãu³xain¹ka³tụ³ta¹ Je³su²jah³la² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ha²kxai³ ãu³xah³lxin¹ji¹wi¹? Txa²wã¹sụ̃³na²
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Kọ³nxe³ju³ta³la³ ã³wih¹kxi¹nx2ti³kxa²yạn³txi³su²
nxe³nx2nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Kọ³nxe³thin¹tụ̃³kạ³txa² Je³su²jah³la² so¹ain¹jau³su²

47 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²ta³lun²nxa³tạ³lxa¹ a²nũ²a²
ka³lxa¹tụ̃³kạ³txa² yạu³so³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹sxã³

a²sa³wi³ha³lxa² ã³nhai¹tũ³jah¹la² ka³na³ka³na³te²a² Ju³ta²sah³lo²kxai³lu² ne³ka³ta²a² wxã³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxan²ta² yạu³son³kxi²nũ²la² Je³su²jah³la² ĩ³yxo²sai¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ju³ta²sah³lãi³. Ĩ³yxo²sai¹la³kxi²san¹jau³xa² ã³yãu³hũ¹kxi²san¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

49 Nxạ²ha¹te¹ a²sạ³wi³ha³lxa² hi²sen³kxai³lu² wxã³ain¹tũ̱³kạ²txa² ĩ²ain¹tãu³a² ĩ³ye³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Yụ̱³la² kãin²ta³wxi²a² hxi²tẽ³nha²sxã³ sun²tã¹sĩn¹te³la¹ji¹wi¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

50 Nxe²e³ain¹tị̱³kai³lu² Je³su²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxai²na² ka³na³ka³nat3sxã³ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kah³lai²na² a²sa³wi³sa² yạu³son³kxi²nũ²la² yụ̱³la² kãin²ta³wxi²a² hxi²tẽ³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ a²ne³nxẽ³na² a²nẽ³wi¹tãu³a² ũh³nxẽ³i²lã³ta¹hxai²hẽ¹la².

51 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hãi¹nxã¹jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Nxe³jau³su² nũ²la² in³txa² ne³nxẽ³na² txa²wã¹ne³wi¹nẽ³tãu³a² wxa²ne³wxai³sạin³sxã³ wxạ²ne³we²txi³ta¹hxai²hẽ¹la².

52 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹ta² Si³yxau³kah³lo²su² te²a² a²so³ta²to² nũ̱³kạ³txi³su² te²a² Ju³te²a² a²hxi²kan¹tũ̱³kạ³txi³su² te²a² nxe³te²su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Yụ̱³la² kãin²ta³wxi²a² tẽ³i² hi³sa³ka³txa² tẽ³i² yah³lxin¹sxã³ wxã³yah³lxin¹ti²ti¹. A²nũ²a² yen³kxa² kãi³kxi²jah¹la² i³sxã³ sa²so¹kxa² yã¹nxe³ i³sxã³ sa²so¹sah¹lxin¹ta²lu¹wi¹.

53 Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ye³ka³lxa¹txi³ ã³yũh¹sxai²na¹tai¹ti²tu³wi¹. Nạ¹tãu³ai³tã² sọ¹sah¹lxi³hxai²nxã³tại¹tị²tu³wị¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹na² ka³nxa³hi²ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹la² nũ³kxũn³sxã³ o²la³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³ha²kxai³ wxa²nũ̱³kạ³txai²na² kọ̱³nxe³ti³ o²la³kxah³lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³lo²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³la² a²yxo²wãn³txa² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³su²

54 Ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³ i³sxã³ sa²so¹ai¹nha²kxai³ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kah³la² hxi²kan¹jah¹la² a²sxi²ha² tị̱¹kxain¹sxã³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹tãu³a² Pe²jah³la²kxai³ a²si³yo³na² sxi²ha² wai²ha² yxo²tạ̱³lxa² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².

55 A²nxe³thĩ³na² ti²ta³lo³ka² ha³nxe²a² sa²ya³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tho³xai²na² Pe²jah³lo²kxai³lu² tị̱³nũ²la² a²yxo²wẹ̱³ka²nũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

56 Nxe³tãu³a² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kah³la² hxi²kan¹jah¹la² a²sa³wi³sa¹ka³lxa² e³te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² Je³su²jah³la² a²si³tẽ³kye¹nxain¹na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
57 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³la² ki³ha¹kxain¹sxã³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²nxi¹. Jah¹lai²li² hai³txi³ ĩ²te²txã³xĩ¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
58 Ye³jen¹nãu³a² in³txa² ĩ²ain¹nũ²la² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² Je³su²jah³la² a²sa³wit3sin¹tai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Txai²li² ti³he¹nxẽ²nxa³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
59 Ye³jen¹nũn³tãu³a² in³txa² ã³xa² ĩ²ain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² ã³si³tẽ³kxain¹te²nu³tã³li¹. Ka³li³le²a² a²nũ³ka³txi³su² ye²ha²kxai³lu¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
60 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³la² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Jau¹xai²li² ko³nha²ti³hex1te²txã³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ e³ta³lun²hĩ¹na¹ ka³la³ka³la²a² ĩ³yxai²lxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
61 Nxe³tãu³a² Je³su²jah³la² sa²ne³wa³ti³nha²sxã³ Pe²jah³la² ten³sa²tã³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹ Pe²jah³la² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² a²wãn³txai²li² ĩ³ne³sai¹xi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xa²sa¹:
— Ka³nxah³ta² ka³la³ka³la²a² ĩ³yxai²lxi²nxa³ta³lxa¹ wxãi²na² Pe²jah³lo² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ten³si¹sa²nxãn³jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²xin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
62 Nxe³jau³xai²na² Pe²jah³lai²na² ain³kxi²xi²ka³tu³ ha³lo²a² a³li³xi²nũ²la² ãin²ta³kxi²nha²sxã³ kãin²nã³n³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³su²lain¹jau³su²

63 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² nũ³ka³txa² Je³su²jah³la² tũ³kxain¹tũ³ka³txai²na² ĩ³wai³ka³si³jau³su² ĩ³ye³kxai¹ni² ĩ³su²lai¹ni² nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
64 Nxe³ain¹kxa²yu³su² wã²la²ka³lo³a² tẽ³sxã³ ũ³yhe³tĩ¹kxain¹nũ²la² ĩ³su²lain¹ka³tu³ ĩ³wã³txi³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹te²ta³ ĩ³su²nxain¹thi²li¹? Ĩ³yau¹ũ³sẽ¹li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
65 Te²yã¹nxe³ju³ta² ko³nxe³te²lo³jau³xa² yau³ka³lxa¹txi³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ju³te²a² a²hxi²kan¹ta² nũ³ka³txa² ĩ³wã³txain¹jau³su²

66 A³lan²ton³tãu³a² Ju³te²a² a²hxi²kan¹ta² nũ³ka³txi³su² te²a² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³tũ³ka³txi³su² te²a² ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² tũ³ka³txi³su² te²a² ain¹sxã³ ã³nũ²kxi²nũ²la² Je³su²jah³la² sa²so¹ain¹ka³tu³ e³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
67 E³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²sin¹ji¹wi¹? Ĩ³yau¹ũ³nha²sẽ¹li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹kxai²nãn²tu³ yxo²ĩ²sah²lxan³tho³li¹.

68 Yxãn¹ta¹ ĩ³wa̱³txi³nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³
ĩ³wa²lũ³xi¹sah²lxan³tho³li¹.
69 Yxãn¹tah¹lxa¹ ye³jen¹na² yan¹nãu³a¹ Txai²na²
Su̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na²
ĩ²sah¹lxin¹tu¹wi¹. Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³jah¹la² a²wi¹nẽ³tãu³a²
ã³wxe³na¹tu¹wi¹. Je³su²jah³lo²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².
70 Nxa²ha¹te¹ a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³wa̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² Txa²wã¹su̱³na² Ta²su² nĩn¹ji¹wi¹?
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Wain³txi³ e³yah³lxi¹lxi¹. Txai²la³na¹wi¹. Je³su²jah³lo²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
71 Nxa²ha¹te¹ e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² ĩ²ki̱³ti²tu³wi¹. Je³su²jah³la² a²yxo²wãn³txa²
Su̱³na² ko̱³nxe³te²lo³jau³xa² ain³kxi²ki̱³ti²tu³wi¹.
Hãi¹nxã¹a³syah¹lxi³sa²lxi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23

Pi³la²jah³la² ĩ³wa̱³txi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ e³kxi²nyhain¹nũ²la² ã³nũ²kxi²tu̱³ka̱³txai²na²
hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la²kxai³ ã³nũ²kxa² so¹sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Pi³la²jah³la² sxi²ha²
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nũ²la² ã³nũ²kxa² so¹ain¹tu̱³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²li² txa²wã¹nu̱³ka̱³txa² ã³ke³tũ¹ain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³te³nah¹lxi¹: “Ro³ma²no² nu̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹jah¹la²
Se²sa³jah¹lo²su² a²nũ²a² ũ³yho³hi²ki̱³ki³a² ũ³yho³hi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.”
Nxe³jau³su² ha²kxai³: “Txai²li² Txa²wã¹su̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Wxa²si³yxau³kax3sa¹wi¹.”
Nxe³jau³xa² yxo²ha³kxa¹ nxe² ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹.
Ĩ³ki³ha³nain¹jau³xa² ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² Ju³te²a² nu̱³ka̱³txai²na² a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³jah¹lo²sin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²wãn³txai²na² wain³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu² e³kxi²te³nah¹lxi¹.
Wã³nxĩn¹ta² si³yxau³tu̱³ka̱³txi³su² te²a² a²nũ²a²nãu³xa²
a²yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² hai³txi³ ĩ²a¹jah¹lo²sxa³wi¹.
Wi¹lhin¹jah¹lo²sye¹nx2ti³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nxi¹lxi¹. Jah¹lai²na² wãn³txa² he¹li²nha²si¹nyhain¹jau³su²
ĩ³yau¹ũ³hxai²na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³na³li¹. Nũ¹ka³na¹

Ka³li³le²a²ko³xa² ã³si³wxe³nũ²la² Ju³te²a²ko³xa² ã³wa²to²hi²ka³tu̱³ hĩ¹na² wxã²na³li¹. Ain¹jau³su² kãin² ki³han³jau³su² e³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

E³ro²jah³la² ĩ³wã̱³txi³jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² Ka³li³le²a² ko³xan¹jah¹lo²su² te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

7-8 Nxa²ha¹te¹:

— Wain³sĩn¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³sa²si¹hã³nyhai¹nha²kxai³ E³ro²jah³la² sxi²ha² ã³wih¹si¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²kxai³ Ka³li³le²ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³tãu³a² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Kxãn³su² Je³su²jah³la²kxai³ ĩ²ain¹ju³ta² ten³kxe³su² ka³lih³kxi²la²ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Je³su²jah³la² hxi²ka¹nain¹jau³xa² ain³kxai¹nha²kxai³ hĩ¹na² sa²kxai³lu² a²ya³la³lhu²si¹nhẽ³tũ¹xã¹. Ain³jau³su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³la²kxai³ kãin² ĩ³wã̱³txi¹nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹ Je³su²jah³la²kxai³ hai³txi³ ĩ³we¹nyha¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

10 Nxe³ain¹kxa²yu³su² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² ha³te̱h³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²nãu³xa² ain¹sxã³ ki³ha¹kxi²sxã³ ko̱³nxe³ti³hi¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lo²su² te²a² a²so³ta²to² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² nxe³te²a² sa²kxai³lu² ĩ³wa³ka³si³ai¹ni² ĩ³ha³nũ̱³nxe² nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ wã²la² wi¹khaix1ka³lo³a² tẽ³sxã³ Je³su²jah³la²kxai³ ũ³whi²kxain¹nũ²la² Pi³la²jah³la² sxi²ha² ĩ³wha̱¹li²si¹ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxa²ha¹te¹ kxã³nhxĩ¹nai³tã³ E³ro²jah³la² Pi³la²jah³la² hi̱³nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ya̱³li³xi²nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pi³la²jah³la² Je³su²jah³la² ya³lu²si¹jau³su² kwa³na³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³tũ̱³ka̱³txi³su² te²nãu³xa² Ju²te²a² nũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹txi³nũ̱³ka̱³txi³su² te²nãu³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³kaix1so¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹ Je³su²jah³lai²li² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² he¹li²nha²si¹nyhain¹jau³su² tẽ³sxã³ e³kxi²sah¹lxin¹ten¹tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ wãn³txa² ka³lxa¹txi² wã̱³txai¹na¹ten¹tu³wi¹. Ĩ³wã̱³txai¹na¹kxan²ti³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² hai³txi³ a³ya³txi²nxa³wi¹.

15 Na¹kxa²yu³su² E³ro²jah³la² te²yãx1ta¹hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ sa²si¹hã³xi²sain¹tai¹tu³wi¹. Ain¹jut3su² jah¹lai²li² ko̱³nxe³ti³ kãi³ha²kxai³ ĩ³ya²lut1si¹ha¹jau³nũ³su² hxi²ki³ye²nx2ti³xa³wi¹.

16 Nxe²nxa³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² hãi¹sxã³ ĩ³wai¹tain¹si¹sã²na¹ka³tụ³ wxa²wa²sut1sxã³ ũ³hũ¹xi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Pi³la²jah³la²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ kxã³nhxĩ¹nai³tã² Pas²kwa²nxe³tũ³xa² yai³nai¹nhĩ¹nai³tã³ a²nũ²a² ũ³tĩ¹kxi²tũ³kạ³txa² a²nũ²a² ka³na³ka³na³te²a² wxa²wa²sut1sxã³ sạ²tã³xi²to³ta²hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ye³ka³lxa¹txi³ Pas²kwa²nxe³tũ³xa² yai³nain¹ju³ta² Pi³la²jah³la² hxi²ka² jã¹xain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxain¹kxan²ta² te²yã¹nxe³ju³ta² te³nai¹nha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ kãin² ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ba³ra³ba²sah³la² so¹lxi³ wxa²wa²sut1sxã³ sa²tã³xit1sĩ¹nhẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxa²ha¹te¹ Ba³ra³ba²sah³la² sạ²kxai³lu² a²kxã³nxai³tã² a²nũ²a² su²lhã³ha²kxai³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a²wa³kxẽn³nũ³kạ³txa² he¹li²nha²si¹nyhain¹jau³su² o²la³kxi²ha²kxai³ ain¹ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² ũ³tĩ¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² wxa²wa²sut1sxã³ sa²tã³xi²ju³ta² ten³jau³su² ãh¹ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxãi²he¹la².
21 Ain¹tah¹lxa¹ yxo²xũn³txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Hi³sa³ka³txa² ũ³hẽt1sxã³ ĩ³hxi²kĩ¹la²kxi²sxã³ ĩ³ya²lu¹tai¹nhẽ³li¹. Ũ³hxi²kĩ¹hẽt1txai¹nhẽ³li¹. Nxe³nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ Pi³la²jah³la² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³tạ³ kọ³nxe³ti³ kãi³ te²la¹xã³? Kọ³nxe³ti³ kãi³ha²kxai³ ĩ³ya²lut1si¹ha¹jau³nũ³su² hxi²ki³ye²nx2ti³xa³wi¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ³wai¹txi²sã²na¹ka³tụ³ wxa²wa²sut1sxã³ sa²tã³xi²si¹hai¹na¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²si¹hain¹jau³xa² yxo²xũn³txi³ e³jau³xai²na² ĩ³ye³sxã³ ã³na¹ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Ại³na¹ Pi³la²jah³la² yẹ³yẹ³non¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Ain¹ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² Je³su²jah³la²kxai³ su²lhã³si¹hain¹jau³su² Pi³la²jah³lai²na² a²yxo²wãn³txa² kwa³na³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³ain¹kxa²yu³su² Ba³ra³ba²sah³la² a²nũ²a² nũ³kạ³txa² he¹li²nha²si¹nyhain¹jau³su² a²nũ²a² su²lhã³ha²kxai³ nxe³jah¹la² ũ³tĩ¹kxain¹jah¹lai¹tã² wxa²wa²sut1sxã³ sa²tã³xi²si¹nyhain¹jau³xa² te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² su²lhã³si¹nyhain¹jau³su² te³nai¹nha²kxai³ Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu² sa²yxo²we¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹jau³su²

26 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² tẽ³sxã³ a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tãu³a² Si³mãu²ah³la² Si³re²ne²ko³xan¹jah¹la² ne³khau²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹la² a²ha³lo²khai³xa²

a3li3nũ2la2 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 ã3wih1te3lhxã3
ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jah1la2kxai3 tu̱3ka̱3txai2na2
hi2sen3kxai3lu2 i3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Hi3sa3ka3txa2
sa2tã3ka3la3kxi2hẽt1so1nha2si1hain1jau3su2 kwa3na3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3la2 yo3na2 ĩ3hit1ai3ta1hxai2hẽ1la2.
27 Nxa2ha1te1 tu̱1ka̱3txa2 ka3lxa1tu̱3ka̱3txa3
ĩ3hi1txain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3te2a2 txu1ti3nã̱u3xa2
ĩ3hi1txain1te2a2 ãin2tai1nha2kxai3 kãin2 nã̱n3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.
28 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3la2 ĩ2ain1nũ2la2 sa2wa3ti̱3nha2sxã3
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Nxe3jah3lxi3nxi1. Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 a2wa3kxẽ3na3ka3lxi2nãu3syah1l
Txai2li2 ĩ3nã̱n3kxi2sah1lxi3txa3hẽ1ni1. Yxãn1ta1 wxãi2na2
wxa2wẽ3ha3lxa2 wxa2nxũh1 ĩ3nã̱n3kxi2nha1jah3lxi3hẽ1ni1.
29 Ye3jen1nãu3a2 wxa2ha3lo2a2 ko̱3ton3kxi2khaix1nxe3nx2ti3tũ1xĩ1.
Nxe3tã̱u3a2 e3kxain1tu1xĩ1. Nxe3te3nah1lxi1: “Txuh1hai2li2
wẽ3sa3 txa2te2a2 ka3li3hi2 txu1hai2li2 wẽh3ni2nxa3te2a2 ka3li3hi2
txu1hai2li2 wẽ3sa2 i3lxa3te2a2 ka3li3hi2 nxe3nx2tain1tũ1xĩ1.”
30 Nxe3hĩ1na1 wã3la3ka3txa3 e3kxain1te3nah1lxi1:
“Ũ3tĩ1kxi2sẽ1li1. A3hi2sxã3 ĩ3ya2lut1sẽ1li1.” Nxe3ain1tu1xĩ1.
31 Ai1nha2kxai3 ko̱3nxe3ti3 kãi3ũ1sain1na3li1.
Nxe3kxa2yã1nxe3kxa2ha3tih3xan2tu̱3 ko̱3nxe3ti3
kãi3wa3to2hi2nũ1nx2tain1tu1wi1. Ta1hxai2hẽ1la2.
32 Nxa2ha1te1 in3txa2 ko̱3nxe3ti3 kãi3sxã3 yxau2xai3jah1la2
ũ3ti̱1kxi2te2a2 ha1lin1sxã3 su2lhã3si1hain1jau3su2
ãn3sa2so1ain1ta1hxai2hẽ1la2.
33 Nxe3ai1nha2kxai3 wã3la3ka3txa2 txa2wã1ne̱3ka3lo3kat3su2
ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3txa2 ka3la3ain1nũ2la2 Je3su2jah3la2
tẽ3sxã3 hi3sa3ka̱3txa2 ĩ3hxi2kĩ1wxe3ai1nha2kxai3 in3txa2
ko̱3nxe3ti3 kãi3sxã3 yxau2xai3jah1la2 ha1lin1te2a2 hi3sa3ka3txa2
ĩ3hxi2kĩ1wxe3ain1ya3ha2kxai3 nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3sxã3
wi3txã1ka3txa2 Je3su2jah3la2 ĩ3hxi2kĩ1wxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
34 Nxa2ha1te1 Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2
e3kxi2te3nah1lxi1:

— Wĩ3na2 nxe3txi1. Ko̱3nxe3ti3 kãi3sain1jut3su2
wi1ko̱3nhai1nxa3wi1. Nxe3ha2kxai3 ne3wã2na3txai1nhẽ3li1.
Ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nxa2ha1te1 so3ta2to2 nũ̱3ka̱3txa2
txah3lxa3ki3a2 wxa2sa2tã3ain1sãn2sxã3 Je3su2jah3la2
wã2la2ka3lo3a2 so1kxi2sxã3 wxa2nũt3tain1ta1hxai2hẽ1la2.
35 Nxa2ha1te1 a2nũ2a2nãu3xa2 ĩ2yxau2xai3ain1tãu3a2
Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 a2si3yxau3ka3txa2 ĩ3wai3ka3si3xi2jau3su2
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— A2nũ2a2 ã̱3xa2 sa2hau3ko3tain1to3tai1ti2tu3wi1. Yxãn1ta1
wã2nxũ̱h1sxã3 hxi2kan1txi3 sa2hau3ko3nha2nxa3lho3li1.
Txa2wã1sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3jah1lo2su2
ke3la3te2kxai3 wã2nxũ̱h1sxã3 sa2hau3ko3nha2txai2li1.
Ain1ta1hxai2hẽ1la2.

36 Te²yã¹nxe³sxã³ so³ta²to² nũ³ka̱³txa² ya̱u³son³nũ²la²
ĩ³wai³ka³si³xi²sxã³ yain³txa³yau³xa² kxa̱h³yau³xa² ĩ³na²si¹jau³su²
ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txa² si³yxau³kax3sin¹ke³la³te²kxai³
sa²hau³ko³nha¹sẽ¹li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Ai¹nha²kxai³ hi³a²ka³lo³a² wãn³txa² ũ³wha²li¹lhã̱n²sxã³
a²ne³ta³lxo³ka³nãu³a¹ ũ³kũ¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ũ³wha²li¹lain¹jau³xa²sa¹:
— Je³su²jah³lai²li² Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxa²ha¹te¹ in³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³jah¹la²
ka³na³ka³na³te²a² ĩ³wai³ka³si³nũn³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²jah¹lo²su²
nxĩn¹ke³la³te²kxai³ sa²hau³ko³nha²sẽ¹li¹. Nhãn¹kxai²nãn²tu̱³
jãx1sa¹nhũn³sĩ¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa²ha¹te¹ in³txa² ko̱³nxe³thin¹te²a² ã̱³xa²
a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² o²nxã²nxa³ji¹wi¹? Jah¹la² yã¹nxe²
ya³lu²nũn³nĩn¹tu¹wi¹.
41 Nxe³sxã³ su²lhã³nẽ³lain¹ju³ta² wain³na³li¹.
Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²li² hai³txi³ ko̱³nxe³thin¹sxã³
yxau²xai³jah¹lo²sxa³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxe³sxã³ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Kxã³ton³sxã³
a²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3txa²tãu³a¹
wxã̱i²na² nxe³wã²sa²txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Hĩ¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ju³ta² ĩ³na¹tu¹wi¹.
Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ ã³sa²so¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

44 Nxa̱²ha¹te¹ ha̱³lo̱²a² whãi²na̱¹ ka̱³nxa̱³hi²kha̱i¹nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A³lan²ta² ne³ka³ka³nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ ã̱³ka³nxa³hi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³ki³kan³tãu³a¹ so¹lxi³ ĩ³ha²te¹txi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxe³hĩ¹na¹ wã²la²ka³lo³a² a̱u³ka³lo³a²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² a̱u³tan¹thĩ³na¹ yxo²tĩ¹ka³lo³a²
ã³ten²ti²sxã³ ã³yxo²hai²ta³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³ka³lo³ha¹lo³ta³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² kãin² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Wĩ³na² nxex3txi¹. Txa²yãu³ka³txa² ũ³hũ¹nxa²ha¹wi¹.
Ain¹jau³su² nxe³sxã³ ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to²jah¹la² a²hxi²kan¹jah¹la² ju¹tai²na²
ĩ²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² ya²la³tu̱³ wi¹lhin¹jah¹lo²su²te²nũ³tã³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} kwa^{2} ten^{3}sa^{2}tã^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ya^{3}lu^{2}yain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ãin^{2}ti^{3}sxã^{3} aun^{3}txa^{2} wa̱^{3}li^{2}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
49 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}kxai^{3}lu^{2}
u^{2}lxi^{3} yxau^{3}sxã^{3} ten^{3}sa^{2}tã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2} ko^{3}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ten^{3}sa^{2}tã^{3}ain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} txah^{3}lxa^{3}kxẽ^{1}na^{2} sa^{2}nĩ^{3}kxain^{1}jau^{3}su^{2}

50-51 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} A^{3}ri^{3}ma^{3}te^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2}
Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} sxa^{3}thĩn^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{1}nãn^{1}jah^{1}la^{2}
yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
wi^{1}lhin^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} wah^{3}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lo^{2}su^{2} kxan^{2}ti^{3}
ten^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
52 A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}tĩ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}ta^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}nĩ^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}wã^{3}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
53 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wi^{1}lĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
hi^{3}sa^{3}ka^{3}txin^{3}ti^{3} sa^{2}sai^{1}kxã^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} lĩn^{2}yo^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wi^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2}
sa^{2}wa̱^{3}lã̱u^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} txah^{3}lxa^{3}kxẽ^{1}na^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}whi^{1}sxã^{3}
ũ^{3}tĩ^{1}kxa^{2}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tẽ^{3}na^{2} kwã̱^{3}kxa^{2} tah^{2}hẽn^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
54-56 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}an^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}nãu^{3}xa^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2}
txah^{3}lxa^{3}kxẽ^{1}na^{2} ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ũ^{3}whih^{1}wxe^{3}je^{3}na^{2}
ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}ain^{1}nũ^{2}la^{2} ã^{3}ya^{3}wa^{2}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} wxa^{2}to̱^{1}la^{3}kxi^{2}jau^{3}nũ^{3}a^{2}
hau^{3}ko^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{3}, txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2}sa^{3}. Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}nha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxa^{2} wet1si^{1}nyhain^{1}jau^{3}su^{2} hãi^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} to^{3}mĩn^{2}ko^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} ĩ^{3}yũ^{1}li^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1}
txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}la^{1} a^{2}jã^{1}nxe^{2} wa̱^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} wxa^{2}to̱^{1}la^{3}kxi^{2}jau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
wa̱^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} kwã̱^{3}kxẽ^{1}na^{2}kxai^{3}lu^{2} txah^{3}lxa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
kãin^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ũh^{3}yxo^{2}tĩ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxan^{2}ta^{2}
txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2}kxai^{3}lu^{2} wa̱^{3}lain^{1}tãu^{3}a^{1} kwã̱^{3}kxẽ^{1}na^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}ne^{3}hẽ^{3}txa^{1} sa^{2}yxo^{2}than^{2}nha^{2}sxã^{3} yxau^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A²nxe³tẽ³na² ãn³tĩ³tãu³a² ĩ²te³na¹ sa²yxo²than²nha²sxã³ yxau³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³ain¹nũ²la² yxo²than²nha²sxã³ yxau³ye²ha²kxai³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ a²nũ²la³ Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na² a²nũ²la³ yũ³ne¹yhe²yhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
4 Nxa²ha¹te¹ ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ e³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te²sin²ta²ku². Ki̱³nhĩ¹. Ain¹tãu³a² in³txa² ha¹li¹ ĩ³ha¹txi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² a²wã²la³ka³lo³a² ha³te̱¹tha²kxai³ hxi²kan¹txi³ ĩ²nxũ̱n³kxi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
5 Txu¹ti³nãu³xa² ju¹ta² ĩ²sxã³ o²nha²sxã³ ĩ³ye³ãu²la²to³tha²kxai³ ĩ²sxã³ sa²kxu²thu¹nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ti̱³kxai³lu² in³txi³nãu³xa² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ txah³lxẽ¹na² a²nũ²a² ya³lu²te²a² sa²nĩ̱³kxain¹tẽ³na² nũ²kxah¹lxin¹thi²ni¹?
6 Hĩ¹nai²li² a²nũ²a² yũ²nxa³xĩ¹. Ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²ni¹. A³li³xi²na²ni¹. Nxe³ju³kxai³lu² kxã³nxai³tã² Ka³li³le²a²ko³xa² yxau³hĩ¹nai³tã¹jau³xa² nxe³hĩ¹nai³tã² ne³ka²kxah¹lxan³sai¹ni¹? Nxe³wã²nxa²lxin¹ji¹?
7 Nxe³jau³xa²sa¹: “Ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² hi²sen³kxai³lu² sa²so¹sain¹nũ²la² hi³sa³ka̱³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la̱³kxi²sain¹sxã³ ĩ³ya²lut1sain¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²tu̱³ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²ni²sxã³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xai³tã² ain³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu¹ni¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8-9 Ain¹nxa²ha¹te¹ txu¹ti³nãu³xã² wãn³txa² tĩ³yau³xai³tã² sa²wa²lho¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²wa²lho¹xain¹sxã³ ĩ³xain¹ka³tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² hxi²ka² hxan³sxã³ ka³na³ka³nat3sxã³ wa²sa²so¹xi²nũn³ka³tu̱³ nxe³tũ̱³ka̱³txa² a²sa³wi³ha³lxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ nxe³jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 A²nxe³txu¹txi³nãu³xa² ĩ³lxi²nyhain¹tũ̱³ka̱³txa²sa¹: Ma³ri²a² Ma³ta³lẽ²na³ka³lxa² nxe³ha²kxai³ Jo³ã²na³ka³lxa² nxe³ha²kxai³ Ma̱³ri²a³ka³lxa̱² nxe³ha̱²kxai³ a²nxe³ta¹ka̱³lxai²na³ Ti³a̱²kah³la² a²hã³ka³nũ²la³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ txu¹ti³nãu³xa² ka³lxa¹txi³ a³li³ain¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ha¹txi²sxã³ nxe³jau³xai²na² ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³nyhain¹tah¹lxa¹ a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txa² jau³jau¹xai²na² hai³txi³ yxo²ĩ²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la³:
— Toh³li³ta² wãn³txai²la¹wi¹. Nxe²e³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxa²ha¹te¹ jau³jau¹xai²na² ain³kxi²nũ²la² Pe²jah³la² ĩ³sa²yxau²ã³ka³tu̱³ Je³su²jah³la² kwã̱³kxẽ¹na² txah³lxẽ¹nãn²ta³ ã³nih³nũ²la² ã³ku²thu²kxa¹sxã³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wih¹nũ²la² wã²la²ka³lo³a² Je³su²jah³la² ẽ³kxain¹ka³lo³a²

so¹lxi³ sxa³ne²yhe²ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la²
yũ³ne¹yhe²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ a³li³sxã³ ĩ³xi²tãu³a²:
— Ĩh¹nxe³te²sin²sun²kũ¹. Nxe² e³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

E³ma³u²thĩ³nãn¹tĩh³na² ai³ya³tĩh³nãn¹jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ sũn²ta³txai²na² a²sa³wi³ha³lxa²
ha¹lin¹te²a² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³nũ²la² E³ma³u²thĩ³na²
ai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³thĩ³na² 10 ki³lo²me³tro³ nxe²
u²lxi³ye²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
14 Nxe³ya³ti̱³kxai³lu² Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta²
e³kxi²nha²ta¹hxai²ẖẽ¹la².
15 Nxe³yah³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³hi¹tai³lhxã³ a²tĩh³na²
ai³le²tĩh³na² ĩ³ha¹txi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ha¹txi²sxã³
ã³sa²so¹ã³ya³ka³tu̱³ ai³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Yxãn¹ta¹ ko̱³nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ai³ya³hin¹tãu³a² ĩh¹nxe³jau³ta̱³ wã̱³wã̱³nx2ti³jau³ta̱³
e³la³hin¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxa²ha¹te¹ ã³yit1txã²ha¹te¹ Kle³o²pah³la²
ãin²ta³kxi²nha²sxã³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ha³la³ka³lxa³lo³nĩn¹kxan²ti³ jau¹xai²na²
ã³ne³wxe³nxa²nxa³ta³lu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³jaut3ta̱n³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
ĩ³wa²lũ³xi²ya³ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³la² Na³sa³re²thĩ³nãn¹jah¹lo²su¹.
Nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² hen³txi³jah¹lo²su¹.
Ain¹ta¹hẽ¹li¹. Ai¹nha²kxai³ hxi²kan¹nẽ³lxa³ju³ta² kãin²
o²la³kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹. Nxe³ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² wain³txi³ sa²yxo²we¹jah¹lo²su² ye²ta¹hẽ¹li¹.
20 Nxe³to³ta¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³tũ̱³ka̱³txi³su² te²nãu³xa²
txa²wã¹hxi²kan¹ti³su² te²nãu³xa² ain¹sxã³ ĩ³ya²lut1si¹jau³su²
ĩ³yĩ¹li²hain¹ta¹hẽ¹li¹. Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
hxi²kĩ¹la³kxain¹ta¹hẽ¹li¹.
21 Nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹jah¹lai²li² I³sa³e²
nũ̱³ka̱³txa² wxa²wa²su¹tũ¹nhẽ³jah¹lo²su² te²ji¹xã¹. Nha¹jau³su²
nxe³sã²nha¹kxa²yu³su² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³la²ni²te²jai¹tu³wi¹.
22 Jã¹nxe³kxa²yu³su² ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ txu¹ti³nãu³xa²
kwã̱³kxẽ¹na² ai³ain¹tãu³a² ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²sa²sĩ¹nhẽ¹li¹.
23 Je³su²jah³lo²la³ hai³txi³ ĩ²ain¹ta¹hxa³hẽ²li¹. Hã²wxãn³txa³
ĩ³xain¹nũ²la² e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹: “Hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta²
ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe³ju³tai²na² oh³xan¹jah¹la²nãu³xa²
ĩ³hen³txi³sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹: ‘Je³su²jah³la² ka³te̱n³su²
yxau²na³ni¹.’ Nxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹.” Nyhain¹ta¹hẽ¹li¹.
Nxe³jau³xai²na² on²txi³khaix1sa²sĩ¹nhẽ²li¹.

24 Jã¹nxe³ha²kxai³la¹ txa²wã¹nũ̱³kạ̱³txa² ka³na³ki²
sa²nĩ̱³kxi²tẽ³na² ã³nxai³nũ²la² ĩ³hen³txi³sain¹sĩ¹kxa²yã¹nxe³jut3su²
ĩ²ain¹ta¹hẽ²li¹. Nxe³ta¹ Je³su²jah³lo²la³ hai³txi³
ĩ²ain¹ta¹hxa³hẽ²li¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxãi²na² ã³ne³to³ti³he¹nxe³nx2ti³xa³wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txi³nũ̱³kạ̱³txa² e³ain¹jau³xai³tã² wa³su¹txi³
ã³ne³wxe³yah²lxa³lxi¹.

26 Nxe³jau³xai³tã² ĩ³ye³kxũ¹ain¹te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ̱³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² ju¹tai²na² ha³kxa¹
ye³khãuh³lxa³ti³sain¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³ ĩ³su²lhã³ain¹sãn²ka³tụ̱³
hã²wxãn³txa³ ka³tẹ̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²tu¹wi¹.
Nxe³te²kxa³kxa¹ kãin² wxi²kin³ti³ton³tu¹wi¹.” Nxe³jau³su²
ĩ³ye³kxũ¹nẽ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Nxe³nũ²la² ũ³wha²li¹txã³nxạ̱² tẽ³nũ²la² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ũ³wha²li¹jau³xa² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³nũ̱²kạ̱³txu¹tai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹jau³xa²
a²yxo²ha³kxa¹ nxe³jau³su² tẽ³nũ²la² Je³su²jah³la²
su²lhã³ain¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxa²ha¹te¹ E³ma³u²thĩ³na² yạ̱u³son³nxa²ha¹te¹
ã³wa²to¹te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Yxãn¹ta¹ ã³yit1tũ²la² e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²sxi²ha² sxa³sxã³ ãu³xi²sẽ¹li¹. Ka³nxah³hi²nẽ³te³na³li¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³su² ha²kxai³ sxi²ha²
ã³wi¹yhah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxa²ha¹te¹ ã³wi¹nhũ²la² ĩ³yain³te³lhxã³ ã³wxe³ain¹nũ²la²
yain³tũ̱³xa² hxi²tẽ³nha²nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³wi¹lxon³kxi²kị̱³jau³su² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³
yain³tũ̱³xa² ha³la³tãu²lxũ¹ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Nxe³ju³tai²na² ĩ²ai¹nhĩ¹na¹ ã³ye³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ta¹ ã³ye³wxe³ai¹nhĩ¹na¹ wã³sã² yxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

32 Nxa²ha¹te¹ e³kxi²nyha¹te³nah¹lxi¹:

— Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nẽ³lhĩ¹na¹ ĩ³xi²kị̱³tãu³a²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ka³lih³khaix1nẽ³lhẽ²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Nxa²ha¹te¹ wa³su¹txi³ ĩ³sa²yxau³nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
wạ̱³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² a²sa³wi³ha³lxa² hxi²ka²
hxan³sxã³ ka³na³ka³nat3sxã³ wa²sa²so¹xi²nũn³ka³tụ̱³
nxe³nũ̱³kạ̱³txi³su² te²a² a²sa³wi³ha³lxa² ka³lxa¹txi³
nũ¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹lạ̱².

34 Nxain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ya²la³tụ̱³ Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ka³tẹ̱³nai²la¹wi¹,
Si³mãu²ah³la² ĩ²ye²ha²kxai³lu¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²ya³te³nah¹lxi¹:

— Ĩ³xi²nha¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hau³ko³tũh¹sa²sĩn¹na²li¹. Nxe³ha²kxai³ sxi²ha² wi³xi²sĩ¹na¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ yain³tũ³xa² wxa²nxũ²xai³sa²sĩ¹nhĩ¹na¹ ã³ye³wxe³sa²sĩ¹nhẽ²li¹. Sĩ¹na¹jut3su² Je³su²jah³la² ka³te̱n³ti³ yxau²na³li¹. Ye¹nx2ta¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² ã³yũ¹txi²jau³su²

36 Nxa²ha¹te¹ ĩ³hen³txain¹ti̱³kxai³lu² Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² a²nxũ²kwa̱i³wi³tãu³a² wxã³sxã³ ã³yũ²txi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Yu̱h³lxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wi¹lxo³kxix1jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Yxãn¹ta¹ on²tai¹nha²kxai³ nxe²e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²yãu³ka³txi³su² ji¹xã¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³ka²ya̱n³ti³ta̱³ ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²nha²sxã³ on²txi³nx2ta¹ji¹wi¹?

39 Txa²hxi²ka² ĩ² txa²yu̱³kxa² ĩ² nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Wxa²wxai³sain³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²syah¹lxin¹tu¹wi¹. Txai²li² a²yãu³ka³txi³sin²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²khai³sa¹wi¹. Nxe³ju³tai²na² a²yãu³ka³txa² hai³txi³ a²sĩn³ta³ yũ²nxa³ha²kxai³ hai³txi³ a²su³la³ yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³te²jai¹tu³wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxe³nũ²la² a²hxi²ka² wã²nã³ũ¹hi² a²yu³kxa² wã²nã³ũ¹hi² nxe³sxã³ wã²ã̱³ã̱³ũ¹ta³kxi²nha̱²ta̱¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe³ta¹ ka³lih³khaix1ain¹kxan²ti³ hai³txi³ yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Yain³txa² ũ³hũ¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³yain³te³la¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

42 Nxe³nũ²la² a̱i³na² hi̱³nha²te²a² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

43 Ai¹nha²kxai³ wxa²nhĩ²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

44 Nxa²ha¹te¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³na¹ju³tai²li² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tai¹tu³wi¹. Txa²wã¹sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxa² yxo²ha³kxa¹ ya²la³tu̱³tai¹tu³wi¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ya²la³tu̱³ti² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ³ka̱³txu¹tai²na² wãn³txa² ya²la³tu̱³ti² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² wãn³txa² ya²la³tu̱³ti² nxe³tai¹tu³wi¹. Sa²yxo²we¹nha²sxã³ kãi³ta³lun²na¹hẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

45 Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxai³tã² ĩ³la³kxi²ti³hi¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

46 — Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxa² ĩ³yau¹ũ³sa²jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² kãin² ye³khãuh³lxa³ti³sãn²nũ²la² ya³lu²tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²ni²sxã³

ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²tu¹wi¹.” Txa²wã¹sũ³na² ha³tẹh³nxã³nxa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.

47 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² a²nũ²a² kọ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ Je³su²jah³la² yxo²ĩ³ain¹kxai²nãn²tụ³ kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² ã³wa²su¹ti³hi¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ĩ³hen³txi² ã³si³wxe³ka³tụ³ hu³ a²nũ²a² nũ³kạ³txa² ka³lxa¹txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

48 Nxe³jau³jau¹xai²na² wãn³txa² tĩ³yau³xu¹tai²na² ĩ³ye³kxũ¹jau³xu¹tai²nãn²tụ³ Txai²na² sa²kxai³lu² sa²yxo²we¹nha²sxã³ kãi³ta³lu²na¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ju³tai²na² ã³ye³yxo²nũ¹kxa² nũ³kạ³txi³su² yah³lxi¹lxi¹.

49 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ ye³jen¹na² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³ye³kxũ¹nx2ti³tai¹ti²tu³wi¹. Jã¹nxe³ha²kxai³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wah³nxe² yxau³jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Sũ³na² Yãu³ka³txa² a³ka³nxa² wxã³sxã³ ã³si³tẽ³kxi¹nx2ti³hĩ¹na¹ ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹txa²ti³tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Je³su²jah³lo²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² oh³nãu³a² wxa²ka³la³ye²jau³su²

50 Ĩ³ye³ta³lun²nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ã³sa²so¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³nũ²la² Be³tãn²ya³thĩ³na² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ³ ã³yit1tũ²la² a²hxi²ka³la¹nha²ta²hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ wãn³txa² wi¹lhin¹ti³hit1jau³su² a²sa³wi³ha³lxa² ne³nxẽ³na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

51 Nxe² ĩ³ye³kxi²tãu³a² ã³waix3sxã³ oh³xa² ka³la³xi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

52 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xu¹ta²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²jau³su² e³kxain¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ka³lih³kxi²sxã³ ã³wạ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

53 Nxain¹ka³tụ³ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wih¹to³hain¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Joãu

A²wãn³txi³khai³su² jah¹la², ka³tẹ³na² si³yxau³tãu³su² nxe³jau³su²

1 Txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na² A²wãn³txi³khai³su² jah¹la² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². A²yen³kxa² yũ²nxa³ha²kxai³ a²nũ²a² yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³tãu³u¹tai²na² jah¹la² so¹lxi³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². A²wãn³txi³khai³su² Jah¹la² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³la³ yxau³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe³sxã³ A²wãn³txi³khai³su² Jah¹la² sa²kxai³lu² yxau², Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³la³ yxau², txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na² nxe³ya³yhu¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²wãn³txi³khai³su² Jah¹lain²txi³, Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³ain²txi³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

3 A²nxe³jah¹la² hxi²ka² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ wet1sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²yen³kxa² we¹txa³kxe³su² wã³ko³kxe³su² ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

4 A²wãn³txi³khai³su² Jah¹la² sa²kxai³lu² ka³tẹ³na² si³yxau³tãu³su² tãu³a² sa²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² sa²kxai³lu¹ ka³tẹ³na² wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nhẽ³lha²kxai³, tĩh³na² wain³tĩh³na² so¹lxi³ wi¹tĩh³na² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³nẽ³lha²kxai³, nxe³sxã³ sa²ha²te¹kxi²nẽ³jut3sṵ³nxe² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe³te²ki̱³na¹xai²na¹ sa²hau³ko³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³sxã³ sa²ha²te¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ka³nxah³ju³ta² sa²ha²tet1sa²tẽ³na³la², Nxe³kxan²ta² hxi²kan¹txi³ a²ta³a² hxi²ka², ka³nxah³ta² a²wa³kxẽn³yah³la² hxi²ka², kọ³nxe³ti³ kãi³si¹nhẽ³jah¹la² hxi²ka², wxa²nũ¹li²nxa³wa². Ha³lo²a² nxe³jut3sṵ³na³la².

6 Nxe³nxa²ha¹te¹ in³txa² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³kxe³su² jah¹la² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹ha³lo²ai²na² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Wxã³nũ²la² sa²ha²te¹kxi²nẽ³jah¹lai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² ũ³yhe³ka¹tẽ³te³lhxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ Sṵ³na² sa²yxo²wet1si¹nhẽ³jau³nũ³su² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Hai³txi³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²la³ sa²ha²te¹kxi²nẽ³jah¹lo²su² ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³ sa²ha²te¹kxi²nẽ³jah¹la² ũ³yhe³ka¹tẽ³te³lhxã³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Yxãn¹ta¹ kwẽn¹tai²na² sa²ha²te¹kxi²nẽ³jah¹lo²khai³xa²,
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²ha²te¹kxi²nẽ³jah¹lo²su² jah¹la²,
txa²wã¹ha³lo²ai²na² ã³wxã³te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la².
10-11 A²nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² ha³lo²ai²na² yuh³xan¹ko³xai²na²
yãn³tai²na² wet1sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
kwẽn¹tai²na² ha³lo²ai²na² wxã³ye²yhain¹kxan²ti³
hxi²kan¹kxan²ti³ ha³lo²an¹tũ³ka̱³txi³la³ hãi¹nxe³sxã³
wã̱³txi³nũ¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³kxan²ti³ a²ka³lxa¹ta²
sxi²ha² ã³wxã³ye²yhain¹kxan²ti³ a²ka³lxa¹ti³su² te²la³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³la³ha²kxai³ ã³yxo²o³tũ²ain¹to³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
12 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ka³na³ki² o̱n³tãu³su² tãu³a¹
ã³yxo²o³tũ²yah³lxi³ka³tu̱³ sa²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— A²nxe³tãu³su² tãu³a¹ yxo²ha³kxa¹ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
wẽ³ha³lxai²la¹i¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² hxi²kan¹txi³
ĩ³wẽ³ha³lxi³lo³tain¹jau³su² yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Sũ̱³na² wẽ³ha³lxa² wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³ju³ta²sa¹:
Hãi¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³lo³kxe³su² te²nãu³xa²
so¹lxi³ Sũ̱³na² wẽ³ha³lxin³te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
a²nũ²a² hxi̱²kan¹khai̱¹nxe³kxan²ti³ a²wẽ³sa² we¹kxa²
yuh³xai²nãn¹te² wẽ³sa² so¹lxi³ wet1sa²kxai³, a²nũ²a²
a²ẽ¹nãu³a¹ wẽ³nhĩ²nha²kxan²ti³ yuh³xai²nãn¹te² wẽ³sa²
so¹lxi³ wet1sa²kxai³, in³txa² txu¹ha² ten³nha²yu³kxan²ti³
yuh³xai²nãn¹te² wẽ³sa² so¹lxi³ wet1sa²kxai³ te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³lo³kxe³su² te²a² a²nũ²a²
Je³su²jah³la² sa²we¹tain¹te²su² te²nãu³xa² so¹lxi³
wẽ³ha³lxi³lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³nxa²ha¹te¹ A²wãn³txi³khai³su² jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ ha³lo²ai²na² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa̱²wã¹nũ²ã̱i̱n²ti³ wen¹nũ̱²la² a̱²nũ²khai̱³su² wen¹nũ²la²
ha³lo²a² yuh³xan¹ko³xai²na² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Jũ¹nxe²
kxãn³su² yxau³ya³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² a²ya̱³li³nãu³xa²
a²ye³na² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²ain¹ju³ta²su¹: A²wãn³txi³khai³su²
jah¹lai²na² wxi²kin³ti³ton³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹wĩ³na²
si³yxau³jah¹lo²khai³xa² a²ki³lha³lxa² hãi¹nxe³te²a², hãi¹nxe²
we¹kxe³su² te²a̱² sa̱²kxai³lu² wxi²kin³ti³ton³khaix1ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹lo²su² te²kxai³lu¹ kãin² hãun²ya¹ta² wi¹lhin¹jah¹lo²su²
nxe³ha²kxai³ a²ya³la³lyau³tu̱³ a²si³yxau³tãu³su² nxe³ha²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³kaix1sxã³, Je³su²jah³la²
hxi²kan¹khaix1ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³te³lhxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² txa²si³yo³na¹ wxã³jah¹lai²la¹i¹. Yxãn¹ta¹
sa²sen³sai¹sa²sxã³ hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹i¹, yãn³ta²
yũ³sa²nxa³hĩ¹nu¹tai²na² yxau²xai³jah¹lo²su² ha²kxai³lu¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Jah¹lai²na² kãin² hãun²ya¹ta² wi¹lhin¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ kãin² hãun²ya¹ta² wi¹lhin¹sxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ kı̱³na¹xai²na² whãi²na¹, sa²hau³ko³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Jã¹nxe³ju³ta²sa¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na² Sũ̱³na² wã²nxa³kxa² so¹jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lu¹tai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² tẽ³nũ²la² txa²wã¹si³yah³la²nãu³u¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nyhain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² te²la¹wa². A²nxe³jah¹la²kxai³lu² Sũ̱³na² a³lxi²nẽ³kxe³su² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³lha²kxai³ Sũ̱³na² yen³nãu³a¹ ã³wa²sut1sxã³ yxau²xai³la³kxi²nẽ³jau³nũ³su² ya²la³lyau³xan²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³lha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².
18 Jã¹nxe³jau³su² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³la³ hxi²kan¹txi³ yuh³xai²nãn¹tu̱³ka̱³txi³kı̱³na¹xai²na² ĩ²kı̱³jah¹lo²sxa³wa². Yxãn¹ta¹, A²ta²ha² hãi¹nxe³te²a² so¹lxi³, Txa²wã¹wĩ³na² A²ta²ha² so¹lxi³ a³lxi²khaix1nxe³kxe³su² te²a² so¹lxi³ yxau²xai³ya³nhẽ³lain¹sxã³ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wxa²ye³ka¹tũ¹nhẽ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² a²wãn³txi³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

19 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²su² te²kxai³la¹ Be³tãn²ya³thĩ³na² he¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ta¹ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² wã³nxĩn¹te² nũ̱³ka̱³txi³su² ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txa², Le³vi²ta³ nũ̱³ka̱³txi³su² ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txa² ã³wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹te²nãu³xa² hi²sen³kxai³lu² ĩ³sa̱²si¹hã³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ha¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ha¹txain¹sxã³ ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² ta̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³su² ta̱³nxa² nhĩn¹te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹ wai³wain³ki²txi³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ti³he¹nxẽ²nxa³wi¹. Hai³txi³ Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² te²txã³wi¹, txai²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³nxa²ha¹te¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² E³li²ah³la² nhĩn¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ti³hex1te²txã³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² nhĩn¹ji¹wi¹? Ju¹ta² Moi³se²ah³lu¹tai²na² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² e³ain¹jau³xa²

a²nũ²a² wxã³nũ¹nhẽ³jah¹lo²nu³su² e³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
A²nxe³jah¹lo²su² nhĩn¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹:
— Ti³hex1te²txã³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³ju³ta̱n¹nũ²su²khaix3nhĩn¹ji¹wi¹? Ĩ³wa²lũ³xi²sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Sa¹nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ³sa²si¹hã³sain¹sĩn¹tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³wa²lũ³xain¹nha¹txai²li¹. Ĩh¹nxe³kãi³jah¹lo²sa²nhĩn¹te²la¹xã³?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²li¹ ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³nãu³a² ai³sxã³
ĩ³ye³kxi²jah¹lo²sa¹wi¹. Ĩ³ye³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:
“A²nũ²a² hxi²kan¹jah¹lo²su² wxã³ju³ta²nũ³a² yũ³kxai²nãn²tu̱³
ã³wxã³tĩh³na²nũ³a² wxa²hau³ko³tain¹te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³a² wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
wxa²hau³ko³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.”
Nxe³jau³xai²na² kxã³nhxĩ¹nãu³u¹tai²na² I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lu¹tai²na² jau³xau³hxai²tẽx1ta²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².
24-25 Nxe³nxa²ha¹te¹ wxã³yain¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu¹
fa³ri³se²a² ye²te²nũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³kxe³nũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxet3si¹lxi¹. “Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²su²
te²txã³wi¹.” Nhĩ¹nha²kxai³: “E³li²ah³lo²su² te²txã³wi¹.”
Nhĩ¹nha²kxai³: “Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² te²txã³wi¹.”
Nhĩ¹nha²kxai³, nhi¹lxi¹. Nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³, ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
a²nũ²a² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhu¹ju³ta² kãi³nhĩn¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
26-27 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na²
ĩ³wa²lũ³xain¹jau³xa²sa¹:
— Txai²li² ĩ̱³yau³xa² so¹lxi³ a²nũ²a² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹yhu¹to³ha¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ jah¹la² wxa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³a¹ yxau²xai³ya³nx2ti³jah¹la²,
txa²si³yo³na¹ wxã³ya³nx2ti³tu¹wi¹. Jah¹la²
ĩ²ain¹yah³lxi³te²sxã³lxi¹. A²nxe³jah¹la² sa²sen³sai¹sa²sxã³
hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³te²sa²jau³su² jah¹lai²na²
wã²la² yu̱³hẽ²ta³lxi³nha²ka³lo³a² hai³txi³ txai²li² hxi²kan¹txi³
sa²yxo²thu¹nha²sxã³ sa²yu̱³ta²la³kxi²te²nũ³nhũ̱³te²txã³wi¹,
hxi²kan¹jah¹lo²sin²nxa³ha²kxai³lu¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu², Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na²
sa²kxai³lu² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³tĩ̱³xain¹tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹ Jo³ãu²
Ba³tis²jah³lai²na² sxi²je³na² Be³tãn²ya³thĩ³na² Jor³tãu²yau³xa²
a²yan¹yxo²ha³ti³nhãn¹je³na² yxau³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ̱³yau³xa²

ũ³hṵ¹kxi²sa²sai¹yhu¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a¹ wãn³txai²na² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lo²su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

29 Nxe³nxa²ha¹te¹ ka³nxa³ha²ta³kxai³lu¹ Je³su²jah³la² ãn³tḭ³yhain¹nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ e³te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²na² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³kxah¹lo²su² na³li¹. Ye³jen¹na² ya³lu²kxi²nẽ³tu¹wi¹. Txa²wã¹kọ³nxe³ti³ kãi³kḭ³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³txai²li¹. Ka³yxuh³xa² hṵ³sxã³ O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lai²la¹i¹. O³ve²a² Wẽ³sa² ĩ³ya²lu¹kḭ³te²jai¹ti²tu³wi¹. Jã¹nxe³kxe³hṵ³nxe² ye³jen¹na² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ya²lu¹tain¹tu¹wi¹, jah¹lai²na²su¹.

30 A²nxe³jah¹lai²na², ha³la³je³nai³tã² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²ti¹. Na¹te³nah¹lxi¹: “Txa²si³yo³na¹ wxã³jah¹lo²nũ³su² sa²sen³sai¹sa²sxã³ hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wi¹, yãn³ta² txai²na² a³li³la¹nhxa³hĩ¹nu¹tai²na² yxau²xai³jah¹lo²su² ha²kxai³lu¹.” Nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹.

31-34 “Je³su²jah³lai²na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹xã¹.” Na¹ta¹ kxãn³su² a³la³kxi²sa²hxai²nxa³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ kwẽn¹tai²na² a³la³kxi²na¹nhai¹. Ha³la³je¹nai³tã² Je³su²jah³la² a²hxi²kan¹ju³ta² ye³kan¹sxã³ a³la³kxi²na¹hẽ³li¹. Nxe³na¹ju³ta²sa¹: Kxã³nxai³tã² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³sa²sxã³, a²nũ²a² ḭ³yau³xa² ũ³hṵ¹kxi²sa²sai¹te³lhxã³ ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³li¹. Ĩ³sa²si¹hã³sa²sxã³ ĩ³ye³kxi²sa²te²an¹jau³kxai³la¹: “A²hxi²kan¹khaix1jah¹lo²nũ³a² ye³kan¹txa²hẽ³li¹. Ye³ka¹nĩn¹ju³ta³nũ³a²sa¹: Ye³jen¹nãu³a¹ Txa²yãu³ka³jxah³la² Wi¹lhin¹jah¹la² a³ka³nxi²xi²sxã³ kwa³sxa³hṵ³sxã³ a³ka³nxi²xi²ka³tṵ³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ ã³ka³la³ki³wẹ̱³kxi²tu¹wi¹. Nxe³kxe³su² jah¹la² sa²kxai³lu² kwa³sxa³hṵ³sxã³ ã³ka³la³ki³wẹ̱³kxi²kah³lo²su² jah¹la² sa²kxai³lu² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Te²a² ye³kan¹txa²hẽ³li¹. A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³ wxa²nṵ³kã̱³txi³ ĩ³nxai²na² sa²hau³ko³nx2ti³sxã³ Txa²yãu³ka³jxah³la² ã³nxũ²kwã̱i³wi¹ti³hi¹txa²lxi³tu¹wi¹.” Sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ wãn³txa² ĩ³sa²si¹hã³sa²te²an¹jau³su², sain¹na²hẽ³li¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tṵ³ta¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txi³kxai³la¹, ãh¹ ĩ³ye³te²an¹jau³kxai³la¹:

— Sain¹na²hẽ³li¹. Sain¹ka³tṵ³ta¹ ha³lo²a² nxe²xai³nũ²la², hã²wxãn³txa³ ten³sa²ka²la¹sxã³ ĩ²a¹hẽ³li¹. Ĩ²a¹tãu³ Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³jxah¹la² kwa³sxa³hṵ³sxã³ a³ka³nxi²xi²ka³tṵ³, Je³su²jah³lai²na² a²ka³la³ki³nãu³ai²na² sa²kxai³lu² ã³ka³la³ki³wẹ̱³kxain¹na²hẽ³li¹. Ju¹ta²

ĩ²a¹hẽ³li¹. Ĩ²a¹ka³tu̱³: “Hã³xã¹, Je³su²jah³lai²na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹xã¹.” Nxe³jau³xai²na² a³la³kxi²na¹hẽ³li¹. Na¹ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² a²hxi²kan¹khaix1nxe³ju³ta² ye³ka¹na¹hẽ³li¹. Na¹ha²kxai³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³lai²na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹i¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²ta²hai²la¹i¹. Ya³nx2ta¹i¹.” Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txa² a²sa³wi³ha³lxa² ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² a²wi¹lhĩ¹na² a²sa³wi³ha³lxi³lo³jau³su²

35-36 Nxe³nxa²ha¹te¹ ka³nxa³ha²ta³kxai³lu¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² yxau², a²sa³wi³ha³lxa² ha¹lin¹te²a² yxau³yai¹ni², nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ ai³sxã³ wxa²ha³nãu³hain¹na³na¹. Nxe³te²i³, Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ten³sa²yxo²ka²la¹nha²tãu³ ĩ²ju³tan¹jau³kxai³lu¹:

— Jah¹la² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³kxah¹lo²su² na³li¹. O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹lai²la¹i¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

37-38 Ain¹nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxa² ha¹lin¹te²a² wãn³txai²na², ain³kxi²te³na¹ ã³na¹yah³sxã³, Je³su²jah³la² aun³ti² ĩ³hi¹txai³li²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ya³te³na¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³yxo²o³tã³xi²sxã³ ten³sa²wa²nha²tãu³, ĩ³hi¹txai²ya³jah¹lo²nãu³xai²na² ĩ²tãu³, ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Yã¹te² ã³ten³sxã³ ĩ³hi¹txai³lxi²sa¹hin¹ji¹? Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la². Te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩ¹ti¹la³ta̱³ yxau³nhĩn¹ji¹? Ha¹lin¹jah¹lo²nãu³xa² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Te³nah¹lxi¹:

— Wxã³sxĩ²sa²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na² ã³yãn³wa²su¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ya³ka³tu̱³ ai³sxã³ Je³su²jah³la² sxi²ha² yxau³thĩ³na² ĩ²ya³sxã³, ã³yã³sũ²na³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxe³ju³tai²na² ha¹lin¹jah¹lo²nãu³xai²nãn¹jah¹la², a²ĩ³lxa² Ãn³tre²ah³la², Si³mãu² Pe²jah³la² a²lon³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la², Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wãn³txa² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹nũ²la² Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe³nxa²ha¹te¹ kwẽn¹ta²kxai³lu¹ Ãn³tre²ah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³sxã³, a²lon³yah³la² Si³mãu²ah³lan²tu̱³ ãn³ten³sxã³, ã³yã³nã³tĩ³xi²yhu¹te²ka³ka¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²nũ³su² jah¹la² ĩ³ha¹txi²sĩ¹na¹li¹. Ãn³tre²ah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

42 Ain¹ka³tu̱³ a²lon³yah³lai²na² tẽ³sxã³ Je³su²jah³la² a³ya³txi¹xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Si³mãu²ah³lai²na² wi¹wi¹nxe² ĩ²ain¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na², Si³mãu²ah³lo²si¹lxi¹. Jo³ãu²ah³la² tah²si¹lxi¹.
Yxãn¹ta¹ Se²fah³lo²su² ĩ³yĩ¹li²nhãn¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te²ĩ³lxai²na², Se²fah³lo²su² nxe³te²ĩ³lxain²txi³,
Pe²jah³lo²su² nxe³te²ĩ³lxain²txi³, ka³na³ka³na³te²si³yxau³tãu³a¹
so¹lxi³ te²ju²hẽ³la². Ĩ³yĩ¹li²nha²jau³xa² a²si³yxau³tãu³a¹,
Tah³lxi³hũ̱³jah¹lo²su², nxe³te²ju²hẽ³la².

Je³su²jah³la²kxai³ Fi³li²pah³la² Na³ta³na³e²lah³la² ĩ³kaix1so¹ain¹jau³su²

43-44 Nxe³nxa²ha¹te¹ ka³nxa³ha²ta³kxai³lu¹ Je³su²jah³la²
sa²kxai³lu¹:
— Ka³li³le²a²ko³xa² ã³nxai³la¹tũ¹xã¹. Nxe²xai³te²i³
Fi³li²pah³lai²na² ne³khau²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta²
Fi³li²pah³lain²txi³ Bet3sa³i²ta³thĩ³na² yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³,
Ãn³tre²ah³lain²txi³ Bet3sa³i²ta³thĩ³na² yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³,
Pe²jah³lain²txi³ Bet3sa³i²ta³thĩ³na² yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³,
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹
Fi³li²pah³lai²na² a³ya³ti²te²an¹jau³kxai³lu²:
— Ã³si³tẽ³la³kxi²sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
45 Nxe³te³na² Fi³li²pah³lai²na² sa²kxai³lu² ai³sxã³
Na³ta³na³e²lah³la² sa²kxai³lu² ĩ³ha¹txi²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² a³ti²sĩ¹na¹li¹. Je³su²jah³lo²su²
na³li¹. Na³sa³re²thĩ³na² yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³,
Jo³se²ah³la² tah²yah³lo²su² ha²kxai³ nx2na³li¹.
A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
Moi³se²ah³lu¹tain²txi³ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
“A²nũ²a² wxã³nũ¹nhẽ³jah¹lo²nũ³su² na³li¹.”
Nxe³ha²kxai³, ha³na³ka³lxi³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³nũ̱³ka̱³txu¹tain²txi³ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
“A²nũ²a² wxã³nũ¹nhẽ³jah¹lo²nũ³su² na³li¹.” Nxe³ha²kxai³
ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³kxah¹lo²su²
Je³su²jah³lo²su² na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
46 Ta¹ ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ko̱³nxe²nx3nhai¹. Na³sa³re²thĩ³na² to̱n¹tũ̱³ka̱³txa², a²nũ²a²
wi¹lhin¹te²la³ yũ³te²la¹ku², nxa¹nhai¹. Na³ta³na³e²lah³lai²na²
wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tẽ³na¹ Fi³li²pah³la²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ã³wxã³sxĩ²txa²sa̱³ku¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxe³nxa²ha¹te¹ Na³ta³na³e²lah³lai²na² ã³wxã³nxa²ha¹te¹,
Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ten³sa²ka²la¹sxĩ²sxã³
ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Wi¹lhin¹khaix1jah¹lo²su² wxã²na³li¹. Ta²ko¹ta²kon¹txi³
ĩ³ye³kxi²nĩn¹nha²jah¹lo²sxa³i¹. I³sa³e² nũ̱³ka̱³txi³khai³yah³lai²la¹i¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
48 Nxe³te³na¹ Na³ta³na³e²lah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩh¹nxe³ju³ta² ĩ²sa²te²sin¹ji¹ku¹, nxa²ha¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹:
— Fi³li²pah³lai²na² ĩ³kaix1txa²nxa³hĩ¹na¹, ha³lu³ha³lu²ka³ta² yu̱³hẽ³na¹ yxaun¹nhĩ¹na¹, ĩ²nxa²ha¹li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
49 Nxe³nxa²ha¹te¹ Na³ta³na³e²lah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Wxãi²na² Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²tah²si¹lxi¹. I³sa³e² nũ̱³ka̱³txai²na² a²hxi²kan¹ta² si³yxau³ka̱t3si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
50 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— “Ha³lu³ha³lu²ka³ta² yu̱³hẽ³na² yxau¹nhĩ¹na¹ ĩ²nxa²ha¹li¹.” Nxe³nxa²ha¹li¹. Nxe³nxa²ha¹jau³xai²na² so¹lxi³ ain³kxi²san¹ka³tu̱³ yxo²ĩ²sa¹lxi¹. Yxo²ĩ²sa¹nha²kxai³ a²yen³kxa² ã²la² nũ̱³kxũn³khai¹nxe³ju³ta² ĩ²in¹tu¹wi¹.
51 A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹i¹. Yxan¹nãu³a¹ oh³sĩ³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹ ã³nxũ²kwa̱i³ha̱i¹sxã³, oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu¹ ka³nxi²xi²sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na² yxau³na¹tãu³a¹ ka³nxi²xi²sxã³ a³ya³ti², wa̱³li² ka³la³xi², jã¹nxe³to³hi², nxe³kxi²sain¹to³tu¹wi¹. Nxe³kxi²sain¹ju³ta² wxãi²na² ĩ²yah³lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

2

Ka²na³thĩ³na², in³txa² txu¹ha² wa²ko̱³li²nyha¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³la²ni²ka³tu̱³, nũ¹ã¹thĩ³na² a²ĩ³lxa² Ka²na³thĩ³na², Ka³li³le²a²ko³xa² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹thĩ³na² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nãu³a¹ a²nũ²a² txu¹ha² wa²ko̱³li²ta¹hxai²hẽ¹la². Wa²ko̱³li²ju³tan¹te²ka³ya̱³tu̱³tx a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² yain³txa² ĩ³yai³ni², yain³txa³yau³xa² ĩ³na², nxe³te³lhxã³ ka²la¹tain¹sxã³ ĩ³kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² Je³su²jah³la² a²hã³ka³nũ²la³ he¹yain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ain¹ka³tu̱³, a²wa³kxẽn³yah³la² sa²kxai³lu² ĩ³yain³te³lhxã³, Je³su²jah³lain²txi³ ĩ³ka²la¹ti², Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xain²txi³ whãi²na¹, ĩ³ka²la¹ti² yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³te³na¹ ĩ³yai³nain¹te³na¹ a²yain³txi³yau³xa² hxan³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hxan³kxain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² a²hã³ka³nũ²su² te²kxai³lu¹ a²ki³lha³lxa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— A²yain³txi³yau³la³ hxan³kxain¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ta¹:
4 — Hã³ka̱³nãi³. Nxe³sa̱¹nxi¹. Ĩ³kwa̱³na̱³sa²sã̱n²txa³hẽ¹ni¹. Txa²ha³lo²a² hau³ko³nxa³xi¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}hã^{3}ka^{3}nai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, sxi^{2}ha^{2}
wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, kwa^{3}ta^{3}la^{2} tah^{3}lxẽn^{3}su^{2}, nẽ^{3}nha^{1}li^{1} nẽ^{3}nha^{1}li^{1}
nẽ^{3}nha^{1}li^{1} ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kãin^{2}khai^{1}nxe^{3}tẽn^{3}su^{2}
tam3bo^{2}rẽ^{3}tẽn^{3}yã^{1}nxe^{3}tẽn^{3}su^{2}, ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
wxa^{2}hi̱^{3}la^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wxe^{3}tẽn^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
7 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, sxi^{2}ha^{2}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}whi^{1}sai^{1}sxã^{3}, tẽ^{1}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ã^{3}nẽ^{1}ne^{3}ki^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}
ã^{3}nẽ^{1}ne^{3}ki^{1}ki^{1}khaix1ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1}:
— Tẽ^{1}nai^{2}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}whi^{1}sai^{1}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3},
ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wxa^{2}hau^{3}ko^{3}jah^{1}la^{2}, tẽ^{3}sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nain^{1}ka^{3}tu̱^{3} sxi^{2}hai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2},
jã^{1}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wa^{2}hau^{3}ko^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
a^{2}yau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}na^{2}sain^{3}tãu^{3}:
— Yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} wi^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1},
ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yat1sxã^{3} sa^{2}we^{1}jau^{3}su^{2},
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, ju^{1}tai^{2}na^{2} a^{3}la^{3}kxain^{1}nxa^{3}kxe^{3}su^{2}
wxa^{2}hau^{3}ko^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}na^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, a^{2}sxi^{2}ha^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} a^{3}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, wxa^{2}hau^{3}ko^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3}
a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}yah^{3}la^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxet3sã^{1}lxi^{1}. A^{2}yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}jut3su^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
A^{2}wi^{1}lhĩn^{1}khai^{1}xa^{2} a^{2}yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}, kãin^{2} ĩ^{3}na^{2}nũ^{2}la^{2},
ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3}, kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} o^{3}nxa^{3}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3},
ĩ^{3}na^{2}te^{3}lhxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}li^{2}
nxe^{2}nxã̱^{3}lxi^{1}. A^{2}yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}
ũh^{3}wxe^{3}sã^{2}nĩn^{1}ka^{3}tu̱^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}
wi^{1}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}sa^{1}nhĩn^{1}te^{1}ni^{2}ti^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
11 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Ka^{2}na^{3}thĩ^{3}na^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}lan^{1}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}sxã^{3} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} kãi^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2},
nũ̱^{3}kxũn^{3} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kãi^{3}ain^{1}te^{3}na^{1},
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{2}i^{2}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}i^{2}
nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12 Nũ²la², ye³jen³nãu³a¹ Je³su²jah³la² a²hã³ka³na²
a²lon³ti³tãu³xa² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ain¹sxã³
Ka³far³na³ũ²thĩ³na² tẽ³li³yhu¹sxã³ aun³ti² si³ka³la³hxi²sxã³
ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ye³ka³lxa¹txi³
a³la²nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wih¹sxã³ o²la³kxi²jau³su²

13 Nũ²la² Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³yãn³ki³nũ²kxi²xi²sxã³
ĩ³yain³yah³lxi³ju³ta² ha³lo²a² ya̱u³son³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
Yãn³tai²na², Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
ã³wa²to²hi²sxã³ nũ³kxũn³txi³ sa²hau³ko³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tu¹ta²kxai³lu² sa²wa²lha²so¹xi²sxã³ ain³kxi¹xi²te³lhxã³
ĩ³yain³yah³lxi³to³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³je³na³kxa² a²ĩ³lxa²
Pas²kwa²nxe³je³na³kxa², ha³lo²a² yain³te³lhxã³ ah³lxi³je³na³kxa³,
ya̱u³son³ye²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹,
Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹, Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wa²li³nhẽ¹ka³tu̱³,
Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Ain¹ka³tu̱³ ka³yxuh³xa² ũ³yho²hain¹tũ³ka̱³txa²
yxau³sxã³, po¹na² ũ³yho³hi², o³ve²a² ũ³yho³hi², kwa³sxa³xa²
ũ³yho³hi², nxe³ju³ta² Je³su²jah³la² ĩ²ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa²
ũ³yho³hi²ki̱³ta³ka³lo³nũ³a² sa²yat1sxã³ o²la³kxi², nxe³ju³ta²
Je³su²jah³la² ĩ²ha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Ĩ²ain¹tãu³ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ hu³kxẽ¹ha² wẽ³sa²
so¹sxã³, ka³yxuh³xa² ĩ³si³wxai¹ki̱³tĩ³nha²nũ³a² sa²xu³kxi²sxã³
we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wet1sãn²nũ²la² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yo²la²tã³ha³lo²sai¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³yxuh³xa²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yo²la²tã³ha³lo²sai¹xi², ũ³yho³hi²ki̱³ta³ka³lo³a²
sa²ya¹tũ̱³ka̱³txa² yxau³ain¹ta³ka³lo³a² nũ̱³kxũn³txi³
wxa²wa²yat1sa²tã³si³ka³la²kã¹kxai¹ni², ũ³yho³hi²ta³ka³lo²ai²na²
wxa²sa²tã³yxu¹kã³kxai¹ni², yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³ka³tu̱³ kwa³sxa³xa² ũ³yho³hi²tũ̱³ka̱³txa² yxo²xũn³txi³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩ²sah¹lxi³sã²lxi¹. A²yen³kxai²na² yxo²ha³kxa¹
sa²so¹sxã³ ha³lo²a² wa²li³jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wĩ³na² sxi²ha²
ã³yat1jah³lxi¹lxi¹. Thĩ³nã̱³xa² ũ³yho³hi²yah³lxin¹thĩ³na²
ĩ³ya¹kxah¹lxi¹lxi¹. Hxai²kxi²ai¹jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxe³ju³ta², a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
ĩ²ain¹ka³tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² a²ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³xa²
sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxi¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Txa²wĩ³na² sxi²ha² a³lxi²khaix1sa³nhai¹,
ĩ³ya²lut1sain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³nũ¹. Ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
ain³kxi¹xi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{2}na^{3}na^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} nxe^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1
jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wĩ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} a^{3}lxi^{2}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}.
Nxe^{2}e^{3}kxi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
18 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ũ^{3}sa^{2}nũ^{1}xain^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:
— Ĩh^{1}te^{2}ta^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lo^{3}txa^{2}ha^{2}kxai^{3} kãi^{3}in^{1}thi^{2}li^{1}?
Wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1},
wxa^{2}hxi^{2}ka^{1}nhĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}yhe^{3}kat1sa^{2}sĩn^{1}sax3ku^{1}.
Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}hai^{2}na^{2} sa^{2}nai^{1}hxat3jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3},
ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}ka^{3}tu^{3}, sxi^{2}ha^{2} ta^{2}hĩ^{3}na^{2}
sa^{2}ton^{3}ta^{3}lu^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
20 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Kwa^{2}nhi^{1}lxi^{1}. Ye^{3}ko^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}hai^{2}na^{2}
kãin^{2}yãx1sĩn^{1}na^{3}lai^{2}. Nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} ton^{3}ki^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: In^{3}txa^{2}
wẽ^{3}sa^{2} a^{3}li^{3}la^{1}hĩ^{1}na^{1} sxi^{2}hai^{2}na^{2} ton^{3}ãn^{3}si^{3}wxe^{3}ki^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3},
hau^{3}hau^{3}kon^{3}sxã^{3} wẽ^{3}sain^{2}txi^{3} to^{3}ni^{2}, sxi^{2}hain^{2}txi^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} to^{3}ni^{2}, nxe^{2}xai^{3}ki^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}ta^{1}
hu^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}la^{1}jah^{1}lain^{2}txi^{3}
yah^{3}lo^{1}ni^{2}, sxi^{2}hain^{2}txi^{3} ta^{3}lu^{2}ni^{2} nxe^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Jã^{1}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2},
ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}sxã^{3} wa^{3}ko^{3}nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3},
ton^{3}ta^{3}lun^{2}ti^{3}he^{1}nxe^{3}sĩ^{1}nxãn^{3}tho^{3}li^{1}. Ki^{3}han^{3}nhi^{1}lxi^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
21 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2}sa^{1}:
— Txa^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}hũ^{3}na^{3}li^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
ya^{3}lu^{2}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}, ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}la^{2}ni^{2}ka^{3}tu^{3},
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}, a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2}su^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} hãi^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ain^{3}kxi^{2}te^{2}su^{2} te^{2}nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
22 Yxãn^{1}ta^{1} kxã^{3}nxũn^{3}tãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ta^{3}lun^{2}tãu^{3}a^{1}
a^{2}sạ^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sạ^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}sxã^{3} ain^{3}kxi^{1}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tu^{3}
ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}i^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}i^{2} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}

23 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2}, Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxau^{3}hĩ^{1}na^{2}, yxau^{3}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3}
kãi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{2}ain^{1}ka^{3}tu^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24-25 Ain¹ta¹ Je³su²jah³la² a²ẽ¹nãu³a¹ wi¹kọ̃³nha²sxã³
a³la³kxi²te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Tũ¹kạ̃³txai²na² yxo²ĩ²ũ¹hain¹nxa³lho³na¹. Na¹ju³ta²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ạu³txi³ a²ẽ¹nãn¹jau³su² jau³xa² wã²nxũh¹
a³la³kxi²ta³lu²na¹nhã¹. Na¹ha²kxai³ na¹xã¹. Nxe³na¹jut3su²,
hai³txi³ a²nũ²a² ã̃³xa² ĩ³hen³txi³sa²ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³kxan²ti³
a³la³kxi²khai¹nxe³hĩ³na¹nhã¹, txai²lã¹. Nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

3

Je³su²jah³la² Ni³ko³tẽ²yah³la² ĩ³ye³kxi²nyhu¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ in³txa² a²ĩ³lxa² Ni³ko³tẽ²yah³lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Fa³ri³se²a² nũ̃³kạ̃³txi³sain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² Ju³te²a² nũ̃³kạ̃³txa² a²hxi²kan¹txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ni³ko³tẽ²yah³lo²su² te²kxai³lu¹,
ka³nxah³ti³na² wxã³sxã³, Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxet3sã²lxi¹. Hxi²kan¹txi³si¹lxi¹. Wãn³txa²
wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³sa²nhĩn¹jah¹lo²si¹lxi¹. Nxe³te³lhxã³,
Txa²wã¹sũ̃³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³nxa²kxah³lo²sin¹tai¹.
Nxe³te²sin¹jau³su², wxãi²na² yxau³ye²sa²sĩn¹sxã³, wã³nxĩn¹sxã³
kãi³ye²sa²sĩ¹nhxai¹nhẽ³li¹. Nhĩn¹ju³ta² Sũ̃³na² Si³yxau³tãu³a¹
yxau³ya³nxa²kxe³su² wã³nxĩn¹sxã³ kãi³sĩ¹nxai¹nhẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
Sũ̃³na² yxau³ya³nxa²nxa³kxai²nãn²tụ̃³ hxi²kan¹nxa²hĩ³nx2nxa³i¹.
Wã³nxĩn¹sxã³ kãi³in¹kxu¹jã¹nxe³te²la³, hxi²kan¹txi³
kãi³hĩ³nx2nxã³lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ¹ne³ka²sai¹. Wãn³txi³khai³xa² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹i¹. “Sũ̃³na²
wẽn³su² na¹tũ¹xã¹.” Nĩn¹kxai²nãn²tụ̃³ ã̃h¹ a³li³la¹sxã³
tọ̃n¹txa²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ ã̃h¹ a³li³la¹sxã³ tọ̃¹nxãn³kxai²nãn²tụ̃³
hai³txi³ Sũ̃³na² wẽn³su² ti³he¹nxe²nxãn³tho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³to³ta¹ Ni³ko³tẽ²yah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kọ̃³nxe²nxãn³nhai¹. Ẽh¹nxe³te²sin²ta²ku², nxa²ha¹nhai¹.
Yah³lon¹sa³nhai¹, txai²li¹. Na¹ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ãn³ta³lo³hẽ²ti²sxã³ ã̃h¹ a³li³lah¹xin²nxa³lho³li¹. Kọ̃³nxe²
txa²hã³ka³na² ẽ¹nãu³a¹ ã̃³wa²lih²xi²sxã³ ãn³ta³lo³hẽ²ti²sxã³ ã̃h¹
a³li³lah¹xin²nxa³lho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ³yau³xa² ũ³hũ̃¹kxi²sa²sai¹nxa²ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹jah¹la² ã̃³nxũ²kwạ̃i³wih¹nxa²ha²kxai³,
nĩn¹kxai²nãn²tụ̃³, ã̃h¹ a³li³la¹nhĩn¹ju³ta² yũ³hĩ³nx2na³li¹.
Nĩn¹kxai²nãn²tụ̃³, Sũ̃³na² wẽn³su² hĩ³nxa¹lxi¹. Ta¹,
nxe²nxãn³kxai²nãn²tụ̃³, Sũ̃³na² wẽn³su² ti³hex1hĩ³nx2nxa³lxi¹.
6-7 “Ã̃h¹ tọ̃n¹txa²hẽ³li¹.” Ye¹nxa²ha¹li¹. Nxe³na¹jau³xai²na²
ĩ³wã̃³txa³kxi²nha²txa³hẽ¹li¹. Jã¹nxa¹jau³su² txa²wã¹sĩ̃³na²

so¹lxi³ a³li³la¹nhẽ³kxai²nãn²tu̱³, yuh³xai²nãn¹te²a² so¹lxi³
yxau²xai³lhĩ³ki̱³tã³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
wi¹lhin¹jah¹la² we¹tẽ³kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² tah²lxi³
wi¹we¹tẽ³lhĩ³nx2na³li¹.
8 Jã¹nxa¹jau³su² it3ti³su² a²ten³tãu³a¹ sa²xit3te²jai¹ti²ti¹.
Nxe³ka³tu̱³ it3ta²nxon³jau³xa² ain³kxi²te²si¹lxi¹. Yxãn¹ta¹
a²si³yxau³tãu³la³ ko̱³nxe³te²sxã̱¹lxi¹. “Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ ai³te²la¹ku².
Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ wxã³te²la¹ku².” Nxe³te²si¹lxi¹. Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe²
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² wxa²we¹tẽ³ju³ta²
te²yã¹nxe³te²hũ̱³te²lxi³ wxa²we¹tẽ³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³
ko̱³nxe³te²sxa³lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ni³ko³tẽ²yah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— A²yen³kxai²na² ĩ³ye³kxin¹kxai²na², ĩh¹nxet3sxã³
yũ³hĩ³te²sin²ta²ku², nxa²ha¹nhai¹.
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² I³sa³e² a²nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹te²si¹lxi¹. Yxãn¹ta¹
hxi²kan¹te²xa³lhũ̱³nxe² a²yen³kxai²na² ã³ne³wxe³te²sxã̱³lxi¹.
11 A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ e³kxi¹nxa²ha¹i¹. Ha³lo²a²
e³kxi¹nxa²ha¹kxai²na² a³la³kxi²khaix1sĩ¹na¹ha²kxai³,
ĩ²ta̱³lun²sĩ¹na¹ha²kxai³ nxe³sĩ¹nhxai²na¹hẽ³li¹. Nxe³na¹kxe³a²
so¹lxi³ e³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹i¹. Nxe³nx2ti³sĩ¹na¹ta¹
ten³ti³he¹yxah³lxi³sĩ¹nxã̱³lxi¹.
12 A²yen³kxa² yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa²
so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²ya³nx2ta¹i¹. Na¹ta¹ ain³kxi²
yxau²xai³ti³he¹nxe³syah¹lxa³lxi¹. Jã¹nxa¹kxai²nãn²tu̱³
ha³na³ka³lxi³ oh³nãu³u¹tai²nãn¹te² yen³kxai²lẽ¹.
Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ain³kxi²yah³lxi³hĩ³nxãn¹ji¹ku¹.
Nxe³nx2ta¹nhai¹.
13 Jã¹nxa¹jau³su² hai³txi³ a²nũ²la³ oh³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹
ĩ³ka³la³sxã³ ĩ²ki̱³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Txai²na²,
Txa²wã¹sũ̱³na² Hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²
na¹xai²na² so¹lxi³, ĩ²to³hxai²na¹hẽ³li¹. Na¹ha²kxai³ kwẽn¹tai²na²
ĩ³ka³nxi²xi²sxã³ yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² wxã³ye¹nx2ta¹i¹.
14 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ha³lo²a² a²nũ²a²
yxau²xai³lai¹nxa³ko³xa² ho²xai³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Nxe³hĩ¹nu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na², txih³xa²
yãu³ka³txa², kwa³thi³la² we¹kxa², tẽ³sxã³ hi³sa³ka³txa²
kĩ³txi³ ũ³kũ¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. A²nũ²a² wĩx3txa²
ĩ³te²a² ten³sa²tã³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³we²nxi²si¹hain¹jau³su²,
ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Ju¹tau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³, Txai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² Hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²na¹xai²na²
hi³sa̱³ka̱³txa² ũ³kũt1sain¹tu¹wi¹, Hi³sa³ka³txa²
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sa̱²sxã³ ũ³kũt1sain¹tu¹wi¹.
15 Sain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ a²nũ²a² a²ten³te²su²
te²an²tu̱³, yxo²ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³, te²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²

ĩ³xa̱n³txi³ju³ta² yxau²sa²tẽ³ai¹nxa³kxe³su² ka³te̱³na² wi¹tãu³su² tãu³a¹ yxau²sa²tẽ³ain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² nxe³ta¹hxa̱i²hẽ¹la̱².
16 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³kxai³lu² a³lxi²nẽ³na³la². A²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ ki̱³nãu³xai²na² whãi²na¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³kxai³lu² a³lxi²nẽ³na³la². A³lxi²nẽ³jau³su², A²ta²hai²na² hãi¹nxe² wet1sa²te²na² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la̱². Nxe³ha²kxa̱i³ a²nũ²a² a²ten³te²su² te² ĩ̱³nxãn²tu̱³, yxo²ĩ²in¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³txi³ju³ta² yxau²sa²tẽ³nxãn³tho³la². Nxe³te² ĩ³nxa²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³txi³ju³ta² yxau²sa²tẽ³nxãn³kxe³su², ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ hãi¹nxe² yxau²sa²tẽ³in¹tu¹wa².
17 Jã¹nxe³te³lhxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹, ha³lo²a² yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² A²ta²hai²li² Je³su²jah³lan²tu̱³ ĩ³sa²si¹hã³na²hẽ³la². Nxe³ju³ta²sa¹, hai³txi³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe³te² ĩ³nxai²na², ko̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²si¹nx2ti³jau³la³, wxã³hĩ̱³nxã²nxa³wa². Yxãn¹ta¹ wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹kxi¹nx2ti³te³lhxã³ wxã³na²hẽ³la².
18 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²te²su² te²an²tu̱³, hai³txi³ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ko̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²kxah³lo²su² hĩ̱³nx2nxa³wa². “Ko̱³nxe³thin¹te²si¹lxi¹.” Sũ̱³na² wãn³txi³la³, ai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²xa³kxai²nãn²tu̱³, te²lẽ¹ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ko̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²kxe³su² yxau²xai³lhĩ̱³nx2na³la², kwẽn¹tai²nah¹lxi¹ Sũ̱³na² Ta²hai²na² hãi¹nxe³te²na² sa²yxo²ã³ha²kxai³la².
19 A²ko̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹lain¹ju³ta²sa¹: Je³su²jah³la² A²ha²te¹jah¹lai²na² ha³lo²a² ko³xai²na² wxã³sxã³ yxau³yain¹to³kxan²ti³, A²ha²te¹jah¹lai²na² te³nai¹nxa³kxe³tu̱³, hãi¹nxe³sxã³ a²ka³nxah³ju³ta² so¹lxi³ te³nain¹na³la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹to³ha²kxai³, ain¹na³la².
20 A²nũ²a² ĩ³lxi³thi¹nxa³te²su² te²an²tu̱³, ha³lo²a² a²ha²te¹ju³ta² yxo²kwĩn¹kxain¹jau³su² hãi³a² yxau³yain¹na³la². A²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta², a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ²ain¹kxa²ya̱n³ti³su², ain¹na³la².
21 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² wain³txi³ kãi³to³te²su² te²an²tu̱³, a²ha²te¹ju³ta² wxã³sxã³ yxau³sxĩ²yxau²xai³lain¹na³la². Ain¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²yxo²wet1sxã³ wain³txi³ kãi³ain¹ju³ta² wxa²ye³ka¹tẽ³lain¹na³la².

Je³su²jah³la² Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² nxe³nyha¹jau³su²

22 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³kxai³lu¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxa̱i³lu¹ a²sa̱³wi³ha³lxi³na̱u³xa² tẽ³ain¹sxã³ whãi²na¹ Ju³te²a²ko³xa² ã̱³wi¹hain¹ka³tu̱³, kan²txi³ yxau³ain¹ka³tu̱³, a²nũ²a² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23-24 Hau³hau³kon³sxã³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² ha³lo²a² yu³tã̱³lxi³ yxau³sxã³ a²nũ²a² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

Nũ¹ã¹, E³nãu²je³na² Sa³lĩ²thĩ³na² un²ta³kxi²nxa³je³na², ḯ³yau³xa² kãin² yũ³jen³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ nũ¹ã¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² yxau³sxã³ o²la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Yãn³tai²na² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tḯ¹kxain¹sã²nxa³hĩ¹na¹ ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxa² ã³nhai¹tũ³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² Ju³te²a² in³txa² sa²kxai³lu² ĩ³yi²lho¹kxi²yhu¹sxã³ ĩ³ye³kxi²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ḯ³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹ain¹ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²yen³nãu³a¹ ĩ³wi¹lhin¹nẽ³nha²si¹hain¹ju³ta² ĩ³ye³ ĩ³yi²lho¹kxi²yhu¹sxã³ ĩ³ye³kxi²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe³ain¹te³na¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu¹ wxã³sxã³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ha³la³je¹nai³tã² Jor³tãu²yau³xa² a²yxo²ha³tih³nãu³a¹ yxaun¹nhĩn¹nai³tã² in³txa² he¹ye¹nxa²sĩn¹tai¹ti²ti¹. A²nxe³jah¹lai²na², a²ĩ³lxa² Je³su²jah³la², ĩ³ye³kxi²sa²nhĩn¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹ a²hĩ¹nai²na² Je³su²jah³lai²na² a²nũ²a² ḯ³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹ain¹sĩn¹na³li¹. Ai¹nha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã̃n³si³tẽ³la³kxain¹sĩn¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²na² ã̃³si³tẽ³la³kxi¹nxain¹sĩ¹nxa³i¹, hĩ¹na²su¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Nxe³nxa²ha¹te¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wã̃n³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Hã̃³xã̃¹, Je³su²jah³lai²na² hxi²kan¹khai¹nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ txa²wã̃¹ki̱³na¹xai²na² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na¹: “Hxi²ka¹na¹xã̃¹.” Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hãi¹nxe³sxã̃³ Txa²wã̃¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³u¹tai²na² hxi²kan¹txi³lox3tẽ³ju³ta² so¹lxi³ hxi²ka¹nhḯ³ki̱³tã̃³li¹. Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹txi³lox3tẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ hxi²kan¹txi³he¹nxe³hḯ³ki̱³sxa³i¹.

28 Na¹ha²kxai³, txai²li¹ hai³txi³ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lo²txã̃³i¹. Yxãn¹ta¹, Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²khai³jah¹la² a²ne³hẽ³txa² yxau³si¹sain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã̃³sa³na²hẽ³li¹. Sa³ha²kxai³ wxã̃³ain¹ju³ta³nũ³a² a²ha³ta̱³nxa² a̱in³sxã̃³ e³ya³nx2ta¹i¹. Jã̃¹nxe³te³lhxã̃³ ĩ³sa²si¹hã̃³sa³na²hẽ³li¹. Ya³nx2ti³to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹.

29 Na¹ha²kxai³ txa²yxau²xai³la¹jut3sũ̱³ju³ta² e³ya³nx2ta¹i¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³: a²wẽ³sãi¹yah³la², a²sxe³xa³ka³lxa² wa²ko̱³li²yhu¹kxai²nãn²tu̱³, a²wẽ³sãi¹ah³lai²na² so¹lxi³, txu¹hai²na² a²wa³kxẽn³yah³lo²la³ hḯ³nx2na³li¹. Jah¹la² kãin² ĩ³ka³li³hḯ³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã̃³su² te²an²tu̱³, a²wẽ³sãi¹ah³lai²na² a²ya̱³lxa²khai³su² te²an²tu̱³, hai³txi³ a²wa³kxẽn³yah³lo²su² hḯ³nx2nxa³i¹. Hãi¹nxe³sxã̃³

a^{2}ya̱^{3}lxa^{2} hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. “Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}ah^{3}lai^{2}na^{2} ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}te^{3}lhxã^{3} nxa^{1}nhã^{1}.” Nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3} a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}yah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}khai^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. “A^{2}wẽ^{3}sãi^{1}ah^{3}lai^{2}na^{2} txu^{1}ha^{2} wa^{2}ko̱^{3}li^{2}yhu^{1}sxã^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}nha^{3}na^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txai^{2}li^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}li^{3}sa^{2}nũ^{3}nhã^{1}.” A^{2}ya̱^{3}lxa^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}ah^{3}lo^{2}hũ̱^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txai^{2}na^{2} Jo^{3}ãu^{2} Ba^{3}tis^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ya̱^{3}lxah^{3}lo^{2}hũ̱^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}txã^{3}i^{1}, txai^{2}li^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2}, txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}ka^{3}li^{3}khai^{1}nxe^{3}sa^{3}nhai^{1}. A^{2}ya̱^{3}lxah^{3}lo^{2}su^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}khaix1ya^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} nxe^{3}na^{1}nhai^{1}.

30 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}kãi^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}sa^{2}tẽ^{3}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} hau^{3}hau^{3}kon^{3}sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}kãi^{2}nxa^{3}ton^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}sa^{2}tẽ^{3}a^{1}tu^{1}wi^{1}. Ju^{1}ta^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}li^{3}sa^{3}nhai^{1}.

Oh^{3}nãu^{3}a^{1} ka^{3}nxi^{2}xi^{2}sxã^{3} wxã^{3}nũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nxe^{3}jau^{3}su^{2}

31 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} jah^{1}lai^{2}na^{2} oh^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ka^{3}nxi^{2}xi^{2} wxã^{3}nũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}ta^{2}si^{3}yxau^{3}khai^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} hxi^{2}kan^{1}ki̱^{3}sxa^{3}i^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} yxau^{3}sxã^{3} to̱n^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ki̱^{3}tã^{3}li^{1}.

32 Yxãn^{1}ta^{1} oh^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ka^{3}nxi^{2}xi^{2} wxã^{3}nũ^{1}nhẽ^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}, oh^{3}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}ta^{3}lu^{2}ni^{2}, ain^{3}kxi^{2}ta^{3}lu^{2}ni^{2} nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}lain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}te^{2}la^{3} ka^{3}lxa^{2}ai^{1}nxa^{3}wi^{1}.

33 Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nẽ^{3}lain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}te^{2}hũ̱^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}, sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}te^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wi^{1}le^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}xã^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} jau^{3}tu̱^{3} wi^{1}le^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}ye^{3}ka^{1}tẽ^{3}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}.

34-35 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}, a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. A^{3}lxi^{2}khaix1na^{1}nha^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{3}la^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, kãin^{2} ũ^{3}hũ^{1}khaix1ai^{1}na^{1}xã^{1}. Kwa^{2} ĩ^{3}ta^{2}ta^{2}na̱x3kxain^{1}nxa^{3}lho^{3}nã^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} txa^{2}wãn^{3}txa^{2}

so¹lxi³ e³tũ¹xã¹. A²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ kãin²
hxi²kan¹txi³lox3tai¹na¹xã¹.” Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
nxe³nha²ta¹hxai²ẖẽ¹li¹.
36 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³: “Txa²wã¹sũ̱³na²
A²ta²ha² yxo²ĩ²a¹xã¹.” Nxe²yxau²xai³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹: “Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha² sa²yxo²ã³a¹xã¹.”
Nxe²yxau²xai³jah¹lo²su² kxai²lẽ¹. Hai³txi³ ka³te̱n³nãu³la³
ĩ²ai¹nxa³lho³li¹. “A²nxe³jah¹la² a̱n³ta³kxai¹na¹nhã¹.
A̱n³ta³kxai¹na¹ju³ta² so¹lxi³ yxau²sa²tẽ³ain¹tũ¹xã¹.”
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³hĩ̱³nx2na³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

4

Je³su²jah³la² Sa³ma³ri³tã²nãn¹ta¹ka³lxa² e³kxi²nyhu¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² a²ne³nxẽ³na²
ain³kxain¹te³naẖ¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ a²sa³wi³ha³lxi³lo³ti²,
ka³lxa¹txi³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhu¹i², ain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹
hai³txi³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²la³ a²nũ²a² a²sa³wi³ha³lxi³lot3sxã³
ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhu¹kxe³la³ ka³lxa²nxa³wi¹.
Nxe³jau³xai²na² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³yãn¹ta¹, a²ya³la³tu̱³ Je³su²jah³la² a²kxã³nxa¹
a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² so¹lxi³, a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²ka²
ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ Je³su²jah³lo²
hxi²ki³la³, a²nũ²a² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹yhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
3 Nxe³nxa²ha¹te¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² a²ne³nxẽ³na²
ain³kxain¹jau³xai²na², Je³su²jah³la² ain³kxi²sxã³ a³la³kxi²ka³tu̱³,
Ju³te²a²ko³nãu³a¹ ã³na¹sxã³ wa²li³ta¹hxai²hẽ¹la². Wa²li³ka³tu̱³,
nũ¹ã¹ Ka³li³le²a²ko³xa² a³wa̱³li²te³lhxã³ ai³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³ka³tu̱³, ka̱³nxũ³nxãn¹ko³xa² Sa³ma²ri²a²ko³xa²
ã³ẖa³tih³sa̱²sai¹sãn²te³lhxã³ ai³ta¹hxai²ẖẽ¹la².
5 A²nxe³ko³xa² ã³nxai³ka³tu̱³, Si³ka²thĩ³na²,
Sa³ma²ri²a²ko³xai²na² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹thĩ³na²
ya̱u³so³nxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nai²na²
kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³ Ja³ko²ah³lu¹ta²kxai³ yxau³ta³ko³u¹ta²kxai³
u̱n²ta³kxi²nxa³thĩn³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ko³u¹ta²kxai³
Ja³ko²ah³lu¹ta²kxai³ yxau³sxã³, a²ki³lha³lxa² Jo³se²ah³la²
ũ³si³wxẽ̱³no̱³tũ¹hain¹ko³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³thĩ³nai²na² Si³ka²thĩ³nai²na², kxã³nxu¹ta²kxai³
ĩ̱³yau³xẽ¹na² po²su²tẽ³na² u¹khai¹nxe³tẽ³na², Ja³ko²ah³lu¹tai²na²
u̱³sxã³ we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lo²su²
te²kxai³lu¹, u²lxã³nxai³nxa²ha¹te¹, ai³hxi²tha³nha²ka³tu̱³
ĩ̱³yau³xẽ¹nai²na² a²yxo²ka³te̱h³xa² ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³kat3sxã³ ã³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Ã^{3}wxe^{3}tẽ^{3}na^{1}, txu^{1}ha^{2} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} tḩ^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ũ^{3}whi^{1}sai^{1}te^{3}lhxã^{3} tḩ^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ḩ^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}sẽ^{1}ni^{1}. Ĩ^{3}na^{2}te^{3}lhxã^{3} nxa^{1}nhi^{1}. Nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

8 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} he^{1}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yain^{3}txa^{2} yo^{3}hi^{2}sxã^{3} so^{1}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3}, sxi^{2}jen^{3}nãu^{3}a^{2} aun^{3}ta^{2} hxa^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} nṹ^{h1} yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

9 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxãi^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṹ^{3}kạ^{3}txi^{3}yah^{3}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Txai^{2}lẽ^{1}. Nxẽn^{2}nxa^{3}i^{1}. Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}thĩ^{3}nãn^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}sa^{1}i^{1}. Nxe^{3}kị^{3}sa^{2}kxai^{3}, ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}yạn^{3}ti^{3}tạ^{3} Ḩ^{3}yau^{3}xa^{3} ĩ^{3}na^{2}kxi^{2}sa^{2}te^{3}lhxã^{3}, nĩn^{1}ji^{1}wi^{1}? Hai^{3}txi^{3}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nṹ^{3}kạ^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxa^{2} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2} nṹ^{3}kạ^{3}txi^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} wi^{1}lĩ^{3}we^{1}yhu^{1}kị^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}i^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

10 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxet3sã^{1}nxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sṹ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}nxa^{2}ti^{3}ten^{3}na^{3}ni^{1}. Ta^{1}, ã^{3}ne^{3}wxe^{2}nxạ̃^{3}nxi^{1}. Hai^{3}txi^{3} wxãi^{2}li^{2} ĩ^{2}sa^{2}te^{2}sxã^{3}nxi^{1}. Ĩ^{2}sa^{2}te^{2}sin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, Ḩ^{3}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}kxi^{1}nxa^{2}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}na^{1}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, ĩ^{2}sa^{2}te^{2}sin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, Sṹ^{3}na^{2} yen^{3}kxa^{2} a^{3}la^{3}kxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}hḩ^{3}nxạ̃^{1}nxi^{1}. “Ĩ^{3}na^{2}te^{3}lhxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}sẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{3}sa^{2}hḩ^{3}nxa^{1}nxi^{1}. San^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, Sṹ^{3}na^{2} Ḩ^{3}yau^{3}khai^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nxa^{2}hḩ^{3}na^{1}xĩ^{1}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}nãn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} yxau^{2}xai^{3}lhḩ^{3}nxạ̃^{1}nxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ḩ^{3}yau^{3}xa^{2} u^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} si^{3}hẽ^{3}ta^{3}nĩ^{1}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, wxãi^{2}na^{2} kwa^{3}ta^{3}lẽn^{3}ta^{3} ũ^{3}whi^{1}sai^{1}kị^{3}tẽn^{3}ta^{3} yũ^{3}nxãn^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2}, ĩh^{1}nũ^{1}la^{3}ta^{3} Sṹ^{3}na^{2} Ḩ^{3}yau^{3}khai^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}whi^{1}sai^{1}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}hḩ^{3}nxãn^{1}ji^{1}ku^{1}, nxa^{2}ha^{1}nhai^{1}.

12 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}, txa^{2}sṹ^{3}nu^{2}su^{2} sĩn^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}xu^{3}sxã^{3} Ḩ^{3}yau^{3}xẽ^{1}nai^{2}na^{2} wet1sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} jah^{1}lu^{1}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}na^{2}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xu^{1}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}na^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}, a^{2}ka^{3}yxuh^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}wãi^{2}lo^{3}tain^{1}kxe^{3}nãu^{3}xu^{1}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}na^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}khaix1ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2},

“Ĩ³yau³xa² ũ³whi¹sai¹na¹tũ¹xã¹.” Nain¹kxai²nãn²tu̱³, hãi¹sxã³
ĩ³yau³xẽ¹na² wxa²xu³sãn²sxã³ ũ³whi¹sai¹ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Yxãn¹ta¹, wxãi²na² ã²la² hxi²kan¹khaix3nhĩ³nxãn¹te²la¹ku²,
nxa̱²ha¹nhai¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nxa̱²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³yau³xai²na² ũ³whi¹sain¹jau³xai²na² ĩ³nãn¹kxai²nãn²tu̱³,
hã²wxãn³txa³ ya̱³lxu¹xi¹nxa²tũ¹xĩ¹.
14 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³, Sũ̱³na² ĩ̱³yau³khai³xa²
ũ³hũ¹ai¹na¹jau³nũ³a² ĩ³na²kxi²sain¹kxai²nãn²tu̱³, a²ẽ¹nãu³nũ¹na²
ĩ³na²wxe³nha³kxi²sain¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ̱³nũ̱³sa³la³la³kxi³hũ̱³jau³la³
hãi¹nxe² ko̱n³jau³hũ̱³nxe² yen³kxi³hai¹nhĩ̱³nx2na³ni¹.
A²ẽ¹nãu³a¹ yen³kxi³hai¹nhĩ̱³nx2na³ni¹. A²nxe³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³, ya̱³lxu²xi²ti³he¹nxa³ha²kxai³, ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³lai¹nha²kxai³ ai¹nhĩ̱³nx2na³ni¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³nxa̱²ha¹te¹ txu¹ha³ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe³jau³xai²na² ũ³hũ¹sẽ¹li¹.
San¹kxai²nãn²tu̱³, ya̱³lxu¹xi²sa²nxa³kxe³su² ũ³whi¹sai¹xi²te³lhxã³
ã³wxã³ti³hex1toh³nxa³lho³li¹. Nxe³te³lhxã³ nxa¹i¹.
Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nxa̱²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ³txu¹ni¹. Nĩn¹ka³tu̱³, wxa²wẽ³sãi¹ah³la² ĩ³kaix1son¹ka³tu̱³,
te²a² wxãi²na² wa̱³li¹ja³hẽ¹ni¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe³to³ta¹:
— Txa²in³txi³la³ yũ³te²txã³i¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³nxa̱²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
txu¹ha³ka³lxai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxa²wãn³txai²na² a²wẽ³sãi¹yah³la² yũ³nxa²nxa³jau³xai²na²
wã̱n³txi³khai¹xai²la¹xĩ¹. A²wẽ³sãi¹a² ha¹li¹ ha¹li¹
ka³na³kin¹jah³la², tẽ³sxã³ yxau²xai³li¹nhẽ³ni¹. Tẽ³sxã³
yxau²xai³lhxã³ ã³to³hi¹nhẽ³ni¹. Nĩn¹ka³tu̱³, a²ha² kwẽn¹tai²na²
tẽ³in¹jah¹lai²na², hai³txi³ wxa²wẽ³sãi¹sxa³xĩ¹. Nxe³ha²kxai³
wãn³txi³tu̱³ ĩ³ye³i¹nxi¹. Ta̱¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³nxa̱²ha¹te¹, txu¹ha³ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Hxi²kan¹jah¹lãi³. Hĩ¹na² ĩ²a¹i¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a²
a²wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² ye¹lxi¹.
20 Jã¹nxa¹jau³su², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹ki̱³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³sẽ¹li¹. Ĩh¹ti¹la³ta̱³
o²la³kxi²hĩ̱³ki̱³te²la¹ku², nha¹nhai¹. Nxe³ju³ta²su¹,
kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² txa²sũ̱³nũ²nãu³xu¹tai²na² wã³la³ka³txai²na²
so¹lxi³ o²la³kxain¹to³sĩn¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹,
wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²yah³lxi³to³hin¹tai¹ti²ti¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹ki̱³ju³ta²su¹.
Yah³lxi¹nha²kxai³: “Ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹ki̱³jau³su²

o²la³kxi²na¹tũ¹xã¹.” Nha¹kxai²nãn²tu̱³, ĩh¹ti¹la³ta̱³ wain³txi³
o²la³kxi²hi̱³nha¹te²la¹ku², nha¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxet3sã¹nxi¹. Txa²wãn³txai²na² yxo²ĩ²sẽ¹ni¹.
Ha³lo²a² hau³kon³tẽ³na³ni¹. Nxe³tãu³a¹: “Txa²wã¹wĩ³na²
ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹ki̱³jau³la³ o²la³kxi²na¹tũ¹xã¹.”
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³ wã³la³ka³ta²nãu³ai²na² so¹lxi³
o²la³kxah¹lxa³nha²kxai³, hai³txi³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² so¹lxi³
o²la³kxah¹lxa³nha²kxai³, yah³lxin¹tũ¹xĩ¹. Yxãn¹ta¹, ha³lo²a²
ĩ²li³jut3sũ̱³ju³ta² he¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, nxe³yah³lxin¹tãu³a¹
sa²wai³wait3sxã³ Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹yah³lxin¹jau³la³
o²la³kxah¹lxin¹tũ¹xĩ¹.

22 Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na² Sa³ma³ri³tã²na² nũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxai²na²: “Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹ki̱³jau³su²
o²la³kxi²sĩ¹na¹xã¹.” Yah³lxin¹kxan²ti³, hai³txi³ Txa²wã¹wĩ³na²
wi¹lĩ²tũ̱³ka̱³txi³sah²lxa³nxi¹. Yxãn¹ta¹, txa²nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na² Txa²wã¹wĩ³na² wi¹lĩ²tũ̱³ka̱³txi³su²
sĩ¹na¹xĩ¹. Nxe³sĩ¹na¹ju³ta²sa¹: Txa²wã¹wĩ³na² a²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² jah¹la² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³jah¹lo²su²
na³ni¹. A²nxe³jah¹la² wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ha³lo²an¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² a²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
wxa²wa²su¹txa²lxi³tu¹xĩ¹. Nxe³ha²kxai³, Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na² Txa²wã¹wĩ³na² wi¹lĩ²tũ̱³ka̱³txi³sĩ¹na¹xĩ¹.

23 Yxã̱n¹ta̱¹ ha³lo²a² hau³kon³tũ¹xĩ¹. A²ha¹kwẽn¹tai²na¹
hau³kon³na³ni¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³: “Txa²wã¹wĩ³na²
wain³txi³ wi¹lxo³kxi²ti³hi¹ta¹tũ¹xã¹.” Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ wi¹la̱in³nha²sxã³ wi¹lxo³kxi²,
wãn³txi³tu̱³ wi¹lxo³kxi² nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³
wi¹lxo³kxi²ti³hit1hi̱³ki̱³tã³ni¹. Jã¹nxe³sxã³, wain³txi³
o²la³kxi²ti³hi¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹wĩ³na² ten³nẽ³kxe³su²
hi̱³nx2na³ni¹.

24 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
txa²wã¹ye³na² ĩ²ki̱³kxah³lo²su² nxa³xĩ¹, txa²wã¹si̱³na²
yũ²nxa³jah¹lo²su² ha²kxai³lu¹. Nxe³kxan²ti³, ka³te̱³na²
a²si³yxau³tãu³su² ha²kxai³, txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³
ĩ²ta³lu²nẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³, nx2na³na¹. Nxe³ha²kxai³:
“Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lxon³kxi²txai²lã¹.”
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ whãi²na¹
wi¹la̱in³nha²sxã³ wi¹lxo³kxi², wãn³txi³tu̱³ wi¹lxo³kxi²
nxe³si¹ki̱³jau³su² o²la³kxi²ya³sa³ni¹. Ju¹ta² so¹lxi³ wain³na³ni¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe³nxa²ha¹te¹, txu¹ha³ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su²
te²a², a²ĩ³lxa² Me³si²ah³la², wxã³nũ¹nhẽ³tu¹wi¹. Jau¹xai²na²

so¹lxi³ ã³ne³wxe³sa³nhai¹. Wxã³nũ¹nhẽ³kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹.
— Txai²na², ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹te³na¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹xĩ¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³hĩ¹na¹, ĩ³ye³ta³lu²nxa³hĩ¹na¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ã³wa̱³li² tũ̱³xi²sxã³ Je³su²jah³lai²na² txu¹ha³ka³lxai²na²
ĩ³ye³kxi²yhu¹ju³ta² ĩ²ain¹ka³tu̱³, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² sa²kxai³lu²
ĩ³wã̱³txain¹kxan²ti³ ko̱n³ton³ti² yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Yã¹te²ta³ ten³nxa²ji¹wi¹? Nxe³jau³xa² ĩ³ye³kxai¹nxa³ha²kxai³:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ txu¹ha³ka³lxai²na² ĩ³ye³kxai¹nĩn¹ji¹ku¹,
nxe³nxa²nha¹nhai¹. Nxe³jau³xa² ĩ³ye³kxai¹nxa³ha²kxai³,
ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³te³na¹, txu¹ha³ka³lxai²na² a²kwa³ta³lẽ³na²
ã³sxã³ sxi²yhe³na² ĩ³xi²ka³tu̱³, a²nũ²a² sxi²yhe³nai²na²
yxau³ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
29 — Ne³ka²ki²sa̱h¹lxi³sa¹lxi¹. Nũ¹ã¹ in³txa²
yxau²na³li¹. A²nxe³jah¹la², txa²si³to¹na¹tãu³su² tãu³a¹
kãi³to³ha¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ĩ³tih³nxe³sain¹na²li¹. Wxã³sxã³
ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²sin²ta²i¹, jah¹lai²na²su¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³te³na¹, tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² sxi²yhe³na² aun³ti²
wa²li³ain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³la² a³ya³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³nxa²ha¹te¹ a³ya³tain¹nxa³ta̱³lxa¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
sa²kxai³lu¹, Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nx-
ain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩ³yain³txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Yxãn¹ta¹:
— Txa²yain³txi³la³ ĩ³yai³na¹tũ̱³la³ yũ²na³li¹. Yxãn¹ta¹,
ã³ne³wxe³yah²lxa³lxi¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
e³lain¹ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— A²nũ²a² ã̱³xa² yain³txa² tẽ³sxã³ ũ³hũ¹ain¹te²tãn²ku²,
ki̱³nhai¹. Nẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— "Ĩ³yain³sxã³ ũ³kxi²sa³nhã¹." Na¹kxai²nãn²tu̱³,
ka³li³sa²hĩ̱³nx2na³li¹. Ju¹ta² yã¹nxe³sxã³ Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹la² a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ te³nain¹jau³su²
sa²yxo²we¹tai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wĩ³na² wa³ka³li³yu³ta²
ta³lu²na¹kxai²nãn²tu̱³, ka³li³sa²hĩ̱³nx2na³li¹. "Ĩ³yain³sxã³
ũ³kxi²sa³nhã¹." Na¹ke³la³te²kxai³, ju¹ta² yã¹nxe² ai³sxã³
ka³li³sa²hĩ̱³nx2na³li¹.
35 Jã¹nxa¹jau³su², wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹: "I³la³kxa² ki³ha¹li¹

ki³ha¹li¹ sa²tã³tĩ¹tãu³a¹ so¹lxi³, ka³ya̱³txa² kan¹tãu³a¹
wxa²nãu²so¹jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹,
txa²wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xa² sa²kxai³lu¹:
“Ta¹wi¹. Ha³na³ka̱³lxi³ ten³sa̱²ka̱²la̱¹sxã³ ha̱³lo²ai²na²
ĩ²sa²sai¹jah³lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² wxã³ain¹na³li¹.
Txa²wãn³txa² te³nain¹jau³su² wxã³ain¹na³li¹. Wãn³txi³khaix3tu̱³
ĩ³yau¹ũ³hain¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³, tũ̱¹ka̱³txai²na² ye³jen¹na²
sa²yxo²wet1sain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, ha³lo²a² kã̱u³ki̱³jut3sxan³tai¹.
Hau³kon³khai¹nx2na³li¹. Ka³ya̱³txa² kan¹ta³lun²sxã³
ĩ³si³sa³te³kxi²na³na¹. Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³, tũ̱¹ka̱³txai²na²
sa²yxo²wet1sa²te³lhxã³, nxe³sain¹ju³ta³nũ³a² hau³kon³na³li¹.”

36 Jã¹nxa¹jau³su², yain³txa² wxa²nãu²so¹te²su²
te²an²tu̱³, a²yo³ha² yũ³tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
ka³lih³tu¹wi¹. Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², a²nũ²a²
sa²yxo²wet1si¹hain¹yah³lxin¹jau³nũ³su² o²la³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²nxe³tũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³a², ka³te̱³na²
wi¹tãu³a² yxau²xai³lain¹tu¹wi¹. Nain¹kxai²nãn²tu̱³, wxãi²na²
sa²kxai³lu² ka³lih³yah³lxin¹tu¹wi¹. Yain³txa² wxa²nãu²so¹te²su²
te²a² ka³li³hain¹kxa² yã¹nxe² yah³lxin¹tu¹wi¹.

37 Txa̱²wã¹ki̱³na¹xai²na² Txa²wĩ³na² wa³ka³li³yu³ta²
wa³kon³ki̱³jut3sũ̱³na³li¹. A²wi¹lhĩ¹nãn²tu̱³ txa²sa³wi³ha³lxi³su²
te²an²tu̱³, txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³ye³sxã³ a²nũ²a²
ĩ³yau¹ũ³hain¹sãn²kxai²nãn²tu̱³, hã²wxãn³txa³ a²si³yo³nãn²ta̱³
txa²sa³wi³ha³lxi³ ã̱³su² te²kxai³lu¹, te²yã¹nxe³sxã³ txa²wãn³txa²
wi¹jau³xa² ãh¹ ĩ³ye³sxã³ ĩ³yau¹ũ³hain¹to³kxai²nãn³tu̱³, ha³lo²a²
hau³kon³na³na¹, nxe³kxai²nãn²tu̱³, ain³kxain¹tũ̱³ka̱³txai²na²
sa²yxo²wet1sain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta² jut3sũ̱³nxe²
txa²sa³wi³ha³lxa² a²wi¹lhĩ¹na² txa²wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³ye³sxã³ a²nũ²a² ĩ³yau¹ũ³hain¹sãn²tũ̱³ka̱³txa² yain³txa³ki³a²
ũ³whĩ̱¹tũ̱³ka̱³txi³hũ̱³tũ̱³ka̱³txi³sai¹nha²kxai³, hã²wxãn³txa³,
ha³na³ka³lxi³ txa²sa³wi³ha³lxi³ ã̱³su² te²a² sa²kxai³lu¹,
ãn³ta³lo³hẽt1sxã³ txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a² ãh¹
ĩ³yau¹ũ³hain¹ka³tu̱³, ain³kxain¹tũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²wet1sain¹tu¹wi¹.
A²nxe³te²a² sa²wi³ha³lxi³ ã̱³xa² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ wãn³txa²
wi¹jau³xa² e³te²su² te²nũ̱³ka̱³txa² ka³ya̱³txa² kan¹ta³lun²te²ki³a²
wxa²nãu²so¹tũ̱³ka̱³txi³hũ̱³tũ̱³ka̱³txi³sai¹nha²kxai³
nxai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, txa²sa³wi³ha³lxa²
yain³txa³ki³a² ũ³whĩ̱¹te²hũ̱³te²ain²txi³ ĩ³ka³li³hi², ha³na³ka³lxi³,
txa²sa³wi³ha³lxi³ ã̱³xa² ka³ya̱³txa² kan¹ta³lun²te²ki³a²
wxa²nãu²so¹te²hũ̱³te²ain²txi³ ĩ³ka³li³hi², nxe³hĩ̱³nx2na³li¹.
Ha³lo²a², nxe³jut3sũ̱³na³li¹. Nxe³ju³tai²na², Sũ̱³na² wãn³txa²,
kxã³nxãn¹jau³xa² ã³si³wxẽ̱³no³tẽ³jau³xu¹tai²na², nxe³te³nah¹lxi¹:
“A²nũ²a² yain³txa³ki³a² ũ³whĩ̱¹i², a²nũ²a² ã̱³su² te²an²tu̱³,
yain³txa² wxa²nãu²so², ain¹tu¹wi¹.” Ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.

Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, a^{2}ya^{3}la^{3}lyau^{3}tu̱^{3} jau^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}.
38 Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2}, Sa^{3}ma^{3}ri^{3}tã^{2}na^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
txa^{2}wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}, kxãn^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}lxi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}yain^{1}na^{3}li^{1}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3},
wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2}
o^{2}la^{3}kxah^{1}lxan^{3}kxan^{2}ti^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}ya^{3}ti^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} jut3sũ̱^{3}nxe^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}ya̱^{3}txa^{2}
wxa^{2}nãu^{2}so^{1}te^{2}hũ̱^{3}nxe^{2} a^{2}yain^{3}txa^{2}ki^{3}a^{2} ũ^{3}whĩ̱^{1}xa^{3}kxan^{2}ti^{3}
wxa^{2}nãu^{2}so^{1}te^{2}hũ̱^{3}nxe^{2}, yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
39 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, ye^{3}jen^{1}nãu^{3}kxai^{3}lu^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} Si^{3}ka^{2}thĩ^{3}nai^{2}na^{2} yxau^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ãn^{3}yã^{3}nhai^{1}tũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ha^{3}la^{3}je^{1}na^{2}
txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{3}kxain^{1}jau^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}, txa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} txa^{2}wẽ^{3}son^{3}ti^{3}na^{1}hĩ^{1}nãn^{2}tu̱^{3}
kãi^{3}xi^{2}yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2} hu^{3}, yxo^{2}ha^{3}kxa^{2} nũn^{2}ta^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}tĩ̱^{1}li^{3}ũ^{3}sa^{3}na^{2}li^{1}. Txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
40 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Sa^{3}ma^{3}ri^{3}tã^{2}na^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2},
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kan^{2}txi^{3}, txa^{2}sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}ya^{3}sa^{2}sãn^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Yhain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1}
a^{3}lan^{2}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
41 Yain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} Si^{3}ka^{2}thĩ^{3}nai^{2}na^{2}
wã^{3}kon^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ãn^{3}yã^{3}nhai^{1}txẽ^{3}nũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ka^{3}lxa^{1}nũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
42 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxet3sãn^{2}si^{1}nxi^{1}. Hĩ^{1}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nha^{1}xĩ^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} ain^{3}kxain^{1}nha^{1}ka^{3}tu̱^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nha^{1}xĩ^{1}. Kxãn^{3}su^{2}, wxa^{2}wãn^{3}txa^{2}
so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxi^{1}nxa^{2}to^{3}nha^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}ni^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
hĩ^{1}na^{2} wxa^{2}wãn^{3}txain^{2}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txain^{2}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}, nxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}jau^{3}su^{2} wi^{1}wi^{1}nxe^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nha^{1}xĩ^{1}. Nha^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}.

Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Jau^{1}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nha^{1}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

43 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}lan^{2}ti^{3}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wa^{2}li^{3}ka^{3}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

44-45 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}, a^{2}ha^{3}lo^{2}khai^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}ka^{3}lxa^{1}ti^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}wet1si^{1}nyhain^{1}jau^{3}la^{3} yũ^{3}ai^{1}nxa^{3}i^{1}. Jãx1sain^{1}nũn^{3}na^{3}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3}, Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2}sa^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wi^{1}kãi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Ha^{3}la^{3}je^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ãn^{3}yãn^{3}ki^{3}nũ^{2}kxi^{1}xain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yai^{3}ni^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ka^{2}li^{1}te^{3}lhxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}, ain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}na^{1}. Nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lain^{1}sxã^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ^{3}kxũn^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lain^{1}tai^{1}tu^{3}na^{1}. Ĩ^{2}ta^{3}lun^{2}ki̱^{3}tai^{1}tu^{3}na^{1}. Wi^{1}kãi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}, nxe^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

46 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, sxi^{2}yhe^{3}na^{2} Ka^{2}na^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2}, ha^{3}la^{3}je^{1}nhĩ^{1}nai^{3}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ̱^{3}yau^{3}khai^{3}xa^{2} ã^{3}sa^{2}yãt1sxã^{3} yain^{3}txi^{3}yau^{3} wi^{1}khaix1jau^{3}xa^{2} sa^{2}wet1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}a^{1}, hĩ^{1}na^{2} ã^{3}wih^{1}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}far^{3}na^{3}ũ^{2}thĩ^{3}na^{2}, Ka^{2}na^{3}thĩ^{3}nai^{2}na^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} un^{2}ta^{3}kxi^{2}nxa̱^{3}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}ton^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

47 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hĩ^{1}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}nhã^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} he^{1}na^{3}na^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}ka^{3}tu̱^{3} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} he^{1}na^{3}na^{1}. Ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}sxã^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wẽ^{3}sa^{2} ya^{3}lu^{2}saun^{3}kxi^{2}sa^{2}na^{3}li^{1}. Kan^{3}si^{2}sxã^{3} ĩ^{2}sxã^{3} we^{2}txi^{2}sxũ^{3}xi^{2}sẽ^{1}li^{1}. A^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

48 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}, ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}yen^{3}kxa^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}ti^{3}hex1yah^{3}lxa^{3}lxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

49 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Hĩ^{1}na^{2} kan^{3}sxã^{3} wxã^{3}sẽ^{1}li^{1}.
Kã̱u^{3}kxi^{2}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txa^{2}wẽ^{3}sa^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}sa^{2}ju^{3}ta^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2},
na^{1}nhai^{1}.
50 Yxãn^{1}ta^{1}:
— Ã^{3}nxĩ^{3}xi^{2}txu^{1}li^{1}. Wã̱i^{3}lxa^{2} wi^{1}we^{2}nxi^{2}sxã^{3}
wi^{1}yxau^{3}ye^{3}nx2na^{3}li^{1}, hĩ^{1}na^{2}su^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, a^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1}
ain^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}nxĩ^{3}xi^{2}te^{3}lhxã^{3} nxe^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
51 Ai^{3}ka^{3}tu̱^{3}, tĩh^{3}na^{2} kan^{3}si^{2}ka^{3}tu̱^{3}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{1}, a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lai^{2}na^{2} sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}sxã^{3}
a^{3}li^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} wi^{1}we^{2}nxi^{2}sxã^{3} ka^{3}te̱n^{3}ti^{3} yxau^{3}na^{2}li^{1}.
Nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
52 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sxĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ĩh^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{1} we^{2}nxi^{2}lhai^{1}li^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Sũn^{2}ta^{3}tai^{3}tã^{2} u^{3}je^{3}na^{3}ka^{2} ã^{3}ni^{2}lã^{3}ni^{2}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
wẽ^{3}sa^{2} ĩ^{3}sũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}we^{2}nxi^{2}khaix1sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
A^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
53 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, a^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hã^{3}xã^{1}. Sũn^{2}ta^{3}tai^{3}tã^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}hĩ^{1}khai^{3}xai^{3}tã^{2}, ti^{1}kxai^{2}na^{2}
son^{3}txi^{3}ai^{3}tã^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}na^{1}.
“Ã^{3}nxĩ^{3}txu^{1}li^{1}. Wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} we^{2}nxi^{2}sxã^{3}, ka^{3}te̱n^{3}ti^{3}
yxau^{2}na^{3}li^{1}.” Sain^{1}na^{2}hẽ^{3}na^{1}. Wain^{3}na^{3}na^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}xã^{1}. A^{2}wĩ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wĩ^{3}nãin^{2}txi^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
yxo^{2}ĩ^{2}i^{2}, a^{2}sxi^{2}ha^{2} ya̱^{3}lxi^{3}hain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}ĩ^{2}i^{2}, ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
54 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2},
Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} wa^{2}li^{3}sxã^{3} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3}
yxau^{3}hĩ^{1}na^{1} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{1}, ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}sxã^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
kãi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5

Ĩ^{3}ye^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}ka^{3}te̱h^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} kwẽn^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ã^{3}yã^{3}nũ^{1}tain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yai^{3}ni^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}wã^{3}nxĩn^{2}kxi^{2},
nxe^{3}ain^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} hau^{3}kon^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}te^{3}lhxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
wã^{2}ka^{3}la^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}nhẽ^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 A²nxe³thĩ³nãu³a², sxih²yxo²a² o³ve²a³ nũ̱³ka̱³txa²
ã³wi²xi²ta̱³yxo²a² yũ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta³yxo²a²
a²yxo²ka³te̱h³nãu³a², ĩ̱³ye³na² a²ĩ³lxa² Be³te³sa²ta²yau³xa²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³je³nai²na² a²yxo²ka³te̱h³nãu³a², sxi²ha²
ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ thĩ³na² yũ³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 A²nxe³thĩ³nãu³a¹, a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³ton³tũ̱³ka̱³txa²
ye³han³tũ̱³ka̱³txa², su³kan²ta³kxi²tũ̱³ka̱³txa², txa²wã¹nũ²ai²na²
whãi²na¹ kan²ta³kxi²tũ̱³ka̱³txa² sxa²ho³hain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Sxa³sxã³ wah³nxe² sxa³na¹nhã¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³,
ha³lo²a² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wã²nxũ̱h¹ ĩ³yĩ¹li²nũ¹nhẽ³ju³ta²
hau³kon³na³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² a²sa³wi³sa²
oh³xan¹jah¹la² a³ka³nxi²xi²sxã³ wxã³nũ²la² ĩ̱³yau³xai²na²
sa²ta³kãu³ta³kãu³nxe²na³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a²
ĩ³ton³te²su² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³ ã³nxai³lhxã³, a²nũ²a²
ã̱³xa² yxo²ha³kxa¹ ã³ne³ka²ta¹sai¹sxã³ ã³nxai³kxai²nãn²tu̱³,
ĩ̱³yau³xa² ã³nũ̱¹nha²na³na¹. A²nxe³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³, we²nxi²ta³lu²nai¹nẖĩ̱³nx2na³na¹. Kxãn³su²
te²yã¹nxe³to³hxai²na²hẽ³na¹. Jã¹nxe³nẽ³tũ¹xã¹. Nxe³tãu³a¹,
ĩ̱³yau³xa² ã³nũ̱¹sa²sxã³ we²nxi²sa²ju³ta², txai²li² ten³sa³nhã¹.
A²nũ²a² ĩ³ton³tũ̱³ka̱³txa² wãn³txa², a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²sxã³,
nxẽn³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³ sxa²ho³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na², in³jah³la² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
hxi²ka² hxan³sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa²wa²li³ki²sxã³
nxe³ko³xa², kan²ta³kxi² sxa²xai³kwẽ³kon³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² a²nũ²a²nãu³xai²na² nxũ²kwa̱i³ye³ye³lo³tãu³a¹
sxa³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹
ya̱u³son³ye²ka³tu̱³, sxa³yain¹jah¹la² ĩ²i², a³lu²txi³ ĩ³ton³ju³ta²
ã³ne³wxe², ai¹nha²kxai³ ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— We²nxi²ti³ten³khai¹nxe³nxa²ji¹wi¹? Je³su²jah³la² wãn³txa²
ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³nxa²ha¹te¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxet3sã¹lxi¹. We²nxi²txi³
ten³khaix1sa³nhai¹. Na¹ha²kxai³ yxau³sxã³ ĩ̱³yau³xai²na²
ãn³ta³kãu³ta³kãu³ju³ta³nũ³a² wah³nxe³to³ha¹i¹.
We²nxi²sa²txai²li¹. Na¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²sa³te²la³ yũ²nxa³i¹.
Sa²nxa³kxe³su², ĩ̱³yau³xai²na² ã³ta³kãu³ta³kãu³kxai²nãn²tu̱³,
hai³txi³ a²nũ²a² sa²ha³lxo¹so¹sa²sxã³ ĩ̱³ye³na² ũ³nhũ̱¹sa²te²la³
yũ³sa²nxa³kxe³su², ã³nxai³lhxã³ ã³nũ̱¹a¹tũ¹xã¹. Nxe³na¹te²i³,
a²nũ²a² ã̱³xa² so¹lxi³ ã³ne³ka²ta¹sain¹sxã³ ĩ̱³yau³xa²
ã³nũ̱¹ain¹ka³tu̱³, we²nxain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ txai²na² ã³nũ̱¹sa²sxã³
we²nxi²sa³ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ĩ³sa²yxau³sxã³ wxa²sxan¹ka³lo³ai²na² sa²sot1sxã³
ã³nxai³txu¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Ai¹nha²kxai³, in³jah³lai²na² sa²kxai³lu² kwẽn¹ta²kxai³
we²nxi²ta³lu²ni²ka³tu̱³, a²sxa³ka³lo³a² wã²nxũ̱h¹ sa²so¹sxã³,
a²yu³kxa² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹, Sa²ba³to³
nxe³ju³ta², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye¹nxi²yhain¹to³ju³ta²
ti³wa³ki³lo̱n³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa²
ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹, in³txa²
we²nxi²jah¹lai²na² ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Hĩ¹na² sa²ba³to³ nxe³ki̱³tã³li¹. Ki̱³sa²kxai³, ha³ya³kxa²
wxa̱²sxan¹ka³lo³ai²na² tẽ³sxã³ ã³nxai³sĩn¹txa²hẽ¹li¹. On³sxã³
kãi³xa³lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Yxãn¹ta¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— A²nũ²a² ĩ³we²txi²sa³jah¹la² ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
“Wxa²sxan¹ka³lo³ai²na² sa²so¹sxã³ ã³nxai³txu¹li¹.” Sain¹na²li¹.
In³jah³lai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹te²ta̱³ ĩ³ye³kxi¹nxain¹thi²li¹? “Wxa²sxan¹ka³lo³ai²na²
sa²so¹sxã³ ã³nxai³sẽ¹li¹.” Nxe³nxain¹tẽ³nũ¹tai²li² ĩh¹te²khaix3ta̱³
ĩ³ye³kxi¹nxain¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Yxãn¹ta¹, we²nxi²jah¹lai²na², Je³su²jah³la² a²ĩ³lxa²
a³la³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³ta²sa¹: Ha³la³je¹nĩn³kxai³,
a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² ã³yãn³ki³nũ²kxai¹nha²kxai³,
Je³su²jah³la² hãi³a² ĩ³ha²li²si³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³,
Je³su²jah³la² he¹yai¹nxa³ha²kxai³, we²nxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
ko̱³nxe² ĩ³yi¹li²hain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
14 Nxe³nxa²ha¹te¹, ye³jen¹nãu³kxai³lu¹, Je³su²jah³lo²kxai³lu¹
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²nãu³a¹ he¹ain¹tãu³kxai³lu¹, in³jah³lai²na²
ĩ³ha¹txain¹ka³tu̱³, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹nai²li² wi¹lain³kxi²nhãn¹nhai¹. Nĩ¹nha²kxai³,
a²wẽ̱n³txa³ ko̱³nxe³ju³ta³la³ kãi³xi²sxã³ yxau²xai³txa³hẽ¹li¹.
Kãi³in¹kxai²nãn²tu̱³, ha³lo²a² ã²la² khãuh³lxa³thin¹khai¹nxe³ju³ta²
a³ya³tin¹kxa²ya̱n³ti³su² ya³nxa²ha¹i¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³ka³tu̱³, in³jah³lai²na² sa²kxai³lu² a³li³sxã³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² a²hãi¹tũn³te²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³we²txi²sa³jah¹la² a²ĩ³lxa², Je³su²jah³lai²na²
ĩ³we²txi²sa³hẽ²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³ju³kxai³lu¹, Je³su²jah³lai²na² sa²ba³to³
nxe³ju³ta² ĩ³we²txi²ju³kxai³lu¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
a²hãi¹tũn³te²nãu³xa² sa²kxai³lu¹ kãin² ĩ³xa̱n³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³xa̱n³tai¹nha²kxai³, Je³su²jah³la² khãuh³lxa³tain¹ju³ta² te³ni²,
Je³su²jah³la² ĩ³su²lhã³te³lhxã³ o²la³kxi², ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³si¹hain¹jau³su², Je³su²jah³la² a³ya³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Txa2wĩ3na2 wa3kon3na2wi1. Ha3ya3kxa2
wa3kon3ti3he1xai1nxa3wi1. Ai1nha2kxai3, Txai2na2 sa2kxai3lu2
wa3kon3nũ3na1wi1. Ta1hxai2hẽ1la2.
18 Ain1nxa2ha1te1, Ju3te2a2 nũ3kã3txa2 ã3nhãi1tũn3te2nãu3xai2na2
sa2kxai3lu2 Je3su2jah3la2 ĩ3su2lhã3ti3ten3khaix1ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ain1jau3xa2sa1:
— Je3su2jah3lai2na2 sa2ba3to3 nxe3ju3ta2 sa2yxo2ã3sxã3
wa3kon3nãn3khi3. Nain1jau3su2: "Sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1
Txa2wĩ3nai2la1i1." Ain1na3li1. Ain1sxã3 te2yã1nxe3te2lox3nha2sxã3
ã2la2 kõ3nxe3khai1nxe3ju3ta2 kãi3nãn3khi3. Nain1jau3su2,
ĩ3su2lhã3te3lhxã3 ã2la2 ten3khaix1ain1ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 hxi2kan1khai1nxe3jau3su2

19 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wa2lũ3xain1te3nah1lxi1:
— A2ya3la3tu̱3 wãn3txan2tu̱3 ĩ3ye3ya3nx2ta1i1. Hai3txi3
A2tah2na1xai2na2 a2yen3kxa2 nũh1 kãi3a1ju3ta2 yũ2nxa3i1.
Hxi2kan1txi3 nũh1 kãi3sa2hxai2nxa3hẽ1li1. Na1ha2kxai3, hãi1sxã3
Txa2wĩ3na2 yen3kxa2 kãi3ju3ta2 so1lxi3, A2tah2na1xai2na2 ĩ2sxã3
kãi3a1i1. Txa2wĩ3na2 kãi3ju3ta2 ha3kxa1 kãi3hxi2so1ya3nx2ta1i1.
20 Jã1nxe3jau3su2, Txa2wĩ3na2 a2ẽ1nãn1jau3xa2sa1:
"Txa2ki3lha3lxa2 a3lxi2na1nhã1. Na1ha2kxai3, a2yen3kxa2
kãi3a1ju3ta2 ha3kxa1 ĩ3yau1ũ3ai1nhxai2na1hẽ3na1."
Sa2na3li1. Nxe3sa2ju3ta2, hĩ1na2 ĩ3ton3jah1la2
we2txi2ye1nx2ta1te1ni2ti1. Ye1nx2ta1ha2kxai3, a2yen3kxa2
nũ3kxũn3te2a2 kãi3ya3nx2ta1te1ni2ti1. Yxãn1ta1,
ye3jen1na2 a2yen3kxa2 ã2la2 nũ3kxũn3khai1nxe3te2a2
ka3lxa1te2a2, Txa2wĩ3na2 ĩ3yau1ũ3sa3tu1wi1. Sa3kxai2nãn2tu̱3,
kãi3ya3nx2ta1tu1wi1. Na1ju3tai2nãn2tu̱3, wxa2nũ3kã3txai2nãn2tu̱3,
ĩ2yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3: "Nũ3kxũn3khai1nx2nxãn3ko1.
Jã1nxũn3nxa3ko1." Wxãi2kxai3 yah3lxin1tu1wi1.
21 Jãx1nha1ju3tai2nãn2tu̱3ta1, txa2nũ3kxũn3nha1ju3tai2nãn2tu̱3ta1:
Txa2wĩ3na2 hxi2ka2, a2nũ2a2 ya3lu2kxan2ti3, hxi2kan1txi3
ĩ3we2ti1xi2sxã3 ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2ye2ha2kxai3, ka3tẹn3su2
we2txi2jah1lai2la1i1. Jã1nxe3sxã3 A2tah2na1xai2na2 a2nũ2a2
a2te3na1kxa2 so1lxi3, ya3lu2ju3ta2 ka3tẹn3txi3 we2txi2jah1lo2sa1i1.
22 Jã1nxa1jau3xai2nãn2tu̱3ta1, txa2hxi2kan1txi3 ha3lo2a2
wã2nxũ1ha̱in3nha1ju3tai2nãn2tu̱3ta1: A2nũ2a2 ha3lo2ai2na2
yxau3ai1nhĩ1na2 kãi3yxau2xai3lain1ju3tai2nãn2tu̱3, Txai2na2
A2tah2na1xai2na2, yxan1nãu3a1 ha3lo2a2 wã2nxũ1hĩ2sxã3
wã2nxũ1ha̱in3nha1tu1wi1. Na1ka3tu̱3, kãi3ain1kxa2
yã1nxe3sxã3, wi1lhin1te2nũ3kã3txa2 wi1lhin1sxã3

ĩ³yĩ¹li²na¹ha²kxai³, ha³na³ka³lxi³ ĩ³lxi³thi¹nxa³tu̱³ka̱³txa² ĩ³lxi³sxã³
ĩ³yĩ¹li²nxa³ha²kxai³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe²xai³lai¹na¹tu¹wi¹.
Na¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wĩ³na² hxi²kan¹txi³lot3sa²sxã³ ha³lo²a²
wã²nxu̱¹ha̱in³nha¹tu¹wi¹. Nxe³ju³ta²su¹, Txa²wĩ³na²
a²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹: “Txai²li² hai³txi³ a²nũ²a²
kãi³yxau²xai³lain¹ju³ta² ĩ³yĩ¹lain¹nxa³lho³na¹. Yxãn¹ta¹,
Txa²tah²hai²na² so¹lxi³ ĩ³yĩ¹lain¹tũ¹xã¹.” Sain¹na³li¹.
Sai¹nha²kxai³, ha³lo²a² hxi²kan¹txi³ wã²nxu̱¹ha̱in³nha¹tu¹wi¹.
23 Na¹ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi²sain¹tu¹wi¹.
Txa²wĩ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹kxa² yã¹nxe³sain¹tu¹wi¹. Ju¹ta²
Txa²wĩ³na² ten³na³li¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²nãn²tu̱³,
A²tah²na¹xai²na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²sai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³,
te²yã¹nxe² Txa²wĩ³nãin²txi³ ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lain²txi³
ĩ³sa²nẽn¹kxai¹nhĩ̱³nx2nxa³i¹.
24 A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ e³kxi¹nx2ta¹i¹. A²nũ²a²
a²ten³te²su² te²an²tu̱³, txa²wãn³txa² ain³kxi², Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na² yxo²ĩ²i², nxe³sain¹sĩn¹kxai²nãn²tu̱³,
ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ a²lhun³tu² yxau²xai³lain¹na³li¹,
kwẽn¹tai²nah¹lxi¹. A²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, wi¹wi¹nxe²
kwẽn¹tai²na² ya³lu²tãu³ã¹ a³li³ã³ya¹ka³tu̱³, ka³te̱n³nãu³a²
sa²kxai³lu² ã³sa²ha³ti³sa²sai¹sxã³ yxau³ain¹na³li¹. A²nxe³jah¹la²,
yxan¹nãu³a¹ hãi¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹sxã³ ĩ³yĩ¹lain¹nha¹tu¹wi¹.
A²hĩ¹na², kãi³ yxau²xai³lain¹ju³ta², ain¹nha¹tu¹wi¹.
25 A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. A²nũ²a²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹te²su² te²an²tu̱³, ya³lu²te²hũ̱³sxã³ Sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txi³sain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹
ha³lo²a² hau³kon³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a¹ a²nũ²a² ya³lu²te²
yã¹nxe³tũ̱³ka̱³txai²nãn²tu̱³, Txa²wãn³txa² Sũ̱³na² Tah²na¹xai²na²
wãn³txa² ain³kxi²sain¹kxai²nãn²tu̱³, a²ha¹ ain³kxi²sain¹te²a²
whãi²na¹ tah²lxi³ ka³te̱n³su² yxau²xai³lain¹tu¹wi¹. Kwẽn¹tai²na²
ha³lo²a² hau³kon³na̱³li¹.
26 Nxe³ju³ta² Txa²wĩ³na² ka³te̱³na² six3ka̱³ti³yah³lo²khai³xai²la¹i¹.
Nxe³te²sa²kxan²ta¹ ai¹nha²kxai³, A²tah²na¹xai²na² ka³te̱³na²
si³ka̱³ti³na²kxa² yã¹nxe³te²su² te²yã¹nxe³sxã³ ti³hit1sa³na²hẽ³li¹.
27 Jã¹nxa¹jut3su² Txa²wĩ³na² ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
“Wxãi²na² a²nũ²a̱² Tah²si¹lxi¹. Nxa²ha¹i¹. Nxa²ha¹ha²kxai³
hxi²kan¹txi³lo³txa²ha¹i¹.” Txa²wĩ³na² sa³na²hẽ³li¹. Sa³ha²kxai³
Txai²na² hxi²kan¹txi³ a²nũ²yxo²ha³kxa¹ kãi³yxau²xai³lain¹ju³ta²
wã²nxu̱¹ha̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹lai¹na¹tu¹wi¹. Txai²na² a²nũ²a²
Tah²sa¹i¹. Txa²wĩ³na² Tah²nũn³sa¹i¹. Na¹ha²kxai³ ai¹na¹tu¹wi¹.
28 Txa²wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²,
ĩ³wã̱³wã̱³txi³yhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. “Ĩh¹nxe³jau³ta̱³ e³ji¹ku¹.”
Sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Ha³lo²a² nxe²xai³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a¹
a²nũ²a² e³la² ya³lu²hã̱in¹kxi²te²su² te²a² txa²wãn³txa²
ain³kxi²sain¹tu¹wi¹. Sain¹kxai²nãn²tu̱³ ka³te̱n³su² a³li³ain¹tu¹wi¹.

29 A³li³ain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² wi¹lhin¹sxã³
kãi³ain¹te²nũ̱³ka̱³txa² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ ka³te̱³na²
wi¹tãu³a¹ yxau²xai³lain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a²
ĩ³lxi³thi¹nxa³txi³ kãi³ain¹te²nũ̱³ka̱³txa² ha³na³ka³lxi³ ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²sxã³, Sũ̱³na² ĩ³hi³txain¹ju³ta² ã³yu¹kã³ain¹tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² a²hxi²kan¹ju³ta² wxa²ye³ka¹tẽ³jau³su²

30 Txai²li² hxi²kan¹txi³ a²yen³kxa² nxũ¹hĩ²sxã³
kãi³te²txã³xi¹. Yxãn¹ta¹, Txa²wĩ³na² wãn³txa² ain³kxi²so¹sxã³
wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹lai¹na¹i¹. Na¹ha²kxai³ wain³txi³
wã²nxũ̱¹ha̱in³nha¹i¹. Na¹ha²kxai³ hai³txi³ txa²ẽ¹nãu³a¹
a̱u³txi³ te³na¹jau³la³ o²la³kxi²te²txã³i¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lo²nu¹tai²na² te³nain¹jau³xa² so¹lxi³
o²la³kxi²te²sa¹i¹.
31 Txa²yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³ na¹i¹. Wãn³txa²
so¹lxi³ e³kxi¹nx2ta¹i¹. Yxãn¹ta¹: “Wxa̱²wã̱n³txa²
wãn³txi³sxa³i¹.” Nxe³sah²lxin¹nhai¹. Nxe³na¹jau³xai²na²
nũ̱h¹ txai²na² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a²
ã̱³xa² ĩ³ye³yxo²nũ¹sai¹nxa³kxe³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³wã̱³ti³sah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
32 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ã̱³jah¹la² txa²yen³kxa²
ĩ³hen³txi³nxa²lxi³si¹sain¹jau³su² e³na³li¹. A²nxe³jah¹lai²na²
wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³ye²sain¹jau³xa² wãn³txi³khai³xai²la¹i¹.
33 Jã¹nxa¹jau³su², Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã²
ĩ³ye³sxã³, txa²yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³na²hẽ³li¹.
Nxe³jut3su², ha³la³je¹nai³tã² wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ĩ³sa²si¹hã³ain¹yah³lxin¹tai¹ti²ti¹. A²nxe³tũ̱³ka̱³txa² Jo³ãu²
Ba³tis²jah³lai¹tã² wãn³txa² ain³kxain¹tai¹ti²ti¹.
34 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ³ye³yxo²nũ¹si¹sain¹jau³su²
yũ³sa²nxa³kxan²ti³ wain³txi³ e³a¹wi¹. Na¹ta¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la²
ĩ³ye³sxã³ txa²yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³na²hẽ³li¹. Ya³nx2ta¹i¹.
Nxe³na¹jau³xai²na² ain³kxi¹xi²si¹nx2ta¹jau³su² wxa²ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² sa²wa²sut1si¹nx2ta¹jau³su² e³kxi¹nx2ta¹i¹.
35 Jã¹nxa¹jau³su², Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã²
wi¹sa²ko²ko²kxi²nẽ³te²hũ̱³nxe² yxau²xai³la³kxi¹nx2tain¹to³tai¹ti²ti¹.
Nxe³nx2txai¹nha²kxai³, jũ¹nxe² kxãn³su² wxa²sa²kĩ³kxi¹nx2tain¹ju³tai²n
wi¹lxon³kxi² yxau²xai³la³kxain¹yah³lxi³to³hin¹tai¹ti²ti¹.
36 A²nxe³jah¹la², txa²yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tai¹ti²ti¹. Na¹ka³tu̱³
Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txa² hxi²kan¹ju³ta² yũ²na³li¹.
Nxe³ju³ta²sa¹: Txai²na¹xai²na² ha³lo²a² kãi³ya³nx2ti³to³ha¹i¹.
Txa²wĩ³na² wa³ka³li³yu³ta² kãi³ta³lun²si¹sa²jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³li¹. Nxe³si¹sa²jau³su² kãi³ya³nx2ti³to³ha¹i¹.
Ya³nx2ta¹ha²kxai³ Txa²wĩ³na² ĩ³sa²si¹hã³sa²jau³xa²
wxa²ye³ka¹txa²lxa¹i¹. Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai²na² wãn³txa²

txa²yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³kxa² yã¹nxe², txa²kãi³a¹ju³ta² ã²la²
hxi²kan¹khai¹nxe² wxa²ye³ka¹txa²lxa¹i¹.
37 Jã¹nxe³jut3su², Txa²wĩ³na² ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lo²nu¹tai²na²
ĩ³ye³sxã³ sa²wxi²kat1sa³na²hẽ³li¹. Txa²wĩ³na²
sa²wxi²kat1si¹sa²jau³xai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³si¹sain¹to³nha²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹, wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Txa²wĩ³na² wãn³txa²
ain³kxah¹lxa³nha²kxai³, Txa²wĩ³na² ĩ²yah³lxa³nha²kxai³
yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹. Yah³lxin¹kxan²ti³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³jah¹lai²la¹i¹.
38 Wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na², hai³txi³ Txa²wĩ³na²
wãn³txi³la³ wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ ã³wih¹ti³he¹nxe³nx2ti³xa³i¹,
Txa̱²wĩ̱³na² ĩ³sa̱²si¹hã³sa̱²kxah³lo²su² na¹xai²na²
sa²yxo²wet1sah²lxa³nha²kxai³lu¹.
39-40 Jã¹nxa¹jau³su², wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na², Sũ̱³na²
ha³tẹh³nxã³nxa² kxã³nxai³tã² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³jau³xu¹tai²na²,
kã̱in² o²la³kxah¹lxi³to³hin¹tai¹ti²ti¹. “Txãx1ti³xai²na²
a³la³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹
a³ya³ti²ki̱³tũ¹xã¹.” Nxe³yah³lxi³to³hin¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹,
nxe³ta³nxã³nxai²nãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹: “ ‘Ka³tẹ̱³na²
wi¹tãu³a¹ a³ya³ti²na¹tũ¹xã¹.’ Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² te²a², wxã³sxã³
ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.” Ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³,
wxa²yu³ta², wxã³sah¹lxin¹ke³la³te²kxai³, ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹
ũ³yen³kxi¹nx2ti³hĩ̱³na¹i¹. Yxãn¹ta¹ wxã³ti³he¹yxah²lxan³tai¹ti²ti¹.
Nxe³ha²kxai³ ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹ ũ³yhen³kxi¹nx2ta¹ju³ta²
yũ²nxa³i¹.
41 Txai²li² a²nũ²a² wi¹lhin¹si¹sa²jau³la³ yxo²kwa̱in³sa²nxa³nhai¹.
42 Na¹ta¹, wxa²ẽ¹nãn¹jau³la³ ĩ²ta³lun²nx2ta¹i¹, Txai²li².
Wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
a³lxi²ti³hex1yah³lxi³to³hxa³lxi¹.
43 Yah³lxi¹nha²kxai³, Txa²wĩ³na² ĩ³kwa³na³sa³ha²kxai³
wxã³sxã³ yxau³ya³nx2ta¹i¹. Ya³nx2ta¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³
en²syah¹lxin¹tai¹ti²ti¹. Nxe³yãn¹ta¹, a²nũ²a² ã̱³lxi³te²su²
te²an²tu̱³, nũ̱h¹ hxi²kan¹txi³lo³nha²jah¹lan²tu̱³
wxã³ya³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, te²su² ten³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.
44 Wi¹lhin¹si¹nhyah¹lxin¹jau³xa² so¹lxi³ ten³kxi²nhyah¹lxi³to³hi¹lxi¹.
Yah³lxin¹kxe³su², wi¹lhin¹si¹ye²yhu¹jau³su² wxa²yxo²a²
so¹lxi³ e³yah³lxi¹lxi¹. Yah³lxin¹ta¹, Sũ̱³na² Si³yxau³ka³txa²
ka³na³ka³nat3so¹lxin³jah¹la² wi¹lhin¹si¹nx2ti³jau³la³
ten³kxah¹lxi³to³hxa³lxi¹. Yah³lxi¹nha²kxai³, ko̱³nxe² Sũ̱³na²
Si³yxau³ka³jah¹la² sa²yxo²we¹jah²lxan³tho³li¹.
45 Txai²li² wxa²ẽ¹nãn¹jau³su² yuh³lxa³kxi²nhyah¹lxin¹jau³su²
a³la³kxi²na¹nhai¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
“Je³su²jah³lai²na² ĩ³ye³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
a²yen³nãu³a¹ ko̱³nxe³thin¹si¹nhẽ³jau³la³ ĩ³ye³kxain¹tũ¹xã¹.

Jã¹nxe³te³lhxã³ txã²nãn³khi³ kḭ³nhã¹.” Wxa²ẽ¹nãu³a¹ sah¹lxi³hxai¹nhẽ³li¹. Jã¹nxe³sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Hai³txi³, txai²la³ kọ̄³nxe³thin¹si¹nx2ta¹jau³la³, Txa²wĩ³na² ĩ³ye³kxain¹nxa³lho³li¹. Yãn¹ta¹, a²nũ²a² ã̱³xa² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² on³si¹nx2txai¹nxa³jau³su² e³na³li¹. Nxe³ju³ta², wxa²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹: “Wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³kḭ³tũ¹xã¹. Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² a²wãn³txa² o²la³kxi², a³la³kxi², to³kḭ³tã³na¹. Kḭ³sa²kxai³, kḭ³tã¹xã¹.” Yah³lxi³to³hi¹lxi¹. Jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² on³si¹nx2txai¹nxa³jau³xa² e³na³li¹. Wxa²nũ̱³kạ̄³txi³ ĩ³nxai²na² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³yah³lxi¹nha²kxai³ nx2na³li¹.

46 Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu¹, kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² ha³tẹ̄h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹lain¹jau³xa², Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²ju³ta² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹ sa²yxo²ã³yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹. A²nxe³jau³xa² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txai²na² sa²yxo²we¹tain¹yah³lxin¹ke³la³te²
txa²wãn³txain²txi³ sa²yxo²wet1sah²lxi³nũ³nh̄ḭ³nxa¹lxi¹.

47 Yxãn¹ta¹ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹. Ain¹yah³lxin¹kxai²lẽ¹, hai³txi³ txa²wãn³txi³la³ sa²yxo²wet1sah²lxin¹ju³ta² yũ²nxa³i¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

6

Je³su²jah³la² a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³kạ̄³txa² ũ³yhai²ta³lxain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³kxai³lu¹ Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹, ḭ̄³ye³na² Ka³li³le²a²ye³na² a²ĩ³lxi³ ã̱³xa² Ti³be³ri²a³ti²ye³na² ã³yxo²ha³ti³sai¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Ain¹ka³tụ̄³, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³kạ̄³txa² ãn³si³tẽ³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la
— Je³su²jah³la² nũ̱³kxũn³txi³, a²nũ²a² ĩ³ton³te²su² te²a² ĩ³we²txi²na³na¹. Nxe³ju³ta² ĩ²ti³ten³sa³nhã¹. Ain¹sxã³ Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Ain¹nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹ wã³la³ka³txa² txḭ²ta³lo³kxạ̄² wa²li³nhẽ¹ta³nũ²ti²sxã³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² whãi²na¹ ã³wxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxe³hĩ¹na², Pas²kwa²tũ̱³xa² ĩ³yai³nain¹ju³ta³nũ³a² yạ̄u³son³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³je³na³kxa² Ju³te²a² nũ̱³kạ̄³txa² ã³yãn³ki³nũ²kxi¹xi²sxã³, kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ nũ̱³kxũn³txi³ sa²hau³ko³tain¹ju³tu¹ta²kxai³ sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxi¹xi²te³lhxã³ o²la³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³je³na³kxa² hĩ¹na² yạ̄u³son³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} ten^{3}sa^{2}ka^{2}la^{1}sxã^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wxã^{3}yain^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{2}ain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} Fi^{3}li^{2}pah^{3}la^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{1}ti^{1}la^{3}ta̱^{3} yain^{3}txi^{3}nṵ^{3}xa^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sxã^{3} so^{1}kxi^{2}ki̱^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? A^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}yhai^{1}tain^{1}ki̱^{3}txai^{2}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6 Yxãn^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}na^{1}nhã^{1}. Txa^{2}kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}na^{1}nhã^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Fi^{3}li^{2}pah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Jah^{1}lai^{2}na^{2} ye^{3}kan^{1}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sa^{2}ta̱^{3}nxa^{2}, sa^{2}nxa^{3}ta̱^{3}nxa^{2}, nxe^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}wa^{3}ka^{3}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} Fi^{3}li^{2}pah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Fi^{3}li^{2}pah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ũ^{3}yho^{3}hxi^{2}sxã^{3} so^{1}kxi^{2}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}, kwẽ^{3}kxa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{2} wa^{3}ko^{3}ni^{2} yxau^{2}xai^{3}lhxã^{3} wa^{3}kon^{3}sa^{2}tẽ^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ũ^{3}yho^{3}hin^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yain^{3}txa^{2} jũ^{1}nxe^{3}tṵ^{3}xa^{2} he^{3}la^{3}ko^{3} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ki̱^{3}txai^{2}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

8 Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}, a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Ãn^{3}tre^{2}ah^{3}la^{2}, Si^{3}mãu^{2} Pe^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}lon^{3}yah^{3}la^{2} te^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

9 — Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. In^{3}txa^{2} wẽn^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} yain^{3}txi^{3}nṵ^{3}xa^{2} nṵ^{3}ha^{1}li^{1} nṵ^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} yũ^{2}, a̱i^{3}na^{2} ha^{1}li^{1} yṵ^{2}, nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}. Wi^{1}lhit1sxã^{3} yain^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ki̱^{3}kxe^{3}su^{2} te^{2}la^{1}ku^{1}, na^{1}nhai^{1}.

10 Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{2}nxa^{3}i^{1}. Ã^{3}wxe^{3}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ko^{3}xa^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2} si^{3}sa^{2} au^{3}nũ^{1}lhi^{2}ko^{3}xa^{2} kãin^{2}ko^{3}xa^{2} ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} in^{3}txi^{3}nṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wa̱^{3}li̱^{3}kha^{3}lhon^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} 5.000 nxe^{2} wa̱^{3}li̱^{3}kha^{3}lhon^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Ã^{3}wxe^{2}xai^{3}ain^{1}ka^{3}tṵ^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, a^{2}yain^{3}txi^{3}nṵ^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tṵ^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}wxe^{3}yain^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}te^{2}hṵ^{3}nxe^{2} a̱i^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

12 Nxe^{3}sxã^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} wa̱^{3}li̱^{3}kha^{3}lhon^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ũ^{3}ki^{2}lã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ũ^{3}ki^{2}ta^{3}lu^{2}nain^{1}te^{2}ka^{3}ka^{1}:

— A²yain³txa² a²wã³kon³kxa²kxai³, wxa²sa²wxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Kwa²ãn³tĩ¹kxi²nẽ³lha³tai¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Jã¹nxain¹te²ka³ka¹, yain³txi³nũ̱³xai²na² ha¹li¹ ha¹li¹
ka³na³ki¹ nxe³tũ̱³xai²na² wxa²sa²so¹xi²nũn³sxã³ ha³ti²a²
hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tẽ³na²,
ne³ki²lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ha³lo²a² nũ̱³kxũn³ju³tai²na² ĩ²ain¹ka³tu̱³, ĩ³ye³kxi² nxe²
ka³li³yhain¹te³nah¹lxi¹:
— A²ya³la³tu̱³, Je³su²jah³lai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³u¹tai²na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³jah¹la² Sũ̱³na²
hxi²ka² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³kxah³lai²la¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Ain¹ka³tu̱³:
— Je³su²jah³la² i³a¹tũ¹xã¹. Hxi²kan¹txi³lot3si¹kxi³jau³su²
i³a¹tũ¹xã¹. A²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txai²na² a²ẽ¹nãu³a¹
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² wã²nxũ̱h¹
a³la³kxi²kxe³su², wã²nxũ̱h¹ wa²li³sxã³ wã³la² kĩn³ka³ta²
wa²li¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³ye³na² a²ne³ka³na²ha² wxã³jau³su²

16-17 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³yxo²ka²nxah¹ti³kxai³lu¹,
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ̱³ye³na² ka³nain¹ka³tu̱³,
ka²no¹a² ha̱u̱¹ta³ka³lo³a² kan³sxã³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ka³tu̱³, Ka³far³na³ũ²thĩ³na² ãn³yxo²ha³ti³sai¹te³lhxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³nxah¹hain¹kxan²ta², Je³su²jah³la²
he¹yai¹nxa³kxan²txa¹, ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nũ²la², kãin² sa²it3ti², ĩ̱³ye³na² kãin² sa²ta³kãu³hi²,
yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nũ²la², u²lxũ³kwa³lxĩ¹nha² ai³nũ²la²,
a²sa³wi³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txi³su² te²kxai³lu¹, ten³sa²tã³ain¹tãu³,
Je³su²jah³la² ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ̱³ye³na²
ne³ka³nah²nãu³a¹ ti³ne³wxe³yxau²xai³sxã³, ka²no¹ai²na²
ãn³tĩ̱³xi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². O²khaix1nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Ĩh¹nxe³khai³hĩ̱n³te²la¹ku², ki̱³nhai¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Yxãn¹ta¹:
— Txain²txi³na¹we¹. Ha³ya³kxa² yuh³lxi³jah³lxi³hẽ¹le¹.
Je³su²jah³la² ĩ³kaix1tain¹jau³xa² ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Ai¹nha²kxai³, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu¹
ĩ³ye³sxã³ Je³su²jah³la² ka²no¹ai²na² ã³wi¹hũ³si¹hain¹jau³su²
ĩ³ye³kxain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ã³wi¹hũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, a²ha² kwẽn¹tai²na²
ha³lo²a² ã³yxo²ha³ti³sai¹sxã³ a³ya³tain¹ko³nũ³a²
a³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² ka³lxa¹tṵ³kạ³txa² Je³su²jah³la² ã³te³nain¹jau³su²

22-24 Nxe³nxa²ha¹te¹, ka³nxa³ha²ta³kxai³lu¹, a²si³yo³nãn¹tṵ³kạ³txa² sa²kxai³lu² ĩ³ye³nai²na² a²yxo²ha³tih³nãu³a¹ hãi¹nxe³sxã³ yxau³tṵ³kạ³txa² sa²kxai³lu¹ kãi²li³tṵ³kạ³txa² sa²kxai³lu¹, Je³su²jah³la² ãn³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹lạ². Nxe³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² ãh¹ ĩ²ti³ten³sa³nhã¹. Ti¹ai²na² sũn²ta³tai³tã² Je³su²jah³lai¹tã² yxau³ye²nẽ³lhxã³ yain³txi³nṵ³xa² ũ³hũ¹nhẽ³tai¹tu³na¹. A²nxe³tṵ³xa², Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³wi¹lxo³kxi²sãn²sxã³ ũ³hũ¹nhẽ³tṵ³xai²na², ĩ³yain³sxã³ ũ³ki²kị³tai¹tu³na¹, ti¹ai²na²sã¹. Yxãn¹ta¹, hĩ¹na² Je³su²jah³lain²txi³ he¹ai¹nxa³ha²kxai³, a²sa³wi³ha³lxain²txi³ he¹ai¹nxa³ha²kxai³, ain¹na³na¹. Ĩh¹nũ¹ai²la³tạ³ he¹ai¹nh̄ĩ³te²la¹ku², ai¹na¹nhã¹. Sũn²ta³tai³tã², ka²no¹a² ka³lo³ka³na³ka³nat3sxã³ so¹lxi³ a³li³sxã³ ã³yxo²ha³ti³sai¹ain¹na²hẽ³nã¹. A²nxe³ka³lo³ai²na² a²sạ³wi³ha³lxi³nãu³xa² so¹lxi³ a³li³ain¹na²hẽ³na¹. Hai³txi³ Je³su²jah³lo²la³, ka²lo¹ai²na² ã³nxai³ai¹nxa³hẽ³na¹. Ĩh¹nũ¹ai²la³tạ³ yxau³ain¹te²la¹ku², ãn³yxo²ha³tih³nãn¹thĩ³na² Ka³far³na³ũ²thĩ³na² yxau³ain¹te²la¹ku², ai¹na¹nhã¹. Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na² ka²no¹a² kãin²ka³lo³a² ka³lo³ha¹li¹ yũ³nẽ³na³na¹. Nũ¹ã¹, Ti³be³ri²a³ti²thĩ³na² a³li³sxã³ ti¹ai²na² ã³wi¹hũ³nẽ³lain¹ka³lo³a² nĩn²ju²na¹. A²nxe³ka³lo³ai²na² kan³sxã³ ã³wih¹sxã³ ã³yxo²ha³ti³sai¹na¹tũ¹xã¹. Nũ¹ka³nãu³a¹, Ka³far³na³ũ²thĩ³na² ã³nxai³sxã³, Je³su²jah³la² ãn³te³nxi²na¹tũ¹xã¹. Kãi²li³tṵ³kạ³txai²na² ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ³, te²yã¹nxe³sxã³ ka²no¹ai²na² kãin²ka³lo³ai²na² kan³sxã³ ã³yxu¹kxã³wi¹hain¹ka³tụ³, ã³yxo²ha³ti³sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² yain³txi³nṵ³hṵ³nxe² yxau³ya³nhẽ³jah¹lo²su² jau³su²

25 Ain¹ka³tụ³, yxan¹yxo²ha³tih³nãu³a¹ Je³su²jah³la² ĩ³ha¹txain¹ka³tụ³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩh¹nxe³hĩ¹nai³tã² wxãn¹thai¹li¹? Kãi²li³tṵ³kạ³txai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ ã³ten³sah¹lxin¹ji¹? A²ya³la³tụ³ wãn³txi³tụ³ e³kxi¹nx2ta¹i¹. Sũn²ta³tai³tã² Txa²wã¹sṵ³na² wã³nxĩn¹ju³ta² kãi³ya³nx2ta¹tai¹ti²ti¹. Ju¹ta² ĩ²yah³lxin¹tai¹ti²ti¹. Yah³lxin¹kxan²ti³ Txa²wã¹sṵ³na² wã³nxĩn¹ju³ta² ye³kan¹yah³lxa³nha²kxai³: “Je³su²jah³lai²na² Sṵ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su²na³na¹.” Sah²lxa³nha²kxai³, hãi¹nxe³sxã³ kwa² yain³txi³nṵ³xa² so¹lxi³ ũ³ki¹khai¹yxah³lxin¹kxa² yã¹nxe³te³lhxã³ ã³ten³sah¹lxi¹lxi¹.

27 Ne3ka2sah1lxi3sa1lxi1. A2yain3txi3nũ3xa2
ãn3ten3yah3lxin1tũ3xa2 wa3su3txi3 ãn3khot3sxã3
hxan3tũ3xai2la1i1. A2nxe3tũ3xai2na2 so1lxi3
wa3kon3yah3lxi3txa3hẽ1li1. Yxãn1ta1, yain3txi3nũ3xã3xa2
a2yain3txi3nũ3khai3xa2 hxan3ti3he1nx2nxa3tũ3xa2, kxã1nxa2
ha3tã3nxãn2txi3 yxau2sa2tẽ3tũ3xa2, yũ3nũn3na3li1.
A2nxe3tũ3xai2na2 ĩ3yain3yah3lxin1kxai2nãn2tu3 a2ka3tẽ3na2
wi1tãu3a1 yxau2sa2tẽ3yah3lxin1tu1wi1. Nxe3ha2kxai3
a2yain3txi3nũ3khai3xai2na2 wa3kon3jah1lxi3hẽ1li1.
Nxe3tũ3xai2na2, txai2na2 Sũ3na2 A2hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lot3sa2kah3lo2na1xai2na2 ũ3hũ1nx2ta1tu1wi1.
Nxe3si1nx2ta1jau3su2 Txa2wĩ3nu2khai3xa2 hxi2kan1txi3lot3sa3na2hẽ3li1.
Sa3ha2kxai3 txa2hxi2ka1na1ju3ta2 wxa2ye3ka1nx2ti3tai1ti2ti1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
28 Nxe3nxa2ha1te1, a2nũ2a2 kãi2li3tũ3ka3txai2na2
wãn3txi3kxai3lu1:
— Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1 wa3ka3li3yu3ta2
wa3kon3ti3ten3sa2sĩn1nhai1. Nha1kxai2nãn2tu3, ĩh1nxet3sxã3
kãi3sĩn1te3la1ji1wi1? Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
29 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1:
— "Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1 a2wa3ka3li3yu3ta2
wa3kon3ti3ten3sa3nhã1." Yah3lxin1kxai2nãn2tu3
Sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1 ĩ3sa2si1hã3sa2kxah3lo2na1xai2na2
sa2yxo2wet1sah1lxi3hẽ1li1. Sah1lxin1kxai2nãn2tu3 Txa2wã1sũ3na2
Si3yxau3tãu3a1 a2wa3ka3li3yu3ta2 kãi3yah3lxi3hĩ3nxa1lxi1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
30 Nxe3nxa2ha1te1, kãi2li3tũ3ka3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— A2yen3kxa2 wã3nxĩn1ju3ta2 kãi3ũ1sa2sĩ1nhẽ3li1. Ju1ta2
ĩ2nha1kxai2nãn2tu3 sa2yxo2we1txa2nha1tu1wi1. Nxe3ju3ta2, yã1te2
wa3ka3li3yu3ta2 kãi3jah1lo2sa2nhĩn1ji1wi1?
31 Jãx1nha1jau3su2, kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 txa2sũ3na2nãu3xu1tai2na2
ha3lo2a2 a2nũ2a2 yxau2xai3lxa3ko3xa2 yxau2xai3lain1to3ta1hxai2ti3ai1ti2ti
Nxe3hĩ1nu1tai2na2, yain3txi3nũ3xa2 ma2na3tũ3xa2,
Moi3se2ah3lo2nu1tai2na2 ũ3hũ1ain1to3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
A2nxe3tũ3xu1tai2na2, ĩ3yai3nain1to3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Nxe3ju3tu1tai2na2, Sũ3na2 ha3tẽh3nxã3nxa2 ũ3wha2li1jau3xa2sa1:
"Yain3txa2 oh3nãu3u1tai2nãn2tũ3xa2, ĩ3yain3si1hain1jau3su2
ũ3hũ1ain1ta1hxai2hẽ1li1." Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Nxe3jau3xau3hxai2tẽx1 jã1nxe3sxã3 kãi3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
32 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Ta1wi1. Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3tãu3a2 hi2sen3su2 so1lxi3
a2yain3txi3nũ3xa2, ma2na3tũ3xa2, ũ3hũ1nx2ti3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Hai3txi3 Moi3se2ah3lo2nu1tai2nãn2ta3 ma2na3tũ3lxa3
ũ3hũ1nx2ti3ta1hxai2nxa3ti3ai1ti2ti1. A2nxe3tũ3xu1tai2na2

wxa²sũ³na²nãu³xu¹tai²na² Ju³te²a² nũ³kã³txi³ ĩ³nxu¹tai²na²
ĩ³yain³yah³lxi³to³hxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, hai³txi³
oh³nãu³u¹tai²nãn¹tũ³khai³su² ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³
khon³sxã³ hxan³tũ³su² ta¹hxai²hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na²
Txa²wĩ³nu¹tai²na² ũ³hũ¹nx2ti³tũ³xa², ã²la² wi¹khai¹nxe³tũ³xa²,
a²yain³txi³nũ³khai³xa² oh³nãu³u¹tai²nãn¹te² yain³txi³khai³su²,
ũ³hũ¹nx2ti³na³li¹.
33 A²nxe³tũ³xa² a²yain³txi³nũ³khai³xa² Txa²wĩ³nu¹tai²na²
ũ³hũ¹nx2ti³tũ³xa², oh³nãu³a¹ ĩ³sa²si¹ka³ti²nũ¹nx2ti³ha²kxai³,
ka³nxi²nũ¹nx2ti³na³li¹. Nxe³ha²kxai³, nxe³tũ³xai²na²
ha³lo²an¹tũ³kã³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ³yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³,
ka³tẽ³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³nxa²ha¹te¹, kãi²li³tũ³kã³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. A²yain³txi³nũ³khai³xai²na²
wa³su³txi³ ãn³si³wi¹wi¹sxã³ ũ³hũ²sa²tẽ³kxi²sa²to³sĩ¹nhẽ³li¹.
Ten³khaix1sa²sĩn¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²na² yain³txi³nũ³khaix3hũ³nxe², ã²la²
wi¹khai¹nxe³tũ³hũ³nxe² yxau³ya³nx2ta¹i¹. Nxe³ya³nx2ta¹jut3sũ³ju³ta¹,
“Heh³sa³nhã¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³, yain³txi³nũ³xa²
ĩ³yain³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³,
ũ³ki²sxã³ ĩ³ka³li³hi², ka³tẽn³su² yxau²xai³li²,
yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², wxãi²na² wxã³sxã³
sa²yxo²wet1sah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³, ka³tẽ³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³sa²tẽ³yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³,
wxa²yxau²xai³lyah³lxin¹jut3sũ³ju³ta¹ heh³nxa²lxi³xa³ha²kxai³,
yã³lxu¹nxa²lxi³xa³ha²kxai³, yah³lxin¹jut3sũ³nxe²,
wa²su¹wa²sun¹khai¹nxe², ka³lih³khai¹nxe², ka³tẽ³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
36 Yxãn¹ta¹, wxa²nũ³kã³txi³ ĩ³nxai²na² wã³nxĩn¹ti³
kãi³ya³nx2ta¹ju³ta² ha³tã³nxãn²txi³ wxa²ye³na²
ĩ²sah²lxin¹kxa²ha³tã³nxãn²txi³ sa²yxo²wet1sah¹lxa³lxi¹.
Ya³nx2ta¹i¹.
37 A²nũ²a², Txa²wĩ³na² wxa²sa²hait1sa²so¹sxã³
ũ³hũ¹sain¹kxe³su² te²a² yxo²ha³kxa¹ ãn³si³tẽ³la³kxi²
wxã³sain¹tu¹wi¹. Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² ĩ²te²hũ³te²a²
ã³si³tẽ³la³kxi² wxã³sain¹kxai²nãn²tũ³ ĩ³sa²si¹wha²lxain¹nxa³lho³li¹.
38 Nxe³ju³ta² Txai²na² oh³nãu³a¹ ka³nxi³xi²sxã³
wxã³ya³nx2ta¹i¹. Na¹tẽ³na¹xai²na¹, txa²ẽ¹nãu³a¹
yxo²kwã³na¹jau³su² e³kxi²nha¹jau³su² kãi³te²txã³i¹.
Yxãn¹ta¹, Txa²wĩ³na² ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lo²nu¹tai²na²
te³nain¹tãu³lai¹nhĩ³nx2na³li¹. Nxe³jau³xa² sa²wai³wait3sxã³
kãi³te²sa¹wi¹.

39 Txa²wĩ³na² ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na² ten³ju³ta²sa¹:
A²nũ²a² ũ³hũ¹sa²te²nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
yxan¹nãu³a¹ yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² hxan³tãu³a¹
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti¹hi¹tain¹si¹sa²jau³nũ³su²
te³ni², hai³txi³ ka³na³ka³na³te² he³la³ko³ tau³ton³sxã³
ãn³tḭ¹kxi²sa²si¹hxa³jau³nũ³su² te³ni² Txa²wĩ³na² nx2na³li¹.
40 A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa², Sũ̱³na² Tah²na¹xai²na² yxo²ĩ²sa²sxã³
sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹, ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³lain¹ju³ta², Txa²wĩ³na² te³ni², yxan¹nãu³a¹
yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² hxan³tãu³a¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²si¹hai¹na¹ju³ta³nũ³a² Txa²wĩ³na² te³ni², nx2na³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Ain¹ka³tṵ³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³we¹tai¹nxa³jau³su² ĩ³he³son³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Txai²li², yain³txi³nũ̱³khaix3hũ̱³nxe² oh³nãu³a¹ kã³nxa²
wxã³ya³nx2ti³jah¹lo²sa¹i¹. Nxe³jau³xai²na². Je³su²jah³la²
wãn³txai²na², ĩ³we¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
42 Ĩ³we¹tai¹nxa³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² a²nũ²so¹lxin³na³li¹. Jo³se²ah³la²
a²ki³lha³lxai²la¹i¹. A²wĩ³na² ĩ²i², a²hã³ka³na² ĩ²i²,
nxe³te²sa²ki̱³tã³li¹. Ain¹ki̱³sa²kxai³, ĩh¹nxe³jau³xa²ya̱n³ti³ta̱³
wãn³txai²na² oh³nãu³a¹ kã³nxa² wxã³ya³nhẽ³jau³xai²na²
e³kxi²nẽ³te²sin²tã³? Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Ha²ya̱³kxa² ĩ³wet1sah¹lxan³jau³xa² ĩ³he³son³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
44 A²nũ²a² kwa²to³toh³lxi³ ã³si³tẽ³la³kxi²sa²jah¹la²
yũ²nxa³i¹. Nxe³ju³ta² ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹la² Txa²wĩ³nai²la¹i¹.
Nxe³ha²kxai³ txa²wĩ³nai²na² ĩ³kaix1tain¹kxe³su² te²a² so¹lxi³
ã³si³tẽ³la³kxi²sain¹tu¹wi¹. Ãn³si³tẽ³la³kxi²sain¹kxai²nãn²tṵ³
yan¹nãu³a¹ ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tãu³a¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wĩ³na² hi²se³na²
te³nai¹nxa³kxe³su² te²la³ ã³si³tẽ³la³kxi²sai¹nxa³lho³li¹.
45 Jã¹nxa¹jau³su² e³a¹i¹. Ha³tẹh³nxã̱³nxãn¹jau³xu¹ta²kxai³lu¹,
kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³lu¹, ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
“Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
a²ya³la³lyau³tṵ³ ĩ³yau¹ũ³hain¹tu¹wi¹.” Kxã³nxu¹tai²nãn¹jau³la³
ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. A²nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³
kwẽn¹tai²nãn²tṵ³, Txa²wĩ³nai²nãn²tṵ³ a²ya³la³lyau³tṵ³
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³na³li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³, Txa²wĩ³na²
wãn³txai²na² ain³kxi², ã³ne³wxe², nxe³yah³lxin¹te²su² te² ĩ³nxa²
so¹lxi³ ã³si³tẽ³la³kxi²sah¹lxin¹tu¹wi¹.
46 A²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²la³ hai³txi³ Txa²wĩ³na²
ĩ²te²sxa³yu²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹, Txai²na¹xai²na² Txa²wĩ³na²

a²yen³nãu³a¹ ĩ²yxau³na¹ju³ta² wxã³na¹hẽ³li¹. Na¹ha²kxai³,
Txai²na² so¹lxi³ Txa²wĩ³na² ĩ²te²sa¹i¹.
47 Jã¹nxa¹jau³su², a²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ e³ya³nx2ta¹i¹.
A²nũ²a² sa²yxo²wet1sain¹te²su² te²an²tu̱³ a²ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.
48 Nxe³na¹ju³ta², txai²na² yain³txi³nũ̱³khaix3hũ̱³nxe²
yxau³ya³nx2ta¹i¹. Sa²yxo²wet1sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
heh³nx2ti³xa³jut3sũ̱³nxe², wi¹wi¹nxe² yxau²xai³lyah¹lxin¹tu¹wi¹.
49 Jã¹nxa¹jau³su², wxa²sũ̱³na²nãu³xu¹tai²na²
ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau²xai³lai¹nxa³ko³nãu³u¹tai²na²
yxau²xai³lain¹tãu³u¹tai²na², yain³txi³nũ̱³xa² ma²na³tũ̱³xa²
ĩ³yai³nain¹to³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, hãi¹nxe³sxã³
ya²lun¹txi³hxa³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
50 Yxãn¹ta¹ oh³nãu³u¹tai²na² ka³nxi²nũ¹nx2ti³tũ̱³xa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. A²nxe³tũ̱³xai²na², a²nũ²a² ĩ²li³te²la³
ĩ³yain³kxai²nãn²tu̱³ ya³lu²nx3tho³li¹.
51 Txai²na² yain³txi³nũ̱³hũ̱³nxe² oh³nãu³u¹tai²na²
ka³nxi³xi²sxã³ a³ti¹nx2ta¹i¹. Nxe³tũ̱³xai²na², a²nũ²a²
ĩ²te²hũ̱³te²su² te² ĩ³nxa² ĩ³yain³kxi²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²ka³tẹ̱n³yu³ta² so¹lxi³ yxau²xai³lha²tẽ³yah³lxin¹tu¹wi¹.
Nxe³tũ̱³xa² ũ³hũ¹nx2ta¹tũ̱³xai²na² txa²sĩ̱³nai²la¹i¹. Txa²sĩ̱³nai²na²
yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² whãi²na¹ ũ³hũ¹nx2ta¹i¹.
A²ka³tẹ̱n³yu³ta² yxau²xai³lyah³lxi³sih¹nx2ta¹jau³su² ya³nx2ta¹i¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
52 Nxe³jau³xai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² ain³kxi²yah³lxi³ka³tu̱³ ĩ³xa̱n³ta³kxah¹lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ka³tu̱³ ã³kwa³lxi²wi²kxi² ĩ³wã̱³txa³kxi²nhah¹lxi³te³nah¹lxi¹:
— Ko̱³txi³hi¹ki̱³sxa³nhai¹. Ĩh¹nxet3sxã³, Je³su²jah³lai²na²
a²sĩ̱³na², ĩ³yain³si¹nhẽ³jau³su² ũ³hũ¹nẽ³lain¹te²la¹ku¹, ki̱³nhai¹.
Yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
53-54 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Txai²na²,
Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹i¹.
Na¹te³na¹xai²na¹, a²nũ²a² a²ten³te²su² te² ĩ³nxai²nãn²tu̱³,
txa²sĩ̱³nai²na² ĩ³yai³ni², txa²ti³ha²yau³xai²na² ĩ³na²,
nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹ hĩ¹na²
yũ³nx2ti³ha²kxai³, yxan¹nãu³a¹ ha³lo²ai²na² hxan³tãu³a¹
ka³tẹ̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹nx2ta¹ha²kxai³, nxe³nx2ta¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹, txa²sĩ̱³nai²na² ĩ³yain³yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³,
txa²ti³ha²yau³xai²na² ĩ³na²yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³
ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³la³ yũ³nx2ti³xa³lho³li¹.
55 Wxãi²na² yain³txi³nũ̱³xa² wi¹tũ̱³xa² ĩ³yai³ni²,
ĩ̱³yau³xa² wi¹jau³xa² ĩ³na², yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ũ³ki²sxã³

ka³lih³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, ha³lo²a² ã²la²
wi¹te²a² yũ²na³li¹. Nxe³ju³ta²sa¹: Txa²sĩ³nai²na²
yain³txi³khai³su² ha²kxai³, txa²ti³ha²yau³xai²na²
ĩ³na²ki̱³jau³khai³su² ha²kxai³, nxe²na³li¹. A²nxe³te²a²
ĩ³yai³ni², ĩ³na², nxe³kxi²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, te²yã¹nxe³sxã³
ãn³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³ kãin² ĩ³ka³lih³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.

56 A²nũ²a², txa²sĩ³nai²na² ĩ³yai³ni², txa²ti³ha²yau³xai²na²
ĩ³na², nxe³sain¹te²su² te²an²tu̱³, ã³nũ²ti²sa²sxã³
nxũ²kwa̱i³yxau³sai¹nha²kxai³, nxũ²kwa̱i³yxau³ai¹na¹ha²kxai³,
ya³sai¹nhĩ³nx2na³li¹.

57 Jã¹nxa¹jau³su², Txa²wĩ³nu¹tai²na² ka³te̱³na²
si³ka³ti³lyah³lai²la¹i¹. A²nxe³jah¹la², ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³li¹.
Sa³ha²kxai³, Txa²wĩ³na² a²ka³te̱n³yu³ta² ũ³hũ¹sa²kxa² so¹lxi³
yxau²xai³to³ha¹i¹. Nha¹ha²kxai³, te²yã¹nxe³sxã³, a²nũ²a²
txa²sĩ³na² ĩ³yain³kxi²sain¹kxai²nãn²tu̱³, txa²ka³te̱³na¹ju³ta²
ũ³hũ¹ai¹na¹kxa² so¹lxi³ ka³te̱n³su² yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.

58 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na², wxa²sũ̱³nũ²nãu³xu¹tai²na²
ma²na³tũ̱³xu¹tai²na² so¹lxi³ ĩ³yai³nain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Ain¹to³kxan²ti³, hãi¹nxe³sxã³ ya²lun¹ti²hxa³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Yxãn¹ta¹, txa²sĩ³nai²na² oh³nãu³u¹tai²na² ka³nxĩ³xi²nũ¹nx2ti³tũ̱³xai²la¹
Hai³txi³ ma²na³tũ̱³xa² yã¹nxe³tũ̱³sxa³i¹. Yxãn¹ta¹, ã²la²
wi¹khai¹nxe³tũ̱³xai²la¹i¹. A²nxe³tũ̱³xai²na², a²nũ²a²
ĩ³yain³kxi²sain¹kxai²nãn²tu̱³, hxa³nxa³kxe³su² ka³te̱n³su² so¹lxi³
yxau²xai³sa²tẽ³ain¹tu¹wi¹.

59 Nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la², sxi²ha² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxain¹thĩ³na² yxau³sxã³ ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ka³far³na³ũ²thĩ³na² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹thĩ³na² yxau³yain¹sxã³
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Je³su²jah³la² wãn³txa² ka³te̱n³yau³la²na³li¹. Nxe³jau³su²

60 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la²
ã³si³tẽ³la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu²
ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² wãn³txai²na² ain³kxain¹ka³tu̱³,
ĩ³xa̱n³ta³kxain¹sxã³ ĩ³ye³kxi²yhain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² a̱n³txi³si¹nhẽ³jau³xai²la¹i¹.
On³jau³sxa³i¹. Ain³kxa¹sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.

61 Ain¹jau³xai²na², Je³su²jah³la² a²ẽ¹nãu³a¹
wã²nxũ̱h¹ a³la³kxi²nũ²la², ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a̱n³ta³kxain¹jau³xa²
ĩ³he³son³kxi²yhain¹jau³xa² wã²nxũ̱h¹ a³la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³tu̱³, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
ĩ³xa̱n³ta³kxi²sah¹lxin¹tã̱²na³li²?

62 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ye³jen¹na² ĩ³sa²yxau³sxã³
ĩ³na¹tu¹wi¹. Ha³lo²a² kxãn³su² yxau³na¹tãu³u¹tai²na²
ka³la³xi²sxã³ ĩ³na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³na¹ju³ta³nũ³a²
ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxet3sxã³ kãi³yah³lxi³te³lin¹ji¹?
63 Jã¹nxa¹jau³su² e³a¹i¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
so¹lxi³ a²ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nx2ti³jah¹lai²la¹i¹.
Yxãn¹ta¹, txa²wã¹sĩ̱³na² so¹lxi³ a²ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹
yũ²nxa³i¹. Ya³nx2ta¹i¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, txa²wãn³txa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² yxo²ĩ²sah²lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² yxau̱³ya³nx2ti³ha²kxai³, ka³te̱³na²
wi¹tãu³a¹ yxau³yah³lxin¹tu¹wi¹.
64 Yxãn¹ta¹, wxa²yu³ta² ã³yã³nhai¹jah³lxin¹tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ĩ²sah²lxa³lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² Je³su²jah³la²
a²wi¹lhĩ¹nãn¹ju³tai²na² ta²nũ² a³la³kxi²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nũ²a² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²su² te²a² a³la³kxi², ye³jen¹nãu³a¹
ko¹ko¹xa² hxi²ka²nãu³a¹ ã³yũ³jah¹lo²nũ³a² a³la³kxi²,
ta¹hxai²hẽ¹la².
65 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wĩ³nai²na² ĩ³kaix1tain¹kxe³su² te²a² so¹lxi³, wxã³sxã³
ã³si³tẽ³la³kxi²sain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³kaix1tai¹nxa³ke³la³te²kxai³,
te²la³ wxã̱³ti³hex1sai¹nxa³lho³li¹. Ye¹nx2ta¹ten¹ti¹.
Kwẽn¹tai²na² yxo²ĩ²sah²lxan³ju³tai²na², ha³la³je¹nhĩ¹nĩ³na²
a³la³kxi²ye¹nx2ta¹li¹, txai²li¹. Na¹ha²kxai³ ye¹nx2ta¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
66 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³
ãn³si³tẽ³la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la² ã³na¹sxã³
ha³ya³kxa² ã³si³tẽ³la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
67 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
a²sa³wi³ha³lxi³khai³xai²na² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹
wxa²sa²so¹xi²nũn³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²nũ̱³ka̱³txe² ĩ³nxai²na² ã³na¹sah¹lxi³nũn³te³lin¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
68-69 Nxe³nxa²ha¹te¹, Si³mãu² Pe²jah³la²
ĩ³wa²lũ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. A²nũ²a² ã̱³lxi³te²la³
ãn³si³tẽ³la³kxi²sĩn¹nxa³lho³li¹. Wxa²wãn³txai²na² so¹lxi³
ka³te̱n³yau³la³ sĩn¹na³li¹. Nha¹ha²kxai³ yxo²ĩ²nxa²nha¹nhai¹.
Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ Wi¹lhin¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su²
nhi¹lxi¹. Jau¹xai²na² yxo²ĩ²i², a³la³kxi² sĩ¹na¹nhai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
70 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wã²lũ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²yu³ta² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³nxai²na² ĩ²sxã³ sa²so¹nxa²lxa¹tai¹ti²ti¹. Na¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³,

wxa²nũ³ka̱³txi³nãu³ai²na² ka³na³ka³na³tin¹te²a², a²ta³hũ̱³te²si¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

71 Nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³a²su¹: Ju³ta²sah³la², Si³mãu²ah³la² Ki³lo²ko³xa² yxau³nũ¹jah¹la² a²ki³lha³lxa², ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² Ju³ta²sah³lai²na² ye³jen¹su² ko¹ko¹xa² hxi²ka² Je³su²jah³la² ã³yũ³hũ¹te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la²:

— A²sa̱³wi³ha̱³lxi³su² na̱¹xã¹. Hxi²ka² hxaṉ³sxã³ ha̱¹li¹ wxa²sa²so¹xi²sa²tũ̱³ka̱³txi³su² na¹xã¹. Ain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, ĩ³kọx1kọ¹son²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

7

Je³su²jah³la² a²wã³tã̱³nãu³xa² e³kxi²nyhain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Ka³li³le²a²ko³xa² so¹lxi³ yxau²xai³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ Ju³te²a²ko³nãu³a¹ yxau²xai³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na² ĩ³su²lhã³ti³ten³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³kxa²ya̱ṉ³ti³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

2-3 Nxe³hĩ¹na², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² sxi²ha² wẽ³sa² sa²ton³sxã³ yxau³sxã³ ĩ³yain³yah³lxi³te³lhxã³ nxe³je³na³kxa² ya̱u³son³ye²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² a²wã³tã̱³nãu³xa² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Ai³nhxu¹lxi¹. Ju³te²a²ko³nãu³ai³tã² ai³nhxu¹lxi¹. Nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³, wã³nxĩn¹ti³ kãi³in¹ju³ta² wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³yau¹ũ³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹.

4 “A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²wet1sa³txai²lã¹.” Nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³, hãi³a² yxau³sxã³ kãi³sĩn¹txa³hẽ¹li¹. E³lẽ³na² yxau²xai³sxã³ kãi³je¹txain¹sĩ¹nhẽ³li¹.

5 Nxe³jau³xai²na², a²wã³tã̱³nãu³xa² yxo²ĩ²ai¹nxa³jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

6-7 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe²nxa³wi¹. Txa²hxi²kĩ³li³la³ hau³ko³nxa³i¹. Yxã̱n¹ta¹ wxa²nũ̱³ka̱³txa² hxi²kĩ³la² hau³kon³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²kwĩn¹kxi¹nx2txai¹nxa³lho³li¹. Yxã̱n¹ta¹ Txai²li² yxo²kwĩn¹kxi²sain¹na³li¹, a²kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ĩ³tih³nxai¹na¹ha²kxai³lu¹.

8-9 Wxãi²na² ai³jah³lxi³sxã³ ã³yãn³kxi²nũ²kxi¹xi²sxã³ ĩ³yain³ja¹hain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yãn¹ta¹, Txai²li² ain²nxa³lho³li¹, txa²hxi²kĩ³li³la³ hau³ko³nxa³ha²kxai³lu¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Yhain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³la² Ka³li³le²a²ko³xa² kan²txi³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sxi²ha² wẽ³sa² sa²ton³sxã³ yxau³yah³lxi³jau³su²

10 Yxau³ta¹, a²lon³ti³tãu³xa² ai³kxa² si³yo³nãn²tu̱³,
Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² hãi³txen³su² ai³sxã³
ã³yãn³ki³nũ²kxi²yhain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³hĩ¹na², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xa²
hi²sen³su² Je³su²jah³la² ãn³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³te³nain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Ĩh¹ti¹la³ta̱³ he¹ain¹ji¹, Je³su²jah³la²su¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Ain¹sxã³, a²nũ²a² kãi²li³tũ̱³ka̱³txai²na² kãin²
ĩ³he³son³kxain¹jau³kxai³lu¹:

— Wi¹lhin¹jah¹lai²la¹i¹. A²nũ²a² kwa² ha²ya̱³kxa²
ka³lxa²nxa³tũ̱³ka̱³txa² wãn³txa² nxe³ha²kxai³:

— Nxe²nxa³i¹. Jah¹la² wãn³txa² a²nũ²a² a̱³xa² tĩh³na²
wi¹tĩh³na² ã³na¹sxã³ ko̱¹tĩh³na² so¹lxi³ ã³ke̱x3te³lhxã³
e³sĩn¹na³li¹. Ĩ³we¹ki̱³jau³sa²sĩ¹nxa³i¹. Kwa² ha²ya̱³kxa²
ka³lxa²nũ³nxa³tũ̱³ka̱³txa² wãn³txa² nxe³ha²kxai³, ta¹hxai²hẽ¹la².

13 Nain¹ta¹, hai³txi³ a²nũ²a² e³lẽ³na² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² yuh³lxi³yhu¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
nũ̱³ka̱³txa² ĩ³yai³nxai³lain¹ju³ta² ĩ³yai³nã³wi³ti³lox3tai¹nhĩ¹na¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ sxi²ha² ã³wih¹ka³tu̱³,
wãn³txa² wi¹jau³xa² hxi²kan¹jau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nain¹jau³xai²na² sa²kxai³lu², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu²
ĩ³wã̱³txi³sxã³ ĩ³hxi²ka¹tai¹nxa³ha²kxai³, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²na², hai³txi³ ha³te̱h³nxã³yu³ta³la³ o²la³kxi²ki̱³kxa²
yã¹nxain¹hxai²nxa³te³nai¹ti²ti¹. Nxe³kxan²ti³, wã²nxũ̱h¹
a³la³kxi²na³li¹. Ĩh¹nxe³khai³nxe³sxã³ a³la³kxi²khai³nxe³sxã³
ĩ³ye³ain¹te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wãn³txai²na² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xai²na², hai³txi³
txa²wãn³txi³khai³sxa³i¹. Nxe³jau³xai²na² Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹la² wãn³txai²la¹i¹.

17 Jã¹nxa¹jau³su², wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²nãn²tu̱³,
“Txa²wã¹wĩ³na² a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³ti³ te³nain¹jau³su² jau³xa²
so¹lxi³, sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nhã¹.” Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²hxi²kĩ³lxa² a³la³kxi²yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
txa²wãn³txai²nãn²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xai²nãn²tu̱³ Txa²wĩ³na²
Si³yxau³tãu³a² wãn³txi³khai³xa², nxe³kxai²nãn²tu̱³ ha³na³ka³lxi³
a̱in³nha²sxã³ a³la³kxi², kwa² txa²ẽ¹nãn¹jau³khai³xa² so¹lxi³
nxe³kxai²nãn²tu̱³ ha³na³ka³lxi³ a̱in³nha²sxã³ a³la³kxi²
yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹.

18 Nxe3ju3ta2, wã2nxũh1 Txai2li2 hxi2kan1txi3lo3nha2sxã3
ĩ3ye3kxi1nx2ta1ke3la3te2kxai3, wi1lhin1si1sah1lxin1jau3nũ3su2
ten3hĩ3na1i1. Yxãn1ta1, Txai2li2 hai3txi3 te2txã3xi1.
Txa2wĩ3na2 ĩ3sa2si1hã3sa2jah1lu1tai2na2 wi1lhin1si1sain1jau3xa2
so1lxi3 ten3sa3nhai1. Na1ha2kxai3, wi1lhin1ki3lxo3nha2sxã3
e3jah1lo2txã3i1. Wãn3txi3khai3xa2 so1lxi3 ĩ3ye3kxi1nx2ti3to3ha1i1.
19 Jã1nxa1jau3su2 kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Moi3se2ah3lu1tai2na2
ĩ3kwa3na3nx2tain1jau3xa2 ũ3wha2li1la3kxi1nx2tain1ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Nxe3kxa2ha3tạ3nxãn2ti3 wxa2nũ3kạ3txi3 ĩ3nxa2 yxo2ha3kxa1
sa2yxo2ã3yah3lxi3hxain1tai1ti2ti1. Hãi1nxe3sxã3
ĩ3hạ3nũx3sah1lxi1lxi1. Ĩh1nxe3kxa2yạn3ti3tạ3
su2lhã3sah2lxun1yah3lxin1ji1? Ta1hxai2hẽ1la2.
20 Nxe3nxa2ha1te1, ka3lxa1tũ3kạ3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1
ĩ3wa2lũ3xain1te3nah1lxi1:
— Kọ3nxe3te2yãu3ka3txa2 nxũ2kwại3yxau3nxa2jah1lo2sa2nhi1lxi1.
Nxe3ha2kxai3 e3wen1nhĩ1lxi1. A2nũ2a2 ĩ3su2lhã3nxa2ti3ten3te2la3
yũ3sĩ1nxa3i1. Ta1hxai2hẽ1la2.
21 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Nxe2nxa3i1. Ĩ3wã3txa3kxi2nhyah1lxi1lxi1.
Txa2wã3nxĩ1na1ju3ta2 ye3ka3na3ka3na3ta2 so1lxi3 sa2ba3to3
nxe3ju3ta2 hãi1nxe2 ĩ3ye1nxi2to3kị3ju3ta2 kãi3ya3nx2ta1tai1ti2ti1.
Kãi3ya3nx2ta1ha2kxai3 ĩ3wã3txi3sxã3 ĩ3xạn3ta3kxi2sah1lxi1lxi1.
22-23 Txa2wãn3txa2 wi1lĩ2jah1lxi3hẽ1li1. Kxã3nhxĩ1nu1tai2na2,
Moi3se2ah3lu1tai2na2 ĩ3kwa3na3nx2ti3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
In3txa2 wẽ3sa2 ũ3sa3si3tũ3ko1kxã1si1nx2ti3jau3su2
ĩ3kwa3na3nx2ti3ta1hxai2ti3ai1ti2ti1. Nxe3te3nah1lxi1: “In3txa2
wẽ3sa2 a3li3lah1kxai2nãn2tụ3, ye3ha1li1, ye3ha1li1, ye3ha1li1,
ye3ha1li1 a3la2ni2ka3tụ3 ha3lo2a2 hau3kon3na3li1. Nxe3tãu3a1,
wẽ3sai2na2 ũ3sa3si3tũ3ko1kxã1jah1lxi3hẽ1li1.” Ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Yxãn1ta1, ũ3sa3si3tũ3ko1kxã1yah3lxin1ju3ta2 hai3txi3
Moi3se2ah3lu1tai2nãn2tạ3 ãn3si3wxe3ain1ta1hxai2nxa3hẽ1li1.
A2nxe3jah1lu1tai2na2 hãi1nxe3sxã3 ain3kxi1xi2yah3lxin1te3lhxã3
ĩ3kwa3na3nx2ti3ta1hxai2hẽ1li1. Yxãn1ta1, kxã3nhxĩ1nu1tai2na2
Moi3se2ah3la2 yũ3ti3he1nxa3hĩ1nũ1tai2na2 wxa2sũ3nũ2nãu3xu1tai2na2
kãi3 ã3si3wxe3ain1ta1hxai2hẽ1li1. Yah3lxi3nha2kxai3,
“A2hxi2kĩ3li3yu3ta2 ã3nhau3ko3tã3na1. Hĩ1na2
wẽ3sa2 ye3ha1li1 ye3ha1li1 ye3ha1li1 ye3ha1li1
a3la2ni2na3na1.” Yah3lxin1kxai2nãn2tụ3, kwẽn1ta2kxai3,
ũ3sa3si3tũ3ko1kxã1yah3lxi3hxain1tai1ti2ti1. Yah3lxi3nha2kxai3,
“A2hxi2kĩ3lxa2 hau3kon3na3na1.” Nxe3kxai2nãn2tụ3,
“Sa2ba3to3 nxe3ju3ta2 ĩ3ye1nxi2to3kị3ju3ta3la2na3na1.”
Yah3lxin1kxa2ha3tạ3nxãn2txi3, in3txa2 wẽ3sa2
ũ3sa3si3tũ3ko1kxã1yah3lxi1hxain1tai1ti2ti1. Ãn3kạ̃u3kạ̃u3la3kxah1lxi3hxai2

Moi³se²ah³lu¹tai²na² a²wãn³txa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹si¹nx2ti³jau³xu¹tai²na
sa²yxo²ã³yah³lxin¹kxa²yạn³txi³su² yah³lxi³hxain¹tai¹ti²ti¹.
Ju¹ta², wi¹kãi³yah³lxi³hxain¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹,
txai²na¹xai²na² sa²ba³to³ nxe³ju³tai²na² a²nũ²a² ĩ³ton³jah¹la²
sa²we²txi²sxã³, txa²wã¹nũ²na² whãi²na¹ sa²we²txi²
ta³lu²nai¹na¹tai¹ti²ti¹. Nxe² kãi³a¹ju³ta², ã²la² wi¹ju³ta², ã²la²
wã³nxĩn¹ju³ta² kãi³ya³nx2ta¹tai¹ti²ti¹. Nxe³ya³nx2ta¹ha²kxai³,
ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³, ĩ³xạn³ta³kxi²sah¹lxin¹ji¹wi¹?

24 Jã¹nxa¹jau³su², wxa²nũ̱³kạ³txi³ ĩ³nxai²na² txa²hxi²kĩ³li³la³
txa²kãi³a¹ju³ta² a³la³kxi²yah³lxa³lxi¹. Yah²lxan³kxan²ti³,
kọ̄³nxe³thin¹te²la³ ĩ³yĩ¹li²sah¹lxi¹lxi¹. Jã¹nxe³sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
Ju¹ta² wai³nxa³i¹. A²nũ²a² ã̱³xa², a²hxi²kĩ³lxa² kãi³ain¹ju³ta²
a³la³kxi²ta³lun²yah³lxan³kxai²nãn²tụ̄³, kwa²to³toh³lxi³,
kọ̄³nxe³thin¹te²la³ ĩ³yĩ¹lain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ju¹ta², wai³nxa³i¹.
Yxãn¹ta¹: “A²nũ²a² ã̱³xa², a²hxi²kĩ³lxa² kãi³ain¹ju³ta²,
wain³txi³ ĩ³yĩ¹lai¹na¹tũ¹xã¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̄³:
“Ye³ka¹ka¹nha² ĩ²sxã³ a³la³kxi²ta³lu²nain¹sxã³ ĩ³yĩ¹lai¹na¹tũ¹xã¹.”
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̄³, wain³txi³ ĩ³yĩ¹lain¹yah³lxi³hẽ̱³nxa¹lxi¹.
Jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²sain¹ji¹?

25 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ̱³kạ³txa²
ã³nhai¹tũ³tũ̱³kạ³txa² ka³lxa²nxa³tũ̱³kạ³txa² wã²nxũ̱h¹
ĩ³ye³li³yah³lxi³te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na², fa³ri³se²a² nũ̱³kạ³txa²
ĩ³su²lhã³lhu¹nain¹kxah³lo²nũ³su² ta²lu¹i¹.

26 Ain¹kxa²ha³tạ̄³nxãn²txi³, e³lẽ³na² e³ti²tu³wi¹. Ta¹,
fa³ri³se²a² nũ̱³kạ³txai²na² kọ̄n³to³nxe² yxau²xain³tain¹na³li¹.
Nxe³ain¹ka³tụ̄³: “Je³su²jah³lai²na² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² na³na¹.” Nxe³jau³xai²na²
fa³ri³se²a² nũ̱³kạ³txa² hxi²kan¹txi³nũ̱³kạ³txa² a³la³kxi²sxã³
kọ̄n³ton³tain¹ji¹ku¹, kị̄³nhai¹.

27 Yxãn¹ta¹, ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³li¹. Je³su²jah³lai²na²
yxau³sxã³ tọ̄¹nain¹ko³xa² ĩ²ta³lun²kị̄³tã³li¹. Yxãn¹ta¹, Sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²nũ³su²
jah¹la² wxã³ya³nhẽ³kxai²nãn²tụ̄³, yxau³sxã³ tọ̄¹nain¹ko³nũ³a²
ĩ²ti³he¹nxe³hẽ̱³kị̄³sxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxe³ain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na²
sxi²ha² yuh³xai²nãn¹thĩ³na² yxau³sxã³ kãin²kait1sxã³
ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxa²nũ̱³kạ³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ²sah¹lxi³te²jah³lin¹ji¹wi¹?
Na¹ju³ta², hai³txi³ kwa² hxi²kan³ti³lo³nha²sxã³, Txai²li²
wxã³hẽ̱³nã²nxa³i¹. Yxãn¹ta¹, a²ya³la³tụ̄³ a²si³ka³ti³yah³lu¹tai²na²

ĩ3sa2si1hã3sa3ha2kxai3, wxã3na1hẽ3li1. A2nxe3jah1lu1tai2na2
ĩ2ain1te2jah3lxa3lxi1.
29 Yxãn1ta1, Txai2li2 ĩ2ain1te2sa1i1. Jah1la2
txa2si3yxau3na1tãu3u1tai2la2na3li1. Ĩ3sa2si1hã3sa2jah1lo2sain1na3li1.
Nxe3ha2kxai3, ĩ2ain1te2sa1i1. Ta1hxai2hẽ1la2.
30 Nxe3sxã3 i3sxã3 sa2so1ti3te3nain1ta1, hxi2ka1nxa3to3tain1ta1hxai2nxa
Je3su2jah3la2 a2hxi2kĩ3lxi3la3 A2wĩ3na2 ĩ3yĩ1li2nũ1ju3ta2
hau3kon3ye2nxa3ha2kxai3la2.
31 Ain1ka3tu̱3, ãn3yãn3ni2la3kxã1ain1nũn3tũ̱3ka̱3txa2 sa2kxai3lu2
Je3su2jah3la2 sa2yxo2we1tain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2na2 wã3nxĩn1ju3ta2 ka3lxa1ju3ta2 kãi3sĩn1na3li1.
Sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3jah1lo2su2
sĩn1na3li1. A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3txa3ke3la3te2kxai3,
a2nũ2a2 ã̱3xa2 Sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3ke3la3te2kxai3,
wxã3ya3nhẽ3ke3la3te2kxai3, te2su2 hxi2kan1txi3 a2hxi2kĩ3la2 ã2la2
wã3nxĩn1ju3ta3la3 ã2la2 ka3lxa1ju3ta3la3 kãi3ya3nhẽ3lhĩ̱3nx2nxa3i1.
Ta1hxai2hẽ1la2.

Fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txa2 Je3su2jah3la2 ĩ3sa2so1te3lhxã3 ĩ3kwa3na3jau3su2

32 Nxe3nxa2ha1te1, a2nũ2a2 nũ̱3ka̱3txa2 wãn3txai2na2,
Je3su2jah3la2 a2hxi2kĩ3lxa2 kãi3ju3ta2 ĩ3he3son3ti3sxã3
ĩ3ye3lain1jau3xai2na2 sa2kxai3lu1, fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2
sa2kxai3lu2 ain3kxi2yhain1ta1hxai2hẽ1la2. Yhain1ka3tu̱3, fa3ri3se2a2
nũ̱3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 wã3nxĩn1te2 si3yxau3tũ̱3ka̱3txa2
sa2kxai3lu2 whãi2na1 nũ2la2, po3li2sa2 nũ̱3ka̱3txa2 ĩ3kaix1sxã3
ĩ3sa2si1hã3ain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3la2 ĩ3sa2so1sxã3 ã3wa2la1sah1lxi3sĩ1nhẽ3li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
33 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu1 a2nũ2a2
yxo2ha3kxa1 ĩ3ye3kxain1te2an1jau3kxai3lu1:
— Jũ1nxe2 kxãn3su2 yxau3ya3nx2ta1ka3tu̱3, hã2wxãn3txa3
ã3nxĩ3na1tu1wi1. Ĩ3sa2si1hã3sa2jah1lu1tai2na2 yxau3tãu3a1
ã3nxĩ3na1tu1wi1.
34 Na1kxai2nãn2tu̱3, ã3ten3sah1lxin1kxa2ha3ta̱3nxãn2txi3
a3ti1xi2sah1lxan3tho3li1. Hxi2kan1txi3 ĩ3hi2txi2sa2sxã3
ai3la3kxi2sah1lxan3tho3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.
35-36 Nxe3nxa2ha1te1 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2
e3kxi2yhu1ah3lxi3te3nah1lxi1:
— Ĩh1nũ1la3ta̱3 ã3nxĩ3te3lhxã3 nain1ji1? Ĩh1nũ1la3ta̱3
ã3nxĩ3ai1nha2kxai3, hxi2kan1txi3 ĩ3hi2txi2sxã3
ĩ3ha1txi2xain1ki̱3sxa3jau3la3 e3ain1ji1? Nũ1ã1
ha3lo2a2 wa3ka3li3ko3u1tai2na2 Kre2ka2 nũ̱3ka̱3txa2
yxau3ain1ta3ko3xu1tai2la2na3li1. A2nxe3ko3xu1tai2na2
txa2wã1nũ̱3ka̱3txi3su2 te2ki̱3na1xai2na2 ã3nhai1tain1nũn3tũ̱3ka̱3txa2

ã³yãn³kwa̱³li²wi²kxi²sxã³ yxau³ya³yhai¹nhai¹. Nũ¹ka³nãn¹ta³ko³nãu³a¹ ã³nxĩ³si¹jau³nũ³su² e³ji¹ku¹, ã³yãn³kwa̱³li²wi²kxain¹tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² ta̱³nxa² ã³nxĩ³sxã³ ĩ³hen³txain¹te³lhxã³ e³ji¹ku¹, Kre²ka² nũ̱³ka̱³txi³khai³xu¹tai²na² ta̱³nxa² ĩ³hen³txain¹te³lhxã³ e³ji¹ku¹, ki̱³nhai¹. Jah¹la² wãn³txa², “Ãn³ten³sah¹lxin¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, ĩ³ha¹txi²sah¹lxan³tho³li¹. Hxi²kan¹txi³ ĩ³hi²txi²sa²sxã³ ai³la̱³kxi²sah¹lxan³tho³li¹.” Nxe³ain¹jau³xai²na² ĩh¹nxe² a²si³yxau³tãu³khai³su² ji¹ku¹, ki̱³nhai¹. A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

Ĩ³yau³xa² wi¹jau³xa² ka³wã³lxa² wxa²ẽ¹nãu³a¹ ha³li³kan³nih¹nx2ti³ti³hũ̱³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

37 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² ã³yãn³ki³nũ²kxi²yhain¹sxã³ ĩ³yain³ye²yhain¹ju³ta², ĩ³yain³ ne³ki³so³te³lhxã³ hxi²kan¹khai¹nxe³te² a³la²ni²tãu³a¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ ĩ³sa²yxau³sxã³ kãin² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ĩ²te²hũ̱³te²su² te² ĩ³nxãn²tu̱³: “Ya̱³lxu²sa³nhã¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxã³sxã³ ĩ³na²kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.

38 Sa²yxo²wet1sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ̱³yau³xa² wi¹jau³xa² ĩ³na²wxe³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, nxe³jau³xai²nãn²tu̱³, hxan³ya³nx2ti³xa³lho³li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxãi²na² ya̱³lxu²yah³lxa³nha²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² ya̱³lxu²te²su² te²a² ĩ³na²kxi¹nx2txai¹nha²kxai³, yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, nxe³jau³xai²na², hxa³nxa³jau³xai²na², wi¹jau³xai²na² ka³wã³lxa² ka³lxa¹jau³xa², wxa²ẽ¹nãu³a¹ ha³li³kan³nih¹nx2ti³ti³hũ̱³nxe² nxe³ye¹nx2ti³tu¹wi¹. A²nũ²a² ã̱³xa² ya̱³lxu²te²su² te²a² ĩ³na²kxi¹nx2ti³si¹hai¹na¹jau³su² ya³nx2ta¹i¹. Wãn³txai²na² Sũ̱³na² ha³tẹh³nxã³nxãn¹jau³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Nxe³ha²kxai³ wãn³txi³khai³xai²la¹i¹. Sa²yxo²wet1sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxã³sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹ju³ta², nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

39 A²nxe³ jau³jau¹xai²na², Je³su²jah³lai²na² e³jau³xai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³yxau³kxi²nẽ³ju³ta³nũ³a² e³ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³ki̱³te²su² te²na² whãi²na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³yxau³kxi²nẽ³ju³ta³nũ³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹, Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nẽ³lxa³hĩ¹na¹, Je³su²jah³la² wãn³txai²na² e³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, ye³jen¹nãu³a¹, Je³su²jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ oh³nãu³a¹ ka³la³xi²tãu³a¹ wxi²kin³ti³to³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, Jũ¹nxe² ye³jen¹nũn³tãu³a¹, Txa²wã¹sũ̱³na²

Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, yãn^{3}tai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lxa^{3}hĩ^{1}na^{1}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} e^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}yxo^{2}nũ^{1}yhai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2}

40 E^{3}ka^{3}tu^{3}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}yãn^{3}nũ^{2}kxain^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tu^{3}, e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2}, Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lo^{2}khai^{3}sin^{2}tai^{1}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}.

41-42 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}lxi^{3}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}sin^{2}tai^{1}. Ain^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}lxi^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{2}nxa^{3}i^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}la^{1}sxã^{3} tọn^{1}jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Sũ^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}su^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2}, Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wit3su^{2} ha^{2}kxai^{3}, te^{2}su^{2} Be^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} tọn^{1}kxu^{1}jã^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} tọn^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}tu^{1}wi^{1}.” Ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}. Hai^{3}txi^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}la^{3} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}la^{1}te^{2}sxa^{3}jai^{1}ti^{2}ti^{1}. Yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

43 Yhain^{1}ka^{3}tu^{3} yxo^{2}nũ^{1}yhain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{2} yũ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

44 Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} i^{3}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}ta^{1}, hai^{3}txi^{3} hxi^{2}ki^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2}

45 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1}, so^{3}ta^{2}to^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} i^{3}sxã^{3} so^{1}ai^{1}nxa^{3}kxe^{3}su^{2}, aun^{3}ta^{2} wa^{3}lain^{1}ka^{3}tu^{3} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}xi^{2}ye^{2}yhu^{1}ha^{2}kxai^{3} fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}xi^{2}ye^{2}yhu^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{2}yhain^{1}nũ^{2}la^{2}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}yan^{3}ti^{3}ta^{3} i^{3}sxã^{3} so^{1}sxã^{3} tẽ^{3}ain^{1}yah^{2}lxan^{3}kxe^{3}su^{2}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} aun^{3}ta^{2} wa^{3}lxa^{2}xĩ^{3}xi^{2}yah^{3}lxin^{1}thi^{2}li^{1}? Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}ta^{3}nãu^{3}xa^{2} wãn^{3}txa^{2}, ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

46 Nxe^{3}ta^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}nha^{1}jau^{3}xan^{2}tu^{3}, hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} so^{1}lxin^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} e^{3}hĩ^{3}sĩ^{1}nxa^{3}i^{1}. So^{3}ta^{2}to^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

47-49 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}la^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nhĩn^{1}tan^{2}tai^{2}? Ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txi^{3}na^{1}xain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{1}te^{2}la^{3} yũ^{3}ti^{3}hex1sĩn^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}la^{3} yũ^{3}ti^{3}hex1sĩn^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nha^{1}nhai^{1}. Nxe^{3}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ha^{3}nxe^{1}khin^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}

ã3ne3wxe3ti3he1nxe2nxa3tũ3kã3txai2na2 so1lxi3 yxo2ĩ2ain1na3li1.
Te2su2 khãuh3lxa3thin1tũ3kã3txai2la1i1. Yhain1ta1hxai2hẽ1la2.
50-51 Ain1ka3tũ3, Ni3ko3tẽ2yah3lo2su2 te2kxai3lu1, fa3ri3se2a2
nũ3kã3txain2txi3 nxe3te2su2 te2kxai3lu1, ha3la3je1nhĩ1nai3kxai3
ka3nxah3ta2 Je3su2jah3la2 ĩ2te3lhxã3 wxã3ta1hxai2hẽ1la2.
A2nxe3jah1lo2su2 te2kxai3lu1, kwẽn1ta2kxai3 ĩ3ye3te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3la2 kõ3nxe3te2la3 kwa2lox3kĩ3ten1tu3wi1.
Hai3txi3 wãn3txa2 e3ain1jau3xa2 ain3kxi2kĩ3sxa3ha2kxai3,
ha3lo2a2 kãi3ain1ju3ta2 ĩ2kĩ3sxa3ha2kxai3, nxe3kĩ3kxe3su2
ĩ3lxi3thin1si1kĩ3sxa3jau3su2 kwa2 ox3kĩ3ten1tu1wi1. Nxe3kĩ3ju3ta2
wi1te2sĩ3lxi2nxa3i1. Ta1hxai2hẽ1la2.
52 Yxãn1ta1, fa3ri3se2a2 nũ3kã3txa2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wa2lũ3xain1te3nah1lxi1:
— Kwa2nhi1lxi1. Ĩh1nxe3kxa2yã3n3ti3tã3, Je3su2jah3lai2na2
ten3nxa2sĩn1ji1? Je3su2jah3lai2na2, Ka3li3le2a2ko3xa2 tõ3n1jah1lo2su2
na3li1. Nxe3ha2kxai3, hxi2kan1txi3hex1jah1lo2sxa3i1. Wxãi2na2
Ka3li3le2a2ko3xa2 tõ3n1jah1lo2nũn3sĩn1ji1? Ĩ2sa2sĩ1nhẽ3li1.
Ka3li3le2a2ko3xa2 tõ3n1jah1lo2nũ3kã3txa2, hai3txi3 Txa2wã1sũ3na2
Si3yxau3tãu3a1 a2wãn3txa2 ĩ3hen3txi3nẽ3jah1la2 yũ2nxa3i1.
Hai3txi3 ka3na3ka3na3te2 he3la3ko3 yũ2nxa3i1. Sũ3na2
ha3tẹh3nxã3nxa2, wi1wi1nxe2 ĩ2txa2sĩ1nhẽ3li1. Nhĩn1kxai2nãn2tũ3,
nxe3nha1jau3xai2na2 wxa2ye3ka1nhat1sĩ1nhẽ3li1. Fa3ri3se2a2
nũ3kã3txa2 wãn3txa2 ta1hxai2hẽ1la2.
53 Ain1ka3tũ3, ĩ3ye3 ã3na1ain1ka3tũ3, ha3na3ka3lxi3 sxi2lho3ta2
ai3thĩ3na2 aun3ti2 ĩ2yxau3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

8

Txu1ha2 kõ3nxe3ti3 kãi3ta1ka3lxa2 ĩ3so1ain1jau3su2

1 Yxãn1ta1, Je3su2jah3la2 wã3la3ka3txa2 O3li3ve2ra3ka3txa2
ã3nxai3ta1hxai2hẽ1la2.
2 Nxe3nxa2ha1te1, ka3nxa3ha2ta3kxai3lu1, Txa2wã1sũ3na2
sxi2ha2 yuh3xai2nãn1thĩ3na2 ã3wi2xi2ka3tũ3, a2nũ2a2 ka3lxa1txi3
ã3wã3nxẽ2kxain1ka3tũ3, Je3su2jah3lai2na2 ã3wxe3yain1sxã3 Sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3hain1ta1hxai2hẽ1la2.
3-4 Nxe3nxa2ha1te1, ha3tẹh3nxã3nxa2 hoh3lxi3su2
nũ3kã3txa2 ã3nhai1tũn3tũ3kã3txa2, fa3ri3se2a2 nũ3kã3txa2
ã3nhai1tũn3tũ3kã3txa2 nũ2la2, txu1ha2 so1sxã3 nxe3te2a2
whãi2na1 ã3wi2kxain1ka3tũ3, a2nũ2a2 nũ3kã3txai2na2
a2nxũ2kwãi3ye3la3nãu3a1 fa3ri3se2a2 nũ3kã3txai2na2
sa2kxai3 txu1ha3ka3lxai2na2 ũh3wxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Ũh3wxe3ain1te2an1jau3kxai3lu1, fa3ri3se2a2 nũ3kã3txa2 wãn3txa2
Je3su2jah3lai2na2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Nxet3sã1lxi1. Txu1ha3ka3lxai2na2
ha3la3je1nhĩ1nĩ3na2 in3txa2 wa3ka3lxa2 kwa2 sxa3te2su2

te²a² ũ³whĩn¹ti³sĩn¹na²li¹. A²nxe³ta¹ka³lxai²na² kǫ̃³nxe³ti³
kãi³ju³tan¹te²kxa²ya̱³lhu² ĩ³so¹sxã³ tẽ³sxã³ wxã³sĩ¹na¹li¹.
Kǫ̃³nxe³thin¹ta¹ka³lxu³su² sĩn¹na³li¹. Ĩh¹nxe³ kãi³nha¹lhon³ku²
nha¹hẽ²li¹.
5 Nxe³ju³ta², Moi³se²ah³lu¹tai²na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³xa²sa¹:
“Tạh³lxạ³ka³ta² so¹sxã³ ã³nan³sxã³ txu¹ha²
kǫ̃³nxe³thin¹ta¹ka³lxai²na² ã³ya²lu¹jah¹lxi³hẽ¹li¹.” Moi³se²ah³la²
wãn³txa² sĩn¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, wxãi²na² Je³su²jah³la²
ĩ³nxai²na² ĩh¹nxe² kãi³sĩ¹na¹ju³ta² ĩ³ye³kxi²sa²sĩn¹te³lin¹ji¹?
Fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³jau³xai²na², ta²ko¹ta²kon¹jau³xai²na², fa³ri³se²a²
nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³ye³ain¹sxã³:
— Je³su²jah³la² kǫ̃³nxe³ti³ e³txai²lã¹. Nxain¹jau³su²,
ĩ³wa³ka³nxe³sai³nain¹te³lhxã³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³yãn¹ta¹, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³si³ka³tã³wxe³sxã³,
kĩ̱h³nxa² wxa²wha²li¹lhẽn¹jain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³,
fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ã̱h¹ ĩ³ye³ye³lin³tain¹to³tãu³:
— Ĩh¹nxe³ju³ta³ kãi³kxi²ki̱³te³ji¹? Ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe³ain¹to³tãu³,
7-8 Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ĩ³sa²yxau³yain¹sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² kuh³lxa³txi³
kãi³ti³he¹nxe²nxãn³jah¹lo²su² te² ĩ³nxa², tah³lxa³ka³ta²
a²wi¹lhĩ¹nãn¹ka³ta² sa²so¹sxã³, txu¹ha³ka³lxai²na²
ã³nan³jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³ ã̱h¹
ãn³si³ka³tã³wxe³sxã³ kĩ̱h³nxa² ã̱h¹ wxa²wha²li¹lhẽn¹jain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²,
Je³su²jah³lai²na² wãn³txai²na² ain³kxain¹ka³tu̱³, a²hxi²kan¹ta²
a²wi¹lhĩ¹na² ta²nũ², tah³lxa³ka³ta² ã³na³nxa³kxe³su² hãi¹nxe³sxã³
wa²li³yhu¹sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ a²wã³kon³tũ̱³ka̱³txai²li²
ha³na³ka³lxi³ ka³na³ka³nat3sxã³ ai³lxa² wa²li³i², ã̱³la³te²la³
ha³na³ka³lxi³ ka³na³ka³nat3sxã³ ai³lxa² ã³to³hi², jã¹nxe², jã¹nxe²
nxe³ka³tu̱³, wax3ta̱³, ai³lxa² ã³sxã³ ĩn²hxan³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Kuh³lxa³txi³ kãi³jah¹lo²sa¹xã¹. Nxain¹jau³su², Je³su²jah³la²
wãn³txa² ain³kxi¹xain¹jau³su², hãi¹nxe³sxã³ ai³lxa² ã³sxã³,
ĩn²hxan³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³la² so¹lxi³
yxau², txu¹ha³ka³lxai²na² so¹lxi³ sax3nũn³sxã³ yxau²,
nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹, ã̱h¹
ĩ³sa²yxau³sxã³, ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³nxi¹. A²nũ²a² ĩn²hxan³kxi¹nxai¹nĩn²ju²ni¹.
Ĩ³ya²lu¹txa²te³lhxã³ nxe³nxain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩn²hxan³kxi¹nxai¹nĩn²ju²ni¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Yxãn¹ta¹:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩ^{3}ya^{2}lut1sain^{1}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} yũ^{2}nxa^{3}i^{1}. Txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Hai^{3}txi^{3} Txai^{2}li^{2} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}txa^{2}lxa^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}la^{3} ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nhi^{1}. Ĩ^{3}txu^{1}ni^{1}. Nĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ã̱h^{1} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}txa^{3}hẽ^{1}ni^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

“Txai^{2}na^{2} ha^{2}te^{1}te^{2}hũ̱^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2}

12 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}kạ^{3}txa^{2} ã̱h^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}kxa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3}, a^{2}ya^{3}la^{3}tụ̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tụ̱^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}, ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} yxau^{2}xai^{3}li^{2} yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3} ha^{2}te^{1}te^{2}hũ̱^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Na^{1}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3}, hai^{3}txi^{3} a^{2}ta^{3}a^{2} ha^{3}lo^{2}la^{3} ka^{3}nxah^{3}jut3sũ̱^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yxau^{2}xai^{3}yah^{2}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}, hai^{3}txi^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}yah^{2}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}, yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} ha^{2}te^{1}jut3sũ̱^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}, ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} so^{1}lxi^{3}, yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

13 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}kạ^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}tũ̱^{3}kạ^{3}txa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Wã^{2}nxũ̱h^{1} wxãi^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}nhi^{1}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}nxa^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} e^{3}nhi^{1}lxi^{1}. Nhĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}, wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} e^{3}sĩn^{1}nxã̱^{3}lxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Yxãn^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Nxe^{2}nxa^{3}i^{1}. Txai^{2}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}sa^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} e^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3}, wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} e^{3}a^{1}i^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}si^{3}yxau^{3}na^{1}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}nha^{2}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} na^{1}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}nha^{2}, te^{2}sa^{1}i^{1}. Nxe^{3}te^{3}sa^{1}jau^{3}su^{2}, wi^{1}la^{3}la^{3}kxi^{2}te^{3}sa^{1}jau^{3}su^{2}, wãn^{3}txi^{3}tụ̱^{3} e^{3}a^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, wxãi^{2}na^{2} txa^{2}si^{3}yxau^{3}na^{1}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}sah^{1}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} na^{1}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}sah^{1}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}sah^{2}lxin^{1}tũ̱^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} syah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.

15 Wxa^{2}nũ̱^{3}kạ^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}, txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ạu^{3}txi^{3} e^{3}a^{1}jau^{3}la^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hxai^{2}nxã^{3}nhẽ^{3}li^{1}. Sah^{2}lxan^{3}kxan^{2}ti^{3} wã^{2}nxũh^{1} wxã̱in^{2}txi^{3} ọn^{3}si^{1}sah^{1}lxan^{3}jau^{3}su^{2} ạin^{3}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, txain^{2}txi^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}lxi^{3}thi^{1}nxa^{3}te^{2}la^{3} ox3tain^{1}te^{2}txã̱^{3}i^{1}.

16 Na^{1}kxan^{2}ti^{3}, ĩ^{3}lxi^{3}thi^{1}nxa^{3}te^{2}la^{3} ox3tai^{1}na^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}: “Ĩ^{3}lxi^{3}thin^{1}te^{2}sxã^{3}lxi^{1}.” Nai^{1}na^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}, wãn^{3}txi^{3}su^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxai^{1}nẖĩ^{3}na^{1}i^{1}. Hai^{3}txi^{3} ki^{3}ha^{3}nẖĩ^{3}nxã^{2}nxa^{3}i^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}wĩ^{3}na^{2}, ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1}

ãin3nha2ya3sa2na3li1. Ya3sa3ha2kxai3, wain3txi3 ox3ja3sain1na3li1.
Hai3txi3 Txai2na2 so1lxi3 nũ1hãin3nha1ju3ta3la3 yũ2nxa3i1.
17 Nxe3ju3tai2na2, Moi3se2ah3lu1tai2na2 ũ3wha2li1la3kxi2nẽ3jau3xau3hxa
wxa2nũ3kã3txi3 ĩ3nxai2na2 a3la3kxi2yah3lxin1jau3xa2,
nxe3te3nah1lxi1: “Ha3lo2a2 yxau2xai3ju3ta2, a2nũ2a2 ha1li1 ĩ2sxã3
ĩ3we2txi2yhain1jau3xa2 ĩ3ye3kxi2nẽ3kxai2nãn2tũ3, nxe3jau3xai2na2
so1lxi3 wãn3txi3khai3xai2la1i1. Yxo2ĩ2yhu1kĩ3jau3sin2tai1.
Yxãn1ta1, a2nũ2a2 ka3na3ka3na3jah1la2 so1lxi3, ha3lo2a2
ĩ2sxã3 ĩ3ye3kxi2nẽ3kxai2nãn2tũ3, nxe3jau3xai2na2 so1lxi3
yxo2ĩ2yhu1kĩ3jau3nũ3su2 te2sin2ta2ku2 nxe3hĩ3kĩ3tã3li1.”
Ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
18 Ju1ta2yã1nxe3sxã3, Txai2na1xain2txi3 txa2yen3kxa2
ĩ3yau1ũ3nx2ta1ha2kxai3, Txa2wĩ3na2 ĩ3sa2si1hã3sa2jah1lu1tain2txi3
ĩ3yau1ũ3nx2ti3nũ3nha2kxai3, nxe3ya3nx2ti3to3nha1nhai1.
Nha1ha2kxai3, ha1lin1te3na1xai2na2 ĩ3we1txi2yhu1nha1jau3xai2na2
wãn3txi3khai3su2 sĩn1na3li1. Yxo2ĩ2yhu1kĩ3jau3su2 sĩn1na3li1.
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
19 Nxe3nxa2ha1te1, a2nũ2a2 nũ3kã3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wã3txain1te3nah1lxi1:
— Ĩh1nũ1la3tã3 wxa2wĩ3na2 yxau3sĩn1te2la1xã3?
Ain1ta1hxai2hẽ1la2. Yxãn1ta1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wa2lũ3xain1te3nah1lxi1:
— Wxa2nũ3kã3txi3 ĩ3nxai2na2 Txain2txi3 ĩ2sah1lxi3te2sxa3nha2kxai3,
Txa2wĩ3nãin2txi3 ĩ2yah3lxi3te2sxa3nha2kxai3, nxe3yah3lxi3hxai1nhẽ3li1.
Ĩ2sah1lxin1ke3la3te2kxai3, Txa2wĩ3na2 ĩ2yah3lxi3nũ3nhĩ3te2si1lxi1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
20 Nxe3jau3xai2na2, Je3su2jah3la2 ĩ3ye3sxã3, Txa2wã1sũ3na2
Si3yxau3tãu3a1 sxi2ha2 yuh3xai2nãn1thĩ3nãu3a2 yxau3sxã3,
kwa3ta3lẽ3na2 kãin2tẽ3na2, Ju3te2a2 nũ3kã3txa2
ũ3yho2hi2kĩ3ki3nũ3a2 ũ3hã1ain1tẽ3na2 u2lxi3 yxau2nxa3sxã3
ĩ3ye3jau3xai2na2, a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 ĩ3yau1ũ3te3lhxã3
ĩ3ye3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jau3xai2na2 Ju3te2a2 nũ3kã3txa2
a2hxi2kan1txi3nãu3xa2 ĩ3xã3n3tain1ta1hxai2hẽ1la2. Yxãn1ta1,
i3sxã3 sã2so1ain1ta1hxai2nxã3hẽ1la2, A2hxi2kĩ3lxã2 A2wĩ3na2
ĩ3yĩ1li2nũ1je3na2 hau3kon3ye2nxa3ha2kxai3 ta1hxai2hẽ1la2.
— Ã3nxĩ3na1tãu3a1 ã3si3tẽ3la3kxi2sah2lxan3tho3li1. Nxe3jau3su2
21 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1, ãh1
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Ye3jen1na2 ĩ3na1tu1wi1. Na1kxai2nãn2tũ3,
ãn3te3nxi2sah1lxin1kxa2ha3tã3nxãn2txi3 a3ti2sah1lxan3tho3li1.
Yah3lxin1ka3tũ3, wxa2kõ3nxe3ti3 kãi3yah3lxin1ju3ta2
sa2wa2su1nyhah1lxan3kxe3tũ3, hãi1nxe3sxã3 ya2lun1jah3lxin1tu1wi1.
Ã3nxĩ3na1tãu3a1 wxa2yu3ta2 hxi2kan1txi3 ãn3si3tẽ3la3kxi2sah1lxan3tho3li1
Ta1hxai2hẽ1la2.

22 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jah¹la² e³jau³xa², “Ĩ³na¹tãu³a¹ hxi²kan¹txi³
ã³si³tẽ³la³kxi²sah²lxan³tho³li¹.” Sĩn¹ten¹tu³wi¹. Nxe³jau³xai²na²
a²si³yxau³tãu³a¹ ko̱³nũ¹ki̱³sxa³nhai¹. Ĩ³ya²lu¹nha²te³lhxã³ e³ji¹ku¹
ki̱³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²si³yxau³yah³lxin¹tãu³a¹ ha³lo²ai²na²
yuh³xan¹ko³xai²la²na³li¹. Yxãn¹ta¹ txa²si³yxau³na¹tãu³a¹
oh³nãn¹ko³xu¹tai²la²na³li¹. Wxãi²na², ha³lo²ai²na²
yuh³xan¹tũ³ka̱³txi³sah¹lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ Txai²li² ha³lo²ai²na²
yuh³xai²nãn¹te²sin²nxa³i¹.
24 Na¹ha²kxai³, oh³nãn¹jah¹lo²na¹xai²na² hxi²ka¹na¹jau³xa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ten¹ti¹. “Wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²
yo³ha² sa²wa²su¹nhyah¹lxan³kxe³su². Ya²lun¹jah³lxin¹tu¹wi¹.
Ya³nx2ta¹ten¹ti¹.” Yxãn¹ta¹, “Txa²ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹kxa²
yo³ha² sa²wa²su¹nha²ti³ten³sa³nhã¹.” Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
“Je³su²jah³lai²na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
txa²ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹kxa² yo³ha² sa²wa²su¹nha²sa²kxah³lo²su²
na³na¹.” Nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Sah²lxan³kxai²lẽ¹.
Hãi¹nxe³sxã³ wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa² yo³ha²
sa²wa²su¹nhyah¹lxan³kxe³su² ya²lun¹jah³lxin¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹ju³tan¹nũ²su² nhĩn¹te²sin²tã³? Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³i¹. Txa²si³yxau³na¹tãu³a² kxã³nxai³tã²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²ti¹. Na¹ka³tu̱³, a²wi¹lhĩn¹nãn¹jau³xai²na²
ye³ka³lxa¹txi³ ĩ³ye³ya³nx2ti³to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹.
26 Jã¹nxa¹jau³su² wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ĩ³tih³nxe³nx2ta¹jau³nũ³a² kãin² wã³kon³na³li¹.
Nxe³jau³xai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² so¹lxi³
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³hi̱³na¹i¹. Yxãn¹ta¹ ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na²
a²ya³la³lyau³tu̱³ jau³tu̱³ e³jah¹lai²la¹i¹. Nxe³jau³xai²na²
ain³kxi²so¹kxi²na¹ka³tu̱³, a²nũ²a² ha³lo²an¹tũ³ka̱³txai²na² ã̱h¹
ĩ³hen³txain¹to³ha¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Yxãn¹ta¹ hai³txi³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³la³
ã³ne³wxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Je³su²jah³la² ĩ³sa²si¹hã³jah¹la²
a²ĩ³lxa², Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa²
ã³ne³wxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
— Txa²wĩ³na² ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa²,
yhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na², kwẽn¹tai²na²
ha³ta̱³nxãn²txi³, hai³txi³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ti³nãu³xa²
ã³ne³to³hain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

28 Ai¹nha²kxai³, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sã²lxi¹. Txa²hxi²kĩ³la² kwẽn¹tai²na²
ã³ne³wxe³nx2ti³xa³i¹. Yxãn¹ta¹ ye³jen¹nãu³a¹
sa²ka̱²la¹hẽt1so¹sa²sxã³ ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sah¹lxin¹tu¹wi¹.
Nxe³tãu³a¹ ã³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹jau³nũ³a²sa¹:
“Je³su²jah³lai²na², Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² na³li¹. Hai³txi³ wã²nxũ̱h¹
hxi²kan¹txi³lo³nha²sxã³ wã²nxũ̱h¹ o²la³kxi²jah¹lo²sxa³i¹.
A²wĩ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹jau³xa² so¹lxi³ sa²wai³wait3sxã³
e³jah¹lo²su² na³li¹.” Sah¹lxin¹tu¹wi¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
txa²ha³lo²a² ã³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wi¹.
29 Na¹ha²kxai³ ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na² whãi²na¹
yxau³ya³to³ha¹i¹. Nũ̱h¹ yxau³ye²na¹ju³ta²ya̱n³ti³su², Txa²wĩ³na²
ã³na¹sa²ju³ta² yũ²nxa³i¹, a²yen³kxa² ĩ³ka³li³si¹hai¹na¹jau³su²
sa²wai³wait3sxã³ kãi³to³ha¹ha²kxai³lu¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³nxa²ha¹te¹, Nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la²
ĩ³ye³kxain¹nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² hi²sen³kxai³lu¹
yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ã³nhait1so¹tũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³sa²si¹hã³kxah³lo²sin²tai¹. Wãn³txa² so¹lxi³ e³jah¹lo²sin²tai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

Wa²su¹wa²sun¹khai¹nxe² yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³jau³su²

31 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ã³nhait1so¹tũ̱³ka̱³txai²na²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² jau¹xai²na² a²lhun³tu² sa²wai³wait3sxã³
sa²yxo²wet1sa²tẽ³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³khai³sah¹l
32 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³khai³nxe²
ã³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wa²su¹wa²su¹
yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Txa²yu³tai²na², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na²
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³taẖ²nãu³su² nha¹i¹.
Hxi²kan¹nha¹i¹. Nha¹ha²kxai³, hai³txi³ a²nũ²a²
ĩ²li³te²su² te²a² ĩ³kwa³na³sain¹sĩn¹ju³ta² wa³ka³li³lot3sxã³
yxau²xai³ti³hex1sĩ¹nhxain²nxa³hẽ³li¹. Wa²su¹wa²su¹
yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³su² sĩ¹nhxai²na¹hẽ³li¹. Nha¹ha²kxai³,
ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³: “Wa²su¹wa²sun¹yah³lxin¹tu¹wi¹.”
Sa²nhĩn¹thi²li¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. A²nũ²a² a²te³nĩn¹kxa² ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³yah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Hxi²kan¹txi³ ã³na¹yah³lxi³hi̱³nx2nxã̱³lxi¹. A²nũ²a² yxo²ha³nxe¹lxi³txi³su² te²a² ĩ³kwa³na³nx2ti³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹jut3sũ̱³nxe² yxau²xai³yah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Hai³txi³ wa²su¹wa²su¹ yxau²xai³ti³hex1yah³lxi³hi̱³nx2nxa³lxi¹, ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ti¹.

35 Jã¹nxa¹jau³su², sxi²ha² a²nũ²a² yxau³ju³ta²sa¹: a²wa³kxẽn³yah³la² a²ta²ha² so¹lxi³, kan²txi³ a²wa³kxẽn³yah³la² sxi²ha² yxau³ya³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ã̱³xa², a²wa³kxẽn³yah³lai²na² kwa² wa³ka³li³yu³ta³lo³kxe³su² te²a², kan²txi³ yxau²nxa³lho³li¹, hxi²ka¹nxa³ha²kxai³lu¹.

36 Jã¹nxa¹jau³su², wxãi²na² sa²kxai³lu² wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³yah³lxi³to³hi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, A²tah²na¹xai²na² hxi²kan¹txi³na¹xai²na² wxa²wa²su¹txa²lxa¹kxai²nãn²tu̱³ wa²su¹wa²sun¹khai¹nxe³sxã³ yxau³yah³lxin¹tu¹wi¹. Hai³txi³ wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³yah²lxan³tho³li¹.

37 Wxa²nũ̱³ka̱³txa², A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³sah¹lxin¹ti²ti¹. Yah³lxin¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, ĩ³su²lhã³sa²ti³ten³yah³lxi¹lxi¹. Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sah²lxan³kxe³su² yah³lxi¹lxi¹.

38 Nxe³ju³ta², txa²wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xa², a²yen³kxa² Txa²wĩ³na² ĩ³yau¹ũ³sa²kxa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Te²yã¹nxe³sxã³, wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² kãi³yah³lxin¹ju³ta², wxa²sũ̱³na² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³ju³ta² so¹lxi³ kãi³yah³lxi³to³hi¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

39-40 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³i¹. A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² txa²sũ̱³nu²su² sĩn¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³sah¹lxi¹lxi¹. Yah³lxin¹kxan²ti³, sa²yxo²we¹tain¹yah³lxi³hxai²nxã³nhẽ³li¹. Sa²yxo²we¹tain¹yah³lxin¹ke³la³te²kxai³ wi¹kãi³yah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Wxa²kãi³yah³lxin¹ju³ta² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² kãi³ain¹ju³ta² yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³yah³lxi³hi̱³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, yah³lxi³to³hxa³lxi¹. Ã̱³lxi³yah³lxi¹lxi¹. Ĩ³su²lhã³sa²ti³ten³yah³lxi¹lxi¹. Txai²na², a²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³: “Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ain³kxi²so¹na¹jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxã¹nxe³nx2ta¹xã¹.” Na¹ta¹ ĩ³su²lhã³sa²ti³ten³yah³lxi¹lxi¹. Ju¹ta² yã¹nxe³ju³tan²ta̱³, hai³txi³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²nãn²ta̱³

ten3ta1hxai2nxa3hẽ1li1. Yxãn1ta1, wxa2nũ3ka̱3txai2na2
wxa2sũ3na2 ã̱3yah3la2 kãi3jut3sũ3nxe2 yxau2xai3yah3lxi1lxi1.
41 Nxe3nxa2ha1te1, Ju3te2a2 nũ3ka̱3txai2na2
a2hxi2kan1txi3nãu3xa2 wãn3txi3kxai3lu1, Je3su2jah3la2
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Ti3he1nxe2nxa3i1. Txa2nũ3ka̱3txai2na2, hai3txi3 a2nũ2a2
wa3ka̱3lxa̱2 a2wẽ3ha3lxi3su2 ti̱3hex1sĩn1nxa̱3i1. Txa2wĩ3na2
ka3na3ka3na3jah1lo2su2 sĩn1na3li1. Sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1
oh3nãu3u1tai2nãn1jah1la2 txa2wĩ3nu2su2 sĩn1na3li1.
42-43 Yxãn1ta1, Je3su2jah3la2 wãn3txa2 nxe3te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1 wxa2wĩ3nu2su2 ke3la3te2kxai3,
a3lxi2sah1lxi3hĩ3nxa1lxi1. Yxãn1ta1, sah1lxi3to3hxa3lxi1.
Txa2si3yxau3na1tãu3su2 tãu3a1, Txa2wã1sũ3na2
Si3yxau3tãu3la2na3li1. Nũ1ã1, yxau3na1ka3tu̱3, a3li3sxã3
ko1xai2na2 wxã3na1hẽ3li1. Txa2wĩ3na2 ĩ3sa2si1hã3sa3na2hẽ3li1.
Hai3txi3, txa2ẽ1nãu3a1 wã2nxũh1 ĩ3ye3kxi2nha2sxã3:
“Wxã3na1tũ1xã1.” Nxe3sxã3 wxãn2nxa3hẽ3li1. Yxãn1ta1,
wxãi2na2 hai3txi3 txa2wãn3txi3la3 ã3ne3to3nx2ti3to3hxa3i1,
ain3kxi2ti3ten3sah1lxa̱3nha̱2kxai3lu1.
44 Wxa2sũ3nu2khai3xa2, Sa3ta3na2jah1lo2la3
sũ3nu̱2lo3jah3lxi1lxi1. Yah3lxin1jau3su2, wxa2sũ3nai2na2
a2ẽ1nãu3a1 ko̱3nxe3ti3 kãi3ti3ten3na3li1. Jã1xah3lxin1jau3su2,
kãi3yah3lxi1lxi1. A2nxe3jah1la2 Sa3ta3na2jah1la2,
txa2wã1si3kxã3nãu3u1tai2nãn2tu̱3 ha2ya̱3kxa2 a2nũ2a2
ĩ3su2lhã3ai1nhxai2nxa3hẽ3li1. Hai3txi3 a2ya3la3tu̱3 wãn3txa2
e3ti3he1xai1nhxai2nxa3hẽ3li1, a2wãn3txa2 wi1le3jau3la3 a2ẽ1nãu3a2
yũ2nxa3ha2kxai3lu1. Ĩ3ye3ki3ha1kxi2nẽ3kxai2nãn2tu̱3, a2ẽ1nãu3a2
a2ko̱3nxe3ti3 e3jau3su2 sa2sai1nha2sxã3 e3kxi2nẽ3na3li1, ki3han3ta2
a2si3yxau3tãu3khai3jah1lo2su2 ha2kxai3lu1.
45 Yxãn1ta1 Txai2na2 a2ya3la3lyau3tu̱3 jau3tu̱3 so1lxi3 e3to3ha1i1.
Na1ha2kxai3 wxãi2na2 sa2kxai3lu2 yxo2ĩ2sah1lxi3to3hxa3lxi1.
46 Txai2li2 wi1lhin1jah1lo2sa1i1. Na1ha2kxai3,
wxa2nũ3ka̱3txa2 hxi2kan1txi3 txa2ko̱3nxe3ti3 kãi3a1ju3ta3la3
a3ya3ti2kxi2sah1lxan3tho3li1, yũ3sa2nxa3ha2kxai3lu1.
“A3ya3ti2na1xã1.” Yah3lxin1ke3la3te2kxai3, ũ3yhe3kat1sah1lxi3hẽ1li1.
Yxãn1ta1, ko̱3nxe3ju3ta2 yũ3sa2nxa3kxai2nãn2tu̱3, wãn3txa2 so1lxi3
e3a1kxai2nãn2tu̱3, ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 yxo2ĩ2sah1lxi3to3hxan3ji1?
47 Nxe3ju3ta2, wxa2yu3tai2na2: “Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1
a2wẽ3ha3lxi3su2 nha1xã1.” Yah3lxin1ke3la3te2kxai3, Sũ3na2
wãn3txa2 ain3kxain1yah3lxi3hĩ3nxa1lxi1. Yxãn1ta1, wxãi2na2
Sũ3na2 Si3yxau3tãu3a1 a2wẽ3ha3lxi3sah1lxa3lxi1. Yah3lxin1jau3su2
Sũ3na2 wãn3txa2 ain3kxain1yah3lxi3hxai2nxã̱3nhẽ3li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 A3bra3ãu2ah3la2, nxe3jau3su2

48 Nxe3nxa2ha1te1, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 a2hxi2kan1txi3nãu3xa2
wãn3txi3kxai3lu1:
— Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3: “Sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1
a2wẽ3ha3lxi3sah1lxa3lxi1.” Sa2nhĩn1ji1? Wxãi2na2
ko̱3nxe3thin1tũ̱3ka̱3txi3sa2nhi1lxi1. Sa3ma3ri3tã2na2
nũ̱3ka̱3txi3sa2nhi1lxi1. Ko̱3nxe3te2na2 yãu3ka3txa2
nxũ2kwa̱i3wxe3nha2jah1lo2sa2nhi1lxi1. Wãn3txi3su2 e3sĩn1nxa3ji1?
Ta1hxai2hẽ1la2.
49 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1.
— Txa2nxũ2kwa̱i3nãu3a1, hai3txi3 ko̱3nxe3te2 yãu3ka3txi3la3
yũ3sa2nxa3i1. Na1ha2kxai3 Txa2wĩ3na2 wi1lhin1si1ha1jau3xa2
e3a1i1. Yxãn1ta1 wxãi2li2 on3si1sah1lxan3jau3su2
ĩ3ye3kxi2sah1lxi3to3hi1lxi1.
50 Na1ta1, wi1lhin1si1sah1lxin1jau3su2 yũ3sa2nxa3kxan2ti3
Txai2li1 wi1na3li1. Txa2wĩ3na2 ka3na3ka3na3jah1la2
wi1lhin1si1sa2jau3xa2 e3na3li1. Jã1nxe3ha2kxai3, jah1la2
e3kxi1nx2ti3te3nah1lxi1: “Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3 ĩ̱3nxai2na2,
Je3su2jah3la2 wi1lhin1si1yhah3lxin1jau3su2 e3jah1lxi3hẽ1li1.”
Txa2wĩ3na2 nxe3nx2ti3na3li1. Nxe3nx2ti3ha2kxai3,
nxe3si1sah1lxin1jau3su2 ĩ3ye3kxi2sah1lxin1kxai2nãn2tu̱3,
Txa2wĩ3na2 wi1lhin1te2la3 ĩ3yĩ1li2nx2ti3hĩ̱3nx2na3li1. Yxãn1ta1,
sah2lxan3kxai2lẽ1. Ĩ3lxi3sxã3 ĩ3yĩ1li2nx2ti3hĩ̱3nx2nxa3i1.
51 A2ya3la3tu̱3 e3kxi1nx2ta1i1. A2nũ2a2 txa2wãn3txai2na2
sa2yxo2wet1sain1kxai2nãn2tu̱3, hai3txi3 ya3lu2ain1ju3ta3la3
a3ya3ti2xai1nxa3lho3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.
52 Nxe3nxa2ha1te1, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Hã3xã1. A2ta3a2 nxũ2kwa̱i3yxau3nxa2sĩn1na3li1.
Nxe3nxa2sĩ1nha2kxai3, e3nhi1lxi1. “A2nũ2a2, Txa2wãn3txa2
sa2yxo2wet1sain1kxai2nãn2tu̱3 ya3lu2ain1ju3ta3la3
a3ya3tai1nxa3lho3li1.” Nhi1lxi1. Nhĩn1jau3xai2na2 a2ta3a2
wãn3txai2la̱1i1. Ne3kxa1sa2sĩ1nhẽ3li1. A3bra3ãu2ah3lu1tai2na2
ya3lu2ju3ta2 a3ya3ti2ha2kxai3, a2nũ2a2 Txa2wã1sũ̱3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3nẽ3tũ̱3ka̱3txain2txi3 ya3lu2ju3ta2 a3ya3ti2sxã3
ya2lun1ti3hxa3nai1nha2kxai3, nxe3sĩn1ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Ki3ha3nhi1lxi1.
53 A3bra3ãu2ah3lu1tai2na2, txa2sũ̱3nũ1tai2na2
ya3lu2jah1lu1tai2na2 kãin2khai1xain1sĩn1ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Wxãi2na2 ã3sen3sai1nhĩn1ji1? Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
ĩ3hen3txi3nẽ3tũ̱3ka̱3txa2 ya2lun1ti3hxa3nain1nũn3sĩn1ta1hxai2ti3ai1ti2ti1.
Ĩh1nxe3ju3tan1jah1lo2su2 nhĩn1ji1? “A3bra3ãu2ah3lu1tai2na2
ã3sen3sai1na1ha2kxai3, Sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 wãn3txa2
ĩ3hen3txi3nẽ3tũ̱3ka̱3txa2 ã3sen3sai1na1ha2kxai3, na1xã1.” Nhĩn1ji1?
Ta1hxai2hẽ1la2.

54 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txai^{2}li^{2}, kwa^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}nha^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}i^{1}. Kwa^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}nha^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
txa^{2}wãn^{3}txi^{3}la^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}sah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Txa^{2}wĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}tot3sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}la^{2}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2}
wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}su^{2} sĩn^{1}na^{3}li^{1}.” Yah^{3}lxi^{3}hxai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
55 Yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}, ĩ^{2}ain^{1}yah^{3}lxi^{3}te^{2}sxã^{3}lxi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}li^{2} Txa^{2}wĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}ain^{1}te^{2}sa^{1}i^{1}.
Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}: “Ĩ^{2}te^{2}txã^{3}i^{1}.” Nxe^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ki^{3}ha^{3}nhĩ̱^{3}na^{1}i^{1}. Ki^{3}han^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} hĩ̱^{3}na^{1}i^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}li^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{2}i^{2}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ti^{2} nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}a^{1}i^{1}.
56 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, wxa^{2}sũ̱^{3}nũ^{1}tai^{2}na^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2},
txa^{2}hxi^{2}kĩ^{3}la^{2} ĩ^{2}i^{2} txa^{2}wxã^{3}na^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}i^{2},
kxã^{3}nhxĩ^{1}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
ka^{3}lih^{3}kxi^{2}khaix1na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
57 Nxe^{3}ta^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kwa^{2}nhi^{1}lxi^{1}. Yah^{3}lon^{1}te^{2}sxã^{3}lxi^{1}. Wxa^{2}yxaun^{1}ju^{3}ta^{2}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}lxa^{2}nxa^{3}hẽn^{3}khi^{3}, nxa^{2}nha^{1}nhai^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
58 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}a^{1}i^{1}. Kxã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} to̱n^{1}ti^{3}he^{1}nxa^{3}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}na^{2}
yxau^{3}to^{3}ha^{1}i^{1}, Txai^{2}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}, Ju̱^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
59 Yxãn^{1}ta^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{1} tah^{3}lxa^{3}ka^{3}ta^{2} so^{1}sxã^{3}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}na^{3}na^{1}tũ^{1}xũ^{3}. Kxe^{3}sxan^{3}thai^{1}le^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
hãi^{3}a^{2} ĩ^{3}ha^{2}li^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}nhãu^{3}a^{1} wa^{2}li^{3}ã^{1}sxã^{3}
ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}waix3txi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

9

Ye^{3}han^{3}sxã^{3} wen^{1}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ye^{3}we^{2}txi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1},
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1}, ã^{3}nxai^{3}ain^{1}te^{3}na^{1}, in^{3}jah^{3}la^{2}
ye^{3}han^{3}jah^{1}la^{2}, a^{3}li^{3}la^{1}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}na^{2} ye^{3}han^{3}sxã^{3} wen^{1}jah^{1}la^{2},
ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}la^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Jah^{1}la^{2} ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ye^{3}han^{3}sxã^{3}
a^{3}li^{3}la^{1}sĩn^{1}te^{2}sin^{2}tai^{1}? Jah^{1}la^{2} ta̱^{3}nxa^{2}, a^{2}wĩ^{3}nu^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}

a²hã³ka³nũ²su² tạ³nxa², a²kọ³nxe³ju³ta² kãi³ai¹nha²kxai³, jah¹la² ye³han³sxã³ a³li³la¹sĩn¹te²sin²tai¹? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe²nxa³i¹. A²wĩ³nai²la³ tạ³nxa², a²hã³ka³nai²la³ tạ³nxa², a²wẽ³sai²la³ tạ³nxa², hai³txi³ kọ³nxe³ti³ kãi³ai¹nha²kxai³ ye³han³si¹hain¹ju³ta³la³ yũ²nxa³i¹. Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ nũ³kxũn³khaix1ju³ta² ye³we²txi²tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tụ³, Sũ³na² nũ³kxũn³ju³tai²nãn²tụ³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²ain¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³te³lhxã³, kxã³nãu³ai³tã² jah¹la² ye³han³sxã³ a³li³la¹nha²hẽ³li¹.
4-5 Na¹ha²kxai³, hĩ¹na² wa³ko³na¹tu¹wi¹. Txai²na¹xai²na² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² yxau³na¹tãu³a² sa²ha²te¹jah¹lo²hũ³nxe² yxau³yai¹na¹i¹. Na¹ha²kxai³, hĩ¹na² ha²te¹jut3sũ³nhĩ¹na¹ wa³ko³na¹tu¹wi¹. Txa²wĩ³nu¹tai²na² ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na² a²wa³ka³li³yu³ta² wa³ko³na¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, jũ¹nxe² ye³jen¹nãu³a¹, Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ã³nxĩ³na¹tu¹wi¹. Txai²na² ha²te¹jah¹lo²na¹xai²na² ã³nxĩ³na¹tu¹wi¹. Na¹kxa²si³yo³na¹, yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² ka³nxah³jut3sũ³ju³ta² yxau³ain¹tu¹wi¹. Nxe³tãu³a¹, hxi²kan¹txi³ wa³kon³kị³sxa³lho³li¹. Jã¹nxe³kxa²yạn³ti³su², a²hĩ¹nai²na², ha³lo²a² ha²te¹jut3sũ³nhĩ¹nai²na² wa³ko³na¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
6-7 Nxe³ka³tụ³, wãn³txai²na² ĩ³ye³ta³lun²ka³tụ³, yuh³xa² ĩ³ka³su³hã¹ka³tụ³, a²nũ³xa² wxa²we¹ka³tụ³, ye³han³jah¹la² a²ye³na² wxa²sa²ye³to¹ka³tụ³, ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ³txu¹li¹. Ĩn¹ka³tụ³, ĩ³ye³na² a²ĩ³lxa² Si³lo³e²ye³na² wxa²ye³hị³lxi³nhã¹nhu¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te² ĩ³lxa² a²si³yxau³tãu³khai³xa², ĩ³sa²si¹hã³kxe³su² nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹, in³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³te³na¹, wxa²ye³hị³nha²ka³tụ³, wi¹ ĩ³ye³ten³nha²sxã³ ten³sa²tã³ta¹hxai²hẽ¹la².
8-9 Nxe³nxa²ha¹te¹, in³txai²na² we²nxi²nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² nũ³kạ³txa² sa²kxai³lu² in³txai²na² ĩ²sxã³ ĩ³ye³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, a²nũ²a² kxãn³su² ĩ²ain¹to³tũ³kạ³txai²na² kwẽn¹tai²na² ĩ²sxã³ ĩ³ye³i², ã³nũ³kạ³txa² in³txai²na² a²sxi²yhe³na² kxãn³su² yxau³kxi²yhain¹tũ³kạ³txan²ta³ kwẽn¹tai²na² ĩ²sxã³ ĩ³ye³i², nxe² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² sa²kxai³lu², kxãn³su² ye³han³jah¹lo²sin²tai¹? Kxãn³su² a²yen³kxa² so¹te³lhxã³ hãi¹nxe³sxã³ ĩ³yai³nxũ³hain¹to³jah¹lo²sin²tai¹? Nxe³nxa²ha¹te¹, ha³na³ka³lxi³, a²nũ²a² ã³nũn³tũ³kạ³txa² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Hã³xã¹. Jah¹la²khai³xai²la¹i¹. Nxe³nxa²ha¹te¹, ha³na³ka³lxi³, ã³nũn³tũ³kạ³txa² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³i¹. Yxãn¹ta¹ nxe³jah¹lo²hũ³na³li¹.
Nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, ye³han³jah¹lo²nũ¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²la³na¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a²nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ye³han³sxã³ we²nxi²jah¹la² ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxet3sxã³ wxa²ye³na² ĩ³ye³we²txi²nhãn¹thi²li¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— In³txai²na², a²ĩ³lxa² Je³su²jah³la², wxã³sxã³
a²nũ̱³xa² wet1sxã³ wxa²ye³to¹lhain¹na²li¹. Sain¹ka³tu̱³,
ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹: “Ĩ³txu¹li¹. Ĩn¹kxai²nãn²tu̱³, Si³lo³e²ye³na²
wxa²ye³hi̱³nha̱¹sẽ¹li¹.” Sain¹na²li¹. Sain¹ka³tu̱³, txai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³na¹ka³tu̱³ wxa²ye³hi̱³lxi³nha¹li¹. Na¹ka³tu̱³,
txa²wã¹ye³nai²na² whãi²na¹ ĩ³ye³ten³nha¹li¹. Ye³han³jah¹la²
wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a²nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ye³we²txi¹nxa²jah¹lai²na², ĩh¹ti¹la³ta̱³ yxau³ain¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹:
— Ko̱³xain¹nxa³nhai¹. In³txai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

Fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² kãin² ĩ³wã̱³txain¹jau³su²

13-14 Nxe³ju³ta², Je³su²jah³la² a²nũ̱³xai²na² wet1sxã³
in³txai²na² ĩ³ye³we²txain¹ju³ta², Sa²ba³to³ nxe³ju³ta²,
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² wa³kon³ti³he¹nxain¹to³hxa³je³na³kxa²
ĩ³ye³we²txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹,
a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu², in³txa²
ye³han³sxã³ a³li³lah¹jah¹lai²na² tẽ³sxã³, fa³ri³se²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³tũ̱³ka̱³txa² a²yen³nãu³a¹
ã³yxo²o³tũ¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³te³nah¹lxi¹, ã̱h¹ ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxet3sxã³ ĩ³ye³ten³nhãn¹yu²lhai¹li¹? Fa³ri³se²a²
nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹,
in³jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— A²nũ²a² hi²sen³su² a³lũ³nũ̱³xai²na² wxa²ye³to¹lhain¹na²hẽ³li¹.
Sai¹nha²kxai³, wxa²ye³hi̱³nha¹ka³tu̱³, ĩ³ye³ten³nha¹hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nxa²ha¹te¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ²li³te²a²
e³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na², hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³sa²si¹hã³kxah³lo²sxa³i¹, Sa²ba³to³ nxe³ju³ta² hãi¹nxe³sxã³
ĩ³ye¹nxi²to³ki̱³ju³ta² sa²yxo²ã³jah¹lo²su² ha²kxai³lu¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ²li³tũ̱³ka̱³txa²
ã̱³lxi³tũ̱³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe²nxa³i¹. Jah¹lai²na² wi¹lhin¹jah¹lai²la¹i¹.
Ĩ³lxi³thi¹nxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ wã³nxĩn¹khai¹nxe³ju³tai²na²
kãi³ai¹nhĩ̱³nx2nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹sxã³, hai³txi³
ĩ³wi¹lhi²nxain¹ju³ta³la³ yũ³ti³hex1ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
17 Nxe³nxa²ha¹te¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu², in³txai²na² ye³han³sxã³ we²nxi²jah¹lai²na² ãh¹
ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— "Je³su²jah³lai²na² ĩ³ye³we²txi²sa³hẽ¹li¹." Nhi¹lxi¹.
Nhĩ¹nha²kxai³, jah¹lai²na² ĩh¹nxe³ju³ta̱n¹nũ²su²
hĩ̱³nhĩn¹te²la¹xã³? Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹,
in³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³i¹. Je³su²jah³lai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
wãn³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³jah¹lai²la¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
18-19 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ã³ne³to³hain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la²
In³txai²na² kxãn³su² ye³han³sxã³ yxau²xai³ju³ta²,
ã³ne³to³hai¹nxa³ha²kxai³, ha³la³je¹nĩn³kxai³ ĩ³ye³we²txi²ju³ta²
ã³ne³to³hai¹nxa³ha²kxai³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
Ai¹nxa³kxe³su², a²wĩ³na² ĩ³kaix1so², a²hã³ka³na² ĩ³kaix1so²,
ain¹ka³tu̱³, ĩ³wã̱³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na², wxa²ki³lha³lxa²sĩn¹te²la¹xã³? "Ye³han³sxã³
a³li³la¹jah¹lai²la¹i¹." Ya³nhi¹lxi¹. Ya³hxin¹jau³su², ĩh¹nxet3sxã³
wi¹ten³sa²tã³sĩn¹ji¹wi¹, hĩ¹na²su¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
20-21 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²wĩ³na² a²hã³ka³na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na², txa²wẽt3su² sĩn¹na³li¹. Ye³han³sxã³
a³li³la¹sĩn¹na²hẽ³li¹. Jau¹xai²na² so¹lxi³ ã³ne³wxe³nha¹nhai¹.
Yxãn¹ta¹, ĩh¹nxet3sxã³, kwẽn¹tai²na² wi¹ten³sa²tã³te²sin²ta²ku²,
ĩh¹nxe³te²ta̱³ ye³we²txain¹te²sin²ta²ku², sĩ¹na¹nhai¹.
Nxe³jau³xa² ko̱³txi³hex1sĩn¹nxa³nhai¹. Jah¹lai²na² in³txai²la¹i¹.
Wẽn³sxa³i¹. Nxe³te²na² ĩ³ye³kxi²sxã³ ĩ³hau³ko³txa²lxain¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³jau³xai²na², a²wĩ³na² a²hã³ka³na² wãn³txai²na²,
fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² yuh³lxi³khaix1nẽn³tain¹jau³su²
ĩ³ye³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²wĩ³nai²na², a²hã³ka³nai²na² a²ẽ¹nãu³a²
yuh³lxain¹jau³xa²sa¹:
— Ĩ³hen³txain¹ki̱³sxa³lho³na¹. "Je³su²jah³lai²na²,
Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su²
na³li¹." Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²ki̱³thĩ³na²
ũ³nhũ̱³sa²tã³ha³lo²sai¹nẽ³lhĩ̱³nx2na³na¹. Nxe³ju³tai²na²,
fa³ri³se² nũ̱³ka̱³txa² wã²nxũ̱¹ha̱ain³nhain¹te³nai¹ti²tu³na¹.
Jã¹nxẽn³kxa²ya̱n³ti³su² ĩ³hen³txain¹ki̱³sxa³lho³na¹. A²wĩ³na²
a²hã³ka³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su², ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nain¹jau³su², ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Kọ̄3sĩn1nxa3nhai1. Jah1lai2na2 wẽn3sxa3i1.
Ĩ3ye3kxi1txain1yah3lxi3hẽ1li1. A2wĩ3na2 a2hã3ka3na2 wãn3txa2
fa3ri3se2a2 nũ̄3kạ̄3txa2 yhain1ta1hxai2hẽ1la2.
24 Nxe3ju3tan1te2kxa3yạ̄3tụ̄3ti1, fa3ri3se2a2 nũ̄3kạ̄3txai2na2
sa2kxai3lu1 ãn3ta3lo3hẽt1sxã3 in3txa2 ye3han3jah1lai2na2
ĩ3kaix1tain1sxã3 ũh3yxo1tu3nha2sxã3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Ye3we2txi2nxa2ju3ta2, Txa2wã1sũ̄3na2 Si3yxau3tãu3a1
so1lxi3 sa2nẽn1kxi1txain1sĩ1nhẽ3li1. Yxãn1ta1, Je3su2jah3lai2na2
ĩ3lxi3thin1jah1lo2sxa3i1. Sa2nẽn1kxi2sĩn1txa3hẽ1li1. Ta1hxai2hẽ1la2.
25 Yxãn1ta1, in3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wa2lũ3xain1te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2na2 wi1lhin1jah1lo2su2 tạ̄3nxa2,
ĩ3lxi3thi1nxa3jah1lo2su2 tạ̄3nxa2, nxe3yah3lxin1jau3su2,
kọ̄3nxe2nx2ti3nxa3nhai1. Yxãn1ta1, kxãn3su2 ye3han3sxã3
yxau3hxai2na1hẽ3li1. Hĩ1na2 wi1ten3sa2tã3a1nhai1. Jau1xai2na2
so1lxi3 ã3ne3wxe3na1nhai1. Ta1hxai2hẽ1la2.
26 Nxe3nxa2ha1te1, fa3ri3se2a2 nũ̄3kạ̄3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Ĩh1nxe3ju3ta2 kãi3kxi1nxain1sĩn1thai1li1? Ĩh1nxe3sxã3
ã3ye3wex2nhĩn1thai1li1? Ta1hxai2hẽ1la2.
27 Yxãn1ta1, in3jah3lai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Jau1xai2na2 ĩ3hen3txi3nx2ta1te1ni2ti1. Yxãn1ta1
ain3kxi2sah1lxan3te1ni2ti1. Nxe3jaux3jau1xai2na2
ĩh1nxe3kxa2yạ̄n3ti3tạ̄3 ãh1 ãn3ta3lo3hẽ1ti2 ne3ka1te3lhxã3
ten3yah3lxin1ji1wi1? “Je3su2jah3lai2na2 a2sa3wi3ha3lxi3su2
sĩ1na1tũ1xã1.” Yah3lxi3nũ3nĩn1ji1wi1? Ta1hxai2hẽ1la2.
28-29 Nxe3nxa2ha1te1, fa3ri3se2a2 nũ̄3kạ̄3txai2na2 sa2kxai3lu1,
yxo2ạ̄n3ta3ti3 on3sih1xa3jau3su2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Wxãi2na2 so1lxi3, Je3su2jah3la2 a2sa3wit3su2 nhi1lxi1.
Txa2nũ̄3kạ̄3txai2na2 Moi3se2ah3lu1tai2na2 a2sa3wi3ha3lxi3su2
sĩ1na1i1̄. Kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Txa2wã1sũ̄3na2 Si3yxau3tãu3a1
Moi3se2ah3lu1tai2na2 ĩ3ye3kxi2sĩn1ta1hxai2ti3ai1ti2ti1. Yxãn1ta1,
Je3su2jah3lai2na2 ĩh1nxe3ju3tu1tai2nãn1te2nũ2su2 te2sin2ta2ku2,
nha1nhai1. Ta1hxai2hẽ1la2.
30-31 Nxe3nxa2ha1te1, in3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Nxe2nxa3i1. Jah1lai2na2 txa2ye3na2 ye3we2txi2sain1na2hẽ3li1.
Nxe3kxan2ti3: “Ĩh1nxe3ju3tu1tai2nãn1te2nũ2su2 te2sin2ta2ku2.”
Yah3lxi1lxi1. Yxãn1ta1: “Ĩh1nxe3ju3ta2yạ̄n3ti3tạ̄3
ĩ3wã̄3txa3kxi2yah3lxin1ji1ku1.” Ye1nx2ta1i1. Ĩ1ne3ka2sah1lxi3hẽ1li1.
A2nũ2a2 wi1lhin1jah1lo2su2 kxai2nãn2tụ̄3, “Txa2wã1sũ̄3na2
Si3yxau3tãu3a1 sa2nẽn1kxi2na1xã1. Sa2yxo2hau3ko3ta1xã1.”
Nxe3kxai2nãn2tụ̄3, a2nxe3jah1la2 wãn3txa2 so1lxi3,
Txa2wã1sũ̄3na2 Si3yxau3tãu3a1 ain3kxai1nhĩ̄3nx2na3li1. Yxãn1ta1
kọ̄3nxe3thin1jah1lo2su2 wãn3txi3la3, hai3txi3 Txa2wã1sũ̄3na2
Si3yxau3tãu3la3 ain3kxi2txi3hex1jau3sxa3i1.

32-33 Jã¹nxa¹jau³su², Je³su²jah³lai²na² txa²ye³nai²na² whãi²na¹
ye³we²txi²sa³na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³, wi¹lhin¹jah¹lai²la¹i¹.
Jah¹lai²na² wãn³txa², Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ain³kxi²na³li¹.
Nxe³ha²kxai³, ye³we²txi²sa³na²hẽ³li¹. Je³su²jah³lai²na²
ãn³si³wxe³tãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³sin²tai¹.
Nxe²nxa³ke³la³te²kxai³, hxi²kan¹txi³he¹xai¹nh̃ĩ³nx2nxa³i¹.
Hxi²kan¹txi³ sa²hau³kot3sai¹nh̃ĩ³nx2nxa³i¹. Jã¹nxa¹jau³su²,
txa²wã¹ha³lo²a² ko¹xai²na², ãn³si³wxe³hĩ¹nu¹tai²nãn²tu̱³ta¹,
kxãn³su² nxe²xai³ka³tu̱³ta¹, hai³txi³ a²nũ²a²
ye³han³sxã³ a³li³la¹jah¹lo²su² ye³we²txi²ju³ta³la³,
yũ³ti³hex1ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na²
so¹lxi³, Je³su²jah³lai²na² ye³we²txi²sa³na²hẽ³li¹. Jah¹lai²na²,
wi¹lhin¹jah¹lai²la¹i¹. Ya³nx2ti³to³ha¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Nxe³nxa²ha¹te¹, fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ko̱³nxe³thin¹jah¹lo²su² nhi¹lxi¹. Yãn³tai²na²,
wxa²hã³ka²ẽ¹nãu³a¹ a³li³la¹xan³ta̱³lxa² ko̱³nxe³ti³
kãi³nhĩn¹nũ²hẽ³li¹. Nhĩ¹nha²kxai³, ye³han³sxã³ a³li³la¹jah¹lo²su²
nhi¹lxi¹. Ko̱³nxe³thin¹jah¹lo²su² nhi¹lxi¹. Wãn³txai²na²
ĩ³tih³nxe³sa²nhĩn¹te²ji¹khi³. Nxe³nxa²ha¹nhai¹. Nxe³ain¹ka³tu̱³,
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxain¹thĩ³na² ũ³nhũ̱³sa²tã³ha³lo²sai¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A²nũ²a² ye³han³te²hũ̱³nxe² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

35 Nxe³ju³ta², ũ³nhũ̱³sa²tã³ha³lo²sai¹xain¹ju³tai²na²
a²ha³ta̱³nxa², Je³su²jah³lai²na² ain³kxi²te³na¹, ĩ³ha¹txi²ka³tu̱³
ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²
yxo²ĩ²in¹ji¹wi¹? Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³nxa²ha¹te¹, in³jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩh¹jah¹lo²ta̱n³te²la¹xã³?
Yxo²ĩ²ti³ten³sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Ai¹nha²kxai³, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²na² ĩ²sa̱¹lxi¹. Nxe³te²na¹xai²na²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹jah¹lo²na¹xai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²jah¹lo²sa¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

38 Nxe³nxa²ha¹te¹, in³jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Yxo²ĩ²nxa²ha¹nhai¹. Ain¹sxã³:
“Je³su²jah³lai²na² hxi²kan¹khai¹nx2na³nã¹. Ye³ka¹na¹nhã¹,
hĩ¹na²sã¹.” Ain¹ka³tu̱³, ã³ka³tih³wxe³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²na¹xai²na² wxa̱²ha³lo²ai²na² wxã³na¹hẽ³li¹.
Na¹ka³tu̱³, txa²wãn³txa² wi¹jau³xai²na² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxain¹to³ha¹i¹. Ai¹na¹ka³tu̱³,
txa²wãn³txai²na² sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txa² yũ², ha³na³ka³lxi³

sa²yxo²wet1sai¹nxa³tũ³kã³txa² yũ², nxe³tu¹wi¹. Nxe³ju³ta²,
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wã²nxũ¹hãin³nha¹ain¹tu¹wi¹.
Nain¹ju³ta²sa¹: A²nũ²a² nxe³te²hũ³te²la³: “Ye³han³te²hũ³nxe²
yxau²xai³la¹xã¹. Wãn³txi³khai¹lxa³ a³la³kxi²sa²nxã³nhã¹.
Yxãn¹ta¹, ten³khaix1sa³nhã¹.” Nxe³te²su² te²an²tũ³,
sa²yxo²wet1sain¹kxai²nãn²tũ³, wãn³txi³khai¹lxa³
a³la³kxain¹tu¹wi¹. Sain¹kxai²nãn²tũ³, wi¹ten³sa²tã³te²hũ³nxe²
yxau²xai³lain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ã³su²
te²hũ³te²la³: “Wãn³txi³khai¹lxa³ wi¹la³la³kxi²na¹nhã¹.
Wi¹ten³sa²tã³te²hũ³na¹xã¹.” Nxe³te²su² kxai²lẽ¹.
Sa²yxo²ã³sain¹tũ³kã³txi³su² hĩ³nx2na³li¹. Te²lẽ¹.
Wãn³txi³khai¹lxa³ a³la³kxi²nxa³kxe³su², hãi¹nxe³sxã³
ye³han³te²hũ³nxe² yxau²xai³tũ³kã³txi³su² hĩ³nx2na³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu², fa³ri³se²a² nũ³kã³txa²,
kwa² yxau³yain¹tũ³kã³txa² ka³lxa²nxa³tũ³kã³txa² sa²kxai³lu²
ain³kxi²te³na¹, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²nũ³kã³txai²na² ha³tã³nxãn²txi³ ye³han³te²hũ³nxe²
yxau²xai³tũ³kã³txi³sa²nũn³sĩn¹te³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Nxe²nxa³i¹. “Wi¹ten³sa²tã³te²hũ³na¹xã¹.”
Yah³lxi¹hxai¹nhẽ³li¹. Nxe³ju³ta²su¹: “Ye³han³te²hũ³na¹xã¹.
Wãn³txi³khai¹lxa³ a³la³kxi²nhã²nx3nhã¹.” Yah³lxin¹ke³la³te²kxai³,
kõ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ta¹ju³ta³la² yũ³nx2ti³hĩ³nx2nxa³i¹.
Yxãn¹ta¹, wxa²yu³ta² yah³lxi³hxai²nxã³nhẽ³li¹.
“Wi¹ten³sa²tã³te²hũ³nha¹nhai¹.” Yah³lxi³hxai¹nhẽ³li¹.
Yah³lxin¹kxai²lẽ¹. Wãn³txi³khai¹lxa³ a³la³kxi²yah³lxan³kxe³su²,
wxa²kõ³nxe³ju³ta² so¹lxi³ yxau²xai³yah³lxi³to³hi¹nha²kxai³,
Txai²li² kõ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ta¹ha²kxai³, nx2na³li¹.
Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

10

O³ve²a² nũ³kã³txi³hũ³tũ³kã³txi³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1-2 Nxe³nxa²ha¹te¹ nxe³hĩ¹na² Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²,
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ĩ³ye³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³sxã³
ha³lo²a² Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² yxau²xai³ye²yhu¹ju³ta³la³
ĩ³yau¹ũ³nẽ³te³lhxã³ ĩ³ye³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xa²sa¹:

— Txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ka³yxuh³xa² o³ve²a³
nũ³kã³txi³hũ³tũ³kã³txi³su² ha²kxai³, Txai²na¹xai²na²
o³ve²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²hũ³jah¹lo²sa¹ha²kxai³, nx2na³li¹.
Nxe³jau³xai²na² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. O³ve²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²su²
nxe³kxai²nãn²tũ³: “O³ve²a² sxi²ha² ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹.”

Nxe³kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³ sxih²yxo²a² so¹lxi³ ã³wi¹hĩ³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ko̱³nxe³thin¹te²su² te²a² o³ve²a² kãi³sa²no¹jah¹lo²su² te²a², hãi¹nxe³sxã³ hãi³a² yu³tã̱³lxi³ ĩ³ka³la³sxã³ sxi²ha² ã³wi¹hai¹nhĩ³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹, a²wa³kxẽn³yah³lo²su² te²kxai³lu¹, sxih²yxo²a² so¹lxi³ ã³wi¹hai¹nhĩ³nx2na³li¹.

3 “Ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹.” Nain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² ã̱³xa² sxih²yxo²a² yxo²ĩ²jah¹la² sa²yxo²than²kxai¹nhĩ³nx2na³li¹. Ain¹nũ²la², a²wa³kxẽn³yah³lai²na² a²o³ve²a² ĩ³kaix1tain¹kxai²nãn²tu̱³, a²wa³kxẽ³na² a²yxo²wãn³txa² a²o³ve²ai²na² ain³kxai¹nhĩ³nx2na³li¹. Nxe³ha²kxai³, a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²o³ve²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ka³na³ka³nat3sxã³ yau³ã̱³lxi³ ĩ³yĩ¹li²xai³ain¹sxã³, ĩ³kaix1tai¹nha²kxai³, ã³ne³ka²ta¹sxã³ ãn³tẽ³ain¹sxã³ wa²li³ai¹nhĩ³nx2na³li¹.

4 Tũ̱¹ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ wa²li³ta³lu²nain¹ka³tu̱³, a²wa³kxẽn³yah³lai²nãn²tu̱³ ã³ne³ka²ta¹sxã³ ai³lai¹nha²kxai³, a²o³ve²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²yon³nãn²ta̱³ ã³naun³ti² hi¹tai¹nha²kxai³, nxe³ai¹nhĩ³nx2na³li¹. A²wa³kxẽn³yah³la² a²yxo²wãn³txa² a²ne³nxẽ³kxai³ ain³kxain¹sxã³ ã³naun³ti² hi¹tai¹nhĩ³nx2na³li¹.

5 Yxãn¹ta¹, hai³txi³ a²nũ²a² toh³lxa³ti³su² te²la³ o³ve²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³naun³ti² hi¹tai¹nhĩ³nx2nxa³i¹. Hãi¹nxe³sxã³ ã³naun³ti¹kxai¹nhĩ³nx2na³li¹. A²nũ²a² toh³lxa³ti³su² te²yxo²wãn³txa² ne³nxẽ³kxai³ ain³kxi¹xai¹nxa³kxe³su² ã³naun³ti¹kxai¹nhĩ³nx2na³li¹.

6 Nxe³jau³xai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³xai²na², Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, a²si³yxau³tãu³a¹ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³ne³wxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

— Txai²na² wi¹lhin¹te² wa³kxẽn³yah³lo²hũ̱³te²sa¹i¹. Nxe³jau³su²

7 Ã³ne³wxe³ai¹nxa³ha²kxai³, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ã̱h¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— A²ya³la³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Txai²li² o³ve²a² yxau³thĩ³na² sxih²yxo²hũ̱³te²sa¹i¹.

8 Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² ã³ne³ka²ta¹sain¹sxã³ wxã³ye¹nx2tain¹tai¹ti²ti¹. Wxã³ye¹nx2tain¹sxã³ ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, txa²nũ̱³ka̱³txai²na² ain³kxai¹nxa³tai¹ti²ti¹. Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa², ko¹ko¹xa² a²o³ve²a² kãi³sa²no¹jah¹lo²su² kãi³jut3sũ̱³nxe² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, txa²nũ̱³ka̱³txa² ain³kxai¹nxa³sxã³ a²o³ve²a² a²nũ²a² toh³lxa³ti³su² te²yxo²wãn³txa² ain³kxai¹nxa³jut3sũ̱³nxe², a²ki³han³jau³xai²na² txa²nũ̱³ka̱³txa² ain³kxai¹nxa³tai¹ti²ti¹.

9 Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}li^{2} sxih^{2}yxo^{2}hũ^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
o^{3}ve^{2}a^{2} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1}
yxau^{2}xai^{3}lai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}. Wi^{1}lha^{2}hau^{3}ko^{3}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2}
wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1} wa^{2}li^{3}i^{2}, ã^{3}yã^{3}wi^{2}hi^{2}, jã^{1}nxe^{2}, si^{3}sa^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2}
yain^{3}te^{3}lhxã^{3} a^{3}ti^{2}, ai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}te^{2}hũ^{3}nxe^{2},
a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}, Txai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
ka^{3}tẹ̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tu^{1}wi^{1}.

10 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{3}sa^{2}no^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} kãi^{3}i^{2},
ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}i^{2} wxa^{2}kho^{3}ti^{2}, nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} wxã^{3}na^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2}, txa^{2}ka^{3}tẹ̱^{3}na^{2}
wi^{1}la^{1}tãu^{3}a^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}te^{3}lhxã^{3}, kãin^{2} ũ^{3}hũ^{1}te^{3}lhxã^{3}
wxã^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, wa^{2}su^{1}wa^{2}sun^{1}khai^{1}nxe^{2} ka^{3}tẹ̱^{3}na^{2}
wi^{1}tãu^{3}a^{1} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tu^{1}wi^{1}.

11 Txai^{2}li^{2} wi^{1}lhin^{1}te^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}hũ^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}.
A^{2}wi^{1}lhin^{1}te^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2}
na^{3}li^{1}. Ain^{1}sxã^{3}, ya^{3}lu^{2}kai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}te^{2}hũ^{3}nxe^{2},
Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2}
te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, ya^{3}lu^{2}kxain^{1}te^{2}su^{2} na^{1}i^{1}. Txa^{2}ka^{3}tẹ̱^{3}na^{1}yu^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}ũ^{3}hain^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{1}i^{1}.

12 Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} o^{3}ve^{2}a^{2} wa^{3}kxẽn^{3}sxa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3},
kwa^{2} a^{2}yo^{3}ha^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}kwa̱in^{3}jau^{3}su^{2} wa^{3}kon^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3},
hai^{3}txi^{3} a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxain^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}i^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}: “Ha̱u^{3}xa^{2} ya̱u^{3}son^{3}na^{3}na^{1}.”
Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, o^{3}ve^{2}ai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} yuh^{3}lxa^{3}txi^{3}
ã^{3}ni^{3}hai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}si^{3}yo^{3}nãn^{2}ta̱^{3}
ha̱u^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, o^{3}ve^{2}a^{2} a^{3}li^{2}sin^{3}sxã^{3}
i^{3}sxã^{3} sa^{2}so^{2}, sa^{2}tã^{3} ãn^{3}ka^{3}txe^{2}ta^{3}lxai^{1}ni^{2}, nxe^{3}ai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}.

13 Jah^{1}lai^{2}na^{2}, kwa^{2} yo^{3}ha^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}kwa̱in^{3}jau^{3}su^{2}
wa^{3}kon^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} yuh^{3}lxa^{3}txi^{3} ã^{3}ni^{3}hain^{1}ju^{3}ta^{2}, a^{2}yo^{3}ha^{2} so^{1}lxi^{3}
yxo^{2}kwa̱in^{3}jau^{3}su^{2}, hai^{3}txi^{3} o^{3}ve^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}nxa^{3}jau^{3}su^{2}, ã^{3}na^{1}sxã^{3}
yuh^{3}lxa^{3}txi^{3} ã^{3}ni^{3}hai^{1}nh̃^{3}nx2na^{3}li^{1}.

14 Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}wi^{1}lhin^{1}te^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}ain^{2}txi^{3}
a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} ye^{3}ka^{1}nai^{1}nha^{2}kxai^{3}, a^{2}o^{3}ve^{2}ain^{2}txi^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2}
ye^{3}ka^{1}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} yu^{3}hain^{1}na^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2},
Txai^{2}na^{1}xain^{2}txi^{3} txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ye^{3}ka^{1}nai^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3},
txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} ye^{3}kan^{1}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} yu^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.

15 Txai^{2}na^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ye^{3}ka^{1}na^{2}waun^{1}nyhu^{1}a^{3}sa^{2}na^{3}li^{1}.
Sa^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2}, txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ye^{3}ka^{1}na^{2}waun^{1}nyhu^{1}a^{3}sa^{2}na^{3}li^{1}.
Na^{1}ka^{3}tu̱^{3}, txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{3}lxi^{2}na^{1}kxe^{3}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3},
txa^{2}ka^{3}tẹ̱^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ũ^{1}hain^{1}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxai^{1}na^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2}
na^{1}i^{1}.

16 Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2}
ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}, hai^{3}txi^{3} o^{3}ve^{2}a^{2}

ka3na3ka3na3tũ3ka̱3txa2 so1lxi3 wãi2lo3tain1te2sxa3yu2hẽ3li1. Yxãn1ta1, ã̱3lxi3tũ3ka̱3txi3nãu3xa2 ha3lo2a2 yu3tã̱3lxi3 yu3ta2 ka3lxa1ju3ta2 yxau3tũ3ka̱3txi3nãu3xa2 yxo2ha3kxa1 wãi2lo3tain1te2ju2hẽ3li1. Jã1nxe3kxe3hũ3nxe2, txa2nũ3ka̱3txa2 yu3tã̱3lxi3 yu3ta2 ka3lxa1ju3ta2 yxau3tũ3ka̱3txi3nãu3xa2 yxo2ha3kxa1, Txai2na1xai2na2 a3lxi2nũ3na1tũ3ka̱3txi3nãu3xai2la1i1. A2nxe3tũ3ka̱3txi3nãu3xai2na2 sa2so1ti3ten3sa3nhai1. Te2su2, txa2wãn3txa2 ain3kxi2sain1nũn3tu1wi1. Sain1kxai2nãn2tu̱3, Txai2na2 a3lxi2sai1nha2kxai3, a3lxi2wau1nyhai1nha2kxai3 ya3sain1tu1wi1. Ya3sain1kxai2nãn2tu̱3, ha3lo2a2 yu3tã̱3lxi3 yu3ta2 ka3lxa1ju3ta2 yxau3ain1tũ3ka̱3txi3su2 kxa2ha3ta̱3nxãn2ti3, a2jut1so1lxi3 yxau3jut3sũ3nxe2 nxe3tũ3ka̱3txi3nũ3ai2la1i1. Nxe3sxã3, a2hxi2kan1jah3lo2na1xai2na2 ka3na3ka3na3jah1lo2na1xai2na2 so1lxi3 na1ha2kxai3, txa2nũ3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 txa2ka3lxa1ti3hũ3tũ3ka̱3txi3su2 nxe3ha2kxai3, ai1nẖĩ3na1i1.

17 Txai2li2, txa2ka3te̱3na1yu3ta2 hxi2kan1txi3 ã3na1a1kxai2nãn2tu̱3, hã2wxãn3txa3 sa2so1xi2na1tu1wi1. Na1kxai2nãn2tu̱3, ka3te̱3na2 wi1tãu3a1 so1lxi3 yxau2sa2tẽ3a1tu1wi1. Na1ha2kxai3, ã3na1a1kxai2nãn2tu̱3, sa2so1xi2te3lhxã3 ã3na1sã2na1tu1wi1. Nxe3na1ha2kxai3, Txa2wĩ3na2 a3lxi2sain1na3li1.

18 Hai3txi3 a2nũ2a2 ã̱3xa2 hxi2kan1txi3 txa2ka3te̱n3yu3ta3la3 sa2so̱1kxi2sa̱2nxa3lho3li1. Yxãn1ta1. Txai2na1xai2na2 txa2ẽ1nãu3a1 te3na1jau3xa2 so1lxi3 hxi2ka1ka1nhe2la2 txa2ka3te̱n3yu3ta2 ã3na1a1ka3tu̱3, ya3lu2na1tu1wi1. Hxi2kan1txi3 txa2ka3te̱n3yu3ta2 ã3na1ũ3sxã3 ya3lu2na1ha2kxai3, hã2wxãn3txa3, hxi2kan1txi3 sa2so1xi2sxã3 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xi2na1ha2kxai3, na1tu1wi1. Nxe3na1jau3xai2na2, Txa2wĩ3na2 a3lxi2sa3ha2kxai3, ĩ3kwa3na3sa2jau3xai2la1i1. Je3su2jah3la2 wãn3txa2, ta1hxai2hẽ1la2.

19 Wãn3txai2nãn2tu̱3, Ju3te2a2 nũ3ka̱3txai2na2 ain3kxain1ka3tu̱3, wi1 ĩ3we1yhu1xa3kxe3sxu2, a2ẽ1nãu3a1 e3kxi2nĩ1nha2sxã3 ã3nhai1tã3yhain1sxã3 yxau3ye2yhain1ta1hxai2hẽ1la2.

20 Nxe3te3nah1lxi1, ã3nhait1so1tũ3ka̱3txa2 ka3lxa1tũ3ka̱3txa2 e3te3nah1lxi1:

— Hã3xã1. Ko̱3nxe3te2 yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1lai2la1i1. Wen1sxã3 e3jah1lo2txã3li1. Ain3kxain1ya3sah1lxi3txa3hẽ1li1.

21 Yxãn1ta1, ã3nhait1so1tũ3ka̱3txa2 ã̱3xa2 e3te3nah1lxi1: “Nxe2nxa3i1. Jah1lai2na2 wi1lhin1jah1lai2la1i1.” E3ain1jau3xa2, hai3txi3 ko̱3nxe3te2 yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1la2 wãn3txi3sxa3i1. Jã1nxe3kxa1, ko̱3nxe3te2 yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1lo2su2kxa1, hxi2kan1txi3 ye3han3jah1lo2su2 a2ye3na2 ye3we2ti2ti3hex1ẖĩ3nx2nxa3i1. Ta1hxai2hẽ1la2.

Ju3te2a2 nũ3ka̱3txa2 hi2sen3su2 Je3su2jah3la2 e2nain1jau3su2

22 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, wa̱^{3}txi^{2}tãu^{3}a^{1}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1},
Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}yãn^{3}ki^{3}nũ^{2}kxain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}yain^{1}tai^{1}ni^{2}, ĩ^{3}ka^{3}li^{3}hai^{1}ni^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
ĩ^{3}ka^{3}li^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}, ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yãn^{3}tai^{2}na^{2},
Sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}thĩ^{3}nũ^{1}tai^{2}na^{2}, ko^{1}ko^{1}xa^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kho^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ã̱h^{1} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{1}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}kxã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{1}xi^{2}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2}, kwẽn^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}te^{3}lhxã^{3} ã^{3}yãn^{3}ki^{3}nũ^{2}kxi^{2},
ĩ^{3}ka^{3}li^{3}hi^{2}, ĩ^{3}yain^{3}ti^{2} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3},
sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{1}xi^{2}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
sxi^{2}ha^{2} a^{2}ti^{2}ta^{3}lo^{3}kxan^{1}thĩ^{3}na^{2}, Sa^{3}lo^{3}mãu^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
ton^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}lha^{2}the^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
24 Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ãn^{3}ki^{3}ka^{3}ti^{3}kxain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxet3si^{1}lxi^{1}. Kxãn^{3}su^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nhxai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Jã^{1}nxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Si^{3}ka^{3}ka^{3}kxi^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nhĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}: “Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{1}xã^{1}.” Nhĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
ĩ^{3}wa^{2}su^{1}wa^{2}sut1sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. “Nxe^{3}sa^{2}kxah^{3}lo^{2}sa^{1}i^{1}.”
Nxe^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2},
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
25 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}lau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Na^{1}ta^{1}, yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}.
Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, txa^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}tai^{2}na^{2} kãi^{3}ya^{3}nx2ta^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2},
Txa̱^{2}wĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lot3sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
kãi^{3}ya^{3}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}.
26 Nxe^{3}ya^{3}nx2ta^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}, yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}.
Wxãi^{2}na^{2} txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sah^{1}lxa^{3}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}.
27 Yxãn^{1}ta^{1}, txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ha^{3}na^{3}ka^{3}lxin^{3}na^{3}li^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}sain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Sain^{1}ju^{3}ta^{2}, ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} o^{3}ve^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3}, a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2}
so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxain^{1}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2}, txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{3}li^{1}.
Ĩ^{2}lxa^{2}ta^{3}lu^{2}nai^{1}na^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Nai^{1}nha^{2}kxai^{3},
ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxi^{2}sa^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} na^{3}li^{1}.
28 Ka^{3}te̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{1} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}i^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ti^{3}he^{1}nxai^{1}nx3tho^{3}li^{1}.
Txai^{2}li^{2}, txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

“Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} sa^{2}so^{1}kxi^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3},
txa^{2}hxi^{2}ka^{3}nãu^{3}a^{1} sa^{2}so^{1}kxi^{2}sa^{2}nyhain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}i^{1}.
29 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, txa^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{1}
yxau^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
kọ^{3}nxe^{3}thin^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}: “Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2}
sa^{2}so^{1}kxi^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{1}
sa^{2}so^{1}kxi^{2}nyhain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}i^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} kãin^{2}
nṵ^{3}kxũn^{3}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Ã^{2}la^{2} kãin^{2} nṵ^{3}kxũn^{3}te^{2}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}i^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} nyhai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
30 Txai^{2}na^{2} A^{2}tah^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}, Txa^{2}wĩ^{3}nãin^{2}txi^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Nxe^{3}te^{3}na^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{1}, tah^{3}lxa^{3}ka^{3}ta^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} tẽ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}nan^{3}sxã^{3} ã^{3}ya^{2}lu^{1}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
32 Ain^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
kãi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Ĩh^{1}nxe^{2} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}xạn^{3}ta^{3}kxi^{2}sa^{2}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}sa^{2}te^{3}lhxã^{3} yah^{3}lxin^{1}ji^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
33 Nxe^{3}te^{3}na^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Hai^{3}yo^{1}. Wi^{1}kãi^{3}nhi^{1}lxi^{1}. Wi^{1}kãi^{3}nhĩn^{1}ju^{3}ta^{2}kxai^{3},
su^{2}lhã^{3}nxa^{2}hḩ^{3}sĩn^{1}nxa^{3}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2}yxo^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
e^{3}nhi^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}jau^{3}su^{2}
e^{3}kxi^{2}nhĩ^{1}lxi^{1}. Wxãi^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2} so^{1}lxin^{3}nhĩ^{1}lxi^{1}. Nhĩn^{1}kxan^{2}ti^{3},
Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} hi^{1}nha^{2}nhi^{1}lxi^{1}. “Txai^{2}na^{2}
txa^{2}wĩ^{3}nãin^{2}txi^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}.” Nhi^{1}lxi^{1}. Nhĩ^{1}nha^{2}kxai^{3},
su^{2}lhã^{3}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
a^{2}ha^{3}tẹ^{3}h^{3}nxã^{3}nxa^{2} wi^{1}kọ^{3}nha^{2}sxã^{3} a^{3}la^{3}kxah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}: “Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} Sṵ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Wxa^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}, txa^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.
Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}, sṵ^{3}nãin^{2}jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ya^{3}nx2ta^{1}i^{1}.’ ”
Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}.
35 Wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}. Hai^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}kị^{3}jau^{3}sxan^{3}tai^{1}.
Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}, nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Wxa^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}, txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} sṵ^{3}nãin^{2}jah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.”

Ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. “Sũ³nãin²tain¹na³na¹. Txai²yã¹nxain¹na³na¹.”
Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹, a²ẽ¹nãn¹jau³su², yhain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
36 Jã¹nxa¹jau³su², Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² Txa²wĩ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lo²sa¹i¹.
Nxe³sa²sxã³ yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³li¹.
Na¹ha²kxai³, Txa²wĩ³na² a²wa³ka³li³yu³ta² kãi³te³lhxã³
wxã³na¹hẽ³li¹. Jã¹nxe³sa²ju³tan¹te²ka³yạ³tụ³: “Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ A²tah²sa¹i¹.” Ya³nx2ta¹i¹. Na¹ha²kxai³,
hai³txi³ Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ kọ³nxe³te²lo³jau³su²
e³nxa³i¹. Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³: “Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
kọ³nxe³te²lo³jau³su² e³nhi¹lxi¹.” Sah¹lxin¹ji¹wi¹?
37-38 Txa²kãi³a¹ju³ta², Txa²wĩ³na² kãi³kxa²yã¹nxe³sxã³
kãi³ya³nx2ta¹i¹. Na¹kxai²nãn²tụ³, txa²kãi³a¹ju³tai²na²
ĩ²sah¹lxi³sxã³ wxa²ẽ¹nãu³a¹ ạu³txi³ yxo²ĩ²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Sah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³: “Je³su²jah³la² yxo²wãn³txa²
yxo²ĩ²nxa³lho³na¹.” Yah³lxin¹kxan²ti³, txa²kãi³a¹ju³ta²
so¹lxi³ ĩ²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³:
“Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ kãi³kxa² yã¹xain¹na³na¹,
Je³su²jah³lo²su¹.” Nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³,
ha³lo²a² a³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wi¹. “Sũ³nãin²txi³na¹xã¹.
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ nxũ²kwại³yxau³na¹ha²kxai³,
nxũ²kwại³yxau³sa³ha²kxai³ ya³ha¹xã¹.” Nxe³na¹jau³su²
a³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, txa²kãi³a¹ju³ta², Txa²wĩ³na²
kãi³kxa² yã¹nxẽn²nxa³ke³la³te²kxai³, ki³ha³nh̃ũ³na¹i¹.
Na¹ke³la³te²kxai³, txa²yxo²wãn³txai²na² sa²yxo²ã³sah¹lxin¹ju³ta²
wai³nh̃ũ³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹, nxe²nxa³i¹. Ki³han³jah¹lo²txã³i¹.
Txa²wĩ³na² kãi³kxa² yãx1jah¹lo²sa¹i¹. Je³su²jah³la² wãn³txa²
ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe³ka³tụ³, Ju³te²a² nũ³kạ³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xai²na²
ĩ³xạn³ta³kxain¹sxã³ ĩ³sa²so¹te³lhxã³ ãh¹ o²la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² au³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹, ã³ain¹sxã³
Jor³tãu²yau³xa² ãn³yxo²ha³ti³sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ³,
nũ¹ã¹ ha³lo²a² a²wi¹lh̃ĩ¹nh̃ĩ¹nai³tã² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã²
a²nũ²a² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹yhu¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a¹, kwẽn¹tai²na² Je³su²jah³la² ã³wi¹hain¹sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Ain¹te³na¹, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ³kạ³txa² ã³tĩ³yhain¹sxã³
a³ya³txain¹sxã³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²na² wã³nxĩn¹khaix1jah¹lai²la¹i¹.
Jah¹lai²na² a²nũ³kxũn³ju³ta², kxã³nhxĩ¹nai³tã² Jo³ãu²
Ba³tis²jah³lai¹tã² ĩ³yau¹ũ³ta³lun²nẽ³te³nai¹ti²ti¹. Hai³txi³
Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tãn³tạ³, ha³lo²a² wã³nxĩn¹ju³ta³la³

kãi^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lhĩ^{1}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}, wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lhxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}lhĩn^{1}te^{3}nai^{1}ti^{1}ti^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

42 Ain^{1}kxe^{3}tṵ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11

La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}jau^{3}su^{2}

1-2 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sxi^{2}je^{3}na^{2} Be^{3}tãn^{2}ya^{3}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ha^{3}lĩ^{3}ta^{3}kạ^{3}lxa^{2} Mar^{2}ta^{3}ka^{3}lxa^{2} yxau^{2}, a^{2}ha^{3}lĩ^{3}ta^{3}ka^{3}lxa^{2} ã̱^{3}xa^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} yxau^{2} nxe^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, ye^{3}je^{1}nhĩ^{1}kxai^{3}lu^{2}, ĩ^{3}ka^{3}li^{3}sxã^{3} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} wi^{1}lũ^{3}tẽ^{3}kxa^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}yu^{3}kxa^{2} whãi^{2}na^{1} ũ^{3}yhṵ^{3}to^{1}la^{3}kxi^{2}ka^{3}tṵ^{3}, a^{2}ne^{3}kṵ^{3}sa^{3}nãu^{3}a^{1} ne^{3}kṵ^{3}sa^{3}lu^{2}kxi^{2}kxe^{3}su^{2} wxa^{2}so^{1}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}yu^{3}kxa^{2} ũ^{3}yhṵ^{3}ho^{3}la^{3}kxi^{2}, ta^{1}ka^{3}lu^{3}nũ^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}hĩ^{1}nai^{2}na^{1} ũ^{3}yhṵ^{3}to^{1}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}hĩ^{1}na^{1}, Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}lon^{3}yah^{3}la^{2} La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}la^{2}, kãin^{2} ĩ^{3}ton^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} u^{2}yxau^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Kãin^{2} ĩ^{3}ton^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kạ^{3}yạ^{3}tṵ^{3}ti^{1}, a^{2}ha^{3}lĩ^{3}ti^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} u^{2}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ti^{3}hi^{1}nyha^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xai^{2}na^{2} a^{3}lxin^{1}kxah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}kxi^{2}sa^{1}sa^{2}na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1}, ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— ĩ^{3}ton^{3}ta^{1}hẽ^{2}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}, hai^{3}txi^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{3}lot3sxã^{3} yxau^{2}nx3tho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lu^{1}tain^{2}txi^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}te^{2}la^{3} ti^{3}hi^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3}, txain^{2}txi^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Tah^{2}na^{1}xain^{2}txi^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}te^{2}la^{3} hi^{1}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nha^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}sain^{1}sĩn^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Mar^{2}ta^{3}ka^{3}lxain^{2}txi^{3} a^{3}lxi^{2}, Mar^{2}ta^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}lĩn^{3}ta^{3}ka^{3}lxain^{2}txi^{3} a^{3}lxi^{2}, La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}lain^{2}txi^{3} a^{3}lxi^{2}, ain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6-7 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} La^{2}sa^{3}ro^{3}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}ha^{3}tạ^{3}nxa^{2} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}ka^{3}tṵ^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}lan^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}lan^{2}nũ^{2}la^{2} yxau^{2}ta^{3}lun^{2}te^{2}ka^{3}kxah^{1}lxi^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ju3te2a2ko3nãu3a1 ã3nxai3ki̱3kai3 jãx1yah3sah1lxi3hẽ1li1.
La2sa3ro3jah3la2 ĩ2ki̱3txai2li1. Je3su2jah3la2 wãn3txa2,
ta1hxai2hẽ1la̱2.
8 Nxe3nxa2ha1te1, a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2
ã3nhai1tũn3te2nãu3xai2na2 ha3la3je1nai3tã2 su2lhã3nxain1te3lhxã3,
tah3lxa3ka3ta2 ã3nan3nxain1ju3ta2 ten3khaix1ain1to3tai1ti2ti1.
Jã1nxe3nxain1kxa2ya̱n3ti3su2, nũ1ã1 Ju3te2a2ko3nãu3a1
ã3nxai3lin1ju3ta3nũ3a2 wi1khai1nxe3hĩ̱3te2la1ku2, nha1nhai1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
9-10 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3wa2lũ3xain1te2an1jau3kxai3lu1:
— Ne3ka2ki2sah1lxi3hẽ1li1. Txai2li2 yuh3lxi3sa2nxã3nhai1.
Txa2ha3lo2a2 yut3sũ̱3ju3ta2 ĩ3yau1ũ3nx2ta1i1. U3je3na3kai2li2,
a3li3xi1nxa2ha1te1, ĩ3ha2te1te2jai1ti2ti1. A2ha2te1ju3ta2,
ã3nxai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, hxi2ka1ka1nhe2 ai3lhĩ̱3ki̱3tã3li1.
Hai3txi3 ã3sa2tã3yxo2thu2kã1hĩ̱3ki̱3sxa3i1, txa2wã1ha3lo2a2
ha2te1ju3ta2 wi1lĩ2ki̱3sa2kxai3lu1. Nxe3yãn1ta1,
ka3nxa3hi2nẽ3na3na1. Ha2te1ju3ta2 ne3ki3son3na3na1.
Nxe3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, ka3nxah3ju3ta2 ã3nxai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3,
ãn3sa2tã3yxo2thu2kã1hĩ̱3ki̱3tã3li1. Ha2te1ju3ta3la3 yũ2nxa3ha2kxai3
ye3ka3nxa3nhẽ3ha2kxai3, nxe3hĩ̱3ki̱3tã3li1. Jã1nxe3jut3sũ̱3nxe2
kwẽn1tai2na2 Twa2wĩ3na2 a2hxi2kĩ3lxa2 ĩ3yĩ1li2nũ1sa2ju3ta2
hau3ko3nxa3i1. Hau3ko3nxa3ta̱3lxa1 Txai2na1xai2na2
ha2te1jut3sũ̱3ju3ta2 ã3nxai3lhĩ̱3na1i1. Na1ha2kxai3, hxi2ka1ka1nhe2
Ju3te2a2ko3nãu3a1 ã3nxai3la1tu1wi1. Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2
a2hxi2kan1txi3nãu3xa2 su2lhã3sa2ti3te3nain1na3li1. Sain1kxan2ti3
yuh3lxi3sa2nxã3nhai1. Txa2wĩ3na2 ĩ3yĩ1li2nũ1sa2ju3ta2
hau3ko3nxa3ta̱3lxa2, hai3txi3 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3la3 hxi2kan1txi3
su2lhã3sai1nxa3lho3li1.
11 Na1ha2kxai3, txa2wã1ya̱3la2 La2sa3ro3jah3la2, ãu3xi2na3li1.
Ju1ta1 wxa2yũn3kxi2te3lhxã3 ã3nxai3la3kxi2na1tu1wi1.
Je3su2jah3la2 wãn3txa2 ta1hxai2hẽ1la2.
12-13 Nxe3nxa2ha1te1, a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Jah1lai1tã2 ãu3xi2ke3la3te2kxai3
we2nxi2tu1wi1. Ta1hxai2hẽ1la2. Yxã̱n1ta1
ã3ne3to3hain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Je3su2jah3lai2na2 e3jau3xai2na2,
La2sa3ro3jah3la2 ya3lu2jau3su2 ĩ3ye3ta1hxai2hẽ1la2. Yxãn1ta1,
a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xai2na2 ã3ne3to3hain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
La2sa3ro3jah3la2 ãu3xi2sxã3 ĩ3ye1nxi2sxã3 nxe3te2an1jau3xa2
so1lxi3, ain3kxi2nhain1ta1hxai2hẽ1la2.
14-15 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1
sa2wai3wait3sxã3 ĩ3ye3kxain1jau3xa2sa1:
— La2sa3ro3jah3la2 ya3lu2na3li1. He1sxĩ2nxa3kxa2yu3hxa2
ya3lu2na3li1. Nxe3ju3ta2 Txai2na2 wi1na3li1. Ha3lo2a2

wã3nxĩn1ju3ta2 ĩ2yah3lxin1tu1wi1. Yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3,
Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 yxo2ĩ2yah3lxin1tu1wi1.
Yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 wi1lxon3kxi1nx2ti3tu1wi1. Ju1ta2
ka3li3sa3nhai1, Yxãn1ta1 ã3nxai3la3kxa1sah1lxi3hẽ1li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
16 Ai1nha2kxai3, To3me2ah3la2 ha1lin1ti̱3xa1
to̱n2txi3ya3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jah1la2 wãn3txi3kxai3lu1,
a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:

— Ã3nxai3ya3sah2lxi3nũ3nhẽ1li1. Txa2wã1hxi2kan1ta2
ya3lu2kxai2nãn2tu̱3, ya3lu2kxa1sah1lxi3nũ3nhẽ1li1.
Yhain1ta1hxai2hẽ1la2.

Ya3lu2ju3ta2 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xi2ti3hi1khai3jah1lo2su2

17 Nxe3nxa2ha1te1, nũ1ã1ko3xa2 Je3su2jah3la2
ya̱u3son3nxa2ha1te1, wãn3txa2 La2sa3ro3jah3lai2na2 ya3lu2sxã3
ye3ha1li1 ye3ha1li1 a3lan2nxe3hĩ1nai3kxai3 sa2nĩ̱3kxain1jau3su2,
ain3kxain1ta̱1hxai2he̱1la2.
18 Nxe3thĩ3na2 Be3tãn2ya3thĩ3na2, a2ha3lĩn3ti3tãu3xa2
ha1lin1te2nãu3xa2 Mar2ta̱3ka3lxa̱2 Ma3ri2a3ka3lxa̱2
nxe3ta1ka3lxu3nãu3xa2 yxau3ain1thĩn3su2 ta1hxai2hẽ1la2.
A2nxe3thĩ3na2 hai3txi3 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 kũ3we2ki2la2
un2ta3kxi2nxa3thĩn3su2 ta1hxai2hẽ1la2.
19 Nxe3ha2kxai3, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 ka3lxa1tũ̱3ka̱3txa2
Je3ru3sa3lẽ2thĩ3nai2na2 a3li3ka3tu̱3, a2ha3lĩn3ti3tãu3xa2
ai3la3kxi2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. A2lon3yah3la2 ya3lu2kxain1ju3ta2
sa2ye3kwẽ2kxi1xi2yhain1te3lhxã3, tĩ̱3yhain1ta1hxai2hẽ1la2.
20 Nxe3ju3ta2, Mar2ta3ka3lxai2na2, a2wãn3txa2 Je3su2jah3la2
tĩ̱3yhain1jau3su2 ain3kxi2te3na1, sxi2ha2 a3li3ka3tu̱3,
ã3ne3khauh2sxã3 ĩ3ha1txi2ka3tu̱3, hau3hau3kon3sxã3
Ma3ri2a3ka3lxai2na2 sa2kxai3lu2 sxi2ha2 kan2txi3 yxau3ha2kxai3,
ain1ta1hxai2hẽ1la2.
21-22 Ai1nha2kxai3, Mar2ta3ka3lxai2na2 wãn3txi3kxai3lu1,
ĩ3ha1txi2sxã3 ĩ3ye3kxi2te2an1jau3kxai3lu1:

— Txa2hxi2kan1jah1lãi3. Wxãi2na2 he1in1ke3la3te2kxai3
txa2wã3tã̱3xa2 ya3lu2hĩ̱3nx2nxa3i1. Yxãn1ta1,
ya3lu2kxa2ha3ta̱3nxãn2txi3, hĩ1na2 a2yen3kxa2 a2te3nĩn1kxa2
Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 ĩ3wã̱3txai1nĩn1kxai2nãn2tu̱3, te2su2
ũ3hũ1nxain1tu1wi1. Ta1hxai2hẽ1la2.
23 Nxe3ka3tu̱3, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1:

— Wxa2wã3tã̱3xai2na2 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xi2tũ1xĩ1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
24 Yxãn1ta1, Mar2ta3ka3lxai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:

— Yxan1nãu3a1 a2yen3kxa2 yxo2ha3kxa1 ne3ki3son3tãu3a1,
a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xain1tu1wi1.
Nxe3ki̱3tãu3a1, txa2wã3tã̱3xai2na2 ka3te̱n3su2

ĩ³sa²yxau³xi²nũn³tu¹wi¹. Jau¹xai²na² wi¹kǫ³nha¹i¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³kxi²te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Txai²na², ya³lu²ju³ta² Ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹khaix3jah¹lo²sa¹l
txa²wã¹ka³tẹn³nãu³a¹ a²si³yxau³jah¹lo²sa¹ha²kxai³ sa¹xi¹.
Txai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ka³tẹ³na² wi¹tãu³a¹
ũ³hũ¹ai¹na¹jah¹lo²sa¹xi¹. Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² a²ten³te²su²
te²an²tụ³ yxo²ĩ²sa³kxai²nãn²tụ³, ya³lu²kxan²ti³ ka³tẹn³sa²tũ¹xĩ¹.
26 Jã¹nxe³jut3su², a²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tụ³,
yxo²ĩ²sa³sxã³ yxau²xai³kxai²nãn²tụ³, te²su² ya³lu²nxa³lho³ni¹.
Txa²wãn³txai²na² ain³kxi²sa²sxã³ yxo²ĩ²san¹ji¹xi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³nxa²ha¹te¹, ta¹ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe³nxa²ha¹nhai¹. Wxãi²na²
Txa²wã¹sũ³na² Tah²si¹lxi¹. Txa²wã¹sũ³nu²khai³xa²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²kah³lo²si¹lxi¹. Txa²ha³lo²ai²na²
yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² ã³wxã³kxi²sa²jah¹lo²sa²nhi¹lxi¹.
Jau¹xai²na² yxo²ĩ²nxa²ha¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² ĩ³nã̱n³jau³su²

28 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³ye³kxi²ta³lun²nxa²ha¹te¹, ta¹ka³lxai²na²
ai³nũ²la², a²ha³lĩn³ta³ka³lxa² Ma³ri²a³ka³lxa² ĩ³kaix1ka³tụ³,
ha³na³ka³lxi³ so¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² he¹na³ni¹. Ĩ³kaix1txa²na³ni¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Ai¹nha²kxai³, nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Ma³ri²a³ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² ain³kxi²te³na¹ ĩ³sa²yxau²ã³sxã³ Je³su²jah³la²
ĩ³ha¹txi²te³lhxã³ ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
30-31 Nxe³hĩ¹na¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² sxi²nhãu³a²
yxau³yain¹tũ̱³ka̱³txa², Ma³ri²a³ka³lxai²na² ãin²ti³ju³ta²
wxa²ye³kwxẽn²ki¹xain¹te³lhxã³ yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² Ma³ri²a³ka³lxai²na²
ĩ³sa²yxau²ã³sxã³ a³li³ju³ta² ĩ²ain¹ka³tụ̱³, aun³ta²
ĩ³hi¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Kwã̱³kxa² ĩ³nã̱n³te³lhxã³ a³li³sxã³ ai²na³li¹. Ain¹sxã³,
ĩ³hi¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a¹ Je³su²jah³la²
sxi²yhen³nãu³ai²nãn²ta̱³ a³li³xa³kxe³su², hãi¹nxe³sxã³ ha³lo²a²
Mar²ta³ka³lxai²na² ĩ³ha¹txain¹tãu³a¹ he¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
32-33 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ma³ri²a³ka³lxai²na² sa²kxai³lu¹
ã³nxai³ka³tụ̱³ Je³su²jah³la² ĩ³ha¹txi²ju³tan¹te²kxa³ya̱³tụ̱³ti¹,
Je³su²jah³la² yụ̱³kxa² ã³yụ̱³nẽ³ka³la³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. A²kxã³nxai³tã² wxa²he¹ũ³xi²san¹ke³la³te²kxai
txa²wã³tã̱³xai³tã² ya³lu²kxi²sa²hĩ̱³nx2nxa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³, ta¹ka³lxain²txi³ ĩ³nã̱³nha²kxai³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²

ta¹ka³lxai²na² ã³sa²si³hẽ¹yhu¹tũ³ka̱³txain²txi³ ĩ³nã̱³nai¹nha²kxai³,
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ju³ta² Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹
ĩ²sa²tẽ³kxi²nha²sxã³ ĩ³yat1sai¹kxi²nha²sxã³, a̱u³txi³ a²ẽ¹nãu³a²
ãin²ti³khaix1ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Nxe³te³nah¹lxi¹, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹ti¹la³ta̱³ sa²nĩ̱³kxah¹lin¹thai¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Wxã³sxĩ²txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Ain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³la² ĩ³nã̱n³ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³ti¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kãin² a³lxi²khaix1nai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

37 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² kũ³we²ki²la² ka³lxa²nxa³tũ̱³ka̱³txa²
e³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² a²nũ²a² ye³han³tũ̱³ka̱³txa² ye³we²txain¹jah¹lo²su²
te³nai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, La²sa³ro³jah³lai²na² ya³lu²te³lhxã³
nxe³ju³ta² hxi²kan¹txi³ sa²hau³ko³tain¹hĩ̱³te²la¹ku²,
hxi²ka¹nxa³te²la¹ku², ki̱³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

La²sa³ro³jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³su²

38 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹
a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ kãin² ãin²ti³ha²kxai³, sa²nĩ̱³kxain¹ti³xa²
tĩ̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Tah³lxẽ³na² tah³lxa³ka³txa² a²ne³tã̱³lxa²
ũ³nhe³tĩ̱¹kxi²wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39 Tĩ̱³xain¹ka³tu̱³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Tah³lxa³ka³txai²na², sa²ne³than²kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹,
Mar²ta³ka³lxai²na² ya³lu²jah¹lai²na² a²ha³lĩn³ta³ka³lxai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Hĩ¹na² ka³lu²sxã³ ũn³nhai¹. Ye³ha¹li¹,
ye³ha¹li¹ a³lan²hĩ¹nai³tã² ya³lu²na²hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Hãi¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
yxo²ĩ²txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ĩ²yah³lxin¹tu¹wi¹. Ya³nx2ta¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

41-42 Ain¹sxã³, a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na² tah³lxa³ka³tai²na²
sa²ne³than²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³kxai³lu¹, Je³su²jah³la²
wãn³txi³kxai³lu¹, sa²yxo²ka²la¹nha²sxã³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Wĩ³na̱² nxe³txi¹. Txa²wã̱n³txai²na̱² ain³kxi²san¹te¹ni²ti¹.
San¹ju³ta² ka³lih³khaix1sa³nhai¹. Txa²wã̱n³txa² yxo²ha³kxa¹
wxãi²na² ain³kxi²sa²jah¹lo²si¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a²
nũ̱³ka̱³txai²na² ã³nũ̱²kxi²sxã³ he¹ya³sain¹tũ̱³ka̱³txai²na²
a²yxo²ha³kxa¹, ain³kxi²sa²si¹hai¹na¹jau³su², Wĩ³na²
ĩ̱³nxai²na² ĩ³si²si¹hã³san¹ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
yxo²ĩ²sa²si¹hai¹na¹jau³su², wãn³txai²na² e³a¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

43 Ain1te3na1 kãin2 ĩ3kaix1te3nah1lxi1:
— La2sa3ro3jah3lãi3. Yã2ha3we1. Wa2li3txu1le1.
Kxe3sxan3thai1le1.
44 A2nũ2a2 ya3lu2te3nũ1ta2kxai3lu2 wa2li3ka3tu̱3, wã2la2ka3lo3a2
sa2hxi2tai3kxi2nha2ha2kxai3, sa2yu̱3tai3kxi2nha2ha2kxai3,
a2yen3nãu3a1 wã2la2ka3lo3a2 sa2ye3wa2lãu1kxi2nha2ha2kxai3,
nxe3sxã3 wa2li3ta1hxai2hẽ1la2. A3li3ka3tu̱3:
— Sa2ta2lhon1ta3kxi2sxã3 a2nũ2 so1lxi3 ã3na1jah1lxi3hẽ1li1.
Ã3nxai3txai2li1. Je3su2jah3la2 wãn3txa2, ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 hãi3a2 wxa2i3so1si1hain1jau3su2

45 Nxe3ju3ta2, Je3su2jah3lai2na2 a2nũ2a2 ya3lu2te2a2
sa2yxo2ka3ta3wxe3xi2ju3ta2, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2
Ma3ri2a3ka3lxai2na2 ha3la3ka3lxa3lon3kxi2tũ̱3ka̱3txa2
ã3nhait1so1tũ̱3ka̱3txa2 sa2kxai3lu2 ka3lxa1tũ̱3ka̱3txa2
sa2kxai3lu2 ĩ2ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ2ain1tẽ3na1, Je3su2jah3la2
yxo2ĩ2ain1ta1hxai2hẽ1la2.
46 Yxãn1ta1, kwa2 ha2ya̱3kxa2 ha1lin1te2a2 ã3sxã3 fa3ri3se2a2
nũ̱3ka̱3txa2 ã3nhai1tũn3tũ̱3ka̱3txa2 ĩ3hen3txain1ta1hxai2hẽ1la2.
Je3su2jah3lai2na2 kãi3ju3tai2na2 ĩ3hen3txain1ta1hxai2hẽ1la2.
47-48 Ain1ka3tu̱3ta1, wã3nxĩn1te2 si3yxau3ka3khai3nãu3xa2
sa2kxai3lu2, fa3ri3se2a2 nũ̱3ka̱3txa2 sa2kxai3lu2
whãi2na1 nũ2la2, a2hxi2kan1ti3nãu3xa2 so1lxi3
ãn3yãn3ki3nũ2kxi1xi2ti3hi1tain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1te3nah1lxi1:
— Ĩh1nxet3sxã3 kãi3ki̱3te3ji1? Je3su2jah3lai2na2 wã3nxĩn1sxã3
kãi3ju3ta2 ha2ya̱3kxa2 kãi3ti3he1te3sxa3i1. Nxe3ha2kxai3, hãi1nxe2
ã3ain1ki̱3ju3ta2 wi1lxa3i1. Hãi1nxe2 ã3ain1ki̱3kxai2nãn2tu̱3,
a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 yxo2ĩ2ain1tu1wi1. “Je3su2jah3la2
so1lxi3 sa2yxo2we1jah3lxi3hẽ1li1. Yxãn1ta1, ko1ko1xa2
nũ̱3ka̱3txa2 ĩ3kwa3na3nẽ3tũ̱3ka̱3txa2 Ro3ma2no3 nũ̱3ka̱3txa2
sa2yxo2ã3ya3sah1lxi3hẽ1li1.” A2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 nain1tu1wi1.
Jã1nxain1kxa2ya̱n3ti3su2, ki̱3nhai1. Jã1nxain1kxai2lẽ1. Ro3ma2no3
nũ̱3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2, ĩ3xa̱n3ta3kxi2nẽ3kxai2nãn2tu̱3:
“Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2 sa2yxo2ã3sain1nãn3khi3.”
Nẽ3lain1kxai2nãn2tu̱3, nũ̱3kxũn3txi3 Txa2wã1sũ̱3na2
Si3yxau3tãu3a1 sxi2hxain2txi3 wi1khai1nxe3thĩ3nãin2txi3,
sun2tã1hxa3ti2, txa2wã1nũ̱3ka̱3txain2txi3 sun2tã1hxa3ti2,
nxe3nẽ3lain1tu1wi1. Jã1nxe3nẽ3lain1kxa2ya̱n3ti3su2, ha3lo2a2
ko̱3nxe3khai1nxe3ju3ta3nũ3ai2na2 ũ3hũ1nẽ3kxa2ya̱n3ti3su2 ki̱3nhai1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
49-52 Yxãn1ta1 a2nxe3te2a2 kwẽ3kon3tãu3a1 wã3nxĩn1te2
si3yxau3ka̱3khaix3jah1la2, ka3na3ka3na3jah1la2, Kai3fa2sah3la2,
a2wãn3txi3kxai3lu1, ĩ3ye3te3nah1lxi1:
— Ta1wi1. Ko̱3nha2sxã3 e3yah2lxa3lxi1. Wã3nxi̱n1jau3su2
sa2nẽn1nha2sxã3 e3yah3lxi1lxi1. Ha3lo2a2 ĩ3yau1ũ3nx2ta1tu1wi1.

Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}su^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{3}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Ju^{1}ta^{2} wi^{1}lhĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lxa^{3}kxai^{2}lẽ^{1}. Txa^{2}wã^{1}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ko^{1}ko^{1}xa^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sun^{2}tã^{1}hxa^{3}tẽ^{3}tu^{1}wi^{1}. Ju^{1}ta^{2} wi^{1}lxa^{3}i^{1}. Jã^{1}nxe^{3}ka^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2}, ya^{3}nx2ta^{1}i^{1}. Ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxan^{3}ji^{1}? Kai^{3}fa^{2}sah^{3}la^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, Kai^{3}fa^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} yxo^{2}a^{2} e^{3}kxan^{2}ti^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2}:

— Txa^{2}wãn^{3}txa^{2}, wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}khai^{3}xa^{2} Kai^{3}fa^{2}sah^{3}la^{2} a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1}, ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wxe^{3}nũ^{1}hai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ai^{1}na^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Kai^{3}fa^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}kxe^{3}tu̱^{3}, a^{2}yxo^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}tũ^{1}xã^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Ye^{3}jen^{1}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}tũ^{1}xã^{1}. Ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ti^{2}, te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ãn^{3}kax3te^{2}kax3te^{2}nũh^{1}lxi^{2}kxi^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} ã^{3}yãn^{3}sa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxi^{2} ain^{1}tũ^{1}xã^{1}. Jã^{1}nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}tũ^{1}xã^{1}. Kai^{3}fa^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

53 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3}, Kai^{3}fa^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tu̱^{3}, ain^{3}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, wi^{1}lĩ^{3}we^{1}yhu^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hai^{3}yo^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}, su^{2}lhã^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ne^{3}wa^{3}kon^{3}nhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

54 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, hai^{3}txi^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} e^{3}lẽ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}la^{3} ãh^{1} yxau^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, ko^{1}xai^{2}na^{2} ã^{3}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}nxai^{3}ka^{3}tu̱^{3}, ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2}, yxo^{2}ka^{3}teh^{3}xan^{1}thĩn^{3}su^{2} thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}ka^{3}tu̱^{3}, sxi^{2}yhe^{3}na^{2} E^{3}fra^{3}ĩ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} whãi^{2}na^{1}, yxau^{3}nũ^{1}hah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

55 Nũ^{2}la^{2}, Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} ya̱u^{3}son^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} aun^{3}ta^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}an^{1}je^{3}na^{3}kxa^{2} ã^{3}nĩ^{1}li^{2}nxa^{3}hĩ^{1}na^{1} aun^{3}txa^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxã̱^{3}ta^{2} a^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}han^{3}kxi^{2}ti^{3}nha^{2}te^{3}lhxã^{3} nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

56 A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}te^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}

sxi²ha² yuh³xai²nãn¹thĩ³na² yxau³sxã³ ĩ³wa̱³txi³sxã³ ĩ³ye³li³yah³lxi³te³nah¹lxi¹:

— Ã³yãn³ki³nũ²kxi¹xi²sxã³ ĩ³yain³te³lhxã³ nxe³ki̱³tãu³nũ³ã¹, Je³su²jah³lai²na² wxã³ai¹nhi̱³te²la¹ku² ain¹ki̱³nhai¹. Ĩh¹nxe³tin¹jau³la³ e³in¹ji¹ku¹, nxa²ha¹nhai¹. Nxe³yhu¹ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

57 Nxe³ju³tai²na², ha³na³ka³lxi³ wã³nxĩn¹te² si³yxau³tũ³ka̱³txa² fa³ri³se²a² nũ³ka̱³txa² ain¹sxã³, ĩ³kwa³na³ain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² kwa² ĩ²te²hũ³te²su² te² i̱³nxãn²tu̱³, Je³su²jah³la² he¹tãu³la³ wi¹ko̱³nha²te²la³ na¹nhã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ³hen³txi³sah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Je³su²jah³lai²na² i³sxã³ sa²so¹si¹hai¹nha¹jau³nũ³su² nha¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

12

Je³su²jah³la² Be³tãn²ya³thĩ³na² yxau³jau³su²

1 Nxe²xai³nũ²la² Pas²kwa²je³na³kxa² ya̱u³son³nxe³hĩ¹na¹, ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³la²ni²sxã³ ãn³te²ti²xai²nxa³hĩ¹na¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ Be³tãn²ya³thĩ³na² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na² La²sa³ro³jah³lo²su² te²a², ha³la³je¹nai³kxai³ ya³lu²ju³ta² Je³su²jah³la² a²hxi²ka² sa²yxo²ka³ta³wxe³xi²kxah³lo²su² te²a² a²yxau³thĩn³su², ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nxe³thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txa² yain³txa² wxa²we¹tain¹sxã³ Je³su²jah³la² ĩ³yain³yain¹te³lhxã³ ĩ³ka²la¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ka³li³kxi²sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxain¹te³lhxã³ ĩ³ka²la¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² La²sa³ro³jah³lai²na² ĩ³yain³yain¹nũ³nha²kxai³, Mar²ta³ka³lxai²na² a²yain³txa² wet1sxã³ ũ³ai¹nha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Ĩ³yai³nai¹nhĩ¹na¹ Ma³ri²a³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² hĩ³ne³kxa² ha³nẽ³yau³xa² wi¹lũ³khai¹nxe³jau³xa² a³lxi²khai¹nxe³jau³xa² Nar²tu³khai³nxe³jau³xa², tẽ³sxã³ Je³su²jah³la² a²yu³kxa² whãi²na¹ ã³yu̱³kẽ¹kxi², ta¹ka³lxai²na² a²nẽ³ki̱³sa³na¹ Je³su²jah³la² a²yu³kxa² ĩ³yu̱³ya³na³ta³kxi², nxe³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a¹ sxi²nhãu³ai²na² whãi²na¹ wi¹lũ³ne³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Yxãn¹ta¹, Ju³ta²sah³lo²su² Ki³lo²thĩ³na² to̱n¹jah¹lo²su², Je³su²jah³lai²na² a²sa³wit3su² ye³jen¹na² ko¹ko¹xa² hxi²ka² ãn³yũ³hũ¹ain¹jah¹lo²nũ³su² jah¹la²kxai³lu² e³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 E³te³nah¹lxi¹:

— Hĩ³ne³ka³yau³xai²na² a³lxi²khaix1nxe³jau³xai²la¹i¹. A²nxe³jau³xai²na² ũ³yho³hi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ũ³yho³hi²ki̱³txã³nxa² kãin²khaix1nxe³txã³nxa² 300 nxe³txã³nxa² so¹kxi²hi̱³ki̱³tã³li¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² yen³ki³txa²khai¹nxe³tũ³ka̱³txa² ã³yxu¹nũ³ai¹nhi̱³ki̱³tã³li¹. Yxãn¹ta¹ nxe³ki̱³sxa³wi¹.

Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta̱³ ã³yxu¹nũ³ain¹ki̱³sxa³ji¹? Na¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Yxãn¹ta¹, ki³han³ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ a²nũ²a² yen³ki³txa²tũ̱³ka̱³txa² a³lxi²yhu¹si¹jau³su², Ju³ta²sah³la² a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ ĩ³ye³kxi²nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Ju³ta²sah³lai²na² kãi³ũ³o¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta²sa¹:
— Txa²wã¹ũ³yho³hi²ki̱³txã³nxũ³a² wi¹wi¹nxe² ũ³ha̱¹kxi²sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ye³jen¹na² a²yen³kxa² ũ³yho³hi²ki̱³txai²li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ĩ³ye³sxã³ Ju³ta²sah³lai²na² ĩ³ye³kxain¹kxan²ti³, hãi¹nxe³sxã³ ũ³ha̱¹te³lhxã³ ũ³hũ¹yhain¹txã³nxũ³a², Ju³ta²sah³la² kãi³ũ³o¹kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Hãi¹nxã¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹, Ma³ri²a³ka³lxai²na²su¹. Ye³jen¹nãu³a¹ ya³lu²na¹tu¹wi¹. Na¹ka³tu̱³ a²nũ²a² sa²nĩ̱³kxi²sain¹tu¹wi¹. Nxe³sa²ju³ta³nũ³su², a²ha² ka³te̱n³su² yxau²xai³la¹hĩ¹nai²na², ta¹ka³lxai²na² txa²nũ²ai²na² ya³lu²na¹jut3sũ̱³nxe², hĩ³ne³kxa² wi¹khai¹nxe³jau³xa² ũ³hẽn¹ta³kxi²sa²sxã³ sa²hau³kot3sye²nx2ti³te¹ni²ti¹. Hãi¹nxã¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
8 Jã¹nxa¹jau³su², a²nũ²a² yen³ki³txa²tũ̱³ka̱³txa² kan²txi³ yxau³ya³nx2tain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, Txai²li² hai³txi³ kan²txi³ yxau³ya³nx2ti³nxa³lho³li¹. Nxe³ha²kxai³ yxau³ya³nx2ta¹hĩ¹nai²na² ta¹ka³lxai²na² sa²hau³kot3sain¹ju³tai²na² wain³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

La²sa³ro³jah³la² su²lhã³te³lhxã³ jau³su²

9 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² a²yxau³ju³ta² a²ha³ta̱³nxa² ain³kxai¹nha²kxai³, wxã³sxĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³lain²txi³ wxã³sxĩ²i², La²sa³ro³jah³la² Je³su²jah³la² hxi²ka² ya³lu²ju³ta² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹kxah³lo²su² jah¹lain²txi³ wxã³sxĩ²i², nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10-11 Ain¹ka³tu̱³, ya³lu²ju³ta² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹kxah³lai²na² ĩ²ai¹nha²kxai³, ã³nhai¹tũ³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² ka³lxa¹nũn³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³kxai³lu¹, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³txa² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu¹ La²sa³ro³jah³lai²na² ĩ³su²lhã³te³lhxã³ ĩ³nẽ³wa³kon³nhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Je³su²jah³lain²txi³ ĩ³su²lhã³i², La²sa³ro³jah³lain²txi³ ĩ³su²lhã³i², ju¹ta² wi¹na³li¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹tain¹kxa²yan³ti³su² ki̱³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wih¹jau³su²

12-19 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2}, Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} ĩ^{3}yain^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ã^{3}yãn^{3}ki^{3}nũ^{2}kxain^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
yạu^{3}son^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}ha^{3}tạ^{3}nxa^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, he^{3}la^{3}nxã^{3}nxa^{2}
sa^{2}nãu^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ne^{3}khau^{2}hain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, ĩ^{3}kaix1tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}sĩn^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
wxãi^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}txa^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2}
te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}, wxã^{3}nhi^{1}lxi^{1}. Txa^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}
I^{3}sa^{3}e^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2}
nhi^{1}lxi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tṵ^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ju^{3}mẽn^{2}ta^{2} wẽ^{3}sa^{2} a^{3}ti^{2}sxã^{3} ka^{3}tih^{3}yạu^{3}kxi^{2}sxã^{3}
wxã^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wxã^{3}yain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2}, Sṵ^{3}na^{2}
ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1tã^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Si^{3}ãu^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} nxe^{3}txi^{1}. Ha^{2}yạ^{3}kxa^{2}
yuh^{3}lxi^{3}sẽ^{1}li^{1}. Wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Ju^{3}mẽn^{2}ta^{2} wẽn^{3}su^{2} ka^{3}tịh^{3}yạu^{3}kxi^{2}sxã^{3}
wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Ĩ^{2}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.

Kxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xa^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1
jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} hĩ^{1}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxã^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Wxã^{3}yain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}ha^{3}tạ^{3}nxa^{2}, fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2}
ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ain^{3}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} kãin^{2}
ĩ^{3}xạn^{3}txi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}hex1nẽ^{3}lxa^{3}nhai^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxain^{1}na^{3}li^{1}. Ã^{3}na^{1}nẽ^{3}lain^{1}sxã^{3}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}te^{3}ji^{1}khi^{3}. Na^{1}nhai^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}yạn^{3}ti^{3}tạ^{3} kãi^{2}li^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
kãin^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}te^{2}la^{1}ku^{2}, ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}khai^{3}tạ^{3} kãi^{3}ain^{1}ji^{1}ku^{2},
na^{1}nhã^{1}. A^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ya^{3}lu^{2}sxã^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}sxã^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}te^{2}la^{3}
ne^{3}ti^{3}hi^{1}nha^{2}tãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ã^{3}sạ^{2}wa^{2}la^{3}kxi^{1}xain^{1}sxã^{3}
ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hai^{3}yo^{1}. Hĩ^{1}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}sa^{3}nhã^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Sṵ^{3}na^{2}
A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}kxah^{3}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
Sṵ^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xa^{2}, “Wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wxã^{3}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}ye^{3}i^{2}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{2}li^{3}tṵ^{3}kạ^{3}txai^{3}tã^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kãin^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} wain^{3}txi^{3}

ĩ³sa²nẽn¹kxi² ain¹na²hẽ³na¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

Kre²ka² nũ³kạ³txa² Je³su²jah³la² ã³te³nain¹jau³su²

20 Nxe³nxa²ha¹te¹, nxe³hĩ¹na² a²nũ²a² ka³lxa¹khaix1nxe³tũ³kạ³txa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³yãn³ki³nũ²kxi¹xi²sxã³ ĩ³yain³yah³lxi³te³lhxã³ Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ka³li³si¹jau³xa² ĩ³ye³yah³lxi³te³lhxã³ wxã³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Yah³lxi³ha²kxai³, Kre²ka² nũ³kạ³txa² yau³xã³li³ e³ain¹tũ³kạ³txa² kwa² ha²yạ³kxa² ka³la²nxa³tũ³kạ³txa² sa²kxai³lu², a²nũ²a² ka³lxa¹khai¹nxe³tũ³kạ³txa² ã³nũ²kxi²yhu¹sxã³ ã³yạ³lxi²yhu¹sxã³ tĩ³nhaun¹nain¹nũn³sxã³ wxã³ain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

21 A²nxe³tũ³kạ³txai²na² Kre²ka² nũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² Fi³li²pah³lai²na² a³ya³ti²sxã³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na², Fi³li²pah³lai²na², Bet3sa³i²ta³thĩ³na² Ka³li³le²a²ko³xa² wi³wi³to³thĩ³na² yxau³sxã³ tọn¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Nxet3si¹lxi¹. Je³su²jah³la² ĩ²ti³ten³sa²sĩn¹nhai¹. Kre²ka² nũ³kạ³txa² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe³te³na¹, Fi³li²pah³lai²na² sa²kxai³lu² ain³kxain¹sxã³ wxe²ã³ain¹nũ²la², Ãn³tre²ah³la² a³ya³ti¹xi²yha¹nũ²la² ĩ³ye³kxi²yha¹nũ²la², ha¹lin¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ã³tĩ³xi²ya³nhũ²la², Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Ain¹ka³tụ³, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Kwẽn¹tai²na² wxi²kin³ti³to³ti³hit1sa³tu¹wi¹. Hĩ¹na² ye³jen¹na² ya³lu²na¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ oh³xan¹ko³xa² wạ³li²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹hĩ¹na¹ wxi²kin³ti³to³ti³hit1sa²ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹, Txai²na² Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lo²su² te²sa¹ha²kxai³lu¹.

24 Jã¹nxa¹ju³ta² sa²kxai³lu¹ a²ya³la³tụ³ wãn³txi³tụ³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Ha³lo²a², nxe³jut3sũ³ju³ta²sa¹: Ka³yã³ki³a² kĩh³nũ³xa² ũ³whĩ¹ki³kxai²nãn²tụ³, hau³hau³kon³sxã³ a²ki³ai²na² wa³lu³lon³sxã³ hxan³ka³tụ³, a²nxã³nxa² tah²nxã³nxa² ã³kwa³lxi²xi²sxã³ wi¹ka³lũ³sxã³ ki³ka³lxa¹txi³ ã³ki³i²te²jai¹ti²ti¹. Nxe³yãn¹ta¹, nxe³ki³ai²na² hxa³nxa³kxai²lẽ¹. Tah²nxã³ta³ ũ³sai¹nxa³kxe³su² hãi¹nxe³sxã³ nũh¹ yxau³te²jai¹ti²ti¹. Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², Txai²na¹xai²na² ya³lu²na¹kxai²nãn²tụ³, a²nũ²a² ka³lxa¹tũ³kạ³txa² ka³tẹ³na² wi¹tãu³a¹ tah²lxi³ ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹.

25 Jã¹nxa¹jau³su², wxãi²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³ “Yuh³xai²na² ti¹ai²na² yxau³na¹hĩ¹na² txa²wi¹la¹tãu³a¹ so¹lxi³ a³lxi²sa³nhã¹.” Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³a¹kxan²ti³ ya³lu²ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹. Nxe³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³

Txa²wã¹sṵ³na² ha³lo²a² yxau²xai³lyah²lxan³tho³li¹. Yxãn¹ta¹:
“Yuh³xai²na² yxau³na¹hĩ¹na¹ txa²wi¹la¹tãu³la³ a³lxi²sa²nxa³nhã¹.
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
su²lhã³sain¹kxan²ti³ yxo²ĩ²a¹ju³ta² ã³na¹nxa³lho³na¹.”
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³, ka³te̱³na² a²wi¹lxon³kxi²tãu³a¹
kan²txi³ yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.
26 Jã¹nxa¹jau³su², a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te² ĩ³nxãn²tṵ³:
“Je³su²jah³la² a²sa³wit3so¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³,
sa²wai³wait3sxã³ ã̱³si³tẽ³la³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Sah²lxin¹kxai²nãn²tṵ³, ha³lo²a² ĩ²li³jut3sṵ̃³ju³ta²
he¹a¹kxai²nãn²tṵ³, txa²sa³wi³ha³lxi³ ĩ³nxai²na² whãi²na¹
ã³nho³yha³sah¹lxin¹tu¹wi¹. A³sah¹lxin¹kxai²nãn²tṵ³,
sa²yxo²wet1sah²lxin¹kxai²nãn²tṵ³, Txa²wĩ³na²
wi¹lhin¹si¹nx2ti³jau³la³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³tu¹wi¹.

Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta³nũ³a², ĩ³yau¹ũ³jau³su²

27 Na¹ha²kxai³, txa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ hxi²waun³ta³kxi²nhã²ha²kxai³,
ãin²ta³kxi²nhã²ha²kxai³ nha¹nhai¹. Nha¹ha²kxai³, ĩh¹nxe²
Txa²wĩ³na² e³kxi²te³la¹ji¹wi¹? “Wĩ³na² nxe³txi¹. Ha³lo²a²
khãuh³lxa³ti³hit1sa²ju³ta³nũ³a² nxe³sa²ju³ta²ya̱n³ti³su²
sa²so¹xi²sẽ¹li¹.” Nxe³te³la¹ji¹? Yxãn¹ta¹, hxi²kan¹txi³ jau¹xai²na²
ĩ³ye³kxin²nxa³lho³li¹. Txai²li² khãuh³lxa³ti³hit1sa²ju³ta³nũ³ai²na²
ã³ne³khauh²kxi²si¹sa²jau³su² wxã³na¹hẽ³li¹. Nxe³sa²ju³ta³nũ³a²
ã³na¹ti³ten³sa²nxãn³nhai¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, e³lẽ³na²
A²wĩ³na² e³te³nah¹lxi¹:
— Wĩ³na², nxe³txi¹. Wxi²kin³ti³to³nhat1sxã³
ĩ³yĩ¹li²nhat1je¹txai¹nhu¹li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹, oh³nãu³a¹ yxau³jah¹la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxi²kin³ti³to³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²nha²yai²na¹li¹.
Jã¹yxai¹na¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe³jau³xai²na², a²nũ²a² ãn³yãn³nũ²kxain¹tṵ̃³ka̱³txa²
a²ne³nxẽ³na² ain³kxain¹ka³tṵ³, ha³lo²a² a³la³kxai¹nxa³kxe³su²
e³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Ta²li¹na²li¹. Nxe³nxa²ha¹te¹, ã̱³lxi³te² nṵ̃³ka̱³txa²
e³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Oh³xan¹jah¹la² e³kxi²te²sin²ju²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, a²nũ²a²
nṵ̃³ka̱³txai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wĩ³na² wãn³txi³na² ĩ³ye³kxi²nẽ³jau³xĩ³na²
ain³kxi²si¹nx2ti³jau³su² e³na³li¹. Hai³txi³, Txai²na² so¹lxi³
ain³kxi²si¹sa²jau³su² e³xa³wi¹.
31 Kwẽn¹tai²na² yuh³xai²nãn¹tṵ̃³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² a²yo³ha² a̱in³nha²ta³lu²nain¹na³li¹. Txa²wã¹sṵ̃³na²
Si³yxau³tãu³a¹ a̱in³nhain¹ka³tṵ³ ko̱³nxe³te²lo³tain¹tu¹wi¹.

Kwẽn¹tai²na² ha³lo²a² hau³kon³na³li¹. Nxe³ha²kxai³,
kwẽn¹tai²na² yuh³xai²nãn¹ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³la²
Sa³ta³na²jah¹la² ũ³nhũ̱³sa²tã³ain¹tu¹wi¹.
32 Ai¹nha²kxai³, Txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² sa²so¹sa²sxã³
sa²ka²la¹hẽt1sain¹sxã³ su²lhã³sain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³kaix1sa²so¹ai¹na¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Wãn³txai²na² Je³su²jah³lai²na² ĩ³ye³ka³tu̱³, ye³jen¹na²
su²lhã³ain¹ju³ta³nũ³a², hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³
ya²lu¹kxi²nẽ³lain¹ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nha²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² ã³yãn³ki³nũ²kxi²xain¹tũ̱³ka̱³txai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹ha³tẹh³nxã³nxãn¹jau³xa² kxã³nxu¹tai²na²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³xu¹tai²na²sa¹: “Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su²
jah¹la² kxã¹nãu³a¹ ha³ta̱³nxãn²txi³, ka³tẹ̱³na² so¹lxi³
yxau²wa³to²hi²sa²tẽ³tu¹wi¹.” Ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.
Jau¹xai²na² wain³jau³xai²la¹i¹. Yxãn¹ta¹,
wxa²wãn³txi³kxai³lu¹: “Txai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3sa²kah³lo²na¹xai²na² sa²ka²la¹hẽt1sain¹sxã³
su²lhã³sain¹tu¹wi¹.” Nxe³nhi¹lxi¹. Nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³, ka³tẹn³su²
yxau²wa³to²hi²sa²tẽ³hĩ̱³nx2nxã̱³lxi¹, Wxãi²li¹. Nhĩ¹nha²kxai³,
Wxãi²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³txa²kah³lo²su² nhĩn¹ji¹ku¹, ĩh¹nxe³ju³ta̱n¹nũ³su²
nhĩn¹ji¹ku¹ nxa²nha¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jũ¹nxe² hĩ¹na²kxai³, ha²te¹jah¹lo²na¹xai²na²,
Sũ̱³na² yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jah¹lo²na¹xai²na²
yxau²xai³lya³nx2ta¹tu¹wi¹. Na¹ka³tu̱³, yxau³ya³nx2ta¹hĩ¹na¹
txa²wãn³txa² ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. A²ya³la³tu̱³
wãn³txan²tu̱³ a³la³kxah¹lxin¹txai²lã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²ha²te¹ju³ta² ã³nxai³ti³hũ̱³nxe², a²ya³la³lyau³tu̱³
wi¹la³la³kxah¹lxin¹tu¹wi¹. Jã¹nxa¹jau³su², ka³nxah³ju³ta²
ã³nxai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³: “Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ ã³nxai³lah¹lon³ku².”
Nxe³hĩ̱³ki̱³tã³li¹. Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², Txai²na¹xai²na²,
ha²te¹jah¹lo²na¹xai²na² ã³nxĩ³sxã³ he¹ya³nx2ti³nxa³kxai²nãn²tu̱³,
na¹kxa²si³yo³na¹, ka³nxah³ju³ta² ai³yah³lxin¹jut3sũ̱³nxe²:
“Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ ai³na¹lhon³ku².” Nxe³yah³lxin¹jut3sũ̱³nxe²,
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³
txa²wãn³txa² ain³kxi²sah²lxan³tho³li¹. Sah²lxan³kxe³su²,
a²ya³la³lyau³tu̱³, a³la³kxi²yah³lxi³hĩ̱³nx2nxã̱³lxi¹.
36 Nxe³ha²kxai³, he¹ya³nx2ta¹hĩ¹na¹ txa²wãn³txai²na² ain³kxi²,
sa²yxo²we¹ti², nxe³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³

Txai²yã¹xah¹lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² ã̱³xa² a²ya³la³lyau³xan²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³hain¹yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ sa²ha²te¹tain¹te²hũ̱³nxe² yxau²xai³yain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na² e³ta³lun²te²ka³ka¹ Je³su²jah³la² ã³na¹ain¹sxã³ ã³no¹wxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³ain¹jau³su²

37 Nxe³ju³ta², Je³su²jah³la² ha³lo²ai²na² yxau²xai³lhĩ¹na², wã³nxĩn¹sxã³ kãi³ju³ta² ka³lxa¹ju³ta² kãi³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yain¹kxan²ti³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

38 Ha³lo²a² sa²yxo²we¹tai¹nxa³ju³tai²na², yãn³tai²na² I³sa³i²ah³lu¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wãn³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³jah¹lu¹tai²na² e³te³nah¹lxi¹:

— Sũ̱³nãi³. Txa²wã¹wãn³txain²txi³ ĩ³hen³txain¹ki̱³jau³xain²txi³ sa²yxo²we¹tẽ³lai¹nxa³ha²kxai³, Sũ̱³nu² ĩ̱³nxai²na² nũ̱³kxũ³nĩn¹ju³txain²txi³ ye³kan¹ti³he¹nxai¹nxa³ha²kxai³, nxe²na³li¹. Kxã³nxãn¹jau³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹.

A²nxe³jau³xu¹ta²kxai³ nxe³je³na³kxa² ti¹ai²na² so¹lxi³, a²ya³la³tu̱³ nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

39 Jã¹nxain¹jut3su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu¹ hxi²kan¹txi³ Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹tai¹nxa³ju³ta² I³sa³i²ah³lu¹ta²kxai³ wãn³txa² yau³ã̱³lxi³ yãn³tai²na² e³te²an¹jau³kxai³lu¹:

40 — Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² ĩ³ye³sxã³ a²nũ²a² ĩ³lxi³thin¹ti³he¹nxa³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹: “Ĩ³lxi³thin¹ti³hex1yah³lxi¹hxai²nxãn³tai¹ti²ti¹. Yah³lxi¹nha²kxai³, ye³han³te²hũ̱³nxe² yxau², nex3kax3tũ̱³te²hũ̱³nxe² yxau², yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²lẽ¹. Txa²nũ̱³kxũ³na¹ju³ta³la³ ye³kan¹txi³ ĩ²ti³hex1sah¹lxa³nha²kxai³, Txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² nex3kan¹txi³ ã³ne³to³yhah²lxa³nha²kxai³, yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²lẽ¹. Wxã³sxã³ wxa²kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²txi³si¹sah¹lxin¹jau³la³ wxã³yah²lxan³tho³li¹. Jã¹yxah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² ya³nx2ta¹i¹. Wxã³sah¹lxin¹ju³ta² ten³ti³hex1sa²nxãn³nhai¹, kãin² ĩ³lxi³thin¹ti³hex1yah³lxa³nha²kxai³lu¹.” Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wãn³txa² na²hẽ³li¹.

I³sa³i²ah³lu¹tai²na² ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1tã^{2}, I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}.
I^{3}sa^{3}i^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{3}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}, ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} wxã^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}ye^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ain^{1}sxã^{3}, wãn^{3}txai^{2}na^{2}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tai^{1}nxa^{3}jau^{3}nũ^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxũ^{1}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
42-43 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}tạ^{3}nxãn^{2}ti^{3}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} ha^{3}tạ^{3}nxãn^{2}txi^{3} wxa^{2}hait1so^{1}yhain^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2}
ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1}, hai^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}la^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2}
ĩ^{3}sai^{1}sxã^{3} e^{3}lẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}, fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2}
nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} yuh^{3}li^{3}yhu^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}la^{2}.
— Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}kị^{3}thĩ^{3}na^{2}
ũh^{3}nṵn^{3}sa^{2}tạ̃^{3}ha^{3}lo^{2}sai^{1}nẽ^{3}lain^{1}kxa^{2}yạn^{3}ti^{3}su^{2}, kị^{3}nhai^{1}.
Kị^{3}sa^{2}kxai^{3} kọn^{3}to^{3}ni^{2} yxau^{3}kị^{3}tũ^{1}xã^{1}. Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2}
nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} ĩ^{3}wi^{1}lhin^{1}si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} kãin^{2}
yxo^{2}kwạin^{3}kị^{3}ta^{3}nã^{1}, a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2}su^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{1}kxai^{2}lẽ^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} wi^{1}lhin^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} so^{1}lxi^{3}, kãin^{2}
yxo^{2}kwại^{3}nain^{1}kxai^{2}lẽ^{1}. Hai^{3}txi^{3} Sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
wi^{1}lhin^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}la^{3} yxo^{2}kwại^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{1}jau^{3}su^{2}, hai^{3}txi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}la^{3}
e^{3}lẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}, kọ^{3}nxe^{3}te^{2}la^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}jau^{3}su^{2}

44 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, kãin^{2}
ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ten^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tṵ^{3}, sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3},
Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nũ^{3}nhḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}
Hai^{3}txi^{3} Txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sai^{1}nhḩ^{3}nx2nxa^{3}i^{1}.
45 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, Txain^{2}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}nũ^{3}nhḩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
46 Txai^{2}li^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} wxã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2},
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}ha^{2}te^{1}te^{2}hṵ^{3}nxe^{2} wxã^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, hai^{3}txi^{3}
kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kxa^{2} wah^{3}yu^{3}ta^{3}la^{3} ka^{3}nxah^{3}jut3sṵ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3}
yxau^{2}xai^{3}lai^{1}nx3tho^{3}li^{1}.
47 Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2}
a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxi^{2}sain^{1}kxan^{2}ti^{3}, a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ạu^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1sai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, hai^{3}txi^{3} kọ^{3}nxe^{3}te^{2}la^{3}
ọx3tain^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}, Txai^{2}li^{1}. Na^{1}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxa^{2}wa^{2}sut1si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2}, ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}

wxã^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}la^{3} ọx3tain^{1}te^{3}lhxã^{3}
nxe^{3}jah^{1}lo^{2}txã^{3}i^{1}, Txai^{2}li^{1}.
48 Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} en^{2}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3},
kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1},
txa^{2}wãn^{3}txai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}, hĩ^{1}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}jau^{3}xai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3},
yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}xai^{3}ka^{3}tụ̃^{3} hu^{3}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}
hxan^{3}tãu^{3}a^{1}, a^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} wi^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{1}xain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}, “Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} kxã^{3}nxa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}a^{1}hẽ^{3}li^{1}. Hĩ^{1}na^{2} Sũ̃^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}lxi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.” Ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
49 Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} e^{3}a^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, kwa^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lo^{3}nha^{2}sxã^{3}
e^{3}nxa^{3}i^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}, Txa^{2}wĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{2}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}wet1sa^{2}so^{1}sxã^{3} e^{3}a^{1}i^{1}.
50 Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}, ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2}, ka^{3}tẹ̃^{3}na^{2}
wi^{1}tãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxau^{2}xai^{3}te^{3}lhxã^{3}
ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{3}, a^{3}la^{3}kxi^{2}na^{1}nhai^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3},
Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wet1sa^{2}so^{1}na^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}ya^{3}nx2ta^{1}i^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

13

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} wxa^{2}yụ̃^{3}hị̃n^{3}ta^{3}kxã^{1}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̃^{3}kạ̃^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}yãn^{3}ki^{3}nũ^{2}kxain^{1}sxã^{3} kãin^{2} ĩ^{3}yain^{3}tai^{1}ni^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̃^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}ni^{2},
nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} yạ̃u^{3}son^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2},
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} whãi^{2}na^{1} sxi^{2}ha^{2} thĩ^{3}nãu^{3}xã^{1}
yxau^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxau^{3}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kĩ^{3}la^{2}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nũ^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{2}
hau^{3}kọn^{3}nạ̃^{3}na^{1}. Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}nạ̃^{2} wạ̃^{2}li^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yạ̃u^{3}son^{3}kxi^{2}na^{3}na^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xa^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}ye^{2}te^{2}nũ̃^{3}kạ̃^{3}txai^{2}na^{2} kxãn^{3}su^{2}
a^{3}lxi^{2}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}nã^{1}. Ka^{1}txi^{3} a^{3}lxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}na^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, kãin^{2} a^{3}lxai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Yxãn^{1}ta^{1}, Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2}
ha^{3}la^{3}je^{1}nai^{3}kxai^{3}tã^{2} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

— Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lãi^{3}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}kọ̃x1kọ̃^{1}son^{2}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}.
Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}:

— Hã³xã¹, na¹tu¹wi¹. Ju³ta²sah³la² yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³jau³xai²na² ĩ³kox1ko¹son²kxi²si¹jau³nũ³su², Ju³ta²sah³lai²na²
ain³kxi²so¹sxã³ a²ẽ¹nãu³a¹ wxa²sa²no¹kxin¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³kxe³su², Ju³ta²sah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
wã³kon³te²nãu³xai²na² whãi²na¹, yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ti¹, Je³su²jah³lai²na²
sa²kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu¹ whãi²na¹
ã³yãn³ki³nũ²kxi¹xi²sxã³ ĩ³yai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹,
ha³lo²a² Je³su²jah³la² nũh¹ a³la³kxi²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
— Txa²wĩ³na² hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³nã¹. Na¹ha²kxai³
ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ hxi²ka¹na¹nhã¹. Kxã³nxa²,
Txa²wĩ³na² ye³na¹ a³li³sxã³ wxã³na¹hẽ³na¹. A¹hĩ¹na¹,
Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ĩ³na¹tũ¹xã¹. Yxãn¹ta¹,
txa²sa³wi³ha³lxai²na² kãin² a³lxi²na¹nhã¹. Na¹ha²kxai³, hĩ¹na²
ĩn²nxa³ta³lxa¹ txa²a³lxi²khaix1na¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
4-5 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ti¹, Je³su²jah³lo²su²
te²kxai³lu¹ ĩ³yain³ta³lun²sã²nxa³kxe³tu³, nũh¹
ĩ³sa²yxau³sxã³ a²wã²la² wi²kxi²nha²ka³lo³a²
sa²sai¹kxi²nha²sxã³ ũ³ha¹nũ²la², to³a²ya³ka³lo³a²
wã²la²ka³lo³a² ũ³yhu³yã³na³kxi²nha²ki³ka³lo³nũ³a² so¹sxã³
sa²si³wa³lãu²kxi²nha²ka³tu³, ĩ³yau³xa² kwa³ta³lẽ³nãu³a¹
ã³nẽ¹so¹nũ²la², a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²yu³kxa²
sa²kxai³lu¹ wxa²yu³hin³ta³kxi², wã²la²ka³lo³ai²na²
sa²si³wa³lãu²kxi²nha²ka³lo³ai²na² ũ³yhu³yã³na³ta³lxi³kxi²
ũ³yhu³ya³na³ta³kxi² nxe²xai³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe²xai³yain¹nũ²la², Pe²jah³la² ã³wxã³nũ²la²:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³
wxa²yu³hin³ta³kxi²sa²te³lin¹ji¹? Pe²jah³lai²na² wãn³txa²,
ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³ta¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kãi³kxi¹nxa²ha¹ju³ta² kwẽn¹tai²na² ã³ne³wxe²nxã³lxi¹.
Yxãn¹ta¹, a²yan¹nãu³a¹ wi¹lã³ne³wxe³nx2tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹, Pe²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² ã³sen³sai¹sa²sxã³ hxi²kan¹khaix1te²si¹lxi¹,
Nĩ¹nha²kxai³ wxa²yu³hin³ta³kxi²sa²txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a²
hxi²kan¹te²su² te²a² a²sa³wi³ha³lxa² yu³kxa²
wxa²yu³hin³ta³kxi²ki³ju³ta² wai³nxa³i¹. Nxe³ha²kxai³
yu³kex3nũ³nxa²hxa³lho³li¹. Pe²jah³lai²na² ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²yu³hi³la³kxi¹nxa²hxa³kxai²nãn²tu³, txa²sa³wit3sa²hĩ³nx2nxa³lx
Ã³nhẽ¹txa²hĩ³nxãn²nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹, Pe²jah³lai²na² wãn³txa² te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²hxi²ka³na² whãi²na¹
wxa²hxi²hi̱³la³kxi², txa²yu̱³ka³na² whãi²na¹ wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²,
txa²ne³ka³nai²na² whãi²na¹ wxa²ne³hi̱³la³kxi², nxe³sẽ¹li¹.
Txa²yu̱³kxa² so¹lxi³ wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²sa²txa³hẽ¹li¹.
Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²sa³wi³sxa³khai³sa³tu¹wi¹. Ju¹ta²
ten³sa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la̱².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹nũ²a² whãi²na¹ ho³xi²han³kxi²te³nha²,
nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, hã²wxãn³txa³, txa²wã¹yu̱³kxa²
so¹lxi³ nã̱³ti³nẽ³lhĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³,
wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, txa²wã¹nũ²a²
whãi²na¹ han³kxi²ta³lun²nẽ³lhĩ̱³nx2na³li¹. Jã¹nxa¹jau³xai²na²,
wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² han³ta³lun²nx2ti³kxe³hũ̱³nxe²
wxa²ko̱³nxe³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²lxa¹tai¹ti²ti¹.
Yxãn¹ta¹, wxa²yu³ta² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ o̱n³yah³lxi¹lxi¹.
A²nxe³jah¹la², ko̱³nxe³ju³ta² yxau²xai³lain¹na³li¹. Txa²wã¹nã̱³ta²
han³kxi²nxa³te²hũ̱³nxe² a²ko̱³nxe³ju³ta² yxau²xai³lain¹na³li¹.
11 Nxe³jau³xai²na², Je³su²jah³la² ha³lo²a² a³la³kxi²kxe³su²:
— Ju³ta²sah³lai²na² ye³jen¹na² ko¹ko¹xa² hxi²ka²nãu³a¹
ã³yũ³sain¹tũ¹xã¹. Nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na²,
a³la³kxi²ta³lun²kxe³su², ĩ³ye³sxã³:
— Wxa²yu³ta² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ o̱n³yah³lxi¹lxi¹.
A²nxe³jah¹la² ko̱³nxe³ju³ta² yxau²xai³lain¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³nxa²ha¹te¹, wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxain¹ta³lun²nxa²ha¹te¹,
wã²la² ũ³whi²kxi¹xi²nhã²nũ²la², ã³wxe³xi²nũ²la², Je³su²jah³lo²su²
te²kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi¹nx2ta¹ju³txai²na² a²si³yxau³tãu³a¹
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Ã³ne³wxe³nx2ti³xa³ta²lu¹i¹.
13 Nxe³tãu³a² sa²kxai³lu¹: “Txa²sũ̱³nu²yah³lãi³,
Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³.” Nxe³sah¹lxi³to³hi¹lxi¹. Jau¹xai²na²,
wain³txi³ e³yah³lxi³to³hi¹lxi¹, wxa²sũ̱³nũ²sa¹ha²kxai³,
wxa²hxi²kan¹txi³sa¹ha²kxai³, nxe³na¹i¹.
14 Yxãn¹ta¹, wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²nẽ³ju³ta² a²sa³wi³sxa² so¹lxi³
a²wa³ka³li³yu³tai²la¹i¹. Hai³txi³ a²hxi²kan¹jah³la² a²sa³wi³ha³lxa²
yu̱³kxa² wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi²ju³ta³la² yũ²nxa³i¹. Nxe³kxan²ti³,
Txai²na¹xai²na² wxa²sũ̱³nu²su² na¹kxan²ti³, wxa²hxi²kan¹txi³su²
na¹kxan²ti³, wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi¹nx2ta¹te¹ni²ti¹.
Jã¹nxe³nhat1jah³lxi³hẽ¹li¹.
15 Kãi³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ĩ³ye³ũh¹nx2ta¹i¹. Nxe³nx2ta¹ju³txai²na²
kãi³kxi¹nx2ta¹kxa²yãx1nhat1jah³lxi³hẽ¹li¹.
16 Jã¹nxa¹jau³su², a²sa³wi³sxa² hxi²ka¹nxa³i¹. Yxãn¹ta¹
a²sũ̱³na²yah³la² hxi²kan¹te²lã²na³li¹. Jã¹nxe³sxã³,
ĩ³kwa³na³nx2ta¹te²su² te³na¹xai²na² hxi²kan¹te²sa¹i¹. Yxãn¹ta¹
ĩ³kwa³na³nx2ta¹kxe³su² te² ĩ³nxai²na² hxi²kan¹nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³i¹.

17 Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
sa^{2}yxo^{2}wet1sa^{2}sxã^{3} kãi^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
wi^{1}lxon^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

18 Yxãn^{1}ta^{1}, txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2},
wxa^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ã^{3}yũ^{3}so^{1}nx2ta^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ye^{3}kan^{1}txi^{3} ĩ^{2}nx2ta^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}san^{1}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}su^{2} te^{2} ĩ^{3}nxa^{2} yũ^{3}ah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}, Sũ^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xa^{2}
kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2} yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yain^{3}ya^{3}sain^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}
ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}son^{2}kxi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.” Ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}ti^{1}.
A^{2}nxe^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1 jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}jen^{1}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
kãi^{3}kxi^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xa^{2}
a^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} ta^{3}lun^{2}tu^{1}wi^{1}.

19 Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}xa^{3}ta̱^{3}lxa^{2}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ta^{1}i^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}ka^{3}tu̱^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
ã^{3}nhau^{3}ko^{3}khai^{1}nxe^{3}tãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. “Hai^{3}yo^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Sũ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}kxah^{3}lo^{2}su^{2} na^{3}li^{1}.”
Sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

20 A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{2}li^{3}te^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}a^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2}a^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tũ^{3}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
Txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}yo^{2}wet1sain^{1}nũ^{3}nẖĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}nũ^{3}nẖĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}.

— Ko^{1}ko^{1}xa^{2} hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{1} ã^{3}yũ^{3}sai^{1}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2}

21 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} a̱u^{3}txi^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3},
ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Wxa^{2}yu^{3}ta^{2}
ka̱^{3}na̱^{3}ka̱^{3}na̱^{3}tin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxa̱^{2} ko^{1}ko^{1}xa^{2} hxi^{2}ka^{2}nãu^{3}a^{1}
ã^{3}yũ^{3}sai^{1}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ã^{3}nĩ^{2}la^{3}kxi^{2}
ta^{3}lun^{2}nhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}la^{3}ta̱^{3} ĩ^{3}yxaih^{2}kxi^{2}ki̱^{3}te^{2}la^{3}ji^{1}? A^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1}
nhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 A^{2}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}kxah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wi^{3}lẽ^{3}nãu^{3}a^{1}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}je^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

24 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
a^{2}sa^{3}wi^{3}sxai^{2}na^{2} hãi^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ya^{2}ha^{3}we^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. “Ĩh^{1}te^{2}tạ^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxin^{1}te^{2}la^{1}xã^{1}?” Nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

25 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}sxai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}te^{2}tạn^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}?
Yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xa^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}sã^{2}na^{1}ka^{3}tụ^{3}, ĩ^{3}kọx1kọ^{1}son^{2}kxi^{2}sa^{2}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}ai^{2}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ka^{3}tụ^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xa^{2}
sa^{2}so^{1}sxã^{3} a^{2}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}sxã^{3} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Ki^{3}lo^{2}ko^{3}xa^{2} tọn^{1}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Si^{3}mãu^{2}ah^{3}la^{2}
a^{2}tah^{2}yah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

27 Nxe^{3}tũ^{3}xai^{2}na^{2}, Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}tãu^{3}
Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}nxũ^{2}kwại^{3}nãu^{3}a^{1}
ã^{3}nxũ^{2}kwại^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ha^{3}lo^{2}a^{2} kãi^{3}te^{3}lhxã^{3} nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}wa^{3}su^{3}sẽ^{1}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

28 Yxãn^{1}ta^{1}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} hãi^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}la^{3}
hai^{3}txi^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}yain^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
a^{3}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}lạ^{2}.

29 A^{3}la^{3}kxai^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

— Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2}, txa^{2}wã^{1}yo^{3}hi^{2}kị^{3}txã^{3}nxũ^{3}a^{2}
ũ^{3}hạ^{1}kxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}:
“Yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xa^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} ĩ^{3}yain^{3}kị^{3}tũ^{3}nxũ^{3}a^{2}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}so^{1}kxi^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
a^{2}yen^{3}kxi^{3}hxa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} txa^{2}wã^{1}yo^{3}hi^{2}kị^{3}txã^{3}nxũ^{3}a^{2}
ũ^{3}hũ^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}, nxe^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}na^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
wãn^{3}txa^{2}su^{1}.” A^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

30 Nxe^{3}ka^{3}tụ^{3}, Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}yain^{3}txi^{3}nũ^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}so^{1}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tụ^{3}, wa^{2}li^{3}ka^{3}tụ^{3} ka^{3}nxah^{3}ju^{3}ta^{2}
wa^{2}li^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}jau^{3}su^{2}

31 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, wa^{2}li^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} wã^{3}kon^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}li^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3},
Txai^{2}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}ti^{3}hit1sa^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}: “Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}.” A^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
32 Sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
a^{2}hxi^{2}ka^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}ti^{3}hit1sa^{3}tu^{1}wi^{1}, kwẽn^{1}tai^{2}nah^{1}lxi^{1}.
Sa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:
“Hai^{3}yo^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}kxa^{2} yã^{1}nx2na^{3}li^{1}.”
Sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
33 Txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxãi^{3}. Jũ^{1}nxe^{2} kxãn^{3}su^{2} yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}ka^{3}tu̱^{3}
ã^{3}nxĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}tãu^{3}a^{1}, ã^{3}ten^{3}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Sah^{1}lxin^{1}ta^{1},
ĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} na^{1}tãu^{3}a^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}sah^{1}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{3}tã^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}.
Hĩ^{1}nai^{2}na^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} yã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ya^{3}nx2ta^{1}i^{1}.
34 Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nx2ta^{1}i^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1}, a^{3}lxi^{2}waun^{1}nhat1jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{3}lxi^{1}nx2ta^{1}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}nhat1jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
35 Nxe^{3}nhyah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}lo^{3}txa^{2}lxa^{1}jau^{3}xa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}. “Tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}.”
Nxe^{3}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

36 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Si^{3}mãu^{2} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}nũ^{1}la^{3}ta̱^{3} ĩ^{3}te^{3}lin^{1}ji^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1}:
— Ĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} na^{1}tãu^{3}a^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sa^{2}nxãn^{3}tho^{3}li^{1},
hĩ^{1}nai^{2}na^{2}su^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}san^{1}tu^{1}wi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
37 Nxe^{3}ta^{1}, Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Hĩ^{1}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}khaix1sa^{3}nhai^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} hĩ^{1}na^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? A^{3}lxi^{2}khai^{1}nxa^{2}ha^{1}nhai^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} ã^{3}nã^{1}nxa^{2}hxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
38 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— “A^{3}lxi^{1}nxa^{2}ha^{1}jau^{3}su^{2} su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3}
ã^{3}nã^{1}nxa^{2}hxa^{3}lho^{3}li^{1}.” Sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, ko̱^{3}nhxa^{2}sxã^{3}
e^{3}xa̱^{3}lxi^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3}, wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}i^{1}. Ka^{3}la^{3}ka^{3}la^{2}a^{2}

ĩ³yai²li²nxa³tạ³lxa¹, wxãi²na² ten³si¹sa²nxãn³jau³nũ³su²
ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe² ĩ³ye³xi²to³hin¹tu¹wi¹: “Je³su²jah³la²
ĩ²ti³hex1te²txã³i¹.” Nxe³kxi²san¹tu¹wi¹. Jau³su² ya³nxa²ha¹i¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

14

Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³la³kxi²si¹nhẽ³jau³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Hxi²waun³ta³kxi²yhah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹. Jã¹nxe³sxã³
yxo²ĩ²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
2 Txa²wĩ³na² sxi²nhãu³a¹ ka³lxa¹khai¹nxe³thĩ³na² yũ²na³li¹.
Na¹ha²kxai³, nũ¹ka³nãu³a¹ wxa²ha³lo²su² ko³su² nũn³tãu³a¹
nũ¹ka³nãu³a¹ sa²hau³ko³kxi¹nx2ti³te³lhxã³ ã³nxĩ³na¹tu¹wi¹.
Wxa²ha³lo²su² ko³su² nũ³ã¹ yũ²nxa³ke³la³te²kxai³
ĩ³hen³txi³nx2ti³hĩ̱³na¹i¹. “Yũ²nxa³i¹.” Nxe³nx2ti³hĩ̱³na¹i¹.
Yxãn¹ta¹, yũ²na³li¹.
3 Na¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ³na¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²ha³lo²a²
sa²hau³ko³ta³lun²kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, ã³wạ̃³li¹xi²na¹tu¹wi¹.
Na¹kxai²nãn²tu̱³, ã³sa²so¹nx2ta¹tu¹wi¹. Kan²txi³
yxau³ya³sa²si¹nx2ta¹jau³su² nx2ta¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³,
ha³lo²a² ĩ²li³jut3sũ̱³ju³ta² he¹a¹tãu³a¹ yxau³ya³sah¹lxin¹tu¹wi¹.
4 Nxe³ju³ta², tĩh³na² ã³nxĩ³na¹tĩh³na²nũ³a²
wi¹la³la³kxah¹lxi¹nha²kxai³, ha³lo²a² ã³nxĩ³te³lhxã³ na¹tãu³a¹
wi¹la³la³kxah¹lxi¹nha²kxai³, yah³lxi¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³nxa²ha¹te¹, To³me²ah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe²nxa³i¹. Ha³lo²a²,
ã³nxĩ³nhĩn¹ko³nũ³a² kọ̃³nũ¹ti³he¹nxe³nxa³sĩn¹nxãn³nhai¹.
Sĩn¹nxa³ha²kxai³, ĩh¹nxet3sxã³ tĩh³na² ã³nxĩ³nhĩn¹tĩ³nha²nũ³a²
sa²kxai³lu² wi¹la³la³kxi²nha²hĩ̱³nha¹ji¹ku¹, nha¹nhai¹.
6 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²li² tĩ³nhũ²sa¹ha²kxai³, Txai²li² a²ya³la³tu̱³ te²sa¹ha²kxai³,
Txai²li² ka³tẹ̃³na² Si³yxau³tãu³sa¹ha²kxai³, te²sa¹i¹. A²nũ²a²
a²ten³te²su² te²an²tu̱³, ã³si³tẽ³sa³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wĩ³na²
a³ya³ti²tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, ã³si³tẽ³sa²nxa³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wĩ³na²
a³ya³ti²sxĩ²ai¹nx3tho³li¹.
7 Wxa²yu³tai²na², kxãn³su² Txa²wĩ³na² ĩ²ain¹yah³lxi³hxai²nxã³nhẽ³li¹
Txai²li² ye³kan¹txi³ ĩ²sah¹lxi³nhxai²nxã³nha²kxai³lu¹.
Wi¹lĩ²sah¹lxin¹ke³la³te²kxai³, Txa²wĩ³na² ye³kan¹txi³
ĩ²yah³lxi³nũ³nhĩ̱³nxa¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³
wi¹lĩ²sah¹lxi¹lxi¹. Sah¹lxi¹nha²kxai³ Txa²wĩ³nãin²txi³ ye³kan¹txi³
wi¹lĩ²yah³lxi³nũ³nxa¹lxi¹.
8 Yxãn¹ta¹, Fi³li²pah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

9 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Fi^{3}li^{2}pah^{3}lãi^{3}. Kxãn^{3}su^{2} yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}i^{1}. Ya^{3}nx2ta^{1}kxan^{2}ti^{3}, txa^{2}hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} ye^{3}kan^{1}txi^{3} ĩ^{2}sah^{1}lxan^{3}ji^{1}wi^{1}? A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}sa^{2}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{2}nũn^{3}te^{2}su^{2} hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3}: “Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.” Nĩn^{1}ji^{1}wi^{1}?

10 Ne^{3}ka^{2}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txain^{2}txi^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}nãin^{2}txi^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nha^{1}i^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}to^{3}nxa^{2}lxi^{3}ta^{2}lu^{1}i^{1}. Na^{2}ha^{2}kxai^{3}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}, hai^{3}txi^{3} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}nũ^{1}ai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}jau^{3}su^{2} jau^{3}sxa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}wet1sa^{2}so^{1}sxã^{3}, wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}i^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}ju^{3}txain^{2}txi^{3} wxa^{2}kãi^{3}i^{2}, ya^{3}nx2ta^{1}i^{1}.

11 Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txain^{2}txi^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}na^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}i^{2}, Txa^{2}wĩ^{3}nãin^{2}txi^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}jau^{3}xain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}i^{2} nxe^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, jau^{1}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}sxã^{3}, yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

12 A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ã^{3}nxĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxa^{2}si^{3}yo^{3}na^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3}, hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lox3tai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} kãi^{3}a^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ã^{2}la^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}khai^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2} sa^{2}kãi^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.

13 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a^{2}yen^{3}kxa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}te^{2} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}sain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}tu^{1}wi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}.” A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} kãi^{3}a^{1}tu^{1}wi^{1}.

14 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a^{2}yen^{3}kxa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}lxi^{3}, txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}sxã^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}te^{2} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.

15 Ne^{3}ka^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. “Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} a^{3}lxi^{2}na^{1}nhã^{1}.”
Nxe^{3}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

16 Sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} Txai^{2}yã^{1}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}su^{2} na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
kan^{2}txi^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ya^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Ã^{3}na^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}.

17 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}.
A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3}khai^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Jah^{1}lai^{2}na^{2}, hai^{3}txi^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ko^{3}xai^{2}nãn^{1}tu̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}la^{3} ĩ^{2}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3},
ã^{3}ye^{3}wxe^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nain^{1}na^{3}li^{1}.
Nai^{1}nha^{2}kxai^{3}, hai^{3}txi^{3} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3}hex1tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
wxãi^{2}na^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}sin^{1}jau^{3}su^{2},
Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}na^{2} ka^{3}lu^{3}sa^{3}wxe^{3}nha^{1}nx2ti^{3}sxã^{3}
yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}nha^{2}kxai^{3}, wxa^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ki^{2}la^{2}khai^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxi^{1}.

18 Txai^{2}li^{2} hai^{3}txi^{3} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} ã^{3}na^{1}nx2ti^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Sai^{3}ki^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} yxau^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Txai^{2}yã^{1}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
wxã^{3}ya^{3}nx2ti^{3}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

19 Jũ^{1}nxe^{2} ye^{3}jen^{1}nũ^{3}tãu^{3}a^{1} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nx3tho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, wxãi^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txai^{2}na^{2} ka^{3}te̱^{3}na^{2}
a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}khai^{3}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2}, wxãi^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}ka^{3}te̱n^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2} yxau^{2}xai^{3}lya^{3}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

20 Yxan^{1}nãu^{3}a^{1}, Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}tãu^{3}a^{1},
ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{3}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: Tx-
ain^{2}txi^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3},
wxãin^{2}txi^{3} txa^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}nãu^{3}a^{1} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3},
txain^{2}txi^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nx2ta^{1}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
a^{3}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

21 A^{2}nũ^{2}a^{2}, txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}a^{1}jau^{3}xa^{2} ã^{3}ne^{3}wi^{1}sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{3}lxi^{2}sa^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2}
hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. A^{3}lxi^{2}sa^{2}ju^{3}ta^{2} nxe^{2} ã^{3}wxe^{2}xai^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1},
Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2}, Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}
a^{3}lxi^{2}nyhu^{1}sa^{3}nha^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Txai^{2}na^{2} a^{3}lxi^{2}yuh^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.”
Nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{2}sa^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2}
a^{3}lxi^{2}nũ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}ye^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} ã̱^{3}xa^{2}, Ki^{3}lo^{2}ko^{3}xa^{2}
to̱^{1}nxa^{3}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3}, txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}sa^{2}sĩn^{1}te^{3}lin^{1}ji^{1}wi^{1}? A^{2}nũ^{2}a^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}yain^{1}sĩn^{1}te^{3}lxan^{3}ji^{1}wi^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}hũ̱^{3}te^{2}an^{2}tu̱^{3} a^{3}lxi^{2}sa^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ai^{1}nha^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ãn^{3}tĩ̱^{3}xain^{1}sxã^{3} yxau^{3}yain^{1}nha^{1}tu^{1}wi^{1}.

24 Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}sa^{2}nxa^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sai^{1}nx3tho^{3}li^{1}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ne^{3}ka^{2}ki^{2}sah^{1}lxin^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} txa^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}sxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}la^{2} a^{2}wãn^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}.

25 Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxau^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ta̱^{1}i^{1}.

26 Yxãn^{1}ta^{1} ye^{3}jen^{1}na^{2} ĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxa^{2}si^{3}yo^{3}na^{1} ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}a^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} wi^{1}lhin^{1}jah^{1}la^{2} wxã^{3}nx2ti^{3}sxã^{3}, kan^{2}txi^{3} yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2} tãu^{3}a^{1} sa^{2}wet1sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}kxah^{3}lai^{2}la^{1}i^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{1} a^{2}yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}ta^{2}hot3si^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3}, Nxe^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

27 Txa^{2}hãu^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}txa^{2}lxa^{1}i^{1}. Hĩ^{1}na^{2} ĩn^{2}nxa^{3}ti^{3}xa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} hãu^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}i^{1}. “Hãu^{2}no^{3}ta^{1}xã^{1}.” Nain^{1}kxan^{2}ti^{3}, hãi^{1}nxe^{2}, hxi^{2}waut3ta^{3}lxain^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}yai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} txa^{2}hãu^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} txa^{2}wi^{1}lhin^{1}khaix1na^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nxa^{2}lxa^{1}i^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}ha^{2}kxai^{3}, hãu^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}la^{1}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, hxi^{2}waut3ta^{3}lxi^{3}nhyah^{1}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}, yuh^{3}lxa^{3}kxi^{2}yah^{3}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

28 Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2}: “Ĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ã^{3}wa̱^{3}la^{2} ĩ^{3}xi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}, a^{3}lxi^{2}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxã̱^{1}lxi^{1}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ã^{3}sen^{3}sai^{1}sa^{2}sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}lu^{1}.

29 Ha^{3}lo^{2}a^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1} ai^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}i^{1}. Hĩ^{1}na^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}xa^{3}tạ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}i^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}, ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{1}xi^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Sah^{1}lxin^{1}ka^{3}tụ^{3}: “Hai^{3}yo^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}nai^{1}ti^{2}ti^{1}.” Yan^{1}nãu^{3}a^{1} nxe^{3}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

30 Jũ^{1}nxe^{2} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{1} so^{1}lxi^{3} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}thin^{1}ko^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} yạu^{3}son^{3}na^{3}li^{1}. Ã^{3}sen^{3}sai^{1}sa^{2}te^{3}lhxã^{3} yạu^{3}son^{3}kxi^{2}sa^{2}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, jah^{1}la^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}i^{1}. Txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}.

31 Na^{1}kxan^{2}ti^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}sa^{2}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} kãi^{3}a^{1}i^{1}. “Ya^{3}lu^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Na^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxa^{2}ye^{3}ka^{1}tai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}yah^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

15

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yain^{3}tẽ^{1}ha^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}tẽ^{1}ha^{2} te^{2}hũ^{3}ye^{2}jau^{3}su^{2}

1 — Txai^{2}li^{2} yain^{3}tẽ^{1}ha^{2} u^{2}vẽ^{1}nhu^{2}khai^{3}xa^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}tẽ^{1}ha^{2} te^{2}hũ^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}hũ^{3}te^{2}la^{1}i^{1}. Wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, u^{2}va^{2}nxũ^{3}ki^{3}hũ^{3}te^{2}syah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.

2 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, a^{2}nũ^{3}kxan^{2}tụ^{3} yain^{3}txa^{3}ki^{3}a^{2} ãn^{3}ki^{3}i^{2}nxa^{3}tũ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxan^{2}tụ^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}nai^{2}na^{2} ĩ^{3}nũ^{3}kxi^{2}lho^{1}sxã^{3} ã^{3}sxã^{3} ã^{3}na^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yain^{3}txa^{3}ki^{3}a^{2} ãn^{3}ki^{3}i^{2}tũ^{3}kxan^{2}tụ^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} ũ^{3}nhũ^{3}we^{2}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}, ã^{2}la^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}ki^{3}i^{2}si^{1}jau^{3}su^{2}.

3 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2}, wxa^{2}kọ^{3}nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3}, hĩ^{1}na^{2} wi^{1}lhin^{1}nxa^{2}lxi^{3}na^{3}li^{1}.

4 Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}, nxũ^{2}kwại^{3}yxau^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, Txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} nxũ^{2}kwại^{3}yxau^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Yain^{3}txa^{3}nũ^{3}kxa^{2}, wã^{2}nxũh^{1} ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} yxau^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ã^{3}ki^{3}i^{2}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{3}kxa^{2} ạu^{3}txi^{3} nũ^{3}yxau^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, wi^{1}ki^{3}i^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, wxa^{2}nũ^{3}kạ^{3}txai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, nxũ^{2}kwại^{3}yxau^{3}sah^{1}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} wi^{1}te^{2}la^{3} kãi^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.

5 Txai^{2}na^{2} yain^{3}tẽ^{1}ha^{2} hũ^{3}te^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3}, wxãi^{2}na^{2} a^{2}nũ^{3}kxa^{3}nãu^{3}hũ^{3}te^{2}jah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}, kị^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} nxũ^{2}kwại^{3}yxau^{3}sa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, Txai^{2}na^{2} nxũ^{2}kwại^{3}yxau^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, a^{2}nxe^{3}te^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yain^{3}txa^{3}nũ^{3}kxa^{2},

wi1ki3i2te2nũ3kxe3hũ3nxe2, ha3lo2a2 wi1ju3ta2 kãi3hĩ3nx2na3li1.
Yxãn1ta1, ã3na1sa2sxã3 ha3na3ka3lxi3 yxau3yah3lxin1kxai2nãn2tu3,
hxi2kan1txi3he1yxah3lxan3tho3li1.
6 A2nũ2a2 nxũ2kwai3yxau3sai1nxa3kxai2nãn2tu3, Txa2wĩ3na2
hi2sen3kxai3lu2 on3si1hai1nxa3jau3su2 ĩ3ye3kxai1nhĩ3nx2na3li1.
Wa3lu3la3nxũ3kxa2 o3nxa3tũ3kxa2 wxa2sa2ki3nũ2ki2sxã3
ha3nxe2a2 sa2ya3ki3te2ju2hẽ3li1. Jã1nxe3kxe3hũ3nxe2, Txa2wĩ3na2
on3si1hai1nxa3jau3su2 ĩ3ye3kxai1nhĩ3nx2na3li1.
7 Yxãn1ta1, txa2nxũ2kwai3nãu3a1 nxũ2kwai3yxau3sah1lxi1nha2kxai3,
txa2wãn3txa2 au3txi3 wxa2ẽ1nãu3a1 yxau3ya3nx2ti3ha2kxai3,
nxe3sah1lxin1kxai2nãn2tu3, a2yen3kxa2 a2ten3yah3lxin1kxa2
yxo2ha3kxa1 ĩ3wã3txi3sah1lxin1kxai2nãn2tu3, a2nxe3te2su2
yen3kxi3ta3lun2yah3lxin1tu1wi1.
8 Yah3lxin1kxai2nãn2tu3, ha3lo2a2 wi1ju3ta2 so1lxi3
kãi3yah3lxin1tu1wi1. Yain3tẽ1ha2 ki3ka3lxa1txi3,
ã3ki3i2tũ3kxe3hũ3nxe2 wi1kãi3yah3lxin1tu1wi1.
Yah3lxin1kxai2nãn2tu3, a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1
wxa2wi1kãi3yah3lxin1ju3ta2 ĩ2nx2tain1kxai2nãn2tu3,
Txa2wĩ3na2 ĩ3sa2nẽn1kxain1tu1wi1. “Txa2wã1wĩ3na2
wxi2kin3ti3ton3khai1nx2na3li1.” A2nũ2a2 yxo2ha3kxa1,
ain1tu1wi1. Ain1kxai2nãn2tu3, wxãi2nãn2ta3,
txa2sa3wi3ha3lxi3nãu3khai3syah1lxin1tu1wi1.
9 A3lxi1nx2ta1i1. Txa2wĩ3na2 a3lxi2sa3kxa2 yã1nxe3sxã3
a3lxi1nx2ta1i1. Nxe3nx2ta1ha2kxai3, a3lxi1nx2ta1jau3xai2na2
ain3kxi1xi2sah1lxi3sxã3 yxau2sa2tẽ3jah1lxi3hẽ1li1.
10 Txa2wãn3txa2, ĩ3kwa3na3nx2ta1jau3xai2na2
sa2yxo2wet1sah2lxin1kxai2nãn2tu3, txa2a3lxi2nx2ta1jau3xai2na2
yxau2xai3yah3lxi3nhĩ3nxa1lxi1. Txai2na2 Txa2wĩ3na2 wãn3txa2
ĩ3kwa3na3sa3jau3xa2 sa2yxo2we1to3hxai2na1tai1ti2ti1. Na1ha2kxai3,
Txa2wĩ3na2 a3lxi2sa2jau3xai2na2 yxau2sa2tẽ3to3hxai2na1tai1ti2ti1.
Jã1nxe3sah1lxi3hẽ1li1.

11 Txa2wãn3txai2na2 ĩ3ye3kxi1nx2ta1i1. Ĩ3ka3li3si1nx2ta1jau3su2,
nxe3nx2ta1i1. Txai2na2 kãin2ka3lih3sxã3 yxau2xai3khai1nxe3na1kxa2
yã1nxe3si1nx2ta1jau3su2, nxe3nx2ta1i1.
12 Txa2wãn3txa2 ĩ3kwa3na3nx2ta1jau3xa2sa1:
“A3lxi2waun1nhat1jah3lxi3hẽ1li1. Txai2li2 a3lxi1nx2ta1i1.
Nxe3nx2ta1kxa2 yã1nxe3nhat1ju3yah3lxi3hẽ1li1.”
13 A3lxi2khaix3yhu1ju3ta2sa1, txa2ka3te3na2 wi1la1tãu3a1 ã3sxã3
txa2ya3lxa3nãu3 ĩ3nxai2na2 ya3lu2kxi1nx2ta1tu1wi1. Ju1tai2na2,
a3lxi2khaix3yhu1ju3ta3la3 te2ju2hẽ3li1. A3lxi2yhu1ju3ta3la3, ã2la2
wi1ju3ta3la3 yũ3te2sxa3yu2hẽ3li1.
14 Jã1nxa1jau3su2, ĩ3kwa3na3nx2ta1jau3xa2 a2ha3kxa1
sa2yxo2wet1sah1lxin1kxai2nãn2tu3, txa2ya3lxah1lxi3hĩ3nxa1lxi1.

15 Hĩ¹na²: “Txa²yạ̱³lxi³nãu³xa².” Nxe³nx2ta¹tu¹wi¹.
Kxãṉ³su²: “Kwa²wa³ka³li³lo³kxi²sah²lxiṉ¹te²nãu³xa².”
Nxe³nx2ti³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Yxãṉ¹ta¹, hĩ¹na²
nxe³nx2ti³nxa³lho³li¹. Kwa²wa³ka³li³lo³kxi²kxai²nãn²tụ̱³,
a²sũ̱³na² ha³lo²la³ a³la³kxi²nũ¹ti³he¹xai¹nẖĩ̱³nx2nxa³i¹. Yxãṉ¹ta¹,
wxã̱i²na² txạ̱²ha³lo²a² a³la³kxạẖ¹lxi¹lxi¹.
16 Hai³txi³ wxa²yu³tai²li² ka³na³ki² ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹sah¹lxan³tai¹ti²ti¹. Yxãṉ¹ta¹, Txai²na¹xai²na² ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nxa²ta¹tai¹ti²ti¹. Ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nxa²ta¹ka³tụ̱³, ha³lo²a²
wi¹ju³ta² kãi³sa²tẽ³si¹nx2ta¹jau³su² ĩ³ka²lat1so¹nx2ta¹tai¹ti²ti¹.
Nxe³nx2ta¹ha²kxai³, a²yain³txa²ki³a² wi¹ki³i²txi³hũ̱³nxe²
wi¹kãi³yah³lxin¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ a²yain³txa²ki³a²
wi¹te²ta³ki³a² ã³kho³txa³kxe³su² wi¹lxi³yxau³ki³ai²la¹wi¹.
Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², wxa²wi¹kãi³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
wi¹kãi³sa²tẽ³yah³lxin¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³si¹nx2ta¹jau³su²
ĩ³ka²lat1so¹nx2ta¹ka³tụ̱³ hxi²kan¹txi³lo³txa²lxa¹tai¹ti²tu³wi¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³, a²yen³kxa² Txa²wĩ³na²
ĩ³wã̱³txain¹yah³lxin¹kxa² a²yxo²ha¹kxa¹, txa²ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li²sa²sxã³
ĩ³wã̱³txain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ ũ³hũ¹nx2tain¹tu¹wi¹.
Jã¹nxe³si¹nx2ta¹jau³su² ĩ³ka²lat1so¹nxa²lxa¹tai¹ti²ti¹.
17 Jã¹nxa¹jau³su², a³lxi²waun¹nhat1jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³na¹jau³xai²na² ĩ³kwa³na³nx2ta¹i¹.

“Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³kạ̱³txai²na² yxo²kwĩn¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹.”
Nxe³jau³su²

18 Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Yuh³xan¹ta³ko³tan¹tũ̱³kạ̱³txa²
kọ̱³nxe³thin¹ko³xai²nãn¹tũ̱³kạ̱³txa² yxo²kwĩn¹kxi¹nx2tain¹na³li¹.
Nxe³ju³ta² hxi²waut3ta³kxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nxe³tũ̱³kạ̱³txa²
kxãn³su² yxo²kwĩn¹kxi²sain¹to³hxai²tai¹ti²ti¹.
Sai¹nha²kxai³, jã¹nxe³nx2tain¹na³li¹. Yãn³tai²na²,
yxo²kwĩn¹kxi¹nx2txai¹nxa³tạ̱³lxa² yxo²kwĩn¹kxi²sain¹to³hxai²tai¹ti²ti¹.
19 Wxa²yụ̱³tai²li²: “Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³kạ̱³txi³sa¹xã¹.”
Yah³lxin¹ke³la³te²kxai³, a³lxi¹nx2tai¹nẖĩ̱³nx2na³li¹.
“Hã³xa¹, txa²wã¹nũ̱³kạ̱³txi³sain¹na³li¹. A³lxi²kị̱³tu¹wi¹.”
Nxe³nx2txai¹nẖĩ̱³nx2na³li¹. Yxãṉ¹ta¹, wxã̱i²na²
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³kạ̱³txi³sah¹lxa³lxi¹. Txai²na²
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³kạ̱³txa² ã³sa²hait1so¹nx2ta¹ha²kxai³
txa²nũ̱³kạ̱³txi³sah¹lxi¹lxi¹. Nxe³nx2ta¹tai¹ti²ti¹. Nxe³ha²kxai³,
yxo²kwĩn¹kxi¹nx2tain¹na³li¹.
20 Txa²wãn³txa², ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³na¹jau³xa²sa¹: Kwa²wa³ka³li³lo³ah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² kũ³we²ki²la² hxi²kan¹yah³lxa³lxi¹.
Sũ̱³nu²na¹xai²na² so¹lxi³ ã²la² hxi²ka¹na¹wi¹. Yxãṉ¹ta¹,
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³kạ̱³txai²na² Sũ̱³nu²na¹xai²na²
ha³tạ̱³nxãn²txi³ kọ̱³nxe³ju³ta² so¹lxi³ kãi³kxi²sain¹to³tai¹ti²ti¹.

Ai¹nha²kxai³ kwa²wa³ka³li³lo³ah³lxin¹te² ĩ̱³nxãin²txi³
jã¹nxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Jã¹nxain¹kxai²nãn²tu̱³, txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³sain¹to³tai¹ti²ti¹. Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²wãn³txain²txi³
sa²yxo²ã³nx2tain¹tu¹wi¹.
21 Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu², Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²jah¹lu¹tai²na² ĩ²ain¹tũ̱³ka³txi³sxai¹nxa³wi¹.
Ĩ²ai¹nxa³jau³su² yxo²kwĩn¹kxi²sain¹na³li¹. Sai¹nha²kxai³,
jã¹nxe³sxã³, Txai²li² sa²hẽ¹ta²lxa¹kxe³su² yxo²kwĩn¹kxi¹nx2tain¹nũn³tu
txa²sa³wi³ha³lxi³sah¹lxi¹nha²kxai³lu¹.
22 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na², wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³ye³kxai¹na¹tai¹ti¹tu³wi¹. Na¹kxan²ti³ sa²yxo²ã³sa²sxã³
ko̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nhxai²tai¹ti²tu³wi¹. Ain¹ka³tu̱³, Txa²wĩ³na²
ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹: “Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na²
ã²la² kãin² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹tũ̱³ka̱³txai²la¹xã¹.”
Ain¹na³li¹. A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² wxã³sxã³ Txa²wãn³txa²
ĩ³ye³kxain¹nxa³ke³la³te²kxai³, sa²yxo²ã³sain¹ju³ta³la³
yũ³ai¹nẖĩ̱³nx2nxa³i¹. Ain¹ke³la³te²kxai³, hai³txi³ Txa²wĩ³nu²la³
ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txi³la³ ĩ³yĩ¹lai¹nẖĩ̱³nx2nxa³i¹.
23 A²nũ²a² yxo²kwĩn¹kxi²sain¹jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wĩ³nãin²txi³ yxo²kwĩn¹kxain¹nũn³jah¹lo²su² ẖĩ̱³nx2na³li¹.
24 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na², Txai²na² yxau³yain¹sxã³
ha³lo²a² nũ̱³kxũn³ju³ta² kãi³yain¹to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹.
Ha³lo²a² a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ kãi³ti³he¹nxa³kxa²,
Txai²na¹xai²na² kãi³yain¹to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹.
Yai¹na¹ha²kxai³, yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na²
Txain²txi³ ĩ²sai¹nha²kxai³, Txa²wĩ³nãin²txi³
ĩ²yhai¹nha²kxai³ ya³sai¹nhxai²tai¹ti²ti¹. Ya³sain¹kxan²ti³,
ã³ne³to³ti³he¹xai¹nhxai²nxa³tai¹ti²ti¹. Ã³ne³to³hxai¹nxa³kxe³su²,
hãi¹sxã³ Txain²txi³ yxo²kwĩn¹kxi²sai¹nha²kxai³,
Txa²wĩ³nãin²txi³ yxo²kwĩn¹kxi²yhai¹nha²kxai³,
yuh³xan¹ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² ya³sai¹nhxai²tai¹ti²ti¹.
Ai¹nha²kxai³, Txa²wĩ³nu²la³ ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³yĩ¹lain¹tu¹wi¹. “Ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txi³khaix1syah¹lxi¹lxi¹.”
Ain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, Txa²wĩ³na² wi¹lhin¹khaix1jah¹lai²la¹i¹.
Ain¹jut3su², yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² wxã³sxã³,
ha³lo²a² nũ̱³kxũn³ju³ta² kãi³yain¹nxa³ke³la³te²kxai³,
txa²nũ̱³kxũ³na¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hain¹nxa³ke³la³te²kxai³,
tũ̱¹ka̱³txai²na² ĩ²sai¹nẖĩ̱³nx2nxa³i¹. Sai¹nxa³ke³la³te²kxai³,
sa²yxo²ã³sain¹ju³ta³la³ yũ³ẖĩ̱³nx2nxa³i¹. Ai¹nha²kxai³,
hai³txi³ Txa²wĩ³nu²la³ ko̱³nxe³thin¹khai¹nxe³tũ̱³ka̱³txi³la³
ĩ³yĩ¹lai¹nẖĩ̱³nx2nxa³i¹. “Tũ̱¹ka̱³txai²na², hai³txi³
txa²nũ̱³kxũ³na¹ju³ta³la³ ĩ³yau¹ũ³hain¹nxa³hẽ³na¹. Nxe³ha²kxai³
sa²yxo²ã³sain¹ju³ta³la³ yũ²nxa³xã¹.” Txa²wĩ³na² ai¹nẖĩ̱³nx2na³li¹.
Yxãn¹ta¹, nxe²nxa³i¹. Tũ̱¹ka̱³txai²na² ĩ²sain¹kxan²ti³

yxo²kwĩn¹kxi²sain¹na³li¹.
25 Yxo²kwĩn¹kxi²sain¹sĩn¹ju³tai²na², kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² a²ha³tẹ̱h³nxã³nxãn¹jau³xau³hxai²tẽx1
e³te³nah¹lxi¹: “Txai²na¹xai²na², hãi¹nxe² wain³txi³
kãi³yai¹nhxai²na¹hẽ³li¹. Na¹kxan²ti³, kwa²hãi¹nxe²
yxo²kwĩn¹kxi²sai¹nhxai²na²hẽ³li¹.” Kxã³nxãn¹jau³su²
ta¹hxai²ti³ai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na² nxe³jau³xau³hxai²tẽx1
jã¹nxe³sxã³, yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na²
yxo²kwĩn¹kxi²sain¹to³hxai²tai¹ti²ti¹, kwẽn¹tai²na²,
kxã³nxãn¹jau³xa¹ a²ya³la³tu̱³ ta³lu²nain¹na³li¹.

26 Yxãn¹ta¹, ĩ²ũ¹nx2ti³jah¹la², A²ya³la³tu̱³jah¹la²,
A²yãu³ka³jxah¹la² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tu¹wi¹. A²nxe³jah¹la²
a²si³yxau³kax3khai³xa², Txa²wĩ³nai²la¹i¹. Txa²wĩ³na²
a²yen³nãu³a¹ a³li³sxã³ ai³sxã³ tũ̱³nx2tain¹tu¹wi¹. Ain¹ka³tu̱³,
A²ya³la³tu̱³jah¹lai²na² sa²kxai³lu², Txai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³hain¹ya³sa³tu¹wi¹.
27 Ai¹nha²kxai³, wxãi²na² sa²kxai³lu² te²yã¹nxe³sxã³ Txai²na²,
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹ya³sah¹lxin¹tu¹wi¹, a²wi¹lhĩ¹na²
kxãn³su² ãn³si³tẽ³kxi²sah¹lxi³to³hi¹nha²kxai³lu¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

16

1 — Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Ye³jen¹nãu³a¹,
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² ye³khãuh³lxa³ti³nx2tain¹tu¹wi¹.
Nxe³tãu³a¹, ĩ³yxaih²kxi²sah¹lxi³sxã³ yxo²ĩ²sah¹lxin¹ju³tai²na²
ã³na¹sah¹lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Kwẽn¹tai²na²,
ha³lo²a² ũ³hũ¹nx2ti³xa³ta̱³lxa¹ wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹.
2 Na¹ka³tu̱³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹thĩ³na²
ã³wih¹yah³lxin¹ju³ta² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ũ³nhũ̱³sa²tã³ha³lo²sai¹xi¹nx2ta
Yxãn¹ta¹, ha³na³ka³lxi³ yxan¹nãu³a¹ ha³lo²a² ã²la²
ko̱³nxe³ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Nxe³hĩ¹nãu³u¹tai²na²
a²nũ²a² ĩ³su²lhã³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³, a²ẽ¹nãu³a¹
ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹: “Jah¹lai²na² ko̱³nxe³thin¹jah¹lai²la¹xã¹.
Na¹ha²kxai³ ĩ³su²lhã³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ a²wa³ka³li³yu³ta² kãi³si¹sa²jau³su²
ĩ³su²lhã³ai¹na¹xã¹, a²nũ²ai²na²sã¹.” Nxe³nhain¹tu¹wi¹.
3 Ko̱³nxe³ti³ kãi³kxi¹nx2ti³ju³ta³nũ³a², Txa²wĩ³nãin²txi³
ĩ²ai¹nxa³kxe³su², Txain¹txi³ ĩ²sai¹nxa³kxe³su², ko̱³nxe³ti³
kãi³kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹.
4 Yxãn¹ta¹, hĩ¹na² ha³lo²a² ũ³hũ¹nx2ti³xa³ta̱³lxa²
wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
ha³lo²a² hau³kon³na³na¹ nxe³ye¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³,
txa²wãn³txai²na̱² ain³kxi¹xi²sah¹lxin¹tu¹wi¹. “Ha³lo²ai²na²
kxã³nxa² Je³su²jah³la² ĩ³hen³txi³nẽ³na²hẽ³na¹.” Sah¹lxin¹tu¹wi¹.

Wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}ti^{1}, yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}.

Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

5 Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} ĩ^{3}te^{3}la^{1}i^{1}. Ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{2}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}te^{3}la^{1}i^{1}. Na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}: “Ĩh^{1}nũ^{1}la^{3} ĩ^{3}te^{3}lin^{1}ji^{1}?” Nxe^{3}sah^{1}lxa^{3}lxi^{1}.

6 Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} kãin^{2} ĩ^{3}ãin^{2}txi^{3}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}.

7 Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}, a^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Txa^{2}xĩ^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wi^{1}lxon^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}te^{3}la^{1}i^{1}. Ĩn^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, hai^{3}txi^{3} Hxi^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lo^{2}la^{3} wxã^{3}ye^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}lih^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.

8 Nxe^{3}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wxã^{3}ye^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Hxi^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}yũ^{2}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}yũ^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} txa^{2}wai^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yũ^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}: “Sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}na^{1}nhã^{1}.” Nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}te^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}ain^{2}txi^{3} ĩ^{3}yũ^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ain^{1}tu^{1}wi^{1}.

9 Yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ti^{3}hex1sa^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3} Yxo^{2}ĩ^{2}sai^{1}nxa^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}tai^{2}la^{2}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Hxi^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}yũ^{2}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}.

10 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} yxau^{3}na^{1}hĩ^{1}na^{1} txa^{2}wai^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hai^{1}nhxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, ye^{3}jen^{1}na^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ã^{3}nxĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}ka^{3}tu̱^{3}, wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{2}sah^{1}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, ĩ^{3}na^{1}kxa^{2}si^{3}yo^{3}na^{1} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ã^{3}wxã^{3}sxã^{3} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}tu^{1}wi^{1}. Wain^{3}txi^{3} kãi^{3}a^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} txa^{2}wai^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yũ^{2}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}.

11 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ko^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}i^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ne^{3}ki^{3}son^{3}tãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}, Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2}su^{2}. Jã^{1}nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}

ã̱³xa² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³: “Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
yxo²kwĩn¹kxi²na¹nhã¹.” Nxe²yxau²xai³jah¹lo²su² kxai²lẽ¹.
Yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ĩ³wai¹tain¹nũn³tu¹wi¹. Jã¹nxe³ju³ta³nũ³a²
Hxi²nũ¹nx2ti³jah¹lai²na² ĩ³yũ²kxain¹tu¹wi¹.

12 Wãn³txa² ka³lxa¹jau³xa² wã³kon³na³li¹. Yxãn¹ta¹, hĩ¹na²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³nxa³lho³li¹. Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ke³la³te²kxai³, wxãi²na²
e³nxũ¹sah¹lxi³hĩ̱³nx2nxã̱³lxi¹.

13 Yxãn¹ta¹, A²yãu³ka³jxah¹la² A²ya³la³tu̱³jah¹la²
wxã³ye¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³jau³xa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³ta³lu²ni¹nx2ti³tu¹wi¹. A²nxe³jah¹la² e³jau³xa² hai³txi³
a²ẽ¹nãu³a¹ ãn³si³wxe³jau³sxa³i¹. A²wãn³txa² Txa²wĩ³na²
ain³kxi²sa²so¹kxi²jau³xa² so¹lxi³ A²yãu³ka³jxah¹lai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³ye³ya³nx2ti³tu¹wi¹. Ya³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, ha³lo²a² yxan¹nãu³a¹
ai³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wi¹.

14-15 A²nxe³jah¹lai²na², txa²wxi²kin³ti³to³na¹ju³ta² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹tu¹wi¹. Nxe³te³lhxã³, txa²ẽ¹nãn¹jau³xa²
txa²wi¹lhi¹na¹jau³xa² ain³kxi²sa²so¹sxã³ wxa²yu³ta²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³ju³ta², Txa²wĩ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³xa²
yxo²ha³kxa¹ txa²ẽ¹nãn¹jau³xai²la¹i¹. Nxe³ha²kxai³,
txa²ẽ¹nãn¹jau³xai²na² ain³kxi²sa²so¹sxã³ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wi¹.
Ya³nx2ta¹i¹.

“Ãin²ti³nx2ti³kxan²ti³ ã̱³yat1sxã̱³ ka³lih³nx2ti³tu¹wi¹.” Nxe³jau³su²

16 Jũ¹nxe² ye³jen¹nãu³a¹ ĩ²sah¹lxan³tho³li¹.
Sah²lxan³kxai²nãn²tu̱³, hã²wxãn³txa³ ye³jen¹nũn³tãu³a¹
ĩ²xi²sah¹lxin¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ²li³te²a² a²sa³wi³ha³lxi³lo³kxa²
wãn³txi³kxai³lu¹, ha³na³ka³lxi³ ĩ³ye³kxi²lã³yhain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³ye³te²sin²ta²ku²: “Jũ¹nxe² ye³jen¹nãu³a¹
ĩ²sah¹lxan³tho³li¹. Sah²lxan³kxai²nãn²tu̱³. Hã²wxãn³txa³
ye³jen¹nũ³tãu³a¹ ĩ²xi²sah¹lxin¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xai²na²
a²si³yxau³tãu³khai³xa² ko̱³ki̱³sxa³ha²kxai³, wãn³txa² yau³xã̱³xa²:
“Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ĩ³na¹tu¹wi¹. Na¹ha²kxai³ na¹i¹.”
Nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³khai³xa² ko̱³nũn³ki̱³sxa³ha²kxai³,
ki̱³nhai¹.

18 Jã¹nxe³sxã³, jah¹lai²na² wãn³txa²: “Jũ¹nxe³ ye³jen¹nãu³a¹.”
Nxe³nẽ³lain¹ten¹ti¹. Nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³a¹
ĩh¹nxe³jau³ta̱n³te²sin²ta²ku² ki̱³nhai¹. Je³su²jah³la²
ĩ³wã̱³txi³sain³ti³ten³ki̱³tã³li¹. Nxe² ha³na³ka³lxi³ yxau³sxã³
nxe² ĩ³ye³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹kxan²ti³, hãi¹nxe³sxã³
ko̱n³ton³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Yxãn¹ta¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ye³lain¹jau³xai²na²sa¹:

— Wãn^{3}txa^{2} kọ^{3}kị^{3}sxa^{3}nhai^{1}. Ĩ^{3}wạ̃^{3}txi^{3}sain^{3}ti^{3}ten^{3}kị^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}wạ̃^{3}txa^{3}kxi^{2}nhyah^{1}lxin^{1}tai^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2}: “Jũ^{1}nxe^{2} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{2}sah^{1}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Sah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ye^{3}jen^{1}nũn^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{2}xi^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}nx2ta^{1}ten^{1}ti^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}wạ̃^{3}wạ̃^{3}ta^{3}kxi^{2}nhyah^{1}lxin^{1}tai^{1}.

20 A^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. Txai^{2}li^{2} ã^{3}nxĩ^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxa^{2}si^{3}yo^{3}na^{1}, wxãi^{2}na^{2} hxi^{2}yen^{3}txi^{2} nạ̃n^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ạu^{3}ti^{3}ãin^{2}ti^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Yah^{3}lxin^{1}ta^{1}, yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}hain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, nạ̃n^{3}yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3}, ãin^{2}ti^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} ãn^{3}yãt1sxã^{3} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}yhah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

21 Wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} nxe^{3}jut3sũ^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: Txu^{1}ha^{2} wẽ^{3}nhi^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}lah^{1}te^{3}lhxã^{3} nx2na^{3}na^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ĩh^{3}khaix1yain^{1}te^{2}jai^{1}ti^{2}ti^{1}. Kxãn^{3}su^{2} na^{3}na^{1}, ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}na^{3}na^{1}, wẽ^{3}sa^{2} a^{3}li^{3}la^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}su^{1}, te^{2}jai^{1}ti^{2}ti^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wẽ^{3}sa^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}ta^{3}lun^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, kãin^{2} ka^{3}lih^{3}khaix1nxe^{3}te^{2}sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ãin^{2}ti^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3} ne^{3}wã^{2}nẽ^{3}te^{2}sẽ^{1}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}lah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

22 Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hĩ^{1}na^{2} sa^{2}kxai^{3} ạu^{3}txi^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ãin^{2}ti^{3}khaix1yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}, txa^{2}xĩ^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}su^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, ã^{3}wạ^{3}li^{2} ĩ^{3}xi^{2}sxã^{3} a^{3}ti^{1}xi^{2}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}ka^{3}tụ^{3}, ĩ^{2}yhu^{1}kị^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{1}, ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}khaix1yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ka^{3}lih^{3}sa^{2}tẽ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Wxa^{2}ka^{3}lih^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̃^{3}xa^{2} so^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}.

23 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}tãu^{3}nũ^{3}ã^{1} hai^{3}txi^{3} wãn^{3}txi^{3}la^{3} ĩ^{3}wạ̃^{3}txi^{3}sah^{1}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. “Wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩh^{1}nxe^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2} ji^{1}ku^{1}.” Sah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}i^{1}. A^{2}yen^{3}kxa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}sxã^{3} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}wạ̃^{3}txain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ũ^{3}yhen^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}.

24 A^{2}si^{3}ta^{3}lo^{3}nãu^{3}hĩ^{1}nãn^{2}tụ^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, hai^{3}txi^{3} Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}sxã^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} ĩ^{3}wạ̃^{3}txi^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}hxai^{2}nxã^{3}nhẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, hĩ^{1}na^{2} Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}sxã^{3}, Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}wạ̃^{3}txi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, ũ^{3}yhen^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, kãin^{2} ka^{3}lih^{3}khaix1yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

Yuh^{3}xan^{1}ta^{3}ko^{3}xan^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} *ã^{3}sen^{3}sai^{1}ain^{1}sxã^{3}*

hxi²kan¹jah¹lo²su²

25 A²wi¹lhĩ¹nãn²tu̱³, kxãn³su² wãn³txa² hãi³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Yxãn¹ta¹, ha³lo²a² hau³kon³tu¹wi¹. Nxe³tãu³a¹, e³lẽ³na¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³, wãn³txa² si³ka³kan³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Txa²wĩ³na² wãn³txa² si³ka³kan³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Txa²wĩ³na² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹.

26 A²nxe³tãu³ai²nãn²tu̱³, wxãi²nãn²ta³ Txa²ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li²sa²sxã³ wi²ka¹ka¹nhe² Txa²wĩ³na² ĩ³wã̱³txain¹yah³lxin¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wĩ³na² hi²se³na² a³lxi¹nx2tain¹na³li¹. Nxe³nx2tain¹kxe³su² ain³kxi¹nx2tain¹ka³tu̱³, sa²hau³ko³nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³, Txai²li² sa²hau³ko³kxi¹nx2ti³si¹hai¹na¹jau³la³ Txa²wĩ³na² ĩ³ye³kxain¹nxa³kxan²ti³, sa²hau³ko³kxi¹nx2txai¹nẖĩ³nx2na³li¹.

27 Jã¹nxa¹jau³su², wxãi²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lo²na¹xain²txi³ a³lxi², Txa²wãn³txa²: “Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ a³li³sxã³ ha³lo²ai²na² wxã³na¹hẽ³li¹.” Nxe³na¹jau³xai²na² yxo²ĩ²i² nxe³sah¹lxi³hxai¹nhẽ³li¹. Sah¹lxi¹nha²kxai³ Txa²wĩ³na² a³lxi¹nx2tain¹na³li¹.

28 Jã¹nxa¹jau³su² a²ya³la³tu̱³ Txai²li², Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ a³li³sxã³ ha³lo²ai²na² wxã³na¹hẽ³li¹. Na¹ha²kxai³, hĩ¹na² ha³lo²ai²na² a³li³sxã³ Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ĩ³na¹tu¹wi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hã³xã̱¹. Kwẽn¹tai²na² si³ka³ka³ni³ e³nhi¹lxi¹. Hai³txi³ hãi³jau³la² e³sĩn¹nxã̱³lxi¹.

30 Kwẽn¹tai²na² ain³kxi¹nx2nha¹nhai¹. A²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxi², a²nũ²a² ẽ¹nãn¹jau³xa² ha³ta̱³nxãn²txi³ a³la³kxi²ta³lu²ni², nxe³jah¹lo²su² nhi¹lxi¹, a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ye³kxi¹nxa²hxa³kxan²ti³nũ¹. Nha¹ha²kxai³, Wxa²si³yxau³te²khai³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³ai²la¹xã¹. Nxe³nhĩn¹ju³ta² hĩ¹na² yxo²ĩ²nxa²nha¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:

— “Hĩ¹na² yxo²ĩ²nxa²nha¹nhai¹.” Nxe³sah¹lxi¹lxi¹.

32 Yxãn¹ta¹, txa²wãn³txai²na² ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Ha³lo²a² nxe²xai³tu¹wi¹. Hĩ¹na² ai²na³li¹. Wxa²nũ̱³ka̱³txai²na² ã³nih³sxã³ ĩ³hax3te̱¹hax3te̱n¹jah³lxin¹tu¹wi¹. Sxi²khai³xa² ãn³kẽ̱³nã¹la³kxi²yah³lxin¹tu¹wi¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Txai²na² so¹lxi³ nũ̱h¹ yxau³na¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, nũ̱h¹ yxaun²nxa³lho³li¹. Txa²wĩ³na² whãi²na¹ yxau³kxi²sa³tu¹wi¹.

33 Txa²wãn³txai²na² hãi¹nxe³ti³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹i¹. Yxo²ĩ²sa²sxã³, wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ ã³nhãu²no³si¹nx2ta¹jau³su²

e3kxi1nx2ta1i1. Yuh3xan1ta3ko3xan1tũ3ka̱3txai2na2
yxo2kwĩn1kxi2sain1tũ3ka̱3txi3sain1na3li1. Sai1nha2kxai3,
ha3lo2ai2na2 yxau3yah3lxi1nhĩ1na1 ye3khãuh3lxa3ti3nx2tain1tu1wi1.
Yxãn1ta1, Txai2na2 ãn3sen3sai1ain1sxã3 ã2la2 hxi2kan1khai1nxa1i1.
Na1ha2kxai3, wxãi2na2 hxi2ka1ka1nhe2 yxau2xai3jah1lxi3hẽ1li1.
Je3su2jah3la2 wãn3txa2, a2sa3wi1ha3lxi3nãu3xa2 ĩ3ye3ta1hxai2hẽ1la2.

17

Je3su2jah3la2 A2wĩ3na2 ĩ3ye3kxi2jau3su2

1 Nxe3nxa2ha1te1 wãn3txai2na2 ĩ3ye3ta3lun2nxa2ha1te1,
Je3su2jah3lo2su2 te2kxai3lu1 o3sĩ̱3nãu3a1 sa2yxo2ka2la1nha2sxã3
ĩ3ye3te3nah1lxi1:

— Wĩ3na2, nxe3txi1. Ha3lo2a2 hau3kon3na3li1.
Nxe3ha2kxai3, wxa2wẽ3sa3na1xai2na2 wxi2kin3ti3to3ti3hit1sẽ1li1.
Wxi2kin3ti3to3nĩn1kxa2 yã1nxe3 kãi3ti3hit1sẽ1li1.
San1kxai2nãn2tu̱3, wxi2kin3ti3to3nĩn1kxa2 yã1nxe2 kãi3a1tu1wi1.
Na1kxai2nãn2tu̱3, a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 Wĩ3na2 ĩ3nxai2na2
sa2nẽn1kxi1nxain1tu1wi1.

2 A2nũ2a2 yxo2ha3kxa1 a2wa3kxẽn3ta̱3 ti3hit1san1tai1ti2ti1.
Sa1nha2kxai3, a2nũ2a2 Wĩ3nu2 ĩ3nxai2na2 ũ3hũ1san1kxa2
yxo2ha3kxa2 so1lxi3 ka3te̱3na2 wi1tãu3a1 ũ3hũ1ai1na1tu1wi1.
Si1san1jau3su2, ti3hit1san1tai1ti2ti1.

3 A2nxe3ju3ta2su1: A2nũ2a2 wi1lĩ2nẽ3lhxã3 sa2yxo2we1tẽ3te2su2
kxai2nãn2tu̱3, ka3te̱3na2 wi1tãu3a1 yxau2xai3te2su2
hĩ̱3nx2na3li1. Nxe3kxai2nãn2tu̱3, wxãin2txi3 Sũ̱3na2
Si3yxau3kat3su2 te2 ĩ̱3nxãin2txi3 hãi1nxe2te2 ĩ̱3nxãin2txi3
wi1lĩ2nxa2sxã3 sa2yxo2we1txai1ni2, Txai2na1xain2txi3
Je3su2jah3lo2na1xain2txi3 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lot3sa2sxã3
ĩ3sa̱2si1hã3san1kxa̱h3lo2na1xain2txi3 wi1lĩ2sa̱2sxã3
sa2yxo2wet1sai1ni2, nẽ3lain1kxai2nãn2tu̱3, ka3te̱3na2 wi1tãu3a1
yxau2xai3lai1nhĩ̱3nx2na3li1.

4 Txai2na1xai2na2, wxa2wa3ka3li3yu3ta2 ũ3hũ1san1ju3ta2
kãi3ta3lu2na1te1ni2ti1. Na1ha2kxai3 wxi2kin3ti3to3nĩn1ju3txai2na2
a2nũ2a2 a2yxo2ha3kxa1 ĩ3yau1ũ3hain1to3hxai2na1tai1ti2ti1.

5 Wĩ3na2, nxe3ti1. Jũ1nxe3 ye3jen1nãu3a1 wxa2yxaun1tãu3a1
ĩ3xi2na1tu1wi1. Na1ka3tu̱3, wxa2yen3nãu3a1 yxau3na1tu1wi1.
Na1ka3tu̱3 ne3hĩ1na1 wxi2kin3ti3to3ti3hit1sẽ1li1.
Yuh3xai2nãn1ko3xai2na2 yũ3ti3he1nxe2nxa3hĩ1nãu3u1tai2na2
wxi2kin3ti3ton3ki̱3kaix1 jã1yxa3sẽ1li1.

6 Txa2nũ̱3ka̱3txi3su2 ũ3hũ1san1tai2ti2ti1. A2nũ2a2
yuh3xan1ta3ko3xan1tũ̱3ka̱3txai2na2 ã3yã3nhai1tã3nũ1san1tai1ti2ti1.
A2nxe3tũ̱3ka̱3txa2 a2wi1lhĩ1na2 wxa2nũ̱3ka̱3txi3sin1tai1ti2ti1.
Hã2wxãn3txa3 ũ3hũ1san1tai1ti2ti1. Nxe3ha2kxai3,
hĩ1na2 txa2nũ̱3ka̱3txi3su2 na3li1. Wxa2yxo2wãn3txa2

ain3kxi2so1sxã3 sa2yxo2we1txain1tṵ3kạ3txi3su2 ai1nhxai2tai1ti2ti1.
A2nxe3tṵ3kạ3txa2 so1lxi3, hxi2kan1khai1nxĩn1ju3ta2
ĩ3yau1ũ3hai1na1tai1ti2ti1.
7 Wĩ3na2, nxe3txi1. A2yen3kxa2 ũ3yhen3kxi2san1kxa2
yxo2ha3kxa1 wxa2yen3kxi3su2 hxai2tai1ti2ti1. Nxe3jau3xai2na2
txa2nṵ3kạ3txai2na2 hĩ1na2 a3la3kxain1na3li1.
8 Wxa2wãn3txa2 ũ3hũ1san1jau3xa2 ĩ3yau1ũ3hain1to3hxai2na1tai1ti2ti1.
Ai1na1ha2kxai3, a3la3kxain1na3li1. A2nxe3na1jau3xai2na2
ain3kxi2so1kxi2sa2sxã3 a2ẽ1nãu3a1 sa2wi1nhain1to3tai1ti2ti1.
Sai1nha2kxai3, Wxãi2na2 txa2si3yxau3kat3sin1jau3su2 ain3kxi2nha2,
Wxãi2na2 ĩ3sa2si1hã3san1jau3su2 ain3kxi2nha2, txa2nṵ3kạ3txai2na2,
sain1to3hxai2tai1ti2ti1.
9 Txa2nṵ3kạ3txai2na2 so1lxi3 sa2hau3ko3tain1sih1nxa2ha1jau3su2
ĩ3ye3kxi1nxa2ha1i1. Hai3txi3 yuh3xan1ta3ko3xan1tṵ3kạ3txi3la3
yxo2ha3kxa1 ĩ3ye3kxi1nxa2hxa3i1. Yxãn1ta1 txa2nṵ3kạ3txai2na2
so1lxi3 ũ3hũ1san1tṵ3kạ3txai2na2 so1lxi3 ĩ3ye3kxi1nxa2ha1i1.
Wxa2nṵ3kạ3txi3su2 nũ3nha2kxai3 ya3nxa2ha1i1.
10 Txa2nṵ3kạ3txa2 wxa2nṵ3kạ3txi3sah1lxi1nha2kxai3,
wxa2nṵ3kạ3txa2 sa2kxai3lu2 txa2nṵ3kạ3txi3su2 nha1ha2kxai3,
nxe3kị3te2jai1ti2ti1. A2nxe3tṵ3kạ3txai2na2 sa2kxai3lu2, e3lẽ3na2
yxau3sxã3 wi1kãi3yxau2xai3lain1na3li1. Wi1kãi3yxau2xai3la1kxa2
yã1xain1na3li1. Ain1sxã3, txa2wxi2kin3ti3to3na1ju3ta2 a2nũ2a2
yxo2ha3kxa1 ĩ3yau1ũ3hain1na3li1.
11 Na1ha2kxai3, Txai2na2 ĩ3xi2na1tu1wi1. Na1ka3tụ3,
yxau3ya3nxa2ha1tu1wi1. Ha3lo2ai2na2 yxaun2nxa3lho3li1.
Na1kxa2si3yo3na1 txa2nṵ3kạ3txai2na2 ha3lo2ai2na2 nṵh1
yxau3ain1tu1wi1. Wĩ3nãi3, hãi1nxe2 wi1lhin1khaix1jah1lãi3.
Nxe3txi1. Wxãi2li2 nṵ3kxũn3khaix1te2sin1jai1ti2ti1.
Nxe3te2sin1jau3su2, a2nũ2a2 ũ3hũ1san1kxa2 ha3lo2ai2na2 nṵh1
yxau3ain1tṵ3kạ3txi3nũ3a2, nṵ3kxũn3txi3 ã3non2ta3kxi1tai1nhẽ3li1.
12 Yxau3yai1na1hĩ1na2, a2nũ2a2 ũ3hũ1san1tṵ3kạ3txai2na2
ã3non2ta3kxain1to3hxai2na1tai1ti2ti1. Wxãi2li2
nṵ3kxũn3khai1nxi1lxi1. Nxĩ1nha2kxai3, nṵ3kxũn3ti3hit1san1kxe3su2
ã3non2ta3kxain1to3hxai2na1tai1ti2ti1. Hai3txi3
a2ta3a2 hxi2ka2 sa2so1kxi2nẽ3lhxã3 tṵ1kxi2nẽ3te2la3
yũ2nxa3i1. Yxãn1ta1, ka3na3ka3na3jah1la2 so1lxi3
tṵ1kxi2nẽ3na3li1. A2nxe3jah1la2, kxã3nxai3tã2 Wĩ3na2
ĩ3nxai2na2 ha3tẹh3nxã3nxa2 ũ3wha2li1ti3hi1tin1te3nah1lxi1:
“Jah1la2 ĩ3xạn3ta3kxai1nĩn1ju3ta2 yxau2sa2tẽ3ain1tu1wi1.”
Ta1hxai2ti3ai1ti2ti1. A2nxe3jau3xau3hxai2tẽx1ta2 jã1nxe3sxã3,
ye3jen1na2 ka3na3ka3na3jah1lai2na2 so1lxi3 ĩ3xạn3ta3kxai1nĩn1ju3ta2
yxau2sa2tẽ3ain1tu1wi1.
13 Ye3jen1na2 yxaun1tãu3a1 ĩ3xi2na1tu1wi1. Yxãn1ta1, hĩ1na1,
yuh3xai2nãn1ta3ko3xai2na2 yxau3na1hĩ1na1, txa2nṵ3kạ3txai2na2

a²yen³nãu³a¹ yxau³sxã³ txa²wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹i¹.
Na¹kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² ain³kxi²sain¹sxã³,
wi¹lxon³kxi²ta³lun²sa²kxa² yã¹nxe³si¹hai¹na¹jau³su² e³a¹i¹.
14 Txa²nũ̱³ka̱³txai²na², Wĩ³na² ĩ³nxai²na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³hain¹to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Ai¹na¹ha²kxai³,
yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² hi²sen³su²
yxo²kwĩn¹kxain¹na³li¹. Yxo²kwĩn¹kxi²sain¹kxa² yã¹nxain¹na³li¹.
Nxe³ju³ta², Txain²txi³ yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txi³sin²nxa³ha²kxai³,
txa²nũ̱³ka̱³txain²txi³ yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txi³sai¹nxa³ha²kxai³,
ya³sain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³, yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na²
yxo²kwĩn¹kxi²sain¹sĩn¹na³li¹.
15 Ha³lo²ai²na², txa²nũ̱³ka̱³txai²na² sa²so¹sxã³
ũ³ho¹ain¹si¹nxa²ha¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹nxa²hxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹,
ĩ³lxi³thi¹nxa³jah¹la² a²si³yxau³ka³txa², Sa³ta³na²jah¹lai²na²
txa²nũ̱³ka̱³txai²na² ã³non²ta³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Ye¹nxa²ha¹i¹.
16 Jã¹nxa¹jau³su², txa²nũ̱³ka̱³txai²na² yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txi³sai
Txai²li² yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txi³sin²nxa³kxa² yã¹nxe²,
ain¹nũn³na³li¹.
17 Ai¹nha²kxai³, txa²nũ̱³ka̱³txai²na² sa²hait1so¹txain¹sxã³
a²ẽ¹nãu³a¹, wxa²wãn³txa² a²ya³la³tu̱³khaix1jau³xa²
ũ³whi¹tai¹nhẽ³li¹. Wxãi²yã¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹ti³hit1txai¹lxi¹.
Wxa²wãn³txa² a²ya³la³tu̱³khaix1jau³xai²la¹i¹.
18-19 Wxãi²na² yuh³xan¹ta³ko³xai²na² ĩ³sa²si¹hã³san¹tai¹ti²ti¹.
Jã¹xai¹na¹i¹. Txa²nũ̱³ka̱³txai²na²su¹ na¹i¹. Na¹ha²kxai³, Txai²na²
wi¹lhi¹na¹i¹. Wxa²wa³ka³li³yu³ta² wi¹kãi³te³lhxã³ wi¹lhi¹na¹i¹.
Na¹ha²kxai³, txa²nũ̱³ka̱³txai²na² wi¹lhin¹si¹hai¹na¹jau³su² na¹i¹.
Wxa²wa³ka³li³yu³ta² wi¹kãi³ain¹txai²li¹.
20 Ain¹kxai²nãn²tu̱³, txa²nũ̱³ka̱³txai²na² ti¹ai²nãn¹tũ̱³ka̱³txai²na²
wxa²wãn³txa² wi¹jau³xa² tah²yau³xa² ĩ³ye³ain¹tu¹wi¹.
Nxe³ain¹jau³nũ³a², a²nũ²a² ã̱³xa² ain³kxain¹kxai²nãn²tu̱³,
sa²yxo²wet1sain¹nũn³tu¹wi¹. Sain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³tãu³a¹
Txai²li² sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³ai²na² yxo²ha³kxa¹, hĩ¹na²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹i¹. Sa²hau³ko³tain¹sih¹nxa²ha¹jau³su², nxa²ha¹i¹.
Hai³txi³ txa²nũ̱³ka̱³txai²na² ti¹ai²nãn¹tũ̱³ka̱³txai²na² so¹lxi³
sa²hau³ko³tain¹sih¹nxa²ha¹jau³la³ ĩ³ye³kxi¹nxa²hxa³i¹.
21 Ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹jau³xa²sa¹: Sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³ai²na²
yxo²ha³kxa¹ wi¹lĩ³we¹yhu¹khai¹nxe³sxã³ yxau²xai³lain¹te³lhxã³
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹i¹. Ju¹ta² ten³khaix1sa³nhai¹. Wĩ³nu²
ĩ³nxãin²txi³ nxũ²kwa̱i³yxau³sa²sxã³ wi¹lĩ³we¹sa¹nha²kxai³,
nxe²yxau²xai³ki̱³tã³li¹. Nxe³ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³kxa²
yã¹nxe³sxã³ sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³ai²na²
nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³lain¹sxã³ wi¹lĩ³we¹te³lai¹nha²kxai³
wi¹lĩ³we¹yhai¹nha²kxai³, nxe² yxau²xai³la³nhẽ³lain¹ju³ta³nũ³a²
ten³sa³nhai¹. Nxe³nẽ³lain¹ju³ta³nũ³ai²na²

yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txi³ tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ²nẽ³lain¹sxã³ ĩ³ye³ain¹te²an¹jau³kxai³lu¹: “Hã³xã¹. Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³kxah³lo²khai³xai²la¹i¹.” Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa², nẽ³lain¹tu¹wi¹.

22 Wxi²kin³ti³to³ti³hi¹san¹tai¹ti²ti¹. Nxe³san¹kxa² yã¹nxe³sxã³ txa²nũ̱³ka̱³txai²na² wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tai¹na¹tai¹ti²ti¹. Nai¹na¹ha²kxai³, wi¹lĩ³we¹yhu¹sxã³ yxau²xai³ki̱³kxa² yã¹xain¹tu¹wi¹.

23 Na¹kxai²nãn²tu̱³, sa²yxo²wet1sain¹tũ̱³ka̱³txain²txi³, wi¹lĩ³we¹tain¹sxã³ yxau³kxai¹na¹ha²kxai³, Wxãin²txi³ wi¹lĩ³we¹san¹sxã³ yxau³kxi¹sa¹nha²kxai³, nxe³nẽ³lain¹tu¹wi¹. Nxe³nẽ³lain¹kxai²nãn²tu̱³, yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ²nẽ³llhxã³ ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹: “Hai³yo¹. Je³su²jah³lai²na² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³kxah³lai²la¹xã¹. A²ya³la³tu̱³ Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ Je³su²jah³lain²txi³, a³lxi², te²yã¹nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxain²txi³ a³lxi², ain¹na³na¹.” Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka³txa² a²ẽ¹nãn¹jau³su², sain¹tu¹wi¹. Ju¹ta² ten³sa³nhai¹.

24 Wĩ³na², nxe³txi¹. Ũ³hũ¹san¹tũ̱³ka̱³txai²na² kan²txi³ ãn³si³tẽ³la³kxi²sain¹ju³ta² ten³sa²nũn³nhai¹. Txai²nãn²tu̱³ wxa²ha³lo²a² oh³xan¹ko³nãu³a² ha³lo²lot3sxã³ he¹a¹kxai²nãn²tu̱³, ãn³si³tẽ³la³kxi²sain¹ju³ta³nũ³a² ten³sa³nhai¹. Sain¹kxai²nãn²tu̱³, txa²wxi²kin³ti³to³na¹ju³ta² ũ³hũ¹san¹kxa² ĩ²ain¹tu¹wi¹. Nxe³ti³ten³sa³nhai¹. Ha³lo²ai²na² yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² ã³si³wxe³ti³he¹nxa³hĩ¹nũ¹tai²nãn²tu̱³ a³lxi²sa²to³hxain¹tai¹ti²ti¹. San¹jau³su² wxi²kin³ti³to³ti³hit1san¹tai¹ti²ti¹. Nxe³na¹ju³ta², txa²nũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ²ain¹kxai²nãn²tu̱³, ka³lih³khaix1sa³tu¹wi¹. Ju¹ta² ten³sa³nhai¹.

25 Wĩ³nãi³. Wain³te²si³yxau³ka̱³txãi³. Yuh³xan¹ta³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²
hai³txi³ ĩ²nxa²tũ̱³ka̱³txi³sai¹nxa³i¹. Nxain¹kxan²ti³, Txai²na² wi¹lĩ²nxa²te²sa¹i¹. Na¹ha²kxai³, txa²nũ̱³ka̱³txai²na² ũ³hũ¹san¹tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ĩ²sain¹na³li¹. Sai¹nha²kxai³: “Je³su²jah³lai²na², Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²si¹hã³kxah³lo²su² na³na¹.” Sain¹na³li¹. Nxe³jau³xai²na², txa²nũ̱³ka̱³txai²na² a³la³kxain¹na³li¹.

26 Txa²nũ̱³ka̱³txai²na², hxi²kan¹khaix1te²sin¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hain¹to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Jã¹xai¹na¹tu¹wi¹. Ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³, ha³lo²a² a³la³kxain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ a³lxi²san¹kxa² yã¹nxe² a³lxai¹nĩn¹ju³ta² yũ²na³li¹. Nxai¹nĩ¹nha²kxai³ Txai²na² Wxa²tah²na¹xai²na² nxũ²kwa̱i³yxau³ai¹na¹ju³ta² yũ³nũn³na³li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

18

Kọ³nxe³thin¹tṵ³kạ³txa² Je³su²jah³la² ĩ³sa²so¹ain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² wãn³txai²na² ĩ³ye³ta³lun²ka³tṵ³, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² whãi²na¹ ãn³sa²si³wa³lu³lu²ne³kxi² ai³sxã³ tẽ³li³yhu¹sxã³, ĩ³nṵ³kxa² Se³trõ²yau³xa² ã³yxo²ha³ti³sa²sai¹ain¹ka³tṵ³, sa³wxe³na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 A²nxe³ko³xai²na², Je³su²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²kxã³nxa², ye³ka³lxa¹txi³ ã³nho³hain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nx-ain¹sxã³, wi¹lĩ²ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, a²sa³wi³sxa² Ju³ta²sah³la², sa³wxe³nai²na² wi¹lĩ²nũn³to³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na², ye³jen¹na², Je³su²jah³la² a²kọ¹kọ¹xa² hxi²ka² ã³yã³yũ²kxi²jah¹lo²nũ³su², ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³tṵ³ti¹, Ju³ta²sah³lo²su² te²kxai³lu¹, fa³ri³se²a² nṵ³kạ³txain²txi³ ĩ³wạ̃³txi², wã³nxĩn¹te² si³yxau³tṵ³kạ³txain²txi³ ĩ³wạ̃³txi², ain¹te³nah¹lxi¹, so³ta²to² nṵ³kạ³txa² ã³nũ³so¹ain¹nũ²la² tẽ³sxã³ whãi²na¹ ai³nũ²la², sa³wxe³nai²na² Je³su²jah³la² kwẽn¹tai²na² yxau³ko³xai²na², ã³yạu³son³kxi² ai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la², yṵ³lxa² kãi²te²a² ã³tẽ³i², lã³pi³ãu²tẽ³na² tĩh³na² sa²kḩ̃³kxi²nẽ³tẽ³nũ³a² ã³tẽ³i², yạ̃³wị̃³ta² ã³tẽ³i² nxe²xai³nũ²la², aun³ti² ã³yạu³son³kxi² ai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Ain¹ka³tṵ³, Je³su²jah³lai²na² a²ẽ¹nãu³a¹, ha³lo²a² yxan¹nãu³a¹ ũ³hũ¹ain¹ju³ta³nũ³a², a³la³kxi²ta³lu²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxe³su² a³ya³tain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹te²la³tạ̃³ ten³yah³lxin¹ji¹? Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³ta²sah³la² nṵ³kạ³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la², Na³sa³re²thĩ³na² tọn¹jah¹la², ten³yah³lxa¹nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na², Ju³ta²sah³la² hi²sen³su², Je³su²jah³la² kox1ko¹xa² hxi²ka² ã³yũ³ain¹jah¹lo²nũ³su² jah¹la², he¹yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txai²la³na¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Ain¹tãu³, nxe³jau³xai²na², Ju³ta²sah³lai²na² nṵ³kạ³txai²na² ain³kxain¹tãu³, ã³si³tu³kxa² ai³sxã³, a²yu³hẽ³nãu³a¹ a³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Ain¹ka³tṵ³, ãh¹ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³te³tạ̃³ ten³yah³lxin¹ji¹? Ya³nx2ta¹i¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tṵ³:

— Je³su²jah³la², Na³sa³re²thĩ³na² tọn¹jah¹la² ã³ten³sĩ¹na¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txai²li² Je³su²jah³lo²sa¹i¹. Ya³nx2ta¹ten¹ti¹. Txai²na² so¹lxi³ ten³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, tũ̱³ka̱³txai²na² ã³si³tẽ³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txai²na², hãi¹nxe² ã³txain¹yah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Ã³wa²to¹tain¹txai²li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe³ju³ta², ha³la³je¹nai³kxai³ Je³su²jah³lai²na² ĩ³ye³sxã³ A²wĩ³na² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xa²sa¹:

— Wĩ³nãi³. Tx̱a²sa̱³wi³ha̱³lxi̱³nãu³xai²na² ũ³hũ¹san¹tũ̱³ka̱³txai²na² tũ̱¹kxi²sa³kxa², yũ²nxa³lho³li¹. Hai³txi³ ka³na³ka³na³te²a² ha³ta̱³nxãn²txi³ tũ̱¹kxi²sa²nxa³lho³li¹. A²yxo²ha³kxa¹ he¹lain¹na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xait3 jã¹nxe³sxã³, a²ya³la³tu̱³ hĩ¹na², Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² wa²su¹wa²su¹ yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ a²sa³wi³sxa² ka³na³ka³na³te²a² ha³ta̱³nxãn²txi³, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²so¹ain¹ju³ta³la³, yũ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

10 Yxãn¹ta¹, Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²ĩ³lxi³ ã̱³xa² Si³mãu²ah³lo²su² te²kxai³lu¹, yu̱³la² kãin²ta³wxi²a² sa²si̱³sai¹nha²sxã³, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³khai³su² jah¹la² a²sa³wi³sxa², a²ĩ³lxa² Mau²kah³lo²su² nxe³jah¹la², txa²wã¹wi¹nẽ³tãu³a¹ a²ne³nxẽ³nãu³a¹ ĩ³ne³i²lã³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, Pe²jah³lai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxa²yu̱³lai²na², ũ³si³wi²xi²nhat1sã²nhẽ³li¹. Ã³nhe¹kxain¹txa³hẽ¹li¹. Txa²wĩ³na² ĩ³kwa³na³sain¹jau³xa², ye³khãuh³lxa³ti³sa²ju³ta³nũ³a² ĩ³kwa³na³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹jau³xai²na¹ sa²yxo²ã³ti³ten³sa²nxãn³nhai¹. Nxe³ha²kxai³, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³sa²so¹sain¹ju³ta³nũ³a², hãi¹nxe² ã³txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

A³na²sah³la² ĩ³wã̱³txi³jau³su²

12-14 Ain¹ka³tu̱³, Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txai²na² a²hxi²kan¹jah³la² ĩ³kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, a²so³ta²to³ nũ̱³ka̱³txai²na² nxe³ha²kxai³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²so³ta²to³ nũ̱³ka̱³txa² nxe³ha²kxai³, ain¹sxã³, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³ ĩ³sa²so¹sxã³ sa²tai³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, sxi²ha² kãin²thĩ³na² tẽ³sxã³ ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³khai³su² jah¹la² a²ĩ³lxa² Kai³fa²sah³la² a²kũx3ka³nai²na² a²ĩ³lxa² A³na²sah³la² a²sxi²ha² sa²kxai³lu², tẽ³sxã³ ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹sax3kũx1, ha³la³je¹nhĩ¹nai³kxai³lũx1, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³khai³su² jah³lai²na² sa²kxai³lu² a²ĩ³lxa² Kai³fa²sah³lai²na² sa²kxai³lu¹, e³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³, Je³su²jah³lai²na² so¹lxi³ ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² wi¹na³li¹. Kai³fa²sah³lai²na²

wãn³txa² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xa², ye²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³la² a²yxo²wãn³txa² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³su²

15 Nxe³nxa²ha¹te¹, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txai²na² Je³su²jah³la² tẽ³sxã³ ã³nxai³nxa²ha¹te¹, Pe²jah³lain²txi³ Je³su²jah³la² a²si³tĩ³nha² u̱²lxi³ ãn³si³tẽ³kxi², a²sa³wi³sxa² ã̱³xain²txi³ Je³su²jah³la² a²si³tĩ³nha² ã³si³tẽ³kxi², ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² sa³wi³sxa² ã̱³xai²na², wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² wi¹lĩ²ain¹kxah³lo²su² to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹kxe³su², a²sa³wi³sxa² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³lai²na² ãn³si³tẽ³la³kxi², wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² sxi²ha² wai²ha² yxo²tã̱³lxa² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Yxãn¹ta¹, Pe²jah³lai²na² ha³lo²a² sxih²yxo²a² ã³yxo²wa³ti³kxi²sxã³ yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, a²sa³wi³sxa² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² wi¹lĩ²kxah³lo²su² te²kxai³lu¹, sxi²ha² a³li³ka³tu̱³, a²wãi²ta¹ka³lxa² sxih²yxo²a² wxa²hau³ko³ta¹ka³lxa², a³ya³ti²sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³na¹, Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² sa²so¹sxã³ tẽ³sxã³ whãi²na¹, sxi²ha² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Ã³wi¹hain¹ka³tu̱³, wãi²ta¹ka³lxai²na² sxih²yxo²a² wxa²hau³ko³ta¹ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, Pe²jah³lai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na², Je³su²jah³lai²na² a²sa³wit3sxan³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, ki³han³jau³su² ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe²nxa³xĩ¹. Je³su²jah³la² a²sa³wit3sin²nxa³xĩ¹, txai²li¹. Pe²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxe³hĩ¹na², ha³lo²a² a̱³lxi³khaix1yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³txa² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² nxe³ha²kxai³, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² nxe³ha²kxai³, ain¹sxã³, ha³nxe²a² sa²ya̱³tain¹tãu³a² ĩ³wa³nẽn³kxi²te³lhxã³ ã³nũ²kxa² yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tho³xa², Pe²jah³lai²na² sxa³yain¹sxã³ ĩ³wa³nẽn³kxi²te³lhxã³ sxa³yain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

Wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² Je³su²jah³la² ĩ³wã̱³txain¹jau³su²

19 Nxe³nxa²ha¹te¹, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² wãn³txi³kxai³lu¹, Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ĩ²sa³wi¹. Wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² ha³lo²a² o²la³kxain¹ju³tain²txi³ ĩ³yau¹ũ³hi², wxa²wãn³txa², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxain¹to³hin¹jau³xain²txi³ ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹, e³lẽ³na² yxau³sxã³
ĩ³ye³kxain¹to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Nxe³na¹ju³ta²sa¹, Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹thĩ³nãu³xain²txi³, kxãn³su² yxau³sxã³
ĩ³ye³kxai¹ni², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ sxi²khai³xa²
yuh³xai²nãn¹thĩn³khai³xain²txi³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
ã³nũ²kxa² he¹ain¹tãu³ain²txi³, kxãn³su² yxau³sxã³ ĩ³ye³kxai¹ni²,
ain³to³hxai²na¹tai¹ti²ti¹. Hai³txi³ hãi³a² yxau³sxã³
ĩ³ye³kxain¹to³hxain²nxa³tai¹ti²ti¹.
21 Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³, Txai²na² ĩ³wã̱³txi³san¹ji¹?
A²nũ²a² Txa²wãn³txa² ain³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txa²
ka³lxa¹khaix1nxe³tũ̱³ka̱³txai²la¹i¹. Ĩ³wã̱³txi³txai¹nhẽ³li¹.
Tũ̱¹ka̱³txai²na² ã³ne³wxe³ain¹te²la¹i¹, Txa²wãn³txa²
ĩ³ye³kxai¹na¹jau³xai²na²su¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³ka³tu̱³ta¹, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xai²na²
ka³na³ka³na³jah¹la² hi²sen³su², Je³su²jah³la²
wxa̱²ne³su²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wxa²ne³su²lain¹sxã³
ĩ³ye³kxain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka³khai³xa² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹i¹.
Yxãn¹ta¹, wxãi²lẽ¹. Ĩ³lxa³thi¹nxa³jau³xa² ĩ³ye³kxai¹ni¹lxi¹.
Jã¹nxe³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ̱³xain¹te³nah¹lxi¹:
— On³sxã³ ĩ³ye³nxa³ke³la³te²kxai³ ĩ³yau¹ũ¹sẽ¹li¹.
Yxãn¹ta¹, wi¹lĩ³ye³a¹kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
wxa²ne³su²lhan¹ji¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³ka³tu̱³, A³na²sah³lai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la²
sa²tai³ki²ti³hi¹tain¹sxã³ ĩ³sa²si¹hã³sxã³, Kai³fa²sah³lai²na²
sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³khai³sa²nũn³jah¹la²
sa²kxai³lu², ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³la² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³jau³su²

25 Nxe³nxa²ha¹te¹, hau³hau³kon³sxã³ Pe²jah³lai²na²
sa²kxai³lu², sax3nũn³sxã³ wã³nẽn³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³ta², a²nũ²a²nãu³xa², ha³nxe²a² yxo²ki³sa³nãu³a² kwa²
yxau³ain¹te²nãu³xa², wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na², Je³su²jah³la² sa³wit3su² nũ³nhĩn¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Pe²jah³lai²na² wãn³txa²
ki³ha¹ki²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Ti³hex1te²txã³i¹. Hai³txi³ Je³su²jah³la² a²sa³wit3su² te²txa³i¹,
txai²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Ain¹ka³tu̱³, wã³nxĩn¹te² si³yxau³ka̱³khai³xai²na² a²sa³wi³sxa²
wãn³txi³kxai³lu¹, Pe²jah³lai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sa³wxe³nai²na² he¹yai¹nĩn¹te³nai¹ti²ti¹. Nxe³tãu³a¹,
wxãin²txi³ ĩ²i², Je³su²jah³lain²txi³ ĩ²i², nxe³nx2ta¹tai¹ti²ti¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na² e³jah¹la² a²wã³tã̱³su² te²a²,

ha³la³je¹nhĩ¹nai³kxai³ Pe²jah³lai²na² ĩ³nẹ̃³i²lã³kxi²kxah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³nxa²ha¹te¹, Pe²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ãh¹ ĩ³ki³ha¹kxi²te³nah¹lxi¹:
— Hai³txi³ txai²li² Je³su²jah³la² a²sa³wit3sin²nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ̃³ kwẽn¹ta²kxai³, ka³la³ka³la²a² ĩ³yai²lxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Pi³la²jah³la² ĩ³wã̱³txi³jau³su²

28 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³kã̱³txa² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² tẽ³sxã³, whãi²na¹ Kai³fa²sah³la² a²sxi²ha² a³li³ain¹ka³tụ̃³, a²nũ²a² Ro³ma²no² nũ̱³kã̱³txa² hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³a¹ sxi²ha² sa²kxai³lu² ã³tĩ̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la², ĩ³yũ¹li²nxa³tã̱³lxa¹ ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, hãi¹nxe³sxã³ sxih²yxo²a² ã³yxo²wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Ã³wi¹hai¹nxa³ju³ta²sa¹:
— A²nũ²a² Ro³ma²no² nũ̱³kã̱³txa² sxi²ha² ã³wih¹kĩ̱³sxa³lho³na¹. Ã³wih¹sxã³, Ro³ma²no² nũ̱³kã̱³txai²na² ãn³kã̱³li²wi²kxi²sxã³ he¹yain¹kĩ̱³kxai²nãn²tụ̃³ kọ̃³nxe³ti³hi¹te³kxa²yã̱n³ti³su², Pas²kwa²nxe³je³na³kxa² a²yain³txa² hxi²kan¹txi³ ĩ³yain³kĩ̱³sxa³kxa²yã̱n³ti³su², kĩ̱³nhã¹. Ju³te²a² nũ̱³kã̱³txai²na² ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Ã³wi¹hai¹nxa³kxe³tụ̃³, Ro³ma²no² nũ̱³kã̱³txa² a²hxi²kan¹te² si³yxau³kã̱³txa² sa²kxai³lu² a²ĩ³lxa² Pi³la²jah³la² sa²kxai³lu², wa²li³sxã³ ĩ³ha¹txain¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³ju³ta² on³sxã³ kãi³ai¹nxa³lhai¹li¹, Je³su²jah³lai²na²su¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxe³nxa²ha¹te¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te²an¹jau³kxai³lu¹:
— Jah¹lai²na² kọ̃³nxe³thin¹jah¹lai²la¹i¹. Kọ̃³nxe³thin¹sxã³ kãi³to³hxa³ke³la³te²kxai³ ã³yũ³nxa²sĩ¹nhĩ̱³nxa²nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³nxa²ha¹te¹, Pi³la²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ne³ka²sah¹lxi³sa²lxi¹. Je³su²jah³lai²na², sa²so¹jah³lxi³sxã³ a³li³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̃³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³jau³xu¹tai²na² ĩ³we¹jah³lxi³sxã³ wã²nxũ̱¹hã̱in³nha²sxã³, jah¹lai²na² kãi³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³kã̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² ĩ³ya²lu¹nha¹ju³ta² wain³sĩ¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ hxi²kan¹sa²sĩ¹nxa³nhai¹. Wxa²nũ̱³kã̱³txai²na² ĩ³kwa³na³sah¹lxi³nhĩn¹jau³xai²na² a²nũ²a² su²lhã³nha¹ju³ta², hãi¹nxe² ã³sah¹lxi³to³sĩn¹nxãn³tai¹ti²ti¹. Wxa²nũ̱³kã̱³txai²na² so¹lxi³, a²nũ²a² kuh³lxa³thin¹te²a² hxi²kan¹txi³ su²lhã³ain¹sĩ¹nhĩ̱³nxa¹lxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ̃³,

ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{1} Ro^{3}ma^{2}no^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
32 Yxãn^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}, a^{2}kxã^{3}nxa^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
a^{3}la^{3}kxi^{2}ta^{3}lun^{2}kxe^{3}tu̱^{3}, ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hi^{3}sa̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sain^{1}sxã^{3} su̱^{2}lhã^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}kxã^{3}nxa^{2}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{3}
jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} Ro^{3}ma^{2}no^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}ain^{1}te^{3}lhxã^{3},
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
33 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}sxi^{2}hai^{2}na^{2} ã^{3}wi^{2}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1tain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wxãi^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
si^{3}yxau^{3}khaix3jah^{1}lo^{2}sin^{1}ji^{1}wi^{1}? Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2},
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2},
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxet3sã^{2}lxi^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}san^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, wxa^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}su^{2}
ta̱^{3}nxa^{2}, wa^{3}ka^{3}li^{3}yau^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}, nxe^{3}hĩ̱^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
35 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Ĩ^{2}sa^{3}wi^{1}. Txai^{2}li^{2}, hai^{3}txi^{3} Ju^{3}te^{2}an^{1}jah^{1}lo^{2}sin^{2}nxa^{3}i^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ĩh^{1}nxet3sxã^{3} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}hĩ̱^{3}na^{1}te^{2}la^{1}ku^{2}, nxa^{2}ha^{1}nhai^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3}, wxa^{2}wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}
si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}ta^{2}nãu^{3}xain^{2}txi^{3} ain^{1}sxã^{3}, txa^{2}hxi^{2}kai^{2}na^{2}
ã^{3}yũ^{3}sya^{1}nxain^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta̱^{3} on^{3}sxã^{3}
kãi^{3}xãn^{3}thai^{1}li^{1}? Nxa^{2}ha^{1}nhai^{1}? Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2},
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
36 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{2}nxa^{3}i^{1}. Txa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}sxa^{3}i^{1}.
Nxe^{3}na^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} txa̱^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ã^{3}nhe^{1}kxain^{1}ti^{3}hit1sĩ̱^{3}na^{1}i^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}ka^{2}
ã^{3}yũ^{3}sain^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2} nxe^{3}hĩ̱^{3}na^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}li^{1}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}lot3sai^{1}nxa^{3}i^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
37 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Wxãi^{2}na^{2}, hxi^{2}kan^{1}txa^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}khaix3sin^{1}tai^{1}?
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— “Hxi^{2}kan^{1}txa^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱^{3}khai^{3}sin^{1}tai^{1}?” Sa^{1}lxi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1}, Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}ya^{3}la^{3}jau^{3}tu̱^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2}, yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2}

wxã^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}te^{3}lhxã^{3}, txa^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} a^{3}li^{3}la^{1}ha^{1}hẽ^{3}li^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}: “A^{2}ya^{3}la^{3}jau^{3}tu̱^{3} ten^{3}sa^{3}nha^{1}.” A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}su^{2} nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

38-39 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}ya^{3}la^{3}jau^{3}tu̱^{3} a^{2}si^{3}yxau^{3}jau^{3}tu̱^{3}, ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pi^{3}la^{2}jah^{3}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}su^{2}

Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tu̱^{3}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wa^{2}li^{3}sxã^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ha^{2}kxai^{3} su^{2}lhã^{3}si^{1}ha^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} hxi^{2}ki^{3}ye^{2}nx2ti^{3}xa^{3}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2} ya̱u^{3}son^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxai^{1}na^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yũ^{2}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pas^{2}kwa^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxai^{2}na^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}, than^{2}kxi^{2}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} sa^{2}nũ^{1}xi^{1}nx2ti^{3}to^{3}hxai^{2}na^{1}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Hĩ^{1}na^{2} jã^{1}nxe^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Yã^{1}jah^{1}lo^{2}ta̱^{3} than^{2}kxi^{2}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} sa^{2}nũ^{1}xi^{1}nx2ti^{3}te^{3}la^{1}ji^{1}? Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}ka^{3}khai^{3}xai^{2}na^{2} than^{2}kxi^{2}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} sa^{2}nũ^{1}xi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}xa^{3}ji^{1}? Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

40 Yxãn^{1}ta^{1}, Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, kãin^{2} ĩ^{3}wxan^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ten^{3}ti^{3}hex1sa^{2}sĩn^{1}nxãn^{3}nhai^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, Ba^{3}ra^{3}ba̱^{2}sah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa̱^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, Ba^{3}ra^{3}ba^{2}sah^{3}la^{2} kãi^{3}su^{2}lhã^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ta^{3}lo^{3}wai^{1}ti^{3}hi^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, so^{3}ta^{2}to^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wai^{3}lxa^{2} so^{1}sxã^{3}, wxa^{2}xu^{3}kxain^{1}sxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ka^{2} ũ^{3}nhe^{3}hẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, wã^{2}la^{2} sau^{1}saun^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}ka^{3}lo^{3}hũ̱^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ã^{3}ya̱u^{3}son^{3}kxain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ki^{3}lxot3sxã^{3} ĩ^{3}wai^{3}ka^{3}si^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wi^{1}lhin^{1}te^{2}si^{1}lxi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}ka̱t3si^{1}lxi^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wxa^{2}ne^{3}su^{2}lain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{2}lu^{1}, a^{3}li^{3}xi^{2}sxã^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— ĩ³ne³ka²sah¹lxi³xi¹. Je³su²jah³lai²na² wxa²yen³nãu³a¹
wã²na³ũh¹xi¹nx2ta¹i¹. Jah¹lai²li² kọ̄³nxe³ti³ kãi³ju³ta² hai³txi³
ĩ²a¹jah¹lo²sxa³i¹. Wi¹lhin¹jah¹lo²sye¹nx2ti³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Ain¹ka³tụ̄³, Je³su²jah³lai²na² a³li³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
Wai³lxa³ka³lo³ai²na² ne³hẽ¹nha²sxã³, wã²la² sau¹saun¹ka³lo³a²
wi²kxi²nha²sxã³, a³li³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹,
Pi³la²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, Ju³te²a² nũ̱³kạ̄³txai²na²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Jah¹lai²na² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Yxãn¹ta¹, wã³nxĩn¹ta² si³yxau³kạ̄³ti³nãu³xain²txi³,
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xain²txi³, Je³su²jah³lai²na² ĩ²ain¹tãu³ kãin²
ĩ³wxan¹te³nah¹lxi¹:
— Hi³sạ̄³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Hi³sạ̄³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Pi³la²jah³lai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxãi²na² so¹jah³lxi³sxã³ hi³sa³ka³txa² su²lhã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Yxãn¹ta¹, jah¹lai²li² kọ̄³nxe³ti³ kãi³ju³ta² hai³txi³ ĩ²a¹jah¹lo²sxa³i¹.
Wi¹lhin¹jah¹lo²sye¹nx2ti³na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ju³te²a² nũ̱³kạ̄³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² e³jau³xa² on³txi³hex1jau³sxa³i¹.
“Txai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²tah²sa¹i¹.”
Ain¹sĩ¹nhxai²na²hẽ³li¹. Nxe³jau³xai²na², on³jau³sa²sĩ¹nxa³i¹.
Nxe³ha²kxai³, su²lhã³tain¹sĩ¹na¹ju³ta² wain³sĩn¹na³li¹.
Su²lhã³tain¹sĩ¹na¹ju³ta³nũ³a², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
a²ha³tẹ̄h³nxã³nxa² ĩ³kwa³na³sa²sĩn¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
te²yã¹nxe³te²lox3nha²sxã³ ĩ³ye³jah¹lo²su² kxai²nãn²tụ̄³,
su²lhã³tain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.” Sa²sĩn¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jãx1nha¹ju³ta²
ten³sa²sĩn¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹, nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Pi³la²jah³lai²na²
ain³kxain¹ka³tụ̄³, ã²la² kãin² yuh³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Ain¹ka³tụ̄³, sxi²hai²na² ã³wi²xi²ka³tụ̄³, ĩ³ye³sxã³, Je³su²jah³la²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nũ¹la³tạ̄³ yxau³jah¹lo²sin¹ji¹? Ain¹ta¹,
Je³su²jah³lo²kxai³ wãn³txi³la³ yau³ka³na³ka³na³kxan²ti³ hai³txi³
ĩ³wạ̄³lũ³xi²tạ̄¹hxai²nxa³hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹, Pi³la²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²yạ̄n³ti³tạ̄³ ĩ³wa²lũ³xi²sa²nxãn³te²la¹xã³? Txai²na²
hxi²kan¹te²sa¹i¹. Na¹ha²kxai³, ĩ³kwa³na³ai¹na¹kxai²nãn²tụ̄³,
su²lhã³nxa²si¹hai¹na¹jau³su² e³a¹kxai²nãn²tụ̄³,
su²lhã³nxain¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹, sa²than²kxi²sa²tã³si¹hai¹na¹jau³su²

e3a1kxai2nãn2tu̱3, sa2than2kxi2sa2tã3nxain1tu1wi1. Txai2na2
hxi2kan1khaix1te2sa1i1. Nxe3na1ju3tai2na2 ã3ne3wxen1ji1?
Ta1hxai2hẽ1la2.
11 Yxãn1ta1, Je3su2jah3la2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Nxet3sã1lxi1. Wxa2hxi2ka1nĩn1ju3tai2na2, Txa2wã1sũ̱3na2
Si3yxau3tãu3u1tai2na2 oh3nãu3a1 yxau3jah1lu1tai2na2
ũ3hũ1nxain1ju3tai2la2na3li1. Nxe2nxãn3ke3la3te2kxai3,
hxi2ka1nhĩ̱3nx2nxã̱3lxi1. Nxe3ha2kxai3, wi1kãi3txa2hẽ3li1.
Nxe2nxãn3kxai2nãn2tu̱3, Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1
ĩ3xa̱n3ta3kxi1nxa2kxa2ya̱n3ti3su2, nxe3nxa2ha1nhai1. Yxãn1ta1,
Kai3fa2sah3lai2na2 wã3nxĩn1te2 si3yxau3ka̱x3khai3su2
jah1lai2na2, wxa2hxi2ka3nãu3a1 ã3yũ3sya1nxain1te1ni2ti1.
A2nxe3jah1la2, Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 sa2yxo2ã3sxã3
kãi3sxã3 ã3yũ3sya1nxain1te3nai1ti2ti1. Ain1jau3su2, ã2la2
ko̱3nxe3khai1nxe3txi3 kãi3ain1na3li1. Jã1nxain1jau3su2, ain1na3li1.
12 Nxe3jau3xai2na2, Pi3la2jah3lai2na2 hi2sen3kxai3lu2
ain3kxain1ka3tu̱3, Je3su2jah3la2 sa2than2kxi2sa2tã3ti3ten3khai1xain1ta1hxa
Yxãn1ta1, Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1 yxo2sa3te̱1txi3
ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Jah1la2 sa2than2kxi2sa2tã3sĩn1txa3hẽ1la2.
Sa2than2kxi2sa2tã3in1kxai2nãn2tu̱3, hai3txi3 txa2wã1hxi2kan1ta2
si3yxau3ka3khai3xa2 Se2sa3jah1la2, a2ya̱3lhxa3lxi1. A2nũ2a2
ĩ2lu3te2a2 ĩ3ye3kxai2nãn2tu̱3: “Txai2na2 hxi2kan1txa2
si3yxau3ka̱3khai3sa1i1.” A2nxe3jah1lo2su2 kxai2nãn2tu̱3,
Se2sa3jah1la2 ĩ3ko̱x1ko̱1son2kxi2jah1lo2su2 hĩ̱3nx2na3li1.
Jã1nxe3jah1lo2su2 na3li1, Je3su2jah3lo2su1. Nxe3ha2kxai3,
sa2than2kxi2sa2tã3sĩn1txa3hẽ1li1. Ya3nxa2sĩ1na1i1. Se2sa3jah1la2
ĩ3xa̱n3ta3kxi1nxa2kxa2ya̱n3ti3su2, nxa2sĩ1na1nhai1. Ta1hxai2hẽ1la2.
13 A2nxe3jau3xai2na2, Pi3la2jah3lai2na2 ain3kxain1ka3tu̱3,
Je3su2jah3la2 tẽ3sxã3, ha3lo2a2 a3li3ka3tu̱3, tah3lxa3ka3txa2
Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 wãn3txa2 a2ĩ3lxa2 Ka3ba3ta2ka3txa2,
ã3wxe3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3ka3txai2na2, kxãn3su2
Pi3la2jah3lai2na2 ã3wxe3to3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3sxã3, a2nũ2a2
ĩ3lxa3thi1nxa3te2a2, ĩ2li3te2su2 te2a2, so3ta2to2 nũ̱3ka̱3txa2
ã3yũ3ain1kxe3nũ3su2 te2a2, a2ha3lo2a2 Pi3la2jah3lai2na2
wã2nxũ̱1ha̱in3nha2sxã3 ĩ3kwa3na3ain1to3ta1hxai2hẽ1la2.
“Jah1lai2na2, su2lhã3txain1yah3lxi3hẽ1li1.” Ta̱3nxa2,
“Sa2than2kxi2sa2tã3txain1yah3lxi3hẽ1li1.” Ta̱3nxa2,
nxe3sxã3 Pi3la2jah3lai2na2 wã2nxũ̱1ha̱in3nha2sxã3
ĩ3kwa3na3ain1to3ta1hxai2hẽ1la2. Hĩ1na2, jã1nxe3sxã3 Je3su2jah3la2
ha3lo2a2 wã2nxũ̱1ha̱in3nha2te3lhxã3 Pi3la2jah3lai2na2
ã3wxe3ta1hxai2hẽ1la2.
14 Nxe3hĩ1na2, Pas2kwa2nxe3je3na3kxa2 a3lan2ti3hĩ1nai3tã2
ĩ3yũ1li2nxa3ta̱3lxa2 ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nxa2ha1te1,

Pi³la²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²hxi²kan¹txa² si³yxau³ka̱³txa² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jah¹la² ũ³nhũ̱³ha³lo²sa²tã³sxã³, hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la̱³kxi²sxã³ su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Pi³la²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²hxi²kan¹txa² si³yxau³ka̱³txa² hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³a¹ju³ta³nũ³a² wain³te²la¹xã³? Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka̱³ti³nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²nhi¹lxi¹. Txa²nũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹ta² si³yxau³ka̱³txa² Se²sa³jah¹lo²so¹lxin³sĩn¹na³li¹. Ã̱³xa² yũ³sĩ¹nxa³i¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Ain¹ka³tu̱³, Pi³la²jah³la² hi²sen³kxai³lu¹, Je³su²jah³la² sa²so¹ti³hit1sxã³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² hxi²ka²nãu³a¹ ã³yũ³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³ain¹ju³ta³nũ³a² ã³yũ³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nain¹ka³tu̱³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² hi²sen³kxai³lu¹, Je³su²jah³la² sa²so¹sxã³ tẽ³sxã³ a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹jau³su²

17 Te³nah¹lxi¹, Je³su²jah³lo²kxai³lu¹ hi³sa³ka³txa² sa̱²ka³la̱³ki³hẽt1so¹nha²sxã³ ã³nxai³ta̱¹hxai²hẽ¹la̱². Ha³lo²a²ko³xa² a²ĩ³lxa² Txa²wã¹ne³ka³lo³a²je³na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³yĩ¹li²jau³xa² Ko²ko³ta³jen³su² nxe³je³na² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nũ¹ã¹, hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, a²wi¹nẽ³tãu³a¹ a²nũ²a² ã̱³xa² ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³hxi²kĩ¹i², a²wã̱³tãu³a¹ a²nũ²a² ã̱³xa² ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³hxi²kĩ¹i², nain¹ka³tu̱³, wi³wi³tot3sxã³ Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹i², nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³ju³ta², Pi³la²jah³la² ĩ³kwa³na³sxã³ wãn³txa² ĩ³yĩ¹li²jau³xa² hi³a³ka³lo³a² ũ³wha²li¹lhxã³ hi³sa³ka³txai²na² sa²kxai³lu² a²ne³ka̱³lo³ka³nãu³a¹ ĩ³yĩ¹ne³hẽ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ũ³wha²li¹lain¹jau³xai²na²sa¹:
— Je³su²jah³lai²na² Na³sa³re²thĩ³na² to̱n¹jah¹lai²la¹i¹. Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² hxi²kan¹ta² si³yxau³ka̱³khai³xai²la¹i¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe³jau³xai²na², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txain²txi³ ũ³wha²li¹li², wãn³txa² yau³xã̱³xa² la³tĩ²yau³xain²txi³ ũ³wha²li¹li², ã̱³xa² wãn³txa² yau³xã̱³xa² Kre²ka² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txain²txi³ ũ³wha²li¹li², ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³je³na² ha³lo²a² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹je³na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² sxi²ha² kãin²khai¹nxe³thĩ³na² u̱n²ta³kxi²nxa³jen³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}tṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Ĩ^{2}ain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}kạ^{3}txa^{3}nãu^{3}xa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lin^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}sa^{2}ya^{1}txa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ũ^{3}sa^{2}ya^{1}tin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}, wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. “ ‘Txai^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}kạ^{3}khai^{3}sa^{1}i^{1}.’ Jau^{1}xai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} e^{3}ain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}, ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}hẽt1ja^{3}sain^{1}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Yxãn^{1}ta^{1}, Pi^{3}la^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wã^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, hãi^{1}nxe^{2} yxau^{3}tu^{1}wi^{1}. Ũ^{3}sa^{2}ya^{1}txã^{3}lho^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

23 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} ũh^{3}wxe^{3}ta^{3}lu^{2}nain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, so^{3}ta^{2}to^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wi^{2}kxi^{2}nha^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wxa^{2}sa^{2}so^{1}te^{2}tṵ^{3} ai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}ha^{3}la^{3}se^{3}nãn^{1}ta^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} wã^{3}kon^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}xu^{3}ka^{3}lo^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ũh^{3}yxã̱i^{1}ka^{3}lo^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

24 Ain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, so^{3}ta^{2}to^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ta^{3}ka^{2}lo^{1}ai^{2}na^{2} wã̱^{2}la^{2} wi^{1}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}. Sa^{2}ten^{2}txi^{3}te^{2}txai^{3}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} tah^{3}lxa^{2} wẽ^{3}sa^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} wã^{2}nxṵ^{1}hạin^{3}nha^{2}kị^{3}tu^{1}wi^{1}. Ạin^{3}nha^{2}kị^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}a^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}nũ^{3}su^{2} tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yhain^{1}sxã^{3}, jã^{1}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ka^{3}tṵ^{3}, Sṵ^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} wxa^{2}sa^{2}so^{1}te^{2}tṵ^{3} ai^{3}li^{2}, txa^{2}ha̱^{3}la^{3}ṣẽ^{3}nãn^{1}ta^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} tah^{3}lxa^{2} wẽ^{3}sa^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} nṵ^{1}hạin^{3}nha^{2}, sain^{1}tu^{1}wi^{1}.

Ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xau^{3}hxai^{2}tẽx1 jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} hĩ^{1}na^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} nṵ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} kãi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

25 Yxãn^{1}ta^{1}, hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}si^{3}ka^{3}lah^{3}yu^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} sax3nũ^{2}, a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ha^{3}lĩn^{3}ta^{3}ka^{3}lxa^{2} sax3nũ^{2}, Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} Klo^{2}pah^{3}la^{2} sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxa^{2} sax3nũ^{2}, Ma^{3}ri^{2}a^{3} Ma^{3}ta^{3}lẽ^{2}na^{3}ka^{3}lxa^{2} sax3nũ^{2} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26 Nxe^{3}ka^{3}tṵ^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{2}sxã^{3} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}kxah^{3}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hã3ka2 nxe3nxi1, jah1lai2na2 wxa2wẽt3sũ3na3li1. Ĩ2txu1ni1.
Je3su2jah3la2 wãn3txa2, a2hã3ka3na2, nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
27 Nxe3nũ2la2 ha3na3ka3lxi3 ĩ3ye3te3nah1lxi1:
— Nxe3txi1. Ta1ka3lxai2na2 wxa2hã3ka3nu2hũ3na3li1.
Ĩ2txa2hẽ3li1. Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2, a2sa3wi3sxai2na2,
nain1ta1hxai2hẽ1la2. Nain1sxã3 kwẽn1ta2kxai3 a2sa3wi3sxai2na2
sa2kxai3lu2, Je3su2jah3la2 a2hã3ka3nai2na2 ã3tẽ3sxã3 sxi2ha2
ã3wih1sxã3 yxau3sxã3 sa2hau3kot3sa2tẽ3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 ya3lu2ju3ta2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

28 Nxe3nxa2ha1te1, Je3su2jah3lai2na2 a2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1:
— Hĩ1na2, txa2wa3ka3li3yu3ta2 ta3lu2na1xã1. Nxe3ha2kxai3
a2yxo2a2 e3te3nah1lxi1:
— Ya3lxu2sa2na3li1. Ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ju3ta2,
kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Txa2wã1sũ3na2 ha3tẹh3nxã3nxa2
ũ3wha2li1jau3xau3hxai2tẽx1 jã1nxe3sxã3, Je3su2jah3la2
e3ta1hxai2hẽ1la2.
29 Nxe3ka3tu3ta1, yain3txa2 yau3xa2, u2va2yau3xa2 khon3sxã3
ka3yha2jau3xa2 kwa3ta3lẽ3na2 yxau3ye2ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3te3nah1lxi1, a2nũ2a2 kwa2 yxau3te2su2 te2a2 ĩ3yi2lho1tũ3xa2
sa2so1sxã3 ka3yha2jau3xai2na2 ũ3hũ1kxa2sai1sxã3, hi3sa3ka3txa2
wa2tãi1tãi1ka3txa2 ũ3ki3wi2kxa2so1sxã3 tẽ3sxã3 Je3su2jah3la2
a2yxo2a2 ũh3yxo2tẽ3ũ1hain1ta1hxai2hẽ1la2.
30 Ain1ka3tu3, Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2, ĩ3yi2la3kxi2
ĩ3na2ta3lun2yain1te2ka3ka1:
— Txa2wĩ3na2 wa3ka3li3yu3ta2 ta3lu2na1i1. Nxe3ka3tu3,
ĩ3ku3thu2nha2sxã3, a2wi1tãu3a1 a3li3yain1ta1hxai2hẽ1la2.

Je3su2jah3la2 ũ3txi2ta3nã3tau1tain1jau3su2

31 Nxe3hĩ1na2, sa2ba3to3 nxe3ju3ta2 ã2la2 hxi2kan1khai1nxe3te2
sa2ba3to3 nxe3ju3ta2 a2sũ2ta3ti3kxai3 ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ha2kxai3, Ju3te2a2 nũ3ka3txa2 a2hxi2kan1txi3nãu3xa2
hxi2waun3ta3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Hxi2waun3ta3kxain1te3nah1lxi1:
— Ka3nxa3ha2txai2na2 Sa2ba3to3 nxe3ki3ju3tũ3a2
a2hxi2kan1khaix1nxe3ki3ju3ta3nũ3a2 ã3yon3ki3tu1wi1.
Ki3sa2kxai3, ya3lu2te2nãu3xa2 nũ2a2 hxi2kĩ1la3kxi2sxã3
hi3sa3ka3txa2 sa2ka2la1hẽt1sxã3, Sa2ba3to3 nxe3ju3tai2na2
e3lẽ3na2 wxe3kxi2nẽ3te3ji1khi3. Ha3lo2a2 yxo2ha3kxai2na2
ã3kho3kxi2nẽ3kxa2yan3ti3su2 nxe3nxa2ha1nha2khi3.
Ki3nhai1. Ain1jau3su2, hxi2waun3ta3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.
Jã1nxain1kxa2yan3ti3su2, ã3wxã3sxã3, Pi3la2jah3la2
ĩ3wã3txain1te3nah1lxi1:
— A2nũ2a2 ĩ3hxi2kĩ1la3kã1in1kxah3lo2nãu3xa2,
txa2wã1su3ya3ta3la3ka3txai2na2 whãi2na1 ĩ3su3ãu2la3kxã1sxã3
su2lhã3ti3hi1txa2sxã3 ya2lu2te2nãu3xa2nũ2a2 sa2so1ti3hi1txa2sĩ1nhẽ3li1.

Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, Pi³la²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hai³yo¹. Jã¹nxa¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

32 Nxa²ha¹te¹, Pi³la²jah³la² ĩ³kwa³na³nxa²ha¹te¹, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu¹ hi³sa³ka³txa² ã³tĩ̱³xain¹tãu³, a²nũ²a² ã̱³xa² ha¹lin¹te²nãu³xa² Je³su²jah³la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²yain¹kxah³lo²nãu³xa² yxau³tãu³a¹ ãn³tĩ̱³xain¹tãu³, a²wi¹lhi¹nãn¹jah¹lain²txi³ ĩ³su³ãu²la³kxã¹sxã³ ĩ³ya²lu¹ti², ãn³ta³lo³hẽn²ti²jah¹lain²txi³ ĩ³su³ãu²la³kxã¹sxã³ ĩ³ya²lu¹ti², ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

33 Ain¹ta¹, Je³su²jah³la² yxau³tãu³a¹ ã³tĩ̱³xain¹tãu³:

— Ya³lun²ta̱i¹. Ain¹sxã³ ĩ³su³ãu²la̱³kxã¹ain¹ta̱¹hxai²nxa̱³hẽ¹la².

34 Yxãn¹ta¹, so³ta²to² nũ̱³ka̱³txai²na² ka³na³ka³na³jah¹la² yu̱³la² a³lu²ta³wxi²a² tẽ³sxã³ Je³su²jah³lai²na² a²ti²ta³nã³yu³tai²na² ũ³txi²ta³nã³ja³lxu³kxi²sxã³ ũ³tau¹tain¹ka³tu̱³, kwẽn¹ta²kxai³ a²ti³ha²yau³xa² ha³li̱³ka³ni², ĩ̱³yau³xa² ha³li̱³ka³ni² ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

35 Ha̱³lo²ai²na² a²nũ²a² ĩ²sxã³ ĩ³hen³txi³sa²sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³sa²sĩn¹jau³su², ĩ³ye³kxi²ti³hi¹txa²lxi³sĩn¹na²hẽ³la². Wãn³txi³tu̱³ yxo²ĩ²si¹nx2ti³jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²ti³hi¹txa²lxi³sĩn¹na²hẽ³la² A²nxe³jah¹lai²na², ĩ³ye³kxi²sa²sĩn¹jah¹lai²na². Wãn³txi³khai³xa² so¹lxi³ e³jah¹lo²su² sĩn¹na³la².

— Ha³lo²a² wi¹lĩ²sxã³ wãn³txi³tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹i¹. Nxe³sa²sĩn¹na²hẽ³la².

36 Kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³, Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³kxai³lu¹:

— Jah¹la², hai³txi³ txa²wã¹su³a²nãu³xa² su³ka³na³ka³na³te²su³a² ha³ta̱³nxãn²txi³ ĩ³su³ãu²la³kxai¹nxa³lho³li¹. Nxe³jau³xain²txi³ ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² ha²kxai³, ha³na³ka³lxi³:

37 — Ũ³tau¹tain¹kxah³la² ĩ²ain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xain²txi³ ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² ha²kxai³, ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³, kwẽn¹tai²na² a²ya³la³tu̱³ kãi³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Je³su²jah³la² tah³lxa³kẽ¹na² sa²nĩ̱³kxain¹jau³su²

38 Nxe³nxa²ha¹te¹, Jo³se²ah³la² A³ri³ma³te²a³thĩ³na² to̱n¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³la² a²sa³wit3sxu² ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xa² yuh³lxi³yhu¹jau³su² hãi¹sũ̱³ni²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu², Pi³la²jah³lai²na² wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la²nũ²a² sa²ka³na³kxi²sah²lxun¹nhai¹. Hãi¹nxũ¹sẽ¹li¹. Jo³se²ah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³lu¹:

— Hãi¹nxũ¹nxa²ha¹i¹. Jã¹nxe³sẽ¹li¹. Pi³la²jah³lai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Jo³se²ah³lai²na² sa²kxai³lu², hi³sa³ka³txa² ã³tĩ³sxã³, Je³su²jah³la² nũ²a² sa²ta²la³kxi²sxã³ sa²ka³na³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

39-40 Nxe³ju³ta², Ni³ko³tẽ²yah³lo²su², kxã³nxai³kxai³ Je³su²jah³la² ka³nxah³ta² ha³la³ka³lxa³lon³kxi²jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²su² te²kxai³lu¹, kwẽn¹tai²na² ã³wxã³sxã³, hĩ³ne³kxa² wi¹lũ³khai¹nxe³tẽ³kxa² ha³ti²a² kãin²tẽ³na² wxa²ne³ki¹sxã³ ah³sxã³ tẽ³sxã³, Jo³se²ah³la² ã³tĩ³xi²yha¹te²lon³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, ha¹lin¹jah¹lo²nãu³xai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la² nũ²a² sa²so², hĩ³ne³kxai²na² wi¹lũ³tẽ³kxain³txi³ sa²so² ya³sxã³, whãi²na¹ wã²la² a³lu²khaix1ka³lo³a² sa²wa̱³lã̱u²kxi²ta³lun²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²nũ²a² ya³lu²te²a² sa²nĩ̱³kxi²kxa² yã¹nxe³te³lhxã³ kãi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

41 Nxe³ha²kxai³, ha³lo²a² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ko³xa² ya̱³nũ̱³ta³ko³xa² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ko³nãu³a¹, tah³lxẽ¹na² ta²hẽ³na² wa³nũn³tẽn³su² tẽ³na² a²nũ²a² ã̱³xa² nũ²a² sa²wi¹sxã³ sa²nĩ̱³kxai¹nxa³tẽ³na² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tẽ³na², Je³su²jah³la²kxai³ sa²nĩ̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

42 — Ka³nxa³ha²txai²na², Pas²kwa²nxe³je³na³kxa² wa³kxẽ³nõn³kĩ̱³tu¹wi¹. Tẽ¹nai²na² u²lxa³tẽ³na² sa²wi¹yha³sẽ¹li¹. Ain¹sxã³, Je³su²jah³la² sa²nĩ̱³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

20

Kwã̱³kxa² sxa³sxã³ yũ³nĩ¹yhe²nxa³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ to³mĩn²ko³ nxe³hĩ¹na² ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹, Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxa² kwã̱³kxai²na² ĩ²te³lhxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³ka³tu̱³ tah³lxa² ha³la³je¹nãu³a³kxai³tã² ã³yxo²tĩ̱¹a²ne³tĩ¹xa² yũ³ye²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

2 Nxe³ha²kxai³lu¹, Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxu³kxai³lu¹ ĩ²ã³nũ²la² ã³ni³hi² ã³wa²lhxã³ Si³mãu³ Pe²jah³la² ĩ³ha¹txi², a²sa³wi³sxa² ã̱³xa² Je³su²jah³la² a³lxi²kxah³lo²su² jah¹la² ĩ³ha¹txi², nxe³yhain¹ka³tu̱³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai¹tã² o²kxi²sa²tã³kxi²nẽ³lain¹te²nũ Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ sa²tã³kxi²nẽ³lain¹te²sin²ta²ku², na¹hẽ²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

3-4 Nũ²la², Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu², a²sa³wi³sxa² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² ain¹sxã³ aun³ti² ã³ni³hi² kwã̱³kxa² yxau³tãu³a¹ tĩ̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³ni³hain¹nũ²la², a²sa³wi³sxa² ã̱³xa² sa²kxai³lu² ã³ne³ka²ta¹kxain¹ka³tu̱³, kwã̱³kxa² tĩ̱³xain¹nũ²la²,

5 Tah³lxẽ¹nãu³a¹, a²yxo²we̱³sxã³ ãn³si³ka³tã³wxe³ain¹sxã³ ã³ye³ka³tit3sxã³ĩ²ain¹tãu³, wã²la² wxa²ki³wã³lã̱u²kxi²nha²ka³lo³a²

so¹lxi³ sxa³nih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, a²ẽ¹nãu³a¹
ã³wi¹hain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
6-7 Nũ²la², Si³mãu² Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³hi²ti² tı̃³yhain¹ka³tu̱³ ã³wi¹sxĩ²khaix1nũ²la², wã²la²
wxa²ki³wã³lã̱u²kxi²nha²ka³lo³ai²na² ha³na³ka³lxi³ a²yuh³nãu³a¹
sxa², ya³lu²te²a² ne³ka² wxa²ne³wã³lã̱u²kxi²nha²ta³ka³lo³ai²na²
ha³na³ka³lxi³ a²yuh³nãu³a¹ sxa², nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³sxa² ã̱³xa² sa²kxai³lu² ã³ne³ka²ta¹sxã³
kwã̱³kxai²na² tı̃³jah¹lai²na² sa²kxai³lu², tah³lxẽ¹nãu³a¹
ã³wih¹nũn³ka³tu̱³, ha³lo²a² kwẽn¹tai²na² ĩ²ha²kxai³, Je³su²jah³la²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³xa² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².
— Hai³yo¹. Je³su²jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xin²ju²na¹.
Nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Ain¹ka³tu̱³ ha¹lin¹jah¹la²nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain³kxain¹sxã³, ĩ³ye³kxi²nhain¹te²an¹jau³kxai³
— Hĩ¹na² so¹lxi³ Sũ̱³na² ha³tẹh³nxã³nxãn¹jau³xau³hxai²tẽx1tã²
ã³ne³wxe³na¹nhã¹. “Je³su²jah³la² ya³lu²kxan²ti³
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²tu¹wi¹.” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹na¹.
Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã², kxãn³su² ã³ne³wxe³hxain²nxa³hẽ³na¹.
Kwẽn¹tai²na² so¹lxi³ ã³ne³wxe³na¹nhã¹. A²ya³la³tu̱³ Je³su²jah³la²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xin²ju²na¹. Pe²jah³lain²txi³, a²sa³wi³sxa²
ã̱³xain²txi³ a²ẽ¹nãn¹jau³la³ ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Ain¹ka³tu̱³, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sxi²ha² ã³wa̱³la²
wi³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxa² ĩ²jau³su²

11 Yxãn¹ta¹, Ma³ri²a³ Ma³ta³lẽ²na³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² nũh¹
tah³lxẽ¹na² yxo²ka³teh³xa² yxau³sxã³ ĩ³nã̱n³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³nã̱n³ka³tu̱³, tah³lxa³ka³txa² ẽ¹nãu³a¹ ã³ye³ka³tit3sxã³ ĩ²tãu³,
a²nũ²a² oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ha¹lin¹jah¹la²nãu³xa² sa²kxai³lu²,
wã²la² hãn³ta³ka³lo³a² wi²kxi²lã³nha²ya³jah¹la²nãu³xa²
sa²kxai³lu² yxau³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²nãu³xa²
ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ Je³su²jah³la² nũ²a²
yxau³ye²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
12 Yxãn¹ta¹, ka³na³ye²kxa² si³yo³na¹ yãn³tai²na² a²ne³ka³nãu³a¹
a²wa³yã³ka² ka³na³ka³na³jah¹la² ã³wxe², ha³na³ka³lxi³
a²yu³kxa³nãu³a¹ a²wa³yã³ka² ka³na³ka³na³jah¹la² ã̱³xa² ã³wxe²
nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
13 A²nxe³jah¹lo²nãu³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²yã̱n³ti³ta̱³ ĩ³nã̱³nhĩn¹ji¹xĩ¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹, ta¹ka³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³ai³tã² o²kxi²sa²no¹kxi²sain¹te²nũn³sin²
Ĩh¹nũ¹la³ta̱³ sa²no¹kxi²sain¹te²sin²ta²ku², ai¹na¹nhai¹.
Ko̱³nxe²nx3nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Yxãn¹ta¹, hĩ¹na¹ Je³su²jah³la² sax3nũn³sxã³
yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nũ²la², ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu²
ĩ³ye³ta³lun²nũ²la², sa²wa³tḭ³nha²tãu³ Je³su²jah³la²
ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, ã³ye³wxe³xi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
15 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txu¹hãi³. Nxet3sã¹nxi¹. Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³
nạ̃³kxĩn¹ji¹xĩ¹? Ĩh¹te²tạ³ ten³sxã³ nạ̃³kĩn¹ji¹xĩ¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ta¹ka³lxai²na², hai³txi³ Je³su²jah³la²
ãn³ye³wxe³xi²nxa³kxe³su²:
— Hai³sxa³ wẽ³sa³ko³xai²na² wa³kxẽn³yah³lo²sin²tã¹.
A²ẽ¹nãu³a¹ nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxe³su²,
e³te³nah¹lxi¹:
— Nxet3sã¹lxi¹. O²kxi²sa²no¹kxi²san¹kxai²nãn²tụ³, a²hxi²kĩ³lxa²
ĩ³yau¹ũ³sẽ¹li¹, sa²no¹in¹ju³ta²su¹. San¹kxai²nãn²tụ³,
ya³lu²te²nũ²a² sa²so¹xi²te³lhxã³ nxa¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lai²na² e³te³nah¹lxi¹:
— Ma³ri²a³ka³lxãi³. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³, ta¹ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² sa²wa³tḭ³nha¹xi²tãu³, e³te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— I³sa²txa³hẽ¹ni¹. A¹hĩ¹na² Txa²wĩ³na² yxau³tãu³u¹tai²na²
ka³la³xi²sxã³ ã³wxe³ta³lun²nxa³xi¹. Na¹ha²kxai³, i³sa²txa³hẽ¹ni¹.
Ye¹nxa²ha¹xĩ¹. Na¹ha²kxai³, Ĩ³txu¹ni¹. Nĩn¹kxai²nãn²tụ³,
txa²wã³tạ̃³nãu³xa² a³ya³txi²sxã³ ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³ni¹.
Ĩ³ye³kxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³la² wãn³txa²,
nxe³te³nah¹lxi¹: ‘Je³su²jah³lo²na¹xai²na² ka³la³xi²sxã³,
Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ã³nxĩ³na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³,
Txa²wĩ³nu²su² ha²kxai³, Wxa²wĩ³nu²su² ha²kxai³, Txa²sũ³na²
Si³yxau³tãu³su² ha²kxai³, Wxa²sũ³na² Si³yxau³tãu³su² ha²kxai³
a²nxe³jah¹la² yxau³tãu³a¹ ĩ³na¹tu¹wi¹.’ ” Nxe³na¹jau³xai²na²
txa²wã³tạ̃³nãu³xa² ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³ni¹. Je³su²jah³la²
ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³nxa²ha¹te¹, Ma³ri²a² Ma³ta³lẽ²na³ka³lxai²na²
sa²kxai³lu², ã³nxĩ³nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xã² ĩ³ha¹txi²sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ĩ²a¹li¹.
Ĩ³ye³kxi²sain¹na²li¹. Sain¹te³nah¹lxi¹: “ ‘Je³su²jah³lo²na¹xai²na²
ka³la³xi²sxã³ Txa²wĩ³na² yxau³tãu³a¹ ã³nxĩ³na¹tũ¹xĩ¹.
Nxe³na¹ha²kxai³, Txa²wĩ³nu²su² ha²kxai³, Wxa²wĩ³nu²su²
ha²kxai³, Txa²sũ³na² Si³yxau³tãu³su² ha²kxai³ Wxa²sũ³na²
Si³yxau³tãu³su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² yxau³tãu³a¹ ĩ³na¹tũ¹xĩ¹.’
Nxe³na¹jau³xai²na², txa²wã³tạ̃³xai³tã² ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³ni¹.”
Je³su²jah³la² sain¹na²li¹. Ma³ri²a² Ma³ta³lẽ²na³ka³lxai²na²
wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² Je³su²jah³la² ĩ²ain¹jau³su²

19 Nxe³hĩ¹na¹, to³mĩn²ko³ nxe³ju³ton³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxẹ²xai³kxa² ka³nxah³ti³kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
sxi²ha² ã³wi¹hain¹ka³tu̱³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² yuh³lxi³yhu¹jau³su²
sxih²yxo²ai²na² yxo²wĩ¹la³kxi²nha²ka³tu̱³, ã³yãn³nũ²ti²sxã³
yxau³ain¹nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹,
sxih²yxo²a² yxo²wĩ¹la³kxi²nha²kxan²ti³ ã³wi¹hũ³ain¹ka³tu̱³,
kax3nũ³kax3nũ³no³tẽ³na¹ sax3nũn³sxã³ ã³wxe³yain¹sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ã³nhãu²no³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Yain¹ka³tu̱³, a²hxi²kain²txi³ whãi²na¹ ĩ³yau¹ũ³nha²,
a²ta³nã³tĩ³nhãin²txi³ ĩ³yau¹ũ³nha², nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yain¹te³na¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
A²hxi²kan¹jah³la² ĩ²ain¹te³na¹ wi¹lxon³kxi²khaix1ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxe³te³nah¹lxi¹, Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, ãh¹
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ã³nhãu²no³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³sa²si¹hã³nx2ta¹i¹. Txa²wĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³sa²kxa² yã¹nxe³nx2ta¹i¹. Yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Ain¹ka³tu̱³, ĩ³ye³i³ti³hã¹sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹nx2ti³si¹hain¹jau³s
ĩ³ka²la¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
ã³nxũ²kwa̱i³wi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²nxũ²kwa̱i³wxe³nx2ti³jah³lo²nũ³ã² ĩ³wet1sa²so¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.

23 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² ĩ²li³te²su²
te²an²tu̱³, ĩ³ye³kxain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³: “Hã³xã¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³in¹ju³ta²
wxa²wa²su¹txa²na³li¹.” Nxe³ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ã²la² wxa²wa²su¹tain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²su²
te²ã̱³xãn²tu̱³, ĩ³ye³kxain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³: “Hai³txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³in¹ju³ta³la³
wxa²wa²su¹txa²nxa³i¹.” Nxe³ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
a²ko̱³nxe³ju³ta² so¹lxi³ yxau²xai³lai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² To³me²ah³la² nxe³nyha¹jau³su²

24 Yxãn¹ta¹, nxe³hĩ¹na¹ Je³su²jah³la² ã³yãn³te²tain¹sxã³
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² ã³yãn³te²tai¹nhĩ¹na¹, a²sa³wi³sxa²
ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ he¹yain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la², a²ĩ³lxa² To³me²ah³lo²su² a²ĩ³lxi³ ã̱³xa²
hau³hau³kon³sxã³ to̱n²txi³jah¹lo²su² nxe³ha²kxai³, Je³su²jah³la²
a²sa³wi³ha³lxi³khai³su² tũ̱³ka̱³txi³su² jah¹lo²su² ha²kxai³, hxi²ka²
hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³tũ̱³ka̱³txi³su² jah¹lo²su²
ha²kxai³, nxe³te²a² so¹lxi³ he¹yai¹nxa³sxã³ Je³su²jah³la²
ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

25 Nxe³kxan¹ta¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² wã³kon³tṵ³ka̱³txa² wãn³txi³kxai³lu², To³me²ah³lai²na² a³ya³ti²sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Ain¹ta¹:

— Yxo²ĩ²nx2ti³nxa³lho³li¹. A²hxi²ka² whãi²na¹ ũ³hxi²kĩ¹la³kxain¹jẽ³na¹ ĩ²i², txa²hxi²ka³wẽ³ha³lxa² wxa²hxi²ko̱¹li², a²ta³nã³tĩ³nha² ũ³txi²tau¹tain¹je³na² wxa²txi²xo̱¹i² nxe²nxa³ta̱³lxa¹ yxo²ĩ²nxa³lho³li¹. To³me²ah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe³ha²kxai³lu¹, ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa²wa²la³kxi²sxã³ a³lan²nũn³tãu³kxai³lu¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha²nãu³ai²na² ãh¹ he¹ye²yhai¹nha²kxai³, To³me²ah³lai²na² sa²kxai³lu² he¹yain¹nũ³nha²kxai³, ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² sxih²yxo²ai²na² yxo²wĩ¹la³kxi²nha²kxan²ti³ Je³su²jah³la² ã³yãn³te²txi²xain¹ka³tṵ³ yxau³yai¹nha²kxai³, ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Ã³nhãu²no³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Nxe³ain¹ka³tṵ³, Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ³ye³sxã³ To³me²ah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— To³me²ah³lãi³, wxa²hxi²ka³wẽ³ha³lxai²na² wxa²hxi²ko̱¹sa̱in³sa¹nha²kxai³, txa²hxi²kai²na² whãi²na¹ ĩ²sa¹nha²kxai³, ã³nxũ³sin²sxã³ wxa²hxi²ka² txa²ta³nã³ti³nhain²txi³ wxa²txi²xo̱¹sa̱in³sa¹nha²kxai³, nxe³sẽ¹li¹. San¹kxai²nãn²tṵ³, wã̱³txi³sa²txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²sẽ¹li¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Ain¹ka³tṵ³, To³me²ah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Txa²sũ̱³na² Si³yxau³ka³tãi³. Ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, To³me²ah³lai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na², To³me²ah³la² ĩ³nxa² kwẽn¹tai²na² so¹lxi³ sa²yxo²wet1sã̱¹lxi¹. Kwẽn¹tai²na² wxa²ye³na² ĩ²sa¹lxi¹. Nxe³san¹jau³su², sa²yxo²wet1sa¹lxi¹. Sa¹nha²kxai³ ka³li³hi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹, yãn³txai²na² a²nũ²a² ã̱³lxi³te²su² te²a² ĩ²la³kxi² txa²ye³na² ye³ĩ²lxi² sai¹nxa³kxan²ti³ sa²yxo²wet1sain¹tu¹wi¹. Sain¹kxai²nãn²tṵ³, a²nxe³te²su² te²a² ã²la² wi¹lxon³kxi²sxã³ ka³lih³khai¹xain¹tu¹wi¹. Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².

Sa²yxo²we¹jah³lxin¹si¹nx2ta¹jau³su² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³su²

30 Hĩ¹na² txa²wãn³txa² ta³lu²na¹wa². Ha³lo²a² Je³su²jah³la² kãi³ain¹ju³ta² ũ³wha²li¹ta³lu²na¹wa². Yxãn¹ta¹, a²yen³kxi³ ã̱³xa² nũ̱³kxũn³te² ã̱³xa² ka³lxa¹te²a² kãi³ain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²su² te²a² txã̱¹nxai²na² ũ³wha²li¹nxa³hẽ³la².

31 Yxãn¹ta¹, jau¹xai²na² so¹lxi³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹hẽ³la². A²ya³la³tṵ³ wãn³txi³tṵ³ sa²yxo²we¹jah³lxin¹si¹nx2ta¹jau³su²

ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹hẽ³la². Nxe³nx2ta¹ha²kxai³,
Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² na³na¹. Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ A²tah²hah³lo²su² na³na¹. Nxe³jau³xai²na²,
sa²yxo²we¹tain¹yah³lxin¹si¹nx2ta¹jau³su² nxe³ya³nx2ta¹hẽ³la².
Sa²yxo²we¹tain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹
yxau²xai³yah³lxin¹tu¹wa². Jã¹nxe³te³lhxã³ ya³nx2ta¹wa².

21

A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² Je³su²jah³la² ã³yãn³te²ti²jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³kxai³lu¹ Je³su²jah³lo²su²
te²kxai³lu¹ a³ya³txi²xain¹sxã³ ãh¹ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
ã³yãn³te²txi²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³na² Ti³be³ri²a³je³na²
a²yxo²ka³te̱h³nãu³a¹ ãh¹ ã³yãn³te²txi²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³te³nah¹lxi¹, Si³mãu² Pe²jah³la² nxe³ha²kxai³,
To³me²ah³la² hau³hau³kon³sxã³ to̱n¹jah¹la² nxe³ha²kxai³,
Na³ta³na³e²la̱h³la̱² Ka̱²na³thĩ³na² Ka̱³li³le²a²ko³xa²
nxũ²kwa̱i³ye³lan¹thĩ³na² to̱n¹jah¹la² nxe³ha²kxai³, Se³be³te²ah³la²
a²tah²nãu³xa² ha¹lin¹ya³te²nãu³xa² nxe³ha²kxai³, a²sa³wi³ha³lxi³
ã̱³su² nũn³te²a² ha¹lin¹yah³nũn³te²a² nxe³ha²kxai³,
ain¹ta¹hxai²he̱¹la̱².
3 Nxe³sxã³ Si³mãu² Pe²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— A̱i³na² ã³na¹a¹tu¹wi¹. Nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³ha³lxa²
wã³kon³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² e³te³nah¹lxi¹:
— Ten³sa²nũn³sĩn¹nhai¹. Ãn³si³tẽ³la³kxi¹nxa²nha¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, ka³nain¹ka³tu̱³, ka²no¹a²
kãin²ta³ka³lo³a² kan³sxã³ ã³wi¹hain¹ka³tu̱³, a̱i³na²
o²la³kxa¹ a³la²nain¹ta¹, hai³txi³ ka³na³ki² te²he³la³ko³
sai¹ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹, ãh¹ ka³nxa³ha²ta³kxai³lu¹
u̱³je³na³kxa² jũ¹nxe² ũ³nhe³sai¹xi²nh²ti̱³kxai³lu¹,
Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu¹ ĩ³ye³nai²na² a²yxo²ka³te̱h³nãu³a¹
yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na²
ã³ye³wxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
5 Nxe³ka³tu̱³, Je³su²jah³la² ĩ³kaix1sa²tã³yain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²ya̱³lxa³nãu³xãi³. A̱i³na² sai¹yah¹lxin¹ta¹nxe³lhe¹?
Je³su²jah³la² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta¹:
— Sa²to³kxi²txi³he¹nxe³sĩn¹nxa³nha²we¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²wi¹nx2ti³tãu³a¹ sa³we³la³ka̱³lo³tai²li²
ã³na¹jxah¹lxu¹le¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² a²wi¹tãu³a¹ ã³na¹ai¹nha²kxai³, a̱i³na²
ka³lxa¹khaix1sxã³ ã³ne³kih¹sxã³ ã³wi¹hũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa³txe̱¹khai¹nxe³yai¹nha²kxai³, hxi²kan¹txi³ sa³we³la³ka³lo³ai²na²

sa²sai¹sxã³ ka²no¹a²ka³lo³a² a²ye³ẽ¹nãu³a¹ so¹sxã³
ũ³whi¹so¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
7 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²sa³wi³sxa² Je³su²jah³la² a³lxi²kxah³lo²su²
jah¹la² wãn³txi³kxai³lu¹ Pe²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³ka³txai²la¹i¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³, Si³mãu² Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
a²nũ² so¹lxi³ nha²kxai³, wã²la² ha³la³sẽn³nãn¹ta³ka³lo³a² so¹lxi³
ũ³ha³la³wi²kxi²nha²ka³tu̱³, ka²no¹a² a³li²sin³sxã³ wa²li³sxã³,
ĩ³yau³xa² ã³sa²yu̱³kũ̱³ain¹ka³tu̱³, Je³su²jah³la² yxau³tãu³a²
sa²kxai³lu² ã³tĩ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³na² u²lxa³ha²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, a²wã³kon³tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu²
ka²no¹a² yxau³sxã³ ha³lo²a² ai³ya̱u³son³ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Ai¹nha²kxai³, sa³we³la³ka³lo³a² a̱i³na² ne³ki¹ta³ka³lo³a²,
ka²no¹a² sa²si³tai³kũ¹nha²sxã³ sa²si̱³nxe² tẽ³sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³lo²a² yxo²hã³na³to̱³nha²kxai³,
ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nain¹ka³tu̱³, ha³lo²a² a³tain¹ka³tu̱³, ha³nxe²a² i̱³tho³xa²
ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tho³xa² a²ne³ka³nah²nãu³a¹ a̱i³na²
yxau², yain³txi³nũ̱³xa² yxau², nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² e³te³nah¹lxi¹:
— A̱i³na² sa²sai¹yah³lxin¹kxe³su² te²a² kwa² ha³ya³kxa² ha¹li¹
so¹sxã³ ũ³hũ¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Ain¹ka³tu̱³, Si³mãu² Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
ka²no¹ai²na² wxa²kan³si²sxã³ ã³wih¹sxã³ sa³we³la³ka³lo³ai²na²
sa²kxai³lu² sa²ha³lo²sa²ta̱³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ka³lo³ai²na²
ne³ki³khaix1ne³ka³lo³a² nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³,
a̱i³na² ka³lxa¹khai¹nxe³tũ̱³ka̱³txa² 153 nxe³tũ̱³ka̱³txa²
nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, hai³txi³ a²ka³lo³ai²na² sa²ten²txi³sxã³
ã³kho³ta¹hxai²nxa̱³hẽ¹la².
12 Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹,
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxã³sxã³ ĩ³yain³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹,
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² hãi¹nxe³sxã³ ko̱n³to³nxe²
yxau³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³ka³txai²la¹xã¹. Nxe³jau³xai²na²,
a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wxi²kan¹txi³ e³lẽ³na²
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
— Wxãi²na², yã¹jah¹lo²ta̱³nhĩn¹te²sin²tã³? Nxe³ain¹jau³nũ³xai²na²,
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na², Je³su²jah³lai²na²
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
13 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³tĩ³xain¹sxã³,
a²yain³txi³nũ̱³xai²na² sa²so¹sxã³ ũ³hũ¹ai¹ni², a̱i³nai²na²
sa²so¹sxã³ ũ³hũ¹ai¹ni², ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nain¹ju³ta², Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ã³yãn³te²txi²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Nain¹sxã³, Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²hĩ¹nãn¹te²tụ³, ãn³yãn³ta³lo³hẽ²ti¹xi²nũn³sxã³, a²sa³wi³ha³lxa² ãn³yãn³te²txi¹xi²ju³ta², ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² Pe²jah³la² nxe³nha²jau³su²

15 Ĩ³yain³ta³lun²nũ²la², Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹, Si³mãu² Pe²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Si³mãu²ah³lãi³. Jo³ãu²ah³la² ta²hãi³. Nxet3sã¹lxi¹. A²ya³la³tụ³ a³lxi²khaix1san¹ta¹nxe³ji¹wi¹? Txa²sa³wi³ha³lxa² wã³kon³tũ³kạ³txai²na² a³lxi²sain¹ju³ta² ãn³sen³sai¹khai¹xain¹sxã³ a³lxi²khaix1sa²tu³nxãn¹ji¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ã³yạ³lxi¹nxa²ha¹nhai¹. Ã³yạ³lxi¹nxa²ha¹ju³ta² a³la³kxi²sxã³ wi¹kọ³nhã¹lxi¹. Pe²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Je³su²jah³la² wãn³txa² te³nah¹lxi¹:

— Hã³xã¹. Txa²nũ³kạ³txa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Wi¹lhin¹te² wa³kxẽn³yah³la² a²ka³yxuh³xa² wẽ³ha³lxa² ũ³yhai¹tain¹jut3sũ³nxe² txa²nũ³kạ³txa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxe³ka³tụ³ta¹. Ã³ta³lo³hẽt1sxã³ Je³su²jah³la² ĩ³wã³txi³te³nah¹lxi¹:

— Si³mãu²ah³lãi³, Jo³ãu²ah³la² ta²hãi³. A³lxi²san¹ta¹nxe³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Ta¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ã³yạ³lxi¹nxa²ha¹nhai¹. Ã³yạ³lxi¹nxa²ha¹ju³ta² wi¹kọ³nhã¹lxi¹. Pe²jah³la² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la². Te³nah¹lxi¹, Je³su²jah³la² wãn³txa² te³nah¹lxi¹:

— Txa²nũ³kạ³txa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Wi¹lhin¹te² wa³kxẽn³yah³la² a²o³ve²a² wi¹lũ³yhai¹tain¹jut3sũ³nxe², txa²nũ³kạ³txa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxe³ka³tụ³ta¹, ĩ³ye³ãn³ta³lo³hẽ²ti²nũn³jau³xa² Je³su²jah³la² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Si³mãu²ah³lãi³. Jo³ãu²ah³la² ta²hãi³. Ã³yạ³lxi²san¹ta¹nxe³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Pe²jah³lai²na² a²ẽ¹nãu³a² ạu³txi³ ĩ³ãin²txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ãin²txi³te³nah¹lxi¹:

— “A²ya³la³tụ³ ã³yạ³lxi²san¹ji¹wi¹?” Nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³la² e³kxi²sa³na²na¹. Na¹ha²kxai³, ãin²ti³sa³nhã¹. Pe²jah³la² nxe²e³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³ e³te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. A²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxi²te²si¹lxi¹. Jã¹nxe³te²sin¹jau³su², ã³yạ³lxi¹nxa²ha¹ju³ta² wi¹kọ³nha² a³la³kxi¹lxi¹. Pe²jah³lai²na² wãn³txa², ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tụ³, Je³su²jah³la² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Wi^{1}lhin^{1}te^{2} wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}o^{3}ve^{2}a^{2} wi^{1}lũ^{3}yhai^{1}tain^{1}jut3sũ^{3}nxe^{2}, txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.

18 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3} e^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}i^{1}. Sa̱^{3}nxe^{3}la^{3}ku^{3}nĩ^{1}nhĩn^{1}nai^{3}tã^{2} sa^{2}si^{3}ĩ^{1}nha^{2}ta^{3}ka̱^{3}lo̱^{3}a^{2} ũ^{3}si^{3}wi^{2}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}te^{3}nĩn^{1}ko^{3}xa̱^{2} ã^{3}nxai^{3}to^{3}hxai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1}: “Yah^{3}lon^{1}sa^{3}nhã^{1}.” Nĩn^{1}tãu^{3}ãn^{1}tu̱^{3} ĩ^{3}nũ^{3}ha̱i^{1}la^{3}kxi^{2}nhã^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}su^{2} te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} kan^{2}txi^{3} sa^{2}tai^{3}ta^{3}lxi^{3}kxi^{1}nxa^{2}ka^{3}tu̱^{3}, ha̱^{3}lo^{2}a̱^{2} ai^{3}ti^{3}ten^{3}ti^{3}he^{1}nxe^{2}nxãn^{3}tãu^{3}nũ^{3}ã̱^{1} ã^{3}te^{3}nxa^{2}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1} Pe^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}ya^{2}lun^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}, hĩ^{1}na^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} yxau^{1}nhĩ^{1}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nxa^{2}ha^{1}i^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}su^{2} te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ĩ^{3}nũ^{3}ha̱i^{1}la^{3}kxi^{2}nhã^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{1}nxa^{2}ka^{3}tu̱^{3}, su^{2}lhã^{3}nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Su^{2}lhã^{3}nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hai^{1}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3}, ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} ã̱^{3}xa^{2} nxe^{3}nha^{2}jau^{3}su^{2}

20 Ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lain^{2}txi^{3} ã^{3}nxai^{3}li^{2}, Pe^{2}jah^{3}lain^{2}txi^{3} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxi^{2}, ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}wa^{3}tı̱^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{2}tãu^{3}, a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} ã̱^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}khaix1kxah^{3}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{3}, ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} sa^{3}wi^{3}sxa^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nã̱u^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yai^{3}nain^{1}ti^{3}wa̱^{3}kxai^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wi^{3}lẽ^{3}nãu^{3}a^{1} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nxe^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}wã̱^{3}txain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}nxe^{3}te^{2}khai^{3}xan^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}son^{2}kxi^{1}nxain^{1}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}, ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}sxa^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Ain^{1}te^{3}na^{1}, Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}. Jah^{1}lai^{2}na^{2} yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}tãu^{3}a^{1} ĩh^{1}nxe^{2} sa^{2}ko^{1}tai^{1}nhĩ̱^{3}te^{2}la^{1}ku^{1}, ka^{3}te̱n^{3}su^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ai^{1}nhĩ̱^{3}te^{2}la^{1}ku^{2}, ai^{1}na^{1}nhai^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxe^{3}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxet3sã¹lxi¹. Jah¹lai²na² ĩ³kwa³na³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³: “Yxan¹nãu³a¹ yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² ĩ³xi²na¹tãu³nũ³ã¹ wxãi²na² ka³te̱n³su² yxau³sxã³ wah³nxe³san¹tu¹wi¹.” Nxe³ai¹na¹jau³su², Je³su²jah³lo²na¹xai²na² jah¹lai²na² ĩ³kwa³na³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³, nxe² a²hxi²kĩ³lxi³su² kxai²nãn²tu̱³, jah¹lai²na² a²hxi²kĩ³lxi³khai³su² hĩ̱³nx2na³li¹. Hai³txi³ Pe²jah³lo² ĩ³nxai²na² wxa²hxi²kĩ³lxi³syu¹nx2nxa³i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

23 A²nxe³jau³xai²na², a²nũ²a² Je³su²jah³la² ãn³si³tẽ³la³kxi²tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxi² sa²nẽ³sai¹yhu¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹, a²sa³wi³sxai²na² ya³lu²ai¹nx3tho³li¹. Nxe³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, tũ̱¹ka̱³txai²na² ha³lo²a² a³la³kxi²nxa³kxe³tu̱³, wain³txi³ ĩ³ye³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Yãn³tai²na², Je³su²jah³la² e³jau³xa²:

— Jah¹lai²na² ya³lu²ai¹nx3tho³li¹. Nxe³jau³xa² hai³txi³ Je³su²jah³la² e³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Je³su²jah³la² e³jau³xa²sa¹:

— Jah¹lai²na² ĩ³kwa³na³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³: “Txa² ĩ³xi²na¹tãu³nũ³ã¹, wxãi²na² ka³te̱n³su² yxau³sxã³ wah³nxe³san¹tu¹wi¹.” Nxe³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³, nxe² a²hxi²kĩ³lxi³su² kxai²nãn²tu̱³, jah¹la² a²hxi²kĩ³lxi³khai³su² hĩ̱³nx2na³li¹. Jau¹xai²na² so¹lxi³ Je³su²jah³la² e³ta¹hxai²hẽ¹la².

24 A²nxe³te²a² a²sa³wi³sxai²na², Je³su²jah³la² a³lxi²khaix1kxah³lo²su² jah¹lai²na², a²hxi²kĩ³lxa² ĩ³yau¹ũ³hi², wãn³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ũ³ha²li¹la³kxi² sa²sĩn¹na²hẽ³la². Wãn³txi³tu̱³ e³jah¹lo²su² sĩn¹na³la².

A²ne³ki³san¹jau³su²

25 Jã¹nxa¹jau³su², ha³lo²a² yu̱³tã̱³lxi³, Je³su²jah³la² ka³lxa¹txi³ kãi³sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ ũ³wha²li¹ ũ³hau³ko³ta³lun²sa²so¹hĩ̱³ki̱³sxa³wa².

— Ũ³wha²li¹ta³lu²na¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, a²ha³te̱h³nxã³nxa² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²nãn¹txã³nxai²na² yxo²ha³kxa¹ ũ³wha²li¹ãn³yxo²ka³tu̱³kxi²sa²so² wxa²nã¹la³kxi²nũ² nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ha³te̱h³nxã³nxai²na² yxo²ha³kxa¹ hxan³khai¹nxe³tãu³a¹ ha³ta̱³nxãn²txi³, hxi²kan¹txi³ Je³su²jah³la² kãi³ju³ta² ka³lxa¹ju³ta² ha³kxa¹ ũ³hau³ko³ta³lun²sa²so¹hĩ̱³ki̱³sxa³wa². Ta³lu²na¹wa².

Atos

1-2 Te³o²fah³lãi³. Wãn³txa² tah²yau³xa² ũ³wha²li¹lũ³nxa²ha¹tu¹wa². Kxã³nxai³tã¹jau³la³ Je³su²jah³lai²na² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²ju³ta² ĩ³ye³kxi² ĩ³yau¹ũ³sain¹jau³xai³tã² ĩ³ye³kxi² nxe³nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³jah¹lo²nu¹ta²kxai³lu² txon¹sxã³ wi¹lo²la³kxi² ã³si³wxe³ka³tu̱³ oh³xa² wxa²ka³la³xi²nxe³hĩ¹nai³tã¹jau³la³ ũ³wha²li¹lũ³nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³sxã³ wxa²ka³la³xi²nxa³ta̱³lxa¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hain¹tũ̱³ka̱³txai³tã² wã²nxa³kxa² so¹ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³txa² ĩ³hxi²ka¹tain¹kxe³su² ĩ³yau¹ũ³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Jã¹nxe³kxan²ta² khãuh³lxa³ti³nha²sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ka³tu̱³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²nũ²la² a³lan²ta² ye³ka³lxa¹txi³ 40 nxe̱² a³lan²tãu³ai³tã² wã²nã³ũ̱¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ju³kxai³lu² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³tai³tã² a²ya³la³tu̱³jai¹nha²kxai³lu¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³su² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxain¹kxa²yu³su² ã³nũ²kxi²nyhain¹nũ²la² kwa³na³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³yah³lxi³sãn²txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxe³sxã³ ha³lo³kxi² yxaut3jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Txa²wĩ³na² wãn³txai³tã² ĩ³ye³kxũ¹nx2ti³jau³xai³tã² wah³nxe³jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Nxe³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹.

5 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹nx2ti³tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ye³jen¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² A²yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²ka¹ta²sai¹nx2ti³tu¹wi¹. Je³su²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³su²jah³la² oh³xa²nãu³a² a²wa̱³li²jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ ã³nũ²kxi²nhyain¹tãu³u¹tai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Hĩ¹nai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ã³wa²sut1sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta³nũ³su² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³nũ³kxũ³non³nẽ³lhĩn¹ju³ta³nũ³su² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³txa²ju³ta² sa²so¹kxi²sĩn¹te³lin¹ji¹wi¹? Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ³la².

7 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
kọ̱^{3}nyhah^{1}lxa^{3}lxi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}su^{2}
na^{3}li^{1}.
8 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3}
a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wih^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}nx2ti^{3}hĩ^{1}nai^{2}na^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2}
a^{3}la^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}sih^{1}nx2ta^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.
Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}i^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}i^{2}
Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}i^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} u^{2}lxan^{1}ko^{3}su^{2}
kxan^{2}ti^{3} sa^{2}si^{1}hã^{3}i^{2} nxe^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 Nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}kxain^{1}tãu^{3}a^{2}
wxa^{2}ka^{3}la^{3}xi^{2}ye^{2}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} oh^{3}sĩ^{3}na^{2}
ã^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sa^{2}so^{1}ye^{2}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Ain^{1}tị̱^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} in^{3}txa^{2} ha^{1}li^{1} u^{2}lã^{3}na^{3}ki^{2}la^{2} so^{1}sxã^{3}
ũh^{3}wxe^{3}ãx1txa^{2} ai^{3}lyain^{1}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}a^{2} wã^{2}la^{2}
hã^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} wih^{2}kxi^{2}nha^{2} yain^{1}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
11 Nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}wãn^{3}ti^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}si^{1}lxi^{1}. Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2} in^{3}txi^{3}nãu^{3}syah^{1}lxi^{3}nhi^{1}lxi^{1}.
Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} o^{3}sĩ^{3}na^{2} ten^{3}sa^{2}tã^{3}ah^{3}lxin^{1}ji^{1}wi^{1}?
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{1} ka^{3}la^{3}xi^{2}jah^{1}lain^{2}txi^{3}
wxa^{2}ka^{3}nxĩ^{3}xi^{2}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{3} ka^{3}la^{3}xi^{2}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2}
ka^{3}nxĩ^{3}xi^{2}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ma^{3}ti^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}so^{1}ain^{1}jau^{3}su^{2}

12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2}
O^{3}li^{3}ve^{2}ra^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}ka^{3}nxi^{2}nũ^{2}la^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}wi^{2}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tĩh^{3}na^{2} ũ^{2}ki^{3}lõ^{2}me^{3}tro^{3}
nxe^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} yan^{1}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} sxi^{2}ha^{2} oh^{3}xan^{1}ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}nũ^{3}a^{2}
ã^{3}wi^{2}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}lih^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1},
Pe^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} Ãn^{3}tre^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Fi^{3}li^{2}pah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
To^{3}me^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Bar^{3}to^{3}lo^{3}me^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
Ma^{3}te^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2}
Au^{3}fe^{2}ah^{3}la^{2} ki^{3}lha^{3}lhxu^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Si^{3}mãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} se^{3}lo^{2}ti^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}lo^{2}ko^{3}khai^{3}xa^{2}
a^{3}lxi^{2}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} Ti^{3}a^{2}kah^{3}la^{2}
ki^{3}lha^{3}lhxu^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
14 A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã̱^{3}sa^{2}nũn^{3}te^{2}a^{2} wxã^{3}ain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Ma^{3}ri^{2}a^{3}ka^{3}lxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}nũ^{2}su^{2} wxã^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
a^{2}lon^{3}ti^{3}tãu^{3}su^{2} wxã^{2} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wxã^{2}

nxain¹sxã³ ã³nũ²kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tu̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹su̱³na² ĩ³ye³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ain¹tu̱³ka̱³txai²na² ka³lxa¹te²a² 120 nxe² ka³lxa¹tu̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxain¹ti̱³kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³sa²yxau³sxã³
ĩ³ye³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16-19 Ĩ³ye³yain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã³ta̱³nãu³xãi³. Ju³tas² Is³ka³ri³o²jah³lai¹tã²
txa²wã¹nu̱³ka̱³txi³su² tai¹ti²tu³wi¹. Je³su²jah³la²
ĩ³kaix1so¹nũn³jah¹lai²li² kuh³lxa³thin¹tu̱³ka̱³txa² ne³ka³ta²
wxã³nũ²la² Je³su²jah³lai²na² sa²so¹sxã³ tu̱¹kxi²te³lhxã³
wã²nã³ũ¹nyhain¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³ ũ³yho³hi²ki³ai²na²
ũ³yho³hi²nyhain¹ki³ai²na² tẽ³sxã³ ha³lo²a² so¹kxi²tai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ha³lo²a²
so¹kxain¹ko³xai²na² ã³ya³hi²sxã³ ã³ti̱³ha³la̱³kxi²sxã³
ã³ya²lu¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ju³tan¹jau³su² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
yxau²xai³tu̱³ka̱³txa² jau³jau¹xai²na² ain³kxi²nũ²la²
ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹: “Ko¹xai²na² A³keu²ta³ma²su¹.
Nx2na³li¹. A²ĩ³lxa²su¹. Nxe³jau³xai²li² a²si³yxau³tãu³khai³xa²
a²ti³ha²yau³xa² so¹kxi²ko³xai²la¹wi¹. Ain¹tai¹ti²tu³wi¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jã¹nxe³ju³kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
Txa²wã¹su̱³na² A²yãu³ka³txa² hi²sen³su² Ta³vi²yah³lu¹tai²na²
sa²kxai³lu² a²nxũ²kwa̱i³wih¹sxã³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Ju³ta²sah³la² ya³lu²ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
20 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹ sau²mo³jau³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
“Sxi²hai²li² a²nũ²la³ ye³yũ²nxa³wi¹. Yxau³ti³he¹xai¹nxa³lho³li¹.”
Ta¹hxai²hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³:
“A²wa³ka³li³yu³ta² sa²wẽ³not3txai¹nhẽ³li¹.”
Ta¹hxai²hẽ¹li¹.
21-22 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²nũ²a² ã̱³sa²nũn³te²a²
ã³ten³sxã³ sa²so¹a³sah¹lxi³wxi¹. Je³su²jah³la² ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta² wãn³txai²li² ĩ³hen³ja³nhẽ³lain¹te²nũ³a²
so¹lxi³ ãn³si³tẽ³nẽ³lain¹tu¹wi¹. Nxe³jah¹lai²na²su²
kxã³nxã¹si³tẽ³kxi²nẽ³jah¹lo²nũ³su² te²a² so¹lxi³ ã³ten³nẽ³nhai¹.
A²nxe³jah¹la² a²wi¹lhĩ¹nai³tã² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² a²nũ²a²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ti³yu¹tai²na² ĩ²ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na²
ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³tai³tã² ĩ²ha²kxai³ ĩ³ka³la³xi²ju³ta²
ĩ²ha²kxai³ nxe³hxai²jah¹lai¹tã² so¹lxi³ ã³ten³sxã³
sa²so¹a³sah¹lxi³wxi¹. Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ in³txa² ha¹li¹ ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Jo³se² Bar³sa³ba²sah³lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹la²
Jus²tu³jah¹lo²su¹ ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ma³ti²ah³lo²su²
ha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

24-25 Ain¹nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ³na² nxe³txi¹. Wxãi²na² so¹lxi³ a²nũ²a² a²ẽ¹nãu³ai²nãn¹jau³xa² a²hoh³lxi³si¹lxi¹. Nxe³te²si¹nha²kxai³ Ju³ta²sah³lai¹tã² sa²wẽ³not3jah¹lo²nu³su² ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ju³ta²sah³lai¹tã² ha³lo²a² kõ³kõ³ta²ko³xa² sa²we³xain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²wẽ³not3jah¹la²nũ³a² in³txa² ha¹lin¹jah¹la² ĩ²sxã³ wxa²hait1son¹jau³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³sa²sĩ¹nhẽ³li¹. A²sa³wi³ha³lxa² nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe²e³kxi²ta³lu²nain¹nũ²la² tẽah³lxa³ki³a² ã³na¹sxã³ a²ĩ³lxa² sa²so¹xai¹nha²kxai³ Ma³ti²ah³la² a²ĩ³lxa² ĩ³hait1so¹ha²kxai³ ã³wẽ³non³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxai¹nha²kxai³ ĩ³kaix1so¹te² nũ³ka³txa² nxe² ĩ³yĩ¹li²nyhai¹nha²kxai³ nxe³tũ³ka³txai²na² ã³yã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2

Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² wxã³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ yain³txa² ã³yã³nũ²kxain¹sxã³ yai³nai¹nhĩ¹nu¹tai²na² Pẽn³ta³kos²ta²ti³xa² nxe³hĩ¹nu¹tai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tũ³ka³txu¹ta²kxai³lu² sxi²hẽ¹na² ã³nũn¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ã³nũn¹txai¹nhĩ¹nu¹tai²na² o³sĩ³na² it3ti³hũ³nxe² kãin² nxon³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³ka³tu³ ha³nxe²a² tho³hũ³nxe² wxa²kan³yain¹nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³wxe²xai³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Yain¹tãu³ãn²tu³ti¹ Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² ã³nxũ²kwa³wi¹ha²kxai³ wãn³txai²li² a²nũ²a² ã³sa²nũn³te²a² wãn³txa² yau³ã³lxi³txi³ ĩ³ye³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² ã³nhi²ka¹jah³lxi³ha²kxai³la².
5 Nxain¹ti³kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nu¹tai²na² Ju³te²a² nũ³ka³txa² sa²kxai³lu² ha³lo²a² u²lxi³ yxau³ain¹nũn³tũ³ka³txa² nxe³sxã³ wxã³ai¹nha²kxai³ ain³kxi²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ³ka³txai²li² Txa²wã¹sũ³na² ha³tẽh³nxã³nxa² sa²kxai³ sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² jau¹xai²li² ain³kxi²xai³nyhai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ã³no²lai¹nha²kxai³ ã³yã³ki³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Ain¹sxã³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te²la¹ku¹. Ju¹tai²li² hai³txi³ ĩ²ki³sxa³tai¹ti²tu³wi¹. Tũ¹ka³txai²li² Ka³li³le²a² nũ³ka³txi³su² yex1txain¹nĩn²tai¹.
8 Nxain¹kxan²ti³ txa²wãn³txi³khai³xa² ha³na³ka³lxi³ e³xi²xai³yex1txai¹nĩn²tai¹.
9 Hĩ¹nãn²tu³ txa²wã¹nũ³ka³txa² ka³lxa¹khai¹nxe³sĩ¹na¹wi¹. Par²ti³a² nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ Me²ta² nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ E³la² nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ Me³so³po³tã²mi²a² nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ Ju³te²a² nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ Ka³pa³to²si²

nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Põn²to² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ A²si³a³
nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³
10 Fri²ji²a² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Pãn³fi²li²a² nũ³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ E³ji²ta² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Li²bi³a³ nũ³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ Si³re²na² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Ro²ma²thĩ³nai²nãn¹te²
Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³lxi²nũn³te²a²
yxãn¹ta¹ kwa²hãi¹nxe² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³txa²
sa²yxo²we¹te²su² ha²kxai³
11 nxain¹kxa²yu³su² Kre²ta² nũ³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ A³ra²bi²a² nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³
nxe³tũ³ka̱³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ wãn³txa²
ha³na³ka³lxi³ e³xi²xai³ki̱³kxan²ti³ txa²wã¹wãn³txi³khai³xa²
ain³kxi²nha²xai³ki̱³tã³li¹. Txa²wã¹sũ³na² kãin²khaix1nxe³jau³su²
nũ³kxũn³khaix1nxe³jau³su² ain³kxi²nha²xai³ki̱³tã³li¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ha²kxai³ ãh¹ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ nxain¹te²la¹ku², nxain¹ki̱³nhai¹. Ny-
hain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Ã̱³sa²nũn³te²a² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Tũ¹ka̱³txai²li² vĩn²yau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nai¹nĩn²tai¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wa²lũ³xi²jau³su²

14 Ain¹nxa²ha¹te¹ a³pos²to³lo² nũ³ka̱³txai²li²
ĩ³sa²yxau³ain¹nũ²la² Pe²jah³lai²na² hi²sen³kxai³lu²
yxo²kãin²ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxe¹. Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹we¹.
Txa̱²ka³lxa¹txi³sah¹lxi¹lxe¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹le¹.
15 In³txi³nãu³xai²li² hai³txi³ vĩn²yau³xa²
ĩ³na²sxã³ we¹nain¹sĩ¹nxa³we¹. Wa̱²ki³ka³la³hĩ¹na²
we¹nain¹te²sxa³yu²hẽ³le¹.
16 Yxãn¹ta¹ Jo³e²lah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxain¹jau³xu¹tai²na²
te²yã¹nx2na³le¹.
17 Nxe³jau³xa²sa¹:
“Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹: ‘Ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹
ne³ki³so³nxa³ta̱³lxa¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Txa²yãu³ka³txa²
ũ³hũ²xai³ai¹na¹tu¹wi¹. Wxa²wẽ³ha³lxa² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. In³txa²
sa³nxe³la³kxi³nãu³xai²na² hxi²sxã³nho³jut3sũ³ju³ta²
ĩ²ain¹tu¹wi¹. Wxa²yah³la³nãu³xain²txi³ kãin²
hxi²sxã³nho³tain¹tu¹wi¹.
18 Nxai¹nhĩ¹na¹ txa²sa³wi³ha³lxa² in³txi³su² ta̱³nxa² txu¹su²
ta̱³nxa² nxain¹sxã³ a²yxo²ha³kxa¹ Txa²yãu³ka³txa²
a²nxũ²kwa̱i³wi¹hai¹nha²kxai³ txa²wãn³txa²
ĩ³hen³txi³nyhain¹tu¹wi¹.

19 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} oh^{3}sẽ^{3}nãu^{3}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}
yuh^{3}nãu^{3}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} kãi^{3}i^{2} nxe^{3}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
A^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}nxe^{2}a^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3}
ha^{3}nxe^{2}a^{2} wha^{3}lxin^{1}txa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}tu^{1}wi^{1}.

20 Jã^{1}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} u^{3}je^{3}na^{3}kai^{2}li^{2} ka^{3}nxah^{1}ha^{2}kxai^{3}
i^{3}lxai^{2}li^{2} ki^{3}he^{3}hen^{3}ka^{2}tõ^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sãn^{2}kxa^{2}yu^{3}su^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{3}la^{2} wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}sxã^{3}
wxi^{2}kan^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{2} ũ^{3}yho^{3}hxain^{1}tu^{1}wi^{1}.

21 A^{2}nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}lxi^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
nxe^{3}te^{2}na^{2} a^{2}hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}
yo^{3}ha^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}ain^{1}sxã^{3} wi^{1}lhin^{1}ti^{3}hi^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}.’
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.”
Jo^{3}e^{3}lah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.

22 Nxe^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2} ne^{3}kxa^{2}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}. I^{3}sa^{3}e^{2}
nũ^{3}kã^{3}txi^{3}syah^{1}lxi^{1}lxe^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} yxaut3jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}khaix1nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}si^{1}hã^{3}na^{2}hẽ^{3}le^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2}
ĩ^{2}kĩ^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Kãin^{2} ĩ^{3}wã^{3}nxĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}
on^{2}tain^{1}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nẽ^{3}lain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}we^{1},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}su^{1}.

23 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lain^{2}txi^{3} ĩ^{3}sa^{2}so^{1}si^{1}yhah^{3}lxin^{1}ka^{3}tũ^{3}
kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} ya^{2}lu^{1}tain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}
Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2}
e^{3}hau^{3}ko^{3}nha^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}le^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã^{3}kxai^{3}lu^{2}
wxa^{2}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}we^{1}.

24 Yxãn^{1}ta^{1} ya^{3}lu^{2}sa^{3}tĩ^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
ã^{3}sen^{3}sai^{1}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ya^{3}lu^{2}sa^{3}tĩ^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}le^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẽn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}le^{1}.

25 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}le^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

“Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}ai^{1}nhxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Txa^{2}wi^{1}lha^{2}tãu^{3}a^{2} yxau^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}sxã^{3}
hxi^{2}waun^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} yũh^{3}lxi^{3}sa^{2}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.

26 Nxe^{3}sa^{2}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} yxau^{3}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.

27 Nxe3na1ha2kxai3la1: “Txa2yãu3ka3txa2 a2nũ2a2
kọ̃3nxe3thin1te2na2 ya3lu2sxa3je3na2 ã3na1sa2nxãn3tho3li1.
Wxa2ki3lha3lxa2 wi1lhin1te2na2 ya3lu2sxã3 khon3ju3ta2
yũ2nxa3lho3li1.
28 Yxãn1ta1 tĩh3na2 ka3tẹn3tĩh3na2 ĩ3yau1ũ3san1tai1ti2tu3wi1.
Nxe3sa1nha2kxai3 ã3si3tẽ3kxi2sa1nha2kxai3 ka3li3ha2
yxau2xai3la1nhai1.”
Nxe3jau3xai2li2 Ta3vi2yah3lu1tai2na2 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1le1.
Pe2jah3la2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

29 Nxe3ha2kxai3 Pe2jah3lai2li2 ãh1 ĩ3ye3te3nah1lxi1:

— Txa2wã3tã̱3nãu3xãi3. Txa2wã1hxi2kan1jah1lu1tai2na2
Ta3vi2yah3lu1tai2na2 wain3txi3 ĩ3yau1ũ3nx2ta1tu1we1.
Nxe3jah1lu1tai2na2 ya3lu2ha2kxai3 sa2nĩ̱3kxain1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3we1.
A2kwã̱3kxa3yu3tai2li2 yũ3te2jai1ti2tu3we1.
30 A2nxe3jah1lai2li2 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
ĩ3hen3txi3jah1lo2su2 te2la3kxe3su2 ta1hxai2ti3ai1ti2tu3we1.
Nxe3ha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

“Ta3vi2yah3lãi3. Wxãi2na2 I3sa3e2 nũ̱3kạ̃3txa2 a2hxi2kan1ta2
si3yxau3jah1lo2si1lxi1. Nxe3sxã3 ã3yã3wẽ̱3not3si1nxa2jau3su2
wxa2ne3tah2nãu3su2 ũh3wxe3na1tu1wi1. A2nxe3jah1lai2li2
Kris2tu3jah1lo2sin1tu1wi1. Nxe3ye1nxa2ha1wi1.”
Ta1hxai2hẽ1le1. Nxe3jau3xai2li2 Ta3vi2yah3lu1ta2kxai3
a3la3kxi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3we1.
31 Nxe3ha2kxai3 ju1tai2na2 a3la3kxi2ha2kxai3 Kris2tu3jah1lai1tã2
Txa2wã1sũ̱3na2 A2hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3jah1lai1tã2
ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2ju3ta3nũ3a2 nxe2e3kxi2nũn3te3nah1lxi1:

“Kris2tu3jah1lai2li2 ya3lu2kxan2ti3 kxãn1su2 tĩ1xa3lho3li1.
A2nũ2ai2na2 ka3lu2sxã3 tĩ1xa3lho3li1.”
Ta3vi2yah3lu1ta2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1le1.
32 Jã1nxe3ju3kxai3lu1 ya2la3tụ̱3 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2
Je3su2jah3lai1tã2 sa2kxai3lu2 ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2na2hẽ3le1.
Nxe3ju3tai2na2 ĩ2sĩ1na1hẽ3le1.
33 Nxe3ha2kxai3 ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2ka3tụ̱3
Txa2wã1sũ̱3na2 yxau3ju3ta2 ka3la3xi2nũ2la2 a2wi1tãu3a2
ã3wxe3na2hẽ3le1, Jah1la2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3jah1lo2su2
ha2kxai3lu1. Nxe3ka3tụ̱3 Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3txa2
ĩ3ye3kxi2nẽ3jah1la2 a3ka3nxe3na2hẽ3le1. A2nxe3ju3tai2li2
a2kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2
nxe2 ĩ3yau1ũ3ũ1nhẽ3ta1hxai2hẽ1le1. Nxe3ju3ju1tai2na2
ã3ne3wxe3kị̃3tã3le1.
34 Nxe3ha2kxai3lu1 Je3su2jah3la2 yã1nxe3kxe3hũ̱3nxe2
Ta3vi2yah3lu1tai2na2 sa2kxai3lu2 oh3xan1ko3nãu3a2 hai3txi3
ĩ3ka3la3sĩ2ta1hxai2nxa3hẽ3le1. Hãi1nxe3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

“Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: ‘Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lãi^{3}.
Txa^{2}wi^{1}lha^{2}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}sẽ^{1}li^{1}.
35 Ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{2} wxa^{2}kõ^{1}kõ^{1}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}txa^{2}lain^{1}ju^{3}ta^{2}
yan^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}.’
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.”
Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}le^{1}.
36 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{1}tã^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}jah^{1}lai^{1}tã^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{3}la^{2} ne^{3}te^{2}lo^{3}tha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}
ne^{3}te^{2}lo^{3}tha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{1}nx2tain^{1}na^{2}hẽ^{3}le^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} I^{3}sa^{3}e^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}jau^{3}nũ^{3}ai^{2}la^{1}we^{1}. Na^{1}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}we^{1}. Pe^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
37 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}nũ^{2}la^{2}
a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} Pe^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}si^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}sa^{2}nhĩ^{1}lxi^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
o^{2}la^{3}kxi^{2}sĩn^{1}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}, kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}nhĩn^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{1}? Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

38 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Wxãi^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sãn^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}we^{1}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3}ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nũn^{3}syah^{1}lxin^{1}tu^{1}we^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nx3ti^{2}tu^{3}we^{1}.
39 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}kxe^{3}nũ^{3}sye^{2}ah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ten^{3}na^{3}le^{1}. Wxãi^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} wxa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxai^{2}la^{3}
ta̱^{3}nxa^{2} ul^{2}yxau^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}kaix1so^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}te^{2} ĩ^{3}nxãn^{2}tu̱^{3}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxah^{2}lxin^{1}jau^{3}su^{2} na^{3}le^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}yxo^{2}a̱in^{3}nha^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxũ^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}le^{1}. Pe^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
40 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ya̱u^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} win^{1}ta^{2}te^{2}lxi^{3}
e^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ti^{1}ai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}te^{2}a^{2} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}khai^{1}nxa^{2}
kãi^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. Nxain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} kãin^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}thi^{1}nain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ye^{2}ah^{1}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
jã^{1}nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

41 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}a^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} 3.000, nxe^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
42 Nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}li^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ^{3}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}i^{2} yain^{3}txi^{3}su^{2} wã^{2}nhũ^{2} nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yah^{3}lxi^{3}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}jau^{3}su^{2}

43 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ^{3}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}
wã^{3}nxĩn^{1}khaix1nxe^{3}ju^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}to^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
kwa^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} on^{2}txain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
44-45 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}to^{3}hi^{2}
yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũh^{1}nyhu^{1}i^{2} nxe^{3}nyhain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
46 Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{3}lan^{2}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{3}to^{3}hi^{2} a^{2}sxi^{2}khai^{3}xa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}yai^{3}ni^{2} ain^{1}to^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
yxau^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
47 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2}khaix1si^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}kxe^{3}su^{2}
wi^{1}na^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}to^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}
ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3

In^{3}txa^{2} kan^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} sxa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1-2 Ha^{3}la^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{2} ã^{3}sa^{2}ti^{1}ta^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{3}ain^{1}ka^{3}tũ^{3}
Pe^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ain^{1}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} Fo^{3}mo^{2}sa^{2} yxo^{2}ai^{2}na^{2}
ã^{3}wih^{2}kxain^{1}sxã^{3} in^{3}txa^{2} sa^{2}nah^{3}so^{1}nyhu^{1}sxã^{3}
ne^{3}khau^{2}nyhu^{1}ye^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2}
kõ^{3}nxe^{2} ĩ^{3}hxa^{3}la^{3}kxi^{2}nha^{2}ye^{2}ya^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
A^{3}li^{3}lah^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}nxai^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
A^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} sa^{2}we^{1}ta^{3}
yxo^{2}wxe^{2}xai^{3}lain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã^{3}wih^{1}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} win^{1}ta^{2}te^{2}lxi^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2}
ã^{3}nxũ^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} Pe^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}
ain^{1}sxã^{3} ĩ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} yo^{3}hi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2} ai^{3}nxũ^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe3nxa2ha1te1 ĩ2kxain1nũ2la2 Pe2jah3lu1tai2na2
ĩ3wa2lũ3xi2ti3an1jau3kxai3lu1:
— Ĩ2txa2sãn2sĩ1nhẽ3li1. Ta1hxai2hẽ1la2.
5 Nxe3nũ2la2 ĩ2kxain1ka3tu̱3:
— Wã2nhũh1sain1te2ji1xã1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
6 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Yen3kxi3la3 yũ3sa2sĩn1nxa3wi1. Nxẽn2nxa3kxan2ti3
ĩ3hxi2nũ1nxa2sĩ1na1tu1wi1. Je3su2 Kris2tu3jah1la2 Na3sa3re2thĩ3na2
yxau2xai3jah1lai1tã2 ĩ3sa2yxau3sxã3 ã3nxai3si1hin1jau3su2
ĩ3ye3kxi1nxa2sĩn1na3li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
7 Nxe2e3ta3lun2nũ2la2 txa2wã1hxi2ka̱2 wi1nẽ3tãu3a2
hxi2ki3nũ2la2 sa2yxo2kax3ta3wxe3ka3tu̱3 wa3su3txi3
we2txi2ta1hxai2hẽ1la2.
8 Nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 ka3lih3nũ2la2 a3li2si3ni2
ã3nxai3li2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2, yu3we2ti2ha2kxai3la2. Nxe3ka3tu̱3
Txa2wã1sũ̱3na2 sxi2hu1tai2li2 ã3wih1nũ2la2 ã3nxai3li2
a3li2si3ni2 Txa2wã1sũ̱3na2 wi1lhin1ye2jau3su2 ĩ3ye3sa2nẽn1kxi2
nxe3ta1hxai2hẽ1la̱2.
9-10 A2nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 tũ̱3ka̱3txa2
ĩ2yxau3nyhu1nũn3tũ̱3ka̱3txa2 on2txai1nha2kxai3
ĩ3ye3kxi2nyhu1te3nah1lxi1:
— Jah1lain2txi3 si3kan2ta3kxi2hxai2jah1lai1ta3lxi3
yhe1nx2ti3ha3tai2. Sxih2yxo2a2 Fo3mo2sa2 yxo2a2
yxo2yxau2xai3lhxai2jah1lai1ta3lxi3 yhe1nx2ti3ha3tai2.
Ĩh1nxe3te2la1ku2. Ki̱3nhai1. Nyhu1yah3lxi3ta1hxai2hẽ1la2.

Txa2wã1sũ̱3na2 sxi2nhãu3a2 Pe2jah3la2 ĩ3ye3jau3su2

11 Ain1nũ2la2 jah1lu1tain2txi3 we2txi2jah1lain2txi3
Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3 Jo3ãu2ah3lo2nu1ta2kxai3 a2xai3lya3tĩh3na2
ã3sxã3 ti3he1yxa3ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Txa2wã1sũ̱3na2
sxi2nhu1tai2na1 a2ta3nã3nẽ3thĩ3na2 Sa3lo3mãu2thĩn3su1
nxe3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3thĩ3nu1ta2kxai3 a2nũ2a2nãu3xa2
ã3ki3nũ2kxi2ye2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
12 Pe2jah3lu1tai2na2 sa2kxai3lu2 jut3sĩ2nũ2la2
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3wxi1. I3sa3e2 nũ̱3ka̱3txi3syah1lxi1lxi1.
Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 on2jah3lxin1te2sin2tã2?
Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 ĩ2yxau2xai3syah1lxin1te2sin2tã2?
Txa2wã1sũ̱3na2 yen3nãu3a2 txa2wã3nxĩ1na1ju3khai3xa2 ta̱3nxa2
txa2wi1lhi1na1ju3khai3xa2 ta̱3nxa2 wet1txai1na1te2sin2tã2?
Ti3he1nx2nxa3wi1.
13 Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3jah1la2 A2hxi2kan1ta2
Si3yxau3jah1lai2la1wi1. Txa2wã1si3yah3la2nãu3xu1tai2na2
a2hxi2kan1ta2 Si3yxau3jah1lai2la1wi1. A3bra3ãu2ah3lu1tai2na2
I3sa2kah3lu1tai2na2 Ja3ko2ah3lu1tai2na2 ain1sxã3

A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³jah¹lain²txi³ Je³su²jah³lai¹tã² A²ta²han²tu̱³
wã³nxĩn¹ti³ wxi²kin³ti³ton³si¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
A²nxe³jah¹lain²txi³ sa²so¹yah³lxin¹ka³tu̱³ Pi³la²jah³la²
hxi²ka² sa²nũ¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yah³lxin¹ju³ta²
Je³su²jah³lai¹tã² en²sxã³ ã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Pi³la²jah³lai²na²
ne³kxe³kxi²nha²jau³kxai³lu¹: “Ã³wa²sut1sxã³ ã³ai¹na¹tũ¹xã¹.”
Nxe³jau³su² kxan²ti³ en²sxã³ ã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
14 A²nxe³jah¹lai¹tã² wi¹lhin¹khaix1kxan²ti³ wãn³txi³su²
e³kxan²ti³ sa²yxo²ã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³yãn¹ta¹
Ba³ra³ba²sah³lai¹tã² a²nũ²a² su²lhã³jah¹lo²si²tai¹ti²tu³wi¹.
Su²lhã³jah¹lo²su² kxan²ti³ ã³wa²sut1si¹jau³su² Pi³la²jah³la²
kwa³na³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
15 Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³ a²nũ²a² ya³lu²te²a² we²txi²jah¹lai²li²
su²lhã³si¹hah³lxin¹jau³su² yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹, Je³su²jah¹la²su¹.
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²na²hẽ³li¹. Nxe³hĩ¹nãn²tu̱³ ka³tẹn³su² yxau³nhai¹.
Ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹.
16 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² a²wã³nxĩn¹ju³ta²
ã³nhxi²ka¹txai¹nha²kxai³ yu³we²nxi²ten¹tu³wi¹. Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ yu³we²nxi²ten¹tu³wi¹.
Yxo²ĩ²xa³ke³la³te²kxai³ yu³we²nxi²hĩ̱³nx2nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹
yxo²ĩ²ha²kxai³ yu³we²nxi²ten¹tu³wi¹.
17 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² txa²wã³tã̱³sah¹lxi¹lxi¹.
Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wxãi²li² wxa²hxi²kan¹txa²
nũ̱³kã̱³txai²li² yah³lxin¹xã³ ju¹tai²li² kõ³nyhah¹lxa³nha²kxai³
nxe²kãi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
18 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na²
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lu¹tan²tu̱³ ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta²
nxe³ju³tai²na² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³kã̱³txu¹tai²na²
ã²la² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ain¹ju³ta² kwẽn¹ta¹
we¹ta³lun²yain¹tai¹ti²tu³wi¹.
19 Jã¹nxe³ju³tan¹te²kxa³yã̱³tu̱³ wxãi²na² sa²kxai³lu²
wxa²kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³
ã³na¹la³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ³na² ã³yxo²o³tũ¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹txa²ti³tu¹wi¹. Nxe³nx2ti³nũn³sxã³
ã¹jã¹nxe² ã³nxũ²kwã̱i³lxũ¹nũ³nx2ti³tu¹wi¹.
20 Kxãn³ton³tãu³a² Je³su²jah³la² a³ka³nxi²si¹jau³su²
sa²si¹hã³ain¹tu¹wi¹. Nxe³jah¹lai²li² Kris²tu³jah¹lo²su²
na³li¹. A²nxe³jah¹lai²kxai³lu² a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na²
Sũ̱³na² hxi²kai²na² wã²nxa³kxa² so¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã̱n³tu̱³ kxã³nãu³a¹ txa²wã¹kõ³nxe³ti³
kãi³kĩ̱³kxa² yo³ha² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³si¹jau³nũ³su²

ya3lu2kxi2nẽ3tu1wi1. Nxe3si1ju3ta3nũ3su2 Txa2wã1sũ3nu2kxai3lu2
Kris2tu3jah1lo2nu1ta2kxai3 wã2nxa3kxa2 so1ta1hxai2hẽ1li1.
A2nxe3jah1lo2lxi2na3li1.
21 Oh3xan1ko3xa2 yxau2na3li1. Yxãn1ta1 kxã3nãu3a2
a3ka3nxi2tãu3a2 ha3lo2a2 wi1lhxai2kxai3 jã1nxe3sxã3
wi1lhau3ko3txi2tu1wi1. Nxe3ju3tai2na2 Txa2wã1sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3ka3txu1tai2na2 wi1lhin1tũ3ka3txan2tu3
e3kxain1ta1hxai2hẽ1li1.
22 Nxe3sxã3 Moi3se2ah3lu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
“Txa2wã1sũ3na2 hi2sen3su2 A2wãn3txi3khai3xa2 ĩ3hen3txi3jah1la2
sa2si1hã3nx2ti3tu1wi1. Wxa2nũ3ka3txi3khai3xai2na2 wã2nxa3kxa2
so1sxã3 sa2si1hã3nx2ti3tu1wi1. Txai2yãx1ye1nx2ti3tu1wi1.
Nxe3te2na2 wãn3txa2 ĩ3ye3kxi1nx2ti3jau3xa2
wi1lain3kxi1jah3lxi3hẽ1li1.
23 Yxãn1ta1 wi1lain3kxah2lxan3kxai2nãn2tu2 nxe3te2 ĩ3nxãn2tu3
ĩ3hait1so1nx2ti3sãn2nũ2la2 sũ2lhã3nx2ti3tu1wi1.” A2nxe3jau3su2
Moi3se2ah3lu1tai2na2 nxe3ta1hxai2hẽ1li1.
24 Te2yã1nxe3sxã3 Sa3mu3e2lah3lu1tai2na2 yxau3hĩ1nãn1te2tu3
Sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3ka3txu1tai2na2 nxe3sxã3
Kris2tu3jah1lu1ta2kxai3lu2 a3ka3nxi2sxã3 wxã3jau3nũ3su2 nxe2
ĩ3hen3txain1ta1hxai2hẽ1li1.
25 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3ka3txu1tai2na2
a2ne3tah2nãu3syah1lxi1lxi1. Sũ3na2 wãn3txa2 wi1lain3nha2sxã3
e3kxain1tũ3ka3txu1tai2na2 wxa2ne3tah2nãu3syah1lxi1lxi1.
Nxe3sxã3 A3bra3ãu2ah3lu1ta2kxai3 ĩ3ye3kxi2ta1hxai2hẽ1li1.
Ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1: “Wxa2ne3tah2nũ3a2 yũ1kxe3nũ3a2
a2nũ2a2nãu3xa2 a2yxo2ha3kxa1 wi1lhin1si1hain1ju3ta3nũ3a2
yũ3yah3lxin1tu1wi1.” Txa2wã1sũ3nu2kxai3lu2 wi1lain3nha2sxã3
e3ta1hxai2hẽ1li1.
26 Nxe3ju3tan1te2kxa3ya3tu3 Sũ3nu2kxai3lu2 A2tah2khai3xa2
ĩ3sa2si1hã3nx2ti3na2hẽ3li1. Nxe3sxã3 ko3nxe3ti3 kãi3sxã3
yxau2xai3yah3lxin1ju3ta2 ã3na1ah3lxi3sã2nĩn1kxai2nãn2tu3
wi1lhin1sxã3 ĩ2nx2ti3tu1wi1. Nxe3ya3nx2ta1wi1.
Pe2jah3lu1ta2kxai3lu2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

4

Pe2jah3la2 Jo3ãu2ah3la2 sxã3 so2ã3ain1jau3su2

1 Nxe2 ĩ3ye3kxi2ti3kxai3lu2 a2nũ2a2 ka3lxa1txi3
ã3tĩ3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Wã3nxĩn1te2 si3yxau3te2nãu3xa2
ã3nhai1tũ3tũ3ka3txa2 ã3wxã2 Txa2wã1sũ3na2 sxi2ha2
hau3ko3jah1la2 ã3wxã2 sa3tu3se2a2 nũ3ka3txa2
ã3nhai1tũ3tũ3ka3txa2 ã3wxã2 nxe3yain1ta1hxai2hẽ1la2.
2 Ai1nha2kxai3 Pe2jah3lo2nu1tai2na2 Jo3ãu2ah3lo2nu1tai2na2
nxe3sxã3 a2nũ2a2 ĩ3ye3kxi2ya3ti3ãn1jau3kxai3lu1:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ^{3}tụ^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} te^{2}yãx1ya^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}li^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}ka^{3}tụ^{3} ĩ^{3}yxai^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Ĩ^{3}yxaih^{1}nũ^{2}la^{2} Pe^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yxaih^{1}sxã^{3} sa^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}nyhain^{1}nũ^{2}la^{2} wxe^{2}a^{3}la^{2}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, sũn^{2}tạ^{3}ta^{2} tĩ^{1}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}.

4 Ain^{1}nxa^{2}hạ^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kạ^{3}lxa^{1}txe^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã^{3} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ã^{3}yã^{3}nu^{1}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} ka^{3}lxa^{1}khaix1nxe^{2} 5.000, nxe^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}su^{2} te^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yah^{3}lon^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} nxain^{1}sxã^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

6 Ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} A^{3}na^{2}sah^{3}lai^{1}tã^{2} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Kai^{3}fa^{2}sah^{3}lai^{1}tã^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{1}tã^{2} A^{3}le^{3}syã^{n2}trah^{3}lai^{1}tã^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} A^{3}na^{2}sah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Jã^{1}nxain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Pe^{2}jah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}si^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ĩh^{1}te^{2}tạ^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3} we^{1}txai^{1}ya^{3}hin^{1}thai^{1}li^{1}? Nx-ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}hi^{3}kan^{1}txa^{2} si^{3}yxau^{3}tũ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}su^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.

9 “Jah^{1}lai^{2}na^{2} kwẽn^{1}ta^{2} we^{2}nxi^{2}jah^{1}la^{2} ĩh^{1}te^{2}tạ^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3} we^{1}txai^{1}ya^{3}hin^{1}thai^{1}li^{1}?” Nxe^{2}ĩ^{3}wã^{3}txi^{3}sah^{1}lxi^{3}nhi^{1}na^{2}li^{1}.

10 Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}nha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxa^{1}jau^{3}kxai^{3}la^{1} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2} Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}jah^{1}lai^{1}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} we^{2}txi^{2}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}, kãin^{2} wã^{3}nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}lu^{1}.

11 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

“Txah³lxa³kxa² sxi²ha² txo³nain¹tũ³kã³txa² ã³na¹ain¹ki³ai²na² kwẽn¹ta² sxi²ha² ũ³nhẽ³hẽ¹txain¹ki³a² ũh³wxe³ain¹na²hẽ³li¹.”
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³ka³ka¹txai²li² Je³su²jah³la² yã¹nx2na³li¹. En²sxã³ ã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
12 Nxe³to³ta¹ Je³su²jah³lai²na² so¹lxi³ txa²wã¹kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta² sa²wa²su¹tẽ³lain¹ju³ta² hxi²kan¹na³li¹. Ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²yah³lxin¹kxan²ti³ a²nũ²a² te²yã¹nxa² wã³nxĩn¹sxã³ sa²wa²su¹tẽ³lain¹te²na² ĩ²yah³lxan³tho³li¹. Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² a²ĩ³lxa² so¹lxi³ ũ³hũ¹nẽ³lain¹na²hẽ³li¹. Nxe³te²a² so¹lxi³ wã³nxĩn¹sxã³ sa²wa²su¹tẽ³lain¹tu¹wi¹. Pe²jah³lu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxa²ha¹te¹ a²hxi²kan¹txa² he³la³kxa² nũ³kã³txa² sa²kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹tai²na² Jo³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² ya³lo³txi²ye²kxe³su² ĩ²ai¹nha²kxai³ ĩ³wã³txi³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai¹tã² ãn³si³tẽ³kxi²nyhain¹tũ³kã³txi³sin²tai¹. Yxãn¹ta¹ ha³tẽh³nxãn³yu³ta² hai³txi³ o²la³kxi²tũ³kã³txi³sxa³ha²kxai³ a²hxi²kan¹txa² he³la³kxi³si²ya³hxa³ha²kxai³ yah³na³li¹. Nyhain¹ta³hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³nyhain¹kxa²yo³su² jah¹lai²li² we²txi²jah¹la² ka³lu³sa³yxau³ye²ya³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ ĩ³hi³txain¹ya³ta¹hxai²nxa³hẽ¹l
15 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² a³li³ain¹si¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sãn²nũ²la² nũh¹ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te³ji¹ku²? Kĩ³nhai¹. Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ³kã³txa² yxo²ha³kxa¹ we²txain¹ju³ta² ĩ²ye²nyhain¹nĩn²tai¹. Nxe³ha²kxai³ kãin² wã³nxĩ¹nain¹ju³ta² hxi²kan¹txi³ ĩ³ki³han³sxã³ ũ³ho¹kĩ³sxa³lho³li¹.
17 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² ĩ³wã³nxĩn¹ju³ta² ka³nah²nxe³sxã³ yxau³ain¹si¹kĩ³jau³su² yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa³na³ya³sain¹yah³lxi³wxi¹, u²lxi³ ha³tã³nxe³kxa²yã³txi³su¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe²e³ta³lu²nain¹nũ²la² ĩ³kaix1tain¹nũ²la² yxo²xũn³txi³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² a²ĩ³lxa² jã¹nxĩ³ye³kxi²ja³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ã³nũ²kxain¹kxan²ti³ jã¹nxe³ ĩ³hen³txain¹ya³txa³hẽ¹li¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ya³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tã³nxa² wxa²wãn³txa² sa²yxo²we¹tã³nxa² nũ¹hĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
20 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³kxi²sĩ¹na¹hĩ¹nãn¹te²tũ³ ĩ²nha¹ju³tai³tã² so¹lxi³ ain³kxai¹nha¹jau³xai³tã² so¹lxi³ nxe³ju³ta²

so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²nha¹tu¹wi¹. Ã³sxã³ ĩ³ye³sĩn¹nxa³lho³li¹.
Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxa²ha¹te¹ wain³txi³ ĩ³ye³ya³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² kãin²khaix1nx2na³li¹. A²nũ²a²
we²txi²ha²kxai³ wi¹lhin¹khai¹nx2na³li¹. Ain¹jau³su² ha²kxai³
hxi²kan¹txi³ ĩ³wa²lũ³xi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la³, a²hxi²kan¹ta²
nũ³ka³txa²sa³. Nxe³ha²kxai³ hãi¹sxã³ yxo²xũn³txi³
ĩ³kwai²tain¹sãn²ka³tu³ sa²wa²su¹kxain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 A²nxe³jah¹lai²li² we²nxi²jah¹la² kwẽ³kxa² ye³ka³lxa¹txi³ 40
nxe² kwẽ³kon³sxã³ yah³lon¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Yxo²ĩ²tũ³ka³txai²na² a²yxo²wãn³txa² Sũ³na² ĩ³ye³kxain¹jau³su²

23 Nxa²ha¹te¹ ã³wa²su¹kxain¹yah³nũ²la² a²nũ³ka³txi³khai³xa²
ĩ³xi²yah³nũ²la² wãn³txi³na² Ju³te²a² nũ³ka³txa²
hxi²kan¹te²nãu³xai²na² wã³nxĩn¹te² si³yxau³te²nãu³xai²na² nx-
ain¹sxã³ ĩ³kwai²kxi²nyhain¹jau³xi³na² ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Ĩ³hen³txi³ta³lu²nain¹yah³nũ²la² tũ¹ka³txai²na² yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² nxe³txi¹. Wxãi²na² kãin²khai¹nxi¹lxi¹.
Ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ we¹txi² oh³sĩ³na² we¹txi² ĩ³ye³na² we¹txi²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ we¹txi² nxe¹lxi¹.
25 Nxe³ha²kxai³ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Wxa²yãu³ka³txa²
hi²sen³su² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ũ³wha²li¹si¹jau³su²
kwa³na³te³nah¹lxi¹:
“Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xai²na² ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³
ĩ³xan³ta³kxain¹nũ²lhai¹li¹? Te²yã¹nxe³sxã³ kwa²hãi¹nxe²
su²lhã³ain¹si¹jau³su² hãi³a² ĩ³ye³kxi²nyhain¹nũ²lhai¹li¹?
26 Ha³lo²a² a²wa³li³kha³la³nãu³xa² he¹li³te³lhxã³
ĩ³hau³ko³nha²sxã³ ã³yã³nũ¹txain¹na²hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ³na² he¹kxi² Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² he¹kxi² nxe³te³lhxã³ ain¹na²hẽ³li¹.”
Ta³vi²yah³la² ũ³wha²li¹txã³nxu¹txai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
27 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² kxãn³kxai³ E³ro²jah³lai¹tã² Põn³si³o³
Pi³la²jah³lai¹tã² nxe³ya³sxã³ Ju³te²a² nũ³ka³txa² whãi²na¹
ã³nũ²kxi² Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xa² ã³nũ²kxi²
nyhain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wxa²ki³lha³lhxu²
te²a² wi¹lhin¹khaix1jah¹la² sun²tã¹te³lhxã³ ain¹na²hẽ³li¹.
A²nxe³jah¹lai²li² Wxa²hxi²kan¹txa² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su²
nĩ¹nhẽ³li¹.
28 Jã¹nxe³sxã³ tũ¹ka³txai²li² ko³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²te³lhxã³
nxain¹na²hẽ³li¹. Nxe³to³ta¹ a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² wxãi²na²
sa²kxai³lu² ju¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxi²nha²sxã³
ĩ³hau³ko³ta¹hi¹nhẽ¹li¹. Nxe³jau³xu¹tai²na² a²kwẽn¹tai²na¹
we¹ta³lu²nain¹na²hẽ³li¹.

29 Nxe^{3}jut3su^{2} ĩ^{3}ha^{3}nũ̱^{3}sain^{1}sĩn^{1}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Txai^{2}nãu^{1}xai^{2}na^{2} wxa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} sĩ^{1}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}nhi^{2}kat1sa^{2}so^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{2}nhĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} wxi^{2}ka^{1}ka^{1}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
30 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wã^{3}nxĩn^{1}khaix1nhĩn^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kan^{1}txa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ya^{3}sa^{2}nhĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}te^{2}a^{2} we^{2}txi^{2} kãin^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2} nxe^{3}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} nxe^{2}kãi^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

31 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ta^{3}lu^{3}ti^{2}nyhain^{1}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}nũ̱^{2}kxain^{1}thĩ^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} kãin^{2} ka^{3}ta^{3}ta^{3}tha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}ti^{3}nhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũ^{1}nyhain^{1}jau^{3}su^{2}

32 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} ya̱u^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ne^{3}kxe^{3}kxi^{2}nhai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũ^{1}yu^{1}lhu^{1}nai^{1}nxa^{3}jau^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}lai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} wã^{2}nhũ^{1}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lu^{1}ta^{2}kxai^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34-35 Nxe^{3}ain^{1}ju^{3}kxai^{3}la^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}a^{2} yũ^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3} yen^{3}kxi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} ha^{3}lo^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}te^{2}a^{2} so^{1}kxain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}txã^{3}nxa^{2} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}ka̱^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} so^{1}kxain^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}a^{2} wã^{2}nhũ^{2}xai^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36-37 Nxe^{3}ain^{1}jut3su^{2} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} hai^{3}sxa^{2} yũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}te^{2}a^{2} so^{1}kxain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã^{3}yo^{3}hi^{2}txã^{3}nxa^{2} Jo^{3}se^{2}ah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}nũ^{2}la^{2} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{2}tu̱^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} Le^{3}vi^{2}ta^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kxã^{3}nxu^{1}ta^{2}kxai^{3} Syi^{2}pri^{2}ko^{3}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}lha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}su^{1} nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}nũ^{3}kxũn^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5

A^{3}na^{3}ni^{2}ah^{3}la^{2} Sa^{3}fi^{2}ra^{3}ka^{3}lxa^{2} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ya^{2}lun^{1}ti^{3}ya^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa²ha¹te¹ A³na³ni²ah³la² a²sxe³xa³ka³lxa² Sa³fi²ra³ka³lxa²
ya³jah¹la²nãu³xa² hai³sxa² yũ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ko³xa²
ha³lo²a² yxo²kwa̱in³te²a² ũ³hũ¹ain¹nũ²la² a²yo³kxai³lu²
A³na³ni²ah³la² hxi²ki³kxai³lu² sa²so¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³nũ²la² ĩ³ye³li³ya³sãn²nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa² hai³sxa²
a²yoh³nxã³nxa² wa²hait1so¹xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Yah³nũ²la²
A³na³ni²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² wã³kon³kxi³kxai³lu² a³pos²to³lo²
nũ̱³ka̱³txa² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3-4 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— A³na³ni²ah³lãi³. Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su²
ã³nxũ²kwa̱i³wih¹nxa²ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³ki³ha¹ki¹lxi¹. Hai³sxa² a²yoh³nxã³nxa² jũ¹nxe²
ũ³ho¹a̱³ya³sxã³ ĩ³ki³ha¹ki¹lxi¹. A²wi¹lhĩ¹na² hai³sxai²li²
wxa²hait3su² tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³ a²yoh³nxã³nxai²li²
wxa²yen³kxi³syu¹nx2na²hẽ³li¹. Nxe²nxa³kxa³lhũ³nxe²
ũ³hũ¹ain¹sxã³ a²nũ²a² ĩ³ki³ha¹kxi² Txa²wã¹sũ̱³na²
A²yãu³ka³jxah¹la² ĩ³ki³ha¹kxi² nxĩ¹nhẽ³li¹. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
nxĩn¹thi²li¹? Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹ A³na³ni²ah³lo²nu¹ta²kxai³ jau¹xai²na²
ain³kxi²nha²nũ²la² yxo²ka³nxa² yxau³ju³ta¹
ya³lu²a³hi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ain³kxai¹nha²kxai³ o²lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Yain¹ju³kxai³lu² in³txa² sa³nxe³la³kxa² wxã³nũ²la² wã²la²
sa²wa̱³lã̱u²kxi²so¹sxã³ sa²nĩ̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Ye³jen¹nãu³a² a²sxe³xa³ka³lxu¹ta²kxai³ ã³wih¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²wẽ³sãi¹ah³la² ya³lu²kxi²jau³xa² ain³kxi²nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹l
8 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ²sã³ni¹. Hai³sxa² so¹kxi¹nx2tain¹kxa² yo³ha²
a²yxo²ha³kxah¹lxi³te²la¹xã³? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ a²sxe³xa³ka³lxu¹tai²na² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Wain³na³li¹. A²yo³ha² a²yxo²ha³kxah¹lxi²na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wxa²wẽ³sãi¹ah³la² wxãi²na² sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
A²yãu³ka³txa² ĩ³ki³ha¹kxai¹ya³hin¹tai¹tu³ni¹.
Nxe³ya³hin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sa³nxe³la³kxi³nãu³xai²na²
wxa²wẽ³sãi¹ah³la² sa²nĩ̱³kxain¹sxã³ sxi²ha² ya̱u³so³nain¹na³ni¹.
Ya³lun¹tãu³a² sa²so¹nxain¹nũn³tũ¹xĩ¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³ha²kxai³ Pe²jah³la² ĩ³ye³kxi²sxã³ ã³na¹hĩ¹na¹
ta¹ka³lxu³nu¹ta²kxai³ wa³su¹txi³ ya³lu²ah³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ye²tuh³nxa²ha¹te¹ sa³nxe³la³kxah³lo²nu¹ta²kxai³
wxã³toh³nũ²la² ya³lu²ye²to³nxa²ha¹te¹ sa²so¹toh³nũ²la²
a²wẽ³sãi¹yah³la² sa²nĩ̱³kxain¹kxe³nu¹jã¹nxe²
sa²nĩ̱³kxi²to³ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe^{3}ye^{2}tuh^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} o^{2}lah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}sa^{2}nũn^{3}te^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ha^{3}tã^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} o^{2}lah^{3}lxi^{3}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} we^{2}nxain^{1}jau^{3}su^{2}

12-16 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} kãin^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}lã^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩh^{3}ton^{3}te^{2}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
wxã^{3}nũ^{2}la^{2} tĩh^{3}na^{2} ne^{3}ha^{3}tih^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}sxa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}ha^{1}sxã^{3} sxa^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
ã^{3}tĩ^{1}kxa^{2} wxa^{2}ha^{3}nãu^{3}hi^{2}sa^{3}tai^{2}lã^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} sxa^{3}sxã^{3}
wah^{3}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} wã^{3}kan^{1}ko^{3}xa^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2}
a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩh^{3}ton^{3}te^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3}
kõ^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwãi^{3}wih^{1}te^{2}su^{2}nũn^{3}te^{2}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{2}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} nã^{3}hẽx3thĩ^{3}na^{2}
Sã^{3}lo^{3}mãu^{2}thĩ^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}le^{3}ye^{2}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}te^{2}a^{2}
hai^{3}txi^{3} wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

A^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nhain^{1}jau^{3}su^{2}

17 Nxe^{3}ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}jxah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}u^{1}ta^{2}kxai^{3} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{3}tu^{3}se^{2}a^{2}
nũ^{3}kã^{3}txi^{3}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ã^{3}ta^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
18 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} wã^{2}nxũh^{1} ne^{3}kxe^{3}kxi^{2}nyha^{1}lxi^{3}ka^{3}tũ^{3}
a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ^{3}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}
19 Nxe^{3}nyhu^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}nxah^{3}ta^{2} wi^{3}ton^{3}tãu^{3}a^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}an^{1}jah^{1}la^{2} wxa^{2}kan^{3}nũ^{2}la^{2} tĩ^{1}kxa^{2}
wxe^{3}ain^{1}thĩ^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}than^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2}
sa^{2}sai^{1}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
20 Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{2}a^{2} we^{1}tẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} nxe^{3}jau^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}yũ^{1}li^{2}nxa^{3}tã^{3}lxa^{1} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2}
nũ^{3}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}hai^{2}na^{2} ã^{3}wih^{1}ain^{1}nũ^{2}la^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ain^{1}tĩ^{3}kxai^{3}lu^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}jxah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}
ã^{3}wxã^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}yu^{1}ta^{2}kxai^{3} ã^{3}wxã^{2} nxain^{1}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
hxi^{2}kan^{1}te^{2}su^{2} te^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} kaix1tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} Ju^{2}te^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1tha^{2}kxai^{3}
Ju^{3}te^{2}a^{2} wa^{3}kxẽ^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1tha^{2}kxai^{3} nx-
ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ĩ³ye³kxi²nyhain¹sãn²nũ²la² tɨ̱¹kxa² wxe³thĩ³nai³tã² a³pos²to³lo²
nũ̱³ka̱³txu¹ta² sa²so¹xi²si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹ta¹ a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³
ĩ³ha¹txain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxai¹nxa³ha²kxai³ wa̱³li²sxã³
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Tɨ̱¹kxa² wxe³thĩ³nai³tã² ai³sĩ²nha¹tãu³a² kan²txi³
yxo²wɨ̱¹nha² so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² a²sxih²yxo²a² kan²txi³
wah³nxa² yxo²yxau² nxain¹kxan²ti³ sa²yxo²tha²nain¹tãu³a²
a²nũ²la³ yũ³ni³sĩ¹nxa³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² o²la³kxi²jah¹la²
a²hxi²kan¹jah¹lo²su² te²a² wã³nxĩn¹te² si³yxau³te²nãu³xa²
ain¹sxã³ jau¹xai²li² ain³kxain¹nũ²la² nxe²e³yah³lxi³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³te²tũ³nha²ku². Kɨ̱³nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³ain¹tɨ̱³kxai³lu² a²nũ²a² ã̱³xa² wxã³sxã³
ĩ³hen³txi³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Tũ̱¹ka̱³txai²li² ũ³tɨ̱¹kxai¹yah³lxin¹tũ̱³ka̱³tai¹tã²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ĩ²kxain¹sĩ¹na¹li¹. A²nũ²a²
ĩ³yau¹ũ³nyhain¹na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa²ha¹te¹ Sũ̱³na² sxi²ha² o²la³kxi²jah¹la²
a²hxi²kan¹jah³lu¹ta²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nu¹tai²na² tẽ³sxã³
a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ain³kxain¹tũ̱³ka̱³txa² hxi²ka²
wa³thin³kxã²ya²lu¹tain¹kxa²ya̱n³txi³su² yuh³lxai¹nha²kxai³
win¹ta²te²lxi³ a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³ sa²so¹sxã³
wa̱³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxa²ha¹te¹ wa̱³lain¹nxa²ha¹te¹ a³pos²to³lo²
nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³ ã³wih¹si¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
kãin²jah¹la² a²yen³nãu³a² ũh³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³ain¹nũ²la² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³jxah³lu¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Jah¹lai²na² a²ĩ³lxa²
ĩ³ye³kxah¹lxan³jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹.
Yxãn¹ta¹ hai³txi³ ã³ka³nah²yxah³lxa³nhẽ³li¹. Hãi¹sxã³
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³yah³lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
“Wã³nxĩn¹te² si³yxau³te²nãu³xa² hi²sen³su² Je³su²jah³lai¹tã²
su²lhã³ain¹na²hẽ³li¹. Wã²nxũh¹lxain¹na³li¹.” Nxe³jau³xa²
e³kxah²lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹li¹. Nxe³ah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ĩ³a̱n³txi³sa²sĩn¹nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹tai²na² a³pos²to³lo²
nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹kxi²ju³ta²
wain³na³li¹. A²nũ²a² wãn³txa² kãi²nxa³wi¹.
30 Wxa²nũ̱³ka̱³txa² hi²sen³su² Je³su²jah³la² hi³sa³ka³txa²
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹

Txa²wã¹sũ³nain²txi³ txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² Sũ³nãin²ti³ nxe³te²na² hxi²ki³kxai³lu² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tã²hẽ³li¹.
31 Nxe³ka³tụ³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³lo²su² te²kxai³ a²wi¹tãu³a² ũ³whxe³na²hẽ³li¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ti³hi¹tha²kxai³ txa²wã¹kọ³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa²su¹ti³hi¹tẽ³lha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² na²hẽ³li¹. Hĩ¹na²kxai³lu² a²nũ²a² a²kọ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³ ã³na¹la³kxi²nha²kxai²nãn²tụ³ sa²wa²su¹tu¹wi¹.
32 Nxe³jut3su² ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Txai²nãu¹xai²na² ĩ²sĩn¹sxã³ ĩ³hen³txi³sĩ¹na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² ĩ²sxã³ ĩ³hen³txi³ha²kxai³ sĩ¹na¹hẽ³li¹. A²nxe³ju³kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tụ³ Sũ³na² Yãu³ka³txai²li² ã³nxũ²kwa̱i³wih¹sa²tẽ³nẽ³tu¹wi¹. Pe²jah³lu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² ain³kxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ĩ³a̱n³jah³lxi³ha²kxai³ ĩ³su²lhã³si¹jau³su² ĩ³ye³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxe³ain¹ta¹ Ka³ma³li³e²lah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ĩ³sa²yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹lai²li² fa³ri³se²a³ nũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Yain¹jah¹lo²su² ha²kxai³ sa²yxo²hau³ko³tain¹to³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² ĩ³sa²yxau³nũ²la² a²pos²to³lo² nũ³ka̱³txu¹ta²kxai³ a³li³sãn²si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
35 A³li³ain¹kxa² si³yo³na² ĩ³ye³yain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. In³txi³nãu³xai²li² kãi³ain¹yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² wi¹la̱in³nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³li¹.
36 Nxe³ha̱²kxai³lu¹ kxã³nhxĩ¹nai³tã² Te³u³ta²sah³lai¹ta² txa̱²wã¹ha³lo²a² ã³wih¹sxã³ wxã³tai¹ti²tụ³wi¹. Nxe³nũ²la² in³txa̱² ka³la¹txi³ 400 nxe² ãn³si³tẽ³kxain¹tai¹ti²tu³wi¹. “Txai²li² wxa²hxi²kan¹jah¹lo²su² te²sa¹wi¹.” Ain¹tah¹lxa¹ ye³jen¹na² su²lhã³ain¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ka³tụ³ a²sa³wi³ha³lxa² ha³tẹn¹tain¹tai¹ti²tu³wi¹.
37 Ã³ta³lo³hẽ¹tũ²la² a²nũ²a²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ũ³wha²li¹lhau³ko³tẽ³nhĩ¹nai³tã² Ju³ta²sah³lai¹tã² Ka³li̱³le²a²ko³xa² a̱³li³nũ²la² nũ³kxũn³txi³ o²la̱³kxi²nũ²la² a²nũ²a² ã³sa²so² ã³si³wxe³ain¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ye³jen¹nũn³tãu³a² su²lhã³nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ha³tẹn¹tain¹nũn³tai¹ti²tu³wi¹.
38 Nxe³jut3su² in³txi³nãu³xai²li² wxa²wxai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ju¹tai²li² wã²nxũh¹ o²la³kxain¹kxai²nãn²tụ³ ye³jen¹na² ne³ki³son³tụ¹wi¹.
39 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²we¹tain¹tũ³ka̱³txi³su² kxai²nãn²tụ³ hxi²kan¹nẽ³lxa³lho³li¹. Txa²wã¹sũ³na² he¹kxi²nẽ³lain¹ju³ta³nũ³a² ten³ti³hex1ki̱³sxa³lho³li¹. Nxe³na¹jut3su² tai²li² nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

40 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹te² si³yxau³te²nãu³xa² whãi²na¹
jau¹xai²na² ain³kxain¹nũ²la² sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³kaix1so¹xain¹nũ²la²
ĩ³ta³lo³wai¹txain¹ka³tu̱³ Je³su²jah³lai²na² a²ĩ³lxa²
ĩ³ye³kxi²si¹hai¹nxa³jau³nũ³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹nũ²la² sa²ta̱³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa²ha¹te¹ a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³lu² a²hxi²kan¹ta²
he³la³kxi³nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹thĩ³na² wxa²li³ain¹nũ²la²
ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² kãin²khai¹nx2na³li¹. Wi¹lxo³kxi²nẽ³lain¹na³li¹.
Je³su²jah³lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³sa²ki̱³sa²kxai³lu²
ye³khãuh³lxa³ti³nha²ki̱³nhai¹. Nxe³kxan²ti³
ka³lih³khaix1nẽ³nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
42 A³lan²ta² hãix1nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ta̱³nxa²
a²sxih²khai³sa² ta̱³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³hain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³jau³jau¹xai²na²
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

6

Ã³non²ta³kxi²nũ̱³ka̱³txa² wã²nxa³kxa² so¹ain¹jau³su²

1 Nxe³xain¹tãu³u¹tai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² wxã³sxã³
ã³nũ²kxi² jã¹nxe² jã¹nxe² to³ta¹hxai²hẽ¹la². Kãin² ka³lxa¹txi³
ã³nũ¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³u¹tai²nãn²tu̱³ta¹ yxo²xũ̱n³txi³
ĩ³ye³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kre²ka²ko³xa² e³tũ̱³ka̱³txa²
ha³na³ka³lxi² ĩ³ye³kxi² Ju³te²a²ko³xa² e³tũ̱³ka̱³txa² ha³na³ka³lxi²
ĩ³ye³kxi² nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Kre²ka²
nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹txu¹txi³nãu³xai²na² wha³te̱³sa³ka³lxi³nãu³xai²na²
ne³wã²na³yah³lxin¹nũ²hẽ³li¹. Yen³kxa² wã²nhũ¹ain¹yah²lxan³nũ²hẽ³li¹.
Nxe³ju³ta² wai³nxa³wi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
wãn³txu¹tai²na² ain³kxain¹nũ²la² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²nãu¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³sĩ¹na¹ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²sĩ¹na¹wi¹. Yxãn¹ta¹ yen³kxa²
wã²nhũ¹nyhain¹si¹hxa³jau³su² ĩ³ye³kxain¹nũ²hẽ³li¹. Ain¹tah¹
wa³ka³li³yu³ta² kãi²nha²kxai³ hxi²kan¹sa²sĩ¹nxa³nhai¹.
3 Nxe³sa²sĩ¹nxa̱³ha²kxai³ wxã̱i² ĩ³nxa̱i²na²
txa²wã³tã̱³sah¹lxi¹nha²kxai³ ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. In³txa²
ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ wã²nxa³kxa² so¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³te²a² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³te²a²
so¹lxi³ a²hoh³lxi³su² te²a² so¹lxi³ wã²nxa³kxa² so¹jah³lxi³hẽ¹li¹.

Ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxa² wã²nhũ¹nyhain¹te²nũ³su² ũh³wxe³ki̱³tu¹wi¹.
4 Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txai²nãu¹xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi² A²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³sĩ¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ju³tai²na² ten³sa²sĩ¹nha²wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 A²nxe³ju³kxai³lu² jau¹xai²na² ĩ³ka³li³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxai¹nha²kxai³ in³txi³nãu³xu¹ta²kxai³ wã²nxa³kxa² so¹ain¹te³nah¹lxi¹, Es³te³vãu²ah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² kãin² yxo²ĩ²i² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² kãin² nxũ²kwa̱i³yxau² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ Pro³ko³ro²ah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ Ni³ka³no²rah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ Ti³mãu²ah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ Par³me³na²sah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ Ni³ko³lau²ah³lo²nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ha²kxai³ a²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² yxau²xai³lha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³kxan²ti³ Ju³te²a² wãn³txa² ain³kxi²nũn³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³kxan²ti³ yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
6 A²nxe³te²nãu³xu¹ta²kxai³la¹ wã²nxa³kxa² so¹ain¹nũ²la² a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² yen³nãu³a² ũh³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹nũ²la² a²hxi²ka² wxa²ne³hẽ²ta³lã¹ain¹nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²kxain¹si¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 A²nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² u²lxi³ ha³ta̱³nxe³jau³xu¹tai²li² ĩ³sa²nẽ³sin²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa² kãin² ka³lxa¹txi³ ã³nũ¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nũ³ni² wã³nxĩn¹te² nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

Es³te³vãu²ah³lo²nu¹tai²na² ũ³tĩ¹kxain¹jau³su²

8 Nxa̱²ha¹te¹ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ha²kxai³ kãin² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³kxai³la¹ kãin² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³tah¹lxa¹ yxo²ĩ²xa³tũ̱³ka̱³txai²na² hi²sen³tu̱³ti¹ ko̱³nxe³thi¹nha²kxai³ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³ wãn³txa² yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² Li³ber²to² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Si³re²ne² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ A³le³syãn³tri³a² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Si³li²si²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ A²si³a³ nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ ain¹sxã³ ã³nũ²kxain¹nũ²la² Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³ wãn³txa² yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxa²ha¹te¹ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² a²hoh³lxi³si¹ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ĩ³wa²lũ³xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la², kọ̃³nxe³thin¹tũ³kạ̃³txa²sa³.
11 Nxa²ha¹te¹ tũ¹kạ̃³txu¹ta² hi²sen³kxai³lu² in³txa²
hãi³a² ũ³yho³hi²sãn²ka³tụ̃³ ĩ³ki³ha¹nĩ³ye³si¹jau³su²
kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Es³te³vãu²ah³lai²li² kọ̃³nxe³te²lo³jau³su² e³na²hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ³na² kọ̃³nxe³te²lo³ti² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
kọ̃³nxe³te²lo³ti² nxe³na²hẽ³li¹. Txa²ne³nxẽ³na²
ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe² ĩ³ki³ha³nĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Ĩ³ki³ha³nĩ³ye³kxain¹nũ²la² a²nũ²a² hxi²kan¹txa³ he³la³kxi³su²
te²a² ha³tẹh³nxã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²a² nxain¹sxã³
a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ạin³nhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxai¹nha²kxai³
Es³te³vãu²ah³la² tĩ³nũ²la² nũ³kxũn³txi³ i³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ju³te²a² a²hxi²kan¹ta³ yen³nãu³a² ã³sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxa²ha¹te¹ in³txai²li² kọ̃³nxe³thin¹te²a² ĩ³kaix1so¹nũ²la²
ĩ³ki³ha³nĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² Es³te³vãu²ah³lai²li² kọ̃³nxe³jau³xa² so¹lxi³
e³kxi²toh³na²hẽ³li¹. Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² kọ̃³txe³i² Sũ³na²
wãn³txu¹txai²na² kọ̃³txe³i² nxe³toh³na²hẽ³li¹.
14 Nxe³sxã³ jah¹lai²na² wãn³txa² ain³kxi²nha¹te³nah¹lxi¹:
“Je³su²jah³la² Na³sa³re²thĩ³na² yxau²xai³jah¹lai¹tã²
hi²sen³su² Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² sa²nai¹ain¹tu¹wi¹.
Moi³se²ah³lu¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ³yax1txain¹to³tu¹wi¹.”
A²nxe³jau³jau¹xai²li² ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹.
Nxe² ĩ³ye³ki³ha³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² a²hxi²kan¹txa² nũ³kạ̃³txu¹tai²na²
sạ²kxai³lu² Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³ ten³sạ²tã³sxã³
ĩ²lxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tãu³a² Es³te³vãu²ah³la² a²yen³na²
oh³xan¹jah¹la² ye³nhũ³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

7

Es³te³vãu²ah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wa³lxĩn³nha²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³jxah³lai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Es³te³vãu²ah³lãi³. Jau¹xai²li² ĩ³ye³kxain¹jau³xai²na²
ya²la³tụ̃³ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxa²ha¹te¹ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²lon³ti³nãu³xa² txa²wĩ³na²nãu³su²
nxe³syah¹lxi¹lxi¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² txa²wã¹wĩ³nu²su²
ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³jah¹lo²nu¹ta²kxai³
Me³so³po³tã²mi²a²ko³xu¹tai²na² yxau³hĩ¹nu¹tai²kxai³lu²
A³rã²thĩ³nãu³xu¹tai²na² ai²nxa³thĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na²

Wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³jah¹lai²na² hi²sen³su² tḩ̃³sxã³
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
3 Tḩ̃³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “A³bra³ãu²ah³lãi³.
Wxa²ka³lxa¹ti³nãu³xa² ã³sxã³ a³li³txa²hẽ³li¹. Ha³lo²a²
u²lan¹ko³xa² ĩ²xan³ko³xa² wã²nã³ũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹.”
Ta¹hxai²hẽ¹li¹.
4 Nxa²ha¹te¹ Kau³te²a² nṵ̃³ka̱³txu¹tai²na²
ã³wxe²ã³nyhain¹nũ²la² A³rã²thĩ³nãu³xu¹tai²na²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ti̱³kxai³lu² a²wĩ³nu¹tai²na²
ya³lu²kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Hã²wxãn³txa³ ko¹xu¹tai²na²
a³li³xi²nũ²la² txa²wã¹ha³lo²khai³xai²na² yxau³ki̱³ko³xai²na²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ju³tu¹ta²kxai³lu² kxãn³su²
Txa²wã¹sṵ̃³na² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
5-6 Nxa²ha¹te¹ A³bra³ãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² wẽ³sa²
yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ̃³na² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Hĩ¹nai²na² ta²ko¹xai²na² jũx1te²he³la³ko³
ũ³hũ¹nxa²hxa³lho³li¹. Yxãn¹ta¹ kxã³non³tãu³a² ta²ko¹xai²na¹
yxo²ha³kxa¹ wxa²ne³tah²nãu³lo³tin¹tãu³a² ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹.
Nxai¹na¹tãu³a² kan²txi³ yxau²xai³lain¹tu¹wi¹. Nxe³ai¹na¹hĩ¹na¹
ha³lo²a² ã̱³sa²nũn³ko³xa² ã³we¹ta³wxe³ain¹tu¹wi¹.
Ain¹kxai²nãn²tu̱³ ta²ko¹xai²na² yxau²xai³tṵ̃³ka̱³txi³khai³xa²
a²hxi²ki³kxai³ kwa²wa³ka³li³nũ³lo³nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³
kwẽ³kxa² ko³ka³lxa¹txi³ 400 nxe² kwẽ³kon³tãu³a²
khãuh³lxa³ti³nyhain¹tu¹wi¹.
7 Nxe³nyhain¹ka³tu̱³ wa³ka³ti³lo³te²nãu³xa² ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hai¹na¹tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³ a³li³sxã³
ã³wa²lã³wih²xain¹tu¹wi¹. Ã³wih²xain¹kxai²nãn²tu̱³
sa²yxo²wet1sain¹sxã³ yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.” Txa²wã¹sṵ̃³na²
nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
8 Hã²wxãn³txa³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹kxi³ju³ta²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Txa²wãn³txa² ya²la³tu̱³tã³li¹. Nxe³sxã³
wxa²ki³lha³lxa³nãu³xa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
txa²wãn³txa² ne³wãn²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.” Txa²wã¹sṵ̃³nu²kxai³lu²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jã¹nxe³nũ²la² A³bra³ãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
a²ki³lha³lxu¹ta²kxai³ I³sa²kah³lo²nu¹tai²na² a³li³lah¹hĩ¹na²
ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³lan²ni²sxã³
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Hã²wxãn³txa³
I³sa²kah³lo²nu¹ta² a²ki³lha³lxu¹tai²na² a³li³lah¹nũ²la²
Ja³ko²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ã³ta³lo³hẽ¹tũ²la²
Ja³ko²ah³lo²nu¹ta² a²ki³lha³lxa²nãu³xu¹tai²na² hxi²ka²
hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³te²nãu³xu¹tai²na²
a³li³lah¹ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
9 Hã²wxãn³txa³ Ja³ko²ah³la² a²ki³lha³lxi³nãu³xu¹ta²
hi²sen³kxai³lu² Jo³se²ah³lo²nu¹tai²na² ka³tã̱³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹.
Nxai¹nxa³ha²kxai³ E³ji²ta² nṵ̃³ka̱³txu¹tai²na²
a²hxi²ka² ã³yũ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ain¹ta¹

Txa²wã¹sũ³na² ã³si³tẽ³kxi²ha²kxai³ ã³non²ta³kxi²ha²kxai³ ye³khãuh³lxa³thin¹ju³ta² ã³na¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.

10 Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² ã³nhi²ka¹tai¹nha²kxai³ a²hoh³lxi³su² ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² E³ji²ta²ko³xu¹tai²na² a²hxi²kan¹jah³lu¹tai²na² Fa³ra³o²ah³lo²su¹ nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³te²u¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² Jo³se²ah³lu¹ta²kxai³ ĩ³kaix1so¹nũ²la² ha³lo²u¹tai²na² whãi²na¹ a²hxi²kan¹te²lon³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ Fa³ra³o²ah³la² a²sa³wi³ha³lxu¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ a²sxi²yhu³ta² whãi²na¹ a²wa³kxẽn³no³tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.

11 Nxa²ha¹te¹ ha³lo²a² kãin² kwẽ³kon³ta¹hxai²hẽ¹li¹. E³ji²ta²ko³xu¹tai²na² whãi²na¹ Ka³na³ã²ko³xa² whãi²na¹ wẽ³ha²yau³xa² ã³xa³ha²kxai³ yain³txa² wi¹we¹nxa³ha²kxai³ he³ja²lun¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wã¹wĩ³na²nãu³xu¹ta²kxai³ hxi²kan¹txi³ yain³txi³la³ wet1sxã³ yai³nain¹ki³la³ so¹kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹.

12 Nxa²ha¹te¹: “E³ji²ta²ko³xu¹tai²na² yain³txa² sxa³nũ²nha¹.” Nxe³jau³xa² Ja³ko²ah³lo²nu¹tai²na² ain³kxi²nha²nũ²la² txa²wã¹wĩ³na³nãu³xu¹ta²kxai³ ĩ³sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.

13 Ã³ta³lo³hẽ¹tãu³u¹tai²na² Jo³se²ah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² a²lon³ti³tãu³xu¹ta²kxai³ wã²nã³ũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxi³nu¹ta² whãi²na¹ tẽ³lxi²nũ²la² Fa³ra³o²ah³lo²nu¹ta²kxai³ wã²nã³ũ¹hain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹li¹.

14 Nxe³ka³tu̱³ Jo³se²ah³lo²nu¹tai²na² a²hi²sen³kxai³lu² a²wĩ³nu²su² te²a² a²ka³lxa¹txa² whãi²na¹ 75 nxe³tũ̱³ka̱³txa² wxã³sxã³ yxau³si¹hain¹jau³su² sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹li¹.

15 Nxa²ha¹te¹ sa²si¹hã³nxa²ha¹te¹ wxã³sxã³ yxau²xai³lyain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxain¹ko³xu¹tai²na² Ja³ko²ah³lo²nu¹ta²kxai³ ya³lu²ha²kxai³ txa²wã¹wĩ³na³nãu³xu¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ yah³lon¹sxã³ ya²lun¹ti³ha²kxai³ ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.

16 Nxe³ai¹nha²kxai³ Si³kẽ²ko³nãu³u¹tai²na² a²nũ²a² tẽ³sxã³ ai³nũ²la² ĩ̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ko³xu¹tai²na¹ A³bra³ãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³ so¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹. E³mo²ra² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² Si³kẽ²ko³xan¹ta² wa³kxẽ³nu¹tai²na² ũ³yho³hi²sãn²nũ²la² so¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³ko³xu¹tain²txi³ yah³lon¹sxã³ ya³lun¹ti³ te²nãu³xa² sa²nĩ̱³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.

17-19 Nxa²ha¹te¹ kwẽ³kxa² ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³tãu³u¹tai²na² txa²wã¹nũ̱³ka̱³txi³nu¹tai²na² ka³lxa¹txi³ ã³nũ¹tai¹nhĩ¹nu¹tai²na¹ E³ji²ta²ko³xan¹ta² a²hxi²kan¹jah³lo²nu¹tai²na² wẽ̱³non³tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jah¹lo²nu¹ta²kxai³ Jo³se²ah³lo²nu¹ta² ĩ²jah¹lo²sxa³ha²kxai³ txa²wã¹nũ̱³ka̱³txi³nu¹tai²na² a³lxai¹nxa³ha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ E³ji²ta²ko³xan¹ta² a²hxi²kan¹jah¹lo²nu¹ta²kxai³la¹ ki³ha¹kxi²nhai¹ni²

nũ³kxũn³txi³ o²la³kxi²si¹hai¹ni² wẽ³ha³lxa² kwẽn¹ta¹
a³li³lah¹te²u¹tai²na² ha³lo²a² ã³na¹sxã³ya²lut1si¹hain¹jau³su²
kwa̱³na³ai¹ni² nxain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu¹
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³nu¹tai²na² A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na²
ĩ³ye³kxi²jau³xu¹tai²na² we¹ta³lun²te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹li¹.
20 Nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³la¹ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² a³li³lah¹sxã³
txon¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³sxã³ wẽ³sa² wi¹lye¹nxa²ha¹te¹
i³la³ka² ki³ha¹li¹ ka³na³kin¹tãu³u¹tai²nãn²tu̱³ a²wĩ³nu¹tai²na²
a²sxi²khai³xa² hãi²a̱³sxã³ txo¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
21 Yan¹nãu³a¹ wẽ³sa̱² kãi²non³tãu³a¹ hxi²kan¹txi³
ũ³ho¹ya³hxa³kxa²ya̱n³txi³su² a²hã³ka³nũ³nu¹tai²na² hi²sen³su²
ha³lo²a² ã³na¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ã³na¹nũ²la² E³ji²ta²ko³xan¹ta²
a²hxi²kan¹jah³lo²nu¹tai²na² a²ka³ne³lxa²nu¹tai²na² wxã³
a³ya³txi²nũ²la² ĩ³ãin²ta³kxi²sxã³ wẽn³sa³nu¹ta²kxai³ so¹sxã³
ĩ³nũ²la² a²ki³lha³lhũ̱³nxe³sxã³ txot1ta¹hxai²hẽ¹li¹.
22 Nxe³ha²kxai³ E³ji²ta² wãn³txa² wi¹jau³xa² a²hoh³lxi³su²
jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wain³txi³ e³i²
wi¹lo²la³kxi² nxe³sxã³ wxi²kan¹txi³lon¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
23 Nxa²ha¹te¹ kwẽ³kon³ka³lxa¹ton³nũ²la² 40 nxe³sxã³:
“Txa²ka³lxa¹txa² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ai³sĩ²a¹tũ¹xã¹.”
Moi³se²ah³lu¹ta²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹li¹.
24-25 Nxe³sxã³ ai³tãu³ Fa³ra³o²ah³lo²nu¹tai²na² sa³wi³sa²
hi²sen³su² I³sa³e² in³txi³nu¹tai²na² ĩ³su²lye²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³jut3su² ĩ²nũ²la² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹: “Wa³lxĩ³a¹tũ¹xã¹ ã³non²ta³kxi²na¹tũ¹xã¹.
Fa³ra³o²ah³la² sa³wi³sa² su²lhã³a¹tũ¹xã¹.” Nxe³jau³kxai³la¹
su²lhã³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³nũ²la² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
“Kãi³a¹ju³tai²na² txa²nũ̱³ka̱³txa² ain³kxi²nhain¹sxã³
ã³wxã³sxã³non²ta³kxai¹na¹ju³ta² wi¹la³la³kxain¹tũ¹xã¹.
Txa²wã¹sũ̱³nai²li² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² khãuh³lxa³txi³nha²sxã³
wa³kon³kxain¹si¹hain¹ju³ta² a³la³kxain¹tũ¹xã¹. Nxe³ha²kxai³
nũ³kxũn³sxã³ ã³sa²so¹nũ¹hain¹ju³ta³nũ³su² a³la³kxain¹tũ¹xã¹.”
Ain¹jau³su² nxe³kxan²ti³ a²ka³lxa¹txi³nãu³xu¹ta²kxai³ hai³txi³
a³la³kxi²ye²nyhu¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹.
26 Ha³la³jen¹nãu³u¹tai²nãn²tu̱³ I³sa³e² a²in³txi³nu¹tai²na²
ha¹lin¹te²nãu³xa² he¹li²ye²yhain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jut3su²
ĩ²ai¹nha²kxai³ ã³nhãu²no³si¹nyhu¹jau³su² ĩ³ye³kxi²ya³te³nah¹lxi¹:
“Nxe³ja³sa²lxi¹. Wxa²lon³sa²nyhu¹a³hi¹nha²kxai³
he¹li²nyha¹txa³hẽ¹li¹.” Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
27 Nxa²ha¹te¹ hxi²ki³te²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxi²nũ²la²
nũ³kxũn³txi³ ũh³nxũn³sa²tã³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³te³na¹
yxo²xũn³txi³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Wxãi²na²
txa²hxi²kan¹jah¹lo²sxã³lxi¹. Sa²hãu²not3sa²jah¹lo²sxã³lxi¹.
28 Sũn²ta³tai³tã² Fa³ra³o²ah³lai²na² sa³wi³sa² su²lhã³ĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe³kxai³ jãx1sa²te³lin¹ji¹wi¹?” Ta¹hxai²hẽ¹li¹.

29 Nxe³jau³xan¹te²kxa³ya̱³lhu² u²lxi³ ih³saun³sxã³
ĩ³hãi³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Mi̱³ti³ã²ko̱³xu¹tai²na² ã³wih¹sxã³
yxau³nũ²la² yxau³hĩ¹nu¹tai²kxai³lu² a²ki³lha³lxa² ha¹li¹
a³li³lah¹kxi²sxã³ txon²ti³ya³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
30-31 Nxe³nũ²la² ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³sxã³
40 nxe² kwẽ³kon³sxã³ yxau³tãu³u¹tai²nãn²tu̱³
ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xu¹tai²na²
ho³hain¹ti̱³kxai³lu² wã³la³ka³txu¹tai²na² Si³na³i²ka³txu¹tai²na²
ã³ti̱³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ã³ti̱³nũ²la² hi³a² i̱³xi²yxau³ka³txu¹tai²na²
ten³sa²tã³sĩ²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ten³sa²tã³sĩ²nũ²la²
ã³ti̱³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
32-34 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹su̱³na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
“Moi³se²ah³lãi³. Wxa²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na²
A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² I³sa²kah³lo²nu¹tai²na²
Ja³ko²ah³lo²nu¹tai²na² wxa²nu̱³ka̱³txu¹tai²na² yxo²ha³kxa¹,
‘Wxa²su̱³nu²sa¹wi¹.’ ” Nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxa²ha¹te¹
Moi³se²ah³lo²nu¹ta²kxai³ yu̱h³lxi³khai¹nxe³ha²kxai³
hxi²kan¹txi³ ĩ²nxũn³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Nxa²ha¹te¹
ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹: “Wã³nxĩn¹khaix1nxe³ju³tai²la¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ yu³wi²kxi²nhãn¹ka³lo³a² sa²yu³sai¹kxi²nha¹lxi¹.
Txa²ha³lo²a² ti̱³i¹lxi¹. Txa²sa³wi³ha³lxai²na² E³ji²ta²ko³xa²
yxaut3te²a² a²nũ̱³ka̱³txa² ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta²
ĩ²ai¹na¹hẽ³li¹. Kãin² ĩ³nã̱n³kxi³sai¹nha²kxai³
ã³non²ta³kxai¹na¹tu¹wi¹. Nxai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ E³ji²ta²ko³xa²
sa²si¹hã³nxa̱²ha̱¹tu¹wi¹. Wa³su³txi³ ã³sa²wa²lxi¹sẽ¹li¹.”
Txa²wã¹su̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
35 Nxe³jut3su² Moi³se²ah³lo²nu¹tain²txi³ I³sa³e²
nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² sa²kxai³lu² sa²yxo²ã³ain¹te³nah¹lxi¹:
“Moi³se²ah³lãi³. Wxãi²na² txa²wã¹hxi²kan¹jah³lo²sxã³lxi¹.
Kãi³sĩ¹na¹ju³ta² ĩ³hau³kot3sa²sĩn¹te²sĩ¹nxã³lxi¹.” Kxãn³kxai³
ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ka³tu̱³ Moi³se²ah³lo²nu¹tain²txi³
Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³kxai³lu² E³ji²ta²ko³xu¹ta²kxai³
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hain¹ka³tu̱³ I³sa³e² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
a²hxi²kan¹jah¹lo²su² ti³hi¹tha²kxai³ wa²su¹wa²su¹
a³li³kxain¹ti³hi¹jah¹lo²su² ti³hi¹tha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Oh³xan¹jah¹la² hi³a² i̱³ka³txa² ĩ³ye³kxi²jah¹lu¹tai²na² wxã³sxã³
ã³non²ta³kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
36 Hã̱²wxãn³txa³ Moi³se²ah³lo²nu¹tain²txi³ I³sa³e²
nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³ ã³sa²so¹nũ²la² E³ji²ta²ko³xu¹ta²kxai³
aun³ta² a³li³xain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ĩ̱³ye³na² kãin²je³na²,
he³hen³jau³su¹, ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³je³nu¹ta²kxai³
a²yxo²ha³ti³lhi³ain¹ka³tu̱³ ha³lo²ai²li² a²nũ²a²
yxau³ai¹nxa³ko³xu¹tai²na² ho³hain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³tãu³u¹tai²nãn²tu̱³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wã³nxĩn¹sxã³
kãi³ũ¹hain¹to³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³ko³nha²kxai³ 40

nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}sxã^{3} nxe^{2} kãi^{3}ũ^{1}hain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
37 Nxe^{3}sxã^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}. Txai^{2}yã^{1}yxe^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka^{3}txi^{3}yah^{3}lo^{2}sa^{2}tu^{1}wi^{1}.” Moi^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
38 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}ai^{2}li^{2}
ho^{3}hain^{1}tãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} jah^{1}lain^{2}txi^{3} ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
Wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} Si^{3}na^{3}i^{2}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tãu^{3}a^{2}
oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} e^{3}kxi^{2}hĩ^{1}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
A^{2}nxe^{3}tãu^{3}u^{1}tai^{2}nãn^{2}tu^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} txah^{3}lxa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lho^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}ki^{3}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
39 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} te^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} en^{2}sxã^{3}
a^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}yen^{3}kxu^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}kwain^{3}nu^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
40 Nxe^{3}tũ^{3}ka^{3}txu^{1}ta^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “A^{3}rãu^{2}ah^{3}lãi^{3}.
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lai^{1}tã^{2} E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xa^{2} ãn^{3}sa^{2}so^{1}nẽ^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2}
tĩ^{1}kxi^{2}nẽ^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}lo^{3}kxi^{3}kxa^{2} we^{1}txa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
ne^{3}ka^{3}ta^{2}nẽ^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
yxau^{3}ki^{3}tu^{1}wi^{1}.” Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
41 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} A^{3}rãu^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2}
tẽ^{3}sxã^{3} a^{2}wã^{3}nxĩn^{1}jut3sũ^{3}ju^{3}ta^{2} po^{1}na^{2} wẽn^{3}sũ^{3}ju^{3}ta^{2}
we^{1}tũ^{2}la^{2} a^{2}yo^{3}ha^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ka^{3}tu^{3}
a^{2}nũ^{2}nãu^{3}xu^{1}ta^{2}kxai^{3} kãin^{2} yai^{3}ni^{2} ĩ^{3}na^{2} nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Wã^{3}nxĩn^{1}ju^{3}ta^{2} txa^{2}wã^{1}hxi^{2}ki^{3}khai^{3}xa^{2} we^{1}ki^{3}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Ka^{3}lih^{3}khaix1nẽ^{3}nhai^{1}.” Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
42 Nxe^{3}ain^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
oh^{3}sĩ^{3}nai^{2}na^{2} hi^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ^{3}ka^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
Ũ3wha^{2}li^{1}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: ‘I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txãi^{3}.
Ha^{3}lo^{2}ai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}xa^{2}
yxau^{3}yah^{3}lxi^{3}nhĩ^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} 40 nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}sxã^{3}
yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}nhĩ^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} su^{2}lhxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
43 Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}wã^{3}nxĩn^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}hxi^{2}kai^{2}na^{2} we^{1}jah^{3}lxin^{1}te^{2}a^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}txai^{1}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2}
Mo^{3}lo^{2}kah^{3}la^{2} sxi^{2}ha^{2} wã^{2}lẽ^{3}nãn^{1}thĩ^{3}na^{2}
sa^{2}ka^{3}la^{3}hẽt1so^{1}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
Rẽn^{3}fã^{2}ah^{3}la^{2} hi^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
sũ^{3}nu^{2}sa^{2}ki^{3}lxo^{3}te^{2}a^{2} wet1jah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2}

nũ¹ka³na¹ ha³lo²a² u²lan¹ko³xa² Ba³bi³lo²na²ko³xa²
ya¹nãn¹ta³ko³xai²li² sa²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹,
sa²yxo²ã³sah³lxi¹nha²kxai³lu¹.' Txa²wã¹sũ̱³na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹."
Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² nxe²
ũ³wha²li¹lain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
44 Nxe³ha²kxai³la¹ txa²wã¹wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² ha³lo²a²
a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xu¹tai²na² ho³hain¹tãu³a²
wã²lẽ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹ka³lo³a²
ũ³ha¹ain¹thĩ³nu¹tai²na² sa̱²so¹sxã³ tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³thĩ³nu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xu¹tai²na²
ain³kxi²sãn²nũ²la² wain³txi³ we¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³thĩ³nu¹ta²kxai³la¹ wã³la³ka³txa² Si³na³i²ka³txu¹tai²na²
ka³la³hĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² a²yxo²wãn³txa²
ĩ³hau³ko³tũh¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
45 Nxe³sxã³ tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³u¹tai²na²
Jo³su³e²ah³lu¹tai²na² nxe³sxã³ thĩ¹nãin²txi³ sa²so¹sxã³
tẽ³ain¹nũ²la² ha³lo²a² tah²ko³xu¹tai²na² ã³wih¹sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² yxau²xai³lain¹ta³
nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² a³li³si¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³sxã³ txa²wã¹wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ thĩ¹nãin²txi³ kan²txi³ yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Yxau²xai³ka³tu̱³ hu³ Ta³vi²yah³lo²nu¹tai²na² a²txon¹sxã³
yxau³hĩ¹na² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
46 Nxe³sxã³ Ta³vi²yah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
sxi²ha² kãin²thĩ³na² txon³te³lhxã³ ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
"Sũ̱³na² nxe³txi¹. Ja³ko²ah³lo²nu¹tai²na² wxa²wãn³txa²
sa²yxo²we¹txa²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Te²yã¹nxũn³te²sa¹wi¹.
Nxe³te²sa¹ha²kxai³ wi¹wi¹nxe³san¹kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha²
kãin²thĩ³na² txon³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹." Ta³vi²yah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
47 Ain¹ta¹ Sa³lo³mãu²ah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² txon³jah¹lo²la³ ta¹hxai²hẽ¹li¹.
48 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² sa²kxai³lu²
sxi²ha² a²nũ²a² hxi²ka² we¹tain¹thĩ³nai²li² hxi²kan¹txi³
yxau³jah¹lo²su² te²sxa³wi¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹lo²nu¹tai²na² nxe² ũ³wha²li¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
49 Ũ3wha²li²te³nah¹lxi¹:
"Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³kxai³lu¹: 'Oh³xan¹ko³xai²na²
ã³wxe³na¹ka³lo³a² yã¹nxe³ha²kxai³ yu̱h³xan¹ko³xai²na²
tu̱³yu³wxe³nha¹ka³lo³a² yã¹nxe³ha²kxai³ nxe²na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ sxi²ha² yxau³na¹thĩ³na² hxi²kan¹txi³
txon³yah³lxi³hũ̱²nxa³lxi¹. Txon³yah³lxin¹kxan²ti³
hxi²kan¹txi³ yxau³hũ̱³nxã²nxa³wi¹.
50 Yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ we¹jah¹lo²sa¹wi¹.' Txa²wã¹sũ̱³na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹."

Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²nu¹ta²kxai³ nxe²
ũ³wha²li¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
51 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² wxãi² ĩ³nxai²na²
kõ³nxe³thin¹khai¹yxah³lxi¹lxi¹. Ẽ³ton³yah³lxi¹lxi¹.
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah²lxa³lxi¹.
Wxa²si³yxau³yah³lxin¹tãu³u¹tai²na² yã¹xah³lxi¹lxi¹.
Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² wãn³txa² sa²yxo²ã³ah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
52 Wxa²si³yxau³yah³lxin¹tãu³u¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ tũ³ka³txu¹tai²na² yxo²ha³kxa¹
ye³khãuh³lxa³ti³nyhain¹tai¹ti²tu³wi¹. Txa²wã¹sũ³na²
Wi¹lhin¹te² Si³yxau³jah¹la² wxã³na²hẽ³li¹. Yãn³txai²na¹
wxã³ju³ta²nũ³su² jau³su² ĩ³hen³txi³tũ³ka³txu¹tai²na²
su²lhã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Ai¹nha²kxai³ hĩ¹na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² Wi¹lhin¹te² Si³yxau³jah¹lai²li² wxã³hĩ¹na²
ĩ³ki³ha¹ka²so¹yah³lxin¹nũ²la² su²lhã³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
53 Wxãi²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹jah¹la² hi²sen³su²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nx2tain¹tai¹ti²tu³wi¹.
Yxãn¹ta¹ sa²yxo²we¹jah²lxan³tai¹ti¹tu³wi¹. Jã¹nxa¹jau³su²
tai²li² nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Es³te³vãu²ah³la² su²lhã³ain¹jau³su²

54 Nxa²ha¹te¹ hxi²kan¹txa³ nũ³ka³txu¹ta²kxai³
jau³jau¹xai²na² ain³kxi²nũ²la² kãin² ĩ³yxaih¹sxã³
ĩ³an³ta³kxi²khaix1xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
55 Nxe³nxa²ha¹te¹ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² nxũ²kwai³yxau³ha²kxai³
sa²ye³ka²la¹nha²sxã³ oh³xa² ten³sa²tã³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³ãn²tu³ti¹ Txa²wã¹sũ³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
ĩ² Je³su²jah³lo²nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² a²wi¹tãu³a²
hxi²kan¹khai¹nxe³je³nãn²tu³ ã³sa³nxũ³ju³ta² ĩ²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
56 Nxe³jah¹lai²na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— ĩ²sah¹lxi³wxi¹. Oh³sĩ³na² ã³ye³hai¹na³li¹. Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹te² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la²
Txa²wã¹sũ³na² a²wi¹tãu³a² ã³sa³nxũ²na³li¹.
Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
57 Nxa²ha¹te¹ kãin² ĩ³wxan¹yah³lxi³nũ²la²
wxa²ne³tĩ¹la³kxi²nhain¹ka³tu³ wa³su³txi³ ã³tĩ³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
58 Yah³lxi³ka³tu³ yxo²xũn³txi³ sxi²jen³nu¹tai²na²
a³li³si¹hain¹jau³su² nxẽ³tai¹nha²kxai³ txah³lxa³kxa² wxa²so¹sxã³
wha³tin³kxi²ya²lu¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹tĩ³kxai³lu²
a²ha³la³san¹ka³lo³a² sa²sai¹kxi²nha²sxã³ Sau²lah³la²
a²ne³kxaix3tãu³a² ã³sxã³ ã³na¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
59 Ya³lu²nxa³ta³lxa¹ Es³te³vãu²ah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³kaix1sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} sa^{2}so^{1}sẽ^{1}li^{1}.
60 Nxe^{2} e^{3}nũ^{2}la^{2} ã^{3}ka^{3}ti^{3}wxe^{3}sxã^{3} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}lãi^{3}. Ju^{1}tai^{2}li^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{2} e^{3}ta^{3}lun^{1}ka^{3}tụ̃^{3} ya^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

8

Sau^{2}lah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̃^{3}kã^{3}txa^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}tain^{1}jau^{3}su^{2}

1-3 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} wxã^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} Es^{3}te^{3}vãu^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wha^{3}tin^{3}kxi^{2}ya^{2}lu^{1}tain^{1}jah^{1}lo^{2}nũ^{1}tã^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} sa^{2}nĩ^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxain^{1}ka^{3}tụ̃^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} kãin^{2}nã̃^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}te^{3}na^{1} Sau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Es^{3}te^{3}vãu^{2}ah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} wi^{1}na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxa^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ai^{1}nhĩ^{1}na^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tũ̃^{3}kã^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}khaix1nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1} Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Sau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}la^{1} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ̃^{3}kã^{3}txa^{2} su^{2}lhã^{3}hxat3si^{1}jau^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}ten^{3}sa^{2}the^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}hĩ^{1}na^{1} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. In^{3}txi^{3}su^{2} tã^{3}nxa^{2} txu^{1}su^{2} tã^{3}nxa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{3}a^{2} a^{3}tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxain^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nyhain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã^{3}lhu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ̃^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} ha^{3}ten^{1}jah^{3}lxi^{3}nũ^{2}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} ko^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wi^{1}hi^{2} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2} kọ̃^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wi^{1}hi^{2} yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̃^{3}kã^{3}txu^{1}ta^{2} so^{1}lxi^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}ye^{2}yhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} Sũ̃^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}jau^{3}su^{2}

4 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{3}li^{3}sxã^{3} ha^{3}tẹn^{1}txi^{3} tũ̃^{3}kã^{3}txi^{3}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}la^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}nxai^{3}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̃^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5-7 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Fi^{3}li^{2}pah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} Sa^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}je^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}ka^{3}tụ̃^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̃^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}la^{2} wxã^{3}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxai^{1}nhĩ^{1}na^{1} a^{2}ta^{3}a^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yã^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nxũ^{2}kwã^{3}yxau^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}wxan^{1}sxã^{3} wxa^{2}li^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̃^{3}xa^{2} ĩ^{3}to^{3}nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} kã^{3}lã̃un^{3}ta^{3}kxi^{2}tã^{3}nxa^{2} ha^{3}lụ̃^{2}ha^{2} ai^{3}tã^{3}nxa^{2} jah^{1}lo^{2}su^{2} ye^{2}kxan^{2}ti^{3}nu^{1} we^{2}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yain^{1}jut3su^{2} yxau^{2}xai^{3}tũ̃^{3}kã^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}yain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}

wãn³txa² wi¹jau³xa² e³jau³xa² ain³kxi²yah³lxi³ka³tu̱³ ju¹tai²na²
whãi²na¹ a̱in³so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Kãin² ka³li³yhah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
9-11 Nxe³ha²kxai³ Si³mãu²ah³lo²nu¹tai²na²
sxi²yhe³na²je³nu¹tain²txi³ yxau²xai³jah¹lo²nu²tain²txi³ kxã³nxa²
wã³nxĩn¹ju³ta² o²la³kxi²ha²kxai³ kãin²ki³lxo³nha²te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² a²hxi²kan¹jah¹lo²sa̱¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³wã³nxĩn¹ju³ta² yũ³na¹wi¹. Nxe² ĩ³yau¹ũ³ha²kxai³
yxau²xai³tũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³lu² yxo²ha³kxa¹ kãi²nxa³kxan²ti³
ain³kxah¹lxi³nũ²la² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² a²wã³nxĩn¹khai³ju³ta² hxi²kan¹ta²nut3tã³li¹.
Yah³lxi³jau³su² nxe³to³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Kwẽn¹tai²na¹ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² wi¹jau³xu¹ta²
ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xai²na² ye³jen¹na²
yũ³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
tah²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²li² wã³nxĩn¹khaix1jah¹lai²li²
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na²
yxo²ĩ²yah³lxi³nũ²la² in³txi³nãu³xa² ka³lxa¹ha²kxai³
tu¹txi³nãu³xa² ka³lxa¹ha²kxai³ ain¹sxã³ ĩ̱³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Yain¹nxa²ha¹te¹ Si³mãu²ah³lo²nu¹tain²txi³
yxo²ĩ²nũ³nha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹sãn²nũ²la²
Fi³li²pah³lu¹tai²na² ã³ne³hit1ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³ne³hit1tãu³ãn²tã³
Fi³li²pah³lu¹tai²na² kãin² ĩ³wã³nxĩn¹ye²ju³ta² ĩ²ha²kxai³
o²lha²kxai¹xain¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹la² kãin²na³li¹, kãin² wã³nxĩ¹nha²kxai³lu¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxa²ha¹te¹ a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³lu²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³lain¹nũ̱³ka̱³txu¹ta²kxai³lu² wãn³txa²
u²lxi³ ha³ta̱³nxe³jau³xu¹tain²txi³ ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa³ma²ri²a² nũ̱³ka̱³txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ain¹jau³su² nxe² ain³kxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Pe²jah³lo²nu¹tai²na² Jo³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² nxe³sxã³
sa²si¹hã³ũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
15-17 A²kxã³nxu¹tai²na² Fi³li²pah³lai²na² hxi²ka² a²nũ²a²
ĩ²li³te²a² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³ ĩ̱³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la²:
— Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹wi¹. Nxe³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³ e³kxi²sãn²nũ²la² Fi³li²pah³lo²nu¹ta² hxi²ki³kxai³lu²
ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³wih¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Jã¹nxe³ha²kxai³ Pe²jah³la² Jo³ãu²ah³la² nxe³ya³jah¹lo²nu¹ta²kxai³lu¹

ã3wxã3ya3tãu3a2 a2nũ2a2 yxo2ĩ2te2nãu3xu1ta2kxai3 tẽ3lxi2ya3sxã3 a2hxi2ka2 wxa2ne3hẽ2ta3lxi3sxã3 Txa2wã1sũ3na2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Sũ3na2 nxe3txi1. Wxa2yãu3ka3txa2 ã3nxũ2kwai3wi1hai1nĩn1ju3ta2 ten3sa2sĩn1nhai1. Nxe3ya3jau3xan1te2kxa3ya3lhu2 Txa2wã1sũ3na2 A2yãu3ka3txa2 nxũ2kwai3wih1yah3lxi3ta1hxai2hẽ1la2.

18-19 Nxa2ha1te1 Si3mãu2ah3lo2nu1tai2na2 sa2kxai3lu2 jut3sĩ2nũ2la2 Pe2jah3lo2nu1tai2na2 Jo3ãu2ah3lo2nu1tai2na2 nxe3sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Nxe3jah3wxi1. Wã3nxĩn1khaix1yah3hi1lxi1. A2nũ2a2 wxa2hxi2ka2 wxa2ne3hẽ2ta3lxi3ya3hin1kxai2nãn2tu3 Txa2wã1sũ3na2 A2yãu3ka3txa2 nxũ2kwai3wih1ye1nx2ti3hĩ3nx2na3li1. Ya3hin1kxa2 yã1nxa1ju3ta2 ten3sa3nhai1. Sa1hin1kxai2nãn2tu3 ũ3yho3hi1nx2ta1tu1wi1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

20-23 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3lu2 wxi2kan1txi3 ĩ3wa2lũ3xi2te3nah1lxi1:

— Nxex3sa2lxi1. Wxãi2na2 ko3nxe3thi1ni1lxi1. Ko3nxe3thin1sxã3 o2la3kxi1lxi1. Wxãi2na2 yãx1te2a2 ha3lo2a2 ko3nxe3khaix1ju3ta2 sa3tã3kxi2te2ju2hẽ3li1. Jã1nxe3nxa2ha3ta2wi1. Ha2ya3kxa2 yxo2kwain3txa2hẽ3li1. Ũ3yho3hi2san1ju3ta2 ten3sa2nxa3nhai1. Ko3nxe3thi1nĩn1ju3ta2 ã3na1la3kxi2nha2nxã3nha2kxai3 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 sa2yxo2we1ki3lxo3ni1lxi1. Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3txa2 ũ3yho3hi2sxã3 so1kxi2ki3ju3ta2 yũ2nxa3wi1. Nxe3ha2kxai3 ko3nxe3thi1nĩn1ju3ta2 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3 ã3na1la3kxi2nha1sẽ1li1. Nxẽn1kxai2nãn2tu3 ko3nxe3ti3 kãi3in1ju3ta2 Txa2wã1sũ3na2 nxe3wã2na3nxa2jau3nũ3su2 win1ta2jau3lxi3 ĩ3ye3kxi1txai1nhẽ3li1. Nxe3ya3nxa2ha1wi1. Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

24 Nxa2ha1te1 Si3mãu2ah3lo2nu1ta2kxai3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Wxãi2na2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2 ĩ3ye3kxi2txai1ya3hẽ1li1. Ju3ta2 ko3nxe3ju3ta3la2 khãuh3lxa3txi3nha1kxa2yan3txi3su2 nxa1nhai1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.

25 Nxa2ha1te1 a3la2ni2nũ2la2 Je3su2jah3lai1tã2 o2la3kxi2ju3ta2 ĩ2ya3kxe3su2 ĩ3hen3txi2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3hi2 nxe3ta3lun2ya3sãn2ka3tu3 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 ĩ3xi2te3lhxã3 ai3lha2thet3ja3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ya3ka3tu3 Sa3ma2ri2a2 ko3xan1thĩn3ta2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3sa2the3tain1ya3ta1hxai2hẽ1la2. Je3su2jah3lu1tai2na2 hi2sen3su2 a2nũ2a2 ko3nxe3ti3 kãi3ain1kxa2 yo3ha2 sa2wa2su1ju3ta3 yũ3jau3nũ3su2 ĩ3yau1ũ3sa2the3tain1ya3ta1hxai2hẽ1la2.

Fi3li2pah3la2 E3ti3o3pi2ah3la2 e3kxi2nyhu1kxi3jau3su2

26 Nxe3ain1nxa2ha1te1 oh3xan1jah1lo2nu1ta2 hi2sen3su2 Fi3li2pah3lo2nu1ta2kxai3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Fi³li²pah³lãi³. Ĩ³sa²yxau³sxã³ a³li³txu¹li¹. Tĩh³nai²na²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² Ka²sa³thĩ³na² nxe² ne³ki³son³ta³kxi²tĩh³na²
nxe³tĩh³nãn²tu̱³ u³je³na² ta³nãn³nãu³a² ain¹tãu³a² tĩh³na²
ã³nhe¹tin¹tu¹wi¹. Nxe³tĩh³na² sxi²ha² yũ²nxa³tĩh³na² a̱i³sẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².

27-28 Nxa²ha¹te¹ ã³nxai³nũ²la² tĩh³na² a̱i³sxã³ ã³nhẽx1tãu³a̱²
a²nũ²a² E³ti³o³pi²ah³lai²na² ne³khauh²ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² a²ĩ¹na² ĩ³lxa² Kãn³ta²sa¹ka³lxi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² ta¹ka³lxa²
a²sa³wit3su² ha²kxai³ ũ³yho³hi²txã³nxa² hau³ko³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nxa²
Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²te³lhxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta³lun²nũ²la² kwẽn¹ta²kxai³
a³li³sxã³ tĩh³na² a̱i³lhi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ka̱²va¹la²
ũ³si³kũh¹nha²ka³lo³a² ã³wxe³ha²kxai³ I³sa̱³i²ah³lo²nu¹tai²na²
ha³te̱h³nxã³nxu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³jah¹la² ha³te̱h³nxã³nxu¹tai²na² ĩ²ti̱³kxai³lu²
Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² ne³khauh²ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Fi³li²pah³lãi³. Hi³ye³ka³lo³a² ka²va¹la² ũ³si³kũh¹nha²ka³lo³a²
ã³tĩ̱³txa²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

30-33 Nxe³nũ²la² Fi³li²pah³lo²nu¹ta²kxai³ ã³nih³sxã³ ã³ti̱³nũ²la²
I³sa³i²ah³lu¹tai²na² wãn³txa̱² ain³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
I³sa³i²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txai²na²sa¹:

— O³ve²a² su²ju³ta² yũ³kxai²nãn²tu̱³ ã³nhẽ¹te²sxa³yu²hẽ³li¹.
Jã¹nxe³sxã³ a²wxe³txa² ũ³yho³kxi²son¹kxan²ti³ hai³txi³
ĩ³wai¹te²sxa³yu²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³jut3su² a²nũ²a²
ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
wi¹lhin¹jah¹lo²su² ha²kxai³ ka³nahx2sxã³ yxau³na²hẽ³li¹.
Wain³txi³ o²la³kxi²nyhai¹nxa³hẽ³li¹. Nxe³ain¹kxa²yu³su²
su²lhã³ai¹nha²kxai³ a²sa³wi³ha³lxa² yũ²nxa³ha²kxai³
hxi²kan¹txi³ ĩ³yau¹ũ³nyhain¹nx3tho³li¹.
Nxe³jau³xai²li² I³sa³i²ah³lu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Fi³li²pah³lo²nu¹ta²kxai³la¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— E³ti³o³pi²ah¹lãi³. Wãn³txa² ĩ³yĩ¹lin¹jau³xai²li²
ã³ne³wxe³nxa²ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Fi³li²pah³lãi³. A²nũ²a² ĩ²li³te²a² ĩ³yau¹ũ³sai¹nxa³ha²kxai³
ã³ne³wxe³sa̱²nxa³nhai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
Fi³li²pah³lo²nu¹ta²kxai³ ka³la³sxã³ ã³wxe³si¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Jã¹nxe³jau³kxai³la¹:

— I³sa³i²ah³lo²nu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jah¹lo²su² ta̱³nxa²
a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su² ta̱³nxa² nxe³te²sin²ta²ku²

nxa¹nhai¹. Nxe³jau³xai²li² ĩ³yau¹ũ³sẽ¹li¹. E³ti³o³pi²ah³lu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxa²ha¹te¹ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² ha³tẹh³nxã³nxa² wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
tẽ³nũ²la² nxe³jau³xu¹tain²txi³ ã³si³wxe³ya³ka³tụ³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxa²ha¹te¹ ã³nxai³ya³tị³kxai³lu² ka³wã³lxa²
ã³nhe²kxi²ya³ka³tụ³ E³ti³o³pi²ah³lu¹jah¹la² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ²sa³wi¹. Ju¹xa² ĩ³yau³sin²na²wi¹. Ũ3hũ¹kxi²sa²sai¹san¹ju³ta²
wi¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxa²ha¹te¹ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²in¹kxai²nãn²tụ³
wi¹lhĩ³nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:
— Yxo²ĩ²a¹wi¹. Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² Tah²su²
na³li¹. E³ti³o³pi²ah³lu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxe³ha²kxai³ ka²va¹la² ã³yix1si¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²nũ²la² Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
E³ti³o³pi²ah³lo²nu¹tai²na² nxe³sxã³ wxa²ka³nxi²yah³nũ²la²
ĩ³yau³xa² ã³nũ¹ya³ka³tụ³ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe³nũ²la² ĩ³yau³xa² a³li³xi²yah³nũ²la² Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³kxai³lu² Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
ã³sa²so¹sxã³ nũ¹ka³na¹ A³so²to²thĩ³na² ã³wih¹si¹jau³kxai³lu²
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ E³ti³o³pi²ah³lo²nu¹ta²kxai³
a²wẽ³ta³te²la³ ĩ²xi²ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³
ka³lih³kxi²la²nha² ĩ³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa²ha¹te¹ Fi³li²pah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Se²sa³re²a²thĩ³nu¹tai²na² ã³nxai³tãu³a² sxi²je³na²
yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³lha²the³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tụ³
Se²sa³re²a²thĩ³nu¹tai²na² a³li³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9

Sau²lah³la² yxo²ĩ² ã³si³wxe³jau³su²

1 Nxẹ³nxa²ha¹te¹ Sau²lah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³su²lhã³si¹hain¹jau³su²
yxo²ha³nxe³lha³txi³ ĩ³ye³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³sxã³ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³ka³jxah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Ta³mas²ko²thĩ³na² ai³te³la¹wi¹.
Nxa¹kxai²nãn²tụ³ a²nũ²a² in³txi³su² tạ³nxa² txu¹su²
tạ³nxa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³si³tẽ³kxi²te²an²tụ³
ĩ²ai¹na¹kxai²nãn²tụ³ sa²hxi²tai³kxi² so¹na¹nũ²la²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wạ³li²na¹tu¹wi¹. Nxe³jut3su²

ten³sa³nhai¹. Nxe³na¹ha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxain¹thĩ³nãu³a² yxo²ha³kxa¹ sa²si¹hã³sẽ¹li¹. San¹ka³tu̱³
ã³nxai³na¹ju³txãn¹nxãn³su² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹sa²hẽ³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxe³nũ²la² ã³nxai³ka³tu̱³ Ta³mas²ko²thĩ³na²
ya̱u³so³nain¹ti̱³kxai³lu² wa³su³txi³ oh³si̱³na² ĩ³ha²te¹tha²kxai³
hxi²kan¹txi³ ĩ²nxũ̱n³nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
4 Ã³yah³xi²sxã³ ã³si³ka̱³ta³wxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a²
a²nũ²a² wãn³txa² ain³kxi²jau³kxai³lu¹:
— Sau²lah³lãi³. Sau²lah³lãi³. Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
khãuh³lxa³txi³san¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxa²ha¹te¹:
— Ĩh¹jah¹lo²ta̱³nĩn¹ji¹wi¹? Sau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹:
— Txai²li² Je³su²jah³lo²lxi³na¹wi¹. Ye³khãuh³lxa³ti³san¹jah¹lo²sa¹wi¹.
6 Ĩ³sa²yxau³txu¹li¹. Nxẽn¹ka³tu̱³ sxi²je³na² ã³wih¹txu¹li¹.
Nxẽn¹tãu³a² o²la³kxin¹ju³ta³nũ³a² ĩ³hen³txi³nxain¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
7 A²nxe³ti̱³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nu¹ta²kxai³lu²
ka³nahx2sxã³ ã³yit1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²
ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ a²e³jau³xa² so¹lxi³
ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Jã¹nxe³nũ²la² Sau²lah³lo²nu¹tai²na² ye³han³ta³kxi²kxe³su³
ĩ³sa²yxau³ta¹ ĩ²nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². A²sa³wi³ha³lxi³nu¹tai²na²
hi²sen³su² hxi²ki³ain¹sxã³ tẽ³sxã³ Ta³mas²ko²thĩ³na² tẽ³sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³nũ²la² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a²
hai³txi³ ĩ³yai³nxa³ha²kxai³ ĩ³na²nxa³ha²kxai³ hãi¹sxã³
sxa³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxa²ha¹te¹ nxe³thĩ³nu¹tai²na¹ yxau³jah¹lo²su²
A³na³ni²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah³lai²na²
a²sa³wit3su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na²
sa²kxai³lu² hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta² ain³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain³kxi²te³nah¹lxi¹:
— A³na³ni²ah³lãi³. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
A³na³ni²ah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³wa²lũ̱³xi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lãi³. Ĩh¹nxe³tin¹ji¹wi¹?
Ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Ĩ³sa²yxau³sxã³ a³li³txu¹li¹. Tĩh³nai²na²
Wain³si²tĩh³no²su¹ nxe³hxai²na²hẽ³li¹. Nxe³tĩh³na²
ã³nxain¹ka³tu̱³ Ju³ta²sah³lai²na² sxi²ha² ã³wih¹txa²hẽ³li¹.
Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Sau²lah³lai²na² Tar²so²thĩ³na²
yxau²xai³jah¹lai¹tã² ĩ³wã̱³txi³sain³txai¹nhẽ³li¹.
12 Nxe³jah¹lai²li² hĩ¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²to³nha³li¹.
Hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²nũ²nhai¹. Ĩ²ju³ta²sa¹, in³txa²

ĩ³lxa² A³na³ni²ah³la² wxã³sxã³ wxa²ye³wxa̱ih³nũ²la²
wxa²ye³we²txi²nũ²nhai¹. Nxe³ju³tai²li² ĩ²nũ²nhai¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxa²ha¹te¹ A³na³ni²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lãi³. Nxe³sa²lxi¹.
Jah¹lai²li² ko̱³nxe³thin¹khaix1ta¹hẽ¹li¹. Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
yxau³hĩ¹nai¹tã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa²
ye³khãuh³lxa³ti³nyhain¹to³ta¹hẽ¹li¹.
14 Jã¹nxain¹sxã³ kwẽn¹tai²na¹ wã³nxĩn¹te²
si³yxau³jah¹lo²nãu³xa² hi²sen³kxai³lu² Ta³mas²ko²thĩ³nãu³a²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹te²a² sa²so¹sxã³
ũ³tĩ̱¹kxi²si¹hain¹jau³su² sa²si¹hã³yhain¹txã³nxa²
ũ³hũ¹nyhain¹ta¹hẽ¹li¹. Kwẽn¹tai²na¹ wxã³ain¹ta¹hẽ¹li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²nu¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ³kaix1so¹ai¹na¹jah¹lai²la¹wi¹. Hãi¹sxã³ ai³sẽ¹li¹. Ye³jen¹na²
txa²wãn³txa² u²lxi³ tẽ³sxã³ ai³sxã³ ĩ³hen³txi³tu¹wi¹. Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²su² te²a² a²si³yxau³ka³txa² he³la³kxi³su²
te²a² nxe³sxã³ ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa²
ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ nxe³tu¹wi¹.
16 Nxe³ha²kxai³ Txai²na² sa²kxai³lu² txa²wãn³txa²
yxo²ĩ²sai¹nha²kxai³ kãin² khãuh³lxa³txi³nyhain¹tu¹wi¹.
Nxe³ju³tai²na² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe³nxa²ha¹te¹ A³na³ni²ah³lo²nu¹ta²kxai³ a³li³nũ²la²
Ju³ta²sah³la² sxi²ha² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wih¹nũ²la²
Sau²lah³la² ye³na² wxa²ye³wxe³te³nah¹lxi¹:
— Sau²lah³lãi³. Txa²wã³tã̱³si¹lxi¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² Je³su²jah³la² hi²sen³su² sa²si¹hã³sain¹na²li¹.
A²nxe³jah¹lain²txi³ tĩh³na² wxã¹nhĩ¹nai³tã² ĩ²in¹nũ²hẽ³li¹.
A²nxe³jah¹la² ye³we²txi³sih¹nxa²ha¹jau³su² sa²si¹hã³sain¹na²li¹.
Nxe³sxã³ ye³we²txi¹nxa²ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ã³nxũ²kwa̱i³wih¹nxa²ha²kxai³ nxẽn¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³te³na¹ a̱i³na²ka³lo³hũ̱³nxe² ye³hẽ³jã¹nxe³kxe³hũ̱³te²su²
ã³ye³hai¹tã³nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³ten³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
ĩ³sa²yxau³nũ²la² ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³hĩ¹na¹ ĩ³yai³nxi²ha²kxai³ a²nũ²nãu³la³
ĩ³sĩ³nxũ̱n³to³nxe²ha²kxai³ nxe³ye²yha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ta³mas²ko²thĩ³na² yxau²xai³jau³su².

Nxe³sxã³ Ta³mas²ko²thĩ³na² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ã²la² kxãn³su²
yxau³a³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Yxau³a³nyhain¹tãu³a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxi²thĩ³nãu³xa² ã³wih¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai¹tã² Txa²wã¹sũ³na² Tah²hai²la¹wi¹. Nxe³jau³xa²
wxi²kan¹txi³ ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³jut3su² a²nũ²a² ain³kxain¹tũ³ka³txu¹ta²kxai³
nxain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² ĩ²ki³jah¹lo²su² te²la¹kũ², kxã³nxa²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau³ain¹na²hẽ³kũ², nxe³hĩ¹nai³tã²
Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tũ³ka³txa² su²lhã³te³lhxã³
ain¹na²hẽ³kũ², nxe³kxa²yã¹nxe² kãi³te³lhxã³ wxã³ain¹te²la¹kũ²,
wã³nxĩn¹te² si³yxau³te²nãu³xa² hxi²ki³kxai³lu² a²nũ²a²
ũ³tĩ¹kxi²si¹jau³su² sa²si¹hã³ai¹nhĩn³te²la¹kũ², ki³nhai¹.
Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxain¹kxan²ti³ Sau²lah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
e³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai¹tã³ Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³jau³jau¹xai²na²
a²ya³la³tu³khai³nx2na³li¹. Nxe³jau³su² wxi²kan¹txi³
ĩ³hen³txi³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ ĩ³wa²lũ³xi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
23 Nyhain¹ka³tu³ ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²tãu³a² Ju³te²a²
nũ³ka³txa² ã³nhai¹tũ³te²nãu³a² ã³yã³nũ²kxi²nũ²la²
Sau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ su²lhã³si¹jau³su² hãi³tẽn³su²
ĩ³ye³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³sxã³ sxi²thĩ³na² ki³tã¹kxi²nha²thĩ³na² yxo²a²
yxo²ha³kxa¹ hãi³a² wah³xah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². A³lan²ta²
whãi²na¹ ka³nxah³ta² whãi²na¹ su²lhã³te³lhxã³ ye³ten³kxa²
wah³xah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tah¹lxa¹ Sau²lah³la²
a²sa³wi³sa³nu¹tai²na² nxain¹jau³nu¹tã² ain³kxi²nha²nũ²la²
ĩ³hen³jah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² ka³nxa³hi²tãu³a²
a²sa³wi³ha³lxi³nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² Sau²lah³lo²nu¹tai²na²
sa²so¹nũ²la² sxi²ha² ki³tã¹kxi²nha²thĩ³na² a²ne³kan¹ta³yxo²a²
sa²yxo²than²sxã³ ha³ti²a² ũ³ki³kũ¹tain¹nũ²la²
Sau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ sa²wi¹hain¹ka³tu³ win¹ta²te²lxi³
sa²ha³lo²sa²tã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³jau³su²

26 Nxa²ha¹te¹ Sau²lah³lo²nu¹ta²kxai³la¹ a³li³nũ²la²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai³tãu³a²:
— Je³su²jah³lai²na² sa³wi³ha³lxa² ã³nũ²kxai¹na¹tũ¹xã¹.
Jau³su² nxe³tah¹lxa¹ a²kxã³nxa² yxau³tũ³ka³txai²na²
ĩ³wã³wã³ta³kxi²yah³lxi³te³nah¹lxi¹:
— A²ya³la³tu³ Sau²lah³lai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²te²sin²ta²ku² ki³nhai¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxa²ha¹te¹ Bar³na³be²ah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Sau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ a³ya³ti²sxã³ ã³yã³sa²so¹sxã³
a³pos²to³lo² nũ³ka³txu¹tai²na² ai³sxã³ ĩ²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ye³kxi²ya³te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}si^{1}lxi^{1}. Sau^{2}lah^{3}lai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2}
Ta^{3}mas^{2}ko^{2}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nũ^{2}nhai^{1}. Nxe^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
28 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Sau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}la^{1} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}sa^{2}the^{3}jain^{1}ta^{2}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
29 Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} Kre^{2}ka^{2} wãn^{3}txa^{2}
e^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}ti^{3}hex1xai^{1}nxa^{3}jau^{3}su^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
Sau^{2}lah^{3}la^{2} su^{2}lhã^{3}te^{3}lhxã^{3} nxain^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}nũ^{2}la^{2}
Sau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} Se^{2}sa^{3}re^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{1}nãn^{1}thĩ^{3}na^{2} Tar^{2}so^{2}thĩ^{3}na^{2}
sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2}
Ka̱^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} Sa̱^{3}ma^{2}ri^{2}a^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3}
tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2}
yxau^{2}ho^{3}hah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}la^{1} kãin^{2} ã^{3}yã^{3}tet1sa^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ain^{3}kxi^{2}khaix1nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Pe^{2}jah^{3}la^{2} Jo^{3}pe^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}jau^{3}su^{2}

32 Nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} Pe^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} u^{2}lxi^{3}
ã^{3}nxai^{3}lha̱^{2}the^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} Li^{2}ta^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}
ai^{3}sĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
33 Nxe^{2} ai^{3}tãu^{3}a^{2} E^{3}ne^{3}i^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{3}hat1txi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} si^{3}kan^{2}ta^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ai^{3}lxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} sxa^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Kwẽ^{3}kxa^{2}
ka^{3}lxa^{1}txi^{3} 8 nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{2} sxa^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
34 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pe^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— E^{3}ne^{3}i^{2}ah^{3}lãi^{3}. Hĩ^{1}na^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
we^{2}txi^{2}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}. Ẽ^{3}sa^{2}yxau^{3}txu^{1}li^{1}. Sxan^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2}
sa^{2}hau^{3}kot3sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}txu^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yha^{1}hĩ^{1}na^{1} wa^{3}su^{1}txi^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
35 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Li^{2}ta^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Sa^{3}ro^{2}na^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
36 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}pe^{2}thĩ^{3}na^{2} jũ^{1}nxa^{2} u^{2}thĩn^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} Ta^{3}pi^{2}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} yxau^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxu^{1}ta^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Kre^{2}ka^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2}

Tor²ka³ka³lxu³su¹ ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ ta¹ka³lxa² yxo²ĩ²ha²kxai³
wi¹lo²la³kxi²ha²kxai³ a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a² a²hi²nũ¹nha²kxai³
nxe³to³ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxu³nu¹ta²kxai³lu² ĩ³ton³nũ²la²
ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ a²nũ²nãu³a²
wxa²hi³la³kxain¹sãn²ka³tu̱³ sxi²ha² jũ¹nxa² kĩn³thĩ³na²
ũh³wa¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxa²ha¹te¹ Li²ta²thĩ³nu¹tai²nãn²ta² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
ain³kxi²nyhain¹jau³kxai³lu¹ Pe²jah³lai²li² Jo³pe²thĩ³na²
yxau³nũ²nha¹. Ain¹jau³su² ha²kxai³ in³txa² ha¹li¹
sa²si¹hã³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹jau³kxai³la¹:

— Pe²jah³lãi³. Ĩ²sa²te³lhxã³ wa³su¹txi³ wxã³sxã³ ĩ²sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe²e³kxah¹lxi³ta¹hxai²hẽ³la².
39 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³jau³kxai³lu²
ain³kxi²nha²nũ²la² ã³sa²so¹nxa²ha¹te¹ ã³si³tẽ³kxa²
ĩ³xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ya³ka³tu̱³ sxi²nhu¹ta²
tẽ³sxã³ ã³wi²xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la² oh³xan¹thĩn³ta²sa³.
Nxe³ha²kxai³ txu¹ti³nãu³xa² wha³te̱³se³na³ka³lxu³nãu³xa²
ã³tĩ̱³xi²ka³tu̱³ ĩ³nã̱n³yah³lxi³ha²kxai³ wã²la²ka³lo³a²
ya³lu²ta¹ka³lxai²na² wã²nhũh¹ ũ³hũ¹ain¹ka³lo³nãu³xa²
wã²nã³ũ¹yhah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³lo³ka³lxa¹txi³ wet1sxã³
ũ³hũ¹ain¹ka³lo³nãu³xa² wã²nã³ũ¹yhah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
a²yxo²ha³kxa¹ a³li³si¹jau³su² ĩ³ye³kxah¹lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² ã³ka³tih³wxe³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na²
e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe² ĩ³ye³kxi²sxã³ ã³na¹nxa²ha¹te¹
ã³yxo²o³tũ¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ta³pi²ta¹ka³lxãi³. Ĩ³sa²yxau³txu¹ni¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe² ĩ³ye³kxi²hĩ¹na¹ ya³lu²ta¹ka³lxu³nu¹ta²kxai³
ĩ³ye³ten³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ ĩ²tãu³ Pe²jah³lo²nu¹tai²na²
ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².
41 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² hxi²ki³nũ²la²
sa²yxo²ka³ta³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi²su² te²a² txu¹ha² wha³te̱³sa²te²su²
te²a² nxe³sxã³ ĩ³kaix1sa²nũ²kxi²xi²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ta¹ka³lxai²na² hĩ¹na² ka³te̱n³su²xi²na³ni¹.
Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
42 Nxe³jut3su² Jo³pe²nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
ain³kxai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ²
ã³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
43 Nxe³nũ²la² Pe²jah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² Si³mãu²ah³la²
sxi²ha² ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ni²sxã³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la²,
Jo³pe²thĩ³na²sa³. A²nxe³jah¹la² po¹na³ wã²la² o²la³kxi²jah¹lo²su²
ta¹hxai²hẽ¹la².

10

Pe²jah³la² Ko³ne²lah³la² nxe³ya³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Se²sa³re²a²thĩ³nu¹tai²na² Ko³ne²lah³la² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxau³ka³tu̱³ I³ta³li³ã²na² nũ³ka̱³txa² so³ta²to² nũ³ka̱³txan²tu̱³ a²hxi²kan¹jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lu¹tai²na² Ro³ma²no²ko³xa² a²wa³kxẽ³nxa² hxi²ki³kxai³lu² ĩ³hxi²kat1jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

2 A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² Ju³te²an¹te²su² te²a² yen³kxi³txa²kxai²nãn²tu̱³ wã²nhũh¹nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su² jah¹lain²txi³ a²sxe³xa³ka³lxa² a²wẽ³ha³lxa² whãi²na¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³to³ta¹hxai²hẽ¹la².

3 A²nxe³jah¹lu¹ta²kxai³la¹ ã³sa²ti¹ta³xi²tãu³a² ĩ³hxi²sxã³nhot3jut3sũ³ju³ta² ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Oh³xan¹jah¹la² wxa²kan³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ko³ne²lah³lãi³. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxa²ha¹te¹ Ko³ne²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ten³sa²tã³sxã³ yu̱h³lxi³tẽn³txi³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Ĩh¹nxe³tin¹ji¹wi¹? Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² wxa²wãn³txa² ĩ³ye³kxai¹nĩn¹jau³xa² ain³kxi²ha²kxai³ wi¹lo²la³kxin¹ju³ta² ĩ²ha²kxai³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wi¹kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wi¹.

5 Nxe³ũh¹nx2ti³ha²kxai³ Jo³pe²thĩ³na² wxa²sa³wi³ha³lxa² sa²si¹hã³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³thĩ³tãu³ai²na² Si³mãu² Pe²jah³la² yxau²na³li¹.

6 A²nxe³jah¹la² Si³mãu²ah³lai²na² po¹na² wã²la² o²la³kxi²jah¹lai²na² sxi²ha² ha³la³ka³lxa³lon³na³li¹. Nxe³thĩ³na² ĩ̱³ye³na² yxo²ka³teh³xan¹thĩn³su² na³li¹. A²nxe³jah¹la² wxã³si¹jau³su² sa²si¹hã³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹lu¹tai²na² a³li³kxa²si³yo³na² Ko³ne²lah³lu¹ta² hi²sen³kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1ta¹hxai²hẽ¹la². A²sa³wi³ha³lxa² ha¹li¹ a²so³ta²to² ka³na³ka³na³tha²kxai³ a²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²nũn³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²na² ĩ³kaix1ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Ĩ³kaix1tũ²la² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³ain¹sãn²nũ²la² Jo³pe²thĩ³na² sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxa²ha¹te¹ a³lan²nũn³tãu³a² tĩh³na² ã³nxai³ain¹ti̱³kxai³lu² Jo³pe²thĩ³na² ya̱u³so³nain¹ti̱³kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² sxi²ha² kĩ³txan¹thĩ³na² ka³la²ta¹hxai²hẽ¹la². Ne³ka³ka³ton³tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxe3tãu3a2 he3ha2kxai3 yain3txa2 te3ki2ta3lun2sãn2tai2lã1
nxe3jau3su2 wah3nxe3tãu3a2 hxi2sxã3nho3jut3sũ3ju3ta2
ĩ2ta1hxai2hẽ1la2.
11 Nxe3ye2te3nah1lxi1 oh3sĩn3na2 ã3nhai2ta3lxi3ye2ha2kxai3
wã2la2ka3lo3hũ3ka3lo3a2 kãin2ka3lo3a2 sa3yu3ka3txũ2la3kxi2kxe3jut3sũ3n
ã3yu3lho1je2ta1hxai2hẽ1la2.
12 Ã3yu3lho1je2nũ2la2 a2wã2lẽ1nãu3a2 ka3yxuh3xa2 ka3lxa1txi3
wi2sxa3ye2ta1hxai2hẽ1la2. Ha3lo2a2 ai3te2a2 wi2sxa2 sa3wxe3na2
ai3te2a2 wi2sxa2 txih3nãu3xa2 he3la3kxa2 wi2sxa2 ai3ka3nãu3xa2
he3la3kxa2 wi2sxa2 ka3yxuh3xa2 wi1te2su2 kxan2ti3 ko3nxe3te2su2
kxan2ti3 wi2xai3ye2ta1hxai2hẽ1la2.
13 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3lu2 wãn3txa2 oh3xan1jah1la2
e3jau3xa2 ain3kxi2te3nah1lxi1:
— Pe2jah3lãi3. Ĩ3sa2yxau3txu1li1. Ã3nan3ta2sxã3 ũ3hi3lĩ1txu1li1.
Ta1hxai2hẽ1la2.
14 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lo2nu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Sũ3na2 kãin2jah1lãi3. Nxẽn2nxa3wi1. Ju3te2a2 nũ3ka3txa2
ka3yxuh3xa2 wi1te2a2 so1lxi3 wxa2nhĩn2te2ju2hẽ3li1. Jãx1te2sa1wi1.
Ka3yxuh3xa2 kox3te2la3 hai3txi3 wxa2nhĩ2te2txã3wi1.
Nxe3ha2kxai3 ten3sa2nxa3nhai1. Ta1hxai2hẽ1la2.
15 Nxa2ha1te1 oh3xan1jah1la2 wãn3txa2 ain3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe2nxa3wi1. Ka3yxuh3xai2li2 Txa2wã1sũ3na2
wi1te2lo3kxe3su2 ko3te2lo3txa3hẽ1li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
16 Te2yã1nxe3jut3su2 ye3ha1li1 ka3na3ki1 ãh1 e3kxi2xi2ka3tu3
sa2ka3la1so1xet2ta1hxai2hẽ1la2.
17 Ai1nha2kxai3 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3 ĩ3wã3wã3ta3kxi2ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ti3kxai3lu2 Ko3ne2lah3la2 a2sa3wi3ha3lxi3nu1ta2kxai3lu2
Si3mãu2ah3la2 sxa3thĩ3na2 ĩ3wã3txain1ta1hxai2hẽ1la2.
Ain1ka3tu3 ĩ3yau1ũ3hain1nũ2la2 sxi2ha2 a2yxo2a2 yau3son3sxã3
ã3yit1tain1ta1hxai2hẽ1la2.
18 Ã3yit1sxã3 ĩ3kaix1tain1te3nah1lxi1:
— Nxe3txe1. Thĩ1nãu3ai2na2 Si3mãu2 Pe2jah3la2 yxau3ji1we1?
Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
19 Nxe3ju3tan1ti3kxai3lu2 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3lu2
hxi2sxã3nho3jut3sũ3ju3tu1ta2 ne3kxe3kxi2nha2yxau3ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3tãu3a2 Txa2wã1sũ3na2 A2yãu3ka3txa2 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxex3sa2lxi1. In3txa2 ha1li1 ka3na3ki1 ĩ2nxa2te3lhxã3
wxã3ain1na2li1.
20 Nxe3ha2kxai3 ĩ3sa2yxau3sxã3 a3ka3nxi1txu1li1.
Hxi2waun3txi2nhxãn3kxe3su2 ã3si3tẽ3kxi1txai1nhẽ3li1. Txai2li2
sa2si1hã3ũ1nxai1na1hẽ3li1. Sũ3na2 Yãu3ka3txa2 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
21 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3 wxa2ka3nxi2nũ2la2
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3sa2lxi1. A2nũ2a2 ã3ten3yah3lxin1jah1lu1txain2txi3na1wi1.
Ĩh1nxe3ka2yan3ti3ta3 wxã3yah3lxin1ji1wi1? Ta1hxai2hẽ1la2.

22 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²hxi²kan¹jah¹la² Ko³ne²lah³la² sa²si¹hã³sa²sĩn¹na²hẽ³li¹.
A²nxe³jah¹la² wi¹lhin¹jah¹lo²su² sĩn¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²wet1sĩ¹nhxai²na²hẽ³li¹. Nxe³ka³tu̱³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ã³nũ¹ti³te²syu¹hain¹sĩn¹na³li¹.
A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹jah¹lai²na² wãn³txa²
ain³kxi²te³nah¹lxi¹: “Si³mãu² Pe²jah³la² ĩ³kaix1so¹si¹jau³su²
sa²si¹hã³txa²hẽ³li¹. Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³kxi¹nxain¹jau³xa²
wi¹lain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³na²hẽ³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe² e³ta³lun²nũ²la² Pe²jah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ã³wih²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²sxi²ha² yxau³sxã³
ãu³xi¹jxah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³
ka³nxa³ha²ta³a² ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Jo³pe²thĩ³nãn¹ta² in³txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²te²an²tu̱³ ka³na³ki²nũ² ãn³si³tẽ³kxi²nyhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Ka³nxa³ha̱²ta³nũn³tãu̱³a² Se²sa³re²a²thĩ³na̱²
ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu̱³a² Ko³ne²lah³lo²su² te²a²
a²sa³wi³ha³lxi³su² te²a² a²wã³tã̱³txi³nãu³su² te²a² yxo²ha³kxa¹
wah³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²kxã³nxa² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ĩ³kaix1tai¹nha²kxai³ ã³yã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
sxi²ha² ya̱u³so³nai¹nhĩ¹na² Ko³ne²lah³lo²nu¹ta²kxai³
ne³khau²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ne³khau²hain¹ka³tu̱³
Pe²jah³la² a²ne³kxai³tãu³a² ĩ³sa²nẽn¹kxi²te³lhxã³
ã³ka³tih³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² hxi²ki³nũ²la²
sa²yxo²ka³ta³wxe³yha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— ĩ³sa²yxau³sẽ¹li¹. Txai²na² a²nũ²khai³su² nũn³te²sa¹wi¹.
Wxa²hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹lo²su² te²txã³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²sxã³ ã³wi¹hain¹nũ²la² a²nũ²a²
ka³lxa¹txi³ nũn¹sxã³ wah³nxe³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxe³ha²kxai³la¹ Pe²jah³lu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²li² Ju³te²ah³lo²su² nxa¹ha²kxai³ wxãi²na² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³syah¹lxa³nha²kxai³ nxe³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³ha²kxai³ ha³na³ka³lxi³ yxau²xai³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wi¹.
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³te³nai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³yãn¹ta¹ kwẽn¹tai²na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³yau¹ũ³sain¹na²hẽ³li¹.
Ĩ³yau¹ũ³sain¹ka³tu̱³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ã̱³sa³nũn³te²a²
ha³na³ka³lxi² yxau³kxan²ti³ ko̱³nxe³ju³ta² kãi³ain¹jau³su²
ĩ³yĩ¹li²hai¹na¹ju³ta² wai³nxa³wi¹.
29 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sa²si¹hã³sai¹nhĩ¹na² wa³su³txi³
wxã³ye¹nx2ta¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³

ĩ³kaix1so¹sah¹lxin¹sai¹li¹? Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxa²ha¹te¹ Ko³ne²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ye³ha¹li¹ ka̱³na³ki² a³la²nhĩn¹nai³tã² ã³sa²ti¹tã³xi²hĩ¹nai³tã²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²na¹hẽ³li¹. Nxe³na¹tãu³a² a²nũ²a²
wa³su³txi³ wxã³na²hẽ³li¹. A²wã²la²ka³lo³a² kãin² ha³te̱¹tha²kxai³
txa²ne³kxai³tãu³a² wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi²sa³na²hẽ³li¹.
31 Nxe³sa³te³nah¹lxi¹: “Ko³ne²lah³lãi³. Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³su² wãn³txai²li² ĩ³ye³kxi²nĩn¹jau³xa² ain³kxi²nxa²ha²kxai³
wi¹lo²la³kxin¹ju³ta² ĩ²nxa²ha²kxai³ nxe³na²hẽ³li¹.
32 Nxe³ju³ta² nxe³sẽ¹li¹. Jo³pe²thĩ³na² wxa²sa³wi³ha³lxa²
tẽ³sxã³ ũ³sa²si¹hã³txai¹nhẽ³li¹. Si³mãu² Pe²jah³la²
ĩ³kaix1so¹sẽ¹li¹. A²nxe³jah¹lai²li² Si³mãu²ah³lai²na² po¹na²
wã²la² o²la³kxi²jah¹la² sxi²ha² ha³la³ka³lxa³lon³na³li¹. Ḯ³ye³na²
yxo²ka³teh³xan¹thĩ³na² yxau²na³li¹.” Sain¹na²hẽ³li¹.
33 Sai¹nha²kxai³ wa³su̱³txi³ ũ³sa²si¹hã³ai¹na¹hẽ³li¹.
Nxe³ai¹na¹ha²kxai³ wa³su̱³txi³ wxãn¹ten¹tu³wi¹.
Jã¹nxe³na¹ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²
yxau³ki̱³sa²kxai³ wãn³txa² ĩ³ye³kxi²nxain¹jau³xa²
ain³kxi¹nxa²sĩn¹te³la¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

34 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³
yũ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ten³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³ju³tai²li² a²kwẽn¹tai²na¹ e³kxi²nha¹wi¹.
35 Nxa¹ha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² a²nũ²a²
ĩ²li³te²su² te²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³
sa²yxo²we¹te²su² te²an²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²
wi¹lhin¹sxã³ ĩ²tu¹wi¹.
36 Nxe³jut3su² ha²kxai³ Ju³te²a²ko³xa² whãi²na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ha³ta̱³nxe³tai¹ti²tu³wi¹.
Ha³ta̱³nxe³te³nah¹lxi¹: “Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² so¹lxi³
a²nũ²a̱² ẽ¹nã̱u³a² ã̱³sa²hã̱u²no³ta̱in¹te³lhxã³ wxã³tai¹ti²tu³wi¹.
A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹lo²su²
tai¹ti²tu³wi¹.”
37-38 A²nxe³jah¹lai²na² hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³txa² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹hain¹sxã³ ĩ³nxũ̱³kũ̱³ti³lxon³tai¹ti²tu³wi¹.
Je³su²jah³lain²txi³ Na³sa³re²thĩ³na² ton¹ta³lun²ka³tu̱³
Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² a²hxi²ki³kxai³lu² ḯ³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ka³tu̱³
Ka³li³le²a²ko³xa² yxo²ha³kxa¹ a²wa̱³kan¹ko³xa²
yxo²ha³kxa¹ nxe³sxã³ wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²tai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹lai¹tã² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
wa³ka³ti³lo³txain¹kxai²nãn²tu̱³ Je³su²jah³lai²na² hi²sen³kxai³lu²

sa²wa²su¹txai¹nhxai²tai¹ti²tu³wi¹, Txa²wã¹sũ³na² ã³si³tẽ³kxi²ha²kxai³lu¹.
39 Nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Ju³te²a²ko³xa² yxau³sxã³ wi¹kãi³i² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau³sxã³ wi¹kãi³i² nxe³ju³tai³tã² whãi²na¹ ĩ²sĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe³ka³tu̱³ hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹nũ²la² ĩ³ya²lu¹tain¹na²hẽ³li¹.
40 Nxe³yãn¹ta¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²nxe³tãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²hẽ³li¹. Nxe³nũ²la² a²nũ²a² a²yen³khai³xa² ĩ²ain¹na²hẽ³li¹.
41 Yxãn¹ta¹ kwa²nũ³ka̱³txa² hai³txi³ ĩ²ai¹nxa³hẽ³li¹. Hãi¹nxe³sxã³ a³pos²to³lo² nũ³ka̱³txa² ĩ³kaix1so¹tũ³ka̱³txai³tã² so¹lxi³ ĩ²ain¹sĩ¹na¹hẽ³li¹. Ĩ³yai³ni² ĩ³na² nxe³ya³sĩ¹na¹hẽ³li¹.
42 Nxe³ha²kxai³ kwa³na³sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹: “Je³su²jah³la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txi³txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ka³tẹn³su² ta̱³nxa² ya³lu²te²su² ta̱³nxa² nxe³te²su² te²yxo²ha³kxa¹ Je³su²jah³lain²txi³ a²nũ²a² wi¹lhin¹ta̱³nxa² ko̱³nxe³thin¹ta̱³nxa² kãi³ain¹kxa² yã¹nxe³jau³su² ĩ³yĩ¹li²hain¹tu¹wi¹. Ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹tai¹na¹hẽ³li¹, Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hxi²ka¹tai¹nha²kxai³lu¹.” Nxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹.
43 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ³ka̱³txa² ũ³wha²li¹txã³nxai³tãn¹jau³su² e³ain¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ĩ²li³te²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³na¹la³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² sa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹, Je³su²jah³lai²na² ĩ³lxa² wxi²ka¹nha²kxai³lu¹.” Sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Pe²jah³la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²a² nxũ²kwa̱i³yxau³jau³su²

44 Ĩ³ye³ta³lu²nxa³ta̱³lxa¹ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² ain³kxi²nyhain¹te²a² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹yhah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
45-46 Nxe³tãu³a² wãn³txa² a²nũ²a² ã̱³sa²nũn³te²a² e³jau³xa² ĩ³ye³kxi² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi² nxe³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹jut3su² Pe²jah³lai²na² ã³si³tẽ³kxi²tũ³ka̱³txu¹tai²na² o²lain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³su² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²su² te²a² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹hain¹nũn³nĩn²tai¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
47 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³txa² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹hain¹nũn³na³li¹. Txa²wã¹kxi³nãu¹xai² yã¹yxe¹nxain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ju³ta² wain³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

48 Nxe3ha2kxai3 Je3su2 Kris2tu3jah1la2 a2wãn3txa2
yxo2ĩ2ai1nha2kxai3 ĩ3yau3xa2 ũ3hũ1kxi2sa2sai1ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ta3lun2nũ2la2 Ko3ne2lah3lo2nu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Ye3ha1li1 ka3na3ki1 a3lan2sxã3 yxau3syah1lxi3hẽ1li1.
Nhyai1nha2kxai2 a2ya3la3tu̱3 yxau3kxi2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.

11

Pe2jah3la2 wãn3txa2 yxo2ĩ2sxã3 hxi2kan1te2nãu3xa2 ĩ3hen3txi3jau3su2

1 Jã1nxe3jau3su2 u2lxi3 ha3ta̱3nxe3ha2kxai3 yxo2ĩ2tũ3ka̱3txa2
Ju3te2a2ko3xa2 yxau2xai3tũ3ka̱3txan2tu̱3 nxe3jau3jau1xai2na2
ain3kxi2 a3pos2to3lo2 nũ3ka̱3txa2 ain3kxi2 nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3te3nah1lxi1:
— Ju3te2a2 nũ3ka̱3txi3sxa3te2a2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2
ain3kxi2sxã3 sa2yxo2we1tain1nũ2nhai1. Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
2-3 Nxa2ha1te1 Pe2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2
ã3wih1ta1hxai2hẽ1la2. Ã3wih1nxa2ha1te1 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txa2
yxo2ĩ2te2an2tu̱3 ĩ3ye3kxain1te3nah1lxi1:
— Pe2jah3lãi3. Ju3te2a2 nũ3ka̱3txi3sxa3te2na2 sxi2ha2
ã3wih1ta1hĩ1nhẽ1li1. Nxe3kxa2yu3su2 ĩ3yain3ya1hain1ta1hĩ1nhẽ1li1.
Nxe3ju3tai2li2 txa2wã1nũ3ka̱3txi3sxa3ha2kxai3 wai3nxa3wi1.
Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxai1nha2kxai3 Pe2jah3lo2nu1ta2kxai3 wãn3txai2na2
yxo2ha3kxa1 nxe2 ĩ3yau1ũ3ta1hxai2hẽ1la2.
5 Ĩ3yau1ũ3te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3sa2lxi1. Ju1tai2na2 ĩ3yau1ũ1nx2ta1tu1wi1.
Ã3wi1lhĩ1na2 Jo3pe2thĩ3na2 ha3la3ka3lxa3lo3na1hĩ1nai3tã2
Txa2wã1sũ3na2 ĩ3ye3kxi2na1tãu3a2 hxi2sxã3nhot3sa2jut3sũ3ju3ta2
ĩ2a1hẽ3li1. Ĩ2a1ka3tu̱3ta1 wã2la2ka3lo3hũ3ka3lo3a2 kãin2ka3lo3a2
oh3si̱3na2 a3ka3nxi2sxã3 ã3yu3lho1je2na2hẽ3li1.
6 Ã3yu3lho1je2nũ2la2 wã2lẽ1nãu3ai2na2 ka3yxuh3xa2 ka3lxa1txi3
wi2sxa3ye2na2hẽ3li1. Ka3yxuh3xa2 wi1te2su2 wi2sxa2 ka3yxuh3xa2
ko̱3te3su2 wi2sxa2 txih3xa2 wi2sxa2 a̱i3ka2 wi2sxa2 nxa2hẽ3li1.
7 A2nxe3hĩ1na2 oh3xan1ta2 e3jau3xai2na2 ain3kxai1na1te3nah1lxi1:
“Pe2jah3lãi3. Ĩ3sa2yxau3txu1li1. Ã3nan3txa2sxã3 nũ1hi̱3lhĩ1txu1li1.”
Sain1na2hẽ3li1.
8 Nxe3sain1nxa2ha1te1: “Ti3hex1sa2nxa3nhai1. Ka3yxuh3xa2
wi1lxa3te2a2 hai3txi3 hi̱3lhĩ2te2txã3wi1.” Nxe3ai1na1hẽ3li1.
9 Nxa2ha1te1 oh3xan1jau3xa2 ãh1ain3kxi2na1te3nah1lxi1:
“Ka3yxuh3xai2li2 Txa2wã1sũ3na2 wi1te2lo3jau3su2
nxe3nxain1kxai2nãn2tu̱3 ĩ3so1jĩ2sẽ1li1. Ka3yxuh3xai2li2
ko̱3nxe3te2lo3jau3su2 ĩ3ye3txa3hẽ1li1.” Nxe3sain1na2hẽ3li1.
10 Te2yã1nxe3jut3su2 ye3ha1li1 ka3na3ki1 ĩ3ye3kxi2xi2sain1ka3tu̱3
sa2ka3la3so1xi2na2hẽ3li1.

11 Nxe3na1tãu3a2 in3txa2 ha1li1 ka3na3ki1 nxe3sxã3
Se2sa3re2a2thĩ3na2 a3li3ain1ka3tu̱3 sxi2ha2 yxau3na1thĩ3nai3tã2
ã3si3tẽ3kxi2si1hai1na1jau3su2 ĩ3ye3kxi2sain1na2hẽ3li1. Nxe3sxã3
ye3jen1nãu3a2 ãn3si3tẽ3kxai1na1hẽ3li1.
12 Nxe3ti̱3kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2 A2yãu3ka3txa2
ĩ3ye3kxi2sain1te3nah1lxi1: “Ãn3si3tẽ3kxai1nĩn1ju3ta3nũ3a2
hxi2waun3txi3txa3hẽ1li1. Hãi1sxã3 ã3si3tẽ3kxi1tain1yah1lxi3hẽ1li1.”
Nxe3sain1na2hẽ3li1. Nxe3sain1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2
Se2sa3re2a2thĩ3na2 ai3sĩ1na1hẽ3li1. In3txa2 yxo2ĩ2te2a2 ha1li1 ha1li1
ha1li1 txai2na2 nxe3sxã3 ã3si3tẽ3kxain1sĩ1na1hẽ3li1. Nxe3te3na1
Ko3ne2lah3lai2na2 sxi2ha2 ã3ti̱3sxã3 ã3wih1sĩ1na1hẽ3li1.
13 Ã3wih1sĩ1na1nxa2ha1te1 Ko3ne2lah3la2 ĩ3ye3kxi2sain1sĩn1te3nah1lxi1:
“A2wi1lhĩ1na2 oh3xan1jah1lai2na2 wxã3sxã3 txa2sxi2ha2
ã3wih1sxã3 ĩ3ye3kxi2sain1te3nah1lxi1: ‘Nxex3sa2lxi1.
Jo3pe2thĩ3na2 sa2si1hã3txai1nhẽ3li1. A2nũ2a2 Si3mãu2 Pe2jah3la2
ã3wxã3si1hai1nĩn1jau3su2 ĩ3ye3kxi1txai1nhẽ3li1.
14 Nxe3jah1lai2li2 ĩ3ye3kxi1nx2tain1tu1wi1. Wãn3txa2
wi1jau3xa2 ko̱3nxe3ti3 kãi3sxã3 yxau2xai3lyah3lxin1kxa2
yo3su2 sa2wa2su1kxi1nx2ti3jau3nũ3xa2 ĩ3yau1ũ1nx2tain1tu1wi1.
A2nxe3jau3xai2na2 wxa2sxi2ha2 yxau2xai3te2a2 yxo2ha3kxa1
ain3kxah1lxin1jau3nũ3ai2la1wi1.’ Nxe3sain1na2hẽ3li1.”
Ko3ne2lah3la2kxai3lu2 nxe3sa3na2hẽ3li1.
15 Nxa2ha1te1 ã3wxã3na1nũ2la2 ĩ3yau1ũ3ai1na1tãu3a2
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3txa2 ã3nxũ2kwa̱i3wi1hain1na2hẽ3li1.
Ã3wih1nẽ3lain1ju3taix3 jã1xain1na2hẽ3li1.
16 Nxe3kxe3su2 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
ne3wãn2sa2jau3xai3tã2 hĩ1na2 ain3kxi2xi2nha1hẽ3li1.
Nxe3jau3xa2sa1: “Jo3ãu2 Ba3tis2jah3lai1tã2 ĩ̱3yau3xa2
ũ3hũ1kxi2sa2sai1ain1tai1ti2tu3wi1. Yxãn1ta1 ye3jen1na2
Txa2wã1sũ̱3na2 A2yãu3ka3txa2 ĩ3hxi2kat1sa2sai1nx2ti3tu1wi1.”
Nxe3nẽ3lain1tai1ti2tu3wi1.
17 Nxe3ha2kxai3 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txi3sxa3te2na2 sa2kxai3lu2
Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2 A2yãu3ka3txa2 ũ3hũ1nẽ3kaix3
jã1xain1na3li1, Txa2wã1hxi2kan1ta2 Si3yxau3jah1la2 Je3su2
Kris2tu3jah1la2 yxo2ĩ2ai1nha2kxai3lu1. Ai1nha2kxai3
Txa2wã1sũ̱3na2 sa2yxo2ã3a1jau3su2 ten3sa2nxa3hẽ1li1.
Nxe3na1jau3su2 tai2li2 nxe3ye1nx2ta1wi1. Pe2jah3lo2nu1tai2na2
nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
18 Nxa2ha1te1 a3pos2to3lo2 nũ̱3ka̱3txa2 nxe3jau3xai2na2
ain3kxain1nũ2la2 hãi1nxa1sxã3 ĩ3kwa̱i2kxain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
Hãi1nxe3sxã3 Sũ̱3na2 sa2nẽn1kxain1te3nah1lxi1:

— Txa2wã1sũ̱3na2 wi1lhin1khai1nx2na3li1. Ju3te2a2
nũ̱3ka̱3txi3sxa3te2nãu3xa2 ko̱3nxe3ti3 kãi3sxã3 yxau2xai3lain1ju3ta2
ã3na1la3kxi2nh2sãn2nũ2la2 Je3su2jah3la2 yxo2ĩ2ain1kxai2nãn2tu̱3

Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² kõ³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³lain¹kxa² yo³ha² sa²wa²su¹kxain¹ju³ta³nũ³a²
yũ³tu¹wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² ka³tẽ³na² wi¹tãu³a²
kan²txi³ yxau³ain¹ju³ta³nũ³a² yũ³ye¹nxain¹na³li¹.
Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² yxo²ĩ²tũ³kã³txi³su² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

19 Nxe³jut3su² Es³te³vãu²ah³la² su²lhã³ai¹nhĩ¹nãn¹te²tũ³
yxo²ĩ²tũ³kã³txa² kãin² ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³kxai³lu² u²lxi³ ha³ten¹txa³nũ¹lhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Fe³ni²si²a²ko³xa² aun³txi² Syi²pri²ko³xa² aun³txi²
Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² aun³txi² nxain¹kxan²ti³nũ¹ Ju²te²a²
nũ³kã³txa² so¹lxi¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Ain¹tah¹lxa¹ Syi²pri² nũ³kã³txa² Si³re²na² nũ³kã³txa²
nxe³sxã³ yxo²ĩ²tũ³kã³txan²tũ³ aun³txain¹nũ²la²
Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ã³tĩ³ain¹nũ²la² Ju³te²a²
nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³xa² ĩ³hen³txi³nyhain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
Je³su²jah³lai¹tã² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai¹tã²
ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hxi²ka¹ta²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² a²nũ²a² yxau²xai³te²a²
ĩ³hen³txi³nyhain¹nũ²la² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ²
ã³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

22-24 Nxe³jut3su² Je³ru³sa³lẽ² nũ³kã³txa² nxe³jau³jau¹xai²na²
ain³kxain¹ka³tũ³ Bar³na³be²ah³la² sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² wi¹lhin¹khai¹nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³txa² ã²nxũ²kwã³wi¹ha²kxai³ kãin² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².
Sa²si¹hã³ain¹ka³tũ³ Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ã³wih¹tãu³a²
yxo²ĩ²tũ³kã³txa² ĩ³ha¹txi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ha¹txi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nx2ti³na³li¹. Nxe³ha²kxai³
ka³lih³khaix1sa³nhai¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
sa²yxo²ã³ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ nxũ²kwã³lxũ¹sxã³
sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ain¹jau³xa² yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a²
ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ² ãn³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxe³ain¹nũ²la² Bar³na³be²ah³lo²nu¹tai²na²
Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² a³li³nũ²la² Tar²so²thĩ³na²
ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la², Sau²lah³lai²na² ĩ³ha¹txi²si¹jau³sa³.

26 Ĩ³ha¹txi²nũ²la² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ãn³sa²so²xai³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³tũ³ kwẽ³kxa² ka³na³ka³nat3sxã³ yxau³tãu³a²
yxo²ĩ²tũ³kã³txa² ã³nũ²kxain¹to³tãu³a² Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³tih³nxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³a² a²nũ²a² ã³sa²nũn³te²a²
wãn³txi³kxai³lu¹:

— Tũ¹ka³txai²li² Kris²tu³ tũ³kã³txi³sin²ta²wi¹.
Ain¹jau³su² nxe³sxã³ Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² nxe² ĩ³yĩ¹lih²
ã³si³wxe³eh²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³ain¹tãu³a² Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ³kã³txa²
hi²sen³kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³ain¹nũ²la²
Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ã³wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
28 A²nxe³tãu³ai²na² a²nũ²a² A³ka²bah³la² Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹jau³su² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Ye³jen¹na² wẽ³ha²yau³xa²
wẽ³hã¹xa³lho³li¹. Nxe²nxa³ha²kxai³ ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹
kãin² kwẽ³kon³na²ha³tai¹. Nxe³ha²kxai³ yain³txa²
hxan³kxi¹nx2ti³ha³tai¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tai²li² ya²la³lxa¹
Klau²jah³lo²nu¹tai²na² Ro³ma²no² a²wa³kxẽn³su² hĩ¹nai³tã² kãin²
kwẽ³kon³ta¹hxai²hẽ¹la².
29-30 A²nxe³tãu³a² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² yxo²ĩ²tũ³kã³txa²
hi²sen³kxai³lu² ũ³yho³hi²txã³nxa² sa²nũ²kxi²sãn²nũ²la²
hã²wxãn³txa³ Ju³te²a²ko³xa² yxo²ĩ²tũ³kã³txa² ũ³hũ¹te³lhxã³
ta³nxã¹nxu¹ta²kxai³lu² sa²si¹hã³ũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te³na¹ Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã² Sau²lah³lo²nu¹tã² nxe³sxã³
ai³ya³tãu³a² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yah³nũ²la²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxo²ĩ²tũ³kã²txai²na² sa²kxai³lu²
ũ³hũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la³, yxo²ĩ²te²a² a²hxi²kan¹ta²
he³la³kxa²sa³.

12

E³ro²jah³la² hxi²ka² ye³khãuh³lxa³thi¹nyhain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³la² Ju³te²a²ko³xai²na²
a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² hi²sen³su²
yxo²ĩ²tũ³kã³txa² kãin² ye³khãuh³lxa³thin¹si¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ka³tũ³ta¹ Ti³a²kah³la² sa²so¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³jah¹lo²nu¹ta²kxai³lu² Jo³ãu²ah³la² a²lon³yah³lo²su²
nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ti³a²kah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
sa²so¹sxã³ ũ³tĩ¹kxi²nũ²la² hi³ki²a³la² tẽ³sxã³
su²lhã³ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Su²lhã³ain¹nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ³kã³txa² ĩ²sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Su²lhã³ain¹ju³ta² wi¹na³li¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lo²nu¹tai²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Ka²li¹hai¹na¹hẽ³na¹. Jã¹nxa¹tũ¹xã¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² yain³txa³nũ³xa² wa²tãi¹tãi¹tũ³xa² yain³hĩ¹na¹
E³ro²jah³la² hi²sen³kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹tai²na² sa²so¹sxã³
ũ³tĩ¹kxa² wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
4-5 Ũ3tĩ¹kxa² wxe³ka³tũ³ so³ta²to² nũ³kã³txa² in³txa² ha¹li¹
ha¹li¹ wah³nxe³sxã³ ĩ²yxau³ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹tũ³kã³txa²

te²yã¹nxe³sxã³ yxau³sxĩ²yxau³to³hi² jã¹nxe² jã¹nxe²
to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ju³tan¹te¹kxa³ya̱³lhu²
Pe²jah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² ũ³tı̱¹kxi² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txai²na² hi²sen³kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ka³tu̱³
E³ro²jah³lo²nu¹tai²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Yain³txa² wa²tãi¹tãi¹tũ̱³xa² ĩ³yai³nain¹na³na¹ sxã³
hã²wxãn³txa³ Pe²jah³lai²li² sa²sai¹xi²sã²na¹ka³tu̱³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³hen³txi³si¹hai¹na¹jau³nũ³su²
wã²nã³ũ¹hai¹na¹tũ¹xã¹. Ain¹jau³su². Nxe¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pe²jah³la² sa²than²kxi²jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ ka³nxa³hi²tãu³a² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ju³ta²
yxau³so¹nhĩ¹na¹ Pe²jah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² so³ta²to² ha¹li¹
nxũ²kwa̱i³ye³la³nãu³a² sxa³sxã³ ãu³xi²ha²kxai³ kwa³thi³lĩh³na²
tĩh³nu²ha¹li¹ sa²hxi²tai³kxai¹nha²kxai³ nxe³ain¹tu³ka³tu̱³ sxi²ha²
tı̱¹kxi²thĩ³nu¹ta²yxo²a² so³ta²to² ha¹li¹ ãh¹ yxo²yxau³ha²kxai³
sa²ye³te²nxa² yxau³a³la²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxan²ti³nũ¹
Pe²jah³la² wi¹lãu³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxe³ain¹tı̱³kxai³lu² oh³xan¹jah¹la² wa³su³txi³
wxa̱²ka³nha̱²kxai³ tĩ¹kxain¹thĩ³na²ẽ¹nãu̱³a² kã̱in²
sa²ha²te¹ã³nĩ²ye²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lu¹tai²na²
hi²sen³kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ ka³la³ki³sxã³
wxa²yũ³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Pe²jah³lãi³. Pe²jah³lãi³. Txu¹lxi¹txi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² txu¹lxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³la̱¹:

— Wa³su¹txi³ ĩ³sa²yxau³sẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³ kwa³thi³lĩh³na²
hxi²ka³li³lah¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxe³nũ²la² ĩ³ye³kxi²xi²ti³ã̱n¹jau³kxai³la̱¹:

— Sĩn²ta²ka³lo³a² sa²si³ĩ¹nhã¹nha²kxai³ wxa²yu³kxa³ka³lo³a²
ũ³yhu³wi²kxi²nhã¹nha²kxai³ wxa²ha³la³sẽ³nãn¹ka³lo³a²
ũ³whi²kxi²nhã¹nha̱²kxai³ nxe³sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe³ta³lun²nũ²la² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ĩ³hit2txi²sẽ¹li¹. Nxa²ha̱¹te¹ ĩ³hit2ti²ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxe³nũ²la² thĩ¹nai²na² a³li³xi²ya³sãn²ka³tu̱³ sĩ³nã̱³xa²
a³li³xi²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ sxih²yxo²a²
kwa³thi³la² wet1tain¹ka³lo³a² sxi²je³na² ã³wih¹ta³yxo²a²
yxo²tĩ¹nha²ka³lo³sye²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ti³xa²
ya̱u³son³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ya̱u³son³ya³nxa²ha¹te¹ sxih²yxo²a²
wã²nxũ̱h¹ yxo²than²ye²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
sxi²ha² a³li³xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ tĩh³na²
ka³na³ka³nat3sxã³ ã³nxai³ya³tãu³a² oh³xan¹jah¹lo²nu¹ta²kxai³lu²
a³li²sih³sa³tĩ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu²
a²wi¹lhĩ¹na²:

— Hxi²sxã³nhot3sa²jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²a¹xã¹. Nxe³jau³su² nxe³ka³tu̱³ tĩh³na² nũh¹xai³tãu³a² wain³txi³ ne³kxe³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Ne³kxe³kxi²nha¹ka³tu̱³ nxe³te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² ya²la³tu̱³ ĩ²a¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² oh³xan¹jah¹la² sa²si¹hã³ũ¹sa³ha²kxai³ ũ³tĩ¹kxi²sai¹nha²kxai³ thĩ³na² sa²sai¹xi²sa³na²nã¹. E³ro²jah³la² nũ̱³kxũn³txi³ khãuh³lxa³ti² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³ti³kãi³i² nxe³na¹tũ¹xã¹. Sain¹na³na¹. Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ã³non²ta³kxi²sa³na²na¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12-14 Nxa²ha¹te¹ ã³nxai³xi²nũ²la² Ma³ri²a³ka³lxa² sxi²ha² ã³nxai³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxa² a²ki³lha³lxa² Jo³ãu² Mar²ko³jah³lo²su¹ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² sxi²ha² ya̱u³son³nũ²la² ĩ³yxo²to¹tot1sxã³ ĩ³kaix1tũ²la² sxi²ha² wa³kxẽ³na² ta¹ka̱³lxi³su² a²sa³wi³sa³ka³lxu²su² Ro²ta̱³ka̱³lxi³su¹ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka̱³lxi³nu¹ta²kxai³lu² Pe²jah³lai²na² wãn³txa² ain³kxi²nũ²la² wxã³sxĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³sxĩ²nũ²la² ka³lih³jau³su² sxih²yxo²a² sa²yxo²tha²nxa³ka³tu̱³ ne³wã²na³ka³tu̱³ ĩ³xi²sxã³ ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Pe²jah³lai¹txa³lxi² ã³wxã²na³li¹. Wah³nxe³nẽ³na²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³nai²na² kãn¹su² a²nũ²a² ka̱³lxa¹txi³ ã³nũ²kxi²nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wen¹sĩ¹ni¹nxi¹. Ki³han³sĩ¹ni¹nxi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹tah¹lxa¹ Ro²ta³ka³lxa² ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Ya²la³tu̱³tã³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Pe²jah³la² a²yãu³ka³txi³su²na²xĩ¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nyhain¹ti̱³kxai³lu² Pe²jah³lai²li² sxi²ha² yxo²a² yxo²to¹to¹ta² ai³lye²ai¹nha²kxai³ sa²yxo²than²yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa̱²ha¹te¹ ã³wih¹ta̱¹hxai²hẽ¹la². On²tain¹ta̱¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ã³ka³nahx2ye²si¹jau³su² wxa²ye³wxã̱i³tũ²la² sxi²ha² ũ³tĩ̱¹kxi²thĩ³nai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³non²ta³kxi²sxã³ a³li³xi²si¹hain¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³hen³txi³ta³lun²nũ²la² ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jau¹xai²na² Ti³a²kah³la² ĩ³hen³txi² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txi² nxe³txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³su² nxe²e³ta³lun²nũ²la² a³li³sih³xi²sa³tĩ¹ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxa²ha¹te¹ a³la²ni²nũ²la² so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² hxi²ka̱u³ka̱u³nha²ha²kxai³ kãin² yu̱h³lxi³ha²kxai³ nx-ain¹ta¹hxai²hẽ¹la², Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ ih³sau³nai¹nha²kxai³la².
19 Nxa²ha¹te¹ E³ro²jah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² ã³te³nxi²si¹jau³su² so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² kwa³na³ain¹ta¹ hai³txi³ ĩ³ha¹txain¹ta̱¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³nxa̱²ha¹te¹ ĩ³ha¹txai¹nxa³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sxi²ha² ũ³tĩ¹kxi²thĩ³na² a²nũ²a² wah³nxe³sxã³ ĩ²yxau³tũ̱³ka̱³txai³ta² sa²so¹ka³tu̱³ ko̱³nxe³

kãi³ki³lxo³yhain¹sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³kwa³na³nyhai¹nha²kxai³ su²lhã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ti̱³kxai³lu² Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Ju³te²a²ko³xa² a³li³xi²nũ²la² Se²sa³re²a²thĩ³na² yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².

E³ro²jah³la² ya³lu²jau³su²

20 Nxa²ha¹te¹ kxã³nxai³tã² Ti²ro³tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² Si³tõ²tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² nxe³sxã³ E³ro²jah³la² hxi²ki³kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxai¹nha²kxai³ yu̱h³lxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxa² ã³nhãu²no³si¹jau³su² sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kxãn³su² a²yain³txi³khai³xa² E³ro²jah³lu¹tai²na² hxi²ki³kxai³lu² wã²nhũ¹nyhain¹tah¹lxa¹ ĩ³a̱n³ta³kxi²nyhai¹nha²kxai³ hãi¹nxã¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² sa²si¹hã³ain¹tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² Blas²to³jah¹la² win¹ta²te²lxi³ ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la², E²ro²jah³la² sa³wit3sa²ha²kxai³la². Hã²wxãn³txa³ Blas²to³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² E³ro²jah³lu¹ta²kxai³ hãu²non³si¹nyhain¹jau³su² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxe³jut3su² a³lan²tãu³a² E³ro²jah³lu¹ta²kxai³lu² wã²la̱²ka³lo³a² wi¹khai¹nxe³ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²sã̱n²nũ²la² a²hxi²kan¹ta³ ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³ka³tu̱³ a²nũ²a² kãin² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²ta³lun²nũ²la² ain³kxi² yxau³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² kãin² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² hai³txi³ a²nũ²sxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Oh³nãn¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² E³ro²jah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³wi¹lxo³kxai¹nha²kxai³ nxe²ĩ³ye³xa³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ kãin²khaix1nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ te²yãx1te²txã³wi¹. Kãi²nxa³wi¹. Txa²wã¹sũ̱³nu²sxa³wi¹. A²nũ²sa̱¹wi¹. Nxe³jau³xai²na² ĩ³ye³xa³ha²kxai³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²an¹jah¹la² wa³su³txi³ wxa²kan³nũ²la² ĩ³ta³ka³txa² a²ẽ¹nãu³a² ã³wih¹si¹jau³su² kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ yũ³yũ³kxa² hi²sen³su² a²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wih¹sxã³ ĩ³ya²lu¹ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹jau³xa² u²lxi³ ha³ta̱³nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Bar³na³be²ah³lu¹tai²na² Sau²lah³lu¹tai²na² nxe³sxã³ ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³hũ¹ain¹yah³nxa²ha¹te¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³yah³nũ²la² ĩ³xi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ya³tãu³a² Jo³ãu² Mar²ko³jah³la² ã³sa²so¹sxã³ ĩ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

13

Bar³na³be²ah³la² Sau²lah³la² nxe³sxã³ ĩ²sxã³ so¹jau³su²

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}te^{2}na^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2}sa^{1} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} Si^{3}me^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2}
jah^{1}la^{2} a^{2}tun^{3}jah^{3}lo^{2}su^{1} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã^{3}
Lu^{3}si^{3}u^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} nxe^{3}jah^{1}la^{2} Si^{3}re^{2}na^{2}ko^{3}xa^{2}
yxau^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ãh^{1} jã^{1}nxe^{2} Ma^{3}na^{3}ẽ^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2}
E^{3}ro^{2}jah^{3}la^{2} Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
a^{2}wã^{3}tã^{3}xi^{2}nhyu^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ãh^{1} jã^{1}nxe^{2} Sau^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Jã^{1}nxe^{3}tũ^{1}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} yain^{3}txa^{2} ã^{3}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}la^{2} Sau^{2}lah^{3}la^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
o^{2}la^{3}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} tũ^{1}kã^{3}txu^{1}ta^{2}kxai^{3}la^{1} yain^{3}txa^{2}
ã^{3}na^{1}to^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}hxi^{2}ka^{2} wxa^{2}ne^{3}hẽ^{1}tain^{1}ka^{3}tũ^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Syi^{2}pri^{2}ko^{3}xa^{2} ai^{3}ya^{3}jau^{3}su^{2}

4 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Sau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2}
nxe^{3}ya^{3}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2}
hxi^{2}ka^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} aun^{3}ja^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2},
Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2}sa^{3}. Nxe^{3}sxã^{3} aun^{3}ja^{3}te^{3}na^{1}
Jo^{3}ãu^{2} Mar^{2}ko^{3}jah^{3}la^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2}
ã^{3}sa^{2}so^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} aun^{3}tain^{1}nũ^{2}la^{2}
Se^{3}lu^{2}si^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}nũ^{2}la^{2}
Syi^{2}pri^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}na^{2} kãin^{2}je^{3}na^{2} wi^{3}wi^{3}ta^{3}lot3sxã^{3} sxa^{3}je^{3}na^{2} ka^{3}no^{1}a^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ã^{3}wih^{1}sxã^{3} yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Sa^{3}la^{3}mi^{2}na^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tũ^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}te^{3}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Syi^{2}pri^{2}ko^{3}xa^{2} whãi^{2}na^{1} ai^{3}lha^{2}thet3tũ^{2}la^{2}
Pa^{2}fo^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tũ^{3}
Bar^{3}je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} in^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}hat1txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} E^{3}li^{2}mah^{3}lo^{2}su^{1}
Kre^{2}kã^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{2}ĩ^{3}lxi^{2}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}la^{1} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{2}ki^{3}lxo^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ta^{1}
kãin^{2}ki^{3}han^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} ko^{1}xai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2}
ã^{3}ya̱^{3}lxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Ser^{3}ji^{3}o^{3} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}hoh^{3}lxi^{3}sa^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ĩ^{3}khaix1so^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}tãu^{3}a^{2} E^{3}li^{2}mah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ain^{3}kxain^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lxa^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 Nxa̱^{2}ha̱^{1}te^{1} Sau̱^{2}la̱h^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Pau̱^{2}la̱h^{3}lo^{2}su^{2}
ĩ^{3}lxi^{2}nha^{2}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}sxã^{3}
ten^{3}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— E^{3}li^{2}mah^{3}lãi^{3}. Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} tah^{2}si^{1}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}so^{1}ain^{1}te^{3}lhxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{1}lxi^{1}. Kọ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
kãi^{3}i^{1}lxi^{1}. Wi^{1}lhin^{1}jut3su^{2} ten^{3}ti^{3}he^{1}nxẽ^{2}nxã^{3}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}kho^{3}kxi^{1}lxi^{1}.
11 Nxẽ^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}wai^{1}txa^{2}tu^{1}wi^{1}.
Ye^{3}ha^{1}la^{2} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} ye^{3}han^{3}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3} ye^{3}han^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ye^{3}han^{3}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} hxi^{2}ki^{3}sxã^{3}
tẽ^{3}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ju^{3}ta^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}nũ^{2}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ya^{3}jau^{3}su^{2}

13 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
a^{3}li^{3}xain^{1}nũ^{2}la^{2} Pã^{3}fi^{2}li^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}ya^{3}te^{3}lhxã^{3}
na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Jo^{3}ãu^{2}
Mar^{2}ko^{3}jah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxai^{1}nxa^{3}sxã^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
ĩ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ãh^{1} jã^{1}nxũn^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} Per^{2}je^{2}thĩ^{3}na^{3}
ã^{3}nxai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
14 Ã^{3}nxai^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{3}li^{3}xain^{1}nũ^{2}la^{2}
Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} Pi^{3}si^{2}ti^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}nãn^{2}tụ̱^{3}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} sa̱^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}hĩ^{1}na^{2}
Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}sxã^{3}
ã^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
15 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} thĩ^{3}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}

ĩ³hen³txain¹tũ³ka̱³txi³nu¹tai²na² ũ³wha²li¹jau³xa² ĩ³ye³kxi² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Pau²lah³la² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:

— Wãn³txa² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sa²nhĩn¹jau³nũ³su² yũ³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³kxi²sah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

16 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³sa²yxau³nũ²la² ka³nahx2si¹jau³su² wxa²sa²tã³yi¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² ã̱³xa² nũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.

17 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² txa²wã¹si³yah³la²nãu³hĩ¹nu¹tai²na² wã²nxa³kxa² so¹ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Hã²wxãn³txa³ E³ji²ta²ko³xu¹tai²na² yxau³ain¹tãu³u¹tai²na² kãin² ã³tet1sxã³ ka³lxa¹ti³lon³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Ka̱³lxa¹txi³lon³nũ²la² hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² kãin² wã³nxĩ¹nha²kxai³ ta²ko¹xai²na² sa²sai¹xain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

18 Sa²sai¹xain¹nũ²la² ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa² ho³hain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Kwẽ³kxa³ ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³ko³nha²kxai³ 40 nxe² kwẽ³kon³tãu³a² ho³hain¹tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ã³sa²ya³nãn³ta³kxi²nũ²la² sa²hau³ko³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

19 Nxe³nũ²la² Ka³na³ã²ko³xa² ã³sa²so¹sxã³ ã³wi¹hain¹nũ²la² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³nu¹tai²na² ka³lxa¹txi³ ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³sxu² ha²kxai³ kãin² ko̱³nxe³thi¹nha²kxai³ sun²tã¹nũ²la² ta²ko¹xu¹tain²txi³ ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

20 Ũ3hũ¹ain¹ka³tu̱³ kwẽ³kxa² ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³sxã³ 450 nxe² kwẽ³kon³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Hã²wxãn³txa³ a²hxi²kan¹txa² nũ̱³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txai²na² a²hoh³lxi³su² te²a² sa²si¹hã³ain¹tot3sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txi³nũ² Sa³mu³e²lah³lo²nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lan²tu̱³ ã³wxã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

21 Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³: “A²si³yxau³kax3khai³xa² ten³sah²sĩn¹nhai¹.” Ain¹jau³su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² Sau²lah³lo²nu¹tai²na² Ki²jah³la² ki³lha³lxan²tu̱³ Bẽn³ja³mĩ² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² ũh³wxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³jah¹la² kwẽ³kxa² ka³lxa¹txi³ 40 nxe² kwẽ³kon³sxã³ I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² sa²hau³kot3ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.

22 Sa²hau³ko³tũ²la² hã²wxãn³txa³ ya³lu²nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² Ta³vi²yah³lo²nu¹tai²na² ũh³wxe³te³nah¹lxi¹: “Ta³vi²yah³lai²li² Je²sah³la²ki³lha³lxa² ten³sa³nhai¹. Txa²wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²wet1sa²jah¹lo²su²

tu¹wi¹. Wi¹lxo³kxi²sain¹ju³ta³nu³a² so¹lxi³ ten³tu¹wi¹.”
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
23 Hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³lai²na² Ta³vi²yah³la² a²ne³tah²nãu³su²
ha²kxai³ txa²wã¹ẽ¹na² sa²hau³ko³tẽ³jah¹lo²nũ³su²
ũh³wxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sxã³ I³sa³e² nũ³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ a²ẽ¹na² sa²hau³ko³txa²lxain¹jah¹lo²su²
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³jut3su² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² nxe² ĩ³yau¹ũ¹hain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
24 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³lo²nu¹ta²kxai³ wxã²nxa³ta̱³lxa¹
Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² wxã³nũ²la² I³sa³e² nũ³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ nxe² ĩ³hen³txi²te³nah¹lxi¹: “Wxa²ko̱³nxe³ti³ju³ta²
ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³ ã³na¹la³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Hã²wxãn³txa³ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nx2ti³ju³ta²
kãi³jah³lxi³hẽ¹li¹.” Jo³ãu² Ba³tis²jah³lo²nu¹tai²na² nxe³na²hẽ³li¹.
25 Nxe³ka³tu̱³ta¹ a²wa³ka³li³yu³ta² ne³ki³son³si¹jau³nũ³su²
ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹: “Txai²li² kãin²te²txã³wi¹. Txa²wã¹sũ³na²
Hxi²kan¹jah¹lo²sin²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ txa²si³yo³na²
wxã³tu¹wi¹. Nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² tu¹wi¹. Nxe³jah¹lo²su² ha²kxai³
a²yu³kxa² yu³wi²kxi²nha²ka³lo³a² sa²yu³sai¹kxai¹na¹ju³ta²
ãu²la²to³nha¹nhai¹, kãin²khaix1xai¹nha²kxai³lu¹.” Jo³ãu²
Ba³tis²jah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.

26 Nxe³na¹jut3su² txa²wã³tã̱³syah¹lxi¹lxi¹.
A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³su² ki̱³tã³li¹. Ju³te²a²
nũ³ka̱³txi³sxa³te²su² yah³lxin¹te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³ko³txa²lxain¹ju³ta² yũ³tu¹wi¹. Nxe³jau³su² tai²li²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wi¹.
27 Nxe³yãn¹tah¹lxa¹ Je³ru³sa³lẽ² tũ³ka̱³txi³su² te²a²
a²hxi²kan¹txa³ he³la³kxi³su² te²a² jau³jau¹xai²na²
ã³ne³wxe³ai¹nxa³hẽ³li¹. Nxain¹kxa²yu³su² Sũ³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txain¹tũ³ka̱³txai²na² ũ³wha²li¹jau³xai³tã²
ã³ne³wxe³ain¹nũ³nxa³hẽ³li¹. Sa²ba³to³ nxe³ti³xa² yxo²ha³kxa¹
ĩ²ain¹kan²ti³ ã³ne³wxe³ai¹nxa³jau³kxai³la¹ Je³su²jah³la² tẽ³sxã³
su²lhã³ain¹na̱²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ wã²nxũh¹lxi³ain¹na̱³li¹.
Nxe³jau³xai²na² a²kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³nẽ³tũ³ka̱³txa² e³xain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
28 Nxe³ain¹kxa²yu³su² ko̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nxa³kxan²ti³
su²lhã³si¹hain¹jau³su² Pi³la²jah³la² ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³li¹.
29 Nxain¹ju³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²ta³lu²nain¹nũ²la²
ya³lu²nũ²la² hi³sa³ka³txa² sa²sai²ã³nũ²la² kwã̱³kxẽ¹na²
sa²nĩ³kxain¹ta¹hẽ¹li¹.

30 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
31 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} ĩ^{2}yxau^{3}nyhain^{1}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}.
Ka^{3}li^{3}le^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tṵ^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}nũn^{3}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}. Ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} a̱^{3}lan^{2}ni^{2}sxã^{3}
ĩ^{2}yxau^{3}nyhain^{1}to^{3}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
ĩ^{2}ain^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}.
32-33 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{1}nx2ti^{3}te^{3}lhxã^{3}
ã^{3}wxã^{3}ye^{1}nx2ti^{3}nha^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
txa^{2}wã^{1}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
kwẽn^{1}ta^{1} we^{1}ta^{3}lun^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} Sa^{2}mo^{3} 2 nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Wxãi^{2}kxai^{3} txa^{2}wẽ^{3}si^{1}lxi^{1}. Hĩ^{1}na^{2} wxa^{2}wĩ^{3}nu^{2}sa^{1}wi^{1}.”
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
34 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}tai^{2}nãn^{1}jau^{3}xa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lu^{2}nxa^{3}ju^{3}tai^{2}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũn^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.”
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
35 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}: “Wxa^{2}sa^{3}wi^{3}sa^{2} Wi^{1}lhin^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}te^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.”
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
36 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{3}lun^{2}ka^{3}tṵ^{3} ya^{3}lu^{2}nũ^{2}la^{2}
a^{2}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}nũ^{2}la^{2}
a^{2}nũ^{2}khai^{3}xa^{2} ka^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
37 Yxãn^{1}ta^{1} Jah^{1}lai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}txi^{3} ya^{3}lu^{2}sxã^{3}
ka^{3}lu^{2}ti^{3}he^{1}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.
38-39 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wxa^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}kxe^{3}su^{2} hxi^{2}kan^{1}na^{3}li^{1}.
Jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}thḩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}te^{3}lhḩ̱^{3}nx2nxa^{3}wi^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
40 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
ain^{3}kxah^{1}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ũ^{3}jau^{3}xa^{2} a^{3}txi^{1}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}.
41 Nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1}:

“Yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txãi^{3}. Ĩ^{2}sah^{1}lxi^{3}sã^{2}lxi^{1}. O^{2}lhxã^{3}
ya^{3}lu^{1}ta^{2}lxi^{3}ha^{3}tai^{1}. Txa^{2}wa^{3}ka^{3}lxa^{2}
o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}. Wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}kxan^{2}ti^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ah^{2}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.”
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}nu^{1}txai^{2}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
wxãi^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{3}tu̱^{3} te^{2}jã^{1}nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{3}tai^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}si^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
42 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}
nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} ya^{1}nãn^{1}ta^{2} sa^{2}ba^{3}to^{3}
nxe^{3}ti^{3}xa^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}lã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
43 Nxe^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2} ã̱^{3}jah^{1}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}kxan^{2}ti^{3}
Ju^{3}te^{2}a^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ãn^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3} Sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
44 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sa^{2}ba^{3}to^{3} nxe^{3}tãu^{3}a^{2} sxi^{2}je^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ka^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
45 Nxe^{3}ain^{1}ta^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}a̱n^{3}txi^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxah^{1}lxi^{3}txa̱^{3}lxi^{1}.
Ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{2}ki^{3}lxo^{3}nha^{2}sxã^{3}
ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
46 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2}
nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} yxo^{2}xũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}sãn^{2}nha^{1}ten^{1}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}
ten^{3}yah^{3}lxi^{3}sĩ^{1}nxãn^{3}ten^{1}tu^{3}wi^{1}. Ka^{3}te̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}yah^{3}lxi^{3}sã^{2}nxãn^{3}ta^{2}lu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ã^{3}na^{1}nx2ta^{1}ka^{3}tu̱^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
47 A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kwa^{3}na^{3}sa^{2}sĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ko^{1}kon^{1}tĩh^{3}na^{2}
wã^{2}nã^{3}ũ^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} u^{2}lxi^{3} yxau^{3}kxan^{2}ti^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.”
Nxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

48-52 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} ka^{3}li^{3}hain^{1}jau^{3}su^{2}
e^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ka^{3}lih^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Yãu^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}saiṇ^{1}nũn^{3}sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Hĩ^{1}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}nhai^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}hũ^{3}te^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}kaix1jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}
ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} u^{2}lxi^{3}
ha^{3}ta̱^{3}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}a^{2} txu^{1}ta^{1}ka^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
kãin^{2}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}si^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}si^{1}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2}
Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nyhain^{1}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3}
ha^{3}lo^{2}a^{2} sa^{2}tã̱^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3} kũ̱h^{3}nũ^{3}xa^{2}
sa^{2}yu^{3}sai^{1}kxi^{2}nha^{2}sãn^{2}sxã^{3} sa^{2}yxu^{1}kã^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} ka^{3}tu̱^{3}
thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} I^{3}ko^{2}ni^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}yha^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14

I^{3}ko^{2}ni^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ya^{3}jau^{3}su^{2}

1 I^{3}ko^{2}ni^{2}a^{2}thĩ^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ã^{3}wih^{1}yah^{3}nũ^{2}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ya^{3}ka^{3}tu̱^{3} wxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txan^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}txan^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} kãin^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}ain^{2}txi^{3} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
3 Nxa̱^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Bar^{3}na̱^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tã̱^{2}
nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} yxau^{2}a^{3}lan^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}lĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}kain^{1}kxe^{3}su^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ya^{3}ha^{2}kxai^{3}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3}je^{2}ha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}la^{1}
ĩ^{3}nũ^{3}kxũn^{3}si^{1}yha^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} kãin^{2} wã^{3}nxĩ^{2}kxi^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nxe^{3}ain^{1}ju^{3}kxai^{3}la^{1} sxi^{2}je^{3}nãn^{1}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ĩ^{3}yi^{2}lho^{1}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}la^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} e^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3}
nxe^{2} e^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}:
— Kwa^{2}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Wain^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}kã^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} e^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} nxe^{2}
e^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
5 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} tũ^{1}kã^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2}
ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{3}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}xũn^{3}txi^{3} ã̱n^{3}ta^{3}txi^{3}
e^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}la^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} khãuh^{3}xa^{3}sain^{1}yah^{3}lxi^{3}wxi^{1}.
Txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wha^{3}tin^{3}kxi^{2}sã^{3}ya^{2}lu^{1}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
6 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}ya^{3}ha^{2}kxai^{3}
ã^{3}nih^{3}sxaun^{3}yah^{3}nũ^{2}la^{2} Li^{3}kau^{3}ni^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} Lis^{2}tra^{2}thĩ^{3}na^{2}
Ter^{2}be^{2}thĩ^{3}na^{2} nxe^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ai^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Lis^{2}tra^{2}thĩ^{3}na^{2} Ter^{2}be^{2}thĩ^{3}na^{2} nxe^{3}ya^{3}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ya^{3}jau^{3}su^{2}

7 Nxe^{3}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} Lis^{2}tra^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}yah^{3}nũ^{2}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 Ã^{3}wih^{1}ya^{3}te^{3}na^{1} in^{3}txa^{2} yu^{3}kan^{2}ta^{3}kxi^{2}te^{2}a^{2}
ã^{3}wxe^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{3}li^{3}la^{1}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{1} hai^{3}txi^{3}
ã^{3}nxai^{3}ti^{3}hex1jah^{1}lo^{2}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} sxa^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
9 A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} yu^{3}we^{2}txi^{2}xi^{2}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{1} ĩ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2}
yxo^{2}kãin^{2}ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}txi^{1}. Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}txi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} we^{2}txi^{2}xi^{1}nxa^{2}si^{1}hin^{1}jau^{3}su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
we^{2}nxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} wa^{3}su^{3}txi^{3} a^{3}li^{2}sin^{3}sxã^{3}
ã^{3}nxai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
11 Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}hi^{1}tain^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}nũ^{2}la^{2}
Li^{3}kau^{3}ni^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{2}wãn^{3}txa^{2} e^{3}ain^{1}jau^{3}xa^{2}
yxo^{2}kãin^{2}ĩ^{3}ye^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3} ã^{3}wxã^{3}ain^{1}nĩn^{2}tai^{1}.
A^{2}nũ^{2}hũ^{3}kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}sai^{1}nxa^{3}wi^{1}.
12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} jah^{1}lai^{2}na^{2}su^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}sin^{2}tai^{1}.
Ju^{3}pi^{2}jah^{3}lo^{2}sin^{2}tai^{1}. Nxe^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã^{3} jah^{1}lai^{2}na^{2}su^{2} wi^{1}le^{3}ha^{2}kxai^{3}
Mer^{3}ku^{2}ri^{2}ah^{3}lo^{2}sin^{2}tai^{1}. Nxe^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxain^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Ju^{3}pi^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sxi^{2}ha^{2} hau^{3}ko^{3}jah^{1}la^{2}
ã^{3}tã̱^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} a^{3}li^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
tĩh^{3}na^{2} un^{2}ta^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} po^{1}na^{2} tẽ^{3}i^{2}

hi³yãu³sa³kxa² tẽ³i² nxe³nũ²la² sxi²je³na² yxo²ka³teh³nãu³a²
tẽ³sxã³ wah³nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
— In³txai²li² Txa²wã¹sũ³na² nũ³ka³txi³la³ha²kxai³ po¹na²
su²lhã³ka³tu³ ũ³hũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Ain¹ta¹,
14 Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã² Pau²lah³lo²nu¹tã² nxe³te²
hi²sen³kxai³lu² jau³jau¹xai²na² ain³kxi²yah³nũ²la²
ka³lih³ti³hex1ya³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³yah³xa³ha²kxai³
a²wã²la² sa²te²lã³yah³nũ²la² tũ¹ka³txa² nxũ²kwai³ye³la³nãu³a²
ã³tĩ³ya³sxã³ yxo²kãin² ĩ³ye³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³ya³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ nxe²
kãi³yah³lxin¹ji¹wi¹? Txai²na² a²nũ²su²nũn³nha¹wi¹.
Wxãi²yãx1te²sa²nha¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³nx2ti³te³lhxã³ wxã³sĩ¹na¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na²
ka³tẹn³su² yxau²na³li¹. Yxãn¹ta¹ Ju³pi²jah³lai²na²
nũ³ka³txa² hai³txi³ ka³tẹn³su²nxa³wi¹. Tah³lxa³kxa² so¹lxi³
we¹tain¹te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ we¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Oh³xan¹ko³xa²
we¹tha²kxai³ yuh³xan¹ko³xa² we¹tha²kxai³ ĩ³ye³na² we¹tha²kxai³
yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ we¹te²ju²hẽ³li¹.
16 Kxãn³su² a²nũ²toh³la³ta² yxo²ĩ²ain¹ju³ta²
yũ³na²hẽ³li¹. Nxe³kxan²ti³nũ¹ Txa²wã¹sũ³na² yxo²xũn³txi³
ĩ³ye³kxin²nxa³hẽ³li¹.
17 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² a²kãin²ju³ta² a²nũ²a²
wã²nã³ũ¹nha²hxai²na²hẽ³li¹. Ya²la³tu³ wẽ³ha²yau³xa² sa²si¹hã³i²
hai³sxa² wi¹wen¹ju³ta² kãi³ũ¹hai¹ni² yain³txa² sa²si¹hã³i²
nxe²na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ³ka³lih³yah³lxi³hxain¹tai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³ kãin²khaix1nx2na³li¹.
Nxe³jau³su² tai²li² ĩ³ye³ye¹nx2ta¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxe³sxã³ wãn³txa² ka³lxa¹txi³ ĩ³ye³kxain¹ya³sãn²ka³tu³
hã²wxãn³txa³ ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³nu²su² ti³hit1sxã³ o²la³kxain¹ju³ta²
hãi¹nxã¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxa²ha¹te¹ ye³jen¹nãu³a² ko³nxe³thin¹tũ³ka³txi³nu¹tai²na²
wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² Pi³si²ti²a²ko³xa²
sxa³jen³nai²na² a³li³ha²kxai³ I³ko²ni²a²thĩ³na² a³li³ha²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ³ka³txa² ĩ³ki³ha¹kxain¹nũ²la²
Pau²lah³la² wãn³txa² sa²yxo²ã³si¹ha²kxai³ su²lhã³te³lhxã³
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ txah³lxa³kxa² hxi²tẽ³nha²sxã³
wha³tin³kxain¹nũ²la²:
— Ya³lun²tai¹. Nxẽn³txain¹sxã³ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
hxi²ki³la³kxi²nũ²la² sxi²je³na² sa²si³nxe² a³li³sxã³
ã³na¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Yxãn¹ta¹ yxo²ĩ²ain¹tũ³ka³txa² ã³nũ²kxain¹sxã³
ĩ²yxau³ain¹tãu³a² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² a²nxũ²kwai³ye³la³nãu³a²

ya³lu²te²hũ³sxã³ sxa³ta¹hxai²hẽ¹la². Sxa³nxa²ha¹te¹
ĩ³sa²yxau³xi²nũ²la² nxe³thĩ³nu¹tain²txi³ ĩh³wi¹xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Hã²wxãn³txa³nũ² ãh¹ a³lan²nũn³tãu³a² je³na² a³li³xi²ya³ka³tu̱³
Ter²be²thĩ³na² ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² wa̱³li²xi²ya³jau³su²

21 Ã³nxai³ya³ka³tu̱³ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³nyhai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³
ĩ³xi²te³lhxã³ a³li³xi²yah³nũ²la² Lis²tra²thĩ³na² ã³wih¹sxã³li³xi²
I³ko²ni²a²thĩ³na² ã³wih¹sxã³li³xi² nxe³nũ²la² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na²
Pi³si²ti²a²ko³xan¹thĩ³nai²na² ã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
22-23 Nxe³sxã³ ã³nxai³ain¹ti̱³kxai³lu² Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
yxo²ha³kxa¹ sa²hau³kot3sxã³ a²hxi²kan¹ti³nũ³su² te²a²
ũh³wxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ya³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
ye³khãuh³lxa³ti³nẽ³lha³tai¹. Nxe³nẽ³lha²kxai³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² ya³lo³txi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Wãn³txai²li²
sa²yxo²ã³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² yain³txa² ã³sãn²ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² nxe³txi¹. Tũ̱¹ka̱³txai²li² yxo²ĩ²nxain¹na³li¹.
Nxe³te²na² wi¹lĩ²txai¹nhẽ³li¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxa²ha¹te¹ Pi³si²ti²a²ko³xa² a³li³xi²yah³nũ²la²
Pã³fi²li²a²ko³xa² ã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Ã³wih¹yah³nũ²la² Per²je²thĩ³na² ã³yit1tũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² A³ta²li²a²thĩ³na²
ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Hã²wxãn³txa³nũ² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² Si²ri³a̱³ko³xa²
sxa³thĩ³nai²na² ĩ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³thĩ³na² ã³wi¹lhĩ¹nai³tã²
a³li³ya³hĩ¹nai³tã² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lĩ²si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³ha²kxai³ a²wa³ka³li³yu³ta² ta³lu²nha²kxai³
ĩ³xi²nũ²la² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ĩ³kaix1sa²kxi³nũ²kxi²nũ²la²
ĩ³hen³txain¹ya³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹na³li¹. Kãin²khaix1nx2na³li¹. Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² yxo²ĩ²ain¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²ti³te³nain¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²ka¹nain¹tu¹wi¹. Nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²ai²na² yxo²ĩ²te²na² sxi²ha²
ha³la³ka³lxa³lon³sxã³ kxãn³su² a³la²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ĩ³xi²sxã³ e³kxi²nyhu¹kxi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ in³txi³nãu³xa² Ju³te²a²ko³xu¹tai²na²
a³li³xain¹nũ²la² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³wi¹hain¹nũ²la² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na̱² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
e³ta¹hxai²hẽ¹li¹. E³te³nah¹lxi¹: “Wxa²ki³lha̱³lxa² tẽ³sxã³
a²ki³wã²la² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹ju³ta²
wet1sah¹lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³jau³xai²li² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ũ³wha̱²li¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu̱³wi¹. Nxe³ha²kxai³
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²su² te²syah¹lxan³kxan²ti³
te²yã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² wxa²ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² hxi²kan¹txi³ ne³wã²na³nx2ti³xah³lho³li¹.
Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tã² Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã²
nxe³sxã³ yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Kwa²xah³lxi¹lxi¹. Jau³jau¹xai²na² wain³ti³he¹nxa³wi¹.
Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹jut3su² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
a²pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ta³ he³la³kxa²
ĩ³wã̱³txi³sain³te³lhxã³ sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹tã² Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã²
a²sa³wi³ha³lxi³nu¹tai²na² nxe³sxã³ sa̱²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxe³jut3su² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² sa²si¹hã³ain¹ka³tu̱³
a³li³ain¹nũ²la² Fe³ni²si²a²ko³xa² ã³wa²to¹tha²kxai³
Sa̱³ma̱²ri²a²ko³xa̱² ã³wa²to¹tha²kxai³ nxe³ain¹tãu³a²
a²nũ²a² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³hen³txi³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wi¹jau³xa² yxo²ĩ²ain¹nũn³na³li¹. Ain¹jau³su² ha²kxai³ kãin²
ka³li³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxe³nũ²la² a³li³xain¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹ka³tu̱³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³su²
te²a² a³pos²to³lo² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² a²hxi²kan¹txa³ he³la³kxi³su²
te²a² ã³yã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³yã³nũ²kxain¹ka³tu̱³
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² yxo²ĩ²ain¹ju³ta²
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Ain¹nxa²ha¹te¹ fa³ri³se²a² in³txi³nãu³xu¹tai²na²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹te²an²tu̱³ ĩ³sa²yxau³sxã³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wain³ti³he¹nxa³wi¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² kwa³na³txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³kxa²yu³su² a²ki³lha³lxai²na² a²ki³wã²la²
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹si¹hain¹jau³su² kwa³na³txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
Ju¹tai²na² so¹lxi³ wain³na³li¹. Fa³ri³se²a² in³txi³nãu³xu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Ai¹nha²kxai³ a³pos²to³lo² nũ³kã³txi³su² te²a² a²hxi²kan¹ta²
he³la³kxi³su² te²a² ã³yã³nũ²kxain¹sxã³ ĩ³ye³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Kxãn³su² ĩ³ye³lain¹nũ²la² Pe²jah³lo²nu¹ta² hi²sen³su²
ĩ³sa²yxau³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹.
Txa²wã³tã³sah¹lxi¹lxi¹. Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³kaix1so¹sa³na²hẽ³li¹. Ĩ³kaix1so¹sa³te³nah¹lxi¹: “Ju³te²a²
nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³xa² a²yxau³tãu³a² sa²si¹hã³nxa²ha¹tu¹wi¹.
Nxa²ha¹kxai²nãn²tũ³ Txa²wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hai¹nĩn¹tu¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²sain¹tu¹wi¹.” Txa²wã¹sũ³na²
nxe³sa³na²hẽ³li¹.
8 Nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² a²ẽ¹nãu³ai²na²
hxi²kan¹txi³ ĩ²jah¹lo²su² ha²kxai³ wi¹lhin¹te²lo³txa²lain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa²
ã³nxũ²kwã³wih¹hain¹na²hẽ³li¹. Txai²yã¹xain¹nũn³na²hẽ³li¹.
9 Hai³txi³ ha³na³ka³lxi³ ĩ²sa²sĩ¹nxa³hẽ³li¹. Tũ¹kã³txai²na²
a²kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² sa²wa²su¹kxain¹nũn³na²hẽ³li¹,
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³lu¹.
10 Nxe³ain¹jut3su² ĩh¹nxe³kxa²yã³ti³tã³ nxe²e³yah³lxin¹ji¹wi¹?
Txa²wã¹si³yah³la²nãu³u¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
hxi²kan¹txi³ sa²yxo²we¹txain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Ai¹nhxai²kxai³ jã¹nxe³sxã³ hxi²kan¹nẽ³lxa³wi¹.
Nxe²nẽ³lxa³ha²kxai³ tũ¹kã³txai²na² Ju³te²a²
nũ³kã³txi³sxa³ha²kxai³ hxi²ka¹nain¹nũ³nxa³lho³li¹.
11 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²kĩ³sa²kxai³ kõ³nxe³ti³
kãi³kĩ³ju³ta² sa²wa²su¹kxi²nẽ³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³
Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³xa² te²yã¹nxain¹nũn³tu¹wi¹.
Pe²jah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ha²kxai³ ain³kxain¹tũ³kã³txa² ka³nahx2sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã²
Pau²lah³lo²nu¹tã² nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³xa² wã³nxĩn¹sxã³
o²la³kxain¹ju³tu¹tai²nãn¹jau³xa² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³hen³txi³nyhain¹nũ²la²
Ti³a²kah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Txa²wã³tã³nãu³sah³lxi¹lxi¹.
14 Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³te²nãu³xa² a²wi¹lhĩ¹na² yxo²ĩ²
ã³si³wxe³ju³ta² Si³mãu²ah³la² ĩ³yau¹ũ³nẽ³lain¹ten¹tu³wi¹.
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² yxo²ĩ²ain¹tũ³kã³txa²
ĩ²sxã³ so¹ain¹na²hẽ³li¹.
15 Nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
16 Nxe³te³nah¹lxi¹:

“ ‘Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2}
Ta^{3}vi^{2}yah^{3}la^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}a^{2} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kain^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}kãin^{2}te^{2}lo^{3}tai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
17 Nxe^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}kxi^{3}nũ^{3}su^{2} te^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1tai^{1}na^{1}te^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.’
18 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.”
Ũ3wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
19 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{1}
yxo^{2}ĩ^{2}ã^{3}si^{3}wxe^{3}te^{2}a^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{3}txe̱^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
20 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} nxe^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}kain^{1}ki̱^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ju^{1}tai^{2}na^{2}
so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yain^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2}
a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} sa^{2}nũ^{1}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{2} nxe^{3}tũ̱^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} in^{3}txi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}nha^{2}sxã^{3}
ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2}
a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}ti^{3}ho^{3}nxa^{3}te^{2}a^{2} wã^{2}nhĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.”
21 Nxe^{3}jut3su^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}ba^{3}to^{3}
nxe^{3}hĩn^{1}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}nãu^{3}xa^{2}
nxẽn^{3}tai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}jau^{3}su^{2}

22 Nxe^{2}e^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} a^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2}
he^{3}la^{3}kxai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}la^{2} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}la^{2} sx̱ã^{3} Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2}
ĩ^{3}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}na^{3}li^{1}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} in^{3}txa^{2} ha̱^{1}li^{1}
ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxain^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
kwa^{3}na^{3}ain^{1}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}la^{2} Bar^{3}sa^{3}ba^{2}sah^{3}lo^{2}su^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Si^{2}lah^{3}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ya^{3}te^{2}a^{2} wi^{1}lhin^{1}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}la^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhũ^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. A^{3}pos^{2}to^{3}lo^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}su^{2} te^{2}a^{2} nxe^{3}te^{2}a^{2} txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xi^{2}nyhain^{1}na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}ta̱^{3}nxa^{2} Si^{2}ri^{3}a^{3}ko^{3}xa^{2} yxau^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
Si^{3}li^{2}si^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} yxau^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
txa^{2}wã^{1}wã^{3}tã̱^{3}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}.

24 Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} hxi^{2}waun^{3}txi^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}yxaih^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hĩ^{1}nhẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} jau^{1}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3}
sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}sĩn^{1}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.
25-27 Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Sĩ^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}la^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2}
ya̱^{3}li^{3}khai^{1}xai^{1}yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} Si^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}sĩ^{1}hã^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Bar^{3}na^{3}be^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2}
nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}te^{2}a^{2}
Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} kãin^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Su^{2}lhã^{3}te^{3}lhxã^{3} ny-
hain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} ya^{3}lo^{3}txi^{2}sxã^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}toh^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{3}lxai^{1}nha^{1}nhai^{1}.
A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxã^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wãn^{3}txai^{2}li^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lũ^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}nha^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ta^{1}ka^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2} nxa^{1}nhai^{1}.
28 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} txa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}nhau^{3}ko^{3}tã^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} jau^{1}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}nx2ti^{3}sĩ^{1}na^{1}wi^{1}.
29 Nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1} yain^{3}txi^{3}su^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
sa^{2}nũ^{1}tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
A^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}ti^{3}ho^{3}nxa^{3}te^{2}a^{2}
wã^{2}nhĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} in^{3}txi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}sxã^{3}
ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wai^{3}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1}.
Na^{1}jau^{3}su^{2} tai^{2}li^{2} nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Ta^{3}lun^{2}na^{1}wi^{1}.
Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}kxe^{3}su^{2} a^{3}li^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2}
Ãn^{3}ti^{3}o^{3}ki^{2}a^{2}thĩ^{1}na^{2} ã^{3}wi^{1}hain^{1}ka^{3}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3}
ã^{3}nxũ^{1}tũ^{2}la^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxai^{2}li^{2} ũ^{3}hũ^{1}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
31 Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ta^{2}nxã^{1}nxai^{2}li^{2} so^{1}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{2}hxa^{3}tain^{1}nũ^{2}la^{2}
ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
32 Ain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} Si^{1}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} nxe^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ain^{1}ya^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txain^{1}ya^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
33 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}kxai^{3}lu^{2}:

— Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{1}jah^{3}lxu^{1}li^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
Ju^{3}ta^{2}sah^{3}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

34 Yxãn¹ta¹ Si²lah³lo²nu¹tai²na² so¹lxi³ a²yo³not1sxã³
yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tã² Bar³na³be²ah³lo²nu¹tã²
nxũ²la² kan²txi³ yxau³ya³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³
a²hxi²kan¹ta³ he³la³kxa³ wãn³txai²na² jau³xain²txi³
ĩ³yau¹ũ³hain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³la² Bar³na³be²ah³la² ã³nhait1ja³jau³su²

36 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Bar³na³be²ah³lãi³. Sxi²jen³ti³nãu³xa² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sa²the³kı̱³thĩ¹tax3tai³tã² ãh¹lxi³ ai³sxĩ²xa²sai¹.
Wi¹lhin¹tin²tã¹ kı̱³txai²li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
37 Nxa²ha¹te¹ Bar³na³be²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wi¹na³li¹. Ai³ya³sa³wi¹. Nxe³kı̱³kxai²nãn²tu̱³ Jo³ãu²
Mar²ko³jah³la² ka²lat1sxã³ tẽ³ya³sẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
38 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jau¹xai²na² wi¹lxa³wi¹. Pã³fi²li²a²ko³xa² ã³nxai³kı̱³sĩ¹nai³tã²
jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ã³nẽ³lhxã³ ih³xi²ti³ai¹ti²tu³wi¹,
ya³lo³txi²nxa³ha²kxai³lu¹. Nxe³ha²kxai³ tẽ³kı̱³ju³ta² wi¹lxa³wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxe³ha²kxai³ yxo²xũn³txi³ ĩ³ye³li³ya³ha²kxai³
ã³nhai²ta³lxi³sxã³ ai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
Bar³na³be²ah³lo²nu¹ta²kxai³ Mar²ko³jah³lo²nu¹ta² ã³sa²so¹sxã³
na³vi²o²tẽ³na² Syi²pri²ko³xa² ã³nxai³ka³lo³su² ã³wih¹sxã³
ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
40-41 Nxe³ai¹nha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Si²lah³lo²nu¹tã² ã³sa²so¹ha²kxai³ Si²ri³a³ko³xa² Si³li²si²a²ko³xa²
nxe³ko³nãu³a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³nãu³xa²
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹te³lhxã³ ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe²nxa³ta̱³lxa¹ yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ³ka̱³txi³nu¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ³na² wi¹lĩ²nx2ti³tu¹wi¹. Wi¹lhin¹sxã³
ã³nxai³jah³hẽ¹li¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ya³ha²kxai³
ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

16

Ti³mo²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ ai³yah³lxi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Ter²be²thĩ³na² ã³nxai³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² a³li³nũ²la² Lis²tra²thĩ³na² ã³nxai³ya³ka³tu̱³
Ti³mo²jah³la² ĩ³ha¹txi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ a²hã³ka³na² Ju³te²
ta¹ka³lxan²tu̱³ yxo²ĩ²ha²kxai³ a²wĩ³na² Kre²kah³lo²su² te²an²tu̱³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² Lis²tra²
nũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ I³ko²ni²a² nũ̱³ka̱³txa²

yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²tũ³ka̱³txan²tu̱³ Ti³mo²jah³lo²nu¹ta²kxai³
wi¹lhin¹ye¹nxa²ha¹te¹ e³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Ti³mo²jah³la² ã³sa²so¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³yãn¹ta¹ Ti³mo²jah³la²
wĩ³nai¹tã² Kre²ka² nũ̱³ka̱³txi³si²na²hẽ³na¹. Nxe³ha²kxai³
Ju³te²a² a²nũ̱³ka̱³txi³sxa³xã¹. Nxe²nxa³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ha¹txi²kxai²nãn²tu̱³ kũ³we²ki²la²
wi¹lxa³xã¹. Nxe³ha²kxai³ sa²yxo²ã³xa³khih³. Nxe³jau³su²
nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ã³sa²so¹nũ²la² a²ki³wã²la²
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Nxe³thĩ³nãu³xai²li² ai³lha²thet3tãu³a² ha³tẹh³nxã³nxai²li²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² tẽ³sxã³ wxã³txã³nxai²li²
ĩ³yau¹ũ³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wãn³txai²li²
sa²yxo²we¹nyhain¹si¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ta³nxã³nxu¹ta²kxai³la¹ a²kxã³nxai³tã² a³pos²to³lo²
nũ̱³ka̱³txa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² sxã³
ũ³wha²li¹lhã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³
yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³te¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³lai²na² hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta²

6 Nxe³nũ²la² Fri²ji²a²ko³xa² Ka³la²si²a²ko³xa² sxã³
ã³nxai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³nxai³ain¹ti̱³kxai³lu²:
— A²si³a³ko³xa² ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹. Ain¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³su² ai³si¹hai¹nxa³jau³su²
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Hã²wxãn³txa³ Mi²si²a²ko³xa² ya̱u³son³nũ²la²:
— Pi³ti²ni²a²ko³xa² ai³na¹tũ¹xã¹. Ain¹tah¹lxa¹ Je³su²jah³la²
Yãu³ka³txa² ai³si¹hai¹nxa³jau³su² ĩ³yau¹ũ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ai³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
8 Nxe³ha²kxai³ Mi²si²a²ko³xa² wain³txi³ ã³wa²to²ka² ai³nũ²la²
Tro³a²te²thĩ³na² kan³sxã³ ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe³tãu³a² ka³nxa³hi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³nxa³hi²nũ²la²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta²
ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²ka³tu̱³ta¹ in³txa² Ma³se³to²na²ko³xan¹jah¹la²
ã³wxã³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wxã³ye²nũ²la² win¹ta²te²lxi³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ma³se³to²na̱²ko³xa² ã³wxã³sẽ¹li¹. Ã³non²ta³kxi²sa²sĩ¹nhẽ³li¹.
Nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² yen³kxa² wxa²hau³ko³tũ²la²
Ma³se³to²na²ko³xa² wa³su³txi³ ã³nxai³ya³sain¹na²hẽ³la².
Txai²li² Lu²kah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹jah¹lo²sa¹wa².
Ã³si³tẽ³kxai¹na¹hẽ³la². Nxe³sxã³ Ma³se³to²na²ko³xan¹tũ̱³ka̱³txa²

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³te³lhxã³ ai³ya³sain¹na²hẽ³la², Txa²wã¹sũ³na² sa²si¹hã³sain¹sĩ¹nha²kxai³la².

Li²ta³ka³lxa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³jau³su²

11 Nxe³ha²kxai³ na³vi²o²tẽ³na² ã³wih¹ya³sain¹nũ²la² Tro³a²te²thĩ³na² a³li³ya³sain¹nũ²la² ĩ³ye³na² kãin²je³na² hãu¹sxã³ ai²ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² Sa³mo³tra²si²a²ko³xa² kwa² u²te³na¹nha¹ka³tu³ a³lan²tãu³a² Ne³a²po³lis²thĩ³na² ã³nxai³sxã³ a³li³kxi²ya³sain¹na²hẽ³la².

12 Te²yã¹nxũn³tãu³a² ĩ³ye³na²kxai³lu² ã³sxã³ Fi³li³pos²thĩ³na² a²yu³kxa² ã³nxai³ya³sain¹na²hẽ³la². A²nxe³thĩ³na² Ma³se³to²na²ko³xan¹thĩn³su² ha²kxai³ sxi²yhe³na² kãin²thĩn³su² ha²kxai³ nxe³hxai²na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ Ro³ma²no² nũ³ka³txa² a²hxi²kan¹ta² yxau³thĩn³su² hxai²na²hẽ³la². A²nxe³thĩ³na² ye³ha¹li¹ yxau²a³lan²ya³sain¹na²hẽ³la².

13 Nxe³ya³sai¹nha²kxai³ sa²ba³to³nxe³ti³xa² thĩ¹nai²na² a³li³ya³sain¹ka³tu³:

— Ka³wã³lxa² yxo²ka³te³h³nãu³a² Ju³te²a² nũ³ka³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ã³wxã³sxã³ ã³nũ²kxai¹nhxai²na²hẽ³na¹. Jã¹nxain¹tũ¹xã¹. Nha¹jau³su² ai³sxĩ²ya³sain¹na²hẽ³la². Ya³sai¹nha²kxai³ ã³wxe³nha¹nũ²la² txu¹ti³nãu³xa² ĩ³yau¹ũ³ain¹sĩ¹na¹hẽ³la².

14 Nxe³tãu³a² Li²ta³ka³lxa² Ti³a³ti²ra²thĩ³nãn¹ta¹ka³lxa² wxã³nũn³nũ²hẽ³la². A²nxe³sxã³ ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² wã²la²ka³lo³a² wi³win³ka³lo³a² au³ka³lo³an²tu³ o²la³kxi²hxai²na²hẽ³la². A²nxe³sxã³:

— Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su² Pau²lah³lai²na² wãn³txa² wi¹lain³kxi²na²hẽ³la². Nxe³tãu³a² wãn³txai²na² wi¹la³la³kxi²si¹jau³su² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ĩ³hxi²ka¹tã²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² yxo²ĩ² ãn³si³wxe³na²hẽ³la².

15 Nxa²ha¹te¹ ta¹ka³lxai²na² sxi²ha² yxau³kxi²tũ³ka³txa² whãi²na¹ yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² ĩ³ye³kxi²sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Hĩ¹na² yxo²ĩ²nũ³na¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ txa²sxi²ha² yxaut3jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sain¹to³sĩ¹nha²kxai³ ã³wih¹sxã³ yxau³ya³sain¹na²hẽ³la².

Sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxain¹ya³jau³su²

16 Ka³nxa³ha²ta³nũn³tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²je³na² ai³lxi²ya³sain¹tãu³a² wãi³lxa² ĩ³ha¹txi²sĩ¹na¹hẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ko³nxe³te²a² yãu³ka³txa² a²nxũ²kwai³wi¹ha²kxai³ wãn³txa² ye³jen¹na² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³hxai²na²hẽ³la². Nxe³kxai³ a²wa³kxẽn³yah³la² kãin² ũ³yho³hi²nyhai¹nhxai²na²hẽ³la².

17 A²nxe³ta¹ka³lxa² ĩ³hit1sain¹sĩn¹sxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— In³txi³nãu³xai²li² Txa²wã¹sũ³na² Hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² a²sa³wi²ha³lxai²la¹wi¹. Wãn³txa²
wi¹jau³xa² wain³txi³ e³ain¹na³li¹. Txa²wã¹kõ³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² ã³na¹la³kxi²nha²sãn²sxã³ ne³wã²na³ju³ta³nũ³a²
ĩ³yau¹ũ³hai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Nxe³na²hẽ³la².

18 Nxe³jau³xai²na² ye³ka³lxa¹txi³ e³a³lan²ni²toh³na²hẽ³la².
Ai̱³la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² hxi²ye¹ta³lxi³ha²kxai³
ã³yxo²o³tũ¹nũ²la² a²yãu³ka³txa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² a²sa³wit3sa¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³
nxũ²kwa̱i³li³si¹hin¹jau³su² Je³su²jah³la² kwa³na³nxãn²na³li¹.
Nxe³jau³su² ha²kxai³ a²yãu³ka³txa² wa³su³txi³
nxũ²kwa̱i³li³na²hẽ³la².
19 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²wa³kxẽn³yah³la² a²yo³ha²
so¹hxai²na¹kai³ jãx1si¹sa²nxa³khih³. Nxe³jau³su² kãin²
hi̱t3txain¹na²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ Pau²lah³lo²nu¹tã²
Si²lah³lo²nu¹tã² nxe³sxã³ nũ³kxũn³sxã³ sa²so¹ain¹ya³sxã³
sxi²je³na² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹je³na² a²hxi²kan¹ta³ nũ̱³ka̱³txa²
hxi²ka²nãu³a² sa̱²nũ¹ain¹na²hẽ³la².
20-21 Ai¹nha²kxai³ Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ta³
sa²nũ¹ain¹te³nah¹lxi¹:
— Jah¹la²nãu³xai²li² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² na³li¹. Yxãn¹ta¹
txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²li² Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txi³su² ki̱³tã³li¹.
Nxe³ki̱³sa²kxai³ Ju³te²a² wãn³txa² sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su²
ĩ³hen³txi³nyhain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²li²
Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txi³su² ki̱³sa²kxai³ hxi²kan¹txi³
ĩ³we¹tain¹ki̱³sxa³nhai¹. Nxe³jau³su² sxi²jen³na² yxo²ha³kxa¹
ĩ³wã̱³txi³nyhain¹na³li¹. Nxe³na²hẽ³la².

22 Nxe³ain¹ka³tu̱³ tũ̱¹ka̱³txa² kwa² ten³sa²tã³sĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa²
te²yã¹nxe³jau³su² e³kxain¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la²
a²hxi²kan¹jah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² Pau²lah³lo²nu¹tã²
Si²lah³lo²nu¹tã² nxe³te²a² wã²la²ka³lo³a² sa̱²sai¹kxain¹sã̱n²nũ²la²
hi³sa³ka³txa² ĩ³wait1si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹na²hẽ³la².
23 Kãin² ĩ³wai¹txain¹nũ²la² kan²txi³ ũ³tĩ̱¹kxain¹na²hẽ³la².
Ye³ka³na³ka³nat3sxã³ ka³nxa³hi²sxã³ tĩ̱¹kxi²si¹hain¹jau³su²
kwa³na³ain¹na²hẽ³la².
24 Nxe³nũ²la² tĩ̱¹kxi²thĩ³na² hau³ko³jah¹lai²na² hi²sen³su²
sa²so¹yain¹nũ²la² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹thĩ³na² ũ³tĩ̱¹kxa²
wxe³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ hi³sa³ka³txa² kãin²ka³txa²
tẽ³sxã³ sa²yu³kĩ¹la³kxain¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ yu³ke³nxa²
yxau³ain¹na²hẽ³la².

25 Nxa̱²ha¹te¹ ka³nxah³ta² wi³ta³lon³tãu³a² Pau²lah³lo²nu¹tã²
Si²lah³lo²nu¹tã² nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² hai³ni² nxe³ain¹na²hẽ³la².

Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ũ^{3}tɨ̱^{3}kxain^{1}ya^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nu^{1}ta^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

26 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wa^{3}su^{3}txi^{3} kxĩh^{3}nũ^{3}xa^{2} kã̱in^{2} ĩ^{3}ka̱^{3}ta̱^{3}ta̱t3sa^{2}kxai^{3} sxi^{2}nhu^{1}tain^{2}txi^{3} tɨ̱^{1}kxain^{1}ya^{3}thĩ^{3}nu^{1}tain^{2}txi^{3} kã̱in^{2} ĩ^{3}ka̱^{3}ta̱^{3}ta̱t3sa^{2}kxai^{3} sxi^{2}ha^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ha^{3}nxeh^{3}lxa^{3}ti^{3} hxa^{3}lxi^{2}ha^{2}kxai^{3}. Sxih^{2}yxo^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}than^{2}nha^{2}kxai^{3} kwa^{3}thi^{3}lĩh^{3}na^{2} hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ya^{3}tĩh^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{3}li^{3}lah^{1}kxi^{2}ha̱^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sxi^{2}ha^{2} hau^{3}ko^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}lxi^{2}nũ^{2}la^{2} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}than^{2}kxe^{3}su^{2} ĩ^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxai^{1}na^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} aun^{3}ta^{3}li^{3}si^{3}lxa^{2}hĩ^{2}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wã^{2}nxũ̱h^{1} su^{2}lhã^{3}nha^{2}te^{3}lhxã^{3} nxa^{2}hẽ^{3}la^{2}.

28 Ain^{1}ta^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} yxo^{2}kã̱in^{2}txi^{3} ĩ^{3}kaix1te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wã^{2}nxũ̱h^{1} su^{2}lhã^{3}nha^{2}txa^{3}hẽ^{1}le^{1}. A^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxau^{3}sĩ^{1}na^{1}we^{1}. Nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

29 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sxi^{2}ha^{2} tɨ̱^{1}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} hau^{3}ko^{3}jah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ya^{3}wɨ̱t3ta^{3} ɨ̱^{3}ka^{3}txa^{2} sxi^{2}hẽ^{1}nãu^{3}a^{2} wxa^{2}ko^{2}ko^{2}ta^{3}ni^{2}ye^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} ĩ^{2} Si^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tã^{2} ĩ^{2} nxe^{2} ten^{3}na^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ten^{3}na^{1}nũ^{2}la^{2} kã̱in^{1}ka^{3}ta̱^{3}ta̱t3sa^{2}ha^{2}kxai^{3} Pau^{2}lah^{3}la^{2} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}ka^{3}tih^{3}wxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

30 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} sa^{2}sai^{1}xi^{2}yhain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lã̱i^{3}. Nxe^{3}jah^{3}wxi^{1}. Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}nha^{1}ju^{3}ta^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

31 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyha^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}in^{1}kxai^{2}nã̱n^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txa^{2}tu^{1}wi^{1}. Wxa^{2}sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} te^{2}yã^{1}nxain^{1}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

32 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxain^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

33 Nxe^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} tɨ̱^{1}kxi^{2}thĩ^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} hau^{3}ko^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} waih^{1}nyhain^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}hi^{3}lxi^{3}kxi^{2}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}sã̱n^{2}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxã̱n^{3}txa^{3} sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ɨ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

34 Nxain^{1}nũ^{2}la^{2} a^{2}sxi^{2}nhãu^{3}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}nũ^{2}la^{2} yain^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}la^{1} ka^{3}lih^{3}khaix1na^{2}hẽ^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}.

35 Nxa²ha¹te¹ a³la²ni²tãu³a² Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² po³li²sa² nũ̱³ka̱³txi³su² te²kxai³ kwa̱³na³ain¹te³nah¹lxi¹:
— In³txai²li² sa²ta²la³kxa²tã³txain¹ya³hẽ¹li¹. Nxe³na²hẽ³la².
36 Nxe³ha²kxai³ tĩ̱¹kxi²thĩ³nu¹tai²na² hau³ko³jah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Pau²lah³lãi³. A²hxi²kan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² ha³lo²a² sa²than²kxi² sa²tã³nx2ti³si¹sain¹jau³su² kwa³na³sain¹na²li¹. Nxe³ha²kxai³ ka³lih³kxi²la²nha²sxã³ a³li³ja¹hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹na²hẽ³la².
37 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— A²wi¹lhĩ¹na² Ro³ma²no² wãn³txa² sa²yxo²ã³sĩ¹nxa³tai¹ti²tu³wi¹. Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txi³sa²sĩ¹na¹kxan²ti³ sxi²jen³nãu³ai²na² tẽ³sxã³ ĩ³wait1sain¹sĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sain¹sĩn¹ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²sain¹sĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sain¹sĩn¹ka³tu̱³ ũ³tĩ̱¹kxi²sain¹sĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³: “Hĩ¹na² hãi³a² a³li³ja¹hẽ¹li¹.” Sain¹jau³su² sa²yxo²we¹tain¹sĩn¹nxa³lho³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ a²hxi²kan¹jah¹la² wxã³ka³tu̱³: “A³li³ja¹hẽ¹li¹.” Sa²sĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a³li³nha¹tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².
38 Nxe³ai¹nha²kxai³ po³li²sa² nũ̱³ka̱³txi³nu¹ta²kxai³lu² jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ Ro³ma²no² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² ĩ³hen³txi³nyhain¹na²hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹:
— Ro³ma²no² nũ̱³ka̱³txi³sain¹na³li¹. Ain¹jau³su² Ro³ma²no² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹ta²kxai³ ain³kxain¹ka³tu̱³ yu̱h³lxain¹na²hẽ³la².
39 Nxe³nũ²la² ũ³tĩ̱¹kxi²thĩ³na² ã³wi¹hain¹nũ²la² ĩ³ãin²ta³kxi²nyhain¹ka³tu̱³ sa²tã³nyhain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²sxi²je³na² wa³su³txi³ a³li³xi²jah¹hẽ¹li¹. Nxe³ain¹na²hẽ³la².
40 Nxe³ain¹ya³nxa²ha¹te¹ a³li³xi²yah³nũ²la² Li²ta³ka³lxa² sxi²ha² ã³nxai³sxã³ ã³wih¹yah³na²hẽ³la². Ã³wih¹yah³nũ²la² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txain¹jau³xa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³nyhain¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² a³li³xi²sxã³ ã³waix3txi²yah³na²hẽ³la², Pau²lah³lo²nu¹tã² Si²lah³lo²nu¹tã² nxe³ya³sxã³ ã³waix3txi²yah³na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ txai²li² Lu²kah³lo²na¹xai²li² Fi³li³pos²thĩ³na² yo³na² yxau³na¹hẽ³la².

17

Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² ai³ain¹jau³su²

1 A³li³xi²yah³nũ²la² Ã³fi²po³li²thĩ³na² ã³ya¹tã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³ya¹tã³wih¹yah³nũ²la² a³li³xi²sxã³ A³po³lo²ni³a²thĩ³na² ã³ya¹tã³wih¹ya³tu³ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³ya¹tã³wih¹yah³nũ²la² a³li³xi²sxã³ Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² ã³ya¹tã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³thĩ¹nãu³ai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² yũ³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxe3thĩ3na2 Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3lu2 ã3wih1hxai2kxai3
jã1nxe3tu3ta1hxai2hẽ1la2. Ye3ha1li1 ka3na3ki1 sa2ba3to3
nxe3sxã3 ã3wih1nũ2la2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 wxi2kan1txi3
ĩ3yau1ũ3nyhain1tu3ta1hxai2hẽ1la2.
3 Ĩ3yau1ũ3nyhain1tu3te3nah1lxi1:
— Kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Txa2wã1sũ3na2 ũ3wha2li1txã3nxu1tai2nãn1jau3xa2
e3te3nah1lxi1: “Yan1ye3jen1nãu3ai2na2 Hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lo3ta1jah1la2 a3ka3nxa2 wxã3tu1wi1.
Wxã3kxai2nãn2tu̱3 kãin2 khãuh3lxa3txi3nha2sxã3
ya3lu2kxi1nx2ti3tu1wi1. Nxe3yãn1ta1 ka3te̱n3su2
ĩ3sa2yxau3xi2tu1wi1.” Nxe3jau3xai2na2 Txa2wã1sũ3na2
ũ3wha2li1txã3nxu1tai2nãn1jau3xa2 nxe3ta1hxai2hẽ1li1.
Nxe3jah1lain2txi3 Je3su2jah3la2 ĩ3yau1ũ1nx2ta1jah1lain2txi3
Txa2wã1sũ3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3tãu3lo3jah1lo2lxi2na3li1.
Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxe2e3ta3lun2yain1nxa2ha1te1 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txai2na2
ĩ2li3jah1lo2nãu3xa2 so1lxi3 yxo2ĩ2ain1ta1hxai2hẽ1la2.
Te2yã1nxe3sxã3 Kre2ka2 nũ3ka̱3txa2 ka3lxa1txi3
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 yxo2ĩ2ain1nũn3ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ta3nũ3ka̱3txu1tai2na2 sa2kxai3lu2 Pau2lah3lo2nu1tai2na2
wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3nyhain1jau3xa2 hĩ1na2 so1lxi3
ain3kxi2nyhai1nha2kxai3 Je3su2jah3la2 wãn3txa2
yxo2ĩ2ain1ta1hxai2hẽ1la2. Te2yã1nxe3nũn3sxã3 txu1ti3nãu3xa2
a2hxi2kan1ta3ka3lxu3nãu3xa2 yxo2ĩ2ain1nũn3ta1hxai2hẽ1la2.
A2nxe3ta3nxũ3ka̱3txi3nu1ta2 yxo2ha3kxa1 Pau2lah3la2 Si2lah3la2
nxe3sxã3 ãn3sa2si3tẽ3kxi2yah3lxi3ta1hxai2hẽ1la2.
5 Nxe3yã1nũn3tah1lxa1 te3nxa3tũ3ka̱3txi3sa2tũ3ka̱3txa2
ka3txã̱3nain1jau3su2 Pau2lah3lo2nu1tai2na2 wãn3txa2
te3nai1nxa3jau3su2 a2nũ2a2 ko̱3nxe3ti3 kãi3tũ3ka̱3txa2
ĩ3kaix1ki3nũ2kxi2nyhu1sxã3 ĩ3ki3han3sxã3 Pau2lah3la2
ko̱3nxe3ti3 ĩ3hen3txain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxain1ka3tu̱3
ĩ3xa̱n3txin2tain1ka3tu̱3 Pau2lah3la2 Si2lah3la2 nxe3sxã3
sa2so1ain1te3lhxã3 sxi2ta2 yxo2ha3kxa1 ã3ten3tain1ta1hxai2hẽ1la2.
Yxã̱n1ta̱1 ĩ3ha1txain1ta̱1hxai2nxa3hẽ1la2. Nxe3ai1nha2kxai3
Ja3sãu2ah3la2 sxi2ha2 ũ̱n1txi3 sxih2yxo2a2 ũ3khot3sxã3
ã3wi1hain1ta̱1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1to3ta1 Pau2lah3lo2la3
Si2lah3lo2la3 ĩ2ain1tu3ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
6 Nxe3ai1nxa3ha2kxai3 Ja3sãu2ah3la2 sa2so2
in3txi3nãu3xa2 ĩ2li3tũ3ka̱3txa2 yxo2ĩ2tũ3ka̱3txa2 sa2so2
ain1sxã3 a2nũ2a2 hxi2kan1ta2 o2la3kxain1thĩ3na2
tẽ3sxã3 ã3nxai3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxain1ka3tu̱3
yxo2kãin2ĩ3ye3lain1te3nah1lxi1:
— Tũ1ka̱3txai2li2 ko̱3nxe3ti3 kãi3ai1nhxai2na2hẽ3li1. Sxi2je3na2
yxo2ha3kxa1 ju1ta2 yã1nxe2 kãi3ain1nĩn2tai1. Jã1nxain1te3lhxã3
txa2wã1sxi2je3na2 wxã3ain1nĩn2tai1.

7 Jã¹nxain¹sxã³ Ja³sãu²ah³la² sxi²ha² ha³la³ka³lxa³lon³kxain¹nĩn²tai¹.
Nxain¹ka³tu̱³ txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² Ro³ma²no²ko³xan¹ta²
a²wa³li³kha³lah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³yain¹sxã³ Je³su²jah³la²
txa²wã¹si³yxau³kax3su² ti³hi¹jai¹nha²kxai³ nxe³yain¹nĩn²tai¹.
Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8 A²nxe³jau³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ³ka̱³txain²txi² ain³kxai¹ni²
a²hxi²kan¹te²nãu³xain²ti² ain³kxai¹ni² ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
yu̱h³lxi² hxi²waun³ta³kxi²nha² nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Ain¹jau³su² Ja³sãu²ah³la² nũ̱³ka̱³txi³nu¹ta²kxai³
ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³yho³hi²si¹hain¹jau³su² yxo²xũn³txi³
ĩ³yai³nxũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ain¹ka³tu̱³
ũ³yho³hain¹nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ ã³na¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Be³re²a²thĩ³na² ai³ain¹jau³su²

10 Nxa̱²ha̱¹te¹ ka̱³nxa³hi²tãu³a̱² Pau²lah³lo²nu¹tã²
Si²lah³lo²nu¹tã² nxe³sxã³ kwa³na³ain¹ya³sxã³ Be³re²a²thĩ³na²
sa²si¹hã³ain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa̱²ha̱¹te¹ Be³re²a²thĩ³na²
ã³ya²tã³wih¹ya³ka³tu̱³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na²
ã³wih¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Ã³wih¹yah³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³hain¹ya³tu³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xa² Be³re²a²
nũ̱³ka̱³txa² wi¹lain³kxi²ha²kxai³ a³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² win¹ta² ĩ³yĩ¹li²sxã³
ĩ²ha²kxai³ nxe³ain¹tu³ta¹hxai²hẽ¹la². Wãn³txa² ki³han³jau³su²
txa²nãn³khi³ ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Te³sa³lo²ni³ka²
nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxu¹jã¹nxe² Be³re²a² nũ̱³ka̱³txa²
kãi³ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
12 Jã¹nxain¹jau³su² tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ka³lxa¹txi³
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ Kre²ka² hxi²kan¹ta¹ka³lxi³nãu³xa²
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ Kre²ka² in³txi³jah³lo²nãu³xa²
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Ain¹tah¹lxa¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa²
ha³ta̱n³sai¹ain¹sxã³ ĩ³hi¹tai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³hi¹tai³lain¹ka³tu̱³ta¹ wãn³txa² ki³han³jau³xa²
ĩ³hen³txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹jau³xan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Be³re²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² jau¹xai²na² ain³kxi²nyhain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³
Pau²lah³la² nũ̱³ka̱³txai²li² ĩ³xa̱n³ta³kxain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxa̱²ha̱¹te¹ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Pau²lah³lu¹tai²na² sxi²yhe³na² a²ĩ³lxa² A³te²nas²thĩ³na² tẽ³sxã³
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxã̱n¹ta̱¹ Si²lah³lo²nu¹tai²na² so¹lxi³
Ti³mo²jah³lo²nu¹tai²na² so¹lxi³ on³sxã³ yxau³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxa̱²ha̱¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ tẽ³sxã³
ai³ain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Wa^{3}lxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} Si^{2}lah^{3}la^{2} Ti^{3}mo^{2}jah^{3}la^{2} wa^{3}su^{1}txi^{3} ã^{3}ne^{3}hit1sa^{3}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A^{3}te^{2}nas^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2}

16 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} wah^{3}nxai^{1}nhĩ^{1}na^{1} A^{3}te^{2}nas^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}lha^{2}thet3tãu^{3}a^{2} ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}tãu^{3}ãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2} sa^{2}ki^{3}lho^{3}xain^{1}jah^{1}la^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} yũ^{3}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} hxi^{2}ye^{1}txa^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

17 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3} Ju^{3}te^{2}an^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}an^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Pau^{2}lah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sxi^{2}je^{3}na^{2} e^{3}lho^{1}lxin^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{2} a^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

18 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} E^{3}pi^{3}ku^{3}le^{2}o^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}wxã^{2} e^{3}sto^{3}i^{2}ko^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}wxã^{2} nxe^{3}yain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} jah^{1}la^{2} ĩh^{1}nxe^{3}jau^{3}ta̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}ain^{1}jau^{3}su^{2} nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} ã̱^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{2}ki̱^{3}sxa^{3}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}na^{3}li^{1}.” Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19-21 A^{3}te^{2}nas^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{2}ha^{3}la^{3}ka^{3}lxa^{3}lon^{3}tũ^{3}ka̱^{3}t nxain^{1}sxã^{3} a^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}lhxã^{3} e^{3}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}ã^{3}nũ^{2}la^{2} A^{3}re^{3}o^{2}pa^{3}ko^{2}thĩ^{3}na^{3} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Pau^{2}lah^{3}lãi^{3}. Wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{2} e^{3}nhi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ã̱^{3}ne^{3}wxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}nxa̱^{3}nha^{2}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

22 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} thĩ^{1}nai^{2}na^{2} nxũ^{2}kwa̱^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}xa^{2} nxũ^{2}kwa̱^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}yain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. A^{3}te^{2}nas^{2}thĩ^{3}na^{2} yx-aut3tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ka^{3}txã̱^{3}nxe^{2}nxa^{3}sxã^{3} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.

23 Jã^{1}nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} ã^{3}ye^{3}xai^{3}lxi^{3}ha^{1}tãu^{3}a^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}ki^{3}lxo^{3}yah^{3}lxin^{1}ka^{3}txa^{2} ka̱^{3}ka^{3}lxa̱^{1}txi^{3} ĩ^{2}a̱^{1}hẽ^{3}li^{1}. Ĩ^{2}a̱^{1}tãu^{3}a^{2} txah^{3}lxa^{3}kxai^{2}li^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}nha^{2}ju^{3}ta^{2}: “Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{2}ki̱^{3}sxa^{3}kxah^{3}lo^{2}su^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{2}a̱^{1}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxan^{3}kxah^{3}lo^{2}sa^{2}ki^{3}lxo^{3}yah^{3}lx

Yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{3}
wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.
24 Nxẽ^{1}ka^{3}tu̱^{3}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{1}tha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
we^{1}tha^{2}kxai^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
A^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}ai^{2}la^{1}wi^{1}. Oh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
yu̱h^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} sxi^{2}ha^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} txo^{3}nain^{1}thĩn^{3}su^{2} kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}
yxau^{3}kxi^{2}nẽ^{3}tu^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
25 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} we^{1}tai^{1}ni^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}kwa̱i^{3}nxa^{3}i^{2} nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxain^{1}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yax1ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lai^{1}nha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}
nxẽn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
26 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} wet1sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}xa^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txon^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
A^{2}nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{2}la^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} wet1sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
yãn^{3}ta^{2} yũ^{3}nẽ^{3}lxa^{3}hĩ^{1}na^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
27 Ã^{3}te^{3}nxi^{2}si^{1}ki̱^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} we^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}
ã^{3}te^{3}nxi^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}hi̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} u^{2}lxi^{3}
he^{1}xa^{3}nhai^{1}.
28 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹn^{3}sa^{2}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}nhẽ^{3}nha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhxa^{3}lxi^{2}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ai^{2}na^{2}
wi^{1}lhe^{1}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
te^{2}a^{2} e^{3}lain^{1}te^{3}nai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{2} e^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} ki̱^{3}tã^{3}li^{1}.”
Nxe^{3}nx2tain^{1}te^{3}nai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
29 Jã^{1}nxe^{3}te^{2}su^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} nũn^{3}na^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} txah^{3}lxa^{3}kxi^{3}sxa^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} we^{1}ki̱^{3}jah^{1}lo^{2}sxa^{3}wi^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}lu^{1}.
30 Nxe^{3}ju^{3}tu^{1}tai^{2}nãn^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ki̱^{3}sxan^{3}ta^{2}wi^{1}.
Nxe^{3}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} ne^{3}wã^{2}na^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lin^{2}tai^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}.
31 Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Yan^{1}nãu^{3}a^{1}
a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{1} wxa^{2}ki^{3}nũ^{2}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Ai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}ai^{1}na^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2}

na3li1. A2nxe3jah1lo2kxai3lu2 wãn3txa2 ya2la3lyau3xa2
so1lxi3 e3jah1lai2la1wi1. Kxã3nxa2 jah1lain2txi3
ya3lu2na2hẽ3li1. Yxãn1ta1 ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2si1ha1jau3su2
nxe3na1hẽ3li1. Nxe3jah1lain2txi3 ĩ2sxã3 sa2so1ai1na1hẽ3li1.
Ĩ2sxã3 sa2so1ai1na1jah1la2kxai3lu2 Je3su2jah3lo2su2
Jah1lu1ta2kxai3 nxe3te2 hi2sen3kxai3lu2 a2nũ2a2 a2yxo2ha3kxa1
wxa2ki3nũ2kxai1na1tũ3kạ3txain2txi3 wã2nxa3kxa2 so1ha2kxai3
kọ3nxe3thin1tũ3kạ3txa2 ha3na3ka3lxi3 wã2nxa3kxa2 so1ha2kxai3
nxe3tain1tu1wi1. Ha3lo2a2 ĩ3yĩ1li2na1jen3nãu3wa3kxa2
nxe3tain1tu1wi1. Nxe3jut3su2 ha2kxai3 a2nũ2a2nãu3xain2txi3
kọ3nxe3ti3 kãi3sxã3 yxau2xai3lain1ju3ta2 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2sxã3
ã3na1la3kxi2nha2si1nhẽ3lha2kxai3 Je3su2jah3la2
yxo2ĩ2yah3lxi3kxai2nãn2tụ3 wi1lhin1te2lo3jah3lxi3tu1wi1.”
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 nxe3ta1hxai2hẽ1li1.
Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3 nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
32 Nxa2ha1te1 A3te2nas2thĩ3nãn1tũ3kạ3txu1ta2kxai3lu1
ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3xi2jau3xai2na2 ain3kxain1tãu3
kãin2ka3lxi1lain1ta1hxai2hẽ1la2. Ã3xai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:

— Hã2wxãn3txa3 jah1lai2na2 wãn3txa2 ãh1ain3kxi2nxa2sah2lxun1sĩn1nha
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
33 Nxe3nũ2la2 Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3 a3li3xi2ta1hxai2hẽ1la2.
34 A3li3kxain1nũ2la2 a2nũ2a2 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3ai1nha2kxai3
ã3si3tẽ3kxain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3sxã3 Ti3o3ni2sah3la2
ã3si3tẽ3kxi2ha2kxai3 a2nxe3jah1la2 A3re3o2pa3ko2thĩ3nãn1jah1lo2su2
ta1hxai2hẽ1la2. Jã1nxe3sxã3 Ta3ma2ri3sa3ka3lxa2
ã3si3tẽ3kxi2ha2kxai3 a2nũ2a2 ka3lxa1txi3 yxo2ĩ2sxã3
ã3si3tẽ3kxain1ta1hxai2hẽ1la2.

18

Ko3rĩn2to2thĩ3na2 ai3ain1jau3su2

1 Nxa2ha1te1 Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3lu2 A3te2nas2thĩ3na2
a3li3ã1ta1hxai2hẽ1la2. A3li3ã1nũ2la2 Ko3rĩn2to2thĩ3na2
ã3wih1ta1hxai2hẽ1la2.
2 Ã3wih1ka3tụ3 a2nũ2a2 ĩ3hat1txi3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3jah1la2
A3kwi2lah3lo2su2 ta1hxai2hẽ1la2. Ju3te2a2 nũ3kạ3txi3su2 ain1ta1
Põn2tọ2kọ3xạ2 txon1tạ1hxai2hẽ1la2. Kxã3nhxĩn1kxai3lu2
Klau2jah3lai2li2 Ro3ma2no2ko3xa2 a2wa3kxẽn3yah3lo2su2
ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3jah1lo2nu1ta2kxai3lu2 Ju3te2a2 nũ3kạ3txa2
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:

— Ro2ma2thĩ3na2 a3li3hxan3jah1lxi3hẽ1li1. Nxe3ai1nha2kxai3
a3li3hxa3nain1ta1hxai2hẽ1la2, Ju3te2a2 nũ3kạ3txa2sa3.
Nxe3ju3tan1te2kxa3yạ3lhu2 A3kwi2lah3lo2nu1ta2kxai3la1 a2txu1ha2
Pri3si2la3ka3lxi3nu1tai2na2 tẽ3sxã3 I3tal2ya2ko3xa2 a3li3ã1ya3sxã3
Ko3rĩn2to2thĩ3na2 ã3wih1sxã3 yxau3ya3ta1hxai2hẽ1la2.

3 Nxe³ya³tãu³a² po¹na² wã²la² o²la³kxi²sxã³ po¹na² wã²la²
sxi²ha² we¹ja³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² sxi²ha² wã²lĩ³na²
yxo²kwa̱in³te²a² so¹kxain¹ya³nxa²ha¹te¹ ũ³yho³hain¹ya³txã³nxa²
A³kwi²lah³la² hxi²ka² so¹kxain¹ya³to³ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³jut3su² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ wa³kon³jut3su²
ha²kxai³ ĩ³ha¹txi²nyha¹ka³tu̱³ yxau³kxi²nyha¹nũ²la² wa³kon³
hxi²nũn¹nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Yxau³ya³ka³tu̱³ sa²ba³to³ nxe³ti³xa² yxo²ha³kxa¹
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxain¹thĩ³na² ã³wi¹yha³nhũ²la²
ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
Ju³te²an¹te²su² ta̱³nxa² Kre²kan¹te²su² ta̱³nxa² nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²si¹hain¹jau³su² wxi²kan¹txi³
ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ti³xa² sa²kxai³lu² Si²lah³lo²nu¹tã² Ti³mo²jah³lo²nu¹tã²
nxe³ya³sxã³ Ma³se³to²na²ko³xa² a³li³sxã³ wxã³yah³nxa²ha¹te¹
Pau²lah³la² sxi²ha² wã²la² wa³kon³ju³ta² ã³na¹nũ²la²
a³lan²ta² whãi²na¹ Ju²te²a² nũ̱³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txain¹tu³ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su²jah¹lain²txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²lxi³si¹jau³su²
ĩ³hen³txain¹tu³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹ tũ¹ka̱³txu¹tai²na² jau³jau¹xai²na²
sa²yxo²ã³ha²kxai³ ko̱³te³ã³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ ten³yah²lxa³lxi¹.
Nxe³yah²lxa³nha²kxai³ wãn³txa² sa²yxo²ã³yah³lxin¹ju³ta²
wã²nxũ̱h¹lxah³lxin¹te²tu³wi¹. Nxe³jut3su² twa²wã²la³ka³lo³a²
ĩ³tũ̱³kxi²yhe¹nx2ta¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ txa²wãn³txa²
sa²yxo²ã³sah¹lxin¹ju³ta² e³lxah²lxi³ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³
hĩ¹nãn²tu̱³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nũ̱³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹wi¹.
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³ka³tu̱³ ã³ain¹nũ²la² sxi²ha² nẽn³nxã̱³xa² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãn¹thĩ³na² ã³wih¹sxã³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³thĩ³na² Ti²si³o³ Jus²jah³la² a²wa³kxẽn³yah³la² ha²kxai³
yxo²ĩ²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³thĩ³na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nũ²kxi²thĩ³na² a²wa̱³kan¹thĩn³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxe³yãn¹ta¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na²
a²wa³kxẽn³yah³la² Kris³po²ah³lo²su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³jau³xai²na² ain³kxi²nũ²la² yxo²ĩ²ha²kxai³ a²wẽ³ha³lxi³yu³ta²
yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²ha²kxai³ Ko³rĩn²to²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa²
ka³lxa¹txi³ yxo²ĩ² ãn³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ai¹nha²kxai³la¹ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxa²ha¹te¹ ka³nxah³ti³nãu³a² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³nxe² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lãi³. Txa²wãn³txa² ĩ³hen³txai¹nĩn¹ju³ta² kon³to³txa³hẽ¹li¹. Yũh³lxi³txa³hẽ¹li¹. Hãi¹nxet3sxã³ ĩ³hen³txi³sa²tẽ³tain¹to³hẽ¹li¹. Txai²na² sa²kxai³lu² ã³si³tẽ³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
10 A²nũ²a² hxi²ki³kxai³lu² ĩ³su²nxai¹nxa³lho³li¹. Thĩ³nai²li² a²nũ²a² yxo²ĩ²sain¹te²nũ³a² ka³lxa¹txi³ yũ³ye¹nxa²tu¹wi¹.
Txa²wã¹sũ³na² a²wãn³txi³su² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxe³ha²kxai³ kwẽ³kxa² ko³ha¹li¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ yxau²xai³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ Kre²sa²ko³xan¹ta² wa³kxẽn³yah³la² ã³wẽ³no³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la³, Ro³ma²no² nũ³ka³txa² a²si³yxau³ka³txa² hxi²ka²sa³. Nxe³ha²kxai³ Ka²li³o³jah¹la² wxa²sa²ha³la³ti²lho¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tãu³a² Ju³te²a² hxi²kan¹jah¹la² hi²sen³su² ĩ³yxaih¹sxã³ ĩ³xan³txi³sxã³ a²nũ²a² nũ³ka³txa² ã³nhai¹tũ³te² nũ³ka³txa² ã³ki³nũ²kxi²nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ã³sa²so¹nũ²la² Ka²li³o³jah¹la² sxi²ha² tẽ³sxã³ ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³sxã³ ki³han³yain¹jau³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3si¹lxi¹. Pau²lah³lai²na² wxa²wãn³txa² sa²yxo²ã³nxa²sĩn¹na³li¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ wain³txi³ e³ai¹nxa³wi¹. Nxe³ha²kxai³ tai²li² tẽ³sxã³ wxã³sĩ¹na¹wi¹. Ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²te³lhxã³ nxain¹ta¹ Ka²li³o³jah¹lo²nu¹ta² so¹lxi³ ĩ³wa²lũ³xain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sa²ta³nxa² ko³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²ta³nxa² nxe³ke³la³te²kxai³ sa²yxo²we¹txa²lxi³hĩ³na¹wi¹.
15 Yxãn¹ta¹ hai³txi³ nxe²nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ kwa²wãn³txa² so¹lxi³ a²nũ²a² ĩ³lih¹ju³ta² so¹lxi³ wãn³txa² ĩ³kwa³na³yah³lxin¹jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³yah³lxi¹lxi¹. Nxe³ju³tai²li² nũh¹ĩ²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ain³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhai¹.
16 Nxe³ha²kxai³ sxi²ha² aun³ta² a³li³xi²si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ³ka³txa² ĩ³yxaih¹nũ²la² Sos³te³ne²sah³la² ã³sa²so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³sa²so¹nũ²la² Ka²li³o³jah¹la² a²ye³na² nũ³kxũn³txi³ ĩ³wai¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² Sos³te³ne²sah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ Ka²li³o³jah¹lo²nu¹ta²kxai³lu² jut3su² ĩ²kxan²ti³ hai³txi³ we¹txain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² wa³lain¹jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ye³ka³lxa¹txi³ yxau³a³lan²to³ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³

Ko³rĩn²to²thĩ³nu¹ta²kxai³lu² ã³ã¹sxã³ a³li³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ Pri³si²la³ka³lxi³nu¹tã² A³kwi²lah³lo²nu¹tã²
nxe³sxã³ ã³si³tẽ³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la²
Sẽ³kre²a²thĩ³na² ã³wih¹nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²ha²kxai³
ũ³nhẽ³ko¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

19-20 Nxe³nũ²la² na³vi²o²tẽ³na² ã³wi¹hain¹ka³tu² E²fe³so³thĩ³na² ã³wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wi¹hain¹nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹ka³tu³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta³lun²nũ²la² ain³kxi²tũ³ka³txa² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lãi³. Ti¹ai²na² kan²txi³ yxaut3sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xain¹ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Hĩ¹na² hxi²kan¹sa²nxa³nhai¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²sa³kxai²nãn²tu² ã³wa³li²na¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Pri³si²la³ka³lxi³nu¹tai²na² A³kwi²lah³lo²nu¹tai²na² sxã³ ã³ã¹sãn²nũ²la² Pau²lah³la² so¹lxi³ a³li³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

22 A³li³xi²nũ²la² Se²sa³re²a²thĩ³na² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ ã³ã¹sxã³ a³li³xi²nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³nxai³sxã³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³wih¹nũ²la² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tũ³ka³txa² ĩ²sxã³ wi¹lĩ³ka³lih³kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ²sxã³ wi¹lĩ³ka³lih³kxi²nyhain¹nũ²la² a³li³xi²nũ²la² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxe³nxa²ha¹te¹ ye³ka³lxa¹txi³ a³la²ni²nxa³tãu³a² a³li³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². A³li³xi²nũ²la² Ka³la²si²a²ko³xa² Fri²ji²a²ko³xa² nxe³tãu³a² ai³lha²thet3ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ yxo²ĩ²ain¹tũ³ka³txi³nãu³xa² ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

A³po²lah³la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

24-25 Nxa²ha¹ta¹ a²si³yon³nãu³a² E²fe³so³thĩ³nu¹tai²nãn²tu³ Pri³si²la³ka³lxi³nu¹tai²na² A²kwi²lah³lo²nu¹tai²na² nxe³sxã³ yxau³ya³tãu³a² A³po²lah³la² ĩ³hat1txi³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jah¹la² A³le³syãn³tri³a²thĩ³na² txon¹jah¹lo²su² ha²kxai³ Ju³te²a² a²nũ³ka³txi³su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹jau³xu¹tai²na² wxi²kan¹txi³ ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³hen³txain¹jau³xa² so¹lxi³ wain³txi³ ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ Jo³ãu² Ba³tis²jah³la² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ju³ta² so¹lxi³ ã³ne³wxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la² ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta² ã³ne³wxe²nxa³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe³sxã³ Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹tãu³a² wxi²kan¹txi³ ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ ĩ³hen³txi³tãu³a² Pri³si²la³ka³lxi³nu¹tã² A³kwi²lah³lo²nu¹tã²

nxe3sxã3 ĩ3ha1txi2ya3ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ3ha1txi2yah3nũ2la2 sxi2ha2
yxau3ya3thĩ3na2 sa2so1yah3nũ2la2 Je3su2jah3la2 wãn3txa2
wain3txi3 ĩ3yau1ũ3ya3ta1hxai2hẽ1la2.
27-28 Ĩ3yau1ũ3ya3nxa2ha1ta1 A3po2lah3lo2nu1ta2kxai3 a3li3sxã3:
— Kre2sa2ko3xa2 a3li3sxã3 ã3nxai3na1tũ1xã1. Nxe3jau3su2
ha2kxai3 E2fe3so3thĩ3na2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2sxã3 yxau2xai3lain1tũ3ka3txa2 ha3tẹh3nxã3nxa2
ũ3wha2li1lhxã3 Kre2sa2ko3xan1ta2 yxo2ĩ2te2nũ3ka3txa2
sa2si1hã3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Sa2si1hã3ain1te3nah1lxi1:
— Nxex3jah3lxi3wxi1. A3po2lah3lai2li2 wi1lhin1na3li1. Sũ3na2
wãn3txa2 yxo2ĩ2jah1lo2su2 na3li1. Ain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3nũ2la2
Kre2sa2ko3xa2 ã3wih1tãu3a2 Ju3te2a2 nũ3ka3txa2 wxi2kan1txi3
ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Je3su2jah3lai2na2 Txa2wã1sũ3na2 Hxi2kan1ta2
Si3yxau3tãu3lo3jah1lai2la1wi1. Nxe3jau3xai2na2 Txa2wã1sũ3na2
ũ3wha2li1jau3xu1tai2na2 nxe3ta1hxai2hẽ1li1. Wain3jau3xai2la1wi1.
Wxa2wãn3txai2li2 hai3txi3 wai3nxa3wi1. Nxe3jau3su2
ha2kxai3 yxo2ĩ2tũ3ka3txa2 ĩ3nxũ2kwai3lxũ1txain1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3tũ3ka3txa2 a2wi1lhĩ1nai3tã2 Txa2wã1sũ3na2
hi2sen3kxai3lu2 wi1lhin1sxã3 ĩ2ain1ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 yxo2ĩ2
ã3si3wxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.

19

Pau2lah3lai2na2 E2fe3so3thĩ3na2 yxau3jau3su2

1 Nxa2ha1te1 Ko3rĩn2to2thĩ3na2 Kre3sa2ko3xan1thĩ3nai2li2
ã3wih1sxã3 yxau3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ain1ti3kxai3lu2
Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3 A2si3a3ko3xa2 ã3nxai3lha2the3ta1hxai2hẽ1la2.
Ã3nxai3lha2the3tũ2la2 E2fe3so3thĩ3na2 ã3wih1ta1hxai2hẽ1la2.
Ã3wih1nũ2la2 in3txi3nãu3xai2li2 yxo2ĩ2te2nũ3ka3txa2
ĩ3ha1txi2ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3tũ3ka3txa2 kũ3we2ki2la2
ka3lxa1ye2ta1hxai2nxa3hẽ1la2. Nxe3tũ3ka2txa2 12
ye2ta1hxai2hẽ1la2.
2 A2nxe3tũ3ka3txa2 ĩ3ha1txi2sxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Nxe3jah3lxi3wxi1. Yxo2ĩ2yah3lxi1nhĩ1nu1tai2na2
Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3txa2 ã3nxũ2kwai3wih1nx2ti3lhai1li1?
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxa2ha1te1 tũ1ka3txai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Ko3sĩn1nxa3nhai1. Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3txa2
ain3kxi2sĩn1te2txã3wi1. Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
3 Nxa2ha1te1 nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu3 ĩ3yau3xa2
ũ3hũ1kxi2sa2sai1yah3lxi1nhĩ1nu1tai2na2 ĩh1nxe3ju3ta2
a2si3yxau3jut3su2 lhai1li1? Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3
nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxa2ha1te1:
— Jo3ãu2 Ba3tis2jah3lai1tã2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3sa2sĩn1jau3xai3tã2
a2si3yxau3ju3ta3la2 sĩn1na3li1. Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxa2ha1te1 Pau2lah3lo2nu1ta2kxai3 ĩ3wa2lũ3xi2ti3an1jau3kxai3lu1:

— Jau¹xai²na² wain³na³li¹. A²nũ²a² a²kọ³nxe³ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³ ã³na¹la³kxi²nha²ha²kxai³ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ai¹nha²kxai³: “Txa²si³yo³na² wxã³jah¹lai²na² so¹lxi³ Je³su²jah³lai²na² so¹lxi³ yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³jau³xai²na² Jo³ãu² Ba³tis²jah³lai¹tã² ĩ³hen³txi¹nx2tain¹ta¹hẽ¹li¹. Nxe³jau³su² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Ĩ³hen³txain¹nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxai³:

— Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²nha¹nhai¹. Ain¹jau³su² ai¹nha²kxai³ ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

6-7 Hã²wxãn³txa³ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² wxa²ne³wxai³nũ²la² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² nxũ²kwai³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ wãn³txa² yau³ã³lxi³jau³xa² ĩ³ye³kxai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Kxãn³su² i³la³kxa² ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ sa²tãn³tĩ¹sxã³ Ju³te²a² nũ³ka³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹to³nhũ²la² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wxi²kan¹txi³ wain³txi³ ĩ³yau¹ũ³to³ta¹hxai²hẽ¹la².

— Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹lo²su² Je³su²jah³lai²la¹wi¹. Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tẽ³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³jau³su² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Hã²wxãn³txa³ yxo²ĩ²xa³te²a² sa²kai³lu³ ĩ³ye³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Jau¹xai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³si³tẽ³kxi²ju³ta² wain³ti³hex1nxa³wi¹. We¹jah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ai¹nha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² yxo²ĩ²ain¹tũ³ka³txa³ tẽ³sxã³ a³li³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ti³ra²no³jah³la² sxi²ha² ha³tẹh³nxã³nxa² ĩ³hen³txi³thĩ³nãn²tu³ ã³wih¹sxã³ ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Kwẽ³kxa² ko³ha¹li¹ kwẽ³kon³tãu³a² a³lan²ta² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txi³sxã³ ã³ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ A²si³a³ nũ³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ Ju³te²a² nũ³ka³txi³su² te²a² Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nũ³ka³txi³su² te²a² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Se²vah³lai²na² a²ki³lha³lxa²nãu³xa² o²la³kxain¹jau³su²

11 Nxe³ain¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³nu²su² Jah¹lo²kxai³lu² Pau²lah³lo²su² te²kxai³ kãin² ĩ³hxi²ka¹tai¹nha²kxai³ kãin² wã³nxĩn¹ti³hi¹ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Pau²lah³lai²na² wã²la²ka³lo³a² sa²so¹ka³tu³ a²nũ²a² ĩ³ton³te²a² ũ³tĩ¹kxi²kxai²nãn²tu³ we²txain¹tu³ta¹hxai¹hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ã³nxũ²kwai³wih¹te²a² jã¹nxe³ kãi³sxã³ wã²lain²txi³ tẽ³sxã³ ũ³tĩ¹kxi²kxai²nãn²tu² nxũ²kwai³li³ta¹hxai²hẽ¹la².

13-14 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ã³sa²nũn³te²nãu³xa² nxe³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² nxũ²kwa̱i³li³si¹jau³su² Pau²lah³la²
hxi²ki³kxai³lu² kwa³na³ain¹na²na¹. Pau²lah³la² yã¹nxe²
kãi³sĩ¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su² ĩ³ye³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tṵ³ka̱³txa² Ju³te²a² sxi²jen³nãu³a² ai³lha²thet3sxã³
o²la³kxi²sain³nyhah¹lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Se²vah³la²
tah²nãu³xa² ju¹ta²nũ¹jã¹nxe² o²la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la²nãu³xa² a²wĩ³nai²na² sa²kxai³lu² Sṵ³na²
sxi²ha² wã³nxĩn¹te² si³yxau³jah¹lo²su² kxan²ti³ nxe²na³na¹
nxe²nxa³ka³tṵ³ a²ki³lha³nãu³xa² nxe² o²la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tṵ³ka̱³txi³nu¹tai²li² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
nxe²ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxũ²kwa̱i³li³si¹hai¹nhĩn¹jau³su² Je³su²jah³la²
kwa³na³nxa²sĩn¹na³li¹. Nxe³jah¹lai²li² Pau²lah³la²
ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³jau³xai²li² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
kwa̱³na³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Nxa²ha¹te¹ kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³la² ĩ²a¹ha²kxai³ Pau²lah³la² o²la³kxi²ju³ta²
ain³kxi²na¹ha²kxai³ te²sa¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²na²
ĩh¹jah¹lo²ta̱³yah³lxin¹ji¹wi¹?

16 Ain¹sxã³ in³txai²li² kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² nṵ³kxũn³txi³
ã³nhe¹kai¹nha²kxai³ a²wã²la³ka̱³lo³a² sa²ten²ta³kxi²lã³ai¹nha²kxai³
kãin² ĩ³yĩx1to³ta³lxai¹nha²kxai³ nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
hxi²ye¹ta³lxin³tai¹nha²kxai³ aun³tih¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² E²fe³so³thĩ³nãn¹ta² nṵ³ka̱³txa²
a²yxo²ha³kxa¹ Ju³te²a² nṵ³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ Ju³te²a²
nṵ³ka̱³txi³sxa³te²nṵ³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²ai¹nha²kxai³
on²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³lai²li² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹.
Sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxain¹ka³tṵ³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ kọ³nxe³ju³ta²
ã³na¹la³kxi²nha²si¹hain¹jau³su² ĩ³hen³txain¹sãn²sxã³
yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Nxe³ka³tṵ³ tṵ³ka̱³txa² sa²kxai³lu² ha³tẹh³nxã³nxa²
kọ³nxe³jau³xa² wã³nxĩn¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³txã³nxa² yũ³kxai²nãn²tṵ³
wxa²sa²ta̱³sxã³ ũ³thũ²kxi²sa³hẽ¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³txã³nxa² a³lxi²khaix1txã³sa²ye²kxan²ti³ 50.000 nxe²
a³lxi²kxan²ti³ hãi¹sxã³ ũ³thũ²kxi²sa³hẽ¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tai²li² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³jut3su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
wã³nxĩ¹nxe² wxi²kan¹yai¹ni² nxe³jau³xa² a²ha²te¹lhxã³
u²lon³ta³kxi²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

E²fe³so³thĩ³nãn¹tṵ³ka̱³txa² he¹kxi²nyhain¹jau³su²

21 Nxe³nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tã² a²wãn³txi³kxai³lu¹:

— Hĩ¹na² ai³na¹tu¹wi¹. Ma³se³to²na²ko³xa² ai³sã²na¹ka³tu̱³
hã²wxãn³txa³ Kre³sa²ko³xa² ai³nũ³na¹tu¹wi¹. Jã¹nxa¹ka³tu̱³
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wi¹ha¹tu¹wi¹. Nũn³to³ha¹ka³tu̱³
Ro²ma²thĩ³na² ã³ya²sa³we¹ti¹ha¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe³ha²kxai³ Ti³mo²jah³lo²nu¹tã² E³ras²to³jah³lo²nu¹tã²
nxe³sxã³ a²sa³wi³ha³lxa² Ma³se³to²na²ko³xa² ã³nxai³si¹jau³su²
sa²si¹hã³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³ Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
sa²kxai³lu² A²si³a³ko³xu¹tai²na² yo³na² yxau³tu³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Yo³na² yxau³tı̱³xa² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² ã³si³tẽ³kxain¹te² nũ̱³ka̱³txa² E²fe³so³thĩ³nãn¹te²a²
ye³khãuh³lxa³ti³nyhain¹ju³ta² ãn³si³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la²,
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³tũ̱³ka̱³txa² hxi²ka²sa³.

24 Ã³si³wxe³te³nah¹lxi¹ a²nũ²a² E²fe³so³thĩ³nãn¹jah¹la²
Te³me²tri³o³jah¹lo²su¹ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
pra²ta²ki³a² ya̱³te̱³ya̱³te̱n³ki³a² o²la³kxi²ha²kxai³ Ti³a²na³ka³lxa²
sũ̱³na² sa²ki³lxo³ta¹ka³lxa² txah³lxa³kxa² we¹tain¹ta¹ka³lxa²
a²sxi²ha² wẽ³ha³lxa² jũ¹lxi³thĩ³na² wet1ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ta¹ka³lxai²li² hai³txi³ ka³te̱n³sxa³ha²kxai³ txah³lxa³kxa²
we¹tain¹ta¹ka³lxu³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxa²
a²sxi²ha² wẽ³ha³lxa² yxo²kwa̱in³te²a² so¹kxain¹kxai²nãn²tu̱³
a²yo³ha² Te³mi²tri³o³jah¹la² hxi²ka² ũ³yho³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²sa³wi³ha³lxa² kãin²
yen³kxi³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yain¹nxa²ha¹te¹
E²fe³so³ nũ̱³ka̱³txu¹txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²
ã³si³wxe³ha²kxai³ a²nxe³hĩ¹na¹ Ti³a²na³ka³lxa² txah³lxa³kxa²
we¹tain¹ta¹ka³lxa² yxo²kwa̱i³nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

25 Jã¹nxain¹ju³kxai³lu² Te³me²tri³o³jah¹lu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
pra³ta²ki³a² ya̱³te̱³ya̱³te̱n³ki³a² o²la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³kaix1so¹sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Pra³ta²ki³a² tẽ³sxã³ Ti³a²na³ka³lxa²
txah³lxa³kxa² we¹tain¹ta¹ka³lxa² a²sxi²ha² wẽ³ha³lxa²
jũ¹lxi³thĩ³na² we¹ki̱³sa²kxai³ yen³kxih³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wi¹.

26 Nxe³yãn¹ta¹ jah¹lai²li² Pau²lah³lai²na² wãn³txa²
ko̱³te³kxi²nẽ³tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³jau³xa²sa¹: “Txa²wã¹sũ̱³nu²su²
ki³lxo³kxa² a²nũ²a² hxi²ka² we¹txain¹kxa² hai³txi³
wã³nxĩ¹nxa³wi¹. Hai³txi³ ka³te̱n³su² nxa³wi¹.” Nxe³jau³su²
A²si³a³ko³xai²na² yxau³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ E²fe³so³thĩ³na²
yxau³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³xain¹na³li¹.

27 Ai¹nha²kxai³ txa²wã¹wa³ka³li³yu³ta² ã³te³nai¹nxa³kxa²ya̱n³txi³su²
nxa¹nhai¹. Te²yã¹nxe³sxã³ Ti³a²na³ka³lxa²
ã³te³nai¹nxa³kxa²ya̱n³txi³su² nxe³na¹nhai¹. Ta¹ka³lxa²
kãin²khaix1kxan²ti³ ne³wã²na³ain¹kxa²ya̱n³txi³su²
nxa¹nhai¹. A²si³a³ nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹

ta¹ka³lxa² sa²nẽn¹kxain¹te²jai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹na²
ne³wã²na³ain¹kxa²ya̱n³txi³su² nxa¹nhai¹. Na¹jau³su² tai²li²
e³ye¹nx2ta¹wi¹. Te³me²tri³o³jah¹la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxe³nxa²ha¹te¹ wãn³txa² e³yain¹jau³xa²
ain³kxain¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³xa̱n³txi³sxã³ yxo²kãin²txi³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ti³a²na³ka³lxa̱² E²fe³so³thĩ³nãn¹ta¹ka³lxa²
kãin²khaix1sĩn¹na³li¹. Nxe³nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxai¹nha²kxai³ sxi²je³nai²na² whãi²na¹
nxe² ĩ³kaix1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
Kai²ah³lai²na² A³ris³tar²ko³jah³lai²na² nxe³sxã³
hxi²kxũn³txi³ hxi²ki³ain¹yah³nũ²la² ã³nũ¹nain¹thĩ³na²
ã³sa²so¹ain¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²nãu³xa²
Ma³se³to²nãn¹jah¹lo²nãu³su² ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ya³jah¹lo²nãu³xa² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² kxãn³su²
ã³si³tẽ³kxi²ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu¹:

— Ã³wih¹nũn³na¹tũ¹xã¹. Nxe³tah¹lxi³na¹ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ã³na¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

31 Nxe³kxa²yu³su² ha³lo²a² hxi²kan¹te²a² kxãn³su²
ya̱³li³ha²kxai³ sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lãi³. Nũ¹nain¹thĩ³nai²na² ã³wih¹txa³hẽ¹li¹.
Su²lhã³nxain¹nha³tai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

32 Nxe³ye²nyhai¹nha²kxai³ ã³ki³nũ²kxi²tũ̱³ka̱³txa²
a²wã³kxi³kxai³ wãn³txa² yau³ã̱³xa² ĩ³kaix1txi² a²wã³kxi³kxai³
wãn³txa² yau³ã̱³xa² ĩ³kaix1txi² nxe³yah³lxi³ha²kxai³
ĩ³khu³khu³nxe² ĩ³kaix1jah³lxi³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ain³kxi²nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

33 Nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu²
A³le³syãn²trah³la² sa²so¹sxã³ tẽ³sxã³ a²nũ²a²
yen³nãu³a² ũh³wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³
ka³nahx2nxe³si¹hain¹jau³su² wxa²sa²tã³yi¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ain¹ka³tu̱³ ĩ³ye³kxi² ãn³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

34 Yxãn¹ta¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Ju³te²a² wãn³txa²
e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tai²li² ĩ²ain¹tãu³a² ãh¹lxi³sxã³
yxo²kãin²txi³ ĩ³kaix1ta³lxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ti³a²na³ka³lxa̱i²na² E²fe³so³thĩ³nãn¹ta¹ka³lxai²na²
kãin²khaix1nx2na³li¹. Nyhain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Wa̱³su³txi³
kaix1tã³ti³he¹nxẽn³tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

35 A²nxe³thĩ³nu¹tai²na² a²hxi²kan¹jah¹lai²li² a²yen³nãu³a²
ĩ³sa²yxau³nũ²la² ã³ka³nahx2nxe³yain¹si¹hain¹jau³su²
wah³nxain¹nũ²la² ã³ka³nahx2yxain¹nxa²ha¹te¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxe^{1}. E^{2}fe^{3}so^{3}thĩ^{3}na^{2} kãin^{2}khaix1nx2na^{3}le^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Ti^{3}a^{2}na^{3}ka^{3}lxa^{2} sxi^{2}ha^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{2} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ki^{3}ai^{2}na^{2} oh^{3}xa^{2} a^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{2} nxe^{3}ki̱^{3}tã^{3}le^{1}. Te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}we^{1}.

36 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{3}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}we^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}nxa^{1}jah^{1}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}le^{1}. Ã^{3}to^{3}toh^{3}lxi^{2}kãi^{3}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ

37 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}li^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} o^{2}la^{3}kxai^{1}nxãn^{3}ta^{2}we^{1}. A^{2}wã^{3}nxĩn^{1}thĩn^{3}ta^{3} yen^{3}kxa^{2} hai^{3}txi^{3} kãi^{3}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} Ti^{3}a^{2}na^{3}ka^{3}lxa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} e^{3}kxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ai^{1}nxa̱^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}we^{1}.

38 Nxe^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Te^{3}me^{2}tri^{3}o^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{2}jau^{3}xa^{2} yũ^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}nũ^{2}kxai^{1}nhĩ^{1}na^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nyhain^{1}txai^{2}lẽ^{1}.

39 Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} a̱n^{3}txi^{3}khaix1nxe^{3}jau^{3}xa^{2} yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3} sa^{2}nũ^{2}kxi^{2}nyhain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}nyhain^{1}tu^{1}we^{1}.

40 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} ã^{3}ki^{3}nũ^{2}kxah^{1}lxi^{1}lxe^{1}. Wã^{2}nxũ̱h^{1}lxi^{3}ki̱^{3}tã^{3}le^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ro^{3}ma^{2}no^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} he^{1}kxi^{2}sa^{2}te^{3}lhxã^{3} ã^{3}ki^{3}nũ^{2}kah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}nxũ̱h^{1}lxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.” Nxe^{3}ne̱^{3}lain^{1}ke^{3}la̱^{3}te^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}la^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xai^{1}nhĩ̱^{3}ki̱^{3}sxa^{3}we^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} khãuhx3nẽ^{3}lai^{1}nha^{3}ta^{2}we^{1}. A^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

41 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} aun^{3}txa^{2} ĩ^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} aun^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

20

Pau^{2}lah^{3}lai^{2}li^{2} Ma^{3}se^{3}to^{2}na^{2}ko^{3}xa^{2} Kre^{2}sa^{2}ko^{3}xa^{2} ai^{3}jau^{3}su^{2}

1 Aun^{3}ta^{2} ĩ^{3}yain^{1}sxã^{3} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}jain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}sxã^{3} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nain^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ã^{3}waix3txi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}waix3txi^{2}nũ^{2}la^{2} Ma^{3}se^{3}to^{2}na^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}lha^{2}the^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

2 Ai^{3}lha^{2}thet3tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}a^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nain^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2} kãi^{2}no^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} Kre^{2}sa^{2}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Nxe^{2}xai^{3}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2} i^{3}la^{3}ka^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} sa^{2}tã^{3}tĩ^{1}sxã^{3} ta^{3}ko^{1}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxau^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Si^{2}ri^{3}a^{3}ko^{3}xa^{2} ã^{3}nxai^{3}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}tah^{1}lxa^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}

tũ³kạ³txa² su²lhã³te³lhxã³ ain¹jau³su² ain³kxi²nha²nũ²la² ã³wa²li²sxã³:
— Ma³se³to²na²ko³xa² wạ³li²te³la¹wi¹. Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
4-5 Ai¹nha²kxai³ a²ne³hẽ³ta² a²sa³wi³ha³lxa² wạ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Tro³a²te²thĩ³na² wah³nxe³sain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ³kạ³txa²sa¹, So²pa³trah³lo²su² ha²kxai³ A³ris³tar²kah³lo²su² ha²kxai³ Se³kũn²jah³lo²su² ha²kxai³ Kai²ah³lo²su² ha²kxai³ Ti³mo²jah³lo²su² ha²kxai³ Ti²ki³kah³lo²su² ha²kxai³ Tro³fi²mah³lo²su² ha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³tũ³kạ³txu¹ta²kxai³la¹ So²pa³trah³lai²na²su² Pi²rah³la² tah²su² ha²kxai³ Be³re²a²thĩ³nãn¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ A³ris³tar²kah³la² Se³kũn²jah³la² nxe³sxã³ Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³nãn¹jah¹lo²nãu³sxu² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Kai²ah³lai²na²su² Ter²be²thĩ³nãn¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ Ti²ki³kah³la² Tro³fi²mah³la² nxe³sxã³ A²si³a³ko³xan¹jah¹la²nãu³sxu² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tũ³kạ³txai²li² wah³nxe³sain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Txai²li² Lu²kah³lo²na¹xai²na² Fi³li³pos²thĩ³na² yxau³na¹hẽ³la².
6 Nxa²ha¹te¹ yain³txa² wa³lo¹lo¹nxa³tũ³xa² yai³nain¹ju³ta² yain³ta³lun²ya³sain¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ Fi³li³pos²thĩ³na² a³li³xa³sain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²sxã³ Tro³a²te²thĩ³na² ã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la². Ã³wi¹ha³sain¹nũ²la² ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²sxã³ yxau³a³sain¹na²hẽ³la².

Tro³a²te²thĩ³na² ai³ya³sain¹jau³su²

7-8 Jã¹nxe³ha²kxai³ sa²ba³to³ nxe³hĩ¹na² ĩ³tut3sa²kxai³ ã³nũ²kxi²sxã³ yain³ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³ya³sai¹nha²kxai³ sxi²ha² oh³xan¹thĩ³na² ka³la³sxã³ ã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ka³nxah³hi²ha²kxai³ lã³pi³ãu²tẽ³na² ka³lxa¹tẽn³ti³nãu³xa² ũ³thũ²kxi²sa²kũ²ta³ain¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²:
— Ka³nxa³ha²tai²na² a³li³sxã³ ã³waix3txi²ki³tu¹wi¹. Sain¹sĩ¹nha²kxai³ wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi² ãn³si³wxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³la².
9 Ĩ³hen³jah³lxi³sain¹ka³tu³ ĩ³ye³sxã³ ã³na¹ti³he¹xai¹nxa³ha²kxai³ wẽn³sa² Eu³ti²kah³la² sa²kxai³lu² sxi²ha² kĩn³txi³ yxo²u³nha²ta³yxo²a² ã³wxe³ha²kxai³ kxãn³su² ain³kxi²yxau³ha²kxai³ kãin²hxi²tha³o³nha²kxai³ ĩ³ãu³xi²na²hẽ³la². Ĩ³au³xi²tãu³ kĩn³txi³ yxau³ha²kxai³ ĩ³ãu³xa¹nha²ju³ta² ã³ya²lu¹tã²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² wxa³sa³non²ta³kxi²na¹tũ¹xũ³ ain¹nxa²ha¹te¹:
— Ã³ya²lu¹tã³li¹. Nyhain¹na²hẽ³la².
10 Nyhain¹nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² a³ka³nxi²sxã³ ã³tĩ³xain¹na²hẽ³la². Ã³tĩ³xain¹nũ²la² ã³ka³ti³lhu³ta³kxa²wxe³sxã³ wxa²ha³la³wau¹kxi²na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ãin²jxah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²wi¹tãu³a² ãh¹
nxũ²kwa̱i³yxaun³tai¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³na²hẽ³la².

11 Nxe³nũ²la² sxi²hẽ¹na² ka³la³xi²na²hẽ³la². Ka³la³xi²nũ²la²
yain³tũ³xa² tẽ³sxã³ wã²nãu²lxa̱¹nũ²la² yain³ya³sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³nũ²la² ãh¹ĩ³hen³txi³sa²sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³sa²sĩn¹te³na¹
ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ ta³lun²sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ ã³sxã³
ã³waix3ja³sa²sĩn¹na²hẽ³la².

12 Ã³sxã³ ã³waix3ja³sa²sĩn¹nũ²la² wẽ³sa²
Eu³ti²kah³lo²nu¹tai²na² sa²so¹ain¹sxã³ ĩ³xain¹na²hẽ³la².
Ka³te̱n³su² tẽ³sxã³ ĩ³xi²ha²kxai³ wi¹lxo³kxain¹na²hẽ³la².

Mi³le²to²thĩ³na² ai³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ A³sos²thĩ³na² ã³nxai³sĩ¹na¹hẽ³la². Nxe³jut3su²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³la¹ ã³sxã³ ã³waix3sa²sĩ¹nxa³ta³lxa¹ nxe²
ĩ³ye³kxi²sa²sĩn¹na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²sa²sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— A³sos²thĩ³na² ã³nxai³jah³lxi³hẽ¹li¹. Tãu³a²
ĩ³ha¹txi²xi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³ha²kxa̱i³ na³vi²o²tẽ³na² ã³wih¹sxã³
ã³nxai¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ txai²na² sa²kxai³lu²
ha³lo²a² tĩh³nãn²ta̱³ ã³nxai³na¹tu¹wi¹. Nxe³sa²sĩ¹na¹hẽ³la².
Nxe³ha²kxa̱i³ na³vi²o²tẽ³na² ã³wih¹sxã³ ã³nxai³sĩ¹na¹hẽ³la².
14 Nxe³nha¹nũ²la² A³sos²thĩ³na² a³li³kxain¹sĩ¹na¹hĩ¹na¹
ĩ³ha¹txi²xi²sa²sĩn¹na²hẽ³la². Ĩ³ha¹txi²xi²sa²sĩn¹nũ²la²
ã³nũ²ti²sã²nha¹ka³tu̱³ na³vi²o²tẽ³na² ã³wih¹nha¹ka³tu̱³
A³sos²thĩ³na² a̱³li³xi²nha¹hẽ³la². A³li³xi²nha¹nũ²la²
Mi³ti³le²na²thĩ³na² ã³ya²sã³wih¹nha¹hẽ³la².

15 Ã³ya²sã³wi¹sã²nha¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ a³li³xi²nha¹hẽ³la².
A³lan²ni²nũn³tãu³a² Ki²os²ko³xa² ya̱u³son³sxã³
ka³nxa³hi²nha¹hẽ³la². Nha¹ka³tu̱³ ka³nxa³ha²ta²nũn³tãu³a²
Sa²mos²ko³xa² ã³ya²sã³wih¹nha¹hẽ³la². Nxe³nha¹nũ²la²
a³li³xi²nha¹nũ²la² a³lan²nũn³tãu³a² Mi³le²to²thĩ³na²
ya̱u³son³sxã³ ã³ya²sã³wih¹kxi²xai³nha¹hẽ³la².
16 Kxã³nxa²kxai³lu² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wa³su³txi³ ã³nxai³na¹ju³ta²
ten³sa³nhai¹. Pẽn³te³kos²ta² nxe³ti³xa² ah³xi²nxa³ta̱³lxa¹
ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹. Nxa¹nhai¹. Nxe³na¹ju³ta² A²si³a³ko³xa²
ã³nhxi²kat1sai¹nxa³kxa²ya̱n³txi³su² nxa¹nhai¹. Nxa¹ha²kxai³
E²fe³so³thĩ³na² wain³txi³ ã³wa²to¹ja³sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³sa²sĩ¹na²hẽ³la².

Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jau³su²

17 Nxe³jut3su² E²fe³so³thĩ³na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ain¹te² nũ̱³ka̱³txai³tã² a²hxi²kan¹ta² wxã³si¹hain¹jau³su²
ĩ³kaix1so¹na²hẽ³la².
18 Nxe³sxã³ Mi³le²to²thĩ³na² wxã³sxã³ ã³wi¹hain¹nũ²la²
Pau²lah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
E^{2}fe^{3}so^{3}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}hxai^{2}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2}
ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}hxain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
19 Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{1}tũn^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2}
ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sain^{1}to^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}sain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}sa^{3}wit3su^{2}
na^{1}ha^{2}kxai^{3} win^{1}ta^{2}txe^{2}lxi^{3} wet1tai^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
A^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sain^{1}to^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}ãin^{2}txi^{3}sxã^{3}
nã^{3}to^{3}ha^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
20 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} wi^{1}lyxau^{3}yah^{3}lin^{1}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Wxa^{2}sxi^{2}ha^{2} tã^{3}nxa^{2}
nũn^{1}yah^{3}lxin^{1}thĩ^{3}na^{2} tã^{3}nxa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Jau^{1}xai^{2}na^{2} o^{1}hxain^{2}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
21 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ^{3}kã^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kõ^{3}ti^{3}hi^{1}nain^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
22 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}si^{1}sa^{3}jau^{3}su^{2}
kwa^{3}na^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} we^{1}ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} ai^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2}
ĩh^{1}nxet3sxã^{3} kãi^{3}sa^{2}hĩ^{3}te^{2}la^{1}ku^{2}. Nxa^{1}nhai^{1}.
23-24 Nxai^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ai^{3}lha^{2}thet3to^{3}ha^{1}tãu^{3}ai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}to^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}xã^{3}ta^{3}kxi^{2}nxai^{1}nha^{3}tai^{1}.
Khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nxai^{1}nha^{3}tai^{1}. Kan^{2}txi^{3} ũ^{3}tĩ^{3}kxi^{2}nxai^{1}nha^{3}tai^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}txin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}su^{2}
nxe^{3}nxai^{1}nha^{3}tai^{1}.” Nxe^{3}sã^{3}tõh^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3}
su^{2}lhã^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} kwa^{3}na^{3}sa^{3}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hxain^{1}to^{3}ha^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2}sa^{1} wxa^{2}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}nhyah^{1}lxin^{1}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} wi^{1}lhin^{1}te^{2}lo^{3}txa^{2}ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hxain^{1}to^{3}ha^{1}wi^{1}.
25 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}hxai^{2}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} ã^{3}waix3kxi^{2}na^{1}hĩ^{1}na^{1} ãh^{1}ĩ^{2}kxi^{2}xi^{2}sah^{1}lxan^{3}tho^{3}li^{1}.
26 Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} hĩ^{1}na^{2} e^{3}lai^{2}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sxã^{3} ã^{3}na^{1}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
wã^{2}nxũh^{1}lxah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Txai^{2}lan^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
27 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}hxai^{2}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. O^{1}hxain^{2}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.

28 A²nxe³ju³kxai³lu² wxãi²na² sa²kxai³lu² wxa²ẽ¹nãu³la³
wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³
yxau²xai³te² nũ̱³ka̱³txa² wi¹lĩ³hau³ko³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³sih¹nx2ti³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa²
ũh³wxe³nx2ti³na²hẽ³li¹. Nxe³ju³kxai³la¹ tũ̱¹ka̱³txai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² Ta²ha² ya³lu²hĩ¹nai³tã¹ju³ta³la² yxo²ĩ²te²a²
Txa²wã¹sũ̱³na² nũ̱³ka̱³txi³sah²lxin¹tu¹wi¹. Nxe³tũ̱³ka̱³txai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² a²sa³wi³ha³lxai²la¹wi¹.
29 Nxe³na¹ha²kxai³ ã³waix3txi²na¹kxa²si³yo³na² a²nũ²a²
ko̱³nxe³thin¹te²a² wxã³ye¹nx2tain¹tu¹wi¹. Wxã³kxai²nãn²tu̱³
khãuh³lxa³thi¹ta²lxain¹sxã³ he¹kxa³ha³te̱²ta³lxi³nx2tai¹nha³tai¹.
30 Nxain¹kxa²yu³su² wxa²nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ²li³te²
ĩ³nxai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²nxa³te²a² yũ³ah³lxi¹lxi¹.
Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tai¹nha³tai¹. Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³sa²si¹nx2tain¹jau³su² ĩ³yau¹ũ³nx2tain¹sxã³
sa²so¹nx2tai¹nha³tai¹.
31 Nxe³ju³ta²nũ³a² wi¹lĩ²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Kwẽ³kxa²
ko³ha¹li¹ ka³na³ku²tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
hai³txi³ ĩ³hen³txi³sxã³ ã³na¹ain¹to³nxa³tai¹ti²tu³wi¹.
Ka³nxah³ti²sa²kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ a³lan²ti²sa²kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
khãuh³lxa³txi³nha²sxã³ ĩ³nãn³ti³hit1sain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
ĩ³ãin²ta³kxi²nhã²nxa³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹.

32 Nxe³na¹jut3su² hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²ka̱²nãu³a² ũ̱³hũ¹nx2ta¹wi¹. Nxe³te²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lĩ²nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³sxã³
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³tu¹wi¹. Ĩ³ya³lo³ti¹nx2ti³tu¹wi¹,
yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² ã³na¹yah³lxin¹kxa²ya̱n³txi³su¹.
Jã¹nxe³sxã³ wi¹lhau³ko³txa²lxi³tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³
Txa²wã¹sũ̱³na² wa̱³li²hĩ¹na¹ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ wxa²nũ¹txa²lxain¹nũ²la² ha³lo²a² wi¹ko³xa²
sa²wxe³nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³tãu³a² a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta³la³
yũ²nxa³lho³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³
yxau³ki̱³tu¹wi¹.
33 Jã¹nxa¹jut3su² wxa²yen³kxai²li² wã²la²ka³lo³su² ta̱³nxa²
ha³te̱h³nxãn³su² ta̱³nxa² so¹kxi¹nx2ti³hxain²nxa³tai¹ti²tu³wi¹.
34 Nxe³yãn¹ta¹ txa²hxi²ka² so¹lxi³ nũ̱³kxũn³sxã³
wa³ko³nhxai²na¹tai¹ti²tu³wi¹. Jã¹nxe³sxã³ txa²nũ̱³ka̱³txa² nũh¹
nũ³kxũn³sxã³ sa²hau³ko³tai¹na¹tai¹ti²tu³wi¹.
35 Nxe³na¹ha²kxai³ a²nũ²ai²na² hxi²ka¹nxa³te²a²
ã³non²ta³kxi¹nx2ta¹ha²kxai³ te²u¹jã¹nxe² kãi³te²nũ³su²
ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tai¹ti²tu³wi¹. Te²yã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² sa²kxai³lu²
ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹: “Yen³kxa² so¹kxain¹ki̱³ju³ta²

wi¹na³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ yen³kxa² wã²nhũ¹ain¹ki̱³ju³ta²
wi¹khaix1hĩ̱³nx2na³li¹.” Nxe³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³na¹jau³su² tai²li²
nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³na²hẽ³la².

36 Nxe²e³ta³lun²nũ²la² ã³ka³ti³wxe³ya³sain¹nũ²la²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²na²hẽ³la².

37 Nxa²ha¹te¹ ĩ³sa²yxau³xi²nũ²la² Pau²lah³la² kãin²
ĩ³nã̱n³kxin²tain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ha³la³ti³ain¹nũ²la²
ĩ³yxo²sai¹la³kxin²tain¹na²hẽ³la². Ai¹nha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
a³li³si¹hain¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³la².

38 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wã̱n³txa²
ã³wa̱³li²nxa³jau³su² ĩ³hen³txi³ha²kxai³ ĩ³ãin²ta³kxin²tain¹na²hẽ³la².
Nxe³nũ²la² na³vi²o²tẽ³na² sxa³je³na² ã³si³tẽ³kxi²sain¹sĩn¹nũ²la²
ĩ²sã³sain¹sĩn¹nxa²ha¹te¹ ai³ya³sain¹na²hẽ³la².

21

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³jau³su²

1 Ai³ya³sain¹nũ²la² ĩ̱³ye³na² yxo²ha³ti³lhi³ya³sain¹ka³tu̱³
Kos²thĩ³na² ã³yat1tã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la². Ã³yat1tã³wi¹ha³sain¹nũ²la²
ka³nxa³ha²ta³nũn³tãu³a² a³li³ya³sain¹nũ²la² Ro²tes³thĩ³na²
ã³yat1tã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la². Ã³yat1tã³wi¹ha³sain¹nũ²la²
hã²wxãn³txa³ Pa²ta³ra³thĩ³na² ã³yat1tã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la².

2 Nxe³ya³sain¹tãu³a² na³vi²o²tẽ³na² Fe³ni²si²a²ko³xa² ai³tẽ³na²
ĩ³ha¹ja³sai¹nha²kxai³ ã³we¹ti¹sxã³ ai³ya³sain¹na²hẽ³la².

3 Ai³ya³sain¹nũ²la² Syi²pri²ko³xa² ten³sa²tã³sxã³
ĩ²nha¹yu²hẽ³la². Nha¹tãu³a² a²wi¹tãu³a² yxo²wa³ti³kxi²sxã³
ai³ya³sain¹na²hẽ³la². Ti²ro³thĩ³na² Si²ri³a³ko³xan¹thĩ³na²
ã³we¹ti¹yha³sain¹na²hẽ³la². Ã³we¹ti¹yha³sain¹ka³tu̱³
a²yen³kxa² wxa²sa²nũ¹nyha¹sain¹tu̱³kxai³lu² tẽ¹nai²li² ã³sxã³
a³li³ya³sain¹na²hẽ³la².

4 Nxe³ka³tu̱³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ha¹txi²nyha¹sai¹nha²kxai³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
yxau³a³lan²ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³ya³sain¹tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³txa² hi²sen³kxai³lu² ĩ³yau¹ũ³tin³tain¹nũ²hẽ³la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³la² ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³nhĩ¹kxai²nãn²tu̱³ khãuh³lxa³ti³nxain¹sĩ¹nha³ta
Ain¹jau³su² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² sa²kxai³lu² hxi²waun³ta³kxain¹sxã³
ai³si¹hai¹nxa³jau³su² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³la².

5 Nxain¹kxan²ti³ ye³jen¹nũn³tãu³a² a³li³ya³sai¹nha²kxai³
tũ̱¹ka̱³txai²na² whãi²na¹ in³txa² txu¹ha² wẽ³ha³lxa²
yxo²ha³kxa¹ ã³si³tẽ³kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ̱³ye³na²
yxo²ka³teh³nãu³a² ã³yit1ta²xai³sxã³ ã³ka³ti³lhu³ta³kxa²
ã³wxe²xai³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxa³sain¹na²hẽ³la².

6 Ĩ³ye³li²ta³lun²nũ²la² na³vi²o²tẽ³na² ã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la².
Nxe³ya³sain¹nxa²ha¹te¹ tũ¹ka̱³txai²li² ĩ³ha¹txi¹yha¹sain¹tũ³ka̱³txai²li²
wa̱³lain¹na²hẽ³la².
7 Wa̱³lxain¹nxa²ha¹te¹ Ti²ro³thĩ³na² ã³sxã³
a³li³ya³sain¹na²hẽ³la². Ã³sxã³ a³li³ya³sain¹nũ²la²
To³le³mai²ta³thĩ³na² ã³yat1ti¹yha³sain¹na²hẽ³la².
Ã³ya¹ti¹yha³sain¹nũ²la² ye³ka³na³ka³nat3sxã³ a³lan²ni²sxã³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² ĩ³ha¹txi²ya³sain¹sxã³
ĩ³ye³li³ya³sain¹na²hẽ³la².
8 Nxe³nũ²la² a³lan²ni²tãu³a² ã³sxã³ a³li³xi²nyha¹sain¹na²hẽ³la².
Nxe³nyha¹sain¹nũ²la² Se²sa³re²a²thĩ³na² ã³we¹ti¹yha³sain¹na²hẽ³la².
Ã³we¹ti¹yha³sain¹nũ²la² Fi³li²pah³lai²na² sxi²ha²
yxau³ya³sain¹na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²li² kxã³nhxĩ¹nai³tã²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau³hĩ¹nai³tã² a³pos²to³lo² nũ³ka̱³txa²
ĩ²sxã³ sa²so¹ain¹jah³lo²su² tai¹ti²tu³wa². Nxe³jah¹lo²su² ha²kxai³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³na²hẽ³la².
9 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ha¹li¹ ha¹li¹ a²ka³ne³nãu³xa²
yũ³ta¹ in³txa² yũ²nxa³ta¹ka³lxu²nãu³su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³hen³txain¹na²hẽ³la².
10 Nxain¹nxa²ha¹te¹ ha³la³jen¹nãu³a² A²ka³bo³jah³la²
Ju³te²a²ko³xan¹jah¹la² wxã³na²hẽ³la². A²nxe³jah¹la²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su² ha²kxai³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txain¹na²hẽ³la².
11 Jã¹nxe³sxã³ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³ha¹txi²nhya¹nha²hẽ³la².
Ĩ³ha¹txi²nyha¹nhũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²si³ĩ¹nha²ka³lo³a²
sa²so¹kxi²nyha¹sxã³ sa²hxi²tai³ta³kxi²nyha¹ha²kxai³
sa²yu³tai³ta³kxi²nyha¹ha²kxai³ nxe³nyha¹nha²hẽ³la². Nxe³sxã³
ĩ³ye³kxi²nyha¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
“Ju³te²a²nãu³xa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau²xai³te²a²
hi²sen³su² sa²si³ĩ¹nha²ka³lo³ai²na² a²wa³kxẽn³sin¹te²
ĩ³nxai²na² sa²so¹nxain¹sxã³ sa²tai³kxi²nxain¹tu¹wi¹. Nx-
ain¹kxai²nãn²tu̱³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te² nũ³ka̱³txi³su²
a²hxi²ka² ũ³hũ¹nxain¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xa² ĩ³ye³kxi²sa³na²li¹.
A²ka³bo³jah³la² nxe³nyha¹nha²hẽ³la².
12 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² sa²kxai³lu² Se²sa³re²a²thĩ³na²
yxau²xai³tũ³ka̱³txa² ain³kxi² txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² ain³kxi²
nxe³sĩn¹sxã³ Pau²lah³lo²nu¹ta² ĩ³ye³kxi²sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:

— Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³sĩn¹txa³hẽ¹li¹. Nxe³sĩ¹na¹hẽ³la².
13 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— ĩ³nã̱n³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ĩ³ãin²ta³lxi³sah¹lxi¹nha³tai¹.
Yu̱h³lxi³ti³hex1sa²nxa³nhai¹. Je³su²jah³lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a²sa²wit3sa¹ha²kxai³

su²lhã³sain¹kxan²ti³ yu̱h³lxain¹nxa³nhai¹. Nxe³ha²kxai³
hãi¹nxa¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³sĩn¹na²hẽ³la².
14 Nxe³ju³kxai³lu² hxi²kan¹txi³ ĩ³wa²lũ³xi²sĩ¹nxa³ha²kxai³
hãi¹nxã¹sĩ¹na¹hẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Wi¹lhĩn¹na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su²
sa²yxo²wet1sĩn¹ku̱³tu¹wi¹. Nxe³sĩ¹na¹hẽ³la².
15 Nxe³nũ²la² yen³kxa² tẽ³sxã³ ai³nha¹kxa²
wxa²hau³kot3so¹xi²nha¹ka³tu̱³ ã³sxã³ a³li³ya³sain¹na²hẽ³la².
16 Ã³sxã³ a³li³ya³sain¹tãu³a² txa²wã³tã̱³nãu³xa²
Se²sa³re²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ã³si³tẽ³kxi²yah³lxi³sain¹na²hẽ³la².
Nxe³sxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wi¹ha³sain¹na²hẽ³la².
Ã³wi¹ha³sain¹nũ²la² Me³na³sõ²ah³la² sxi²ha² Se²sa̱³re²a²thĩ³na²
yxau²xai³lhxai²na²hẽ³la². A²nxe³jah¹la² sxi²ha²
ã³wi¹yha³sain¹na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ Me³na³sõ²ah³lai²li²
kxã³nhxĩ¹nai³tã² Syi²pri²ko³xa² yxau²xai³lhĩ¹nai³tã² a²wi¹lhĩ¹na²
yxo²ĩ²ta¹hẽ¹la².

Pau²lah³lai²na² Ti³a²kah³lai²na² e³kxi²nyhu¹jau³su²

17 Jã¹nxe²ya³sain¹ju³kxai³lu² txa²wã¹wã³tã̱³nãu³xa²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³la³ya³ti²nyhu¹sxã³ ĩ³ka³lih³ya³sa²sĩn¹na²hẽ³la².
18 Nxe³ya³sa²sĩn¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ ka³nxa³ha²ta³kxai³lu²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Ti³a²kah³la² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³
ai³ya³sa²sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ya³sa²sĩn¹tãu³a² a²hxi²kan¹ta²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹la²nãu³xa²
ã³yã³sa²kxi³nũ²kxain¹na²hẽ³la².
19 Nxain¹nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³hxi²ka¹txai¹nha²kxai³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³te² nũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²
ãn³si³wxe³ai¹nhĩ¹nu¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ³hen³txi³nyhain¹na²hẽ³la².
20 Nxa²ha¹te¹ nxe³jau³xai²na² ain³kxain¹nũ²la²
ka³lih³kxi²la²nha² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxain¹ka³tu̱³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lãi³. Ain³kxi²sa²sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³ju³tai²li²
ĩ²txa²sĩ¹nhẽ³li¹. Ti¹ai²li² Ju³te²a²nãu³xa² ka³lxa¹txi³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tain¹na³li¹.
21 Nxai¹nha²kxai³ ki³han³jau³xa² ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
“Pau²lah³lai²na² hi²sen³su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
sa²kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² yxau³ain¹ko³xa²
yxau³kxi²nyhain¹tũ̱³ka̱³txa² Pau²lah³la² kwa³na³ain¹nu²hẽ³li¹.
Moi³se²ah³lu¹tai²na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² sa²yxo²ã³si¹hain¹jau³su²
kwa³na̱³ain¹nu²hẽ³li¹. A²wẽ³ha³lxa² a²ki³wã²la²
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ain¹ju³ta² hãi¹nxa¹si¹hain¹jau³su²
kwa³na¹ai¹nha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² o²la³kxi²hxai²ju³tai³tã²

a²yxo²ha³kxa¹ hãi¹nxa¹si¹hain¹jau³su² kwa³na³ai¹nha²kxai³
nxain¹nũ²hẽ³li¹.” Nxe³jau³xai²na² ain³kxain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
ki³ha³nain¹nũ²hẽ³li¹.
22 Jã¹nxai¹nha²kxai³ wxãn¹jau³xa² ain³kxi¹nxain¹tu¹wi¹.
23 Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³sẽ¹li¹. In³txi³nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹
nxe³sxã³ kxã³nhxĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³li¹,
we¹tain¹ju³ta³nũ³a²su¹. Hĩ¹na² e³kxain¹jau³xai³tã²
we¹ta³lu²nain¹tu¹wi¹.
24 Nxai¹nha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²txai¹nhẽ³li¹,
Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹txa²sã²nhẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ã³nhan³ka²ti³ye²yah³lxin¹tu¹wi¹.
Sa²yxo²we¹ta³lun²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa² ĩ²li³te²a²
wã³kon³kxai²nãn²tu̱³ so¹sxã³ ũ³yho³hi¹txai¹nhẽ³li¹. Nxe²
ta³lu²nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³ko¹la³kxin²tain¹tu¹wi¹.
Nxe³yah³lxin¹te²ka³kxa¹ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ko̱³nxe³ti³ o²la³kxin¹ju³tai³tã² ĩ³ki³ha¹kxain¹jau³xa²
a³la̱³kxain¹tu¹wi¹. Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² ũ³wha̱²li¹txã³nxai³tã²
sa²yxo²we¹tin¹ju³ta² ĩ²ain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³su² tai²li² ĩ³ye³a¹wi¹.
25 Nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nũ̱³ka̱³txa² yxo²ĩ²te²a²
ũ³wha²li¹lhĩ¹na¹hẽ³li¹. Nxe³sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹: “Jau¹xai²na²
so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Yain³txa² ko̱³nxe³te²a²
a²yãu³ka³txa² sa²nũ¹tain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yain³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² ĩ³na²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
A²ti³ho³nxa³te²a² wã²nhi²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² ã̱³xa²
in³txi³su² ta̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² sxe³xa³ka³lxi³su² ta̱³nxa²
yxo²kwa̱in³nha²sxã³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³jau³xai²na² sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³ain¹sĩ¹na¹hẽ³li¹.
Ti³a²kah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa̱²ha¹te¹ in³txi³nãu³xai²li² Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
sa²kxai³lu² ã³si³tẽ³kxi²ta̱¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ka³nxa̱³ha²ta̱³a²
Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ta³lun²ju³ta³nũ³su²
ã³nhan³ka²ti³nha²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ta³lun²sãn²nũ²la²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wih¹nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹te³lhxã³ ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ã³nhan³ka²ti³nha²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ta³lun²ka³tu̱³ ka³yxuh³xa² ũ³hũ¹ain¹kxe³nũ³a²
sa²yxo²we¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³la² i³sxã³ ũ³tĩ¹kxain¹jau³su²

27 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹
ka̱³na³ki¹ a³la̱n²tãu³a² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹ta³lun²te³lhxã³ nxe³hĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²
ã³wih¹sxã³ yxau³ain¹ti̱³kxai³lu² Ju³te²a²nãu³xai³tã² A²si³a³ko³xa²
wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txai³tã² hi²sen³su² Pau²lah³la² ĩ²ain¹ka³tu̱³
i³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Ĩ²sxã³ i³sxã³ ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:
— I³sa³e² nũ̱³ka̱³txã̱i³. Ain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹le¹.
Ã³non²ta³kxi²sah¹lxi³hẽ¹le¹. Jah¹lai²li² wãn³txa² ko̱³nxe³jau³xa²
ĩ³tih³nxai¹nĩn²ta²we¹. I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³te³kxi²ha²kxai³
Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² ko̱³te³kxi²ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ko̱³te³kxi²ha²kxai³ nxain¹kxa²yu³su²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² in³txa² sa²so¹ka³tu̱³ thĩ¹nai²na²
tẽ³sxã³ ã̱³wi¹ha̱²kxai³ ã³kho³txain¹nĩn²ta²we¹. Nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Ain¹ta¹ wãn³txai²li² wain³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
A³lan²tai³tã² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Tro³fi²mah³lai²na²
E²fe³so³thĩ³nãn¹jah¹la² nxe³sxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³ya³ju³ta²
ĩ²ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wi¹yhah³lxa²na³na¹. Nx-
ain¹jau³su² nxain¹ta¹ hai³txi³ ã³wi¹yhain¹ya³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Pau²lah³lo²nu¹tai²na² so¹lxi³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².
30 Nxain¹ju³kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ jau³jau¹xai²na²
ain³kxi²nũ²la² kũ³we²ki²la² ã³ne³wxe³ai¹nxa³ha²kxai³
ã³yã³nũ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³yã³nũ²kxain¹nũ²la²
Pau²lah³lo²nu¹ta² hxi²kxũn³txi³ sa²so¹ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
sxi²ha² sa̱²sai²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²sai²ã³hĩ¹na¹
sa²yxo²tĩ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxain¹ju³kxai³la¹ su²lhã³te³lhxã³ nxe²xai³ai¹nha²kxai³
so³ta²to² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² hxi²kan¹jah¹lu¹tai²na²
ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³hen³txain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³ru³sa³lẽ² tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ he¹li²nyhain¹nĩn²tai¹.
Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
32 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹ju¹tu¹tai²na²
a²sa³wi³ha³lxa² wa³su³txi³ tẽ³sxã³ tũ̱³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ai¹nha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² ĩ²ain¹ka³tu̱³ Pau²lah³lo²nu¹tai²li²
su²lhã³te³lhxã³ ain¹ta¹ wxã³ye²nyhai¹nha²kxai³
hãi¹nxa¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Nxain¹nxa²ha¹te¹ so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹ta² hi²sen³su²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ũ³tĩ¹kxi²si¹jau³su² sa²no¹te³lhxã³
ã³sa̱²so¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã³sa²so¹nũ²la² kwa³thi³lĩh³na²
tĩh³no²ha¹li¹ sa²tai³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²tai³kxi²nũ²la²
ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² ĩh¹jah¹lo²ta̱n³te²la¹xã³? Ĩh¹nxe³ka²ya̱n³ti³ta̱³
he¹kxain¹si²lxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³ye³ye³li³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ain³kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹ta²
ã³wih¹si¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxa²ha¹te¹ es³ka²ta²ka³txa̱² ka³la³te³lhxã³ ain¹ta¹
a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ã̱n³sa²ta̱³ti³hex1ye²yai¹nxa³ha²kxai³
hãi¹sxã³ su²lhã³ti³ten³khaix1ye²yhai¹nha²kxai³
ã³nhxi²ka¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
sa²yxe²ta³wxe̱³kxi²so¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
36 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:

— Su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³le¹. Su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³le¹.
Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³la² a²yxo²wãn³txa² ĩ³wa³lxĩn³nha²jau³su²

37 Nxa²ha¹te¹ sxih²yxo²a² ã³wih¹te³lhxã³ tãu³a²
Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹, so³ta²to² hxi²kan¹ta²
ĩ³wa̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³ye³kxi¹nxa²ha³la²wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ so³ta²to²
hxi²kan¹ta² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kre²ka² wã̱n³txa̱² wxãin²txi³ e³in¹te²la¹xã³?
38 E³ji²jah³lo²sxan³ji¹wi¹? Ha³la³je¹nhĩ¹nai³tã² E³ji²jah³lai¹tã²
a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹te²a² 4.000 nxe³tũ̱³ka̱³txa² ã³sa²so¹sxã³
kãin² ko̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nha²kxai³ sxi²je³na² yxo²ha³kxa¹
ã³nhe¹kxi²nyhain¹nũ²la² ha³lo²a² sxi²ha² yũ²nxa³ko³xa²
ã³sa²so¹sxã³ ai³nyhain¹nũ²hẽ³li¹. A²nxe³jah¹lo²sxan³te²la¹xã³?
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wã̱n³txi³kxai³lu¹:
— Txai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²ah³lo²sa̱¹wi¹. Tar²so³thĩ³na²
Si³li²si²a²ko³xan¹thĩ³na² txon¹jah¹lo²sa¹wi¹. A²nxe³thĩ³na²
nẽn³kãin²khaix1te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xai²li²
ĩ³ye³kxi²ti³ten³sa³nhai¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
40 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na²
wã̱n³txi³kxai³lu¹:
— Ĩ³ye³kxi²txai¹nu¹li¹. Nxe³ai¹nha²kxai³ es³ka²ta²ka³txa²
ĩ³sa²yxau³nũ²la² ĩ³ka³nahx2si¹jau³su² wxa²ye³wxã̱ix3sa²kxai³
ĩ³ka³nah²xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² E³bre²ah³la² wã̱n³txa²
ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

22

1 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²wã³tã̱³nãu³sxu² txa²wĩ³na²nãu³su²
yah³lxi¹lxi¹. Nxa¹ju³tai²li² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹.
Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxa²ha¹te¹ tũ̱¹ka̱³txai²li² E³bre²ah³la² wã̱n³txa²
ain³kxain¹nũ²la² ka³nah²xain¹ta¹hxai³hẽ¹la².
3 Nxe³nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wã̱n³txi³kxai³lu¹:
— Txai²li² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sa¹wi¹. Tar²so³thĩ³na²
Si²ri³a³ko³xan¹thĩ³na² txon¹jah¹lo²sa¹wi¹. Txo¹na¹nũ²la²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³na¹nũ²la² Ka³ma³li³e²lah³lo²nu¹tai²na²
hi²sen³su² txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² wã̱n³txa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wã̱n³txa² ya³lo³jah³lxin¹ka³tu̱³ sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxa²
yãx1jah¹lo²sa¹wi¹.
4 Nxa¹ha²kxai³ a²nũ²ai²li² Je³su²jah³lai¹tã²
wã̱n³txa² ã̱n³si³tẽ³kxi²te²a² ĩ³hat1txai¹na¹hẽ³li¹.
A²nxe³tũ̱³ka̱³txa² in³txi³su² ta̱³nxa² txu¹su² ta̱³nxa²

nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txain^{1}tu^{3}ha^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
sa^{2}so^{1}ain^{1}sã^{2}na^{1}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}ta̱^{3}nxa^{2}
su^{2}lhã^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
5 Nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} Sũ̱^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Kãi^{3}a^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}wã̱^{3}txi^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Ki^{3}han^{3}txa^{2}nãn^{3}khih^{3} nxe^{3}nx2ta^{1}nhai^{1}.
Jã^{1}nxain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Ta^{3}mas^{2}ko^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}na^{2} ĩ^{3}ha^{1}txin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
sa^{2}so^{1}ai^{1}nĩn^{1}ka^{3}tu̱^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nxẽn^{1}ka^{3}tu̱^{3} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}jau^{3}su^{2}
wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{2}li^{2} ũ^{3}hũ^{1}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} ai^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.

Pau^{2}lah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}jau^{3}su^{2}

6 Ai^{3}na^{1}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2} Ta^{3}mas^{2}ko^{2}thĩ^{3}na^{2} ya̱u^{3}so^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ne^{3}ka^{3}ka^{3}tãu^{3}a^{2} oh^{3}xa^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3} ha^{3}tẹt1sa^{2}kxai^{3}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}sa^{2}nxũ^{3}nxa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
7 Nxa^{1}tãu^{3}a^{2} ã^{3}ya^{3}hi^{2}na^{1}tãu^{3}a^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2}
ain^{3}kxi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Sau^{2}lah^{3}lãi^{3}. Sau^{2}lah^{3}lãi^{3}.
Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}san^{1}thi^{2}lxi^{1}?”
Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ĩh^{1}jah^{1}lo^{2}ta̱^{3}nhĩn^{1}ji^{1}wi^{1}?”
Nxe^{3}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1}: “Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
Na^{3}sa^{3}re^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}kxi^{2}na^{1}jah^{1}lai^{1}ta^{2}lxi^{3}na^{1}wi^{1}.
Ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}san^{1}kxah^{3}lo^{2}sa^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
9 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ha^{3}tẹt1ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{2}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}la^{3} ain^{3}kxai^{1}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.
10 Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ĩh^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
kãi^{3}te^{3}la^{1}ji^{1}wi^{1}?” Nxe^{3}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}: “Ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}txu^{1}li^{1}.
Ta^{3}mas^{2}ko^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}txu^{1}li^{1}. Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kwa^{3}na^{3}nxa^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nxa^{2}tu^{1}wi^{1}.”
Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} kãin^{2} ha^{3}tẹ^{1}tha^{2}kxai^{3}
ye^{3}ka^{3}tũ̱^{3}ta^{3}kxi^{2}sa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
hxi^{2}ki^{3}sa^{3}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
12 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} sxi^{2}je^{3}na^{2} A^{3}na^{3}ni^{2}ah^{3}la^{2}
yxau^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} wãn^{3}txu^{1}txai^{2}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}wet1hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}le^{3}kxi^{2}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
13 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}la^{1} ã^{3}wih^{2}xa^{2} wxã^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Sau^{2}lah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}si^{1}lxi^{1}. Hĩ^{1}na^{2}
wi^{1}lĩ^{2}nhãn^{1}tu^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}sai^{1}nhĩ^{1}na^{1} ye^{3}we^{2}nxi^{2}sa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

14 Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹: “Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³jah¹lo²nu¹tai²na² txa²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na²
sa²yxo²we¹tain¹kxah³la² Si³yxau³jah¹lo²nu¹tai²na²
tẹ²hi²sẹn³su² ĩ²sxã³ sa²so¹nxain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³
a²wãn³txai²li² a²ten³jau³xai²na² a³la³kxi²ti³hi¹txa²tu¹wi¹.
A³la³kxi²ti³hi¹txa²sãn²kxa²yu³su² Je³su²jah³la² Wi¹lhin¹ta²
Si³yxau³jah¹la² ĩ²in¹ju³tain²txi³ a²wãn³txa² ain³kxin¹ju³tain²txi³
nxẽn¹tu¹wi¹.
15 Nxẽ¹nha²kxai³ ju¹tai²li² ĩ²in¹ju³tai²na¹ e³kxi²nxa²jau³xai²na¹
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxi¹txai¹nĩn¹tu¹wi¹.
16 Nxẽn¹jut3su² ha²yạ³kxa² wah³nxe³sẽ¹li¹.
Ĩ³sa²yxau³sẽ¹li¹. Ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹nxa²sih¹nxa²jau³su²
ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Nxẽn¹kxai²nãn²tụ³ Je³su²jah³la² wãn³txa²
yxo²ĩ²in¹kxai²nãn²tụ³ wxa²kọ³nxe³nxa²ju³ta² Txa²wã¹sũ³na²
sa²kxai³lụ² nxe³wã²na³kxi¹nxa²tu¹wi¹.” A³na³ni²ah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³sain¹na²hẽ³li¹.

Pau²lah³la² e³kxi²ju³tan¹te²kxa³yạ³la²yau³su²

17 Nxa¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ã³wạ³li²na¹hẽ³li¹. Ã³wạ³li²na¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha²
ã³wih¹sxã³ ĩ³ye³kxi²na¹tãu³a² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta²
ĩ²a¹hẽ³li¹.
18 Ĩ²a¹ju³ta²sa¹ Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹: “Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹ta² nũ³kạ³txa²
wxa²wãn³txa² ĩ³ye³kxai¹nĩn¹jau³xa² sa²yxo²ã³nxain¹tu¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ wa³su³txi³ a³li³xi¹sẽ¹li¹.” Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
19 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³.
A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ o²la³kxi²na¹ju³tai³tã² e³lxah¹
ĩ²sai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Ju³te²a² nũ³kạ³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na²
ã³wih¹sa²the³tũ²la² wxa²sa³wi³ha³lxa² yxo²ĩ²nxain¹te²a²
sa²so¹sxã³ ũ³tĩ¹kxi²tạ³nxa² ĩ³wai¹tạ³nxa² nxe³nhxai²na¹hẽ³li¹.
Ju¹ta² yxo²ha³kxa¹ e³lxah¹ ĩ²sai¹nhxai²na²hẽ³li¹.
20 Nxe³ain¹kxa²yu³su² Es³te³vãu²ah³la² wxa²sa³wi³sai³tã²
su²lhã³ai¹nhĩ¹nai³tã² ĩ²nũn³na¹hẽ³li¹. ‘Wi¹na³li¹.’ Ai¹na¹jau³su²
ai¹na¹hẽ³li¹. Nxa¹ha²kxai³ su²lhã³ain¹ta³nũ³kạ³txai²na²
hxi²ki³te²na² sa²kxai³ a²wã²la² sa²hau³ko³kxain¹to³ha¹hẽ³li¹.”
Nxe³na¹hẽ³li¹.
21 Nxa²ha¹te¹ Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹: “Ai³txa²sã²nũ¹li¹. Nxẽ¹kxai²nãn²tụ³ ha³lo²a²
u²ko³xai²na² Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³te²nãn¹ta³ko³xai²na²
ĩ³sa²si¹hã³nxa²ha¹tu¹wi¹.” Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ a²wi¹lhĩ¹na² wi¹lain³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³te²nãn¹ta³ko³xa²
ĩ³sa²si¹hã³si¹jau³su² jau³jau¹xai²na² ain³kxain¹tãu³
hịt3txain¹sxã³ ĩ³kaix1tain¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² su²lhã³txa²sĩ¹nhẽ³le¹. Ĩ³la³thi¹ti³hex1sĩ¹nxa³we¹.
Ka³tẹn³su² yxau²xai³ju³ta² ten³ti³hex1sa²sĩ¹nxa³nha²we¹.
Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
23 Nxe³ha²kxai³ ĩ³ạn³ta³kxi²khaix1ai¹nha²kxai³ kãin²
ĩ³wxạn¹tai¹nha²kxai³ wã²la²ka³lo³ạ² hxi²tẽ³nha²sxã³
ĩ³txu³kxin²tai¹nha²kxai³ kĩh³nũ³xa² wxa²xụh³sa²ka²la¹lhin³tai¹nha²kxai³
yxain¹ta¹hxai²hẽ¹la², kãin² ĩ³ạn³ta³kxin²tain¹sa³ka².
24 Ain¹nxa²ha¹te¹ so³ta²to² a²hxi²kan¹jah³lu¹ta²kxai³lu²
ju¹tai²na² ĩ²ain¹nũ²la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lai²li² sa²wi¹jah¹lxi³hẽ¹li¹, sxi²hẽ¹nai²na²su¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ tũ¹kạ³txai²na² ĩ³ạn³ta³kxain¹ju³ta²
si³yxau³tãu³a² a³ya³ti²kị³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ ye³ka³lxa¹txi³
nũ³kxũn³txi³ ĩ³ta³lo³wai¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxa²ha¹te¹ sa²tai³kxain¹tãu³a² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² Ro³ma²no² nũ³kạ³jxah¹lo²sạ¹wi¹.
Nxa¹ha²kxai³ ĩ³ta³lo³wait1sah²lxin¹ju³ta² wain³ji¹wi¹?
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na² yen³nãu³a² kọ³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²sai¹nxa³tai¹tu³wi¹. Nxe³sai¹nxa³ha²kxai³
txa²wãn³txa² ya²lan³tụ³tạ³nxa² ki³han³tụ³tạ³nxa²
ã³ne³wxe³yah²lxan³tai¹ti²tu³wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxa²ha¹te¹ sa²tai³kxi²tũ³kạ³txa² ain³kxi²nũ²la²
a²hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² ĩ³hen³txain¹nxa²ha¹te¹:
— Jah¹lai²li² Ro³ma²no² nũ³kạ³jxah¹lo²su² na³li¹. Nxe³ha²kxai³
wi¹lĩ²jah³lxi³sã²nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxa²ha¹te¹ a²hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³wã³txi³te³nah¹lxi¹:
— Ro³ma²no² nũ³kạ³txi³sin¹jau³xai²li² ya²la³tụ³tin¹te²la¹xã³?
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ya²la³lyau³xai²la¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
28 Nxa²ha¹te¹ a²hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²li² a²kxã³nxa¹ ũ³yho³hi²txã³nxa² kãin²
ũ³yho³hi²hain¹sã²na¹ka³tụ³ Ro³ma²no² nũ³kạ³txi³su²
we¹na¹hẽ³li¹. Nxe³tạ¹hxai²hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹
Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txai²li² Ro³ma²no² nũ³kạ³txi³su² sxã³ txon¹te²sa¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²hxi²kan¹jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
yụh³lxi³ha²kxai³ ũ³tĩ¹kxi²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la², Ro³ma²no²
nũ³kạ³txi³su² ha²kxai³la².

Hxi²kan¹ta² ã³nũ²kxi²tũ³kạ³txa² ĩ³wã³tain¹jau³su²

30 Nxa²ha¹te¹:

— Ju¹tai²li² wain³txi³ ã³ne³wxe³ti³ten³sa³nha²khih³. Nxe³jau³su² ka³tu̱³ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ sa²ta²la³kxi²sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³te²nãu³xa² ĩ³kaix1tha²kxai³ Ju³te²a² hxi²kan¹ta² ã³nũ²kxi²te²nãu³xa² ĩ³kaix1tha²kxai³ nxe³tũ¹ka̱³txai²na² a²yen³nãu³a² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²so¹sxã³ ũh³wxe³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23

1 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² Ju³te²a² hxi²kan¹txa² ã̱³nũ²kxi²te²nãu³xa² ten³sa²tã³la³kxi²nha²sxã³ ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Txa²wã³tã̱³nãu³syah¹lxi¹lxi¹. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² yxau²xai³la¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nha²ti³he¹nxẽn²nxa³wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Nxa²ha¹te¹ wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹la² A³na³ni²ah³lo²su² jah¹lan²tu̱³ a²sa³wi³ha³lxa² ka³lu³sa³ yxau³ain¹te²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² wxa²yxo²su²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Nxa²ha̱¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxãi²na² wi¹lhin¹ki³lxo³nxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³thi¹ni¹lxi¹. Ĩ³yĩ¹li²san¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. Txa²wã¹yah³la²nãu³xai³tã² wãn³txa² wet1txa³lxi¹. Wxa²yxo²su²lha²si¹hai¹nĩn¹jau³su² kwa³na³ai¹ni¹lxi¹. Jau¹xai²na² wai³nxa³wi¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² wxa²yxo²su²nxa²tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Nxa²ha¹te¹ jau³jau¹xai²na² ain³kxain¹nũ²la² in³txi³nãu³xa² ten³sa²tã³a² yxau³ain¹te²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² wã²nxa³kxa² so¹jah¹lo²su² te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³ ko̱³ti³hen³tai¹nĩn¹jau³xa² wai³nxa³wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ju¹tai²na² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹lo²su² ju¹ta³la³ ko̱³nha²nxa³hẽ²li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² sa²yxo²we¹te²sa¹wi¹. A²nxe³jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹: “Wxa²hxi²kan¹jah¹la² ko̱³te³kxi²txa³hẽ¹li¹.” Nxe³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²ã³a¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

6-8 Nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² a²hxi²kan¹ta² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² a²wã³kxi³kxai³lu² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³lu² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³ju³kxai³lu² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ya³lu²khaix1te²a² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta³nũ³a² yxo²ĩ²xa³ha²kxai³ a²nũ²a² yãu³ka³txa² yũ³ju³ta² yxo²ĩ²xa³ha²kxai³ oh³xan¹jah¹la²

yũ³ju³ta² yxo²ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxain¹ta¹ fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ju¹ta²
yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²ta³lu²nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³ju³kxai³lu²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ju¹tai²na² a³la³kxi²nũ²la²
ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Txa²wa³tã̱³nãu³syah¹lxi¹lxi¹.
Txai²na² sa²kxai³lu² fa³ri³se²ah³lo²sa̱¹wi¹. Txa²wĩ³na²
fa³ri³se²a²lo²su² te²ju²hẽ³li¹. Nxe³na¹jut3su² a²nũ²a²
ya³lu²khaix1kxai²nãn²tu̱² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta²
yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wah³nxe³na¹ha²kxai³
nxe³na¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²sah¹lxi¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² ain³kxain¹nũ²la² ã³nhai²ta³lxi³ka³tu̱³
fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² sa³tu³se²a² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³ye³ĩ³yi²lho¹kxi²nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nyhai¹nha²kxai³ fa³ri³se²a² jah³la²nãu³xu¹tai²na² a²nũ²a²
wha²li¹txã³nxa² a²hoh³lxi³su² te²nãu³xa² yxo²xũ̱n³txi³
ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah³lai²li² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta³la³ yũ²yai¹nxa³nũ²nhai¹.
Nxe³ha²kxai³ a²yãu³ka³txa² ta̱³nxa² oh³xan¹jah¹lai²la³ ta̱³nxa²
ĩ³ye³kxi²hĩ̱³te²la¹ku² nxe³nũ¹hain¹ki̱³nhai¹. Nxe³ha²kxai³
hãi¹nxa¹jah¹lxi³sã²lxi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Ain¹tah¹lxa¹ ha²ya̱³kxa² ĩ³kwa̱i²ta³lxi³ti³he¹xai¹nxa³ha²kxai³
so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lai²li² nũ³ki³la³kxi² sa²sin³so¹ain¹kxai²nãn²tu̱³
sa²ya²lu¹tain¹te³lin¹ji²? Nxe³jau³su² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
sa²so¹xi²si¹nyhain¹jau³su² so³ta²to² a²sa³wi³ha³lxi³nu¹tai²na²
sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxai¹nha²kxai³ tĩ̱¹kxi²thĩ³nai²li²
sa²wi¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nxe³ha²kxai³ ka³nxah³ton³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³tĩ̱³sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lãi³. Yu̱h³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ĩ³ya³lo³ti²khaix1nxe³sẽ¹li¹.
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãu³ai²na² txa²wãn³txa² wain³txi³
ĩ³hen³txai¹nĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxẽ¹kaix3 jã¹nxe³sxã³ Ro²ma²thĩ³na²
ĩ³hen³txain¹nũ³nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³la² hãi³a² he³son³kxi²sxã³ su²lhã³te³lhxã³ nxain¹jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ ka³nxa³ha²ta³a² Ju³te²a² in³txi³nãu³xa²
ã³ki³nũ²kxain¹sxã³ hãi³a² ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² su²lhã³a³sah¹lxi³wxi¹. Yain³txa²
ten³ni³lxa³ha²kxai³ ĩ³na²kxi³jau³xa² ten³ni³lxa³ha²kxai³
nxe³ki̱³nhai¹. Su²lhã³sãn²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ yain³ni² ĩ³na²
nxe³ki̱³tu¹wi¹. Nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

13 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² in³txa² ka³lxa¹txi³ 40 ta̱³nxa² 50 ta̱³nxa²
nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

14 Nxain¹nũ²la² hãi³a² ĩ³ye³li³ta² nũ̱³ka̱³txai³tã²
a²wãn³txi³kxai³lu¹, Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹te²
a²hxi²kan¹ti³nãu³xai²na² Ju³te²a² a²hxi²kan¹ti³nãu³xai²na²
nxẽn³tain¹sxã³ nxe²ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sãn²si¹lxi¹. Pau²lah³lai²na² su²lhã³nha¹ju³ta²
so¹lxi³ ten³sa²sĩ¹nhai¹. Nxe³te³lhxã³ yain³txa² ã³na¹nha¹hẽ³li¹.
Su²lhã³sã²nha¹ka³tu̱³ yai³nxi²sĩ¹na¹tu¹wi¹.
15 Nxe³nha¹ha²kxai³ wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² Ju³te²a²
hxi²kan¹ta³nãu³xai²na² nxe³yah³lxin¹sxã³ so³ta²to² a²hxi²kan¹ta²
ĩ³hen³txi³tain¹yah³lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Pau²lah³lai²li² tẽ³sxã³
wxã³ain¹si¹nha¹jau³su² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³sĩ¹nhẽ³li¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ãh¹ĩ³wã̱³txi³sain³ki³lxo³xain¹nha¹tu¹wi¹.
Nxe³nha¹ka³tu̱³ a²ha²tĩh³na¹ su²lhã³te³lhxã³
ã³wah³nxe³nha¹tu¹wi¹. Hãi³a² ĩ³ye³li³ta³nũ̱³ka̱³txa²
nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³la² a²ha³lĩn³ta³ka³lxa²
a²ki³lha³lxa² nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² jau³jau¹xai²na²
ain³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Pau²lah³lai²li² su²lhã³te³lhxã³
nxain¹jau³su² ain³kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
ũ³tĩ¹kxa² ã³wxe³ain¹thĩ³na² ã³wih¹nũ²la² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Ĩ³hen³txi³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu²
so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹ta² ĩ³kaix1so¹sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wẽ³sai²li² tẽ³in¹ka³tu̱³ wxa²hxi²kan¹jah¹la² hxi²ka²
ũh³wxe³sẽ¹li¹. Wãn³txi³khai¹su² yũ²ain¹nha²wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Nxai¹nha²kxai³ ũh³wxe³nũ²la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³la² ũ³tĩ¹kin¹jah¹lai²li² ĩ³kaix1sain¹sxã³ wẽ³sai²li²
wxa²hxi²ka² ũh³wxe³kxi¹nxa²si¹sain¹jau³su² kwa³na³sain¹na²li¹.
Wãn³txi³khai¹xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³ten³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Nxe³ha²kxai³ wẽ³sa² hxi²ki³sxã³ tẽ³nũ²la² nũh¹
ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Ĩh¹nxe³jau³ta̱³ ĩ³ye³kxi²sa²ti³ten³nxa²ji¹wi¹?
A²hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² e³kxi²nyhain¹na²hẽ³li¹.
E³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹: “Ka³nxa³ha²tai²na² Pau²lah³lai²li² ãh¹
ĩ³wã̱³txi³te³lhxã³ tẽ³sxã³ wxã³si¹hain¹jau³su² sa²si¹hã³ki̱³tu¹wi¹.
Wxã³kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ ã³ne³wxe³ki³lxo³te³lhxã³
ĩ³wã̱³txi³sĩ¹na¹tu¹wi¹.” Nxe³jau³xai²na² e³kxi²nyhain¹sxã³
ĩ³wã̱³txi³nx2tain¹tu¹wi¹.
21 Nxain¹ta¹ we¹txain¹txa³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ in³txi³nãu³xa²
ka³lxa¹txi³ 40 ta̱³nxa² 50 ta̱³nxa² hãi³a² wah³nxe³kxain¹tu¹wi¹.
Nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² yain³txa² ã³i² ĩ³na²kxi²jau³xa²
ã³i² nxain¹na̱²hẽ³li¹. Nxai¹nha²kxai³ Pau²lah³lai²li²
su²lhã³ain¹sãn²ka³tu̱³ ĩ³yai³nxain¹tu¹wi¹. Nxe³ain¹jut3su²

wxa²wãn³txa² we¹tai¹nĩn¹jau³nũ³a² wah³nxe³kxi¹nxain¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxa²ha¹te¹ so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lo²nu¹tai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Jau³jau¹xai²na² ĩ³ye³kxi²san¹jau³xa² a²nũ²a²
ĩ³hen³txain¹txa³hẽ¹li¹. Nxe³nũ²la² wẽ³sai²li² a²ha³lo²nãu³a²
ĩ³si¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Fe²lis³jah³la² hxi²ka² ã³yã³yũ¹nyhain¹jau³su²

23 Nxa²ha¹te¹ a²sa³wi³ha³lxai²na² in³txa² ha¹li¹ ĩ³kaix1sxã³
ĩ³sa²si¹hã³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³wxi¹. So³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ 200
nxe² wxa²hau³ko³ti² ka²va¹la² ya̱u³kxi²tũ̱³ka̱³txai²li²
ka³lxa¹txi³ 70 nxe² wxa²hau³ko³ti² a²nũ²a² ã̱³xa²
nũ̱³ka̱³txa² hi³ki²a³la² nũ̱³khe¹txi³ o²la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa²
ka³lxa¹txi³ 200 nxe² wxa²hau³ko³ti² nxe³jah³hẽ¹li¹.
Nxe³ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³nxah³ta² sa²ka²nĩ¹nĩ¹tãu³a²
Se²sa³re²a²thĩ³na² ã³nxai³jah³lxi³hẽ¹li¹.
24 Pau²lah³lai²li² ka²va¹lai²na² sa²ka³ti³wxe̱³kxi²so¹sxã³
ã³nxai³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Fe²lis³jah³la² Ju³te²a²ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³la² win¹ta²
ũ³hũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxe³nũ²la² ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹lhũ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Ain¹te³nah¹lxi¹:
— Ko³ver³na³to² Fe²lis³jah³lãi³. Ju³te²a²ko³xa²
wa³kxẽn³yah³lo²si¹lxi¹. Txai²li² Klau²ti³o³ Li²si³ah³lo²sa̱¹wi¹.
Wa²su¹wa²su¹nĩn¹ta¹ji¹wi¹? Txai²li² wa²su¹wa²su¹na¹wi¹.
27 Hĩ̱¹na² a²nũ²a² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nxa²ha¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txai²na² hxi²ka²
sa̱²so¹na¹hẽ³li¹. Su²lhã³te³lhxã³ nxe³te²nũ³su² nũ³kxũn³sxã³
ã³nũ²kxain¹nũ²hẽ³li¹. Nxai¹nha²kxai³ jah¹lai²li² Ro³ma²no²
jah¹lo²su² ha²kxai³ txa²sa³wi³ha³lxa² sa²si¹hã³a¹ha²kxai³
ã³non²ta³kxai¹na¹hẽ³li¹.
28 Ko̱³nxe³ti³hin¹ye¹nx2ti³ta²nũ²nhai¹. Na¹jau³su²
na¹ka³tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nhi²yain¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³
ĩ³yĩ¹lain¹tai²lã¹na¹jau³su² Ju³te²a² hxi²kan¹txi³ nũ̱³ka̱³txa² hxi²ka²
ĩ³sa²si¹hã³ai¹na¹hẽ³li¹.
29 Nxe³nũ²la² ko̱³to²la³kxain¹ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³
hxi²kan¹txi³ su²lhã³ain¹ta̱³nxa² ũ³tĩ̱¹kxain¹ta̱³nxa²
ye²nxain¹nxa³lho³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ Ju³te²a² wãn³txu¹tai²na²
so¹lxi³ sa²yxo²ã³ye¹nx2tin²tai¹.
30 Nxe³ha²kxai³ Ju³te²a² in³txi³nãu³xa² su²lhã³ti³te³nain¹jau³su²
hãi³a² wah³nxain¹jau³su² ain³kxi²nha¹ka³tu̱³
ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nxa²ha¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ tũ̱¹ka̱³txai²li²
ã³wxã³sxã³ ĩ³hen³txi³nxa²si¹hai¹na¹jau³su² kwa³na³ai¹na¹hẽ³li¹.

Nxe³na¹jau³su² nxa¹wi¹. Ta³lun²na¹wi¹. Klau²ti³o³ Li²si³ah³la²
nxẹ³ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Nxe³nũ²la² so³ta²to² nũ̱³kạ̱³txa² wãn³txa² whãi²na¹
sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³nxa³hi²tãu³a²
Ãn³ti³pa²tri³te³thĩ³na² Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ tẽ³sxã³
ã³nxai³ain¹tạ¹hxai²hẽ¹la².
32 Ka³nxa³ha²ta³a² a²yu̱³kxa² ã³nxai³ain¹ta³ nũ̱³kạ̱³txa² ã³wạ̱³la²
ĩ³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ti̱³kxai³lu² ka²va¹la² ã³nxai³ain¹ta³
nũ̱³kạ̱³txa² ã³nxai³li²sxã³ ãh¹ yan¹nãu³a² Se²sa³re²a²thĩ³na²
ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
33 Tẽ³sxã³ ã³wi¹hain¹nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa²
Fe²lis³jah³lo²nu¹tai²na² hxi²ka² sa²nũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxũn³sxã³ Pau²lah³lai²li² Fe²lis³jah³la² hxi²ka²
ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
34 Ain¹nxa²ha¹te¹ Fe²lis³jah³lai²li² ha³tẹh³nxã³nxa²
ĩ²sãn²nũ²la² ĩ³wã̱³txi³te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lãi³. Ĩh¹nxe³ta³ko³xa² yxau³te²sin¹ji¹wi¹?
Nxe³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² ĩ³wạ²lũ³xi²te³nah¹lxi¹:
— Se³li²si²a²ko³xa² yxau³te²sa¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxa²ha¹te¹ Fe²lis³jah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:
— Tũ̱¹kạ̱³txai²li² kọ̱³te³kxi²nxain¹tũ̱³kạ̱³txai²li²
ã³wxã³ai¹nhĩ¹na¹ wxa̱²wãn³txa² ain³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Nxain¹ka³tu̱³ E³ro²jah³la² sxi²ha² kãin²thĩ³na² ũ³tẽ̱¹kxi²si¹jau³su²
kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la².

24

Pau²lah³la² kọ̱³nxe³ti³ kãi³jau³su² ĩ³ki³ha¹kxain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²tãu³a²
A³na³ni²ah³la² Sũ̱³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³jah¹la²
wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³ka³tu̱³ta¹ a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³hi²txa²
wxã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³te²a² a²hxi²kan¹txa² nũ̱³kạ̱³txa²
ã³wxã³ha²kxai³ Ter²tu³lo³jah³lai²na² ha³tẹh³nxã³nxa²
a²hoh³lxi³sa²khaix1nxe³jah¹la² kxeh³kon³kxi²nxa³jah¹la²
ã³wxã³ha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ka³tu̱³ta¹
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ kọ̱³to²la³kxi²ki³lot3xain¹sxã³
ĩ³ki³han³jau³su² e³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ha²kxai³la¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³kaix1so¹sãn²nũ²la²
Ter²tu³lo³jah³la² kọ̱³te³kxi² ã³si³wxe³te³nah¹lxi¹:
— Fe²lis³jah³lãi³. Txa²wã¹ha³lo²a² sa²hãu²not3ja³sa²sĩ¹nhxai¹nhẽ³li¹.
A²hoh³lxi³si¹nha²kxai³ wi¹lhau³kot3ja³sa²nhĩn¹tai¹ti²tu³wi¹.
3 Nxe³ha²kxai³ wi¹lxo³kxi²sa²nhĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ha²kxai³
sa²nẽn¹kxi¹nx2nha¹wi¹.
4 Nxe³nha¹jut3su² wãn³txa² ain³kxi²sa¹nha²kxai³
hxi²tha³txa²ha¹kxa²yạ̱n³txi³su² nxe³nxa²ha¹nhai¹.
Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³ a³lu²te³nxa³lho³li¹. Jũ¹nxa² so¹lxi³
ain³kxi²sẽ¹li¹.

5 Jah¹lai²li² ha³nxeh³lxa³ti³ kãi³ũ¹nhẽ³lhxai²na²hẽ³li¹. Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ul²yxau³kxan²ti³ he¹li³si¹jau³su²
kwa³na³hxai²na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ Na³sa³rẽ²na² nũ̱³ka̱³txa²
a²hxi²kan¹jah³lai²la¹wi¹.
6 Nxe³sãn²kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²
ã³khot3te³lhxã³ ã³wih¹na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³
ũ³tĩ̱¹kxi²na¹hẽ³li¹. Txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹ja³kxa³jau³su²: “Ko̱³nxe³thin¹ta̱³nxa²
wi¹lhin¹ta̱³nxa² a³ya³txi²sĩ¹na¹tũ¹xã¹.” Nxe³nha¹hẽ³li¹.
7 Nxe³ta¹ Li²si³o³ah³la² so³ta²to² hxi²kan¹jah¹lan²tu̱³
ã³wxã³nũ²la² nũ̱³kxũn³txi³ sa²so¹kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹.
8 Nxe³sain¹sĩn¹nũ²la² ĩ³yau¹ũ³nxa²si¹sain¹jau³su²
kwa³na³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³jut3su² wãn³txa²
ĩ³wã̱³txain¹sã²nĩn¹ka³tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nxain¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³
a³la³kxin¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Nxe²e³nũ²la² Ju²te²a² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
ĩ³ye³kxi²ti³ãn¹jau³kxai³lu¹:
— Wain³sĩn¹na³li¹. Wãn³txi³khai³xai²la¹wi¹. Nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹ta¹ kãin² ki³ha³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³la² a²yxo²wãn³txa² ĩ³wa³lxĩn³nha²jau³su²

10 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²si¹jau³su² Fe²lis³jah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
wxa²ye³wxã̱i³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Fe²lis³jah³lãi³. A²hoh³lxi³si¹lxi¹. A²nũ²a² wain³txi³
sa²hau³kot3sxai¹nhẽ³li¹. Nxe³na¹jut3su² ka³lih³kxi²la²nha²
wain³txi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wi¹.
11 Jã¹nxa¹jut3su² a³lan²ti³hĩ¹nai³tã² ye³ 12 nxe²
a³lan²ti³hĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²si¹jau³nũ³su²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wi¹ha¹hẽ³li¹. Nxe³na¹ju³ta²
ya²la³tu̱³tu̱²na³na¹. Nxet3sxã³ a²nũ²a²nãu³xa²
ĩ³wã̱³txi³txai¹nhẽ³li¹.
12 Jã¹nxe³na¹tãu³ai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²
ã³wi¹ha¹tãu³a² yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³ye³nxa³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa²
he¹li³si¹hain¹jau³su² kwa³na³nxa³ha²kxai³ nxe²nxa³hẽ³li¹.
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ta̱³nxa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
whãi²na¹ nxe²nxa̱³hẽ³li¹.
13 Nxe³kxa²yu³su² ko̱³nxe³ti³ ti³hit1sain¹jau³su² hxi²kan¹txi³
ĩ³ye³yxo²nũn¹nyhai¹nxa³lho³li¹.
14-16 Nxe³na¹ju³kxai³lu² tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
ko̱³te³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txai²nãn²tu̱³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
ũ³wha²li¹txã³nxa² ain³kxi² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² ũ³wha²li¹txã³nxa² ain³kxi²
nxe³ai¹nhxai²ta̱i¹ti²tu³wi¹. Nxain¹sxã³ a²nũ²a²
ko̱³nxe³thin¹te²sa² ta̱³nxa² wi¹lhin¹te²sa² ta̱³nxa²

nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹ ya³lu²kxai²nãn²tu̱³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³si¹jau³nũ³su² yxo²ĩ²ain¹te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxain¹ka³tu̱³ wah³nxe³kxain¹te²jai¹ti²tu³wi¹. Nxain¹kxa² yã¹nxũn³te²sa¹wi¹. Jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²nũ³na¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³ txa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sa²ta̱³nxa² a²nũ²a² ĩ²sa²ta̱³nxa² nxe³sain¹sxã³ txa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lxi³ yxau²xai³nha¹ju³ta² ten³sa³nhai¹. Nxe³na¹kxa²yu³su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³si³tẽ³kxi²jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³txai²na² txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² sa²yxo²we¹tain¹jah¹lain²txi³ sa²yxo²we¹tũ³na¹wi¹. Nxe³na¹ta¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² ko̱³te³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txan²tu̱³ nxe³te²na² wãn³txi³kxai³lu¹: “Wãn³txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kxi³ju³ta² wai³nxa³wi¹.” Jau¹xai²na² nxe³ain¹na³li¹. Ain¹kxan²ti³nũ¹ txai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te³sa¹wi¹.

17 Nxe³na¹jut3su² kwẽ³kxa² ko³ha¹li¹ ko³ha¹li¹ kwẽ³kon³sxã³ ul²xai³na¹hẽ³li¹. Hã²wxãn³txa³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wa̱³li² ĩ³xi²na¹hẽ³li¹. Nxe³na¹tãu³a² txa²nũ̱³ka̱³txa² ũ³yho³hi²txã³nxa² wã²nhũ¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² kwa²ũ³hũ¹nxe² nxe³na¹hẽ³li¹.

18 Nxe³sxã³ ã³ta³lu²na¹tu̱³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ĩ³ha¹txi²sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹to³ta¹ hai³txi³ ko̱³nxe³tũ̱³ka̱³txa² ã³si³tẽ³kxi²sai¹nxa³ha²kxai³ ã³nhe¹li³na¹ju³ta³la³ yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³na¹hẽ³li¹.

19 Nxe³na¹ka³tu̱³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²li² nũ¹ka³na¹ A²si³a³ko³xa² wxã³ain¹te²nũ̱³ka̱³txai²li² thĩ¹nai²na² ĩ³ha¹txi²sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹jut3su² ko̱³to²la³kxi²na¹ke³la³te²kxai³ ĩ³hen³txi³nxai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Yxãn¹ta¹ wxã³ye¹nxai¹nxãn³tai¹.

20 Ye¹nxai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ ti¹ai²li² wxã³ain¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ĩ³wã̱³txi³sain¹jau³xai³tã² ĩ²sain¹na²hẽ³li¹. Ko̱³to²la³kxi²na¹ju³ta² yũ³yai¹na¹ke³la³te²kxai³ ĩ³yau¹ũ³sa²si¹hai¹na¹jau³su² kwa³na³txai¹nhẽ³li¹.

21 Jã¹nxa¹jut3su² yau³ka³na³ka³nat3sxã³ ã³te³nai¹nxa³hẽ³li¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² ya³lu²te²a² ka³tẹn³ti³ ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta³nũ³su² yxo²ĩ²a¹nhai¹.” Nxa¹jau³xai³tã² ĩ³ye³a¹ha²kxai³ hi̱t3sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³na¹jau³su² ĩ³ye³ye¹nx2ta¹wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxa²ha¹te¹ Fe²lis³jah³lo²su² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³lai¹tã² wãn³txa² ã³si³tẽ³kxi²kxe³su² ã³ne³wxe³ha²kxai³ hãi¹nxa¹si¹jau³su² kwa³na³te³nah¹lxi¹:

— Klau²ti³o³ Li²si³o³ah³la² wxã³hĩ¹na¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa̱²ha¹te¹ a²sa³wi³sai²li² ĩ³kwa³na³te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² ũ³tĩ̱¹kxi¹xi¹sẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ a²sa³wit3su² wxã³kxai²nãn²tu̱³ hãi¹nxã¹txa²hẽ³li¹. Yain³txi³su² ta̱³nxa² yen³kxi³su² ta̱³nxa² tẽ³sxã³ wxã³kxe³su² ũ³hũ¹txai²li².

Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxai¹nha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³
ũ³tı̃¹kxi²xi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Fe²lis³jah³la² Tru³si²la³ka³lxa² so¹sxã³ ã³kxi³jau³su²

24 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹la² a³lan²tãu³a² Fe²lis³jah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
wa̱³li²ta¹hxai²hẽ¹la². A²sxe³xa² Tru³si²la³ka³lxi³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ta¹ka³lxa² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa¹ka³lxi³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ya³te²na² ã³wxã³ya³ha²kxai³
Pau²lah³lo²nu¹tai²na² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kxi³ju³ta²
ain³kxi²ti³ten³sa³nhai¹. Nxai¹nha²kxai³ jau¹xai²na²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³la¹ ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Ĩ³yau¹ũ³jau³kxai³la¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wain³txi³ sa²yxo²we¹txa²hẽ³li¹.
“Ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³ten³sa³nha¹.” Nxĩn¹jau³la³ e³kxi²nha²txa³hẽ¹li¹.
Kxãn³nãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ kãi³kı̱³kxa²
yo³ha² ũ³yho³hi²nẽ³tu¹wi¹. Wi¹lhin¹sxã³ kãi³ta̱³nxa²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ta̱³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu²
wain³txi³ ũ³yho³hi²xai³nẽ³tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxa²ha¹te¹ Fe²lis³jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² jau¹xai²na²
ain³kxi²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² yu̱h³lxi³khai¹nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² a³li³xi¹txu¹li¹. Hãi¹nxo³kı̱³tu¹wi¹. Kxãn³ton³sxã³:
“Jã¹nxa¹tũ¹xã¹.” Na¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kaix1txa²ha¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
26 Nxe³ha²kxai³la¹:
— Pau²lah³lai²li² ũ³yho³hi²sain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹wi¹nxa²
sa²tã³a¹tũ¹xã¹. A²ẽ¹nãn¹jau³su² ye³ka³lxa¹txi³ ĩ³kaix1so¹sxã³
ĩ³ye³kxi²nhyu¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ kwẽ³kon³tãu³a² Por³si³o³
Fes²jah³la² ã³wẽ³non³jah¹lo²nũ³su² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Fe²lis³jah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²na² ũ³yhe³wãx3te³lhxã³ ha²kxai³
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ũ³tı̃¹kxi²wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

25

Ro³ma²no² a²hxi²kan¹jah¹la² ĩ³hau³ko³tũh¹si¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Fes²jah³lo²nu¹ta²kxai³ ã³wẽ³not3te³na¹ ye³ha¹li¹
ka³na³ki² a³lan²tãu³a² Se²sa³re²a²thĩ³na² yxau³sãn²nũ²la²
hã²wxãn³txa³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Ai³tãu³a² Sũ̱³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹ta² si³yxau³te²nãu³xa²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹txi³nãu³xa² nxe³sxã³ ã³wxã³nũ²la²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ko̱³nxe³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Ko̱3nxe3te2lo3tain1ka3tu̱3 Pau2lah3lo2nu1tai2li2 ã3sa2so1sxã3
wxã3si1jau3su2 ĩ3ye3kxi2nyhain1ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ka3tu̱3
nũh1he3son3tain1te3nah1lxi1:
— Pau2lah3la2 wxã3tãu3a2 hãi3a2 wah3nxe3sxã3
su2lhã3ki̱3tu1wi1. Ain1ta1hxai2hẽ1la2.
4 Nxa2ha1te1 Fes2jah3lo2nu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Se2sa3re2a2thĩ3na2 kan2txi3 ũ3tĩ1kxai1na1hẽ3li1. Nxe3na1ta1
ye3jen1na2 ĩ3na1tu1wi1.
5 Nxe3na1kxai2nãn2tu̱3 wxa2hxi2kan1txi3nãu3 ĩ3nxai2na2
ã3nhi1ti3ten3sah1lxin1kxai2nãn2tu̱3 ã3nhi1syah1lxin1tu1wi1.
Jã1nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3ti2 ko̱3to2la3kxi2ju3ta2
yũ3ke3la3te2kxai3 wain3txi3 ĩ3yau1ũ3sah2lxin1tu1wi1.
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
6 Nxe3nũ2la2 a3lan2ta2 ye3 8 ta̱3nxa2 ye3 10 ta̱3nxa2
nxe3tãu3su2 tãu3a2 yxaun3txain1nũ2la2 Se2sa3re2a2thĩ3na2
ĩ3xain1ta1hxai2hẽ1la2. Ĩ3xain1ka3tu̱3 a3lan2nũn3tãu3a2
ã3nũ2kxi2thĩ3na2 ã3wih1sãn2nũ2la2 a2hxi2kan1ta2 ã3wxe3ka3lo3a2
ã3wxe3ta1hxai2hẽ1la2. Ã3wxe3nũ2la2 Pau2lah3lo2nu1tai2na2
wxã3si1jau3su2 sa2si1hã3ta1hxai2hẽ1la2.
7 Nxa2ha1te1 Pau2lah3lo2nu1tai2na2 wxã3ye1nxa2ha1te1
Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 wxã3tũ̱3ka̱3txi3su2 te2 hi2sen3kxai3lu2
Pau2lah3lo2nu1tai2na2 tẽ3nũ2la2 ki3han3sxã3
ko̱3nxe3te2lo3tain1ta1hxai2hẽ1la2. Yxãn1ta1
ya2lan3tu̱3jain1ta1hxai2nxa3hẽ1la2.
8 Nxa2ha1te1 Pau2lah3lo2nu1tai2na2 ĩ3wa2lũ3xi2ti3an1jau3kxai3lu1:
— Txai2li2 ko̱3to2la3kxi2na1ju3ta2 yũ2nxa3wi1. Hai3txi3
txa2wã1si3yah3la2nãu3xu1tai2na2 wãn3txa2 sa2yxo2ã3nxa3ha2kxai3
Txa2wã1sũ̱3na2 sxi2ha2 ko̱3te3nxa3ha2kxai3 Ro3ma2no2
si3yxau3tũ̱3ka̱3txai2na2 wãn3txa2 sa2yxo2ã3nxa3ha2kxai3
nxa1tai1ti2tu3wi1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
9 Nxa2ha1te1 Fes2jah3lo2nu1tai2na2 hi2sen3kxai3lu2 Ju3te2a2
nũ̱3ka̱3txa2 ũ3yhe3wãx3te3lhxã3 ĩ3ye3kxi2te3nah1lxi1:
— Pau2lah3lãi3. Ko̱3nxe3te2lo3txain1na3li1. Nxe3ju3tai2li2
Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2 ai3lhxã3 ĩ3hau3ko3tũh1nxa2ha1ju3ta2
ten3nxa2ji1wi1? Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
10-11 Nxa2ha1te1 Pau2lah3lo2nu1tai2na2 wãn3txi3kxai3lu1:
— Wxãi2na2 Ro3ma2no2 hxi2kan1jah1lo2si1lxi1. Txai2na2
sa2kxai3lu2 Ro3ma2no2 nũ̱3ka̱3jxah1lo2sa1wi1. Nxe3na1ju3ta2
ti1a2 ĩ3hau3ko3tũh1san1ju3ta2 wain3na3li1. Yxãn1ta1
Ju3te2a2 hxi2kan1ta2 ĩ3hau3ko3tũh1sain1ju3ta2 wai3nxa3wi1.
Su2lhã3sain1ju3ta2 so1lxi3 te3nain1na3li1. Yxãn1ta1
ko̱3to2la3kxai1na1ju3ta2 yũ3hxain2nxa3tai1ti2tu3wi1.
Yũ3ke3la3te2kxai3 su2lhã3sain1ju3ta2 yu̱h3lxi3hĩ̱3nxãn2nxa3wi1.
Nxe3yãn1ta1 ĩ3ki3han3sxã3 ĩ3yau1ũ3nxain1na3li1.
Nxe3na1jut3su2 Se2sa3jah1la2 Ro3ma2no2 si3yxau3ka3txai2na2

so¹lxi³ ĩ³hau³ko³tũh¹sa²ju³ta² ten³sa³nhai¹. Ju³te²a²
ĩ³hau³kot3tũ¹sain¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxa²ha¹te¹ Fes²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² a²hxi²kan¹txi³
te²nũ³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi²nyhain¹sãn²nũ²la² ĩ³yxo²o³tũ¹nũ²la²
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lãi³. "Se²sa³jah¹lai²na² so¹lxi³ ĩ³hau³ko³tũh¹sa²ju³ta²
ten³sa³nhai¹." Nxĩn¹jau³su² nxĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Se²sa³jah¹la² sxi²ha² sa²si¹hã³nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

A³kri²pah³la² Be³re³ni²sa³ka³lxa² so¹sxã³ ã³yã³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹ hã²wxãn³txa³ A³kri²pah³lai²na² Ju³te²a²ko³xa²
a²si³yxau³ka³txai²na² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Fes²jah³lo²nu¹ta²
ĩ³hen³txi³nyhu¹te³lhxã³ Se²sa³re²a²thĩ³na² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ a²ha̱³lĩn³ta̱³ka³lxa² Be³re³ni²sa¹ka³lxai²na²
ã³sa²so¹nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³nũ²la² ye³ha¹la² a³lan²tãu³a² Fes²jah³lo²nu¹ta²
hi²sen³kxai³lu² Pau²lah³lo²nu¹tai²na² ũ³tĩ¹kxi²jut3su²
ĩ³yau¹ũ³te³nah¹lxi¹:
— Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Fe²lis³jah³lai¹tã² ti¹a² yxau³hĩ¹nai³tã²
a²nũ²a² ũ³tĩ¹kxa² a̱³ain¹ta¹hẽ¹li¹.
15 Nxe³nũ²la² ã³si³wẽ³no³tai¹na¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na²
ai³na¹hẽ³li¹. Nxe³na¹tãu³a² Sũ³na² sxi²ha² wã³nxĩn¹te²
hxi²kan¹txi³nũ³ka̱³txa² Ju³te²a² hxi²kan¹txi³nũ³ka̱³txa²
nxe³sxã³ tĩ³sxã³ ĩ³yau¹ũ³sain¹na²hẽ³li¹. Tĩ³sxã³
ĩ³yau¹ũ³sain¹te³nah¹lxi¹: "Jah¹lai²li² ko̱³nxe³thin¹khaix1sĩn¹na³li¹.
Su²lhã³si¹hai¹nĩn¹jau³su² ĩ³yĩ¹lit1sĩ¹nhẽ³li¹." Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
16 Nxe³sai¹nha²kxai³ ĩ³ye³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
"A²nũ²a² kwa²su²lhã³kxi³ju³ta² Ro³ma²no² nũ³ka̱³txa²
yũ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ wãn³txa² ĩ³wa³lxĩn³nha²jau³xa²
ĩ³wa²lũ³xi²nẽ³sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹
ũ³tĩ¹kxi²ta̱³nxa² su²lhã³ta̱³nxa² nxe³si¹jau³nũ³su²
ĩ³yau¹ũh³nyhai¹nhĩ³nx2na³li¹." Nxe³ai¹na¹hẽ³li¹.
17-18 Nxe³na¹jut3su² a³lan²tãu³a² ã³wxã³sxã³
ã³nũ²kxi²nyhain¹nũ²la² ã³nũ²kxi²thĩ³na² ã³wih¹ha¹ka³tu̱³
a²hxi²kan¹ta̱² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³na¹hẽ³li¹. Ã³wxe³na¹nũ²la²
Pau²lah³lai²li² ĩ³kaix1so¹nũ²la² ko̱³nxe³te²lo³tain¹na²hẽ³li¹.
Nxain¹tah¹lxa¹ Pau²lah³la² hxi²kai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta³la³
a³ya³tin²nxa³hẽ³li¹.
19 Ju³te²a² yah³la³nãu³xu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ju³ta²
so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³sain¹na²hẽ³li¹. Nxe³te³nah¹lxi¹: "Je³su²jah³la²
ya³lu²na²hẽ³li¹." Sain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ Pau²lah³lai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹: "Je³su²jah³la² hai³txi³ ya³lu²sa³tĩ¹xa³wi¹.
Ka³te̱n³su² yxau²na³li¹." Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.

20 Nxe^{3}nyhain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩh^{1}nxe^{3}ta^{1}lhon^{3}ku^{2} na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Pau^{2}lah^{3}lãi^{3}.
Kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}txain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ti^{3}ten^{3}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}nxa^{2}ha^{1}tụ^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}.
21 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
te^{3}nha^{2}kxai^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}wxe^{3}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}wã^{3}txi^{3}sain^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sain^{3}sain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̃^{3}lhu^{2} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2}
sa^{2}si^{1}hã^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}wxe^{3}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2}
tai^{2}li^{2} nxe^{3}ye^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Fes^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} A^{3}kri^{2}pah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Fes^{2}jah^{3}lãi^{3}. Jah^{1}lai^{2}li^{2} ain^{3}kxi^{2}sa^{2}nũn^{3}sxun^{1}nhai^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1}:
— Ha^{3}yo^{2}. Wi^{1}na^{3}li^{1}. Ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{2} ain^{3}kxi^{2}kị̃^{3}tu^{1}wi^{1}.
Fes^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} A^{3}kri^{2}pah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2}
Be^{3}re^{3}ni^{2}sa^{3}ka^{3}lxi^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
a^{3}lxi^{2}khaix1ka^{3}lo^{3}a^{2} ũh^{3}wih^{2}kxi^{2}nha^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}hi^{1}txi^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}ka^{3}tụ̃^{3} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}thĩ^{3}na^{2}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}wi^{1}hain^{1}tãu^{3}a^{2}
so^{3}ta^{2}to^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} nũ̃^{3}kạ̃^{3}txai^{2}na^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} nũ̃^{3}kạ̃^{3}txai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}wxã^{3}sxã^{3}
ã^{3}wi^{1}hain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2}
ã^{3}sa^{2}so^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} Fes^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}
kwa^{3}na^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
24 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nxa^{2}ha^{2}te^{1} Fes^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{3}kri^{2}pah^{3}lãi^{3}. Wxãi^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
ã^{3}nũ^{1}jah^{3}lxin^{1}tũ̃^{3}kạ̃^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Jah^{1}lai^{2}li^{2} kwẽn^{1}ta^{2} ã^{3}wih^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}jah^{1}lai^{1}ta^{3}lxa^{2}na^{3}li^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̃^{3}kạ̃^{3}txa^{2}
Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̃^{3}kạ̃^{3}txa^{2} Se^{2}sa^{3}re^{2}a^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}
yxo^{2}kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Kọ̃^{3}nxe^{3}thin^{1}khaix1na^{3}li^{1}. Su^{2}lhã^{3}si^{1}hai^{1}nĩn^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.” Nxe^{3}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
25 Nxe^{3}sain^{1}ta^{1} kọ̃^{3}nxe^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}ta^{3}la^{2} hai^{3}txi^{3} ĩ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
we^{1}txai^{1}nhxain^{2}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} su^{2}lhã^{3}hxain^{2}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sãn^{2}kxa^{2}yu^{3}su^{2} jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2}
hxi^{2}ka^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}sain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}.”
Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
26 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} kọ̃^{3}nxe^{3}thin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
wain^{3}txi^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhũ^{3}ai^{1}nxa^{3}nhai^{1}. Wi^{1}lhin^{1}yã^{1}nx2nãn^{3}ku^{1}.

Nxa^{1}nhai^{1}. Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} ain^{3}kxi^{2}si^{1}hin^{1}jau^{3}su^{2}
ã^{3}sa^{2}so^{1}na^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2} wain^{3}jau^{3}xa^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhũ^{3}a^{1}tu^{1}wi^{1}.
27 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ũ^{3}tĩ̱^{1}kxi^{2}te^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}txi^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}ye^{1}nx2nxa^{3}wi^{1}.
Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} tai^{2}li^{2} nxe^{3}ye^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Fes^{2}jah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

26

A^{3}kri^{2}pah^{3}la^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}wa^{3}lxĩn^{3}nha^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} A^{3}kri^{2}pah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}lãi^{3}. O^{2}la^{3}kxin^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} wi^{1}wi^{1}nxe^{2}
wa^{3}lxĩ^{3}nha^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{2}lah^{1}nha^{2}nũ^{2}la^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
2 E^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{3}kri^{2}pah^{3}lãi^{3}. Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xa^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}kat3si^{1}lxi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lot3sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sain^{1}kxe^{3}su^{2}
txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3} ĩ^{3}wa^{3}lxĩn^{3}nha^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}ha^{2}kxai^{3}
ka^{3}lih^{3}sa^{3}nhai^{1}.
3 Ju^{3}te^{2}a^{2} a^{2}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}si^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3} ĩ^{3}yi^{2}lhon^{1}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
a^{2}hoh^{3}lxi^{3}si^{1}nha^{2}kxai^{3} nxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2}
wãn^{3}txi^{3}khai^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3}
ain^{3}kxi^{2}sẽ^{1}li^{1}.
4 Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}la^{1} kxãn^{3}su^{2} txo^{1}na^{1}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
Ju^{3}te^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{2}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} txa^{2}ha^{3}lo^{2}khai^{3}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
5 Fa^{3}ri^{3}se^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}wi^{1}. Fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}wi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2}
in^{3}txa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}su^{2} te^{2}na^{2} txa^{2}wã^{1}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Ain^{1}ta^{1}
fa^{3}ri^{3}se^{2}a^{2} in^{3}txa^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{2}sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}yxo^{2}nũ^{1}sai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}li^{1},
te^{3}nain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}lu^{1}.
6-7 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} 12 nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}sxã^{3}

wah3nxain1ta1hxai2hẽ1li1. Jã1nxa1ju3kxai3lu2
te2yã1nxũn3te2sa1wi1. Yxo2ĩ2nũ3na1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2
ko̱3nxe3te2lot3sain1na2hẽ3li1.
8 A2nũ2a2 ya3lu2kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 Txa2wã1sũ̱3na2
hxi2ki3kxai3lu2 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xi2si1jau3su2
nxe3jau3jau1xai2na2 toh3lxi3jau3su2 ye1nxa2hĩ̱3te2la1xã3?
9 Jã1nxa1ju3kxai3la1 Je3su2jah3lai2na2 Na3sa3re2thĩ3na2
yxau2xai3jah1lai1tã2 a2wãn3txai2na2 yxo2ĩ2ain1tũ̱3ka̱3txai2li2
khãuh3lxa3tai1na1kxe3su2 wain3na3na1 nxe3na1hẽ3li1.
10 Nxe3na1ju3tan1te2kxa3ya̱n3kxai3lu2 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2
ai3na1ta̱u3a2 khãuh3lxa3txai1na1hẽ3li1. Nxa1ha2kxai3
Sũ̱3na2 sxi2ha2 wã3nxĩn1te2 hxi2kan1te2nãu3xa2 nxe3te2na2
hxi2ki3kxai3lu2 ĩ3hxi2kat1sain1te3nah1lxi1: “Je3su2jah3lai2na2
wãn3txa2 yxo2ĩ2te2na2 ĩ3ha1txin1kxai2nãn2tu̱3 sxi2ha2 kan2thĩ3na2
ũ3tĩ1kxi2txai1nhẽ3li1.” Nxe3sain1jau3su2 nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2
yxo2ĩ2te2nãu3xa2 ka3lxa1txi3 ũ3tĩ̱1kxai1na1hẽ3li1. Hã2wxãn3txa3
ã3sa2so1ain1nũ2la2 su2lhã3ain1na2hẽ3li1. Nxe3na1jau3su2
ĩ3ye3yxo2nũ1nai1na1hẽ3li1.
11 Nxe3na1kxa2yu3su2 Ju3te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 ã3nũ2kxi2thĩ3nãu3xa2
ai3lha2thet3ta1tãu3a2 yxo2ĩ2te2na2 ĩ3ha1txai1na1kxai2nãn2tu̱3
Je3su2jah3lai2na2 ko̱3nxe3te2lot3si1hai1na1jau3su2
kwa3na3ai1na1ha2kxai3 kãin2 khãuh3lxa3txai1na1ha2kxai3
nxe3ai1na1hẽ3li1. Nxe3ha2kxai3 ĩ3xa̱n3txi3khaix1sa3ha2kxai3
ai3lhxã3 sxi2je3na2 u2kxan2ti3 ã3nxai3na1nũ2la2
khãuh3lxa3tai1na1hẽ3li1.

Pau2lah3la2 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3jau3xai3tã2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

12 Hã2wxãn3txa3 Sũ̱3na2 sxi2ha2 wã3nxĩn1te2
hxi2kan1txi3nãu3xa2 a2hxi2ki3kxai3lu2 ha3te̱h3nxã3nxa2
khãuh3lxa3tai1na1si1jau3su2 ũ3hũ1sai1nha2kxai3:
“Ta3mas2ko2thĩ3na2 te2yã1nxa1tũ1xã1.” Na1jau3su2 ai3na1hẽ3li1.
13 Ai1na1ta̱u3a2 ne3ka3ka3ton3tãu3a2 ha3lo2a2 sa2ha2te1tã2hẽ3li1.
U3je3na3ka2 hai3txi3 kãin2 sa2ko1ko1txa3wi1. Yxãn1ta1
ĩ2a1ta̱u3a2 sa2ko1ko1kxi2la2 wa3to2hi2na2hẽ3li1. Nxe3kxe3su2
txai2nãu1xai2na2 txa2sa3wi3ha3lxa2 yxo2ha3kxa1 a2ye3na1
sa2ko1ko1je2na2hẽ3li1.
14 Nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 ĩ3sa2ta3na1xe2xai3sa2sĩn1na2hẽ3li1.
Nxe3sa2sĩn1nxa2ha1te1 wãn3txai2li2 E3bre2a2 wãn3txa2
ain3kxi2na1te3nah1lxi1: “Sau2lah3lãi3. Sau2lah3lãi3.
Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 khãuh3lxa3txi1san1ji1wi1?
Ã3wa3lxĩ3nhãn1kxai2nãn2tu̱3 ã3nĩ1to3nhã1nha3tai1.
Te2yã1nxe3ju3ta2 ka2va1la2 ti̱3yĩ1to3tai1nhxai2na2hẽ3li1.
Ka2va1lai2li2 wxa2wãn3txa2 sa2yxo2ã3ti3ten3kxai2nãn2tu̱3
ti̱3ka2yã1nhxe3kxai2nãn2tu̱3 a2wa3kxẽn3yah3lai2li2 hi3sa3ka3txa2
tẽ3ain1ka3txa2 ti̱3yĩ1to3tai1nhxai2na2hẽ3li1. Te2yã1nxe3sxã3

ã³wa³lxĩ³nhãn¹kxai²nãn²tu̱³ ã³nĩ¹to³nhã¹nha³tai¹.”
Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.

15 Nxe³sxã³ ĩ³wa²lũ³xai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Ĩh¹jah¹lo²ta̱³nhĩn¹ji¹wi¹?”
Nxe³ai¹na¹hẽ³li¹. Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²sain¹te³nah¹lxi¹:
“Txai²li² Je³su²jah³lo²sa̱¹wi¹. Ye³khãuh³lxa³ti³san¹jah¹lo²sa¹wi¹.

16 Ĩ³sa²yxau³txu¹li¹. Txa²sa³wi³sa³nũ³su² we¹txa²ha¹tu¹wi¹.
Kwẽn¹ta² ĩ²in¹ju³tai²na² ye³jen¹nãu³a² ĩ²in¹ju³ta³nũ³su² nxe³sxã³
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹.

17 Nxẽ¹nha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te² nũ̱³ka̱³txi³su²
sa²si¹hã³nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxa²ha¹kxai²nãn²tu̱³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te² nũ̱³ka̱³txi³su²
ta̱³nxa² khãuh³lxa³ti³nxain¹kxai²nãn²tu̱³ wxã³sxã³
ã³non²ta³kxi²nxa²ha¹tu¹wi¹.

18 Jã¹nxe³sxã³ sa²si¹hã³nxa²ha¹tãu³a² a²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³wxe³si¹hai¹nĩn¹jau³nũ³su²
ĩ³yau¹ũ³ai¹nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³ Sa³ta³na²jah¹lai²na²
hxi²ka²nãu³a² a³li³yain¹si¹hain¹ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²ka²nãu³a² yxau²xai³lain¹ju³ta³nũ³su² yũ³ain¹tu¹wi¹.
Nxai¹nha²kxai³ yxo²ĩ²sai¹nha²kxai³ a²ko̱³nxe³ju³ta²
a²wẽn³ta³te²la³ ĩ³ye³kxi¹nxa²hxa³lho³li¹. Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sxã³ sa²so¹ai¹nha²kxai³ sa³wi³ha³lxi³su²
te²lo³tai¹na¹tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ju³ta²
ã³wi¹hain¹tu¹wi¹.” Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.

Pau²lah³lo²nu¹tai²na² a²wa³ka³li³yu³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

19 Nxe³na¹ju³kxai³lu² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ̱³ju³tai³tã²
wãn³txa² oh³xan¹jau³xai³tã² sa²yxo²we¹ta¹hẽ³li¹.

20 Ta³mas²ko²thĩ³na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² nxe³sxã³
ãn³si³wxe³sã²na¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a²
ha³lo²ko³xa² yxo²ha³kxa¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te² nũ̱³ka̱³txi³su²
te²a² ha³lo²ko³xa² yxo²ha³kxa¹ ã³wih¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txai²na̱² ĩ³hen³txai¹na¹hẽ³li¹. Ĩ³hen³txai¹na¹te³nah¹lxi¹:
“Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sãn²sxã³
ã³na¹la³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³jau³xai²na² ĩ³hen³txai¹na¹hẽ³li¹.

21 Jã¹nxa¹jut3su² nxe² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ã³wi¹ha¹tãu³ai³tã² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa²
ã³nhai¹tũ³te² nũ̱³ka̱³txa² ĩ²sain¹na²hẽ³li¹. Ĩ²sain¹nũ²la² i³sain¹sxã³
su²lhã³sain¹te³lhxã³ i³sain¹na²hẽ³li¹.

22 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu²
ã³non²ta³kxi²sa²hxai²na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³sa³hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³
ka³tẹn³su² yxau²xai³la¹ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
kãin²te²su² ta̱³nxa² kãi²nxa³te²su² ta̱³nxa² ĩ³hen³txai¹na¹wi¹.
E³kxai¹na¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²

ĩ³hen³txi³tũ³ka̱³txu¹tai²na² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² nxe³te²na² wãn³txain²txi³ txa²wãn³txa² ĩ³hen³txai¹na¹jau³xain²txi²na³li¹.

23 Nxe³jau³xa²sa¹: “Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² khãuh³lxa³txi³sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ su²lhã³ain¹tu¹wi¹. Hã²wxãn³txa³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ ĩ³sa²yxau³sã²nha²kxai³ a²wẽ³ta³te²lxi³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te² nũ³ka̱³txi³nãu³sxu² ta̱³nxa² nxe³sxã³ ya³lu²ka³tu̱³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²te²nũ³su² ya²la³tu̱³ yũ³ain¹tu¹wi¹.” Nxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³na¹jut3su² te²yã¹nxe³jau³xa² ĩ³hen³txai¹na¹wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe²e³jau³xa² Fes²jah³la² ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lãi³. Wen¹nxãn²na³li¹. Ha³tẹh³nxã³nxa² kãin² o²la³kxi¹nha²kxai³ wen¹nxãn²na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Fes²jah³lãi³. Nxẽn²nxa³wi¹. Wen¹nxa³wi¹. Wãn³txi³khai³su² ĩ³ye³a¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Nxe³ha²kxai³la¹ ãh¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A³kri²pah³lãi³. Txa²hxi²kan¹jah¹lo²si¹lxi¹. Jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ a²hoh³lxi³si¹lxi¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ³ya³lo³ti²sxã³ ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ hãi³a² ĩ³ye³kxain¹jau³sxa³wi¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³ne³wxe³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹.

27 Nxe³sxã³ A³kri²pah³lãi³. Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ³ka̱³txu¹tai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²in¹ji¹wi¹? Yxo²ĩ²in¹ju³ta² ĩ²nxa²te²sa¹wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Nxa²ha¹te¹ A³kri²pah³lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lãi³. Wa³su³txi³ yxo²ĩ²nha¹si¹jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³san¹ji¹wi¹? Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

29 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Wa³su³txi³ ta̱³nxa² win¹ta²te²lxi³ ta̱³nxa² yxo²ĩ²in¹ju³ta² wxa²nũ³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ txai²yã¹nxe² yxo²ĩ²a¹kxa² yã¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nhai¹. Nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³wã³txai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ sa²hxi²tai³kxi²sain¹kxa² yã¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa²nxa³nhai¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxa²ha¹te¹ e³ta³lun²nũ²la² A³kri²pah³lo²nu¹tã² Fes²jah³lo²nu¹tã² Be³re³ni²sa³ka³lxu³nu¹tã² a²sa³wi³ha³lxi³nu¹tã² nxe³sxã³ ĩ³sa²yxau³ain¹nũ²la² jũ¹nxa² a³li³sxã³ ã³waix3tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

31 Ã³waix3tain¹nũ²la² nũh¹e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² ko̱³nxe³thin¹ju³ta² yũ³yai¹nxãn³tai¹. Ũ3tĩ¹kxi²ta̱³nxa² su²lhã³ta̱³nxa² nxe³ki̱³jau³su² kwa³na³ain¹ki̱³ju³ta² wai³nxa³wi¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

32 Nxa²ha¹te¹ A³kri²pah³lo²nu¹ta² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Fes²jah³lãi³. Jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Se²sa³jah¹la² hxi²ki³la² ĩ³hau³ko³tũh¹te³lhxã³ sa²si¹hã³si¹ha¹jau³su² e³kxin²nxa³ke³la³te²kxai³ sa²ta²la³kxi²sxã³ ã³wa²su¹tai¹nhĩ³na¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ã²la² ĩ³ye³kxi²sai¹nha²kxai³ hxi²kan¹sa²nxa³nhai¹. Nxe³ha²kxai³ sa²si¹hã³ai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

27

Ro²ma²thĩ³na² so²ã³sxã³ ai³sxã³ ã³yã³ain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹:

— I³ta²lya²ko³xa² sa²si¹hã³ya³sain¹yah³lxi³wxi¹. Nxai¹nha²kxai³ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² ũ³tĩ¹kxi²jah¹lo²nu¹tai²na² ã³sa²so¹ain¹nũ²la² Ju²lah³la² so³ta²to² a²hxi²kan¹jah¹lan²tu̱³ sa²nũ¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² Au³kus²jah³la² nũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹jah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu̱³ta¹ a²nũ²a² ũ³tĩ¹kxi²tũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ sa²nũ¹ain¹nũn³ta̱¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ txai²li² Lu²kah³lo²sa²ha²kxai³ Pau²lah³lai²li² ã³ya̱³lxi²yai¹na¹ha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²ya³sain¹na²hẽ³la².

2 Jã¹nxe³ka³tu̱³ta¹ na³vi²o²tẽ³na² A³tra³mi²ti²o²thĩ³na² ai³ta³ka³lo³a² ã³wxã³ta³ka³lo³a² ã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³ya³sai¹nha²kxai³ A³ris³tar²kah³lai²li² Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² Ma³se³to²na²ko³xan¹thĩ³na² yxau²xai³jah¹la² ã³si³tẽ³kxi²sain¹nũn³sĩn¹na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ A²si³a³ko³xa² sxi²jen³txi³nãu³xai²li² ai³lha²thet3te³lhxã³ a³li³ya³sain¹na²hẽ³la².

3 Nxe³ya³sain¹nũ²la² a³lan²tãu³a² Si³tõ²thĩ³na² ã³ya¹tã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³tãu³a² Ju²lah³lo²nu¹ta² wi¹lhi¹nha²kxai³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lãi³. Wxa²ya̱³li³nũ̱³ka̱³txa² ĩ²ti³ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³ na³vi²o²tẽ³na² wxa²li³txa²sxã³ tĩ̱³sxĩ²txu¹li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxi³su² ta̱³nxa² yain³txi³su² ta̱³nxa² yũ²nx2nxa³kxai²nãn²tu̱³ sa²hau³kot3sxã³ ũ³hũ¹nxain¹tu¹wi¹. Nxai¹nha²kxai³ wxa²li³sxã³ ã³nxai³ya³sain¹na²hẽ³la². Ĩ²ta³lun²yha¹sain¹nũ²la² na³vi²o²tẽ³na² ã³wa̱³la² ã³wih²xi²ya³sain¹na²hẽ³la².

4 Ã³wa̱³la² ã³wih²xi²ya³sain¹nũ²la² hã²wxãn³txa³ na³vi²o²tẽ³na² ã³nxai³ya³sain¹to³nha²hẽ³la². Nxe³ya³sain¹nũ²la² txa²yen³nãu³a² it3ta² ũ̱n³te²a² ne³khauh²sa²sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ Syi²pri²ko³xai²li² ĩ̱³ye³na² nxũ²kwa̱i³ye³lan¹ta³ko³su² te²ju²hẽ³la². Nxe³ko³xai²na² nãu³wa³ti³na² ai³lya³sain¹na²hẽ³la², it3ta² yũ²nxa³ju³ta² ĩ³ha¹txi²te³lha³ka².

5 Si³li²si²a²ko³xa² Pã³fi²li²a²ko³xa² nxe³sxã³
wha³to²hi²ya³sain¹na²hẽ³la². Wha³to²hi²ya³sain¹nũ²la²
Mi²ra³thĩ³na² Li²si³a³ko³xan¹thĩ³nai²li² ã³ya²sxã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la².
6 Nxe³ya³sain¹tɨ³kxai³lu² na³vi²o²tẽ³na² ka³lo³ã³xa²
A³le³syãn²tre²thĩ³nai²na² wxã³ka³lo³a² ĩ³ha¹txi²sĩ¹na¹hẽ³la².
A²nxe³ta³ka³lo³ai²na² ã³ya²sxã³wi¹si¹sain¹sĩn¹jau³su²
kwa³na³sain¹sĩ¹nha²kxai³ ã³ya²sxã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la².
Nxe³ka³lo³ai²li² I³ta²lya²ko³xa² ã³nxai³te³lhxã³ ka³lo³su²
ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³nũ²la² ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ton³tãu³a² win¹ta²te²lxi³
ã³nxai³ya³sai¹nha²kxai³ Kni²to²thĩ³na² yɨu³son³tãu³a² it3ta²
sa²ne³it3tha²kxai³ hxi²kan¹txi³ ã³nxai³sĩ¹nxa³ha²kxai³la¹ hãi¹sxã³
Kre²ta²ko³xa² ɨ³ye³na² sa²ki³wa³le³ka¹ko³xa² ã³ki³hain³kxi²
ai³lya³sain¹na²hẽ³la², it3ta² ã³wxe³tãu³a² ĩ³ha¹txi²te³lha³ka².
Ai³ya³sain¹nũ²la² Sal³mo²na²ko³xa² wha²to²hi²ya³sain¹nũ²la²
8 Kre²ta²ko³xa² hxi²kɨu³kɨun³ti³ ai³lha²sĩn¹kxan²ti³nũ¹
ã³ki³wa³ti³kxi² ai³ya³sain¹nũ²la² La³se²a²thĩ³na²
yɨu³son³ya³sain¹na²hẽ³la². Yɨu³son³ya³sain¹nũ²la² Bõns³
Por²to²thĩ³na² ã³wih¹ya³sain¹na²hẽ³la².
9 Nxe³tãu³a² ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ni²sxã³
yxau³ya³sain¹na²hẽ³la². Nxe³ya³sain¹nũ²la² Ju³te²a²
nũ³kɨ³txai²na² yain³txa² yain³ju³ta² ã³na¹ain¹je³na²
yai³nai¹nxa³ju³ta² yũ³hĩn¹su² yũ³te²ju²hẽ³la². A²nxe³hĩ¹na²
ã³wa²to¹kxai²nãn²tɨ³ ti³ha³lun³je³na² ã³si³wxe³ha²kxai³
na³vi²o²tẽ³na² ai³ju³ta² wi¹te²sxa³yu²hẽ³la². A²nxe³ju³tai²li²
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ ĩ³ye³sĩn¹na²hẽ³la².
10 Ĩ³ye³sĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Hĩ¹na² ha³lo²a² wi¹ju³ta²
wa³to²hi²nẽ³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ti³ha³lun³nẽ³na³li¹.
Na³vi²o²tẽ³na² sa²tã³kho³kxi²nẽ³li² yen³kxa²
ã³kho³ta³lxi³kxi²nẽ³li² a²nũ²ki³na¹xain²ti³ ĩ³lon³ti³nẽ³li²
nxe³nẽ³lha³tai¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³sĩn¹na²hẽ³la².
11-12 Nxe³nxa²ha¹te¹ na³vi²o²tẽ³na² a²wa³kxẽn³yah³lai²na²
wãn³txi³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Ti¹ai²li² na³vi²o²tẽ³na² ã³kɨ³ju³ta²
wi¹lxa³wi¹. Ti³ha³lun³kxai²nãn²tɨ³ ka²lo¹ai²li²
it3sa²tã³kho³kxa²yɨn³txi³su² nxa¹wi¹. Nxe³ha²kxai³
Fe³ni²se²thĩ³na² Kre²ta²ko³xan¹thĩ³nai²li² ã²la² wi¹lhɨ³nx2na³li¹.
It3ta² ti³ha³luh³xa² hai³txi³ yũ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³thĩ³na²
ai³sxã³ yxau³a³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³sĩn¹na²hẽ³la².
A²sa³wi³ha³lxa² te²yã¹nxe² e³ain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹
so³ta²to² hxi²kan¹te²na² hi²sen³kxai³lu² na³vi²o²tẽ³na²
a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wãn³txa² ain³kxi² a²sa³wi³ha³lxai²na²
wãn³txa² ain³kxi² nxe³sĩn¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ Pau²lah³lai²na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹sĩn¹na²hẽ³la².

Ĩ³ye³na² kãin² sa²xit3jau³su²

13 Nxe³nũ²la² a³lan²tãu³a² it3ta² win¹ta̱²te̱²lxi³ sa²xit3sa²kxai³:
— Ha³lo²ai²li² wi¹lxa²na³li¹. Ain¹jau³su² na³vi²o²tẽ³nai²na²
kwa³thi³la³ka³txa² ĩ¹nha²sxã³ sxa³ka³txa² sa²sai¹xi²nũ²la²
a³li³ya³sain¹na²hẽ³la². Ĩ³ye³na² ne³kwĩx3tẽ³tĩh³na²
ai³ya³sain¹na²hẽ³la².

14 Nxe³yãn¹ta¹ it3ta² ũ̱³khaix1te²a² sa²ta³lo³xit3sa²kxai³
yu̱³tã̱³lxi³ kwa² ã³nxai³ya³sain¹na²hẽ³la².

15 A̱²nxe³tã̱u³a¹ ã³nhi²ka̱t1sa²sĩ¹nxa³ha²kxai³ hãi¹sxã³
ã³ne³ko³ta³wxe³ya³sain¹na²hẽ³la².

16 Nxe³ya³sain¹nũ²la² Kau²ta³ko³xa² ĩ̱³ye³na²
sa²ki³wa³le³ka¹ko³xa² ya̱u³son³ya³sain¹tãu³a² ã³ki³hain³kxi²
ai³lya³sain¹na²hẽ³la², it3ta² ã³wxe³lhu²ju³ta² ĩ³ha¹txi²te³lha³ka².
Nxe³nũ²la² it3ta² jũ¹nxe² ã³wxe³lhu²tãu³a² ã³yit1tũ²la²
na̱³vi²o²tẽ³na² ka̱³no¹a²ka̱³lo³khai³xa² sa²hau³ko³te³lhxã³
sa²ya¹ta³wi¹yha³sain¹na²hẽ³la².

17 Sa²ya¹ta³wi¹yha³sain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³
kwa̱³thi³lĩh³na² tẽ³nũ²la² na³vi²o²tẽ³khai³xa²kxai³lu²
sa̱²ha³la̱³tai³kxain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe² ta³lu²nain¹nũ²la²
ĩ³ye³kxi²nyhain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Ã³ne³ko³ta³wxe³xi²sxã³ ai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ nũ¹ka³na¹
Li²bi³a³ko³xai²li² ya̱u³son³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ka³wã³lxẽ³na²
ka³yã³la³nũ̱³xa² khãu³khãun³na³li¹. Tãu³a² kãin² yũ³te²ju²hẽ³li¹.
Ã³nxũt1sxã³ na̱³vi²o²tẽ³na² ã³kho³kxi²nẽ³lha̱³tai¹.
Nxe³ain¹jau³su² wã²la² kãin²khaix1ka³lo³a² na³vi²o²tẽ³na²
kũt1so¹xai³lain¹ka³lo³ai²li² sa²so¹sxã³ ũ³yhe³wih¹so¹ain¹nũ²la²
kwa²ã³nxai³sĩ¹na¹hẽ³la², it3ta² ũ³nha²kxai³la².

18 Nxa̱²ha¹te¹:
— Ha²ya̱³kxã¹nxe³sxã³ ha³ya³kxa² sa²xit3sxã³ ã³te²ji¹xã¹.
Ain¹ta¹ hai³txi³ yain¹nxa³ha²kxai³ yen³kxa² wi¹so²xai³lain¹kxa²
ĩ̱³ye³na² wxa²nũ³ũ¹ ã³si³wxe³ain¹sĩn¹na²hẽ³la².

19 A³lan²ni²nũn³tãu³a² na³vi²o²tẽ³na² yen³kxa² hau³ko³kxa²
a²hxi²ka² hxi²tẽ³nha²sxã³ ĩ̱³ye³na² wxa²nũ³ũ¹ain¹sĩn¹na²hẽ³la².

20 Nxe³yãn¹ta¹ it3ti³la² ha³ya²ti³nha²txi³he¹nx2nxa³ha²kxai³
u³je³na²ka² hi³ka²ta² nxe³sxã³ kxãn³su² ĩ²ti³hex1sĩ¹nxa³ha²kxai³
ai³la² ĩ³ya³lo³ti²nxa³ti³lon³sa²sĩ¹nhẽ¹li¹. Nxain¹sĩn¹na²hẽ³la².

21 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² ye³ka³lxa¹txi³ a³la²ni²sxã³
yain³sxã³ ã³nhai¹nxa³ha²kxai³ he³ja²lun¹txain¹sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ Pau²lah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³sa²yxau³sxã³
ĩ³ye³kxi²sĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Kre²ta²ko³xa² yxau³ki̱³sĩ¹nai³tã²
txa²wãn³txai³tã² sa²yxo²wet1sah¹lxin¹ke³la³te²kxai³ ju¹tai²li²
ĩ²yah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxi¹.

22 Nxe³yãn¹ta¹ hĩ¹na²kxai³ ya³lo³txi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Hai³txi³
ya³lu²nẽ³lxa³lho³li¹. Na³vi²o²tẽ³na² so¹lxi³ tĩ¹kxi²nẽ³tu¹wi¹.

23 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² a²sa³wit3sa̱¹wi¹.
Sa²yxo²we¹tai¹na¹wi¹. Ka³nxah³tai³tã² oh³xan¹jah¹la² wxã³sxã³
ĩ³ye³kxi²sain¹na²hẽ³li¹.
24 Nxe³sain¹te³nah¹lxi¹: “Pau²lah³lãi³. Yu̱h³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Ai³tũ³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ka³te̱n³ti³ yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wi¹.
In³txa² ka³na³ka³na³te² he³la³ku³ ya³lu²nxa³lho³li¹. Kxã³nãu³a²
Se²sa³jah¹la² Ro³ma²no² si³yxau³kax3su² ha²kxai³ nxe³te²na²
sxi²ha² ã³wi¹hin¹tu¹wi¹.” Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
25 Ne³sain¹ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²a¹wi¹. Wãn³txin³txi² e³kxi²sain¹jau³xin³txi² wain³txi³
sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ ĩ³ya³lo³ti¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ya³lu²nẽ³lxa³lho³li¹.
26 Hãi¹sxã³ ha³lo²ai²na² ĩ̱³ye³na² sa²ki³wa³le³ka¹ko³xa²
it3sa²tã³nẽ³tu¹wi¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³sĩn¹na²hẽ³la².
27 Nxe³nũ²la² ye³ka³lxa¹txi³ a³lan²ni²nũ²la² ye² 14
nxe² ka³nxah³ti³lon³nũ²la² ĩ̱³ye³na² A³tri³a²ti³ka²ye³na²
it3sa²tã³sa²sĩn¹ti̱³kxai³lu² ka³nxah³ta² wi³ta³lon³tãu³a²:

— Ha³lo²a² ya̱u³son³ki̱³ta²nũ²nhai¹. Ain¹jau³su²

28 A³lo³xĩh³na² a³lu²tĩh³na² tẽ³sxã³ kwa̱³thi³la³ki³a²
ũ³ki³kũh¹tũ²la² ĩ̱³ye³na² u¹ju³ta² ũ³hau³ko³te³lhxã³ ã³na¹sxã³
ã³nũ¹ain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ 36 me²tros³
ã³nhau³ko³jain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² 27 me²tros²
ã³nhau³ko³jain¹sĩn¹na²hẽ³la².
29 Nxai¹nha²kxai³ tah³lxa³kxai²li² it3sa²tã³sxã³
ã³kho³kxa²ya̱n³txi³su² na³vi²o²tẽ³na² ã³yit1si¹hain¹jau³su²
kwa³thi³la³ka³txa² kax3tha¹li¹ kax3tha¹li¹ tẽ³ain¹nũ²la²
a³lo³xĩh³na² a̱u³lha³kãin²tĩh³na² ũ³si³kũh²ta³lxain¹nũ²la²
na³vi²o²tẽ³na² a²ki³ki³nã̱u³a² u¹txi³ ã³na¹ain¹na²hẽ³la².
Nxe³nũ²la² a³lan²ni²si¹hain¹jau³su² wah³nxe² yx-
aun³tain¹na²hẽ³la².
30 Nxa²ha¹te¹ in³txi³nãu³xa² na³vi²o²tẽ³na² hau³ko³tũ³ka̱³txa²
hãi³a² ih³xi²ti³te³nain¹na²hẽ³la². Ai¹nha²kxai³ kwa³thi³la³ka³txa²
na³vi²o²tẽ³na² a²ne³ka³nã̱u³a² ã³na¹ki³lxo³xain¹sxã³
ka³no¹a²ka³lo³a² win¹ta²te²lxi³ ĩ̱³ye³nai²li² sa²nu̱³ain¹na²hẽ³la².
31 Yain¹nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
so³ta²to² hxi²kan¹jah¹la² a²so³ta²to² nũ³ka̱³txa² ain¹sxã³
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³wxi¹. Na³vi²o²tẽ³na² hau³ko³tũ³ka̱³txai²li²
ih³xain¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ ka³te̱n³su² a³li³xi²ki̱³sxa³lho³li¹.
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³ nxe³sĩn¹na²hẽ³la².
32 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² so³ta²to² nũ³ka̱³txa²
ka²no¹a²ka³lo³a² ũ³si³kũh¹je²yhain¹ka³lo³a² tẽ³sxã³
ũ³whi²lho¹sxã³ ã³na¹ain¹sĩn¹na²hẽ³la².
33 Nxa²ha¹te¹ ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ãh¹
ĩ³ye³kxi²sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} kho^{3}ka^{3}lon^{3}kxi^{2} ai^{3}ki̱^{3}tã^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{3}lan^{2}ta^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ye^{2} 14 nxe^{2} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} hai^{3}txi^{3} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxa^{3}nhẽ^{3}li^{1}. Hãi^{1}sxã^{3} wah^{3}nxa^{2} yxau^{2}ho^{3}hah^{3}lxi^{1}nhẽ^{3}li^{1}.

34 Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} yain^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ã^{3}sĩ^{3}nũ̱n^{3}ta^{3}ĩ^{1}nx2ti^{3}tai^{2}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} ã^{3}nĩn^{1}to^{3}txa^{2}lxi^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}. Wxa^{2}ne^{3}kĩ̱^{3}sa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2} he^{3}la^{3}ku^{3} ã^{3}ni^{2}lã^{3}kxi^{1}nx3ti^{3}xa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yain^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

35 Ĩ^{3}ye^{3}ta^{3}lun^{2}nũ^{2}la^{2} yain^{3}tũ̱^{3}xa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}sĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}sũ̱^{3}nãi^{3}. Yain^{3}txa^{2} ũ^{3}san^{1}tũ̱^{3}xa^{2} wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}san^{1}nhai^{1}. Nxe^{2}e^{3}nũ^{2}la^{2} tũ̱^{1}xai^{2}li^{2} wxa^{2}nãu^{2}lxi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

36-37 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} yain^{3}yain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}kxain^{1}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ya^{3}lo^{3}tain^{1}nũ^{2}la^{2} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} 276 tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yain^{3}ya^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

38 Yain^{1}sxã^{3} ũ^{3}kxi^{2}ya^{3}sain^{1}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} tri^{2}ka^{2}ki^{3}a^{2} wi^{1}so^{2}xai^{3}la^{3}sain^{1}ki^{3}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} wxa^{2}nũ^{3}ũ^{1}xain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}, na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} ã^{3}sa^{3}te̱^{1}ti^{3}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}ka̱^{3}tu^{1}ka^{2}ya̱n^{3}txi^{3}sa^{2}.

Ũ3yau^{3}xai^{2}li^{2} sa^{2}sai^{2}hxa^{3}tain^{1}jau^{3}su^{2}

39 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{3}lan^{2}ni^{2}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} u^{2}ten^{3}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ain^{1}kxan^{2}ti^{3}nu^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}lxi^{3}la^{3} ko̱^{3}nxai^{1}nxa^{3}hẽ^{3}la^{2}. Nxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} ne^{3}ku̱n^{2}tĩh^{3}na^{1} tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} yũ^{2}nxa^{3}tĩh^{3}na^{1} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}:

— Ju^{1}xa^{1} ũ^{3}nhe^{3}ha^{3}lo^{2}sa^{2}tã̱^{3}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. Nx-ain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

40 Kwa̱^{3}thi^{3}la^{3}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} sa^{2}ni^{2}lã̱^{3}nũ^{2}la^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} kãin^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}kũ^{2}txi^{2}ha^{2}kxai^{3} it3ta^{2} it3sa^{2}ha^{3}lo^{2}sa^{2}sai^{1}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{3}li^{3}ya^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

41 Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}tãu^{3}a^{2} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}nãu^{3}ai^{2}li^{2} ka^{3}yã̱^{3}la^{2} a̱u^{3}txi^{3}sxa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} it3sa^{2}ta̱^{3}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ã^{3}nxai^{3}ya^{3}sai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} it3ta^{2} ũ̱^{3}nha^{2}kxai^{3} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} a^{2}ki^{3}ki^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}yo^{2}ãu^{2}so^{1}sxã^{3} ã^{3}kho^{3}thxa^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

42 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} so^{3}ta^{2}to^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}:

— Tĩ̱^{1}kxain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}nã^{2} sun^{2}tã^{1}a^{3}sah^{1}lxi^{3}wxi^{1}. Wxa^{2}ho^{2}hi^{2} aun^{3}tih^{1}saun^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2}. Nxa^{1}nhai^{1}. Nxe^{3}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

43 Nxe^{3}ain^{1}ta^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sun^{2}tã^{1}yxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xi^{2}sĩn^{1}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}la^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wxa^{2}ho^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}ho^{2}hi^{2} nxa^{2}lxi^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

44 Hã²wxãn³txa³ hxi²ka¹nxa³tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²nãn²tu̱³
hi³sa³ka³txa² sa²so¹sxã³ ã³tẽ³sxã³ ã³nho²jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³nyhai¹nha²kxai³ in³txi³ nũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ ã³nho²xi²
ai³sxã³ wxa²li³ya³sain¹na²hẽ³la².

28

Mal²ta²ko³xa² ai³ain¹jau³su²

1 Wxa²li³hxa³ya³sain¹nũ²la² ha³lo²a² ĩ³lxa²
ĩ³yau¹ũ³sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Mal²ta²ko³su¹. Nxe³sa̱in¹sĩn¹na²hẽ³la².
2 Nxe³nxa²ha¹te¹ wxa²li³ya³sain¹nũ²la² ko¹xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa²
ne³khauh²sxã³ ã³nũ²kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Wẽ³ha²yau³xa²
a³li³txa̱³sa²sĩ¹nha²kxai³ ha³nxe²a² yax3sxã³
wã̱³nẽn³kxi²sĩ¹na¹hẽ³la².
3 Nxe³nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ha³nxe²a²
so¹nũ²la² ã̱³na¹sxã³ ã³nhi̱³na²hẽ³la². Txih³xa² ha³nxeh¹lxi³te²a²
ha³nxe²a² i̱³sxã³ wã²nha²kxai³ ĩ³ha²li¹nũ²la² Pau²lah³la² hxi²ka²
hxi²kxĩ³sĩn¹na²hẽ³la².
4 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² ĩ²ain¹ka³tu̱³
ĩ³ye³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² ko̱³nxe³thin¹jah¹lo²su² te²nu³tã³li¹. Nxe³ha²kxai³
i̱³ye³na² ĩ³lo³nxi²ya³lu²yã¹nx2nxa³hẽ³li¹. Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
txih³xa² ĩ³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ hĩ¹na² wan¹sxã³ ã³ya³hi²sxã³
ya²lu¹tu¹wi¹. Nxain¹na²hẽ³la².
5 Nxe³ain¹ta¹ Pau²lah³lo²nu¹ta² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³hxi²wa³tã³nha²sxã³ txih³xa² ĩ³yi²lã³sĩn¹na²hẽ³la².
6 Nxe³ha²kxai³ ã³yah³sxã³ ya³lu²ju³ta² ĩ²te³lhxã³
wah³nxa³kxain¹sĩn¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ wi¹la̱in³nha²sĩn¹na²hẽ³la².
Hai³txi³ ya³lu²sĩ¹nxa³hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ĩ³wa²li²sxã³ e³lain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²nu³tã³li¹. Nx-
ain¹sĩn¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ wi¹la³la³kxi²sxã³ e³lai¹nxa³hẽ³la².
7 Nxain¹nxa²ha¹te¹ Pu²bli³o³jah³la² ha³lo²a²
wa³kxẽn³yah³lo²su² hxai²na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na²
a²sxi²ta² u²lxa³ha²kxai³ wxã³sxã³ ã³wih¹yain¹si¹nha¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ ã³wi¹nhãn¹nũ²la²
ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ yxau²a³lan²sĩ¹na¹hẽ³la².
8 Nxe² yxau³nha¹ti̱³kxai³lu² Pu²bli³o³jah³lai²na² wĩ³na²
kãin² ĩ³ton³na²hẽ³la². Kãin² si³yu̱h²hi²ha²kxai³ kãin²
ĩ³hĩ¹la³kxi²nha²to³ha²kxai³ nxe³sĩn¹na²hẽ³la². Nxa̱²ha¹te¹
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ã³ti̱³sxã³ ĩ²sĩn¹na²hẽ³la². Ĩ²te³na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²sãn²nũ²la² wxa²wxai³kxi²na²hẽ³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² we²txi²sĩn¹na²hẽ³la².

9 Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}ton^{3}te^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxã^{3}yain^{1}nũ^{2}la^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2}
wxa^{2}we^{2}tain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la̱^{2}.
10-11 Nxe^{3}ain^{1}jut3su^{2} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}hai^{1}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2}
ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ũ^{3}hũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Ro^{2}ma^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}ain^{1}tãu^{3}su^{2} jau^{3}su^{2}

Nxa̱^{2}ha̱^{1}te̱^{1} i^{3}la̱^{3}kxa̱^{2} ki̱^{3}ha̱^{1}li̱^{1} ka̱^{3}na̱^{3}ki̱^{1} sa^{2}tã^{3}tĩn^{1}nũ^{2}la^{2}
ti^{3}ha^{3}la^{2} ne^{3}ki^{3}so^{3}nha^{2}kxai^{3} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} A^{3}le^{3}syãn^{2}tre^{2}thĩ^{3}na^{2}
wxã^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ti^{3}ha^{3}la^{2} yxau^{3}sxã^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} a^{3}li^{3}te^{3}lhxã^{3}
nxe^{3}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ka̱^{3}lo^{3}a^{2} Ti^{3}o^{3}sku̱^{2}ru̱^{2}ka̱^{3}lo^{3}su^{1}.
Ai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{3}li^{3}xi^{2}ya^{3}sain^{1}ti^{3}wa^{3}kxa^{2}
ya̱^{3}li^{3}sain^{1}sĩn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}nha^{1}kxi^{3}nũ^{3}a^{2}
ãu^{1}la^{3}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}kxe^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
12 Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{3}li^{3}xi^{2}sxã^{3} ai^{3}nhãn^{1}nũ^{2}la^{2}
Si^{2}ra^{3}ku^{2}sa^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}ya^{2}sxã^{3} ã^{3}wi^{1}ha^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}ya^{2}sxã^{3}
ã^{3}wi^{1}ha^{3}sain^{1}nũ^{2}la^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} yxau^{3}a^{3}lan^{2}nhãn^{1}nũ^{2}la^{2}
a^{3}li^{3}xi^{2}ya^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
13 A^{3}li^{3}xi^{2}ya^{3}sain^{1}nũ^{2}la^{2} Re^{2}ji^{3}o^{3}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}ya^{2}sxã^{3}
ã^{3}wih^{1}ya^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} txa^{2}si^{3}yo^{3}na^{2}
it3ta^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{3}li^{3}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ai^{3}la^{3}la^{2}ni^{2}tãu^{3}a^{2}
Po^{3}su^{3}o^{2}li^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}ya^{2}sxã^{3} ã^{3}wi^{1}ha^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
14-15 Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ha^{1}ja^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1}
ka^{3}na^{3}ki^{1} yxau^{2}a^{3}lan^{2}ni^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sain^{1}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
ã^{3}wih^{1}sxã^{3} yxau^{3}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Yxau^{3}a^{3}lan^{2}ya^{3}sain^{1}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2}
nũ^{1}ka^{3}na^{1} Ro^{2}ma^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}son^{3}sĩ^{1}na^{1}jau^{3}su^{2}
ha^{3}ta̱^{3}nxe^{3}yain^{1}sĩ^{1}na^{1}nũ^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{3}li^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2}
Pra^{3}sa^{3} ti^{3} A^{2}pi^{2}o^{2}thĩ^{3}na^{2} Tres^{2} Vẽn^{2}tas^{2}thĩ^{3}na^{2} nxe^{3}sxã^{3}
wahx3sain^{1}sĩn^{1}nũ^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}ti̱^{3}kxai^{3}lu^{2} Po^{3}su^{3}o^{2}li^{2}thĩ^{3}na^{2}
a^{3}li^{3}xi^{2}nha^{1}nũ^{2}la^{2} Pra^{3}sa^{3} ti^{3} A^{2}pi^{2}o^{2}thĩ^{3}na^{2} Tres^{2} Vẽn^{2}tas^{2}thĩ^{3}na^{2}
sxã^{3} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2}
Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2} ĩ^{3}ya^{3}lo^{3}ti^{2}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}nũ^{2}la^{2} ã^{3}sa^{2}so^{1}sain^{1}sĩn^{1}sxã^{3} ã^{3}wa^{2}li^{2}sxã^{3}
Ro^{2}ma^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}ya^{2}sxã^{3} ã^{3}wi^{2}xi^{2}a^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Ro^{2}ma^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}jau^{3}su^{2}

16 Ã^{3}ya^{2}sxã^{3} ã^{3}wi^{1}ha^{3}sain^{1}nũ^{2}la^{2} Ju^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ũ^{3}ti̱^{1}kxi^{2}nxa^{3}hẽ^{3}la^{2}.
Hãi^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa^{2}sxi^{2}khai^{3}xa^{2} yxau^{3}sẽ^{1}li^{1}. Ũ3tĩ^{1}kxi^{2}nxa^{2}hxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}sa^{3}wi^{3}sai^{2}na^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} yxau^{3}ya^{3}nx2tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} a^{3}lan^{2}ni^{2}sxã^{3} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxã^{3}sxã^{3} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Txa^{2}wã^{3}tã^{3}sah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}na^{2}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Txa^{2}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ko^{3}to^{2}la^{3}kxain^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{2}nxa^{3}kxan^{2}ti^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}nũ^{2}la^{2} Ro^{3}ma^{2}no^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} sa^{2}nũh^{1}sa^{2}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.

18 Nxe^{3}sa^{2}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}wã^{3}wã^{3}txi^{3}sain^{1}sãn^{2}ka^{3}tu^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Ko^{3}to^{2}la^{3}kxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nxa^{2}sĩn^{1}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}wa^{2}sut1sĩ^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}sĩn^{1}na^{3}li^{1}.”

19 Nxe^{3}sain^{1}ta^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}nhai^{1}tũ^{3}te^{2} nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Kwa^{2}xah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Su^{2}lhã^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Nxain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}sain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}kaix1ta^{2}lxan^{1}ta^{2}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} Se^{2}sa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}a^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} txa^{2}nũ^{3}ka^{3}txa^{2} ko^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

20 Nxa^{1}jut3su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}si^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kaix1txa^{2}lxa^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lo^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}ni^{1}lxi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}na^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} kwa^{3}thi^{3}lĩh^{3}na^{2} tĩh^{3}nai^{2}li^{2} sa^{2}hxi^{2}tai^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} tai^{2}li^{2} ĩ^{3}ye^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

21 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Jau^{1}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}sĩ^{1}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}. Ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} wxã^{2}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3}xa^{2} ko^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}nxain^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}sĩ^{1}nxa^{3}hẽ^{3}li^{1}.

22 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} tũ^{1}ka^{3}txai^{2}na^{2} wxãi^{2}yã^{1}nxa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}nãu^{3}a^{2} ko^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}, ti^{1}ai^{2}nãn^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}su^{1}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}nhĩn^{1}jau^{3}su^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}.

23 Nxe^{3}sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{2} ã^{3}wa^{3}li^{2}sĩ^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}sĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ka^{3}nxa^{3}ha^{2}ta^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wa^{3}lain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ju^{3}ta^{2}

nxe³jau³xa² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
e³sũ²ni²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³yau¹ũ³hain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² Je³su²jah³la²
sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na²hẽ³li¹. Nxe³jah¹lai²li² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nẽ³lha²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nẽ³lha²kxai³
nxe³jah¹lo²su² na²hẽ³li¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²wã³kxi³kxai³ yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³
a²wã³kxi³kxai³ yxo²ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Nxai¹nha²kxai³ hã²wxãn³txa³ a³li³ain¹tãu³a²
ĩ³ye³ye³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹nxa²ha¹te¹
Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa²
hi²sen³kxai³lu² I³sa³i²ah³lo²nu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹li¹.
26-27 Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

“Wxa²nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³thi¹nain¹na³li¹. Txa²wãn³txa²
te³nai¹nxa³wi¹. Yxo²ĩ²sai¹nxa̱³wi¹. Nxai¹nha²kxai³
a²yen³na² whãi²na¹ wxa²ye³tĩ¹i² a²ne³nxẽ³na²
whãi²na¹ wxa²ne³tĩ̱¹i² nxe³kxa²yã¹nxain¹na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na² ka²nha²kxai²
ã³ne³wxe³ai¹nxa³lho³li¹. Nxe³yãn¹ta¹
nxai¹nxa³ke³la³te²kxai³ a²yen³na² ã³ye³wxe³ai¹nha²kxai³
a²ne³nxẽ³na² ain³kxai¹nha²kxai³ nxe³sxã³
a²ẽ¹nãu³ai²na² txa²wãn³txa² ã³ne³wxe³ain¹kxai²nãn²tu̱³
yxo²ĩ²sai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
a²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tai¹nhĩ̱³na¹wi¹. Yxãn¹ta¹
te³nai¹nxa³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wãn³txai²li²
ã³ne³wxe³ai¹nxa³wi¹. Jã¹nxai¹nha²kxai³ wxa²nũ̱³ka̱³txa²
ai³sxã³ ĩ³hen³txai¹nhẽ³li¹. Ĩ³hen³txai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
‘Hĩ¹na² wãn³txa² ain³kxah¹lxin¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹
ã³ne³wxe³yah²lxan³tho³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
ĩ²ah³lxin¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ ã³ye³wxe³ah³lxan³tho³li¹.’ ”
Nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³kxai³lu²
I³sa³i²ah³lo²nu¹tai²na² nxe² ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
28 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wxa²ẽ¹na²
sa²hau³ko³nx2ti³jau³xai²na² ten³yah²lxan³ti²tu³wi¹.
Yah²lxa³nha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²
nũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³tũ̱³ka̱³txa²
ain³kxi²sain¹tu¹wi¹. Nxe³na¹jau³xai²li² wãn³txi³khai³xai²la¹wi¹.
Wi¹lain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Pau²lah³lo²nu¹ta²kxai³lu²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Nxe²e³ta³lun²yain¹nxa²ha¹te¹ Ju¹te²a²nãu³xu¹tai²na² kãin²
ĩ³ye³ye³li³sxã³ a³li³xain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

30 Nxa²ha¹te¹ Pau²lah³lo²nu¹tai²na² ye³ha¹li¹
kwẽ³kon³tɨ̱³kxai³lu² a²sxi²khai³xa² yxau³sxã³
wa³kon³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³tãu³a² a²nũ²a²
ha³la³ka³lxa³lon³kxain¹sxã³ wxã³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³
ã³wih¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
31 Ã³wih¹kxain¹kxai²nãn²tu̱³ Pau²lah³lo²nu¹tai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³ju³ta³nũ³su² nxe³jau³xa² ĩ³hen³txi³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²su² ti³hi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ha²kxai³
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xa² hãi¹nxa¹si¹jau³su²
ĩ³ye³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² e³lai²na¹
ĩ³hen³txi³ta¹hxai²hẽ¹la².

Romanos

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹lhxã³, wxãi²na² Ro²ma²thĩ³na² yxau³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Txai²na¹xai²na², Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²sa³wit3sa¹ha²kxai³, Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² a²wa³ka³li³lot3sxã³ yxau²xai³jah¹lo²su² na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³hait1so¹sa²kxe³su² na¹ha²kxai³:

— Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na², Txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³ye³sxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³sih¹nx2ta¹jau³su² ĩ³hait1so¹nx2ta¹i¹. Nxe³sa²kxah³lo²su² na¹ha²kxai³, na¹wa².

2 A²nxe³te² wãn³txa² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³xa² wi¹jau³xai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² kxã³nãu³u¹tai²na² ĩ³ye³ka³tu̱³ wã²nxũ̱h¹ sa²yxo²we¹nha²sxã³ sa²yxo²ã³nha²nxa³sxã³ ĩ³ye³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³jau³xai²na² sa²kxai³lu², a²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txu¹ta² ĩ³sa̱²si¹hã³ũ¹nhẽ³kxah³lo²nã̱u³xu¹ta² sa̱²kxai³lu² ain³kxi²so¹sxã³ ha³te̱h³nxã³nxã̱u³a¹ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³to³ta¹hxai²hẽ¹la².

3-4 Nxe³nẽ³jau³xai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha², Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a²ĩ³lxa² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³su² hĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹lo²su² te²kxai³lu¹, txa²wã¹ha³lo²ai²na² ã³wxã³nũ¹nhẽ³lhxã³, a²nũ²su² wen¹sxã³ Ta³vi²yah³lu¹tai²na² a²sa³wi³sa² wen¹sxã³ a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹jah¹la² hi²sen³su², nũ̱³kxũn³txi³ Je³su²jah³lai²na² ya³lu²ju³ta² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³:

— Je³su²jah³la² a²ya³la³tu̱³ Txa²tah²khaix1ai²la¹i¹. Na¹ha²kxai³, ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ha¹i¹. Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na² ya³nx2ta¹i¹. Nxe³jau³su², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe³te²ki̱³na¹xai²na² nũ̱³kxũn³txi³ wxa²ye³ka¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² hi²sen³su² Je³su²jah³lai²na² wxa²hait1so¹sa²te³lhxã³ ĩ³ye³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nxa²ha¹te¹, A²si³yxau³tãu³a² wãn³txai²na² sa²kxai³lu¹, Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu¹ ain³kxi²so¹sxã³ wxa²hait1so¹sa²te²an¹jau³kxai³lu¹:

— Nxet3sã¹lxi¹. Wxãi²na² Pau²lah³lo² ĩ³nxai²na² wxa²hait1so¹khai¹nxe³nxa²ha¹kxe³nũ̱³ka̱³txi³si¹lxi¹. Nxe³nxa²ha¹ka³tu̱³, a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³sxã³, yxo²ĩ²sa²si¹hai¹nĩn¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi², sa²yxo²wet1sa²si¹hai¹nĩn¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi², tĩh³na² wi¹tĩh³na² ã³nxai³ain¹si¹hai¹nĩn¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²,

nxe³txai¹nhẽ³li¹. Ai¹nĩn¹kxai²nãn²tu̱³, ã³yã³nhai¹tain¹tũ̱³ka̱³txa²
Je³su²jah³lo²na¹xai²na² sa²yxo²wet1sain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²na²
Je³su²jah³la² a³lxi²khai¹nxe³sa²kxe³su² sain¹na²hẽ³la².
6 Te²yã¹nxe³sxã³, wxãi²na² sa²kxai³lu² Ro²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu², Je³su²jah³la² ã³wxe³nũ¹yhah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³kaix1so¹nxa²lxi³kxe³nũ̱³ka̱³txi³yah³lxi³nũ³ni¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³, Je³su²jah³la² a²wẽ³ha³lxi³syah¹lxi³nũ³ni¹lxa².
7 Yah³lxin¹jut3su², txai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na²
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Wxãi²na² Ro²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a³lxi¹nx2ti³sxã³
wxa²hait1so¹nx2ti³na³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²:
— Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na² Txa²nũ̱³ka̱³txi³lo³txa²lxa¹i¹.
Nxe³nx2ti³na³la². Nxe³tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ Txa²wã¹wĩ³nu²su² na³la². A²nxe³te²a²
A²ki³lha³lxa² a²ĩ³lxa² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lxã²na³la². Ha¹lin¹ya³te²nãu³xai²na²
kãin² tha̱i³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹jau³nũ³su² te³ni²,
wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹jau³nũ³su² te³ni²,
nxe³ti³ten³nxa²lxa¹nha²wa².

Pau²lah³lai²li² Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

8 Nxe³nx2ta¹ka³tu̱³, nxe² e³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ wi¹wi¹nxe² sa²yxo²we¹jah³lxi³to³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxin¹ju³ta² a²ha³ta̱³nxa², a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹na³la². Ju¹ta² ka³lih³khaix1sa³nha²wa².
Na¹ha²kxai³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa².
— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lhin¹jah¹lai²la¹i¹.
Nxe³to³ha¹wa².
9 Na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
a²wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³ kãi³jah¹lo²sa¹wa². Na¹ha²kxai³,
wãn³txa² wi¹jau³xa² e³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha²
a²ĩ³lxa² Je³su²jah³la² a²yxau²xai³la³nhẽ³ju³ta²
e³jah¹lo²sa¹wa². Na¹ha²kxai³, txai²na² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³ye³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³, sa²hau³ko³txa²lxi³si¹ha¹jau³nũ³su²
yxo²ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa². Nxe³na¹ju³ta²,
wãn³txi³khai³xa² e³a¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² ain³kxi²sa²na³la².
Nxe³ha²kxai³, txa²wãn³txai²na² ĩ³yxo²nũ¹nũ³sa²jah¹la²nũ³a²
yũ²na³la².
10 Na¹ha²kxai³, Sũ̱³na² ĩ³ye³kxai¹na¹kxai²nãn²tu̱³:
— Ro²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nxai³sĩ²ti³ten³khaix1sa³nha²wi¹.
Ha³lo²a² hxi²kat1sẽ¹li¹. “Wi¹na³na¹.” Sũ̱³na² ĩ³nxai²na²
nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ti¹. Nxe³to³hxai²na¹hẽ³la².

11 Ã³nxai³sĩ²nx2ta¹ju³ta³nũ³a², ten³khaix1sa²to³nha²wa².
Na¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ha³lo²a² wi¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³sain¹kxe³su²
ju³ta² wã²nhũ¹nx2ta¹ka³tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa².
Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nx2ti³txai²la². Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³,
hxi²ka¹ka¹nhe²la² wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ e³kxi²nha²sxã³
yxau²xai³lyah³lxin¹tu¹wa².
12 Nxe³ha²kxai³, ã³nhxi²nũ¹yhu¹ki̱³tu¹wa².
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, wxãin²txi³ Sũ̱³na² sa²yxo²we¹ta¹ju³ta²
ĩ²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nx2ti³tu¹wa².
Te²yã¹nxe³sxã³, txain²txi³ Sũ̱³na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹ju³ta²
ĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, txa²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sa³tu¹wa².
Nxe³sxã³, ã³nhxi²nũ¹yhu¹ki̱³tu¹wa².
13 Txa²wã³ta̱³nãu³xãi³. Txa²wãn³txai²na²
wi¹ko̱³nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Txai²na² ye³ka³lxa¹txi³ txa²ẽ¹nãu³a¹
e³kxi²nha²to³ha¹te³nah¹lxi¹:
— Ro²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nxai³sĩ²a¹tũ¹xã¹.
Nxe³to³ha¹hẽ¹la². Na¹kxan²ti³, ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta²
ã³nhxi²kat1sa²hxai²nxa³hẽ¹la². Jãx1sa³nha²wa².
Sa³ha²kxai³, nxe³nx2ti³toh³nxa³hẽ¹la². Na¹ha²kxai³,
ha³te̱h³nxã³nxai²na² so¹lxi³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa².
Yxãn¹ta¹, yxan¹nãu³a¹ wxã³sĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
ã³ne³wxe³nũ¹sih¹nx2ta¹jau³su² yxo²nũ¹nũh¹nx2ta¹tu¹wa².
A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² yxo²nũ¹nũ¹hai¹na¹kaix3 jã¹nxe²
ya³nx2ti³ti³ten³sa³nha²wa².
14 Je³su²jah³la² wxa²hait1so¹sa²sxã³ wãn³txa² wi¹jau³xa²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hxat3nx2ti³si¹ha¹jau³nũ³su²
ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Na¹ka³tu̱³, ĩ³sa²si¹hã³sa²jau³xai²na²
sa²yxo²we¹ta³lu²na¹ju³ta³nũ³a² wain³hĩ̱³nx2na³la². Na¹ha²kxai³,
a²nũ²a² Kre²ku²yau³xa² ĩ³ye³ain¹tũ̱³ka̱³txain²txi³ Sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹ha²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² Kre²ku²yau³xa²
ĩ³ye³ai¹nxa³tũ̱³ka̱³txain²txi³ jã¹nxe², a²nũ²a² ha³te̱h³nxã³nxa²
ã³ne³wxe³khaix1tũ̱³ka̱³txain²txi³ jã¹nxe², a²nũ²a²
ã³ne³wxe²nxa³tũ̱³ka̱³txain²txi³ jã¹nxe², nxe²xai³na¹ju³ta³nũ³a²
ten³sa³nha²wa².
15 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxa²nũ̱³ka̱³txai²na²
Ro²ma²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³nhũn³nx2ta¹ju³ta³nũ³a² ten³khaix1sa³nha²wa².

Sũ̱³na² wãn³txa² wã³nxĩn¹jau³su²

16 Txai²na¹xai²na² Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³yxo²kãin²ti²la²nha²sxã³ e³kxi²na¹wa². Hai³txi³
ãu²li²ti³hex1na¹jau³sxa³wa². Nxe³ha²kxai³, na¹wa².
Nxe³jau³xai²na², a²nũ²a² ĩ²li³te²a² yxo²ha³kxa¹:

— Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³te²su² kxai²nãn²tu̱³,
Je³su² Kris²tu³jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
ã³wa²sut1sxã³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³te²su²
hĩ̱³nx2na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² nũ̱³kxũn³khai¹nxe³ha²kxai³
a²wãn³txa² wi¹jau³xa² wxi²kan¹jau³su² na³la². Nxe³ha²kxai³,
nũ̱³kxũn³txi³, ã³wxe³nũ¹te²su² te²a² yxo²ha³kxa¹
sa²wa²su¹tai¹nhĩ̱³nx2na³la². Ã³wxe³nũ¹hain¹tũ̱³ka̱³txa²
sa²kxai³lu², Ju³te²a² ye²tũ̱³ka̱³txa² Sũ̱³na² nũ̱³kxũn³txi³
sa²wa²su¹tain¹sãn²ka³tu̱³, hã²wxãn³txa³ a²wã³kon³tũ̱³ka̱³txa²
sa²kxai³lu², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ye²nxa³te²a² sa²kxai³lu²,
Sũ̱³na² nũ̱³kxũn³txi³ sa²wa²su¹tain¹nũ³nha²kxai³,
nxe³hĩ̱³nx2na³la².

17 A²nxe³te² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na²
wain³te²lo³tẽ³ju³ta², a²nũ²a² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²te²su² te²a²
so¹lxi³ wain³te²lo³tẽ³ju³ta² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² yxo²ĩ²sa²te²su² te²a² a²yxo²ha³kxa²
so¹lxi³ wain³te²lo³ta¹tũ¹xã¹. Nxe³na¹kxe³su² te²a²,
ka³te̱³na² wi¹khai¹nxe³tãu³a¹ so¹lxi³ yxau²xai³lain¹tũ¹xã¹,
yxo²ĩ²sa³ha²kxai³lã¹. Sũ̱³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³hĩ̱³nx2na³la².

A²nũ²a² ĩ³lxa³thi¹nxa³jau³su²

18 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ oh³nãu³nũ¹ka³nãu³an¹jah¹la²
hi²sen³su² ĩ³xa̱n³txi³sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹na³la².
A²nũ²a² ĩ³lxi³thin¹kãi³xa³ha²kxai³, a²ẽ¹nãu³a¹
ĩ³lxi³thi¹ne³ki²nh²nxa³ha²kxai³ nxe³te²nãu³xa² a̱n³txi³sxã³
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹na³la². A²nxe³te² ĩ³lxi³thi¹nxa³tũ̱³ka̱³txa²
ĩ³lxi³thin¹sxã³ kãi³ai¹nxa³ha²kxai³, Sũ̱³na² wãn³txi³tu̱³
a²ya³la³jau³tu̱³ ã³tĩ̱¹kain¹na³la².

— Sũ̱³na² wãn³txi³tu̱³ a²nũ²a² ã̱³xa² ain³kxi²sxã³
yxo²ĩ²ain¹kxa²ya̱n³ti³sã¹. Ain¹jau³su² ain¹na³la².

19-20 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su²
te³nah¹lxi¹:

— Txai²na¹xai²na² hãi¹nxe² ka³na³ka³nat3sxã³ Sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³su² na¹ha²kxai³, yxau²sa²tẽ³ ai³wa³to²hi²na¹ha²kxai³,
nũ̱³kxũn³txi³ ha³nãu³hi² ai³na¹ha²kxai³, nxe³jah¹lo²su² na¹xã¹.
Na¹ha²kxai³, ha³lo²a² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² nũ̱³kxũn³txi³
wi¹we¹ta¹hẽ³na¹. We¹ta³lu²na¹hĩ¹nãn¹ju³tu̱³, a²nũ²a² ĩ²li³te²su²
te²an²tu̱³: “Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² kãi³kxa² ĩ²a¹tũ¹xã¹.”
Nxe³kxi²sa³kxai²nãn²tu̱³, ha³lo²ai²na² wi¹we¹ta¹ko̱³xai²na²
ye³kan¹txi³ ĩ²hĩ̱³nx2na³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³,
txa²nũ̱³kxũ³na¹ju³ta² a³la³kxi², Txai²na¹xai²na² hãi¹nxe³te²
Sũ̱³nu²na¹xai²na² a³la³kxi², nxe³sa²hĩ̱³nx2na³na¹. Nxe³ha²kxai³,
Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na² a²nũ²a² ye³na² ĩ²sain¹ju³ta²
yũ²nxa³kxan²ti³, a³la³kxi²sain¹ju³ta³la³ yũ³hĩ̱³nx2na³na¹,
te³nain¹ke³la³te²kxai³lã¹. Yxãn¹ta¹, kwa² ĩ³lxi³thi¹nai¹nxa³kxe³su²

ten³sai¹nxa³xã¹. Na¹ha²kxai³ wã²nxũh¹ hxi²ki³te²la³
nxai¹nha²kxai³ ye³khãuh³lxa³ti³hi¹ta³lxai¹na¹xã¹. Sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su², nxe³hĩ³nx2na³la².
21 Jã¹nxe³jau³su² te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² nũ³kạ³txai²na² Sũ³nu²na¹xai²na² wi¹kãi³a¹ju³ta²
ĩ²sạin¹kxan²ti³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²sạin¹to³hxai²nxa³hẽ³na¹: "Wxãi²na²
Sũ³na² Si³yxau³tãu³khaix1si¹lxi¹. Ha³lo²a² wi¹kãi³in¹ju³ta²
ka³li³sa³nhai¹." Ti³hex1sai¹nhxai²nxa³hẽ³na¹. Nain¹kxan²ta²,
ọn³txi³he¹nxa³jau³xa² so¹lxi³, hxi²kạu³kạun³jau³xa² so¹lxi³,
a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha², ĩ³ne³wa³nũn³ta³ki², ain¹sxã³,
ka³nxah³ti³hũ³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²nha² ain¹tũ³kạ³txai²la¹xã¹.
22 "A³la³ki²nha¹wi¹." Nxe³tũ³kạ³txai²la¹xã¹.
Ain¹kxan²ti³, a³la³kxi²txi³he¹xain¹tũ³kạ³txi³sxa³xã¹.
Hxi²kạu³kạun³tũ³kạ³txai²la¹xã¹.
23 Sũ³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na² ya³lu²ti³he¹nxẽn¹nxa³te³na¹xai²na²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²sain¹ju³ta² wai³nhĩ³nx2na³na¹. Yxãn¹ta¹
sai¹nxa³xã¹. Hãi¹nxe³sxã³ ã³sa²sxã³, a²yen³kxa² a²nũ²a²
hxi²kãi³nha²kxa² so¹lxi³ a²nũ²hũn³ka³txa² sa²nẽn¹kain¹na³na¹.
Nxe³sxã³, a²yãu³ka³txa² a²nũ²hũ³te² a²yãu³ka³txa² so¹lxi³,
ại³ki³hũ³te² a²yãu³ka³txa² so¹lxi³, ka³yxuh³hũ³te² a²yãu³ka³txa²
so¹lxi³ txi³hũ³te² a²yãu³ka³txa² so¹lxi³ hxi²ka² we¹tain¹ka³tụ³,
sa²yxo²wet1sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxain¹na³na¹.

24 Ĩ³lxi³thin¹ti³he¹xai¹nxa³xã¹. Nxe³ha²kxai³, hãi¹nxe²
ã³ai¹na¹xã¹. A²ẽ¹nãu³a¹ ạu³txi³ yxo²kwại³nain¹jau³su²,
kọ³nxe³thi¹nẹ³ki²nhain¹jau³su² kãi³ain¹txai²lã¹. Ai¹nha²kxai³,
kọ³nxe³ti³ kãi³khaix1nhyain¹na³na¹. Ãu²la²to³nha²si¹jau³su²
nyhain¹na³na¹.
25 A²nxe³tũ³kạ³txai²na², Sũ³nu²na¹xai²na² wãn³txa²,
ã³na¹ki²sain¹sxã³ sa²yạ¹tain¹ka³tụ³, ki³han³jau³xa² so¹lxi³
sa²so¹sxã³ sa²yxo²we¹tain¹tũ³kạ³txai²la¹xã¹. Nain¹kxe³su²,
a²yen³kxa² hxi²kãi³nha²sa²sai¹na¹kxa² hxi²ka¹nxa³xã¹.
Nxe³kxan¹ti³, te²a² so¹lxi³ sa²yxo²wet1sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxain¹na³na¹.
Ta¹, Txai²na¹xai²na², a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³
wet1sa²sai¹jah¹lo²khaix3na¹xai²na² sa²yxo²ã³sain¹na³na¹.
Nxe³sain¹tũ³kạ³txai²la¹xã¹. Yxãn¹ta¹, Txai²na² so¹lxi³,
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²nẽn¹ki²sa²tẽ³sa²ju³ta² wain³na³na¹.
Wain³khai¹nx2na³na¹.
26 Nxe³ha²kxai³, ten³sai¹nxa³kxe³tụ³, ã³na¹ai¹na¹hẽ³na¹.
Ha³lo²a² wã²nxũh¹ ĩ²lain¹sxã³, kọ³nxe³ti³ yxo²kwại³nain¹ju³ta²
yã¹nxe³sxã³ kãi³ain¹txai²lã¹. Nain¹ka³tụ³, txu¹ha² sa²kxai³lu²
in³txa² wa²kọ³li²yhu¹jau³su² sa²yxo²ã³sxã³, txu¹ta¹lhun³tụ²
in³txi³lot3sxã³, o²la³kxi²yhu¹na³na¹. Hai³txi³ wain³txi³
o²la³kxi²ti³he¹nx2nxa³xã¹.

27 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², in³txa² sa²kxai³lu², txu¹ha²
wain³txi³ wa²kõ³li²yhu¹jau³su² sa²yxo²ã³sxã³, in³txa¹lhun³tũ²
yxo²kwãin³yhu¹khai¹nxe² ũ³whĩn¹ti³yhu¹na³na¹. Ain¹ju³ta²,
Txai²li² ãu²li²khai¹nxe³sa³nhã¹. Yxãn¹ta¹, tũ¹kã³txai²na²
kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² yo³su² yxau²xai³lhxã³ sĩ³kõ³nxe³ti³
yxau²xai³te²lo³tai¹na¹xã¹.
28 “Sũ³na² wãn³txi³tũ³ ain³kxi¹xi²ti³ten³sa²nxa³nha¹.
Sa²yxo²we¹ti³ten³sa²nxa³nha¹.” Sai¹nhxai²na²hẽ³na¹.
Sai¹nha²kxai³, hãi¹nxe² ã³ai¹na¹xã¹. Wain³jau³xa² ãh¹
ĩ³tih³nxain¹nxa³lho³na¹. Ai¹na¹ha²kxai³, a²kõ³nxe³ti³
e³kxi²nha²jau³xa² so¹lxi³ yxau²xai³lain¹na³na¹. Hai³txi³ wain³txi³
yxau²xai³ti³he¹xai¹nxa³xã¹.
29 A²nxe³tũ³kã³txa² wain³ti³he¹nxa³ju³ta² so¹lxi³ kãi³to³hi²,
a²in³txi³sxa³te²a² tã³nxa² a²sxe³xa³ka³lxi³sxa³te²a² tã³nxa²
ũ³whĩn¹txi³nyhu¹sxã³ yxau²xai³li², kõ³nxe³ti³ kãi³to³hi²,
a²nũ²a² ã³xa² yen³kxa² kãin² yxo²kwãi³ni², kõ³nxe³ti³
kãi³ki²nyhu¹i², ĩ³ka³txã³yhu¹i², su²lhã³yhu¹i², kwa²
wãn³txa² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi²yi²lhon¹ta³ki²nyhu¹i² ki³ha³ki²yhu¹i²,
kãin² ĩ³ãn³ta³kxi²yhu¹i², a²nũ²a² ã³xa² kõ³nxe³ti³ hãi³a²
ĩ³he³son³ki²yhu¹i², nxe³ain¹tũ³kã³txai²la¹xã¹.
30 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã³xa² õ³nxa³ti³lot3sxã³ ĩ³ye³kxi²yhu¹i²,
Sũ³na² Si³yxau³tãu³na¹xai²na² yxo²kwĩn¹kxi², kwa²
yxo²kãu³ka³nxe³txi³ ĩ³ye³i², kãin²ki³lxo³nxe³nha²sxã³ ĩ³ye³i²,
yxo²ha³txe³txi³ ĩ³ye³kxi²nha², kõ³nxe³ti³ kãi³te³lhxã³
ĩ³ne³wa³kon³nha², a²wĩ³na² sa²yxo²ã³i², a²hã³ka³na² sa²yxo²ã³i²
nxe³ain¹tũ³kã³txai²la¹xã¹.
31 Jã¹nxe³sxã³ hxi²kãu³kãun³ti³ ĩ³ye³kxi²nha²,
sa²yxo²ã³nha²sxã³ ĩ³ye³i², ã³xa² ĩ³yan³ta³ki²yhu¹xa³i², a²nũ²a²
ã³xa² kõ³nxe³ti³ kãi³kain¹ju³ta² ne³wã²nã³ai¹nxa³i², hãi¹nxe³sxã³
ĩ³wa³lxĩ³nha²te³lhxã³ kãi³i², nxe³ain¹tũ³kã³txai²la¹xã¹.
32 Tũ¹kã³txai²na², Txa²wãn³txa² ĩ³tih³nxai¹na¹jau³xa²
ã³ne³wxe³ain¹tũ³kã³txai²la¹xã¹. “A²nũ²a² te²yã¹nxe³sxã³
kõ³nxe³ti³ kãi³yxau²xai³te²su² te²a² ya³lu²tu¹wi¹. Ju¹ta²
wain³na³li¹.” Nxe³ai¹na¹jau³xai²na² ã³ne³wxe³ta³lu²nain¹na³na¹.
Nain¹kxa²ha³tã³nxãn²ti³, ã³na¹ai¹nxa³kxe³su², hãi¹nxe³sxã³
kõ³nxe³ti³ kãi³sa²tẽ³i², a²nũ²a² ã³xa² kõ³nxe³ti³
kãi³nũn³tũ³kã³txa² ĩ³sa²nẽn¹kxi² ain¹na³na¹. Txa²wã¹sũ³na²
a²ẽ¹nãn¹jau³su² hĩ³nx2na³la².

2

Sũ³na² kõ³nxe³te²lo³sxã³ ĩ³yĩ¹li²jau³su²

1 Nxe³ha²kxai³ txa²yã³lxa³nãu³ ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
A²nũ²a² ã³xa² kõ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²yah³lxi³txa³hẽ¹la².

Ã³xa² kǫ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ã³xai²na² ĩ³yĩ¹li²yah³lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ wã²nxũh¹ kãi³yah³lxi¹lxa². Nxe³sxã³ a²ya³la³tu̱³ wã²nxũh¹ te²yã¹nxe³sxã³ kǫ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²nhyah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa².

2 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² kǫ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹te¹ni²tu³wa². Nxe³ha²kxai³, te²yã¹nxe³sxã³ kãi³ain¹tũ³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² wã²nxũh¹ a̱in³nha²sxã³ kãi³ain¹kxa² yã¹nxe³jau³nũ³su² ĩ³yĩ¹li²xai³ain¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ³na² wain³txi³ a̱in³nha²jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ jah¹lai²na² kǫ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹lain¹kxan²ti³ wain³txi³ ĩ³yĩ¹lai¹nhĩ³nx2na³la². Ju¹ta² wain³na³la². Nxe³ju³tai²li² a³la³kxi²ki̱³tã³la².

3 Yxãn¹ta¹, wxãi²na² a²nũ²a² ã³xa² kǫ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹yah³lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ kãi³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxi¹nha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² kǫ³nxe³te²lo³sxã³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su², hxi²kan¹txi³ aun³yah³lxan³kxa²ya̱n³ti³su² ye¹nx2ta¹wa².

4 Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹khai¹nxe², tha̱i³ti³la² wi¹lhi¹ni², kǫ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wxãi¹ta² ĩ³xa̱n³ta³kxi¹nx2ti³xa³i² nxe³ya³nx2ti³jah¹lai²la¹wa². Nxe³nx2ti³ju³ta² sa²hã³nxẽ¹kot3jah³lxi³txa³hẽ¹la²:

— A²nũ²a² kǫ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ãn³ta³lo³ta³wxe³sxã³ ã³na¹ain¹sxã³ ã³yxo²o³tũ¹sain¹txai²lã¹. Nxe³jau³su², Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹ya³nx2ti³na³la². Jau¹xai²na² a³la³kxi²nhyah¹lxin¹ta²lu¹wa².

5 Yxãn¹ta¹, ã³ne³wi¹xa³sxã³ ã³ne³toh³yxa³sxã³ ah³lxi³to³hxa³lxa². Yah²lxan³kxe³su², yxan¹nãu³a¹, Txa²wã¹sũ³na² wain³txi³ wã²nxũh¹ a̱in³nha²sxã³, txa²wã¹kǫ³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ĩ³xa̱n³ta³kxi², wã²nxũh¹ kãi³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai², nxe³nẽ³tu¹wa². Nxe³nẽ³lha²kxai³, hĩ¹na² ã³ne³to³yhah²lxan³kxai²nãn²tu̱³, yah³lxin¹kxa² yã¹nxe² yxan¹nãu³ai²na² Txa²wã¹sũ³na² kǫ³nxe³te²lo³sxã³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa².

6 Txa²wã¹sũ³na² ũ³yho³hi²nẽ³ju³ta³nũ³a², a²nũ²a² wã²nxũh¹ kãi³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³ ũ³yho³hi²xai³nẽ³tu¹wa².

7 Nxe³ju³ta², a²nũ²a² ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³ wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³kxai²nãn²tu̱³:

— Sũ³na² ka³te̱³na² wi¹ti³hit1sa³txai²lã¹. Sũ³na² sa²nẽn¹ki²sa³txai²lã¹. Nxe³jau³su², yxau²xai³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ ũ³yhen³kxi²kah³lo²su² hĩ³nx2na³la².

8 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ã³su² kxai²nãn²tu̱³:

— Te³na¹jau³xa² so¹lxi³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Sũ³na² wãn³txa²

sa²yxo²we¹txã³lho³na¹. Hãi¹nxe³sxã³ kǫ̃³nxe³ti³
kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, kǫ̃³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³tan¹te²kxa²ya̱n³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³ta³kxi²sxã³
khãuh³lxa³txi³sxã³ ĩ³wai¹tain¹kah³lo²su² hĩ̱³nx2na³la².
9 Jã¹nxa¹jau³su², a²nũ²a² kǫ̃³nxe³ti³ kãi³ain¹tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³su² khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹tu¹wa².
Nxe³ju³ta²sa¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhait1sxã³ kǫ̃³nxe³ti³
kãi³te²a² kãin² khãuh³lxa³ti³hi¹tai¹nha²kxai³, te²u¹jã¹nxe²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² ã³nhait1sxã³ kǫ̃³nxe³ti³
kãi³te²a² yxo²ha³kxa¹ khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹nũ³nha²kxai³,
nain¹tu¹wa².
10 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² wi¹kãi³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³hain¹sxã³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ã³nhait1sxã³
wi¹kãi³te²a² kãin² wxi²kin³ti³to³ti³hi¹ti², kãin² ĩ³sa²nẽn¹kxi²,
kãin² wxa²hãu²no³ti², ain¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² ã³nhait1sxã³ wi¹kãi³te²a² a²yxo²ha³kxa²
sa²kxai³lu² wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tũ³ni², ĩ³sa²nẽn¹kxi²nũ³ni²,
wxa²hãu²no³tũ³ni², ain¹tu¹wa².
11 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² wã²nxũ̱h¹ a̱in³nha¹tũ¹xã¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³,
kǫ̃³nxe³ti³ kãi³te²a² khãuh³lxa³ti³hi¹ti², wi¹kãi³te²a²
wxi²kin³ti³to³ti³hi¹ti², ha³na³ka³lxi³ jau¹xai² yã¹nxe³jau³xa²
so¹lxi³ ĩ³yĩ¹li²xai³lai¹na¹tũ¹xã¹. Hai³txi³ jau¹xai²na² sa²yat1sxã³
ĩ³yĩ¹li²ha¹ju³ta³la³ yũ³jah¹lo²txã³xã¹. Nxe³te²ju²hẽ³la².
12 Nxe³ju³ta², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³tũ̱³ka̱³txa²,
kǫ̃³nxe³ti³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a²
khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹tu¹wa².
— Moi³se²ah³la² wãn³txa² ã³ne³to³hai¹nxa³xã¹. Nxe³ha²kxai³,
wãn³txai² yã¹nxe³sxã³ khãuh³lxa³ti³hi¹ta¹tũ¹xã¹. Sũ̱³na²
nxe³hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa²,
hai³txi³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³tũ̱³ka̱³txi³su²
ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, kǫ̃³nxe³ti³
kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ã³ne³to³yhah³lxi³to³hxai²nxã³nhẽ³li¹
Nxe³jau³la³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³tih³nxain¹te²sxa³yu²hẽ³la².
Nain¹kxan²ti³ kwa² kǫ̃³nxe³ti³ kãi³ain¹kxe³su²
ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² hxa³nai¹nhĩ̱³nx2na³la².
13 Nxe³ha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xa²
sa²yxo²we¹ki̱³sxa³kxe³su², kwa² txa²wã¹ne³nxẽ³na²
so¹lxi³ ne³ka²ki²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wain³te²lo³tẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹, wãn³txai² yã¹nxe³sxã³
kãi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² wain³te²lo³tẽ³ju³ta³nũ³a²
yũ³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la².

14 Jã¹nxa¹jau³su², a²nũ²a² ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² yũ²nxa³ha²kxai³, a³la³kxi²nha²tũ̱³ka̱³txi³sxa³wa². Nain¹kxan²ti³, a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ a̱in³nha²sxã³:

— Wain³na³na¹. Nxe³jau³su², Moi³se²ah³la² wãn³txa² yã¹nxe³sxã³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³te² wãn³txa² a³la³kxi²nha²te²hũ̱³nxe² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³lai¹nhĩ̱³nx2na³la².

15 Ain¹ju³ta² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³, a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³tih³nxe³nha²:

— Wai³nxa³xã¹. Nxe² wi¹kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³, a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ wi¹lxo³ki²nha²:

— Wi¹na³na¹. Nxe² ai³ai¹nhĩ̱³nx2na³la². Ai¹nha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ yũ³kxa² yã¹nxe² kãi³yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txai²la¹wa².

16 Tx̱ai²na¹xai²na² Pau̱²lah³lo²na¹xai²na̱² a²hĩ¹nai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² tah²yau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³tih³nxai¹nhxai²na¹hẽ³la². Nxe³ai¹na¹jau³xai² yã¹nxe³sxã³, yxan¹nãu³a¹ sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³wet1sa²so¹sxã³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³tu¹wa². Nẽ³lha²kxai³, txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² a²hĩ¹nai²na² a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ hãi³a² ĩ³ye³kxi²nha²ki̱³jau³xa² ha³ta̱³nxãn²txi³, Je³su²jah³la² wain³txi³ wã²nxũ̱h¹ a̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³tu¹wa².

Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ĩ²ain¹jau³su²

17-18 Nxe³nxa²ha¹te¹, wxãi²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la².

— Txai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sa¹i¹. Yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxin¹ka³tu̱³:

— Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² a³la³kxi²nha¹xã¹. Na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹ti³hit1sa³tũ¹xã¹. Txa²nũ̱³ka̱³txai²na² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ̱³na² Sũ̱³ni¹khaix1tũ̱³ka̱³txi³sa¹xã¹. Sa³ha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ĩ²ta³lu²na¹xã¹. Na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ te³nain¹jau³su² wi¹la³la³kxi², ha³lo²a² wain³khai¹nxe³ju³ta² so¹lxi³ hxi²kan¹txi³ ĩ³hau³kot3so², na¹xã¹. Yah³lxi³hxai¹nhẽ³la².

19 Yah³lxin¹ka³tu̱³:

— Ju³te²an¹jah¹lo²sa¹xã¹. Nxe³na¹ha²kxai³ a²nũ²a² ha³lo²a² wi¹ju³ta² a³la³kxi²nxa³te²su² te²a², ye³han³te²hũ̱³sxã³ yxau³te²su² te²a², ha³lo²a² wi¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³te²hũ̱³jah¹lo²sa¹xã¹. Te²yã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² Sũ̱³na² tĩh³na² ĩ²xa³te²su² te²a², ka³nxah³tãu³a¹ ai³te²hũ̱³te²su² te²a², sa²ha²te¹kxe³hũ̱³sxã³ sa²hau³ko³te²hũ̱³jah¹lo²sa¹xã¹.

20 Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² nxũ²kwa̱i³wa³sã³sãn³te²su² te²a²,
ĩ³wai³ki²so¹te³lhxã³ ĩ³tih³nxe², te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² Sũ̱³na²
tĩh³na² wẽn³sũ̱³sxã³ hxi²ka̱u³ka̱un³te²su² te²a² ĩ³tih³nxe²,
nxe³jah¹lo²su² na¹xã¹. Na¹ka³tu̱³, Moi³se²ah³lu¹tai²na²
wa̱n³txa² a³la³kxi²nha²ta³lu²na¹xã¹. Na¹ha²kxai³, ha³lo²a²
ĩ²li³ju³ta² a³la³kxi²ta³lu²ni², Sũ̱³na² wãn³txi³tu̱³ a³la³kxi²ta³lu²ni²,
nxe³jah¹lo²su² na¹xã¹. Yah³lxi³hxai¹nhẽ³la².

21 Yah³lxin¹ta¹, kwa² a³la³kxi²ki³lxo³nhyah¹lxi¹lxa². A²nũ²a²
a̱³xa² ĩ³tih³nxe³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxin¹ta¹, te²yã¹nxe³sxã³
ĩ³tih³nxe³nhyah¹lxi³hxai²nxã³nhẽ³la². Ya³nx2ta¹wa².
Jã¹nxe³yah³lxin¹kxe³hũ̱³nxe²:

— Kãi³sa²no¹ki²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² a̱³xa²,
yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxin¹kxan²ti³, a²nũ²a² a̱³xa² yen³kxa²
kãi³sa²no¹ki²yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Ya³nx2ta¹wa².

22 Jã¹nxe³yah³lxin¹kxe³hũ̱³nxe²:

— Ã̱³xa² sxe³xa³ka³lxa² ĩ³wa³ni̱³lon³kxah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
A²nũ²a² a̱³xa² yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxin¹kxan²ti³, a̱³xa²
sxe³xa³ka³lxa² ĩ³wa³ni̱³lon³kxah¹lxi³hxai¹nhẽ³la². Ya³nx2ta¹wa².
Jã¹nxe³yah³lxin¹kxe³hũ̱³nxe²:

— Sũ̱³nu²su² ki³lxo³te²a², a²nũ²a² hxi²ka² we¹kxe³su² te²a²
yxo²kwĩn¹kxi²sa³nhai¹. Yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxin¹ta¹,
a²yen³kxa² Sũ̱³nu²su² ki³lxo³te²a² sxa³thĩ³nãn¹te² yen³kxa²
kãi³sa²no¹yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Nxe³ju³ta² wai³nxa³wa².
Sũ̱³nu²su² ki³lxo³te²ain²txi³ ko̱³nxe³thi¹ni², a²yen³kxa²
sxa³yain¹te² yen³kxain²txi³ sa²hẽt1sa²kxai³ ko̱³nxe³thi¹ni²,
te²ju²hẽ³la². Ya³nx2ta¹wa².

23 Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² a²wa³kxẽ³nũ̱³ka̱³txi³su² na¹xã¹.
Yah³lxin¹jau³su², kãin²ki³lxo³nha²sxã³ e³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la².
Yah³lxin¹ta¹, sa²yxo²ã³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yah³lxi¹nha²kxai³,
a²nũ²a² a̱³xa² sa²kxai³lu², wxa²ko̱³nxe³ti³,
kãi³yain¹yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2tain¹ka³tu̱³, wxãi²nãn²ta³,
ko̱³nxe³te²lo³txa²lxai¹nha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³nain²txi³
ko̱³nxe³te²lo³tai¹nha²kxai³, nai¹nh̃ĩ³nx2na³la².

24 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³xau³hxai²tẽx1ta³la
te³nah¹lxi¹:

— Txai²li² Sũ̱³nu¹na¹xai²na² e³a¹wi¹. A²nũ²a² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³te²lot3sa²sxã³ ĩ³ye³kxi²sa²na³li¹,
wxãi²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ko̱³nxe³ti³
kãi³yain¹yah³lxi¹nha²kxai³lu¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ta¹hxai²hẽ¹la².

25 Wxa²yu³ta² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³:

— Ũ³sa³si³tũ̱³ko¹kxã¹sa̱²kah³lo²sa̱¹xã¹. Sa³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²nũ̱³ka̱³txi³khai³su²

ĩ³yĩ¹li²nha¹xã¹. Yah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yah³lxin¹kxe³su², Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²nũ̱³ka̱³txi³khai³su² hĩ̱³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹, sa²yxo²ã³yah³lxin¹kxai²lẽ¹. Ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nx2ti³xa³ka̱³lhũ̱³nxe², Sũ̱³na² a²nũ̱³ka̱³txi³khai³xa² ĩ³yĩ¹li²nhyah¹lxan³ka̱³lhũ̱³nxe² yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².

26 Jã¹nxe³jut3su², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txi³su² te²a² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²kah³lo²su² te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Nain¹kxan²ti³, a²nxe³jah¹lai²nãn²tu̱³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tain¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lĩ²ai¹nhĩ̱³nx2na³la². Ain¹sxã³:

— Jah¹lai²na² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²kxe³hxũn¹jah³lo²su² na³na¹, txai²lã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ai¹nhĩ̱³nx2na³la².

27 Nxe³sxã³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na², Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³jau³xa² yũ², ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha², yah³lxin¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, wãn³txai²na² sa²yxo²ã³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tu̱³ka̱³txi³nãu³xai²lẽ¹. Ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nhai¹nxa³kxan²ti³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tain¹tũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la². Nxe³ain¹jau³su², wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txai²na² wxa²ye³ka¹txa²lxai¹nhĩ̱³nx2na³la².

28 Jã¹nxa¹jau³su², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, sa²wai³wait3sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² kwa² txa²wã¹ye³na² ĩ²yhu¹sxã³:

— Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³hũ̱³na³na¹. A²nxe³ki̱³kah³lo²su² nxe³nha²ye²kxan²ti³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² jah¹lo²su² ta̱³nxa², ã̱³lxi³jah¹lo²su² ta̱³nxa², nxe³hĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³sxã³, kwa² txa²wã¹wã²lai²na² so¹lxi³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li²nha²jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ sa²yxo²we¹txa³kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² jah¹lo²la³ ti³hex1hĩ̱³nx2nxa³wa².

29 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² sa²yxo²we¹ti³hi¹kah³lo²su² hĩ̱³nx2na³la². Hxi²kan¹txi³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²we¹ti³hi¹tẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa², nxe³ha²kxai³la². Jã¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²kah³lo²su²

hɨ̰̃³nx2na³la². Hai³txi³ a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²a² ĩ³sa²nẽn¹kxi²kah³lo²su² hɨ̰̃³nx2nxa³wa².

3

1 Yxãn¹ta¹, wxãi²na² ĩ³wã̱³ti³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³:

— Ĩh¹nxet3sxã³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txai²li² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² ãn³sen³sai¹yhain¹sxã³, ã²la² ha³lo²a² wi¹ju³ta² yũ³tũ̱³ka̱³txi³sain¹sĩn¹ji¹? Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nhain¹ju³ta², ĩh¹nxe³ju³ta² ha³lo²a² wi¹ju³ta³lo³te³lhxã³ nain¹sĩn¹ji¹?

2 Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, txai²na¹xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa². Ti³he¹nxe²nxa³wa². Sũ̱³na² wãn³txa² yũ³ai¹nha²kxai³ kãin² ã³sen³sai¹yhain¹sxã³ wi¹ju³ta³lo³te³lhxã³ nain¹na³la². Wi¹ju³ta² a²hxi²kan¹khaix1nxe³ju³ta² nxe³te³nah¹lxi¹. A²wi¹lhĩ¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ a²wãn³txi³khai³xa² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ũh³wxe³nũ¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Txa²wãn³txi³khai³xa² ĩ²ũ³sah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

3 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ka³na³ki² te²a², Sũ̱³na² wãn³txai²na² sa²yxo²ã³sxã³ kãi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²yxo²ã³nha²ti³hex1jah¹lo²sxa³wa².

4 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³tu̱³ jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lai²la¹wa². Ki³han³jah¹lo²sxa³wa². Nxe³ha²kxai³, yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ki³han³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³, Txa²wã¹sũ̱³na² ki³han³ti³hex1nxe³hɨ̰̃³nx2nxa³wa². Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Sũ̱³nu² Ĩ³nxai²na² ĩ³ye³in¹kxai²nãn²tu̱³, wain³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³te²si¹lxi¹. Nĩ¹nha²kxai³, wxa²wai³nĩn¹ju³ta², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ e³lxah²lxi³tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³, Sũ̱³na² wãn³txai²na² wain³txi³ e³xa³ki³lxo³nxe³nxain¹kxan²ti³ wxa²wãn³txa² e³in¹jau³xan²tu̱³ e³lẽ³na¹ wain³txi³ e³in¹tu¹wi¹.

Ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²a² ko̱³nha²nxa³jau³su² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, wi¹lhɨ̰̃³nx2na³li¹. Hãi¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² wain³ju³ta² wã²nxũ̱h¹ ã³sai¹txi³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹ wxa²ye³ka¹tai¹nhɨ̰̃³ki̱³tã³li¹. Ki̱³sa²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² ã³nhxi²nũ¹nũ³hɨ̰̃³ki̱³tã³li¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa² yo³lha³ ĩ³wai¹tẽ³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² wain³txi³ kãi³ũ¹nhẽ³lhɨ̰̃³nx2nxa³wi¹. Nxe³hɨ̰̃³nx2na³la².

6 Yxãn¹ta¹, txa²wãn³txi³kxai³lu¹, ĩ³wa²lũ³xai¹na¹jau³xa²sa¹:

— Ta̱¹wi¹. Wain³txi³ kãi³jah¹lo²su² na³li¹. Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹, wain³txi³ kãi³jah¹lo²su² ha²kxai³, txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² kãi³ki̱³ju³ta² wain³txi³ wã²nxũh¹ a̱in³nha²sxã³ kãi³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³lha²kxai³, nxe³jah¹lo²su² na³li¹. Nxe³ai¹nhĩ³na¹wa².

7 Nxe³nxa²ha¹te¹, a²nũ²a² a̱³xa² ko̱³nha²nũ³nxa³jah¹la² e³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² kãi³ki̱³ju³ta² sa²yxo²ã³nha²sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² wi¹kãi³ju³ta² sa²yxo²we¹nha²sxã³ wi¹ kãi³ju³ta² wã²nxũh¹ ã³sai¹txi³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹ wxa²ye³ka¹tai¹nhĩ³ki̱³tã³li¹. Ki̱³sa²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² kãin² wxi²kin³ti³to³ti³hit1sĩ³ki̱³tã³li¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, sa²yxo²ã³nha²sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ a²yoh³la³ Txa²wã¹sũ³na² ko̱³nxe³te²lo³sxã³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³lhĩ³te²la¹xã¹? A²nũ²a² a̱³xa² ko̱³nha²nxa³jah¹la² ai¹nhĩ³nx2na³la².

8 Jã¹nxe³jau³su²:

— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³to³ti³hit1sĩ³ki̱³tã³li¹. Ju¹ta² wi¹lhĩ³nx2na³li¹. Jã¹nxe³jau³xai²na² Pau²lah³lai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²la¹i¹. A²nũ²a² ka³na³ki² ko̱³nha²nxa³te²a² ĩ³ki³ha¹kxi²sai¹nhxai²na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹, ĩ³wa²lũ³xai¹na¹te³nah¹lxi¹:

— Ã³ne³wxe³ti³he¹yxah³lxa³lxi¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ e³yah³lxi¹lxi¹. A²ya³la³tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² ko̱³nxe³te²lo³sxã³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wi¹. Ju¹ta² wain³na³li¹. Nxe³ai¹nhĩ³na¹wa².

A²nũ²a² wi¹lhin¹khaix1te²la³ yũ²nxa³jau³su²

9 Hãi¹nxe³kxe³hũ³nxe², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la². Txa²nũ³ka̱³txi³na¹xai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³na¹xai²na², hai³txi³ a²nũ²a² a̱³xa² ã³sen³sai¹ain¹sxã³ wi¹lhin¹sĩn¹nxa³wa². Nxe³sxã³, Ju³te²a² nũ³ka̱³txain²txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³li², Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txain²txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³li², nxe³ki̱³tã³la².

10-11 Nxe³ju³ta², Sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² wain³txi³ kãi³te²la³ yũ²nxa³wi¹. A²nũ²la³ Txa²wã¹sũ³na² a³la³kxi²te²la³ yũ²nxa³wi¹. “Txa²wã¹sũ³na² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ti³ten³sa³nhã¹.” Nxe³te²la³ yũ²nxa³wi¹. Nx2na³li¹.

12 A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Sũ³na² ã³na¹ain¹sxã³ ã³ta³lo³ta³wxe³ain¹na³li¹. A²yxo²ha³kxa¹ o̱³nai¹nxa³wi¹. Wi¹kãi³te²la³ ka³na³ka³na³te² he³la³ko³ yũ²nxa³wi¹.

13 A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2}
ya^{3}lu^{2}ti^{3}hi^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. Ain^{1}sxã^{3},
ha^{3}tin^{3}ti^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{2}, txih^{3}xa^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}wxi^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tẽ^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ya^{2}lut1si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{3}ye^{3}i^{2}, nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.
14 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} kãin^{2} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}ti^{3}hi^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3}
khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
e^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.
15 Hãi^{1}sxã^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}ti^{2}, ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}i^{2},
nxe^{3}yhu^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} so^{1}lxi^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}na^{3}li^{1}.
16 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}sun^{2}tã^{1}hxa^{3}ti^{2}, ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}txi^{2},
nxe^{3}yhu^{1}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2}, yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.
17 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, hai^{3}txi^{3} ĩ^{3}hãu^{2}no^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3},
18 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}o^{2}lxa^{3}sxã^{3}
yuh^{3}lxi^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}.
Sũ̱^{3}na^{2} ha^{3}te̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ĩ^{2}so^{1}sxã^{3}, ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yxau^{2}xai^{3}li^{2}, Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xain^{2}txi^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yxau^{2}xai^{3}li^{2} nxe^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}kxe^{3}su^{2}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}yon^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}hĩ̱^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}nxe^{2}
te^{2}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}xai^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}lot3sxã^{3} yxau^{3}hĩ̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}nẽ^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}, wãn^{3}txai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
20 Yxãn^{1}ta^{1}:
— Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wain^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{3}txai^{2}lã^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxa^{2}
ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}, hai^{3}txi^{3} nxe^{3}ki̱^{3}jau^{3}xai^{2} yã^{1}nxe^{3}jau^{3}la^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wain^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
Ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2} ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} te^{2}he^{3}la^{3}ko^{3} nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3}
yũ^{3}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2} ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
kãi^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}, txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}jau^{3}su^{2}

21-22 Yxãn¹ta¹, a²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² wain³te²lot3sxã³
ĩ³yĩ¹li²nẽ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³na³la². Nxe³ju³ta²sa¹. A²nũ²a²:
— Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²a¹xã¹. A²nxe³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³, Sũ³na² wain³te²lo³kah³lo²su²
hĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³jau³su², Je³su²jah³la²
yxo²ĩ²ain¹tũ³ka̱³txa² hãi¹nxe³tũ³ka̱³txa² whãi²na¹, Sũ³na²
wain³te²lo³tũ³ka̱³txi³su² hĩ³nx2na³la². A²nxe³ju³ta², a²hĩ¹nai²na²
wain³te²lo³tẽ³ju³ta³nũ³ai²na², Moi³se²ah³lu¹tain²txi³ a²kxã³nxa²
ĩ³ye³yxo²nũ¹ni², Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a² a²wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ³ka̱³txain²txi³ a²kxã³nxa² ĩ³ye³yxo²nũ¹ni²
ain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, kxã³nãu³u¹tai²nãn¹jau³xa²
Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xau³hxai²tẽx1tã²
hxi²kan¹txi³ sa²yxo²we¹ki̱³jau³sxa³wa². Nxe³ki̱³kxa²
ha³ta̱³nxãn²txi³, Je³su²jah³la² yxo²ĩ²te²su² te²a², Sũ³na²
wain³te²lo³tai¹nhĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹:
— Je³su²jah³la² yxo²ĩ²nxa³xã¹. Nxe³te²su² kxai²lẽ¹.
Wain³te²lo³kah³lo²su² ti³he¹nxe³hĩ³nx2nxa³wa². Sũ³na²
ĩ³wai³ki²sa̱²so¹nẽ³tĩh³na² hãi¹nxe² ka³na³ka³na³tĩh³no²su²
hĩ³nx2na³la².
23 Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³lxi³thin¹ki̱³sxa³wa².
Nxe³ha²kxai³, Ju³te²an¹jah¹lain²txi³ Ju³te²an¹te²sxa³jah¹lain²txi³
a²wã³kon³ye²ki̱³te²ki̱³na¹lxa³ yũ³ki̱³sxa³wa². Ki̱³sxa³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹ju³khai³xa² yã¹nxe² ã³nhau³kon³ki̱³te²la³
yũ³ki̱³sxa³wa². A²yxo²ha³kxa¹ kãin² ta̱u³ton³ki̱³tã³la².
24 Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ thã̱i³ti³la²
wi¹lhin¹jah¹lo²su² tãu³a¹, kwa²hãi¹nxe² a³lxi²khai¹nxe³nẽ³jau³su²
wain³te²lo³tẽ³na³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² txa²wã¹ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa²su¹tẽ³lha²kxai³, Sũ³na² Si³yxau³tãu³a²
sa²kxai³lu² wain³te²lo³tẽ³na³la². Hai³txi³ txa²wã¹ki̱³na¹xai²na²
wi¹kãi³ki̱³ju³ta³la³ yũ³ki̱³sxa³wa². Nxe³ha²kxai³:
— Wi¹kãi³tũ³ka̱³txi³sain¹na³na¹. Nxe³ha²kxai³
ũ³yho³hai¹na¹jau³su² wain³te²lo³tai¹na¹xã¹. Sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ nẽ³lai¹nhĩ³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹, kwa²hãi¹nxe²
a³lxi²nẽ³jau³xa² so¹lxi³ wain³te²lo³tẽ³na³la².
25 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a² Je³su²jah³la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³lha²kxai³,
ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³,
yxo²ĩ²te²su² te²ki̱³na¹xai²na² so¹lxi³ sa²wa²sut1sxã³,
txa²wã¹ĩ³lxi³thin¹ki̱³sxa³ju³ta² sa²wa²su¹tẽ³na³la².
Jã¹nxe³si¹nhẽ³jau³nũ³su², a²wain³ju³khai³xa²
wxa²ye³kat1si¹nhẽ³jau³nũ³su², Je³su²jah³la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na²
yxau²xai³sa²tẽ³jah¹lo²su² tãu³a¹ nxe³nha²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² kxãn³su² kǫ³nxe³ti³ kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³na¹. Nain¹kxe³su² kwa² sa²wa²su¹tai¹na¹ju³ta² yũ²nxa³lho³na¹. Yan¹nãu³a¹ Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²hĩ¹na¹ ĩ³lxa³thi¹nai¹nxa³ju³ta² sa²wa²su¹tũ¹hain¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹. Nxe³ju³ta²nũ³a² wah³nxe³sã²na¹tũ¹xã¹. Ya³nãn³ta³ki²la² jah¹lo²sa¹xã¹. Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su², ta¹hxai²hẽ¹la².

26 Yxãn¹ta¹, a²hĩ¹nai²na² txa²wã¹kǫ³nxe³ti³ kãi³kị³ju³ta² sa²hau³ko³tẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³:

— Sũ³nu²na¹xai²na² wain³jah¹lo²sa¹xã¹. Nxe³jau³xain²txi³ wxa²ye³ka¹tẽ³lha²kxai³:

— “A²nũ²a² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²sa²na³na¹.” A²nxe³te²su² kxai²nãn²tụ³, Sũ³nu²na¹xai²na² wain³te²lo³ta¹xã¹. Nxe³jau³xain²txi³ wxa²ye³ka¹tẽ³lha²kxai³ nxe³nẽ³na³la². A²nxe³ju³tai²na² Sũ³na² a²wain³ju³ta² wxa²ye³kat1si¹nhẽ³jau³su² Je³su²jah³la² wxã³ta¹hxai²hẽ¹la².

27-28 Nxe³ha²kxai³, yuh³xai²nãn¹tũ³kạ³txi³kị³na¹xai²na² hxi²kan¹txi³lo³nha²sxa³ ĩ³wi¹lhin¹si¹nhẽ³jau³nũ³su² e³hĩ³kị³sxa³wa².

— Wã²nxũh¹ o²la³kxi²sxã³ wi¹kãi³jah¹lo²sa¹i¹. Nxe³kị³jau³nũ³su² yũ³hĩ³kị³sxa³wa². Txa²wã¹kị³na¹xai²na² hxi²kan¹txi³ sa²wai³wait3sxã³ wi¹kãi³hĩ³kị³sxa³wa². Hxi²kan¹txi³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai² yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³hĩ³kị³sxa³wa². Nxe³kị³kxe³su²:

— Sũ³na² wain³te²lot3sa²ju³ta² ten³sa³nhã¹. Nxe³kị³kxai²nãn²tụ³, hãi¹nxe³sxã³, Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² yxo²ĩ²kị³jau³su² wain³te²lo³tẽ³lhĩ³nx2na³la². Kị³sa²kxai³, hxi²kan¹txi³ ĩ³kãin²ti³nha²sxã³ e³hĩ³kị³sxa³wa².

29 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa². Ju³te²a² nũ³kạ³txain²txi³ Sũ³nu²lǫ³jah¹lo²su² ha²kxai³, a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²a² a²wã³kon³tũ³kạ³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxain²txi³ Sũ³nu²lǫ³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².

30 Txa²wã¹sũ³nai²na² ka³na³ka³na³jah¹lai²na² wain³te²lo³tẽ³ju³ta², Ju³te²a² nũ³kạ³txain²txi³ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²jau³nũ³a² so¹lxi³ wain³te²lot3sa²kxai³, Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxain²txi³ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²jau³nũ³a² so¹lxi³ wain³te²lot3sa²kxai³, nxe³nẽ³lhĩ³nx2na³la².

31 Nxe³kị³kxai²nãn²tụ³:

— Je³su²jah³la² yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³kị³kxai²nãn²tụ³, hai³txi³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²wa²yạt1sĩ³kị³sxa³wa². A²ya³la³tụ³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² wain³txi³ e³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xu¹tai²

yã¹nxe³sxã³ wi¹wi¹nxe² kãi³hĩ³ki̱³tã³la², Je³su²jah³la²
yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ta².

4

A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yxo²ĩ²jau³su²

1 Nxe³ju³ta² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² kwa²txa²wã¹sũ̱³nũ²su²
jah¹lu¹tai²na² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lu¹tai²na²
kãi³yxau²xai³lain¹ju³tu¹tai²na² a²ha³ta̱³nxu¹tai²na²,
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ha³te̱h³nxã³nxa²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
2-3 Nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²yxo²wãn³txa²
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ha²kxai³,
Txa²wã¹sũ̱³na² Sa²kxai³lu² wain³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² hxi²kan¹txi³
wi¹kãi³sa²tẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³:
— A³bra³ãu²ah³lai²na² wi¹kãi³na³na¹. Nxe³kxa² yo³su²
ũ³yho³hi²sxã³ wain³te²lo³ta¹tũ¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²kxe³su² nxe³ju³ta² so¹lxi³, A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
wain³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹la². Wi¹kãi³ain¹kxa² yo³lha³ ũ³yho³hi²sxã³
wain³te²lo³tain¹kxai²nãn²tu̱³, A³bra³ãu²ah³lu¹ta²kxai³
wxi²kan¹txi³ ĩ³kãin²ti³nha²sxã³ ĩ³ye³hĩ̱³nx2na³la².
— Txai²na² wi¹kãi³jah¹lo²sa¹i¹. Nxe³sa²jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
wain³te²lot3sa²na³li¹. Nxe² e³kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³
wxi²kan¹txi³ e³hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ wi¹kãi³jah¹lo²su² te²ju²hẽ³la². Hai³txi³
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² wi¹kãi³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³,
wxi²kan¹txi³ ĩ³kã̱in²ti³nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
4 Nxe³ju³ta² jut3sũ̱³ju³ta²sa¹: A²nũ²a² ã̱³xa²
wa³kon³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, wai³wain³ki²txi³ a²yo³ha²
so¹kxi²hĩ̱³ki̱³tã³la². A²nxe³te² yo³hai²na² so¹kxi²ki̱³kxai²na²,
hai³txi³ a²wa³kxẽn³yah³lai²na² kwa²hãi¹nxe² ũ³hũ¹nhẽ³kxa²
yen³kxi³sxa³wa². Hãi¹yxãn¹ta¹, wa³kon³kxi²ki̱³kxai²na²
a²yo³khai³xai²la¹wa².
5 Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², wi¹kãi³sa²tẽ³ki̱³ke³la³te²kxai³,
nxe³ki̱³kxa² yo³lha³ Txa²wã¹sũ̱³na² wain³te²lo³tẽ³lhĩ̱³nx2na³la².
A²nũ²a² wi¹wa³kon³kxi²kxa² yo³ha² ũ³yho³hi³kxa² yã¹nxe²
nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txe²
ki̱³na¹xai²na², hxi²kan¹txi³ wi¹kãi³sa²tẽ³hĩ̱³ki̱³sxa³wa².
Nxe³ki̱³sxa³kxa² ha³ta³nxãn²txi³, Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³ wain³te²lo³tẽ³tu¹wa².
Nxe³nẽ³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— A²nũ²a² ĩ³lxi³thi¹nxa³te²su² kxa²ha³tą̲³nxãn²ti³, yxo²ĩ²sa²kxai²nãn²tu̱³ wain³te²lo³tai¹na¹tũ¹xã¹. Na¹ju³ta², Sũ̲³nu²na¹xai²na², a²nũ²a² yxo²ĩ²sa²ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nhã¹. Txa²wã¹sũ̲³na² ta¹hxai²hẽ¹la².

6-8 Jã¹nxe³jau³su², Ta³vi²yah³lu¹tai²na² a²ha³tẹ̲h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la̱³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²su² kxai²nãn²tu̱³, a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² Txa²wã¹sũ̲³na² wxa²wa²sut1sxã³ wxa²hxan³kxi²ti³kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³kah¹lo²su² jah¹la² ka³lih³khaix1jah¹lo²su² hĩ̲³nx2na³li¹. Jã¹nxe³sxã³, a²nũ²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̲³na² a²ẽ¹nãn¹jau³xa² ĩ³ye³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³: “Jah¹lai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sain¹na³na¹. Na¹ta¹, ko̱³nxe³te²lo³tain¹nxa³lho³na¹.” A²nxe³kah³lo²su² kxai²nãn²tu̱³, ka³lih³khaix1jah¹lo²su² hĩ̲³nx2na³li¹.

Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ha¹lin¹jau³xai²na² ĩ³ye³kxi²nẽ³jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³a²sa¹:
— Txa²wã¹sũ̲³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹kãi³ũh¹ki̱³sxa³kxa² ha³tą̲³nxãn²txi³: “Wain³te²lot3sa²na³na¹.” Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ka³lih³khaix1hĩ̲³ki̱³tã³li¹. Nxe³te²ju²hẽ³la².

9 A²nxe³jau³xu¹tai²na² ĩ³ka³li³jau³xu¹tai²na² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xu¹tai²na²sa¹: Txa²wã¹sũ̲³na² yxo²ĩ²te² ki̱³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ka³li³nhẽ³lhĩ̲³nx2na³la². Hai³txi³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²jah¹lo²nãu³xa² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ̲³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ka³li³hĩ̲³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²jah¹lo²su² tą̲³nxa², ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²nxa³jah¹lo²su² tą̲³nxa², nxe³kxa² ha³tą̲³nxãn²txi³, a²yxo²ha³kxa¹, Txa²wã¹sũ̲³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ka³li³nhẽ³lhĩ̲³nx2na³la². Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̲³na² ha³tẹ̲h³nxã³nxãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
— A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̲³na² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jau³su², wain³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

10 A²nxe³ju³tu¹tai²na²sa¹, Txa²wã¹sũ̲³na² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² wain³te²lo³ju³tu¹tai²na²sa¹, yãn³tai²na² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²sãn²nxa³tą̲³lxa¹, Txa²wã¹sũ̲³na² Si³yxau³tãu³a¹ wain³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Nain¹sxã³, yãn³tai²na² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²nxa³kxe³tu̱³, hãi¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̲³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹jau³su² wain³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, hã²wxãn³txa³ wain³te²lo³ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wxa²ye³ka¹nha²yhu¹te³lhxã³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, a²wi¹lhĩn¹khai¹xa² Txa²wã¹sũ̲³na² Si³yxau³tãu³a¹ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² txa²nũ² yxo²ĩ²jau³su² wain³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³, te²yã¹nxe³te²hũ̲³te²lxi³ txa²wã¹ki̱³na¹xain²txi³ yxo²ĩ²ki̱³jau³su² wain³te²lo³tẽ³na³la².

Ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²ki̱³sxa³kxan²ti³nũ² nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, A³bra³ãu²ah³lo²su² jah¹lu¹tai²na² Txa²wã¹wĩ³nu²hũ̱³ya³nhẽ³lhĩ̱³nx2na³la². A²wi¹lhĩ¹na² txa²nũ² jah¹lu¹tai²na² txa²nũ² Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sãn²jah¹lo²su² ha²kxai³, txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² Sũ̱³na² yxo²ĩ²te² ki̱³na¹xai²na² txa²wã¹wĩ³nu²hũ̱³ya³nhẽ³lhĩ̱³nx2na³la².

12 Jã¹nxe³sxã³, ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²tũ̱³ka̱³txain²txi³ A³bra³ãu²ah³lo²su² jah¹lu¹tai²na² a²wĩ³nu²hũ̱³yai¹nhĩ̱³nx2na³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ain¹te²a² so¹lxi³ wain³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹la². A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yãn³tai²na² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²sã²nxa³hĩ¹na², Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxu¹jã¹nxe³tũ̱³ka̱³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

— Sũ̱³na² wain³te²lot3sa²ju³ta² ten³sa³nha¹. Nx-ain¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹ain¹kxan²ti³ Sũ̱³na² yxo²ĩ²ain¹sãn²nũ²la² nxe³hĩ¹na² so¹lxi³ Sũ̱³na² wain³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Tĩ³yau³xu¹tai²na² yxo²ĩ²jau³su²

13 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa², A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Nxet3sã¹lxi¹. Ha³lo²ai²na² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na², wxãin²txi³ a²wa³kxẽn³to̱³ti² wxa²nẽ³kan²nxa²tãu³sin¹tãu³ãin²ti³ nxe³nx2ta¹tu¹wi¹. Sa²yxo²we¹nha¹i¹. Na¹ha²kxai³, wxãi²na² yxo²ĩ²sa¹lxi¹. Nxe³te²sin¹jau³su², wain³te²lo³txa²ha¹i¹. Na¹ha²kxai³, ha³lo²ai²na² ũ³hũ¹nxa²ha¹i¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txu¹jã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³xan³kxan²ti³, wain³te²lo³txa²ha¹ha²kxai³, ha³lo²ai²na² ũ³hũ¹nxa²ha¹i¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

14 — Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txu¹tai² yã¹nxe³sxã³ kãi³tũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³ ten³sa³nhã¹. Ta³nxũ̱¹ka̱³txai²na² so¹lxi³ ha³lo²a² wi¹ju³ta² ũ³hũ¹na¹tũ¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³nẽ³ke³la³te²kxai³, hai³txi³:

— Yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³ki̱³ju³ta³la³ Txa²wã¹sũ̱³na² ten³ki²nũ¹nhẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³nẽ³ke³la³te²kxai³la¹ Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³ju³ta³la³ yũ³nẽ³lxa³ha²kxai³, hau³hau³kon³sxã³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txu¹jã¹nxe³sxã³ hxi²kan¹txi³ kãi³ki̱³sxa³ha²kxai³, nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².

15 Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²yxo²ã³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ĩ³xa̱n³ta³kxi²nẽ³lhxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² tĩh³na² wi¹tĩh³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³la³ yũ³nẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ wain³txi³ ai³lhĩ̱³ki̱³sxa³wa². Nxe³ki̱³kxe³su²:

— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹xã¹. Nxe³ki̱³kxan²ti³, ko̱³nxe³te²lo³tẽ³ju³ta³la³ yũ³nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².

16 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— A³bra³ãu²ah³lãi³. Txa²wãn³txai²na² yxo²ĩ²sã¹lxi¹.
Nxe³sa²te²sin¹jau³su², ha³lo²a² wi¹ju³ta² ũ³hũ¹nxa²lxa¹tu¹wi¹.
Nxa²lxa¹ha²kxai³, wxãin²txi³ ũ³hũ², wxa²nẽ³kan²nxa²tãu³sin¹tãu³ãin²t
yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ², nxe³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³te²sa¹jau³su²,
sa²yxo²we¹nhũ¹nx2ta¹i¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²,
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹tain¹tũ̱³ka̱³txain²txi³, ha³lo²a² wi¹ju³ta²
ũ³hũ², Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²te²ki̱³na¹xain²txi³ ha³lo²a² wi¹ju³ta²
ũ³hũ², nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
txa²wã¹wĩ³nu²hũ̱³ya³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la², jah¹lu¹tai²na² txa²nũ²,
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sãn²te²su² ha²kxai³la².

17 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tẹh³nxã³nxa²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— A³bra³ãu²ah³lãi³. A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na²
ka³lxa¹khai¹nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² ĩ³hen²ki¹nxain¹te³nah¹lxi¹:
“A³bra³ãu²ah³lai²na² txa²wã¹wĩ³nu²hũ̱³ya³nhẽ³na³li¹.”
Nxain¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² sa²yxo²we¹nha²sxã³,
A³bra³ãu²ah³la² wẽ³sa² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na², a²nũ²a² ya³lu²te²a² ka³tẹn³ti³hi¹ti²,
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³kxai²nãn²tu̱³, a²yen³kxa² a²kxã³nxa²
yũ³ti³he¹nxe²nxa³te²sa²tẽ³te² yen³kxa² kwẽn¹ta²kxai³ ĩ³yũ¹hi²,
nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².

18 Nxe³ain¹jau³xa²sa¹, A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
a²ẽ¹nãn¹jau³xa²sa¹:

— Wẽ³sa² we¹ta¹kxa² yũ³ti³hex1sa²nxa³xã¹.
Na¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, Txa²wã¹sũ̱³na² kan²txi³
yxo²ĩ²sa²tẽ³a¹xã¹. A²ya³la³tu̱³, ha³lo²a² ĩ³ye³kxi²sa²ju³ta²
ũ³hũ¹sa³tũ¹xã¹. A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ju³txan¹te²ka̱³ya̱³tu̱³, a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
a²wĩ³nu²hũ̱³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na²
a²ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹te³nah¹lxi¹:

— Wxa²ne³kan²nxa²tãu³sin¹tãu³su² ka³lxa¹khaix1tũ̱³ka̱³txi³nãu³su²
ya³nxa²tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai² yã¹nxe³jau³lxi³,
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Jã¹nxe³jau³su², A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txai²na² yah³lon¹sa³nhã¹. Txa²nũ²ai²na²
ya³lu²te²nũ³hũ̱³sa²na³na¹. Hxi²kan¹txi³ wẽ³sa³la³
we¹ti³hex1sa²nxa³nhã¹. Jã¹nxe³sxã³, txa²sxe³xa³ka³lxai²na²
Sa²ra̱³ka̱³lxai²na̱² a³ka²lon¹khai¹nx2na³na¹. Hxi²kan¹ti³ wẽ³sa³la³
wẽ̱³nhẽ³txi³he¹xai¹nxa³xã¹.

20-21 Nxe^{3}na^{1}kxa^{2}ha^{3}tạ^{3}nxãn^{2}ti^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} kãin^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ĩ^{3}wẹ̃^{3}txa^{3}nũ^{1}ha^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}xã^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}nha^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}ju^{3}txai^{2}na^{2}, a^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3} kãi^{3}ũ^{1}sa^{3}tũ^{1}xã^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}kãi^{2}no^{3}ni^{2}, kãin^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}, A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxe^{3}ain^{1}kxe^{3}su^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lãi^{3}. Yxo^{2}ĩ^{2}sa^{1}lxi^{1}. Sa^{1}nha^{2}kxai^{3}
wain^{3}te^{2}lo^{3}txa^{2}ha^{1}i^{1}. Tạ^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23-24 A^{2}nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}:

— Wain^{1}te^{2}lo^{3}txa^{2}ha^{1}i^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3}, A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2},
txa^{2}wã^{1}kị̃^{3}na^{1}xain^{2}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}li^{2}, nxe^{3}jau^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Hai^{3}txi^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}kị̃^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}xã^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}tãu^{3}a^{1}
ka^{3}ten^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}na^{1}. Nxe^{3}kị̃^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3},
a^{2}nxe^{3}te^{2} kị̃^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
25 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}ka^{3}tụ^{3},
txa^{2}wã^{1}kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kị̃^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}wah^{3}yu^{3}ta^{2}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{2}nẽ^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}tai^{2}li^{2}nũ^{1} wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ka^{3}ten^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5

Sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2} wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kị̃^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3},
wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
wxa^{2}hãu^{2}no^{3}tẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Kị̃^{3}sa^{2}kxai^{3}:

— Sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{1} hãu^{2}non^{3}sxã^{3}
yxau^{3}na^{1}xã^{1}. Txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ạu^{3}txi^{3} nxe^{3}hĩ^{3}kị̃^{3}tã^{3}la^{2}.
2 Yxo^{2}ĩ^{2}kị̃^{3}sa^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{1} sa^{2}wxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3},
thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{1} kan^{2}txi^{3}
yxau^{2}xai^{3}sa^{2}tẽ^{3}hĩ^{3}kị̃^{3}tã^{3}la^{2}. Kị̃^{3}sa^{2}kxai^{3} ka^{3}li^{3}hĩ^{3}kị̃^{3}tã^{3}la^{2}.
Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}:

— A^{2}ya^{3}la^{3}tụ^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} kãin^{2}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
wã^{2}nhũ^{1}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, te^{2}yã^{1}nxe^{3}kị̃^{3}tũ^{1}xã^{1}, yxan^{1}nãu^{3}a^{2}sã^{1}.

Sũ³na² sa²yxo²we¹nha²jah¹lo²su² na³na¹. Nxe³ha²kxai³,
nẽ³tũ¹xã¹. Nxe³nha²ki³jau³su² ka³li³hĩ³ki³tã³la².
3 Jã¹nxe³sxã³:
— Khãuh³lxa³thin¹ki³ju³ta² ha³lo²a² ũ³hũ¹sxan³tã¹.
Nxe³ki³kxai²nãn²tu³, ka³li³hĩ³ki³tã³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yan³tu³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ Txa²wã¹sũ³nai²li² yxo²ĩ² kãi²non³ki³tã³la².
4 Nxe² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ Txa²wã¹sũ³nai²li² yxo²ĩ²
kãi²non³ki³ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ Txa²wã¹sũ³na² ã³waix3kxa²
wxe³nũ¹hĩ³ki³tã³la². Ki³sa²kxai³:
— A²ya³la³tu³, Txa²wã¹sũ³na² wi¹te² yen³kxa² so¹lxi³
ũ³hũ¹nhẽ³tũ¹xã¹. A²ya³la³tu³ e³jah¹lo²su² na³na¹.
Ki³sa²kxai³, Sũ³na² ĩ³ãu²lxi²ki³ju³ta³la³ yũ²nxa³xã¹, ha³lo²a²
ko³nxe³kxan²ti³nũ¹. Nxe³hĩ³ki³tã³la².
5 Ki³sa²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²nẽ³jau³su²:
— Sũ³na² a³lxi¹nx2na³na¹. Nxe³nẽ³jau³su², Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³su², Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
ũ³hũ¹nẽ³lhxã³ nxũ²kwai³yxau³nẽ³kah³lo²su² jah¹la²
hi²sen³su² ĩ³ye³kxi²nẽ³lhxã³, sa²yxo²so¹nha²nxa³sxã³
ĩ³ye³kxi²sa²tẽ³nẽ³na³la². Nxe³ki³sa²kxai³, txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹
au³txi³, Sũ³na² a³lxi²nẽ³jau³su² wi¹lain³nha²sxã³
yxau²xai³lhĩ³ki³tã³la². Nxe³ju³tai²na² ha³kxa¹
a³la³kxi²nha²ki³tã³la².
6 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²nẽ³jau³xa²sa¹. Yãn³tai²na²
txa²wã¹ki³na¹xai²na² ko³nxe³ti³ kãi³ki³kxa² yo³ha²
ko³nxe³te²lo³tẽ³sxã³ yxau³ki³sĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na²
ha³lo²a² sa²hau³ko³tẽ³ju³ta³nũ³a² ĩ³yĩ¹li²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe²xai³ti³kxai³lu², ha³lo²a² hau³kon³na³na¹,
nxe³je³nax3ki³kxai³lu², Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³lxi³thin¹ki³sxa³tũ³ka³txi³ki³na¹xai²na² sa²hau³ko³tẽ³te³lhxã³
nxe³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Txa²wã¹ki³na¹xai²na² ya³lu²nẽ³ju³ta³la³
ten³ti³hex1ki³te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Ki³sa²kxai³, a²nũ²a² ã³xa²
wain³khaix1jah¹lo²su² kxa³ha³ta³nxãn²txi³:
— Ya³lu²te³lhxã³ nx2na³na¹. Nxe³ki³kxai²nãn²tu³, hai³txi³:
— Ya³lu²kai¹na¹tũ¹xã¹. Jah¹la² ka³ten³txi³
yxau²xai³txai²lã¹. Nxe³hĩ³ki³sxa³wa². Hai³txi³ ã³yat1sxã³
ya³lu²so¹ki³te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹, a²nũ²a²
wi¹lhin¹khaix1jah¹lo²su² kxai²nãn²tu³:
— Ya³lu²te³lhxã³ nx2na³na¹. Nxe³ki³kxai²nãn²tu³,
ã³yat1so¹sxã³ ya³lu²kain¹ki³ju³ta³nũ³a² yũ³nũ³nhĩ³nx2nxa³wa².
Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ka³na³ka³na³te² he³la³ko³ ya³lu²kain¹ju³ta²
yũ³ta³nxa² nxe³hĩ³te²la¹ku² ki³nha²wa².
8 Nxe³kxa²ha³ta³nxãn²ti³, txa²wã¹ki³na¹xai²na²
ĩ³lxi³thin¹ti³hex1ki³sxa³hĩ¹na², Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ain¹sxã³, Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²nẽ³ju³ta² kãin² wxa²ye³ka¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Kõ³nxe³te²lo³tẽ³sxã³ yxau²xai³kĩ³sĩ¹nai³tã² Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ wain³te²lo³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³lha²kxai³, a²ya³la³tu̱³ ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³, yxan¹nãu³a¹ kõ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³kĩ³kxa²yo³su² Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² kõ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³lhxã³ ĩ³khãuh³lxa³ti³nẽ³ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³la², Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³la².
10 Kxãn³su², Sũ³na² ĩ³kõx1kõ¹son²ki²to³kĩ³sxai²tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³, Sũ³na² wi¹lĩ³we¹yhu¹ti³hi¹te³lhxã³ wi¹lã³ya̱³lxi³xi²ti³hi¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nẽ³lha²kxai³, hĩ¹na² Je³su²jah³la² ka³tẽn³su² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³na³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³, ã²la² ã³sen³sai¹sxã³ hxi²kãin²txi³ sa²hau³ko³tẽ³lhĩ³nx2na³la². Nxe³kxa²yo³su² yan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² yxau³ya³sain¹ni² A²ki³lha³lxa² Je³su²jah³la² yxau³ya³sain¹ni² nxe³sa²tẽ³ya³sain¹tu¹wa².
11 Jã¹nxe³nũn³jau³hũ³nxe², Sũ³na² ĩ³ka³li³hĩ³kĩ³tã³la². Nxe³sa³ku̱¹:
— Txa²wã¹sũ³na² ka³lih³ti³hit1sa³nhã¹. Sa²jut3su², hĩ¹nai²na² Sũ³na² ã³ya̱³lxi²xi²yhu¹sxã³ yxau³sxã³, ka³li³sa³nhã¹. Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² Je³su²jah³la² ã³ya̱³lxi²xi²ti³hi¹tẽ³lha²kxai³la¹. Nxe³kĩ³jau³su², ka³li³hi² yxau²xai³lhĩ³kĩ³tã³la².

A³tãu²ah³lu¹tai²na² Je³su²jah³lai²na² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

12 Txa²wã¹si³kxã³ka³nãu³u¹tai²na², a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² a²ĩ³lxa² A³tãu²ah³la² txa²nũ² kõ³nxe³ti³ kãi³ãn³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹jau³su², ya³lu²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³, kõ³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹tẽ³lha²kxai³, ya³lu²nẽ³ju³ta³nũ³a² yũ³ti³hi¹tẽ³lha²kxai³, nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe³te²kĩ³na¹xu¹tai²na² kõ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³kĩ³ta¹hxai²hẽ¹la². Kĩ³sa²kxai³, a²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ya²lu²nẽ³ju³ta² yũ²hxan³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Txa²wã¹sũ³na² a²tĩh³na² wain³ti³tĩh³na², Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na² ne³kat1so¹ki²sxã³ ĩ³kwa³na³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe²ta³lun²nẽ³te²ka³ka¹:
— Nxe³jah³lxi³xi¹. Sũ³na² wãn³txai²na² sa²yxo²ã³ah³lxi¹nha³tai¹. Nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, yãn³tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³lxa³ta³lhxĩ¹nũ¹tai²na², a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txi³kĩ³na
kõ³nxe³ti³ kãi³to³kĩ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kĩ³ta¹, hai³txi³ Sũ³na² kõ³nxe³te²lo³tẽ³lhxã³ wxe³nẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

— Yãn^{3}tai^{2}nãn^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}nxa^{3}hẽ^{3}na^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}nxa^{3}lho^{3}na^{1}. Sũ^{3}na^{2} ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}, a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2} A^{3}tãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nũ^{2}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}nãn^{1}ju^{3}tu̱^{3}, A^{3}tãu^{2}ah^{3}la^{2} a̱^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa̱^{2} wĩn^{1}txi^{3}sxã^{3} wet1sxã^{3} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}lo^{3}txi^{3} ai^{3}ka^{3}tu̱^{3}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}lo^{3}tain^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ya^{2}lun^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}hxan^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}, A^{3}tãu^{2}ah^{3}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxu^{1}jã^{1}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}ta^{1}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ya^{2}lun^{1}ta^{2} hxan^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} A^{3}tãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{2}ya̱n^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}si^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}hxa^{3}te^{2}a^{2} ka^{3}te̱n^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}.

15 Yxãn^{1}ta^{1}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxin^{3}khai^{1}nxe^{3}yhu^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yhu^{1}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: A^{3}tãu^{2}ah^{3}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{2}lun^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}hxan^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxin^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2} tha̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lhxã^{3}, A^{3}tãu^{2}ah^{3}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ãn^{3}sen^{3}sai^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lĩ^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}.

16 Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} A^{3}tãu^{2}ah^{3}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}xai^{3}ti^{3}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{2} te^{2}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}xi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} tha̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} kãi^{3}ki̱^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ta^{1}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}te^{2}sxa^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} wi^{1}lhi^{1}nũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}.

17 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{3}lot3sxã^{3}, yxau^{2}xai^{3}lha^{2}tẽ^{3}ki̱^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, wi^{1}lhin^{1} ãn^{3}sen^{3}sai^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}

sa²hau³ko³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ kãin² thãi³ti³la² wi¹lhin¹ye²nẽ³lha²kxai³, wain³te²lo³tẽ³ju³ta² ũ³hũ¹nẽ³ti³ten³na³la². Nxe³kxai²nãn²tu̱³:

— Ten³sa³nhã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³lhĩ³ki̱³tã³la², Je³su²jah³la² hxi²kan¹txi³lo³tẽ³lha²kxai³la².

18 A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² A³tãu²ah³lu¹tai²na² ko̱³nxe³ju³ta² ka³na³ka³na³ju³ta² kãi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tu¹tai²na², sa²nẽ³hẽ¹tẽ³lhxã³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ te²ki̱³na¹xai²na² ko̱³nxe³te²lo³sxã³ wxe²xai³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ Je³su²jah³la², ha³lo²a² wain³ju³ta² ka³na³ka³na³ju³ta² kãi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nxe³te²ki̱³na¹xai²na² ã³wa²su¹ti², ka³te̱n³ti³hi¹ti² nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Jã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² A³tãu²ah³la² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²a², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², a²nũ²a² ã̱³xa² ka³na³ka³na³jah¹la² Je³su²jah³la², Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wãn³txa² sa²yxo²we¹ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³, ka³lxa¹ki̱³tũ̱³ka̱³txi³ te²ki̱³na¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wain³te²lo³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³sxã³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³lhi¹jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la², txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ĩ³tih³nxe³nẽ³te³lha³ka². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² e̱n²ki̱³lha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³kãi²no̱n³ki̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ã³sen³sai¹khai¹nxe³nẽ³lhxã³ thãi³ti³la² a³lxi² kãi²no̱n³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta³lot3sxã³ ya³lu²ki̱³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² thã̱i³ti³la² a³lxi²nẽ³lhxã³, wain³te²lo³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²su², Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ ka³te̱n³su² wxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

6

Ka³te̱n³su² tah²lxi³ yxau²xai³ki̱³ju³ta²

1 — Ko̱³nxe³ti³ kãi³kãi²no̱n³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²kãi²non³khai¹nxe³sxã³ ã³ne³sen³sai¹khai¹nxẽ³lhxã³ a³lxi²nẽ³lhĩ³nx2na³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³:

— Ĩh¹nxet3sxã³ kãi³ki̱³te³ji¹? Ko̱³nxe³ti³ kãi³sa²tẽ³ki̱³te³ji¹? Sũ̱³na² thãi³ti³la² a³lxi²kãi²non³nẽ³txai²li¹. Jau¹xai²na² wain³ji¹? Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³:

— Wain^{3}ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wi^{1}. Kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sa^{2}tẽ^{3}kı̱^{3}ju^{3}ta^{2} wain^{3}ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}hı̱^{3}na^{1}wa^{2}.

2 Wain^{3}ti^{3}he^{1}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}. Txa^{2}wã^{1}kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kı̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}kı̱^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Kı̱^{3}sa^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}na^{1}sxã^{3} na^{1}xã^{1}. Te^{2}sxa^{3}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}:

— Txa^{2}wã^{1}kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kı̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ã^{3}na^{1}sxã^{3} na^{1}xã^{1}. Nxe^{3}hı̱^{3}kı̱^{3}sxa^{3}wa^{2}. Nxe^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} a̱in^{3}nha^{2}nxa^{3}te^{2}hũ^{3}nxe^{2}, nxe^{3}hı̱^{3}kı̱^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— ĩ^{3}we^{2}nxe^{2}te^{2}hũ^{3}sxã^{3} ãh^{1} kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wain^{3}ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wa^{2}.

3 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxe^{2}sxã^{3} yxau^{3}hı̱^{3}kı̱^{3}tã^{3}la^{2}.

— Ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}kı̱^{3}txai^{2}lã^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}na^{1}. Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxai^{3}tã^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}tã^{3}na^{1}. Nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}yai^{1}na^{1}jut3sũ^{3}nxe^{2} yai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}kı̱^{3}jau^{3}su^{2}, ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ki^{2}sa^{2}sai^{1}yhu^{1}kı̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

4 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}sxã^{3} sa^{2}nı̱^{3}kain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}:

— Kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxai^{3}tã^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}tã^{3}na^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}yain^{1}sxã^{3} sa^{2}nı̱^{3}ki^{2}yai^{1}na^{1}jut3sũ^{3}nxe^{2} yai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}kı̱^{3}jau^{3}su^{2}, ũ^{3}hũ^{1}ki^{2}sa^{2}sai^{1}yhu^{1}kı̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kı̱^{3}sa^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khai^{1}nxe^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3}, ka^{3}tẹn^{3}su^{2} tah^{2}lxi^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ain^{1}na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, txa^{2}wã^{1}kı̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ã^{3}nũ^{2}kxain^{1}sxã^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} tah^{2}lxi^{3} yxau^{2}xai^{3}lhı̱^{3}kı̱^{3}tã^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} yhu^{1}kı̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

5 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}tau^{3}hxai^{2}tẽx1 jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, txa^{2}wã^{1}kı̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ã^{3}nũ^{2}kain^{1}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxai^{3}tã^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}hũ^{3}nxe^{2} ya^{3}lu^{2}yain^{1}kı̱^{3}jut3sũ^{3}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}yai^{1}nhı̱^{3}kı̱^{3}tã^{3}la^{2}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}sxã^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}jut3sũ^{3}nxe^{2}, txa^{2}wã^{1}kı̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} tah^{2}lxi^{3} wet1tẽ^{3}sxã^{3} wi^{1}kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxe^{3}nũ^{3}a^{2} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}yain^{1}te^{2}hũ^{3}nxe^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}jut3sũ^{3}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}yai^{1}nhı̱^{3}kı̱^{3}tã^{3}la^{2}.

6 Kxãn^{3}su^{2} kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kı̱^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}ki^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}au^{3}hxai^{2}tẽx1tã^{2}, Txa^{2}wã^{1}kxã^{3}nxãn^{1}te^{2}kı̱^{3}na^{1}xai^{3}tã^{2} kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}te^{2}kı̱^{3}na^{1}xai^{3}tã^{2}

ya³lu²kxi²te²hũ³sxã³ Je³su²jah³la² ya³lu²kxa²
yã¹nxe³te²hũ³nxe² ya³lu²ki³te²hũ³ki³ta¹hxai²hẽ¹la². Ko³nxe³ti³
kãi³ki³ju³ta³lo³ki³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³te³lhxã³ ta¹hxai²hẽ¹la².
7 A²nũ²a² ya³lu²kxai²nãn²tu³, ko³nxe³ti³
kãi³ti³he¹nxe³hĩ³nx2nxa³wa². Hai³txi³ ko³nxe³ti³
kãi³ki³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³lhĩ³nx2nxa³wa².
Yxãn¹ta¹, a²ko³nxe³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ã³wa²su¹tãu³la³
yxau²xai³lhĩ³nx2na³la².
8 Jã¹nxe³jau³su²:

— Ko³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ki³ju³tai³tã² Je³su²jah³la²
ã³nũ²nxi²sxã³ ya³lu²yai¹na¹jut3sũ³nxe² yai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe³ki³kxai²nãn²tu³, te²yã¹nxe³sxã³, Je³su²jah³la² ka³tẽn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²sxã³, ka³tẽn³su² tah²lxi³ yxau²xai³lain¹kxa² yã¹nxe²
yai¹nhĩ³ki³tã³la². Jau¹xai²na² a³la³kxi²nha²ki³jau³sin²ta²wa².
9 Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta² ka³tẽn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³, wa³li² ya²lu¹xi²ju³ta³la³ yũ³ti³he¹nx2nxa³wa².
Hai³txi³ a²wẽn³ta³te²la³ ya³lu²ju³ta³lot3sxã³
yxau²xai³ti³he¹nx2nxa³lho³la².
10 Je³su²jah³la² ya³lu²ka³tu³, txa²wã¹ko³nxe³ti³
kãi³ki³ju³ta³lot3sxã³ ya³lu²ta¹hxai²hẽ¹la². Ye³ka³na³ka³nat3sxã³
so¹lxi³ ya³lu²ha²kxai³, ã³wa²su¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³,
hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ã³nũ²nxi²khai¹nxe³sxã³
ka³tẽn³ta³ yxau²sa²tẽ³ain¹na³la².
11 Jã¹nxe³jut3sũ³nxe²:

— Txa²wã¹ko³nxe³ti³ kãi³ki³ju³ta³lo³ki³tãu³a¹ ã³na¹sxã³
ã³wa²su¹nha²sxã³ a²nũ²a² ya³lu²te²a² ã³wa²su¹tain¹jut3sũ³nxe²
wa²su¹wa²su¹ yxau²xai³la¹tũ¹xã¹. Na¹ka³tu³, Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
sa²yxo²we¹te³lhxã³ yxau²xai³la¹tũ¹xã¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

12 Wxa²nũ² ĩ³nxai²na², ko³nxe³ti³lxun¹nxa²lxi³jau³su²
kãi³nx2ti³nxa²lxi³na³la². Ju¹ta², ĩ³we¹jah³lxi³txa³hẽ¹la².
Jã¹nxe³jau³su², wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ko³nxe³ti³
yxo²kwa̱in³yah³lxin¹jau³su², a²yu³ta³lot3sxã³
yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
13 Yxãn¹ta¹, wxa²nũ²ai²na² yxo²ha³kxa¹, Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ũ³hũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Wi¹ju³ta²
so¹lxi³ kãi³ti³hi¹txa²lxi³txai²la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu³,
wxa²nũ²ai²na² ka³na³ka³na³ju³ta² ha³ta̱³nxãn²txi³, wã³kon³sxã³
ko³nxe³ti³yu³txa³lo³tãu³a¹ ũ³hũ¹nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la².
Wxãi²na² a²ha² kxã³nxa² ya³lu²te²hũ³sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na²
ka³tẽn³ti³hi¹txa²lxi³na²hẽ³la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³,

wxa²nũ²ai²na² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Wi¹kãi³si¹yhah³lxi³txai²la¹.
14 Wxa²yu³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² thã̱i³ti³la² a³lxi²nẽ³jau³su²
yxau²xai³yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³,
sa²hau³ko³txa²lxi³ju³ta² yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la².
Nxe³nx2ti³kxe³su²:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹jau³su² a²yu³ta³lot3sxã³
yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹jut3su², kxã³nxu¹tai²na²
Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nx2ti³jau³xu¹tai²na² so¹lxi³
yxau²xai³yah³lxin¹ke³la³te²kxai³, ko̱³nxe³ti³hin¹sxã³
yah³lxin¹ju³ta³lo³jah³lxin¹tãu³a¹ hxi²kan¹txi³
a³li³yah³lxi³hĩ̱³nx2nxã̱³lxa². Yxãn¹ta¹, hai³txi³ jau³la³
yxau²xai³yah³lxi³te²sxan³yu²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³,
sa²hau³ko³txa²lxi³ju³ta² yũ³khai¹nx2ti³na³la².

Sũ̱³na² hxi²ka²nãu³lon³sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

15 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Moi³se²ah³lu¹tai²na² yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na²
yaun²nxa³xã¹. Hãi¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² thã̱i³ti³la² a³lxi²sa²na³na¹.
Nxe³jau³su² yxau²xai³lhĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³jau³su²,
wain³ti³he¹nx2nxa³wa².
16 Wai³nxa³ju³ta²sa¹:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe² yxau²xai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lot3sxã³ kan²txi³
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹la². Hai³txi³ a³li³sxã³
ã³wa²su¹nhyah¹lxin¹ju³ta³la³ yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³wa².
Hãi¹nxe³sxã³, ya²lu¹nxa²lxi³hĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³nx2ti³ha³ta²wa².
Yxãn¹ta¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹nha¹tũ¹xã¹. Sa²yxo²we¹ta¹txai²lã¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² hxi²ka²nãu³a¹
a³li³yah³lxan³kxe³su² kan²txi³ yxau², wain³te²lo³txa²lxi²,
nxe³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la².
17 Yxãn¹ta¹, ti³he¹nx2nxa³wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
ka³li³si¹nhẽ³na³la². Nxe³si¹nhẽ³jau³xa²sa¹: wxa²yu³ta²,
kxãn³su² wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lot3sxã³,
yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la². Yah³lxin¹ta¹:
— A²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
a²ya³la³tu̱³jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³sĩ¹na¹jau³xa²
ain³kxi²so¹sxã³, a̱u³txi³ wxa²ẽ¹nãu³a¹ whãi²na¹
sa²kxai³lu² ten³khai¹nxe³sa²tu̱n³nhã¹. Nxe³sxã³
sa²yxo²we¹jah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
18 Yah³lxin¹te²ka³ka¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³kxai³lu¹,
wxa²wa²su¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yah³lxin¹ka³tu̱³, Sũ̱³na²

hxi²ka²nãu³lon³nũ²la² yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Wain³txi³ kãi³yah³lxin¹txai²la².
19 Yxãn¹ta¹, txai²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
yuh³xai²nãn¹te² wãn³txa² so¹lxi³, wain³txi³ e³kxi¹nx2ta¹wa².
Wxãi²na² yuh³xai²nãn¹te² ĩ³nxa² wi¹lain³ki²sa²si¹nx2ta¹jau³su²
na¹wa². Na¹jau³xa²sa¹, kxã³nxai³tã² kọ̃³nxe³yah³lxin¹ju³ta²
so¹lxi³, wai³nxa³ju³ta² so¹lxi³, kãi³te³lhxã³ wxa²nũ²a²
whãi²na¹ ũ³hũ¹nha²nhyah¹lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la². Kọ̃³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ a²wa³ka³li³lot3sxã³,
yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la². Yxãn¹ta¹, a²hĩ¹nai²na²
hãi¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³:
— Wain³txi³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su²,
a²wa³ka³li³lot3sxã³ wxa²nũ²a² whãi²na¹ ũ³hũ¹nha²nha¹jah³lxi³hẽ¹la²:
— Je³su²jah³la² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² na¹txai²lã¹.
Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
20 Jã¹nxa¹jau³su², kxã³nxai³tã² hãi¹nxe³sxã³:
— Txa²wã¹kọ̃³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta³lot3sxã³ yxau³na¹xã¹.
Yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la². Yah³lxin¹tãu³ai³tã², hai³txi³,
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² a²yu³ta³lot3sxã³
yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxai²nxa³nhẽ³la².
21 Yxãn¹ta¹:
— Ĩ³wi¹lxon³ki²nhyah¹lxin¹ju³ta³la³ yũ³ah³lxin¹ta¹te²sin²tai¹.
Ya³nx2ta¹wa². Yxãn¹ta¹, yũ³ti³he¹xah³lxi³ta¹hxai²nxã³nhẽ³la².
Hãi¹sxã³, ãu²li²tọ̃³nha²ki̱³ju³ta² so¹lxi³, ya³lu²ti³hi¹tẽ³ju³ta²
so¹lxi³ kãi³yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹li¹. Ya³nx2ta¹wa².
22 Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³su² sa²wa²su¹txa²lxi³ka³tụ̃³,
kọ̃³nxe³ti³hit1sxã³ kãi³yah³lxin¹tãu³a¹ sa²wa²su¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa²
Nxe³nx2ti³ha²kxai³, Sũ̱³na² hxi²ka²nãu³lon³sxã³
yxau²xai³lyah³lxi³to³hi¹lxa²:
— Txa²nũ²ai²na² whãi²na¹ Sũ̱³na² ũ³hũ¹nha²nha¹xã¹.
Wi¹kãi³a¹txai²lã¹. Nxe² yxau²xai³yah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³nha²kxai³, ka³tẹ̃³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³lha²tẽ³yah³lxi³to³hi¹lxa².
23 Kọ̃³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta² a²yo³su²
ya³lu²nẽ³tu¹wa². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² a²yen³kxa²
wã²nxũ̱h¹ ũ³hũ¹nhẽ³kxe³su² te²a², a³lxi²nẽ³jau³xa² so¹lxi³,
ka³tẹ̃³na² wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nhẽ³na³la². Nxe³tãu³a¹, Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau²sa²tẽ³xai³ki̱³tu¹wa².

7

Txu¹ha² in³txa² tẽ³kxi²nyhu¹jut3sũ̱³jau³su²

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wãn³txai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³nũ³ai²na²
wi¹lã³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wa², Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² wi¹ a³la³kxah¹lxi¹nha²kxai³la².

Na¹jau³xa²sa¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²su² kxai²nãn²tu̱³ ka³te̱³na²
yxau²na³na¹. Nxe³tãu³a¹ so¹lxi³, Moi³se²ah³lu¹tai²na²
a²wãn³txa² ĩ³kwa³na³nẽ³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³lhĩ̱³nx2na³la².
Yxãn¹ta¹, a²nxe³jah¹lai²na² ya³lu²kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txi³lot3sxã³ yxau²xai³lhĩ̱³nx2nxa³wa²
2 Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², txu¹ha² in³txa² tẽ³kxe³ta¹ka³lxu³su²
kxai²nãn²tu̱³, a²wẽ³sãi¹yah³lo²lot3sxã³ yxau³ta¹ka³lxu³su²
te²jai¹ti²tu³wa². Ju¹ta², Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹:
— Txa²wẽ³sãi¹ah³la² ya³lu²kxi²sa²na³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³,
ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹yah³lai²na²
ya³lu²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ã³wa²sut1sĩ̱³nx2na³la².
3 Nxe³ha²kxai³, ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹yah³la²
ã¹ha² ka³te̱n³su² yxau³ye²hĩ¹nãn²tu̱³, ã³nhai¹tã³yhu¹sxã³
in³txi³ã̱³xa², wa²ko̱³li²yhu¹kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ti³
kãi³ta¹ka³lxu³su² hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, a²wẽ³sãi¹yah³lai²na²
ya³lu²kxi²kxai²nãn²tu̱³, a²wẽ³sãi¹ah³lai²na² yu³ta³lot3sxã³
yxau³ta¹ka³lxu³su² hĩ̱³nx2nxa³wa². Ã³wa²sut1sĩ̱³nx2na³la².
Nxe³kxai²nãn²tu̱³, in³txa² ã̱³su² te²a² wa²ko̱³li²yhu¹kxai²nãn²tu̱³,
ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³nx2nxa³wa².
4 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³, Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nẽ³lha²kxai³, wxãi²na² sa²kxai³lu² txa²wã³tã̱³ ĩ³nxai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ ya³lu²te²nũ³nhũ̱³sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Nxe³ha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² ã³wa²su¹te²hũ̱³sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³, a²hĩ¹nai²na²
Je³su²jah³la² hxi²ka²nãu³a¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹kah³lo²su² te²hxi²ka³nãu³a¹
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa², Sũ̱³na² sa²yxo²wet1sxã³
wi¹kãi³yah³lxin¹txai²la².
5 A²ha¹ kxã³nxa², txa²wã¹sĩ̱³na² ko̱³nxe³ti³ e³ki²nha²sxã³
yxau²xai³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wa². Nxe³ki̱³ju³ta²sa¹,
Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xu¹tai²na²
wi¹jau³xai²la¹wa². Ha³lo²a² ko̱³nxe³ju³ta²
kãi³ye²ki̱³kxa²ya̱n³ti³su² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²la¹wa². Yxãn¹ta¹,
nxe³nẽ³jau³xai²na² txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² ne³kat1so¹kin¹ta¹,
sa²yxo²we¹ki̱³sxa³kxe³su², a²ko̱³nxe³jau³xa² so¹lxi³
ã³ya³la³kxi²so¹sxã³ ĩ³yxo²kwa̱in³sxã³:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³jau³su², hãi¹nxe³sxã³
ya³lu²ki̱³te³lhxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wa².
6 A²ha² kxã³nxa² Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³ju³ta³lo³nxe³nẽ³tã
yxau²xai³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹, a²hĩ¹nai²na²
nxe³tãu³a¹ ã³wa²sut1sxã³ ain³ki̱³tã³la². Ya³lu²te²nũ³nhũ̱³sxã³

kǫ̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³kı̱³ju³tai³tã² ã³wa²sut1sxã³
yxau²xai³lhı̱̃³kı̱³tã³la². Kı̱³sa²kxai³:
— Txa²wã¹sũ̱³na² sa²yxo²we¹ta¹tũ¹xã¹. Nxe³kı̱³kxai²nãn²tu̱³,
tah²lxi³ Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² sa²hxi²ka¹tẽ³lha²kxai³,
sa²yxo²wet1sı̱̃³kı̱³tã³la².

Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³su²

7 Yxãn¹ta¹, Moi³se²ah³lu¹tai²na² hai³txi³ kǫ̱³nxe³jau³la³
ĩ³kwa³na³ti³hex1nẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Wi¹jau³xa²
so¹lxi³ ĩ³kwa³na³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na²
txa²wã¹kı̱³na¹xai²na² kǫ̱³nxe³ti³ kãi³kı̱³ju³ta²
a³la³kxi²si¹nhẽ³jau³nũ³ai²la¹wa². Jã¹nxe³sxã³ku¹,
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa̱² ĩ³tih³nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱in³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã²,
txai²na¹xai²na² ain³kxi²so¹na¹ka³tu̱³, ĩ³ye³kxi²nha¹te³nah¹lxi¹:
— Nx2na³na¹. A²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱i³na¹ju³ta²
kǫ̱³nxe³khai¹nx2na³na¹. Jã¹nxe³hxai²na¹hẽ³na¹. Nxe³ha²kxai³,
a²hĩ¹nai²na² txa²kǫ̱³nxa¹ju³ta² ĩ²nha¹nha¹. Yxãn¹ta¹,
wãn³txai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³,
txa²kǫ̱³nxa¹ju³ta² ĩ²nha²hı̱̃³nã²nxa³xã¹. Na¹hẽ¹la².
8 Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa̱²:
— A²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱in³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³jau³xai²na², wi¹jau³xai²la¹wa². Yxãn¹ta¹, txa²kǫ̱³nxa¹ju³ta²
sa²kxai³lu² a̱u³txi³ yũ³sa³ha²kxai³, wi¹jau³xai²na²
ĩ³kãi²not3sxã³ ĩ³khot3sxã³ ĩ³ki³ha¹ki²nha¹ha²kxai³,
a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² ka³lxa¹te²a² yen³kxa² kãin²
yxo²kwa̱in³ti³hit1sa²hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Moi³se²ah³lu¹tai²na²
wãn³txai²na² yũ³nẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³
txa²kǫ̱³nxa¹ju³ta³la³, wãn³txa² yũ³nẽ³lxa³jau³la³ ĩ³kãi²not3sxã³
ĩ³khot3sxã³ ĩ³ki³ha¹ki²sa²hı̱̃³nx2nxa³wa². Sa³ha²kxai³, hxi²kan¹txi³
a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱in³ti³hit1sa²hı̱̃³nx2nxa³wa².
Kǫ̱³nxe³ti³ kãi³ye²kxe³su² kǫ̱³nha²hı̱̃²kı̱³sxa³wa².
9 Txa̱i²na¹xai²na² a²wi¹lhı̃¹na² txa̱²nũ² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² kǫ̱³nhãn²nxa³kxe³su², kǫ̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta²
kǫ̱³nha²hxain²nxa³hẽ¹la². Na¹ta¹, hã²wxãn³txa³:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² wã̱n³txa² a³la³kxi²na¹xã¹.
Na¹te³na¹, txa²kǫ̱³nxa¹ju³ta² sa²kxai³lu² a̱u³txi³
yũ³sa²ju³ta² sa²kxai³lu² kãin² ĩ³ki³ha¹ki²sa²sxã³, wãn³txa²
wi¹jau³xai²na² sa²yxo²ã³ti³hit1sa²hxai²hẽ¹la². Sa²jau³su²,
hxi²ye¹ta³lxi³sa²hxai²hẽ¹la²:
— Ya³lu²te²hũ̱³sxã³ yxau³na¹nha¹. Sũ̱³na² yen³nãu³a¹
yxau²xai³la¹ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³na¹. Na¹jau³su²,
hxi²ye¹ta³lxi³sa²hxai²hẽ¹la².
10 Na¹ha²kxai³:

— Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}xã^{1}. Sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ti^{3}hit1sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. Sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}ti^{3}hit1sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. To^{3}ha^{1}hẽ^{1}la^{2}. Na^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}a^{1}kxe^{3}su^{2}, hxi^{2}ye^{1}ta^{3}lxi^{3}sa^{2}to^{3}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}ko̱^{3}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} a̱u^{3}txi^{3} yũ^{3}sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{2}sa^{2}sxã^{3}, wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}khot3sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ti^{3}hit1sa^{2}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} ti^{3}hit1sa^{2}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}ha^{2}kxai^{3}la^{2}.

12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, wain^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, wi^{1}lhin^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

13 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} ti^{3}hit1sa^{2}ju^{3}ta^{2}sa^{1}, hai^{3}txi^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} ti^{3}hit1sa^{2}jau^{3}sxa^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, txa^{2}ko̱^{3}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} a̱u^{3}txi^{3} yũ^{3}sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{2}sa^{2}sxã^{3}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}khot3sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{2}sa^{2}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ti^{3}hit1sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} ti^{3}hit1sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Sa^{3}ha^{2}kxai^{3}:

— Kãin^{2} ko̱^{3}nxe^{3}khaix1te^{2}ju^{2}hẽ^{3}na^{1}, txa^{2}ko̱^{3}nxa^{1}ju^{3}ta^{2}sa^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2}, ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}lhxã^{3}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}wũ̱^{3}wã̱^{3}txi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

14 Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}, Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, txai^{2}lẽ^{1} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}khai^{3}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3}, txa^{2}ko̱^{3}nxa^{1}ju^{3}ta^{3}lot3sa^{2}kah^{3}lo^{2}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wa^{2}.

15 Na^{1}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, txa^{2}yxau^{2}xai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2} wi^{1}ko̱^{3}nha^{2}ti^{3}he^{1}nxẽn^{2}nx3nha^{2}wa^{2}. Nxe^{3}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} te^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}a^{1}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wa^{2}.

16 Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3}:

— Ha^{3}lo^{2}a^{2} ten^{3}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}a^{1}xã^{1}. Nxe^{3}hĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}xã^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hxi^{2}ka^{1}nhã^{2}nx3nhã^{1}. Nxe^{3}hĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}ye^{2}hĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}.

17 Na^{1}kxe^{3}su^{2}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}wa^{2}. Na^{1}kxan^{2}ti^{3}, hai^{3}txi^{3} wã^{2}nxũh^{1} txai^{2}khai^{3}lxa^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wet1sa^{2}kxe^{3}na^{1}khai^{3}lxa^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}hĩ̱^{3}nã^{2}nxa^{3}wa^{2}.

Ta¹, txa²kǭ³nxa¹ju³ta², ą̄u³txi³ txa²ẽ¹nãu³a¹ yũ³sa²sxã³,
kǭ³nxe³ti³hit1sa²sxã³ nxe³sa²jau³su² kãi³hĩ³na¹wa².
18 Txai²lẽ¹ wi¹kãi³ti³hit1sa²ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³wa².
Txa²sĩ³nai²na² kǭ³nxe³ti³hit1sa²te²sain¹na³la². Na¹ha²kxai³:
— Wi¹kãi³a¹tũ¹xã¹. Na¹kxa²ha³tą̄³nxãn²ti³, hxi²kan¹txi³
wi¹kãi³hĩ³nã²nxa³wa².
19 Na¹ha²kxai³, txai²na¹xai²na² a²wi¹ju³ta² ten³khaix1na¹ju³ta²
kãi³nxa³ha²kxai³, ta¹, a²kǭ³nxe³ju³ta² ten³ti³he¹nxẽ²nxa³ju³ta²
kãi³a¹ha²kxai³, nxe³jah¹lo²sa¹wa².
20 Nxe³ha²kxai³, ten³ti³he¹nxẽ²nxa³ju³ta² so¹lxi³
kãi³a¹kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³ txai²khai³lxa³ Sũ̱³na²
tah²lxi³ wet1sa²kxe³na¹khai³lxa³ kãi³hĩ³nã²nxa³wa².
Ta¹, txa²kǭ³nxa¹ju³ta² ą̄u³txi³ txa²ẽ¹nãu³a¹ yũ³sa²sxã³
kǭ³nxe³ti³hit1sa²sxã³ sa²jau³su², kãi³hĩ³na¹wa².
21 Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ ha³lo²lot3sa²ju³ta²sa¹:
— Txa²ẽ¹nãu³a¹ ą̄u³txi³ wi¹ju³ta² kãi³ti³ten³sa³nha¹.
Nxe³jah¹lo²sa¹wa². Na¹kxan²ti³, a²kǭ³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta³nũ³a²
so¹lxi³ yũ³sa²hĩ³nx2na³la².
22-23 Txai²khai³nxa¹xai²na³, Txa²wã¹sũ̱³na²
wet1sa²kxe³na¹xai²na² ą̄u³txi³ ĩ³ye³kxi²nha¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² wãn³txa² ka³lih³khai¹nxe³sa³nhã¹. Na¹jau³su², na¹ta¹,
txa²kǭ³nxe³ti³ e³a¹jau³xa² ą̄u³txi³ yũ³sa²sxã³ nũ̱³kxũn³txi³
kǭ³nxe³ti³hit1sa²sxã³, txai²khai³nxa¹xai²na² Sũ̱³na² tah²lxi³
wet1sa²kxe³na¹xai²na² nũ̱³kxũn³txi³ sa²ne³khau²ki²sa³ha²kxai³,
nxe³sa²jau³su², kǭ³nxe³na¹ju³ta³lot3sxã³ yxau³hĩ³na¹wa².
24 Na¹ha²kxai³:
— Khãuh³lxa³ti³khaix1san¹nhi². Hãi¹nxe³sxã³ kǭ³nxe³ti³
kãi³jah¹lo²si¹nxa²ha¹i². Txa²nũ²ai²na² kǭ³nxe³ti³
kãi³jah¹lo²si¹nxa²ha¹i². Ya³lu²ti³hit1san¹nhi². Yã¹jah¹lo²tą̄³
wxa²wa²sut1sa²te³lin¹ji². Na¹nha²wa².
25 Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ kãin²
ka³lih³khaix1sa³nha²wa². A²nxe³jah¹la² wxa²wa²sut1sa²te³lhxã³
e³kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³ Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Hi²sen³su² sa²wa²sut1sa²ju³ta² yũ²na³la².
Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², txai²khai³nxa¹xai²na², Sũ̱³na²
tah²lxi³ wet1sa²kxe³na¹xai²na² Sũ̱³na² wãn³txi³lot3sxã³
yxau³na¹ha²kxai³, ha³na³ka³lxi³ txa²sĩ³nai²na² sa²kxai³lu²
kǭ³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta³nũ³lǭt3sxã³ yxau³na¹ha²kxai³,
nxe³jah¹lo²sa¹wa².

8

Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² yxau³ya³nhẽ³jau³su²

1 — Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³jah¹lo²sa¹xã¹.
Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹

o³nxa³te²lot3sa²ju³ta³la³ yũ²nxa³wa². A²nxe³sxã³ txa²wã¹sɨ̃³na²
kǫ̃³nxe³ti³ ĩ³ye³kxi²nha¹jau³xa² sa²wet1so¹nxa³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lai²na² wãn³txa²
sa²wet1so¹na¹ha²kxai³ nxe³te²sa¹wa².
2 Nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² ka³tẹn³su²
ti³hi¹tẽ³jah¹lo²su² na³la².
— Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³la¹tũ¹xã¹.
Nxe³kɨ̃³kxai²nãn²tụ̃³, Sũ̃³na². Yãu³ka³jxah¹la²
hxi²kan¹ti³hi¹tẽ³lhɨ̃³nx2na³la². Kǫ̃³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³kɨ̃³kxai²nãn²tụ̃³ ya³lu²kɨ̃³tu¹wa². Yxãn¹ta¹,
Sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² hxi²kan¹txi³ wxa²wa²su¹tẽ³na³la².
Nxe³nẽ³lha²kxai³ kǫ̃³nxe³ti³ kãi³kɨ̃³ju³ta² ã³wa²su¹ti²
ya³lu²nẽ³ju³ta² ã³wa²su¹ti² nẽ³lha²kxai³ ka³tẹn³su²
ti³hi¹tẽ³lhɨ̃³nx2na³la².
3 Kxã³nxãn¹jau³xu¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² wain³jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ txa²wã¹kɨ̃³na¹xai²na² hxi²kan¹txi³
jau³xu¹jã¹nxe³sxã³ yxau²xai³lhɨ̃³kɨ̃³sxa³wa², txa²wã¹sɨ̃³na²
hxi²kan¹nẽ³lxa³ha²kxai³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̃³na²
Si³yxau³tãu³a¹ hxi²kan¹na³la². Nxe³sxã³ A²ta²ha² a²ĩ³lxa²
Je³su²jah³la² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
wxã³sxã³ txa²wã¹sɨ̃³nhũ̃³sɨ̃³na² kǫ̃³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³kɨ̃³ta³sxɨ̃³nhũ̃³sɨ̃³na² ã³wih¹sxã³ tǫn¹nũ²la²
wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹kǫ̃³nxe³ti³ kãi³kɨ̃³ju³ta²
hxan³kxi²nẽ³lhxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³
ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³ hxi²kan¹ti³ txa²wã¹kǫ̃³nxe³ti³
kãi³kɨ̃³ju³ta² wxa²hxan³kxi²ti³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Hxan³kxi²nẽ³lha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹jã¹nxe³sxã³ yxau²xai³kɨ̃³ju³ta²
yũ³nẽ³lhɨ̃³nx2na³la². Nxe³sxã³ txa²wã¹kɨ̃³na¹xai²na² Sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ten³jau³xa² so¹lxi³ yxau²xai³li² txa²wã¹sɨ̃³na²
kǫ̃³nxe³ti³ e³kxi²nha²kɨ̃³jau³xa² sa²yxo²we¹kɨ̃³sxa³ka³tụ̃³
yxau²xai³li², nxe³te²kɨ̃³na¹xai²na², Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
yã¹nxe³sxã³ yxau²xai³kɨ̃³ju³ta² yũ³nẽ³lhɨ̃³nx2na³la².
5 Kɨ̃³sa²kxai³, txa²wã¹sɨ̃³nãu³ai²na² kǫ̃³nxe³ti³
e³kxi²nha²kɨ̃³jau³xa² ĩ³wet1so¹sxã³ yxau²xai³kɨ̃³kxai²nãn²tụ̃³,
yuh³xai²nãn¹te²yen³kxa² kǫ̃³nxe³thin¹te² yen³kxa²
so¹lxi³ yen³ki³sxã³ ten³kɨ̃³jau³su² yxau²xai³lhɨ̃³kɨ̃³tã³la².
Jã¹nxe³yah³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³ye³kxi²nẽ³jau³xa² ĩ³wet1so¹sxã³
yxau²xai³kɨ̃³kxai²nãn²tụ̃³, Txa²wã¹sũ̃³na² ha³lo²a² ten³kɨ̃³jau³xa²
so¹lxi³ yxau²xai³lhɨ̃³kɨ̃³tã³la². Jã¹nxe³yah³sah¹lxi³hẽ¹la².
6 Jã¹nxa¹jau³su²:
— Yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² so¹lxi³ ten³sa³nhã¹. Nxe²

e3kxi2nha2sxã3 yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, Txa2wã1sũ̱3na2 u̱2
ha3na3ka3lxi3 yxau2, ya3lu2ju3tãn2ta3 a3ti2 nxe3hĩ̱3ki̱3tã3la2.
Yxãn1ta1, Sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2 ĩ3wet1so1sxã3
yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, ka3te̱3na2 wi1tãu3a1 yxau2xai3li2,
hãu2non3sxã3 yxau2xai3li2 nxe3hĩ̱3ki̱3tã3la2.

7 Nxe3ha2kxai3, yuh3xai2nãn1te2 yen3kxa2 ko̱3nxe3thin1kxa2
yxo2kwa̱in3ki̱3jau3su2 yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3,
Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 ĩ3ko̱x1ko̱1son2kxi2hĩ̱3ki̱3tã3la2.
Nxe3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, Sũ̱3na2 ĩ3kwa3na3nẽ3jau3xa2
sa2yxo2we1ki̱3ju3ta2 yũ3nẽ3lhĩ̱3nx2nxa3wa2, hxi2kan1txi3
sa2yxo2we1ki̱3sxa3ha2kxai3lu1.

8 Nxe3ki̱3kxai2nãn2tu̱3:

— Yuh3xai2nãn1te2 yen3kxa2 ten3sa3nhã1. Nxe2 e3kxi2nha2sxã3
yxau2xai3ki̱3kxai2nãn2tu̱3, hxi2kan1txi3 Txa2wã1sũ̱3na2
Si3yxau3tãu3a1 ĩ3wi1lxo3kxi2hĩ̱3ki̱3sxa3wa2.

9 Yxãn1ta1, wxãi2nãn2ta3 ha3na3ka3lxin3yah3lxi3hxai1nhẽ3la2.
Wxa2sĩ̱3na2 ko̱3nxe3ti3 e3ki2nhyah1lxin1jau3la3, ain3kxi2nha2
yxau2xai3yah3lxi3hxai2nxa3hẽ3la2. Yah3lxin1ta1, hãi1nxe3sxã3
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2 e3ki1nx2ti3jau3xa2
ain3kxi2nha2 yxau2xai3tũ̱3ka̱3txi3jah3lxi1lxa2, Sũ̱3na2
Yãu3ka3jxah1la2 nxũ2kwa̱i3yxau3nx2ti3ha2kxai3la2. Yxãn1ta1,
a2nũ2a2 ĩ2li3te2su2 kxai2nãn2tu̱3, Sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2
nxũ2kwa̱i3yxau2nxa3kah3lo2su2 kxai2nãn2tu̱3, hai3txi3
Je3su2jah3la2 a2sa3wit3su2 ti3he1nx2nxa3wa2.

10 Yxãn1ta1 Je3su2jah3la2 nxũ2kwa̱i3yxau3nẽ3kxai2nãn2tu̱3:

— Ko̱3nxe3ti3 kãi3ki̱3ju3ta2 yũ3ju3tan1te2kxa3ya̱n3tu̱3
txa2wã1nũ2ai2na2 ya3lu2tũ1xã1. Nẽn3kxan2ti3 a2kxã3nxu1tai2na2
Je3su2jah3la2 txa2wã1ko̱3nxe3ki̱3ju3ta2 sa2wa2su1tẽ3lha2kxai3
wain3te2lo3tẽ3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3ha2kxai3 ka3te̱n3su2
ti3hi1tẽ3na3la2.

11 Jã1nxa1jau3su2 Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3tãu3a1 nũ̱3kxũn3txi3
Je3su2jah3la2 ka3te̱n3su2 ĩ3sa2yxau3xi2ti3hi1ta1hxai2hẽ1la2.
Nxe3ha2kxai3, Sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2 nxũ2kwa̱i3yxau3nx2ti3kxai2nãn2tu̱3
te2yã1nxe3sxã3 ka3te̱n3su2 ti3hi1tũ1nx2ti3tu1wa2. Wxa2nũ2ai2na2
ya3lu2te3lhxã3 nxe3te2nũ2ai2na2 ka3te̱n3su2 ti3hi1tũ1nx2ti3tu1wa2.
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2 nxũ2kwa̱i3yxau3nx2ti3jah1la2
nxe3nx2ti3tu1wa2.

12 Nxe3ju1tan1te2kxa3ya̱3tu̱3 ĩ3ye3kxi1nx2ta1wa2.
Txa2wã3tã̱3nãu3xãi3. Hãi1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2
Yãu3ka3jxah1la2 ĩ3ye3kxi2nẽ3jau3xa2 yã1nxe3sxã3
yxau2xai3lya3sah1lxi3hẽ1la2. Yxãn1ta1, Txa2wã1sĩ̱3na2
ko̱3nxe3ti3 ĩ3ye3kxi2nha2ki̱3jau3xa2 sa2wet1so1sxã3
yxau2xai3ya3sah1lxi3txa3hẽ1la2. Ya3nx2ta1wa2.

13 Txa²wã¹sɨ̃³na² sa²wet1so¹sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ya³lu²yah³lxin¹tu¹wa². Jã¹nxe³nx2ti³ha³ta²wa². Yxãn¹ta¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² sa²wet1so¹sxã³ wxa²ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³nã¹hxa³jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:

— Ĩ³su²lhã³nha¹jut3sũ̱³nxe², txa²ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta²
ã³nã¹hxa³ta¹tũ¹xã¹. Nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ka³te̱³na²
wi¹tãu³a¹, yxau²xai³lha²tẽ³khaix1yah³lxin¹tu¹wa².

14 Jã¹nxe³jut3su², Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
sa²wet1so¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su²
yah³lxi³hɨ̱̃³nxa¹lxa².

15 Jut3su², Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³na³la².
Wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³lha²kxai³ yuh³lxi³jau³su² kwa² wa³ka³li³lot3sxã³
yxau²xai³ki̱³sxa³wa². Nxe³ki̱³sxa³ha²kxai³ a³lxi²sxã³
yxau²xai³ki̱³tã³la². Yxãn¹ta¹ wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³ye³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³:

— Wĩ³nãi³. Txa²wĩ³nu²si¹lxi¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³ye³ti³hi¹tẽ³jau³su² e³hɨ̱̃³ki̱³tã³la².

16 Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, a̱u³txi³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ãin²txi³
ĩ³ye³kxi²nha², Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ ĩ³ye³kxi²nẽ³li², nxe²
ĩ³ye³yxo²nũ¹nyhu¹sxã³:

— Sũ̱³na² we³ha³lxi³su² ki̱³tã³li¹. Nxe³jau³su² ĩ³ye³hɨ̱̃³ki̱³tã³la².

17 Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na²:

— Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su² na¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wã¹wĩ³na², a²yen³kxa² kwẽn¹tai²na² ũ³ha̱¹kxi²nẽ³kxe³su²
te² yen³kxa², yxan¹nãu³a¹ ũ³yhen³kxi²nhẽ³tu¹wa².
Ɨ̃³ka³li³si¹nhẽ³jau³su² ũ³yhen³kxi²nhẽ³tu¹wa².
Nxe³tãu³a¹, Je³su²jah³lain²txi³ ũ³yhen³kxi²u¹jã¹nxe³sxã³
txa²wã¹ki̱³na¹xain²txi³ ũ³yhen³kxi²ya³nhẽ³lain¹tu¹wa².
Nxe³ju³ta², Je³su²jah³la² khãuh³lxa³thin¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³, khãuh³lxa³ti³hi¹tẽ³kxai²nãn²tu̱³, yxan¹nãu³a¹
Je³su²jah³la² wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹tãu³nũ³ã¹ te²yã¹nxe²
wxi²kin³ti³ton³nẽ³nũn³tu¹wa².

Wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹tẽ³ju³ta³nũ³su²

18 Ha³lo²a² wi¹lĩ²sxã³ wi¹ko̱³nha²sxã³ e³ya³nx2ta¹wa².
Hĩ¹nai²na² ha³lo²a² khãuh³lxa³thi¹tẽ³na³la².
Nẽ³kxan²ti³, yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ kãin²
wxi²kin³ti³to̱³ti̱³hi¹tẽ³tu¹wa². Ha³lo²a² kãin²
wi¹khai¹nxe³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³tu¹wa². Hĩ¹na¹
kwẽn¹tai²nãn¹ta̱³ ha³lo²a² khãuh³lxa³thi¹tẽ³na³la². Nxe³ta¹,
yxa¹nãn¹ta̱³ ha³lo²a² a²wẽ̱n³ta³te²la³ kãin² wxi²kin³ti³to³
ã³ne³sen³sai¹khai¹nxe³tu¹wa².

19 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, a^{2}yen^{3}kxa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wxa^{2}wet1sa^{2}sai^{1}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wah^{3}xain^{1}na^{3}la^{2}.
Ain^{1}te^{2}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
e^{3}lẽ^{3}na^{2} wxa^{2}ye^{3}kat1sa^{2}sĩn^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{2}ti^{3}ten^{3}khai^{1}nxe^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhã^{1}. Nain^{1}jau^{3}su^{2}, wah^{3}xain^{1}na^{3}la^{2}.

20 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ãn^{3}si^{3}wxe^{3}hĩ^{1}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{2}nxũh^{1}
ạin^{3}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sain^{1}na^{3}na^{1}. Sai^{1}nha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2}
wet1sa^{2}sai^{1}na^{1}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ha^{2}yạ^{3}kxa^{3}lxi^{3}hi^{1}ta^{1}xã^{1}.
Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}lhun^{3}tu^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2}
nxe^{2}xai^{3}hxai^{2}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ạin^{3}nha^{2}nxa^{3}kxa^{2}ha^{3}tạ^{3}nxãn^{2}tx
ha^{2}yạ^{3}kxa^{3}thin^{1}sxã^{3} ai^{3}hxai^{2}tai^{1}tu^{3}wa^{2}.

21 Yxãn^{1}ta^{1}, yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Sũ^{3}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}kị^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}
e^{3}lẽ^{3}na^{2} wxa^{2}ye^{3}ka^{1}tẽ^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}tẽ^{3}nãu^{3}a^{1},
wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1}yxau^{2}xai^{3}kị^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Sũ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} a^{2}yen^{3}kxa^{2} wet1sa^{2}sai^{1}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tain^{1}sxã^{3}, hĩ^{1}na^{2} ha^{2}yạ^{3}kxa^{3}thin^{1}sxã^{3} ã^{3}kho^{3}jau^{3}su^{2}
yxau^{2}xai^{3}lain^{1}te^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}wa^{2}su^{1}tain^{1}tu^{1}wa^{2}.
Ain^{1}ka^{3}tụ^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}txi^{3}
wa^{2}su^{1}wa^{2}su^{1}yxau^{2}xai^{3}kị^{3}ju^{3}tũ^{3}a^{2} yã^{1}nxe^{2} ain^{1}tu^{1}wa^{2}.

22 Ha^{3}lo^{2}a^{2} nxe^{3}jut3sũ^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}. Txu^{1}ha^{2} wẽ^{3}nhi^{3}sxã^{3},
a^{3}li^{3}la^{1}te^{3}lhxã^{3} nx2na^{3}na^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}, kãin^{2}
ĩh^{3}khaix1yain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wxại^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}te^{2}an^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2},
ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}wxại^{1}jau^{3}hũ^{3}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

— Kwẽn^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

23 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2}
ã^{3}nxũ^{2}kwại^{3}wi^{1}hũ^{3}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}.

— A^{2}ha^{2} yxan^{1}nãu^{3}a^{1} wa^{2}su^{1}wa^{2}sun^{1}khai^{1}nxe^{2}
ka^{3}lih^{3}khai^{1}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}lyah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}jau^{3}su^{2},
ã^{3}nxũ^{3}kwại^{3}wi^{1}hũ^{3}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}kị^{3}sa^{2}kxai^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2}
wah^{3}nxe^{3}sxã^{3}, txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ạu^{3}txi^{3} ĩ^{3}wxại^{1}kị^{3}jau^{3}hũ^{3}nxe^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}hĩ^{3}kị^{3}tã^{3}la^{2}.

— Yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}lo^{3}tẽ^{3}tũ^{1}xã^{1}.
Nxe^{3}tãu^{3}nũ^{3}ã^{1}, txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ai^{2}na^{2} tah^{2}lxi^{3} wxen^{1}sxã^{3}
wa^{2}su^{1}wa^{2}sun^{1}khai^{1}nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}kị^{3}tũ^{1}xã^{1}. A^{2}nxe^{3}je^{3}na^{3}kxa^{2},
wai^{1}tai^{2}na^{2} yạu^{3}son^{3}ki^{2}nẽ^{3}lxa^{3}khi^{3}. Nxe^{3}nha^{2}kị^{3}jau^{3}su^{2}
yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{3}kị^{3}tã^{3}la^{2}.

24-25 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}, txa^{2}wã^{1}kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}kị^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yxan^{1}nãu^{3}a^{1} wxạ^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} tah^{2}lxi^{3} wet1sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Wã^{2}nxũh^{1} sa^{2}yxo^{2}we^{1}nha^{1}i^{1}. Sũ^{3}na^{2}

wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³nẽ³jau³su², sa²wa²su¹tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹, hai³txi³ hĩ¹nai²na² txa²wã¹nũ²ai²na² tah²lxi³
ĩ²hĩ³kĩ³sxa³wa².
Txa²wã¹ye³na² ĩ²kĩ³kxai²nãn²tu³:
— A²yen³kxa² yũ³nẽ³na³na¹. Nxe³hĩ³kĩ³tã³la².
Yxãn¹ta¹, kĩ³sxa³wa². Nxe³kĩ³kxai²nãn²tu³:
— Jã¹nxẽn³tũ¹xã¹. Sũ³na² sa²yxo²we¹nha²sxã³
e³na³na¹. Nxe³sxã³ yxau²wah³nxe³hĩ³kĩ³tã³la².
Ya³nãn³ta³ki²li² txa²wã¹ye³na² ĩ²kĩ³sxa³kxe³tu³, yxau²wah³nxe³ki²
ai³lhĩ³kĩ³tã³la².
26 Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² sa²hau³ko³tẽ³na³la².
Txa²wã¹kĩ³na¹xai²na² hxi²kan¹nẽ³lxa³wa².
Nẽ³lxa³ha³kxai³:
— Txa²wã¹wĩ³na² ĩ³ye³kxi²na¹tũ¹xã¹. Nxe³kĩ³kxai²nãn²tu³,
hai³txi³ wxi²kan¹txi³ ĩ³hau³kot3sxã³ ĩ³ye³kxi²hĩ³kĩ³sxa³wa².
— Ĩh¹nxe³jau³ta³ wain³txi³ e³kxi²na¹lhon³ku².
Nxe³hĩ³kĩ³tã³la². Nxe³kĩ³te²an¹tu³ti¹, Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³kxai³lu¹ ĩ³ye³kxi²nũ¹nhẽ³lhĩ³nx2na³la²,
Txa²wã¹wĩ³na² wain³txi³ ĩ³ye³kxi²kĩ³txai²la².
Wãn³txa² wxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxi²kĩ³sxa³jau³xa² ĩ³ye³kxi²nũ¹nhẽ³lhxã³,
ĩ³wxai¹kĩ³jau³hũ³nxe² ĩ³ye³kxi²nũ¹nhẽ³lhĩ³nx2na³la².
27 Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹wĩ³nu²kxai³lu², txa²wã¹ẽ¹nãn¹jau³su²
ĩ²ta³lun²nẽ³jah¹lo²su² te²kxai³lu², Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² au³txi³
a²ẽ¹na² a²ten³jau³su² a³la³kxi²nũn³na³la².
Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²yãu³ka³jxah³la² ĩ³ye³kxi²sa²sxã³, Txa²ẽ¹nãu³ai²nãn¹jau³xa²
yã¹nxe³jau³su², Wĩ³nu²na¹xai²na² te³na¹jau³xa² yã¹nxe³sxã³
ĩ³ye³kxi²sa²na³na¹. A²nũ²a²nãu³xa² yxo²ĩ²sain¹te²nãu³xa²
sa²hau³ko³tain¹si¹sa²jau³su² sa²na³na¹. Txa²wã¹wĩ³na²
a³la³kxi²nha²sxã³ nxe³hĩ³nx2na³la².
28 Nxe³ha²kxai³:
— Ha³lo²la³ ĩ²li³hxa³ju³ta³la³, wi¹ta³nxa², ko³nxe³ta³nxa²
nxe³ko³la³, ha³lo²lo³ta¹xã¹. Nxe³kĩ³kxai²nãn²tu³, Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ha³lo²ai²na² o²la³kxi²nũ¹nhẽ³lhĩ³nx2na³la².
Ĩ³wi¹lxon³ki²nẽ³lhi¹jau³nũ³su² nxe³nũ¹nhẽ³lhĩ³nx2na³la².
Txa²wã¹kĩ³na¹xai²na²:
— Sũ³na² a³lxi²na¹nha¹. Kxã³nãu³u¹tai²na² Sũ³na²
wã²nxũh³ ain³nha²sxã³ ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹na¹.
Wẽ³ha³lxi³lo³te³lhxã³ nẽ³ta¹hxai²hẽ¹na¹. Nxe³te²kĩ³na¹xai²na²
Sũ³na² o²la³kxi²nũ¹nhẽ³na³la².
29 A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
yxo²ĩ²te²kĩ³na¹xa²nũ³a² ĩ²sa²tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³te²kĩ³na¹xa²nũ³ai²na² sa²kxai³lu² ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²ki³lha³lxa² Je³su²jah³la² yã¹xain¹tũ¹xã¹.
Nxe³si¹hai¹na¹jau³su², tũ¹ka³txai²na² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹ai¹na¹hẽ³na¹.
Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³kxi²nẽ³na³la².

Nxe³jau³su², Je³su²jah³la² txa²nũ² txa²wã¹hxi²kan¹ti³su² ha²kxai³,
ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³kxe³nũ̱³ka̱³txi³su² te²ki̱³na¹xai²na² sa²kxai³lu²
a²lon³nãu³su² ki̱³sa²kxai³, nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².
30 Kxã³nãu³u¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nẽ³si¹jau³nũ³su², wã²nxũ̱h¹ a̱in³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
— Ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹na¹tũ¹xã¹. Wain³te²lo³ta¹txai²lã¹.
Nxe³nẽ³jau³su², ĩ¹sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³ka³tu̱³, wain³te²lo³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nẽ³lha²kxai³, wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tai¹na¹tũ¹xã¹. Sũ̱³na²
nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³lxi²jau³su²

31 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ hxi²nũ¹nũ³nhẽ³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³, a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ²li³te²hũ̱³te²la³ ĩ³ko̱x1ko̱¹son²kxi²nẽ³kxan²ti³, hxi²kan¹txi³
ãn³sen³sai¹nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa², Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²kãin²khai¹nxe³sxã³ hxi²nũ¹nũ³nhẽ³lha²kxai³la².
32 Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha² ũ³hũ¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
— Tẽ³a¹ju³ta² tẽ³a¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
nxe²nxa³kxe³hũ̱³nxe², ũ³hũ¹nẽ³lhxã³, ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa²
yo³ha² ya³lu²kxi²nẽ³te³lhxã³ ũ³hũ¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxũn³kxe³hũ̱³sxã³, a²yen³kxa² wi¹la² ã³sen³sai¹kxe³tu̱³
ũ³hũ¹nhẽ³nũn³tu¹wa².
33 A²nũ²a² ko̱³nxe³te²lo³tẽ³jah¹la² yũ²nxa³wa²,
Txa²wã¹sũ̱³na² ã²la² hxi²kan¹txi³ wain³te²lo³tẽ³lha²kxai³la².
Nxe³jut3su² txa²wã¹ki̱³na¹xai²na², Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³kxe³nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³,
wain³te²lo³tẽ³kxe³nũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³, hĩ̱³ki̱³tã³la².
Ki̱³sa²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ ko̱³nxe³te²lo³tẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².
34 Je³su²jah³la² ya³lu²sxã³, txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
wxa²wa²su¹tẽ³lhi¹jau³su² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹sxã³, wi¹la² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³sxã³ Sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ a²yen³nãu³a¹ a²wi¹tãu³a² yxau²xai³lain¹na³la².
Ain¹sxã³, sa²wi¹wi¹nxe² e³kxain¹sxã³ a²si³yxau³tãu³a¹
wi¹lĩ²nẽ³lhi¹jau³nũ³su² e³kxain¹na³la².
35 Je³su²jah³la² hxi²ka²nãu³a¹ a³lxi²nẽ³te² hxi²ka²nãu³a¹
yxau²xai³ki̱³tã³la². Ki̱³sa²kxai³:
— Ha³lo²la³ ĩ²ki̱³sxa³ko̱³la³ ha³lo²lo³ta¹xã¹.
Khãuh³lxa³ti³hin¹sa³nhã¹. Ta̱³nxa², a²ẽ¹nãu³a¹ kãin²
hxi²waut3ta³lxi³sa³nhã¹. Ta̱³nxa², Sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³sain¹na³na¹. Heh³sa³nhã¹.
Ta̱³nxa², yen³kxa² hxan³kxi²khaix1sa³nhã¹. Ta̱³nxa², ha³lo²a²
ha³nxe³lha³thin¹ki²sa²na³na¹. Ta̱³nxa², ĩ³su²lhã³sa²tẽ³na³na¹.
Ta̱³nxa², nxe² ha³lo²lo³ta¹xã¹. Nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³,

Je³su²jah³la² a³lxi²nẽ³te² hxi²ka²nãu³a¹ wi¹wi¹nxe²
yxau³hĩ³ki̱³tã³la².

— Ha³lo²a² ko̱³nxe³khai¹nxe³kxan²ti³, Txa²hxi²ka³nãu³ai²na²
sa²so¹ki²sya¹nx2ti³ju³ta³la³ yũ²nxa³i¹, Txa²wẽ³ha³lxi³
ĩ³nxai²na²su¹. Je³su²jah³la² nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Nxe³nẽ³ju³ta², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txa²sũ̱³nãi³. Nxet3si¹lxi¹. Wxa²wãn³txa² sa²yxo²we¹txa²te²su²
sĩ¹na¹i¹. Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² kuh³lxa³thin¹tũ̱³ka̱³txa²
khãuh³lxa³ti³hit1sa²tẽ³sain¹sĩn¹na³li¹. Nxe³sa²sĩn¹ju³ta²sa¹:
“Ha²ya̱³khin¹tũ̱³ka̱³txi³su² na³na¹. ‘Ka³yxuh³xa²
o³ve²a² wã²nhit1te³lhxã³ te²nũ³a² su²lhã³a¹tũ¹xã¹,’
Nxe³na¹tũ̱³ka̱³txi³hũ̱³na³na¹.” Nxe³sa²sĩn¹jau³su²
khãuh³lxa³ti³hit1sain¹sĩn¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³:
“Su²lhã³sa²ha³tã¹.” Nxe³sĩ¹na¹jau³su²,
yxau²xai³lhĩ¹nhxai²na¹tai¹ti²ti¹.

Ta³vi²yah³lu¹tai²na² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³ ha³lo²lo³tẽ³na³la².

37 Yxãn¹ta¹:

— Ha³lo²la³ ĩ²li³ko³la³ ha³lo²lo³ta¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
Je³su²jah³la² a³lxi²nẽ³jah¹la² kãin² hxi²kan¹txi³lo³khaix1nẽ³na³la².
Nẽ³lha²kxai³, ha³lo²an²ta̱³ khãuh³lxa³ti³ti³hi¹tẽ³ju³tan¹ta³
hxi²kan¹ ãn³sen³sai¹khai¹nxe³hĩ³ki̱³tã³la².

38-39 A³la³kxi²sxã³ e³a¹wa². Na¹jau³xai²na²sa¹, Je³su²jah³la²
a³lxi²nẽ³te² hxi²ka²nãu³a¹ yxau²xai³ki̱³sa²kxai³, ha³lo²a²
ko̱³nxe³te² ha³ta̱³nxãn²txi³ sa²hxi²so¹ki²nha²nẽ³ju³ta³la³
yũ²nxa³wa². Ki̱³sa²kxai³, ka³te̱n³su² ta̱³nxa², ya³lu²te²su²
ta̱³nxa² yxau²xai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Je³su²jah³la² hxi²ka²
sa²so¹ki²nha²nẽ³ju³ta³la³ yũ²nxa³wa². Te²yã¹nxe³sxã³
a²ta³nãu³xa² oh³xai²nãn¹te²su² te²nãu³su² ta̱³nxa²
a²ta³nãu³xa² hxi²kan¹ta² si³yxau³te²su² te²nãu³su²
ta̱³nxa², a²ta³nãu³xa² nũ̱³kxũn³te²su² te²nãu³su² ta̱³nxa²,
nxe³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ Je³su²jah³la² hxi²ka²
sa²so¹ki²nha²nẽ³lhĩ³nx2nxa³wa², Je³su²jah³la² hxi²ka²
ã²la² i³khai¹nxe³sxã³ ya̱u³ki²khaix1nẽ³lha²kxai³la².
Te²yã¹nxe³nũn³kxe³hũ̱³sxã³, kwẽn¹tai²nãn¹te² ha³lo²a²su²
ta̱³nxa², yxa¹nãn¹te² ha³lo²a²su² ta̱³nxa², oh³nãu³u¹tai²nãn¹te²
ha³lo²a²su² ta̱³nxa², yuh³xu¹tai²nãn¹te² ha³lo²a²su² ta̱³nxa²
nxe³sxã³:

— Je³su²jah³la² hxi²ka² sa²hxi²so¹ki²na¹tũ¹xã¹.
Nxe³kxi²nẽ³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, hai³txi³ Je³su²jah³la² hxi²ka²
sa²hxi²so¹ki²nha²nẽ³ju³ta³la³ yũ²nxa³wa². A²hãi¹nxe³te²
yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² sa²hau³ko³tẽ³te²ki̱³na¹xai²na³,

Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ te²hxi²ka³nãu³a¹ a³lxi²nẽ³jah¹lo²su² te²hxi²ka³nãu³a¹ wxa²sa²yã̱u³ki²nha²xi²nẽ³lhxã³ yxau³hĩ³ki̱³tã³la². Ki̱³sa²kxai³, Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ so¹lxi³ hxi²kan¹na³la². Hai³txi³, a²yen³kxi³la³ wet1sa²sai¹kxe³su² nxe³te² yen³ki³la³ hxi²ka¹nxa³wa². Nxe³ha²kxai³, hxi²kan¹ti³ sa²hxi²so¹ki²nha²nẽ³lhĩ³nx2nxa³wa².

9

I³sa³e² nũ³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

1 A²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ e³a¹wa². Ki³han³nxa³wa². Txai²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ ĩ³ye³i², txa²ẽ¹nãu³a¹ ã̱u³txi³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² e³ki²nũ¹sxã³ ĩ³ye³i², na¹wa². Na¹ha²kxai³, ki³han³nxa³wa².

2 Na¹jau³xa²sa¹. Kãin² ãi²ta³lxi³sai¹nha²kxai³, txa²ẽ¹nãu³a¹ ã̱u³txi³ hxi²ye¹ta³lxin³ti²sai¹nha²kxai³, sain¹nha²wa². Txa²nũ³ka̱³txa², a²ĩ³lxa² I³sa³e² nũ³ka̱³txa², txa²nũ³ka³ti³sain¹tũ³ka̱³txa² txa²ka³lxa¹ti³sain¹tũ³ka̱³txa², Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²ã³tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Ain¹jau³su², ãi²ta³lxi³khaix1sain¹nha²wa².

3 Na¹ha²kxai³, yxo²ĩ²ain¹ju³ta³nũ³a² ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³sa²kxe³su²:

— Txa²wã¹sũ³na² ko̱³nxe³ti³hit1sa³tũ¹xã¹. Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³na¹sa³tũ¹xã¹. Nxe³sa³kxan²ti³, jã¹nxe³sa²kxa² yo³ha², Txa²wã¹sũ³na² Hi²sen³su² I³sa³e² nũ³ka̱³txa² sa²hau³ko³kxi²sain¹na³na¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³:

— Sũ³na² ko̱³nxe³ti³hit1sa²ju³ta² wain³na³na¹. Nxe³hĩ³na¹wa². Yxãn¹ta¹, nxe²nxa³wa².

4 A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na², Txa²wã¹sũ³na² wxa²hait1so¹ain¹tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Nxe³sxã³, a²wẽ³ha³lxi³lo³ti², wã³nxĩn¹khaix1nxe³sxã³ yxau³kxi²ye²nyhain¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hi², nxe³tũ³ka̱³txi³sain¹ta¹hxai²hẽ¹la² Jã¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ³nu²su² te²kxai³lu² ha³lo²a² wi¹ju³ta² ĩ³ye³kxi²sxã³ ĩ³hau³ko³tũ¹hai¹ni², Sũ³na² wain³txi³ ĩ³wi¹lxo³kxi²ki̱³jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³hai¹ni², wãn³txa² wain³jau³xa²:

— Jau¹xai²yã¹nxe³sxã³ kãi³txai²lã¹. Nxe³jau³xa² ĩ³kwa³na³ai¹ni², Sũ³na² wain³txi³ ĩ³ka³li³si¹hain¹jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³hai¹ni², ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Jã¹nxe³sxã³:

— A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²nũ³ka̱³txi³nãu³u¹tai²na² hxi²kan¹khai¹nxe³tãu³u¹tai²na², txa²si³yxau³na¹tũ³ka̱³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹na¹. A²nxe³te²a² a²ne³kan²tã̱u³sa¹xã¹. I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na² ĩ³ye³kxain¹jau³su² nxe³tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Hãi¹nxe³kxe³hũ³nxe², Je³su² Kris²tu³jah¹la² Sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³jah¹la² txa²wã¹sĩ³na² wen¹nũ²la², I³sa³e² nũ³ka̱³txi³su² jah¹la² a³li³la¹sxã³ ton¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

Ju¹ta² wi¹khai¹nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³nain²txi³
Kris²tu³jah¹lain²txi³ a²yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a²
a²yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹te²su² na³la². A²nxe³jah¹la²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³a³sah¹lxi³hẽ¹la². Ju¹ta² wain³na³li¹.

6 Yxãn¹ta¹, I³sa³e² nũ³kã³txai²na², Sũ³na² wãn³txa²
sa²yxo²ã³ain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ain¹sxã³, a²hĩ¹nai²na²
ha³lo²a² wi¹ju³ta³la³ yxau²xai³tũ³kã³txi³sai¹nxa³wa².
Nain¹kxa²ha³tã³nxãn²ti³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³la³
sa²yxo²ã³nha²jau³sxa³wa². Hai³txi³:

— Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a² wi¹ju³ta³lo³tain¹jau³nũ³a², I³sa³e²
nũ³kã³txa² ĩ³ye³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹na¹. Yxãn¹ta¹, wi¹ju³ta³la³
yũ³ai¹nxãn³tã¹. Nxe³kĩ³jau³la³ yũ²nxa³wa². Yxãn¹ta¹,
Txa²wã¹sũ³na² a²nũ²a² wxa²hait1so¹tũ³kã³txa², hai³txi³ I³sa³e²
nũ³kã³txa² yxo²ha³kxa¹ sa²tĩ¹li³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³
ã³ni²la³kxã¹tũ³kã³txa² so¹lxi³ ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ki³lha³nãu³xa²
ka³lxa¹txi³ ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ain¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wxa²ki³lha³lxai²na² I³sa²kah³lai²na² a²ne³tah²nãu³a²
so¹lxi³ wxa²sa³wi³ha³lxi³khai³su² na³li¹. A²nxe³te²a²
so¹lxi³, txa²wẽ³ha³lxi³lo³tai¹na¹wi¹. Sũ³na² wãn³txa²,
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, hai³txi³
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³kan²tũ³kã³txa² yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² nxa³wa².

8 Nxe³ha²kxai³, hai³txi³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²tah²nãu³xa²
yxo²ha³kxa¹, Txa²wã¹sũ³na² a²wẽ³ha³lxi³su² ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹, a²wẽ³sai²na² Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²we¹nha²sxã³
ĩ³ye³kxũ¹kxa² wẽ³sai²na² so¹lxi³, Txa²wã¹sũ³na² wẽ³sa³la³
ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³kxai³lu¹,
sa²yxo²we¹nha²sxã³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxet3sã¹lxi¹. Yxa¹nãn¹ta³ kwẽ³kxa³nãu³a¹, ha³lo²a²
hau³kon³na³na¹. Na¹ka³tũ³, ã³wã³li² ĩ³xi²ye¹nx2ta¹tu¹wi¹.
Na¹ka³tũ³ wxa²sxe³xa³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²ĩ³lxa²
Sa²ra³ka³lxai²na² sa²kxai³lu², in³txa² wẽn³su² we¹tin¹kxa²
a³li³la¹kxi¹nxa²tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tũ³, nxe³tãu³a¹
wãn³txa² yã¹nxe³sxã³ a²ki³lha³lxa² a²ĩ³lxa² I³sa²kah³la²
a³li³la¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxe³nxa²ha¹te¹, I³sa²kah³lai²na² sa²kxai³lu¹ Ju³te²a²
nũ³kã³txa² a²si³yxau³jah¹lo²su² te²kxai³lu¹, kan¹tõn³ka³tũ³,
a²sxe³xa³ka³lxa² Re³be²ka³ka³lxa² so¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³,
a²ki³lha³nãu³xa² ha¹li¹ hau³hau³kot3sxã³ wẽ³nhĩ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹, a²wĩ³na² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ ta¹hxai²hẽ¹la².

11-12 Nxe^{3}tãu^{3}a^{1}, a^{3}li^{3}la^{1}xa^{3}hĩ^{1}nãu^{3}a^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}hã^{3}ka^{3}nai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxet3sã^{2}nxi^{1}. Wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} sai^{3}la^{3}lha^{2} jah^{1}la^{2}
a^{2}kau^{3}kaun^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{3}lot3sxã^{3} yxau^{3}yain^{1}tũ^{1}xĩ^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}kau^{3}kaun^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}
ã^{3}sen^{3}sai^{1}nyhu^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2},
yãn^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}la^{1}hai^{1}nxa^{3}ta^{3}lxa^{1},
ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}ju^{3}txain^{2}txi^{3} kãi^{3}ai^{1}nxa^{3}ta^{3}lxa^{2}, ko^{3}nxe^{3}ju^{3}txain^{2}txi^{3}
kãi^{3}ai^{1}nxa^{3}ta^{3}lxa^{2} nxe^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ain^{3}nha^{2}sxã^{3}, a^{2}hã^{3}ka^{3}nai^{2}na^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{2}nxũh^{1}lxi^{3}sxã^{3}
wã^{2}nxa^{3}ka^{2} so^{1}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sũ^{3}nu^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} wã^{2}nxũh^{1} ain^{3}nha^{1}ka^{3}tu^{3},
kwa^{2} jah^{1}la^{2} ten^{3}sa^{3}nhã^{1}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, wã^{2}nxa^{3}ka^{2}
so^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{2}nxa^{3}ka^{2}
so^{1}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} txa^{2}wã^{1}ki^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} wi^{1}kãi^{3}ki^{3}ju^{3}ta^{2}
yo^{3}lha^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{2}nxa^{3}ka^{2} so^{1}nẽ^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{3}hẽ^{3}la^{2}.

13 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, Sũ^{3}na^{2} ha^{3}tẽh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}su^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}kau^{3}kaun^{3}jah^{1}la^{2} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3}
a^{3}lxi^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}sai^{3}la^{3}lhai^{2}lẽ^{1} E^{3}sa^{3}u^{2}ah^{3}lai^{2}lẽ^{1}.
Yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Na^{1}ju^{3}txai^{2}na^{2}, Sũ^{3}nu^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}
wã^{2}nxũh^{1} ain^{3}nha^{1}hẽ^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta^{3}nxãn^{2}ti^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wain^{3}txi^{3}
kãi^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}ain^{1}te^{3}lxan^{3}ji^{2}. Nxe^{3}ki^{3}jau^{3}la^{3}
yũ^{2}nxa^{3}wa^{2}.

15 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2},
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sũ^{3}nu^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} wã^{2}nxũh^{1} ain^{3}nha^{1}ka^{3}tu^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{2}sxã^{3}: “Jah^{1}la^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{1}nhã^{1}.
Na^{1}jau^{3}su^{2}, wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3},
wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tẽ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, hai^{3}txi^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}ka^{3}txi^{3} ki^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}:

— Sũ^{3}na^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nhã^{1}. Ta^{3}nxa^{2}, wi^{1}kãi^{3}a^{1}xã^{1}.
Ta^{3}nxa^{2}, nxe^{3}ki^{3}jau^{3}la^{3}, wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tẽ^{3}lhĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ta^{1},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxũh^{1} ain^{3}nha^{2}sxã^{3}:

— Jah^{1}la^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{1}nhã^{1}.
Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}ta^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
wi^{1}ju^{3}ta^{3}lo^{3}tẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

17 Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, kxã^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} Fa^{3}ra^{3}o^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

A²nxe³jah¹lu¹tai²na², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Sũ³nu²na¹xai²na² Fa³ra³o²ah³lo² ĩ³nxai²na², kãin² hxi²kan¹txi³lo³txa²ha¹hẽ³li¹. Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³, nũ³kxũn³khai¹nxe³txi³ kãi³ya³nx2ta¹tu¹wi¹. Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txi³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa² ĩ²sain¹ka³tu̱³: "Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹xã¹." Sain¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³sa²si¹hai¹na¹jau³nũ³su², hxi²kan¹txi³lo³txa²ha¹hẽ³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la̱².

18 Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² wã²nxũh¹ a̱in³nha²sxã³:
— Jah¹la² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³ta¹jau³su², wi¹ju³ta³lo³ta¹tũ¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³ wi¹ju³ta³lo³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² a̱³xa² ha³na³ka³lxi³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² Txa²wãn³txa² ã³ne³to³hxa³ti³hi¹ta¹tũ¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, a²ya³la³tu̱³ ã³ne³to³hxa³ti³hi¹te²ju²hẽ³la².

Txa²wã¹sũ³na² kọ³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³jau³su²

19 Nxe³kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ ĩ³wa̱³txi³sain¹kxai²nãn²tu̱³:
— Nxe³ti¹. Txa²wã¹sũ³na² ã³ne³to³hxa³ti³hi¹tẽ³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, hxi²kan¹txi³ ĩ³yĩ¹li²nha²hĩ³ki̱³sxa³i¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² ã³ne³to³ki̱³sxa³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³, hãi¹nxe³sxã³ ne³ti³hi¹tẽ³ju³ta² so¹lxi³ kãi³hĩ³ki̱³tã³li¹. Ki̱³sa²kxai³, txa²wã¹ã³ne³to³ki̱³sxa³ju³ta²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² kọ̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³kxai²nãn²tu̱³, wai³nhĩ³nx2nxa³wi¹, hxi²kan¹txi³ yu³ta̱³la³ kãi³ki̱³sxa³ha²kxai³lu¹.

20-21 Sain¹kxai²nãn²tu̱³, txai²na¹xai²na² ĩ³wa²lũ³xai¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³i¹. Wxãi²na² yuh³xai²nãn¹te² a²nũ²a² so¹lxi³ ni¹lxi¹. Nĩ¹nha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² ĩ³yi¹li²nhãn¹jau³la³ yũ²nxa³wi¹. Nxe³ai¹nhĩ³na¹wa². Jã¹nxe³jut3sũ³ju³ta²sa¹:
— Kwa³ta³lẽ³na² ka³nxũ³sẽ¹na² we¹ta¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, a³lũ³nũ³xa² tẽ³sxã³ wxa²hait1so¹sxã³ a²ha³la³ha³ti³hẽ³nãn¹tũ³xa², kwa³ta³la² wi¹khai¹nxe³tẽ³na² we¹ti², a²yxo²ha³ti³hẽ³nãn¹tũ³xa² sa²kxai³lu², kwa³ta³la² ha²ya̱³kxa³lxi³su² tẽ³ta̱³ we¹ti², na¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, jã¹nxe³hĩ³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ txa²wã¹hxi²ka² we¹ki̱³kxe³su² te²kwa³ta³lẽ¹nai²na² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi¹li²nha²sxã³:
— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ha²ya̱³kxa³lxi³su² wet1san¹nũ²lhai¹li¹? Nxe³nẽ³jau³la³ yũ³te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², Txa²wã¹sũ³na² kwa³ta³lẽ³na² we¹jah¹lo²hũ³nha²kxai³, a²nũ²a² ã³ne³to³hxa³te²a² sa²kxai³lu², kwa³ta³lẽ³na² ha²ya̱³kxa³lxi³su² tẽ³nhũ³nha²kxai³, nxe³hĩ³nx2na³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² wi¹ju³ta³lo³te²a² sa²kxai³lu² kwa³ta³lẽ³na² wi¹khai¹nxe³tẽ³nhũ³nha²kxai³ nxe³hĩ³nx2na³la².

22 Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Txai²na¹xai²na² hxi²ka¹ni², a²nũ²a² kõ³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² ĩ³xãn³ta³kxi², nxe³jah¹lo²sa¹xã¹. Nxe³na¹ju³ta²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tũ¹xã¹. Na¹ha²kxai³,
a²nũ²a² ĩ³xãn³ta³kxi²na¹tũ³kã³txi³nũ³ai²na² kwa³ta³la²
ha²yã³kxa³lxi³su² tẽ³nhũ³tũ³kã³txai²na² sa²kxai³lu² yxan¹nãu³a¹
ĩ³wai¹tai¹na¹ha²kxai³ khãuh³lxa³ti³sa²tẽ³ain¹tũ¹xã¹. Yxãn¹ta¹
a²hĩ¹nai²na² ya³nãn³ta³ki²li² en³txai¹na¹tũ¹xã¹.
23 Na¹ha²kxai³, a²nũ²a² ã³xa² sa²kxai³lu²
wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tai¹nha²sxã³
wi¹ju³ta³lo³ta¹kxe³nũ³kã³txi³nũ³a² kwa³ta³la²
wi¹khai¹nxe³tẽ³nhũ³tũ³kã³txai²na² sa²kxai³lu²
wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tai¹na¹tũ¹xã¹. A²nxe³tũ³kã³txi³nũ³ai²na²
kxã³nãu³u¹tai²na² wã²nxa³ka² so¹ai¹na¹hẽ³na¹.
Wxi²kin³ti³to³ti³hi¹tai¹na¹txai²lã¹. Na²hẽ³na¹.
Na¹ha²kxai³, yuh³xai²nãn¹tũ³kã³txai²na² yxo²ha³kxa¹
txa²wxi²kin³ti³to³na¹ju³ta² wã²nã³ũ¹hai¹na¹tũ¹xã¹.
Txa²wã¹sũ³na² nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
24 Nxe³ha²kxai³, txa²wã¹kĩ³na¹xai²na², Txa²wã¹sũ³na²
wã²nxa³ka² so¹nẽ³tũ³kã³txi³su² kĩ³tã³la². Nxe³kĩ³sa²kxai³,
Ju³te²a² nũ³kã³txi³na¹xain²txi³, Txa²wã¹sũ³na² wã²nxa³ka²
so¹nẽ³li², Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³tũ³kã³txain²txi³ Txa²wã¹sũ³na²
wã²nxa³ka² so¹nẽ³li² nxe³nẽ³tũ³kã³txi³su² kĩ³tã³la².
25 Jã¹nxe³jut3su², kxã³nãu³u¹tai²na² O³se²ah³lu¹tai²na²
ũ³wha²li¹lhxã³, Txa²wã¹sũ³na² yxo²wãn³txa²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— “Txai²na² Sũ³nu²na¹xai²na², a²nũ²a² a²kxã³nxa²
Txa²nũ³kã³txi³sxa³te²a², hĩ¹na² Txa²nũ³kã³txi³la³
hi¹tai¹na¹tu¹wi¹. Jã¹nxa¹ka³tũ³, a²nũ²a² nũ³kã³txa²
a²ha² kxã³nxa² a³lxi²ti³he¹nxẽn²nxa³tũ³kã³txa², hĩ¹na²
a³lxi²na¹tũ³kã³txi³la³ hi¹tai¹na¹tu¹wi¹, Txai²li¹.
26 Jã¹nxa¹jau³su²: ‘Wxãi²na² Txa²nũ³kã³txi³syah¹lxa³lxi¹.’
Ai¹na¹hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹, a²nxe³tũ³kã³txai²na² hĩ¹na²
ĩ³yat1sxã³ ĩ³yĩ¹lai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:
‘Wxãi²na² Txa²tah²nãu³syah¹lxi¹lxi¹. Sũ³nu²na¹xai²na²,
ka³tẽn³ta³ yxau²wa³to²hi²na¹te³na¹xai²na²
a²tah²nãu³syah¹lxi¹lxi¹.’ Ai¹na¹tu¹wi¹.”
Sũ³na² yxo²wãn³txa² O³se²ah³lu¹tai²na² ain³kxi²so¹sxã³
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³su², ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Jã¹nxe³jau³su², I³sa³i²ah³lu¹tai²na² yxo²sa³tẽ¹txi³
ĩ³ye³sxã³, I³sa³e² nũ³kã³txa² ha³lo²lo³tain¹ju³ta³nũ³a²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³te³nah¹lxi¹:
— I³sa³e² nũ³kã³txa² wã³lĩ³kha³lon¹tũ³kã³txai²la¹i¹.
Ka³yã³la³nũ³hũ³nxe² I³sa³e² nũ³kã³txa² nxe³ain¹na³li¹.
Nain¹kxan²ti³, ã³si³kwa³lxi²lho¹tũ³kã³txa² so¹lxi³, kõ³nxe³ti³

kãi³ain¹kxa² yo³ha² Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu²
wxa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹.
28 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹,
wa³su¹txi³ yuh³xai²nãn¹tũ³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ ko³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² ũ³yho³hi²sa²sai¹ain¹tu¹wi¹. I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
29 Jã¹nxe³ju³ta², I³sa³i²ah³lu¹tai²na² yãn³tai²na² ha³lo²a²
ũ³hũ¹nẽ³lxa³ta³lxa² ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²ya³la³tu³, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ nũ³kxũn³txi³ wa³to²hi²khai¹nxe³te²si³yxau³tãu³a¹
ã³non²ta³ki²nẽ³tu¹wi¹. Nxe³nẽ³lha²kxai³, ã³si³kwa³lxi²lho¹nẽ³tũ³ka³txa²
ka³tẹn³su² yxau³ya³nhẽ³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹,
nxe³nẽ³lxa³ke³la³te²kxai³ ya²lun¹ti² hxan³nẽ³lhĩ³nx2na³li¹.
Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², kxã³nãu³u¹tai²na² So³to²ma²thĩ³nu¹tai²na²
Ko³mo²ra²thĩ³nu¹tai²na² ain¹sxã³, kuh³lxa³thin¹khai¹xain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹
Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² khãuh³lxa³ti³hit1sxã³
ya²lu¹thxa³tain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Jã¹nxe³nẽ³lhĩ³nx2na³li¹,
Txa²wã¹sũ³na² ã³non²ta³ki²nẽ³lxa³kxai²nãn²tu³ta².
I³sa³i²ah³lu¹tai²na² nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ³na² hxi²kai²na² I³sa³e² nũ³ka³txa² wain³te²lo³jau³su²

30 Hãi¹nxe³jau³xai²yã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² Ju³te²a²
nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xa²:
— Sũ³na² wain³te²lo³tẽ³ju³ta² ten³khaix1sa³nhã¹. A²ha²
kxã³nxa² nxe³tũ³ka³txi³su² ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
Nain¹kxa²ha³ta³nxãn²ti³, a²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na²
yxo²ĩ²ain¹na³la². Ai¹nha²kxai³, wain³te²lo³tain¹na³la².
31 Nain¹ta¹, I³sa³e² nũ³ka³txai²lẽ¹. Txa²wã¹sũ³na²
sa²hait1so¹tũ³ka³txai²lẽ¹:
— Sũ³na² wain³te²lot3sa²ju³ta² ten³sa³nhã¹.
Nxe³ha²kxai³, Moi³se²ah³lu¹ta² wãn³txu¹tai²yã¹nxe³sxã³
kãi³a¹tũ¹xã¹. Ain¹tũ³ka³txai²la¹wa². Ain¹kxan²ti³,
a³ti²ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
32 A³tai¹nxa³kxe³tu³ta¹, hai³txi³ Je³su²jah³la² Tah³lxi³hũ³jah¹la²
yxo²ĩ²ai¹nxa³kxe³su²:
— Wã²nxũh¹ wi¹kãi³a¹xã¹. Na¹ha²kxai³, Sũ³na²
wain³te²lot3sa³tũ¹xã¹. Nain¹jau³su², hxi²kan¹ti³ Txa²wã¹sũ³na²
wain³te²lo³tain¹ju³ta³la³ a³tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
A²nxe³tũ³ka³txa² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³, a³tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
33 Sa²yxo²ã³ain¹ju³ta², kxã³nãu³u¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na²
ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Txai²na¹xai²na² Sũ³nu²na¹xai²na²
Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ta¹kah³lo²su² jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hain¹sxã³, Si³ãu²thĩ³na² Ju³te²a²

nũ̱³ka̱³txa² yxau³ain¹thĩ³na² ũh³wxe³nũ¹hai¹na¹i¹.
A²nxe³jah¹la² tah³lxa², a²nũ²a² sa²tã³yxo²thu²kã¹sxã³
a³hi²ki̱³kat3sũ̱³jah¹lai²la¹i¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³,
a²nũ²a² Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ta¹kah³lai²na²
sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ju³ta³lo̱t3sxã³
yxau³tu¹wi¹. Tah³lxa³ka³txa² sa²tã³yxo²thu²kã¹sxã³
a³hi²sxã³ hxi²kan¹txi³ ĩ³sa²yxau³xi²nxa³jut3sũ̱³nxe²
ko̱³nxe³ju³ta³lo̱t3sxã³ yxau³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹,
a²nũ²a² Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ta¹kah³lai²na²
yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³, te²a² so¹lxi³ ĩ³yxaih¹xa³lho³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

10

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²ka³lxa¹ti³nãu³xa² a²ĩ³lxa² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa²
ko̱³nxe³thin²tain¹na³la². Nai¹na¹ha²kxai³, a²ko̱³nxe³ju³ta²
sa²wa²su¹tain¹ju³ta³nũ³a² ten³khaix1jah¹lo²sa¹wa². A̱u³txi³
txa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ ten³khaix1jah¹lo²sa¹wa².
Nxe³na¹jau³su², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²hxai²na¹hẽ³la²:
— I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² a²ko̱³nxe³ju³ta² wxa²wa²su¹txai¹nhẽ³li¹.
Nxe³hxai²na¹hẽ³la².
2 Jã¹nxa¹jau³su², txa²ka³lxa¹txi³nãu³xa² a²ẽ¹nãn¹jau³xa²sa¹:
— Sũ̱³na² tĩh³na² ã³si³tẽ³a¹tũ¹xã¹, txa²yxo²ka³nãu³ai²na²
whãi²na²sã¹. Nxe³ain¹jau³su² yxau²ho³hain¹na³la².
Nain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, a²ya³la³tu̱³ Sũ̱³na² ẽ¹nãn¹jau³su²
a³la³kxi²ti³he¹xai¹nxa³kxe³tu̱³, yxau²ho³hain¹na³la².
3 Sũ̱³na² wain³te²lo³tẽ³jau³la³ ta³nxũ̱¹ka̱³txai²na²
a³la³kxai¹nxa³wa². Nxe³kxa²yu³su²:
— Wã²nxũ̱h¹ txai²na² so¹lxi³ sa²hau³ko³nha²sxã³
wain³te²lot3nha¹tũ¹xã¹. Nain¹jau³su², Sũ̱³na²
wãn³txi³la³ wain³te²lo³tẽ³jau³la³ sa²yxo²we¹tai²nxa³kxe³su²
yxau²ho³hain¹tũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la².
4 Txa²wã¹sũ̱³na² wain³te²lo³tẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² Je³su² Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² yxo²ĩ²a¹xã¹.
A²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
wain³te²lo³kah³lo²su² hĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³,
Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² Je³su²jah³la²
hi²sen³su² sa²ha³ya̱³khit1sxã³ sa²sen³sai¹hĩ̱³nx2na³la².

A²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ju³ta² yũ³jau³su²

5 Kxã̱³nãu³u¹tai²na² Moi³se²ah³lu¹tai²na²
ũ³wha²li¹jau³xu¹tai²na²sa¹:
— A²nũ²a² ĩ³lxi³te² ĩ³nxãn²tu̱³, txa²wãn³txai²na²
Moi³se²ah³lo²na¹xai²na² ĩ³kwa³na³nx2ta¹jau³xai²na²
wã³kon³yah²lxan³kxe³tu̱³, sa²yxo²we¹te²tu¹xai³syah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³,

Txa²wã¹sṵ³na² yen³nãu³a¹ ka³tẹn³su² yxau²ho³yhah³lxin¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
6-8 Yxãn¹ta¹:
— Je³su²jah³la² yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³kị³jau³su², Sṵ³na²
wain³te²lo³tẽ³ju³ta³nũ³a² ha³na³ka³lxi³ Sṵ³na² ha³tẹh³nxã³nxa²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³na³la². Nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Nxe³nhyah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹ka³tṵ³: "Oh³nãu³a¹
Je³su²jah³la² kĩn³txi³ yxau²na³na¹. Nxe³ha²kxai³
wxa²ka³la³sxã³ Je³su²jah³la² sa²hau³ko³tẽ³ju³ta³nũ³a²
wxa²ka³la³sxã³ sa²so¹a³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹, hxi²kan¹txi³
wxa²kan³kị³sxa³nhai¹." Nxe² e³kxi²nhyah¹lxi³txa³hẽ¹li¹.
Te²yã¹nxe³sxã³: "Yuh³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹ a²nũ²a²
ya³lu²te²a² yxau³tãu³a¹, Je³su²jah³la² yxau²na³na¹.
Wxa²kan³sxã³, Je³su²jah³la² sa²hau³ko³tẽ³ju³ta³nũ³a²
wxa²kan³sxã³ sa²so¹a³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹, hxi²kan¹txi³
wxa²kan³kị³sxa³nhãi¹." Nxe² e³kxi²nhyah¹lxi³nũn³txa³hẽ¹li¹.
Nxe² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹tah¹lxa¹ Sṵ³na²
wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Sṵ³nu²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² wãn³txai²nãn²tṵ³
ã²la² e³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
yxo²ĩ²ya³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³jau¹xain²txi³
yxo²ĩ²yah³lxin¹jau³xain²txi³ ĩ³tih³nxe³nx2ta¹wa².
9 Wxa²yxo²a² ĩ³sai¹sxã³ ĩ³ye³sxã³:
— Je³su²jah³la² Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹i¹. Nxe³sxã³
wxa²yxo²a² e³lẽ³na² ĩ³ye³i², wxa²ẽ¹nãu³a¹:
— Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ Je³su²jah³la² ya³lu²ju³ta²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹na¹. Nxe³sxã³,
ạu³txi³ ĩ³ye³kxi²nha²sxã³ yxo²ĩ²nha², nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³,
Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a² sa²kxai³lu² wxa²kọ³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² sa²wa²su¹txa²lxi³tu¹wa².
10 Nxe³ju³ta²kxai³, txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ ạu³txi³:
— Sṵ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³kị³kxai²nãn²tṵ³, Sṵ³na²
wain³te²lo³tẽ³lha²kxai³, txa²wã¹yxo²a² e³lẽ³na² ĩ³ye³sxã³:
— Je³su²jah³la² Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹i¹.
Nxe³kị³kxai²nãn²tṵ³, Sṵ³na² txa²wã¹kọ³nxe³ju³ta²
sa²wa²su¹tẽ³lha²kxai³, nxe³nẽ³te²ju²hẽ³la².
11 Jã¹nxe³jau³su², Sṵ³na² ha³tẹh³nxã³nxãn¹jau³su² Je³su²jah³la²
ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ²li³te²la³, Sṵ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²kị³kxai²nãn²tṵ³:
"Sṵ³na² ĩ³yxaih²kxi²na¹xã¹." Ti³hex1kị³sxa³lho³li¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã² a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tṵ³kạ³txi³
kị³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹, ha³lo²a² wi¹ju³ta³lo³tẽ³jau³nũ³su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²

ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txain²txi³
A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³, Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txain²txi³ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³, nxe³jah¹lai²la¹wa². Ha³na³ka³lxin³ju³ta³la³ yũ²nxa³wa².
A²nxe³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ha³lo²a²
wi¹ju³ta² so¹lxi³ ũ³yhen³kxi²nẽ³lhĩ̱³nx2na³la².

13 Jã¹nxa¹jau³su², Sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ²li³hxa³te²a² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³, sa²wa²sut1si¹hain¹jau³nũ³su²
ĩ³ye³kxain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹
sa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

14-15 Sa²wa²su¹tẽ³ju³ta²sa¹: A²wi¹lhĩ¹na²
Txa²wã¹sũ̱³na² txã², a²nũ²a² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³lhãn²sxã³
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la².
Nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³, nxe³jau³xai²na² ne³ka²ki²ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
Je³su²jah³la² yxo²ĩ²hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
yxo²ĩ²sxã³ sa²wa²su¹tẽ³lhi¹ki̱³jau³nũ³su², Je³su²jah³la²
ĩ³ye³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, sa²wa²su¹tẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² a²nũ²a² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³,
wãn³txa² wi¹jau³la³ ĩ³tih³nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².
Ĩ³tih³nxe³nẽ³lxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹ti³ ne³ka²ki²hĩ̱³ki̱³sxa³wa².
Ne³ka²ki²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ Je³su²jah³la²
yxo²ĩ²hĩ̱³ki̱³sxa³wa². Yxo²ĩ²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³, Je³su²jah³la²
sa²wa²su¹tẽ³si¹ki̱³jau³nũ³su² ĩ³ye³kxi²hĩ̱³ki̱³sxa³wa².
Nxe³ha²kxai³, sa²wa²su¹tẽ³ju³ta³nũ³la³ yũ³hĩ̱³ki̱³sxa³wa².
Nxe³sxã³, wãn³txa² wi¹jau³la³ ĩ³tih³nxe³yhu¹xa³kxai²nãn²tu̱³,
hxi²kan¹txi³ ne³ka²ki²nxa³ha²kxai³, hxi²kan¹txi³
yxo²ĩ²xa³ha²kxai³, nxe³hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹,
nxe²nxa³wa². Jã¹nxe³ju³ta² Sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³xa²
ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² wxã³ain¹na³li¹. Wãn³txa²
wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³lain¹te³lhxã³ ain¹na³li¹.
Nxe³ju³ta², wi¹khai¹nxe³sxã³ ka³lih³khaix1nxe³ki̱³tã³li¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu̱³wa².

16 Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³, wãn³txa² wi¹jau³xai²na²,
a²nũ²a² kwa² ha²ya̱³kxa² ka³lxa²nxa³tũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³
sa²yxo²we¹tain¹na³la². Nxe³ju³ta² kxã³nãu³u¹tai²na²
I³sa³i²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³nãi³. Txa²wã¹wãn³txai²na² wi¹jau³xai²na² a²nũ²a²
sa²yxo²we²ki²nẽ³tũ̱³ka̱³txi³la³ yũ²nxa³wi¹. Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³ hĩ¹nai²na² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²we¹tai¹nxa³wa².

17 Jã¹nxa¹jau³su², wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³,
Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ki̱³ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ̱³nx2na³la².

A²nxe³jau³xai²na² wi¹jau³xai²na² a²si³yxau³tãu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²la¹wa².

18 Yxãn¹ta¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ I³sa³e² nũ³ka³txa² yxo²ĩ²ai¹nxa³ji¹? Wãn³txa² wi¹jau³xa² ne³ka²kai¹nxa³kxe³su² yxo²ĩ²ai¹nxa³ji¹? Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu³:

— Nxe²nxa³wi¹. Wãn³txa² kãin² ne³ka²ki²khai¹xain¹na³li¹. Ain¹ta¹, kwa²hãi¹nxe² ã³ne³to³hai¹nxa³wi¹. Nxe³nx2ti³hĩ³na¹wa². Nxe³ju³ta², Sũ³na² ha³teh³nxã³nxãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² a²sa³wi³sa² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na³li¹. A²nxe³tũ³ka³txai²na² yxo²wãn³txa², yuh³xai²nãn¹tũ³ka³txi³ki³na¹xai²na a²ne³nxẽ³nãu³a¹ ne³ka²ki²ki³tã³li¹. Ha³lo²a² u³je³na² kan³tãu³a¹ ta³nxa², a³li³xi²tãu³a¹ ta³nxa² nxe³kxa²ha³ta³nxãn²ti³, txa²wã¹ne³nxẽ³nãu³a¹ ne³ka²ki²ki³jau³lin³tai¹. Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹, wã³kon³sxã³ sa²yxo²we¹txa³tũ³ka³txi³su² yũ³te²jai¹ti²tu³wa².

19 Jã¹nxa¹jau³su², I³sa³e² nũ³ka³txa² Sũ³na² wãn³txa² a³la³kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ain¹ta¹, hai³txi³ yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³, a²nũ²a² Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xa² so¹lxi³ Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹na³la². Yhain¹ju³ta², Moi³se²ah³lu¹tai²na² txã², Sũ³na² yxo²wãn³txa² ain³kxi²so¹sxã³ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Txai²na¹xai²na² Sũ³nu²na¹xai²na² a²nũ²a² Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xa² wi¹ju³ta³lo³tai¹na¹tu¹wi¹. Na¹ha²kxai³, wxãi²na² sa²kxai³lu² I³sa³e² nũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² yxo²kwai³no³txa²lxi³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu³, nyhah¹lxin¹te³nah¹lxi¹: “A²nũ²a² Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xai²na² Sũ³na² wãn³txa² hai³txi³ ã³ne³to³hai¹nxa³xã¹. Ha³yax3ka³li³nũ³ka³txi³sain¹na³na¹. A²nxe³tũ³ka³txai²na² ĩ³yxo²kwai³no³txa³lxi², ĩ³xan³ta³kxi², na¹xã¹.” Yah³lxin¹tu¹wi¹.

Sũ³na² wãn³txa² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

20 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², I³sa³i²ah³lu¹tai²na² Sũ³na² yxo²wãn³txa² ain³kxi²so¹jau³xa², Ju³te²a² nũ³ka³txi³sxa³te²nãu³xai²na² ha³lo²a² ya³lo³txi²sxã³ ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Tũ¹ka³txai²na² ã³te³nxi²sai¹nxa³kxa²ha³ta³nxãn²txi³, a³ya³ti²sain¹na²hẽ³li¹. A²nxe³tũ³ka³txa²: “Txa²ko³nxa¹ju³ta², Sũ³na² sa²wa²su¹ki²sa²ti³ten³sa³nhã¹.” Nxe³sai¹nxa³kxa²ha³ta³nxãn²ti³, ĩ³yau¹ũ³nha²yai¹na¹hẽ³li¹.

Sũ³na² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

21 Yxãn¹ta¹, I³sa³e² nũ³ka³txai²na² ha³lo²a² Sũ³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Kxãn^{3}su^{2} wi^{1}lĩ^{3}we^{1}yhu^{1}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}, txai^{2}li^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}yai^{1}nhxai^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nai^{1}na^{1}ta^{1}, ã^{3}ne^{3}to^{3}lhai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}, sai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Sũ^{3}na^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11

Sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{3}lxin^{2}tain^{1}jau^{3}su^{2}

1 Hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}yen^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}wa^{2}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}lo^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, hĩ^{1}na^{2} ĩ^{3}yen^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wa^{2}. Txai^{2}na^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}la^{3}na^{1}wa^{2}. Na^{1}ha^{2}kxai^{3}, A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tain^{2}txi^{3} a^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3}, Bẽn^{3}ja^{3}mĩ^{2}ah^{3}lu^{1}tain^{2}txi^{3} a^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3}, na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}na^{1}kxe^{3}su^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}yen^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}sa^{2}sĩn^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}sĩ^{1}nxa^{3}wa^{2}.

2 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}wi^{1}lhĩn^{1}khaix1hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}hait1ṣo^{1}sxã^{3}:

— Txa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}lo^{3}ta^{1}i^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}hĩ^{1}nai^{2}na^{2} ĩ^{3}yen^{2}sxã^{3} ã^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3sũ^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sxã^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

3 — Sũ^{3}nãi^{3}. I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txain^{2}txi^{3} ĩ^{3}sun^{2}tã^{1}hxa^{3}ti^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nxa^{2}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}ain^{2}txi^{3} ũ^{3}lhun^{2}tã^{1}hxa^{3}ti^{2}, nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3}, txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ọn^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}na^{1}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}, ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}te^{3}lhxã^{3} ten^{3}khaix1sain^{1}na^{3}li^{1}. E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

4 Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ta^{1}wi^{1}. Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} 7.000 te^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ọn^{3}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{3}lxi^{2}na^{1}jau^{3}su^{2} wxa^{2}sa^{2}no^{1}a^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}i^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} kãi^{2}li^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}, Bau^{2}ah^{3}la^{2} kwa^{2} sũ^{3}nu^{2}su^{2} ki^{3}lxo^{3}tain^{1}sxã^{3} yxau^{2}ho^{3}hai^{1}nhxai^{2}tai^{1}ti^{2}ti^{1}. Nain^{1}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}, Txa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} Bau^{2}ah^{3}lo^{2}la^{3} yuh^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ka^{3}tih^{3}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}hex1tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}wi^{1}. Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

5 Kxã³nãu³u¹tai²na² Txa²wã¹sũ³nai²kxai³lu²
ka³lxa¹tũ³kã³txin³ti² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Kwẽn¹tai²na² nxe³kxa²yã¹nxe²na³la². Nxe³ju³ta²sa¹. Txa²wã¹sũ³na²
a³lxi²nẽ³jau³su² I³sa³e² nũ³kã³txi³sye²tũ³kã³txa² kwa²
ha²yã³kxa² ka³lxa²nxa³tũ³kã³txa² wxa²sa²hait1so¹ain¹sxã³
a²sa³wi³ha³lxi³lo³tain¹na³la².

6 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³xa²sa¹:
— Hãi¹nxe³sxã³ thãi³ti³la²sxã³ a³lxai¹na¹jau³xa² so¹lxi³ ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹ai¹na¹xã¹. Yxãn¹ta¹: “Wi¹kãi³tũ³kã³txi³sain¹na³na¹.
Sai¹nha²kxai³, a²yoh³la³ ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹ai¹na¹tũ¹xã¹.”
Nxe³na¹jau³la³, yũn²nxa³xã¹. Yũ³sa²ke³la³te²kxai³, hãi¹nxe²
a²yo³ha² so¹lxi³ kãi³jah¹lo²su² hĩ³na¹xã¹. Hai³txi³
a³lxai¹na¹jau³xa² so¹lxi³ kãi³jah¹lo²su² hĩ³nã²nxa³xã¹. Nxe²na³la².

7 Ãh¹jau³hũ³nxe², I³sa³e² nũ³kã³txa²:
— Tĩh³na² wain³txi³ tĩh³na² ã³te³nxi²na¹xã¹.
Nain¹kxa²ha³tã³nxãn²ti³, a³ti¹xi²ti³hex1ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
Kwa² ha²yã³kxa² ãn³kwa³lxi²sai¹sxã³ ã³ya³la¹txa³tũ³kã³txa²
Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹tũ³kã³txa² so¹lxi³
a³ya³ti¹xi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
a²wã³kon³tũ³kã³txi³su² kãi²li³tũ³kã³txi³su² tũ³kã³txa²
ne³ka³tũ³te²hũ³nxe², Sũ³na² wãn³txa² a³la³kxi²txi³hex1te²sxa³yu²hẽ³la²

8 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na² ha³tẽh³nxã³nxãn¹jau³xa²sa¹:
— Txa²wã¹sũ³na² I³sa³e² nũ³kã³txa² ã³ne³to³hxa³ti³hi¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹
Nxe³kxe³su², ũ³yhe³tĩ¹la³kxi²kxe³hũ³nxe², ũ³nhe³tĩ¹la³ki²kxe³hũ³nxe²,
nain¹kxe³su², a²hĩ¹nai²na² ha³tã³nxãn²txi³: “Txa²ye³nai²na²
ĩ²a¹tũ¹xã¹. Txa²ne³nxẽ³nai²na² ne³ka²ki²na¹tũ¹xã¹.”
Nain¹kxa²ha³tã³nxãn²ti³, hxi²kan¹txi³ Sũ³na² wãn³txa²
a³la³kxi²ti³hex1 yxo²ĩ²ti³hex1 nxe³ai¹nxa³wi¹. Ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Jã¹nxe³jau³hũ³nxe², Ta³vi²yah³lu¹tai²na² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Kãin² kuh³lxa³thin¹khai¹nxe³tũ³kã³txi³sain¹na³li¹.
Nxe³ha²kxai³: “Ka³li³sa²nãn³ka¹. Ã³yã³nũ²ki²sxã³
yain³txa² wxa²sa²wa²so³ta¹kxe³su² te²a²
kãin² ĩ³yai³na¹tũ¹xũ³.” Nain¹te²i³, a²yoh³la³
kwẽn¹ta²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Hi²sen³kxai³lu²
khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹tu¹wi¹. Ai¹nha²kxai³, a³li²sin³sxã³
aun³te²la³ yũ¹tai¹nx3tho³li¹.

10 Ye³han³te²hũ³sxã³ yxau²ho³hain¹tũ³kã³txi³sain¹na³li¹.
Ain¹sxã³, jã¹nxe³jut3sũ³nxe² a²nũ²a² a²yen³kxa²
sa³txẽ¹khai¹nxe³te²a² ah³xai³te²hũ³nxe²,
sa²yxo²thut1sa²kxai³: “Khãuh³lxa³ti³khaix1nha¹nhã¹.
Sa²wa²su¹nha¹ju³ta³la³ yũn²nxa³xã¹.” Nxe³te²hũ³nxe²,
ta³nxũ¹kã³txai²na² a²kõ³nxe³ju³ta³lo³tain¹sxã³
yxau²ho³lhain¹tũ³kã³txi³sain¹na³li¹.
Ta³vi²yah³lu¹tai²na² wãn³txa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

11 Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² Je³su²jah³la² ĩ³ye²nain¹na²hẽ³la². Nain¹sxã³, ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² sa²tã³yxo²thu²kxã¹sxã³ a³hi²sxã³ yuh³xai²na² sxa³te²hũ³nain¹na³la². Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na² sa²hau³ko³tain¹tu¹wa². Ain¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² a³hi²te²a² ĩ³we²nxi²sxã³ ĩ³sa²yxau³xi²te²hũ³nxe², Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² yxau³ain¹tu¹wa². Hxa³nai¹nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹, hĩ¹nai²na² txã², Ju³te²a² nũ³ka̱³txai²na² txã̱²nũ², Sũ³na² wãn³txa² ĩ³ye²nain¹jau³xan¹te²ka̱³ya̱³tu̱³, wxã³na¹nũ²la², a²nũ²a² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²nũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu², Sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ sa²yxo²we¹tain¹sxã³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ a³ti¹xai¹nhxai²na²hẽ³la². Ain¹kxa²yu³su², a²hĩ¹na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a²yxo²kwa̱in³ti³lo³nain¹na³la².

12 Jã¹nxe³sxã³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tan¹te²kxa²ya̱³tu̱³, yuh³xai²nãn¹ko³xan¹tũ³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹, Sũ³na² ha³lo²a² wi¹ju³ta³lo³tẽ³lhĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, yxan¹nãu³a¹ Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² sa²si³wa³tit3so¹xi²sxã³, Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ta³lun²tu¹wa². Nxe³tãu³a¹, Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² te²a² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²su² te²a² ain¹sxã³ ha³lo²a² wi¹khai¹nxe³sxã³ ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³ wi¹ju³ta³lo³tain¹tu¹wa².

Sũ³nu²kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²na² ã³ya̱³lxi²yhain¹jau³su²

13 Jã¹nxa¹jau³su², a²hĩ¹nai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te² ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Na¹ka³tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² sa³wi³sa³lot3sa̱²sxã³ ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nxa²sa¹nx2ti³na²hẽ³la². A²wa³ka³li³yu³ta² hxi²kan¹khai¹nxe³ju³ta² o²la³kxi¹nx2ti³te³lhxã³ nxe³sa¹nx2ti³na²hẽ³la². Na¹ha²kxai³, txa²wa³ka³li³yu³txai²na² kãin²ju³ta³lot3ja³nx2ta¹wa².

14 Na¹ha²kxai³, txa²ka³lxa¹ti³su² tũ³ka̱³txa² a²ĩ³lxa² I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na²:

— Txa²wa³ka³li³yu³txai²na² ĩ²sain¹sxã³, yxo²kwa̱i³no³tai¹na¹ji¹ku¹. Ain¹to³ha¹hẽ¹la².

— Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²we¹tain¹sxã³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ã³na¹ain¹sxã³, ã³wa²su¹te³lhxã³ ain¹ji¹ku¹. Ain¹to³ha¹hẽ¹la².

15 A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹, I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na² ĩ³ye²nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nain¹kxe³su², Txa²wã¹sũ³na² yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txi³ ã̱³su² yxo²ha³kxa¹ te²nãu³xa² ã³ya̱³lxi²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, yxan¹nãu³a¹ I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na² ã³yãn³ya̱³lxih¹xi¹xain¹tu¹wa². Nxe³tãu³nũ³ã¹, ha³lo²a² wi¹khai¹nxe³sxã³ ã³sen³sai¹nxe³hĩ³ki̱³tã³la². A²nũ²a²

ya³lu²te²hũ̱³nxe² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jut3sũ̱³nxe², ha³lo²a²
wi¹khai¹nxe³hĩ̱³nx2na³la².

16 Jã¹nxe³ti³hũ̱³nxe²:

— Hi³a² kãin²ta³ka³txa², Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹na¹tũ¹xã¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, a²nxe²ka³ti³nãu³a¹ so¹lxi³
ũ³hũ¹yah³lxin¹kxai²nãn¹tụ³, a²ka³tai²na² whãi²na¹
a²nũ̱³kạ³txai²na² whãi²na¹ ha³tạ³nxãn²txi³, Txa²wã¹sũ̱³na²
wi¹lhin¹te²lo³ta³ka³ta³nũ³ai²la¹wa². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe²,
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² hi³a² nxe²ka³ti³hũ̱³jah¹lo²su²
ha²kxai³, a²ne³kan²tũ̱³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a²
nũ̱³kạ³txai²na² kwẽn¹tai²nãn¹tũ̱³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² hi³a²
nũ̱³kạ³txi³hũ̱³tũ̱³kạ³txi³su² ha²kxai³, te²ju²hẽ³la². Nxe³jau³su²,
a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² wi¹lhin¹te²lo³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ sa²nẽ³hẽt1sxã³ Ju³te²a² nũ̱³kạ³txai²na²
kwẽn¹tai²nãn¹tũ̱³kạ³txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
wi¹lhin¹te²lo³tũ̱³kạ³txi³nũ³ai²la¹wa².

17 Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², yain³ta³ka³ta² O³li³ve²ra³ka³txa²,
a²nũ²a² wa³kon³ka³ta² a²nxũ̱³ka² nũ̱³ka³na³ki² ta³nxũ̱³ka²
ũh³nxũ̱³ki²lã³sãn²ka³tụ³, kwa² sa³wxe³na² wen¹ka³ta²
O³li³ve²ra³ka³txa² a²nxũ̱³ka² sa²kxai³lu² ũh³nhe³ki²lho¹sxã³
a²nxe³tũ̱³ka² sa²kxai³lu² ũh³nxũ³ne³wxen³ti³te²na¹.
Hã²wxãn³txa³ ka³lũ³ã³nxũ̱³kxi¹ka³tụ³, wi¹wen¹ye²nũ²nha²wa².
Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², Ju³te²a² nũ̱³kạ³txa² sa²kxai³lu²
hai³sxa² yain³txa³ka³ta², a²nũ²a² wa³kon³kat3sũ̱³nxe²
yxau²xai³lai¹nha²kxai³, wxãi²na² Ju³te²a² nũ̱³kạ³txi³sxa³te²
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² kwa² sa³wxe³na² kwa² wen¹kat3sũ̱³nxe²
yxau²xai³yah³lxi¹nha²kxai³, nxe³yain¹yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la².
Kxãn³su², ha³lo²a² wi¹ju³ta² un²tạ³ki²sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hxai¹nhẽ³la². Yxãn¹ta¹, kwẽn¹tai²na²
yain³txa³ka³ta² a²nũ²a² wa³kon³ka³ta² ũh³nxũ̱³ne³wxen³ti³sxã³
wi¹wen¹ ã³nxũ³ki¹jut3sũ̱³nxe², yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Nxe³ha²kxai³,
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ha³lo²a² wi¹ju³ta³lot3sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².

18 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ̱³kạ³txa² yxau²xai³lain¹ju³ta²,
wa³kon³ka³ta² a²wi¹lhĩ¹nãn¹ta³nxũ̱³ka² ũh³nxũ̱³ki²lã³txũ̱³ki³hũ̱³nxe²
yxau²xai³lain¹na³la². Yain¹yah³lxin¹kxa²ha³tạ³nxãn²txi³,
ha³ya³kxa³lxi³hit1sxã³ ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ĩ³ya³lo³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³, hai³txi³ wain³txi³
ĩ³ye³kxi²nhyah¹lxi³hĩ̱³nx2nxã̱³lxa². Nxe³yah³lxin¹jut3sũ̱³ju³ta²sa¹.
Yain³txa³ka³ta² a²nxe²ka³nãu³a¹ so¹lxi³ a²yã¹ki̱³tãu³su²
te²jai¹ti²tu³wa². Hai³txi³ a²nxũ̱³ki³nãu³la³ a²yã¹ki̱³tãu³sxa³wa².
Wxãi²na² Ju³te²a² nũ̱³kạ³txi³sxa³te² ĩ³nxai²na² a²nxũ̱³ki³hũ̱³sxã³
yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³,

a²nxe²ka³ti³hũ³tũ³ka̱³txa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ti³hi¹txa²txi³ha²kxai³, ka³te̱n³su² yxau²xai³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹, a²nxe²ka³ti³hũ³tũ³ka̱³txa², wxãi²na² a²nxũ³ki³hũ³tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ti³hi¹jah³lxin¹ju³ta³la³ yũ²nxa³wa².

19 Jã¹nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:

— Hai³sxa³nãn¹ta³ka³ta² a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²nxũ³ka² txã² ũh³nxũ³ki²lã³nũ²hẽ³li¹. Txai²na² sa³wxe³nãn¹ta³nxũ³ka³na¹xai²na² ũh³nxũ³ne³wxen³ti³nha²sa³txai²li¹. Nxe³ha²kxai³ kãi²na¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².

20-21 Jã¹nxe³jau³su², wxãi²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²yah³lxin¹kxe³su², Sũ³na² wẽ³ha³lxi³lo³txa²txi³te²jai¹ti²tu³wa². Yah³lxin¹ka³tu̱³, hai³sxan¹ka³ta² wa³nũn³ta³nxũ³ka² ũh³nxũ³ne³wxen³ti³nha²ti³hũ³nxe² yxau²xai³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Yah³lxin¹kxan²ti³, kãin²te²lo³nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³ ĩ³yxuh³lxi³jah³lxi³hẽ¹la², sa²yxo²ã³syah¹lxi³sxã³ ã³ni²lã³nx2ti³kxa²ya̱n³txi³sa². A²ya³la³tu̱³, Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² txã̱², Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹nxa³kxe³tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ĩ³ye²nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hai³sxa² a²wi¹lhĩ¹nãn¹ta³nxũ³kxa² yain³txi³ka³ta² a²nxũ³ka³ti³khai³xa² ũh³nxũ³ki²lã³ti³hũ³xain¹sxã³ ĩ³yen²sxã³ khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su² sa²yxo²ã³syah¹lxi³txa³hẽ¹la².

22 Txa²wã¹sũ³na² kãin² a³lxi²nẽ³na³la². Yxãn¹ta¹, khãuh³lxa³ti³hi¹tẽ³ju³ta³la³ yũ³nũ³nhĩ³nx2na³la². Sa²yxo²ã³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² khãuh³lxa³ti³hi¹tẽ³ju³ta³la³ yũ³nẽ³lhĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su²:

— Sũ³na² a³lxi²nẽ³jah¹lo²su² na³na¹. Yxo²ĩ²a¹xã¹. Nxe³nhyah¹lxin¹jau³su², yxau²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Khãuh³lxa³ti³hi¹txa²txi³kxa²ya̱n³ti³su², Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ũh³nxũ³ki²lã³tũ³ki³hũ³nxe² khãuh³lxa³ti³hin¹sxã³ yxau²xai³lain¹kxa² yã¹nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su² ya³nx2ta¹wa².

23 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ha³yax3khin¹sxã³ sa²yxo²ã³ain¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² sa²hau³ko³tain¹tu¹wa². A²wi¹lhĩ¹nãn¹txũ³kxa² hai³sxan¹ka³ta² ũh³nxũ³wxe³xi²jut3sũ³nxe² sa²hau³ko³tain¹tu¹wa². Nxe³ha²kxai³, a²kxã³nxa² ka³lũ³sxã³ ã³nxũ³yaun³ti³jut3sũ³nxe² yxau³ain¹tu¹wa².

24 Jã¹nxa¹jau³su², wxãi²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te² ĩ³nxai²na² yxau²xai³yah³lxin¹ju³ta², yain³txa³ka³ta² wa³nũ³ta³ka³ta² kwa² sa³wxe³nãn¹ka³ta² a²nxũ³ka² ũh³nxũ³ki²lho¹sxã³ yxau²xai³jut3sũ³yah³lxi³hxai¹nhẽ¹la². Nxe³sxã³ hai³sxan¹ka³ta², a²wi¹lhĩ¹na² ka³lũ³ye²nxa³ka³ta² sa²kxai³lu² ũh³nxũ³ne³wxen³ti³sxã³ ã³nxũ²ki²sa²so¹sxã³ wi¹wen¹jut3sũ³nxe²

yxau²xai³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹, ha³na³ka³lxi²
Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² sa²kxai³lu² yain³txa³ka³tã̱³xa² a²nũ²a²
wa³kon³kxe³su² te²kat3sũ³nxe² yxau³ain¹tũ³ka̱³txai²la¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hait1so¹kxe³nũ³ka̱³txi³khai¹xu¹tai²lxã²na³la².
Nxe³ha²kxai³:

— Ha³lo²a² hau³kon³na³na¹. Ju³te²a² nũ³ka̱³txa²
ũh³nxũ³wxe³xi²jut3sũ³nxe² sa²hau³ko³ta¹tũ¹xã¹. Sũ³na²
nxe³kxai²nãn²tu̱³, hxi²kan¹txi³ sa²hau³ko³tain¹tu¹wa².

Sũ³nu²kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²nẽ³jau³su²

25 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wãn³txi³khai³xa² hãi³jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹wa². Nxe³na¹jau³xai²na² a³la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Kwa² a³la³kxi²te²lo³nhyah¹lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² ya³nx2ta¹wa².
Nxe³na¹jau³su² te³nah¹lxi¹. I³sa³e² nũ³ka̱³txai²na² a²hĩ¹nai²na²
Sũ³na² sa²yxo²ã³ain¹tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Yxãn¹ta¹,
sa²ha³ya̱³khit1sxã³ sa²yxo²ã³ain¹tu¹wa². Nxe³ju³ta², a²ha²
kwẽn¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹, a²nũ²a²
Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ĩ²ain¹si¹jau³su²
ĩ³kaix1tain¹na³la². Yxãn¹ta¹, yxan¹nãu³a¹:

— Ta³lu²na¹hẽ³na¹. Ĩ³kaix1ta¹tũ³ka̱³txi³nũ³a² Ju³te²a²
nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txi³nãu³su² nxe³ye²sa²ta³nũ³ka̱³txi³nũ³a²
hau³kon³na³na¹. Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹, ain¹tu¹wa².
Nain¹kxai²nãn²tu̱³, nxe³tãu³nũ³a² I³sa³e² nũ³ka̱³txa² Sũ³na²
sa²si³wa³tit3so¹xain¹tu¹wa².

26 Nxe³tãu³a¹, Txa²wã¹sũ³na² I³sa³e² nũ³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹
a²ko̱³nxain¹ju³ta² sa²wa²su¹tain¹tu¹wa². A²nxe³ju³ta³nũ³a²,
Sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Si³ãu²thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txa² a²nũ²a² a³li³la³ki²nẽ³lhxã³
ũ³hũ¹nhẽ³tu¹wi¹. Wxa²wa²su¹tẽ³jah¹lo²nũ³ai²la¹i¹.
A²nxe³jah¹lo²nũ³ai²na², Ja³ko²ah³lu¹tai²na²
a²ne³kan¹tũ³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ a²ko̱³nxain¹ju³ta²,
wxa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹.

27 Nxe³ha²kxai³, Txai²na¹xai²na² Sũ³nu²na¹xai²na²
a²ko̱³nxain¹ju³ta² wxa²wa²su¹tai¹na¹kxai²nãn²tu̱³,
wãn³txa² tah²yau³xa² wxa²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na²
ĩ³ye³kxũ¹hai¹na¹jau³xu¹tai²na² sa²yxo²we¹nha²sxã³
ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹.
Sũ³na² wãn³txa² ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Jã¹nxa¹jau³su², Ju³te²a² nũ³ka̱³txai²na² Sũ³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² te³nai¹nxa³wa². Nain¹jau³su², Sũ³na²
ĩ³ko̱x1ko̱¹son²kain¹na³la². Jã¹nxain¹sãn²kxa²yuh³su², wxãi²na²
sa²kxai³lu² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
sa²kxai³lu² ha³lo²a² wi¹ju³ta³lo³txa²txain¹te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹,
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² a³lxi²na¹nhã¹. Kxã³nãu³a¹ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² I³sa²kah³lu¹tai²na² Ja³ko²ah³lu¹tai²na² nxe³te²nu¹tai²na² a²ne³kan¹tãu³a¹ sa²yxo²we¹nha²sxã³ ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹na¹hẽ³na¹. Nxe³ha²kxai³ na¹xã¹. Nxe³hĩ³nx2na³la².

29 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sũ³na² wã²nxũ¹ha̱in³nha²sxã³:

— Ta³nxũ¹ka̱³txai²na² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹na¹tũ¹xã¹. Ha³lo²a² wi¹ju³ta² ũ³hũ¹ai¹na¹txai²lã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³, wãn³txai²na² ĩ³wa²la³ki²nha²sxã³ ã³na¹ju³ta³la³ yũ³ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³la².

30 Jã¹nxa¹jau³su², Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² a²ha² kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²ã³yah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa² Yxãn¹ta¹, hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³nx2ti³na³la². Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² sa²yxo²ã³ain¹sãn²kxa²yu³tu̱³ Sũ³na² ã³nhxi²nũ¹nũ³nx2ti³na³la².

31 Jã¹nxe³jut3sũ³ju³ta², a²hĩ¹nai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txai²na² Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²ã³ain¹na³la². Nxe³ta¹, Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tain¹tu¹wa². Nxe³nx2ti³kxa²yã¹nxe² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tain¹tu¹wa².

32 Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²ki²nha²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²ã³sa²te²sain¹na³na¹. Nxe³jut3su², hxi²kan¹txi³ wxa²wa²su¹nhai¹nx3tho³na¹. Nxe³nẽ³lhĩ³nx2na³la². Nxe³jau³xai²lot3sxã³ yxau²xai³lhĩ³ki̱³tã³la². Yxãn¹ta¹, a²yxo²ha³kxa¹lhxi³ te²ki̱³na¹xai²na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³na³la². Jã¹nxe³nẽ³lhxã³, sa²yxo²ã³te²lo³tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²ki̱³jau³su²

33 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ thãi³ti³la² a³lxi²khaix1nẽ³na³la². Te²yã¹nxe³nũn³sxã³, wãn³txa² wã²nxũh¹ a³la³kxi²ta³lu²ni², wã²nxũh¹ wi¹ko̱³nha²ta³lu²ni², nxe³kxa² Si³yxau³jah¹lo²su² na³la². A²nxe³jah¹la² wã²nxũh¹ a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ a̱in³nha²jau³la³ ko̱³nxe² ã³ten³ki²ki̱³sxa³ha²kxai³, ha³lo²a² kãi³ain¹ju³ta³la³ a³la³kxi²ki̱³sxa³ha²kxai³, nxe³nẽ³lhĩ³jah¹lo²su² na³la².

34 Nxe³ju³ta², Sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su², hxi²kan¹txi³, a³la³kxi²ki̱³sxa³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹txi³ ĩ³tih³nxe³ki̱³sxa³ha²kxai³, nxe³ki̱³tã³li¹.

35 Jã¹nxe³ti³hũ³sxã³:

— Txai²na² txã² a²yen³kxa² wi¹te²a² Txa²wã¹sũ³na² ũ³hũ¹sã²na¹hẽ³na¹. Na¹ha²kxai³, a²yo³ha² ũ³yho³hi¹xi²sain¹kxe³nũ³a² ta̱u³ton³ye²na³na¹. Nxe³ki̱³kah³lo²nũ³la³ yũ³ti³he¹nx2nxa³wi¹.

Ta¹hxai²hẽ¹la².

36 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
wet1sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ai¹nha²kxai³, a²hĩ¹nai²na²
ye³ha³te³txi³ ĩ²ha²kxai³, a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ai²na³la².
Nxe³ha²kxai³, a²yen³kxa² we¹kxa² yxo²ha³kxa¹ yxau³sxã³,
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²te³lhxã³ yxau²na³la². Nxe³ha²kxai³,
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi² sa²wa²to¹ja³sah¹lxi³hẽ¹la². Ju¹ta²
wain³na³la².

12

Txa²wã¹sũ³na² wa³ka³la² o²la³kxi²kxe³su²

1 Txa²wã³tã³nãu³xãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ wi¹lãin³nha²sxã³
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³na³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³,
wxa²nũ²nãu³ai²na² a²wi¹tãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²nãu³a¹,
ã³wxe³je¹jxah³lxi³hẽ¹la². Wxa²nũ²nãu³ai²na² ka³tẹn³su² tãu³a¹
wi¹lhin¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ka³li³txai²lã¹. Yah³lxin¹jau³su²
wxa²nũ²nãu³a¹ a²wi¹tãu³a¹ ã³wxe³je¹jxah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, a³la³kxi²khai¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
sa²yxo²we¹jah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Jã¹nxe³si¹nx2ta¹jau³nũ³su²
ye¹nx2ta¹wa².

2 Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, yuh³xai²nãn¹tũ³kạ³txai²yã¹nxe³sxã³
kãi³yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹ta¹, Txa²wã¹sũ³na²
wxa²ẽ¹nãu³a¹ ạu³txi³ tah²lxi³ wxa²we¹txa²lxi³na³la².
Nxe³nx2ti³jau³su², tah²lxi³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³xa²
ha³lo²lo³txa²lxi³si¹jau³nũ³su² wi¹la³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wa².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² jau³xa²:

— Txa²wẽ³ha³lxa² ũ³hũ¹ai¹na¹ju³ta² wi¹khai¹nxe³ju³ta² so¹lxi³,
ĩ³ka³li³sa²ju³ta³nũ³a² so¹lxi³, ka³na³ku² wã³ko³nxa³kxe³tụ³
wain³khai¹nxe³ju³ta² so¹lxi³, ũ³hũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe³nx2ti³jau³su² jau³xa² a³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wa².

3 Txa²wã¹sũ³na² thãi³ti³la² a³lxi²sa²sxã³
hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la². Nxe³sa²kxe³su², wxa²yu³ta²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Kwa² ha³lo²a² ã³sen³sai¹sxã³
kwa² kãin²te²lo³nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹ta¹:

— Wi¹lãin³nha²sxã³ wi¹lĩ²nha¹xã¹. A²ya³la³tụ³ Txa²wã¹sũ³na²
hxi²kan¹txi³lot3sa²jau³xa² yã¹nxe³jau³lxi³ yxau²xai³la¹tũ¹xã¹.
Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

4 Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, txa²wã¹nũ²ai²na² ka³na³ka³na³tã³la².
Nxe³kxan²ti³ ka³lxan¹ta³kxi² kị³tã³la². Jã¹nxe³sxã³
kạ³lxan¹ta³kxi²kxan²ti³ ha³na³ka³lxi³ ha³na³ka³lxi³
o²la³kxi²xai³kị³te²ju²hẽ³la².

5 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², txa²wã¹kı̃³na¹xai²na², Sũ³na²
wẽ³ha³lxi³su² te²kı̃³na¹xai²na² ka³lxa¹kı̃³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe³kı̃³sa²kxai³ ha³na³ka³lxi³ o²la³kxi²xai³kı̃³kxan²ti³
Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³ye²kı̃³te²ju²hẽ³la².
Kı̃³sa²kxai³, wi¹lĩ³we¹yhu¹kı̃³kxe³su², a²hãi¹nxe³jau³xa²
so¹lxi³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³kı̃³te²hũ³nxe²nũ²
yxau²xai³ye²kı̃³te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹nũ²ai²yã¹nxe³te²nãu³su²
wi¹lĩ³we¹yhu¹sxã³ o²la³kxi²xai³kı̃³te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², Sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² te²kı̃³na¹xai²na²
wi¹lĩ³we¹waun¹yhu¹sxã³ yxau²xai³kı̃³ju³ta² so¹lxi³ wain³na³la².
6 Nxe³kı̃³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² thãi³ti³la²
a³lxi²nẽ³kxe³su² ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³nẽ³na³la². Nxe³nẽ³jut3su²,
a²nũ²a² a²hoh³lxi³khaix1nũ³tu̱³ ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³nẽ³li²,
a²nũ²a² ã̱³su² te²an²tu̱³ a²hoh³lxi¹khaix1nũ³ã̱³nũ³tu̱³
ha³na³ka³lxi³ ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³ni², jã¹nxe², jã¹nxe²,
hu³ ũ³hũ²xai³nẽ³na³la². Nxe²xai³nẽ³jau³su², Sũ³na²
wãn³txa² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³yau¹ũ³si¹nhẽ³jau³nũ³su²
ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³nẽ³kxai²nãn²tu̱³, Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²kı̃³kxa²
yã¹nxe² ĩ³yau¹ũ³ya³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².
7 Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², txa²wã¹wã³tã̱³nãu³xa²
ã³nhxi²nũ¹nũ³si¹nhẽ³jau³su², Sũ³na² ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³nẽ³kxai²nãn²tu̱³,
ã³nhxi²nũ¹nũ³ya³sain¹yah³lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe³jut3sũ³nxe²,
Sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹si¹nhẽ³jau³su²
hxi²kan¹to³nũ¹nhẽ³kxai²nãn²tu̱³, ĩ³yau¹ũ³ya³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².
8 Jã¹nxe³jut3sũ³nxe², a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹si¹nhẽ³jau³su²
ĩ³la³kxi²te²lo³tũ³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ jã¹nxe³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³:
— A²nũ²a² ã̱³xa² txa²yen³kxa² wã²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹,
Sũ³na² ĩ³la³kxi²te²lo³tũ¹sa³ha²kxai³lã¹. Nxe³kı̃³kxai²nãn²tu̱³,
hxi²kxã̱u³xa³sxã³ wã²nhũ¹ya³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³nũn³sxã³, Sũ³na² hxi²kan¹txi³lo³tẽ³kxai²nãn²tu̱³,
a²nũ²a² ã̱³xa² sa²hau³ko³ja³sain¹yah³lxi³hẽ¹la². Nxe³nẽ³kxe³su²,
ã³wi¹wi¹nxe² nũ̱³kxũn³txi³:
— Txa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ wi¹la̱in³nha¹nha¹.
Nxe³kı̃³jau³su², a²nũ²a² ã̱³xa² sa²hau³ko³ja³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³nũn³sxã³, a²nũ²a² khãuh³lxa³tı̃³hin¹sxã³
yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa², ĩ³ton³tũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa²
he³ja²lun¹tũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa²:
— Wı̃¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³ta¹tũ¹xã¹,
Nxe³kı̃³kxai²nãn²tu̱³, ka³lih³kxi²nha²kı̃³jau³su²
sa²hau³ko³ja³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².
9 A²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
— Txa²wã¹yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ wi¹la̱in³nha²sxã³,
a³lxi²khaix1na¹nha¹. Nxe³sxã³ a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

Hai³txi³ a³lxi²ki³lxo³xah³lxi³txa³hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³, ha³lo²a²
kọ̃³nxe³ju³ta² ã³na¹jah¹lxi³hẽ¹la².
— Kọ̃³nxe³ju³ta² yxo²kwĩn¹kxi²na¹nhã¹. Yah³lxin¹jau³su²,
ã³na¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ka³tụ̃³, wi¹ju³ta² so¹lxi³
i³jah¹lxi³sxã³ ã³tẽ³sxã³ ã³kãi³jah¹lxi³hẽ¹la².
10 A²nũ²a², Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ain¹tũ̃³kạ̃³txa² yxo²ha³kxa¹,
txa²wã¹wã³tã̃³nãu³hũ̃³nxe² yxau²xai³ya³nhẽ³lain¹na³la².
Nxe³ha²kxai³, a³lxi²khai¹nxe²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Jã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² ã̃³xa²:
— Wi¹kãi³i², hxi²ka¹ni², ain¹na³na¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̃³,
ĩ³sa²nẽn¹kxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la².
11 Txa²wã¹sũ̃³na² wa³ka³li³yu³ta² ụ̃³lyah³lxi³txa³hẽ¹la².
Nxe³ta¹, Sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwạ̃i³yxau³nx2ti³jah¹la²
ten³te²lo³txa²txi³na³la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³,
wxa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹:
— Sũ̃³na² a³lxi²khaix1na¹nha¹. Yah³lxin¹jau³su²,
wa³kon³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
12 — A²ya³la³tụ̃³ Sũ̃³na² yen³nãu³a¹ yxau³na¹tũ¹xã¹. Sũ̃³na²
sa²yxo²we¹nha²jah¹lo²su² na³na¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su²,
ĩ³ka³li³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxi¹nha²kxai³, ha³lo²a²
khãuh³lxa³ti³hi¹txa²txi³kxai²nãn²tụ̃³, kan²txi³ i³jah¹lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹ka³tụ̃³, ã³na¹yah²lxan³kxe³su², sa²wai³wait3sxã³ Sũ̃³na²
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Sa²hau³ko³txa²txi³txai²la².
13 Sũ̃³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa² yen³kxi³txa²kxai²nãn²tụ̃³,
wxa²yen³kxa² wã²nhũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe³kxe³hũ̃³nxe²,
Sũ̃³na² wẽ³ha³lxa² ha³la³ka³lxa³lon³ki¹nx2ti³kxai²nãn²tụ̃³,
wi¹lhen³txi³jah³lxi³hẽ¹la².
14 A²nũ²a² khãuh³lxa³ti³hi¹txa²txi³kxai²nãn²tụ̃³, Sũ̃³na²
ĩ³ye³kxi²ki¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
— Wĩ³na². Nxe³ti¹. Ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³
ũ³hũ¹txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³kxi²ki¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Hai³txi³
ha³lo²a² khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹si¹yah³lxin¹jau³nũ³la³ Sũ̃³na²
ĩ³ye³kxi²kain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³:
— Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ yxau³txai²lã¹, kuh³lxa³thin¹tũ̃³kạ̃³txai²na²sã¹
Yah³lxin¹jau³su², Sũ̃³na² ĩ³ye³kxi²ki¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
15 A²nũ²a² ã̃³xa² ĩ³ka³li³hain¹kxai²nãn²tụ̃³, wxãi²nãn²ta³
ĩ³ka³li³txa²ya³hain¹yah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³te²hũ̃³te²lxi³,
a²nũ²a² ã̃³su² te²a² ãin²ti³sxã³ ĩ³nã̃³nain¹kxai²nãn²tụ̃³,
wxãi²nãn²ta³ ĩ³nã̃n³txa²ya³hain¹yah³lxi³hẽ¹la².
16 Wi¹lĩ³yxo²we¹nha¹jah³lxi³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹ka³tụ̃³, kwa² kãin²te²la³ ĩ³yĩ¹li²nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Yah³lxin¹ta¹, a²nũ²a² hxi²ka¹nxa³te²a² ã³hxi²yu³hẽ³nãu³lo³nha¹jah³lxi³h
Hai³txi³:
— Txai²na² so¹lxi³ a³la³kxi²na¹nhã¹. Yah³lxi³txa³hẽ¹la².

17 A²nũ²a² ĩ²li³te²a² kǫ̃³nxe³thin¹sxã³ ã³kãi³ũ¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³:
— Nxe³sain¹kxa² yã¹nxe³sxã³ ã³yo³hi²nha¹tũ¹xã¹.
Yah³lxi³txa̱³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³:
— Wi¹te²tu̱³ ai²na³na¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
nxe³nx2tain¹jau³nũ³a² so¹lxi³ ã³kãi³txa²ya³hain¹yah³lxi³hẽ¹la².
18 Jã¹nxe³sxã³:
— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ hãu²non³sxã³ yxau²xai³lya³yhu¹na¹tũ¹xã¹.
Na¹ha²kxai³, kǫ̃³nxe³ti³ ĩ³ye³ãn³si³wxe³na¹ju³ta² yũ²nxa³xã¹.
Nxe³si¹nx2ti³jau³nũ³su² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
19 Jã¹nxe³jau³hũ̱³nxe³, a²nũ²a² kǫ̃³nxe³thin¹sxã³
kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, ĩ³wa³lxĩ³nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Hãi¹nxã¹sxĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² wain³txi³
ĩ³wa³lxĩ³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Nxe³jau³su² kxã³nãu³u¹tai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³xau³hxai²tẽx1tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— “Sũ̱³nu²na¹xai²na² wxa²wã³lxĩ³nx2txi¹jah¹lo²sa¹i¹. Txai²na²
ũ³yho³hai¹na¹tu¹wi¹.” Sũ̱³na² wãn³txa² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ ya³nx2ta¹wa².
20 Yxãn¹ta¹, Sũ̱³na² kxã³nãu³u¹tai²na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³xau³hxa
jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³xa²su¹ a²nũ²a²
kǫ̃¹kǫ̃¹son³ki¹nx2ti³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³:
— He³hai¹nĩn²tã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ũ³yhai¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³:
— Ya̱³lxu²ai¹nĩn²tã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
ĩ³na²tai²lã¹. Ain¹yah³lxin¹jau³su² ũ³hũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ãu²li³tǫ̃³tain¹yah³lxin¹tu¹wa².
21 A²nũ²a² kǫ̃³nxe³ti³hin¹sxã³ kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³,
hai³txi³ kǫ̃³nxe³ti³hi¹txa²txi³ju³txai²na² ã³wa³ka³li³yu³txa³lot3sxã³
ĩ³wa³lxĩ³nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹ta¹,
hãi¹nxe³sxã³ wi¹kãi³ũ³sxã³ ũ³yho³hi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²kǫ̃³nxe³ju³txai²na² sa²tã³si³yo³not3sxã³
ã³sen³sai¹ain¹yah³lxin¹tu¹wa².

13

Txa²wã¹hxi²kan¹ti³nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²we¹tain¹ki̱³jau³su²

1 Yuh³xai²nãn¹te² hxi²kan¹txi³ nũ̱³ka̱³txa² Koverno
nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la², a²nũ²a² yxo²ha³kxah¹la².
Ĩ³kwa³na³nx2ti³tũ̱³ka̱³txai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³su²
hxi²kan¹txi³lon³ka³tu̱³, ũh³wxe³nũh¹nx2ti³tũ̱³ka̱³txi³su²
te²ju²hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Hi²sen³su²
hãi¹nxe² ã³na¹ũ³nx2ti³tũ̱³ka̱³txi³su² te²ju²hẽ³la². Hãi¹nxe²
ã³na¹ũ³nx2ti³xa³ke³la³te²kxai³ yũ³hĩ̱³nx2nxa³wa².
2 Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² ĩ²li³te²la³:

— Koverno nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²ã³a¹xã¹. A²nxe³te²su² kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² ũh³wxe³nũ¹nhẽ³tũ³ka̱³txa² sa²yxo²ã³te²su² hĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, a²yoh³la³ khãuh³lxa³ti³hi¹nha²hĩ̱³nx2na³la².

3 Nxe³ha²kxai³, wi¹kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Koverno nũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³tũ̱³ka̱³txai²na² yuh³lxah³lxin¹ju³ta³la³ yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹, ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Koverno nũ̱³ka̱³txai²na² yuh³lxah³lxin¹ju³ta³la³ yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su²:

— Koverno nũ̱³ka̱³txai²na² yuh³lxi³na¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, hãi¹nxe³sxã³ wi¹kãi³jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, tũ̱¹ka̱³txai²na² ĩ³ka³li³ki¹nx2ti³jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³tu¹wa².

— Wi¹kãi³tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxi¹. Nxe³nx2ti³tu¹wa².

4 Koverno nũ̱³ka̱³txi³su² jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³whxe³nũ¹nx2ti³kxe³su² jah¹la², ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹txa²lxi³si¹jau³nũ³su² o²la³kxi²jah¹lai²la¹wa². Yxãn¹ta¹, wain³txi³ kãi³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³, yuh³lxi³jah³lxi³hẽ¹la². Jah¹la² nũ̱³kxũn³na³la². Nxe³ha²kxai³, wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² yo³lha³ nũ̱³kxũn³txi³ wai¹txa²lxain¹kxa²ya̱n³ti³su² ye¹nx2ta¹wa². Jah¹la², Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³ũ¹nx2ti³kah³lai²la¹wa². A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³te²su² te²a² ũ³yho³hi²sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² a̱n³txi³ju³ta² ũ³yho³hi²te³lhxã³ nxe³nx2ti³jah¹lai²la¹wa².

5 Nxe³ha²kxai³, Koverno nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ta¹, hai³txi³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³ta³kxi²sa²sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²sa²kxa²ya̱n³ti³sã¹. Yah³lxin¹jau³xa² so¹lxi³, Koverno nũ̱³ka̱³txai²na² sa²yxo²we¹jah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³ju³ta², txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ txa²wã¹yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ a̱u³txi³ a̱in³nha²sxã³:

— Ju¹ta² wain³na³na¹. Nxe² e³ki²nha²ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³nha²ki̱³jau³xai²yã¹nxe³sxã³ ĩ³wet1sa²so¹sxã³ Koverno nũ̱³ka̱³txa² sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la².

6 Jã¹nxe³jau³hũ̱³nxe², Koverno nũ̱³ka̱³txa² ĩ³kwa³na³nx2ti³sxã³:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³hũ¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Ha³lo²a² Koverno nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na² a²wa³ka³li³yu³ta² ũ³yho³hi²txai²li¹. Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, ũ³hũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² wi¹ wa³ko³nain¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² wa³ka³li³yu³ta² kãi³ai¹nhĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, ya³nx2ta¹wa².

7 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ũ³yho³hi²txã³nxa² Koverno nũ̱³ka̱³txa² ũ³yho³hi²tau³to³tain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,

ũ³yho³hi²hxa³tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe³jut3sṵ³nxe², a²nũ²a² kãin²te²nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi², kãin²te²lo³ti² nxe³txain²yah³lxi³hẽ¹la².

A²nũ²a² ã̱³xa² wi¹kãi³kxi²ki̱³jau³su²

8 Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ ũ³yho³hi²txã³nxa² ũ³yho³hi²tau³to³tain¹yah³lxin¹jau³su² yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, ha³lo²a² yu³ka³na³ka³na³ju³ta² so¹lxi³ tau³ton³ki²nẽ³na³la². Nxe³nẽ³ju³ta²sa¹:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ju³ta², a²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²ki̱³kxai²nãn²tṵ³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² ha³kxa¹ sa²yxo²we¹ta³lu²ni²hĩ̱³ki̱³tã³la².

9 Nxe³ju³ta², Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ã̱³xa² sxe³xa³ka³lxa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹i² a²nũ²a² ã̱³xa² su²lhã³i², ã̱³xa² yen³kxa² kãi³sa²no¹ki², ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱i³ni², nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jau³xau³hxai²tẽx1ta² whãi²na¹, Sṵ³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² yau³xã̱³xa² ha³kxa² whãi²na¹ ka³lxa²na³la². Yxãn¹ta¹, a²si³yxau³jau³xa² hãi¹nxe² ka³na³ka³na³jau³xa² so¹lxin³na³la². Nxe²:

— A²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. A³lxi²nhã¹kxa²yã¹nxe³ a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Jau¹xa² so¹lxin³na̱³la².

10 — A²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²na¹nhã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tṵ³, hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³kain¹ki̱³ju³ta³la³ yũ³hĩ̱³nx2nxa³wa². Nxe³ha²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²ki̱³kxai²nãn²tṵ³, Moi³se²ah³lu¹tai²na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xau³hxai²tẽx1tã² ha³kxa¹ sa²yxo²we¹ta³lu²ni²hĩ̱³ki̱³tã³la².

11-12 Txa²wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai²yã¹nxe³sxã³, a³lxi²waun¹nyhu¹sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Ko̱³nxe³ti³ ka̱i³ki̱³kxa² ã³wa²su¹kxi²nẽ³jen³nũ³a² a²wa̱³kxa² ya̱u³son³na³la². Nxe³ha²kxai³, ye¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹ha³lo²a² ha³lo²lo³tẽ³ju³ta² jut3sṵ³ju³ta²sa¹:

— Ka³nxah³ta² ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa² nx2na³na¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tṵ³:

— Ka̱³nxah³ta̱² ha̱³nãu³hi²khai¹nx2na³li¹. Wa̱³su¹txi³ a³la²ni²xi²ju³ta² ya̱u³so³nxẽ²na³li¹. Nxe³ha²kxai³, ha²ya̱³kxa² ãu³xi²ya³sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³ wxa²yũ³ki²yhu¹sxã³ ĩ³tu¹lxi²ki̱³tu¹wi¹. Nxe³ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³jut3sṵ³nxe², yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² yxau³ki̱³ko³xai²na² ko̱³nxe³ju³ta² ka³nxah³jut3sṵ³ju³ta² a²yu³ta³lot3sxã³ yxau²na³la². Yxãn¹ta¹, jũ¹nxe² ye³jen¹nãu³a¹ Je³su²jah³la² ha²tet1jut3sṵ³jah¹la² ĩ³xi²tu¹wa². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tṵ³, ha²te¹jut3sṵ³ju³ta²

yxau³nũ¹ki̱³tu¹wa². Ki̱³sa²kxai³, kwẽn¹tai²na² nu̱³kxũn³txi³
wi¹kãi³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ha²ya̱³kxa² ãu³xi²ki̱³jut3su̱³nxe²
u̱³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ki̱³sa²kxai³, ko̱³nxe³ju³ta²
ka³nxah³jut3su̱³ju³ta² ã³na¹ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ã³na¹ki̱³sa²kxai³,
Je³su²jah³la² ha²tet1jut3su̱³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³ ko̱³nxe³ju³ta²
ka³nxah³jut3su̱³ju³ta² hxan³te³lhxã³ o²la³kxi²ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
Nxe³sxã³, ã³sen³sai¹khai¹nxe³ki̱³sa²kxai³, Je³su²jah³la²
yxau²xai³kxa² yã¹nxe³sxã³ yxau²xai³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².

13 Ki̱³sa²kxai³, wain³txi³ kãi³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². E³lẽ³na²
ha²te¹ju³ta² yxau²xai³ki̱³kxe³hũ³nxe² yxau²xai³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
Ki̱³sa²kxai³, hai³txi³ ĩ³yain³sxã³ ko̱³nxe³ti³ wa³ni̱³lon³kxi²yhu¹i²
yain³jau³xa² ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹ni², txu¹ha²
a̱³xa² wa³ni̱³lon³kxi², a²nũ²a² a̱³xa² kuh³lxa³thin¹sxã³
o²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ yxo²kwa̱in³to³hi², kwa² wãn³txa²
ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²yhu¹i², ĩ³ka³ta̱³nxe³yhu¹i²
ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². Ju¹ta² wai³nxa³wa².

14 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³la³nhẽ³kxa²yã¹nxe²
yxau²xai³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ki̱³sa²kxai³, txa²wã¹si̱³nai²na²
ko̱³nxe³ti³ a̱in³nha²ki̱³ju³ta² sa²yxo²we¹ja³sah¹lxi³txa³hẽ¹la².

14

Ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹xa³jau³su²

1 A²nũ²a² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ha²kxai³ yxãn¹ta¹ Su̱³na²
wãn³txai²na² wain³txi³ sa²yxo²we¹kxe³su² ko̱³nha²nxa³te²su²
te²a², wxa²yu³tai²na² sa²kxai³lu², wi¹lhen³txi³yhu¹sxã³
ã³nũ¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, hai³txi³ kwa² wãn³txa² ĩ³ye³sxã³
ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²yhu¹te³lhxã³ ã³nũ¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

2 Ĩ³ye³sxã³, ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²yhu¹yah³lxan³ju³ta²sa¹, a²nũ²a²
ka³na³ku² te²a² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Yain³txi³la³ ĩ²li³te²la³ ha³kxa¹, nxe³kxan²ti³,
ĩ³yai³na¹kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³ ĩ³yai³nhĩ³na¹xã¹. Yxãn¹ta¹,
a²nũ²a² ka³na³ku² te²a̱³xa², Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ha²kxai³
yxãn¹ta¹ Su̱³na² wãn³txai²na² wain³txi³ sa²yxo²we¹kxe³su²
ko̱³nha²nxa³te²su² te²a² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³la¹:

— Ta̱¹xã¹, txai²li² te²ta̱³xã¹. Ka³yxuh³lxa³ ĩ²te²ta̱³xã¹. Hãi¹sxã³
hi³ka² so¹lxi³ ĩ³yai³na¹ju³ta² wain³na³na¹. Nxe³te²jai¹ti²tu³wa².

3 Nxe³ju³ta², Pau²lah³lo²na¹xai²na² wxa²yu³ta² whãi²na¹
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Na¹ha²kxai³, wxãi²na²:

— Yain³txa² ĩ²li³te²a² ha³kxa¹ yain³te²sa¹xã¹. Yah³lxin¹te²
ĩ³nxa² txã² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².

— A²nũ²a² a̱³su² te²a² hi³ka² so¹lxi³ yain³te²su² te²a²
ha³ya³kxa³lxu³su² ĩ³yĩ¹lain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ya³nx2ta¹wa².
Na¹ha²kxai³, te²yã¹nxe³te²hũ³sxã³, wxãi²na²:

— Hi³ka² so¹lxi³ yain³te²sa¹xã¹. Yah³lxin¹te² ĩ³nxãn²tu̱³,
ĩ³ye³kxi²nũ³nx2ta¹wa².
— A²nũ²a² ã̱³su² te²a² yain³txa² ĩ²li³te² ha³kxa¹ yain³te²su²
te²a², ko̱³nxe³te²lo³tain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹, jah¹la², Txa²wã¹sũ̱³na²
sa³wi³sa³lo³kah³lo²su² ha²kxai³lu¹. Ya³nx2ta¹wa².
4 Jah¹la², Txa²wã¹sũ̱³na² sa³wi³sai²la¹wa².
Nxe³ha²kxai³, ko̱³nxe³te²lo³tain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
wain³txi³ kãi³yah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa². Kwa²
hxi²kan¹txi³lo³nhyah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹, jah¹la²
kãi³ain¹ju³ta² yã¹nxe³sxã³, a²wa³kxẽn³yah³la² so¹lxi³,
Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³, wi¹kãi³ta̱³nxa²,
ko̱³nxe³ti³ kãi³ta̱³nxa², nxe³ti³lo³tai¹nhĩ̱³nx2na³la². A²ya³la³tu̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²kan¹khai¹nx2na³la². Nxe³ha²kxai³,
hxi²kan¹txi³ a²sa³wi³sai²na² wi¹kãi³ti³hit1sĩ̱³nx2na³la².
5 Jã¹nxa¹jau³su², a²nũ²a² ka³na³ku² te²a² a²ẽ¹nãn¹jau³su²
te³nah¹lxi¹:
— A³lan²ta² ta³ko¹xai²na² so¹lxi³, hxi²kan¹khai¹nxe³ta³ko³xa²
a³lan²ti³su² na³na¹. Yxãn¹ta¹, a³lan²ta² ã̱³su² hxi²ka¹nxa³xã¹.
Nxe³hĩ̱³nx2na³la². Hã²wxãn³txa³, a²nũ²a² ka³na³ku² ã̱³su² te²a²
sa²kxai³lu² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²:
— Nxe²nxa³xã¹. A³lan²ta² yxo²ha³kxa¹ ta²ko¹xain²txi³
ai²na³na¹. A³lan²tu¹tai²na² hxi²kan¹txi³ ã³sen³sai¹sxã³ a³lan²ti³la³
yũ²nxa³xã¹. Nxe³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³yah³lxin¹ju³tai²na²
ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²nhyah¹lxi³txa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³,
wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³:
— Wain³na³na¹. Yah³lxin¹jau³su², nxe² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
6 — A³lan²ta² ta²ko¹xai²na² hxi²kan¹khai¹nxe³ta³ko³su² na³na¹.
A²nxe³kah³lo²su² kxai²nan²tu̱³:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³yxo²we¹ti³ten³sa³nha¹. Nxe³jau³su²,
hxi²kan¹ta² a³lan²ta²ko̱³su² hit1sĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²:
— Yain³txa² ĩ²li³te²ha³kxa¹ yain³te²sa¹xã¹. A²nxe³kah³lo²su²
kxai²nãn²tu̱³:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³yxo²we¹ti³ten³sa³nha¹. Nxe³jau³su²,
ĩ³yai³nhĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹lai²na², yãn³tai²na²
ĩ³yai³nxa³ta̱³lxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³ti³hi¹te³lhxã³
ĩ³ye³kxi²sã²nhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹, ha³na³ka³lxi³, a²nũ²a² ã̱³xa²:
— Ka³yxuh³lxa³ ĩ²te²ta̱³xã¹. A²nxe³kah³lo²su² kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³yxo²we¹ti³ten³sa³nha¹. Nxe³jau³su², hi³ka²
so¹lxi³ ĩ³yai³nhĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹lain²txi³, yãn³tai²na²
a²hi³kai²na² ĩ³yai³nxa³ta̱³lxa¹, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³ti³hi¹te³lhxã³
ĩ³ye³kxi²sã²nhĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³, a²yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³yxo²we¹ti³ten³tũ̱³ka̱³txi³sai¹nhĩ̱³nx2na³la².
7-8 Ka³te̱n³su² yxau²xai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²yxo²wet1si¹nhẽ³jau³su², yxau²xai³hĩ̱³ki̱³tã³la².

Yxãn¹ta¹, ya³lu²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka²nãu³lon³sxã³ ya³lu²hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ha²kxai³, ka³te̱n³su² yxau²xai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka²nãu³ãin²txi³, yxau³ki̱³sa²kxai³, ya³lu²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka²nãu³ãin²txi³, yxau³ki̱³sa²kxai³, nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³kxa²yu³su²:

— Nxũh¹ txai²na² te³na¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³a¹xã¹. Nxe³ki̱³jau³su², ka³te̱n³su² yxau²xai³ta̱³nxa², ya³lu²ta̱³nxa² nxe³ki̱³te²sxa³yu²hẽ³la². Nxũh¹, txa²wã¹yxo²ka³nãu³a¹ a̱u³txi³ a̱in³nha²sxã³, ka³te̱n³su² yxau²xai³ki̱³ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³, ya³lu²ki̱³ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³, te²ju²hẽ³la².

9 Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²ha² kxã³nxa² ya³lu²ka³tu̱³, ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²ka̱³ya̱³tu̱³, a²nũ²a² ka³te̱n³tũ̱³ka̱³txain²txi³ Je³su²jah³la² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³la³ Hi¹kah³lo²su² ha²kxai³, a²nũ²a² ya³lu²tũ̱³ka̱³txain²txi³ Je³su²jah³la² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³la³ Hi¹kah³lo²su² ha²kxai³, nxe³jah¹lai²la¹wa².

10 Nxe³ha²kxai³, wxa²yu³ta² ĩ²li³te² ĩ³nxa², wxa²wã³ta̱³xa² ko̱³nxe³te²lo³jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³ kãi³yah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa². Te²yã¹nxe³sxã³, ĩ²li³te² a̱³te² ĩ³nxa² wxa²wã³ta̱³xa² ha³yax3ka³lxu³lo̱³jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wain³txi³ kãi³yah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa². Kwa² hxi²kan¹ti³lo³nhyah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxan¹nãu³a¹, ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tãu³a¹, txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²yen³nãu³a¹ sa²nxũ³sxã³ yxau³ye²ki̱³tu¹wa². Nxe³ha²kxai³, hĩ¹nai²na² kãi³yxau²xai³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³txai²la². Txa²wã¹sũ̱³na² wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³txai²la².

11 Nxe³ju³ta², Sũ̱³na² wãn³txa² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Sũ̱³nu²na¹xai²na² ka³te̱n³su² yxau²wa³to²hi²na¹te³na¹xai²na² e³sxã³, wãn³txi³tu̱³ e³a¹i¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³kãin²te²lot3syu¹sa²jau³su² yu̱h³xa² ã³wxe³nũ¹syu¹sa³ha²kxai³: “Wxãi²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹lo²khaix1si¹lxi¹.” Nxe³sa³ha²kxai³, e³lẽ³na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sain¹tu¹wi¹.

Sũ̱³na² wãn³txa² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

12 Nxe³ha²kxai³, a²ya³la³tu̱³ a²nũ²a²nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ yxan¹nãu³a¹, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²ki̱³sa²kxai³, txa²wã¹yxau²xai³ki̱³ju³txai²na² wã²nxũ̱h¹ ĩ³yau¹ũ³nha²xai³ki̱³tu¹wa².

Wxa²wã³ta̱³xai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹txa³hẽ¹la². Jau³su²

13 Nxe³jut3su² ha²kxai³, ha²ya̱³kxa² ko̱³nxe³te²lo³ta³waun¹nhya¹sah¹lx Jã¹nxa¹jau³su²:

— Txai²na² ha³lo²ai²na² wi¹na³na¹. Kãi³a¹tũ¹xã¹. Yxãn¹ta¹, txa²wã³tą̃³xai²na² ĩ²sa²so¹sa²sxã³ ĩ³yxaih¹sxã³ kǫ̃³nxe³ti³ kãi³kxa²yąn³ti³sã¹. Nxe³kį̃³kxai²nãn²tų̃³:

— Kãi³nxa³lho³na¹. Txa²wã³tą̃³xai²na² a³lxi²na¹nhã¹. Na¹ha²kxai³lã¹. Nxe³kį̃³jau³su² yxau²xai³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².

14 Txai²na² Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³jah¹lo²sa¹wa². Na¹te³na¹xai²na², yain³txa² kwa²hãi¹nxe² kǫ̃³nxe³te²lo³kį̃³kxa² yain³txi³la³ yũ²nxa³wa². Nxe³jau³su² a³la³kxi²na¹wa². Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²kxai²nãn²tų̃³:

— Yain³txa² te³xai²na² kǫ̃³nxe³thin¹na³na¹, txai²lã¹. A²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tų̃³, a²nxe³te² yain³txa² ĩ³yain³kxai²nãn²tų̃³, kǫ̃³nxe³ti³ kãi³hį̃³nx2na³la². Jã¹nxe³jau³su², a³lą̃³kxi²nũ̃³na¹nha²wa².

15 Nxe³ha²kxai³, wxa²wã³tą̃³xa² ka³na³ku² te²a²:

— Yain³txa² te³xai²na² yain³kį̃³kxe³sxan³tai¹. Nxe³kxai²nãn²tų̃³, ĩ³yen²sxã³ ĩ³ye³kxi²kxai²nãn²tų̃³, a²nxe³te² a²yain³txai²na² ĩ³yain³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ĩ³yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tų̃³, wxa²wã³tą̃³xai²na² a³lxi¹yah³lxin¹jau³su², ĩ³yain³yah³lxi³hĩ³nx2nxą̃³lxa². Wxa²wã³tą̃³xai²na² ĩ³yxaih¹sxã³, Sũ³na² tĩh³na² ã³na¹sxã³, ha³lo²a² kǫ̃³nxe³ju³ta³lǫt3sxã³ hxan³kxi¹nx2ti³kxa²yąn³ti³su² ya³nx2ta¹wa². Wxa²wã³tą̃³xai²na² Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, ye¹nx2ta¹wa².

16 Yah³lxin¹kxai²nãn²tų̃³:

— Ha³lo²a² wi¹na³na¹. Yah³lxin¹kxan²ti³, a²nũ²a² ą̃³xa² ĩ³yen²kxai²nãn²tų̃³:

— Ha³lo²a² wi¹lxa³i¹. Nxe³kxai²nãn²tų̃³ a²nxe³te²a² ha³lo²ai²na² kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tų̃³:

— Ha³lo²ai²na² wi¹na³na¹. Nxe³yah³lxin¹kxe³su², te² ha³lo²ai²na², a²nũ²a² ą̃³xa² kǫ̃³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nũ¹nx2ti³kxa²yąn³ti³su² ya³nx2ta¹wa².

17 Hãi¹nxe³kxe³hũ̃³nxe², yain³txa² ĩ²li³te²la³ ĩ³yain³tą̃³nxa², ĩ³yai³nxa³tą̃³nxa², yain³txa³yau³xa² ĩ²li³te²la³ ĩ³na²tą̃³nxa², ĩ³na²nxa³tą̃³nxa² nxe³txi³ju³ta³la³ ha³yax3ka³lxai²la¹wa². Hxi²ka¹nxa³wa². Hxi²kan¹ju³ta² nxe³te³nah¹lxi¹, Txa²wã¹sũ̃³na² ĩ³kwa³na³nẽ³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³kį̃³tã³la². Kį̃³sa²kxai³, Sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwą̃i³yxau³nẽ³jah¹la² sa²kxai³lu² wain³txi³ kãi³kį̃³ju³ta² ti³hi¹tẽ³li², hãu²no³ti³hi¹tẽ³li², txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ ą̃u³txi³ ĩ³wi¹lxon³ki²ti³hi¹tẽ³li², nxe³nẽ³na³la². Nxe³ju³ta², hxi²kan¹khai¹nxe³ju³txai²la¹wa².

18 Jã¹nxe³ju³ta² yã¹nxe³sxã³, yxau²xai³kį̃³kxai²nãn²tų̃³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²wet1sĩ̃³kį̃³tã³la². Nxe³kį̃³kxai²nãn²tų̃³, Txa²wã¹sũ̃³na² Si³yxau³tãu³a¹ ka³lih³kxi²nẽ³li², a²nũ²a² ą̃³xa² wi¹lhin¹te²lo³tẽ³li², nxe³nẽ³lhĩ̃³nx2na³la².

19 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}:
— Txa^{2}wã^{1}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} hãu^{2}no^{3}waun^{1}yhu^{1}ki̱^{3}txai^{2}lã^{1}. Sũ̱^{3}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2} kãi^{2}no̱^{3}ki̱^{3}txai^{2}lã^{1}. Ju^{1}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nhã^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}jau^{3}su^{2},
ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}nũ^{3}yha^{1}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
20 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, yain^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1},
a^{2}ĩ^{2}li^{3}te^{2} yain^{3}txa^{2} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{2}so^{1}sxã^{3} yxaih^{1}sxã^{3}, no̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wxa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
hxi^{2}ka^{2} we^{1}kah^{3}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}kxa^{2}yuh^{3}su^{2}:
— Yain^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}sa^{3}nhã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3},
ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wxa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yxaih^{1}sxã^{3}, Sũ̱^{3}na^{2}
no̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{1}nx2ti^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}su^{2}, ya^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.
21 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}:
— Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} wi^{1}na^{3}na^{1}. Na^{1}kxan^{2}ti^{3},
wã^{2}nhĩ^{2}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xa^{2} hi^{3}ka^{2} so^{1}lxi^{3}
yain^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}so^{1}sa^{2}sxã^{3}, ĩ^{3}yxaih^{1}sxã^{3} no̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}sã^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2}
wã^{2}nhĩ^{2}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, yain^{3}txi^{3}yau^{3}xa^{2}
ũn^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}ki^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}:
— Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{2}so^{1}sa^{2}sxã^{3}, no̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}sã^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ĩ^{3}na^{2}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}nũn^{3}te^{2}nũ^{3}nhũ̱^{3}sxã^{3}:
— Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Yxãn^{1}ta^{1},
kãi^{3}a^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}xa^{2} ĩ^{2}so^{1}sa^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yxaih^{1}sxã^{3}
ha^{3}lo^{2}a^{2} no̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}sã^{1}. Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
a^{2}nxe^{3}te^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} kãi^{3}ya^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
22 — Yain^{3}txa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}tu̱^{3},
yain^{3}te^{2}sa^{1}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wã^{2}nxũ̱^{h1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:
— Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} kãi^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Txa^{2}yxo^{2}ka^{3}nãu^{3}a^{1}
nũ̱^{1}ha̱in^{3}nha^{2}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nha^{2}nx3nhã^{1}. Na^{1}jau^{3}su^{2}
kãi^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ka^{3}lih^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
23 Yxãn^{1}ta^{1}:
— Yain^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}nha^{1}. Wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}yai^{3}na^{1}kxe^{3}su^{2} te^{2}ju^{2}lhain^{1}ku^{2}. Na^{1}nhã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
a^{2}nxe^{3}te^{2}yain^{3}txi^{3}la^{3} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a̱u^{3}txi^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
no̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, a̱u^{3}txi^{3}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ki̱^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nha^{2}sxã^{3}

ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² kãi³kı̱³kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ti³ kãi³hı̱̃³kı̱³tã³la².
Jã¹nxe³kxa²ya̱n³ti³su² ya³nx2ta¹wa².

15

Ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nũ³nyhu¹kı̱³jau³su²

1 Txa²wã¹kı̱³na¹xai²nãn²tu̱³, Je³su²jah³la² yxo²ĩ²khai¹nxe³ha²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txai²na² wain³txi³ sa²yxo²we¹kxe³su² ko̱³nha²kı̱³sa²kxai³ nxe³te²kı̱³na¹xai²nãn²tu̱³:

— A²nũ²a² ã̱³xa² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ha²kxai³ yxãn¹ta¹ Sũ̱³na² wãn³txai²na² wain³txi³ sa²yxo²we¹kxe³su² ko̱³nhai¹nxa³xã¹. Nxe³kı̱³kxai²nãn²tu̱³, ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nũ³yha³sain¹yah³lxi³hẽ¹la².

2 Nxe³kı̱³kxe³su²:

— Txai²na² so¹lxi³ ĩ³ka³li³ha¹tũ¹xã¹. Ya³sa̱h¹lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹, txa²wã³tã̱³xa² ĩ³ka³li³hi², ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹ti², nxe³si¹hain¹kı̱³jau³nu³su² ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nũ³yha³sain¹yah³lxi³hẽ¹la². Je³su²jah³la² yxo²ĩ²kãi²non³txai²la².

3 Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe², Je³su²jah³la² yxau²xai³la³nhẽ³ju³tau³hxai²tẽx1tã hai³txi³:

— Txai²na² so¹lxi³ ĩ³ka³li³sa³txai²lã¹. Nxe³jau³su², yxau²xai³la³nhẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²hau³ko³txai²lã¹. Nxe³jau³su² Je³su²jah³la² khãuh³lxa³ti³hin¹sxã³ yxau²xai³la³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta², Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ha³te̱h³nxã³nxa² yãn³tai²na² Je³su²jah³la² yxau³ya³nhẽ³lxa³hĩ¹na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Wĩ³nãi³. A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³hin¹sxã³ ĩ³ye³kxi¹nxain¹tai¹ti²ti¹. Jã¹nxain¹jau³hũ̱³nxe², ĩ³yen²sa²sxã³ khãuh³lxa³ti³hit1sain¹tai¹ti²ti¹. Je³su²jah³la² wãn³txa² ĩ³ye³sxã³, a²ha¹ kxã³nxa² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³ kwẽn¹ta²kxai³ Je³su²jah³la² yxau²xai³la³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

4 Kxã³nãu³u¹tai²na², Sũ̱³na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³jau³xu¹tai²na², wãn³txi³tu̱³ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³te³lhxã³ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

— Ha³lo²a² ko̱³nxe³kxan²ti³, ya³nãn³ta³ki²li² ãn³tẽ³a¹xã¹. Nxe³si¹nhẽ³jau³nũ³su², ũ³ha²li¹la³kxi², ha³lo²a² wxa²kwẽ̱²ki²nẽ³si¹jau³nũ³su² ũ³wha²li¹la³kxi², nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³kxe³su²:

— Sũ̱³na² a²ya³la³tu̱³ yxan¹nãu³a¹ wxi²kin³ti³tot3sa³tũ¹xã¹. Nxe³kı̱³jau³su², yxau²xai³txai²lã¹. Nxe³nẽ³jau³su², ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

5-6 Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa². Wxãi²na² Ro³ma²no³ nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² wi¹lĩ³we¹yhu¹sxã³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxau²xai³kxa² yã¹nxe³jut3sũ̱³nxe²

wi¹lĩ³we¹yhu¹yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa². Jã¹nxe³te³lhxã³,
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa².
Jã¹nxa¹jau³su²:
— Ha³lo²a² kõ³nxe³jut3su² na³na¹. Nxe³kĩ³kxai²nãn²tũ³,
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²ki²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wẽ³ha³lxa² wxa²kwẽ²ki², ha³lo²a² ya³nãn³ta³ki²li²
i³sa²tẽ³ti³hi¹ti², ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³kxi²nẽ³lhĩ³nx2na³la².
Na¹kxai²nãn²tũ³, wxa²yu³ta² whãi²na¹ wi¹lãin³nha²sxã³
hãi¹nxe³jau³hũ³nxe² ĩ³ye³yah³lxin¹ka³tũ³, Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹, Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su²
Jah¹la² A²wĩ³nu²su² tãu³a¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Ju¹ta² ten³sa³nha²wa².

Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³te²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ain³kxain¹jau³su²

7 Wi¹lhen³txi³waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² wi¹lhen³txi³nx2ti³kxa² yã¹nxe³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹tu¹wa². Jã¹nxe³te³lhxã³
ya³nx2ta¹wa².
8 Jã¹nxa¹jau³su², Je³su²jah³la² wxã³sxã³, Ju³te²a²
nũ³kã³txa² ã³nhxi²nũ¹nũ³hain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ã³nhxi²nũ¹nũ³hai¹nha²kxai³:
— Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² sa²yxo²we¹nha²jah¹lo²su²
na³na¹. Nxe³jau³su², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
wxa²ye³ka¹tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sa³ku¹,
kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na², Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la²
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxũh¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²na¹xai²na² sa²yxo²we¹nha¹i¹. Na¹te³na¹xai²na¹,
wxa²kan¹sa²tãu³a¹ ha³lo²a² wi¹ju³ta² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³
hĩ¹na² Je³su²jah³la² wxã³sxã³, Ju³te²a² nũ³kã³txa²
kãi³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, kxã³nxa²
ĩ³ye³kxũ¹hain¹jau³xai³ta³lxi³ sa²yxo²we¹nha²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la².
9 Jã¹nxe³sxã³, Je³su²jah³la² wxã³nũ¹nhẽ³ju³ta²sa¹, a²nũ²a²
Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³tũ³kã³txa², Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³sa²nẽn¹kxi²si¹hain¹jau³nũ³su²:
— Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
a³lxi²nẽ³jah¹lai²la¹i¹. Nxe³ha²kxai³, ĩ³sa²nẽn¹kxi²kĩ³tã³li¹.
A²nũ²a² Ju³te²a² nũ³kã³txi³sxa³tũ³kã³txa² yxo²a²
nxe³si¹hain¹jau³nũ³su², Je³su²jah³la² wxã³nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³ta², kxã³nãu³u¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³lhxã³, Je³su²jah³la² a²yxo²wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³te³nah¹lxi¹:

— Txai²na¹xai²na², a²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa²
yxau³yai¹na¹ka³tu̱³, Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
ĩ³nxa² ĩ³ka³li³ti³hi¹ti², ĩ³hain³sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²,
nxe³nxa²ha¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hĩ¹nai²na² wãn³txai²yã¹nxe³sxã³,
Je³su²jah³la² kãi³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Jã¹nxa¹jau³su², Sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su² yau³xã̱³xa²,
nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txãi³.
Ĩ³ka³li³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹, ĩ³hait1so¹tũ̱³ka̱³txi³khai³xa² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²nxi²ya³hain¹yah³lxin¹ka³tu̱³,
a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³ka³li³ja¹hain¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
11 Jã¹nxe³sxã³, ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³xã̱³xa²sa¹:
— A²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
yxo²ha³kxah¹lxi³tũ̱³ka̱³txãi³. Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²jah³lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a²
yxo²ha³kxah¹lxi³tũ̱³ka̱³txãi³. Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
12 Jã¹nxe³jau³su², kxã³nãu³u¹tai²na² I³sa³i²ah³lu¹tai²na²
ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— In³txa² wẽ³sa² to̱n¹ye²nẽ³tu¹wi¹. Txa²wã¹yah³lu¹tai²na²
a²ĩ³lxa² Je²se³jah³lu¹tai²na² a²kan¹san¹tãu³su² tu¹wi¹.
A²nxe³jah¹lai²na² a²ĩ³lxa² Je³su²jah³la² wxã³nũ¹nhẽ³lhxã³,
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³kwa³na³ain¹tu¹wi¹. Ĩ³kwa³na³ai¹nha²kxai³,
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹
yxo²ĩ²ain¹tu¹wi¹.
Ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
13 Hãi¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² yxo²ĩ²nha²ti³hi¹txa²txi³na³la².
Nxe³ha²kxai³, Sũ̱³na² kãin² ka³lih³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³,
kãin² hãu²no³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³, nxe³nx2ti³tu¹wa².
Yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nũ̱³kxũn³txi³
sa²hau³ko³txa²txi³kxe³su², ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ Sũ̱³na²
sa²hau³ko³ta³lun²nx2ti³ju³ta³nũ³a² yxo²ĩ²nha²sxã³
wah³yxah³lxin¹tu¹wa². Ju¹ta² ten³sa³nha²wa².

Pau²lah³la² e³lẽ³na¹ ĩ³yau¹ũ³jau³su²

14 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wxa²yu³ta² wi¹lhin¹khai¹nxe³ha²kxai³,
a³la³kxi²khai¹nxe³ha²kxai³, yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxa².
Yah³lxin¹kxe³su², hxi²kan¹txi³ Sũ̱³na² ha³lo²a²

ĩ³yau¹ũ³waun¹yhu¹sxã³ ĩ³hau³ko³nũ¹waun¹yhu¹tũ³kạ³txi³syah¹lxi¹lxa².
Ju¹ta¹, wi¹lạin³nha²sxã³ ĩ³ye³ya³nx2ta¹wa².
15 Na¹kxan²ti³, ya³lot3sxã³ ha³lo²a² ka³na³ku²
ju³tai²na² te²yu³tai²na² tạu³to³nũ¹nx2ti³ju³txai²na²
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Nxe³na¹jau³xai²na², ha³lo²a²
sa²wa²lho¹xi²sxã³, ain³kxi¹nx2ti³te³lhxã³ ya³nx2ta¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²sa²sxã³ wa³ka³li³yu³ta³lot3sa³na²hẽ³la².
Sa³ha²kxai³, ya³nx2ta¹wa².
16 A²nũ²a² Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xa²
ã³nhxi²nũ¹nũ³si¹sain¹jau³su², Je³su² Kris²tu³jah¹la²
sa³wi³sa³lot3sa³na²hẽ³la². Na¹ha²kxai³, txai²na² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² tah²yau³xa² ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²sa¹wa².
Na¹kxai²nãn²tụ³, ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹kxai²nãn²tụ³, Ju³te²a²
nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xai²nãn²tụ³, Sũ³na² wãn³txai²na²
yxo²ĩ²ain¹kxai²nãn²tụ³, yxo²ĩ²te²a² so¹lxi³, Sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² nũ³kxũn³txi³, ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹tain¹sãn²ka³tụ³,
hã²wxãn³txa³, txai²na² sa²kxai³lu² Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹
a²hxi²ka³nãu³a¹ ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wa². Na¹kxai²nãn²tụ³, Sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³ka³li³te³nah¹lxi¹:

— Txa³nũ¹kạ³txai²na² ka³lih³khaix1sa³nhã¹. Ain¹tu¹wa².
Jã¹nxe³si¹ha¹jau³su², ya³nx2ta¹wa².
17 Na¹ha²kxai³, txai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
Sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ wa³ka³li³yu³ta² wa³ko³nũ¹jah¹lo²sa¹wa².
Nxe³na¹jau³su², txa²wa³ka³li³yu³tai²na² hxi²kan¹ju³ta³la³
hit1sxã³ e³a¹wa².
18-19 Txai²na² ya³lot3nha²sxã³ ĩ³ye³ya³nx2ta¹wa².
Na¹kxai²nãn²tụ³, Je³su²jah³la² hxi²ka² kãi³ũ¹sain¹ju³ta²
so¹lxi³ ĩ³ye³ya³nx2ti³hẽ³na¹wa². Nxe³na¹te³nah¹lxi¹,
Je³su²jah³la² hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la². Ju³te²a²
nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xa² Sũ³na² sa²yxo²wet1si¹hai¹na¹jau³nũ³su²
ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Na¹ha²kxai³, txai²na² sa²kxai³lu²
Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xa² yxau³yai¹na¹ka³tụ³,
Sũ³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxai¹ni², ha³lo²a² kãi³ũ¹hai¹ni²,
nũ³kxũn³ju³ta² kãi³ũ¹hai¹ni², nxe³yain¹to³ha¹hẽ³la².
Na¹ha²kxai³, hau³hau³kon³sxã³, Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la²
hxi²kan¹khai¹nxe³sxã³ o²la³kxi²ya³sain¹to³nha²hẽ³la².
Ya³sai¹nha²kxai³, Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³tũ³kạ³txi³nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² Sũ³na² sa²yxo²we¹tain¹to³nha²hẽ³la². Je³su²jah³la²
kãi³ũ¹sain¹ju³ta² ĩ²ain¹sxã³ sa²yxo²we¹tain¹to³nha²hẽ³la².
Nxe³sxã³, Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³sxã³ ai³la¹ka³tụ³,
wãn³txa² wi¹jau³xa² tah²yau³xa² Je³su²jah³la²
ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹jau³nũ³a², a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sxi²ta²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ²xai³lai¹na¹ka³tụ³, nxe²xai³la¹nũ²la²,

hã²wxãn³txa³ ne³kxũh¹tãn¹ko³xa² a²ĩ³lxa² I³li³ra³kũ²kọ̃³xa² ã³wi¹ha¹hẽ³la².
20 A²nũ²a² Ju³te²a² nṵ̃³kạ̃³txi³sxa³tṵ̃³kạ̃³txa² Je³su²jah³la² a²ĩ³lxa² kọ̃³nxe³nxai¹nxa³tṵ̃³kạ̃³txa² kãin² yũ²na³la². A²nxe³tṵ̃³kạ̃³txa², Sṵ̃³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ti³ten³khaix1sa³nha²wa². Ju¹tai²na² so¹lxi³ yu³ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³ye³lxu¹na¹jau³su² yxau²xai³lhxai²na¹hẽ³la². Yxãn¹ta¹, ha³lo²a² ĩ²li³ko³xa² a²nũ²a² ã̱³xa² Sṵ̃³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi² ãn³si³wxe³ain¹kxai²nãn²tṵ̃³, txai²na² ãn³si³wẽ̱³nxi²sxã³ ĩ³hen³txi³ti³ten³sa²nxa³nha²wa².
21 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na², Sṵ̃³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a², kxã³nxa² wãn³txa² wi¹jau³xa² ã³ne³wxe²nxa³i², Je³su²jah³la² ĩ³lxa² kọ̃³nxe²nxa³i², nxe³ain¹tṵ̃³kạ̃³txa², hĩ¹na² ĩ²i², a³la³kxi², ain¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xau³hxai²tẽx1tã². Nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Pau²lah³lo²kxai³lu² Ro²ma²thĩ³na² ai³sĩ²ju³ta³nũ³su²

22 Txai²na² ã³wxã³sxã³ ĩ²nx2ti³lxu¹nhxai²na¹hẽ¹la². Kxãn³su² wxã³te³lhxã³ e³hxai²na¹hẽ³la². Na¹ta¹, hxi²ka¹nha²hxain²nxa³hẽ¹la². A²nũ²a² Ju³te²a² nṵ̃³kạ̃³txi³sxa³tṵ̃³kạ̃³txai²na² Sṵ̃³na² wãn³txa² kãin² ĩ³hen³txi³hxai²na¹hẽ³la². Na¹ha²kxai³, hxi²kan¹txi³ ã³na¹sxã³ ã³nxai³sxĩ²nx2ti³hxain²nxa³hẽ¹la².
23-24 Yxãn¹ta¹, Ju³te²a² nṵ̃³kạ̃³txi³sxa³tṵ̃³kạ̃³txai²na² hĩ¹na² ĩ³hen³txi³ta³lu²na¹hẽ³la². Na¹ha²kxai³:
— Kxãn³su² Ro²ma²nṵ̃³kạ̃³txa² Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tṵ̃³kạ̃³txa² ã³nxai³sxĩ²lhxun¹to³ha¹hẽ³na¹. Na¹jau³su² ye³jen¹su² ã³wxã³sxĩ²nx2ti³lxun¹sa³hẽ¹la². Na¹ka³tṵ̃³, Es³pã²ya³kọ̃³xa² ã³nxai³la¹tũ¹xã¹. To³ha¹hẽ¹la². Ya¹nãn¹ta³ko³xa² wa³to²hi²na¹tãu³a² ã³nxai³la¹tãu³nṵ̃³a² ha³la³ka³nxũ³nãn¹thĩ³na² wxa²yxau³yah³lxin¹thĩ³na² ã³nĩ²nx2ta¹tu¹wa². Ã³nĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tṵ̃³ ĩ³ka³li³kxi²sah¹lxin¹tu¹wa². Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tṵ̃³, hã²wxãn³txa³:
— Ha³lo²a² ã³ne³sen³sai¹kọ̃³xa² ã³nxai³la¹tũ¹xã¹. Na¹jau³su², ã³nhxi²nũ¹nũ³sah¹lxi³hẽ¹la².
25 Yxãn¹ta¹, hĩ¹na² sa²kxai³lu² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³nxai³sã²na¹tu¹wa². Na¹kxai²nãn²tṵ̃³, Txa²wã¹sṵ̃³na² yxo²ĩ²ain¹tṵ̃³kạ̃³txa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nai²nãn¹tṵ̃³kạ̃³txa² nxe³yain¹thi³ka³txa² ã³nhxi²nũ¹nũ³hai¹na¹tu¹wa².
26 Nxe³ju³ta², Txa²wã¹sṵ̃³na² yxo²ĩ²tṵ̃³kạ̃³txi³nãu³xa², Ma³se³to²na²ko³xa² yxau³yai¹ni², Kre²sa²ko³xa² yxau³yai¹ni², nxe² ha¹lin¹yain¹tṵ̃³kạ̃³txi³nãu³xa² wã²nxṵ̃¹hạ̃in³nhain¹te³nah¹lxi¹:

— Nũ¹ã¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²yain¹tũ³ka̱³txa², a²nũ²a² yen³kxi³ txa²ye²tũ³ka̱³txa² yũ³ye²na³li¹. Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² yen³kxih³ki̱³tã³li¹. Ki̱³sa²kxai³, Txa²wã¹ha³tẹh³nxã³nxa² wã²nhũ¹ya³sain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A²yen³kxi³ txa²tũ³ka̱³txai²na² ã³nhxi²nũ¹nũ³hain¹txai²la². Ka³lih³khai¹nxe³sxã³ ũ³hũ¹ain¹ki̱³tã³li¹. Ain¹ta¹hẽ¹la². Nain¹sxã³, a²ha³tẹh³nxã³nxai²na² ũ³hũ¹sain¹na²hẽ³la².

— Nũ¹ã¹tũ³ka̱³txa² ũ³hũt1sĩ¹nhẽ³li¹. Sain¹sxã³ ũ³hũ¹sain¹na²hẽ³la².

27 Ain¹ju³ta², ã³nhxi²nũ¹nũ³hain¹ju³ta² wain³na³la². Nxe³sxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³lxã²na³la². Yxãn¹ta¹, Ma³se³to²na²ko³xan¹tũ³ka̱³txain²txi³, Kre²sa²ko³xan¹tũ³ka̱³txain²txi³, hai³txi³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³wa². Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txi³lxã²na³la². A²ha² kxã³nxa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txai²na² ã³nxai³sxã³, Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txai²na² Sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² oh³nãu³u¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³kxa²yo³ha² wã³kon³ye²na³la². Nxe³ha²kxai³, hĩ¹nai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³tũ³ka̱³txai²na² a²ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³yho³hi²txã³nxa² a²yen³kxa² yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² tẽ³ain¹ka³tu̱³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ũ³yho³hi¹xain¹te³lhxã³ nxe³tai¹ti²tu³wa². Ain¹kxai²nãn²tu̱³, hãi¹nxe³sxã³ ha³lo²a² wã³kon³ye²ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxai¹nẖĩ³nx2na³la².

28 Na¹kxai²nãn²tu̱³, Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txa² ã³nhxi²nũ¹nũ²ta³lu²na¹kxai²nãn²tu̱³, a²ha³tẹh³nxã³nxa² wã²nhũ¹yhain¹txã³nxũ³a² wã³ko³nxa³te²tu̱³:

— Ũ³hũ²ta³lu²nai¹na¹hẽ³na¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³, Es³pã²ya³kọ³xu¹tai²na² ã³nxai³la¹tũ¹xã¹. To³ha¹hẽ¹la². Na¹kxai²nãn²tu̱³, tĩh³na² ya³la³sxan¹thĩ³na² txã² ã³nĩ²ain¹sã²na¹tũ¹xã¹. Na¹jau³su², ã³wxã³sxĩ²nx2ti³sã²na¹tu¹wa².

29 Na¹kxai²nãn²tu̱³, txai²na² ã³wxã³sxĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wi¹ju³ta² hxi²kan¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹ kãin² ã³tẽ³sxã³ wã³kon³ti³he¹nxa³kxe³su² ã³wxã³sxĩ²nx2ta¹tu¹wa². Jau¹xai²na² a³la³kxi²na¹wa².

30-31 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²ki̱³sa²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² a³lxi²ti³hi¹tẽ³lha²kxai³ a³lxi²waun¹yhu¹ki̱³sa²kxai³, nxe³ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³ki̱³kxe³su², txa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ a̱in³nha²sxã³ ten³khaix1na¹jau³su², ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:

— Nũ̱³kxũn³txi³, ha¹li¹ ã³nhxi²nũ¹sah¹lxi³sxã³, Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²nũ¹nũ³sah¹lxi³hẽ¹li¹.

Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Nũ¹ka³na¹ Ju³te²a² ko³nãu³a¹ ã³nxai³la¹tũ¹xã¹. Na¹ta³ko³nãu³a¹, a²nũ²a² Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹tũ̱³ka̱³txa² yxau³ain¹na³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txa²:
— Ĩh¹nxet3sai¹nhxĩn³te²la¹ku². Na¹jau³su², Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² wxa²sa²naun¹sa²si¹yhah³lxin¹jau³nũ³su², ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²nũ¹nũ³sah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, nũ¹ã¹ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³nxai³lhxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ã³nhxi²nũ¹nũ³hain¹te³lhxã³ ã³nxai³la¹tu¹wa². Na¹kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³te²a² hxi²nũ¹nũ³hai¹na¹ju³ta³nũ³a² ka³lih³kxi²la² sa²so¹sai¹nxa³jau³lhu¹na¹jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²nũ¹nũ³sah¹lxi³nũ³nhẽ¹la².
32 Na¹kxai²nãn²tu̱³, hã²wxãn³txa³ ĩ³ka³li³khai¹nxe³sxã³, ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ ã³wxã³sxĩ²nx2ta¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² kxai²nãn²tu̱³, ã³wxã³sxĩ²nx2ta¹tu¹wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ³ye³ya¹yhu¹ki̱³tu¹wa². Nxe³na¹jau³nũ³su², jau³xa² a²yxo²ha³kxa³nũ³a² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²nũ¹nũ³sah¹lxi³hẽ¹la².
33 Na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² wxa²hãu²no³ti³hi¹tẽ³jah¹lo²su² jah¹la² sa²hau³ko³txa²txi³ju³ta² ten³sa³nha²wa².

16

A²ha³ta̱³nxa² ũ³sa²si¹hã³jau³su²

1 Fe²ba³ka³lxa² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹wa². A²nxe³ta¹ka³lxa² txa²wã¹wã³ta̱³ta²su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ta¹ka³lxu³su² ha²kxai³, nx2na³la². Nũ¹ã¹ Sẽ³kre²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² kãin² ã³nhxi²nũ¹nũ³hain¹ta¹ka³lxai²la¹wa².
2 Ta¹ka³lxa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ta¹ka³lxai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³, wi¹lhen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ju¹ta² wain³na³la², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹nha²kxai³la². Jã¹nxe³sxã³, ta¹ka³lxai²na² ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² wã³kon³ye²kxai²nãn²tu̱³, ĩ²ũ¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³xa² wi¹lĩ²yũ¹hi², txain²txi³ ã³nhxi²nũ¹nũ³sa³i², sa³ta¹ka³lxai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ ye¹nx2ta¹wa².
3 Na¹ha²kxai³, Pri³si²la³ka³lxa², A³kwi²lah³la² nxe³sxã³, txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³jah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³te²nãu³xa² ã³nũ²ki²ya³sain¹sxã³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wa³ka³li³yu³ta² wa³kon³ya³sain¹na²hẽ³la².
4 A²nxe³te²nãu³xa², ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³khai¹nxe³ju³ta² wxa²sa²naun¹sain¹na²hẽ³la². Ya³lu²sain¹jau³su² wxa²sa²naun¹sain¹na²hẽ³la². Sai¹nha²kxai³, txain²txi³

kãin² ĩ³ka³li³hi², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³ye²yhain¹tũ̱³ka̱³txain²txi³ kãin² ĩ³ka³li³hi² ya³sain¹na²hẽ³la².

5 Jã¹nxe³sxã³, Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa², A²ki³lha³lxai²na² sxi²ha² ã³yãn³ki³nũ²ki² tũ̱³ka̱³txa² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³, E³pe³ne²tah³la² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la². A²nxe³jah¹la² txa²ya̱³lxa³khai³su² ha²kxai³, a³lxi²na¹kxah³lo²su² ha²kxai³, nx2na³la². A²kxã³nxa² A²si³a³ko̱³xa² yxau³tũ̱³ka̱³txa² jah¹la² txã², Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²wet1sãn²na²hẽ³la².

6 Jã¹nxe³sxã³, Ma³ri²a³ka³lxa² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la². Ta¹ka̱³lxa² kãin² wa³kon³ya³nx2tain¹te³nai¹ti²tu³wa².

7 Jã¹nxe³sxã³ Ãn³tro²na³kah³la² Jũ²ni³a³ka³lxa² ain¹sxã³, txai²yã¹nxe³sxã³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la². Txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la². A²ha² kxã³nxa², a²nũ²a² ã̱³xai²na² hxi²ka² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũn³tĩ¹ki²wxe³sain¹na²hẽ³la². Nxe³na¹hĩ¹nai³tã², a²nxe³te²nãu³xai²na² ũ³tĩ¹ki²wxe²ya³sain¹to³nha²hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xai²na², txa²nũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na² wi¹lĩ²sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³tih³nxe³sĩ¹na¹tũ̱³ka̱³txi³na¹xai²na² wi¹lĩ²sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xai²na², a²ha² kxã³nxa² txai²na² Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹txa³ta̱³lxa² ã²la² sa²yxo²we¹tain¹ta¹hẽ¹la².

8 Jã¹nxe³sxã³, Ãm3pli³a²jah³la² txa²ya̱³lxa³nũ³ai²la¹wa². A³lxi²na¹kxah³lai²la¹wa². Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².

9 Jã¹nxe³sxã³, U³bã²nah³la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³ ã³nhxi²nũ¹nũ³sa²sĩn¹jah¹lo²su² nxe³ha²kxai³, Es³ta²kah³la² txa²ya̱³lxa² a³lxi²na¹kxah³lo²su² nũ³nha²kxai³, nain¹na³la². A²nxe³jah¹la²nãu³xa² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².

10 Jã¹nxe³sxã³, A³pe²lah³la² Je³su²jah³la² kan²txi³ sa²yxo²we¹khaix1jah¹lai²la¹wa².

— Ha³lo²a² ha³nxeh³lxi²na³na¹. Nxe³kxan²ti³, hãi¹yxãn¹ta¹ sa²yxo²we¹jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³, A³ris³to²bah³la² a²ka³lxa¹ti³su² te²a² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².

11 Jã¹nxe³sxã³, E³ro³ti³ãu²ah³la² txai²yã¹nxe³sxã³, Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la². A²nxe³jah¹la² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi²,

Na³si²sah³la² a²ka³lxa¹ti³su² tũ³ka̱³txa², ã³nhai¹tũ³sxã³
Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ye²yhain¹tũ³ka̱³txa² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi²,
nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
12 Jã¹nxe³sxã³, Tri³fẽ²na³ka³lxa² Tri³fo²sa³ka³lxa²
ain¹sxã³, Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³
wa³kon³ta¹ka³lxi³nãu³xai²la¹wa². Nxe³ta¹ka³lxi³nãu³xa²
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².
Jã¹nxe³kxe³hũ³sxã³, txa²ya̱³lxa² Pe²si³ta³ka³lxa²
a³lxi²ki̱³ta¹ka³lxa² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² kãin²
wa³kon³kxi²ta¹ka³lxai²la¹wa². A²nxe³ta¹ka³lxa² txa²ha³ta̱³nxa²
ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².
13 Jã¹nxe³sxã³, Ru²fah³la² a²nũ²a² ã̱³xa² ã³sen³sai¹sxã³,
Txa²wã¹sũ³na² kãin² sa²yxo²we¹jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la²
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².
A²nxe³jah¹la² a²hã³ka³na² sa²kxai³lu², txa²hã³ka³na²
hũ³sxã³ ã³nhxi²nũ¹nũ³sai¹nhxai²na²hẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxa²
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
14 Jã¹nxe³sxã³, A³sĩ²kri³jah³la², Fle³kõ²jah³la²,
Er²me³sah³la² Pa²tro³bah³la², Er²ma³sah³la² ain¹sxã³,
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi², Txa²wã¹sũ³na² nũ³ka̱³txi³su²
jah¹lo²nãu³xa² ã̱³xa² A³sĩ²kri³jah³lai²na² nũ³ka̱³txai²na²
sxi²ha² yxau³yain¹jah¹lo²nãu³xa² txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi²,
nxe³txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².
15 Jã¹nxe³sxã³, Fi³lo³lo²kah³la² Ju²li³a³ka³lxa² ain¹sxã³,
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi², Ne³re²ah³la², a²ha³lĩn³ta³ka³lxa²
ain¹sxã³ txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi², O³lĩ²pah³la² txa²ha³ta̱³nxa²
ĩ³hen³txi², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³
yxau²xai³tũ³ka̱³txa² yxau³yain¹tũ³ka̱³txa² txa²ha³ta̱³nxa²
ĩ³hen³txi² nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
16 A³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³sxã³ ĩ³hen³txi³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxi¹nha²kxai³, Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹tain¹tũ³ka̱³txi³nãu³xa²
yxo²ha³kxa¹ ha³lo²lo³txai³lain¹ju³ta² yxau²xai³lain¹sxã³
ĩ³ka³li³si¹nx2ti³jau³su², ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2tain¹na³la².

Ĩ³tih³nxe³jau³xa² a²ne³ki³san¹jau³su²

17 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². Txa²wã³tã̱³yah³lxi¹lxa².
Na¹ha²kxai³, txa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ a̱u³txi³
a̱in³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
A²nũ²a² ku̱³lhxa³thin¹te²a² ya³nx2ti³ha³ta²wa².
A²nxe³tũ³ka̱³txa² wi¹lĩ³we¹yhu¹yah³lxin¹ju³ta² kho³te³lhxã³
o²la³kxi², Txa²wã¹sũ³na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹ju³ta²
ã³ke³tã³nã¹sih¹nxa²ti³jau³nũ³su² o²la³kxi², Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹jau³xa² sa²yxo²ã³si¹nx2ti³jau³nũ³su²
ĩ³tih³nxe², nxe³nx2ti³ha³ta²wa². A²nxe³tũ³ka̱³txai²lẽ¹.

Yxau^{2}nũ^{2}kah^{3}lxi^{3}txa^{3}ẖẽ^{1}la^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}nhait1sxã^{3} ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} yxau^{3}je^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

18 A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}, hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2} yen^{3}kxa^{2} so^{1}lxi^{3} kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} yxo^{2}kwa̱in^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}wa^{2}. Wãn^{3}txa^{2} wi^{1}ki^{3}lxo^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{1}nx2ti^{3}sxã^{3} kwa^{2} wi^{1}lhin^{1}ki^{3}lxo^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxi^{3}ha^{3}ta^{2}wa^{2}. Te^{2}u^{1}jã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ain^{3}kxi^{2}kxai^{2}lẽ^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ãn^{3}ke^{3}tã^{3}nã^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{3}ta^{2}wa^{2}.

19 Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2}yu^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kan^{2}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{3}to^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tau^{3}tẽx1tã^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{3}la^{3}kxain^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ka^{3}li^{3}sa^{2}si^{1}yhah^{3}lxin^{1}nha^{2}wa^{2}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}, ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3} kọ̄^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{2}lxan^{3}kxe^{3}su^{2}, wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{2}, nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

20 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2} jũ^{1}nxe^{3} ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{1} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}ju^{3}ta^{2} wa^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}nũ^{3}kxũn^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}lọ̄t3sxã^{3} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} yxau^{3}sye^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Hai^{3}txi^{3}, nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}nẽ^{3}khau^{2}ki^{1}xi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, hãu^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kãin^{2} thã̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

21 Ti^{3}mo^{2}jah^{3}la^{2} txai^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2} a^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Lu^{2}si^{3}ah^{3}la^{2}, Ja^{3}sãu^{2}ah^{3}la^{2}, So^{3}si^{3}pa^{2}jah^{3}la^{2} ain^{1}sxã^{3}, txai^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nx2tain^{1}na^{3}la^{2}.

22 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} Te^{2}si^{3}o^{3}ah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2} yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}so^{1}sxã^{3}, ta^{3}nxã^{1}nxai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Wxãi^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}sa^{3}wit3sa^{1}wa^{2}. Na^{1}te^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} txa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

23 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Kai^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} sxi^{2}ha^{2}, Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} yxau^{3}yai^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} thĩ^{1}nãin^{2}txi^{3} ã^{3}yã^{3}nũ^{2}kxi^{2}ya^{3}sain^{1}to^{3}sĩn^{1}na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, E^{3}ras^{2}jah^{3}la^{2}

sxi²jen³na² kãin²je³na² yxau³na¹je³je¹nai²nãn¹tṵ³kạ³txa²
ũ³yho³hi²txã³nxa² ĩ³hau³kot3so¹ain¹jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la²
a²ha³tạ³nxa² ĩ³hen³txi³nx2ti³na³la². Jã¹nxe³sxã³, Kwa³jah³la²
txa²wã³tạ̃³jah¹la² a²ha³tạ³nxa² ĩ³hen³txi³nx2ti³na³la².
24 Jã¹nxa¹jau³su², Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² kãin² thạ̃i³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa².

Sṵ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi²kị³jau³su²

25 Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxa¹sah¹lxi³hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
so¹lxi³ hxi²kan¹txi³lo³txa²lxi³jah¹lo²nũ³ai²la¹wa².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³, kan²txi³, Sṵ³na² sa²yxo²wet1sa²tẽ³yah³lxin¹tu¹wa
Jã¹nxe³si¹nx2ti³jau³su², nxe³nx2ti³na³la². Txai²na¹xai²na²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ka³tṵ³, Je³su²jah³la² Txa²wã¹sṵ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lot3jah¹la³ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³to³hxai²na¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³na¹jau³xai²yã¹nxe³jau³lxi³ Txa²wã¹sṵ³na²
hxi²kan¹txi³lo³txa²lxi³tu¹wa². Wãn³txai²na² tah²yau³xai²na²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³sxã³, Je³su²jah³la² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³to³ha¹wa². Nxe³na¹jau³xai²na², kxã³nãu³u¹tai²na²
a²lhun³tu² a³la³kxi²txi³hex1kị³sxa³jau³su² ha²kxai³,
wãn³txa² hãi³jau³su² ha²kxai³, ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹, a²jut1so¹lxi³ a²nũ²a² ũ³wha²li¹lhxã³
ũh³yũ²ki²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
26 Nxe³ju³ta², ha³la³je¹nũ³wa³kxu¹tai²na² Txa²wã¹sṵ³na²
nṵ³kạ³txa² ĩ³tih³nxe³tṵ³kạ³txi³su² tṵ³kạ³txi³nũ³a²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³tṵ³kạ³txai²na²,
Sṵ³na² wãn³txa² ain³kxi²so¹ki²sxã³ ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³lhxã³,
wãn³txi³tṵ³ tah²yau³tṵ³ ũh³yũ²ki²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³te²na¹, hĩ¹nai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³su²
tãu³kxai³lu², ka³tẹn³su² yxau²wa³to²a³li³tãu³su² tãu³kxai³lu²,
ĩ³kwa³na³te³nah¹lxi¹, a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu²
sa²yxo²we¹te³na¹, wãn³txai²na² tah²yau³xai²na² ĩ³ye³sxã³,
a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹ko³xan¹tṵ³kạ³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹
e³lẽ³na² ĩ³yau¹ũ³hain¹na³la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Sṵ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²i², sa²yxo²we¹ti², nain¹txai²lã¹. Ain¹na³la².
27 Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³su²
tãu³a¹ hãi¹nxe² a³la³kxi²ta³lun²khai¹nxe³tãu³su² tãu³a¹,
wxi²kin³ti³ton³sxã³ ĩ³yĩ¹li²wa³to²hi²ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² kãin² sa²hau³ko³tẽ³lha²kxai³,
nxe³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ju¹ta² wain³na³la². Ta³lu²na¹wa².

1 Korĩntios

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹la¹txã³nxa²
ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wa². A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa¹nx2ti³na²hẽ³la². Ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa¹nx2ti³ha²kxai³
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wa².
Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² ha²kxai³ hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la².
Sos³tẽ²yah³lo²su² txa²wã¹lon³yah³lo²su² yxau³ya³sain¹nũn³na³la².
2 Ko³rĩn²to²thĩ³na² yxau³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxa²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxa² ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
sa²kxai³lu² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹txa²lxi³ha²kxai³
ko̱³nxe³thin¹yah³lxin¹ju³ta² ã³wa²sut1sxã³ yxau³yah³lxi¹lxa².
Yxo²ĩ²yah³lxi³si¹nx2ti³nũn³jau³su² ĩ³kaix1so¹nx2ti³nũn³na²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ ha³lo²a² ĩ²li³thĩ³na² yxau³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ ã³non²ta³kxi¹nx2ti³si¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹te² ĩ³nxa² ũ³wha²li¹lhxũ¹nx2ta¹wa².
Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
3 Nxa¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a²
Txa²wã¹wĩ³nu²su² nxe³te²nãn²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² nxe³te²nãn²tu̱³
nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nx2ti³si¹hi²
wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi²
nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nẽ³jau³su²

4 Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³yah³lxi¹lxa².
5 Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² wain³txi³ a³la³kxah¹lxi¹nha²kxai³ wxi²kan¹txi³
ĩ³tih³nxe³nyhu¹ah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Jã¹xah³lxin¹ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
6 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã²
Kris²tu³jah¹la² wi¹lhin¹ti³hi¹txa²ti³jau³xai³tã² ya²la³la¹
kãi³ũh¹nx2ti³ta̱i¹ti²tu̱³wa̱².
7 Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a²
wahx3yah³lxin¹tãu³a² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² yen³kxa² wi¹te²a²
wã³ko³txa²lxi³xa³hẽ³la². A²yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹nx2ti³na²hẽ³la².
8 Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ a³ka³nxi²nxa³ta̱³lxa¹ ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³tu¹w
Ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³ha²kxai³ kxãn³ton³tãu³a¹ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ a³ka³nxi²tãu³a¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²

wxa̱i3ti3nx2ti3xa3lho3la2, Sũ3na2 wãn3txa2 kan2txi3
yxo2ĩ2yah3lxi1nha2kxai3la2.
9 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txai2li2 ya2la3lai2la1wa2. Wãn3txa2
e3kxai2nãn2tu̱3 ya2la3tu̱3 ĩ3yũt1se3tu1wa2. A2nxe3jah1la2 hi2sen3su2
ĩ3kaix1so1nx2ti3ha2kxai3 Je3su2 Kris2tu3jah1la2 Txa2wã1hxi2kan1ta2
Si3yxau3jah1lo2su2 ha2kxai3 yxo2ĩ2yah3lxi1lxa2. Wxa2ẽ1nãu3ai2na2
ã3nũ2kxi1nx2ti3sxã3 yxau2xai3lah3lxi1lxa2. A2nxe3jah1lai2na2
sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2 Ta2hai2la1wa2.

Yxo2ĩ2tũ3ka̱3txa2 ã3nhai2ta3lxi3 yxau2xai3jau3su2

10 Txa2wã3ta̱3nãu3xãi3. Ĩ3ye3kxi1nx2ta1tu1wa2.
Wi1lain3kxi2sah1lxi3hẽ1la2. Je3su2 Kris2tu3jah1la2
Txa2wã1hxi2kan1ta2 Si3yxau3jah1lo2su2 ha2kxai3 nxe3te2na2
a2wãn3txa2 ĩ3yau1ũ1nx2ta1tu1wa2. Ĩ3ye3ĩ3yi2lhon1ta3kxi2sxã3
ã3nhai2ta3lxi3yah3lxi3txa3hẽ1la2. Hãi1sxã3 wxa2ẽ1nãn1jau3xa2
yxau3ka3na3ka3nat3sxã3 a̱in3nha1jah3lxi3hẽ1la2. Ã̱3lxa2txi3
a̱in3waun1txi3nyhu1ah3lxi3txa3hẽ1la2. Ko̱3nxe3ti3
ĩ3yĩ1li2waun1nyhu1ah3lxi3txa3hẽ1la2.
11 Txa2wã3ta̱3nãu3xãi3. Klo3e2yah3la2 a2sa3wi3ha3lxa2
ĩ3hen3txi3sain1na2hẽ3la2. Ĩ3ye3ĩ3yi2lhon1ta3kxi2sxã3
ĩ3hait2ta3lxi3nyhu1ah3lxi3ta1hi1nhẽ1la2.
12 Nxe3yah3lxin1jau3xa2sa1, wxa2ha3tih3xan1tũ3ka̱3txi3 ĩ3nxa2
a2wãn3txi3kxai3lu1:
— Txai2li2 Pau2lah3lai2na2 wãn3txa2 sa2yxo2we1jah1lo2sa1wi1.
Yxah3lxi1nha2kxai3:
— A3po2lah3lai2na2 wãn3txa2 sa2yxo2we1jah1lo2sa1wi1.
Yxah3lxi1nha2kxai3:
— Txai2kxai3 Pe2jah3lai2na2 wãn3txa2 sa2yxo2we1jah1lo2sa1wi1.
Yxah3lxi1nha2kxai3:
— Yxãn1ta1 txai2li2 Kris2tu3jah1lai2na2 wãn3txa2
sa2yxo2we1jah1lo2sa1wi1. Yxah3lxi1nha2kxai3
yah3lxi3ta1hi1nhẽ1la2. Yau3xã̱3lxa3txi3 e3xai3yah3lxi3ta1hi1nhẽ1la2.
13 Nxe3yah3lxi1nha2kxai3 Kris2tu3jah1la2kxai3lu2
ĩ3hait2ta3lxi2xai3hĩ̱3te2la1xa3? Pau2lah3lo1na2
sa2kxai3lu2 ĩ3hxi2kĩ1la3kxi2nũ1nx2tain1te2la1xã3?
Pau2lah3la2 ĩ3lxa2 yxo2ĩ2yah3lxi1nha2kxai3 ĩ̱3yau3xa2
ũ3hũ̱1kxi2sa2sai1nx2tain1thai1la2? Hai3txi3 ti3he1nx2nxa3wa2.
14 Ĩ̱3yau3xa2 ũ3hũ̱1kxi2sa2sai1nx2ti3xa3tai1ti2tu3wa2.
Yxãn1ta1 Kris3po2ah3la2 so1lxi3 Kai2ah3la2 so1lxi3 tẽ3sxã3
ũ3hũ̱1kxi2sa2sai1ai1na1tai1ti2tu3wa2. Nxe3na1jut3su2
Txa2wã1sũ3na2 sa2nẽn1kxi2na1wa2.
15 Nxe3ha2kxai3 hxi2kan1txi3 e3yah2lxa3lxa2.
E3yah2lxan3te3nah1lxi1:

— Pau²lah³lai²na² a²ĩ³lxa² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹sa³na²hẽ³li¹. Yah³lxin¹jau³su², hxi²kan¹txi³ e³yah²lxan³tho³la².
16 Jã¹nxa¹jut3su² Es³te²fa³na²sah³la² nũ̱³ka̱³txa² tẽ³sxã³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹ain¹nũ³na¹tai¹tu³wa². A²nũ²a² ã̱³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹nũ³na¹te²ta²hẽ³ku² nxa¹nha²wa². Yxãn¹ta¹ hãix1te²sĩ³lxi³nha³la². Te²na² so¹lxin³na³la².
17 A²nũ²a² tẽ³sxã³ ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹kxi²sa²sai¹si¹sain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sai¹nxa³hẽ³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³si¹sain¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sain¹na²hẽ³la². A²nũ²a² a²hoh³lxi³su² jau³khai³xa² e³nxa³hẽ³la². Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi³nẽ³jau³xai³tã² hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ju³ta² so¹lxi³ e³a¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³jau³xai³tã² e³nxa³ke³la³te²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³su² hĩ̱³nx2na³la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wã³nxĩ¹ni² a²hoh³lxi³si² nxe³jau³su²

18 Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ju³ta² nxe³jau³xai²na² te³nai¹nxa³te²na² yũ²na³la². Ã³la² a²ẽ¹nãu³ai²na² ya³lu²ju³ta³nũ³a² ã³la² yũ²na³la², Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³la². Nxe³yãn¹ta¹ txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² kwa²toh³lxi³jau³sxa³wa². Nxe³nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ ã²la² ũ³hũ¹nẽ³na³la². Wãn³txa² wã³nxĩn¹jau³su² na³la².
19 Kxã³kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² a²hoh³lxi³si²ju³khai³xa² ã³na¹a¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wain³txi³ wã²nxũ̱¹ha̱in³nhain¹ju³khai³xa² ã̱³na¹nũ³na¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² te³nai¹nxa³ha²kxai³ nxe² ũ³wha²li¹ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² a²nũ²a² wãn³txa² a²hoh³lxi³su² te²na² kãi²nxa³ha²kxai³ ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² ĩ³yau¹ũ³te²su² te²na² kãi²nxa³ha²kxai³ a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² ha²kxai³ ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹te²su² te²na² kãi²nxa³ha²kxai³ nxe²na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹:
— Kwa²toh³lxi³jau³xai²la¹wi¹, yuh³xai²nãn¹jau³xa²su¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxẽn³ta²wa².
21 Nxe³ha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² ju³ta² so¹lxi³ yũ³kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²hĩ̱³ki̱³sxa³wa². Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²su² te²a² so¹lxi³ a²ẽ¹na² sa²hau³ko³tain¹na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sĩ¹na¹jau³xa² a²nũ²a² ã̱³xa² kwa²toh³lxi³jau³hũ̱³ye²kxan²ti³ a²ẽ¹na²

sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³xai²la¹wa². Nxe³ju³ta² so¹lxi³
Txa²wã¹sũ̱³na² ten³te²ju²hẽ³la².
22 Jã¹nxe³sxã³ Ju³te²an¹te²su² te²a² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹sxã³
kãi³ju³ta² so¹lxi³ te³nai¹nha²kxai³ Kre²ka² nũ̱³ka̱³txe²nãn¹te²su²
te²a² sa²kxai³lu² a²hoh³lxi³sa²ju³ta² so¹lxi³ te³nai¹nha²kxai³ nx-
ain¹na³la².
23 Nxain¹kxan²ti³ Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su²
te²kxai³lu² hi³sa̱³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹sxã³
ya³lu²kxi²nẽ³tai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xai²na² so¹lxi³
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jah¹lo²sa¹wa². Jã¹nxe³jau³xai²na² Ju³te²an¹te²su²
te²a² ain³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³ ĩ³xa̱n³tai¹nha²kxai³
Ju³te²an¹te²sxa³te²a² ain³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³
kwa²toh³lxi³jau³su² yai¹nha²kxai³ nxe³yain¹na³la².
24 Nxe³kxan²ti³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ²sxã³ ĩ³so¹tu¹wa². Ju³te²an¹te²su² te²la³ ta̱³nxa²
Ju³te²an¹te²sxa³te²su² te²la³ ta̱³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
ĩ²sxã³ ĩ³so¹tu¹wa². Nxe³te²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹lo²su² te²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² a²wã³nxĩn¹ye²kxe³la³ ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
a²hoh³lxi³ye²kxe³la³ ha²kxai³ nxe²na³la². Kris²tu³jah¹lo²su²
na³la².
25 Nxe³sxã³ a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² ju³ta²
jũ¹nxe² a²hoh³lxi³su² na³la². Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² kwa²toh³lxi³jau³su² ki³lxo³yxah³lxin¹jau³xai²na² ã²la²
ã³sen³sai¹sxã³ a²hoh³lxi³su² jau³xai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
a²nũ²a² a²nũ³kxũn³ju³ta² jũ¹nxa² yũ²na³la². Nxe³yãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² kũ³we²ki²la² nũ³kxũ³nxa³ki³lxo³xa³lhin¹kxan²ti³
ã²la² ã³sen³sai¹sxã³ nũ³kxũn³khaix1nx2na³la².
26 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹nx2ti³hĩ¹nai³tã² ĩ²xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³hĩ¹nai³tã² yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² te²
ĩ³nxa² ka³lxa¹yah³lxa³nha²kxai³ hxi²kan¹khai¹nxe³te²
ĩ³nxa² ka³lxa¹yah³lxa³nha²kxai³ a²nũ²a² kãin²
sa²nẽn¹kxi¹nx2ti³xa³ha²kxai³ nxe³nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
27 Te²yã¹nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su²
te²a² kãin² yũ³yah²lxa³lxa². Nxe³yah²lxan³kxan²ti³
Txa²wã¹sũ̱³na² a²hoh³lxi³su² ju³ta² ne³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³
ã³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Te²yã¹nxũn³sxã³ yuh³xai²nãn¹te²a²
a²nũ̱³kxũn³ju³ta² kãin² yũ³yah²lxa³lxa². Nxe³yah²lxan³kxan²ti³
Txa²wã¹sũ̱³na² a²nũ³kxũ̱n³ju³ta² ĩ³nũ³kxũn³ti³nx2ti³ha²kxai³
ã³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ãu²lxa²to³tain¹yah³lxin¹tu¹wa².
28 A²nũ²a² hxi²ka¹nxa³jah¹lo²hũ̱³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sxã³
ĩ³so¹ain¹na²hẽ³la². Ko̱³te²hũ̱³te²a² ĩ²sxã³ ĩ³so¹ain¹na²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²su² te²a² kãin²ki³lxo³nha²ju³ta²

ã³na¹la³kxi²nha²ti³hi¹tu¹wa².
29 Jã¹nxe³jut3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a¹
hxi²kan¹txi³ yxo²kãin²txi³ e³te²sxa³yu²hẽ³la².
30 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ka³tẽ³na² wi¹tãu³la³
ũ³hũ¹nx2ti³na³la². Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ã³nũ²kxi²wxe³nũ¹nx2ti³na³la². Kris²tu³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² txa²wã¹kĩ³na¹xai²na² a²hoh³lxi³su² nũ¹nhẽ³na³la².
Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² yxo²ĩ²kĩ³sa²kxai³ Txa²wã¹sũ³nu²su²
te²kxai³lu² wain³te²lo³tẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
yxau²xai³ti³hi¹tẽ³na³la². Kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³kxa² yo³ha²
ã³wa²su¹kxi²nẽ³sxã³ yxau³ya³nhẽ³na³la².
31 Nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ²li³te²a² wã²nxũh¹ yxo²kãin²e³kxai²nãn²tũ³
wai³nxa³wi¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hau³ko³tũ¹nhẽ³ju³ta²
so¹lxi³ yxo²kãin²e³kxai²nãn²tũ³ wain³na³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

2

Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³jau³su²

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. A²wi¹lhĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³ wxã³na¹hĩ¹nai³tã² wãn³txa²
wa³lxe³jau³su² e³kxi¹nx2ti³nxa³ha²kxai³ nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
2 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹ju³ta² ten³sa³hẽ¹la². Hi³sa³ka³txa²
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxai¹nha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² so¹lxi³
ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yau³xã̱³xa² yxo²ha³kxa¹
nxe³wã²na³a¹tai¹ti²tu³wa².
3 Nxe³nx2ta¹hĩ¹nai³tã² ya³lo³txi³na¹ju³ta² yũ³sa²nxa³ha²kxai³
yuh³lxi³sa²sxã³ ka³tã̱³tã̱³sa³ha²kxai³ sa³tai¹ti²tu³wa², Sũ³na²
wãn³txai²na² wain³txi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³nxa³kxa²yã̱n³txi³sa³.
4 Txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³su² wa³lxe³txa³ha²kxai³
yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² jau³xa² e³kxi¹nx2ti³nxa³ha²kxai³
nxe²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³hxi²kat1sa²jau³su² wxi²kan¹txi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³nx2ta¹ju³tan¹te²kxa³yã̱³lhu² Kris²tu³jah¹la²kxai³
yxo²ĩ²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
5 Nxe³sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² hai³txi³ a²nũ²a² a²hoh³lxi³su²
khai³xan¹jau³xa² hxi²kan¹txi³ ã³nhxi²wxe³nũh¹kĩ³sxa³wa².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wã³nxĩn¹jau³khai³xai²la¹wa².
Nxe³jau³xai²na² so¹lxi³ ã³nhxi²wxe³nũh¹kĩ³tã³la².

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² a²hoh³lxi³su² jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ã³ne³wxe³te²su²
te²a̱² kãi²non³te²na̱² so¹lxi³ wãn³txa² a²hoh³lxi³su²
jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹wa². Yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su²

jau^{3}xa^{2} e^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{3}a^{3} hxi^{2}kan^{1}te^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jau^{3}xai^{2}li^{2} e^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} te^{2}sa^{1}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ye^{3}jen^{1}na^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3}
ne^{3}ki^{3}son^{3}tu^{1}wa^{2}.
7 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}a^{1}wa^{2}.
A^{2}nũ^{2}khai^{3}xa^{2} kõ^{3}nhain^{1}jau^{3}sxa^{3}wa^{2}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}nãn^{2}tũ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhin^{1}ti^{3}hi^{1}tai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lxai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} su^{2}lhã^{3}ain^{1}tũ^{1}xã^{1}.
Nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2}
sa^{2}wa^{2}su^{1}kxai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Txa^{2}wẽ^{3}sa^{2} yã^{1}xain^{1}tũ^{1}xã^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2}
kãi^{3}jau^{3}nũ^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jau^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxain^{1}jau^{3}sxa^{3}wa^{2}.
A^{3}la^{3}kxain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Tah^{2}si^{2}ha^{2}kxai^{3} tẽ^{3}sxã^{3} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxai^{1}nh^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
9 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tãn^{1}jau^{3}xa^{2}
e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}ki^{3}te^{2}nãu^{1}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} ãu^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
A^{2}nxe^{3}te^{2}na^{2} txa^{2}wã^{1}ye^{3}na^{2} ĩ^{2}ki^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
txa^{2}wã^{1}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}ki^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ki^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
ki^{3}sxa^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}. Wi^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}nẽ^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
10 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{2}nxũ^{h1} au^{3}txi^{3}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
A^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} au^{3}txi^{3}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}.
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} wã^{2}nxũ^{h1}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}ye^{2}nyhu^{1}in^{1}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ki^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Wãn^{3}txa^{2} wã^{2}nxũh^{1} e^{3}kxi^{2}nha^{2}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}
a^{3}la^{3}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wã^{2}nxũ^{h1}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}hĩ^{3}ki^{3}sxa^{3}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
e^{3}kxi^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
A^{2}yãu^{3}ka^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} nxũ^{2}kwai^{3}yxau^{3}nẽ^{3}ye^{2}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} yuh^{3}xan^{1}te^{2}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txi^{3}la^{3}

ko̱3nxe3te2la3 ũ3hũ1nẽ3lxa3hẽ3la2. Yxãn1ta1
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3txa2 ĩ3sa2si1hã3ũh1nẽ3kxah3lai2na2
ũ3hũ1nẽ3na2hẽ3la2. Nxe3lha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
ã3ne3wxe3nũh1ki̱3tã3la2. Txa2wã1sũ̱3na2 wi1lhin1sxã3
ĩ2nẽ3jau3nũ3su2 ã3ne3wxe3nũh1ki̱3tã3la2.
13 Jã1nxe3jau3su2 wãn3txai2li2 ĩ3yau1ũ3nx2ta1jau3xai2na2
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2 ĩ3yau1ũ1sa2jau3xa2 so1lxi3
ĩ3yau1ũ1nx2ta1wa2. Hai3txi3 a2nũ2a2 kwa2 a2hoh3lxi3su2
ki3lxo3te2a2 wãn3txi3sxa3wa2. Oh3nãn1jau3xa2 so1lxi3
Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 so1lxi3 tẽ3sxã3 ĩ3yau1ũ3nx2ta1wa2.
14 Yxãn1ta1 a2nũ2ai2li2 Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2
nxũ2kwa̱i3yxau2nxa3jah1la2 sa2kxai3lu2 hxi2kan1txi3
Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 ã3ne3wxe3te2sxa3yu2hẽ3la2.
Hãi1nxe3sxã3:
— Kwa2toh3lxi3jau3syex1nx2na3li1. Nxe3nyhu1te2ju2hẽ3la2.
Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3txai2na2 nxũ2kwa̱i3yxau3jah1la2 so1lxi3
oh3xai2nãn1jau3xa2 a3la3kxi2te2ju2hẽ3la2.
15 Nxe3yãn1ta1 Txa2wã1sũ̱3na2 Yãu3ka3jxah1la2
nxũ2kwa̱i3yxau3jah1la2 sa2kxai3lu2 ĩ2li3ju3ta2 wi1ta̱3nxa2
wi1lxa3ta̱3nxa2 a3ya3txi2te2ju2hẽ3la2. Yxãn1ta1
yuh3xai2nãn1jau3xa2 so1lxi3 ain3kxi2jah1la2 sa2kxai3lu2 ha3lo2a2
wi1ta̱3nxa2 wi1lxa3ta̱3nxa2 hxi2kan1txi3 a3ya3txi2te2sxa3yu2hẽ3la2.
16 Nxe3jau3xai2li2 Txa2wã1sũ̱3na2 ũ3wha2li1txã3nxai3tãn1jau3xa2
e3te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ̱3na2 wã2nxũ̱h1 e3kxi2nha2jau3xa2 a3la3kxi2nũ1te2la3
yũ3ki̱3te2sxa3yu2hẽ3li1. A2nũ2a2 Txa2wã1sũ̱3na2
ĩ3tih3nxe3ki̱3ju3ta2 yũ3te2sxa3yu2hẽ3li1.
Nxe3ta1hxai2hẽ1la2. Nxe3yãn1ta1 wã2nxũ̱h1 Kris2tu3jah1lai2na2
a̱in3nha2jau3xa2 so1lxi3 ũ3hũ1nẽ3na3la2.

3

Txa2wã1sũ̱3na2 wa3ka3la2 kãi3ki̱3tã3la2.

1 Txa2wã3ta̱3nãu3xãi3. Ain3kxi2sah1lxi3hẽ1la2. Wẽ3ha3lxa2
yã1yxah3lxi1lxa2. Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2 kwẽn1ta2
yxo2ĩ2 ã3si3wxe3jah1la2 yã1yxah3lxi1lxa2. Yuh3xai2nãn1ta2
wãn3txa2 so1lxi3 ain3kxi2yah3lxi1lxa2. Wxa2ẽ1nãu3ai2na2
hxi2kan1yah3lxa3nha2kxai3 hxi2kan1txi3 wãn3txa2 hxi2kan1jau3la3
ĩ3yau1ũ1nx2ti3nxa3hẽ3la2.
2 Wẽ3sai2na2 a2su3su3yau3xa2 so1lxi3 i3te2ju2hẽ3la2.
Yain3txi3khai3xa2 hxi2kan1txi3 ĩ3yain3te2sxa3yu2hẽ3la2.
Jã1nxe3jut3sũ̱3nxe2yah3lxi1lxa2. Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
kwẽn1tai2na1 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3te2yã1yxah3lxi1lxa2.
Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 wxi2kan1jau3khai3xa2 hxi2kan1txi3
ã3ne3wxe3yah2lxa3lxa2.

3 Yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe² yxau³yah³lxi¹lxa².
Wxa²nũ³kạ³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ³ka³tạ̃³nxe³nyhu¹ah³lxi¹nha²kxai³
kwa² wãn³txa² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxa¹ah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³
yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹yxah³lxi¹lxa². Yuh³xai²nãn¹jah¹la²
yã¹nxe² kãi³yah³lxi¹lxa².
4 Wxa²nũ³kạ³txai²na² ĩ²li³te²a² e³lah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lai²na² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lo²sa¹wi¹.
Nxe² e³i², ãh¹ ĩ²li³te²a² e³lah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² A³po²lah³lai²na² wãn³txa² so¹lxi³
sa²yxo²we¹jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe² e³i², nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³
yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe² kãi³yah³lxi³hẽ³nxa¹lxa².
5 Nxe³ha²kxai³ A³po²lah³lai²li² hxi²kan¹jah¹lo²sxa³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²li²
hxi²kan¹jah¹lo²su²nũ³nxa³wa². Hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
a²sa³wi³ha³lxi³su² sĩ¹na¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹ha²kxai³ yxo²ĩ²
ã³si³wxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ³nai²li²
ĩ³kwa³na³sa²sĩ¹nha²kxai³ ju¹tai²li² ĩ³yau¹ũ²xai³nxa²lxi³sĩ¹na¹wa².
6 Hai³sxai²na² wa³kon³kị³ju³ta² yã¹nx2na³la².
Hai³sxai²na² ũ³whĩ¹kị³jut3sũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³tih³nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yain³ta³ne³kxa² ĩ³yau³xa²
ũ³whạ³kxi²kị³jut3sũ³nxe² A³po²lah³lai²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ta¹hẽ¹la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² yain³ta³ne³kxai²na² ĩ³wi¹we¹kxa²
yã¹nxe² a²nũ² ĩ³nxai²na² yxo²ĩ²si¹nx2ti³na³la².
7 Nxe³yãn¹ta¹ ki¹ai²na² ũ³whĩ¹jah¹lai²li² hai³txi³
hxi²kan¹jah¹lo²sxa³ha²kxai³ ka³lũ³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau³xa²
ũ³whạ³kxi²jah¹lai²li² hai³txi³ hxi²kan¹jah¹lo²sxa³ha²kxai³
nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³nai²na²
so¹lxi³ yain³ta³ki³ai²na² ka³lũ³ti³hi¹tha²kxai³
wi¹wen¹ti³hit1tha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³jah¹la² so¹lxi³
hxi²kan¹sa²sai¹jah¹lai²la¹wa².
8 Nxe³ha²kxai³ ũ³whĩ¹kxi²jah¹lo²su² tạ³nxa² ĩ³yau³xa²
ũ³whạ³kxi²jah¹lo²su² tạ³nxa² ã³sen³sai¹nyhu¹kị³ju³ta³la³
yũ³ai¹nxa³wa². A²hxi²kan¹ju³ta² hau³kon³yah³na³la². Wi¹kãi³xa²
ai³ya³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ũ³yho³hxi²te²ju²hẽ³la².
9 Jã¹nxe³nha¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wa³ka³li³lot3sa²tũ³kạ³txi³si²nha
Nxe³ha²kxai³ wxãi²na² Txa²wã¹sũ³na² hai³sxa² yã¹xah³lxi¹lxa².
Nxe³nx2ta¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³nũn³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha²
yã¹yxah³lxi³nũ³ni¹lxa².
10 Sxi²ha² txah³lxa³kxa² ạu³txi³ ã³kat1ta³ka³ta³nũ³su²
ũ³wha¹kxi²ju³ta²yã¹nxe²na³la², Kris²tu³jah¹la²sa².

Ạu³txi³ ã³ka³ti³si¹hin¹jau³su² ũ³si³ya³kị³kxai²nãn²tụ³
sxi²ha² hai³txi³ ã³ya³hxi²sxã³ ã³kho³te²sxa³yu²hẽ³la².
Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² khãuh³lxa³txon³nyhah¹lxin¹kxa²yạn³txi³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ah³lxi³si¹nx2ta¹jau³su²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³kxai³lu² yxo²ĩ²xa³te²nãu³xa² ĩ³yau¹ũ³si¹hai¹na¹jau³su²
ĩ³hxi²kat1sain¹na²hẽ³la². Jã¹nxe³kxe³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
wãn³txan²tụ³ ĩ³hen³txi³kị³kxe³su² sxi²ha² ạu³txi³nãu³xa²
yã¹nx2na³la². Txai²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa²
wi¹lĩ³sxa³kat3sũ̱³na³la². A²nxe³te²na² sxi²ha² txon³tũ̱³kạ³txa²
yã¹nxain¹na³la². Wain³txi³ ĩ³tih³nxe³txai¹lxa².
11 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la². Ĩ³sa²si¹hã³sxã³
ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Txa²ki³lha³lxa² so¹lxi³ yxo²ĩ²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a²
ã̱³xai²na² yxo²ĩ²ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³nẽ³lain¹na²hẽ³la².
A²nxe³jah¹la² sxi²ha² txah³lxa³ki³a² ạu³txi³ ũ³si³ya³kxi²kị³ka³ta²
yã¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² A²ki³lha³lxa² ũ³whxe³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² yxo²ĩ²kị³kxai²nãn²tụ³
en²nẽ³nxa³lho³la².
12 Nxe³tũ̱³kạ³txai²na² sxi²ha² ton³tũ̱³kạ³txa² yã¹nxain¹na³la².
Jã¹nxe³nũ²la² a²nũ²a² ĩ²li³te²a² ou²ro²ki³su² tạ³nxa²
pra²ta²ki³su² tạ³nxa² txah³lxa³kxa² a³lxi²ki³a² ĩ²li³ki³su² tạ³nxa²
nxe³ki³a² tẽ³sxã³ sxi²ha² wi¹thĩ³na² txo³nai¹nhị̃³nx2na³la².
A²nxe³thĩ³nai²na² wãn²ju³ta³la³ yũ³hị̃³nx2nxa³wa².
Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² ĩ³tih³nxe³nx2ti³tũ̱³kạ³txa²kxai³ wain³jau³su²
ĩ³tih³nxe³nx2ti³kxai²nãn²tụ³ sxi²ha² wã²nxa³thĩ³na²
ton³tũ̱³kạ³txa² yã¹nxain¹na³la². Te²yã¹nxũn³jut3su²
a²nũ²a² ã̱³xa² hi³sa³kat3su² tạ³nxa² wại³nhxãn³sxu²
tạ³nxa² si³sa³nxãn³su² tạ³nxa² nxe³sxã³ tẽ³nũ²la² sxi²ha²
txo³nai¹nhị̃³nx2na³la². A²nxe³thĩ³nai²na² wãn²ju³ta²
yũ³hị̃³nx2na³la². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² ĩ³tih³nxe³nx2ti³tũ̱³kạ³txa²
wai³nxa³jau³su² ĩ³tih³nxe³nx2ti³kxai²nãn²tụ³ sxi²ha² wãn²thĩ³na²
ton³tũ̱³kạ³txa² yã¹nxai¹nhị̃³nx2na³la².
13 Nxain¹kxai²nãn²tụ³ kxã³non³tãu³a¹ Kris²tu³jah¹la²
a³ka³nxi²sxã³ wxã³tãu³a¹ txa²wã¹wa³ka³li³yu³ta² ĩ²te³lhxã³
wxã³tãu³a¹ kãi³kị³ju³ta² ĩ²nẽ³lain¹tu¹wa². Kãi³kị³ju³ta²
wi¹tạ³nxa² wi¹lxa³tạ³nxa² e³lxah¹ ĩ²nẽ³lain¹tu¹wa². Ĩ²nẽ³lhxã³
a³ya³txi²sxã³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³tu¹wa². Ĩ³yĩ¹li²nẽ³ju³ta² ha³nxe²a²
yã¹nxe³hị̃³nx2na³la². Kãi³kị³ju³ta² ha³nxe²a² yan³sxã³
wãn²kị³kxa² yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² ĩ²nẽ³lhãn²sxã³
ĩ³yĩ¹li²nẽ³lain¹tu¹wa².
14 A²nxe³jah¹la² sxi²ha² txon³thĩ³na² wã²na³kxi²ti³hi¹txa³jah¹lo²su²

kxai²nãn²tu̱³ wi¹wi¹nxe² ũ³yho³hi²nyhain¹tu¹wa².
15 Nxe³yãn¹ta¹ sxi²ha² ũ³txo³nain¹ju³ta² wã²nhxan³kxai²nãn²tu̱³ ũ³yho³hi²kxe³nũ³a² tḩ¹kxi²hḩ³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³ sxi²ha² ũ³ton³jah¹la² sa²kxai³lu² ha³nxe²a² wãn²kxi²kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² so¹lxi³ ih³hḩ³nx2na³la². Nxe³kxa² yã¹nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² wa³ka³li³yu³ta² wi¹kãi³xa³te²su² te²a² a²yo³ha² yũ³hḩ³nx2nxa³wa².
16 Nxe³yãn¹ta¹ wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² yã¹xah³lxi¹lxa². Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² nxu²kwa̱i³yxau³nx2ti³na³la².
17 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² yxo²ha³kxa¹ wi¹lhin¹khai¹nx2na³la². Wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²su² yã¹xah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² sa²nai¹te³lhxã³ a²nũ²a² nxe³ke³la³te²kxai³ a²nxe³te²a² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²tu¹wa².
18 Nxa²ha¹te¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ki³ha¹kxi²nha²yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² wãn³txi³kai³lu¹, e³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Txai²na² a²nũ²a² a²hoh³lxi³sa²ju³ta² yũ³na¹nha¹. Nxa¹ha²kxai³ a²hoh³lxi³sa¹nha¹. Wxa²ẽ¹nãn¹jau³xa² yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ a²hoh³lxi³syah¹lxi³hḩ³nx2nxa³lxa². Oh³xai²nãn¹ta² a²hoh³lxi³su² jah¹la² so¹lxi³ a²hoh³lxi³khai³lxa³ hḩ³nx2na³la².

— Nxe³jau³xai²na² kwa²toh³lxi³jau³xai²la¹wi¹. Yuh³xai²nãn¹te²su² te²a² nxe³nx2tai¹nha³ta²wa².
19 Nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² jau³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ye³ĩ²tãu³a² kwa²toh³lxi³jau³su² na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tãn¹jau³xa² e³te³nah¹lxi¹:

— Yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² te²su² te²a² ku³kuh³nxe² e³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³te²na² Txa²wã¹sũ̱³nu²su² hi²sen³su² kwa²to³toh³lxi³jau³xai²la¹wi¹. Nxe² ĩ³yĩ¹li²jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Te²yã¹nxe³te³nah¹lxi¹:

— Yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² ju³ta² hai³txi³ wã³nxĩn¹te²sxa³yu²hẽ³li¹. Kwa²hãi¹nxe² toh³lxi³jut3su² te²ju²hẽ³li¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² so¹lxi³ ju¹tai²li² wi¹la³la³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Nxe³ha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²a² a²hoh³lxi³su² jah¹la² ã³si³tẽ³kxi²te² ĩ³nxai²na² yxo²kãin²txi³ ãu²la²ti³ e³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹nẽ³kxai²la¹wa².

22 Pau²lah³lo²na¹xai²na², A³po²lah³la², Pe²jah³la²,
nxe³sĩn¹sxã³ hxi²nũ¹nxa²lxi³si¹sa²sĩn¹jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³hũ¹nxa²sah¹lxi³sĩn¹na³la². Wi¹lhin¹nxa²lxi³si¹sĩn¹jau³su²
Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu² txa²wã¹ha³lo²a²
ũ³hũ¹nxa²lxi³na³la². Ka³tẽ̱³na² wi¹tãu³a² ũ³hũ¹nxa²lxi³na³la².
Ya³lu²yah³lxin¹kxan²ti³ wi¹lha²hau³ko³tũh¹nxa²lxi³tu¹wa².
Yen³kxa² tau³ton³kxi¹nx2ti³kxa² Txa²wã¹sũ̱³nu²su²
te²kxai³lu² ũ³hũ¹nxa²lxi³tu¹wa². Ha³lo²a² hãi¹nxe³ti³xa¹
ũ³hũ¹nxa²lxi³tu¹wa².
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Wxa²hxi²kan¹txa² Si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Jã¹nxũn³sxã³
Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Ta²hai²la¹wa².

4

Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩn¹jau³su².

1 A³po²lah³la² txai²na² nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩn¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na²
hãi³jau³xu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³sain¹sĩn¹jau³xa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²su²
sĩ¹na¹wa².
2 Nxe³na¹kxa²yã¹nxe³te²he³la³kxi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² a²yxo²ha³kxa¹ sa²wai³wait3sxã³
wi¹kãi³xa²xai³txai¹lxi¹. Nxe³te²ju²hẽ³la².
3 Jã¹nxa¹jut3su² a²nũ²ai²li² ĩ²sa²sxã³ ĩ³yĩ¹li²sa²ju³ta³nũ³a²
hxi²waun³txin²nxa³lho³la². Wxãi²la³ tạ̃³nxa²
a²nũ²a² hxi²kan¹te²la³ tạ̃³nxa² ĩ³yĩ¹li²sa²ju³ta³nũ³a²
hxi²waun³txin²nxa³lho³la². Kãi³a¹ju³khai³su² kxan²ti³ ĩ²nha²sxã³
ĩ³yĩ¹li²nha²ye²sa²nxa³lho³la².
4 Txa²ẽ¹nãu³ai²na² kọ̃³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² txai²na²
ĩ²nha²nxa³nha²wa². Wã²nxũ̱h¹lxi³txi³ wi¹lhin¹ti³hi¹nha²ju³ta³la³
te²txã³wa². Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² so¹lxi³
ĩ²sa²sxã³ ĩ³yĩ¹li²sa²ju³ta³nũ³su² hxi²ka¹nh̃³nx2na³la².
5 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²ai²li² kọ̃³nxe³ti³ ĩ²yĩ¹li²hain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ha³lo²a² ã³nhau³ko³txã³wa². Nxe³ta¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² a³ka³nxi²ju³ta² wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
A³ka³nxi²hĩ¹na¹ a²nũ²a² hãi³jau³xa² a²ẽ¹na² ạ̃u³txi³ hãi³jau³xa²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³tu¹wa². A²ẽ¹na² kọ̃³nxe³ti³
kãi³so¹nhain¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ko²ko²txa²ne¹nhẽ³tu¹wa².
Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²kị̃³na¹xai²na²
sa²nẽn¹kxi²xai³nẽ³tu¹wa².
6 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wain³txi³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³su²
txai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² A³po²lah³lai²na²
kãi³a¹jau³hũ̱³jau³sye¹nx2ti³na³la². Wxa²hxi²kan¹jah¹lo²nãu³xa²
txai²la³ tạ̃³nxa² A³po²lah³lai²la³ tạ̃³nxa² ĩ²li³te²a²
hxi²kan¹te²su² te²la³ tạ̃³nxa² ã³kãi³xai³ju³tai²na²

so¹lxi³ sa²nẽn¹kxi²xai³txai¹yah³lxi³hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹
a²nũ²a² ã̱³xa² ã³kãi³nũn³ju³tai²na² ã³kãi³so¹ain¹sxã³
sa²nẽn¹kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³xa² ha³ya³kxa³lxi³su²
hi¹ain¹jau³su² ĩ³kã̱u³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

7 Ĩh¹te²a² hxi²ka² sa²sen³sai¹sxã³ hxi²kan¹te²lo³txa²lxi³te²la¹xã³?
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ũ³hũ¹nx2ti³xa³lhai¹la²? Nxe³ha²kxai³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ nũh¹
so¹kxi²ki³lxo³nyhah¹lxin¹te²la¹xã³? Yxo²kãin² e³yah³lxin¹kxan²ti³
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ũ³hũ¹nx2ti³jah¹lai²la¹wa².

8 Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ yũ³sĩ¹na¹xã¹. Yen³kxih³khaix1sĩ¹na¹xã¹.
Ha³lo²a² wa³kxẽn³sa²sĩ¹na¹xã¹. Yxãn¹ta¹ wxa²nũ̱³ka̱³txai²li²
yah³lxi³sĩ¹nxã³xã¹. Yah³lxin¹jau³su² ya²la³tu̱³ ha³lo²a²
wa³kxẽn³ti³nãu³su² yah³lxin¹ke³la³te²kxai³ ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹
hau³ko³ja³syah¹lxi³si¹hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ yxah²lxa³lxa².

9 Je³su²jah³la² ĩ³kaix1so¹sain¹sĩn¹nha²wa². Nxe³kxan²ti³
ã³si³wxẽ̱³not3sa²sĩn¹ta²nũ³nha²wa². A²nũ²a² su²lhã³tũ̱³ka̱³txi³
hũ̱³sa²sĩn¹nha²wa². Ĩ²sa²sãn²sĩn¹sxã³ ko̱³nxe³ti³
kãi³tũ̱³ka̱³txa² yã¹nxa² su²lhã³te³lhxã³ sa²sĩn¹ta²nũ³nha²wa².
Oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²i², yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²i²,
nxe²sain¹sĩn¹nha²wa².

10 Nxe³ha²kxai³lu¹ Kris²tu³jah¹la² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tha²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³su² e³e¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².
Wxãi²na² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi¹nx2ti³ha²kxai³ a²hoh³lxi³su²
khai¹yxe²yah³lxi³nhi¹lxa². Hxi²tha²on³sa²sĩn¹kxan²ti³
nũ³kxũn³khaix1ye²yah³lxi³nhĩ¹lxa². Ko̱³te³kxi²sain¹sĩn¹kxan²ti³
wxãi²na² sa²nẽn¹kxi¹nx2tain¹sĩn¹na³la².

11 Ye³ka³lxa¹txi³ he³ja³lu²sa²to³sĩ¹nha²kxai³
ya̱³lxu²ja³lu²sa²to³sĩ¹nha²kxai³ sa²sĩn¹toh³na³la².
Wãn²txa²sa²to³sĩ¹nha²kxai³ kãin² waix1sain¹to³sĩ¹nha²kxai³
nxe³sain¹te²sa²sĩ¹na¹wa². Hai³txi³ txa²sxi²khai³lxa³
yũ³sa²sĩ¹nxa³wa².

12 Txa²yain³txa² so¹kxi²te³lhxã³ kãin² wa³kon³nha¹wa².
Yxo²xũn³txi³ ĩ³ye³kxi²sain¹sĩn¹kxan²ti³ wi¹lhit1sxã³
ĩ³yĩ¹li²hain¹nha¹wa². Nũ̱³kxũn³txi³ khãuh³lxa³txi³sain¹sĩn¹kxan²ti³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau²xai³sĩ¹na¹wa².

13 Ko̱³te³kxi²sain¹sĩn¹kxan²ti³ wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³wa²lũ³xain¹nha¹wa². A²kuh³lxa³txi³su¹ syex1tain¹sĩn¹na³la².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ sxi²ha² a²nxa³ti³ju³ta² ha³lo²a²
sa²tã³kxi³te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² nxe³sain¹sĩn¹na³la².

14 Jã¹nxa¹jau³su² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹tãu³a²
ãu²lxa²to³txa²lxa¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa². Hãi¹sxã³

txa²wẽ³ha³lxi³hũ̱³nxe² a³lxi²na¹kxa² yã¹nxe³sxã³
ĩ³tih³nxe³nx2ti³te³lhxã³ nxe³nx2ti³nha¹wa².
15 Ĩ³tih³nxe³nx2ti³jah¹la²nãu³xa² ka³lxa¹txi³
yũ³yah³lxin¹kxan²ti³ a²wĩ³nu²khai³xa² ka³na³ka³nat3sxã³
yũ³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la². A²nxe³te²a² wxa²wĩ³nu²khai³hũ̱³na¹wa².
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² a²wi¹lhĩ¹na²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ta¹ha²kxai³
nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau²xai³yah³lxi¹lxa². Jã¹nxe³nx2ta¹ha²kxai³
wxa²wĩ³nu²khai³hũ̱³na¹wa².
16 Nxe³na¹ha²kxai³ wi¹kãi³a¹kxa² yã¹nxe² kãi³jah³lxi³hẽ¹la².
17 Jã¹nxa¹jut3su² Ti³mo²jah³la² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tu¹wa².
A²kxã³nxa² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² wãn³txa²
ĩ³tih³nxe³na¹ha²kxai³ yxo²ĩ² ã³si³wxe³na²hẽ³la² Ti³mo²jah³la²sa³.
Nxe³ha²kxai³ a³lxi²na¹wa². Txa²wẽ³sa² yã¹nx2na³la².
Sa²wai³wait3sxã³ wi¹kãi³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² wain³txi³
sa²yxo²wet1sa²tẽ³si¹nx2ti³jau³su² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wa².
A²nxe³jau³xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ka³tẹ̱³na²
wi¹tãu³su² ũ³hũ¹nx2ti³si¹jau³su² ĩ³yau¹ũ³xi¹nx2ti³tu¹wa².
Nxe³jau³jau¹xai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹to³ha¹wa².

18 Yxãn¹ta¹:

— Pau²lah³la² wa̱³li²nxa³lho³na¹. Wxa²nũ̱³ka̱³txa²
ha³tih³nũ̱³ka̱³txa² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² e³kãi²non³sxã³
ĩ³ye³yah³lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹la².
19 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a²ten³jau³su²
kxai²nãn²tu̱³ wa³su³txi³ wa̱³li²na¹tu¹wa². Wa̱³li²na¹kxai²nãn³tu̱³
yxo²kãin²ne³te² ĩ³nxa² ĩ²nxa²lxa¹tu¹wa². Wxa²wãn³txa²
ain³kxi¹nxa²lxa¹tu¹wa². Jã¹nxe² wã³nxĩn¹sxã³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ĩ²nxa²lxi³nũ³na¹tu¹wa².
20 Txa²wã¹sũ̱³na² wã³nxĩn¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³:

— Txa²wã¹sũ̱³nu²su² Txa²hxi²kan¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxe²
e³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ã³ya²la³la¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wã³nxĩn¹sxã³
ã³si³tẽ³kxi²nẽ³na³la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau²xai³ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³:

— Txa²wã¹sũ̱³nu²su² Txa²hxi²kan¹jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe²e³kxi²ki̱³kxan²ti³ kwa² wãn³txi³su² hĩ̱³nx2na³la².
21 Nxe³ha²kxai³ ju¹tai²li² nũ¹hĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Wa̱³li²na¹tãu³a²
ĩ³kwa̱i²kxi²sxã³ ĩ³wai³si¹nx2ta¹jau³su² ta̱³nxa² txa²ẽ¹nãu³ai²na²
thãi³ti³la² a³lxi²si¹nx2ta¹jau³su² ta̱³nxa² nũ¹hĩ²jah¹lxi³hẽ¹la².

5

Yxo²ĩ²tũ³kạ³txi³nãu³xai²na² kọ³nxe³thi¹nain¹jau³su².

1 Nxa²ha¹te¹ wxa²nũ³kạ³txi³ ĩ³nxa² kọ³nxe³thin¹khaix1te²a²
yũ³yah³lxi³ta¹hi¹lxa². Kọ³nxe³khaix1ju³tai²la¹wa². Hai³txi³
Ju³te²a² nũ³kạ³txi³su² te²a² tạ³nxa² Ju³te²a² nũ³kạ³txi³sxa³te²su²
te²a² tạ³nxa² te²yã¹nxe² kãi³ain¹te²sxa³yu²hẽ³la². Wxa²wĩ³na²
sxe³xa³ka³lxi³khai³xa² tẽ³sxã³ so¹yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
2 Nxe³kxan²ti³nũ¹ yxo²kãin²e³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Hai³txi³ ĩ³ãin²ta³kxah¹lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la². Jah¹lai²li²
ĩ³sa²ha³lo²sạ²tã³ah³lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
3 Nxe³yãn¹ta¹ txai²li² nxũ²kwại³ye³lot3sxã³ yx-
aun²nxạ³tai¹ti²tu³wạ². Yxãn¹ta¹ txạ²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²nx2ta¹wạ².
Nxe³ha²kxai³ wxa²yen³nãu³a² yxau³na¹kxe³hũ³nxe² kọ³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hai¹na¹wa². Kọ³nxe³thin¹sxã³ kãi³jah¹la² ã²la²
kọ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hai¹na¹wa². Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ ĩ³ye³kxi²sa²jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
4 Nxe³ha²kxai³ ã³yã³nũ²kxi¹jxah³lxi³hẽ¹la².
Ã³yã³nũ²kxah³lxin¹kxai²nãn³tụ³ txa²ẽ¹nãu³ai²na²
ã³nũ³kxi¹nx2ti³nũ³na¹tu¹wa². Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²wã³nxĩn¹ju³khai³xa²
ã³si³tẽ³kxi²nẽ³tu¹wa².
5 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² kọ³nxe³thin¹sxã³ kãi³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³ye³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Kọ³nxe³ti³ kãi³i¹nhẽ³li¹. Sa³ta³na²jah¹la²
a²wa³kxẽn³sye¹txai¹li¹. Yah³lxin¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Kọ³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
ã³yxo²o³tũ¹si¹yhah³lxin¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³kxai²nãn²tụ³ a²nũ²khai³xa² ã³kho³kxan²ti³ Je³su²jah³la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wxã³hĩ¹na¹
a²wi¹tãu³khai³xa² ã³wa²sut1sxã³ yxau³tu¹wa².
6 Jã¹nxe³jut3su² yxo²kãin²txi³ e³lah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wa².
Te²yã¹nxe³jau³su² txa²wã¹yah³la²nãu³xa² e³lain¹te³nah¹lxi¹:

— Yain³tũ³xa² ĩ³wa¹kxi²ki³a² jũ¹nxa² so¹lxi³
ũ³sa²wi¹kị³kxai²nãn²tụ³ ye³jen¹na² tũ¹xai²na²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³wat1te²ju²hẽ³li¹. Txa²wã¹yah³la²nãu³a²
nẽ³lai¹nhxai²tai¹ti²tu³wa².
7 Nxe³ha²kxai³ kọ³nxe³ti³ kãi³ju³tai³tã² a²wĩ³na²
sxe³xa² so¹kxi²ju³tai³ jã¹nx2na³la². Ĩ³wa¹kxi²ki³a²
yã¹nx2na³la². Jã¹nxe³sxã³ kọ³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
ĩ³wa¹kxi²ki³hũ³nxe² ã³na¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yxah³lxin¹kxai²nãn²tụ³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³nhxan³ka²ti³nx2ti³hị̃³nx2na³la².
Nxe³sxã³ yain³tũ³xa² tah²nũ³xa² yã¹yxah³lxi³hị̃³nxa¹lxa².
Nxe³kxai²nãn²tụ³ kọ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³wa¹kxi²ki³hũ³nxe²

yũ³yah³lxi³hḩ̃³nx2nxa³lxa². A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Wxa²kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ o³ve²a² wẽ³sa² tẽ³sxã³ su²lhã³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ne³wã²na³kxḭ¹nx2ta̱¹tụ¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹tḭ²tu³wa². Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² o³ve²a² wẽ³sa² su²lhã³yah³lxin¹kxa² yã¹nx2na³la². Ã²la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

8 Jã¹nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̱³ Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² ĩ²xi²kḭ̱³je³na² Pas²kwa² yain³txa² yain³kḭ̱³tu¹wa². Yain³kḭ̱³tãu³a¹ hai³txi³ ĩ³wa¹kxi²ki³a² yain³kḭ̱³sxa³lho³la². Hãi¹sxã³ yain³txa² tah²nũ̱³xa² ĩ³wa¹kxi²ki³la³ yũ²nxa³tũ̱³xa² so¹lxi³ yai³nhḩ̃³kḭ̱³tã³la². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² kọ̱³nxe³ti³ kãi³kḭ̱³ju³tai²na² a²nũ²a² ã̱³xa² kọ̱³nxe³ti³ a̱in³kxain¹kḭ̱³ju³ta² ã³na¹kḭ̱³sa²kxai³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³kḭ̱³ju³ta² ã³na¹kḭ̱³sa²kxai³ nxe³kḭ̱³tu¹wa². Nxe³sxã³ wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³kḭ̱³sa²kxai³ ya²la³lyu³ta² so¹lxi³ kãi³kḭ̱³sa²kxai³ nxe³kḭ̱³tu¹wa². Nxe³ju³ta² so¹lxi³ ten³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².

9 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹hĩ¹nai³tã² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². A²nũ²a² kọ̱³nxe³thin¹te²a² ã³na¹sxã³ a³li³si¹nxa²lxa¹jau³su² kwa³na³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

10 Yxãn¹ta¹ ha³lo²a² yuh³xai²nãn¹ta²ko³xai²na² hin¹yah³lxin¹tãu³a² a²nũ²a² kọ̱³nxe³ti³ kãi³te²su² te²a² ha³ten¹jah³lxin¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa². A²nũ²ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱in³jah¹lo²su² ta̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ã³ke³tũ¹sxã³ yen³kxa² so¹kxi²jah¹lo²su² ta̱³nxa² txah³lxa³kxa² Txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³sxã³ ten³ju³ta³lot3jah¹lo²su² ta̱³nxa² nxe³ju³ta² kãi³sxã³ ha³ten¹jah³lxin¹ju³ta² kwa³na³nxa²lxi³nxa³hẽ³la². Nxe³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ha³ten¹jah³lxin¹ke³la³te²kxai³ yuh³xai²nãn¹ta³ko³xa² a³li³yah²lxi³hḩ̃³nxa¹lxa².

11 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² nxe²e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txai²li² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³jau³su² kọ̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²ta̱³nxa² a²nũ²xã̱³xa² yen³kxa² kãin² yxo²kwa̱in³ta̱³nxa² txah³lxa³kxai²li² tẽ³sxã³ txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³sxã³ sa²yxo²we¹ta̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³wa³ka³si³nyhu¹te²la³ ta̱³nxa² ĩ³na²jau³xa² ũ̱n³jau³xa² ĩ³na²sxã³ wen¹ta̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ã³xa² ã³ke³tũ¹sxã³ yen³kxa² so¹kxi²ta̱³nxa² nxe³sxã³ nxe³te²he³la³ka² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²a² so¹lxi³ a³li³si¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³yain³kxi²ti³hex1nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la².

12-13 Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xai^{2}li^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}te^{2}a^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hain^{1}tu^{1}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxa^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}waun^{1}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{3}ta^{3}lxi^{3} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jah^{1}lai^{1}ta^{3}lxi^{3} ã^{3}na^{1}sxã^{3} wxa^{2}li^{3}ti^{3}hi^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

6

Yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ain^{1}jau^{3}su^{2}.

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} te^{3}nai^{1}nxa^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

2 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kxãn^{3}ton^{3}tãu^{3}a^{1} yan^{1}nãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2} wi^{1}ta̱^{3}nxa^{2} kọ̃^{3}ta̱^{3}nxa^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}yah^{2}lxan^{3}ta^{2}lu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} kãi^{2}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{3}ya^{3}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}lxa^{2}.

3 Kxãn^{3}nãu^{3}a^{1} oh^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}nũ^{1}hain^{1}nũn^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{3}ya^{3}txi^{2}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}.

4 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}la^{2} yen^{3}kxa^{2} toh^{3}lxa^{3}ta^{2} wãn^{3}txa^{2} toh^{3}lxa^{3}ta^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}txa^{2}lxi^{3}si^{1}hah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}txa^{2}lxi^{3}si^{1}hah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

5 Ãu^{2}lxa^{2}tot3sah^{2}lxin^{1}nha^{2}wa^{2}. Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jah^{1}lo^{2}su^{2} yũ^{3}nx2ti^{3}xa^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Yen^{3}kxa^{2} toh^{3}lxa^{3}ta^{2} wãn^{3}txa^{2} toh^{3}lxi^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}te^{2}la^{3} yũ^{3}nx2ti^{3}xa^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}?

6 Yũ^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kọ̃^{3}nxe^{2}nxa^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}yah^{3}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}.

7 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³wih¹nxa²lxi³xa³wa². Nxe³ha²kxai³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³nxa²lxain¹ju³ta³nũ³a² tạ̱³nxa² yen³kxa² kãi³kxi²nxa²lxain¹ju³ta³nũ³a² tạ̱³nxa² nxe³ju³ta² kọ̱³nha²sxã³ en³yah³lxa³lxa², wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³yah³lxin¹kxan²ti³na². Nxe³yãn¹ta¹ ã³nhe²kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²hxi²kan¹jah¹la² yen³nãu³a² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
8 Yxãn¹ta¹ ti³hex1yah³lxa³lxa². Nxe³yah²lxan³kxa²ha³tih³xan²tụ̱³ kọ̱³nxe³ti³ o²la³kxi²nyhu¹i², yen³kxa² kãi³kxi²nyhu¹i² yxah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Wxa²nũ̱³kạ̱³txi³su² kxan²ti³ nxe² kãi³nyhu¹yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
9-10 Wai³nxa³ju³ta² kãi³te²su² te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²ai²li² hxi²kan¹txi³ ã³wih¹te²sxa³yu²hẽ³la². Ã³ke³tũ¹nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la². Kuh³lxa³thin¹sxã³ o²la³kxi²nxe³jah¹lo²su² tạ̱³nxa² txah³lxa³kxa² Txa²wã¹sũ̱³na² ki³lxot3sxã³ ten³ju³ta³lot3nxe³jah¹lo²su² tạ̱³nxa² txu¹su² in³txa² ã̱³xo²la³kxi²ta¹ka³lxu³su² tạ̱³nxa² in³txa² txu¹ha² ã̱³xũ³whĩ¹ta³kxi²nyhu¹jah¹lo²su² tạ̱³nxa² in³txah²lxi³ in³txah²lxi³ yxo²kwạ̱in³sxã³ o²la³kxi²nyhu¹te²su² tạ̱³nxa² txu¹ha²lxi³ txu¹ha²lxi³ yxo²kwạ̱in³sxã³ o²la³kxi²nyhu¹te²su² tạ̱³nxa² yen³kxa² kãi³jah¹lo²su² tạ̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² kãin² yxo²kwạ̱in³jah¹lo²su² tạ̱³nxa² ĩ³na²jau³xa² ũ̱n³jau³xa² ĩ³na²sxã³ wen¹jah¹lo²su² tạ̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³wa³ka³si³nxe³nyhu¹jah¹lo²su² tạ̱³nxa² a²nũ²a² ã̱³xa² ã³ke³tũ¹sxã³ yen³kxa² kãi³so¹kxi²nxe³jah³lo²su² tạ̱³nxa² nxe² kãi³in¹tũ̱³kạ̱³txa² yxo²ha³kxa¹ hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ju³ta² ã³wxe³kxi²hĩ̱³kị̱³sxa³wa².
11 Wxa²nũ̱³kạ̱³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ²li³te²su² te² ĩ³nxa² kxãn³kxai³ te²yã¹yxah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³yãn¹ta¹ kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² sa²wa²su¹kxi¹nx2ti³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ sa²yxo²we¹tũ̱³kạ̱³txi³sah¹lxi¹lxa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ wi¹lhin¹te²lo³txa²lxi³na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² nxũ²kwạ̱i³yxau³nx2ti³ha²kxai³ wi¹lhin¹te²lo³txa²lxi³na³la².

Txa²wã¹nũ²ai²na² wain³txi³ kãi³kị̱³jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ wxa²nũ̱³kạ̱³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ²li³te²su² te² ĩ³nxa² wãn³txi³kxai³lu¹, e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— “Ĩ²li³ju³ta² kãi³ti³ten³sa³nha¹.” Na¹kxai²nãn²tụ̱³ hxi²kan¹txi³ kãi³hĩ̱³na¹wi¹. Nĩn¹jau³su² kxai²nãn²tụ̱³ wain³na³la². Yxãn¹ta¹ yu³ka³na³ka³na³ju³ta² so¹lxi³ wi¹lhin¹nũ¹nhẽ³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³yah³lxi³nũ³nĩn¹te³nah¹lxi¹:

— “Ĩ²li³ju³ta² kãi³ti³ten³sa³nha¹.” Na¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
kãi³hĩ̱³na¹wi¹. Na¹jau³su². Wain³na³la². Yxãn¹ta¹ ju¹tai²li²
a¹thũn³jut3su² ju³ta² a²wa³kxẽn³sa¹ju³ta² ten³te²txã³wa².
13 Ĩ²li³jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Yain³txa² so¹lxi³ yain³weh³na²ki̱³ta³yxo²ka³nũ³su²
te²ju²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹yxo²kxai²li² yain³txa² so¹lxi³
yain³weh³na²ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ yan¹ye³jen¹nãu³a¹
txa²wã¹yxo²kxai²li² ne³ki³son³ti³hit1sa²kxai³ yain³txa²
ne³ki³son¹ti³hit1sa²kxai³ nxe³tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka²sa³.
A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a²
we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³te²a² ko̱³nxe³thin¹sxã³
o²la³kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a² sa²yxo²wet1si¹ki̱³jau³nũ³a²
so¹lxi³ we¹txa³ha²kxai³ hãi¹sxã³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² sa²yxo²wet1si¹ki̱³jau³nũ³a² we¹tha²kxai³
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nu¹tai²nãn¹ju³ta²
so¹lxi³ yxau²xai³ki̱³tã³la². Nxe³ha²kxai³ wain³txi³
sa²yxo²wet1si¹ki̱³jau³nũ³a² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
ĩ³hxi²ka¹tũh¹sa²tẽ³nẽ³na³la².
14 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹lo²su²
jah¹lo²kxai³lu² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³jut3su² kxãn¹non³tãu³a¹ wã³nxĩ¹ni² hxi²ka¹ni²
nxe³ha²kxai³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³ti³hi¹tẽ³nũn³tu¹wa².
15 Txa²wã¹nũ²khai³ki̱³na¹xai²na² whãi²na¹ Kris²tu³jah¹la²
hi²sen³su² a²wa³kxẽn³ta²nẽ³na³la². Nxe³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹nũ²khai³ki̱³na¹xai²na² a²ĩ³lxi³te²su² te²a²
tẽ³sxã³ tu¹ha² ko̱³nxe³thin¹ta¹ka³lxa² o²la³kxi²ki̱³ke³la³te²kxai³
ko̱³nxe³ju³ta² a²wa³kxẽn³ti³hi¹tẽ³hĩ̱³nx2na³la².
Ju¹tai²li² wain³ti³he¹nx2nxa³wa².
16 Jã¹nxũn³sxã³ ko̱³nxe³thin¹ta¹ka³lxa² ũ³whĩn¹ti³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
nxẽn¹ta¹ka³lxu³su² ta¹ka³lxa² ko̱³nxe³thin¹ta¹ka³lxa² a²nũ²a²
ã³nũ²kxi²sxã³ yu³ka³na³ka³na³ju³ta³nũ³su² kãi³hĩ̱³ki̱³tã³la².
Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ũ³whĩn¹ta³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ã³nũ²kxi²sxã³
wxa²nũ²a²nãu³a² yu³ka³na³ka³na³ju³ta³nũ³su² kãi³hĩ̱³ki̱³tã³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Te²yã¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ yxo²ĩ²sxã³ ã³yã³nũ²kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ nũ¹ka³na³ka³nat3ja³nhẽ³na³la².
18 Nxe³ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹sxã³ o²la³kxin¹ju³ta²
u²lã³na¹sxã³ ã³waix3jah¹lxi³hẽ¹la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
ĩ²li³ju³ta² kãi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹nũ²khai³xa² hai³txi³
ã³kãi³ti³hi¹tẽ³te²su² jut3su² nxa³wa². Yxãn¹ta¹ txu¹ha²
ta̱³nxa² in³txa² ta̱³nxa² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²ju³ta²

o²la³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹nũ²khai³xa² kuh³lxa³thin¹sxã³
kãi³ju³ta² ã³kãi³ti³hi¹nha²ki̱³tã³la².
19 Txa²wã¹nũ²khai³xa² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³jah¹la² a²yxau³ju³khai³su²
ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹nũ²khai³xa² nxũh¹ wa³kxẽn³ta³kxi²sxa³wa².
20 Txa²wã¹sũ̱³na² so¹kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²yo³ha²
ũ³yho³hi²sxã³ so¹kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nẽ³lha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kãin²ti³hit1jah¹lxi³hẽ¹la². Wxa²nũ²khai³xa²
hãi¹nxe³ti³xa¹ sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

7

A²nũ²a² so¹nyhu¹ju³ta² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ ĩ³wã̱³txi³sah¹lxin¹jau³xa²sa¹.
Ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Jah¹lai²li²
wxa²ha³tih³ ĩ³nxai²nãn¹jah¹la² nũh¹yxau³ju³ta² wi¹na³la².
Txu¹ha² so²nxa³kxan²ti³ wi¹na³la².
2 Nxe³yãn¹ta¹ kuh³lxa³thin¹sxã³ kãi³ju³ta²
yũ³khaix1te²jai¹ti²ti¹. Txu¹ha² so²nxa³ta¹ka³lxu²su²
ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta² yũ³khaix1te²jai¹ti²ti¹.
Nxe³ha²kxai³ in³txi³nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ a²txu¹khai³xa²
so²xai³ju³ta² wain³na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ tu¹txi³nãu³xa²
hãi¹nxe³ti³xa¹ a²in³txi³khai³xa² yũ²xai³ju³ta² wain³na³la².
3 Nxe³sxã³ a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sxe³khai³xa²
sxe³xi²kxi³ju³ta² wain³na³la². Te²yã¹nxe³sxã³
a²sxe³xa³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²in³txi³khai³xa²
in³txi³nhĩn³ju³ta² wain³na³la². Nxe²kãi³nyhu¹kxi³ju³ta²
wain³na³la².
4 A²sxe³xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²khai³xa²
a²wa³kxẽn³na³ka³lxu³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ a²wẽ³sãi¹yah³lai²na²
sa²kxai³lu² a²wa³kxẽn³yah³lai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²khai³xa²
a²wa³kxẽn³yah³lo²sxa³wa². Yxãn¹ta¹ a²sxe³xa³ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² a²wa³kxẽ³na³ka³lxai²la¹wa². A²wa³kxẽn³su²nyhu¹ki̱³tã³la².
5 Wxa²nũ²khai³xa³ a³lxi²nha¹ja³hẽ¹la². Hãi¹sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² nũh¹e³kxi³ti³ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³
nxe³hĩ¹na¹ so¹lxi³ ã³nha¹ja³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na²
nũh¹e³kxi²ta³lu²nĩn¹nũ²la² ã³nũ²kxi²xi¹nha¹ja³hẽ¹la².
Jã¹nxe³ wĩ̱¹ti³nyha¹to³hin¹kxai³ jã¹nxe³ja³hẽ¹la².
A²nũ²kxi²xi²ya³hxan³kxai²nãn²tu̱³ Sa³ta³na²jah¹lo²su²
hi²sen³kxai³lu² txu¹ha² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ti³sih¹nxa²ha³ta²wa²,
wxa²nũ²khai³xa² hxi²kan¹txi³ ã³wa³kxẽn³txa³ya³hxa³nha²kxai³la².
6 Nxe³jau³xai²li² kwa³na³nxa²lxi³jau³sxa³wa². Hãi¹sxã³
kwa²ĩ³tih³nxe³nx2ti³jau³xai²la¹wa².

7 Txa²ẽ¹nãn¹jau³la³:
— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ nũh¹yxau³na¹kxa² yã¹nxe³sxã³
yxau³ain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹na³na¹. Nxe³na¹tah¹lxa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ha³tih³xa² so¹nyhu¹ju³ta²
ĩ³hxi²ka¹tai¹nha²kxai³ a²nũ²a² ã¹jã¹nxe² ã̱³sa²nũn³te²a²
nũh¹yxau³ju³ta² ĩ³hxi²ka¹tain¹nũ³nha²kxai³ nxe³nẽ³na³la².
8 Nxa²ha¹te¹ nũh¹yxau³te²su² te²na² wha³te̱³sa³ka³lxi³su²
te²na² nxe³sxã³ txai²yã¹nxe³sxã³ nũh¹yxau³ain¹kxai²nãn²tu̱³
ã²la² wi¹na³la².
9 Yxãn¹ta¹ wxa²nũ²khai³xa² hxi²kan¹txi³
ã³wa³kxẽn³txi³nxa³kxai²nãn²tu̱³ txu¹ha² a²yxo²kwa̱in³nxa²te²la³:
— Te²na² ten³khaix1sa³nha¹. Nxẽn¹te²la³ yũ²nxã³ka³tu̱³:
— Hãi¹sxã³ ta¹ka³lxa² te³ni² ã̱³ta¹ka³lxa² te³ni² nxe²
hu³ nxe²xai³na¹nhã¹. Nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³ wa³su¹txi³
wxa²txu¹khai¹xa² so¹sẽ¹la².
10 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ã²la² so¹nyhain¹te²su² te²a²
wãn³txa² e³kxai¹na¹ju³ta² yũ³nũn³na³la². Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² wãn³txai²la¹wa². Wãn³txi³khai¹xai²la¹wa².
Txu¹ha² in³txa² so¹ta¹ka³lxa² sa²kxai³lu² in³txa² ã³ju³ta²
wai³nxa³wa².
11 Nxe³yãn¹ta¹ in³txa² ã³na¹in¹kxai²nãn²tu̱³ in³txa² ã̱³xa²
so¹txa³hẽ¹na². Yxãn¹ta¹:
— Ãh¹ in³txa² ã̱³xa² so¹na¹tũ¹xã¹. Nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³ in³txa²
a²kxã³nxa² tẽ³sxã³ ã³na¹in¹kxah³la² so¹lxi³ hãu²not3sxã³
ãh¹so¹xi¹sẽ¹na². Te²yã¹nxũn³kxe³hũ̱³nxe² in³txi³ ĩ³nxai²na²
sa²kxai³lu² wxa²sxe³khai³xa² ã³na¹txa³hẽ¹la².
12 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ã̱³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
e³kxai¹na¹jau³xa² yũ²nxa³wa². Txa²ẽ¹nãn¹jau³xai²na²
so¹lxi³ wã²nxũ̱h¹a̱in³nha¹jau³xai²na² so¹lxi³ e³kxi²na¹tu¹wa².
A²sxe³xa³ka³lxu³sxu¹nxa²te²a² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²xa³kxan²ti³ a³lxi²sa²na³na¹ nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³
kwa²a³na¹txa³hẽ¹la². Yxau³ya³nxa²ju³ta² ten³kxai²nãn²tu̱³
ã³na¹txa³hẽ¹la², ta¹ka³lxai²na²sa².
13 Te²yã¹nxe³sxã³ a²wẽ³sãi¹yah³lo²su¹nxa²te²a² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³kxan²ti³ a³lxi²sa²na³na¹
nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³ yxau³ya³nxa²ju³ta² ten³kxai²nãn²tu̱³
ã³na¹txa³hẽ¹na², jah¹lai²na²sa³.
14 Te²yã¹nxe³sxã³ in³txa² yxo²ĩ²xa³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² a²sxe³xa³ka³lxa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³kxai²nãn²tu̱³
a²so¹nyha¹ju³tai³tã² wain³ti³hit1te²ju²hẽ³la², Txa²wã¹sũ̱³na²sa³.
Te²yã¹nxũn³sxã³ txu¹ha² yxo²ĩ²xa³ta¹ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹yah³la² yxo²ĩ² ã³si³wxe³kxai²nãn²tu̱³
a²so¹nyha¹ju³tai³tã² wain³ti³hit1te²ju²hẽ³la², Txa²wã¹sũ̱³na²sa³.
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²wẽ³ha³lxi³khai³xa²
a²kuh³lxa³thi¹nai¹nxa³lho³la².

15 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
yxau^{3}kxi^{2}nyha^{1}ju^{3}ta^{2} te^{3}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{3}li^{3}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}yah^{3}lo^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxu^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}
txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}
yxau^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Hãu^{2}non^{3}txi^{3}sxã^{3} yxau^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ten^{3}na^{3}la^{2}.
16 Nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}ai^{3}ta^{3}lxi^{3} ain^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3}
yan^{1}nãu^{3}a^{1} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}nũn^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}sxe^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ta^{3}ka^{3}lxu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}wẽ^{3}sãi^{1}ah^{3}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2} ain^{3}kxi^{1}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}ki̱^{3}tũ^{1}xã^{2}. Jã^{1}nxũn^{3}sxã^{3}
a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}jah^{1}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxai^{1}tã^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}ta^{1}ka^{3}lxai^{1}tã^{2} ain^{3}kxi^{1}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

17 Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}nx2ti^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} tĩh^{3}na^{2} ai^{3}si^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}nxa^{2}lxi^{3}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}to^{3}ha^{1}wa^{2}.
18 In^{3}txai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} tĩh^{3}na^{2} ai^{2}ãn^{3}si^{3}wxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
Ju^{3}te^{2}a^{2} yah^{3}la^{2}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ã^{2}la^{2} ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ĩ^{3}ki^{3}we^{2}nxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} ã^{3}ten^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} tĩh^{3}na^{2} ai^{2}ãn^{3}si^{3}wxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{3}xa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}ten^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}ju^{3}ta^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
o^{2}la^{3}kxai^{1}nhxai^{2}kxai^{3} jãx1ju^{3}ta^{2} we^{1}ta̱^{3}nxa^{2} we^{1}txa^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2}
kãi^{2}nxa^{3}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{2}na^{3}la^{2}.
20 Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{3}ta^{2}sa^{1} kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{2}lxa^{3}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} hi^{1}nho^{3}ah^{3}lxi^{3}hxain^{1}kxai^{3}
jã^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
21 A^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} kwa^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lot3sxã^{3} wa^{3}kon^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱
hxi^{2}waun^{3}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ã^{3}na^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kan^{1}ya^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}wet1sa^{2}so^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxe^{3}sxã^{3} kwa^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lo^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}

a²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²sut1sxã³ yxau³hı̃³nx2na³la². Te²yã¹nxe³sxã³
a²nũ²a² ã̱³xa² ã³wa²sut1sxã³ yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³kxai²nãn²tu̱³
Kris²tu³jah¹la² kwa²wa³ka³li³lot3sxã³ o²la³kxi²jah¹la²
yã¹nx2na³la².

23 Kxã³nxai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² a²ki³lha³lxai²li²
sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³lhxã³ kãin² a³lxi²nẽ³sxã³ so¹kxi²nẽ³tai¹ti²tu¹wa².
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³
a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹jah¹la² kwa² wa³ka³li³lot3ju³ta²
ã³ya³wa̱²lah³lxi³txa³hẽ¹la².

24 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ²sxã³
ĩ³so¹nx2ti³jah¹lai²la¹wa². A²kxã³nxa² ĩ³so¹nx2ti³hı̃¹nai³tã²
hi¹nho³ah³lxi³hxain¹kxai³ jã¹nxe² hi¹nho³jah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ ã¹hi¹nho³jxah¹lxi³hẽ¹la².

A²nũ²a² nũh¹yxau²xai³jau³su²

25 Nxa̱²ha̱¹te¹ txu¹ha² nũh¹lxi³ ta̱¹ka̱³lxa̱i²na²sa¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²sai¹nxa³wa². Txa²ẽ¹nãn¹jau³xa² so¹lxi³
e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³nai²li² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³kot3sa³ha²kxai³ txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³nũ³a²
yxo²ĩ²sah¹lxi³hẽ¹la².

26 Ha³lo²a² yxau³ki̱³tãu³a¹ kan²khai¹nxe³sxã³
wa³lxe³tã³la². Khãuh³lxa³ti³nha²khaix1ki̱³ju³ta² yũ³te²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ in³txa² nũh¹yxau³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ txu¹ha²
so²nxa³kxai²nãn²tu̱³ ã²la² wi¹na³la².

27 A²sxe³xa² hı̃¹na² yũ³kxai²nãn²tu̱³ ta¹ka³lxa² ã³txa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ yũ²nxã³kxai²nãn²tu̱³ txu¹ha² so¹txa³hẽ¹la².

28 Nxe³yãn¹ta¹:

— Txu¹txa²sa³nha¹. So¹na¹tũ¹xã¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³
ko̱³nxe³ti³ kãi³hı̃³nx2nxã³lxa². Te²yã¹nxe² nũh¹lxi³ta¹ka³lxa²
in³txa² so¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³hı̃³nx2nxa³wa².
Ha³lo²a² kan²ton³kxi²nẽ³lha²kxai³ a²nũ²a² so¹nyhu¹kxi³te²a²
khãuh³lxa³ti³nha²ha³ta²wa². Jã¹nxe³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su²
ã³wa²su¹kxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² ye³nx2ta¹wa².

29 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. E³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Ha³lo²a²
yuh³xan¹ko³xai²na² yxau³ki̱³ju³ta² hai³txi³ a³lu²xa³wa².
Ye³jen¹na² txa²wã¹ha³lo²a² ne³ki³son³tu¹wa². Nxe³ha²kxai³
nxe³hı̃¹na² txuh¹xi³jah¹la² txu¹txa²kxa² yã¹nxe³jut3sũ̱³nxe²
yxau³ain¹tu¹wa².

30 Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nh²te²su² te²a²
ãin²ta³kxi²nh²nxa³jah¹la² yã¹txe²hũ̱³nxe² yxau³ha²kxai³
ka³lih³jah¹lo²su² te²a² ka³lih³xa³jah¹la² yã¹txe²hũ̱³nxe²
te²yã¹nxũn³sxã³ yxau³ha²kxai³ nxe² yxau³ain¹tu¹wa².

Te²yã¹nxe³sxã³ yen³kxa² so¹kxi²te²su² te²a² yen³kxa²
yũ²nxa³jah¹la² yã¹txe²hũ̱³nxe² yxau³ain¹tu¹wa².
31 Yuh³xan¹ta¹ yen³kxa² kãin² o²la³kxi²kxan²ti³ hai³txi³
wi¹lxon³kxai¹nxa³lho³la². Nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹
yuh³xai²nãn¹ju³ta² so¹lxi³ yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ye³jen¹na²
tĩ¹kxi²nẽ³tu¹wa². Oh³xai²nãn¹ju³ta² so¹lxi³ yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ tĩ¹kxi²nẽ³lxa³lho³la².
32 Jã¹nxe³jut3su² ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² o²la³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²waun³txi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². In³txai²li² txu¹txa²jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ju³ta²
hãi¹nxe² o²la³kxi²hĩ̱³nx2na³la². Ĩ³ka³li³kxi²si¹jau³xa² so¹lxi³
te³nhĩ̱³nx2na³la².
33 Yxãn¹ta¹ txu¹hxi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yuh³xan¹ta²
yen³kxa² o²la³kxi²te²ju²hẽ³la². A²sxe³xa² ka³li¹txi³ju³ta² so¹lxi³
te³nhĩ̱³nx2na³la².
34 Nxe³ha²kxai³ tĩẖ³na² ha¹lon³txi²na³la². Nxa̱²ha̱¹te¹
txu¹ti³nãu³xa² yã¹nxe² ai³hĩ̱³nx2na³la². In³txi³txa²ta¹ka³lxa²
a³ka³lxon¹ta¹ka³lxu³su² ta̱³nxa² wãi²ta¹ka³lxu³su² ta̱³nxa²
te²yã¹nxe² ai³nhĩ̱³nx2na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹jau³su² te³nain¹na³la². A²nũ²a² whãi²na¹
a²ẽ¹nãn¹jau³xa² whãi²na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² a²yan³txi³nũ³a²
so¹lxi³ o²la³kxai¹nhĩ̱³nx2na³la².
35 Yxãn¹ta¹ in³txi³ta¹ka³lxa²
a²wẽ³sãi¹yah³la² ka²li¹txi³te³lhxã³ o²la³kxi²te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxa¹jau³su² ã³non²ta³kxi¹nxa²lxi³te³lhxã³
e³kxi¹nx2ta¹wa². Hai³txi³ ĩ³wã̱³txa¹lxi³nxa³lho³la². Hãi¹sxã³
wain³kxa²ti³ o²la³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² ten³sa³nha²wa².
Wxa²sĩ̱³nxũ̱³nxa²lxi³ju³ta² hãi¹nxe³ti³xã¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ka³li³hũ¹hah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².
36 Nxe³yãn¹ta¹ txu¹txa²jah¹lai²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹,
e³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Txu¹hai²li² so¹na¹tũ¹xã¹. Ta¹ka³lxa̱i²li²
kxãn³su² nũh¹sxa³ju³ta² wai³nxa³xã¹. Ta¹ka³lxa²
yxo²kwa̱in³khaix1sa³nha¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ so¹ain¹ju³ta²
wain³na³la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nxa³wa².
37 Nxa̱²ha¹te¹ jah¹lai²li² txu¹ha² so¹ju³ta² te³nxa³jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txu¹hai²li² kãin² yxo²kwa̱in³sa²nxa³nhã¹.
Nũh¹yxau³na¹tũ¹xã¹. Nxa¹kxan²ti³ kuh³lxa³thin¹sxã³
o²la³kxi²nuh¹nxa³lho³na¹. Ain¹jau³su² kxai²nãn²tu̱³ txu¹ha²
so²nxa³ju³ta³nũ³a² wain³nũn³na³la². Nũh¹yxau³ju³ta²
wain³nũn³na³la².
38 Jã¹nxe³nũn³sxã³ in³txai²li² txu¹ha² so¹jah¹lai²li² wain³txi³
o²la³kxi²te²ju²hẽ³la². Jã¹nxũn³sxã³ txu¹lha³ so²nxa³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² ã²la² wain³txi³ o²la³kxi²te²ju²hẽ³la².

39 Txu¹ta³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²wẽ³sãi¹yah³la² ka³tẹn³su²
hin¹kxai²nãn²tụ³ hxi²kan¹txi³ in³txa² ã̱³xa² so²nxa³lho³la².
Kọ̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ a²wẽ³sãi¹yah³la²
ya³lu²kxi²kxai²nãn²tụ³ ã³wa²sut1sxã³ yxau³hĩ̱³nx2na³la².
Nxe³hĩ¹na² in³txa² ã̱³xa² so¹ti³ten³kxai²nãn²tụ³
hxi²kan¹ta¹ka³lxu³su² hĩ̱³nx2na³la². Ta¹ka³lxai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ta¹ka³lxu³su² ha²kxai³ in³txi³nũ³a² te²yã¹nxe²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹la² so¹lxi³ so¹ju³ta²nũ³a²
wain³na³la².
40 Yxãn¹ta¹ txa²ẽ¹nãn¹jau³la³ ta¹ka³lxai²li²
nũh¹yxau³kxai²nãn²tụ³ ã²la² ka³lih³hĩ̱³nx2na³la².
Nxe³jau³jau¹xi³na² txa²ẽ¹nãn¹jau³xai²la¹wa². Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwạ̱i³yxau³sa³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txain²txi²na³la².

8

Txa²wã¹sũ̱³na² ki³lxo³kxa² yain³txa² ũ³yhe³wxe³kxi³jau³su²

1 Ju¹ta³la² nxe³ha²kxai³ yain³txa² a¹thũn³te²su²
Txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³ka³txa² ũ³yhe³wxe³te²ju²hẽ³la².
Nxe³ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Wãn³txa² tĩ³yau³u¹tai²li¹.
Nxe³hxai²na²hẽ³la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹kị̱³na¹xai²li² a³la³kxi²kị̱³tã³li¹. Nxe³hxai²na²hẽ³la².
Nxe³ju³ta² a³la³kxi²kị̱³ju³tai²li² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
yxo²kãin²txi³ ĩ³ye³kxi²nha²kị̱³te²ju²hẽ³la². Nxe³na¹ta¹
a³lxi²waun¹nyhu¹kị̱³kxai²nãn²tụ³ ĩ³nxũ²kwạ̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹hĩ̱³kị̱³tã³la
2 A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹
e³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— A²hoh³lxi³sa¹xã¹. Jau³su² kxan²ti³ hai³txi³ a²hoh³lxi³su²
ju³ta² kãi²nxa³wa². A²hoh³lxi³su²kxi³ju³ta² ã²la² kãin²
tạ̱u³ton³na³la².
3 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²kị̱³kxai²nãn²tụ³
Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² ĩ²nẽ³te²la¹wa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹ e³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² a³lxi²san³tã¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²yạ̱³lxai²la¹xã¹.
Nxe³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³tu¹wa².
4 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na²su² ki³lxo³nxe³kxah³la²
so¹lxi³ hai³txi³ ka³tẹn³yah³lo²sxa³wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³kah³lo²khai³xa² ka³tẹn³yah³la² ka³na³ka³na³tã³la².
5 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ã̱³xa² yũ³te²sxa³jai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³ain¹kxah³lai²na² yũ²,
txa²wã¹hxi²kan¹ti³su² te²na² yũ² nxe³te²ju²hẽ³la².
Oh³nãu³nũ¹ka³na¹ yũ² yuh³xai²na² yũ² nxe³te²ju²hẽ³la².
Ka³lxa¹txi³ yũ³te²ju²hẽ³la².

6 Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}khai^{3}su^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}yũt1sxã^{3} kwa^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}kĩ^{3}jau^{3}su^{2} yxau^{3}nũh^{1}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}la^{2}. Yen^{3}kxa^{2} whãi^{2}na^{1} wet1jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} ũ^{3}hũ^{1}nhẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.

7 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}tih^{3}xai^{2}na^{2} jũ^{1}nxa^{2} so^{1}lxi^{3} a^{3}la^{3}kxah^{1}lxi^{1}lxa^{2}. A^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Sũ^{3}na^{2}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}ka^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{3}hxai^{1}nhẽ^{3}la^{2}, yụh^{3}lxah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} yain^{3}txi^{3}su^{2} sũ^{3}na^{2}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxin^{1}te^{2} yain^{3}txa^{2} yụh^{3}lxah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yain^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxã^{3}nhẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yain^{3}txi^{3}su^{2} Sũ^{3}na^{2}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}kxa^{2} yain^{3}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} wai^{3}nh^{3}nx2nxa^{3}i^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.

8 Wi^{1}lĩ^{2}yũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}wa^{2}. Yain^{3}kĩ^{3}ju^{3}txain^{2}txi^{3} yain^{3}kĩ^{3}sxa^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} hau^{3}hau^{3}kon^{3}ye^{2}na^{3}la^{2}. Yain^{3}kĩ^{3}sxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} kọ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ũ^{1}nhẽ^{3}lxa^{3}lho^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}yain^{3}kxi^{2}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} wi^{1}lĩ^{2}yũ^{1}nhẽ^{3}nũ^{3}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Ĩ^{2}li^{3}ju^{3}tai^{2}na^{1} hau^{3}hau^{3}kon^{3}na^{3}la^{2}.

9 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} wi^{1}la^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}kĩ^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3} ĩ^{3}nxa^{2} a^{2}ẽ^{1}na^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{3}lo^{3}txi^{2}sxã^{3} yain^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yain^{1}kxa^{2}yạn^{3}txi^{3}su^{2} nxe^{3}ya^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

10 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}su^{2} ki^{3}lxo^{3}te^{2} sxi^{2}ha^{2} ĩ^{3}yain^{3}te^{3}lhxã^{3} ã^{3}wih^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}ẽ^{1}na^{2} e^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}sa^{2}ki^{3}lxo^{3}te^{2} sxi^{2}ha^{2} ã^{3}wih^{1}na^{3}na^{1}. Ã^{3}wih^{1}sxã^{3} yain^{3}na^{3}na^{1}. Nxe^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} te^{2}yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}nũ^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}, kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3}nã^{1}. Nxe^{2} e^{3}kxi^{2}nha^{2}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

11 Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} jah^{1}lai^{2}li^{2} a^{2}ẽ^{1}na^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nxa^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{3}txi^{3}nũ^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wã^{3}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} jau^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}lho^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} ã^{2}la^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}te^{2} ĩ^{2}nxai^{2}na^{2} wxã^{3}i^{3}ti^{3}thin^{1}te^{2}lah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxa^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}te^{3}lhxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxa^{2}nu^{1}hain^{1}kxan^{2}ti^{3}na^{2}.

12 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a³la³kxi²nxa³jah¹la²
wxa²wã³tã̱³su² jah¹lan²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹tain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹yhah³lxi³nũ³nhĩ̱³nxa¹lxa².
13 Jã¹nxa¹jut3su² ka³yxuh³xa² sĩ̱³na² ĩ³so¹jĩ²na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
kãin² a³la³kxi²nxa³jah¹la² kãi³a¹kxe³su² ĩ²sai¹nha²kxai³
wã̱³txi³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹hai¹na¹kxa²ya̱n³txi³su² ka³yxuh³xa²
sĩ̱³na² ĩ³so¹jĩ²xin²nxa³lho³la². Nxe³hĩ̱³na¹wa².

9

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kaix1so¹te²su² yxau²xai³kxi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ã³wa²sut1sxã³ yxau³na¹wa². Je³su²jah³lai²na²
ĩ³kaix1so¹sa²jah¹lo²su² na¹wa². Je³su²jah³lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
txa²yen³khai¹xai²na² wi¹wi¹nxe² ĩ²jah¹lo²su² te²sa¹wa².
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta³nũ³su² kãin²
o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
2 Je³su²jah³lai²na² ĩ³kaix1so¹sa²ju³ta² a²nũ²a² ã̱³xa²
yxo²ĩ²yũ¹sai¹nxa³wa². Nxe³sain¹kxan²ti³ wxãi²na²
yxo²ĩ²yũ¹sah¹lxi¹lxa². Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
Kris²tu³jah¹lo²su² te²a² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³jah¹lo²su²
te²sa¹jai¹ti²tu¹wa².
3 Nxe³sxã³ yxo²ĩ²sai¹nxa³te²na² ĩ³wã̱³txi³sain¹kxai²nãn²tu̱³
nxe² ĩ³wa²lũ³xai¹na¹wa².
4 Jã¹nxe³sxã³ wa³ko³na¹tãu³a² yain³txi³su² ta̱³nxa²
ĩ³na²kxi²jau³su² ta̱³nxa² ũ³hũh¹sain¹kxai²nãn²tu̱³
sa²so¹kxai¹na¹ju³ta² wain³na³la². Hxi²ka¹nhĩ̱³na¹wa².
5 Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ha² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ta¹ka³lxa² so¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ wain³na³la².
U²lxi³ hai³kxa² ai³li² kan²txi³ tẽ³i² nxe³na¹ju³ta² wain³na³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kaix1so¹tũ̱³ka̱³txa² te²yã¹nxe² kãi³i²
Je³su²jah³lai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na²
a²lon³ti³nãu³xa² te²yã¹nxe² kãi³ai¹ni² Pe²jah³lo¹na²
te²yã¹nxe² kãi³i² nxain¹te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe² kãi³a¹ju³ta²
hxi²kan¹nũn³na¹wa².
6 Nxe³sxã³ Bar³na³be²ah³la² txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
o²la³kxi²nũh¹nx2ti³ya³ha¹tãu³a² ũ³yho³hi²si¹sah¹lxi³nhĩn¹jau³nũ³su²
kwa³na³sih¹nxa²lxa¹jau³su² wai³nhĩ̱³nx2na³la².
7 Te²u¹jã¹nxe³jut3su² so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa²
wa³ko³nain¹kxai²nãn²tu̱³ nũh¹wa³kon³sxã³ yain³txa²
so¹kxain¹te²sxa³yu²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ o²la³kxain¹kxa²
yo³ha² ũ³yho³hi²hain¹te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³
hai³sxa² ũ³whĩ̱¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²hai³sxa³khai³xa²
yain³txa² ka³to³kxa² ĩ³yain³te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxũn³sxã³
po¹na² wa³kxẽn³yah³la² sa²kxai³lu² po¹na²

a²su³su³yau³xa² wxa²wxi̱¹so¹sxã³ ĩ³na²te²jai¹ti²tu³wa².
Te²u¹jã¹nxe³nũ³nhĩ̱³na¹wa².

8 Nxe³nxa²ha¹te¹ ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²nãn¹jau³xa² te²yã¹nxe²
e³kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
9 Nxe³sxã³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²nãn¹jau³xa²
e³te³nah¹lxi¹:
— Po¹nai²na² yũ¹te²a² yain³txa³ki³a² ti̱³ka³la³sxã³
ti̱³ha̱u³si¹hin¹jau³su² ã³ki³hain³kxi²xai³tãu³a² nxẽn¹tãu³a²
po¹na² yxo²a² sa²yxo²tai³txa³hẽ¹li¹. Ĩ³yain³ti³ten³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³yain³tai²li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xu¹tai²na² sa²kxai³lu²
po¹na² ũ³yhai¹ki̱³ju³ta² so¹lxi³ e³kxi²hĩ̱³nẽ³te²la¹xã³?
10 Ti³he¹nx2nxa³wa². Wa³kon³ki̱³kxa² yo³ha²
ĩ³hau³ko³tũ¹nhẽ³te³lhxã³ nxe² ĩ³tih³nxe³nẽ³lain¹te²jai¹ti²ti¹.
Hai³sxa² ũ³whĩ̱¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yain³txa²
ki³kan¹ju³ta³nũ³a² wah³nxe³ha²kxai³ yain³txa²
ki³kan¹ki³a² wa²ni²lho¹jah¹la² wah³nxe³ha²kxai³
nxe³te²jai¹ti²ti¹. Wa²ni²lho¹hxa³tãu³a¹ yain³txa²
wã²nhũ¹nyhu¹si¹nyhain¹jau³nũ³su² wah³nxain¹te²jai¹ti²tu³wa².
11 Jã¹nxa¹jut3su² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³tih³nxe³nx2ti³nha¹ha²kxai³ wxa²yen³kxi³khai³xa²
wã²nhũh¹sah¹lxi³nhĩn¹ju³ta² wain³na³la².
12 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² a²yxo²ha³kxa¹ nxe²kãi³ũ¹hain¹yah³lxin¹nũ²hẽ³la².
Te²yã¹nxũn³sĩ¹na¹wa². Sa²sen³so¹sain¹sĩ¹nxa³wa². Yen³kxa²
wã²nhũ¹nyhu¹ah³lxin¹kxa² so¹kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹ju³ta²
wai³nhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ wain³kxan²ti³ hai³txi³
wxa²yen³kxa² ten³sĩn¹te²txã³wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
wi¹jau³xa² ĩ³wã̱³wã̱³txi³yah³lxin¹kxa²ya̱n³txi³su² txa²hxi²ka²
wa³kon³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
13 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² ka³yxuh³xa²
tẽ³sxã³ wxã³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹te³lhxã³
nxain¹kxai²nãn²tu̱³ txah³lxa³kxa² a²ne³ka³na²nhãu³a²
a²wã³kxi³kxai³ ũh³wxe² a²wã³kxi³kxai³ sa²so² nxe³sxã³
yai³nain¹te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²
hau³ko³tũ̱³ka̱³txa² wa³ko³nain¹tãu³a² yain³kxi³kxai³ yãx1te²a²
yai³nain¹te²jai¹ti²tu³wa².
14 Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ain³kxi²tũ̱³ka̱³txa² hxi²ka²
ũ³yhai¹txain¹te²ju²hẽ³la².
15 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu¹ te²yã¹nxe² hxi²ka¹na¹kxan²ti³nũ¹
ten³sa̱²nxa̱³hẽ¹la². Hai³txi³ a²hĩ¹na̱¹ ten³sa̱²nxa̱³lho³la².
He³ja³lu²sa²te³lhxã³ sa³kxan²ti³ yain³txa² ĩ³yai³nxũ³nxa²lxi³te²txã³wa².
Jã¹nxe³sxã³ wxa²yen³kxa² wã²nhũh¹sah¹lxin¹ju³ta²
ten³sa²nxa³nha²wa². Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² yen³kxa²

ten³sa²kxa² tą̃³nxa² yain³txa² yai¹na¹kxa² tą̃³nxa² ĩ³hau³ko³tũh¹sain¹na²hẽ³la². Jãx1sain¹tu¹wa². Nxe³ju³ta² so¹lxi³ te³na¹jau³su² yxo²kãin²txi³ ĩ³hen³txi³na¹tu¹wa².
16 Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹ju³ta² ten³jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Ĩ³sa²si¹hã³sa³ha²kxai³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ju¹tai²li² o²la³kxi²na¹wa². Nxe³na¹ju³ta² o²la³kxi²na¹ha²kxai³ yxo²kãin²txi³ kwait1te²txã³wa². Yxãn¹ta¹ ju¹tai²li² ĩ³hen³txain¹nxa³kxai²nãn²tũ³ Txa²wã¹sũ̄³na² kọ̄³ton³kxi³sa²kxa²ya̱n³txi³su² nxa¹nha²wa².
17 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txa² wã²nxũ̄h¹lxi³ ĩ³hen³txi³na¹tũ¹xã¹. Na¹ke³la³te²kxai³ ĩ³hen³txi³na¹kxa² yo³ha² yũ³sa³hĩ̄³nx2na³la². Nxe³na¹ta¹ Txa²wã¹sũ̄³na² kwa³na³sa³na²hẽ³la². Nxe³sa³ha²kxai³ te³na¹jut3su² tą̃³nxa² ten³nxa³jut3su² tą̃³nxa² yũ²nxa³wa². Sa²wai³wait3sxã³ sa²yxo²we¹tai¹na¹ju³ta² so¹lxi³ yũ²na³la².
18 Nxe³na¹jut3su² yã¹te²tą̃³ ũ³yho³hi²sa²te³ji¹wa²? Wãn³txai²li² ĩ³hen³txi³na¹tãu³a¹ a²yo³ha² ten³nxa³ju³ta² ka³lih³kxi²sa³tu¹wa². Ju¹tai²na² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa². Wã²nxũ̄h¹ ĩ³hen³txi³na¹wa². Ũ³yho³hi²sa²si¹yhah¹lxin¹jau³su² hxi²kan¹txi³ kwa³na³nx2ta¹kxan²ti³ wxa²yen³kxa² ten³te²txã³wa².
19 Ã³wa²sut1sxã³ yxau³jah¹lo²sa¹wa². Ũ³yho³hi²sa²jah¹lo²la³ yũ³sa²nxa³ha²kxai³ sa²yxo²we¹ta¹ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³nha²wa². Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³te³lhxã³ nxa¹wa². Nxe³sxã³ wã²nxũ̄h¹ wi¹lhit1sxã³ kwa²wa³ka³li³yu³ta³lo³tũ¹ha¹tu¹wa².
20 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ta¹ha²kxai³ ã³wa²sut1sxã³ yxau³na¹wa². Hai³txi³ Ju³te²a² nũ̄³ką̃³txai²na² yxau²xai³lain¹ju³ta³la³ a²wą̃³kxẽn³tot3sai¹nxą̃³ha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tą̃i²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na² a²wa³kxẽn³tot3sa²nxa³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²sa¹wa². Nxe³te²sa¹kxan²ti³ Ju³te²an¹ta² sxi²nhãu³a² yxau²xai³la¹kxai²nãn²tu̱³ Ju³te²an¹tũ̄³ką̃³txa² yxau²xai³kxa²yã¹nxe² yxau²xai³la¹wa². Nxa¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Je³su²jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³ain¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lai²na² sxi²nhau³a² yxau²xai³la¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³jah¹lu¹ta² yã¹nxe² yxau²xai³la¹wa², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²si¹hain¹jau³sa³.
21 Te²yã¹nxe³sxã³ Ju³te²a² nũ̄³ką̃³txi³sxa³te²nãu³xa² a²sxi²nhãu³a² yxau²xai³la¹kxai²nãn²tu̱³ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na² nxe³wã²na³a¹wa², Kris²tu³jah¹lai²na²

wãn³txa² sa²yxo²wet1si¹hai¹na¹jau³sa³. Jã¹nxa¹jut3su²
Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³jau³xa² sa²yxo²ã³nxa³hẽ³la².
Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² kwa³na³jau³xa²
sa²yxo²we¹ta¹jau³lo³na¹wa².
22 A²nũ²a² a²ẽ¹nãu³a² a³la³kxi²nxa³te²a²
yxau³kxai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ ã²la² kãin² a³la³kxi²na¹jau³xai²na²
yxo²kãin²txi³ ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹ju³ta² yũ²nxa³wa².
Nxe²nxa³ju³ta²sa¹:
— Toh³li³jau³su² e³i¹lxi¹. A³la³kxi¹nxa³lxi¹. Nxa¹jau³la³
e³sa²nxa³nha²wa². Nxe³na¹ju³kxai³lu² a²nũ²a² ĩ²li³te²su²
te²a² hxi²kan¹txi³ ĩ³yan³ta³kxi²sxã³ yxau³nũ¹ha¹kxai²nãn²tu̱³
nxe²kãi³ũ¹ha¹wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ain¹jau³nũ³a² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa².
23 A²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ain³kxi²si¹hai¹na¹jau³su² nxe²kãi³a¹wa². Nxe³sxã³
ain³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ka³li³kxi²nũ¹sain¹na³la².
24 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² kwa²wa³ni³lon³sxã³
ã³naun³ti¹hain¹kxai²nãn²tu̱³ ka³na³ka³nat3sxã³
ne³ka³ta²xi²te²an²tu̱³ a²yo³ha² so¹kxi²te²ju²hẽ³la², a²yxo²ha³kxa¹
ã³naun³ti¹hain¹kxan²ti³na². Ne³ka³ta²xi²jah¹la² so¹lxi³ yãn¹txi³
nũ̱³kxũn³txi³ ã³ni³ha²kxai³ a²yo³ha² so¹kxi²te²ju²hẽ³la². Ju¹ta²
yã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la².
25 Kwa²wa³ni³lon³kxi²te²su² te²a² a²yo³ha²
ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² so¹te³lhxã³ ne³ka³ta²ain¹te²ju²hẽ³la².
Ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² so¹te³lhxã³ ain¹kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²khai³nãu³ai²na² nũ³kxũn³txi³ a³wa³ni³lon³sai³nhain¹sãn²te²ju²hẽ³
Ain¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² so¹hĩ̱³nx2na³la².
Ã¹nxe³ka³lo³a² wa³su³txi³ khon³kxi²te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² wain³txi³ sa²yxo²wet1sxã³
yxau³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ kxãn¹nãu³a¹ oh³nãu³a¹
yxau³ki̱³tãu³a¹ ũ³yho³hi²nẽ³tu¹wa². A²nxe³nẽ³te²a²
khon³kxi²ti³he¹nxe³lxa̱³lho³la².
26 Nxe³te²yo³ha² so¹kxi²te³lhxã³ nũ³kxũn¹txi³
ã³nih³jut3sũ̱³nxe² o²la³kxi²na¹wa². Jã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a² ha¹li¹
ã³wa³ni̱³lon³sxã³ ã³nhe¹lain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³ya³kxai²nãn²tu̱³
a²nxe³jah¹lo²su² jah¹la² nũ³kxũn³jah¹la² a²hxi²kan¹jah¹lo²su²
hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ nũ³kxũn³yah³xa³kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹txi³sya¹hĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txai²li² ĩ³yau¹ũ³a¹jau³xai²li² nũ̱³kxũn³sxã³
o²la³kxi²na¹wa².
27 Nxe³na¹ju³ta² txa²nũ²nãu³khai³xai²na²
sa²yxo²we¹nha²si¹sa²jau³su² txa²nũ²khai³xa² wxa²ka³to³nha²
yxau²xai³nha¹wa². Nxe³ha²kxai³ kxã³nãu³a¹ Je³su²jah³la²

yen³nãu³a¹ wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³ta³lu²na¹tãu³a¹
txa²nũ²nãu³khai³xa² wxa²ka³to³nha² yxau²xai³na¹ju³tai³tã²
wi¹lĩ²sa²nxa³kxa²ya̱n³txi³su² nxe² o²la³kxi²na¹wa².

10

Sũ̱³na² ki³lxo³ka³txa² sa²yxo²we¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na²
ĩ²xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² ã³tẽ³sxã³
ai³tũ̱³ka̱³txu¹txai²na² ĩ²xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la². E³ji²ta²ko³xa²
a³li³ai¹nhĩ¹nu¹tai²na² a³lan²ta² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
o³sĩ̱³na² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹ha²kxai³ ã³tĩ¹kxa² ai³nu¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ain¹tãu³a² ĩ̱³ye³na² kah³je³na² ya̱u³son¹kxai¹nha²kxai³
hxi²kan¹txi³ yxo²ha³ti³lhi³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² wã³nxĩn¹sxã³
o²la³kxi²sxã³ ĩ̱³ye³na² nxũ²kwa̱i³ye³la²tĩh³na¹ jã¹tĩh³na¹
a²yu³kxa² ai³tĩh³na²nũ³a² sa²we¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³tĩh³na² te²tĩh³na² we¹tũ²la² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
a²nũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ha³la³te²ti³hi¹tĩh³na¹ aun³ta²
yxo²ha³ti³lhi³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².

2 Ai¹nha²kxai³ a²yxo²ha³kxa¹ Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ a²nũ̱³ka̱³txi³khai³su² so¹nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²yxo²ha³kxa¹ ã³nũ²nxi² o³sĩ̱³nai²na² ã³tĩ¹kxa² ai³ai¹nha²kxai³
ĩ̱³ye³na² nxũ²kwa̱i³ye³la³tĩh³na² yxo²ha³ti³lhi³ai¹nha²kxai³
nxain¹ta̱¹hxai²hẽ¹la².

3 Ai¹nha²kxai³ a²yxo²ha³kxa¹ yain³tũ̱³xa² oh³nãu³a²
ĩ³sa²si¹hã³tũ³xa² yai³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

4 A²yxo²ha³kxa¹ ĩ̱³yau³xa² wã³nxĩn¹jau³xa²
na²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²kxã¹nxa¹ ĩ̱³yau³xa² yũ²nxa³ko³xa²
ã³nxai³ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² ĩ³kwa³na³ha²kxai³ hi³sa³ka³txa²
hxi²tẽ³nha²sxã³ txah³lxa³kxa² ĩ³su²ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³su²lha²kxai³
ĩ̱³yau³xa² ha³li³ ã³si³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³li³ye¹nxa²ha¹te¹
Moi³se²ah³la² nũ̱³ka̱³txi³nu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
na²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxain¹jut3su² Tah³lxa³kxi³nũ¹tai²li²
wã³nxĩn¹ka̱³txa³nũ¹tai²li² ã³si³tẽ³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ta³ka³txa³nu¹tai²li² Kris²tu³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Nxe²xai³ain¹kxan²ti³ a̱²ka³lxa¹txi³su² nũn³tã̱u³a² hai³txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³wi¹lxo³kxi²sxã³ ĩ³ka³li³kxai¹nxa³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ha³lo²a² ĩ²ai¹nxa³ko³nãu³a² ya³lun¹ti²hxa³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la²,
a²nũ²a² hxi²kan¹ta³nũ̱³ka̱³txa²sa².

6 A²nxe³jau³jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²la¹wa². Ko̱³nxe³ti³
kãi³sxã³ yxo²kwa̱i³nain¹kai³ jã¹nxe³ki̱³kxa²ya̱n³ti³su²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²la¹wa².

7 Te²yã¹nxe² txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³ka³txa²
sa²yxo²we¹tain¹ku¹jã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la². A²kxã³nxa¹

sa²yxo²we¹tain¹ku¹jã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³jau³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tãn¹jau³xa² e³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ã³wxe³ain¹sãn²nũ²la² txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³ka³txa² yain³txa² yai³ni² ĩ³na²kxi²jau³xa² ĩ³na² ain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³nũ²la² ĩ³sa²yxau³nũ²la² kuh³lxa³thin¹sxã³ kọ̱³txi³ wa³nị̱³lo³nain¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Te²u¹jã¹nxe² kuh³lxa³thin¹sxã³ kọ̱³txi³ o²la³kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² kuh³lxa³thin¹sxã³ kọ̱³txi³ o²la³kxi³nyhain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Kuh³lxa³thin¹sxã³ kọ̱³txi³ o²la³kxi²nyhai¹nha²kxai³ ye³ka³na³ka³nat3sxã³ a³la²ni²hĩ¹na¹ a²hĩn¹so¹lxi³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹khai¹nxe³kxan²ti³ 23.000 nxe³tũ̱³ka̱³txa² ya²lun¹txain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ye¹ta³lxi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹jau³xa² e³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Te³nah¹lxi¹:

— Kọ̱³nxe³ti³ kãi³a¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³nai²li² hai³txi³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³a¹kxa² yo³ha² ũ³hũ¹sa²nxa³lho³na¹. Yah³lxin¹jau³la³ e³yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²kxã³nxu¹tai²na² nxe²kãi³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe²kãi³ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² txih³xa² wĩ̱x1te²a² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hai¹nha²kxai³ ka³lxa¹txi³ ĩ³lxa²ya²lu¹ta³lxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti

10 Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³ũ¹nhẽ³ju³ta² yxo²xũ̱n¹txi³ ĩ³kwa̱i²txa³lxi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²kxã³nxu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa̱i²txa³lxi³yai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² oh³xan¹jah¹la² sa²si¹hã³ha²kxai³ a³ka³nxi²sxã³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ĩ³ya²lu¹ta³lxi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

11 Nxe³ju¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ ũ³yhe³ka¹tẽ³ju³ta² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̱³ jau³jau¹xu¹tai²na² ĩ²kị̱³kxai²nãn²tụ̱³ ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹ha³lo²a² yuh³xan¹ko³ko¹xai²na² ne³ki³son³ju³ta³nũ³su² ya̱u³son³na³la².

12 Jã¹nxe³jut3su² ĩ²li³te²a² a²wãn³txi³kxai³lu¹ a²ẽ¹na² e³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— A³la³kxi²khaix1na¹xã¹. Hai³txi³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³nxa³lho³nã¹ txai²lã¹. Nxe³kxai²nãn²tụ̱³ wi¹lĩ²nha²khai¹nxe³jah¹lxi³hẽ¹la². Kọ̱³nxe³ti³ ã³ni²lhxã³ ã³wi¹hã³sxã³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi¹nha³ta²wa².

13 Kọ̱³nxe³ti³ kãi³si¹yhah³lxin¹jau³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ kãi³sain³te²ju²hẽ³la². Nxe² kọ̱³nxe³ti³ kãi³sain³si¹nxa²lxi³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² ne³wã²na³nx2ti³xa²lho³la². E³kxi¹nx2ti³jau³xa² sa²yxo²ã³nha²nxa³sxã³ kãi³ũh¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³ha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kọ̱³nxe³ti³ kãi³sain³si¹nx2ti³ju³ta³la³ a²ta³a² hxi²ka²

hxi²tha³txa¹lxi³xa³lho³la². Hãi¹sxã³ nũ³kxũn³txi³
ã³sen³sai¹ah³lxin¹tu¹wa².
14 Jã¹nxe³jut3su² a³lxi¹nx2ta¹wa². Ka³lih³kxi²la²nha²
thãi³ti³la²sxã³ e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³nu²su² ki³lxo³te²su² sa²nẽn¹kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ã³jxah¹lxi³hẽ¹la².
15 A³la³kxah¹lxi¹nha²kxai³ e³la¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Nxe³sxã³
e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²li² wã²nxũh¹ ĩ²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
16 Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³lhĩ¹nai³tãn¹jau³xa²
ĩ²xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la². A²sa³wi³ha³lxa² ĩ³kaix1sxã³
ã³yã³nũ²kxi²sãn²nũ²la² yain³jau³xa² na²sxã³
sa²ni²lhon¹ta³kxi²xai³ain¹na²hẽ³la². Nxe³kị³jau³xa² yã¹nxe²
na²sxã³ sa²ni²lhon¹ta³kxi²xai³kị³tãu³a² Kris²tu³jah¹la²
a²ti³ha²yau³xa² ha³li³ũ¹nhẽ³ju³tai³tã² ĩ²xi²kị³tã³la².
Te²yã¹nxũn³sxã³ yain³tũ³xa² yain³yah³lxi³na²hẽ³la².
Yain³tũ³xa² yã¹nxe² yain³kị³te³na¹ Kris²tu³jah¹la²
ya³lu²kxa²nu¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²kị³tã³la².
17 Txa²wã¹kị³na¹xai²na² ka³lxa¹kị³kxan²ti³
tũ¹xai²na² yain³tũ³xa² nũ³ka³na³ka³nat3sxã³
yain³kị³tã³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ²kị³tũ³ka³txi³kị³na¹xa² ka³na³ka³na³kị³tã³la². A²nũ²a²
ka³na³ka³na³kxa² yã¹nxe² kị³tã³la².
18 Nxa²ha¹te¹ Ju³te²a² nũ³ka³txa² ĩ²xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yain³txi³nũ³su² tũ³xa² Txa²wã¹sũ³na² ũ³hũ¹ain¹tũ³xa²
tẽ³sxã³ yai³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txah³lxa³kxa³txa²
ũ³nhe³hẽt1tain¹sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ yai³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa
Nxe³kị³sa²kxai³ yai³nain¹te³na¹ a²yxo²ha³kxa¹ ã³nũ²nxi²sxã³
Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
19 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³nu²su² ki³lxo³ka³txa² yain³txa²
ũ³hũ¹kị³kxai²nãn²tụ³ wã³nxĩn¹kị³ju³ta² kãi³hĩ³kị³te²la¹xã³?
20 Hai³txi³ ti³he¹nx2nxa³wa². Hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
yxo²ĩ²ai¹nxa³tũ³ka³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³nu²su²
ki³lxo³ka³txa² yain³txa² ũ³hũ¹sxã³ sa²nẽn¹kxi²kxai²nãn²tụ³
kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ũ³hũ¹nyhai¹nhĩ³nx2na³la². Hai³txi³
Txa²wã¹sũ³na² wi¹tãu³la³ ũ³hũ¹nyhai¹nhĩ³nx2nxa³wa².
Jã¹nxe³jut3su² ha²kxai³ kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
o²la³kxi²nu¹nyhah³lxin¹ju³ta² ten³ti³hex1sa²nxa³nha²wa².
21 Txa²wã¹sũ³na² na²jau³xai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tai³tã²
ĩ²xi²kị³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³na²sxã³ sa²ni²lhon¹ta³kxah³lxin¹kxai²nãn
kọ³nxe³te²a² yãu³ka³txa² na²jau³xa² ĩ³na²sxã³
sa²ni²lhon¹ta³kxah³lxin¹ju³ta² wai³nxa³wa². Yau³ha¹li¹
ĩ³na²yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ wai³nxa³wa². Te²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² yain³tũ³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²

Si³yxau³jah¹la² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tai³tã² ĩ²xi²ki̱³jau³xai²na²
sa²kxai³lu² yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa²
yain³tũ̱³xa² yain³yah³lxi³nũ³nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa².
Ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² yain³tũ̱³xa² yain³yah³lxin¹ju³ta²
wai³nxa³wa². Tũ̱³ha¹li¹ yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa².
22 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ĩ³xa̱n³ta³kxi²nẽ³ju³ta²
ten³yah³lxin¹ta¹ji¹wa²? Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² nũ³kxũn³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³to³ta¹
nũ³kxũn³sxã³ ã³sen³sai¹yah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹wa²? Hai³txi³
ti³he¹yxah³lxi³hĩ̱²nxa³lxa².

A³lxi²waun¹nyhu¹sxã³ kãi³nyhu¹ki̱³jau³su²

23 Nxa²ha¹te¹ wxa²ha³tih³ ĩ³nxa² nxe²e³kxah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— "Ĩ²li³ju³ta² kãi³a¹tũ¹xã¹." Nxa¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹txi³ kãi³hĩ̱³na¹wi¹. Yah³lxin¹jau³xa² wain³na³la².
Yxãn¹ta¹ wi¹lye²nxa³kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa².
Ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹xa³kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa².
24 Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²ten³yah³lxin¹ju³khai³xa² so¹lxi³
ã³no²la³kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la². Wxa²wã³tã̱³xai²na² a²ten³ju³ta²
ã³no²la³kxi²nũ¹txain¹yah³lxi³nũ³nhẽ¹la².
25 Nxe³sxã³ nxe²kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Ka³yxuh³xa² sĩ̱³na² sxi²ha²
so¹kxi²nyhu¹kxi³thĩ³na² ai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³yxuh³xa²
ĩ²li³thĩ³na² ten³yah³lxin¹kxa² so¹kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Ko̱³nxe³te²a² yãu³ka³txa² ĩ³yain³jau³nũ³la³ ĩ³wã̱³txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la²
Ĩ³wã̱³txain¹yah³lxan³ka³tu̱³ e³kxi²nha²yah³lxan³ka³tu̱³ hãi¹sxã³
wã²nhĩt1jah³lxi³hẽ¹la².
26 Nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ yen³kxai²na² yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a²wa³kxẽn³txa²na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²a²
ĩ³yain³te³lhxã³ ka²la¹txa³lxi³kxai²nãn²tu̱³:
— Ai³sxã³ yain³kxi²ti³ten³sa³nha¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
yain³txa² ũ³hũ¹nx2ti³kxa² hãi¹sxã³ yain³jah¹lxi³hẽ¹la². Kãin²
a³la³kxi²nxa³jah¹la² yain³txa² ĩ³wã̱³txi¹nũ¹hain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
28 Nxe³yãn¹ta¹ kãin² a³la³kxi²nxa³jah¹lo²su² te²su² te²a²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Yain³txai²li² sũ̱³nu²su² ki³lxo³jah¹lai²na² yain³txai²la¹wi¹.
Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ yain³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
E³kxi¹nx2ti³jah¹la² a³la³kxi²nxa³ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³
kãi³si¹hain¹yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² yain³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
29 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxi²khai¹xah³lxi¹nha²kxai³
yxãn¹ta¹ jah¹la² a³la³kxi²nxa³ha²kxai³ hãi¹nxa¹jah¹lxi³hẽ¹la².

Nxa²ha¹te¹ wxa²ha³tih³ ĩ³nxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹
ĩ³wa²lũ³xi²sa̱h¹lxin¹te³na̱h¹lxi¹:
— Ju¹tai²li² ten³sa²nxa³nhai¹. A³la³kxi²nxa³jah¹lai²li²
o²la³kxi²na¹kxe³su² ĩ³kãi²nxa³tot3si¹hai¹na¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lxa³wi¹. Ten³sa²nxa³nhai¹.
30 Yain³txai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²nu¹sãn²nũ²la²
wi¹lhit1sxã³ yai³na¹kxai²nãn²tu̱³ jah¹lai²li² a³la³kxi²nxa³jah¹la²
ĩ³kwa̱i²kxi²sain¹ju³ta² wai³nxa³wi¹. Nxẽn¹jau³su² ha²kxai³,
31 Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ²li³ju³ta²
kãi³yah³lxin¹ju³ta² yain³txa² yain³ta̱³nxa² ĩ³na²jau³xa²
ĩ³na²ta̱³nxa² ĩ²li³ju³ta² kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹tai¹yah³lxi³hẽ¹la².
32 A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹tain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ju³te²an¹te²su² ta̱³nxa² Ju³te²an¹te²sxa³te²su²
ta̱³nxa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³
yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² ĩ²li³te²hũ̱³te²a² ko̱³nxe³ti³
kãi³ti³hi¹tain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
33 Txai²yã¹nxe² kãi³jah³lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² yxo³ha³kxa¹
a³la³kxain¹kxa² yã¹nxe² kãi³ũ¹hai¹na¹wa². Hai³txi³ wã²nxũ̱h¹
kãi³nxa³wa². Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³wa²sut1sxã³
yxau³si¹nx2ta¹jau³su² kãi³na¹wa².

11

1 Nxa²ha²kxai³ kãi³a¹kxa² yã¹nxe² kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Txai²li²
Kris²tu³jah¹la² kãi³kxa² yã¹nxe² kãi³jah¹lo²su² te²sa¹wa².

Txu¹ha² wain³txi³ kãi³jau³su²

2 Ju¹ta³la³ nxa²ha²kxai³ wi¹lxo³kxi²sah¹lxi¹lxa².
Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xai³tã² yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²wet1sah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³wã²na³yah³lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
Nxe³ju³tai²li² sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹wa².
3 Yau³ã̱³xa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xa²sa¹,
a²hxi²kan¹te² in³txi³nãu³xa² Kris²tu³jah¹lai²la²na³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹hai²na² a²hxi²kan¹txan²tu̱³
a²wẽ³sãi¹yah³lai²la²na³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ Kris²tu³jah¹la²
a²hxi²kan¹txan²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³nai²la²na³la².
4 Nxe³ha²kxai³ in³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a²
sa²ne³sai¹nha²sãn²sxã³ ĩ³ye³kxi²hĩ̱³nx2na³la². Te²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³ jah¹lo²su²
kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² sa²ne³sai¹nha²sãn²sxã³
ĩ³yau¹ũ¹hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ sa²ne³sai¹nhã²nxa³kxai²nãn²tu̱³
Kris²tu³jah¹la² a²ĩ³lxa² ko̱³te²lo³tai¹nhĩ̱³nx2na³la².
5 Te²yã¹nxe³ju³ta² txu¹hai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² yũ²nxa³kxai²nãn²tu̱³

a²wẽ³sãi¹yah³la² a²ĩ³lxa² kọ̃³te²lo³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³ txu¹ha³ka³lxu³su²
kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² yũ²nxa³kxai²nãn²tu̱³
a²wẽ³sãi¹yah³la² a²ĩ³lxa² kọ̃³te²lo³te²ju²hẽ³la².
Nxe³ta¹ka³lxai²na² ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² yũ²nxa³ta¹ka³lxa²
ũ³nhe³ko¹lhxa³nha²ta¹ka³lxa² yã¹nxe³te²ju²hẽ³la². Ju¹tai²li²
wai³nxa³wa².

6 Nxe³yãn¹ta¹:

— Ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² ten³sa²nxa³nha¹.
Ta¹ka³lxu²su² kxãi²nãn²tu̱³ ũ³nhe³ko¹la³kxi¹txai¹nhẽ³la².
A²wẽ³sãi¹yah³la² a²ĩ³lxa² kọ̃³te²lo³te²ju²hẽ³la².
Yxãn¹ta¹ ũ³nhe³ko¹lhxa³ki̱³nha²ju³ta² ta̱³nxa²
kwa²hãi¹nxe² ũ³nhe³ko¹kxe³su² ta̱³nxa² te³nai¹nxa³jau³su²
ũ³nhe³tĩ¹kxi²txai¹nhẽ³la².

7 In³txai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³ ũ³nhe³hẽ¹nha²te²sxa³yu²hẽ³la².
A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² yã¹nxe² in³txa²
we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
a²nũ²a²nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹hxi²kan¹tai²la¹wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ in³txai²na² sa²kxai³lu² txu¹ha²
a²hxi²kan¹jah¹lo²su² te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
wxi²kin³ti³ton³ju³khai³xa² wã²nã³ũ¹jah¹lai²la¹wa².
Txu¹ha² sa²kxai³lu² in³txa² wxi²kin³ti³ton³ju³khai³xa²
wã²nã³ũ¹ta¹ka²lxai²la¹wa².

8 A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² in³txa²
we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wet1sãn²nũ²la² in³txa² a²nxi̱³ta² tẽ³sxã³
txu¹ha² we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

9 In³txi³nũ¹ta² nũh¹yxau³ki̱³nũ³a² te³nxa³ha²kxai³ txu¹ha²
we¹tũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²nẽ³lai¹nha²kxai³
txu¹hai²na² sa̱²kxai³lu² ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a²
ũh³nhe³tĩ̱¹nha²te²ju²hẽ³la².

11 Jã¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² tĩh³na² ã³nxai³ki̱³ju³ta²
txu¹hai²na² sa²kxai³lu² in³txai²li² ã³sxã³ nũh¹xai³ju³ta²
hxi²kan¹te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³
in³txai²na² sa²kxai³lu² txu¹hai²li² ã³sxã³ nũh¹xai³ju³ta²
hxi²kan¹nũn³te²sxa³jai¹ti²tu³wa².

12 A²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² in³txai²li²
wet1sãn²nũ²la² in³txai²na² a²nxi̱³ta² tẽ³sxã³ a²txu¹ha³ka³lxa²
we¹ta¹hxai²ti¹ai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ in³txa² wẽ³sai²na²
sa²kxai³lu² txu¹ha² ẽ¹nãu³a¹ yxau³ni²sxã³ a³li³lah¹sxã³
txon¹te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³ha²kxai³ yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² we¹jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

13 Jã¹nxe³jut3su² txu¹hai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²tãu³a²
ne³hẽ¹nha²ka³lo²a² yũ²nxa³kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa².
Te²yã¹nxũn³sxã³ ũ³nhe³ko¹la³kxi²nha²sãn²sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²

e³kxi²kxai²nãn²tu̱³ wain³nũn³nxa³wa². Ju¹tai²li² wã²nxũ̱h¹
a̱in³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
14 In³txai²li² a²ne³kĩ̱³sxa² a³lu²kxai²nãn²tu̱³ ãu²li²jut3su²
te²ju²hẽ³la².
15 Yxãn¹ta¹ txu¹hai²na² sa²kxai³lu² a²ne³kĩ̱³sxa²
a³lu²kxai²nãn²tu̱³ ĩ³wi¹lxo³kxi²te²ju²hẽ³la². A²ne³kĩ̱³sxai²li²
ũ³nhe³tĩ̱¹kxi²nha²ha²kxai³la².
16 Jã¹nxe³ju³tai²li² ĩ³kwa̱i²kwa̱i²kxi²ta²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ wain³txi³ kãi³yah²lxa³lxa². Sxi²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹
jau¹xai²na² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹nxa²lxa¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ nxe²
ĩ³yau¹ũ¹hai¹nhxai²na¹hẽ³la².

Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tai³tã² ĩ²xi²jau³su²

17 Nxe³ha²kxai³ yu³tã̱³xai²li² e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Nxe³ju³tai²li²
wi¹kãi³yah²lxa³lxa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²te³lhxã³
ã³yã³nũ²kxah¹lxin¹tãu³a¹ sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹ju³ta²
hxi²kan¹sa²nxa³nha²wa². Kõ̱³thi¹non³yah³lxi¹lxa².
18 Nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³
yxau²xai³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ã³yã³nũ²kxah¹lxin¹te³na¹
a²ha³tih³nãu³ ĩ³nxa² ĩ³ye³ĩ³yi²lho¹kxi²nyhu¹ah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Kwa²wãn³txi³sxa³nũ²nha²wa². Wãn³txi³khai³su²nũ²nha²wa².
19 Ha³na³ka³lxi³ a̱in³nha²ki̱³ju³ta² yũ²xai³ki̱³te²ju²hẽ³la².
Yũ²xai³ki̱³sa²kxai³ a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²su² te²a² e³la¹
a³la³kxi²nũn³ye²ki̱³tu¹wa².
20 Jã¹nxe³jut3su² ĩ³yain³kxi²te³lhxã³ ã³yã³nũ²kxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tai³tã² ĩ²xi²kxi³jut3sxa³wa².
Ha̱³na³ka³lxin³na̱³la².
21 Nxe³ha²kxai³ yain³te³lhxã³ yah³lxin¹tãu³a²
ha³na³ka³lxi³ yai³nxa²xai³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Wah³nxũ¹hah³lxa³lxa². Hãi¹sxã³ a²yain³txi³khai³xa² wa³su³txi³
yai³nxa²xai³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹sxã³ a²ha³tih³
ĩ³nxa² sa²kxai³lu² heh³hi² yxah³lxi¹nha²kxai³ a²ha³tih³ ĩ³nxa²
sa²kxai³lu² ĩ³na²jau³xa² ĩ³na²sxã³ wen¹yah¹lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
22 Wxa²sxi²khai³xa² yain³txi³su² ta̱³nxa² ĩ³na²kxi³jau³su²
ta̱³nxa² yũ³nxa²lxi³ta²lu¹wa². Nxe³sxã³ nxe²
o²la³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² kõ̱³nxe³ti³
kãi³ũ¹hah³lxi¹nhẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a²
yain³kxi³txa²te²a² wxã³te²su² te²a² yai³nhxa³je²yah³lxi¹nha²kxai³
ãu²li²to³tain¹yah³lxi¹lxa². Nxe²kãi³yah³lxi¹nha²kxai³ hxi²kan¹txi³
wi¹le³kxi¹nx2ti³nxa³lho³la².

23 Jã¹nxa¹jut3su² ĩ³yau¹ũ³ye¹nx2ta¹jau³xai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³tih³nxe³sa²jau³xai²la¹wa². Nxe³te³nah¹lxi¹, Je³su²jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ txa²wã¹ha³lo²a²
yxau³hĩ¹nai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ju³ta²sah³lai¹tã²
ĩ³kọ̱x1kọ̱¹son²kxi²te³lhxã³ ka³nxah³hi²nxa³ta̱³lxa¹ Je³su²jah¹la²
yain³tũ̱³xa² hxi²tẽ³nha²sãn²nũ²la²,
24 Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²si¹jau³xa² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² yain³tũ̱³xai²li² wã²nãu²lxi²sxã³ ũ³hũ²xai³te³nah¹lxi¹,
a²sa³wi³ha³lxa² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Tũ̱¹xai²li² Txa²nũ²a² yã¹nx2na³li¹. Ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹tu¹wi¹.
Yain³tũ̱³xai²na² yain³yah³lxi¹nhĩ¹na¹ ya³lu²kxi¹nx2ta¹ju³ta²
ĩ²xi²sa²sxã³ yain³jah¹lxi³to³hẽ¹li¹. Nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
25 Te²yã¹nxũn³sxã³ yain³ta³lu²nain¹sãn²nũ²la² a²ko²pẽ³na²
ĩ³na²tẽ³nai²li² hxi²tẽ³nha²te³nah¹lxi¹:
— Txa²ko²pẽ³na² ĩ³na²na¹jau³xai²li² Txa²ti³ha²yau³xa²
yã¹nx2na³li¹. Wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹jau³xai³
jã¹nxe² kãi³ũh¹nx2ta¹jau³nũ³ai²la¹wi¹. A²nũ²a² kọ̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² ã³wa²sut1si¹ha¹jau³nũ³su² Txa²ti³ha²yau³xa²
ha³li³hxan³sa³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ jau³jau¹xai²na²
ĩ³na²yah³lxi³to³hin¹kxai²nãn²tu̱³ ãh¹ ĩ²xi²sa²si¹nx2ti³jau³su²
yain³jau³xai²li² ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹kxa² ĩ²xi²sah¹lxin¹jau³xai²li²
ĩ³na²ũh¹sah¹lxi³to³hẽ¹li¹,
26 Nxe³sxã³ te²yã¹nxe² yain³tũ̱³xai²li² ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹ju³ta²
ĩ²xi²sa²sxã³ yain³tũ̱³xai²li² ĩ³yai³ni² ĩ³na²jau³xai²li²
ya³lu²kxi²nũh¹nx2ta¹ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³ ĩ³na²jau³xai²li² ĩ³na²
nxe³yah³lxi³to³hi¹nhĩ¹na¹ wxa²ẽ¹na² sa²hau³ko³tũh¹nx2ta¹ju³ta²
ĩ³hen³txi³yah³lxi³to³hin¹tu¹wi¹. A³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²nxa³ta̱³lxa¹
jã¹nxe³jah³lxi³to³hẽ¹li¹. Je³su²jah³la² nxe³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
27 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² yain³tũ̱³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta²
ĩ²xi²sa²sxã³ yain³ki̱³tũ̱³xai²li² yah³son³sxã³ yai³ni²
ĩ³na²jau³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³
ĩ³na²ki̱³jau³xai²li² yah³son³sxã³ ĩ²na² nxe³jah¹lo²su² jah¹la²
a²hi²ki³te²lxa²na³la². Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²ti³ha²yau³xa² kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹hi²
a²nũ²khai³xa² kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹hi² nxe² kãi³jah¹lo²su²
hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta²
kọ̱³nxe³ti³ e³kxi²jau³su² hĩ̱³nx2na³la².
28 Nxe³ha²kxai³ yain³tũ̱³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta²
ĩ²xi²sa²sxã³ yain³ki̱³tũ̱³xai²li² ĩ³yain³yah³lxan³ta̱³lxa¹
ĩ³na²jau³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³
ĩ³na²ki̱³jau³xai²li² ĩ³na²yah³lxan³ta̱³lxa¹ wxa²ẽ¹nãu³xai²na²
wã²nxũ̱h¹ a̱in³nha¹jah³lxi³hẽ¹la², kwa²to³toh³lxi³
e³kxi²nyhah¹lxin¹kxa²ya̱n³ti³su².

29 Nxe³sxã³ ĩ³yai³ni² ĩ³na² yxah³lxin¹tãu³a²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² kãi³ũ¹nhẽ³ju³ta² ãh¹
a̱in³nyhah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ a²hi²ki³te²la³ yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Nxe³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³ju³ta² yũ³tu¹wa².
30 Te²yã¹nxe² kãi³yah³lxi³to³hi¹nha²kxai³ wxa²ha³tih³
ĩ³nxai²na² ĩ³ton³nxa̱²lxi³i² hai²la³kxi²nxa²lxi³i²
nxe³nx2ti³kxa²yã¹nxũn³sxã³ nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxa²
ya²lun¹ta³kxi²nx2tain¹na³la².
31 Nxe³ha²kxai³ a̱in³nyhah¹lxin¹jau³khai³xa²
ĩ²xai³nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ²nyhah¹lxi³sã²nĩn¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nxa²lxi³ju³ta³nũ³lo³nyhah¹lxi³hĩ̱³nx2nx
32 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³nai²li² hĩ¹na² ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²nhẽ³ju³ta³lon³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³wai¹te³kxai²nãn²tu̱³
kxãn³nãu³a¹ a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²tãu³a¹ a²nũ²a²
ko̱³nxe³thin¹te²su² te²a² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹tu¹wa².
Nxai¹nhĩ¹na¹ te²yã¹nxe³nẽ³lxa³lho³la².
33 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² yain³ki̱³tũ̱³xai²li²
ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³ yain³ki̱³tũ̱³xai²li²
ĩ³yai³ni² ĩ³na²ki̱³jau³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³
ĩ³na²ki̱³jau³xai²li² ĩ³na² nxe³ki̱³te³lhxã³ ã³nũ²kxi²yah³lxi¹nhĩ¹na¹
wah³nxe³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
34 Nxe³yãn¹ta¹ wxa²ha³tih³ ĩ³nxai²na²:

— Heh³khaix1sa³nha¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²sxi²khai³xa²
yain³jah¹lxi³sã²nhẽ³la². Nxe³yah³lxin¹ka³tu̱³ wxã³sxã³
ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² yain³tũ̱³xai²li²
ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³ yain³ki̱³tũ̱³xai²li²
ĩ³yai³ni² ĩ³na²jau³xai²li² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³ta² ĩ²xi²sa²sxã³
ĩ³na²ki̱³jau³xai²li² ĩ³na² nxe³jah³lxi³hẽ¹la², Txa²wã¹sũ̱³na²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³sa². Nxa²ha¹te¹ wãn³txa²
yau³ã̱³xa² yũ³nũn³na¹wa². Yxãn¹ta¹ hãi¹nxa¹a¹tu¹wa².
Wxã³na¹tãu³a¹ ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa².

12

Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²ka¹tũ¹nhẽ³jau³su²

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³hxi²ka¹tẽ³ju³ta² ũ³hũ¹ne³kxa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa².
A³la³kxi²si¹nx2ta¹jau³su² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹tu¹wa².
2 Ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹jau³xa²sa¹, a²kxã³nhxĩ¹nai³tã²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah²lxa³nhĩ¹nai³tã²
txah³lxa³kxa² sũ̱³nu²su² ki³lxo³jah³la² so¹lxi³
sa²yxo²we¹jah³lxin¹jah¹lo²lo³jah³lxi³to³hin¹tai¹ti²tu³wa²,

hxi²kan¹txi³ e³kxi¹nx2ti³xa³kxan²ti³na². Tĩh³na² kọ̃³nxe³ tĩh³na²
so¹lxi³ ã³nxai³yah³lxin¹tĩh³na²lot3txa²lxi³sa²ki³lxo³jah³lxi³to³hin¹tai¹ti²tu
3 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²li² kọ̃³nxe³ti³hin¹na³li¹. A²ta³ai²la¹wi¹.
Nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tụ̃³ hai³txi³ Txa²wã¹sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwạ̃i³yxau²nxa³wa². Yxãn¹ta¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² a²hxi²kan¹ti³su² jah¹lai²la¹wi¹. Nxe²e³jah¹lo²su²
kxai²nãn²tụ̃³ Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² so¹lxi³
ĩ³tih³nxe³jah¹lo²su² hĩ̃³nx2na³la².
4 Ĩ³tih³nh³nxe³kxai²nãn²tụ̃³ ĩ³hxi²ka¹tẽ³ju³ta²
ĩ³la³kxi²te²lo³tũ¹nhẽ³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ yau³ka³lxa²na³la².
Yxãn¹ta¹ ka³lxa¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la²
a²ĩ³yau¹ũ³nẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³tã³la².
5 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã³tã̃³nãu³xa² ã³nhĩ²nũ¹nũ³si¹kị̃³jau³su²
Txa²wã¹sũ̃³na² ĩ³la³kxi²te²lo³tũ¹nhẽ³kxa² nxe³ju³ta²
ka³lxa²na³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa².
6 Te²yã¹nxũn³sxã³ Txa²wã¹sũ̃³na² ĩ³hxi²kat1si¹nhẽ³jut3su²
ĩ³la³kxi²te²lo³tũ¹nhẽ³kxa² ka³lxa²na³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̃³na²
ĩ³hxi²kat1tẽ³jah¹la² ka³na³ka³na³tã³la².
7 Nxe³sxã³ yxo²ĩ²te²kị̃³na¹xai²na² ĩ³hxi²nũn¹si¹nhẽ³jau³su²
Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³txa² ũ³yhe³ka¹tũh¹xai³nẽ³na³la².
Ĩ³hxi²ka¹txa²xai³nẽ³ju³ta² ũ³yhe³ka¹tũh¹xai³nẽ³na³la².
8 Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³su²
wxa²nũ̃³kạ̃³txai²na² ĩ²li³te² ĩ³nxa² a²hoh³lxi³su² ju³ta²
ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³ ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ wa³lxe³jau³nũ³a² a³la³kxah¹lxin¹ju³ta²
ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³,
9 Ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³
yxo²ĩ²yah³lxin¹jut3su² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³ ãh¹ ĩ²li³te²
ĩ³nxa² ĩ³ta³ka³txa² wã³nxĩn¹sxã³ we²txi²kxi³ju³ta²
ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³,
10 Ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³
wã³nxĩn¹khai¹nxe³sxã³ kãi³ju³ta² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³
ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³
Txa²wã¹sũ̃³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nxa²lxi³ju³ta²
ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³ ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ju³ta²su¹
a²nũ²a² ĩ³li³te²na² kãi³ju³ta² ĩ²kxai²nãn²tụ̃³ Txa²wã¹sũ̃³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²kat1si¹jut3su² tạ̃³nxa² kọ̃³nxe³te²
yãu³ka³txa² ĩ³hxi²kat1si¹jut3su² tạ̃³nxa² wain³txi³
a³ya³txi²ju³ta³nũ³a² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³ ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa²
Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ wãn³txa² yau³ã̃³lxa³ti³

a²nũ²a² ĩ³yau¹ũ³xa³jau³su² e³si¹jau³su² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³
ãh¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² wãn³txa² yau³ã̱³xa² a²si³yxau³tãu³khai³xa²
ĩ³yau¹ũ³ju³ta² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ha²kxai³ nxe²xai³hi̱³nx2na³la².
11 Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ka³na³ka³na³jah¹lo²su²
kxan²ti³ nxe² ĩ³hxi²ka²ta²xai³nẽ³na³la². Nxũh¹ ĩ²sxã³
a²ten³jut3su² ju³ta² ha³na³ka³lxi³ ĩ³hxi²ka²ta²xai³nẽ³na³la².

Kris²tu³jah¹la² a²nũ²khai³xa² sa²we¹nyhu¹si¹nhẽ³jau³su²

12-13 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹nũ²khai³xa² ka³na³ka³na³tã³la².
Ka³na³ka³na³kxan²ti³ txa²wã¹kãi²ne³kxi²nẽ³tãu³ai²na²
ka³lxan¹ta³kxi²nẽ³na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹kãi²ne³kxi²nẽ³tãu³ai²n
ka³lxan¹ta³kxi²nẽ³kxan²ti³ txa²wã¹nũ²khai³xa²
ka³na³ka³na³tã³la². Te²yã¹nxe³jut3sũ̱³na³la².
Txa²wã¹nũ̱³ka̱³txi³ki³nãu¹xa² Ju³te²a²jah¹la²
yũ³ha²kxai² Ju²te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² yũ³ha²kxai³
a²wa³kxẽn³yah³lo²lo³nha²sxã³ yxau²xai³te²a² yũ³ha²kxai³
ã³wa²sut1sxã³ yxau³te²a² yũ³ha²kxai³ nxe³ki̱³tã³la². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ ũ³hũ¹nhãn²nẽ³na³la².
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²ki̱³na¹xai²na² ka³na³ka³nat3sxã³
sa²we¹nyhu¹si¹nha²nẽ³na³la². Nxe³te²hũ̱³sxã³ Kris²tu³jah¹la²
a²nũ²khai³xa² sa²we¹nyhu¹si¹nha²nẽ³na³la². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau²xai³nẽ³na³la²,
yxo²ĩ²te²ki̱³nãu¹xai²na²sa³. Jã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na²
a²nũ²a² ka³lxa¹ki̱³tã³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
hi²sen³su² a²nũ²a² ka³na³ka³na³ti³hi¹tẽ³na³la².
14 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹nũ²nãu³khai³xa²
ka³na³ka³na³tẽ³lxa³wa². Ka̱³lxan¹ta³kxi²nẽ³na³la².
15 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹yu̱³kxi³su² e³te³an¹jau³kxai³lu¹
e³te³nah¹lxi¹:
— Txa̱²wã¹hxi²ki³su² te²txã³wi¹. Nxe²nxa³ha²kxai³
ha̱i³txi³ txa²wã¹nũ²nãu³khai³xa̱i²na² ha̱i³txi³
te²txã³wi¹. Nxe²e³kxan²ti³ txa²wã¹nũ²nãu³khai³xai²na²
ã³nhai²ta³lxã¹kxi²nẽ³lhi̱³nx2nxa³wa².
16 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹ne³nxẽn³su² e³te³an¹jau³kxai³lu¹
e³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹yen³su² te²txã³wi¹. Nxe²nxa³ha²kxai³ hai³txi³
txa²wã¹nũ²nãu³khai³xa̱i²na² ha̱i³txi³ te²txã³wi¹. Nxe²e³kxan²ti³
txa²wã¹nũ²nãu³khai³xa² ã³nhai²ta³lxã¹kxi²nẽ³lhi̱³nx2nxa³wa².
17 Txa²wã¹nũ²ai²na² whãi²na¹ txa²wã¹ye³na²
so¹lxi³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxet3sxã³ ain³kxi²nha²hi̱³ki̱³te²la¹xã³?
Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹nũ²nãu³ai²na² whãi²na¹ a²ne³nxẽ³na²
so¹lxi³kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxet3sxã³ ĩ³nxũn³sain³nha²hi̱³ki̱³te²la¹xã³?
18 Nxe³ha²kxai³la¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
txa²wã¹nũ²nãu³ai²li² ĩ²li³te²nãu³ai²na² ha³na³ka³lxi³
we¹ta²lxi³kxi²nẽ³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³ju³ta²
sa²we¹ta³lxi³kxi²nẽ³nĩn²ta²wa².

19 Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}li^{2} ka^{3}lxan^{1}ta^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
txa^{2}wã^{1}nũ^{2}a^{2} yũ^{3}nẽ^{3}lh$\underline{\tilde{i}}^{3}$nx2nxa^{3}wa^{2}.
20 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}lxan^{1}ta^{3}kxi^{2}nẽ^{3}kxan^{2}ti^{3}
txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tẽ^{3}na^{3}la^{2}.
21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{1}yen^{3}nãu^{3}a^{2} e^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. E^{3}sxã^{3}
txa^{2}wã^{1}hxi^{2}ka^{2} ain^{3}kxi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txai^{2}na^{2} a^{2}ye^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxa^{1}ha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2}
a^{2}hxi^{2}kxah^{3}lho^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ten^{3}nxa^{2}hxa^{3}nhai^{1}. Nxe^{2} e^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}
txa^{2}wã^{1}ne^{3}ki^{3}su^{2} e^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. E^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}yu^{3}kxa^{2}
ain^{3}kxi^{2}ti^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxa^{1}ha^{2}kxai^{3}
wxãi^{2}na^{2} a^{2}yu^{3}kxah^{3}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ten^{3}nxa^{2}hxa^{3}nhai^{1}. Nxe^{2}
e^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
22 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2}
s$\underline{\tilde{i}}^{3}$nxũ̱n^{3}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}whi^{2}lã^{3}nhã^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}
ã^{3}yat1sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lh$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$sxa^{3}wa^{2}.
23 Nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2}
jũ^{1}nxe^{2} ã̱^{3}lxi^{3}kxe^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3} wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}nha^{2}k$\underline{i}^{3}$te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{2}li^{3}te^{2}nãu^{3}a^{2}
wi^{1}nẽ^{3}lxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{2}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}nha^{2}k$\underline{i}^{3}$tã^{3}la^{2}.
24 Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} wi^{1}nẽ^{3}te^{2}su^{2} ã^{2}la^{2}
wi^{1}lha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} wã^{2}nxũ̱h^{1} hau^{3}ko^{3}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}$nx2na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}k$\underline{i}^{3}$ju^{3}tai^{2}li^{2} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} hau^{3}ko^{3}nhã^{2}nxa^{3}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} wi^{1}wi^{1}nxe^{2} hau^{3}ko^{3}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxi^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} nxe^{2}
we^{2}ta^{3}lxi^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
25 Nxe^{3}nha^{2}k$\underline{i}^{3}$sa^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} hai^{3}txi^{3}
ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxã^{1}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$sxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxi^{2}waun^{1}nyhe^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$tã^{3}la^{2}. Hai^{3}txi^{3}
ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxi^{2}te^{2}ten^{3}txi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$sxa^{3}wa^{2}.
26 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} s$\underline{\tilde{i}}^{3}$nĩ^{3}ton^{3}nẽ^{3}nha^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}s$\underline{\tilde{i}}^{3}$na^{2} whãi^{2}na^{1} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$tã^{3}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}wi^{1}lain^{3}kxi^{2}nha^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}s$\underline{\tilde{i}}^{3}$na^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}wi^{1}lain^{3}kxi^{2}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}^{3}k\underline{i}^{3}$tã^{3}la^{2}.
27 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}khai^{3}xa^{2} a^{2}s$\underline{\tilde{i}}^{3}$na^{2} yã^{1}nxe^{2} wxãi^{2}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}s$\underline{\tilde{i}}^{3}$na^{2} yãx1yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} yã^{1} yxah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
28 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ũh^{1}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2}
wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}ta^{3}wxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}a^{2}su^{2}
a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}la^{3}je^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{2}sxã^{3}
sa^{2}so^{1}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2} ũh^{3}wxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}tũ̱^{3}kã̱^{3}txa^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ̱^{3}kã̱^{3}txi^{3}la^{3}
ũh^{3}wxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ãh^{1}ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}tũ̱^{3}kã̱^{3}txi^{3}nãu^{3}a^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}kã̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ũh^{3}wxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Ãh¹ã³ta³lo³hẽ¹tũ³kã³txi³nãu³a² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²te²su² te²na² ũh³wxe² ãh¹ ã³ta³lo³hẽ¹tũ³kã³txi³nãu³a² ĩ³ta³ka³txa² we²txi²si¹kxi³nũ³su² te²a² ũh³wxe², Ãh¹ ã³ta³lo³hẽ¹tũ³kã³txi³nãu³a² a²nũ²a² ã³non²ta³kxi²te²su² te²a² ũh³wxe², ãh¹ ã³ta³lo³hẽ¹tũ³kã³txi³nãu³a² hxi²kan¹txi³ a²nũ²a² hau³ko³te²su² te²a² ũh³wxe² a²ne³ki³san¹tũ³kã³txan²tũ³ hxi²kan¹txi³ a²nũ²a² wãn³txa² yã̱u³xã̱³lxa³txi³ e³te²su² te²a² ũh³wxe² nxe²xai³na²hẽ³la².

29 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³sa²so¹nẽ³tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³ yxo²ĩ²tũ³kã³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³, wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³,

30 Ĩ³ta³ka³txa² we³txi²si¹tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³, wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³ e³kxi²tũ³kã³txi³su² ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³, yau³ã̱³lxa³ti³ wãn³txi³la³ a²si³yxau³tãu³khai³xa³ ĩ³yau¹ũ¹tũ³kã³txi³su³ ka³lxa¹nẽ³lxa³ha²kxai³ nxe³kĩ³tã³la².

31 Nxe³kĩ³sa²kxai³lu¹ ha³lo²a² wi¹ju³tai²na¹ ã²la² hxi²kan¹kxi²ju³tai²na¹ ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxa²ha¹te¹ tĩh³na² ã²la² wi¹tĩh³na² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa².

13

Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a³lxi²nha²kxi³jau³su²

1 Ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xa²sa¹, a²nũ²a² nũ³kã³txi³nãu³xai²na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxi²na¹ha²kxai³ na¹kxa²yu³su² oh³xan¹te²nãu³xai²na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxi²na¹ha²kxai³ nxe³na¹kxan²ti³ txa²ẽ¹nãu³ai²na² a³lxi²waun¹nyhu¹ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³ke³la³te²kxai³ txa²wãn³txa² e³a¹jau³xai²na² kwa²wãn³txa² toh³lxi³jau³su² hĩ̱³nx2na³la². Kwa³thi³la³ka³txa² ĩ³su²kĩ̱³sa²kxai³ kwa²nxon³nẽ³te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³hĩ̱³na¹wa².

2 Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² hxi²kan¹txi³ ĩ³hen³txi³na¹ha²kxai³, yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ a²hoh³lxi³sa¹ha²kxai³, wãn³txa² hãi³jau³xa² hxi²kan¹txi³ ĩ²a¹ha²kxai³, nũ³kxũn³txi³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ wã³la³ka³txa² sa²ya²ta³wxe³si¹ha¹jau³su² hxi²ka¹na¹ha²kxai³, ju¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ hxi²ka¹na¹kxan²ti³ yxãn¹ta¹ txa²ẽ¹nãu³ai²na² a³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³ke³la³te²kxai³ hai³txi³ a²hxi²kan¹jah¹lo²su² hĩ̱³nxãn²nxa³wa².

3 Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²yen³kxi³khai³xa² wã²nhũ²hxa³tai¹na¹ha²kxai³ na¹kxa²yu³su² ai³lhxã³ Je³su²jah³la² ĩ³lxa² kan²txi³ yxo²ĩ²a¹kxe³su² txa²nũ²a²nãu³khai³xa² ha³nxe²khai³ wã²kxi²sai¹nha²kxai³ nxe³sain¹kxan²ti³ txa²ẽ¹nãu³ai²na²

a³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³ju³ta³la³ yũ³sa²nxa³ke³la³te²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² hai³txi³ kãin²sa²hı̱̃³nx2nxa³wa².
4 A²nũ²a² a³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³kxai²nãn²tu̱³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ kãi³ũ¹nyhu¹kı̱³te²ju²hẽ³la². Thãi³ti³la²sxã³
kãi³ũ¹nyhu¹kı̱³te²ju²hẽ³la². A²nũ²a² yen³kxa² kwa²to³toh³lxi³
yxo²kwa̱in³nũ¹nyhu¹kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la². Yxo²kãin²
e³kxi²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la². A²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³kãin²txi³nha²sxã³
ĩ³ye³kxi²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la².
5 A²nũ²a² a³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³kxai²nãn²tu̱³
wi¹lo̱²la̱³kxi²nũ¹hain¹tãu³a² ai¹nhĩ¹na¹ a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹sxã³ a²hoh³lxi³sa²sxã³
o²la³kxi² nxe³ki³lxo³nha²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la².
Yã³nı̱³li³nũ¹nhẽ³ju³ta² so¹lxi³ ten³nha²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la².
Kwa²hi²ye¹ta³lxi³nha²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la². A²nũ²a²
ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²nũ¹nhẽ³kxan²ti³ hai³txi³
yxa̱ih²kxi²nhũ¹kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la².
6 A²nũ²a² ã̱³xa² ko̱³nxe³ti³ kãi³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ka³li³kxi²kı̱³te²sxa³yu²hẽ³la². Hãi¹sxã³ ya²la³lhi²ju³ta²
wi¹kãi³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ka³li³kı̱³te²ju²hẽ³la².
7 A³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³to²la³kxi²nũ¹nhẽ³kxan²ti³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau³kı̱³te²ju³hẽ³la². A²nũ²a²
a³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ yxo²ĩ²nyhu¹kı̱³te²ju²hẽ³la².
Wi¹kãi³ju³ta² wah³nxe³kxi²nũ¹hain¹kı̱³te²ju²hẽ³la².
Ko̱n³ton³kxi²nẽ³kxan²ti³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³ yxau²xai³kı̱³te²ju²hẽ³la².
8 A³lxi²waun¹nyhu¹kı̱³ju³ta² ne³ki³so³nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹kı̱³ju³ta² ne³ki³son³tu¹wa².
Wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³ e³kxi²kı̱³jau³su² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹tẽ³ju³ta²
ye³jen¹na² ne³ki³son³tu¹wa². A²hoh³lxi³su² kı̱³ju³ta² ye³jen¹na²
ne³ki³son³nũn³tu¹wa².
9 Nxe³sxã³ hĩ¹nai²li² ũ³hũ¹nhẽ³ju³ta² a²hoh³lxi³si¹nhẽ³jut3su²
ta̱³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹hain¹kı̱³jut3su² ta̱³nxa²
nxe³ju³ta² jũ¹nxa² so¹lxi³ yũ³nũ¹nhẽ³na³la².
10 Nxe³ta¹ yan¹nãu³a¹ Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³
wa̱³li²tãu³a¹ jũ¹nxa² so¹lxi³ yũ³nũ¹kı̱³ju³ta² ne³ki³son³tu¹wa².
11 Txai²na² txa²wẽ³sĩ¹nai³tã² wẽ³sa² o²la³kxi²ju³ta²
so¹lxi³ kãi³hxai²na¹hẽ³la². Wẽ³sa² e³jau³xa² so¹lxi³
e³a¹ha²kxai³ wẽ³sa² o²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²na¹ha²kxai³
wẽ³sa² wã²nxũ̱¹ha̱in³nha¹jau³xa² so¹lxi³ e³a¹ha²kxai³
nxe³nhxai²na¹hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹ in³txi³lo³na¹hĩ¹nai²na¹
hxi²kan¹to³na¹hĩ¹nãn¹te²tu̱³ wẽn³sxũ̱³na¹ju³ta³la³ ã³na¹a¹hẽ³la².
Nxe³te²sa¹wa².
12 Es³pe²ya²ka³lo³a² ĩ²nha²kı̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹yãu³ka³txa²
ku³kuh³nxe² ĩ²hı̱̃³kı̱³tã³la². Yxãn¹ta¹ yan¹nãu³a¹ a²nũ²khai³xa²
ĩ²kı̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ ku³kuh³nxa² ĩ²kı̱³sxa³lho³la².

Jã^{1}nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{2}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} hĩ^{1}nai^{2}li^{2} jũ^{1}nxe^{2} ã^{3}ye^{3}wxe^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} yan^{1}nãu^{3}a^{1} kãin^{2} ã^{3}ye^{3}wxe^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{2}nẽ^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}.

13 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yu^{3}ta^{2} yu^{3}tha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1} hxi^{2}kan^{1}te^{2}la^{3} yũ^{2}na^{3}la^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wa̱^{3}li^{2}je^{3}na^{3}wa^{3}kxa^{2} wahx3nxe^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ha^{3}kxa^{1} a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{2}la^{2} hxi^{2}kan^{1}sxã^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

14

Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}

1 A^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}ten^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}lo^{3}tũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txa^{3}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}khai^{1}nxe^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

2 Nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxi^{3}ti^{3} e^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} hai^{3}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}nha^{2}hĩ̱^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wa^{2}. Hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sxã^{3} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xan^{2}tu̱^{3} hãi^{3}wã^{2}nxĩn^{1}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} e^{3}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

3 Yxãn^{3}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ain^{3}kxain^{1}jau^{3}su^{2} hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}, sa^{2}ye^{3}kwẽ^{2}kxi^{2}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

4 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{3} e^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} nũ^{1}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}lon^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}nũh^{1}nũ^{3}nyhai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

5 Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{2} e^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} te^{3}nhĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}yhah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}khaix1sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{2} e^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{2}la^{2} wi^{1}khaix1jau^{3}la^{3} hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{2} e^{3}kxi^{2}sxã^{3} ain^{3}kxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wãn^{3}txai^{2}li^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}la^{2} yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} yũ^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{3}la^{3}kxah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nx2nxã^{3}lxa^{2}.

6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xa^{2} yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} wxã^{3}sĩ^{2}nx2ta^{1}tãu^{3}a^{1} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{2}

jau³jau¹xai²na² so¹lxi³ e³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹ti³
ã³non²ta³kxi¹nx2ti³nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³su² ta̱³nxa² a²hoh³lxi³sa²jau³su²
ta̱³nxa² wãn³txa² wi¹jau³su² ĩ³hen³txi³nx2ta¹jau³su² ta̱³nxa²
nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³hxi²ka¹txa²lxi³hĩ̱³na¹wa².

7 Nxa²ha¹te¹ yau³ta̱³xa²sa¹, yen³kxa² ka³te̱³nxa³te²na²sa¹,
wãi²lhũ̱³ka³txa² ta̱³nxa² ar²pa²kax3su² ta̱³nxa² hain³kxai²nãn²tu̱³
wain³txi³ wxa²hai³nxa³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ã̱³xa²
ain³kxi²nẽ³jah¹la² hxi²kan¹ti³ a²si³yxau³tãu³khai³xa²
ain³kxai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².

8 Te²yã¹nxũn³sxã³ kwa³jan³ta² so³ta²to² nũ̱³ka̱³txa²
he¹li³te³lhxã³ ai³ain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³te³na¹ wãi²lhũ̱³ka³txa²
trũ³be²ta²kax3su¹ nxe³ka³txa² tẽ³sxã³ ĩ³hain³te²ju²hẽ³la².
Wi¹lhain³kxai²nãn²tu̱³ a²si³yxau³tãu³a² ã³ne³wxe³ha²kxai³
he¹lain¹te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ wain³txi³ hai³nxa³kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nhai¹nxa³ha²kxai³ hãi¹sxã³ he¹lai¹nxa³ka³tu̱³
yxau³ain¹te²ju²hẽ³la².

9 Te²yã¹nxe³jut3su² wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³
e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²si³yxau³tãu³a² ã³ne³wxe²nxa³kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ wi³ti³he¹nxẽ²nxa³wa². Wxa²wãn³txa² ha³lo²a² kwa²
he¹sa³tĩ¹hĩ̱³nx2na³la².

10 Yuh³xan¹ko³xai²na² whãi²na¹ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
ka³lxa¹khai¹xain¹na³la². Wãn³txai²li² yau³ã̱³lxa³ti³
e³xi²xai³ain¹te²ju²hẽ³la². E³xi²xai³ha²kxai³ a²si³yxau³tãu³a²
ha³na³ka³lxi³ nxe² ai³te²ju²hẽ³la².

11 Nxe³sxã³ e³jau³xai²na² ã³ne³wxe³sa²nxa³kxai²nãn²tu̱³
ã̱³lxin³tã¹. Ai¹nhĩ̱³na¹wa². Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²wãn³txa²
e³a¹jau³xa² ã³ne³wxe³ai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ ã̱³lxin³tai¹.
Sai¹nhĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxũn³sxã³ ã³ne³wxe³ai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².

12 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³hxi²ka¹tẽ³ju³ta² ten³yah³lxi¹nha²kxai³ ã²la² wi¹ju³ta²
ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txai²na² ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³
a²hi²ka¹txa²lxain¹ju³ta² ten³jah¹lxi³hẽ¹la².

13 Nxe³yãn¹ta¹ wãn³txa² yau³ã̱³xa² hxi²kan¹txi³
e³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³wã̱³txi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Wãn³txai²li² a²si³yxau³tãu³a² ĩ³wã̱³txi¹jah³lxi³hẽ¹la²,
ĩ³yau¹ũ³nxa²lxi³si¹yhah³lxin¹jau³nũ³sa³.

14 Wãn³txa² yau³ã̱³xa² e³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
e³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³ txa²yãu³ka³txa² so¹lxi³ e³kxi²hĩ̱³nx2na³la².
Hai³txi³ txai²na² a²hoh³lxi³sa¹ju³ta³la³.

15 Nxe³jut3su² ha²kxai³ ĩh¹nxe² kãi³a¹lhon³ku² nxa¹nha²wa².
Yau³ha¹li¹ e³a¹tu¹wa². Txa²yãu³ka³txai²na² wãn³txa² yau³ã̱³xa²
e³i² txa²ẽ¹nãu³ai²na² wãn³txi³khai³xa² e³i² na¹tu¹wa².

Te²yã¹nxe³sxã³ txa²yãu³ka³txai²na² hain³jau³xa² yau³ã̱³xa²
hai³ni² txa²ẽ¹nãu³ai²na² hain³jau³khai³xa² hai³ni² na¹tu¹wa².
16 Ĩ³wi¹lxon³kxah¹lxin¹jau³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxah¹lxin¹tãu³a¹ a²yãu³ka³txi³khai³xa² e³kxi²kxai²nãn²tu̱³
wãn³txa² yau³ã̱³xa² so¹lxi³ e³kxi²kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²
a³la³kxi²nxa³te²a² wxã³sxã³ ã³yã³nũ²kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³
e³kxi²jau³xai²li² hxi²kan¹ti³ ã³ne³wxe³ai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².
Hxi²kan¹txi³ ã³ye³yxo²nũ¹nxa²lxi³jau³la³ e³ya³nx2ti³xa³lho³la².
Hai³txi³ ã³ne³to³ti³he¹nxai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².
17 Ĩ³wi¹lxon³kxah¹lxin¹jau³xai²li² wi¹khaix1kxan²ti³ a²nũ²a²
a³la³kxi²nxa³te²a² hai³txi³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹hĩ̱³nx2nxa³wa²,
ã³ne³wxe³ai¹nxa̱³ha²kxa̱i³la².
18 Txai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa² yau³ã̱³lxi³jau³xa²
ã²la² yxau³ka³lxa¹txi³ e³khai¹nxa¹wa². Nxe³na¹ju³tai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³wi¹lxo³kxi²na¹wa².
19 Nxe³na¹kxan²ti³ yxo²ĩ²ki̱³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na²
ã³yã³nũ²kxi²ki̱³tãu³a¹ txa²wãn³txi³khai³xa² wãn³txa²
ã³ne³wxe³ain¹jau³xai²na² yau³ha¹li¹ yau³ha¹li¹ ka³na³ki¹
ĩ³yau¹ũ³na¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ wãn³txa²
yau³ã̱³lxi³ jau³jau¹xai²li² wãn³txa² ã³ne³wxe³ai¹nxa³jau³xa²
yau³ka³lxa¹txi³ ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nhĩ̱³nx2nxa³wa².
Nxe³ha²kxai³ ã³ne³wxe³ain¹jau³xai²li² ã²la² te³nhĩ̱³na¹wa².
20 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ĩ³kãi²non³nyhah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
wãn³txa² yau³ã̱³xa² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wẽ³son³txi³sxã³
hain³nyhah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Wxi²kan¹sxã³ hain³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa²
e³yah³lxin¹jau³nũ³a² ã³ne³wxe³ain¹tu¹wa².
21 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² e³na²hẽ³li¹. E³te³nah¹lxi¹:
“Txa²nũ̱³ka̱³txi³khai³xa² ĩ³hen³txi³na¹tu¹wi¹. A²nũ²a²
ã̱³xa² wãn³txa² ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³ai¹na¹kxan²ti³
ã³ne³to³sai¹nhĩ̱³nx2nxa³wi¹.” Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la²
nxe³na²hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³ e³kxi²kxai²nãn²tu̱³
yxo²ĩ²xa³te²a² ĩ²yau¹ũ³jau³su² hĩ̱³nx2na³la². Yxo²ĩ²te²a²
ĩ³yau¹ũ³jau³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²
hĩ̱³nx2na³la². Yxo²ĩ²xa³te²na² ĩ³yau¹ũ³jau³sxa³wa².
23 Nxe³ha²kxai³ ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³
ĩ³nxa² ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹tãu³a² a²nũ²ai²na²
a³la³kxi²nxa³te²su² ta̱³nxa² yxo²ĩ²xa³te²su² ta̱³nxa² wxã³sxã³
ã³yã³nũ²kxi¹nx2ti³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa²

yau³ã̱³lxa³ti³ e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
ã³ne³wxe²nxa³jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Tũ̱³ka̱³txai²na² wen¹tũ̱³ka̱³txi³sin²tã¹. Nxai¹nhĩ̱³nx2na³la².
24 Yxãn¹ta¹ hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³nyhu¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²xa³te²la³ ta̱³nxa²
a³la³kxi²nxa³te²su² ta̱³nxa² ã³yã³nũ²kxi¹nx2ti³hĩ̱³nx2na³la².
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ain³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³nha²ju³ta²
ĩ²nha²sxã³ ã³yxo²o³tũ¹hain¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ain³kxi¹nx2tai¹nha²kxai³ ã³yxo²o³tũ¹hain¹tu¹wa².
25 A²ẽ¹na² a̱in³nha²jau³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
e³lxah²lxi³ye²tu¹wa². Nxe³sxã³ ã³ka³ti³wxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²nẽn¹kxi²tu¹wa². Sa²nẽn¹kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ya²la³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³a³nhẽ³lin²tai¹. Nxe³tu¹wa².

Yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² wain³txi³ o²la³kxain¹jau³su²

26 Txa²wã³ta̱³nãu³xãi³. Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹, yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxa²
ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhu¹ah³lxin¹ju³ta²
so¹lxi³ o²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ka³na³ki³ hain³jau³xa²
yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ ka³na³ki² ĩ³yau¹ũ¹nyhah¹lxin¹jau³xa²
yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ ãh¹ ka³na³ki² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² tah²yau³xa² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ ka³na³ki²
wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³ e³te²a² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³
ka³na³ki² yau³ã̱³lxi³jau³xa² a²si³yxau³tãu³a² ĩ³yau¹ũ³ju³ta²
hxi²kan¹te²a² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³jah³lxi³sxã³
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhah¹lxin¹ju³ta² kãi³jah³lxi³hẽ¹la².
27 Nxe³sxã³ ka³na³ki² wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti²
e³ti³ten³nxa²lxi³kxai²nãn²tu̱³ ha¹lin¹ta̱³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹
ta̱³nxa² jau¹xai²na² so¹lxi³ e³xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe²
e³xai³yah³lxin¹ka³tu̱³ wãn³txa² jau¹xai²na² a²si³yxau³tãu³a²
ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
28 Yxãn¹ta¹ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³jah¹la² yũ²nxa³kxai²nãn²tu̱³
ko̱n³ton³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² so¹lxi³
Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
29 Te²yã¹nxe³sxã³ ha¹li¹ ta̱³nxa² ha¹li¹ ka³na³ku² te² ĩ³nxa²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³jau³xa² yũ³kxai²nãn²tu̱³
a²wã³kxi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ka³nahx2sxã³ yxau³sxã³
ain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la². Ya²la³tu̱³ jau³su² ta̱³nxa²
ki³han³jau³su² ta̱³nxa² a³ya³txi²yah³lxin¹tu¹wa².
30 Ã³wxe³te²a² ĩ²li³te² ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² kwẽn¹ta²
ain³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³ a²wi¹lhĩ¹na² e³jah¹la² sa²kxai³lu²
ã³na¹sxã³ ã³wxe³sẽ¹la². Nxẽ¹kxai²nãn²tu̱³ kwẽn¹ta² wxã³jah¹la²
ĩ³ye³ ã³si³wxe³txai²la².

31 Wxãi² ĩ³nxa² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³nyhu¹sxã³ ĩ³yi²lho¹kxa² ai³jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txai²li²
ã³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wa². Yxah³lxi¹nha²kxai³
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhah¹lxin¹tu¹wa².
32 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wã²nxũh¹ ĩ²nha¹yah³lxi³sxã³ wain³txi³ hau³hau³kot3sxã³
ĩ³yau¹ũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
33 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
ĩ²sxã³ ĩ³kaix1so¹nẽ³te²jai¹ti²tu³wa². Ku³kuh³nxa²
kãi³ki̱³ju³ta² te³nxa³wa², Txa²wã¹sũ³na²sa³. Wain³txi³
hau³ko³ki̱³ju³ta² ten³na³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ³ka̱³txi³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ¹hai¹nhxai²na¹hẽ³la².
34 Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²te³lhxã³ ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn
txu¹ti³nãu³xai²na² ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³sxã³
ain³kxi²si¹hai¹na¹jau³su² kwa³na³ai¹na¹wa². E³xa²
yxau³ain¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa². Nxe³jau³xai²na²
Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe²
ĩ³yau¹ũ³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
35 Nxe³sxã³ wãn³txa² wã̱³txi³jau³su² yũ³kxai²nãn²tu̱³
a²sxi²nhãu³a² a²wẽ³sãi¹yah³lai²li² ĩ³wã̱³txi³txai¹la². Jã¹nxe³sxã³
yxo²ĩ²yah³lxin¹tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ã³yã³nũ²kxah³lxin¹tãu³a¹
txu¹ha³ ĩ³ye³ye¹nx2ti³ju³ta² wai³nxa³wa².

36 Yxãn¹ta¹ wxa²nũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yũ³nxa²lxi³ji¹wa²? Wxa²nũ³ka̱³txi³nãu³ ĩ³nxai²na²
so¹lxi³ ĩ³tih³nxe³nx2ti³te²la¹xã³? Hai³txi³ ti³he¹nx2nxa³wa².
37 Nxe³ha²kxai³:
— Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹xã¹.
Wã³nxĩn¹khai¹nxe³ju³ta² txai²na² so¹lxi³ ũ³hũ¹sa²na³nã¹.
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ txa²wãn³txa² ain³kxi²khaix1sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³nẽ³jau³xa² ũ³hũ¹sa³ha²kxai³
ũ³wha²li¹lye¹nx2ta¹wa².
38 Yxãn¹ta¹ txa²wãn³txa² ain³kxi²sa²nxa³jah¹lo²su²
yũ³kxai²nãn²tu̱³ a²nxe³jah¹lai²na² wãn³txa²
ain³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la².
39 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹ju³ta²
ã³ten³khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ wãn³txa² yau³ã̱³lxa³ti³
e³jah¹la² ĩ³kwa̱i²kxah¹lxi³txa³hẽ¹la², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³su²
nũ¹kxan²ti³na².
40 Jã¹nxe³ha²kxai³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ĩ²li³ju³ta²
hau³hau³kot3sxã³ o²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ku³kuh³nxe²
o²la³kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la².

15

Kris²tu³jah¹la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã²
ain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³jau³xai³tã² a̱in³so¹yah³lxin¹jau³xai³ta³lxi³
yxo²ĩ²ah³lxin¹jau³xai³txa³lxi²na³la².
2 A²nxe³jau³xai²li² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xai³tã²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xai²la¹wa². Nxe³sxã³
ain³kxi²sxã³ yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³ko³tũh¹nx2ti³na²hẽ³la². Nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³
yxau³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ sa²hau³ko³nha²sxã³
yxau³yah³lxin¹tu¹wa². Yxãn¹ta¹ jau¹xai²na²
yxo²ĩ²yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²ha³ko³txa²lxi³ju³ta³la³ yũ²nxa³wa².
3 Nxe³sxã³ wãn³txai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹sa²jau³xain²ti³
ĩ³hen³txi³nx2ta¹jau³xain²txi²na³la². Nxe³jau³xai²na²
wxi²kan¹jau³xai²la¹wa². Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³
txa²wã¹kọ̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³te³lhxã³
ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
4 Jã¹nxe³sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³nũ²la² sa²nĩ³kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Hã²wxãn³txi³nũ² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²ni²ka³tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ka³tẹn³su² yxau²xai³nha²wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³ha²kxai³ Pe²jah³la² ã³yũ²txi²xi² a²to²se³ nũ̱³ka̱³txa²
ã³yũ²txi²xi² nxe³ta¹hxai³hẽ¹la².
6 Nxe³ka³tu̱³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹txi³ 500 nxe²
a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ã³sã²nũt1sxã³ ã³yũ²tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ka³tẹn³ti³ hi¹nain¹nha²wa².
Yxãn¹ta¹ ĩ²li²te²su² te²a¹ ya³lu²ain¹nha²wa².
7 Nxe³ha²kxai³ Ti³a²kah³lai¹tã² ĩ²nũn³ta¹hẽ¹la². Ãh¹ jã¹nxe²
yan¹nãu³a¹ ĩ³kaix1so¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ²ain¹nũn³ta¹hẽ¹la².
8 A²ne³ki³sa³nãu³a¹ txai²li² ĩ²nũ³na¹hẽ³la². Wẽ³sa²
yxau³ni¹te²a² wa³su³txi³ a³li³lah¹te²sxa³jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe²
a²ne³ki³sa³nãu³a¹ Je³su²jah³la² wã²nã³ũ¹sa³jah¹lo²sa¹wa².
9 Ĩ³kaix1so¹sa²nũn³jah¹lo²sa¹wa². Txai²na²
kãin²sa²nxa³jah¹lo²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³ ĩ³kaix1so¹tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹sain¹nha²wa². Kxã³nhxĩ¹nãu³ai³tã²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
khãuh³lxa³txai¹na¹hẽ³la². Nxe³na¹ju³ta²:

— Wain³txa²na³nã¹. Txa²ẽ¹nãn¹jau³xa² te²sa¹wa².

10 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
a^{3}lxi^{2}sa^{2}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}ju^{3}ta^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}nxa^{3}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sa^{2}nxa^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
ya^{3}lo^{3}txi^{2}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
txa^{2}wã^{1}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} ã^{3}sen^{3}sai^{1}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}na^{1}kxan^{2}ti^{3}
nxũ^{1}txai^{2}na^{2} txa^{2}nũ^{3}kxũ^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}txã^{3}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wa^{2}.
11 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} txai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ti^{3}nha^{1}jau^{3}xa^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxũh^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{1} kwa^{2}hãi^{1}nxũ^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ti^{3}jau^{3}xai^{3}tã^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2}
nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}.
Ain^{3}kxah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{1}lxi^{3}hxai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.

Yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}kĩ^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}si^{1}nhẽ^{3}nũ^{3}jau^{3}su^{2}

12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}nx2ta^{1}ha^{2}kxai^{3} ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{1}
e^{3}yah^{3}lxin^{1}thai^{1}la^{2}? E^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hai^{3}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.
13 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{2}
yũ^{2}nxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hai^{3}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}hĩ^{2}nxa^{3}wa^{2}.
14 Yxãn^{1}ta^{1} Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}nxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2}
yũ^{3}hĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2} yũ^{3}nũ^{3}nhĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
15 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} nxe^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}la^{1}
txa^{2}wã^{1}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kĩ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ki^{3}han^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}hĩ^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}ju^{3}ta^{3} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kĩ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ki^{3}han^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}hĩ^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}.
Jã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{2}lun^{1}ti^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{3}tã^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}tai^{1}nxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hai^{3}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hit1sĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
16 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ya^{2}lun^{1}ti^{3} te^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xain^{1}si^{1}hxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}nũn^{3}si^{1}hĩ^{3}nx2nxa

17 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² Kris²tu³jah¹la²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹hxa³ke³la³te²kxai³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹jau³xa² kwa²to³toh³lxi³jau³su²
hĩ³nx2na³la². Kwa³to³toh³lxi³jau³su² ke³la³te²kxai³ kọ³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² kan²txi³ ĩ³sxã³ yxau²xai³lyah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².
Hai³txi³ wxa²ẽ¹nai²na² sa²wa²su¹txa²lxi³hĩ³nx2nxa³wa².
18 Jã¹nxe³ke³la³te²kxai³ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²tũ³kạ³txa² ã²la² ya³lu²te²nãu³xa² a²kọ³nxe³ju³ta²
ãh¹yũ³ai¹nhĩ³nx2na³la². Hai³txi³ wxa²wa²su¹tai¹nhĩ³nx2nxa³wa².
19 Nxe³sxã³ ka³tẹ³na² hin¹kị³tãu³a² so¹lxi³ Kris²tu³jah¹lai²na²
hxi²ka² sa²hau³kot3sa²tẽ³ũ¹nhẽ³ke³la³te²kxai³ ya³lu²kị³sĩ¹na¹
sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³ju³tai²li² yũ³nẽ³lhĩ³nx2nxa³wa².
Nxe³ke³la³te²kxai³la¹ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²khaix1nxe³tũ³kạ³txi³su²
hĩ³kị³tã³la².
20 Nxe³yãn¹ta¹ ya²la³tụ³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
Kris²tu³jah¹la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹ta¹hxai³hẽ¹la².
Wãn³txi³khai¹xai²la¹wa². Nxe³sxã³ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²si¹ha²kxai³ ya²lun¹ti²tũ³kạ³txa² yxo²ha³kxa¹
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹hain¹nũn³tu¹wa².
21-22 Nxe³sxã³ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² in³txa² ka³na³ka³na³jah¹la²
A³tãu²ah³lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² so¹lxi³ kọ³nxe³ti³
kãi³ha²kxai³ ya³lu²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ya³lu²nẽ³ju³ta³nũ³a² yũ³kị³tã³la².
Te²yã¹nxe³ju³ta² a²nũ²a² ka³na³ka³na³jah¹la² Kris²tu³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³jah¹la² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tẽ³ju³ta³nũ³a² yũ³kị³tã³la².
23 Jã¹nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²kị³tu¹wa². Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² txã² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²tai¹ti²tu³wa². Nxe³sãn²ka³tụ³ hã²wxãn³txa³
a³ka³nxi²sxã³ wạ³li²tãu³a¹ yxo²ĩ²tũ³kạ³txi³kị³na¹xai²na²
sa²kxai³lu² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tẽ³tu¹wa².
24 Nxe³te²ka³kxa¹ ne³ki³son³ju³ta² wxã³tu¹wa². Nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² yuh³xai²nãn¹ta² wa³kxẽn³ti³nãu³xa²
ã³na¹ai¹nha²kxai³ a²hxi²kan¹ti³nãu³xai²na² ã³na¹ai¹nha²kxai³
nũ³kxũn³txi³ o²la³kxi²jah¹la² ã³na¹ai¹nha²kxai³ nxe³sãn²nũ²la²
Txa²wã¹sũ³na² Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
nxe³jah¹la² hxi²ka² ũh³wxe³ain¹tu¹wa².
25 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² a²kọ¹kọ¹nũ³kạ³txa²
ã³na¹xa³tạ³lxa¹ Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² ũh³wxe³ai¹nxa³tạ³lxa¹
Kris²tu³jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² ĩ³kwa³na³ain¹tu¹wa².
26 Nxe³sxã³ a²kọ¹kọ¹nũ³kạ³txa² a²ne³ki³son³sxã³

yu³lu²nẽ³ju³ta³nũ³a² ne³ki³so³tu¹wa², Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²sa².
27 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ã³na¹sxã³ wa³ka³ti³lot3sxã³ Kris²tu³jah¹la² hxi²ka²
ũh³wxe³ain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³su² ha²kxai³
yen³kxa² yxo²ha³kxa²su¹ jau³jau¹xai²na² ũh³wxe³ain¹jau³su²
hai³txi³ Kris²tu³jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
wa³ka³ti³lo³txa³lho³la². Nxe³ju³ta² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
Kris²tu³jah¹la² a²hxi²kan¹ti³sa²ye²na³la².
28 Nxe³nũ²la² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su²
a²wa³kxẽn³su² hĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³kxi²ju³ta³nũ³a²
wã²nxũh¹ ũh³wxe³nũh¹tu¹wa². Hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ³na²
hi²sen³su² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ kwa³na³tãu³lon³tu¹wa².
A²nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² a²kxã³nxa² yen³kxai²na² yxo²ha³kxa¹
Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² ũh³wxe³jah¹lai²la¹wa².
29 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² sa²kxai³lu² ya³lu²te²a² ĩ³yau³xa²
ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹xi²nũh¹kxai²nãn²tu³ ĩh¹nxet3sĩ³te²la¹xã³?
Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³nhĩ¹te²la¹xã³? Ka³ten³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta² yũ²nxa³ke³la³te²kxai³ ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³
ya³lu²te²a² ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹xi²nũh¹hĩ³te²la¹xã³?
Kwa²hãi¹nxe³hĩ³nx2na³la².
30 Te²yã¹nxe³sxã³ ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta³nũ³a²
yũ²nxa³ke³la³te²kxai³ ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ ye³khãuh³lxi²sin¹to³hĩ³te²la
Kwa²hãi¹nxe³hĩ³nx2na³la².
31 A³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ ĩ³ya²lu¹te³lhxã³
khãuh³lxa³txi³sai¹nhxai²kxai³ jã¹nxe³sxã³ khãuh³lxa³txi³sain¹nha²wa².
Ya²la³lyau³xai²la¹wa². Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai²
nxe³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ ã²la²
a³la³kxi²ti³lon³yah³lxi¹nha²kxai³ ka³lih³khaix1sa³nha²wa².
Jau¹xai²na² ya²la³tu³jau³su² nũn³na³la².
32 E²fe³so³thĩ³na² yxau³na¹tãu³a² kãin² o²la³kxi²na¹wa².
Ya²na¹la² ũn³txi³su² te²a² a²nũ³kxũn³ju³ta² yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ya³lo³txi²sxã³ ĩ³hen³txai¹na¹wa².
E²fe³so³ nũ³ka³txai²li² txa²wãn³txa² te³nai¹nxa³kxan²ti³
ya³lot3sxã³ o²la³kxi²na¹wa². Yuh³xai²nãn¹txe² yen³kxa²
a²yo³ha² hãi¹sxã³ so¹kxi²na¹ju³ta² ten³na¹ke³la³te²kxai³
ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ju³ta² khãuh³lxa³txi³nha²hĩ³na¹te²la¹xa³?
Ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ju³ta² ya²la³tu³ yũ²nxa³ke³la³te²kxai³
wãn³txa² tĩn³yau³xai³tã² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³hĩ³ki³tã³la².
Nxe³ju³tai³tãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² kãin² yain³ya³sah¹lxi³wxi¹. Kãin² ĩ³na¹a³sah¹lxi³wxi¹.

Kwa² wa³nḭ³lon³ya³sah¹lxi³wxi¹. Nxe³ha²kxai³ ka³nxa³ha²ta³a²
ya³lu²kḭ³ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹. Nxe³hxai²na²hẽ³la².
33 Nxe³sxã³ ã³ke³tũ¹nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Wxa²yạ³la³nãu³xa² yxau²xai³lya³hai¹nĩn¹te²nãu³xa²
kuh³lxa³thin¹sxã³ kãi³ain¹kxai²nãn²tụ³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
kọ³nxa³thin¹kãi²no³nxa²lxi³ha³ta²wa².
34 Hxi²ka¹ka¹nha²sxã³ a³la³kxi¹jxah³lxi³hẽ¹la². Wain³ju³ta²
so¹lxi³ kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Kọ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
o²la³kxi²yah³lxi³tạ³lxa². Ãu²lxa²to³nha²lxi³si¹nx2ta¹jau³su²
nxe³ye¹nx2ta¹wa². Wxa²nụ³kạ³txi³nãu³xa² Txa²wã¹sụ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²a² yũ³yah³lxi¹lxa².

Txa²wã¹nũ²nãu³ai²na² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²jut3su²

35 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ĩ³wạ̃³txi³nx2ti³te³an¹jau³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹nũ²nãu³ai²na² ĩh¹nxe³sxã³ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²te³ji¹wi¹? Txa²wã¹nũ²nãu³ai²na²
ĩh¹nxe³khaix1nxe³sxã³ txa²wã¹nũ²nãu³ai²la³te³ji¹wi¹? Nxe²
ĩ³wạ̃³txi¹nx2tai¹nẖḭ³nx2na³la².
36 Toh³la² e³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yain³ta³ki³a²
ũ³wẖḭ¹kḭ³kxai²nãn²tụ³ ye³jen¹na² ya³lu²te²jai¹ti²tu³wa². Nxe²
ya³lu²sãn²nũ²la² ka³lũ³xi²te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³tu¹wa².
37 Nxe³sxã³ ũ³wẖḭ¹kḭ³ki³ai²li² a²ki³a² so¹lxi³
ũ³wẖḭ¹kḭ³te²ju²hẽ³la². Tri²ka²ki³a² tạ³nxa² ĩ²li³ki³a¹
ũ³wẖḭ¹kḭ³te³ju²hẽ³la². A²nxe³ta³ne³kxa² wi¹wen¹ta³nẽ³ka³nũ³a²
hai³txi³ ũ³wẖḭ¹kḭ³te²sxa³yu²hẽ³la². Wi¹we¹nxa³ta³ne³ka³nũ³a²
ũ³wẖḭ¹kḭ³te²ju²hẽ³la².
38 Jã¹nxe³sxã³ ki¹ai²li² ũ³wẖḭ¹kḭ³ki³ai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sụ̃³na² hi²sen³su² a²nũ²khai³xa² ten³ju³ta³nũ³a²
sa²wet1sxã³ ũ³hũ²xai³te²ju²hẽ³la². Nxe³sxã³ ki¹ai²na²
yxo²ha³kxa¹ ki³ka³na³ka² a²nũ²khai³xa² ũ³hũ²xai³te²ju²hẽ³la².
39 Ka³tẹn³su² yxo²ha³kxa¹ a²sḭ̃³na² ha³na³ka³lxi³nxa²
ai³te²ju²hẽ³la². In³txa² a²sḭ̃n³su² ha³na³ka³lxi³nha²kxai³
ka³yxuh³xa² a²sḭ̃n³su² ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ ại³ka² a²sḭ̃n³su²
ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ ại³na² a²sḭ̃n³su² ha³na³ka³lxi³nha²kxai³
nxe³te²jai¹ti²tu³wa².
40 Te²yã¹nxe³sxã³ oh³xan¹te²a² a²nũ²khai³xa²
ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ yuh³xan¹te²a² a²nũ²khai³xa²
ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ nxe³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³
oh³xan¹te²a² a²ha²tai²na¹ ha³na³ka³lxi² ye³yan³txi³ha²kxai³
yuh³xan¹te²a² a²ha²tai²na¹ ha³na³ka³lxi³ ye³yan³txi³ha²kxai³
nxe³te²jai¹ti²tu³wa².
41 U³je³na³ka² a²ha²te¹ju³ta² ha³na³ka³lxi³nxa² ai³ha²kxai³
i³la³kxa² a²ha²te¹ju³ta² ha³na³ka³lxi³nxa² ai³ha²kxai³

hi³ka²ta³a² a²ha²te¹ju³ta² ha³na³ka³lxi³nxa² ai³ha²kxai³
nxe³te²jai¹ti²tu³wa². Hi³ka²ta³nãu³xai²li² te²yã¹nxe³sxã³
a²ha²te¹ju³ta² ha³na³ka³lxi³nxa² ai³nũn³te²jai¹ti²tu³wa².

42 Jã¹nxe³sxã³ te²yã¹nxũn³kḭ³tu¹wa². Ya³lu²te²a² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²tãu³a¹ ã̱³lxa³txi³ ĩ³sa²yxau³xi²tu¹wa². A²nũ²a²
sa²nḩ³kxi²kḭ³kxai²nãn²tụ³ khon³hxan³te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²tãu³a¹ hai³txi³ khon³hxan³ju³ta³la³
yũ²nxa³lho³la².

43 Sa²nḩ³kxi²kḭ³tãu³a² a²nũ²khai³xa² kọ³nxe³ha²kxai³
nũ³kxũ³nxa³ha²kxai³ te²jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²hĩ¹na¹ wi¹lha²kxai³ nũ³kxũ³nha²kxai³ nxe³kḭ³tu¹wa².

44 Sa²nḩ³kxi²kḭ³tãu³a² a²nũ²a² yuh³xan¹te²a²
sa²nḩ³kxi²hḩ³kḭ³tã³la². Yxãn¹ta¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²hĩ¹na¹
a²nũ²a² oh³xan¹te²su² ĩ³sa²yxau³xi²tu¹wa². Nxe³sxã³
yuh³xan¹te²nũ²nãu³a² yũ³kxai²nãn²tụ³ yan¹nãu³a¹
oh³xan¹te²nũ²nãu³a² ã̱³lxi³ton³tu¹wa².

45 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tãn¹jau³xa²
e³te³nah¹lxi¹:
— A²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹lai²na² A³tãu²ah³lo²su² ha²kxai³
a²nũ²khai³xa² ka³tẹn³su² sa²we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹
ã³ta³lo³hẽ¹tãu³a¹ ye³jen¹nũ³nãn¹jah¹la² Kris²tu³jah¹lo²su²
ha²kxai³ a²ka³tẹn³yu³ta² ã²la² yũ³jah¹lai²la¹wi¹. A²nũ²a²
ĩ³ka³tẹn³su² ti³hi¹jah¹lai²la¹wi¹. Oh³xan¹te²a² wxã³jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

46 Nxe³sxã³ oh³xai²nãn¹jah¹la² ne³ka³ta²sxã³
wxã³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Yuh³xai³nãn¹jah¹lo²nu¹tai²na²
ne³ka³ta²sxã³ wxã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ã̃³ta³lo³hẽ¹jah¹la²
oh³xai³nãn¹jah¹la² wxã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

47 A²wi¹lhi¹nãn¹jah¹lo²nu¹tai²na²su² A³tãu²ah³lo²nu¹tai²na²su²
kḩh³nṵ³khai³xa² Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³su²
we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ã̃³ta³lo³hẽ¹jah¹la² oh³xa²
wxã³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

48 Te²yã¹nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹tṵ³kạ³txa² yxo²ha³kxa¹
kḩh³nṵ³xa² sa²we¹jah¹lu¹jã¹nxe³ hḩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹
oh³xai²nãn¹tṵ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² oh³xa² wxã³jah¹lu¹jã¹nxe³
hḩ³nx2na³la².

49 Jã¹nxe³jut3su² hĩ¹nai²na² yuh³xai²nãn¹jah¹lu¹jã¹txe²su²
kḭ³tã³la². Yxãn¹ta¹ kxã³nãu³a¹ oh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹txe²su²
kḭ³tu¹wa².

50 Txa²wã³tạ̃³nãu³xãi³. Nxe³jau³xai²na²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³jau³xai²la¹wa². A²nũ²khai³xa² txa²wã¹sḩn³su²
txa²wã¹txi³ha²yau³su² txa²wã¹nũ²su² ha²kxai³ nxe² hxi²kan¹txi³
Txa²wã¹sṵ³na² yxau³ju³khai³xa² ã³wih¹kḭ³sxa³lho³la². Nxe³sxã³

yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} khon^{3}hxan^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} oh^{3}nãn^{1}te^{2}lo^{3}nxa^{3}lho^{3}la^{2}.

51 Ain^{3}kxi^{2}khai^{1}nxe^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}la^{3} yũ^{3}ki̱^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã̱^{3}lxa^{3}ton^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Ã̱^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}tu^{1}wa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2}sa^{3}.

52 Wa^{3}su^{1}txi^{3} ye^{3}ka^{3}tẽ^{3}ki̱^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã̱^{3}lxa^{3}ton^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Trũ^{3}be^{2}ta^{2}ka^{3}txa^{2} wãi^{2}la^{2} hũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} ne^{3}ki^{3}san^{1}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxain^{1}tãu^{3}a^{1} ã̱^{3}lxa^{3}ton^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} ya^{3}lun^{1}ti^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}hain^{1}tu^{1}wa^{2}. Ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} kho^{3}nhxan^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã̱^{3}lxa^{2}ton^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lain^{1}tu^{1}wa^{2}.

53 Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} khon^{3}hxan^{3}te^{2}ki̱^{3}nãu^{1}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}tãu^{3}a^{2} ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} khon^{3}hxan^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lxa^{3}ju^{3}ta^{2} ã̱^{3}lxa^{3}ton^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}la^{3} yũ^{3}nẽ^{3}lxa^{3}lho^{3}la^{2}.

54 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ki̱^{3}nãu^{1}khai^{3}xai^{2}na^{2} khon^{3}hxan^{3}te^{2}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} ã̱^{3}nã̱^{3}lxi^{3}to^{3}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ki̱^{3}nãu^{1}khai^{3}xai^{2}na^{2} khon^{3}hxan^{3}te^{2}sxa^{3}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} wen^{1}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}ki̱^{3}nãu^{1}khai^{3}xai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}ki̱^{3}nãu^{1}xa^{2} ã^{3}nã̱^{3}lxi^{3}to^{3}tu^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}ki̱^{3}nãu^{1}khai^{3}xai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}nxa^{3}te^{2}ki̱^{3}nãu^{1}xa^{2} wen^{1}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tã^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}:

— Ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} hxan^{3}sxã^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}na^{3}li^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}.

Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tã^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

55 Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}ti^{3}hit1sa^{2}jah^{1}lãi^{3}. Ĩh^{1}nũ^{1}la^{3}ta̱^{3} kwã^{3}non^{3}nha^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} sĩn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}? Ĩh^{1}nũ^{1}la^{3}ta̱^{3} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}nhĩn^{1}tãu^{3}la^{3}sĩn^{1}te^{2}la^{1}xã^{3}?

56 Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{2}ya̱^{3}lhu^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tã^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}kxan^{2}ti^{3} ya^{3}lu^{2}ki̱^{3}ju^{3}tai^{3}kai^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}ju^{3}tai^{3}kai^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}na^{3}la^{2}.

57 Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}.

58 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã³tã̱³syah³lxi¹nha²kxai³
ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹nhẽ³ju³ta³nu³a²
ya²la³tu̱³ yũ³nẽ³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la². Wxi²kan¹nũn³jah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³ju³ta² so¹lxi³ ya³lo³txi²sxã³ o²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lo²la³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
kxã³nãu³a¹ wi¹lo²la³kxah¹lxin¹kxa² yo³ha² ũ³yhoh³xi¹nx2ti³tu¹wa².
Ju¹tai²li² ã²la² ĩ²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².

16

Txa²wã¹yen³kxa² wã²nhũ¹nyhu¹kị̱³jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²tũ̱³kạ̱³txai²na² Ju³te²a²ko³xa²
yxau³te²nũ̱³kạ̱³txa² sa²kxai³lu² yen³kxa² so¹kxi²txã³nxa²
wã²nhũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa².
Yxo²ĩ²tũ̱³kạ̱³txi³nãu³xa² Ka³la²si²a² ko³xan¹te²nãu³xa²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹hai¹nhxai²na¹kxai³, jã¹nxe³nx2ta¹tu¹wa².
2 To³mĩn²ko³ nxe³hĩn¹ta² yxo²ha³kxa¹ ã³nũn¹yah³lxin¹tau³a¹
yen³kxa² so¹kxi²txã³nxa² wã²nhũh¹yah³lxin¹ta³nxã³nxũ³a²
wxa²hau³kot3sxã³ ũ³wha¹jah¹lxi³hẽ¹la². Ta³nxã¹nxai²li²
yũ³yah³lxin¹kxa² a²wã³kxi³kxai³ ũ³wha¹i² a²wã³kxi³kxai³
sa²so² nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ye³jen¹na²
wxã³na¹tãu³a¹ ta³nxã¹nxai²li² ũ³wha¹ta³lun²yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
3 Na¹kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ wxã³na¹ka³tu̱³ ta³nxã¹nxai²li²
ĩ³sa²si¹hã¹ũ¹ha¹tu¹wa². Ha³tẹh³nxã³nxa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa²
ũ³wha²li¹lã¹ka³tu̱³ wxa²nũ̱³kạ̱³txi³ ĩ³nxa² ĩ²li³te²a² ĩ²sxã³
ĩ³sa²so¹ah³lxin¹jah¹la² hxi²ka² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹ha¹tu¹wa².
Nxe³ha²kxai³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxo²ĩ²sxã³ yxau³te²ki³nãu¹xa²
ai³yah³lxin¹ka³tu̱³ ũ³hũ¹ain¹yah³lxin¹tu¹wa².
4 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²ka¹na¹kxai²nãn²tu̱³
ai³nũ³na¹tu¹wa². Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³ ã³si³tẽ³kxi²sain¹tu¹wa².

Pau²lah³la²: "Nxe³na¹tũ¹xã¹." Jau³su²

5 Nxa²ha¹te¹ wxã³sxã³ ĩ²nx2ta¹tu¹wa². Ma³se³to²na²ko³xa²
ai³lha²thet3sãn²sxã³ hã²wxãn³txa³ wxã³na¹tu¹wa².
6 Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ jũ¹nxa² kan²txi³ yxau³ya³nx2ta¹ju³ta²
ten³sa³nha²wa². Kwẽ³kon³tãu³a¹ yxau³ya³nx2ta¹ju³ta²
ten³sa³nha²wa². Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ ã³nxai³na¹ju³ta³nũ³a²
hxi²kan¹txi³ ã³non²ta³kxi²sah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
7 Kwa²a³nĩ²ã³wa³to¹ta²lxa¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
Txa²wã¹sũ̱³nai²li² ten³kxai²nãn²tu̱³ kan²txi³
yxau³ya¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².
8 Ti¹ai²li² E²fe³so³thĩ³na² ãh¹yxau³na¹tu¹wa². Pẽn³ta³kos²ta²
ti³wa³ka² ti¹a¹ ãh¹yxau³na¹tu¹wa².

9 Nxe3sxã3 txa2wa3ka3la2 kãi2non3na3la2. Txa2wãn3txa2
wi1lain3kxi2sain1te2a2 yũ3khai1nx2na3la2. Yxãn1ta1
ten3sai1nxa3te2a2 kãin2yũ3nũn3na3la2.
10 Nxa2ha1te1 Ti3mo2jah3la2 ne3ka3ta2 wxã3kxai2nãn2tu̱3
wi1lhit1sxã3 yxau3ya3nx3ti3ju3ta3nũ3a2 hau3ko3jah1lxi3hẽ1la2.
Nxe3sxã3 jah1lai2na2 sa2kxai3lu2 txai2yã1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2
wa3ka3li3yu3ta2 o2la3kxi2nũn3na3la2.
11 Ko̱3te3si1hain1yah3lxan3jau3su2 ĩ2txai1yah3lxi3hẽ1la2.
Nxe3yãn1ta1 wa̱3li2ju3ta3nũ3a2 hau3kot3sxã3
ã3non2ta3kxi1txai1yah3lxi3hẽ1la2, wi1lhin1sxã3
wxã3si1yhah3lxin1jau3sa2. Nxe3ha2kxai3 jah1lai2li2
a2lon3ti3tãu3xa2 tẽ3lxi2sxã3 ĩ3xain1ju3ta2 kãin2
wahx3nxai1na1wa2.
12 Nxa2ha1te1 A3po2lah3la2sa1. Jah1lai2na2
a2lon3ti3tãu3xa2 ã3si3tẽ3lxi3sxã3 wxã3sĩ2nx2ti3si1hai1na1jau3su2
e3kxain1to3ha1hẽ3la2, Nxe3ta1 ha3lo̱2ai2li2 wai3nxa3ha2kxai3
hãi1sxã3 yxau3nha2wa2. Yan1nãu3a1 hxi2kan1kxai2nãn2tu̱3
wxã3sĩ2nxa2lxi3tu1wa2.

Pau2lah3lai2na2 a2wãn3txa2 a2ne3ki3sot3jau3su2

13 Nxa2ha1te1 a3la3kxi2sxã3 ĩ2yxau3jah1lxi3hẽ1la2.
Nxũ2kwa̱i3lxũ1txi3 yxo2ĩ2sxã3 yxau3jah1lxi3hẽ1la2.
Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2 ya3lo3txi1jah3lxi3hẽ1la2.
Sa2yxo2ã3yah3lxi3txa3hẽ1la2.
14 A3lxi2waun1nyhu1sxã3 kãi3jah3lxi3hẽ1la2.
15-16 Es3te2fa3na2sah3la2 a2yu3ta2 whãi2na1
ĩ2yah3lxin1tai1ti2tu3wa2. A2nxe3jah1la2 a2wi1lhĩ1na2
Kre2si2a2ko3xa2 yxau2xai3lain1tai1ti2tu3wa2. Nxe3hĩ1nai3tã2
Txa2wã1sũ̱3na2 yxo2ĩ2te2a2 yũ2nxa3hĩ1nai3tã2
jah1lai2na2 a2yu3tai2li2 yxo2ĩ2 ã3si3wxe3ain1na2hẽ3la2.
Nxe3hĩ1nãn1te2tu̱3 Txa2wã1sũ̱3na2 a2wa3ka3li3yu3ta2
so1lxi3 o2la3kxai1nhxai2na2hẽ3la2. Nxe3jah1lai2na2
ĩ3tih3nxe3nx2ti3jau3xai2na2 sa2yxo2wet1sxã3 yxau3jah1lxi3hẽ1la2.
A2nũ2a2 ã3non2ta3kxi2waun1nyhu1ki̱3ju3ta2 yã1nxe3jah3lxi3hẽ1la2.
17 Es3te2fa3na2sah3la2 Fo3tu3na2to2jah1la2 A3ka3i2ko2jah1la2
nxe3sxã3 wxã3ya3sai1nha2kxai3 wi1lxo3kxi2sai1nhẽ1la2. Kãin2
ã3non2ta3kxi2sain1na2hẽ3la2. Ul2yxau3yah3lxi1nha2kxai3
hxi2kan1txi3 ã3hxi2nũn1sah2lxa3nha2kxai3 ã3non2ta3kxi2sain1na2hẽ3la2.
18 Kãin2 ã3nxũ2kwa̱i3lxũ1sain1na2hẽ3la2. Nxe3nx2tain1kxaix3
jãx1sain1na2hẽ3la2. Nxe3tũ̱3ka̱3txa2 yã1tũ̱3ka̱3txa2
sa2nẽn1kxain1ki̱3ju3ta2 wain3na3la2.
19 Nxa2ha1te1 A2si3a3ko3an1tũ̱3ka̱3txa2 yxo2ĩ2te2ki̱3nãu3xa2
sa2kxai3lu2 wi1yxau3si1nx2tain1jau3su2 ĩ3sa2si1hã3ũh1nx2tain1na3la2.
A3kwi2lah3la2 Pri3si2la3ka3lxa2 yxo2ĩ2tũ̱3ka̱3txa2 a2sxi2hai2na2

ã^{3}nũ^{1}nain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}si^{1}nx3tain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nx2tain^{1}na^{3}la^{2}.
20 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xai^{2}li^{2} ti^{1}na^{2} yxau^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} te^{2}yã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2tain^{1}nũn^{3}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
21 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} txa^{2}hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Txai^{2}li^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}su^{2} nxa^{1}wa^{2}.
22 Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3} ĩ^{3}nxa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}ũ^{1}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3} wa̱^{3}li^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ya̱u^{3}son^{3}na^{3}la^{2}.
23 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
24 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} a^{3}lxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} txai^{2}li^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ta^{3}lu^{2}na^{1}wa^{2}.

2 Korĩntios

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹le¹nx2ta¹wa². A²kxã³nxa²
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa³na²hẽ³la².
Sa³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã²
ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wa². Txa²wã¹sũ³na² a²ten³jau³su²
ha²kxai³ hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la². Wxa²nũ³ka³txa²
Ko³rĩn²to²thĩ³na² yxau²xai³lyah³lxin¹tũ³ka³txi³ ĩ³nxa²
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nha¹wa². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²yah³lxin¹tũ³ka³txi³ ĩ³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nha¹wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ Kre²sa²ko³xan¹tũ³ka³txi³ ĩ³nxa²
Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹tũ³ka³txi³ ĩ³nxa²
ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Ti³mo²jah³lai²na² txa²wã¹lon³yah³lo²su²
yxau³ya³sain¹nũn³na³la².
2 Nxa¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a²
Txa²wã¹wĩ³nu²su² Jah¹lai²nãn²tu³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² Jah¹lai²nãn²tu³
nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nx2ti³si¹hi²
wxa²nxũ²kwa³i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi²
nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Pau²lah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²jau³su²

3 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².
A²nxe³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³te²a² A²wĩ³nai²la¹wa².
Wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3si¹nhẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³
sa²ye³kwẽ²kxi²nẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².
4 Nxe³sxã³ ĩ²li³tãu³a¹ khãuh³lxa³thin¹ki³ju³ta²
sa²ye³kwẽ²kxi²nẽ³na³la². Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³kxai³la¹
a²nũ²a² ã³xai²na² khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta²
sa²ye³kwẽ²kxain¹nũn³ki³tu¹wa².
5 Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki³sa²kxai³
khãuh³lxa³txi³nẽ³ju³ta² kãin² yũ³nẽ³na³la². Nxe³kxan²ti³
Kris²tu³jah¹la² sa²ye³kwẽ²kxi²nẽ³ju³ta² kãin²
ũ³hũ¹nẽ³nũn³na³la².
6-7 Txa²wã¹sũ³na² sa²ye³kwẽ²kxi¹nx2ti³jau³xa² ĩ³hen³txi²
ko³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³wa²su¹ti³hi¹txa²lxi³jau³xa²
ĩ³hen³txi² nxe³nx2ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ta¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
kxã³nxai³tã² khãuh³lxa³ti³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
khãuh³lxa³ti³sain¹sĩn¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na²
hi²sen³kxai³lu² sa²ye³kwẽ²kxi²sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³sa²sĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ti¹ ã³non²ta³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹ju³ta³nũ³a
yũ³tu¹wa². Khãuh³lxa³ti³sain¹sĩn¹ju³tai³tã²

Txa²wã¹sũ³nai²na² sa²ye³kwẽ²kxi²sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Jã¹nxe³sxã³ khãuh³lxa³ti³nx2tain¹kxai²nãn²tũ³
Txa²wã¹sũ³na² sa²ye³kwẽ²kxi²sa²sĩn¹kxai³ jã¹nxe³sxã³
sa²ye³kwẽ²kxi¹nx2ti³nũn³tu¹wa².

8 Jã¹nxa¹jut3su² A²si³a³ko³xa² yxau²xai³la¹hĩ¹nai³tã¹ju³tai³tã²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Ye³khãuh³lxa³ti³sain¹ju³tai³tã²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³hẽ¹la².
Ya³lu²sa²te³lxa²nãn³khih³ na¹hẽ¹la².

9 Su²lhã³sain¹ju³ta³nũ³a² ã²la² ĩ³yĩ¹li²sain¹na²hẽ³la². Ai³lã²nũ²:

— Wã²nxũh¹ ã³nhxi²kat1sa²ju³ta³nũ³la³ yũ³sa²nxa³lho³na¹.
Nha¹jau³su² nxa¹hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² so¹lxi³
a²nũ²a² ya³lu²te²a² ka³tẽn³su² ĩ³sa²yxau³ti³hit1jah¹la² so¹lxi³
yxo²ĩ²a¹hẽ³la².

10 A²nxe³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² ya³lu²sa²ju³ta³nũ³a²
ã³non²ta³kxi²sxã³ so¹xi²sa³hẽ¹la². Sa²ju³taix3 jãx1sa²ju³ta³nũ³a²
yxo²ĩ²sxã³ wah³nxe³na¹wa².

11 Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²nũ¹sah²lxin¹kxai²nãn²tũ³
ã³non²ta³kxi²nũ¹sah¹lxi³nhi¹lxa². Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³
Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² ain³kxi²nẽ³tu¹wa². Nxe²
ain³kxi²nẽ³kxai²nãn²tũ³ ã³non²ta³kxi²sa²ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².
E³lxah²lxi³ha²kxai³ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wã¹sũ³na² kãin²
sa²nẽn¹kxain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²li² a²ten³ju³ta³nũ³a² ĩ³ã̃³lxa³tot3jau³su²

12 Jã¹nxa¹jut3su² wxa²ha³tih³xan¹tũ³kã̱³txi³ ĩ³nxai²na²
e³yah³lxin¹jau³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lai²li² Sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹jah¹lai²kxai³
wain³txi³ kãi³xa³xã¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su² ha²kxai³
kxã³nxa² kãi³a¹ju³tai³tã² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
E³lxah²lxi³sxã³ o²la³kxi²na¹tai¹ti²tu³wa². A²nũ²a²nãu³xa²
ã̱³xa² o²la³kxi²nũ¹hai¹na¹ju³tain²ti³ wxa²yen³nãu³a²
o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹ju³tain²ti³ nxe² kãi³a¹tai¹ti²tu³wa².
Ã²la² kãi²non³sxã³ o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Wã²nxũh¹ txa²hoh³lxi³sa²ju³khai³lxa³ ti³he¹nx2nxa³wa².
Txa²wã¹sũ³na² thãi³ti³la² a³lxi²sa³ha²kxai³ wain³txi³ kãi³i²
txa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹le³kxi²nha²sxã³ kãi³i² nxe³nũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³na¹ju³tai²li² ĩ³ka³li³kxi²nha¹nha²wa².

13-14 Nxe³sxã³ wãn³txa² ũ³wha²li¹lhã³ũ¹nx2ta¹jau³xai³tã²
a²yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ e³lai²na¹ ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³
a²si³yxau³tãu³khai³xa² ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi¹lxa². Kxã³nxai³tã² ha³lo²a² o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹ju³tai²na²
jũ¹nxe² ã³ne³wxe³nũ¹sah¹lxi¹lxa². Nxe³sah³lxi¹nha²kxai³
kxã³nãu³a¹ Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
wã̱³li²sxã³ a³ka³nxi²tãu³a¹ e³lxah²lxi³ju³ta²khai³xa² kãin²

ã³ne³wxe³nũ¹sah¹lxin¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Sũ³na² sa²nẽn¹kxi²nũ¹yhah³lxin¹kxa² yã¹nxe² sa²nẽn¹kxi²nũ³na¹tu¹wa².

15 Nxe³sxã³:

— Jau¹xai²na² ya²la³lhu²ji¹xã¹. Nxe³nx2ta¹jau³su² a²wi¹lhĩ¹na² wxã³sxã³ ĩ²nx2ta¹ju³ta² ten³sa³hẽ¹la².

16 Nxe³na¹ha²kxai³:

— Ma³se³to²na²ko³xa² ai³na¹tãu³a² ã³nĩ²xai³ai¹na¹tũ¹xã¹. Ã³wa̱³li²na¹tãu³a² ã³yit1sxã³ ĩ²ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ ye³ha¹li¹tãu³su² ĩ³ka³lih³ti³hi¹tain¹to³ha¹tũ¹xã¹. Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³ Ju³te²a²ko³xa² ai³na¹ju³ta³nũ³a² ã³non²ta³kxi²sain¹tũ¹xã¹. Nxa¹hẽ¹la². Na¹ta¹ wxã³sĩ²nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa².

17 Nxe³to³ta¹ wãn³txa² u²lxan¹jau³su² ha³ta̱³nxe³sa²sxã³ ã³nhxi²kat1sa²nxa³ha²kxai³ wãn³txai²li² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã² ĩ³ya¹tũ²la² hãi¹sxã³ yxau³sxã³ wah³nxe³na¹hẽ³la². Jã¹nxa¹ju³ta² kwa²e³sxã³ ã³a¹jut3su² hĩ̱³na¹te²la¹xã³? Yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe² a̱in³nha²hĩ̱³na¹te²la¹xã³? Jã¹nxe³sxã³:

— Nxe²kãi³a¹tũ¹xã¹. Na¹jau³su² na¹ta¹ ĩ³ya¹ta¹ka³tu̱³ ka³nxa³ha²ta³a²sa¹:

— Nxẽ²nxa³lho³na¹. Na¹jau³su² nxe²kãi³a¹jah¹lo²su² hĩ̱³na¹te²la¹xã³?

18 Hai³txi³ nxe³te²txã³wa². Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sa²ha²kxai³ wãn³txi³khai³xa² so¹lxi³ e³a¹wa². Yxo²ĩ²ki̱³jau³xai²la¹wa².

19 Jã¹nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² Tah²su² ha²kxai³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa². Txai²na² Si²lah³la² Ti³mo²jah³la² nxe³sĩn¹sxã³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²nãn²tu̱³ ĩ³wã̱³wã̱³txi³ki̱³jah¹lo²sxa³wa². Yxo²ĩ²ki̱³jah¹lai²la¹wa².

20 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³nu¹tai²na² hi²sen³su² Ju³te²a² nũ³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hã²wxãn³txa³ jau³jau¹xu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Je³su²jah¹la² hxi²ka² we¹ta̱³lun²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ hĩ¹nai²na² Je³su²jah³la² we¹ju³tai³tã² a²nũ²a²nãu³xa² ĩ³hen³txi³sĩ¹na¹wa². Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²ya³sain¹na³la².

21 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³nha²wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²sa²tẽ³ti³hi¹tẽ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³nha²wa². Te²yã¹nxũn³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³so¹nẽ³jah¹lo²su² na³la². Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹ẽ¹nãu³a² ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nẽ³nha²wa².

22 Txa²yen³kxa² yen³kxi³ha¹kxa² tẽ³sxã³ txa²ĩ³lxa² ũ³wha²li¹lhẽ¹te²sa¹wa². Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²na² ĩ²kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Jah¹lai²na² a²yen³kxi³sin²tã¹. A²ĩ³lxa² sa²hẽ¹tin²tã¹.
Nxe³hẽ³nx2na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
hi²sen³su² A²yãu³ka³txi³khai³xa² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la².
Nxe³nẽ³lha²kxai³ a²nũ²a² ã³xai²na² ĩ²nẽ³lhxã³
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ³na² sa³wi³ha³lxi³yhen²tã¹. Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la²
nxũ²kwai³yxaun³tã¹. Nxe³nẽ³nha²ha²kxai³ yen³kxa²
ũ³hũ¹nhẽ³kxi³nũ³a² ya²la³tu³ a³la³kxi²ki³tã³la².

23 Jã¹nxa¹jau³su² wãn³txi³khai³xa² e³a¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
ĩ²sa²na³la². Txa²ẽ¹na² ĩ²sa²jah¹lai²la¹wa². Wxã³sxã³ ĩ²nx2ta¹ju³ta²
ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³yãn¹ta¹ wxã³na¹kxai²nãn²tu³
ko³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ĩ³kwai²kxi¹nx2ti³hĩ³na¹wa².
Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu³ ĩ³ãin²ta³lxi²nx2ti³hĩ³na¹wa².
Nxe³ju³tai²na² ten³sa²nxa³hẽ¹la². Jã¹nxe³nx2ta¹kxa²yan³ti³su²
Ko³rĩn²to²thĩ³na² ai³na¹ju³ta³nũ³a² ã³na¹la³kxi²nha¹hẽ³la².

24 Yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la².
Nũ³kxũn³txi³ yxo²ĩ²yah³lxi¹nhẽ³la². Yxah³lxi¹nha²kxai³
ĩ³ka³li³yhah³lxin¹ju³ta³nũ³a² kãi³ũh¹nx2ta¹wa².

2

1 Jã¹nxa¹jau³su²:

— Ko³nxe³ti³ kãi³ain¹kxai³tã² sa²hau³ko³tũ¹hai¹nxa³ha²kxai³
ĩ³kwai²kxai¹na¹hẽ³na¹. Nxai¹na¹kxe³su² ĩ³ãin²ta³lxai¹na¹hẽ³na¹.
Jã¹xai¹na¹ha³tã¹. Nxa¹jau³su² nxa¹hẽ¹la².

2 Nxe³sxã³ ĩ³ãin²ta³lxi²nx2ta¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³kxi²sain¹te²a²
yũ³ai¹nhĩ²nxa³wa². Wxãi²na² so¹lxi³ ĩ³ãin²ta³lxi²nx2ta¹tũ³ka³txi³
ĩ³nxai²na² so¹lxi³ ĩ³ka³li³kxi²sah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa².

3 Jã¹nxe³na¹jau³su² ũ³wha²li¹la¹hẽ³la². Wxã³sxã³
ĩ³ka³lih³kxi²sah¹lxa³nha²kxai³ hãi¹sxã³ĩ³ãin²ta³lxi²sah¹lxi¹nha²kxai³
sah²lxin¹kxa²yan³txi³su² nxa¹hẽ³la². Nxe³sxã³
ka³li³ha¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³yah³lhi³nũ³nhĩ³nxa¹lxa³.
Nxe³ju³ju¹tai²na² ĩ²te²sa¹wa².

4 Jã¹nxe³na¹ju³kxai³lu² ha³tẽh³nxã³nxa² ũ³wha³li¹la³kxi¹nx2ta¹txã³nxa
ãin²ti³sxã³ nãn³ti³ten³khaix1sa³hẽ¹la². Hxi²waun³ta³kxi²nha²khai¹nxe³n
Ĩ³ãin²txi³te³ji¹khi³. Nxe³nx2ta¹hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a³lxi²nx2ta¹ju³ta²
so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³ nxe³nx2ta¹hẽ¹la².

Ko³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2ti³kxe³su² ne³wã²na³yah³lxin¹jau³su²

5 A²nxe³jah¹lai²kxai³lu² ko³nxe³ti³ kãi³jah¹lai²kxai³lu²
ĩ³ãin²ta³kxi²khaix1na¹hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ĩ³ãin²ta³kxi²nx2ti³nũn³na²hẽ³l
Nxe³nx2ti³kxe³su² ũn³txi³ ĩ³kwai²kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Thãi³ti³la²sxã³ ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³hẽ¹la².

6 Kxã³kxai³ ĩ³wait1si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ã²na³la².

7 Nxe3ha2kxai3la1 hĩ1nai2kxai3la1 kọ̃3nxe3ti3
kãi3ju3tai3tã2 nxe3wã2na3txain1yah3lxi3hẽ1la2.
Ĩ3nxũ2kwa̱i3lxũ1nxe3txain1yah3lxi3hẽ1la2, hxi2ye1ta3lxi3txi3kxa2ya̱n3ti3sa
8 Jã1nxe3jut3su2 a3lxain1yah3lxin1jau3su2 ĩ3yau1ũ3txain1yah3lxi3hẽ1la2.
9 Jã1nxa1jut3su2 ha3tẹ̃h3nxã3nxa2 ũ3wha3li1la3kxi1nx2ta1tai1ti2tu3wa2.
Wain3txi3 sa2yxo2wet1sah3lxin1ju3ta2 ĩ2nxa2lxi3te3lhxã3
nxe3ye1nx2ta1wa2.
10 Kọ̃3nxe3ti3 kãi3ju3tai3tã2 ne3wa2na3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
te2yã1nxe2 ne3wã2na3nũ3na1tu1wa2. Yxo2ĩ2tũ̱3ka̱3txi3
ĩ3nxai2na2 ĩ3ãin2ta2kxi2nha2sxã3 yxau2xai3lah2lxan3jau3su2
ne3wã2na3nũ3na1tu1wa2. Kris2tu3jah1la2 ye3na2
nxe3ye1nx2ta1wa2.
11 Sa3ta3na2jah1la2 kọ̃3nxe3ti3 kãi3sa̱in3si1nhẽ3ju3ta3nũ3a2
ã3ne3wxe3nũh1ki̱3tã3la2. A2nxe3jah1la2 Sa3ta3na2jah1lai2li2
ĩ3ki3ha1kxi2nẽ3kxa2ya̱n3txi3su2 kọ̃3nxe3ti3 kãi3ju3txai1tã2
ne3wã2na3kxi2nũ3na1wa2.

Pau2lah3lai2li2 hxi2waun3ta3kxi2jau3su2

12 Nxa̱2ha̱1tẹ1 Tro3a2te2thĩ3na2 ã3wi1ha1hĩ1nai3tã2
Kris2tu3jah1lai2na2 wãn3txa2 wi1jau3xa2 ĩ3yau1ũ1te3lhxã3
nxa1hĩ1nai3tã2 o2la3kxi2na1ju3ta3nũ3a2 ã2la2
ãu1la3kxi2sa3na2hẽ3la2.
— Wi1lhit1sxã3 o2la3kxi2na1tũ1xã1.
13 Na1ta1 hxi2waun3txi3sa3hẽ1la2. Ti2to3jah1la2
txa2wã1lon3yah3lo2su2 kxah3la2 ha2kxai3 ĩ3ha1txi2sa2nxa3ha2kxai3
hxi2wa̱un3txi3kha̱ix1sa3hẽ1la2. Nxe3ha2kxai3 ã3waix3sxã3
Ma3se3to2na2ko3nãu3a2 ai3na1hẽ3la2.

Je3su2jah3la2 ĩ3ka3lih3kxi2nẽ3jau3su2

14 Kxã3nhxĩ1nai3tã2 Ro3ma̱2no2ko3nã̱u3a2
yxau2xai3lain1tũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 he1lain1to3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
Nxe3ka3tu̱3ta1 ã2la2 nũ3kxũn3te2na2 sa2kxai3lu2
a2kọ̃1nọ̃1nũ̱3ka̱3txa2 sa2yu3lho1tain1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
Hã2wxãn3txa3 ĩ3xi2tãu3a2 sa2yu3lho1tũ̱3ka̱3txai2na2 tẽ3nũ2la2
a2ha3lo2khai3xa2 ã3nxai3nũ2la2 a2nũ̱3ka̱3txi3khai3xa2
wã2nã3ũ1hain1to3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Ka3lih3kxi2nyhain1to3ta1hxai2ti
Nxain1kxa2yã1nxe3jut3sũ3nxe2 a2nũ2a2 sa2yu3lho1kxa2yãx1sĩ1na1wa2.
Je3su2jah3lai2na2 sa2kxai3lu2 nũ3kxũn3jah1la2
yã1nx2na3la2. A2kxã3nxai3tã2 kọ̃3nxe3ti3 kãi3ju3ta2 so1lxi3
yxau2xai3sĩ1na1ju3kxai3lu2 sa2yu3lhot1sa2sĩn1jut3sũ̱3na3la2.
Nxe3hĩ1nãn1te2tu̱3 Je3su2jah3la2 sa2yxo2wet1si1hai1na1jau3nũ3su2
a2nũ2a2 a2yxo2ha3kxa1 ĩ3yau1ũ1hain1to3hxai2na1hẽ3la2.
Jã1nxe3nha1hĩ1nãn1te2tu̱3 Je3su2jah3la2 sa2yxo2wet1sĩ1na1kxai2nãn2tu̱3
ka3li3sa2to3sĩ1nha2wa2. Nxe3sĩ1na1jau3su2 Txa2wã1sũ̱3na2
sa2nẽn1kxi2to3sĩ1na1wa2. Te2yã1nxũn3ju3ta2 Je3su2jah3lai2na2
wãn3txa2 wi1jau3xa2 tẽ3sxã3 sxi2jen3ti3nãu3xa2 ã3nxai2 ĩ2li3je3na2

ã³nxai² nxe³sĩ¹na¹tãu³a² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
wi¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ̱³yau³xa² wi¹lũ³jau³hũ̱³na³la².
To¹nha²ki̱³jau³hũ̱³na³la². Nxe³kxe³su² a²nũ²a² u²lyxau³kxan²ti³
ĩ̱³nxũn³so¹ai¹nhĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sĩ¹na¹tãu³a² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹
jau³jau¹xai²na² ĩ³tih³nxain¹sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².
15 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² a²yen³nãu³a²
yã¹nxũn³sĩ¹na¹wa². Ha³nxe²a² wi¹lũ³tho³xa² yã¹nxe³sĩ¹na¹wa².
A²nxe³tho³tho¹xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³nxũn³so¹ain¹te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²a²
a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²sain¹to³sĩn¹na³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1sĩ¹na¹ju³ta² ĩ²sain¹sĩn¹na³la². Kọ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
yo³ha² wxa²wa²su¹te²nãu³xa² ĩ²sain¹sĩ¹nha²kxai³ kọ̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hũ¹te²nãu³xa² ĩ²sain¹sĩ¹nha²kxai³ nxe³sain¹to³sĩn¹na³la².
16 Kọ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hũ¹nẽ³te²su² te²a² kọ̱³tũ³nũ¹hain¹sĩ¹na¹wa².
Yxãn¹ta¹ kọ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² yo³ha² wxa²wa²su¹te²nãu³su²
te²a² wi¹lũ³nũ¹hain¹sĩ¹na¹wa². Nxe³ju³tai²na¹ ĩh¹te²ta̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wain³txi³ ĩ³yau¹ũ¹si¹jau³su²
hxi²kan¹te²la³ hĩ̱³ki̱³te²la¹xã³?
17 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yau³ã̱³lxi³ti³
ĩ³hen³txi³te²sa²sĩ¹nxa³wa² yen³kxih³te³la³ka³. Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³sa²si¹hã³sa²tũ̱³ka̱³txi³su²
sĩ¹na¹wa². Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³ e³lxah¹ ĩ³hen³txain¹jah¹lo²nãu³su²
nha¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²nẽ³lha²kxai³la². Kris²tu³jah¹la²
ã³nũ²kxi²sa²sĩ¹nha²kxai³ yxau²xai³sĩ¹na¹wa².

3

Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũh³ti³hit1tẽ³jau³su²

1 Nxe²e³kxi²sĩ¹na¹kxai²nãn²tu̱³ kwa² ĩ²sa²nẽn¹kxi²nha²hĩ̱³nha¹te²la¹xã
Sa²nẽn¹kxi²si¹sah²lxin¹ju³tan¹txã³nxa² ten³sa²hĩ̱³sĩn¹te²la¹xã³?
Sa²nẽn¹kxi²si¹sain¹sĩn¹txã³nxa² ũ³hũ¹nx2ti³te³lhxã³
nxe³txã³nxũ³a² ten³sa²hĩ̱³sĩn¹te²la¹xã³? Nxe²kãi³jah¹lo²su²
jah¹la² ĩ²yah³lxin¹to³hxai¹nhẽ³la². Hai³txi³ jah¹la²
yãx1sĩ¹nxa³wa².
2-3 A²nũ²a² wãn³txa² ũ³sa²si¹hã³ki̱³jau³xa² yã¹nx2na³la².
Kxã³nhxĩ¹nai³tã² nxe³te²ju²hẽ³la². A²nũ²a² hxi²ka²
a²nũ²a² wãn³txa² ũ³wha²li¹te²ju²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ a²nũ²a²
ã̱³xa² hxi²ka² ũ³sa²si¹hã³ki̱³te²ju²hẽ³la². A²nxe³jau³xai²na²
ũ³sa²si¹hã³ki̱³jau³xan¹txã³nxa² txah³lxa³ka³lo³su² te²ju²hẽ³la².
Nxe³ka³lo³ai²na² tẽ³sxã³ tĩn²ta²yau³xa² ũ³wha²li¹te²ju²hẽ³la².
Kxã³nxai³tã² nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³ju³ta² yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³
wãn³txa² ĩ³wxi²ka¹txa²lxi³si¹sah²lxin¹jau³su² yã¹yxah³lxi¹lxa².
A²nũ²a² ĩ²li³te²a² ĩ²jau³xa² yã¹yxah³lxi¹lxa². Ĩ²nx2ti³kxai²nãn²tu̱³

wain^{3}txi^{3} yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Ĩ^{2}nx2ti^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Pau^{2}lah^{3}lai^{2}li^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}xã^{1}.
Ko^{3}rĩn^{2}to^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ye^{2}sain^{1}na^{3}na^{1}. Nxe^{2}e^{3}kxi^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wa^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} kãi^{3}sxã^{3} txah^{3}lxa^{3}ka^{3}lo^{3}la^{3} hai^{3}txi^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}nxa̱^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ẽ^{1}nãu^{3}a^{1}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}na^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} tĩn^{2}ta^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}nxa̱^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2}
ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}.

4 Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.

5 Txa^{2}hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}sa^{2}nxa^{3}wa^{2}.

— Hxi^{2}ka^{1}na^{1}xã^{1}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ki^{3}ha^{1}kxi^{2}nha^{1}jau^{3}su^{2}
hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1ti^{3}hit1sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

6 A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txa^{2}
tah^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ĩ^{3}yxo^{2}ka^{2}la^{1}hũ^{3}nyhu^{1}kxi^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nyhu^{1}si^{1}ja^{3}kĩ̱^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kxã^{3}nxai^{3}tãn^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}we^{1}thxa^{3}kĩ̱^{3}sxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} yũ^{3}nẽ^{3}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xai^{2}li^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}kĩ̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}tẹ̱^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} yũ^{3}kĩ̱^{3}tã^{3}la^{2}.

7 Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} au^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
hxi^{2}kan^{1}ti^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}thxa^{3}kĩ̱^{3}sxa^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2},
wi^{1}jau^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3}na^{3}. Tah^{3}lxi^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}ta̱^{1}hxai^{2}ti^{3}a̱i^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1}
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} jau^{1}xu^{1}tai^{2}na^{2} so^{1}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ha^{2}te^{1}ta^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}ye^{3}na^{2}
ten^{3}sa^{2}tã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}, a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2}
kãi^{2}nha^{2}kxai^{3}la^{2}.

8 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}tih^{3}xan^{2}tu̱^{3} tah^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ĩ^{3}yxo^{2}ka^{2}la^{1}hũ^{3}nyhu^{1}kxi^{3}ja
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}wi^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3}
ã^{3}sen^{3}sai^{2}na^{3}la^{2}.

9 Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} au^{3}hxai^{2}hĩ^{1}nau^{3}tẽx1tãn^{1}jau^{3}xa^{2}
kãin^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khaix1ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}, hxi^{2}kan^{1}ti^{3}

sa²yxo²we¹thxa³kı̱³jau³sxa³kxan²ti³na³. Nxe³yãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã²la² kãin² wxi²kin³ti³ton³na³la².
Txa²wã¹kọ̱³nxe³ti³ kãi³kı̱³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³ju³tan¹te²kxa³yạ̱³lhu²
kãin² wxi²kin³ti³ton³na³la².
10 Jã¹nxe³jut3su² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tu¹tai²nãn¹ju³ta²
kãin²khai¹nxe³hxai²hĩ¹nau³tẽx1ta² ĩ³kãi²nxa³tot3tã³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² A²yãu³ka³jxah¹la² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² kãin²
ã³sen³sai²na³la².
11 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
ne³ki³son³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ̱³lhu²
a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ã³jũ¹nxo¹tã³la². Yxãn¹ta¹
te²yã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
nxũ²kwạ̱i³yxau³sa²tẽ³nẽ³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ̱³tụ̱³
a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² kãi²nọ̱n³na³la². Kãin²sa²tẽ³tu¹wa².
12 Nxe³jau³jau¹xai²na² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ wxi²kan¹txi³ e³a¹wa².
13 Moi³se²ah³lu¹tai²na² kãi³hxai²kxau³tẽx1 jãx1sĩ¹nxa³wa².
Moi³se²ah³lu¹ta²kxai³lu² I³sa³e² a²nũ̱³kạ̱³txa² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³
ã³tı̱³ain¹kxai²nãn²tụ̱³ jah¹lu¹ta²kxai³lu² wã²la²ka³lo³a²
tẽ³sxã³ ũ³yhe³tĩ¹nha²ta¹hxai²ti¹ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
ũ³yhe³tĩ¹nhã²nxa³kxai²nãn²tụ̱³ ĩ³ye³ha²te¹tẽ³ju³ta²
ĩ³jũ¹nxon¹ju³ta² e³la¹ ĩ²ai¹nhı̱³nx2na³la².
14 Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̱³ txa²wã¹ye³na² wã²la²
ũ³yhe³tı̱¹kxi²nha²sxã³ yxau²xai³kı̱³jut3sũ̱³nxe²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxi²hı̱³kı̱³sxa³wa². Moi³se²ah³lu¹tai²na²
wãn³txa² so¹lxi³ ain³kxai¹nha²kxai³ ã³wa²su¹tẽ³lhı̱³nx2nxa³wa².
Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³hĩ¹na¹ sa²ye³than²kxi²nha²kı̱³jut3sũ̱³
a³la³kxi²ta³lu²nhı̱³kı̱³tã³la².
15 Jã¹nxain¹ju³ta² Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa²
ĩ²ain¹ju³tu¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ²ai¹nhxai²kxai³ jã¹nxain¹kxai²nãn²tụ̱³
a²ye³na² ũ³yhe³tı̱¹kxi²nha²sxã³ yxau²xai³te²hũ̱³sxã³ a²ẽ¹na²
a³la³kxi²ta³lu²nai¹nhı̱³nx2nxa³wa².
16 Te²yã¹nxe³sxã³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³kı̱³ju³ta²
ã³na¹hxa³kı̱³kxai²nãn²tụ̱³ wã²la² sa²sai¹kxi²nha²kı̱³jut3sũ³nxe²
txa²wã¹ẽ¹na² ã³wa²su¹tẽ³tu¹wa². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²kı̱³sa²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³a² ã³wa²su¹tẽ³tu¹wa².
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² au³hxai²tẽx1tãn¹jau³xai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² sạ̱²kxai³lu² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² ã³yxo²o³tũ¹kxai²nãn²tụ̱³ ũ³yhe³tĩ¹kxi²nha²ka³lo³a³
sa²ye³than²kxi²nha²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 A²nxe³sxã³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lain²txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ te²ain²txi²na³la².
Jã¹nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa²
nxũ²kwạ̱i³yxau³nẽ³nha²kxai³ ã³wa²sut1sxã³ yxau³kı̱³tã³la².

18 Wã²la²ka³lo³a² yen³kxa² ĩ³tĩ¹kxi²ka³lo³a² yã¹nx2na³la².
Nxe³ta³ka³lo³ai²na² sa²than²kxi²kxai²nãn²tu̱³ yen³kxai²na²
e³lxah¹ ĩ²ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²ki̱³na¹xai²na² sa²kxai³lu²
Sũ̱³na² a²wi¹ju³ta² e³lxah¹ ũ³ka̱¹nha²ye²ki̱³tã³la². Te²yã¹nxe³sxã³
es³pe²ya²ka³lo³a² ĩ²nha²ki̱³jut3sũ̱³nxe² Txa²wã¹sũ̱³na² a²wi¹ju³ta²
e³lah²lxi³ ye²ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³sa²kxai³ Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lai²li²
nxu²kwa̱i³yxau³nũ¹nhẽ³na³la². Nxe³ki̱³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹
Txa²wã¹sũ̱³na² yã¹nxe³ki̱³tã³la².

4

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² nũ³kxũ³nha²kxai³ txa²wã¹nũ²ai²na²
nũ³kxũ³nxa³ha²kxai³ nxe³jau³su²

1 Jãx1nha¹jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³kot3sa²sĩ¹nha²kxai³ wa³ka³li³yu³tai²li² Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txain¹sĩ¹na¹ju³tai²li² nxe³ti³hit1sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³ti³hit1sa²sĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² nxũ²kwa̱i³lxũ¹sa²tẽ³nha¹wa².
2 Nxe³sa²sĩ¹nha²kxai³ hãi³a² ko̱³nxe³ti³ kãi³sĩn¹te²txã³wa².
Ãu²li²thin¹nha¹ju³ta² kãi³sĩn¹te²txã³wa². A²nũ²a² a̱³xa²
ã³ke³tũ¹sĩn¹te²txã³wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ko̱³nxe³ti³
yau³xa̱³lxi³ ĩ³yat3sĩn¹te²txã³wa². Nxe³ha²kxai³ hãi¹nxe³sxã³
ya²la³tu̱³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²sĩn¹te²sa¹wa². Nxe³nha¹jut3su²
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ wi¹kãi³nha¹ju³ta² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ a³la³kxain¹jau³su² ĩ²sain¹sĩn¹na³la².
3-4 Kris²tu³jah¹lai²na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³ nxe²na³la².
Nxe³ju³tai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² wã³nxĩn¹jau³xai²na²
ĩ³hen³txi³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ẽ¹na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³xa²
ĩ³hen³txi³ki̱³tã³la². Ha³lo²a² ĩ³ha²te¹kxi²nẽ³jut3sũ̱³nxe²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²kxai³lu² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
ĩ³la³kxi²ti³hi¹tẽ³na³la². Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na²
wãn³txa² ĩ³hen³txi³ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ju³ta³nũ³a² yũ³te²nũ̱³ka̱³txai²na² so¹lxi³
wãn³txai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yũ³ai¹nxa³lho³la².
A²nxe³tũ¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹la²
yuh³xan¹ko̱³xai²na² a²sũ̱³nu²su² ki³lxo³nha²jah¹lai²na² hi²sen³su²
wã²la² ã³ye³tĩ¹jut3sũ³nxe² wãn³txai²na² sa²no¹te²ju²hẽ³la²,
yxo²ĩ²ain¹kxa²ya̱n³txi³sa³.
5 Jã¹nxa¹jut3su² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹jau³xai³tã²
hai³txi³ txa²wãn³txi³khai³xa² sa²wxi²ka¹txa²lxi³sĩ¹nxa³tai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²na² wãn³txa²
so¹lxi³ sa²wxi²kat1txa²lxi³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa². Hai³txi³
wxa²hxi²kan¹jah¹lo²su² sĩ¹nxa³wa². Kwa²

wa3kon3kxi1nx2ti3sĩ1na1wa2, Je3su2 Kris2tu3jah1la2 a2nũ2kxi2sxã3
yxau3nha1ha2kxai3la2.
6 A2kxã3nxu1tai2na2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txi3kxai3lu1
e3kxi2tẹ3nah1lxi1:
— Ka3nxah3ju3ta2 ĩ3ha2te1tu1wi1. Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
A2nxe3jah1lain2txi3 txa2wã1ẽ1nãu3ai2na2 ĩ3ha2te1tũ1nhẽ3jah1lain2txi2na3l
Txa2wã1sũ3na2 wxi2kin3ti3ton3ju3ta2 a3la3kxi2nũh1nhẽ3te3lhxã3
txa2wã1ẽ1na2 ĩ3ha2te1tẽ3na3la2. Txa2wã1sũ3na2
wxi2kin3ti3ton3ju3tai2na2 Kris2tu3jah1la2 wxi2kin3ti3ton3ju3tain2txi2na3la
Nxe3sxã3 Kris2tu3jah1lai2na2 wxi2kin3ti3ton3ju3ta2
ĩ2kị3kxai2nãn2tụ3 Txa2wã1sũ3na2 wxi2kin3ti3ton3ju3ta2
ĩ2nũn3kị3tã3la2.
7 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3sĩ1na1jau3su2
Txa2wã1sũ3na2 hi2sen3kxai3lu2 ĩ3hxi2kat1sa2sĩn1na2hẽ3la2.
Nũ3kxũn3sa2sĩn1nxa3kxan2ti3 Sũ3na2 wãn3txa2
ĩ3yau1ũ3sĩn1to3ha1wa2. Nxe3sxã3 Txa2wã1sũ3na2 nũ3kxũn3ju3ta2
a2nũ2a2nãu3xa2 ĩ3yau1ũ3si1hai1na1jau3su2 nũ3kxũ3nxa3ju3ta2
yũ3sĩ1na1wa2. Kwa3ta3lẽ3na2 kxĩh3nxẽ1nhũ3sĩ1na1wa2.
Txa2wã1sũ3na2 so1lxi3 nũ3kxũn3jah1lai2la1wa2. Nxe3sxã3
Sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3si1sĩ1na1jau3su2 wxi2kan1txi3
ĩ3ye3ti3hit1sa2sĩn1na3la2.
8 A2nũ2a2 ã3xa2 ye3ka3lxa1txi3 ã3sa2ki3wa3ti3kxi2sxã3
khãuh3lxa3ti3sain1kxan2ti3 hai3txi3 ã3nhxi2kat1sai1nxa3hẽ3la2.
Wã3wã3ta3kxi2nha1to3ha1kxan2ti3 hai3txi3 yxo2ĩ2a1ju3ta2
ã3na1la3kxi2nha2nxa3hẽ3la2.
9 Ko1ko1sain1tũ3ka3txa2 ka3lxa1khai1xain1kxan2ti3 hai3txi3
txa2ya3lxa2 hxan3kxi2sa2nxa3hẽ3la2. Ĩ3yĩx1tot3sxã3
ã3na1sain1to3kxan2ti3 hai3txi3 ya3lu2sa2nxa3hẽ3la2.
10 Je3su2jah3la2 ya3lu2kxi2nẽ3ju3ta2 ĩ3yau1ũ3ai1na1ha2kxai3
a3lan2ta2 hãi1nxe3ti3xa1 su2lhã3te3lhxã3 sain1to3nha2hẽ3la2.
Yxãn1ta1 Kris2tu3jah1la2 ka3tẹn3su2 ĩ3sa2yxau3si1jah1lai2nãn2tụ3
ĩ3hxi2kat1sa2ju3ta2 ĩ2sai1nha2kxai3 hai3txi3 hxi2kan1txi3
su2lhã3sai1nxa3hẽ3la2.
11 Je3su2jah3la2 yxo2ĩ2ai1nxa3tũ3ka3txai2na2 sa2kxai3lu2
Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3ai1na1ju3ta2 te3nai1nxa3wa2.
Nxai1nxa3ha2kxai3 su2lhã3sain1ju3ta2 so1lxi3 o2la3kxi2sain1na3la2.
Nxe3yãn1ta1 Kris2tu3jah1la2 ĩ3hxi2kat1sa2ju3ta2 ĩ2sain1na3la2.
Nxe3sxã3 Txa2wã1sũ3na2 ĩ3ye3kxi2sa2te3nah1lxi1:
— Khãuh3lxa3txi3nxain1tu1wi1. Nxain1tãu3ãn2tụ3ta1
ĩ3nxũ2kwai3lxũ1txi3nxa2ha1tu1wi1. Nxe3nxa2ha1kxai2nãn2tụ3
nxe3na1ju3ta2 ĩ2ain1tu1wi1. Jã1nxe3nxa2ha1ju3tai2li2 wain3na3li1.
Txa2wã1sũ3na2 nxe3sa2to3nha3la2.
12 Nxe3ha2kxai3 Je3su2 Kris2tu3jah1lai2na2 wãn3txa2
ĩ3yau1ũ3nx2ta1ha2kxai3 khãuh3lxa3txi3nha2sxã3
ya3lu2na1ju3ta3nũ3a2 yũ3khai1nx2na3la2. Nxe3nha1ju3tai2nãn1ta1kxa2ya3l

khãuh³lxa³txi³nha¹ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ka³tẹ̄³na²
wi¹tãu³la³ yũ³sxã³ yxau³yah³lxi¹lxa².
13 A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txa² ũ³wha³li¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ũ3wha³li¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³
jau³jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²u¹jã¹nxũ³na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ jau¹xain²txi³ ĩ³yau¹ũ¹jah¹lo²su²nũ³na¹wa².
14 Nxe³na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̄³na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² a²kxã³nxa² ka³tẹ̄n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³
kã³nãu³a¹ Je³su²jah³la² ka³tẹ̄n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hit1sxai²kxai³
jã¹nxe² ka³tẹ̄n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hit1sa²nũn³tu¹wa².
Nxe³sa³kxai²nãn²tu̱³ txai²na² wxa²nũ̄³ka̱³txai²na² nxe³sxã³
ã³sa²so¹xi²nẽ³lhxã³ a²yxau³ju³khai³xa² ũh³wxe²xai³nẽ³tu¹wa².
15 Jã¹nxa¹jut3su² khãuh³lxa³ti³hit1sa²ju³tai³tã²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³jau³xai²la¹wa², nũ³kxũn³sxã³ yxo²ĩ²si¹nx3ti³jau³sa³.
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̄³na² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³kxe³su²
txa²wã¹nũ̄³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na² ã³ka³lxa¹ton³sxã³ thãi³ti³la²
a³lxi²nẽ³tu¹wa². Nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̄³na²
sa²nẽn¹kxi²yah³lxin¹ju³tai²li² ã³kãi²non³khai¹tu¹wa².
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ta¹ Txa²wã¹sũ̄³na² wxi²kin³ti³ton³ju³tai²li²
ã³kãi²non³nũn³tu¹wa².

Yxo²ĩ²nha¹kxe³su² ka³tẹ̄n³ti³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

16 Jã¹nxe³jut3su² yxo²ĩ²ki̱³ju³ta² hxi²tha²on³ki̱³sxa³lho³la².
Txa²wã¹sĩ̄³na² ko̱³nxe³ton³nẽ³kxan²ti³ txa²wã¹wi¹tãu³a² a³lan²ta²
hãi¹nxe³ti³xa¹ ã³ta̱²ho̱³tẽ³na̱³la².
17 Jã¹nxe³ju³kxai³lu¹ khãuh³lxa³tẽ³nha²ki̱³ju³ta²
kãi²nxa̱³wa². Kxã̱n³nãu³a¹ ne³ki³son³tu¹wa². Nxe³tãu³a¹
Txa²wã¹sũ̄³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² nxe³ti³hi¹tẽ³ju³tai²li²
yxau²sa²tẽ³si¹nhẽ³tu¹wa².
18 Nxe³ki̱³sa²kxai³ yen³kxa² txa²wã¹yen³na² ĩ²ki̱³kxa²
ten³sa²tã³sxã³ ĩ²sxã³ yxo²kwa̱in³ki̱³sxa³wa². Yxã̱n¹ta¹
hxi²kan¹txi³ ĩ²ki̱³sxa³kxa² yxo²kwa̱in³ki̱³tã³la². Nxe³sxã³
ĩ²ki̱³ki³ai²na² kxã̱n³su² yxau²xai³te²sxa³yu²hẽ³la². Yxã̱n¹ta¹
hxi²kan¹txi³ ĩ²ki̱³sxa³kxa² ã²la² kã̱n³su² yxau²sa²tẽ³tu¹wa².

5

1 Txa²wã¹nũ²a²nãu³ai²na² sxi²hũ̄³na³la². Sxi²hai²li²
tĩ³non³kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha² txa²hĩ³na² wẹ̄³no̱n³te³lhxã³
txon³ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³ki̱³hũ̄³nxe²
txa²wã¹nũ²ai²na² hĩ¹na² hin¹te²ki̱³na¹xai²na² yah³lon¹nẽ³tu¹wa².
Yah³lon¹sxã³ ya³lu²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ nũ¹ka³na¹ oh³nãu³a¹
Txa²wã¹sũ̄³na² hi²sen³kxai³lu² tah²sĩ̄³na² sa²ta²lho³tẽ³tu¹wa².

Wã²nxũh¹ we¹tẽ³tu¹wa². Nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³
sĩn³khon³ti³nẽ³ju³ta³nũ³la³ yũ²nxa³lho³la². Hãi¹sxã³
wi¹yxau³sa²tẽ³ki̱³tu¹wa², oh³xan¹ko³nãu³a¹sa³.
2 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹te²a² a²sĩ³na² sa²wẽ³not3sa²ju³ta³nũ³a²
wah³nxe³khaix1na¹wa². Yxo²kwa̱in³sxã³ wah³nxe³na¹wa².
3 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹te²a² a²sĩ³khai³nũ³a²
sa²wẽ³not3sa²ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na² yuh³xan¹ta³sĩ³khai³su²
na¹ju³ta² yũ²nxa³lho³la². A²yãu³ka³txi³khai³xa² so¹lxi³
nũ¹he¹ju³ta³la³ yũ²nxa³lho³la². Oh³xan¹te²a² a²sĩ³na² txah²sĩ³na²
sa²wẽ³not3sa²ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wa².
4 Jã¹nxa¹ha²kxai³ ti¹a² yxau²xai³la¹tãu³a² yuh³xan¹ta³sĩ³na²
sĩ³nxe³sxã³ yxau²xai³la¹tãu³a² ãin²ta³kxi²nha²sxã³
wahx3na¹wa². Khãuh³lxa³txi³khaix1nha²sxã³
yxau²xai³la¹ha²kxai³ ãin²ta³kxi²nha²sxã³ wahx3na¹wa².
— Txa²sĩ³khai³xa² ã³na¹a¹tũ¹xã¹. Nxe²nxa³wa². Yxãn¹ta¹:
— Oh³xan¹ta² sĩ³na² so¹lxi³ ã³wẽ³no³ta¹tũ¹xã¹.
Nxa¹nha²wa². Te²yã¹nxe³sxã³ ka³tẽ³na² wi¹tãu³a² sa²kxai³lu²
yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² sĩ³nai²na² sa²sai¹kxa²hxat3tẽ³tu¹wa².
5 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² txah²sĩ³na²
wẽ³no³tẽ³sĩn³nũ³a² ãu¹la³kxi²sa³na²hẽ³la². Jah¹lain²txi³
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹sa³na²hẽ³la².
Txa²wã¹sĩ³na² tah²sĩ³na² ũ³hũ¹sa²ju³ta² ya²la³tu̱³
a³la³kxi²si¹nhẽ³jau³nũ³ai²la¹wa².
6 Nxe³kxan²ti³ ya³lo³txi³khaix1sxã³ yxau²xai³lhxã³
wah³nxe³na¹wa². Yuh³xai²na² yxau²xai³la¹tãu³a²
yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩn³nxe³ha¹ju³ta² yxau²xai³la¹ju³tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² yxau³tãu³a² un²ta³kxi²na³la².
Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ ya³lo³txi³khaix1sxã³ yxau²xai³lhxã³
wah³nxa¹wa².
7 Nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²nha¹ju³tai²na² so¹lxi³ yxau²xai³la¹wa².
Hai³txi³ txa²ye³na² ĩ²a¹ju³ta² yxau²xai³nxa³wa².
8 Nxe³ha²kxai³ ya³lo³txi³khaix1sa³nha²wa². Yuh³xan¹ta³sĩ³na²
sĩn³nxe³ha¹ju³ta² ã³na¹sxã³ ã³tĩ¹kxi²nha²ti³ten³sa³nha²wa².
Na¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³hĩ¹na² Txa²wã¹sũ³na² yxau³ju³ta² ai³sxã³
yxau²xai³la¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa².
9 Yxãn¹ta¹ kwa²hãi¹nxe² ĩ³ka³lih³sa²ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa².
Ti¹ai²na² yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩn³nxe³sxã³ yxau²xai³ta̱³nxa²
oh³nãu³nũ¹ka³na¹ yxau²xai³ta̱³nxa² ĩ²li³je³na¹
yxau²xai³la¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxi³
ten³sa³nha²wa².
10 Nxe³ha²kxai³ kã³nãu³a¹ Kris²tu³jah¹la² yen³nãu³a¹
ã³ka̱¹nha²ye²ki̱³tu¹wa². Ã³ka̱¹nha²ye²ki̱³tãu³a¹ o²la³kxi²ki̱³ju³ta²
ĩ²li³nẽ³tu¹wa². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹jut3su²

tạ³nxa² kọ̄³nxe³jut3su² tạ³nxa² a³ya³txi²xai³nẽ³tu¹wa².
Yuh³xan¹ko³xai²na² yxau³kị̄³tãu³a² o²la³kxi²kị̄³ju³ta² yo³ha²
a³ya³ti³nẽ³tu¹wa².

Txa²wã¹sũ̱³na² a²yạ³lhu²ti³hi¹tẽ³jau³su²

11 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ o²la³kxi²kị̄³kxa²
yo³ha² a³ya³ti³nẽ³ju³ta² yũ³kị̄³sa²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
o²nẽ³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ²si¹jau³su² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txai¹na¹wa².
Nxe³na¹ju³tai²li² wain³txi³ kãi³ye²nha¹kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a² e³lxah²lxi²na³la². Te²yã¹nxe² wxa²yen³nãu³a²
e³lxah²lxi³ye²nũn³te²sĩ³lxi²na³la².
12 Nxe³na¹ha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu² wi¹kãi³a¹ju³ta²
yxo²kãin²txi³ ĩ³ye³xa³lho³la². Nxe²nxa³ha²kxai³
Sũ̱³na² ĩ³kaix1so¹tũ̱³kạ³txi³su² ki³lxo³te²nãu³xa²
ĩ³lxa³thi¹nai¹nxa³wa². Wãn³txa² wi¹le³kxi²nũ¹hain¹jau³xa²
so¹lxi³ yxo²kwạ̱i³no³tain¹na³la². Yxãn¹ta¹ Sũ̱³na²
wãn³txa² ạ̱u³txi³ a²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³sa²hẽ²txa³lxai¹nxa³wa².
A²nxe³tũ̱¹kạ³txai²li² wxã³nũh¹nx2tain¹kxai²nãn²tụ̱³
ạ̱u³txi³ a²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³sa²hẽ²txa³lxi³ju³ta²
ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³ kọ̄³nxe³te²lot3sain¹ta¹hẽ¹la². Nx-
ain¹kxai²nãn²tụ̱³ wain³txi³ kãi³sĩ¹na¹ju³ta² ĩ³ye³sxã³
ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³ kọ̄³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
e³lxah²lxi³ ĩ³yau¹ũ³ain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
13 A²nxe³tũ̱³kạ³txai²na² a²ha³tih³xai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Pau²lah³lai²li² wen¹te²hũ̱³jah¹lai²la¹wi¹. A²hoh³lxi³su²
nxa³wi¹. Nxain¹jau³su² ta¹hẽ¹la². Nxe³to³ta¹
wen¹te²hũ̱³jah¹lo²sa¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su²
kãi³a¹wa². Jã¹nxe³sxã³ tũ̱¹kạ³txai²na² wxa²nũ̱³kạ³txi³ ạ̱³xai²na²
ã¹ha² ha³tih³xại̱²na² wãn³txi³kxại̱³lu¹:
— Pau²lah³lai²li² kheh¹khại¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a²
ã³ke³tũ¹ain¹na³li¹. Nxain¹jau³su² ta¹hẽ¹la². Nxe³ain¹kxan²ti³
wã²nxũ̱h¹ o²la³kxin²nxa³wa². Hxi²nũ¹nx2ti³te³lhxã³
o²la³kxi²na¹wa².
14 Kris²tu³jah¹la² a³lxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu²
ã³wa³kxẽn³ta³sxã³ yxau³kị̄³tã³la². Nxe³sxã³ a²nũ²a²
ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³ nxe³te²a² hi²sen³su² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ya³lu²kxi²nũh¹nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ya³lu²te²lo³tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
15 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³lha²kxai³
hai³txi³ wã²nxũ̱h¹lxi³sxã³ o²la³kxi²nẽ³ju³ta² so¹lxi³
yũ³hĩ̱³kị̄³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³jah¹la²
so¹lxi³ yxau³nxũh¹hĩ̱³kị̄³tã³la². A²nxe³jah¹lai²li²
ya³lu²kxi²nũh¹nẽ³lhãn²ka³tụ̱³ hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ̱³na²

hi²sen³kxai³lu² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³w
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wxa²wa²su¹tẽ³te³lha³ka².
16 Nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̃³ yuh³xai²nãn¹jah¹la²
yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² te²li² a³la³kxi²ju³ta² ĩ³yĩ¹lin²nxa³lho³la².
A²kxã³nxa² te²yã¹nxe² Kris²tu³jah¹la² ĩ³yĩ¹li²ha¹hẽ³la². Yxãn¹ta¹
hĩ¹nai²li² nxe²nxa³lho³la².
17 Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau²xai³kị̃³kxai²nãn²tụ̃³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² tah²lo³tẽ³na³la².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̃³ kọ̃³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³kị̃³ju³tai³tã²
ã³na¹kị̃³tã³la². Ha³lo²a² tah²lxi³ sa²wẽ³no³tũ¹nhẽ³na³la².
18 Txa²wã¹sũ̃³na² hi²sen³kxai³lu² we¹tẽ³jah¹lai²la¹wa².
We¹tẽ³te³na¹ Kris²tu³jah¹la² a²hxi²ka² sa²ta²lho³tẽ³na²hẽ³la².
A²kxã³nxai³tã² a²kọ̃¹kọ̃¹su² kị̃³tai¹ti²tu³wa². Nxe³kị̃³kxan²ti³
sa²ta²lho³tẽ³lhĩ¹nai²na¹ a²yạ̃³lhu²ti³hit1tẽ³na³la². Nxe³kxa²yu³su²
Sũ̃³na² ko¹ko¹nũ̃³kạ̃³txa² ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³na³la².
Ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³lha²kxai³ Kris²tu³jah¹la² yạ̃³lxi²hain¹kị̃³ju³ta³nũ³a²
ĩ²hen³txain¹te³lhxã³ kwa³na³nẽ³na³la².
19 Ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³jau³xa²sa¹, Kris²tu³jah¹la²
ã³nũ²kxi²sxã³ yxau²xai³lain¹kxai²nãn²tụ̃³ Txa²wã¹sũ̃³na²
yạ̃³lxi²ti³hi¹tain¹tu¹wa². Nxain¹kxai²nãn²tụ̃³ kọ̃³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ne³wã²na³kxi²ti³hi¹tain¹tu¹wa².
Nxa²ha¹te¹ txai²na¹xai²na² nxe³ti³hit1sa²te³nah¹lxi¹, a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹hai¹na¹ju³ta² ten³si¹hain¹jau³su²
kwa³na³sa³na²hẽ³la².
20 Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³sa³ha²kxai³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
Txa²wã¹sũ̃³nu²khai³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxa² yã¹nxe²
e³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ̃³na² hi²sen³kxai³lu²
ã³yạ̃³lxi¹nx2ti³te³lhxã³ nx2na³la². Sa²yxo²ã³ah³lxi³txa³hẽ¹la².
21 Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² kọ̃³nxe³ti³ kãi³ti³hex1ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²t
Nxe³kxan²ta² Txa²wã¹sũ̃³na² hi²sen³kxai³lu²
kọ̃³nxe³ti³ kãi³kị̃³kxa² yo³ha² so²hxa³kxi²nẽ³jah¹lo²su²
ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Kris²tu³jah¹la²sa³. Nxe³ha²kxai³
txa²wã¹kị̃³na¹xai²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² a²nũ²kxi²sxã³
yxau³nũ¹kị̃³kxai²nãn²tụ̃³ Txa²wã¹sũ̃³na² yen³nãu³a¹
wain³te²lo³tẽ³na³la².

6

1 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̃³na² yạ̃³lxi³nũ¹sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³nũ¹sa²sĩ¹nha²kxai³ Sũ̃³na² a²wa³ka³la²
wa³kon³kxi²sĩ¹na¹wa², ĩ³hxi²kat1sa²sĩ¹nha²kxai³la².
Nxe³sa²sĩ¹nha²kxai³ wxãi²kxai³ Txa²wã¹sũ̃³na² kãin² thãi³ti³la²
a³lxi¹nx2ti³ju³ta² kwa² ã³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
2 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̃³na² wãn³txa²
ain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}tãu^{3}a^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kxa^{2} wxa^{2}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxa^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxe^{3}tah^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
wi^{1}lain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Hĩ^{1}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}na^{3}la^{2}. Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}ju^{3}ta^{2} hĩ^{1}na^{2} yũ^{2}na^{3}la^{2}.

3 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} o^{2}la^{3}kxi^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2}
a^{3}ya^{3}ti^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}a^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wã̱^{3}wã̱^{3}txi^{2}si^{1}hai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}.
4 Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wain^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
Nxe^{3}na^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Sũ^{3}na^{2} sa^{3}wit3su^{2} ye^{2}na^{1}kxe^{3}su^{2}
ĩ^{2}kxi^{1}xi^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} wi^{1}ta̱^{3}nxa^{2} kõ^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
nxe^{3}ju^{3}ta^{2} nxe^{3}khauh^{2}sa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ya^{3}lo^{3}txi^{2}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}te^{2}a^{2}
nxe^{3}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kõn^{3}ton^{3}kxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}, txa^{2}wa^{3}ka^{3}la^{2}
sa^{3}tẽ^{1}ju^{3}ta^{3}lot3sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2}
hxi^{2}ka̱u^{3}ka̱ut3sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, Nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3} ya^{3}lo^{3}txi^{2}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
5 Kãin^{2} ĩ^{3}wait1sai^{1}nha^{2}kxai^{3} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2}
ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} kõ^{3}nxe^{3}thin^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}
ã^{3}nhai^{1}nha^{3}kxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} khãuhx3sai^{1}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}sain^{1}to^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wa^{3}ka̱^{3}la^{2} wa^{3}kon^{3}sxã^{3} hxi^{2}tha^{3}khaix1sa^{2}to^{3}ha^{2}kxai^{3} wa^{3}ka^{3}lai^{2}li^{2}
kãi^{3}a^{3}lan^{2}to^{3}ha^{1}ha^{2}kxai^{3} he^{3}ja̱^{3}lut2sa^{2}to^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{2}
yxau^{2}xai^{3}lhxai^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}.
6 Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} kãi^{3}a^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wa^{3}ka^{3}la^{2} e^{3}la^{1}
kãi^{3}a^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}na^{1}wa^{2}. Ya̱^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} thãi^{3}ti^{3}la^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxai^{1}na^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}na^{3}la^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{3}lxi^{2}nyhu^{1}a^{1}wa^{2}.
7 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}na^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ĩ^{3}nu^{3}kxũn^{3}ti^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} so^{3}ta^{2}to^{2}
te^{2}hũ^{3}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
ha^{3}nxeh^{3}lxi^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ha^{1}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3}
he^{1}kxi^{2} wai^{3}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} sa^{2}wai^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3}
o^{2}la^{3}kxi^{2} nxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}a^{2} yã^{1}nxe^{3}jut3sũ^{3}nxe^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}li^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}ha^{2}kxai^{3} kõ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}la^{2} nxe^{2} sa^{2}tẽ^{3}a^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wi^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
sa^{2}wai^{3}kxi^{2}so^{1}na^{1}wa^{2}.
8 A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}sain^{1}ta̱^{3}nxa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
nxe^{3}sa^{3}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nxa^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2}

ko̱3nxe3ti3 e3kxi2ta̱3nxa2 wi1le3kxi2ta̱3nxa2 nxe3sa3kxan2ti3 Txa2wã1sũ3na2 sa2yxo2ã3nxa3wa2. Jã1nxe3sxã3 ya2la3lyau3xa2 so1lxi3 e3a1kxan2ti3:

— Jah1lai2li2 a2nũ2a2 ã3ke3tũ1jah1lai2la1wi1. Nxe2 ki3ha̱1kxi2sa̱in1sxã3 nxe3sa̱in1to̱h3na3la2. Nxe3sain1kxan2ti3 Txa2wã1sũ3na2 sa2yxo2ã3nxa3wa2.

9 Tũ1ka̱3txa2 a2ha3tih3xa2 ĩ2sai1nxa3hẽ3la2. Yxãn1ta1 nũ3ka̱3txi3 ã̱3xa2 ĩ2sain1na2hẽ3la2. A2ha3tih3xai2na2 ya3lu2ye2na1ju3ta2 ĩ2sain1na2hẽ3la2. Yxãn1ta1 ka3te̱n3su2 yxau3ye1nx2ta1tai1ti2tu3wa2. Khãuh3lxa3ti3sain1kxan2ti3 hai3txi3 ya3lun2nxa3hẽ3la2.

10 Ĩ3ãin2ta3kxi2sain1kxan2ti3 a̱u3txi3 ka3li3sa3nha2wa2. Yen3kxi3khai3xa2 yũ3sa2nxa3kxan2ti3 oh3xai2nãn1ta2 yen3kxa2 ũ3hũ1sa2kxi3sa1wa2, Txa2wã1sũ3na2 ũ3yhe3wãx3sa2ju3ta2sa3. Yen3kxi3khai3xa2 yũ3sa2nxa3kxan2ti3 nũ1ka3na1 oh3xai2nãn1ta2 yen3kxa2 yũ3khaix1na1wa2.

11 Ko3rĩn2to2thĩ3na2 yxau3yah3lxin1te2 ĩ3nxa2 txa2wã3tã̱3syah1lxi1lxa2. Nxe3jah3lxi3wxa2. E3la1 e3kxi1nx2ta1wa2. A3lxi2khai1nxe3nx2ta1nha2wa2.

12 Txa2ẽ1nãu3ai2na2 a̱u3txi3 a3lxi1nx2ta1ju3ta2 ũh3wxe3nũh1nx2ta1nha2wa2. Jã1nxe3sa2sxã3 wxãi2na2 sa2kxai3lu2 a3lxi2syah1lxin1ju3ta2 ũh3wxe3nũ1syah1lxa3lxa2.

13 Txa2wẽ3ha3lxa2 yã1nxe2 e3kxi1nx2ta1wa2. A3lxi1nx2ta1kxai2yã1nxe2 a3lxi2sah1lxi3hẽ1la2.

Yxo2ĩ2xa3te2la3 ã3ya̱3lxi2ki̱3jau3su2

14 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 yxo2ĩ2xa3te2a2 ã3ya̱3lxi2nyhu1ah3lxi3txa3hẽ1la2. A2nũ2a2 wain3txi3 kãi3te2na2 ko̱3nxe3ti3 kãi3te2na2 nxe3sxã3 ya̱3lxi3nyhu1sxã3 yxau3te2sxa3yu2hẽ3la2. Te2yã1nxe3sxã3 a2nũ2a2 ha2te1ta2 a2wa3kxẽn3yah3la2 ka3nxah3ta2 a2wa3kxẽn3yah3la2 nxe3sxã3 hxi2kan1txi3 ya̱3lxi2nyhu1sxã3 ai3te2sxa3yu2hẽ3la2.

15 Te2yã1nxe3sxã3 Kris2tu3jah1la2 sa2kxai3lu2 Sa3ta3na2jah1la2 sa2kxai3lu2 hxi2kan1txi3 ya̱3lxi3nyha1te2sxa3yu2hẽ1la2. Kris2tu3jah1la2 wãn3txa2 yxo2ĩ2jah1lai2na2 a2ẽ1nãn1jau3xa2 ha3na3ka3lxi3ni2 yxo2ĩ2xa3jah1lai2na2 a2ẽ1nãn1jau3la3 ha3na3ka3lxi3ni2 nxe3te2ju2hẽ3la2.

16 Txa2wã1sũ3na2 sxi2ha2 ã3wi1hain1to3te2a2 ha3na3ka3lxi3nha2kxai3 Txa2wã1sũ3nu2su2 ki3lxo3nxe3te2a2 sxi2ha2 ã3wi1hain1to3te2a2 ha3na3ka3lxi3nha2kxai3 te2ju2hẽ3la2. Nxe3sxã3 yxo2ĩ2ki̱3tũ̱3ka̱3txi3ki̱3na1xai2na2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2 sxi2ha2 ka3te̱n3su2 thĩ3nhũ̱3ki̱3tã3la2. Nxe3sxã3 Txa2wã1sũ3na2 sa2kxai3lu2 e3kxi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. E3kxi2te3nah1lxi1:

— Tũ¹ka̱³txai²na² ya̱³lxi²hain¹sxã³ nxũ²kwa̱i³yxau³ai¹na¹tu¹wi¹.
Na¹kxai²nãn²tu̱³ A²sũ³nu²su² yai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³te²nãu³xa² Txa²sa³wi³ha³lxi³su² ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
17 Te²yã¹nxe³jau³xa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txu¹tai²na² a²ne³nxẽ³na²
ãh¹e³te³nah¹lxi¹:
— Yxo²ĩ²xa³tũ³ka̱³txai²na² kãi³hxai²kxai³ jã¹xah³lxi³ta̱³lxi¹.
Ko̱³nxe³ju³ta² wxa²wxai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Wxa²wxai³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³
ĩ²nx2ta¹tu¹wi¹.
18 Wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wĩ³nu²su²
ye¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³sxã³ txa²wẽ³ha³lxi³lot3txa²lxa¹tu¹wi¹.
Txai²na¹xai²na² Sũ³na² nũ³kxũn³khaix1nxe³sxã³
A²si³yxau³kah³lo²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

7

1 Txa²ya̱³lxi³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹wa². Jau¹xai²na² ha³kxa¹
ain³kxi²ki̱³jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
ã³na¹i², txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³ti³ a̱in³nha¹jau³xa² ã³na¹i²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³li²
nxe³a³sah¹lxi³wxa². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹nũ²a²nãu³a²
whã̱i²na¹ wxa̱²hxan³kxa²ti̱³sxã³ wxe²xai³nẽ³tu¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² kãin² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².

Pau²lah³la² ĩ³ka³li³kxi²jau³su²

2 Jã¹nxe³ju³kxai³lu¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhit1sxã³
yxo²ĩ²nha²ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Ko̱³nxe³te²lot3sain¹te²na²
ain³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wxa²nũ³ka̱³txi³ ĩ³nxa² ĩ²li³te²a³
hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2ti³nxa³ha²kxai³ hai³txi³
ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ ĩ³tih³nxe³nx2ta¹ju³ta³la³ yũ²nxa³ha²kxai³ hai³txi³
ã³ke³tũ¹nx2ti³sxã³ wxa²yen³kxa² kãi³so¹kxi¹nx2ta¹ju³ta³la³
yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
3 Nxe³na¹jau³xai²li² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ta¹ju³ta²
ten³te²txã³wa². Ã²la² e³kxi¹nx2ta¹la². A³lxi¹nx2ta¹wa².
Ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki̱³kxa² yã¹nxe³sxã³ a̱in³sa²tẽ³kxi¹lxa¹nx2ta¹wa²,
wi¹yxau³ta̱³nxa² ya³lu²ta̱³nxa² nxe³na¹kxan²ti³na².
4 Yxo²ĩ²nx2ta¹wa². Kã̱in² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹nha²wa̱².
Sa²ye³kwẽ²kxi²sah¹lxin¹nha²wa². Khãuh³lxa³ti³khaix1sain¹kxan²ti³
txa²ẽ¹na² a̱u³txi³ ka³li³ha¹ju³ta² wa³kxih³ wxe³nha¹wa².
5 Nxa²ha¹te¹ Ma̱³se³to²na²ko³xa̱i²na̱² ã³wih¹sxã̱³
ai³lha²thet3ta¹hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ³ye¹nxi²na¹ju³ta² yũ³tu³nxa³hẽ³la².
Yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxi²sa²te²a² yũ³ha²kxai³ txa²ẽ¹nãu³ai²na²
a̱u³txi³ yuh³lxi³khaix1sa³hẽ¹la².

6 Nxe³na¹ka³ka³tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
yu̱h³lxi³te²a² ã³non²ta³kxi²jah¹lai²la¹wa². Jã¹nxe³sa³hẽ¹la².
Ti²to³jah¹lai¹tã² wxã³hĩ¹na¹ ĩ³ya³lot3ti²lot3sai¹nhẽ¹la².
7 Nxe³kxa²yu³su² wxa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³sain¹na²hẽ³la².
Ti²to³jah¹la² sa²ye³kwẽ²kxi²sah¹lxin¹ju³ta²nũ³a²
ĩ³hen³txi³sain¹na²hẽ³la². Ne³kan²kxi²sah¹lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
Ĩ³ye³ĩ³yon²ta³kxi²sa²te³lhxã³ sah¹lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹la².
Nxe³sah³lxin¹jut3su² ka³lih³khaix1sa³hẽ¹la².
8 Txa²ha³tẹh³nxã³nxai³tã² ũ³wha²li¹la¹txã³nxai³tã²
ĩ³ãin²ta³lxi³nx2ta¹kxan²ti³ ũ³wha²li¹la¹hĩ¹na¹ hai³txi³
yu̱³tã̱³lxi³ti³ e³kxi²nha²nxa³hẽ¹la². A²hĩ¹na¹
ĩ³ãin²ta³lxai¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹hẽ¹la². A²nxe³txã³nxa²
txa²ha³tẹh³nxã³nxai³tã² yan¹nãu³a¹ ha³la³jen¹nãu³a¹
ĩ³ãin²ta³lxi³nx2ta¹jau³xa² ain³kxi²na¹hĩ¹na¹ ũ³wha²li¹la¹ju³ta³nũ³a²
yu̱³tã̱³lxi³ti³ e³kxi²nha¹hẽ¹la².
9 Nxe³na¹ta¹ hĩ¹na² ka³li³sa³nha²wa². Txa²ha³tẹh³nxã³nxai³tã²
ĩ³ãin²ta³lxi³nx2ta¹jau³xa² ĩ³ka³li³sa²nxa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ ĩ³ãin²ta³lxi³jah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
yu̱³tã̱³lxi³ti³ a̱in³nyha¹lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³su² ĩ³ãin²ta³lxi³nx2ti³na²hẽ³la², ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³tai³tã² ã³na¹si¹yhah³lxin¹jau³sa². Nxe³ha²kxai³
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã² wain³na²hẽ³la².
10 Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² ĩ³ãin²ta³kxi²nẽ³na³la², ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² ã³na¹si¹nhẽ³jau³sa². Ã³na¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wxa²hau³ko³tẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Nxe³ju³tai²li²
ka³lih³kxi²sa²na³la². Yxãn¹ta¹ yuh³xai²nãn¹jah¹la² hxi²ka²
ĩ³ãin²ta³kxi²nẽ³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
ã³na¹hĩ̱³ki̱³sxa³wa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a²
ã³wih¹ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³la².
11 Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² ĩ³ãin²ta³lxi³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
wxi²kan¹txi³ a̱in³nyhah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Hã²wxãn³txa³
ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai²li² ã³wa²sut1sxã³ yxau³yah³lxin¹kxe³su²
wã²nã³ũh¹sah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Ĩ³ãu²lxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su²
hxi²waun³txi³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Ne³kan²kxi²sah¹lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
Wã²nxũ̱h¹ hxi²kan¹txi³ wi¹lhau³kot3jah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹lai¹tã² ĩ³wait1si¹yhah³lxin¹jau³su²
o²la³kxi²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³si¹nx2ti³na²hẽ³la². Ã²la²
sa²yxo²we¹jah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
12 Nxe³na¹ha²kxai³ a²kxã̱³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹la² sa²wai³wai³jut3su² ta̱³nxa²
khãuh³lxa³tẽ³nh²jah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jut3su² ta̱³nxa²
ũ³wha²li¹lhũ³nx2ti³nxa³hẽ³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na²

yen^{3}nãu^{3}a^{1} txa^{2}wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}ye^{1}nx2ti^{3}si^{1}ha^{1}jau
nxe^{3}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
13 Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}ye^{3}kwẽ^{2}kxi^{2}sah^{1}lxin^{1}nha^{2}wa^{2}.
Nxe^{3}sah^{1}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}kxai^{3}la^{1} Ti^{2}to^{3}jah^{1}la^{2}
ka^{3}lih^{3}kxi^{2}la^{2}nha^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}lih^{3}khaix1sa^{2}nũn^{3}nha^{2}wa^{2}.
Jah^{1}lai^{2}na^{2} hxi^{2}waun^{3}ta^{3}kxi^{2}nx2ti^{3}ju^{3}tai^{3}tã^{2} ã^{3}wxẹ̱^{3}nũh^{1}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
14 A^{2}kxã^{3}nxa^{2} wxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} wi^{1}le^{3}kxi^{2}khai^{1}nxũ^{1}hai^{1}na^{1}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}na^{1}kxan^{2}ta^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}si^{1}sah^{1}lxa^{3}nhẽ^{1}la^{2}.
Wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2}
so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nũh^{1}nx2tai^{1}na^{1}jau^{3}xa^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3}je^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.
15 Sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}. Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ti^{3}ten^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxa^{3}nhẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{3}lxi^{2}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}na^{3}la^{2}.
16 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} ka^{3}lih^{3}khaix1sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2}
ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}ka^{1}ka^{1}nha^{2}la^{2} txa^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2} yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.

8

Txa^{2}wã^{1}yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũh^{1}jau^{3}su^{2}

1 Ju^{1}ta^{3}la^{3} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ma^{3}se^{3}to^{2}na^{2}ko^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
2 A^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nha^{2}khaix1nhai^{1}nha^{2}kxai^{3}
kọ̱^{3}ton^{3}khai^{1}xain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} a̱u^{3}txi^{3}
ka^{3}lih^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} hxi^{2}kxã̱u^{3}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}xa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yen^{3}kxa^{2}
hxi^{2}txa^{3}yain^{1}kxan^{2}ti^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}txã^{3}nxa^{2} hxi^{2}kxã̱u^{3}sxã^{3}
wã^{2}nhũ^{1}nyhain^{1}ta^{1}xa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
3 Yen^{3}kxa^{2} yũ^{3}ain^{1}kxa^{2} wã^{2}nhũ^{1}nyhain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nyhain^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} ya^{3}lo^{3}txi^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{2}la^{2} kãin^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nyhain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{2}la^{3}tu̱^{3}tã^{3}la^{2}. Kwa^{3}na^{3}ain^{1}nxa^{3}kxan^{2}ti^{3}
ya^{3}lo^{3}txi^{3}nyhain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}.
4 Nxe^{3}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{3}ain^{1}te^{2}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}te^{2}a^{2}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nha^{2}wi^{1}. Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} e^{3}kxi^{2}sain^{1}to^{3}nha^{2}hẽ^{3}la^{2}.
5 Nxe^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} ten^{3}si^{1}hai^{1}na^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nai^{2}li^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sãn^{2}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1sain^{1}nũn^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ten^{3}jau^{3}su^{2}
ha^{2}kxai^{3}la^{2}.
6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} Ti^{2}to^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}kxa^{2}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3} ã^{3}si^{3}wxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ko^{3}rĩn^{2}to^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}nxai^{3}txu^{1}li^{1}. Yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũh^{1}sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}nyhain^{1}te^{3}na^{3}li^{1}. Yen^{3}kxi^{3} txa^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2}

a³lxi²nũn²ta³kxi²tṵ³kạ³txi³su² ha²kxai³ ũ³hũ¹nyhain¹te³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ã³nxai³sxã³ ĩ²txai¹nũ¹li¹. Nxe³na¹hẽ³la².
7 Nxe³ju³tai²li² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Yxo²ĩ²yah³lxin¹kxa² kãi²nha²kxai³, Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² kãin² ĩ³hen³txi³yah³lxi¹nha²kxai³ a²hoh³lxi³su² khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³, a²nũ²a² ã̱³xa² ã³non²ta³kxi²ju³ta² ten³khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³, a³lxi²khaix1syah¹lxi¹nha²kxai³, nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³ ã²la² kãi²non³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² wxa²yen³kxa² wã²nhũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

8 Na¹jau³jau¹xai²na² kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹ yxo²ĩ²tṵ³kạ³txai²li² ya³lo³txi³khai¹xain¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³te³lhxã³ ye¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tṵ³ ya²la³tṵ³ kãin² a³lxi²tạ³nxa² jũ¹nxe² so¹lxi³ a³lxi²tạ³nxa² sah¹lxin¹ju³ta² a³ya³ti¹nx2ta¹tu¹wa².
9 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² te²kxai³lu² kã³nxai³kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² yxau³ju³ta² yxau³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sṵ³na² yen³kxa² ha³kxa¹ yũ³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³nha²kxai³ yen³kxai²li² a³lxi²nxa³ha²kxai³ ha³lo²ai²na² a³lxi²nxa³ha²kxai³, ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ã³na¹nũ²la² yen³kxi³txa²jah¹la² yã¹nxe³sxã³ a³ka³nxi²sxã³ wxã³nũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yen³kxạ² ã³na¹ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ha²kxai³ yen³kxi³sih¹nx2ti³jau³su² nxe³nx2ti³kxe³su² yen³kxih³yah³lxi¹lxa². Nxe³nx2ti³sxã³ yen³kxi³ txa²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Je³su²jah³la²sa³.

10 Jã¹nxa¹ju³tai²li² kwẽ³ko³nhĩ¹nai³tã² yen³kxa² wã²nhũ¹sxã³ ũ³sa²si¹hã³yah³lxin¹ju³ta² ã³si³wxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Yah³lxi¹nha²kxai³ hĩ¹na² ta³lun²yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wạin³tẹ²sĩ³lxih³nạ³lạ². Ạ²wi¹lhĩ¹na² wxãi²na² sọ¹lxi³ Ju³te²a²ko³xan¹te²a² yxo²ĩ²tṵ³kạ³txa² wxa²yen³kxa² wã²nhũ¹sxã³ ũ³sa²si¹hã³yah³lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹la². Hai³txi³ a²nũ²a² ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa² wã²nhũ¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
11 Yxah³lxin¹ju³ta² yen³kxa² wã²nhũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² ã³na¹ah³lxi³txa³hẽ¹la². A²wi¹lhĩ¹na² ya³lo³jah¹lxin¹kxu¹ jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Ũ3yho³hi²txã³nxa² yũ³yah³lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ wã²nhũ¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la².
12 Jã¹nxe³sxã³:

— Yo³hi²ki³a² yũ³na¹kxa² wã²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Yxah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ten³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² Txa²wã¹sṵ³na² ĩ²nx2ti³tu¹wa². Wi¹lhit1sxã³

ĩ²nx2ti³tu¹wa². Yũ³nx2ti³xa³kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ãin²txi³si¹nxa²lxi³xa³lho³la².

13-14 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² kãin² wa³ka³li³yu³ta³lo³txa²lxi³ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² wa³ka³la² ã³wa²sut1sxã³ yxau³ai¹nha²kxai³ nxe³ju³ju¹tai²li² wai³nh̃ĩ̱³nx2nxa³wa². Ten³te²txã³wa². Yxãn¹ta¹ wxãi²na² yen³kxa² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ wã²nhũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² hĩ¹na² wain³na³la². Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kã³nãu³a¹ yen³kxi³txa²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxa² yũ³ain¹te²a² te²yã¹nxe² ã³non²ta³kxi²xi¹nx2tain¹tu¹wa². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²yxo²ha³kxa¹ hau³kon³txi³h̃ĩ̱³ki̱³tã³la².

15 Te²yã¹nxe³jau³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ũ³wha²li¹jau³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Yain³txa² kãin² wxa²so¹te²su² te²a² hai³txi³ wã³kon³ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ jũ¹nxa² so¹lxi³ wxa²so¹te²su² te²a² yain³txa² taut3ton³ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ti²to³jah¹la² he¹jau³su²

16 Jã¹nxa¹jut3su² Ti²to³jah¹la² txai²yã¹nxe² kãi³nũn³na³la². Ã³non²ta³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²hxai²kxai³ jãx1jah¹lo²su² nũn³na³la². Nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².

17 A²nxe³jah¹lai²li² ain³kxi²sa³na²hẽ³la². Nxe³sa³kxa²yu³su²:

— Tũ̱¹ka̱³txai²li² ã³non²ta³kxi²na¹tũ¹xã¹. Nxe³nũh¹nx2ti³jau³su² ha²kxai³ wi¹lhi¹nha²kxai³ wxã³sĩ²nx2ti³ju³ta³nũ³a² wã²nxũ̱h¹ ãu¹la³kxi¹nx2ti³na³la², Ti²to³jah¹la²sa³.

18 Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ tĩ̱³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ txa²ya̱³lxa² ĩ³sa²si¹hã³nũn³na¹tu¹wa². A²nxe³jah¹lai²li² txa²wã³tã̱³yah³lai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ nxe²e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹. Sa²nẽn¹kxain¹ki̱³tu¹wi¹. Nxe³ain¹na³la².

19 Nxe³kxa²yu³su² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² hxi²ka² ĩ²sxã³ sa²so¹ain¹na²hẽ³la². Ã³si³tẽ³kxi²sa²sĩn¹si¹jau³su² ĩ²sxã³ sa²so¹ain¹na²hẽ³la². Ũ3yho³hi²ki³a² tẽ³sxã³ wã²nhũ¹ain¹jah¹lo²nũ³su² ã³si³tẽ³kxi²sa²sĩn¹tu¹wa². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²sĩ¹na¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ a³lxi²sxã³ ã³non²ta³kxi²waun¹nyhu¹ki̱³ju³ta² ĩ²nẽ³lain¹tu¹wa².

20 Nxe² ai³lya³sain¹sĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² ko̱³nxe³te²lot3sain¹sĩn¹jau³nũ³a² yũ³h̃ĩ̱³nx2nxa³wa². Yxo²ĩ²sain¹sĩ¹nh̃ĩ̱³nx2na³la². Ũ3yho³hi²ki³a² ki³ka³lxa¹txi³ tẽ³lxi²nha¹ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³kwa̱i²kxi²sain¹sĩn¹kxa²ya̱n³txi³su² txa²wã¹lon³nãu³xa² ã³si³tẽ³kxi²sain¹sĩn¹tu¹wa².

21 Wain³txi³ kãi³ũ¹nha¹ju³ta² ten³sa²sĩ¹nha²wa².
Txa²wã¹sũ³na² ye³nãin²txi³ a²nũ²a²nãu³xa² ye³nãin²txi³ e³la¹
wain³txi³ kãi³ũ¹sĩ¹na¹ju³ta² ten³sa²sĩn¹nha²wa².
22 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ wxã³ye¹nx2ti³tãu³a² txa²wã³tã³xa²
ã³xai²na² ã³si³tẽ³la³kxain¹sxã³ sa²si¹hã³nũ³na¹tu¹wa².
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lo²su² na³la².
Ã³non²ta³kxi¹nx2ti³ju³ta² so¹lxi³ ten³jah¹lo²su² na³la². Ju¹tai²li²
ĩ²sxã³ yxau²xai³la¹ha²kxai³ ya²la³tu³tã³la². Jã¹nxe³sxã³
wi¹le³kxi¹nx2ta¹jau³su² yxo²ĩ²ha²kxai³ wxã³sĩ²nx2ti³ju³ta³nũ³a²
ten³khaix1nx2na³la², ã³non²ta³kxi¹nx2ti³te³lha³ka³.
23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ti²to³jah¹la² sa²kxai³lu² ĩ²ũ³sa²jah¹lai²la¹wa².
Wa³kon³kxi²ya³sain¹na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ a²wã³tã³xai²na²
ã³si³tẽ³la³kxain¹te²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²tũ³ka³txi³nãu³xa²
ũ³sa²si¹hã³jah¹lo²su² yah³na³la². Kris²tu³jah¹la²
sa²nẽn¹kxi²yah³na³la².
24 Nxe³ju³ta² a³lxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
yxo³ĩ²tũ³ka³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a³lxi²sah¹lxin¹ju³ta²
e³la¹ ĩ²ain¹nũn³tu¹wa². Te²yã¹nxũn³sxã³ sa²nẽn¹kxi²si¹nx2ta¹jau³su²
ĩ³ye³kxai¹na¹jau³xai³tã² ya²la³tu³je¹nx2ti³tu¹wa².

9

Yxo²ĩ²tũ³ka³txi³ki³nãu³xa² ĩ²ũ³ũh¹ki³jau³su²

1 Yxo²ĩ²tũ³ka³txa² Ju³te²an¹ko³xa² yxau³te²nãu³xa²
ã³non²ta³kxi²si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³xa³lho³la².
Txa²wãn³txa² yũ³sa²nxa³wa². Ã²la² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
2 Ã³non²ta³kxain¹yah³lxin¹ju³ta² ten³yah³lxi¹lxa². Ju¹tai²li²
ĩ²te²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³ Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nãu³xa²
yxo²ĩ²tũ³ka³txa² yxau³te²nãu³xai²na² nxe²e³kxai¹na¹hẽ³la².
E³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹lon³ti³nãu³xa² Kre²sa²ko³xan¹te²nãu³xa²
yo³hi²ki³a² wã²nhũ¹te³lhxã³ Ju³te²an¹te²a² yxo²ĩ²tũ³ka³txa²
nxe³ain¹na²hẽ³li¹, kwẽ³kxi³hĩ¹nai³tã²su¹. Nxai¹na¹jau³su²
ain³kxi¹nx2tai¹nha²kxai³ kãin² ka³li³hain¹na²hẽ³la².
Wxãi²yã¹nxe² kãi³ti³te³nain¹nũn³na²hẽ³la².
3 Jã¹nxa¹jut3su² txa²wã³tã³nãu³xai³tã² ũ³sa²si¹hã³ũ¹nx2ta¹tu¹wa².
Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ta¹ wãn³txa² wi¹le³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã²:
— Ya²la³tu³tã³li¹. Nxe³yah³lxin¹tu¹wa². Nxe³ha²kxai³
ũ³yho³hi²ki³ki³nũ³a² wã²nhũ¹yah³lxin¹ki³nũ³a²
ãu¹la³kxi²ta³lun²yah³lxin¹tu¹wa². Ju¹tai²li² nxe² yxo²ĩ²nx2ta¹wa².
4 Nxe³yãn¹tah¹lxi³na¹ nxe²nxa³ke³la³te²kxai³la¹
Ma³se³to²na²ko³xan¹te²a² wxã³jah¹la²nãu³xa²
ã³si³tẽ³la³kxi²sa³kxai²nãn²tu³ ãu¹la³kxi² ta³lun²yah²lxan³ke³la³te²kxai³
ãu²li²sa²sĩ¹nhĩ³nx2na³la². Nxe³sa²sĩn¹kxan²ti³

ãu²li²khaix1yah³lxi³nũ³nẖĩ³nxa¹lxa². Yxo²ĩ²nx2ti³sĩ¹na¹ha²kxai³
ãu²li²khaix1yah³lxi³ẖĩ³nxa¹lxa².
5 Jã¹nxe³na¹jut3su² txa²wã³tã̱³nãu³xa² ĩ³sa²si¹hã³
ne³ka²ta¹hai¹na¹hẽ³la². Yen³kxa² wã²nhũ¹yah³lxin¹ki³nũ³a²
hau³ko³te³lhxã³ wxã³ain¹tu¹wa². A²kxã³nxai³tã²
e³kxain¹yah³lxin¹kxa² hau³ko³je²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ta³lun²ye²yah³lxi¹nha²kxai³ ũ³wha¹yah³lxin¹tu¹wa².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxã³na¹hĩ¹na² ũ³nhũ²ka̱¹yah³lxi³ẖĩ³nxa¹lxa².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wã²nxũ̱h¹lxi³sxã³
ũ³nhũ²kxi²yah³lxin¹ju³ta² hxi²kxã̱u³sxã³ wã²nhũ¹yah²lxan³ju³ta²
e³lxah²lxi³tu¹wa². Kwa³na³nx2ti³nxa³ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².
6 Txa²wã¹e³kxi²nyhu¹kxi³jau³xai³tã³ ain³kxi¹xi²nha¹jxah³lxi³hẽ¹la².
Ain³kxi¹xi²nhyah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Yain³txa³ki³a² tẽ³sxã³ hxi²kxã̱u³txi³ ũ³wẖĩ¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
kxã³nãu³a¹ jũ¹nxa² so¹ẖĩ³ki̱³tã³li¹. Yxãn¹ta¹ yain³txa³ki³a²
hxi²kxã̱u³ki̱³sxa³kxe³tu̱³ ũ³wẖĩ¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ kxã³nãu³a¹
yain³txa² kãin² so¹ẖĩ³ki̱³tã³li¹. Nxe³hxai²tai¹tu³wa². Nxe³kxa²
yã¹nxe³sxã³ jũ¹nxa² so¹lxi³ wã²nhũ¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
kxã³nãu³a¹ jũ¹nxa² so¹lxi³ so¹yah³lxin¹tu¹wa².
7 Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ²li³te²a² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²yen³kxa² wã²nhũh¹nxa²sa²nxa³nhai¹.
Nxẽn¹ke³la³te²kxai³ wxa²yen³kxa² wã²nhũh¹txa³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³nũn³nũ²la² a²nũ²ai²li² wxã³sxã³
kwa³na³nxa²kxai²nãn²tu̱³ wet1txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
wxa²ẽ¹nãu³ai²na²:
— Wi¹lhin¹sxã³ wã²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²nxa²tu¹wa². Ju¹tai²na² so¹lxi³
Txa²wã¹sũ̱³na² ten³na³la².
8 Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² yen³kxa² wi¹kxa² whãi²na¹
hxi²kan¹txi³ ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa². Ten³nxa²lxi³kxa²
ũ³hũ¹nx2ti³sãn²sxã³ ãh¹ kãin² ũ³hũ¹nx2ti³ju³ta³nũ³a²
hxi²ka¹nẖĩ³nx2na³la². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ wxa²yen³kxa²:
— Wã²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
hxi²ka¹nẖĩ³nxa¹lxa². Nxẽn¹kxan²ti³ hai³txi³
hxan³kxi¹nx2ti³xa³lho³la².
9 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² a²yen³kxi³khai³xa² tẽ³sxã³
wi¹lhit1sxã³ wã²nhũ²xai³te²ju²hẽ³li¹. Yen³kxi³txa²te²a²
wã²nhũ²xai³te²ju²hẽ³li¹. Hai³txi³ ã³na¹sxã³
wã²nhũ²ti³hex1nx2nxa³wi¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³kxai³lu²
wain³txi³ kãi³sxã³ yxau²xai³lha²tẽ³ain¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
10 Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² yain³ta³ki³a²
ũ³wẖĩ¹ki³ai²na² ũ³hũ² yain³tũ̱³xa² ĩ³yain³kxi²ki̱³tũ̱³xa²

ũ^{3}hũ^{2} nxe^{3}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ũ^{3}whĩ̱^{1}ki̱^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} ã^{2}la^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wã^{2}nhũh^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2} yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}.

11 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}kxi^{3}ti^{3}hit1txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}a^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}a^{2} txa^{2}hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}sah^{2}lxin^{1}ki^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}na^{3}na^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nyhain^{1}tu^{1}wa^{2}.

12 Nxe^{3}sxã^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{3}ai^{2}li^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}ah^{3}lxin^{1}ki^{3}ai^{2}li^{2} ũ^{3}hũ^{1}ta^{3}lun^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{3}lih^{3}khai^{1}xain^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} so^{1}kxi^{2}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nx2tain^{1}kxa^{2}yu^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1xain^{1}tu^{1}wa^{2}.

13 Nxe^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}. Wxa^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Ju^{3}te^{2}an^{1}te^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ta̱^{3}nxa^{2} hxi^{2}kxã̱u^{3}xa^{3}sxã^{3} wã^{2}nhũ^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2tain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nx2tain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}.

14 Jã^{1}yxah^{3}lxin^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{3}lxi^{1}nx2tai^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nũ^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}sa^{3}.

15 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} kãin^{2}khaix1na^{3}la^{2}. A^{3}lxi^{1}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}khai^{3}xa^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} kãin^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}khaix1nũ^{1}ha^{1}wa^{2}.

10

Pau^{2}lah^{3}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}

1 Ju^{1}ta^{3}la^{3} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txai^{2}li^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lot3sah^{1}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} e^{3}kxi^{2}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Wã^{2}nxũ̱h^{1} e^{3}lyah^{1}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} wxã^{3}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}tãu^{3}a^{1} wi^{1}lhit1sxã^{3} e^{3}kxi^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} e^{3}kxi^{2} nxe^{3}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} u^{1}nxũh^{1}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}xũ̱n^{3}txi^{3} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{3}li^{1}. Sah^{1}lxin^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}sah^{1}lxin^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wa^{2}.

2 Nxe³na¹ha²kxai³ wxã³sĩ²nx2ta¹tãu³a² nũh¹ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la².
Yxo²xũn³txi³ ĩ³ye³sxã³ wxã³na¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
Yxãn¹ta¹ wxa²ha³tih³ ĩ³nxai²na² wãn³txa² ain³kxi¹nx2ta¹hẽ³la².
Ain³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lai²li² yuh³xai²nãn¹te²a² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah¹lai²la¹wi¹. Yen³kxa² kãin² so¹kxi²si¹jau³su²
Sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹na²hẽ³li¹. Yah³lxin¹jau³xa²
e³kxi²sah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Jã¹nxe³na¹ha²kxai³ wxã³na¹tãu³a²
ya²la³tu³kxai²nãn²tu³ wxi²kan¹txi³ yxo²xũn³txi³
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
3 Nxe³na¹jut3su² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² hĩ¹na¹
he¹a¹kxan²ti³ hai³txi³ yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe³sxã³
yxau²xai³te²txã³wa².
4 Yuh³xai²nãn¹te²na² a²wã³nxĩn¹ju³khai³xa²
tẽ³sxã³ he¹kxi²te²txã³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na²
a²wã³nxĩn¹ju³khai³xa² ĩ³hxi²kat1sa³ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹la²
ha³lo²a² wxi²kan¹txi³ e³sxã³ ã³na¹a¹wa². Hxi²kan¹txi³
ĩ³wa²lũ³xi²sai¹nxa³wa².
5 Wãn³txa² ki³han³jau³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²xa³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³sxã³te²sa¹wa².
Ĩ³ye³sxã³a¹kxai²nãn²tu³ ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³si¹hain¹tu¹wa².
Ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³si¹hain¹kxai²nãn²tu³ Kris²tu³jah¹lai²na²
wãn³txa² sa²yxo²wet1sa²tẽ³ain¹txai²lã¹. Nxe³na¹nha²wa².
6 Hã²wxãn³txa³ sa²yxo²wet1sxã³ yxau³yah³lxi³sã²nĩn¹ka³tu³
hã²wxãn³txa³ wxa²nũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ³na²
sa²yxo²ã³ah³lxin¹ju³ta² a³ya³txi²na¹kxai²nãn²tu³
ĩ³wai¹txa²lxa¹ju³ta² yũ³tu¹wa².
7 Nxe³yãn¹ta¹ wxãi² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²
ĩ²sah¹lxin¹sxã³ kãi³ye¹nx2ta¹ju³ta² ĩ³yĩ¹li²sah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Nxe³sah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lai²li² wxi²kan¹sxã³ nũ³kxũn³jah¹lo²sxa³wi¹.
Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² wxi²kan¹txi³
ĩ³hxi²kat1sa³na²hẽ³li¹. Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³
wxãi²yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² wxi²kan¹txi³
ĩ³hxi²kat1te²lot3sa²nũn³na²hẽ³la².
8 A²kxã³nxa² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². E³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹:
— Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³hxi²kat1sa³na²hẽ³li¹.
Ju¹tai²li² yxo²kãin²txi³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Nxa¹jau³su²
e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe²e³kxi¹nx2ta¹kxan²ti³ hai³txi³
ãu²li²to³nha¹ju³ta² yũ²nxa³wa². Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ²yah³lxin¹kxe³su² ã²la² kãi²non³sih¹nx2ti³jau³su²
ĩ³hxi²kat1sa³na²hẽ³la². Hai³txi³ ã³na¹hxa³nx2ta¹ju³ta³la³
te³nxa³wa².
9 O²nx2ti³te³lhxã³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nxa³hẽ³la². Ju¹tai²li²
ten³te²txã³wa².

10 Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ha^{3}tih^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1},
e^{3}lxah^{2}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2}
yxo^{2}xũn^{3}khaix1nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} txa^{2}wã^{1}yen^{3}nãu^{3}a^{1}
wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} hai^{3}txi^{3} yxo^{2}xũ^{3}nxa^{3}wi^{1}.
Wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} kwa^{2}hãi^{1}nx2na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}nyhu^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxã^{3}sĩ^{2}nx2ta^{1}tãu^{3}a^{2} u^{2}lxi^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} txa^{2}wãn^{3}txain^{2}txi^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.
Hai^{3}txi^{3} yau^{3}ã^{3}lxi^{3} yũ^{3}sa^{2}nxa^{3}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.

12 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}ha^{3}tih^{3} ĩ^{3}nxa^{2} wxi^{2}kan^{1}ki^{3}lxo^{3}nha^{2}yah^{3}lxin^{1}t
Wã^{2}nxũh^{1} ĩ^{2}nha^{2}sxã^{3}:
— ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}a^{1}xã^{1}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ta^{2}wa^{2}. Kwa^{2}toh^{3}lxa^{3}ti^{3}su^{2} yah^{3}lxin^{1}ta^{2}wa^{2}.
Ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxa^{3}lxa^{2}. Wxa^{2}nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ha^{3}tih^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nhau^{3}ko^{3}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3} kãi^{3}te^{2}txã^{3}wa^{2}.

13 Hai^{3}txi^{3} wã^{2}nxũh^{1}lxi^{3}sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}kãi^{2}non^{3}ki^{3}lxo^{3}nxa^{1}ju^{3}ta^{2}
yxo^{2}kãin^{2}txi^{3} e^{3}te^{2}txã^{3}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}si^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} yxo^{2}kãin^{2}txi^{3} e^{3}te^{2}sa^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ten^{3}si^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}sa^{2}na^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}sa^{3}.

14 Nxe^{3}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ten^{3}si^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{2}
kãi^{3}a^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{2}kxã^{3}nxa^{2} txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wxã^{3}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Wxã^{3}na^{1}nũ^{2}la^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

15 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} wa^{3}ka^{3}la^{2}
ã^{3}wih^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}hĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Wa^{3}ka^{3}la^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3}
o^{2}la^{3}kxin^{2}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kãin^{2} e^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kwa^{3}na^{3}si^{1}sa^{2}nxa^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}kãin^{2}
e^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Nxe^{3}sa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} ten^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2}
ten^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ten^{3}si^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

16 Nxe^{3}sa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ko^{3}xa^{2}
ko^{3}xã^{3}xa^{2} ã^{2}la^{2} ya^{1}nãn^{1}ta^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ai^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}te^{3}lhxã^{3} ai^{3}hĩ^{3}na^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} wa^{3}ka^{3}la^{2}
yxo^{2}kãin^{2}e^{3}hĩ^{3}nxã^{2}nxa^{3}wa^{2}. O^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}kxa^{2} so^{1}lxi^{3}
yxo^{2}kãin^{2}txi^{3} e^{3}hĩ^{3}na^{1}wa^{2}.

17 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wha²li¹txã³nxai³tã² a²kxã³nxãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ĩ²li³te²a² yxo²kãin²txi³ e³ti³ten³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² o²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ sa²nẽn¹kxi²jau³xa² yxo²kãin²txi³ e³kxi¹txai¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

18 Jã¹nxe³jut3su² nũ¹txa̱i²na² e³kxi²nha¹kxai²nãn²tu̱³:

— Wi¹kãi³a¹xã¹. Nũ¹ta²wãn³txa² wxi²kan¹jau³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²:

— Wi¹lo²la³kxi¹lxi¹. Nxe³sa³kxai²nãn²tu̱³ wxi²kan¹jau³su² hĩ³nx2na³la².

11

Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹ki³lxo³tũ³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Toh³lxa³ti³hũ³jau³su² e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Txa²ẽ¹nãn¹jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².

2 Hxi²waun³txi³nũh¹nx2ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la² a³lxi²yah³lxin¹sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa². Txu¹hai²na² kah³ne³ta¹ka³lxai²na² sa̱²kxai³lu² in³txa² te²hi²te³lhxã³ jah¹lai²na² so¹lxi³ a³lxi²nha²ya³te²ju²hẽ³la². In³txa² ã̱³xa² a³lxi²te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe³te²yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ a³lxi²nũh¹yah³lxin¹ju³ta² wain³na³la². Txa²wã¹sũ³na² a²ten³ju³ta² ju¹tain²txi²na³la². Nxe³jau³jau¹xai²na² ã³na¹yah³lxin¹kxa²ya̱n³txi³su² hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².

3 A²kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹lu¹tai²na² txih³xu¹ta²kxai³lu² ã³nxũ²kwa̱i³wih¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ã³nxũ²kwa̱i³wih¹ka³tu̱³ti¹ E²va³ka³lxu¹ta²kxai³lu² ĩ³ki³ha¹kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nũ²la² ko̱³nxe³ti³ kãi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jãx1ju³ta² ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su² nxe³nx2ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

4 Nxe³yãn¹ta¹ te²yã¹yxah³lxa³lxa². A²nũ²a² ĩ²li³te²a² wxã³sxã³ tah²yau³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³ke³la³te²kxai³ Je³su²jah¹la² ã̱³lxi³jah¹la² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³nxa³jah¹la²nũ³a² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ke³la³te²kxai³ wi¹lhin¹sxã³ yxo²ĩ²yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txa² a²nxũ²kwa̱i³yxau³nx2ti³tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ yãu³ka³txa² ã̱³xa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ke³la³te²kxai³ sa²so¹nuh¹yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Te²yã¹nxũn³sxã³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ wãn³txa² yau³ã̱³xa² e³kxi¹nx2ti³ke³la³te²kxai³ ã³kãi³so¹yah²lxi³hĩ³nxa¹lxa².

5 Nxe²e³kxi¹nx2tain¹tũ³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³su²
ki³lxo³tũ³ka̱³txai²li² hai³txi³ ã³sen³so¹sai¹nxa³wa².
Hxi²kan¹jah¹lo²su²nũn³na¹wa².
6 Wxa²ne³nxẽ³na² wi¹lã³ne̱³wih¹nx2ti³xa³kxan²ti³
wxi²kan¹txi³ e³jah¹lo²sa¹wa². Ye³ka³lxa¹txi³
e³kxi¹nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wa². Wãn³txa² wain³jau³xa² so¹lxi³
e³a¹ju³ta² a³ya³txa³kxi²nũh¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².

7 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³nx2ta¹hĩ¹nai³tã²
hai³txi³ ũ³yho³hi²sah¹lxin¹ju³ta² ten³sa²nxa³tai¹ti²tu³wa².
Nxe³nx2ta¹ju³tai³tã² ĩ³jũ¹nxot1sa³ha²kxai³ wxãi²na² so¹lxi³
ĩ³kãi²not3txa²lxa¹ha²kxai³ nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³ju³ta²
wxa²ẽ¹nãn¹jau³la³ ko̱³nxe³ti³ kãi³nxa²lxi³hĩ³na¹te²la¹xã³?
Hai³txi³ ti³he¹nxe³nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa².
8 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nx2ta¹hĩ¹nai³tã²
yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³nãu³xa² ã̱³xa³ a²yen³kxa² wã²nhũh¹sain¹na²hẽ³la².
Yxau³ya³sain¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txain¹nxa³kxan²ti³ a²yen³kxa² wã²nhũh¹sain¹na²hẽ³la².
Wxa²nũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² a²yen³kxa² wã²nhũh¹sah²lxan³tai¹ti²tu³wa².
Nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² a²yen³kxa² so¹kxai¹na¹ha²kxai³
wxa²nũ³ka̱³txa² Sũ³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³
nxe³ye¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
9 Te²yã¹nxe³sxã³ yxau³ya³sain¹ti̱³kxai³lu² Sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹hĩ¹nai³tã² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa²
Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nãu³xai²li² yen³kxa²
wã²nhũh¹sain¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ wxa²nũ³ka̱³txi³ ĩ³nxa²
a²yen³kxa² ĩ³yai³nũ³nxa²lxi³nxa³tai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³sxã³ yan¹nãu³a¹ a²yen³kxa² a²yo³ha² ai³nxũ³nxa²lxi³nxa³lho³la².
Nxe³ha²kxai³ wãt3txa²lxa¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
10 Jã¹nxa¹jut3su² Kre²sa²ko³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹
kãi³ũh¹nx2ti³te³lhxã³ ai³lha²thet3ta¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³nx2ti³te³lhxã³ ai³lha²thet3ta¹tã̱u³a²
hai³txi³ wxa²yen³kxa² wã²nhũh¹sah¹lxin¹ju³ta²
ten³sa²nxa³nha²wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ya²la³tu̱³
jau³xan²tu̱³ nxũ²kwa̱i³yxau³sa³ha²kxai³ nxe²e³kxi¹nx2ta¹wa².
11 Jã¹nxa¹jut3su² ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ nxe²kãi³nx2ti³hĩ³na¹te²la¹xã³?
A³lxi¹nx2ti³hĩ³nxã²nxa³te²la¹xã³? Hai³txi³ ti³he¹nxe²nxa³wa².
A³lxi²khaix1nxe³nx2ta¹nha²wa². Ju¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na²
ĩ²nẽ³nha²wa². Nxe³ha²kxai³ ya²la³tu̱³tã³la².
12 Jã¹nxa¹jut3su² kãi³hxai²na¹kxai³ jã¹nxa¹tu¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³kaix1so¹tũ³ka̱³txi³su² ki³lxo³tũ³ka̱³txa² kwa²
sa²nẽn¹kxi²nhain¹kxa²ya̱n³txi³su² na¹ha²kxai³:

— Pau²lah³lai¹tã² kãi³hxai²kxai³ jãx1sĩ¹na¹wi¹. Ain¹jau³nũ³su²
kxa²ya̱n³txi³su² nxa¹ha²kxai³ nxe³ye¹nx2ta¹wa².

13 Jã¹nxe³tũ³ka³txai²li² ya²la³tu³ki³lxo³tũ³ka³txai²la¹wa².
A²wa³ka³li³yu³khai³xa² ã³ke³tũ¹nx2tain¹na³la².
Ĩ³xã³lxi³ti³lot3sxã³ Kris²tu³jah¹lai²li² ĩ³kaix1so¹tũ³ka³txi³su²
ki³lxo³nxain¹na³la². Yxãn¹ta¹ ã³ke³tũ¹nxa²lxain¹na³la².
Nxe³ju³tai²li² sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹jut3su² ti³he¹nx2nxa³wa².
14 Nxe³yãn¹ta¹ Sa³ta³na²jah¹lai²na² hi²sen³su²
ĩ³xã³lxi³to³nha²te²ju²hẽ³la². Oh³xan¹jah¹la²
a²ha²tet1jah¹lo²hũ³sxã³ ĩ³xã³lxa³ti³lo³nha²te²ju²hẽ³la²,
Sa³ta³na²jah¹la²sa³.
15 Te²yã¹nxe³sxã³ Sa³ta³na²jah¹la² a²sa³wi³ha³lxa²
yã¹nxe³sxã³ ĩ³ã³lxa³ti³lxo³nha²yain¹nũn³na³la². Wain³txi³
kãi³tũ³ka³txi³su² ki³lxo³nhain¹na³la². Nxe³kxan²ti³ nxe²
o²la³kxi²ki³lxo³nhain¹kxan²ti³ kãi³ain¹ju³ta² a³ya³txi²tu¹wa².
Ko³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yo³ha² ĩ³wai¹txain¹ju³ta² yũ³ain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²na² khãuh³lxa³thin¹kxi³jau³su²

16 Jã¹nxa¹jut3su² we¹na¹ki³lxo³syah¹lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
nxe² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ toh³lxi² e³kxi¹nx2ta¹ha³ta²wa².
Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Yxo²kãin²txi³ e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
17 Toh³lxi² e³a¹jau³xai²na² hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³yau¹ũ³sa²jau³sxa³wa². Ya²la³tu³ kwa²toh³lxi² e³a¹tu¹wa².
18 Yuh³xai²nãn¹te²a² yen³kxa² yxo²kãin²e³ain¹te³ju²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ yxo²kãin²e³nũn³na¹tu¹wa².
19 A²hoh³lxi³su² khai¹yxah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxan²ti³ toh³lxa² e³tũ³ka³txai²li²
wi¹lain³kxi²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
20 Yxo²xũn³txi³ kwa³na³nx2tai¹nha²kxai³
ĩ²ũ³nx2tai¹nxa³kxan²ti³ ũ³yho³hain¹yah³lxi¹nha²kxai³
ĩ³ki³ha¹kxi²nx2tai¹nha²kxai³ ĩ³kãi²nxa³tot3sih¹nxa²lxain¹jau³su²
nxe³nx2tai¹nha²kxai³ wxa²yxo²su²nxa²lxai¹nha²kxai³
nxe³nx2tain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³nx2tai¹nha²kxai³ hai³txi³
wa³lxĩ³nha²yain¹yah³lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
21 Te²yã¹nxe² kãi³ũh¹nx2ta¹ju³ta² ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³tai¹ti²tu³wa²
Nxe³jau³jau¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹ha²kxai³ ãu²li²to³nha¹nha²wa².
Nxe³yãn¹ta¹ toh³lxa² e³kxi¹nx2ta¹wa². Yuh³xai²nãn¹te²a²
yen³kxa² yxo²kãin²txi³ e³sa²tẽ³ain¹ke³la³te²kxai³ hxi²kan¹txi³
e³ain¹kxa² yã¹nxũn³na¹wa².
22 E³bre²a² nũ³ka³txi³su² si¹hain¹te²la¹xã³? Te²yãx1te²su²
nũn³na¹wa². I³sa³e² nũ³ka³txi³su² si¹hain¹te²la¹xã³?
Te²yãx1te²su² nũn³na¹wa². A³bra³ãu²ah³la² a²ne³tah²nãu³su²
si¹hain¹te²la¹xã³? Te²yã¹nxe² A³bra³ãu²ah³la² a²ne³tah²nãu³su²
na¹wa².
23 Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tain¹te³la¹xã³?
Te²yã¹nxũ³na¹wa². Yxãn¹ta¹ ã²la² kãi²non³sxã³
sa²yxo²wet1sa²sen³sai¹ai¹na¹kxah³lo²sa¹wa², toh³lxi³sxã³

e3a1kan2ti3na3. Ĩ3kãi2non3sxã3 wa3ko3na1ha2kxai3, ã2la2
ye3ka3lxa1txi3 sxi2ha2 kan2thĩ3na2 ũ3tĩ1kxi2sain1to3ha2kxai3,
nxe3sain1toh3na3la2. Ye3ka3lxa1txi3 ĩ3wait1sai1nha2kxai3
khãuh3lxa3txa2 ya2lut1sa2te3lhxã3 sai1nha2kxai3 sain1toh3na3la2.
24 Po1na2 wã2la2 we1tĩh3na2 tẽ3sxã3 ĩ3ta3lo3wait1sain1na2hẽ3la2.
Ye3ka3lxa1txi3 39 nxe2 ĩ3ta3lo3wait1sain1na2hẽ3la2.
Te2yã1nxe3sxã3 ye3ha1li1 ye3ha1li1 ka3na3ki1
nxe2 ĩ3ta3lo3wai2ta3kxi2sain1na2hẽ3la2, Ju3te2a2
nũ3ka̱3txa2 txa2nũ3ka̱3txi3khai3xa2 a2ha3tih3xa2nãu3xa2
ten3sai1nxa3ha2kxai3la3.
25 Jã1nxe3sxã3 ro3ma2no2 nũ3ka̱3txa2 hi3sa3ka3txa2
tẽ3sxã3 ĩ3sun2ta3kxi2sain1toh3na2hẽ3la2. Ye3ha1li1 ka3na3ki1
ĩ3sun2ta3kxi2sain1na2hẽ3la2. Ye3ka3na3ka̱3nat3sxã3 tah3lxa3kxa2
tẽ3xain1sxã3 ã3nan3sa2sxã3 ã3ya2lu1ti3ten3sain1na2hẽ3la2.
Ĩ3ye3nai2li2 ai3la1tãu3a2 na3vi2o2tẽ3na2 ã3ne3hẽ2kxi2 ai3na1tãu3a2
ã3ni3sa2wih1sxã3 ã3nxũt1sa3hẽ1la2. Ye3ha1li1 ka3na3ki1
ã3nxũt1sa2to3hẽ1la2. Nxe3na1hĩ1na2 ka3nxah3ta2 whãi2na1
a3lan2ta2 whãi2na1 ne3ho2kxa2 ho3ha3sain1to3ha1hẽ3la2.
26 Ha3lo2a2 ã3nxai3lha2the3ta1tãu3a2 ha3nxeh3lxi3ju3ta2
ĩ3ha1txi2sa2to3nha2hẽ3la2. Ka3wã3lxa2 yxo2ha3ti3lhi3a1tãu3a2
kãi2nhũx3sxã3 ã3nxũt1sa2sxã3 ĩ3lo3nxe3ti3ten3sa3ha2kxai3,
a2nũ2a2 kuh3lxa3thin1te2nãu3xa2 ã3tĩ3sain1sxã3
yen3kxa2 kãi3kxi2hxat3sai1nha2kxai3 Ju3te2a2 nũ3ka̱3txa2
txa2nũ3ka̱3txi3khai3sai1nha2kxai3 ha3lo2a2 ha3nxeh3lxi3ju3ta2
ai3la1ha2kxai3, Ju3te2a2 nũ3ka̱3txi3sxa3te2nãu3xa2
te2yã1nxe3si1sai1nha2kxai3 nxe3sain1to3nha2hẽ3la2. Ha3lo2a2
ĩ2li3je3na2 ha3nxeh3lxi3ju3ta2 ĩ3ha1txi2to3ha1hẽ3la2. Sxi2je3na2
ĩ3ha1txi2 kwa2ha3lo2a2 ĩ2li3je3na2 ĩ3ha1txi2 ĩ3ye3na2
ũn3je3na2 ĩ3ha1txi2 nxe3sxã3 ha3nxeh3lxi3ju3ta2 ka3lxa1txi3
ĩ3ha1txi2to3ha1hẽ3la2. Txa2ya̱3lhxu2ki3lxo3nha2te2a2
ha3nxeh3lxi3ju3ta2 ai3lhi1sain1na2hẽ3la2.
27 Kãin2 wa3ko3na1ha2kxai3 kãi2nhxi2thah3sa2ha2kxai3
sa2to3nha2hẽ3la2. Ye3te3nxa2 a3la2ni2to3ha1ha2kxai3
he3ja3lu2sa2to3ha2kxai3 ya̱3lxu2ja3lu2sa2to3ha2kxai3
a̱3lxi3ta̱n3ya3lu2sa2to3ha2kxai3, yain3txi3txa2sa2to3ha2kxai3
wãn2txa3 yũ3sa2to3hxa3ha2kxai3 nxe3sa2to3nha2hẽ3la2.
28 Nxe3sa3kxa2yu3su2 yxo2ĩ2tũ3ka̱2txi3nãu3xa2 ha3kxa1
ĩ3hau3ko3tũ1hai1na1ju3ta2 hxi2waun3txi3sa2to3nha2wa2.
29 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 yxo2ĩ2te2a2 wain3txi3
kãi3xa3kxai2nãn2tu̱3 jah1lain2txi3 txai2na1xain2txi3 nxe3sxã3
ãin2ta3kxi2nha2ya3ha1nha2wa2. Ko̱3nxe3ti3 kãi3kxai2nãn2tu̱3
jah1lain2txi3 txai2na1xain2txi3 ĩ3ãin2ta3kxi2nha2ya3ha1nha2wa2.
30 Jã1nxa1jut3su2 yxo2kãin2e3a1ke3la3te2kxai3
txa2hxi2kan1sa2nxa3ju3ta2 so1lxi3 yxo2kãin2e3hĩ3na1wa2.
31 Txa2wã1sũ3na2 sa2kxai3lu2 ĩ3ki3ha1kxi1nx2ti3nxa3ju3ta2

ĩ²sa³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²li² Je³su²jah³la³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹la²
A²wĩ³na² Si³yxau³jah¹lo²su² na³la². A²nxe³jah¹la²
sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³to³ha¹wa².
32 Nxa²ha¹te¹ a²kxã³nxai³tã² Ta³mas²ko²thĩ³na²
yxau³na¹hĩ¹nai³tã² thĩ¹na² a²wa³kxẽn³yah³la² hi²sen³su²
sxih²yxo²a² a³li³ta³yxo²a² whãi³na¹ ĩ²sa²tẽ³kxi²si¹hain¹jau³su²
kwa³na³ain¹ta¹hẽ¹la². Txai²na² ũ³tĩ¹kxi²sa²te³lhxã³
kwa³na³ain¹ta¹hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
A³re²jah³la² ha³lo²a² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² nxe² kãi³ain¹ta¹hẽ¹la².
33 Jã¹nxa¹jut3su² Txa²ya̱³lxi³nãu³xa² ã³non²ta³kxi²sain¹na²hẽ³la².
Ã³non²ta³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹, sxi²jen³nai²na²
ki³tã¹kxi²nha²je³na² nxe³sxã³ kĩ³tan¹ta²yxo²a²
sa²so¹sain¹nũ²la² ha³ti²a² kũ³ni³nha² ũ³ki³kũ²kxi²sain¹nũ²la²
ũ³whi¹hit3sain¹nũ²la² win¹ta²te²lxi³ sxi²ti²ta³lo³kxa²
tẽ³sxã³ ũ³ha³lo²sa²tã³kat3sain¹na²hẽ³la². Nxe³sai¹nha²kxai³
ih³sau³nai¹na¹hẽ³la².

12

Pau²lah³lai²na² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta²

1 Ãh¹lxi³ yxo²kãin²e³a¹tu¹wa², toh³lxi³jau³hũ³kxan²ti³na².
Yxãn¹ta¹ hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta² ĩ²a¹ju³ta²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Yen³kxa² ĩ³yau¹ũ³sa²ju³ta²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
2 Ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹ka³tu̱³ti¹ kwẽ³kxa² ye³ka³lxa¹txi³ hxi²ka²
hxan³sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa³wa²la³kxi²xi²nũn³sxã³ nxe²
kwẽ³ko³nhĩ¹nai³tã² in³txa² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹la²
in³txai²li² ĩ²a¹hẽ³la². Ĩ²a¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹ko³xa²
kĩ³khaix1ko³xai²na² Txa²wã¹sũ³na² yxau³ju³khai³xa²
ka³la³sĩ²nũ²nha²wa². Nxe³ju³tai²li² a²nũ²khai³xa²
ka³la³si¹hĩ³te²la¹ku² hãi¹sxã³ hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta²
ĩ²te²tũ²nha²ku² nxa¹nha²wa². Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³
a³la³kxi²jah¹lai²la¹wa².
3 Jã¹nxe³sxã³ jah¹lai²li² oh³nãn¹ko³xa² Txa²wã¹sũ³na²
yxau³ju³khai³xa² ka³la³sĩ²nũ²nha²wa². A²nũ²khai³xa² ka³la³sxã³
ĩ²te²tũ²nha²ku² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta² ĩ²hĩ³te²tũ²nha²ku²
nxa¹nha²wa². Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³ kõ³nh²jah¹lai²la¹wa².
4 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa² wa³nũt3jau³su²
ain³kxi²nũ²nha²wa². A²nxe³jah¹lxain²ti³na¹wa².
A²nxe³jau¹xai²na² a²nũ²a² wãn³txa² hxi²kan¹txi³
ĩ³yau¹ũ¹jau³sxa³nũ²nha²wa². A²nũ²a² wãn³txa² hxi²kan¹txi³
e³xa³nũ²nha²wa².

5 Jã¹nxa¹jau³su² ju¹tai²li² yxo²kãin² e³kxi²na¹tu¹wa². Yxãn¹ta¹
txai²na¹xai²na² o²la³kxi²na¹ju³khai³xa² e³ũh¹nxa³nha²wa².
Ha³lo²a² hxi²ka¹nhã²nxa³ju³ta² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³
e³kxi²hi̱³na¹wa².
6 Nxe³yãn¹ta¹ yxo²kãin² e³ti³ten³sa³ke³la³te²kxai³
hai³txi³ kwa²toh³lxi³jau³su² hi̱³nx2nxa³wa². Ya²la³lyau³su²
ha²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³su² hi̱³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹
yxo²kãin² e³ũh¹nha²sa²nxa³nha²wa². Ha³lo²a² ĩ²a¹ju³ta²
so¹lxi³ wãn³txa² ain³kxi²na¹jau³xa² so¹lxi³ e³a¹tu¹wa².
Na¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ kãi³a¹ju³ta²
wain³txi³ a³la³kxi²nũh¹sain¹tu¹wa². Ju¹tai²li² ten³sa³nha²wa².
7 Nxe³na¹ta¹ yen³kxa² wi¹khai¹nxe³te²a² ĩ²nha¹hẽ³la².
Nxe³na¹ha²kxai³ yxo²kãin²khaix1nxe³sxã³ e³a¹kxa²ya̱n³txi³su²
txa²si̱³na² ã³nĩx3ton³sa²ju³ta² yũ³nha¹nha²wa². Sa³ta³na²jah¹la²
hxi²ka² ĩ³tot3sa³na²hẽ³la². Yxo²kãin²khaix1nxe³sxã³
e³a¹kxa²ya̱n³txi³su² ĩ³ton³sxã³ yxau²xai³la¹wa².
8 Jã¹nxe³sa²ju³tai²li² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
e³kxi²to³ha¹hẽ³la². Ĩ³ta³ka³txa² ĩ³ton³sa²ka³txa²
ã³ku̱t3si¹ha¹jau³su² e³kxi²to³ha¹hẽ³la².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²sa³te³nah¹lxi¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
e³kxi²sa³te³nah¹lxi¹:
— Kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nxa²ha¹ju³ta² ãh¹ kãi²non³na³li¹.
Yu³tã̱³xa² yũ²nxa³kxan²ti³ ãn²na³li¹. Nxe³sa²jut3su² ha²kxai³
hxi²kan¹nxã²nxa³kxai²nãn²tu̱³ txa²hxi²ka¹na¹ju³tai²li² ãh¹
kãi²non³na³li¹. Nxe³sa³na²hẽ³la². Nxe³sa²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ka³li³sa³nha²wa². Ka³li³sa³ha²kxai³ txa²hxi²kan¹sa²nxa³ju³ta²
yxo²kãin² e³to³ha¹tu¹wa². Jã¹nxe³sa³kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la²
a²hxi²kan¹khai³ju³ta² nxũ²kwa̱i³yxau²xai³lha³tu¹wa².
10 Nxe³na¹jut3su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³na¹ha²kxai³ ka³li³sxã³ yxau²xai³la¹wa².
Txa²si̱³na² ã³nhxi²kat1sa²nxa³ju³kxai²lẽ¹. Ko̱³nxe³ti³
e³kxi²sain¹ju³ta² yũ³sa³ju³kxai²lẽ¹. Yen³kxa²
yũ³sa²nxa³ju³kxai²lẽ¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³
khãuh³lxa³te³sain¹ju³kxai²lẽ¹. Ha³lo²a² ko̱³ton³kxi²sa²ju³kxai²lẽ¹.
Nxe³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ka³li³sxã³ yxau²xai³la¹wa². Nxe³sxã³
txa²si̱³nai²na² ã³nhxi²kat1sa²nxa³kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la²
ĩ³hxi²kat1ti³hit1sa²na³la².

Pau²lah³la² hxi²waun³ta³kxi²jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ toh³lxa³ti³yah³la² yã¹nxe² e³a¹wa².
Yxãn¹ta¹ wxãi² ĩ³nxa² wã²nxũ̱h¹lxi³yah³lxi¹lxa².
Wi¹le³kxi²nũh¹sah²lxin¹ke³la³te²kxai³ wai³nhi̱³nx2na³la².
Yxãn¹ta¹ sah²lxa³lxa². Tũ̱¹ka̱³txain²txi³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txi³su² ki³lxo³tũ̱³ka̱³txain²txi³ hai³txi³ ne³ka³ta²sai¹nxa³wa²,
txai²li² kãi²ti³he¹nxẽ²nxa³kxan²ti³na².

12 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ĩ³yau¹ũ³na¹jah¹lo²su²
te²sa¹kxe³su² wã²nã³ũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
kãi³ũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²na¹ju³ta²
ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³, on²ta³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³,
Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hxi²ka¹ti³hit1sa²ju³ta² ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³,
sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jut3su² ã³ye³yxo²nũ¹sa²na³la².
13 Yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² ã̱³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
wi¹kãi³ũ¹hai¹na¹ha̱²kxai³ wxãi² ĩ³nxai²na² so¹lxi³
ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2ta¹ha²kxai³ nxe³nx2ti³hĩ³na¹te²la¹xã³?
Ti³he¹nxe²nxa³wa². Tũ¹ka̱³txi³nãu³xain²txi³ wxa²nũ³ka̱³txain²txi³
te²yã¹nxe² kãi³ũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Hãi¹nxe³sxã³ kwa²
hxi²tha³txa²lxi³nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su² yen³kxa² yũ³yah³lxin¹kxa²
wã²nhũh¹sah¹lxin¹jau³nũ³a² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa².
Ju¹tai²na² ne³wã²na³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
14 Ye³ha¹li¹ wxã³sĩ²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³te³lhxã³
ãu¹la³kxi² ta³lu²ni¹nx2ta¹wa². Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²yen³kxa²
wã²nhũh¹sah¹lxin¹ju³ta³nũ³a² e³kxi¹nx2ti³nxa³lho³la².
Ũ3yho³hi²sah¹lxin¹txã³nxa² ten³sa²nxa³nha²wa². Wxãi²
ĩ³nxa² whãi²na¹ ten³nxa²lxa¹nha²wa², Sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹si¹jau³sa². A²wĩ³nu²su² ta̱³nxa²
a²hã³ka³nũ²su² ta̱³nxa² nxe³te²kxai³lu² a²wẽ³ha³lxi³khai³xa²
yen³kxa² ũh³kxi³nũ³a² hau³kot3sxã³ ũ³nyhain¹te²ju²hẽ³la².
Hai³txi³ wẽ³ha³lxi³su² te²kxai³lu² a²wĩ³na² ta̱³nxa²
a²hã³ka³na² ta̱³nxa² sa²hau³kot3sxã³ ũ³nyhain¹te²sxa³yu²hẽ³la².
Nxe³te²sẽ¹la². Txa²wẽ³ha³lxa² yã¹yxah³lxi¹lxa².
15 Nxe³kxa²yã¹nxe² txa²yen³kxa² ha³kxa¹
ũ³hau³ko³tũh¹nx2ta¹kxan²ti³ ĩ³ka³li³hĩ³na¹wa², hxi²kxũ³na¹ju³ta²
hxan³kxi²sa³kxan²ti³na². Nxe³na¹ha²kxai³ a³lxi¹nx2ta¹ju³ta²
ĩ³kãi²no³tũh¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹ta¹ a³lxi²sah¹lxin¹ju³ta²
ĩ³kãi²nxa³to³je¹nx2ti³na³la².
16 Nxe³sxã³ yxau³ya³sah¹lxi¹nhĩ¹nai³tã³ kwa²hi²tha³txa²lxi³nxa³tai¹ti
Nxe³nx2ti³nxa³kxan²ti³ wxa²nũ³ka̱³txa² a²ha³tih³ ĩ³nxa²
wãn³txi³kxai³lu¹ e³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²la̱h³lai²li² ĩ³ki³ha¹kxi²nẽ³na³li¹. Wã̱n³txa²
ka²yãu¹ka²yãu¹jau³xa² e³kxi²nẽ³lain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³sa²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
17 In³txai²li² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxã³ wxa²yen³kxa² kwa²
sa²so¹kxi¹nx2ti³si¹jau³su² ũ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹lhai¹la²? Hai³txi³
ti³hex1ye¹nx2ti³nxa³hẽ³la².
18 Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Ti²to³jah¹la² ũ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
In³txa² yxo²ĩ²nũn³te²a² ã³si³tẽ³kxi²si¹ha¹jau³su²
ũ³sa²si¹hã³a¹hẽ³la². Jã¹nxe³hĩ¹nai³tã² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxã³
wxa²yen³kxa² kwa²sa²so¹kxi¹nx2ti³ta¹lhai¹la²?
Ti³he¹nxe²nxa³wa². Txa²ẽ¹nãn¹jau³xain²txi³ Ti²to³jah¹la²

a²ẽ¹nãn¹jau³xain²txi³ yxa³ha¹wa². Yxa³ha¹ha²kxai³ ya²la³lyau³xa²
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
19 — ĩ³ye³ĩ³wa³lxĩn³nẽ³jau³xa² e³kxi²ti³ten³ji¹xã¹.
Yah³lxin¹jau³su² yxãn¹ta¹ ten³sa²sĩ¹nxa³nha²wa².
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sa²sĩn¹jau³xa²
so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a²
e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxi¹nx2ta¹wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²kãi²non³yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa²sĩn¹nha²wa².
20 Wxã³sĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ã̱³lxa³ti³nha²hĩ̱³txa²nãn³khih³
nxe³nx2ta¹nha²wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³
ã̱³lxi²ye¹nx2ti³nũ³nhĩ̱³na¹wa². Hxi²waun³txi³sa³nha²wa².
Wxã³sĩ²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
yũ³te³lxã²nãn³khih³ nxe³nx2ta¹nha²wa². Kwa² wãn³txa²
ĩ³ye³sxã³ ĩ³yi²yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹. A²nũ²a²
ã̱³xa² yen³kxa² ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³kxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹.
Ĩ³yxaih²kxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹. Kãin²ki³lxo³nha²sxã³
ĩ³hait2ta³lxi³nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹. A²nũ²a² ã̱³xa²
o̱³nxa³ti³lon³sxã³ ĩ³ye³kxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹.
Ko̱³nxe³ti³ hãi³a² ĩ³he³son³kxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹.
Ĩ³kãin²ti³nha²ki³lxo³nxe² ĩ³ye³kxi²nha²yah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹.
A̱n³txi³sxã³ ã³nhai²ta³lxi²nyhu¹ah³lxi³hĩ̱³nxãn¹ji¹ku¹.
Nxe³nx2ta¹nha²wa̱².
21 Hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa². Wa̱³li²na¹tãu³a¹
Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a¹ ĩ³ãin²ta³kxi²nũh¹sah¹lxin¹kxa²ya̱n³txi³su²
nxe³nx2ta¹nha²wa². A²kxã³nxa² ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Txu¹ha² ã̱³xa² ta̱³nxa² in³txa² ã̱³xa²
ta̱³nxa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Ĩ²li³ju³ta¹
ko̱³nxe³thin¹txi³khaix1sxã³ o²la³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe²kãi³yah³lxin¹ta¹ hai³txi³ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³
ã³na¹yah²lxan³ka²ya̱n³txi³su² hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².

13

Pau²lah³lai²na² wãn³txa² a²ne³ki³san¹jau³su²

1 Ye³ha¹li¹ wxã³sxã³ ĩ²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxa¹tu¹wa².
Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ²li³te²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² a³ti²te³lhxã³
yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ha¹li¹ ta̱³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹
ta̱³nxa² jau¹xain²txi³ ĩ³yau¹ũ¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²na²
ĩ³ye³yxo²nũ¹nyhain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³hĩ¹na² so¹lxi³ a²nũ²a²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²tai¹nhẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
2 A²kxã³nxa² wxã³na¹hĩ¹nai³tã² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Ko̱³nxe³ti³ kãi³te² ĩ³nxa² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxo²ha³kxa¹
ain³kxi²sah²lxin¹jau³su² tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³nx2ta¹tu¹wa².
Nxe³nx2ta¹te³nah¹lxi¹:

— Wxã^{3}sĩ^{2}xi^{1}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxãi^{2}nãu^{1} ĩ^{3}nxa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2}a^{2} ĩ^{3}wai^{2}txa^{3}lxi^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ta^{1}nha^{2}wa^{2}.
3 Nxe^{3}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} hxai^{2}yah^{3}lxi^{3}kxi^{2}nxa^{3}wa^{2}.
Nũ^{3}kxũn^{3}khaix1nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} wxa^{2}ye^{3}na^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.
4 A^{2}kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2}
yxau^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}nũ^{3}kxũn^{3}ti^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hxa̱i^{2}ya^{3}lxi^{3}kxi^{2}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ha̱i^{2}ya^{3}lxi^{3}kxi^{2}nũ^{3}na^{1}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txi^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}na^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}ha^{2}kxai^{3}la^{2}.
Ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.
5 Wã^{2}nxũ̱h^{1} ĩ^{2}xai^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} wã^{2}nxũ̱h^{1} ĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}kxi^{2}xai^{3}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{2}xai^{3}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.
Kwa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} nxe^{3}yah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}tẽ^{3}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Ju^{1}tai^{2}li^{2} ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
6 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}nũn^{3}na^{3}la^{2}.
7 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3}
yxo^{2}xũn^{3}sxã^{3} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}ka^{1}nhĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} nũh^{1}ĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txai^{2}na^{2}
wxã^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jah^{1}lai^{1}tã^{2} wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}jah^{1}lxi^{3}sã^{2}nhẽ^{3}la^{2}. Wxã^{3}sxã^{3} yxo^{2}xũn^{3}txi^{3}
ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{1}nx2ta^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2} nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.
8 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}:
— Ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} ã^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Na^{1}kxan^{2}ti^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ã^{3}sa^{2}sĩ^{1}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Wain^{3}txi^{3} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}sa^{2}sih^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nha^{2}wa^{2}.
9 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} txai^{2}na^{2} hxa̱i^{2}ya^{3}lxi^{3}kxi^{2}ye^{2}sa^{3}ha^{2}kxai^{3}
wxãi^{2}na^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} nũ^{3}kxũn^{3}ye^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
ka^{3}lih^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}to^{3}ha^{1}wa^{2}.
E^{3}kxi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ko^{3}rĩn^{2}to^{2} tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wi^{1}lĩ^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Jũ^{1}nxa^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}txain^{1}na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ã^{2}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}txain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Nxe^{3}na^{1}jau^{3}xa^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}to^{3}ha^{1}wa^{2}.
10 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Ne^{3}ka^{3}ta^{2}sxã^{3}
ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxa^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxã^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2}

yxo²xũn³txi³ e³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²hĩ³nx2nxa³wa². Txa²wã¹sũ³na² ĩ³hxi²kat1sa³kxan²ti³ yxo²xũn³txi³ e³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa². Yxãn¹ta¹ ã²la² nũ³kxũn³ kãi²non³sxã³ yxo²ĩ²ah³lxin¹kxi³nũ³a² ĩ³hxi²kat1sa³na²hẽ³la². Hai³txi³ ã³na¹nx2ti³ju³ta³nũ³a² ten³sa²nxa³nha²wa².

11 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã³nãu³xãi³. Ã³wa²su¹ta¹tu¹wa². Ka³lih³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wãn³txai²li² sa²yxo²wet1sah¹lxi³hẽ¹la². Sa²ye³kwẽ²kxi²waun¹nyha¹jah³lxi³hẽ¹la². Wi¹yxo²we¹nyhu¹sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Hãu²non³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² a³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³ju³ta² ũ³hũ¹nẽ³jah¹lo²su² te²kxai³lu² sa²hãu²no³tẽ³ju³ta² ũ³hũ¹nẽ³jah¹lo²su² te²kxai³lu² ã³si³tẽ³kxi¹nx2ti³tu¹wa².

12 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³yxo²sai¹la²kxi²nyha¹ju³ah³lxi³hẽ¹la².

13 Ti¹ai²li² yxo²ĩ²tũ³ka³txa² a²yxo²ha³kxa¹ a²ha³ta³nxa² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2tain¹na³la².

14 Nxe³na¹jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni² Txa²wã¹sũ³na² a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² a²nũ²kxi²sxã³ yxau³nũh¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni² sa³nha²wa². Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² nxe³ye¹nx2ta¹wa². Ta³lu²na¹wa².

Kálatas

Pau²lah³lai²na² wãn³txa² wa²su¹wa²sun¹jau³su²

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹la¹txã³nxa² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wa². Ka³la²si²a²ko³xa² yxau³tũ³ka̱³txi³ ĩ³nxa², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ³ka̱³txi³nãu³ ĩ³nxa̱² ain̲³kxi²sa̱h¹lxi³hẽ¹la̱². A²nũ²kha̱i³xa² kwa²ĩ³sa²si¹hã³sa²ta̱³nxa² a²nũ²a² ĩ³hxi²kat1sain¹ta̱³nxa² jah¹lo²sin²nxa³wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³ka³khai³xa² nxe³ya³sxã³ ĩ³hxi²kat1sa²sxã³ ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã² ĩ³hen³txi³si¹ha¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Jã¹nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² ka³te̱n̲³su² ĩ³sa²yxau³ti³hi¹ki³yah³lai¹ta³lxa²na³la², Txa²wã¹sũ³na²sa³.

2 Jã¹nxa̱¹jau³xa² txa²wã³tã̱³nãu³xai²na² yxau³a³sain¹tũ³ka̱³txi³nãu³xa
yxo²ha³kxa¹ jau¹xain²txi³ e³kxi²nxa²lxain¹na³la².

3 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

4 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³lain²txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta² sa²so¹kxi²nẽ³lhxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ a²ta³a² ko̱³nxe³te²a² hxi²ka² ã³non²ta³kxi²nẽ³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ti¹ai²na² yuh³xan¹ko³xai²na² yxau²xai³ki̱³tãu³a¹ a²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yã¹nxe³ju³ta³la³ a³ya³ti²nẽ³lxa³lho³la². Jã¹nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² a²ten³jut3su² na³la².

5 Jã¹nxe³ju³ta² sa²nẽn¹kxi²ki̱³jah¹lai²la¹wa². Sa²nẽn¹kxi²ã³ki̱³sxa³lho³la². Wãn³txi³khai³xai²la¹wa².

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² yxau³ka³na³ka³na³tã³la².

6 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa
Je³su² Kris²tu³jah¹la² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ti³kxan²ti³ sa²yxo²ã³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³xa² hi²sen³kxai³lu² wãn³txa² wi¹jau³xa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³sa²ki³lxo³jau³xai²na² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ta¹hẽ¹la². Ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ha²kxai³ wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã² wa³su³txi³ ã³yah³lxin¹nũ²hẽ³la². Wi¹lhin¹ki³lxo³tũ³ka̱³txai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Yau^{3}xa̱^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{2} ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}ye^{1}ta^{3}lxi^{3}sah^{1}lxi^{1}nhẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ãin^{2}ti^{3}sa^{3}sih^{1}yah^{3}lxi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.

7 Jã^{1}nxe^{3}jau^{1}xai^{2}li^{2} yau^{3}xa̱^{3}xa^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}nx2na^{3}la^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} ã^{3}ke^{3}tũ^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} te^{3}nain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nx2txai^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txai^{2}li^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}ya^{1}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}nũ^{2}hẽ^{3}la̱^{2}.

8 Nxe^{3}to^{3}ta^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} ta̱^{3}nxa^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ĩ^{3}yat1sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sṵ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ya^{1}ta^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}sa^{2}nũ^{3}nẖḩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}khaix1ni^{1}lxi^{1}. Txa^{2}ye^{3}nãu^{3}a^{2} wxã^{3}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}sah^{1}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Sṵ̱^{3}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}sa^{2}hḩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

9 Kxã^{3}nxa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxa^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ̱^{3} wãn^{3}txa^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{2}lxin^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yat1sxã^{3} yau^{3}xa̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hain^{1}tu^{1}wa^{2}.

10 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}le^{3}kxi^{2}sain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ̱^{3}na^{2} wi^{1}le^{3}kxi^{2}sa^{2}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}lxo^{3}kxai^{1}na^{1}kxe^{3}su^{2} kãi^{3}a^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ̱^{3} wai^{3}nẖḩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} wi^{1}lxo^{3}kxai^{1}na^{1}kxe^{3}su^{2} kãi^{3}a^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ̱^{3} wai^{3}nẖḩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lot3sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lẖḩ̱^{3}na^{1}wa^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sṵ̱^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}so^{1}jau^{3}su^{2}.

11 Txa^{2}wã^{3}ta̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}. Wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} wãn^{3}txi^{3}sxa^{3}wa^{2}.

12 Nxe^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} a^{2}nũ^{2}la^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}sa^{2}jau^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} kwa^{2}wãn^{3}txa^{2} toh^{3}lxi^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nxa^{2}lxi^{3}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

13 Ju^{3}te^{2}a^{2} in^{3}jah^{3}lo^{2}sa^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}ain^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}jah^{1}lo^{2}sa^{1}hẽ^{3}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tṵ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}

sa²yxo²ã³hxa³te³lhxã³ nũ³kxũn³txi³ khãuh³lxa³tai¹na¹hẽ³la². Kxã³nxai³tã² kãi³a¹ju³ta² nxa¹tai¹ti²tu³wa².
14 Txa²wẽ³sĩ¹nu¹tai²na¹ ya³lo³txi³khaix1nxe³sxã³ sa²yxo²we¹te²sa¹wa². Txa²nu̱³ka̱³txa² txa²ha³tih³xa² ya³lo³txi²sxã³ sa²yxo²we¹tain¹na²hẽ³la². Nxain¹kxan²ti³ txai²li² ã²la² kãin² ya³lo³txi²sa³hẽ¹la². Wãn³txu¹tai²na² ã³na¹ti³hex1sa²nxa³hẽ¹la².
15 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²ha² kxã³nxa¹ txa̱²hã³ka³na² a²ẽ¹na² yxau³ne³ha¹hĩ¹nũ¹tai²na² Txa²wã¹su̱³nu²kxai³lu² ĩ²sa²sxã³ so¹sa̱³nũ²hẽ³la². Na¹te²sa̱¹ha²kxai³ txo¹na̱¹tã̱u³a² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²sa²sxã³ Su̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² u²lxai³lhxã³ ĩ³hen³txi³si¹hai¹na¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la².
16 Te²yã¹nxe³nũ²la² Su̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³sa²jau³xai³tã² jãx1jau³xa² Ju³te²a² nu̱³ka̱³txi³sxa³te²a² ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³ ĩ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ a²ki³lha³lxa² Je³su²jah³lo²si²ha²kxai³ ĩ³yau¹ũ³sa³na²hẽ³la². Nxe³na¹ha²kxai³ ha̱i³txi³ a²nũ²a² e³kxain¹sãn²nxa³hẽ³la². E³kxain¹nxa³ju³ta²sa¹:

— Ĩh¹jau³ta̱³ ĩ³yau¹ũ³ain¹te³la¹ji¹wi¹? Na¹jau³su² e³kxain¹nxa³hẽ³la².
17 Te²yã¹nxe³sxã³ Ta³mas²ko²thĩ³na² yxau³na¹hĩ¹nai³tã² a²wi¹lhĩ¹na² Su̱³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹tu̱³ka̱³txa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² yxau³ain¹te²a² ai³sxã³ ĩ²ain¹nxa³hẽ³la². Hãi¹sxã³ A³ra²bi²a²ko³xa² so¹lxi³ ai³la¹hẽ³la². Ai³la¹ka³tu̱³ Ta³mas²ko²thĩ³na² sa²kxai³ ĩ³xi²sxã³ yxau²xai³la¹hẽ³la².
18 Nxe³na¹nũ²la² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ kwẽ³kon³sxã³ yxau³sã²na¹nũ²la², Pe²jah³la² ĩ²te³lhxã³ Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ai³sxã³ ka³la³na¹hẽ³la². Ai³sxã³ ka³la³na¹nũ²la² ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ a³lan²ni²tãu³a² 15 nxe² a³la²ni²sxã³ yxau³ya³ha¹hẽ³la².
19 Yxau³ya³ha¹tãu³a² Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si²ha²kxai³ nxe³jah¹la² a²lo³na² kãi²nxa³jah¹la² so¹lxi³ ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²li² a²ĩ³lxa² Ti³a²kah³lo²su² na²hẽ³la². Txa²wã¹su̱³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹tu̱³ka̱³txu¹tai²li² ã̱³xa² ĩ²nxa³hẽ¹la².
20 Jã¹nxa¹jut3su² wãn³txa² kwẽn¹ta² ũ³wha²li¹lũ³hũ¹nx2ta¹txã³nxai²li ya²la³tu̱³tã³la². Wãn³txi³khai³xai²la¹wa². Txa²wã¹su̱³na² ĩ²nẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³ ko̱³nxa² ĩ³ki³han³jau³xa² ĩ³ye³ya³nx2ti³nxa³lho³la².
21 Jã¹nxe³jut3su² nxe³na¹nũ²la² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² a³li³sxã³ ai³na¹hẽ³la². A³li³sxã³ ai³na¹nũ²la² Si²ri³a³ko³xa² Si³li²si²a²ko³xa² nxe³tãu³a² ko³ha¹li¹ ai³lha²thet3ta¹hẽ³la².
22 Nxe³na¹tãu³a² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² yxo²ĩ²tu̱³ka̱³txa² Ju³te²a²ko³xan¹te²a² hai³txi³ ĩ²sai¹nxa³hẽ³la².

23 Hãi¹sxã³ o²la³kxi²na¹ju³ta² so¹lxi³ txa²ha³ta̱³nxa² so¹lxi³
ain³kxi²sain¹ta²nũ³sẽ¹la². Ain³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹:
— Khãuh³lxa³ti³nẽ³jah¹lai¹ta³lxi³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³ju³ta² te³nxa³jau³su² hxa³kxi²nẽ³te³lhxã³
jah¹lai¹ta³lxi³ a²kwẽn¹tai²na¹ yxo²ĩ² ã³si³wxe³ta¹hẽ¹li¹.
Nxẽn³tain³tain¹to³ta¹hẽ¹la².
24 Nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²a¹ju³ta² ĩ³ka³lih³ ã³si³wxen³tain¹ta¹hẽ¹la².
Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² kãin² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹ta¹hẽ¹la².

2

Sũ̱³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ³ha¹txi²jau³su²

1 Nxe³nũ²la² kwẽ³kxa̱² ka̱³lxa¹txi³ 14 nxe² hxi²ka² hxaṉ³sxã³
ãh¹ ha¹li¹ ha¹li¹ wxa²sa³wa²la³kxi²nũn³ka³tu̱³ kwẽ³kon³tãu³a²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² ã³wa̱³li²na¹hẽ³la². Bar³na³be²ah³lai¹tã²
txai²na² nxe³sxã³ Ti²to³jah¹la² tẽ³sxã³ wa̱³li²ya³ha¹hẽ³la².
2 A²kxã³nxai³tã¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu²
wa̱³li²si¹sa²jau³su² wã²nxũ̱h¹ e³kxi²sa³na²hẽ³la².
Wa̱³li²nũ²la² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³su² ye²yhain¹te²a²
yxo²ĩ²te²si²ha²kxai³ nũh¹e³kxai¹na¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² wi¹jau³xai²na² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a²
ĩ³hen³txai¹na¹jau³xai³tã² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹hẽ³la².
O²la³kxai¹na¹ju³ta² ten³sai¹nh̃ĩ³txa²nxa³khih³ nxa¹hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ã³ne³wxe³sai¹nxa³ke³la³te²kxai³ a²yan¹nãu³a²
o²la³kxi²na¹kxe³nũ³su² ã³na¹sain¹kxa²ya̱ṉ³txi³su² na¹hẽ¹la².
3 Nxe³na¹kxan²ti³ Ti²to³jah¹la² ã³si³tẽ³kxi²sa²jah¹la² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³kxan²ti³ wi¹le³kxi²nyhain¹na²hẽ³la². Ju³te²ah³la²
a²ki³lha³nãu³xa² a²ki³wã²la² ũ³sa³si³tũ³ko¹kã¹nyhai¹nhxai²na²hẽ³la².
Jã¹nxe³ju³ta² wet1si¹jau³su² hai³txi³ kwa³na³ai¹nxa³hẽ³la².
4 Nxe³ju³tai²li² a²kxã³nxa¹ yxo²ĩ²ki³lxo³tũ̱³ka̱³txa² hãi³a²
wih³sxã³ ã³ya³wi²kxi²xain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³sain¹sĩn¹sxã³
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sĩ¹na¹ha²kxai³
ã³wa²sut1sxã³ yxau³sĩ¹na¹ju³ta² te³nain¹sĩ¹nxa³hẽ³la².
Hãi¹sxã³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na²
ãh¹ sa²yxo²wet1sĩ¹na¹ju³ta² so¹lxi³ te³nain¹sĩn¹na²hẽ³la².
Nxe³si¹sain¹sĩn¹jau³su² nxẽn³tain¹sĩn¹na²hẽ³la².
5 Nxẽn³tain¹sĩn¹kxan²ti³ Je³su²jah³lai²na² yxo²ĩ²ki̱³kxe³su²
ya²la³lyau³su² ha²kxai³ ĩ³ya¹tain¹ju³ta² ten³sa²sĩ¹nxa³hẽ¹la².
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te² ĩ³nxa² yah³lxin¹kxan²ti³ hxi²kan¹txi³
yxo²ĩ²yah³lxi¹lxa², Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² wen¹yah²lxan³kxan²ti³na².
Nxe³ha²kxai³ hai³txi³ ã³ne³to³ti³hex1yain¹sĩ¹nxa³hẽ³la².
6 Nxe³yãn¹ta¹ hxi²kan¹ti³ nũ̱³ka̱³txa² txah²yau³xa²
e³kxi²sai¹nxa³hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² ye³na² kãin²te²su²
ta̱³nxa² kãi²nxa³te²su² ta̱³nxa² yũ³ye²te²sxa³yu²hẽ³la².
Te²yã¹nxũn³te²sa¹wa².

7 Jã¹nxa¹jut3su² txai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²a² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sai¹nha²kxai³ Pe²jah³la²kxai³lu² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txa² ĩ³sa²sa¹hã³ũ¹ha²kxai³ nxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³si¹yhe²nha¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sain¹sĩn¹na²hẽ³la², Txa²wã¹sṵ³na²sa³. Ju¹tai²li² a³la³kxain¹na²hẽ³la².

8 Nxe³ha²kxai³la¹ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³hxi²kat1sxã³ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹yha³sain¹na²hẽ³la². Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txa² ĩ³hxi²kat1sxã³ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hi² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²a² ĩ³hxi²kat1sxã³ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hi² ya³sain¹na²hẽ³la².

9 Jã¹nxa¹jut3su² Ti³a²kah³la² Pe²jah³la² Jo³ãu²ah³la² yah³lxi³sxã³ a²hxi²kxan¹ti³la³ye²ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³nai²na² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²sa³kxe³su² e³lxah²lxi³ye²ha²kxai³ ĩ³sa²si¹hã³ũ¹ha¹ju³ta² wi¹le³kxi²sain¹na²hẽ³la². Nxe³sai¹nha²kxai³ Bar³na³be²ah³la² txai²na² ya³sxã³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹ya³sain¹te³lhxã³ hxi²ki³ya³sain¹na²hẽ³la². Hxi²ki³ya³sain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sṵ³na² a²ten³jau³su² hĩ¹na² kãin² ã³ne³wxe³sĩ¹na¹wi¹. Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³ Bar³na³be²ah³la² wxãi²na² nxe³ja³hin¹sxã³ Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²a² ai³ya³hin¹ju³ta² wai³ni² txai²na¹xai²na² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³su² txa²wã¹nṵ³ka̱³txi³khai³xa² ai³la¹ju³ta² wai³ni² nxe²na³li¹.

10 Nxe² ai³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ hãi¹sxã³ txa²wã³ta̱³nãu³xa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹te²na² yen³kxi³txa²te²na² nxe³wã²na³ain¹ya³txa³hẽ¹li¹. Nxe³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ju³tai²li² wi¹lhin¹sxã³ kãi³yah³hxai²na¹hẽ³la².

Pau²lah³lai²na² a²yxo²wãn³txa² Pe²jah³la² ĩ³kwa̱i²kxi²jau³su²

11 Nxe³yãn¹ta¹ Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na² yxau³na¹hĩ¹nai³tã² Pe²jah³lai¹tã² wxã³na²hẽ³la². Wxã³nũ²la² hã²wxãn³txa³ wain³txi³ o²la³kxi²nxa³ha²kxai³ ĩ³kwa̱i²kxi²na¹hẽ³la².

12 A²kxã³nxa̱² Ti³a²kah³lai¹tã² a²sa³wi³ha³lxa² sa²si¹hã³ũ¹sxã³ wxã³ain¹na²hẽ³la². Ain¹ta¹ wxã³ai¹nxa³ta̱³lxa¹ Pe²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²su² kxan²ti³ ã³nũ²kxi²sxã³ ã³wxe³sxã³ yain³yah³lxi³na²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Ti³a²kah³lai²na² sa³wi³ha³lxa² wxã³yai¹nhĩ¹na¹ Pe²jah³lai²na² hi²sen³kxai³lu² Ju³te²a² nṵ³ka̱³txi³sxa³te²a² ã³ya²sa³wxe³sxã³ yain³na²hẽ³la².

— Ju³te²a² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹nha²tṵ³ka̱³txa² ko̱³then³txi³sa³ha³tã¹. Nxe³jau³su² yṵh³lxi³jau³su² ã³ya²sa³wxe³sxã³ yain³na²hẽ³la².

13 Nxe³kxa²yu³su² Ju³te²ah³la² nṵ³ka̱³txa² yxo²ĩ²te²a² yṵh³lxi³jau³su² ã³ya²sa³wxe³ ã³si³wxe³yah³hain¹na²hẽ³la².

A̱i³lhxã³ Bar³na³be²ah³la² hi²sen³su² te²yã¹nxe² ã³kãi³ ã³si³wxe³nũn³na²hẽ³la².
14 Nxe³ju³tai²li² Je³su²jah³la² wãn³txa² wain³txi³ sa²yxo²we¹tai¹nxa³ha²kxai³ Pe²jah³la² ĩ³kwa̱i²kxi²na¹hẽ³la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³nũ¹tain¹tãu³a² hi̱³ta¹hẽ³la². Hi̱³ta¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe³sa²lxi¹. Wxãi²na² Pe²jah³lo² ĩ³nxa² Ju³te²a² in³txi³si¹lxi¹. Nxe³yãn¹ta¹ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² yã¹nxe² kãi³i¹lxi¹. Hai³txi³ Ju³te²a² in³txa² yã¹nxe² kãi³xa³lxi¹. Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ Ju³te²an¹jah¹la² yã¹nxe² kãi³si¹hai¹nĩn¹jau³su² kwa³na³ai¹ni¹lxi¹. Nxe³sxã³ kãi³xãn³kxe³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txain¹si¹ja³kxa̱³ni¹lxi¹. Ju¹tai²li² wai³nxa³wi¹. Nxe³ai¹na¹hẽ³la².

A²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²kxi³jau³nũ³su²

15 Jã¹nxe³jut3su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² nxe³sĩn¹te²sa¹wa². Hai³txi³ a²nũ²a² ã̱³xa² nũ̱³ka̱³txi³su² nũn³sĩn¹nxa³wa². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yã¹nxũn³sĩn¹te²txã³wa².
16 Nxe³sĩ¹na¹kxan²ti³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xa² sa²yxo²wet1sĩ¹na¹kxan²ti³ hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² wain³te²lot3sa²sĩ¹nẖĩ²nxa³wa². Hãi¹sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² yxo²ĩ²sĩ¹na¹kxai²nãn²tu̱³ wain³te²lot3sa²sĩ¹nẖĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sĩ¹na¹wa². Yxo²ĩ²sĩ¹na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² wain³te²lot3sa²sĩ¹nẖĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xa² sa²yxo²wet1sĩ¹na¹kxan²ti³ nxe³ju³tai²li² hai³txi³ wain³te²lot3sa²sĩ¹nẖĩ³nx2nxa³wa². Nxe³jau³xu¹tai²na² hxi²kan¹txi³ wain³te²lot3sa²sĩn¹te²sxa³yu²hẽ³la².
17 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wain³te²lot3sa²sĩn¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa²sĩ¹nha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xa² ã³a¹hẽ³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² so¹lxi³ yxo²ĩ²sĩ¹na¹hẽ³la². Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³ a²nũ²a² nxe² e³kxi²sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xa² ã³yah³lxi¹nha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² yã¹nxe² ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi¹lxi¹. Nxe² ãn³kxe³tũ¹sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Jã¹nxe³ju³kxai³lu² nxe³sĩ¹na¹ke³la³te²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hi¹sain¹sĩ¹nẖĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ti³hit1sain¹sĩ¹nxa³wa².
18 Te²yã¹nxe³sxã³:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² sa²wa²su¹sa²te²ji¹xã¹. Na¹jau³su² Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xai²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²xi²na¹ke³la³te²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta²

kãin^{2} yũ^{3}hĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}na^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{2} e^{3}lai^{2}na^{1} yũ^{3}sa^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} ten^{3}ti^{3}hex1sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}.

19 Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} a^{2}ẽ^{1}na^{2} sa^{2}hau^{3}kot3si^{1}sa^{2}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Nxe^{3}sa^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}na^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}jau^{3}xa^{2}sa^{1}, txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}khaix1ye^{2}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}nxũ̱h^{1} sa^{2}hau^{3}ko^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}la^{3}kxi^{2}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}la^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{1}wa^{2}.

20 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} yxau^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{3}ya^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}kxe^{3}su^{2} kxã^{3}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}ya^{3}sain^{1}nũn^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ne^{3}ya^{3}sai^{1}nhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}te^{2}sa^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} txa^{2}sĩ̱^{3}khai^{3}xa^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2}na^{1}kxan^{2}ti^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ka^{3}te̱n^{3}sĩ̱^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} nxu^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}sa^{2}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} Sũ̱^{3}na^{2} Ta^{2}hah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} wã^{2}nxũ̱h^{1}lxi^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}la^{1}wa^{2}.

21 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{2}e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Wain^{3}te^{2}lo^{3}ti^{1}lxi^{1}. Nxa^{2}lxa^{1}wi^{1}.” Nxe^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} kwa^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lai^{1}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} hai^{3}txi^{3} ti^{3}hex1sa^{2}nxa^{3}wa^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} sa^{2}wa^{3}su^{3}kxi^{2}sain^{1}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}te^{2}sa^{1}wa^{2}.

3

Wãn^{3}txa^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}kxi^{2}nẽ^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}?

1 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ka^{3}la^{2}si^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}te^{2}nãu^{3} ĩ^{3}nxa^{2} ne^{3}the^{3}the^{3}kxi^{2}yah^{3}lxa^{3}lxa^{2}. Kãin^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2tain^{1}nũ^{2}hẽ^{3}la^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Wi^{1}la^{3}la^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

2 Nxe3yah3lxi1nha2kxai3 yau3ka3na3ka3nat3sxã3
ĩ3yau1ũ1sah1lxi3hẽ1la2. Txa2wã1sũ3na2 A2yãu3ka3txa2
ĩh1nxe2 ĩ3nxũ2kwai3wi1nx2ti3lhai1la2? Moi3se2ah3lu1tai2na2
kwa3na3jau3xu1tai2na2 sa2yxo2we1jah3lxin1ju3tan1te2kxa3yan3tu3
ta3nxa2 hãi1sxã3 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2ah3lxin1ju3tan1te2kxa3yan3tu3 ta3nxa2 ĩh1jau3su2
hĩ3te3la1xã3?
3 Ne3kan2kxi2khaix1yah3lxi1lxa2. Nxe3ha2kxai3 Je3su2jah3lai2na2
wãn3txa2 ãn3si3tẽ3kxi2yah3lxi1nhĩ1nai3tã2 Txa2wã1sũ3na2
A2yãu3ka3txa2 ĩ3hxi2ka1txa2lxi3tai1ti2tu3wa2. Yxah3lxin1ta1
hĩ1nai2li2 Sũ3na2 Yãu3ka3txa2 ã3yah3lxin1ta2lu1wa2.
Nxe3yah3lxin1sxã3 wxa2ẽ1nãn1jau3kxai3lu1:
— Txa2sa2nẽ1nha1ju3khai3xa2 so1lxi3 ãn3si3tẽ3kxai1na1nha1.
Yah3lxin1jau3xai2li2 wain3ti3he1nx2nxa3wa2.
4 Te2yã1nxe3sxã3 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
ãn3si3tẽ3kxi2yah3lxin1ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 khãuh3lxa3ti3nha2khai1yxah3
Nxe3yah3lxin1sxã3 Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3txa2
ĩ3hxi2kat1jah3lxin1tai1ti2tu3wa2. Nxe3ju3tai3tã2 kwa2 ã3na1sxã3
sa2yxo2ã3ah3lxin1ta1thai1la2?
5 Te2yã1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ3na2 hi2sen3kxai3lu2
A2yãu3ka3txa2 ũ3hũ1nx2ti3ha2kxai3 wã3nxĩn1sxã3
o2la3kxi1nx2ti3ha2kxai3 nxe3nxa2lxi3tai1ti2tu3wa2.
Hai3txi3 Moi3se2ah3lu1tai2na2 kwa3na3jau3xu1tai2na2
sa2yxo2we1jah3lxin1ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 Sũ3na2 Yãu3ka3txa2
ũ3hũ1nx2ti3xa3tai1ti2tu3wa2. Yxãn1ta1 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2
wi1jau3xa2 yxo2ĩ2sxã3 yxau3yah3lxi1nha2kxai3 Sũ3na2 Yãu3ka3txa2
ũ3hũ1nx2ti3tai1ti2tu3wa2.
6 Nxe3ha2kxai3 Txa2wã1sũ3na2 ũ3wha2li1txã3nxu1tai2na2
e3te3nah1lxi1:
— A3bra3ãu2ah3la2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2ta1hxai2hẽ1li1. Nxe3ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 Txa2wã1sũ3na2
hi2sen3su2 a2ko3nxe3ti3 kãi3ju3ta2 ne3wã2na3sxã3
wain3te2lo3ta1hxai2hẽ1li1. Nxe3ta1hxai2hẽ1la2.
7 Nxe3ha2kxai3 te2yã1nxe2 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2sxã3 yxau3te2na2 so1lxi3 A3bra3ãu2ah3la2
a2ne3tah2nãu3la3ti3hit1jah1lai2la1wa2.
8 Te2yã1nxe3sxã3 a2kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Ju3te2a2
nũ3ka3txi3sxa3te2a2 yxo2ĩ2ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 Txa2wã1sũ3na2
hi2sen3su2 wain3te2lo3tain1si1ja3kxa3nũ3sxu2 ã2la2
a3la3kxi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Txa2wã1sũ3na2
ũ3wha2li1txã3nxũ1tai2na2 nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
Nxe3ha2kxai3 A3bra3ãu2ah3lu1tai2na2 sa2kxai3lu2 Sũ3na2 wãn3txa2
wi1jau3su2 ĩ3yau1ũ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Nxe3te3nah1lxi1:
— Wxãi2kxai3 hĩ1na2 yxo2ĩ2in1ju3tan1te2kxa3ya3lhu2 kxã3nãu3a1
a2nũ2a2 nũ3ka3txi3nãu3xa2 yxo2ha3kxa1 ul2yxaun3ta3kxi2

kxan²ti³ wi¹lhin¹ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na²
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
9 Jã¹nxe³ha²kxai³ A³bra³ãu²ah³lu¹ta²kxai³
yxo²ĩ²ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
wi¹lhin¹ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a²
ĩ²li³te²a² yxo²ĩ²kxai²nãn²tu³ wi¹lhin¹ti³hi¹tũn³tu¹wa².
10 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Wain³te²lot3sa²ju³ta² ten³sa³nha¹. Nxe³nha¹ha²kxai³
kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³tu³
nxe³to³ta¹ hai³txi³ wain³te²lo³ju³ta² yũ²nxa³lho³la².
Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na² hxi²kan¹txi³
sa²yxo²we¹thxa³te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe²nxa³sxã³ Sũ³na²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² e³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ²li³te²la³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²wet1sxã³
kãi³kxai²nãn²tu³ yxãn¹ta¹ yau³ka³na³ka³nat3sxã³
sa²yxo²we¹txa³jau³su² on³kxai²nãn²tu³ a²nxe³jah¹la² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² kọ³nxe³te²lo³ju³ta³lon³na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
11 Jã¹nxe³ha²kxai³ Sũ³na² wãn³txu¹tai²na²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² jã¹nxũn³te³nah¹lxi¹:
— Sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³te²na² so¹lxi³
wain³te²lo³jah¹lo²su² na³li¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² hãi¹nxe³jau³xa¹ hxi²kan¹txi³
sa²yxo²we¹thxa³te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe²nxa³sxã³. Txa²wã¹sũ³na²
wi¹lin¹ti³hi¹ju³ta² yũ²nxa³wa². Ju¹tai²li² e³lxah²lxi²na³la².
12 Jã¹nxe³ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²kxai³lu²
yxo²ĩ²kxe³ju³ta² hai³txi³ ã³wxe³nũh¹hxa³wa². Hãi¹sxã³
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³kxe³ju³ta² so¹lxi³ ã³wxe³nũh¹na³la².
Nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
e³te³nah¹lxi¹:
— Kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³te²na²
sa²kxai³lu² kwa³na³jau³xai²na² so¹lxi³ ã³wxe³nũh¹na³li¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nain¹ta¹ yau³ka³na³ka³na³jau³xa²
sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
kọ³nxe³te²lo³tu¹wa².
13-14 Jã¹nxe³jut3su² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na³
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Kọ³nxe³ti³ kãi³jah¹la² ĩ³ya²lu¹tain¹kxai²nãn²tu³
ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹te³lhxã³ nx2na³na¹ sxã³ a²nũ²a² nxe²
e³kxi²te³nah¹lxi¹: “Kọ³nxe³ti³ kãi³ĩ¹nha²kxai³ hxi²ki³te²si¹lxi¹.
Nxĩ¹nha²kxai³ ĩ³hxi²kĩ¹la³kxi²sa²sih¹nxa²ha¹jau³su²
Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³sa³na²hẽ³li¹.” A²nũ²a² nxa²hẽ³li¹.
Ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ kọ³nxe³ti³ kãi³sĩn¹te²sa¹ha²kxai³
a²hxi²ki³te²la³nũn³sĩ¹na¹wa². Nxe³sĩ¹na¹kxe³su²

Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} sa^{2}so^{1}kxi^{2}sa^{2}sĩn^{1}sxã^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{3}la^{2}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}nha^{2}sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2}
sa^{2}wa^{2}su^{1}te^{3}lhxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} sa^{2}wa^{2}sut1sain^{1}sĩn^{1}sxã^{3}
wain^{3}te^{2}lot3sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kxãn^{3}kxai^{3}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3}
wain^{3}te^{2}lo^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}
jãx1sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{3}sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3}
Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ã^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wi^{1}sa^{2}sĩn^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2}
nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3}
yxau^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} wi^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}

15 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. A^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ki^{3}jut3sũ̱n^{3}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ha^{1}li^{1} ta̱^{3}nxa^{2} yen^{3}kxa^{2}
e^{3}kxi^{2}sxã^{3} ten^{3}ya^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}yxo^{2}ka^{2}la^{1}hũ^{3}nyhu^{1}sxã^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lya^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ne^{3}wã^{2}na^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2}
a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhẽ^{1}ja^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ya^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
kxãn^{1}ton^{3}tãu^{3}a^{1} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhẽ^{1}txã^{3}nxa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
wãn^{3}txa^{2} yau^{3}xã̱^{3}lxi^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lũ^{3}nhe^{3}wxe^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
nxe^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ya^{3}nxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} ya^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
hxi^{2}ka^{1}nai^{1}nhĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.

16 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}sa^{3}wit3su^{1}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}jau^{3}xa^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Hai^{3}txi^{3}:

— Wxa^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{1}. Nxe^{2}nxa^{3}te^{2}tu̱^{3}:

— Wxa^{2}sa^{3}wit3su^{1}. Ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{2}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxi^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

17 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}xa^{2}
a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2}sa^{1}, a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}kah^{3}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}nũ^{2} kwẽ^{3}kxa^{2} ka^{3}lxa^{1}tãu^{3}u^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
430 nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jãx1jau^{3}su^{2}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txain^{2}txi^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txain^{2}txi^{3} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
u^{2}khaix1nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}

a²si³yo³na² wxã³ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na² a²si³yo³na² wxã³kxan²ti³ hxi²kan¹txi³ wãn³txa² Sũ³na² ĩ³ye³ũh¹jau³xa² ã²la² u²lxan¹jau³xan²tu̱³ ĩ³yat1te²sxa³yu²hẽ³la².

18 Nxe³te²sxa³ha²kxai³ yen³kxa² wi¹te²a² ũ³hũ¹nẽ³lain¹kxe³nũ³su² Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³jau³xu¹tai²na² ã³wxe³nũ¹ke³la³te²kxai³ ĩ³ye³ũ¹jau³xu¹tai²na² ã³na¹hĩ³nx2na³la². Wãn³txa² kwa²toh³lxi³jau³la³hĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ ũ³hũ¹nẽ³lain¹kxe³nũ³su² hai³txi³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² ã³wxe³nũ¹hĩ³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³ũh¹jau³xu¹tai²na² ã³wxe³nũ¹hĩ³nx2na³la².

19 Nxe³te²kxai³lu² ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² wxã³hĩ³ta¹hxai²yu²lhai¹la²? Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² yũ³kxe³su² ĩ³ye³ũh¹te³lhxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² sa³wi³su² ã²la² e³kxi¹nx2ta¹jah¹lai¹tã² wxã²nxa³tãu³a² nxe³hĩ¹nu¹tai²na² so¹lxi³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² yũ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² kwa³na³jau³xu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³te³lhxã³ oh³xan¹tũ³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³sa²si¹hã³sãn²nũ²la² ã³yaun³ta² a³ka³nxain¹sxã³ a²nũ²a² ka³na³ka³na³te²a² ĩ³ye³ũh¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

20 Jã¹nxe³jut3su² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²hĩ¹nu¹tai²na² nũh¹lxi³ e³kxi²nyha¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hai³txi³ oh³xan¹tũ³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³xa³ha²kxai³ a²nũ²khai³xa² ĩ³sa²si¹hã³xa³ha²kxai³ hãi¹sx̱ã³ A³bra³ãu²ah³la² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi²nyha¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Ĩh¹nxe³ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²nẽ³te²la¹xã³?

21 Nxe³kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²kxai³lu² kan²txi³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a² hxi²kan¹txi³ ũ³hũ¹nhẽ³nũ³nhĩ³te²la¹xã³? Hai³txi³ ũ³hũ¹ti³hex1nẽ³lxa³wa². Kwa³na³jau³xu¹tai²na² ĩ²li³jau³xa² kan²txi³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a² ũh³hũ¹nẽ³nũn³kxe³su² yũ³ke³la³te²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹kxi²nẽ³ju³ta² yũ³hĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ hai³txi³ ti³hex1hĩ³nx2nxa³wa².

22 Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³te²lo³tãu³lo³nha²kxe³su² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³ũh¹nhẽ³ju³ta² ũ³hũ¹nẽ³tu¹wa².

23 Jã¹nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³kxe³su² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² ain³kxi²sxã³ yxau²xai³ki̱³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

24 Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wxã²nxa³tạ³lxa¹
Txa²wã¹sṵ³na² kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na² yxau³sxã³
sa²yxo²we¹kị³tai¹ti²tu³wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² wxã³sxã³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹tẽ³si¹kị³jau³nũ³su² yxo²ĩ²sxã³
wah³nxe³kị³tai¹ti²tu³wa².
25 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² nxe³hĩ¹nãn¹te²tṵ³
wah³nxe³kị³ju³ta² ne³ki³son³na³la².
26 Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na²
a²ki³lha³lxa²nũ³lot3txa²lxi³na³la².
27 Te²yã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu²
ĩ³yau³xa² ũ³hũ¹kxi²sa²sai¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³
yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² e³lxah²lxi³hĩ³nx2na³la². Kris²tu³jah¹la²
yã¹nxe³te²lo³jah³lxi¹lxa².
28 Nxe³sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxa² a²yxo²ha³kxa¹
Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa³wi³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa².
Yxah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² Ju³te²an¹te²a² tạ³nxa²
Ju³te²an¹te²sxa³te²a² tạ³nxa² nxe³yah³lxin¹kxan²ti³
a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3sxã³ yxau³te²a² tạ³nxa² wxa²wa²sut1sxã³
yxau³te²a² tạ³nxa² nxe³yah³lxin¹kxan²ti³ in³txi³su² tạ³nxa² tu¹su²
tạ³nxa² nxe³yah³lxi³nũ³nĩn¹kxan²ti³ Txa²wã¹sṵ³na² yen³nãu³a¹
hxi²kan¹kxi³ju³ta² ã³sen³sai¹nyhu¹kxi³ju³ta³la³ yũ²nxa³wa².
A²yxo²ha³kxa¹ yxo²hau³hau³kon³nhĩ³kị³tã³la².
29 Nxe³kị³sa²kxai³ Kris²tu³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³lon³kị³kxai²nãn²tṵ³
A³bra³ãu²ah³la² a²sa³wi³ha³lxi³su² nũ³nhĩ³kị³tã³la².
Nxe³kị³kxai²nãn²tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³ye³ũh¹nẽ³lain¹ki³nũ³sa²kị³tã³la².

4

1 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²ki³lha³lxai²li² yãn³ta² kãin²to³nxa³hĩ¹na²
hxi²kan¹txi³ yen³kxa² wã³nxĩn¹te²a² o²la³kxi²hĩ³nx2nxa³wa².
Yen³kxa² yũ³hĩ³nx2nxa³wa². Yan¹nãu³a¹ a²yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ a²hxi²kxe³lon³tu¹wa². Yen³kxa² ka³lxa¹txi³
yũ³tu¹wa². Yxãn¹ta¹ kãin²nxa³hĩ¹na¹ a²wa³kxẽn³yah³lo²lon³sxã³
yxau³kxa² yã¹nxe³jut3sṵ³nhĩ³nx2na³la². Kwa³na³kxai²nãn²tṵ³
sa²yxo²wet1hĩ³nx2na³la².
2 Nxe³tãu³a² a²wẽt3sĩ¹na¹ wẽ³sa² ĩ³tih³nxe³jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hi² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ hau³ko³jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hi² a²wĩ³nu²su² te²kxai³lu² nxe³hĩ³nx2na³la².
In³txi³lo³nxa³tãu³a² nxe³hĩ³nx2na³la². Nxe³te²ju²hẽ³la².
A²wĩ³na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Hĩ¹na² in³txi³si¹lxi¹. Nxe²nxa³tạ³lxa¹ nxe³hĩ³nx2na³la².
3 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² wẽ³sxa² yã¹nxe³kị³sĩ¹nai³tã²
a²nũ²a² yuh³xan¹te²a² wã³nxĩn¹ju³ta² so¹lxi³ ain³kxi²sxã³
sa²yxo²we¹kị³tai¹ti²tu³wa².

4 Nxe3ki̱3sa2kxai3 ha3lo2a2 hau3hau3kon3na3na1 sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2 a2ki3lha3lxa2 ĩ3sa2si1hã3ũ1nhẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Sũ̱3na2 ki3lha3lxa2khai3su2 kxan2ti3 ĩ3sa2si1hã3ũ1nhẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Ĩ3sa2si1hã3ũ1nhẽ3hĩ1na2 tẽu1hẽ1na2 a2nũ2khai3su2 a3li3lah1sxã3 wen1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Moi3se2ah3lu1tai2na2 kwa3na3jau3xa2 sa2yxo2we1jah1lo2lon3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.

5 Jã1nxe3ju3kxai3lu2 a2nũ2ai2li2 kwa3na3jau3xu1tai2na2 sa2yxo2we1tãu3lo3te2nãn2tu̱3 ĩ2li3te2hũ̱3te2a1 ko̱3nxe3te2lo3tãu3lo3tain1jau3xa2 ã3wa2sut1si1jau3su2 a2nũ2su2 wen1ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2, Je3su2jah3la2sa3. Nxe3sxã3 txa2wã1ko̱3nxe3ti3 kãi3ki̱3ju3ta2 ã3wa2su1tẽ3te3lhxã3 ya3lu2kxi2nẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 a2ki3lha3lhxu2 khai3txi3hi1tẽ3nũn3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.

6 Nxe3ti3hi1tẽ3lha2kxai3 Je3su2jah3la2 Yãu3ka3txa2 nxũ2kwa̱i3yxau3nẽ3lhi1jau3su2 ĩ3sa2si1hã3ũ1nhẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.

— Wĩ3nãi3. Txa2wĩ3nu3sa2nhĩ1lxi1. Yxo2ĩ2nxa2ha1kxe3su2 nhi1lxi1. Nxe3hi̱3ki̱3tã3la2.

7 Jã1nxe3ju3kxai3lu2 wxãi2kxai3 hĩ1na2 a2wa3kxẽn3yah3lo2lo3te2la3 yah2lxa3lxa2. Hĩ1na1 Txa2wã1sũ̱3na2 a2ki3lha3nãu3khai3su2 yah3lxi1lxa2. Yah3lxi1nha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 yen3kxa2 ũ3ha1te2a2 yan1nãu3a1 ũ3yhen3kxi3nhẽ3tu1wa2.

Pau2lah3lai2na2 ĩ3hxi2waun3ta3kxi2jau3su2

8 Jã1nxe3jut3su2 kxã3nxai3kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3nu2khai3xa2 ĩ2yah3lxa3nhĩ1nai3kxai3 a2nũ2a2 wã3nxĩn1ki3lxo3nha2te2a2 txa2wã1sũ̱3nu2sa2ki3lxo3te2an2tu̱3 sa2yxo2we1jah3lxin1tai1ti2tu3wa2.

9 Yah3lxin1ta1 hĩ1na2 Txa2wã1sũ̱3na2 ĩ2yah3lxi1lxa2. Te2yã1nxe3sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 ĩ2nx2ti3na3la2. Nxe3nx2ti3kxan2ti3 hĩ1na2kxai3lu2 ĩ3yat1jah3lxin1sxã3 yen3kxa2 wã3nxĩn1nxa3kxa2 ha3ya3kxa3lxi3sa2te2a2 yuh3xai2nãn1ta2yen3kxan2tu̱3 nxe3te2na2 ãn3ten3yah3lxi1lxa2. Ĩh1nxe3kxa2ya̱n3ti3ta̱3 yah3lxin1ji1wa2? Yen3kxai2na2 a2wa3kxẽn3yah3lo2lo3ju3ta2 ãn3ten3yah3lxin1ji1wa2?

10 Nxe3yah3lxi3sxã3 ha3lo2a2 ĩ2lu3jut3sũ̱3ju3ta2 a3lan2ti3su2 ta̱3nxa2 i3la3kxi3su2 ta̱3nxa2 kwẽ3kon3ti3xa2 ta̱3nxa2 txi3wa3kxa2 wã3nxĩn1ki3lxo3ju3ta2 so1lxi3 yuh3xan1te2 wãn3txa2 so1lxi3 ten3yah3lxi3ta1hĩ1nhẽ1la2.

11 Yah3lxin1nha2kxai3 hxi2waun3ta3kxi1nx2ta1nha2wa2. E3kxi1nx2ta1jau3xai3tã2 sa2yxo2ã3sah1lxin1kxai2nãn2tu̱3 kwa2o2la3kxi1nx2ta1kxa2ya̱n3txi3su2 hxi2waun3ta3kxi1nx2ta1nha2wa2.

12 Jã1nxa1jut3su2 txa2wã3ta̱3syah1lxi1lxa2. E3la2 e3kxi1nx2ta1tu1wa2. A2kxã3nxai3tã2 Moi3se2ah3lu1tai2na2 kwa3na3jau3xu1tai2na2 yxo2ĩ2a1ju3ta2 ã3a1ha2kxai3 Moi3se2ah3lu1tai2na2 kwa3na3jau3xu1tai2na2 wxa2wa2sut1sxã3 yxau3na1hẽ3la2. Jã1nxe3na1kxa2 yã1nxe3sxã3

Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nĩn^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}te^{2}lot3sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

13 Nxe^{3}sah^{1}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2} ĩh^{3}ton^{3}sxã^{3} yxau^{3}kxi^{2}ya^{3}sain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ya^{3}sain^{1}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

14 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ĩh^{3}ton^{3}sa^{2}kxe^{3}su^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}khaix1sa^{3}kxan^{2}ti^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} wxã^{3}tạ̃^{3}nxa^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}khai^{3}xa^{2} wxã^{3}tạ̃^{3}nxa^{2} nxe^{3}te^{2}na^{2} ain^{3}kxah^{1}lxin^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

15 Wi^{1}lhin^{1}khai^{1}yxah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{3}lxi^{2}sah^{1}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wxa^{2}ye^{3}nai^{2}li^{2} wxa^{2}ye^{3}sai^{1}nhah^{2}lxin^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ũ^{3}yhe^{3}wi^{2}xi^{2}sah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}sah^{2}lxi^{1}nhĩ̱^{3}nxãn^{1}kxan^{2}ti^{3} ĩh^{1}nxe^{3}jah^{3}lxin^{1}thai^{1}la^{2}?

16 Wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xan^{2}tụ̱^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}kxan^{2}ti^{3} hĩ^{1}nai^{2}li^{2} ĩ^{3}ã̱^{3}lxa^{3}txi^{3}nha^{2}sxã^{3} ạṉ^{3}ta^{3}kxi^{2}sah^{2}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxãn^{1}ji^{1}wa^{2}?

17 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} jah^{1}la^{2}nãu^{3}xai^{2}li^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ki^{3}lxo^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}li^{2} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}tũ̱^{3}kạ̃^{3}txai^{2}la^{1}wa^{2}. Wi^{1}lhen^{3}txi^{1}nx2tain^{1}kxan^{2}ti^{3} ã^{3}sxã^{3} ã^{3}waix3sa^{2}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̱^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sah^{1}lxi^{3}sãn^{2}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} te^{3}nain^{1}na^{3}la^{2}.

18 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} wi^{1}lhen^{3}txi^{1}nx2tain^{1}jut3su^{2} wai^{3}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}, a^{2}ẽ^{1}na^{2} wi^{1}lhin^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}la^{2}. U^{2}lxi^{3} yxau^{3}tạ̃^{3}nxa^{2} u^{2}lxi^{3} yxaun^{2}nxa^{3}tạ̃^{3}nxa^{2} nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

19 Jã^{1}nxa^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} wxãi^{2}kxai^{3} txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}hũ̱^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txa^{2} kũ^{3}we^{2}ki^{2}la^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{2}lxa^{3}lxa^{2}. Ã^{3}ne^{3}wxe^{3} kãi^{2}non^{3}yah^{2}lxan^{3}tạ̃^{3}lxa^{1} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nha^{2}sxã^{3} yxau^{3}si^{1}sah^{1}lxin^{1}nha^{2}wa^{2}. Tu^{1}ha^{3}ka^{3}lxa^{2} wẽh^{3}ni^{3}te^{2}a^{2} wẽ^{3}sa^{2} ãh^{1}yxau^{3}ni^{2}tãu^{3}a^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}xa^{3}tạ̃^{3}lxa^{1} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nha^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{2}ti^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}kãi^{2}non^{3}yah^{2}lxan^{3}tạ̃^{3}lxa^{1} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nha^{2}sxã^{3} yxau^{3}si^{1}sah^{1}lxin^{1}nha^{2}wa^{2}.

20 Wxa^{2}ye^{3}na^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Yau^{3}ã̱^{3}lxi^{3}ti^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}hĩ̱^{3}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ta^{1} ti^{3}he^{1}nxe^{2}nxa^{3}wa^{2}. Ul^{2}yxau^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Wã̱n^{3}txa^{2} sa^{2}wai^{3}wait3sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nxa^{2}lxi^{3}te^{2}nũ^{2}hũ̱^{3}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}.

A^{3}bra^{3}ã^{u2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} ha^{1}lin^{1}kxi^{3}jau^{3}su^{2}

21 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yau^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{2} e^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nhai^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}yah^{2}lxan^{3}ta^{2}lu^{1}wa^{2}.
22 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wẽ^{3}sa^{2} ha^{1}li^{1} we^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2}
tu^{1}ha^{2} nũ^{1}ha^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2}
ũ^{3}whĩn^{1}ti^{3}sxã^{3} wet1sãn^{2}sxã^{3} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}a^{2}
hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãn^{2}ta^{3} a^{3}li^{3}lah^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1}
a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxu^{3}khai^{3}xa^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ti^{3}sxã^{3} sa^{2}we^{2}txi^{2}nũn^{3}sxã^{3}
jã^{1}nxe^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}ye^{2}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
23 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} hxi^{2}kan^{1}txa^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2}
kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2} wa^{3}kon^{3}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2}
wẽh^{3}ni^{3}sxã^{3} we^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ã̱^{3}sa^{2}nũn^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2}
wẽh^{3}ni^{3}nxa^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} wẽ^{3}sai^{2}na^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
24-25 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}yxo^{2}ka^{2}la^{1}hũ^{3}nyhu^{1}kxi^{3}jau^{3}xa^{2} yau^{3}ha^{1}lin^{1}jau^{3}xa^{2}
yũ^{2}na^{3}la^{2}. Yau^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Wã^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Si^{3}na^{3}i^{2}kax3su^{1} Ju^{3}te^{2}a^{2} ko^{3}xan^{1}te^{2}a^{2}
a^{2}wãn^{3}txi^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{3}ra^{2}bi^{2}a^{2}ko^{3}xan^{1}ta^{3}kax3su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lot3sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2}
te^{2}yã^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3} yxau^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
nũn^{3}na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}kxã^{3}nxai^{3}tãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} yuh^{3}xan^{1}ta^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}thĩ^{3}nai^{2}la^{1}wa^{2}.
Kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}sxi^{2}hai^{2}la^{1}wa^{2}.
Hai^{3}txi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}wa^{2}.
Nxe^{2}nxa̱^{3}ha^{2}kxai^{3} a̱^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2}
a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}hũ̱^{3}nha^{2}kxai^{3} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3}
yxau^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.
26 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} yau^{3}xã̱^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}nẽ^{3}jau^{3}xai^{3}tã^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}sa^{2}kxai^{3} oh^{3}xan^{1}thĩ^{3}nũ^{3}a^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}nũ^{3}a^{2}
tah^{2}hĩ^{3}na^{2} txa^{2}wã^{1}hã^{3}ka^{3}nu^{2}hũ̱^{3}na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}sxa^{3}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2}
so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}la^{1}wa^{2}.
27 A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} a^{2}kxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} tah^{2}yau^{3}nũ^{3}a^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxãi^{2} ĩ^{3}nxa^{2} wẽ^{3}sa^{2} yũ^{2}nxa^{3}ta^{1}ka^{3}lxi^{3} ĩ^{3}nxa^{2}
kwa^{2}ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}txa^{2}hẽ^{3}ni^{1}. Wẽ^{3}sa^{3}la^{3} yũ^{3}nxa^{2}nxa^{3}kxan^{3}ti^{3}
ka^{3}lxi^{1}sxã^{3} wxan^{1}txu^{1}ni^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}je^{1}na^{2}
wẽ^{3}sa^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} wẽ^{3}nhĩn^{1}tũ^{1}xĩ^{1}. Ta^{1}ka^{3}lxa^{2} ã̱^{3}xa^{2}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
ka̱^{3}lxa̱^{1}txi^{3} wẽ^{3}ha^{3}lxin^{3}kxan^{2}ti^{3} wxa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
ã^{3}sen^{3}sọn^{1}tũ^{1}xĩ^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
28 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxãi^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}kxa^{2} yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}syah^{1}lxi^{1}lxa^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} I^{3}sa^{2}kah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}ka^{2}
ki^{3}lha^{3}lxah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A̱^{2}ki̱^{3}lha̱^{3}lxa̱^{2}khai^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}si^{1}yhah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2}
yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
29 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3}
yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} wẽ^{3}sa^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}sxe^{3}xa^{2} khai^{3}xai^{2}na^{2} wẽ^{3}sa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxan^{2}ti^{3}
khãuh^{3}lxa^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2}
ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱^{3}yxau^{3}nẽ^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}.
30 A^{2}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}
whãi^{2}na^{1} ã^{3}waix3si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} kwa^{3}na^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}sxe^{3}xa̱^{2} khai^{3}xai^{2}na^{2}
a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} so^{1}lxi^{3} a^{1}yxau^{3}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} ha^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{2}
yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}wha^{1}kxi^{2}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yũ^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
31 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}syah^{1}lxi^{1}lxa^{2}.
A^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}lo^{2}lot3sxã^{3} yxau^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}sa^{2}nũn^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wa
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ju^{3}ta^{3}lon^{3}ki̱^{3}sxa^{3}
Nxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2}
a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}hũ̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} ki̱^{3}tã^{3}la^{2}.

5

Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}jau^{3}su^{2}

1 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tẽ^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xai^{3}tã^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}ki^{3}so^{3}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}sxã^{3} wxa^{2}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}a^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kwa^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lot3sxã^{3} yxau^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

2 Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} wi^{1}lain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} kãi^{3}ai^{1}nhxai^{2}kxai^{3} jã^{1}yxah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wxe^{3}nũ^{1}hah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}.

3 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} kãi^{3}ai^{1}nhxai^{2}kxai^{3} jã^{1}yxah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wã^{3}ko^{3}nxa^{3}te^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{3}lot3jah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}.

4 Wãi^{2}kxai^{3} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa̱^{3}li^{2}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}nũ^{1}hah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} a^{3}li^{3}sxã^{3} ã^{3}waix3jah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{2}nxa^{3}lxa^{2}.

5 Nxe^{3}sxã^{3} txai^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{2}sĩn^{1}sxã^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}tai^{3}tã^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}wa^{2}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{2}sa^{2}sĩn^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} wain^{3}te^{2}lot3sa^{2}sĩn^{1}kxe^{3}su^{2} ã^{3}wxe^{3}nũ^{1}sĩ^{1}na^{1}wa^{2}.

6 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sĩ^{1}na^{1}wa^{2}. Sĩ^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} kãi^{3}ai^{1}nhxai^{2}kxai^{3} jã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}ta̱^{3}nxa^{2} hãi^{1}nxã^{1}ta̱^{3}nxa^{2} ĩ^{2}lu^{3}ju^{3}ta^{2} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} a^{3}lxi^{2}waun^{1}nhyu^{1}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} wain^{3}na^{3}la^{2}.

7 A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} wi^{1}lxai^{3}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2} ã^{3}nih^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yãn^{3}txi^{3} ã^{3}nxai^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}la^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}xã̱^{3}xa^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} ain^{3}kxah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}ne^{3}hi^{1}jah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wa^{2}. Ĩh^{1}te^{2}la^{3} wãn^{3}txa^{2} nxe^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}te^{2}la^{3} ain^{1}sai^{1}la^{2}?

8 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nx2ti^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txa^{2} ã̱^{3}lxi^{3}jau^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}jah^{1}lo^{2}sxa^{3}wa^{2}.

9 Yain^{3}txa^{3}nũ̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}wat1tũ̱^{3}hũ̱^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Ki^{3}ka^{3}na^{3}ku^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}sxã^{3} yain^{3}txa^{3}nũ̱^{3}xa^{2} ũ^{3}kxẽ^{3}ni^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} tũ̱^{3}xa^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}wat1thĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}xã̱^{3}xai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ku^{2}

kxan²ti³ yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³ ye³jen¹na² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹
yxo²ĩ²ain¹tu¹wa².
10 Nxe³yãn¹ta¹ wãn³txa² yau³xã̱³xa² sa²yxo²ã³sih¹nxa²lxa¹jau³su²
ã³wxe³nũh¹nx2ta¹wa², Je³su² Kris²tu³jah¹lai²li²
hxi²kan¹ti³hi¹tẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³la². Nxe³yãn¹ta¹ jah¹la²
ki³han³jau³su² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jah¹la² ĩ²li³te²su² te²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²tu¹wa².
11 Yxãn¹ta¹ txa²wã³tã̱³syah¹lxi¹lxa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txai²na² sa²kxai³lu² Ju³te²a² a²ki³lha³lxa² kãi³ai¹nhxai²kxai³
jã¹nxa¹ju³ta² nxe³jau³jau¹xai²na² yxo²ĩ²si¹hain¹jau³su²
ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ Ju³te²a²
wãn³txa² sa²yxo²we¹tũ̱³ka̱³txa² khãuh³lxa³ti³sain¹to³lhai¹la²?
Ya²la³tu̱³ nxe² ĩ³yau¹ũ¹hai¹na¹ke³la³te²kxai³ wãn³txa²
ĩ³hen³txi³na¹jau³xa² Kris²tu³jah¹la² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxain¹ju³ta²
ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² kwa²wãn³txi³sa²hĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹
ti³he¹xai¹nxa³wa². Jã¹nxe³ke³la³te²kxai³la¹ Ju³te²a² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³xa̱n³ta³kxi²sai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹
jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³ain¹nxa³hẽ³la².
12 A²nxe³te²na² sa²kxai³lu² e³ki³ha¹ki¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa²
ã³waix3txain¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².
13 Nxe³yãn¹ta¹ txa²wã³tã̱³syah¹lxi¹lxa². Wxa²wa²sut1sxã³
yxau³yah³lxi¹lxa². Yxah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²wa²su¹khaix1na¹wi¹. Nxa¹ha²kxai³ ĩ²li³ju³ta²
wi¹lĩ²ye²na¹ha²kxai³ o²la³kxi²na¹tu¹wi¹. Yah³lxin¹jau³su²
yah³lxi³txa³hẽ¹la². A³lxi²nhyah¹lxi¹nha²kxai³
ã³non²ta³kxi²nyha¹yu³sxã³ yxau³jah¹lxi³hẽ¹la².
14 Nxe³ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² wãn³txa² si³yxau³tãu³a²
yau³ka³na³ka³na³tã³la².
— A³lxi²nhxãn¹kxa² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi¹tai¹nhẽ³li¹.
Nxe̱³ta¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³to³ta¹ a³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxan³kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nxe³te²lo³nxe³nyhu¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³
hãu²non³sxã³ yxau²xai³lyah²lxa³nha²kxai³ ã³nhai²ta³lxi³sxã³
yxau²xai³lyah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹sxã³ wxa²wa²sut1sxã³
yxau²xai³lyah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa².

Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jau³su²

16 Jã¹nxa¹ha²kxai³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³txa² hi²sen³su² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jau³xa²
ain³kxi²jxah³lxi³hẽ¹la². Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yuh³xai²nãn¹ta²
yxo²kwa̱in³yah³lxin¹jau³xa² sa²we¹jah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa².
17 Nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹te² a̱in³nha²ki̱³ju³ta²
ain³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ yau³xã̱³lxi³jau³su² hĩ̱³nx2na³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² a²wãn³txi³sxa³wa².

Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} te^{3}nxa^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}ten^{3}kxa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2} he^{3}la^{3}kxa^{2} te^{3}nai^{1}nxa^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} wã^{2}nxũh^{1}lxi^{3}sxã^{3} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}ki^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} hxi^{2}kan^{1}nẽ^{3}lxa^{3}wa^{2}.

18 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nxũ^{2}kwai^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.

19 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{2} yxo^{2}kwain^{3}kxi^{2}kxa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ki^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{2} yxo^{2}kwain^{3}kxi^{2}kxai^{2}na^{2} nxe^{2} kãi^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3}, ko^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}kwain^{3}to^{3}ha^{2}kxai^{3},

20 Tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} ta^{3}nxa^{2} kwa^{3}thi^{3}la^{2} ta^{3}nxa^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}ki^{3}lxo^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}ju^{3}ta^{3}lot3sa^{2}kxai^{3}, tih^{3}na^{3}la^{2} ã^{3}nan^{3}nyhu^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}nha^{2}kxai^{3}, an^{3}ta^{3}kxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, kwa^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yi^{2}yi^{2}lhon^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}ka^{3}tã^{3}nxe^{3}yhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}wã^{3}lon^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, kãin^{2}ki^{3}lxo^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}hait2ta^{3}lxi^{3}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{3}ka^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} kwa^{2} ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ye^{3}ĩ^{3}yi^{2}lho^{1}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lyah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3},

21 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} kãin^{2} yxo^{2}kwai^{3}ni^{2} yain^{3}jau^{3}xa^{2} ũn^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}sxã^{3} wen^{1}to^{3}ha^{2}kxai^{3}, ĩ^{3}yain^{3}sxã^{3} ko^{3}nxe^{3}ti^{3} wa^{3}ni^{3}lon^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} yen^{3}kxa^{2} ã^{1}jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ko^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}sxã^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2} yxo^{2}kwain^{3}kxi^{2}te^{2}a^{2} kãi^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}la^{2}.

22 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nxũ^{2}kwai^{3}yxau^{3}nhẽ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ã^{3}kãi^{2}non^{3}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ki^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}: a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}kxi^{3}sa^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}, ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} wi^{1}kãi^{3}ki^{3}sa^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}ki^{3}sa^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} hxi^{2}nũn^{1}ki^{3}sa^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} yxo^{2}ĩ^{2}nyhu^{1}ki^{3}sa^{2}kxai^{3},

23 Wa^{3}su^{3}txi^{3} hxi^{2}ye^{1}ta^{3}lxi^{3}nẽ^{3}lxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ko^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}lain^{1}kxan^{2}ti^{3} te^{2}yã^{1}nxe^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xain^{1}ki^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}sxã^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txa^{2}

nxũ²kwa̱i³yxau³nhẽ³lha²kxai³, nxe² kãi³ki̱³tã³la². Nxe²
kãi³ki̱³ju³tai²li² ĩ³hxi²ko²nẽ³lain¹ju³ta² yũ³te²sxa³yu²hẽ³la².
24 Jã¹nxe³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³su²
ki̱³tã³la². A²sa³wi³ha³lxi³su² ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³ki̱³ju³ta² nxe³sxã³
yuh³xai²nãn¹ta² yxo²kwa̱in³ki̱³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ ã³sxã³
ã³wa²sut1sxã³ yxau³ki̱³tã³la². A²kxã³nxa² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³kxai¹nhĩ¹nai³ jã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² ã³na¹sxã³ ã³wa²sut1sxã³ yxau³ki̱³tã³la².
25 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ² ã³si³wxe³ki̱³sĩ¹nai³tã² txa²wã¹ẽ¹nãu³a²
tah²lxi³te³lo³tẽ³tai¹ti²tu³wa². Nxe³te²lo³tẽ³lha²kxai³ Sũ̱³na²
Yãu³ka³txa² ĩ³hxi²ka¹tẽ³ju³ta² yxau²xai³la³sah¹lxi³wxa².
26 Kãin²khai¹nxe³ki³lxo³nyha¹sah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Kãin²ki³lxo³sxã³ he¹kxi²a³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². A²nũ²ai²li²
ã²la² kãin² yen³kxih³te²a² ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
yxo²kwa̱in³nũ¹hain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

6

Ã³non²ta³kxi²waun¹nyhu¹ki̱³jau³su²

1 Txa²wã³ta̱³syah¹lxi¹lxa². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³
wxa²nũ̱³ka̱³txa² wxa²ha³tih³xa² ko̱³nxe³te²sin¹tãu³a²
ĩ³ye³ĩ³so¹kxain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxãi²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² sa²yxo²wet1sxã³
yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² ã³na¹si¹hai¹nĩn¹jau³su² thãi³ti³la² wi¹lhin¹sxã³
ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³la². Yxo²kãin²ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ko̱³nxe³te³ũ¹yhah¹lxin¹kxa²ya̱n³txi³su² nxe³nx2ta¹wa².
2 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² sa²txe̱¹ju³ta³lo³te²na²
ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jah¹lxi³hẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la² a²ten³jau³su²
kãi³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
3 Jã¹nxe³sxã³:
— Txai²li² kãin²te²sa¹wi¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ yxãn¹ta¹ hai³txi³
kãin²nxã²nxa³kxe³su² ĩ³ki³ha¹kxi²nha²hĩ̱³nxa¹lxa².
4 Nxe³yãn¹ta¹ o²la³kxah¹lxin¹ju³khai³xa² so¹lxi³
wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹la². Nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lo²la³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka²lih¹txi³nyhah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Ĩ³ka³lih¹nyhah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Wi¹lo²la³kxi²na¹te²tu³wi¹. Nxa̱¹ha²kxai³ ka³lih¹kxi²nha¹nhai¹.
Nyhah¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Ju¹tai²li² wi¹lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹
wi¹lo²la³kxah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ nxe²e³kxah¹lxi¹nhĩn³te³nah¹lxi¹:
— O²la³kxi²na¹ju³ta² kũ³we²ki²la² wi¹lxa³wi¹. Nxe²nxa³kxan²ti³
a²nũ²a² ã̱³xai²na² o²la³kxi²ju³ta² ko̱³nxe³khai¹nx2na³li¹.

Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}ai^{1}na^{1}wi^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{2} e^{3}kxah^{1}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}. Wi^{1}lo^{2}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}ju^{3}khai^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}kxi^{2}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

5 Nxe^{3}sxã^{3} u̱^{3}lxah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wahx3yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wxa^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{3}lot3sih^{1}nxa^{2}lxi^{3}kxe^{3}su^{2} nũh^{1}wa^{3}kon^{3}kxa^{2} ai^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

6 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}jah^{1}la^{2} wxa^{2}yen^{3}kxi^{3}khai^{3}xa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} wã^{2}nhũh^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

7-8 Wã^{2}nxũh^{1} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}nha^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nha^{2}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wi^{1}lĩ^{2}sain^{1}tu^{1}wi^{1}. Jau^{1}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}nyhah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} yain^{3}ta^{3}ki^{3}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ũ^{3}whĩ̱^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1} a^{2}jã^{1}nxe^{2} ũ^{3}whĩ̱^{1}xi^{2}ki̱^{3}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}so^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2} si^{3}sa^{3}ki^{3}a^{2} kwa^{2}toh^{3}lxa^{2} wen^{1}te^{2}a^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ũ^{3}whĩ̱^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} ha^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1} jã^{1}nxe^{2} ũ^{3}whĩ̱^{1}xi^{2}ki^{3}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}so^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} ki^{3}lã̱^{3}xa^{2} wxa^{2}so^{1}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Ki^{1}ain^{2}txi^{3} wxa^{2}so^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}nũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{1} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}tu^{1}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} te^{3}nain^{1}ju^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{2}yan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{1} kan^{2}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}tu^{1}wa^{2}.

9 Nxe^{3}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} kãi^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kwa^{2}hxi^{2}tha^{3}a^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxa^{3}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{1} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} ũ^{3}yho^{3}hxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}tu^{1}wa^{2}, u̱^{3}nẽ^{3}lxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}la^{2}.

10 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}lã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}i^{2} nxe^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ya^{3}lo^{3}txi^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{2}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}sxã^{3} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}i^{2} nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}san^{1}jau^{3}su^{2}

11 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Wãn^{3}txa^{2} kãin^{2}jau^{3}xa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.

12 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} jah^{1}la^{2}nãu^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}ki^{3}lxo^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} o^{2}la^{3}kxai^{1}nxa^{3}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2}ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũ^{1}si^{1}nyhain^{1}jau^{3} te^{3}nain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{2} kwa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wi^{1}lhin^{1}khai^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} kãi^{3}ai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jã^{1}nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{2} kwa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũ^{1}si^{1}nyhain^{1}jau^{3}su^{2} ten^{3}khai^{1}xain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{2} e^{3}kxi^{2}nũ^{1}si^{1}nyhain^{1}jau^{3}su^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{2}txa^{2}

a²ki³lha³lxa² kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³la². Jãx1sih¹nxa²lxain¹jau³su² te³nain¹na²hẽ³la². A²ẽ¹na² wa³lo³lon³na³la². A²nũ²a² ã̱³xa² khãuh³lxa³tain¹kxa²ya̱n³txi³su² yu̱h³lxain¹na²hẽ³la². Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³jau³su² yxo²ĩ²ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² khãuh³lxa³tain¹kxa²ya̱n³txi³su² yu̱h³lxain¹na²hẽ³la². Jã¹nxe³ha²kxai³ nxe²e³ain¹te³nah¹lxi¹:

— Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²ki³lha³lxa² kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Ain¹jau³su² khãuh³lxa³txain¹kxa²ya̱n³txi³su² ain¹na²hẽ³la².

13 Nxe²e³kxi¹nx2tain¹kxan²ti³ kxã³nxa² kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²we¹tai¹nxa³wa². Kwa²hãi¹nxe² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² a²ki³lha³lxa² kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³la². Jã¹xah³lxin¹ju³ta³nũ³a² te³nain¹na²hẽ³la². Yah³lxin¹ke³la³te²kxai³ yxo²kãin²e³ai¹nh̃ĩ³nx2na³la². E³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wãn³txa² e³sĩ¹na¹jau³xa² sa²yxo²wet1sain¹nũn³sĩn¹na³li¹. Nxai¹nh̃ĩ³nx2na³la².

14 Nxain¹kxan²ti³ yxo²kãin²e³ain¹kxan²ti³ txai²li² yxo²kãin²txi³ e³a¹ju³ta² ten³te²txã³wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³jau³xai²na² so¹lxi³ e³kxi²jah¹lo²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ yen³kxa² yuh³xai²nãn¹te²a² wã³nxĩn¹kxi³kxan²ti³ a³lxi²sa²nxa³nha²wa². Hĩ¹na² e³kxin²nxa³lho³la². E³kxin²nxa³te³nah¹lxi¹:

— Yuh³xai²nãn¹ju³ta² a²hxi²kan¹ti³lxo³ju³ta² ten³sa³nhai¹. Nxe² e³kxin²nxa³lho³la².

15 Nxe³ha²kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² kãi³ain¹jut3sa²kxe³su² sa²yxo²ã³ta̱³nxa² hãi¹nxe² kãi³ta̱³nxa² ĩ²li³ju³ta² kwa²hãi¹nxe³h̃ĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹ha²kxai³ ã̱³lxi³txi³ we¹nha²h̃ĩ³nx2na³la². Nxe³ju³tai²na² so¹lxi³ wi¹na³la².

16 Nxe³ju³tai²li² yxo²ĩ²nhain¹kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nãu³ai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³nhãu²no³ju³ta² yũ³ha²kxai³ thãi³ti³la² wi¹lĩ²ju³ta² yũ³ha²kxai³ nxẽn³tain¹tu¹wa². Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ te²yã¹nxa²xai³ain¹tu¹wa².

17 Jã¹nxa¹jut3su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ya³lo³txi²sxã³ ĩ³hen³txi³na¹ha²kxai³ khãuhx3sain¹tai¹ti²tu³wa². Txa²nũ²nãu³ai²na² sa²kxai³lu² khãuhx3sain¹kxe³su² hxi²yxãi¹nxa² yũ³ye²sa³ha²kxai³ Je³su²jah¹la² wa³ka³li³lon³kxi²jah¹lo²sa¹wa². Nxe³sa³ha²kxai³ hĩ¹nãn¹te²tu̱³ en²sah¹lxin¹jau³xa² e³kxi²sah¹lxi³txa³hẽ¹la².

18 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã³tã̱³syah¹lxi¹xa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Jã¹nxa¹jau³su² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lu²na¹wa².

Efesios

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Txai²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² Jah¹la², Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ten³jau³su² ĩ³wet1so¹sxã³ hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la². Sa³ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txain¹si¹ha¹jau³nũ³a² ĩ³sa²si¹hã³sa²kxah³lo²sa¹wa². Nxe³sa²kxah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². E²fe³so³thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹wi¹nxe² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nx2ti³na³la². Nxe³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa².

2 Txa²wã¹wĩ³na² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³a¹ nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²ka² yen³kxa² wi¹kxa² ũ³hũ¹nẽ³jau³su²

3 Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³jah¹la² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa². A²nxe³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹lo²su² Jah¹la² A²wĩ³nai²la¹wa². Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nhẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² yen³kxa² wi¹kxa² ũ³hũ¹nẽ³na²hẽ³la². Oh³xan¹te²a² yen³kxa² ũ³hũ¹nẽ³na²hẽ³la².

4 Kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³ a²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ txa²wã¹ha³lo²a² yũ²nxa³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu¹ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nhẽ³ja³kxa³nũ³su² ã²la² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Wi¹lhin¹sxã³ kãi³si¹nhẽ³lha²kxai³ ko̱³nxe³ju³ta² yũ³ye²ki³sxa³ha²kxai³ nxe³si¹ki̱³jau³nũ³su² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A³lxi²nẽ³lha²kxai³ nxe² kãi³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

5 A³lxi²nẽ³lha²kxai³ kxã³nãu³u¹tai²na² Txa²wã¹sṵ³na²:

— Ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su² wã²nxṵ¹ha̱in³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².

— Ã³yũ³so¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Ai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ txa²wẽ³ha³lxi³lo³tai¹na¹tũ¹xã¹. Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ nxe³te²nũ³su² nxai¹na¹tũ¹xã¹. Ju¹tai²na² nũh¹lxi³sxã³ a²ten³jau³su² ha²kxai³lã¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Txa²wã¹sṵ³na² Ta²hai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² a³lxi²khai¹nxe³jah¹lai²na² nxe³te²na² wã²nxṵh¹lxi³sxã³ a²sa³wi³ha³lxi³su² ti³hi¹tẽ³na²hẽ³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³nu²su² te²kxai³lu² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³jau³su² ĩ²nẽ³lha²kxai³

wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nẽ³lha²kxai³ nxe³nẽ³na²hẽ³la². Nxe³nẽ³ju³tai²li²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².
7 Jã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³
ã³wa²sut1sxã³ yxau³ki̱³tã³la². Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
ne³wã²na³ũ¹nhẽ³na³la². Kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³ju³ta²
kãin²khai¹nxe³ha²kxai³ nxe²kãi³sa²tẽ³ũ¹nhẽ³na³la²,
8 Kwa²hãi¹nxe² wã²nxũh¹lxi³sxã³ kãin² thãi³ti³la²
a³lxi²nẽ³lha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³ ĩ²sa²tẽ³nẽ³na³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
te²nãn²tu̱³ a²hoh³lxi³su² khai¹nxe³ha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na²
a̱in³nha²sxã³ wain³txi³ a³la³kxi²ha²kxai³,
9 a²ten³khai³ju³ta² kãi³ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nãu³u¹tai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹, e³te³nah¹lxi¹:
— Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã¹a¹tũ¹xã¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³
ya³lu²kxi²nũ¹hain¹tũ¹xã¹. Ya³lu²kxi²nũ¹hain¹kxai²nãn²tu̱³
a²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹hai¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su²
nũh¹lxi³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² e³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³su²
ha²kxai³ hĩ¹nai²na¹ jau³xu¹tai²na² kãi³ta³lun²na²hẽ³la².
A²nxe³ju³tai²li² kãi³kxe³su² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³na³la².
10 A²nxe³jut3su² kxã³nãu³a¹ ha³lo²a² hau³hau³kon³na³na¹
nxe³tãu³a¹ yen³kxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a²nãu³xai²na²
a²yxo²ha³kxa¹ ha³lo²ai²na² a²yxo²ha³kxa¹ oh³xan¹te²a² whãi²na¹
yuh³xan¹te²a² whãi²na¹ nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
nxe³ju³tai²na² whãi²na¹ a²wa³kxẽn³ta³tu¹wa².
11 Jã¹nxe³jut3su² a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Kxã³nãu³a¹ wẽ³ha³lxi³lo³ta¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³a² yũ³sa³tũ¹xã¹,
ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹ai¹na¹tũ̱³ka̱³txi³nũ³su¹. A²nxe³te²nũ³su² te²a²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹sxã³ ã³nũ²nxi²sxã³
yxau³ya³hain¹tũ¹xã¹. Nxe³ju³tai²na² kxã³nãu³a¹
nxe²kãi³a¹tũ¹xã¹. Txa²te³na¹jau³sa²na³na¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² hĩ¹nai²na² Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ²sĩ¹na¹wa². Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² yxo²ĩ²ain¹nũn³tu¹wa².
Jã¹nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
wxi²kin³ti³to³nha²kxai³ sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³hẽ¹la².
Nxe³ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³nai²na² a²ten³jau³su² na³la².
13 Te²yã¹nxũn³sxã³ wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
yxo²ĩ²yah³lxi³nũ³nĩ¹nhẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ya²la³lyau³xai²na² wi¹jau³xai²na² yxo²ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² wxa²wa²su¹tũ¹nxa²lxi³na²hẽ³la².
Nxe³yah³lxin¹te³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² A²yãu³ka³jxah¹la²
ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nx2ti³jau³su² ũ³hũ¹nx2ti³na²hẽ³la².
Ũ³hũ¹nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
txa²sa³wi³ha³lxi³khai³su² we¹ti³hi¹txa²lxa¹tu¹wi¹.

Kxã¹nxãn¹jau³xu¹txain²txi³ e³kxi²na¹hẽ³li¹. Hĩ¹na² kãi³ũh¹nx2ti³ta³lu²na¹tu¹wi¹.
14 Yan¹nãu³a¹ yen³kxa² wi¹kxa² ũ³hũ¹nx2ta¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wi¹. Nxe³kxe³su² wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xa² ya²la³lyau³su² ye²kxe³su² Txa²yãu³ka³txa² ũ³hũ¹nx2ta¹hẽ³li¹. Nxe³nx2ta¹ha²kxai³ wxa²wa²su¹khai¹nxe³sxã³ yxau³yah³lxin¹ju³ta³nũ³su² yũ³nx2ti³tu¹wi¹. Nxe³jau³su² nxe³nx2ti³na²hẽ³la². A²nxe³jut3su² Sũ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ĩ³kãi²not3sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

Pau²lah³lai²na² a²yxo²wãn³txa² Sũ³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

15 Wxa²nũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²jah³la² yxo²ĩ²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Yxo²ĩ²tũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxi³ta¹hi¹n
16 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²na¹tãu³a² e³kxi²na¹wa². E³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²sũ³nu²yah³lãi³. Tũ¹ka³txai²na² yxo²ĩ²nxain¹na³li¹. Nxe³kxe³su² ĩ³sa²nẽn¹kxi²nxa²sĩ¹na¹nhai¹. Nxe³ha²kxai³ tũ¹ka³txai²na² ã³nxũ²kwai³lxũ¹txai¹nhẽ³li¹.
17 Wxãi²li² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³kah³lo²si¹lxi¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² A²wĩ³nu²si¹lxi¹. Wxi²kin³ti³ton³te²a² A²si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Nxe³si¹ha²kxai³ a²ẽ¹nãu³a² a²hoh³lxi³si²nũh¹txai¹nhẽ³li¹. Wxa²ha³lo²a² ĩ³yau¹ũ¹txai¹nhẽ³li¹, Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³la³kxi²nũ¹si¹hain¹jau³su¹.
18 Te²yã¹nxũn³sxã³ ha³lo²a² ĩ³ha²te¹jut3sũ³nxe² a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹la³la³kxi²ti³hit1txai¹nhẽ³li¹. Nxai¹nĩn¹kxai²nãn²tu³ ĩ³hi¹txain¹si¹hin¹jau³su² ĩ³kaix1so¹ai¹nĩn¹ju³tai²na² wi¹wi¹nxe² wah³nxe³nxain¹kxe³nũ³su² ã³ne³wxe³ain¹tu¹wi¹. Yxo²ĩ²tũ³ka³txa² yen³kxai²na² ha³lo²ai²na² wi¹ju³ta³nũ³a² ũ³hũ² kãi²no³tai¹nĩn¹ju³ta³nũ³a² ã³ne³wxe³ain¹tai²li¹.
19 Yxo²ĩ²nxain¹tũ³ka³txai²na² nũ³kxũn³txi³ hxi²kan¹txi³lo³tai¹nĩn¹kxe³su² ã³ne³wxe³ain¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ nũ³kxũ³nĩn¹ju³tain²txi³ nũ³kxũn³txi³ hxi²kan¹ti³hi¹tai¹nĩn¹tu¹wi¹.
20 Nũ³kxũ³nĩn¹ju³txai²nãn¹te²kxa³ya³lhu² Kris²tu³jah¹la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³si¹hi¹nha²kxai³ nxe³te²la¹wi¹. A²nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³si¹hin¹ka³tu³ ha³lo²a² oh³xan¹ko³xai²na² wxa²wi¹nxa²tãu³a² ũh³wxe³si¹hin¹nũ²hẽ³li¹, ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxẽn³su² ya³hin¹jau³sa¹.
21 Ũh³wxe³si¹hin¹tau³a¹ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ã³sen³sai¹sxã³ ne³ka³ta²si¹hin¹nũ²hẽ³li¹. Oh³nãu³u¹tai²nãn¹tũ³ka³txa² a²hxi²kan¹ti³nãu³xa² ã³sen³sai¹ha²kxai³ a²ta³nãu³xa² a²hxi²kan¹ti³nãu³xa² ã³sen³sai¹ha²kxai³ nũ³kxũn³khaix1nxe³te²nãu³xa² a²hxi²kan¹ti³nãu³xa² ã³sen³sai¹ha²kxai³ sa²ki³la³xi²te²nãu³xa² ã³sen³sai¹ha²kxai³ nxe³si¹hin¹nũ²hẽ³li¹. Jã¹nxe³sxã³

hĩ¹nãn¹tũ³ka̱³txai²na² nũ³kxũn³te²nãu³xa² ã³sen³sai¹ha²kxai³ yan¹nãu³ãn¹tũ³ka̱³txi³nũ³a² nũ³kxũn³te²nãu³nũ³a² ã³sen³sai¹ha²kxai³ nxe² Kris²tu³jah¹lai²na² nxe³si¹hin¹nũ²hẽ³li¹.
22 Te²yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² a²yu³hẽ³nãu³a² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ũh³wxe³yen¹nũ²hẽ³li¹. A²wa̱³kxẽn³ta³ti³hi¹tin¹nũ²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³kah³lo²su² ti³hi¹tin¹nũ²hẽ³li¹.
23 Txa̱²wã¹ne³ka̱³nã̱u³ai²na² sa²kxai³lu² txa̱²wã¹nũ²ai²na² whãi²na¹ wi¹lhau³ko³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²nha¹tũ³ka̱³txi³nãu¹xai²na² wi¹lhau³ko³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³kxe³su² ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txai²li² wi¹lhau³ko³tũ¹nha³li¹. Nxe³ha²kxai³la¹ Kris²tu³jah¹la² yã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³ki³nãu¹xai²na² sxi²je³na² ĩ²li³je³na² yxau²ho³hain¹kxan²ti³ wi²lhau³ko³tũ¹hain¹nũn³sĩ¹na¹wi¹, Kris²tu³jah¹lo²kxai³ Txa̱²wã¹hau³ko³jah¹lo²su² ha²kxai³lu¹. Nxe³jau³xai²na² Txa̱²wã¹sũ³na² e³kxi²na¹tãu³a¹ nxe²e³kxi²to³nha¹wa².

2

Ya³lu²sxã³ yxau³ki̱³te²nãu³xa² ka³te̱n³ti³hi¹tẽ³jau³su²

1 A²kxã³nxai³tã² Txa̱²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³yah³lxi¹nha²kxai³ ko̱³nxe³ju³ta² kãi³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe² yxau²xai³yah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Txa̱²wã¹sũ³na² ten³yah²lxa³nha²kxai³ ya³lu²te²hũ³nxe² Txa̱²wã¹sũ³na² yxau²xai³ye²yah³lxi³to³hin¹ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
2 Nxe³yah³lxi¹nhĩ¹nai³tã² yuh³xai²nãn¹tĩh³na² ko̱³nxe³tĩh³nai²na² ã³si³tẽ³la³kxi²yah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Ko̱³nxe³khai¹nxe³jah¹lai²na² oh³si̱³nãn¹te²a² hxi²kan¹jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Sa³ta³na²jah¹lo²khai³xai²la¹wa². A²ta³a² wãn³txai²la¹wa². A²nxe³te²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³tũ³ka̱³txai²na² wa³ka³ti³lo³tain¹te²ju²hẽ³la².
3 Nxa²ha¹te¹ tũ¹ka̱³txai² yã¹nxe² kãi³nũn³ki̱³tai¹ti²tu³wa². Tũ¹ka̱³txai² yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹si̱³na² a²ten³ju³ta² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³tai¹ti²tu³wa². Kwa² kuh³lxa³thin¹sxã³ a̱in³nha²ki̱³jau³xa² we¹ki̱³tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ tũ¹ka̱³txai² yã¹nxe³sxã³ Txa̱²wã¹sũ³na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³ki̱³te²ju²hẽ³la².
4 Nxe³yãn¹ta¹ Txa̱²wã¹sũ³na² hi²sen³su² a³lxi²khaix1nxe³nẽ³lha̱²kxai³ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

5 Nxe^{3}sxã^{3} txa^{2}wã^{1}kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kị^{3}kxe^{3}su^{2}
yxau^{2}xai^{3}kị^{3}tãu^{3}ai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2}
a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}kǫ^{3}tũ^{1}nhẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}nãn^{2}tṵ^{3} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

6 Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lhxã^{3}
yxau^{3}kị^{3}sĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tṵ^{3} oh^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2}
yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lhi^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

7 Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tṵ^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2}
kãin^{2}khaix1nxe^{3}ju^{3}tan^{2}tṵ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}
ĩ^{2}si^{1}nhẽ^{3}tu^{1}wa^{2}.

8 Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}nai^{2}na^{2} wã^{2}nxṵh^{1} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.
A^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũh^{1}nx2ti^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2},
txa^{2}wã^{1}kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kị^{3}kxa^{2} wah^{3}xa^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}si^{1}jau^{3}sa^{3}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}ẽ^{1}na^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tũh^{1}nx2ti^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wã^{2}nxṵh^{1}lxi^{3}
wxa^{2}ẽ^{1}na^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}jah^{1}lxi^{3}hị̃^{3}nx2nxa^{3}lxa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3}
ẽ^{1}na^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.

9 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wi^{1}kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ẽ^{1}na^{2}
sa^{2}wa^{2}su^{1}tũ^{1}yhah^{1}lxi^{3}hị̃^{3}nx2nxa^{3}lxa^{2}, yxo^{2}kãin^{2}e^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}ya^{3}n^{3}txi^{3}s

10 Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} tah^{2}lxi^{3} sa^{2}we^{1}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
Yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}lhxã^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}kị^{3}tã^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kxã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{3}
nxe^{2}e^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nhẽ^{3}jut3su^{2}

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ne^{3}kxe^{3}kxi^{2}sxã^{3} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}ka^{3}txi^{3}syah^{1}lxa^{3}lxa^{2}. Yxah^{2}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}
txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}ka^{3}txi^{3}na^{1}xai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
hxi^{2}ki^{3}la^{3} ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}tṵ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2}
ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}so^{1}kxi^{2}sa^{2}sĩn^{1}tṵ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} nxe^{3}te^{2}su^{2} sĩ^{1}na^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2} Sṵ^{3}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sa^{2}ye^{2}kị^{3}ju^{3}ta^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{3}la^{3}kxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}kxan^{2}ta^{1}
wxãi^{2}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nṵ^{3}ka^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}
ĩ^{3}nxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ũ^{3}sa^{3}si^{3}tũ^{3}ko^{1}kxã^{1}nha^{2}tṵ^{3}ka^{3}txi^{3}sxah^{1}lxa^{3}lxa^{2}.

12 Nxe^{3}yah^{2}lxa^{3}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}sxan^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. I^{3}sa^{3}e^{2}
nṵ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} yah^{3}lxi^{3}te^{2}sxan^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}waix3sxã^{3}
yxau^{3}si^{1}nxa^{2}lxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2}

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³kxai³lu¹, I³sa³e² nũ³ka̱³txa² ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³su² yah³lxi¹lxi¹. Wi¹lhau³ko³tũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xu¹tai²na² kxã³nxai³tã² yũ³yah³lxi³te²sxan³yu²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² yxau³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² wahx3yah³lxi³te²sxan³yu²hẽ³la². Yuh³xai²nãn¹ko³nãu³a² yxau²xai³yah³lxin¹tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² ã³ten³yah³lxin¹ju³ta² yũ³yah³lxi³te²sxan³yu²hẽ³la². U²lxi³ ã³si³tu̱³lxi²sxã³ yxau³si¹nxa²lxain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³yah³lxin¹jut3su² nxe² kãi³yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la².

13 Nxe³yãn¹ta¹ hĩ¹na² sa²kxai³lu² wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² ã³waix3sxã³ yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² hĩ¹na² jã¹nxe³sxã³ ã³si³tu̱³lxi²sxã³ yxau³yah²lxa³lxa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nx2ti³na³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nũh¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²ti³ha²yau³khai³xa² ha³li³hxan³nũ¹nx2ti³sxã³ ya³lu²kxi²nũh¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nũh¹nx2ti³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²su¹tũ¹nx2ti³na²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ã³tĩ³sih¹nx2ti³na²hẽ³la².

14 Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu² hãu²no³tũ¹nhẽ³jah¹lo²su² na³la². Nxe³sxã³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² sa²so¹ha²kxai³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² sa²so¹ha²kxai³ tũ¹ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ nũ³ka̱³txi³ ka³na³ka³na³ti³hi¹tẽ³na²hẽ³la². Ko̱¹ko̱n¹su² ki̱³sxai²ju³tai³tã² ã³na¹ti³hi¹tẽ³nha²kxai³ nxe³sxã³ ã³nũ²kxi²si¹nhẽ³na²hẽ³la².

15 Nxe³ha²kxai³lu¹ Ju³te²a² nũ³ka̱³txai²na² ũ³wha̱²li¹txã³nxu¹txai²na² wãn³txai²li² ã³na¹ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² wãn³txai²li² ã³na¹ha²kxai³ wãn³txai³tã² hxi²kan¹txi³ sa²yxo²we¹jah²lxan³jau³xai²na² ã³na¹ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ a²nũ²ai²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² te²na² nxe³ta̱³nxa² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²la³ ta̱³nxa² ĩ²li³te²na¹ ã³nũ²kxi²si¹hai¹nha²kxai³ a²nũ²a² tah²lxi³ we¹tha²kxai³ hãu²no³nhyain¹na²hẽ³la².

16 Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ ya²lu²kxi²nũ¹nhẽ³lha²kxai³ a̱n³ta³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta² ã³na¹hxa³txã²hẽ³la². Hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³lha²kxai³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² te²na² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²su² te²na² ã³nũ²kxi²sxã³ nũ³ka̱³txi³ ka³na³ka³na³tũ³ka̱³txi³su² ti³hi¹tain¹na²hẽ³la². Nxe³ti³hi¹tai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su² e³te³nah¹lxi¹:

— Tũ¹ka̱³txai²na² ĩ³wi¹lhit1sa²sxã³ ã³ya̱³lxi²xi²ti³hi¹tai¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

17 Jã¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Sũ³na²
wãn³txa² hãu²no³tũ¹nhẽ³jau³su² wi¹jau³su² ĩ³hen³txi³te³lhxã³
wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² Sũ³nai²li²
ul²yxau²xai³lyah³lxin¹te²nãu³ ĩ³nxãin²txi³ ĩ³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³
Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³su² Sũ³nai²li² ul²yxau²xai²nxa³te²nãu³ãin²txi³
ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ nxe³nx2ti³na²hẽ³la².
18 Jã¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki̱³tã³la².
Nxe³ki̱³sa²kxai³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txain²txi³ Ju³te²a²
nũ³ka̱³txi³sxa³te²ain²txi³ nxe³tũ³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xain²txi³
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹tẽ³na³la².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a²
hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxi²hĩ³ki̱³tã³la².
19 Nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ wxa²nũ³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²su² yah³lxin¹kxan²ti³ ã³lxi²tũ³ka̱³txi³su²
yah²lxa³nha²kxai³ kwa²ha³la³ka³lxa³lon³yah³lxa³nha²kxai³
yah³lxi³hĩ³nx2nxa³lxa². Yxãn¹ta¹ ha³lo²a² yxau²xai³te²nãu³su²
nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Sũ³na² sa³wi³ha³lxi³lon³yah³lxi¹lxa²,
yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³su² yah³lxi¹nha²kxai³la².
20 Sxi²ha² kãin²thĩ³na² txon³jut3sũ³ju³tai²la¹wa².
Sxi²ha² a̱u³txi³ txah³lxa³kxa² sa²ta̱³te²na² sa²kxai³lu²
ĩ³kaix1so¹tũ³ka̱³txi³su² te²na² Sũ³na² wãn³txa²
hen³txi³tũ³ka̱³txi³su² te²na² nxe³te²nãu³xai²na²
tah³lxa³kxan²tu̱³ sa²ta̱³ki̱³te²hũ³nain¹na³la². Te²yã¹nxe³ju³ta²
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² txah³lxa³kxa²
hxi²kan¹khai¹nxe³ka³thũ³jah¹lai²la¹wa².
21-22 Nxe³ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lo²su² te²hi²sen³kxai³lu²
a²nũ²a² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ yxo²ĩ²
kãi²non³si¹hai¹nha²kxai³ wi¹la³la³kxi² kãi²non³si¹hai¹nha²kxai³
nxe²sa²tẽ³ũ¹hain¹na³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ wxa²nũ³ka̱³txi³
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³
Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³wih¹nx2ti³sxã³
yxau²sa²tẽ³nũh¹nx2ti³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
nũ³ka̱³txi³ ka³na³ka³na³tãu³lot3si¹nhẽ³na³la². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ka³na³ka³na³thĩ³nhũ³ki̱³tã³la², Sũ³na²
Yãu³ka³txa² ã³nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³nha²kxai³la².

3

Pau²lah³la² Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² wa³ka³li³yu³ta³lot3jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²li² Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹te²sa¹ti²tu³wa².
Te²sa¹ha²kxai³ wxãi²nãn²ta³ Ju³te²a² nũ³ka̱³txi³sxa³te² ĩ³nxãn²tu̱³
wãn³txain²txi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³ o²la³kxi²ye¹nx2ta¹wa².

Nxe^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
2 Jã^{1}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}jau^{3}xa^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}sih^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{3}lot3sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} ne^{3}kat1jah^{3}lxin^{1}ta^{2}lu^{1}wa^{2}.
3-6 Nxe^{3}sxã^{3} kxã^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sĩ̱^{3}na^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} a^{2}ha^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{2} yã^{1}nxe^{3}te^{2}lon^{3}txai^{1}nha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}jau^{3}xai^{3}tã^{2} we^{1}ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}nũ^{1}hain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} hĩ^{1}nai^{2}na^{1} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} kxã^{3}nxa̱^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}txã^{3}nxai^{3}tã^{2} ã^{3}nĩ^{2}xi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} hãi^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txain^{2}txi^{3} kwẽn^{1}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sa^{2}jau^{3}xai^{2}na^{2} wãn^{3}txain^{2}txi^{3} nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{2}la^{2} ã^{3}no^{1}sa^{2}tẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} hai^{3}txi^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}nai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} wi^{1}lhin^{1}te^{2}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}yhah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la̱^{2}. Nxe^{3}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} wã^{3}nxĩn^{1}khaix1nxe^{3}sxã^{3} wã^{2}nxũ̱^{1}lxi^{3} wi^{1}lhin^{1}te^{2}lot3sain^{1}na̱^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} u^{2}lxi^{3} yxau^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}si^{1}hai^{1}nhĩn^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
8 Kãin^{2}te^{2}txã^{3}wa^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}sen^{3}sai^{1}sain^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nai^{2}li^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Pau^{2}lah^{3}lãi^{3}. Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}nx2ti^{3}jau^{3}xa^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2}

hxi²kan¹txi³ a³la³kxi²ta³lu²nhxa³jah³lxan³jau³xai²na² wãn³txai²li²
ũ³hũ¹nxa²sxã³ ũ³sa²si¹hã³nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxẽ³sain¹kxe³sa¹wa².
9 A²nxe³jau¹xai²na² yen³kxu¹tai²na² whãi²na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² sa²we¹jah¹la² hi²sen³su² wãn³txu¹tai²na²
ã³sa²hãi³kxi²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³jau¹xai²na²
ũ³hũ¹sa²sxã³ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³si¹hai¹na¹jau³su²
ĩ³la³kxi²si¹hai¹na¹jau³su² ĩ³hxi²kat1sa²sxã³ ũ³sa²si¹hã³sa³na²hẽ³la².
10 Nxe³sa²te³na¹ oh³xan¹te²a² hxi²kan¹ti³ nũ̱³ka̱³txi³su²
te²na² oh³xan¹te²a² nũ³kxũn³ta³ nũ̱³ka̱³txi³su² te²na² ain¹sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² txa²wã¹ẽ¹na² sa²hau³ko³tũ¹hain¹ju³ta²
ũ³hũ¹hain¹ju³ta³nũ³a² wã²nã³ũ¹hain¹tu¹wa². Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txai²na² hxi²ka²
wã²nã³ũ¹hain¹tu¹wa².
11 Kxã³nãu³u¹tai²na² txa²wã¹ha³lo²a² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² a²wẽ³ha³lxi³nãu³nxũ³a²
wã²nxũ̱h¹ha̱in³nha²ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹ha³lo²an¹ta²
nũ̱³ka̱³txi³nũ³a¹ ĩ²li³te²nũ³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lan²tu̱³ yxo²ĩ²ain¹ju³ta³nũ³a²
ten³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³kxai³lu² yxo²ĩ²ain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
a²wẽ³ha³lxi³khai³lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³xa² whãi²na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau³ya³nhẽ³ju³ta² yxau³ki̱³sa²kxai³ yxo²ĩ²ki̱³sa²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² yu̱h³lxi³ki̱³sxa³kxe³su² ã³yxo²o³tũ¹ki̱³sa²kxai³
yxo²ĩ²sxã³ ã³tĩ³ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³tã³la².
13 Jã¹nxe³na¹jut3su² khãuh³lxa³txi³sa²ju³ta²
hxi²waun³jah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Khãuh³lxa³txi³ye²sa²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² wi¹ko̱³nh²yah³lxin¹tu¹wa².

Kris²tu³jah¹la² a³lxi²nẽ³jau³su²

14 Jã¹nxa¹jut3su² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² A²wĩ³nu²su² ha²kxai³ nxe³te²yen³nãu³a²
ã³ka³ti³wxe³nũ¹sxã³ sa²nẽn¹kxi²na¹wa².
15 A²nxe³jah¹lai²na² sa²nẽn¹kxi²na¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
oh³xan¹ko³nãu³a¹ a²yut3sain¹tãu³a¹ a²yxo²ha³kxa¹
yuh³xan¹ko³nãu³a¹ a²yut3sain¹tãu³a¹ a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³yĩ¹li²ju³ta³lot3txi² ai³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Jã¹nxe³na¹jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²to³ha¹tãu³a²
e³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² nxe³txi¹. Wxi²kin³ti³to³nĩn¹ju³ta²
kãin²kha̱ix1nhxi¹lxi¹. Wã³nxĩ¹khaix1nhxi¹lxi¹.
Nxĩ¹nha²kxai³ yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² yxo²ĩ²nxain¹te²nãu³xa²
nũ³kxũn³ti³hi¹txai¹nhẽ³li¹. Wxa²yãu³ka³jxah³la² sa²kxai³lu²

nxũ²kwa̱i³yxau²xai³si¹hain¹to³hĩ¹nhẽ³li¹. Nxĩ¹nha²kxai³
ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txai¹nhẽ³li¹.
17 Nxai¹nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³
hi³sa³ka³txa² nxẽ²kxa² yã¹te²hũ̱³nxain¹tu¹wi¹. Hi³sa³ka³txa²
a²nxe²kxa² a̱u³txi³ ai³kxai²nãn²tu̱³ wa³su³txi³
it3sa²nãu²ã³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³
wxa²wãn³txa² kan²txi³ yxo²ĩ²nxain¹kxai²nãn²tu̱³
a̱n³ta³kxai¹nĩn¹ju³ta³nũ³a² yũ³ai¹nxa³lho³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
sxi²ha² a²si³tah³nãu³a² a̱u³txi³ txah³lxa³kxa²
ũh³wxe³ain¹kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha²kxai³lu² wa³su³txi³ a³hi²sxã³
ã³kho³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxa²wãn³txa²
yxo²ĩ²nxain¹kxai²nãn²tu̱³ sa²yxo²ã³nxai¹nxa³lho³li¹.
A²nxe³ju³tai²na² a³lxi²xai³ti³hit1si¹ja³kxa³nxai¹nĩ¹nha²kxai³
nxe³ti³hit1sa²tẽ³ai¹nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la²
a³lxin²tain¹kxe³su² ã³ne³wxe³ain¹tu¹wi¹.
18 Kris²tu³jah¹la² a³lxi²nẽ³kxa² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe³ju³tai²li² ã³ne³wxe³si¹txai¹nhẽ³li¹.
19 Kris²tu³jah¹lai²na² a³lxin²tain¹kxe³su² hxi²kan¹txi³
wã²nxũ̱h¹ ã³ne³wxe³sĩn¹te²txã³wi¹. Hãi¹sxã³ a²ẽ¹nãu³a² a̱u³txi³
e³kxi²nha²ti³hi¹txai¹nhẽ³li¹. Nxai¹nĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ã³nũ²kxi²sxã³ yxau²xai³lhi¹hai¹nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su²
a²ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxi²sa²sai¹si¹hai¹nĩn¹tu¹wi¹. Nxe³na¹jau³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³to³ha¹wa².
20 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wa².
Ã³sen³sai¹nẽ³jah¹lai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wa³to²hi²sxã³ ĩ³we¹tũ¹nhẽ³tu¹wa².
Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a̱u³tãu³ai²na² so¹lxi³ e³kxi²nha²sxã³
nxe³ki̱³kxan²ti³ wa³to²hi²sxã³ ain³kxi²nũ¹nhẽ³tu¹wa².
A²nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ hxi²kat1sa²tẽ³nũ¹nhẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
nxe²kãi³ũ¹nhẽ³tu¹wa².
21 Jã¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³kxa² wah³xa² ĩ³hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa².
Je³su²jah³lai²na² wãn³txai²li² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xai²
a²yxo²ha³kxa¹ txa²wã¹ẽ¹na² ĩ³hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Je³su²jah³lai²li²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³hẽ¹la². Ĩ³sa²nẽn¹kxi²
ĩ³sa²wa²to¹ja³sah¹lxi³hẽ¹la².

4

Je³su²jah³la²yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txai²na² a²nũ²ka³na³ka³na³te²lot3jau³su².

1 Nxa²ha¹te¹ txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na²
wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau³na¹ha²kxai³
ũ³tĩ¹kxi²sain¹tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lo²su² na¹wa².
Nxe³na¹ha²kxai³ txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²

wãn^{3}txai^{2}li^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxo^{2}thãi^{3}ti^{3}la^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}su^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}khai^{3}xa^{2} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}si^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nx2ti^{3}tah^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

2 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} ĩ^{3}kãin^{2}te^{2}lon^{3}si^{1}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nyhu^{1}i^{2} ĩ^{3}kwa^{3}ya^{2}nyhu^{1}xa^{3}i^{2} ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} yxau^{3}ya^{3}nyhu^{1}i^{2} nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}sa^{2}na^{3}na^{1} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} wxãi^{1}ta^{2} ĩ^{3}kwãi^{2}kxi^{2}nhyu^{1}ah^{3}lxan^{3}kxe^{3}su^{2} hãi^{1}nxa^{2} a^{2}kit3su^{2} a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

3 Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}la^{3}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3} hãu^{2}non^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}.

4 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxãi^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}khai^{3}xa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}la^{2}. Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nxũ^{2}kwãi^{3}yxau^{3}nẽ^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} yu^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} wah^{3}nxe^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1} Sũ^{3}nai^{2}li^{2} ã^{3}tĩ^{3}nẽ^{3}lhxã^{3} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wah^{3}nxe^{3}kĩ^{3}tu^{1}wa^{2}.

5 Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}kĩ^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yau^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}. Ĩ^{3}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxi^{2}sa^{2}sai^{1}nx2ti^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}la^{2}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}.

6 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ne^{3}te^{2}kĩ^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}. Nxũ^{2}kwãi^{3}yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}w

7 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} hxi^{2}kan^{1}khai^{3}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}la^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ha^{3}na^{3}ka^{3}lxi^{3}nxe^{2} ai^{3}sxã^{3} ten^{3}si^{1}nhẽ^{3}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}la^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

8 Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}kõ^{1}kõ^{1}nãu^{3}xa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}nũ^{3}kxũn^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}so^{1}kxa^{2}hxa^{3}kain^{1}sxã^{3} sa^{2}yu^{3}lho^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Ain^{1}ka^{3}tũ^{3} Jah^{1}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}yain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}so^{1}ã^{3}ain^{1}sxã^{3} ka^{3}la^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}la^{3}kxi^{2}ti^{3}hi^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}.

Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

9 Jã^{1}nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{1}:

— Ka^{3}la^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Jau^{3}jau^{1}xu^{1}tai^{2}na^{2}sa^{1}, a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2}sa^{1}. A^{2}kxã^{3}nxa^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sã^{2}nxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} ka^{3}la^{3}xi^{2}hĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} yuh^{3}nãu^{3}a^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}sãn^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

10 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} nxe^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{3} a^{3}ka^{3}nxi^{2}jah^{1}lain^{2}txi^{3} ka^{3}la^{3}xi^{2}jah^{1}lain^{2}txi^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}la^{3}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3} oh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} oh^{3}xan^{1}ko^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} ka^{3}la^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}la^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lo^{2}khai^{3}xa^{2} yxau^{3}sxã^{3} sa^{2}si^{1}hã^{3}ka^{3}tu̱^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} a^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lan^{2}tu̱^{3} yxau^{2}xai^{3}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{3}la^{2}.

11 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ĩ^{3}la^{3}ka^{3}ti^{3}lxo^{3}tẽ^{3}kxe^{3}su^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}kxi^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}la^{3}ka^{3}ti^{3}lxo^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} a^{2}wãn^{3}kxi^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}nyhu^{1}ki̱^{3}jau^{3}nũ^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}la^{3}ka^{3}ti^{3}lxo^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} a^{2}wãn^{3}kxi^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} u^{2}lxan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ai^{3}sxã^{3} wa^{3}nũn^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}la^{3}ka^{3}ti^{3}lxo^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} a^{2}wãn^{3}kxi^{3}nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}ki̱^{3}nãu^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}ti^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}i^{2} nxe^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}la^{3}ka^{3}ti^{3}lxo^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} nxe^{2}xai^{3}nẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wain^{3}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}kãi^{2}not3si^{1}hain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}kxi^{3}nũ^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}nũ^{2}hũ^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txan^{2}tu̱^{3} nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nũ^{1}hain^{1}tu^{1}wa^{2}.

13 Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}jau^{3}xain^{2}txi^{3} nxe^{3}tu^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}ki^{3}lha^{3}lhxu^{2} jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} wi^{1}la^{3}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lon^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}te^{2}kxa^{3}kxa^{1} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} yã^{1}nxe^{2} kãi^{2}non^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}.

14 Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} yã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} yã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tẽ^{3}na^{2} it3ta^{2} ũn^{3}kxa^{2} sa^{2}ik3kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} kwa^{2}sa^{2}xai^{3}li^{2} kwa^{2}sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2} jã^{1}nxe^{2} nxe^{2}xai^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3sũ^{3}nxe^{2} kãi^{3}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ka^{2}yãu^{1}ka^{2}yãu^{1}jau^{3}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}lhxã^{3} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3} ain^{3}kxi^{2}ki̱^{3}sxa^{3}lho^{3}la^{2}.

15 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{3} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{2}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} txa^{2}wã^{1}ne^{3}ka^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2}

ne³kih¹nha²ki̱³kxa² yã¹nxe³ki̱³tã³la². Nxe³jah¹la² yã¹nxe²
kãi²non³sxã³ ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki̱³tu¹wa².
16 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² txa²wã¹nũ²a² yã¹nxe³hĩ³nx2na³la².
Txa²wã¹ka³ti³tã̱³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ txa²wã¹ne³ka³nãu³ai²na²
sa²yxo²wet1sxã³ wi¹la̱in³ki²sa²sain¹ta³kxi²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹nũ²ai²na² wi¹lain³ta³kxi²nha² wi¹wen²ta³ki²
nxe³nẽ³lhĩ³nx2na³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe²
Kris²tu³jah¹la² a²nũ²nãu³su² ki̱³tã³la². Kris²tu³jah¹la²
txa²wã¹ne³kai²la¹wa². Nxe³sxã³ sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
wi¹lhau³ko³nha²si¹nhẽ³kxai²nãn²tu̱³ a³lxi³waun¹nyhu¹i²
nxũ²kwa̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹i² wi¹we¹kãi²no³nyhu¹i²
nxe³hĩ³ki̱³tã³la².

Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² tah²lxi³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

17 Kxã³nxai³tã² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa² yã¹nxe²
kãi³sxã³ yxau²hoh³yah³lxi³ta¹hĩ¹nhẽ¹la². Yxãn¹ta¹ te²yã¹nxe²
kãi³xi²yah³lxi³txa³hẽ¹la². Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
wãn³txain²txi³ txa²wãn³txain²txi³ nxe³ya³nx2ta¹wa².
A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² a²ẽ¹nãn¹jau³xai²na² ko̱³nxe³ti³
a̱i³nhain¹te²ju²hẽ³la².
18 A̱u³txi³ wã²nxũ̱¹ha̱i³nhain¹jau³xai²na² ka³nxah³jut3sũ̱³ju³ta²
so¹lxi³ a̱i³nhain¹te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²ã³ai¹ni² wi¹la³la³kxai¹nxa³i² nxai¹nha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² wi¹lhin¹sxã³ yxau³nũ¹hain¹ju³ta³
u²sa²tã³ain¹na²hẽ³la².
19 Nxe³te³na¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxe³su² ha²ya̱³kxa²
ĩ³ãu²lxai¹nxa³wa². Kwa² yxo²ka̱u³ka³nxe³txi³ e³kxi²ju³ta²
so¹lxi³ kãi³sa²tẽ³ain¹te²ju²hẽ³la². Ko̱³nxe³ju³ta² so¹lxi³
yxo²kwa̱i³nain¹te²ju²hẽ³la².
20 Nxe³nxa²ha¹te¹ wxãi²nãn²ta³ Kris²tu³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² te²yã¹nxe² kãi³te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxe²
ĩ³tih³nxe³nx2ti³xa³tai¹ti²tu³wa².
21 Wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³su²
yah³lxi¹nha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² txa²wã¹ha³lo²a²
yxau³hĩ¹nai³tã¹jau³la³ wãn³txi³khai³xai²na² ya²la³lyau³xan²tu̱³
a̱in³so¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
22 Jã¹nxe³sxã³ kxã³nxãn¹te² ĩ³nxai³tã² ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹te² ĩ³nxai³tã² ã³nã¹yah³lxin¹te²sin¹jai¹ti²tu³wa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ ha³ya³kxa²sin¹sxã³ kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ĩ³ki³ha¹kxi²nx2ti³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi²non³nxa²lxi³ha³ta²wa².
23 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ we¹txa²lxi³te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxe³sa²tẽ³nxa²lxi³tu¹wa².

24 Nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} tah^{2}lxi^{3} wet1sa^{2}tẽ^{3}ai^{1}na^{1}xã^{1}. Na^{1}ka^{3}tu̱^{3} Txai^{2}yã^{1}nxe^{3} sa^{2}tẽ^{3}ain^{1}tũ^{1}xã^{1}. Wain^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}sa^{2}tẽ^{3}ain^{1}tũ^{1}xã^{1}. Wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}sain^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}wet1sa^{2}tẽ^{3}nxa^{2}lxi^{3}na^{3}la^{2}.

25 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}ku̱^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{2}jau^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}hxa^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{2}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

26 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}nxa^{3}hi^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

27 A^{2}ta^{3}a^{2} kãin^{2}te^{2}a^{2} a^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}wih^{1}nx2ti^{3}ha^{3}ta^{2}wa^{2}.

28 A^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{2} kãi^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} wxa^{2}hxi^{2}ki^{3}khai^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2} wi^{1}kxa^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}na^{2} ã^{3}ne^{3}khauh^{2}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} hxi^{2}nũ^{1}nũ^{3}hain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}.

29 Wãn^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} wxa^{2}yxo^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}sai^{1}yhah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}nũ^{3}yha^{1}lxin^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} e^{3}kxi^{2}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}wi^{1}lhi^{1}nũ^{1}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}.

30 A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nai^{2}li^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}nhĩ^{1}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} yxau^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}lha^{3}ka^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}ta^{3}lun^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}ton^{3}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. A^{3}la^{3}kxa^{2}ti^{3}lon^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

31 Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}lxa^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wã^{2}nxũ̱^{h1} kwa^{2}to^{3}toh^{3}lxi^{3} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2} ĩ^{3}wã^{3}lon^{3}kxi^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3} ĩ^{3}yxo^{2}xũ^{3}ni^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ũ^{1}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}i^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hi^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}lxa^{2}.

32 Ã^{3}na^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhin^{1}ye^{2}nyhu^{1}i^{2}, ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} a^{3}lxi^{2}nyhu^{1}i^{2}, nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}na^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hxi^{2}kai^{2}na^{2} te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

5

Txa²wã¹sũ³na² a²wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² yah³lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ Sũ³na² kãi³kxa² yã¹nxe² kãi³jah³lxi³hẽ¹la².
2 A³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxin¹jau³su² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
Kxã³nxai³tã² Kris²tu³jah¹la² a³lxi¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
A³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ wã²nxũh¹lxi³sxã³ ya³lu²kxi²nũh¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai
Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²si¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
3 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxi¹nha²kxai³
wi¹lhin¹ti³hi¹txa²lxi³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ti³ha²kxai³
a²nũ²a² ã̱³xa² kuh³lxa³thin¹sxã³ o²la³kxin¹ju³ta² ã³na¹hxa³ti²
kuh³lxa³thin¹sxã³ wã²nxũh¹a̱in³nyhah¹lxin¹ju³ta² ã³na¹hxa³ti²
a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² ha²ya̱³kxa² yxo²kwa̱in³kxi²nha²
nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
4 Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² wxa²yxo²a² e³yah³lxin¹jau³xa²
wi¹jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lxi³hẽ¹la². Kuh³lxa³thin¹jau³xa²
e³yah²lxa³nha²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³xa² ko̱³nxe³thin¹jau³xa²
e³yah²lxa³nha²kxai³ ko̱³nxe³thin¹sxã³ ha²ya̱³ka³lxi³sa²jau³xa²
e³yah²lxa³nha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³ Sũ³na²
wi¹lxo³kxi²jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lxi³hẽ¹la².
5 Jã¹nxe³jut3su² ko̱³nxe³thin¹ko³xai²nãn¹tũ³ka̱³txa² yã¹nxe²
kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ Kris²tu³jah¹la² nxe³sxã³ te²na²
ha³lo²la³ ã³wih¹sxã³ yxau²xai³lyah³lxi³hĩ³nx2nxa³lxa².
Nxe³sxã³ a²nũ²a̱i²na² kuh³lxa³thin¹sxã³ a²nũ²a²
ã̱³xa² o²la³kxi²nyhu¹kxi³te²na² ã³wih¹xa³ha²kxai³
kuh³lxa³thin¹sxã³ wã²nxũh¹ha̱in³nha²ju³ta² kãi³kxai²nãn²tu̱³
nxe³te²na² ã³wih¹xa³ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa²
yxo²kwa̱in³kxi²nyhu¹kxi³te²na² ã³wih¹xa³ha²kxai³
nxe³hĩ³nx2na³la². A²nxe³te²na²:
— A²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa² yxo²kwa̱in³na¹nha¹.
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²nxe³te²na² yen³kxai²na² a²sũ³nu³lot3sxã³
sa²yxo²we¹jut3sũ³nxe² yxau²xai³hĩ³nx2na³la².
6 A²nxe³te² he³la³kxai²na² Sũ³na² ĩ²xa̱n³ta³kxain¹ju³ta³nũ³a²
yũ²na³la². Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹txa³kxai²nãn²tu̱³
nxe³te²nãu³xa² ĩ²xa̱n³ta³kxain¹ju³ta³lon³tu¹wa². Nxe³kxe³su²
wãn³txa² kwa²toh³lxi³jau³su² ain³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su² nxe³ye¹nx2ta¹wa².
7 Nxe³ha²kxai³ te³xai²yã¹nxe² kãi³ũh¹ah³lxi³txa³hẽ¹la².
8 Kxã³nhxĩ¹nai³tã² ka³nxah³ti³hũ³nxe² yxau²xai³lyah³lxi³te²sin¹yu²hẽ
Yxãn¹ta¹ hĩ¹nai²na¹ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³
ha²te¹te²hũ³nxe² yxau²xai³lyah³lxi¹lxa². Yxah³lxi¹nha²kxai³
ha²te¹te²a² a²wẽh³ha³lxa² yã¹nxe² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

9 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³ha²kxai³ wain³ju³ta² so¹lxi³ ten³yah³lxi¹nha²kxai³ a²ya³la³tu̱³ jau³xa² so¹lxi³ ten³yah³lxi¹nha²kxai³ yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la². Nxe³yah³lxin¹kxe³su² ha²te¹te²a² wẽ³ha³lxa² yã¹nxe² yxau²xai³lyah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².

10 Jã¹nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² a²ten³ju³ta² ĩ³wi¹lxo³ki²ki̱³ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ kãi³ũh¹jah³lxi³hẽ¹la².

11 Ka³nxah³ta² kãi³ki̱³jut3sũ³nxe² kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³tai²la¹wa². Yxãn¹ta¹ wi¹la̱in³nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³la². Ko̱³nxe³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

12 A²nxe³te²na² hãi³a² kãi³ain¹ju³ta² ko̱³nxe³khai¹nxe³ha²kxai³ ĩ³hen³txi¹nx2ta¹kxe³su² ãu²li²to³nha²hĩ³na¹wa².

13 Jã¹nxe³jut3su² ha³lo²a² sa²ha²te¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ e³la³nah¹lxi³te²ju²hẽ³la². E³la³nah¹lxi³kxai²nãn²tu̱³ a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹ta̱³nxa² ko̱³nxe³ta̱³nxa² a³ya³ti³hĩ³nx2na³la².

14 Te²yã¹nxe³jau³su² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Ãu³xi²te²hũ³te² ĩ³nxai²na² txu¹lxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Ya³lu²te²hũ³te² ĩ³nxai²na² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Kris²tu³jah¹lo²su² te²hi²sen³su² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ha²te¹ti³hi¹txa²ti³tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

15 Jã¹nxe³ha²kxai³ ha³lo²ai²na² yxau²xai³sa²tẽ³yah³lxin¹kxa² ĩ²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². A³la³kxi²nxa³te²yã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wi¹le³kxi²nha²te²a²yãx1jah³lxi³hẽ¹la².

16 Ha³lo²a² wa³su³txi³ ha³nãu³hi²nẽ³na³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ wain³txi³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Wain³txi³ yxau²xai³lyah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² yxo²ĩ²xa³te²nãu³xa² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³yhah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa². Ha³lo²a² ko̱³ton³na³la². Nxe³ha²kxai³ wi¹yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

17 Kwa²toh³lxa³ti³su² yah³lxi³txa³hẽ¹la². Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ten³sih¹nxa²ti³jau³su² a³la³kxi¹jxah³lxi³hẽ¹la².

18 Vĩn²yau³xa² ũ̱n³jau³xa² ĩ³na²sxã³ wen¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ĩ³na²sxã³ wen¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hin¹yah³lxin¹kxe³su² ko̱³nxe³ti³ kãi²no̱n³yah³lxi¹nha³ta²wa². Hãi¹sxã³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a̱in³sa²tẽ³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

19 Jã¹nxe³te³na¹ wãn³txa² wi¹jau³xa² Ta³vi²yah³lu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³hai³ni² ĩ²no³jau³xa² hain³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi² wãn³txa² wi¹lxon³kxi¹nx2ti³jau³xa² ĩ³hai³ni² nxe²waun¹nyha¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ka³lih³nxa²lxi³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³wi¹lxo³kxi²nũ¹ah³lxin¹tu¹wa².

20 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ha³lo²a² ĩ²li³hxa³ju³ta² ĩ³ha¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li¹jah³lxi³sxã³ sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

A²wẽ³sãi¹yah³la² a²sxe³xa³ka³lxa² wain³txi³ yxau²xai³lain¹jau³su²

21 Kris²tu³jah¹la² ĩ³kãin²te²lon³si¹sxã³ yxau³sxã³ sa²nẽn¹kxi²ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³sa²kxai³ ĩ³kãin²te²lon³si¹sxã³ yxau³yah³lxi³sxã³ sa²yxo²we¹ta³waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

22 A²sxe³xa³ka³lxu³nãu³ ĩ³nxai²na² te²yã¹nxe³sxã³:

— Kris²tu³jah¹la² a²sa³wit3su² na¹xa¹. Sa²yxo²we¹te²sa¹xa¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wẽ³sãi¹ah³lai²na² sa²yxo²we¹ta²xai³tain¹yah¹lxi³hẽ¹na². Nxe³na¹jau³su² nxe³ya³nx2ta¹xa².

23 Jã¹nxe³jut3su² a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² sa²kxai³lu² a²sxe³xa³ka̱³lxu̱³khai³xa² ne³ti³hi¹kxah³lai̱²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xai²na² ne³ti³hi¹tẽ³jah³lo²su² na³la². Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² a²nũ²a²nãu³lo³ki̱³tã³la². Jã¹nxe³sxã³ Jah¹la²kxai³lu² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tẽ³jah¹lai²la¹wa².

24 Te²yã¹nxe³jut3su² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² ĩ³kãin²te²lon³sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la². Nxe³kxi³kxa² yã¹nxe³sxã³ a²sxe³xa³ka³lxu³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² nxe³kxa² yã¹nxe² a²wẽ³sãi¹ah³lo²khai³xa² ĩ³kãin²te²lon³sxã³ yxau²xai³lain¹txai²la².

25 Nxa²ha¹te¹ a²wẽ³sãi¹yah³lo²nãu³ ĩ³nxai²na² wxa²sxe³xa³ka³lxu³khai³xa² a³lxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² a³lxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A³lxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² wã²nxũ̱h¹lxi³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

26 Ya³lu²kxi²nẽ³lha̱²kxai³ ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹tẽ³ta¹hxai²ti̱³ai¹ti²tu̱³wa̱². Nxe³te³na¹ ĩ̱³yau³xa² tẽ³sxã³ wxa²ho³kxi²sxã³ wxa²han³kxi²ti³nẽ³kxa² yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² wãn³txi³su² te²kxai³lu² tah²lxi³ sa²we¹tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1si¹ki̱³jau³sa³. Nxe³nẽ³te²ju²hẽ³la².

27 Nxe³ka³tu̱³ kxã³nãu³a¹ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na² wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lo²nu¹txa² hxi²ki³kxai³lu² wã²nxũ̱h¹ tah²lxi³ sa²we¹tẽ³ka³tu̱³ta¹:

— Wi¹lhin¹khai¹yxah³lxi¹lxi¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txi³su² nxe² e³kxi²nẽ³jau³su² nxe³nũ¹nhẽ³tu¹wa², Je³su²jah¹la²kxai³ a²ha³lo²a²

ã³tĩ³ki̱³hĩ¹na²sa³. A²nxe³te²ki̱³na¹xai²na² hai³txi³ ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² yũ³nẽ³lxa³ha²kxai³ kãin² khon³ti³nẽ³ju³ta²
yũ³nẽ³lxa³ha²kxai³ ĩ³kuh³lxa³ti³nẽ³ju³ta² yũ³nẽ³lxa³ha²kxai³
nxe²nẽ³lxa³lho³la². Nxe³yãn¹ta¹ wi¹lhin¹khai¹nxe² a²nũ²a² ã̱³xa²
hxi²kan¹ti³ ko̱³nxe³te²lo³tẽ³lxa³ha²kxai³ nxe² sa²tẽ³nẽ³tu¹wa².
28 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²wẽ³sãi¹yah³lai²na²
sa²kxai³lu² a²nũ²a²nãu³khai³xa² a³lxi²nha²kxa² yã¹nxe³sxã³
a²sxe³xa³ka³lxai²na² a³lxi²nũ¹txai¹nhẽ³la². Nxe³sxã³
a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² ĩ²li³te²na² a²sxe³xa³ka³lxi³khai³xai²na²
a³lxi²kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³khai³xa² a³lxi²nũ³nhĩ̱³nx2na³la².
29 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² a²si̱n³khai³xa² yxo²kwĩ̱n¹kxi²te²na²
yũ³te²sxa³yu²hẽ³la². Hãi¹nxe³sxã³ wi¹yai¹yha¹ha²kxai³
wi¹lhau³ko³tha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²
Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa²
wi¹lhau³ko³tũ¹te²ju²hẽ³la².
30 Kris²tu³jah¹la² a²nũ²nãu³sa²kxa² yã¹nxe³ki̱³tã³la².
31 Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² e³te³nah¹lxi¹:
— In³txai²na² txu¹ha² so¹nyhu¹te³lhxã³ nxe³kxai²nãn²tu̱³
a²wĩ³na² ã³na¹i² a²hã³ka³nai²na² ã³na¹i² nxe³ka³tu̱³
a²sxe³xa³ka³lxai²na² so¹nũ²la² ã̱³nũ²kxi²sxã³
yxau³ya³tu¹wi¹. Ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ya³kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²ka³na³ka³na³te²hũ̱³nxe² yxau³ya³te²ju²hẽ³li¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
32 A²nxe³jau³jau¹xu¹tai²na² ĩ³hãi³kxi²nẽ³jau³xai²la¹wa².
Hxi²kan¹txi³ ã³ne³wxe³ta³lun²nẽ³jau³sxa³wa². Te²yã¹nxe³jut3su²
Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa²
kãi³ũ¹hain¹ju³ta² wãn³txa² hãi³jau³xai²la¹wa². Hxi²kan¹txi³
a³la³kxi²ki̱³jau³sxa³wa². Nxe³jau¹xa² e³kxi¹nx2ta¹wa².
33 Jã¹nxa¹jau³su² a²wẽ³sãi¹nãu³ ĩ³nxai²na² wxa²nũ²khai³xai²na²
a³lxi²nyha¹lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ wxa²sxe³xa³ka³lxu³khai³xai²na²
a³lxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxũn³sxã³ a²sxe³xa³ka³lxu³nãu³
ĩ³nxai²na² wxa²wẽ³sãi¹ah³lo²khai³xa² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹na².

6

A²wẽ³ha³lxa² a̱²wĩ³na² a²hã³ka³na² wain³txi³ yxau²xai³lin³tain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ wẽ³ha³lxi³ ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²:
— Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su² na¹xã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wxa²wĩ³na² sa²yxo²we¹txi² wxa²hã³ka³nai²na² sa²yxo²we¹txi²
nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Ju¹tai²na² wain³na³la².
2-3 Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² e³te³nah¹lxi¹:
— Wxa²wĩ³na² wxa²hã³ka³na² wi¹kãi³ũh¹xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³jau³jau¹xu¹tai²na² kwa³na³nẽ³jau³xai²la¹wa².
Sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ka³lih³kxi²la²nha² yxau²xai³ki̱³tu¹wa².

— Sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³lih³kxi²la²yhah¹lxi¹nha²kxai³
yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² kwẽ³kxa² ka³lxa¹txi³
yxau²xai³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹tu¹wi¹. Sũ̱³na²
wãn³txu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jau³xu¹tai²na²
wi¹lhin¹ki̱³ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
sa²yxo²we¹ki̱³kxe³su² ha²kxai³la².
4 A²wĩ³na² ĩ³nxai²na²sa¹. Wxa²wẽ³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³xa̱n³txi³
te²lot3jah³lxi³txa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe²
wain³txi³ ĩ³yau¹ũ¹hi² nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².

Kwa² wa³ka³li³lon³kxi²jah¹la² a²wa³kxẽn³yah³la²
yxau²xai³lya³jau³su²

5 Jã¹nxa¹jau³su² a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3sxã³ yxau³yah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxa²wa³kxẽ³yah³lai²na²
txa²wã¹ha³lo²a² yxau²xai³te²na² wa³kxẽn³yah³lai²na²
a²wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la².
Wi¹sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la²
wa³kon³kxi²yah³lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ wxa²ha³lo²a²
a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wi¹wa³kon³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
6 Ĩ²nx2ti³hĩ¹na² so¹lxi³ wi¹wa³kon³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ĩ²nx2ti³xa³kxan²ti³ wi¹wa³kon³jah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² so¹lxi³
ĩ³wi¹lxon³kxi²sih¹nx2ti³jau³nũ³su² nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3jah³lxi¹nha²kxai³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na²:
— Wain³txi³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³ju³ta³nũ³a²
so¹lxi³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su² nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
7 Nxe³kxa²yu³su² wi¹kãi³yah³lxin¹kxa²yu³su² ka³lih¹nha²sxã³:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³kon³kxi²na¹xã¹.
Hai³txi³ yuh³xan¹te²na² hxi²kan¹jah¹lai²na² so¹lxi³
wa³kon³kxin²nxa³xã¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
8 Jã¹nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² wi¹wa³kon³kxi²kxai²nãn²tu̱³
a²nxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² hi²sen³su²
ũ³yho³hi²xi²tu¹wa². Kwa² wa³kon³kxi²jah¹la² ta̱³nxa² a²nũ²a²
ã̱³xa² wa³kon³kxi²nxa³sxã³ kwa² yxau³jah¹lo²su² ta̱³nxa²
ĩ²li³te²na¹ ũ³yho³hi²xi²tu¹wa². Nxe³ya³nx2ta¹wa².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²lo³tain¹yah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² te²yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³tãu³lot3txa²lxi³kxa² yã¹nxe³sxã³
wi¹kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ko̱³nxe³ton³sih¹tain¹yah³lxin¹jau³su²
e³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Oh³nãu³nũ¹ka³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² a²wa³kxẽn³yah³lain²txi³
wxa²wa³kxẽ³yah³lain²txi³ nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nũ²a² ka³na³ki²
te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ten³kxi²kxa² yã¹nxe³sxã³
a²nũ²a² ĩ³lxi³te²na² yã¹nxe³sxã³ ten³kxi²te²ju²hẽ³la².

Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka¹tẽ³lha²kxai³ wa²ni²li²nha²ki̱³jau³su²

10 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã³tã̱³yah¹lxi¹lxa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² nũ³kxũn³te²a²
si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³ Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³nũ³kxũn³ti³hit1txa²lxi³tu¹wa².
Ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³ju³ta³nũ³a² ten³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ nxe²
kãi³ti³hit1txa²lxi³tu¹wa².

11 Kxã³nhxĩ¹nai³tã² a²nũ²ai²li² a²nũ²a² ã̱³xai²li²:

— He¹kxi²nyhu¹a¹tũ¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
wã²la² kan²ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²te²ju²hẽ³la².
Ũ³whi²kxi²nha²te³nũ¹ta²kxai³la¹ sĩn²ta³ka̱³lo³a²
ũ³yha³li³kũ¹nha²te²ju²hẽ³la². A²nxe³ka³lo³ai²na²
hi³ki²a³li³khai³xa² ũ³si³wi¹nha²te²ju²hẽ³la². A²ha³la³se³nãn¹ka³lo³a²
kan²ka³lo³a² ũ³ha³la³wih²kxi²nha²te²ju²hẽ³la².
A²nxe³ka³lo³ai²na² a²nxũ²kwa̱i³la³tĩh³na² ã³tĩ¹kxi²nha²te³lhxã³
haut3ta³ka² ta̱³nxa² hi³ki²a³la² ta̱³nxa² txo¹kxa²ya̱n³txi³sa².
Jã¹nxe³sxã³ a²yu³kxan¹ka³lo³a² ũ³yhu³wih²kxi²nha²te²ju²hẽ³la².
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ tĩh³na² ai³tĩh³na² u²lxi³ ai³kxan²ti³
wi¹lã³nxai³hĩ̱³nx2na³la². Kwa³thi³la³ka³lo³a²
wa³tãu³wa³tãu³ka³lo³ai²na² hxi²tẽ³nha² nxain¹te²ju²hẽ³la².
Hxi²tẽ³nha²kxai²nãn²tu̱³ a²ko̱¹ko̱¹nãu³xa² haut3txa²
ha³nxe̱h³lxi³ka̱³txa̱² ã³na³nain¹kxan¹ti³ ha̱i³txi³
txo¹hĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³sxã³ a²ne³ka³nãu³a²
kwa³thi³la³ka³lo³a² ũ³nhe³hẽ¹nha²te²ju²hẽ³la², ĩ³ne³su²lhxã³
ĩ³ya²lu¹tain¹kxa²ya̱n³txi³sa³. Jã¹nxe³sxã³ a²hxi²ka³nãu³a²
hi³ki²a³la² kãin²ka³txa² tẽ³te²ju²hẽ³la², a²ko̱¹ko̱¹xa² so¹lxi³
wa³ka³ti³lo³lha³ka². Nxe³ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ã³nhe¹lxi³te³lhxã³
ai³ain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² a²ta³a²
nũ̱³ka̱³txa² he¹kxi²nẽ³ju³ta² yũ³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxe³su²
wi¹la³non²ta³kxi²nẽ³ju³ta³nũ³su² sa²so¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la²,
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka²sa³. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
a²ta³a² nũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹txi³ ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxã³
wa³ka³ti³lo³txa²lxi³sxã³ we³nxa̱²lxi³xa³lho³la².

12 Jã¹nxe³sxã³ he¹kxi²nẽ³te²na² hai³txi³ a²nũ²khai³su²
ti³he¹nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹ a²ta³a² a²hxi²kan¹te²nãu³xa²
he¹kxi²nẽ³lha²kxai³ a²ta³a² kwa²nũ³kxũn³te²na²
he¹kxi²nẽ³lha²kxai³ ka³nxah³ti³na² yuh³xai²nãn¹te²
hxi²kan¹te²nãu³xa² he¹kxi²nẽ³lha²kxai³ oh³nãu³an¹te²a²
a²ta³a² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³khaix1te²nãu³xa² he¹kxi²nẽ³lha²kxai³
nxe³nẽ³te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ he¹kxi²nẽ³te²ju²hẽ³la².

13 Nxe³nẽ³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³hxi²ka¹tẽ³te²a²
whãi²na¹ sa²so¹jah³lxi³hẽ¹la². Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nxe³te²nãu³xa² hai³txi³ wa³ka³ti³lo³txa²lxi³xa³lho³la².
Hãi¹nxe³sxã³ nũ³kxũn³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

14 Nũ³kxũn³sxã³ yxau²xai³te²na² so³ta²to²khai³su² te²ju²hẽ³la².

A²nxe³jah¹lo²kxai³la¹ sĩn²ta³ka³lo³ai²na² tẽ³kxai²nãn²tu̱³
a²wã²la²ka³lo³a² sa²si³nũ̱³nha²te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
a²ya³la³tu̱³jau³xa² wain³txi³ sa²yxo²we¹ta²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
Jã¹nxe³sxã³ a²ha³la³san¹ka̱³lo³a² kwa³thi³la³ka³lo³a²
ũ³whi²kxi²nha²te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
wain³te²lo³nha²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
15 Jã¹nxe³sxã³ so³ta²to²jah¹la²kxai³lu² a²yu³kan¹ka³lo³a²
wi¹ka³lo³a² ã³yũ³wi¹nha²kxai²nãn²tu̱³ wi¹lã³nxai³te²ju²hẽ³la².
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² hãun²jau³xa² tẽ³sxã³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
16 Nxe³kxa²yu³su² so³ta²to²jah¹la²kxai³ kwa³thi³la³ka³lo³a²
wa³tãu³wa³tãu³ka³lo³a² hxi²tẽ³nha²sxã³ ai³lain¹te²ju²hẽ³la².
Ai³lain¹te³na¹ a²nũ²a² a̱n³txi³te²na² yxau³son³kxi²kxai²nãn²tu̱³
ha³nxe²a² i̱³tho³xa² ã³na¹kxi²kxai²nãn²tu̱³ kwa³thi̱³la³ka³lo³ai²li²
ã³non²ta³kxi²nha²te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³
nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³te²a² a²ta³a² ã³ke³tũ¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹txi³ sa²yxo²we¹jah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa².
17 Jã¹nxe³sxã³ so³ta²to²jah¹la²kxai³ kwa³thi³la³ka³lo³a²
ne³hẽ¹nha²te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ ã³wa²sut1sxã³
yxau³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²ta³ai²li² hxi²kan¹txi³ ka³te̱³na²
wi¹tãu³la³ sa²sai¹kxi¹nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³sxã³
so³ta²to²jah¹lan²tu̱³ hi³ki²a³la² kãin²ka³txa² tẽ³sxã³
he¹kxi²nyhu¹te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³nx2ti³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la².
18 Nxe³kxa²yu³su² ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ten³yah³lxin¹ju³ta²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nx2ti³sxã³
ĩ³ye³sa²tẽ³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ye³te³nxe²
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

— Hxi²kan¹sa²nxa³nha¹. Ã³a¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹jau³su²
nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²li³te²na² wxa²sa²wa²lho¹xi²kxai²nãn²tu̱³
nxũ²kwa̱i³lxũ¹si¹jau³su² Sũ̱³na² e³kxi²txain¹yah³lxi³to³hẽ¹la².
19-20 Te²yã¹nxũn³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²yah³lxin¹tãu³a²
kãi³a¹ju³ta² e³kxi²txain¹nũn³yah³lxi³hẽ¹la². Kãi³a¹ju³ta²sa¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² kxã³nhxĩ¹nai³tã² hãi³jau³su²
ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ hĩ¹nai²na² hãi³jau³xai²na²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³si¹sa²jau³su² ĩ³sa²si¹hã³sain¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ wãn³txai²na² ĩ³yau¹ũ³nxa²lxa¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³tu̱³ti¹
ũ³tĩ̱¹kxi²sain¹na²hẽ³la². Ũ³tĩ̱¹kxi²sain¹sxã³ kwa³thi³lĩh³na²
tẽ³sxã³ sa²hxi²tai³kxi²sain¹na²hẽ³la². Nxe³tai¹ti²tu³wa².

Nxe^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} wãn^{3}txa^{2} ha^{3}ya^{3}kxa^{3}lxi^{3}su^{2} jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}hain^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tũh^{1}sa^{2}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}san^{1}jau^{3}su^{2}

21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}ha^{3}tạ^{3}nxa^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}si^{1}nxa^{2}lxa^{1}jau^{3}su^{2} Ti^{3}ki^{2}kah^{3}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nxa^{2}lxa^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}lon^{3}yah^{3}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{3}lxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lhit1sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} kãi^{3}a^{1}jau^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.

22 Nxe^{3}jau^{3}nũ^{3}ai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}hai^{1}na^{1}tu^{1}wa^{2}. Na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}sĩ^{1}na^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} nxũ^{2}kwại^{3}lxũ^{1}nx2ti^{3}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.

23 Nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}nu^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ya^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}nhãu^{2}no^{3}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sih^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

24 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ya^{2}la^{3}tụ^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ạu^{3}txi^{3} a^{3}lxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} Sũ^{3}na^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} jau^{1}xai^{2}li^{2} nxe^{3}ya^{3}nx2ta^{1}wa^{2}. Ta^{3}lun^{2}na^{1}wa^{2}.

Filipẽnses

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² Ti³mo²jah³la² nxe³sxã³ Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³su² sĩ¹na¹wa².
Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ ai³sĩ¹na¹ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² a²wa³ka³li³lot3sĩ¹na¹wa². Nxe³sĩ¹na¹ha²kxai³
txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² wãn³txa² ũ³wha²li¹lhxã³
ũ³hũ²xai³nx2ti³sĩ¹na¹wa². Fi³li³po²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹te²
ĩ³nxa², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tũ³ka³txi³su² te²
ĩ³nxa² Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³yah³lxin¹te²
ĩ³nxa² nxe³yah³lxin¹te² ĩ³nxa² ain³kxi¹sah¹lxi³hẽ¹la².
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ³ka³txa² a²hxi²kan¹te²nãu³xa²
ain³kxi² yxo²ĩ²tũ³ka³txa² ĩ²ũ³te²nãu³xa² ain³kxi²
nxe³sah¹lxi³hẽ¹la².
2 Nxe³nha¹ha²kxai³ Txa²wã¹wĩ³na² Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na² nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la²
a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwai³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi²
nxe³nx2ti³si¹jau³su² ten³ya³sa³nha²wa².

Pau²lah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

3 Wxa²nũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ²xi¹nx2ti³to³ha¹kxai²nãn²tu³
hãi¹nxe³to³ta¹ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
4 Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²na¹tãu³a² wxa²nũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na²
hãi¹nxe³ti³ ĩ³nxai²na² e³kxi²to³ha¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
e³kxi²na¹tãu³a² ka³lih³kxi²la²nha²sxã³ e²kxi³to³ha¹wa².
5 A²wi¹lhĩ¹nai³tã² kwẽn¹ta² wxã³sxã³ ĩ³hen³txi³nx2ta¹hĩ¹nai³tã²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³nx2ta¹hĩ¹nai³tã²
ã³non²ta³kxi²sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu³
te²yã¹nxe³sah³lxi¹nhẽ¹la². A²nxe³ju³tai²li² ka²li¹sah¹lxin¹nha²wa².
6 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² wxa²ẽ¹na²
sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
ã³non²ta³kxi²xai³sxã³ sa²hau³ko³ta³lun²nxa²lxi³tu¹wa².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa³li²tãu³a¹
sa²hau³ko³ta³lun²nxa²lxi³tu¹wa². Ju¹tai²li² ya²la³lai²la¹wa².
Ĩ²te²sa¹wa².
7 Txa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²xi¹nx2ti³to³ha¹wa². Kxã³nhxĩ¹nai³tã³
yãn³ta² tĩ¹kxi¹sai¹nxa³hĩ¹nai³tã² wa²su¹wa²su¹yxau³na¹hĩ¹nai³tã²
ã³non²ta³kxi²sah¹lxi¹nha²kxai³, hã²wxãn³txa³ sxi²ha²
kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxi²sai¹nha²kxai³ yxau²xai³la¹hĩ¹nai³tã²
ã³non²ta³kxi²sah¹lxi¹nha²kxai³, sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ya²la³lyau³xa² wxi²kan¹txi³
ĩ³tih³nxe³ai¹na¹hĩ¹nai³tã² ã³non²ta³kxi²sah¹lxi¹nha²kxai³
a²nũ²a² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ain¹si¹ha¹jau³su² ĩ³ye³kxai¹na¹hĩ¹nai³tã²

ã³non²ta³kxi²sah¹lxi¹nha²kxai³ nxe³sah¹lxi¹nhẽ¹la². Jã¹nxe³sah³lxi¹lxa². Nxe³sah¹lxi¹nha²kxai³ a³lxi²nx2ta¹ju³ta² wain³na³la².

8 Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³lxi²sa²na³la². Txa²ẽ¹nãu³ai²na² whãi²na¹ a̱u³txi³ a³lxi²sa²tẽ³sa²na³la². A³lxi²sa²kxa² yã¹nxe² a³lxi¹nx2ta¹wa². Ya²la³tu̱³ a³lxi²khaix1nxe³nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² e³kxi¹nx2ta¹wa².

9 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²na¹tãu³a² nxe² e³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Sũ̱³na² nxe³txi¹. Fi³li³po²thĩ³na² yxo²ĩ²nxain¹tũ̱³ka̱³txa² a³lxi²nxain¹na³li¹. Nxe³ju³ta² ã²la² kãi²non³sxã³ kãi³ũh¹txai¹nhẽ³li¹. Nxe³ai¹nĩn¹ka³tu̱³ wxa²wãn³txa² ã³ne³wxe³nũh¹nxain¹ju³ta² ã²la² kãi²no³nha²kxai³ wxa²wãn³txa² a²si³yxau³jau³xa² wxi²kan¹txi³ a³la³kxi²nũ¹nha²kxai³ nxe³nxa²si¹hai¹na¹jau³su² e³kxi¹nxa²ha¹wi¹. Nxa¹jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²to³ha¹wa².

10 Jã¹nxe³sxã³ Fi³li³po²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² ã²la² wi¹ju³ta² ĩ²sxã³ sa²so¹yah³lxin¹tu¹wa². Hã²wxãn³txa³ Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²tãu³a¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² yũ³nx2ti³xa³ha²kxai³ ha³lo²a² ĩ³ãu²lxin¹nx2ti³ju³ta² yũ³nx2ti³xa³ha²kxai³ nxe³nx2ti³tu¹wa².

11 Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa² wi¹te²a² ã²la² kãi²non³sxã³ ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²yah³lxin¹tu¹wa².

Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²we¹ku̱³jau³su²

12 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ã²la² kãi²non³sxã³ ha³ta̱³nxe³na³la². Khãuh³lxa³tot3sain¹kxan²ti³ wãn³txai²li² wi¹la³ ha³ta̱³nxe³nha³la².

13 So³ta²to² nũ̱³ka̱³txa² ĩ²yxau³nũ¹sain¹tũ̱³ka̱³txa² a³la³kxi²nũh¹sain¹na³la². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ta¹ha²kxai³ kxã³kxai³ ũ³tĩ¹kxi²sain¹ju³ta² a³la³kxi²nũh¹sain¹na³la². Nxe³sain¹kxe³su² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²sain¹na³la².

14 Nxe³ha²kxai³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ĩ²sai¹nha²kxai³ tĩ¹kxi²nha²sxã³ yxau³na¹ju³ta²kxai³ ĩ²sai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhain¹na²hẽ³la². Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² kãin² ĩ³hen³txain¹na²hẽ³la². Hai³txi³ ko̱n³ton³tai¹nxa³hẽ³la².

15 Ha³tih³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ²sai¹nha²kxai³ a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ai^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Wxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} Pau^{2}lah^{3}la^{2} ã^{3}sen^{3}sai^{1}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}nyhai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}ĩ^{3}yi^{2}yi^{2}lhon^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nyhain^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} nũ^{3}ka^{3}txi^{3} ã^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ka^{3}lit3ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} kãi^{3}a^{1}tũ^{1}xã^{1}. Ain^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}na^{3}la^{2}.

16 A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} a^{3}lxi^{2}sai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{2} kãi^{3}ũ^{1}hain^{1}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}sa^{2}ju^{3}tai^{3}tã^{2} ĩ^{2}sain^{1}na^{3}la^{2}. Ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}kaix1so^{1}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ^{1}kxi^{2}sxã^{3} wxe^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}sa^{2}kxe^{3}su^{2} wxi^{2}kan^{1}txi^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kwa^{3}na^{3}si^{1}sa^{2}jau^{3}su^{2} ĩ^{2}sain^{1}na^{3}la^{2}.

17 Nũ^{3}ka^{3}txi^{3} ã^{3}nũ^{3}ka^{3}txin^{3}na^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tũ^{3}ka^{3}txin^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kõ^{3}txi^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}na^{3}la^{2}, ã^{3}sen^{3}sai^{1}ain^{1}te^{3}lha^{3}ka^{2}. Nxe^{2} kãi^{3}ain^{1}kxe^{3}su^{1}:

— Pau^{2}lah^{3}lai^{2}li^{2} tĩ^{1}kxa^{2} wxe^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} khãuhx3nha^{2}ju^{3}ta^{2} kãi^{2}not3ti^{3}hi^{1}ta^{1}tũ^{1}xã^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} txa^{2}wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} ain^{3}kxi^{2}sain^{1}sĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} Pau^{2}lah^{3}la^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxain^{1}tũ^{1}xã^{1}. A^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}la^{2} ain^{1}na^{3}la^{2}.

18 Nxe^{3}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nhã^{2}nxa^{3}wa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}sxã^{3} ha^{3}ta^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Kõ^{3}te^{3}ain^{1}ta^{3}nxa^{2} wain^{3}txi^{3} e^{3}ain^{1}ta^{3}nxa^{2} nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ha^{3}ta^{3}nxe^{3}na^{3}la^{2}. Ju^{3}tai^{2}li^{2} ka^{3}li^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ka^{3}li^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}la^{1}tu^{1}wa^{2}.

19 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} kan^{2}txi^{3} tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2} ye^{3}jen^{1}na^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{2}sa^{3}tu^{1}wa^{2}. Wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yxo^{2}nũh^{1}sah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} A^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sa^{2}kxe^{3}su^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}na^{1}tu^{1}wa^{2}. Tĩ^{1}kxi^{2}sain^{1}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}a^{1}tu^{1}wa^{2}.

20 Txa^{2}ẽ^{1}na^{2} au^{3}txi^{3} ten^{3}sa^{2}kxe^{3}su^{2}, Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ka^{3}tẽn^{3}su^{2} yxau^{3}na^{1}jut3su^{2} ta^{3}nxa^{2} ya^{3}lu^{2}na^{1}jut3su^{2} ta^{3}nxa^{2} nxe^{3}na^{1}kxan^{2}ti^{3} txa^{2}nũ^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}ya^{3}lo^{3}txi^{3}khaix1nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ĩ^{3}nxũ^{2}kwai^{3}lxũ^{1}txi^{3}hxai^{2}na^{1}kxai^{3} jã^{1}nxa^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Hxi^{2}tha^{2}on^{3}sxã^{3} ã^{3}na^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Ju^{1}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

21 Nxe^{3}sxã^{3} txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hin^{1}sxã^{3} yxau^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ya^{3}lu^{2}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ã^{2}la^{2} wi^{1}la^{3} yxau^{3}hĩ^{3}na^{1}wa^{2}.

22 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} hin^{1}sxã^{3} yxau^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
wi^{1}kãi^{3}a^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3}
ĩh^{1}nxe^{3}nah^{1}lxon^{3}ku^{2}. Ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{3}na^{1}tạ^{3}nxa^{2}
ya^{3}lu^{2}na^{1}tạ^{3}nxa^{2} nxe^{3}hĩ^{3}na^{1}te^{2}la^{1}ku^{2}. Nxa^{1}nha^{2}wa^{2}.
23 Ju^{3}tha^{1}li^{1} ĩ^{2}sxã^{3} sa^{2}so^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}na^{3}la^{2}.
Txa^{2}hi^{1}nxai^{3}la^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
yxau^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wi^{1}hũ^{3}ha^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}khaix1sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
Wi^{1}kãi^{2}no^{3}nhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
24 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ãh^{1} hi^{1}nxai^{3}la^{1}tu^{1}wa^{2}.
25 Nxe^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}su^{2} ãh^{1}yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
Yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}kxe^{3}su^{2} kãi^{2}non^{3} yxo^{2}ĩ^{2}si^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ạu^{3}txi^{3} kãi^{2}non^{3} ka^{3}lih^{3}si^{1}nx2ta^{1}jau^{3}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} yxau^{3}ya^{3}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
26 Nxe^{3}sxã^{3} wạ^{3}li^{2}sxã^{3} ĩ^{2}xi^{1}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3}
yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Sxi^{2}ha^{2}
kan^{2}thĩ^{3}na^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3} ĩ^{3}xi^{2}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{2}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
ka^{3}lih^{3}nxa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}.
27 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} wain^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
wxã^{3}sĩ^{2}nx3ti^{3}tạ^{3}nxa^{2} wxã^{3}sĩ^{2}nx2ti^{3}nxa^{3}tạ^{3}nxa^{2}
nxa^{1}kxan^{2}ti^{3} wxa^{2}ha^{3}tạ^{3}nxa^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
Ã^{3}ten^{3}nxa^{2}lxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}hũ^{3}nxe^{2}
ain^{3}kxi^{2}nha^{2} hin^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ^{3}lhu^{2} wain^{3}txi^{3}
ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}, Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nyhu^{1}i^{2} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wa^{2}.
28 Wxa^{2}kọ^{1}kọ^{1}nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}
yụh^{3}lxah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yụh^{3}lxah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3}
tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}li^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}kxe^{3}su^{2}
kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}nha^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}jau^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3}
e^{3}lxah^{1} a^{3}la^{3}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} wxãi^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹ^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}la^{3} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2}
e^{3}lxah^{1} a^{3}la^{3}kxain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2}
kãi^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.
29 Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}lxi^{3}na^{3}la^{2}. Yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} te^{3}nai^{1}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} kwĩ^{2}ti^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxain^{1}kxe^{3}su^{2}
yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ten^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}kãi^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
30 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
te^{3}nai^{1}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}kxai^{3}lu^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sain^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

Jã¹nxe³sain¹to³nha³la². Nxe³sain¹kxa² yã¹nxe³sxã³
khãuh³lxa³ti³nx2tain¹nũn³tu¹wa², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ¹yhah¹lxi¹nha²kxai³la².

2

Kris²tu³jah¹la² a²hxi²kan¹khaix1nxe³nha²ju³ta² ã³na¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau³yah³lxi¹nha²kxai³ ã³non²ta³kxi¹nx2ti³ti³ai¹ti²tu³wa².
A³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nũh¹nx2ti³ti³ai¹ti²tu³wa².
Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ain³kxi²nha² hin¹yah³lxin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
A³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxin¹ti³ai¹ti²tu³wa².

2 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ a̱in³nha² sa²ha³te¹jah³lxi³txa³hẽ¹la².
A³lxi²sa²tẽ³nyha¹jah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² ka³na³ka³na³ju³ta²
yã¹nxe² ain³kxi²nha² hin¹jah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a²
ka³na³ka³na³ju³ta² yã¹nxe² o²la³kxi²nha² kãi³jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kãin² ka³lih³ti³sah¹lxin¹tu¹wa².

3 Wxa²yan³txi³nũ³a² so¹lxi³ o²la³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la². Toh³lxa²
e³sxã³ kwa² kãin²ki³lxo³xah³lxi³txa³hẽ¹la². Win¹ta²te²lxi³
thãi³ti³la² ĩ³ye³ũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na²:
— Hxi²kan¹txi³ ã³sen³sai¹ai¹na¹xã¹. Nxe³nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la².

4 Wxa²yan³txi³nũ³a² so¹lxi³ ĩ²sxã³ kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
A²nũ²a² ã̱³xa² a²yan³txa² ĩ²sxã³ ã³non²ta³kxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

5 Je³su² Kris²tu³jah¹la² a̱in³nha²hxai²kxai³ jã¹nxa²
a̱in³nha¹jah³lxi³nũ³nhẽ¹la².

6 A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²nũ³kxũn³ju³ta²
hãix1te²ten³ti³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ya³kxan²ti³ wã²nxũ̱h¹ ĩ³nũ̱³kxũn³te³lhxã³
o²la³kxi²nha²ya³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².

7 Nxe²nxa³ka³tu̱³ta¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³su² kxan²ti³ wã²nxũ̱h¹
nũ³kxũn³khai¹nxe³kxe³su² ã³na¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³nũ²la² a²nũ²a² kwa²wa³ka³lxi³lon³te²a²
wen¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ a²nũ²khai³hũ̱³nxe²
yxau³ta¹hxai²ti³ai³ti²tu³wa². A²nũ²khai³su²
ye²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

8 A²nũ²khai³su² ye²nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² win¹ta²te²lxi³
thãi³ti³la² sa²yxo²we¹sa²tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Sa²yxo²we¹ton³sxã³ kãi³ta¹ ya³lu²ju³ta³nũ³a² yũ³kxan²ti³
sa²yxo²we¹txa³kxe³tu̱³ yũ³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³sxã³ ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

9 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² win¹ta²te²lxi³ thãi³ti³la²
sa²yxo²wet1sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² tẽ³sxã³
kãin²ti³hit1sxã³ a²ĩ³lxi³la² kãin²khaix1nxe³jau³xa²

ĩ³yĩ¹li²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ã²la² kãin²te²a² ĩ³lxa² ĩ³kãi²not3sa²so¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
10 Nxe³sxã³ kãin²ti³hi¹tha²kxai³ oh³xan¹tũ³kã³txa² ha³kxa¹ yuh³xan¹tũ³kã³txa² ha³kxa¹ ya³lun¹txi³tũ³kã³txa² ha³kxa¹ ã³ka³ti³wxe³nũh¹hain¹sxã³ sa²nẽn¹kxain¹tu¹wa².
11 Nxe³sxã³ e³kxain¹te³nah¹lxi¹, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²li² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²khai³xai²la¹wi¹.
Txa²wã¹sũ³nu³khai³xai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹.
Nxe³ain¹tu¹wa².

Hi³ka²ta² yã¹nxe³kxe³hũ³nxe²kĩ³jau³su²

12 Jã¹nxa¹jut3su² ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². A³lxi¹nx2ta¹wa².
A²kxã³nxa² yxau³ya³nhẽ³lhĩ¹nai³tã² txa²wãn³txa² wain³txi³ sa²yxo²wet1sah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ u²lyxau³na¹tãu³a² kxan²ti³ sa²yxo²wet1sah¹lxi³hẽ¹la². Ã²la² kãi²non³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²yã³txi³su² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹la².
13 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² a²ten³kxi³nũ³a² kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³nhi²ka¹txa²lxi³jah¹lai²la¹wa². Nxe³nx2ti³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ sa²yxo²wet1jah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ka³li¹jah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa².
14 Wa³ka³lxa² kãi³yah³lxin¹kxe³su² ĩ³kwãi²kxi²sxã³ kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Kwa² ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la².
15 Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ kõ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³la³ yũ³yah²lxa³nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹ju³ta² so¹lxi³ yũ³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹tu¹wa². A²nũ²a²nãu³xa² Sũ³na² wãn³txa² te³nai¹nxa³te²nãu³xa² a²wãn³txai²na² wai³nxa³jau³xa² e³ih² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³te³lhxã³ o²la³kxi² nxain¹te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2tain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³syah¹lxi¹nha²kxai³ wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lxi³hẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ Hi³ka²ta² sa²kxai³lu² sa²ko¹kot1sa²tẽ³te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³kxa² yã¹xah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².
Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹te²a² Sũ³na² wãn³txa² te³nai¹nxa³te²a² wãn³txa² wain³jau³xa² ka³tẽn³yau³xa² ĩ³yau¹ũ³yah³lxi¹nha²kxai³ sa²ko²ko²kxain¹yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².
16 Nxe²kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta² yũ³tã³nxa² yũ²nxa³tã³nxa² a³ya³txi²tãu³a¹ nxe³hĩ¹na¹ ka³li¹ti³sah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa². Nxe³sah²lxin¹ka³tũ³ta¹ kãi³ũh¹nx2ta¹ju³tai³tã² wa³kon³kxi¹nx2ta¹ju³tai³tã² Kris²tu³jah¹la² ĩ²sxã³ ĩ³ye³kxi²sain¹tu¹wa²:

— Kwa²hãi¹nxe² kwa² hxi²tha³nhxa²nxa³hẽ³li¹.
Nxe³sain¹tu³wa².
17 A²nũ²a² Sũ³na² wãn³txa² we¹txa³te²nãu³xa²
su²lhã³sai¹nha³ta²wa². Txa²ti³ha²yau³xa² ha³li³kxa²
hxat3sa²sxã³ su²lhã³sai¹nha³ta²wa², Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³la². Jã¹nxe³sain¹kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³
ka³li³ha¹tu¹wa². Sũ³na² a²ten³jut3su² we¹ta¹kxe³su²
ĩ²sain¹kxai²nãn²tu̱³ Sũ³nu²kxai³lu² wi¹lxo³kxi²na¹tu¹wa².
18 Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ³ka³li³ha³sah¹lxi³nũ³nhẽ¹la²,
su²lhã³sain¹kxan²ti³na².

Ti³mo²jah³la² E³pa³fro³ti²jah³la² sxã³ wxã³nũn³jau³su²

19 Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ĩ³hxi²kat1sa³kxai²nãn²tu̱³
Ti³mo²jah³lai¹tã² ĩ²nx2ti³te³lhxã³ ĩ³sa²si¹hã³a¹tu¹wa².
Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ha³ta̱³nxa² ain³kxi²nx2ta¹tu¹wa².
Ain³kxi²nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ya³lo³ti²sah¹lxin¹tu¹wa².
20 Nxe³sxã³ txa²sa³wi³ha³lxi³nã³nãu³xa² jah¹la² so¹lxi³
wi¹la³non²ta³kxi¹nx2ti³jah¹lai²la¹wa². A³lxi¹nx2ta¹kxa² yã¹nxe²
a³lxi¹nx2ti³na³la².
21 Txa²sa³wi³ha³lxa² ã̱³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ a²wa³ka³lxa³yan³txa²
so¹lxi³ te³nain¹na³la². Yxãn¹ta¹ jah¹la² ti³he¹nx2nxa³wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³ju³ta² ten³na³la².
22 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³xa³tai¹ti²tu³wa².
Wi¹kãi³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²tai¹ti²tu³wa². A²wĩ³nu²su²
a²ki³lha³lhxu² wi¹wa³kon³ya³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²
yã¹nxe² jah¹lai²na² txai²na² kãi³ya³ha¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³ya³ha¹tai¹ti²tu³wa². Ju¹tai²li²
ĩ²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
23 A²nxe³jah¹lai²li² Ti³mo²jah³lai¹tã² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tu¹wa².
Sxi²ha² kan²thĩ³na² tĩ¹kxi²ta³lun²sain¹ju³ta³nũ³a² txa²nũ²
ĩ²sãn²sxã³ ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹tu¹wa².
24 Nxa²ha¹te¹ txai²na² sa²kxai³lu² wxã³sĩ²nx2ta¹ju³ta²
ya̱u³son³na³la². Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ĩ³hxi²kat1sa³kxai²nãn²tu̱³
wa³su³txi³ wxã³na¹tu¹wa².
25 Nxe³na¹ha²kxai³ txa²wã¹lon³yah³lai²na² E³pa³fro³ti²jah³la²
ĩ³sa²si¹hã³xi²nũ³na¹tu¹wa². So³ta²to²jah¹lai²la¹wa².
Wi¹wa³kon³kxi²ya³sain¹na²hẽ³la². Nũ³kxũn³txi³
o²la³kxi²ya³sain¹na²hẽ³la². A²kxã³nxa² ã³non²ta³kxi²si¹sxã³
ĩ³sa²si¹hã³ũh¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa². Hĩ¹na²
ã³na¹ũ³xi¹nx2ta¹tu¹wa².
26 A²nxe³jah¹la² ĩ²nxa²lxi³ju³ta² ten³khaix1nx2na³la².
Ĩ³ton³kxi²ju³tai³tã² ain³kxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Nxe³kxah¹lxi¹nha²kxai³ hxi²waun³ta³kxi¹nx2ti³ta¹hẽ¹la².
27 Ya²la³tu̱³ ĩ³ton³khaix1na²hẽ³la². Ya³lu²ti³ten³khaix1na²hẽ³la².
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³ko³tã²hẽ³la². Nxe³kxa²yu³su² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²

sa²hau³kot3sa²nũ³nhẽ¹la². Nxe³sxã³ ya³lu²si²hain¹ke³la³te²kxai³
ã²la² kãi²non³sxã³ ĩ³ãin²txi³khaix1sa²hĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹
ti³he¹nxe²nxa³hẽ³la².
28 Nxe³na¹jut3su² ĩ³sa³si¹hã³ũh¹xi¹nx2ta¹ju³ta²
ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³na¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ²ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³lih³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³sxã³
ĩ³ãin²ta³kxi²sa²ju³ta² ã³wa²sut1sa³tu¹wa².
29 Ĩ³xi²kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³ hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² yxo²ĩ²nũ³nha²kxai³ txa²wã¹lon³yah³lai²la¹wa².
Jah¹la² yãx1te²he³la³ka² wi¹lhen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
30 Jã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² sa²yxo²we¹tha²kxai³
ya³lu²te³lhxã³ nxa²hẽ³la². Wxãi²na² wxã³sxã³
ã³non²ta³kxi²sah²lxin¹kxe³su² hxi²kan¹yah³lxa³nha²kxai³
ã³si³wẽ̱³no³txa²lxi³na²hẽ³la².

3

Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ yxo²ĩ²ki̱³tã³la²

1 Jã¹nxe³jut3su² nxe³nx2ta¹wa². Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³.
A³lxi¹nx2ta¹nha²wa². Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ã²la² kãi²non³sxã³
ĩ³ka³lih³kxi¹nx2ti³ju³ta² ten³nxa²lxa¹nha²wa². Ã²la²
ũ³wha²li¹lye¹nx2ta¹la². Nxe² ĩ³yau¹ũ³xi¹nx2ta¹kxai²nãn²tu̱³
ãu²li²sa²nxa³nha²wa². Wi¹lhin¹sxã³ yxau³si¹nx2ta¹jau³su²
ũ³wha²li¹lye¹nx2ta¹wa².
2 Ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txa² wi¹lĩ²khai¹nxe³jah¹lxi³hẽ¹la².
Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tai¹nha³ta²wa². Ĩ³lxa³thin¹ti³he¹xai¹nxa³wa².
A²nũ²nãu³ai²na² ũ³whi²lho¹nha²sxã³ ũ³kho³nyhain¹na³la².
3 A²kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na²
kwa³na³nẽ³jau³xai²li² ã³si³wxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³
in³txa² wãi³lxa² wẽ³sa² tẽ³sxã³ ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹si¹nhẽ³jau³su²
e³kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xu¹tai²na²
txa²wã¹kxi³na¹xai²na² so¹lxi³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na²
so¹lxi³ wain³txi³ sa²yxo²we¹ki̱³tã³la². Sa²yxo²we¹ki̱³kxan²ti³
yen³kxa² ã²la² wi¹khai¹nxe³te²a² yũ³ki̱³tã³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²ka¹tẽ³lha²kxai³ Sũ̱³nu²kxai³lu²
sa²nẽn¹kxi²ki̱³tã³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau³kxi²nẽ³lha²kxai³ ka³li³sxã³ yxau³ki̱³tã³la². Yuh³xai²nãn¹te²
yen³kxa² hai³txi³ yxo²ĩ²ki̱³sxa³wa².
4 Nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² yxo²ĩ²ki̱³ke³la³te²kxai³
txai²li² ã²la² ã³sen³sai¹sxã³ yxo²ĩ²hĩ̱³na¹wa². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ã³sen³sai¹ai¹nhĩ̱³na¹wa².
5 Txa²wẽ³sĩ¹na² tx̱o¹na¹hĩ¹nai³tã² kwẽn¹ta²
a³li³la¹ha¹hĩ¹nai³tã² a³la²ni²sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹
ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ a³la²ni²ju³ta² hau³hau³kon³sxã³
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹sa³na²hẽ³la². I³sa³e²ah¹lo²sa¹wa². Nxe²

a³li³lah¹sxã³ txon¹jah¹lo²su² te²sa¹wa². Bẽn³ja³mĩ²
nũ̱³ka̱³txi³yah³lo²sa¹wa². Txa²wĩ³na²nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹
E³bre²a² nũ̱³ka̱³txi³nãu³sain¹na³la². Nxe³nxa²ha¹te¹
Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹kxe³su²
a²ha³tih³nũ̱³ka̱³txai²li² fa³ri³se²a² nũ̱³ka̱³txi³sa¹wa².
6 — Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² wain³txi³ kãi³a¹tũ¹xã¹.
Na¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Je³su²jah¹lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² khãuh³lxa³tin³txai¹na¹hẽ³la².
Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² kwa³na³nẽ³jau³xai³tã²
wã³ko³nxa³te²tu̱³ sa²yxo²we¹thxai²na¹hẽ³la². A²nũ²a²
ĩ²li³te²la³ hxi²kan¹txi³ ko̱³te³kxi²sa²nxa³hẽ¹la². Jã¹nxe³te²su²
hxai²na¹hẽ³la².
7 Nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²
ã³si³wxe³na¹hĩ¹na¹ yen³kxai³tã² hãi¹nxe³ti³xa¹ ã³na¹a¹hẽ³la².
— A²kxã³nxa² a³lxi²ti³ tẽ³a¹hẽ³na¹. Na¹jau³su² hĩ¹na²
yxo²kwa̱in³te²txã³wa².
8 Yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ã³na¹sxã³ yen³kxa² ã²la²
wi¹te²a² so¹lxi³ ten³te²sa¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la²
ĩ²sa²tẽ³kxi²na¹ju³ta² ã²la² ã³sen³sai²na³la². Nxe³na¹ha²kxai³
yen³kxa² a̱³xai²li² ko̱³nxe³kxe³su² ã³na¹a¹ha²kxai³ Kris²tu³jah¹la²
sa³wit3su² na¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa².
9 Nxe³sxã³ ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³nha¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².
A²wi¹lhĩn¹khaix1ju³khai³xa² wi¹lhit1sain¹na²hẽ³la².
Nxe³te³nah¹lxi¹. Hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² kwa³na³jau³xu¹tai²na²
sa²yxo²we¹ta¹kxe³su² wi¹lhit1sai¹nxa³hẽ³la². Yxãn¹ta¹
Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²a¹kxe³su² wi¹lhit1sain¹na²hẽ³la².
10 Jã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²a¹kxai²nãn²tu̱³ Kris²tu³jah¹la²
ĩ²yxau²xai³la¹tu¹wa². Kris²tu³jah¹la² a²wã³nxĩn¹ju³khai³xa²
ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ yau²xai³ju³khai³xa² ã³ne³wxe²
yxau²xai³la¹tu¹wa². Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² Sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tha²kxai³ ye³khãuh³lxa³thin¹khaix1ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nha²wa²,
khãuh³lxa³txi³sain¹kxan²ti³na². Jã¹nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² A²wĩ³na²khai³xa² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² so¹lxi³
sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nha²wa², ya³lu²na¹ju³ta³nũ³a²
yũ³ti³hit1sain¹kxan²ti³na².
11 Jã¹nxe³na¹kxe³nũ³su² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹sa²jau³nũ³su²
a²ya³la³tu̱³ ũ³hũ¹sa³tu¹wa². Jã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² ha³lo²ai²na²
yxau²sa²tẽ³si¹sa³tu¹wa².

Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sa²sai¹na¹ju³ta²

12 Jã¹nxe³na¹jau³su² txa²wãn³txa² e³nxa³jau³xa²sa¹:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² yũ³ti³he¹nxa³wi¹. Wi¹ju³ta²
so¹lxi³ kãi³te²sa¹wi¹. Nxe³na¹jau³su² hxi²kan¹txi³ e³nxa³wa².
Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² a³lxi²sa²ju³ta² yxau²xai³te²sa¹wa².
Nxe³te²sa¹ha²kxai³ wain³txi³ sa²yxo²wet1sa²sai¹na¹ju³ta²
ten³khaix1sa³nha²wa².
13 Txa̱²wã³tã̱³nãu³xãi³.
— Wi¹kãi³sa²sai¹na¹xã¹. Na¹jau³la³ e³ti³he¹nxe²nxa³tai¹ti²tu³wa².
Nxe³na¹ta¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹hĩ¹nai³tã² ha³nãu³ha² hxan³na³la².
Yon³nãu³ai³tã² kãi³a¹ju³tai³tã² ne³wã²na³a¹ha²kxai³ yan¹nãu³a¹
wi¹kãi³a¹ju³ta³nũ³a² a̱in³nha¹ha²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa² so¹lxi³
sa²yxo²we¹ta¹ju³ta³nũ³a² a̱in³nha¹ha²kxai³ nxe³na¹nha²wa².
14 Sa³nxe³la³kxi³nãu³xa² kwa² ã³ni³hain¹ju³ta² yã¹nx2na³la².
Ã³nih³sxã³ ã³ne³ka²ta¹ta³lun²kxi³nũ³su² o²la³kxain¹nĩn²ta²wa².
Ã³ne³ka²ta¹ta³lun²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² hi³yãu³sa³kxa² tĩh³na²
ũ³nhe³hẽ¹nhain¹te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxũn³te²sa¹wa². Oh³nãu³a¹
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³kaix1sa²ju³ta³nũ³a² wah³nxe³na¹wa².
Txa²wã¹sũ̱³na² ten³si¹sa²jau³nũ³a² wah³nxe³na¹wa².
Nxe³sa³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ka³te̱³na²
wi¹tãu³a² ã³wi¹ha¹ju³ta³nũ³a² ĩ³ye³kxi²sain¹tu¹wa².
15 Nxe³sxã³ ye³kan¹sxã³ yxo²ĩ²te²ki̱³na¹xai²na² ye³kan¹sxã³
ha̱in³nha²ki̱³ju³ta² so¹lxi³ wain³na³la². Kris²tu³jah¹lai²na²
a²ten³jau³su² a³la³kxi²ki̱³sa²kxai³ nxe³jau³jau¹xain²txi³
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³jah³lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ nxe²nxa³kxe³su²
te²a² yũ³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² e³lai²na¹
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³tu¹wa².
16 Jã¹nxe³ki̱³sa²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa² wain³txi³
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³ki̱³kxa² yã¹xa³sah¹lxi³wxa².
17 Txa̱²wã³tã̱³nãu³xãi³. Kãi³a¹kxai³ yã¹nxe²
kãi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe² wain³txi³kãi³jah¹lxi³hẽ¹la².
Nxa¹ju³kxai³la¹ txai²yã¹nxa² kãi³te²na² a²e³jau³xa²
sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la².
18 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki³lxo³te²a²
yũ²na³la². Nxe³te²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹lai²na²
ĩ³hxi²kĩ¹la²kxi²sxã³ ĩ³ya²lut1jah¹lai¹tã² yxo²kwĩn¹kxain¹na³la².
Ko̱¹ko̱¹so¹nain¹na³la². Nxe³nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³ju³tai²li² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²khaix1nxe³sxã³ nã̱n³sxã³
ĩ³hen³txi¹nx2ta¹wa².
19 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² ha³lo²a² ha³nxe²a² i̱³ju³ta³nũ³a²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na²sa³.
A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³xa²
sa²yxo²we¹tai¹nxa³wa². A²ẽ¹nãn¹jau³khai³xa² ten³nyhain¹kxa²
so¹lxi³ sa²yxo²wet1sxã³ kãi³ain¹na³la². Kuh³lxa³thin¹sxã³
kãi³ain¹kxan²ti³ ãu²li²ju³ta² yũ³ai¹nxa³wa². Nxe³yãn¹ta¹

ju¹tai²li² yxo²kãin²txi³ e³ain¹na³la². Yuh³xai²nãn¹te²
yen³kxa² so¹lxi³ a̱in³nhai¹nhxai²na²hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹tu¹wa².
Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ha³lo²a² ha³nxe²a² i̱³ju³ta³nãu³a²
ĩ³hau³hau²na²sa²tẽ³ũ¹hain¹tu¹wa².
20 Nxe³nxa²ha¹te¹ txa²wã¹ki̱³nãu³xai²na²
yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ki³nãu¹xai²na² sa²kxai³lu² oh³xai²nãn¹ko³xai²li²
txa²wã¹ha³lo²khai³su² na³la². Nxe³sxã³ yuh³xan¹ko³xai²li²
yxau³sxã³ hin¹sxã³ wah³nxe³ki̱³tã³la². Txa²wã¹ẽ¹na²
sa²hau³kot3jah¹lai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² wxã³sxã³
a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²ju³ta³nũ³a² wah³nxe³ki̱³tã³la².
21 A²nxe³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² ã³wa̱³li²tãu³a²
txa²wã¹nũ²nãu³ai²na² hxi²tha³nhẽ³kxan²ti³ ya³lu²ju³ta²
yũ³nẽ³kxan²ti³ sĩ̱³nã̱³lxi³ tah²lxi³sĩ̱³ti³hi¹tẽ³tu¹wa². Nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹la² a²nũ²nãu³xai²li² wxi²kin³ti³ton³kxa² yã¹nxe²
sĩ̱³nã̱³lxi³ti³hi¹tẽ³tu¹wa². Nũ³kxũn³khaix1jah¹lai²la¹wa².
Ha³lo²ai²na² ha³kxa¹ a²wa³kxẽn³su² na³la². Nxe³ju³kxai³lu²
Je³su² Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² a²nũ³kxũn³ju³txai²li²
sĩ̱³nã̱³lxi³ti³hi¹tẽ³tu¹wa².

4

Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² kan²txi³ yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³
ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹wa². Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã³tã̱³nãu³sah¹lxi¹lxa².
A³lxi¹nx2ta¹wa². Ne̱³kan²kxi²ti³hex1nxe̱³nx2ti³nxa³nha²wa².
Ka²li¹txi²sah¹lxin¹nha²wa². Nxe³ye¹nx2ta¹wa².
2 Nxa²ha¹te¹ E³vo³ti²a³ka³lxãi³. Sĩ³ti²ka³kxa³lxãi³,
Nxe³jah³nxa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ya³hi¹nha²kxai³
hãu²non³sxã³ yxau³a³nha¹jah³he¹na².
3 Nxa²ha¹te¹ wxãi²na² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² ã³non²ta³kxi²khaix1nxe³jah¹lc
ĩ³nxa² tẽxu¹ti³nã̱u³xin³ti² ĩ³wai³txai¹nhẽ³la². Nxe³sxã³
tẽxu¹ti³nã̱u³xin³ti² Kle³mẽ²te²yah³la², txa²ya̱³lxi³nã̱u³xa²
yxo²ha³kxa¹ wi¹lo²la³kxain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹kxa² wi¹wa³ko³nain¹na²hẽ³la².
Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³te̱h³nxã³nxa²
oh³nãu³a² ka³te̱n³su² yxau²xai³te²nu³a² ha³te̱h³nxã³nxa² ã²la²
ũ³wha²li¹la³kxi²na²hẽ³la².
4 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxa²
kãin² ka³lih³jah¹lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe² e³kxi¹nx2ti³sxã³
ka³li³sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la².

5 Thãi3ti3la2 kãi3ũh1nhya1ju3ah3lxi3hẽ1la2. Txa2wã1sũ3na2
a3ka3nxi2sxã3 wa̱3li2ju3ta3nũ3a2 nxe3je3nãu3wa3kxi3lon3na3la2.
6 Ha3lo2a2 he1yah3lxin1ju3ta3nũ3a2 hxi2waun3txi3yah3lxi3txa̱3lxa2.
Nxe3yãn1ta1 yen3kxa2 ĩ2li3ju3ta2 a2ten3nxa2lxi3ju3ta2
nũ1hĩ2sxã3 Txa2wã1sũ3na2 ĩ3ye3kxi1txai1yah3lxi3hẽ1la2.
Nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 ain3kxi1nx2ti3jau3nũ3su2
yxo2ĩ2jah3lxi3hẽ1la2. Nxe3yah3lxi3to3hin1kxai2nãn2tu̱3
ĩ3ka3lih3kxi1nx2ti3jau3nũ3su2 ĩ3hen3txi3jah1lxi3hẽ1la2,
Txa2wã1sũ3na2sa3.
7 Yxah3lxin1ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 Txa2wã1sũ3na2 hãun2ju3ta2
ũ3hũ1nx2ti3tu1wa2. A2nxe3ju3ta2 a2nũ2a2 hxi2kan1txi3
ã3ne3wxe3ye2hĩ3ki̱3sxa3wa2. Txa2wã1sũ3na2 hãu2no3nha2ki̱3ju3ta2
ũ3hũ1nẽ3jah1lai2la1wa2. A2nxe3sxã3 Je3su2 Kris2tu3jah1la2
ã3nũ2nxi2sxã3 yxau3ya3nx2ti3ha2kxai3 wxa2ẽ1nãu3ai2na2
hãu2nũh1sa2tẽ3nx2ti3tu1wa2.
8 Jã1nxe3na1jut3su2 txa2wã3ta̱3syah1lxi1lxa2.
A̱in3nhyah1lxin1kxe3su2 ĩ2khaix1nha1jah3lxi3hẽ1la2. Ha3lo2a2
wi1ju3ta3nũ3a2 yũ3ta̱3nxa2 sa2nẽn1kxi2nẽ3kxe3nũ3a2 yũ3ta̱3nxa2
nxe3kxai2nãn2tu̱3 a̱in3nha2sxã3 ĩ2khaix1nha1je2jah3lxi3hẽ1la2.
Nxe3te3nah1lxi1, ha3lo2a2 wain3te2lo3ju3ta2 so1lxi3 ha3lo2a2
wi1lhin1ki̱3kxe3nũ3a2 so1lxi3 Txa2wã1sũ3na2 ye3na2 ta̱3nxa2
a2nũ2a2 ye3na2 ta̱3nxa2 wain3ye2ki̱3kxa2 so1lxi3 ha3lo2a2
ko̱3ti3he1nxa3kxa2 so1lxi3 ha3lo2a2 a3lxi2si1nhẽ3kxe3nũ3a2 so1lxi3
ha3lo2a2 wi1le3kxi2ki̱3ju3ta3nũ3a2 so1lxi3 nxe3te2 he3la3kxa2
a̱in3nha1je1jah3lxi3hẽ1la2.
9 Txa2wãn3txa2 e3so1kxi2sah3lxin1jau3xai2na2 a2yxo2ha3kxa1
sa2yxo2wet1sah1lxi3hẽ1la2. Txa2wãn3txain2txi3 kãi3a1ju3tain2txi3
sa2yxo2wet1sah1lxi3hẽ1la2. Nxe3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3
Txa2wã1sũ3na2 hãu2non3ju3ta2 wa3kxi3nxe3sxã3
ã3si3tẽ3la3kxi2xai3nx2ti3tu1wa2.

Pau2lah3lai2na2 wi1lxo3kxi2jau3su2

10 Nxe3nxa2ha1te1 hĩ1nai2li2 ã3non2ta3kxi2sah1lxin1ju3ta2
ã3si3wxe3xi2yah3lxi1nhẽ3la2. A2kxã3nxai3tã2 te2yã1nxe2
ã3non2ta3kxi2sah1lxin1tai1ti2tu3wa2. Nxe3nũ2la2
hxi2ka1yah3lxa3nha2kxai3 hãi1nxa1sah1lxin1tai1ti2tu3wa2.
— Wxãi2li2 ten3nxa2sĩn1nxa3nhai1. Nxe3yah2lxa3nhẽ3la2.
Yxãn1ta1:
— Hxi2kan1txi3 ã3non2ta3kxi1nx2ti3nxa3nhai1. Sah1lxi1nhẽ3la2.
Yxãn1ta1 hĩ1na2 te2yãx1sah1lxi1lxa2. Nxe3sah1lxi1nha2kxai3
Kris2tu3jah1la2 ã3nũ2nxi2sxã3 yxau3ya3sa3ha2kxai3
ĩ3ka3lih3khaix1sa3nha2wa2.
11 Yxãn1ta1 yen3kxi3txa2sa2kxe3su1 nxe2nxa3nha2wa2. Ha3lo2a2
ĩ2li3ju3ta3nũ3a2 ka3lih3kxi2la2nha2 yxau2xai3nha1nha2wa2.

12 Yen³kxa² yũ³sa²nxa³kxe³su² ĩ²a¹ha²kxai³ yen³kxa² tau³ton³kxi²sa²kxe³su² ĩ²a¹ha²kxai³ tẹ²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² ĩ²li³je³na² hi¹na¹kxan²ti³ ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ĩ³ha¹txi²na¹ha²kxai³ ka³lih³kxi²nha¹nha²wa², ũ³kxi²sa²jut3su² tạ³nxa² he³ja³lu²sa²jut3su² tạ³nxa² yen³kxi³ha¹kxe³su² tạ³nxa² yen³kxi³txa²sa²kxe³su² tạ³nxa² nxe³kxan²ti³ ka³lih³kxi²la²nha¹nha²wa².

13 Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³sa²kxe³su² ĩ³hxi²kat1sa³ha²kxai³ ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² wxã³nũh¹sa²kxan²ti³ hxi²ka¹na¹wa².

14 Nxe³na¹kxan²ti³ khãuh³nha¹ju³tai³tã² ã³non²ta³kxi²sah¹lxin¹tai¹ti²t Ju¹tai²li² wain³na³la².

15 Kxã³nxai³tã² Mạ³se³to²na²ko³xạ² a³li³a¹hĩ¹nai³tã² a²wi¹lhĩ¹na² wxã³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi¹nx2ta¹hĩ¹nai³tã² wxa²nũ³kạ³txi³nãu³ ĩ³nxa² Fi³li³po²thĩ³na² yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxa² so¹lxi³ ã³non²ta³kxi²sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².

16 A²kxã³nxa² Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² yxau³na¹hĩ¹nai³tã² yen³kxi³txa²kxe³sã¹. Sah¹lxin¹jau³su² wxa²nũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² yen³kxi³khai³xa² wã²nhũh¹sxã³ ĩ³sa²si¹hã³xi²sah¹lxi³to³hin¹tai¹ti²tu³wa².

17 — Kwa²hãi¹te³lhxã³ yen³kxa² yxo²kwạin³kxai¹na¹nha¹. Hai³txi³ te²txã³wa². Wi¹kãi³sa²tot1jah³lxin¹ju³ta³nũ³a² ten³sa³nha²wa². Yxah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ ka³lih³khaix1sah¹lxin¹tu¹wa².

18 Jã¹nxa¹jut3su² ũ³yho³hi²ki³a² ũ³sa²si¹hã³sah¹lxin¹kxa² a²yxo²ha³kxa¹ so¹kxi¹nx2ta¹hẽ³la². So¹kxi¹nx2ta¹ha²kxai³ yen³kxa² wã³kon³kxi²sa³ju³ta² yũ³na¹wa². E³pa³fro³ti²jah³la² wxã³na²hẽ³la². Wxã³nũ²la² wxa²yen³kxa² ũ³hũ¹ah³lxin¹kxa² ũ³hũ¹sa³na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ hĩ¹nai²li² yen³kxa² tau³ton³nha²wa². Nxe² kãi³ũ¹sah¹lxin¹ju³tai²li² ha³nxe²a² wi¹lũ³tho³xa² yã¹nxe³hĩ³nx2na³la². Txa²wã¹sũ³na² ĩ³nxũn³so¹nũh¹nx2ti³kxa² yã¹nx2na³la². Nxe³tho³xa² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³nxũn³so¹kxai²nãn²tụ³ ĩ³ka³li³lhxun¹na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³ũh¹sah¹lxin¹ju³tai²li² ĩ³ka³li³lhxun¹nũn³na³la². Ĩ³ka³li³lhxu¹nha²kxai³ wi¹lhit1sxã³ ĩ²nxa²lxi³na³la².

19 Jã¹nxe³jut3su² tau³ton³kxi¹nx2ti³kxe³su² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³nx2ti³ha²kxai³ tau³ton³kxi¹nx2ti³ju³ta² ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu² oh³nãn¹ta³ yen³kxa² kãin² yũ³ha²kxai³ nxe² ũh¹nx2ti³tu¹wa².

20 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²li² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²li² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ã²la² kãi²non³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Hai³txi³

ne³ki³so³nxa³ju³ta³nũ³su² yũ³ti³he¹nxa³lho³la². Nxe³ju³ta² ye¹nx2ta¹wa².

Pau²lah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

21 Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²yah³lxin¹te²nãu³ ĩ³nxa² Txa²wã¹sũ³na² a²sa³wi³ha³lxi³syah¹lxin¹te²nãu³ ĩ³nxa² nxe³sxã³ txa²ha³tã³nxa² wi¹lhen³txi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹lon³ti³tãu³xai²na² yxau³ya³sain¹tũ³kã³txi³nãu³xai²na² a²ha³tã³nxa² wi¹lhen³txi¹nx2ti³nũn³ya³sain¹na³la².

22 Ro²ma²thĩ³nãn¹ko³xa² kãin²ko³xai²na² a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sxi²ha² yxau³tũ³kã³txi³nãu³xa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ³kã³txai²na² sa²kxai³lu² a²ha³tã³nxa² wi¹lhen³txi¹nx2ti³nũn³ya³sain¹na³la². Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²tũ³kã³txa² a²yxo²ha³kxa¹ te²yã¹nxe³nũh¹nx2ti³nũn³ya³sain¹na³la²

23 Jã¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Jã¹nxa¹jau³su² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² nxe³ye¹nx2ta¹wa².

Kolosẽnses

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na², Txa²wã¹wã³tã̱³jah¹lai²na²
Ti³mo²jah³lai²na² nxe³sĩn¹sxã³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².
Txai²na¹xai²na², Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² Jah¹la²,
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ten³jau³su²
ĩ³wet1so¹sxã³ ĩ³hxi²kan¹txi³hit1sa³na²hẽ³la². Sa³ha²kxai³,
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txi³tain¹si¹ha¹jau³nũ³a² ĩ³sa²si¹hã³sa²kxah³lo²sa¹wa².
Nxe³sa²kxah³lo²na¹xai²na² wxa²nũ̱³kã̱³txi³ ĩ³nxai²na²
Ko³lo²se³thĩ³na² yxau³ye³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa².
2 Nxe³ha²kxai³, wxãi²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ah³lxi¹nha²kxai³, wi¹wi¹nxe² sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³,
nxe³yah³lxi¹lxa². Txa²wã³tã̱³nãu³syah¹lxi¹lxa². Nxe³yah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³tãu³su²
tãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³ãn²tu̱³ kãin²
thã̱i³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³nũ³su² wxa²nxũ²kwã̱i³nãu³a²
ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹ha¹jau³nũ³su² nxe³nx2ti³ju³ta²
ten³sa³nha²wa².

Sũ̱³na² ĩ³wi¹lxon³kxi²jau³xa² Pau²lah³la² ĩ³ye³kxi²jau³su²

3-4 Wxa²nũ̱³kã̱³txai²na², Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²,
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa²
yxo²ha³kxa¹ a³lxi², yah³lxi³sĩn¹ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa³.
A²nxe³yah³lxi³nhĩn¹jau³xa² ha³tã̱³nxa² ain³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹hẽ³la².
Nxe³nx2ti³sĩ¹na¹ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹
ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²to³sĩ¹na¹hẽ³la².

— Txa²wã¹sũ̱³nãi³. Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² wĩ³nu²si¹lxi¹.
Nxẽ¹nha²kxai³ Ko³lo³sẽ²sa³ nũ̱³kã̱³txa² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
wi¹wi¹nxe² yxo²ĩ²khai¹nxe³nxain¹sĩn¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³
ju¹tai²li² sa²nẽn¹kxi²sĩn¹nxa²ha¹nhai¹. Nxe³to³sĩ¹na¹hẽ³la².
Jã¹nxe³sĩ¹na¹wa².
5 A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
a²ya³la³lyau³xan²tu̱³ ain³kxi² ãn³si³wxe³yah³lxin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Ã²la² a³la³kxi²yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yah³lxin¹ka³tu̱³:

— Oh³nãu³a¹, Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²nhãu³a¹ ha³lo²a²
wi¹khai¹nxe³sxã³ ka³lih³khai¹nxe³ju³ta³nũ³a² yũ³nẽ³na³na¹.
A²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² ũ³hã̱¹kxi²nẽ³na³na¹.
Yxan¹nãu³a¹ ũ³yhen³kxi²nẽ³tũ¹xã¹. Nxe³jau³xai²na²
yxo²ĩ²sa²tẽ³yah³lxin¹ka³tu̱³ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ² Je³su²

Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa² a³lxi²
yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
6 A²nxe³jau³xai²na² wãn³txa² wi¹jau³xai²na²
ain³kxi²yah³lxin¹ka³tu̱³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² kãin² thãi³ti³la²sxã³ a³lxi²nẽ³jah¹lo²su²
na³na¹. A²ya³la³tu̱³ jau³xai²la¹xã¹. Hĩ¹na²
a³la³kxi²na¹nhã¹. Nxe³yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³yah³lxi¹nhĩ¹nãn¹jau³xau³tẽx1tãn²tu̱³, wxa²yu³ta²
ã³ka³lxa¹ton³sxã³ ain³kxi² sa²yxo²we¹ti² ha³lo²a² wi¹ju³ta² kãi³i²
nxe³yah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³yah³lxi³to³hin¹kxa²
yã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xa² yxo²ha³kxa¹
nxe³ta³ko³xai²nãn¹te² nũ̱³ka̱³txa² wãn³txa² wi¹jau³xai²na²
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³xai²na² ain³kxi²
sa²yxo²we¹ti² ha³lo²a² wi¹ju³ta² kãi³i² nxe³ye²tũ̱³ka̱³txi³nũ³a²
ã³ka³lxa¹to̱n³sa²tẽ³yain¹ta¹hẽ¹la².
7 Jã¹nxa¹jau³su² E³pa²frah³lo²su² jah¹la² a³lxi²na¹kxah³lai²la¹wa².
Txai²yã¹nxe³sxã³, Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wa³ka³li³lot3sxã³
yxau²xai³jah¹lai²la¹wa². Na¹ha²kxai³, txai²li² hxi²kan¹txi³
ã³wxã³sxĩ²nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa². Nxe³na¹kxa²yu³su² jah¹lai²na²
ã³si³wẽ̱³not3sa²sxã³ ãn³tĩ̱¹nx2ti³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
8 Nxe³nx2ti³nũ²la² wxa³li²ka³tu̱³, wxa²ha³ta̱³nxa²
a³lxi²waun¹nha¹yah³lxin¹jau³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
a³lxi²waun¹nhyah¹lxin¹ti³hi¹txa²lxi³jau³xa² E³pa²frah³lai²na²
ĩ³hen³txi³sa²sĩn¹na²hẽ³la².
9 Nxe³sa²sĩn¹jau³xa² ain³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹hĩ¹nãn¹ju³tu̱³,
hu³ wxa²ha³lo²a² sa²hau³ko³tũh¹nx2ti³si¹nha¹jau³nũ³su²,
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tin³ti³ ĩ³ye³kxi²to³sĩ¹na¹hẽ³la².
Nxe³sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:

— Sũ̱³na², nxet3sĩ¹lxi¹. Nũ¹ãn¹tũ̱³ka̱³txa² Ko³lo³sẽ²sa³
nũ̱³ka̱³txa² sa²hau³ko³tain¹sxã³, Wxa²yãu³ka³jxah¹la²
wi¹lhin¹jah¹la² ã³nxũ²kwa̱i³wi¹sxã³ yxau³ai¹nhĩn¹ka³tu̱³
kãin² a³la³kxi²ti³hi¹txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Ain¹nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²sũ̱³nu² ĩ̱³nxai²na² wxa²ẽ¹nãn¹jau³xa² a̱u³txi³
ain³nha²nhĩn¹jau³xa² a²ten³nhĩn¹jau³xa² ta³nxũ̱¹ka̱³txai²na²
a³la³kxi²ti³hi¹ta³lu²ni² wi¹ko̱³nha²ti³hi¹ta³lu²ni²
nxe³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³to³sĩ¹na¹hẽ³la².
10 Sĩ¹na¹ha²kxai³ wxãi²nãn²ta³ Txa²wã¹sũ̱³na² a̱u³txi³
te³nain¹jau³su² so¹lxi³ yxau²xai³li², Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ka³li³si¹yhah³lxin¹jau³su² so¹lxi³ kãi³i², ha³lo²a² wi¹ju³ta²
ka³lxa¹txi³ kãi³i², Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹la² a³la³kxi²sxã³
yxau²xai³li², yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Jã¹nxe³nx2ti³si¹nha¹jau³su²,
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²to³sĩ¹na¹hẽ³la².

11 Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³sxã³
hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³ sa²hẽ¹txa²txi³jau³su²
hxi²kan¹kãi²non³nxa²lxi³tu¹wa². Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³:
— Ha³lo²a² ye³khãuh³lxa³thin¹ju³ta³lot3sa²na³na¹.
Yah³lxin¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹ti³ hxi²ka¹ka¹nha²la²
yxau²xai³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².
12 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Txa²wã¹wĩ³nãi³. Ha³lo²a² ye³khãuh³lxa³ti³sa²sĩn¹jut3su²
kxan²ti³nũ¹ ka³li³sa̱²sĩn¹tu¹wi¹. Wain³te²lot3sa²nhĩ¹nha²kxai³
hxi²waun³txi³nha¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Nxa¹jau³su². Txa²wã¹wĩ³na²
Si³yxau³jah¹la² ĩ³ye³kxi²ki̱³tã³la². Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² wi¹ju³ta²
ha²tet1jut3sũ̱³ju³ta² Txa²wã¹wĩ³na² ũ³ha̱¹kxi²nẽ³na³la².
13 A²ha² kxã³nxa² Sa³ta³na²jah¹la² a²ha³lo²lot3sxã³
ka³nxah³jut3sũ̱³ju³ta³lot3sxã³ yxau²xai³ki̱³sxai²tai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
wxa²wa²su¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ ha³lo²a²
wi¹ju³ta² sa²kxai³lu² A²ta²ha² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³na²
a³lxi²kah³lo²su² jah¹la² hi²sen³su² sa²hau³ko³ta³ko³xa² sa²kxai³lu²
wi¹wi¹nxe² wxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² a²wah³yu³ta²
ya³lu²ki̱³ju³ta³nũ³ai²la¹wa². Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
hi²sen³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² wah³yu³ta²
sa²so¹kxi²nẽ³lhxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹la² a²ha³lo²lot3sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la².

Kris²tu³jah¹la² wxã³ju³tu¹tai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³su².

15 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³la³ txa²wã¹yen³na²
ĩ²ki̱³kxe³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² ĩ²ki̱³kah³lo²su²
jah¹lai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³ãin²ti²na³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² a³la³kxi²si¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa².
Jã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²kan¹khai¹nxe³sxã³
a²yen³kxa² wet1sa²sai¹kxa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³
ã³sen³sai¹khai¹nxe³jah¹lai²la¹wa².
16 A²nxe³jah¹la² hi²sen³su² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
wet1sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² oh³nãu³u¹tai²nãn¹te²
yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ we¹ti², yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ we¹ti², txa²wã¹yen³na² ĩ²ki̱³kxe³su² te²yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ we¹ti², a²yen³kxa² ĩ²ki̱³sxa³kxe³su² te²yxo²ha³kxa¹
we¹ti², oh³nãu³u¹tai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa²
hxi²kan¹khai¹nxe³te² nãu³xãin²txi³ we¹ti², ã³sa²ki³la³xi²te²
nãu³xãin²txi³ yxo²ha³kxa¹ we¹ti², yuh³nãu³ai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa²
a²hxi²kan¹txi³nãu³xain²txi³ yxo²ha³kxa¹ we¹ti², ã³sa²ki³la³xi²te²
nãu³xa² a²hxi²kan¹txi³nãu³xain²txi³ we¹ti², nxe²
sa²sai¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³ a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
Kris²tu³jah¹la² wet1sa²sai¹ha²kxai³:

— Wxi²kin³ti³tot3sa³txai²lã¹. Nxe³jau³su² wet1sa²ṣai¹ta¹hxai²hẽ¹la².
17 A²wi¹lhĩn¹khai¹xu¹tai²na² a²yen³kxa² ka³na³ka³na³te² he³la³ko³ yũ³ti³he¹nxa³hĩ¹nu¹tai²na² Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ a²hĩ¹nai²nãn¹te² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹, Kris²tu³jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² yen³kãin²txi³ ã³nhau³ko³tũ¹sxã³ ai³ye²na³la².
18 Tx̱a²wã¹ne³kạ³nãu³ai²na² sạ²kxai³lu² tx̱a²wã¹nũ²na² whãi²na¹ sa²hau³ko³tũh¹kxi³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³te²kị³nãu¹xai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³na³la². Ka³tẹn³su² ti³hi¹tẽ³jah¹lai²la¹wa². A²kxã³nxa² ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³lhxã³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ¹nhẽ³kxe³su² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³te²kị³nãu¹xai²na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ Kris²tu³jah¹lai²la¹wa². Nxe³jau³su² ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² yxo²ha³kxa¹ A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ Kris²tu³jah¹lai²la¹wa².
19 Nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Kris²tu³jah¹la² Txai²yã¹nxe³jah¹lo²khai³xai²la¹xã¹. Hãi¹nxe³te²hũ³te²la³sĩ¹na¹xã¹. Nxe³jau³xai²na² nxũ¹hạin³nha²sxã³ ĩ³ka³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
20 Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ³na² ã̱h¹ ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Kris²tu³jah¹lai²na² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³wi¹lhi²ti²sa²sxã³ ã³yạ³lxi²xi²ti³hit1sa³tũ¹xã¹. Jã¹nxe³te³lhxã³ Jah¹la² wã²nxũh¹lxi³sxã³ hi³sa³ka³txa² ĩ³hxi²kĩ¹la³ki²sxã³ a²ti³ha²yau³xa² ha³lị³ka² hxan³sxã³ ya³lu²tũ¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tụ³ oh³nãu³u¹tai²nãn¹te² yen³kxa² a²yxo²ha³kxain²txi³, yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² a²yxo²ha³kxain²txi³, nxe³sxã³ hãu²non³ti³sxã³ ã³yạ³lxi²xi²sa³tũ¹xã¹. Ju¹ta² ten³sa³nhã¹. Txa²wã¹sũ³na² ta¹hxai²hẽ¹la².
21 Jã¹nxa¹jau³su² wxa²yu³ta² sa²kxai³lu² a²ha² kxã³nxa¹ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³kọx1kọ¹son²ki² u² ha³na³ka³lxi³ yxau³ye² nxe³ye²yah³lxi³to³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Kọ³nxe³ti³ kãi³i² kọ³nxe³ti³ ĩ³ye³i² yah³lxin¹kxe³su² yah³lxi³to³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
22 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² A²ta²ha² yuh³xai²nãn¹te² ha³lo²ai²na² a²nũ²khai³su² ye²hĩ¹nai³tã² ya³lu²kxi¹nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ a²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:
— Txa²ta²hai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² ya³lu²kxain¹na²hẽ³na¹. Ain¹sxã³ Txa²nũ³kạ³txai²na² wxa²wa²su¹tain¹na²hẽ³na¹. Nxe³ha²kxai³ a²hĩ¹nai²na² txa²yạ³lxa³ nũ³kạ³txai²la¹xã¹. Nxe³sxã³ ã³nhan³ka²ti³khai¹nxe² wi¹lhin¹khai¹nxe² a²nũ²a²

ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ kọ̱³nxe³te²lo³txa³kxe³su² nxe² nxe³sxã³ Txa²yen³nãu³a¹ yxau³ya³sain¹na³na¹. Txa²te³na¹jau³su² na³xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³ya³nx2ti³na³la².

23 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Jũ¹te²he³la³ko³ ã³na¹yah²lxan³kxe³su² kan²txi³ i³jah¹lxi³hẽ¹la². Ha³lo²a² ye³khãuh³lxa³thin¹ju³ta³lo³txa²lxi³kxa Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ain³kxi²na¹hẽ³na¹. Jã¹nxe³jau³xai²yã¹nxe³sxã³ a²ya³la³tu̱³ yxan¹nãu³a¹ wxa²wa²su¹ta³lun²khaix1nxe³tũ¹xã¹. A̱²ha² hĩ¹nai²na² ha̱³lo²a² ye³khãuh³lxa³thin²ki²sa²na³na¹. Nxe³ta¹ sxi²ha² kan²thĩ³na² it3ta² hxi²kan¹txi³ sa²it3sa²we¹txa³wxe³hĩ̱³nx2nxa³xã¹. Jã¹nxe³thĩ³nhũ̱³nxe² kan²txi³ Sũ̱³na² wãn³txa² i³sxã³ yxau³na¹tũ¹xã¹. Ã³na¹nxa³lho³na¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³te² wãn³txa² wi¹jau³xai²na² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³tih³nxe³si¹sain¹jau³nũ³su² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³sa²si¹hã³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ha̱²kxai³ ĩ³tih³nxain¹sĩ¹na¹wa². Jã¹nxe³nx2ti³si¹sa²jau³nũ³su² txai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² wa³ka³li³lo³sa²jah¹lo²sa¹wa².

Yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² ã³nhxi²nũ¹nu¹hain¹jau³su².

24 Kxã³nxai³tã² Kris²tu³jah¹la² e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹:

— Ye³khãuh³lxa³thi¹na¹kxai³ jã¹nxĩn¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la². Hĩ¹nai²na² ye³khãuh³lxa³thi¹na¹wa². Nxe³na¹ju³ta² wi¹na³la². Kris²tu³jah¹la² ye³khãuh³lxa³thin¹kxa² yã¹nxa¹kxai²nãn²tu̱³ ka³li³sa³nha²wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²nũ²a² yã¹xain¹na³la². Nxe³ha²kxai³ txa²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la²nũ²a² ye³khãuh³lxa³thin²kxi²nũ³na¹wa². Nxe³na¹ha²kxai³ ka³li³sa³nha²wa².

25 Wxa²yu³txai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³te² ĩ̱³nxai²na² ã³nhxi²nũ¹nũ³nx2ti³te³lhxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ti³hit1sa³na²hẽ³la². Wãn³txa² wi¹jau³xai²na² Sũ̱³na² a³la³kxi²si¹nx2ti³jau³nũ³ai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³tih³nxe³ta³lun²nx2ti³te³lhxã³ ti³hit1sa̱³na²hẽ³la².

26 A²nxe³te² wãn³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²nãn¹ju³tu̱³ ã³ne³wxe²sa²tẽ³ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹ Hai³txi³ wãn³txai²na² a²si³yxau³tãu³la³ yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txai²na² ã³ne³wxe³ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³ a²si³yxau³tãu³a² ã³sa²no¹sa²tẽ³kain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²hĩ¹nai²na² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²kxai³lu² wãn³txu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³lhxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ kị̱³na¹xai²na² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³na³la².

27 A²nxe³jau³xai²na² kwẽn¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Je³su² Kris²tu³jah¹la² nxu²kwa̱i³yxau³nx2ti³na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ a²ya³la³tu̱³ yxan¹nãu³a¹ wxi²kin³ti³to³ti³hi¹txa²lxi³tu¹wi¹.
Nxe³nẽ³na³la². A²nxe³jau³xai²na² wi¹khai¹nxe³jau³xai²la¹wa².
Wxi²kin³ti³ton³sxã³ ã³sen³sai¹khai¹nxe³jau³xai²la³wa².
Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²nãn²tu̱³ ã³ne³wxe³ai¹nxa³jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ a²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² a²nũ²nãu³xai²na²
yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ nxe³jau³xai²na²
Je³su² Kris²tu³jah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³nx2ti³ju³ta² ten³jau³su²
ĩ³yau¹ũ³hain¹thxun¹na³la².
28 Na¹ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la². Nxe³sxã³
tĩh³na² wi¹lxa³tĩh³na² ã³na¹ain¹si¹hain¹jau³su² ĩ³tih³nxe²,
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe², a³la³kxi²khai¹nxe³jau³xa²
ĩ³tih³nxe², nxe³ain¹sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ wa³nũn³ta³ki²la²sxã³
ĩ³wi¹lhin¹txai²lã¹. Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na¹ Si³yxau³tãu³a¹
a²yen³nãu³a¹ yxau³txai²lã¹. Nxe³ain¹si¹hain¹jau³su²
sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².
29 Jã¹nxain¹si¹nha¹jau³su² kãin² o²la³kxi²sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² nũ̱³kxũn³txi³ hxi²kan¹txi³lot3sa²kxe³su²
sa²wai³wait3sxã³ nũ̱³kxũn³txi³ ã³no²la³ki²sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².

2

1 Wxa²yu³tai²na² Ko³lo²se³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ̱³nxai²na²
txa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ wxa²ha³lo²a² ĩ³hxi²waun³ta³kxi¹nxa²ti²,
ha³lo²a² wi¹lyah³lxin¹ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ ãn³ten³kxi¹nx2ti²
nxe³nx2ti³hxai²na¹hẽ³la². Na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²hau³kot3si¹nx2txai¹na¹jau³su² kãin² ĩ³ye³kxi²hxai²na¹hẽ³la².
Jã¹nxa¹jau³su² La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txain²txi³, a²nũ²a²
a̱³xa² ĩ²sai¹nxa³tũ̱³ka̱³txain²txi³, ain¹sxã³ nxe³nx2ta¹kxa²
yã¹nxe³sxã³ ai¹nhxai²na¹hẽ³la².
2 Na¹ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³ hxi²ka¹ka¹nha²la²
a̱in³nha², a³lxi²waun¹nyhu¹i², nxe³yah³lxin¹ju³ta²
ten³sa³nha²wa². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³a¹
wi¹la̱in³nha²waun¹nha²yu³sxã³ yxau²xai³waun¹ya³nha²yu³yah³lxin¹tu¹w
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² a³la³kxi²ta³lu²ni²,
wi¹ko̱³nha², yah³lxin¹tu¹wa². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³wxe³ai¹nxa³jau³xu¹tai²na²
ha³ta̱³nxãn²txi³ a³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹lo²khai³xa² wi¹la² a³la³kxah¹lxin¹tu¹wi¹.
3 A²nxe³jau³xu¹tai²na² sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹

so¹lxi³ a³la³kxi²khai¹nxe² wi¹kõ³nha²khai¹nxe² nxe³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³kxe³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²kĩ³kxai²nãn²tũ³ ju¹ta²
yã¹nxe³sxã³ a³la³kxi²ton³nẽ³lhĩ³nx2na³la².
4 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ã³xai²na² wãn³txa²
ain³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Txa²wãn³txa² so¹lxi³
ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² ã³su² te²a² wãn³txa²
wai³nxa³jau³xa² ĩ³yxo²wi¹wi¹nxe³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ã³na¹si¹nx2ti³jau³nũ³su²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxa²yan³ti³su² ya³nx2ta¹wa².
5 Txai²na¹xai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² u²
hã³na³kxa³lxi³ yxau³ya³nx2ti³hxai²na¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³nx2ta¹kxa²ha³ta³nxãn²ti³ txa²yxo²ka³nãu³nũ¹ai²na²
whãi²na¹ ain³nha¹nx2ti³sxã³ ã³nũ²ki¹nx2ta¹kxe³hũ³nxe²
ain³ta³ki¹nx2ti³nha²sa³nha²wa². Na¹ha²kxai³
wxa²yxau³yah³lxin²ju³ta² a²ha³ta³nxa² ain³kxi¹nx2ta¹ha²kxai³
kãin² ka³li³sa²si¹yha³lxin¹nha²wa². Nxe³sxã³
wxa²yu³txai²na² wi¹lĩ³we¹yhu¹sxã³ yxau²xai³lye²yhu¹i²
Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² kan²txi³ yxo²ĩ² nxe³yah³lxin¹ju³ta²
kãin² ka³li³sa²si¹yhah³lxin¹nha²wa². Na¹ha²kxai³
yxau³ya³nx2ta¹kxe³hũ³nxe² wxa²ha³lo²ai²na² wi¹ju³txai²na²
txa²yen³nai²na² ĩ²ũh¹nx2ta¹kxe³hũ³nxe² kãin²
ka³li³sa²si¹yhah³lxin¹nha²wa².

Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ye²ki³jau³su²

6 Jã¹nxa¹jau³su² e³a¹wa². A²wi¹lhĩ¹na² txã² Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ² ãn³si³wxe³yah³lxi¹nhĩ¹nai³tã² nxe³sxã³:
— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Txa²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³ka³khai³xai²la¹xã¹. Jah¹lai²na² so¹lxi³
yxo²ĩ²a¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹jau³su² yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxin¹ka³tũ³ a²hĩ¹nai²na² jã¹nxe³yah³lxin¹jau³xai³
jã¹nxe³jau³lxi³ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²yah³lxin¹sxã³
yxau²sa²tẽ³ye¹txain¹nũ²hẽ³la².
7 Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ hi³sa³ka³txa² wi¹lã³nxe²kxi³sxã³
au³txi³ u²lã³nxe²kxi² ai³kxai²nãn²tũ³, wi¹wi¹nxe² we¹ni²
kan²txi³ i³nha²sxã³ yxau² nxe³kxat3su² te²jai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³kat3sũ³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³
Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ kan²txi³ i³jah¹lxi³sxã³ a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³hxai²jau³nai¹tã²
ĩ³wet1so¹jah³lxi³sxã³, Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²
kãi²nõn³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³ka³li³ki²khai¹nxe³nx2ti³jau³su² ĩ³ye³kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹la².
8 Ha³lo²a² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a²
ĩ³ki³ha¹ki¹nx2ti³ha³ta²wa². A²nxe³tũ³ka³txai²na²
yuh³xai²nãn¹jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³i², wai³nxa³jau³xa² so¹lxi³

ĩ³ye³i², ha³yax3khin¹jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³i², hai³txi³ Je³su²jah³la²
wãn³txa² e³xa³i² nxe³tũ³ka̱³txi³su² ya³nx2ti³ha³ta²wa². Nxe³sxã³
ĩ³ki³ha¹ki¹nx2ti³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka² yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta²
sa²tã³ki¹nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su² ye¹nx2ta¹wa².
9-10 Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a²
yã¹nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ a²si³yxau³jah¹la²
ne³te²hxi²kan¹khai¹nxe³sxã³, wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³ju³ta²
a²yxo²ha³kxa² whãi²na¹ wã³ko³txa³kxe³su² Kris²tu³jah¹la²
ne³te²nũ²ai²na² yxau³te²ju²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³
wxãi²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²hxi²kan¹ju³ta²
wa³nũn³ta³ki²la²sxã³ yxau²xai³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²kan¹txi³ ãn³sen³sai¹khaix1jah¹lai²la¹wa².
Yuẖ³xai²nãn¹te² hxi²kan¹te²nãu³xa² ã³sen³sai² oh³xai²nãn¹te²
hxi²kan¹te²nãu³xa² ã³sen³sai² nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³
ya³nx2ta¹wa².
11 Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³yah³lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³thin¹ju³ta³lo³nx2ti³kxe³su²
ã³wa²su¹txa²ti³na²hẽ³la². Hai³txi³ yuẖ³xai²nãn¹ta²
hxi²ki³la³ kãi³ũẖ¹nx2ti³xa³hẽ³la². Kris²tu³jah¹la²
kãi³ũẖ¹nx2ti³na²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
wxa²wa²sut1sxã³ yxau²sa²tẽ³yah³lxi¹lxa².
12 Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²kxã³nxa² e³kxah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ yxo²ĩ²a¹tũ¹xã¹.
Sa²yxo²we¹ta¹tũ¹xã¹. Nxe³yah³lxin¹jau³tu̱³ hã²wxãn³txa³
ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹ki²sa²sai¹nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ti³tãu³a¹
ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹ki¹nx2ti³tãu³a¹ e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³la¹ju³ta²
ã³na¹a¹xã¹. Nxe³yah³lxin¹jau³tu̱³ Kris²tu³jah¹la²
ã³nũ²nxi²sxã³ kwã̱³kxa² sa²nĩ̱³ki¹nx2ti³jut3sũ̱³nxe²
ũ³hũ̱¹ki¹nx2ti³na³la². Nxe³ha²kxai³ hã²wxãn³txa³ ĩ̱³yau³xa²
sa²sai¹xi²nx2ti³tãu³a¹ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³,
nũ̱³kxũn³txi³ ya³lu²yah³lxin¹jut3sũ̱³ju³ta² ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi¹nx2ti³jut3sũ̱³nxe² sa²sai¹xi²nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹na¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³kxai³lu² nũ̱³kxũn³nha²sxã³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³
we¹tũ³nx2ti³na²hẽ³la².
13 Jã¹nxa¹jau³su² kxã³nxa² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³yah³lxin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta³lo³jah³lxin¹kxe³su² wxa²wa²sut1sxã³
yxau²xai³lyah²lxan³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
ten³ti³hex1yxah³lxan³kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ya³lu²kxi²nẽ³jut3sũ̱³nxe² yxau²xai³yah³lxin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ ya³lu²te²nũ³nhũ̱³nxe² Txa²wã¹sũ̱³na²

yxau²xai³ye²ain¹yah³lxi³to³hin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹ a²hĩ¹nai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³
ã³nũ²nxi²sxã³ yxau²xai³yain¹yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹
ka³tẹ̱n³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³ wxa²kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
wxa²wa²su¹txa²lxi³ha²kxai³ nxe³nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
14 Nxe³jut3sũ̱³nxe² kọ̱³nxe³ti³ kãi³kị̱³kxa²
a²yxo²ha³kxa¹ ũ³wha²li¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³txã³nxai²nãn¹jau³su² kọ̱³nxe³ti³ kãi³kị̱³kxa²
yo³ha² ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta³nũ³a² sa²hẽ¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³to³ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ta³nxã¹nxai²na²
tẽ³sxã³ ũ³ka³net3hxa³ta¹hxai²hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la²
hi³sa³ka³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²jut3sũ̱³nxe² ũ³hẽ¹jut3sũ̱³nxe²
hxa³kxi²nẽ³tạ̱¹hxai²hẽ¹la².
15 Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lo²su² te²hi²sen³kxai³lu²
a²ta³a² hxi²kan¹txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ a²nũ̱³kxũn³ju³ta²
sa²so¹ki²hxa³kxi²ka³tụ̱³ sa²yụ̱³hẽ³nãu³lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ain¹ka³tụ̱³ Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ nũ̱³kxũn³txi³
ãn³sen³sai¹yain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹kxe³su² e³lẽ³na¹
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la²
ya³lu²kxi²nẽ³li² ka³tẹ̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi² oh³xan¹ko³nãu³a¹
ĩ³ka³la² nxe³hĩ¹nai³tãn²tụ̱³ e³lẽ³na¹ ĩ²yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
16 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² a³la³kxi²nxa³tũ̱³kạ̱³txi³su² te²a²
ã³ke³tũ¹nx2tain¹sxã³ ĩ³kwa³na³nx2ti³kxai²nãn²tụ̱³:
— Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³ti³ai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
yu³tã̱³xa² tau³ton³kxi²nẽ³ju³ta³nũ³a² yũ²na³li¹.
Nxe³ju³ta²sa¹: “ ‘Te²li² ĩ³yain³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.’
Tạ̱³nxa²: ‘Jau¹xai²li² ĩ³na²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.’ Tạ̱³nxa²:
‘I³la³kxai²na² ã³ki³wa³tãu³kxi²tãu³a² ã³ki³nũ²ki¹xi²sxã³
kãin² ĩ³yai³ni², sa²ba³to³nxe³kị̱³tãu³a¹ ã³ki³nũ²ki¹xi²sxã³
kãin² ĩ³yai³ni², nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.’ Tạ̱³nxa²
nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.” Nxe³jau³su² kwa³na³nx2tain¹nũn³na³li¹.
Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tụ̱³ ĩ³we¹txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ĩ³we¹tain¹yah³lxan³kxa²ha³tạ̱³nxãn²txi³ wain³txi³
kãi³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa², ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹jau³xa²
wai³nxa³ha²kxai³lu¹.
17 A²nxe³jau³xai²na² ĩ³yain³kị̱³jau³nũ³su² tạ̱³nxa²
ĩ³na²kị̱³jau³nũ³su² tạ̱³nxa² a²yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹jau³sxa³wa².
Yãn³tai²na² Kris²tu³jah¹la² wxã²nxa³hĩ¹nãu³u¹tai²na²
sa²yxo²we¹kị̱³jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na²
a²yen³kxa² a²yãu³ka³txi³hũ̱³jau³su² ha²kxai³ a²yen³kxa²
ĩ²kị̱³sxa³kxa² wã²nã³ũ¹nhẽ³te³lhxã³ nxe³jau³su² ha²kxai³
ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²hĩ¹nai²na¹ hũ̱³sxã³ Kris²tu³jah¹la²
yũ³kị̱³tã³la². Jah¹la² so¹lxi³ hxi²kan¹khai¹nx2na³la². Nxe³ha²kxai³

tĩ³yau³xai²na² a²hxi²ka¹nxa³jau³xai²na² ã³na¹jah¹lxi³sxã³
Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la².
18-19 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² wi¹lhin¹ki³lxo³jau³xa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³:
— Txai²li² kãin²txi³he¹jah¹lo²txã³i¹. Na¹ha²kxai³, wxi²kan¹txi³
Txa²wã¹su̱³na² ĩ³hen³txi³jah¹lo²txã³i¹. Hãi¹nxe³sxã³
oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² so¹lxi³ ĩ³hen³txi², ĩ³sa²nẽn¹kxi²,
nxe³jah¹lo²sa¹i¹. Wãn³txa² wi¹jau³xa² hxi²sxã³nho³jut3su̱³jau³xa²
a³la³kxi²jah¹lo²sa¹i¹. Ju¹ta² wain³na³li¹. Jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³we¹txain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Ẽ³ki³ha¹ki¹nx2txai¹nhi̱³nx2na³la². Ẽ³we¹tain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹su̱³na² wãn³txi³khai³xa² ã³na¹sxã³ ha³lo²a²
wi¹khai¹nx2ti³ju³ta² ãn³ti̱¹ki¹nx2ti³kxa²ya̱n³ti³su² ye¹nx2ta¹wa².
A²nxe³jah¹lai²na² yuh³xai²nãn¹jau³xa² so¹lxi³ ha³tin³ti³
ĩ³ye³kxi¹nha²kxe³su². Kwa² kãin²ki³lxo³nha²jah¹lo²su²
hi̱³nx2na³la². Hai³txi³ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa²
ĩ³ye³kxi²nha²jah¹lo²su² hi̱³nx2nxa³wa². Hãi¹nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹la² ã³na¹jah¹lo²su² hi̱³nx2na³la². Ha³lo²a²
nxe³jut3su̱³ju³ta²sa¹: A²nũ²ai²na² a²ne³kxi³khai³xa²
ã³na¹sa²tã³jah¹la² yã¹nxe³hi̱³nx2na³la². Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³:
— Je³su² Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³, txa²wã¹ne³ki³hũ̱³jah¹lo²su²
jah¹la² so¹lxi³ sa²yxo²we¹ta¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² whãi²na¹ Txa²wã¹su̱³na² ten³ki²nẽ³jau³su²
jau¹lxi³ wi¹lain³ta³kxi²sa²sai¹nha²sxã³ a³la³kxi² kãi²no̱³ni²,
hxi²kan¹ kãi²no̱³ni², a³lxi² kãi²no̱³waun¹yhu¹i², hxi²nũ¹nũ³
kãi²no̱³waun¹yhu¹i², nxe³hi̱³ki̱³tã³la².

Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³yxau³ki̱³jau³su²

20 Jã¹nxa¹jau³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi¹nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³hĩ¹nai³tã²te²tu̱³ oh³nãu³a¹ yxau³te²sin²ta²wa².
Yuh³xai²nãn¹jah¹lo²su² jã¹nxe³jah¹lo²sxa³lho³la².
Nxe³ha²kxai³ wxãi²na² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³
yxau³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ̱³nxai²na² yuh³xai²nãn¹te²
yen³kxa² ya³lu²te²nũ³nhũ̱³yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la².
Yah³lxin¹kxe³su² yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ã³na¹jah¹lxi³sxã³ wxa²wa²su¹nha²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ Sũ̱³na² wi¹la³ ĩ²nx2ti³si¹jau³nũ³su² a²nũ²a²
yuh³xai²nãn¹te² wãn³txa² ĩ³kwa³na³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³
sa²yxo²we¹jah³lxi³txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txi³su² na¹xã¹. Na¹ha²kxai³
yuh³xai²nãn¹te² wãn³txai²na² sa²yxo²we¹ta¹tũ¹xã¹.
Nxe³te²hũ̱³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
21 A²nxe³te² wãn³txai²na² wxa²yah³la²nãu³xu¹tai²na²
wãn³txai²na²sa¹:

— Te²li² wxa²wxai³txa³hẽ¹li¹. Tą³nxa²:
— Te²li² ĩ³so¹jĩ²sąin³txa³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³nu²kxai³lu² wi¹la³ ĩ²nx2ti³xa³lho³li¹. Tą³nxa². Nxe³jau³su² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxã³ wã²nxũ̱h¹ e³kxi¹nx2ti³hxai²tai¹ti²tu³wa².
22 A²yen³kxa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²na²:
— Wxa²wxai³txa³hẽ¹li¹. Ĩ³so¹jĩ²sąin³txa³hẽ¹li¹. Nxe³nx2ti³kxa² yen³kxa² yain³txi³su² tą³nxa² ĩ³na²ki̱³jau³su² tą³nxa² ãt1sũ̱³te² yen³ki³su² tą³nxa² nxe³sxã³ ã³nhxi²tẽ³nha²sxã³ o²la³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa² yo³ha² wxa²wa²su¹kxi²nẽ³lxa³lho³la².
23 Nxe³ha²kxai³ wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³jau³xai²na² kwa² a³la³kxi²ki³lxo³nha²jau³xai²la¹wa². Oh³nãu³u¹tai²nãn¹jah¹la²nãu³xa² ĩ³sa²nẽn¹kxi² kwą² kãi²nxa³te²lo³nxe³nha² txą²wã¹nũ²ai²na² kãin² khãuh³lxa³ti³hi¹nha² nxe³si¹nhẽ³jau³nu³ai²la¹wa².
— A³la³kxi²jau³su² te²sĩ³lxi²na³na¹. Nxe³nx2ti³na³la². Nxe³nx2ti³kxa²ha³tą³nxãn²ti³ a²nxe³jau³xai²na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ txą²wã¹si̱³nai³na² ko̱³nxe³ti³ ąin³nhyah¹lxin¹ju³ta² hxi²kan¹txi³ sa²hau³ko³nyhah¹lxi³hi̱³nx2nxą̃³lxa².

3

1 Jã¹nxa¹jau³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²nũ²la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu̱³, a²hĩ¹nai²na² oh³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² a²wi¹tãu³a¹ hxi²kan¹khai¹nxe³tãu³a¹ yxau³yain¹na³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxãi²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ ya³lu²nũ²la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ sa²yxo²ka³ta³wxe³yah³lxin¹jut3sũ̱³nxe² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ wet1sũ̱³nx2ti³na³la². Nyhah¹lxin¹kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² so¹lxi³ ain³kxi²sxã³ sa²yxo²wet1si¹hah³lxin¹ja³kxa³nũ³su² ãn³ten³jah¹lxi³hẽ¹la².
2 Wxa²yxo²ka³nãu³a¹ whãi²na¹ wi¹lą̃in³nha¹jah³lxi³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² so¹lxi³ ąin³nha¹jah³lxi³sxã³ sa²yxo²wet1si¹hah³lxin¹ja³kxa³nũ³su² ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². Hai³txi³ yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² ąin³nha¹jah³lxi³sxã³ ya³ni̱³li³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
3 Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ ya³lu²yah³lxin¹jut3sũ̱³nxe² yuh³xai²nãn¹te² yen³kxa² ã³na¹yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la². Yah³lxin¹ka³tu̱³ a²hĩ¹nai²na² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³nyhah¹lxin¹sxã³ oh³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ ka³tẹn³ti³ yxau³yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la². Yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²ka³tẹn³syah¹lxin¹ju³ta² Kris²tu³jah¹la² hxi²ka²nãu³a¹ wi¹wi¹nxe² ũ³wha̱¹ki¹nx2ti³kxe³su² wa²su¹wa²su¹ yxau²xai³yah³lxi¹lxa².

4 Yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} yxan^{1}nãu^{3}a^{1} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
ã^{3}wxã^{3}ye^{2}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ye^{2}nx2ti^{3}tãu^{3}a^{1}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{2} e^{3}lẽ^{3}na^{1} ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}ṉx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} wai^{3}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}sxã^{3}
yxau^{3}yain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}.

Sũ̱^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2} tah^{2}lxi^{3} we^{1}tẽ^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

5 Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2} yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}kwa̱in^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
ã^{3}nã^{1}hxa^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

— Ĩ^{3}su^{2}lhã^{3}nha^{2}ki̱^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} txa^{2}kọ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
yxo^{2}kwa̱i^{3}na^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nã^{1}hxa^{3}ta^{1}tũ^{1}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2}
sxe^{3}xa^{3}ka^{3}lxu^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} in^{3}txi^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}
wa^{3}ni̱^{3}lon^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}, in^{3}txa^{2} in^{3}txa^{2} ã̱^{3}xa^{2}
kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} wa^{3}ni̱^{3}lon^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}, kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
yxo^{2}kwa̱in^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} yen^{3}kxa^{2} kãin^{2}
yxo^{2}kwa̱in^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}i^{2}, nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}:

— Yen^{3}kxa^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}sxã^{3} yxo^{2}kwa̱in^{3}sa^{3}nhã^{1}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nxe^{3}te^{2} yen^{3}kxai^{2}na^{2}
wxa^{2}sũ̱^{3}na^{2}lon^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}jut3sũ̱^{3}nxe^{2}
yxau^{2}xai^{3}lyah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Ju^{1}ta^{2} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}.

6 A^{2}nxe^{3}te^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} kọ^{3}nxe^{3}ju^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ka^{3}lxa^{1}khaix1nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} kãi^{3}ain^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2}
a^{2}wah^{3}yu^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.

7 Nain^{1}sxã^{3} wxa^{2}yu^{3}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
kọ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}lọt3sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lyah^{3}lxi^{3}ta^{1}hain^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2}
yxau^{2}xai^{3}lyah^{3}lxi^{3}ta^{1}hain^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

8 Yxã̱n^{1}ta̱^{1} wxa̱^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a̱i^{2}na̱^{2} tah^{2}lxi^{3} we^{1}tũh^{1}nx2ti^{3}ha̱^{2}kxai^{3}
a^{2}hĩ^{1}nai^{2}na^{2} te^{2}u^{1}jã^{1}nxe^{3}te^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nã^{1}hxa^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Wã^{2}la^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} sa^{2}sai^{1}ka^{2}na^{1}yah^{3}lxin^{1}jut3sũ̱^{3}nxe^{2}
wxa^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}nã^{1}hxa^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}xa̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}, ĩ^{3}wã^{3}lon^{3}kxi^{2},
a^{2}nũ^{2}a^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki^{2}nyhu^{1}i^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ọ̱^{3}nxa^{3}te^{2}lot3sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}yhu^{1}i^{2}, yxo^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}i^{2}, nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

9 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kxã^{3}nhxĩ^{1}nãn^{1}te^{2} ĩ̱^{3}nxai^{3}tã^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ̱^{3}nxai^{3}tã^{2} ã^{3}na^{1}yah^{3}lxi^{3}te^{2}sin^{1}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}ya̱^{3}kxa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}ki^{2}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

10 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³tãu³a¹
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ we¹txa²lxi³te²ju²hẽ³la².
Nxe³nx2ti³ju³ta² Su̱³na² ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²wẽ³ha³lxa̱² a²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ wet1sa²tẽ³ai̱¹na¹xã¹.
Na¹ka³tu̱³ Txai²yã¹nxe² sa²tẽ³ain¹tũ¹xã¹. Ye³kan¹txi³
ĩ²sain¹txai²lã¹. Nxe³nx2ti³jau³su² Txa²wã¹su̱³na²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wet1sa²tẽ³nx2ti³na³la².
11 Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² Su̱³na²
wẽ³ha³lxi³su² te²ki̱³na¹xai²na² a²hãi¹nxe³tu̱³ka̱³txain²txi³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ we¹tũ¹nhẽ³na³la². Nxe³sxã³
a²nũ²a² Ju³te²a² nu̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² Ju³te²a²
nu̱³ka̱³txi³sxa³tu̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa² nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
hai³txi³ ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki̱³sxa³ha²kxai³,
ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²jah¹lo²su² ta̱³nxa² ũ³sa³si³tũ³ko¹kxã¹nha²nxa³jah
ta̱³nxa² nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ hai³txi³ ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki̱³sxa
kwa³jan³ti³su² ta̱³nxa² wa³nũn³khaix1tu̱³ka̱³txi³su² ta̱³nxa²
nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ hai³txi³ ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki̱³sxa³ha²kxa
a²wa³kxẽn³yah³la² wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³ yxau³jah¹lo²su²
ta̱³nxa² hãi¹nxe³sxã³ wxa²wa²sut1sxã³ yxau³jah¹lo²su² ta̱³nxa²
nxe³ki̱³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki̱³sxa³ha²kxai³,
nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la². Ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki̱³ju³ta² yũ²nxa³wa².
Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³, txa²wã¹nxũ²kwa̱i³nãu³a¹
nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³, nxe³nẽ³na³la².
Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
tah²lxi³ we¹tũ¹nhẽ³na³la². Nxe³jau³xai²na² so¹lxi³
hxi²kan¹khai¹nxe³jau³xai²la¹wa².

12 Wxãi²na² Txa²wã¹su̱³na² nu̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxa².
A³lxi̱¹nx2ti³ha̱²kxai³ wã²nxa³ka² so¹nx2ti³ha̱²kxai³
nxe³nx2ti³tu̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxa². Yah³lxin¹kxe³su²
wã²la² wi¹ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nyhah¹lxin¹jut3su̱³nxe²
wi¹la³ kãi³ũ¹nyha¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³yan³ta³kxi²nyhu¹i²
wi¹kãi³kxi²nyhu¹i² a²nũ²a² ã³xa² kãin²te²lo³nyhu¹i²
hxi²kwa³ya²nyhu¹xa³i² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau²
nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
13 Jã¹nxe³sxã³:

— A²nũ²a² a̱³xa² wain³txi³ kãi³ũ¹sa²nxa³xã¹.
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxãi¹ta² ĩ³kwa̱i²kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wxa²ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²lxi³kxa² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a²
a̱³xai²na² wxa²wa²su¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
14 Hãi¹nxe³kxe³hu̱³nxe² hxi²ka¹na³wha³to²hi²nxe³sxã³
a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³

wxa²yxo²kẽn¹tı̱n³nãu³xai²na² whãi²na¹ a̱u³txi³
wi¹la̱in³nyhu¹sxã³ hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nyhu¹ah³lxin¹tu¹wa².
15 Txa̱²wã¹nũ²ai²na² ka³na³ka³na³kxaṉ²ti³
ka³lxa¹kxi²nẽ³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³te²na²
wi¹lain³ta³kxi²nyhu¹te²ju²hẽ³la², ha³na³ka³lxi²
we¹nxai³kxan²ti³na². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²
txa²wã¹kı̱³na¹xai²na² ka³lxa¹kxan²ti³ wi¹lain³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³si¹nyhah³lxin¹jau³su² Kris²tu³jah¹la² wã²nxa³kxa²
sa²so¹nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²nãn¹jau³kxai³lu¹

— Wxãn³txai²na² e³kxi²na¹jau³nu³a² e³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹kı̱³na¹xai²na² wi¹la̱in³nha² kãi²no³nhı̱̃³kxai²nãn²tu̱³ e³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² wain³tu¹wa².
Yxãn¹ta¹ kãi²nxa³to³nhı̱̃³kxai²nãn²tu̱³ e³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
wai³nxa³lho³la². Jã¹nxe³kxa²yo³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ı̃³ye³kxi²yah³lxin¹tãu³a¹ nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹:

— Txa²wã¹sũ̱³nãi³. Wi¹lxo³kxi²sa¹lxi¹. Nxe³jah³lxi³to³hẽ¹la².
16 Nxe³ha²kxai³ Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹
ã³nxũ²kwa̱i³wi¹nha¹jah³lxi³sxã³ sa²wai³wait3sxã³
ain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txai²na²
a³la³kxi²te²lon³nx2ti³nũ²la² tı̃h³na² wi¹tı̃h³na² hain³sxã³
ı̃³yau¹ũ³nyhu¹i² tı̃h³na² ko̱³nxe³tı̃h³na² ã³na¹si¹ja³ka³nũ³su²
hain³sxã³ ı̃³tih³nxe³nyhu¹i² nxe²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ka³lih³khai¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² ı̃³wi¹lxo³kxi²nx2ti³jau³su² hain³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² ı̃³hain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
17 — Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² ha³lo²a² ı̃²li³ju³ta²
ı̃³ye³kxi²ta̱³nxa² kãi³ta̱³nxa² na¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²jah³la²
sa²yxo²we¹jah³lxi³sxã³ kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Je³su²jah³la² ã³nũ²nxi²sxã³ Txa²wã¹wı̃³na² Si³yxau³tãu³a¹
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ı̃³wi¹lxon³ki¹jah³lxi³hẽ¹la².

Wi¹la³yxau²xai³la³kxi³nyhu¹kı̱³jau³su²

18 A²sxe³xa³ka³lxu³nãu³xãi³, ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹na².
— Sũ̱³na² wẽ³su² na¹xã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wxa²wẽ³sãi¹ah³lai²na² wi¹la³ sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹na². Ju¹ta²
wain³na³na¹. Ya³nx2ta¹xa².
19 Jã¹nxe³sxã³ a²wẽ³sãi¹yah³lo²nãu³xãi³, ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Wxa²sxe³xa³ka³lxai²na² a³lxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³xa̱n³ta³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la²
Thãi³ti³la² wi¹kãi³ũh¹jah³lxi³hẽ¹la². Ya³nx2ta¹wa².
20 Jã¹nxe³sxã³, a²wẽ³ha³lxi³nãu³xãi³, ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Wxa²wı̃³nai²na² sa²yxo²we¹ti² wxa²hã³ka³nai²na² sa²yxo²we¹ti²
a²hãi¹nxe³ti³xa¹ nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

— Sũ³na² wẽn³su² na¹xã¹. Nxe³na¹ha²kxai³
sa²yxo²we¹ta¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³ka³li³kxi²yah³lxin¹tu¹wa². Ya³nx2ta¹wa².
21 A²wĩ³nu¹nãu³xãi³, nxe³jah³lxi³sã²nhẽ³la².
— Sũ³na² wẽn³su² na¹xã¹. Nxe³na¹ha²kxai³ txa²wẽ³sai²na²
ĩ³wai³ki²so¹na¹tũ¹xã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Ĩ³kwa̱i²kwa̱i²ki² ãn³sen³sai¹sxã³ ĩ³wai³kxũ¹yu³nha¹tũ¹xã¹.
Yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ĩ³hxi²ka¹nyhah¹lxa³nha²kxai³:
— Hxi²kan¹txi³ wain³txi³ kai³a¹nxã³nhi². Wxa²wẽ³sai²na²
nxe³ye¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su². Ya³nx2ta¹wa².
22 Jã¹nxa¹jau³su² a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3sxã³ yxau³yah³lxin¹te²
ĩ̱³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxa²wa³kxẽ³yah³lai²na²
yuh³xai²nãn¹te² wa³kxẽn³yah³lai²na² a²wãn³txa² yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³khaix3jah¹la² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ĩ²sa²tẽ³sa³nha¹. Sa³ha²kxai³
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² whãi²na¹ kãi³hxa³ta¹tũ¹xã¹.
Yah³lxin¹jau³su² yuh³xai²nãn¹te²na² wa³kxẽn³yah³lai²na²
sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kwa²
wi¹wa³kon³ki³lxo³yxah³lxi³txa³hẽ¹la².
— Txa²wa³kxẽn³yah³lai²na² ĩ²so¹sa³kxai²nãn²tu̱³ wi¹
wa³kon³kxa̱i¹na¹tũ¹xã¹. Wi¹lxo³kxa̱i¹na¹txa̱i²lã¹. Yxã̱n¹ta¹
ĩ²so¹sa²nxa³kxai²nãn²tu̱³ yai¹nhĩ̱³nxa²nxa³xã¹. Hãi¹nxe³sxã³
ũ̱³lha²hĩ̱³nx2na³na¹. Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
23 Nxe³ha²kxai³:
— A²wa³ka³li³yu³ta² ĩ²li³ju³ta² kãi³a¹tũ¹xã¹.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹
wi¹la̱in³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³kon³kxi²na¹kxa²
yã¹nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² wa³kon³kxai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe³yah³lxin¹jau³su² kãi³jah¹lxi³hẽ¹la².
24 Yuh³xai²nãn¹ta² wa³kxẽn³yah³la² wa³kon³kxi²yah³lxin¹kxan²ti³
Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
Hi²sen³su² wxa²wa³kxẽ³yah³lo²khai³xai²la¹wa². Nxe³te²su²
ha²kxai³ yan¹nãu³a¹ hã²wxãn³txa³ ũ³yho³hi¹nx2ti³ju³ta²
yũ³tu¹wa². A²nxe³jut3su² ha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²
wa³kxẽn³yah³la² wi¹la³ wa³kon³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³ya³nx2ta¹wa².
25 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ wain³txi³ kãi³xa³kxai²nãn²tu̱³
wain³txi³ kãi³ai¹nxa³kxa² yã¹nxe³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³yho³hi²hain¹tu¹wa². Hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² jau¹xai²na²
sa²yat1sxã³ wain³txi³ kãi³xa³jah¹la² wi¹lũ³yho³hi²hain¹ju³ta³la³
yũ²nxa³wa². Jã¹nxe³nx2ti³ha³ta²wa².

4

1 A²nũ²a² wa³kxẽn³yah³lo²nãu³xãi³, nxe³jah³lxi³sa²lxa².
Wxa²sa³wi³ha³lxai²na² wxa²wa³ka³li³yu³ta³lo̱³tain¹sxã³
ã³wa³kon³ki¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txai²na² wain³txi³
ãn³kãi³ũ¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Txai²na² Kris²tu³jah¹la² a²wa³kxẽn³no̱t3sa²kah³lo²sa¹xã¹.
Oh³nãu³u¹tai²nãn¹jah¹lai²la¹xã¹. Nxe³sxã³
wa³ka³li³yu³ta³lot3sain¹te²nũ̱³ka̱³txa² a²wa³kxẽn³not3tai¹na¹kah³lo²sa²
kxa²yã¹nxe² Kris²tu³jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lo³ta¹wi¹.
Nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³ya³nx2ta¹wa².

Wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³su²

2 Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tin³ti³
ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta²
ĩ³ha¹txi¹nx2ti³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ye³jah¹lxi³hẽ¹la².
— Txa²sũ̱³nãi³. Ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹ju³ta² kãi³ũ¹sa¹nha²kxai³
wi¹lxo³kxi²sa¹lxi¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
3-4 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Kris²tu³jah¹la² sa²hau³ko³tẽ³jah¹lai²la¹xã¹. Nxe³jau³xai²na²
kxã³nãu³u¹tai²na² a³la³kxai¹nxa³jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta̱¹ a²nxe³te² wã̱n³txai²na² a²hĩ¹nai²na² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²sa¹wa². Na¹kxa² yo³ha² sxi²ha²
kan²thĩ³na² Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³tũ̱³ka̱³txa² hxi²ki³kxai³lu²
ũ³tĩ¹ki²sain¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ nxe³na¹ju³tai²na²
ha³lo²ai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² nxet3sĩ¹lxi¹. Pau²lah³lai²na² wxa²wãn³txai²na²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³lhxun¹na³li¹. Nxe³ju³ta²
sa²hxi²ka¹tũ¹txain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²
ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa² wi¹la̱in³ki²nha²ti³hi¹tũ³txain¹sĩ¹nhẽ³li¹.
Nai¹nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Pau²lah³lai²na² wxa²wãn³txa² wi¹wi¹nxe²
a²si³yxau³tãu³a¹ ã³no¹xa³kxe³su² ĩ³ye³kxi²yhain¹tu¹wi¹. A²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ ã³ne³wxe³txai²li¹. Nxe³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la².
5 Ju¹ta³la³ na¹ha²kxai³, a²nũ²a² Sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ai¹nxa³tũ̱³ka̱³txa² yxau³yain¹yah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³
a³la³kxi²khai¹nxe³sxã³ yxau³je¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Je³su²jah³la² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹txai²lã¹, kwẽn¹tai²na²sã¹.
Yxan¹nãu³a¹ sa²hxi²kat1sa²nxa³kxa²ya̱n³ti³sã¹.
Yain¹yah³lxin¹jau³su² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
6 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
thã̱i³ti³la² wi¹lhin¹jau³xa² so¹lxi³ a³la³kxi²jau³xa² so¹lxi³
ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ³lxi³te²la³ Sũ̱³na² wãn³txa²

ĩ³wã̱³txi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² wain³txi³
ĩ³tih³nxain¹yah³lxin¹jau³su² a̱³la³kxi²sxã³ ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa

A²ha³ta̱³nxa² ũ³sa²si¹hã³jau³su²

7-8 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ti³ki²kah³la² txa²wã³tã̱³jah¹la²
a³lxi²na¹kxah³lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la² txai²yã¹nxe³te²hũ̱³sxã³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³kon³kxi²jah¹lai²la¹wa².
Ha³ya³kxa² Sũ̱³na² wa³ka³li³yu³ta² ã³na¹ti³hex1jah¹lo²sxa³wa².
A²nxe³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹ka³tu̱³
txa²ha³lo²a² yxau²xai³la¹ju³ta² a²ha³ta̱³nxa² ĩ³ye³kxi²
txa²nũ̱³ka̱³txa² tĩ¹nãn¹ta³nũ̱³ka̱³txi³ na¹xai²na²
yxo²ha³kxa¹ yxau²xai³lhĩ¹na¹ju³ta² a²ha³ta̱³nxa² ĩ³ye³kxi²
nxe³nx2tain¹tu¹wa². Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kwxẽ²kxi²
wi¹lxo³kxi² nxe³nx2tain¹tu¹wa². Jã¹nxe³si¹nx2ta¹jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2ta¹wa².
9 Nxe³sxã³ O³ne²si³mah³la² wxa²nũ̱³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ ha³ya³kxa² Sũ̱³na² wa³ka³li³yu³ta²
ã³na¹ti³hex1jah¹lo²sxa³ha²kxai³ a³lxi²na¹kxah³lo²su² ha²kxai³
nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²na² O³ne²si³mah³lai²na²
Ti³ki²kah³lai²na² ain¹sxã³ ãn³tĩ̱³xi¹nx2tain¹tu¹wa².
Nxe³nx2ti³sxã³ tĩ¹nãn¹te² ha³lo²a² a²ha³ta̱³nxa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wa².
10 Jã¹nxe³sxã³ A³ris³tar²kah³la² sxi²ha² kan²thĩ³ thĩ¹nai²na²
ũ³tĩ¹ki²sa²sxã³ yxau³na¹kxa² yã¹nxe² yxau³ya³sain¹na³la².
A²nxe³jah¹la² ĩ³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³, Mar²kah³la²
Bar³na³be²ah³la² a²sa³wi³sah³la² ĩ³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³,
nxe³nx2ti³na³la². A²nxe³te² Mar²kah³lai²na²
ã³tĩ̱³xi¹nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lĩ³hen³txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yxau³ain¹ju³ta² wã²nã³ũh¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la².
Jã¹nxe³nx2ta¹jau³su² a²kxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
11 Jã¹nxe³sxã³ Jo³su³e²ah³la² a²ĩ³lxi³ ã̱³xa² Jus²tu³jah¹la²
ĩ³hen³txi³nx2ti³nũn³na³la². A²nxe³jah¹lo²nãu³xai²na²
ha¹li¹ ka³na³ku² jah¹lo²nãu³xai²na² A³ris³tar²kah³lai²na²
Mar²kah³lai²na² Jo³su³e²ah³lai²na² nain¹sxã³ Ju³te²a²
nũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la². Te²na² so¹lxi³ txai²yã¹nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ã³si³tẽ³kxi²si¹hain¹jau³su² ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹kxa² yo³ha² ã³wa²su¹ju³ta² ĩ³hen³txain¹nũn³na³la².
Nxe³ha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sain¹to³nha²hẽ³la².
Yxãn¹ta¹ ti¹na² sxi²je³na² yxau³na¹thĩ³nai²na²
Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sain¹tũ̱³ka̱³txi³su² jah¹lo² ã̱³xa²
ã³hxi²nũ¹nũh¹sain¹ju³ta³la³ yũ³sai¹nhxai²nxa³hẽ¹la².
12 Jã¹nxe³sxã³ E³pa²frah³la² wxa²nũ̱³ka̱³txi³sain¹nũ³nha²kxai³,
Je³su² Kris²tu³jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lot3jah¹lo²su² nx2na³la².
A²nxe³jah¹la² ĩ³hen³txi³nx2ti³nũn³na³la². A²nxe³jah¹lai²na²

Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tin³ti³ ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹ti³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³na² nxe³ti¹. Ko³lo³sẽ²sa³ nũ̱³ka̱³txai²na² wxa²ẽ¹nãn¹jau³xa² kan²txi³ yxo²ĩ²sxã³ a³la³kxi²ta³lun²sxã³ sa²yxo²we¹ta³lu²ni² wa³nũn³ta³ki²la² wi¹lhin¹khai¹nxe² nxe² yxau²xai³lain¹ju³ta³nũ³a² ti³hi¹txai¹nhẽ³li¹. Nxe³nx2ti³to³hxai²na²hẽ³la².
13 A²ya³la³tu̱³ txa²yen³nãu³a¹ jah¹lai²na² wxãin²txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²hau³ko³ti³hi¹txa²lxi³si¹jau³nũ³su² kãin² ĩ³ye³kxi², La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txain²txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²hau³ko³tain¹si¹jau³nũ³su² kãin² ĩ³ye³kxi², I³ra²po³li³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txain¹txi³ jã¹nxe², nxe³jah¹lai²la¹wa².
14 Jã¹nxe³sxã³ Lu²kah³la² hĩ³ne³kxa² a²hoh³lxah³la² a³lxi²sĩ¹na̱¹kah³la² ĩ³hen³txi¹nx2ti³sĩ¹nha̱²kxai³ Te³ma²sah³la² ĩ³hen³txi¹nx2ti³sĩ¹nha²kxai³ nxe³nx2ti³sĩn¹na³la².
15 Jã¹nxe³sxã³ txai²na¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txi³ti³ten³sa³nha²wa². Na¹ha²kxai³ La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txai¹na¹ha²kxai³ Nĩ²fa³ka³lxa² ĩ³hen³txi³na¹ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũ³ye²tũ̱³ka̱³txa² ta¹ka³lxai²na² sxi²ha² ã³yãn³ki³nũ²ki²sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² hain³jau³xa² ĩ³hain³kain¹ni² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³nyhu¹i² nxe³te²nũ̱³ka̱³txa² ĩ³hen³txai¹na¹ha²kxai³ sĩ¹na¹wa².
16 Nxa²ha¹te¹ ta³nxã¹nxai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² ĩ²sxã³ wxa²nũ̱³ka̱³txai²na² a²yen³nãu³a¹ ĩ³yĩ¹li²sxã³ ĩ³yau¹ũ³tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ka³tu̱³:
— Ta³lu²na¹xã¹. Yah³lxin¹ka³tu̱³ La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹hain¹yah³lxin¹ka³tu̱³, nũ¹ã¹tũ̱³ka̱³txa² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³te² yen³nãu³a¹ ta³nxã¹nxai²na² ĩ³yĩ¹li²sxã³ ĩ³yau¹ũ³ti³hi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² a²ha³tẹh³nxã³nxa² nxã³nxã̱³xa² ĩ³sa²si¹hã³ai¹na¹txã³nxai²na² sa²kxai³lu² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2tain¹tu¹wa². A²nxe³txã³nxũ³ai²na² wxa²nũ̱³ka̱³txa² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹te² yen³nãu³a¹ ĩ³yĩ¹li²sxã³ ĩ³yau¹ũ³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
17 Ar³ki²pah³la² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
— Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² a²wa³ka³li³yu³ta² kãi³ju³ta³lo³txa²sĩn¹tai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³ju³ta² kãi³ta³lun²txa²ya³hain¹sĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
18 Txai²na¹xai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ĩ³hen³txi³nx2ta¹wa². Wãn³txai²li² ne³ki³san¹jau³xai²li² txa²hxi²kai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Txai²na² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹ki²sai¹nha²kxai³ yxau³na¹wa². Nxe³sa²ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹tãu³a¹ txa²ha³lo²a² wi¹lhau³kot3si¹sa²jau³su²

ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} thã̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ta^{3}lu^{2}na^{1}wa^{2}.

1 Tesalonisẽnses

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² Si²lah³la² Ti³mo²jah³la² nxe³sĩn¹sxã³
ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ²xai³nx2ti³nha¹wa². Wxa²nũ̠³ka̠³txa²
Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹tũ̠³ka̠³txi³ ĩ³nxai²na²
Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
ũ̠³wha̠²li¹lhxã³ ũ³hũ²xai³nx2ti³nha¹wa². Nxe³nx2ti³nha̠¹te²
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̠³na² a²sa³wi³ha³lxain²txi³
Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxain²txi³ yah³lxi¹lxa².
Nxe³nx2ti³nha¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̠³na² kãin² thãi³ti³la²
a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̠i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi²
nxe³nx2ti³si¹nha¹jau³su² ten³sa²sĩn¹nha²wa².

Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³nãn¹tũ̠³ka̠³txa² yxo²ĩ²ain¹jau³su²

2 Yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹jau³su² Txa²wã¹sũ̠³na²
e³kxi²to³sĩ¹na¹wa². E³kxi²sĩ¹na¹jau³xa²sa¹:
— Sũ̠³na² nxet3si¹lxi¹. Yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³lai¹nha²kxai³
ĩ³sa̠²nẽn¹kxi²nxa²sĩ¹na¹wi¹. Nxe³sĩn¹to³ha̠¹wa².
3 Yxo²ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹nãn¹te²tu̠³ Sũ̠³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³ o²la³kxah¹lxi¹lxa².
Sũ̠³na² a³lxi²yah³lxin¹jau³su² wi¹lo²la³kxi²yah³lxi¹lxa². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa̠³li²ju³ta³nũ³a² thãi³ti³la²
wah³yxah³lxi¹lxa². Nxe³yah³lxin¹kxe³su² ĩ²sĩn¹te²sa¹wa².
Txa²wã¹sũ̠³na² e³kxi²sĩn¹na¹tãu³a² sa²wa²lho¹xi²sxã³
ĩ²sĩn¹to³ha¹wa².
4 Nxe³sxã³ yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ txa²wã³tã̠³xa²
yã¹xah³lxi¹lxa². Txa²wã¹sũ̠³na² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nx2ti³sin²ta²wa². Nxe³ju³tai²li² ĩ²sĩn¹te²sa¹wa².
5 Sũ̠³na² wãn³txa² wi¹jau³xai²li² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³sĩ¹na¹jau³xai³tã²
kwa² wãn³txi³su² te²sxa³yu²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̠³na²
A²yãu³ka³jxah¹la² a²wãn³txain²txi²na³la². Nxe³jau³xai²li²
wã³nxĩn¹jau³su² ha²kxai³ ya²la³tu̠³jau³xai²la¹wa².
Yxau³ya³nx2ti³sĩ¹na¹hĩ¹nai³tã² wain³txi³ o²la³kxi²nũh¹nx2ti³sĩ¹na¹ju³ta
ĩ²yah³lxin¹tai¹tu³wa².
6 Yxau³sĩ¹na¹kxa² yã¹nxe² yxau³yah³lxi¹nha²kxai³
Je³su²jah³la² yxau³hxai²kxai³ jã¹nxe² yxau³yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ khãuhx3nyhah¹lxin¹kxan²ti³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ka³lih³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Sũ̠³na²
Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³ka³li¹ti¹nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
7 Nxe³yah³lxin¹kxa²yu³su² Ma³se³to²na²ko³xa² yxau³te²a²
Kre²sa²ko³xa² yxau³te²a² nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹te²nãu³xai²na² ĩ²kxi¹nx2tain¹ta¹hẽ¹la².

Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}nũn^{3}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}.
8 Nxe^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tãn^{1}te^{2}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} u^{2}lxi^{3} ha^{3}ta̱^{3}nxe^{3}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Ma^{3}se^{3}to^{2}na^{2}ko^{3}xa^{2}
Kre^{2}sa^{2}ko^{3}xa^{2} ya^{1}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xa^{2} jau^{1}xai^{2}li^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2}
ha^{3}ta̱^{3}nxe^{3}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2} ha^{2}kxai^{3} u^{2}lxi^{3} ai^{3}ain^{1}kxan^{2}ti^{3}
ã^{2}la^{2} ain^{3}kxain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}sĩ^{1}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} wxa^{2}wãn^{3}txa^{2}
ã^{2}la^{2} ain^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}.
9 Jã^{1}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{2}nxũ̱h^{1}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}sain^{1}sĩ^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nx2ti^{3}nha^{1}hĩ^{1}nai^{3}tãn^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txah^{3}lxa^{3}kxa^{3}txai^{2}li^{2}
Sũ̱^{3}nu^{2}sa^{2}ki^{3}lxo^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} ã^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sxã^{3}
hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} ya^{2}la^{3}tu̱^{3}
te^{2}an^{2}tu̱^{3} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2}
e^{3}kxi^{2}sain^{1}sĩ^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
10 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Sũ̱^{3}na^{2}
Tah^{2}si^{2}ha^{2}kxai^{3} ã^{1}jah^{1}lai^{2}li^{2} oh^{3}nãu^{3}a^{1} a^{3}ka^{3}nxi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wah^{3}nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{3} kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2}
yxau^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ya^{3}lu^{2}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} txa^{2}wã^{1}kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
a^{2}wa^{3}ha^{2} so^{1}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. So^{1}kxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}kxi^{2}nẽ^{3}tu^{1}wa^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ul^{2}yxau^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txai^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

2

Te^{3}sa^{3}lo^{2}ni^{3}ka^{2}thĩ^{3}na^{2} Pau^{2}lah^{3}la^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} wxã^{3}sĩ^{1}na^{1}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}sĩ^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu
Kwa̱^{2}wã̱^{3}ti^{3}su^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}sĩn^{1}nxa^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{3}nhĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxi^{3}nhĩ^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
2 A^{2}kxã^{3}nxa^{2} Fi^{3}li^{3}po^{2}thĩ^{3}na^{2} ai^{3}sĩ^{1}na^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tãn^{2}tu̱^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ain^{1}sĩ^{1}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}ãn^{2}tu̱^{3}ta^{1} Sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2} e^{2}nai^{1}nha^{2}kxai^{3} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sain^{1}sĩn^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Hã^{2}wxã̱^{3}ti^{3}lot3sain^{1}sĩn^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}ya^{3}lo^{3}ti^{2}te^{2}lot3sa^{2}sĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}sĩ^{1}na^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
3 Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ti^{3}sĩ^{1}na^{1}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} wãn^{3}txa^{2}
wain^{3}jau^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}waix3si^{1}yhah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}

kãi³ũh¹nx2ti³sĩn¹nxa³ha²kxai³ kọ̃³nxe³ti³ kãi³si¹yhah³lxin¹jau³su²
kãi³ũh¹nx2ti³sĩn¹nxa³ha²kxai³ ã³ke³tũ¹si¹yhah³lxin¹jau³su²
kãi³ũh¹nx2ti³sĩn¹nxa³ha²kxai³ nxe³nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
4 Nxe³yãn¹ta¹ kã³nxai³kai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ĩ²sxã³
sa²so¹sa²sĩn¹te³nah¹lxi¹:

— Wxãi²na² txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹sih¹nx2tai¹na¹jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³nx2ta¹tu¹wi¹. Sain¹sĩ¹nha²kxai³ Sũ̱³na²
wãn³txa² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lĩ²sa²sĩn¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa²sĩ¹nha²kxai³
a²nũ²a² so¹lxi³ kwa² ĩ³wi¹lxo³kxi²sain¹sĩn¹ju³ta³la³
ten³sa²sĩ¹nxa³ha²kxai³ sĩ¹na¹hẽ³la², Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²nãn¹jau³xa² ĩ³ye³sxã³ ĩ³sai¹kị̃³sxa³jau³xa²
a³la³kxi²nẽ³lha²kxai³la².
5 Kwa²hãi¹nxe² wi¹le¹nx2ti³sĩ¹nxa³kxe³su²
nxe³sĩn¹nxa³tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹kxa² yo³ha² ten³sĩn¹nxa³tai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³nha¹jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ²sain¹sĩn¹nha²wa², ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹kxa²ya̱n³ti³sa².
6 Jã¹nxe³jut3su² wxa²nũ̱³ka̱³txai²la³ ta̱³nxa² a²nũ²a²
ã̱³su² ta̱³nxa² kwa² sa²nẽn¹ki²sah¹lxi³nhĩn¹ju³ta²
a²nũ²a² ten³sa²sĩn¹nxa³tai¹ti²tu³wa². Kris²tu³jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³sa²sĩn¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³ha²kxai³ yxo²xũ̱n³jau³xa²
hxi²kan¹txi³ e³kxi¹nx2ti³sĩ¹nhĩ̱³na¹wa². Yxãn¹ta¹
ten³sa²sĩn¹nxa³hẽ¹la².
7 Sa²sĩn¹nxa³ha²kxai³ txu¹ha² a²wẽ³sa³khai³xa² a³lxi²sxã³
wi¹wi¹nxe³ sa²hau³ko³kxa² a²su³su³yau³xa² ũ³hũ¹te²ju²hẽ³la².
Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³ wi¹wi¹nxe² thãi³ti³la² Sũ̱³na² wãn³txai²na²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹hẽ³la².
8 A³lxi²khai¹nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa². Nxe³ha²kxai³ Sũ̱³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
Ya³lu²ye¹nx2ti³sĩ¹na¹kxan²ti³ ã³nx2ti³sĩ¹nhĩ̱³nxãn²nxa³wa².
9 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wxa²nũ̱³ka̱³txa²
he¹ya³nx2ti³sĩ¹na¹ju³tai³tã²² ain³kxi¹xi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ti³te³lhxã³
wxã³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³sĩ¹na¹ka³tu̱³ta¹ a³lan²ta²
yxo²ha³kxa¹ ka³nxah³ta² yxo²ha³kxa¹ wa³ka³li³yu³khai³xa²
nũ̱³kxũn³txi³ wa³kon³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa², yen³kxa²
wã²nhũ²hxat3sah¹lxi³nhĩn¹kxa²ya̱n³txi³sa².

10 Sũ̱³na² ye³na² kọ̃³nxe³ti³ o²la³kxi²sĩ¹nxa³ha²kxai³
wxa²ye³na² yxo²ĩ²yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txai²nãn¹ta² ye³na²
kọ̃³nxe³ti³ o²la³kxi²sĩ¹nxa³ha²kxai³ sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
Hxi²kan¹sxã³ wain³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²nha¹tai¹ti²tu³wa².
Kọ̃³nxe³te²lot3sain¹sĩn¹ju³ta³la³ yũ²nxa³tai¹ti²tu³wa². Ju¹tai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sa²nũn³sĩn¹nha²wa².

11 A²wĩ³nu²su² a²wãi³lxi³khai³xa² wi¹lĩ³tih³nxe² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi² nxe³ũh¹te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²yã¹nxe³sxã³
Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ha²kxai³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³ha²kxai³ wãn³txa²
yxo²ha³kxa¹ sa²hxi²kãu²lxa³ki²la² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ha²kxai³
nxe³jau³xai²na² whãi²na¹ nxe³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
12 Ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³si¹nhẽ³li¹.
Nxe³nha¹jau³su² ĩ³ya³lo³txa²lxi³to³nha¹ha²kxai³
ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nha¹jau³xai²li²
we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yxau²xai³lyah³lxin¹kxe³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka²li¹jah³lxin¹tu¹wa². Nxe³kxa²yu³su²
kx̱ãn³nãu³a̱¹ wx̱i²kin³ti³ton³sx̱ã³ ĩ³hx̱i²kat1sx̱ã³
ã³wa³kxẽn³to³tẽ³nũ³nhĩ¹na¹ ka²li¹txa²lxi³sxã³ Sũ̱³na² ha³lo²a²
yxau³kxah¹lxin¹tu¹wa².
13 Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹hĩ¹nai³tã²
nxe²e³kah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Jau¹xai²na² a²nũ²a² wãn³txi³sxa³wi¹. Sũ̱³na²
wãn³txi³khai³xai²la¹wi¹. Yxo²ĩ²nha¹nhai¹. Nxe²e³kxah¹lxin¹jau³su²
ha²kxai³ Sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²to³nha¹hẽ³la². Jau¹xai²na²
yxo²ĩ²yah³lxi¹nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² nũ̱³kxũn³txi³
sa²hau³ko³tx̱a²lx̱i³na̱³la².
14-15 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wxa²nũ̱³ka̱³txa² ha³tih³xa²
hxi²ka² Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² yxau³te² ĩ³nxa²
khãuh³lxa³ti³nx2tain¹tai¹ti²tu³wa². Te²u¹jã¹nxe³sxã³
ha³la³je¹nhĩ¹nai³kxai³ Ju³te²an¹ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na²
wã²nxũ̱h¹lxi³sxã³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² khãuhx3nhyain¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³tũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² hi²sen³kxai³lu² kãn³kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txai³tã² su²lhã³ai¹ni² Je³su²jah³lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² su²lhã³i² nx-
ain¹tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxũn³sxã³ tũ̱¹ka̱³txain²txi³
khãuh³lxa³thit1sain¹sĩn¹nũn³na²hẽ³la². Sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tai¹nxa³tũ̱³ka̱³txai²lẽ¹. Hãi¹sxã³ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹
a²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txai²la¹wa².
16 Jã¹nxain¹kxa²yu³su² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a²
ĩ²li³te²a¹ Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ain³kxi²sain¹sĩn¹sxã³
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²yo³ha² ã³wa²su¹tũ¹hain¹te³na¹
ko¹ko¹nũ̱³ka̱³txa² hi²sen³kxai³lu² ã³nhxi²kat1sa²sĩ¹nxa³kxe³su²
o²la³kxi²sai³nain¹na²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ã²la² kãi²non³na³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹ Txa²wã¹sũ̱³na² kãin²xa̱n³txi²na³la².
Ye³khãuh³lxa³tain¹ju³ta³nũ³a² ã²la² kãi²non³sxã³ yũ³ain¹tu¹wa².

Pau²lah³la² Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²xi²lxun¹jau³su²

17 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Kxãn³su² ã³sxã³
wa̱i³ta²lxi³sĩ¹na¹kxan²ti³ ãh¹ĩ²xi²ti³ten³khai¹nxe³nx2ti³sĩ¹na¹hẽ¹la̱².
Ne³kan¹ti³hex1sa²sĩ¹nxa³hẽ¹la². Ul²yxau¹sĩ¹na¹kxan²ti³
ne³wã̱²nxa²lxi³sĩ¹nxa̱³hẽ¹la̱². Nxe³sĩ¹nxa³ha²kxai³
wa̱³li²sĩ¹na¹ju³ta³nũ³a² ne³wa³kon³nha²sĩ¹na¹hẽ³la².
18 Ĩ²xi²ti³ten³khai¹nxe³nx2ti³sĩ¹na¹hẽ¹la², txai²na¹xai²na²
Pau²lah³lo²na¹xai²na²sa³. Yxãn¹ta¹ Sa³ta³na²jah¹la²
hxi²kat1sa²sĩn¹to³hxa̱³hẽ¹la².
19-20 Nxe³kxan²ti³ a²yan¹nãu³a¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
nũ̱³kxũn³txi³ sa²yxo²we¹ta² yxau²xai³lyah³lxin¹ju³ta²
yxo²ĩ²nx2ta¹nha²wa². Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la²
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² a³ka³nxi²tãu³a¹ ka²li¹txi³sah¹lxi³nhĩn¹tu¹wa².
Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la² e³kxi²sain¹sĩn¹tu¹wa².
E³kxi²sain¹sĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Wain³txi³ o²la³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
Txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³sain¹sĩn¹tu¹wa².
Jã¹nxe³ju³kxai³lu² sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³ yxo²kãin²txi³
ĩ³hen³txain¹sĩ¹na¹wa². Ka²li¹txi³khaix1sah¹lxi³nhi¹lxa².

3

1 Nxe³nxa²ha¹te¹:
— Ha³ta̱³nxe³nyha¹lxi³te²sin¹ji¹xã¹. Nxe³nx2ta¹ta¹
yah²lxa³nha²kxai³la¹ Ti³mo²jah³la² sa²si¹hã³ain¹sĩ¹na¹hẽ³la².
Nxe³sĩ¹na¹nũ²la² A³te²nas²thĩ³na² yxau³sxã³
wah³nxain¹sĩ¹na¹hẽ³la̱².
2 A²nxe³jah¹lai²li² Ti³mo²jah³lai²li² Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹lo²su² ha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²sa²sxã³
wa³kon³ya³sa²jah¹lo²su² ha²kxai³ txai²yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na²
wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la²kxai³la¹
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³te³lhxã³ ũ³sa²si¹hã³sĩ¹na¹hẽ³la².
Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³kxai²nãn²tu̱³ ã²la² kãi²non³sxã³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹tu¹wa².
3 Nxe³sxã³ khãuh³lxa³thin¹sxã³ ai³yah³lxin¹ju³tai³tã²
Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³su² na³la². Nxe³jut3su² ha²kxai³
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Nxe³ju¹tai²na² ã²la² a³la³kxi²yah³lxi³te²si¹lxa².
4 Jã¹nxe³ju³ta² wxa²yu³ta² yxau³ya³nx2ti³sĩ¹na¹hĩ¹nai³tã²
nxe³nx2ti³sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Khãuh³nxẽ³lain¹ju³ta³nũ³a² kãin² yũ³nẽ³lha³tai¹.
Nxe³nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nha¹te³na¹ ya²la³tu̱³
wxã̱³sĩn¹tai¹ti²tu³wa².
5 Nxe³nũ²la² wah³nxa² hxi²tha³nha¹ha²kxai³ Sũ̱³na² wãn³txa²
kan²txi³ sa²yxo²we¹tain¹te²nha²ku² Sa³ta³na²jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² ĩ³hxi²tha³tai¹nha²kxai³ sa²yxo²ã³ain¹te²nha²ku²

kwa²ĩ³yau¹ũ¹ai¹na¹te²nha²ku² nxa¹jau³su² Ti³mo²jah³la²
sa²si¹hã³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².
6 Nxe³nũ²la² Ti³mo²jah³la²kxai³lu² ĩ³xi²sxã³
ĩ³hen³txi³sa²sĩ¹nha²kxai³ ka³li³sa²sĩn¹nha²wa². Sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³ a³lxi²waun¹nyha¹lxi¹nha²kxai³
wa̱³li²si¹sah¹lxin¹sĩn¹jau³su² ten³khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³
nxe³sah¹lxi³nhĩ¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² a̱in³sxã³
ain³kxi²xi¹nx2ti³to³tãu³a² ĩ³ka³li³kxah¹lxi³to³hi¹nha²kxai³
nxe³sxã³ ka³lih³khaix1sa²sĩn¹nha²wa². Te²yã¹nxe³sxã³
ĩ²nx2ti³sĩ¹na¹ju³ta² ten³khaix1sa²nũn³sĩn¹nha²wa².
7 Txa²wã³ta̱³nãu³xãi³. Sũ³na² wãn³txa² kan²txi³
yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹khaix1sah¹lxi³nhĩ¹nhẽ¹la².
Khãuh³lxa³ti³khaix1sain¹sĩn¹kxan²ti³ ka²li¹txi²sah¹lxi³nhĩ¹nhẽ¹la².
8 Sũ³na² wãn³txa² nũ³kxũn³txi³ sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹khaix1nha²sxã³ yxau²xai³sĩ¹na¹wa².
9 Nxe³ha²kxai³ wxa²ha³ta̱³nxãn¹jau³xai²na²
ain³kxi²sĩ¹na¹ha²kxai³ ka̱²li¹txi³sah¹lxi³nhĩ¹nhẽ¹la².
Nxe³sxã³ ĩ³hen³txi³sain¹sĩ¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
sa²nẽn¹kxi²khaix1sĩ¹na¹wa².
10 Ka³nxah³ta² ĩ³hen³txi² a³lan²ta² ĩ³hen³txi² to³sĩ¹na¹wa².
— Sũ³nãi³. Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³nãn¹tũ³ka̱³txa²
ãh¹ĩ²ti³ten³khaix1sa²sĩn¹nhai¹. Wa̱³li²sĩ¹na¹ju³ta²
ĩ³hxi²kat1sa²sãn²sĩ¹nhẽ³li¹. Wxa²wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹na²hẽ³li¹.
Jã¹nxain¹sxã³ yxo²ĩ²wa³to²hi²si¹hai¹nha¹jau³su² ten³sa²sĩn¹nhai¹.
Wxa²wãn³txa² taut3ton³jau³xai²na² wã³ko³nxa³te²tu̱³
wa̱³li²sxã³ ĩ³hen³txain¹sĩ¹na¹jau³nũ³su² ten³sa²sĩn¹nhai¹.
Nxe³yah³lxi³sĩn¹to³ha¹wa².

11 Jã¹nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²kxai³lu² nxe³ya³sxã³
wa̱³li²nha¹ju³ta³nũ³a² sa²hau³kot3sa²sĩn¹ju³ta³nũ³a²
ten³sa²sĩn¹nha²wa².
12 A³lxi²waun¹nyhah¹lxin¹ju³ta² ã²la² kãi²non³ju³ta²
ten³sa²sĩ¹nha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²nyhu¹si¹nx2ta¹jau³su²
ten³sa²sĩ¹nha²kxai³ a³lxi¹nx2ti³sĩ¹na¹kxa² yã¹nxe²
a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³sxã³ nxe³si¹nx2ta¹jau³su² Sũ³na²
e³kxi²sĩn¹to³ha¹wa².
13 Jã¹nxe³nx2ti³jut3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nx2ti³tu¹wa². Hã²wxãn³txa³nũ² kxã³nãu³a¹
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wxa²kan³sxã³
wa̱³li²tu¹wa². Wa̱³li²kxai²nãn²tu̱³ a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
yxo²ĩ²te²nãu³xai²na² ã³si³tẽ³la³kxain¹tu¹wa². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³
nxe³te²a² yen³nãu³a¹ wain³te²lo³je¹nx2ti³ha²kxai³
wi¹lhin¹te²lo³je¹nx2ti³ha²kxai³ nxe³ye¹nx2ti³tu¹wa².

4

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³kxi²sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ka³li³kxi²sxã³
yxau³sxã³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã²la² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² ĩ³yau¹ũ¹sa²sĩn¹jau³xa²
jau¹xain²txi³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
Sa²yxo²we¹jah³lxin¹kaix3 jã¹nxe³sxã³ ã²la² nũ³kxũn³txi³
sa²yxo²we¹ta² wa³to²hi¹jah³lxi³hẽ¹la². Thãi³ti³la²
e³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².
2 Nxe³jau³xai²li² Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la²
ĩ³tih³nxe³jau³xain²txi³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
3 A²nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³jau³xai²la¹wa².
Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ wi¹lĩ²nha²sxã³
sa²yxo²we¹thxa³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ko̱³nxe³thin¹sxã³
ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxin¹ju³ta² ã³na¹hxa³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³nx2tain¹na³la².
4 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹sxã³ wã²nxũ̱h¹ha̱in³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ txu¹su² ta̱³nxa² in³txi³su²
ta̱³nxa² ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²yah²lxan³tho³la².
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²ai²na² sa²kxai³lu² txu¹su² ta̱³nxa²
in³txi³su² ta̱³nxa² so¹yhu¹sxã³ tẽ³khaix1yhu¹te²a² so¹lxi³
ũ³whĩn¹ti³kxai²nãn²tu̱³ wai³nhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²
ã̱³xa² ũ³whĩn¹ti³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³nx2na³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ in³txai²li² txu¹txa²jah¹lai²li² txu¹ha² ã̱³xa³ka³lxa²
ũ³whĩn¹ti³kxai²nãn²tu̱³ wai³nhĩ̱³nx2nxa³wa². Ko̱³nxe³ti³
kãi³hĩ̱³nx2na³la².
5 Nxe³ju³tai²li² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²nãu³xa²
ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²nyhu¹ain¹te²ju²hẽ³la², Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ²ai¹nxa³ha²kxai³la². A²nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²kwĩ̱¹kxi²ju³tai²la¹wa².
6 Te²yã¹nxe³ju³ta² a²nũ²a² ã̱³xa² ã³ke³tũ¹sxã³
a²sxe³xa² ũ³whĩn¹ti³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
nxe³yah³lxin¹kxai²lẽ¹. Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ĩ³wait1sxã³
ĩ³khãuh³nxe³nx2ti³tu¹wa². Nxe³jau³xai²li² Sũ̱³na² wãn³txi³su²
ha²kxai³ e³lai²na¹ e³kxi¹nx2ti³sĩn¹to³ha¹hẽ³la².
7 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³ti³
o²la³kxi²si¹ki̱³jau³su² ĩ³kaix1so¹nẽ³lxa³tai¹ti²tu³wa²,
Txa²wã¹sũ̱³na²sa³. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sa³wi³ha³lxa²
yã¹nxe² o²la³kxi²si¹ki̱³jau³su² nxe³nẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa².
8 Nxe³jau³xai²li² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² ĩ²li³te²a² en²sxã³
sa²yxo²ã³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ kwa²wãn³txi³khai³su²
en²sxã³ sa²yxo²ã³yah³lxi³hĩ̱³nx2nxã³lxa². Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txi³khai³su² en²sxã³ sa²yxo²ã³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².

Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³nx2ti³jah¹la² en²sxã³ sa²yxo²ã³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² A²yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nx2ti³jah¹lai²la¹wa².

9 Nxa²ha¹te¹ yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxa² a³lxi²waun¹nyhah¹lxin¹ju³ta² a³la³kxi²yah³lxi¹lxa². Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² jau¹xain²txi³ ã²la² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³tai¹ti²tu³wa².

10 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² Ma³se³to²na²ko³xan¹te²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ a³lxi²nũ¹hain¹yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ Ĩ³a³lxi² kãin²non³tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Thãi³ti³la² e³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².

11 Ha³nxeh³lxa³ti³nha²sxã³ yxau³ya³nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la². Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² a²wa³ka³li³yu³ta² wxa²wxai³kxi²yhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la². Wi¹yxau³yah³lxin¹ju³ta² a²yen³kxa² wã²nxũ̱h¹lxi³ wa³kon³sxã³ so¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³jau³xa² whãi²na¹ kwa³na³nxa²lxa¹jau³xai³txa³lxi²na³la². Wi¹wi¹nxe² ãn³ten³jah¹lxi³sxã³ kãi³jah³lxi³hẽ¹la².

12 Jã¹nxe³sxã³ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²a² sa²nẽn¹ki¹nx2tain¹tu¹wa². Nxe³nx2tai¹nha²kxai³ wxa²yen³kxa² hxan³kxi¹nx2ti³xa³lho³la².

Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²jau³su²

13 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹tu¹wa². A²nũ²a² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²ki̱³nãu¹xai²na² ya³lu²ki̱³ju³ta² ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹tu¹wa². Nxe³ju³ta²sa¹ ya³lu²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ kãin² ãin²ti³yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²nũ²ai²li² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²su² te²a² Je³su²jah³lai²li² a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a² wah³nxai¹nxa³ha²kxai³ kãin² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²ha²kxai³ nxe³hĩ̱³nx2na³la². Ta¹ wxãi²na² ti³he¹yxah³lxan³tho³la².

14 Nxe³ha²kxai³ kã³nhxĩ¹nai³kxai³ Je³su²jah³la² ya³lu²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³to³ta¹ a²nũ²khai³su² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jau¹xai²na² ya²la³tu̱³ yxo²ĩ²ki̱³tã³la². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² yxo²ĩ²sxã³ ya²lun¹ti³tũ̱³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ³na² ka³tẹn³su² tẽ³xi²tu¹wa², Je³su²jah³la² a³ka³nxi²tãu³a²sa³. Jau¹xai²li² hxi²kan¹txi³ yxo²ĩ²nũn³ki̱³tã³la².

15 Nxe³hĩ¹na¹ a³ka³nxi²tãu³ Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ ya²lun¹ti³tũ̱³ka̱³txa² txa²nũ² a²nũ²khai³su² tẽ³sxã³ ĩ³ka³tẹn³su² ti³hit1sxã³ a³ka³nxi²tu¹wa². Txai²na¹xai²na¹ ka³tẹn³su² yxau³te²ki̱³nãu¹xai²na² ã³sxã³ ne³ka³ta²nẽ³lain¹tu¹wa². A²nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³khai³xai²la¹wa².

16 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² kãin²
ĩ³kaix1sxã³ a³ka³nxi² oh³xan¹jah¹la² a²hxi²kan¹te²su² te²a²
kãin² wxa¹ni² Txa²wã¹sũ̱³na² wãi²lhũ̱³ka³txa² wxa²no²la³kxi²
nxe³sxã³ a³ka³nxi²tu¹wa². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ ya²lun¹ti³tũ̱³ka̱³txa² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³sxã³
ka³la³nũ¹hain¹sãn²tu¹wa².
17 Nxe³hĩ¹na¹ txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²na² yxo²ĩ²ki̱³tũ̱³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xai²na
yuh³xan¹ko³xa² ka³tẹn³su² yxau³tũ̱³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xai²na²
sa²so¹xi²nẽ³lha²kxai³ ĩ³ka³la³si¹nhẽ³tu¹wa². Nxe³ti̱³kxai³lu²
oh³sĩ̱³nãu³a¹ yxo²ĩ²sxã³ ya²lun¹ti³tũ̱³ka̱³txai²na²
kwẽn¹ta¹ a²nũ²khai³su² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³sxã³
ka³la³nũ¹hain¹tũ̱³ka̱³txai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
kwẽn¹ta² a³ka³nxi²ya³hain¹tũ̱³ka̱³txai²na² ĩ³ha¹txain¹ki̱³tu¹wa².
Nxe³ki̱³sĩ¹nãn¹te²tu̱³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
yxau²xai³la³kxi²ki̱³tu¹wa². Ã³sxã³ yxau²xai³ti³hex1ki̱³sxa³lho³la².
18 Nxe³ju³tai²li² wãn³txi³khai³xai²la¹wa². Ki³han³nxa³wa².
Nxe³jut3su² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhu¹te³lhxã³ ĩ³yau¹ũ³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²te²na² ya³lu²ju³ta²
ĩ³ãin²txi¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su² jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ¹jah³lxi³hẽ¹la².

5

Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa̱³li²ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nẽ³jau³su²

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³su² jau³su² ã²la²
ĩ³ye³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹ten¹tu³wa². Nxe³ha²kxai³
ĩ³ka³la³ki³txi³wa³ka² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³sĩn¹nxa³lho³la².
Wa³su¹txi³ wxã³ha²kxai³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³sĩn¹nxa³lho³la².
2 Nxe³jut3su² a²nũ²ai²li² yen³kxa² kãi³kxi²te²la³
wxã³kxai²nãn²tu̱³ wa³su¹txi³ wxã³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²
yã¹nxe³te²hũ̱³nxe² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³su³txi³
wxã³tu¹wa². Ka³nxah³ti³na² ta̱³nxa² a³lan²tãu³ai²la² ta̱³nxa²
wa³su³txi³ wxã³tu¹wa². Nxe³jut3su² ha²kxai³ wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹la².
A²nxe³jau³xai²na² ha³kxa¹ ã²la² ĩ²yah³lxin¹jau³su² te²jai¹ti²tu³wa².
Ne³wãn²yah³lxi³txa³hẽ¹la².
3 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ĩ²xa³te²a² e³ain¹jau³nũ³a²
e³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Yen³kxa² ha³kxa¹ wa²su¹wa²su¹nain¹na³li¹. Ha̱³lo²a²
wi¹lhãu²non³na³li¹. Ai¹nhĩ¹na¹ ha³lo²a² ko̱³ju³ta³la³
wxã³yain¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wa³su³txi³ wxã³tãu³a²
ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹tu¹wa². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
ĩ³hãi³ai¹nxa³lho³la². Txu¹ha̱² wẽh³ni³khaix1te²a²
yã¹nxe³nũ³nhĩ̱³nx2na³la². Ta¹ka³lxai²na² nxe² e³te³nah¹lxi¹:

— Txai²na² wẽh³nĩn²nxa³xĩ¹. Ain¹kxan²ti³ ye³jen¹nãu³a²
wẽ³sai²na² ya²la³tu̱³ a³li³lah¹hĩ̱³nx2na³la². Nxe³kxa²
yã¹nxe³ti³hũ̱³nxe³ ya²la³tu̱³ a³ka³nxi²tu¹wa².
4 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ju¹tai²li² wi¹ko̱³nyhah¹lxi¹lxa².
Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ye³ka²nah¹nẽ³jut3sũ̱³ju³ta²
yũ³yah²lxan³tho³la². Yah²lxa³nha²kxai³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³wã̱³wã̱³jah²lxan³tho³la².
A²nũ²a² yen³kxa² kãi³kxi²sxã³ sa²no¹kxi²nẽ³jah¹la² wa³su³txi³
wxã³ti³hũ̱³nxe² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³su³txi³
wxã³tu¹wa².
5 Nxe³yãn¹ta¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ a³lan²ta² wẽ³ha³lxi³hũ̱³yah³lxi¹lxa².
Ka³nxah³ta² wẽ³ha³lxi³hũ̱³yah³lxa³lxa².
6 Nxe³ki̱³jut3su² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a² ye³ten³ki̱³jut3sũ̱³nxe² wahx3yah³sah¹lxi³hẽ¹la².
Ãu³xi²ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². Wi¹lĩ²sxã³ yxau³ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
7 Ka³nxa³hi²tãu³a² ãu³xi²ta̱³nxa² ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³
wen¹ta̱³nxa² ain¹te²ju²hẽ³la².
8 Jã¹nxe³sxã³ kwa³jan³ta² so³ta²to²nãu³xa² a²wã²la²ka³lo³a²
kwa³thi³la³ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nyhain¹te²ju²hẽ³la². Kwa³thi³la²
a²ha³la³san¹ka³lo³an²tu̱³ ũ³whi²kxi²nha² kwa³thi³la²
ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³an²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha² nxe³ain¹te²ju²hẽ³la².
Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ ã³nhe¹lain¹kxai²nãn²tu̱³
ũ³hĩx1to³nyhai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²
nxe³te²ki̱³na¹xai²na² a³lan²ti³hũ̱³ju³ta² yxau³ki̱³te²ki̱³na¹xai²na²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³ki̱³sa²kxai³
a³lxi²waun¹nyhu¹sxã³ yxau²xai³ki̱³sa²kxai³ Je³su²jah³la²
txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³jah¹la²
a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³ki̱³sa²kxai³ nxe²
yxau²sa²te³a³sah¹lxi³hẽ¹la².
9 Kxã̱³nxai³tã² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²su¹kxi²nẽ³lhĩ¹nai³tã²
hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²si¹nhẽ³jau³nũ³su²
ũh³wxe³kxi²nẽ³lxa³hẽ³la². Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la²
ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa² yo³ha² so¹kxi²nẽ³na²hẽ³la².
Nxe³nẽ³lhi¹jau³su² ũ³whxe³kxi²nẽ³na²hẽ³la².
10 Nxe³sxã³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³kxai³lu² ya³lu²sxã³ sxa³ta̱³nxa² ka³te̱n³su²
yxau³ta̱³nxa² ĩ²li³jut3su² kxan²ti³ kxã³nãu³a¹ ka³te̱n³su²
yxau²sa²tẽ³ya³hain¹ki̱³tu¹wa².
11 Nxe³jut3su² ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹ah³lxi¹nha²kxai³
ã³non²ta³kxi²waun¹nyhu¹ah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Hĩ¹na² ã²la² kãi²non³jah¹lxi³hẽ¹la².

Pau²lah³lai²na² ã³wa²su¹kxi³jau³su²

12 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Yxo²ĩ²yah³lxin¹kxa² a²hxi²kan¹txi³su²
te²a² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³te²a² kãin²
hxi²nũ¹nu¹nx2ti³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wain³txi³
ĩ³tih³nxe³nx2ti³ha̱²kxai³ nxe³nx2tain¹to³hxai²na²hẽ³la².
Nxe³nha¹jau³su² thãi³ti³la² e³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².

13 A²nxe³te²a² wi¹lhen³txi³tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Nũ̱³kxũn³sxã³
ĩ²ũ³nx2tai¹nha²kxai³ a³lxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Hãu²non³sxã³
yxau²waun¹jah¹lxi³hẽ¹la².

14 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wxa²yu³ta² ha³tih³ ĩ³nxa²
a²nũ²ai²na² ũ̱³lha²kxai³ wxa²wa³ka³la² ĩ²ũ³nx2ti³kxe³su²
en²kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kwa̱i²kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Wxa²yu³ta² ha³tih³ ĩ³nxa² yu̱h³lxi³te²sa²kxai²nãn²tu̱³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ãh¹ a²ha³tih³
ĩ³nxa² nũ³kxũn³txi³ yxo²ĩ²xa³te²a² Sũ̱³na² wãn³txa²
wain³jau³su² ĩ³tih³nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
yxau²xai³la³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

15 Ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi¹nx2tain¹kxan²ti³ te²yã¹nxe²
ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ wi¹lo²la³kxi²waun¹nha¹jah³lxi³
A²nũ²a² ĩ²li³te²a² yxo²ha³kxa¹ te²yã¹nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².

16 Hãi¹sxã³ ka³li³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

17 Ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ĩ³ha¹txi¹nx2ti³kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³to³hẽ¹la².

18 Yen³kxa² wi¹ta̱³nxa² ko̱³nxe³ta̱³nxa² nxe³te²a²
wxã³kxan²ti³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³sa²kxai³
wi¹lxo³kxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Nxe³ju³tai²li² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² jah¹la²
ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³yah³lxi¹nha²kxai³ jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³lyah³lxi¹lxa². Nxe³ju³tai²li²
Txa²wã¹sũ̱³na² a²ten³ju³tai²la¹wa².

19 Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³
en²jau³su² ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

20 Wxa²yu³ta² ha³tih³ ĩ³nxai²na² ne³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² tah²yau³xa² yũ³nha¹wi¹.
Nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kwa̱i²kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

21 Wãn³txa² ne³ka¹jah³lxin¹jau³xa² yxo²ha³kxa¹
wi¹lha̱in³nha¹jah³lxi³sã²nhẽ³la², wain³jau³sxa³kxa²ya̱n³txi³sa³.
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² wain³jau³xa² so¹lxi³
sa²so¹jah³lxi³hẽ¹la².

22 Yxãn¹ta¹ a²ko̱³nxe³ju³ta² yxo²ha³kxa¹
ã³na¹hxa³jah¹lxi³hẽ¹la². Yu³ka³na³ka³na³kxan²ti³ ko̱³nxe³ti³
kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la².

23 Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}hãu^{2}no^{3}tẽ^{3}ju^{3}ta^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}jah^{3}lo^{2}si^{2}te^{2}kxai^{3}lu^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1}
sa^{2}wa^{2}su^{1}tha^{2}kxai^{3} a^{2}kõ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}hxan^{3}kxa^{2}ti^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2}
nxe^{2} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nha^{2}wa^{2}.
Nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1}
wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} wi^{1}lhau^{3}ko^{3}txa^{2}lxi^{3}ju^{3}ta^{2} nxe^{2}
yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{2}sĩn^{1}nha^{2}wa^{2}. Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
a^{3}ka^{3}nxi^{2}tãu^{3}a^{2} wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Hai^{3}txi^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} a^{3}ya^{3}txi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}.

24 Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}khai^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}so^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}.

25 Txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
e^{3}kxi^{2}yah^{3}lxi^{3}to^{3}hin^{1}tãu^{3}a^{2} txa^{2}wã^{1}ki^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}
nxe^{3}wãn^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

26 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
ne^{3}khauh^{2}xi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ĩ^{3}yxo^{2}sai^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}hẽ

27 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2} na^{3}la^{2}.

28 Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Txai^{2}li^{2} Pau^{2}lah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}li^{2} ta^{3}lu^{2}na^{1}wa^{2}.

2 Tesalonisẽnses

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² Si²lah³la² Ti³mo²jah³la² nxe³sĩn¹sxã³
ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ²xai³nx2ti³nha¹wa². Wxa²nũ̱³ka̱³txa²
Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² yxau²xai³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na²
Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ²xai³nx2ti³nha¹wa². Nxe³nx2ti³nha¹te²
ĩ³nxãi²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² sa³wi³ha³lxain²txi³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
nxe³jah¹la² sa³wi³ha³lxain²txi³ yah³lxi¹lxa².

2 A²nxe³jah¹lo²nãu³xa² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹hi²
wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi²
nxe³nx2ti³si¹jau³su² ten³sa²sĩn¹nha²wa².

O²la³kxi²ki̱³kxa² yo³ha² ĩ³yĩ¹li²kxi²nẽ³jau³su²

3-4 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ka³li³sa²sĩn¹nha²wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ã²la² nũ̱³kxũn³sxã³ sa²yxo²we¹ti² wxa²nũ̱³ka̱³txai²na²
ã²la² kãin² a³lxi²waun¹nyhu¹i² nxe³yah³lxi³sĩn¹ta¹hi¹nhẽ¹la².
Yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³nãi³. Tũ̱¹ka̱³txai²li² wxa²wãn³txa² kxan²ti³
sa²yxo²we¹txai¹nha²kxai³ ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nxa²sĩ¹na¹nhai¹.
Nxe³sĩ¹na¹jau³xa² wain³na³la². Jã¹xah³lxin¹ju³kxai³lu²
wxa²nũ̱³ka̱³txa² kãin²khãu³nha² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³kõx1kõ¹son²ki²
nxe³nx2ti³ta¹hai¹nhẽ¹la². Nxe³nx2tain¹kxan²ti³
ha³ya³kxa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹txa³i²
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nyhu¹i² yah³lxi³sĩn¹ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³ju³ta²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
ĩ³hen³txain¹sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la². Ju¹tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
sa²nẽn¹kxi²sĩn¹to³ha¹wa².

5 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² khãuh³nxa²lxi³ta¹hai¹nhẽ¹la².
Nxe³nxa²lxain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1 kãi²non³yah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹
kãi²non³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxa²yo³su² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² wain³txi³
ũ³yho³hi¹nx2ti³ju³ta² e³lxah²lxi²na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ha³lo²ai²na² ã³wi¹yhah³lxin¹ju³ta³nũ³a² wain³te²lo³txa²ti³tu¹wa².

6 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wain³ye²kxe³jau³su²
e³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sai¹nxa³tũ̱³ka̱³txa²
khãuh³lxa³ti³nx2tain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ hã²wxãn³txa³
khãuh³lxa³ti³nx2tain¹kxa² yã¹nxe³sxã³ khãuh³lxa³tain¹nũ³na¹tu¹wi¹.
Nxe³nx2ti³tu¹wa².

7 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3} a^{3}ka^{3}nxi^{2}tãu^{3}a^{1} oh^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
nũ̱^{3}kxũn^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} tẽ^{3}la^{3}xi^{2}tu^{1}wa^{2}.
Ha^{3}nxe^{2}hũ̱^{3}ju^{3}ta^{2} tẽ^{3}xi^{2}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}na^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nx2tain^{1}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}nx2ti^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}sa^{2}nũn^{3}sĩn^{1}tu^{1}wa^{2}.
8 Nxe^{3}hĩ^{1}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{2}nain^{1}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}yo^{3}ha^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}tu^{1}wa^{2}.
9 Nxe^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sa^{2}tẽ^{3}si^{1}nyhain^{1}tu^{1}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2}
sa^{2}sai^{1}sa^{2}tẽ^{3}si^{1}nyhain^{1}tu^{1}wa^{2}. Jã^{1}nxain^{1}jut3su^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wxi^{2}kan^{1}sxã^{3}
ã^{3}waix3sa^{2}tã^{3}si^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}si^{1}hain^{1}tu^{1}wa^{2}.
10 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}la^{1} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{3}ka^{3}nxi^{2}hĩ^{1}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}nain^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} kãin^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxãi^{2}nãu^{1}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} kxãn^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}sĩ^{1}na^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}ni^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2} nxe^{3}yah^{3}lxain^{1}nũ^{3}nĩn^{1}tu^{1}wa^{2}.
11 Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} e^{3}kxain^{1}to^{3}sĩ^{1}nhxain^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Jãx1sĩ^{1}na^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Wi̱^{1}lhin^{1}sxã^{3}
yxau^{3}yah^{3}lxi^{3}si^{1}hin^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}sxã^{3}
so^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} sa^{2}hxi^{2}kat1si^{1}nxa^{2}lxi^{3}jau^{3}su^{2}
Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sĩn^{1}to^{3}ha^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} wi^{1}kãi^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
Jau^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} e^{3}ki^{2}to^{3}sĩ^{1}nhxai^{2}kxai^{3}
jãx1sĩ^{1}na^{1}wa^{2}.
12 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} wi^{1}kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{2}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kain^{1}tu^{1}wa^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ye^{2}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
sa^{2}nẽn^{1}kain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Je^{3}su^{2}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lan^{2}tu̱^{3}
nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2tai^{1}nha^{2}kxai^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}.

2

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wa̱^{3}li^{2}ti^{3}wa^{3}kxi^{3}lon^{3}jau^{3}su^{2}

1 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Je³su² Kris²tu³jah¹la²
a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a² ĩ³yau¹ũ³hi² ã³yã³nũ²kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a²
ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³nx2ti³nha¹tu¹wa².
2 Kwa²wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxi³sĩn¹txa³hẽ¹la².
Nxe²e³kxi¹nx2tain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³la² ã²la² a³ka³nxi²na²hẽ³li¹. Jau³su² ta̱³nxa²:
— Hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²a¹hẽ³li¹. Ã²la²
a³ka³nxi²na²hẽ³li¹. Jau³su² ta̱³nxa²:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³khai³xa² ain³kxi²na¹hẽ³li¹. Ã²la²
a³ka³nxi²na²hẽ³li¹. Jau³su² ta̱³nxa², nxe³jau³jau¹xai²na²
ain³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²waun³txi³sxã³
ĩ³wã̱³wã̱³jah³lxi³sĩn¹txa³hẽ¹la². Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹sĩ¹nha³ta²wa².
Ha³te̱h³nxã³nxa² ĩ³sa²si¹hã³nx2ti³sĩ¹na¹ki³lxo³nxe³tain¹kxan²ti³
we¹tain¹yah³lxi³sĩn¹txa³hẽ¹la².
3 Wãn³txa² ka³lxa¹txi³ e³kxi¹nx2tain¹kxan²ti³
ain³nyha¹lxi³sĩn¹txa³hẽ¹la². Ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tai¹nha³ta²wa².
Nxe³ha²kxai³ a³ka³nxi²ju³ta² wa³su¹txi³ wã²nxa³ta̱³lxa¹ ju³tha¹li¹
wxã³sãn²tu¹wa².
— Txa²wã¹sũ̱³na² ten³ti³hex1sa²nxa³nhai¹. Yxo²kwĩ¹ki²sa³nhai¹.
A²nũ²a² ka³la¹txi³ nxe²e³kain¹sãn²tu¹wa². Nain¹sãn²ka³tu̱³
a²nũ²a² ka³na³ka³nat3sxã³ ko̱³nxe³thin¹khaix1te²a²
wxã³nũn³tu¹wa². Nxe³jah¹lai²li² a²ko̱³nxe³ju³ta² kãin² yũ²na³la².
Yxãn¹ta¹ kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²nũ¹sxã³ ha³lo²a² i̱³sa²tẽ³ko̱³xa² ã³na¹sxã³ wxe³ha²kxai³
nxe³te³na¹ i̱³sa²tẽ³si¹tu¹wa², ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la²sa³.
4 A²nxe³jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹ ki³ha¹kxi¹nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² Sũ̱³na² Si³yxau³jah¹lo²sa¹wi¹. Sũ̱³na²
ã̱³xa² yũ³te²sxa³yu²hẽ³li¹. Nxe³nũ²la² Sũ̱³na² sxi²ha²
ã³wih¹ka³tu̱³ Sũ̱³na² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³tu¹wa².
Nxe³nũ²la² sũ̱³nu²su²ki³lxo³tu¹wa². Yxãn¹ta¹
kãin²ki³han³jah¹lo²su²hĩ̱³nx2na³la².
5 Jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ wxã³sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
6-8 Jã¹nxe³sxã³ ha³lo²a² hau³ko³nhĩ¹na¹ wxã³tu¹wa².
Ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la² wxã³tu¹wa². Jau¹xai²na²
ya³nx2ti³nha¹hẽ³la². A²nxe³jah¹la² ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹lai²na²
o²la³kxi²ju³ta³nũ³a² ã²la² ãn³si³wxe²na³la². Yxãn¹ta¹ jah¹la²
sa²kxai³lu² hĩ¹na² hxi²kan¹txi³ wxã²nxa³lho³la². Jã¹nxe³sxã³
wi¹lhin¹khaix1jah¹la² ã²la² yxau³ya³nhẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³
yxau³ya³nhẽ³tãu³a² ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la² hxi²kan¹txi³
wxã²nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹khaix1jah¹la² ã³sxã³
ã³waix3sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la²
wxã³tu¹wa².
9 A²nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹la²
ĩ³nũ̱³kxũ³nũ¹hai¹nha²kxai³ wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²ki³lxo³tu¹wa².

10 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kọ^{3}nxe^{3}tĩh^{3}na^{2} ai^{3}ain^{1}te^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kain^{1}tu^{1}wa^{2}. Wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ki^{3}lxot3sa^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
te^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} jau^{1}xai^{2}na^{2} a^{3}lxai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}.
11 Nxain^{1}jut3su^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kain^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}kxe^{3}su^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}tu^{1}wa^{2}.
12 Nxain^{1}ka^{3}tụ^{3} tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ya^{2}la^{3}tụ^{3}jau^{3}xa^{2}
te^{3}nai^{1}nxa^{3}te^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kị^{3}ju^{3}ta^{2}
te^{3}nain^{1}te^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
ã^{3}nạ^{1}ain^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{3}kạ^{3}nxi^{2}sxã^{3} wxã^{3}hĩ^{1}nạ^{1} ã^{3}nạ^{1}ain^{1}tu^{1}wa^{2}.
Hãi^{1}sxã^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hai^{1}nha^{2}kxai^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}
yo^{3}ha^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}hain^{1}tu^{1}wa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ka^{2}sa^{3}.

Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

13 Txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2}
a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} kã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}tụ^{3} jau^{3}xan^{2}tụ^{3}
yxo^{2}ĩ^{2} ãn^{3}si^{3}wxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nhĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} wxạ^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sạ^{2}hau^{3}kot3sxã^{3} ĩ^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}so^{1}nx2ti^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
Yãu^{3}ka^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwại^{3}wi^{1}nxa^{2}lxi^{3}te^{3}lhxã^{3} sa^{2}si^{1}hã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}to^{3}sĩ^{1}na^{1}wa^{2}.
14 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nha^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxah^{1}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} jau^{1}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kxã^{1}nãu^{3}a^{1} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}tãu^{3}a^{1}
a^{2}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khai^{3}ju^{3}ta^{2} wã^{2}nhũ^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.
15 Txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ti^{3}nha^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2}
wxa^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{1}lxin^{1}nhĩn^{1}jau^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}nha^{1}jau^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
nxe^{3}sxã^{3} jau^{1}xai^{2}li^{2} nxe^{3}wã^{2}na^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}nxũ^{2}kwại^{3}lxũ^{1}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2} kan^{2}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}so^{2}
nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

16 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3}
a^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}. A^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lhxã^{3}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwại^{3}lxũ^{1}txi^{3}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}. A^{3}ka^{3}nxi^{2}sxã^{3}
wạ^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wah^{3}nxe^{3}kị^{3}tã^{3}la^{2}.
17 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxah^{1}lxin^{1}jut3su^{2} tạ^{3}nxa^{2} wãn^{3}txa^{2}
wi^{1}jau^{3}xa^{2} wi^{1}le^{3}yah^{3}lxin^{1}jut3su^{2} tạ^{3}nxa^{2} nxe^{3}si^{1}yhah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
ya^{3}lot3sxã^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}ta^{3}lxi^{3}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}ya^{3}to^{3}ha^{1}wa^{2}.

3

Txa²wã¹sũ³na² a²ne³nxẽ³na² ĩ³ye³kxi²ah³lxin¹jau³su²

1 Txa²wã³tã³nãu³xãi³. Txa²wã¹sũ³na² e³kxah¹lxin¹tãu³a¹
ne³wã²na³sah¹lxi³sĩn¹txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ ã³nxai³nha¹tãu³a²
Sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xan²tu³ wa³su³txi³ ha³ta³nxe³hi²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txi² wxãi²yã¹nxe³kxe³ju³ta²
ten³sa²sĩn¹nha²wa².
2 Jã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² kuh³lxa³thin¹te²su² te²a²
ko³nxe³ti³ kãi³te²su² te²a² nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na²
ã³non²ta³kxi²sa²si¹hain¹sĩ¹na¹jau³su² ten³sa²sĩn¹nha²wa²,
yxo²ĩ²xa³te²a² kãin² yũ³ha²kxai³la².
3 Nxe³sa²sĩn¹ju³ta² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
nũ³kxũn³khai¹nxe²na³la². Sa³ta³na²jah¹la² hxi²ka²
wxa²wxai³nxa²lxi³kxa²ya̱n³txi³su² ã³non²ta³kxi¹nx2ti³tu¹wa².
A²nxũ²kwa̱i³lxũ¹nxa²lxi³tu¹wa². Hai³txi³ sa²yxo²ã³ti³hex1nxe³nx2ti³xa³l
4 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
kwa³na³nx2ti³nha¹jau³xa² a²yxo²ha³kxa¹ we¹jah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ yan¹nãu³a² ã³na¹yah²lxan³tho³la².
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ĩ³hxi²ka¹ta²lxi³jah¹lai²la¹wa².
5 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²nẽ³ju³ta² jũ¹nxe²
ã³ne³wxe³ki̱³sa²kxai³ Kris²tu³jah¹la² nũ³kxũn³txi³
ã³si³tẽ³kxi²ki̱³ju³ta² jũ¹nxe² ã³ne³wxe³ki̱³sa²kxai³
nxe³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxan²ti³ ju¹tai²li² ã²la² kãi²non³sxã³
ã³ne³wxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²to³ha¹wa².

Ũ³txi³ wa³kon³te²su² kãi³ũ¹hah³lxin¹jau³su²

6 Txa²wã³tã³nãu³xãi³. Wxa²nũ³ka̱³txa² ha³tih³ ĩ³nxai²na²
ũ³txi³ wa³ko³nain¹te²su² ta¹hẽ¹la². Te²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la².
A²nxe³jah¹lai²li² txa²wã³tã³su² kxan²ti³ te²yã¹nxe²
kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³jah¹lai²li² ã³sxã³ u²lxi³
ã³si³tu³lxi²sxã³ yxau³jah¹lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³jau³xa²
e³kxi¹nx2ti³to³nha¹tai¹ti²tu³wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²kxai³lu² jau³jau¹xai²na²
ĩ³kwa³na³sain¹jau³jau¹xain²txi³ ĩ³kwa³na³nx2ti³nha¹wa².
7 Te²yã¹nxe³ kãi³sĩn¹te²txã³jai¹ti²tu³wa². Nxe³nha¹ha²kxai³
o²la³kxi²nha¹kxa² yã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
8 Wxa²yain³txa² so¹kxi¹nx2ti³nha¹kai³tã²
ũ³yho³hi¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa². Na¹ha²kxai³ hãi¹sxã³
wa³ko³na³la²ni²na¹kxan²ti³ yen³kxa² kwa² ũ³hũ¹sah¹lxin¹ju³ta²
ten³sĩn¹te²txã³wa². Kwa² hxi²tha³txa²lxa¹kxa²ya̱n³txi³sa².
9 Wxa²yain³txi³nũ³xa² ai³nxũ³nxa²lxi³nha¹ju³ta²
hxi²kan¹txi³ kwa³na³nx2ti³sĩ¹nhĩ³na¹wa². Yxãn¹ta¹ wain³txi³
ĩ³tih³nxe³nx2ti³te³lhxã³ ye¹nx2ti³nha¹hẽ³la².
10 Nxe³ki̱³sĩ¹nai³tã² kwa³na³nx2ti³nha¹te³nah¹lxi¹:

— U̱³txi³ wa³kon³te²a² wxa²yain³txa² wã²nhũ¹ain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³nx2ti³sĩ¹na¹tai¹ti²tu̱³wa².
11 Jã¹nxe³sxã³ wxa²nũ̱³ka̱³txa² ha³tih³ ĩ³nxai²na² u̱³te²a²
yũ³ta¹hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su² kwa²he¹ye²nyhain¹to³ta¹hẽ¹la².
Nxe³nyhai¹nhxai²na²hẽ³la².
12 Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²sxã³
ĩ³kwa³na³ain¹sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹, Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² nxe³sai¹nha²kxai³
ĩ³kwa³na³ain¹sĩ¹na¹te³nah¹lxi¹:
— U̱³lah³lxi³txa̱³lxi¹. Hãi¹sxã³ ka³nahx2sxã³
wa³kon³yah³lxin¹kxa² yo³ha² yain³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹.
Nxe³ain¹to³ha¹wa².
13 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Wi¹lo²la³kxah¹lxin¹ju³ta²
hxi²tha³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jah¹lxi³hẽ¹la².
14 Yah³lxin¹ju³ta² a²nũ²a² ĩ²li³te²a² ta²nxã¹nxai²na²
wãn³txa² sa²yxo²wet1sah¹lxi³sĩ¹nxãn³kxai²nãn²tu̱³
ĩ²khai¹nxe³tai¹yah³lxi³hẽ¹la². Sa²ye³ya̱¹not3sxã³ ã³jxah¹lxi³hẽ¹la².
Ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ãu²li²to³nha²hĩ̱³nx2na³la².
15 Ain¹yah³lxin¹kxan²ti³ ko̱¹ko̱¹sai¹nxa³wa².
Wxa²wã³tã̱³khai³xai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³
ĩ³xa̱n³ta³kxai¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².

Pau²lah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

16 Nxe³jut3su² nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ã³nhãu²no³tẽ³ju³ta² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² kxan²ti³
ĩ³hãu²no³tẽ³lhi¹nha¹jau³su² ĩ³ye³kxain¹sĩ¹na¹wa²,
Txa²wã¹sũ̱³na²sa³. A²nxe³jah¹la² hi²sen³su² wxa²nũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ ã³si³tẽ³kxi¹nx2ti³tu¹wa².
17 Jã¹nxe³jut3su² Pau²lah³lo²na¹xai²na² wãn³txa²
yxo²ha³kxa¹ txa²hxi²ka² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹nx2ta¹wa².
Ũ³wha²li¹lhxai²na¹hẽ³ jã¹nxe³sxã³ ũ³wha²li¹le¹nx2ta¹wa².
18 Nxe³na¹jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta²
ten³sa³nha²wa². Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lu²na¹wa².

1 Timoteo

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa²jah¹lo²sa¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³si¹ha¹jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² txa²wã¹ẽ¹na²
sa²hau³ko³tẽ³jah¹la² ĩ³kwa³na³sai¹ni² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
wah³nxe³ki̱³jah¹la² ĩ³kwa³na³sai¹ni² nxe³sain¹na²hẽ³la².
2 Nxe³na¹jut3su² Ti³mo²jah³lo²si¹nha²kxai³ ain³kxi²sẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sa¹nha²kxai³
txa²wẽ³sũ³te²si¹lxa². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³ya³sxã³
kãin² thãi³ti̱³la² a³lxi²nxa²si¹hi² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³ko³txa²si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²si¹hi²
nxe³nxa²si¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Wãn³txa² ki³han³jau³su² ĩ³tih³nxe³nyhain¹jau³su²

3-4 Nxe³ha²kxai³ Ma̱³se³to²na²ko³xa² ai³te³lhxã³ nxa¹hĩ¹nai³tã²
e³kxi¹nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nxa²ha¹te³nah¹lxi¹:
— E²fe³so³thĩ³na² hãi¹sxã³ yxau³sẽ¹li¹. A²nũ²a²
ĩ²li³te²a² wãn³txa² ki³han³jau³xa² ĩ³tih³nxe³nyhai¹nha³tai¹.
Nxe³te²a² ha³ya³kxa² o²la³kxain¹si¹hin¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹tai¹nhẽ³li¹. Wãn³txa² ki³han³jau³su² jau³xa² ã³na¹i²
wxa²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na² he¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jau³xai²na²
ya²la³tu̱³txa³kxai²nãn²tu̱³ ã³na¹i² nxe³ain¹si¹hin¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹tai¹nhẽ³li¹. Nxe³jau³xai²li² a²ẽ¹nãu³ai²na² hxi²kan¹txi³
yxo²ĩ²ki̱³jau³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² so¹lxi³
hxi²kan¹txi³ yxo²ĩ²ki̱³jau³xai²la¹wa².
5 Nxe³sxã³ wain³txi³ ĩ³tih³nxain¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ yũ³ha²kxai³
wain³ye¹nxa²ju³ta² so¹lxi³ kãi³ha²kxai³ Je³su²jah³la²
txa²wã¹ẽ¹nãu³a² sa²hau³ko³tẽ³ju³ta² yxo²ĩ²ha²kxai³
ai¹nhĩ³nx2na³la². Ain¹kxai²nãn²tu̱³ a³lxi²waun¹nyhu¹ki̱³ju³ta²
ã²la² kãi²nhĩ³nx2na³la². Ju¹tai²li² ten³sa³nha²wa².
6 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² wãn³txa² toh³lxi³jau³xa²
ain³so¹ain¹ka³tu̱³ wãn³txi³khai³xa² sa²kxai³lu²
ã³na¹ain¹na²hẽ³la². Kwa²toh³lxi³jau³xa² ĩ³tih³nxain¹te²ju²hẽ³la².
7 Nxe³sxã³:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² wha²li¹txã³nxu¹tai²na² wãn³txa²
ĩ³tih³nxe³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxain¹na³la². Nxe³yãn¹ta¹ jau¹xai²na²
ĩ³tih³nxain¹jau³xai²na² a³la³kxai¹nxa³ha²kxai³ a²si³yxau³tãu³a²
a̱in³nha²nxa³ha²kxai³ nxe³ain¹na³la².

8 Ai¹nha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² ĩ³tih³nxain¹jau³xu¹tai²na² wain³txi³ sa²yxo²we¹tain¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹te²ju²hẽ³la².
9 Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹tũ̱³ka̱³txi³ki̱³nãu¹xai²na²
ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³sxa³wa². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ko̱³nxe³ti³
kãi³te²su² te²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³ta³kxain¹te²su²
te²na² a²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ne̱³wã³nũn³ta³kxi²te²su²
te²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²nxa³te²su² te²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² ko̱³nxe³ti³ e³kxi²te²su² te²na² a²wĩ³nu²su²
ta̱³nxa² a²hã³ka³nũ²su² ta̱³nxa² ĩ³xa̱n³txa³kxain¹te²su²
te²na² a²nũ²a² su²lhã³nyhu¹ki³te²su² te²na² nxe³te²a²
yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xai³tã²
ĩ³tih³nxe³jau³nũ³ai²la¹wa².
10 Te²yã¹nxe³sxã³ tũ̱¹ka̱³txa² te²yã¹xain¹nũn³na³la².
Kuh³lxa³thin¹khaix1te²su² te²na² in³txi³su² ta̱³nxa² txu¹su²
ta̱³nxa² kuh³lxa³thin¹sxã³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ki³te²su²
te²na² a²nũ²a² ã̱³xa² nũ³kxũn³txi³ kãi³so¹sxã³
kwa²wa³kon³kxi²si¹jau³su² kwa³na³te²su² te²na²
ĩ³ki³ha¹kxi²te²su² te²na² a²nũ²a² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³
ko̱³nxe³ti³ e³kxi²nyhu¹te²su² te²na² wi¹lhin¹jau³xa²
yxo²kwĩn¹kxi²te²su² te²na² nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txu¹tai²na² ĩ³tih³nxe³jau³xai²la¹wa².
Nxe³jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² ã²la²
sa²yxo²we¹tain¹te²ju²hẽ³la².
11 Yxãn¹ta¹ wãn³txa² wxi²kin³ti³ton³khaix1si¹nhẽ³jau³su²
yũ³na¹wa². Nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
Wi¹lhin¹ta² Si³yxau³jah¹la² ũ³hũ¹sa²jau³xai²la¹wa².
Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³xai²la¹wa².
Ẽ³tih³nxe³nxa²ha¹jau³xai³ta³lxa²na³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²nẽn¹kxi²jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
Ẽ³nũ̱³kxũn³txi³sai¹nha²kxai³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
wi¹kãi³a¹kxe³su² nxe³ye²sa²jau³su² ĩ³kaix1so¹sai¹nha²kxai³
nxe³sain¹na²hẽ³la². Sũ̱³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³te³lhxã³ ĩ³kaix1so¹sain¹na²hẽ³la².
13 Nxe³na¹hĩ¹nai³kxai³lu² nxe³na¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
ko̱³nxe³te²lo³txai¹na¹ha²kxai³ Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa²
khãuh³lxa³tai¹na¹ha²kxai³ nũ̱³kxũn³txi³ a̱n³txi³ti³hin¹sxã³
o²la³kxi²na¹ha²kxai³ nxe³na¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ko̱³nha²nxa³ha²kxai³:

— Wain³txi³ kãi³a¹xã¹. Nxa¹jau³tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹hẽ³la².
Nxe³na¹kxan²ti³ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³kot3sa³na²hẽ³la².

14 Nxe^{3}sa^{3}nũ^{2}la^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
a^{3}lxi^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}si^{1}sain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}sai^{1}ni^{2} a^{3}lxai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sai^{1}ni^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} nxe^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}a^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
15 Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txi^{2} kọ̄^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
wã^{3}ko^{3}txa^{3}te^{2}tụ̄^{3} sa^{2}wa^{2}su^{1}txi^{2} nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Txai^{2}li^{2} kxã^{3}nxa^{2} kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3} wa^{3}to^{2}hi^{2}
jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ki^{3}han^{3}nxa^{3}wa^{2}. Wãn^{3}txi^{3}tụ̄^{3} e^{3}a^{1}wa^{2}.
16 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}na^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2}
wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}kot3sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Sa^{2}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2}
ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}ha^{2}kxai^{3}la^{1} txa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}hau^{3}kot3sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ̄^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3} ka^{3}tẹ̄^{3}na^{2} wi^{1}tãu^{3}a^{2}
nxe^{3}ti^{3}hi^{1}tain^{1}nũn^{3}tụ^{1}wa^{2}.
17 Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2} yũ^{2}nxa^{3}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}nãn^{1}te^{2}tụ̄^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Hai^{3}txi^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2}
yũ^{3}jah^{1}lo^{2}sxa^{3}wa^{2}. Ĩ^{2}kị̄^{3}sxa^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}.
Hãi^{1}nxe^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}yxau^{2}xai^{3}kị̄^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}la^{2}.
18 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ti^{3}mo^{2}jah^{3}lãi^{3}. Txa^{2}wẽt3si^{1}lxa^{2}.
Wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} a̱in^{3}so^{1}sẽ^{1}la^{2}.
Sa^{2}yxo^{2}wet1sẽ^{1}la^{2}. Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{2}tũ̄^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lain^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ne^{3}wã^{2}na^{3}xan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̄^{3}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txi^{3}nxa^{2}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2}
wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{2} wain^{3}txi^{3} o^{2}la^{3}kxin^{1}tu^{1}wa^{2}.
19 Ã^{3}na^{1}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}nxã^{2}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2}
Sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2} nxe^{3}wã^{2}na^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
20 I^{3}me^{3}ne^{2}u^{2}jah^{1}la^{2} A^{3}le^{3}syãn^{2}trah^{1}la^{3} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} te^{2}yã^{1}nxe^{2}
kãi^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ai^{1}nha^{2}kxai^{3} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} hxi^{2}ka^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Nxai^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2}
kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} e^{3}kxain^{1}jau^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}si^{1}hai^{1}na^{1}jau^{3}sa^{2}.

2

Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kị̄^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Ju^{2}ta^{3}la^{3} nxa^{2}ha^{1}te^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}yxau^{2}xai^{3}txa^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{2}e^{3}kxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jah^{1}lai^{2}li^{2} hxi^{2}ka^{1}nai^{1}nxa^{3}wi^{1}. Ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ta̱^{3}nxa^{2}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} wi^{1}lĩ^{2}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}tạ̱^{3}nxa^{2}:

— Jah^{1}la^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}tạ̱^{3}nxa^{2}:

— Jah^{1}lai^{2}li^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxai^{1}nĩn^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Wi^{1}lhin^{1}khaix1ni^{1}lxi^{1}. Sa^{2}nẽn^{1}kxi^{1}nxa^{2}ha^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tạ̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}txain^{1}to^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nxe^{3}nũh^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.

2 Nxe^{3}sxã^{3} kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}tũ^{3}kạ̱^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}nãu^{3}xã^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Sũ̱^{3}na^{2} nxe^{2}e^{3}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxẽ^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} sa^{2}hãu^{2}no^{3}ti^{2} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hãu^{2}no^{3}ti^{2} nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}yxau^{3}hĩ̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Nxẽ^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} yxau^{2} wi^{1}lhen^{3}txi^{3}nyhu^{1}sxã^{3} yxau^{2} nxe^{3}hĩ̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}.

3 Nxe^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tẽ^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}lih^{3}khai^{1}nxe^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

4 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txũ^{1}hai^{1}ni^{2} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}si^{1}hai^{1}ni^{2} nxain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}.

5 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}tã^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ĩ^{2}sa^{2}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.

6 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} wã^{2}nxũ̱^{1}hĩ^{2}nha^{2}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}w Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}nhau^{3}ko^{3}thĩ^{1}nai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}xa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} wã^{3}ko^{3}nxa^{3}te^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

7 A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}hain^{1}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}kaix1so^{1}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Sa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ̱^{3}kạ̱^{3}txi^{3}sxa^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}si^{1}nhẽ^{3}lain^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}sa^{2}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ki^{3}han^{3}nxa^{3}wa^{2}. Wãn^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}a^{1}wa^{2}.

8 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}je^{3}na^{2} he^{1}ain^{1}tãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. A^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wi^{1}lhi^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}hxi^{2}ka^{2}la^{1}nha^{2}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}nxain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}xạ̱n^{3}txi^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}txi^{3} wã^{2}nxũ̱^{1}hạ̱in^{3}nha^{2}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

9 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} txu^{1}ti^{3}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wã^{2}la^{2} wi^{1}khaix1ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nhain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}jut3sxa^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kãi^{3}ta^{3}kxẽ^{1}ha^{2} a^{3}lxi^{2}khaix1tĩh^{3}na^{2} ũ^{3}yhxe^{2}ta^{3}hẽ^{1}nha^{2} tạ̱^{3}nxa^{2} ou^{2}ra^{3}ka^{2} a^{3}lxi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}kxĩ̱^{3}sa^{2} ũ^{3}nhe^{3}kũ^{1}nha^{2} tạ̱^{3}nxa^{2} nx-ain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} hxi^{2}kan^{1}jut3sxa^{3}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} kwa^{2}

ĩ²kxain¹sxã³ ĩ³sa²nẽ¹kxain¹ju³ta² wai³nxa³wa². Yxãn¹ta¹ wã²la²
kwa² wi¹ka³lo³a² wi¹lhau³ko³nha²ka³lo³a² wain³na³la².
10 Yxãn¹ta¹ wi¹lhin¹ye²te²a² yen³kxa² wi¹lo²la³kxi²kxai²nãn²tu̱³
ã²la² wai³nhĩ³nx2na³la².
11 Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ha² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³tih³nxain¹kxai²nãn²tu̱³ ka³nah²nxe³sxã³ yxau³sxã³
ain³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ wai³nhĩ³nx2na³la².
12 Yxãn¹ta¹ txu¹sa²te²kxai³lu² in³txa² ĩ³tih³nxe³ta̱³nxa²
ĩ³kwa³na³ta̱³nxa² nxe³ju³tai²na² ten³sa²nxa³nha²wa².
Wai³nxa³wa². Hãi¹sxã³ ka³nah²nxe³sxã³ yxau³sxa̱in³kxi²kxai²nãn²tu̱³
wai³nhĩ³nx2na³la².
13 Nxe³ha²kxai³ a²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³lu² A³tãu²ah³lu¹tai²na²
txa²nũ² we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hã²wxãn³txa³
E²va³ka³lxu¹tai²kxai³lu² we¹tũn³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²sa². Hã²wxãn³txa³ Sa³ta³na²jah¹lai²na²
hi²sen³su² ta̱¹ka̱³lxi³nu¹ta²kxai³ ĩ³ki³ha̱¹kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
14 Te²yã¹nxe³sxã³ A³tãu²ah³lu¹tai²na² hai³txi³
ã³ke³tũ¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
txu¹ha³ka³lxai²na² ã³ke³tũ¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ko̱³nxe³ti³
kãi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
15 Jã¹nxe³sxã³ wẽ³sa² a³li³lah¹tãu³a² txu¹ha²
khãuhx3nha²te²jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²i² a²nũ²a² a³lxi²waun¹nyhu¹i² ai¹nha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na²
a²ko̱³nxe³ju³ta² ã³wa²su¹tu¹wa².

3

Yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² a²hxi²kan¹te²nãu³xa²

1 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹nũ³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na²
yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na² a²hxi²kan¹ti³su² ki̱³ju³ta²
ten³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhĩ³nx2na³la². Wai³nhĩ³nx2na³la².
Ki³han³nxa³wa².
2 Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²hxi²kan¹ti³su² ki̱³ju³ta²
ten³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ki̱³ju³ta² kãin² yũ³ki̱³sa²kxai³
a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ²li³te²a² hxi²kan¹txi³ ko̱³nxe³ti³
e³kxi²nẽ³lai¹nhĩ³nx2nxa³wa². Nxe³nẽ³lai¹nha²kxai³ txu¹ha²
ka³na³ka³na³te²a² so¹lxi³ tẽ³i² wain³txi³ wã²nxũ¹ha̱in³nha²
txa²wã¹o²la³kxi²ki̱³ju³ta² wain³txi³ kãi³i² a²hoh³lxi³su²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹le³kxi² nxe³ne̱³lhĩ³nx2na³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² u²lxi³ wxã³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³
yain³txa² wã²nhũ¹hĩ³ki̱³tã³la². Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa²
ã³ne³wxe²nxa³te²a² wxã³kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
ĩ³yau¹ũ³hĩn³ki̱³tã³la².
3 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² yain³jau³xa² ũn³jau³xa²
ĩ³na²sxã³ wen¹ki̱³sxa³ha²kxai³ txa²wã¹nũ³ka̱³txa² kwa²
ã³nhe¹kxi²nyhu¹ki̱³sxa³ha²kxai³ nxe³hĩ³ki̱³tã³la². Te²yã¹nxe³sxã³

a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ wi¹lḩin¹sxã³ ĩ²ḩa²kxai³ hãu²non³sxã³
yxau³ha²kxai³ yen³kxa² yxo²kwa̱in³nẽ³lxa³ha²kxai³
nxe³hĩ³ki̱³tã³la².
4 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹sxi²ha² yxau³tũ³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹
hxi²kan¹txi³ hau³kot3sĩ³ki̱³tã³la². Txa²wã¹wẽ³ha³lxa² wain³txi³
ĩ³tih³nxe³ki̱³sa²kxai³ wain³txi³ sa²yxo²we¹tẽ³lai¹nhĩ³nx2na³la².
5 Nxe³ha²kxa̱i³ txa²wã¹wẽ³ha³lxa̱² hxi²kan¹txi³
hau³ko³ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²ki̱³tũ³ka̱³txi³ki̱³na¹xai²na²
hxi²kan¹txi³ ĩ³hau³kot3hĩ³ki̱³sxa³wa².
6 A²nxe³jah¹la² kwẽn¹tai²na¹ yxo²ĩ² ã³si³wxe³kxai²nãn²tu̱³
hxi²kan¹txi³ ĩ³hau³ko³tẽ³lxa³lho³la². Nxe³ke³la³te²kxai³:
— Kãin² yxo²ĩ²te²sa¹wi¹. Ain¹jau³su² nxe³kxai²nãn²tu̱³
a²ẽ¹nãu³a² ĩ³yxo²kãin²ti³nha²sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ³nx2na³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Sa³ta³na²jah¹la² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²kxa²
yã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nũn³tu¹wa², Txa²wã¹sũ³na²
hxi²ka²sa³.
7 Nxe³kxa²yu³su² a²nũ²a² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²a²
wi¹le³ai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su²
yxo²ĩ²tũ³ka̱³txai²na² ko̱³nxe³te²lo³jau³su² ha³ta̱³nxe³ha³ta²wa².

Yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² ĩ²ũ³te²nãu³xa²

8 Txa²wã¹nũ³ka̱³txi³ki̱³na¹xa² yen³kxa² wã²nhũ¹ki̱³ju³ta²
o²la³kxi²ti³ten³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹yxau²xai³ki̱³tãu³a²
wi¹lhin¹sxã³ yxau³ye² yau³ka³na³ka³nat3sxã³ a²ya³la³lyau³tu̱³
e³i² yain³jau³xa² ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nxa³i² yen³kxa² kwa²
yxo²kwa̱i³nxa³i² nxe³hĩn³ki̱³tã³la².
9 Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a̱u³txi³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² tah²lxi³
we¹tẽ³jah¹la² nxe³te²na² wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²so¹sxã³
kãi³te²la³ hĩ³nx2na³la².
10 A²nxe³jah¹la² wa³ka³la² ã̱³xa² o²la³kxi²sãn²sxã³
a̱in³sxã³ ĩ²ain¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹li² wai³ni² nxe²na³na¹
ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
ĩ²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ nxe³hĩ¹na¹ yen³kxa² wã²nhũ²xai³ki̱³ju³ta²
o²la³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wai³nhĩ³nx2na³la².
11 Nxa²ha¹te¹ te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ti³nãu³xa²
a²yxau²xai³lain¹tãu³a² wi¹lhin¹sxã³ yxau³ain¹ye²ha²kxai³
wãn³txa² ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³ha²kxai³ yain³jau³xa²
ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nxa³ha²kxai³ a²wa³ka³li³yu³ta² wain³txi³
o²la³kxi²ha²kxai³ nxe³hĩ³nx2na³la².
12 A²nxe³jah¹lai²na² yen³kxa² wã²nhũ¹xai³ki̱³ju³ta²
o²la³kxi²jah¹la² sa²kxai³lu² txu¹ha² ka³na³ka³na³ta²
so¹lxi³ tẽ³ha²kxai³ a²wẽ³ha³lxai²na² whãi²na¹ wain³txi³
ĩ³tih³nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ³nx2na³la². Nxe³sxã³ a²sxi²ha²
yxau³ju³ta² wain³txi³ ĩ³hau³ko³tũ¹hĩ³nx2na³la².

13 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} ha^{3}kxa^{1} wain^{3}txi^{3}
o^{2}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
wi^{1}le^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}nyhain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2}
Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wxi^{2}kan^{1}ton^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxai^{1}nhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

Ã^{3}no^{1}sa^{2}tẽ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}

14 Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}le^{1}nxa^{2}ha^{1}wa^{2}. Ki^{3}han^{3}nxa^{3}wa^{2}.
Ye^{3}jen^{1}na^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nxa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}khaix1sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

15 Nxe^{3}na^{1}ta^{1} hxi̱^{2}kan^{1}sa^{2}nxa̱^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa̱^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nxa^{2}ha^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2} ã^{2}la^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}hĩ^{3}nxa^{1}lxa^{2}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3}
yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} wi^{1}wi^{1}nxe^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũ^{1}hai^{1}nhĩ^{3}nxa^{1}lxa^{2}.
A^{2}nxe^{3}tũ^{1}ka̱^{3}txai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ka^{3}te̱n^{3}yah^{1}la^{2}
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}la^{1}wa^{2}. Ya^{2}la^{3}lyau^{3}xan^{2}tu̱^{3} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}su^{2}
ye^{2}ha^{2}kxai^{3} a̱in^{3}kxi^{2}yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}wa^{2}.

16 Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã^{3}ne^{3}hi^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{2}
wa^{3}lxe^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ta^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ã^{3}nhxi^{2}ka^{1}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}nũ^{2}khai^{3}hũ^{3}nxe^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2}
Jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}a^{2} wi^{1}lhin^{1}sa^{2}sai^{1}ye^{2}kxe^{3}su^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} oh^{3}xan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ko^{3}xa^{2} yxau^{3}kxan^{2}ti^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}te^{2}kxa^{3}kxa^{1} oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} wa̱^{3}li^{2} ka^{3}la^{3}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa

4

Wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}lha^{2}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}ki^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}

1 Jau^{1}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} jah^{1}la^{2}
wi^{1}wi^{1}nxe^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1} kxãn^{3}nãu^{3}a^{1}
yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}tih^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}ka^{3}tu̱^{3}
wãn^{3}txa^{2} a^{2}ta^{3}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}ke^{3}tũ^{1}ain^{1}jau^{3}su^{2}
ain^{3}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}ta^{3}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}
wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxain^{1}jau^{3}xa^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xan^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}tu^{1}wa^{2}.

2 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ki^{3}han^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxain^{1}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Ẽ^{3}tih^{3}nxain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1}
ãin^{2}ti^{3}sxã^{3} ĩ^{2}ã^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} te^{3}nai^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}.

3 A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} nxe^{2}e^{3}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txu^{1}ha^{2} so^{1}kḭ^{3}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nxa^{3}wi^{1}. Nũh^{1}yxau^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} wain^{3}na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} sĩ^{3}na^{2} wã^{2}nhĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ki^{3}han^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} yain^{3}txi^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} ka^{3}yxuh^{3}sxu^{2} tạ^{3}nxa^{2} te^{2}a^{2} a^{2}whãi^{2}na^{1} wi^{1}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} we^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wã^{2}nhĩ^{2}kxi^{2}sxã^{3} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}kxi^{2}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} wain^{3}na^{3}la^{2}.

4 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} we^{1}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} en^{2}kḭ^{3}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}.

5 Yxãn^{1}ta^{1} e^{3}kxi^{2}kḭ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}sũ^{3}nãi^{3}. Ka^{3}yxuh^{3}xai^{2}li^{2} ũ^{3}hũ^{1}sa^{2}nhĩ^{1}kxa^{2} wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}sa^{2}sĩ^{1}nĩ^{1}nha^{2}wi^{1}. Nxe^{3}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} wi^{1}lye^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kḭ^{3}sa^{2}kxai^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} wã^{2}nhĩ^{2}kḭ^{3}ju^{3}ta^{2} wain^{3}na^{3}la^{2}.

Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wain^{3}txi^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}kḭ^{3}jau^{3}su^{2}

6 Nxe^{3}jut3su^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}wã^{3}tã^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxẽ^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wain^{3}txi^{3} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nxain^{1}jau^{3}xa^{2} wain^{3}txi^{3} ã^{3}ne^{3}wxe^{2} nxẽ^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lin^{1}tu^{1}wa^{2}.

7 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}tṵ^{3}txa^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}ti^{3}he^{1}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{3}lhxã^{3} kãin^{2} o^{2}la^{3}kxi^{1}sẽ^{1}la^{2}.

8 Txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ai^{2}li^{2} sxĩ^{3}nxũn^{3}te^{3}lhxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} jũ^{1}nxe^{2} wi^{1}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kḭ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ã^{2}la^{2} wi^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}kḭ^{3}sĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tṵ^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ka^{3}lih^{3}kḭ^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}kḭ^{3}ka^{3}tṵ^{3}ta^{1} kxãn^{3}nãu^{3}a^{1} ka^{3}lih^{3}khaix1nxe^{3}kḭ^{3}tu^{1}wa^{2}.

9 Jau^{1}xai^{2}na^{2} ya^{2}la^{3}tṵ^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}kḭ^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}.

10 Jau^{1}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}kḭ^{3}sa^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{3}ka^{3}nxi^{2}ju^{3}ta^{2} wah^{3}nxe^{2} yxau^{3}kḭ^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nẽ^{3}lain^{1}kxan^{2}ti^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}hen^{3}txain^{1}kḭ^{3}tã^{3}la^{2}.

11 Nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} jau^{1}xai^{2}na^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} sa^{3}nxe^{3}lxa^{3}kxi^{3}sin^{1}kxan^{2}ti^{3}
yah^{3}lon^{1}nxã^{2}nxa^{3}kxan^{2}ti^{3} ĩ^{3}ãin^{2}txi^{3}sxã^{3} hxi^{2}waun^{3}txi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxai^{1}nĩn^{1}jah^{1}lo^{2}sin^{1}tu^{1}wa^{2}. Wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}xa^{2}
so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}ye^{3}i^{2} wain^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}nyhu^{1}i^{2}
a^{3}lxi^{2}waun^{1}nyhu^{1}i^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kan^{2}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}txi^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} wã^{2}nxũ^{1}ha^{3}in^{3}nha^{2} nxe^{3}sẽ^{1}la^{2}.
13 Ye^{3}jen^{1}na^{2} wxã^{3}na^{1}tu^{1}wa^{2}. Hĩ^{1}na^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}.
Nxe^{3}sa^{2}nxa^{3}hĩ^{1}nai^{2}na^{1} wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
sa^{2}nũ^{3}tai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ha^{3}te^{3}h^{3}nxã^{3}nxa^{2} ĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}tai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Wãn^{3}txai^{2}li^{2}
wain^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
Wãn^{3}txa^{2} wa^{3}lxe^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{2}in^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} wain^{3}txi^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
14 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ju^{3}ta^{2} nxe^{3}wãn^{2}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ain^{3}kxi^{1}xi^{2}khaix1nxe^{3}sẽ^{1}la^{2}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}tã^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}a^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}ka^{2} wxa^{2}ne^{3}hẽ^{1}nhain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}nxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ju^{3}ta^{2} hĩ^{1}na^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{2}na^{3}li^{1}. Nxain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
15 Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{2}khai^{1}nxe^{3}sẽ^{1}la^{2}. Wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}txa^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2}
wain^{3}txi^{3} kãi^{3}in^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nxain^{1}tu^{1}wa^{2}.
16 Ĩ^{2}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} e^{3}in^{1}jau^{3}xa^{2} wi^{1}lĩ^{2}ĩ^{1}nha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}hai^{1}nĩn^{1}jau^{3}xa^{2} wi^{1}lĩ^{2}ĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}sẽ^{1}la^{2}. Ko^{3}nxe^{3}ti^{3}
o^{2}la^{3}kxin^{1}kxa^{2}ya^{3}n^{3}txi^{3}sa^{2}. Nxẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} wxa^{2}nũ^{3}ka^{3}txa^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}ta^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}.

5

Yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} wi^{1}kãi^{3}waun^{1}nyhu^{1}kxi^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} in^{3}txa^{2} yah^{3}lon^{1}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} yxo^{2}xũn^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}kwai^{2}kxain^{1}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wxa^{2}wĩ^{3}na^{2} hũ^{3}nxe^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Sa^{3}nxe^{3}la^{3}ku^{3}su^{2} te^{2}a^{2} wxa^{2}lon^{3}hũ^{3}nxe^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
2 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} txu^{1}ha^{2} a^{3}ka^{3}lxon^{1}te^{2}a^{2}
wxa^{2}hã^{3}ka^{3}na^{2} hũ^{3}nxẽ^{1}nha^{2}kxai^{3} wãin^{2}ta^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
wxa^{2}ha^{3}lĩn^{3}ta^{3}ka^{3}lxu^{3}hũ^{3}nxẽ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxẽn^{1}ka^{3}tu^{3}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Ko^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}kxi^{2}nha^{2}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
3 Wã^{3}ha^{3}te^{3}sa^{3}ka^{3}lxu^{3}khai^{3}xa^{2} wi^{1}lĩ^{2}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Yen^{3}kxa^{2}
wxa^{2}hau^{3}kot3sxã^{3} wã^{2}nhũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.

4 Yxãn¹ta¹ a̱³ka³lxon¹ta¹ka³lxa² wã³ha³te³son³ta¹ka³lxa² sa²kxai³lu² a²wẽ³ha³lxa² yũ³ta̱³nxa² a²sa³wi³ha³lxa² yũ³ta̱³nxa² ĩ²txa²sã²nhẽ³la². Yũ³kxai²nãn²tu̱³ nxe³tũ̱³ka̱³txai²li² wi¹lĩ²txai¹lxa². Nxe³te²na² hxi²ki³kxai³lu² sa²hau³ko³tain¹ju³ta² a²ha³lo²ai²la¹wa². Kxã³nhxĩ¹nai³tã² kãi²nxa̱³sxã³ txo¹nai¹nxa̱³hĩ¹nai³tã² a²ha̱³ka̱³na² hxi²ka² sa²hau³ko³tain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu̱³ hĩ¹nai²na² wẽ³ha̱³lxa² hxi²ki³kxai³lu² wã̱²ha³te³son³ta¹ka̱³lxa² hxi²nũn¹ sa²wa̱³li²ju³ta² wain³na³la², Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²sa³.

5 Jã¹nxe³jut3su² wã³ha³te³son³ta¹ka³lxu³khai³xa² a²sa³wi³ha³lxa² yũ²nxa³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² a³ka³nxi²ju³ta² wah³nxe²na³la². Ã³nhxi²ka¹nxa³ju³ta² ĩ³ye³kxi²na³la². Nxe³sxã³ ka³nxah³ta² ĩ³ye³kxi² a³lan²ta² ĩ³ye³kxi² nxe²na³la², Txa²wã¹sũ̱³na² ne³nxẽ³na²sa³.

6 Yxãn¹ta¹ wã²nxũ̱h¹ta¹ka³lxa² so¹lxi³ ĩ³ka³lih¹ti²nha²kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²toh³xa³kxai²nãn²tu̱³ nxe³ta¹ka³lxai²na² a²ẽ¹nãu³ai²na² ya³lu²te²hũ̱³nxe² yxau²xai³te²ju²hẽ³la².

7 A²nxe³jut3su² jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ wxa²nũ̱³ka̱³txai²li² ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la². Nxai¹nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ ko̱³nxe³ti³ e³ai¹nxa³lho³la².

8 A²nxe³jut3su² a²yah³la²nãu³su² ta̱³nxa² a²xa³ka³lxu²nãu³su² ta̱³nxa² a²nũ̱³ka̱³txa² sa²hau³ko³tai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² e²nai¹nhĩ̱³nx2na³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²a² wi¹wa³to²hi²hĩ̱³nx2na³la².

9 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ wã³ha³te³son¹ta¹ka³lxa² ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³sxã³ txa²wã¹hxi²ka² hxan³sxã³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa²wa²la³kxi²xi²nũn³sxã³ kwẽ³kon³sxã³ 60 nxe² kwẽ³kon³sxã³ yxau²xai³ta¹ka³lxa² so¹lxi³ a²ĩ³lxa² ũ³wha²li¹lhxã³ ã³nhau³ko̱³txai¹nhẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxa² kxã̱³nxai³kxai³ in³txa² ka³na³ka³na³te²a² so¹nhya¹sxã³ yxau²xai³lah³na²hẽ³la².

10 A²nxe³ta¹ka³lxa²kxai³la¹ wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹le³kxi² kxã³nhxĩ¹nai³kxai³ wẽ³ha³lxa² wi¹wain³txi³ wãi²lo³ti² a²nũ²a² ha̱³la³ka̱³lxa³lon³te³lhxã³ wxã³kxai²nãn²tu̱³ ũ³nyhai¹ti² a²nũ²a² yxo²ĩ²te²a² wxa²yu̱³hi̱n³ta³kxi² a²nũ²a² khãuh³lxa³thin¹te²a² ã³non²ta³kxi² wi¹lo²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ kãi³i² nxe³ta¹ka³lxa² ĩ³lxa² so¹lxi³ ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hau³ko³tai¹nhẽ³la².

11 Yxãn¹ta¹ txu¹ha² wã³ha³te³son³ta¹ka³lxa² kwa² a̱³ka³lxo¹nxa³ta¹ka³lxa² ĩ³lxa² ũ³wha²li¹txa³hẽ¹la². Nxe³ta¹ka³lxa² ye³jen¹nãu³a² in³txa² yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² wãn³txa² a³lxi²nxa³ha²kxai³ in³txa² ã¹so¹hĩ̱³nx2na³la².

12 Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³tai³tã² e³kxi²jau³xai³tã² sa²yxo²ã³ha²kxai³ wã²nxũ̱h¹lxi³hĩ̱³nx2na³la².

13 Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ sxi²ha² ai³lha²thet3sxã³ u³txi³ wa³ko³nai¹nhĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ kwa²wãn³txa²

ya²la³lhxa³jau³xa² kwa² hen³txai¹nhĩ³nx2na³la². Nain¹kxa²yu³su²
wxa²nũ³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³ ko̱³txe²lo³nx2tai¹nhĩ³nx2na³la².
14 Nxe³jut3su² ha²kxai³ wã³ha³te³sa³ka³lxa² a̱³ka³lxo¹nxa³te²a²
e³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
— In³txa² ã¹so¹txu¹ni¹. Wẽ³nhĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wẽ³sa²
wi¹we¹txa̱²hẽ³ni¹. Wxa²sxi²ha² wi¹lhau³ko̱³txa̱²hẽ³ni¹.
Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ ko̱³nxe³te²lo³txa²nxa³lho³ni¹.
Nxai¹nhĩ³na¹wa².
15 Jã¹nxe³jut3su² wã³ha³te³son³ta¹ka³lxa² a²ha³tih³xa²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹lai²na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹tha²kxai³ nxe³hĩ³nx2na³la².
16 Jã¹nxe³jut3su² txu¹ha² a̱³ka³lxo¹nxa³te²a² hi²sen³su²
a̱³ka³lxon¹te²na² a²hã³ka³nũ²su² ta̱³nxa² a²hã̱i³nũ²su²
ta̱³nxa² ka³te̱n³su² yxau³kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²a² sa²kxai³lu²
wi¹lhau³ko³txai¹lxa². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²tũ³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² wã³ha³te³son³ta¹ka³lxu³khai³xa² so¹lxi³
wi¹lhau³ko³tai¹nhĩ³nx2na³la².
17 Nxa²ha¹te¹ wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xa² wi¹lo²la³kxain¹kxai²nãn²tu̱³
sa²nẽn¹kxi²sxã³ ũ³yho³hai¹nĩn¹ju³ta² wai³nhĩ³nx2na³la².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wain³txi³ ĩ³tih³nxe³ha²kxai³
wa³lxe³jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹ha²kxai³ nxain¹kxai²nãn²tu̱³
nxe³txai¹nhẽ³la².
18 Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² e³te³nah¹lxi¹:
— Po¹nai²li² yain³ta³ki³a² ti̱³lo³te³lhxã³ ti̱³ha³te³kxi²xai³tãu³a²
sa²yxo²tai³txa³hẽ¹li¹. Jã¹nxe³sxã³ yau³xa̱³xa²sa¹:
— A²nũ²a² wa³kon³kxi²nẽ³lain¹kxai²nãn²tu̱³
ũ³yho³hain¹ki̱³ju³ta² wain³na³li¹. Txa²wã¹sũ³na²
ũ³wha²li³txã³nxai³tã² nxe³ta̱¹hxai²ti³a̱i¹ti²tu³wa².
19 A²nũ²a² wxã³sxã³ wxa²hxi²kan¹te²a² ko̱³nxe³ti³
e³kxi²kxai²nãn²tu̱³ ain³kxi²txa³hẽ¹la². A²nũ²a² ka³na³ka³na³te²a²
wxã³kxan²ti³ ain³kxain¹txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ha¹li¹
ka³na³ki² nxe²e³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ ain³kxi¹txai¹nhẽ³la².
20 Wxa²nũ³ka̱³txai²na² ha³tih³xa² ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹to³kxai²nãn²tu̱³ ã³nũ²kxi¹txai¹nhẽ³la².
Ai¹nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ jah¹la² e³lai²na¹ ĩ³kwa̱i²kxi¹txai¹nhẽ³la²,
a²nũ²a² ka³lxa¹txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²ya̱n³ti³sa². Nxe³sxã³
wi¹kãi³ain¹tu¹wa².
21 Nxe³na¹jut3su² jau¹xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²we¹txa²hẽ³la². Wãn³txa² yau³jũ¹jau³su² kxan²ti³
sa²yxo²ã³txa³hẽ¹la². A²nũ²a² ĩ²li³te²a² sa²yxo²ã³si¹nxain¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹nxa²kxan²ti³ ain³kxain¹txa³hẽ¹la², hxi²kan¹jah¹lo²su²
kxan²ti³na². Nxe³jau³xai²li² ĩ³kwa³na³nxa²ha¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ye³na² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ye³na²
oh³xan¹tũ³ka̱³txa² wi¹lhin¹te²ai²na² a²ye³na² ĩ²sain¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹wa².

22 Wxa²hxi²kan¹ti³su² te²a² ĩ²sxã³ sa²so¹ti³ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³
wa³su³txa³hẽ¹la². Jũ¹nxe² ha³lo³kxit1sã²nhẽ³la², ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² kãi³yxau²xai³te²sa² kxa²ya̱n³txi³sa². Nxe³te²su²
kxai²nãn²tu̱³ wxãin²txi³ a²hxi²ki³te²la³nũ³nhĩ³nxa¹lxa².
23 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ton³nxa²to³ha²kxai³ ĩ³yau³xa² so¹lxi³
ĩ³na²txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ u²va²yau³xa² jũ¹nxe² ĩ³na¹sẽ¹la².
24 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²ai²li² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³te²na² sa²kxai³lu² a²wã³ki³kxai³ e³lxah²lxi³
ha²kxai³ a²wã³ki³kxai³ hãi³a² kãi³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la².
E³lxah²lxi³sxã³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ wxãi²kxai³ hxi²kan¹ti³
ĩ³kwa̱i²kxai¹nhĩ³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹ hãi³a² kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³
a²yan¹nãu³a² so¹lxi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².
25 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wi¹kãi³te²na² sa²kxai³lu²
a²wã³ki³kxai³ e³lxah²lxi³ ha²kxai³ a²wã³ki³kxai³ a²yan¹nãu³a²
so¹lxi³ wi¹kãi³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².

6

1 A²nũ²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3sxã³ yxau²xai³te²na²
sa²kxai³lu² wi¹wa³kon³kxi²ha²kxai³ a²hxi²kan¹jah¹lo²khai³xa²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²ha²kxai³ nxe³txai¹nhẽ³la². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²a² ĩ²li³te²a² Txa²wã¹su̱³na² ĩ³lxa² ta̱³nxa² a²wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ¹nxa²ha¹jau³xa² ta̱³nxa² ko̱³nxe³te²lo³te²a² yũ²nxa³lho³la².
2 Te²yã¹nxe³sxã³ a²wa³kxẽn³yah³lai²li² Txa²wã¹su̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹kxai²nãn²tu̱³ a²wa³kxẽn³yah³lo²lot3sxã³
yxau²xai³jah¹lai²na² hi²sen³kxai³lu² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Kwa³na³sa²jah¹la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹jah¹lo²su² nũ³nha²kxai³ txa²wã³ta̱³xai²la¹wi¹.
Nxe³ha²kxai³ wi¹wa³kon³nxa³kxan²ti³ wain³na³li¹. Nxe³jau³su²
kxai²nãn²tu̱³ wai³nxa³wa². Yxãn¹ta¹ yxo²ĩ²jah¹lo²su²
nũ³nha²kxai³ ã²la² nũ̱³kxũn³txi³ ã²la² wi¹wi¹nxe²
wa³kon³kxain¹ju³ta² wain³na³la². A²wa³kxẽn³yah³lai²li²
Je³su²jah³lai²na² Wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ txa²wã³ta̱³su²
hĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³jau³jau¹xai²li² ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la².

Wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

3 Jã¹nxe³na¹jau³su² a²nũ²a² ĩ²li³te²a² wãn³txa² yau³xa̱³xa²
tẽ³sxã³ wxã³kxai²nãn²tu̱³ ĩ²khai¹nxet3sã²nhẽ³la². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na²
wãn³txain²txi³ wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nxa²ha¹jau³xa²
wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³xa² wãn³txain²txi³
hãix1jau³xa²yãx1te²jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ kwẽn¹tai²na²
wxã³jah¹lai²na² wãn³txa² yau³xa̱³lxi³ti³ e³kxai²nãn²tu̱³
ain³kxain¹txa³hẽ¹la².
4 A²nxe³jah¹la² wãn³txa² yxo²kãin²e³jah¹lai²la¹wa².
Hai³txi³ ã³ne³wxe³ti³he¹xai¹nhĩ³nx2nxa³wa². A²wãn³txa²

so¹lxi³ kwa² toh¹lxe¹hĩ³nx2na³la². Nxe²e³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³xa̱n³ta³kxi²nyhu¹i² ĩ³kãi²non³nha²si¹jau³su² yxo²xũn³txi³
ĩ³ye³kxi² kwa²he¹kxi²nyhu¹i² ko̱³nxe³te²lo³kxi²nyhu¹i² a²nũ²a²
ã³xa² yxo²ĩ²xa³sxã³ ĩ³wã³wã³ta³kxi²nyhu¹i² nxe³jah¹lo²su²
hĩ³nx2na³la².
5 Jã¹nxe³te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³ti³ a̱in³nha²ju³ta² so¹lxi³
yũ³ha²kxai³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ĩ³tih³nxai¹nxa³ha²kxai³
nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a̱n³ta³txi³ ĩ³ye³ye³kxi²nyhu¹ain¹na³la².
— Kãin² yen³kxi³nha²te³lhxã³ yxo²ĩ²a¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su²
nxe³hĩ³nx2na³la².
6 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹sxã³ hãu²no³nha²hĩ³ki̱³tã³la².
Nxe³ju³tai²li² yen³kxi³nha²ju³ta² ã³wa²to²hi²sxã³ wi¹la² ai²na³la².
7 Nxe³sxã³ kxã³nxai³tã² txa²wã¹wẽ³sĩ¹nai³tã² yen³kxa² tẽ³sxã³
a³li³lah¹kxi³sxa³tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ yah³lon¹sxã³
ya³lu²ki̱³tãu³a¹ yen³kxa² tẽ³ki̱³sxa³lho³la².
8 Nxe³ha²kxai³ yain³txa² yũ³ki̱³sa²kxai³ sxi²ha² yũ³ki̱³sa²kxai³
nxe³ki̱³te²a² so¹lxi³ ãn³nhĩ³nx2na³la².
9 Yxãn¹ta¹ yen³kxa² yxo²kwa̱in³jah¹la² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³
wã²nxũ¹ha̱in³nha² ã³si³wxe³hĩ³nx2na³la². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³
hã²wxãn³txa³ tĩh³nai²li² ko̱³nxe³ti³ a̱in³nhain¹tĩh³na²
ai³kxai²nãn²tu̱³ khãuh³lxa³thin¹sa²tẽ³tu¹wa².
10 Jã¹nxe³sxã³ yen³kxa² yxo²kwa̱in³kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nxe³ju³ta² ka³lxa¹txi³ wxã³kxi²nẽ³na³la².
Jã¹nxe³jut3su² yxo²ĩ²tũ³ka̱³txa² a²ha³tih³xa² yen³kxa²
kãin² yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ai¹nha²kxai³
kuh³lxa³thin¹khai¹xain¹na²hẽ³la².

Pau²lah³la² a²yxo²wãn³txa² Ti³mo²jah³la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

11 Yxãn¹ta¹ wxãi²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
sa³wit3si¹nha²kxai³ ju¹tai²na² yxo²ha³kxa¹ ã³na¹txa²hẽ³la².
Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wain³ju³ta² so¹lxi³ ãn³ten³txa²hẽ³la².
Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³txa²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² kan²txi³ yxo²ĩ²txa²hẽ³la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
a³lxi²khai¹nxe³tai¹nhẽ³la². Ko̱³nxe³ti³ e³kxi¹nxain¹kxan²ti³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wain³txi³ kãi³txa²hẽ³la². Hãi¹sxã³
thãi³ti³la² wi¹kãi³txai¹nhẽ³la².
12 A²nũ²a² nũ³kxũn³txi³ ã³nhe¹kxi²nyhu¹kxa² yã¹nxe³sxã³
nũ³kxũn³txi³ ã³nhe¹kxit1sxã³ ko̱³nxe³ju³ta² ã³na¹txa²hẽ³la².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ka³te̱n³yau³xa² hxi²ki³kxa²
yã¹nxe³sxã³ ain³so¹khai¹nxe³sẽ¹la². Nxe³sih¹nxa²jau³su²
Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹nxa²tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³
kxã³nhxĩ¹nai³tã² yxo²ĩ² ã³si³wxe¹ĩ¹nhĩ¹nai³tã² a²nũ²a²

ka³lxa¹txi³ ĩ³hen³txai¹nĩn¹tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe² ãh¹
o²la³kxi¹to³hẽ¹la².
13-14 Nxe³na¹jau³su² wãn³txa² e³kxi¹nxa²ha¹jau³xai²li²
a²yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hẽ³la². Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nxe³te²lo³txa²ju³ta² yũ²nxa³lho³la². Nxe³jau³xai²li²
txa²wãn³txi³sxa³wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txai²la¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² wxã²nxa³ta̱³lxa¹ nxe²kãi³txa²hẽ³la². Jau¹xa²
yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ka³te̱n³yu³ta²
ũ³hũ¹nẽ³lain¹jah¹la² ĩ²nxa²na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² a²wãn³txa² ka³te̱n³yau³xa² sa²kxai³lu² Põn³si³o³
Pi³la²jah³lai¹tã² ĩ³hen³txi³te³nai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³sxã³ Je³su²
Kris²tu³jah¹lain²txi³ ĩ²nxãn²nũn³na³la².
15 Jã¹nxe³jut3su² ye³jen¹na² Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²tãu³a²
wã²nã³ũ¹nhẽ³lain¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
wi¹lhin¹khaix1jah¹la² kãin²khaix1nx2na³la². Ã²la² kãin²
ã³sen³sai¹jah¹la² yũ²nxa³wa². Nũ̱³kxũn³khaix1jah¹lai²la¹wa².
A²nũ²a² a²wa³kxẽ³nxa² kãin²na³la². Yxãn¹ta¹ jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² a²wa³kxẽn³ti³nãu³xai²na² yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxẽ³nxa²
a²si³yxau³jah¹lo²la²na³la².
16 Jah¹lai²na² so¹lxi³ ya³lu²ju³ta² yũ³ti³hex1jah¹lo²sxa³wa².
Ha²te¹ti³hũ̱³ju³ta² so¹lxi³ yxau²xai³jah¹lai²la¹wa².
Ka³nxah³ju³ta² yũ³jah¹lo²sxa³wa². A²nũ²a² hxi²kan¹txi³
ĩ²nxũ̱n³kxi²ti³he¹nxe³hĩ̱³ki̱³sxa³wa². A²nũ²a²
ĩ²ti³he¹jah¹lo²sxa³wa². Hxi²kan¹txi³ ĩ²ki̱³sxa³jah¹lo²su² na³la².
A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ sa²nẽn¹kain¹tu¹wa². Nũ̱³kxũn³ju³ta²
ne³ki³son³sxã³ hxan³kxi²nxa³lho³la². Nxe³te²sẽ¹la².
17 Nxa²ha¹te¹ hĩ¹na²su² a²nũ²a² yen³kxih³khaix1te²a²
e³kxi¹txai¹nhẽ³la². E³kxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a² nxe²e³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
“Txai²na² kãin²te²sa¹wi¹. Wxa²nũ̱³ka̱³txa² kãi²nxa³wi¹.”
Nxe³yah³lxin¹jau³su² e³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Yen³kxa²
wa³su³txi³ hxan³kxi¹nx2ti³ha³tai¹. Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³ko³txa²lxi³tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ka³lih³kxi²txi³ wi¹lhin¹yah³lxi¹nha²kxai³ yen³kxa²
yxo²kwa̱in³yah²lxan³tho³li¹.
18 Yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lhin¹kxi³ju³ta² so¹lxi³
o²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Wxa²yen³kxa² a³lxi²nxa³sxã³
wã²nhũ¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹.
19 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kxãn³nãu³a¹ kxan²ti³ ka³te̱n³su²
yxau³ki̱³tãu³a¹ yen³kxa² wi¹ju³ta³nũ³a² kãin²yũ³tu¹wi¹.
Nxe²e³kxi¹txai¹nhẽ³la².
20 Ti³mo²jah³lãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² e³kxi¹nxa²jau³xa²
yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hẽ³la². A²nũ²a² ã̱³xa²

toh³lxa³te³ain¹jau³xa² ĩ³wa²lũ³xain¹txa³hẽ¹la².

— A²hoh³lxi³sa¹wi¹. Ain¹kxan²ti³ ã³ne³wxe³ai¹nxa³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xain¹txa³hẽ¹la².

21 A²nũ²a² nxe²kãi³te²a² yũ²na³la². Kãi³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³na¹ain¹na²hẽ³la². Jã¹nxẽn¹kxa²ya̱n³ti³su² na¹jau³xai²li² ĩ³ye³ye¹nxa²ha¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²kxai³lu² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nxa²ju³ta² ten³sa³nha²wa². Txai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lun²ye¹nxa²ha¹wa².

2 Timoteo

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ãh¹ ũ³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa²jah¹lo²sa¹wa². Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã² ĩ³hen³txi³si¹ha¹jau³su²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa³na²hẽ³la². Ju¹tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³jah¹la² ten³nũn³jau³sa²na³la². Nxe³ha²kxai³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² wãn³txai³tã² ka³tẽ̱n³yau³xa² ũ³hũ¹sa²jau³xai³tã²
yxo²ĩ²nũ³na¹kxa² ĩ³yau¹ũ³nxa²te³lhxã³ nxe³ye¹nxa²ha¹wa².
2 Jã¹nxe³jut3su² Ti³mo²jah³lo²si¹lxa². Ain³kxi²sẽ¹la².
Txa²ki³lha³lxi¹lxa². A³lxi¹nxa²ha¹nha²wa², Nxe³ha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nxa²si¹hi² wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³txa²si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a²
ã³nhãu²no³txa²si¹hi² nxe³nxa²si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Pau²lah³lai²na² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jau³su²

3 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
Txa²wĩ³nu²nãu³xu¹tai²na² sa²yxo²we¹tain¹kxu¹jã¹nxa¹wa².
Ju¹tai²na² so¹lxi³ txa²ten³sa²ju³tai²la¹wa². Nxe³na¹ha²kxai³
ka³nxah³ta² whãi²na¹ a³lan²tãu³a² whãi²na¹
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa². Nxe³na¹tãu³a² Sũ̱³na²
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nxa²si¹ha¹jau³su² ĩ³ye³kxi²to³ha¹wa².
4 Nxe³ha²kxai³ ĩ³ãin²txin¹ju³tai³tã² ĩ²nxa²ha¹ha²kxai³
ãh¹ĩ²xi²ti³ten³khai¹nxa²ha¹nha²wa². Ĩ³ka³lih¹nxa²ha¹ju³ta²
ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ka³li¹ti³san¹tu¹wa².
5 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² kxan²ti³ sa²yxo²we¹tin¹ju³tai³tã²
ĩ²nxa²ha¹wa². A²wi¹lhĩ¹na² wxa²hã̱i³na² Lo³i²ta³ka³lxa² yxo²ĩ²i²
wxa²hã³ka³na² Eu³ni²sa³ka³lxa² yxo²ĩ²i² yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ wxãi²kxai³ yxo²ĩ²khai¹nxũ³ni¹lxa².
6 Kxã³nhxĩ¹nai³kxai³ txa²hxi²ka² wxa²ne³hẽh¹nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa².
Nxe³nxa²ha¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ã³nhxi²ka¹txa²ju³ta² hĩ¹na² ã³si³wxe²na³li¹.
Nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Nxẽn¹jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³hxi²ka¹txa²ju³ta² ain³kxi²xi²khai¹nxe³sẽ¹la². Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nha¹sẽ¹la².
7 Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³na³la².
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yuh³lxain¹ki̱³ju³ta² yũ²nxa³wa².
Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ³nũ̱³kxũn³txi³nẽ³na²hẽ³la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
a³lxi²wa²so³tẽ³na²hẽ³la². Wi¹la̱in³nha²ti³hit1sain¹na²hẽ³la².
8 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yãu²lxi²txa³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³ sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxi²sain¹tai¹ti²tu³wa²,

Je³su²jah³la² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹ha²kxai³la². A²nxe³jut3su²
ĩ³yãu²lxi²sa²nũn³txa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ ĩ³ya³lo³ti¹sẽ¹la².
Nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³ai¹nĩn¹tãu³a² khãuh³nxe³sain¹kxa² yã¹nxe²
khãuh³nxe³nxain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
ĩ³nũ̱³kxũn³txi³nxa²tu¹wa².
9 A²nxe³jah¹lain²txi³ kxã³nhxĩ¹nai³tã³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
sa²wa²sut1sa²kxai³ ĩ³kaix1tũ³so¹nẽ³lai¹nha²kxai³
nxe³nẽ³lain¹te³nai¹ti²tu³wa², wi¹lhin¹ki̱³sxa³kxan²ti³na².
Nũh¹ĩ²sxã³ o²la³kxi²nẽ³nu²hẽ³la². Nxe³sxã³ a³lxi²nẽ³ju³tai²li²
wã²nã³ũ¹hi² thãi³ti³la²sxã³ wi¹lĩ²nẽ³lain¹ju³ta² wã²nã³ũ¹hi²
nxe³te³lhxã³ nxe³nẽ³lain¹nu²hẽ³la². Nxe³ju³tai²li²
txa²wã¹ha³lo²a² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²kxai³ kãi³ju³ta³nũ³a²
a³la³kxi²sxã³ ã²la² nũh¹ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la² txa²wã¹ẽ¹nãu³a²
sa²hau³ko³tẽ³jah¹la² wxã³tai¹ti²tu³wa². Wxã³nũ²la²
ya³lu²kxi²nẽ³na²hẽ³la². Ya³lu²kxi²nẽ³lhĩ¹nãn¹te²tu̱³
ya³lu²kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ yuh³lxi³nẽ³lxa³lho³la².
Je³su²jah³la² ka³te̱n³su² yxau²sa²tẽ³sih¹nẽ³ju³ta² e³lxah²lxi³
ĩ³tih³nxe³nẽ³na²hẽ³la².
11 Nxa²ha¹te¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²kxai³lu² ĩ²sxã³
ĩ³so¹sain¹na²hẽ³la².
— Sũ̱³na² wãn³txa² u¹lxa³nãu³a¹ ai³sxã³ ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³li¹.
Kwa³na³nxa²ha¹jau³xai²na² ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³li¹. Wãn³txa²
wa³le̱³jau³xa² ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².
12 Nxe³na¹jut3su² khãuh³lxa³txi³sa³nha²wa². Nxe³sa³kxan²ti³
ãu²li²sa²nxa³nha²wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²a¹jah¹la²
ĩ²te²sa¹wa². Wa³ka³li³yu³ta² ũ³hũ¹sai¹nha²kxai³
ĩ³hxi²kat1sain¹tu¹wa². Nxe³sai¹nhĩ¹nãn¹te²tu̱³
ã³na¹sai¹nxa³lho³la². Je³su²jah³la² ã³wa̱³li²sxã³
a³ka³nxi²nxa³tãu³a² ã³na¹sai¹nxa³lho³la².
13 Wãn³txai²li² ya²la³tu̱³ jau³xai²li² ĩ³tih³nxe³nxa²ha¹jau³xai²li²
ain³so¹sẽ¹la². Ĩ³tih³nxe³nxa²ha¹kxa² yã¹nxe³sẽ¹la². A²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ a³lxi¹tai¹nhẽ³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²sxã³
yxau²xai³ki̱³sa²kxai³ ju¹tai²li² ũ³hũ¹nẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa².
14 Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³hxi²ka¹txa²ju³ta²
ĩ²khai¹nxe³sẽ¹la². Sa²yxo²ã³txa³hẽ¹la².

15 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² A²si³a³ko³xan¹tũ̱³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²ã³sain¹na²hẽ³la². Fi³je²lah³la²
Her³mo²je³ne³sah³la² te²yã¹nxe² sa²yxo²ã³sain¹na²hẽ³la².
16 Yxãn¹ta¹ O³ne³si²fo³ro³jah¹la² hai³txi³ ti³he¹xai¹nxa³wa².
Nxe³yãn¹ta¹ kwa³thi³la² sa²hxi²ta̱i³nha²sxã³ sxa³na¹kxan²ti³
ãu²li²sai¹nxa³hẽ³la². Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³sain¹to³nha²hẽ³la².

Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

17 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} Ro^{2}ma^{2}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} ã^{3}ten^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ai^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

18 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} E^{2}fe^{3}so^{3}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}nũ^{3}na^{1}hĩ^{1}nai^{3}tã^{2} jah^{1}la^{2}kxai^{3} kãin^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}sain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} a^{3}ka^{3}nxi^{2}tãu^{3}a^{1} thãi^{3}ti^{3}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

2

Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ya^{3}lo^{3}txi^{3}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

1 Txa^{2}wẽ^{3}sãi^{3}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}nĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nxa^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ya^{3}lo^{3}ti^{1}sẽ^{1}la^{2}.

2 Wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nũ^{2}a̱^{2} ka̱^{3}lxa^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{2}nẽ^{3}lain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}na^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} Wain^{3}txi^{3} o^{2}la^{3}kxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ãh^{1}a^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nyhain^{1}tu^{1}wa^{2}.

3 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kwa^{3}jan^{3}ta^{2} so^{3}ta^{2}to^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nha^{1}kxan^{2}ti^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wãn^{3}txa^{2} ya^{3}lo^{3}txi^{1}sẽ^{1}la^{2}.

4 So^{3}ta^{2}to^{2}jah^{1}la^{2} yen^{3}kxa^{2} toh^{3}lxi^{3}ta^{2} kwa^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}la^{2} a^{2}ten^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

5 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} sa^{3}nxe^{3}la^{3}ki^{3}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} bo^{2}la^{2}nã̱^{3}ka^{2} tẽ^{3}sxã^{3} kwa^{2}wa^{3}ni̱^{3}lo^{3}nain^{1}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Wain^{3}txi^{3} wa^{3}ni̱^{3}lo^{3}nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}yo^{3}ha^{2} yũ^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wain^{3}txi^{3} wa^{3}ni̱^{3}lo^{3}nai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}yo^{3}ha^{2} yũ^{3}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.

6 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} hai^{3}sxa^{2} wa^{3}kon^{3}jah^{1}la^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} wa^{3}kon^{3}ye^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} jah^{1}lai^{2}na^{2} txa^{2}nũ^{2} yain^{3}txa^{2} kãin^{2} so^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

7 Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{2}khai^{1}nxe^{3}sẽ^{1}la^{2}. Nẽn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nxa^{2}tu^{1}wa^{2}.

8 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}sxã^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}jah^{1}lain^{2}txi^{3} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} jah^{1}lain^{2}txi^{3} nxe^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Ju^{1}tai^{2}li^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txai^{1}na^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kwa^{3}na^{3}sain^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}.

9 Nxe^{3}sain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} hĩ^{1}na^{2} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} ũ^{3}tĩ̱^{1}kxi^{2}sain^{1}thĩ^{3}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}te^{2}a^{2} ũ^{3}tĩ̱^{1}kxi^{2}sa^{2}thĩ^{3}na^{2}

khãuhx3nha²sxã³ yxau³na¹wa². Sain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² hxi²kan¹ti³ ũ³tĩ̱¹ki²wxe³kxi³te²sxa³yu²hẽ³la².
10 Nxe³na¹jut3su² ũ³tĩ̱¹kxi²nha²sxã³ yxau³na¹kxan²ti³
ya³lo³txi²sa³nha²wa². A²nũ²a² ã̱³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³sxã³
ã³yũ³so¹te²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
sa²yxo²we¹tain¹kxai²nãn²tu̱³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
yxau³ju³ta² wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³lain¹nũn³tu¹wa².
Nxe³ju³tai²li² ten³khaix1sa³nha²wa², khãuhx3sa³kxan²ti³na².
11 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ki̱³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² khãuhx3nha²sxã³
ya³lu²ki̱³kxan²ti³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²ka² ka³te̱n³su² yxau²xai³la³kxi²ki̱³tu¹wa².
Wãn³txi³khai³xai²la¹wa².
12 Khãuhx3nha²ki³jut3su² e³nxũ³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ kxãn³nãu³a¹
Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu² a³ka³nxi²sxã³
a³wa̱³li²hĩ¹na¹ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ a²hxi²kan¹ta²
si³yxau³tãu³lo³tain¹tu¹wa². Nxe³hĩ¹na¹ ã³si³tẽ³kxi²ki̱³sxã³
hxi²kan¹ti³hi¹tẽ³nũn³tu¹wa².
Yxãn¹ta¹ hĩ¹na² sa²yxo²ã³ain¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ kxãn³nãu³a¹
sa²yxo²ã³nẽ³nũn³tu¹wa².
13 Yxo²ĩ²nha²ki̱³ju³ta² hxi²tha³nha²sxã³ sa²yxo²ã³nha²ki̱³kxan²ti³
jah¹lai²li² hai³txi³ hxi²tha³nha²sxã³ sa²yxo²ã³nha²jah¹lo³sxa³wa²
Wã²nxũ̱h¹ en²nha²jah¹lo²sxa³wa².
Jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ya²la³tu̱³jau³xai²la¹wa².

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ãu²lxin²kxa²ya̱n³txi³su² wi¹wa³kon³ki̱³jau³su²

14 Jã¹nxe³jut3su² jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ne³wã²na³ai¹nha³ta²wa².
Nxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ĩ²nẽ³na³li¹. Nẽ³lha²kxai³
wãn³txa² toh³lxi³jau³xa² ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹,
yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² ã³na¹yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su¹. Nxẽn¹jau³su²
nxe³txai¹nhẽ³la².
15 Jã¹nxe³sxã³ wa³ka³li³yu³ta² wi¹lo²la³kxi²jah¹la² yã¹nxe²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ya²la³lyau³xan²tu̱³ wain³txi³
ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³la². Wi¹lo²la³kxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a² ĩ³ãu²lxin¹ju³ta² yũ³nxa²hĩ̱³nx2nxa³wa².
16 Jã¹nxe³sxã³ wãn³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² ko̱³nxe³ti³
e³kxi²jau³xa² ã³na¹i² kwa²toh³lxi³jau³xa² ã³na¹i² nxe³sẽ¹la².
Nxe³jau³jau¹xai²na² e³kxi²sxã³ kãi³jah¹la² sa²kxai³lu² ã²la²
ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³nũ³nhĩ̱³nx2na³la², ko̱³nxe³thin¹jah¹la²sa³.
17 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹sĩ̱³na² jũ¹nxĩ³ton³sxã³
ko̱³nxe³ti³ a̱un³kxai²nãn²tu̱³ hĩ³ne³ki³nũ̱³xa²
wxa²to̱¹la³kxi²nha²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ ye³jen¹na² kãin²

ko̱³nxe³ton³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³jau³su² te²yã¹nxe³sxã³
kãin² ko̱³to³nh̃ĩ̱³nx2na³la². Hi³me³ne²yah³la² Fi³le²to²jah³la²
nxe²kãi³ain¹te²ju²hẽ³la².
18 Ya²la³lyau³xa² ã³na¹ain¹sxã³ ĩ³ki³ha¹kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Je³su²jah³la² sa²so¹kxi²nẽ³ju³ta² ã²la² ha³nãu³hi²nẽ³nhai¹.
Ain¹jau³su² ha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³kxũn³ti³ yxo²ĩ²xa³te²na²
hi²sen³su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² wã̱³tain¹na²hẽ³la².
19 Nxa²ha¹te¹ yxo²ĩ²ki̱³ju³ta² a²si³yxau³ju³ta² ya²la³lai²la¹wa².
Wxi²kan¹txi³ kan²khai¹nxe²na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
e³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Yxo²ĩ²sain¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ²xai³te²sa¹wi¹.
Te²yã¹nxũn³jau³xa²sa¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³lxa² yxo²ĩ²so¹te²a² ko̱³nxa³thin¹ju³ta²
ã³na¹tai¹lxi¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².
20 Te²yã¹nxe³jut3su² sxi²ha² kãin²thĩ³na²
yen³kxih³khaix1te²a² sxi²ha² yen³kxa² wi¹khaix1tẽ³na²
yũ³hxai²tai¹ti²tu³wa². Ou²ro²tẽ³na² yũ² pra²ta²tẽ³na² yũ²
nhxai²tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ kũ³we²ki²la² wi¹lxa³tẽ³na²
yũ³nũ³nhxai²tai¹ti²tu³wa². Hi³sa³ka³tẽ¹na² yũ² kxĩh³nũ̱³xẽ¹na²
yũ² nhxai²tai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ yen³kxa² wi¹te²a²
ũ³ha¹tẽ³na² yũ² yen³kxa² ko̱³nxe³te²a² ũ³ha¹tẽ³na² yũ²
nhxai²tai¹ti²tu³wa².
21 Jã¹nxe³jut3su² jau¹xai²li² ko̱³nxe³jau³xa²
ã³na¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhxan³ka²ti³nha²ki̱³kxai²nã
yen³kxa² wi¹tẽ³hũ̱³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Tẽ¹nai²li²
hxan³kxi²tẽn³su² ha²kxai³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
a²wa³ka³li³yu³khai³xa² wi¹ju³ta³nũ³a² o²la³kxi²ki̱³si¹jau³su²
sa²hau³ko³kxi²nẽ³lai¹nhĩ̱³nx2na³la².
22 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² sa³nxe³la³ki³su² jah¹la² ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² yũ³te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³sxã³ kãi³txa³hẽ¹la². Ju¹tai²li²
ã³na¹txa²hẽ³la². Hãi¹sxã³ wi¹ju³ta² so¹lxi³ nũ̱³kxũn³txi³
kãi³txa²hẽ³la². Wain³txi³ o²la³kxi¹sẽ¹la². Yxo²ĩ²khai¹nxe³sẽ¹la².
A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²khai¹nxe³txai¹nhẽ³la². Nxe³sxã³
hãu²no³txain¹sxã³ yxau³jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na²
yxo²ha³kxa¹ a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹te²a² nxe² kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³la².
Jã¹nxe³sẽ¹la².
23-24 Yxãn¹ta¹ wãn³txa² wa³lxe³jau³xa² hxi²kan¹ti³
ã³ne³wxe²nxa³jau³xa² kwa²ĩ³ye³ki²nyhu¹txa³hẽ¹la²,
ĩ³xa̱n³ta³kxi²nyhu¹in¹kxa²ya̱n³txi³sa². A²nũ²a² kwa²toh³lxi³te²a²
kwa²he¹ki²te³lhxã³ ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxi²te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² sa³wit3su² ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³la². A²nũ²a² ã̱³xa²
thãi³ti³la² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ũh¹jah¹lai²la¹wa². Wãn³txa² wi¹jau³xa²

a²nũ²a² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wain³txi³ ai²nxa³te²a² hxi²kan¹ti³
ĩ³tih³nxe³hı̃³nx2na³la².
25 Nxe³sxã³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ã³ne³wxe²nxa³te²a²
yxo²xu̱n³txi³ ĩ³ye³kxi¹nxain¹kxan²ti³ thãi³ti³la²sxã³
Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³la².
Nxai¹nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ a²ko̱³nxain¹ju³ta² ã³na¹ain¹ka³tu̱³
Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²si¹hai¹nĩn¹jau³su² nxe³te³lhxã³
nxe³txai¹nhẽ³la².
26 Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ Sa³ta³na²jah¹la² tĩh³na²
ã³ai¹nhı̃³nx2na³la². Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ sa²yxo²ã³sain¹te²a²
ĩ²ã³nha²sxã³ wi¹lhin¹sxã³ ã³wa̱³li²hı̃³nx2na³la², Txa²wã¹su̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹te³lha³ka².

3

Ko̱³nxe³ti³ kãi³te²a² wxã³ju³ta²nũ³an¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wa̱³li²ju³ta³nũ³a²
ya̱u³so³nhĩ¹na¹ yxo²ĩ²tu̱³ka̱³txa² khãuh³lxa³ti³khai¹xain¹tu¹wa²,
ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹te²a² ka³lxa¹ha²kxai³la². Ju¹tai²li²
ne³wãn²txa³hẽ¹la².
2 Nxe³hĩ¹na² a²nũ²khai³xa² so¹lxi³ a³lxi²nha² yen³kxa² so¹lxi³
yxo²kwa̱i³ni² nxe³ain¹tu¹wa². Yxo²ha³txe³ti³ ĩ³ye³kxi²nha²
ĩ³kãin²ti³nha²sxã³ ĩ³ye³i² Txa²wã¹su̱³na² ĩ³wai³ka³si³nai¹ni²
a²wĩ³na² a²hã³ka³na² nxe³ya³sxã³ sa²yxo²ã³ai¹ni² a²nũ²a²
ã³non²ta³kxi²kxan²ti³ wi¹lxon³kai¹nxa³i² a²ẽ¹nãu³ai²na²
wi¹lhin¹te²lo³ju³ta² te³nxa³i² nxe³ain¹tu¹wa².
3 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² a̱³xa² ĩ³ãin²ta³ki²nyhu¹jau³la³
yũ²nxa³i² a²nũ²a² a̱³xa² ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²kxai²nãn²tu̱³
ne³wã²na³ai¹nxa³i² ko̱³nxe³ti³ hãi³a² ĩ³he³son³kxi²nyhu¹i²
ĩ²li³ju³ta² ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi² a²nũ²a² a̱³xa²
kãin²khãuh³lxa³txai¹ni² wi¹lhin¹sxã³ o²la³kxi²ju³ta²
yxo²kwĩn¹kxi² nxe³ai¹nhı̃³nx2na³la².
4 Te²yã¹nxe³sxã³ a²ya̱³la²te²a² khãuh³lxa³tai¹ni²
ĩ³ne³wa³nũ³ta³kxi²sxã³ kãi³i² a²ẽ¹nãu³ai²na² yxo²kãin²e³i² kwa²
wa³ni̱³lon³ju³ta² so¹lxi³ te³nha²kxai³ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa²
te³nxa³i² nxe³ai¹nhı̃³nx2na³la².
5 Nxe³sxã³ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² kwa² sa²yxo²we¹kxan²ti³
a²ẽ¹nãu³ai²na² Txa²wã¹su̱³na² nu̱³kxũn³ju³ta² yxo²ĩ²ai¹nxa³wa².
Nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³ ã³sxã³ ã³waix3txai¹nhẽ³la².
6 A²nxe² kãi³te²su² te²a² he³la³kxi³su² te²na² sa²kxai³lu²
a²nũ²a² a̱³xa² sxi²ha² ã³wih¹te²ju²hẽ³la². Ã³wih¹kxai²nãn²tu̱³
txu¹ha² yxau²xai³ta¹ka³lxa² ã³ke³tũ¹ain¹sxã³ wai³nxa³jau³su²
ĩ³tih³nxe³te²ju²hẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxa² kxã³nhxĩ¹nai³tã²
ko̱³nxe³ti³ kãi³i² kwa² a²ten³jau³su² kãi³i² nxe³te²ju²hẽ³la².

7 Wãn³txa² tah²yau³xa² wa³nũt3jau³xa² so¹lxi³ ten³kxan²ti³
hai³txi³ a³la³kxi²ti³he¹nxai¹nxa³wa². Ya²la³lyau³xa²
a³ti²ti³he¹nxai¹nxa³wa².
8 Jã¹nxe³sxã³ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²kxai³ Ja³ne²sah³lu¹tai²na²
Jã³pre²sah³lu¹tai²na² nxe³sxã³ ya²la³lyau³xa²
te³nain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Nxai¹nha²kxai³
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
A²nxe³jah¹lai²li² te²yã¹nxe³ kãi³ain¹te²la¹wa². Ya²la³lyau³xa²
te³nai¹nxa³i² a²hoh³lxi³su² ki³ju³ta² yũ³ai¹nxa³i²
nxe³ain¹na³la². Nxe³ain¹kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ki³lxo³xain¹na³la². Nxe³ain¹kxan²ti³ kãin²ki³ha³nain¹na³la².
9 A²nxe³te²na² kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tai²li² ye³je¹na² a²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹ e³lai²na¹ ĩ²ain¹tu¹wa². Ja³ne²sah³lu¹tai²na²
Jã³pre²sah³lu¹tai²na² nxe³sxã³ a²kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
e³lai²na¹ ĩ²ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Te²u¹jã¹xain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jau³xa² ne³ki³son³jau³su²

10 Nxai¹nha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa²
ĩ³tih³nxai¹na¹ju³ta² ĩ²i² wi¹kãi³a¹ju³ta² ĩ²san¹tai¹ti²tu³wa².
Ain³nha¹jau³xa² yxo²ha³kxa¹ ĩ²i² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²a¹ju³ta² ĩ²i² a²nũ²a² wa³su³txi³ a³la³kxai¹nxa³kxan²ti³
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ ĩ³tih³nxai¹na¹ju³ta² ĩ²i² a²nũ²a²
a³lxai¹na¹ju³ta² ĩ²i² a²nũ²a² khãuh³lxa³txi³sain¹kxan²ti³
ã³na¹nxa³sxã³ o²la³kxi²na¹ju³ta² ĩ²i² nxe³na¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹
ĩ²san¹tai¹ti²tu³wa².
11 Te²yã¹nxe³sxã³ kxã³nhxĩ¹nai³tã² Ãn³ti³o³ki²a²thĩ³na²
I³ko²ni²a²thĩ³na² Lis²tra²thĩ³na² nxe³sxã³ ã³nxai³na¹hĩ¹nai³tã²
ĩ³xan³ta³kxi²khaix1sain¹tai¹ti²tu³wa². Khãuh³lxa³txi³khaix1sai¹nhẽ¹la².
Nxe³sain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
ã³non²ta³ki²sa³hẽ¹la². Ju¹tai²li² ĩ²san¹tai¹ti²tu³wa².
12 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ti³ten³kxai²nãn²tu³
ĩ³xan³ta³kxain¹ju³ta² yũ² khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta² yũ²
nxe³ain¹tu¹wa².
13 Nxe³sxã³ a²nũ²a² kõ³nxe³ti³ kãi³te²a² ĩ³ki³ha¹kxi²
wã³nxĩn¹ki³lxo³nxe² nxain¹tu¹wa². A²nũ²a² ã³ke³tũ¹ain¹tu¹wa².
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã³xa² ã³wa³li²sxã³ ã³ke³tũ¹nyhain¹nũn³tu¹wa².
Hĩ¹na² jũ¹nxe² kãi³ain¹na³la². Ye³jen¹nãu³a² ã²la² kãi²non³sxã³
kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹tu¹wa².
14 Nxain¹kxan²ti³ wxãi²na² sa²kxai³lu² wãn³txa²
ya²la³lyau³xa² ĩ³tih³nxe³nxa²sĩ¹na¹jau³xai³tã² yxo²ĩ²so¹sẽ¹la².
Sa²yxo²ã³txa³hẽ¹la². Ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ ĩ³tih³nxe³nxa²ha¹ju³ta²
wi¹la³la³kxi¹lxa².
15 Wxa²wẽ³sĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa²
ĩ²in¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xai²li² yxo²ĩ²ĩ¹nha²kxai³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²sut1sxã³ wxa²kõ³nxe³ju³ta²

sa²hxan³ka³ti³nxa²tai¹ti²tu³wa², Txa²wã¹sũ³na²sa³.
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ Je³su²jah³la² wãn³txa² kan²txi³
sa²yxo²we¹tin¹tai¹ti²tu³wa².
16 Jã¹nxe³sxã³ kxã³nhxĩ¹nai³tã² a²nũ²a²nãu³u¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ ũ³wha²li¹lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³w
Nxe³jau³xa² yxo²ha³kxa¹ wã³ko³nxa³te²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txai²la¹wa². Nxe³sxã³ jau³jau¹xai²na² tẽ³sxã³ a²nũ²a²
ĩ³tih³nxe³i² a²nũ²a² ko̱³nxe³ju³ta² wã²nã³ũ¹hi² ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² ĩ³wai³kxa²so¹sxã³ wain³txi³ kãi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³hi²
nxe³te³lhxã³ kxi³jau³xai²la¹wa².
17 Nxe³jau³xai²li² sa²yxo²we¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹ti³
wain³txi³ o²la³kxi²hĩ̱³nx2na³la². Wi¹lo²la³kxi²nũ¹hain¹te³lhxã³
sa²hau³ko³kxi²nẽ³lhĩ̱³nx2na³la².

4

1 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la².
Wxi²kan¹sxã³ ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³jah¹lai²na² Je³su²jah³lai²na² nxe³ya³sxã³
ĩ²yxau³kxi²nẽ³lain¹na³la². Hĩ¹na² ye³jen¹na² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² wa̱³li²tu¹wa². Wa̱³li²tãu³a² a²nũ²a²
ka³te̱n³su² ta̱³nxa² ya³lu²te²su² ta̱³nxa² nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹
kãi³ain¹kxai³ jã¹nxe² kãi³ain¹kxa² yo³ha² a³ya³tain¹tu¹wa².
Wi¹kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹
Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³thĩ¹na¹ wi¹la² kãi³in¹kxa² yo³ha²
ũ³yho³hi¹nxa²tu¹wa².
2 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa²
ya³lo³txi²sxã³ a²nũ²a² ĩ³yau¹ũ³tai¹nhẽ³la². Ain³kxi²te³lhxã³
wxã³ain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³tai¹nhẽ³la². Yxãn¹ta¹
nxai¹nxa³kxan²ti³ ã³sxã³ ĩ³yau¹ũ³hain¹txa³hẽ¹la².
Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kwa̱i²kxi¹txai¹nhẽ³la².
Yxo²ĩ²nxa²sxã³ hxi²tha³nhain¹kxai²nãn²tu̱³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³la².
3 Nxe³sxã³ kxãn³nãu³a¹ wãn³txa² ya²la³lyau³xa²
te²nai¹nxa̱³lho̱³la². Yxãn¹ta¹ wi¹le̱³ain¹te²a² so¹lxi³
ĩ³wi¹lxon³kxi²jau³xa² so¹lxi³ te³nain¹tu¹wa². Nxe³ain¹te²su²
te²an²tu̱³ ã³yã³nũ²kain¹tu¹wa².
4 A²nxe³te̱²na² wãn³txa² ain³kxi²ha²kxai³ wãn³txa²
ya²la³lyau³xa² sa²yxo²ã³ain¹tu¹wa². Nxe³sxã³ kwa²wãn³txa²
toh³lxi³jau³xa² so¹lxi³ ain³kxain¹tu¹wa².
5 Nxai¹nha²kxai³ wxãi²na² sa²kxai³lu² wain³txi³ o²la³kxi¹sẽ¹la².
Khãuh³lxa³txi³nhãn¹kxan²ti³ ya³lo³txi¹sẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ai¹nĩn¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³txa²hẽ³la². Je³su²jah³la²
wãn³txa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hain¹si¹jau³su²
Txa²wã¹sũ³na² kwa³na³nxa²tai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ³na²
kwa³na³nxa²jau³xa² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hẽ³la².

6 Nĩ¹nha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu² ya³lu²te³lhxã³
nxa¹wa². Hai³txi³ kxã³non³nxa³lho³la². Je³su²jah³la²
wãn³txa² sa²yxo²we¹te²sa¹wa². Nxa¹ha²kxai³ ka³tẹn³su²
yxau²xai³la¹ju³ta² sa²so¹kxi²sai¹nha²kxai³ ya³lu²na¹kxan²ti³
hai³txi³ ka³tẹn³sa¹ju³ta² a³lxi²sa²nxa³nha²wa².
7 Jã¹nxa¹jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² kwa³na³sain¹jau³xa²
a²yxo²ha³kxa¹ nũ³kxũn³txi³ sa²yxo²we¹ta¹hẽ³la².
Nxe³na¹ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² wã³ko³nxa³te²tụ³
a²nũ²a² ĩ³tih³nxai¹na¹hẽ³la².
8 Kxãn³nãu³a² wain³txi³ o²la³kxi²na¹kxa² yo³ha² yũ³sa³tu¹wa².
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wain³ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹la²
nxe³te² hi²sen³su² ũ³yho³hi²sa³tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ Je³su²
Kris²tu³jah¹lai²na² a³ka³nxi²ju³ta² wah³nxain¹te²a² yxo²ha³kxa¹
ũ³yho³hain¹nũn³tu¹wa², Kxãn³nãu³a¹sa².

Pau²lah³lai²na² ha³tạ³nxe³jau³su²

9 Nxe³na¹jut3su² wa³su³txi³ wxã³sẽ¹la². Kạ̃u³txa³hẽ¹la².
10 Nxa²ha¹te¹ Te³ma²sah³lai¹tã² a²yan³txi³nũ³a²
a³lxi²khai¹nxe³ha²kxai³ ã³sa³nạ²hẽ³la². Nxe³nũ²la²
Te³sa³lo²ni³ka²thĩ³na² ã³waix3tã²hẽ³la². Kre³sẽn²jah³lai¹tã²
sa²kxai³lu² Ka³la²si²a²ko³xa² ã³waix3txi² Ti²to³jah¹lai¹tã²
sa²kxai³lu² Tal³ma²si²a²ko³xa² ã³waix3txi² nxe³sain¹na²hẽ³la².
11 Lu²kah³la² so¹lxi³ yxau³ya³sa²na³la². Nxe³ha²kxai³
wxãn¹tãu³a¹ Mar²ko³jah³la² tẽ³sxã³ wxã³sẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
txa²wa³ka³li³yu³ta² ã³nĩ²ũ³sa²ju³ta² yũ²na³la².
12 Nxa²ha¹te¹ ti²ki³ko³ah³la² sa²kxai³lu² E²fe³so³thĩ³na²
ĩ³sa²si¹hã³ai¹na¹hẽ³la².
13 Jã¹nxa¹jut3su² Tro³a²te²thĩ³na² Kar²po³jah¹lai²na² sxi²ha²
yxau³na¹hĩ¹nai³tã² txa²wã²la³ka³lo³a² ã³a¹ka³lo³nai¹tã²
sa²so¹nha²kxai³ txa²ha³tẹh³nxã³nxa² sa²so¹nha²kxai³
ũ³wha²li¹la¹txã³nxa² sa²so¹nha²kxai³ nxe³sxã³ tẽ³sxã³
wxã³sẽ¹la².
14 A³le³syãn²trah³la² kwa³thi³la² o²la³kxi²jah¹la² kọ³nxe³ti³
o²la³kxi²sain¹na²hẽ³la². Nxe³sain¹ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²
ũ³yho³hi²tu¹wa².
15 Jã¹nxe³jut3su² wi¹lĩ²khai¹nxe³txai¹nhẽ³la². Txa²wã¹wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³ain¹kị³jau³xai²na² yxo²kwĩn¹kxi²ha²kxai³
ĩ³hxi²ka¹te³lxa³ju³ta² o²la³kxi²khaix1sĩn¹na²hẽ³la².
16 Nxa²ha¹te¹ Ro³ma²no²ko³xa² a²hxi²kan¹jah¹la² ne³nxẽ³na²
a²wi¹lhĩ¹na² txa²wa³ka³li³yu³ta² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹hĩ¹nai³tã²
a²nũ²la³ hai³txi³ ĩ³yxo²nũn¹sai¹nxa³hẽ³la². A²yxo²ha³kxa¹
ã³sxã³ ã³waịt3san³sain¹na²hẽ³la². Nxe³sạ²tẹ²sain¹kxan²ti³
Txa²wã¹sũ³na² ne³wã²na³ain¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².
17 Sain¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² ã³non²ta³ki²sxã³
ã³nũ³kxũn³tot3sai¹nhẽ¹la². Sai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹hẽ³la². Ju³te²a²

nũ̱³ka̱³txi³sxa³te²a² yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²sain¹na²hẽ³la².
Nxe³sain¹jut3su² ĩ³ya²lut1sain¹ju³ta² ã³non²ta³kxi²sain¹na²hẽ³la².
18 Jã¹nxa¹jut3su² hĩ¹na² Txa²wã¹sũ̱³na² ã³non²ta³ki¹xi²sain¹tu¹wa²,
ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²sain¹tũ̱³ka̱³txa²sa². Sain¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ju³ta² sa²so¹sxã³ ũ³whxe³sain¹tu¹wa².
Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²ya³sah¹lxi³wxa².
Nxe²e³kxi²ki̱³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²na² so¹lxi³ kãin²khai¹nxi¹lxi¹. Ã²la² kãin²jah¹lo²su²
yũ²nxa³wi¹. Nxe³ki̱³jau³su² e³kxi²ki̱³sxai²na²hẽ³la². Jãx1ki̱³tu¹wa².
Te²yã¹nxe³sxã³:
— Jau¹xai²na² wain³khai¹nx2na³li¹. Ya²la³lai²la¹wi¹.
Nxe³to³ki̱³tu¹wa².

A²nũ²a² ã̱³xa² a²ha³ta̱³nxe³jau³su²

19 Jã¹nxe³jut3su² Pri³si²la³ka³lxa² A³kwi²lah³la² nxe³sxã³
txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³
O³ne³si³fo²rah³la² wẽ³ha³lxi³yu³ta² ĩ³ye³kxi¹txai¹nũ³nhẽ¹la².
20 E³ras²to³jah³lai¹tã² sa²kxai³lu² Ko³rĩn²to²thĩ³na²
ã³ai¹na¹hẽ³la². A³li³xa³hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ Tro³fi²mah³lai¹tã²
sa²kxai³lu² ĩ³to³nha²kxai³ Mi³le²to²thĩ³na² ã³ai¹na¹hẽ³la².
21 Jã¹nxe³jut3su² wxãi²na² sa²kxai³lu² kwẽ³ko³nxa³ta̱³lxa¹
ĩ³ya³lo³ti¹sxã³ ã³wxã³sẽ¹la². Nxe³ju³ta²sa¹ Eu³bu²lah³lai¹tã²
Pru³tẽn²jah³lai¹tã² Li²no³jah³lai¹tã² Klau²ti³o³jah³lai¹tã²
txa²wã¹wã³ta̱³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ a²ha³ta̱³nxa²
ĩ³ye³kxi²si¹hai¹na¹jau³su² e³kxi²sain¹na²hẽ³la².
22 Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
wi¹lĩ²nxa²tu¹wa². Jã¹nxĩn¹jut3su³ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
thãi³ti³la² a³lxi¹nxa²ju³ta² ten³sa³nha²wa². Txai²li²
Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lun²ye¹nxa²ha¹wa².

Tito

1-2 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² a²wa³ka³li³lot3sxã³ yxau²xai³jah¹lo²sa¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹lai²li² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa²jah¹lo²sa¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã² ĩ³hen³txi³si¹ha¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa³na²hẽ³la². Nxe³sa³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² ki³ha¹kxi² e³nẽ³jah¹lo²sxa³jah¹la² a²nũ²a² ĩ²sxã³ ã³yũ³so¹te²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³te³lhxã³ nxa¹wa².

— Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²ã³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Ain¹si¹ha¹jau³su² nxe³na¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² yxo²ĩ²ki̱³jau³xai²li² sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³, wi¹lhin¹sxã³ yxau³hĩ³ki̱³tã³la². Te²yã¹nxe³sxã³ kxãn³nãu³a² kxan²ti³ ka³te̱n³su² yxau³ki̱³tu¹wa². Nxe³jau³xai²li² kxã³nxãn¹jau³xai³ta³lxa²na³la².

3 Nxe³sxã³ hĩ¹na² ha³lo²a² ã³nhau³ko³tha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³hen³txi³sa³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³nai²li² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹jah¹lai²li² kwa³na³sa³na²hẽ³la². Kwa³na̱³sa̱²te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ txa²wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³sa²jau³su² ha²kxai³ nxe² o²la³kxi²na¹wa².

4 Jã¹nxe³jut3su² Ti²to³jah¹lo²si¹nha²kxai³ ain³kxi¹sẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹jau³xa² yxo²ĩ²nũ³nĩ¹nha²kxai³ txa²wẽ³si¹lxa². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²wa²su¹tẽ³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nhãu²no³txa³lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Kre²ta²ko³nãu³a² Ti²to³jah¹la² a²wa³ka³li³yut3su²

5 Nxa̱²ha̱¹te̱¹ Kre̱²ta̱²ko̱³xa̱² a³li³a¹hĩ¹nai³tã² ã³nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Yxo²ĩ²tũ³ka̱³txi³nãu³xa² sxi²jen³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³te³lhxã³ sa²hau³ko³tai¹nha²kxai³ a²hxi²kan¹ti³su² te²a² ĩ²sxã³ ĩ³so¹xai¹si¹nxa²ha¹jau³su² kwa̱³na̱³nxa̱²ha̱¹ta̱i¹ti²tu³wa². A²hxi²kan¹te²a² wain³txi³ ĩ²sxã³ ĩ³so¹xai¹nĩn¹ju³tai²li² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa².

6 A²nxe³jah¹la² kwẽn¹tai²na¹ a²hxi²kan¹ti³su² ki̱³ju³ta² ã³si³wxe³te³lhxã³ nxe³te²na² sa²kxai³lu² nxe²hĩ³nx2na³la². Nxe³te³nah¹lxi¹ a²wi¹lhĩn¹ju³ta² kãin² yũ³ha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ²li³te²a² hxi²kan¹ti³ ko̱³nxe³te²lo³jau³su² yũ³hĩ³nx2nxa³wa². A²sxe³xa² ka³na³ka³na³te²a² yũ³hĩ³nx2na³la². A²wẽ³ha³lxa² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹nũ³nhĩ³nx2na³la².

Hai³txi³ kǫ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ a²wĩ³na²
a²hã³ka³na² nxe³sxã³ sa²yxo²ã³ai¹nxa³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
kǫ³nxe³ti³ ĩ³ye³ ĩ³yxo²nũ¹nai¹nh̃ĩ³nx2nxa³wa².
7 A²nxe³jah¹la²kxai³lu² wi¹lhin¹ju³ta² kãin² yũ³ha²kxai³
a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ²li³te²a² hxi²kan¹ti³ kǫ³nxe³te²lo³tai¹nxa³lho³la²,
Txa²wã¹sũ̱³na² wa³ka³li³yu³ta² o²la³kxi²ha²kxai³la².
Ĩ³kãin²txi³nha²sxã³ ĩ³ye³xa³ha²kxai³ wa³su³txi³
ĩ³wã³lo³nxa³ha²kxai³ ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nxa³ha²kxai³
nũ³kxũn³sxã³ ã³nhe¹kxi²nxa³ha²kxai³ yen³kxa² ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³
so¹ju³ta² yxo²kwa̱in²nxa³ha²kxai³ nxe³ju³ta² whãi²na¹
jah¹lo²kxai³lu² kãi³txa³hẽ¹la².
8 Yxã̱n¹ta¹ a²nũ²a² ha̱³la³ka³lxa̱³lon³te³lhxã³ u²lxi³
wxã³kxai²nãn²tu̱³ yain³txa² wi¹lhit1sxã³ wã²nhũ¹h̃ĩ³nx2na³la².
Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ a³lxi²h̃ĩ³nx2na³la². Wain³txi³
wã²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³ kãi³ha²kxai³ wain³ju³ta² so¹lxi³
kãi³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹lhit1sxã³
sa²yxo²wet1sa²kxai³ nxe³h̃ĩ³nx2na³la². Kǫ³nxe³ti³
kãi³ũ¹hain¹kxan²ti³ te²yã¹nxe² ĩ³wa²lũ³xi²h̃ĩ³nx2nxa³wa².
9 Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ya²la³lyau³xa²
sa²yxo²we¹th̃ĩ³nx2na³la². Wãn³txa² ĩ³tih³nxe³sxã³
yxo²ĩ²nh̃ĩ³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³ wãn³txa² wi¹jau³xa²
wain³jau³xan²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³h̃ĩ³nx2na³la². Wãn³txa² wain³jau³xa²
en²te²na² ĩ³kwa̱i²kxi²h̃ĩ³nx2na³la².
10 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² kǫ³nxe³ti³ kãi³te²a² ka³lxa¹txi³
yũ²na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³te²a² yũ²
kwa²toh³lxi² e³ain¹te²a² yũ² a²nũ²a² ã³ke³tũ¹te²a² yũ²
nxe³ai¹nhxai²na²hẽ³la². A²wã³kxi³kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³ha²kxai³
ain¹na²hẽ³la².
11 A²sxi²yhu³ta² whãi²na¹ ã³ke³tũ¹jau³xai²li² nxe²
ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Jau³jau¹xai²li² yxo²ĩ²yah³lxin¹jau³xai²li² hai³txi³
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³sxa³wi¹. Yxã̱n¹ta¹
e³kxi²sĩn¹nx2ta¹jau³xai²li² Sũ̱³na² wãn³txai²la¹wi¹.
Nxe³jau³xai²li² ã³ke³tũ¹jau³xai²li² ain³kxain¹na²hẽ³la².
Nxe² ain³kxai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³khai³xa²
sa²yxo²ã³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ ka³nahx2sxã³
yxau³si¹hai¹nĩn¹jau³su² kwa³na³txai¹nhẽ³la². Jã¹nxe³te²nãu³xa²
ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ã³ke³tũ¹ai¹nh̃ĩ³te²la¹xã³? Hãi¹sxã³
wai³nxa³txi³ ũ³yho³hi²txã³nxa² so¹lxi³ yxo²kwa̱i³nain¹na²hẽ³la².
12 Jã¹nxe³sxã³ Kre²ta²ko³xan¹tũ̱³ka̱³txai²na² a²ha³tih³xa²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Kre²ta²ko³xan¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ki³ha³nain¹tũ̱³ka̱³txi³sin²tai¹.
Ha³ya̱³khin¹tũ̱³ka̱³txi³sin²tai¹. U³txi³ wa³ko³nha²kxai³ hãi¹sxã³

yai³nain¹te²sin²tai¹. Nxain¹na²hẽ³la².
13 A²nxe³jau³xai²na² ya²la³lyau³xai²la¹wa².
Nxe³ha²kxai³ yxo²xũn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxi¹txai¹nhẽ³la².
Nxai¹nĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²
kãi²no³nain¹tu¹wa².
14 Te²yã¹nxe³sxã³ Ju³te²a² wãn³txa² tĩn³yau³xa²
ya²la³lyau³sxa³jau³xa² e³ain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ya²la³lyau³xa²
te³nxa³te²a² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Txa²wãn³txa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³xai²li²
ha³ya³kxa² ain³kxi²si¹hain¹jau³su² e³kxi¹txai¹nhẽ³la², wãn³txa²
ya²la³lyau³xa² ã³na¹ain¹kxa²ya̱n³txi³sa².
15 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² wi¹lhin¹jah¹la² ẽ¹nãu³ai²na²
sa²kxai³lu² yen³kxa² wi¹te²a² so¹lxi³ ten³na³la². Yxãn¹ta¹
a²nũ²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² kọ̱³nxe³ju³ta² yũ³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²xa³ha²kxai³ nxe³te²su² te²na² sa²kxai³lu²
a²ẽ¹nãu³ai²na² whãi²na¹ kọ̱³nxe³ha²kxai³ kọ̱³nxe³jau³xa² so¹lxi³
a̱in³nha²ha²kxai³ nxe²na³la². Nxe³sxã³ o²la³kxi²ju³khai³xa²
wi¹ta̱³nxa² wi¹lxa³ta̱³nxa² hxi²kan¹txi³ ĩ²nha²nxa³wa².
Nxe³te²ju²hẽ³la².
16 A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²ki³lxo³nxe³hĩ̱³nx2na³la².
Yxãn¹ta¹ o²la³kxi²ke³su² sa²yxo²ã³ai¹nhĩ̱³nx2na³la².
Yxo²kwĩn¹kxi²ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²hĩ̱³nx2na³la². A²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³i²
nxai¹nhĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³ wi¹lo²la³ki²ju³ta²
hxi²ka¹nai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa². Nxe³te²ju²hẽ³la².

2

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ tũ¹ka̱³txai²li² kọ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹na²hẽ³la².
Yxãn¹ta¹ wxãi²na² sa²kxai³lu² te²yã¹nxe³ kãi³txa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² ya²la³lyau³xan²tu̱³
wain³txi³ ĩ³hen³txai¹nĩn¹kxai³ jã¹nxe³sẽ¹la².
2 Nxe³sxã³ in³txa² yah³lon¹te²su² te²na² sa²kxai³lu²
yain³jau³xa² ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nxa³ha²kxai³
txa²wã¹o²la³kxi²ki̱³ju³ta² so¹lxi³ wain³txi³ kãi³ai¹nha²kxai³
wain³txi³ a̱in³nha²sxã³ a²hoh³lxi³su² ha²kxai³
nxe³si¹hai¹nĩn¹jau³su² kwa³na³txai¹nhẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² nũ³kxũn³txi³ yxo²ĩ²ha²kxai³
a³lxi²waun¹yah³lxin¹ju³ta² ã³yah³lxa³nha²kxai³
khãuh³lxa³txi³nx2tain¹kxan²ti³ Sũ³na² wãn³txa²
kan²txi³ yxo²ĩ²ah³lxi¹nha²kxai³ nxe³si¹hai¹nĩn¹jau³su²
kwa³na³txain¹nũ³nhẽ¹la².
3 Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ha² a̱³ka³lxon¹te²na² sa²kxai³lu² wain³txi³
o²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ wã²nxũ¹ha̱in³nha²ha²kxai³ wãn³txa²

ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³ha²kxai³ yain³jau³xa² ũn³jau³xa² ĩ³na²sxã³
we¹nxa³ha²kxai³ wãn³txa² wi¹jau³xa² ĩ³yau¹ũ³nyhu¹ha²kxai³
nxe³si¹hai¹nĩn¹jau³su² kwa³na³txai¹nhẽ³la².
4 Nxe³sxã³ txu¹hai²na² sa²kxai³lu² txu¹ha²
ã³xa² a̱³ka³lxo¹nxa³te²a² ĩ³tih³nxai¹nhĩ̱³nx2na³la².
Ĩ³tih³nxain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²in³txa² a³lxi¹jah³lxi³hẽ¹ni¹. Wxa²wẽ³ha³lxa²
a³lxi¹jah³lxi³nũ³nhẽ¹ni¹.
5 A²hoh³lxi³su² wain³txi³ a̱in³nha¹jah³lxi³hẽ¹ni¹.
A²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³nxe³thin¹yah³lxin¹ju³ta² a̱in³yah³lxi³txa³hẽ¹ni¹.
Sxi²ha² wa³ka³li³yu³ta² wi¹lo²la³kxi² wxa²sxih²yu³tai²na²
yxo²ha³kxa¹ ã³non²ta³kxi² wxa²wẽ³sãi¹ah³la² sa²yxo²we¹ti²
nxe³jah³lxi³hẽ¹ni¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ko̱³nxe³te²lo³te²a² yũ²nxa³lho³la².
6 Te²yã¹nxe³sxã³ sa³nxe³la³ku³nãu³xa² e³kxi²txai¹nhẽ³la².
E³kxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
— A²hoh³lxi³su² wã²nxũ̱¹ha̱in³nha¹jah³lxi³sãn²sxã³ wain³txi³
o²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe² e³kxi¹txai¹nhẽ³la².
7 Nxa²ha¹te¹ wxãi²kxai³ wãn³txa² wi¹jau³xa² so¹lxi³
ĩ³yau¹ũ³txa²hẽ³la². Ko̱³nxe³jau³la³ ĩ³yau¹ũ³txa³hẽ¹la².
Nxe³sxã³ jau¹xa² sa²yxo²we¹tin¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a²
kãi³in¹ju³ta² ĩ²nxain¹te²a² wain³txi² o²la³kxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³
kãi³ain¹nũn³tu̱¹wa².
8 Nxe³sxã³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² wain³jau³xan²tu̱³
nxe³jau¹xai²na² so¹lxi³ e³txa²hẽ³la². Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹la² e³kxi²hĩ̱³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² wain³txi³ e³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³
ko̱³te³kxain¹nxa³nha²wi¹. Wxa²ko̱¹ko̱n¹so²kxi¹nxa²jah¹la² nxe²
e³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ ĩ³ãu²lxi²to³tai¹nhĩ̱³nx2na³la².
9 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² wa³ka³li³lot3sxã³ yxau²xai³te²a² nxe²
e³kxi¹txai¹nhẽ³la². Nxe³ai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Wxa²hxi²kan¹jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Wi¹wa³kon³sxã³ ĩ³wi¹lxo³kxi¹txai¹nhẽ³li¹.
Ĩ³kwa̱i²kxi²sxã³ ĩ³wa²lũ³xain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
10 Hãi³a² kãi³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wi¹lhin¹ye²ah³lxi¹nha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² txa²wã¹ẽ¹nãu³a²
sa²hau³ko³tẽ³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹ ain³kxain¹tu¹wi¹.
Nxe³nxain¹te³nah¹lxi¹: “Jau¹xai²na² wi¹jau³xai²la¹wi¹.
Yxo²ĩ²nũn³ki̱³tu¹wi¹.” Nxai¹nhĩ̱³nx2na³li¹. Jau¹xai²li²
nxe³txai¹nhẽ³la².
11 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³ju³ta²
hĩ¹na² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³na²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
a²nũ²a² ĩ²li³te²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
ã³wa²su¹kxi²ju³ta³nũ³a² yũ²na³la².

12 A²nxe³jau³xai²li² ĩ³tih³nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Kǫ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³kxi³ju³ta² e²nha²kxai³ yen³kxa² Txa²wã¹sũ³na² te³nxa³kxe³su² yxo²kwa̱in³yah³lxin¹kxe³su² e²nha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Wain³txi³ wã²nxũ¹ha̱in³nha²sxã³ wi¹lo²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Wain³ju³ta² so¹lxi³ kãi³i² wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³li² nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.

13 Nxe³sxã³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² nxe³ya³sxã³ ĩ²ki̱³ju³ta³nũ³a² wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Wxi²kin³ti³ton³sxã³ a³ka³nxi²ju³ta³nũ³a² wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.

14 A²nxe³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ txa²wã¹kǫ³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hxan³kxi²nẽ³lha²kxai³ nxe³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ Je³su²jah³la² a²sa²wi³ha³lxi³te²lo³tẽ³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ wi¹kãi³ju³ta²kxai³lu² ya³lo³txi²sxã³ kãi³ki̱³tu¹wi¹.

15 A²nxe³jau³xai²li² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³la². Ã³ne³to³hai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ wa̱in³txi³ ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la². A²nũ²a² ha³tih³xa² te³nai¹nxa³kxai²nãn²tu̱³ wxi²kan¹sxã³ ĩ³kwa̱i²kxi¹txai¹nhẽ³la². Wãn³txai²li² e³kai¹nĩn¹jau³xa² sa²yxo²ã³nxain¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².

3

Yxo²ĩ²jah¹la² wain³txi³ yxau²xai³kxi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³txai¹nhẽ³la². Wxa²hxi²kan¹ti³nãu³xa² sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxi²kan¹ta² Si³yxau³te²nãu³xa² sa²yxo²we¹txain¹nũ³nhẽ¹la². Hai³txi³ sa²yxo²ã³ain¹txa³hẽ¹la². Wa³ka³li³yu³ta² ĩ²li³ju³ta² wain³kxai²nãn²tu̱³ wa³kon³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

2 A²nũ²a² a̱³xa² kǫ³nxe³te²lo³jah³lxi³txa³hẽ¹la². Ã³nhe¹kxi²nh²yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wi¹lhin¹sxã³ ã³non²ta³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ thãi³ti³la² wi¹kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹txai¹nhẽ³la².

3 Jã¹nxe³jut3su² kxã³nhxĩ¹nai³kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ²ki̱³sxa³ha²kxai³ a²wãn³tai²li² sa²yxo²ã³ki̱³sa²kxai³ a²nũ²a² ĩ³ki³ha¹kxi²nẽ³lain¹te²a² sa²yxo²we¹ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ kǫ³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²ju³ta² so¹lxi³ ten³ki̱³sa²kxai³ a²nũ²a² a̱³xa² yen³kxa² kãin² yxo²kwa̱in³ki̱³sa²kxai³ kǫ³nxe³khaix1ki̱³sa²kxai³ ĩ³xa̱n³ta³kxi²nyhu¹ha²kxai³ nxe³ki̱³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³kxa²yu³su² hxi²kan¹txi³ nũh¹lxi³ sa²hau³ko³ki̱³sxa³tai¹ti²tu³wa².

4 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} wxã^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Wxã^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} thãi^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{3}nẽ^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
wi^{1}lĩ^{2}nẽ^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}.
5 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lo^{2}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}na^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ^{1}nhẽ^{3}lxa^{3}wa^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}na^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
hxan^{3}kxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} tah^{2}lxi^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} nxe^{3}lain^{1}na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}ki̱^{3}sxa^{3}wa^{2}.
6 Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}tha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} wi^{1}khaix1jah^{1}la^{2} wi^{1}lhit1sxã^{3}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}lain^{1}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
7 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2}
a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lhxu^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} kan^{2}txi^{3} a^{2}ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2} yxau^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ã^{3}ye^{3}wã̱^{3}tẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} wah^{3}nxe^{3}ki̱^{3}tu^{1}wa^{2}.
8 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ya^{2}la^{3}lyau^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
wxi^{2}kan^{1}sxã^{3} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxĩn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}te^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wain^{3}txi^{2}
o^{2}la^{3}kxain^{1}tu^{1}wa^{2}. Ju^{1}tai^{2}li^{2} wi^{1}na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}kãi^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}li^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}ni^{2}
nxain^{1}tu^{1}wa^{2}.
9 Yxãn^{1}ta^{1} wãn^{3}txa^{2} wa^{3}lxe^{3}jau^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}
ã^{3}ne^{3}wxe^{2}nxa^{3}jau^{3}xa^{2} kwa^{2}ĩ^{3}ye^{3}ki^{2}nyhu^{1}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Wxa^{2}wĩ^{3}nu^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} he^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jau^{3}xai^{2}na^{2}
ya^{2}la^{3}tu̱^{3}txa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hãi^{1}nxã^{1}txa^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wãn^{3}txai^{2}li^{2}
Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ĩ^{3}ye^{3}li^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}nu^{2}kah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Kwa^{2} to^{3}toh^{3}lxi^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}.
10 A^{2}nũ^{2}a^{2} wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} kwa^{2}ĩ^{3}ha^{3}tẹ̱^{2}ta^{3}lxi^{3}tain^{1}te^{2}a^{2}
ye^{3}ha^{1}lo^{3}txa^{3}lxi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}kwa̱i^{2}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxẽ^{1}ka^{3}tu̱^{3} ã^{3}sxã^{3}
ã^{3}waix3txai^{1}nhẽ^{3}la^{2}.
11 A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}kọ̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{2}nha^{2}kxai^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}na^{3}la^{2}. A^{2}kãi^{3}kxi^{3}ju^{3}khai^{3}xa^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nha^{2}hũ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

Pau^{2}lah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} a^{2}ne^{3}kxi^{3}san^{1}jau^{3}su^{2}

12 Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} Ar^{2}te^{3}ma^{3}jah^{1}la^{2} Ti^{2}ki^{3}ko^{3}jah^{1}la^{2} nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Ni^{3}ko^{2}po^{3}li^{3}thĩ^{3}na^{2}
wxã^{3}sxã^{3} nxe^{3}khauh^{2}xi^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}thĩ^{3}na^{2}
kwẽ^{3}kon^{3}kxi^{2}na^{1}tu^{1}wa^{2}.
13 Se^{3}na^{2}sah^{3}la^{2} ha^{3}tẹ̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{2}hoh^{3}lxi^{3}su^{2} jah^{1}la^{2}
A^{3}po^{2}lah^{3}la^{2} nxe^{3}ya^{3}sxã^{3} a^{3}li^{3}te^{3}lhxã^{3} ain^{1}ta^{1}hẽ^{1}la^{2}.

Nxai¹nha²kxai³ yain³txa² sa²so¹ain¹kxe³nũ³a² ãu¹la³kxj¹tx̱ai¹nẖẽ³la̱².
14 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹nũ̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la².
A²nũ²a² yen³ki³txa²kxai²nãn²tu̱³ ã³non²ta³kxi²si¹hai¹nĩn¹jau³su²
ĩ³tih³nxe³txai¹nhẽ³la². Ain¹kxai²nãn²tu̱³ a²wa³ka³li³yu³ta²
wi¹kãi³ain¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³yho³hi²txã³nxa² yũ³tu¹wa².
15 Jã¹nxe³jut3su² txa²nũ̱³ka̱³txa² yxau³ya³sain¹tũ̱³ka̱³txa²
a²ha³ta̱³nxa² ĩ³sa²si¹hã³sĩ¹na¹wa². Nxe³na¹jau³su²
yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txa² a³lxi²sain¹te²a² yxo²ha³kxa¹ jã¹nxa¹jau³su²
ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³la². Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nxa²lxi³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Txai²li²
Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lun²ye¹nx2ta¹wa².

Filemõ

1 Fi³le³mõ²ah³lãi³. Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ain³kxi²san¹jau³nũ³a² ũ³wha²li¹la¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²su² na¹ha²kxai³ ũ³tĩ¹kxi²sain¹na²hẽ³la². Nxe³jah¹lo²sa¹wa². Txa²wã¹lon³na² Ti³mo²jah³la² ya³sxã³ ũ³wha²li¹le¹nx2ti³nha¹wa². Fi³le³mõ²ah³lo² ĩ³nxa² txa²ya³lxi¹nha²kxai³ wa³kon³kxi²ki³tai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹lhen³txi³ki³tai¹ti²tu³wa².
2 A²nxe³sxã³ yxo²ĩ²tũ³ka³txai²na² wxa²sxi²ha² ã³nũ²kxi²te²nũ³ka³txi³ ĩ³nxa² yxo²ha³kxĩ³nxa¹ ne³ka²kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ A³fi²a³ka³lxa² txa²wã¹wã³tã³ta²su² ha²kxai³ Ar³ki²po³jah³la² so³ta²to²jah¹lan²tu³ nxe³te²su² te²a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹lhen³txi³ya³sain¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe² ne³ka²kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
3 Nxa¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³ya³sxã³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwai³nãu³a² ã³nhãu²no³txa³lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹jau³su² ten³sa²sĩn¹nha²wa².

Pau²lah³lai²na² a²yxo²wãn³txa² Sũ³na² sa²nẽn¹kxi²jau³su²

4 Fi³le³mõ²ah³lãi³. A³lxi¹nxa²ha¹wa². A³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²xai³nx2to³ha¹wa². Ain³nxa²lxa¹kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
5 Wxa²ha³ta³nxa² ain³kxi¹xi¹nx2to³ha¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²te²nãu³xa² ha³kxa¹ a³lxain¹to³ta¹hi¹nhẽ¹la². Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ kãi²non³sxã³ yxo³ĩ²ta¹hi¹nhẽ¹la². Jã¹nxĩn¹jut3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².
6 Wxãi²nãu³ ĩ³nxai²na² txai²na¹xai²na² nxe³sxã³ yxo²ĩ²ki³sa²kxai³ hãix1te²ten³ti³ki³tã³la². Nxe³ha²kxai³ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki³sa²kxai³ hãix1te²ten³te²ti³ yxau³ki³tã³la². Nxe³nũh¹ki³sa²kxai³ yen³kxa² wi¹te²a² ũ³hũ¹nẽ³na³la². Nxe³ju³tai²li² ã²la² kãi²non³te³lhxã³ Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²to³ha¹wa².
7 Txa²wã³tã³xãi³. A³lxi²khai¹nxa²ha¹nha²wa². Yxo²ĩ²tũ³ka³txa² ha³kxa¹ ã²la² kãi²non³sxã³ a³lxai¹nĩ¹nha²kxai³ ka³li¹txi²san¹nha²wa². Ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹san¹nha²wa². Yxo²ĩ²tũ³ka³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹nain¹ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³na¹jut3su² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².

Pau²lah³la² hxi²ka² O³ne²si³mo³ah³la² ũ³sa²si¹hã³xi²jau³su²

8 Nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²xai³ki̱³sa²kxai³
lo³nxe³nyhu¹ki̱³tã³la². Nxe³ha²kxai³ wãn³txa²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa². O³ne²si³mo³ah³lai¹tã² he¹hĩ¹nai³tã²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa². Nxe³na¹ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lai²na²
ĩ³kaix1sa³sxã³ ne³ti³hit1su² te²su² ha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu²
hxi²kan¹txi³ kwa³na³nxa²hi̱³na¹wa².
9 Yxãn¹ta¹ a³lxi²khaix1nxa²ha¹nha²wa². Nxe³nxa²ha¹ha²kxai³
hãi¹sxã³ ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa². Txai²na¹xai²na²
Pau²lah³lo²na¹xai²na² yah³lon¹jah¹lo²na¹xai²na²
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³
ũ³ti̱¹kxi²sain¹jah¹lo²na¹xai²na² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa².
10 O³ne²si³mo³ah³lai²li² wa³kxẽn³yah³lo²lo³kxi¹nxa²jah¹lai¹tã²
txa²wẽ³sa²yã¹nx2na³la². A²nxe³jah¹lai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
Ũ³ti̱¹kxa² wxe³sain¹tãu³a² jah¹la² ne³khauh²xi²na¹hẽ³la².
Ne³khauh²xi²sxã³ Kris²tu³jah¹la² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³ha¹hẽ³la².
Nxe³nũ²la² ĩ³yau¹ũ³ha¹tãu³a² yxo²ĩ²ã³si³wxe³na²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ txa²wẽ³sa² khai³xa² yã¹nx2na³la²,
O³ne²si³mo³ah³la²sa³.
11 A²nxe³jah¹lai²li² a²kxã³nxai³tã² ko̱³nxe³ti³hin¹khai¹yxe¹nxa²na²hẽ³l
Sa²yxo²ã³nxa²sxã³ ih³saun³nxa²tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
kwẽn¹tai²na¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ² ã³si³wxe³ha²kxai³
ã³non²ta³kxi²sa²ju³ta² wi¹kãi³ũh¹sa²na³la². Txai²na¹xai²na²
wi¹lhi²nxũ¹sa³ha²kxai² wxãi²na² wi¹lhi²nxũ¹nxa²ha²kxai³
nxe³ki̱³tã³la².
12 Nxe³ha²kxai³ ĩ³si¹ha¹jau³su² ĩ³sa²si¹hã³xi²na¹tu¹wa².
Txa²ẽ¹nãu³ai²na² a³lxi²khaix1sa³kxan²ti³ ũ³hũ¹xi¹nxa²ha¹tu¹wa².
13 Ti¹ai²li² yxau³ya³sa²ju³ta² ten³sa³nha²wa².
Ũ³ti̱¹kxi²sai¹nha²kxai³ yxau³na¹tãu³a² kãin²
ã³non²ta³kxi²sa²na³la². Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ĩ³hen³txai¹na¹ha²kxai³ ti̱¹kxi²sain¹na²hẽ³la². Nxe² ti̱¹kxi²nha²sxã³
yxau³na¹tãu³a² ã³non²ta³kxi²nuh¹san¹ju³ta² ten³khaix1sa³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ u²lyxau¹nha²kxai³ hxi²kan¹nxã²nxa³hẽ¹la².
Nxe²nxa³ha²kxai³ jah¹la² O³ne²si³mo³ah³la² kãin²
ã³non²ta³kxi²sa²na³la².
14 Nxe³yãn¹ta¹ ã³non²ta³kxi²san¹ju³ta² kwa³na³nxa²hxa³lho³la².
Wã²nxũh¹ ten³nxa²kxai²nãn²tu̱³ nxe³sih¹nxa²ha¹jau³su²
te³nhi̱³na¹wa². Hãi¹sxã³ ten³nxa²kxe³su² nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
yxau³sxã³ ã³non²ta³kxi²sa²hi̱³nx2na³la².
15 A²kxã³nxai³tã² ih³saun³nxa²lxi³tai¹ti²tu³wa².
I³la³kxa² ka³lxa¹txi³ tĩ¹kxi²nũ¹nxa²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
hĩ¹na² wxa²li¹xi²nũ¹nxa²tu¹wa². Hai³txi³ jã¹nxe²
ih³saun³nxãn²nxa³lho³la². Kan²txi³ yxau³nũh¹nxa²tu¹wa².
16 A²nxe³jah¹la² wa³kxẽn³yah³lo²lo³kxi¹nxa²jah¹lo²su²
nxa³lho³la². Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³
txa²wã¹lon³yah³lai²la¹wa². A³lxi²khaix1na¹kxah³lo²su²

na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a³lxi¹nxa²ju³ta³nũ³a² kãi²non³tu¹wa².
Wa³kxẽn³yah³lo²lo³kxi¹nxa²jah¹lo²su² ha²kxai³ Kris²tu³jah¹la²
wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ wxa²lon³su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².
17 Txai²na² wxãi²na² nxe³sxã³ ya̱³lxi²khaix1nyhu¹ki̱³tã³la².
Nxe³nyhu¹ki̱³sa²kxai³ wxã³sĩ²nxa²ha¹ke³la³te²kxai³
wi¹lhit1sxã³ ã³wih¹si¹san¹jau³su² e³kxi²sa³hĩ̱³nxa¹lxa².
Te²yã¹nxe³sxã³ O³ne²si³mo³ah³la² wi¹lhit1sxã³ ĩ³xi²si¹hin¹jau³su²
ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³la². Ĩ³ka³lih³kxi²ti³ten³san¹kxai²nãn³tu̱³
wi¹lhit1sxã³ ĩ³xi²ti³hit1txai¹nhẽ³la².
18 A²kxã³nxai³tã² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nxa²tai¹ti²tu³wa²,
O³ne²si³mo³ah³la²sa³. Nxe³kxa² yo³ha² yen³kxa²
kãi³kxi¹nxa²kxai³tã² a²yo³ha² wã³kon³kxai²nãn²tu̱³
ũ³yho³hi¹nxa²ha¹tu¹wa².
19 Txa²hxi²ka² ĩ²wha²li¹la¹wa². Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:
— Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³yho³hxi²na¹txã³nxa²
ũ³wha²li¹lye¹nxa²ha¹wi¹. Nxa¹wa². Nxa¹jau³su² yxãn¹ta¹
a²kxã³nxai³tã² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹ha²kxai³ yxo²ĩ² ã³si³wxen¹tai¹ti²tu³wa².
Ĩ³yau¹ũ¹nxa²hxa³ke³la³te²kxai³ hai³txi³ yxo²ĩ²hĩ̱³nx2nxa³lxa².
Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ka³te̱³na² wi¹tãu³la³ yũ¹lxa². A²nxe³jut3su²
ne³wã²na³txa̱³hẽ¹la².
20 Txa²wã³tã̱³xãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ĩ¹nha²kxai³
ain³kxi²sẽ¹la². Kris²tu³jah¹la² ã³yu³txi²nyhu¹sxã³
yxau³ki̱³sa²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹sẽ¹la².
21 Nxe³na¹jut3su² ũ³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Wãn³txa²
ũ³wha²li¹la³kxi¹nxa²ha¹jau³xai²na² ain³kxi²san¹jau³nũ³su²
yxo²ĩ²nxa²ha¹wa². Nxe³kxa²yu³su² ã²la² kãi²non³sxã³
wet1sa³tũ¹xã¹. Nxa̱²ha¹nha²wa².
22 Jã¹nxũn³na¹ju³ta²sa¹ sxi²ha² sxa³sxã³ ãu³xi²na¹thĩ³nũ³a²
ãu¹la³kxi²sa²hẽ³la². Nxe³sxã³ ũ³tĩ̱¹kxi²sain¹ju³ta²
Txa²wã¹sũ̱³nai²li² ĩ³hen³txĩ¹nha²kxai³ ain³kxi¹nxa²tu¹wa².
Ain³kxi¹nxa²kxai²nãn²tu̱³ ã³ta³lu³txi²sain¹tu¹wa².
Wxã³sxĩ²nxa²ha¹ju³ta³nũ³a² ĩ³hau³ko³tũh¹sain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

23 E³pa³fra²sah³la² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ̱¹kxain¹jah¹lo²su²nũn³na³la²
A²nxe³jah¹la² a²ha³ta̱³nxa² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nxa²nũn³na³la².
24 Te²yã¹nxe³sxã³ txa²ya̱³lxa³nãu³xa² sa²kxai³lu²
Mar²ko³jah¹lai¹tã² A³ris³tar²ko³jah³lai¹tã², Te³ma²sah³lai¹tã²,
Lu²kah³lai¹tã² nxe³ain¹sxã³ a²ha³ta̱³nxa² ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nxain¹nũn³na³la²
25 Jã¹nxa¹jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² kãin² thãi³ti³la²
a³lxi¹nx2ti³tu¹wa². Jã¹nxa¹jau³su² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na²
ta³lu²na¹wa².

Ebreus

Txa²wã¹sũ³na² a²ki³lha³lhxu²

1 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² e³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² ye³ka³lxa¹txi³
e³kxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³te²kxi³nãu¹xa² ĩ³yau¹ũ³ain¹sãn²nũ²la²
txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² ĩ³tih³nxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
Wi¹wi¹nxe² wi¹wi¹nxe² ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yu³ka³lxa¹txi³
ã³lxi³kxan²ti³ ĩ³tih³nxain¹to³ta¹hxai²hẽ¹la².
2 Nxe³ai¹nhĩ¹nu¹tai²nãn²tu³ta¹ hĩ¹na² sa²kxai³lu² a²ki³lha³lxa²
Je³su²jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²na² a²wãn³txa²
ĩ³ye³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ka³tu³ta¹ a²ki³lha³lxai²li²
ĩ³hxi²kat1sa²kxai³ nxe³te²hi²sen³kxai³lu² txa²wã¹ha³lo²a²
a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³yũt1jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹la²
sa²kxai³lu² ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ ã³wa³kxẽn³txa³si¹jau³nũ³su²
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³yĩ¹li²ta¹hxai²hẽ¹la².
3 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹ju³tain²txi³
Txa²wã¹sũ³na² a²hxi²kan¹ju³tain²txi³ ã³nhau³ko³ja³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ka³tu³ta¹ a²ki³lha³lxa² a²wi¹tãu³ain²txi³ Txa²wã¹sũ³na²
a²wi¹tãu³ain²txi³ nxe³te²ju²hẽ³la². Ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹
oh³xan¹ko³su² ha²kxai³ yuh³xan¹ko³su² ha²kxai³ ha³lo²a²
yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³sxã³ ĩ³hau³ko³tũh¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³sxã³ a²kxã³nxai³tã² a²nũ²a² ko³nxe³ti³
kãi³ki³kxe³su² ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³si¹ja³kxa³nũ³su²
ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe² ta³lun²nũ²la²
oh³nãu³a¹ nũ¹ka³na¹ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la²
a²wi¹nẽ³tãu³ai²na² ũh³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxẽn³si²ta¹hxai²hẽ¹la².

Sũ³na² a²ki³lha³lxa² oh³xan¹tũ³ka³txa² nxe³nyhu¹kxi³jau³su²

4 Ũh³wxe³ka³tu³ta¹ Txa²wã¹sũ³na² a²ki³lha³lhxu²
ĩ³yĩ¹li²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²a² ĩ³lxa² wxi²kan¹ta²
ĩ³lxi³la³ yã¹nxe³te²la³ oh³xan¹tũ³ka³txai²nãn²tu³ nxe²
ĩ³yĩ¹li²ti³hex1ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Wa³li³kha³lai²la¹wi¹. Nxe²
ĩ³yĩ¹li²ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³nu²su² te²kxai³ oh³xan¹tũ³ka³txa²
ĩ³ye³kxai¹nxa³wa². Nxe²nxa³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² Txa²wẽt3su²khai³nxi¹lxi¹. Hĩ¹na¹
wxa²wĩ³nu²khai³sa¹wi¹. A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³hen³txai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xai²li² ĩ³ye³kxain¹nxa³wa². Te²yã¹nxe³jau³xa²
oh³xan¹te²su² te²la³ e³kxi²nũn³nxa³wa². Nxe²nxa³te³nah¹lxi¹:

— Oh^{3}xan^{1}jah^{1}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} wĩ^{3}nu^{2}khai^{3}sa^{1}wi^{1}. Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lhxu^{2} nha^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}la^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} nxe^{2} e^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
6 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}li^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}hĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} yũ^{3}jah^{1}la^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}lhĩ^{1}nũ^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Oh^{3}xan^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nxain^{1}txai^{2}lxi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
7 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Oh^{3}xan^{1}tũ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} nxe^{3}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} we^{1}tai^{1}na^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}. Sũ^{3}nu^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} we^{1}tai^{1}na^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}. It3ta^{2} we^{1}ta^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} we^{1}tai^{1}na^{1}tũ^{3}ka^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}. Ha^{3}lai^{3}xa^{2} we^{1}ta^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}si^{1}hã^{3}a^{1}tũ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} we^{1}tai^{1}na^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} A^{2}ki^{3}lha^{3}lxai^{2}li^{2} nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Sũ^{3}nu^{2}khai^{3}si^{1}lxi^{1}. Wxa^{2}hxi^{2}ka^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} hai^{3}txi^{3} ne^{3}ki^{3}so^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. A^{2}wa^{3}kxẽn^{3}sai^{1}nĩn^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wain^{3}txi^{3} sa^{2}hau^{3}kot3sa^{2}tẽ^{3}ai^{1}nĩn^{1}tu^{1}wi^{1}.
9 Wain^{3}txi^{3} kãi^{3}kxe^{3}su^{2} a^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kxe^{3}su^{2} yxo^{2}kwĩ^{1}kxi^{1}nha^{2}kxai^{3} nxi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} wxa^{2}sũ^{3}nu^{2}su^{2} na^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{1}te^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}nxa^{2}ha^{1}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}kxah^{3}lo^{2} ĩ^{3}nxai^{2}li^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}nĩn^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2} wxa^{2}ya^{3}li^{3}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}sen^{3}sai^{1}ai^{1}ni^{1}lxi^{1}. Nxĩ^{1}nha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ka^{3}lih^{3}kxi^{1}nxain^{1}na^{3}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
10 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ãh^{1} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lãi^{3}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}li^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xu^{1}tai^{2}li^{2} ĩ^{3}yũ^{1}tin^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Wxa^{2}hxi^{2}kan^{1}khai^{3}nxĩn^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} oh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} we^{1}tĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}.
11 Nxe^{3}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}yũ^{1}tin^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ne^{3}ki^{3}son^{3}sxã^{3} hxan^{3}tu^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}wã^{2}la^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} wa^{3}su^{1}txi^{3} tĩ^{3}non^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} tĩ^{3}non^{3}khai^{1}nxe^{3}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}lã^{2}nxãn^{3}tho^{3}li^{1}. Kxan^{2}ti^{3} yxau^{2}xai^{3}lin^{1}tu^{1}wi^{1}.
12 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wã^{2}la^{2} tĩ^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}li^{2} wxa^{2}ka^{3}lũ^{3}sxã^{3} ũ^{3}ha^{1}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} wã^{2}la^{2} ka^{3}lo^{3}xã^{3}xai^{2}li^{2} sa^{2}wẽ^{3}not3nha^{2}hĩ^{3}ki^{3}tã^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} tah^{2}ko^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}wẽ^{3}not3tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} wxãi^{2}kxai^{3} ã^{3}nã^{3}lxi^{3}to^{3}txã^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3} tĩ^{3}non^{3}nxã^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Jã¹nxe³jut3su² oh³xan¹tũ³kã³txi³su² te²la³
e³kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². E³kxai¹nxa³te³nah¹lxi¹,
Txa²wã¹sũ³nai²nãn¹jau³kxai³lu²:
— Txa²wi¹nẽ³tãu³ã² ã³wxe³txu¹li¹. Nxĩn¹tãu³ã²
wxa²kõ¹kõ¹nũ³kã³txa² sa²yxo²we¹txa²si¹hai¹na¹ju³ta²
wa³ka³ti³lo³tai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xa² yã¹nxe³jau³xa² oh³xan¹tũ³kã³txa²
e³kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². A²ki³lha³lxa²khai³xa² Je³su²jah³la²
so¹lxi³ e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Jã¹nxe³jut3su² oh³xan¹tũ³kã³txai²li² ĩh¹nxe³tũ³kã³txi³si²te²la¹xã³?
Hãi¹sxã³ ã³non²ta³kxi²nẽ³lain¹tũ³kã³txai²la¹wa². A²nũ²ai²li²
yuh³xan¹ko³xan¹te²su² te²a² kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
sa²wa²su¹tain¹tũ³kã³txi³nũ³su² ã³non²ta³kxi²te³lhxã³
sa²si¹hã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2

Sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² ha²kxai³ wãn³txa² ya²la³lyau³xai²li²
ain³kxi²kĩ³jau³xai²li² wi¹lain³kxi²a³sah¹lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
wi¹lain³kxi²kĩ³sxa³kxai²nãn²tũ³ wãn³txai²li² yo³na²
ã³nẽ³lha³ta²wa².
2 Nxe³sxã³ wãn³txu¹tai²na² oh³xan¹tũ³kã³txu¹tai²na²
wãn³txa² ya²la³tũ³jau³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xai³tã² te²la³ wãn³txai²li²
wi¹lain³kxi²nha²sxã³ sa²yxo²we¹tai¹nxa³te²nãu³xai³tã² kõ³nxe³ti³
kãi³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxain¹ju³tan¹te²kxa³yã³tũ³
kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²yo³su² sa²so¹ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
3 Te²yã¹nxe³jut3su² txa²wã¹nũ³kã³txi³na¹xai²li²
te²yã¹nxa²sxã³ sa²wa³su³tũ¹nhẽ³jau³nũ³a² ã³na¹kĩ³kxai²nãn²tũ³
ã³non²ta³kxi²nẽ³te²la³ hai³txi³ yũ³nẽ³lxa³lho³la². Jã¹nxe³ju³tai²li²
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lo²su²
hi²sen³kxai³lu² txa²nũ² wãn³txa² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³jau³nũ³a²
ĩ³yau¹ũ³nhẽ³lain¹na²hẽ³la². Nxe³nẽ³lhãn²ka³tũ³
yxo²ĩ²ain¹tũ³kã³txa² jau¹xain²txi³ ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³lain¹na³la².
Nxe³nẽ³lain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹ẽ¹nai²na² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³jau³nũ³a² ya²la³lai²la¹wi¹.
Nxe³nẽ³lain¹na³la².
4 Nxe³tĩ³kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
ĩ³ye³ũ¹hain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³ũ¹hain¹te³nah¹lxi¹, kãin²
wã³nxĩn¹nũ¹hai¹nha²kxai³ a²nũ²a² hxi²ka¹nai¹nxa³kxe³su²
ĩ³kãi³ha²kxai³ a²nũ³kxũn³ju³ta² on²txai¹nha²kxai³
nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹ nxe² ĩ³ye³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² A²yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³la³kxi²nũ¹hain¹kxe³su² ũ³hũ²xai³ain¹ju³ta² te²yã¹nxe³sxã³

ĩ³ye³ũ¹hain¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la², Txa²wã¹sũ³na² a²ten³jau³su²
ha²kxai³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³jah¹lo²su¹

5 Nxe³sxã³ yãn³txai²na¹ oh³xan¹tũ³kã³txa²kxai³lu²
ha³lo²a² txah²ko³nũ³a² ĩ³yũ¹txa³ko³nũ³a² hai³txi³
ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la², ã³wa³kxẽn³txa³si¹jau³sa³.
6 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã²
nxe²e³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²khai³xa² ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³su² hxi²ka¹nai¹nxa³kxan²ti³
ne³wã²na³ai¹nxãn³te²la¹xã³? Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³tã³
a²nũ²a² tah²nãu³xai²li² wi¹lĩ²ai¹nĩn¹te²la¹xã³?
7 Nxe³sxã³ oh³xan¹tũ³kã³txai²na² sa²kxai³lu²
hxi²kan¹sxã³ ãn³sen³sai¹ain¹si¹nhĩ¹lxi¹. Jũ¹nxa²
yan¹nãu³a¹ te²yã¹nxe³te²tu³ nxe²yxau³ain¹tu¹wi¹.
A²nxe³te²nãu³xa² wxi²kin³ti³ton³si¹hai¹nĩ¹nha²kxai³
ĩ³sa²nẽn¹kxi²ha²kxai³ nxai¹nĩ¹nhẽ¹li¹. Yen³kxa² whãi²na¹
ã³wa³kxẽn³to³tai¹nĩ¹nhẽ¹li¹.
8 Yen³kxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ wxa²hxi²ka²
ũh³wxe³nũ¹hai¹nĩ¹nhẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ju³kxai³lu² yen³kxai²li² ũh³wxe³nũ¹hain¹kxe³su²
ũ³hũ²hxa³tai¹nhẽ¹la². Hai³txi³ a²yen³kxi³la³ wã³ko³nxa³wa².
Nxe³yãn¹ta¹ hĩ¹nai²li² txa²wã¹ye³nai²na² ĩ²ki³sxa³wa².
Ũh³wxe²hxa³tũ¹hain¹kxe³su² ĩ²ki³sxa³wa².
9 Ĩ²ki³sxa³kxan²ti³ Je³su²jah³lho²khai³su² ĩ²ki³tã³la².
A²nxe³jah¹lo²kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nai³tã² oh³xan¹tũ³kã³txai²na²
sa²kxai³lu² ã³sen³sai¹si¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ kwẽ³kxa²
ka³lxa²nxa³hẽ³la². A²nxe³hĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³nai²li²
wi¹lĩ²ũ¹nhẽ³kxe³nũ³su² jah¹lo²kxai³lu² Je³su²jah¹lo²kxai³lu²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu²
khãuh³lxa³txi³nha²sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ya³lu²kxi²nẽ³nxa²ha¹te¹ nxe³sxã³ hĩ¹na² sa²kxai³lu²
wxi²kin³ti³ton³ni² kãin² sa²nẽn¹kxi² nxe³ti³hit1ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³yũt1si¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ yen³kxai²li²
ĩ³yũt1si¹kxa² wi¹lha²tẽ³si¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³
Je³su²jah³lo²nu¹ta²kxai³lu² ye³khãuh³lxa³thin³khaix1nha²sxã³
ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²na²
hi²sen³kxai³lu² txa²wã¹ko³nxe³ti³ kãi³ki³ju³ta²
ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa². Nxe³nũ¹nhẽ³lhxã³
Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² ĩ³hxi²ka¹ta³lun²sxã³ yxau³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ju³tai²na² wain³ye²na³la². A²nxe³ju³tan¹te²kxa³yan³tu³
hã²wxãn³txa³ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ Sũ³na² ha³lo²a²
yxau²xai³ki³tu¹wa².

11 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na²
Ta²hai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ txa²wã¹kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta²
sa²han³kxi²ti³nẽ³na³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ Sũ³nu²kxai³lu²
a²wẽ³ha³lxi³su² ti³hi¹tẽ³na³la². Nxe³ti³hi¹tẽ³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
Je³su²jah³la² hi²sen³su² ãu²li²nẽ³lxa³wa². Yxãn¹ta¹
e³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Txa²lon³ti³tãu³su² yxah³lxi¹lxi¹. Nxe³nẽ³na³la².
12 Nxe³sxã³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³nãi³. Txa²lon³txi³tãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹
wxi²kin³ta³ton³nĩn¹ju³ta² ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹tu¹wi¹.
Yxo²ĩ²tũ³ka³txi³nãu³a² sa²nẽn¹kxi¹nxa²ha¹jau³su²
ĩ³hain³kxai¹na¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Te²yã¹nxe³jau³xa²sa¹, ãh¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³nu²khai³xa² yxo²ĩ²a¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³to³ha²kxai³:
— Wẽ³ha³lxa² Sũ³na² ũ³hũ¹sa³kxa² txai²na²
sa²yxo²we¹txa²te³lhxã³ sĩ¹na¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Jã¹nxe³jut3su² wẽ³ha³lxa²kxai³lu² a²sĩ³khai³xa² yũ²
a²ti³ha²yau³khai³xa² yũ² nxain¹na³la². Nxai¹nha²kxai³
Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² tũ¹ka³txa² yã¹nxe²
wen¹nũn³te²jai¹ti²tu³wa². A²nũ²khai³su² yũ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³ta²kxai³lu¹ Sa³ta³na²jah¹lo²su² te² hi²sen³su² a²nũ²a²
ĩ³ya²lu¹tain¹ju³ta² hxi²kan¹te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³te²a²yan³txi³su²
Je³su²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ya³lu²kxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²ta³a² a²hxi²kan¹jah³lo²kxai³lu²
ĩ³ya²lu¹tẽ³ju³ta³nũ³a² hxi²ka¹nxa³ti³hi¹tã³la².
15 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²ai²li² ya³lu²kxi²ju³ta³nũ³a²
yũh³lxi³sxã³ yxau²xai³te²la³ ã³non²ta³kxi²si¹nhẽ³jau³su²
Je³su²jah¹lo²kxai³lu² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²a² ya³lu²ju³ta³nũ³a²
yũh³lxa³kxi²nha²sxã³ yxau²xai³ju³ta³nũ³a² wxa²wa²su¹tu¹wa².
16 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² oh³xa² sa²si¹hã³tũ³ka³txa² kõ³nxe³ti³
kãi³ju³ta³la³ Je³su²jah³la² hxi²ki³kxai³lu² sa²wa²su¹te³lhxã³
wxã³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
a²ne³tah²nãu³su² te²a² kõ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² Je³su²jah³lain²txi³
sa²wa²su¹te³lhxã³ wxã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
17 Nxe³ha²kxai³ a²lon³ti³tãu³xa²kxai³lu² nxe³tũ³ka³txa²
yã¹nxe³khai¹xa² Je³su²jah³la² nxe³sih¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Wã³nxĩn¹te²a² a²si³yxau³jah¹lo²su² te²lo³tã³la². Txa²wã¹sũ³na²
yen³nãu³a² ĩ³ye³ũ¹nhẽ³na³la². A²nxe³jah¹lan²tu³ wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³lha²kxai³ wi¹wi¹nxe² kãi³ũ¹nhẽ³lha²kxai³
nxe³te²sẽ¹la². A²nxe³ju³kxai³lu² kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta²
a²wah³xa² sa²wa²su¹tẽ³na³la².

18 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² a²kxã³nxa² Je³su²jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
kọ̃³nxe³ti³ kãi³si¹jau³nũ³su² khãuh³lxa³ti³nũ¹hain¹na²hẽ³la².
Nxe³kxan²ti³ hai³txi³ kọ̃³nxe³ti³ kãi³xa³hẽ³la².
Nxe²nxa³ha²kxai³lu¹ nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̃³ kọ̃³nxe³ti³
kãi³si¹jau³nũ³su² khãuh³lxa³ti³nũ¹nhẽ³kxai²nãn²tụ̃³
Je³su²jah³lo²kxai³lu² ã³non²ta³kxi²nẽ³kxi³nũ³su²
hxi²kan¹nũ¹nhẽ³na³la².

3

Je³su²jah³la² Moi³se²ah³la² nxe³nyhu¹kxi³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²kị̃³sa²kxai³
a²lon³sa²nyhu¹kị̃³tã³la². Txa²wã¹sũ̃³nu²kxai³lu²
ĩ³kaix1so¹nẽ³na³la². Oh³xai²nãn¹jau³xa² sa²yxo²wet1sxã³
yxau²xai³nẽ³si¹ja³kxa³nũ³su² ĩ³kaix1so¹nẽ³na³la².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³yạ̃³lhu² Je³su²jah³lo²kxai³lu²
ĩ²yxau²xai³la³sah¹lxi³hẽ¹la². A²nxe³te²a² Txa²wã¹sũ̃³na²
hxi²ki³kxai³lu² ĩ³sa²si¹ha³ũ¹nhẽ³kxah³lai²la¹wa².
Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² yxo²ĩ²kị̃³sa²kxai³ Txa²wã¹wã³nxĩn¹te²a²
a²si³yxau³jah¹lo²lot3sxã³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³kxah³lai²la¹wa²,
Txa²wã¹sũ̃³na² yen³nãu³a²sa³.

2 Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̃³na² a²yxo²wãn³txa²
Moi³se²ah³lu¹tạ²kxai³ kwạ³nạ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wạ².
Txa²wã¹sũ̃³na² sa³wi³ha³lxa² wain³txi³ sa²hau³kot3si¹jau³su²
kwạ³nạ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tụ̃³wạ². Kwạ³na³ha²kxai³
Moi³se²ah³lo²nu¹tai²nãn²tụ̃³ wain³txi³ sa²yxo²we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²
Te²yã¹nxe³kxe³hũ̃³nxe² Je³su²jah³lo²nu¹ta²kxai³ Sũ̃³na² hxi²ka²
sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³kxah³lai²na² Sũ̃³na² wãn³txai²na² wain³txi³
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

3 Nxe³sxã³ Moi³se²ah³lo²kxai³lu² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
kãin²na³la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² sa²kxai³lu²
wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³sxã³ ã³sen³sai²na³la². Nxe³sxã³ sxi²su²
a²wi¹ju³ta² ĩ²kị̃³te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ sxi²ha² ton³jah¹la²
sa²nẽn¹kxi²khaix1nxe³kị̃³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̃³sxã³
Moi³se²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² sxi²khai³xa² yã¹nxe³ha²kxai³
Je³su²jah³la² sa²kxai³lu² sxi²ha² txon³jah¹la² yã¹nxe³ha²kxai³
nxe³hĩ̃³nx2na³la². Nxe³kxe³su² ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na²
a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ã³sen³sai²na³la².

4 Jã¹nxe³sxã³ sxi²ha² ĩ²li³thĩ³na² txon³jah¹la² yũ³na³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̃³na² hi²sen³kxai³lu² yen³kxa²
a²yxo²ha³kxa¹ wet1jah¹lai²la¹wa².

5 Jã¹nxe³sxã³ Moi³se²ah³lo²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̃³na²
a²sa³wit3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̃³na² a²yen³kxi³su² te²kxai³lu²
wi¹lhit1sxã³ sa²hau³kot3sa²tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³

Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² tah²yau³nũ³a² yan¹na² e³kxi²jau³nũ³a²
ĩ³ye³nũn¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
6 Nxe³nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
ta²hai²la¹wa². Txa²wã¹sũ³na² sa³wi³ha³lxai²na²
A²hxi²kan¹jah³lai²la¹wa². Txa²wã¹kĩ³na¹xai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²kĩ³tũ³kã³txi³kĩ³na¹xai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² kĩ³tã³la². Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
yxo²ĩ²sa²tẽ³kĩ³kxe³su² ha²kxai³ wah³nxe³kxi²sa²tẽ³kĩ³kxi³ju³ta³nũ³su²
kan²txi³ i³kĩ³kxe³su² ha²kxai³ nxe³kĩ³kxai²nãn²tũ³
Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² kĩ³tã³la².

Txa²wã¹sũ³na² sa³wi³ha³lxa² ĩ³ye¹nxi²kxi³jau³su²

7-8 Jã¹nxe³ha²kxai³lu¹ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹lai²na²
a²wãn³txi³su² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na²su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³jau³xa²
ain³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tũ³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
sa²yxo²ã³sa²tẽ³ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³sxã³
a²kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² wxa²wĩ³na²nãu³xu¹tai²na²
sa²kxai³lu² txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sain¹na²hẽ³li¹.
Ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xu¹ta²kxai³lu²
ai³lha²thet3tai¹nhĩ¹nu¹tai²na² hxi²ye¹ta³lxi³nha²si¹sain¹na²hẽ³li¹.
Nxe³sxã³ a²ẽ¹na² e³kxi²nyhain¹te³nah¹lxi¹:
“Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³kĩ³kxan²ti³ kõ³nxe³ti³
kãi³kĩ³kxa²yo³ha² ũ³hũ¹sain¹sĩ¹nxa³lho³na¹.”
Nxe³nyhain¹na²hẽ³li¹. Jã¹xah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
9 A²nxe³hĩ¹nu¹tai²kxai³lu² wxa²wĩ³na²nãu³xu¹tai²kxai³lu²
txa²wã³nxĩ¹nũ¹hai¹na¹ju³ta² ĩ²sain¹to³kxan²ti³
kwẽ³kxa² ka³lxa¹txi³ 40 nxe² kwẽ³kon³sxã³
ĩ²sain¹to³kxan²ti³ txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sain¹to³sxã³
hxi²ye¹ta³lxi³sain¹to³hẽ¹li¹.
10 Nxe³sain¹to³ju³tan¹te²kxa³yã³lhu² ĩ³ã̃n³ta³kxai¹na¹hẽ³li¹.
Ĩ³ã̃n³ta³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Tũ¹kã³txai²na²
a²ẽ¹nãn¹jau³xai²li² kõ³nxe³ti³ ã̃i³nhain¹na²hẽ³na¹. Hai³txi³
tĩh³na² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tĩh³na² ã³nxai³ain¹nxa³hẽ³na¹.”
Nxe³sain¹na²hẽ³li¹.
11 Nxe³sai¹nha²kxai³lu¹ ĩ³ã̃n³ta³kxi²nha²sxã³
ĩ³ye³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹: “Txa²ha³lo²a² ã³wih¹sxã³
ĩ³ye¹nxi²sa²tẽ³ya³sai¹nxa³lho³li¹.” Nxe³ai¹na¹hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
12 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² txa²wã³tã̃³sa²yah³lxi¹lxa².
Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²khai¹nxe³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Wxa²ẽ¹nãu³ai²li² kõ³nxe³ti³hin¹nha²sxã³ yxo²ĩ²yah²lxan³kxai²nãn²tũ³
Txa²wã¹sũ³na² Ka³tẽn³yah³lo²kxai³lu² ã³nxu²lot3jah³lxin¹nha³ta²wa².
13 Txa²wã¹sũ³nai²na² ũ³wha²li¹txã³nxa² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xa²
yũ³kĩ³tã³la². Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² e³kxi²nũ¹nhẽ³na³la².

Nxe^{3}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2} txa^{2}wã^{1}nũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}waun^{1}nha^{1}jah^{1}lxi^{1}
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}hĩ^{1}nai^{2}na^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3}
a̱in^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}sa^{2}kex3so^{1}nx2ti^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}na^{1}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}su^{2}
nxe^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.
14 Jã^{1}xah^{3}lxin^{1}jut3su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2}
ya^{3}lo^{3}txi^{2}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} ã^{3}na^{1}yah^{2}lxa^{3}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ta^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}yxah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
15 A^{2}nxe^{3}ju^{3}tu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2}
e^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hĩ^{1}na^{2}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}jau^{3}xa^{2}
ain^{3}kxah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sa^{2}tẽ^{3}yah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na̱^{2} wxa^{2}wĩ^{3}na̱^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ẽ^{1}na^{2} e^{3}kxi^{2}nyhain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Sũ̄^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ki̱^{3}kxan^{2}ti^{3} kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}kxa^{2}
yo^{3}ha^{2} ũ^{3}hũ^{1}sain^{1}sĩ^{1}nxa^{3}lho^{3}na^{1}.” Nxe^{3}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Jã^{1}xah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
16 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩh^{1}te^{2}ta̱^{3} kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}sãn^{2}sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}te^{2}sẽ^{1}na^{2}? Kwa^{2}hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}
tũ̄^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
hxi^{2}ka^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}tũ̄^{3}ka̱^{3}txai^{2}la^{1}wa^{2}. E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xa^{2}
sa^{2}sai^{1}si^{1}hain^{1}tũ̄^{3}ka̱^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ̄^{3}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kwẽ^{3}kon^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} 40 nxe^{2} kwẽ^{3}kon^{3}tãu^{3}a^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩh^{1}te^{2}ta̱^{3} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}te^{2}sẽ^{1}na^{2}?
Kwa^{2}hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2}
ai^{3}lhxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tãu^{3}a^{2} kọ̄^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}tũ̄^{3}ka̱^{3}txa^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
ya^{3}lu^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}tũ̄^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}a̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
18 Te^{2}yã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}nai^{2}li^{2} a^{2}kxã^{3}nxa^{2}
e^{3}kxi^{2}jau^{3}xai^{2}na^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}ya^{3}sai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xu^{1}tai^{2}li^{2} ĩh^{1}te^{2}ta̱^{3} ain^{3}kxi^{2}tũ̄^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
hĩ̄^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}wih^{1}xa^{3}kxi^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩh^{1}te^{2}ta̱^{3} ã^{3}wih^{1}si^{1}hai^{1}nxa^{3}te^{2}la^{1}xã^{3}? Kwa^{2}hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}
tũ̄^{1}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txai^{3}tã^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}tũ̄^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
19 Nxe^{3}jut3su^{2} hĩ^{1}na^{2} ĩ^{2}ki̱^{3}tã^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̄^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}

ã3wi1hain1ju3ta3nũ3su2 hxi2ka1nai1nxa3lho3la2. Ju1tai2li2
txa2wã1ẽ1nãu3a2 ĩ2nha2ki̱3tã3la2.

4

1 Jã1nxe3ju3kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3nai2na2 ha3lo2a2 ã3wih1sxã3
ĩ3ye1nxi3ki̱3ju3ta3nũ3su2 ã2la2 ĩ3ye3kxi2nẽ3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
Nxe3nẽ3lha2kxai3 ĩ2khaix1nha2xai3jah3lxi3hẽ1la2.
— Ha3lo2a2 ĩ3ye1nxi3na1ju3ta3nũ3a2 ã3wih1si1sa2nxa3jau3su2
ĩ3yĩ1li2sa2na3na1. Nxe3yah3lxin1kxa2ya̱n3ti3su2 ya3nx2ta1wa2.
2 Jã1nxe3jau3xu1tai2na2 ĩ3hen3txi3nx2ti3jau3xu1tai2li2
jau3xain2txi3 ĩ3hen3txi3nẽ3jau3xain2txi3 nxe3jau3xai2li2
ain3kxi2nũn3ki̱3tai1ti2tu3wa2. Nxe3jau3jau1xu1tai2na2
ain3kxain1kxan2ti3 hai3txi3 yxo2ĩ2ai1nxa3ha2kxai3lu1
ĩ3hxi2ka1tain1ju3ta3nũ3a2 yũ3ain1ta1hxai2nxa3ti3ai1ti2tu3wa2.
3 A2kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3kxai3lu2
ha3lo2a2 yxo2ha3kxa1 ĩ3yũ1ta3lu2nhĩ1nu1tai2kxai3lu2
ĩ3ye1nxi3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. A2kxã3nhxĩ1nu1tai2kxai2lu2
nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Yxãn1ta1 yxo2ĩ2te2ki̱3na1xai2na2
sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2 ha3lo2a2 ã3wih1sxã3
ĩ3ye1nx2sa2tẽ3ki̱3ju3ta3nũ3a2 yũ3ki̱3tu1wa2. Yxãn1ta1
tũ̱1ka̱3txi3nu1ta2kxai3lu2 kxã3nãu3a1 yũ3ai1nxa3lho3la2.
Nxe3jau3xai2li2 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txu1tai2na2 nxe3te3nah1lxi1:
— ĩ3a̱n3ta3kxai1na1ha2kxai3 Txa2ha3lo2a2 ã3wih1sxã3
ĩ3ye1nxi2sa2tẽ3ya3sai1nxa3lho3li1.
Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
4 Nxe3ha2kxai3la1 ãh1 wãn3txa2 a̱3xa2 e3kxi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
Ye3ha1li1 ye3ha1li1 ye3ha1li1 ka3na3ki1 a3la2ni2ti3xa2
e3kxi2ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. E3kxi2te3nah1lxi1:
— Ye3ha1li1 ye3ha1li1 ye3ha1li1 a3lan2tãu3a2 wa3kon3sãn2nũ2la2
a3lan2nũn3tãu3a1 ĩ3ye1nxi2ta1hxai2hẽ1li1, Txa2wã1sũ̱3na2su1.
Txa2wã1sũ̱3na2 sa2kxai3lu2 a2wa3ka3la2 ã3na1sãn2nũ2la2
ĩ3ye1nxi2ta1hxai2hẽ1li1. Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
5 A2nxe3jau3su2 Txa2wã1sũ̱3na2 ũ3wha2li1txã3nxa2
nxe3te3nah1lxi1:
— Txũ̱1ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 Txa2ha3lo2a2 ã3wih1kxi2sãn2sxã3
ĩ3ye1nxi2sa2tẽ3ya3sai1nxa3lho3na1. Nxe3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2.
6 A2nxe3jut3su2 a2wi1lhĩ1na2 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
ain3kxi2tũ̱3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 yxo2ĩ2ai1nxa3ha2kxai3
hai3txi3 Txa2wã1sũ̱3na2 ha3lo2a2 ã3wih1sxã3
ĩ3ye1nxi2ta1hxai2nxa3ti3ai1ti2tu3wa2. Nxe3ai1nxa3ha2kxai3 a2nũ2a2
a̱3xa2 ã3wih1sxã3 ĩ3ye1nxi2ju3ta3nũ3a2 yũ3tu1wa2.
7 Nxe3ha2kxai3 ju1tai2li2 ãh1 ĩ3yau1ũ3te3lhxã3
ha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3nu1kxai3lu2 ãh1 a3la2ni2tãu3a1
ĩ3hau3ko3ta1hxai2ti3ai1ti2tu3wa2. Nxe3je3nai2li2 hĩ1nai2la2na3la2.
A2nxe3jau3jau1xai2li2 kwẽ3kxa3 ko3ka3lxa1tãu3a1 Txa2wã1sũ̱3na2

wãn^{3}txu^{1}txai^{2}na^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xu^{1}tain^{2}txi^{3}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Hĩ^{1}na^{2}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}jau^{3}xa^{2}
ain^{3}kxah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sa^{2}tẽ^{3}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
8 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{1} a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
yah^{3}lon^{1}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2}
a^{2}wẽ^{3}not3jah^{1}la^{2} Jo^{3}su^{3}e^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} I^{3}sa^{3}e^{2}
nũ^{3}ka^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}txi^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{1}nxi^{3}si^{1}hain^{1}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3} hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}la^{3}
hai^{3}txi^{3} ãh^{1} yan^{1}nãu^{3}la^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}ju^{3}ta^{2} ã^{3}yu^{3}ta^{3}la^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}nhĩ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}
e^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
9 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}ka^{3}txa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yũ^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{2}kxã^{3}nxu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}
a^{2}wa^{3}ka^{3}la^{2} ta^{3}lun^{2}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}lan^{2}ta^{2} ye^{3}ha^{1}li^{1}
ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} wa^{3}kon^{3}sãn^{2}nũ^{2}la^{2}
a^{3}lan^{2}nũn^{3}tãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}ki^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} yũ^{3}nũ^{1}nhũn^{3}ki^{3}tu^{1}wa^{2}.
10 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
ã^{3}wih^{2}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}khai^{3}xa^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}na^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}hĩ^{1}nai^{3}kxai^{3} jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{2}li^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}nũ^{3}nhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
11 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
ĩ^{3}ye^{1}nxi^{2}si^{1}nhẽ^{3}ki^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ã^{3}wih^{1}ki^{3}sxa^{3}kxa^{2}ya^{3}n^{3}txi^{3}su^{2}
sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}kxai^{3} jã^{1}xa^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{3}lo^{3}txi^{2}sxã^{3}
ã^{3}wih^{1}ha^{3}sah^{1}lxi^{3}wxa^{2}.
12 Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ka^{3}te^{3}n^{3}jah^{1}la^{2} yã^{1}nx2na^{3}la^{2}.
Wã^{3}nxĩn^{1}jah^{1}la^{2} yã^{1}nx2na^{3}la^{2}. Yu^{3}la^{2} kãin^{2}ta^{3}wxi^{2}a^{2}
txo^{1}khai^{1}nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}wxi^{2}ai^{2}na^{2} txo^{1}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}ha^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{2} txo^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ka^{3}yxuh^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}sĩ^{3}nai^{2}na^{2} ũ^{3}whi^{2}lho^{1}ki^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ki^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} a^{2}su^{3}ai^{2}na^{2} e^{3}lxah^{1} ĩ^{2}ki^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ta^{3}wxi^{2}a^{2} yã^{1}nx2na^{3}la^{2}, Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}sa^{3}.
Nxe^{3}sxã^{3} Sũ^{3}nai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}ki^{3}tãu^{3}a^{2}
txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}nẽ^{3}ye^{2}na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2}
txa^{2}wã^{1}ten^{3}nha^{2}ki^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}ye^{2}nũn^{3}ki^{3}tã^{3}la^{2}.
13 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}ai^{2}li^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} hãi^{3}a^{2} yxau^{3}ki^{3}sxa^{3}wa^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1}
e^{3}lxah^{2}lxi^{3}ye^{2}na^{3}la^{2}. Kãi^{3}ki^{3}ju^{3}ta^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3}

a̱in³nha²ki̱³jau³xa² e³lxah²lxi³ye²ha²kxai³ nxe³ye²na³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na²
kãi³ain¹kxai³ jã¹xa³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². Wain³txi³
sa²yxo²we¹ja³sah¹lxi³wxa², Sũ̱³na² ha³lo²a² ã³wih¹sxã³
ĩ³ye¹nxi²ki̱³sxa³kxa²ya̱n³txi³nũ³sa³.

Je³su²jah³lai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ĩ³ye³ũ¹nhẽ³kxah³la² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

14 Jã¹nxe³jut3su² kan²txi³ yxo²ĩ²a³sah¹lxi³wxa².
Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²hai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a² ã³wih¹sxã³ yxau²na³la². A²nxe³jah¹lxain²txi³
Txa²wã¹wã³nxĩn¹te²a² a²si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a¹ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³na³la².
15 Nxe³sxã³ txa²wã¹wã³nxĩn¹te²a² a²si³yxau³jah¹la²kxai³lu²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² nũ³kxũn³nẽ³lxa³ju³ta² yan³ta³kxi²nẽ³na³la².
Jah¹la²kxai³lu² txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²na² yã¹nxe³la²sxã³ ko̱³nxe³ti³
kãi³sain³si¹jau³nũ³su² o²la³kxi²nũh¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³yãn¹ta¹ hai³txi³ we¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Ko̱³nxe³ti³
kãi³ta¹hxa̱i²nxa̱³ti³ai¹ti²tu³wa̱².
16 Jã¹nxe³jut3su² ya³lo³txi² nxe³sxã³ Je³su²jah³la²
ã³tĩ³a³sah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³lha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa² whãi²na¹
ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³tu¹wa². Wi¹lhin¹sxã³ yan³ta³kxi²nẽ³tu¹wa².
Hxi²kan¹nẽ³lxa³tãu³a² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nẽ³tu¹wa².

5

1-3 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² nxe²na³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹hain¹jah¹lai²li²
a²si³yxau³jah¹lai²li² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²a² ĩ²sxã³
ĩ³so²na³la², Ju³te²a²nãu³xai²na² hxi²ka²sa³. Nxe³sxã³
a²nũ²khai³su² kxan²ti³ a²ka³lxa¹txi³nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na²
ye³na¹ wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹hain¹na³la². Nxe³ju³kxai³lu²
yen³kxa² tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² ũ³hũ²na³la².
Te²yã¹nxe³nũn³sxã³ a²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
ã³tĩ¹si¹ja³kxa³nũ³su² ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² ũ³hũ²na³la². Jah¹la²kxai³ ko̱³nxe³ti³
kãi³kxe³su² ũ³tĩ¹kxi² a²nũ²a²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹kxe³su² ũ³tĩ¹kxi² nxe³si¹ja³kxa³nũ³su² ũ³hũ²na³la².
Nxe³te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² jah¹la²kxai³
a²nũ²khai³su² ye²ha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³
kãi³ju³ta² ten³kxi²nha²jau³su² o²la³kxi²sain³nha²na³la².
Nxe³sa̱in³si¹nha²ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xai²li² ĩ²li³te²a²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wain³txi³ ko̱³nha²nxa³te²su²
te²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³te²su² te²a² nxe³te²he³la³kxa²

yan^{3}ta^{3}kxi^{2}nũh^{1}nyhah^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}nũ^{1}yha^{1}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
4 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2} hai^{3}txi^{3}
e^{3}xa^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wã^{2}nxũh^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3}
ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxa^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ti^{3}hit1sain^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}xa^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:
— Jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}si^{1}ha^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}hĩ^{1}na^{1} so^{1}lxi^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}kxe^{3}su^{2}
o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{3}la^{2}. Kxã^{1}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}
A^{3}rãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ju^{1}taix3 jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}si^{1}ja^{3}kxa^{3}nũ^{3}su^{2}
ĩ^{3}kaix1so^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
5 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} kxãn^{3}su^{2} a^{2}ha^{2} yãn^{3}tai^{2}na^{1}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{3}rãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}kxe^{3}su^{2}
wã^{2}nxũh^{1}lxi^{3}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Wã^{2}nxũh^{1} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}nha^{2}si^{1}nha^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
kwa^{2}sa^{2}so^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{2}li^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wxãi^{2}li^{2} Txa^{2}wẽt3su^{2}khai^{3}nxi^{1}lxi^{1}. Hĩ^{1}na^{1}
wxa^{2}wĩ^{3}nu^{2}khai^{3}sa^{1}wi^{1}. A̱^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}hen^{3}txai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
6 Yau^{3}xã̱^{3}xa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}nũn^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Txa^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}si^{1}ju^{3}ta^{2}
o^{2}la^{3}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}in^{1}tu^{1}wi^{1}. Me^{3}ki^{3}se^{3}te^{2}kah^{3}la^{2}
he^{3}la^{3}ko^{3}si^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
7 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{3}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2}
yxau^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}tı̱^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
kãin^{2}txi^{3} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}la^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lain^{2}txi^{3}
a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}kaix1sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} a̱u^{3}txi^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} win^{1}ta^{2}
thãi^{3}ti^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxi^{2}nha^{2}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2} jau^{1}xai^{2}na^{2}
a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} we^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

8 A²nxe³jah¹la²kxai³lu² Je³su²jah³la²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
A²tah²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Khãuhx3nha²tãu³a²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ju³ta³nũ³a²
ã³ne³wxe³ton³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
9 Nxe³sxã³ sa²yxo²we¹ta³lun²ka³tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² ĩ²li³te²a²
te²yã¹nxe² sa²yxo²we¹te²su² te²nãu³xa² a²ẽ¹nãu³ai²na²
ĩ³hau³ko³tũ¹hain¹te²la³ te²su² te²na² nxe³te²lo³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²hĩ¹nai²na¹ ãh¹xai²na³la².
10 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah¹lo²kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³so¹sxã³ wã³nxĩn¹ta²
si³yxau³jah¹lo²su² te²lo³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³
ĩ³ye³ũ¹hain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Me³ki³se³te²kah³la²
a²he³la³ko³tu̱³ nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³
ã³na¹kxe³jau³su²
11 Jã¹nxa¹ju³kxai³lu² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xai²na²
ka³lxa¹jau³xai²na² ã³tau³to³tã³la². Yxãn¹ta¹
wa³lxe³jau³xai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ wi¹lain³kxi²yah²lxa³nha²kxai³
hxi²kan¹txi³ ã³ne³wxe³yah²lxan³tho³la².
12-14 Kwẽ³kxa² ka³lxa¹ko³xai²li² yxo²ĩ²sa²tẽ³yah³lxi¹lxa².
— Wãn³txa² wa³lxe³jau³su² a²hoh³lxi³su² yah³lxin¹ji¹xã¹.
A²nũ²a² ã̱³xai²na² ĩ³tih³nxain¹yah³lxin¹ji¹xã¹. Na¹jau³su²
na¹ta¹ yah²lxa³lxa². Wãn³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
a²wi¹lhĩ¹nãn¹jau³xai²na² hai³txi³ a³la³kxi² ta³lun²yah³lxa³lxa².
Nxe³yah²lxa³nha²kxai³ ãh¹lxi³sxã³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³to³ju³ta²
so¹lxi³ yũ²na³la². Txa²wã¹wẽ³ha³lxa³ jũ¹lxi³hĩ¹na²
a²su³su³yau³xa² so¹lxi³ i³te²jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ txon²ti³tãu³a¹
yain³txi³khai³su² yain³te²jai¹ti²tu³wa². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²
wẽ³ha³lxa² yã¹yxah³lxi¹lxa². Wa³lxe³jau³xa²
a²hoh³lxi³si²yah³lxa³nha²kxai³ a²su³su³yau³hũ̱³nxe² wãn³txa²
wi¹lhĩ¹nãn¹jau³xa² so¹lxi³ a³la³kxah¹lxi¹lxa². Yxãn¹ta¹
wãn³txai²li² ain³kxah¹lxin¹jau³xai²na² wain³jau³su² ta̱³nxa²
wai³nxa³jau³su² ta̱³nxa² hxi²kan¹txi³ a³ya³txi²yah³lxa³lxa².
Te²yã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³hin¹kxe³su² ta̱³nxa² wi¹lhin¹kxe³su²
ta̱³nxa² a²hoh³lxi³si²yah³lxa³lxa².

6

1 Yxah²lxa³nha²kxai³ a²nũ²a² hxi²kan¹te²a²
yã¹nxe³sxã³ wãn³txai²li² a²hoh³lxi³si²a³sah¹lxi³hẽ¹la².
A²wi¹lhĩ¹nai³tãn¹jau³xa² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹jau³xai³tã² ĩ³ha³nãu²kxi²sxã³ wãn³txa²
ã³ta³lo³hẽ²ti²jau³nũ³a² wa³lxe³jau³xan²tu̱³ ã³ne³wxe³nũh¹a³sah¹lxi³hẽ¹l

A²si³yxau³jau³xai³tã² ãh¹ o²la³kxi²xi²a³sah¹lxi³tạ³lxa². A²yen³kxi³yu³ta² ha³ya³kxa³lxi³sin¹ju³tai³tã² ã³na¹kị³sa²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² so¹lxi³ yxo²ĩ²kị³sa²kxai³ nxe³jau³jau¹xai³ta³lxi³ ã²la² kãi³kị³tã³la². Kãi³kị³sa²kxai³ txa²wã¹si³yon³nãu³a² ã³nũ²la² ya¹nãn¹jau³nũ³a² wa³lxe³jau³xan²tṵ³ wi¹lain³kxa¹sah¹lxi³hẽ¹la².

2 Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² au³hxai²jau³xai³tã²:

— Yen³kxa² wi¹sa²hxan³kxa³ti³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² ã³ne³wxe³kị³sa²kxai³ a²nũ²a²te²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²na² wxa²ne³wxaih³kị³ju³ta² ã³ne³wxe³kị³sa²kxai³ nxe³kị³tã³la². Te²yã¹nxe³ju³kxai³la¹ a²nũ²kị³nãu¹xai²li² ya³lu²kị³kxai²nãn²tṵ³ yan¹nãu³a² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²kị³kxe³nũ³su² ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³ ã²la² yan¹nãu³a¹ txa²wã¹kọ³nxe³ti³ kãi³kị³ju³ta² a³ya³ti³nũ¹nhẽ³ju³ta³nũ³su² ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxa². Nxe³jau³xai²na² ha³kxa¹ ã³ne³wxe³kị³tã³la². Ã³ta³lo³hẽ²ti²jau³nũ³a² wa³lxe³jau³nũ³a² a³la³kxi¹jxah³lxi³nũ³nhẽ¹la².

3 A²nxe³kxe³kxai³lu² kãi³kị³tu¹wa². Txa²wã¹sṵ³na² ã³nhi²ka¹tũ¹nhẽ³kxai²nãn²tṵ³ nxe²kãi³kị³tu¹wa².

4 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² sa²kxai³lu² a²ẽ¹nãu³ai²na² ã³wih¹sxã³ sa²ha²te¹tũh¹sãn²ka³tṵ³ hã²wxãn³txa³ wãn³txai²li² ã³na¹sxã³ sa²yxo²ã³kxai²nãn²tṵ³ nxe³jah¹lo²su² jah¹lo²sin¹kxai²nãn²tṵ³ hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sṵ³na² ã³wạ³li²xi²sxã³ ã³yxo²o³tũ¹ai¹nxa³lho³la². A²kxã³nxa² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²yxau³nu¹hai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwại³wi¹hai¹nha²kxai³ nxe³kxe³su² nxe³ain¹na²hẽ³la².

5 Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² wi¹lhin¹jau³su² ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²nũ¹ha²kxai³ nxe² ĩ²sxã³ yxau²xai³lain¹na²hẽ³la².

6 Jã¹nxe³jut3su² ha³ya³kxa² yxo²ĩ²ain¹ju³ta² ã³na¹ain¹kxai²nãn²tṵ³ hxi²kan¹txi³ kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nhain¹sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² ã³wa²li²xi²sxã³ ã³yxo²o³tũ¹ai¹nhĩ³nx2nxa³wa². A²nxe³tṵ³kạ³txai²na² hi²sen³su² Txa²wã¹sṵ³na² Ta²ha² Kris²tu³jah¹lo²si²ha²kxai³ ãh¹lxi³sxã³ tẽ³sxã³ hi³sạ³kạ³txa² ũ³hxi²kĩ¹la³kxi²sxã³ su²lhã³ain¹kxa² yã¹nxe³jut3sṵ³ju³ta² kãi³ai¹nhĩ³nx2na³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xai²na² a²yen³nãu³a¹ tṵ¹kạ³txai²na² hi²sen³su² Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² ãu²lxa²to³tai¹nhĩ³nx2na³la².

7 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹ha³lo²a² kxĩh³nṵ³xai²na² wi¹la³ wạx3tu²tṵ³xai²li² yain³txa² wi¹lwen¹te²ju²hẽ³la². Hai³sxa² a²wa³kxẽn³yah³la² yain³txa² kãin² wxa²so¹xi²te²ju²hẽ³la².

Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
ĩ^{2}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
8 Yxãn^{1}ta^{1} si^{3}sa^{2} wai^{3}la^{2} ũ^{3}yhen^{3}kxa^{2} wen^{1}ko^{3}sxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} yan^{1}nãu^{3}a^{1} ha^{3}nxe^{2}a^{2} ũ^{3}hi̱^{1}lhxa^{3}thĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2} hai^{3}sxa^{2} au^{3}sa^{3}xi^{2}ko^{3}xa^{2}
yã^{1}nx2na^{3}la^{2}. Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ha^{3}ya^{3}kxa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
hai^{3}sxa^{2} au^{3}sa^{3}xi^{2}ko^{3}xa^{2} yã^{1}xain^{1}na^{3}la^{2}. Ko^{1}xai^{2}na^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sũ^{3}nai^{2}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} wi^{1}lye^{2}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hain^{1}tu^{1}wa^{2}. Sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} u^{2}lxi^{3}
ã^{3}waix3si^{1}hain^{1}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sa^{2}tẽ^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}.
9 Txa^{2}ya̱^{3}lxah^{1}lxi^{1}lxa^{2}. A^{3}lxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Nxe^{2}e^{3}a^{1}kxan^{2}ti^{3}
te^{2}xa^{2}yã^{1}xah^{3}lxa^{3}lxa^{2}. Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ha^{3}ya^{3}kxa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}yah^{2}lxa^{3}lxa^{2}. Ĩ^{2}nx2ta^{1}wa^{2}. Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
sa^{2}hau^{3}kot3jah^{1}la^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Ju^{1}ta^{2} ĩ^{2}te^{2}sa^{1}wa^{2}.
10 Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{2}yãu^{1}ka^{2}yãu^{1}sxã^{3}
kãi^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}te^{3}sxa^{3}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Wain^{3}txi^{3}
kãi^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}. Wain^{3}txi^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}. A^{2}kxã^{3}nxa^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxai^{2}xai^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{3}la^{3}kain^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}
ã^{3}non^{3}ta^{3}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}xah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
ne^{3}wã^{2}na^{3}ũh^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}la^{2}.
11 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} te^{2}yã^{1}nxe^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txi^{3}
kãi^{3}sa^{2}tẽ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} a^{2}ha^{2} yan^{1}nãu^{3}a^{1}
kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Ã^{3}ten^{3}sxã^{3}
wahx3xah^{3}lxin^{1}kxi^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2}
ten^{3}khaix1sa^{3}nha^{2}wa^{2}.
12 Ṵ^{3}lhxã^{3} kwa^{2}hxi^{2}tha^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}si^{3}yah^{3}la^{2}nãu^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yen^{3}kxi^{3}kxe^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}hain^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}sxã^{3} ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3}
wah^{3}nxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}sxã^{3} ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3}
wah^{3}nxe^{3}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ya^{2}la^{3}tṵ^{3} we^{1}tũ^{1}nhẽ^{3}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} jau^{3}su^{2}

13 A^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sxã^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}so^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yen^{3}kxa^{2}
kxã^{3}nãu^{3}a^{1} yan^{1}khai^{1}tãu^{3}a^{1} kãi^{3}ũh^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
ĩ^{3}yau^{1}ũh^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}ũh^{1}ka^{3}tṵ^{3}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}

te²li² Sũ³na² kãin²ju³ta² yã¹nxe³te²la³ yũ³te²sxa³wa².
Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹khai¹nxe² yxau³te²la¹wa². Nxe³ha²kxai³
ã³sen³sai¹sxã³ kãin²jah¹la² yũ²nxa³ha²kxai³ a²ĩ³lxi³khai³xa²
ĩ³ye³sxã³ wã²nxũh¹ ĩ³ye³ũ¹nha²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
14 Ĩ³ye³ũ¹nha²sxã³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Kxã³nãu³a¹ ĩ³ka³li¹ti¹nx2ta¹tu¹wi¹. Wxa²ne³tah²nãu³su²
kãin² ka³lxa¹ton³tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
15 Nxe³ka³tu̱³ A³bra³ãu²ah³lu¹ta²kxai³lu² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
wah³nxe³ta¹hxai³ti³ai¹ti²tu³wa². Wah³nxe³ha²kxai³ yan¹nãu³a¹
ĩ³ye³ũh¹jau³xai³tã² sa²yxo²we¹nha²sxã³ a²ki³lha³lxa²khai³xa²
a³li³lah¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
16 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² a²nũ²ai²na² ĩ³ye³kxai²nãn²tu̱³
a²ya³la³lhu² jau³su² kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ã̱³xa² ã²la² kãin²txi³
ĩ³lxi³nha²jah¹la² ĩ³ye³yxo²nũ¹si¹te²ju²hẽ³la². Nxe³sxã³
ã²la² kãin²txi³ ĩ³lxi³nha² te²na² a³txi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi³jau³xa² yũ³hĩ̱³nx2nxa³wa². Hãi¹sxã³ yxo²ĩ²sxã³
yxau³hĩ̱³ki̱³tã³la².
17 Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² a²wãn³txai²na² hai³txi³
yau³ã̱³xa² ĩ³yax1jau³sxa³wa². Hãi¹sxã³ jau³xain²txi³
yxau²sa²tẽ³jau³xai²la¹wa². Nxe³ju³kxai³lu² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa²
e³lxah²lxi³yain¹na³la².
18 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² wãn³txa²
ya²lan³tu̱³khaix1jau³xa² yau³ha¹li¹ yũ²na³la².
Yen³kxa² yan¹khaix1nãu³a¹ kãi³ũh¹jau³nũ³a² yũ²
a²wãn³txi³khai³xa² ĩ³ye³ũ¹nha²kxi³jau³xa² yũ²
nx2na³la². A²nxe³jau³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
hxi²kan¹txi³ ĩ³ki³ha¹kxi²nha²nxa³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³nha²nxa³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² yxau²xai³ki̱³tã³la².
Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nẽ³jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na²
ha³lo²ai²na² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ya³nhẽ³ju³ta³nũ³a²
ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wah³nxe³ki̱³tã³la². Nxe³ju³tai²li²
ã³na¹ki̱³sxa³lho³la². Kan²txi³ yxo²ĩ²ki̱³tã³la².
19-20 Wah³nxe³ki̱³sa²kxai³ na³vi²o²tẽ³na² yã¹nxe³ki̱³tã³la².
Nxe³tẽ³na² sa²kxai³lu²:
— Ã³yit1sxã³ yxau³na¹tũ¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
ta³nu³lhũ̱³ka³txa² kãin²khaix1nxe³ka³txa² kwa³thi³lĩh³na²
sa²ka³tũ̱³kxi²ka³txa² tẽ³sxã³ ã³na¹ain¹te²ju²hẽ³la².
Ã³na¹ain¹kxai²nãn²tu̱³ kwa² ã³nxai³ju³ta² yũ²te²sxa³yu²hẽ³la².
It3ta² nũ³kxũn³kxan²ti³ ã³nxai³te²sxa³yu²hẽ³la².
Jã¹nxe³jut3sũ̱³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²ai²na² ã³wih¹sxã³
yxau³ya³nhẽ³ju³ta³nũ³ai²na² kan²txi³ wah³nxe³sa²tẽ³ki̱³tã³la².
Yxo²ĩ²hĩ̱³ki̱³tã³la². A²kxã³nhxĩ¹nai³tã² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na²
nxe³te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² yuh³xan¹thĩ³na²

so¹lxi³ wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹hain¹jah¹la² a²hxi²kan¹te²a²
so¹lxi³ ã³wih¹te²ju²hẽ³la². Kwẽ³kxa² ka³na³ka³nat3sxã³
ã³wih²xai³te²ju²hẽ³la². A²nũ²a² ĩ²li³te²a²:

— Ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su² kxan²ti³ ã³wih¹hĩ³nx2nxa³wa².
Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Je³su²jah³lo²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na²
yen³nãu³a² ka³la³xi²sxã³ yxau²sa²tẽ³na³la². Yxau³te³na¹
ĩ³ye³ũ¹nhẽ³na³la², Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a²sa³.
Te²yã¹nxũn³sxã³ ye³jen¹na² yan¹nãu³a¹ yxo²ĩ²ki³tũ³ka³txa²
ka³la³sxã³ yxau²sa²tẽ³nũn³ki³tu¹wa². Nxe³kxe³su² wah³nxe²
yxau²xai³ki³kxe³su² yan¹nãu³a¹ ã³na¹nẽ³lxa³lho³la².
Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ²sxã³ ĩ³so¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³
ĩ³ye³ũh¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Me³ki³se³te²kah³la² a²he³la³ko³tu³
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

7

Me³ki³se³te²kah³lu¹txai²na² a²nũ²a² ĩ³ye³ũh¹jah¹lo²su¹ jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu² sxi²je³nu¹tai²li²
Sa³lẽ²thĩ³na² a²wa³kxẽn³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²na² yen³nãu³a² a²nũ²a²
wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ka³tu³ta¹ nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu² A³bra³ãu²ah³lu¹ta²kxai³lu²
nxe³te²hi²sen³kxai³lu² a²ko¹ko¹nũ³ka³txi³nãu³xu¹tai²na²
he¹li³sxã³ sun²tã¹hxa³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te³na¹
Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu² ne³khauh²xi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ne³khauh²xi²te³na¹ Txa²wã¹sũ³na² ka³lih³ti³hit1jau³su²
e³kxi²nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la².

2 E³kxi²nyha¹te³na¹ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu²
yen³kxai²na² a²ko¹ko¹nũ³ka³txa² ã³nhe¹kxi²sxã³ so¹kxi²kxai²na²
tẽ³sxã³ wã²nhũ¹nyha¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ yen³kxa²
hxi²ka² hxan³sxã³ yen³kxai²na² yũ³kxai²nãn²tu³ yen³kxa²
ki³ka³na³ka³nat3sxã³ wã³kot3sxã³ so¹sxã³ ũ³ha¹kxi²te²ju²hẽ³la².
Nxe³sxã³ yen³kxa² ka³lxa¹sxã³ nxe²xai³sxã³ ũ³wha¹nũ²la²
Me³ki³se³te²kah³la² hxi²ka² ũ³hũ¹nyha³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
A²nxe³jah¹lu¹ta²kxai³lu² Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu² a²ĩ³lxa²
a²si³yxau³tãu³a² txa²nũ² ha³lo²a² wain³ju³ta² so¹lxi³ kãi³sxã³
yxau²xai³kxa² a²wa³kxẽn³yah³lo²su¹. Nxe³hxai²na²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ Sa³lẽ²thĩ³na² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ha²kxai³
a²ĩ³lxa² ãh¹ a²si³yxau³tãu³a²su² ha³lo²a² hãun²kxa² yxau²xai³kxa²
a²wa³kxẽn³yah³lo²su¹. Nxe³hxai²na²hẽ³la².

3 A²nxe³jah¹lu¹tai²li² a²wĩ³na² ĩ²ki³sxa³ha²kxai³ a²hã³ka³na²
ĩ²ki³sxa³ha²kxai³ a²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² ĩ²ki³sxa³ha²kxai³
nxe³ki³tã³la². Hai³txi³ wẽ³sa² a³li³lah¹je³nu¹tai²li²

ĩ²ki̱³sxa³ha²kxai³ yah³lon¹sxã³ ya³lu²je³na³kxa² ĩ²ki̱³sxa³ha²kxai³
nxe³ki̱³tã³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha² te²hũ̱³jah¹lo²su²
na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³
ĩ³ye³u¹sa²tẽ³na³la², Me³ki³se³te²kah³la²sa³.

4 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu²
ĩ²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³
A³bra³ãu²ah³lu¹ta²kxai³lu² a²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txa² yen³kxa²
ka³lxa¹txi³ so¹kxi²nyhain¹kxu¹tai²na² wã²nhũh¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yen³kxai²li² hxi²ka² hxan³sxã³ yen³kxai²nãn²tu̱³
ki³ka̱³na³ka³nat3sxã³ wã³kot3so¹xi²sxã³ ũ³ha¹nũ²la²
yen³kxa² ka³lxa¹sxã³ Me³ki³se³te²kah³la² hxi²ka²
wã²nhũh²xai³ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Te²yã¹nxe³jut3su² Le³vi²ah³lu¹tai²na² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
so¹lxi³ a²nũ²a² ĩ³ye³ũh¹tũ̱³ka̱³txi³su² ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na², Moi³se²ah³lu¹tai²na²
kwa³na³jau³xai²na² nxe² e³te³nah¹lxi¹:

— Yen³kxa² hi³ka² hxan³sxã³ yen³kxai²na² yũ³kxe³su²
ki³ka³na³ka³nat3sxã³ so¹kxi²txai¹nhẽ³li¹. Nxe³te²ju²hẽ³la².
A²nũ̱³ka̱³txi³khai³xa² so¹kxi²nyhain¹te²ju²hẽ³la², a²yxo²ha³kxa¹
A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³syu¹kxan²ti³na².
6 Nxa̱²ha¹te¹ Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu² ha̱i³txi³
Le³vi²ah³lu¹tai²na² a²sa³wi³sa̱³la³ ta̱¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Nxe²nxa³kxan²ti³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yen³kxa²
wã²nhũ²xai³kxe³su² so¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
a²yen³kxa² a²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txa² so¹kxain¹kxa² wã²nhũ²xai³kxe³su²
so¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². So¹kxi²te³na¹ ĩ³ka³lih³ti³hit1jau³su²
ĩ³ye³kxi²nũh¹ta¹hxai²hẽ¹la². A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³ka³lih³ti³hit1jau³su²
so¹kxi²jah¹lai²la¹wa². Wãn³txa² wi¹jau³nu³a²kxai³lu²
so¹kxi²jah¹lai²la¹wa². Nxe³jah¹lo²su² te²kxai³lu¹
Me³ki³se³te²kah³lu¹ta²kxai³lu² ĩ³ka³lih³ti³hit1jau³su²
ĩ³ye³kxi²nũh¹ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ã²la² hxi²kan¹te²a² a²yxo²wãn³txa²
so¹lxi³ ĩ³ka³lih³ti³hit1jau³su² kũ³we²ki²la² hxi²ka¹nxa³te²a²
ĩ³ye³kxi²te²ju²hẽ³la².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹ Le³vi²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nã̱u³su²
yah³lon¹sxã³ ya³lu²ain¹ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ a²nũ²a²
ã̱³su² ĩ³ye³ũh¹kxe³su² ã³wẽ̱³no³tain¹te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
Me³ki³se³te²kah³la² a²wẽ̱³no³te²a² ĩ³ye³kxi²nẽ³lxa³wa².
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ya³lu²ju³ta³nũ³a² yũ³te²na²
te² hi²sen³kxai³lu² yen³kxa² wã²nhũ²xai³kxe³su²
so¹kxi²ye²ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹ Me³ki³se³te²kah³la²
a²wẽ̱³not3jah¹la² ĩ³ye³kxi²nẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũ^{2}xai^{3}kxe^{3}su^{2} so^{1}kxi^{2}jah^{1}la^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}
yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}, Me^{3}ki^{3}se^{3}te^{2}kah^{3}la^{2}sa^{3}.
9-10 Jã^{1}nxe^{3}hĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
hai^{3}txi^{3} a^{3}li^{3}lah^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{3}li^{3}lah^{1}xa^{3}kxan^{2}ti^{3}
a^{2}si^{3}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2}
ãh^{1}yũ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Me^{3}ki^{3}se^{3}te^{2}kah^{3}la^{2} ĩ^{3}ha^{1}txi^{2}hĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wã^{2}nhũ^{2}xai^{3}kxa^{2}
Me^{3}ki^{3}se^{3}te^{2}kah^{3}la^{2} hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}hũ^{1}tãu^{3}a^{2} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}li^{2}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2}
wã^{2}nhũ^{2}xai^{3}kxe^{3}su^{2} ũ^{3}hũ^{1}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
Le^{3}vi^{2}ah^{3}lain^{2}txi^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
nxe^{3}te^{2}hi^{2}sen^{3}su^{2} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}nu^{2} yen^{3}kxa^{2} wã^{2}nhũ^{2}xai^{3}kxe^{3}su^{2}
so^{1}kxi^{2}nyhain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}kxã^{3}nxa^{2} I^{3}sa^{3}e^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}khai^{3}su^{2} ka^{3}lxa^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã^{3}
ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxa^{2}ha^{1}te^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2}
A^{3}rãu^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
A^{3}rãu^{2}ah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}kxe^{3}su^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. I^{3}sa^{3}e^{2} nũ^{3}ka^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
nxe^{2} kãi^{3}ũ^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta^{3}nxãn^{2}ti^{3}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{2}nẽ^{3}kxe^{3}nũ^{3}su^{2}
hxi^{2}kan^{1}txi^{3} sa^{2}hau^{3}kot3tũ^{1}nhẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} sa^{2}hau^{3}kot3tũ^{1}nhẽ^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
A^{3}rãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wa^{3}ka^{3}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3}
ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}kxe^{3}su^{2} ã^{3}nhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Me^{3}ki^{3}se^{3}te^{2}kah^{3}la^{2}
a^{2}wẽ^{3}no^{3}kxa^{2} yũ^{3}hĩ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}tah^{1}lxa^{1}
hai^{3}txi^{3} ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}la^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}kxa^{2} he^{3}la^{3}kxa^{2}
ã^{3}lxa^{3}txi^{3} ĩ^{3}ya^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxi^{3}jau^{3}xa^{2} yau^{3}ã^{3}lxi^{2} wẽ^{3}non^{3}jau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.
13 Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} a^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} hai^{3}txi^{3} Le^{3}vi^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}sxa^{3}wa^{2}. A^{2}lo^{3}nu^{1}tai^{2}li^{2} Ju^{3}ta^{2}jah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}xai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}ka^{3}txu^{1}txai^{2}na^{2} kxã^{3}kxai^{3}
hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}kxe^{3}su^{2}
o^{2}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Le^{3}vi^{2}ah^{1}la^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
14 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Ju^{3}ta^{2}jah^{3}lu^{1}ta^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}su^{2} a^{3}li^{3}lah^{1}sxã^{3} txon^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2}
e^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Le^{3}vi^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}

a²ne³tah²nãu³xa² so¹lxi³ nxe² o²la³kxi²si¹jau³nũ³su²
kwa³na³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Me³ki³se³te²kah³la² yã¹nxe³jah¹lo²su² jau³su²

15 Jã¹nxe³ju³kxai³lu¹ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a²
a²nũ²ai²na² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹jah¹la² ã̱³lxi³jah¹la² yũ²na³la².
Me³ki³se³te²kah³la² yã¹nxe³te² he³la³kxa² yãx1te²la³wa².
16 Hai³txi³ yuh³xai²nãn¹jau³xa² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹txa³wa².
Yxãn¹ta¹ ka³tẹn³su² yxau²sa²tẽ³ha²kxai³ ya³lu²ju³ta²
yũ³jah¹lo²sxa³wa².
17 A²nxe³ju³tai²li² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
Je³su²jah³la² kãi³ti³hit1jau³su² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³yau¹ũ³nhẽ³te³nah¹lxi¹:

— Txa²yen³nãu³a² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹si¹ju³ta²
o²la³kxi²sa²tẽ³in¹tu¹wi¹. Me³ki³se³te²kah³la² he³la³ko³si¹lxi¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
18 Kxã³nxai³tã² wãn³txa² kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²na²
ain³kxi²kī³tai¹ti²tu³wa². Ain³kxi²kī³kxan²ti³ kō³nxe³ti³
kãi³kī³ju³tai³tã² hxi²kan¹txi³ ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³lxa³tai¹ti²tu³wa².
Wãn³txai³tã² kãin² wã³nxĩ¹nxa³kxan²ti³ ha³lo²a² wi¹ju³ta³nũ³a²
wah³nxe³kī³tai¹ti²tu³wa².
19 Nxe³kxa² ha³tih³nãu³ãn²tū³ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
tah²yau³xan²tū³ ain³kxi²kī³tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jau³jau¹xai²na²
kō³nxe³ti³ kãi³kī³ju³ta² hxi²kan¹txi³ ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³na³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² ha³lo²a² ã²la² wi¹ju³ta²
wah³nxe³kī³tã³la².
20 Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
a²wãn³txi³khai³xa² ĩ³ye³sxã³ ĩ³ye³ũh¹na³la².
Kxã³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³lu² A³rãu²ah³la² nũ̱³kā³txa²
a²wa³ka³li³yu³ta²kxai³lu² ã³si³wxe³tãu³a¹ hai³txi³ ĩ³ye³ũh¹jau³xa²
yũ³ain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
21 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a²
a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹ ã³si³wxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ne³nxẽ³nai²na²
e³te³nah¹lxi¹:

— Sũ̱³na² Si³yxau³kah³lo²na¹xai²na² ã³sen³sai¹sxã³ kãin²jah¹la²
yũ²nxa³kxan²ti³ txai²na² so¹lxi³ ĩ³ye³a¹wi¹. Hai³txi³
Txa²wãn³txai²na² ĩ³yat1jah¹lo²txã³wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³
wxãi²kxai³ Txa²yen³nãu³ai²na² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³
ĩ³ye³ũ¹si¹ju³ta² o²la³kxi²sa²tẽ³in¹tu¹wi¹.

Txa²wã¹sũ³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
22 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah¹lo²kxai³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³kxe³nũ³su²
wi¹khaix1jau³xai²la¹wa². Wi¹lha²tẽ³na³la². Je³su²jah¹la² hxi²ka²
yxau²sa²tẽ³kī³sa²kxai³ yxo²ĩ²kī³jau³xai²la¹wa².

23 Nxe³ha²kxai³la¹ kxã³kxai³ A³rão²ah³la²
sa³wi³ha³lxi³nu¹tai²na² a²nũ²a² ĩ³ye³ũh¹tũ³ka̱³txu¹tai²na²
ka³lxa̱¹ta̱¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹nũ²nãu³a²
ya³lu²ju³ta³nũ³a² yũ³yah³lxi³te²ju²hẽ³la². Ya³lu²ju³ta³nũ³a²
yũ³yah³lxi³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ o²la³kxi²sa²tẽ³yah³lxi³te²sxa³yu²hẽ³la².
24 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³lo²kxai³lu² ka³tẹn³su²
yxau²sa²tẽ³ha²kxai³ a²wa³ka³la² ã³na¹sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa²
a²wẽ³not3jah¹la³nũ³a² yũ³te²sxa³yu²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a¹ a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹sa²tẽ³nẽ³na³la².
25 Nxe³ha²kxai³la¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² whãi²na¹
sa²hau³kot3sa²tẽ³ũ¹nhẽ³na³la². A²nũ²a² ĩ²li³te²a²:
— Txa²wã¹sũ̱³na² ã³non²ta³kxi²sa²ju³ta² ten³sa³nha¹.
Nxe³te²nãn²tu̱³ Je³su²jah³la² ã³tĩ̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³
sa²yxo²ã³hĩ̱³nx2nxa³wa². A²ẽ¹na² sa²hau³kot3sa²tẽ³ũh¹tu¹wa².
Nxe³kxe³su² Je³su²jah³lo²kxai³lu² ka³tẹn³su² yxau²xai²na³la².
Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² ã³non²ta³kxi²si¹nhẽ³jau³su²
ĩ³ye³kxi²sa²tẽ³na³la², Txa²wã¹sũ̱³na² ne³nxẽ³na² ain³kxi²sa³kxa³.
26 Je³su²jah³lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹
wi¹lhin¹jah¹lai²la¹wa². Yxaih¹ju³ta² yũ²nxa³wa².
Kọ̄³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sxa³wa². Kọ̄³nxe³ti³ kãi³te²
nũ̱³ka̱³txa² sa²hait1so²sa²tẽ³na³la². Hã²wxãn³txa³nũ²
oh³nãu̱³nũ¹ka̱³na¹ ka̱³la³xi²sxã³ wxi²kin³ti³ton³sa²tẽ³ũh¹na³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² jah¹lain²txi³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³jah¹lo²lxi³
ha²kxai³ wain³na³la².
27 Jã¹nxe³jut3su² yuh³xai²nãn¹te²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³
ĩ³ye³ũ¹hain¹te²su² te²a² hai³txi³ te²yãx1jah¹lo²sxa³wa². Nxe³sxã³
yuh³xai²nãn¹te² nũ̱³ka̱³txai²na² te²nãn²tu̱³ nxe² kãi³te²ju²hẽ³la².
Nxe³te³nah¹lxi¹, a³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ ka³yxuh³xa² wi¹te²a²
tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹te²ju²hẽ³la². Nxe³ju³ta² txa²nũ²
a²kọ̄³nxe³ti³ kãi³ju³khai³xa² ã³wa²su¹te³lhxã³ ũ³hũ¹sãn²nũ²la²
hã²wxãn³txa³ a²nũ²a²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ kọ̄³nxe³ti³
kãi³yah³lxi³ju³ta² ã³wa²su¹si¹jau³nũ³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³hũ¹te²ju²hẽ³la². Nxe³to³ta¹ Je³su²jah³la² yãx1jah¹lo²sxa³wa².
Ye³ka³na³ka³nat3sxã³ yen³kxa² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ũ³hũ¹ka³tu̱³ti¹ a²nũ²khai³xa² wã²nxũ̱h¹
ũ³hũ¹ha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Ye³ka³lxa¹txi³
ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
28 A²kxã³nxa² Moi³se²ah³lu¹tai²na² kwa³na³jau³xu¹tai²na²
ĩ³yau¹ũ³nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nũ²ai²na² a²yxo²ha³kxa¹
a²ẽ¹nãu³a² a̱u̱³txi³nãu³a² a²kọ̄³nxe³kxe³su² yũ³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe²yain¹kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²
a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹jah¹la³nũ³a² ĩ²sxã³
so¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³ye³ũ¹nhẽ³jau³xa² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².

Nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{2}ta^{2}hai^{2}na^{2} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}jah^{1}lai^{2}li^{2} wi^{1}kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{2}na^{3}la^{2}.

8

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lo^{2}khai^{3}su^{1} jau^{3}su^{2}

1 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Jah^{1}lai^{2}li^{2} Je^{3}su^{2}jah^{1}lai^{2}li^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} ã^{3}wxe^{2}sa^{2}tẽ^{3}na^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} whãi^{2}na^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}ton^{3}yah^{3}na^{3}la^{2}.

2 Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ^{3}na^{2} sxi^{2}ha^{2} yuh^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} wi^{1}khaix1thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}to^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ã^{3}wih^{1}to^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2} ha^{3}tih^{3}xan^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} oh^{3}nãu^{3}a^{1} Sũ^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}khai^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}ka^{3}tu̱^{3} Sũ^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}.

3 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{2} a^{3}la^{3}kxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ju^{3}te^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{2} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}kxah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}kxa^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{2} yen^{3}kxa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} tẽ^{3}nũ^{2}la^{2} su^{2}lhxã^{3} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}khai^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yen^{3}kxa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nhã^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã^{3}tĩ̱^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ã^{3}wih^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

4 Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}a^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} yen^{3}kxa^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}ju^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}a^{2} ã^{2}la^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} ã^{2}la^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}nu^{1}tai^{2}li^{2} wxa^{2}kan^{3}sxã^{3} yxau^{3}kxi^{2}nẽ^{3}kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ju^{3}ta^{3}la^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.

5 Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxau^{3}thĩn^{3}khai^{3}xa^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xan^{1}thĩ^{3}nai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxau^{3}thĩ^{3}nhũ̱^{3}na^{3}la^{2}. Hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxau^{3}thĩn^{3}khai^{3}sxa^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} thĩ^{3}nhũ̱^{3}na^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}so^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa²yxau³na¹thĩ³na² wã²nã³ũ¹nxa²ha¹tai¹ti²tu³wi¹,
wã³la³ka³txa² wxa²ka³la³sxã³ ĩ³ye³kxi²ki̱³sĩ¹nai³ta²su¹.
Nxe³te²yã¹thĩ³nhũ̱³thĩ³na² we¹txa²hẽ³li¹. Txa²wãn³txa²
ĩ³yax1sxã³ we¹txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³nu¹kxai³lu²
nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³ju³kxai³lu²
Je³su²jah³lo²kxai³lu² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² yuh³xai²nãn¹ko³xa²
yxau³te²ki̱³na¹xai²na² ã³non²ta³kxi²nẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³la¹
Je³su²jah³la² yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² sxi²ha² yuh³xai²nãn¹ta²
sxi²han²tu̱³ ĩ³ye³ũh¹tũ̱³ka̱³txai²na² hxi²ka² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa²
ã³non²ta³kxain¹te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ Je³su²jah¹lo²kxai³lu²
ã³sen³sai¹sxã³ ã³non²ta³kxi²nẽ³na³la².

6 Te²yã¹nxe³jut3su² yuh³xai²nãn¹te² nũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ye³ũ¹hain¹tũ̱³ka̱³txai²li² a²wa³ka³la² kũ³we²ki²la²
hxi²kan¹yu³jut3sxa³wa². Je³su²jah³la² wa³ka³la² hxi²kan¹sxã³
ã²la² ã³sen³sai¹yuh³na³la². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³ye³kxi²nyhu¹jau³xa² ã²la² hxi²kan¹jau³su² na³la². A²nũ²a²
kãi³ũ¹hain¹jau³nũ³a² ĩ³hen³txain¹jau³xai³tã² ã²la² wi¹lxi² nxe²
si³yxau²na³la². Oh³xai²nãn¹te²a² yen³kxa² nxe² si³yxau²na³la².

7 Jã¹nxe³jut3su² a²kxã³nxai³tãn¹jau³la³ ĩ³ye³kxi²nyhu¹hĩ¹nai³tãn¹jau³la
wain³kxa²txi³ ai³si¹hain¹ke³la³te²kxai³ wãn³txa² tah²yau³xa²
wẽ̱³not3jau³nũ³la³ ĩ³ye³kxi²nyhu¹ai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².

8 Nxe³yãn¹tah¹lxa¹ wain³txi³ kãi³ai¹nxa³kxe³su²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²ha²kxai³ ĩ³wa̱it3sxã³ e²kxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
E³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ye³jen¹na² yan¹nãu³a¹ Txai²li² Sũ̱³nu²na¹xai²na² wãn³txa²
tah²yau³xa² ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wi¹. I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa²
ĩ³ye³kxi² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi² nxe³ai¹na¹tu¹wi¹.
Kãi³ũh¹hai¹na¹ju³ta³nũ³a² ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wi¹.

9 A²kxã³nxa² a²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² E³ji²ta²ko³xa²
yxau²xai³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu²
ta²ko¹xu¹tai²na² sa²sai¹si¹hai¹na¹jau³su²
wi¹kãi³ũ¹hai¹na¹jau³nũ³a² ĩ³ye³kxai¹na¹hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹
Txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sa²tẽ³sain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³sai¹nxa³ha²kxai³ wi¹kãi³ũ¹hai¹na¹ju³ta² ã³na¹a¹hẽ³li¹.

10 Nxe³ha²kxai³ yan¹nãu³a¹ wi¹kãi³ũ¹hai¹na¹ju³ta³nũ³a² I³sa³e²
nũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxai¹na¹jau³nũ³a² nxe³te³nah¹lxi¹,
Sũ̱³nu²na¹xai²na² nxe²e³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
“Tũ̱¹ka̱³txai²na² a²ne³nxẽ³nai²na² ĩ³kwa³na³ai¹na¹jau³xa²
ã³wih¹tu̱¹wi¹. A²ẽ¹nãu³ai²na² Txa̱²wã̱n³txa²
tah²yau³nũ³a² ũ³wha²li¹la³kxai¹na¹tu¹wi¹.
Txai²na² so¹lxi³ ta²nxũ̱¹ka̱³txai²na² A²sũ̱³na²
Si³yxau³kah³lo²syu¹hai¹na¹tu¹wi¹. Ta²nxũ̱¹ka̱³txai²na²
Txa²sa³wi³ha³lxi³nãu³sain¹tu¹wi¹.”

11 Nxe^{3}ai^{1}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}jau^{3}xa^{2}
yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}xa^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.” Nxe^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}xa^{3}lho^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{2}la^{2}
ĩ^{2}yxau^{2}xai^{3}lhai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}xa^{3}lho^{3}li^{1}.
Tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}yxau^{2}xai^{3}lhain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Hxi^{2}ka^{1}nxa^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}lo^{2}su^{2}
ta̱^{3}nxa^{2} ĩ^{2}yxau^{2}xai^{3}lhain^{1}tu^{1}wi^{1}.
12 Nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}tai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}wã̱^{2}na^{3}kxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nai^{2}li^{2} wãn^{3}txa^{2} tah^{2}yau^{3}xa^{3}
kãi^{3}ũh^{1}hain^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxai^{1}nhĩ^{1}na^{1} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jau^{3}xai^{2}li^{2}
ã^{3}wa^{2}sut1tã^{3}la^{2}. Wa^{3}su^{3}txi^{3} tĩ^{3}non^{3}sxã^{3} tĩ^{1}ũ^{1}nhẽ^{3}tu^{1}wa^{2}.

9

Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

1 A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}thĩn^{3}nũ^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}ka^{2} we^{1}thĩ^{3}na^{2}
wã^{2}nã^{3}ũh^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
2 Nxe^{3}thĩ^{3}nai^{2}li^{2} nẽ^{3}nha^{1}lin^{1}thĩn^{3}su^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}thĩ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}, “Wi^{1}lhin^{1}thĩn^{3}su^{1}.”
Nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} lã^{3}pi^{3}ãu^{2}tẽ^{3}na^{2}
ũh^{3}wxe^{3}ha^{2}kxai^{3} me^{2}sa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũh^{3}wxe^{3}ha^{2}kxai^{3} yain^{3}ta^{3}nũ̱^{3}xa^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}tũ̱^{3}nũ^{3}a^{2} ũh^{3}wxe^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
3 Ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}thĩ^{3}na^{2} jũ^{1}nxe^{2} si^{3}tah^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2},
“Wi^{1}lhin^{1}khaix1thĩn^{3}su^{1}.” Nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
4 A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nã̱u^{3}ai^{2}na^{2} kwa̱^{3}thi̱^{3}lẽ^{3}na^{2} ha̱^{3}nxe^{2}
i̱^{3}tho^{3}xa^{2} wi^{1}lũ^{3}tho^{3}xa^{2} nxe^{3}tẽ^{3}na^{2} wi^{2}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} yũ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tẽ^{1}na^{2} a^{2}tai^{2}na^{1}
ya^{3}te̱^{3}ya^{3}te̱n^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ou^{2}ro^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} we^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} ã̱^{3}xa^{2}sa^{1}, kai^{2}syẽ^{1}na^{2} yũ^{3}nũn^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}tẽ^{3}nai^{2}na^{2} a^{2}tai^{2}na^{1} ya^{3}te̱^{3}ya^{3}te̱n^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ou^{2}ro^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}kxi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}tẽ^{3}nai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yen^{3}ka^{2} wi^{2}sxa^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wi^{2}sxa^{3}te^{2}a^{2}sa^{1}.
Kwa^{3}ta^{3}lẽ^{3}na^{2} yain^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ma^{2}na^{3}ki^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{1}ha^{2}kxai^{3}
A^{3}rãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hai^{1}kxi^{2}nha^{2} ai^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2}
wi^{2}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nxe^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} ha^{3}te̱^{3}h^{3}nxã^{3}nxa^{2} wã^{2}nxũ̱^{1}
ne^{3}kã^{3}lũ̱^{3}kxi^{1}xi^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txah^{3}lxa^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wi^{2}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}sxã^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ka^{3}lo^{3}ha^{1}lin^{1}kxa^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txu^{1}txai^{2}na^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}te^{3}lhxã^{3}
ain^{1}jau^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

5 Nxa²ha¹te¹ kai²syẽ¹na² a²ne³ka³nah²nãu³ai²na² a²nũ²hũ̱³te²a² wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³te²a² ha¹lin¹jah¹la²nãu³xa² sxa³ya³te²ju²hẽ³la². Nxe³te²na² ha³lo²ai²na² txa²wã¹kọ̃³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ã³wa²su¹kxe³su² ĩ³sa²wa²lho¹xi²si¹nhẽ³tẽ³su² ne³yxau³kxi²ya³te²ju²hẽ³la². A²nxe³jut3su² wi¹wi¹nxe² wi¹wi¹nxe² ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹ke³la³te²kxai³ wãn³txa² yxau³ka³lxa¹txi³ e³hĩ̱³na¹wa². Yxãn¹ta² hĩ¹na² nxe³sa²nxa³nha²wa².

6 Nxa²ha¹te¹ yen³kxai²na² hãi¹nxe³ti³xa¹ hau³kọ̃³ta³lun²te³na³na¹ hã²wxãn³txi³nũ² a²nũ²a² ĩ³ye³ũ¹hain¹jah¹la² ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa¹ thĩ¹na̱i²na² a²wa³kxan¹tḥĩ³na² ã³wih¹xai³to³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²ju³ta³nũ³a² o²la³kxi²to³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Nxa²ha¹te¹ sxi²ha² a̱u³txi³ si³tah³xan¹thĩ³nai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũh¹jah¹la² ĩ²li³te²a² hai³txi³ ã³wih¹to³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Wã³nxĩn¹ta² hxi²kan¹jah¹la² so¹lxi³ a³laṉ²ta² kwẽ³kxa² kọ̃³ka³na³ka³nat3sxã³ ã³wih¹to³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe² ã³wih¹kxai²nãn²tu̱³ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² hxi²tẽ³nha²nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la², a²kọ̃³nxe³ti³ kãi³nha²ju³ta² sa²wa²su¹si¹jau³sa². Nxe³nũ²la² ũ³hũ¹ka³tu̱³ti¹ a²ti³ha²yau³xa² nxũh¹lxi³ hxi²tẽ³nha²sxã³ ã³wi²xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹ kọ̃³nha²nxa³sxã³ kọ̃³nxe³ti³ kãi³te²li² sa²wa²sut1si¹jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²ju²hẽ³la².

8 Nxe³jau³jau¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³na³la². Ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ka³tu̱³ta¹ thĩ¹nai²li² yũ³ye²tãu³a² hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹khai¹nxe³thĩ³na² ã³wih¹ki̱³ju³ta³nũ³a² yũ³ki̱³sxa³wa².

9 Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²la¹wa². Nxe³sxã³ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hẽ¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²kxan²ti³ hai³txi³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tẽ³jut3sxa³wa².

10 Ju¹tai²na² sa²kxai³lu² yain³kxi²ki̱³ju³ta² so¹lxi³ ĩ³na²ki̱³ju³ta² so¹lxi³ ã³nhxan³ka²ti²ki̱³ju³ta² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹nũ²khai³xa² so¹lxi³ sa²hau³kot3jau³xai²la¹wa². Wa³nũt3jau³xa² wã²nã³ũ¹nhẽ³lxa³ta̱³lxa¹ txa²wã¹yah³la²nãu³xu¹tai²na² nxe² kãi³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

11 Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² wxã³tai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³kxe³nũ³su² wxã³tai¹ti²tu³wa². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ yen³kxa² wi¹kxa² ã³si³wxe³nũ¹nhẽ³tai¹ti²tu³wa². Jã²nxe³sxã³ sxi²ha² o²la³kxi²nũ¹nhẽ³thĩ³nai²na² sa²kxai³lu² thĩ³nã̱³lxi²na³la².

A²kxã³nxãn¹thĩ³nai³tã² a²nũ²a² hxi²ka² we¹thĩn³su² te²jai¹ti²tu³wa². Yuh³xai²nãn¹thĩn³su² te²jai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ hĩ¹nai²nãn¹thĩ³nai²li² te²yãx1thĩn³su² ti³he¹xai¹nxa³lho³la². Ã²la² wi¹thĩn³su² na³la².

12 Te²yã¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² wxã³sxã³ ã³wi¹hĩ¹na² thĩ¹na² wi¹khaix1thĩ³na² ã³wi¹hĩ¹na² hai³txi³ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² ka³bri²ta² a²ti³ha²yau³su² ta̱³nxa² po¹na² wẽ³sa² a²ti³ha²yau³su² ta̱³nxa² a²nxe³jau³xa² tẽ³sxã³ ã³wih¹te²sxa³yu²hẽ³la². A²ti³ha²yau³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹jau³nũ³su² nxa³wa². Nxe²nxa³ha²kxai³ a²ti³ha²yau³khai³xa² tẽ³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ²na³la². Ũ³hũ¹ha²kxai³ ka³te̱³na² wi¹tãu³la³ ũ³hũ¹nhẽ³ju³ta³nũ³a² hau³ko³ta³lun²na²hẽ³la².

13 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² ka³brit2su² ta̱³nxa² pon¹su² ta̱³nxa² a²ti³ha²yau³xa³ tẽ³sxã³ ã³wih¹nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹te²ju²hẽ³la². Po¹na² wẽ³sa³ a²sĩ̱³na² ũ³thũh²hxat3sãn²nũ²la² a²yã³nũ̱³ka² tẽ³nũ̱²la² a̱²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³xa² Moi̱³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu̱³ a²nxe³te²na² a²nũ²khai³xa² a²tai²na¹ nxa̱³txi³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²yã³nũ̱³kai²li² tẽ³nũ²la² wxa²ne³sa²hẽ¹txai³te²ju²hẽ³la². A²nxe³ju³tai²li² o²la³kxi²nũh¹kxan²ti³ txa²wã¹nũ²ai²na² so¹lxi³ ã³nhxan³ka²ti³te²ju²hẽ³la².

14 Nxe³kxi³te²ju²hẽ³la². Nxe³ki̱³kxa² ha³ta³nxãn²txi³ Kris²tu³jah¹la³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³lhĩ¹nai³tã² a²ti³ha²yau³khai³xa² ã³nẽ¹na³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²li² ã²la² kãin² wã³nxĩn¹jau³xai²la¹wa². Kris²tu³jah¹lain²txi³ wã²nxũ̱h¹lxi³sxã³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² au³txi³ e³kxi²nẽ³jau³xa² kwa² toh³lxi² e³kxi²nha²sxã³ kwa² o²la³kxi²ki̱³ju³ta³nũ³a² nxe³jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ã³nhxan³ka²ti³ nxe²na³la², Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² wxa²wa²su¹tũ¹nhẽ³na³la². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ka³te̱n³yah³la² wi¹lhin¹sxã³ sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la².

15 Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² tah²yau³xa² kãi³ũ¹nhẽ³jau³nũ³a² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa². Nxũ¹nhẽ³lha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²sxã³ so¹kxa² te²kxi³na¹xai²na² yen³kxa² wi¹te²a² ũ³hũ¹nhẽ³tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² tĩn³yau³xai³tã² a²wi¹lhĩ¹na² kãi³ũ¹nhẽ³jau³nũ³ai³tã² sa²yxo²wet1sxã³ yxau³ki̱³tai¹ti²tu³wa². Nxe³tãu³a² a²nũ²a² ya³lu²kxi²nũh¹jah¹la² Kris²tu³jah¹la² yũ³na²hẽ³la². Yũ³hĩ¹nai³tã² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³tai³tã² ne³wã²na³kxi²nẽ³na²hẽ³la².

16 Nxe³te²ju²hẽ³la². Kwa³jan³ta² nxe³te²ju²hẽ³la².

A²yen³kxi³khai³xa² sa²ha³la³ti²lho¹kxi³jau³nũ³a² ũ³wha²li¹lhãn²te²ju²hẽ³la². Kxã³nãu³a¹ jah¹la² ũ³wha²li¹jah¹lai¹tã² ya³lu²kxai²nãn²tu̱³ hã²wxãn³txa³ nxe³hĩ¹na¹ ũ³wha²li¹jau³xai³tã² ĩ²sxã³ sa²hau³ko³te²ju²hẽ³la². Ka³te̱³na² yxau³tãu³a¹ ũ³wha²li¹jau³xai²li² ĩ²sxã³ sa²hau³ko³te²sxa³yu²hẽ³la².

17 Yxãn¹ta¹ ya³lu²hĩ¹na¹ wãn³txa² ũ³wha²li¹jau³xai²na² wi¹lain³kxi²hi̱³nx2na³la². Hxi²kan¹jau³sa²hi̱³nx2na³la². Ka³te̱³na² yxau²xai³tãu³a² hai³txi³ hxi²kan¹jau³sa²hi̱³nx2nxa³wa².

18 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² tĩn³yau³xai³tã² sa²yxo²ka²la¹hũ³nyhu¹kxi³jau³xai³tã² nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³sãn²nũ²la² Su̱³nu²kxai³lu² ũ³hũ¹ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hã²wxãn³txa³ tĩn³yau³xa²kxai³lu² ĩ³hxi²kat1si¹ta¹hxai²hẽ¹la².

19 Nxe³sxã³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² te²hi²sen³kxai³lu² tĩn³yau³xai³tã² kwa³na³nẽ³jau³xai³tã² ĩ³yau¹ũ³ta¹hxai²hẽ¹la². I³sa³e² nu̱³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ¹jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³lhxã³ nxe³hĩ¹na¹ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Po¹na² wẽ³sa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³i² ka³bri²ta² in³txa² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³i² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²ti³ha²yau³xai²li² tẽ³nũ²la² i̱³yau³xa² te̱³i² o³ve²a² a²wxe³txa² ũ³tãu³kxi²so¹sxã³ ũ³he³het3sxã³ te̱³i² i³so²pa²tu̱³xa² es³pu²ma² hu̱³tu̱³xa² te̱³i² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² ha³te̱h³nxã³nxa² tĩ³txã³nxai³tã² sa²kxai³lu² a²ti³ha²yau³xa² tẽ³sxã³ ĩ³yi³sa²nẽn¹kxi² ai² a²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a²ti³ha²yau³xai²li² tẽ³sxã³ ĩ³yi³sa²nẽn¹kxi²lã³i² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

20 Nxe³te³na¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² tah²yau³xa² kãi³ũ¹nhẽ³jau³nũ³a² ĩ³ye³kxi²nẽ³tai¹ti²tu³wi¹. Sa²yxo²wet1si¹ki̱³jau³su² kwa³na³nẽ³tai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³jau³jau¹xai²na² ya²la³tu̱³ye²si¹jau³nũ³su² a²ti³ha²yau³xai²li² tẽ³a¹jau³xin³txi² ĩ³yi³sa²nẽn¹kxi²na¹li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

21 Nxe³sxã³ sxi²ha² Moi³se²ah³lo²kxai³lu² a²ti³ha²yau³xai²li² tẽ³sxã³ ĩ³yi³sa²nẽn¹kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ thĩ¹nai²na² yen³kxa² wxi²sxa³kxa² Txa²wã¹su̱³na² sa²nẽn¹kxi²kxe³nũ³a² ĩ³yi³sa²nẽn¹ta³kxi²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Ãh¹ jau³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Ya²la³tu̱³ yen³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ a²ti³ha²yau³xa² tẽ³sxã³ ã³nhxan³ka²ti³te²ju²hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ a²ti³ha²yau³xa² ha³li³ã¹sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³sãn²nũ²la² nxe³hĩ¹na² so¹lxi³ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa³su³tũ¹nhẽ³te²ju²hẽ³li¹. Kwa³na³nẽ³jau³xu¹tai²li² nxe³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

Ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa² a²wah³yu³ta² ũ³yho³hi²kxi²nũ¹nhẽ³jau³su²

23 Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} so^{1}lxi^{3} yen^{3}kxa^{2} si^{3}yxau^{3}ka^{3}khai^{3}te^{2}a^{2}
yũ^{2}na^{3}la^{2}. Yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}a^{2} yen^{3}kxa^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} a^{2}si^{3}yxau^{3}te^{2}hũ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
a^{2}si^{3}yxau^{3}te^{2}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ã^{3}nhxan^{3}ka^{2}ti^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} oh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}yen^{3}kxa^{2}
ã̱^{3}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}la^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ã^{3}nhxan^{3}ka^{3}ti^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.

24 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sxi^{2}ha^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}thĩ^{3}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}ka^{2} wet1thĩ^{3}na^{2} hai^{3}txi^{3}
ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}thĩ^{3}nai^{2}na^{2} hãi^{1}sxã^{3}
wã^{3}nxĩn^{1}thĩ^{3}nhũ^{3}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxau^{3}ko^{3}xa^{2} ã^{3}wih^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}kxe^{3}su^{2} kãi^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}na^{3}la^{2}.

25 Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}wã^{3}nxĩn^{1}te^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}ye^{3}ũ^{1}nhẽ^{3}jah^{1}la^{2}
nxe^{3}te^{2}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kwẽ^{3}kxa̱^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} a^{3}lan^{2}ta̱^{2}
ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} sxi^{2}ha^{2} wi^{1}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}to^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}wih^{1}to^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Kwẽ^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}wih^{2}xai^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} hai^{3}txi^{3} ju^{1}ta^{2} yã^{1}nxe^{3}kãi^{3}ti^{3}he^{1}xai^{1}nxa^{3}wa^{2}.
A^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}khai^{3}xa^{2} ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ha^{3}li^{3}hxan^{3}sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}lxa^{3}hẽ^{3}la^{2}. Ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

26 Yxãn^{1}ta^{1} ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}lxa^{3}ke^{3}la^{3}te^{2}kxai^{3}
txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}yũ^{1}thĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ye^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}ha^{2}to^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
ti^{3}he^{1}nx2nxa^{3}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} hxan^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yxau^{3}son^{3}na^{3}la^{2}. Yãn^{3}ta^{2} hxa^{3}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} wxã^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} wx̱ã^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la̱^{2}. Wx̱ã^{3}sxã^{3}
ya^{2}lu^{1}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wa^{2}sut1si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}nũ^{1}nhẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

27 A^{2}nũ^{2}su^{2} ka^{3}te̱n^{3}su^{2} hin^{1}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3}
yah^{3}lon^{1}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}su^{2} yũ^{3}ki̱^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} wah^{3}nũ^{3}a^{2} a^{3}ya^{3}ti^{2}nẽ^{3}tu^{1}wa^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}tu^{1}wa^{2}. Wi^{1}lhin^{1}ta̱^{3}nxa^{2}
ko̱^{3}txi^{3}hin^{1}ta̱^{3}nxa^{2} kãi^{3}ki̱^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}tu^{1}wa^{2}.

28 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} so^{1}lxi^{3} ya^{2}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
a^{2}wah^{3}yu^{3}ta^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ta^{3}lun^{2}si^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} wa̱^{3}li^{2}ye^{1}nx2tu^{1}wa^{2}. Wa̱^{3}li^{2}ye^{1}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
hai^{3}txi^{3} ya^{2}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3} já^{1}nxe^{3}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lxa^{3}lho^{3}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} wa̱^{3}li^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wah^{3}nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3} sa^{1}so^{1}nẽ^{3}tu^{1}wa^{2}. A^{2}ka^{3}te̱^{3}na^{2}

wi¹tãu³lo³ti³hi¹tẽ³tu¹wa².

10

1 Nxe³ha²kxai³la¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na²
sa²yxo²we¹tai¹nhxai²jau³xai³tã² yen³kxa² ya²la³tu̱³kxa²
wã²nã³ũ¹nhẽ³kxi³nũ³su² nxe³jau³xai²la¹wa². Ka³te̱³na²
oh³xai²nãn¹jau³sxa³wa². Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nhĩ̱³nx2na³la².
Wãn³txa² ya²la³tu̱³jau³xa² a³la³kxi² ta³lu²nai¹nxa³hẽ³la².
A²nxe³jau¹xai²na² sa²kxai³lu² nxe²ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³na³la².
Ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te³nah¹lxi¹:

— Ka³yxuh³xa² wi¹te²a² ĩ³ya²lut1sãn²nũ²la² tẽ³nũ²la²
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Kwẽ³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹
ũ³hũ²xai³jah¹lxi³to³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³su²
kxan²ti³ hai³txi³ jau³jau¹xu¹tai²na² sa²kxai³lu² hxi²kan¹txi³
ĩ³wi¹ti³hi¹tẽ³lxa³lho³la². A²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³a²:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ã³tĩ̱³a¹tũ¹xã¹. Nxe³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txu¹tai²na² a³la³kxi² ta³lu²nai¹nxa³jau³xu¹tai²na²
ĩ³wi¹ti³hi¹tẽ³lxa³lho³la².

2 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txu¹tai²na² a²nũ²a²
ĩ³wi¹ti³hi¹ke³la³te²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ã³tĩ̱³te²a² sa²kxai³lu²
a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³wa²su¹tũ¹hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³:

— Te²yã¹nxe² ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² wã̱ix3ti³nha²sa²nxa³nha¹.
Nxe³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³sxã³ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa²
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹hxai²kxai³ jã¹nxe³hĩ̱³nx2nxa³la².
Ã³wa²su¹thĩ̱³nx2na³la².

3 Nxe³yãn¹ta¹ kwẽ³kxa² hãi¹nxe³ti³xa¹ ka³yxuh³xa²
a²ti³ha²yau³xa² tẽ³nũ²la² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹to³tãu³a¹
ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³tai³tã² sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxa²xai³hĩ̱³nx2na³la².

4 Nxe³ha²kxai³ hai³txi³ po¹na² in³txa² a²ti³ha²yau³su² ta̱³nxa²
ka³bri²ta² in³txa² a²ti³ha²yau³su² ta̱³nxa² nxe³jau¹xai²li² tẽ³sxã³
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ²xai³kxan²ti³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
ã³wa²su¹tẽ³lxa³wa².

5 Nxa²ha¹te¹ Kris²tu³jah¹la² a²kan³sxã³ wxã³hĩ¹nu¹tai²na²
Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² ĩ³ye³kxi²na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na²
ain³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Yen³kxa² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ũ³hũ¹nxain¹kxa²
ten³nxa²nxa³ha²kxai³ ka³yxuh³xa² a²ti³ha²yau³xa²
ũ³hũ¹nxain¹kxa² ten³nxa²nxa³ha²kxai³ nxe¹lxi¹.
Nxe³yãn¹ta¹ yuh³xai²nãn¹te²su² te²na² a²nũ²khai³xa²
ũ³hũ¹san¹kxe³nũ³a² ãu¹la³kxi²sa¹nhẽ³li¹.

6 Txah³lxa³kxa³txa² a²ne³ka³na²nhãu³a² ka³yxuh³xa² sĩ̱³na²
ũ³thũ²hxa³tũ¹nxain¹kxe³su² ĩ³ka³li³kxi²sa²nxa³lxi¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²
ã³wa²sut1sa²si¹hain¹jau³nũ³su² ka³yxuh³xa²
a²ti³ha²yau³xa² ũ³hũ¹sain¹kxe³su² ĩ³ka³li³kxi²sa²nxa³lxi¹.

7 Nxẽn^{2}nxa̱^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{3}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Sũ̱^{3}na^{2} nxe^{3}txi^{1}. Ten^{3}nxa^{2}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} kãi^{3}te^{3}lhxã^{3}
wxã^{3}na^{1}nhai^{1}. Wãn^{3}txa^{2} au^{3}hxain^{2}jau^{3}yai^{1}tã^{2}
wã^{2}nã^{3}ũ^{1}san^{1}jau^{3}nu^{3}ai^{3}tã^{2} kãi^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}na^{1}nhai^{1}.
Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
8 A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2}:
— Yen^{3}kxa^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nxain^{1}kxe^{3}su^{2}
ta̱^{3}nxa^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nxain^{1}kxe^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2}
txah^{3}lxa^{3}kxa^{3}txa^{2} a^{2}ne^{3}ka^{3}na^{2}nhãu^{3}a^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} sĩ̱^{3}na^{2}
ũ^{3}thũ^{2}hxa^{3}tũ^{1}nxain^{1}kxe^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}
ã^{3}wa^{2}sut1sa^{2}si^{1}hain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2}
ũ^{3}hũ^{1}sain^{1}kxe^{3}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ten^{3}nxa̱^{2}nxa^{3}ha̱^{2}kxa̱i^{3} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}nxã^{2}nxa^{3}ha^{2}kxa̱i^{3} nxe^{3}nxã̱^{2}tai^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
a^{2}wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{2} au^{3}nẽ^{3}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} wain^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}thxa^{3}kxan^{2}ti^{3} ĩ^{3}ka^{3}lih^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
9 Ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}:
— Ten^{3}nxa̱^{2}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} kãi^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}na^{1}nhai^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{2}ti^{2}sxã^{3} e^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{2}e^{3}kxi^{2}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}na^{2}
ũ^{3}hũ^{2}xai^{3}kxa^{2} a^{2}wẽ̱^{3}ta^{3} te^{2}lxi^{3} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}wẽ̱^{3}not3sxã^{3} ne^{3}ka^{2}ta^{1} wxe^{2}na^{3}la^{2}.
10 Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jut3su^{2} na^{3}la^{2}.
Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Sa^{2}yxo^{2}we^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}na^{3}la^{2}. Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}nũ^{2}khai^{3}xa^{2}
ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
txa^{2}wã^{1}ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}na^{3}la^{2}.
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} wã^{3}nxĩn^{1}ti^{3}
ĩ^{3}ye^{3}ũh^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lan^{2}ta^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}
sxi^{2}ha^{2} yuh^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} ã^{3}wih^{1}sxã^{3} a^{2}wa^{3}ka^{3}li^{3}lo^{3}kxe^{3}su^{2}
o^{2}la^{3}kxai^{1}nhxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}kxe^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}to^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kxa^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}jut3su^{2}
nxe^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
12 Hxi^{2}kan^{1}te^{2}sxa^{3}kxan^{2}ti^{3}nu^{1} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nũ^{1}nhẽ^{3}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}wah^{3}yut3su^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}tã^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}wi^{1}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{3}ya^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}wa^{3}li^{3}kha^{3}lah^{3}lo^{2}lon^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
13 Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} hãi^{1}sxã^{3} yxau^{3}sxã^{3}
wah^{3}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wah^{3}nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1},
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nu^{2}su^{2} te^{2}kxai^{3}lu^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ko̱^{1}ko̱^{1}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}wet1si^{1}hain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} wah^{3}nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

14 Jã¹nxe³sxã³ ye³ka³na³ka³nat3sxã³ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ju³tan¹te²kxa³y
a²nũ²ai²na² kọ̃³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³wa²su¹te²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ ĩ³wi¹ti³hit1sa²tẽ³ain¹na³la².
15 Nxe³ju³tai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³jau³xa² e³kxi²nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²wi¹lhĩ¹nãn¹jau³xa² nxe³te³nah¹lxi¹:
16 — Kxã³nãu³a¹ wi¹kãi³ũ¹hai¹na¹ju³ta³nũ³a²
ĩ³ye³yxo²ka²la¹hũ³nyhu¹kxi³jau³nũ³a² nxe³te³nah¹lxi¹,
Sũ̱³nu²na¹xai²na² nxe²e³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
“Tũ̱¹kạ̃³txai²na² a²ne³nxẽ³nai²na² ĩ³kwa³na³ai¹na¹jau³xa²
ã³wih¹tụ̃¹wi¹. A²ẽ¹nãu³ai²na² Txạ̃²wãn³txa²
tah²yau³nũ³a² ũ³wha²li¹la³kxi²na¹tu¹wi¹.” Txa²wã¹sũ̱³na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Ã³tạ̃³lo³hẽ¹txi³sxã³ ãh¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Kọ̃³nxe³ti³ kãi³ain¹jut3su² ha²kxai³ sa²yxo²ã³sain¹jut3su²
ha²kxai³ ne³wã²na³a¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
18 Jã¹nxe³jut3su² kọ̃³nxe³ti³ kãi³kị̃³ju³ta² a²yo³ha² ã²la²
ũ³yho³hi²kị̃³sa²kxai³ ãh¹lxi³sxã³ ũ³yho³hi²xi²ju³ta³nũ³a²
yũ³te²sxa³yu²hẽ³la².

Txa²wã¹sũ̱³na² ã³tĩ³kxi²kị̃³jau³su²

19 Nxe³ha²kxai³lu¹ txa²wã³tã̱³yah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³
Je³su²jah³lai¹tã² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ a²ti³ha²yau³xa²
ha³li³hxan³nũ¹nhẽ³lha²kxai³ ã³wa²sut1sxã³ yxau³kị̃³tã³la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạ̃³lhu² nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̃³ hxi²kan¹txi³ Sũ̱³na²
e³kxi²to³kị̃³tã³la².
20 Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ĩ³ye³ũ¹nhẽ³tũ̱³kạ̃³txa²
a²si³yxau³jah¹lai²na² so¹lxi³ thĩ¹nai²na² wi¹khaix1thĩ³na²
ã³wih¹to³te²ju²hẽ³la². Wã²la² ũ³tĩ¹kxi²ka³lo³a² ã³ha³nãut1sxã³
ã³wih¹to³te²ju²hẽ³la², Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²te³lha³ka³. Nxe³kxa²
ha³tih³xan²tụ̃³ txa²wã¹kị̃³na¹xai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la²
ya³lu²kxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa³yạ̃³lhu² hxi²kan¹txi³ Sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²to³kị̃³tã³la². Je³su²jah³lo²kxai³lu² ka³tẹ̃n³ti³
yxau²sa²tẽ³jah¹lo²su² na³la². Tĩh³na² wi¹tĩh³na² Sũ̱³na²
ã³tĩ³kị̃³tĩh³na² yã¹nxe³te²la¹wa². Nxe³te²la³ha²kxai³ ĩ²li³tãu³a¹
Sũ̱³nai²li² hxi²kan¹txi³ ĩ³ye³kxi²to³kị̃³tã³la².
21 Wã³nxĩn¹ta² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a² a²nũ²a² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³jah¹lan²tụ̃³
hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wa².
22 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹
ã³tĩ³a³sah¹lxi³wxa². Txa²wã¹ẽ¹nãu³a² ạ̃u³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wain³txi³ ĩ²nyha¹ya³sah¹lxi³wxa². Nũ³kxũn³sxã³
yxo²ĩ²a³sah¹lxi³wxa². Au³txi³ a³la³kxi²nha²kị̃³jau³xa² kọ̃³nxe³ti³
kãi³kị̃³ju³ta² ã³wa²sut1sxã³ yxau³a³sah¹lxi³wxa². Ị̃³yau³xa²

tẽ³sxã³ wxa²ho³kxi²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹nũ²ai²na²
whãi²na¹ wi¹lhan³kxi²nha²ki̱³te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²
yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhau³ko̱³tẽ³tu̱¹wa².
23 Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu² kãi³ũ¹nhẽ³ju³ta³nũ³a²
au³ũ¹nhẽ³tai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xai³tã² ya²la³tu̱³
kãi³ũ¹nhẽ³tu¹wa². Yxo²ĩ²ki̱³jau³xai²la¹wa². A²nxe³sxã³
nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ wah³nxe³a³sah¹lxi³wxa².
24 Te²yã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³ũh¹nyhu¹a³sah¹lxi³wxa².
A³lxi²waun¹nyhu¹a³sah¹lxi³wxa². Ju¹tai²na² ã²la² kãi²non³sxã³
ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹a³sah¹lxi³wxa².
25 Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹waun¹nyhu¹te³lhxã³ ã³yã³nũ²kxi²yah³lxi³hxain¹tai¹
Nxe³yah¹lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² wxa²ha³tih³nãu³a² ju¹tai²li²
ã³na¹ain¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³a³sah¹lxi³txa³hẽ¹la².
Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²ju³ta²
yxau³son³na³la². Wa̱³li²kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ta̱³nxa²
wi¹lhin¹sxã³ kãi³ta̱³nxa² nxe³ki̱³ju³ta² a³ya³txi²nẽ³tu¹wa².
Nxe³ha²kxai³ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nyhu¹ah³lxi³hxain¹kxai³ jã¹nxe²
ã²la² kãi²non³sxã³ kãi³nyhu¹a³sah¹lxi³hẽ¹la².
26 Nxa²ha¹te¹:
— Je³su²jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ²a¹xã¹. Nxe³na¹ta¹
sa²yxo²wet1sa²nxa³nha¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³hxai²na¹kxai³
jã¹nxa¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ ko̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³ju³ta² sa²wa²su¹tũ¹nhẽ³ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³la².
27 Nxe³yãn¹ta¹ wxã³ju³ta²nũ³a² yu̱h³lxi³si¹nhẽ³tu¹wa².
Ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nhẽ³ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ yũ³nẽ³tu¹wa².
Nxe³sãn²ka³tu̱³ ha³nxe² i̱³tho³xa² Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³su² a²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txa² i³hxan³si¹hain¹ju³ta³nũ³a²
we³ta¹hxai²hẽ¹la². I̱³hxan³yain¹tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na²
hxi²ka²sa³. Te²yã³nxe³ju³ta² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nhẽ³kxai²nãn²tu̱³
te²yã¹nxe² i̱³lhxan³nẽ³lha³ta²wa².
28 Nxe̱³hxai²na²he̱³la². Moi̱³se²ah³lu¹tai²na²
kwa³na³jau³xu¹tai²na² sa²yxo²ã³te²u¹tai²na² ko̱³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hxai²na²hẽ³la². Ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nũ²la²
wxã̱i³ti²yhe²kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a² ha¹li¹ ta̱³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹
ta̱³nxa² te²yã¹nxe² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nyhah¹lxi³kxai²nãn²tu̱³
ĩ³ya²lut1ju³ta³nũ³a² ĩ³yĩ¹li²yah³lxi³hxai²na²hẽ³la².
29 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² Ta²ha²
ti³ka³la³kxi³hũ̱³nxe² sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu̱³ ã²la² kãi²non³sxã³
wxã̱ix3ti³yut3sa²hĩ̱³nx2na³la².
— Kris²tu³jah¹lai²na² a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³
ya³lu²kxi²ju³tai³tã² kwa²hãi¹nx2na³na¹. Hai³txi³
txa²wã¹ẽ¹nai²na² sa²wa³su³tũ¹nhẽ³lxa³lho³na¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
ã²la² kãi²non³sxã³ wxã̱ix3ti³nha²hĩ̱³nx2na³la². A²nũ²a²

Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²nẽ³jah¹lai²na² kọ³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³yĩ¹li²kxai²nãn²tṵ³ ã³wxa̱ix3txi³yut3su² ã²la² kãi²no³nhḩ³nx2na³la².
30 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txai²na² so¹lxi³ ha³lo²a² kọ³nxe³ju³ta³lo³kxe³su² ĩ³wa³lxĩ³nha²sxã³ ũ³yho³hi²jah¹lo²sa¹wi¹. Te²yã¹nxe³jau³xa²sa¹:
— Txa²wã¹sṵ³nu²na¹xai²na² so¹lxi³ a²nũ²a²nãu³xa² kãi³ain¹kxa² wi¹ta̱³nxa² kọ³nxe³ta̱³nxa² a³ya³ti³jah¹lo²sa¹i¹. Txa²wã¹sṵ³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lai²li² txa²wã¹ẽ¹nãu³a² a³la³kxi²kḩ³jah¹lai²la¹wa².
31 Jã¹nxe³jut3su² kọ³nxe³ti³ kãi³kḩ³kxe³nũ³su² Txa²wã¹sṵ³na² ka³tẹn³jah¹la² hxi²ka² wa³ka³ton³nẽ³kxai²nãn²tu³ o²khaix1nxe³nẽ³ju³tai²la¹wa².
32 Nxa²ha¹te¹ kxã³nxa² he¹yah³lxin¹ju³tai³tã² sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxi¹xi²nha¹jxah³lxi³hẽ¹la². Nxe³hĩ¹nai³tã² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³te²nãu³xa² kãin² khãuh³lxa³ti³nx2tain¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2tain¹kxan²ti³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ã³na¹yah³lxi³ta¹hxan³nhẽ¹la².
33 Wxa²ha³tih³ ĩ³nxa² kọ³nxe³te²lo³nx2tai¹nha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xai²na² yen³nãu³a¹ kọ³nxe³ti³ kãi³ũ¹nx2tai¹nha²kxai³ nxe³nx2tain¹tai¹ti²tṵ³wa². Ãh¹ wxa²ha³tih³ ĩ³nxai²na² khãuh³nxe³nxain¹ju³ta³ so¹nũ¹nx2tain¹sxã³ kwa² wa³ka³ti³lon³nxe³nx2tain¹ta¹hẽ¹la², Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³la².
34 Sxi²ha² kan²thĩ³na² wxa²nṵ³ka̱³txa² ũ³tḩ¹kxi²nx2tain¹kxai²nãn²tṵ³ ĩ³sxã³ ã³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nain¹yah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Wxa²yen³kxi³khai³xa² nũ³kxũn³sxã³ so¹kxi¹nx2tain¹kan²ti³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² hãu²non³sxã³ yxau²sa²tẽ³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Oh³nãu³nũ¹ka³na¹ yen³kxa² ã²la² wi¹kxa² yũ³sa³tũ¹xã¹, Txa²wã¹sṵ³na² hxi²ka²su¹. Hai³txi³ kho³nhxan³nxa³lho³na¹. Nxe³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
35 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Kxã¹nãu³a¹ Txa²wã¹sṵ³na² hxi²ki³kxai³lu² yen³kxa² wi¹kxa² ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wa².
36 Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ wahx3nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² a²ten³ju³ta² sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ yen³kxi³nũ³a² au³ũ¹nx2ti³jau³xai³tã² ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa², Txa²wã¹sṵ³na²sa³.
37 Txa²wã¹sṵ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Jũ¹nxe² yan¹nãu³a¹ jah¹la² wxã³ju³ta²nũ³a² au³ũ¹nx2ta¹jah¹la²
ya²la³tu̱³ wxã³tu¹wi¹. Hai³txi³ kxãn³su² nxa³lho³li¹.
38 Nxe³yãn¹ta¹ txa²sa³wi³ha³lxi³khai³xa² yxo²ĩ²sain¹tu¹wi¹.
Yxo²ĩ²sai¹nha²kxai³ ka³te̱n³su² yxau²xai³lain¹tu¹wi¹.
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² sa²yxo²ã³sain¹sxã³
ã³wa̱³li²kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ka³li³kxi²sah¹lxan³tho³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
39 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹xai²na² te²yã¹nxe³ki̱³sxa³wa². Hai³txi³
txa²wã¹si³yon³nãu³a² ĩ²sxã³ sa²si³wa²nha²ki̱³sxa³lho³la².
Yxãn¹ta¹ sa²si³wa²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
khon³hxan³kxi²nẽ³lha³ta²wa². Yxãn¹ta¹ hai³txi³ nxe³ki̱³sxa³wa².
Yxo²ĩ²ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³sa²kxai³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³kot3sxã³ yxau³ya³nhẽ³na³la².

11

Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³jau³su²

1 Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a²
wah³nxe³ki̱³kxe³khai³nũ³a² ya²la³tu̱³ wxã³tu¹wa². Nxe³sxã³
yen³kxi³khai³xa² ĩ²ki̱³sxa³kxan²ti³:
— Yen³kxi³khai³xai²li² ya²la³tu̱³tã³na¹. Nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².
2 Txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² wi¹lhin¹sxã³
ĩ²kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
3 A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu²
hãi¹sxã³ ĩ³ye³ka³tu̱³ txa²wã¹ha³lo²ai²na² ĩ³yũ¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³kxe³su² Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³sa²kxai³ ã³ne³wxe³ki̱³tã³la².
Nxe³sxã³ yen³kxa² ĩ²ki̱³kxa² he³la³kxa² tẽ³sxã³ yu³tã̱³xa²
we¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ a²wãn³txa² ĩ³ye³hĩ¹na¹
ĩ³yũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³tai²li² yxo²ĩ²ki̱³tã³la².
4 Nxa²ha¹te¹ A³be²lah³lu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ yen³kxa² tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³ĩ²ah³lu¹tai²na² yen³kxa²
tẽ³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹nũn³ta¹hxai²hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹:
— A³be²lah³lai²na² yen³kxa² ã²la² wi¹na³na¹.
Yxo²ĩ²sai¹nha²kxai³ wi¹lhin¹te²lo³txa¹xã¹, Yen³kxa²
ũ³hũ¹sa³kxa² wi¹lĩ³li²na¹xã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
Jã¹nxe³jut3su² A³be²lah³lu¹tai²na² kxãn³su² ya³lu²kxan²ti³
nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ³tih³nxe³nẽ³na³la².
5 Nxa²ha¹te¹ E³no²kah³lu¹tai²na² hin¹hĩ¹nũ¹tai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²ta²hxai³hẽ¹la². Yxo²ĩ²ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ya³lu²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³ Sũ̱³na²
hxi²kai²na² ã³sa²so¹nũ²la² Sũ̱³nai²na² ha³lo²ai²nãn²tu̱³

oh³xai²nãn¹ko³xai²nãn²tu̱³ ã³wih¹ta¹hxai²hẽ¹la², ya³lu²nxa³kxan²ti³na². Su̱³nai²li² yxo²ĩ²sxã³ ĩ³wi¹lxon³kxi²ha²kxai³ ã³sa²so¹ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹su̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹:

— E³no²kah³lu¹tai²na² ã³sa²so²nxa³ta̱³lxa¹ Txa²wã¹su̱³na² yen³nãu³a² ĩ³wi¹lxo³kxi²sa²tẽ³ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³kxai³la¹ yuh³xai²nãn¹ko³xan¹tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ã³te³nain¹kxan²ti³ hai̱³txi³ ĩ³ha¹txain¹ta̱¹hxai²nxa̱³hẽ¹la².

6 Jã¹nxe³jut3su² yxo²ĩ²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹su̱³na² ĩ³wi¹lxo³kxi²hĩ³ki̱³sxa³wa². Nxe³sxã³:

— Txa²wã¹su̱³na² ã³tĩ³a¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³:

— Txa²wã¹su̱³na² ya²la³tu̱³ ka³te̱n³su² yxau²na³na¹. Txa²wã¹su̱³nai²li² ã³te³na¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lĩ²sa²sxã³ ain³kxi²sa³tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³jau³su² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² ĩ³wi¹lxo³kxi²hĩ³ki̱³tã³la².

7 Nxa²ha¹te¹ No³e²ah³lu¹tai²na² te²yã¹nxe³nũn³jah¹lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹su̱³nu²kxai³lu² wãn³txa² a̱n³txi³jau³su² ha³lo²a² ko̱³ton³kxi³nũ³su² jau³jau¹xai²na² au³ta¹hxai²hẽ¹la². Ko̱³ton³kxi³ju³ta² ĩ²xa³ta̱³lxa¹ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ sa²yxo²we¹ta¹hxai²hẽ¹la². Sa²yxo²we¹tũ²la² na̱³vi²o²te̱³na̱² ar²ka̱³tẽ³na̱² a²sxe³xa³ka̱³lxa² whãi²na¹ a²wẽ³ha³lxa² whãi²na¹ ã³wih¹sxã³ yxau³ka³lo³nũ³a² txon³ ã³si³wxe³yah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ kãin² wẽ³hã¹ha²kxai³ i̱³yau³xa² kãin² hũ³tha²kxai³ nxe² ã³si³wxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³kxan²ta² No³e²ah³la² wẽ³ha³lxi³yu³ta² so¹lxi³ i̱³yau³xa² ka³te̱n³ta² hãu¹yxa²xai³lhxã³ yxau³ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ ya³lun¹txa²hxan³kxan²ti³nũ¹ No³e²ah³la² wẽ³ha³lxi³yu³ta² so¹lxi³ ka³te̱n³ti³ yxau³ah³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa³ jau¹xa²kxai³lu² No³e²ah³lu¹tai²na² yxo²ĩ²ha²kxai³ nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²a² nxe³ye²ha²kxai³ nxe³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².

8 Nxa²ha¹te¹ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ sa²yxo²we¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Ha³lo²a² tah²ko³nũ³a² ũ³hũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹. A³li³sxã³ ã³nxain¹tãu³a² ũ³hũ¹nxa²ha¹jen³nũ³a² wain³txi³ au³ũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Txa²wã¹su̱³na² ĩ³ye³kxi²jau³su² ha²kxai³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yxo²ĩ²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ ha³lo²a² tah²ko³nũ³a² ai³tĩh³na² ĩ²xa³kxan²ti³ a²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² a²ha³lo²khai³xu¹tai²na² ã³sxã³ ai̱³ta¹hxai̱²hẽ¹la².

9 Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²sa²tẽ³ha²kxai³ ha³lo²a² tah²ko³xa² Txa²wã¹su̱³na² ũ³hũ¹jen³nũ³ai³tã² kwa²hãi¹nxe² yxau² ã³la³kxi²sa²the³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ a²wẽ³sa² I³sa²kah³lu¹tai²la³ha²kxai³ a²sa³wi³sa² Ja³ko²ah³lu¹tai²la³ha²kxai³ ha³lo²a² ko¹xai²na² sxi²ha² ka³yxuh³xa² wã²la² we¹thĩ³na²

kwa²hãi¹nxe² yxau² ã³la³kxi²sa²the³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² jau¹xu¹tain²txi³ ain³kxi²sxã³
yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Jã¹nxe³jut3su² A³bra³ãu²ah³lo²kxai³lu² Txa²wã¹su̱³na²
sxi²je³na² ta²hĩ³na² wah³nxe²sa²thet3xai³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³thĩ³nai²na² Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su²
thĩ³nũ³ai²na² ĩ³hau³kot3sãn²nũ²la² txon³ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³thĩ³na² txah³lxa³kxa³txa² a²si³yxau³tãu³a²
a̱u³tũ³whxe³ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ ã³kho³te²sxa³yu²hẽ³la².
Jã¹nxe²na³la². Nxe³thĩn³thĩ¹nai²li² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na²
wah³nxa³kxi²xai³ta¹hxai²hẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ Sa²ra³ka³lxu¹tai²na² Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ha²kxai³ a³ka³lxon¹kxan²ti³ Txa²wã¹su̱³nu²su² te²kxai³lu²
wãi²lxa² we²nxi²ki³lxo³nxe³yah³hĩ¹na¹ wẽh³ni²ta¹hxai²hẽ¹la².
A³bra³ãu²ah³la² wẽ³sa² wẽh³ni³ya³ta¹hxai²hẽ¹la²,
wẽh³ni³kxi³je³na² wa³to²hi²kxan²ti³na².
— Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² ĩ³ye³kxi²sa²jau³xai³tã²
kãi³ũ¹sa³tũ¹xã¹. Yxo²ĩ²a¹xã¹. Ta¹ka³lxu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Nxe³ha²kxai³ A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² yah³lon¹khai¹nxe³sxã³
hin¹kxan²ti³ jah¹la²kxai³lu² a²nũ²a² ka³na³ka³na³kxan²ti³nu¹
ka³la̱¹khai¹nxe³sxã³ a²ne³tah²nãu³lon³ta¹hxai²hẽ¹la².
Oh³si̱³na² i³la³ka² wẽ³ha³lxa² ka³lxa¹kxe³jã¹nxe²
a²ne³tah²nãu³lon³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ ka³wã³lxa²
kxun²nãu³a² ka³ya̱³la³nu̱³a² ki³ka³lxa¹ti³te²jai¹tu³wa². Nxe³kxa²
yã¹nxe³sxã³ a²ne³tah²nãu³lon³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Jã¹nxe³jut3su² tu̱¹ka̱³txi³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
yah³lon¹sxã³ a³ka³lxon¹sxã³ nxain¹nũ²la² ya³lu²te³lhxã³
tãu³a² ã²la² kan²txi³ yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Yen³kxi³nũ³a²
Txa²wã¹su̱³na² au³ũ¹hain¹kxai³tã² so¹kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Hãi¹sxã³ u²ten³sa²tã³kxi³hu̱³nxe² a²yen³kxa² u²lan¹te²hu̱³nxe²
so¹kxain¹ta¹hxai²nxa̱³hẽ³la².
— Yuh³xan¹ko³xai²na² yxau²xai³ko³xai²na² hai³txi³
txa²ha³lo²khai³sxa³wi¹. Hãi¹sxã³ ai³la¹ko³xai²la¹wi¹.
Ten³sai¹nhxai²nxa³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
14 Nxe³sxã³ jau³jau¹xai²na² nxe²e³kxain¹tu̱³ka̱³txa²
e³la¹ ha³lo²a² tah²ko³xa² yxau²khai³ain¹ko³nũ³a²
ã³ten³ye¹nx2tain¹na³la².
15 Hai³txi³ ta³ko¹xai²na² yxau³ai¹nhxai²ko³xai³tã²
a³li³ain¹ko³xai³tã³ ã³wa̱³li²sxã³ yxau³xain¹te³lhxã³
te³nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Te³nain¹ke³la³te²kxai³
ã³wa̱³lai¹nhĩ³nx2na³la². Nxe³yãn¹ta¹ te³nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
16 Nxe³yãn¹ta¹ ha³lo²a² yxau³khai³xain¹ko³nũ³a² ã²la²
wi¹ko³nũ³a² ã³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Oh³xan¹ko³xa²
ã³te³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Oh³xan¹ko³xa² ã³te³nai¹nha²kxai³
Txa²wã¹su̱³nu²su² te²kxai³lu² ãu²li²te²sai¹nxa³wa².

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nu^{2}su^{2} nhi^{1}lxi^{1}. Nxe^{3}si^{1}hain^{1}kxan^{2}ti^{3}
ãu^{2}li^{2}te^{2}sai^{1}nxa^{3}wa^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yan^{3}ti^{3}tu^{3}ti^{1} sxi^{2}ha^{2}
oh^{3}xan^{1}thĩ^{3}na^{2} ãu^{1}la^{3}kxi^{2}nũ^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}hĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}kxe^{3}ju^{3}ta^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} wẽ^{3}sa^{2} a^{3}lxi^{2}ju^{3}ta^{2} ã^{3}sen^{3}sai^{1}sxã^{3}
a^{3}lxi^{2}sain^{1}te^{2}la^{1}ku^{1}. Nxa^{1}nha^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wẽ^{3}sa^{3}khai^{3}xa^{2}
I^{3}sa^{2}kah^{3}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} tẽ^{3}nũ^{2}la^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}xi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}te^{3}lhxã^{3} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{2}kxi^{2}nũ^{2}la^{2}
hãi^{1}nxã^{1}si^{1}jau^{3}su^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kãin^{2} a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}lon^{3}kxe^{3}nũ^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}a^{2} au^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. I^{3}sa^{2}kah^{3}lu^{1}tai^{2}li^{2}
a^{2}ki^{3}lha^{3}lxan^{2}tu^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} wẽh^{3}ni^{2}sxã^{3}
wet1ja^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}sxã^{3}
ain^{3}kxi^{2}xi^{2}kxan^{2}ti^{3} wẽ^{3}sa^{2} nũ^{1}ta^{2} ki^{3}lha^{3}lxa^{2}khai^{3}xa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
18 Kxã^{3}nhxĩ^{1}nai^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}la^{2} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lãi^{3}. Wxa^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2} I^{3}sa^{2}kah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3}
we^{1}tin^{1}jah^{1}la^{2} ka^{3}lxa^{1}tũ^{3}ka^{3}txi^{3}su^{2} txon^{1}tu^{1}wi^{1}. Kãin^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}lot3tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
19 Nxa^{2}ha^{1}te^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}kai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txa^{2}wẽ^{3}sa^{2}
ya^{3}lu^{2}kxi^{2}sa^{2}kxan^{2}ti^{3} ka^{3}ten^{3}ta^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}sxã^{3}
ka^{3}ten^{3}yah^{3}lo^{2}nũ^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}xi^{2}sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tu^{3}ti^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
I^{3}sa^{2}kah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}ten^{3}ta^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}
A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}ten^{3}ta^{3} so^{1}kxi^{2}xi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
20 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} I^{3}sa^{2}kah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}khai^{3}xa^{2} ha^{1}lin^{1}te^{2}kxai^{3}lu^{2} tẽ^{3}sxã^{3} yen^{3}kxa^{2}
wi^{1}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} au^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} E^{3}sa^{3}u^{2}ah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} te^{1}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} yah^{3}lon^{1}sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} tãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
a^{2}ne^{3}tah^{2}nãu^{3}lot3te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}kaix1ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}na^{2}
tẽ^{3}lxi^{2}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} wi^{1}lxon^{3}kxi^{2}nũh^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
au^{3}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}kxai^{3}lu^{2} Ja^{3}ko^{2}ah^{3}la^{2}kxai^{3}lu^{2}
tãu^{2}nxa^{2} ũ^{3}haik1ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hĩ^{1}nha^{2}sxã^{3} yxau^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
22 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Jo^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} yah^{3}lon^{1}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} ya^{3}lu^{2}ju^{3}ta^{2} yau^{3}son^{3}tãu^{3}a^{1}

a²sa³wi³ha³lxi³nũ³ka̱³txa² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Ĩ³ye³kxi²sxã³ au³ain¹te³nah¹lxi¹, I³sa³e² a²nũ³ka̱³txa²
E³ji²ta²ko³xa² a³li³sxã³ ih³hain¹ju³ta³nũ³a² au³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Au³ũ¹hain¹ka³tu̱³ti¹:

— Txai²li² ya³lu²na¹ju³ta² ya̱u³son³na³li¹. Nxe³na¹ha²kxai³
ya³lu²na¹kxan²ti³ ta²ko¹xai²na² E³ji²ta²ko³xai²na²
a³li³hxan³yah³lxin¹tãu³a¹ txa²su³a² ya³lu²na¹ta³su³a²
ã³tẽ³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

23 Nxa²ha¹te¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na² a²wĩ³na² a²hã³ka³na²
khai³su² ye³te²kxai³lu² a²wẽ³sa² Moi³se²ah³lo²kxai³lu² kwẽn¹ta²
a³li³lah¹jah¹la² so¹sxã³ hãi³a² sa²no¹wxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²ya³ha²kxai³ nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ i³la³ka̱² ki³ha¹li¹ ka³na³ki¹ sa²tã³tĩ¹tãu³a² hãi³a²
sa²no¹ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

— Wẽ³sai²na² wi¹khaix1te²la¹xã¹. Ha³lo²a²
a²wa³kxẽn³yah³lai²na² wãn³txi³su² ĩ³ye³kxi²sain¹jau³xai³tã²:
“Wxa²wẽ³ha³lxa² in³txi³su² kxai²nãn²tu̱³ su²lhã³jah¹lxi³hẽ¹li¹.”
Nxe³jau³xai³tã² yu̱h³lxi³ya³sa²nxa³nha¹. Sa²yxo²ã³ya³ha¹tũ¹xã¹.
Ya³jau³su² Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²ya³ha²kxai³
nxe³ya³ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Nxa²ha¹te¹ kxã³nãu³a¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na²
in³txi³lon³tãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— Fa³ra³o²ah³la² a²ka³ne³lxai²na² wẽ³sa²ki³lot3sa²ju³ta²
ten³sa²nxa³nha¹. Ã³na̱¹a̱¹tũ¹xã¹.

25 I³sa³e² nũ³ka̱³txa² Txa²wã¹sũ³na² nũ³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ kãin² khãuh³lxa³txi³nyhain¹kxan²ti³ te²yã¹nxe²
khãuh³lxa³txi¹nhain¹kxa² yã¹nxe² nxe³ju³ta² ten³sa³nha¹.
“Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹kxe³su² ĩ³wi¹lxo³kxi²na¹tũ¹xã¹.” Nxe³na¹jau³su²
ten³sa²nxa³nha¹.

26 Nxe³sxã³ E³ji²ta²ko³xa² a²wa³kxẽn³yah³lai²na² sa²kxai³lu²
a²yen³kxa² ũh³wxe³ain¹kxa² a²yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹sain¹kxan²ti³
ten³sa²nxa³nha¹. Txa²wã¹sũ³na² wa³ka³la² o²la³kxi²na¹ju³ta²
so¹lxi³ ten³sa³nha¹. Nxe² o²la³kxi²na¹kxai²nãn²tu̱³
khãuh³lxa³txi³sain¹ta̱³nxa² ko̱³te³kxi²sain¹ta̱³nxa²
nxe³sain¹ju³ta³nũ³a² ã²la² wai³nhĩ³nx2na³na¹. Kxãn¹ton³tãu³a¹
a²yo³yhu³ta² wain³txi³ ũ³hũ¹sa³tũ¹xã¹. Txa²wã¹sũ³na²
ũ³yho³hi²sa²ju³ta³nũ³a² so¹lxi³ ten³sa³nha¹. Moi³se²ah³lu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

27 Nxe³ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ E³ji²ta²ko³xa² a³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹ta²kxai³lu²
a³li³ta¹hxai²hẽ¹la². E³ji²tan¹ko³xa² a²wa³kxẽn³yah¹lu¹tai²li²
kãin² ĩ³a̱n³ta³kxi²kxan²ti³ hai³txi³ ĩ³yu̱h³lxi³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹txi³ ĩ²ki̱³sxa³jah¹lai²li² ĩ²kxi³te²hũ³nxe²
ya³lo³txi²sxã³ yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la².

28 Jã^{1}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{2}:

— Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} wi^{1}te^{2}a^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} sxi^{2}ha^{2}
a^{2}yxo^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}hẽt3si^{2}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}tọ̱^{1}la^{3}kxi^{1}nha^{2}kxai^{3} sxih^{2}yxo^{2}a^{2}
a^{2}yxo^{2}ka^{3}kxi^{2}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}tọ̱^{1}la^{3}kxi^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2}
tẽ^{3}sxã^{3} kãi^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} sa^{2}yxo^{2}wet1sah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wxa^{2}wẽ^{3}sa^{2} in^{3}txa^{2} wẽ^{3}sa^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tai^{1}nha^{3}ta^{2}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xai^{2}li^{2} sxi^{2}ha^{2}
ũh^{3}yxo^{2}hẽ^{1}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{3}tu̱^{3} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kxã^{3}nxai^{3}kxai^{3}
txa^{1}hxai^{2}hẽ^{1} nxe^{3}jau^{3}kxai^{3}lu^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} wain^{3}sxã^{3}
kãi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

29 A^{2}lan^{2}nũ^{3}tãu^{3}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ha^{2}kxai^{3} Moi^{3}se^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2}
I^{3}sa^{3}e^{2} nũ̱^{3}kạ̱^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} kah^{3}je^{3}na^{2}
ĩ^{3}yxo^{2}ha^{3}ti^{3}sa^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} tĩh^{3}na^{2}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwạ̱i^{3}hai^{1}tĩh^{3}na^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwạ̱i^{3}tet2tĩh^{3}nu^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}yxo^{2}ha^{3}ti^{3}sa^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1}
E^{3}ji^{2}ta^{2}ko^{3}xan^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{2}txa^{2} ĩ^{3}hi^{2}txi^{2}nyhain^{1}sxã^{3} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}xa^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— I^{3}sa^{3}e^{2} nũ̱^{3}kạ̱^{3}txai^{2}na^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwạ̱i^{3}hai^{1}tĩh^{3}na^{2}
yxo^{2}ha^{3}ti^{3}lhi^{3}ain^{1}na^{3}na^{1}. Te^{2}a^{2} yã^{1}nxũ^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}.
Ain^{1}jau^{3}su^{2} kxan^{2}ti^{3} ã^{3}nxai^{3}te^{2}i^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2}kxai^{3}lu^{1}
ĩ^{3}wa^{3}nũ^{3}kxi^{2}xi^{2}nha^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1} ãn^{3}si^{3}hẽ^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}lo^{3}nxe^{2}
ĩ^{3}ya^{2}lun^{1}ta^{2} hxa^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

30 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} kwẽ^{3}kon^{3} ka^{3}lxa^{1}tãu^{3}ãn^{2}tu̱^{3} Je^{3}ri^{3}ko^{2}thĩ^{3}na^{2}
kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}thĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}ki^{3}hain^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ĩ^{3}ki^{3}hain^{3}kxi^{2}sxã^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{1}
a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ki^{3}hain^{3}kxi^{2}xai^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{2} kãi^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}te^{2}kxa^{3}kxa^{1} sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2} ki^{3}tã̱^{1}kxi^{2}nha^{2}thĩ^{3}na^{2} kĩ^{3}kxan^{2}ti^{3}
wã^{2}nxũh^{1}lxi^{3}sxã^{3} ã^{3}yxun^{1}na^{3}ah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

31 Nxe^{2} ã^{3}yxun^{1}na^{3}ah^{3}lxi^{3}nũ^{2}la^{2} Je^{3}ri^{3}ko^{2}thĩ^{3}na^{2}
yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txai^{2}na^{2} ã^{3}ya^{2}lu^{1}ta^{3}lxi^{2}hxa^{3}jah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} Ra^{3}a^{2}ba^{3}ka^{3}lxa^{2} so^{1}lxi^{3} hin^{1}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2} yãn^{3}txai^{2}na^{1} kọ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3}
o^{2}la^{3}kxi^{2}tạ̱^{1}ka^{3}lxu̱^{3}su^{2} tạ̱^{1}hxai^{2}hẽ^{1}lạ̱^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã̱^{3}
ta^{1}ka^{3}lxa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}
ã^{3}si^{3}wxe^{3}ha^{2}kxai^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nũ̱^{3}kạ̱^{3}txa^{2} a^{2}in^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}no^{1}wxe^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} kãi^{3}ũ^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ̱^{3}kxai^{3}lu^{2} hin^{1}ye^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

32 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} yxo^{2}ĩ^{2}tũ^{3}kã^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2}
ka^{3}lxa^{1}txi^{3}lon^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{1}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}sa^{2}nxa^{3}nha^{2}wa^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2}
a^{3}lu^{2}xa^{3}wa^{2}. Ji^{3}ti^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Ba^{3}ra^{2}kah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
Sã^{3}sãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Je^{2}tah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Ta^{3}vi^{2}yah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2}
Sa^{3}mu^{3}e^{2}lah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}tũ^{3}kã^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
ka^{3}lxa^{2}on^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

33 Nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}kõ^{1}kõ^{1}nũ^{3}kã^{3}txa^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}khai^{1}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} nxain^{1}kxan^{2}ti^{3}
wa^{3}ka^{3}ton^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wain^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}na^{2} kãi^{3}ũh^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} au^{3}ũ^{1}hain^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} ha^{3}nxeh^{3}lxi^{3}te^{2}a^{2} le^{3}ãu^{2}su^{1}
nxe^{3}hxai^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
hxi^{2}ka^{2} kwa^{2} ũh^{3}yxo^{2}tĩ^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}
ĩ^{3}so^{1}jĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

34 Ha^{3}nxe^{2}a^{2} ĩ^{3}tho^{3}xa^{2} ũ^{3}he^{3}nha^{3}kain^{1}kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3}
ã^{3}nĩ^{3}xa^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}na^{2} a^{2}kõ^{1}kõ^{1}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2}
ha^{3}nxeh^{3}lxi^{3}ka^{3}txa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}kxan^{2}ti^{3} ka^{3}tẽn^{3}ti^{3}
ih^{3}sau^{3}nain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
hxi^{2}tha^{2}on^{3}khai^{1}nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}nũ^{3}kxũn^{3}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2}
ã^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}kõ^{1}kõ^{1}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} he^{1}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3}
wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}hxi^{2}ka^{1}tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Wa^{3}nũt3tũ^{3}kã^{3}txa^{2} wxã^{3}sxã^{3} wa^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}te^{3}lhxã^{3} wxã^{3}kxan^{2}ti^{3}
ih^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

35 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} tu^{1}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}tai^{3}tã^{2} ka^{3}tẽn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2},
yxo^{2}ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ã^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{3}na^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}yah^{2}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
wã^{2}nhxa^{3}txa^{2}lxa^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} ã^{2}la^{2} ain^{3}kxain^{1}kxan^{2}ti^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}kxe^{3}su^{2} ã^{3}na^{1}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

— Oh^{3}nãu^{3}nũ^{1}ka^{3}na^{1} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} ka^{3}tẽ^{3}na^{2}
wi^{1}yxau^{3}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wah^{3}nxa^{1}tũ^{1}xã^{1}. A^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

36 A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kõ^{3}te^{3}kxi^{2}nũ^{1}hai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ã^{3}xai^{2}na^{2} po^{1}na^{2} wã^{2}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} u^{3}kxi^{2}tĩh^{3}na^{2} wet1sãn^{2}nũ^{2}la^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ta^{3}lo^{3}wai^{1}tũ^{1}hai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}txã^{3}kxi^{2}sãn^{2}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}ha^{2} kan^{2}thĩ^{3}na^{2} so^{1}sxã^{3} ũ^{3}whi^{1}hi^{2}
nxe^{3}sxã^{3} ũ^{3}tĩ^{1}kxain^{1}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

37 A²nũ²a² ã̱³sa²nũn³te²na² sa²kxai³lu² yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³
txah³lxa³kxa² tẽ³sxã³ ã³nan³sxã³ ã³ya²lut1txa³lxi³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² se³ho²ta²ka³lo³a² tẽ³sxã³ ũ³ha³la³jo³li²
ya²lu¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la², yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³la². Ã̱³xai²na²
sa²kxai³lu² kọ̱³nxe³ti³ kãi³sa̱in³si¹nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la²,
Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³si¹hain¹jau³sa³. Ã̱³xai²na²
sa²kxai³lu² hi³ki²a³la² tẽ³sxã³ ũ³ja³lu³kxi²sxã³
ũ³yha³lu¹txa³lxi³yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la², yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³la².
Ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² wã²la²ka³lo³la³ yũ²ai¹nxa³ha²kxai³
o³ve²a² wã²la² tẽ³i² ka³bri²ta² wã²la² tẽ³i² nxain¹sxã³
ũ³whi²kxi²nha²ka³lo³a² we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ã̱³xai²na²
sa²kxai³lu² he³ja³lu²jut3su² ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Ãh¹
ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² kãin² ĩ³khãuh³lxa³txai¹nha²kxai³ ãh¹
ã̱³xai²na² sa²kxai³lu² kọ̱³nxe³thin¹sxã³ kãi³ũ¹hai¹nha²kxai³
nxe²xai³nyhain¹ta¹hxai²hẽ¹la², yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³la².

38 Ha³lo²ai²na² a²nũ²a² yũ²nxa³ko³xai²na² ã³nxai³sxã³
ho³hai¹nha²kxai³ ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wã³la³ka̱³tẽ¹na²
yxau³ai¹nha²kxai³ kxĩh³nxẽ¹na² yxau³ai¹nha²kxai³ nx-
ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Wi¹lhin¹tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ hxi²kan¹ti³
yuh³xai²nãn¹te²a² hxi²ki³kxai³lu² ã³te³nain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

39 Jã¹nxe³jut3su² tũ̱³ka̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² te²kxai³lu²
wi¹lhin¹sxã³ a³ya³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxain¹kxan²ti³
yen³kxa² wi¹khai¹nxe³ju³ta³nũ³a² au³hxai²kxai³tã²
so¹kxain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

40 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ha³lo²a²nũ³su²
ã²la² wi¹ju³ta³nũ³su² ã²la² ãu¹la³kxi²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ tũ̱¹ka̱³txai³ta³lxi³ txa²wa¹kxi³na¹xain²txi³
a²wi¹lhin¹si¹ki̱³jau³su² ta³lu³ti²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

12

Sũ̱³nu²khai³su² Txa²wã¹wĩ³nu²su¹ jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã¹ki̱³nãu¹xai²na²sa¹.
Tũ̱¹ka̱³txai²na² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txai³tã² ĩ²nẽ³lain¹na³la².
Nxe³nẽ³lai¹nha²kxai³ ĩ³wã̱³txa³kxi²nha¹ki̱³jau³xai²na²
whãi²na¹ ã³na¹a³sah¹lxi³wxa². Kọ̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³tai³tã²
ã³na¹a³sah¹lxi³wxa². Nxe³sxã³ sa³nxe³la̱³kxi³nãu³xa² kwa²
ã³nih³yah³lxi³te²ju²hẽ³la². Kwa² ã³nih³yah³lxi³kxai²nãn²tu̱³
ã³ni³ha² ĩ³ne³ka³ta³yah³lxi³te²ju²hẽ³la². Tĩh³na²
ne³ki³san¹tĩh³na² so¹lxi³ u²kxan²ti³ ten³sa²tã³yah³lxi³te²ju²hẽ³la².
A²wã̱³tãu³a² nxe³ta̱³nxa² a²wi¹nẽ³tãu³a² nxe³ta̱³nxa²
ten³sa²tã³yah³lxi³te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxe³te²hũ̱³ki̱³tã³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²te²ki̱³nãu¹xa² wain³tĩh³na² so¹lxi³

ya^{3}nãn^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}a^{3}sah^{1}lxi^{3}wxa^{2}. Kọ^{3}nxe^{3}tĩh^{3}na^{2}
ten^{3}sa^{2}tã^{3}a^{3}sah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
2 Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{2}tã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}a^{3}sah^{1}lxi^{3}wxa^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}lhĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ^{3} jah^{1}lai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}kị^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} kxã^{3}nxai^{3}kxai^{3}lu^{2}
ũ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yãn^{3}ta^{1} yxau^{3}so^{2}nxa^{3}ta^{3}lxa^{1}
a^{3}la^{3}kxain^{1}kxan^{2}ti^{3} hai^{3}txi^{3} ĩ^{3}yụh^{3}lxa^{3}kxi^{2}sxã^{3}
ã^{3}na^{1}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1}:

— Yxan^{1}nãu^{3}a^{1} ĩ^{3}ka^{3}li^{3}sa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{3}sa^{3}tũ^{1}xã^{1}.
Nxe^{3}sa^{3}ha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}sain^{1}ju^{3}ta^{2}
hxi^{2}waụn^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}nxạ^{3}lho^{3}na^{1}. Hi^{3}sạ^{3}ka^{3}txạ^{2}
ĩ^{3}hxi^{2}kĩ^{1}la^{3}kxi^{2}sain^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}sụ̃^{3}na^{2} ãu^{2}li^{2}sa^{2}nxa^{3}lho^{3}na^{1}.
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}tụ^{3}
ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}nũ^{2}la^{2} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ^{3} Txa^{2}wã^{1}sụ̃^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}wxe^{2}xai^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}si^{2}ya^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

3 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}tain^{1}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}sxã^{3}
ain^{3}kxi^{1}xi^{1}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}tụ̃^{3}kạ^{3}txa^{2}
hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ạn^{3}ta^{3}kxain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}nũh^{1}kxan^{2}ti^{3} nxũ^{2}kwại^{3}lxũ^{1}txi^{3} hxi^{2}tha^{3}ta^{1}hxai^{2}nxa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hụ̃^{3}nxe^{2} yxo^{2}ĩ^{2} hxi^{2}tha^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

4 Kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} nụ̃^{3}kxũn^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxa^{3}nhẽ^{1}la^{2}.
Wxa^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ha^{3}li^{3}kxa^{2} hxan^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}kxi^{1}nx2ti^{3}kxan^{2}ti^{3} nụ̃^{3}kxũn^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hxa^{3}nhẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tụ^{3} wxa^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ha^{3}li^{3}kxa^{2}
hxan^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}kxan^{2}ti^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}tạ^{3}lxa^{1} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}kxe^{3}su^{2} nụ̃^{3}kxũn^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

5 Txa^{2}wã^{1}sụ̃^{3}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} ne^{3}wãn^{2}yah^{3}lhin^{1}thai^{1}la^{2}?
Wĩ^{3}nu^{2}su^{2} a^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yon^{2}ta^{3}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3}
ĩ^{3}kwại^{2}kxain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sụ̃^{3}nu^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwại^{3}lxũ^{1}nũ^{1}nhẽ^{3}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Txa^{2}ki^{3}lha^{3}lxãi^{3}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
ĩ^{3}wai^{2}kxi^{1}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} wix1nha^{2}sxã^{3} ạin^{3}sẽ^{1}li^{1}.
Ĩ^{3}kwại^{2}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{1}nxa^{2}kxai^{2}nãn^{2}tụ^{3} yxo^{2}ĩ^{2}in^{1}kxa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2} ã^{3}na^{1}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.

6 Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hụ̃^{3}nxe^{2} txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} a^{3}lxi^{2}te^{2}a^{2} ĩ^{3}wai^{1}tũ^{1}sa^{2}tẽ^{3}na^{3}li^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}: “Jah^{1}lai^{2}na^{2} txa^{2}ki^{3}lha^{3}lhxu^{2}
ti^{3}hi^{1}ta^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}wai^{3}kxa^{2}
wxe^{3}te^{3}lhxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sụ̃^{3}na^{2} wãn^{3}txu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Wxa²wĩ³na² yã¹te³hũ³na³la². A²wĩ³nu²su² te²kxai³lu²
a²ki³lha³lxa² ĩ³sa³wai³kũ¹te³lhxã³ ĩ³kwa̱i²kxi²te²ju²hẽ³la². Wĩ³na²
ĩ³kwa̱i²kxi²kxe³nũ³a² kãi³ũh¹xa³te²a² yũ³te²sxa³yu²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² wxãi² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²
khãuh³lxa³txi³nx2ti³ju³ta² ĩ³wai³kxũ¹nx2ti³ju³ta³nũ³ai²la¹wa².

— Txa²wẽn³su² ti³hi¹ta¹ha²kxai³ ĩ³kwa̱i²kxi²na¹xã¹.
Txa²wã¹sũ³nãn¹jau³su² nxe²na³la².

8 Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³khai³xa² ĩ³kwa̱i²kxi²ju³ta²
kãi³ũ¹hain¹te²jai¹ti²tu³wa². Wxãi² ĩ³nxai²na² nxe³kxa²
yã¹nxe² kãi³ũh¹yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ Sũ³na²
wẽ³ha³lxi³khai³su² ti³hi¹txa²lxi³hĩ³nx2nxa³wa². Hãi¹sxã³
ka³yxuh³xa² wẽ³ha³lxi³hũ³nxe² yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa².

9 Txa²wã¹wĩ³nu²khai³xa² wĩn¹txi³sxã³ we¹tẽ³jah¹la²
ĩ³kwa̱i²kxi²nẽ³kxan²ti³ sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³ki̱³tã³la².
Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la²
ã²la² kãin²khai¹nxe³jah¹la² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹la² ã²la² kãi²non³sxã³
sa²yxo²we¹ki̱³tãu³lon³ki̱³tã³la².

10 Kho³kho³txi²nẽ³lhĩ¹nai³tã² hxi²kan¹ton³ki̱³sxa³hĩ¹nai³tã²
jũ¹nxa² ha³la³jen¹nãu³a² Txa²wã¹wĩ³nu²khai³xa²
ĩ³wai³kxi²te³lhxã³ ĩ³kwa̱i²kxi²sa²tẽ³nẽ³lain¹to³hxai²na²hẽ³la².

— Ju¹tai²na² wain³na³na¹. Nxain¹te²jai¹ti²tu³wa².
Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
sa²wai³wai³kxi²sa²tẽ³ũ¹nhẽ³lain¹te³lhxã³ ĩ³kwa̱i²kxain¹toh³na³la².
Nxe³sxã³:

— Nxe²kãi³ũ¹hai¹na¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhi¹na¹ju³ta³la³
wã²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xã¹. Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³la³ nxe²na³la².

11 Ĩ³kwa̱i²kxi²nẽ³ju³ta² kãi³ũ¹nhẽ³tãu³la³ ĩ³ka³li³kxi²nẽ³jau³sxa³wa².
Yxãn¹ta¹ jũ¹nxa² yan¹nãu³a¹ ãin²ta³kxi²nẽ³ju³ta³la³
ne³wã²na³ki̱³sa²kxai³ wain³txi³ kãi³ki̱³sa²kxai³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² hãu²non³nxe³nẽ³lha²kxai³ nxe²na³la².

Wãn³txa² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³su²

12 Jã¹nxe³jut3su² nxe³ha²kxai³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jah¹lxi³hẽ¹la².

13 Te²yã¹nxe³sxã³ wain³tĩh³na² so¹lxi³ ã³nxai³yah³lxin¹tĩh³nũ²nũ³a²
ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la², wain³txi³ yxau²xai³yah²lxan³kxa²ya̱n³txi³sa³.

14 Nxa²ha¹te¹ hãu²non³sxã³ yxau²xai³nyhu¹jah¹lxi³hẽ¹la².
Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ ya³lo³txi²sxã³ kãi³jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³kxe³su² kãi³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³
yxau³yah²lxan³so³la².

15 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² yxo²ĩ²yah³lxin¹jau³xa²
ĩ²khai¹nxe³nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³

Txa²wã¹sũ³nai²na² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta¹
ha³nãu³hi²ye²yah³lxi¹nha³ta²wa². Wxa²nũ³ka̱³txa²
a²ha³tih³ ĩ³nxa² wã²nxũh¹lxi³sxã³ kwa²to³toh³lxi³
ĩ³a̱n³ta³kxi¹nyhu¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
wã²nxũh¹lxi³sxã³ kwa²to³toh³lxi³ ĩ³a̱n³ta³kxi²nyhu¹yah¹lxin¹kxai²nãn²t
ĩ³kãi²non³sxã³ wen¹nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wã³ta̱³xai²na²
yxo²ĩ²sxã³ hxi²tha²o³nha³ta²wa².
16 Te²yã¹nxe³sxã³ txu¹ha² a̱³xa² wa³ni̱³lon³nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ã³te³nxa³te²a²
te²xa²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ E³sa³u²ah³lu¹tai²na²
te²xa²yã¹nxe² kãi³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lu¹ta²kxai³la¹
E³sa³u²ah³lu¹ta²kxai³la¹ ye³kan¹jah¹lo²su² a³li³lah¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Ã³ta³lo³hẽ¹thĩ¹nai²na² sa²kxai³lu² Ja³ko²ah³lo²su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³te²kxai³lu¹ E³sa³u²ah³lu¹ta²kxai³lu² he³ja³lu²ha²kxai³
a²yen³kxi³khai³xa² ye³kan¹te²na² a²yen³kxi³khai³xa²
tẽ³nũ²la² Ja³ko²ah³la² hxi²ka² ũ³hũ¹nyha³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³te³na¹ Ja³ko²ah³la² sa²kxai³lu² yain³txi³yau³xa² tẽ³sxã³
ũ³hũ²nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³kxan²ta² E³sa³u²ah³lu¹tai²na²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²:

— He³ja³lu²sa²te³nha¹. Na¹ta¹ yain³txa² yũ³sa²nxa³nha¹.
Nxe³ha²kxai³ yen³kxa² ye³kan¹jah¹lo²na¹xai²nãn¹ta²
yen³kxa² a³lxi²sa²nxa³nha¹. Ũ³hũ¹na¹kxai²nãn²tu̱³ yain³txa²
ũ³hũh¹sain¹tũ¹xã¹. A²ẽ¹nãn¹jau³kxai³ nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
17 Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³nũ² a̱²wĩ³nu²khai³xa²
yah³lon¹sxã³ ya³lu²te³lhxã³ nxe³hĩ¹nu¹tai²na² yen³kxa²
wi¹kxa² so¹kxi²ju³ta³nũ³a² E³sa³u²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
a²wĩ³nu²kxai³lu² e³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe² e³kxi²kxan²ti³nũ¹
a²wĩ³nu²su² te²kxai³lu² hxi²kan¹txi³ wãn³txai²na²
ĩ³ya¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². E³sa³u²ah³la² kãin²nãn³kxan²ti³
wãn³txi³la³ ĩ³ya³txi³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
18 Nxa²ha¹te¹ kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² I³sa³e² nũ³ka̱³txu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te²nãu³xai²na² wã³la³ka³txa²
Si³na³i²ka³txa² ã³tũ³sxã³ yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³ka³txai²na² sa²kxai³lu²:

— Wxa²wxai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² nxe²
kwa³na³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Txa²wã¹sũ³na²
a³ka³nxi²kxai²nãn²tu̱³ wã³lai²na² a²ne³ka³nah²nãu³a²
ha³nxe²a² kãin² i̱³ha²kxai³ ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ kãin²
ka³nxa³hi²ha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
a²nũ²a²nãu³xu¹tai²na² ĩ³yu̱h³lxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³
it3ta² waun³txa² ĩ²ah³lxi³ha²kxai³,
19 wãi²lhũ³ka³txa² ĩ³yau¹je²yah³lxi³jau³xa²
ain³kxah²lxi³ha²kxai³ a²nũ²a² wãn³txa² yxo²kãin²e³jah¹la²
ain³kxai¹nha²kxai³ nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau¹xai²na²

ain1kxain1te3na1 ĩ3yu̱h3lxi3yah3lxi3ta1hxai2hẽ1la2.
Ĩ3yu̱h3lxi3yah3lxi3te3nah1lxi1:

— Hãi1nxã1sa2sĩ1nhẽ3li1. E3kxi2sah1lxi3sĩn1txa3hẽ1li1.
Nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2.
20 Nxe3ju3tai2na2 wãn3txa2 e3kxi2nyhain1jah1lai2na2
wãn3txa2 kãin2 ĩ3yon2txi3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
Jã1nxe3kxan2ta2 ĩ3yon2txi3nyhain1jau3kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2
e3kxi2ti3ãn1jau3kxai3lu1:

— Wã3la3ka3txai2li2 ka3yxuh3xa2 wãi2lot3jah3lxin1kxa2
wxa2wxa̱i3kxai2nãn2tu̱3 wxa2nũ̱3ka̱3txi3 ĩ3nxai2na2
a2hxi2ki3kxai2li2 txah3lxa3kxa2 hxi2tẽ3nha2sxã3 ã3tĩ̱3jah1lxi3hẽ1li1.
Ã3tĩ̱3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 ka3yxuh3xai2li2 txah3lxa3kxa2
ã3nan3sxã3 ã3ya2lu1jah1lxi3hẽ1li1, a3ka3nxi2sxã3
yxau3na1ha2kxai3lu1. Nxe3nyhain1ta1hxai2hẽ1la2.
21 Nxe3ju3tan1te2kxa3ya̱3lhu2 Moi3se2ah3lu1ta2kxai3lu2 kãin2
ĩ3yo2lha2kxai3 e3kxi2te3nah1lxi1:

— Yu̱h3lxi3khaix1sa3nha1. Hxi2ka3ta̱3ta3sxã3
yu̱h3lxi3khaix1sa3nha1, Txa2wã1sũ̱3na2 a3ka3nxi2jen3su2
ha2kxa̱i3lu1. Moi3se2ah3lu1ta̱i2na2 nxe3ta1hxa̱i2hẽ1la2.
Jã1nxe3jut3su2 te2yã1nxe3ka3txa2 hai3txi3 ã3tĩ̱3yah3lxa3lxa2.
22 Nxe2nxa3ha2kxai3la1 Txa2wã1sũ̱3na2 wãn3txa2
ĩ3tih3nxe3nx2ti3te3na1 oh3xai2nãn1te2a2 ha3lo2a2 ã3tĩ̱3kxe3hũ̱3nxe2
yxau3yah3lxi1lxa2. Wã3la3ka3txa2 Si3ãu2ka3txa2
ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 Txa2wã1sũ̱3na2 ka3te̱n3yah3lai2na2
a2sxi2je3na2 ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 Je3ru3sa3lẽ2thĩ3na2
oh3xan1thĩ3na2 nxe3thĩ3nãu3a2 oh3xan1te̱2nãu3xai2na2
ka3lxa1khai1xain1sxã3 yxau2xai3lain1na3la2. A2nxe3thĩn3nãn2tu̱3
ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 nxe3yah3lxi1lxa2. Nxe3te2hũ̱3nxe2
yxau3yah3lxi1lxa2.
23 A2nxe3sxã3 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2sxã3 yxau2xai3tũ̱3ka̱3txa2 kxã3nxai3tã2
yuh3nãu3a2 yxau2xai3lain1na2hẽ3la2. Yxãn1ta1
ya2lun1txi3ha2kxai3 oh3nãu3nãn1te2a2 ha3lo2a2
yxau3ah3lxin1nha2wa2. Nxe3tũ̱3ka̱3txai2na2
Txa2wã1sũ̱3na2 ha3te̱h3nxã3nxa2 a2ĩ3lxa2 a2yxo2ha3kxa1
ũ3wha2li1lah3lxi3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3tu̱3ka̱3txai2na2
ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 ka3lih3khai1nxe3tũ̱3ka̱3txa2
ã3yã3nũ2kxi2kxa2 ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 nxe3te2nũ̱3ka̱3txai2na2
nxe3yah3lxi1lxa2. Txa2wã1sũ̱3na2 Si3yxau3jah1lai2na2
yuh3xai2nãn1te2a2 nũ̱3ka̱3txa2 a2yxo2ha3kxa1 kãi3yah3lxi3kxe3su2
a3ya3ti2sxã3 wi1lhin1ta̱3nxa2 ko̱3nxe3thin1ta̱3nxa2 nxe2
ĩ3yĩ1li2jah1lai2na2 ã3tĩ̱3yah3lxi1nha2kxai3 yuh3xai2nãn1te2a2
Sũ̱3na2 wãn3txa2 sa2yxo2wet1sãn2nũ2la2 ya3lu2kxai2nãn2tu̱3

Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹tain¹na²hẽ³la². Nxe³tṵ³ka̱³txa²
ã³tḩ³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxa².
24 Je³su²jah³lo²kxai³lu² wãn³txai²na² tah²yau³xai²na²
ĩ³ye³yxo²ka²la¹hũ³nyhu¹kxi³jau³xa² ã²la² ĩ³ye³kxi²nẽ³na²hẽ³la².
A²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³ A³be²lah³lu¹tai²na² Ka³ĩ²ah³la² hxi²ka²
su²lhã³nyha¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ti³u¹ta²kxai³lu²
ĩ³sa²wa²lho¹xi²kḩ³tãu³a¹ nxe³hĩ¹na¹ txa²wã¹ẽ¹nãn¹jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²sṵ³nãi³. A³be²lah³lu¹tai²na² ya³lu²ti³u¹tai²na²
ĩ³wa³lxĩn³txai¹nhẽ³li¹. Nxe³jau³su² nha²kḩ³tã³la².
Nxe³kxa²ha³tih³xan²tṵ³ Je³su²jah³lu¹ta²kxai³lu²
nxe³kxa²ha³tih³xan²tṵ³ Je³su²jah³lu¹ta²kxai³lu²
ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ju³kxai³lu²
ĩ³sa²wa²lho¹xi²kḩ³tãu³a¹ nxe³hĩ¹na¹ txa²wã¹ẽ¹nãn¹jau³su²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lãi³. Ya³lu²kxi²nũ¹sa²nhẽn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
txa²wã¹kọ³nxe³ti³ kãi³kḩ³ju³ta² ne³wã²na³kxi²nũ¹nhẽ³na²hẽ³li¹.
Nxe³jau³su² nha²kḩ³tã³la². A²nxe³jah¹lain²txi³ Je³su²jah³lain²txi³
ã³tḩ³yah³lxi¹lxa².
25 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² ne³kat1jah¹lxin¹jau³xai²na²
Je³su²jah³lai²na² wãn³txai²na² ne³kat1jah¹lxin¹jau³xai²na²
ain³kxi²sxã³ sa²yxo²ã³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
I³sa³e² nṵ³ka̱³txu¹tai²na² o³nhãn¹jau³xai³na² ĩ³yau¹ũ³hain¹jah¹la²
sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa²
e³kxain¹jah¹la² sa²yxo²ã³ain¹ta²hxai²hẽ¹la². Sa²yxo²ã³ain¹te³na¹
hxi²kan¹txi³ ã³nih³sxã³ hã̱i³ain¹ta¹hxai²nxa̱³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txi³khai³xa²
o³nhãn¹jau³xa² ne³kat1sxã³ ain³kxi²kḩ³sãn²nũ²la²
hã²wxãn³txa³ sa²yxo²ã³kḩ³kxai²nãn²tṵ³ hxi²kan¹txi³ ã³nih³sxã³
hã̱i³kḩ³sxa³lho³la². Txa²wã¹sṵ³nu²khai³xa² ĩ³ye³kxi²nẽ³lha²kxai³
nxe³jau³xai²na² ã²la² wã³nxĩn¹jau³xai²la¹wa².
26 Jã¹nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa²
jau³jau¹xu¹tai²na² ne³ka²kain¹jau³xai²na² ha³lo²a²
yuh³xan¹ko³xu¹tai²na² kãin² ka³ta̱³ta̱³ti³hi¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ jah¹lain²txi³ Txa²wã¹sṵ³nain²txi³
e³kxi²toh³na³la². E³kxi²to³te³nah¹lxi¹:
— Kxã¹nhxĩ¹nu¹tai²na² e³kxi²na¹hĩ¹nu¹tai²na² ha³lo²a²
yuh³xan¹ko³xai²na² kãin² ka³ta̱³ta̱³ti³hi¹ta¹hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
e³kxi²xi²na¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tṵ³ yuh³xan¹ko³la³
so¹lxi³ ka³ta̱³ta̱³ti³hi¹txa³lho³li¹. Yuh³xan¹ko³xai²na²
whã̱i²na¹ oh³xan¹ko³xai²na² whã̱i²na¹ ha¹lin¹ko³xai²na²
ka³ta̱³ta̱³ti³hi¹ta¹tu¹wi¹. Nxe² e³kxi²toh³na³la².
27 Nxe³ha²kxai³lu¹ wãn³txa² e³kxi²jau³xai²na¹:

— Te²yã¹nxa¹tu¹wi¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³na³la². Ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te³nah¹lxi¹ yen³kxa² a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² ĩ³ye³sxã³ ĩ³yũ¹te³nu¹te²a² a²yxo²ha³kxa¹ ka³tạ³tạ³ti³hi¹tu¹wa². Ka³tạ³tạ³ti³hi¹te³na¹ yen³kxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ã³na¹sa²sai¹ti³hi¹tu¹wa². A²nxe³ju³tai²na² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³xai²la¹wa². Hã²wxãn³txa³nũ² yen³kxa² ka³tạ³tạ³ti³hi¹txa³te²a² so¹lxi³ yxau²sa²tẽ³tu¹wa².

28 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² oh³xan¹ko³xa² tah²ko³nũ³a² a²wa³kxẽn³su² si¹nhẽ³jau³su² ũ³hũ¹nẽ³na³la². Nxe³ko³xai²na² hai³txi³ ka³tạ³tạ³ti³hi¹txa³ha²kxai³ nxe³ko³xai²la¹wa². Nxe³jut3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa². A³lxi²nha²sxã³ sa²yxo²we¹ja³sah¹lxi³wxa². Sũ̱³na² ĩ³ka³lxih³ju³ta² so¹lxi³ wet1ja³sah¹lxi³wxa².

29 Jã¹nxe³jut3su² a²ya³la³tụ̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² sa²kxai³lu² ha³nxe²hũ̱³jah¹lai²la¹wa². Ha³nxe²a²kxai³lu² yen³kxa² kọ̱³nxe³kxa² ị̱³hxan³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxa² yen³kxa² yuh³xai²nãn¹te²a² a²yen³kxa² Sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² ã³na¹hxa³tu¹wa².

13

Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²kị̱³kxe³su² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 A³lxi²waun¹nyhu¹sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³kxi²nyhu¹ah³lxi¹nha²kxai³ txa²wã³tã̱³yah³lxi¹lxa².

2 A²nũ²a² wa³nũ³ta² wxã³te²a² wi¹kãi³ũh¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Wxa²yain³txa² wã²nhũ² sxa³sxã³ ãu³xah³nhĩn¹ju³ta³nũ³a² hau³ko³ti² nxe³nũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³ju³ta² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² txa²wã¹si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² kãi³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ai¹nhĩn¹nu¹tai²na² oh³xan¹tũ̱³kạ̱³txa² wi¹kãi³ũ¹hain¹ta¹hxai²hẽ¹la², wa³nũt3su² nxe³ye²nyhain¹kxa² ha³tạ̱³nxãn²txi³na².

3 A²nũ²ai²na² sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³tĩ̱¹kxi²si¹hain¹kxai²nãn²tụ̱³ ne³wã²na³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ũ³tĩ̱¹kxi¹nx2tain¹kxa² yã¹nxe² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ạ̱u³txi³ ĩ³yan³ta³kxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la². Khãuh³lxa³thi¹nain¹te²a² te²yã¹nxe³sxã³ ạ̱u³txi³ ĩ³yan³ta³kxi¹tain¹yah³lxi³hẽ¹la², Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³kxi²nyhu¹yah³lxi¹nha²kxai³la².

4 In³txa² txu¹ha² so¹nhyu¹kxi³ju³ta² wain³na³la². Ã³na¹sxã³ ã³waix3kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ wxa²txu¹khai³xa² tạ̱³nxa² wxa²in³txi³khai³xa² tạ̱³nxa² so¹lxi³ ũ³whĩn¹ti²nyhu¹sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². A²nũ²a² ã̱³lxi³jah¹la² tạ̱³nxa² ã̱³lxi³ta¹ka³lxa² tạ̱³nxa² ũ³whĩn¹ti³nhyu¹ah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² kuh³lxa³thin¹sxã³ wa³nị̱³lon³yah³lxi¹nha²kxai³

yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nxa²lxi³ha³ta²wa².

5 Yen³kxa² yxo²kwa̱in³tãu³lot3sa²tẽ³ah³lxi³txa³hẽ¹la². Hai¹nxe³sxã³ ha³lo²a² hi¹nho³yhah³lxin¹kxa² hãu²non³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². A²nxe³ju³tai²li² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nẽ³jau³xai²na² Txa²wã¹su̱³na² ĩ³ye³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Hai³txi³ a³li³kxi¹nx2ti³sxã³ ã³waix3kxi²nx2ta¹ju³ta³nũ³a² yũ³ti³he¹nxẽ²nx3tho³li¹. Hai³txi³ sa²yxo²ã³nx2ti³sxã³ ã³na¹nx2ta¹ju³ta³nũ³a² yũ³ti³he¹nxẽ²nx3tho³li¹. Txa²wã¹su̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

6 Jã¹nxe³jut3su² nxe³ha²kxai³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²ki̱³tu¹wa². Nxe³ki̱³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹su̱³na² Si³yxau³jah¹la² hxi²nũ¹nẽ³jah¹lai²la¹wi¹. Hxi²waun³txi³ki̱³ju³ta³la³ yũ³nẽ³lxa³lho³li¹. Nxe³kxe³su² ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹nhẽ³kxan²ti³ yu̱h³lxi³ki̱³sxa³lho³li¹.

Nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².

7 Sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxi¹xi¹jxah³lxi³hẽ¹la². A²wi¹lhĩ¹na² Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi¹nx2ti³jau³xai³tã² ain³kxi¹xi¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xai³tã² ain³kxi¹xi¹jah³lxi³hẽ¹la². Wi¹lhin¹sxã³ hin¹sxã³ yxau³ain¹sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ hãu²non³sxã³ ya³lu²ain¹na²hẽ³la². Nxe³kxe³su² ain³kxi¹xi²sxã³ kan²txi³ yxo²ĩ²ain¹kxai³ jã¹nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la².

8 Nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²kxai³lu² yxo²ĩ²ki̱³jah¹lai¹ta³lxi²na³la². Kxã³non³kxan²ti³ hai³txi³ ã̱³lxi³to³nxa³lho³la².

9 Wãn³txa² wain³jau³xa² so¹lxi³ ain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Wãn³txa² yau³xã̱³xai²na² tah²yau³xai²na² ĩ²yah³lxan³jau³nũ³ai²na² ĩ²li³jau³xai²na² ĩ³tih³nxe³nx2tain¹kxai²nãn²tu̱³ sa²yxo²we¹jah³lxi³txa³hẽ¹la². Wain³jau³xa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹su̱³na² sa²kxai³lu² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³na³la². Yxãn¹ta¹:

— Yain³txi³su² wain³txi³ yain³kxi³te²ju²hẽ³. Nxe³jau³jau¹xai²na² ĩ³tih³nxe³sxã³ sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ hxi²kan¹ti³ ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹tẽ³jau³sxa³wa².

10 Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txa² wã³nxĩn¹ti³ ĩ³ye³ũ¹hain¹kxe³su² o²la³kxain¹tũ̱³ka̱³txa² o²la³kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²a² ko̱³nxe³kxe³su² ã³wa²su¹ju³ta²nũ³a² o²la³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ ka³yxuh³xa² si̱³na² Txa²wã¹su̱³na² ũ³hũ¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³ta³si̱³na² ĩ³yain³yah³lxi³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

11 Hãi¹nxe³sxã³ tũ¹ka̱³txa²kxai³lu² a²wa³li³kha³lah³la²
sa²kxai³lu² ka³yxuh³xai²na² a²ti³ha²yau³xa² so¹ta¹hxai²hẽ¹la².
So¹nũ²la² sxi²hai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² wi¹lhin¹thĩ³na²
ã³wih¹nũ²la² a²ti³ha²yau³xan²tu̱³ tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Tẽ³nũ²la²
Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³hũ¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² hã²wxãn³txa³
ka³yxuh³xa²kxai³lu² a²sĩ̱³na² tẽ³sxã³ sxi²je³na² a³li³ta¹hxai²hẽ¹la².
A³li³nũ²la² ha³lo²a² i̱³hxan³ye²ta¹hxai²hẽ¹la².
12 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² Je³su²jah³lo²su² te²kxai³lu² sxi²je³na²
a³li³sãn²nũ²la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²ti³ha²yau³khai³xa²
ha³li³hxan³sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³li³hxan³sxã³
ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
hxan³kxi²nẽ³ju³ta³nũ³a² ta³lu³ti³nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³lo²kxai³lu² ĩ³ya²lut1ju³ta³nũ³a²
ya̱u³son³ye²kxan²ti³ hai³txi³ wa³lxĩ³nhãn²nxa³ha²kxai³
wi¹lhit1sxã³ khãuh³lxa̱³ti³nũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² a²nũ²ai²na² Sũ̱³na² wãn³txa²
yxo²ĩ²ai¹nxa³te²na² khãuh³kxi²nẽ³kxan²ti³ Sũ̱³nai²na²
a²ten³ju³ta² sa²yxo²wet1sxã³ kãi³sa²tẽ³a³sah¹lxi³wxa².
14 Yuh³xai²nãn¹ta³ko³xa² ha³lo²a² yxau³ki̱³ko³xai²na²
hai³txi³ sxi²je³na² ha³lo²lo³ki̱³thĩn³nai²na² yũ³nẽ³lxa³wa².
Oh³xan¹thĩ³nũ³a² wxã³nũ¹nhẽ³thĩ³nũ³a² so¹lxi³
wah³nxe³ki̱³tã³la².
15 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³
txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ã³wa²su¹kxi²nẽ³na²hẽ³la².
Nxũ¹nhẽ³lha²kxai³ ĩ³ka³li³kxi²ki̱³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa². Nxe³sxã³ĩ³sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³a³sah¹lxi³hẽ¹la
16 Wxa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² wi¹kãi³ũh¹nyha¹jah¹lxi³hẽ¹la².
Hxi²nũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe² kãi³ũ¹nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ĩ²nx2ti³tu¹wa². Ĩ²nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Txa²sa³wi³ha³lxai²na² wi¹kãi³ũ¹whaun¹nyhain¹na³na¹.
Ĩ³ka³li¹lxi²sain¹nha¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxe²na³la².
17 Wxa²hxi²kan¹txi³nãu³xai²na̱² wãn³txa²
ain³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹jau³xa²
sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² sa²hau³ko³tũh¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txai²la¹wa².
Nxai¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³a² wi¹lhin¹si¹yhah³lxin¹ju³ta³nũ³su²
o²la³kxi²yah³nx2ti³na³la². Nxe³nx2tai¹nha²kxai³
sa²yxo²we¹tain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³lih³kxi²nha²sxã³
o²la³kxi²nũh¹nx2tain¹tu¹wa². Yxãn¹ta¹ĩ³ãin²ta³kxi²si¹hain¹yah³lxin¹kxai
hxi²kan¹txi³ ĩ³hau³ko³tũh¹nx2tai¹nxa³lho³la².
18 Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹si²sa²jau³nũ³a²
ten³sa²sĩn¹nha²wa². Nxe³sa²sĩ¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²xai³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³sa²sĩn¹si¹yhah³lxin¹jau³su²
ĩ³ye³kxi²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a̱u³txi³

e³kxi²nha¹kxi³jau³xa² wi¹lhin¹jau³su² na³la². Wain³ju³ta²
kãi³sĩ¹na¹ju³ta² so¹lxi³ ten³sa²sĩn¹nha²wa².
19 Jã¹nxe³na¹jut3su² wa³su³txi³ wa̱³li²sxã³ ĩ²nx2ta¹ju³ta³nũ³a²
ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³si¹sa²jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³to³hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²jau³su²

20 Nxa²ha¹te¹ kxã³nhxĩ¹nai³tã² Je³su²jah³la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
A²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³ ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².
Ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³ka³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su²
Hãun²te²a² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
a²yo³wa³hxa² ũ³yho³hi²ta³lun²ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jah¹lo²su²
Je³su²jah¹lo²kxai³lu² o³ve²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²hũ̱³nxe²
txa²wã¹wa³kxẽn³yah³la² A²si³yxau³jah¹lo²lo̱³ta¹hxai²hẽ¹la².
21 A²nxe³jah¹lo²su² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
ĩ³hxi²ka¹txa²lxi³ju³ta² ten³sa³nha²wa². A²ten³kxi³su² wi¹lhin¹sxã³
sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxi³nũ³a² ĩ³hxi²ka¹txa²lxi³ju³ta³nũ³a²
ten³sa³nha²wa². A²nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²ka²
nxe²kãi³ya³nhẽ³tu¹wa². Nxe²kãi³ya³nhẽ³kxai²nãn²tu̱³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ĩ³sa²nẽn¹kxi²sxã³ yxau³ki̱³tu¹wa².

Ã³wa²sut1jau³su²

22 Jã¹nxe³na¹jau³su² wãn³txa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³xa²
a³lu²xa³wa². Yau³ka³lxa²jau³sxa³wa². Nxe³sxa³ha²kxai³
wi¹lain³kxi²sa²sxã³ sa²yxo²wet1sah¹lxi³hẽ¹la².
23 Nxa²ha¹te¹ Ti³mo²jah³lai¹tã² txa²wã³tã̱³ah³lai¹tã² sxi²ha²
kan²thĩ³na² ũ³tĩ¹kxain¹te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³ta¹ kwẽn¹tai²na²
sxi²ha² kan²thĩ³na̱i²na² ã³wa²sut1sxã³ a³li³xi²na²hẽ³la².
Wa³su¹txi³ ĩ³xi²kxai²nãn²tu̱³ wxã³sĩ²nx2ta¹tãu³a¹
ã³sa̱²so¹ai¹na¹tu¹wa².
24 Txa²ha³ta̱³nxa² ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³la². Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²
wxa²hxi²kan¹txi³nãu³ ĩ³nxai²na² nxe³sxã³ txa²ha³ta̱³nxa²
ĩ³hen³txi³txain¹nũ³nhẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ I³ta²lya²ko³xan¹te²a²
txai²yã¹nxe³sxã³ yxo²ĩ²te²nãu³xa² a²ha³ta̱³nxa²
ũ³sa̱²si¹hã³ũh¹nx2tain¹nũn³na³la̱².
25 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² thãi³ti³la²
wi¹lhin¹ti³hi¹txa²lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa². Nxe³ya³nx2ta¹wa².
Ta³lu²na¹wa².

Tiako

1 Txai²li² Ti³a²kah³lo²sa¹wa². Txa²wã¹sṵ³na² a²wa³kxẽ³no³ti² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²wa³kxẽn³no³ti² nxe³sa²kxah³lo²sa¹wa². Txa²ha³tẽh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³sa²si¹hã³ũ¹nx2ta¹tu¹wa². I³sa³e²ah³lu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³syah¹lxi¹lxa². A²nxe³jah¹lu¹tai²na² wẽ³ha³lxi³khai³xa² hxi²ka² hxan³sxã³ a²jã¹nxe² ha¹li¹ wxa²sa²so¹xi²nũn³sxã³ nxe³ 12 nxe³sxã³ a²wẽ³ha³lxi³lo³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te²nãu³xu¹tai²na² a²ne³tah²nãu³syah¹lxi¹lxa². Ha³lo²a² ko³ka³lxa¹txi³ ha³ten¹txi³sxã³ yxau²xai³yah³lxi¹lxa². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹te²nãu³ ĩ³nxa² ũ³wha²li¹lhã³ũ¹nx2ta¹wa². Wa²su¹wa²sun¹yah³lxin¹ta¹ji¹wa²? Txai²li² wa²su¹wa²su¹yxau³na¹wa². Jã¹yxah³lxin¹ta¹ji¹wa²?

Yxo²ĩ²kḭ³jau³su² a²hoh³lxi³su² kḭ³jau³su²

2-3 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ txa²wã³tã³yah³lxi¹lxa². Nxe³sxã³ ha³lo²a² kọ³ton³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tṵ³ ka³li³sxã³ yxau³jah¹lxi³hẽ¹la². Nxex3jah³lxi³sxã³ kọ³ton³kxi²si¹nx2ti³kxai²nãn²tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

4 Ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ ã²la² ya³lo³txi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ã³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ ya³lo³txi³khaix1yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ a²nũ²a² kãin²jah¹la² hxi²kan¹ti²hṵ³nxe² yxau³yah³lxin¹tu¹wa².

5 Yxãn¹ta¹ ĩ²li³te² ĩ³nxa² nxe²e³in¹kxai²nãn²tṵ³:

— Txai²li² a²hoh³lxi³su² nxa³nhai¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³wã³txi³sxã³ ĩ³hen³txi³txai¹nhẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ³wã³txi³sxã³ ĩ³hen³txain¹yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²sṵ³nãi³. A²hoh³lxi³su² sa²nxa³nhai¹. A²hoh³lxi³sa²nũh¹sẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ a²hoh³lxi³sa²nũh¹nxa²tu¹wa². Wi¹lhin¹khai¹nxe³ha²kxai³:

— Ĩh¹nxe³tin¹jau³tạ³ ĩ³wã³txi³san¹si²lxi¹. Nxe³nxain¹jau³su² ĩ³kwại²kxi²nxai¹nxa³lho³la². Wi¹lhin¹sxã³ ũ³hũ¹nxa²tu¹wa².

6 Nxe³yãn¹tah¹lxa¹ nxe² ĩ³wã³txi³sxã³ ĩ³hen³txai¹nĩn¹kxai²nãn²tṵ³ yxo²ĩ²khai¹nxe³sẽ¹la². Ĩ³wã³ta³kxi²nh²txa³hẽ¹la². Ĩ³wã³ta³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tṵ³ ḭ³ye³na² ṵn³je³na² yã¹nxe³hḭ³nxa¹lxa². Nxe³sxã³ it3ta² ṵn³txi³ sa²ne³so¹kxi²kxa² yã¹nxe³hḭ³nxa¹lxa². Ḭ³ye³na² sa²xit3sa²tã³i² sa²wa²lho¹xi² nxe³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³jut3su² wxãi²kxai³

ĩ³wa̱³ta³kxi²nhãn¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹jau³xa² yxo²ĩ² wi¹lxa³jau³xa² yxo²ĩ² nxe² sa²the³jah³lxi³hi̱³nxa¹lxa². Ju¹tai²li² wai³nxa³wa².
7 Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ wa̱³txi³nhãn¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² a²hoh³lxi³sa²nũ¹nxa²ju³ta² wahx3nxĩn¹kxan²ti³ ĩ³tih³nxe³nxãn²nxa³lho³la².
8 Nxe³jah¹la² he³la³kxa² Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² wa̱³txi³nũ¹ha²kxai³ yau³ka³lxa¹txi³ sa²ne³ya²ta² ai³te²ju²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su² a²hoh³lxi³sa²nũ¹hain¹ju³ta² yũ³ye²te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹xah³lxi³txa³hẽ¹la².

Yen³kxih³ki̱³jau³su²

9 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² yen³kxi³txa²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²su² te²a² Txa²wã¹su̱³na² yen³nãu³a¹ wi¹lhin¹ye²jah¹lai²la¹wa².
10 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² yen³kxi³yhe²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²su² te²a² Txa²wã¹su̱³na² yen³nãu³a¹ wi¹lhin¹ye²jah¹lo²su²nũn³na³la². Nxe³yãn¹ta¹ kãin² yen³kxih³ye²kxan²ti³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² yen³nãu³a² hai³txi³ kãi²no̱³nxa³wa². Hi³yãu³sa³kxa² yã¹nxe³hi̱³nx2na³la².
11 Hi³yãu³sa³kxai²li² a²wi¹lhĩ¹na² wi¹khaix1te²ju²hẽ³la². Nxe³ta¹ ye³je¹na² it3ta² a³lan²te²a² wxã³nũ²la² wãn³ya³lu²sxã³ ĩ³sa³li³te²ju³hẽ³la². Nxe³sxã³ a²wi¹ju³ta² a³lu²txi³ wi¹te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxe³ju³ta² yen³kxih³jah¹la² te²yã¹nxe³hi̱³nx2na³la². Yen³kxih³sxã³ hin¹tãu³a¹ ya³lu²te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³ha³ta²wa². Hi³yãu³sa³kxa² a²txai²na¹ wi¹kxan²ti³ yan¹nãu³a¹ khon³tu¹wa². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ yen³kxih³khaix1jah¹la² sa²kxai³lu² ya³lu²ju³ta² ye³jen¹na² yũ³hxai²na²hẽ³la².

Ko̱³nxe³ti³ kãi³sain³si¹nhẽ³jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ ko̱³nxe³to̱n³kxi²jah¹lo²su² te²an²tu̱³ Txa²wã¹su̱³na² wãn³txa² nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ yxau³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹khai¹nxe³hi̱³nx2na³la². Nxũ²kwa̱i³lxũ¹nha²kxai³ wi¹lxo³kxi²ha²kxai³ Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su² wi¹lhin¹sxã³ ĩ²tu¹wa². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²li² a³lxi²sain¹na³na¹. Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sain¹nxa³xã¹. Nxe³ha²kxai³ wi¹lhin¹sxã³ ĩ²ai¹na¹xã¹. A²ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³tu¹wa².
13 Nxe³ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²sain³sain¹jau³xa² wxã³kxai²nãn²tu̱³ Su̱³na² ko̱³nxe³te²lo³txa³hẽ¹la². Ko̱³nxe³te²lo³txan³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹su̱³na² hi²sen³su² ko̱³nxe³ti³ o²la³kxi²sain³sain¹te³na³li¹. Nxĩn¹jau³su² nxe² e³txa³hẽ¹la². Nxe³sxã³ ha³lo²a²

ko̱³ton³kxi²nẽ³kxan²ti³ Sũ̱³na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² te³nxa³wa².
Ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²sxa³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a²
ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹hain¹jau³su² o²la³kxi²nũ¹hai¹nxa³wa².
14-15 Nxe³yãn¹ta¹ wã²nxũ̱h¹a̱in³nha²sxã³
yxo²kwa̱in³sãn²ki̱³ka³tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³ki̱³tã³la². Nũ²la²
hã²wxãn³txa³ kãi²not3sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³ki̱³tã³la².
Nxe³te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹ hã²wxãn³txa³ ya³lu²nẽ³te³nãu³a¹
hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ju³ta³nũ³a² ã³wih¹sxã³
yxau³ki̱³sxa³lho³la². Nxe³tãu³ãn²tu̱³ti¹ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu²
nxe²e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³ĩ¹nhẽ³li¹. Nxĩ¹nha²kxai³
yxau³khai³nxĩn¹ju³ta² ã³wih¹sxã³ yxau²nxãn³so³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³hĩ̱³nx2na³la².
16 Jã¹nxe³ha²kxai³ txa²wã³ta̱³yah³lxi¹nha²kxai³
a³lxi¹nx2ta¹nha²wa². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wã²nxũ̱h¹
ã³ke³tũ¹kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la².
17 Ha³lo²a² wi¹te²a² yxo²ha³kxa¹ oh³nãn¹ta³ko³nãu³a¹
wxã³nũ¹nhẽ³lha²kxai³ ko̱³nxe³ju³ta² oh³nãn¹ta³ko³nãu³a¹
wxã³nũ¹nhẽ³lxa³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la². Yen³kxai²na²
wi¹te²na² sa²kxai³lu² u³je³na³ka² i³la³kxa² we¹jah¹la² hxi²ka²
wxã³nũ¹nhẽ³te²ju²hẽ³la². Ĩ³a̱³lxi³to³nha²te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
jah¹lai²li² hai³txi³ a̱³lxi³to³nha²jah¹lo²su² te²sxa³yu²hẽ³la².
A²nxe³jah¹lai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹lai²la¹wa².
18 A²nxe³jah¹la² hi²sen³su² wã²nxũ̱h¹lxi³ wãn³txa²
ya²la³lyau³xa² ũ³hũ¹nẽ³lain¹na²hẽ³la². Nxe³jau³xan²tu̱³
sa²yxo²wet1so¹ki̱³sa²kxai³ ĩ³kaix1sa²so¹nẽ³na³la². Sũ̱³na² wẽ³sa²
hxi²ka¹kxa² yã¹nxe³ti³hi¹tẽ³na³la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²nha²sxã³ kãi³ki̱³jau³su²

19 Txa²wã³ta̱³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa².
Wãn³txai²li² wi¹la³ na³ka²kxi¹jah¹lxi³hẽ¹la². Wa³su³txi³
ain³kxi²nha¹jxah³lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ wa³su³txi³
e³yah³lxi³sãn²txa³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ wa³su³txi³
yxai¹yhah³lxi³sãn²txa³hẽ¹la².
20 Nxe³sxã³ ĩ³xa̱n³ta³kxi²jah¹lai²li² hxi²kan¹txi³ Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² wi¹la³ kãi³te²sxa³yu²hẽ³la².
21 Nxe³jut3su² ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹yah³lxin¹ju³ta²
ã³na¹yah³lxi¹nha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ha³kxa¹ ã³na¹yah³lxi¹nha²kxai³ nxex3jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jau³xai²na² wi¹lhin¹sxã³
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tẽ³jau³xai²la¹wa².

22 Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}ke^{3}tũ^{1}kxi^{2}nyhah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txai^{2}li^{2} kwa^{2} ain^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
wai^{3}nxa^{3}wa^{2}. Wãn^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wain^{3}txi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
23 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txai^{2}li^{2} kwa^{2} ain^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}hũ^{3}nh$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1},
es^{3}pe^{2}ya^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ĩ^{2}nha^{2}te^{2}hũ^{3}nh$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}khai^{3}nãu^{3}a^{2}
ĩ^{2}kxi^{2}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}.
24 Ĩ^{2}nha^{2}sxã^{3} kwa^{2} a^{3}li^{3}h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}. A^{3}li^{3}te^{2}ãn^{1}tu̱^{3}ti^{1}
a^{2}nũ^{2}khai^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{2} a̱in^{3}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}sxã^{3} kwa^{2} ain^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}txi^{3}
Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}kxai^{3}lu^{2} a̱in^{3}so^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2}h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
25 Yxãn^{1}ta^{1} es^{3}pe^{2}ya^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} wi^{1}lĩ^{2}nha^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ne^{3}wã^{2}na^{3}nha^{2}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wain^{3}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxa^{2}yãx1h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
wain^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}ha^{2}kxai^{3}
ne^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} wi^{1}lain^{3}nha^{2}sãn^{2}sxã^{3} hã^{2}wxãn^{3}txi^{3}te^{2}lxi^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}th$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}. Sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} kãi^{3}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lĩ^{2}ai^{1}nh$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}.
26 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txai^{2}li^{2} Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wain^{3}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}xã^{1}.
Wi^{1}lhin^{1}khaix1na^{1}xã^{1}. Nxe^{3}ta^{1} a^{2}yxo^{2}e^{3}jau^{3}xa^{2}
wai^{3}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}ke^{3}tũ^{1}kxi^{2}nha^{2}h$\underline{\tilde{i}}$^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Wã^{2}nxũh^{1} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}jau^{3}xa^{2} wai^{3}nxa^{3}wa^{2}.
Wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
27 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}nu^{2}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2}
sai^{3}ki^{3}nãu^{3}xa^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} tu^{1}ha^{2} wha^{3}te̱^{3}son^{3}te^{3}su^{2}
ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}wẽ^{3}sãi^{1}yah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} te^{2}su^{2}
ta̱^{3}nxa^{2} ĩ^{2}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ai^{3}sxã^{3} ã^{3}non^{2}ta^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}ni^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wain^{3}ni^{2}
nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} nxe^{2} kãi^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}kxe^{3}ju^{3}ta^{2} wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ju^{1}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ten^{3}na^{3}la^{2}.

2

Hau^{3}hau^{3}kon^{3}sxã^{3} kãi^{3}ũh^{1}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

1 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}te^{2}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}kxih^{3}te^{2}a^{2}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ã̱^{3}xai^{2}li^{2} yen^{3}kxih^{3}xa^{3}te^{2}a^{2} ko̱^{3}txi^{3} e^{3}kxi^{2}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hi^{1}nhẽ^{1}la^{2}.

Jã¹yxah³lxi³txa³hẽ¹la². Ju¹tai²na² wai³nxa³wa². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ yxo²hau³hau³kon³sxã³ sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
2 Nxe³sxã³ ã³yã³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ yen³kxih³khaix1jah¹la² ya³lau³xa² wa²tu¹wa²tun¹ka³lo³a² ã³nhxi²wxe³nha²ha²kxai³ wã²la² wi¹khaix1ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²ha²kxai³ a²nxe³jah¹lai²li² ã³nũ²kxi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²ã̱³xa² yen³kxi³txa²jah¹la² wã²la² ko̱³nxe³khaix1ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²ha²kxai³ nxe³jah¹lai²li² ã³nũ²kxi¹nx2ti³nũ³nhĩ³nx2na³la².
3 Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³ wã²la² wi¹ka³lo³a² wi²kxi²nha²jah¹lai²na² wi¹le³kxi²yah³lxin¹te³na¹lxi¹:

— Yen³kxi³hi¹nha²kxai³ hxi²kan¹jah¹la² ã³wxe³ka³lo³ai²li² ã³wxe³txu¹li¹. Yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yãn¹ta¹ yen³kxi³txa²jah¹la² e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Yen³kxi³txa¹nha²kxai³ kwa² ã³sa²nũ̱³txu¹li¹. Ta̱³nxa²:

— Yuh³xa² u²lxã³wxe³txu¹li¹. Nxe² e³kxah¹lxi³txa³hẽ¹la².
4 Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi³hĩ³nxa¹lxa². A²nũ²a² ha³na³ka³lxi² ha³na³ka³lxi² ĩ²nyha¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ ha̱in³nyhah¹lxa³lxa².
5 Jã¹nxe³jut3su² txa²wã³tã̱³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² a²nũ²a² yen³kxi³txa²te²a² ĩ²sxã³ sa²so¹ain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lai²li² yen³kxi³txa²na³li¹. Yxãn¹ta¹ nxe³kxan²ti³ a³lxi²sa²na³li¹. Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sa²na³li¹. Nxe³ha²kxai³ kxãn³nãu³a¹ a³ka³nxa¹tãu³a¹ yxau³khai³nxa¹ju³ta² a²nũ²a² a³lxi²sain¹te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ yxau²sa²tẽ³ya³sain¹tu¹wi¹. A²nxe³tãu³a¹ yxau²sa²tẽ³ya³sa²nũ³nĩn¹tu¹wi¹, hĩ¹na² yen³kxi³txa²nxa²kxan²ti³nũ¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
6 Nxe³yãn¹ta¹ jah¹lai²li² yen³kxi³txa²jah¹lai²li² ko̱³te³kxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹kxa² ha³tih³xan²tu̱³ yen³kxih³khaix1jah¹lai²li² wi¹le³kxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Yxah³lxin¹ka³tu̱³ta¹ yen³kxih³te²na² sa²kxai³lu² wa³kon³kxi¹nxa²lxi³si¹hain¹jau³su² kwa³na³nxa²lxi³jah¹lai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³si¹hain¹jau³su² ĩ³wã̱³txi³nx2tain¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² hxi²kan¹te²nãu³xa² ũh³wxe³kxi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la².
7 Jã¹nxe³jut3su² Je³su²jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹te²kxa³ya̱³lhu² a²sa³wi³ha³lxi³su²khai³ti³hi¹ta²lxi³na³la². Nxe³nx2ti³kxa² ha³tih³xan²tu̱³ yen³kxih³khaix1jah¹lai²na² a²yxo²wãn³txa² Je³su²jah³la² ko̱³nxe³te²lo³tain¹na³la².
8 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A³lxi²nyhah¹lxin¹kxa² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³xai²na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ kãi³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
9 Yxah³lxin¹ta¹ a²nũ²a² yen³kxi³yhe²te²na² so¹lxi³ ĩ³wi¹lxo³kxi²nũ¹hain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi¹lxa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³nu¹txa²kxai³ sa²yxo²ã³yah³lxi¹lxa².
10 Jã¹nxe³jut3su² Sũ̱³na² wãn³txa² yxau³ka³na³ka³na³kxan²ti³ sa²yxo²ã³in¹ke³la³te²kxai³ Sũ̱³na² kwa³na³jau³xai³tã² yxo²ha³kxa¹ yxau³ka³lxa¹kxan²ti³ sa²yxo²ã³in¹ju³ta² hxi²ki³te²la³ yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
11 Jã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
— Tu¹ha² ã̱³xa² so¹sxã³ ũ³whĩn¹txi³txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxũn³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² ĩ³su²lhã³txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãṉ³txi³su²nũṉ³ta¹ẖxai²hẽ¹la̱². Nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ³su²lhã³in¹kxai²nãn²tu̱³ wã²nxũ̱h¹lxi³hĩ̱³nxa¹lxa², txu¹ha² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nxã²nxa³kxan²ti³na². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³hĩ̱³nxa¹lxa².
12 Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² ã³wa²su¹kxi²nẽ³jau³xa² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²nẽ³jau³xan²tu̱³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³tu¹wa². Nxe³ha²kxai³ e³in¹jau³su² ta̱³nxa² kãi³in¹jut3su² ta̱³nxa² ĩ²khai¹nxe³sẽ¹la², ko̱³nxe³te²la³ ĩ³yĩ¹li²nxa²kxa²ya̱n³txi³sa³.
13 Nxe³ha²kxai³ kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³nai²li² a²nũ²a² ĩ³yĩ¹li²nhẽ³te³lhxã³ a³ka³nxi²tu¹wa². Nxe³ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ã̱³xa² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³nyhu¹xan³kxai²nãn²tu³ kxãn³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³txa²nxa³lho³la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã̱³xa² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³nyhu¹in¹kxai²nãn²tu̱³ kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³txa²tu¹wa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tẽ³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nẽ³ju³ta² yũ²nxa³lho³la².

Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ain³kxi²sxã³ sa²yxo²we¹ki̱³jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã̱³yah³lxi¹lxa². A²nũ²a² ĩ²li³te²a² e³te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²sa¹wi¹. Nxe³ta¹ Hai³txi³ wi¹lhin¹ju³ta³la³ kãi³xa³ke³la³te²kxai³ yxo²ĩ²nha²kxe³su² ya²la³lhu²hĩ̱³nx2nxa³wa². A²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³kot3sĩ̱³nx2nxa³wa². Nxe³yãn¹tah¹lxa¹ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³ke³la³te²kxai³ yxo²ĩ²nha²kxe³su² ya²la³lhu²hĩ̱³nx2na³la². A²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³kot3sĩ̱³nx2na³la².

15 Te²yã¹nxe³jut3su² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²na² wxa²wã³tã̱³te²nãn²tu̱³ wã²txa²ha²kxai³ he³ja³lu²ha²kxai³ nxe³hĩ̱³nx2na³la².
16 Nxe³ke³la³te²kxai³ yen³kxi³la³ yũ³ai¹nxa³kxa² wã²nhũh¹ ĩ³nx2nxã̱³lxa². Nxẽn²nxa³kxan²ti³ e³kxai¹nĩn¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lĩ²nxa²tu¹wi¹. Ha³lo²a² a̱³lxi³kxan²ti³ sa²lat1sxã³ yxau³sẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ he³ja²lu¹nxa²kxan²ti³ ũ³kxi²sxã³ yxau³sẽ¹li¹. Nxĩn¹jau³su² kxan²ti³ wã²nhũ¹ai¹nxã³ke³la³te²kxai³ hai³txi³ wai³nhĩ̱³nx2nxa³wa².
17 Te²yã¹nxe³jut3su² yxo²ĩ²nha²ki̱³kxan²ti³ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³ti³ten³ki̱³sxa³ke³la³te²kxai³ yxo²ĩ²nha²ki̱³ju³ta³la³ ya²la³lhu²nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².
18 Nxe³ha²kxai³lu¹ a²nũ²a² e³kxi²sa²ke³la³te²kxai³ nxe³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² yxo²ĩ²nhãn¹ju³ta² yũ³nhĩ¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ txai²li² hãi¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³a¹kxe³su² so¹lxi³ nxe³jah¹lo²sa¹wi¹, yxo²ĩ²nha²nxa³kxan²ti³nũ¹. Nxe³sa²jau³su² nxe³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³ha²kxai³ ĩ³wa²lũ³xi²na¹te³nah¹lxi¹:
— Hai³txi³ ha³na³ka³lxin³jut3su² te²sxa³wi¹. Wi¹lhin¹ju³ta² kãi³xãn³kxai²nãn²tu̱³ yxo²ĩ²ye¹nx2nxãn³tai¹. Nxe³yãn¹ta¹ txai²li² yxo²ĩ²te²sa¹wi¹. Nxe³te²sa¹ha²kxai³ wi¹lhin¹ju³ta² kãi³a¹kxe³su² yxo²ĩ²ye¹nxãn²tai¹.
19 Nxe³yãn¹ta¹:
— Txa²wã¹sũ̱³nu²su² kãin²khaix1jah¹la² ka³na³ka³na³tã³li¹. Nxẽn¹jau³su² ha²kxai³ yxo²ĩ²nxa²ta²lu¹wa². Ju¹tai²li² wain³na³la². Nxe³yãn¹ta¹ a²ta³a² nũ̱³ka̱³txa² yxo²ĩ²ain¹nũn³te²ju²hẽ³la². Yxo²ĩ²sxã³ yu̱h³lxain¹te²ju²hẽ³la². Yu̱h³lxi³sxã³ ka³ta̱³ta̱³tain¹te²ju²hẽ³la². Yxo²ĩ²ain¹kxan²ti³nũ¹ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tai¹nxa³wa², a²ta³a² nũ̱³ka̱³txa²sa³.
20 Ĩ³yxah³son³txa³hẽ¹la². Wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²kxan²ti³ yxãn¹ta¹ sa²yxo²we¹txa³kxai²nãn²tu̱³ kwa² yxo²ĩ²hĩ̱³nx2na³la².
21 A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² txa²wã¹wĩ̱³nu¹kxai³lu² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² A³bra³ãu²ah³lu¹tai²na² e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxa²ki³lha³lxa² I³sa²kah³lai²li² tẽ³ka³tu̱³ wã³la³ka³txa² ka³la³ja¹hẽ³li¹. Ka³la³ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³ txah³lxa³kxa³txa² ũh³wxe³ja¹hẽ³li¹. Ya³hin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wẽ³sa² ĩ³su²lhã³txa²hẽ³li¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² Sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹te³lhxã³ ka³la³ya³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nũ²la² nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²yxo²we¹nha²ju³ta² ĩ²ha²kxai³ hãi¹nxã¹si¹jau³su² kwa³na³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Sa²yxo²wet1sa¹nha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wain³te²lo³txa²ha¹wi¹. Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

22 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{2}la^{2} kãi^{2}non^{3}sxã^{3}
wain^{3}txi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
23 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tã^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2}
wi^{1}lhi^{1}ti^{3}hi^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}nũ^{2}la^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ãh^{1} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— A^{3}bra^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{2}li^{2} txa^{2}sa^{3}wi^{3}sai^{2}la^{1}wi^{1}. A^{3}lxi^{2}na^{1}nhai^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
24 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} wain^{3}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
Sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}ki̱^{3}sxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
wain^{3}te^{2}lo^{3}tẽ^{3}hĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}.
25 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Ra^{3}a^{2}ba^{3}ka^{3}lxa^{2} te^{2}yã^{1}nxũn^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}kxã^{3}nxa^{2} kuh^{3}lxa^{3}sin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ta^{1}ka̱^{3}lxu^{3}su^{2}
ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka̱^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
in^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}jah^{3}la^{2}nãu^{3}xai^{2}li^{2}
wi^{1}lhau^{3}ko^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Wi^{1}lhau^{3}ko^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Tĩh^{3}na^{3} wxã^{3}ya^{3}hin^{1}tĩh^{3}nai^{2}li^{2} wa̱^{3}li^{2}ya^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Sun^{2}tã^{1}nx2tai^{1}nha^{3}tai^{1}. Tĩh^{3}nu^{2} ã̱^{3}lxi^{3}tĩh^{3}na^{2} wa̱^{3}li^{2}ja^{1}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}kxan^{2}ta^{2} wi^{1}lhin^{1}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}ha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wi^{1}lhit1sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
26 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} txa^{2}wã^{1}nũ^{2}ai^{2}li^{2} ĩ^{3}ya^{1}txa^{3}sxã^{3}
ya^{3}lu^{2}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} kwa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxãn^{1}ta^{1}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}ki̱^{3}sxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} txa^{2}wã^{1}yxo^{2}ĩ^{2}kxi^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.

3

Txa^{2}wã^{1}e^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

1 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}yen^{3}nãu^{3}kxai^{3}lu^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} wen^{1}ki̱^{3}te^{3}na^{1} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kãi^{2}non^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nẽ^{3}lhĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}te^{2}nũ^{3}su^{2} ka^{3}lxa^{1}te^{2}nũ^{3}a^{2} wen^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wai^{3}nxa^{3}wa^{2}. Yxã̱n^{1}ta̱^{1} ka^{3}lxa^{2}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
wen^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wain^{3}na^{3}la^{2}.
2 A^{2}nũ^{2}a^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ki̱^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} e^{3}ki̱^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} wain^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
e^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} e^{3}ki̱^{3}sxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}

hxi²kan¹te²su² ki̱³tu¹wa². Nxe³sxã³ twa²wã¹nũ²nãu³ai²na² whãi²na¹ hxi²kan¹txi³ ĩ³hau³kon³nha²hĩ̱³ki̱³tã³la².

3 Te²yã¹nxe³jut3su² kwa³thi³la³ka³txa² ka³jũ¹lxi³kat3su² tẽ³sxã³ ka²va¹la² sa²yxo²wi¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ sa²yxo²wet1sai¹nhĩ̱³nx2na³la². Sain¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ai³si¹ha¹jau³su² kwa³na³a¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³ ai³hĩ̱³nx2na³la².

4 Te²xa²yã¹nxe³jut3su² na³vi²o²tẽ³na² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Ka³lo¹ai²li² ka³lo³kãin²khaix1ka³lo³a² yũ³te²jai¹ti²tu³wa². It3tai²li² ũ̱n³te²a² sa²so²xai³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³ka³lo³ai²li² ka³lo³kãin²kxan²ti³ ã³nxai³ju³ta² hau³ko³ka³txa² yũ³te²ju²hẽ³la². Ka³jũ¹lxi³kat3su² te²ju²hẽ³la². Nxe³sxã³ a²wa³kxẽn³yah³la² ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ai³ju³ta² ten³kxai²nãn²tu̱³ sa²hau³kot3sxã³ ai³te²jai¹ti²tu³wa².

5 Jã¹nxe³ha²kxai³ txa²wã¹yxo²he̱³lxa² yã¹nxũn³te²ju²hẽ³la². Yxo²he̱³jũ¹nxe³kxan²ti³ wãn³txa² wxi²kan¹jau³jau¹xai²na² e³to³te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³jut3su² ha³lo²a² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Kwẽ³kon³tãu³a¹ hãix1ta³ka³txa² ka³ka³na³ka³nat3sxã³ hãix1tũ¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ i̱³hxan³te²jai¹ti²tu³wa².

6 Jã¹nxe³ju³tai²li² txa²wã¹yxo²he̱³lxa² wãn³txa² ha³nxe² yã¹nx2na³la². Ko̱³nxe³ju³ta² kãin² e³te²ju²hẽ³la². Txa²wã¹nũ²a² whãi²na¹ ã³kho³tẽ³toh³te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³te²a² sa²kxai³lu² wẽ³sa² we¹nhĩ¹nãn¹te²tu̱³ ko̱³nxe³jau³xa² e³to³te²ju²hẽ³la². Ko̱³nxe³khaix1jah¹lai²na² wãn³txa² Sa³ta³na²jah¹lai²na² wãn³txa² e³to³te²ju²hẽ³la². Ha³nxe² i̱³sa²tẽ³ko³xa² yxau³jah¹lai²na² wãn³txa² so¹lxi³ e³to³te²ju²hẽ³la².

7 A²nũ²a² hi²sen³su² ka³yxuh³xa² yxo²ha³kxa¹ wãi²lot3si¹jau³su² hxi²ka¹nain¹te²jai¹ti²tu³wa². Ka³yxuh³sxu² ta̱³nxa² a̱i³ki³su² ta̱³nxa² txih³sxu² ta̱³nxa² a̱in³su² ta̱³nxa² a²yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ wãi²lo³te²jai¹ti²tu³wa².

8 Nxe³yãn¹ta¹ txa²wã¹yxo²he̱³lhxu² wãi²lot3si¹ju³ta² hxi²kan¹ki̱³sxa³lho³la², ko̱³nxe³ti³ e³jau³xa² yũ³khai¹nxe³ha²kxai³la². Wxĩ̱x1te²hũ̱³na³la². Wxĩ̱x1ta² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³khaix1te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ e³kxi²ki̱³jau³xa² ko̱³nxe³nũn³na³la².

9 Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹yxo²he̱³lxa² ka³na³ka³na³kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³nai²li² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si²ha²kxai³ sa²nẽn¹kxi²ki̱³tã³la². Hã²wxãn³txa³ txa²wã¹yxo²he̱³lain²txi³ a²nũ²a² ko̱³txi³ e³kxi²ki̱³tã³la². A²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ Txa²wã¹sũ̱³na² we¹tẽ³tũ̱³ka̱³txi³su² ki̱³tã³la². Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²kxai³lu² sũ̱³na² yã¹nxe² we¹tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nẽ³kxan²ti³ a²nũ²a² ã̱³xa²

ko̱³txi³ e³kxi²to̱³ki̱³sxai²na²hẽ³la².
10 Yxo²ka³na³ka³na³tẽ³kxan²ti³ wãn³txa² wi¹jau³xa² e³i² wãn³txa² ko̱³jau³xa² e³i² nxe³ki̱³tã³la². Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Ju¹tai²li² wai³nxa³wa².
11 Te²yã¹nxe³ju³ta² ĩ̱³yau³xẽ¹nai²li² hxi²kan¹txi³ txã̱n³jau³xa² ũ³whi¹so² tẽ¹nãin²txi³ nã̱un³jau³xa² ũ³whi¹so² nxe³hĩ̱³ki̱³te²la¹xã³?
12 Te²yã¹nxe³sxã³ fi²ko³ne³kxa² hxi²kan¹txi³ a³se³to³nã̱³ka² ã³nxã̱³kxi²hĩ̱³te²la¹xã³? Ti³he¹nxa³wa². Nxe³sxã³ ĩ̱³yau³xẽ¹na² txã̱n³tẽ¹nai²li² hxi²kan¹txi³ nã̱un³jau³xa² ũ³whi¹so¹hĩ̱³ki̱³sxa³wa².

A²hoh³lxa² ya²la³tu̱³jau³su²

13 Nxa²ha¹te¹:
— A²hoh³lxi³sa¹wi¹. Sũ̱³na² wãn³txa² ã³ne³wxe³jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³jau³su² nxe²e³kxi¹nxa²hĩ̱³ji¹wa²? Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹yah³lxin¹ju³ta² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²nx2tain¹tu¹wa². Nxe³sxã³ yxo²kãin²e³yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³ ya²la³tu̱³ a²hoh³lxi³su² yah³lxin¹tu¹wa².
14 Yxã̱n¹ta¹ a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²a² ĩ³ã̱n³ta³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ ne³ka³ta²si¹hain¹yah³lxin¹jau³nũ³a² so¹lxi³ o²la³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³ke³tũ¹kxi²nyha¹lxi¹nha³ta²wa². Wãn³txa² ya²la³lyau³xa² sa²yxo²ã³yah³lxi¹nha³ta²wa². Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Yxo²kãi²non³sxã³ e³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
15 Nxe³jau³jau¹xai²li² hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³sxa³wa². Hãi¹sxã³ yuh³xan¹jau³xai²la¹wa². A²ta̱³a² wã̱n³txai²la¹wa².
16 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² a²hoh³lxi³su² te²a² ĩ³ã̱n³ta³kxi²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ ne³ka³ta²si¹hain¹yah³lxin¹jau³nũ³su² so¹lxi³ ten³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ khu³khu³nxa² o²la³kxah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² yũ³ha²kxai³ nxe³te²sa²hĩ̱³ki̱³tã³la².
17 Nxe³yã̱n¹ta¹ a²hoh³lxi³su² jau³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²li² wi¹lhin¹khaix1jau³xai²la¹wa². Nxe³jau³jau¹xai²li² sa²yxo²we¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wãn³txa² tah²yau³xa² wain³txi³ e³hĩ̱³ki̱³tã³la². Ko̱³nxe³thin¹sxã³ e³ki̱³sxa³ha²kxai³ wi¹lhin¹jau³xa² so¹lxi³ e³hĩ̱³ki̱³tã³la². Hãun²jau³xa² so¹lxi³ e³hĩ̱³ki̱³tã³la². Kwa²he¹kxi²nyhu¹ki̱³jau³xa² e³hĩ̱³ki̱³sxa³wa². A²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³tih³nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhit1sxã³ ain³kxi²hĩ̱³ki̱³tã³la². A²nũ²a² a³lxi²ki̱³kxa² khãuh³lxa³tain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³thĩ̱³ki̱³tã³la². Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³hĩ̱³ki̱³tã³la².

Ĩ³wa̱³wa̱³txi³jau³xa² e³kxi²hĩ³ki̱³sxa³wa². A²nũ²a² ã³ke³tũ¹kxain¹ki̱³sxa³lho³la². Ya²la³lyau³xa³ so¹lxi³ e³kxi²hĩ³ki̱³tã³la².

18 Jã¹nxe³jut3su² hãun²ju³ta² ten³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hãu²non³sxã³ kãi³nũ¹hain¹ki̱³tu¹wa². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³ũ¹nhẽ³lain¹tu¹wa².

4

Yuh³xai²nãn¹ta² wãn³txa² sa²yxo²we¹ki̱³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxah¹lxin¹ji¹wa²? Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ he¹kxi²nyhu¹ah³lxin¹ji¹wa²? Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ko̱³txi³ e³kxi²nha²sxã³ yxo²kwa̱i³no³nyhah¹lxi¹nha²kx he¹lah³lxin¹ta̱²wa².

2 Yen³kxi³la³ yũ³nx2ti³xa³kxe³su² ya³ni̱³li³yah³lxi¹nha²kxai³ ai³lhxã³ so¹kxi²te³lhxã³ a²nũ²a² ĩ³ye³ĩ³yi²lhon¹ta³kxah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa². Kãin² yxo²kwa̱in³yah³lxin¹kxan²ti³ hai³txi³ so¹kxah²lxi³hĩ³nx2nxa³lxa². Yxah²lxa³nha²kxai³ kãin² he¹kxi²nyhu¹i² su²lhã³nyhu¹i² yah³lxin¹ta²wa². Ju¹tai²na² wai³nhĩ³nx2nxa³wa². Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxah²lxa³nha²kxai³ yũ³nx2ti³xan³ta²wa².

3 Te²yã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² e³kxi²yah³lxin¹tãu³a² ko̱³nxe² ĩ³wa̱³txi³yah³lxi¹nha²kxai³ ũ³hũ¹nx2ti³xan³ta²wa². Kwa² wa³ni̱³lon³te³lhxã³ yen³kxa² ĩ³wa̱³jah³lxin¹ta²wa².

4 Kuh³lxa³thin¹ta¹ka³lxa² yã¹yxah³lxi¹lxa². A²nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² in³txa² a̱³xa² ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱i³nha²kxai³ a²wẽ³sãi¹ah³lo²khai³xa² ã³na¹sãn²nũ²la² in³txa² a̱³xa²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ a̱³nyhu¹te²ju²hẽ³la². A̱³nyhu¹kxa²yu³su² a²wẽ³sãi¹yah³lai²na² te²hi²sen³kxai³lu² in³txa² a̱³xa²kxai³lu² ũ³ha³lo²sa²tã³hĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxãi²nãu³xai²nãn²ta³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Yxah³lxin¹ta¹ yuh³xai²nãn¹ta² wãn³txa² ain³kxi² ã³si³wxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² te²hi²sen³kxai³lu² ĩ³a̱n³ta³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³sxã³ yuh³xai²nãn¹ta² wãn³txan²tu̱³ sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² ya̱³lxi²yah³lxa³lxa². A²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txi³su² yah³lxi¹lxa².

5 Te²yã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² ũ³wha²li¹txã³nxai³tã² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³nxũ²kwa̱i³wi¹nhẽ³jah¹la² wi¹lhau³ko³tẽ³na³li¹, ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³kxa²ya̱n³txi³su¹. A³lxi²khaix1nẽ³na³li¹. A²ẽ¹na² a̱u³txi³ yxo²kwa̱in³nẽ³na³li¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² kwa²wãn³txi³sxa³wa². Ya²la³lyau³xai²la¹wa².

6 Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nẽ^{3}lha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
yxo^{2}kwa̱in^{3}nẽ^{3}lxa^{3}lho^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txã^{3}nxai^{3}tã^{2}
nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}kãin^{2}e^{3}te^{2}su^{2}
te^{2}a^{2} ã^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}kãin^{2}e^{3}xa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nha^{2}kxai^{3} nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

7 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}ta^{3}a^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}la^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}kxan^{2}ti^{3}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa^{2}wãn^{3}txa^{2} ten^{3}sa^{2}sĩ^{1}nxa^{3}nhai^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sĩ^{1}na^{1}wi^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ã^{3}waix3je^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.

8 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{2}sa^{2}tẽ^{3}nxa^{2}lxi^{3}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wxa^{2}hxi^{2}khai^{2}lxa^{2}lxin^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{2}
ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} wã̱^{3}jah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ha^{3}na^{3}ti^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} so^{1}lxi^{3}
yxo^{2}ĩ^{2}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

9 Ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}la^{2}. Ĩ^{3}wxan^{1}sxã^{3} nã̱n^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2},
Yxo^{2}ka^{3}lxi^{3}nyhah^{1}lxin^{1}jau^{3}xa^{2}kxai^{3} ã^{3}na^{1}sxã^{3}
ĩ^{3}nã̱n^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxo^{2}ka^{3}lxi^{3}nyhah^{1}lxin^{1}jau^{3}xa^{2}kxai^{3}
ã^{3}na^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

10 Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
e^{3}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Sũ̱^{3}nãi^{3}. Ain^{3}kxi^{1}sẽ^{1}li^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}nhai^{1}. Nxĩn^{1}jau^{3}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ye^{3}jen^{1}nãu^{3}a^{2} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}txi^{3}sxã^{3} ã^{3}nho̱^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.
Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} tah^{2}lxi^{3} we^{1}nxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.

A^{2}nũ^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}kxi^{2}ki̱^{3}jau^{3}su^{2}

11 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}nyhah^{1}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}ta̱^{3}nxa^{2} wxa^{2}ya̱^{3}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}ta̱^{3}nxa^{2} yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}jau^{3}xai^{3}tã^{2} ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}ti^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hi^{2}
yxah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nh̃^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Hãi^{1}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} wain^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
wai^{3}nxa^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nũ^{1}hĩ^{2}sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.

12 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} kwa^{3}na^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} wi^{1}ta̱^{3}nxa^{2}
ko̱^{3}nxe^{3}ta̱^{3}nxa^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}

sa²wa²su¹tạ³nxa² ã³na¹hxa³tạ³nxa² hxi²kan¹jah¹lai²la¹wa².
Nxe³ha²kxai³ wxãi²na² sa²kxai³lu² wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:
— Hxi²kan¹jah¹lo²sa¹xã¹, txai²lã¹. Nxa¹ha²kxai³
txa²wã³tã̱³xa² yxo²ĩ²jah¹lan²ta³ a²kọ³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
kọ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²na¹ju³ta² hxi²ka¹na¹xã¹. Nxĩn¹jau³su² nxe²
e³kxi²nha²yah³lxi³txa³hẽ¹la².

"Ka³nxa³ha²ta² nxe² kãi³a¹tũ¹xã¹." Nxe³kị³jau³su²

13 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². Yxo²kãin²e³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² tạ³nxa² ka³nxa³ha²tai²la³ tạ³nxa² sxi²jen³na²
kãin²je³na² ai³na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tụ³ ye³ka³na³ka³nat3sxã³
kwẽ³kon³tãu³a¹ yxau³sxã³ yen³kxa² kãin² so¹kxi²na¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xai²na² yxo²kãin²e³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
14 Ka³nxa³ha²tạn³na²su² hxi²kan¹txi³ ĩ²kị³sxa³wa².
Ya³lu²tạ³nxa² ka³tẹn³su² yxau³tạ³nxa² nxe³kị³sxa³lho³la².
Kan²txi³ yxau³kị³te²sxa³yu²hẽ³la². Ha³lo²a² wi³kị²ta²
yã¹kị³tã³la². Ha³lo²a² wi³kị²tai²li² wa³su³txi³ tĩ¹te²ju²hẽ³la².
Te²yã¹nxe³sxã³ kan²txi³ yxau³kị³sxa³lho³la².
15 Nxe³yãn¹ta¹ nxe²e³yah³lxin¹jau³nũ³a² wai³nhĩ̱³nx2na³la².
Nxe³yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe² kãi³tạ³nxa² nxe² ã³nxai³tạ³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na²
a²ten³jut3su² kxai²nãn²tụ³ nxa¹tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su²
nxe²e³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ wai³nhĩ̱³nx2na³la².
16 Nxẽn²nxa³kxai²nãn²tụ³ yxo²kãin² e³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
A²nxe³jau³xai²li² kọ³nxe³ti³ kãi³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
17 Nxe³ha²kxai³ wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹la². Wain³jau³xai²li²
ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³ sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yxãn¹ta¹ sa²yxo²we¹jah²lxan³kxai²nãn²tụ³ kọ³nxe³ti³
kãi³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².

5

Yen³kxih³te²nãu³xa² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hain¹kị³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ yen³kxih³khaix1te² ĩ³nxai²na²
ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Ha³lo²a² kọ³ton³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa².
Kãin² khãuhx3nyhah¹lxi¹nha³ta²wa². Yen³kxi³txa²yah³lxi¹nha³ta²wa².
Nxe³ju³ta²nũ³a² kãin² nã̱³ni² kãin² wxa¹ni² yxah³lxi¹nha³ta²wa².
2 Yen³kxih³yah³lxin¹kxa² khon³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa².
Wxa²wã²lai²li² wã̱³sa³ti³hũ̱³te²a² ĩ³kho³kxi¹nx2ti³ha³ta²wa².
3 A³lxi²khaix1yah³lxin¹kxa² ya³tẹ¹ya³tẹn¹ki³a² ki³nã̱n³ki²sxã³
khon³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Kwa² so¹kxi²sxã³ ạ³yah³lxi¹nhẽ³la².
Kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² oh³xan¹ko³xa² a³ka³nxi²sxã³
wxã³tãu³a¹ ĩ³yĩ¹li²nẽ³tu¹wa². Wi¹lhit1sxã³ ĩ³yĩ¹li²tạ³nxa²
kọ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²tạ³nxa² nxe³nẽ³tu¹wa². Jã¹nxe³yah³lxin¹tãu³a¹

yen³kxa² a³lxi²yah³lxin¹kxe³su² ha³nxe²a² wã²nhxan³kxa² yã¹nxe³sxã³ kǫ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na²sa³. Kwẽn¹tai²na² yen³kxa² kãin² ũ³ha¹yah³lxi¹nhẽ³la².

4 Nxe³yãn¹ta¹ kxãn³kxai³ kwa² wa³kon³kxi¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa² wxa²hai³sxa² ĩ³lih¹kxi¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa² ũ³yho³hi²hain¹yah³lxan³ta²wa² Kãin² a̱n³ta³kxi¹nx2tain¹jau³xa² ain³kxi²nha¹jxah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²hai³sxai²li² ki³kan²ki² ki³ai²li² wxa²so¹si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² kwa³na³yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³wxa¹nain¹na²hẽ³la². Ĩ³wxa¹nain¹jau³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si²ha²kxai³ nũ³kxũn³khaix1jah¹lo²si²ha²kxai³ nxe³jah¹la² ne³nxẽ³na² ain³kxain¹na²hẽ³la². Wain³txi³ yo³hain¹yah³lxan³ju³ta² ain³kxain¹na²hẽ³la². Jã¹nxe³yah³lxin¹ju³tai²li² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² kǫ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa².

5 Txa²wã¹ha³lo²nãu³xai²li² yxau³yah³lxin¹tãu³a² wi¹la³ yxau³khaix1yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Wxa²yan³txi³nũ³a² so¹lxi³ ĩ³ka³lih³ti³ten³yah³lxi¹nhẽ¹la². Nxe³sxã³ po¹na² su²lhĩ²na¹tũ¹xã¹. Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ ũ³yhai¹tai¹nha²kxai³ ha³nẽ³te²ju²hẽ³la². Te²yãx1nxe³kxe³hũ̱³nxe² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ka²li¹nyhah¹lxin¹ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxah¹lxi¹lxa². Nyhah¹lxi¹nha²kxai³ kǫ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³kxe³nũ³su² wxã³nũh¹nx2ti³ha³ta²wa².

6 Nxe³kxa²yu³su² a²nũ²a² wi¹lhin¹te²a³ su²lhã³te³lhxã³ ã³ke³tũ¹kxain¹yah³lxi¹nhẽ³la². Nxain¹yah³lxin¹kxan²ti³ hai³txi³ wa³lxĩ³nha²yai¹nxa³hẽ³la².

Je³su²jah³la² wxã³ju³ta² ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³ki̱³jau³su²

7 Nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² a³ka³nxi²ju³ta² ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Hai³sxa² wa³kon³jah¹lo²su² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Ũ³whĩn¹ta³lun²nũ²la² wi¹la³ wen¹ju³ta² wah³nxe³kxi²ki̱³te²ju²hẽ³la². Wẽ³ha²yau³xa² ã³wa̱x3sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ ã³wa̱x3ta³lun²nũ²la² yain³txa²kxai³ kan¹te²ju²hẽ³la². Nxe³te²hũ̱³nxe² yain³txa² kan²kxi²ju³ta³nũ³a² wah³nxe³kxa² yã¹nxe² Je³su²jah³la² a³ka³nxi²ju³ta² wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

8 Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹lai²na² a³ka³nxi²ju³ta² ya̱u³son³na³la².

9 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. Ĩ³yxaih¹sxã³ĩ³kwa̱i²kxi²nyhah¹lxi³txa³hẽ¹la². Nxe² e³kxi²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²tãu³a² kǫ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³tu¹wa². Ha³lo²ai²li² ya̱u³son³na³la². Sxi²ha²

a²yxo²a² ã³wih¹kḭ³te³lhxã³ nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ wa̱³li²ju³ta² ya̱u³son³na³la².
10 Txa²wã¹sṵ³na² e³jau³xa² ĩ³hen³txi³tṵ³ka̱³txai²na² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³tṵ³ka̱³txu¹tai²li² kãin² khãuh³lxa³thi¹nain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sṵ³na² wãn³txa² ya³nãn³ta³ki²la²sa³ yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ nxũ²kwa̱i³lxũ¹nain¹ta¹hxai²ti³ai¹t
11 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² sa²yxo²ã³ai¹nxa³ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³ka³li¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³sxã³ Jo²ah³lu¹tai²li² ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Khãuh³lxa³tẽ³nha²khaix1ta¹l Nxe³hĩ¹nu¹tai²na² hai³txi³ Txa²wã¹sṵ³na² sa²yxo²ã³ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti² Nxe²nxa³ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³ka³li¹ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³ju³ta² Jo²ah³lu¹tai²na² a²ha³lo²a² wi¹ta³lun²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wã¹sṵ³na² sa²kxai³lu² wi¹lhin¹khaix1te²la¹wa². Jã¹nxe³kxe³hṵ³nxe² Jo²ah³lu¹tai²na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tũ¹hxai²kxai³ jã¹nxe³sxã³ wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³nũn³tu¹wa², Txa²wã¹sṵ³na²sa³.
12 Nxe³sxã³ txa²wã³tą̃³nãu³xãi³. Nxe³ha²kxai³ wãn³txi³khai¹xa² e³yah³lxin¹kxai²nãn²tṵ³ wãn³txa² e³yah³lxin¹jau³xa² ĩ³yxo²xũn³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Ya²la³lai²la¹wi¹. Oh³xan¹jah¹la² ĩ²sai¹nha²kxai³ ya²la³lai²la¹wi¹. Ta̱³nxa²:
— Ya²la³lai²la¹wi¹. Yuh³xan¹jah¹la² ĩ²sai¹nha²kxai³ ya²la³lai²la¹wi¹. Ta̱³nxa²:
— Ya²la³lai²la¹wi¹. A¹thũn³jah¹la² ĩ²sai¹nha²kxai³ ya²la³lai²la¹wi¹. Nxe³jau³xa² ã³ye³yxo²nũ¹nx2ti³ju³tan¹te²kxa³yau³kxai³l nxe² e³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Wãn³txai²li² ya²la³tṵ³kxai²nãn²tṵ³ hãi¹sxã³ ĩ³ye³in¹te³nah¹lxi¹:
— Nxẽn²na³li¹. Ya²la³lai²la¹wi¹. Ta̱³nxa², Ya²la³tṵ³txa³kxai²nãn²tṵ³ e³in¹te³nah¹lxi¹:
— Nxe²nxa³wi¹. Ya²la³lhxa³wi¹. Nxĩn¹jau³su². Nxe³jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lxi³hẽ¹la², Txa²wã¹sṵ³na² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³sa².
13 Nxa²ha¹te¹ wxa²nṵ̃³ka̱³txa² ha³tih³xan¹tṵ̃³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² khãuh³kxai²nãn²tṵ³ wi¹lhau³kot3si¹jau³su² Txa²wã¹sṵ̃³na² ĩ³ye³kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²nṵ̃³ka̱³txa² ą̃³xa² ha³tih³xan¹tṵ̃³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ka³lih³kxai²nãn²tṵ³ Sṵ̃³na² sa²nẽn¹kxah¹lxin¹jau³xa² ĩ³hain³jah¹lxi³hẽ¹la².
14 Wxa²nṵ̃³ka̱³txa² ha³tih³xan¹tṵ̃³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ³ton³kxi²kxai²nãn²tṵ³ Sṵ̃³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nṵ̃³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ĩ³kaix1jah¹lxi³hẽ¹la². Ĩ³kaix1tũ²la² a³se³to²na²yau³xa² tẽ³sxã³ wxa²ne³to̱¹lxi³yuh¹nha²sãn²nũ²la² Sṵ̃³na² we²txi²si¹ha³lxin¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

15 Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hxi^{2}kan^{1}si^{1}jau^{3}su^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} we^{2}txi^{2}tu^{1}wa^{2},
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}sa^{3}. We^{2}txi^{2}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{3}
yũ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ne^{3}wã^{2}na^{3}tu^{1}wa^{2}.
16 Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}to^{3}hin^{1}kxa^{2}ya̱n^{3}txi^{3}s
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}waun^{1}nyha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ĩ^{3}nxũ^{2}kwa̱i^{3}lxũ^{1}nxa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}ai^{2}li^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}lhit1sxã^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
wã^{3}nxĩn^{1}khaix1jau^{3}su^{2} e^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.
17 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} E^{3}li^{2}ah^{3}lu^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{2}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Txai^{2}yã^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
a̱u^{3}txi^{3} e^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Sũ̱^{3}na^{2} nxe^{3}txi^{1}. Wẽ^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} hãi^{1}nxã^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}su^{2} e^{3}ka^{3}tu̱^{3} ye^{3}ha^{1}li^{1} ye^{3}ha^{1}li^{1} wxa̱x3ti^{3}tãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2}
hai^{3}txi^{3} wẽ^{3}hã̱^{1}ti^{3}hex1ta̱^{1}hxai^{2}nxa̱^{3}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu̱^{3}wa^{2}.
18 Hã^{2}wxãn^{3}txa^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ãh^{1} e^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
E^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wẽ^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} a^{3}na^{1} ã^{3}si^{3}wxe^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nũ^{2}la^{2} ãh^{1} wẽ^{3}hã^{1}to^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Wẽ^{3}hã^{1}xi^{2}nũ^{2}la^{2} hai^{3}sxu^{1}tai^{2}na^{2} ã^{3}wa̱x3tũ^{2}ha^{2}kxai^{3} yain^{3}txa^{2}
kãin^{2} yũ^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
19 Txa^{2}wã^{3}tã̱^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ain^{3}kxi^{2}khaix1nxe^{3}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Wxa^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ha^{3}tih^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{2}txi^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ya^{2}la^{3}lyau^{3}xa^{3} ã^{3}nũ^{2}la^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
a^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} ki^{3}han^{3}ju^{3}ta^{2} ĩ^{3}wa^{2}li^{2}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
e^{3}kxi^{2}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
20 Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}wa^{2}li^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} jah^{1}la^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
ha^{3}nxe^{2} i̱^{3}sa^{2}tẽ^{3}ko^{3}xa^{2} sa^{2}wi^{1}kxe^{3}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}jau^{3}su^{2}
ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{1}hain^{1}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nxa^{1}lxa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ka^{3}lxa^{1}txi^{3} ã^{3}wa^{2}su^{1}tũ^{3}nhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.
Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2} txai^{2}li^{2} Ti^{3}a^{2}kah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}li^{2} nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.
Ta^{3}lu^{2}na^{1}wa^{2}.

1 Petro

1 Pe²jah³lo²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ĩ³sa²si¹hã³ũ¹kxah³lo²sa¹wa².
— Txai²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Txai²na²
hxi²kan¹txi³lo³txa²ha¹i¹. Je³su²jah³la² nxe³sa²kxah³lo²sa¹wa².
Nxe³na¹te³na¹xai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Na¹ha²kxai³
wxãi²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wã²nxa³ka²
so¹nx2ti³tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
A²nũ²a² Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³sxa³tũ̱³ka̱³txa² kwa²
jũ¹nxe² kxãn³su² yxau³yain¹yah³lxin¹ka³tu̱³, ã³yo³yo³li²
yxau³yain¹tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Põ²ta³ko³xa² yxau², Ka³la²sa³ko³xa² yxau², Ka³pa³to²sa³ko³xa²
yxau², A²si³a³ko³xa² yxau² Bi³ti²ni³a³ko̱³xa² yxau²,
nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ yain¹yah³lxi³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
A²nxe³te² ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa̱².
2 Wxãi²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wã²nxa³ka²
so¹nx2ti³tũ̱³ka̱³txi³syah¹lxi¹lxa². Txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na²
yũ³ti³hex1nẽ³lxa³tãu³u¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² wã²nxũ̱h¹
ĩ²sa²tẽ³kxi²nha²sxã³, wã²nxa³ka² so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³
ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa² yo³ha² ã³wa²su¹txi²lxi³sxã³
yxau³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³si¹yhah³lxin¹jau³nũ³su² wã²nxa³ka²
so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³nx2ti³ju³ta³nũ³a²
Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³nxũ²kwa̱i³wih¹nx2ti³sxã³
ĩ³wi¹lhit1ti³hi¹nx2ti³na²hẽ³la². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³
Txa²wã¹sũ̱³na² kãin² thã̱i³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³,
nxe³nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³ju³ta³nũ³a² ten³khaix1sa³nha²wa².

Hxi²ka¹ka¹nha²la² yxau²xai³ki̱³jau³su²

3 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²nẽn¹kxa¹sah¹lxi³hẽ¹la².
A²nxe³jah¹la², Txa²wã¹hxi²kan¹jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
A²wĩ³nu²su² ha²kxai³, nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹la²
wi¹lhin¹sxã³ thã̱i³ti³la² sa²hau³ko̱³te³lhxã³ tah²lxi³
we²txi²nẽ³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³nẽ³kxe³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta² ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³sxã³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ tah²lxi³ we²txi²nẽ³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe³nẽ³lha²kxai³:
— Yxan¹nãu³a¹, ha³lo²a² wi¹khai¹nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³hũ¹nẽ³tũ¹xã¹. Nxe³nẽ³ju³ta³nũ³a² Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³tih³nxe³nẽ³lha²kxai³ a³la³kxi²ki̱³tã³na¹. Ki̱³sa²kxai³ a²hĩ¹nai²na²
ha³ta³nxãn²txi³ hxi²ka¹ka¹nha²la² yxau²xai³ki̱³tã³na¹.
Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².

4 Txa²wã¹sũ³na² tah²lxi³ we¹txa²txi³kxe³kxai³, a²yen³kxa²
wi¹khai¹nxe³te²a², hxa³nxa³te²a² wi¹lhin¹khai¹nxe³te²a²
oh³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² sxi²nhãu³a¹
ũ³ha̱¹kxi¹nx2ti³te²ju²hẽ³la².
5 Wxãi²na² Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²yah¹lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³, hxi²kan¹sxã³ a²hxi²ka³nãu³lot3sa²tẽ³nx2ti³ka³tu̱³
hu³, yxan¹nãu³a¹ ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tãu³a¹, Txa²wã¹sũ³na²
ha³lo²nãu³a² oh³xai²nãn¹ko³xan¹ta̱³ ã³sa²so¹nx2ti³sxã³
yxau²sa²tẽ³yah³nx2ti³tu¹wa². A²ya³la³tu̱³ a²kxã³nxãu³u¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wxa²wa²su¹ta³lun²nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nx2ti³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ ũ³ho¹ki¹nx2ti³kxe³hũ³nxe²
hxi²kan¹txi³ wxa²ye³na² ĩ²ũ¹yhah³lxi³hĩ³nx2nxã³lxa². Yxãn¹ta¹
yxan¹nãu³a¹ ha³lo²ai²na² ne³ki³son³tãu³a¹, Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³tu¹wa². A²nxe²tãu³a¹ ĩ²yah³lxin¹tu¹wa².
6 Nxe³nx2ti³ju³ta³nũ³a² kãin² ka³lih³khaix1yah³lxi¹lxa².
— A²ha² hĩ¹nai²na², jũ¹nxe² kxãn³su² txa²wã¹ha³lo²ai²na²
khãuh³lxa³ti³sa²sxã³ yxau³na¹kxe³su² ãin²ti³sa²na³na¹.
Ĩ²li³hũ³te² ĩ³nxai²na² nxe³yah³lxin¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³ kãin²
ka³lih³khaix1yah³lxi¹lxa².
7 Jã¹nxe³ju³ta² ou²ra³ka³ta² a³lxi²khaix1te²ju²hẽ³la².
A²nxe³ta̱³ka³ta² ha³nxe²a² a³lan²khai¹nxe³tho³xa²
ũ³hi̱³ki̱³te²ju²hẽ³la².
— A²yen³kxa² ã̱³xa², kwa³thi³la² ã̱³xa² ũ³kxẽ³ni²te² yen³kxa²
ũ³thũ²ka²sai¹na¹tũ¹xã¹. A²ou²ra³khai³xa² a²wi¹te²a² so¹lxi³
ĩ³we²jo²sa²so¹tai²lã¹. Nxe³ki̱³te²ju²hẽ³la². Nxe³ju³ta²
ou²ra³ka³ta² ha³ta̱³nxãn²txi³ hxan³te²ju²hẽ³la². Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²sxã³ yxau²wa³to²hi²yah³lxin¹tu¹wa².
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³tai²nãn²tu̱³,
ou²ra³ka³ta² a³lxi²khai¹nxe³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³
ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³ a³lxi²khai¹nxe³jut3su² te²ju²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta²
ĩ³we²ti²sa²so¹kxi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³te³lhxã³ ha³lo²a²
khãuh³lxa³ti³yah³lxin¹ju³ta² ũh³wxe³nx2ti³te²ju²hẽ³la².
Ou²ra³ka³ta² ha³nxe²a² ũ³hi̱³lhĩ²jut3sũ³nxe²
nxe³nx2ti³te²ju²hẽ³la², a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³la².
Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³, yxan¹nãu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
a³ya³ti¹xi²nẽ³tãu³a¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ti³ha²kxai³,
wxi²kin³ti³to³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³, nxe³nx2ti³tu¹wa².
8 A²nxe³jah¹la² Je³su²jah³la² yuh³xai²nãn¹te²
ha³lo²ai²na² yxau³nũ¹nhẽ³lhĩ¹nai³tã² wxa²ye³na²
ĩ²yah³lxi³hxai²nxãn³tai¹ti²tu³wa². Yah²lxan³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³
a³lxi²yah³lxi¹lxa². Jã¹yxah³lxin¹ju³ta² a²hĩ¹nai²na² wxa²ye³na²
ĩ²yah³lxan³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³ yxo²ĩ²i² kãin² ĩ³ka³li³hi²
yah³lxi¹lxa². Wxa²ẽ¹nãu³nũ¹ai²na² whãi²na¹ kãin²

ĩ3ka3li3sxã3 hxi2kan1txi3 ĩ3sai1sxã3 wxa2yxo2a2 ĩ3ye3ah2lxan3kxa2
ha3tạ3nxãn2txi3 kãin2 ĩ3ka3li3yhah3lxi1lxa2.
9 Yah3lxin1ka3tụ3, Je3su2jah3la2 yxo2ĩ2yah3lxi1lxa2.
Nxe3yah3lxin1jau3su2 kwẽn1tai2na2 wxa2wa2sut1sa2tẽ3nx2ti3ka3tụ3
hu3, yxan1nãu3a1 wxa2wa2su1ta3lun2nx2ti3tu1wa2.
10 Jã1nxe3ju3ta2, kxã3nãu3u1tai2na2 a2nũ2a2nãu3xu1tai2na2,
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3kạ3txu1tai2na2
ĩ3ye3kxũ1nhẽ3te3nah1lxi1:
— A2ya3la3tụ3 Txa2wã1sũ3na2 wxa2wa2su1tẽ3tu1wi1. Hĩ1nai2na2
ha3lo2a2 ũ3hũ1nẽ3lxa3tạ3lxa2 wãn3txai2na2 ĩ3ye3kxũ1nx2ta1wi1.
Nxe3nẽ3ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3tũ3kạ3txu1tai2na2
ĩ3ye3kxi2nha2te3nah1lxi1:
— Ha3lo2a2 Txa2wã1sũ3na2 wxa2wa2su1tẽ3ju3ta3nũ3a2
a3la3kxi2ti3ten3khai1nxe3sa3nha1. Na1jau3su2 a2si3yxau3tãu3a1
win1ta2te2lxi3 ha3tin3ti3 ã3te3ni2, ĩ3wã3ta3kxi2nha2,
ĩ3ne3wa3kon3nha2 na1xã1. Nain1tũ3kạ3txi3su2 ta1hxai2hẽ1la2.
11 A2nxe3tũ3kạ3txa2 Sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3kạ3txu1tai2na2
Txa2wã1sũ3na2 A2yãu3ka3jxah1la2 nxũ2kwại3yxau3yain1jah1la2
wãn3txa2 ĩ3yau1ũ3hain1te3nah1lxi1:
— Yxan1nãu3a1 Kris2tu3jah1la2 khãuh3lxa3txi3tu1wi1.
Nxe3sãn2ka3tụ3, nxe3nũ2la2 kãin2 wxi2kin3ti3to3ti3hi1tu1wi1.
Ha3lo2a2 ũ3hũ1nx2ti3xa3tạ3lxa1 nxe3nx2ta1wi1.
Nxe3ain1ta1hxai2hẽ1la2. Ain1ta1 a2nũ2a2 nũ3kạ3txu1tai2na2
ĩ3wã3ta3kxi2nhain1te3nah1lxi1:
— Ha3lo2ai2na2 Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3jxah1la2
ĩ3ye3kxi2nẽ3ju3ta2, ĩh1nxe3je3nãu3wa3ki3khai3xa2
ũ3hũ1nẽ3te3ji1ku1? Ha3lo2ai2na2 hau3kon3te3lhxã3 nx2na3na1.
Nxe3kxai2nãn2tụ3, ĩh1nxet3sxã3 a3la3kxi2hĩ3kị3te3ji1ku1? Kị3nhã1.
Ju1ta2 a3la3kxi2ti3ten3khai1nxe3sa3nha1. Ta1hxai2hẽ1la2.
12 Nxe3nxa2ha1te1 Txa2wã1sũ3na2 wãn3txi3tụ3
ĩ3yau1ũ3hain1te3nah1lxi1:
— Yxan1nãu3a1, a2nũ2a2 yxo2ha3kxa1, te2 ĩ3nxai2na2
wxa2wa2su1txa2lxa1tu1wi1. Nxe3nx2ta1ju3ta3nũ3a2 wxa2ye3na2
ĩ2yah3lxan3tho3li1. Yxãn1ta1 yxan1nãu3hĩ1nai2nãn1tũ3kạ3txa2
ha3lo2ai2na2 a2ye3na2 ĩ2ain1tu1wi1. Nxe3ha2kxai3 a2hĩ1nai2na2
ha3lo2ai2na2 ũ3hũ1ain1nxa3tạ3lxa2 ĩ3tih3nxe3txain1yah3lxi3hẽ1li1.
Ã3nhxi2nũ1nain1yah3lxin1tai2li1. Txa2wã1sũ3na2
wãn3txa2 ĩ3hen3txi3tũ3kạ3txu1tai2na2 Sũ3na2 wãn3txa2
ĩ3yau1ũ3hain1ta1hxai2hẽ1la2. A2nxe3te2 ha3lo2a2
kwẽn1tai2na2 ĩ3yau1ũ3nx2ti3na3la2. Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2
ĩ3ye3kxi1nx2ti3tũ3kạ3txa2 ha3lo2ain2ti2 ĩ3yau1ũ3nx2ti3na3la2.
Txa2wã1sũ3na2 Yãu3ka3jxah1la2 oh3nãu3u1tai2na2
ĩ3sa2si1kat3tũ1nhẽ3kxah3lo2su2 jah1la2 ĩ3yxo2nũ1nũ3hain1jau3su2

ĩ³yau¹ũ³nx2ti³na³la². Nxe³nx2ti³ju³ta² oh³xan¹ta²nũ³ka̱³txa²
ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² Hi²sen³su² a²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txa²
yxo²ha³kxa¹ wxa²wa²su¹tain¹na³na¹. Ju¹ta² wi¹khai¹nx2na³na¹.
A²nxe³ju³tai²na² ĩ²i² a³la³kxi² nxe³ti³ten³sa³nha¹.
Nxe³hĩ³nx2na³la².

Sũ³na² wi¹lhin¹kxa² yã¹nxe² yxau³ki̱³jau³su²

13 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² a²ten³jau³su² ã³kãi³te³lhxã³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Wi¹lain³nha², wi¹le³i²,
nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ka³tu̱³:
— Yxan¹nãu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wxã³tũ¹xã¹.
Nxe³tãu³a¹ a²ya³la³tu̱³ kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³lha²kxai³
wxa²wa²su¹tẽ³ju³ta² ã³ta³lu²nũ¹nhẽ³lha²kxai³ nxe³nẽ³tũ¹xã¹.
Jau¹xai²na² so¹lxi³ yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
14 Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ sa²yxo²wet1sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹ka³tu̱³ a²ha¹ kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ũ³yhe³kat1tũ¹nhẽ³jau³xai²na²
ã³ne³to³yhah²lxa³nhĩ¹nai³tã² ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³yah³lxi³hxain¹kxaix3
jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
15 Yah³lxin¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³kaix1so¹nx2ti³jah¹la²
wi¹lhin¹jah¹lai²la¹wa². Nxe³kxa²yã¹nxe³jah¹lxi³sxã³
ĩ³wi¹lhin²jah¹lxi³sxã³ ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² ha³kxa¹ kãi³sxã³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
16 Nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² ha³te̱h³nxã³nxãn¹jau³su²
te³nah¹lxi¹:
— Ĩ³wi¹lhin²jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txai²na² wi¹lhin¹jah¹lo²sa¹i¹.
Nxe³na¹kxa² yã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ³na² ta¹hxai²hẽ¹la².
17 — A²nxe³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nai²la¹wi¹. Nxe³yah³lxi³hxain¹tai¹ti²tu³
Yah³lxi¹nha²kxai³ win¹ta²te²lxi³ Txa²wã¹wĩ³na²
ã³yxo²hãu²not3sxã³ yxau³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² yxau³yah³lxi¹nhĩ¹na²:
— Txa²ha³lo²sxa³xã¹. Kan²txi³ yxau³nũ¹nxa³lho³na¹.
Yah³lxin¹jau³su² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹wĩ³nai²na²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ te²ki̱³na¹xai²na² kãi³kxa² yã¹nxe²xai³sxã³
yxan¹nãu³a¹ nxũ¹ha̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³tu¹wa².
Hai³txi³ yau³tã̱³li³ ĩ³yĩ¹li²xai³nẽ³ju³ta³la³ yũ³te²sxa³yu²hẽ³la².
Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ Txa²wã¹wĩ³na² wi¹lhin¹sxã³ ĩ³yĩ¹li²kxah³lo²su²
ti³hex1te²sxa³yu²hẽ³la².
18-19 Wxa²si³yah³la²nãu³xu¹tai²na² wxa²si³yxau³jah¹lo²nãu³xu¹tai²na²
ha²ya̱³kxa³lxi³su² yxau²xai³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nain¹jau³su² ã̱h¹ ãn³si³wẽ̱³not3so¹xi²yah³lxin¹ka³tu̱³

nxe^{3}te^{2} au^{3}hxai^{2}tẽx1 jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã̱h^{1} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{3}lxi^{3}su^{2}
yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxi^{3}ta^{1}hin^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}ta^{1}ti^{3}a̱i^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2}
a^{3}lxi^{2}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ha^{3}li^{3}hxan^{3}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}kxe^{3}su^{2}
ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} o^{3}ve^{2}a^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}te^{2}a^{2}, khon^{3}ti^{3}he^{1}nxa^{3}kxe^{3}su^{2}
wi^{1}khai^{1}nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}hũ̱^{3}jau^{3}xa^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2}
a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xan^{2}tu̱^{3} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}ta^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.
Wxa^{2}ha^{3}yax3khin^{1}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3}
ũ^{3}yho^{3}hi^{2}ki^{1}nx2ti^{3}ta^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ou^{2}ra^{3}ka^{3}ta^{2}
ta̱^{3}nxa^{2}, pra^{2}ta^{2}ka^{3}ta^{2} ta̱^{3}nxa^{2}, a^{2}yo^{3}ha^{2} a^{3}lxi^{2}kxan^{2}ti^{3}
khon^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} txa^{2}wã^{1}kọ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ki̱^{3}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sxã^{3} wxa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}
a^{3}lxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} wxa^{2}wa^{2}su^{1}tẽ^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
20 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} yxa^{1}nai^{2}nãn^{1}te^{2}
ha^{3}lo^{2}a^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}su^{2}, yãn^{3}tai^{2}na^{1} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2}
we^{1}txa^{3}hĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2}
yxa^{1}nai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}, A^{2}ki^{3}lha^{3}lxa^{2}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.
Sa^{2}wa^{2}sut1si^{1}nhẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}
Yxãn^{1}ta^{1} ha^{3}la^{3}je^{1}nai^{2}na^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ta^{3}ko^{3}xa^{2}
ne^{3}ki^{3}son^{3}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}yu^{3}ta^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}txi^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}
ũ^{3}hũ^{1}nx2ti^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
21 Nxe^{3}nx2ti^{3}ka^{3}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}txi^{3}ka^{3}tu̱^{3},
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}tãu^{3}a^{1} ka^{3}tẹ̱n^{3}su^{2}
ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ka^{3}tu̱^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}to^{3}ti^{3}hi^{1}tã^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}a^{1}xã^{1}. A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3} yxan^{1}nãu^{3}a^{1}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxau^{2}xai^{3}lya^{3}nhẽ^{3}te^{3}lhxã^{3}
ã^{3}sa^{2}so^{1}xi^{2}sa^{3}tũ^{1}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.

22 Yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txi^{3}tu̱^{3}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxe^{3}su^{2} ĩ^{3}wi^{1}lhin^{2}jah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
Nxe^{3}sxã^{3} a^{3}lxi^{2}waun^{1}yhu^{1}ah^{3}lxi^{1}lxa^{2}. Yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} a̱u^{3}ti^{3}
wxa^{2}yxo^{2}ka^{3}nãu^{3}a^{2} whãi^{2}na^{1} wi^{1}la̱in^{3}nha^{2}sxã^{3}:

— A^{3}lxi^{2}ki^{3}lxo^{3}nxe^{3}yhu^{1}nxa^{3}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
a^{3}lxi^{2}waun^{1}nhat1jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

23 Wxa^{2}yu^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2} Oh^{3}nãn^{1}jah^{1}la^{2} tah^{2}lxi^{3}
we^{1}txa^{2}lxi^{3}ta^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} ka^{3}tẹ̱n^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jau^{3}xa^{2} kxãn^{3}su^{2} kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}
yxau^{2}wa^{3}to^{2}hi^{2}ki^{2}sa^{2}tẽ^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}ka^{3}tu̱^{3} tah^{2}lxi^{3}

we¹txa²lxi³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Hai³txi³ yuh³xai²nãn¹te²
wĩ³na² hxan³te³lhxã³ nxe³te² wĩ³na², tah²lxi³
we¹txa²txi³te²sxa³yu²hẽ³la².
24 Jã¹nxe³ju³ta² kxã³nãu³u¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:
— Ha³lo²ai²nãn¹te² si³sa² wa³su³txi³ hxan³te²jai¹ti²ti¹.
Si³sain²txi³ ĩ³sa³lxi³ti², a²yãu³sain²txi³ ĩ³sa³lxit3sxã³
ã̱i³la¹hi² nxe³te²jai¹ti²ti¹. Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe²
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ te²ki̱³na¹xai²na² si³sa² hũ̱³sxã³
yxau³hĩ̱³ki̱³tã³li¹. Wa³su³txi³ hxan³hĩ̱³ki̱³tã³li¹.
Jã¹nxe³sxã³: “Wxi²kin³ti³to³na¹xã¹.” Nxe³ki̱³kxa²
ha³ta̱³nxãn²txi³ hãi¹nxe³sxã³ si³sa³yãu³sũ̱³sxã³ yxau³sxã³
wa³su³txi³ hxan³hĩ̱³ki̱³tã³li¹.
25 Yxãn¹ta¹, Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³a² wãn³txa²,
kxã³nãu³a² ha³ta̱³nxãn²txi³ hxa³nxa³kxe³su²
yxau²wa³to²hi²ki²sa²tẽ³jau³xai²la¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³jau³xai²na² wi¹jau³xai²na² tah²yau³xai²na²
Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³tih³nxe³nx2ti³na³la².

2

Je³su²jah³la² tah³lxa³kat3sũ̱³jah¹la²

1 Nxe³sxã³ ĩ³wi¹lhin²nx2ti³ju³txan¹te²ka̱³ya̱³tu̱³,
ĩ³ki³ha¹ki²nyhu¹i², wi¹lhin¹ki³lxo³nxe², a²nũ²a² ã̱³xa² yen³kxa²
yxo²kwa̱i³nxũ³yhu¹i² ã̱³xa² ko̱³nxe³ te²lo³jah³lxi³txa³hẽ¹la².
A²nxe³te²a² ko̱³nxe³ju³ta² ha³kxa¹ ha²ya̱³ka²ti³jah³lxi³hẽ¹la².
2 Yah³lxin¹ka³tu̱³, wẽ³sa² kwẽn¹tai²na² a³li³la¹te²su² te²a²
a²hã³ka³na² su³su³yau³xa² ya³ni̱³li³khaix1te²jai¹ti²tu³wa².
Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
wi¹khai¹nxe³jau³xa² a²ya³la³tu̱³ jau³xa² so¹lxin³jau³xa²
ya³ni̱³li³jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na²
wxa²wa²su¹tẽ³ju³ta², a³la³kxi²kãi²non³yah³lxin¹tu¹wa².
Jã¹nxe³te³lhxã³ ya³ni̱³li³jah³lxi³hẽ¹la².
3 Txa̱²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² a³la³kxi²sxã³ yxau²xai³yah³lxi¹lxa².
Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lhin¹jah¹lai²la¹xã¹.
Yah³lxi¹lxa².
4 Jã¹nxa¹jau³su² a²nũ²a² txah³lxa³kxa³txa² tẽ³sxã³ sxi²ha²
txo³nain¹te²ju²hẽ³la². Ain¹sxã³:
— Txah³lxa³kxai²li² wi¹na³na¹. A³lxi²sa³nha¹. Yxãn¹ta¹
ta²ka¹txa² ã̱³xai²na² e²na¹xã¹. Nxe³ain¹te²ju²hẽ³la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ sxi²ha² txon³sxã³ hxi²khet1jah¹la²
a²wãn³txi³kxai³lu¹:
— Ta²ka¹txai²na² e²nain¹ka³txai²na² wxa²so¹na¹ka³tu̱³
sxi²ha² txo³na¹ka³txa²nũ³su² tũ¹xã¹. Nxe³te²ju²hẽ³la².

Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² Je³su²jah¹la² txah³lxa³kxa²
e²nain¹kax3sũ³na³la². Yuh³xai²nãn¹tũ³kã³txa²
e²nain¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxain¹kxa²ha³tã³nxãn²txi³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Je³su²jah³la² a³lxi²na¹nha¹. Wã²nxa³kxa² so¹na¹kxah³lo²su²
na³na¹. Ka³tẽn³yah³lo²su² na³na¹. Nxe³jau³su²
Txa²wã¹sũ³na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³ju³kxai³lu²
Je³su²jah³la² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³a³la³kxi²nẽ³lha²kxai³
yxau²xai³lya³ki̱³tã³la².
5 Nxe³lya³ki̱³sa²kxai³ sxi²ha² txo³nain¹kat3sũ³ki̱³tã³la².
Yxãn¹ta¹ txah³lxa² ka³tẽn³kax3su² nxẽ²nxa³kxa²ha³tã³nxãn²txi³
ka³tẽn³su² yxau²xai³lya³ki̱³tã³la². Txa²wã¹sũ³na²
Yãu³ka³jxah¹la² hi²sen³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
yxo²ĩ²ti³hit1tẽ³ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ Sũ³na²
wa³ka³li³lo³tẽ³lha²kxai³ sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³hxi²ka¹tẽ³lha²kxai³ Sũ³na² ĩ³ka³li³ki̱³ju³ta²
o²la³kxi²nũ¹sxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la².
6 Jã¹nxe³jau³su², Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Txai²na¹xai²na² Sũ³na² Si³yxau³tãu³su²
na¹te³na¹xai²na², hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³lot3ta¹jah¹la²
Si³ãu²thĩ³na² ũh³wxe³nũ¹hai¹na¹wi¹. Jah¹la²
tah³lxi³hũ³jah¹lo²su² na³li¹. Na¹ka³tu̱³, sxi²ha²
a²wa³kxẽn³yah³la² tah³lxa³ka³ta² yxo²ka³kan³ka³txa²
wi¹khai¹nxe³ka³ta² a³lxi²khai¹nxe³ka³txa² wã²nxa³kxa²
so¹sxã³, sxi²ha² ũh³wxe³jut3sũ³nxe², kxa²yã¹nxe³sxã³
Hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³ta¹jah¹la² ũh³wxe³nũ¹hai¹na¹i¹.
Nxe³ha²kxai³, hxi²kan¹khai¹xain¹na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³,
a²nũ²a² ĩ²li³te²an²tu̱³ hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³lo³ta¹jah¹la²
yxo²ĩ²kxai²nãn²tu̱³, te²a² so¹lxi³ ĩ³yxaih¹xa³lho³li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³ha²kxai³, tah³lxa³kat3sũ³jah¹lai²na² Je³su²jah³la²
yxo²ĩ²yah³lxi¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³, a³lxi²khaix1yah³lxi¹lxa².
Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² Je³su²jah³la² sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu̱³,
a²nxe³te² ha³lo²a², Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yau³xã̱³xa²
ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³lhxã³ ĩ³tih³nxe³nẽ³te³nah¹lxi¹:

— Tah³lxa³ka³tai²na², a²kxã³nxa² a²nũ²a² sxi²ha² txon³tũ³kã̱³txa²
ĩ³yen²sxã³ ã³yxu¹kxã³ain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ta¹, kwẽn¹tai²na²
hxi²kan¹khai¹nxe³ta³ka³tai²la¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². Jã¹nxe³jau³xau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³jau³lxi³,
Ju³te²a² nũ³kã̱³txa² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² ĩ³yen²sxã³
sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹,
a²hĩ¹nai²na² Je³su²jah³la² ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³
hxi²kan¹khai¹nxe³ye²yhain¹na³la².
8 Jã¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ³na² Yau³xã̱³xa² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³te³nah¹lxi¹

— A²nũ²a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³kxai²nãn²tu̱³,
ko̱³nxe³ju³ta³lo̱t3sxã³ yxau³tu¹wi¹. Tah³lxa³ka³ta²
sa²tã³yxo²thu²kã¹sxã³ a³hi²sxã³ hxi²kan¹txi³
ĩ³sa²yxau³xi²sxã³ we²nxi²nxa³jut3sũ³nxe²,
ko̱³nxe³ju³ta³lo̱t3sxã³ yxau³tu¹wi¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la². A²nxe³te²su² te²a², Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³ai¹nha²kxai³, ko̱³nxe³ju³ta³lo̱t3sxã³
yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Ju¹ta² wain³na³na¹. Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sai¹nha²kxai³lã¹.
Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãn¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

9 Yxãn¹ta¹, wxãi²na² Txa²wã¹sũ³na² wã²nxa³ka²
so¹nx2ti³tũ³ka̱³txi³syah¹lxi¹nha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na²
nũ³ka̱³txi³khai³syah¹lxi¹nha²kxai³, nxe³yah³lxi¹lxa².
Te²yã¹nxũn³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ã³tĩ³sxã³ a²ten³jau³su²
kãi³yah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi¹lxa², wi¹lhin¹khai¹nxe³tũ³ka̱³txi³syah¹lxi¹nha²kxai³,
nxe³yah³lxi³te²si¹lxa². A²ha² kxã³nxa² ka³nxah³ti³hũ³tãu³a¹
yxau²ho³hah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²ã³sxã³ yxau²ho³hah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³ton³txi³ ĩ³kaix1so¹nx2ti³ta¹hẽ¹la².
Ĩ³kaix1so¹nx2ti³ka³tu̱³, Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1si¹nxa²lxi³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²a²
wxi²kin³ti³ton³te² ha³lo²a², ha²te¹te²hũ³te² ha³lo²a²
ũh³wxe³nxa²lxi³ta¹hẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹ju³ta², Txa²wã¹sũ³na²
kãin² ĩ³sa²nẽn¹kxi²si¹nx2ti³jau³nũ³su² ĩ³kaix1so¹nx2ti³ta¹hẽ¹la².

10 A²ha² kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² nũ³ka̱³txi³syah¹lxi³ta¹hxan³nhẽ¹la².
Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe², a²ha² kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³
thãi³ti³la² sa²hau³ko³nx2ti³ju³ta² ko̱³nyhah¹lxi³ta¹hxã³nhẽ¹la².
Yxãn¹ta¹, a²hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³ko³nx2ti³ju³ta² ko̱³nyhah¹lxi¹lxa².

Txa²wã¹sũ³na² wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³su².

11 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa². Nxe³nx2ta¹kxe³su²,
txa²yxo²ka³nãu³ai²na² whãi²na¹ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
Wxa²ha³lo²khai³xa² Txa²wã¹sũ³na² ha³lo²ai²la¹wa².
Oh³nãu³u¹tai²nãn¹te² ha³lo²ai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³, a²hĩ¹nai²na²
yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² yxau³yah³lxi¹nhĩ¹nai²na²:

— Txa²ha³lo²sxa³xã¹. Kan²txi³ yxau³nũ³nxa³lho³na¹.
Yah³lxin¹jau³su² yxau³je¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, wxa²sĩ³nai²na² yuh³xai²nãn¹te²
sĩ³nai²na², ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³nxa²lxi³si¹jau³nũ³su²
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la². A²nxe³te²a²
ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³nxa²lxi³si¹jau³nũ³ai²na² a²ta³a² sa²so¹sxã³
wxa²wi¹nx2ti³tãu³a¹ ã³nhe¹ki¹nx2ti³na³la².

12 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} Ju^{3}te^{2}a^{2} nũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sxa^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}
yxau^{3}yain^{1}yah^{3}lxin^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}, hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3}wa^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3},
wi^{1}kãi^{3}je^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
ko̱^{3}nxe^{3}te^{2}la^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{1}nx2tain^{1}kxa^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3},
wxa^{2}wi^{1}kãi^{3}ye^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}so^{1}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}.
Nxe^{3}nx2tain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}na^{3}li^{1}. A^{2}sũ^{3}nãin^{2}txi^{3}
wi^{1}lhi^{1}ni^{2}, a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxain^{2}txi^{3} wi^{1}lhi^{1}ni^{2}, ain^{1}na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã^{3}wa̱^{3}la^{2} ĩ^{3}xi^{2}tãu^{3}a^{1}
nxe^{3}nx2tain^{1}tu^{1}wa^{2}.

13 Wxãi^{2}na^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}syah^{1}lxi^{1}lxa^{2}.
Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
a^{2}yu^{3}hẽ^{3}na^{2} yxau^{3}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
si^{3}yxau^{3}kax3khai^{3}su^{2} tãu^{3}a^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ãn^{3}sen^{3}sai^{1}nẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} tãu^{3}a^{1} txã^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

14 Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ã^{3}sa^{2}ki^{3}la^{3}xi^{2}sxã^{3}
hxi^{2}kan^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txan^{2}tu̱^{3}, a^{2}si^{3}yxau^{3}ka^{3}khai^{3}su^{2} tãu^{3}su^{2}
tãu^{3}a^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lot3sxã^{3} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}tũ^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}te^{2}a^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hi^{1}ti^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} wain^{3}txi^{3}kãi^{3}te^{2}a^{2}
ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}, nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lon^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}, ã^{3}sa^{2}ki^{3}la^{3}xi^{2}tũ^{3}ka̱^{3}txain^{2}ti^{3} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}nhẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tũh^{1}sxã^{3}
kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxa^{2}.

15 Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wi^{1}kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}ain^{1}tũ^{3}ka̱^{3}txa^{2}:

— Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}kxa^{2}
ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}, wxa^{2}wain^{3}txi^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ĩ^{2}so^{1}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, hãi^{1}nxe^{2} ã^{3}ka^{3}nah^{2}nxe^{3}sxã^{3}
yxau^{3}ya^{3}nx2ti^{3}hĩ^{3}nx2na^{3}la^{2}.

16 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, wa^{2}su^{1}wa^{2}sun^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}ta^{1}, ĩ^{3}yon^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}:

— Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxa^{2}wa^{2}sut1sa^{2}na^{3}na^{1}.
Sa^{3}ha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}a^{1}kxa^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}
wi^{1}lhĩ^{3}nx2na^{3}na^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wxãi^{2}na^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wa^{3}ka^{3}li^{3}yu^{3}ta^{3}lot3sxã^{3} yxau^{3}yah^{3}lxi^{1}lxa^{2}.
Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3}
yxau^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

17 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3}
ĩ^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2}
yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{3}lxi^{2}waun^{1}yhu^{1}i^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}

ĩ³ye³kxi²nha²sxã³ ĩ³yo²nha², yuh³xai²nãn¹te² a²hxi²kan¹ta² si³yxau³kạ³khai³su² jah¹la² ĩ³sa²nẽn¹kxi², nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

Khãuh³lxa³ti³ti³hit1txa²lxi³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

18 A²nũ²a² ã³xa² a²wa³kxẽn³yu³ta³lot3sxã³ yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxa² nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Wxa²wa³kxẽ³yah³la² sa²yxo²we¹ti², ĩ³sa²nẽn¹kxi², nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ka³tụ³, wi¹lhin¹te²a² a²wa³kxẽn³yah³lain²txi³ sa²yxo²we¹ti², ạn³txi³thin¹te²a² a²wa³kxẽn³yah³lain²txi³ sa²yxo²we¹ti² nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

19 Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, wain³txi³ kãi³yah³lxin¹kxa² yo³lha³, wxa²wa³kxẽ³yah³la² kwa²to³toh³lxi² ĩ³ạn³ta³kxi¹nx2ti³sxã³ khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nãn²tụ³, ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau³je¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².

— Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ²a¹xã¹. Yah³lxin¹jau³su², ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ti³tu¹wa².

20 Yxãn¹ta¹, kọ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, nxe³yah³lxin¹kxa² yo³su² wxa²wa³kxẽ³yah³la² khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nãn²tụ³, hãi¹nxe³sxã³ wain³txi³ ũ³yho³hi¹nx2ti³hĩ³nx2na³la². Nxe³nx2ti³sxã³ khãuh³lxa³txi³yah³lxin¹ju³tai²na² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau³yah³lxin¹kxa² ha³tạ³nxãn²txi³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ti³xa³lho³la². Yxãn¹ta¹, wain³txi³ kãi³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, nxe³yah³lxin¹kxa² yo³su², a²nũ²a² kụ³lhxa³thin¹te²a² khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nãn²tụ³, hãi¹nxe³sxã³ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ yxau³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³, Txa²wã¹sũ³na² kãin² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ti³tu¹wa².

21 Jã¹nxe³yah³lxin¹si¹jau³nũ³su², Txa²wã¹sũ³na² ĩ³kaix1so¹nx2ti³te²ju²hẽ³la². Nxe³sa³ku¹, Je³su²jah³la² khãuh³lxa³txi³ki¹nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³:

— Txa²si³yo³na², txa²sa³wi³ha³lxa² ain³kxi²so¹ki²sa²sxã³ khãuh³lxa³ti³nha²sxã³ yxau²xai³la¹kxa² yã¹nxain¹tai²lã¹. Nxe³kxi¹nx2ti³jau³su², Je³su²jah³la² khãuh³lxa³txi³nha¹nxa²lxi³ta¹hxai²h

22 A²nxe³jah¹la² kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³, ki³han³jau³xa² ĩ³ye³ti³he¹nx2nxa³ha²kxai³, ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³kxa²ha³tạ³nxãn²ti³ khãuh³lxa³ti³hit1tain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

23 A²nũ²a² kụ³lhxa³thin¹te²a² kọ³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³ye³kxain¹kxa² ha³tạ³nxãn²txi³, hai³txi³ a²yoh³la³ kọ³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³wa²lũ³xi²ti³he¹nx2nxa³ha²kxai³, jã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² khãuh³lxa³ti³hi¹tain¹kxa² ha³tạ³nxãn²txi³, hai³txi³ ĩ³wa³lxĩ³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ti³he¹nxai¹nxa³ha²kxai³, Je³su²jah³la² ta¹hxai²hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³:

— Txa²wĩ³na² yxo²ĩ²a¹xã¹. Jah¹la² wain³txi³ wã²nxũh¹ ĩ²ũh¹ki²sa³tũ¹xã¹. Nain¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la².

24 Wã²nxũh¹ Je³su²jah³la² so¹lxi³ hi³sa³ka³txa²
ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹kõ³nxe³ti³
kãi³kĩ³ju³ta² a²wah³yu³ta² ũ³yho³hi²te³lhxã³ jah¹la²nũ²a²
ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ha²kxai³, kõ³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³kĩ³ju³ta² ã³na¹hxa³kĩ³sa²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³sxã³ yxau²xai³kĩ³sa²kxai³ nxe³si¹nhẽ³jau³su²
Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³sxã³,
Je³su²jah³la² ĩ³ta³lo³wait1sxã³ khãuh³lxa³tain¹ju³ta²kxai³,
wxa²ĩ³lxi³thin¹yah³lxan³ju³ta² ha³kxa¹ ĩ³we²ti²ti³hi¹txa²lxi³ta¹hxai²hẽ¹la
25 Wxãi²na², a²ha² kxã³nxa² ka³yxuh³xa² o³ve²a²
a²wa³kxẽn³yah³la² ka³lun²ki²jut3sũ³nxe², Txa²wã¹sũ³na² ũ²
ha³na³ka³lxi³ yxau²xai³yah³lxi³ta¹hxai¹nhẽ¹la². Yxãn¹ta¹,
a²hĩ¹nai²na² ã³wã³li² ĩ³xi²sxã³, wxa²wa³kxẽ³yah³la² wi¹wi¹nxe²
wxa²hau³ko³txa²lxi³jah¹la² a²hxi²ka³nãu³a¹, yxau³yah³lxi¹lxa².

3

In³txa² txu¹ha² tẽ³nyhu¹te²a² yxau²xai³nyhu¹kxi³ju³ta²

1-2 Jã¹nxe³sxã³ a²hĩ¹nai²na² txu¹ha² in³txa²
tẽ³yah³lxin¹ta¹ka³lxu³nãu³ ĩ³nxa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹xa².
Wxa²wẽ³sãi¹ah³la²nãu³xai²na² sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹na².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³, wxa²wẽ³sãi¹ah³la² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²su² kxai²nãn²tũ³, Sũ³na²
ãn³si³tẽ³si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ĩ³ye³ye³kain¹yah³lxi³txa³hẽ¹na².
Hãi¹nxe³sxã³ sa²yxo²we¹ti², wi¹kãi³i², nxe³je¹txain¹yah³lxi³hẽ¹na².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³, wxa²wẽ³sãi¹ah³lai²na²
ĩ²so¹nx2ti³kxai²nãn²tũ³, sa²wa³tĩ³nha²sxã³, Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹kxa² yã¹yxe¹nx2ti³tũ¹xa².
Jã¹nxe³ya³nx2ti³te³lhxã³ ya³nx2ta¹xa². Ain¹sxã³
wxa²wẽ³sãi¹ah³la² a²ẽ¹nãn¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²sxe³xa³ka³lxai²na², hai³txi³ Je³su²jah³la²
sa²yxo²wet1si¹sa²jau³su² ĩ³ye³kxi²sa²hxai²nxa³hẽ³na¹.
Sa²nxa³kxa²ha³ta³nxãn²txi³, Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nha¹.
Nxe³sa³ku¹. Txa²sxe³xa³ka³lxai²na² wi¹lhi¹ni², yxo²ĩ²nha²,
Txa²wã¹sũ³na² yxo²o²nha²sxã³ yxau²xai³li², nx2na³na¹.
Ta¹ka³lxai²na² A²sũ³na² wi¹lhin¹khai¹nxe³jah¹lo²su²
yũ³hĩ³nx2na³na¹. Na¹ha²kxai³, sa²yxo²we¹ti³ten³sa²nũ³nha¹.
Wxa²wẽ³sãi¹ah³la² nxe³yu³nx2ti³hĩ³nx2na³na².
3 Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³:

— Wã²la² a³lxi²khai¹nxe³ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha², kãi³lxa²
a³lxi²khai¹nxe³ti³nha² ou²ra³ka² we¹kxa² ũ³yhe²ta³kũ¹nha²,
ũ³hxi²kũ¹nha², txa²ne³kĩ³sa² wi¹khai¹nxe³nha², na¹tũ¹xã¹.
Na¹ha²kxai³ wi¹khai¹nxe³sa³tũ¹xã¹. Nxe³nyhah¹lxi³txa³hẽ¹na².

A²nxe³te²a² a²txai²na¹ a³lxi²khai¹nxe³ye²te²a² yuh³xai²nãn¹te²
yen³kxai²la¹xa². Kã̱u³sxã³ hxan³kxi¹nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³xa².
4 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² a̱u³txi³ wxa²ẽ¹nãu³a¹
whãi²na¹ tah²lxi³ we¹txa²lxi³kxai²nãn²tu̱³, wi¹khai¹nxe³sxã³
ĩ³yxai¹hxa³sxã³ thã̱i³ti³la² nxe³yah³lxi³hĩ̱³nxã¹nxa².
A²nxe³te² wi¹lyah³lxin¹ju³ta³nũ³ai²na² hxan³kxi¹nx2ti³xah³lo³na².
— Nxe³ju³ta² so¹lxi³ a³lxi²khaix1na¹ju³tai²lxã²na³na¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³hĩ̱³nx2na³na².
5 Jã¹nxe³ju³ta², a²ha² kxã³nãu³u¹tai²na² txu¹ti³nãu³xu¹tai²na²
wi¹lhin¹ta¹ka³lxu²nãu³xu¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² yxo²ĩ²i²:
— Txa²sũ̱³nãi³. A̱u³txi³ txa²ẽ¹nãu³a¹ whãi²na¹ tah²lxi³
wet1sẽ¹li¹. Ĩ³wi¹lha³tai²li¹. Ain¹jau³su², a²wẽ³sãi¹yah³la²
sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹na².
6 Jã¹nxe³sxã³ Sa²ra³ka³lxi³nu¹tai²na² sa²kxai³lu²,
a²wẽ³sãi¹yah³la² A³bra³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²hẽ¹na².
— Txa²hxi²kan¹jah¹lãi³. Nxe² ĩ³hen³txain¹ta¹hxai²hẽ¹na².
Jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹na². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Ta¹ka³lxu¹jã¹nxe² wain³txi³kãi³a¹tũ¹xã¹. Ha³lo²a²
ĩ²li³ju³ta² yuh³lxin²nxa³lho³na¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
Sa²ra³ka³lxi³nu¹tai²na² a²ka³ne³lhũ̱³yah³lxi³hĩ̱³nxã̱¹nxa².
7 Te²yã¹nxe³te²hũ̱³te²lxi³, a²wẽ³sãi¹yah³lo²nãu³
ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxa²sxe³xa³ka³lxa²
tẽ³yah³lxin¹ta¹ka³lxa² kũ³we²ki²la² nũ̱³kxũn³yai¹nxa³ju³ta²
a³la³kxi²sxã³ yxau³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxãi²na² in³txi³
ĩ³nxai²na² so¹lxi³ ã³sen³sai¹sxã³ nũ̱³kxũn³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ĩ³yxo²o²lhxã³ wxa²sxe³xa³ka³lxa²
ã³nhxi²nũ¹nũ³jah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ̱³na² kãin²
thã̱i³ti³la² a³lxi²nẽ³lhxã³, ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹
ũ³yhen³kxi²nẽ³na³la². Wxãi²na² a²wẽ³sãi¹yah³lo² ĩ³nxãin²txi³
ũ³yhen³kxi¹nx2ti³ha²kxai³, wxa²sxe³xa³ka³lxain²txi³
ũ³yhen³kxi²ha²kxai³, nxe³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³,
a³la³kxi²yain¹yah³lxin¹jau³su², wxa²sxe³xa³ka³lxa²
a³lxin¹sxã³ yxau³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah²lxan³kxai²lẽ¹.
Wãn³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹jau³su² hai³txi³
ain³kxi¹nx2ti³hĩ̱³nx2nxa³wa². Jã¹nxe³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su²
ye¹nx2ta¹wa².

Wi¹kãi³ki̱³kxa²yo³su² khãuh³lxa³ti³hit1tẽ³jau³su²

8 Hãi¹nxe³kxe³hũ̱³nxe², wxa²yu³ta² yxo²ha³kxa¹,
Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³,
a²wã³tã̱³nãu³xa² a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lĩ³we¹nha²yhu¹i², ĩ³ãin²ta³kxi²nha²yhu¹i²,

ĩ³yan³ta³ki²nha²yhu¹i² ĩ³sa²nẽn¹kxi²nha²yhu¹i² nxe³sxã³
wi¹lĩ³we¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
9 Jã¹nxe³sxã³, a²nũ²a² ã̱³xa² kọ̱³nxe³ti³
kãi³ũh¹nx2ti³kxai²nãn²tụ̱³, hai³txi³ a²yoh³la³
kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹xah¹lxi³txa³hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³,
kọ̱³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nãn²tụ̱³, hai³txi³
a²yoh³la³ kọ̱³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Hãi¹nxe³sxã³, ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³ũ¹hi²,
ĩ³ye³kxi², nxe³sxã³, ũ³yho³hi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Jã¹nxe³nx2ti³si¹jau³su², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² wi¹ju³ta² so¹lxi³
ha³lo²lot3si¹nx2ti³jau³su², wã²nxa³kxa² so¹nx2ti³ta¹hxai²hẽ¹la².
10 Kxã³nãu³u¹tai²na², Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tẹ̱h³nxã³nxãn¹jau³su²
te³nah¹lxi¹:
— Ka³tẹ̱³na² wi¹tãu³a¹ ka³lih³tãu³a¹ ten³sa³nhã¹. Ha³lo²a²
wi¹ju³ta² so¹lxi³ ĩ²ti³ten³sa³nhã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³,
ha²ya̱³kxa²ti³sxã³ wxa²yxo²a² kọ̱³nxe³ti³ ĩ³ye³i²,
ta²ko¹ta²kon¹txi³ ĩ³ye³i², nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹.
11 Jã¹nxe³sxã³, a²kọ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ã³ta³lo³ta³wxe³sxã³ ã³na¹i², wain³txi³ kãi³ju³ta² so¹lxi³
kãi³i², nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³:
“Ã³nhãu²no³nha²yhu¹kị̱³ju³ta² ten³khaix1sa³nhã¹.”
Nxe³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
12 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ẽ¹nãn¹jau³xa²sa¹:
“Txa²ye³nai²na², a²nũ²a² wain³te²a² wi¹lĩ²i²,
txa²ne³nxẽ³nai²na² a²nũ²a² wain³te²a² ĩ³ye³kxi²sa²jau³xa²
wi¹lain³ki², na¹xã¹. Yxãn¹ta¹, a²nũ²a² kọ̱³nxe³ti³
kãi³te²su² te²lẽ¹ en²khaix1jah¹lo²sa¹xã¹.”
Txa²wã¹sũ̱³na² ha³tẹ̱h³nxã³nxãn¹jau³su² nxe³ ta¹hxai²hẽ¹li¹.
Ta¹hxai²hẽ¹la².
13 Nxe³ha²kxai³:
— Sa²wai³wait3sxã³ wain³txi³ kãi³a¹tũ¹xã¹,
Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³, hxi²kan¹txi³, a²nũ²a² ã̱³xa²
khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³sxã³ hxa³txa²lxi³hỵ̱³nx2nxa³wa².
14 Yxãn¹ta¹:
— Wi¹kãi³to³ha¹xã¹. Na¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³,
khãuh³lxa³ti³hit1sa²na³na¹, a²nũ²ai²na²sã¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² ka³lih³ti³hit1nx2ti³tu¹wa². Yah³lxin¹kxai²nãn²tụ̱³:
— Ka³li³sa³nhã¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ka³lih³ti³hit1sa³ha²kxai³,
a²nũ²a² kuh³lxa³thin¹te²a² yuh³lxin²nxa³i²,
hxi²waun³ta³kxin²nxa³i², nxe³jah¹lo²sa¹xã¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
15 Hãi¹nxe³sxã³:
— Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
kãin²khai¹nxe², wi¹lhin¹khai¹nxe², nxe³jah¹lai²la¹xã¹.
Jah¹la² so¹lxi³ yxo²o²nha²sxã³ yxau²xai³yai¹na¹tũ¹xã¹.

Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}wa̱^{3}txi^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— Ĩh^{1}nxe^{3}kxa^{2}ya̱n^{3}ti^{3}ta̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}ji^{1}wi^{1}? Nxe^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{1}je^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} win^{1}ta^{2}te^{2}lxi^{3} yxo^{2}ĩ^{2}nha^{2}sxã^{3}, a^{3}la^{3}kxi^{2}yxau^{3}sxã^{3}, ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{1}je^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

16 Yxãn^{1}ta^{1}, wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} a̱u^{3}txi^{3} wi^{1}lĩ^{3}ye^{3}ki^{2}nha^{2}sxã^{3} wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nha^{2}je^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{1}nx2ti^{3}kxa^{2} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3}, a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} a̱u^{3}txi^{3} ĩ^{3}ãu^{2}lxi^{2}to^{3}nha^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

— A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3}, jah^{1}la^{2} Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} wi^{1}kãi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}na^{1}. Nxe^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

17 Jã^{1}nxa^{1}jau^{3}su^{2}, wain^{3}txi^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— Wain^{3}txi^{3} kãi^{3}to^{3}hxai^{2}na^{1}hẽ^{3}na^{1}. Na^{1}ta^{1}, a^{2}nũ^{2}a^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{2}sa^{2}na^{3}na^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ju^{1}ta^{2} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ten^{3}jau^{3}xa^{2} yã^{1}nxe^{3}jau^{3}txi^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}ta^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ju^{1}ta^{2} wi^{1}lhĩ̱^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nx2ti^{3}ta̱^{3}nxa^{2}, ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}ti^{3}nũ^{1}.

18 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} wain^{3}khai^{1}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}kĩ̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}te^{2}kĩ̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} wxa^{2}wa^{2}sut1hxa^{3}tẽ^{3}te^{3}lhxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

— A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} ã^{3}ya̱^{3}lxih^{2}xi^{2}yhu^{1}tai^{2}lã^{1}.

Nxe^{3}kxi^{2}nẽ^{3}jau^{3}su^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Jah^{1}la^{2}, txa^{2}wã^{1}sĩ̱^{3}na^{2} wen^{1}sxã^{3} yxau^{3}nũ^{2}la^{2} ya^{3}lu^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}ti^{3}hi^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la2. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱n^{3}tu̱^{3}ta^{1} te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a2 yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}la2.

19 Nxe^{3}sxã^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}su^{2} jah^{1}lai^{2}na2 Txa2wã^{1}sũ̱^{3}na2 Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}lai^{2}na2 ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3}, a2nũ^{2}a2 ya^{3}lu^{2}te^{2}a2 yãu^{3}ka^{3}txi^{3}nãu^{3}xa2 he^{1}ain^{1}ta^{3}ko^{3}nãu^{3}a^{1} ãn^{3}tĩ̱^{3}xain^{1}sxã^{3}, Txa2wã^{1}sũ̱^{3}na2 wãn^{3}txa2 ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la2.

20 Nxe^{3}ju^{3}ta2, yãn^{3}tai^{2}na2 No^{3}e^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na2 a2ka^{3}tẹ^{3}nhĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na2, a2yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txu^{1}tai^{2}na2 yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, Txa2wã^{1}sũ̱^{3}na2 sa2yxo^{2}ã^{3}sa2tẽ^{3}sxã^{3} yxau^{3}ain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la2. Nxe^{3}ha2kxai^{3}, Txa2wã^{1}sũ̱^{3}na2

hxi²ki³kxai³lu² wẽ³ha2yau³xa2 ha³nxeh³lxi³jau³xa2 kãin²
sa2yxu¹na³ũ¹hain¹sxã³ ĩ³lon³txa2 hxa³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la2.
A²nxe³te²u¹tai²na2 a2ya³lu²te² yãu³ka³txi³nãu³xa²,
a²hĩ¹nai²na² Je³su²jah³la² ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Yãn³tai²na² No³e²a̱h³lo²nu¹tai²na² na̱³vi²o²tẽ³na̱² ar²ka³tẽ³na²
wet1sa²tẽ³i², hau³hau³kon³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² win¹ta²te²lxi³
wah³nxe²sa²tẽ³i²:

— Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tai²na² ã³na¹ain¹sxã³, ka²no¹a²
ka³lo³ai²na² ã³wih¹tai²lã¹. Ain¹ta¹, kxãn³su² ain¹ta¹, a²nũ²a²
nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² hãi¹nxe³sxã³ sa²yxo²ã³sa²tẽ³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ha²kxai³, ya²lu¹ta³lxi²hxa³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Hãi¹nxe³sxã³,
ha¹li¹, ha¹li¹, ha¹li¹, ha¹lin¹tũ̱³ka̱³txa² so¹lxi³, wã³kon³sxã³
ĩ̱³yau³xa² ne³ka³nah²nãu³u¹tai²na² ka²no¹ai²na² yxau³sxã³
ka³te̱n³ta³ yxau³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

21 A²nxe³te²u¹tai²na² ĩ̱³yau³xu¹tai²na² ũ³hũ̱¹ki²sa²sai¹nẽ³jau³hũ̱³jau³xa
A²nxe³jau³xai²na² a²hĩ¹nai²na² ũ³hũ̱¹ki²sa²sai¹nẽ³kxai²nãn²tu̱³,
Txa²wã¹sũ̱³na² ã³wa²su¹tẽ³tu¹wa².

— Nũ̱³kxũn³txi³ sa²hxan³kxi²ti³sẽ¹li¹. Nxe³nẽ³kxai²nãn²tu̱³,
hai³txi³ txa²wã¹nũ²ai²nãn¹te²a² a²na̱³txai²na² so¹lxi³ kwa²
wxa²hi̱³la³ki²nẽ³jau³nũ³su² e³kxin²nxa³wa². Yxãn¹ta¹,
a̱u³txi³ txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ whãi²na¹ ko̱³nxe³ti³ e³ki̱³ju³txai²na²
ã³nhan³ka²ti²sa²sai¹nẽ³jau³nũ³su² e³kxi²na¹wa². Nxe³ju³ta²,
Txa²wã¹sũ̱³na² e³ki²ki̱³te³nah¹lxi¹:

— Txa²sũ̱³nãi³. Nxe³ti¹. Txa²a̱u³txi³ ẽ¹nãu³nũ¹ai²nãn¹jau³xai²na²
Je³su²jah³la² ya³lu²tãu³a¹ nũ̱³kxũn³txi³ ka³te̱n³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹li¹. Te²u¹jã¹nxe² sa²hau³kot3sẽ¹li¹.
Nxe³ki̱³te²ju²hẽ³la².

— Ĩ̱³yau³xa² ũ³hũ̱¹ki²sa²sai¹sa²na³na¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³,
nxe³ki̱³te²ju²hẽ³la².

22 A²nxe³jah¹lai²na² Je³su²jah³lai²na² oh³nãu³nũ¹ka³nãu³a¹
ka³la³xi²sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la²
a²wi¹tãu³a¹ a²hxi̱²kan¹khaix1tãu³a¹ ã³ha̱³ti³sai¹sxã³
ã³wxe³nũ¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹sxã³, a²ta³nãu³xa²
oh³xai²nãn¹te²su² te²nãu³xa² ha³ta̱³nxãn²txi³ a²ta³nãu³xa²
hxi²kan¹ta² si³yxau³te²su² te²nãu³xa² ha³ta̱³nxãn²txi³
a²ta³nãu³xa² nũ̱³kxũn³te²su² te²nãu³xa² ha³ta̱³nxãn²txi³
a²yxo²ha³kxa¹ whãi²na¹ Je³su²jah³lai²na² a²yu³hẽ³nãu³a¹
yxau³yain¹tũ̱³ka̱³txi³sain¹na³la².

4

Sũ̱³na² a²ten³jau³su² ĩ³hau³ko³tũh¹sxã³ yxau²xai³ki̱³jau³su²

1 Jã¹nxe³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² a²nũ²ai²na²
khãuh³lxa³txi³nha²na²ha²hẽ³la². Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
hai³txi³ khãuh³lxa³ti³nha²ju³tai²li² en²nha²ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².

Nxe³kxa²yã¹yxah³lxin¹sxã³ khãuh³lxa³ti³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lhi¹nha²sxã³ khãuh³lxa³ti³nyha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta³lo³jah³lxin¹ju³ta²
ã³wa²su¹khai³nxe³nx2ti³hĩ̱³nx2na³la².
2 Nxe³ha²kxai³, yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na²
yxau²xai³yah³lxi¹nhĩ¹nãn¹te²ka³ya̱³tu̱³, Txa²wã¹sũ̱³na²
a²ẽ¹nãu³a¹ ten³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³hau³ko³tũh¹sxã³
yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Hai³txi³ wxa²sĩ̱³nãu³ai²na²
ko̱³nxe³thin¹yah³lxin¹jau³la³ yxau²xai³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
3 A²ha² kxã³nxa², a²nũ²a² Txa²wã¹sũ̱³na² Sũ̱³ni²nxa³tũ̱³ka̱³txa²
yã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³thin¹sxã³ yxo²kwa̱i³nain¹jau³xa²
yã¹nxe³jau³lxi³ yxau²xai³lyah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxin¹ju³ta²sa¹: a̱u³txi³ wxa²ẽ¹nãu³a¹ ko̱³nxe³ti³
yxo²kwa̱i³ni², ko̱³nxe³ti³ yxo²kwa̱in³yah³lxin¹jau³su²
ko̱³nxe³ti³ wa³ni̱³lon³kxi²nyhu¹i² yain³jau³xa² ũn³jau³xa²
ĩ³na²sxã³ wen¹sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³i², Sũ̱³na²
sa²ki³lxo³nha²te²a² ĩ³sa²nẽn¹kxi²sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³i²,
nxe³yah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹, hĩ¹na²
hãix1nã¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
4 Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ̱³na² Sũ̱³nxi²nxa³tũ̱³ka̱³txai²na²
wxa²ha³lo²a² ã³ne³wxe³ti³hex1ye¹nx2ti³xa³wa². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³ Je³su²jah³la² nũ̱³ka̱³txai²na²
ã³na¹sain¹sĩn¹te²ta²hẽn³kũ²? Ĩh¹nxe³kxa²ya̱n³ti³ta̱³
a²kxã³nxai³tã² kwa² ha³lo²a² ha³nxe¹lxi³txi³ ko̱³nxe³ti³
kãi³ya³sain¹to³hxai²kait3jã¹nxe³ ya³sain¹to³hxa³kũ²?
Nxe³kxi¹nx2tain¹jau³su² ĩ³yxo²kwĩn¹ki¹nx2ti³sxã³
ko̱³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹na³la².
5 Yxãn¹ta¹, a²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² a²hĩ¹nai²na²
a²ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tai²na², yxan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³yau¹ũ³nha²yain¹sãn²ka³tu̱³ a²wah³yu³ta² ha³lo²lo³tain¹tu¹wa².
Nxe³tãu³a¹, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ka³te̱n³su² ta̱³nxa² ya³lu²te²su²
ta̱³nxa², nxe³sxã³, yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² yxau³ain¹sxã³
kãi³sa²tẽ³ain¹ju³txai²yã¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su²
tãu³a¹ wxa²nxũ̱¹ha̱in³nha²sxã³ ĩ³yĩ¹li²xai³ain¹tu¹wa². Ha³lo²a²
nxe³nẽ³ju³ta³nũ³a² ya̱u³son³ki²nẽ³na³la².
6 Jã¹nxe³jau³su², Je³su²jah³la² a²nũ²a² ya³lu²te²a²
yãu³ka³txa² ha³ta̱³nxãn²txi³ ã³tĩ̱³xi²sxã³, wãn³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³yau¹ũ³hain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

— Ta³nxũ̱¹ka̱³txai²na², ha³lo²a² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xa²
yxau²ho³hai¹nhĩ¹nai³tã² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹na²hẽ³na¹.
Nxe³ain¹ju³ta² yo³ha² ya³lu²ain¹na²hẽ³na¹. Nxe³sxã³,
yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³i², a²yo³ha²
ya³lu²ju³ta² yũ², nxe³kxa²yã¹xain¹na²hẽ³na¹. Yxãn¹ta¹,

a²hĩ¹nai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² tũ¹ka̱³txai²na² ya³lu²te²
yãu³ka³txi³nũ³ka̱³txa² ĩ³yau¹ũ³hai¹na¹tũ¹xã¹, sa²yxo²wet1sa²sxã³,
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ka³te̱n³ti³hi¹txain¹sxã³,
txai²yã¹nxe³sxã³ yxau²wa³to²hain¹txai²lã¹. Nxe³jau³su²,
ĩ³ye³kxi²nha²sxã³, Je³su²jah³la² ĩ³tih³nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ³na² a³la³kxi²ti³hi¹tẽ³jau³su²

7 Nxe³jah³lxi³sã²lxa². Yuh³xai²nãn¹ta³ko³xa²
hxan³je³nãu³wa³kxa² ya̱u³son³ki²nẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³,
wi¹la̱in³nha², wain³txi³ kãi³sxã³ yxau²xai³li² nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ha³tin³ti³, Txa²wã¹sũ³na²
ĩ³hen³txi³jah³lxi³hẽ¹la².
8 Hãi¹nxe³kxe³hũ³nxe², hxi²kan¹khai¹nxe³jau³xa²
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². A̱u³txi³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
whãi²na¹ wi¹la̱in³nha²sxã³ a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
A³lxi²waun¹nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³ti³
kãi³ũh¹nx2ti³to³hain¹kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³ ne³wã²na³yah³lxi³to³hin¹tu¹v
9 Jã¹nxe³sxã³:
— A²nũ²a² a̱³xa² txa²sxi²ha² wxã²na³na¹.
Ha³la³ka³lxa³lon³ki²sa²na³na¹. Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³,
wi¹lĩ³hen³txi³nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxa²ẽ¹nãu³a¹
hãi³a² ĩ³yen²yhu¹ah³lxan³kxe³su² ka³lih³khai¹nxe³sxã³
wi¹lĩ³hen³txi³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
10 Jã¹nxe³sxã³, Txa²wã¹sũ³na² ĩ³la³kxi²te²lo³tũ¹nxa²lxi³ju³ta²
wã²nxũh¹ ha³na³ka³lxi³ a³la³kxi²ti³hi¹ti² ai³nx2ti³hĩ³nx2na³la².
Jã¹nxe³nx2ti³jau³lxi³, a²nũ²a² a̱³xa² yxo²ha³kxa¹
ã³nhxi²nũ¹nũ²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
11 A²ĩ²li³te² ĩ³nxa²:
— Wãn³txa² wi¹jau³xa² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
ĩ³tih³nxai¹na¹tũ¹xã¹. Ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txi³khai³xa² so¹lxi³ ĩ³tih³nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Te²yã¹nxe³sxã³:
— A²nũ²a² a̱³xa² ã³nhxi²nũ¹nũ³hai¹na¹tũ¹xã¹.
Ain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³:
— Txa²wã¹sũ³na² hxi²kan¹ti³hit1sa²jau³su² a̱³xai²na²
ã³nhxi²nũ¹nũ³hai¹na¹tũ¹xã¹. Nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ĩ²nx2ti³ka³tu̱³,
wxa²ha³lo²a² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:
— Je³su² Kris²tu³jah¹la² ta³nxũ¹ka̱³txai²na²
a²ẽ¹na² hau³ko³tain¹jah¹lai²la¹wi¹. Nxai¹nha²kxai³
wi¹kãi³ain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³, Txa²wã¹sũ³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³hẽ¹li¹. A²nũ²a²
yxo²ha³kxa¹, nxe³nx2ti³hĩ³nx2na³la². Txa²wã¹sũ³na² so¹lxi³

wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe² wa³to²hi², hxi²kan¹khai¹nxe² wa³to²hi²,
nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ ye¹nx2ta¹wa².

Sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² kxan²ti³ khãuh³lxa³ti³hit1tẽ³jau³su²

12 Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la². A³lxi¹nx2ta¹wa². Nxe³ha²kxai³
ya³nx2ta¹wa². Ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³khai¹nxe³ju³ta²,
ha³nxe²a² a³lan²khai¹nxe³tho³hũ³ju³ta² ha³lo²lo³txa²lxi³na³la².
Nxe³nx2ti³ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:
— Txa²nũ³ka³txai²na² kan²txi³ yxo²ĩ²sain¹ta³nxa²,
sai¹nxa³ta³nxa² ai¹na¹nhã¹. Na¹ha²kxai³ ha³lo²ai²na²
ha³nxeh³lxi³ju³txai²na² ũh³wxe³sxã³ ũ³wha³ka³ne³sai³nai¹na¹tũ¹xã¹.
Nxe³nx2ti³jau³su², Txa²wã¹sũ³na² ũh³wxe³nx2ti³hĩ³nx2na³la².
Nxe³nx2ti³kxe³su², ĩ³wã³wã³ta³kxi², ĩ³yxuh³lxi²
nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
— Ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³ju³ta²
ũh³wxe³sa³te²la¹ku², Txa²wã¹sũ³nu²su³ku². Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
13 Yah³lxin¹ta¹ hãi¹nxe³sxã³ ĩ³ka³li³jah¹lxi³hẽ¹la².
Je³su²jah³la² wi¹kãi³khai¹nxe³kxa² ha³ta³nxãn²txi³, a²nũ²a²
kuh³lxa³thin¹tũ³ka³txa² khãuh³lxa³txi³hi¹yhain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³ju³tau³hxai²tẽx1 jã¹nxe³sxã³ ha³lo²lo³txa²lxi³na³la².
Nxe³ha²kxai³:
— Je³su²jah³la² ha³lo²a² khãuh³lxa³txi³ju³tau³hxai²tẽx1
jã¹nxe³sxã³ wxa²nhũ¹yhu³sa²na³na¹, Je³su²jah³la² wãn³txa²
sa²yxo²we¹ta¹ha²kxai³la². Sa³ha²kxai³, ka³li³sa³nha¹.
Nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxai²nãn²tu³, yxan¹nãu³a¹
Je³su²jah³la² wxi²kin³ti³ton³sxã³ a³ya³ti¹xi²nẽ³tu¹wa².
Nxe³nẽ³tãu³a¹, kãin²ka³li³sxã³ ã³sen³sai¹khai¹nxe³sxã³
kãin²ka³li³yhah¹lxin¹tu¹wa².
14 Wxãi²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wẽ³ha³lxi³syah¹lxi¹lxa².
Yah³lxin¹kxe³su², sa²nẽ³hẽ²txa²lxi³sxã³ a²nũ²a²
kuh³lxa³thin¹te²a² ko³nxe³ti³hit1sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2ti³na³la².
Nxe³nx2ti³kxa² ha³ta³nxãn²txi³ ĩ³ka³li³je¹jah³lxi³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² wxi²kin³ti³ton³jah¹la²
yxau³ya³nx2ti³sxã³ sa²hxi²ka¹txa²lxi³na³la². Nxe³nx2ti³ha²kxai³
ĩ³ka³li³jah³lxi³hẽ¹la².
15 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ã³xa² ĩ³su²lhã³i², ã³xa² yen³ka²
kãi³sa²no¹i², wai³nxa³txi³ kãi³i², a²nũ²a² ã³xa² ko³nxe³ti³
kãi³si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ĩ³ye³kxi², nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
Jã¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² wah³yu³tu³, yuh³xai²nãn¹te²
a²hxi²kan¹ti³nũ³ka³txa² khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxa²yan³ti³su²
nxe³ye¹nx2ta¹wa².
16 Yxãn¹ta¹, Je³su²jah³la² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hẽ¹la².
Yah³lxin¹kxai²nãn²tu³, a²nũ²a² kuh³lxa³tin¹te²a²
ĩ³sa²ne³hẽ²txa²lxi³sxã³ khãuh³lxa³ti³hi¹txa²lxi³kxai²nãn²tu³,

Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ãu²lxa²to³nha²sxã³ ĩ³ye³kxi²yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Hãi¹nxe³sxã³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²jah³lxi³hẽ¹la².
— A²nũ²a² nũ³kạ³txai²na², Je³su²jah³la² yã¹nxe³sxã³
ĩ³yĩ¹li²sa²sxã³ ĩ³yxo²kwĩn¹ki²sa²na³na¹. Na¹ha²kxai³ ka³li³sa³nhã¹.
Nxe³jah³lxi³hẽ¹la².
17 Jã¹nxa¹jau³su², hĩ¹nai²na² Txa²wã¹sũ³na²
yuh³xai²nãn¹tũ³kạ³txi³kị³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ kãi³kị³kxe³su²
wi¹tạ³nxa² wi¹lxa³tạ³nxa² nxe³kxa²yã¹nxe² ĩ³yo³hi²ju³ta²
ãn³si³wxe³nũ¹nhẽ³na³la². Ha³lo²a² ĩ³yĩ¹li²nũ¹nhẽ³je³nãu³wa³kxa²
hau³kon³na³la², Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹wẽ³ha³lxi³su²
te²kị³na¹xai²na² txa²nũ² ĩ³yĩ¹li²nũ¹nhẽ³sãn²nũ²la²,
hã²wxãn³txi³te²lxi³nũ² ãn³si³wẽ³nxi²sxã³, a²nũ³kạ³txi³ ã³xa²
sa²kxai³lu² wãn³txa² wi¹jau³xa² sa²yxo²ã³ain¹tũ³kạ³txa²
sa²kxai³lu², Txa²wã¹sũ³na² ĩ³yĩ¹li²nũ¹hain¹kxai¹lẽ¹.
18 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²nãu³xa² wi¹lhin¹te²nãu³xa² a²kọ³nxe³ju³ta² kxạ̃u³sxã³
sa²wa²su¹tain¹tu¹wi¹. Nxe³ta¹, ĩ³lxi³thi¹nxa³tũ³kạ³txai²lẽ¹:
“Txa²wã¹sũ³na² ten³sa²nxãn³nhã¹. Hãi¹nxe³sxã³ sa²yxo²ã³sxã³
kọ³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹.” Nxe² yxau²xai³lain¹tũ³kạ³txai²lẽ¹.
Hai³txi³ sa²wa²su¹ti³he¹xai¹nxa³lho³li¹. Txa²wã¹sũ³na²
ũ³wha²li¹txã³nxu¹tai²na² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².
19 Jã¹nxe³yah³lxin¹ju³ta² Txa²wã¹sũ³na² a²ẽ¹nãu³a¹
ĩ³ye³kxi²nha²sxã³ ten³jau³xa² yã¹nxe³jau³lxi³
khãuh³lxa³txi³nx2ti³kxai²nãn²tụ³, hãi¹nxe³sxã³ wain³txi³
kãi³sa²tẽ³je¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³sa³kũx1:
— Txa²wã¹sũ³na² wet1sa²jah¹la² wi¹lhin¹jah¹lai²la¹xã¹.
Sa²yxo²we¹nha²jah¹lai²la¹xã¹. Na¹ha²kxai³ hãi¹nxe³sxã³
yxo²ĩ²sa²tẽ³a¹tũ¹xã¹. Na¹ka³tụ³ sa²wai³wait3sxã³
wi¹kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Ju¹ta² wain³na³la².

5

O³ve²a² ĩ³wãi²lo³kxah³la² yã¹yxah³lxin¹jau³su²

1 Wxa²yah³la²nãu³xai²na² hxi²kan¹ya³nx2ti³tũ³kạ³txi³
ĩ³nxai²na² ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Wxãi²yã¹nxe³sxã³
yah³lo²hũ³nũn³te²sa¹wa². Txai²na¹xai²na² a²kxã³nxa²
Je³su² Kris²tu³jah¹la² khãuh³lxa³txi³ju³txai³tã²
te²yen³na² ĩ²a¹jah¹lai¹ta³lxa³na¹wa². Na¹ha²kxai³,
yxan¹nãu³a¹, Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² wxi²kin³ti³ton³ti³hi¹tu¹wa². Nxe³tãu³nũ³ã¹
wxi²kin³ti³ton³ti³hit1sa²kah³lo²nũ³sa³ha²kxai³ nxe³jah¹lo²sa¹wa².
Na¹te³na¹xai²na², txa²yxo²ka³nãu³a¹ whãi²na¹ ạin³nha²sxã³
ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa².

2 Nxe^{3}nx2ta^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}yu^{3}ta^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}nx2tain^{1}te^{3}nai^{1}ti^{3}tu^{3}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2}
wi^{1}sa^{2}hau^{3}ko^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wi^{1}lhin^{1}te^{2}a^{2}
wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} a^{2}ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} o^{3}ve^{2}a^{2} ĩ^{3}wãi^{2}lo^{3}kxa^{2}
wi^{1}lũ^{3}yhai^{1}tain^{1}jut3sũ^{3}nxe^{2} nxe^{3}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}, sa^{2}ye^{3}so^{1}nha^{2}nxa^{3}sxã^{3}, wi^{1}wi^{1}nxe^{2}
sa^{2}hau^{3}ko^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}:

— U^{3}lha^{3}nhã^{1}. Kwa^{2} ten^{3}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} ha^{3}lo^{2}lot3sa^{2}te^{3}lhxã^{3}
sa^{2}na^{3}na^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Hãi^{1}yxãn^{1}ta^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ãn^{1}jau^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} te^{3}ni^{2},
a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2} hxi^{2}nũ^{1}nũ^{3}hai^{1}na^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} te^{3}ni^{2},
na^{1}xã^{1}. Hai^{3}txi^{3} kwa^{2} a^{2}yo^{3}ha^{2} so^{1}lxi^{3} yxo^{2}kwã^{3}na^{1}jau^{3}la^{3}
o^{2}la^{3}kxin^{2}nxa^{3}xã^{1}. Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wẽ^{3}ha^{3}lxa^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

3 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ha^{3}nxe^{3}lha^{3}txi^{3} a^{2}sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxa^{2}
ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wi^{1}kãi^{3}je^{1}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}sxã^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} tĩh^{3}na^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

— Ĩ^{2}hxi^{2}so^{1}sain^{1}sxã^{3} txai^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} wi^{1}kãi^{3}ain^{1}txai^{2}lã^{1}.
Nxe^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

4 Nain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} o^{3}ve^{2}a^{2}
wãi^{2}lo^{3}te^{2}hũ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3}
wa^{3}kxẽ^{3}nhũ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} jah^{1}la^{2}
yxan^{1}nãu^{3}a^{1} kã^{3}nxa^{2} ĩ^{3}xi^{2}sxã^{3} a^{3}ya^{3}ti^{1}xi^{2}nẽ^{3}tãu^{3}a^{1}
wi^{1}sa^{2}hau^{3}ko^{3}tain^{1}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2}yo^{3}su^{2} kãin^{2}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}sa^{2}tẽ^{3}wa^{3}to^{2}hi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}te^{2}hũ^{3}sxã^{3}
ti^{3}hi^{1}txa^{2}lxi^{3}tu^{1}wa^{2}.

5 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2}, sax3ne^{3}lax3ku^{3}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. A^{2}yah^{3}lo^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{1}
yxau^{3}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Ya^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.
Jã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}nxe^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}.
Wxa^{2}yu^{3}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, ã^{3}xa^{2} a^{2}yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{1}
ã^{3}wxe^{3}nũ^{1}whaun^{1}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Wi^{1}wi^{1}nxe^{2}
ã^{3}nhxi^{2}nũ^{1}nũ^{3}yhah^{1}lxin^{1}txai^{2}lã^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}kãin^{2}txi^{3} kãin^{2}te^{2}lo^{3}nha^{2}te^{2}su^{2}
kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} en^{2}khai^{1}nxe^{3}kah^{3}lo^{2}su^{2}
hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}: “A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{1}
yxau^{3}nũ^{1}ha^{1}tũ^{1}xã^{1}.” Nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3},
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} thãi^{3}ti^{3}la^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} sa^{2}hau^{3}ko^{3}kah^{3}lo^{2}su^{2}
hĩ^{3}nx2na^{3}li^{1}. Ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ã^{3}xa^{2} yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{1}
ã^{3}wxe^{3}nũ^{1}whaun^{1}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

6 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}kan^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}xã^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, a^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} yu^{3}hẽ^{3}nãu^{3}a^{1}, yxau^{3}nũ^{1}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} wã^{2}nxũh^{1} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nũ^{1}nx2ti^{3}je^{3}nãu^{3}wa^{3}kx hau^{3}kon^{3}na^{3}na^{1}. Nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, kãin^{2}te^{2}lo^{3}txa^{2}lxi^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}sa^{3}.

7 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3}, ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, hxi^{2}waun^{3}ta^{3}kxi^{2}nha^{1}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ha^{3}kxa^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, jah^{1}la^{2} wxa^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} sa^{2}ye^{3}so^{1}nha^{2}nxa^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3}, wi^{1}sa^{2}hau^{3}ko^{3}txa^{2}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3}, nxe^{3}nx2ti^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}.

8 Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} wi^{1}la̱in^{3}nha^{2}, sa^{2}ye^{3}so^{1}nyhah^{1}lxan^{3}kxe^{3}su^{2} wi^{1}lĩ^{2}i^{2}, nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}ta^{3}a^{2} ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}son^{2}ki^{1}nx2ti^{3}jah^{1}la^{2} o^{2}la^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}sxã^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sxã^{3} ã^{3}na^{1}si^{1}nx2ti^{3}jau^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Ya^{2}na^{1}la^{2} ai^{3}lha^{2}thet3sxã^{3} tuh^{3}ne^{3}ki^{1}nx2ti^{3}jau^{3}hũ^{3}nxe^{2}:

— Ã̱u^{3}sa^{3}nha^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} sĩ^{3}na^{2} so^{1}jĩ^{2}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}jau^{3}hũ^{3}nxe^{2}, a^{2}ta^{3}a^{2} wa^{3}ka^{3}ton^{3}nx2ti^{3}sxã^{3} a^{2}ta^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}ten^{3}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}si^{1}yhah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.

9 Nxe^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, wxãi^{2}nãn^{2}ta^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} kan^{2}txi^{3} i^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}jah^{3}lxi^{3}sxã^{3}, a^{2}ta^{3}a^{2} ũn^{3}ti^{3}hit1sxã^{3} sa^{2}ne^{3}khau^{2}ki^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}:

— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}su^{2} te^{2}ki̱^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} yxau^{3}ye^{2}te^{2}ki̱^{3}kxe^{3}na^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}, txai^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}ta^{3}a^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nẽ^{3}lhĩ̱^{3}nx2na^{3}na^{1}. Hai^{3}txi^{3} nũh^{1} txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}sai^{1}nxa^{3}xã^{1}. Ju^{1}ta^{2} wi^{1}ko̱^{3}nha^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

10 Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2} tãu^{3}a^{1} kãin^{2} thã̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{2}nẽ^{3}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} tãu^{3}a^{1}, kxã^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nx2ti^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}:

— Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}nxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} ha^{3}ta̱^{3}nxãn^{2}txi^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ti^{3}hit1sa^{2}tẽ^{3}nxa^{2}lxa^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}nx2ti^{3}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}kxe^{3}su^{2}:

— Jũ^{1}nxe^{2} kxãn^{3}su^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nx2ti^{3}sãn^{2}ka^{3}tu̱^{3}, nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} hau^{3}kon^{3}ki^{2}na^{3}na^{1}. Nxe^{3}nx2ti^{3}tãu^{3}a^{1}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}su^{2} tãu^{3}a^{1}, a̱u^{3}txi^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}a^{1} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}we^{2}nxi^{2}sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3}hi^{1}ti^{2}, wi^{1}wi^{1}nxe^{2}, yxau^{2}ũ^{1}ki^{2}sa^{2}tẽ^{3}ti^{3}hi^{1}ti^{2}, nxe^{3}nx2ti^{3}tu^{1}wa^{2}.

11 Jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{2} wa^{3}to^{2}hi^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}ya^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

Pe^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}san^{1}jau^{3}su^{2}

12 Sil^{3}vã^{2}nah^{3}la^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}nha^{2}sxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}jah^{1}lai^{2}la^{1}wa^{2}. Nxe^{3}sain^{1}sxã^{3}, Pe^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}
yxo^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} a^{3}lu^{2}xa^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} Sil^{3}vã^{2}nah^{3}lai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}so^{1}ki^{2}sa^{2}sxã^{3} a^{2}hxi^{2}ka^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} ĩ^{3}kwxẽ^{2}ki^{1}nx2ti^{3}si^{1}ha^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. A^{2}ya^{3}la^{3}tu̱^{3}, Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1}
kãin^{2} thã̱i^{3}ti^{3}la^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2}, kan^{2}txi^{3}
i^{3}sxã^{3} wi^{1}wi^{1}nxe^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}kxũ^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.

13 Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}, Ro^{2}ma^{2}thĩn^{3}
thĩ^{1}nai^{2}na^{2} yxau^{3}ye^{2}sa^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2}, thĩ^{1}nai^{2}na^{2} wxa^{2}ha^{3}ti^{3}su^{2}
tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2} sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3},
Mar^{2}kah^{3}lai^{2}na^{2} txa^{2}ki^{3}lha^{3}lhũ̱^{3}ye^{2}sa^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}ta̱^{3}nxa^{2}
sa^{2}si^{1}hã^{3}nx2ti^{3}na^{3}la^{2}.

14 A^{3}lxi^{2}waun^{1}nha^{1}ju^{3}ah^{3}lxi^{3}sxã^{3} wi^{1}lĩ^{3}hen^{3}txi^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} a^{2}hãu^{2}ju^{3}ta^{2} yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2}
ten^{3}sa^{3}nha^{2}wa^{2}.

2 Petro

1 Si³mãu² Pe²jah³lo²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
a²sa³wit3sa¹wa². A³lxi²sa³ha²kxai³ a²wa³kxẽn³no³sa²kah³lo²sa¹wa².
Ĩ³sa²si¹hã³sa²kxah³lo²sa¹wa². Nxe³sa³ha²kxai³ wãn³txa²
ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ²xai³nx2ta¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹sũ³nu²su² ha²kxai³ wain³ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lai²la¹wa².
Kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta² sa²wa²su¹tẽ³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³jah¹lo²su² ha²kxai³ ĩ³yxo²ĩ²a¹wa². Ĩ³yxo²ĩ²a¹ha²kxai³
wain³te²lot3sa²jah¹lo²sa¹wa². Nxe³sxã³ txai²yã¹nxe²
yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹nx2ta¹wa².
2 Nxe³nx2ta¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² nxe³ya³sxã³ kãin²
thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a²
ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nha²wa².
Wi¹la³la³kxi²nũh¹yah³lxi¹nha²kxai³ ã²la² kãi²non³sxã³ nxe²
ai³nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa².

Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³sa²so¹nẽ³jau³su²

3 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu²
Nũ³kxũn³ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wa². Wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
kãin²khaix1nx2na³la². Wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³jah¹lai²la¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² a³la³kxi²si¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa².
Ĩ³kaix1so¹nẽ³na²hẽ³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ ka³tẽ³na² wi¹tãu³la³
ya²la³tu̱³ ũ³hũ¹nhẽ³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ a²ya³la³tu̱³
wi¹lhin¹ti¹hi¹tẽ³na³la². Txa²wã¹sũ³na² a²nũ³kxũn³ju³tan²tu̱³
ĩ³hxi²kat1sa²so¹nẽ³na³la². Ju¹tai²na² a³la³kxi²kĩ³tã³la².
4 Nxe³kĩ³sa³ha²kxai³ yen³kxa² wi¹khaix1te²a²
ũ³hũ¹nhẽ³te³lhxã³ ĩ³ye³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la². Oh³xan¹te²a²
yxo²kwa̱in³kxa² Txa²wã¹sũ³na² yã¹nxe² yxo²kwa̱in³kxa²
ĩ³wet1si¹nhẽ³ju³ta³nũ³a² ten³si¹nhẽ³jau³su² ĩ³ye³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la².
Jã¹nxe³ha²kxai³ oh³nãn¹te²a² yxo²kwa̱in³kxa²
nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² e²nain¹te²la³
yxo²kwa̱in³kxa² ã³wa²sut1sxã³ yxau³hĩ³kĩ³tã³la². Txa²wã¹sũ³na²
e²nain¹te²la³ yxo²kwa̱in³kxa² ĩ³kõ³nxe³kxi²nẽ³te²ju²hẽ³la²,
nxe³ha²kxai³la².
5 Jã¹nxe³ha²kxai³lu¹ ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹jah¹lxi³hẽ¹la². Kxãn³su²
yxo²ĩ²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Jã¹nxe³sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la².
Yxah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³wi¹lhin¹jah³lxi³hẽ¹la².
Nxe² ĩ³wi¹lhin¹yah³lhin¹kxai²nãn²tu̱³ kãin²
wi¹kõ³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

6 Nxe² wi¹kǫ³nha²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wain³txi³
a̱in³nha²sxã³ a²hoh³lxi³si¹jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
khãuh³lxa³txi¹nx2tain¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² kan²txi³
yxo²ĩ²jah³lxi³hẽ¹la². Kan¹txi³ yxo²ĩ²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
7 Nxe² kãi³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lhin¹ye²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
Wi¹lhin¹ye²nyhu¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
8 A²nxe³ju³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
wi¹lãn³so¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lãn³sa²si³tẽ³kxah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
a³la³kxi² kãi²non³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Kwa²toh³lxa³ti³sa²yah²lxa³nha²kx
a̱u³txi³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ã³ten³yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
9 Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na²
ju¹tai²na² sa²kxai³lu² taut3ton³kxai²nãn²tu̱³
a²nũ²a² ye³han³jah¹lo²hũ̱³yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a²
u²lxi³ ten³sa²tã³xa³jah¹lo²hũ̱³yah³lxi¹nha²kxai³
nxe³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². A²kxã³nxãn¹ju³ta²
nxe³wã²na³yah³lxin¹kxa² yã¹yxah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². A²kxã³nxai³tã²
kǫ̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ã³wa²su¹txa²lxi³tai¹ti²tu³wa². Nxe³kxe³su²
nxe³wã²na³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
10 Jã¹nxe³ha²kxai³ txa²wã³tã̱³sa²yah³lxi¹lxa².
Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³nxa²lxi³sxã³ ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ju³tai²na²
yxo²ĩ²nha²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Nxe³yhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ a²nũ²a² ye³han³jah¹lo²su² te²a² ã³ya³hi²te²hũ̱³nxe²
kǫ̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² kãi³yah³lxi³to³hĩ̱³nx2nxa³lxa².
11 Jã¹nxe³jut3su² wi¹lĩ²nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² jah¹lain²txi³
kǫ̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³jah¹lain²txi³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ha³lo²a² ã³wih¹sxã³ yxau²sa²tẽ³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
ĩ³hau³ko³tũh¹nx2ti³tu¹wa².
12 Jã¹nxe³jut3su² ã³wi¹yhah³lxin¹ju³ta³nũ³su²
ten³khaix1sa³ha²kxai³ wãn³txai²li² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jau³xai²li² ãh¹
e³kxi²nha² a̱i³yah³lxin¹jau³nũ³su² ĩ³hen³txi¹nx2ti³to³ha¹tu¹wa².
A²nxe³jau³xai²na² wãn³txai²li² ĩ²yah³lxin¹jau³xai³ta³lxa²na³la².
Ya²la³lyau³xain²txi³ wi¹kǫ̱³nh³yah³lxin¹jau³xai³ta³lxa²na³la².
13 Jã¹nxa¹jut3su² ha²kxai³ yuh³xan¹ko³xa²
yxau²xai³la¹te²tu̱³ ãh¹ e³kxi²nha² a̱i³yah³lxin¹jau³nũ³su²
ĩ³hen³txi³xi¹nx2ti³to³ha¹tu¹wa². Ju¹tai²li² wain³nha¹.
Nxa¹nha²wa².
14 Jã¹nxa¹jut3su² ye³jen¹na² ya³lu²na¹tu¹wa². Je³su²

Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² e³lẽ³na¹
ĩ³hen³txi³sa³na²hẽ³la².
15 Nxa¹ha²kxai³lu¹ ya³lu²na¹hĩ¹nãn¹te²tu̱³
txa²yxo²wãn³txa² ĩ³hen³txi¹nx2ta¹jau³xai²na² nxe³wã²na³sxã³
ti̱¹kxi¹nx2ti³kxa²ya̱n³txi³nũ³su² hxi²waun³txi³sa³nha²wa².
Nxe³sa³ha²kxai³ ãh¹ e³kxi²nha² a̱i³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
hxi²nũ¹nx2ta¹tu¹wa².

Kris²tu³jah¹la² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ĩ²jau³su²

16 Nxa²ha¹te¹ a²kxã³nhxĩ¹na̱i³tã² wã̱n³txa²
ĩ³hen³txi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³
wa̱³li²ju³ta³nũ³a² ĩ³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³ Jah¹lai²na²
nũ̱³kxũn³sxã³ yxau²xai³ju³ta² ĩ³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³
nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jau³xai³tã² hai³txi³
txa²wã¹yah³la²nãu³u¹tai²nãn¹jau³xa² ĩ³ye³wã³nxĩn¹sxã³
ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³sxa³tai¹ti²tu³wa². Nxe³yãn¹ta¹ txai²na²
txa²nũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² txa²wã¹yen³nãu³a² ĩ²sĩ¹na¹ju³khai³su²
nũ³kxũn³sxã³ kãi³ju³ta² so¹lxi³ ĩ³hen³txi¹nxa²lxa¹hẽ³la².
17 Jã¹nxe³sxã³ĩ²sĩ¹na¹ju³tai³tã² nxe³te³nah¹lxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³jah¹lai²na² Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³te²hi²sen³kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu²
ĩ³sa²nẽn¹kxi² nxe³ye²nyha¹na²hẽ³la². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ̱³na²
Si³yxau³jah¹lain²txi³ Wxi²kin³ti³ton³txa² Si³yxau³jah¹lain²txi³
wãn³txa² wi¹lhin¹ti³hit1jau³su² e³kxi²na²hẽ³la². E³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Jah¹lai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Txa²ki³lha³lxa²khai³xai²la¹wi¹.
A³lxi²khaix1na¹kxah³lai²la¹wi¹. Wi¹lxon³kxi²khaix1sa²kxah³lai²la¹wi¹.
Nxe³na²hẽ³la².
18 Nxe³jau³jau¹xai²li² txa²ne³nxẽ³na² ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³la².
Oh³xan¹te²a² e³kxi²jau³xai²la¹wa². Wã³la³ka³txa²
ka³la³ya³sain¹sĩ¹nhĩ¹nai³tã² wãn³txa² jau³jau¹xai²na²
ain³kxi²sĩ¹na¹hẽ³la².
19 Jã¹nxe³kxa²yu³su² wãn³txa² au³hxai²ti³ai¹tãn¹jau³xu¹tai²na²
ya²la³tu̱³khai¹nxe³jau³su² ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xu¹tai²li²
wi¹lain³kxi²ki̱³jau³xai²la¹wa². Lã³pi³ãu²tẽ³na² te²hũ̱³na³la².
Nxe³tẽ³na² ha³lo²a² ka³nxah³ju³ta² sa²kxĩ³kxi²nẽ³na³la².
Ĩ³ha²te¹sa²tẽ³te²ju²hẽ³la². Ĩ³yũ¹li²nxa³ta̱³lxa¹ hi³ka²ta³a²
a³li³xi²nxa³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ ĩ³ko̱x1ko̱¹sa²tẽ³te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wãn³txa² au³hxai²ti³ai¹tãn¹jau³la³
ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³a² hxi²kan¹txi³ ĩ²ki̱³sxa³ju³ta³nũ³a²
ĩ³yau¹ũ¹jau³xai²la¹wa². Txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
ĩ³ko²ko²txa²nhe¹nhẽ³jau³xai²la¹wa².
20 Jã¹nxe³jau³xa² au³hxai²tãn¹jau³xu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
ha³te̱h³nxã³nxai²nãn¹jau³su² ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³jau³jau¹xai²na²

sa²kxai³lu² a²nũ²a² hxi²ki³la³ kwa²to³toh³lxi² si³yxau³tãu³su²
ti³hi¹tain¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la².
21 Hai³txi³ a²nũ²khai³su² te²li² hxi²kan¹txi³ wãn³txa² ha³lo²a²
wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹lo²su² wi¹lhin¹khaix1jah¹lo²su²
te²a² hxi²ki³kxai³lu² a²nũ²a² a²nxũ²kwai³wih¹sxã³
ĩ³yau¹ũ¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

2

Yxo²ĩ²sxã³ hxi²kan¹ki³lxo³tũ³ka³txa² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ a²kxã³nxai³tã² Sũ³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³ki³lxo³te²a² wxã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³te³nu¹jã¹nxe² wxã³ain¹tu¹wa². Ã³ke³tũ¹nx2ti³ha³ta²wa².
A²nxe³te²na² wãn³txa² ka²yãu¹ka²yãu¹jau³xa²
hãi³a² ĩ³hen³txi¹nx2tai¹nha³ta²wa². A²nxe³jau³xa²
ĩ³hen³txi³nx2tain¹jau³nũ³a² kãin² ki³han³jau³nũ³ai²la¹wa².
Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² txa²wã¹kõ³nxe³ti³ kãi³kĩ³ju³ta²
wxa²wa²su¹tẽ³kxe³su² te³nai¹nxa³lho³la²:
— Ki³han³jau³xai²la¹wi¹. Je³su²jah³la² wxa²wa²su¹tũ¹nhẽ³lxa³hẽ³li¹.
Yxo²ĩ²ain¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³jau³xa² he³la³kxi³su²
ĩ³hen³txi³nx2tai¹nha³ta²wa². Yxã³n¹ta¹ kãin² ki³ha³nai¹nha²kxai³
wa³su¹txi³ ye³jen¹na² ya²lun¹txa²hxa³nain¹tu¹wa², kõ³nxe³te³sxã³
ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹tũ³ka³txa²sa³.
2 Jã¹nxe³jut3su² tũ¹ka³txai²li² ki³han³jau³xa² so¹lxi³
e³kxain¹tu¹wa²:
— Kõ³nxe³ti³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹kĩ³kxa² ha³ta³nxãn²txi³
wain³na³li¹. Nxe³jau³jau¹xai²na² e³kxai¹nha³ta²wa².
Nxe² e³kxain¹kxa² ha³ta³nxãn²txi³ wxa²nũ³ka³txi³
ĩ³nxai²na² ain³kxain¹kxa² yãx1te²a² yũ³yah³lxi¹nha³ta²wa².
Kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa² yã¹nxe² kãi³yah³lxi¹nha³ta²wa².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³ wãn³txa² wain³jau³xa²
ya²la³tu³tĩh³na² kõ³nxe³ti³hit1jah³lxi¹nha³ta²wa².
3 Jã¹nxe³jut3su² tũ¹ka³txai²li² ã³ke³tũ¹nx2tai¹nha²kxai³
kãin² yen³kxi³hain¹tu¹wa². Kõ³nxe³ti³ kãi³ai¹nha²kxai³
yen³kxa² kãin² so¹sxã³ hãi³a² ũ³wha¹ain¹tu¹wa². Nxe³kxa²
ha³ta³nxãn²txi³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu³ kõ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹ju³ta²
yũ³tu¹wa². Ĩ³yĩ¹li²hain¹jah¹la² ye³te³nxa² ĩ²ain¹tu¹wa². Kõ³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hain¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² kãin² khãuh³lxa³thin¹sxã³
yxau²xai³lain¹ju³ta³nũ³a² yũ³yah³lxi³tu¹wa².
4 Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² oh³xan¹ta²
nũ³ka³txa² ka³lxa²nxa³te²a² nũ³ka³txu¹tai²na²
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
Nxe³nũ²la² kõ³nxe³ti³ kãi³ai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na²
hi²sen³kxai³lu² tũ¹ka³txai²na² tẽ³sxã³ ai³sxã³ kan²txi³
ũ³tĩ¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ka³nxah³khaix1nxe³je³na²

ũ³tī¹kxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Kxã³nãu³a¹ kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²
yo³ha² ũ³hũ¹ain¹ju³ta³nũ³ãn¹te²kxa³yạ³lhu² ũ³tī¹kxa²
wxe³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
5 Te²yã¹nxe³kxe³hũ³ju³kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na²
No³e²ah³lu¹tai²na² yxau²xai³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³hĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a²nãu³xu¹tai²na² No³e²ah³la²
ĩ²yxau³kxain¹tũ¹kạ³txu¹tai²na² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
No³e²ah³lu¹ta²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² wain³jau³xa²
ye³ka³lxa¹txi³ kwẽ³kon³tãu³a² ĩ³hen³txi³kxan²ti³
hai³txi³ sa²yxo²we¹tain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ka³tụ³ta¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ĩ³yau³xa²
kãin² wẽ³hã¹si¹ha²kxai³ ka³wã³lxa² kãin² hũx1si¹ha²kxai³
yuh³xan¹ko³xai²na² txa²wã¹ha³lo²ai²na² whãi²na¹
ã³tĩ¹kxa² sa²sai¹ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³
No³e²ah³lu¹tai²na² so¹lxi³ a²wẽ³ha³lxi³yu³txu¹tai²na²
a²nũ²a² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe³te²a² so¹lxi³
wxa²wa²sut1sxã³ hi¹nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
Sũ³na² sa²yxo²ã³te²nãu³xa² sa²kxai³lu² ĩ³lo³nxe² ya²lun¹ta²
hxa³nain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
6 Te²yã¹nxe³jut3su² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a²nãu³xu¹tai²na²
So³to²ma² nũ³kạ³txu¹tai²na² Ko³mo²ra² nũ³kạ³txu¹tai²na²
nxe³sxã³ kãin² kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² sxi²je³nu¹tã²
ũ³thũ²hxa³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxã³ Sũ³na² wãn³txa²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹:

— A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²nũ³a² kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²yạn³ti³su²
a²yo³ha² kọ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hai¹na¹kxe³nũ³su² a³la³kxain¹tũ¹xã¹.
Nxe³nha²ta¹hxai²hẽ¹la².
7 Nxe³sxã³ yuh¹xan¹ko³nãu³a² kwa²ten³sa²tã³tãu³a²
Lo³ah³lu¹tai²na² so¹lxi³ wi¹lhin¹ta² kãi³jah¹lo²su²
ye²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
kuh³lxa³thin¹sxã³ kọ³nxe³ti³ wa³nị³lo³nai¹nha²kxai³
wai³nxa³ju³ta² so¹lxi³ kãi³ain¹ta¹hxai²hẽ¹la².
8 Nxai¹nha²kxai³lu¹ Lo²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²:

— Tũ¹kạ³txai²na² kọ³nxe³thin¹ju³ta² so¹lxi³
kãi³sa²tẽ³ain¹nĩn²tã¹. Nxain¹ju³tai²na² txa²ẽ¹nãu³a²
ạu³txi³ ĩh³nha¹. Te²yã¹nxa² kãi³a¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹.
Yxo²kwĩ¹kxi²sa³nha¹. A²ẽ¹nãn¹jau³xa² Lo²ah³lu¹tai²na²
nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yạn³tụ³
Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² Lo²ah³lu¹tai²na² so¹lxi³
sa²sai¹xi²sãn²nũ²la² sxi²je³nãn¹tũ³kạ³txa² whãi²na¹
ya²lu¹ta³lxa²hxa³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
9 Nxe³ju³tai²na² Sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa²
ĩ²kị³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³kị³sa²kxai³ a²nũ²a² wi¹lhin¹ti³hi¹te²na²

ko̱³nxe³ti³ju³ta² ĩ³ha¹txi²nhain¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² nxũ²kwa̱i³lxũ¹nũ¹hain¹tu¹wa², ko̱³nxe³ti³ kãi³kxa²ya̱n³ti³sa². Te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wi¹lhi¹nai¹nxa³te²a² kãi³kxa² yo³ha² ũ³wha¹ũ¹hain¹tu¹wa². Kxã³nãu³a¹ a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹ kãi³ain¹kxa² yo³yhu³ta² ũ³hũ¹je³na³kxa² ũ³wha¹nũ¹hain¹tu¹wa².

10 Nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² kuh³lxa³thin¹sxã³ o²la³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta² so¹lxi³ yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²a² kuh³lxa³thin¹kxi²ju³ta² yxau²xai³lain¹na³la². A²nũ²a² a²hxi²kan¹jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² yu̱h³lai¹nxa³sxã³ ko̱³nxe³te²lot3sxã³ e²nai¹nha²kxai³ a²nũ²a² hxi²kan¹jah¹la² yu̱h³lai¹nxa³ha²kxai³ ain¹kxa²yu³su² a²ẽ¹nãu³a² te³nain¹kxa² so¹lxi³ kãi³sa²tẽ³ain¹na³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ oh³xan¹te²nãu³xa² yu̱h³lxai¹nxa³sxã³ ko̱³nxe³ti³hit1jau³su² e³kxi²nũ¹hain¹na³la², ko̱³nxe³tũ̱³ka̱³txa²sa³.

11 Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ta¹ oh³xan¹te²nãu³xa² nũ³kxũn³txi³ wa³to²hi²tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ hxi²kan¹txi³ wa³to²hi²tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ nxe³te²a² ha³ta̱³nxãn²txi³ te²yã¹nxe³jau³xa² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a²yen³nãu³a² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²si¹jau³nũ³su² e³kxai¹nxa³wa³.

12 Nxe²nxa³ha²kxai³ yu̱h³xai²nãn¹te²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txa²kxai³lu² ka³yxuh³xa² yã¹nxain¹na³la². Nxe³te²a² ka³yxuh³xa² kwa²ha³lo²a² ai³te²ju²hẽ³la². Ai³te³na¹, a²nũ²a² hi²sen³kxai³lu² wa³ka³to³kxi²sa²ha²kxai³ ã³nan³kxi²te²ju²hẽ³la². Ĩ²li³ju³ta² te³nain¹kxai²nãn²tu̱³ ai³lyain¹te²ju²hẽ³la². Sũ̱³na² wãn³txa² nxũ²kwa̱i³yxau³te²sxa³yu²hẽ³la². A²nxe³ tũ̱¹ka̱³txai²nãn²tu̱³ te²yã¹nxain¹na³la². Yen³kxa² ko̱³nxai¹nxa³kxa² ko̱³nxe³ti³hi¹tain¹na³la². Jã¹nxe³jut3su² tũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ka³yxuh³hũ̱³yai¹nha²kxai³ ĩ³ya²lut1sxã³ hxa³tain¹tu¹wa².

13 Ko̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nhxai²na²hẽ³ nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kãin² khãuh³lxa³tain¹tu̱¹wa². A³lan²ta² hãi¹nxa² ko̱³nxe³ti³ wa³ni̱³lon³ju³ta² so¹lxi³ yxo²kwa̱i³nain¹na³la². Yain³kxi²nyhu¹ah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ãu²lxa²thin¹yah³lxi¹nha²kxai³ ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxin¹tãu³a¹ kwa² wi¹lhin¹ki³lxo³yxah¹lxi¹lxa².

14 Txu¹ha² ã̱³xai²la³ ta̱³nxa² in³txa² ã̱³xai²la³ ta̱³nxa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ju³ta² so¹lxi³ te³nain¹na³la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxain¹na³la². A²nũ²ai²na² kũ³we²ki²la² yxo²ĩ²xa³te²a² ko̱³nxe³ti³ kãi³si¹ju³ta³nũ³su² o²la³kxain¹na³la². Ko̱³nxe³ta² yxo²kwa̱in³kxa² so¹lxi³ a²ẽ¹nãu³ai²na² wa³kxih³ wxe³nhain¹na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai²li² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹ju³ta³nũ³a² yũ²na³la².

15 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tĩh³na² ĩ²ain¹ta¹
tĩh³nu² ã̱³lxi³tĩh³nai²na² ai³lain¹sxã³ tĩ¹kxi²nyhain¹na³la².
Ba³la³ãu²ah³lu¹tai²na² Be³o²rah³la² a²ki³lha³lxu¹tai²nãn²tu̱³
ã³nxai³tĩh³nain²txi³ ai³lain¹na³la². A²nxe³jah¹lu¹tai²nãn²ta³
ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² yo³ha² yxo²kwa̱in³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
16 Yxo²kwa̱in³ta¹ ju³mẽn²tu¹tai²na² ka²va¹la²hũ̱³te²a²
ã³ka³ti³wxe²xai³tãu³a¹ hai³txi³ ju³mẽn²to²te²na² hxi²kan¹txi³
a²nũ²a² wãn³txa² e³te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe³kxan²ti³
ju³mẽn²tu¹tai²na² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² wãn³txu¹jã¹nxe³sxã³
Ba³la³ãu²ah³lu¹tai²nãn²tu̱³ ĩ³kwa̱i²kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ĩ³kwa̱i²kxi²ha²kxai³ Ba³la³ãu²ah³lu¹tai²na² wen¹te²hũ̱³te²a²
ĩ³yxo²kãin²ti³nha²ju³tu¹tai²na² ã³nhãu²no³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
17 A²nxe³ju³tai²na² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹tũ̱³ka̱³txai²li²
ka³wã³lxa² yã¹xain¹na³la². Ĩ̱³yau³xa² hxan³kxai²nãn²tu̱³
ka³wã³lxai²na² te²te²ju²hẽ³la². Te²yã¹nxain¹na³la². O³sĩ̱³nai²na²
yã¹xain¹na³la². It3ta² ũn³jau³xa² kwa³sa²tã³te²ju²hẽ³la².
Te²yã¹nxain¹na³la². A²nxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
hi²sen³kxai³lu² a³ya³txain¹tu¹wa². Ka³nxah³sa²tẽ³jen³nũ³a² ã²la²
ãu¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la².
18 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a² wai³nxa³ju³ta²
so¹lxi³ yxau²ho³hain¹na³la². Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a²:
— Ko̱³nxe³tĩh³na² ã³na¹sxã³ ã³waix3kxi²na¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su²
kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²na² hi²sen³su² te³nai¹nxa³wa².
Te³nai¹nxa³ha²kxai³ yxo²kãin²e³ai¹nha²kxai³ wãn³txa²
toh³lxi³jau³xa² kwa² ĩ³kãi²no³nha²si¹jau³xa² e³ai¹nha²kxai³
nxe³ain¹na³la². Nxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² kuh³lxa³thin¹sxã³
o²la³kxi²si¹hai¹nha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²a² yxo²kwa̱in³kxa²
ã³si³tẽ³kxi²si¹hai¹nha²kxai³ nxe³si¹jau³su² ã³ke³tũ¹nũ¹hain¹ju³ta²
te³na̱in¹na³la̱².
19 Nxain¹te³na¹ ko̱³nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² wi¹lhin¹ki³lxo³jau³xa²
e³kxain¹na³la². Te³nah¹lxi¹:
— Txa²wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³
ã³wa²sut1sxã³ yxau³yah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³jau³su²
ã³ke³tũ¹si¹hain¹jau³nũ³su² e³kxain¹na³la². Nxain¹ta¹
txũ̱¹ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³te²lo³tain¹na³la².
Nxe³ju³ta² yen³kxa² ĩ²li³ju³tai²na² hxi²kan¹txi³
wa³ka³to³ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ nxe³ju³ju¹tai²na² sa²kxai³lu²
sa²yxo²we¹ki̱³tãu³lot3hĩ̱³ki̱³tã³la². Te²u¹jã¹nxain¹na³la².
20 Jã¹nxain¹jut3su² a²wi¹lhĩ¹na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³jah¹lai²na²
ĩ²nyhain¹na²hẽ³la². Nyhai¹nha²kxai³ yuh³xai²nãn¹te²a²
ko̱³nxe³ti³ kãi³kxe³su² ã³wa²su¹tain¹na²hẽ³la². Nxe³yãn¹ta¹
hã²wxãn³txa³ yuh³xai²nãn¹te²a² ko̱³nxe³ju³ta² ãh¹
o²la³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ nxe³te²a² yuh³xai²nãn¹te²a²

kǫ³nxe³kxe³su² wa³ka³to³tai¹nhĩ³nx2na³la². A²wi¹lhĩ¹nãn¹ju³ta²
wai³nain¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³
kǫ³nxe³ti³ju³ta² ã³kãi²no³tũ¹hain¹na³la². Nxe³sxã³ kǫ³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² ã³kãi²non³kxa² yã¹nxe² kãi³ain¹kxa² yo³ha²
ã³kãi²non³nũn³tu¹wa².
21 A²wi¹lhĩ¹na² tĩh³na² wain³txi³ kãi³ain¹tĩh³na²
ĩ²ain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹lhin¹jau³xai²na²
sa²yxo²wet1sxã³ kãi³ain¹na²hẽ³la². Ju¹tai²na² wain³na³la².
Yxãn¹ta¹ kxã³nãu³a² tĩh³na² wain³txi³ ĩ²ain¹tĩh³na² sa²kxai³lu²
sa²yxo²ã³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ju³tai²na² wain³ti³he¹nx2nxa³wa².
Nxe³ain¹jut3su² kǫ³nxe³tain¹ju³ta² ã³kãi²no³tã³la².
22 Jã¹nxain¹jut3su² wãn³txa² tĩ³yau³xu¹tai²na² wãn³txa²
yã¹nxain¹na³la². Nxe³jau³xa²sa¹:
— Wai³a³lxa² ĩ³nih¹kxai²nãn²tụ³ a³luh³te²ju²hẽ³li¹.
Hã²wxãn³txa³ ye³jen¹na² ã³wa³li²sxã³ a³luh³jau³xai²li² ãh¹
ĩ³yai³nxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³jau³jau¹xai²li² nxe³hxai²na²hẽ³la².
Te²yãx1jau³xa² ãh¹lxi³jau³xa²sa¹:
— Yxa³kxi³su² te²a² ha³lo²a² kwã¹kwãn¹ju³ta²
kwa²sxa³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a² hi²sen³kxai³lu²
yxa³kxai²na² tẽ³sxã³ wxa²hi³la³kxa² han³ka²txi³nũ¹hĩ³nx2na³li¹.
Wxa²hi³la³kxi² han³ka²txi³nũ²la² hã²wxãn³txa³ ye³jen¹na²
te²yxa³kxain²txi³ wa³li²sxã³ ha³lo²a² kwã¹kwãn¹ju³ta²
ãh¹lxi³sxã³ kwa²sxa³xi²hĩ³nx2na³li¹. Nxe³jau³jau¹xai²li²
nxe³hxai²na²hẽ³la². Jã¹nxe³jut3su² tũ¹ka³txai²na² kǫ³nxe³ti³
kãi³tũ³ka³txai²na² yxa³kxa² yã¹nxain¹na³la².

3

Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² a³ka³nxi²sxã³ wxã³ju³ta²nũ³su²

1 Txa²wã³tã³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa².
Ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²ti¹.
Jã¹nxe³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹txã³nxai²na² sa²kxai³lu²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wã²nxũ¹ha̱in³nyhah¹lxin¹kxa² wi¹lhin¹ju³ta²
so¹lxi³ wã²nxũ¹ha̱in³nha²yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² ten³sa³nhai¹.
Nxe³nx2ta¹jau³su² nxe³ye¹nx2ta¹wa².
2 Wãn³txa² kxã³nxu¹tai²nãn¹jau³xai²na² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² hen³txi³si¹tũ³ka³txu¹tai²nãn¹jau³xa²
ĩ³sa²wa³la³kxi¹nx2ti³ha²kxai³ wãn³txa² Je³su²jah³la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²
sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²na² wãn³txa² kwa³na³kxi²nẽ³jau³xai³tã²
nxe³jau³xai²na² Sũ³na² ĩ³kaix1so¹tũ³ka³txa²
ĩ³sa²si¹hã³ũh¹nx2tain¹tũ³ka³txa² wi¹lhin¹khai¹nxe³tũ³ka³txa²
wãn³txai³tã² ĩ³sa²wa³la³kxi¹nx2ti³ha²kxai³ nxe³si¹nx2ta¹jau³su¹
nxe³ye¹nx2ta¹wa².

3 A²nxe³jau³su² wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹ha³lo²a²
ne³ki³so³nhxan³je³na³wa³kxa² a²nũ²a² kuh³lxa³thin¹te²a²
wxã³yain¹tu¹wa². Wxã³yain¹te²kxai³lu² kuh³lxa³thin¹ju³ta²
so¹lxi³ kãi³si¹hain¹tu¹wa². Kọ̄³nxe³ti³ yxo²kwa³lxi³txa²lxain¹tu¹wa².
4 Ĩ³ki³ha¹kxi¹nxa²lxain¹tu¹wa². Nxe³nxa²lxain¹te³nah¹lxi¹:
— Je³su²jah³lai¹tã² wạ̄³li²xi²jau³nũ³su² ain³kxi²kị̄³tai¹ti²tu³wi¹.
Nxe³yãn¹ta¹ ĩh¹nũ¹la³tạ̄³ he¹ji¹ku¹, kị̄³nhai¹.
Txa²wã¹yah³la²nãu³xa² ya³lu²kxi²nẽ³tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
wạ̄³la² ĩ³xi²nxa³te²tai¹ti²tu³wi¹. Txa²wã¹ha³lo²a²
kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² wã²nxũ̄h¹ yũ³si¹jau³nũ³su²
ĩ³ye³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Nxe³ta¹ nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ̄³
ha³lo²ai²na² wã²nxũ̄h¹ yũ³hĩ¹nu¹jã¹nxe² ai²sa²tẽ³te²ju²hẽ³li¹.
Yxãn¹ta¹ wạ̄³li²te²sxa³jai¹ti²tu³wi¹. Nxain¹jau³su²
ĩ³ki³ha¹kxi¹nxa²lxai¹nha³ta²wa².
5 Jã¹nxain¹jau³su² wãn³txa² a²ya³la³tụ̄³jau³xa²
te³nai¹nxa³jau³su² kwa²sa²tã³ain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³jau³xa²sa¹.
A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² Txa²wã¹sũ̄³na² hi²sen³kxai³lu² wãn³txa²
so¹lxi³ e³ha²kxai³ yen³kxa² ĩ³yũ¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Txa²wã¹oh³xan¹ko³xai²na² wã²nxũ̄h¹ yũ³si¹jau³nũ³su²
ĩ³ye³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te³nu¹tai²na¹
txa²wã¹ha³lo²ai²na² yuh³xan¹ko³xai²na² ĩ̄³yau³xa² sa²sai¹sxã³
wạ̄³si³sin³ko³xa² we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te³nu¹tai²na¹
ĩ̄³yau³xai²na² nxũ²kwạ̄i³ye³la³nãu³a¹ ha³lo²a² wa³si³sin³ko³xa²
wet1sa²tẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
6 Hã²wxãn³txa³nũ² jũ¹nxa² yan¹nãu³u¹tai²na¹
No³e²ah³lu¹tai²na² yxau²xai³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³tãu³u¹tai²na²
ĩ̄³yau³xai²na² sa²kxai³lu² txa²wã¹yuh³xan¹ko³xai²li²
a²nũ²a² yxau²xai³lain¹tũ̄³kạ̄³txai²li² whãi²na¹ hũ̄x1sxã³
hxat3si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
7 Jã¹nxe³jut3su² oh³xan¹ko³xai²na² hĩ¹na² ĩ²kị̄³ko³xai²na²
yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² hĩ¹na² ĩ²kị̄³ko³xai²na² nxe³sxã³
te²yã¹nxe³sxã³ hũx1sxã³ hxat3sih¹xah³lho³la². Txa²wã¹sũ̄³na²
a²yxo²wãn³txu¹txai²na² e³ju³tan¹te²kxa³yạ̄³lhu² kọ̄³nxe³te²la³
a³ya³txi²kxe³nũ³a² ũh³wxe³na²hẽ³la². Nxe³te³na¹
ha³lo²ai²na² whãi²na¹ Txa²wã¹sũ̄³na² wãn³txu¹tai²na²
we¹ta³lun²si¹ja³kxa³nũ³su² ha³nxe²a² ị̄³ju³ta² ị̄³hxan³si¹tu¹wa².
Nxe³tãu³ãn²tụ̄³ a²nũ²a² kọ̄³nxe³thin¹te²nãu³xai²na²
a²yxo²ha³kxa¹ kọ̄³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ha²kxai³ kọ̄³nxe³thin¹kxa² yo³ha²
ũ³hũ¹ai¹nha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wa².
8 Nxe³nxa²ha¹te¹ txa²wã³tã̄³nãu³yah³lxin¹te²nãu³
ĩ³nxạ² sa²kxai³lu² a³lxi¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹ha²kxai³
wãn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³nũ³a² ne³wã²na³ah³lxi³txa³hẽ¹la².
Txa²wã¹sũ̄³na² yen³nãu³a² a³la²ni²kxi³ju³ta² ã³ta³lo³wa³to²hi²
ai³kị̄³ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³wa². Ye³ka³na³ka³nat3sxã³

a³la²ni²kxi³ju³tain²txi³ ye³ka³lxa¹txi³ a³la²ni²xi²kxi³ju³tain²txi³
te²yã¹nxe² ain²na³la².
9 Nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na²
e³kxi²nẽ³jau³xu¹tai²na² win¹ta²te²lxi³ wxã³nũ¹nhẽ³jau³su²
ti³he¹nxa³wa². Nxe³yãn¹ta¹ thãi³ti³la² ya³nãn³ta³ki²la²sxã³
wah³nxe³nx2ti³na³la². A²nũ²a² ĩ²li³hxa³te²lxi³ kọ̃³nxe³ti³
kãi³te²a² kọ̃³nxe³ti³ kãi³kxa² yo³ha² ũ³hũ¹ain¹kxe³nũ³su²
ĩ³ka³lxi¹lhxi²nxa³wa². Nxe²nxa³ha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na²
ĩ³ãin²ta³kxi²nha¹jau³nũ³su² wah³nxe³tu¹wa², a²ẽ¹nãu³ai²na²
wxa²wa²su¹te³lha³ka³.
10 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
wxã³ju³ta²nũ³a² wa³su¹txi³ wxã³tu¹wa². A²nũ²a²
kuh³lxa³sin¹jah¹lai²li² yen³kxa² kãi³kxi²te³lhxã³ wa³su³txi³
wxã³ti³hũ̃³nxe³ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
wxã³ju³ta²nũ³a² wa³su¹txi³ wxã³tu¹wa². Nxe³kxai²nãn²tụ̃³
o³sĩ̃³nai²li² kãin²nxon³sãn²sxã³ ne³ki³son³tu¹wa². U³je³na³kai²na²
i³la³kxai²na² hi̱³ka²ta³ai̱²na² nxe³sxã³ kãin² ĩ³lat1sa²kxai³
i̱³hxa³nain¹tu¹wa². Yuh³xai²nãn¹ta² kọ̃³xa² te²na² yuh³xan¹ta²
yen³kxa² te²na² a²yxo²ha³kxa¹ ũ³thũ²ha²kxai³ i̱³hxan³tu¹wa².
11 Jã¹nxe³ha²kxai³ yen³kxai²li² a²yxo²ha³kxa¹
ũ³thũ²hxa³kxe³nũ³su² yũ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ²nha²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Wi¹lhin¹ju³ta²
so¹lxi³ kãi³jah³lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² whãi²na¹
sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
12 Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³ai²na² wxã³ju³ta²nũ³a²
wahx3yah³lxin¹tãu³a² wa³su¹txi³ wxã³si¹ja³kxa³nũ³su²
ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². Wxã³kxai²nãn²tụ̃³ o³sĩ̃³nãn²tụ̃³
ũ³thũ²hxat3sa²kxai³ u³je³na³kai²na² i³la³kxai²na² hi³ka²ta³ai²na²
kãin² ĩ³lat1sxã³ ĩ³ha³lxin¹nhxan³tu¹wa².
13 Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Kxã³nãu³a¹ o³sĩ̃³na² tah²ko³xa² ĩ³yũ¹ta¹ha²kxai³
yuh³xan¹ko³xa² tah²ko³xa² ĩ³yũ¹ta¹ha²kxai³ nxa¹tu¹wi¹.
Nxe³na¹kxai²nãn²tụ̃³ wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ yũ²sa²tẽ³tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xai²na²
wxã³si¹ja³kxa³nũ³su² wah³nxe³ki̱³tã³la².
14 A²nxe³jut3su² a³lxi¹nx2ta¹nha²wa². Ju³ta³nũ³a²
wahx3yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lo²la³kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Sũ̃³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³hẽ¹la². Yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu².
Sũ̃³nu²kxai³lu² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³tu¹wa². Ĩ³ye³kxi¹nx2ti³te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² wain³txi³ sa²yxo²wet1sah¹lxi¹lxi¹. Kọ̃³nxe³ti³
kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³wa²su¹tũ¹nx2ti³ha²kxai³ hĩ³na² ĩ²nxa³wi¹.
Hãu²not3sxã³ yxau³nũ¹sah¹lxi¹lxi¹. Sũ̃³na² wãn³txa²
nxe³nx2ti³tu¹wa².

15 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² wxa²ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³kot3nha²si¹jau³su²
Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka² kõ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹ti³wa³kxa²
wa³su¹txi³ wxã²nxa³hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
Pau²lah³lai²li² txa²wã¹wã³tã³su² a³lxi²ki³jah¹lai²li²
te²yãx1jau³su² ũ³wha²li¹la³kxi²nẽ³tai¹ti²tu³wa².
A²hoh³lxi³khaix1sa²jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxã³
ĩ³tih³nxe³nẽ³te²jai¹ti²tu³wa².
16 Jã¹nxe³sxã³ Pau²lah³lai²na² ha³tẽh³nxã³nxãn¹jau³su²
jau¹xai²na² whãi²na¹ ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³te²jai¹ti²tu³wa².
A²nxe³jau³xai²na² wa³lẽ³jau³xa² yũ³nũn³na³la².
A²nxe³jau³jau¹xai²na² a²nũ²ai²nãn²tũ³ Sũ³na²
ũ³wha²li¹txã³nxa² ĩ²ai¹nxa³te²nãn²tũ³ ã³ne³wxe³ai¹nxa³wa².
A²nũ²ai²nãn²tũ³ Sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² kan²txi³
i³ai¹nxa³te²nãn²tũ³ ka²yãu¹ka²yãu¹txi³ ã³ne³wxe³ain¹na³la².
Nxe³sxã³ Sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² hãi¹nxe³ti³xa¹
te²yã¹nxe² ka²yãu¹ka²yãu¹txi³sxã³ ã³ne³wxe³ain¹na³la².
Nxe²kãi³ai¹nha²kxai³ a²ẽ¹nãu³ai²na² hai³txi³ wi¹lhi¹nai¹nxa³wa².
Kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² kõ³nxe³ti³
ĩ³yĩ¹li²hain¹tu¹wa². Kõ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hai¹nha²kxai³
khãuh³lxa³txi³sa²tẽ³ain¹ju³ta³nũ³a² yũ³yain¹tu¹wa².
17 Jã¹nxe³jut3su² wxãi²nãn²tũ³ a³lxi¹nx2ta¹nha²wa².
Jau³jau¹xai²na² wi¹kõ³nha²yah³lxi¹lxa². Wi¹kõ³nha²yah³lxi¹nha²kxai³
ĩ²nha²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tũ³
a²nũ²ai²na² Sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹txa³te²yã¹nxe²
yah³lxi³te²sa²hĩ³nxa¹lxa³. Yah³lxin¹kxai²nãn²tũ³ ha³yax3khi¹nã³
yxo²ĩ²yah³lxi¹nha³ta²wa².
18 Nxe³yãn¹ta¹ te²yã¹nxe² kãi³yah³lxi³txa³hẽ¹la². Je³su²
Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na²
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²na² kãin²
thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ã²la² kãi²non³ju³ta³nũ³a²
ã³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². Jah¹lai²li² ã²la² kãi²non³sxã³
a³la³kxi²nũ¹jah¹lxi³hẽ¹la². Jah¹lai²na² so¹lxi³
sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Yah³lxi¹nhĩ¹nãn¹te²tũ³
sa²nẽn¹kxi²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Jã¹nxe³na¹jau³su²
nxe³ye¹nx2ta¹wa². Ta³lu²na¹wa².

1 Joãu

Wãn³txa² a²ka³tẹn³yau³sxu²

1 Wãn³txa² a²ka³tẹn³ti³hi¹tẽ³jau³xa² ũ³wha²li¹lhxã³
ũ³hũ¹nx2ti³sĩ¹na¹wa². Nxe³sĩ¹na¹jau³xa²sa¹, A²wãn³txi³khaix3su²
jah¹la² a²ĩ³lxa² ã³xa² Je³su²jah³la² a²wi¹lhĩn¹khai¹xu¹tai²nãn²tụ³
txa²wã¹ha³lo²a² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²nãn¹ju³tụ³ yxau³te²su²
ta¹hxai²hẽ¹la². Kwẽn¹tai²na² yxau³nũn³te²la¹wa². A²nxe³te²a²
ain³kxi², txa²wã¹ye³nai²na² ĩ²i², wi¹wi¹nxe² ĩ²sxã³
txa²wã¹hxi²kai²na² wxa²wxai², nxe³sĩ¹na¹hẽ³la².

2 Je³su²jah³la² ã³yũ¹nẽ³lha³kxai³ ĩ²sĩ¹na¹hẽ³la².
Sĩ¹na¹ha²kxai³, ka³tẹ³na² wi¹tãu³a¹ ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa².
Ka³tẹ³na² wi¹tãu³kxai³lu² A²wĩ³na² yxau³ye²kxe³kxai³
ã³yũt1sa²sĩn¹kxe³kxai³ ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa².

3 Ĩ²sĩ¹na¹te²an¹jau³xa² so¹lxi³ ain³kxi²sĩ¹na¹te²an¹jau³xa²
so¹lxi³ ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa². Nxe³nx2ti³sĩ¹nha²kxai³,
wxa²nũ³kạ³txi³xa² sa²kxai³lu² ĩ³wet1sah¹lxi³nhĩn¹tu¹wa².
Nxe³jut3su² A²wĩ³na² Si³yxau³tãu³a¹ ĩ³we¹kị³sa²kxai³, A²ta²ha²
Je³su²jah³la² A²wĩ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su²
Jah¹la² ĩ³we¹kị³sa²kxai³ nxe³sĩ¹kị³tã³la². Nxe³sĩ¹kị³sa²kxai³
wi¹lĩ³we¹yhu¹sĩn¹kị³tu¹wa². Nxe³sĩn¹kị³jau³nũ³su² nxe²
e³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa².

4 Jã¹nxe³sĩn¹kị³te³lhxã³ wãn³txai²na² ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa².
Ĩ³ka³li³sxã³ ĩ³wi¹lxon³kxi²ta³lun²kị³te³lhxã³ ũ³wha²li¹lhxã³
ĩ³tih³nxe³nx2ti³sĩ¹na¹wa².

Sũ³na² ha²te¹ti³hũ³jah¹lo²su²

5 Nxe³sĩ¹na¹jau³xa²sa¹, Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²
ain³kxi²sĩ¹na¹jau³xa²sa¹:

— Txa²wã¹sũ³na² ha²te¹ju³ta² so¹lxi³ te²hũ³jah¹lai²la¹i¹.

Hai³txi³ ka³nxah³ti²hũ³ju³ta³la³ yũ³ti³hex1jah¹lo²sxa³wi¹.

6 Nxe³kxe³kxai³lu¹:

— Txa²wã¹sũ³na² ĩ³we¹jah¹lo²sa¹i¹. Nxe³kị³kxai²nãn²tụ³
hau³hau³kon³sxã³ ka³nxah³ti³hũ³ju³ta³la³ kọ³nxe³ti³ kãi³sxã³
yxau²xai³kị³kxai²nãn²tụ³ ki³ha³nhĩ³kị³tã³la². Hai³txi³ wain³txi³
wãx3txi³ yxau²xai³lhĩ³kị³sxa³wa².

7 Yxãn¹ta¹ Sũ³na² sa²ha²te¹kxi²nẽ³ju³ta²
yxau²xai³kị³kxai²nãn²tụ³, Sũ³na² a²ha²tet1sxã³ yxau²xai³kxa²
yã¹nxe³kị³kxai²nãn²tụ³, txa²wã¹nũ³kạ³txi³kị³na¹xai²na²
wi¹we¹yhu¹sxã³ yxau³hĩ³kị³tã³la². Nxe³kị³kxai²nãn²tụ³,
Sũ³na² A²ta²ha² Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

A²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ha³kxa¹ wxa²han³kxi²ti³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la²
8 Jã¹nxe³jau³kxai³lu¹:
— Txa²ẽ¹nãu³a¹ ko̱³nxe³thin¹ju³ta³la³ yũ³te²txã³wi¹.
Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ki³ha¹kxi²nha²hĩ̱³ki̱³tã³la². Hai³txi³
a²ya³la³tu̱³ wãn³txi³tu̱³ yũ³hĩ̱³ki̱³sxa³wa².
9 Yxãn¹ta¹ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ũ³ho¹ki̱³sxa³kxe³tu̱³,
e³lẽ³na² Sũ̱³na² ĩ³yau¹ũ³nha²ye²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na²
wi¹lhin¹khai¹nxe³sxã³ wain³txi³ kãi³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
wxa²wa²su¹tẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ĩ³lxi³thin¹ki̱³sxa³ju³ta² whãi²na¹
wxa²ha³kxi²ti³nẽ³lha²kxai³ Sũ̱³na² hxi²ka² nxe³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la².
10 Yxãn¹ta¹:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹ju³ta² yũ³sa²nxa³i¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
Sũ̱³na² ki³han³jah¹lo²lo³thĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²lẽ¹. Sũ̱³na²
wãn³txa² hai³txi³ txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ yxau³nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².

2

Je³su²jah³la² ã³yxo²nũ¹nẽ³jah¹lo²su²

1 Txa²wẽ³ha³lxi³nãu³xãi³. Ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²ya̱n³ti³su²
ũ³wha²li¹lya³nx2ta¹wa², wãn³txai²na²sa³. Nxe³yãn¹ta¹ a²nũ²a²
ĩ²li³te² ĩ³nxa² ko̱³nxe³ti³ kãi³in¹kxai²nãn²tu̱³, Je³su²jah³lo²su²
te²an²tu̱³ Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su²
ha²kxai³, wain³khaix1jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².
Ã³yxo²nũ¹nx2jah¹lo²nũ³ai²la¹wa². A²nxe³jah¹la² Sũ̱³na²
Si³yxau³tãu³a¹ ã³yxo²nũ¹nxa²lxi³tu¹wa².
2 A²nxe³jah¹lo²su² te²an²tu̱³, Je³su²jah³la²
ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
wah³ha² ũ³yho³hi²na²hẽ³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
wxa²wa²su¹tẽ³na³la². Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³tain²txi³
wxa²wa²su¹tẽ³lha²kxai³, a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³tain²txi³ whãi²na¹ wxa²wa²su¹tai¹nha²kxai³
nxe³jah¹lai²la¹wa².
3 Nxe³ai¹nha²kxai³ ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² ha³kxa¹
sa²yxo²hau³ko³ki̱³kxai²nãn²tu̱³:
— Sũ̱³na² wi¹lĩ²a¹xã¹. Nxe³ki̱³jau³su² txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ a̱u³txi³
wi¹ko̱³nha²hĩ̱³ki̱³tã³la².
4 Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³:
— Sũ̱³na² wi¹lĩ²te²sa¹i¹. Nxe³ain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³
Sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²yxo²we¹txai¹nxa³kxai²lẽ¹.
Ki³han³jah¹lo²sai¹nhĩ̱³nx2na³la². Hai³txi³ Sũ̱³na² wãn³txi³tu̱³
a²ya³la³lyau³tu̱³ nxũ²kwa̱i³yxau³jah¹lo²sai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².

5-6 Yxãn¹ta¹ Sũ̱³na² wãn³txa² sa²wai³wait3sxã³ sa²yxo²hau³ko³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² a³lxi²nẽ³lhxã³ nxũ²kwa̱i³yxau³khaix1nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³sxã³:
— Sũ̱³na² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ye²nha²jah¹lo²sa¹i¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Je³su²jah³la² kãi³kxa² yã¹nxe³sxã³ ã³hxi²so¹ya³sah¹lxi³hẽ¹la². A²nxe³sxã³ nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ya²la³tu̱³ Sũ̱³na² ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ye²nha²ki̱³tã³la².

Wãn³txa² tah²yau³hũ̱³jau³xa² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³su²

7 A³lxi¹nx2ta¹tũ̱³ka̱³txãi³. Hai³txi³ tah²yau³la³ Sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³la³ ũ³wha²li¹lyah³nx2ti³nxa³wa². Yxãn¹ta¹ tĩ³yau³xa² so¹lxi³ ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² so¹lxi³ wãn³txa² txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na² yũ²sa²tẽ³nx2ti³jau³xa² so¹lxi³ ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹wa², txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²nãn¹te²tu̱³ ain³kxi²sa²tẽ³yah³lxin¹jau³xa²sa².

8 Yxãn¹ta¹ wãn³txa² wi¹jau³xa² tah²yau³hũ̱³jau³xa² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹wa². Nxe³ju³ta²sa¹: Ha³lo²a² ka³nxah³ju³ta² sa²wa³to²kxi²sxã³ hxan³te³lhxã³ nxe³ha²kxai³ Sũ̱³na² ha²te¹khai³ju³ta² kwẽn¹tai²na² sa²ha̱²te¹tẽ³lha²kxa̱i³ nx2na³la². Nxe³sxã³ wãn³txai²na² tah²yau³hũ̱³jau³xai²la¹wa². Nxe³jau³xai²na² a²ya³la³lyau³xa² sa²ye³ka¹tẽ³na³la². Je³su²jah³la² yxau²xai³ju³tain²txi³ wãn³txai²na² sa²ye³ka¹tẽ³lha²kxai³ wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² yxau²xai³lyah³lxin¹ju³tain²txi³ wãn³txai²na² sa²ye³ka¹ta²lxi³ha²kxai³ nx2na³la².

9 A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tu̱³:
— Sũ̱³na² ha²te¹ju³ta² yxau³na¹i¹. Nain¹kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³:
— Txa²wã³tã̱³xa² yxo²kwĩn¹kxi²sa³nhã¹. Nain¹kxai²lẽ¹. Hãi¹nxe³sxã³ ka³nxah³ju³ta² so¹lxi³ yxau³hĩ̱³nx2na³la².

10 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³nũn³te²su² te²an²tu̱³:
— Txa²wã³tã̱³xa² a³lxi²sa³nhã¹. Nain¹kxai²nãn²tu̱³ Jah¹la² so¹lxi³ Sũ̱³na² ha²te¹ju³ta² yxau²xai³jah¹lo²la³hĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹la²:
— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹tũ¹xã¹. Nxe³jau³su² yũ³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2nxa³wa².

11 Yxãn¹ta¹:
— Txa²wã³tã̱³xa² yxo²kwĩn¹kxi²sa³nhã¹. A²nũ²a² ĩ²li³te²la³ nxe³kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lhĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹la² yxau²xai³jut3sũ̱³ju³ta²sa¹. Ka³nxah³ju³ta² yxau², ka³nxah³ju³ta² ai³li², ka³nxah³ju³ta² wxa²ye³tĩ¹la³kxi² nxe² yxau²xai³jut3sũ̱³na³la². Tĩh³na² wain³tĩh³na² hxi²kan¹txi³ ĩ²jah¹lo²sxa³wa². Nxe³jut3sũ̱³nxe² yxau²xai³lhĩ̱³nx2na³la².

12 Wẽ³ha³lxi³nũ̱³ka̱³txãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la². Wxa²ko̱³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²lxi³tai¹ti²tu³wa².

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ya^{3}lu^{2}kxi^{2}nẽ^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}wa^{2}su^{1}txa^{2}lxi^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

13 Wĩ^{3}nu^{2}nãu^{3}xãi^{3}. Ne^{3}ka^{2}ki^{2}sa̱h^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Jah^{1}la^{2} txa^{2}wã^{1}si^{3}kxã^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}. Sax3ne^{3}lax3ku^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ne^{3}ka^{2}ki^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}ta^{3}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}jah^{1}lo^{2}khai^{3}su^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}yah^{3}lxi^{1}nhẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}sin^{1}jau^{3}su^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}. Wẽ^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ne^{3}ka^{2}ki^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Sũ̱^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} wi^{1}lĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

14 Wĩ^{3}nu^{2}nãu^{3}xãi^{3}. Ne^{3}ka^{2}ki^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Jah^{1}la^{2} txa^{2}wã^{1}si^{3}kxã^{3}nãu^{3}u^{1}tai^{2}na^{2} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}la^{2} wi^{1}lĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}. Sa^{3}nxe^{3}lax3ku^{3}nãu^{3}xãi^{3}. Ne^{3}ka^{2}ki^{2}sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Nũ̱^{3}kxũn^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}nha^{2}kxai^{3}, Sũ̱^{3}na^{2} wa̱n^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3}, ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}jah^{1}lo^{2}khai^{3}su^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} ã^{3}sen^{3}sai^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}lxa^{2}. Nxe^{3}yah^{3}lxi^{3}te^{2}si^{1}nha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txai^{2}na^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lyah^{3}nx2ta^{1}wa^{2}.

15 Na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}sa^{1}, ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ten^{3}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} kãi^{3}ti^{3}ten^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hxi^{2}kan^{1}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{3}lxi^{2}yah^{3}lxi^{3}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}lxa^{2}.

16 Nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jut3sxa^{3}wa^{2}. Ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ya^{3}nĩ̱^{3}li^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jut3sxa^{3}wa^{2}. Ĩ^{2}li^{3}ju^{3}ta^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} yxo^{2}kwa̱in^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jut3su^{2} nũ^{3}nxa^{3}wa^{2}. Yxau^{2}xai^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} yxo^{2}kãin^{2}ti^{3}nha^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jut3sxa^{3}wa^{2}. Ju^{1}tai^{2}na^{2} ha^{3}kxa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}tai^{2}la^{1}wa^{2}.

17 Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} hxa^{3}ni^{2} ya^{3}nĩ̱^{3}lain^{1}ju^{3}ta^{2} hxa^{3}ni^{2} nxe^{3}tu^{1}wa^{2}. Nxe^{3}to^{3}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} a^{2}ten^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}su^{2} te^{2}an^{2}tu̱^{3} hxa^{3}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tu^{1}wa^{2}.

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ko̱x1ko̱^{1}son^{2}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2}

18 Txa²wẽ³ha³lxi³nãu³xãi³. Ha³lo²ai²na² hxan³je³na³kxa²
yạu³son³na³la². Yạu³son³kxe³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ĩ³kọx1kọ¹son²kxi²jah¹lo²su² jah¹la²:
— Je³su²jah³la² yxo²kwĩn¹kxi²na¹nhã¹. Nxe³jah¹lo²su²
jah¹la² wxã³kxe²ya¹nhẽ³tu¹wa². Wxã³kxe²ya¹nhẽ³ju³ta³nũ³a²
ain³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³jut3su² kọ¹kọ¹xa²nũ³kạ³txa²:
— Je³su²jah³la² yxo²kwĩn¹kxi²na¹nhã¹. Te²yã¹nxe³tũ³kạ³txa²
kãi²li³tũ³kạ³txa² wxã³kxe²ya³nhẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa².
Nẽ³lai¹nha²kxai³, ha³lo²ai²na² hxan³te³lhxã³ nxe³ju³ta²nũ³a²
a³la³kxi²kị³tã³la².
19 A²nxe³tũ³kạ³txa² kọ¹kọn¹tũ³kạ³txai²lẽ¹. Ã³na¹nẽ³lain¹sxã³
a³li³ain¹tai¹ti²tu³wa². Hai³txi³ txa²wã¹yũ¹ti³sai¹nxa³wa².
Txa²wã¹yũ¹ti³sain¹te²la³te²kxai³ ã³na¹nẽ³lai¹nhĩ³nx2nxa³wa².
Hãi¹nxe³sxã³ ã³nũ²ti²sxã³ yxau³ya³nhẽ³lai¹nhĩ³nx2na³la².
Yxãn¹ta¹ ã³na¹nẽ³lain¹tai¹ti²tu³wa². Ai¹nha²kxai³
txa²wã¹yũ¹ti³sai¹nxa³jau³su² nxẽn³tain¹na³na¹. Nxain¹jau³su²
a³la³kxi²kị³tã³la².
20 Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² hxi²ka² wi¹lhin¹jah¹la² hxi²ka²
Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã³nxũ²kwại³wi¹nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ a²yen³kxa² ha³kxa¹ a³la³kxi²ta³lun²yah³lxi¹lxa².
21 Ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹ju³tai²na² wãn³txa² a²ya³la³lyau³tụ³
jau³xa² wxa²nũ³kạ³txa² wi¹kọ³nhyah¹lxin¹kxe³kxai³
ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹wa². Hai³txi³ wãn³txa²
wi¹kọ³nhyah¹lxan³ju³ta³la³ ũ³wha²li¹lyah³nx2ti³nxa³wa².
Jã¹nxe³jut3su² ki³han³jah¹lo²su² te²a² hai³txi³ Sũ³na²
Wain³jah¹lo²khai³xa² a²sa³wit3sxa³wa². Ju¹ta²
wi¹kọ³nhyah¹lxi³nũ³nĩ¹lxa².
22 Ki³han³jah¹lo²khai³su² e³te³nah¹lxi¹:
— Hai³txi³ Je³su²jah³lo²la³ Sũ³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² ti³he¹nx2nxa³i¹. Ai¹nhxai²na²hẽ³la².
A²nxe³jah¹la² ki³han³jah¹lo²khai³xai²la¹wa². Te²su² Sũ³na²
A²ta²ha² ĩ²kọx1kọ¹son²kxi²jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lo²su²
te²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³ain²txi³ e²nha²kxai³
A²ta²hain²txi³ e²nha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa².
23 A²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²an²tụ³:
— A²ta²ha² Je³su²jah³la² e²na¹xã¹. Nxe³kxai²nãn²tụ³ hai³txi³
Txa²wã¹wĩ³na² yxau³kxi²jah¹lo²su² hĩ³nx2nxa³wa².
Yxãn¹ta¹ a²nũ²a² ĩ²li³nũn³te²su² te²an²tụ³:
— A²ta²ha² yxo²ĩ²a¹xa¹. Nxe³kxai²nãn²tụ³ Txa²wã¹wĩ³na²
yxau³kxi²jah¹lo²su² hĩ³nx2na³la².
24 Nxe³ha²kxai³ wãn³txa² kxã³nhxĩ¹nu¹tai²nãn¹jau³xa²
ain³kxi²sa²tẽ³kxah¹lxin¹jau³xan²tụ³ ũ³nhũ²kwại³wxe³nhat1jah³lxi³hẽ¹la²
Nxe³jau³xai²na² ũ³nhũ²kwại³wxe³nhyah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³,

A²ta²hain²txi³ ã³nũ²ti²sxã³ yxau³ye²nyhah¹lxi¹nha²kxai³,
A²wĩ³na² Si³yxau³tãu³ain²txi³ ã³nũ²ti²sxã³ yxau³ye²nyhah¹lxi¹nha²kxai³
nxe³nyhah¹lxin¹tu¹wa².
25 Nxe³nyhah¹lxin¹ju³ta² ka³tẹ̃³na² wi¹tãu³a¹ Je³su²jah³la²
ĩ³ye³ũ¹nhẽ³tai¹ti²tu³wa².
26 Wãn³txai²na² ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹wa². A²nũ²a²
ĩ³ki³ha¹kxi²sa²kex3so¹nx2ti³te³lhxã³ o²la³kxain¹na³la².
Ãn³kex3tũ³ain¹yah³lxin¹kxa²yạ̃n³ti³su² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹wa².
27 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² Je³su²jah³la²
ũ³hũ¹nx2ti³kxah³lo²su² jah¹la² nxũ²kwạ̃i³yxau³nx2ti³na³la².
A²nxe³jah¹la² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jah¹lai²la¹wa².
Wãn³txi³khai³xa² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jah¹lai²la¹wa². Hai³txi³
ki³han³jah¹lo²sxa³wa². Yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jah¹lo²nũ³a² yũ³nx2ti³xa³kxa²ha³tạ̃³nxãn²txi³
a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxi²yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa².
Yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ Je³su²jah³la² ã³nũ²ti²sxã³
yxau³nha²je¹jah¹lxi³hẽ¹la².
28 Txa²wẽ³ha³lxi³nãu³xãi³. Je³su²jah³lo²kxai³lu² ã³nũ²ti²sxã³
yxau³nha²je¹jah³lxi³hẽ¹la². Nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tụ̃³
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wxã³sxã³ ã³yũ¹nĩ³tãu³a¹
hxi²ka¹ka¹nha²sxã³ yxau³nha²ye²yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Hai³txi³
ke³kon³ki²sxã³ ãu²li²yah³lxi³hĩ̱³nx2nxa³lxa².
29 Jã¹nxe³jut3su²:
— Txa²wã¹sũ̱³na² Wain³ta² Si³yxau³jah¹lo²su² na³na¹.
Nxe³jau³xa² wi¹kọ̃³nhyah¹lxi¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³
a²nũ²a² wain³txi³ kãi³sxã³ yxau²xai³te²su² te²yxo²ha³kxa¹
Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³sain¹na³na¹. Nxe³jau³xai²na²
wi¹kọ̃³nhat1jah³lxi³nũ³nhẽ¹la².

3

Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su²

1 Txa²wã¹wĩ³na² kãin² a³lxi²khaix1nẽ³na³la². Nxe³nẽ³ju³ta²
ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Kãin² a³lxi²khaix1nẽ³lha²kxai³
Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³na³la². Nẽ³lha²kxai³ Sũ̱³na²
a²wẽ³ha³lxi³su² kị̃³tã³la², kwẽn¹tai²nah¹lxa². Nxe³kị̃³sa²kxai³
kọ̃³nxe³thin¹kọ̃³xai²nãn¹tũ̱³kạ̃³txai²li² wi¹lĩ²nẽ³lai¹nx3tho³la²,
Txa²wã¹wĩ³na² wi¹lĩ²ai¹nxa³ha²kxai³la².
2 Txa²wã³tã̱³nãu³xãi³. A³lxi¹nx2ta¹tũ̱³kạ̃³txãi³.
A²ha¹ kwẽn¹tai²na² Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su² kị̃³tã³la².
Yxãn¹ta¹ yxan¹nãu³a¹ ĩh¹nxe³nxũ²xi³khai¹nxe³sxã³
yxau²xai³lhĩ̱³kị̃³te³ji¹ku². Nxe³kị̃³nha²wa². Nxe³kị̃³kxa²
ha³tạ̃³nxãn²txi³ yxan¹nãu³a² Je³su²jah³la² ã³yụ̃¹nẽ³te³nãu³a¹

Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nẽ^{3}te^{2}hũ^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}kĩ^{3}tu^{1}wa^{2}, a^{2}ya^{3}la^{3}tũ^{3}
Sũ^{3}nu^{2}khai^{3}xa^{2} txa^{2}wã^{1}ye^{3}na^{2} waun^{3}ta^{3}ki^{2}la^{2} ĩ^{2}kĩ^{3}sa^{2}kxai^{3}la^{2}.
3 Nxe^{3}nẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} wi^{1}kõ^{3}nha^{2}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}. Nxe^{3}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}
jau^{1}xai^{2}na^{2} ain^{3}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kĩ^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3} kĩ^{3}na^{1}xai^{2}na^{2}
hãi^{1}nxe^{3}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kĩ^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3}
ã^{3}waix3kxi^{2}so^{1}nha^{2}hxĩ^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}, Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} Wain^{3}txa^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}la^{2}.

4 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} Sũ^{3}na^{2}
ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}nẽ^{3}jau^{3}xa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}i^{2} yxau^{2}xai^{3}lhĩ^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}.
Kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kĩ^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3} Sũ^{3}na^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}kĩ^{3}ju^{3}tain^{2}txi^{3}
te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
5 Yxãn^{1}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}kĩ^{3}ju^{3}ta^{2} wxa^{2}hxan^{3}kxi^{2}nẽ^{3}te^{3}lhxã^{3}
Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxã^{3}kxi^{2}nẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} hai^{3}txi^{3}
kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}ti^{3}hex1jah^{1}lo^{2}sxa^{3}wa^{2}. Jau^{1}xai^{2}na^{2}
wi^{1}kõ^{3}nhyah^{1}lxi^{1}lxa^{2}.
6 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}nha^{2}ye^{2}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}kĩ^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} yũ^{3}nẽ^{3}lhĩ^{3}nx2nxa^{3}wa^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kĩ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3}, hai^{3}txi^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}la^{3}
wi^{1}lĩ^{2}kĩ^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3}, hai^{3}txi^{3} txa^{2}wã^{1}ẽ^{1}nãu^{3}la^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}la^{3}
a^{3}la^{3}kxi^{2}kĩ^{3}sxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}hĩ^{3}kĩ^{3}tã^{3}la^{2}.
7 Txa^{2}wẽ^{3}ha^{3}lxãi^{3}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}sxã^{3}
ã^{3}ke^{3}tũ^{1}nx2ti^{3}ha^{3}ta^{2}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} wain^{3}txi^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} si^{3}ka^{3}ka^{3}kxi^{2}
wain^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}kxai^{3}lu^{2} Wain^{3}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}sxã^{3}
wain^{3}txi^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}kxai^{2}nãn^{2}tũ^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} yã^{1}nxe^{2}
wain^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} nũn^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
8 Yxãn^{1}ta^{1} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}te^{2}nãn^{2}tũ^{3} a^{2}ta^{3}a^{2}
sa^{3}wi^{3}sa^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}, a^{2}wi^{1}lhĩn^{1}khai^{1}xu^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}ta^{3}a^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3}la^{2}. Ain^{1}sxã^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{2}ta^{3}a^{2}
hxi^{2}ka^{2} kãi^{3}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kõ^{3}nxe^{3}khaix1te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Yxãn^{1}ta^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} A^{2}ta^{2}ha^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ain^{1}sxã^{3} a^{2}ta^{3}a^{2} kãi^{3}kxe^{3}su^{2} te^{2}yen^{3}kxa^{2} ha^{3}kxa^{2}
wxa^{2}hxa^{3}te^{3}lhxã^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

9 A^{2}nũ^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} tah^{2}lxi^{3} we^{1}kxe^{3}su^{2}
te^{2}an^{2}tũ^{3} hai^{3}txi^{3} kõ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} kãi^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Wi^{1}lhin^{1}te^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{1} nxũ^{2}kwãi^{3}yxau^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}te^{2}su^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} kõ^{3}nxe^{3}ju^{3}ta^{3}la^{3} kãi^{3}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}yu^{3}te^{2}sxa^{3}yu^{2}hẽ^{3}la^{2}, Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} tah^{2}lxi^{3}
we^{1}kxe^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}la^{2}.

10 Sũ³na² wẽ³ha³lxa² ha³na³ka³lxi³ wi¹kõ³nha²ha²kxai³,
a²ta³a² wẽ³ha³lxa² ha³na³ka³lxi³ wi¹kõ³nha²nũ³nha²kxai³,
nxe³te²ju²hẽ³la². Wi¹kõ³nha²kĩ³te³nah¹lxi¹, a²nũ²a² ĩ³lxi²te²su²
te²an²tũ³ wain³txi³ kãi³ai¹nxa³kxai²nãn²tũ³ hai³txi³ Sũ³na²
wẽ³ha³lxi³sain¹te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxũn³sxã³:

— Txa²wã³tã³xa² a³lxi²sa²nxã³nhã¹. Nain¹kxai²nãn²tũ³
hai³txi³ Sũ³na² wẽ³ha³lxi³su²nũn³te²sxa³yu²hẽ³la². Jau¹xai²na²
wi¹kõ³nha²hĩ³kĩ³tã³la².

A³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³jau³su²

11-12 Wãn³txa² txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²nãn¹jau³xa²sa¹,
ain³kxi²sa²tẽ³yah³lxin¹jau³xa²sa¹:

— A³lxi²waun¹yha¹sah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Hai³txi³ Ka³ĩ²ah³lo²nu¹tai²na² yxau²xai³kxu¹jã¹nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².
Sa³ta³na²jah¹la² a²sa³wit3su² ta¹hxai²hẽ¹la².
A²nxe³jah¹lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² a²lo³na²
ĩ³su²lhã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ĩh¹nxe³kxa²yãn³ti³tã³ nũh¹
a²lo³na² ĩ³su²lhã³ta¹hxai²te²sẽ¹na²? Nxe³ju³ta² a²lo³na² wain³txi³
kãi³ha²kxai³ a²kã³na³na² sa²kxai³lu² Ka³ĩ²ah³lo²nu¹tai²na²
sa²kxai³lu² kõ³nxe³ti³ kãi³ha²kxai³ nxe³ye²yhu¹kxan²ta¹, a²lo³na²
ĩ³su²lhã³yha¹ta¹hxai²ti³ai¹tu³wa². Jã¹nxe³yhah¹lxi³txa³hẽ¹la².

13 Txa²wã³tã³nãu³xãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la².
Kõ³nxe³thin¹sxã³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ³kã³txa²
ten³nx2txai¹nxa³jut3su² ĩ³wã³wã³txi³yhah¹lxi³txa³hẽ¹la².

— Ĩh¹nxe³kxa²yãn³ti³tã³ ten³nẽ³lain¹to²hxa³ye²sin²ta²ku²
ain¹kĩ³nhai¹. Nxe³yah³lxi³txa³hẽ¹la².

14 Kxãn³nxai³kxai³ ya³lu²te²hũ³nxe² yxau²xai³kĩ³tai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹ Je³su²jah³la² yxo²ĩ²kĩ³sĩ¹na² ka³tẽn³nhũ³nxe²
a²ha³ti³sai¹kĩ³tai¹ti²tu³wa². Ju¹tai²na² wi¹kõ³nha²kĩ³tã³la².
Txa²wã³tã³nãu³xa² a³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³sa²kxai³
wi¹kõ³nha²kĩ³tã³la². Nxe³yãn¹kĩ³ta¹ txa²wã³tã³xa²
a³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³sxa³kxai²nãn²tũ³ ya³lu²te²hũ³sxã³
yxau²xai³lhĩ³kĩ³tã³la².

15 Jã¹nxe³sxã³:

— Txa²wã³tã³xa² ten³nxa³nhã¹. A²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tũ³,
su²lhã³nha¹kxa² yã¹jah¹lo²su² hĩ³nx2na³la². Nxe³jut3su² hai³txi³
su²lhã³jah¹lo²la³ ka³tẽ³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³ti³hex1jah¹lo²su²
hĩ³nx2nxa³wa². Nxe³jau³xai²na² wi¹kõ³nhyah¹lxi¹lxa².

16 Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³na²hẽ³la². Ka³tẽ³na²
wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nẽ³te³lhxã³ ã³na¹nẽ³na²hẽ³la². Nxe³sãn²sxã³
ya³lu²kxi²nẽ³na²hẽ³la². Nxe²kãi³kxi²nẽ³lhxã³ tah²yu³ta³lxi³
a³lxi²waun¹yhu¹kĩ³ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³na²hẽ³la². Jã¹nxe³sxã³
a³lxi²waun¹yha¹sah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³kĩ³sa²kxai³
txa²wã¹ka³tẽn³yu³ta² nxũ²kwãi³yũ³nẽ³kxe³su² te²a² ã³na¹sxã³,

txa²wã¹wã³tã̱³nãu³xa² ya³lu²kxi²nũh¹ki̱³si¹nhẽ³jau³nũ³su², Sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²nẽ³kxai²nãn²tu̱³, sa²yxo²we¹ja³sah¹lxi³hẽ¹la².

17 Jã¹nxe³jau³su² a²nũ²a² yen³kxa² yũ³te²su² te²an²tu̱³:

— Txa²wã³tã̱³xa² toh³la³kxi²nha² yxau³ain¹nhã¹. Yxãn¹tah¹lxi³na¹ sa²hau³ko³tai¹na¹ju³ta² ten³sa²nxa³nhã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxi³jah¹lai²nãn²tu̱³ hai³txi³ Sũ̱³na² a³lxi²nẽ³kxa² yã¹nxe³sxã³ kãi³jah¹lo²su² ti³he¹nx2nxa³wa².

18 Txa²wẽ³ha³lxi³nãu̱³xãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³hẽ¹la². Kwa² txa²wã¹yxo²a² so¹lxi³ a³lxi²waun¹yhu¹jau³la³ ĩ³ye³ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹la². A²ya³la³lyau³tu̱³ a³lxi²waun¹yhu¹ki̱³jau³xa² txa²wã¹hxi²ka² whãi²na¹ wi¹ hxi²kãi³yha¹sah¹lxi³hẽ¹la².

Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² ĩ³nxũ²kwã̱i³lxũ¹nẽ³jau³su²

19 Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³:

— Sũ̱³na² wain³khai³nxe³jah¹la² a²wẽ³ha³lxi³syu¹ki̱³tã³na¹. Nxe³jau³xai²na² wi¹ko̱³nha²hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ ã³wxe³nũ¹nhẽ³lhxã³ yxau²xai³ki̱³tã³la².

20 Yxãn¹ta¹ txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³, ko̱³nxe³thin¹si¹nhẽ³jau³su² ĩ³ye³sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²nhẽ³kxa² ha³tã̱³nxãn²txi³, Txa²wã¹sũ̱³na² ã²la² kãin²khai¹nxe³sxã³ a²yen³kxa² ha³kxa¹ a³la³kxi²khaix1jah¹lai²la¹wa². Txa²wã¹ẽ¹na² ten³sa²wa²tot1sai¹nẽ³lhxã³ a³la³kxi²khaix1jah¹lai²la¹wa².

21-22 A³lxi¹nx2ta¹tũ̱³kã̱³txãi³. Ne³ka²ki²sah¹lxi³wxa². Txa²wã¹ẽ¹nãu³a¹ ko̱³nxe³thin¹si¹nhẽ³jau³su² ĩ³ye³kxi²nha²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³, hxi²ka¹ka¹nha²la² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a¹ yxau²xai³lhĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa² ĩ²li³ki³kxa² ĩ³wã̱³txi³sain³ki̱³kxa² yxo²ha³kxa² ũ³yhen³kxi²nẽ³lxai¹nhĩ̱³nx2na³la². Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²wai³wait3sxã³ sa²yxo²we¹ki̱³si², hãi¹nxe³sxã³ ĩ³wi¹lxon³kxi²ki̱³si¹jau³su² kãi³ki̱³si², nxe³ki̱³sa²kxai³la².

23 Ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa²sa¹. Je³su²jah³la² Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²ha² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² te²a² yxo²ĩ²i², txa²wã¹wã³tã̱³nãu³xai²na² a³lxi²waun¹yhu¹i² nxe³ya³sah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³ki̱³jau³su² nxe³nẽ³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa

24 — Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²yxo²we¹ta¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² yxau²xai³lye²ki̱³sa²kxai³ yxau²xai³lye²nẽ³nũ³nha²kxai³ nxe³hĩ̱³nx2na³la². Nxe³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nẽ³lhxã³ nxũ²kwã̱i³yxau³nẽ³ju³tan¹te²ka³yã̱³lhu² Sũ̱³na² yxau²xai³lye²nẽ³ju³ta² wi¹ko̱³nha²ki̱³tã³la².

4

Ya²la³lyau³su² tạ³nxa² ki³han³jau³su² tạ³nxa² a³la³kxi²kị³jau³su²

1 A³lxi¹nx2ta¹tũ³kạ³txãi³. Wãn³txa² ĩ²li³jau³xa² yxo²ĩ²yah³lxi³sãn²txa³hẽ¹la². Yah³lxin¹kxa²yạn³ti³su² ĩ³hau³kot3sxĩ²jah¹lxi³sã²nhẽ³la².

— Sũ³na² wãn³txi³khai³su² tạ³nxa², kwa² ha³na³ka³lxi³ ã³lxi³jau³su² tạ³nxa² nẽn³tã¹. Nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Ki³han³tũ³kạ³txa² Sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²ki³lxo³nxe³sxã³ ĩ³ye³tũ³kạ³txa² kãi²li³te²nũ³kạ³txa², ha³lo²ai²na² wxã³sxã³ yxau³sxã³ ĩ³ye³kxi²nẽ³lain¹to³nha³la². Nxe³ha²kxai³ nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

2 Ĩ³hau³kot3sxĩ²yah³lxin¹ju³ta²sa¹:

— Je³su²jah³la² Sũ³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² na³li¹. Te²a² txạ²wã¹nũ²ai²nạ² wxẹn¹nũ²la² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² wxã³ta¹hxai²hẽ¹li¹. A²nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² ĩ³ye³kxai²nãn²tụ³ nxe³te²a² so¹lxi³, Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwại³yxau³jah¹lai²la¹wa².

3 Yxãn¹ta¹ nxe³jau³xai²na² sa²yxo²ã³jah¹lo²su² kxai²nãn²tụ³ hai³txi³ Sũ³na² ĩ³sa²si¹hã³kxah³lo²su² ti³he¹nx2nxa³wa². Sũ³na² kọ¹kọ¹nũ³kạ³txi³sai¹nhĩ³nx2na³la². A²nxe³tũ³kạ³txa² ã³wxã³ye²nẽ³lhi¹hain¹jau³nũ³su² kxã³nxai³tã² ain³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹ kwẽn¹tai²na² ã³yũ¹nẽ³lain¹na³la².

4 Ye²nẽ³lain¹kxa² ha³tạ³nxãn²txi³ txa²wẽ³ha³lxi³ ĩ³nxai²na² Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³syah¹lxi¹nha²kxai³ nũ³kxũn³txi³ Sũ³na² kọ¹kọ¹nũ³kạ³txai²na² ã³sen³sai¹ain¹yah³lxi³te²si¹lxa². Nxũ²kwại³yxau³nx2ti³jah¹la² nũ³kxũn³sxã³ kãin²na³la². Yxãn¹ta¹ a²ta³a² ha³lo²ai²na² he¹jah¹la² kọ¹kọ¹nũ³kạ³txa² nxũ²kwại³yxau³yain¹jah¹la² kãi²nxa³wa². Nxe³ha²kxai³ yah³lxi³te²si¹lxa².

5 Kox1ko¹xa²nũ³kạ³txai²na² a²si³yxau³tãu³a¹ kọ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹te² ha³lo²ai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ kọ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹te² yen³kxa² so¹lxi³ ĩ³ye³kxain¹tũ³kạ³txai²la¹wa². Nxe³ain¹jau³su², kọ³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ³kạ³txa² ne³ka²kain¹na³la².

6 Yxãn¹ta¹ txa²wã¹nũ³kạ³txai²na² Txa²wã¹sũ³na² wẽ³ha³lxi³su² kị³tã³la². Kị³sa²kxai³ txa²wã¹wãn³txa² sa²kxai³lu², a²nũ²a² Sũ³na² wi¹lĩ²nhain¹tũ³kạ³txa² hãi¹nxe³ti³xa¹ ain³kxi²nẽ³lai¹nha²kxai³, ha³na³ka³lxi³ Sũ³na² wi¹lĩ²ai¹nxa³tũ³kạ³txai²lẽ¹. Ain³kxi²nẽ³lai¹nxa³ha²kxai³ nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³jau³su² Sũ³na² wãn³txa² ya³la³lyau³xan²tụ³ wãn³txi³tụ³ a²e³te²su² te²a² ha³na³ka³lxi³ a³la³kxi², ki³han³jau³tụ³ ã³kẹ³tũ¹si¹nhẽ³jau³xan²tụ³ a²e³te²su² te²lẽ¹ ha³na³ka³lxi³ a³la³kxi² nxe² ĩ³ye³ka¹thĩ³kị³tã³la².

Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² a³lxi²nyhu¹ki̱³ju³ta² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² jau³su²

7 A³lxi¹nx2ta¹tũ³ka̱³txãi³. A³lxi²waun¹yha¹sah¹lxi³hẽ¹la², Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²yhu¹tĩh³na² a²wa³kxẽn³yah³lo²su² ha²kxai³la². Nxe³ju³ta²kxai³ Sũ³na² wẽ³nhĩ³nẽ³kxe³su² ki̱³sa²kxai³ Sũ³na² wi¹lĩ²nha²ki̱³sa²kxai³ nxe³hĩ³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³:

— A²nũ²a² ã³xa² ta̱³nxa² Sũ³na² ta̱³nxa² a³lxi²na¹nhã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ³na² a³lxi²yhu¹ti³hi¹tẽ³jau³su² a³lxi²yhu¹hĩ³ki̱³tã³la².

8 Txa²wã¹sũ³na² kãi³to³ju³ta² hãi¹nxe³sxã³ a³lxi²jau³su² kãi³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²lxi³ a²ẽ¹nãu³a¹ ĩ³ye³kxi²nha²kxai²nãn²tu̱³:

— A²nũ²a² ã³xa² a³lxi²sa²nxã³nha¹. A²nxe³jah¹lo²su² kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na² wi¹lĩ²nha²jah¹lo²su² ti³hex1hĩ³nx2nxa³wa².

9 Txa²wã¹sũ³nu²su² te²kxai³lu² A²ta²ha² a²hãi¹nxe³te²lxi³ wẽ³nhĩn³kxe³su² te²a² ha̱³lo²ai²na² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ A²ta²hai²na² ĩ³hau³ko³tũh¹te²su² kxan²ta² ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ e³le³na¹ yũ³si¹nhẽ³na³la². Nxe³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²nẽ³jau³su² ãn³yãn³yũ¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

10 Jã¹nxe³sxã³ a³lxi²yhu¹ju³ta² a²si³yxau³ju³khai³xa² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹wa². Txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² hai³txi³ txa²nũ² Sũ³na² a³lxi²ki̱³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² a³lxi²nẽ³lai¹nha²kxai³ A²ta²ha̱² hãi¹nxe² wẽ³nhĩn³kxa² ũ³hũ¹nẽ³lain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Txa²wã¹ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² wxa²wa²su¹tẽ³lhi¹jau³su² nxe³ha²kxai³ ta¹hxai²hẽ¹la².

11 A³lxi¹nx2ta¹tũ³ka̱³txãi³. Txa²wã¹sũ³na² kãin² a³lxi²nẽ³na³la². Nxe³ha²kxai³ a³lxi²waun¹yha¹sah¹lxi³hẽ¹la².

12 A²nũ²ki̱³na¹xai²li²:

— Sũ³na² ĩ²a¹tũ¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ hai³txi³ txa²wã¹yen³nãu³la³ Sũ³na² ĩ²ki̱³ju³ta² yũ²nxa³wa². Ĩ²ki̱³sxa³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³ a³lxi²waun¹yhu¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ³na² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³lhĩ³nx2na³la². A³lxi²nẽ³lhxã³ nxũ²kwa̱i³yxau²ta³lu²nẽ³lhĩ³nx2na³la².

13 Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ũ³hũ¹nẽ³kxah³lo²su² Jah¹la² ĩ³wi¹ko̱³nha²ti³hi¹tẽ³lhĩ³nx2na³la². Nxe³ti³hit1tẽ³ju³tai²nãn²tu̱³ Sũ³na² yxau³ya³nhẽ³lha²kxai³ txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² Sũ³na² yxau³ya³ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wi¹ko̱³nha²hĩ³ki̱³tã³la².

14 Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a² A²ta²ha² Je³su²jah³la² ĩ³sa²si¹hã³ũ¹nhẽ³na²hẽ³la². A²nũ²a² yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txi³ ki̱³na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²

ã³wa²su¹tẽ³lhi¹jau³su² nxe³na²hẽ³la². A²nxe³te²a² txa²wã¹ye³na²
ĩ²i² a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³tih³nxai¹ni² nxe³sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².
15 A²nũ²a² a²ten³te²su² te²an²tu̱³ e³lẽ³na² ĩ³ye³kxai²nãn²tu̱³:

— A²ya³la³tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² A²ta²hai²la¹wi¹, Je³su²jah³lo²su¹.
Nxe³kxai²nãn²tu̱³ a²nxe³te²su² te²a² ha³kxa¹ Sũ̱³na²
ã³ka³lu³sa²sxã³ yxau³nyhu¹sxã³ yxau³yah³lxi³hĩ̱³nx2na³la².
16 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²nẽ³ju³ta²
wi¹ko̱³nha²ki̱³sa²kxai³ wi¹la̱in³kxi²nha²ta³lun²ki̱³sa²kxai³
nxe³ki̱³tã³la². Jã¹nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² kãi³to³ju³ta²
a³lxi²nẽ³jau³xa² so¹lxi³ kãi³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³
txa²wã¹yu³ta² ki̱³na¹xai²nãn²tu̱³, te²yã¹nxe³sxã³ Sũ̱³na²
a³lxi²ye²ki̱³sa²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² a³lxi²yhu¹ye²ki̱³sa²kxai³
nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² yxau³ye²ki̱³sa²kxai³, Sũ̱³na²
yxau³ye²nẽ³lha²kxai³ nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².
17 Sũ̱³na² a³lxi²ta³lu²nẽ³na³la². Nxe³nẽ³lha²kxai³ yxan¹nãu³a¹
Je³su²jah³la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²tãu³a¹ kãi³ki̱³kxa² yã¹nxe³ju³ta²
ĩ³yĩ¹li²nẽ³tu¹wa². Nxe³nẽ³tãu³a¹ ãu²li²nẽ³lxa³lho³la².
Nxe³sxã³ txa²wã¹ha³lo²ai²na² yxau²xai³ki̱³tãu³a² Je³su²jah³la²
yxau²xai³ju³ta² yã¹nxe² yxau²xai³ki̱³tu¹wa².
18 Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²nẽ³jau³su² yxau²xai³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
hai³txi³ yuh³lxa³kxi²nha²sxã³ yxau²xai³lhĩ̱³ki̱³sxa³wa².
A³lxi²ta³lu²nẽ³kxai²nãn²tu̱³ yuh³lxi³ki̱³ju³ta²
hxan³kxi²nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ yuh³lxi³ki̱³ke³la³te²kxai³:

— Ko̱³nxe³ti³ kãi³a¹hẽ³na¹. Na¹ju³ta² wah³yu³ta²
Sũ̱³na² khãuh³lxa³ti³hit1sa²te³lin¹ji². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³
yuh³lxi³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Jã¹nxe³ya³sah¹lxi³txa³hẽ¹la².

— Yuh³lxi³sa³nhã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² a³lxi²nẽ³lhxã³
nxũ²kwa̱i³yxau³ta³lu²nẽ³lhĩ̱³nx2nxa³wa².
19 A²wi¹lhĩn¹na² txa²nũ² Sũ̱³na² ĩ³ya³lxi²nẽ³lhãn²ka³tu̱³
hã²wxãn³txa³nũ² te²yã¹nxũn³tãu³a¹ Sũ̱³na²
ĩ³ya³lxi²nũn³ki̱³sa²kxai³ a²nũ²a² ã̱³xa² ĩ³ya³lxi²waun¹yhu¹ki̱³sa²kxai³
nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².
20 A²nũ²a² ĩ²li³te²su² kxai²nãn²tu̱³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² a³lxi²na¹nhai¹. Nxe² e³kxai²nãn²tu̱³, yxãn¹ta¹
a²ẽ¹nãu³a¹ a̱u³ti³:

— Txa²wã³tã̱³xa² yxo²kwĩn¹kxi²na¹nhã¹. Nxe³kxai²nãn²tu̱³
ki³han³jah¹lo²su² hĩ̱³nx2na³la². A²nxe³jah¹lo²su² te²an²tu̱³
a²wã³tã̱³xa² a²ye³na²ka³ya̱³la² yxau²xai³te²su² te²a²
ĩ³ya³lxin²nxa³kxai²nãn²tu̱³, hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³nu²la³
txa²wã¹ye³na²ka³ya̱³la² ãn³tĩ̱¹kxi²nẽ³te²su² te²la³
ĩ³ya³lxi²ti³he¹nxe³lhĩ̱³nx2nxa³wa².
21 Jã¹nxe³jau³xa²sa¹, Sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa²sa¹:

— Sũ³nu²na¹xai²na² ĩ³ya³lxi²san¹kxai²nãn²tu̱³ wxa²wã³tã̱³xa² ĩ³ya³lxi²san¹kxa² yã¹nxe³sẽ¹li¹. Nxe³nẽ³lain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

5

Ko̱³nxe³thin¹ko³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ã³sen³sai¹sa²tẽ³ki̱³jau³su²

1 Jã¹nxe³ju³tai²na²:

— Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ hãi¹nxe² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² na³na¹, Je³su²jah³la²sã¹. Nxe³jau³xai²na² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su² hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ A²si³yxau³tãu³ãin²txi³ a³lxi², a²wẽ³ha³lxi³nãu³xãin²txi³ a³lxi² nxe³hĩ̱³ki̱³tã³la².

2 Sũ̱³na² a³lxi²ki̱³sa²kxai³, wãn³txa² Sũ̱³na² ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²yxo²we¹ki̱³sa²kxai³ nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³nãu³xa² ĩ³ya³lxi²nũ³nhĩ̱³ki̱³tã³la². Jau¹xai²na² wi¹ko̱³nha²ki̱³tã³la².

3 — Sũ̱³na² a³lxi²na¹xã¹. Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² sa²yxo²we¹thĩ̱³ki̱³tã³la². Ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xai²na² hai³txi³ kã̱u³sxã³ yxo²hau³ko³tẽ³jau³sxa³wa².

4-5 Sũ̱³na² wẽ̱³nhe³nẽ³kxe³su² te²ki̱³na¹xai²na² ha³kxa¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² nũ̱³kxũn³txi³ ã³ne³sen³sai²sa²tẽ³ain¹ki̱³tã³la². Sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³jau³su² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³ne³sen³sai²sa²tẽ³ain¹ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³ju³tai²nãn²tu̱³:

— Je³su²jah³lai²na² Sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ A²ta²hai²la¹xã¹. Nxe³jau³xai²na² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ te²ki̱³na¹xai²na² so¹lxi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² ã³ne³sen³sai²sa²tẽ³ain¹ki̱³tã³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³su²

6 Je³su²jah³lai²na² Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² Jah¹lai²na² wxã³kxi²nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Wxã³kxi²nẽ³ju³ta² ĩ̱³yau³xa² ã³nũ̱¹ha²kxai³, a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³kxi²sxã³ ya³lu²ha²kxai³, nxe³te³lhxã³ wxã³ta¹hxai²hẽ¹la². Hai³txi³ ĩ̱³yau³xa² ã³nũ̱¹ju³ta² so¹lxi³ wxã³ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ ĩ̱³yau³xa² ã³nũ¹ju³tain²txi³ wxã², a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³kxi²sxã³ ya³lu²ju³tain²txi³ wxã² nxe³ta¹hxai²hẽ¹la².

7 Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹te² Yãu³ka³jxah¹la² jau³jau¹xin³ti² wi¹lain³nha²ti³hi¹tẽ³te³lhxã³ ĩ³tih³nxe³nẽ³jah¹lai²la¹wa², a²ya³la³lyau³xa² e³jah¹lo²su² ha²kxai³la².

8 Oh³nãu³nũ¹ka̱³nãu³ai²nãn¹ko³xai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³te²su² te²a² ha¹li¹ ka³na³ku² te²a² ĩ³tih³nxe³nẽ³te²su² na³la². Nxe³te³nah¹lxi¹: Txa²wã¹wĩ³na² Si³yxau³jah¹lain²txi³ ĩ³tih³nxe² wãn³txi³khai³su² Je³su²jah³la² Jah¹lain²txi³ ĩ³tih³nxe² Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ ĩ³tih³nxe² nxe³nẽ³lain¹na³la².

Te²yã¹nxũn³sxã³ yuh³nãu³an¹ko³xai²na² ĩ³tih³nxe³nẽ³te²su² te²a² ha¹li¹ ka³na³ku² te²a² ĩ³tih³nxe³nẽ³te²su² nũn³na³la². Nxe³te³nah¹lxi¹. Sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² Wi¹lhin¹te² Yãu³ka³jxah¹lain²txi³ ĩ³tih³nxe², ĩ̱³yau³xain²txi³ ĩ³tih³nxe², a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³kxi²sxã³ ya³lu²ju³tain²txi³ ĩ³tih³nxe² nxe³nẽ³lain¹na³la². Ain¹sxã³ ha¹li¹ ka³na³ku² te²ai²na² Je³su²jah³la² wi¹lhit1sxã³ ĩ³we¹nha²yu³sxã³ ĩ³tih³nxe³nẽ³lain¹na³la².

9 A²nũ²a² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xa² a²nũ²a² wãn³txi³su² kxan²ti³ yxo²ĩ²ki̱³tã³la². Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xa² ã²la² kãin²jau³xai²la¹wa². A²nxe³jau³xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³su² tãu³a¹ ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²na². A²ta²ha² Je³su²jah³la² ĩ³yau¹ũ³nẽ³te³lhxã³ ĩ³tih³nxe³nẽ³na³la².

10 Nxe³ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² A²ta²ha² yxo²ĩ²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²na² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ Sũ̱³na² yxo²ĩ²ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² ki³han³te²lot3sxã³ ĩ³yĩ¹li²hĩ̱³ki̱³tã³la². Sũ̱³na² wãn³txa², A²ta²ha² ĩ³ye³kxi²sxã³ ĩ³tih³nxe³nẽ³jau³xai²na² yxo²ĩ²ki̱³sxa³ha²kxai³la².

11 Ĩ³tih³nxẽn³jau³xa²sa¹: Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ta² Sũ̱³na² A²ta²ha² Je³su²jah³la² hxi²ka² ka³te̱³na² wi¹tãu³la³ hi¹tẽ³ta¹hxai²hẽ¹la².

12 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²su² te²ki̱³na¹xai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² A²ta²ha² nxũ²kwa̱i³yxau³nẽ³kxai²nãn²tu̱³, ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yũ³nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ ĩ²li³te²su² te²a² Sũ̱³na² A²ta²ha² nxũ²kwa̱i³yxau²nxa³te²lẽ¹. Hai³txi³ ka³te̱³na² wi¹tãu³la³ yũ³te²su² ti³hex1hĩ̱³nx2nxa³wa².

Ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³ki̱³jau³su²

13 Ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹jau³xai²na² wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² Sũ̱³na² A²ta²ha² yxo²ĩ²yah³lxin¹tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹lyah³nx2ta¹wa². Ka³te̱³na² wi¹tãu³a¹ yxau²xai³lyah³lxin¹ju³ta² a³la³kxi²sih¹nx2ta¹jau³su² nxe³nx2ta¹wa².

14 Nxe³ki̱³sa²kxai³ hxi²ka¹ka¹nha²la² Sũ̱³na² yen³nãu³a¹ yxau³ye²ki̱³tã³la². Nxe³ki̱³sa²kxai³ Sũ̱³na² ĩ³wã̱³txi³sain³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, Sũ̱³na² a²ẽ¹nãu³a¹ ten³kxa²yã¹nxe³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³hau³kot3sa²nũ¹sxã³ ĩ³wã̱³txi³sain³ki̱³kxai²nãn²tu̱³, a²nxe³ki̱³jau³xa² ha³kxa¹ a̱in³kxi²nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Ju¹ta² wi¹ko̱³nha²ki̱³tã³la².

15 Ain³kxi²nẽ³kxai²nãn²tu̱³ a²yen³kxa² ĩ³wã̱³txi³sain³ki̱³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ ũ³hũ¹nẽ³lhĩ̱³nx2na³la². Nxe³jau³xai²na² wi¹ko̱³nha²nũn³ki̱³tã³la².

16 Wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Wxa²ĩ²li³te² ĩ³nxa² nĩn¹kxai²nãn²tu̱³:

— Txa²wã³tã̱³xa² kõ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹na³na¹. Yxãn¹ta¹
Txa²wã¹sũ̱³na² ne³wã²na³ũ¹kxe³sxa³kxa² kõ̱³nxe³ti³
kãi³ai¹nxa³xã¹. Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³la². Wxa²wã³tã̱³xa² kõ̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
wxa²wa²su¹tain¹si¹hin¹jau³su² ĩ³ye³kxi¹txai¹nhẽ³la².
Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² wxa²wã³tã̱³xa²
sa²hau³kot3sxã³ ka³te̱n³yu³ta² ũ³hũ¹ain¹tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na²
ne³wã²na³ũ¹kxe³sxa³kxa² kõ̱³nxe³ti³ kãi³ai¹nxa³ha²kxai³la².
Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ne³wã²na³ũ¹kxe³sxa³kxa² kõ̱³nxe³ti³
kãi³ki̱³sa³tai¹. Jã¹nxe³ju³ta² wxa²wã³tã̱³xa² Txa²wã¹sũ̱³na²
ne³wã²na³ũ¹kxe³sxa³kxa² kõ̱³nxe³ti³ kãi³kxai²nãn²tu̱³ Sũ̱³na²
ĩ³ye³kxi²si¹nxa²ha¹jau³su² ĩ³kwa³na³nxa²ti³nxa³lho³la².
17 Wain³txi³ kãi³ki̱³sxa³kxai²nãn²tu̱³ kõ̱³nxe³ti³ kãi³hĩ̱³ki̱³tã³la².
Nxe³ki̱³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³ kõ̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta²
Txa²wã¹sũ̱³na² ne³wã²na³nẽ³lain¹ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wa².
18 Yxãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³lo³tẽ³kxe³su² te²a²
yxo²ha³kxa¹ kõ̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³lai¹nxa³wa².
A²nxe³te²su² te²a² Sũ̱³na² A²ta²ha² ã³non²ta³kxai¹nha²kxai³,
hxi²kan¹txi³ a²ta³a² kõ̱³nxe³thin¹khaix3jah¹la² kõ̱³nxe³ti³
kãi³ũ¹ha̱i¹nxa³lho̱³la̱².
19 Jã¹nxe³ki̱³ju³ta²:
— Sũ̱³na² wẽ³ha³lxi³su² ki̱³tã³na¹. Yxãn¹ta¹ kõ̱³nxe³ti³
kãi³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² ha³kxa¹ a²ta³a²
hxi²ka² hxi²ka²nãu³lo³nain¹na³na¹. Nxe³jau³xai²na²
wi¹kõ̱³nha²nũn³ki̱³tã³la².
20 Nxe³ki̱³sa²kxai³ Sũ̱³na² A²ta²ha² wxã³ye²nẽ³ju³ta²
wi¹kõ̱³nha²nũn³ki̱³tã³la². A²nxe³jah¹la² a³la³kxi²ti³hi¹tẽ³na³la².
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ wain³khai¹nxe³jah¹la²
wi¹lĩ²ki̱³txai²la². Nxe³ki̱³sa²kxai³ wain³khaix1jah¹lain²txi³
ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³ki̱³sa²kxai³, a²ki³lha³lxa² Je³su²jah³la²
Sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³lo³kxah³lo²su² jah¹lain²txi³
ã³nũ²nxi²sxã³ yxau³ya³ki̱³sa²kxai³ nxe²yxau²xai³ki̱³tã³la².
A²nxe³jah¹lai²na² Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³xai²la¹wa². Ka³te̱³na²
wi¹tãu³a¹ ũ³hũ¹nẽ³jah¹lai²la¹wa².
21 Txa²wẽ³ha³lxi³nãu³xãi³. Sũ̱³nu² sa²ki³lox3nxe³jah¹la²
yxo²ĩ²yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ta³lu²na¹wa².

2 Joãu

1 Txai²li² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² yah³lon¹jah¹lo²na¹xai²na²
e³kxi¹nxa²ha¹tũ¹xa². Wxãi²na² Je³su²jah¹lai²na² ĩ²sxã³
ã³yũ³so¹nxa²ta¹ka³lxu³si¹nxa². Wxãi²na² wxa²wẽ³ha³lxa²
nxe³sxã³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹xa². A³lxi¹nx2ta¹nha².
Te²yã¹nxe³sxã³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² wi¹kọ̃³nyhain¹te²na²
a²yxo²ha³kxa¹ a³lxi²nx2tain¹na³na².
2 A²nxe³jau³xai²na² wãn³txa² ya²la³lyau³xan²tụ̃³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² wi¹le³kxi²nha²sxã³ yxau²xai³sa²tẽ³nẽ³na³na².
Hai³txi³ jau³la³ ne³wã²na³kxain¹nxa³lho³na².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³yạ̃³lhu² a³lxi¹nxa²ha¹xa².
3 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³
Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² Tah²su² ha²kxai³ nxe³ya³sxã³
kãịn² tḥãi³ti³la² a³lxi²nẽ³si¹hi² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la²
sa²hau³ko³tẽ³si¹hi² txa²wã¹nxũ²kwạ̃i³nãu³a² ã³nhãu²no³tẽ³si¹hi²
nxe³nẽ³si¹jau³su² ten³sa³nha². Wãn³txa² ya²la³lyau³xa²
sa²yxo²we¹kị̃³tã³na². A³lxi²waun¹nyhu¹kị̃³tã³na².

Ya²la³lyau³xa² a³lxi²nyhu¹kxi³jau³xa² ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³jau³su²

4 Wxa²wẽ³ha³lxa² ka³na³ki²te²na² wãn³txa² ya²la³lyau³xa²
ã³si³tẽ³la³kxi²nyhain¹ta¹hẽ¹na². Txa²wã¹wĩ³na² wãn³txa²
ĩ³kwa³na³nẽ³jau³xa² ain³kxi²sĩ¹na¹kxaix3 jã¹nxain¹ta¹hẽ¹na².
Ju¹tai²li² wi¹lxon³kxi²khaix1sa³nha².
5 Nxe³ha²kxai³ wãn³txa² tah²yau³xa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nxa³lho³na
Wãn³txa² txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²na² ain³kxi²sa²tẽ³kxah¹lxin¹jau³xan²
nxe³jau³xai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³to³ha¹na².
— A³lxi²waun¹ti³nha²yu³sxã³ yxau²xai³la³sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³na².
6 A³lxi²waun¹nha²yu³kị̃³kxai²nãn²tụ̃³ Sũ̱³na²
wãn³txa² kwa³na³nẽ³jau³xan²tụ̃³ sa²yxo²we¹txi²
ai³ya³sah¹lxi³nũ³nhẽ¹na². A²nxe³sxã³ wãn³txa²
sa²yxo²wet1xai³kị̃³jau³xan²tụ̃³ txa²wã¹si³kxã³nãu³u¹tai²nãn²tụ̃³
ain³kxi²kị̃³jau³xai³ta³lxa²na³na².
— A³lxi²waun¹ti³nha²yu³sxã³ yxau²xai³la³sah¹lxi³hẽ¹li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³na².
7 Txa²wã¹ha³lo²a²nãu³xa² a²nũ²a² wi¹lhi¹nai¹nxa³te²a²
yũ²na³na². Ã³ke³tũ¹nx2tai¹nha³tã². A²nxe³te²nãu³xai²na²
sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² wxã³ju³tai³tã² a²nũ²khai³su²
wen¹sxã³ wxã³ju³tai³tã² ĩ³we¹nyhai¹nxa³xa².
A²nxe³tũ̱³kạ̃³txai²na² ã³ke³tũ¹nẽ³tũ̱³kạ̃³txai²la¹xa². Je³su²jah³la²
kọ̱¹kọ̱¹son²kxi³tũ̱³kạ̃³txai²la¹xã².

8 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{2}nha^{2}khai^{1}nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}na^{2}.
Wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}nx2ta^{1}kxe^{3}su^{2} wi^{1}kọ̃^{3}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}na^{2}.
Tĩ^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}ha^{3}tã^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} wi^{1}kọ̃^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
wi^{1}kãi^{3}yah^{1}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} hai^{3}txi^{3} tĩ^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}xa^{3}lho^{3}na^{2}.
9 Kris^{2}tu^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} nxũ^{2}kwạ̃i^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}xa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} yo^{3}na^{2} ã^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{3}yah^{2}lxan^{3}tho^{3}na^{2}. Yxãn^{1}ta^{1}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} nxũ^{2}kwạ̃i^{3}yxau^{3}nx2ti^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} Txa^{2}wã^{1}wĩ^{3}na^{2}
Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3} yxau^{2} A^{2}ta^{2}ha^{2} ã^{3}nũ^{2}kxi^{2}sxã^{3}
yxau^{2} nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tũ^{1}xa^{2}.
10 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}lu^{3}te^{2}lxi^{3} wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
wãn^{3}txai^{2}na^{2} nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xain^{2}txi^{3} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}xa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3}
wxa^{2}sxi^{2}ha^{2} yxau^{3}kxain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}na^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}si^{1}jau^{3}nũ^{3}a^{2} e^{3}kxain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}na^{2}.
11 Nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}wãn^{3}txai^{2}na^{2} nxe^{2} e^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3},
yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
wi^{1}lĩ^{2}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nhai^{1}. Yah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2}
yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} kọ̃^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2}
yã^{1}yxah^{3}lxi^{3}hẽ̱^{3}nxa^{1}nxa^{2}.

Jo^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ne^{3}ki^{3}san^{1}jau^{3}su^{2}

12 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2}
yau^{3}ka^{3}lxa^{1}hẽ̱^{3}nx2na^{3}na^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} kwa^{2}hãi^{1}nxe^{2}
ha^{3}tẹ̱h^{3}nxã^{3}nxa^{2} a^{3}lu^{2}txi^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{1}nx2ti^{3}nxa^{3}lho^{3}na^{2}.
Ye^{3}jen^{1}na^{2} wxã^{3}sxã^{3} ĩ^{2}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} ten^{3}sa^{3}nha^{2}. Wxã^{3}sxã^{3}
ĩ^{2}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} wxa^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} e^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}tũ^{1}xa^{2}.
Nxe^{2}nx2ta^{1}kxai^{2}nãn^{2}tụ̃^{3} ka^{3}lih^{3}kxi^{2}sah^{2}lxin^{1}tũ^{1}xa^{2}.
13 Wxa^{2}ha^{3}lĩn^{3}txa^{2} wẽ^{3}ha^{3}lxin^{3}kxai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}ha^{3}tạ̃^{3}nxa^{2}
ũ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ũh^{1}nx2tain^{1}na^{3}na^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxa^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2}
ĩ^{2}sxã^{3} ã^{3}yũ^{3}so^{1}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} nũn^{3}na^{3}na^{2}. Na^{1}jau^{3}su^{2}
nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}xa^{2}.

3 Joãu

1 Txai²li² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² yah³lo²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ha¹tu¹wa². Wxãi²na² Kai²ah³lo³si¹lxa². A³lxi²nxa²ha¹jah¹lo²si¹lxa². Ki³han³nxa³wa².
2 Nxex3sa²lxa². A³lxi²nxa²ha¹wa². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhãu²non³sxã³ yxaun¹ju³ta² ĩ²nxa²te²sa¹wa². Nxĩ¹nha²kxai³ wa²su¹wa²su¹yxaun¹ju³ta² ten³sa³ha²kxai³ wxa²wa³ka³la² wi¹lxai³ju³ta² ten³sa³ha²kxai³ nxe³sa³nha²wa².
3 Txa²wã¹wã³tã³nãu³xa² wxã³hĩ¹nai³tã² wxa²ha³ta³nxa² e³kxi²sain¹to³hẽ¹la². Wãn³txa² ya²la³lyau³xa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³ta¹hi¹nhẽ¹la². Nxe³sain¹jau³xai²na² e³kxi²sain¹jau³xa² ĩ³wi¹lxo³kxi²sai¹nhẽ¹la².
4 Ju¹tai²na² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa². Txa²wẽ³ha³lxai²nãn²tu³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau³ain¹kxai²nãn²tu³ ka³lih³khaix1sa³tu¹wa². Wãn³txa² yau³xã³xa² ĩ³wi¹lxo³kxi²sain¹jau³xa² yũ²nxa³wa².

Kai²ah³la² ĩ³sa²nẽn¹kxi²jau³su²

5 Nxe³sa²lxa². A³lxi¹nxa²ha¹wa². Txa²wã¹wã³tã³nãu³xa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹te²nãu³xai²na² wi¹wi¹nxe² ã³hi²nũ¹nũ³hai¹nĩn¹kxai²nãn²tu³ wain³txi³ kãi³hĩ³nxa¹lxa². Kxã³nxãn²txi³ ĩ²ũ¹hai¹nxãn³kxan²ti³ wi¹kãi³ũ¹hain¹ta¹hi¹nhẽ¹la². Ju¹tai²li² wain³txi³ kãi³i¹lxa².
6 Nxai¹nĩn¹sxã³ tũ¹ka³txai²na² a³lxi²si¹hai¹nĩn¹ju³ta² ĩ³hen³txi³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³te²ki³nãu¹xa² nxe² ĩ³hen³txi³sain¹sĩn¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ ã³waix3txain¹kxai²nãn²tu³ yen³kxa² hau³kot3sxã³ ũ³hũ¹txai¹nhẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² a²sa³wi³ha³lxi³su² ha²kxai³ wi¹kãi³ũh¹txai¹nhẽ³la².
7 A²nxe³te²nãu³xai²li² Je³su²jah¹lai²na² wãn³txa² ĩ³tih³nxe³te³lhxã³ a³li³ain¹ta¹hẽ¹la². Hai³txi³ a²nũ²a² yxo²ĩ²ai¹nxa³te²na² yen³kxi³la³ te³nain¹ta¹hxa³hẽ¹la².
8 Nxai¹nha²kxai³ txa²wã¹ki³na¹xai²na² yxo²ĩ²te²ki³na¹xai²na² so¹lxi³ ãu¹la³kxain¹yah³lxin¹ju³ta² wain³na³la². Nxe³ki³kxai²nãn²tu³ wãn³txa² ya²la³lyau³xa² u²lxi³ ha³ta³nxe³jau³xa² kãi³ũ¹nhũ³nhĩ³ki³tã³la². Nxe³ki³kxai²nãn²tu³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² ĩ³tih³nxain¹kxe³su² ã³non²ta³kxi²nũ¹hain¹ki³tã³la².

Ti³o³tre²fah³la² Te³me²tri³o³jah¹la² he¹ain¹jau³su²

9 Nxa²ha¹te¹ txa²ha³teh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹hẽ³la², Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na²sa¹. Yxãn¹ta¹ Ti³o³tre²fah³lai²na² sa²kxai³lu²

sa²yxo²wet1sai¹nxa³hẽ³la². Sa²yxo²ã³sain¹na²hẽ³la².
Ne³ka³ta²sxã³ yxau²xai³ju³ta³nũ³su² so¹lxi³ ten³jah¹lo²su² na³la².
10 Nxe³ha²kxai³ wxã³na¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
ĩ³ye³kxai¹na¹tu¹wa². Ko̱³nxe³ti³ e³ti³hit1sain¹ta¹hẽ¹la².
Ki³ha¹kxi²sxã³ e³kxi²ta¹hẽ¹la². Nxe³kxa²yu³su²
txa²wã¹wã³tã̱³nãu³xa² Sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xan²tu̱³
ã³wxã³ain¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹le³kxi²nũ¹hai¹nxa³ha²kxai³ yen³kxa²
ãu¹la³kxi²nũ¹hai¹nxa³ha²kxai³ nxain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³yãn¹ta¹
a²nũ²a² ã̱³xai²na²:
— Ãu¹la³kxai¹na¹tũ¹xã¹. Ain¹jau³su² kxan²ti³
hãi¹nxã¹si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³sxã³
ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³te²ki̱³na¹xa² ã³waix3si¹hain¹jau³su²
kwa³na³kxain¹ta¹hẽ¹la².
11 Nxex3sa²lxa². A³lxi¹nxa²ha¹jah¹lo²si¹lxa². Ko̱³nxe³ti³
kãi³ain¹kxa² yã¹txa³hẽ¹la². Wi¹kãi³txa²hẽ³la². Nxe³sxã³
wi¹kãi³sxã³ yxau²xai³te²na² so¹lxi³ Txa²wã¹sũ̱³na² wẽn³su²
na³la². Yxãn¹ta¹ ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³te²na² sa²kxai³lu²
hai³txi³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ²ain¹jah¹lo²su² ti³he¹nxa³wa².
12 Nxa²ha¹te¹ Te³me²tri³o³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
a²yxo²ha³kxa¹ wi¹le³kxain¹ta¹hẽ¹la². Ya²la³lyau³xa²
wi¹le³kxi²ta¹hẽ¹la². Te²yã¹nxe³jau³xa² wi¹le³ũ¹nhũ³na¹wa².
Ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³a¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹nxa¹wa².

Jo³ãu²ah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

13 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² yau³ka³lxa¹txi³
ũ³wha¹li¹la³kxi¹nxa²ha¹jau³xa² yũ²na³la². Yxãn¹ta¹
ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹lha²nxa³lho³la².
14-15 Ye³jen¹na² wxã³sxã³ ĩ²nxa²ha¹tu¹wa². Na²ha¹kxai²nãn²tu̱³
wxa²ne³nxẽ³na² ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wa². Wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
ĩ³wi¹lhi²nxe³sxã³ yxau²xai³lin¹ju³ta³nũ³a² ten³sa³nha²wa².
Wxa²ya̱³lxi³nãu³xai²na² a²ha³ta̱³nxa² ũ³sa²si¹hã³ũh¹nxain¹na³la².
Ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹jau³su² ã³wa²su¹ya³nxa²ha¹wa².
Ta³lun²ya³nxa²ha¹wa².

Jutas

1 Ju³ta²sah³lo²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² a²wa³kxẽ³no³sa²kah³lo²sa¹wa². A³lxi²na¹ha²kxai³ sa²yxo²we¹jah¹lo²su² te²sa¹wa². Txa²wã¹sũ³na² a³lxi²khai¹nx2ti³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ nxe³te²hi²sen³su² ĩ³kaix1so¹nx2ti³jah¹lai²la¹wa². Jã¹nxe³sxã³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²ka² wi¹lyxau³yah³lxi¹lxa². Nxe³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² txa²wãn³txa² ũ³wha²li¹lhxã³ ũ³hũ¹nx2ta¹wa².

2 Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²hau³ko³nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwa̱i³nãu³a² ã³nh̃au²no³nx2ti³si¹hi² a³lxi²khaix1nx2ti³si¹hi² nxe³nx2ti³ti³ten³sa³nha²wa². A²nxe³ju³tai²na² ã²la² kãi²non³nxa²lxi³ju³ta³nũ³a² ten³sa³nha²wa².

Yxo²ĩ²tũ³ka̱³txai²na² hxi²kan¹ki³lxo³tũ³ka̱³txi³su²

3 Txa²wã³tã³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹nha²wa²:

— Txa²wã¹kọ̄³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³kxe³su² ĩ³tih³nxe³nxai¹na¹tũ¹xã¹. Ya³lo³txi³na¹tũ¹xã¹. Nxe³na¹jau³su² txa²ẽ¹nãu³ai²na² wãn³txa² tah²yau³xa² ĩ³tih³nxe³nx2ta¹jau³nũ³a² ain³kxi²nha¹hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹kxe³su² ã³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². Ya³lo³txi³khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la². Kxã³nhxĩ¹nai³tã² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² wãn³txai²li² ũ³hũ²ta³lun²nẽ³na²hẽ³la². Ĩ³wi¹lhin¹ti³hi¹tẽ³kxe³nãu¹xai²na² ũ³hũ²ta³lun²nẽ³na²hẽ³la².

4 Jã¹nxe³ha²kxai³ in³txai²na² ka³lxa²nxa³te²a² hãi³a² ã³nũ²kxi¹nx2tain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³te²nãu³xa² hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹ta¹hxa³hẽ¹la². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹sũ³na² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³kxe³su² te³nai¹nxa³ha²kxai³ wãn³txai²li² ĩ³ya̱¹tain¹ta¹hẽ¹la². A²nxe³te²na² in³txi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² wi¹kãi³ai¹nxa³ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹sxã³ wa³ni̱³lo³nain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³sxã³:

— Je³su²jah³la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³na¹xã¹. Nxe³na¹ha²kxai³: “Ĩ²li³ju³ta² kãi³a¹tũ¹xã¹.” Nxa¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹la¹xã¹. Kọ̄³nxe³ti³ wa³ni̱³lo³na¹kxan²ti³ wi¹tũ¹xã¹. Ki³han³tũ³ka̱³txa² nxain¹te²ju²hẽ³la². Nxain¹kxa²yu³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²yxo²ã³ain¹nũn³ta¹hẽ¹la².

— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²li² hai³txi³ txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²sxa³xã¹. Jah¹lai²li² sa²yxo²we¹te²txã³xã¹. Nxe³ain¹nũn³ta¹hẽ¹la². Jã¹nxe³jau³jau¹xai²na² Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li¹txã³nxa² ã²la² kxã³nxa¹ kọ̄³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²ta¹hxai²hẽ¹la².

5 Ju¹tai²na² whãi²na¹ a³la³kxi²yah³lxi¹lxa². Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ hãi¹sxã³ sa²wa²lho¹xi²te³lhxã³ ain³kxi²xi¹jah³lxi³hẽ¹la². Kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txu¹tai²na² E³ji²ta²ko³xa² yxau²xai³lai¹nhxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te³na¹ Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² hi²sen³su² ã³non²ta̱³kxin²t̪xai¹nhxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A³li³si¹hain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txai²na² h̪ãi¹nx2ti³xah¹lxa³. Nxe³nũ²la² h̪ã̱²wxãn³t̪xa³ a²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²xa³te²nãu³xa² ĩ³ya²lu¹thxa³tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

6 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² ã²la² yãn³tai²na¹ a²wi¹lhĩn¹khai¹xu¹tai²na² oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² ã³nhai¹tũn³te²nãu³xa² sa²kxai³lu² Sũ̱³na² hxi²ka² ũ³whxe³ain¹ko³xu¹tai²na² en²kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³ka³tu̱³ta¹ ha³lo²a² ã²la² wi¹ju³ta² yxo²kwa̱i³no³tai¹nha²kxai³ ã²la² wã³nxĩn¹ju³ta² yxo²kwa̱i³no³tai¹nha²kxai³ nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te²nã̱u³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³kxai³lu² ha³lo²a² ka³nxah³khaix1nxe³je³na² sa²tai³kxi²lã³si¹hain¹jau³su² kwa³na³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxain¹sxã³ yan¹nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² a³ka³nxi²sxã³ wxã³hĩ¹na¹ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹tu¹wa².

7 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu² So³to²ma²thĩ³nãn¹te²nãu³xu¹tai²na² Ko³mo²ra²thĩ³nãn¹te²nãu³xu¹tai²na² a²wa³kan¹thĩn³ti³nãu³xu¹tai²na² nxe³sxã³ oh³xan¹te²a² sa³wi³ha̱³lxi³nãu³xu¹tai²na² te²u¹jã¹nxe² kãi³ain¹nũn³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². In³txa² kuh³lxa³thin¹sxã³ ã³wa³ni̱³lon³kxi²nyhu¹i² a²nũ²a² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹i² nxe³nyhain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³tũ̱³ka̱³txu¹tai²na² sa²kxai³lu² i̱³sa²tẽ³ju³ta³nũ³a² ũ³whxe³si¹jau³nũ³su² ĩ³yĩ¹li²hain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³ju¹tai²na² e³lxah¹ ĩ³yau¹ũ³nhẽ³ju³tai²la¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³ khãuh³lxa³ti³nx2ti³kxa²ya̱n³txi³su² nxe³nx2ta¹wa².

8 Nxa²ha¹te¹ te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² in³txai²na² hãi³a² ã³nũ²kxi¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² te²yã¹nxe² kãi³ain¹nũn³na³la². Hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²ain¹te²nũ³sin²ta²wa². Ĩ²ai¹nha²kxai³ a²nũ²khai³xa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ũ¹nhain¹te²nũ³sin²ta²wa². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² ko̱³nxe³te²lot3sxã³ e²nai¹ni² oh³xan¹te²nãu³xa² ko̱³nxe³ti³hit1jau³su² e³kxi² nxain¹te²nũ³sin²ta²wa².

9 Nx̱a²ha̱¹te¹ Mi³ke²lah³lo²nu¹tai²na² oh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txa² a²wa³li³kha³lah³lai²na² sa²kxai³lu² kũn³te²yã¹nxe² kãi³ta̱¹hxai²nx̱a³hẽ¹la². Moi³se²ah³lo²nu¹tai²na² ya³lu²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Ya³lu²nũ²la² sa²nĩ̱³kxain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu Nxe³hĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹lo²kxai³lu² sa²nĩ̱³kxi²jah¹la²nũ²nũ²khai³xa² te³nha²kxai³

Mi³ke²lah³lo²kxai³lu² sa²nɨ̱³kxi²jah¹la²nũ²nũ²khai³xa² te³nha²kxai³ nyha¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³te³na² Mi³ke²lah³lo²kxai³lu² wi¹lhin¹ye²jah¹lo²kxai³lu² hai³txi³ kǫ̱³nxe³ti³hin¹jau³la³ ĩ³wa²lũ³xi²nyha¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹la². Hãi¹sxã³:

— Txa²wã¹sũ̱³na² ũn³txi³ ĩ³kwa̱i²kxi¹nxa²txai²li¹. Nxe³nyha¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

10 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² in³txai²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a² wi¹ju³ta² wi¹kǫ̱³nhai¹nxa³wa². Nxe³nhai¹nxa³kxa² ha³ta̱³nxãn²txi³ kãin² ha²ya̱³kxa³lxi³la³hi¹tain¹ta¹hẽ¹la². Nxain¹ta¹ ka³yxuh³xa² yã¹nxe³la³sxã³ kuh³lxa³sin¹sxã³ kãi³kxi²nyhu¹i² nũ³kxũn³txi³ he¹kxi²nyhu¹i² nxe³ju³ta² yã¹nxe³la³sxã³ in³txai²na² kãi³ain¹ta¹hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ka³yxuh³xa² yã¹nxe³sxã³ ã³kho³ta³lxi³nyhu¹ain¹sxã³ wã²nxũ̱h¹ ya³lu²yah³lxi³tu¹wa².

11 Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ka² kǫ̱³nxe³ti³hin¹khai¹xain¹kxai²lẽ¹. Ka³ĩ²ah³lo²nu¹tai²na² ai³tĩh³na² kǫ̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ ai³kxa² yã¹nxe³tĩh³na² ã³si³tẽ³kxain¹nũn³na³la². Te²yã¹nxe³jut3su² Ba³la³ãu²ah³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² kǫ̱³nxe³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³yho³hi²nyhu¹txã³nxa² yxo²kwa̱i³nai¹nha²kxai³ ki³han³jau³su² e³sxã³ kǫ̱³nxe³te²lo³tain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxũn³jau³kxai³lu² Ko³rẹ²ah̩³lo²nu¹tai²na² sa²kxai³lu² Moi³sẹ²ah̩³lo²nu¹tai²na² wãn³txa² sa²yxo²ã³i² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³i² nxain¹ta¹hxai²hẽ¹la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ ĩ³ya²lun¹ta²hxa³nain¹ta¹hxai²hẽ¹la². In³txai²li² te²yã¹nxe² ĩ³ya²lun¹tain¹nũ³nha³ta²wa².

12 A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² ã³nũ²kxi¹nx2tain¹sxã³ ya̱³lxi²nyhu¹sxã³ yain³kɨ̱³ju³ta² yain³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²li² hai³txi³ wain³txi³ yai³nai¹nxa³wa². Kǫ̱³nxe³thi¹nain¹kxan²ti³ yain³kxi²nyhu¹e¹nx2tain¹na³la². Yain³txi³yau³xa² ũ̱n³jau³xa² kãin² ĩ³na²ain¹te²ju²hẽ³la². A²yan³txi³nũ³khai³xa² so¹lxi³ wã²nxũ̱h¹ yen³kxi³sxã³ yxo²kwa̱i³no³nhyain¹te²ju²hẽ³la². Oh³sɨ̱³na² yã¹nxain¹na³la². Kãin² sɨ̱³nxuh¹lxi²kxan²ti³ hai³txi³ wẽ³ha²yau³la³ wẽ³hã¹te²sxa³yu²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ hi³sa³ka³txa² yã¹nxain¹nũn³na³la². A²nxe³ka³txai²na² a²nxã̱³kxa² hai³txi³ wi¹lã³nxã̱³kxi²te²sxa³yu²hẽ³la². Nxe³tẽ³tẽ¹kxai²li² sa²ha³txu²kxa²sai¹sxã³kɨ̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³ya³nat3sxã³ ya³lu²te²ju²hẽ³la². Ya³lu²khaix1te²ju²hẽ³la². A²nxe² in³txai²li² nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² wi¹lye²nyhu¹nx2tain¹kxan²ti³ wain³txi³ kãi³ain¹te²sxa³yu²hẽ³la².

13 Te²yã¹nxe³sxã³ ɨ̱³ye³na² ũ̱n³je³na² yã¹nxain¹na³la². It3ta² kãin² sa²ta³kãu³ta³kãu³te²ju²hẽ³la². Kǫ̱³nxe³ti³ wxãun¹jau³xa² kĩ³txi³ sa²ta³kãu³nũ²la² ha³lo²a² sa²ni³sa²tã³te²ju²hẽ³la².

Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxain^{1}na^{3}la^{2}. Kǫ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}tai^{3}tã^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} e^{3}lxah^{2}lxi^{3}yain^{1}tu^{1}wa^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} tu̱^{3}la^{2} heh^{3}sa^{3}ki^{3}su^{2} kwa^{2}ã^{3}nxai^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yãn^{1}txi^{3} ai^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yũ^{1}li^{2}sxã^{3} ã^{3}wxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jãx1te^{2}hũ̱^{3}nxain^{1}na^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}txi^{3} kǫ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} kxãn^{3}sa^{2}yxau^{3}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}hain^{1}tu^{1}wa^{2}. Ka^{3}nxah^{3}sa^{2}tẽ^{3}jen^{3}nũ^{3}a^{2} ã^{2}la^{2} ãu^{1}la^{3}kxi^{2}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. Nxe^{3}je^{3}nai^{2}na^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yãu^{3}ka^{3}ti^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}si^{1}hã^{3}ain^{1}tu^{1}wa^{2}.

14 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} E^{3}no^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} A^{3}tãu^{2}ah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{2}ta^{2}sa^{3}wi^{3}su^{2} ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} kwa^{2}ĩ^{3}yãu^{1}ũ^{3}nhẽ^{3}jau^{3}nũ^{3}su^{2} e^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}. E^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}wxi^{1}. Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} wą̱^{3}li^{2}sxã^{3} wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Wxã^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} oh^{3}xan^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} ka̱^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}tũ̱^{3}ką̱^{3}txa^{2} tẽ^{3}sxã^{3} wxã^{3}nyhain^{1}tu^{1}wi^{1}.

15 A^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{3}ain^{1}kxe^{3}su^{2} wi^{1}lhin^{1}tą̱^{3}nxa^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ki^{3}su^{2} tą̱^{3}nxa^{2} nxe^{2} a^{3}ya^{3}ti^{2}yah^{3}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}tũ̱^{3}ką̱^{3}txai^{2}na^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} a^{3}ya^{3}txi^{2}yah^{3}lxi^{3}tu^{1}wi^{1}. Tũ̱^{1}ką̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txai^{3}tã^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}jau^{3}su^{2} e^{3}kxain^{1}ta^{1}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kǫ̱^{3}nxe^{3}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}si^{1}hain^{1}tu^{1}wi^{1}. E^{3}no^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}tai^{2}na^{2} nxe^{3}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

16 A^{2}nxe^{3}tũ̱^{3}ką̱^{3}txai^{2}li^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}kwą̱^{3}i^{2}txa^{3}lxi^{3}nyhain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3}hin^{1}jau^{3}su^{2} ki^{3}han^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2tain^{1}tah^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. A^{2}ten^{3}nyhain^{1}kxa^{2} so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxain^{1}tah^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yxo^{2}ką̱in^{2}txi^{3} e^{3}kxain^{1}tah^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Yen^{3}kxa^{2} kwa^{2}sa^{2}so^{1}kxain^{1}te^{2}kxa^{3}yą̱n^{3}tı̱^{3}kxai^{3}lu^{2} kwa^{2} ĩ^{3}wi^{1}lhin^{2}kxi^{2}nyhain^{1}tah^{1}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}.

Ju^{3}ta^{2}sah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}jau^{3}su^{2}

17 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} wxã^{i2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}lxi^{1}nx2ta^{1}wa^{2}. Wã^{n3}txa^{2} tĩ^{3}yau^{3}xai^{3}tã^{2} sa^{2}wa^{2}lho^{1}xi^{2}sxã^{3} ain^{3}kxi^{2}xi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}. Je^{3}su^{2} Kris^{2}tu^{3}jah^{1}la^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}kaix1so^{1}tũ̱^{3}ką̱^{3}txai^{3}tã^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

18 Ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} ne^{3}ki^{3}son^{3}ti^{3}wa^{3}kxa^{2} yxau^{3}so^{3}nhĩ^{1}na^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}te^{2}a^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}. Sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} kǫ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} yxo^{2}kwa^{3}lxi^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Kǫ̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}yah^{3}lxi^{3}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} so^{1}lxi^{3} nxe^{2} ã^{3}te^{3}lain^{1}kxa^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}nx2tain^{1}ta^{1}hxai^{2}hẽ^{1}la^{2}.

19 Nxe^{3}nx2tai^{1}nha^{2}kxai^{3} wxa^{2}nũ̱^{3}ką̱^{3}txa^{2} ã^{3}nhai^{2}ta^{3}lxã^{1}si^{1}nx2tain^{1}ju^{3}ta
so^{1}lxi^{3} te^{3}nain^{1}na^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}a^{2} ã^{3}te^{3}nain^{1}kxa^{2}

so¹lxi³ ã³te³nain¹na³la². Hai³txi³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwa̱i³yxau³yah³lxi³hĩ³nx2nxa³wa².

20 Nxa̱¹ha¹te¹ wxã̱i²na² sa²kxai³lu² a³lxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wi¹jau³xa² yxo²ĩ²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Jã¹xah³lxin¹ju³tai³tã² yxo²ĩ²sa²tẽ³jah¹lxi³hẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ã³yxo²nũ¹nxa²lxi³tu¹wa².

21 Txa²wã¹sũ³na² a³lxi¹nx2ti³kxe³su² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la². Kwa²a³na¹ah³lxi³txa³hẽ¹la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wi¹lhin¹sxã³ thãi³ti³la² sa²ha̱u³ko³nx2ti³na³la². Nxe³nx2ti³ha̱²kxai³ ka³te̱³na² wi¹tãu³a² ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa². Nxe³nx2ti³kxe³nũ³su² ya³nãn³ta³ki²la²sa³ wah³nxe² yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².

22 Yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ĩ²khaix1nha¹jah³lxi³hẽ¹la². Wxa²ha³tih³xai²na² ĩ³wã̱³wã̱³ta³kxi²kxai²nãn²tu̱³ thãi³ti³la²nha²sxã³ wxi²kan¹txi³ ĩ³tih³nxe³txain¹yah³lxi³hẽ¹la².

23 A²ha³tih³xa² ã̱³xai²na² yxo²xũ̱n³txi³ ĩ³kwa̱i²kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³kwa̱i²kxi¹txain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ha³nxe² i̱³tho³hũ̱³yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². I̱³tho³nãu³a² hi³a² sa²sai¹xi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ ĩ³yũ¹li²te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ a²nũ²ai²na² ĩ³kwa̱i²kxain¹yah³lxin¹kxai²nã Sũ̱³na² hxi²ki³su² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hain¹ju³ta³lo³tain¹kxa² ã³non²ta³kxi²nũ¹hain¹yah³lxi³hĩ̱³nxa¹lxa². Ãh¹ ha³tih³xai²na² sa²kxai³lu² win¹ta²te²lxi³ thãi³ti³la² ĩ³ye³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹la². Nxain¹yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ wi¹lĩ²nha¹yah³lxi³hẽ¹la², nxain¹kxa²yã¹nxe² kãi³yah³lxi³nũ³nĩn¹kxa²ya̱n³txi³sa². Nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² yxo²kwĩn¹kxi²khai¹nxe³jah³lxi³hẽ¹la².

Sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²ki̱³jau³su²

24-25 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Ĩ³wxi²kin³txi³to³te²lo³jah¹lxi³hẽ¹la². Ĩ³hxi²kan¹kãi²no³ti³hi¹jah¹lxi³hẽ¹la² Ĩ³nũ³kxũn³ti³hi¹jah¹lxi³hẽ¹la². Ĩ³wxi²kan¹ti³hi¹jah¹lxi³hẽ¹la². Nxe³ju³tai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². A²nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ye²yah³lxin¹kxa²ya̱n³txi³su² Jah¹la² so¹lxi³ ĩ³wai³kxũ²sa²tẽ³nx2ti³na³la². Nxe³sxã³ Sũ̱³na² yen³nãu³a² ã³tĩ̱³yah³lxi¹nhĩ¹na¹ wi¹lhin¹khai¹nxe³sxã³ ka³lih³khai¹nxe³sxã³ ã³tĩ̱³yah³lxin¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² so¹lxi³ txa²wã¹ẽ¹nai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa², Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki³sa²kxai³la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² nxe³hĩ¹nu¹tai²nãn¹te²tu̱³ sa²nẽn¹kxi²ki̱³jau³xa² a²yxo²ha³kxa¹ wain³na³la². Nxe² yxau²sa²tẽ³ah³lxin¹tu¹wa². Ya³nx2ta¹wa². Ta³lu²na¹wa².

Apokalipse

1 Ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³wha²li¹txã³nxãi²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² yũ²na³la². Je³su² Kris2tu³jah¹la² sa²kxai³lu² ha³lo²a² ne³khauh²nẽ³ju³ta³nu³a² ĩ³yau¹ũ³nhẽ³jau³xa² yũ²na³la². A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ̱³na² a²yxo²wãn³txa² e³ha²kxai³ Je³su² Kris2tu³jah¹la² ain³kxi²ha²kxai³ nxe³jau³xai²la¹wa². A²nxe³jut3su² ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³a² tah²yu³tan²tu̱³ Je³su²jah³la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³yau¹ũ³ju³tai²la¹wa². A²nxe³sxã³ Kris2tu³jah¹la² hi²sen³su² oh³xan¹jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³na²hẽ³la². Ha³lo²ai²na² a²yxo²ha³kxa¹ Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² a³la³kxi²si¹sa²jau³su² wã²nã³ũh¹sa³na²hẽ³la².

2 Nxa²ha¹te¹ Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a² a³la³kxi²si¹sa²ju³tai²na² a²yxo²ha³kxa¹ wã²nã³ũ¹sa²ju³ta² ha³kxa¹ ũ³wha²li¹lhxã³ ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³hi² Je³su² Kris2tu³jah¹la² wãn³txa² ya²la³lyau³xa² ĩ³yau¹ũ³hi² nxe³sa³na²hẽ³la².

3 Nxe³ha²kxai³ wãn³txai²na² ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³su² jau¹xai²na² wãn³txai²li² ain³kxi²te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ka³li³ha²kxai³ wãn³txai²li² sa²yxo²we¹te²a² a²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³ka³li³ha²kxai³ nxe³ain¹tu¹wa². Hai³tẹxi³ ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³a² u²lxa³wa². Wa³su³txi³ wxã³tu¹wa².

A²si³a³ko³xan¹te²nãu³xa² ũ³wha²li¹la³kxi²jau³su²

4 Nxa²ha¹te¹ ha³tẹh³nxã³nxai²na² txai²li² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹jah¹lo²sa¹wa². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² A²si³a³ko³xan¹te²nãu³xa² nxe² 7 nxe³ tũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹jau³xa²sa¹.

— Txa²wã¹sũ̱³na² wi¹lhin¹ti³hi¹txa²lxi³ju³ta² ten³sa³ha²kxai³ ã³nhãun²nha²ju³ta² ũ³hũ¹nxa²lxi³ju³ta² ten³sa³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² nxe³si¹nx2ti³jau³su² ten³sa³nhai¹. A²nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² a²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ jah¹lain²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³lha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu̱³ jah¹lain²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³lha²kxai³ kxãn³nãu³a¹ jah¹lain²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²sa²tẽ³ha²kxai³ nxe³ Jah¹lo²su² na³li¹. A²nxe³jah¹lain²txi³ wi¹lhin¹ti³hit1txa²ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nhai¹. Te²yã¹nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹lo²nãu³xa² nxe² 7 nxe³te²nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² yxau²xai³lain¹na³li¹. Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² te²yã¹nxũn³sxã³ wi¹lhin¹ti³hi¹txa²ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nhai¹.

5 Te²yã¹nxe³ju³kxai³lu¹ Je³su² Kris2tu³jah¹la² wi¹lhin¹ti³hi¹txa²ti³si¹ha¹jau³su² ten³sa³nhai¹. A²nxe³jah¹lai²li² yxo²ĩ²ki̱³jah¹lai²la¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³lo²kxai³lu² ya³lu²kxi²nẽ³na²hẽ³li¹. Ya³lu²kxi²nẽ³nũ²la² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²hẽ³li¹. Nxe³sxã³ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²te²nãu³xa² ne³ka³ta²sxã³ ĩ³sa²yxau³xi²na²hẽ³li¹. A²nxe³jah¹lain²txi³ hxi²kan¹txi³nãu³xai²na² sa²kxai³lu² Je³su² Kris2tu³jah¹la² sa²yxo²we¹tain¹na³li¹. A²nxe³jah¹lain²txi³ Je³su² Kris2tu³jah¹lain²txi³ a³lxi²nẽ³na³li¹. Nxe² a³lxi²nẽ³lha²kxai³ ya³lu²kxi²nẽ³te²jai¹ti²tu³wi¹. Ya³lu²kxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² txa²wã¹kọ̱³nxe³ti³ kãi³ki̱³ju³ta² ã³na¹si¹nhẽ³jau³su² sa²wa²su¹tẽ³na̱³li¹.

6 Nxe³ha²kxai³la¹ hxi²kan¹khai¹nxe³tũ̱³ka̱³txi³su² nxe³ti³hi¹tẽ³na³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² a²nũ²a² ĩ³ye³ũ¹hain¹tũ̱³ka̱³txi³su² ti³hi¹tẽ³na³li¹. Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² Je³su² Kris2tu³jah¹la² Wĩ³nu²su² ha²kxai³ sa²yxo²wet1sa²tẽ³ki̱³tu¹wi¹. A²nxe³jut3su² Je³su² Kris2tu³jah¹la² wxi²kin³ti³ton³sxã³ kãin²ti³lo³nha²kxai³ ha³lo²a² hãi¹nxe³ko³xa¹ a²wa³kxẽn³su² ti³hit1sa²tẽ³ha²kxai³ nxe³ju³ta² ten³sa³nhai¹. Ya²la³lai²la¹wi¹. Nxe³nx2ta¹wa².

7 Nxa²ha¹te¹ sa²yxo²ka²lah¹nha²sxã³ ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Oh³sĩn³nãu³a¹ Je³su²jah³la² wxã³tu¹wa². A²nũ²a²nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ wã³ko³nxa³te²tu̱³ ĩ²ain¹tu¹wa². Tũ̱¹ka̱³txai³tã² hi³ki²a³la² tẽ³sxã³ ũ³ha³la³ja³lxu³kxi²sxã³ ye³khãuh³lxa³thi¹nain¹tũ̱³ka̱³txai³tã² ĩ²ain¹nũn³tu¹wa². Nxe³sxã³ a²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ nã̱n³tain¹tu¹wa². Nxe³te²sẽ¹la². Wãn³txi³khai³xai²la¹wa².

8 Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— A²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ yen³kxa² yũ²nxa³hĩ¹nu¹ta²kxai³ ka³tẹn³su² yxau²xai³la¹hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ kxã³nãu³a¹ yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ hxa³nhĩ¹na¹ ka³tẹn³su² yxau²sa²tẽ³a¹tu¹wi¹. Hxi²kan¹ta² Si³yxau³ka³jah¹lo²sa¹ha²kxai³ Nũ³kxũn³ta² Si³yxau³ka³jah¹lo²sa¹ha²kxai³ nxe³jah¹lo²sa¹wi¹. A²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³la¹ha²kxai³ nxe³na¹hĩ¹nãn¹te²tu̱³ nxe³te³na¹xãin²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³la¹ha²kxai³ kxã³nãu³a¹ Nxa¹xãin²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²sa²tẽ³a¹ha²kxai³ nxe³ Jah¹lo²sa¹wi¹. Nxe³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah¹la² nxe³tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².

Jo³ãu²ah³la² hxi²sxã³nho³jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²jau³su²

9 Nxa²ha¹te¹ txai²na² sa²kxai³lu² Jo³ãu²ah³lo²sa¹wa². Wxa²wã³tã̱³jah¹lo²sa¹wa². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³yah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²

khãuh³nyhxah¹lxin¹tai²ti²tu³wa². Yxah³lxin¹kxa² yã¹nxe²
khãuhx3nha²nũ³nhxai²na¹hẽ¹la². Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya̱n³tu̱³ti¹
Je³su²jah³la² hi²sen³kxai³lu² ĩ³nxũ²kwa̱i³lxũ¹txi³nẽ³lha²kxai³
ya³nãn³ta³ki²li² yxau²xai³ki̱³tã³la². Hã²wxãn³txa³
kxã³nãu³a¹ Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² yxau³ya³nhẽ³tu¹wa².
Jã¹nxe³na¹ju³kxai³lu² ha³lo²a² ĩ̱³yau³xa² sa²ki³wa³le³ka²wxe³ko³xa²
ũ³tĩ̱¹kxi²sai¹nha²kxai³ yxau²xai³la¹hẽ³la². A²nxe³ko³xai²na²
Pat2mo³ko³su¹ nxe³te²ju²hẽ³la². Nxe³ko³xai²na²
ũ³tĩ̱¹kxi² wxe³sain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
ĩ³hen³txi³na¹ha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
ya²la³lyau³xan²tu̱³ ĩ³yau¹ũ³ha¹ha²kxai³ ũ³tĩ̱¹kxi²
wxe³sain¹na²hẽ³la².
10 Jã¹nxa¹jut3su² a³lan²ti³hĩ¹nai³tã² to³mĩn²ko³
nxe³hĩ¹nai³tãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² tẽ³sxã³
hi¹tai³lhã³na²hẽ³la². Nxe³na¹ti̱³kxai³lu² wãn³txa² kãin²jau³xa²
ain³kxi²na¹hẽ³la². Kwa³jan³ta² wãi²la² hain³txi³hũ̱³nxe²
ain³kxi²na¹hẽ³la². Txa²si³yo³na² hain³nhẽ¹la².
11 Hain³tãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Ha³tẹh³nxã³nxa² tẽ³sxã³ ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. Ha³lo²a²
ĩh¹ju³ta³nũ³a² wãn³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a²
ĩ³yau¹ũ³hai¹si¹hin¹jau³su² ũ³wha²li¹lho¹sẽ¹li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
A²si³a³ko³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² 7 nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa²
ĩ³sa²si¹hã³ũh²xai³nxe³sẽ¹li¹. Nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na²sa¹:
E²fe³so³ nxe³tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³, Es3mir²na³ tũ̱³ka̱³txi³su²
ha²kxai³ Per²ka³mo³ tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Ti³a³ti²ra²
tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Sar²to³ tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Fi³la³tel²fi³a²
tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Lau³ti³se²a² tũ̱³ka̱³txi³su² ha²kxai³
nxe³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xai²na² wãn³txa² ũ³wha³li¹la²kxin¹jau³xan²tu̱³
ũ³sa²si¹hã³ũ²xai³nxe³sẽ¹li¹. Nxe³jau³su² Txa²wã¹sũ̱³na²
nxe³sa³na²hẽ³la².
12 Nxe³na¹ti̱³kxai³lu¹ txa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³la¹:

— Jah¹la² e³jah¹lan²tu̱³ ĩ²a¹tũ¹xã¹. Nxe³na¹ha²kxai³
a²wa³ti³ta²wxe³na¹hẽ³la². Nxe³na¹nũ²la² sa²kĩ̱x3kxi²nẽ³ka³txa²
ka³tha¹li¹ ka³tha¹li¹ ka³tha¹li¹ ka³na³ki¹ sa²kĩ̱x3kxi²nẽ³ka³txa²
ou²ro²wxe³kxi²ka³txa² ĩ²a¹hẽ³la².
13 Ĩ²a¹ju³kxai³la¹ ka¹txai²na² wi³wi³ta³lo³tãu³a² in³txa²
ka³na³ka³na³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². A²nũ²hũ̱³na²hẽ³la².
A²wã²la²ka³lo³a² wi²kxi²nha²ka³lo³ãn²tu̱³ a³lu²ha²kxai³
ãn³yu³tĩ¹la³kxi²na²hẽ³la². Ou²ro²tĩh³na² a²nxũ²kwa̱i³la³nãu³a²
sa³ha³la³ta̱i³nha²hẽ³la².
14 A²ne³ki̱³sa² te²an²tu̱³ hãn³txi³na²hẽ³la². O³ve²a²
we³te²yã¹nxe² hãn³txi³na²hẽ³la². Ne²ve²ki³a² a³lxi̱³ki³a² yã¹nxe²

hãn^{3}txi^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}ye^{3}ki^{3}ki^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}nxe^{2} i̱^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

15 A^{2}yu^{3}kai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kwa^{3}thi^{3}la^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ya^{3}te̱^{3}ya^{3}te̱n^{3}kxa^{2} yã^{1}nx2na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{1}ka^{3}tu̱^{3} nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}tho^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}nhi̱^{3}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ya^{3}te̱^{3}ya^{3}te̱n^{3}khaix1te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{2} a^{2}yu^{3}kai^{2}na^{2} ya^{3}te̱^{3}ya^{3}te̱n^{3}ta^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}yxo^{2}e^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} en^{3}ta^{2}txa^{2} kãin^{2} en^{3}ti^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{2} kãin^{2} e^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

16 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}hxi^{2}ka̱^{2} a^{2}wi^{1}tãu^{3}a^{2} hxi^{2}ki^{3}kxe^{3}su^{2} hi^{3}ka̱^{2}ta̱^{3}su^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki̱^{3}ha̱^{1}li^{1} ki̱^{3}ha^{1}li^{1} ka̱^{3}na^{3}ki^{1} hxi^{2}ki^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}yxo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} txon^{2}ta^{3}kxi^{2}ta^{3}wxi^{2}a^{2} yxo^{2}wi^{1}nha^{2}to^{3}nha^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}yen^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} u^{3}je^{3}na^{3}ka^{2} yã^{1}nxa^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}tã̱^{3}kxai^{2}li^{2} ne^{3}ka^{3}ka^{3}tãu^{3}a^{2} kãin^{2}ha^{3}tet1ha^{2}kxai^{3} kãi^{2}na^{3}lan^{2}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxe^{3}su^{2} a^{2}yen^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} te^{2}xai^{2}jã^{1}nxe^{3}to^{3}nha^{2}hẽ^{3}la^{2}.

17 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{2}a^{1}tãu^{3} yu̱h^{3}lxi^{3}sa^{2}jau^{3}su^{2} a^{2}ne^{3}kxai^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}ya^{3}hi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ya^{3}lu^{2}na^{1}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} ã^{3}ya^{3}hi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} jah^{1}lo^{2}kxai^{3} ĩ^{2}sa^{3}ha̱^{2}kxai^{3} wxa^{2}hxi^{2}waih^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}hxi^{2}waih^{3}sa^{2}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}sa^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Yu̱h^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3} ne^{3}ki^{3}san^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3} te^{2}sa^{1}wi^{1}.

18 Ka^{3}te̱^{3}yah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}i^{1}. Kxã^{3}nxai^{3}tã^{2} ya^{3}lu^{2}na^{1}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} ka^{3}te̱^{3}yu^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} yũ^{3}te^{2}sa^{1}i^{1}. Wãn^{3}txi^{3}khai^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} ya^{3}lu^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}. Ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{1}lo^{2}sa^{1}i^{1}.

19 Nxe^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{2}in^{1}ju^{3}ta^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}li^{1}nha^{2}kxai^{3} hĩ^{1}na^{2} yũ^{3}kxe^{3}su^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}li^{2} yen^{3}kxa^{2} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} yũ^{3}kxe^{3}nũ^{3}a^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}li^{2} nxe^{3}sẽ^{1}li^{1}.

20 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ha̱^{3}lo^{2}a^{2} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}nxa^{2}ha̱^{1}tu^{1}wi^{1}. Hi^{3}ka^{2}ta^{3}nãu^{3}xa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}a^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}hi^{2} sxi^{2}ha^{2} sa^{2}kĩx3kxi^{2}nẽ^{3}ka^{3}txa^{2} ou^{2}ro^{2} wxe^{3}ki̱^{3}ka^{3}txa^{2} e^{3}lxah^{2}lxi^{3} wã^{2}nã^{3}ũ^{1}hi^{2} nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}ta^{2}sa^{1}. Hi^{3}ka̱^{2}ta̱^{3}nãu^{3}xa̱^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{3}ha^{1}li^{1} ka̱^{3}na^{3}ki^{1} nxe^{3}ki^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hi^{3}tẽ^{3}nha^{1}kxen^{3}ti^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} jah^{1}la^{2}nãu^{3}xai^{2}la^{1}i^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} 7 nxe^{3} tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ti^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} sa^{2}kxĩ^{3}kxi^{2}nẽ^{3}ka^{3}ta^{2} 7 nxe^{3}ta^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txin^{3}txi^{2} nxe^{3}ain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}te^{2}sẽ^{1}li^{1}. Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

2

E²fe³so³thĩ³nãn¹tu̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. E²fe³so³thĩ³nãn¹tu̱³ka̱³txa²
Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu²
a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxẽn¹te³nah¹lxi¹:
“Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na¹xai²na² hi³ka̱²ta³nãu³xai²na²
7 nxe³ka³txa³ti³nãu³xai²na² hxi²tẽ³nha¹ka³txai²na²
txa²yxo²wãn³txai²la¹wi¹. Sxi²ha² sa²ki̱³ki³ka³txa²
ou²ro²ka³txai²na² 7 nxe³ka³txa³txi³nã̱u³xai²na²
nu²ki³ye³lã³nãu³a² ai³lha²thet3ta¹kxai²na² txa²yxo²wãn³txai²la¹i¹.
2 Wxa²nu̱³ka̱³txi³nãu³ ĩ³nxai²na² ĩ²nx2ti³te²sa¹i¹.
Yxau²xai³lyah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹i¹. Nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³
o²la³kxi²sxã³ yxau³yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹i¹.
Ko̱³nxe³ti³ kãi³te²la³ te³nxa²lxan³tai¹ti²tu³wi¹.
Txa²sa³wit3su² ki³lxo³tain¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹
ĩ³wa³ka³nxe³sain³yah³lxi³sã²nĩn¹tai¹ti²tu¹wi¹. Nxe³yãn¹ta¹
ĩ³ki³ha¹kxi²nẽ³tu̱³ka̱³txi³sa²kxe³su² a³ya³tain¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
3 Te²yã¹nxe³sxã³ ha³lo²a² ko̱³nxe³kxi¹nx2ti³tai¹ti²tu³wi¹.
Txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu²
ye³khãuh³lxa³thi¹nx2ti³tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³kxa²ha³ta̱³nxãn²ti³
hai³txi³ ã³na¹sah²lxan³tai¹ti²ti¹. Hãi¹nxe³sxã³ thãi³ti³la²
wi¹lo²la³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
4 Nxe³ta¹ kxã³nxa² a³lxi²khaix1sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹.
Yxãn¹ta¹ hĩ¹nai²na² jũ¹nxa² so¹lxi³ a³lxi²sah¹lxi¹lxi¹. Ju¹tai²li²
ten³sa²nxa³nhai¹.
5 Nxe³sxã³ wi¹lĩ²nha¹jah¹lxi³hẽ¹li¹. Ĩ³ãin²ta³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹.
Wi¹kãi³yah³lxin¹kai³ jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹
nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ wa̱³li²na¹tu¹wi¹. Wa̱³li³na¹kxai²nãn²tu̱³
sxi²ha² sa²ki̱³ta³ka³txa² tẽ³ki̱³ka³tu̱³ ka³txã̱³xa²
ka³txa² sa²wih³wẽ̱³no³ki̱³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²
yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ã̱³xai²na² sa²wih³wẽ̱³no³nx2ti³sxã³
txa²wẽ³ha³lxi³te²lo³tai¹na¹ha³ta²wi¹. Ĩ³ãin²ta³kxi²nha²lxan³kxai²nãn²tu̱³
nxe³nx2ta¹ha³ta²wi¹.
6 Nxe³yãn¹ta¹ wi¹kãi³ah³lxin¹ju³ta² yũ³yah³lxi³nũ³ni¹lxi¹.
Ni³ko³lai²ta² nũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³hi¹nha²kxai³
yxo²kwĩ̱¹kxi²sa³nhai¹. Tũ¹ka̱³txai²na² yxo²kwĩ̱¹kxi²na¹kxa²yã¹nxe²
yxo²kwĩ̱¹kxain¹yah³lxi³nũ³nĩn¹tai¹. Ju¹tai²li² wain³txi³
kãi³yah³lxi¹lxi¹.
7 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la²
ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³li¹. Ya²la³tu̱³
wi¹ko̱³nh²ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²li²
wi¹lain³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A³lxi²khaix1sah²lxin¹sxã³
yxau²xai³lyah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kxã¹nãu³a¹ hi³sa³ka³txa²
hi³a²nxã̱³kxa² Txa²wã¹sũ̱³na² ha³lo²a² wi¹wen¹te²a²

ka³tẹn³sa²sih¹kḭ³txã³kxa³nxũ³a² ka³ten³si¹nhẽ³nxa³ki³nũ³a² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la².

Es3mir²na³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

8 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. Es3mir²na³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxẽn¹te³nah¹lxi¹: “Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² a²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹lo²su² te²sa¹ha²kxai³ ne³ki³san¹jah¹lo²su² te²sa¹ha²kxai³ te²sa¹wi¹. Kxã³nxai³tã³ ya³lu²na¹hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²na¹hẽ³li¹. Hĩ¹na² ka³tẹn³su² yxau²sa²tẽ³a¹wi¹. A²nxe³na¹jut3su² txa²yxo²wãn³txai²la¹wi¹.

9 O²la³kxah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. Khãuhx1nyhah¹lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. Yen³kxi³txa²yah³lxin¹kxe³su² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. Yxãn¹ta¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na¹ Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² wi¹lũ³yho³hi¹nx2ti³ju³ta² yũ²na³li¹. Jã¹nxe³sxã³ ko̱³nxe³te²lo³nx2tain¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. Nxe²e³kxi¹nx2tain¹tũ̱³ka̱³txa² hai³txi³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³khai³su² nxa³wi¹. Ki³ha¹kxi³nẽ³lhxã³ Ju³te²a² nũ̱³ka̱³txi³su² ki³lxo³nyhain¹na³li¹. Yxãn¹ta¹ ai¹nxa³wi¹. Sa³ta³na²jah¹la² sa³wi³ha³lxi³khai³sain¹na³li¹.

10 Nxa²ha¹te¹ khãuh³lxa³thin¹ju³ta³nũ³su² hxi²waun³txi³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxex3sah²lxi³wxi¹. A²ta³a² hi²sen³su² wxa²nũ̱³ka̱³txa² ĩ²li³te²la³ tẽ³sxã³ sxi²ha² kan²thĩ³na² ã³na¹sxã³ ũ³tĩ¹kxi²si¹nx2ti³ha³tai¹. Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³sih¹yah³lxin¹jau³nũ³su² ten³na³li¹. Nxe³sxã³ a³lan²ni²ju³ta² ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ 10 nxe² a³lan²ni²tãu³a² khãuh³lxa³ti³yhah¹lxin¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ti³ha³tai¹. Yxãn¹ta¹ nxũ²kwa̱i³lxũ¹sxã³ Je³su²jah³lo²na¹xai²na² Txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sah¹lxi³hẽ¹li¹. Su²lhã³nxa²lxain¹kxan²ti³ Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³sah¹lxi³txa³hẽ¹li¹. A²nũ²a² wi¹kãi³kxai²nãn²tu̱³ ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² ũ³hũ¹te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ sa²yxo²wet1sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ka³ten³sa²tẽ³yah³lxin¹ju³ta³nũ³a² nxe³te²lo³nx2ta¹tu¹wi¹.

11 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³li¹. Ya²la³tu̱³ wi¹ko̱³nh²ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²li² wi¹lain³kxi¹txain¹yah³lxi³hẽ¹li¹. A³lxi²khaix1sah²lxin¹sxã³ yxau²xai³lyah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ya³lu²nx2ti³ju³ta³nũ³su² yũ²sa²tẽ³yah³lxan³tho³li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la².

Per²ka³mo³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

12 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}xi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Ũ^{3}wha^{2}li^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Per^{2}ka^{3}mo^{3}thĩ^{3}nãn^{1}tṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}tṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{3}la^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhi^{1}hin^{1}jau^{3}su^{2} nxẽn^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Nxex3sah^{2}lxi^{3}wxi^{1}. Txai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} wxi^{2}txo^{1}kxi^{2}xai^{3}ta^{3}wxi^{2}a^{2} tẽ^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} Txa^{2}yxo^{2}wãn^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}.
13 Wxa^{2}nṵ^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2ti^{3}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2ti^{3}te^{2}sa^{1}wi^{1}. Nxe^{3}tãu^{3}a^{2} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} nũ^{3}kxũn^{3}sxã^{3} a^{2}yxau^{3}txi^{3}khai^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} Txa^{2}ĩ^{3}lxa^{2} so^{2}yxau^{3}yah^{1}lxi^{1}lxi^{1}. Hai^{3}txi^{3} Txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sah^{2}lxan^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Ãn^{3}ti^{3}pa^{2}jah^{3}la^{2} hi^{2}sẹn^{3}su^{2} Txa̱^{2}wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hẹn^{3}txi^{3}nx2ti^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Hai^{3}txi^{3} sa^{2}yxo^{2}ã^{3}sa^{2}nũ^{3}nxa^{3}tai^{1}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} su^{2}lhã^{3}ain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}la^{2} a^{2}yxau^{3}txi^{3}khai^{3}xa^{2} su^{2}lhã^{3}ain^{1}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}.
14 Nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}ta^{1} jũ^{1}nxa^{2} ĩ^{3}kwa̱^{i2}kxi^{2}nx2ta^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}na^{1}wi^{1}. Wxa^{2}nṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} Ba^{3}la^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{1}tã^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}a^{2} yũ^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ba^{3}la^{3}ãu^{2}ah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}sxa^{3}tai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} Ba^{3}la^{2}kah^{3}la^{2} ain^{3}kxi^{2}so^{1}ha^{2}kxai^{3} I^{3}sa^{3}e^{2} nṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}si^{1}hain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} Ba^{3}la^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}ta^{2}kxai^{3}lu^{2} e^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}, I^{3}sa^{3}e^{2} nṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} ain^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Yain^{3}txi^{3}su^{2} a^{2}ta^{3}a^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}yah^{3}lxi^{3}sã^{2}nĩn^{1}ka^{3}tṵ^{3} hã^{2}wxãn^{3}txa^{3}nũ^{2} yain^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} wi^{1}na^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} so^{1}nyhah^{2}lxan^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} ũ^{3}whĩn^{1}ta^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} wain^{3}na^{3}li^{1}.’ Ba^{3}la̱^{2}kah^{3}lo^{2}nu^{1}ta̱^{2}kxai^{3} nxẽn^{3}txain^{1}ta^{1}hxai^{2}ti^{3}ai^{1}ti^{2}tu^{3}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tai^{2}li^{2} wain^{3}ti^{3}he^{1}nxa^{3}wi^{1}.
15 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Ni^{3}ko^{3}lai^{2}ta^{2} nṵ^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}te^{2}na^{2} yũ^{3}yah^{3}lxi^{3}nũ^{3}ni^{1}lxi^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}tai^{2}la^{1}wi^{1}.
16 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sa^{2}yxo^{2}wet1syah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}syah^{1}lxan^{3}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ye^{3}jen^{1}na^{2} wa̱^{3}li^{3}na^{1}tãu^{3}a^{2} ã^{3}nhe^{1}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Hi^{3}ki^{2}a^{3}la^{2} txa^{2}yxo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}sai^{1}ta^{3}wxi^{2}ai^{2}na^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ã^{3}nhe^{1}kxi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.
17 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}na^{3}li^{1}. Ya^{2}la^{3}tṵ^{3} wi^{1}ko̱^{3}nh^{2}ti^{3}ten^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} a^{2}wãn^{3}txai^{2}li^{2} wi^{1}lain^{3}kxi^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. A^{3}lxi^{2}khaix1sah^{2}lxin^{1}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lyah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} yain^{3}txa^{2} oh^{3}nãn^{1}te^{2}a^{2} yain^{3}txa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} txah^{3}lxa^{3}ki^{3}a^{2}

wi¹ki³a² ki³wa²su¹ wa²su¹ki³khai¹nxe³ki³a² hã³ki³an²tu̱³ ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. A²nxe̱³ki³ai̱²na² a²txai̱²na¹ a̱²ĩ³lxa̱² tah²yau³xa² ĩ³lxih¹nx2ti³jau³nũ³a² ũ³wha³li¹la³kxi²tu¹wi¹. A²nxe³sxã³ ĩ³lxi¹nx2ta¹jau³nũ³a² a²nũ²a² a̱³xa² ĩ²ti³hex1jau³sxa³wi¹. Hãi¹nxe³sxã³ ĩ³lxih¹nx2ta¹te² ĩ³nxai²na² so¹lxi³ ĩ²yah¹lxin¹tu¹wi¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la².

Ti³a³ti²ra²thĩ³nãn¹tu̱³ka³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

18 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. Ti³a³ti²ra²thĩ³nãn¹tu̱³ka³txa² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹su̱³na² Ta²hah³lo²sa¹wi¹. Txa²ye³ki³ki³a² sa²kxai³lu² ha³nxe² i̱³kxa² yã¹nxe²na³li¹. Txa²yu³kxai²na² sa²kxai³lu² kwa³thi³la³ka³lo³a² ya³te̱³ya³te̱n³ka³lo³a² yã¹nxe²na³li¹. A²nxe³ka³lo³a² ha³nxe² i̱³tho³xa² ya³te̱³ya³te̱n³ta³kxi²khaix1nxe³ka³lo³ai²li² Txa²yu³kxa² yã¹nxe²na³li¹. Nxe³jah¹lo²su² te²sa¹wi¹. A²nxe³na¹jau³su² Txa²yxo²wãn³txai²la¹wi¹.

19 O²la³kxah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. A²nũ²a² a̱³xa² a³lxi²yah³lxi¹lxi¹. A²nũ²a² a̱³xa² khãuh³lxa³thi¹nx2tain¹kxan²ti³ Txa²wã¹su̱³na² ha²ya̱³kxa² yxo²ĩ²ah²lxa³lxi¹. A²nũ²a² a̱³xa² wi¹kãi³ũ¹hain¹yah³lxi¹lxi¹. Ya³nãn³ta³ki²li² kãi³ũ¹hah³lxi¹lxi¹. Ju¹tai²na² ha³kxa¹ ĩ²te²sa¹wi¹. A²wi¹lhĩ¹nai³tã² wi¹lo²la³kxah¹lxin¹ju³ta² kãi²nxa³tai¹ti²tu³wi¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹na¹ ã²la̱² kãi²non³sxã³ wi¹lo²la³kxah¹lxi¹lxi¹.

20 Nxe³ta¹ wi¹lxa³ju³ta² yũ³yah³lxi³nũ³ni¹lxi¹. Je³sa³be²la³ka³lxa² ko̱³nxe³thin¹khaix1ta¹ka³lxu³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. Ta¹ka³lxa² yã¹nxe³te²su² te²a² wxa²nũ³kwa̱i³ye³la³nãu³a² yũ³yah³lxi¹lxi¹. A²nxe³ta¹ka³lxai²na² ki³ha¹kxi²sxã³ e³te³nah¹lxi¹: ‘Txai²li² Txa²wã¹sũ³na² wãṉ³txa² ĩ³hen³txi³ta¹ka³lxu³su² na¹wi¹. Na¹ha²kxai³ ã³si³tẽ³kxi²sah¹lxi³hẽ¹li¹.’ Nxe³jau³xa² e³ta¹ka³lxu³su² na³li¹. Yxãn¹ta¹ kãin²ki³han³na³li¹. Ain³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³ti³ kãi³sih¹nx2ti³ha³tai¹. Ko̱³nxe³ti³ wa³ni̱³lon³sxã³ kãi³sih¹nx2ti³ha³tai¹. Yain³txi³su² a²ta³a² ũ³hũ¹nhyain¹kxa² yain³sih¹yah³lxin¹jau³su² ĩ³tih³nxe³nx2ti³nũ³nha³tai¹.

21 Nxa²ha¹te¹: ‘Ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ã³na¹sxã³ ã³yxo²o³tũ¹sa³tũ¹xã¹.’ Sa²ju³ta³nũ³su² wahx3na¹hẽ¹li¹. Yxãn¹ta¹ hai³txi³ ten³ti³he¹nx2nxa³hẽ³li¹, ta¹ka³lxu²su¹.

22 Nxe²nxa³ha²kxai³ ĩ³ta³ka̱³txa² ĩ³ton³kxi²sxã³ sxa³si¹ha¹tu¹wi¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ in³txai²na² ko̱³nxe³ti³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ain¹te²na² sa²kxai³lu² kãin²

khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}si^{1}hai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sãn^{2}sxã^{3}ã^{3}yxo^{2}o^{3}tũ^{1}sai^{1}nxa^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.

23 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sun^{2}tã^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxa^{1}jut3su^{2} na^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lhain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} wi^{1}ko̱^{3}nxẽn^{2}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}ẽ^{1}nãn^{1}jau^{3}su^{2} wã^{3}ko^{3}nxa^{3}te^{2}tu̱^{3} a^{3}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. Nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ĩ^{2}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lya^{3}sain^{1}te^{2} ĩ^{3}nxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wi^{1}lĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sah^{1}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} wain^{3}txi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}nh^{2}sãn^{2}sxã^{3} wi^{1}ta̱^{3}nxa^{2} ko̱^{3}nxe^{3} ta̱^{3}nxa^{2} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} wain^{3}txi^{3} ũ^{3}yho^{3}hi^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.

24 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ti^{3}a^{3}ti^{2}ra^{2}thĩ^{3}na^{2} yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ta^{1}ka^{3}lxai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{2}lxan^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} a^{2}sa^{2}te^{1}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} Sa^{3}ta^{3}na^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}jah^{2}lxan^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}txi^{3} tah^{2}yau^{3}xa^{2} kwa^{3}na^{3}nx2ta^{1}jau^{3}xa^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

25 Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wi^{1}ko̱^{3}nhah^{1}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}ah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wi^{1}kãi^{3}si^{1}jau^{3}xu^{1}tai^{2}na^{2} kãi^{3}sa^{2}tẽ^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Wa̱^{3}lxin^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} wi^{1}kãi^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.

26-27 Jã^{1}nxe^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}ju^{3}ta^{2} wxã^{3}nũ^{1}nx2ti^{3}kxan^{2}ti^{3} txa^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sa^{2}tẽ^{3}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} wa̱^{3}li^{2}na^{1}tãu^{3}a^{1} txa^{2}hxi^{2}ka^{1}na^{1}ju^{3}ta^{2} Txa^{2}wĩ^{3}na^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kat1sa^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txa^{2}ta^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Kwa^{3}thi^{3}la^{3}ka^{3}txa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}ki̱^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} wa^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}te^{2}la^{3} hĩ̱^{3}ki̱^{3}tã^{3}li^{1}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} nũ^{3}kxũn^{3}txi^{3} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Sa^{2}yxo^{2}wet1sai^{1}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kwa^{3}ta^{3}lẽ^{3}na^{2} kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} a^{3}lun^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} ã^{3}kho^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} sa^{2}yxo^{2}wet1sai^{1}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}si^{1}hain^{1}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}.

28 Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} hi^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} yãn^{3}ta^{2} ĩ^{3}yũ^{1}li^{2}nxa^{3}ta̱^{3}lxa^{1} te^{2}hi^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.

29 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} Yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} ĩ^{3}tih^{3}nxe^{3}nx2ti^{3}ju^{3}ta^{2} ten^{3}na^{3}li^{1}. Ya^{2}la^{3}tu̱^{3} wi^{1}ko̱^{3}nh^{2}ti^{3}ten^{3}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}wãn^{3}txai^{2}li^{2} wi^{1}lain^{3}kxi^{1}txai^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.” Je^{3}su^{2}jah^{3}la^{2} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

3

Sar²to³thĩ³nãn¹tũ³kạ³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. Sar²to³thĩ³nãn¹tũ³kạ³txa² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹lo²nãu³xa² 7 nxe³te²nãu³xa² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² yxau²xai³lain¹te²nãu³xa² Txa²hxi²ka³nãu³a² yxau³ai¹nha²kxai³ hi³ka²ta³nãu³xa² 7 nxe³ki³nãu³xa² Txa²hxi²kạ³nãu³a² tẽ³a¹ha²kxai³ nxe³jah¹lo²sa¹wi¹. A²nxe³na¹jau³su² txa²yxo²wãn³txai²la¹wi¹. Wxa²nũ³kạ³txi³ ĩ³nxai²na² o²la³kxi²yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. ‘Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²jah¹lo²sa¹wi¹.’ Nxe³yah³lxi¹lxi¹. Yxãn¹ta¹ hai³txi³ yxo²ĩ²syah²lxa³lxi¹. Nxe³syah¹lxa³nha²kxai³ ya³lu²jah¹lo²su² te²yã¹yxah³lxi¹lxi¹.
2 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ ã³yxo²o³tũ¹sxã³ yxo²ĩ²sah¹lxin¹kxai³ jã¹nxe³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tụ³ a²nũ²a² txu¹lxi²te²su² te²a² yã¹yxah¹lxi³hĩ³nxa¹lxi¹.
3 Nxe³ha²kxai³ yãn³txai²nãn¹jau³xa² sa²wa²lho¹xi²sxã³ ain³kxi¹xi¹jxah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³jau³xai³ta³lxi² wi¹kọ³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Kọ³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta² ã³na¹jah³lxi³sxã³ ã³yxo²o³tũ¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Ye³ten³sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Wa³su³txi³ wạ³li²na¹tu¹wi¹. Kọ³nh³yhah¹lxan³tãu³a² wxã³ye¹nx2ta¹ha³ta²wi¹. Wxa²yen³kxa² kãi³ũh¹nx2ti³te³lhxã³ wxã³jah¹la²yã¹nxa² wa³su³txi³ wxã³na¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²lẽ¹.
4 Sar²to³thĩ³nãn²tũ³kạ³txi³ ĩ³nxai²na² a²wã³kxi³nãu³ ĩ³nxai²na² wi¹lhin¹sxã³ yxau³yah³lxi¹lxi¹. Wã²la² ĩ³nxạ̃³txi³nxa³kxe³hũ³nxe² kãin² kọ³nxe³ti³ kãi³yah²lxan³te³nai¹ti²tu³wi¹. Yxah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² wã²la² hã³kạ³lo³a² ũ³whi²kxi²nha² kxa²yã¹nxe³ kxe³hũ³nxe² wi¹kãi³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² ã³si³tẽ³kxi²syah¹lxin¹tu¹wi¹, wain³txi³ kãi³ye²yah³lxi¹nha²kxai³lu¹.
5 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ kọ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² wxã³nũ¹nx2ti³kxan²ti³ txa²wãn³txa² sa²yxo²wet1sa²tẽ³yah³lxin¹kxai²nãn²tụ³ wã²la² hãn³ka³lo³a² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹kxai²nãn²tụ³ a²nũ²a²nãu³ ĩ³nxai²na² ka³tẹn³su² yxau²xai³si¹hah³lxi³te²nãu³ ĩ³nxai²na² wxa²ĩ³lxa² ha³tẹh³nxã³nxa² ka³tẹn³ti³hi¹tẽ³txã³nxa² ã²la² ũ³wha²li¹la³kxi²te²ju²hẽ³li¹. Nxe³txã³nxai²na² tẽ³sxã³ wxa²ĩ³lxi³la³ ũ³ka³ne³ta¹ju³ta³la³ yũ²nxa³lho³li¹. Nxe³na¹kxa²yo³su² Txa²wĩ³na² ĩ³ye³yxo²nũ¹nx2ta¹tu¹wi¹.

Nxe³nx2ta¹ha²kxai³ Txa²wĩ³na² ain³kxi² oh³xan¹tu̱³ka̱³txa² ain³kxi² nxe³sain¹tu¹wi¹.
6 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹su̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³li¹. Ya²la³tu̱³ wi¹ko̱³nh²ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²li² wi¹lain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la².

Fi³la³tel²fi³a²thĩ³nãn¹tu̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

7 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. Fi³la³tel²fi³a²thĩ³nãn¹tu̱³ka̱³txa² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sa²sxã³ yxau²xai³tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² Wi¹lhin¹ju³khai³nxe² A²si³yxau³jah¹lo²sa¹wi¹. Ya²la³ju³khai³nxe² a²si³yxau³jah¹lo²sa¹wi¹. Txai²na² so¹lxi³ Txa²wã¹su̱³na² ha³lo²a² yxau²xai³te²la³ ju³ta³nũ³a² ĩ³hau³ko³jah¹lo²sa¹wi¹. ‘Ã³wih¹sxã³ yxau²xai³txu¹li¹.’ Ta̱³nxa²: ‘Ã³wih¹sxã³ yxau²xai³lin¹ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³lho³li¹.’ Ta̱³nxa², nxe² ĩ³ye³sxã³ hau³ko³jah¹lo²sa¹wi¹. A²nxe³na¹jau³xai²li² txa²yxo²wãn³txai²la¹wi¹.
8 Wxa²nu̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² o²la³kxi²yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. Ha³lo²a² ũh³yxo²than²kxi¹nx2ta¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ ẽ¹nãn¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: ‘Ha³lo²a² ũh³yxo²tĩ¹a¹tũ¹xã¹.’ Nxe³kxan²ti³ hai³txi³ hxi²kan¹txi³ ũh³yxo²tĩ¹kxi¹nx2ti³xa³lho³li¹. Jũ¹nxe² nũ³kxũn³yah³lxi¹lxi¹. Txa²wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi¹lxi¹. Hai³txi³ Txa²wãn³txa² sa²yxo²ã³syah²lxa³lxi¹.
9 Nxe³ha²kxai³la¹ Sa³ta³na²jah¹la² wãn³txa² sa²yxo²we¹tu̱³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹na²hẽ³li¹. ‘Ju³te²a² nu̱³ka̱³txi³su² sĩn¹te²sa¹wi¹.’ Nxe² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2tain¹sxã³ ĩ³ye³kxi¹nx2tain¹na²hẽ³li¹. A²nxe³tu̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² kwa³na³ai¹na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu̱³ ya̱u³son³sxã³ ã³ka³ti³wxe³nu¹nx2tain¹tu¹wi¹. Nxe³nũ²la² ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2tain¹tu¹wi¹. Jã¹nxe³sxã³ a³lxi¹nx2ta¹ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wi¹.
10 Yãn³txai²na² a²nũ²a²nãu³xa² yuh³xai²nãn¹ko³xan¹tu̱³ka̱³txa² txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sai¹nxa³tu̱³ka̱³txa² kãin² khãuh³lxa³ti³hi¹nain¹tu¹wi¹. Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹si¹jau³su² khãuh³lxa³ti³hi¹nain¹tu¹wi¹. Nxe³nxa̱²ha¹te¹ wxa²nu̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² hai³txi³ yxah²lxan³tho³li¹. Wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³a¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³na¹kxan²ti³ khãuh³lxa³ti³nha¹tai¹ti²tu³wi¹. Nxe³na¹ju³ta² ĩ²syah¹lxin¹tai¹ti²tu³wi¹. Yxah³lxin¹sxã³ wi¹ko̱³nyhah¹lxi¹nhẽ³li¹.

Yxah³lxi¹nha²kxai³ khãuh³lxa³ti³nhain¹ju³ta³nũ³ai²kxai³lu² wã²nxũ̱h¹nx2ti³xa³lho³li¹.
11 Jã¹nxa¹jau³su² wa³su³txi³ wa̱³li²na¹tu¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³ kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxin¹ju³ta² kwa²a³na¹yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Wi¹ko̱³nha¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxi¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² wi¹la² ũ³yho³hi¹nx2ti³tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ kan²txi³ yxo²ĩ²sah²lxan³kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² hxi²ki³kxai³lu² wi¹la² ũ³yho³hi¹nx2ti³ju³ta² yũ²nxa³lho³li¹.
12 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²a² ĩ²li³te² ĩ³nxai²na² kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²sxi²ha²nãu³ai²na² ũh³wxe³nũh¹nx2ta¹tu¹wi¹. Sxi²ha² ũ³nhe³hẽ¹wxe³ta³ka³txa² yã¹yxah³lxin¹tu¹wi¹. Nxe³thĩ¹nai²na² kan²txi³ yxau²sa²tẽ³yah³lxin¹tu¹wi¹. A²nxe³thĩ³na² a³li³xi²yah³lxin¹ju³ta²nũ³a² ten³yah²lxan³tho³li¹. Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a¹ a²ĩ³lxa² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²je³na² a²ĩ³lxa² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² tah²yen³su¹ oh³xa² ka̱³nxi³thĩn³su² nxe³te²sẽ¹la². A²nxe³txa²ĩ³lxai²na² ũ³hũ¹nx2ti³nũ³na¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su² txa²ĩ³lxi³khai³xa² tah²yau³xa² ũ³hũ¹nx2ta¹tu¹wi¹.
13 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³li¹. Ya²la³tu̱³ wi¹ko̱³nh³ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²li² wi¹lain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la².

La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ³tih³nxe³jau³su²

14 Nxe³nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² ĩ³ye³kxi²xi²te³nah¹lxi¹:
— Ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. La³o³ti³se²a²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sa²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²hxi²kan¹jah¹la² ũ³wha²li¹lhi¹hin¹jau³su² nxe³te³nah¹lxi¹: “Nxex3sah²lxi³wxi¹. Txai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² ã³ye³yxo²nũ¹jah¹lo²sa¹wi¹. Wãn³txa² ya²la³lyau³su² ã³ye³yxo²nũ¹jah¹lo²sa¹wi¹. A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²nãn²tu̱³ yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³sxã³ ĩ³yũ¹jah¹lo²sa¹wi¹. A²nxe³na¹jau³su² txa²wãn³txai²la¹wi¹.
15 Wxa²nũ̱³ka̱³txi³ ĩ³nxai²na² o²la³kxi²yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³te²sa¹wi¹. A³lxi²sah¹lxa³nha²kxai³ a̱n³ta³kxi²sah¹lxa³nha²kxai³ nxe³sah¹lxa³lxi¹. Nxe³sah¹lxan³kxe³su² ã³ten³sah¹lxa³lxi¹. Nxe³yah³lxin¹ju³ta² ĩ̱³yau³xa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. Nxe³sxã³ a³lan²jau³xa² yã¹yxah²lxa³nha²kxai³ sũ²yau³xa² yã¹yxah²lxa³nha²kxai³ nxe³yah²lxa³lxi¹. Kwa²a³lan²sxã³ wa³lo³lo³yau²jau³xa² yã¹yxah³lxi¹lxi¹. A³lan²jau³su² ta̱³nxa² sũ²jau³su² ta̱³nxa² ne³ka²yã¹nxe²yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wi¹.

16 Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} yxah^{2}lxa^{3}lxi^{1}. Hãi^{1}sxã^{3} kwa^{2}a^{3}lan^{2}sxã^{3}
wa^{3}lo^{3}lo^{3}yau^{2}jau^{3}xa^{2} yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}yau^{3}xa^{2}
ĩ^{3}ka^{3}su^{3}hã^{1}ki^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}yen^{2}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}.
17 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} e^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}na^{3}li^{1}.
E^{3}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: ‘Yen^{3}kxih^{3}khai^{1}nxa^{1}wi^{1}.
Yen^{3}kxa^{2} taut3to^{3}ta^{1}kxe^{3}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}wi^{1}.’ Wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
nxe^{3}yah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}ta^{1} hai^{3}txi^{3} wi^{1}kõ^{3}nyhah^{1}lxa^{3}lxi^{1}.
Khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}nha^{2}khai^{1}yhah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nx2tain^{1}tũ^{3}ka^{3}txi^{3}syah
Yen^{3}kxi^{3}txa^{2}jah^{1}la^{3} yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Txa^{2}wãn^{3}txa^{2}
yxo^{2}ĩ^{2}sah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}yah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} ye^{3}han^{3}jah^{1}la^{2}
yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}. Wã^{2}la^{2}ka^{3}lo^{3}khai^{3}xa^{2} hxan^{3}kxi^{2}kxa^{2}
yã^{1}yxah^{3}lxi^{1}lxi^{1}.
18 Yxah^{3}lxi^{1}nha^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} ou^{2}ro^{2}ki^{3}a^{2} tẽ^{3}ki^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
ha^{3}nxe^{2} i^{3}tho^{3}xa^{2} ũ^{3}whi^{3}lhãn^{2}nũ^{2}la^{2} a^{2}nxa^{3}ti^{3} te^{2}ai^{2}na^{2}
ĩ^{3}sai^{1}kxi^{2}sxã^{3} ĩ^{3}ya^{3}te^{3}ya^{3}te^{3}kxi^{2}khai^{1}nxe^{3}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ki^{3}ai^{2}na^{2} so^{1}kxah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} yen^{3}kxi^{3}nyhah^{2}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
oh^{3}nãn^{1}ta^{2} yen^{3}kxa^{2} ũ^{3}hũ^{1}nx2ta^{1}tu^{1}wi^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3}
wã^{2}la^{2} hã^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whi^{2}kxi^{2}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
a^{2}nũ^{2}so^{1}lxi^{3} wãn^{2}txa^{2}ju^{3}ta^{2} ĩ^{2}nx2tai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
ko^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}yah^{3}lxin^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}wa^{2}su^{1}txa^{2}ha^{1}tu^{1}wi^{1}.
Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{2} ye^{3}ka^{3}tũ^{3}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} wah^{3}ha^{2}
ũ^{3}yhe^{3}kẽ^{1}nyhah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ye^{3}wi^{1}lwe^{2}nxi^{2}nx2ti^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{1}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}hau^{3}ko^{3}txa^{2}ha^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}wi^{1}.
Nxe^{3}ye^{1}nx2ta^{1}wi^{1}.
19 Jã^{1}nxe^{3}na^{1}jut3su^{2} a^{3}lxi^{2}khaix1na^{1}kxah^{3}lo^{2}su^{2}
ĩ^{3}hau^{3}kot3xai^{3}na^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}kwa^{1}i^{2}kxi^{2}ta^{3}nxa^{2} ĩ^{3}wai^{1}ta^{3}nxa^{2}
nxai^{1}na^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} te^{2}sa^{1}wi^{1}, wain^{3}txi^{3} yxau^{2}xai^{3}lhi^{1}jau^{3}su^{1}.
Nxe^{3}na^{1}jau^{3}su^{2} wi^{1}lain^{3}kxix1sah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3}
ko^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}jah^{1}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
20 Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} sxi^{2}ha^{2}
ã^{3}wih^{1}ti^{3}ten^{3}nxa^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} sxih^{2}yxo^{2}a^{2} ĩ^{3}to^{1}tot1sxã^{3}
ĩ^{3}kaix1jah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}. Yxah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
sxi^{2}hẽ^{1}nãn^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}kaix1jah^{3}lxin^{1}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
sxih^{2}yxo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}yxo^{2}tha^{2}nha^{2}kxai^{3} ã^{3}wi^{1}yhah^{3}lxi^{3}hĩ^{3}nxa^{1}lxi^{1}.
Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} Txai^{2}li^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lo^{2}na^{1}xai^{2}na^{2}
ĩ^{2}li^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}kaix1kxi^{1}nx2ta^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
wi^{1}la^{2} ain^{3}kxi^{2}sah^{2}lxin^{1}sxã^{3} yxo^{2}ĩ^{2}sah^{2}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3}
wxa^{2}ẽ^{1}nãu^{3}ai^{2}na^{2} wi^{1}lhin^{1}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}nyhu^{1}sxã^{3}
yxau^{2}xai^{3}ki^{3}tu^{1}wi^{1}.
21 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}lxi^{3}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}

yxo²ĩ²sah¹lxin¹ju³ta² ã³na¹ah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Kan²txi³ yxo²ĩ²sah¹lxi³hẽ¹li¹. Sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ txa²ko̱¹ko̱¹nũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹sxã³ ĩ³hau³kot3sxã³ yxau²sa²tẽ³a¹wi¹. Txa²wĩ³na² Txai²na² ĩ³hau³kot3sxã³ yxau²sa²tẽ³ya³ha¹wi¹. Jãx1sah¹lxin¹ju³ta² nxe³sah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹sxã³ ĩ³hau³kot3sxã³ yxau²sa²tẽ³kxi²ya³sain¹ki̱³tu¹wi¹.

22 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³li¹. Ya²la³tu̱³ wi¹ko̱³nh²ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tu̱³ a²wãn³txai²li² wi¹lain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ye¹nx2ta¹wi¹.” Je³su²jah³la² nxe³na²hẽ³la². A²nxe³jau³xai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³ye³kxi²yah³lxi³na²hẽ³la².

4

Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³a² ĩ²ain¹jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² Txai²na² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² hxi²sxã³nhon³sa²jut3sũ̱³ju³ta² ĩ²a¹hẽ³la². Ĩ²a¹ka³tu̱³ta¹ oh³si̱³na² oh³nãu³a¹ sa²yxo²than²na²hẽ³la². Nxe³sxã³ wãn³txa² oh³xan¹ta² wãn³txa² ain³kxai¹na¹hẽ³la². Kwa³jan³ta² wãi²la² hain³jau³hũ̱³jau³xin³ti² ne³ka²ki²xi²na¹hẽ³la². Ne³ka²ki²xi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa¹lxi¹. Ka³la³sxã³ wxã³txu¹li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² wxã³ju³ta²nũ³a² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹tu¹wi¹.

2 Nxe²e³kxi²sain¹tãu³ Txa²wã¹sũ̱³na² Yãu³ka³jxah¹la² tĩ³xi¹xi²sa³na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ tẽ³sxã³ hi¹tai³lhã³na²hẽ³la². Nxe³sxã³ oh³na̱ãu³nũ¹ka̱³na¹ oh³xan¹thĩ̱³na² ĩ²a¹hẽ³la². Ĩ²a¹tãu³ Txa²wã¹sũ̱³na² ã³wxe³ka³lo³a² ĩ²a¹hẽ³la². Nxe³ka³lo³ai²na² Ã³wxe³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la².

3 Jã¹nxe³sxã³ ã³wxe³jah¹lai²na² yen³nai²na² sa²kxai³lu² ĩ²a¹kxa² txah³lxa³ki³a² wi¹kha̱i¹nxe³ha̱²kxa̱i³ a³lxi²kha̱i¹nxe³ha²kxai³ nxe³kxe³su² jas2pe³ki³su² ta̱³nxa² sar³to²na³ki³su² ta̱³nxa² nxe³te²hũ̱³na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ã³wxe³ka³lo³ai²na² oh³nãu³ãn²tu̱³ sa³te̱³sa³te̱n³te²a² ã³ye³ha³te²kxi²sxã³ i̱³na²hẽ³la². Txah³lxa³ki³a² wi¹ki³a² es3me³ral²ta³ki³hũ̱³nxa² se³te̱³sa³te̱n³sxã³ ã³ye³ha³te²kxi²sxã³ i̱³na²hẽ³la².

4 Jã¹nxe³ju³ta² ã³wxe³ka³lo³ai²na² sa²kxai³lu² ã³ye³ha³te²kxi²tãu³a² a²hxi²kan¹ta² ã³wxe³ka³lo³nãu³xa² ka³lo³ka³lxa¹txi³ 24 ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe²xa̱i³na̱²hẽ³la². Nxe³nũ²la² ã³wxe³ka³lo³ai²na² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xa² ã³wxen³tain¹na²hẽ³la². A²nũ²a²nãu³xa² a²hxi²kan¹te²la³ nãu³su² ha²kxa̱i³ a²ne³ka³nãu³a² ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a² ou²ro²ka³lo³a² ũ³nhe³hẽ²ta³lxi³nhxain¹na²hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxa̱i³lu² a²wã²la²ka³lo³a² hã³ka³lo³a² so¹lxi³ wih²kxi²nha²sxã³ yxau³ain¹na²hẽ³la².

5 Nxa²ha¹te¹ kãin²jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³a² ti³ta³lo³nãu³a² ĩ³ha³lai³ni³ha²kxai³ kãin² wa³tu³ka³nxe³ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la². Jã¹nxe³sxã³ ã³wxe³ka³lo³ai²na² a²ne³kxai³tãu³a² sxi²ha² sa²kĩx3ta³ka³txa² kat3su² nxe³ta³ka³txa³lxai²na² i̱³yxau²xai³sxã³ ha³lo²a² sa²kĩ³txã²hẽ³la². A²nxe³ta³ka³ta³txai²na² sa²kxai³lu² a²si³yxau³tãu³a²sa¹. Oh³xan¹te² yãu³ka³txi³nãu³xa² nxe³ 7 nxe³tũ³ka̱³txai²na², Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a² yxau²xai³lain¹tũ³ka̱³txai²la¹wa².

6 Nxa²ha¹te¹ ã³wxe³ka̱³lo³ai²na² sa²kxai³lu² a²ne³kxai³tãu³a² jũ¹nxa² yan¹nãu³a² ĩ³yen³su² ni²kxẽ¹hũ³jen³su² sxa³na²hẽ³la². Sxa³ha²kxai³ ka³yxuh³hũ³te²nãu³xa² ĩ²a¹hẽ³la². Ã³wxe³ka³lo³in³ti² ĩ³ki³hain³kxi² sa²nxũ³sxã³ yxau²xai³lain¹na²hẽ³la². Ka³na³ka³na³te²a² a²yo³na² sa²nxũ³sxã³ yxau² ka³na³ka³na³te²a² a²ne³ka³nãu³a² sa²nxũ³sxã³ yxau² ka³na³ka³na³te²a² a²wi¹tãu³a² sa²nxũ³sxã³ yxau² ka³na³ka³na³te²a² a²wã³tãu³a² sa²nxũ³sxã³ yxau² nxe² sa²nxũ³sxã³ yxau²xai³lain¹na²hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xa² a²yen³ta³ ye³ka³lxa¹txi³ a²yo³na² yũ² a²ne³ka³nãu³a² yũ² nxẽn³ti³na²hẽ³la².

7 Jã¹nxe³jut3su² ka³yxuh³hũ³jah¹la² ka³na³ki²te²a² ya²na¹lhũ³jah¹lo²su² ha²kxai³ ãh¹te²na² sa²kxai³lu² po¹na² wẽ³sũ³jah¹lo²su² ha²kxai³ ãh¹te²na² sa²kxai³lu² a²yen³nãu³a² a²nũ²khai³xa² a²yen³nhũ³nha²kxai³ ãh¹te²na² sa²kxai³lu² taut2ta² ã³nin³jah¹lo²hũ³nha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².

8 Jã¹nxe³ju³ta² ka³yxuh³hũn³te²na² a²wxe³txa² wxeh³tha¹li¹ wxeh³tha¹li¹ wxeh³tha¹li¹ yũ²xai³yah³lxi³na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²ye³na² ye³ka³lxa¹txi³ yũ²xai³yah³lxi³na²hẽ³la². A̱u³txi³ yũ² a²ha² txai²na¹ yũ² nxe³yah³lxi³na²hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xa² e³lxah¹ yxau²xai³to³nha²hẽ³la². E³lxah¹ yxau²xai³to³te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a¹ wi¹lhin¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² na³li¹. Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³tãu³su² na³li¹. Nũ³kxũn³te² Si³yxau³tãu³su² na³li¹. Wi¹lhin¹jah¹lo²su² na³li¹. Wi¹lhin¹khaix1jah¹lo²su² yxau²xai²na³li¹.

A²nxe³jah¹lo²kxai³lu² a²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³lha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tụ³ jah¹lain²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²xai³lha²kxai³ kxãn³nãu³a¹ jah¹lain²txi³ ka³tẹn³ti³ yxau²sa²tẽ³ha²kxai³ nxe² Jah¹lo²su² na³li¹. Nxe² e³lxi³yah³lxi³na²hẽ³la².

9 Jã¹nxe³jut3su² ka³yxuh³hũ³jah¹lo²nãu³xai²li² wãn³txai²li² wxi²kin³ti³ton³jau³xa² e³lxi² wi¹lhin¹ti³hit1jau³xa² e³lxi² ĩ³sa²nẽn¹kxi²jau³xa² e³lxi² Txa²wã¹sũ³na² a²ne³nxẽ³na² e³lxi² yxau²xai³lain¹na²hẽ³la². Jã¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³nu²su² hi²sen³su² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³a²

ã³wxe³khai³jah¹lo²su² ha²kxai³ ka³tẹn³su² yxau²xai³jah¹lo²su² ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³nu²su² na³la².
10 Jã¹nxe³jut3su² nxe³ain¹tị³kxai³lu² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xin³ti² 24 nxe³tũ³kạ³txi³nãu³xin³ti³ nxe³te²na² sa²kxai³lu² ã³wxe³ka³lo³ai²li² a²hxi²kan¹ta² si³yxau³jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³in³ti² ã³yạu³son³kxain¹ka³tụ³ ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³la². Ã³wxe³jah¹lai²li² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la². Ya³lu²ju³ta³nũ³a² yũ²nxa³ha²kxai³ hãi¹sxã³ ka³tẹn³su² yxau²xai³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lo²kxai³ ĩ³sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la². Ĩ³sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹, ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³khai³xa² sa²ne³sai¹nh²yah³lxi³sãn²nũ²la² ã³wxe³ka³lo³ai²li² a²hxi²kan¹txa² si³yxau³jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³in³ti² a²ne³kxai³tãu³a² sa²kxai³lu² ũ³ha¹xai³yah³lxi³na²hẽ³la², ũ³nhe³hẽ¹nha²ka³lo³a²sa¹. Nxe²kãi³sxã³ e³kxain¹te³nah¹lxi¹:
11 — Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Txa²wã¹sũ³nu² Si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³yũ¹kxi²nhĩ¹nhẽ³li¹. Nxe³sxã³ wxa²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu¹: “Yen³kxai²li² kwa²hãi¹nxe² ĩ³yũ¹kxai¹na¹tũ¹xã¹.” Nxĩn¹jau³tụ³ ĩ³yũ¹ti² ka³tẹn³su² yxau²xai³si¹hai¹ni² nxĩ¹nhẽ³li¹. Nxĩ¹nha²kxai³ sa²nẽn¹kxi¹nxa²sĩ¹na¹ju³ta² wain³sĩn¹na³li¹. Ĩ³wxi²kin³ti³ton³txa²sĩ¹na¹ju³ta² wain³sĩn¹na³li¹. Nũ³kxũn³sxã³ yxau²xai³nhĩn¹ju³ta² wain³sĩn¹na³li¹.
Nxain¹jau³su² a²hxi²kan¹ta² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³jah¹la² nxe² ĩ³ye³kxain¹toh³na²hẽ³la².

5

Ha³tẹh³nxã³nxa² hxi²tẽ³nha²txã³nxai²na² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ha³lo²a² tah²yu³ta² ĩ²a¹hẽ³la². A²hxi²kan¹txa² ã³wxe³ka³lo³ai²na² ã³wxe³jah¹la² ĩ²xi²na¹hẽ³la². A²hxi²ka² a²wi¹tãu³a² ha³tẹh³nxã³nxa² hxi²tẽ³nha²na²hẽ³la². A²nxe³txã¹nxai²li² wãn³txa² yau³ka³lxa¹txi³ ũ³wha²li¹lin²ta²wa². Txã¹nxai²li² a²ta³lo³nãu³a² ũ³wha²li¹li² a²ta³lo³nãu³ai²na² ũ³wha²li¹li² a²kxã³nxa² nxe³ain¹nĩn²ta²wa². Nxe³kxa²yu³su² txã¹nxai²li² ũh³yxo²tĩ¹sãn²nũ²la² ye³ka³lxa¹txi³ 7 nxe³tãu³a² ũ³txã¹ta³kxai¹nĩn¹ta²wa².
2 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² nũ³kxũn³khaix1jah¹la² wxã³sxã³ ĩ³ye³na²hẽ³la². Ĩ³ye³sxã³ yxo²kãin²ti³nha²sxã³ ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Ha³tẹh³nxã³nxa² sa²yxo²than²kxi²ju³ta³ wxi²kan¹te²la³ ten³kị³tã³li¹. Ĩh¹te²la³tạ³ wxi²kan¹sxã³ sa²yxo²than²kxi²te²la³ kị³te³ji¹wi¹? Ha³tẹh³nxã³nxa² ũ³txã¹ta³kxain¹kxe³su² 7 nxe³kxe³su² sa²sai¹te²kxi³na¹xa² ten³kị³tã³li¹. Oh³xan¹jah¹la² nxe³na²hẽ³la².

3 Nxe³nũ²la² oh³xai²nãn¹tṵ³kạ³txa² ĩ²li³hxa³te²a² wxi²ka¹nai¹nxa³ha²kxai³ yuh³xai²nãn¹tṵ³kạ³txa² ĩ²li³hxa³te²a² wxi²ka¹nai¹nxa³ha²kxai³ txa²wã¹ha³lo²a² yxau³kị³ko³xai²na² a²yuh³nãu³a² a²nũ²a² ĩ²li³hxa³te²a² wxi²ka¹nai¹nxa³ha²kxai³ ain¹na²ḥẽ³lạ². Hai³txi³ sạ²hai¹sxã³ wãn³txai²na² ĩ²ai¹nxa³hẽ³la².
4 A²nxe³jut3su² ĩ²a¹tãu³a² ĩ³ãin²ta³kxi³nha²sxã³ kãin² nạ̃n³na¹hẽ³la². Ha³tẹh³nxã³nxai²li² sa²yxo²than²kxi²nxa³ha²kxai³ wãn³txai²li² hxi²kan¹txi³ ĩ²xa³kxa²yãu³ka³nxũ³su² kãin² nạ̃n³na¹hẽ³la².
5 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ka³na³ka³nat3te²a² tṵ³sa²sxã³ ĩ³ye³kxi²sa³na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²sa³te³nah¹lxi¹:
— Nạ̃n³tạ³lxi¹. Hãi¹nxe³sxã³ ĩ²txa²hẽ³li¹. Ha³tẹh³nxã³nxai²li² sa²hai³kxi²jah¹la² ũ³tạ̃¹ta³kxi²nha²te²a² sa²hait1son¹ta³kxi²jah¹la² yũ²na³li¹. A²nxe³jah¹lo²kxai³lu² a²nũ²a²nãu³xa² a²hxi²kan¹jah¹lo²su² ha²kxai³ ya²na¹lhṵ³jah¹lai²la¹wi¹. Ju³ta²sah³lo²nu¹ta² nṵ³kạ³txi³su² jah¹lai²la¹wi¹. Ta³vi²yah³lo²nu¹tai²na² a²sa³wi³sa³khai³xai²la¹wi¹. Yxuh³lxi³ju³ta² yũ³hxai²nxa³kxai³ jãx1jah¹lo²su² na³li¹. A²nxe³jah¹lain²txi³ a²kọ¹kọ¹su² te²nãu³xa² ã³na¹hxa³tain¹na²hẽ³li¹. Nxe³ha²kxai³ ha³tẹh³nxã³nxai²li² wxi²kan¹txi³ sa²yxo²than²kxi²tu¹wi¹. Nxe³sa³na²hẽ³la².
6 Nxe³nũ²la² O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². A²nũ²a² a²hxi²kan¹txi³nãu³xai²li² a²nxũ²kwại³ye³la³nãu³a² ĩ³sa²nxũ³sxã³ yxau³na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² a²nũ²a² kãin²te²na² ã³wxe³ka³lo³ai²li² ka³yxuh³hṵ³jah¹la²nãu³xa² a²ye³ha³te²kxi²tãu³an¹ka³lo³an²tụ³ ã³tṵ³na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ o³ve²a² wẽn³sṵ³jah¹lai²na² kwẽn¹tai²na² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ a²ne³txau³xa² ne³tau³ha¹li¹ ne³tau³ha¹li¹ ne³tau³ha¹li¹ ka³na³ki² ne³tau³xi³na²hẽ³la². A²ye³na² ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki² ye³nxe³hã¹na²hẽ³la². A²nxe³ju³ta² a²si³yxau³tãu³a²sa¹ Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³jxah¹lo²nãu³xai²la¹wa². Yuh³nãn¹ko³xa² ĩ³sa²si¹hã³tṵ³kạ³txai²la¹wa².
7 Jã¹nxe³jut3su² O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹la² ã³tṵ³nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxai²li² sa²so¹kxi²na²hẽ³la². Kãin²jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³jah¹lai²na² hxi²ka² a²wi¹tãu³a² sa²so¹kxi²na²hẽ³lạ².
8 Sa²so¹kxi²tãu³ãn²tụ³ ka³yxuh³hṵ³jah¹la²nãu³xa² ã³ka³ti³wxe², a²nũ²a² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² ã³ka³ti³wxe² nxain¹sxã³ O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lai²na² a²ne³kxai³tãu³a² ã³ka³ti³wxe³ain¹na²hẽ³la², kãin² hxi²kan¹sxã³ wa³to²hi²ha²kxai³la³. A²nxe³tṵ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² vi³o³lãu²hṵ³ka³lo³a² hxi²tẽ³nha²ha²kxai³ ka³tẹ³ha² ou²ro²tẽ³na² hxi²tẽ³nha²ha²kxai³ a²nxe³tẽ³nai²li² hạ³nxẹ²a² wha³lxin¹kxa² wi¹lũ³kxa² ĩ³ne³kxi¹hin²tạ²wa². A²nxe³kxa² ha³nxe²a² wha³lxin¹txa² a²si³yxau³tãu³a²sa¹:

Je³su²jah³la² wãn³txa² yxo²ĩ²tũ̱³ka̱³txai²na² wãn³txa² oh³xa²
ka³la³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² ain³kxi²jau³xai²la¹wa². Jã¹nxe³sxã³
vi³o³lãu²hũ̱³ka³lo³ai²li² hxi²tẽ³nha² ka³te̱³ha² hxi²tẽ³nha²
nxẽn³tain¹na²hẽ³la².
9 Nxa²ha¹te¹ wãn³txa² tah²yau³xa² hai³nain¹na²hẽ³la².
Hai³nain¹te³nah¹lxi¹:
— Wxãi²li² O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹lo²si¹lxi¹. Ha³te̱h³nxã³nxai²li²
sa²yxo²tha²nĩn¹ju³ta² wain³na³li¹. Ha³te̱h³nxã³nxai²li²
tã̱x1ta³kxi²nha²ju³ta² sa²hai¹son¹ta³kxin¹ju³ta²
hxi²ka̱¹ni¹lxi¹. A²kxã³nxai³tã² su²lhã³nxain¹na²hẽ³li¹.
Wxa²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³sxã³ ya³lu²kxi²nĩ¹nhẽ³li¹.
Nxĩn¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ã³sa²so¹ai¹ni¹nhẽ³li¹. Nxẽ¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na²
sa³wi³ha³lxi³lo³tai¹nĩ¹nhẽ³li¹. A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na²
sa²kxai³lu² sxi²je³na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²li³je³na²
ã³sa²so¹ai¹nĩ¹nha²kxai³ a²nũ²a² wãn³txa²
ã̱³xa² e³te²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²li³hxa³te²a²
ã³sa²so¹ai¹nĩ¹nha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³su²
a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²li³hxa³te²a² ã³sa²so¹ai¹nĩ¹nha²kxai³
a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² kãi²lxi³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ²li³hxa³te²a²
ã³sa²so¹ai¹nĩ¹nha²kxai³ nxai¹nĩ¹nhẽ³li¹.
10 Nxai¹nĩ¹nha²kxai³ hxi²kan¹khai¹nxe³tũ̱³ka³txi³su²
ti³hi¹tai¹nĩ¹nhẽ³li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a²
a²nũ²a² ĩ³ye³ũ¹nhẽ³tũ̱³ka̱³txi³su² ti³hi¹tai¹ni¹nhẽ³li¹.
Nxai¹nĩ¹nha²kxai³ yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
ĩ³we²ta³lxi³nyhain¹tu¹wi¹.
Nxe² hai³nain¹na²hẽ³la².
11 Nxa²ha¹te¹ ĩ²yxau³na¹tãu³a² oh³xan¹te²nãu³xa²
ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Ka³yxuh³hũ̱³jah¹la²nãu³xa²
ain³kxi²na¹ha²kxai³ a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xa²
ain³kxi²na¹ha²kxai³ nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² ã̱³nũ²kxi²sxã³
a²nũ²a² ka³lxa¹khai¹nxe³sxã³ hxi²kan¹txi³ wxa̱²hau³kot3sxã³
ĩ²ki̱³sxa³tũ̱³ka̱³txa² ã³nũ²nxain¹na²hẽ³la². Ã³wxe³ka³lo³a²
kãin²jah¹la² ã³wxe³ka³lo³ai²li² ã³ki³hain³kxi²nyhain¹na²hẽ³la².
12 Ã³ki³hain³kxi²sxã³ yxo²kãin²txi³ ĩ³ye³kxain¹na²hẽ³la².
Ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹la²kxai³ kã¹nxa² su²lhã³ain¹ti³ai¹ti²tu³wi¹.
A²nxe³jah¹la² wi¹lhin¹sa²sai¹jah¹lai²la¹wi¹.
Ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hxi²kan¹txi³lo³tẽ³ju³ta²
wain³na³li¹. Yen³kxih³khaix1kxi³ju³ta² wain³na³li¹.
A²hoh³lxi³sa²ti³hi¹tã̱³li¹. Nũ̱³kxũn³ti³hit1tã̱³li¹.
Wi¹lhin¹ti³hi¹jau³su² ĩ³ye³kxi²ki̱³ju³ta²
wain³na³li¹. Wxi²kin³ti³ton³ki̱³ju³ta² wain³na³li¹.
Ĩ³sa²nẽn¹kxi²ki̱³ju³ta² wain³na³li¹. Nxe³jah¹lai²kxai³
nxe³ti³hi¹ki̱³jah¹lai²la¹wi¹.

Nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
13 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} a^{2}yen^{3}kxa^{2} a^{2}nũ^{2}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} ka^{3}yxuh^{3}sxu^{2}
tạ^{3}nxa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}yũt1si^{1}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Oh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2}
yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xan^{2}tụ^{3} nxe^{2} yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ĩ^{3}ye^{3}na^{2} kãin^{2}je^{3}na^{2} yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}ye^{3}sxã^{3}
sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Jah^{1}lai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} hxi^{2}kan^{1}ta^{2} si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}li^{2} ã^{3}wxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. Ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxain^{1}kị^{3}ju^{3}ta^{2}
wai^{3}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}kị^{3}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nha^{2}kxai^{3}
ĩ^{3}wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}ti^{3}hi^{1}tain^{1}kị^{3}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nha^{2}kxai^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2}
whãi^{2}na^{1} ĩ^{3}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lo^{3}tẽ^{3}ya^{3}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{2} wai^{3}nha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}sa^{2}tẽ^{3}kị^{3}ya^{3}nhẽ^{3}ju^{3}ta^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Hai^{3}txi^{3}
ta^{3}lu^{2}nhxa^{3}kị^{3}sxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
14 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} nxe^{2}e^{3}ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{2}la^{2} ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2}
ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wain^{3}sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}kị^{3}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}sĩn^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nũ^{3}kạ^{3}txa^{2} 24 nxe^{3}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}ka^{3}ti^{3}whaut3ta^{3}kxi^{2}wxe^{3}sxã^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

6

Ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}ũ^{3}txã^{1}ta^{3}kxih^{2}txã^{3}nxa^{2} wxa^{2}hai^{1}tã^{3}la^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ten^{3}sa^{2}tã^{3}a^{1}tãu^{3}a^{2} O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} nxã^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} 7 nxe^{2}
tã^{1}ta^{3}kxi^{2}txã^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} nxã^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3}
wxa^{2}hai^{1}tã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}hai^{1}tã^{3}ka^{3}tụ^{3}
ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} kxau^{1}ka^{3}ti^{3}
ĩ^{3}ye^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ta^{2}li^{1}jau^{3}hũn^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Wxãx3txu^{1}li^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
2 Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ka^{2}va^{1}la^{2} hãn^{3}te^{2}a^{2} wxã^{3}ye^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Wxã^{3}ye^{2}ka^{3}tụ^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}ka^{3}tih^{3}yạu^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}kxai^{3}lu^{2}
hu^{3}kxi^{3}su^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}sxã^{3} yạu^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2}
ne^{3}hẽ^{1}nha^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ĩ^{3}hxi^{2}kan^{1}txi^{3}lon^{3}ye^{2}kxi^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ũ^{3}hũ^{1}ain^{1}ka^{3}tụ^{3} a^{3}li^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wa^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}tai^{1}si^{1}jau^{3}su^{2} a^{3}li^{3}sxã^{3}
ai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} nxe^{3}nũ^{2}la^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}
sa^{2}tã^{1}ta^{3}kxi^{2}txã^{3}nxai^{2}na^{2} ãh^{1}txã^{3}nxai^{2}na^{2} wxa^{2}hai^{1}tã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Wxa²hai¹tã³ka³tu̱³ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ã̱³jah¹la² ĩ³ye³kxi²na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxã̱x3txu¹li¹. Nxe³na̱²hẽ³la².
4 Nxe³nũ²la² ka²va¹la² a²ne³ne̱³su² te²a² wxã³ye²na²hẽ³la². Wxã³ye²ka³tu̱³ a²nũ²a² ã³ka³tih³ya̱u³kxi²jah¹lo²kxai³lu² hi³ki²a̱³la² kãin² khai¹nxe³ta³wxi²a² sa²nũ¹ain¹na²hẽ³la². Sa²nũ¹ain¹te³nah¹lxi¹:
— Yuh³xan¹ko³xa²nãu³a² ai³sẽ¹li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³ ha³lo²a² hãun²ju³ta² sa²sai¹sẽ¹li¹. Sa²sain¹kxai²nãn²tu̱³ a²nũ²a²nãu³xa² ã³nhe¹lxi³sxã³ ĩ³sun²txi²waun¹nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².
5 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² ha³te̱h³nxã³nxa² sa²tã̱¹ta³kxi²txã³nxai²na² ãh¹txã³nxai²na² wxa²hai¹tã³kxi²na²hẽ³la². Wxa²hai¹tã³kxi²ka³tu̱³ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ã̱³jah¹lo²kxai³ ĩ³ye³kxi²na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxã̱x3txu¹li¹. Nxe³na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² ka²va¹la² a²tun³ta² wxã³ye²na²hẽ³la². Wxã³ye²ka³tu̱³ a²nũ²a² ka³tih³ya̱u³jah¹la² yen³kxa² sa²te̱¹ju³ta² hau³ko³ka³txa² hxi²tẽ³nha²na²hẽ³la².
6 Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la²nãu³xa² a²nxũ²kwa̱i³wi³ta³nãu³a¹ a²yxo²wãn³txa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Ain³kxi²na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Yain³ta³ki³a² yo³ha² sa²ka²la¹txa²hẽ³li¹. Tri²ka²ki³a² kwa³ta³lẽ³na² ne³kih³tẽ³na² sa²kxa̱i³lu² nẽn³ka³na³ka³nat3sxã³ a²yo³ha² sa²kxai³lu² ha³te̱h³nxã³ki³a² ki³ka³na³ka³na³ki³a² a²yo³hai²la¹wi¹. Ye³ka³na³ka³nat3sxã³ a³lan²tãu³a² wa³kon³kxi²sxã³ ũ³yho³hi²ki³ai²la¹wi¹. Te²yã¹nxe³sxã³ se³va²ta²ki³a² kwa³ta³lẽ³na² ne³kih³tẽ³na² a²yo³ha² sa²kxai³lu² ha³te̱h³nxã³ki³a² nã³nha¹li¹ ka³na³ki¹ a²yo³hai²la¹wi¹. Nxẽn¹kxai²nãn²tu̱³ a³se²te²yau³xa² ã³kho³txa³ha²kxai³ u²va²yau³xa² ã³kho³txa³ha²kxai³ nxe³sẽ¹li¹. Nxe³te²na² yo³ha² sa³ka³la¹txa³hẽ¹li¹. Nxe³na²hẽ³la².
7 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² ha³te̱h³nxã³nxa² tã̱¹ta³kxi²nha²txã³nxai²na² ã̱³nxã³nxai²na² wxa²hai¹tã³kxi²na²hẽ³la². Wxa²hai¹tã³kxi²ka³tu̱³ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ã̱³jah¹lo²kxai³ ĩ³ye³kxi²na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Wxã̱x3txu¹li¹. Nxe³na̱²hẽ³la².
8 Nxe³nũ²la² ka²va¹la² wa³si³wa³sin³te²a² wxã³ye²na²hẽ³la². Wxã³ye²ka³tu̱³ a²nũ²a² ã³ka³tih³ya̱u³kxi²jah¹lo²kxai³lu² a²ĩ³lxa² ya³lu²te²su¹ nxe³na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ ya³lu²te²na² a²yxau³ju³ta² ã³sa²so¹na²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ ka²va¹la² a³ka³tih³ya̱u³jah¹la² sa²kxai³lu² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹tã²hẽ³la². Yuh³xai²nãn¹ta²nũ̱³ka̱³txa² su²lhã³ah³lxi³si¹jau³su² ĩ³hxi²ka¹ti³hi¹tã²hẽ³la². A²nũ²a² ha¹li¹ ha¹li¹ yũ³kxai²nãn²tu̱³ ka³na³ka³nat3sxã³ su²lhã³i² jã¹nxe² ha¹li¹ ha¹li¹ yũ³kxai²nãn²tu̱³ ka³na³ka³nat3sxã³ su²lhã³i² nxe²xai³ye²si¹jau³su² ĩ³hxi²ka¹tã²hẽ³la². A²nũ²a² ã³nhe¹kxi²sxã³ su²lhã³nyhu¹kxi³jut3su² ta̱³nxa² he³ja³lu²ju³ta² ta̱³nxa² ĩ³ta³ka³khai³su² ya²lu¹ju³ta² ta̱³nxa² ka³yxuh³xa² ũn³te²a²

wxã³sxã³ ĩ³so¹jĩ²ju³ta² tạ³nxa² nxe³sxã³ ĩ³sun²tã¹si¹jau³su² ĩ³hxi²ka¹tã²hẽ³la².
9 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa² sa²tã̱¹ta³kxi²nha²txã³nxa² ã̱³xai²na² wxa²hai¹tã³kxi²na²hẽ³la². Wxa²hai¹tã³kxi²ka³tụ³ a²nũ²a² yãu³ka³txi³nãu³xa² a²nũ²a² wi¹lhin¹te² yãu³ka³txi³nãu³xa² ka³lxa¹khai¹nxe³tũ̱³kạ̱³txa² ĩ²ai¹na¹hẽ³la². Txah³lxa³kxa³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su² ka³yxuh³xa² sĩ̱³na² ũ³thũ²kxi²ka³txa² a²yu³hẽ³nãu³a² sa²kxai³lu² a²nũ²a² yãu³ka³txi³nãu³xa² ĩ²ai¹na¹hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xa² a²kxã³nxai³tã² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹ni² wain³txi³ sa²yxo²we¹tai¹ni² nx-ain¹ju³tan¹te²kxa³yạ̱³lhu² ĩ³lxa³thi¹nxa³tũ̱³kạ̱³txa² hxi²ka² su²lhã³ain¹na²hẽ³la².
10 A²nxe³tũ̱³kạ̱³txai²na² sa²kxai³lu² ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³nãi³. Nxe³txi¹. Wi¹lhin¹ta² Si³yxau³kah³lo²si¹lxi¹. Ya²la³la² Si³yxau³ka³jah³lo²si¹lxi¹. Ĩ³lxa³thi¹nxa³tũ̱³kạ̱³txa² khãuh³lxạ̱³ti³sain¹sĩn¹sxã³ su²lhã³sain¹sĩn¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹sĩn¹kxe³su² ĩh¹nxe³hĩ¹na² su²lhã³sain¹sĩn¹ju³tai³tã² kọ̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ĩ³wai¹tain¹sĩn¹te³lin¹ji¹, yuh³xan¹tũ̱³kạ̱³txa²su¹? Nxain¹na²hẽ³la².
11 Nxe³nxa²ha¹te¹ tũ̱¹kạ̱³txai²na² su²lhã³ain¹tũ̱³kạ̱³txa² sạ̱²kxai³lu² wã²la² hã³ka³lo³a² ũ³hũ²xai³ain¹na²hẽ³la². Ũ³hũ²xai³ain¹te³nah¹lxi¹:
— Wah³nxe² yxau³jah¹lxi³sã²nhẽ³li¹. Ye³jen¹na² kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2tain¹kxa² yo³ha² ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹. Nxe²nxa³tạ̱³lxa¹ wxa²ka³lxa¹ti³nãu³xa² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹te²na² sa²kxai³lu² ĩ³lxa³thi¹nxa³tũ̱³kạ̱³txai²na² hxi²ka² wxãi²yã¹nxe² su²lhã³ain¹nũn³tụ¹wi¹. Nxe³ain¹sãn²nũ²la² hã²wxãn³txa³ kọ̱³nxe³ti³ kãi³ũh¹nx2tain¹kxa² yo³ha² ũ³hũ¹ai¹na¹tu¹wi¹.
12 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa² ã³tã̱x1ta³kxi²txã³nxai²na² ã̱³nxã³nxai²na² wxa²hai¹tã³kxi²na²hẽ³la². Wxa²hai¹tã³kxi²ka³tụ³ kĩ̱h³nũ̱³xa² yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² kãin² ka³tạ̱³tạ̱³tũ²na²hẽ³la². U³je³na³ka² ĩ³ka²nxa¹hi²na²hẽ³la². Wã²la²ka³lo³a² tị̱³tịn³ka³lo³a² ạ̱u³ka³lo³a² tẽ³kxai²nãn²tụ̱³ ũn³tĩ¹kxi²nẽ³kxai²nãn²tụ̱³ ka³nxah¹te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² u³je³na³kai²li² ĩ³ka²nxa¹hi²na²hẽ³la². Ka³nxah³ta² i³lxai²li² a²ti³ha²yau³hũ̱³sxã³ ĩ³ã̱³lxa³ti³na²hẽ³la².
13 Hi³ka²ta³ai²li² oh³nãu³ãn¹ta³ki³u¹tai²li² yuh³xai²na² ã³na¹na²hẽ³la². Fi²ko²ne³kxa² yã¹nxe³hĩ̱³nx2na³la². A²nxã̱³kxai²li² ka³to²nxa³tạ̱³lxa¹ it3ta² kãin² ik3kxai²nãn²tụ̱³ yu³ha² ã³ya³hi²te²ju²hẽ³la². Jã¹nxe³jut3sũ̱³nxe² hi³ka²ta³ai²li² ki³ka³lxa¹txi³ yu³ha² ã³ya³hah³lxi³na²hẽ³la².
14 Nxe³kxa²yu³su² o³sĩ̱³nãu³u¹tai²li² sa²hai³kxi²sxã³ tĩ¹na²hẽ³la². Ha³tẹh³nxãn³su² tẽ³kị̱³kxai²nãn²tụ̱³

wxa²wa³lã̱u²kxi²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ wxa²tĩ¹kxi²te²ju²hẽ³la². Nxe³jut3sũ̱³sxã³ o³sĩ̱³na² tĩ¹na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ wã³la³ka³txa² a²yxo²ha³kxa¹ ha³lo²ai²na² ĩ̱³yau³xa² sa²ki³wa³le³kxi²ko³xa² a²yxo²ha³kxa¹ nxe³sxã³ ĩ³ã̱³lxa³txi³sxã³ sa²we²ta̱²xai³na²hẽ³la².

15 A²nxe³jut3su² a²nũ²a²nãu³xa² yuh³xai²nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²ain¹na²hẽ³la². Yuh³xai²nãn¹jah¹la² si³yxau³ka³txa² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a² a²hxi²kan¹txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹, nũ³kxũn³te²nãu³xa² a²si³yxau³ka³txa² a²yxo²ha³kxa¹, yen³kxi³te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹, nũ³kxũn³te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹, kwa²wa³kon³nũ̱³ka̱³txa² a²yxo²ha³kxa¹, ã³wa²sut1sxã³ yxau³te²nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ nxe³sxã³ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ yuh³lxi³khaix1nxẽn³tai¹nha²kxai³ tah³lxẽ¹na² ã³wi¹hai¹nha̱²kxai³ txah³lxa³kxa³txẽ¹na² ĩ³hãi³ai¹nha²kxai³ nxain¹na²hẽ³la².

16 Nxe³sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Jah¹lo²su² a²hxi²kan¹ta² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³jah¹la² yuh³lxi³sa²sĩn¹nha²kxaix2 O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹la² ĩ³a̱n³ta³kxi²sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²sa²sĩn¹ju³ta² yuh³lxi³sa²sĩn¹nha²kxaix2 nxe³sa²sĩn¹nhai¹. Nxe³sa²sĩ¹nha²kxai³ wã³la³ka³txe² ĩ³nxai²na² txah³lxa³kxa³txe² ĩ³nxai²na² ã³ya³hi²sxã³ ã³no¹syah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹. Ã³tĩ¹kxi²syah¹lxi³sĩ¹nhẽ³li¹.

17 Khãuh³lxi³thi¹te³lhxã³ sa²txah²nhu²nhã²khi³. Nha¹jau³su². Nxe³jut3su² ha²kxai³ hxi²kan¹ti³ ya³lo³txi²sa²sĩ¹nxa³nhai¹. Nxe³ain¹na²hẽ³la². Ju¹tai²na² ha³kxa¹ ĩ²a¹hẽ³la².

7

I³sa³e² nũ̱³ka̱³txa² ũ³yhe³ta̱³kxain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ĩ²a¹hẽ³la². In³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ jah¹la²nãu³xa² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³jah¹la²nãu³xai²li² txa²wã¹ha³lo²ai²na² yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² ĩ³sa²nxũ²xai³ain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹wi¹nẽ³tãu³a² ĩ³sa²nxũ², txa²wã¹wã̱³tãu³a² ĩ³sa²nxũ², u³je³na² kan³tãu³a² ĩ³sa²nxũ² u³je³na² a³li³xi²tãu³a² ĩ³sa²nxũ² nxe²xai³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ka³tu̱³ it3ta² ĩ²li³tãu³a² it3te³lhxã³ tãu³ ha³lo²a² sa²xit3ta̱³nxa² ĩ̱³ye³na² sa²xit3ta̱³nxa² sa³wxe³na² sa²xit3ta̱³nxa² nxe³te³lhxã³ kxai²nãn²tu̱³ jah¹la²nãu³xa² wxa²sa²tã³yi¹tai¹nhĩ̱³nx2na³la².

2 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ã̱³xa² ka³la³sxã³ wxã³na²hẽ³la². U³je³na² a³li³xi²tãu³a² wxã³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² ka³te̱n³sa²tẽ³jah¹la² sa³wi³ha³lxa² ũ³yhe³ta̱³ki³a² tẽ³na²hẽ³la². Tẽ³ka³tu̱³ oh³xan¹jah¹la²nãu³xin³txi² ĩ³kaix1tain¹na²hẽ³la². A²nxe³jah¹la²nãu³xin³txi³ yuh³xai²nãn¹ko³su² ta̱³nxa² ĩ̱³ye³nai²li²

ta̱3nxa2 ã3kho3kxi2kxi3nũ3su2 hxi2kan1txi3 jah1la2nãu3su2 nxe3ta̱1hxa̱i2hẽ1la̱2.
3 Jã1nxe3sxã3 ĩ3kaix1tain1kxi3jau3xai2na2 ain3kxain1te3nah1lxi1:
— Nxex3jah3lxi3wxe1. Ha3lo3kxi2yxau3jah3lxi3sã2nhẽ3le1. Ha3lo2ai2li2 ã3khot3jah3lxi3sãn2txa3hẽ1le1. Kxĩh3nũ̱3su2 ta̱3nxa2 ĩ̱3yen3su2 ta̱3nxa2 sa3wxen3su2 ta̱3nxa2 ã3khot3jah3lxi3sãn2txa3hẽ1le1. Txa2wã1sũ̱3na2 sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2 ũ3yhe3ta̱3ta3la2 tẽ3ka3tu̱3 a2ye3ha3na3kxa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1lhã2na1tu1we1. Txa2wã1sũ̱3na2 sa3wi3ha3lxi3 ye2kxe3su2 e3lxah2lxi3tu1we1. Nxe3nyhain1na2hẽ3la2.
4 Nxe3sxã3 Ja3ko3ah3lo2nu1tai2na2 a2ki3lha3lxa2 nũ̱3ka̱3txi3nãu3xa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1li2xai3nyhain1na2hẽ3la
A2nxe3tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1li2nyhain1tũ̱3ka̱3txa2 ka3lxa1khai1nxe3sxã3 144.000 nxe2 ka3lxa1khai1nxe3na2hẽ3la2.
5 Nxe2xai3sxã3 Ju3ta2 nũ̱3ka̱3txi3su2 12.000 nxe3tũ̱3ka̱3txa2 ka3lxa1khai1nxe3tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2lin1ta2xai3lha2kxai3, Ru3bẽm2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, Ka2te3 nũ̱3ka̱3txa2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe2wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3
6 A3ser2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, Naf3ta3li2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe2 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, Ma3na3ses2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe2 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3
7 Si3me3ãu2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, Le3vi2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, I3sa3kar2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3
8 Se3bu3lõm2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3, Jo3se2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3 Bẽn3ja3mĩ2 nũ̱3ka̱3txi3su2 te2yã1nxe3 tũ̱3ka̱3txa2 ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1la3kxi2xai3lha2kxai3 nxe3si1nyhain1na2hẽ3la2. Ju1tai2na2 ĩ2a1hẽ3la2.

I3sa3e2 nũ̱3ka̱3txi3sxa3te2 nũ̱3ka̱3txa2 ĩ3yau1ũ3jau3su2

9 Nxa2ha1te1 nxe3nũ2la2 yu3ta̱3xa2 ĩ2a1hẽ3la2. Ĩ3a1ka3tu̱3 a2nũ2a2nãu3xa2 ka3lxa1khaix1nxe3tũ̱3ka̱3txa2 ĩ2a1hẽ3la2. A2nxe3tũ̱3ka̱3txa2 ka3lxa1khai1nxe3ha2kxai3 hxi2kan1txi3

wxa²hau³ko³kḭ³te²sxa³yu²hẽ³la². Nũ¹a² yxau³xain¹ko³xa² a²wã³ki³kxai³ a³li³sxã³ wxã² a²nũ²a² nṵ³ka̱³txi³nãu³xai²li² a²wã³ki³kxai³ a³li³sxã³ wxã² a²nũ²a² ĩ²li³te²nãu³xa² a²wã³ki³kxai³ a³li³sxã³ wxã² sxi²jen³nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ a²wã³ki³kxai³ a³li³sxã³ wxã² nxe³ain¹na̱²hẽ³la². A³li³sxã³ wxã³ain¹nũ²la² Txa²wã¹sṵ³na² ã³wxe³ka³lo³a² ãn³tĩ³ai¹nha²kxai³ o³ve²a² wẽn³sṵ³jah¹la² ã³tĩ³ai¹nha²kxai³ nxain¹na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su² wã²la² hã³ka³lo³a² so¹lxi³ ũ³whi²kxi²nha²ha²kxai³ he³la³nxã³nhũn³txã³nxa² sa²nãu³so¹sxã³ hxi²tẽ³nha²ha²kxai³ nxe³yain¹na²hẽ³la².

10 Nxe³sxã³ ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³ka³txa² kãin²khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Txa²wã¹kṵ³nxe³ti³ kãi³kḭ³ju³ta² sa²wa²su¹tẽ³jah¹lai²la¹wi¹. A²nũ²a² hxi²kan¹te²na² ã³wxe³ka³lo³ai²na² ã³wxe³jah¹lai²la¹wi¹. Te²yã¹nxe³jut3su² o³ve²a² wẽn³sṵ³jah¹la² wxa²wa²su¹tẽ³jah¹lo²su² nũn³na³li¹. Nxain¹na²hẽ³la².

11 Nxain¹tãu³a² oh³xan¹tṵ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² ã³wxe³ka³lo³a² ã³tṵ̃³i² a²nũ²a² hxi²kan¹txi³nãu³xai³tã² ã³tṵ̃³i² ka³yxuh³hṵ³jah¹la²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ te²nãu³xa² ã³tṵ̃³i² nxain¹sxã³ ĩ³ki³hain³kxi²nyhain¹ka³tṵ³ Txa²wã¹sṵ³na² ne³kaix3tãu³a² ã³ka³ti³whaut3ta³kxa² ã³wxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la².

12 Ĩ³sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ju¹tai²na² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³ka³txa² ne³ti³hit1sa²tẽ³kḭ³jah¹lai²la¹wi¹. Ĩ³sa²nẽn¹kxi²kḭ³ju³ta² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Wxi²kin³ti³ton³kḭ³ju³ta² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. A²hoh³lxi³sa²ti³hi¹tã³li¹. Ĩ³ka³lih¹kxi²nũ¹kḭ³ju³ta² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Wi¹lhin¹ti³hi¹jau³su² ĩ³ye³kxi²kḭ³ju³ta² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hxi²kan¹txi³lo³tẽ³ju³ta² wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Nũ³kxũn³ti³hit1tã³li¹. Ju¹tai²na² whãi²na¹ wain³ye¹nx2ti³sĩn¹nha²wi¹. Hai³txi³ ne³ki³so³nxa³lho³li¹. Nxe³nyhain¹na²hẽ³la².

13 Nxe³ka³tṵ³ a²nũ²a² hxi²kan¹jah¹la²nãu³xa² ka³na³ka³na³jah¹la² ã³tṵ̃³sa²sxã³ ĩ³ye³kxi²sa³na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa²lxi¹. Tṵ̃¹ka̱³txai²na² wã²la² hã³ka³lo³a² ũ³whih²kxi²nyhain¹tṵ̃³ka̱³txai²li² ĩh¹nxe³tṵ̃³ka̱³txi³ta̱n³te²la¹xã³? Ha³lo²la³ ĩh¹ju¹xai²nãn¹te²ta̱³ wxã³ain¹te²la¹xã³? Nxe³sa³na²hẽ³la².

14 Nxa²ha¹te¹ ĩ³wa²lũ³xi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Kṵ³xain¹nxa³nhai¹. Yxãn¹ta¹ wxãi²ne³i¹lxi¹. Nxa¹hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Tṵ¹kạ³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ khãuh³lxa³ti³nyhain¹na²hẽ³li¹. A²kxã³nxa² a²wã²la²ka³lo³khai³xa² tẽ³lxi²sxã³ O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lai²na² a²ti³ha²yau³xa² wa²hị³lxain¹kxa² yã¹nxe³kxe³hṵ³nxe² O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹la² ya³lu²kxi²sxã³ a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³ju³tan¹te²kxa³yạ³lhu² Txa²wã¹sṵ³na² hi²sen³su² kọ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² sa²wa²su¹tain¹na²hẽ³li¹.

15 Nxe³jut3su² ha²kxai³ Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³ka³txa² a²ne³kxai³tãu³a² yxau²xai³lain¹na³li¹. Nxe³sxã³ Txa²wã¹sṵ³na² sxi²ha² o²la³kxi²nũ¹hain¹na³li¹. A³lan²ta² whãi²na¹ ka³nxạh³ta² whãi²nạ¹ nxẽn³tain¹na³li¹. Nxẽn³tai¹nha²kxai³ jah¹la² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³ka³jah¹la² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wi¹wi¹nxe² ĩ³hau³ko³tũ¹hain¹tu¹wi¹.

16 Nxain¹sxã³ hai³txi³ he³ja³lu²kxain¹ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ yạ³lxu²ja³lu²ain¹ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ tĩh³na² ai³lain¹tãu³a² u³je³na³ka² wãn³ya³lu²ju³ta² khãuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³ai¹nxa³lho³li¹.

17 Nxe³yãn¹ta¹ O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³jah¹lai²na² hi²sen³su² ĩ³hau³ko³tũh¹khai³jah¹lo²su² tu¹wi¹. Nxe³sxã³ ka³wã³lxa² wi¹jau³xa² ka³tẹn³ti³hi¹tẽ³jau³xa² ã³sa²so¹nũ¹hain¹tu¹wi¹. Nxe³kxa²yu³su² Txa²wã¹sṵ³na² Si³yxau³ka³jah¹la² sa²kxai³lu² ha³ya³kxa² ĩ³nạ̃n³si¹hain¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xai²li² nxe³sa³na²hẽ³la².

8

Ha³tẹh³nxã³nxa² sa²tạ̃¹ta³kxi²txã³nxa² wxa²hai¹tã³ta³lun²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa² sa²tạ̃¹ta³kxi³txã³nxai²na² a²ne³ki³san¹txã³nxa² wxa²hai¹tã³kxi²na²hẽ³la². Wxa²hai¹tã³kxi²ka³tṵ³ oh³nãu³an¹tṵ³kạ³txa² ka³nahx2nxe³sxã³ yxau³ain¹na²hẽ³la². Ye³ha¹la² so¹lxi³ ka³nah²nxe³sxã³ yxau³ain¹na²hẽ³la².

2 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹tṵ³kạ³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³kin¹tṵ²kạ³txa² Txa²wã¹sṵ³na² ne³kaix3tãu³a² yxau³ain¹tṵ³kạ³txa² wxã³ain¹na²hẽ³la². Wxã³ain¹nũ²la² wãi²lhṵ³ka³txa² ũ³hũ²xai³ain¹na²hẽ³la².

3 Nxe³ain¹tị³kxai³lu² oh³xan¹jah¹la² ạ̃³xah³la² wxã³ye²na²hẽ³la². Txah³lxa³kxa³txa² Txa²wã¹sṵ³na² sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su² ka³yxuh³xa² sỹ³na² ũ³thũ²kxi²ka³txa² ã³tỹ³na²hẽ³la². Ha³nxe²a² a²wha³lxin¹txa² nxe²yxau³tẽ³na² ou²ro²ka² we¹tain¹tẽ³na² hxi²tẽ³nha²sxã³ ã³tỹ³na²hẽ³la². Nxe³nṵ̃²la² a²wha³lxin¹txa² wi¹lũ³khai¹nxe³ta³ wha³lxin¹txa² ne³kih³khai¹nxe³tẽ³na² sa²nũ¹ain¹na²hẽ³la². Sa²nũ¹ain¹ka³tṵ³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²tṵ̃³kạ³txa²kxai³lu² Txa²wã¹sṵ³na² ĩ³ye³kxi²nũ¹hain¹jau³xa² sa²so² ha³nxe²a² a²wha³lxin¹txa² wi¹lũ³ta³wha³lxin¹txa² sa²so² nxe³na²hẽ³la².

Nxe^{3}sxã^{3} txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} ã̱^{3}xa^{2}ka^{3}txa^{2} ne^{3}ka^{3}nah^{2}nãu^{3}a^{2} ũh^{3}wxe^{3}sxã^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}nai^{2}li^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}li^{2} ou^{2}ro^{2}ka^{2} we^{1}tain^{1}kat3su^{2} ye^{2}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} sxa^{3}ka^{3}txai^{2}la^{1}wa^{2}.

4 A^{2}nxe^{3}ta^{3}wha^{2}lxin^{1}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}hain^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{3}na^{2} ka^{3}la^{3}ye^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Oh^{3}xan^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} hxi^{2}ka^{2} sa^{2}sai^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} ka^{3}la^{3}ye^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} wha^{2}lxin^{1}txa^{2} ẽ^{1}nai^{2}na^{2} sa̱^{2}so^{1}nũ^{2}la̱^{2} txah^{3}lxa̱^{3}kxa̱^{3}txin^{3}txi^{2} ne^{3}ka^{3}nah^{2}nãu^{3}a^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}te^{2}a^{2} a^{2}wha^{3}lxin^{1}txa^{2} ne^{3}kih^{1}sxã^{3} so^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ne^{3}kih^{1}sxã^{3} so^{1}ka^{3}tu̱^{3} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}na^{1}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ta^{3}li^{1}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} kãin^{2} ĩ^{3}ha^{3}lai^{3}ni^{2}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} kxĩh^{3}nxa^{2} kãin^{2} ĩ^{3}ka^{3}ta̱^{3}ta̱^{3}tũh^{1}lxi^{2}yai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{2} te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}xai^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}hau^{3}ko^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

7 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã^{3}si^{3}wxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xa^{2} wã^{3}yxũ^{3}la^{3}ka^{2} kãin^{2} wẽ^{3}hã^{1}ha^{2}kxai^{3} ha^{3}nxe^{2}a^{2} kãin^{2} i̱^{3}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} sa^{2}so^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{2}kxai^{3} yuh^{3}xai^{2}nãn^{1}ko^{3}xa^{2} ã^{3}na^{1}ye^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} i̱^{3}hxan^{3}nha^{2}kxai^{3} sa^{3}wxe^{3}na^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} i̱^{3}hxan^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} i̱^{3}hxan^{3}nha^{2}kxai^{3} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ha^{1}li^{1} on^{3}nha^{2}kxai^{3} nxe^{2}xai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tãu^{3}a^{2} si^{3}sa^{2} whãi^{2}na^{1} i̱^{3}hxan^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã̱^{3}xah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} wã^{3}la^{3}ka^{3}thũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} ĩ^{2}a^{1}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ka^{3}txa^{2} whãi^{2}na^{1} i̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}so^{1}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}li^{2} ã^{3}na^{1}yain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}na^{1}yain^{1}ka^{3}tu̱^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}li^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ã̱^{3}lxa^{3}ti^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}yxo^{2}ha^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}tih^{3}ha^{2}yau^{3}la^{3} ĩ^{3}wet1sa^{2}kxai^{3} a^{2}yxo^{2}ha^{3}tih^{3}nãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} i̱^{3}yau^{3}khai^{3}lxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

9 Nxe^{3}ye^{2}ha^{2}kxai^{3} a̱i^{3}nai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3} hãu^{1}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}te^{2}a^{2} ya^{2}lun^{1}ti^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} ki^{3}ha^{1}lin^{1}te^{2}a^{2} ka^{3}ten^{3}txi^{3} hã̱u^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{2}xai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} i̱^{3}ye^{3}na^{2} hã̱u^{1}xai^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} na^{3}vi^{2}o^{2}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} ju^{1}ta^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3}

ka³lo³ka³na³ka³na³ju³ta² ã³kho³ta³lxi²ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ ka³lo³ha¹lin¹ju³ta² ã³kho³txa³ha²kxai³ nxe²xai³na²hẽ³la².

10 Nxa²ha¹te¹ ã̱³xah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ wãi²lhũ̱³ka³txa² wxa²no²la³kxi²na²hẽ³la². Wxa²no²la³kxi²ka³tu̱³ hi³ka²ta³a² oh³nãn¹ki³a² ĩ³ĩ̱³ki³a² yuh³xai²nãn¹ko³xa² a³hi²ye²na²hẽ³la². Ya³wi̱³ta²ka³txa² yã¹nxe² ĩ³ĩ̱³na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ka³wã³lxa² kãin²jau³xa² ã³na¹ha²kxai³ kxĩh³nxa² ka³wã³lxa² a³li³xi²ju³ta² ã³na¹ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².

11 Ạ²nxe³sxã³ hi³ka²ta³ai²na² a²ĩ³lxa² Ab3sĩn²to³ki³su¹ nxe³na²hẽ³la². A²nxe³ki³ai²na² a²ĩ³lxa² si³yxau³tãu³a² tạn³ki³su¹. Nxe³na²hẽ³la². A²nxe³sxã³ ka̱³wã³lxai²na² a²wã³kxi³kxai³ yau³ka³na³ka³na³ju³ta² tạn³nha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ yau³ha¹lin¹ju³ta² tạ³nxa³ha²kxai³ nxe²xai³na²hẽ³la². Nxe³ye²ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² yuh³xai²nãn¹ko³xa² yxau³te²nãu³xa² ka³lxa¹txi³ ya²lun¹txi³na²hẽ³la², ĩ̱³yau³xa² tạn³yau³ye²ha²kxai³la².

12 Nxa²ha¹te¹ ã̱³xah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ a²wãi²lhũ̱³ka³txa² wxa²no²la³kxi²na²hẽ³la². Wxa²no²la³kxi²ka³tu̱³ u³je³na³kai²li² i³la³kxai²li² hi³ka²tai²li² nxe³sxã³ a²wã³kxi³kxai³ ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ã³ka³nxa¹hi²ye²ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ ki³ha¹lin¹sxã³ wi¹lxi³ye²ha²kxai³ nxe²xai³ye²na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²lan²ti³su² a²wã³kxi³kxai³ ye³ka³na³ka³nat3sxã³ ã³ka³nxa¹hi²ye²ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ ye³ha¹lin¹sxã³ wi¹lha²tet1je²ha²kxai³ nxe²xai³ye²na²hẽ³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ ka³nxah³ju³ta² te²yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² ã³ka³nxa¹hi²ye²na²hẽ³la².

13 Nxe³nũ²la² oh³sĩ̱³nãu³a² tau²ta²ta³a² kãin²te²a² ã³ni³nxa² wxã³na²hẽ³la². Wxã³sxã³ kaix1te³nah¹lxi¹:

— Ạ³kwe¹ a̱³kwe¹ a³kwe¹. Yuh³xan¹ko³xa² yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txa² khãuh³lxa³thi¹nain¹tu¹we¹. Oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² a²wãi²lhũ̱³ka³txa² wxa²no²la³kxi²xai³lain¹jah³la² nxain¹tãu³a¹ khãuh³lxa³thi¹nain¹tu¹we¹. Nxe³na²hẽ³la².

9

1 Nxa²ha¹te¹ ã̱³xah³lai²na² sa²kxai³lu² ã³ta³lo³hẽt1sxã³ a²wãi²lhũ̱³ka³txa² wxa²no²la³kxi²na²hẽ³la². Wxa²no²la³kxi²ka³tu̱³ oh³sĩ̱³na² hi³ka²ta³a² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³ki³a² oh³xa² a³hi²sxã³ yuh³xan¹ko³xai²na² sxan³ta²wa². A²nxe³sxã³ hi³ka²ta³jah¹la² yuh³xan¹ko³xai²na² a³hi²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² sya²ve²ka³txa² ũh³yxo²than²ki̱³ka³txa² sa²nũ¹nyhain¹na²hẽ³la². Yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ³na² ũh³yxo²than²ki̱³ka³txa³nũ³a² sa²nũ¹nyhain¹na²hẽ³la².

2 Nxe³te³na¹ yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ³na² ũh³yxo²than²kxi²na²hẽ³la². Ũh³yxo²than²kxi²tãu³a² ha³nxe²a² a²ha³lxin¹txa² a³li³na²hẽ³la². Fo³kãu²tẽ³na² kãin²khai¹nxe³tẽ³na²

kãin^{2} ĩ^{3}ha^{3}lxi^{1}kxa^{2}yã^{1}nxa^{2} a̱u^{3}tãu^{3}a^{2} ĩ^{3}ha^{3}lxin^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} ha^{3}lo^{2}a^{2} whã̱i^{2}na^{1} ĩ^{3}ka^{2}nxa̱h^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

3 A^{2}nxe^{3}ju^{3}tai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}lxin^{1}txa^{2} a^{3}li^{3}tãu^{3}a^{2} ta^{3}ka^{2}ta^{3}su^{2} kãi^{2}lxi^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{3}li^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}na̱^{2} ã^{3}wxã^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la̱^{2}. Ã^{3}wxã^{3}ain^{1}te^{3}na̱^{1} ĩ^{3}nũ^{3}kũ̱n^{3}si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Sxe^{3}sxe^{3}kxa^{2} ki^{3}khe^{1}khaix1te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} ĩ^{3}nũ^{3}kxũ̱n^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

4 Ĩ^{3}nu^{3}kxũ̱n^{3}tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxi^{1}. Yuh^{3}xai^{2}na^{2} si^{3}sa^{2} kho^{3}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} kwa^{2}wen^{1}te^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kho^{3}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sa^{3}wxen^{3}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kho^{3}jah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} ũ^{3}ta̱^{3}ka^{2} sai^{1}sxã^{3} a^{2}ye^{3}ha^{3}na^{3}kxa^{2} ye^{3}wha^{2}li^{1}nhã^{2}nxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha̱^{3}lxi^{3}sxa^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} so^{1}lxi^{3}

5 Ĩ^{3}khãuh^{3}lxa^{3}ti^{3}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} su^{2}lhã^{3}ain^{1}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} i^{3}la^{3}ka^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{3}ha̱^{1}li^{1} ka̱^{3}na̱^{3}ki^{1} ã^{3}ki^{3}wa^{3}tãu̱^{3}ki^{2}sxã^{3} ã^{3}tĩ^{1}tãu^{3}a^{1} nxe^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sxe^{3}sxe^{3}kxa^{2} ki^{3}lĩ^{3}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

6 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nhain^{1}ju^{3}ta^{2} ya^{3}lu^{2}ti^{3}te^{3}nain^{1}ta^{1} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ya^{3}lu^{2}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Nxe^{3}ain^{1}te^{3}an^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:

— Ya^{3}lu^{2}na^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ten^{3}sa^{3}nha^{1}. Nxain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} hai^{3}txi^{3} ya^{3}lu^{2}ai^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}.

7 Jã^{1}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ta^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} kãi^{2}lxi^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{3} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{2}va^{1}lhũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ka^{2}va^{1}la^{2} he^{1}kxi^{2}te^{3}lhxã^{3} ai^{3}ain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}na̱^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}ne^{3}ka^{3}nãu^{3}a^{2} ne^{3}hẽ^{1}nha^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ou^{2}ro^{2}ka^{3}lo^{3}a^{2} ne^{3}hẽ^{1}nha^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}yen^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} yen^{3}nhũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

8 A^{2}ne^{3}kxĩ̱^{3}sai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}ha^{2} ne^{3}kxĩ̱^{3}sxũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}wxi^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ya^{2}na^{1}la^{2} wxi^{2}hũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

9 A^{2}ha̱^{3}la^{3}san^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} kwa̱^{3}thi^{3}la^{3}ka̱^{3}lo^{3}a^{2} ũ^{3}whih^{2}kxi^{2}nha^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3} hi^{3}ye^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} ka^{2}va^{1}la^{2} ũ^{3}si^{3}kũ^{1}nha^{2}sxã^{3} ka^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}nxai^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}nxo̱^{3}khaix1nxe^{3}te^{2}jai^{1}ti^{2}tu^{3}wa^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} ã^{3}ni^{3}nain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} ã^{3}nxo^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

10 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}sa^{3}wẽ̱^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sxe^{3}sxe^{3}kxa^{2} a^{2}ki^{3}ki^{3}lxa^{2} ki^{3}lĩ^{3}kxa^{2} yã^{1}nxa^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ju^{3}kxai^{3}lu^{2} ka^{2}va^{1}la^{2} sa^{3}wẽ̱^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}wai^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ye^{3}khãuh^{3}lxa^{3}thi^{1}nain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. I^{3}la^{3}kxa^{2} ki^{3}ha^{1}li^{1} ki^{1}ha^{1}li^{1} ka^{3}na^{3}ki^{2} ã^{3}ki^{3}wa^{3}tãu̱^{3}kxi̱^{2}tãu̱^{3}a^{2} nxẽn^{3}tain^{1}na̱^{2}hẽ^{3}la^{2}.

11 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ta^{3}ka^{2}ta^{3}a^{2} kãi^{2}lxi^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} yũ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kxĩh^{3}nxẽ^{1}na^{2} u^{1}tẽ^{3}na^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

Nxe^{3}te^{2}na^{2} ĩ^{3}lxa̱^{2}sa^{1}. E^{3}bre^{2}a^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{3}ba^{3}tõ^{3}jah^{3}lo^{2}su^{1} nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Kre^{2}ka^{2} wãn^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} A^{3}po^{3}li^{3}õ^{2}jah^{3}lo^{2}su^{1}, nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

12 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yuh^{3}xai^{2}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}thi^{1}nain^{1}ju^{3}ta^{2} yu^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ne^{3}ki^{3}son^{3}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} yu^{3}tha^{1}lon^{1}na^{3}la^{2}.

13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ã̱^{3}xah^{3}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1sxã^{3} a^{2}wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}ka^{3}tu̱^{3} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Txah^{3}lxa^{3}kxa^{3}txai^{2}li^{2} ou^{2}ro^{2}ka^{2} we^{1}tain^{1}ka^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}ka^{3}txai^{2}li^{2} a^{2}ne^{3}txau^{3}xa^{2} ne^{3}tau^{3}ha^{1}li^{1} ne^{3}tau^{3}ha^{1}li^{1} yũ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} wãn^{3}txa^{2} e^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{2} sxa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

14 A^{2}nxe^{3}sxã^{3} wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} jah^{1}la^{2} wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} kwẽn^{1}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ne^{3}nxẽ^{3}na^{2} ain^{3}kxi^{2}jau^{3}su^{2} na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxex3sa^{2}lxi^{1}. In^{3}txa^{2} ha^{1}li^{1} ha^{1}li^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lo^{2}nãu^{3}xa^{2} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} Eu^{3}fra^{2}te^{2}yau^{3}xa^{2} kãin^{2}khaix1jau^{3}xa^{2} tai^{3}kxi^{2}nha^{2}sxã^{3} sxa^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{1}txai^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

15 Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} sa̱^{2}ta̱^{2}la^{3}kxa̱in^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}kxã^{3}nxa^{1} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}lã^{3}jah^{1}lo^{2}nũ^{3}a^{2} ĩ^{3}hau^{3}kot3tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nã̱u^{3}xa^{2} ka^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} ĩ^{3}ya^{2}lu^{1}tai^{1}ni^{2} a^{2}wã^{3}kxi^{3}kxai^{3} nũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}ha^{1}lon^{1}tãu^{3}a^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} sa^{2}wa^{2}su^{1}tai^{1}ni^{2} nxe^{3}ju^{3}ta^{2}nũ^{3}su^{2} ĩ^{3}hau^{3}kot3tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}lxi^{2}je^{3}na^{2} hau^{3}kon^{3}sxã^{3} kwẽ^{3}ko^{3}ni^{2} i^{3}la^{3}kxa^{2} ĩ^{3}lxi^{2}je^{3}na^{2} hau^{3}kon^{3}sxã^{3} tĩ^{1}i^{2} a^{3}lan^{2}ta^{2} ĩ^{3}lxi^{2}ju^{3}ta^{2} hau^{3}kon^{3}sxã^{3} a^{3}la^{2}ni^{2} u^{3}je^{3}na^{3}ka^{2} ki^{3}ka^{3}la^{3}xi^{2}ju^{3}ta^{2} hau^{3}ko^{3}ni^{2} nxe^{3}je^{3}na^{2} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2} ã^{2}la^{2} ĩ^{3}hau^{3}kot3tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

16 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} sa^{2}ta^{2}la^{3}kxi^{2}sã^{3}te^{2}na^{2} a^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}lxaaaaaa^{1}khaiiiiiix1nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

— Tu^{3}sẽn^{2}tos2 mi^{3}lyões2 nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{1}. Nxe^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{2}va^{1}la^{2} ka^{3}ti^{3}ya̱u^{3}kxi^{2}sxã^{3} ã^{3}naun^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

17 Nxe^{3}sxã^{3} ĩ^{2}a^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} nxe^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}. Ka^{2}va^{1}la^{2} ka^{3}ti^{3}ya̱u^{3}kxi^{2}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ha^{3}la^{3}san^{1}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} kwa^{3}thi^{3}la^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} yã^{1}nxe^{2} he^{3}hen^{3}nha^{2}kxai^{3} ja^{3}sĩn^{2}to^{2} yã^{1}nxe^{2} wi^{3}win^{3}nha^{2}kxai^{3} ẽ^{3}syo^{2}fre^{2} yã^{1}nxe^{2} sa^{3}te^{3}sa^{3}ten^{3}nha^{2}kxai^{3} nxẽn^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{2}va^{1}la^{2} a^{2}ne^{3}kai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ya^{2}na^{1}la^{2} ne^{3}ki^{3}hũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}yxo^{2}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}jut3sũ̱^{3}nxe^{2} yxo^{2}a^{3}li^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}wha^{3}lxin^{1}txa^{2} yxo^{2}a^{3}li^{3}ha^{2}kxai^{3} ẽ^{3}syo^{2}fre^{2}nũ̱^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} yxo^{2}a^{3}li^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}yain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

18 A²nxe³te²ka³ya̱³lhu² ka²va¹la²nãu³xa² yxo²a³li³ju³ta² ha³nxeh³lxi³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa̱² ka̱³lxa̱¹txi³ ya²lun¹txain¹na²hẽ³la². Ha³nxe²a² yxo²a³li³ha²kxai³ a²wha³lxin¹txa² yxo²a³li³ha²kxai³ ẽ³syo²fre²nũ̱³xa² yxo²a³li³ha²kxai³ nxe³yai¹nha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹txi³ ya²lun¹tain¹na²hẽ³la². A²wã³kxi³kxai³ nũ̱³ka̱³txi³ ka³na³ka³na³te²nãu³xa² ya²lun¹tai¹nha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ nũ̱³ka̱³txi³ha¹lin¹te²nãu³xa² ã³wa²sut1sxã³ yxau³ai¹nha²kxai³ nxe̱²xai³lain¹na²hẽ³la².

19 A²nxe³sxã³ ka²va¹la²nãu³xa² a²yxo²ai²na² ha³nxeh³lxi³ha²kxai³ a²sa³wẽ̱³lxa² ha³nxeh³lxi³ha²kxai³ yxain¹na²hẽ³la². A²sa³wẽ̱³lxai²na² sa²kxai³lu² txih³xa² ne³ka² yã¹nxe³na²hẽ³la². A²ne³ka² yũ³te²an²tu̱³ a²wxi²ai²na² ha³nxeh³lxa³txi³ ĩ³yĩ³nẽ³te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxain¹na²hẽ³la².

20 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xai²na² ka³te̱n³sa²te²nãu³xa² hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² a²na¹ai¹nxa³hẽ³la². Hãi¹nxe³sxã³ a²ta³a² sa²nẽn¹kxai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³xain¹ka³txa² ou²ro²ka³txa² ta̱³nxa² pra²ta²ka³txa² ta̱³nxa² brõn²se²ka³txa² ta̱³nxa² txah³lxa³kxa² we¹kxi²ka³txa² ta̱³nxa² hi³a² we¹kxi²ka³txa² ta̱³nxa² nxe³sxã³ yen³kxa² ĩ²li³ka³txa² tẽ³nũ²la² txa²wã¹sũ̱³nu²su² ki³lxo³xain¹ka³txa² wet1sxã³ sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ ka¹txai²li² hxi²kan¹txi³ ĩ²nha²nxa³ha²kxai³ a²ne³nxẽ³na² ain³kxi²nhã²nxa³ha²kxai³ ĩ³sa²yxau³sxã³ ã³nxai²nxa³ha²kxai³ nxe³te²sxa³jai¹ti²tu³wa².

21 Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² su²lhã³nyhain¹ni² tih³na³la² ã³nan³nyhain¹ni² in³txa² txu¹ha² ko̱³ti³hin¹khaix1nxe³sxã³ o²la³kxi²nyhain¹ni² a²nũ²a² yen³kxa² kãi³kxi²nyhain¹ni² nxain¹na²hẽ³la². Jã¹nxain¹na²hẽ³la². Hai³txi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³tai²li² ã³na¹ai¹nxa³hẽ³la².

10

In³txai²na² ha³te̱h³nxã³nxa² hxi²tẽ³nha²jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxe³nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² oh³xan¹jah¹la² nũ³kxũn³khai¹nxe³jah¹la² oh³xan¹ko³xa² a³li³nũ²la² wxa²ka³nxi²na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na² a²wã²lai²na² sa²kxai³lu² o³sĩ̱³nhũ̱³ka³lo³su² wih²kxi²nha²na²hẽ³la². A²ne³ka³nãu³a² txih³xa²ta³a² ke̱¹lhũ̱³nxe² ũ³nhe³hẽ¹nha²na²hẽ³la². A²yen³nãu³a² sa²kxai³lu² u³je³na³ka² yã¹nxe² ye³ki³ĩ̱³na²hẽ³la². A²yu³kxai²na² sa²kxai³lu² ha³nxe² ĩ̱³jut3sũ̱³nxe² yu̱³ki̱³la³kxi²na²hẽ³la².

2 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ha³te̱h³nxã³nxa² li²vro³txã³nxa² jũx1txã³nxa² sa²hai¹sxã³ hxi²tẽ³nhã²na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² ĩ̱³ye³na² yxo²ka³teh³nãu³a² ã³nxai³na²hẽ³la². Ã³nxai³ka³tu̱³ a²yu³kxa² wi¹tãu³a² sa²kxai³lu² ĩ̱³ye³nai²na²

ũh³yu³kṵ̃³nha²ha²kxai³ a²yu³kai²na² a²wa̱³tãu³a² sa²kxai³lu²
ha³lo²a² ṭi̱³wxe³nha²ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².
3 Nxe³nũ²la² kãin² ĩ³wxan¹na²hẽ³la². Ya²na¹la²ta³a²
ĩ³lxãuh³na³kxi²jau³hṵ̃³nxe² ĩ³wxan¹na²hẽ³la². Ĩ³wxan¹nũ²la²
ha³lai³xa² nṵ̃³ka̱³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ tṵ̃³ka̱³txa²
ĩ³yxi²nxũ³xain¹na²hẽ³la².
4 Ĩ³yxi²nxũ³xain¹nũ²la²:
— Wãn³txa² ĩ³yxi²nxũ³xain¹jau³xai²li² ũ³wha²li¹la¹tũ¹xã¹.
Nxa¹ta¹ wãn³txa² oh³nãn¹jau³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la².
Ain³kxi²na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Wãn³txa² ha³lai³xa² nṵ̃³ka̱³txa²
e³lain¹jau³xai²li² ũ³wha²li¹txa³hẽ¹li¹. Ka²nahx2sxã³
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² hãi¹nxĩ¹ka³tṵ̃³ ain³kxi²yxau³txai¹nhẽ³li¹.
Nxe³sa³na²hẽ³la².
5 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ĩ̱³ye³nai²li² ṭi̱³yu³kṵ̃³nha²
ha³lo²a²nãu³a² ṭi̱³wxe³nha² nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² a²hxi²ka²
wi¹nẽ³tãu³a² sa²hxi²ka³la¹nhã²na²hẽ³la².
6 Sa²hxi²ka²la¹nha²te³nah¹lxi¹:
— Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. Txa²wã¹sṵ̃³na² wãn³txa²
e³jah¹lo²sa¹wi¹. A²nxe³jah¹lo²su² Txa²wã¹sṵ̃³nu²khai³xa²
ka³tẹn³su² kan²txi³ yxau²xai³jah¹lo²su² na³li¹. A²wi¹ju³ta²
ne³ki³so³nxa³jah¹lo²su² na³li¹. A²nxe³jah¹lai²na² hi²sen³su²
txa²wã¹ha³lo²a² whãi²na¹ oh³nãn¹ko³xa² whãi²na¹ ĩ̱³ye³na²
whãi²na¹ ĩ³yũ¹jah¹lo²su² na³li¹. Yen³kxa² whãi²na¹
oh³nãu³an¹te²a² yen³kxi³su² ta̱³nxa² yṵ̱h³xan¹te²a² yen³kxi³su²
ta̱³nxa² ĩ̱³ye³na² hã̱u¹ain¹te²su² ta̱³nxa² nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹
we¹jah¹lo²su² na³li¹. Nxe³jah¹lo²su² ha²kxai³ hĩ¹na²
txa²wã¹ha³lo²a² ne³ki³son³ju³ta²nũ³su² ya̱u³son³na³li¹.
7 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹jah¹la² ne³ki³san¹jah¹la²
wãi²lhṵ̃³ka³txa² o²la³kxi²te³lhxã³ nxe²na³li¹. Nxe³kxai²nãn²tṵ̃³
Txa²wã¹sṵ̃³na² wãn³txa² ten³kxi³jau³xu¹tai²na² e³lxah²lxi³tu¹wi¹.
Nxe³jau³xa² a²kxã³nxai³tã² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xu¹tai²na²
ĩ³hen³txi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wi¹. A²nxe³jau³xu¹tai³nãn¹jau³xa²
e³lxah²lxi³tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².
8 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² e³ta̱³lun²nũ²la² wãn³txai²li²
oh³nãn¹jau³xa² ain³kxi²na¹jau³xai²li² ãh¹ain³kxi²na²hẽ³la².
Ain³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Ĩ²txa²hẽ³li¹. Oh³xan¹jah¹la² ĩ²txa²hẽ³li¹.
A²yu³wi¹tãu³a² ĩ̱³ye³na² ṭi̱³yu³kṵ̃³nha²ha²kxai³ a²yu³wa̱³tãu³a²
ha³lo²a²nãu³a² ṭi̱³yu³wxe³nha²ha²kxai³ nxe³jah¹lai²li²
ha³tẹh³nxã³nxa² jũ¹lxi³txã³nxa² hxi²tẽ³nha²txã³nxa² ai³sxã³
so¹kxi¹sẽ¹li¹. Nxe³sa³na²hẽ³la².
9 Nxe³sa³ha²kxai³ ai³na¹nũ²la² ha³tẹh³nxã³nxa²
hxi²tẽ³nha²jah¹la² ĩ³ye³kxi²na¹hẽ³la², ha³tẹh³nxã³nxa²

ũ³hũ¹sa²si¹ha¹jau³sa². Nxe³na¹ka³tu̱³ ĩ³wa²lũ³xi²sa²te³an¹jau³kxai³lu¹
ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
— Txa²nxã¹nxai²li² sa²so¹kxi²sa³wi¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
Ta²nxã¹nxai²li² ĩ³yai³nhxa³txa²hẽ³li¹. Ĩ³yai³nhxa³tin¹kxai²nãn²tu̱³
wxa²yxo²ai²na² nã̱un³ye¹nxa²ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
tã̱n³ye¹nxa²ha²kxai³ ye¹nxa²tu¹wi¹. Nxe³sa³na²hẽ³la².
10 Nxa²ha¹te¹ ha³te̱h³nxã³nxa² so¹kxi²na¹ka³tu̱³ ĩ³yai³na¹hẽ³la².
Ĩ³yai³na¹tãu³a² nã̱un³nhẽ¹la². Txuh³ha² nã̱un³jau³hũ̱³sxã³
nã̱un³nhẽ¹la². Txa²ẽ¹nãu³ai²na² ĩ³yo¹li²na¹tãu³a² tã̱n³nhẽ¹la².
11 Nxa²ha¹te¹ wãn³txa² ãh¹lxi³sxã³ e³kxi²sain¹jau³xa²
ain³kxai¹na¹hẽ³la². Ain³kxai¹na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² tah²yau³nũ³a²
ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹jau³nũ³a² ãh¹ ĩ³ye³kxi¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Nxe³jau³xa² ĩ³hen³txi¹nxa²ha¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a²
nũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² ka³lxa¹tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² a²nũ²a² nũ̱³kã̱³txa²
kãi²lxi³tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² ka³lxa¹tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² a²nũ²a² ã̱³xa²
wãn³txa² e³tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² ka³lxa¹tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² a²nũ²a²
a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa² ka³lxa¹tũ̱³kã̱³txi³nãu³xa²
nxe³tũ̱³kã̱³txa² yxo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹txai¹nhẽ³li¹.
Nxe³sain¹na²hẽ³la².

11

A²nũ²a² ĩ³yxo²nũ¹nain¹ya³jah¹lo²nãu³xa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² hau³ko³ka³txa² ũ³hũ¹sain¹na²hẽ³la².
Ũ³hũ¹sain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sã̱²lxi¹. Hau³ko³ka³txa² sã̱²so¹sẽ¹li¹.
Sã̱²son¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² ũ³hau³ko³txa²hẽ³li¹.
A³lu²ju³ta² ũ³hau³ko³txa²hẽ³li¹. Nxĩn¹kxai²nãn²tu̱³
ta³lu²nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ txah³lxa³kxa³txa² Txa²wã¹sũ̱³na²
sã̱²nẽn¹kxi²ka³txa² te²yã¹nxe³ ũ³hau³ko³txa²hẽ³li¹. Nxĩn¹ka³tu̱³
a²nũ²a²nãu³xa² Sũ̱³na² sã̱²nẽn¹kxi²te³lhxã³ wxã³tũ̱³kã̱³txa²
wxa²hau³ko³txa²hẽ³li¹. Ka³lxa¹ju³ta² wxa²hau³ko³txa²hẽ³li¹.
2 Nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ ta³lu²nĩn¹kxai²nãn²tu̱³ hãi¹nxã¹txa²hẽ³li¹.
Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² e³la² kãin²tãu³a² ũ³hau³ko³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³je³nai²na² sã̱²kxai³lu² ju³te²a² nũ̱³kã̱³txi³sxa³te²nãu³xa²
a²ha³lo²ai²la¹wi¹. A²nxe³tũ̱³kã̱³txi³nãu³xai²na² sã̱²kxai³lu²
kõ³nxe³ti³ kãi³tũ̱³kã̱³txi³su² ha²kxai³ sxi²je³na²
wi¹lhin¹khai¹nxe³je³na² Je³ru³sa³lẽ²thĩn³su² ha²kxai³ nxe³thĩ³na²
yxo²kwĩ¹kxai¹nha²kxai³ wa³ka³ti³lo³nyhain¹tu¹wi¹. I³la³kxa²
ka³lxa¹khai¹nxe³ sã̱²tã³tĩ¹tãu³a² 42 nxe² i³la³kxa² sã̱²tã³tĩ¹tãu³a²
wa³ka³ti³lo³nyhain¹tu¹wi¹.
3 Nxa²ha¹te¹ tã̱xa²sa³wi³ha³lxa² ha¹lin¹te̱²a²
ĩ³yxo²nũn¹sain¹te²a² ĩ³hxi²ka¹tai¹na¹tu¹wi¹. Nxai¹na¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²yxo²wãn³txa² ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. A²nxe³ya³te²a²
Je³ru³sa³lẽ²thĩ³nãn¹tũ̱³kã̱³txa² a²kõ³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²

ĩ³ãin²ta³kxi²ya³tu¹wi¹. Nxe³sxã³ a²wã²la²ka³lo³khai³xa² sa²kẽn¹ka³lo³a² so¹lxi³ ũ³whi²kxi²nha²sxã³ ai³sxã³ ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. Ye³ka³lxa¹txi³ a³la²ni²sxã³ 1.260 nxe² a³lan²tãu³a² ĩ³hen³txain¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².

4 Jã¹nxe³sxã³ ĩ³hen³txain¹te²na² ha¹li¹nha²kxai³ o³li³ve²ra³ka³ta³txa²yã¹nx2na³la². Nxe³kxat3su² a²yau³xa² sa²sai¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ lã³pi³ãu²ka³txa² ã³nẽ¹nã³wih¹ki̱³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ki̱³na¹xai²na² sa²ki̱³kxi²nẽ³te²ju²hẽ³la². Nxe³ju³tai²na² yã¹nxe³sxã³ in³txa² ha¹lin¹ya³te²a² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³nẽ³kxai²nãn²tu̱³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ã³wa²su¹tũ¹nhẽ³ju³ta² yũ²na³la². Nxe³kxa²yã¹yxah³nx2na³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² a²ha³lo²a² yxo²ha³kxa¹ we¹jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹la² yen³nãu³a² he¹ain¹na²hẽ³la².

5 A²nxe³te²kxai³la¹ a²nũ²a² ĩ²li²te²na² a²ẽ¹nãn¹jau³kxai³lu²:

— Jah¹la² ha¹lin¹ya³jah¹lai²na² ten³nxa³nhai¹. Su²lhã³ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ in³txa² ha¹lin¹te²na² hi²sen³su² ha³nxe²a² ĩ³yxo²sai¹nha²sxã³ wãn³txi³hxa³nai¹nhĩ̱³nx2nã³la². Nxe³sxã³ wãn³txi²ya²lun¹txi²hxa³nai¹nh

6 Nũ³kxũn³jah¹lo²nãu³xa² ha¹lon³txi³yah³na²hẽ³la². Nxe³te²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³hxi²ka¹tain¹kxe³su² yũ³ya³ha²kxai³ a²ẽ¹nai²na² e³ya³te³nah¹lxi¹:

— Hĩ¹na² wẽ³hã¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha¹. Wãn³txa² ĩ³hen³txi³ ta³lu²nain¹sã²na¹tũ¹xã¹. Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ wẽ³hã¹xi²hĩ̱³nx2nxa³wa². Te²yã¹nxe³sxã³ ĩ̱³yau³xa² ĩ³ã̱³lxa³ti³sxã³ a²ti³ha²yau³hũ̱³jau³su² ĩ³wet1si¹jau³su² hxi²ka¹nai¹nhĩ̱³nx2na³la². Te²yã¹nxũn³sxã³:

— Ĩ³ta³ka³txa² yuh³xan¹ko³xa² ĩ³sa²si¹hã¹a¹tũ¹xã¹. Nxain¹kxai²nãn²tu̱³ ya²la³tu̱³ ĩ³to³nai¹nhĩ̱³nx2na³la².

7 Nxa²ha¹te¹ nxe³nũ²la² wãn³txa² ĩ³hen³txi³ta³lu²nain¹nũ²la² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la² yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ³na² a³li³jah¹lai²na² hi²sen³tu̱³ti¹ in³txi³nãu³xa² ha¹lin¹jah¹lo²nãu³xa² ã³nhe¹kxi²yah³na²hẽ³la². Ã³nhe¹kxi²yah³nũ²la² in³txa² ha¹lin¹te²nãu³xa² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³nxe³thin¹khaix1jah¹la² hi²sen³kxai³lu² sun²tã¹ain¹na²hẽ³la².

8 Nxe³nũ²la² a²nũ²nãu³xa² ya³lun¹txi²jah¹lo²nãu³xa² tẽ³sxã³ sxi²je³na² ũh³wxe³ain¹na²hẽ³la². Ha³lo²a² sa²tã³ain¹na²hẽ³la². A²nxe³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txai³tã² a²kxã³nxai³tã² Je³su²jah³la² su²lhã³ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³hxai²tẽx1ta³lxi³ ko̱³nxe³ti³ kãi³ju³ta² so¹lxi³ kãi³ai¹nha²kxai³ So³to²ma²thĩn³su² yã¹nxe³na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³ju³ta² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²

en²txi²sa²tẽ³ai¹nha²kxai³ E³ji²ta²ko³su² yã¹nxe³na²hẽ³la². Nxe² ĩ³lxi³hain¹na²hẽ³la².
9 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ka³lxa¹txi³nãu³xa² a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txi³su² te²na² wxã³ai¹nha²kxai³ sxi²je³na² a²yxo²ha³kxa¹ wxã³ai¹nha²kxai³ wãn³txa² yau³tã̱³xa² e³tũ̱³ka̱³txa² wxã³ai¹nha²kxai³ a²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² kãi²lxi³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² wxã³ai¹nha²kxai³ nxain¹na²hẽ³la². Nxain¹te³na¹ ya³lu²jah¹la²nãu³xa² ĩ²ain¹na²hẽ³la². Ĩ²ain¹ka³tu̱³ hai³txi³ ya³lu²te²nãu³xa² sa²nĩ̱³kxi²si¹hai¹nxa³jau³su² te³nain¹na²hẽ³la². Ye³ha¹li¹ ka̱³na³ki¹ a³lan²tãu³a² ãh¹ ne³ka³kat3sxã³ a³lan²nũn³tãu³a² sa²nĩ̱³kxi²si¹hai¹nxa³jau³su² te³nain¹na²hẽ³la².
10 Nxe³nxa²ha¹te¹ ĩ³lxa³thi¹nxa³tũ̱³ka̱³txa² yuh³xan¹te²nãu³xan²tu̱³ ĩ³ka³li³hain¹na²hẽ³la². In³txa² ha¹lin¹jah¹la²nãu³xa² ya³lu²yain¹ju³ta² ĩ³ka³li³hain¹na²hẽ³la². Nxe³jah¹la²nãu³xa² hxi²ka² a²kxã³nxa² ĩ³lxa³thi¹nai¹nxa³tũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hai¹nha²kxai³lu² hxi²ye¹ta³lxi³si¹hain¹na²hẽ³la². Nxe³kxe³su² kwẽn¹ta² ya³lu²yai¹nha²kxai³ ka³li³hain¹jau³su² yen³kxa² ũ³hũ¹nyhain¹na²hẽ³la².
11 Nxa²ha¹te¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki² a³lan²tãu³kxai³lu² ãh¹ ne³ka³kat3sxã³ a³lan²tãu³kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² hi²sen³su² in³txa² ya³lun¹txi²jah¹la²nãu³xa² a²wã³nẽ³na² ĩ³ya¹txa²hẽ³la². Ĩ³ya¹tha²kxai³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²yah³na²hẽ³la². Nxe³ya³ha²kxai³ ju¹tai²na² ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa² kãin² o²lain¹na²hẽ³la².
12 O²lai¹nhĩ¹na¹ wãn³txa² oh³xan¹jau³xa² ain³kxain¹na²hẽ³la². Ain³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ka³la³a² wxã³ja¹hẽ¹le¹. Nxe³na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² in³jah³la²nãu³xa² ya³lun¹txi³sxã³ ka³te̱n³su² ĩ³sa²yxau³xi²ya³te²a² ha¹lin¹te²a² ka³la³ya³ha²kxai³ o³sĩ̱³na² ã³wi¹yha³nha²hẽ³la². Nxe³sxã³ oh³xan¹ko³xa² ã³wi¹yha³nha²hẽ³la². A²nxe³ju³tai²li² ko̱¹ko̱¹sain¹tũ̱³ka̱³txa² ĩ²kxain¹na²hẽ³la².
13 A²nxe³tãu³ kxĩh³nxa² kãin² ĩ³ka³ta̱³ta̱³tũh¹na²hẽ³la². Sxi²jen³nãu³ai²na² hxi²ka² han³ka³tu̱³ nxe³thĩ³na² thĩ³ka³na³ka³nat3sxã³ a³lu²lhxa³tã²hẽ³la². Nxe³ti̱³kxai³lu² a²nũ²a² yxau²xai³te²na² ka³lxa¹te²nãu³xa² 7.000 nxe³te²nãu³xa² ã³ya²lu¹ta³lxain¹na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ sxi²yhe³na² ka³te̱n³su² wã³kon³ta³nũ̱³ka̱³txa² on²tain¹na²hẽ³la². A²nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³tãu³a² oh³xan¹jah¹la² sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la².
14 A²nxe³jut3su² yuh³xai²nãn¹ko³xai²na² khãuh³lxa³txain¹ju³ta³nũ³su² yu³tha¹li¹ wa³to²hi²na³la². Yxãn¹ta¹ yu³ka³na³ka³na³ton³na³la². Wa³su¹txi³ wxã³tu¹wa².

Wãi²lhũ̱³ka³txa² a²ne³ki³sa² wxa²no²la³kxi²jau³su²

15 Nxa²ha¹te¹ ã³xah³lai²na² sa²kxai³lu² a²wãi²lhũ³ka³txa²
wxa²no²la³kxi²jah¹la² ne³ki³san¹jah¹la² wxa²no²la³kxi²na²hẽ³la².
Wxa²no²la³kxi²ka³tu̱³ oh³xan¹ko³xai²na² a²nũ²a²
ka³lxa²khai¹nxe³sxã³ e³lain¹jau³xa² ain³kxai¹na¹hẽ³la².
Ain³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:
— A²nũ²a² yuh³xan¹ta² nũ̱³ka̱³txai²na² a²hxi²kan¹ta²
ĩ³hau³ko³ju³ta² ne³ki³son³na³li¹. Hĩ¹na² ã³wẽ̱³not3tu¹wi¹.
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Kris2tu³jah¹lo²su² ha²kxai³
wẽ̱³non³tu¹wi¹. A²nxe³jah¹lai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² A²hxi²kan¹ta²
Si³yxau³tãu³lo³ju³tai²na² hai³txi³ ne³ki³so³nxa³lho³li¹.
A²nũ²a²nãu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hxi²kan¹txi³lo³tain¹tu¹wi¹.
Nxe³ai¹nhẽ³la².
16 Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² hxi²kan¹te²nãu³xai²li² Txa²wã¹sũ̱³na²
yen³nãu³a² ã³wxe³sxã³ yxau²xai³lain¹tũ̱³ka̱³txin³txi³ hxi²kan¹ta²
ã³wxe³ka³lo³a² ã³wxe³ain¹tũ̱³ka̱³txin³txi³ ã³ka³ti³lhu³ta³kxa²
wxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la².
17 Sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹:
— Sũ̱³nãi³. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³si¹lxi¹. Nũ³kxũn³ta²
Si³yxau³ka³si¹lxi¹. Ka³te̱n³su² yxau²sa²tẽ³jah¹lo²si¹lxi¹.
Te²yã¹ju³tain²txi³ a²kxã³nxa² a²ka³te̱n³su²
yxau²xai³lin¹ta²wi¹. Hĩ¹na² nũ³kxũn³khaix1nĩ¹nha²kxai³
a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³lot3sa²nhĩn¹ju³ta²
ã³si³wxen³tu¹wi¹.
18 A²nũ²a²nãu³xa² Sũ̱³na² wãn³txa² te³nai¹nxa³te²nãu³xa²
ĩ³a̱n³ta³kxi²nxain¹na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³nũn³sxã³
ye³jen¹na² ĩ³a̱n³ta³kxai¹nĩn¹tu¹wi¹. A²nũ²a²
ya³lu²te²nãu³xai²na² ka³te̱n³su² yxau³ai¹nhĩ¹nai³tã²
kãi³sxã³ yxau³ain¹ju³ta² a³ya³tai¹nĩn¹tu¹wi¹.
Wi¹ta̱³nxa² ko̱³nxe³ ta̱³nxa² a³ya³tai¹nĩn¹tu¹wi¹.
Te²yã¹nxe³sxã³ wxa²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² wxa²wãn³txa²
ĩ³hen³txai¹nĩn¹kxe³nãu³xa² Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹te²nãu³xa² nxe³te²nãu³xa²
ũ³yho³hai¹nĩn¹tu¹wi¹. Kãin²te²su² kãi²nxa³te²su²
nxe³kxan²ti³ ũ³yho³hai¹nĩn¹tu¹wi¹. Yxãn¹ta¹ yuh³nãu³xa²
ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹kxa²
yo³ha² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ĩ³wai¹tai¹nĩn¹tu¹wi¹.
Jã¹nxĩn¹jut3su² sa²nẽn¹kxi¹nxa²sĩ¹na¹wi¹.
Nxe³na²hẽ³la².
19 Nxe³ka³tu̱³ oh³xan¹ko³nãu³a² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha²
sa²yxo²than²na²hẽ³la². Kai²syẽ¹na² ou²ra³ka² we¹tain¹tẽ³na²
Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² wi¹lhin¹sxã³ ĩ³ye³kxi²nũ¹nhẽ³jau³xa²
ũ³wha¹na²hẽ³la². A²nxe³tẽ³nai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na²
sxi²ha² sxa³ye²na²hẽ³la². Nxe³tãu³a² ha³lo²a² kãin²
ha³lai³ni³ha²kxai³ a²nũ²a² e³kxi²jau³xa² ain³kxi²ki̱³sa²kxai³
kãin² wa³tu³ka³nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² kxĩh³nxai²na²

ĩ³ka³tạ³tạ³tũ¹ha²kxai³ wã³yxũ³la³ka² kãin² sị̃³nxe³ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².

12

Ka³yxuh³xa² kọ³nxe³khaix1te²a² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ ten³sa²tã³a¹tạ̃u³a² oh³xan¹ko³xa²nãu³a² wã³nxĩn¹khaix1ju³ta² ĩ²a¹hẽ³la². Txu¹ha² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³ta¹ka³lxa² u³je³na³kai²li² wã²la² ũ³whih²kxi²jut3sũ̱³nxe²ha²kxai³ ka³nxah³ta² i³la³kxa² i̱³jut3sũ̱³nxe² a²yu³kxa² wĩ³la³kẽ³na² yu³ki̱³ha²kxai³ a²ne³kạ³nãu³a² hi³ka²ta³a² ka³lxa¹ki³a² ne³hẽ¹nha²na²hẽ³la². Hi³kai²li² hxi²ka² hxan³sxã³ ãh¹ ki³ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²sxã³ ne³hẽ¹nha²na²hẽ³la².

2 Ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² wẽh³ni³na²hẽ³la². Nxe³ka³tụ̱³ wẽ³sa² a³li³lah¹te³lhxã³ ye³je³na³wa³kxa² yxau³son³ye²kxe³su² wẽ³sạ² a³li³lah¹kxi²ha²kxai³ khãuh³lxa³ti³nha²sxã³ kãin² ĩ³wxa¹na²hẽ³la².

3 Nxa²ha¹te¹ yu³tã̱³xa² ĩ²a¹hẽ³la², oh³nãn¹ko³xa²sa³. Nxe³ti̱³kxai³lu² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kọ̱³nxe³khaix1te²a² he³hen³te²a² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³te²na² sa²kxai³lu² a²ne³ka²su² ne³ka³lxa¹ha²kxai³ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ka³na³ki² ne³nha²na²hẽ³la². A²ne³txau³xai²na² sạ²kxai³lu² hi³ka² hxan³sxã³ ne³txau³xi³nha²hẽ³la². A²ne³ka³nãu³a² ne³hẽ¹nha²ka³lo³ai²na² sa²kxai³lu² kạ³lo³ha¹li¹ ka³lo³ha¹li¹ ka³na³ki² ne³hẽ¹nha²xai³na²hẽ³la².

4 A²sa³wẽ̱³lxai²na² sa²kxai³lu² sa³we³kxãi³nha²ka³tụ̱³ ĩ³wai²wai²ju²nũ²la² oh³nãu³nũ¹ka³nãu³an¹ta² hi³ka²ta³a² ĩ³yi²lã³xi²na²hẽ³la². A²wã³kxi³kxai³ ki³ka³na³ka³nat3sxã³ ĩ³yi²lã³xi²ha²kxai³ a²wã³kxi³kxai³ ki³ha¹li¹ hãi¹nxã¹wxe³kxi²ha²kxai³ nxe²xai³na²hẽ³la². Nxe³sxã³ hi³ka²ta³a² ki³ka³lxa¹txi³ ĩ³yi²lã³xi²sxã³ yuh³xai²nãn¹ko³xa² ã³yah³xi²ye²na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kọ̱³nxe³khaix1te²na² he³hen³te²ai²na² sa²kxai³lu² txu¹ha² wẽh³ni³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ã³tị̃³sxã³ wah³nxe³na²hẽ³la².

— Wẽh³sai²na² a³li³la¹kxi²kxai²nãn²tụ̱³ nxe³ju³ta¹ ĩ³so¹jĩ²kxi²na¹tũ¹xã¹. Ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kọ̱³nxe³khaix1te²a² he³hen³te²a² nxe³na²hẽ³la².

5 Nxe³ka³tụ̱³ wẽ³sa² in³txa² wẽ³sa² a³li³lah¹na²hẽ³la². A²nxe³te²ai²na² wẽ³sai²na² sa²kxai³lu² yuh³xan¹ta³ nũ̱³kạ̱³txi³nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹ hxi²kan¹txi³ kwa³na³jah¹lo²nũ³su² na²hẽ³la². Kwa³thi³la³ka³txa² hxi²tẽ³nha²sxã³ nũ³kxũn³sxã³ wa³ka³ti³lot3sxã³ ĩ³hau³ko³tũ¹hain¹jah¹lo²nũ³su² na²hẽ³la². Nxe³kxi³nũ³su² Txa²wã¹sũ̱³na² yen³nãu³a² wẽ³sai²li² so¹sxã³ ũ³ho¹ạ̃³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² ã³wxe³ka³lo³a²nãu³a² so¹sxã³ ũ³ho¹ạ̃³na²hẽ³la².

6 Nxe³ka³tụ̱³ta¹ txu¹ha³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² ih³saun³na²hẽ³la². Ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xai²na²

Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka² sa²hau³ko³ta³ko³su² ih³saun³na²hẽ³la².
Ih³saun³sxã³ yxau²xai³lha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²
ũ³yhai¹tã²hẽ³la². A³la²ni²ju³ta² ye³ka³lxa¹khai¹nxe³sxã³ 1.260
nxe² a³lan²tãu³a² ũ³yhai¹tã²hẽ³la².
7 A²nxe³ju³kxai³lu² oh³nãu³nũ¹ka³na¹ ã³nhe¹lain¹na²hẽ³la².
Mi³ke²lah³la² a²sa³wi³ha³lxi³nũ³ka̱³txan²tu̱³ oh³xan¹tũ³ka̱³txi³la³
nũ³kxũ³nha²kxai³ ka³yxuh³hũ³jah¹la² ko̱³khaix1jah¹la²
he³hen³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³nũ³ka̱³txan²tu̱³
oh³xan¹tũ³ka̱³txi³la³ nũ³kxũ³nha²kxai³ nxe³sxã³
ã³nhe¹ain¹na²hẽ³la².
8 Nxe³ka³tu̱³ta¹ ka³yxuh³hũ³jah¹la² ko̱³khaix1jah¹la²
he³hen³jah¹la² nũ³ka̱³txa² hxi²kan¹txi³ nũ³kxũn³txi³
wa̱³lxĩ³nhai¹nxa³hẽ³la². Nxe³ai¹nxa³ha²kxai³
oh³nãu³nũ¹ka³nãn¹ko³nãu³a² hxi²kan¹txi³ yxau²xai³lain¹ju³ta²
yũ³ai¹nxa³hẽ³la², nũ³kxũ³nai¹nxa³ha²kxai³la². Mi³ke²lah³la²
nũ³ka̱³txa² nũ³kxũn³khaix1ye²yhai¹nha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².
9 Nxe³te³na¹ ka³yxuh³hũ³jah¹la² ko̱³khaix1jah¹la²
he³hen³jah¹lai²li² a²nxe³jah¹lain²txi³ a²kxã³nxu¹tai²na²
txih³hũ³sxã³ ko̱³nxe³jah¹lo²lxi³ha²kxai³ Ti³a²bo³jah¹lo²lxi³ha²kxai³
Sa³ta³na²jah¹lo²lxi³ha²kxai³ a²nũ²a²nãu³xa² yxo²ha³kxa¹
ĩ³ki³ha¹kxai¹nha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³yai¹nha²kxai³
oh³nãu³an¹ko³xa² a³li³sxã³ ka³nxi³xi²sxã³ yuh³xan¹ko³xai²na²
kan²txi³ yxau³si¹hain¹jau³su² nxain¹na²hẽ³la².
Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe² a²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² te²yã¹nxe³si¹nyhain¹na²hẽ³la
10 Nxe³nũ²la² wãn³txa² oh³nãu³an¹jau³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la².
Ain³kxi²na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Hĩ¹na² Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³ka³jah³lai²na²
yuh³xai²nãn¹tũ³ka̱³txa² ko̱³nxe³ti³ kãi³sxã³ yxau²xai³ki̱³ju³ta²
ã³wa²su¹tẽ³na³li¹. Ha³lo²a²nãu³a² a²yxo²ha³kxa¹ nũ³kxũn³sxã³
ĩ³hau³ko³tũ²sa²tẽ³na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ Kris2tu³jah¹lai²li²
a²hxi²kan¹khaix1nxe³ju³ta² e³lxah²lxi³ ĩ³yau¹ũ³nẽ³na³li¹.
Jah¹la² ka³yxuh³hũ³sxã³ ko̱³jah¹la² Txa²wã¹sũ³na²
a²ne³nxẽ³na² ĩ³ki³ha¹kxi²sa²ye³sĩ¹ni² txa²wã³tã̱³nãu³xa²
ĩ³ki³ha¹kxai¹ni² nxe³jah¹lai²li² sa²tã³ain¹na³li¹. Jah¹lain²txi³
ko̱³nxe³khaix1jah¹lain²txi³ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³ai²na²
a³lan²ta² hãi¹nxe³ti³xa² ka³nxah³ta² hãi¹nxe³ti³xa¹
ko̱³te³kxi²sa²sĩn¹to³nha²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹nãn¹te²tu̱³
yũ²nxa³lho³li¹.
11 Je³su²jah³lai²li² O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²li²
ya³lu²kxi²nẽ³lha²kxai³ a²ti³ha²yau³xa² ha³li³hxan³na²hẽ³li¹.
A²yxo²wãn³txain²txi³ nũ³kxũn³khai¹nxe³ha²kxai³
ya²la³lyau³xa² ĩ³hen³txain¹na²hẽ³li¹. Jã¹nxe³ai¹nha²kxai³
ã³si³tẽ³kxain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ya³lu²ain¹kxan²ti³
yu̱h³lxai¹nxa³hẽ³li¹.

12 Jã^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} oh^{3}nãu^{3}xan^{1}ko^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ka^{3}lih^{3}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} oh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2}
yxau^{3}yah^{3}lxin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxa^{2} ka^{3}lih^{3}jah^{1}lxi^{3}nũ^{3}nhẽ^{1}li^{1}.
Nxe^{3}yãn^{1}ta^{1} yuh^{3}xan^{1}ko^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ɨ̱^{3}ye^{3}na^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
nxe^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}yhah^{1}lxin^{1}tu^{1}wi^{1}. Ti^{3}a^{2}bo^{3}jah^{1}la^{2}
kọ̱^{3}khaix1jah^{1}la^{2} ka^{3}nxi^{2}sxã^{3} a^{3}yah^{3}txi^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
ĩ^{3}ạn^{3}txi^{3}khaix1nxe^{2}na^{3}li^{1}, ha^{3}lo^{2}a^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}su^{2}
a^{3}lu^{2}xa^{3}ha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} oh^{3}nãu^{3}an^{1}jau^{3}xai^{2}na^{2}
ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}.
13 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2}nãu^{3}a^{2} sa^{2}si^{1}ka^{3}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ạn^{3}txi^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Ĩ^{3}ạn^{3}txi^{3}te^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1} txu^{1}hai^{2}li^{2} in^{3}txa^{2} wẽ^{3}sa^{2}
a^{3}li^{3}lah^{1}ye^{2}ta^{1}ka^{3}lxai^{2}li^{2} khãuh^{3}lxa^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
14 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nxe^{3}kxa^{2}
nxe^{3}ki^{3}ha^{1}li^{1} ũ^{3}hũ^{1}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Tau^{2}ta^{2}ta^{3}a^{2}
nxe^{3}ki^{3}hũ̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ta^{3}nxe^{2}kai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} so^{1}nũ^{2}la^{2}
ha^{3}lo^{2}a^{2} a^{2}kxã^{3}nxa^{2} ih^{3}saun^{3}ko^{3}nãu^{3}ai^{3}tã^{2} ãh^{1}lxi^{3} ih^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}hãi^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}tãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} yain^{3}txa^{2}
sa^{2}nhũ^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ye^{3}ha^{1}li^{1} kạ̱^{3}na^{3}ki^{1} kwẽ^{3}kon^{3}sxã^{3} ãh^{1}
wã̱^{3}txi^{2}yain^{1}to^{3}kxan^{2}ti^{3}nu^{1} yain^{3}txa^{2} ũ^{3}yhai^{1}tain^{1}toh^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} txih^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}jah^{1}la^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ta^{1}ka^{3}lxa^{2}
ih^{3}sxã^{3} hãi^{3}je^{3}na^{2} a^{3}txi^{2}nxa^{3}lho^{3}la^{2}.
15 Nxe^{3}kxa^{2}ha^{3}tạ̱^{3}nxãn^{2}ti^{3} txih^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}jah^{1}la^{2} hi^{2}sen^{3}tụ̱^{3}ti^{1}
ɨ̱^{3}yau^{3}xa^{2} yxo^{2}wxe^{3}ha^{3}li^{3}nũ^{2}la^{2} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} kãin^{2}jau^{3}xa^{2} yã^{1}nxe^{2}
ĩ^{3}yẽ^{1}na^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
— Ta^{1}ka^{3}lxa^{2} he^{1}tãu^{3}su^{2} tãu^{3}a^{1} ɨ̱^{3}yau^{3}xai^{2}li^{2} wa^{3}su^{3}txi^{3}
ka^{3}nxi^{2}sxã^{3} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ya^{2}lu^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
16 Nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} ɨ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yẽ^{1}na^{3}jau^{3}xai^{2}li^{2} ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2}
kxĩh^{3}nũ̱^{3}xai^{2}na^{2} ĩ^{3}yxo^{2}ha^{3}lạ̱t3sxã^{3} ĩ^{3}yxo^{2}hai^{2}txa^{3}lxi^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}tĩh^{3}nhu^{2}su^{2} tĩh^{3}nha^{1} ɨ̱^{3}yau^{3}xa^{2} kan^{3}nha^{2}kxai^{3} ta^{1}ka^{3}lxa^{2}
aun^{3}na^{2}hẽ^{3}lạ̱^{2}.
17-18 Nxe^{3}ju^{3}ta^{2} ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}jah^{1}la^{2} txih^{3}hũ̱^{3}sxã^{3}
kọ̱^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} txu^{1}hai^{2}li^{2}
ĩ^{3}ạn^{3}ta^{3}kxi^{2}khai^{1}nxa^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}ạn^{3}ta^{3}kxi^{2}khai^{1}nxe^{3}ha^{2}kxai^{3}
ta^{1}kạ̱^{3}lxạ̱^{2} a^{2}ne^{3}tạh^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}nhai^{1}nha^{3}kxạ̱in^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tain^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
nxe^{3}tũ̱^{3}kạ̱^{3}txai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ã^{3}nhai^{1}nha^{3}kxạ̱in^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ka^{3}tụ̱^{3} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} yxo^{2}ka^{3}tẹ̱h^{3}nãu^{3}a^{2} yxau^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

13

Ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} kọ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} ã̱^{3}xai^{2}li^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ten^{3}sa^{2}tã^{3}a^{1}tãu^{3}a^{2} yu^{3}tã̱^{3}xa^{2} ĩ^{2}a^{1}hẽ^{3}la^{2}.
Ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}jah^{1}la^{2} kọ̱^{3}nxe^{3}te^{2}a^{2} ã̱^{3}xa^{2} ĩ^{2}a^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{2}a^{1}te^{2}a^{2}sa^{1}

ĩ³ye³na² wxa²li³sxã³ wxã³na²hẽ³la². A²nxe³te²na² ne³txau³xa² hxi²ka² hxan³sxã³ ne³txau³xi³nha²hẽ³la². A²ne³kai²na² sa²kxai³lu² ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ka³na³ki² ne³kih³nha²hẽ³la². A²ne³txau³xa² a²ne³ka³tih²nãu³a² sa²kxai³lu² ne³hẽ¹nha²ka³lo³a² ne³hẽ¹nha²xai³na²hẽ³la². A²ĩ³lxai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² kõ³nxe³te²lo³jau³su² a²ne³ka³nãu³a² ĩ³yĩ¹li²sxã³ ne³wha²li¹la³kxi²nha²xai³na²hẽ³la².

2 A²nxe³te²a² ka³yxuh³hũ³sxã³ kõ³nxe³te²li² ĩ²a¹ju³ta² ya²na¹lhũ³na²hẽ³la². A²yu³kai²na² sa²kxai³lu² ur²su²te²a² yu³kxi³hũ³na²hẽ³la². A²yxo²ai²na² sa²kxai³lu² le³ãu² a²yxo²hũ³na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hũ³te²a² kõ³nxe³thin¹khaix1jah¹la² a²wi¹lhĩ¹nãn¹te²na² hi²sen³su² ĩ³nũ³kxũn³ti³hi¹tã²hẽ³la². Nxe³sxã³ a²hxi²kan¹ta² si³yxau³kat3jah³la² ã³wxe³ka³lo³a² ũh³wxe³na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ ĩ³hxi²kah¹khaix1na²hẽ³la².

3 Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hũ³jah¹la² kõ³nxe³te²a² ĩ³ye³na² wxa²li³te²na² a²ne³ka² ne³ka³na³ka³nat3sxã³ ũ³nhe³ja³lu³kxi²sxã³ ũ³yha²lu¹te³lhxã³ nxa¹hẽ¹la². Nxe³kxa²ha³ta³nxãn²ti³ ne³we²txi²nhã²na²hẽ³la². Ne³we²txi²nhã²nũ²la² a²nũ²a² yuh³xan¹tũ³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ o²lain¹kxan²ti³nũ¹ ã³si³tẽ³kxain¹na²hẽ³la².

4 Nxe³sxã³ ka³yxuh³hũ³sxã³ kõ³nxe³khaix1jah¹la² sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la². Ka³yxuh³hũ³jah¹la² kõ³nxe³te²na² ĩ³ye³na² wxa²li³te²na² ĩ³hxi²ka¹txai¹nha²kxai³ sa²nẽn¹kxain¹na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ ka³yxuh³hũ³jah¹la² kõ³nxe³te²li² ĩ³ye³na² wxa²li³te²li² sa²nẽn¹kxain¹nũn³na²hẽ³la². Sa²nẽn¹kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Ka³yxuh³hũ³jah¹la² kõ³nxe³khaix1jah¹la² nũ³kxũn³khaix1jah¹lai²la¹wi¹. Te²yã¹nxe² nũ³kxũn³te²a² ĩ²ki³sxa³wi¹. A²nũ²a² ã³xa² wa³ka³ti³lo³tain¹ju³ta² yũ²nxa³wi¹. Nxe³nyhain¹na²hẽ³la².

5 Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³xa² kõ³nxe³te²na² ĩ³ye³na² wxa²li³jah¹la²kxai³lu² wãn³txa² ĩ³kãi²no³nha²si¹jau³su² e³kxi²na²hẽ³la². Ai³lhxã³ Txa²wã¹sũ³na²su² ki³lxo³nxe³ha²kxai³ wãn³txa² ki³han³ti³hit1nhã²nxa³ta³ki³lxo³tã²hẽ³la². Nxe³ju³ta² i³la² ka³lxa¹txi³ sa²tã³tĩ¹tãu³a² 42 nxe² i³la³ka² sa²tã³tĩ¹tãu³a² nxe³jut3su² kãi³si¹jau³su² ĩ³hxi²ka¹tã²hẽ³la².

6 Nxe³tãu³a² Txa²wã¹sũ³na² kõ³nxe³txe²lo³jau³xa² so¹lxi³ ĩ³ye³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² kõ³txe²lo³tha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yxau²xai³ko³xa² kõ³txe²lo³tha²kxai³ a²hãix1tãu³a² yxau²xai³tũ³ka³txa² kõ³txe²lo³tha²kxai³ nxe²sa²tẽ³na²hẽ³la².

7 Nxe³nũ²la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa² ã³nhai¹nha³kxain¹na²hẽ³la². Ã³nhai¹nha³kxain¹sxã³ wa³ka³ti³lo³tain¹na²hẽ³la², ka³yxuh³hũ³jah¹la² kõ³nxe³te²na² ĩ³ye³na² wxa²li³jah¹la²kxai³la². Nxe³te³na¹ yuh³xan¹tũ³ka³txa²

a²yxo²ha³kxa¹ sxi²je³na² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²nṵ³kạ³txa² a²yxo²ha³kxa¹ wãn³txa² ã³lxi³jau³xa² e³tṵ³kạ³txa² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a² nṵ³kạ³txa² kãi²lxi³tṵ³kạ³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ a²nũ²a² hãi¹nxe³ti³xa¹ wa³kạ³ti³lo³tain¹na²hẽ³la².

8 A²nxe³jah¹lo²su² ha²kxai³ yuh³xan¹tṵ³kạ³txi³nãu³xa² hi²sen³kxai³lu² sa²nẽn¹kxain¹nạ²hẽ³lạ². Yxãn¹ta¹ sa²nẽn¹kxai¹nxa³te²nãu³xa² yũ³na²hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xai²na² sa²kxai³lu² O³ve²a² Wẽn³sṵ³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ain¹na²hẽ³la². Ya³lu²kxi²nũ¹hain¹ju³tai³tã² yxo²ĩ²ain¹na²hẽ³la². A²wi¹lhĩ¹nu¹tai²na² a²nũ²a² yũ²nxa³hĩ¹nu¹tai²na² tṵ¹kạ³txai²na² a²ĩ³lxa² tẽ³lxi²sxã³ O³ve²a² Wẽ³sṵ³jah¹la² ha³tẹh³nxã³nxa² ka³tẹn³ti³hi¹tẽ³txã³nxa² ã²la² ũ³wha²li¹la³kxi²ta¹hxai²hẽ¹la². O³ve²a² Wẽ³sṵ³jah¹lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²ai¹nha²kxai³ ta²nxã¹nxai²na² sa²kxai³lu² ka³tẹn³ti³hi¹tain¹na²hẽ³la². Nxe³ta²nxṵ¹kạ³txai²na² so¹lxi³ sa²nẽn¹kxai¹nxa³hẽ³la².

9 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sṵ³na² Yãu³ka³jxah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³ju³ta² ten³na³la². Ya²la³tṵ³ wi¹kọ³nh²ti³ten³nyhah¹lxin¹kxai²nãn²tṵ³ a²wãn³txai²li² wi¹lain³kxi¹txai¹yah³lxi³hẽ¹la².

10 A²nũ²a² ĩ²li³te²a² nũ³kxũn³txi³ sa²so¹ka³tṵ³ kan²thĩ³na² ũ³tṵ¹kxain¹kxai²nãn²tṵ³ wxa²wa²sut1sxã³ a³li³ai¹nxa³lho³la². Jã¹nxe³sxã³ hi³ki²a³la² hxi²tẽ³nha²sxã³ a²nũ²a² su²lhã³te³lhxã³ ain¹kxai²nãn²tṵ³ nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² wa³lxĩ³nha²sxã³ su²lhã³ain¹nũn³tu¹wa², hi³ki²a³la² hi²se³na²sa³. A²nxe³ju³kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²su² te²a² khãuh³lxa³txi³nhain¹kxan²ti³nũ¹ ya³nãn³ta³ki²la²sxã³ kan²txi³ yxo²ĩ²txai¹lxa².

11 Nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³nxe³te²a² ã³xa² ĩ²ạ¹hẽ³la². Kxĩh³nxa² si³tah³nãu³a² wxa²li³sxã³ wxã³na²hẽ³la². A²nxe³te²a² sa²kxai³lu² o³ve²a² wẽ³sṵ³nxe² ne³tau³xi³nha²hẽ³la². Nxẹ³txau³ha¹lin¹nạ²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ a²wãn³txa² sa²kxai³lu² ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³nxe³khai¹nxe³jah¹la² yã¹nxe² wãn³txi³nha²hẽ³la².

12 Nxe³sxã³ nũ³kxũn³khaix1nxa²hẽ³la². Yxãn¹ta¹ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³nxe³jah¹la² ĩ³ye³na² wxa²li³jah¹lai²na² nũ³kxũn³sxã³ wa³to²hi²na²hẽ³la². Nxe³jah¹la² yen³nãu³a² yxau³tãu³a¹ kọ³nxe³ti³ kãi³kxa² yã¹nxe³ kãi³nũn³na²hẽ³la². A²nxe³jah¹la² kxĩh³nxa² si³tah³nãu³a² wxa²li³sxã³ wxã³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² a²nũ²a² yuh³xan¹ta²ko³xan¹tṵ³kạ³txa² wa³ka³ti³lo³tain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ yuh³xan¹ko³xan¹tṵ³kạ³txa² sa²yxo²we¹tain¹si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹na²hẽ³la².

— Sa²yxo²wet1sxã³ sa²nẽn¹kxi²txai¹yah³lxi³hẽ¹li¹, ka³yxuh³xa² jah¹lai²na² ne³ka³na³ka³nat3sxã³ ne³ya³lu²te³lhxã³ta¹ ne³we²nxi²jah¹lai²na²su¹. Nxẽn³txain¹na²hẽ³la².

13 Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
oh^{3}xan^{1}ko^{3}nãu^{3}a^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}te^{2}a^{2} wxa^{2}ka^{3}nxa^{2} wxã^{3}si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}te^{3}na^{1} ya^{2}la^{3}tu̱^{3} ha^{3}nxe^{2}a^{2} wxa^{2}ka^{3}nxa^{2}
wxã^{3}ye^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nũ^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{2}ain^{1}nũn^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

14 Nxe^{3}sxã^{3} ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}jah^{1}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}khaix1te^{2}na^{2}
a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} yen^{3}nãu^{3}a^{1} he^{1}hĩ^{1}na^{1} kãin^{2}
wã^{3}nxĩn^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wã^{3}nxĩn^{1}si^{1}ha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{3}ki^{3}ha^{1}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}
sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} ã^{3}ke^{3}tũ^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}sxã^{3}
ã^{3}ke^{3}tũ^{1}ain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} wxa^{2}li^{3}jah^{1}lai^{2}li^{2}
kãin^{2}khaix1jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}. A^{2}ne^{3}ka^{2} ne^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3}
ne^{3}ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3} na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} ne^{3}we^{2}nxi^{2}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
Sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}yah^{3}lxin^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
Kwa^{3}thi^{3}la^{2} tẽ^{3}sxã^{3} jah^{1}lai^{2}na^{2} yãu^{3}ka^{3}txa^{2} we^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Nxẽn^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

15 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} we^{1}ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{2}la^{2}
a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} a^{2}wa^{3}nẽ^{3}na^{2} ĩ^{3}ya^{1}txa^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}ya^{1}txa^{2}ha^{1}te^{1}
ĩ^{3}ye^{3}ti^{3}hi^{1}tã^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yu^{3}su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}
yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2}
ne^{3}ya^{3}lu^{2}te^{3}lhxã^{3}ta^{1} ne^{3}we^{2}nxi^{2}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}nxa^{3}te^{2}a^{2}
ĩ^{3}ya^{2}lun^{1}ti^{3}si^{1}hain^{1}jau^{3}su^{2} ĩ^{3}ye^{3}ti^{3}hi^{1}tã^{2}hẽ^{3}la^{2}.

16 Nxe^{3}te^{3}na^{1} a^{2}yãu^{3}ka^{3}jxah^{1}la^{2} kwa^{3}thi^{3}la^{2}
wet1tain^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
yuh^{3}xan^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} kãi^{2}nxa^{3}te^{2}su^{2},
kãin^{2}te^{2}su^{2}, yen^{3}kxih^{3}khaix1te^{2}su^{2}, yen^{3}kxi^{3}txa^{2}te^{2}su^{2},
ã^{3}wa^{2}sut1sxã^{3} yxau^{3}te^{2}su^{2}, kwa^{2}wa^{3}kon^{3}te^{2}su^{2}
nxe^{3}te^{2}nũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} ũ^{3}ta̱^{3}kxi^{2}sxã^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}hxi^{2}ka^{2} wi^{1}nẽ^{3}tãu^{3}a^{2}
ta̱^{3}nxa^{2} a^{2}ye^{3}ha^{3}na^{3}kxa^{2}nãu^{3}a^{2} ta̱^{3}nxa^{2} ũ^{3}ta̱^{3}kxi^{2}sxã^{3}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

17 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ũ^{3}ta̱^{3}ka^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ju^{3}ta^{2}
yũ^{3}te^{2}sin^{1}te^{2}a^{2} so^{1}lxi^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}ju^{3}ta^{2}
o^{2}la^{3}kxi^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ũ^{3}ta̱^{3}ka^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nyhain^{1}ju^{3}ta^{2}
yũ^{3}te^{2}sxan^{3}te^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}hĩ̱^{3}nx2nxa^{3}la^{2}.
Ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}jah^{1}la^{2} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} wxa^{2}li^{3}te^{2}na^{2}
a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ta̱^{3}nxa^{2} hau^{3}ko^{3}jau^{3}xa^{2} ta̱^{3}nxa^{2} ũ^{3}ta̱^{3}ka^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}la^{3}kxi^{2}nha^{2}te^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} yen^{3}kxa^{2}
so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

18 Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxa^{2}. A^{3}la^{3}kxi^{1}jxah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}la^{2}.
Ka^{3}yxuh^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} hau^{3}ko^{3}jau^{3}xa^{2}
a^{2}nu^{2}me^{3}ro^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{3}la^{3}kxi^{2}yah^{3}lxin^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3}
a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2} ã^{3}ne^{3}wxe^{3}yah^{3}lxin^{1}tu^{1}wa^{2}. A^{2}nxe^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2}

a²si³yxau³tãu³a² sa²kxai³lu² in³txa² ĩ³lxa²yã¹nx2na³la². 666 nxe³jau³xai²la¹wa².

14

O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxa² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². Wã³la³ka³txa² Si³ãu²ka³txa² nxe³yxau³kxi²na²hẽ³la². Nxe³yxau³kxi²ye²ha²kxai³ a²nũ²a² ka³lxa¹tũ³ka̱³txa² O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na² a²sa³wi³ha³lxi³su² ã³si³tẽ³kxain¹sxã³ yxau³ain¹nũn³na²hẽ³la². A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² o³ve²a² wẽn³sũ³jah¹lai²na² a²ĩ³lxa² ũ³hũ¹nyhai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² a²ĩ³lxa² ũ¹hũ¹nyhai¹nha²kxai³ nxe³sxã³ a²ye³ha³na³kxa²nãu³xai²li² ũ³ta̱³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹nyhain¹na²hẽ³la². A²nxe³tũ¹ka̱³txai²li² ka³lxa¹khai¹xai¹nha²kxai³ 144.000 nxain¹na²hẽ³la².

2 Nxe³te³na¹ oh³nãu³an¹jah¹la² a²e³jau³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Nxe³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ka³wã³lxa² en³ta²txa² a²nxon³jau³xa² yã¹nxe² kãin²nxon³na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ kãin² wa³tu³ka³nxe² ha³lai³xa² yã¹nxe² kãin²nxon³na²hẽ³la². Te²yã¹nxũn³sxã³ a²nũ²a²nãu³xa² ka³lxa¹txi³nãu³xa² vi³o³lãu²tẽ³hũ³tẽ³na² tẽ³sxã³ hai³nain¹na²hẽ³la². Nxe³jau³su² ain³kxai¹na¹hẽ³la².

3 A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹la² ã³si³tẽ³la³kxi²xai³lain¹tũ³ka̱³txa² hain³txa² tah²yau³xa² hai³nain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² ã³wxe³ka³lo³a² a²ne³kxai³tãu³a² hai³nai¹nha²kxai³ oh³nãu³an¹tũ³ka̱³txa² ka³yxuh³hũ³jah¹la² wi¹lhin¹jah³la²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹lin¹te³nãu³xa² a²yen³nãu³a¹ hai³nai¹nha²kxai³ a²nũ²a² hxi²kan¹te²nãu³xa² a²yen³nãu³a¹ hai³nai¹nha²kxai³ nxain¹na²hẽ³la². Nxa²ha¹te¹ hai³nain¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ hain³txa² jau¹xai²li² hai³nai¹nhĩ³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹ ta²nxũ¹ka̱³txai²na² ka³lxa¹tũ³ka̱³txai²na² 144.000 nxe³tũ³ka̱³txai²na² so¹lxi³ hai³nain¹na²hẽ³la². A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² a²kxã³nxa² o³ve²a² wẽn³sũ³jah¹la² hxi²ka² sa²wa²su¹tain¹tũ³ka̱³txi³su² na²hẽ³la².

4 A²nxe³tũ³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² hai³txi³ a²nũ²a² ã̱³xa² ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhu¹ju³ta² o²la³kxi²nyhu¹ai¹nxa³ha²kxai³ wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxai¹nha²kxai³ nxain¹na²hẽ³la². Txu¹ha² so¹ai¹nxa³hẽ³la². Yuh³xan¹tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Yxãn¹ta¹ O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na² wãn³txa² sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³lain¹na²hẽ³la². Ko̱³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta² ã³wa²sut1sxã³ yxau³ain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³nai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹tai¹nha²kxai³ O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na²

wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}we^{1}tai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxain^{1}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ã^{1}ha^{2} nũ^{3}kã^{3}txi^{3} ã^{3}nũ^{3}kã^{3}txa^{2} yo^{3}na^{2} wxã^{3}ain^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} yũ^{2}na^{3}la^{2}.

5 Jã^{1}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}li^{2} a^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} hai^{3}txi^{3} ki^{3}ha^{3}nai^{1}nxa^{3}wa^{2}. Kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ai^{1}nxa^{3}wa^{2}.

Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}yau^{1}ũ^{3}jau^{3}su^{2}

6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{2}a^{1}hẽ^{3}la^{2}. Oh^{3}sĩ^{3}nãu^{3}a^{1} ã^{3}nin^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} wi^{1}jau^{3}xa^{2} ne^{3}ki^{3}so^{3}nxa^{3}sxã^{3} hxa^{3}nxa^{3}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}si^{1}jau^{3}su^{2} yuh^{3}xan^{2}ko^{3}nãu^{3}a^{2} ã^{3}ni^{3}nxa^{2} ka^{3}nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}ni^{3}nxa^{2} ka^{3}nxe^{3}nũ^{2}la^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} yxau^{2}xai^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2} kãi^{2}lxi^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}xã^{3}xa^{2} e^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}te^{3}lhxã^{3} ã^{3}ni^{3}nxa^{2} a^{3}ka^{3}nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

7 Ã^{3}ni^{3}nxa^{2} a^{3}ka^{3}nxe^{3}sxã^{3} yxo^{2}kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxex3jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxe^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}. A^{2}yxo^{2}wãn^{3}txa^{2} sa^{2}yxo^{2}wet1sxã^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}. Hĩ^{1}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} ã^{3}nhau^{3}ko^{3}tã^{3}le^{1}. Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}txain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}tu^{1}we^{1}. Thãi^{3}ti^{3}la^{2} ĩ^{3}wi^{1}lxo^{3}kxi^{2}tain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}le^{1}. Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1} wã^{3}ko^{3}txa^{3}kxe^{3}tũ^{3} ĩ^{3}yũ^{1}jah^{1}lai^{2}la^{1}we^{1}. Oh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} we^{1}txi^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} we^{1}txi^{2} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} we^{1}txi^{2} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} ka^{3}tẽn^{3}ti^{3} ha^{3}li^{3}jau^{3}xa^{2} we^{1}txi^{2} nxe^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} na^{3}le^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}xa^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1sxã^{3} ã^{3}ni^{3}nxe^{2} kã^{3}nxa^{2} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}ni^{3}nxe^{2} kã^{3}nxa^{2} wxã^{3}sxã^{3} e^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ba^{3}bi^{3}lo^{2}na^{2}thĩ^{3}na^{2} kãin^{2}khaix1thĩ^{3}na^{2} nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} he^{1}lain^{1}sxã^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2} nẽn^{3}kãin^{2}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} ã^{3}kho^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Jau^{1}xai^{2}na^{2} a^{2}ya^{3}la^{3}tũ^{3}tã^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nai^{2}nãn^{1}tũ^{3}kã^{3}txa^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}na^{2} kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}khai^{1}nxe^{2} kõ^{3}thin^{1}khai^{1}nxe^{2} nxẽn^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxẽn^{3}tain^{1}tũ^{3}kã^{3}txain^{2}txi^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}xa^{2} nũ^{3}kã^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} kõ^{3}txi^{3} kãi^{3}yain^{1}si^{1}jau^{3}su^{2} o^{2}la^{3}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Kuh^{3}lxa^{3}thin^{1}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}we^{1}nyhain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

9 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1sxã^{3} a^{3}ka^{3}nxa^{2} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{3}ka^{3}nxa^{2} wxã^{3}te^{3}na^{1} yxo^{2}kãin^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2} kõ^{3}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} wxa^{2}li^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}yãu^{3}ka^{3}txa^{2} kwa^{3}thi^{3}la^{2} we^{1}tain^{1}jah^{1}lai^{2}na^{2} nxe^{3}ya^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}yah^{3}lxi^{3}txa^{3}hẽ^{1}le^{1}. Jã^{1}nxũn^{3}sxã^{3} wxa^{2}ye^{3}ha^{3}na^{3}ka^{2} tã^{3}nxa^{2} wxa^{2}hxi^{2}ka^{2} tã^{3}nxa^{2} ũ^{3}tã^{3}ka^{2}

sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹tạ³nxa² ũ³hxi²wha²li¹tạ³nxa² nxe³nha²yah³lxi³si¹txa³hẽ¹le¹.
10 Yxãn¹ta¹ ũ³tạ³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹li² ũ³hxi²wha²li¹li² nxe³nha²yah³lxi³si¹hin¹kxai²nãn²tụ̃³ Txa²wã¹sũ̃³na² ĩ³xạn³ta³kxi¹nx2ti³tu¹we¹. Ĩ³xạn³ta³kxi¹nx2ti³ha²kxai³ khãuh³lxa³thin¹khaix1yah³lxi¹nha³ta²we¹. Ha³nxe² i̱³tho³xa² yxau³sxã³ khãuh³lxa³thin¹yah³lxi¹nha³ta²we¹. Nxe³sãn²kxa²yu³su² oh³xan¹tũ̃³kạ³txa² wi¹lhin¹tũ̃³kạ³txa² ten³sa²tã³ũ¹nx2tai¹nha²kxai³ O³ve²a² Wẽn³sũ̃³jah¹la² ten³sa²tã³ũ¹nx2ti³ha²kxai³ nxe³nx2tain¹tụ̃¹we¹.
11 Nxe³nx2ti³ju³ta² ha³nxe²a² wha²lxin¹txa² ye³khãuh³lxa³thi¹txa²lxi³ju³ta² hxa³nxa³lho³le¹. Hai³txi³ hxi²kan¹txi³ yxau³sxã³ ĩ³ye¹nxe²yah³lxan³tho³le¹. A³lạn²ta² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ ka³nxah³ta² a²hãi¹nxe³ti³xa¹ hxi²kan¹yah¹lxan³tho³le¹. Ka³yxuh³hũ̃³jah¹la² kọ̃³nxe³jah¹la² i̱³ye³na² wxa²li³jah¹lai²la³ tạ³nxa² a²yãu³ka³txa² kwa³thi³la² we¹tain¹jah¹lai²la³ tạ³nxa² a²ĩ³lxa² ye³ha³na³ka² ũ³tạ³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹tạ³nxa² a²hxi²ka² ũ³tạ³ka² sai¹sxã³ ũ³hxi²wha²li¹tạ³nxa² nxe³nx2ti³kxai²nãn²tụ̃³ hã²wxãn³txa³ ju¹ta² ye³khãuh³lxa³ti³nx2ti³ha³ta²we¹. Nxe³jau³su² oh³xan¹jah¹la² nxe³na²hẽ³la².
12 Nxe³jah³lxi³sa²lxa². Ye³khãuh³lxa³thin¹yah³lxin¹kxan²ti³ Txa²wã¹sũ̃³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²yah³lxin¹te² ĩ³nxai²na² wi¹lĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Ã³nhãu²no³jah³lxin¹nũ²la² ya³nãn³ta³ki²la² yxo²ĩ²sxã³ yxau²xai³jah¹lxi³hẽ¹la².
13 Nxa²ha¹te¹ oh³nãu³an¹jau³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Ain³kxi²na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Ũ³wha²li¹tạxa²hẽ³li¹. A²nũ²ai²li² a²kxã³nxa² Je³su²jah³la² a³ya³txi²sxã³ yxau³jah¹lo²su² a²nxe³jah¹lo²su² jah¹la² ya³lu²kxai²nãn²tụ̃³ wi¹lhin¹khai¹nxe² wi¹lxon³kxi²khaix1nxe² nxe³jah¹lo²su² tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ̃³na² Yãu³ka³jxah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:
— Wain³na³li¹. Nũ³kxũn³txi³ Txa²wã¹sũ̃³na² wa³ka³la² o²lạ³kxain¹tai¹ti²tụ³wi¹. Nxe³ai¹nha²kxai³ hĩ¹na² oh³nãu³nũ¹ka³na¹ ĩ³ye¹nxain¹tu¹wi¹, wi¹kãi³ain¹ju³ta² yo³ha²su¹. Nxe³na²hẽ³la².

Hai³sxa² yuh³xan¹ko³xa² yain³txa² kan¹jau³su²

14 Nxa²ha¹te¹ ten³sa²tã³a¹tãu³a² o³si̱³na² hãn³si̱³na² ĩ³a¹hẽ³la². A²nxe³ta³si̱³nãu³a² oh³xan¹jah¹la² ã³wxe³sxã³ yxau³na²hẽ³la². A²nũ²hũ̃³na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²ne³ka³nãu³a² ne³hẽ¹nha²ka³lo³a² ọu²ro²kạ³lo³a² ne³hẽ¹nha²na²hẽ³la². A²hxi²ka³nãu³xa² ya³la³na² hxi²tẽ³nha²na²hẽ³la².

15 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ã̱³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² oh³nãn¹ta³ko³xan¹thĩ³na² a³li³na²hẽ³la². A³li³te³na¹ o³sĩ̱³na² ã³wxe³jah¹lai²na² ain³kxi²jau³su² ĩ³kaix1tã²hẽ³la². Ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:

— Ya³la³na² tẽ³in¹kxa² tẽ³sxã³ wa³kon³txa²hẽ³li¹. Hai³sxa² yain³txa² kan¹na³li¹. Hĩ¹na² ha³lo²a² hau³kon³na³li¹. Yuh³xan¹ko³xan¹txa² hai³sxa² kan¹na³li¹. Nxe³na²hẽ³la².

16 Nxa²ha¹te¹ o³sĩ̱³na² ã³wxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ya³la³nai²li² hxi²tẽ³nha²sxã³ yain³txa² yo³so²hxa³tã²hẽ³la².

17 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ã̱³jah¹la² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² oh³nãn¹ko³xan¹thĩ³na² ãh¹a³li³to³nha²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²li² ya³la³na² txo¹ta³wxi²a² sa²so²nũn³na²hẽ³la².

18 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ãh¹ ã̱³xah³la² ĩ²a¹hẽ³la². Nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² ha³nxe²a² wa³kxẽn³yah³lo²su² na²hẽ³la². Txah³lxa³kxa³txa² Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²si¹jau³su² ka³yxuh³xa² sĩ̱³na² ũ³thũ²kxi²ka³txa²nãu³a² a³li³na²hẽ³la². A³li³sxã³ ĩ³kaix1tã²hẽ³la². Ya³la³nai²na² sa²so¹sxã³ wxã³jah¹la² ĩ³kaix1kxi²te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa²lxi¹. Ya³la³na² txo¹ta³wxi²a² hxi²tẽ³nhãn¹ta³wxi²a² tẽ³sxã³ ũ³yho³txu¹li¹. U²va²nẽ³kxa² nã̱³kxi²khai¹nx2na³li¹. Nxe³ta³nxẽ³kxai²na² a²nxã̱³kxa² ũ³yho³sxã³ sa²so¹sẽ¹li¹. Nxe³na²hẽ³la².

19 Nxe²e³nũ²la² nxa²ha¹te¹ in³jah³la² ya³la³na² tẽ³jah¹la² yuh³xan¹ta³ko³xa² yain³ta³ne³kxai²na² ũ³yho³sxã³ sa²so¹na²hẽ³la². Sa²so¹ka³tu̱³ ũh³ti̱³ain¹te²ju²hẽ³la². Ũh³ti̱³ain¹ka² yã¹nxe² oh³xan¹jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txa² ĩ³wai¹tain¹tu¹wa², Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³ta³kxai¹nha²kxai³la².

20 A²nxe³tẽ³nai²li² e³la² kãin²tãu³a² ka³lot3tã³la². Nxe³je³na² ũh³wxe³sxã³ ã³no²la³kxain¹na²hẽ³la². Ã³wxe³sxã³ ã³no²la³kxain¹tãu³a² a²ti³ha²yau³xa² ha³li̱³na²hẽ³la². Ha³li̱³ju³ta² sa²kxai³lu² kãin² ha³li̱³khai¹nxe³ha²kxai³ u²khaix1nxe³ha²kxai³ ka²va¹la² ne³ka² ne³ke³nxa² yxau³na²hẽ³la². Hũx1txa²xai³tĩh³na² u²tĩh³na² 330 ki³lo²me³tro³ tĩh³na² hũx1txa²xai³na²hẽ³la².

15

Yen³kxa² ko̱³nxe³khai¹nxe³te²a² tẽ³ain¹jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ oh³nãn¹ko³xa²nãu³a² yu³tã̱³xa² ĩ²a¹hẽ³la². Wi¹khai¹nxe³ju³ta² o²lha²ju³ta² ĩ²a¹hẽ³la². Oh³xan¹jah³la²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka̱³na³ki² ĩ²a̱¹hẽ³la². A²nxe³te²nãu³xa² yen³kxa² ko̱³nxe³khaix1te²a² tẽ³lin³tain¹na²hẽ³la². Ka³te̱³hũ̱³tẽ³na² nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha³li¹ nẽ³nha¹li¹ ka³na³ki² tẽ³lxi² ain³tain¹na²hẽ³la². Nxe³tẽn³tai²na² sa²kxai³lu² ã³yu¹kã³ain¹sãn²ka³tu̱³ hã²wxãn³txa³ Txa²wã¹sũ̱³na² a̱n³ta³kxin²tain¹ju³ta² ne³ki³son³tu¹wa².

2 Nxe3te3na1 ĩ3ye3na2 ĩ2a1hẽ3la2. Na1tãu3a2 ha3nxe2a2 i̱3tho3xa2
ã3kẽ3ni2ha2kxai3 ĩ3ye3na2 vi2tro3jau3hũ3jau3xa2 ã3kẽ3ni2ha2kxai3
nxe3na2hẽ3la2. A2nxe3je3na1 a2nũ2a2 ũ3nhe3hẽ2ka2 ai3te2a2
ka3lxa1te2nãu3xa2 ĩ2a1hẽ3la2. Vi3o3lãu2tẽ3nhũ3tẽ3na2
Txa2wã1sũ3na2 ũ3hũ1ain1tẽ3na2 hxi2tẽ3lxi3hain1na2hẽ3la2.
A2nxe3tũ3ka̱3txai2na2 sa2kxai3lu2 a2kxã3nxa1 ka3yxuh3hũ3sxã3
ko̱3nxe3jah1la2 ĩ3ye3na2 wxa2li3jah1la2 sa2yxo2we1tai1nxa3ha2kxai3
ka3yxuh3hũ3jah1la2 yãu3ka3jxah1la2 kwa3thi3la2 we1tain1jah1la2
sa2yxo2we1tai1nxa3ha2kxai3 ka3yxuh3xai2na2 a2ĩ3lxa2
ũ3ta̱3ka2 sai1sxã3 ũ3yhe3wha2li1nhai1nxa3ha2kxai3
nxe3tũ3ka̱3txi3sain1na2hẽ3la2. Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 kan2txi3
yxo2ĩ2tũ3ka̱3txi3sain1na2hẽ3la2.
3 Nxe3ain1sxã3 hai3nain1na2hẽ3la2. Moi3se2ah3lo2nu1tai2na2
Txa2wã1sũ3na2 a2sa3wit3sa2jah1lo2nu1tai2na2 a2hain3jau3xa2
hai3nai1nha2kxai3 O3ve2a2 Wẽn3sũ3jah1lai2na2 a2hain3jau3xa2
ĩ3sa2nẽn1kxain1jau3xa2 hai3nai1nha2kxai3 nxain1na2hẽ3la2.
Hai3nain1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3ka3jah3lãi3. Nũ3kxũn3txe2
Si3yxau3kat3sa2nhi1lxi1. Yen3kxa2 kãi3nhĩn1ju3ta2
wi1khaix1sĩn1na3li1. O2lha2si1nhĩn1ju3tai2la1wi1.
Wain3ju3ta2 so1lxi3 kãi3jah1lo2sa2nhi1lxi1. Ya2la3lha2ju3ta2
so1lxi3 kãi3jah1lo2sa2nhi1lxi1. A2nũ2nãu3xa2
yuh3xan1tũ3ka̱3txai2na2 hãi1nxe3ti3xa1 a2hxi2kan1ta2
si3yxau3ka3jah3lo2sa2nhi1lxi1.
4 Txa2wã1hxi2kan1ta2 Si3yxau3ka3jah3lo2sa2nhi1lxi1.
On2ti1nxã2nxa3jah1lo2la3 yũ2nxa3wi1. Ĩ3wxi2kin3ti3tot3txa2nxa3jah
yũ2nxa3wi1. Wxãi2na2 so1lxi3 wã2nxũh1
wxi2kin3ti3ton3sxã3 wi1lhin1khaix1jah1lo2sa2nhi1lxi1.
A2nũ2a2nãu3xai2na2 a2yxo2ha3kxa1 ã3yã3nũ2kxi2nxain1tu1wi1.
Nxe3sxã3 wxa2ne3kxai3tãu3a2 sa2nẽn1kxi1nxain1tu1wi1.
Hĩ1na2 wain3txi3 kãi3in1ju3ta2 whãi2na1
e3lxah2lxi3ye1nx2sĩn1tu1wi1.
Nxe2 hai3nain1na2hẽ3la2.
5 Nxe3nũ2la2 hã2wxãn3txa3 Txa2wã1sũ3na2 sxi2ha2
oh3xan1thĩ3na2 ĩ2a1hẽ3la2. Ĩ3a1tãu3a2 sxi2hẽ1nãn1thĩ3na2
sa2yxo2than2na2hẽ3la2. A2nxe3thĩ3nai2na2 sa2kxai3lu2
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 wi1lhin1sxã3 ĩ3ye3kxi2nũ1nhẽ3jau3xa2
ũ3wha1thĩn3sãn2na2hẽ3la2.
6 Nxa2ha1te1 in3txa2 oh3xan1jah3la2nãu3xa2 ha1li1 ha1li1
ha1li1 ka̱3na3ki2 nxe3sxã3 thĩ1nai2na2 a3li3ain1na2hẽ3la2.
A3li3ain1ka3tu̱3 a2yen3kxa2 ko̱3nxe3khaix1te2a2 ka3te̱3hũ3tẽ3na2
tẽ3lxi2 ain3tain1na2hẽ3la2. A2nxe3jah1lo2nãu3xa2
a2wã2la2ka3lo3a2 hãn3ka3lo3txa2 lĩn2yo2ka3lo3txa2 ũ3whih2kxi2nha2
ain3tain1na2hẽ3la2. A2nxe3ka3lo3a2 wi1khai1yxain1na2hẽ3la2.
Ya3te̱3ya3te̱n3txi3ka3lo3su2 wih2kxi2nha2 ain3tain1na2hẽ3la2.

Sĩn²to²ka³lo³hũ̱³ka³lo³a² ou²ro²ka³lo³a² sa²ha³la³ta³lu³lu³ka³lo³a² a²ha³la³sa̱³tĩh³na² sa²ha³la³tĩ¹lxi³nhain¹na²hẽ³la².
7 Nxe³te³na¹ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² wi¹lhin¹te²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹lin¹te²nãu³xai³ta³lxi³ ka³na³ka³nat3sxã³ a²yen³kxa² tẽ³sxã³ wxã³na²hẽ³la². A²nxe³te²a² oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki² nxe³jah¹la²nãu³xa² yen³kxa² ũ³hũ²xai³ain¹na²hẽ³la². Ka³te̱³ha² ou²ro²te²a² wet1tẽ³na² nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ nẽ³nha¹li¹ ka̱³na³ki²te²na² ũ³hũ²xai³lain¹na²hẽ³la². A²nxe³tẽn³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² ka³te̱n³su² yxau²sa²tẽ³jah¹lai²na² ĩ³a̱n³ta³kxin²tain¹ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² ka³te̱³ha² tẽn¹tai²na² a²xa̱n³txi³ju³ta² ĩ³ne³khih²lxi³sxã³ oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ũ³hũ²xai³ain¹na²hẽ³la².
8 Nxe³nũn³nxa²ha¹te¹ yu³ta̱³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² sxi²ha² oh³xan¹thĩ³nãu³ai²na² sa²kxai³lu² ha³nxe²a² a²wha³lxin¹txa² ne³kih³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³ha²kxai³ nũ³kxũn³khai¹nxe³ha²kxai³ ha³nxe²a² a²wha³lxin¹txa² sxi²ha² kãin² wha³lxin¹ni³yhe²na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² ĩ²li³te²a²:
— Ã³wi¹ha¹tũ¹xã¹. Nxain¹kxan²ti³ hxi²kan¹txi³ ã³wih¹hain¹ju³ta² yũ²nxa³wa². Yen³kxa² ko̱³nxe³khaix1te²a² oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² tẽ³ain¹kxa² yãn³txai²na¹ o²la³kxi²ta³lu²nxa³kxai²nãn²tu̱³ hxi²kan¹txi³ sxi²ha² ã³wi¹hai¹nhĩ̱³nx2nxa³wa².

16

Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³txi³jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ sxi²ha² oh³xan¹thĩ³nai²na² yxau³jah¹lai²na² wãn³txa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki¹ jah¹la²nãu³xa² ain³kxain¹jau³su² ain³kxi²nũ³na¹hẽ³la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Nxex3jah³lxi³sa²lxi¹. Ka³te̱³ha² tẽ¹ta³tai²li² tẽ³sxã³ ai³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³a̱n³txi³jau³xa² tẽ³xai³lyah³lxi³sxã³ yuh³xan¹ko³nãu³a¹ ã³yu¹kxã³jah¹lxi³hẽ¹li¹. Nxẽn³tain¹na²hẽ³la².
2 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² a²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹la² txã² ka³te̱³ha² tẽ³sxã³ yuh³xan¹ko³xai³na² ã³yxu¹kxã³na²hẽ³la². Ã³yxu¹kxã³nũ²la² a²nũ²nãu³xa² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³khaix1jah¹la² ĩ̱³ye³na² wxa²li³jah¹la² a²ĩ³lxa² ũ³ta̱³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹nha²jau³xa² a²kxã³nxa² ũ³yhe³wha²li¹nha²kxai²nãn²tu̱³ nxe³jah¹la²nãu³su² kxai²nãn²tu̱³ wã³ko³nxa³kxe³tu̱³ ĩ³ton³khai¹nxẽn³tai¹nha²kxai³ pa̱x3nxẽn³tai¹nha²kxai³ nxẽn³tain¹na²hẽ³la². Ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³khaix1jah¹la² yãu³ka³txa² sa²nẽn¹kxain¹tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ nxẽn³tain¹na²hẽ³la².

3 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}lo^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽ^{1}tũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ka^{3}tẹ^{3}hai^{2}li^{2} tẽ^{3}sxã^{3} ĩ^{3}ye^{3}na^{2}
ã^{3}yxu^{1}kxũ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}yxu^{1}kxũ^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ĩ^{3}ye^{3}nai^{2}li^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}a^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}hũ^{3}nxe^{2} ĩ^{3}ã^{3}lxi^{3}tot3tã^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Nxe^{3}ju^{3}tãn^{1}te^{2}kxa^{3}yạ^{3}tụ^{3} ĩ^{3}ye^{3}na^{2} hãu^{1}te^{2}a^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
ya^{2}lun^{1}txa^{2}hxan^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
4 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1tũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}wã^{3}lxa^{3}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ka^{3}tẹ^{3}ha^{2} tẽ^{3}sxã^{3}
ã^{3}yxu^{1}kxũ^{3}xa^{2} ai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yạ^{3}lhu^{2} te^{2}yã^{1}nxe^{2}
ĩ^{3}kãi^{3}sxã^{3} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}ã^{3}lxi^{3}tot3tã^{2}hẽ^{3}la^{2}.
5 A^{2}nxe^{3}ju^{3}ta^{2} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}yau^{3}xa^{2}
a^{2}wa^{3}kxẽn^{3}yah^{3}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Sũ^{3}na^{2} wi^{1}lhin^{1}khaix1jah^{1}lãi^{3}. Wain^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
kãi^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. A^{2}kxã^{3}nhxĩ^{1}nu^{1}tai^{2}na^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
yxau^{2}xai^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Jã^{1}nxi^{1}lxi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}
wi^{1}kãi^{3}jut3su^{2} tạ^{3}nxa^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jut3su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
a^{3}ya^{3}tai^{1}nĩ^{1}nhẽ^{3}li^{1}. Nxĩn^{1}sxã^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
kãin^{2} ĩ^{3}wai^{1}txai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} wi^{1}la^{3} kãi^{3}te^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}la^{3} ũ^{3}yho^{3}hai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{3}ha^{2}kxai^{3} nxi^{1}lxi^{1}.
6 A^{2}kxã^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} e^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{3} tũ^{3}kạ^{3}txi^{3}su^{2} te^{2}nãu^{3}xa^{2}
nxain^{1}sxã^{3} sun^{2}tã^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. A^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2}
ã^{3}nẽ^{1}na^{3}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}ye^{1}nxai^{1}nha^{2}kxai^{3} wxãi^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ti^{3}ha^{2}yau^{3}xa^{2} ĩ^{3}na^{2}si^{1}hai^{1}nĩn^{1}jau^{3}su^{2}
ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}ni^{1}nhẽ^{3}li^{1}, ĩ^{3}wai^{1}tain^{1}si^{1}hin^{1}jau^{3}su^{1}. Nxai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2}
wain^{3}na^{3}li^{1}, kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3}lu^{1}. Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2}
nxẹ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
7 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} wãn^{3}txa^{2} yau^{3}tã^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}.
Ain^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}xa^{2}sa^{1} txah^{3}lxa^{2}kxa^{3}txa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}si^{1}jau^{3}su^{2} ka^{3}yxuh^{3}xa^{2} sĩ^{3}na^{2} ũ^{3}thũ^{2}kxi^{2}ka^{3}txa^{2}nãu^{3}ai^{2}na^{2}
a^{2}wãn^{3}txa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ain^{3}kxi^{2}na^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}:
— Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}. Nũ^{3}kxũn^{3}txa^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{1}lo^{2}si^{1}lxi^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} kãi^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}lai^{1}nĩn^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}tai^{1}nĩn^{1}ju^{3}ta^{2} wain^{3}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
8 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2}nãu^{3}xa^{2} ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1tũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} a^{2}ka^{3}tẹ^{3}hai^{2}li^{2} tẽ^{3}sxã^{3} u^{3}je^{3}na^{3}ka^{2}yen^{3}nãu^{3}a^{2}
a^{2}yxu^{1}kxạ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} u^{3}je^{3}na^{3}kai^{2}li^{2} kãin^{2}
a^{3}lan^{2}nha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} yuh^{3}xan^{1}ko^{3}xai^{2}nãn^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
wã^{2}nain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
9 Wãn^{3}ya^{2}lun^{1}ti^{2}te^{3}lhxã^{3} nxain^{1}kxan^{2}ti^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
kọ^{3}nxe^{3}te^{2}lo^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
yen^{3}kxa^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} a^{2}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}lo^{2}su^{2} kxan^{2}ti^{3}

e²nain¹jau³su² kǫ³nxe³te²lo³tain¹na²hẽ³la². Hai³txi³ kǫ³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nxai¹nxa³hẽ³la². Hai³txi³ Sũ̱³na²
wxi²kin³ti³ton³jah¹lo²su² te²lo³tai¹nxa³hẽ³la².
10 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ã³ta³lo³hẽt1tũ³jah¹lai²na²
a²ka³tẹ̱³hai²li² tẽ³nũ²la² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kǫ³khaix1jah¹lai²na²
ĩ̱³ye³na² wxa²li³jah¹lai²na² ã³wxe³ka³lo³a²nãu³a² yen³kxa²
kǫ³khai¹nxe³te²a² ã³yxu¹kxã³na²hẽ³la². Ã³yxu¹kxã³nxa²ha¹te¹
ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kǫ³khaix1jah¹lai²na² ĩ̱³ye³na²
wxa²li³jah¹lai²na² ha³lo²a² whãi²na¹ ka³nxa³hi²ye²na²hẽ³la².
Nxe³ye²sãn²kxa²yu³su² kãin² ĩh³ton³nhain¹na²hẽ³la².
11 Nxe³kxan²ti³ ĩh³khai¹yxe²kxan²ti³nũ¹ kãin²
pa̱x3nxe³kxan²ti³nũ¹ hãi¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ̱³na² oh³nãu³a²
yxau³jah¹la² kǫ³nxe³te²lo³tain¹na²hẽ³la². Hai³txi³ kǫ³nxe³ti³
kãi³ain¹ju³ta² ĩ³ãin²ta³kxi²nha²sxã³ ã³na¹ai¹nxa³hẽ³la².
12 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² ã³ta³lo³hẽ¹tũ³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² a²ka³tẹ̱³hai²li² tẽ³nũ²la² ka³wã³lxa² kãin²jau³xa²
Eu³fra²te²yau³xa² ã³yxu²kxũ̱³na²hẽ³la². Ã³yxu²kxũ̱³nxa²ha¹te¹
ka³wã³lxa² kãin²jau³xai²li² te²ye²na²hẽ³la². Ha³lo²a²
u²lan¹ko³xa² u³je³na² a³li³xi²tãu³an¹ko³nãu³xa² ka³lxa¹tũ̱³ka̱³txa²
wxã³ain¹tu¹wa². A²hxi²kan¹te²nãu³xa̱² a²sa̱³wi³ha³lxi³nãu³xa²
nxe³sxã³ wxã³ain¹tu¹wa². Nxe² wxã³ai¹nhĩ¹na¹ ka³wã³lxai²li²
te²yain¹na³la². Nxe³ha²kxai³ te²ye²ha³kxai³ hxi²kan¹txi³
yxo²ha³ti³lhi³a² wxã³ain¹tu¹wa².
13 Nxe³nũn³nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² kǫ³jah¹lai²na²
ka³yxuh³xa² kǫ³khaix1jah¹lai²na² ĩ̱³ye³na² wxa²li³jah¹lai²na²
kǫ³nxe³sxã³ ã³ke³tũ¹ain¹jah¹lai²na² nxain¹sxã³ a²yxo²nãu³a²
a²yãu³ka³txa² kǫ³nxe³khaix1te²nãu³xa² ha¹li¹ ka³na³ki²
te²nãu³xa² ha³lau³lhũ̱³te²nãu³xa² yxo²a³li³la³kxain¹na²hẽ³la².
14 A²nxe³te²na² yxo²a³li³la³kxi²te²a² kǫ³nxe³ju³ta²
nxe³na²hẽ³la². Nxe³kxan¹ti³ nũ³kxũn³txi³
o²la³kxain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³ yuh³xan¹txa²
hxi²kan¹ta² si³yxau³te²nãu³xa² ĩ³ki³ha¹kxi²te³lhxã³
ã³tĩ̱³lxi³yhain¹na²hẽ³la². Ĩ³ki³ha¹kxi²yhain¹kxai²nãn²tu̱³
ã³sa²kxi³nũ²kxi²ye²yhain¹si¹jau³sa³. Ye²yhain¹kxai²nãn²tu̱³
Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah³la² nũ³kxũn³ju³ta²
Si³yxau³ka³jah³la² ã³nhe¹kxain¹je³na̱³kxi³nũ³su² ha²kxai³
ĩ³sa²kxi³nũ²kxi²yhain¹tu¹wa².
15 Nxa²ha¹te¹ O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹la² yxo²ĩ²ain¹tũ̱³ka̱³txa²
e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. A³ka³nxi²sxã³ wxã³na¹tu¹wi¹.
A²nũ²ai²li² a²yen³kxa² kãi³kxi²te³lhxã³ wxã³jah¹la²
wa³su³txi³ wxã³te²ju²hẽ³li¹. Ye³te³nxa² yxau³sxã³
wah³nxe³yah³lxan³kxai²nãn²tu̱³ wxa²wã²la² whãi²na¹
so¹hxa³kxi¹nx2ti³ha³ta²wi¹. Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu̱³

ĩ3tu1lxi2yah3lxi1nhĩ1na1 wã2la2txa2nx2ti3kxe3su2 ãu2li2nx2ti3ha3ta2wi1. Nxe3kxa2yã1nxe3sxã3 Txa2wãn3txa2 yxo2ĩ2sxã3 ã3yah3lxin1kxai2nãn2tu̱3 hã2wxãn3txa3 wxã3na1hĩ1na1 wah3nxe3sah1lxan3kxe3tu̱3 wxã3na1hĩ1na1 ĩ3ãu2lxi2to3nx2ti3ha3ta2wi1. O3ve2a2 Wẽn3sũ̱3jah1la2 nxe3na2hẽ3la2.

16 Jã1nxe3jut3su2 yuh3xan1ko3xa2 hxi2kan1txi3nãu3xa2 a2sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2 nxe3sxã3 ã3sa2kxi3nũ2kxain1kxai2nãn2tu̱3 ha3lo2a2 a2ĩ3lxa2 E3bre2a2 wãn3txa2 ĩ3lxi1jau3xa2 Ar3ma3ke2tõ3thĩn3su1 nxe3hxai2na2hẽ3la2.

17 Nxa2ha1te1 oh3xan1jah1la2nãu3xa2 a2ne3ki3san1jah1la2 a2ka3te̱3hai2li2 tẽ3nũ2la2 a2ha2tai2na1 o3sĩ̱3nai2na1 ã3yxu1kxã3na2hẽ3la2. Ã3yxu1kxã3nxa2ha1te1 Txa2wã1sũ̱3na2 sxi2ha2 ã3wxe3ka3lo3nã̱u3a2 wãn3txa̱2 e3kxi2te2a2 ĩ3kaix1kxain1jau3xa2 ain3kxi2na1hẽ3la2. Ain3kxi2na1te3nah1lxi1:

— Ta3lu2nain1na3li1. Nxe3na2hẽ3la2.

18 Nxe3tĩ̱3kxai3lu2 kãin2 ĩ3ha3lai3ni3ha2kxai3 kãin2 wa3tu3ka3nxe3ha2kxai3 kxĩh3nxa2 kãin2 ĩ3ka3ta3ta̱n3ta3tũ1ha2kxai3 nxe3na2hẽ3la2. Ha3lai3xai2li2 ju1ta2 yã1nxe2 wã3nxĩn1sxã3 o2la3kxi2te2sxa3yu2hẽ3la2. A2nũ2su2 te2a2 a2kxã3nhxĩ1nu1tai2na2 a2nũ2a2 ĩ3yũt1sĩn1nu1tai2na2 te2yã1nxe3te2la3 ĩ2ai1nxa3ha2kxai3 a2ha2 kwẽn1tai2na2 ha3ta̱3nxã3nxãn2txi3 ĩ2ai1nxa3ha2kxai3 nxe3na2hẽ3la2. Kxĩh3nxa2 ĩ3ka3ta3ta̱n3tũ1ju3ta2 ã2la2 kãi2nha2kxai3 ã2la2 nũ3kxũ3nha2kxai3 nxe3na2hẽ3la2.

19 Jã1nxe3ha2kxai3 sxi2je3na2 kãin2khaix1nxe3thĩ3na2 ĩ3ha3la3tãu2li2 ha1li1 ka3na3ka2txi3na2hẽ3la2. Te2yã1nxe3sxã3 a2nũ2a2nãu3xai2na2 a2sxi2yhe3nãu3xa2 ã3kho3txa3kxain1nũn3na2hẽ3la2. Nxe3kxa2yu3su2 Ba3bi3lo2na2thĩ3na2 kãin2khaix1nxe3thĩ3na2 sa2kxai3lu2 Txa2wã1sũ̱3na2 hi2sen3su2 ain3kxi2xi2nha2sxã3 Txa2wã1sũ̱3na2 ĩ3a̱n3ta3kxin2txain1ju3ta2 ka3ne2kxẽ3na2 vĩn2yau3xa2 yã1nxe2 ũ3hũn1tain1tu1wa2.

20 Jã1nxe3nũ2la2 ha3lo2ai2na2 ka3wã3lxa2 nxũ2kwa̱i3ye3la3nãu3ai2na2 sxa3ko3xai2na2 ã3tĩ1i2 wã3la3ka3txa2 ã3tĩ1i2 nxe3na2hẽ3la2.

21 Nxe3kxa2yu3su2 wã3yxũ3la3ka2 ki3kãi2lxi3khaix1ki3sa2ki3a2 sĩ̱3na1na2hẽ3la2. A2nxe3ki3ai2na2 sa2kxai3lu2 sa2te̱1khai1nxe3sxã3 45 ki2lo2 nxe3kxi3ti3sa2na2hẽ3la2. A2nũ2a2 yuh3xan1tũ̱3ka̱3txa2 sĩ̱3na1hain1na2hẽ3la2. Kãin2sĩ̱3na1ha2kxai3 a2nũ2a2nãu3xai2na2 a2yxo2wãn3txai2li2 Txa2wã1sũ̱3na2 ko̱3nxe3te2lo3tain1na2hẽ3la2, khãuh3lxa3thi1txai1nha2kxai3la2.

17

Txu1ha2 ko̱3nxe3thin1khaix1ta1ka3lxu3su1

1 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la²nãu³xa² yen³kxa² kǭ³nxe³te²a²
ã³yxu¹kxã³jah¹la²nãu³xa² ka³na³ka³nat3sxã³ tĩ³sa²sxã³
ĩ³ye³kxi²sa³na²hẽ³la². Ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Ya²ha³wi¹. Yen³kxa² wã²nã³ũ¹nxa²ha³la²wi¹.
Txu¹ha² kǭ³nxe³thin¹khai¹nxe³ta¹ka³lxai²na² ka³wã³lxa²
ka³lxa¹tã³wẽ¹nhãu³a² yxau³ta¹ka³lxa² wã²nã³ũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
Ta¹ka³lxai²na² kǭ³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hai¹nha²kxai³
khãuh³lxa³tain¹ju³ta³nũ³su² wã²nã³ũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹.
2 Yuh³xan¹tũ̄³kạ̄³txa² hxi²kan¹txi³nãu³xa² hãi¹nxe³ti³xa¹
kǭ³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²nyhu¹ain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sxã³
yuh³xan¹tũ̄³kạ̄³txai²na² yxau²xai³lain¹tũ̄³kạ̄³txa² ta¹ka³lxai²na²
vĩn²yau³xa² ĩ³wen¹jut3sũ̄³nxe² kǭ³nxe³thin¹khai¹nxe³sxã³
o²la³kxin²txi³nyhain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².
3 Nxe³nũ³nxa²ha¹te¹ ha³lo²a² a²nũ²a² yxau³ai¹nxa³ko³xa²
ãn³sa²so¹sxã³ ã³nxai³sa³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̄³na²
Yãu³ka³jxah¹la² tẽ³sxã³ hi¹tai³lhã³na²hẽ³la². Nxe³sa²tãu³a²
txu¹ha² ĩ²a¹hẽ³la². Ka³yxuh³hũ̄³jah¹la² he³hen³te²a²
ã³ka³ti³wxe³kxi²sxã³ yạ̄u³kxi²na²hẽ³la². A²nxe³te²a²
ka³yxuh³xai²na² sa²kxai³lu² kǭ³nxe³ye²na²hẽ³la².
Txa²wã¹sũ̄³na² kǭ³nxe³te²lo³jau³su² a²nũ²whãi²na¹
ũ³wha²li¹la³kxi²nha²na²hẽ³la². A²nxe³te²na² a²ne³ka²
ne³ka³lxa¹txi³ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ka³na³ki²
ne³kih²xai³na²hẽ³la². A²ne³txau³xai²na² sa²kxai³lu² hxi²ka²
hxan³sxã³ ne³txau³xi³nha²hẽ³la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹ txu¹ha² ka³ti³yạ̄u³kxi²ta¹ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² a²wã²la²ka³lo³a² wi³win³ye²ha²kxai³
he³hen³ye²ha²kxai³ nxe³ye²na²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹
a²yen³kxa² kãi³lxi³te²a²sa¹: ou²ro²ki³a² ũ³kũ¹nha²ha²kxai³
txạh³lxạ³ki³a² a³lxi²khaix1ki³ai²na² ũ³kũ¹nha²ha²kxai³
pe²ro³la³ki³a² ũ³kũ¹nha²ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹
a²hxi²ka²nãu³a² a²yen³kxa² hxi²tẽ³nha²te²a² sa²kxai³lu²
ka³ne²kxẽ³na² ou²ro²tẽ³na² hxi²tẽ³nha²na²hẽ³la².
Hxi²tẽ³nha²tẽ³na² sa²kxai³lu² kǭ³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ĩ³ne³kxih¹sxã³
tẽ³ha²kxai³ kǭ³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²nyhu¹ain¹ju³ta²
ĩ³ne³kxih¹sxã³ tẽ³ha²kxai³ nxe³tẽn³su² tẽ³na²hẽ³la².
5 A²nxe³ta¹ka³lxai²na² a²ye³ha³na³kxa²nãu³a² sa²kxai³
a²wãn³txa² ĩ³lxi²nha²jau³xa² ã³ne³wxe³kị̄³sxa³jau³xa²
ũ³yhe³wha²li¹nha²na²hẽ³la². Ũ³yhe³wha²li¹nha²te³nah¹lxi¹:

— Ba³bi³lo²na²thĩ³na² kãin²thĩ³na² a²nũ̄³kạ̄³txai²na²
sa²kxai³lu² kǭ³nxe³ti³ kãi³sxã³ o²la³kxain¹kxa²
yã¹nxe³jut3sũ̄³ta¹ka³lxai²la¹wi¹. Yuh³xan¹tũ̄³kạ̄³txa² kǭ³nxe³ti³
kãi³sxã³ o²la³kxain¹ju³ta² a²si³yxau³ta¹ka³lxai²la¹wi¹.
Nxe³na²hẽ³la².
6 A²nxe³ta¹ka³lxai²na² sa²kxai³lu² Je³su²jah³la² wãn³txa²
yxo²ĩ²te²nãu³xa² sun²tã¹ai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la²

yxo²ĩ²tũ³kạ³txi³su² te²a² ya³lun¹txi³nẽ³ta¹hxai²hẽ¹la². A²nũ²ai²li² ũn³jau³xa² kãin² ĩ³na²kxai²nãn²tụ³ ĩ³wen¹te²ju²hẽ³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ ta¹ka³lxa² hi²sen³kxai³lu² Je³su²jah³la² a²sạ³wi³ha³lxa² ka³lxạ¹txi³ sun²tã¹ha²kxai³ kãin² ka³lxi³nha²hẽ³la². Nxe³ta¹ka³lxu³su² na²hẽ³la². A²nxe³ju³tai²na² ĩ²a¹ha²kxai³ o²khaix1sa³hẽ¹la².

7 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹lon¹txi² ĩ³ye³kxi²sa³na²hẽ³la². Ẽ³ye³kxi²sa³te³nah¹lxi¹:

— Ĩh¹nxe³kxa²yạn³ti³tạ³ o²nxa²ji¹wi¹? Nxe³ju³tai²li² ta¹ka³lxai²na² ka³yxuh³xa² ã³ka³ti³yạu³kxi²te²na² ain¹sxã³ ã³ne³wxe³kị³sxa³kxe³su² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹tu¹wi¹. Ka³yxuh³xa² a²ne³ka² ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ka³na³ki¹ ne³kih³te²na² a²ne³txau³xa² hxi²ka² hxan³sxã³ ne³txau³xi³te²na² nxe³te²ai²na² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹ha²kxai³ ka³yxuh³xa² ã³ka³ti³wxe³kxa² a²nũ²a² txu¹ha² ã³ka³ti³wxe³kxi²sxã³ yạu³kxi²ta¹ka³lxai²na² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹ha²kxai³ nxe³nxa²ha¹tu¹wi¹.

8 Ka³yxuh³xa² ĩ²in¹te²na² a²kxã³nxa² ka³tẹn³su² yxau²xai³lha²kxai³ yxãn¹ta¹ hĩ¹na² ka³tẹn³su² yxau²xai³lxa³lho³li¹. Ye³jen¹na² wạ³li²tu¹wi¹. Yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ³na² ĩ³sa²yxau³sxã³ a³li³tu¹wi¹. A³li³kxai²nãn²tụ³ Txa²wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² ya³lu²sa³tĩ¹si¹tu¹wi¹. Nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²nãu³xa² yuh³xan¹tũ³kạ³txa² ĩ²ain¹tu¹wi¹. A²nxe³tũ³kạ³txai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ha³tẹh³nxã³nxa² ka³tẹn³ti³hi¹tẽ³txã³nxa² ĩ³yĩ¹li²hai¹nxa³hẽ¹li¹. A²kxã³nhxĩ¹nu¹tai²na² txa²wã¹ha³lo²a² ã³si³wxe³hĩ¹nu¹tai²na² a²ĩ³lxa² ũ³wha²li¹ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. A²nxe³tũ¹kạ³txi³nãu³xai²na² hĩ¹na² ĩ²ain¹tu¹wi¹. Ẽ²ain¹kxai²nãn²tụ³ ka³yxuh³xa² kọ³jah¹lai²li² ĩ²ain¹kxai²nãn²tụ³ o²lain¹tu¹wi¹.

9 Jã¹nxe³jut3su² wãn³txa² ĩ³la³kxi²si¹nxa²ha¹jau³nũ³su² ĩ³yau¹ũ³nxa²ha¹tu¹wi¹. Ka³yxuh³xa² kọ³nxe³te²a² a²ne³kxa³nãu³a² sạ²kxai³lu² ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ne³kha¹li¹ ka³na³ki² nxe³ta³ne³kxai²na² sa²kxai³lu² a²si³yxau³tãu³a² wã³la³ka³txai²la¹wi¹. Ka³tha¹li¹ ka³tha¹li¹ ka³tha¹li¹ ka³na³ki² nxe²wã³la³ka³ta³nãu³xai²la¹wi¹. A²nxe³ka³ta³nãu³ai²na² sa²kxai³lu² txu¹hai²li² ã³wxe³ka³txa³tai²la¹wi¹.

10 A²nxe³kạ³ta³tai²na² a²nũ²a² hxi²kan¹te²su² nũn³na³li¹. In³txa² kãi²li³tũ³kạ³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki² 7 nxe³jut3su² ain¹nũn³na³li¹. A²nxe³tũ³kạ³txi³nãu³xa² in³txa² ha¹li¹ ha¹li¹ ka³na³ki² 5 nxe³sxã³ a²kxã³nxa² ya³lu²ain¹na²hẽ³li¹. Nxa²ha¹te¹ ka³na³ka³na³te²a² so¹lxi³ hĩ¹nai²na² yxau²na³li¹. A²ne³ki³san¹jah¹la² ye³jen¹na² wxã³tu¹wi¹. A²nxe³jah¹la² wxã³kxai²nãn²tụ³ hai³txi³ kxãn³su² yxau²xai³lhxã³ hxi²ka¹nxa³lho³li¹. Ye³ha¹la² a³lan²tãu³a² so¹lxi³ yxau³tu¹wi¹.

11 Nxe^{3}nũn^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}yxuh^{3}xai^{2}li^{2} a^{2}kxã^{3}nxa^{2}
yxau^{2}xai^{3}lha^{2}kxai^{3} yxãn^{1}ta^{1} hĩ^{1}na^{2} yxau^{2}xai^{3}lxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxe^{3}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}na^{2} a^{2}wẽ^{3}not3jah^{1}lai^{2}la^{1}wi^{1}.
7 nxe^{3} tũ^{3}kã^{3}txi^{3}lxa^{2}na^{3}li^{1}. A^{2}nxe^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ã^{3}ta^{3}lo^{3}hẽt1sxã^{3} hxi^{2}kan^{1}txi^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} tu^{1}wi^{1}.
12 Nxe^{3}nũn^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}ne^{3}txau^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3} 10 nxe^{3}te^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2}
ĩ^{2}in^{1}kxin^{3}txi^{3} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}kan^{1}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
ha^{3}lo^{2}a^{2} kwa^{3}na^{3}kxain^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}si^{3}wxe^{2}nxa^{3}wi^{1}.
Yxãn^{1}ta^{1} ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2} kõ^{3}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
hi^{2}sen^{3}su^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ye^{3}ha^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}
ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}txain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu^{3} ha^{3}lo^{2}a^{2} ĩ^{3}kwa^{3}na^{3}ya^{3}sain^{1}tu^{1}wi^{1}.
13 A^{2}kxã^{3}nxa^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}yhain^{1}ju^{3}taix3 jãx1ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nãu^{3}xai^{3}ta^{3}lxi^{2} yu^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}na^{3}ju^{3}ta^{2}
so^{1}lxi^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}nũ^{1}nhain^{1}na^{3}li^{1}. A^{2}nũ^{3}kxũ^{3}nain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2}
hxi^{2}ka^{1}nain^{1}ju^{3}tai^{2}na^{2} nxe^{3}sxã^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}
ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2} kõ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ũ^{3}hũ^{1}xain^{1}tu^{1}wi^{1}.
14 A^{2}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}la^{2}
ã^{3}nhẽ^{1}kxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxain^{1}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} O^{3}ve^{2}a^{2}
Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}la^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3} ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}sxã^{3} kõ^{3}nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txa^{2}
wã^{3}ka^{3}ti^{3}lo^{3}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Txã^{2}wã^{1}nũ^{3}kxũn^{3}txa^{2}
Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{3}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Hxi^{2}kan^{1}ta^{2}
Si^{3}yxau^{3}tãu^{3}lot3ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}na^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}
nũ^{3}kxũn^{3}sxã^{3} ĩ^{3}hxi^{2}kan^{1}tot3tain^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2}
ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}lot3si^{1}jau^{3}su^{2}
ĩ^{3}kaix1tain^{1}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}nai^{2}na^{2} ye^{3}na^{2}
ĩ^{2}sxã^{3} so^{1}ain^{1}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} yxo^{2}ĩ^{2}ain^{1}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2}
ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}sain^{1}na^{3}li^{1}. Nxe^{3}sa^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
15 Nxe^{3}sxã^{3} ãh^{1} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sa^{2}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Ka^{3}wã^{3}lxa^{2} yau^{3}ka^{3}lxa^{1}jau^{3}su^{2} jau^{3}nãu^{3}xa^{2} txu^{1}ha^{2}
ã^{3}wxe^{3}tãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} nxe^{3}te^{2}a^{2} a^{2}si^{3}yxau^{3}tãu^{3}a^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}lxa^{1}khaix1te^{2}nãu^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}kã^{3}txa^{2}
kãi^{2}lxi^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}nãu^{3}sxu^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} wãn^{3}txa^{2} ã^{3}xa^{2}
e^{3}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}tũ^{3}kã^{3}txai^{2}la^{1}wi^{1}.
16 Nxe^{3}nxã^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}ne^{3}txau^{3}xã^{2} ĩ^{2}in^{1}te^{3} ne^{3}txau^{3}nãu^{3}xin^{3}ti^{3}
ã^{3}n^{3}txi^{2} a^{2}nũ^{2}nãu^{3}a^{2} ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2} kõ^{3}jah^{1}la^{2} ã^{3}n^{3}txi^{2}
nxe^{3}ka^{3}tũ^{3} txu^{1}ha^{3}ka^{3}lxa^{2} a^{2}hxi^{2}kan^{1}ju^{3}ta^{2} sa^{2}so^{1}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}
a^{2}nũ^{2}so^{1}lxi^{3} ã^{3}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} a^{2}sĩ^{3}khai^{3}xa^{2} ĩ^{3}so^{1}jĩ^{2}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3}
ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}tho^{3}xa^{2} wãt1thxa^{3}kxai^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
17 A^{2}nxe^{3}jut3su^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ten^{3}jau^{3}xai^{2}na^{2} tũ^{1}kã^{3}txai^{2}na^{2}
ẽ^{1}nãu^{3}a^{2} ũh^{3}wxe^{3}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}yã^{3}lhu^{2}
ka^{3}yxuh^{3}hũ^{3}jah^{1}la^{2} kõ^{3}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}hxi^{2}ka^{1}tain^{1}sxã^{3}
a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xan^{1}tũ^{3}kã^{3}txi^{3}nãu^{3}xa^{2} hãi^{1}nxe^{3}ti^{3}xa^{1}

wa³ka³ti³lo³tain¹tu¹wi¹. Txa²wã¹sũ³na² wãn³txu¹tai²na² e³lxah²lxi³ wet1hxa³txa³ta̱³lxa¹ wa³ka³ti³lo³tain¹tu¹wi¹.
18 Nxa̱²ha¹te¹ txu¹ha² ta¹ka³lxa̱² ĩ²in¹ta³ka³lxai²na² sa²kxai³lu² a²si³yxau³tãu³a² sxi²je³na² kãin²thĩ³nai²la¹wi¹. A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ a²hxi²kan¹txa² si³yxau³ta¹ka³lxu³su² na²hẽ³li¹. Nxe³jau³su² nxe³sa³na²hẽ³la², oh³xan¹jah¹la²sa³.

18

Ba³bi³lo²na²thĩ³na² ã³nhe¹kxi²sxã³ ã³na¹ain¹jau³su²

1 Nxa̱²ha¹te¹ nxe³nũ²la² oh³xan¹jah¹la² ã̱³xa² ĩ²a¹hẽ³la². Oh³xan¹ko³xa² wxa²ka³nxa² wxã³na²hẽ³la². Hxi²kan¹khaix1jah¹lo²sa²na²hẽ³la². Wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³ha²kxai³ yuh³xan²ko³xai²na² sa²kĩ̱x3tã²hẽ³la².
2 A²nxe³jah¹lo²kxai³lu¹ kãin² ĩ³kaix1tã²hẽ³la². Ĩ³kaix1te³nah¹lxi¹:
— Ba³bi³lo²na²thĩ³nãn¹tũ̱³ka̱³txa² ka³lxa¹khaix1nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² ã³nhe¹lxi³sxã³ ã³ain¹na²hẽ³le¹. Ã³ain¹na²hẽ³le¹. Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² hĩ¹nai²na¹ a²nũ²a² yũ³ai¹nxa³we¹. A²ta³a²nãu³xa² so¹lxi³ yxau³ain¹na³le¹. Ko̱³nxe³te² yãu³ka³txa² so¹lxi³ he¹lai¹nhxai²na²hẽ³le¹. A̱i³ka² ko̱³nxe³khai¹nxe³te²a² yxo²kwĩ̱n¹kxi²khai¹nxe³ki̱³ki³a² yxau³ai¹nhxai²na²hẽ³le¹.
3 Jã¹nxe³jut3su² a²nũ²ai²na² vĩn²yau³xa² ĩ³na²sxã³ we¹nain¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³khai¹nxe³ju³ta² kãi³ain¹te²ju²hẽ³le¹. Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ Ba³bi³lo²na² nũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² txu¹ha² a²sxe³sxa³te²su² te²a² so¹ka³tu̱³ ko̱³nxe³thin¹sxã³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhain¹na²hẽ³le¹. Yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² hxi²kan¹txi³nãu³xa² yxo²ha³kxa¹ ko̱³nxe³thin¹sxã³ ũ³whĩn¹ta³kxi²nyhain¹to³nha²hẽ³le¹. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya̱³lhu² yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹kxi³te²nãu³xai²li² yen³kxih³nha²kxe³su² kãi²non³na²hẽ³le¹, ko̱³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²nyhu¹ai¹nha²kxai³lu¹. Nxe³na²hẽ³la².
4 Nxe³nxa²ha¹te¹ oh³nãu³an¹jau³xa² wãn³txa² ain³kxi²na¹hẽ³la². Ain³kxi²na¹te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³jah³lxi³sa²lxi¹. Txa³nũ̱³ka̱³txi³su² te² ĩ³nxa² a³li³sxã³ ã³waix3kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Tũ̱¹ka̱³txai²na² ko̱³nxe³thin¹ju³ta² o²la³kxi²yah³lxin¹kxa²ya̱n³txi³su² a³li³sxã³ ã³waix3kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³yãn¹ta¹ tũ̱¹ka̱³txai²na² yã¹nxe² o²la³kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ tũ̱¹ka̱³txai²na² yã¹nxe² ye³khãuh³lxa³thin¹nxa²lxi³nũ³nha³tai¹.
5 A²nxe³tũ̱¹ka̱³txai²na² ko̱³nxe³khai¹nxe³ju³ta² kãi³ain¹nha²kxai³ sa²tot1so¹khaix1nxain¹na³li¹. Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ain³kxi¹xi²tu¹wi¹.

6 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}te^{2}a^{2} wa^{3}lxĩ^{3}ju^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}
ĩ^{3}nxa^{2} ai^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kãi^{3}ũh^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1}
yu^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} yu^{3}tha^{1}li^{1} wa^{3}lxĩ^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}wa^{2}lũ^{3}xi^{2}sxã^{3} ũ^{3}hũ^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
7 A^{2}kxã^{3}nxa^{2} tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} kãin^{1}
yen^{3}kxih^{3}sxã^{3} yxau^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yen^{3}kxi^{3}kxa^{2}
yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ye^{3}khãuh^{1}lxa^{3}tẽn^{3}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}nh^{2}ti^{3}hi^{1}txain^{1}yah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}. Tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
a^{2}kxã^{3}nxãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}: “Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} so^{1}lxi^{3} hxi^{2}kan^{1}te^{2}la^{3}
nha^{1}wi^{1}. Wi^{1}yxau^{3}nha^{1}wi^{1}. Hai^{3}txi^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sa^{2}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.” Tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2} nxe^{2} e^{3}lain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}.
8 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} ye^{3}jen^{1}na^{2} khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}txain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wxã^{3}tu^{1}wi^{1}. Ye^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} a^{3}lan^{2}tãu^{3}a^{1} wxã^{3}tu^{1}wi^{1}.
Ya^{3}lu^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2}nu^{3}a^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3}
nạ̃n^{3}tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} he^{3}ja^{2}lun^{1}tain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2}
wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} nxain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxain^{1}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}je^{3}na^{2}
whãi^{2}na^{1} i̱^{3}hxan^{3}tu^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{3}la^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}khaix1nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}tain^{1}tu^{1}wi^{1}.
9 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} yuh^{3}xan^{1}ta^{2} hxi^{2}kan^{1}te^{2}nũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kọ^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}nyhu^{1}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
yen^{3}kxih^{3}khai^{1}nxe^{3}sxã^{3} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2} kãin^{2}
ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxain^{1}sxã^{3} nạ̃^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}. Sxi^{2}je^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1}
i̱^{3}hxan^{3}kxa^{2} a^{2}wha^{3}lxin^{1}txa^{2} ĩ^{2}ai^{1}nha^{2}kxai^{3} nạ̃^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}.
10 Nxe^{3}sxã^{3} khãuh^{3}lxa^{3}tẽ^{3}nyhain^{1}kxa^{3}yạn^{3}txi^{3}su^{2}
yuh^{3}lxain^{1}jau^{3}su^{2} ul^{2}yxau^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ul^{2}yxau^{3}sxã^{3}
e^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}khaix1na^{3}li^{1}.
Ba^{3}bi^{3}lo^{2}na^{2}thĩ^{3}nãn^{1}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2} ka^{3}lxa^{1}khai^{1}nxe^{3}tũ^{3}kạ^{3}txa^{2}
khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}khai^{1}xain^{1}na^{3}li^{1}. Tũ^{1}kạ^{3}txai^{2}na^{2}
nũ^{3}kxũn^{3}khaix1nxe^{3}kxan^{2}ti^{3} a^{2}hĩ^{1}na^{1} wa^{3}su^{3}txi^{3} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yo^{3}ha^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} hxi^{2}ki^{3}kxai^{3}lu^{2} kọ^{3}nxe^{3}ti^{3}
ĩ^{3}yĩ^{1}lain^{1}sxã^{3} ĩ^{3}wai^{1}tain^{1}na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
11 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Ba^{3}bi^{3}lo^{2}na^{2}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} yen^{3}kxa^{2}
so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}kxi^{3}tũ^{3}kạ^{3}txai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3}
nạ̃^{3}nain^{1}nũn^{3}tu^{1}wi^{1}. A^{2}yen^{3}kxai^{2}na^{2} so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}kxa^{2}
ã^{3}te^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} so^{1}kxi^{2}jah^{3}la^{2}nũ^{3}su^{2}
yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} nạ̃^{3}nain^{1}tu^{1}wi^{1}.
12 Tah^{3}lxa^{3}kxa^{2} a^{3}lxi^{2}ki^{3}ai^{2}na^{2} ou^{2}ro^{2}ki^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
pra^{2}ta^{2}ki^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} txah^{3}lxa^{3}ki^{3}su^{2} a^{3}lxi^{2}ki^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
pe^{2}ro^{3}la^{3}ki^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} ã^{3}ten^{3}te^{2}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Wã^{2}la^{2}
wi^{1}ka^{3}lo^{3}a^{2} lĩn^{2}yo^{2}ka^{3}lo^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} wi^{3}win^{3}ka^{3}lo^{3}su^{2}
tạ^{3}nxa^{2} se^{2}ta^{3}ka^{3}lo^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2} he^{3}hen^{3}ka^{3}lo^{3}su^{2} tạ^{3}nxa^{2}
ã^{3}ten^{3}te^{2}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} wi^{1}lũ^{3}kax3su^{2} tạ^{3}nxa^{2}

yen³kxai²na² mar³fim1ka³txa² we³kxe³su² tą̱³nxa² hi³sa³ka³txa² a³lxi²khai¹nxe³ka³txa² we³kxe³su² tą̱³nxa² kwa³thi³la² brõn³se²ka³lo³a² we³kxe³su² tą̱³nxa² kwa³thi³la² fer²ro³ka³txa² we³kxe³su² tą̱³nxa² tah³lxa³kxa² mar³mo³re²ka³txa² we³kxe³su² tą̱³nxa² ã³ten³te²a² yũ²nxa³lho³li¹.

13 Wi¹lũ³ne³lhi¹nhẽ³jau³xai²na² si³na³mo²ma²yau³su² tą̱³nxa² a³mo²ma²yau³su² tą̱³nxa² wi¹lũ³jau³su² tą̱³nxa² mi²ra³jau³su² tą̱³nxa² ĩn³sẽ²su²yau³su² tą̱³nxa² ã³ten³te²a² yũ²nxa³lho³li¹. Yain³txi³su² te²na² vĩn²yo³yau³su² tą̱³nxa² a³se²te²yau³su² tą̱³nxa² tri²ka²nṵ̃³su² wi¹khaix1tṵ̃³xa² tą̱³nxa² ã³ten³te²a² yũ²nxa³lho³li¹. Pon¹su² tą̱³nxa² o³ve²a² tą̱³nxa² ka²va¹la² tą̱³nxa² hi³ye³ka³lo³a² ka²va¹la² ũ³si³kũh¹nha²ka³lo³su² tą̱³nxa² ã³ten³te²a² yũ²nxa³lho³li¹. A²nũ²a² kwa²wa³ka³li³lo³te²su² tą̱³nxa² a²nũ²a² ka³tẹ̱³na²hin¹te²su² tą̱³nxa² ã³ten³te²a² yũ²nxa³lho³li¹. Txa²wã¹yen³kxa² ĩ²li³ju³ta² ã³ten³sain¹te²nãu³xa² yũ²nxa³lho³li¹, wa³ka³li³yu³ta² yũ²nxa³ha²kxai³lu¹.

14 Nxe³ha²kxai³ wxãi²na² Ba³bi³lo²na²thĩ³nãn¹tṵ̃³ką̱³txi³ ĩ³nxai²na² wa³ko³nĩn¹kxa²yo³su² tĩ¹lxi²hxan³kxi¹nx2ti³na³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ yen³kxa² wi¹khai¹nxe³kxa² a³lxi²khaix1nxe³kxa² nxe³sxã³ tĩ¹lxi²hxan³kxi¹nx2ti³na³li¹. Nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²la³ hxi²kan¹txi³ a³tin²nxa³lho³li¹, kãin² ã³ten³kan²ti³nu¹.

15 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² yen³kxa² a²wa³kxẽn³txi³nãu³xa² sa²kxai³lu² Ba³bi³lo²na²thĩ³na² ã³wih¹sxã³ yxau³sxã³ yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹ai¹nha²kxai³ a²kxã³nxa² yen³kxih³nha²khai¹xain¹na²hẽ³li¹. Yxãn¹ta¹ hĩ¹na² u²lxi³ ã³waix3sxã³ ten³sa²tã³ain¹tu¹wi¹. Khãuh³lxa³thin¹ju³ta² o²lai¹nha²kxai³ ĩ³ãin²ta³kxi²nhain¹sxã³ ną̃n³tain¹tu¹wi¹.

16 Ną̃n³tain¹te³ãn¹jau³kxai³lu¹: “Khãuh³lxa³thin¹khai¹nx2na³li¹. Ba³bi³lo²na²thĩ³nãn¹tṵ̃³ką̱³txa² ka³lxa¹khai¹xain¹tṵ̃³ką̱³txa² khãuh³lxa³thin¹khai¹nx2na³li¹. A²kxã³nhxĩ¹nai³tã² wã²la² wi¹ka³lo³a² so¹lxi³ lĩn²yo²ka³lo³su² tą̱³nxa² wi³win³ka³lo³su² tą̱³nxa² he³hen³ka³lo³su² tą̱³nxa² nxe³ka³lo³a² so¹lxi³ ũ³whih²kxi²nha²xai³hxai²na²hẽ³li¹. Txah³lxa³kxa² wi¹ki³a² so¹lxi³ ou²ro²ki³sa² tą̱³nxa² a³lxi²ki³su² tą̱³nxa² pe²ro³la³ki³su² tą̱³nxa² nxe³te²he³la³kai²na² so¹lxi³ wã²la² ũ³kũ²nha²wxe²xai³hxai²na²hẽ³li¹.”

17 Yxãn¹ta¹ wa³su³txi³ hĩ¹na¹ yen³kxai²na² hãi¹nxe³ti³xa¹ kho³nhxan³kxi²na³li¹. Jã¹nxe³ju³ta² ĩ³ye³na² hi³ye³ka³lo³a² ai³te²nṵ̃³ką̱³txa² na³vi²o²tẽ³na² yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹ki̱³kxa² yen³kxa² so¹te²na² a²wa³kxẽn³te³nãu³sxu² kwa²ã³wih¹sxã³ ai³te³nãu³sxu² a²yxo²ha³kxa¹ tẽ¹nai²li² ĩ³hau³kot3sxã³ wa³ko³nain¹te²nãu³su² nxe³sxã³ tṵ̃¹ką̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ yen³kxa² so¹kxi²nyhu¹ki̱³ju³ta² ne³ki³so³nha²kxai³ u²lxi³ ã³waix3sxã³ ten³sa²tã³ain¹na³li¹.

18 Ten^{3}sa^{2}tã^{3}ain^{1}tãu^{3}a^{2} yen^{3}kxai^{2}na^{2} i̱^{3}hxan^{3}kxa^{2}
a^{2}wha^{3}lxin^{1}ti^{3}su^{2} ĩ^{2}ain^{1}tu^{1}wi^{1}. Ĩ^{2}ain^{1}ti^{3}ãn^{1}jau^{3}kxai^{3}lu^{1}, ĩ^{3}nã̱n^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ye^{3}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}: “Thĩ^{1}nai^{2}na^{2} kãin^{2}khai^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2}
yã^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} yũ^{2}nxa^{3}wi^{1}.” Nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.

19 Jã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kxĩh^{3}nũ̱^{3}xa^{2} hxi^{2}tẽ^{3}nha^{2}sxã^{3}
ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}ne^{3}ha^{3}nã̱u^{2}txi^{1}nhain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nxe^{3}sxã^{3}
ĩ^{3}ãin^{2}ta^{3}kxi^{2}sxã^{3} nã̱n^{3}tain^{1}tu^{1}wi^{1}. Nã̱n^{3}tain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
“Khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}. Sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2}
kãin^{2}khai^{1}nxe^{3}thĩ^{3}nai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} khãuh^{3}lxa^{3}thin^{1}khai^{1}nx2na^{3}li^{1}.
Nxe^{3}thĩ^{3}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} na^{3}vi^{2}o^{2}tẽ^{3}na^{2} yũ^{3}ain^{1}te^{2}nãu^{3}xa^{2}
yen^{3}kxi^{3}si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Yxãn^{1}ta^{1} wa^{3}su^{3}txi^{3} hĩ^{1}na^{1}
yen^{3}kxai^{2}na^{2} kho^{3}nhxan^{3}kxain^{1}na^{3}li^{1}.” Nxe^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.

20 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}thi^{3}nã^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txe^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
thĩ^{1}nai^{2}li^{2} kho^{3}nhxan^{3}kxi^{2}ha^{2}kxai^{3} ĩ^{3}ka^{3}lxi^{3}kxi^{2}nha^{1}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
A^{2}nũ^{2}ai^{2}na^{2} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}yah^{3}lxin^{1}te^{2}
ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ka^{3}lxi^{3}kxi^{2}nhã^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2}
kaix1so^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}sin^{1}te^{2} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2} ĩ^{3}ka^{3}lxi^{3}kxi^{2}nhã^{1}nha^{2}kxai^{3}
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} wãn^{3}txa^{2} ĩ^{3}hen^{3}txi^{2}te^{2}nãu^{3} ĩ^{3}nxai^{2}na^{2}
ĩ^{3}ka^{3}lxi^{3}kxi^{2}nhã^{1}nha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}hẽ^{1}li^{1}.
Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} hi^{2}sen^{3}su^{2} kõ̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}li^{2}nyhain^{1}na^{3}li^{1},
thĩ^{1}nai^{2}nãn^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2}su^{1}. Nxe^{3}sxã^{3} ã^{3}wa^{2}su^{1}kxi^{1}nx2ti^{3}na^{3}li^{1}.
Oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

21 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} nũ̱^{3}kxũn^{3}khaix1jah^{1}la^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
txah^{3}lxa^{3}kxa^{2} kãin^{2}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}so^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Tri^{2}ka^{2}nũ̱^{3}xa^{2}
ũ^{3}hũ̱^{3}ki^{2}ti^{3} hũ̱^{3}ka^{3}txa^{2} wxa^{2}so^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}so^{1}nũ^{2}la^{2} i̱^{3}ye^{3}na^{2}
wxa^{2}sa^{2}tã^{3}nũ̱^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Wxa^{2}sa^{2}tã^{3}nũ̱^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Txah^{3}lxa^{3}kxai^{2}li^{2} i̱^{3}ye^{3}na^{2} wxa^{2}sa^{2}tã^{3}nũ̱^{1}a^{1}ti^{2}ti^{1}.
Nxe^{3}ha^{2}kxai^{3} Ba^{3}bi^{3}lo^{2}na^{2}thĩ^{3}na^{2} kãin^{2}khai^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2}
nxe^{3}kxi^{3}hũ̱^{3}sxã^{3} nũ̱^{3}kxũn^{3}txi^{3} sa^{2}tã^{3}ain^{1}tu^{1}wi^{1}.
Sa^{2}tã^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} nxe^{3}hĩ^{1}nãn^{1}te^{2}tu̱^{3} a^{2}ha^{3}lo^{2}a^{2} sxa̱^{3}je^{3}na^{1}
tĩ^{1}hxan^{3}tu^{1}wi^{1}.

22 Thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} hai^{3}nain^{1}ju^{3}ta^{3}nũ^{3}a^{2} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
Vi^{3}o^{3}lãu^{2}hũ̱^{3}tẽ^{3}na^{2} hai^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2}
hain^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} hai^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wãi^{2}lhũ̱^{3}ka^{3}txa^{2}
hai^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} trũ^{3}be^{2}ta^{2}ka̱^{3}txa^{2} hai^{3}nai^{1}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
nxẽ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} hxi^{2}khe^{1}txi^{3} yen^{3}kxa^{2}
wxa^{2}no^{2}la^{3}kxi^{2}te^{2}la^{3} yũ^{2}nxa^{3}lho^{3}li^{1}. Tri^{2}ka^{2}ki^{3}a^{2} ũh^{3}nxũ̱^{3}ju^{3}ta^{2}
o^{2}la^{3}kxai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.

23 Lã^{3}pi^{3}ãu^{2}tẽ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hai^{3}txi^{3} sa^{2}kxĩx3tain^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} kwẽn^{1}tai^{2}na^{1} so^{1}nyhain^{1}te^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
ka^{3}lih^{3}kxi^{2}yhain^{1}jau^{3}su^{2} ain^{3}kxi^{2}nyhai^{1}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
A^{2}kxã^{3}nxa^{2} yen^{3}kxa^{2} so^{1}kxi^{2}nyhu^{1}ain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} thĩ^{1}nai^{2}na^{2}
yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txi^{3}su^{2}
na^{2}hẽ^{3}li^{1}. Thĩ^{1}nai^{2}na^{2} a^{2}wã^{3}nxĩn^{1}ju^{3}ta^{2} tih^{3}nxa^{3}la^{2}

ã3nan3khai1xain1na3hẽ3li1. Nxai1nha2kxai3
yuh3xan1tũ3ka̱3txi3nau3xa2 ĩ3ki3ha1kxi2nyhain1na2hẽ3li1.
24 Nxe3kxa3yu3su2 thĩ1nãu3ai2na2 sa2kxai3lu2
Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 ĩ3hen3txi3te2nãu3xa2
ĩ3ya2lu1kxain1te2na2 ĩ3ha1txi2ha2kxai3 Je3su2jah3lai2na2 wãn3txa2
yxo2ĩ2tũ3ka̱3txe2nãu3xa2 ĩ3ya2lu1kxain1te2na2 ĩ3ha1txi2ha2kxai3
a2nũ2a2 ĩ2li3te2na2 ĩ3ya2lu1kxain1te2na2 ĩ3ha1txi2ha2kxai3
sxi2jen3nãu3a2 nxe3na2hẽ3li1. Oh3xan1jah1la2 nxe3na2hẽ3la2.

19

1 Nxa2ha1te1 hain3txa2 yau3ã̱3xa2 hain3jau3xa2
ain3kxi2na1hẽ3la2. Oh3xan1thĩ3na2 a2nũ2a2 ka̱3lxa1txi3
ĩ3hai3nain1jau3hũ3nxe2 ain3kxi2na1hẽ3la2. Ain3kxi2na1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ3na2 Si3yxau3ka3jah1la2 kãin2khaix1nx2na3li1.
Txa2wã1ko̱3nxe3ti3 kãi3ki̱3ju3ta2 sa2wa2su1tẽ3jah1lai2la1wi1.
Wxi2kin3ti3ton3khaix1jah1lai2la1wi1. Nũ3kxũn3ju3ta2
Si3yxau3ka3jah1lai2la1wi1. Ju1ta2 kãi3ju3tai2na2
a2ya3la3lha2ti3hi1ki̱3kxai2nãn2tu̱3 wain3na3li1. Nxe3ha2kxai3
sa2nẽn1kxi2a3sah1lxi3wxi1.
2 A2nũ2a2 kãi3ain1ju3ta2 ĩ2ain1ka3tu̱3 wi1lhin1tũ3ka̱3txi3su2
ta̱3nxa2 ko̱3nxe3thin1tũ3ka̱3txi3su2 ta̱3nxa2 ĩ3yĩ1li2hain1ju3ta2
wain3na3li1. Ba3bi3lo2na2thĩ3nãn1tũ3ka̱3txai2na2
ko̱3nxe3thin1khai1nxe3tũ3ka̱3txai2na2 yuh3xan1tũ3ka̱3txi3nãu3xai2na2
a2yxo2ha3kxa1 ko̱3nxe3thin1sxã3 o2la3kxi2si1yhain1ta1ka3lxa2
ko̱3nxe3ti3 ĩ3yĩ1li2na2hẽ3li1. Txa2wã1sũ3na2 sa3wi3ha3lxi3nãu3xa2
ta2nxũ1ka̱3txai2na2 hxi2ka2 sun2tã1kxain1na2hẽ3li1.
Nxe3kxain1kxa2 yo3ha2 ko̱3nxe3ti3 ĩ3yĩ1li2sxã3 ĩ3wai1txi2na2hẽ3li1.
Nxe3ain1na2hẽ3la2.
3 Nxa2ha1te1 te2yã1nxe2 e3kxain1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ3na2 sa2nẽn1kxi2a3sah1lxi3wxi1. Thĩ1nai2na2
Ba3bi3lo2na2thĩ3nai2na2 wãn3txa2hxa3nyain1nĩn2tai1. Hai3txi3
ãh1lxi3sxã3 ãh1we2txai1nxa3lho3li1. Nxe3na2hẽ3la2.
4 Nxe3nũn3nxa2ha1te1 a2nũ2a2 hxi2kan1te2nãu3xa2 24
nxe3tũ3ka̱3txi3nãu3xa2 ka3yxuh3hũ3jah1la2 wi1lhin1te2nãu3xa2
ha1li1 ha1li1 nxe3te2nãu3xai2na2 nxain1sxã3 ã3ka3ti3wxe3ain1sxã3
Txa2wã1sũ3na2 Hxi2kan1ta2 Si3yxau3jah1la2 ã3wxe3ka3lo3a2
ã3wxe3sxã3 yxau3ain1jah1la2 sa2nẽn1kxain1na2hẽ3la2.
Sa2nẽn1kxain1te3nah1lxi1:
— Wain3sĩn1na3li1. Txa2wã1sũ3na2 sa2nẽn1kxi2a3sah1lxi3wxi1.
Nxe3ain1na2hẽ3la2.

O3ve2a2 Wẽn3sũ3jah1la2 txu1ha2 so1nyhu1ya3jau3su2

5 Nxe3nxa2ha1te1 wãn3txa2 Txa2wã1sũ3na2
ã3wxe3ka3lo3nãu3ai2nãn1jau3xa2 ain3kxi2na1hẽ3la2.
Ain3kxi2na1te3nah1lxi1:
— Txa2wã1sũ3na2 wãn3txa2 sa2yxo2we1jah3lxin1te2 ĩ3nxai2na2
nxe3jah3lxi3sa2lxi1. Txa2wã1sũ3na2 sa2nẽn1kxi1jah3lxi3hẽ1li1.

Kãi²nxa³te² ĩ³nxai²na² kãi²lxi³te² ĩ³nxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ sa²nẽn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³na²hẽ³la².
6 Nxe³nũ³nxa²ha¹te¹ wãn³txa² yau³xa̰³xa² ain³kxi²na¹hẽ³la². A²nũ²a² ka³lxa¹te²a² e³lxi²jau³hũ̱³na²hẽ³la². Ka³wã³lxa² en³txi³jut3sũ̱³na²hẽ³la². Kãin² ĩ³wa³tu³ka³nxe³jut3sũ³nxe² e³jau³su² na²hẽ³la². Nxe³te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ̱³na² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah¹lai²na² nũ̱³kxũn³ju³ta² Si³yxau³ka³jah¹lai²na² a²hxi²kan¹ta² si³yxau³tãu³lot3ju³ta² hĩ¹na² yũ³tu¹wi¹.
7 Ĩ³ka³lxi³yha³sah¹lxi³wxi¹. Sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxi¹. O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹la² Je³su²jah³la² ã³si³tẽ³sxã³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̰³txai²na² a²sxe³xa² so¹ju³ta² yã¹nx2na³li¹. Txu¹ha² so¹kxai²nãn²tu̱³ a²in³txa² ã³si³tẽ³sxã³ yxau²xai³ya³te²ju²hẽ³li¹. Nxe³kxa²yã¹nxe³kxe³hũ̱³sxã³ Je³su²jah¹la² ã³si³tẽ³sxã³ yxo²ĩ²tũ̱³ka̰³txai²na² Je³su²jah³lan¹ta² a²yen³nãu³a¹ yxau²xai³lha²tẽ³ain¹tu¹wi¹. Nxe³ju³tai²na² hĩ¹na² yũ³tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².
8 Nxe³ka³tu̱³ wã²la² wi¹ka³lo³a² lĩn²yo²ka³lo³a², hãn³ka̰³lo³a² ũ³hũ¹ain¹na²hẽ³la². A²nxe³ka̰³lo³a² wã²la² lĩn²yo²ka³lo³a² wi¹ka³lo³ai²na² sa²kxai³lu² a²nũ²a² wi¹lhin¹te²na² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²na² wain³txi³ kãi³ju³ta² yã¹nxe² a²si³yxau³tãu³la²na³la².
9 Nxe³nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² e³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
— Hĩ¹na² ũ³wha²li¹txa²hẽ³li¹. O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹lai²na² yain³txa² yain³kxi²nyhain¹ju³ta³nũ³a² ya̰u³son³na³li¹. Nxe³ha²kxai³ ã³yãn³sa²ki³nũ²kxain¹tũ̱³ka̰³txa² yain³txa² yxain³kxi²nyhain¹te²nãu³nũ³a² a²kxã³nxa² ĩ³hen³txi³yhain¹na²hẽ³li¹. Txa²wã¹sũ̱³nu²kxai³lu² tũ̱¹ka̰³txain²txi³ wi¹lhau³ko³tũ¹nyhain¹tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² ãh¹ ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
— Jau¹xai²na² Txa²wã¹sũ̱³na² ya²la³tu̱³jau³xai²la¹wi¹. Nxe³sa³na²hẽ³la².
10 Nxe³sa̰³na̰xa²ha¹te¹ ã³ka̰³ti³wxe³sxã³ sa²nẽn¹kxi²na¹tũ¹xã¹. Na¹ta¹ ĩ³ye³kxi²sa²te³an¹jau³kxai³lu¹:
— Nxe³txa³hẽ¹li¹. Sa²nẽn¹kxi²sa²txa³hẽ¹li¹. Wxãi²yã¹nxũ³na¹wi¹. Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lxin¹kxa² yã¹nxũn³na¹wi¹. Nxe³kxi³sa²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² so¹lxi³ sa²nẽn¹kxi¹sẽ¹li¹. A²nxẽn¹jau³xai²li² Je³su²jah³lai²na² wãn³txain²txi³ a²hãix1jau³xain²txi³ Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txain¹tũ̱³ka̰³txai²na² wãn³txain²txi³ a²hãix1jau³xain²txi²na³li¹. Nxe³sa³na²hẽ³la².

Ka²va¹la² hãn³te²a² ka³ti³ya̰u³kxi²jah¹la² ĩ³yau¹ũ³jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ oh³sĩ̱³na² sa²yxo²hai¹kxi²na²hẽ³la². A²nxe³tãu³a² ka²va¹la² hãn³te²a² ĩ²a¹hẽ³la². In³txa² ka³ti³ya̰u³kxi²jah¹lai²na²

sa²kxai³lu² a²ĩ³lxa²sa¹, yxo²ĩ²nyhain¹jah¹lo²su¹ nxe³ha²kxai³ Ya²la³tu̱³jah¹lo²su¹ nxe³ha²kxai³ a²nxe³jau³su² ĩ³lxi¹nha²na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³te²nũ̱³ka̱³txa² wain³kxa²ti³sxã³ ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ã³nhai¹nha²kxi²jah¹lai²la¹wa².

12 A²ye³ki³ki³a² sa²kxai³lu² ha³nxe²a² i̱³kxa²yã¹nx2na³la². A²ne³kai²na² sa²kxai³lu² ne³hẽ¹nha²ka³lo³a² sa²kxai³lu² ka̱³lo³ka³lxa¹txi³ ũ³nhẽ³hẽ¹nha²na²hẽ³la². A²ĩ³lxa² sa²kxai³lu² ũ³wha²li¹la³kxi²nha²na²hẽ³la². A²nxe³te²a² a²ĩ³lxa² sa²kxai³lu² a²nũ²a² ã̱³xa² hxi²kan¹txi³ ĩ³yĩ¹lin²nxa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ jah¹la² so¹lxi³ a²ĩ³lxa² ĩ³yĩ¹li²nũ¹sa³na²hẽ³la².

13 Wã²la² wi²kxi²nha²ka³lo³ai²na² sa²kxai³lu² a²ti³ha²yau³xa² ũ³hũ̱¹kxa²sa²sai¹xi²ka³lo³ai²la¹wa². A²ĩ³lxi³khai³xai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txi³su¹. Nxe³na²hẽ³la².

14 Nxe³nũ²la² oh³xan¹tũ̱³ka̱³txa² nũ̱³kxũn³tũ̱³ka̱³txa² ã³si³tẽ³kxain¹na²hẽ³la². Nxe³tũ̱³ka̱³txa² yxo²ha³kxa¹ wã²la² hãn³ka³lo³a² wi¹khai¹nxe³ka³lo³a² lĩn²yo²ka³lo³a² ũ³whi²kxi²nha²xain³tain¹na²hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ka²va¹la² hãn³te²a² ã³ka³ti³ya̱u³kxa²xain³tain¹na²hẽ³la².

15 A²nxe³jah¹lai²na² a²yxo²a² yu̱³la² txo̱¹txa³wxi²a² ĩ³yxo²sai¹nha²na²hẽ³la². A²nxe³ta³wxi²a² tẽ³sxã³ ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ã³nhai¹nha³kxain¹na²hẽ³la². Kwa³thi³la³ka³txa² hxi²tẽ³nha²ki̱³kxai²nãn²tu̱³ nũ³kxũn³txi³ wa³ka³ti³lo³te²la³ hĩ̱³ki̱³tã³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³kxe³hũ̱³nxe² jah¹la² hi²sen³kxai³lu² ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txai²li² nũ³kxũn³txi³ ã³nhai¹nha³kxain¹na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³ka³jah¹lai²na² nũ̱³kxũn³ju³ta² Si³yxau³jah¹lai²na² ĩ³a̱n³ta³kxain¹ju³tan¹te²ka³ya̱³lhu² ko̱³nxe³ti³ kãi³tũ̱³ka̱³txa² nũ³kxũn³txi³ ĩ³wai¹tain¹na²hẽ³la².

16 A²nxe³jah¹lai²na² a²ĩ³lxa² ũ³wha²li¹la³kxi²nha²na²hẽ³la². A²wã²lai²na² ũ³wha²li¹la³kxi²nha²ha²kxai³ a²nxe²kxai²na² nxe³wha²li¹la³kxi²nha²ha²kxai³ nxe³nha²na²hẽ³la². Ũ³wha²li¹la³kxi²nha²jau³xa²sa¹: A²nũ²a² nũ̱³ka̱³txa² ĩ³kwa³na³tũ̱³ka̱³txai²na² a²hxi²kan¹khaix1te² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Hxi²kan¹te²nãu³xai²na² Hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²la¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².

17 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ã̱³xa² ĩ²a¹hẽ³la². U³je³na³ka² ka³la³sxã³ ne³ka³la³kxa² yxau³kxi²na²hẽ³la². Nxe³sxã³ ĩ³kaix1sxã³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹, a̱i³ka³nãu³xa² oh³sĩ̱³na² ã³ni³nain¹te²nãu³xa² ĩ³ye³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Wxã³sxã³ ã³yã³sa²kxi³nũ²kxi¹jxah³lxi³hẽ¹le¹. Txa²wã¹sũ̱³na² ũh³yait1txa²lxi³ju³ta² yũ³tu¹we¹.

18 Yuh³xan¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxin¹tu¹we¹. A²nũ²a² ĩ³kwa³na³kxi²nyhain¹tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ nũ̱³kxũn³tũ̱³ka̱³txi³nãu³xa² a²hxi²kan¹te²nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³

a²nṵ³kxũn³tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ ka²va¹la² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ ka²va¹la² ka³ti³yạu³kxi²tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² ã³wa²sut1sxã³ yxau³tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ kwa²wa³ka³li³lo³tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² kãin²tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ a²nũ²a² kãi²nxa³tṵ³kạ³txi³nãu³xa² ĩ³so¹jĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³ain¹yah³lxin¹tu¹we¹. Nxẽn³tain¹na²hẽ³la².

19 Nxe³nxa²ha¹te¹ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³khaix1jah¹la² ị³ye³na² wxa²li³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²kxai³ yuh³xan¹ta²nṵ³kạ³txa² ĩ³kwa³na³kxain¹te²nãu³xa² ã³nũ²kxi²ha²kxai³ a²nṵ³kxũn³nain¹tṵ³kạ³txa² ã³nũ²kxi²ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la². Nxe³nũ²la² in³txa² kạ²va¹la² hãn³te²a² ka³ti³yạu³kxi²jah¹lai²na² a²nṵ³kxũn³tṵ³kạ³txai²na² nxe³sxã³ ã³nhe¹lxin³tain¹na²hẽ³la².

20 Ã³nhe¹lxin³tain¹te³na¹ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³khaix1jah¹la² ị³ye³na² wxa²li³jah¹la² so¹ain¹na²hẽ³la². Jah¹lai²na² so¹ai¹nha²kxai³ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² ạ³jah¹la² kọ³nxe³sxã³ ã³ke³tũ¹ain¹jah¹lai¹ta³lxi³ wã³nxĩn¹sxã³ o²la³kxi²yain¹to³jah¹lai¹txa³lxi³ a²ye³ha³na³kxa² ũ³tạ³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹la³kxain¹sxã³ ĩ³ki³ha¹kxain¹jah¹lai¹txa³lxi³ ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³khaix1jah¹lai²na² yãu³ka³txa² kwa³thi³la² we¹tain¹te²a² sa²nẽn¹kxi²si¹hain¹jah¹lai¹ta³lxi³ so¹ha²kxai³ nxe³sxã³ ka³yxuh³xa² ha¹lon³txi³te²na² ka³tẹn³ti³ so¹ain¹ka³tṵ³ ị³ye³nai²na² ha³nxe²a² ị³je³nai²na² ã³na¹sxã³ ã³nṵ¹lain¹na²hẽ³la². A²nxe³je³na² ẽ³syo²fre²je³na² ị³hxa³nxa³je³nai²la¹wa².

21 Nxe³nũn³nũ²la² kạ³yxu³hṵ³jah¹la² kọ³khaix1te²na² sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² ka²va¹la² ka³ti³yạu³kxi²jah¹la² hi²sen³kxai³lu² yṵ³lxa² ĩ³yxo²sai¹nha²jah¹lai¹ta³lxi³ yṵ³lxai¹ta³lxi³ tẽ³sxã³ ĩ³sun²tã²ya²lut1ta³lxi³yhain¹na²hẽ³la². A²nxe³te²su² ại³kxa²nãu³xai²li² so¹jĩ²ai¹nha²kxai³ wxi²sũ¹nain¹na²hẽ³la².

20

Ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³khaix1te²a² sa²tai³kxi²jau³su²

1 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² wxa²ka³nxa² wxã³na²hẽ³la². Yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ³na² ũh³yxo²than²kxi²ki³ka³txa² so¹sxã³ hxi²tẽ³nha²sxã³ wxã³ha²kxai³ kwa³thi³lĩh³na² so¹sxã³ hxi²tẽ³nha²sxã³ wxã³ha²kxai³ nxe³na²hẽ³la².

2 Nxe³nũ²la² ka³yxuh³hṵ³jah¹la² kọ³nxe³jah¹la² nṵ³kxũn³txi³ tai³kxi²so¹na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² txih³hṵ³sxã³ kọ³jah¹lai¹ta³lxi²na³la². Ti³a²bo³jah¹lo²su² ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai¹ta³lxi²na³la². Ã¹jah¹la² nṵ³kxũn³txi³ so¹nũ²la² kwa³thi³lĩh³na² tẽ³sxã³

sa²tai³kxi²na²hẽ³la². Kwẽ³kxa² ko³ka³lxa¹txi³ 1.000 nxe²
kwẽ³kon³sxã³ tai³kxi²wxe²xai³lain¹na²hẽ³la².
3 Ain¹nũ²la² yuh³xa² kxĩh³nxẽ¹na² u¹tẽ¹na² so¹sxã³ ã³na¹sxã³
ã³wi¹hain¹na²hẽ³la². So¹sxã³ ã³na¹sxã³ ã³wi¹hain¹nũ²la²
sa²ne³tĩ¹kxain¹nũ²la² ũh³yxo²wĩ¹kxain¹na²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³
hxi²kan¹txi³ yuh³xan¹tũ³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxain¹ju³ta² yũ²nxa³wa²,
kwẽ³kxa² yxo²ha³kxa¹ ũ³tĩ¹kxa² wxe²xai³lai¹nha²kxai³la².
Yxãn¹ta¹ ye³ha¹la² so¹lxi³ sa²ta²la³kxi²sã³ain¹sãn²tu¹wa².

4 Nxa²ha¹te¹ yu³tã̱³xa² ĩ²a¹hẽ³la². Ĩ²a¹ju³ta²sa¹.
Ã³wxe³ka̱³lo³a² hxi²kan¹khaix1te²na² ã³wxe³ka̱³lo³a²
ka̱³lo³ka̱³lxa¹txi³ ĩ²a¹hẽ³la². Nxe³ka̱³lo̱³ai²li² a²nũ²a²
ã³wxe²xai³lain¹na²hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² Txa²wã¹sũ̱³na²
wãn³txa² ĩ³hxi²kat1ti³hi¹tẽn³tain¹na²hẽ³la². Ko̱³nxe³ti³
kãi³te²nãu³xa² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ĩ³wai¹tain¹ju³ta²
ĩ³hxi²kat1ti³hi¹tẽn³tain¹na²hẽ³la². Nxe³nũn³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a²
nũ̱³ka̱³txa² ĩ²lxin³tai¹na¹hẽ³la². A²nxe³tũ̱³ka̱³txai²na² a²kxã³nxa¹
ko̱³nxe³thin¹tũ̱³ka̱³txa² hi²sen³su² sun²tã¹ain¹na²hẽ³la².
Ũ³nhe³yon³tã¹lain¹sxã³ sun²tã¹ain¹na²hẽ³la². Nxe³sxã³
ũ³nhe³yon³tã¹lain¹tũ̱³ka̱³txain²txi³ a²kxã³nhxĩ¹na²
wi¹lhin¹sxã³ yxau²hoh³lxin³tain¹na²hẽ³la². Je³su²jah³lai²na²
wãn³txa² ĩ³hen³txai¹nha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa²
sa²yxo²we¹tẽn³tai¹nha²kxai³ nxẽn³tain¹na²hẽ³la².
Hai³txi³ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³nxe³jah¹la² ĩ̱³ye³na²
wxa²li³jah¹la² sa²nẽn¹kxai¹nxa³ha²kxai³ ka³yxuh³hũ̱³jah¹la²
ko̱³nxe³jah¹la² a²yãu³ka³txa² kwa³thi³la² we¹tain¹jah¹la²
sa²nẽn¹kxai¹nxa³ha²kxai³ nxẽn³tain¹na²hẽ³la².
Ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³nxe³jah¹la² ĩ̱³ye³na² wxa²li³jah¹la²
a²ĩ³lxa² ũ³ta̱³ka² sai¹sxã³ ũ³hxi²wha²li¹nhai¹nxa³ha³kxai³
a²ye³ha³na³kxa² ũ³ta̱³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha²li¹nhai¹nxa³ha²kxai³
nxe³ain¹na²hẽ³la². Nxe³ain¹tũ̱³ka̱³txi³sa²ha²kxai³
kxãn¹su² sun²tã¹yhain¹kxan²ti³nũ¹ ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹nyhain¹to³nha²na²hẽ³la². Nxẽn³tain¹ka³tu̱³
Kris2tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau²xai³lai¹nha²kxai³
ha³lo²an¹tũ̱³ka̱³txai²na² whãi²na¹ ĩ³hxi²kan¹txi³lot3sxã³
yxau²xai³lin³tain¹na²hẽ³la². Kwẽ³kxa² ko³ka³lxa¹txi³
1.000 nxe² kwẽ³ko³nxe² ĩ³hxi²kan¹txi³lot3sxã³
yxau²xai³lin³tain¹na²hẽ³la². Nxe³tũ̱³ka̱³txai²na²
txã² ka³tẹn³su² ĩ³sa²yxau³xi²tũ̱³ka̱³txi³sain¹na²hẽ³la².
Nxe³nxa²ha¹te¹ ã³ta³lo³hẽ¹tũ³sxã³ nũ̱³ka̱³txi³ ã̱³xa² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xin²tain¹nũn³tu¹wa².
5 Nxe³nũ³nxa²ha¹te¹ a²nũ²a² ya³lu²nũn³tũ̱³ka̱³txa² ãh¹
wã³kon³tũ̱³ka̱³txai²na² sa²kxai³lu² kwẽ³kxa² 1.000 nxe²
kwẽ³kon³kxan²ti³nũ¹ ãh¹ya³lu²sxa²xain³tain¹na²hẽ³la².
6 Nxe³nũn³nxa²ha¹te¹ a²wi¹lhĩ¹na² ka³tẹn³su²
ĩ³sa²yxau³xi²tũ̱³ka̱³txa² wi¹lxon³kxi²ti³hi¹tai¹nha²kxai³

wi¹lhin¹ti³hi¹tai¹nha²kxai³ nxe³tũ³ka̱³txi³sain¹na³la². Hai³txi³ ya²lu¹ju³ta³nũ³su² yũ³ai¹nxa³lho³la². Hãi¹nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³nai²na² ĩ³ye³ũ¹hain¹tũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ Je³su² Kris2tu³jah¹lai²na² ĩ³ye³ũ¹hain¹tũ³ka̱³txi³su² ha²kxai³ nxe³ti³hi¹tẽn³tain¹tu¹wa². Nxe³sxã³ ha³lo²an¹tũ³ka̱³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hxi²ka¹ti³lot3sxã³ yxau²xai³lin³tain¹tu¹wa². 1.000 nxe² kwẽ³kon³kxa²ha³ta̱³nxãn²txi³nũ¹ ĩ³hxi²ka¹ti³lot3sxã³ yxau²xai³lin³tain¹tu¹wa².

Sa³ta³na²jah¹la² ã³na¹ain¹jau³su²

7 Nxe³nxa²ha¹te¹ 1.000 nxe² kwẽ³kxa̱² hxan³nũ²la² Sa³ta³na²jah¹la² sa²ta²la³kxi²sxã³ ã³na¹ain¹tu¹wa².

8 Ai¹nha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su² yuh³xan¹ko³xai²nãn¹tũ³ka̱³txai²na² whãi²na¹ ãh¹ ĩ³ki³ha¹kxa²ain¹to³tu¹wa². U³je³na² kan³ko³nãu³a² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ u³je³na² a³li³xi²ko³nãu³a² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ a²wi¹nẽ³tãu³an¹ko³nãu³a² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ a²wã̱³tan¹ko³nãu³a² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ nxẽn³tain¹tu¹wa². Ko²ke³ nũ³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ Ma³ko²ke² nũ³ka̱³txa² ĩ³ki³ha¹kxi²ha²kxai³ nxẽn³tain¹tu¹wa². Nxẽn³txain¹nũ²la² ã³nhe¹lxi³yain¹si¹jau³su² ĩ³sa²kxi³nũ²kxain¹tu¹wa². A²nxe³tũ³ka̱³txa² ka³lxa¹khai¹nxẽn³tain¹tu¹wa². Ka³yã̱³la³nũ³a² ki³ka³lxa¹khaix1te²jai¹ti²tu³wa². Jã¹nxe³jut3sũ³nxe² a²nũ²a² ka³lxa¹khai¹nxẽn³tain¹tu¹wa².

9 Nxain¹nũ²la² ha³lo²a² yuh³xan¹ko³xa² a²yãn³sa²kxi³nũ²kxain¹nũ²la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa² ã³sa²ki³hain³kxi² a²sxi²je³na² ã³sa²ki³hain³kxi² nxain¹tu¹wa². Nxain¹sxã³:

— Sun²tã¹hxa³tain¹ki̱³tũ¹xã¹. Ain¹jau³su² nxain¹ta¹ oh³xan¹ta² ha³nxe²a² a³ka³nxi²xi²sxã³ i̱³hxan³tain¹tu¹wa².

10 I̱³hxan³txain¹ka³tu̱³ A²ta³jah¹la² Ti³a²bo³jah¹la² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ã³ke³tũ¹ain¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² so¹nũ²la² ĩ̱³ye³na² ha³nxe²a² i̱³je³na² ẽ³syo²fre²nũ³nxa² i̱³je³na² ã³nũ̱¹hain¹tu¹wa². A²nxe³je³nai²na² sa²kxai³lu² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³jah¹la² ĩ̱³ye³na² wxa²li³jah¹la² ka³yxuh³hũ̱³jah¹la² ko̱³nxe³sxã³ ã³ke³tũ¹hain¹jah¹lai²na² nxe³sxã³ a²kxã³nxa¹ ã³nũ̱¹ain¹na²hẽ³la². A²nxe³je³na¹ a²ta³jah¹lai²li² so¹sxã³ ã³nũ̱¹ain¹nũn³tu¹wa². Nxain¹ka³tu̱³ khãuh³lxa³txain¹ju³ta² so¹lxi³ yũ³ain¹tu¹wa². Khãuh³lxa³txain¹ju³ta² ne³ki³so¹nxa³lho³la².

A²nũ²a² ko̱³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹lain¹sxã³ ĩ³wai¹tẽn³tain¹jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ Ã³wxe³ka³lo³a² hxi²kan¹ta²si³yxau³ka³jah¹la² ã³wxe³ka³lo³a² hãn³ka³lo³a² o²khaix1nẽ³ka³lo³a² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³ka³lo¹a² yxau³jah¹la² ĩ²a¹hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² o²lha²ti³ye²ha²kxai³ oh³xan¹ko³xa² whãi²na¹ yuh³xan¹ko³xa² whãi²na¹ tĩ¹hxan³na²hẽ³la². A²nũ²a²

yuh^{3}lxain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ã^{3}nih^{3}sa^{3}tĩ^{1}ain^{1}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}kxa^{2}yã^{1}nxe^{3}kxe^{3}hũ̱^{3}nxe^{2} ko^{1}xai^{2}li^{2} whãi^{2}na^{1} tĩ^{1}hxan^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

12 Nxe^{3}nũn^{3}nũ^{2}la^{2}, a^{2}nũ^{2}a^{2}nãu^{3}xa^{2} ya^{3}lu^{2}te^{2}nãu^{3}xa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ĩ^{3}sa^{2}yxau^{3}xi^{2}si^{1}ka^{3}tu̱^{3} wxã^{3}si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kãin^{2}te^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} kãi^{2}nxa^{3}te^{2}su^{2} ta̱^{3}nxa^{2} nxe^{3}tũ̱^{3}ka̱^{3}txa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} wxã^{3}si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}ai^{2}na^{2} ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}tĩ^{3}ain^{1}nũ^{2}la^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxãu^{3}xa^{2} nxã^{3}ka^{3}lxa^{1}txi^{3} li^{2}vro^{3}txã^{3}nxa^{2} sa^{2}yxo^{2}hai^{1}lain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Sa^{2}yxo^{2}hai^{1}lain^{1}ka^{3}tu̱^{3} tũ̱^{1}ka̱^{3}txai^{2}na^{2} whãi^{2}na^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ka^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lin^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxẽn^{3}tain^{1}nũ^{2}la^{2} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} nxã^{3}nxã̱^{3}xa^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}txã^{3}nxa^{2} sa̱^{2}hai^{1}lain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Kxã^{3}nxu^{1}tai^{2}na^{2} a̱^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} ũ^{3}wha^{2}li^{1}lye^{2}nxa^{3}kxe^{3}su^{2} nxe^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lin^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

13 Nxe^{3}te^{3}na^{1} ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}li^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{3}lo^{3}nxi^{2} ya^{3}lun^{1}ta^{2} ha̱u^{1}te^{2}na^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} ya^{3}lun^{1}ta^{2} ha̱i^{1}kxi^{2}te^{2}na^{2} wxã^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} A^{2}hxi^{2}kan^{1}ta^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{1}la^{2} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lin^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}kxã^{3}nxa^{1} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}kxa^{2} yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} ĩ^{3}yĩ^{1}lin^{3}tain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.

14 Nxe^{2} ĩ^{3}yĩ^{1}lih^{2}ta^{3}lu^{2}nain^{1}nũ^{2}la^{2} ya^{3}lu^{2}nẽ^{3}ju^{3}ta^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}je^{3}nai^{2}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}nũ̱^{1}ain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}nũ̱^{1}ain^{1}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} hai^{3}txi^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} we^{2}nxi^{2}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Hãi^{1}nxe^{2} ya^{3}lu^{2}sa^{3}tĩ^{1}tu^{1}wa^{2}.

15 Jã^{1}nxe^{3}nũn^{3}sxã^{3} ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}txã^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}hai^{1}ka^{3}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ã^{3}si^{3}tẽ^{3}kxi^{2}nxa^{3}te^{2}su^{2} te^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2} yũ^{3}ye^{2}nxa^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya̱^{3}lhu^{2} a^{2}nxe^{3}te^{2}su^{2} te^{2}na^{2} sa^{2}so^{1}sxã^{3} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} ha^{3}nxe^{2}a^{2} i̱^{3}je^{3}na^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}nũ̱^{1}lain^{1}nũn^{3}tu^{1}wa^{2}.

21

Txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} txa^{2}wã^{1}oh^{3}sĩ̱^{3}na^{2} tah^{2}lxi^{3} ĩ^{3}yũt1jau^{3}su^{2}

1 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}ai^{2}na^{2} txa^{2}wã^{1}oh^{3}sĩ̱^{3}nai^{2}na^{2} txa^{2}wã^{1}ĩ̱^{3}ye^{3}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} hxan^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nũ^{2}la^{2} oh^{3}sĩ̱^{3}na^{2} tah^{2}sĩ̱^{3}na^{2} ĩ^{3}yũt1sa^{2}kxai^{3} txa^{2}wã^{1}ha^{3}lo^{2}a^{2} tah^{2}ko^{3}xa^{2} ĩ^{3}yũt1sa^{2}kxai^{3} nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Yxãn^{1}ta^{1} ĩ̱^{3}ye^{3}na^{2} kãin^{2}je^{3}na^{2} ĩ^{3}yũ^{1}txa^{3}hẽ^{3}la^{2}.

2 Nxe^{3}ka^{3}tu̱^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2} Je^{3}ru^{3}sa^{3}lẽ^{2}thĩ^{3}na^{2} tah^{2}hĩ^{3}na^{2} a^{3}ka^{3}nxa^{2} wxã^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Oh^{3}xan^{1}ko^{3}xa^{2} Txa^{2}wã^{1}sũ̱^{3}na^{2} ha^{3}lo^{2}a^{2} wxa^{2}li^{3}sxã^{3} a^{3}ka^{3}nxa^{2} wxã̱^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} wi^{1}lhau^{3}kot3si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txu^{1}ha^{2} in^{3}txi^{3}te^{3}lhxã^{3} nxe^{3}ta^{1}ka^{3}lxu^{3}su^{2} kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} wi^{1}lhau^{3}ko^{3}nha^{2}te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}.

— Txa^{2}in^{3}txa^{2} ka^{2}li^{1}txi^{3}na^{1}tũ^{1}xã^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} te^{2}ju^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jã^{1}nxe^{3}jut3sṵ^{3}nxe^{2} oh^{3}xan^{1}thĩ^{3}nãu^{3}a^{1} a^{2}ta^{2}hĩn^{3}nũ^{3}su^{2} wi^{1}lhau^{3}kot3si^{1}hain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
3 Nxe^{3}ka^{3}tṵ^{3} wãn^{3}txa^{2} oh^{3}xan^{1}jau^{3}xa^{2} ĩ^{3}kaix1jah^{1}lai^{2}na^{2} e^{3}jau^{3}xa^{2} ain^{3}kxi^{2}na^{1}hẽ^{3}la^{2}. Ain^{3}kxi^{2}na^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxe^{1}. Hĩ^{1}nai^{2}na^{2} Sṵ^{3}na^{2} Si^{3}yxau^{3}ka^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} yxau^{3}thĩ^{3}nũ^{3}a^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} sxa^{3}tu^{1}we^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} nṵ^{3}ka̱^{3}txa^{2} yxau^{3}ya^{3}nyhain^{1}tu^{1}we^{1}. Ya^{3}nyhai^{1}nha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} sa^{3}wi^{3}ha^{3}lxi^{3}sain^{1}tu^{1}we^{1}. A^{2}nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}nãu^{3}a^{2} yxau^{3}ya^{3}nyhain^{1}tu^{1}we^{1}.
4 Nxe^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ha^{2}ya̱^{3}kxa^{2} ĩ^{3}nã̱n^{3}si^{1}hain^{1}tu^{1}we^{1}. Ya^{3}lu^{2}ain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} ãin^{2}tain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nã̱^{3}nain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} khãuh^{3}lxa^{3}txi^{3}nain^{1}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxain^{1}tu^{1}we^{1}. Ha^{3}lo^{2}a^{2} kxã^{3}nxãn^{1}ju^{3}tai^{3}tã^{2} ne^{3}ki^{3}son^{3}sxã^{3} wa^{3}to^{3}hi^{2}na^{3}le^{1}. Nxe^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
5 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}nãu^{3}a^{2} Txa^{2}wã^{1}hxi^{2}kan^{1}jah^{1}la^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2} yxaut3jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}wãn^{3}txi^{3}kxai^{3}lu^{1}, Ĩ^{3}ye^{3}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Nxe^{3}jah^{3}lxi^{3}sa^{2}lxe^{1}. A^{2}yen^{3}kxai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} tah^{2}lxi^{3}wet1si^{1}ha^{1}tu^{1}we^{1}. Nxe^{3}na̱^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxa^{2}ha^{1}te^{1} oh^{3}xan^{1}jah^{1}la^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wãn^{3}txa^{2} a^{2}nxe^{3}jau^{3}jau^{1}xai^{2}na^{2} yxo^{2}ĩ^{2}ki̱^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Ya^{2}la^{3}tṵ^{3}jau^{3}xai^{2}la^{1}wi^{1}. Nxe^{3}jau^{3}su^{2} ha^{2}kxai^{3} ũ^{3}wha^{2}li^{1}txa^{2}hẽ^{3}li^{1}. Nxe^{3}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
6 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}na^{2} ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Ĩ^{3}ye^{3}kxi^{2}sain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:

— Wxa̱^{2}wa^{2}su^{1}tã̱^{3}li^{1}. Txai^{2}na^{1}xai^{2}na^{2} a^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} yen^{3}kxa^{2} yũ^{2}nxa^{3}hĩ^{1}nu^{1}ta^{2}kxai^{3} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{2}xai^{3}la^{1}hẽ^{3}li^{1}. Te^{2}yã^{1}nxe^{3}sxã^{3} kxã^{3}nãu^{3}a^{1} yen^{3}kxa^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} hxa^{3}nhĩ^{1}na^{1} ka^{3}tẹn^{3}su^{2} yxau^{2}sa^{2}tẽ^{3}a^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}wi^{1}lhĩ^{1}nãn^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3} ne^{3}ki^{3}san^{1}jah^{1}lo^{2}sa^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jah^{1}lo^{2}sa^{1}wi^{1}. A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}na^{2} ya̱^{3}lxu^{2}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ĩ̱^{3}yau^{3}xa^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jau^{3}xa^{2} kwa^{2}ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. A^{2}yo^{3}ha^{2} ten^{3}nxa^{3}lho^{3}li^{1}.
7 Nxe^{3}sxã^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ain^{1}ju^{3}ta^{2} ã^{3}na^{1}sxã^{3} ã^{3}ta^{3}lox3ta^{3}wxe^{3}ain^{1}kxai^{2}nãn^{2}tṵ^{3} ju^{1}tai^{2}na^{2} a^{2}yxo^{2}ha^{3}kxa^{1} ũ^{3}hũ^{1}ai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}. Txa^{2}wã^{1}sṵ^{3}nu^{3}lo^{3}sa^{2}te^{2}lo^{3}txai^{1}na^{1}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}ki^{3}lhan^{3}to^{3}txai^{1}na^{1}ha^{2}kx
nxai^{1}na^{1}tu^{1}wi^{1}.
8 Yxãn^{1}ta^{1} tṵ^{3}ka̱^{3}txi^{3} ã̱^{3}xai^{2}lẽ^{1}. Ko̱^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} yuh^{3}lxi^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Je^{3}su^{2}jah^{3}lai^{2}na^{2} wãn^{3}txa^{2} yxo^{2}ĩ^{2}xa^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} Sṵ^{3}na^{2} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} o^{2}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}nũ^{2}a^{2} su^{2}lhã^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} txu^{1}ha^{2} ko̱^{3}nxe^{3}thin^{1}sxã^{3} o^{2}la^{3}kxi^{2}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} tih^{3}na^{3}la^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} ã^{3}nan^{3}jah^{1}lo^{2}su^{2} ha^{2}kxai^{3} a^{2}yen^{3}kxa^{2} wet1sxã^{3}

tẽ³sxã³ txa²wã¹sũ³nu²sa²ki³lot3ju³ta² yxo²kwa̱in³jah¹lo²su² ha²kxai³ ki³han³ju³ta² e³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³tũ³ka̱³txai²na² yxo²ha³kxa¹ ĩ³ye³na² ha³nxe²a² i̱³je³na² ẽ³syo²fre²nũ³hũ³sxã³ i̱³je³na² ã³na¹sxã³ ã³yu¹kxũ³ain¹tu¹wi¹. A²nxain¹ju³tai²li² ne³ki³sot3nxa³lho³li¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².

Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² tah²lxi³ ĩ³yũt1jau³su²

9 Nxa²ha¹te¹ in³txa² oh³xan¹jah¹la² wxã³sxã³ ĩ³ye³na²hẽ³la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² kxã³nhxĩ¹nai³tã² ka³te̱³ha² hxi²tẽ³nha²jah¹lai¹ta³lxi²na³la². A²nxe³tẽ³na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ³na² ka³te̱³na² Si³yxau³jah¹lai²na² ĩ³xa̱n³ta³kxin²txain¹ju³ta² ne³ki¹nha²hẽ³la². Nxẽ³nha¹li¹ nxẽ³nha¹li¹ nxẽ³nha¹li¹ ka³na̱³ki² ne³kih¹nha²hẽ³la². A²nxe³tẽ³na² nẽn³ka³na³ka³nat3sxã³ hxi²tẽ³nha²jah¹lai¹ta³lxi³ wxã³sxã³ ĩ³ye³na²hẽ³la². Ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Ã³wxã³sẽ¹li¹. O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na² a²txu¹ha² so¹ta³ka³lxu̱³nũ³a̱² wã²nã³ũ¹nxa²ha¹tu¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².

10 Nxe³nũ²la² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la² tẽ³sxã³ hi¹txai³lha³ha²kxai³ wã³la³ka³txa² kĩ³ka³txa² ka³la³ya³ha¹hẽ³la². Nxe³ya³sãn²nũ²la² sxi²je³na² wi¹lhin¹khaix1thĩ³na² Je³ru³sa³lẽ²thĩ³na² wã²nã³ũ¹sa³na²hẽ³la². A²nxe³thĩ³nai²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹ko³xa² Txa²wã¹sũ³na² yxau³ko³xa² wxa̱²li³sxã³ a³ka̱³nxa̱² wxã³na̱²hẽ³la̱².

11 Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² sa²ha²te¹kxi²na²hẽ³la². Txah³lxa³ki³a² a³lxi²khaix1nxain¹ki³a² yã¹nxe² sa²ha²te¹kxi²na²hẽ³la². Jas2pe³ki³a² ha²lu¹lun¹ka² yã¹nxe³na²hẽ³la².

12 A²nxe³thĩ³nai²na² sa²kxai³lu² sxi²jen³nai²na² ki³tã¹kxi²wa³ti̱³kxi²nha²ka³txa² kĩ³khai¹nxe³ha²kxai³ a̱u³khai¹nxe³ha²kxai³ nxe³kat3su² na²hẽ³la². A²nxe³kxa³txai²li² a²sxih²yxo²a² yxo²ka³lxa¹na²hẽ³la². Hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²sxã³ a²sxih²yxo²a² sxih²yxo²xih²xai³na²hẽ³la². A²nxe³ta³yxo²a² sa²kxai³lu² in³txa² oh³xan¹tũ³ka̱³txa² sxih²yxo²a² yxau²xai³yah³lxi³na²hẽ³la². A²nxe³ta³yxo²a² sa²kxai³lu² a²ĩ³lxa² yũ²xai³na²hẽ³la². I³sa³e²ah³lo²nu¹tai²na² nũ³ka̱³txi³nãu³xu¹tai²na² a²ki³lha³lxa²nãu³xa² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²nũn³su² nxe³tũ³ka̱³txi³nãu³xu¹tai²na² a²ĩ³lxa² ũh³yxo²hẽ²ta²xai³yah³lxi³na²hẽ³la².

13 Nxe³nxa²ha¹te¹ u³je³na³ka² a³li³xi²tãu³ai²na² sa²kxai³lu² sxi²hai²na² a²yxo²a² yxo²ha¹li¹ ka³na³ki² yũ³ha²kxai³ a²wi¹nẽ³tãu³a² a²sxih²yxo²ai²na² sa²kxai³lu² yxo²ha¹li¹ ka³na³ki¹ yũ³ha²kxai³ a²wã̱³tãu³ai²na² a²sxih²yxo²ai²na² sa²kxai³lu² yxo²ha¹li¹ ka³na³ki¹ yũ³ha²kxai³ u³je³na² kan³tãu³a² a²sxih²yxo²ai²na² sa²kxai³lu² yxo³ha¹li¹ ka³na³ki¹ yũ³ha²kxai³ nxe²xai³yah³lxi³na²hẽ³la².

14 A²nxe³thĩ³nai²na² ki³tã¹kxi²wa³tɨ³kxi²nha²ka³txai²na² a²si³ka³lah³nãu³a² tah³lxa³ka³txa² a³lxi²khai¹nxe² wi¹khai¹nxe² nxe³ka³txai²na² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²sxã³ tah³lxa³ka³txai²li² ũ³si³a³kxain¹nũ²hẽ³la². A²nxe³ka³txai²na² sa²kxai³lu² O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na² ĩ³kaix1so¹tũ³ka³txu¹tai²na² a²ĩ³lxa² ĩ³lxi¹nha²xai³na²hẽ³la², tah³lxa³ka³txai²na²sa³.

15 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹la² ĩ³ye³kxi²sa²jah¹lai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa² a²lu²ju³ta² ũ³hau³ko³ta³ka³txa² ou²ro²ki³a² we¹ka³txa² hxi²tẽ³nha²na²hẽ³la². Sxi²je³na² ũ³hau³ko³txi² sxih²yxo²a² ũ³hau³ko³txi² je¹na² ki³tã¹kxi²wa³tɨ³kxi²nha²ka³txa² ũ³hau³ko³txi³ nxe³te³lhxã³ nxe³na²hẽ³la².

16 A²nxe³ju³ta² sxi²je³nai²na² a²lu²ju³tain²txi² ã³u³ju³tain²txi² ã³nhau³ko³je²na²hẽ³la². Ũ³hau³kot3te³nah¹lxi¹, 2.200 ki³lo²me³tro³ nxe² a³lu²khaix1ye²na²hẽ³la². Nxe³sxã³ a³lu²ju³tain²txi³ ã³u³ju³tain²txi³ kĩ³ju³tain²txi³ nxe³ju³tai²na² yxo²ha³kxa¹ ã³nhau³kot3je²na²hẽ³la².

17 Nxe³ka³tu³ sxi²je³na² ki³tã¹kxi²wa³tɨ³kxi²nha²ka³txa² ũ³hau³ko³tã²hẽ³la². A²nũ²a² ũ³hau³ko³nha²ju³ta² 64 me²tros2 nxe³na²hẽ³la². Oh³xan¹jah¹la² ũ³hau³ko³nha²kxa² yã¹nxe²na³la².

18 Nxe³nũn³nxa²ha¹te¹ ki³tã¹kxi²wa³tɨ³kxi²nha²ka³txai²na² sa²kxai³lu² jas2pe³ka³txa² a³lxi²khaix1ka³txa² so¹lxi³ we¹tai¹nĩn²ta²wa². A²sxi²tai²na² sa²kxai³lu² ou²ro²ki³a² so¹lxi³ we¹tai¹nĩn²ta²wa². Ni²kẽ¹na² ha²lu¹lun¹ka² yã¹nxe³yai¹nĩn²ta²wa².

19 Tah³lxa³kxai²na² ũ³si³a³kxain¹ki³ai²na² sa²kxai³lu² a³lxi²khai¹nxe³ki³a² so¹lxi³ we¹tain¹nĩn²ta²wa². A²wi¹lhĩ¹nãn¹ta³ki³a² jas2pe³ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² sa³fi²ra³ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² kau³se³to²na²ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² es3me³ral²ta²ki³su² ha²kxai³

20 ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² sar³to²ni³o²ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² sar²ti³o³ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² kri³so²li³to²ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² be³ri²lo³ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² to³pa²si³o²ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² kri³so²pra³so²ki³su² ha²kxai³ ã³ta³lo³hẽ¹ta³ki³a² ja³sĩn²to³ki³su² ha²kxai³ a²ne³ki³an¹ki³a² a³me³tis2ta²ki³su² ha²kxai³ nxe²xai³na²hẽ³la².

21 Sxih²yxo²nãu³a² hxi²ka² hxan³sxã³ ha¹li¹ wxa²hait1so¹xi²nũn³sxã³ nxe³ta³yxo²ta³tai²na² pe²ro³la³txa³yxo²txi³su² na²hẽ³la². Sxih²yxo²ain²txi³ yxo²ka³na³ka³na³txi³ pe²ro³la³ki³ain²txi³ ki³ka³na³ka³na³txi³ nxe²xai³na²hẽ³la². Nxe³nxa²ha¹te¹ sxi²tĩh³na² ã³nxai³tĩh³na² ou²ro²ki³a² so¹lxi³ ha²lu¹lun¹ki³a² so¹lxi³ wet1tai¹nĩn²ta²wa². Ni²kẽ³na² yã¹nxe² ha²lu¹lun¹na²hẽ³la².

22 Nxe³nxa²ha¹te¹ sxi²je³nai²na² sa²kxai³lu² sxi²ha² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²thĩ³na² yũ³ye¹nx2ti³xa³hẽ³la². Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Nũ³kxũn³khaix1jah¹la² so¹lxi³

yxau^{3}ye^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}la^{2} so^{1}lxi^{3}
yxau^{3}ye^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}ye^{1}nx2ti^{3}ha^{2}kxai^{3} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
sxi^{2}ha^{2} sa^{2}nẽn^{1}kxi^{2}kxai^{3} jã^{1}nxe^{3}thĩ^{3}na^{2} yũ^{3}ye^{1}nx2ti^{3}xa^{3}hẽ^{3}la^{2}.
23 Te^{2}yã^{1}nxe^{3}nũn^{3}sxã^{3} hai^{3}txi^{3} u^{3}je^{3}na^{3}ka^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3}
i^{3}la^{3}ka^{2} yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}kxan^{2}ti^{3}nũ^{1} Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2}
a^{2}ha^{2}te^{1}khai^{3}ju^{3}ta^{2} so^{1}lxi^{3} sxi^{2}je^{3}na^{2} whãi^{2}na^{1}
ĩ^{3}ha^{2}te^{1}kxi^{2}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} lã^{3}pi^{3}ãu^{3}tẽ^{3}nhũ^{3}sxã^{3} sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2} yxo^{2}ha^{3}kxa^{1}
sa^{2}ko^{1}ko^{1}tã^{2}hẽ^{3}la^{2}.
24 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
sxi^{2}je^{3}na^{2} sa^{2}ko^{2}ko^{2}kxi^{2}nhain^{1}ju^{3}ta^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} so^{1}lxi^{3} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
25 Nxe^{3}nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}nxa^{3}nhe^{3}ju^{3}ta^{2} yũ^{2}nxa^{3}ju^{3}tan^{1}te^{2}kxa^{3}ya^{3}lhu^{2}
sxi^{2}je^{3}nai^{2}nãn^{1}ta^{3}yxo^{2}a^{2} yxo^{2}than^{2}kxi^{2}sa^{2}tẽ^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
26 Jã^{1}nxe^{3}jut3su^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} nũ^{3}ka^{3}txi^{3}nãu^{3}xai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2}
Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ĩ^{3}sa^{2}nẽn^{1}kxain^{1}te^{3}nah^{1}lxi^{1}:
— Nũ^{3}kxũn^{3}khaix1ni^{1}lxi^{1}. Hxi^{2}kan^{1}khai^{1}nxi^{1}lxi^{1}.
Ã^{3}sen^{3}sai^{1}sa^{2}sĩn^{1}sxã^{3} wxi^{2}kin^{3}ti^{3}ton^{3}khaix1ni^{1}lxi^{1}. Nxain^{1}jau^{3}su^{2}
nxain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
27 A^{2}nxe^{3}thĩ^{3}nãu^{3}ai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} kõ^{3}nxe^{3}ti^{3} kãi^{3}ju^{3}ta^{2}
yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} Sũ^{3}na^{2} yxo^{2}kwĩn^{1}kxi^{2}ju^{3}ta^{2} kãi^{3}jah^{1}la^{2}
yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} wãn^{3}txa^{2} ki^{3}han^{3}jau^{3}xa^{2} e^{3}jah^{1}la^{2}
yũ^{2}nxa^{3}ha^{2}kxai^{3} nxẽn^{3}tai^{1}nxa^{3}lho^{3}la^{2}. Hãi^{1}nxe^{3}sxã^{3}
O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} a^{2}ha^{3}tẹh^{3}nxã^{3}nxa^{2}
a^{2}nũ^{2}a^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}hi^{1}txã^{3}nxa^{2} a^{2}nũ^{2}a^{2} a^{2}ĩ^{3}lxa^{2}
ũ^{3}wha^{2}li^{1}lhẽn^{2}ta^{2}xai^{3}nha^{2}txã^{3}sye^{2}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} a^{2}nxe^{3}jah^{1}la^{2}
so^{1}lxi^{3} thĩ^{1}nai^{2}na^{2} yxau^{2}xai^{3}lain^{1}tu^{1}wa^{2}.

22

1 Nxa^{2}ha^{1}te^{1} ka^{3}wã^{3}lxa^{2} ka^{3}tẹn^{3}ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}jau^{3}xa^{2}
wã^{2}nã^{3}ũ^{1}sain^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Jau^{3}xa^{2} wi^{1}khai^{1}nxe^{3}jau^{3}xa^{2}
han^{3}yo^{2}jau^{3}su^{2} na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Txa^{2}wã^{1}sũ^{3}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
sa^{2}ni^{3}sai^{1}yo^{2}ha^{2}kxai^{3} O^{3}ve^{2}a^{2} Wẽn^{3}sũ^{3}jah^{1}lai^{2}na^{2} ã^{3}wxe^{3}ka^{3}lo^{3}a^{2}
sa^{2}ni^{3}sai^{1}ha^{2}kxai^{3} nxe^{3}jau^{3}su^{2} na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
2 Sa^{2}ni^{3}sai^{1}sxã^{3} wxa^{2}kan^{3}nũ^{2}la^{2} sxi^{2}je^{3}nai^{2}na^{2}
nxũ^{2}kwa̱i^{3}ye^{3}la^{3}tĩh^{3}na^{2} ã^{3}nẽ^{1}na^{3}si^{2}ha^{2}kxai^{3} wxa^{2}kan^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nxe^{3}ta^{2}wẽ^{1}ha^{3}yxo^{2}ka^{3}teh^{3}nãu^{3}a^{2} hi^{3}sa^{3}ka^{3}txa^{2} ka^{3}tẹn^{3}su^{2}
ti^{3}hi^{1}tẽ^{3}ka^{3}txa^{2} wi^{1}wen^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ka^{3}txai^{2}na^{2} a^{2}na̱^{3}kxa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} i^{3}la^{3}kxa^{2} ki^{3}ka^{3}na^{3}ka^{3}nat3sxã^{3} sa^{2}tã^{3}tĩ^{1}sxã^{3}
na̱^{3}kã̱^{3}lxi^{3} na̱^{3}kxi^{2}xai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. A^{2}nxe^{3}ta^{3}nxã̱^{3}kxa^{2}
sa^{2}kxai^{3}lu^{2} na̱^{3}ka^{3}lxa^{1}na^{2}hẽ^{3}la^{2}. Hxi^{2}ka^{2} hxan^{3}sxã^{3}
ha^{1}li^{1} wxa^{2}hait1so^{1}xi^{2}nũn^{3}sxã^{3} na̱^{3}kxih^{2}xai^{3}na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nxã̱^{3}nxai^{2}na^{2} sa^{2}kxai^{3}lu^{2} hĩ^{3}ne^{3}kxa^{3}nxã̱n^{3}su^{2} na^{2}hẽ^{3}la^{2}.
A^{2}nũ^{2}a^{2} ĩ^{2}li^{3}te^{2}a^{2} ĩ^{3}ton^{3}nẽ^{3}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} ta^{2}nxã^{1}nxai^{2}na^{2}
ũh^{3}hĩ^{3}ne^{3}kxi^{2}nhãn^{1}kxai^{2}nãn^{2}tu̱^{3} we^{2}nxi^{1}nxa^{2}hĩ̱^{3}nx2na^{3}la^{2}.

3 Jã¹nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ̱³na² ĩ³xa̱n³ta³kxi²nẽ³ju³tan¹te²kxa²yu³ta² yũ²nxa³lho³la². Txa²wã¹sũ̱³na² yxau³ya³nhẽ³nha²kxai³ O³ve²a² Wẽn³sũ̱³jah¹la² yxau³ya³nhẽ³nha²kxai³ nxe³ya³tu¹wa². A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³sa²nẽn¹kxi²ju³ta³nũ³a² kãi³lxin³tain¹tu¹wa².
4 A²yen³nãu³khai³xa² ye³ĩ²ain¹tu¹wa². Nxe³sxã³ a²ye³ha³na³kxai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² a²ĩ³lxa² ũ³ta̱³ka² sai¹sxã³ ũ³yhe³wha³li¹nhain¹tu¹wa², Sũ̱³na² sa³wi³ha³lxi³su² ye²ha²kxai³la².
5 Nxe³te³na¹ ha³lo²la³ hai³txi³ ka³nxa³hi²xi²ju³ta² yũ²nxa³lho³la². Lã³pi³ãu²tẽ³na² sa²kĩ̱³kxi²nẽ³ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ u³je³na³kai²na² sa²ha²te¹kxi²nẽ³ju³ta² yũ²nxa³ha²kxai³ nxe³tu¹wa². Txa²wã¹sũ̱³nu²khai³xa² so¹lxi³ wi¹sa²ha²te¹kxi²nẽ³tu¹wa². A²nxe³jut3su² ha²kxai³ ha³lo²a² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ³hxi¹kan¹txi³lon³sxã³ yxau²xai³yah³nẽ³tu¹wa².

Je³su²jah³la² a³ka³nxi²sxã³ wa̱³li²jau³su²

6 Nxa²ha¹te¹ oh³xan¹jah¹lon¹txi² ãh¹ e³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
— Jau¹xai²na² e³kxi¹nxa²ha¹jau³xin³txi³ yxo²ĩ²kĩ̱³jau³xai²la¹wi¹. Ya²la³lyau³xai²la¹wi¹. Txa²wã¹sũ̱³na² Si³yxau³jah¹la² A²hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² jah¹lai²na² sa²kxai³lu² Txa²wã¹sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txai²na² a²yãu³ka³txi³nãu³khai³xa² a²hxi²kan¹jah³lai²la¹wi¹. A²nxe³jah¹la² a²si³yxau³jah¹la² hi²sen³su² oh³xan¹jah¹la² sa²si¹hã³na²hẽ³li¹. A²sa³wi³ha³lxi³nãu³xa² sa²yxo²we¹tũ̱³ka̱³txa² yen³kxa² wã²nã³ũ¹hain¹na²hẽ³li¹. Yen³kxa² ye³jen¹na² yũ³kxe³nũ³a² wã²nã³ũ¹hain¹na²hẽ³li¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².
7 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹:
— Nxex3sa²lxi¹. Wa³su³txi³ wa̱³li²na¹tu¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ txa²wãn³txa² kwẽn¹ta² ũ³hũ¹nxa²ha¹jau³xai²na² ũ³wha²li¹lin¹jau³xai²na² sa²yxo²wet1sa²jah¹la² sa²kxai³lu² ĩ³ka³lih³kxai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².
8 Nxa²ha¹te¹ txai²na² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² sa²kxai³lu² wãn³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²jah¹lo²sa¹wa². Yen³kxai²na² a²yxo²ha³kxa¹ ĩ²jah¹lo²sa¹wa². Nxe³jah¹lo²sa¹ha²kxai³:
— Oh³xan¹jah¹la² wã²nã³ũ¹sa²jah¹lai²na² sa²nẽn¹kxi²na¹tũ¹xã¹. Nha¹jau³su² a²ne³kxai³tãu³a² ã³ka³ti³wxe³na¹ka³tu̱³ ĩ³sa²nẽn¹kxi²na¹hẽ³la².
9 Nxe³na¹ta¹ e³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:
— Nxe³sa²txa³hẽ¹li¹. Txai²li² kãi²ti³hex1jah¹lo²txã³wi¹. Wxãi²yã¹nxe³jah¹lo²sa¹wi¹. Wxãi²nãn²tu̱³ Je³su²jah³la² sa³wit3si¹lxi¹. Wxa²wã³ta̱³nãu³xa² Sũ̱³na² wãn³txa² ĩ³hen³txi³tũ̱³ka̱³txai²na² Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxi³sain¹nũn³na³li¹. Te²yã¹nxũn³sxã³ ha³te̱h³nxã³nxa² ũ³wha²li¹lin¹txã³nxai²na² wãn³txa² yxo²ĩ²te²nãu³xa²

Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxi³sain¹nũn³na³li¹. Nxe³nx2ti³kxa²
yã¹nxũn³sxã³ Je³su²jah³la² sa³wit3su²nũ³na¹wi¹. Nxe³na¹ha²kxai³
ĩ³sa²nẽn¹kxi²sa²txa³hẽ¹li¹. Txa²wã¹sũ³nu²khai³xa² so¹lxi³
sa²nẽn¹kxi¹txai¹nhẽ³li¹. Nxe³sain¹na²hẽ³la².

10 Jã¹nxe³sxã³ ãh¹ e³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² yxau³son³na³li¹.
E³kxi¹nxa²ha¹ju³tai³ta³lxi³ wa³su³txi³ ãn³si³wxen¹tu¹wi¹.
Wãn³txa² ũ³wha²li¹lin¹jau³xai²li² hãi³a² ũ³ho¹txa³hẽ¹li¹.

11 Nxe³ha²kxai³ a²kxã³nxa² kọ³nxe³ti³ kãi³te² ĩ³nxai²na²
sa²kxai³lu² ãh¹ kãi³yxau²xai³jah³lxu¹li¹. A²kxã³nxa²
kọ³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu²
kọ³nxe³thin¹sxã³ yxau²xai³jah³lxu¹li¹. A²kxã³nxa²
wain³ju³ta² kãi³te² ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ãh¹ wain³txi³
kãi³yxau²xai³jah³lxu¹li¹. A²kxã³nxa² wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³te²
ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ãh¹ wi¹lhin¹sxã³ yxau²xai³jah³lxu¹li¹.
Nxe³sain¹na²hẽ³la².

12 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah¹la² ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Nxex3sa²lxi¹. Wa³su³txi³ wạ³li²na¹tu¹wi¹. Nxa¹kxai²nãn²tụ³
a²nũ²a² kãi³ain¹ju³ta² ĩ²a¹tu¹wi¹. Wi¹ju³ta² kãi³tạ³nxa²
kọ³nxe³ju³ta² kãi³tạ³nxa² nxain¹jut3su² a³ya³ti³na¹tu¹wi¹.
Nxa¹kxai²nãn²tụ³ nxe²kãi³ain¹kxa² yo³ha² nxe² sa²tẽ³a¹tu¹wi¹.

13 A²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³ yen³kxa² yũ²nxa³hĩ¹nu¹ta²kxai³
ka³tẹn³su² yxau²xai³la¹hẽ³li¹. Te²yã¹nxe³sxã³ kxã³nãu³a¹
yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ hxa³nhĩ¹na¹ ka³tẹn³su²
yxau²sa²tẽ³a¹tu¹wi¹. Ã³si³wxe³jah¹lo²su² te²sa¹ha²kxai³
ta³lun²sxã³ a²ne³ki³sot3jah¹lo²su² te²sa¹ha²kxai³ te²sa¹wi¹.
A²wi¹lhĩ¹nãn¹jah¹lo²sa¹ha²kxai³ a²ne³ki³sot3jah¹lo²sa¹ha²kxai³
te²sa¹wi¹. Nxe³na²hẽ³la².

14 A²nũ²a² ĩ²li³te²a² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹la²
sa²kxai³lu² hi³sa³ka³txa²nạ³kxa² ka³tẹn³su² ti³hi¹tẽ³tạ̃³kxa²
ĩ³so¹jĩ²ju³ta³nũ³a² yũ³ain¹tu¹wa². Sxi²je³na² tah²ye³na²
oh³xan¹thĩ³na² ã³wih¹ju³ta³nũ³a² yũ³ain¹tu¹wa².

15 Nxe³nxa²ha¹te¹ sxi²je³na² e³la² kãin²tãu³a²
a²nũ²a² wi¹lhi¹nxa³te²a² ti³yạu³kxi²ju³tai²la¹wa².
Sũ³na² yxo²kwĩn¹kxi²ju³ta² kãi³te²a² yxau² tĩh³nxa³la²
a²nũ²a² ã³nan³ti³ten³jah¹la² yxau² in³txa² txu¹ha²
kọ³nxe³thin¹sxã³ o²la³kxi²jah¹la² yxau² a²nũ²a² ã̱³xa²
ĩ³kwa³na³ha²kxai³ ĩ³su²lhã³jah¹la² yxau² yen³kxa²
tẽ³sxã³ txa²wã¹sũ³nu²sa²ki³lot3ju³ta² ten³ju³ta³lot3jah¹la²
yxau² ki³han³jau³xa² ten³yxau²xai³jah¹la² yxau²
ki³han³yxau²xai³ti³ten³jah¹la² yxau² nxe² nxe³tũ³kạ³txa²
ti³yạu³kxain¹ti³ai²la¹wa².

16 Nxa²ha¹te¹ Je³su²jah³la² e³te³nah¹lxi¹:

— Txai²na¹xai²na² Je³su²jah³lo²na¹xai²na² Txa²sa³wi³sa² oh³xan¹jah¹la² ĩ³sa²si¹hã³nxa²ha¹hẽ³li¹. Txa²wãn³txa² yxo²ĩ²sa²sxã³ yxau²xai³tũ³ka̱³txi³nãu³xa² ĩ³hen³txin¹jau³nu³ai²la¹wi¹. Ta³vi²yah³lo²nu¹tai²na² a²ne³sa³wi³ha³lo³nxe²nxex1 wxã³tãu³te²sa¹wi¹. Nxẹ³te²sa¹ha²kxa̱i³ ka³nxa̱h³ta̱² a³la̱n²tĩn³ti² ten³sa²tã³xi² yãn³txai²na¹ ĩ³yũ¹li³xi²nxa³ta̱³lxa¹ hi³ka²ta³a² yan³txi³ ya̱u³ki¹xi²kxa² yã¹nxe³jah¹lo²sa¹wi¹.

17 Nxa²ha¹te¹ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹lai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxã³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxa²ha¹te¹ O³ve²a² Wẽn³sũ³jah¹lai²na² so¹te³lhxã³ ta̱¹ka̱³lxai²na² wãn³txi³kxai³lu¹:

— Wxã³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³na²hẽ³la². Te²yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² ĩ²li³te²na² jau¹xai²na² ain³kxain¹kxai²nãn²tu̱³ te²yã¹nxe² e³kxain¹te̱³nah¹lxi¹:

— Wxã³jah³lxi³hẽ¹li¹. Nxe³ain¹nũn³tu¹wa². Nx-ain¹kxai²nãn²tu̱³ ĩ̱³yau³xa² ka³te̱n³su² ti³hi¹tẽ³jau³xa² a²ten³te² ĩ³nxa² wxã³sxã³ ĩ³na¹jah³lxi³hẽ¹la². A²yo³ha² ten³kxi¹nx2txai¹nxa³lho³la².

Ã³ne³ki³so³te³lhxã³ jau³su²

18 Jã¹nxa¹jut3su² txai²na¹xai²na² Jo³ãu²ah³lo²na¹xai²na² e³lxah¹ e³kxi¹nx2ta¹wa². Wãn³txa² ha³lo̱²a² wxã³ju³ta²nũ³ai²nãn¹jau³xa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xa² ain³kxi²syah¹lxin¹te² ĩ³nxai²na² a³la³kxi¹jxah³lxi³hẽ¹la². Wãn³txa² yau³xã̱³xa² ĩ³ye³sxã³ ĩ³nũ²kxi²yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ ko̱³nxe³te²lo³txa²lxi³ha³ta²wa². Ha³te̱h³nxã³nxai²na² ũ³wha²li¹la¹jau³xai²na¹ ko̱³nxe³te²lo³txa²lxi³ha³ta²wa².

19 Ha³te̱h³nxã³nxai²na² wãn³txa² sa²ni²lã³yah³lxin¹kxai²nãn²tu̱³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² hi³a²ne³ka² a²nxã̱³kxa² ka³te̱n³ti³hi¹tẽ³tã̱³kxa² ũ³hũ¹nx2ti³xa³lho³la². Hai³txi³ sxi²je³na² oh³xan¹thĩ³nũ³a² wi¹lhin¹thĩ³na² ã³wi¹yhah³lxan³tho³la². Ha³te̱h³nxã³nxa² ka³te̱n³su² ti³hi¹tẽ³txã³nxa² a²kxã³nxa² wxa̱²ĩ³lxa̱² wha²li¹lhẽn¹txa²lxi³kxan²ti³ wxa²ĩ³lxa² sa²sai²lã³ain¹tu¹wa².

20 Jã¹nxe³sxã³ Je³su²jah³lai²na² wãn³txain²txi³ a²hãix1jau³xain²txi³ ĩ³ye³yxo²nũn¹nain¹sxã³ ĩ³ye³te³nah¹lxi¹:

— Ya²la³tu̱³tã³li¹. Wa³su³txi³ wa̱³li²na¹tu¹wi¹. Nxe²na³la². Nxe³jau³xai²na² ten³sa²nũn³nha²wa². Nxe³na¹te³nah¹lxi¹:

— Wi¹na³li¹. Wa³su³txi³ wa̱³li¹sẽ¹li¹. Nxe³na¹wa².

21 Jã¹nxa¹jau³su² Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² kãin² thãi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Wãn³txa² ã³ta³lun²sxã³ ã³ne³ki³so³ta¹wa².